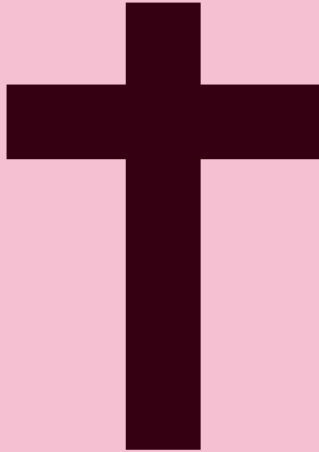

-YBHEYBHETITELRE

Nyabwa: -YBHEYBHETITELRE New Testament

-YBHËYBHËTTELRE
Nyabwa: -YBHËYBHËTTELRE New Testament
Nouveau Testament de Nyabwa

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyaboa (Nyabwa)

Contributor: International Bible Society

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
7657d3f5-7539-5138-b61f-b1ee280646f9

Contents

Matiee	1
Maaku	62
Luuku	102
'Zaan	167
Nõnõkpli	213
'Wlõmõkõmõ	272
1 Kõlõetõkõmõ	300
2 Kõlõetõkõmõ	329
Galasiikõmõ	348
Efõezõkõmõ	359
Filiipõkõmõ	369
Kõlõsõkõmõ	377
1 Tesalonikõkõmõ	384
2 Tesalonikõkõmõ	390
1 Timotee	394
2 Timotee	402
Tiitu	408
Filemõõ	412
Eblee	414
Zaaku	438
1 'Pielt	445
2 'Pielt	454
1 'Zaan	459
2 'Zaan	466
3 'Zaan	467
Ziidt	469
"Dukuyrilizadt	472

Zeziia 'dızıgı MATIEE -za'a 'mu

Wludie po'a nyo 'bɔgɔ -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li

Zeziia tinɛ -ke 'ɔ -tɔtɔl'a 'kpidɪ Matiee-e za'a 'mu. 'Bho 'mno ɔ, -Lago'ɔ nyo'a -kɔkɔ'ɔ 'kpidɪ'a -dadudu ɔ-ɔ za'a 'mu -lɛɛ. ɔ 'ka ɪ-bɪ 'dızıgɪ 'mnu 'cni a, -ka ɔ -see'a 'ɔ -Bozuifu gbo'mate, nyo-u 'ye'e 'na-a li.

**Zeziia 'nabhli
(Luuki 3:23-38)*

^I Nyo -lue un-u 'la'a *Zeziia, -ɔ 'ma-a *Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyo, 'ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a 'na 'we'a 'nyɪ 'ka-a: ɔ-ɔ 'mo-o *Ablaamu -ke *Daviidi'a 'nayu. ^{II} Ablaamu 'wɪ'u 'Izaaki, Izaaki 'wɪ'u *Zakɔɔpɪ, Zakɔɔpɪ 'wɪ'u *Zidaa -ke 'ɔ 'lotu'a 'nynuu. ^{III} Zidaa 'wɪ'u Falest -ke -Zalaa -nɪ 'son, 'le Tamaa 'du'o 'wa 'lotu, Falest 'ye ɛsɔlɔmu 'wɪ'u 'le ɛsɔlɔmu 'ye Alaamu 'wɪ'u. ^{IV} Alaamu 'wɪ'u Aminadabu, Aminadabu 'wɪ'u Nasɔɔ 'le Nasɔɔ 'ye Salɪmɔɔ 'wɪ'u. ^V Salɪmɔɔ 'wɪ'u Bɔazi 'le Raabu 'du'o 'ɔ 'lotu; Bɔazi 'wɪ'u Obɛdɪ 'le Wɪutɪ 'du'o 'ɔ 'lotu. Obɛdɪ 'wɪ'u *Izayii. ^{VI} Izayii 'wɪ'u Daviidi -ɔ 'ma-a 'bhlɔkpayowliklagba. Daviidi 'wɪ'u *Salomɔɔ. 'ɔ 'lotu-u 'mo-o Ulii'a -dɪgbanynaakpɪ. ^{VII} Salomɔɔ 'wɪ'u Wɪubɔamu, Wɪubɔamu 'wɪ'u Abia, ^{VIII} Abia 'wɪ'u Azafɪ, Azafɪ 'wɪ'u Zozafaa, Zozafaa 'wɪ'u Zolaamu, Zolaamu 'wɪ'u Oziasɪ, ^X Oziasɪ 'wɪ'u Zɔatamu, Zɔatamu 'wɪ'u Akaazi, Akaazi 'wɪ'u Ezekiasɪ, ^{XI} Ezekiasɪ 'wɪ'u Manasee, Manasee 'wɪ'u Amɔɔ, Amɔɔ 'wɪ'u Zoziasɪ, ^{XII} Zoziasɪ 'wɪ'u Zekoniasɪ -ke 'ɔ 'lotu'a 'nynuu. -Nɔɔ -ke ti un kpɔn'a *Izrayɛɪɪkɔmu, un 'ye 'u *Babilɔɔnɪ kpa, 'bho-o mo'o. ^{XIII} Izrayɛɪɪkɔmu nyɪnɪ'a Babilɔɔnɪ, -nɔɔ -lɛɛ zi'a, 'le Zekoniasɪ 'ye Salatiɛɪɪ 'wɪ'u. Salatiɛɪɪ 'wɪ'u Zolobabelɪ, ^{XIII} Zolobabelɪ 'wɪ'u Abiyudɪ, Abiyudɪ 'wɪ'u Eliakimu, Eliakimu 'wɪ'u Azɔɔɔ, ^{XIV} Azɔɔɔ 'wɪ'u Sadokɪ, Sadokɪ 'wɪ'u Akimu, Akimu 'wɪ'u Eliudɪ, ^{XV} Eliudɪ 'wɪ'u Eliazaa, Eliazaa 'wɪ'u Mataa, Mataa 'wɪ'u Zakɔɔpɪ, ^{XVI} Zakɔɔpɪ 'wɪ'u *Zizɛɛfɪ. *Malii -u 'wɪ'u Zeziia un-u 'la'a -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyo, 'wa nyimɛ ɔ 'du'o. ^{XVII} -ɛ 'wɪ'u 'bho Ablaamu 'kpi, 'na 'we'a 'na kpe -bue 'yo nyiɛ-ɛ zi'o 'le ɛ 'ye Daviidi -ye. -ɛ 'wɪ'u 'bho Daviidi 'kpi ɛ 'ke -nɔɔ -ke ti Izrayɛɪɪkɔmu'a Babilɔɔnɪ'a -nɪnɪ -ye ɛ, 'na 'we'a 'na kpe -bue 'yo nyiɛ-ɛ ka'a wɔn. 'Wɪ'u 'bho 'le ɛ 'ke -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyo, 'ɔ 'wɪ'u wɪ'u 'kpi bhla, 'na 'we'a 'na -zakpɪ -bue 'yo nyiɛ -lɪɪ-ɪ -nɪ'e 'bho.

**Zeziia 'wɪ'u wɪ'u
(Luuki 2:1-7)*

^{XVIII} A -gblee, -ka *Zeziia *Kliisɪ 'wɪ'u wɪ'u 'mɔti, 'kla-a 'ka-a: 'ɔ 'lotu, *Malii 'mo-o *Zizɛɛfɪ'a wɔnbha. -Da un -ke ɔ -see'a -dalue ti-de ke a, 'bho-o un 'bhle -nɪ'e -nɪgbla. Un 'ka -nɪgbla 'bhle a, *Lago'ɔ Lisaazuzu 'dree 'nɪ-u 'mu ti. ^{XIX} -Ka ɛ 'du -nɪ'a -Lago'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue 'mu un 'bhle -nɪ ɛ-be -nɪgbla 'mɛ, 'wa wɔnbha 'Zizɛɛfɪ -mɔɔ se ɪ yibo. 'ɔ dɪɪkɪpɪnkamɪ ɔ -see 'yɪba ɔ 'ke u gbɔ-za 'bho nyo 'wee'a 'yigbeyi. ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ -ke un 'ke 'le 'zizɛɛkɪla 'mu 'yirilɪsɔɔ -nɪ. ^{XX} ɔ-ɔ popo'a 'tɔ -kaa 'gwɪɪti a, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue 'ye ɔ -bodɪ yi 'le ya 'mu. ɔ na: Daviidi'a 'nayu, 'Zizɛɛfɪ, -a'a -pɔɔɔ'a 'kɔɔ

-nɪ Malii'a "kpi -le! "Luo nɪ 'mɪ, -ɪn 'ke ɪ kpa, -ɛkedɪmaa, 'le -Lagɔ'ɔ
 Lisaazuzu'a wɔnkue 'mɪ, 'le-e ɪn-ɪ fuo nɪ'e "yu wɔn. XXI Un-ɪ 'ye-e
 "yunyukpasu 'wɪ -mɪ 'le -ɪn 'ke ɔ *Zezii 'nyɪ 'duu. ɔbɔ 'mɔɔ, 'ɪnɔ
 'ye 'ɔ nyɪ 'pɪn mɪ 'le 'wa "nyinyɪnɪdɪ 'mɪ 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ
 'yigbeyi. XXII A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi 'mɔɔ 'le 'ka 'ɔ wɪu'a 'mutizayi
 ɪn-ɪ 'la'a *Ezayii 'yi see, 'ɛ 'yri'a 'bɪ-ɪ 'wɪ'ɔ -daa. ɔ na:

XXIII 'Nynaakpɔdraa-a se'a nyukpasu yibo tukutuku, ɪn-ɪ 'ye-e -nɪgbɪaa
 'bhle -mɪ, 'le, 'yu ɪn-ɪ 'ye'a 'wɪ mɪ a, ɪn 'ke ɔ Emanuel 'la. 'ɛ
 'zɔ-ɔ 'mɔ-ɔ: -A -ke -Lagɔ -na'ɔ.

XXIV 'Zizɛɛfu nɪ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ "nyɪnɔɔ 'mɪ. -Ka -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi
 'le'ɛ 'tɪn, 'ka-a ɔ nɪ'ɔ 'le ɔ 'ye 'le Malii jri kpakpakamɪ. XXV I zɪ'a -kaa
 a, ɔ -fuo 'nɪ-ɪ wɔn -kpayɪ! ɪn 'ye -gba. Un 'wɪu'a ɔ-bɔ "yu 'mɔɔ 'le ɔ
 'ye ɔ 'nyɪ 'duu. ɔ 'lɔ ɔ Zezii-ɔ, -yɔzɔaa, 'le ɔ -ke Malii 'ye linyinyɪ.

II

'Cɔdrɪzɛmɪ yi'e Zezii'a -gbanyɔgbɛ 'li

I -Nɔɔ -ke ti nyukpasu -lue ɪn-ɪ 'la'a *Elɔɔɔɔ 'du'a
 Zideebhɪkpayowliklagba, 'bho-ɔ *Zezii 'wɪ -nɪ'e 'le 'ɛ -gwɔ -
 lue ɪn-ɪ 'la'a Bɛtɪɛɛmɪ. A -gblee, ɔ 'wɪu'a a, 'cɔdrɪɛ -tɔ'ɔ nyɪ
 'bhɪkpayowliklagba 'wɪ-ɔ'ɔ a, 'ɪnɛ 'cɔdrɪzɛmɪ 'ye'e li. 'ɛ kamɪ
 ɪn -sɔ'ɔ 'le 'yɪ'ɔ 'wɪnɔmɪ, ɪn 'ye Zelizalɛmɪ yi. II Un nyɪ'a, ɪn
 dede'e-e ti: "Yuyigbɛ -ɔ 'ye'a *Zuɪfu'a 'bhɪkpayowliklagba 'du mɪ,
 doo ɔ 'wɪ -nɪ'a? -A 'ye-e 'ɔ 'cɔdrɪɛ li. 'ɛ 'daa'a-a 'le 'yɪ'ɔ 'wɪnɔmɪ.
 'ɛ dɪ -a yi 'ɔ bɪbɔnɔmɪ.

III -Da 'bhɪkpayowli Elɔɔɔɔ -ke 'ɔ nyɪ-ɪ -nɪ'a 'bho Zelizalɛmɪ 'wɪn
 'ɪ 'bɔ ɔ, ɪn "zɪ-ɔ'ɔ. IV Elɔɔɔɔ nɪ'a -kaa, ɔ 'la-a *-Lagɔ'ɔ gbayibomɪ
 -ke *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɪkɪgbɪ -yɪ 'ma-a 'ɔ -nɪ, 'ɪnɪ ɔ dede'e ti: *-
 Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɪn'a nyɪ, doo ɔ 'ke 'wɪ -nɪ'a? V 'Le ɪn na:
 'Nɔɔ Zideebhɪkpa "kpi'a -gwɔ 'ma-a Bɛtɪɛɛmɪ, 'bho-ɔ mɔ'ɔ. -Gblee,
 -Lagɔwɪu'a 'mutizayi ɪn-ɪ 'la'a Mɪsee, wɪu ɔ 'cɪn'a see, 'ɪnɪ 'ka-a:

VI -Lagɔ na: 'Le Zideebhɪkpa "kpi'a gwɪ'ɛ "klumɪ Bɛtɪɛɛmɪ 'wɪu'ɔ
 'nyɪ, 'le 'ɛ 'li 'bhɪkpayowli-i 'ye 'wɪ -nɪ mɪ 'le ɔ 'ke 'an nyɪ
 *Izɪɪɛɪkɔmɪ -jɔɪ gbo pɔ.

VII 'Bho 'ya "kpi Elɔɔɔɔ 'la-a 'cɔdrɪzɛmɪ 'mɪn "sɪ'a 'mɪ, ɔ 'ye ɪ ti'cɪɛ
 'le ɔ na: 'Cɔdrɪɛ 'mɛ -kaaa fanfaan wɔn-ɔ'ɔ'ɔ'ɔ, 'ɛ 'wɪ 'dɪɛ 'ka-a'a?

VIII 'Le ɔ 'ye ɪ "yɪfɔɛ "nyɪ ɪn 'ke Bɛtɪɛɛmɪ mu, 'le ɔ na: -Bho a mu a, a
 dede 'ɔ "kpidɪ ti "sɪkɪsɪkɪ, a 'bɔ ɔ ti. -Bho a 'ye ɔ ɔ, "lemɪnɪ a yi, a 'ke
 'ɪnmɪ 'tɪmɪ 'le 'an 'bhɪu 'ke "yuyigbɛ 'mɔɔ bɪbɔnɔmɪ mu -lɪɛɛke.

IX 'Bhɪkpayowli "du 'ɪ wɪu 'yi -nalo, ɪn 'kpa-a -jeyi. Un -ka 'le-e
 gbɪ, 'cɔdrɪɛ ɪn "duu 'ka "yɪtɪ see 'le 'yɪ'ɔ 'zɔ-ɔ 'na-a 'bho 'wa nya. 'ɛ
 nyɪ'a -kaa 'bho -budu -ke 'li "yu -nɪ'a, 'bho-ɔ 'ɛ -nyɪ'a ti. X U-bɪ nyɪ
 -nɪ'a munɔmɪ, ɪn 'ye'a 'cɔdrɪɛ li, 'ɛ -nyɪ'a ti a, -ka ɪn -dɪ'e'a 'mɪ 'wee,
 'bɪbɔklagba-a 'lɪhɪ 'ɔ'ɔ. XI Un 'wɪaa'a-a 'le -budu 'li. Un -yɛ'ɛ-ɛ 'le
 "yulɪ -ke 'ɔ 'lotɪ *Malii. U-bɪ nyɪ 'mɪn 'wɪa-a "yuyigbɛ 'kolɪɪ wɔnyɪ
 glɪ, ɪn 'ye ɔ bɪbɔ. Un nɪ'a -kaa, ɪn 'kpa-a 'le 'wa badu 'li sɪ, ɪn -
 za'a-a 'le 'nyɪnbhɪlɪ, 'ɪnɪ ɪn "nyɪ 'ɔ'ɔ. 'Yɪ 'nyɪ 'ka-a: Sanu-e 'ɛ -lue-e
 kɔɔ'ɔ "wɪe, -bho nyɪ pɔ'a "yɪ -ɛ pɔ'a ngɛzɛzɛ, ɪn-ɪ 'la'a *lasaasɪ -ke
 lɪtrɪcna ɪn-ɪ 'la-a *mɪɪɪ. XII Un nɪ'a 'tɔ -kaa, 'le ya 'mɪ -Lagɔ 'tɪmɪ
 nɪ-ɔ'ɔ: A'ba -mu -nɪ 'le Elɔɔɔɔ gbo -le! 'Le nyɪ 'mɪn 'ye "sesɪjɔɪ bhɪ,
 ɪn 'ye ɪ "bhɪ le mu.

'Zizεεfv jra-o'o ɔ 'ye Ezipvti mu

XIII U-bv nyv-v yi'a -gbanyngbe 'li, vn mu'a, -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue-e yi'e *Zizεεfv -bodɪ 'le ya 'mυ. ɔ na: *Elɔɔdɪ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -dagbe yi, ɔ 'ke 'yuyigbe 'mυ'luo ɔ 'ke ɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mε. 'E dɪ -sɔ 'mυ, 'luo 'yuyigbe -ke 'ɔ 'lotu 'mυ. A ple, a mu 'le *Ezipvtibhɫkpa 'kpi, a -de 'le ti. -Bho 'ɪn nυ: A yi 'le a 'ke yi. XIV 'Zizεεfv -sɔ'ɔ 'mυ 'matu -ziaka, ɔ 'luo'o-o 'yuyigbe -ke 'ɔ 'lotu 'mυ, vn 'ye Ezipvti mu. XV 'Le-e vn -de'e ti 'le ε 'ye Elɔɔdɪ'a 'mεmεεnɔɔ 'kpi bhla. A -gblee, 'ε lεtu -nυ-ε'o, 'le, wlu -a'ba -Kɔyi -Lago -yi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mυtizayi vn-v 'la'a Ozee 'mυ, 'ε 'yri'a 'bɪ 'ye 'wlv. ɔ na: 'Le Ezipvti, 'le-e 'ɪn 'laa'a 'an 'yu le.

**Elɔɔdɪ -za'a 'yreeti ti*

XVI 'Cɔdrɪzεmυ yi'a *Zezi'a -gbanyngbe 'li, vn -see 'bho *Elɔɔdɪ gbo -pa -nɪ 'le vn 'ke ɔ 'tmυs'a dɪ, ɔ pɔ'o 'cε 'gagwloka, 'le, 'yreetnyukpasi 'bhle'a -zvɪn 'sɔn 'le ε 'ye'a 'dre, -v -nɪ'a 'bho Bεtɪlεεmυ -ke -gwε -lɪv-ɪ bi'a 'ε lemυ ti, ɔ 'ye nyv 'srυ pɔ, vn 'ye v 'lbha vn 'ye 'mε. "Dɪ nyv -zɔ ɔ 'ka -bodɪ 'mυ 'bho 'cɔdrɪε'ε 'daadaanɔɔ'ɔ damυ, 'yu 'mnɔ 'ke 'le 'yreeti'a 'klumυ -nɪ'a dɪ mɔ'o. XVII -Lago'ɔ wlu'a 'mυtizayi vn-v 'la'a *Zelemii, 'bho-o 'ɔ wlu'a 'yri'a 'bɪ 'wlv -nɪ'o. XVIII ɔ na: 'ɪn 'wɔn-ɔ 'vizrε 'bɔ ngazeka 'le Wlamaagwɔ 'mυ. *Rasεɛɪ 'vi'e 'wa tisiynnuu'a 'nynuu. Vn -see ti'bo nyv 'ke v 'gate, -ekedɪmaa, vn 'mε-o'o.

**Zizεεfv 'we -sɔ'ɔ-ɔ *Ezipvti 'le vn 'ye *Izrayεɛɪ le mu*

XIX -Nɔɔ -ke ti *Elɔɔdɪ 'mε'ε ε, 'le ya 'mυ -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue 'yi-e *Zizεεfv -bodɪ 'le *Ezipvti 'le ɔ na: XX 'Zizεεfv, -sɔ 'mυ, 'luo 'yuyigbe -ke 'ɔ 'lotu 'mυ, a mu 'le *Izrayεɛɪbhɫkpa 'kpi le, -ekedɪmaa, Elɔɔdɪ -ke nyv-v 'bɔ 'ka ti 'yuyigbe 'ke 'mε, 'wa 'bhi 'mε-o'o.

XXI Elɔɔdɪ 'mε'ε 'tɔ'ɔ dɪ 'Zizεεfv -sɔ'ɔ 'mυ, ɔ 'ye 'yuyigbe -ke 'ɔ 'lotu 'mυ'luo 'le ɔ -ke vn 'ye 'le Izrayεɛɪ le mu. XXII Vn mu'a a, ɔ 'wɔn-ɔ 'bɔ na 'le Zideebhɫkpa 'kpi Elɔɔdɪ'a 'yu Akelayusɪ -zi'e 'bho 'ɔ -tita'a 'bɪ 'mυ. 'E dɪ 'Zizεεfv -see 'ybha ɔ 'ke le mu. 'Bho 'yuyigbe'ε damυ, ɔ 'bhle-e 'bhɫkpayowli 'mnɔ'ɔ -fanυ ku 'mυti. ɔ 'wɛn 'ε 'mυti 'sɪkɪsɪkɪ 'le ya 'mυ a, 'bho-o ɔ -sɔ -nɪ'e 'mυ, ɔ 'ye Galileebhɫkpa 'kpi mu, XXIII ɔ 'ye 'le'a -gwɔ vn-v 'la'a Nazalεɛɪ -de. A -gblee, dɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mυtizamυ 'we 'cnɪ'a see, 'ε 'yri'a 'bɪ-ɪ 'wlv'o -laa, vn na: Nyv-v 'ye -ɔ Nazalεɛɪyi 'la -mυ.

III

**Zaan Batiisɪ 'po-o weze*

(Maaki 1:1-8; Luuki 3:1-18; 'Zaan 1:19-28)

I -Nɔɔ -lue-e -nɪ'a 'le -nɔɔ'ɔ 'klumυ, nyukpasu -lue vn-v 'la'a *Zaan Batiisɪ, 'ɪnnɔ 'daa'a 'le Zideebhɫkpa 'kpi'a -da -lue 'mυsa -nɪ'a, 'le ɔ-ɔ pɔ'o weze 'le ɔ-ɔ nυ'o na: II A yibo a'ba 'nyinynidɪ 'yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, a 'ke 'le ɔ gbo 'bhiti. 'ɔ nyv'a -kɔkɔɔ 'kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. III 'Zaan'a 'kpidɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mυtizayi vn-v 'la'a *Ezayii -za'a 'mυ see, ɔ 'ye na: Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le 'mυsa 'kpi, 'ɪnnɔ pɔ'o weze 'le ɔ na: A -za 'le a'ba -pɔlv 'zɔ nyanɪ, a'ba -Kɔyi -nɪ'e-e yinamυ.

IV A -gblee, nmi vn-v 'la'a *-nyɔmεε, 'ε nani vn lbha'a a, 'ε -bana 'Zaan -pa'a 'mυ 'le ɔ -bhla'a nmiku'a 'betυ 'pli 'mυ, -kpakpɪ ɔ-ɔ li'o 'le ɔ-ɔ bhε'ε lv. Kpli ɔ -nɪ'a ti a, 'ɪnnε -Lagowlu'a 'mυtizamυtɔlv -nɪ'e ti

-bɛnyɪ. V A 'ye li-ɔ, 'nigblɔ ɔn-ɔ 'la'a Zudɛɛn, 'le 'ɛ wɔnli, nyɔ -lɾɔɔ-ɔ 'wɩb'o 'le-ɛ, Zelizalɛɛmɔkɔmɔ -ke Zideekɔmɔ -lɾɔɔ, 'wa -dadudu-u 'yi -ɔ -bodɪ VI 'le wa-a za'a 'le 'wa 'nyinyɩnɩdɪ 'bho nyɔ 'wee'a 'yigbeyi 'le ɔ-ɔ *batizee nu'o 'le ɛ-bɛ Zudɛɛn -lue 'mnɛ kɔ.

VII Nyɔ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodɪ ɔ 'ke ɔ batizee, 'wa 'klumɔ ɔ 'yee'e- e nyɔ ɔn-ɔ 'la'a *Falizɛɛn -ke *Sadizɛɛn, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'lɛ: 'Yrabhabhlemɔ-a! Yɾɔɔ nu'o, -Lagɔ'ɔ wɔnkuce ɔ-ɔ 'ye'a nyɔ 'kpi -ya mɔ, abɔ ɛ ɛ wɔn 'mɔ'a? VIII A'ba kpli-i nu'a, a yibo'o-o a'ba 'nyinyɩnɩdɪ 'yi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'le a 'ye 'le ɔ gbo 'bhiti, a -tɔ nɪ! IX A'ba nu, a'ba 'na 'mo-o 'tɔ *Ablaamɔ'a dɪ a, a-a 'ye -Lagɔ'ɔ -zɩgle wɔn 'mɔ -ɛɛ mɔ, -le! A -gblee, sɩkɾɪ-ɪ 'pɛ'ɛ -laa ti, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɪ 'mɔ''luo ɔ 'ke ɪ Ablaamɔ'a 'nynuu'a 'nynuu 'mɔ nu. X A-bɔ -yɔɔ, tu nyɔ 'ke amɔ 'yi po. Tu -yɛ -see'a 'bhizɩgɪ po, ɛ-ɛ 'ye-e -ɛɛ -mɔ 'le ɛ 'ke 'le nɛ 'mɔ 'vuto-ɛ. A 'du a'ba 'bhi 'yrili! 'Gbepa -sɔɛ'o see, ɛ 'pɛ-ɛ 'bho tu 'mnɛ'ɛ kplu 'kpi ti 'le ɛ 'ke 'ɛ 'sɪstanyɪ ɛɛ. XI 'Inmɔ -yɔɔ, 'ni 'mna-a batizee nɪ'e amɔ. ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ na a yibo'o-o a'ba 'nyinyɩnɩdɪ 'yi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'le a 'ye 'le ɔ gbo 'bhiti. Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le 'an lemɔ, ɔ-ɔ yi-o'o. ɔ 'ku-o wɔn, ɔ 'ye 'ɪnmɔ -zi. 'ɪn se 'bhɛɛ ɪn 'ke 'ɔ 'geyikpaankɾɪan'a 'bhuo 'du. ɔ-bɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ 'ye amɔ 'mɔ -po mɔ 'le ɔ 'ke amɔ 'mɔ 'yi, 'le, a'ba 'klumɔ'a nyɔtɔɔ, -ka nɛ-ɛa ɔFa 3 11 Nɛ'ɛ 'yi'a 'zɔ -lɾɛɛ-ɛ 'mo-o, nyɔ Zezii-i 'ye'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mɔ-po mɔ 'le ɔ 'ke ɔ 'mɔ 'yi, ɔ-ɔ 'ye-e lbhɔ -nu -mɔ 'le 'wa -pɔɔɔ 'zɔ 'le ɔn 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XII A -gblee, 'yi -ke a'ba tɩntɛ gɔgɔ'ɔ 'yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nɩkɾɛ ɔ 'bhle'e kwa 'le ɔ 'ke lɪ'a 'yɔ 'mɔ bhla. -Yɪ 'bhle'a lɛ 'li, 'le ɔ 'ke ɪ 'sra 'yaa, 'le, 'ya flɪ-ɪ 'ye'a 'bho -sie mɔ a, ɔ 'ke ɪ 'le nɛ 'mɔ po. ɛ-be 'yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: 'Sra 'mo-o -Lagɔ gbo 'le nɛ 'du'o 'kɔgwɛnɛ.

**Zaan Batiisi *batizee'e-e *Zezii (Maakɪ 1:9-11; Luukɪ 3:21-22)*

XIII ɪ-bɪ 'wɪ 'mnɪ 'li, *Zezii -sɔ'ɔ-ɔ Galileebhlɔkpa 'kpi, 'le ɔ 'ye *'Zaan gbo mu 'bho Zudɛɛn wɔnyɪ 'le 'Zaan 'ke ɔ *batizee. XIV 'Zaan na: 'ɪn se ɛ 'bhɛɛ, -ɛkedɩmaa, 'ɪnmɔ 'ke -mnɔɔɔ gbo yi 'le -ɪn 'ke 'ɪnmɔ batizee. XV 'Le Zezii na: 'Wɔɔn nɛ! 'Ka-a ɛ 'ke 'mɔ-nɪ -tanyɩke-ɔ, 'le, lɛ'o lɛ -Lagɔ 'ybhaa'a -amɔ, -a 'ke ɛ 'yi-nynia. 'Le 'Zaan 'ye ɛ 'wɔɔn, ɔ 'ye ɔ batizee.

XVI 'Zaan gwe'ɛ Zezii'a batizeeɛ 'yi -nalo, -da Zezii -sɔ'ɔ 'le 'nuko, 'bho -gbaa -lue 'mɔ ɔ 'ye-e yaku li ɛ 'ye wɔn kati 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɔ 'kpi'dree -ka 'gbɔlɛ. XVII Wlu-u 'wɩb'a 'le yaku 'li ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, -kaa ɛ 'lɛ'ɛ -kaa: -ɪnmɔ 'mo-o 'an 'yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a. 'Le -ɪn 'mɔ 'ɪn po'o 'an 'bubɔa'a 'wee.

IV

*'Nyinyɩnɩdɪ'a tiyayi 'dɩn-e *Zezii ti (Maakɪ 1:12-13; Luukɪ 4:1-13)*

I ɪ zi'a -kaa a, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -kpa -nɪ'e-e *Zezii'a -pɔɔɔ 'le 'musa 'kpi 'le ɔ 'ye 'le mu, 'le 'nyinyɩnɩdɪ'a tiyayi ɔn-ɔ 'la'a *Sataan 'ke ɔ ti'dɩn, 'le ɛ 'ke ɔ 'nyinyɩnɩdɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. II ɔ nu 'le 'wɪ'a -gwlɪ 'sɔn, ɔ -see lɛ wɔn 'dɪ. 'Mɔ nu'a -kaa, ɛ-ɛ 'lbhɔ -ɔ'ɔ, III 'le 'nyinyɩnɩdɪ'a tiyayi 'ye ɔ tidɩnamɔ yi 'le ɛ 'ke ɔ 'nyinyɩnɩdɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. 'Le ɛ na: -Bho -ɪn 'du -Lagɔ'ɔ 'yu -ziaka a, -zɛ sɩkɾɪ -nɪ 'flɔɔ 'mɔ. IV 'Le Zezii na: -Kaa ɪ 'ɔnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgɔ 'li: ɛ

-se lilil'u'a 'se'ε dɪ nyunyɔ -nɪ 'nɔɔ 'bhlɔkpa ''kpi -ko. Wlu 'wee 'wlv'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mʊ, ɔ 'ke ɪ -lokuipo, ɔ 'ke ɪ 'bho ''du, 'ε dɪ ɔ -nɪ'e ti -lrεε.

V ɔ po'a wlu 'mnε ti a, 'le Sataan 'ye ɔ 'mʊ''luo, ε -ke ɔ 'ye 'le -gwɔ -Lagɔ -za'a 'bho ʊn-ʊ 'la'a Zelizalεmʊ 'li mu, 'le ε -ke ɔ 'ye 'le'a *-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a -buduklagba'a ''kpi 'ya. VI 'Le ε na: Zezii, -bho -ɪn ''du -Lagɔ'ɔ 'yu -ziaka a, ''blu, -ɪn 'ke 'le 'zɔ 'kpa. -Kaa ɪ 'cni-ε'ε -Lagɔ'ɔ ''bɔgv 'li, na: -Lagɔ-ɔ 'ye-e ɔ gbo'a -dalbhomʊ -ya -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e -ɪnmʊ 'san -mʊ 'le -a'a -bhɪ'ε 'bhuo -kaa sukpuʊε li-tri. VII ε 'lε'ε -kaa 'le Zezii na: -Kaa 'ka-a ɪ 'cni-ε'ε -Lagɔbɔgv 'li -lrεε: -A'a 'dɪn -a'a -Kɔyi -Lagɔ ti -le!

VIII Sataan nʊ'a -kaa, ε ''luo'o-o Zezii 'mʊ -lrεε 'le ε -ke ɔ 'ye 'le yatεtrɪ ''kpi mu, 'le ε 'ye ɔ 'kmʊ'a 'bhlkpt -ke 'ya 'bhlɔkpayowli'a 'nynt'a 'yibhεε'ε klε ''yigbeyi tide 'le ɔ -ke ε 'ye ɪ ''kpitigbʊgbʊ, IX 'le ε na: Zezii, -bho -ɪn po 'ɪnmʊ 'kolri wɔnyɪ glu, 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'bho ''du -ɪn 'ke 'ɪnmʊ bʊbɔ ɔ, ''lemnu 'an-a 'nyɪ-e -ɪnmʊ -kɔkɔɪ -nɪ'a klε. X 'Le Zezii 'ye -wlu ''yikmaka 'le ɔ na: Sataan, -sɔ 'ɪnmʊ kli! -A'a -Kɔyi -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ -ɪn 'ke 'bho ''du 'le -ɪn 'ke ɔ bʊbɔ. 'ka-a ɪ 'cni-ε'ε -Lagɔbɔgv 'li.

XI ɔ po'a wlu 'mnε ti a, Sataan 'wlv -ɔ kli 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ye 'bho 'ɔ ''trolli yi 'le ʊn-ʊ kpa nɔ'o.

*Galileebhlɔkpa ''kpi *Zezii ''du -nɪ'e 'ɔ lbhv wɔn
(Maaki 1:14-15; Luuki 4:14-15)*

XII I zi'a -kaa a, *Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ε, ɔ 'ye Galilee mu. (-Da ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ ʊn 'po-o *Zaan -jie 'mʊ, 'bho-o ɔ -mu -nɪ'e 'le.) XIII ɔ mu'a a, ɔ -see 'ɔ ''bhli Nazalεtɪ ti-de; ɔ 'mu-o Kapenayimʊ, -gwɔ -nɪ'a 'bho Galileebadaklagba wɔnli 'le Zabilɔɔ -ke Nεfʊtaliibhlɔkpa ''kpi. XIV 'Ka 'mnɔ 'ka-a ε -nɪ'e 'mʊ, 'le, dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi *Ezayii -za 'ka 'mʊ, 'ε 'yri'a 'bɪ 'ye 'wlv. -Kaa ɔ 'lε'ε -kaa:

XV Zabilɔɔkɔmʊ! Nεfʊtaliikɔmʊ! A-bʊ -badaklagba ge'a ''yi 'le Zudεn'ε 'kpukpu-ʊ -nɪ'a 'le Galileefɔ gbo -ʊ -se'a-a *Zuifʊ! XVI -Ka nyʊ -yʊ -nɪ'a 'le -kuyre 'mʊ 'ye'a zɔklagba, 'ka 'mnɔ 'ka-a, nyʊ -yʊ 'mε'ε 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi, ''dɪzɪgɪ -ya'a zɔklagba 'le 'wa -pɔlv 'zɔ 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi.

'Ka-a Ezayii 'lε'o.

XVII 'Le 'mnɔ 'le-e ɔ-ɔ za nɪ'e ''dɪzɪgɪ-ɪ 'wlv'a 'le -Lagɔ gbo 'mʊ. ɔ na: A yibo a'ba ''nyinynidɪ ''yi 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi, a 'ke 'le ɔ gbo ''bhiti, -εkedɪmaa, 'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ ''kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

**Zezii 'la-a ''nizemʊ nyiε
(Maaki 1:16-20; Luuki 5:1-11)*

XVIII Zɔ -lue 'zɔ, *Zezii -nɪ -badaklagba wɔnli tinanamʊ a, 'bho-o ɔ -ye'ε ''nizemʊ 'sɔn. 'Lotʊ'a ''nynuu mo'o, 'wa 'nyntɪ-ɪ 'mo-o Simɔɔ (ʊn-ʊ 'la'a *Piεlɪ) -ke Andree. ʊn-ʊ ''vuto-o -dada 'le -bada kɔ, XIX 'le Zezii 'ye ʊ 'la 'le ɔ na: A yi, -a 'ke mu, 'ɪn -ke a 'ke -na. -Ka a'ba -dada-a jri'a zmi a, a 'ke -kaa nyunyu jri 'le ʊn 'ke yi, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nʊ ''du. XX 'Bho -gbaa -lue 'mnε 'mʊ ʊn 'sie-e 'wa ''nizelɪ'a klε 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu. XXI ɔ nyntɪ'a 'bho nya ti a, ɔ -ye'ε-ε 'lotʊ'a ''nynuu 'sɔn -lrʊv. 'Wa 'nyntɪ-ɪ 'mo-o Zaaki -ke *Zaan. Nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zebedee, 'ɔ 'yreetɪ mo'o. ʊn -ke 'wa -tɪta -nɪ'e-e 'le gɔlv 'li 'le ʊn-ʊ nmaze'e 'wa -dadɪ, 'le

Zezii 'ye v 'la, o na: A yi! ^{XXII} 'Bho -gbaa -lue 'mu, un 'sie-e 'wa golv -ke 'wa -tita 'le un -ke o 'ye mu.

^{XXIII} E-be -nvo 'mne ti, Zezii-i 'mu-o 'le Galieebhlokpa 'kpi'a -da 'wee 'le o-o pa'a 'le *-Lagowlu'a 'lictaanbidi 'li, o-o to'o -Lago'o nyu'a -koko'o 'dizigi, 'le o-o 'poun'o 'gwizimu'a -dadudu. ^{XXIV} 'o 'nyu -wa'a-a 'le Siliibhlokpa 'kpi ti, 'le nyu-u yo 'o 'gwizimu sta ni'a 'wah'a 'digbi'a -dadudu won 'mu, 'nyinyidit'a -zuzumobhlemu-e, -sukusukumobhlemu -ke -kloklomu -ni'e-e 'le 'wa 'klumu, 'le o-o 'poun nu'o. ^{XXV} Nyunyu'a -dadudu-u 'gbu-o ti, 'le un-u na 'no kli. U-bu nyu 'mnu -so'o-o -da 'wee, -lruv "du Galieebhlokpa 'kpi'a nyu, -lruv -so'o-o 'bhlokpa un-u 'la'a -Gwlekligbi bue'a 'bhlokpa 'kpi, 'le -lruv -so'o Zelizaleemugwlv 'mu -ke Zideebhlokpa 'kpi'a -gwle -lruv 'mu, 'le -lruv -so'o 'le Zudeen lemu'a 'bhlokpa 'kpi.

V

Tru "kpi'a tite

^I -Da *Zezii 'ye'a nyu li un -die'a 'yi, o mu-o'o o 'ye 'le tru -lue 'kpi 'ya 'le o 'ye ti-de, 'le 'o 'binamu 'ye o linyi. ^{II} O-o to nu-o'o na:

Tiwεεεεε'ε "sra
(Luuki 6:20-23)

- ^{III} A-bu -yu yibo'a a se -naagi 'bhle 'bho -Lago'o wlu'a damu, -v -ni'a ε tibonamu -bhla a, a 'wa-a ti, -ekedımaa, -Lago 'bo-o ti o 'ke amu -ko.
- ^{IV} A-bu -yu 'gwlvlinynie kpun'a 'gwlv a'ba 'nyinyidit'a dt, a 'wa-a ti, -ekedımaa, -Lago-o 'ye-e amu 'gate -mu.
- ^V A-bu -yu'a zi'a wonyibhleeε'ε dt, a 'wa-a ti, -ekedımaa a-a 'ye-e 'bhlokpi -ko -mu.
- ^{VI} A-bu -yu 'luo'a 'kpi 'wee 'mu, -ka -Lago 'le'ε 'tun -v na'a 'na, a 'wa-a ti, -ekedımaa, le a 'bo'o ti, -Lago-o 'ye -ε amu 'nyu -mu.
- ^{VII} A 'wa-a ti a-bu -yu 'ye'a a -bonyunyu'a ngaze, -Lago-o 'ye-e a'ba ngaze 'ye -mu.
- ^{VIII} A-bu -yu -ke -polv 'saa'a li 'bho -Lago'o 'yigbeyi, a 'wa-a ti, -ekedımaa, a-a 'ye-e -Lago 'ye -mu.
- ^{IX} A-bu -yu -de'a 'le wonlipree 'mu ti, a 'wa-a ti, -ekedımaa, -Lago-o 'ye-e amu 'o 'yreeti 'la -mu.
- ^X A-bu -yu un-u kla'a nyanı 'mu -Lago'o 'yisreedı'a dt, a 'wa-a ti, -ekedımaa, a-a 'mo-o nyu o 'ka -ko 'komu.
- ^{XI} -Bho koo nyu "du 'an dt, un -ka amu 'jreenyu 'mu-u po, un -ka amu nyanı 'mu kla, un -ka amu sin lice, dt-ı se'a amu 'yi"tuu, un -ktı amu 'kpi "duu, 'an -nanaa'a kamu, a 'wa-a ti.
- ^{XII} -Lago'o wlu'a 'mutizamv -ko'o a'ba nya, -ka -lue 'mno, 'ka-a un klv 'b nyanı 'mu. A li 'bubva tenyu, -ekedımaa, -Lago-o 'ye-e amu 'nynubhleele "lruli-nu -mu 'le yaku 'li.

'Ton -ke "Nape
(Maaki 9:50; Luuki 14:34-35)

^{XIII} A -gblee, *Zezii 'po-o 'yi 'le o na: -Ka 'ton-o 'bhle ni'a -zapv 'nu won, 'ka 'mno 'ka-a abv 'ke 'kmu 'mu'a nyu -bodı nu. -Bho 'ton -gwe won o, ε-ε mo 'to-o bhuhule 'le un-u po 'ε ti, nyu-u na 'ne "kpi. ^{XIV} -Ka "nape-ε 'ye ni'a 'le -kuyre 'mu ti a, 'ka 'mno 'ka-a abv 'ke nyunyu -bodı

ny. A yibo'o-o na "kolru'a gwlo se 'bhεε ε 'ke "yi"zize. XV-Ka -lue 'mno nyo se 'bhεε ε 'ke "napε "yicε 'le ε 'ke ε -ciεε "yiti"jrii. -Bho "napε -ka wan, nyo-ε 'de -ε 'bho -da -te'ε ya ti 'le nyu 'wee -ny'a 'le -budu 'li-i 'ye'e ti. XVI-Ka "napε-ε 'ye ni nyu ti 'le -kuyre 'mu, a -ni -kaa nyunyu -bodɪ, 'le un 'ke a'ba "dɪzɪgɪ -za, un 'ke a'ba kpli li'ye, "lemnɪ, a'ba -tɪta -Lago -ny'a 'le yaku 'li, un-υ 'bhεε-ε ε 'ke 'nyɪ "yi.

**-Lagɔ'ɔ gba "kpi'a -tɔtɔ*

XVII ɔ gwε'ε "yi 'mne "yi a, 'le ε 'ye -kaa 'le -lrεε: *-Lagɔ'ɔ gba ε "nyɪ'a *Moyiizɪ -a'ba dɪ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamu -lrɔv'a -tɔtɔlɪ, a'ba popo 'gwɔlɔti -le na 'ɪn yi-o'o 'ɪn 'ke ɪ ti-za. 'ɪn yi-o'o 'ɪn 'ke ɪ "yi-nyɪa. XVIII -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, -ka 'bhɔkpa -ke yaku-u 'ye'a 'mɔ-gwle mɔ a, -tɔtɔlɪ -ke gba -ny'a "kpi -pipli -see 'bho 'wɔv yi 'le 'ya tisɔε'ε -nɔɔ 'ke nyɪ. XIX 'ɪnnɪ 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ a, -bho nyo cε ɪ-bɪ gba 'mnɪ'a -toope gbe 'mɔ 'le -ɪn 'ke ε nyu -tɔ 'le un 'ke ɪ ny, -ɪn "pli-e -a'a "bhuo "yi tenyɪ 'le yaku 'li 'bho -Lagɔ -bodɪ. 'Bho 'ε lemɔ nyo-ε kɔvɔn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi 'le -ɪn 'ke 'na nyu -tɔ, un 'ke -kaa ny, -ɪnmɔ 'mo-o -kɔgɔ 'le yaku 'li -Lagɔ'ɔ damɔ. XX 'ɪn-ɪ 'wɪ -ɪ amɔ "yiti, -bho a 'bɔ ti a 'ke "yi'srεε 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, "lemnɪ, gba 'mnɪ'a "yikpɔn, a kpe ε, a 'ke ε -nyɪa, 'le a 'ke *-Lagɔ'ɔ gbayibomɔ -ke *Falizien 'mɔ-zɪ. -Bho ε -se -mnεε ε, a se 'bho -Lagɔ'ɔ "troli 'bɪ 'bhle.

'Bho 'cε "kpi'a -tɔtɔ

XXI *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ε 'de-e dɪ'a kpe: A yibo'o-o gba *-Lagɔ po'a a'ba "na "we see: -A'a 'lbha "ku -le! -Yɔ 'lbha'a "ku, un-υ 'tu-o -ɪnmɔ -zɪgɪ. XXII 'Bho 'ε lemɔ 'mna-a 'wɪ -ɪ amɔ "yiti, nyo'o nyo-ε po'a ε -bonyunyo 'cε kwa, -Lagɔ 'ke ε -zɪgɪ -tu mɔ'o. Nyo -yɔ 'ye'a 'ε -bonyunyo 'bhateε 'mɔ, un 'ke ε -a'ba -zɪgɪtumɔ wɔnyɪ kpa mɔ'o. -Yɔ 'ye'a 'ε -bonyunyo -sabhe 'mɔ, εbɔ-ε-ε "bhuo -nmɔ'ε-ε 'le nε -ε'ε 'mɔ'a "kɔmɔkɔmɔ 'mɔ ti. XXIII 'ε dɪ, -bho -ɪn yi -Lagɔ bɔbɔnamɔ, -ka -a'a -bonyunyo 'bhlee'a -ɪnmɔ 'liti 'le -ɪn 'ke 'na 'gwɔlɔtipopo a, XXIV "tii 'bho 'le -ɪn 'ke mu. -Bho a -za 'bɪa 'le -ɪn 'ke le yi, -ɪn 'ke -a'a -Lagɔ bɔbɔ. XXV -Bho nyo "kla -ɪnmɔ 'bho -zɪgɪtumɔ wɔnyɪ, -bho a se -bhla 'le 'gbɔv ke a, mu, -da ε -ny'a, -ɪn 'ke ε 'bho -ye, -ɪn 'ke ε 'gbe kwa 'mɔ cε 'le ε -kaa -ɪnmɔ -jie 'mɔ po. XXVI -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, -bho ε -se -mnεε ε 'le un 'ke -ɪnmɔ -jie 'mɔ po a, lε -zɪgɪ -cε'ε -ɪnmɔ, -a "du -ε -kpayɪke-ε 'le un 'ke -ɪnmɔ "yiti"taa.

-Tɔtɔ 'bho -yranyɔbha "kpi

XXVII *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ε 'de-e dɪ'a kpe -lrεε: A 'wɪn -ɪ 'bɔ na: -A'a 'ye -yranyɔbha -le! XXVIII 'Mna-a 'wɪ -ɪ amɔ "yiti, nyo -yɔ 'yra'a "sesinynaakpɔ, ε -ke -pɔlv 'cnaa 'ny "yi a, ε -ke un "du-o "bha see 'le 'ε -pɔlv gbo. XXIX ɔ 'po-o "yi -lue: -Bho ε "du -a'a -linayri "tuu -ɪnmɔ 'le "nyinyɪnɪdɪ 'mɔ, -bhɪadɪ -ɪn -see 'ε ny ke, -zε ε 'le; "vuto nε 'le nya. ε -nmɔ'ε-ε "yrili -ɪn 'ke -ny'a 'le -ɪn 'ke 'pɔv 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ε 'ye -ɪn 'ke "yi'gbaa 'le -ɪn 'ke 'le "kɔgwɪnε 'mɔ mu -zɪ. XXX -Bho ε "du -a'a -linasɔ "tuu -ɪnmɔ 'le "nyinyɪnɪdɪ 'mɔ, -bhɪadɪ -ɪn -see 'ε ny ke, cε ε 'bho, "vuto nε 'le nya. ε -nmɔ'ε-ε "yrili -ɪn 'ke sv -lue 'bhle 'le -ɪn 'ke 'pɔv 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ε 'ye -ɪn 'ke "yi'gbaa 'le -ɪn 'ke 'le "kɔgwɪnε 'mɔ mu -zɪ.

-Tɔtɔɔ 'bho 'nynɔkwɔlɔzɛɛ'ε "kpi

(Matiee 19:9; Maaki 10:11-12; Luuki 16:18)

XXXI A -gblee, -kaa 'ka-a ε -zε'ε 'mu -lɛɛ: -Bho nyo 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwɔla-za a, ɔ 'ɔnɔ "bɔgɔ -ε nu'a na: -ε 'wɔb'a -laa -zɔan, 'ɔn -za'a amɔ 'kwɔla, 'le -ɔn 'ke ɔ "bɔgɔ 'mɛɛ "nyɔ ɔn 'ke mu. XXXII 'Mna-a 'wɔ -ɔ amɔ 'yiti, nyo'ɔ nyo-ɔ za'a 'ɔ "yikpɔnnynaakpɔ 'kwɔla 'le ɔn 'ye'a nyimiɛlɛ kpa, 'ɔ "bhuo-ɔ po 'ɔ -yranynɔbha wɔn. Nyo -yo kpa'a 'kwɔlazanyɔ, -mɔɔɔ 'ye-e -yranynɔbha -lɛɛ.

-Tɔtɔɔ 'bho -zɛzɛɛ "kpi

XXXIII *Zezii po'a ε-be wlu 'mɛɛ ti a, ɔ 'de-e -bhla dɔ'a kpe: -Kaa 'ka-a ε -zε'ε a'ba "na "we -bodɔ 'mu: -Bho -ɔn -zɛ -ɔn 'ke ɛ nu, -a'a -za wlu 'yida 'mu -le! Lε -ke dɔ -ɔn -zɛ'ε 'bho -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ 'yigbeyi, nu ε "gɔ! XXXIV 'Bho 'ε lemɔ 'mna-a 'wɔ -ɔ amɔ 'yiti, nyo'ɔ -zɛ -le 'wee! Nyo'ɔ -zɛ -nɔ yaku 'mu -le! -Lago'ɔ -dena mo'o. XXXV 'Bhɔkpa 'ka-a -lɛɛ! ε-be 'mo-ɔ 'ɔ -kɔkɔɛ -lɛɛke. Nyo'ɔ -zɛ -nɔ Zelizalɛɛmɔɔ ɔFa 5 35 'Nɔɔgbe -a "bhli -abɔ se gwɔɔ-e -sbhoosbhohɔ'a 'mɔzɛɛ yibo. 'Le Izɛɛɛɛɛɛ wa-a zɛ 'nɔ 'mu-ε. XXXVI Nyo'ɔ -zɛ -nɔ 'ɔ "bhuo'a 'lru 'mu -le, -εkedɔmaa, nyo se 'bhɛɛ ɔ 'ke "nɔnnɔyɔɔ'ε "bhuo-ɔ -nɔ'a 'le 'ɔ "lru 'li "pluu -nɔ, 'le nyo se 'bhɛɛ ɔ 'ke ε -kpe -nɔ -lɛɛ. XXXVII A'ba kɔn "du kɔn! A'ba -gba "du -gba! -Bho ε -se -mɛɛ ε, -zɛzɛɛ nyo-ɔ "du'a 'bho "kpi, "nyinyidɔ'a tiyayi'a -nɛ mo'o.

Nyo'ɔ nyo'ɔ 'mɔybhɛɛ

(Luuki 6:29-30)

XXXVIII ɔ zi'a -kaa a, *Zezii 'de-e -bhla dɔ'a kpe: A 'wɔn -ɔ 'bɔ na "yri -ke "yri 'ke bhlu 'le 'nyɔnɛ -ke 'nyɔnɛ 'ke bhlu. XXXIX 'Mna-a 'wɔ -ɔ amɔ 'yiti, -bho nyo nu -ɔnmɔ "nyinyidɔ 'lɔrɔli, -a'a -zε 'ε kpa -le! -Bho nyo -po 'le -a'a -linaloku 'mu 'kpa, -tɔ nɔ -a'a kɔnnaloku "yi ɔ 'ke 'le -po -lɛɛ. XL -Bho -zige kɔn -ɔnmɔ 'le ɔn 'ke -a'a -bana 'nyɔnɔ 'mu po a, "du ε -a'a 'mɔwlayɛɛ "kpi 'le -ɔn 'ke ε bɔbɔ. XLI -Bho "kui'a nyo kɔn -ɔnmɔ -glaka, -ɔn 'ke ɔ -jeyi kpa, kɔ ɔ -jeyi 'le -ɔn 'ke ɔ 'le nya -nyɔnɔ. XLII Nyo-ɔ 'yɔbha'a -ɔnmɔ ɛ, -a'a -bhle nɔ -le! -Yo yi'a -ɔnmɔ gbɔ ɛ -zɔnɔmɔ, -a'a -bhle nɔ -le -lɛɛ!

Jekamu'a dɔkmɛɛ

(Luuki 6:27-28, 32-36)

XLIII *Zezii 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lɛɛ: A 'wɔn -ɔ 'bɔ na: -Kma -a'a -bonyunyo'ɔ dɔ, 'le -ɔn 'ke -a'a jekayi 'mu'nyɛ. XLIV 'Mna-a 'wɔ -ɔ amɔ 'yiti, a -kma a'ba jekamu'a dɔ, 'le, nyɔ-ɔ kla'a amɔ nyɔnɔ 'mu, a 'ke 'wa dɔ -Lago libhade, XLV 'lemnɔ a kɔɔ'ɔ-ɔ a'ba -tita -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li. -Lago'ɔ 'tɛ 'mu. 'ɔ 'yɔnɔ-ɔ fan 'nɔ-e 'limɔ'a wɔnnmɔmɔ -ke 'limɔ'a wɔnnynimɔ 'mu, 'ɔ 'ni-i lbha 'nɔ-e 'limɔ'a wɔnnmɔmɔ -ke 'limɔ'a wɔnnynimɔ 'mu. XLVI Nyɔ -yɔ -kma'a a'ba dɔ, -bho a -kma 'wa "sɛ'ε dɔ 'le, lee -ke dɔ a-a fuo'ɔ -Lago wɔn a'ba -zεgɛ'ε dɔ'a? Nyɔ-ɔ za'a lapoo a 'nyɛ'ε 'mu'a "bhi, 'ka-a ɔn-ɔ nu'ɔ. XLVII -Bho a -ka a'ba 'lotu'a "nynuu'a "sɛ-ε 'ye 'le, leeɛ a nu'ɔ -ε mu'ɔ "yri gbɔ'ɔ? Nyɔ-ɔ se'a -Lago yibo, -ka -lue 'mɔnɔ 'ka-a ɔn-ɔ nu'ɔ. XLVIII Dɔ 'ɔn-ɔ za'a amɔ -bodɔ 'mu, 'ya 'lruyilbhanamɔ 'ka-a: A'ba -tita -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li, -ka ɔ se'a 'bɔ li'bhle a, a "du 'na "yɔrili, -bho a -see "ma 'le a 'ke ɔ ka -nɔ.

VI

"Sra 'mv'a 'je

I *Zezii po'a wlu 'mne ti a, o na: A'ba -Lagolbhu'a nu'nu'nu'a damu, a "du a'ba 'bhi 'yrili, 'le a -kee e 'bho nyu 'we'a 'yigbeyi -nu -ni, 'le nyu -kaa amu 'yrili-ya. -Bho a nu -kaa 'ya a, 'lemnui a -see e 'ye yi 'bho a'ba -tita -Lago -ni'a 'le yaku 'li gbo. II 'E di, -bho a 'ke 'puanlbhamu moni 'nyu, a'ba po weze 'bho nyu'a 'yigbeyi, a'ba -to a'ba 'bhi -le! -Ka -lue 'mno 'ka-a -mie 'son'c 'bhlemu-u nu'o 'le -Lagowlu'a 'lictaanbidi 'li -ke gwlo'c -da nyu -die'a 'yi. Un-u nu -i'o 'le nyu 'ke 'wa "dizigi kpa. -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu 'mu, -zigi un 'ka 'le -Lago gbo 'ye, un 'ye -i'o see. III -Inmo -yoc, -bho -in 'nyu 'puanlbhayi moni, nyu -ke -in 'kukoc'c gbo, 'c 'wun i 'bo -le! IV 'Lemnuu 'je -in nu'a -sie'e-e 'le "sra 'mu, 'le, -a'a -tita -Lago -yu 'ye'a 'le li 'wee'a "sra 'mu ti, o 'ke -inmu -zegε "lrulinu -lreε.

-Tococ 'bho *Lagoc'c wongbopoe'e "kpi
(Luuku 11:2-4)

V A -gblee, -bho a -ka *Lago won gbo-o po, a'ba nu -mie 'son'c 'bhlemu'a ka -le! -Bho un -ko o won gbo-o po, un-u 'nyna-a yayi ti 'le *'c wlu'a 'lictaanbidi 'li -ke gwlo'c -da nyu-u -die'a 'yi, 'le nyu 'wee 'ke u 'yra. -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu 'mu, -zigi un 'ka 'le o gbo 'ye, un 'ye -i'o see. VI -Bho -mno'c 'ke -Lago won gbo po a, pa 'le -budu 'li, ka 'bho, 'le, o-bo -Lago nyu'c 'ye'a li, -in -ke o 'ke -wlu. "Lemnuu -a'a -tita 'mno-c 'ye'a 'le li 'wee'a "sra 'mu ti 'ke -inmu -zegε "lrulinu -lreε. VII -Bho -in -ko o won gbo-o po, -a'a tro bhehheti'a -zebhle, nyu-u se'a o-bo -Lagozεge yibo'a ka -le! Ubu na, -bho un -ka wlu tenyu, 'wa koku-u 'po -u -lokui. VIII Nyu'c -za 'wa nyunyutu 'bhle -le, -ekedumaa, e -in se'a 'bhle, -bho -in -see e 'ybha ke, -a'a -tita -Lago yibo ne-o'o see. IX 'E di, -ka -in 'ko o won gbo po, 'ka-a 'ka-a:

-A'ba -Tita, -inmo -ni'a 'le yaku 'li, -a'a "bhuo nu e, 'le, -ka -in 'saa'a li, nyu 'ke i yibo! X Yi, -in 'ke nyu -ko! -Ka -a'a 'gwlo'c -nu-e'e 'le yaku 'li, e -nu-e -kaa 'noco'ge 'bhlukpa "kpi! XI "Nyu -amu -a'ba zolilie! XII Nyu-u nu'a -amu "nyinynidu 'lruli, -ka -a-bu 'bho'c 'wa "nyinynidu'a di, -a'ba "nyinynidu -a nu'a 'bho -a'a 'yigbeyi, 'bho -kaa 'ya di! XIII -A'a -za "nyinynidu'a tiyayi 'yrili, 'e -lu -ni -amu tidunl 'mu tu won 'mu -le, -za -amu "nyinynidu'a tiyayi'a 'mutikukue "kpi, [-ekedumaa -inmo ku'o won, -a'a 'nyu-i 'bhe'e 'yi, -inmo 'mo-o nyunyua -koc'yi. *E -ni -kaa 'mu "komu!]

XIV -Ziaka, -in -bonyonyu'c "nyinynidu o nu'a -inmu 'lruli, -bho -in 'bho 'ya di, "lemnui -a'a -tita-a -ni'a 'le yaku 'li-i 'bho-c -a'a ni'a di -lreε. XV -In -bonyonyu'c "nyinynidu o nu'a -inmu "lruli, -bho -in se 'ya di 'bho, -a'a -tita-a -ni'a 'le yaku 'li -see -a'a "nyinynidu'a di 'bho yi "bhalreεke.

-Tococ 'bho *supεe'e "kpi

XVI *Zezii na: A -gblee, -bho -in pa *su, -a'a -kma 'yigbeyi -le, -mie 'son'c 'bhlemu'a ka! 'Wa 'yigba-a ze-o'o 'le nyu 'ke yibo -ka un-u pa'a su. -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu 'mu, -zigi un 'ka 'le -Lago gbo 'ye, un 'ye -i'o see. XVII -Bho -mno'c -ka su-u pa, 'sra 'yigbeyi 'le -in 'ke -a'a "inmu 'mu "flan. XVIII "Lemnuu nyu -see -a'a -supadu yibo yi. -Bho e

-se -a'a -tita -Lago nyo'c 'ye'a li, 'unno 'ke ı yibo, 'le, -a'a -tita 'mno, ɔ 'ye'a 'le li 'wee'a 'sra 'mu ti, ɔ 'ke -ımmu -zegε 'lrulinu -lrεε.

Yaku 'li'a 'nyɔnwɔεε

(Luuki 12:33-34)

XIX *Zezii po'a wlu 'mne ti a, -kaa 'ka-a ɔ 'le'ε -kaa -lrεε: Nyo'c zi 'nɔɔ 'kmu 'mu'a 'gagali'a -zruv 'mupodi -le! -Ekedımaa, kokoyrele -ke "gli-ı pa 'nı-ı gbo, ya-a nyini 'nı-ı wɔn, 'le "yrimu-v za'a -budu'a -kpana glu, ɔn-v 'luo 'nı 'mu. XX 'ε 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyo'c -ma 'kmu 'mu'a li "yi -le! ε -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyo 'ke 'ɔ 'nyɔnwɔεε 'le yaku 'li'a dı zi 'le yaku 'li'a li-ı gwle'e 'mu-ε "kɔgwleka. Nyo se 'bhεε ɔ 'ke ı wɔn-nyini. XXI A po -lokui, -da nyo'c 'tɔnɔle -nı'a, 'bho-o 'ɔ -pɔlv 'wla'a ti.

Nyo-ɔ -nı'a 'le -ziadi 'mu, ɔ -nı'e-e zɔzegε 'yi

(Luuki 11:34-36)

XXII-XXIII *Zezii 'po-o 'yi 'le ɔ na: -Ka nyo-ɔ -nı'a 'le -kuyre 'mu 'ye -nı'a 'napε 'mu ti, 'ka-a 'yri -nı'o nyunyo'c ku -bodi. -Bho -a'a "yri -ka ti-i'ye, -a'a ku'a kle 'bhle-e zɔ 'mu. -Bho -a'a 'yri'a 'ye ti, -a'a ku'a kle -nı'e-e 'le -kuyre 'mu. ε-be "yi 'mne'ε 'zɔ 'ka-a: Nyo-ɔ nu'a -Lago'c 'gwlvdi kɔɔ'ɔ-ɔ "yri-i 'ye'a ti. Nyo-ɔ -ma'a 'kmu'a li "yi kɔɔ'ɔ-ɔ "lɔlɔyi. ɔ nyunyo'tu'a -kuyre 'ku-o wɔn, ε 'ye "lɔyi'a ne 'mu-zi.

Mɔni -ke -Lago

(Luuki 16:13)

XXIV *Zezii 'po-o 'yi -lrεε: Nyo -lue se 'bhεε ɔ 'ke nyv 'son "yi-de. ɔ-ɔ 'nye-ε -lue 'mu 'le ɔ-ɔ ybhe'ε -lrɔɔ 'mu. 'Le ɔ-ɔ zi'e -lue gbo, ɔ-ɔ 'nye'ε -lrɔɔ 'mu. -Ka -lue 'mno 'ka-a nyo se 'bhεε ɔ 'ke -dalue -Lago -ke mɔni kli -ple -nı.

-Lago'c "gwlideε

(Luuki 12:22-31)

XXV A -gblee, 'ınnııı'a dı 'ın-ı wı 'ı amv "yiti, lilile -ke nmo a-a 'bɔ'ɔ ti 'le a 'ke ti-nı a, a'ba -kple 'ya dı -le! -Banı a 'ka ku "yi 'bhaa, a'ba -kple 'ya dı -le -lrεε! Nyunyo'c tinıε -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ε 'ye lilile -zi, 'le nyunyo'c ku -nmɔ'ɔ "yrili ε 'ye -bana -zi. XXVI A -gblee, nıkpı 'wee'a po -kɔbv, 'ya εε -kɔbv, ı se 'sra 'bhle, 'le a'ba -tita -Lago -nı'a 'le yaku 'li-i "nyı 'ı lilia! A -se -kaa-a le 'le a se nıkpı -zi? XXVII Nyo se 'bhεε ɔ 'ke 'le 'ɔ "bhuo'a -kplekplea 'mu 'ɔ 'wı "kpi 'wı -lue 'tın po. XXVIII -Bho a se -bana 'bhle, a'ba -kple -le! 'Kwla 'zɔ'ɔ -sukui-i po'a "bowle, a -gbv 'ya mεmεε ya. 'Ya nv lbhv 'le 'ya "pa'a -banı. XXIX 'In-ı 'wı -ı amv "yiti, *Salomɔɔ 'ma-a 'bhıɔ, 'ɔ -bana -ke "bhuo 'ka "yrili-nmo -ε 'ka "bowle 'mno 'mu-zi, ε se -nı. XXX A -gblee, 'kwla 'zɔ'ɔ -sukui, -bho nyo gle'a, -bho zɔ zı, ɔ-ɔ po'a "yri a, -Lago-ɔ be nı-o'o 'le ı-ı nmo'ɔ 'le "yri lemı ti, 'le, -taafε, a-bv 'ma-a *'an -namv, ɔ -see amv li'gbaa yi -cueyi'a? -Ka a se'a -Lago'c "gwlideε 'mu'bhle, a -gbv -kaa ya! XXXI 'Inne 'bhle'e 'nyıı'a dı a, a'ba nv: Leele -a 'ke li 'ya'a? Leele -a 'ke 'na 'ya'a? Leele -a 'ke 'mu-pa 'ya'a? A'ba -kple -kaa -le! XXXII Nyv -yv se'a -Lago yibo, 'ınnv 'bı 'ı -kaa ti 'yreleε! -Bho a-bee -mnıv se le 'bhle, a'ba -tita -Lago -nı'a 'le yaku 'li, -ka a -bɔ 'ne 'mu, ɔ yibo nı-o'o. XXXIII -Lago 'ke amv nyv -lrıv 'gbaa 'le ɔ 'ke amv -kɔ 'le a 'ke 'ɔ "yisrεεpie 'mu -nı, a zi 'ya dı -antanyı! 'Innı ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ amv 'mu ti. 'Le, -ı -sie'a 'bho, ɔ 'ke ı 'bho po. XXXIV 'Inne 'bhle'e 'nyıı'a dı, zɔ -ye 'ye'a -zı mu a, a'ba -kple 'ε dı

-le, -ekedımaa, 'ε "bhuo-o 'ye-e amu 'ε -zıalı -ya -mu. 'Wı"o 'wı -ke 'ε sıasıaa 'bhεε'ε 'mu-ε.

VII

*-A'a -tu -ın -bonyunyu -zıgıle -le!
(Luukı 6:37-38, 41-42)*

^I A -gblee, *Zezii 'po-o 'yi 'le ɔ na: -A'a -tu -ın -bonyunyu -zıgıle -le, 'le -Lago -kaa -ınmu -zıgıle -tu! ^{II} -Ka ε -nı'a, -gubun 'ye ε 'na, 'ka-a ε -nı'o 'le -dıan 'wle 'ε ti. ^{III} -Bho a'ba "bhi nu dukııgı, a-a po 'nı-ı 'yriti. -Bho ε "du a -bonyunyu nu dıtoope, "lemnı a-a "tıtra-a lı a 'ke ɔ -zıgıle -tu. 'Ka se "yrılı-nmɔ. ^{IV} -Inmɔ "yri "kanyı kpon'a tenyı a, -ınmɔ nu'o -ın -bonyunyu -za "kanyı "yri 'mu'a? ^V -Mıε 'sɔn'ɔ 'bhleyı, nmaze -a'a "bhuo -tanyı 'le -ın 'ke -a'a -bonyunyu'ɔ nı'a 'bı 'ye.

^{VI} Zezii 'po-o 'yi -lrεε, ɔ na: Gbi se 'nyıbhleε'ε dı "yri yıbo 'le -ın 'ke ı ε "nyı. -Bho -ın nu, -ın 'ke ı ε wɔn "yi -za a, ı 'bhεε'o ı 'ke -ınmu nmu. -Ka -lue 'mno 'ka-a -gwlobhee se 'nyıbhleε'ε dı "yri yıbo -lrεε, 'le -ın 'ke ı ε "nyı, ya-a na 'nε-ε "kpi. 'E 'zɔ-ɔ 'mo-o: 'Bho le"o le'ε damu, 'bhle -naagi! Le-ε 'ma-a -a'a "yısrlıezεε, -a'a -za 'ε dı nyo"o nyo -bodı 'mu -le 'yreεε!

*-Tɔtɔ 'bho *-Lago'ɔ wɔngbopε "kpi
(Luukı 11:9-13)*

^{VII} A -gblee, *Zezii na: -Bho -ın -ka *-Lago wɔn gbo-o po, 'kpi'a -wa -ınmu "yiti -le! -Ka, -bho -ın bhɔɔ 'bho -buduwɔn "yi, un-u 'ye'a 'bho kati mu a, 'ka-a, -bho -ın 'ybhaa -Lago le 'le ɔ 'ke ε -ınmu "nyı. -Bho -ın 'bε ε ti a, -a 'ye -ε'o. ^{VIII} A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ 'ybha le, 'le -Lago-ɔ "nyı ɔ ε'o. -Bho -ın 'bε ε ti, -a 'ye -ε'o. ^{IX} 'Le a'ba "klumu, yrɔɔ, -bho -ɔ -ke "yu 'ybha'a "fɔɔ ɔ, -ɔ za'a 'le sukpu -ɔ "nyı 'ɔ! ^X 'Le yrɔɔ -ke "yu, -bho -ɔ 'ybhaa 'ɔ -tıta zmi, -ɔ za'a 'le sen -ɔ "nyı 'ɔ? ^{XI} A-bu 'ma-a 'limu'a wɔnnynımu, a-bu yıbo'a lızıgı a 'ka a'ba "yreetı "nyı a, 'le, -taafıε, a'ba -tıta -Lago -nı'a 'le yaku 'li, -bho a 'ybhaa nɔ le, ɔ -see amu -zεεε "nyı yi'a? ^{XII} 'E dı 'tɔ ɔ, le a-a 'bɔ'ɔ ti nyu 'ke amu "lrulınu, a nu ε a -bonyunyu -bodı. 'Ya letu *Moyiızı -ke -Lago wlu'a 'mutizamı -lrub 'cnu'o.

*-Buduwɔn -nı'a "sukuru
(Luukı 13:24)*

^{XIII} *Zezii po'a wlu 'mne ti a, nyunyu'a 'digbi'a kpe 'sɔn'ɔ "kpi'a "yi ɔ po'o: Nyu-u 'mε'ε 'bho -Lago'ɔ "yıgbeyi -ke nyu-u yi'a Zezii -bodı, -u 'ye'a 'pɔnpɔan 'bho -Lago'ɔ "yıgbeyi. ɔ na: -Buduwɔn 'bhε'ε 'muti, 'ε -jɔlu-u 'mu-o "mamagwɔ 'mu, 'le nyu'a -dadudu-u bhlu ε'o. 'E dı a -pa -nı 'bho -buduwɔn -nı'a "sukuru "yi, ^{XIV} -ekedımaa, ε-bε -ye -nı'a "sukuru 'mo-o "yikmujɔlu -ε mu'a 'le "kɔgwletınıε'ε gwɔ 'mu. Nyu -yu 'ye'a -jɔlu 'mne, un se "yi-die.

*Tu -ke 'ε "bhuo
(Luukı 6:43-44)*

^{XV} -Kaa 'ka-a *Zezii 'le'ε -lrεε: A "du a'ba "bhi "yrılı 'bho nyu-u -se'a-a -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamı zıgı'a damu. 'Bho "kpi ti un-u yi'e -ınmu -bodı, -mnoɔ na un 'yɔɔ'o "bhlabhle'ε ka, 'le 'wa -pɔlu'a glu kɔɔ'ɔ -blakpa 'mu-u 'lba'a -ε 'bɔ'ɔ lılıle ti. ^{XVI} 'Le 'wa nınbkpli 'mu, 'le-e a 'ke u yıbo -nı. Wlu 'mne'ε "yıtıgɔle 'ka-a: Nyɔ se 'bhεε ɔ 'ke 'le

nnagbakuo 'mu -nyimiebhuo -za, 'le nyo se 'bheε o 'ke 'le -kikalɔ ya -vajibhuo -za. ^{XVII} A yibo'o-o na tuzεge-ε 'po-o 'bhizigi, 'le -kmakmatu-u po'o -kmakmabhi. ^{XVIII} 'Mumutu se 'bheε ε 'ke -zotu'a 'bhi -tro, 'le -zotu'a 'bhuo se 'bheε ε 'ke 'le -sratu ya -ni. ^{XIX} Tu -ye'ε po'a 'bhizigi, ε-ε 'ye-e -ce -mu 'le ε 'ke 'yri-po-ε. ^{XX} 'Ka 'mno 'ka-a, nyu-u -se'a-a -Lagowlu'a 'mutizamuzigi, 'le 'wa nuukpli 'mu a-a 'ye u 'yiyibo -ni mu.

**Zezii na: 'In se amv yibo*

(Luuki 13:25-27)

^{XXI} A -gblee, 'an -tita -Lago -ni'a 'le yaku 'li, nyo-o 'bo'o ti, 'o nyu o -ko'o 'klumu, o 'ke 'le 'bi 'ye, -bho o -ka: 'An -Koyi! 'An -Koyi! 'bho wonkpu 'kpi'a 'se-ε nu a, o -see 'o nyotu -ko yi. Nyu -yo nu'a 'o 'gwɔdi, 'unno o 'ke -ko. ^{XXII} -Lago'o -zige'a -noo ti a, nyu'a -dadudu-u 'ye-e na: -A'ba -Koyi, -a'a 'nyu 'mu -a -za -ni'e -Lago'o wlu 'muti: -a'a 'nyu 'mu -a -nu -ni'e nyu 'mu 'nyinyidi'a -zuzu ti, 'le -a'a 'nyu 'mu -a -nu -ni'e *wonkulu'a -dadudu. ^{XXIII} 'Bho-o 'in-i 'ye -nu -ni mu: A-bu 'ma-a 'nyinyidi'a numu a, 'in se a'ba -lue komu yibo! A po 'inmu le!

-Bidi 'son'o 'kpidi

(Luuki 6:47-49)

^{XXIV} *Zezii po'a wlu 'mne ti a, o 'po-o -bidi 'kpi'a 'yi, o na: 'An wlu 'in -za'a -laa 'mu, nyu -yo po 'i -lokui, -o -de 'ni 'mu ti, -a'a nyotu ko'o-o -naagibhleyi -po -ni'a 'o lasoobudu 'bho trɔ 'kpi. ^{XXV} -Bibie nu'a -kaa, ε yi-o'o, 'ni-i lbha-a'o, 'nisu 'yi-o'o. ε -see bhlu, -ekedumaa, 'ε 'kpu -po-ε-ε 'bho trɔ 'kpi glu. ^{XXVI} ε-be wlu 'in -za'a -laa 'mu, nyu -yo 'wɔn 'i 'bo o, -o -see 'i 'mu ti-de, 'o nyotu ko'o-o nyu-o se'a -to'o 'bhle, -o -po -ni'a 'bho -bɔstudu 'mu -budu. ^{XXVII} -Bibie nu'a -kaa, ε yi-o'o, 'ni-i lbha-a'o, 'nisu 'yi-o'o, 'le -bibie 'ye ε -bhlu gbligbligbli!, ε 'ye won-nyu 'wee.

**Zezii'a wonkue*

^{XXVIII} A -gblee, -da *Zezii gwε'ε nyu'a -totoo 'yi, 'o -totoo -ma'a-a nyu 'wee wanti. ^{XXIX} 'O ne se *-Lago'o gbayibomu'a -totoo'o ka -ni. 'Obo-o'o ne -ke wonkue -na'o.

VIII

**Zezii 'pɔvɔn'o-o *lalvlibhleyi -lue*

(Maaki 1:40-45; Luuki 5:12-16)

^I ε-be nyu'a -totoo 'mne gwε'ε 'yi a, *Zezii -ni 'le trɔ 'kpi 'wɔnamu, nyu 'gbu-o ti 'le un-u na 'no kli. ^{II} 'O -ka 'le-e gbu, *lalvlibhleyi -lue yi-o'o, o 'po-o 'kolri glu 'bho Zezii'a 'yigbeyi 'le o na: 'An -Koyi, 'inmo bhade -inmu li, 'in yi-o'o -in 'ke 'inmu 'pɔvɔn. ^{III} Zezii nu'a -kaa, o 'sro-o su, o 'ye o li'tu 'le o na: Ku, 'in 'wɔn-o'o, 'pɔn! 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mu 'o 'we 'bho-o'o, o 'pɔn-o'o. ^{IV} 'Le Zezii 'ye o 'tmu 'le o na: Po -lokui! -Bho -in mu a, nyu'o 'wɔn 'ya 'di 'bo -le! Mu 'le *-Lago'o 'sragazayi gbo, -ka -in -ni'a, -in 'ke o 'na 'yi-to, *'sraga -ke di *Moyiizɔ -za 'ka 'mu a, o 'ke ε -za -a'a di 'le nyu'a kle 'ke yibo na -in 'pɔn-o'o.

**Zezii 'pɔvɔn'o-o 'Wlomεε'ε 'sroja'a -klagba'a lbhvnyu*

(Luuki 7:1-10)

^V 'I zi'a -kaa a, *Zezii 'zi-e 'bho li, o -ni -gwlo un-u 'la'a Kapenayimu panamu, 'Wlomεε'ε 'sroja'a -klagba -lue 'nyu -o li. ^{VI} 'O na: 'An -Koyi,

'an lbhuzeyi 'pe'ε 'le 'bhlegbo ti, ɔ -klo'o 'le ɔ-ɔ sta'o tenyi. ^{VII} Zezii na: 'in -ke -a mu-o'o, 'in 'ke ɔ 'pɔɔn. ^{VIII} 'Sroja'a -klagba 'mno na: 'An -Koyi, leele 'in 'du'o 'le -mnoɔɔ 'ke 'le 'an -budu 'li pa? -Bho -in -za wlukpian 'mu, 'an lbhuzeyi-i 'ye-e 'pɔn -mu. ^{IX} 'Mna-a 'mo-o nyu'a 'zɔnyi, 'le 'sroja -lrɔɔ -nɪ'e 'an 'lru 'zɔ. -Bho 'in nu: -Yɔɔ mu!, ɔ-ɔ mu-o'o, 'le, -bho 'in nu: -Yɔɔno yi!, ɔ-ɔ yi-o'o. -Bho 'in nu: 'An lbhuzeyi, nu 'inneeεe!, ɔ-ɔ nu -ε'o.

^X Zezii 'wɪn 'i 'bo ɔ, ɔ -gbɔ 'no-ɔ ya, ɔ 'lu-o 'lru 'yi, 'le, nyɔ -ke ɔ-ɔ na'a, ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'ε: -Waaa! -Ziadɪ 'in-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mu, 'noɔ *Izrayeεlɪbhɪkpa 'kpi 'in -see -bhla "gwɪdeε -ye'ε letu 'ye ke! ^{XI} A 'ye li-ɔ! Nyu'a -dadudu-u 'ye-e 'bhɪkpi 'wee 'kpitɪ 'wɪɔ -mu 'le ɔn -ke *Abɪaamu, *Izaaki, *Zakɔɔpɔ 'ke -ɔalɪe 'bɔbɔa -li -nɪ 'le -Lagɔ gbo. ^{XII} Nyu-ɔ 'ke 'ka 'le -Lagɔ'ɔ nyu'a 'klumu -nɪ, ɔn-ɔ 'ye-e 'le 'kɔgwɪɛkuyre 'mu 'vuto-ε -mu, 'noɔ 'vivia -ke 'kleyeεε -nɪ'a. ε-ε 'tɔ-ɔ ɔn -ke -Lagɔ'ɔ 'yicɪεε.

^{XIII} 'Le Zezii na ɔ-bo 'sroja'a -klagba 'mno -bodɪ: Mu -in 'bhli le! -Ka -in de'a 'inmu "gwɪli, ɪ -nɪ -kaa 'mu! 'Bho -gbaa -lue 'mu 'ɔ lbhuzeyi 'mno 'pɔn-o'o.

**Zezii 'pɔɔn'o-o "gwizimv'a -dadudu
(Maaki 1:29-34; Luuki 4:38-41)*

^{XIV} Dɪ'a kle zi'a -kaa a, *Zezii 'mu-o 'le *Piεɪ 'bhɪbhlegbo. ɔ -ka 'bho-o nyɪni, yakalɪ-ɪ 'lbha-a 'Piεɪ-ɪ 'nyɔɔ'ɔ 'lotɔ, ɔn 'pe-ε 'bho 'wa 'kpitipeεε 'kpi ti. ^{XV} ɔ nu'a -kaa, ɔ 'kpɔn-o 'wa ɔɔ, 'le 'bho -gbaa -lue 'mu ɔn 'ye 'pɔn. 'Bho-o ɔn -nyna'a ti, ɔn 'ye ɔ lilia 'nyɪ.

^{XVI} -Da "jiazɔ nyɪni'a a, nyɔ 'bhle-e "gwizimv'a -dadudu, -lrɔɔ 'bhle-e "nyɪnyɪnidɪ'a -zuzu 'mu, 'le Zezii-i nu'o wlu, ɔ-ɔ nu'o "nyɪnyɪnidɪ'a -zuzu nyɔ 'mu ti, 'le ɔ-ɔ 'pɔɔn'o 'walɪ -lrɪ'a nyɔ. ^{XVII} ɔ nu -ɪ'o, 'le, -Lagɔwlu'a 'mɔtizayi *Ezayii'a wlu ɔ -za'a 'mu see 'bho *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyu'a damɔ, 'ε 'yri'a 'bɪ 'ye 'wɪɔ:

ɔ "luo'o-o -amu 'mu ɔ 'ye -amu -a'ba -nɪanɪaa -ke -a'ba 'walɪ 'kpi -za. 'Ka-a Ezayii 'le'o.

*Nyu-ɔ 'bo'ɔ ti ɔn -ke *Zezii 'ke -na
(Luuki 9:57-62)*

^{XVIII} A -gblee, *Zezii nu'a -kaa, nyunyu'a -dadudu-u 'po ɔ -die 'li 'le ɔ na: A-ba -zi 'le 'nɪbadaklagba'a 'kpɔkpɔ -ye 'nɪaa 'kpi. ^{XIX} ɔ 'ke wlu tiponamu mu a, *-Lagɔ'ɔ gbayiboyi -lue 'nyɪni -ɔ li 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, 'in 'bo-ɔ ti 'in -ke -in 'ke -na, 'in -ke -in 'ke da'o da mu. ^{XX} 'Le Zezii 'ye ɔ -kaa 'yi'ε: -Toto "we 'bhle-e 'limɔpabbie, 'le nɪkpi 'bhle'e 'lrɔ. -Da 'in 'ka 'kpɔ 'yi -jra -nɪ, 'inmu *Nyunyɔ'ɔ "Yu -mnoɔ se 'bho 'bhle.

^{XXI} ɔ -za'a wlu 'mne 'mu a, 'le *ɔ -namu'a -lue na: 'An -Koyi, -nyɪ, 'in mu, -bho 'in nmaze 'an -tɪta ti-ɔ 'le 'in 'ke yi. ^{XXII} 'Le Zezii na: Yi, -a 'ke mu! Nyu-ɔ 'me'ε 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'tayi nu 'yiti ɔn 'ke 'wa 'memɔ tinmaze.

**Zezii 'kaa'a-a -bibie 'mu
(Maaki 4:35-41; Luuki 8:22-25)*

^{XXIII} *Zezii gwe'ε -wluwluwa 'yi, ɔ -ke *ɔ -namu 'kpa'a 'le-e gɔɔ 'li ɔn 'ye -jeyi 'kpa. ^{XXIV} A -gblee, -bibieklagba -lue ce'ε yayi, ε-ε 'yi-e 'le -bada'a 'kpi ti, ε klu-o'o "vuu! "vuu! 'Le 'ni'a "tarili-i ce'ε 'plan, ε-ε 'wla'a 'le 'wa gɔɔ 'li -wou! -wou! Un -ke gɔɔ -nɪ'a -kaa vonamu, Zezii

-mnɔɔ-ɔ 'mʊ-o'o, XXV 'le 'ɔ -namʊ 'ye ɔ linyni, ʊn 'ye ɔ "nynɔɔ 'mʊ -za. 'Le ʊn na: -Yee! -A'ba -Kɔyi, 'pʊʊn -amʊ, -a 'mɛ-ɛ'o. XXVI 'Le ɔ na: Lee -sɔnyɪ 'lbh'a amʊ'a? A -see 'inmʊ 'gwɩde, 'maae? 'Le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -bibie -ke 'ni 'mʊ'kaa, 'le ɔ na: A 'bhɔ! I nʊ'a -kaa, ɪ 'bhɔ-ɔ'o bɩenyi! XXVII 'ɛ dɪ, nyʊ -yʊ -nɪ'a 'le gɔɩ 'li, wɔn mʊ 'b ti 'le ʊn na: Nyunyɔ'ɔ 'cɛ yeɛ ɔbɔ "du'o 'le -bibie -ke 'ni-i "du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

**Zezii 'pʊʊn'o-o nyʊ 'sɔn-ɔ 'bhle'a "nyinyɩnɩdɪ'a -zuzu 'mʊ (Maaki 5:1-20; Luuki 8:26-39)*

XXVIII *Zezii -ke *'ɔ -namʊ cɛ'ɛ 'ni a, ʊn 'nyni-e 'le 'bhlɔkpa ʊn-ʊ 'la'a Gadalenɩɛ'ɛ "kpi. ʊn -ka 'le-e gbʊ, nyʊ-ʊ 'sɔn 'da-a 'le zokogwɩi 'mʊ, 'le ʊn 'ye Zezii -jeyi yi. ʊ-bʊ nyʊ 'sɔn 'mʊ 'bhle-e "nyinyɩnɩdɪ'a -zuzu 'mʊ. 'Wa 'mnamʊnyɩnɩdɪ, -jɔɩ 'si'a -da ʊn -nɪ'a ti, nyʊ'a bhlu ɛ. XXIX ʊ-bʊ -sabhekɩpʊn mʊ 'sɔn 'mʊ 'ye'a Zezii 'yri, ʊn "wɔ-o'o: -Lagɔ'ɔ "yu, leedɪ -a -ke -ɪn 'bhle? -Nɔɔ -ye "du-ɛ 'ka a, ɛ -see nyni, -ɪn yi-o'o -ɪn 'ke -amʊ ti-za'a?

XXX 'Bho zokogwɩi 'mɩɛ "tɩoli, -kaa nya -sɛ, 'bho-o -gwɩɔbbhe'e a -dugbadɔnʊ -nɪ'o, ɪ-ɪ li'e ti. XXXI 'Le "nyinyɩnɩdɪ'a -zuzu-ʊ -nɪ'a nyʊ 'mʊ 'mʊ na: Zezii, -a-bʊ bhade -ɪnmʊ li, -bho -ɪn nu -amʊ ti, "tayi -amʊ 'yiti -a 'ke -bhee-e 'nɩaa 'mʊ pa. XXXII ɔ 'wɔn-o'o, 'le ɔ na: A mu! 'Le "nyinyɩnɩdɪ'a -zuzu 'ye nyʊ 'mʊ 'mʊ 'wɩɔ, ɪ 'ye -bhee 'mʊnʊ 'mʊ pa. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, -bhee gbugbluo'o, 'ɪnmʊ 'wɩɔ'o 'le -gɔgɔ "kpi, -ɪ 'kpa'a "nukɔ, -ɪ 'mɛ'o 'wee.

XXXIII Nyʊ -yʊ fuo 'nɪ li, ʊn ple-o'o, "dɪ 'wee zi'a 'bho -bhee -ke nyukpasi 'sɔn-ɔ 'bhle'a "nyinyɩnɩdɪ'a -zuzu 'mʊ'a "kpi, ʊn 'ye 'le gwɩɔ 'mʊ 'ya wlu kpa. XXXIV 'Ya "dɪ nyni'a 'le a, -gwɩɔkɔmʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye Zezii -jeyi mu. ʊn -ke ɔ 'gbʊʊ'a 'le ʊn na: -A-bʊ bhade -ɪnmʊ li, 'wɩɔ 'nɔɔ -a'ba 'bhlɔkpa "kpi!

IX

**Zezii 'pʊʊn'o-o -klɔklɔyi -lue (Maaki 2:1-12; Luuki 5:17-26)*

I I zi'a -kaa a, *Zezii 'kpa'a 'le-e gɔɩ 'li ɔ 'ye Kapɛnayiimʊ le mu. II ɔ nyni'a 'bho a, nyʊ -yɔ 'ɔ-ɔ -klɔklɔyi -lue. ɔ 'pɛ-ɛ 'bho 'ɔ "kpitipeɛ "kpi ti. Zezii 'ye'a -kaa 'ɔ "gwɩdeɛ 'le nyʊ 'mʊ 'mʊ 'li, 'le ɔ na -klɔklɔyi -bodɪ: 'An 'yu, pɔ 'le 'kpi! -A'a "nyinyɩnɩdɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. III ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le *Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ 'ye'a 'ɛ da-a wlu'o -kaa 'le 'wa -pɔɩ 'zɔ: 'Innɔɔnɔ -naa, ɔ-ɔ 'nyni-e -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn! IV Zezii -mnɔɔ yibo'o-o ɛ wa-a popo'a 'gwɩɔti see, 'le ɔ na: Leedɪ a 'bhle'e -kaa "nyinyɩnɩnaagɪ'a? V 'In 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke amʊ -tɔ na 'ɪn 'bhle-e wɔnkue 'le 'ɪn 'ke nyʊ -bodɪ nʊ na: -A'a "nyinyɩnɩdɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. -Bho 'ɪn nʊ nyɔ -nɔɔ -bodɪ na: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipeɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -na, 'le ɔ 'ke ɛ nʊ, 'ɪnnɛ 'ke -tɔ -ka 'ɪn 'bhle'a wɔnkue 'le 'ɪn 'ke nyɔ -bodɪ nʊ, na: -A'a "nyinyɩnɩdɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. VI 'In 'ybha-o'o a 'ke ɪ yibo -ka 'ɪnmʊ *Nyunyɔ'ɔ "Yu 'bhle'a wɔnkue 'nɔɔ 'bhlɔkpa "kpi, 'ɪn 'ke nyʊ'a "nyinyɩnɩdɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na -klɔklɔyi -bodɪ: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipeɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -ɪn "bhli mu! VII 'Le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye 'ɔ "kpitipeɛ 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɔ "bhli mu. VIII Nyʊ 'ye'a -kaa li "sɛɛ, wɔn 'ma-a 'wa klɛ ti 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'yi -ka ɔ 'nynɪ'a nyunyɪ 'ɛ wɔnkueletu.

**Zezii 'la-a Matiee -nanadi
(Maaki 2:13-17; Luuki 5:27-32)*

^{IX} Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, *Zezii zi'e 'bho-o li. ɔ -nɪ'a zinamu, ɔ 'ye-e lapoozayi -lue un-v 'la'a Matiee li, ɔ -de'e-e 'le -budu -lue 'li ti. 'Bho-o ɔ-ɔ za nɪ'e zikamu mɔni 'lrumu, 'le Zezii na: Matiee! Yi 'unmu 'bɪ, 'un -ke -ɪn 'ke -na. Matiee nu'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mu-ɛ, ɔ -ke ɔ 'ye mu.

^X Zɔ -lue 'zɔ Zezii 'mu-o Matiee 'bhlibhlegbo. ɔ-bɔ Zezii -ke 'ɔ -namu -nɪ'a 'le Matiee 'mno'ɔ -budu 'li linamu a, lapoozamu -ke nyu -dudu -lruv Falizien-ɛ zɛɛ nɪ'a 'nyinyinikli'a nɔmu 'yi 'kpa-a 'le Zezii -ke 'ɔ nyu'a 'klumu 'le ɔ -ke un-v li'o. ^{XI} Falizien -gbɪ -nɪ'a 'bho 'ye'a 'na li, un na 'ɔ -namu -bodi: Leedi a'ba -tɔyi -ke -kaabonyu-v li nɪ'e -dalue'a? 'Ka se 'yrili-nmɔ.

^{XII} Zezii 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mne 'bɔ ɔ, ɔ -po 'nu-v 'nna 'le ɔ na: 'Kpayibhleyi'a 'bɔ 'gipoyi ti. Nyɔ -ke 'lru-u 'bhati'a a, 'unno 'bɔ'ɔ 'gipoyi ti. ^{XIII} A mu a 'ke wlu -nɛɛ'ɛ 'zɔ ti'ɔ. ɛ-bɛ wlu-u 'cni-ɛ'ɛ 'le -Lagobɔv 'li, 'unne 'ka-a: Nyu'a ngazeyee 'mna 'ybha'o ɛ 'ye nmi'a 'sraga -zi. A -gblee, nyu-v 'la'a 'wa 'bhi kplizigɪ'a nɔmu, 'un -see 'nɔɔ 'kmu 'mu 'wa dɪ yi. 'Nyinyinikli'a nɔmu'a dɪ 'un yi'o 'le un 'ke 'wa 'nyinyinidi 'yiyibo 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'le un 'ke ɔ gbo 'bhiti.

**Zezii na nyɔ'ɔ bhete 'ɔ -totɔli -ke *Zuifu'a -nɪ gbo -le!
(Maaki 2:18-22; Luuki 5:33-39)*

^{XIV} *Zezii gwɛ'ɛ nyɔtɔɛ 'yi a, zɔ -lue 'zɔ, *Zaan Batiist'a -namu 'yi ɔ-ɔ -bodi un 'ye ɔ tidede 'le un na: Leedi -a-bv -ke *Falizien'ɛ -namu-v pa'a *su, 'le -mnaaa'a nu'a pa su'a? 'Ka se 'yrili-nmɔ. ^{XV} Un po'a wlu ti a, 'le ɔ 'ye 'yi po, na: 'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ nyimie-ɛ 'la-a nyu. -Bho ɔ -nɪ 'bho 'le, 'gwlv 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke nyu 'mnu li-nyni 'le un 'ke -lɔlɔ 'sɪn'a? -Gba, -bho ɔ -nɪ 'bho a, 'gwlv -see v li-nyni yi, un-v 'ye-e -li -mu 'le 'bubua 'mu. -Nɔɔ -lɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mu, nyimie 'mno-ɔ 'ye-e 'wa 'klumu 'wlv -mu, 'bho-o un-v 'ye -lɔlɔ 'sɪn -nɪ mu.

^{XVI} ɔ 'po-o 'yi -lɛɛ, ɔ na: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -banasva'a -da -cna'a 'yriefɔtolre 'pa -nɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'yriefɔtolre-e -geti-e -banasva, 'le 'ɛ 'bɪ-ɪ 'bhe'ɛ 'muti. ^{XVII} A -gblee, -ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a nyɔ se 'bhɛɛ, 'tokogbalu un 'pa -nɪ'a -druten, ɔ 'ke 'le 'ɛ 'limu nmɔlre po. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, nmɔlre-e 'wa-a 'toko, 'le nmɔ -ke 'toko-o nyni'e wɔn. 'ɛ dɪ nyɔ-ɔ po'o nmɔlre 'le 'tokolre 'li 'le 'ya 'wee ma'a 'yi -ka -zegɛka.

*'Nynaakpudraa *Zezii -za'a 'menynɔɔ 'mu -ke 'nynaakpu-v 'tu'a
Zezii'a -bana li
(Maaki 5:21-43; Luuki 8:40-56)*

^{XVIII} A -gblee, -da *Zezii -nɪ'a -wlunamu a, 'le nyɔ -lue 'ye yi. *-Lagɔwlu'a 'liciaanbudu 'li'a -klagba mo'o. 'Inno -gble'e Zezii bhɪ gbo, ɔ na: 'An 'yunynaakpudraa 'mɛ-o'o, un -kaaa 'mɛ, ɛ -see 'mu-gwle ke. 'Inno bhade -nmu li, yi -ɪn 'ke v *kwa 'lru tide un 'ke 'menynɔɔ 'mu -sɔ, un 'ke 'pɔn! ^{XIX} ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii -ke *'ɔ -namu -sɔ'ɔ 'mu-ɛ, un 'ye ɔ kli mu.

^{XX-XXI} A -gblee, 'le nyu'a 'klumu 'nynaakpu -lue-e -nɪ'e 'le, 'le -zvun -bue 'yɔ 'sɔn 'li un se 'kpa 'yi'bhle, -genlv 'lbhu v'o. Un 'wɔn'ɔ 'bɔ Zezii-i 'pɔun'o nyu a, 'le un 'ye -kaa 'wa 'bhuo'a -pɔlv 'zɔ bhaga: -Bho 'ɪn mu, 'le 'un 'ke 'ɔ -bana li'tv fɔfɔyiti a, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'pɔn -mu. 'ɛ dɪ un nyni 'ɔ li, un 'ye 'ɔ -bana lemu li'tv -nɪ. ^{XXII} ɔ nu'a -kaa, ɔ popo'o-o le.

᠊ ye ʼb li a, 'le ᠊ na: 'An 'yu, a po 'le 'kpi! A 'de-e 'inmu 'gwli'a dɪ, a 'pʊn'o. 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mu 'nynaakpu 'mnu 'pʊn-o'o.

XXIII ᠊ zi'a 'bho li a, ᠊ nyini-e -Lago ᠊ nyoklagba 'mno 'bhlibhlegbo. Bhlemu yi'a 'bho guzo -ke nyu-u -ni'a 'vinamu, -da ᠊ ye ʼb li a, XXIV ᠊ 'pa-a 'le -budu 'li, ᠊ na: A 'da! U-bu 'nynaakpu 'mnu -see 'me, un-u 'mu-o'o. ᠊ 'le'e -kaa a, -glalaa! un 'ciɛ n-o-o'o. XXV 'Le ᠊ na: A 'da 'wee! Un 'da'a a, ᠊ 'pa-a 'le -buduyu -ke 'li 'ku -ni'a, ᠊ ye 'wa sʊ kpun, 'le un 'ye 'mu-so. XXVI ᠊ 'dɪ nu'a -kaa, ɪ -wa'a-a 'le 'bhlu᠊kpa 'mne 'kpi ti.

**Zezii 'pʊʊn'o-o 'lomv*

XXVII Dɪ'a 'wee zi'a -kaa a, *Zezii 'zi-e 'bho li. ᠊ -ni munamu 'le 'lomlom 'son 'ple -᠊ ᠊ kli, 'le un-u 'wɔ'o: 'Bhlu᠊kpayowli *Daviidi'a 'nayu, 'ye -a'ba ngaze, -n 'ke -amu 'pʊʊn! XXVIII ᠊ nu'a -kaa, ᠊ nyini-e 'bho 'bhlegbo. -Da ᠊ nyini'a 'bho 'bhlegbo a, 'lomv 'mnu 'nyini -᠊ li, 'le ᠊ ye u tidede: A 'de-e 'inmu 'gwli 'in 'bhɛɛ'o 'in 'ke amv 'pʊʊn'a? 'Le un na: Kɪn. XXIX A -gblee, 'le ᠊ ye 'wa 'yri li'tv, 'le ᠊ na: -Ka a de'a 'inmu 'gwli, ɛ -ni -kaa 'mu! XXX 'Bho -gbaa -lue 'mu, un 'ye-e ti, 'le ᠊ na: -Bho a mu a, nyo ᠊ wɔn 'ya 'dɪ 'bo -le'a! XXXI Un mu'a a, un -see 'bho ᠊ wlu 'mne 'du. Un -za'a-a ᠊ 'dɪ, ɪ 'ye 'le 'bhlu᠊kpa 'kpi ti-wa.

**Zezii 'pʊʊn'o-o bobonyo -lue*

XXXII *Zezii gwe'e 'wa 'pʊʊnpʊan 'yi a, un -ni munamu, nyu 'bhle-e 'gwizinyo -lue -lroo -᠊ ᠊ -wlu'a wɔn. 'Nyinyinidi'a -zuzu 'kpun -᠊ wɔn 'yi'a dɪ, un -yo ᠊ Zezii ᠊ 'ke ᠊ 'pʊʊn, 'le ᠊ ye ᠊ 'nyinyinidi'a -zuzu 'mu tinu. XXXIII -Da 'nyinyinidi'a -zuzu 'wlu -ni 'no 'mu 'gamv, ᠊-bo nyo 'mno-᠊ wlu-o'o. Nyu-u 'ye'a 'ya da, wɔn 'mu -u ti 'le un na: -A -see -bhla -yeɛ 'ye ke 'noo *Izrayɛɛɪbhlu᠊kpa 'kpi! XXXIV *Faliziɛn -gbu -ni'a 'bho a, un na: 'Nyinyinidi'a -zuzu 'we'a -ko'yi 'nyɪ ᠊ wɔnkue 'le ᠊-᠊ nu'o 'nyinyinidi'a -zuzu ti.

**Zezii 'ye-e nyunyu'a ngaze*

XXXV I zi'a -kaa, *Zezii -so ᠊ mu-ɛ, ᠊-᠊ 'ple-e -gwleklhgbu -ke -gwlestoopv 'kpi ti, 'le *-Lagowlu'a 'liciaanbidi 'li ᠊-᠊ za ni'e wlu-u 'wlu'a 'le -Lago gbo 'mu -lue -lue, 'le ᠊-᠊ za'a -Lago ᠊ nyu'a -koko ᠊ 'dɪzɪgɪ 'mu, ᠊-᠊ 'pʊʊn'o 'gwizimv'a -dadudu-u 'bhle'a 'we'o 'we 'mu. XXXVI Nyu-u 'gbu'a ti, -u st'a, 'kpi -wa'a 'yiti, -u yi ᠊ -bodɪ, -bho ᠊ -gbu nu ya, ngaze-e 'lbho -᠊'o. Un koo ᠊-᠊ *'bhlabhli-ɪ se'a ka 'yriliduyi 'bhle; 'wa -klhgbu'a -to nu -Lago ᠊-᠊ jolu'a dɪ mo'o. XXXVII 'Bhlu᠊kpi 'kpi'a nyu-u -flo ᠊-᠊ polv wɔn, -u 'ka -Lago ᠊-᠊ 'dɪzɪgɪ 'wɔn, -ka nyo 'ki ɪ u -bodɪ 'mu-za a, 'ya 'yi Zezii po'o 'le ᠊ na: 'An -namv-a, lee -ke -kpa'a 'bhe'e -kaa 'yigbeyi ti, -ɛ -ke cemv se -kaa 'yi-die 'ya-a! XXXVIII 'E dɪ, a bhade -kpaayowli li 'le ᠊ 'ke 'ɛ cemv -dudu -ya, un 'ke ɛ cɛ, un 'ke ɛ 'glo.

X

**Zezii'a -namv -bue 'yo 'son
(Maakɪ 3:13-19; Luukɪ 6:12-16)*

I *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ᠊ 'la-a *᠊ -namv -bue 'yo 'son, 'le ᠊ ye u wɔnkue 'nyɪ, un 'ke 'nyinyinidi'a -zuzu nyu 'mu tinu, 'le un 'ke 'gwizimv -ke 'wɔl 'wee'a 'mubhlemv 'pʊʊn. II U-bu ᠊ -namv -bue 'yo 'son mnu, 'wa 'nyin 'ka-a: Simoo Zezii 'duu'a 'nyin ᠊-᠊ 'la'a *'Pielɪ -ke ᠊ 'lotv'a 'yu Andree-e, Zaakɪ -ke ᠊ leyi *'Zaan-e, -u 'ma-a Zebedee'a

"yreeti; III un -ke Filiipu -ke Batelemii-e; Tomaa -ke Matiee -o 'ma-a *lapoomoni'a -zayi; nyɔ -lue un-u 'la'a Alifee, 'o "yu Zaaki -ke Tadi; IV un -ke Simɔɔ -o 'ma-a 'bhlɔkpa'a "kpiticeyi -ke Zidaa Isikaliyoo -o 'ye'a -laa Zezii 'o tu'a nyu -jeyi "nyi mu.

**Zezii 'lbho-o *'ɔ -namv -bue 'yɔ 'sɔn (Maaki 6:7-13; Luuki 9:1-6)*

V A -gblee, 'innu *Zezii "du'o "di 'mu 'le ɔ 'ke v lbho, ɔ na: -Bho a mu a, -gwle -ke 'mu'a nyu-u -se'a-a *Zuifu, a'ba -pa -ni 'bho -le! A'ba -pa -ni 'bho *Samaliikomu'a 'gbe 'li -le! VI A mu 'le *Izrayeɛhkomu gbo. Un kɔɔ'ɔ-ɔ *'bhlabhli-ti 'ma'a, -u se'a 'yiriliduyi 'bhle, -ekedumaa, 'wa -klɔgbi'a -to nu -Lago'ɔ -jolv. VII -Bho a -ka mu, a -to nyu na -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔɔ 'kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. VIII A 'puun "gwizimu -ke 'memu 'le un 'ke ti-ni -lreɛ! A 'puun *'lalibhlemu! A nu nyu 'mu "nyinyidit'a -zuzu ti. Lɛ -Lago 'nyu'a amu, ɛ-ɛ 'mo-o 'jɛ, ɔ 'ye ɛ amu -bodɔ nu. 'E di, a "nyi ɛ nyu bhebhe -lreɛke! IX A'ba 'bhle mɔni gboli -le! X A'ba 'bhle badu -le! A'ba 'bhle -banu'a 'sɔnne -le! A'ba 'bhle -bhɔpumuɔpali -le! A'ba 'bhle -kɔɔtu -le, -ekedumaa, lbhuzeyi -nmɔ'ɔ-ɔ lilile "yiti.

XI -Gwlv -ke 'mu a-a 'ye'a -nyini mu, a dede ti, 'le, nyɔ un-u 'ye'a amu da -to mu, ɔ-bo nyɔ 'mno, -bho ɔ 'cre amu 'yriti, -bho ɔ -za amu -jeyi, a -de 'bho 'o "bhlhbhlegbo ti 'le a'ba mumunɔɔ 'ke nyini. XII -Bho a nyini, -budu -ke 'li a-a 'ye'a -pa mu, a na: -Lago'ɔ wɔnlipɔɛɛ -sie amu gbo! XIII -Bho -budu 'mne 'li'a nyu kpun amu, a'ba wɔnlipɔɛɛ 'e 'yeyea 'mne -ni nu "kpi! -Bho un -see 'wɔn un 'ke amu kpun, 'lemnu a'ba wɔnlipɔɛɛ 'mne 'yi-e amu -bodɔ le 'le a -ke ɛ 'ke 'bho lizi. XIV -Bho ɛ "du gwlv 'mu'a nyu, 'le ɛ 'ke -budu 'li'a nyu "du, -bho un -see 'wɔn un 'ke a'ba 'lɔkpɔ kpun 'le un 'ke amu -lokuipo, a -sɔ 'bho 'mu! -Bho a -ka mu, a 'gbɔto 'bho'a "piplee-e -ni'a a'ba -bhɔpɔ li. 'Inne 'ke v -to na un -ke -Lago 'bhle -'o. XV -Ziadɔ 'un-ti za'a amu -bodɔ 'mu, 'bho -Lago'ɔ -ziple'a ɔ, zwlv 'mne'ɛ nyu'a 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mu 'le ɛ 'ke *Sodɔɔmugwlv -ke *Gomɔɔgwlv'ɔ 'kleyeɛɛ 'mu-zi.

'Kleyeɛɛ-ɛ -ni'a yinamu (Maaki 13:9-13; Luuki 21:12-17)

XVI 'Bho di 'mni'a 'kpi, *Zezii na: -Ka 'bhlabhli-ti -ni'a 'le -bhlakpi'a "klumu, 'ka-a 'un-ti lbho'o amu 'le nyu-u se'a -Lago yibo'a "klumu. 'E di, a 'bhle "klɔklɔ, nyɔ-ɔ 'yɔɔ'ɔ 'le -ɔ "si'a 'bho -ɔ 'srɛɛɛ 'yi, 'le a 'ke 'o ka -ni! XVII A "du a'ba 'bhi'a di gba 'mu! A'ba 'wlaa nyu wɔn ti -le! 'In na, un-u 'ye-e amu -ziple -tu -mu. 'Le *Lagowlu'a 'liciaanbidi 'li un-u 'ye amu "sɛɛn mu. XVIII 'An di un-u 'ye-e amu -kpun -mu 'le un 'ke amu 'bhlɔkpɔyowli -ke 'bhɔɔ "we'a wɔnyi kpa 'le un 'ke amu -ziple -tu. 'Bho 'wa 'yigbeyi -ke 'le 'wa nyu'a 'yigbeyi 'an "di a-a 'ye -za mu. XIX-XX -Bho a nyini 'le -ziple 'mu ti a, 'bho di a 'ka 'mu-za, 'ya "kpi, 'le, -ka a 'kɔ ɪ 'mu-za, 'ya damu, nymɔ'ɔ "si amu 'gwlv -le, -ekedumaa, 'bho 'mno, di a-a 'ye'a 'mu-za mu, a'ba -tita *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye ɛ amu -to mu 'le a 'ke ɛ 'mu-za.

XXI Nyu -lrɔv, -bho koo ɛ "du 'wa 'lotv'a "nynuu, 'le ɛ 'ke 'wa "yreeti "du, un-u 'ye -v tu wɔn-po -mu 'le nyu 'ke v 'lbha un 'ke 'mɛ. 'Le -lrɔv 'ke 'wa -kɔkɔmu tu wɔnpo 'le nyu 'ke v 'lbha un 'ke 'mɛ. XXII A-bu -yɔv, 'an "nyini a 'bhle'e "kpi'a di, nyu 'wee-e 'ye-e amu 'mu'nyɛ -mu. 'Ka-a ti 'ye 'mu-ni mu. Nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa 'yi -ku mu, -o 'ye'a 'unmu "srii

mu "komokomu, 'unno 'ye 'pun mu 'bho -Lago'c 'yigbeyi. XXIII -Gwlo -ke 'mu a -ni'a, -bho un -ka 'bho amu nyanu 'mu-b kla, a ple a 'ke -gwlo -lree 'mu mu. -Ziadu 'un-i za'a amu -bodu 'mu, a -see *Izrayeeli'a gwle 'yiti-gwe yi 'le e 'ke 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a leynoc'c 'kpi bhla.

XXIV A yibo na, nyoc'c 'zoc'c 'ctaanyi se 'yi'bhe oc se 'c 'toy-i -zi 'le lbhuzeyi se 'yi'bhe oc se 'c -koyi -zi -lree. XXV Le un-b nu'a nyu'a -toy-i 'lruli, e -nmo'c'c 'yrili un 'ke e 'c 'zoc'c 'ctaanmu 'lrulinu -lree, 'le, le un-b nu'a nyu'a -koyi 'lruli, e -nmo'c'c 'yrili un 'ke e 'c lbhuzemu 'lrulinu -lree. A -gblee, 'inmo koc'c 'bhlegboyowli, -bho un 'la 'inmu 'nyinyinidi'a tiyayi *Beezebili, 'le, -taafe, a-bu -yu 'ma-a 'bhlegbo'a nyu, un -see amu 'nyinyinyinyi "duu yi'a?

*Nyoc -yoc un 'ka ple
(Luuki 12:2-7)*

XXVI A -gblee, a'ba ple nyunyu'a -fanu -le! Li-i "zize'a, i-i 'ye-e 'piemu ti'pe -mu 'le li -yi -ni 'ka "zizekwla 'mu-b 'ye-e yibo-e -mu. XXVII Le 'in -ke a-a ce'e kpo 'in-i za'a amu -bodu 'mu, a -ze e 'muti 'bho nyu 'wee'a 'yigbeyi, 'le, le 'in-i za'a amu -bodu 'mu 'le 'sra 'mu, a -wa ni 'gba 'mu ti. XXVIII Nyu -yu 'ka ku 'lbha, -u se'a -zuzu 'bhæe, a'ba ple u -le! -Lago 'bhæe'e oc 'ke ku -ke -zuzu 'kleyee wonpo 'le "koglene 'mu, 'unno nyoc 'ke ple. XXIX 'Le *Zezii 'ye 'yi -lue po, oc na: Nyoc'c 'kpon-o nikpiyreeti 'son 'le -a po 'ni moniyue gbe 'mu 'pelu. -Bho -Lago -see 'won, 'ya -lue'a 'bhuo yi ti'ga mu 'ni? XXX -Lago yibo'o-o 'numni 'die -ke "bhi -ni'a 'le a'ba 'lru 'li. XXXI A "du-o le, a 'ye 'yidienikpiyreeti -zi. 'E di 'to oc, -sianyi'a 'lbha amu -le!

**Zezii'a 'wocwocwoc -ke 'c 'yidepoe
(Luuki 12:8-9)*

XXXII 'Ka-a i -ni'e 'mu'a di a, nyoc -yoc nu'a 'bho nyu 'wee'a 'yigbeyi 'an oc oc 'du'o, 'mna-a 'ye -c 'an -tita-a -ni'a 'le yaku 'li 'yi-to -mu -lree 'an nyoc'c kamu. XXXIII Nyoc -yoc nu'a 'bho nyu'a kle'e 'yigbeyi oc se 'inmu yibo, 'bho 'an -tita-a -ni'a 'le yaku 'li'a 'yigbeyi 'in-i 'ye -c 'yidepo -mu 'le 'in 'ke na 'in se oc yibo nu.

*-Poclu'a bhlubhlua -ko, e-e 'mo-o 'yicicee
(Luuki 12:51-53; 14:26-27)*

XXXIV A -gblee, a'ba de "gwli -le na 'in 'yi-e 'noco 'kmu 'mu 'le 'in 'ke -poclu'a bhlubhlua -ya. "Yicicee 'mna-a ya'a 'noco. XXXV 'In-i 'ya-a 'yicicee 'bho 'yu -ke 'c -tita'a 'nynumu, 'yunynaakpu -ke 'wa 'lotu'a 'nynumu, 'le 'bho 'yu'a 'nynoc -ke 'wa nyimie'e 'lotu'a 'nynumu -lree, XXXVI 'le nyoc'c 'bhuo'a 'bhlegbo'a nyu 'ke 'c jekamu "du. XXXVII -Bho e "du -a'a -tita, 'le e 'ke -a'a 'lotu "du, -bho -in -kma 'wa "klumu'a nyoc'c di, e 'ke 'inmu -zi, -in se 'an nyoc'c "dudua 'yiti-nmo. -Bho e "du -a'a 'yunyukpasu 'le e 'ke -a'a 'yunynaakpu "du, -bho -in -kma 'wa "klumu'a nyoc'c di, e 'ke 'inmu -zi, -in se 'an nyoc'c "dudua 'yiti-nmo. XXXVIII Nyoc -yoc -see'a ti'bo oc 'ke 'inmu 'srii "komokomu, -c -see'a 'ybha oc 'ke 'kle 'ye kplokplo 'an di 'le e-be 'kleyee 'mne 'mu e 'bhæe'e nyu 'ke oc 'lbha oc 'ke 'me 'le e 'ke ngazememe'e 'bhuoaka "du, 'c nyoc'u se 'an nyoc'c "dudua 'yiti-nmo. XXXIX Nyoc -yoc'c zi'a 'c 'bhuo'a tinie'e di, -c sia'a 'an di kplokplo 'le e 'ye'a 'c 'menamu nyini, 'c nyoc'u 'ke 'pun 'bho -Lago'c 'yigbeyi. Nyoc -yoc zi'a 'c 'bhuo'a tinie'e di 'le 'kmu 'mu'a li 'li, 'c nyoc'u 'ke 'me 'bho -Lago'c 'yigbeyi.

-Zegε-ε -nι'a 'le -Lagɔ gbo
(Maaki 9:41)

XL A 'ye li-ɔ, a-bu 'mo-o 'an -nυ'a dɪ, nyɔ -yɔ kpɔn'a amu -gli, 'inmɔ ɔ kpɔn'o 'le ɔ 'si'e 'bho, ɔ kpɔn'o -Lagɔ -yɔ lbho'a 'inmυ. ^{XL1} Nyɔ -yɔ kpɔn'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mυtizayi -gli, -ɔ 'yee'a 'ɔ dɪ -ziadɪ 'mυ -Lagɔ'ɔ kamυ, -zegε -Lagɔ-ɔ 'ye'a 'ɔ nyυ 'lruli-nυ mυ, 'ɔ nyɔtu -see ε 'mυ-bɔ yi. Nyɔ-ɔ 'srεε'ε 'yi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, nyɔ -yɔ kpɔn 'ɔ -gli, -ɔ 'yee'a 'ɔ dɪ -ziadɪ 'mυ 'ɔ 'yisrεεε'ε kamυ, -zegε -Lagɔ-ɔ 'ye'a 'yisrεεyi 'mno 'lruli-nυ mυ, 'ɔ nyɔtu -see ε 'mυ-bɔ yi. ^{XLII} Nyɔ -yɔ -ke 'bhυo 'nyɪ'a *'an -namυ'a 'klumυ'a 'zɔnyɔtoope 'nananikpɪan 'an -nanaa'a kamυ, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amu -bodɪ 'mυ, 'ɔ nyɔtu, -zegε -Lagɔ-ɔ 'ye 'ɔ 'lruli-nυ mυ, ɔ -see 'ε -lue komu 'mυ-bɔ yi!

XI

**Zaan Batiisɪ'a lbhomυ*
(Luukɪ 7:18-35)

I A -gblee, *Zezii gwε'ε *'ɔ -namυ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ -tɔtɔɔ 'yi, ɔ -sɔ'ɔ 'mυ-ε, ɔ 'ye 'bho 'bhɪɔkpa 'mnε'ε 'kpi'a gwε 'mυ mu ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ wlu 'mυ-za. II 'Nɔɔ *Zaan Batiisɪ -nɪ'a -jie 'mυ ɔ 'wɔn-ɔ Zezii *Kliisɪ'a lbhυ'a 'dɪ 'bɔ, 'le ɔ 'ye 'le ɔ gbo 'ɔ -namυ -yɔ gbɪ lbho un 'ke ɔ tidede: III *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pυsn'a nyυ, -ɔ -ke dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mυtizamυ 'cnɪ'a see -ɔ 'ka yi, -a -nɪ'a wɔnfuonamυ, 'ɪnnɔ -ɪn 'dɪ'a? -Ale -a 'ke ɔ -bhla wɔn-fuo ma'a? IV 'Le Zezii na: -Bho a mu, ɪ a-a 'ye'a li -ke ɪ a-a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, a 'tmυn nɪ 'Zaan! V "Lɔmυ-υ 'ye-e ti, topomυ-υ na-o'ɔ kpleyikpleyi, *lalɔlibhlemυ 'pɔn-o'ɔ, 'sumυ-υ 'wɔn-ɔ ti, 'memυ-υ 'sɔ-ɔ 'menynɔɔ 'mυ, dɪnnomυ-υ 'wɔn-ɔ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪɔ 'bɔ. VI Nyɔ-ɔ -see'a 'an "gwɪdeε -pɔɔ 'yi -za, ɔ 'wa-a ti!

VII A 'ye li-ɔ, 'Zaan'a lbhomυ nυ'a -kaa, un 'mu-o le. Un -nɪ munamυ, Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ za'a 'Zaan'a 'kpi'a dɪ nyυ -bodɪ 'mυ, ɔ-ɔ nυ'o na: Lbheedɪ a mu'o 'le 'musa 'kpi'a? "Yripleyi a mu'o 'yenamυ'a? -Gba. VIII Nyɔ -lue-e pa'a 'yrilinmɔbanɪ 'mυ, 'ɪnnɔ a mu'o 'yenamυ'a? -Gba. A-a 'ye-e li'a, nyυ -yυ 'bhle'a 'yrilinmɔbanɪ 'mυ, -mnυs -nɪ'e-e 'le 'bhɪ'ɔ -denamυ. IX -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mυtizayi a mu'o 'yenamυ'a? Kɪn, 'ɪn-ɪ 'tmυn'o amu-ε, ɔbɔ 'bhε-ε 'yi tenyɪ ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mυtizamυ -lrυs -zi. X 'Zaan 'mo-o nyɔ -yɔ -ke dɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mυtizayi 'mυ 'le ɔ 'ye'a na: 'An wlukpayi 'ɪn-ɪ lbho'o 'le -a'a nya, 'le ɔ 'ke -a'a -jɔɔ po, 'le, wlu ɔ-ɔ 'ye'a 'mυ-za mυ a, ε 'ke nyunyυ'a -pɔɔ 'zɔ nmaze, 'ɪnnɔ mo'o.

XI -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amu -bodɪ 'mυ, -ε -sɔ'ɔ -tanyɪnyunyυ 'kpi, ε 'ye'a 'Zaan 'kpi bhla, nyɔ-ɔ 'ka 'yi'bhε -ɔ 'kɔ ɔ -zi, ɔ se -nɪ. 'Bho 'ε lemυ, nyυ -Lagɔ-ɔ 'ye'a -kɔ mυ 'le 'wa 'klumυ'a nyɔ 'wa 'la'a ɪε, ɔ 'bhε-ε 'yi, ɔ 'ye 'Zaan -zi. XII A-a 'ye-e li'a, -ε 'nyaa'a -nɔɔ -ke ti 'Zaan Batiisɪ-ɪ za nɪ'a -Lagɔwlu 'mυ 'le ε 'ye'a -zɪan 'kpi bhla, -ka tikumυ kpa'a nyυ tυ gbo 'le wa-a kpɔn'a 'wa 'bhɪɔkpa 'mnε -glaka, 'ka 'mno 'ka-a, nyυ -ke -pɔɔ -gwε'ε ti 'bho -Lagɔ'ɔ damυ, un 'bɔ'ɔ ti 'wa -pɔɔ'ɔ klε ti -Lagɔ 'ke υ -kɔ. XIII Dɪ *Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mυtizamυ -lrυs 'cnɪ'a see, 'ya 'yri'a 'bɪ -nɪ'e-e 'bho 'Zaan 'kpi 'wɔ -nɪnamυ, XIV 'le, -bho a 'wɔn a 'ke ɪ 'gwɪde a, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mυtizayi *Elii -ke 'kpɪdɪ un 'cnɪ'a see ɔ 'ye'a le -yi mυ, ɔ-bɔ 'Zaan 'mno, 'ɪnnɔ mo'o. XV -Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mυti'wɔn, a popo 'gwɪluti -ziaka!

XVI -Ka 'traamu'a nyu -nɔ'a, 'ε 'yi 'ɪn 'ke po. ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ 'yreetkɔni-i ce'ε -pligbele ɛ'o ɛ'ε kpɔn'a 'gwɩɩ 'le 'wa bhɩbhɩladu 'mɩ -v 'wɔwɔ'ɔ 'Iruɩ: ^{XXVII} -A bhle'a 'traamu -Aluku, a-bee -see lete! 'le ʊn-v nɔ'o 'bhale'εke: -Gwɩan li'a -a'ba -kɔbɩ, a-bee -see yi 'le a 'ke -kple'a! ^{XXVIII} A -gblee, 'Zaan yi'a 'nɔɔ 'kmu 'mɩ a, li -lru nyu-v li'a, 'ɔ li, 'ɔ 'na nɔɔ, 'le nyu-v nɔ'o: ɔ 'bhle-e 'nyinyɩnɩdɩ'a -zuzu 'mɩ! ^{XXIX} 'Le 'ɪn mɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu -mɩnɔɔ 'ye yi, 'le 'ɪn-ɩ li'e lilile, 'ɪn-ɩ 'na'a nɔɔ nyu 'wee'a ka, 'le nyu-v nɔ'o: -Oooo! A 'ye-e liliyi -ke nɔɔ'ɔ 'naye 'mɩnɩ li'a! ɔ -ke lapoozamu -ke 'nyinyɩnikpli'a nɔmɩ -lruv 'po-o bha! ɩ -nɩ'a -kaa, 'le -Lagɔ'ɔ -naagi-ɩ nɔ'o 'nɔɔ 'kmu 'mɩ lbhɩ 'le nyu 'bhεε'o ʊn 'ke ε 'yiyibo 'le 'ɪn -ke 'Zaan'a 'yisrεεkpli 'mɩ.

*-Gwɩε -ke 'mɩ'a nyu-v -see'a ti'bo ʊn 'ke 'gwɩɩde
(Luuki 10:13-15)*

^{XX} *Zezii po'a wlu 'mne ti a, -gwɩε -ke 'mɩ ɔ -nɩ -nɩ'a *wɔnkulɩ'a -dadudu, 'ya -da ɔ-ɔ wlu'o 'yikmaka, -εkedɩmaa, 'bho ɩ-bɩ gwɩε 'mɩnɩ'a 'limɩ'a nyu -see 'wa 'nyinyɩnɩdɩ 'yiyibo, ʊn -see -Lagɔ gbo 'bhiti, ^{XXI} 'le ɔ na: -Yeee! Ngazedɩ! Kolazεεnkɔmɩ-a! -Yeee! Ngazedɩ! Besayidaakɔmɩ-a! A-a 'ye-e 'kle 'ye -mɩ tenyɩ "sε, -εkedɩmaa, wɔnkulɩ 'ɪn -nɩ -nɩ'a 'bho a gbo, -bho ε "du 'kɩ Tiilɩ -ke Sidɔɔgwɩε 'mɩ, -nɔɔ -a 'bhle'a -laa kwa, 'bho'a nyu yibo 'kɩ 'wa 'nyinyɩnɩdɩ 'yi, ʊn 'bhiti -Lagɔ gbo-ɔ! 'Le ʊn -cre 'kɩ -bhεεzɩɩn 'le ʊn 'wla 'kɩ 'tutɔni 'lru-ɔ! 'Inne tɔ'o -ka ʊn yibo'a 'wa 'nyinyɩnɩdɩ 'yi -ziaka, 'le ʊn 'ye -Lagɔ gbo 'bhiti. ^{XXII} 'Innɩ 'bhle'e 'nyɩnɩ'a dɩ 'ɪn 'tmɩv'o amɩ, 'bho -Lagɔ'ɔ -zige'a zɔ, a'ba 'kleyεεε-ε 'ye-e wɔn-ku -mɩ 'le ε 'ke Tiilɩ -ke Sidɔɔ -mɩ-zi. ^{XXIII} A-bɩ, Kapenayimukɔmɩ, a 'de-e "gwɩɩ na 'ɪn -nɩ'e-e -daa a'ba "klumu'a dɩ, -Lagɔ-ɔ 'ye amɩ 'nyɩnɩ 'kpi -po mɩ'a? -Gba. ɔ-ɔ 'ye-e amɩ dɩn 'yi 'lbhaa -mɩ 'le "kɔgwɩεnε 'mɩ, -εkedɩmaa, wɔnkulɩ -nɩ-ε'ε 'bho a 'bhli, 'le ɩ 'ke 'kɩ 'bho *Sodɔɔmɩ -nɩ-ε -nɩ see a, 'yri -nεε 'yi 'ε -gwɩɩɩ -nɩ 'ko-o ti. ^{XXIV} 'ε dɩ 'ɪn-ɩ zɩ 'ɩ 'mɩ -lrεε, -Lagɔ'ɔ -zige'a zɔ, a'ba 'kleyεεε-ε 'ye-e wɔn-ku -mɩ 'le ε 'ke Sodɔɔmɩ'a nε -zi.

*A yi 'ɪn mɩ -bodɩ a 'ke -pɔlv'a bhɩbhɩlua 'ye
(Luuki 10:21-22)*

^{XXV} ε-be -nɔɔ 'mne ti *Zezii na: 'An -Tɩta, yaku -ke 'bhɩlkpa'a -Kɔyi, 'ɪn-ɩ 'po-o -ɪnmɩ 'sεε -ka -ɪn -za'a -a'a "dɩzɩɩ 'yiglu, -a'a nyu-v 'yɔɔ'ɔ 'wa 'la'a ɛ, -ɪn 'ye v ɩ -tɔ ɔ; -ka -ɪn "zize 'nɩ 'nyɩnbhlemɩ 'ma-a "bɔgɩyibomukɩgɩ -ke -naagɩbhlemɩ -lruv 'yrili, 'ya dɩ 'ɪn-ɩ po'o -ɪnmɩ 'sεε. ^{XXVI} Kɩn, 'an -Tɩta, -ka -a'a 'gwɩɩ 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a ε -nɩ'e 'mɩ. 'ε dɩ 'ɪn-ɩ po'o -ɪnmɩ 'sεε. ^{XXVII} 'Le ɔ na nyu-v -nɩ'a 'bho -bodɩ: 'An -tɩta -Lagɔ "nyɩ-e 'ɪnmɩ 'ɔ wɔnkue -jeyi, 'le nyɔ se 'ɪn mɔ 'ɔ "yu yibo -ziaka, -bho ε -se 'an -tɩta, 'le nyɔ se 'an -tɩta yibo -ziaka, -bho ε -se 'ɪn mɔ 'ɔ "yu -ke nyu 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke 'yri kati 'le 'ɪn 'ke v ɔ -tɔ 'le ʊn 'ke ɔ yibo -ziaka -lrεε. ^{XXVIII} ɔ po'a wlu 'mne ti a, ɔ na: A-bɩ sɩa'a -ke a-bɩ se'a -pɔlv'a bhɩbhɩlua 'bhle, a yi 'ɪn mɩ -bodɩ 'le 'mna 'ke amɩ -pɔlv'a bhɩbhɩlua "nyɩ. ^{XXIX} A "tayi a'ba 'bhi 'yiti 'le 'ɪn 'ke amɩ -kɔ, a 'wɔn a 'ke 'an -tɔtɔɩ kpɔn 'le a 'ke ɩ 'mɩ ti-de. A -gblee, 'ɪn mɔ a-a 'ye'a -laa li, 'an -pɔlv 'yɔɔ'ɔ 'le 'an 'bhεε 'an 'bhuo 'yi 'le a 'ke -pɔlv'a lipɩpεε 'ye. ^{XXX} 'An nyu'a 'bhlebhlesɩ 'ɪn 'bhle'a nyu, 'ε -sɩa -nɩ nɩ.

XII

**Zezii 'bhle-e wɔnkue 'bho *lifɔzɔ 'kpi*

(Maaki 2:23-28; Luuki 6:1-5)

I -Nɔɔ gbɛ zi'a a, *Zuifu'a lifɔzɔ, *Zezii -ke *'ɔ -namu-u yi 'nɛ-e 'le -kpu 'mu. LI-ɪ -ke -kɔbu guɔɔ'ɔ, un-u 'la'a 'blee, 'ya -kpu mo'o. 'Mu nu'a -kaa, ε-ε 'lbha-a 'ɔ -namu, 'le un-u cɛ'ε 'ya -flei 'le un-u li'e 'ya 'yo. II *Falizien 'we 'ye 'u li, un dede'e-e Zezii ti un na: -Gbɔ 'nɔɔ! Le nyo -see'a -nu yi -a'ba lifɔzɔ, 'unne -a'a -namu-u nu'a?

III 'Le ɔ na: 'Dɪ-ɪ -zɛ'ε 'mu 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔɔɔ 'li, a 'mate nɛ-a-a-ae? -A'ba 'na *Daviidɪ, -da 'mu-u 'lbhɔ 'ɔ -ke 'ɔ -namu, koo un -nyna'a?

IV Un pa'a 'le -Lagɔbudu 'li, 'fɔɔ un -za'a *'sraga 'mu, un 'nyɪ'a -Lagɔ, 'unnu un li'o. I-bɪ 'fɔɔ 'mnu, 'le -a'ba gba 'li, 'ɔ 'sragazamu'a 'sɛ-ε 'ke ɪ li. V *Gbwlu *Moyiizɪ 'cnu'a see 'le -Lagɔbɔɔɔ 'li, a -see ɪ zɛ'ε? -Lagɔ'ɔ 'sragazamu -nɪ'a lbhu -nɔnamu 'le *-Lagɔ'ɔ bubɔbhlegbo, un 'cɛ-ε lifɔzɔ'ɔ gba 'mu 'le ε -se 'wa 'yikpadɪ -ko. VI 'E dɪ a, 'un-ɪ 'tmu'u amu, nyo-ɔ 'bhɛ'ε 'yi, ɔ -zi'a -Lagɔ'ɔ bubɔbhlegbo, ɔ -nɪ'e-e -dagbe.

VII Nyunyu'a ngazeyee 'un 'bɔ'ɔ ti, ε -se nmisragazε -ko. -Bho a 'wɔn 'kɪ -Lagɔ'ɔ wlu -nɛ'ε 'zɔ 'muti a, nyu-u -see'a dɪ'a da 'ye, a -see 'kɪ u dɪ 'yi-kpa yi. VIII 'Inmɔ *Nyunyo'ɔ 'Yu, 'unmɔ 'bhle'e wɔnkue 'bho lifɔzɔ'ɔ 'bhuo 'kpi. 'E dɪ ɪ-bɪ dɪ 'mnu -nɪ'e -kaa 'mu.

**Zezii 'pɔun'o-o nyo -ke su-u 'mɛ'ε*

(Maaki 3:1-6; Luuki 6:6-11)

IX *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ɔ mu-o'o. *Falizien -ke ɔ depo'a a, ɔ 'ye 'le 'wa *-Lagɔwlu'a 'liciaanbudu -lue 'li pa. X 'Le-e ɔ -ye'ε nyo -lue -ke su-u 'mɛ'ε. Nyu-u -nɪ'a 'le 'bɔ-ɔ ti un 'ke Zezii dɪ -kpu. 'E dɪ un dede 'nɔ ti: 'Bho *lifɔzɔ'ɔ zɔ nyo 'bhɛ'ε ɔ 'ke nyo 'pɔun'a? XI 'Le ɔ 'ye u -kaa 'yi'le: -Bho nyo 'bhle 'bhlabhɪ, 'le 'ya 'klumu'a -lue 'ke 'mutɛbhie 'li 'kpa -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, ɔ se 'bhɛ ɔ 'ke ε 'le -za? XII Nyunyo se -kaa 'bhlabhɛ -zi? "Lemnu ε -nmo'ɔ-ɔ 'yrili -a 'ke -zεε nu 'bho -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ. XIII ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'le ɔ na nyukpasu 'mno -bodɪ: Sro su! 'Le ɔ 'ye ε sro, ε 'ye 'pɔn -nalo. XIV ɔ gwɛ'ε 'yi a, Falizien -nɪ'a 'bho 'da'a 'le-e -Lagɔwlu'a 'liciaanbudu 'li, un mu-o'o un 'ye 'lru'gbu. -Ka un 'ka -nyna 'le un 'kɔ ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ, un 'ke 'na bhaga.

-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi

XV *Zezii yibo'o-o na *Falizien-ε 'ye -ɔ fɛ 'zɔ -pa -mu. 'E dɪ ɔ 'wlu'o 'bho. 'Nɔɔ ɔ mu'a a, nyu 'gbu-o ti, un -ke ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye 'wa 'klumu'a 'gwizimu 'wee 'pɔun, XVI 'le ɔ-ɔ 'lu 'u -kaa 'yi: A'ba 'si nyo -yo 'un 'du'a 'nyu -le'a! XVII 'E letu -nu-ε'o, 'le, wlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii -za 'ka 'mu, 'ε 'yri'a 'bɪ 'ke 'wlu. -Ka Ezayii 'lɛ'ε, 'kla-a 'ka-a:

XVIII -Lagɔ na: 'An lbhuzeyi 'un -za'a 'bho, 'unno 'ka-a. 'ɔ dɪ 'un -kma'o, 'le ɔ 'mu 'un-ɪ po'o 'an 'bubua'a klɛ. 'In-ɪ 'ye -ɔ *'an Lisaazuzu 'mu -po -mu, -ka 'un-ɪ 'ye'a nyu 'yi'srɛε mu 'bho 'an 'yigbeyi, 'le ɔ 'ke ɪ-bɪ dɪ 'mnu 'bhɪkpu -bodɪ 'mu-za. XIX ɔ -ke nyo -see -jɛ yi, 'le ɔ -see zɛε -po yi, ɔ -see 'yɛɛε -wlu yi 'le ɔ -kaa 'ɔ 'bhuo nyu 'yi-ɔ. XX Nyu-u -nɪ'a 'menamu 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, ɔ -see u 'kpi-tbɛ yi. Nyu -ke -Lagɔ'ɔ 'gwɪdeε-ε 'fɪn'a 'mu tenyɪ, ɔ -see u 'ε -dɪ 'yriti-cɛ yi. 'Kla 'mno 'ka-a ɔ-ɔ 'ye -nu mu 'le 'ɔ nyu'a 'yisrɛε'ε 'yri'a 'bɪ 'ke 'wlu, XXI 'le 'bhɪkpu'a klɛ 'ke ɔ 'gwɪde. 'Ka-a Ezayii 'lɛ'o.

**Zezii "du-o *Falizien'e wlu "kpi
(Maaki 3:22-30; Luuki 11:14-23)*

XXII E-be -nɔɔ 'mne ti a, nyu 'bhle-e 'nyinyinidi'a -zuzu'a 'mɔbhleyi -lue. 'ɔ -wlu wɔn 'le 'ɔ 'ye'e ti -lɛɛ. 'Innɔ ɔn -ya'a *Zezii. ɔ-bo nyukpasu 'mnɔ, Zezii 'pɔɔn nɔ-ɔ'o 'le ɔ-ɔ wlu'o 'yisɛɛka 'le ɔ-ɔ 'ye'e ti. XXIII Nyu-u -ni'a 'bho, wɔn 'mu -u ti 'le un-u nu'o: 'Innɔɔɔ -se 'bhlɔkpayowli *Daviidi'a 'nayu, -ɔ 'ma-a *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyu? XXIV *Falizien 'we 'wɔn 'i 'bɔ ɔ, ɔn na, 'nyinyinidi'a -zuzu 'we'a -kɔyi un-u 'la'a *Bezzebilit, 'inne 'nyu 'ɔ wɔnkue'e dɔ ɔ-ɔ nu'o 'nyinyinidi'a -zuzu 'we ti. XXV ɔ yibo'o-o ɛ un-u popo'a 'gwlɔti'a dɔ ɔ na: -Bho 'bhlɔkpa -lue 'kpi'a nyu ɔɔɛ 'mu, ɔn -ka tu-u vɔ, e-be 'bhlɔkpa 'mne-e 'mo-o tisoɛ. Gwlɔ o, 'bhlegbo o, -e -ke 'mu'a nyu-u ɔɔɛ'e 'mu, -bho ɔn vɔ tu, e-be 'bhlegbo 'mne-e 'mo-o 'bhlegbo -ye 'ka ti-ɔ -lɛɛ. XXVI 'Ka 'mnɔ 'ka-a, -bho Sataan -ka 'kɔ 'e 'bhuo ti-inu a, -bho 'e 'nyinyinidi'a -zuzu -ka 'kɔ 'mu-ɔɔɛ ɔ -ka tu-u vɔ, 'e wɔnkue-e 'tii 'ko-o 'yi. XXVII -Bho a nu na 'in-i 'nu-o 'nyinyinidi'a -zuzu ti 'le Bezzebilit'a wɔnkue 'mu, 'le, 'lemnɔ, a'ba 'bhi'a -namu -mɔɔ, doo un-u za'a wɔnkue 'le un-u nu'o 'nyinyinidi'a -zuzu ti'a? E-be -lue 'mne-e 'nyu 'u wɔnkue'e? 'Wa 'nyinyinidi'a -zuzu'a tinue, 'inne za'a amu 'gɔ see. XXVIII -Bho ɔ -see -kaa 'mu-nɔ, 'le e 'ke 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'mu 'in-i nu nɔ'e 'nyinyinidi'a -zuzu ti a, 'lemnɔ -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔɔ -ye'e amu-e.

XXIX I-bɔ dɔ 'mnɔ'a kamɔ ɔ -za'a 'bho *Sataan 'kpi 'yi 'le ɔ 'ye e po -lɛɛ, 'le ɔ na: -Bho -in -see -glaliyi san ke, -in se 'bhɛɛ -in 'ke ɔ gbo pa 'le -in 'ke 'ɔ -kɔkɔɔ 'mu'luo. -Bho -in sɔn ɔ, 'lemnɔ -in -flɔ'ɔ-ɔ 'yi 'le -a 'luo'o 'tɔ 'ɔ -kɔkɔɔ 'mu'wee. XXX A -gblee, nyɔ -ke 'in se'a -na a, ɔ-ɔ 'mo-o 'an tu'a nyɔ, 'le, nyɔ -yɔ -see'a 'inmu -kpa a, -a 'ke lɔ 'lru 'du, ɔ-ɔ 'mo-o lɔ'a yagbayi. XXXI 'E dɔ a, 'in-i wɔ 'i amu 'yiti, nyunyu'a 'nyinyinidi -ke 'nyinyiniwlu'a 'wee un-u za'a 'mu, -Lago-ɔ 'ye-e 'ya dɔ 'bho -mu. Nyɔ -yɔ nyini'a -Lago'ɔ Lisaazuzu'a 'nyu wɔn, -Lago -see 'ɔ 'nyinyinidi'a dɔ 'bho yi. XXXII -Bho nyɔ nyini 'inmɔ *Nyunyu'ɔ 'Yu'a 'nyu wɔn ɔ, -Lago-ɔ 'bho-ɔ 'ɔ 'nyinyinidi'a dɔ. 'Bho 'e lemu 'tɔ, nyɔ -yɔ nyini'a -Lago'ɔ Lisaazuzu'a 'nyu wɔn, -Lago'ɔ 'bho 'ɔ 'nyinyinidi'a dɔ 'komukomɔ! I -nɔ 'nɔ-ɔ 'kpi 'kɔgwɛka.

*Tu -ke 'e "bhi
(Luuki 6:43-45)*

XXXIII *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ɔ -po 'nu-u 'yi -lue, ɔ na: Tuzegɛbhleyi 'ye'e wɔnnmɔbhi. Nyɔ-ɔ 'bhle'a -kmakmatu, ɔ-ɔ 'ye-e -kmakmabhi, -ekedɔmaa, 'le tu'a 'bhi 'mu, 'le-e nyɔ yibo -nɔ 'ne 'yi, -bho e 'du -zegɛ 'le -bho e -se -zegɛ. XXXIV "Yrabhabhlemu-a! A-bu -yu -se'a-a -zigi, koo a 'ke 'tɔ -ziadi 'mu-za'a? 'Kla 'mnɔ, lɔ-i 'yi'a 'le -pɔɔɔ 'zɔ, 'inɔ nyɔ-ɔ po'o 'piemu. XXXV Nyɔzegɛ-e 'za-a dɔzigi-i 'wlu'a 'le 'ɔ -pɔɔzegɛ gbo 'mu, 'le nyɔ -ke dɔ -nyini'a 'yrili-i za'a 'nyinyinidi -ni'a 'le 'ɔ 'nyinyinipɔɔ gbo 'mu. XXXVI 'In-i 'wɔ -i amu 'yiti, -Lago'ɔ -zige'a ɔ nyɔ'o nyɔ'ɔ bhebhwlu 'wee ɔ -za'a 'mu, ɔ-ɔ 'ye-e 'ya kuna -po -mu, XXXVII -ekedɔmaa, nyunyu'ɔ 'bhuo'a wlu 'ke ɔ dɔ li-za. E-be wlu 'mne, 'inne 'ke ɔ dɔ -kɔɔn -lɛɛ.

*'Traamu'a nyu 'ybha-a wɔnkule
(Maaki 8:11-12; Luuki 11:29-32)*

XXXVIII *Zezii po'a wlu 'mne ti a, *-Lago'ɔ gbayibomɔ-ke *Falizien gbɔ na: Zezii, -a'ba -Tɔyi, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke -ɪnmɔ ya-gbɔ, -ɪn 'ke *wɔnkule nɔ. XXXIX 'Bho 'wa wlu 'kpi ɔ na: 'Traamu'a nyɔ-ɔ 'ma-a 'nyinyinidɪ'a nɔmɔ -ɔ se'a 'yikpɔn -Lago'ɔ damɔ, ɔn 'ybh-a wɔnkule 'le 'ε -lue komu -see -nɔ-ε yi, -bho ε -se 'tɔ-ɔ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Zonaastɪ'a nɛ'ε 'sɛ. XL -Ka Zonaastɪ nu'a 'wɪ 'sɔn 'le zmiklagba'a 'limɔ, 'ε tanzɔ 'le zmi 'ye 'ɔ gwla, ɔ -see'a 'mɛ ε, 'kla 'mnɔ 'ka-a 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu-u 'ye 'wɪ 'sɔn 'le glu -nɔ mɔ, 'ε tanzɔ 'le 'ɪn 'ke glu -sɔ, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

XLI 'Bho -Lago'ɔ -ziple'a ɔɔ *Niniivɔkɔmɔ-ɔ 'ye-e 'traamu'a nyɔ dɪ 'yi-kpa -mɔ, -ɛkedɪmaa, -da Zonaastɪ -za -nɪ nu'a -Lago'wlu -bodɪ 'mɔ, 'bho-ɔ Niniivɔkɔmɔ 'mnɔ yibo -nɪ'e 'wa 'nyinyinidɪ 'yi 'le ɔn 'ye -Lago gbo 'bhiti, 'le, nyɔ -yɔ 'bhe'ε 'yi -ɔ -zi'a Zonaastɪ, ɔ -nɪ'e -dagbɛ a'ba 'klumɔ 'le a'ba 'du'o 'bho 'ɔ wlu'a! XLII -Lago'ɔ -ziple'a ɔɔ, 'bhlɔkpa ɔn-ɔ 'la-a Sebaa, 'ε -yowlinynaakpɔ-ɔ 'ye-e 'traamu'a nyɔ dɪ 'yi-kpa -mɔ, -ɛkedɪmaa, *Izrayɛlɪ'a 'bhlɔkpayowli *Salomɔɔ'ɔ -naagɪwlu'a dɪ ɔn 'du'o 'le ɔn 'ye 'le 'wa 'bhlɔkpa -nɪ'a 'le nya 'mɔ-sɔ. Nyɔ -yɔ 'bhe'ε 'yi -ɔ -zi'a Salomɔɔ, ɔ -nɪ'e-e -dagbɛ a'ba 'klumɔ 'le a'ba 'du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

*"Nyinyinidɪ'a -zuzu'a leyis
(Luukɪ 11:24-26)*

XLIII I zi'a -kaa a, *Zezii 'po-o 'yi, ɔ na: -Bho 'nyinyinidɪ'a -zuzu 'da nyɔ 'mɔ, ε-ε mu-o'o 'le ε-ε 'yeye'e 'le 'musa 'kpi ti, ε-ε 'bɔ-ɔ -dena -lrɛɛ ti 'le 'ε 'ye 'ε. XLIV -Bho ε -see -dena 'ye a, 'le ε-ε nɔ'o na: 'In-ɪ 'ye-e 'le 'an -budu 'li le -mu -mɔ, 'le, -bho ε -ka le-e yi, 'le le se 'le -nɪ, 'le -budu 'li 'ke tiwopo-ε, 'le 'le 'ke -bɛ, XLV ε-ε sɔ'ɔ 'mɔ-ε, 'le, 'nyinyinidɪ'a -zuzu -mɛɛsɔn -lrɪ -yɪ -nyɪnɪ'a 'mna 'mɔ, -ɪ -zi'a εbɛ ε, ε-ε mu'o 'ya dɪ 'le ε -ke ɪ-ɪ yi'o 'le ɪ-ɪ de'o. Nyɔ Zezii 'la'a -budu, 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɔ le-ε zi'e 'tɔ 'ka 'yi. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'traamu'a nyɔ-ɔ 'bhle'a nyantɪ'a -dedekpli-i 'ye 'mɔ-nɪ mɔ.

**Zezii'a 'lotv -ke 'ɔ 'lotv'a 'nynuu
(Maakɪ 3:31-35; Luukɪ 8:19-21)*

XLVI A -gblee, *Zezii -nɪ nyɔ'a -dadudu -tɔnamɔ, ɔ 'bhle-e wlu wɔn 'mɔ 'le 'ɔ 'lotv -ke 'ɔ 'lotv'a 'nynuu 'ye yi. Ʋn -nyna'a-a 'bho 'piemɔ ti, ɔn 'bɔ-ɔ ti ɔn 'ke ɔ 'tmɔɔ. XLVII 'Le nyɔ -lue 'ye ɔ linyni, ɔ na: Po -lokui! -A'a 'lotv -ke -a'a 'lotv'a 'nynuu -nɪ'e-e 'bho 'piemɔ. Ʋn na ɔn 'bɔ-ɔ ti ɔn 'ke -ɪnmɔ 'tmɔɔ. XLVIII Ɔ na ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -bodɪ: Yrɔɔ -ke 'bhi -nɪ'e bho, -ɔ 'mo-o 'an 'lotv -ke 'an 'lotv'a 'nynuu -ziaka'a? XLIX 'Le ɔ 'ye *'ɔ -namɔ -jie 'yi-tɔ na: 'An 'lotv -ke 'an 'lotv'a 'nynuu 'ka-a! L -Gblee, 'an -tɪta -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li, nyɔ -yɔ nu'a 'ɔ 'gwɔdɪ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'an 'lotv -ke 'an 'lotv'a 'nynuuuzɪɔ.

XIII

*'Bhlɔkpa'a 'digbi nyie'ε 'yi
(Maakɪ 4:1-9; Luukɪ 8:4-8)*

I Ɔɔ -lue 'mne 'zɔ, Zezii -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, -budu -ke 'li ɔ -nɪ'a, ɔ 'ye 'le 'da, ɔ 'ye 'le -badaklagba wɔnli mu, ɔ 'ye ti-de 'le ɔ 'ke nyɔ -tɔ. II Nyɔ'a -dadudu 'gbɔɔ'o-o 'bho 'ɔ 'tɔli. 'Wa 'yidie'ε dɪ ɔ 'kpa'a gɔɔɔ -lue 'li, ɔ 'te-ε 'kɪka gbo -sɛ 'le ɔ 'ye ti-de. Nyɔ'a klɛ yi'a a, ɔn -nɪ'e-e 'bho 'nɪ wɔnli. III Ɔ-ɔ tɔ 'nɔ-ɔ lɪ'a -dadudu 'le 'yi 'mɔ, na:

A -gblee, nyo -lue -so'c 'mu-ε, c 'ye 'c -joluḡle -klunamu mu. ^{IV} C -nɪ'a lɪ 'le gle 'mu -gbanamu, 'ya 'yɔtɔlv 'kpa-a 'bho -joluḡkpa 'yi. Nɪkpi nu'a -kaa, ɪ yi-o'o, ɪ 'ye ɪ li, ^V 'le 'ya 'yɔtɔlv 'ye 'bho kɪan 'kpi 'kpa, -da -ke 'bhlukpa se'a 'muku. I nu'a -kaa, ɪ mε-o'o -nalo. ^{VI} 'Yɪrɔ fan'a a, ɪ sin-o'o, ɪ 'ye 'mε, -ekedɪmaa, 'ya 'sɪsɪanyɪ -see glu nɪni. ^{VII} 'Le -lɪɪ 'ye nnagbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlukpa 'mu 'kpa. I-bɪ "wi 'mɪnɪ mε'ε ε, ɪ -po'o-o 'ya -kɔni -popo 'lɪɪ. 'ε dɪ ɪ nɛsrɛ'o 'le ɪ -see 'yɔ po. ^{VIII} 'Yɔ -lɪɪ nu'a -kaa, ɪ 'kpa-a 'bhlukpazεε 'mu, 'le ɪ 'ye mε, ɪ 'ye -nɪḡblɪ 'bhle. I wa'a a, ɪ -tɔ'c-c 'yɪ. -Lue'a 'yɔ ε po'a a, ɪ 'bhεε'ε-ε 'yɔ'c -ḡwlv -lue 'yɔ -bue; 'plan -lɪrεε "klumu'a -lue 'bhεε'ε-ε 'yɔ'c -ḡwlv tan 'le -yɪ -nɪ'a 'bho'a -lue po'o 'yɔ'c -ḡwlv -muu. ^{IX} Zezii ḡwε'ε -wluwluwa 'yi, c na: -Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mɔtɪ'wɔn c, a popo 'ḡwlvɪ -ziaka.

*Lee -ke dɪ *Zezii-i po'o 'yi'a?
(Maakɪ 4:10-12; Luukɪ 8:9-10)*

^X A -gblee, *Zezii ḡwε'ε -wluwluwa 'yi a, *c -namu 'nɪni -c li 'le un na: Leedɪ -a po'o 'yi'a? ^{XI} 'Le c na: A-bu -yɔv, -Lagɔ'c nyu'a -kɔkɔ'c dɪ c "zize'a nyu -lɪv "yɪrɪli, c zɪza 'nɪ-ɪ ḡbɔ, c 'ye amu -tɔ, a 'ke ɪ yɪbo. U-bee -mɪnɪv'a nε se -kaa 'mu-nɪ. ^{XII} A 'ye li-c, nyo -yɔ 'bhle'a lε, -c nu 'nε lbhɪ, -Lagɔ-c "nyɪ -c -lɪrεε, 'le ɪ-ɪ 'kpa'a 'kpi. -Yɔ 'bhle'a -toope, -c de 'ε ti, c-c 'zε -ε c kwa 'mu 'wee. ^{XIII} 'Innε 'bhle'e 'nɪnɪ'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'tɪmɔv 'nɪ nu'o 'yi 'mu, -ekedɪmaa, -bho koo un 'yɪrɪ 'ɪnmɪ, 'wa -pɔlv 'zɔ -see 'ɪnmɪ "yɪrɪli-ḡwε yi -Bho koo un po 'ɪnmɪ -lokui, un -see ti'wɔn yi, 'le un -see ɪ 'mɔtɪ'wɔn yi. ^{XIV} -Ka -Lagɔwlu'a 'mɔtizayɪ *Ezayɪ 'le 'ka 'bho 'wa 'kpi, 'ε 'yɪrɪ'a 'bɪ-ɪ 'wlv'o -laa, c na: -Lagɔ na:

A-a 'ye-e 'an wlu 'bɔ'wɔn -mu -kɪɪn, 'le a -see ε 'mɔtɪ'wɔn yi. A-a 'ye-e 'ɪnmɪ ya-ḡbɪ -mu -kɪɪn, 'le a -see 'ɪnmɪ 'yɪrɪli-ḡwε yi. ^{XV} U-bu nyu 'mɪnɪ, 'wa -pɔlv "kpleku'o, 'le ε -kaa 'ɪnmɪ "yɪrɪli-ḡwε, 'wa -lokui 'bhlu-o -jɪdɔ 'le ɪ -kaa ti'wɔn. Un 'po-o 'wa 'yɪrɪ kuku 'kpi, 'le ɪ -kaa ti'ye. Un nu -ɪ'o 'le un -kaa kpli 'yizizɪa. -Bho un zizɪa 'kɪ kpli 'yi a, 'lemnɪ 'ɪn-ɪ 'pɔvɪn nu 'ko-o'o 'bho 'an 'yɪḡbeyɪ.

'Ka-a -Lagɔ 'lε'o. ^{XVI} C po'a wlu 'mɪnε ti a, 'le c na: A-bu -yɔv, a'ba 'yɪrɪ-i 'ye-e ti 'le a'ba -lokui-i 'wɔn'c ti'a dɪ, a wa'a ti! ^{XVII} -Zɪadɪ 'ɪn-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, -Lagɔwlu'a 'mɔtizamu -ke -Lagɔ'c nyu -lɪv-v 'srεε'ε 'yi, -v -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'wa -dadudu 'bɔ-c ti, lɪ a-a 'ye'a li a, un 'ke ɪ li'ye, 'le un -see ɪ li'ye. Lɪ a-a 'wɔn'c 'bɔ, un 'bɔ-c ti un 'ke ɪ 'bɔ'wɔn 'le un -see ɪ 'bɔ'wɔn.

**Zezii zɪza'a-a 'bhlukpa'a 'digbi nyiε'ε 'yi ḡbɔ
(Maakɪ 4:13-20; Luukɪ 8:11-15)*

^{XVIII} *Zezii po'a wlu 'mɪnε ti a, c na: 'Bhlukpa'a 'digbi nyiε'ε 'yi'a 'zɔ 'ka-a: ^{XIX} (Lɪḡbayɪ 'mo-o -Lagɔwlu'a 'mɔzayɪ, lɪ'a 'yɔ-c 'mo-o -Lagɔ'c wlu, 'bhlukpa 'mo-o nyu-v po 'ε -lokui, 'wa -pɔlv.) Nyu -yɪ 'wɔn'c -Lagɔ'c nyu'a -kɔkɔ'c "dɪ 'bɔ, un se 'ɪ 'mɔtɪ'wɔn, un kɔkɔ'c-c -joluḡkpa 'yi'a 'bhlukpa. "Nyɪnyɪnɪdɪ'a tiyayɪ yi-o'o 'le ε-ε zɪ 'ɪ 'le 'wa -pɔlv 'zɔ 'le un-v 'mate'e ɪ-bɪ "dɪ 'mɪnɪ. ^{XX} Nyu -lɪvɪ kɔkɔ'c-c kɪan -ke "kpi lɪyɔ 'kpa'a. Un 'wɔn'c -Lagɔwlu 'bɔ -nalo, un-v kɪvɪn -ε'o 'le 'bɔbɔa 'mu. ^{XXI} 'Le 'wa -kle de nε -pɔlv ti -ziaka, un-v 'kɪvɪn -ε ti -daan. -Lagɔ'c wlu'a dɪ, -bho -deyεε -ke nyu'a nyɪnɪ'a 'mɔklεε bhlv v 'kpi, 'wa 'ḡwlvdeε-ε 'tɪi-o'o. ^{XXII} Nyu -lɪvɪ kɔkɔ'c-c nnagbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlukpa. Un 'wɔn'c -Lagɔ'c wlu 'bɔ c, 'nɔk 'kɪm'a -nɔk -ke 'li -a -nɪ'a -laa 'traamu,

'ya li-ti sia ni nu-o'o. 'Yewlilit -in 'ke 'ga -ke 'kmu'a li -lru'a 'tu-b 'su-o 'wa -pɔlv 'yi, 'le un-b 'mate'e -Lago'ɔ wlu. 'E di un se 'bhεε un 'ke ε 'bho 'du 'le un 'ke kpli 'yizizia. ^{XXIII} 'Le nyv -yv -ni'a 'bho kɔɔ'ɔ 'bhlɔkpazεε. 'E -lololh wa'a a, i -tɔ'ɔ 'yri a, -lue'a 'yɔ ε po'a a, i 'bhεε'ε-ε 'yɔ'ɔ -gwlv -lue 'yɔ -bue; 'plan -lrεε "klumv'a -lue 'bhεε'ε-ε 'yɔ'ɔ -gwlv tan 'le -yɪ -ni'a 'bho'a -lue po'o 'yɔ'ɔ -gwlv -muu. U-bv nyv 'mnu 'wɔn'ɔ -Lagɔwlv 'bɔ ɔ, un 'wɪn 'i 'mvti, 'le, -ka ε 'lε'ε ε, un-b nu'o -kaa. I-bi 'yi 'mnu, 'ya 'zɔ'ɔ 'tiinamv 'ka-a.

-Sukui 'kpi'a 'yi

^{XXIV} A -gblee, *Zezii -po 'nu-b 'yi -lrεε, ɔ na: Lε -ke -Lago'ɔ nyv'a -kɔkɔɔ gvgɔ'ɔ 'yiti, 'inne 'ka-a: Nyv -lue 'gba-a li'a 'yɔ -ke -kɔbv gvgɔ'ɔ 'le 'ɔ -kpa'a 'mv. ^{XXV} 'Matv -lue, -da nyv 'wee -ni'a 'munamv, -sukui -ke i-bi -lololh 'mnu gvgɔ'ɔ, nyv 'mno'ɔ jεkayi yi-o'ɔ ɔ 'ye 'ya 'yɔ 'le -kpa'a -lue 'mne 'mv -lo 'le ɔ 'ye mu. ^{XXVI} 'Le i-bi -lololh 'mnu 'ye mε. 'Ya wawaanɔɔ mu'a -nyni mv a, -sukui 'mnu 'da-o'o -lrεε. ^{XXVII} -Kpaayowli'a lbhuzemv na: -A'ba -Kɔyi, -in -see -lololizɪɪ 'le -a'a -kpa'a 'mv -lo? Doo -sukui 'wlv'a? ^{XXVIII} 'Le ɔ na: jεkayi -lue-e nu'o -kaa. 'Le 'ɔ lbhuzemv 'mnu 'ye ɔ tidede: -In 'bɔ'ɔ ti -a 'ke mu -a 'ke -sukui 'mnu 'le -lololh 'mv -za'a? ^{XXIX} 'Le ɔ na: -Gba. -Bho a 'ke i 'le i 'mv -za a, a -kɪ i -lololizɪɪ 'gbaa. ^{XXX} A 'tayi ni 'yiti. -Bho -lololizɪɪ zaan a, 'le 'in 'ke 'ba 'la 'le un 'ke i gbobhete, un 'ke i ti'wla 'le un 'ke i 'muziza, un 'ke 'ya -pɔpɪ lisan, un 'ke i 'yri'po 'le un 'ke -lololizɪɪ 'mv'tε, un 'ke i 'sra wɔnyi 'du.

Tu'a 'yve'ε 'kpi'a 'yi

(Maaki 4:30-32; Luuki 13:18-19)

^{XXXI} A -gblee, *Zezii 'po-o 'yi -lrεε, ɔ na: -Lago'ɔ nyv'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ tu -lue'a 'yve. 'Inne nyukpasu -lue -lo'o 'le 'ɔ -kpa'a 'mv. ^{XXXII} Li'a 'yɔ 'bhe-ε 'yi, 'ya 'wee 'ye ε 'mv-zɪ. -Bho ε mε, ε-ε 'bhva-a'o 'le ε-ε 'bhe'ε 'yi 'le ε-ε zi'e tui 'wee 'mv, 'le ε-ε 'du'o tu -ke 'klei -ke ya nɪkpi-i po ni'a 'lv.

'Flɔɔ'ɔ 'buubuule'ε 'kpi'a 'yi

(Luuki 13:20-21)

^{XXXIII} *Zezii po'a 'yi 'mne ε, ɔ 'kɔ'ɔ 'bho -lrεε: -Lago'ɔ nyv'a -kɔkɔɔ 'in 'ke 'flɔɔ'ɔ 'buubuule likpɔkpa -ni. Li'a 'pvn un-b 'la'a faliiɪ, -bho 'nynaakpv -lue 'pli ε -buaan, 'le ε 'ke kwa 'gbaa, 'le un bhete 'ne 'flɔɔ'ɔ 'buubuule 'mne gbo. -Bho ε lele 'le ε 'ke ε pa, 'lemnu ε-ε 'bu-o'o. (I-bi 'yi 'son 'mnu, 'ya 'zɔ 'ka-a: -Ka tu'a 'yve'toope 'bhva'a 'le ε 'du'a tuklagba, 'le, -ka 'flɔɔ'ɔ 'buubuule 'buu -ni'a faliiɪ, 'ka 'mno 'ka-a nyv-b 'wɔn'ɔ -Lagɔwlv, 'bho 'ε 'nyaanamv un se 'yi-die. -Bho ε nyini 'le nya ti 'le nyv -lvv-b 'kpv 'b 'kpi.)

**Zezii 'de-e 'yi'a kpe*

(Maaki 4:33-34)

^{XXXIV} *Zezii -za -ni'e-e 'ya kle 'yi'a -dadudu nyv -bodɪ 'mv. Wlv ɔ 'ka 'mv-za kpiamvti, ε se -ni, -bho ε -se 'yi'a 'se. ^{XXXV} 'Kla 'mno 'ka-a ɔ-ɔ nu'o, 'le, le -Lago'ɔ wlv'a 'mutizayi -lue -za 'ka 'mv see, 'ε 'yri'a 'bi 'ke 'ye-ε: 'Le 'yi 'mv 'in-i 'ye v 'tmv -ni mv. 'Bho 'bhlɔkpa'a tiyanamv li-i 'zize 'ka a, 'in-i 'ye -v -bodɪ 'mv-za -mv.

**Zezii zɪza'a-a -sukui'a 'yi gbo*

XXXVI Zezii gwɛ'ɛ -tɔtɔɔ 'yi a, ɔ 'tayi'e-e nyɔ 'yiti ɔ -ke ɔn 'ye lisɔsɔ 'le ɔ 'ye 'bhlegbo mu, 'le *ɔ -namɔ 'ye ɔ linyini 'le ɔn na: Zɪza -kpa'a 'mɔ'a -sukui'a 'yi gbo! XXXVII 'Le ɔ na: -Lolohɪzɪgɪ'a -loyi 'mo-o 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu. XXXVIII -Kpa'a 'mo-o 'kmɔ; -lolohɪzɪgɪ-ɪ 'mo-o nyɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔ, ɔ 'ke ɔ -kɔ. -Sukui-i 'mo-o nyɔ-ɔ 'du'a 'bho 'nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi'a wlu. XXXIX Jɛkayi -lo'a -sukui'a 'yɔ-ɔ 'mo-o 'nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi. -Lolohɪzɪgɪ'a ɛɛɛɛ-ɛ 'mo-o 'kmɔ'a 'yitiinamɔ. 'Ya ɛɛmɔ 'mo-o -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ. XL A -gblee, -ka nyɔ-ɔ 'kɪkle'a -sukui 'mɪnɪ'a -pɔpɪ 'ɪruli 'le ɔ-ɔ pɔ 'ɪ 'yri, 'kla 'mɪnɔ 'ka-a ɛ-ɛ 'ye 'mɔ-nɪ mɔ 'kmɔ'a 'yitiinamɔ. XLI 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu-u 'ye-e 'an -dalbhomɔ 'nɔɔ -lbho -mɔ, nyɔ-ɔ pɔ'a 'wa -bonyunyu 'nyinyɪnɪdɪ 'mɔ -ke nyɔ-ɔ nɔ'a 'nyinyɪnɪdɪ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'le ɔn 'ke ɔ 'mɔ'tɛ, XLII 'le ɔn 'ke ɔ 'le 'kɔgwɛnɛ 'mɔ 'vuto, 'le-e 'vivɪa -ke 'kleyɛɛɛ -nɪ'o. XLIII 'Bho 'ɛ 'kpi, nyɔ -yɔ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, 'le ɔ-bɔ, 'wa -tɪtɪ'a -denamɔ, nyɔ 'mɪnɔ, 'le ɔ 'nyɪnɪ'a 'yibhɛɛ'ɛ -vɪavlɪ 'mɔ ɔn-ɔ 'ye -vɪan -nɪ mɔ 'yɪrɔ'a ka. A -na nɪ -tɔɔ ti -ziaka 'le a 'ke ɪ 'mɔtɪ'wɔn!

Tiduwlilɛ'ɛ 'yi

XLIV *Zezii pɔ'a wlu 'mɛnɛ ti a, ɔ na: -Lagɔ'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'nyɪnbhɛwɪlɛ -ɛ 'du-ɛ'ɛ 'le -kpa'a 'mɔ ti. Nyɔ -lue dide 'nɛ-ɛ 'ɪru, ɔ 'luo 'nɛ 'mɔ, ɔ 'du -ɛ ti. 'Bɔbɔa 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye ɔ -kɔkɔɔ 'wee 'pɛɔ -pɔ 'le ɔ 'ye -kpa'a 'mɛnɛ de.

'Wɛnwɛnɛ'ɛ 'yi

XLV A -gblee, *Zezii 'pɔ-o 'yi -ɪrɛɛ, ɔ na: -Lagɔ'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ ɛkpiɪkɛɛ 'pɛɔpɔyi -lue 'bɔ'ɔ ti. XLVI -Da ɔ -bhɪa -nɪ'a 'wɛnwɛnɛ 'mɛnɛ 'kpi a, ɔ mu-o'ɔ 'ye ɔ -kɔkɔɔ'a kɛ 'pɛɔ pɔ 'le ɔ 'ye ɛ de.

"Pilo 'kpi'a 'yi

XLVII *Zezii na -ɪrɛɛ: -Lagɔ'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ zmi'o zmi, -bho nyɔ -pɔ'a 'pilo, -ɪ kpɪn 'ɛ wɔn 'mɔ. XLVIII Zmi tɪtro nɛ-o'o. -Bho ɪ -die 'yi, 'ɪmɪnɪ 'nizɛmɔ 'mɪnɔ-ɔ 'jri-e 'pilo 'le -koko wɔnɪ, 'le ɔn-ɔ de'e ti, ɔn-ɔ za'a zmi 'pilo wɔn, 'le ɔn-ɔ pɔ 'ɪ -taa 'li, 'le ɔn-ɔ pɔ'o 'le 'nukɔ bhɛbhɛɪ le. XLIX 'Bho 'kmɔ'a 'yitiinamɔ, 'kla 'mɪnɔ 'ka-a ɪ-ɪ 'ye -nɪ mɔ. -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ-ɔ 'ye-e -yi -mɔ 'le ɔn 'ke 'yisɛɛmɔ -ke 'nyinyɪnɪdɪ'a nɔmɔ 'mɔzɪza. L 'Le 'kɔgwɛnɛ 'mɔ ɔn-ɔ 'ye 'nyinyɪnɪdɪ'a nɔmɔ 'vuto mɔ. 'Le-e 'vivɪa -ke 'kleyɛɛɛ -nɪ'o.

'Nyɪnbhɛɪɪrɛ -ke 'sɔa

LI *Zezii na: A 'wɔn 'ya 'wee 'mɔtɪ 'nɪ -ziaka? 'Le ɔn na: Kɪn. LII 'Le ɔ na: * -Lagɔ'ɔ gba'a yiboyi ɔ -ke -Lagɔ-ɔ na'a, 'le ɔ -wɔn'ɔ 'le ɔ tinɪɛ 'mɔ -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, yɔɔɔ 'ɪn 'ke ɔ likpɔkpa -nɪ'a? ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ -gɪɪgbayowɪ-ɪ 'luo'a ɔ 'nyɪnbhɛɪɪrɛ 'mɔ -ɔ pɔ 'ɪ 'sɔa 'kpi.

Nazalɛtɪkɔmɔ -see Zezii 'gwɪɪde

(Maaki 6:1-6; Luuki 4:16-30)

LIII *Zezii gwɛ'ɛ 'yi 'mɪnɪ'a 'wee 'yi a, ɔ 'zi-e 'bho ɪ, LIV ɔ -ke *ɔ -namɔ 'ye ɔ 'bhɪɪgɪwɔ 'mɔ mu, ɔn 'ye nyɪnɪ. A -gblee, ɔ 'pa-a 'bho'a * -Lagɔwɪlu'a 'ɪɪɪɪɪnbudu 'li. ɔ -nɪ'a nyɔ -Lagɔwɪlu -tɔnamɔ, nyɔ-ɔ 'ye'a 'ɛ da, wɔn 'mɔ -ɔ ti 'le ɔn-ɔ dede'e -dede ti: Doo ɔ -za'a -naagɪ -yɛɛ'ɛ? Doo 'mɔtɪkukɪɛ ɔ-ɔ nɔ nɪ'a *wɔnkɪɪ -nɪ 'wɪɔ'a? LV 'ɪnnɔɔɔɔ -naa -se -kaa tuɪbayi *Zɪzɛɛfɔ'a 'yu? -ɔ 'ma-a *Malɪi'a 'yu -ɪrɛɛ? Zaaki-e

'Zubuzi-e Ziidi -ke Simoo'c vɛnyɪ? ^{LVI} -ɔ -ke lenynuubunynukpakpi -nɪ'a -laa gwlo 'mɔ -ko? Doo wɔnkue -yɛɛ 'wɔb'a? ^{LVII} 'ɛ dɪ, 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ, 'le Zezii na: -Da 'wee -Lago'c wlu'a 'mɔtizayi-i 'mu-o 'nyɪ, -bho ɛ -se 'bho 'ɔ "bhligwlo 'mɔ, 'ɔ -glɔgbawɔnyɪ, 'ɔ nyɪ'a "kɔlumɔ, 'bho'a "se, 'bho-o 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ. ^{LVIII} Nyɔ 'mnɔ -see Zezii "gwɔlide'a dɪ, ɔ -see 'bho *wɔnkulɪ'a -dadudu -nɔ -nɪ.

XIV

*Nyɔ 'lbha-a *Zaan Batiisi, ɔ 'ye 'mɛ
(Maaki 6:14-29; Luuki 9:7-9)*

^I A -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mɛɛ 'li, Galilee'a 'bhɔkpayowli un-u 'la'a *Elɔɔdɪ 'wɔn'ɔ *Zezii'a "dɪ 'bɔ ɔ, ^{II} ɔ na 'ɔ -namɔ -bodɪ: -ɪn! *Zaan Batiisi -nɪ 'ka a, 'ɪnnɔ ma'a? 'ɪnnɔ -sɔ'ɔ glu, -ɔ yi'e 'nɔɔ 'kɔmɔ 'mɔ le'a? 'ɛ dɪ ɔ-ɔ nɔ'o *wɔnkulɪ'a!

^{III-IV} A 'ye li-ɔ, 'Zaan Batiisi'a 'mɛmɛɛ 'tbha-a -da. Zɔ -lue 'zɔ Elɔɔdɪ 'kpa-a 'nynɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o Elodiadɪ. 'ɔ 'lotɔ'a "yu un-u 'la'a Filiipu, 'ɔ 'nynɔ mo'o, 'ɪnnɔ Elɔɔdɪ -zɔ 'ɔ li. ɔ-bɔ 'Zaan Batiisi 'mnɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ mu-o'ɔ ɔ 'ye ɔ 'bho -yɛ 'le ɔ na: Elɔɔdɪ, ɛ se "yrili-nmɔ -ɪn 'ke -a'a 'lotɔ'a "yu 'nynɔ li-za. ɛ-bɛ wlu 'mɛɛ -see Elɔɔdɪ 'tɔ nɔ'a dɪ, ɔ 'nye'ɛ 'Zaan Batiisi 'mɔ. 'ɪnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ɔ -po'o 'Zaan Batiisi nyɔ 'srɔ un 'ye ɔ kpɔn, un 'ye ɔ san, 'le un 'ye ɔ -jie 'mɔ po. Elodiadɪ 'mnɔ'a dɪ, ɔ nɔ'o 'Zaan Batiisi kpɪli -nɪ "lɔruli. ^V ɔ 'bɔ 'ko-o ti ɔ 'ke 'Zaan Batiisi 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. *Zuifɔ'a klɛ-ɛ "du-o 'bho 'Zaan Batiisi, -Lago'c wlu'a 'mɔtizɛɛ'ɛ kamɔ. U-bɔ nyɔ 'mnɔ'a -fanɔ ɔ 'bhle'e ku 'mɔti'a dɪ, ɔ se 'Zaan Batiisi'a -nynaka 'bhle.

^{VI} A -gblee, Elɔɔdɪ'a 'wɔwɔlɔgɔ'ɔ zɔ-ɔ nynɪ'o, 'le ɔ 'ye nyɔklɔgbɪ 'la. Elodiadɪ'a "yunynaakpɔ nɔ'a -kaa, un-u lete'o 'bho nyɔ 'wee'a "yigbeyi. 'Wa letebhɔ 'pa-a Elɔɔdɪ 'mɔ, ^{VII} ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ 'ye 'pli, ɔ 'ye -zɛɛ 'le ɔ na: Lɛ a 'bɔ'ɔ ti, a "si ɛ 'nynɪ, 'ɪn 'ke ɛ amɔ "nyɪ. ^{VIII} 'Bho "yuyigbɛ'ɛ 'lotɔ'a wɔnmɔpowlu "kpi, un na: 'ɪn 'ybha-a 'Zaan Batiisi'a "lɔrɪ. De ɛ 'le "bo 'li ti, -ɪn 'ke ɛ 'ɪnmɔ "nyɪ. ^{IX} Elɔɔdɪ nɔ'a -kaa, ɔ "zru-o'o! -ɛkedɪmaa, 'bho nyɔ 'wee'a "yigbeyi ɔ -zɛɛ -nɪ'o. ^X 'Le ɔ 'ye "srojayi -lue 'srɔ po 'le ɔ na: Mu, ɔɛ 'bho 'Zaan'a "lɔrɪ, de ɛ 'le "bo 'li ti, -ɪn -ke ɛ 'ke yi. 'Le ɔ 'ye 'le -jie 'mɔ mu, ɔ 'ye 'Zaan Batiisi "lɔrɪ "yice, ^{XI} ɔ 'ye 'ɔ "lɔrɪ "bo 'li tide, ɔ 'ye ɛ v -ya, 'le 'nynaakpɔdraa 'ye ɛ 'le -za un 'ye ɛ 'wa 'lotɔ -jeyɪ "nyɪ.

^{XII} 'Zaan Batiisi'a -namɔ 'wɔn'ɔ 'ɔ 'mɛmɛdɪ 'bɔ ɔ, 'le un 'ye yi, 'le un 'ye 'ɔ "ku 'mɔ"luo, un 'ye ɛ tinmaze. 'Le lɪ 'wee zi'a a, un 'ye 'ya "dɪ Zezii kpa. -Kagbɛ ɛ, 'ka-a 'Zaan'a 'mɛmɛdɪ zi'o. 'ɛ dɪ Elɔɔdɪ nɔ'o: Zezii 'mo-o 'Zaan Batiisi -sɔ'ɔ glu.

*Nyɔnyu'a "dui -bue "dui 'sɔn'ɔ -gwɔlɪ -bue *Zezii "nyɪ'e lilia
(Maaki 6:30-44; Luuki 9:1-17; 'Zaan 6:1-14)*

^{XIII} *Zezii 'wɔn'ɔ "dɪ 'mnɪ 'bɔ ɔ, ɔ -ke *'ɔ -namɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ, un 'ye gɔlɔ 'li 'kpa, un 'ye -da ɔɛ'ɛ kpɔ mu. Nyɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, un 'wɔb-o -gwɔlɛ gwɔlɛ 'mɔ 'le un 'ye "ni wɔnli tiple un 'ye v kli mu. ^{XIV} ɔ -ke un 'wɔb'a 'le gɔlɔ 'li, un 'ye-e nyɔ'a -dadudu li. v-bɔ nyɔ 'mnɔ'a ngaze 'lbhɔ -ɔ'o, 'le ɔ-ɔ 'pɔbɔn'o 'wa "gwizimɔ.

^{XV} "Jiazɔ nynɪ'a a, 'ɔ -namɔ 'nynɪ -ɔ li 'le un na: 'Yɔv -nɪ'e-e tikpanam 'le 'nɔɔ ɔɛ'ɛ kpɔ. 'Tmɔv nyɔ 'mnɔ, un 'ke gwɔlɔ 'mɔ mu, un 'ke lilia ti'bo. ^{XVI} ɔ na: ɛ se -kaa ti-nmɔ un 'ke le mu. A'ba "bhi "nyɪ

υ lilia! ^{XVII} 'Le υn na: -A 'bhle'a -laa ''klenyι, ι-ι 'mo-o ''fleε -muu -ke zmi 'son! ^{XVIII} Zezii na: A -yι ι 'ιnmυ!

^{XIX} Un -ke ι yi'a a, 'le ο na: Nyυ 'wee bhla 'bho -sukui ''kpi gbο ti! 'Le ο ye ''fleε -muu -ke zmi 'son 'mυ''luo. ο popo'o-o 'le yaku ''yi, ο ye -Lago 'see po, 'le ο ye ''fleε -ke zmi -jie ''yi ticicε -nι. 'Innι ο ''nyι'e 'ο -namυ, υn 'gblee'e nyυ ''yiti. ^{XX} 'Wa 'wee li-o'o υn 'ye lbho, lilili 'ye ti-sie. ''Fleε -ke zmi'a ''di-i -sie'a ti, υn 'tute 'nι ti a, ι 'po-o -cιcι -bue 'yο 'son. ^{XXI} U-bυ nyυ'a 'wee li'a, -bho nyο -za 'bho ''yreetι -ke 'nynykpakpι, 'wa ''klumυ'a nyukpasi'a ''seεε 'bhεε'ε-ε ''dui -bue ''dui 'son -gwli -bue.

**Zezii -na'a-a 'bho ''ni ''yigbeyi
(Maaki 6:46-52; 'Zaan 6:15-21)*

^{XXII} I zi'a -kaa a, *Zezii na *'ο -namυ -bodι: A 'kpa 'le gοlυ 'li. A -ko 'an nya, a 'ke ''ni cε. -Bho 'ιn ''nyι nyυ -jolυ 'le 'ιn 'ke yi. ^{XXIII} ο gwε'ε nyυ'a -jolυnyιεε ''yi a, ο -nι -lue, ο 'ye 'le -gοgο -lue ''kpi 'ya, ο 'ye *-Lago wον gbο po. -Da -kωtamnι -nι'a 'mυtikpenamυ, ο -nι -lue, ο 'ye li-cε. ^{XXIV} ε-βε -nοο 'mnε 'li 'ο -namυ'a gοlυ -fla'a-a -jolυ 'mυ see. ε -te'ε-ε 'kuka gbο. -Bibie nυ'a -kaa, ε yi-o'o. Un -ke ε-ε dede-e ''yi 'le ''tarili'a 'wον'ο gοlυ 'ke -na. ^{XXV} Zο'ο ''yri mu'a le -yi mυ a, Zezii-i 'na-a 'bho ''ni ''yigbeyi 'le ο-ο mu'o 'ο -namυ ''yi. ^{XXVI} A -gblee, -da υn 'ye 'ο li, ο -nι'a 'bho ''ni ''yigbeyi -nanamυ a, ''lri pυ -υ'o -stanyι'a dι, 'le υn 'ye ''wο, υn na: ''Kuzuzu mo'o! ^{XXVII} 'Bho -gbaa -lue 'mυ, ο na: A -ku -pοlυ ti, -stanyι'a -lbha amυ -le, 'ιnmο Zezii mo'o! ^{XXVIII} *'Pielι na: 'An -Koyi, -bho ε ''du -ιnmυ -ziaka, 'wον 'ιn 'ke -ιnmυ -jeyi yi 'bho ''ni ''yigbeyi. ^{XXIX} ο na: Yi! 'Pielι 'wλυ'a 'le gοlυ 'li, ο 'kpa-a 'bho ''ni ''yigbeyi 'le ο-ο mu'o Zezii ''yi. ^{XXX} ο -gbυ'a -bibie ya, -stanyι 'lbhο -ο'ο, ο ''bhlu-o ''nidu, 'le ο 'ye ''wο: 'An -Koyi, 'pυst 'ιnmυ! ^{XXXI} ο 'le'ε -kaa a, Zezii 'sro-o sυ -nalo, ο 'ye ο kpυn 'le ο na: -In -see 'ιnmυ ''gwlide ke! Leedι -a'a -pοlυ 'kolυ'a? ^{XXXII} Un -nι 'son nυ'a -kaa, υn 'ya-a 'le gοlυ 'li. 'Bho -gbaa -lue 'mυ, blyni, -bibie 'bhο-ο'ο. ^{XXXIII} 'Bho 'mno 'ο -namυ -nι'a 'le gοlυ 'li 'wee 'po -ο 'kolri wονyi glu 'le υn na: -Lago'ο ''yu -ιn ''du'o -ziaka.

**Zezii 'pυst'o-o Genizalεεti'a ''gwizimυ
(Maaki 6:53-56)*

^{XXXIV} Un cε'ε ''ni, 'bhluκpa υn-υ 'la'a Genizalεεti, 'le-e 'wa gοlυ -kpυn -nι'e 'kpukpυ. ^{XXXV} Un nyini'a -nalo, nyυ-υ -nι'a 'le 'fο 'mnε ''kpi yibo'o-o *Zezii ''yi 'le υn 'ye 'ο yiyidi 'le 'wa 'bhluκpa ''kpi ti-wa, 'le υn-υ yο 'ο ''gwizimυ 'wee. ^{XXXVI} Nyυ bhade 'no-ο li ''gwizimυ 'ke 'ο -bana li'tυ fofuyiti, 'le, ''gwizimυ-υ 'tυ'a 'ο -bana li, -Lago-ο 'pυst nυ'o.

XV

*''Na ''we'a 'bhosiwlu-ae, -ale -Lago'ο -ne?
(Maaki 7:1-13)*

^I 'Bho ε-βε -nοο 'mnε ti, *Falizieεnyο gbι -ke *-Lago'ο gbayibomυtοlυ 'wλυ-o Zelizalεεmυ, υn 'ye *Zezii -bodι yi 'le υn 'ye ο tidede, ^{II} υn na: *-A'a -namυ 'cε-ε -a'ba ''na ''we'a gba 'mυ. 'inne 'mo-o, -ka nyο-ο lre'a kwa 'le -a 'saa'a li 'bho -Lago'ο ''yigbeyi, 'wa nυ -kaa 'le υn-υ li'o. Leedι υn-υ nυ'o 'na'a? ^{III} ο na: 'Le a'ba ''bhi 'le, a -see -Lago'ο gba 'mυcε'ε? 'Mna na, a'ba ''bhi'a gba a-a kpυn'o ''yi tenyι. ^{IV} -Lago na: ''Du 'bho

-a'a -tita -ke -a'a 'lotu'a wlu. -Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -lɾɛɛ: -Yɔ nu'a ɔ -tita -ke ɔ 'lotu 'we'a -lue 'nyinyinidi 'lɾuli, ɔɔɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ ɔ 'ke 'mɛ mo'o. V-VI -Lago 'lɛ-ɛ -kaa see, 'ɛ dɪ, a-bu -yub, a-a tɔhɛ'ɛ ɪ-bɪ -Lago'ɔ gba 'mnu 'kpi 'le a-a tɔ'ɔ -kaa nyɔ. -Bho dɪ kpɔn -a'a -tita -ke -a'a 'lotu 'le un 'ke -inmɔ -bodɪ yi, -ɪn 'ke ɔ -kpa 'le -ɪn 'ke na: 'In 'wɪn -ɪ 'bɔ, lɪ 'ɪn 'ke 'ka amɔ 'nyɪ, 'ɪn 'nyɪ -ɪ -Lago -bonyaa 'mɔ, -bho -ɪn 'lɛ -kaa, -a'a nyɔtu se 'tɔ 'bhɛɛ -ɪn 'ke ɔ -kpa. 'Ka-a a'ba 'se-ɛ tɔtɔ'o 'kɔmɔkɔmɔ. -Bho a -ka -kaa-a nu, a 'pɔ-o -Lago'ɔ wlu 'plɔ 'mɔ ti. VII A-a 'mo-o -mɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemɔ. -Aaan! Dɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii 'cni'a 'le -Lago'ɔ 'bɔɔɔ 'li see, a'ba 'kpidi -ke damɔ ɔ -za'a -ziadɪ 'mɔ, ɔ 'bhle-e 'gɪ'a? -Kagbɛ 'ka-a ɔ 'cni ɛ'o:

VIII -Lago na: 'Bho -mɛ 'yi ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ 'bhle -nɪ'e 'an 'nyɪ, 'wa -pɔɔ se 'inmɔ 'yi -nɪ -ka -zɛgɛka. IX -Bho koo un bɔbɔ 'inmɔ kplokplɔ, bhɛbhɛlɪ mo'o, -ɛkedɪmaa, nyunyu'a 'liticɛdɪ un-ɔ tɔ'ɔ nyɔ, 'ɪnnɪ un-ɔ 'la'a 'an wlu.

*Lɪ-ɪ pɔ'a nyɔ 'nyinyinyɔ
(Maaki 7:14-23)*

X A -gblee, 'kla 'mno'ɔ dɪ, *Zezii 'la-a nyu'a -dadudu 'le ɔ na: A'ba 'wee, a pɔ 'inmɔ -lokui, a 'ke 'an wlu 'mɔti'wɔn -ka -zɛgɛka. XI ɔ nu'a -kaa, ɔ 'pɔ-o 'yi -lue 'le ɔ na: Lililɛ nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ pɔ nyɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. Lɛ-ɛ 'wɔ'a 'le nyɔ'ɔ -pɔɔ 'zɔ, 'unɛ pɔ 'ɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XII ɔ pɔ'a wlu 'mɛ ti a, 'le *ɔ -namɔ 'ye ɔ linyɪ 'le un na: Wlu -ɪn -za'a -laa 'mɔ 'kpɔn-o *Faliziɛn 'we li, -ɪn yibo nɪ 'nɪ? XIII Un 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ 'ye 'yi -lue pɔ 'le ɔ na: -Lololɛ -yɛ 'an -tita -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li -see'a -lo, ɛ-ɛ 'ye-e glu -zɛ -mɔ. XIV A 'tayi nu 'yiti! Un kɔɔ'ɔ-ɔ 'lɔmɔ -yɔ tɔ'ɔ nyɔ -jɔɔ. 'Le, -bho 'lɔyi 'bhlee ɔ -bɔɔyi -kɔɔtu wɔnyɪ a, un -nɪ 'sɔn, un-ɔ 'ga'a 'le 'bhie 'li ti.

XV ɔ gwɛ'ɛ 'yi -nɛɛ 'yi a, *Piɛlɪ 'luo'o-o wlu 'mɔ, ɔ na: 'An -Kɔyi, zɪza 'yi 'mɪ gbɔ! XVI 'Le Zezii na: A-bu -yub 'ku-o -loku 'mɔ -lɾɛɛ? XVII A -see -bhla ti'wɔn ke? Lɛ nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ pɔ nyɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, -ɛkedɪmaa, ɛ-ɛ 'mu-o ɔ 'limɔ. -Bho ɔ mu 'kwla 'kpi 'le ɛ-ɛ 'wɔɔ ɔ 'mɔ. XVIII Lɪ nyɔ-ɔ popo'a 'gwɔlɪti, ɔ-ɔ nu'a, ɔ-ɔ za'a 'mɔ, 'ɪnnɪ pɔ 'ɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XIX 'Le nyunyu'ɔ -pɔɔ 'zɔ, 'le-e 'nyinyininaagɪ-ɪ 'wɔ'o, 'ɪnnɪ 'tuu'o nyɔ 'le ɔ-ɔ nu'o 'nyinyinidi -nɪ: 'Le nyɔ-ɔ 'lbha'a 'ku, 'le ɔ-ɔ 'ye'e -yranynɔbha, ɔ-ɔ 'wɔlɪ'o, 'le ɔ-ɔ 'yri'o, ɔ-ɔ cɛ'ɛ sɪn, ɔ-ɔ nyɪ'e nyu'a 'nyɪ wɔn. XX A -gblee, lɪ-ɪ pɔ'a nyɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'ɪnnɪ 'ka-a! -Bho -ɪn -see kwa -lɾɛ 'le -ɪn 'ke li, 'ɛ pɔ nyɔ 'nyinyinidi 'mɔ.

*'Laganynaakpɔ 'de-e *Zezii 'gwli
(Maaki 7:24-30)*

XXI *Zezii pɔ'a wlu 'mɛ ti a, ɔ 'zi-e 'bho li, ɔ 'ye Tiilɪ -ke Sidɔɔbhɔkpa 'kpi mu. XXII ɔ nyɪ'a 'le, Kanaanynaakpɔ-ɔ -nɪ'a 'le 'bhɔkpa 'mɛ'ɛ 'kpi see 'yi -ɔ -bodɪ 'le un-ɔ 'wɔ'o: 'An -Kɔyi, 'bhɔkpayowli *Daviidi'a 'nayu, 'ye 'an ngaze! 'An 'yunyanaakpɔ se 'kpa 'yi'bhle, un 'bhle-e 'nyinyinidi'a -zuzu 'mɔ. XXIII Un 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ 'suu 'nu 'mɔ-ɛ. 'ɛ dɪ *ɔ -namɔ nyɪ 'ɔ li, un na: Lɛ un 'bɔ'ɔ ti, nu ɛ ɔ -bodɪ un 'ke mu, 'wa wlu 'kpɔn-o wɔn, un 'ke -amɔ kli 'wɔ. XXIV ɔ na: *Izrayɛlɪkɔmɔ'a 'se'ɛ dɪ 'ɪn yi'o. Un kɔɔ'ɔ-ɔ *'mamabhlahlɪ. Un se *'yɾiliduyi 'bhle. 'Wa -klɪgbɪ'a -tɔ nu -Lago'ɔ -jɔɔ.

XXV 'Nynaakpu 'mnv nu'a -kaa, vn 'nyini -o li, vn 'po -o 'kolri wonyi glu 'le vn na: 'An -Koyi, -kpa 'unmv! ^{XXVI} A -gblee, o na: E se 'yrilimv -vn 'ke 'yreeti lilile wvn 'yi -za -vn 'ke e gbi 'nyl. ^{XXVII} (-E -ke d o 'lv v -kaa 'yi, 'unne 'mo-o vn -se *Zuifvnynaakpu -ko.) 'Le vn na: Kvn, 'an -Koyi, -ziadt mo'o. -Bho e -n -kaa a, -bho gbe'a -yowli -ka li, lililv 'a kvv 'ga'a ti, gbe -mnev-e li-o'o o! ^{XXVIII} 'Le Zezii na: A 'de-e 'unmv 'gwli -ziaka. -Ka a 'ybhva'a a, e -n -kaa 'mv! 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mv 'nyinynidv 'a -zuzu 'wlv'o 'wa 'yu 'mv-e. Vn 'pvn-o'o.

**Zezii 'pvvn'o-o "gwizimv'a -dadudu*

^{XXIX} I ziv'a -kaa a, *Zezii ziv'e 'bho-o li, o 'ye Galilee'a -badaklagba wvnlv le mu, o 'ye -gvgv -lue "kpi 'ya, o 'ye ti-de. ^{XXX} -Ka o -n'v'a 'bho, nyv 'wv 'v 'bv o, vn "gbv-o ti, vn 'bhle-e 'wa "gwizimv. Topomv o, -nvaniamv o, 'lvlv o, -yv 'ma-a bobv -ke 'wlv'a -dadudu -lvv, 'unmv vn-v ya'a Zezii 'le o-o 'pvvn nu'o. ^{XXXI} Nyv-v -n'v'a 'bho a, vn 'ye'a 'e lvtu li, wvn 'ma-a 'wa kle ti teny 'le vn-v nu'o: -lvn! Nyv-v 'ma-a bobv, wa-a wlv-o'o. Topomv-v na-o'o. 'Lomv 'ye-e ti; 'le vn-v 'bhve'e *Izrayeliv'a -Lagv'o 'nyv 'yi.

**Zezii "nyv-e nyunyv'a "dui bue lilia*

(Maakv 8:1-10)

^{XXXII} A -gblee, *Zezii -ke nyv 'mnv nu 'bho 'wv tan vn -see e li, 'le o 'ye *'v -namv 'la 'le o na: -Yeee! Nyv -nvv, 'wa d 'bhle-e ngaze 'mv 'se, -ekedvmaa, 'vn -ke vn 'nv-o 'nvv 'wv tan, vn -see li. 'Wa -dadudu 'wlv-o nya. -Bho vn -sv 'mv, -bho vn -ka v "bhli le-e mu, vn-v 'ye-e -jev 'kpna -n -mv. 'E d, -bho -a se v lilia "nyl, -a se 'bhve -a 'ke v "yiti"tayi vn 'ke mu. ^{XXXIII} 'Le 'v -namv na: Nyv-v -die'a -kaa 'mv, 'nvv -te'e -kaa, 'nvv gwlv se'a -n, 'le, doo -a 'ke lilile -za, -a 'ke v "nyv'a? ^{XXXIV} 'Le o na: E -nmv'o-o 'yrili. 'Flee 'die a 'bhle'a? 'Le vn na: -A 'bhle-e 'flee -mvevn -ke zmyv -gbv.

^{XXXV} Vn 'le'e -kaa 'le o na nyv 'wee bhla gv o ti, 'le vn 'ye gv tibhla, ^{XXXVI} o 'ye 'flee -mvevn -ke zmyv gv 'mv'luo, o 'ye -Lagv 'see po, o 'ye v -jiv 'yi ticv -n, o 'ye v 'v -namv "nyl, vn 'ye v nyv "yiti'gblee. ^{XXXVII} 'Wa 'wee li-o'o, vn 'ye lvho, lililv 'ye ti-sie. 'Ya kvv -sie'a ti, vn 'tvt 'n ti, v 'po-o -cv -mvevn. ^{XXXVIII} Nyv-v li'a a, -bho nyv -za 'bho 'nyvkvkpv -ke "yreeti, 'wa "klumv'a nyvkvsi'a "se'e "dui -n -bue. ^{XXXIX} Vn li'a a, Zezii "tayi 'nv-v "yiti, vn 'ye le mu. Vn mu'a a, 'le o -ke 'v -namv 'ye 'le gv lv 'li le 'kpa, vn 'ye Magadaablvkpa "kpi mu.

XVI

**Faliziev -ke *Sadiziev 'ybhva-o'o vn 'ke *wvkvle -lue li'ye*

(Maakv 8:11-13; Luukv 12:54-56)

I I ziv'a -kaa a, *Faliziev -ke *Sadiziev 'yi-e *Zezii -bodv vn 'ye o 'bhakvvlv le 'gbaa -n, vn 'ye o tidede: -Bho e "du -Lagv lvho -nmv -ziaka, o 'nyv 'mv, nv -daa -a'ba 'yigbev 'wvkvle -lue -a 'ke e li'ye. II 'Le o na: 'Bho 'yrv'a tiganamv, 'le a 'ke yaku li'ye, 'le e 'ke zaan a, a-a 'nv-o: -Vlii 'wlv-o'o, III 'le e 'ke -druma "du a, -bho yayi -n -tukuu, a-a 'nv-o: "Ni-i 'ye-e -lvha -mv. A yivo-o-o yaku "yiv'a li-v ziv'a "tibheli, 'le, -nv -ke 'mvvbolv'a d a 'wv'o 'bv see, a se v "yivibo! IV 'Traamv'a nyv-v se'a -Lagv "yivkvv, -v se'a "yiv'ree 'bho 'v "yigbev, vn 'bv-o ti vn 'ke wvkvli li'ye. 'Le 'e -lue 'tvn -see -nv-e yi, -bho e -se *Zonaast'a

"se'e ne'e 'yitigugole 'ye'a -nu-e mba ɔFa16 4 -Bho a 'ke Zonaast'a wɔnkule 'mɔti'wɔn, a -gbu 'le Mt 12 40.

**Falizien -ke *Sadizien'e -tɔtɔl
(Maaki 8:14-21)*

^V Un ce'e 'ni a, 'le *'ɔ -namu 'ye 'gwɔtipopo -ka un -see'a 'yidiefɔɔ 'mu'luo. ^{VI} 'Le *Zezii na: 'Bho *Falizien -ke *Sadizien 'we'a 'fɔɔ'ɔ 'buubuule'e damu a 'du a'ba 'bhi 'yrili! ^{VII} 'ɔ -namu'a 'se nu'a -kaa, un-u 'kabha'o: -A -ke 'yidiefɔɔ -see yi'a dɔ ɔ 'le'e -kaa le-e! ^{VIII} Dɔ un -za'a 'mu, ɔ 'wɔn 'i 'bɔ 'le ɔ 'ye u -kaa 'yi'le: Leedɔ a nu'o -a se 'yidiefɔɔ 'bhle, 'e dɔ ɔ 'le'e 'na'a? A -see -bhla 'unmu 'gwɔlide ke! ^{IX} A -see -bhla ti'wɔn ke? 'Flɛɛ -muu 'un cɪce'e ti, nyunyu'a 'dui -bue 'dui 'sɔn -gwɔ -bue li'a -i -sie'a ti, a -see 'ya dɔ 'gwɔtipopo? Un li'a 'le, lilil'a -cɪcɪ 'diɛ -sie'e ti'a? ^X 'Le 'flɛɛ -mɛɛsɔn nyunyu'a 'dui -bue li'a 'le 'i 'ye'a ti-sie, a -see 'ya dɔ 'gwɔtipopo? Un li'a 'le, lilil'a -cɪcɪ 'diɛ -sie'e ti'a? ^{XI} -Ka 'in -see amu 'flɛɛ'e dɔ -bodɔ 'mu-za, le 'in -za'a 'mu, a'ba 'wɔn 'i 'mɔti? 'Bho Falizien -ke Sadizien 'we'a 'fɔɔ'ɔ 'buubuule'e damu, a 'du a'ba 'bhi 'yrili! ^{XII} 'ɔ mu'a 'bho wlu 'mne'e da le a, -yrɔzaa! 'le 'ɔ -namu 'ye 'i 'mɔti'wɔn. -Ka ɔ -see'a ka 'fɔɔ'ɔ 'buubuulezege 'nyɔn 'si, 'le ɔ 'si'a ka Falizien -ke Sadizien 'we'a -tɔtɔl 'nyɔn, 'le un 'ye 'i yibo.

**Piel na *Zezii 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyu
(Maaki 8:27-30; Luuki 9:18-21)*

^{XIII} *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ɔ -ke *'ɔ -namu -sɔ'ɔ 'mu-e, un 'ye -gwɔɔklagba un-u 'la'a Filiipu'a Sezalee -bhoga mu. 'Bho-o Zezii dede -nɔ'e 'ɔ -namu ti: 'An -namu-a, -bho nyu -ka 'inmu *Nyunyu'ɔ 'Yu'a 'kpidi 'mu-bza 'le, un na 'yɔɔ 'in 'du'a? ^{XIV} 'Le un na: Nyu na -inmu 'mo-o *Zaan Batiisu, -lrɔn na -Lago'ɔ wlu'a 'mutizam -nɔ'a ti -benyɔ, 'wa -lue -in 'du'o, -lrɔn na -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi *Elii -in 'du'o, 'le -lrɔn na -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi *Zelemii -in 'du'o. ^{XV} 'Le ɔ na: -Bho e 'du a'ba 'bhi -bodɔ 'le, 'yɔɔ 'in 'du'a? ^{XVI} 'Le Simɔɔ *Piel na: -Inmu 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyu, Tinɔlago'ɔ 'yu.

^{XVII} 'ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'bho-o ɔ -nu -nɔ'e: Zonaast'a Simɔɔ, -in 'wa-a ti, wlu -nɛɛ, 'an -tita -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li, 'unmu po 'e -inmu wɔn 'mu, nyunyu -see -inmu -ziadi wɔn 'mu po. ^{XVIII} 'inmu -yɔɔ, 'in-u 'wɔ -i -inmu 'yiti, tri -ke 'kpi nyu-u -po'a -budu a, -in -ke e gɔgɔ'ɔ-ɔ 'yiti. -Ka -lue 'mno 'ka-a 'in 'luo'o -inmu 'mu -a'a lbhu 'mu nyunyu'a -dadudu 'ke 'inmu -bodɔ yi, 'le -in 'ke 'wa nyamna "du. "Nyinyidɔ'a tiyayi'a wɔnkue -ke 'memɛɛ'e 'bhuo -see nyu 'mno 'yi-pa yi. ^{XIX} Nyu -Lago'ɔ 'ye'a -kɔ mu, -inmu 'ye 'wa nyamna "du mu 'le 'in 'ke -inmu 'an wɔnkue 'nyɔ. -Lago'ɔ wɔnkue -ke -in -na'a a, 'le e 'mu le'o le -a 'ye'a 'mu'kaa mu 'nɔɔ 'bhɔkpa "kpi, -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li-i 'ye -e 'mu'kaa -mu -lrɛɛ. Le'o le -a 'ye'a wɔn 'kpiti-ce mu 'nɔɔ 'bhɔkpa "kpi, -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li-i 'ye -e wɔn 'kpiti-ce -mu -lrɛɛ. ^{XX} 'Le ɔ 'ye 'ɔ -namu "dɔ 'mu "du 'le ɔ na: -Ka 'in 'du'a -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyu, nyu'ɔ 'wɔn nɔ amu wɔn 'yi 'bɔ -le"a!

**Zezii -za'a-a 'ɔ 'memɛdɔ -ke 'ɔ glusɔdɔ 'mu
(Maaki 8:31-9:1; Luuki 9:22-27)*

^{XXI} A -gblee, e-be -nɔɔ -lue 'mne 'li, *Zezii 'kpa-a 'bho, li -Lago 'wɔn'ɔ -i 'ye 'ɔ -bodɔ -yi mu, 'unnu ɔ-ɔ 'inmu'o *'ɔ -namu. 'ɔ na: 'In-u 'ye-e 'le

Zelizalεεmu -mu -mu 'le *-Lago'c 'sragazamuklɨgbɨ-e, *'c gba'a yibomu -ke 'Zuifb'a -zigletumu -lrvɨ-v -nɨ'a 'bho-o 'ye 'inmu 'kleyeεε 'kpi -ya mu 'le vɨ 'ke 'inmu 'lbha 'in 'ke 'mε. -Bho vɨ nmaze 'inmu ti, 'an 'memεε'ε 'wɨ 'son, 'ε tanzɔ, 'le -Lago 'ke 'inmu glu -za 'le 'in 'ke ti -nɨ -lreε. 'Innɨ c -za'a 'mu. ^{XXII} 'C 'yitiflowlu 'mne -see *'Pielɨ'a -pɔlv -bhlua, 'ε dɨ c -ke c -jri-ε'ε gbo 'le c na: -Woofoa! 'An -Kɔyi, 'ya letu -see -inmu -bodɨ -yi yi. ^{XXIII} 'Pielɨ 'le'ε -kaa a, Zezii 'bhiti'e-e 'yiti 'le c-c wlu 'nɔ 'lruɨ, c na: *Sataan! po 'inmu le! Lɨ -ke -Lago se'a -ybhε, 'innɨ -a popo'o 'gwlɨti. -In 'bɔ-c ti -in 'ke 'inmu 'nyinyɨnidɨ 'mu po, 'le, le -Lago 'bɔ'c ti, 'in 'ke nɨ, -in 'ke ε 'inmu -pɔlv 'yi -za, -εkedɨmaa, -a'a popo -Lago'c ka 'gwlɨti, nyunyɔnaagɨ -in 'bhle'e 'mu.

^{XXIV} 'Le c na 'c -namɨ -bodɨ: Nyo -yɔ 'bɔ'c ti c 'ke 'inmu 'srii 'le 'in -ke c 'ke -na 'kɔmɔkɔmu, -yɨ 'ma-a 'c 'bhuo'a 'gwlɨdɨ, c po ɨ ti 'le c 'ke -Lago'c 'gwlɨdɨ nɨ. C 'wɔn c 'ke 'kle 'ye kplokplo, 'le ε-be 'kleyeεε 'mu ε 'bhεε'o nyv 'ke c 'lbha c 'ke 'mε 'le ε 'ke ngazemεmεε'ε 'bhuoka 'du. ^{XXV} Nyo -yɔ'c zi'a 'c 'bhuo'a tinε'ε dɨ, -c sia'a 'an dɨ kplokplo 'le ε 'ke 'c 'menamu nyɨi, 'c nyɔtu 'ke 'pɨn 'bho -Lago'c 'yigbeyi. Nyo -yɔ zi'a 'c 'bhuo'a tinε'ε dɨ 'le 'kmɨ 'mu'a lɨ 'li, 'c nyɔtu 'ke 'mε 'bho -Lago'c 'yigbeyi. ^{XXVI} -Gblee, -bho -in 'du 'nɔ'c 'kmɨ 'mu'a 'gagalɨ 'wee'a 'yeyedɨ 'le -in 'ke 'mε 'bho -Lago'c 'yigbeyi 'le, leele -in 'ye'e 'tɔ 'bho'a? 'Ya 'wee 'mo-o bhuhhɨlɨ, -εkedɨmaa, 'ya letu se 'bhεε ɨ 'ke nyɔ 'pɨsɨn 'bho -Lago'c 'yigbeyi. ^{XXVII} -Ziaka, 'inmɔ *Nyunyɔ'c 'Yu, 'in-ɨ 'ye-e 'le 'an -tita -Lago gbo 'wlv -mu 'le 'in -ke c gbo'a -dalbhomɨ 'ke 'nɔ'c 'bhɨkpa 'kpi yi. 'Le 'c 'nyɨn'a 'yibhεεε 'mu 'in-ɨ 'ye -yi -nɨ mu. 'Bho 'mnɔ, nyɔ'o nyɔ'c dɨ c nɨ'a 'le c 'ke 'ya 'pelv 'ye. ^{XXVIII} -Ziadɨ 'in-ɨ za'a amɨ -bodɨ 'mu, 'inmɔ *Nyunyɔ'c 'Yu-u 'ye-e -yi -mu 'le nyv 'ke 'an nyv'a -kɔkɔ'c da 'ye. A-bv -nɨ'a -laa, a'ba 'klumu'a nyv -lrvɨ -see 'mε yi, a-a 'ye-e 'ε da 'ye -mu. 'Ka-a Zezii 'le'o.

XVII

**Zezii'a 'yigba-a vlan-a'o
(Maakɨ 9:2-13; Luukɨ 9:28-36)*

^I *Zezii -za'a ɨ-bɨ dɨ 'mnɨ 'mu, c nɨ 'bho 'ε 'kpi 'wɨ -mεεlo, 'le c 'ye *'Pielɨ, Zaakɨ -ke 'c 'lotv'a 'yu *Zaan 'mu'luo, c -ke vɨ 'ye 'le trɨkɨlagba -lue 'kpi 'ya. 'Le-e c -ke vɨ -ce'ε li. ^{II} Vɨn nyɨn'a 'le trɨ 'kpi 'gamɨ, 'wa 'yri nɨ'a -kaa, ɨ kati'o, 'le, -vlavlɨ 'bhεε'ε Zezii'a 'nyɨnɨ 'yi a, vɨ 'ye ɨ li'ye. 'C 'yigba -ke 'c -banɨ 'plu-o'o 'le ɨ-ɨ vlan'o tenyɨ, 'nɔ'c 'kmɨ'a 'pluplulɨ nyɔ 'kɨ ɨ likpɔkpa -nɨ, ɨ se -nɨ. ^{III} *'C -namɨ tan nɨ'a -kaa, *Moyiizɨ -ke *Elii 'ma-a -Lago'c wlu'a 'mɔtizamɨ -benyɨ, vɨ 'ye -v li 'le vɨ -ke Zezii-i wlu'o. ^{IV} Vɨn 'ye 'v -kaa li a, 'le 'Pielɨ 'ye wlu 'mu'luo, c na: 'An -Kɔyi, ε -nmɔ'c-c 'yrili -a 'ke 'nɔ'c -de. -Bho -in 'wɔn c, 'le -a 'ke -pepe tan po, -a'a -nε -lue, Moyiizɨ'a -nε -lue, Elii'a -nε -lue. ^V Wlu 'mne 'sri 'le 'Pielɨ'a wɔn 'mu, 'mɔkudruku-u vlan'a 'wlv-o 'le yaku 'li, ε 'ye 'wa kle -zuzu 'lru'jri. Wlu -lue-e 'wlv'a 'le -druku 'mne 'mu, ε na: 'An 'yu'a 'dε -lue -ke dɨ 'in -kma'a, 'inmɔ 'ka-a. C 'mu 'in-ɨ po'o 'an 'bɔbɔa'a kle. 'Inmɔ 'mo-o Zezii. A po c -lokui! ^{VI} -Da 'c -namɨ 'wɔn'c wlu 'mnɨ 'bɔ, -stanyɨ 'lbhv -v'o tenyɨ; vɨ 'ga-a ti; vɨ 'po-o 'yigba glu. ^{VII} C 'nyɨnɨ -v li 'le c 'ye v li'tv, c na: A -sɔ 'mu, -stanyɨ'a 'lbha amɨ -le! ^{VIII} Vɨn -sɔ'c 'mu, vɨn gbɨgbɨ'a ti, vɨ -see nyɔ li'ye -bho ε -se Zezii'a 'se, 'inmɔ -ke vɨ -nɨ 'bho.

X I zi'a -kaa a, un-b 'wlv-o 'to 'le tr 'kpi. Un -ni'a 'drenamu 'le Zezii 'ye v 'dt 'mu 'du: L1-t -ke da a 'ye'a -laa, a'ba -z1 t nyv -bodt 'mu -le, 'le ε 'ke 'inmō *Nyunyō'ō 'Yu'a glusōōō 'kpi bhla'a! X J -za'a wlu 'mne 'mu 'le 'ō 'ye 'ō tidede: -A'ba -Tōyi, *-Lagō'ō gbayibomū na Elii 'ke yi -tanyi. 'Ka-a ma'a? XI 'Le 'ō na: Kūn, 'ka-a mo'o. Elii 'ke nya -kō -ziaka 'le 'ō 'ke h 'wee nmaze, t 'ke 'yrili-nmō. -Bho 'ō yi-ō 'ō, 'le *-Lagō'ō 'Bhozayi -ō 'pūn'a nyv 'ke yi. XII 'In-t 'tmū'ō amū-ε, Elii yi-o'o see, nyv -see 'ō 'yiyibo. Λε un 'bō'ō ti, 'innū un nū 'ō 'lruli. -Ka -lue 'mno 'ka-a un-b 'ye 'inmō *Nyunyō'ō 'Yu'a 'bhūo 'kleyeeε 'kpi -ya mū -lrεε. XIII -Ka 'ō 'si'a ka *Zaan Batiist 'nynt, 'ō -namū 'wln -t 'mōti 'gamū.

**Zezii 'pūn'o-o "dana -lue-e 'bhle'a "nyinynidī'a -zuzu 'mū*
(Maaki 9:14-29; Luuki 9:37-43a)

XIV A -gblee, un -ka 'bho tr 'zō-ō nynt, nyv 'gbū'ō-o 'lru, un-b fuo 'nū-b wōn. 'Wa 'klumū'a nyō -lue 'yi-e *Zezii -jeyi, 'ō 'ye 'ō bhū gbō -gble. XV J na: 'An -Kōyi, 'ye 'an 'yu'a ngaze! J se 'kpa 'yi'bhle. J 'bhle-e -sukusuku 'mū. -Bho 'ε 'cūsasū 'wlv, 'w1 -lrεε 'li 'ō-ō 'kpa-a nε 'mū, 'le 'w1 -lrεε 'li 'ō-ō 'kpa'a 'nukō. XVI 'In -yō 'ō-ō *-a'a -namū 'le un se 'ō 'pūnpuan 'bhεε. XVII 'Le Zezii 'ye -kaa 'ō -namū -ke nyv -lrū- v -n1'a 'bho 'yi'le: -Woō! A-bū -pōlū'a 'yikmumū -v -ke d1 -nynt'a 'yrili, a -see 'inmū 'gwlide ke! Bhubhuyiti'a d1 'in-t sia'a -kaa a'ba d1 kplokplo'a? -Bhlaaka a 'ke 'tō ti'wōn'ō? Ε -nmō'ō -kaa-a ti, a -ya 'inmū 'yuyigbε! 'Le un -ke 'ō 'ye yi. XVIII J yi'a a, Zezii 'p1aan'a-a 'nyinynidī'a -zuzu 'lruli 'yikmaka, 'ō na: "Nyinynidī'a -zuzu, 'dō 'ō 'mū! 'Le 'nyinynidī'a -zuzu 'ye 'yuyigbε 'mū 'da, 'ō 'ye 'pūn 'bho -gbaa -lue 'mū.

XIX Zezii -ke 'ō -namū -cε'ε li, 'le un 'ye 'ō tidede: Leed1 -a nū'ō 'yuyigbε 'nyinynidī'a -zuzu 'mū ti, 'le -a se ε 'bhεε'ε? XX 'Le 'ō na: -Ekedūmaa, a -see 'inmū 'gwlide. -Ziad1 'in-t za'a amū -bodt 'mū, -bho a de 'k1 'inmū 'gwli -toope a, lε-ε -kmū'a 'yi 'bho nyv 'wee'a 'yigbeyi -see amū wōn 'yi ti-nyna yi, lε'ō lε-ε 'ye-e amū 'mū'wōn -mū. [XXI 'Le -Lagō'ō libhadeε -ke -supεε 'mū, 'le-e nyō-ō nū n1'e 'ya 'nyinynidī'a -zuzutu ti.]

**Zezii -za'a-a 'ō 'mēmēd1 -ke 'ō glusōd1 'mū -lrεε*
(Maaki 9:30-32; Luuki 9:36-45)

XXII I zi'a -kaa a, zō -lue 'zō *Zezii'a -namū -ke 'ō 'gbū'ō-o 'bho Galilee 'lru, 'le, d1-t 'ye 'ō -bodt -yi mū, 'ō 'ye t 'mū-za -lrεε: 'Inmō *Nyunyō'ō 'Yu, un-b 'ye-e 'inmū nyv -jeyi 'ny1 -mū, XXIII 'le un 'ke 'inmū 'lbha 'in 'ke 'mε. -Bho 'in nmaze-ε ti, 'an 'mēw1'a tanzō 'le 'in 'ke glu -sō, 'in 'ke ti-n1 -lrεε. Wlu 'mne -nynt'e-e 'ō -namū 'gwlv li.

**Lagō'ō bvbōbhlegbo'a zvn 'li'a lapoo *Zezii 'pele'o.*

XXIV *Zezii pō'a wlu 'mne ti, 'ō -ke *'ō -namū 'mū-o Kapenayiimū. Un nynt'a, nyv-b za'a *-Lagō'ō bvbōbhlegbo'a lapoo 'ye-e *'Pielt li, 'le un 'ye 'ō tidede: A'ba -tōyi -ke a -na'a, 'ō 'pele lapoo? XXV 'Pielt na: Leed1'a, 'ō-ō 'pele nε-o'ō. J 'le'ε -kaa a, 'ōbō-e Zezii -ke 'ō -namū -lrūv 'nynt'e -budu -lue wōnyi. Un pa'a a, 'le Zezii 'ye wlu 'mū'luo -antany1 'le 'ō na: Simō, koo -a popo'ō 'gwlv1i'a? -Mnōōō -bodt 'le, 'nōō 'kmū 'mū nyv 'pele'e lapoo, 'ō 'ny1'e 'bh1ukpayowlilagba, 'ō nyv-ae -ale 'l1kpū? XXVI J na: 'L1kpū mō'o. Zezii na: -Ka -lue 'mno, -yū 'ma-a 'bh1ukpayowlilagba'a nyv, un se 'bhεε un 'ke lapoo 'pele. XXVII -Lagō'ō

"yu 'mna 'du'o, 'in se 'kɪ 'bhɛɛ 'in 'ke ɪ 'pɛle, 'le ɛ 'ye -kaa 'mɔ-nɪ'a dɪ, -abɔ -see nyɔ dɪ li-kpɔn yi 'le ɔn -kaa 'cɛ po. 'ɛ dɪ, mu 'le -badaklagba kɔ, po 'le gwɛ. -Antanyizmi -a 'ye'a 'fla mɔ, 'bhɛ ɛ wɔn 'mɔ, -a 'ye-e 'le nɛtɛmɔni 'yee -mɔ. "Pɛle -nɪ nɛ -a -nɪ 'sɔn 'Irumɔ'a lapoo.

XVIII

**Zezii'a -namɔ na: Yɔɔ 'mo-o -klagba'a?*

(Maaki 9:33-37; Luuki 9:46-48)

^I A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, *Zezii'a -namɔ 'nyɪnɪ -ɔ li, ɔn 'ye ɔ tidede: -Bho -a'a nyɔ'a -kɔkɔɔ'ɔ -nɔɔ nyɪnɪ 'le, yɔɔ 'mo-o -klagba'a? ^{II} Un po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'la-a "yuyigbɛ -lue 'le ɔ 'ye ɔ 'bho 'wa "yigbeyi ti-nyna 'le ɔ na: ^{III} -Ziadɪ 'in-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, -ka a-a popo'a 'gwɔɔti, -bho a se 'na "yizizia 'le a 'ke 'yɔɔ -ka "yuyigbɛ, 'lemnɪ 'mna se 'bhɛɛ 'in 'ke a'ba -kɔyi "du. ^{IV} An nyɔ 'in-ɪ 'ye'a -kɔ mɔ'a "klumɔ'a -klagba-a 'mo-o nyɔ-ɔ ya'a 'ɔ "bhɔo 'zɔ, -ɔ'ɔ 'nɛ'ɛ dɪ 'mɔti "danaka. ^V 'ɔ nyɔtu, nyɔ -yɔ "du'a 'an dɪ -ɔ kpɔn 'ɔ -gli, de "gwli 'inmɔ -in kpɔn'o.

**Zezii na: A -ke "nyinyɪnidɪ cɪɛ "yi*

(Maaki 9:42-48; Luuki 17:1-2)

^{VI} 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, nyɔ -yɔ de'a 'inmɔ "gwli 'wa 'la'a ɛ -ka "dana, -bho nyɔ -lrɔɔ 'bɔ ti ɔ 'ke ɔ dɪ "yrili"maa 'le ɔn 'ke 'an "gwɔɔlidedɪ 'bhɔ ɔ, -bhladɪ ɔ -see 'ɛ nɔ ke, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, 'ɔ nyunyɔtu, ɔn 'ke ɔ sukɔmua -bluu 'zɔ tisɪsan 'le ɔn 'ke ɔ 'tɔnni kɔ po. ^{VII} Ngazedɪ'a 'yɛɛ 'kaa'a? Lɪ'a -dadudu-u "tuu'o nyɔ "nyinyɪnidɪ'a nɔnamɔ, ɛ-ɛ 'mo-o 'kmɔ -yɛ -ke "kpi 'ya lɪtu'a 'wɔɔ-a'o! 'Ya lɪtu -see 'nɔɔ -bɔ yi. -Yɔ "tuu'a nyɔ 'ya lɪtu'a nɔnamɔ, 'ɔ dɪ-ɪ 'ye-e ngaze 'mɔ'bhle -mɔ "sɛ!

^{VIII} *Zezii 'po-o "yi 'le ɔ na: -Bho ɛ "du -a'a sɔ 'le ɛ 'ke -a'a bhɔ "du, -bho ɛ "tuu -inmɔ "nyinyɪnidɪ'a nɔnamɔ, -bhladɪ -in -see 'ɛ nɔ ke, cɛ ɛ 'bho, -in 'ke ɛ 'le nya "vuto, ɛ 'ke -inmɔ gbo-tɛ. ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -in 'ke sɔgbɔdie 'bhle 'le -in 'ke bhɔgbodie 'bhle 'le -in 'ke "kɔgwɔɔlɛtinɛ 'ye. -Bho -in se ɛ 'bho cɛ ɛ, -in -ke -a'a sɔ -ke bhɪ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le "kɔgwɔɔlɛnɛ 'mɔ -mu -mɔ. ^{IX} 'Le, -bho ɛ "du -a'a "yri-i "tuu -inmɔ "nyinyɪnidɪ'a nɔnamɔ -lrɛɛ, -bhladɪ -in -see 'ɛ nɔ ke, "tru ɛ 'le, "vuto nɛ 'le nya ɛ 'ke -inmɔ gbo-tɛ. ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -in 'ke "yriyɔɛ -lue 'bhle 'le -in 'ke "kɔgwɔɔlɛtinɛ 'ye. -Bho -in se ɛ 'le "tru a, -in -ke -a'a "yriyɔ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le nɛ 'mɔ -mu -mɔ, 'nɔɔ ɔn-ɔ 'la'a Gɛɛɛnɪ.

"Mamabhlabhɛ'ɛ "kpi'a "yi

(Luuki 15:3-7)

^X *Zezii po'a ɛ-be wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: A "du a'ba "bhi'a dɪ gba 'mɔ, -klaabonyɔ -yɔ de'a 'inmɔ "gwli, 'wa 'la'a ɛ "danaka, 'le a -kaa 'wa -lue "yi'pli. 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ -ziaka, -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ "du 'ɔ "yrili. 'An -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li'a "yri -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi "kɔmɔ. [^{XI} A -gblee, 'inmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu yi-o'o 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'in 'ke ɔ 'pɔɔn.]

^{XII} Zezii'a "gwɔɔlidedɪ 'mɔ'bhle 'bhlabhɛ'ɛ "yi, 'le ɔ na: Koo a-a popo'o 'gwɔɔlɛtinɛ? -Bho nyɔ 'bhle 'bhlabhɛ'ɛ -gwɔɔlɛ -muu 'le 'ya "klumɔ'a -lue 'ke "ma 'le, ɔ -see -mu yi ɔ 'ke 'bhlabhɛ'ɛ -gwɔɔlɛ nyiɛ 'bhlabhɛ'ɛ -bue 'yɔ -mɛɛnyɛ 'bho "ko "kpi sie 'le ɔ 'ke ɛ ti'bɔ'ɔ? ^{XIII} -Bho ɔ 'ye ɛ, 'in-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, ɛbɛ-ɛ'ɛ "kpi'a 'bubua-a 'ye-e "yi-die -mɔ 'le ɛ 'ke -gwɔɔlɛ nyiɛ 'bhlabhɛ'ɛ -bue 'yɔ -mɛɛnyɛ -yɪ -see'a "ma 'mɔ-zɪ. ^{XIV} -Ka -lue 'mno

'ka-a, a'ba -tita -Lago -nu'a 'le yaku 'li -see 'ybha 'le nyu-u de'a 'inmu
"gwli'a -lue 'tin 'ke 'an di 'yrili'maa 'le o 'ke 'o 'nyinynidu 'mu 'me
-ni.

'Lotv'a 'yu-u nu'a 'nyinynidu

XV A -gblee, *Zezii "du-o *'o -namu "srin 'mu, o na: -Bho -a'a 'lotv'a
"yu nu "nyinynidu 'bho -Lago'o "yigbeyi, mu, -in 'ke o 'bho -ye, 'le -in
-ke o 'ke li-ce. LE o nu'a, -in 'ke o "yi-to 'le o 'ke e "yi'woon o, "lemnu
-in -yo 'o-o 'bho -Lago'o -jolvzege "yi le. XVI LE o nu'a 'bho, -bho o -see
e "yiyibo, mu, 'la nyo -lue -ke 'son 'le a 'ke 'son -ni, 'le a 'ke tan -ni,
'bho a'ba "yigbeyi 'le a 'ke o tidede -lræ, 'le a 'ke o 'kpa "yi po 'le o
'ke e "yiyibo. -Bho a nu -kaa a, "lemnu, -ka e 'cni-e'e 'le -Lagowlu 'li,
'ka-a a-a nu'o, 'le, le'o le a-a 'ye'a 'mu-za mu, a-bu 'ke e "kpi "du, a-bu
'mo-o 'e "di'a -dayemu. XVII "Nyinynidu o nu'a, -bho o -see e "yiyibo,
'an -gligbawonyi -in -ni'a a, mu -in 'ke 'bho'a nyu -lrus wlu kpa. -Bho o
-see e 'to "yiyibo 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi, "lemnu 'an -gligbawonyi'a
nyu -zo o 'le 'wa "klumu, 'le, "sesinyo -ke un se'a le -lue 'mu-plæ, un 'ke
o "yi-zre -ni.

'Mvkaale -ke wonkpiticæ

XVIII A po -lokui, -ziadi 'in-i za'a amu -bodv 'mu, 'an wonkue 'in "nyt'a
amu, 'le e 'mu le'o le a-a 'ye'a 'mu'kaa mu 'nco 'bhlu'kpa "kpi, -Lago-o
'ye -e 'mu'kaa -mu 'le yaku 'li -lræ, le'o le a-a 'ye'a won "kpiti-ce mu
'nco 'bhlu'kpa "kpi, -Lago-o 'ye -e won "kpiti-ce -mu 'le yaku 'li -lræ.
XIX 'Bho 'e lemu -lræ, 'nco'gbe 'bhlu'kpa "kpi, -bho a'ba 'klumu'a 'son
bhete gbo 'le -povu -lue 'mu, 'le un 'ke le 'ybha a, 'an -tita -Lago -nu'a 'le
yaku li-i "nyt 'e amu-e. XX A -gblee, -bho e "du nyu 'son, nyu tan, -da
un 'gbu'u 'lru 'an 'nytu 'mu, 'in -ni'e-e 'bho 'wa "klumu.

Nyanibhleyi -lue

XXI *Zezii po'a wlu 'mne ti, *'Pielu 'nyni -o li 'le o 'ye o tidede: 'An
-Koyi, -bho 'an -bonyunyo -ka 'inmu "nyinynidu 'lruli-inu -zoo, 'in 'ke
'ya di 'bho 'le o 'ke mu e 'ke kpe -meeson "kpi bhla ma'a? XXII o na:
-Gbaan! Kpe -dadudu mo'o, e -see "tiinamu 'bhle yi.

XXIII A -gblee, le -ke -Lago'o nyu'a -kokoo gugoo 'yiti, 'inne 'ka-a:
'Bhlu'kpayowliklagba -lue 'bo-o ti o -ke 'o lbhuzemu 'ke 'o "wli'u'a stkpi
'te. XXIV o "du-o 'ya zrezre won, 'le, nyo -lue moni -dudududududu
-bhlu -ni'a "kpi, o 'ye o 'la 'le un 'ye o -ya. XXV -Da o 'ka moni 'mnu -za
'le o 'ke i 'kwla-za, o se 'bho 'bhle. 'Le 'o -koyi na: 'In-i 'ye-e -inmu
'dudo 'mu -sie -mu, -in -ke -a'a 'nyno-e "yreeti-e -kokolu'a kle 'le 'an
kpa 'ke -inmu "kpi ti-gwe. XXVI o 'le'e -kaa a, 'o lbhuzeyi-i 'na-a 'koji
'bho 'o "yigbeyi, o 'ye o libhade, o na: -Ku 'limu ti 'in -bodv, -in 'ke 'an
ngaze 'ye, 'ya 'wee 'in-i 'ye 'kwla-za mu. XXVII o -koyi nu'a -kaa, o 'ye-e
'o ngaze 'le o 'ye kpa-a -ni 'no "kpi'a di 'bho 'le o 'ye o "yiti'tayi o 'ye
mu.

XXVIII o-bo lbhuzeyi 'mno 'da'a 'bho "piemu, 'o -bonyunyo -ke o -ni'a
lbhu -lue 'mu -o 'bhle'a 'o moniyoo'u'a kpa, 'inno o 'ye'o 'le o 'ye o
-bluu 'zo kpon 'le -fukafuka 'ye o won "suu, o na: 'An moni -in 'bhle'a,
-ze e 'kwla! XXIX 'Le kpabhleyi 'ye o bhv gbo -gble, o 'ye o libhade: -Ku
'gwli, -in 'ke 'an ngaze 'ye, 'in-i 'ye -i 'kwla-za -mu. XXX o -see 'won,
o 'ye o -jie 'mu po 'le nyukpasu 'mno 'ye o kpa -za -kpayi-o, 'le o 'ye o
"yiti'tayi.

XXXI nyv -ke ɔ-ɔ nu'a lbhv -lue, un 'ye ɔ zagbɔ'a da, ɪ -see v 'tv nu, un mu-o'o un 'ye 'wa -klagba wlu kpa. -Ka 'ya 'wee zi'a, un 'ye ɔ -kaa 'tmvɔ, XXXII 'le 'wa -kɔyi 'ye ɔ 'la, ɔ na: Nyanɪbhleyi! -In 'bhle'a 'an kpa 'le -ɪn 'ye 'ɪnmv libhade. 'E dɪ 'ɪn 'bhɔ'ɔ -a'a kpa 'wee'a dɪ. XXXIII -Ka 'mna 'ye'a -a'a ngaze, 'ka 'mno, 'ka-a -ɪn 'ke 'kɪ -ɪn -bonyunyɔ'ɔ ngaze 'ye. XXXIV 'Wa -kɔyi 'ye ɪ 'cɛ ''yi -po -nɪ 'le ɔ 'ye ɔ -jie 'mɔ po 'le un 'ke ɔ nyanɪ 'mɔ kla 'le ɔ 'ke mɔni 'mɪn 'kwla-za. -Bho ɪ -gwɛ nɔ ''kpi ti 'le ɔ 'ke 'da.

XXXV 'Le Zezii 'ye ɪ wlu ''kpi ''du, ɔ na: -Ka -lue 'mno ɔ, a'ba nyɔ -yɔ -see'a ɔ -bonyunyɔ'ɔ ''nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bhɔ'ɔ -pɔlv'a klɛ ti, 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ka-a ɔ-ɔ 'ye ɪ amv ''lruli-nv mɔ -lɾɛɛ.

XIX

*'Bho 'nynɔ'ɔ 'kwlazɛɛ ''kpi *Zezii -tɔ'o (Maakɪ 10:1-12)*

I A -gblee, *Zezii gwɛ'ɛ nyv'a -tɔtɔɔ ''yi, ɔ -ke *'ɔ -namv -sɔ'ɔ-ɔ Galilee, un 'ye 'le Zudeɛn'ɛ lemɔ Zideebhlɔkpa ''kpi mu. II Nyv'a -dadudu ''gbu-o ti un 'ye ɔ kli mu, un 'ye ɔ 'le -ye 'le ɔ 'ye 'wa ''gwizimv 'pɔvɔn. III *Falizien -gbɪ -nɪ'a 'bho 'nyɪnɪ -ɔ li, un 'gbaa 'nɔ-ɔ 'bhakvplv le, un 'ke ɔ dɪ -kpvɔn -nɪ. Un na: E -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti le''o le 'nynaakpv-v nu'a ɔ nyimie ''lruli, ɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke 'ɛ dɪ ''du ɔ 'ke v 'kwla-za'a? IV 'Le ɔbo 'ye v -kaa tidede -lɾɛɛ: -Ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ, a se 'na yibo? 'Bho lɪ 'wee'a 'nyaanamv -Lagɔ -ya'a-a nyunyɪ ti, nyukpasu -ke 'nynaakpv. V 'Innɪ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ nyukpasu -ke ɔ 'nynɔ -nɪ 'sɔn 'ke 'wa -tɪta -ke 'wa 'lotv ''yi'wlv 'le un 'ke 'wa ''bhi'a da pa, 'le un 'ke nyɔ -lue 'tɪn ''du. VI 'E 'zɔ-ɔ 'mo-o nyukpasu -ke ɔ 'nynɔ -se 'tɔ-ɔ nyv 'sɔn -ko 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi. 'Bho 'mno nyɔ -lue un ''du'o. 'E dɪ, -bho -Lagɔ nv nyukpasu -ke ɔ nynɔ -lue 'tɪn 'mɔ, 'le ɛ 'se -kaa ti-nmɔ nyɔ -lɾɔɔ 'ke v lizɪza.

VII 'Le Falizien ''we na: 'Le leedɪ *Moyiizɪ nu'o: -Bho nyɔ 'ke ɔ 'nynɔ 'kwla-za a, ɔ 'cnɪ ''bɔgv -ɛ nu'a na: -E 'wlv'a -laa -zɪan 'ɪn -za'a amv 'kwla. 'Le -ɪn 'ke v ''bɔgv 'mne ''nyɪ un 'ke mu. VIII Zezii na: E se 'kɪ -kaa 'mɔ-nɪ 'bho lɪ 'wee'a 'nyaanamv. A 'ku-o -loku 'mɔ'a dɪ Moyiizɪ nu'o a 'bhɛ'ɛ'o a 'ke 'nynɔ 'kwla-za. IX A -gblee, 'ɪn-ɪ 'tmvɔ'o amv-ɛ, -bho nyɔ -za ɔ ''yikpɔnnynaakpv 'kwla a, 'le ɔ 'ke -lɾv kpa a, ɔ 'ye-e -yranynobha.

X 'Le Zezii'a -namv na: -Bho 'nynɔkpadɪ -nɪ -kaa 'mɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ ''yrili nyɔ 'ke nyɪfa 'mɔ -sie. XI 'Le Zezii na: Nyv 'wee se 'ɛ letu wɔnyɪ'bhɛɛ. Nyv -Lagɔ ''nyɪ'a wɔnkue, 'wa ''sɛ-ɛ 'bhɛɛ nɛ'o. XII A -gblee, lɪ'a -dadudu ''du-o nyv -lɾv -tanɛ 'mɔ 'le 'wa kpa'a 'nynɔ 'le 'nynaakpv'a kpa'a nyimie -lɾɛɛ. Nyv -lɾv 'ka 'wlv see, un se nyukpasu nɪ 'mɔ-nɪ 'le 'nynaakpv se 'nynaakpv nɪ 'mɔ-nɪ -lɾɛɛ. Nyv -lɾv -wɛ'o, -lɾv 'ma-a ''yi 'le 'wa kpa'a 'nynɔ 'le 'nynaakpv'a kpa'a nyimie 'le un 'ke ''yi-flo un 'ke -Lagɔ'ɔ nyv'kɔ'ɛ lbhv nu 'wa -pɔlv'a klɛ ti. Nyv -yɔ 'bhɛ'ɛ'ɛ 'ɛ letu wɔnyɪ, ɔ nu ɛ!

**Zezii -wɔnna'a-a ''yreetɪ ''niti (Maakɪ 10:13-16; Luukɪ 18:15-17)*

XIII I zi'a -kaa a, nyv 'bhle-e 'wa ''yreetɪ, 'ɪnnv un -ya'a *Zezii ɔ 'ke v ''kwa ''lru tide 'le ɔ 'ke v ''niti-wɔnna. A -gblee, nyv 'mno -ke 'wa ''yreetɪ-ɪ yi'a -kaa a, *'ɔ -namv kɪka 'nɔ-v ''yiti 'le un-v nu'o: A -ke a'ba ''yreetɪ po le! XIV 'Le ɔ na: A ''tayi ''yreetɪ ''yiti un 'ke 'ɪnmv -bodɪ yi!

A'ba 'taa nu 'le -le! A -gblee, nyo-c -ke 'limu'a -polu 'yoc-c -ka 'dana'a -polu, 'o nyotu -Lago 'bheεε o 'ke -ko. XV C nu'a -kaa, o 'de -u kwa 'lru ti; o -wonna 'nu 'niti 'le o 'ye 'bho lizi.

*'Gaganyukpasudraa -lue'a "kpidi
(Maaki 10:17-31; Luuki 18:18-30)*

XVI A -gblee, *Zezii -ka 'le-e gbu nyukpasudraa -lue 'nyini -o li 'le o 'ye o tidede: 'An -Tɔyi, leele 'mo-o -zεεε 'in 'ke nu, 'le, tinεzεεε-se'a 'tiinamu 'bhle, 'in 'ke ε 'ye'a? XVII 'Le o na: Leele -ke dɪ a dede'e 'inmu le-ε 'ma-a -zεεε 'kpi ti'a? Lε-ε 'ka -zεεε "du, ε se -nɪ, -bho ε -se -Lago -nɪ -lue 'tɪn. 'Bho 'ε 'kpi, -bho -ɪn 'bo ti -ɪn 'ke 'kɔgwletinε 'ye, -kpuɪ * -Lago'o gba 'yi. XVIII 'Le o 'ye tidede: Yru ma'a? 'Le Zezii na: -Lago'o gba nyo 'ka 'yi-kpuɪ, 'inu 'ka-a: -A'a 'lbha 'ku -le! -A'a 'ye -yranynɔbha -le! -A'a 'yri -le! -A'a -ce -ɪn -bonyunyo sɪn li -le! XIX "Du 'bho -a'a -tita -ke -a'a 'lotu'a wlu! -Ka -ɪn -kma'a -a'a 'bhuo'a dɪ, -kma -kaa -ɪn -bonyunyo'o dɪ! XX Nyukpasudraa 'mno na: Gba -nɪ, 'in -kpuɪ 'nɪ-ɪ 'yi 'wee. Leele 'in 'ke nu -lrεε'ε? XXI 'Le Zezii na: -Bho -ɪn 'bo ti, -ɪn 'ke 'ε 'tiinamu nyini, -a'a 'gagalɪ -ɪn 'bhle'a, -a'a -polu kpuɪ'a ti a, mu, po 'ya 'wee 'pelu 'le -ɪn 'ke 'ya mɔni 'puanmu 'yiti'gblee. -Bho -ɪn nu -kaa a, 'lemnu -a 'ye-e 'kɔgwletinε 'bho -Lago'o 'trolli. Ebe 'mne, 'inne bhle'e 'nyɪ, -ε -zi'e 'nɔɔ 'kmu 'mu'a 'gagalɪ'a kle. -Bho -ɪn -po nɪ 'pelu a, yi 'in -ke -ɪn 'ke -na.

XXII Nyukpasudraa 'mno 'wɔn'o wlu 'mne 'bo o, 'gwlu -nyini 'no-c li, o -kma'a-a 'yigbeyi, o 'ye mu, -εkedɪmaa, o 'ga-o'o tenyɪ. XXIII C mu'a a, 'le Zezii na *'o -namu -bodɪ: -Yee! -Ziadɪ 'in-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, nyo-c 'bhle'a 'gagalɪ'a -dadudu -o -ke -polu kpuɪ 'ɪ ti, -Lago 'ke o -ko, ε ku -kaa wɔn 'ya! XXIV 'In-ɪ 'tmu'o amu-ε -lrεε, nmiklagba 'ke 'bho 'bhietoope 'yi -zi -nɪ, ε 'ku-o wɔn. 'Gagayi'a -polu 'ke 'o 'gagalɪ 'yi-o 'le -Lago 'ke o -ko o, ε 'ku-o wɔn tenyɪ -lrεε, ε 'ye nmiklagba'a 'bho 'bhietoope'a 'yizinε -zi. XXV C -namu 'wɔn'o wlu 'mne 'bo o, wɔn 'mu -u ti 'le un na: -Bho ε -nɪ -kaa 'mu 'le, 'lemnu nyo yoc 'ke 'puɪ 'bho -Lago'o 'yigbeyi'a? XXVI C -gbu 'nu ya, o na: 'Inneεne -neε, nyunyo -bodɪ ε ku'o wɔn. 'Bho -Lago -bodɪ ε se wɔnku. 'Bho -Lago -bodɪ le-ε 'ka wɔnku, 'ε letu se -nɪ.

XXVII C 'le'ε -kaa 'le *'Piεɪ 'ye wlu 'mu''luo 'le o na: Zezii, -ɪn 'ye li-c, -a'a dɪ -a 'tayi'e -a'ba li'a kle 'yiti 'le -a -ke -a na'o. Koo -abu-a'a dɪ 'ke 'mɔtinu'a? XXVIII 'Le o na: -Ziadɪ 'in-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, 'le 'inmo *Nyunyo'o 'Yu'a 'nyɪ'a 'yibheεε 'mu, -nɔɔ -ke ti 'in-ɪ 'ye'a 'kmɔlre 'li'a li'a kle -ko mu, 'bho 'mno, -ka a -nɪ'a -bue 'yo 'son 'in -ke a -na a, 'ka-a abu-u 'ye 'nyɪ 'wlu mu -lue -lue 'le 'in -ke a 'ke li -ko 'le a 'ke *Izrayelɪ'a 'ce -bue 'yo 'son -zige -tu. XXIX 'Le nyo -yo 'tayi'a 'o 'bhlegbo -ke 'o -kpuɪ 'yiti, -o sie'a 'o -glɪgbawonyi'a nyu, 'o 'lotu'a 'nynuu o, -tita o, 'o 'lotu -ke 'o 'yreetɪ o, -bho o -tbhe li -nɪ -ke nyu -nɪ 'kpi 'an dɪ, -zεεε -Lago-o 'ye 'o 'lruli-nu mu, ε -nmo'o-c 'yrili, ε 'ye li -yɪ o -tbhe'ε 'kpi -zi, 'le o 'ke 'bho 'si, tinεzεεε-se'a 'tiinamu 'bhle, o 'ke ε 'ye. XXX Nyu -yu 'ma-a 'nɔɔ 'kmu 'mu 'nyɪbhlemuklɪgbɪ, 'le nya 'wla 'wa -dadudu-u 'ye-e 'bho -Lago'o 'yigbeyi bhuhnyu 'du -mu. 'Le, nyu -yu ma 'ka-a bhuhnyu, 'bho -Lago'o 'trolli, 'wa -dadudu 'ke 'bho 'o 'yigbeyi 'nyɪbhlemuklɪgbɪ 'du.

XX

-Kpaalbhuzemu

I *Zezii po'a wlu 'mne ti a, o 'po-o 'yi -lue 'bho lbhuhumu 'kpi 'le o na: Le -ke -Lago'c nyu'a -koko'c gugo'c 'yiti, 'inne 'ka-a: -Kpaayowli -lue 'da-a'o'c zowonyi, o 'ye lbhuhumu tibonamu mu, un 'ke 'c -lololu 'zoti 'bhuse. II O 'ye 'u a, o -ke un bhaga'o zc -lue 'zo'c moni 'kpi. Wlu 'bhε'ε 'mu 'le o 'ye u 'le lbhu 'yi kpa. III -Drumayruvlaan 'mu o -ka mu 'bho lbhutibomu'a 'lrughuunamu, nyu -lruv -nu'e-e 'bho, un se le nuunamu -nu. IV O na: A mu a 'ke 'le 'an -kpa'a 'mu lbhu nu 'le 'un 'ke amu -ka -zegεka 'pele, 'le un 'ye mu. V Yru nyini'a "duu 'mu -kpaayowli 'mno 'da-a'o'c 'ye -kaa nu -lreε. 'Le "jiazoyruklagba 'mu o 'nu-o -kaa -lreε. VI "Jiazoyru mu'a 'yiti'tepo mu, 'ka-a o nu'o -lreε, o 'ye gbomubhoomu -ye. O dede 'nu-u ti: Leedi a -see lbhu nu 'le glu-u gwε'ε? VII 'Le un na: Nyu -see -amu lbhu 'nyi'a di mo'o. 'Le o na: A mu 'le 'an -kpa'a 'mu a 'ke lbhu nu.

VIII "Jiazoyru'a -gbotu -ce'ε 'bho, -kpaayowli 'mno 'la-a 'c "bogyiboyi -c 'pele'a nyu-u nu'a lbhu, o na: 'La lbhuzemu 'le -un 'ke u 'pele. Nyu-u 'bhoo'c gbo 'mu, 'nyaa nu 'mu, 'le, -yu 'nyaa'a 'bho, -un 'ke u 'kpi 'yi-gwe -nu. IX "Jiazoyru 'tepo'a 'yiti, nyu-u yi'a 'ye-e 'wa zc -lue 'mu moni. X Nyu -yu yi'a lbhu 'mu see 'ye'a nyu 'mnu li, ubu na un-u 'ye 'ko-o 'yidiemoni 'ye -mu. Un mu'a 'le -gbu mu, -ka -lue 'mno 'ka-a un 'ye'o -lreε. XI 'Bho moni 'mnu'a kpuunamu nyu-u -gwε'ε glu 'kpa-a -kpaayowli di 'yi, na: XII -A-bu sia'a 'yruwou 'mu, leedi -a -ke nyu-u yi'a 'traamu 'bhε'ε moni 'mu'a? XIII 'Le -kpaayowli 'ye -kaa 'wa -lue 'yi'le: 'In bha, 'un -see -inmu "yrabha 'li -po. -In 'ka lbhu 'yi kpa, moni -a'a 'bhuo 'wou'c 'yi, 'inne 'un 'nyi'e -inmu, 'kla -ko? XIV "Luo -a'a moni 'mu, -un 'ke mu. Nyu -yo yi'a -laa -lreεka a, -ka -un 'ye'a, 'ka-a o 'ke 'ye. XV 'An "bhuo'a 'yiglemoni, -ka 'un 'bo'c ti, 'ka-a 'un 'ke ε nu -ko? 'An di'a 'yirinmoe'ε 'munynu -a nu'a?

XVI 'Le Zezii na: A -gblee, -ka ε zi'a 'bho nyu 'mnu'a 'kpi, -ka -lue 'mno, 'bho -Lago'c damu, 'ka-a ε 'ye 'mu-nu mu. -Klagba -ke -toope -see -nu yi. ε -se 'bho 'wa lbhu'a 'yigwlekamu, -zegε -Lago 'ku u 'lruulinu, ε 'ke 'yi'bhε 'le ε 'ke gbomubhoomu'a ne 'mu-zi -ko, 'le ε -se 'wa gbomubhoomu o 'ke 'wa -zegε 'yi'pli -ko -lreε.

**Zezii'a 'memεε -ke 'c glusoe'ε di'a 'mvzeε'ε kpe tanne 'ka-a (Maaki 10:32-34; Luuki 18:31-34)*

XVII I zi'a -kaa a, *Zezii -ke *'c -namu 'kpa-a -jeyi, un-u 'mu-o Zelizalemu. Un -nu munamu, o -ke 'c -namu -ce'ε li. Un -nu -nanamu 'le o-c 'tmu nu'o: XVIII A -gblee, 'le Zelizalemu 'no'c -a -nu'a munamu, 'unmo *Nyunyoc'c "Yu, 'le 'mno 'le-e un-u 'ye 'unmu nyu -jeyi "nyu -nu mu, *-Lago'c 'sragazamuklighi -ke *'c gba'a yibomu 'we un-u 'ye 'unmu -jeyi 'nyi mu. Un-u 'ye-e 'unmu di "kpi "duu -mu 'le un 'ke -kaa 'le: O 'ke 'me mo'o! XIX 'Lukpu -u -nu'a Zelizalemu, -u se'a -Lago yibo, 'unmu un-u 'ye 'unmu -jeyi "nyu mu. Ubu 'mnu-u 'ye-e 'unmu 'cise -mu, un-u 'ye-e 'unmu "seen -mu, 'le, tu -ke 'yri un-u 'lbha nu'a "ku, un 'ke 'unmu 'bho ko 'le 'un 'ke 'me. -Bho 'un 'me, -bho un nmaze 'unmu ti, 'an 'mewu tan'a zc -Lago 'ke 'unmu glu -za, 'un 'ke ti-nu -lreε. 'Ka-a Zezii 'lu 'u 'yi.

*Zaaki -ke *Zaan'a 'lotv'a bhadewlu (Maaki 10:35-45)*

XX 'Bho 'mno ɔ, Zebedee'a 'yreetɪ, Zaakɪ -ke *'Zaan -ke 'wa 'lotu 'nyni-e *Zezii li, un 'yi-e 'zɔ 'bho 'ɔ wɔnyɪ 'le 'wa 'lotu 'ke ɔ lɛ 'ybhaa. XXI ɔ na: Leeɛ a 'ybh'a'a? 'Le un na: -Bho -a'a nyu'a -kɔkɔkɔkɔ nyɪ a, 'wɔn 'an 'yreetɪ 'son -nuɔ, 'bho -a'a 'zɔnyɔkɪgbɪ -v 'ka -inmu 'yi kɔ ɔ, un 'ke v 'du 'le un -ke -in 'ke nyu -kɔ. XXII 'Le ɔ na: Lɛ a-a 'ybh'a'a, a yibo 'ɛ 'zɔ 'nɪ? 'Le ɔ 'ye 'wa 'yreetɪ gbo 'bhiti, ɔ na: 'In-ɪ dede-e amu ti, -ka 'in-ɪ 'ye'a 'kleyeɛɛ 'mu -zi -nɪ mu 'le 'in 'ke 'mɛ, a 'bhɛɛ nɛ 'nɪ? Un -nɪ 'son na: -A 'bhɛɛ nɛ-o'o! XXIII 'Le ɔ na: -Ka 'in 'ka 'kleyeɛɛ 'mu -zi -nɪ 'le 'in 'ke 'mɛ, 'ka-a a 'ke ɛ 'mu -zi -nɪ 'le a 'ke 'mɛ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, 'bho ɛ -yɛ a 'ybh'a'a -laa'a damu, 'in se 'bho 'ɛ 'kpi wlu 'bhle, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn. 'An 'zɔ'ɔ nyɔkɪgbɪ -v 'ka 'inmu 'yi kɔ ɔ, 'le 'in -ke un 'ke nyu -kɔ ɔ, ɔ -zɔ 'v-v 'bho see.

XXIV *Zezii'a -namu -bue -yɔ -sie'a 'bho 'wɔn'ɔ wlu 'mne 'bɔ ɔ, un -po'o-o v-bv 'lotu'a 'nynuu 'son 'mnu 'cɛ -kwa, XXV 'le ɔ 'ye 'wa 'wee 'la ɔ 'ke v 'tmuɔ 'le ɔ na: A yibo'o-o 'bhɪkɪ'a -yowli 'we 'bhle-e nyu 'wa wɔnzika 'le 'wa nyɔkɪgbɪ-ɪ nu nɪ'e 'bho nyu 'kpi wɔnkue. XXVI A-bv -yɔv, 'le a'ba 'klumu 'ɛ letu'a -nu-ɛ -le! 'Le a'ba 'klumu nyu -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke a'ba -kɪagba 'du, ɔ 'du 'bho a'ba kɪe kɪpɪkɪpɪ 'le ɔ 'ke a'ba 'zɔ'ɔ lbhɔnyɪ 'du. XXVII -Yɔ 'bɔ'ɔ ti 'le a'ba 'klumu -lrɛɛ ɔ 'ke amu -kɔ ɔ, ɔ -ya 'ɔ 'bhuo 'zɔ ɔ 'ke a'ba kɪe'ɛ 'geyikpaan 'du. XXVIII 'Inmo *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'ka-a 'in -nɪ'o -lrɛɛ. ɛ -se nyu 'ke 'inmu lbhu -bodɪ nu, 'ɛ dɪ 'in yi 'nɔkɔ 'kmu 'mu -ko; 'in yi-o'o 'in 'ke nyu lbhu -bodɪ nu 'le 'in 'ke nyu 'we'a -zɛgɛ'ɛ dɪ 'mɛ. -Bho 'in 'mɛ ɛ, 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'nyinyinidɪ kpun 'v 'geyie 'mu, 'in 'ke v 'le ɪ 'mu zetie. 'ɛ dɪ 'in yi'e 'nɔkɔ 'kmu 'mu.

**Zezii 'pɔvɔn'o-o 'lomɔ 'son
(Maakɪ 10:46-52; Luukɪ 18:35-43)*

XXIX A -gblee, *Zezii -ke *'ɔ -namu -nɪ -gwɔ ɔ un-v 'la'a Zelikoo 'mɔcɛnamu 'le nyu'a -dadudu-u na 'nɔ kli. Un mu'a gwɔ ɔ ti-gwe mu, XXX 'lomɔ 'son -de'e-e 'bho -jɔlvɔnli ti. Un 'wɔn'ɔ 'bɔ Zezii -nɪ'e zinamu, un -nɪ 'son 'wɔ -nɪ'e-e -dalue 'le un na: -A'ba -Kɔyi Zezii'ɔ! 'Bhɪkɪpayowli *Daviidɪ'a 'nayu'ɔ! 'Ye -a'ba ngaze ɔɔ! XXXI 'Le nyu -v -die'a -kaa 'mu -v -nɪ'a 'bho -nanamu-v 'kaa 'nu 'mu: -ɔɔ! A 'bho zɛe ke! 'Le un 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ un 'ye 'wɔ tenyɪ: -A'ba -Kɔyi Zezii'ɔ! 'Bhɪkɪpayowli *Daviidɪ'a 'nayu'ɔ! -Alele! 'Ye -a'ba ngaze ɔɔ! XXXII Zezii 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'bɔ ɔ, ɔ -nyna'a-a ti 'le ɔ 'ye v 'la: A yi! Un yi'a a, 'le ɔ 'ye v tidede: Leeɛ a 'ybh'a'a 'in 'ke amu -bodɪ nu'a? XXXIII 'Lomɔ 'son 'mnu na: -A'ba -Kɔyi, -a 'ybh'a-o'o -a'ba 'yri 'ke kati. XXXIV ɔ -gbv 'nu ya, ngaze 'lbhɔ -ɔ'ɔ tenyɪ 'le ɔ 'ye 'wa 'yri li'tv un 'ke ti'ye. 'Bho -gbaa -lue 'mu nyu 'son 'mnu 'pɔn-o'o 'le un 'ye 'bho 'kpa un-v na 'nɔ kli.

XXI

**Zezii 'nyni-e Zelizalɛmu
(Maakɪ 11:1-11; Luukɪ 19:28-40; 'Zaan 12:12-19)*

I *Zezii -ke *'ɔ -namu -nɪ'e-e -bhla 'le Zelizalɛmu -jeyi. -Bho nyu 'ke Zelizalɛmu mu, -gwɔ -lue -a zi'e li. Gwɔ 'mne'ɛ 'nynɪ-ɪ 'mo-o 'Betɪfazeɛ. -Gɔgɔ un-v 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ, 'le 'ɛ 'tɪoli -bhoga, 'le-e ɛ-be gwɔ 'mne -nɪ'o. -Da Zezii -ke 'ɔ -namu -nɪ'a 'le nyninamu 'le ɔ 'ye 'ɔ -namu'a 'klumu'a nyu 'son 'tmuɔ, ɔ na: II A mu 'bho -gwɔ -nɪ'a 'bho -a'ba nya 'mu. -Bho a -ka 'bho panamu-v mu, a-a 'ye 'bho-o -sokofalegbuda -lue -ke 'ɛ 'lotu -yɛ -mu. -Bho a -nyni ɪ li, a bɔti nɪ ti, a

'ke ι 'nmuυ -ya. III -Bho nyο dede amυ ti 'le ο 'ke -kaa 'le: Koo a 'ke ι -nyna -ε -ke dι a-a bοti 'nι ti'a?, a na: -A'ba -Koyi Zezii 'ybhι ι'o. -Bho ο gwε 'yi 'le ι 'ke le -yε. 'Le ο 'ke amυ 'yiti'tayi a -ke ι 'ke yi. IV ('Bho-o, wlu -Lagο'ο wlu'a 'mutizayi un-υ 'la'a Zakalii 'cni'a see, 'ε 'yri'a 'bι 'wlu -nι'o, ο na:

V A 'tmυυ *Sionkοmυ (Zelizalεεmυkοmυ): A -gblee, a'ba 'bhluκpayowliklagba 'yi-e amυ -bodι 'yooγooka, ο 'ya-a 'bho -sokofale 'kpi, ο 'ya-a 'bho -sokofalegbuda'a 'kpi.)

VI A -gblee, Zezii'a -namυ nu'a -kaa, un mu-o'o. -Ka ο 'lυ 'υ 'yi 'tιn, 'ka-a un nu'o, VII 'le un -ke -sokofalenu-e 'ε 'yu 'ye yi, 'le un 'ye 'bho 'ya 'kpi 'wa 'yrii tisro 'le Zezii 'ye 'bho -sokofale'a 'yu 'kpi ti-de. VIII Nyu-υ -nι'a 'bho, 'wa -dadudu 'sro-o 'wa 'yrii 'bho -jolυkpa 'yi ti 'le -lruυ-υ ce'ε tui'a titivan 'le un-υ popo 'nι -jeyi ti. Un-υ nu -ι'o Zezii'a 'yibhεε'ε kamυ. IX 'Le, nyu'a 'plan-a na'a 'le 'ο nya -ke -yυ na'a 'ο le, un-υ po'o wlu yayi 'le un-υ 'le'ε -kaa:

'Bhluκpayowli *Daviidi'a 'nayu'a 'nynι 'bhe 'yi'ο! *-Lagο'ο 'Bhozayi ο 'pυun'a nyu, 'inno -nι'e yinamυ. -Lagο -wonna nο 'niti ο! -Lagο -nι'a 'le yaku 'li'a 'nynι 'bhe 'yi'ο!

X Zezii nu'a -muaa! ο pa'a Zelizalεεmυgwlo, gwlo'ο 'wee -nyna'a-a yayi ti. 'Le nyu-υ dede'e -dede ti: Nyο γoo ma'a? XI Nyu -ke Zezii na'a na: -Lagο'ο wlu'a 'mutizayi Zezii, Galileebhluκpa 'kpi'a -gwlo un-υ 'la'a Nazalεti'a -deyi mo'o.

**Zezii 'pa-a *-Lagο'ο bυbοbhlegbo
(Maaki 11:15-19; Luuki 19:45-48; 'Zaan 2:13-22)*

XII A -gblee, *Zezii 'mu-o 'le *-Lagο'ο bυbοbblegbo. Ο -ka 'le-e nynι, nyu -nι'e-e 'le 'pelυ -po -nιnamυ. U-bυ nyu 'mnu, un -ke nyu-υ de'a lι, 'le ο 'ye υ tinu. Nyu-υ zizia'a 'Wlomεε'ε mοni '*Zuifu'a nε 'yi, ο 'ye 'wa -klugbι 'ceti, nyu-υ po'a -kpaκpι 'pelυ, ο 'ye 'wa kpi tipopo, XIII ο 'ye 'wa kle 'tmυυ 'le ο na: 'Le -Lagο'ο 'bογυ 'li -kaa -Lagο 'le'o: 'An -budu-u 'mo-o -budu -yε -ke 'li nyu 'ka yi un 'ke 'nmuυ *wοn gbo po. A-bυ -yυυ, 'le-e a-a yi'o, a-a 'lbha nι'e nyu 'yrabha 'mυ, a-a 'yri'e 'wa mοni'a!

XIV I zi'a -kaa a, 'lοmυ -ke topomυ 'nynι-e Zezii li 'bho -Lagο'ο bυbοbhlegbo 'le ο 'ye υ 'pυun. XV Ο 'pυun'a 'gwizimυ 'mnu, 'yreetι -ι -nι'a 'bho 'wο-o'o, un-υ nu-o: 'Bhluκpayowli *Daviidi'a 'nayu, *-Lagο'ο 'Bhozayi Zezii'a 'nynι 'bhe 'yi'ο! -Da *-Lagο'ο 'sragazamυklγbι -ke *'ο gbayibomυ 'ye'a *wοnkulι ο nu'a li 'le un 'wοn'ο 'yreetι'a 'wοwοwlu 'mnu 'bο ο, un 'kpa-a 'ce 'mυ. XVI Un na: Zezii, -ka 'yreetι 'mnu 'le'ε, -a 'wιn -ι 'bο'ο? Ο na: Kιn. Wlu -ε 'cni-ε'ε 'le -Lagο'ο 'bογυ 'li -ε nu'a -ιnmο -za'a 'yreetι -ke 'yreetιbliin 'nynι'a 'yibhεεwlu 'mυ, 'le ε-ε yi nι'e 'wa wοn 'mυ'a?, ε-be wlu 'mne, a -see ε zre ke? XVII 'Le ο 'ye υ 'kpi-tbhe 'le ο 'ye 'da, ο -ke 'ο -namυ 'ye -gwlo wa-a 'la'a Betanii mu. 'Bho-o un 'mυυ'o.

**Zezii 'bhla-a figieetu -lue gbo
(Maaki 11:12-14, 20-24)*

XVIII Zo zi'a a, -drumasrιn *Zezii -ke *'ο -namυ -so'ο-ο Betanii. Un -nι'a Zelizalεεmυ le -munamυ, 'mυ 'lbhο -ο'ο. XIX Ο -gbυ'a 'bho -jolυ wοnli, tu -ke 'bhi un-υ li'a a, un-υ 'la'a figiee, ο 'ye -ε li. Ο nu'a -kaa, ο -pa -nι'e-e 'bho 'ε zο, ο 'ke 'bho -gbυ, -bho ο 'bhεε 'le 'ke ε 'bhi'a 'digbi gbι ya 'yee. Ο popo'a 'le 'ε ya, ο -see 'le 'bhuo -lue 'tun 'yee, wυn'a 'σε-ε bhle'ε ti -lukuluku!, 'le ο 'ye tu 'mne gbobhla, ο na: -A'a -tro 'to 'bhi

-le "kɔmɔkɔmɔ! -Nɔɔtoope zi'a a, tu 'mnɛ -ke 'ɛ wɔɪn bhete'e gbo, ɪ yɛ-o'o.

XX ɔ -namɔ 'ye'a 'na li, wɔn 'mɔ -v ti, 'le vɔn-v nɔ'o: Zezii, -a 'ye-e li'a! Tu -ɪn bhla'a gbo, 'bho -nynayiza ɛ 'mɛ -nɔ'o. XXI 'Le ɔ na: -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodi 'mɔ, -bho a'ba -pɔɔ se 'kɔɔ, 'le a 'ke -Lago "gwɩde, -ye 'ɪn nɔ'a -laa figieetu "lruli, ɛ -se 'ɛ -klaabole'e "se a 'ke nɔ -ko. Le-ɛ -kmɔ'a 'yi 'bho nyɔ 'wee'a "yigbeyi, a-a 'ye -ɛ -nɔ -mɔ, ɛ -see amɔ wɔnyi ti-nyna yi, le'o ɛ-ɛ 'ye-e amɔ 'wɔɔn -mɔ. XXII -Bho -ɪn po *-Lago wɔn gbo 'le -ɪn 'ke ɔ ɛ 'ybhaa, de "gwɩ na ɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ke ɛ -ɪnmɔ 'nyi, 'le ɔ-ɔ 'nyi 'ɛ -ɪnmɔ -ziaka.

*Doo *Zezii'a wɔnkɛ 'wɔ'a?
(Maaki 11:27-33; Luuki 20:1-8)*

XXIII A -gblee, *Zezii -ke *'ɔ -namɔ 'nyni-e Zelizalɛmɔ 'le ɔ -ke vɔn 'ye 'bho *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo pa. ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'kpa'a 'bho-ɛ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyɔ. *-Lago'ɔ 'sragazamɔkɩgbɪ -ke *Zuifu'a -zigletumɔ -lrɔv-v -nɔ'a 'bho 'nyni -ɔ li, vɔn 'ye ɔ tidede, vɔn na: Yɔɔ -ke "bhɔo-o "nyi'e -ɪnmɔ 'yiflɔɛ 'le -a stɔ nɔ'e -kaa nyɔ'a? Yɔɔ lbho'o -ɪnmɔ'a?

XXIV 'Le ɔ na: ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'ɪn-ɪ dede-e amɔ dɪ -lue ti: -Bho abɔ "du ɛ "kpi a, "lemnɔ nyɔ-ɔ -ke 'nynɪ 'mɔ 'ɪn-ɪ nɔ'a -kaa a, 'mna-a "si -ɔ 'nynɪ. XXV 'ɪn na, *Zaan Batiist -nɔɔ 'le, yɔɔ -ke "bhɔo-o lbho 'ɔ 'le ɔ-ɔ *batizee'e nyɔ'a? -Lagoɛ, -ale nyunyɔ? 'ɔ wɩ 'mnɛ crɔ -v'o, 'le vɔn-v 'kabha'o, vɔn-v nɔ'o: Koo -a 'ke 'le 'ya-a? -Bho -a nɔ -Lago lbho ɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e: "lemnɔ 'an "kpidɪ ɔ -za'a 'mɔ, leedɪ a -see ɪ "gwɩde 'ya? -nɔ -mɔ. XXVI -Bho -a nɔ: Nyunyɔ lbho 'ɔ ɔ, ɛ -see nyɔ-v -nɔ'a 'bho 'tɔ -nɔ yi, -ɛkedɩmaa, 'wa klɛ 'de-e "gwɩ 'Zaan Batiist 'mo-o -Lago'ɔ wɩ'a 'mɔtizayi -ziaka. 'Le koo -a 'ke -nyna'a? XXVII 'Le vɔn 'ye ɔ -kaa 'yi'le, vɔn na: -Yɔ 'ma-a 'Zaan Batiist, -ɔ lbho 'ɔ, -a se ɔ yibo. 'Le ɔ na: ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -bho ɛ -nɔ -kaa 'mɔ, "lemnɔ, -ɔ lbho'a 'ɪnmɔ, 'mna -see ɔ 'nynɪ "si yi.

"Yreeti 'sɔn "kpi'a 'yi

XXVIII *Zezii po'a wɩ 'mnɛ ti a, ɔ 'po-o "yi -lue, ɔ na: Koo a-a popo'o dɪ -nɛɛ "kpi 'gwɩtɪ'a? Nyukpasu -lue 'bhle-e "yreetnyukpasi 'sɔn. ɔ na 'wa -lue -bodi: Mu 'le 'an -kpa'a 'mɔ -ɪn 'ke lbhɔ nɔ. XXIX "Yu 'mnɔ na 'ɔ -tɪta -bodi: 'ɪn se 'le 'bhɛɛ. ɔ -nɔ'a 'bho -daan, ɔ popo'a 'gwɩtɪ ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ 'le ɔ 'ye lbhɔ 'mɔ mu 'le 'ɔ -tɪta'a -kpa'a 'mɔ, XXX 'le nyukpasu 'mnɔ 'ye 'bho 'ɔ 'yu'a 'sɔnɔɔ -ye 'le ɔ na: 'An "yu, mu 'le 'an -kpa'a 'mɔ, -ɪn 'ke lbhɔ nɔ. ɔɔɔ na: -Ao! ɔ 'wɔn-o'o bhebhe ɔ -see da mu. XXXI 'Bho vɔn -nɔ 'sɔn'ɔ "klɩmɔ 'le, yɔɔ nɔ'o 'ɔ -tɪta'a 'gwɩbɔdɪ'a? Nyɔ 'mnɔ na: -ɔ nɔ'a: "Kɩɩn, 'le ɔ 'ye'a mu, 'ɪnɔɔ mo'o. 'Le Zezii na: -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodi 'mɔ, "nyinyɩdɪ'a nɔmɔ *lapoozamɔ -ke "wɩɩmɔ-v 'ye-e amɔ 'yi-zi -mɔ 'le -Lago 'ke v -kɔ. XXXII A -gblee, *Zaan 'yi-e amɔ -bodi 'le ɔ 'ye amɔ -Lago'ɔ "yisɛɛjɔɔ da -tɔ 'le a -see ɔ "gwɩde. "Nyinyɩdɪ'a nɔmɔ lapoozamɔ -ke "wɩɩmɔ de 'ɔ "gwɩ. A 'ye'a -kaa lɪ'a klɛ li, 'le a -see a'ba "nyinyɩdɪ 'yiyibo, a -see -Lago gbo "bhiti a 'ke ɔ "gwɩde'a!

**Zezii na *Zuifu'a -klɩgbɪ 'mo-o lbhɔzemɔ 'bhle'a nyanɪ
(Maaki 12:1-12; Luuki 20:9-19)*

XXXIII A -gblee, *Zezii na: A po 'yi -lue -lrɛɛ -lokui! -Kpaaduyi -lue-e "du'o 'ɔ -kpa'a. Tui-i tro'a "bhɪ vɔn-v 'la'a lezɛɛn, 'ɪnnɔ ɔ -lo'o. 'Ya "bhi nyɔ-v nɔ'o duvɛɛn 'mɔ. -Kpa'a 'mnɛ, ɔ -po 'nɛ-ɛ -gbatɪ "yrili, 'le ɔ 'ye

-dedeyibhie ce, o 'ye e lasoo tri 'le un 'ke 'le 'e 'limu 'ya "bhi vlotu -nu 'le un 'ke i 'ni 'mu -za. O 'po-o 'bho 'tide "lru -popo 'le un 'ke 'bho -kpaali-fuo -nu. O nu'a -kaa a, 'le o 'ye e lbhunumu lisie, -bho un -ze e, 'le o -ke un 'ke 'gble, 'le o 'ye 'mu-so, o 'ye 'le nya 'laga 'mu mu. XXXIV 'Ya -zazanoo nyini'a a, o 'lbho-o 'le lbhunumu 'mnu gbo 'o 'gbaplemu un 'ke 'o nu 'nyu, un 'ke i 'le o gbo kpa, 'le un 'ye mu. XXXV Un nyini'a a, 'unnu un kpun'o kwa 'mu ti, un 'lbha'o. Un "'seen'e -lue, -lue 'me-e'o o -sie'e-e -gwlii 'mu 'le un 'ye tanno -digbi 'mu 'lbha o 'ye 'me. XXXVI I zi'a -kaa a, 'le -kpaayowli 'mno 'ye 'o 'gbaplemu -lruu-u -die'a 'yi lbho. Le un nu'a -tanyinyu "lru li 'tu, 'unne un nu'o -lree.

XXXVII O 'gbaplemu'a kle -gwe'e 'bho ti, -kaa o-o popo'o -kaa 'gwlti: -Bho e "du 'an "bhuka'a "yu, un-u 'ye -o 'bho "du -mu. 'E du, 'bho gbo 'mu 'bhooamu, 'o "yu'a 'de -lue -ke du o -kma'a, o 'ye o lbho, XXXVIII 'le o 'ye mu, o 'ye nyini. Un 'ye 'o "yri a, -kagbe 'wa "se bhaga'o: 'Le nyaka 'wla -o 'ye'a 'o -tuta -kpa'a 'kpi -zi mu, 'unno 'ka-a. 'E du a-ba 'lbho o o 'ke 'me, 'lemnu -kpa'a 'mne e, -a-bu 'ye e 'to -ko mu. XXXIX O-bo "yu 'mno, 'unno un kpun'o kwa 'mu ti, un -ke o 'ye -kpa'a 'mne le po 'le un 'ye o 'lbha o 'ye me.

XL 'Bho wlu 'mne'e "kpi, nyu-u po 'o -lokui, Zezii dede -nu 'nu ti: -Bho -kpaayowli yi 'le, koo o 'ke nyu 'mnu -nyina'a? XLI 'Le nyu o po'a du gbo na: -Kpaayowli -see 'wa ngaze 'ye yi, o-o 'ye-e nyanubhlemu 'mnu 'lbha -mu un 'ke 'me, 'le o 'ke 'o -kpa'a nyu -lruu lisie. -Bho lezeenbhi'a -zazanoo nyini, -u 'ko o 'o ne "nyu, 'unnu o 'ke e lisie. XLII Zezii na: Wludie -gbe -e 'cnu-e'e 'le -Lago'o "bogu 'li, a -see e zre? E 'le-e -kaa na: Sukpu -budupomu -ba'a, un nu'a e se "yrili-nmo un po'a ti, 'e 'bu-u 'ye-e'o na 'unne -nmo'o "yrili, -e -zi'e sukpu 'wee. Ebe 'mne, 'unne -a'ba -Koyi -Lago nu'o -e -nmo'o "yri "kpi ti 'bho -a'ba 'yigbeyi.

XLIII Zezii 'le'e -kaa: 'E du 'un-u wu 'i amu "yiti. -Bho a se a'ba "nyinynidu "yiyibo 'le a 'ke -Lago gbo "bhiti a, o -see amu -ko yi. "Sesinyu 'ko o 'bho "du, 'unnu o-o 'ye -ko mu. [XLIV 'Le o 'ye 'bho wlu -lree ko, o 'ye "yi po, o na: 'In koo'o-o sukpuumuaklagba -lree: Nyu-o 'ga'a 'bho sukpuumu "yriti, o 'jra-a li. 'Le, -bho ebe 'go o "kpi ti, e-e wa 'no ti.]

XLV A -gblee, *-Lago'o 'sragazamokligu -ke *Falizeen 'won-o 'o "yi 'muti, 'le un yibo'o -ka o "si 'u 'nyu. XLVI 'Innu 'bhle'e 'nyu'a du un 'ybh'a'o un 'ke o kpun. Nyu-u zi 'o gbo 'o -Lago'o wlu'a 'mutizee'e kamu, un -die'e-e "yi. Nyu 'mnu'a "yidie'e -fanu 'lbhu u'o, un 'ye o "yiti'tayi.

XXII

*'Nynokpago'o "kpi'a "yi
(Luuka 14:15-24)*

I A -gblee, *Zezii 'kpa-a 'bho -lree 'le "yi 'mu, o-o 'tmuu nu'e nyu-u po 'o -lokui, o na: II Le -ke -Lago'o nyu'a -kokoogu 'yo 'yiti, 'unne 'ka-a: 'Bhokpayowliklagba -lue "du-o 'o "yu-u kpa'a 'nyu'o go "yi. III O gwe'e pipia "yi, 'le, nyu o 'la'a, o 'ye 'le u gbo 'o lbhunumu lbho un 'ke linamu yi. (A 'ye li-o, -budu -ke 'li nyu 'mnu-u 'ye'a -li -nu mu, gobanu'a -dadudu o de'e 'bho 'e wonyi ti. -Bho nyu 'ke 'le pa, 'le o-o za'a 'bho, o-o pa'a 'mu.) A -gblee, -ka un -die'a 'mu un -see yidu 'woko. O lbhunumu 'mnu nu'a -kaa, un 'yi-e 'le 'le un 'ye 'wa -koyi wlu -ya, IV 'le o 'ye lbhunumu

-lrub lbho o na: -Bho a mu, a na nyu 'in 'la'a -bodɔ: -A'ba 'bhleyi 'lbha-a 'o 'nalɔ 'bhle'a 'cna, lililɔ -gwe'e-ε 'yi, a mu a 'ke li. V U-bu nyu un kpa'a wlu, 'wa dɛ se lililɔ 'kpi -nɔ. Un -so'ɔ 'mu-ε, un 'mu-o 'wa 'bhi'a dɛ gbo. -Lue -so'ɔ 'mu, o 'mu-o 'o -kpa'a 'mu, -lrɔɔ -so'ɔ 'mu, o 'mu-o 'o 'pɛlɔpɔlɔ'a -da. VI -Yu -sie'a 'bho 'kɔn-o 'o lbhɔnɔmu 'mnɔ kwa 'mu ti, un 'ye v nyantɔ 'mu kla un 'ye v 'lbha, un 'ye 'mɛ.

VII 'Bhlɔkpayowli 'mnɔ 'wɔn'ɔ dɛ 'mnɔ 'bɔ, o 'pɔ-o 'cɛ, o na: "Sroja, a mu, a 'ke 'kulbhamɔ 'mnɔ ti-za 'le a 'ke 'wa gwɔ 'yriɔ. 'Le un 'ye 'na nɔ -ziaka, un 'ye yi. VIII 'Bho zɔ -lue 'tɔn 'mnɛ 'li o na 'o lbhɔnɔmu -lrub-v -sie'a 'bho -bodɔ: Lililɔ -pi-ε'o 'le nyu 'in 'la'a, un -see 'tɔ lililɔ 'mnɔ'a 'limɔ 'yigɔ'ɔ dɛ, IX a mu 'le -jɔlɔgbɔ -ke -jɔlɔtɔ 'yi, nyɔ'o nyɔ a-a 'ye'a 'ye mu, a 'lɔ o, a -ke o 'ke yi. X 'Nɔɔ o lbho 'b a, 'o lbhɔnɔmu 'ye 'le mu, un 'ye-e dɛ'a 'nyinyinimɔ -ke dɛ'a 'yirilimɔmu, 'unɔ un 'gbɔ'o 'lru, un -ke un 'ye yi, -srɔnɔ! -budu 'ye nyunyu 'yi.

XI Un -nɔ'a linamɔ, 'bhlɔkpayowli 'pa-a 'le, o 'ke nyu-v yi'a 'ye. O -ka 'le-e gbɔ, nyɔ -lue se gobana 'mu'bhle. XII 'Le o na: 'In bha, koo -mnɔɔɔ pɔpa'a 'mɔti 'le -in se gobana 'mu'bhle'a? O-bɔ nyɔ 'mnɔ 'nɔ-o bɛnyi, o -see wɔn -wlu. XIII 'Bhlɔkpayowli na: A kɔn o, a san 'o bhɔ -ke sɔ, a 'ke o 'le 'piemɔ 'nɔɔ -kuyre -nɔ'a 'vuto. Le -ke ε gbɔ'ɔ 'yiti, 'ε 'zɔ 'ka-a: Nyu-v -see'a 'wɔn -Lagɔ 'ke v -kɔ, o-o 'ye -v 'le 'kɔgwɛkuyre 'mu 'vuto -mu, 'nɔɔ 'kleyeεε -ke 'vivia -nɔ'a. XIV A -gblee, nyu o-o 'la'a o 'ke v -kɔ, un -se -sɛ. 'Le 'wa 'klumɔ'a -yɔ 'wɔn'ɔ o, o -za'a 'bho, un se 'yi-die.

Lapoo'a 'peles
(Maaki 12:13-17; Luuki 20:20-26)

XV I zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ o, *Falizien 'we 'pa-a 'sra, -ka un 'ka -nyna 'le un 'ka *Zezii dɛ -kɔn un 'ke 'na bhaga. XVI Un gwɛ'e 'yi, 'wa -namɔ gbɔ -ke *Elɔɔdɔ'a -namɔtɔb -so'ɔ 'mu-ε un 'ye o tidedenamɔ mu, un na: -A'ba -Toyɔ, -a yibo'o-o 'yisrɛyi -in 'du'o. -Ka -Lagɔ nɔ'a nyɔ -na 'tɔn, 'ka-a -a tɔ'ɔ nyu. -Bho koo nyɔ 'du nyɔklagba, -a'a ple 'o 'yri. 'Bho nyu'a 'yigbeyi, -bho -in -ka wlu, -a'a 'kɔkle wlu 'yi. XVII 'E dɛ -a dede'e -inmɔ ti, 'Wlomɛε'ε 'bhlɔkpayowliklagba na: -A 'pele lapoo. E -nmɔ'ɔ -kaa-a ti -a 'ke ε nɔ'a? -A 'pele nɛ-εε -ale -a'ba 'pele nɛ -le? Koo -a popo'o 'gwɔtɔ'a? 'Tmɔv -amɔ. XVIII O yibo'o-o 'wa nyantɔ'a dɛ 'le o na: -Mɛ 'sɔn wɔn 'mu 'bhlemɔ-a, -ka a 'lɛ'ε -laa, ε -se 'ka-a a-a popo 'gwɔtɔ -ko. A-a 'bi-e 'inmɔ lemɔ ti a 'ke 'inmɔ dɛ -kɔn. 'E dɛ 'in 'wɔn 'ɔ' bɔ. XIX A -ya 'inmɔ mɔniyɔε 'mu 'in 'ke ε 'ye 'le 'in 'ke ε wlu 'kpi 'du. XX 'Le un -ke ε 'ye yi. O na; Nyunyɔlru -ke 'nyɔnɔ -nɔ'a -laa mɔniyɔε 'kpi, yɔɔ -kɔ nɔ'a? XXI Un na: 'Bhlɔkpayowliklagba mɔ'o. 'Le o na: Kɔn. -Bho ε 'du 'bhlɔkpayowli'a 'bhoduε'ε dɛ, a 'du o 'bho 'le a 'ke lapoo 'pele! -Bho ε 'du -Lagɔ'ɔ 'bhoduε'ε dɛ, a 'du o 'bho -lrɛε 'le a 'ke 'o 'gwɔtɔ nɔ! XXII Un 'wɔn'ɔ Zezii'a wlu 'mnɛ 'bɔ o, wɔn 'mu -v ti 'le un 'ye o 'bho sie, un 'ye mu.

'Bho 'memv'a glusɔ'ε 'kpi'a tidedewlu
(Maaki 12:18-27; Luuki 20:27-40)

XXIII A -gblee, 'le Zelizalɛεmu, nyu'a 'plan-a -nɔ'a 'le -lrɛε, 'unɔ 'mo-o *Sadizien. -Kaa un-v tɔ'ɔ -kaa nyu na: -Bho nyɔ 'mɛ ε, 'o -so glu. Zɔ -lue 'mnɛ 'zɔ, v-bu nyu 'mnɔ, 'wa -lrub -ye'ε-ε *Zezii 'le un na: XXIV -A'ba -Toyɔ, -a'ba 'na *Moyiɔi pɔ'o gba, o na: -Bho nyɔ 'bhle 'nyɔnɔ 'le

o -ke un -see 'yu 'wlv 'le o 'ke 'me e, 'le o 'ke 'lotv'a 'yunyukpasu 'bhle a, 'unno kpa'a 'o -dɪgbanyɔ 'le o -ke un 'ke 'o 'lotv'a 'yu'a 'nyu 'mu 'yu 'wlv -ni. ^{XXV} 'Bho-o 'lotv'a 'nynuu -mɛɛsɔn -nɔ'o. Zo -lue 'zo 'wa 'klumu'a -lue 'kpa-a 'nyɔ, o -ke un -see 'yu 'wlv o 'ye 'me, 'le 'o 'lotv'a 'yu 'ye 'o -dɪgbanyɔ kpa. ^{XXVI} Obo -ke un -see 'yu 'wlv o 'ye 'me -lɛɛ. 'Ka 'mno o, un -sie'a 'bho un 'luo'o -dɪgbanyɔ 'mnu 'mu -lue -lue, un -ke un -see 'yu 'wlv, un 'ye 'me. ^{XXVII} -Dɪgbanynaakpu pa'a 'le, un 'mɛ-ɛ'o -lɛɛ. ^{XXVIII} 'E dɪ, -bho -ɪn na, 'le 'wɪ -lɛɛ 'li 'memv-v 'ye-e glu -so mu a, v-bv 'lotv'a 'nynuu -mɛɛsɔn 'mnu 'le, koo 'wa 'kpidɪ 'ye 'mu-nɪ mu 'bho 'nynaakpu 'mnu'a damv'a? 'Wa 'wee kpu v 'ko-o'o. -Bho un -so glu, 'bho 'wa 'klumu 'le, yoo -ke 'nyɔ un 'ke 'du'a? 'Tmuu -amu!

^{XXIX} 'Le Zezii na: -Yɛ 'ma-a 'memv'a glusɔɛ'e dɪ, a -see 'ɛ -lue 'ɪn 'mɔti'wɔn. A-a 'maa-a a'ba 'bhi, -ekedɪmaa, a se -Lago'o wlu yibo 'le a 'se 'o wɔnkue yibo -lɛɛ. ^{XXX} 'In-ɪ 'tmuv'o amv-ɛ, -da 'memv-v 'ye'a glu -so -nɪ mu, kpokpɛɛ -see ti-nɪ yi. -Lago gbo'a -dalbhomu -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka 'wa tɪnɪɛ -nɪ'a a, 'ka-a nyunyu'a nɛ-ɛ 'ye -nɪ mu. ^{XXXI} -Bho a na 'memv -see glu -so yi a, a 'maa-a a'ba 'bhi. Dɪ -Lago 'tmuv'a Moyiizɪ o 'cni'a 'le -Lago'o 'bɔgv 'li, a -see ɪ -bhla 'bv'wɔn ke? ^{XXXII} -Kaa o 'lɛ'ɛ -kaa: A'ba 'naklɪgbɪ 'we, *Ablaamu, *Izaaku -ke *Zakooɔv, 'unmo -Lago, 'unmo -ke un bhla'a *-ybhɛybhɛtite, 'unmo 'ka-a! 'Ka-a -Lago 'tmuv'o Moyiizɪ. ɪ-bɪ wlu 'mnu, 'ya 'zo -tɛ'ɛ 'mu-ɛ. 'Le ɛ 'mu Ablaamu, Izaaku -ke Zakooɔv 'we 'mnu, un 'mɛ-o'o see. 'Le, -bho -Lago na: 'Unmo -ke un bhla'a -ybhɛybhɛtite, ɛ-ɛ tɔ'o na un -nɪ'e-e -bhla ti 'bho 'o 'yigbeyi, -bho 'wla a, 'le o 'ke v glu -za. A -gblee, -kaabonyv -ke -Lago -na'a, 'ka-a 'wa 'wee -nɪ'o 'bho 'o 'yigbeyi. Lɛ a'ba 'wɔn'o 'mɔti, 'unne 'ka-a! 'E dɪ 'un nu'o na: A-a 'maa-a a'ba 'bhi. 'Ka-a Zezii 'lɛ'o. ^{XXXIII} Nyu'a -dadudu-u 'wɔn'o 'o -tɔtɔwlu 'mne 'bo o, wɔn 'mu -v ti.

*-Lago'o gbaklagba -ɛ ku'a wɔn
(Maaku 12:28-34; Luuku 10:25-28)*

^{XXXIV} -Ka *Zezii -ke *Sadizien 'we depo'a a, 'o wlu kpun 'v a, *Falizien 'wɔn'o 'na 'bo o, un 'gbuv'o-o 'lru. ^{XXXV} 'Wa 'klumu'a *-Lago'o gbayiboyi -lue 'bo-o ti o 'ke Zezii dɪ -kpun -nɪ 'le o 'ye tidede, o na: ^{XXXVI} 'An -Tɔyi, 'le *-Lago'o gba'a 'klumu 'le, gba yɛɛ ku'o wɔn -a 'ke 'yi-kpun -ɛ -zi'e 'ya 'wee 'mu'a? ^{XXXVII-XXXVIII} O na: -Lago'o gba -ɛ ku'a wɔn tenyɪ, 'unne 'ka-a: -Kma -a'a -Kɔyi, -Lago'o dɪ! -In 'ke o -a'a -pɔlv'a klɛ -jeyi 'nyɪ 'le -a'a 'gwɔtipopos'e klɛ ti -ɪn 'ke 'o 'nyu 'yi'bhɛɛ. Lɪ 'wee -a nu'a -ɪn 'ke ɪ nu 'o dɪ. -Kaa 'ka-a -ɪn 'ke 'o dɪ -kma. ^{XXXIX} -Lago 'mno'o gba'a 'sɔnne, -ɛ ku'a wɔn -a 'ka 'yi-kpun -lɛɛ, 'unne 'ka-a: -Ka -ɪn -kma'a -a'a 'bhuo'a dɪ, -kma -kaa -nɪ -bonyunyv'o dɪ! ^{XL} ɪ-bɪ gba 'sɔn -nɪ, -Lago'o gba -lru o 'nyu'a Moyiizɪ -a'ba dɪ -ke -Lago'o wlu'a mɔtizamu -lrv'a -tɔtɔ, ɪ 'kɪ -ɪ wɔn.

**-Lago'o 'Bhozayi -o 'pvun'a nyv-v 'mo-o *Daviidɪ'a -kɔyi
(Maaku 12:35-37; Luuku 20:41-44)*

^{XLI} A -gblee, *Falizien 'we -nɪ'a -bhla 'bho nyu'a 'klumu un -see mu ke 'le *Zezii na: ^{XLII} 'Mna-a dede-e amv ti -lɛɛ, -bho a-bee popo 'gwɔti 'le, *-Lago'o 'Bhozayi -o 'pvun'a nyv, -o 'ka yi, yoo -ke -gluuwɔnyɪ'a 'yu ma'a? Un na: *Daviidɪ'a 'nayu mo'o. ^{XLIII} O na: 'Le ɛ-be wlu 'mne'ɛ 'zo'o 'nyu -me'ɛ? O-bo Daviidɪ 'mno'o 'bhuo *-Lago'o Lisaazuzu 'tmuv no-o'o, o 'ye wlu -nɛɛ 'cni:

XLIV 'An -Koyi -Lago 'tmu'u'o -kaa 'an -Koyi: -Zi -laa 'an ''troli -un 'ke ti-de 'le 'un 'ke -a'a tu'a nyu w'on-zi.

XLV -Bho Daviidu 'le -kaa a, 'lemnu, -Lago'c 'Bhozayi -c 'pu'u'n'a nyu, 'unno -c-c 'si'e 'nyu -c-c 'la'a 'c -Koyi. -c-bo 'ma-a Daviidu'a ''nyu, -bho Daviidu -ko -c 'c -Koyi-i 'la, koo 'e 'zo -nu'e 'mu'a? ^{XLVI} Zezii 'le'e -kaa a, nyu-c 'ka 'to 'c wlu ''kpiduee 'bhe'e, -c se -nu. -E 'wlu'a 'bho zo 'mne 'li -alibi, nyu-u 'bo'c ti un 'ke -c di -kpun, 'wa nyu -see 'to 'ybha -c 'ke -c di -lru tidede.

XXIII

**Falizien -ke *Lago'c gbayibomu'a nu'vokpli'a damu a ''du a'ba ''bhi ''yrili*

(Maaki 12:38-39; Luuki 11:43-46; 20:45-46)

^I I zi'a -kaa a, *Zezii na *'c -namu -ke nyu-u po 'c -lokui -bod: ^{II} *-Lago'c gbayibomu -ke *Falizien-e 'mo-o *gba -Lago ''nyu'a *Moyiizi'a gbocuzamu. ^{III} Li un-u to'c amu, a ''du i 'bho a 'ke i nu. A ''du a'ba ''bhi ''yrili! U-bu nyu 'mnu, li wa-a to'c, 'wa -de nu 'mu ti. 'Wa kpli un-u nu'a a, a'ba -gbu nu ya, a'ba nu i -le! ^{IV} Wokugbu un-u po'o nyu. 'Le 'wa ''bhi'a 'bo'c ti un 'ke i 'mu ti-de 'le un 'ke u 'le 'e -lue 'tu' mu -kpa -nu 'le un 'ke i ''yi-kpun -lre'e. ^V Un-u 'nu-o le''o le-e 'ku u ''yrili-ya. Litolu un-u nu'a, 'unnu 'ka-a: -Botu -ke 'limu -Lagowludidi -nu'a un-u po'a su 'mu -ke ''yigbeyi ti, un-u 'bhe'e 'nu-i ''yi. 'Le un-u te'e 'wa -vilobanu'a wondru'a -wlawli ti 'le u-bee'a nu -ke nyu -lru'u'a nu -kaa gu'c 'le nyu 'ke u 'yra. ^{VI} -Bho nyoklgbu ''du gu'c, 'le un 'ke u 'la a, un 'ybha-o'o un 'ke 'nyubhlekpi ''kpi -de, 'le *-Lagowlu'a 'liciaanbudu 'li un 'ybha-o'o un 'ke kpizigi ''kpi -de 'le nyu 'ke u 'yra -lre'e. ^{VII} -Bho -die -gwe 'le un 'ybha-o'o nyu 'ke u 'bho ''du un -ke un 'ke 'yuye 'le un 'ke u 'wa -tomuklgbu 'la.

^{VIII} A-bu -yuu, a'ba 'bo -klagba ti -le 'le nyu -kaa amu 'wa -tomuklgbu 'la! -Ka a -die'a 'mu a-a 'mo-o 'lotu'a ''nyuu, a'ba -toyiklagba -nu'e-e -lue 'tu. 'Inno 'mo-o -Lago'c 'Bhozayi -c 'pu'u'n'a nyu. ^{IX} 'Nocgbe 'bhokpa ''kpi nyu-u 'bo'c ti un 'ke -tuta'a ''nyu 'bhle 'le nyu 'ke u 'yra un 'ke u 'bho ''du, 'wa nyunyotu -ke nyu'o'o nyu, a'ba 'laa nu 'mu -le! A'ba -tuta -nu'e-e -lue 'tu, 'unno 'mo-o -Lago -nu'a 'le yaku 'li. ^X A'ba 'bo -klagba ti -le, 'le nyu -kaa amu 'wa -klagba 'la. -Lago'c 'Bhozayi -c 'pu'u'n'a nyu -nu'e-e -lue 'tu, 'unno 'mo-o a'ba -klagba. ^{XI} A -gblee, nyu-c 'bo'c ti 'le a'ba ''klumu -c 'ke -klagba ''du, -c -ya 'c ''bhuo ya 'le -c 'ke a'ba 'wee'a lbhunuyi ''du! ^{XII} Nyu-c 'bhe'e 'c ''bhuo ''yi, -Lago-c 'yu -c 'zo, nyu -yu ya'a 'c ''bhuo ya, -Lago-c 'bhe'e 'no-c ''yi.

**Falizien ''we'a ngazembhlenuvdi*

(Maaki 12:40; Luuki 11:39-42, 44, 52; 20:47)

^{XIII} *Zezii po'a wlu 'mne ti a, -c na: A-bu *-Lago'c gbayibomu -ke *Falizien, a-a 'mo-o -mne 'son w'on 'mu 'bhlemu, -ekedumaa, -ka a-a 'le'e, a'ba nu -kaa. -Yeee! Ngazedu! Abu -see ti'bo -Lago 'ke amu -ko, 'le, nyu-u 'bo'c ti -Lago 'ke u -ko, a-bu ka 'nu -budu le. 'E di, a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyu. [^{XIV} A-bu -Lago'c gbayibomu -ke Falizien, a-a 'mo-o -mne 'son'c 'bhlemu. -Bho a -ka *-Lago w'on gbo-o po, nyu 'ke amu 'bho ''du'a di, 'ka-a a 'bhle e'o kplokplo! A-a 'nu-o -bhla -kaa, 'le a-a 'lbha'a -dugbanynokpakpi ''yrabha 'mu, a-a zu 'u li 'wee kwa 'mu. -Yeee! Ngazedu! 'Kla 'mno'c di, -Lago-c 'ye amu -zige -tu mu tenyu.]

XV -Lago'ɔ gbayibomu -ke Falizien, a-a 'mo-o -mie 'son'ɔ 'bhlemu. -Ka a-a 'le'e, a'ba -na -kaa. 'Nɔɔ 'bhlokpa ''kpi a-a 'mu-o -da 'wee 'le a-a 'ye'e -polu'a ''yitibhitiyi -lue a -ke ɔ -na'o. -Yeee! Ngazedɔ! -Bho a 'ye ɔ -kaa, 'le ɔ 'mutiyee 'mu, ''kɔgwɛnɛ -ke 'mu a'ba ''bhi 'ka mu, 'le-e a-a ''nyinyɛ 'nɔ ti. 'E dɔ a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi.

XVI A-bu 'ma-a -naagɔ'a ''yisumu -v po'a nyu ''yisreejolu gbo, -yeee! Ngazedɔ! A-a 'gbu-o nyu ''yrili na, -bho nyɔ -zre -nɔ *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a lisaabudu 'mu, 'ɔ wlu -see ''yiti'si. -Bho ε ''du -budu 'mnɛ'e sanu, ''lemnɔ ε ''si-e ''yiti. 'E dɔ a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi. XVII -Naagɔ'a ''yisumu-a, a-bu se'a -naagɔ 'bhle a, -Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a lisaabudu'a damu sanu nyɔ-ɔ ''nyɔ'a -Lago ''du-o le. 'E dɔ 'bho 'ya ''klumu yee ''yri kpɔn'o ti'a? Sanu-ae -ale -Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a lisaabudu? XVIII 'Le a-a nu'o -lree: -Gbagbu -ke ''kpi un-v za nɔ'a -Lago'ɔ '*sraga, -bho nyɔ -zre -nɔ nɛ 'mu, 'ɔ wlu -see ''yiti'si, 'le ɔ 'ke 'sraganmi 'mu -zre -nɔ a, 'ɔ wlu ''si-e ''yiti. XIX -Naagɔ'a ''yisumu-a! 'Sragagbagbu'a damu, nmi nyɔ-ɔ ''nyɔ'a -Lago ''du-o le. 'E dɔ 'bho 'ya ''klumu yee ''yri kpɔn'o ti'a? 'sraganmi-ae -ale 'sragagbagbu? XX Nyɔ -yɔ -zre -nɔ'a 'sragagbagbu 'mu, ɔ-ɔ zre 'nɔ-e le'o le-e -nɔ'a 'bho 'ε ''kpi 'mu -lree. XXI Nyɔ -yɔ -zre -nɔ'a -Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a lisaabudu 'mu, ɔ-ɔ zre nɔ'e -Lago -nɔ'a 'le 'ε 'limu 'mu-ε -lree. XXII Nyɔ -yɔ -zre -nɔ'a yaku 'mu, ɔ-ɔ zre 'nɔ-e -Lago'ɔ -dena 'mu -da ɔ -kɔ'ɔ ɔ, 'le ɔ ''si'e 'bho, -Lago -kɔ'ɔ 'bho, 'unno ɔ-ɔ zre nɔ'e 'mu -lree.

XXIII A-bu -Lago'ɔ gbayibomu -ke Falizien, a-a 'mo-o -mie 'son'ɔ 'bhlemu. -Yeee! Ngazedɔ! A'ba -kpu 'mu'a -lololɔ -srɔn'a -buene, a-bu 'bhɛɛ'e 'ya -Lago'ɔ ''nyinyɔ, 'le, *gba -Lago ''nyɔ'a *Moyiizu, 'ya -tɔtɔlɔzɔgɔ -nɔ: ''yisreedɔ-e ngazebhlee -ke 'mutiyee, a-a kpɔn 'nɔ 'plu. 'E dɔ a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi. XXIV -Naagɔ'a ''yisumu-a, a-bu po'a nyu ''yisreejolu gbo, a-bu kuku'a 'mɔti 'bho litoope'a damu 'le a-a kpɔn nɔ'e lɔzɔgɔ 'plu.

XXV A-bu -Lago'ɔ gbayibomu -ke Falizien, a-a 'mo-o -mie 'son'ɔ 'bhlemu. -Ka a'ba gba 'le'e, 'ka-a a-a wɔtɔ'ɔ a'ba ''kɔpɔ -ke a'ba ''be li. -Yeee! Ngazedɔ! -Ekedɔmaa, ''yriyrinaagɔ -ke ''nyinyininaagɔ -lɔrɔ-ɔ ''tuu'a amu -ɔ -ke 'mu a-a zi nɔ'a 'le a-a 'ye'a nmo-e lilili, 'unni a-a kpɔn'o 'plu. 'E dɔ a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi. XXVI Falizien -ke -naagɔ ''lo'ɔ, a zi ɔ-bɔ ''nyinyinidɔ 'mnɔ'a dɔ 'bho -Lago'ɔ ''yigbeyi -tanyɔ 'le -Lago 'ke 'ya dɔ 'bho 'le a'ba kpli 'ke ''yi'sree.

XXVII A-bu -Lago'ɔ gbayibomu -ke Falizien, a-a 'mo-o -mie 'son'ɔ 'bhlemu. -Yeee! Ngazedɔ! A kɔɔ'ɔ-ɔ tritrizokoeplu. 'Ya ''kpi -nmo'ɔ-ɔ ''yrili 'le 'ya 'limu 'zɔn'o -plɔnkɔn, 'le ''ku'a 'kpɔ 'wla'a 'le ti. 'E dɔ a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi. XXVIII -Ka -lue 'mnɔ, 'bho ''kpiti a ''du-o -zɔgɔ 'bho nyu'a ''yigbeyi, 'le a'ba 'limu ''yirabha -ke ''nyinyinidɔ -lɔrɔ ''yi'e 'le.

*'Kle-e 'ye'a nyu ''kpi -yi mu, 'unni *Zezii -za'a 'mu
(Luuki 11:47-51)*

XXIX A -gblee, *Zezii 'lu -v -kaa ''yi -lree: -Yeee! Ngazedɔ! A-bu *-Lago'ɔ gbayibomu -ke *Falizien, a-a 'mo-o -mie 'son wɔn 'mu 'bhlemu. A -nmo'ɔ-ɔ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ -ke ''yisreemu -lɔrɔ'u'a zokoe kwa 'mu ti. XXX 'Le a-a nu'o: -Bho -abu -nɔ 'kɔ ti -a'ba ''na'a -nɔɔ ''yi a, -abu -ke un -see 'kɔ -naagɔ -lue 'mu-plɛ yi -a 'ke -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ 'lɔbha un 'ke 'me. XXXI I -nɔ'a -kaa 'mu a, nyu-v 'lɔbha'a -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ un 'ye'a 'me, -ka a ''du'a ka 'wa ''nynuu'a ''nynuu, a'ba ''bhi'a wlu 'le'e

'na. XXXII 'Mna yibo'o-o, le a'ba 'na 'we nu'a 'bho, a -see 'e di 'bho yi! 'E di a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi. XXXIII 'Yrabhabhlemu-a! -Zigle -e 'ye'a amu -kpon mu 'le a 'ke 'kɔgwɛkle 'ye, koo a 'ke e wɔn 'mu ce'e? XXXIV 'E di, a po -lokui! -Lago'ɔ wlu'a 'mutizam-u nyu -Lago 'nyu'a 'yisreenaagi -ke -Lago'ɔ wlu'a yibomu, 'in-i 'ye -u amu -jeyi -po -mu 'le a 'ke tolu 'lbha un 'ke 'mɛ, 'le a 'ke -lɔvɔ 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri kɔ 'le a 'ke -lɔvɔ 'le a'ba *-Lagowlu'a 'liciaanbidi 'li 'sɛɛn -nɪ, 'le, -yɔ -sie'a 'bho -u 'ye'a -ple mu, a 'ke v kli ple 'le gwɛ 'kpi ti -lue -lue. XXXV-XXXVI Nyu-u -see'a 'nyinyinidi nu a'ba 'na 'lbha'a 'bho un 'ye'a 'mɛ, un -die'e-e 'yi. E 'nyaa'a-a 'bho 'yisreayi *Abɛl'i 'kpi, 'le, Balakii'a 'yu, Zakalii'a 'lbha'a see 'bho *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a *sragagbagbu -ke 'e lisaabudu'a gwia 'mu, ɔ 'ye'a 'mɛ, e 'ye ɔ -ye. A-a 'ye-e -Lago'ɔ nyu nyau 'mu -kla -mu -lɛɛ'e di, -ziadi 'in-i za'a amu -bodi 'mu, u-bu nyu 'mnu 'wee a'ba 'na 'lbha'a 'bho un 'ye'a 'mɛ'e di, 'kleyeɛ'e -belu -Lago-ɔ 'ye'a -ya mu, a-bu 'traamu'a nyu e-e 'ye 'kpitiga mu!

**Zezii -ke Zelizaleemu'a 'gbe
(Luuki 13:34-35)*

XXXVII *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ɔ na: Zelizaleemukomu-a, Zelizaleemukomu-a! -Lago'ɔ wlu'a 'mutizam-u ɔ po'a amu -jeyi, a-bu 'lbhu -u'o un 'ye 'mɛ. A -gblee, -ka -gbanyɔsɔun 'kɪkle'a 'e 'yreeti 'lruli 'bho 'e -kpakpi 'zo, -ka -lue 'mno 'ka-a 'in 'bo'ɔ ti sese 'in 'ke amu 'lruli'kɪkle 'bho 'an 'trolli 'in -ke a 'ke -na 'le a'ba 'wɔn'o! XXXVIII 'E di 'traamu 'to 'in-i 'wlu-o amu 'yrili. A -gblee, wlu -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii -za 'ka 'mu see, 'e 'yri'a 'bu'a 'wɔwɔwɔ 'kɔ'ɔ-ɔ gbo. ɔ na Zelizaleemugwo-ɔ 'ye-e ti-ɔ -mu 'le e 'ke wɔn -ze. XXXIX 'In-i 'wi -i amu 'yiti, -e 'wlu'a -laa, a -see 'inmu 'ye yi kplokpo, 'le, -nɔ -ke 'li a-a 'ye'a -nu mu, na: *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyu, 'inno -ni'e yinamu, -Lago -wonna nɔ 'niti ɔ! e 'ke e 'kpi bhla.

XXIV

**Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a tisɔ'e 'kpidi *Zezii -za'a 'mu
(Maaki 13:1-2; Luuki 21:5-6)*

I A -gblee, *Zezii 'da-a 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo. ɔ -ni munamu 'le *'ɔ -namu 'ye ɔ linyi 'le un 'ke ɔ -Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'mne 'yi-to. Un na: -Gbɔ -bidi -nu ya, -ka i -nmɔ'ɔ 'yrili, 'ya gɔgɔbolɛ se -ni. II 'Le ɔ na: A-a 'ye 'ya 'wee li'a? -Ziadi 'in-i za'a amu -bodi 'mu, a -gblee, -bidi -nu, un-u 'ye -i -wa -mu 'wee 'le un 'ke i ti-za. 'Ya le -lue komu -see 'bho -sie yi.

*'Kmu'a 'yitiinɔ 'yi'a ngaze 'ye'a -yi mu
(Maaki 13:3-23; Luuki 21:7-24)*

III *Zezii po'a wlu 'mne ti a, ɔ 'mu-o 'le Olivieegɔɔ 'kpi, ɔ 'ye ti-de. *'ɔ -namu 'nyini -ɔ li un 'ye ɔ tidede, un na: *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a 'kpidi -in -za'a 'mu 'traamu, un-u 'ye'a -wa mu 'le, -bhlaaka 'e -nɔ 'ke nyini'a? -Bho -a'a leyie -ke 'kmu'a 'yitiinamu'a -nɔ -ka nyini 'le, leele -a 'ke e 'muyibo -ni'a? 'Tmu -amu!

IV 'Le ɔ 'ye u 'di 'mu 'du, ɔ na: A 'du a'ba 'bhi 'yrili 'le nyɔ -kaa amu -toɔ 'yrili'maa. V A -gblee, nyu'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mu 'le un 'ke 'an 'nyu 'mu'luo, un 'ke -kaa 'le -lue -lue: 'Inno *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyu, 'inno 'ka-a! 'Ka-a un-u 'ye 'le mu 'le un 'ke nyu'a

-dadudu dɪ 'yrili'maa. VI 'Bho 'mnɔ, -bho tɔt -ka 'le a ''bhli-i vɔɛ, -sɪanyɪ'a 'lbha amɔ -le! -Bho a 'wɔn 'le 'bhlikpɪ -lɪrɪ 'kpi'a tɔ'a vɔvɔɔ'ɔ 'dɪ 'bɔ, -sɪanyɪ'a 'lbha amɔ -le -lɾɛɛ! Tɔt 'mɪnɪ-tɪ 'ye-e -vɔ-ɛ mɔ, ɛ -se -bhla 'kmɔ'a ''yitiinɔɔ -ko. VII 'Bhlokpa -lɾɛɛ'ɛ nyɔ -ke 'bhlikpa -lɾɛɛ'ɛ nyɔ-v 'ye-e tɔ -vɔ -mɔ 'le 'bhɪɔ -lue -lɾɔɔ'ɔ nyɔ -ke 'bhɪɔ -lɾɔɔ'ɔ nyɔ 'ke vɔ. 'Mɔ-v 'ye-e 'le 'bhlikpɪ'a -dadudu ''kpi ti-yi -mɔ, 'le 'bhlikpɪ'a -dadudu ''kpi 'bhlokpa-a 'ye-e -tɾɛ -mɔ! VIII 'Ya 'wee-e 'mo-o 'kleyeɛɛ 'mɔ 'nyaanamɔ.

IX 'An 'nynɪ a 'bhle'e ''kpi'a dɪ nyɔ-v 'ye amɔ -kpɔn mɔ 'le ɔn 'ke amɔ nyani 'mɔ kla 'le ɔn 'ke amɔ 'lbha a 'ke 'mɛ. 'Bhlikpɪ ''kpi'a nyɔ 'wee-e 'ye-e amɔ 'mɔ'nyɛ -mɔ. X 'Bho -nɔɔ 'mnɛ ti nyɔ'a -dadudu-u de'a 'ɪnmɔ ''gwli, 'wa ''gwliɛɛ-ɛ 'ye-e -denɪ 'mɔ-sɔ -mɔ 'le ɔn 'ke gbɔzɪza 'le ɔn 'ke 'wa jɛkamɔ kwa 'mɔ 'kpa 'le ɔn 'ke 'mɔ'nyɪnyɛ -lɾɛɛ. XI Nyɔ-v 'ye-e 'mɔ-sɔ -mɔ 'le ɔn 'ke -kaa 'lɛ: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ -a ''du'o. ɔn -se -Lagɔ'ɔ lbhɔnɔmɔzɪgɪ -ko. ɔbɔ 'mɔnɔ-v 'ye-e nyɔ'a -dadudu -tɔɔ ''yrili'maa -mɔ. XII ''Nyinyɪnɪdɪ-tɪ 'ye-e 'kmɔ ''kpi 'pɪple -mɔ. 'ɛ -nɔɔ ti dɪkɪkmɛɛ-ɛ 'ye-e pɪpɛ -mɔ 'le 'an nyɔ'a -dadudu 'mɔ. XIII nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa ''yi -ku mɔ -ɔ 'ye'a 'ɪnmɔ ''sɾii mɔ ''kɔmɔkɔmɔ, 'ɪnnɔ 'ye 'pɔn mɔ 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi. XIV -Lagɔ'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ'ɔ ''dɪzɪgɪ -nɪ, 'bhlikpɪ 'wee ''kpi'a nyɔ 'ke 'ya -ziadɪ 'bɔ'wɔn 'le ɪ 'ke 'an dɪ 'mɔ-za ke-ɔ 'le 'kmɔ'a ''yitiinɔɔ 'ke nyɪnɪ mɔ'o.

XV A -gblee, -ka -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizayɪ ɔn-v 'la'a Daniɛlɪ 'lɛ'ɛ see, lɛ ɔn-v 'la'a ''nyinyɪnɪlɛ, -ɛ nyɪnɪ'a 'bhlokpa wɔn, 'ɪnnɛ 'ye -yi mɔ, 'le, 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi -da 'saa'a li ɛ se'a ti-nmɔ ɔ, ɛ 'ke 'bho -nɪ. (Wlu -nɪ, ɪ 'bhle-e 'zɔ. Nyɔ -yɔ zɪrɪ 'ɪ a, ɔ -de nɪ -pɔlɔ ti 'le ɔ 'ke ɪ 'mɔti'wɔn!) XVI -Nɔɔ -ke ti lɛ 'mnɛ-ɛ 'ye'a -yi mɔ a, nyɔ -yɔ 'ma-a Zideekɔmɔ a, ɔn ple ɔn 'ke 'le tɾɪ ''kpi mɔ. XVII ''Bhlegbɔ'a -da nyɔ-v pɔ nɪ'a ''zɔɔ ''jiazɔ ɔ, nyɔ-ɔ 'ye'a 'bho -nɪ mɔ, -bho 'ɛ -nɔɔ nyɪnɪ a, 'ɔ pa 'le 'ɔ -budu 'li, 'ɔ ''luo 'ɔ -kɔkɔlɛ 'mɔ -le! ɔ -cɛ -nɪ 'le ɔ 'ke ple -nalo! XVIII Nyɔ -yɔ 'ye'a -kpa'a 'mɔ -nɪ mɔ, 'ɔ yi gwɔb 'mɔ, 'ɔ pa 'le 'ɔ ''bhlegbɔ, 'ɔ ''luo 'ɔ ''yɪɛ 'mɔ -le! ɔ -cɛ -nɪ 'le ɔ 'ke ple -nalo! XIX -Yeee! Ngazedɪ! 'ɛ -nɔɔ ti 'nyɔnpakpɪ-tɪ 'ye'a -nɪgbli 'bhle mɔ -ke -yɔ 'ye'a 'nyanyayreɪtɪ ''kpi'bhle mɔ, ɔn-v 'ye-e -sɪa -mɔ tenyɪ ''sɛ! XX 'ɛ dɪ a bhade -Lagɔ li 'le a'ba pleplenɔɔ -kaa ''gudabhla -ke *-a'ba lifɔzɔa ɔFa24 20 'Le 'Zuifɔ ''we'a 'bhlokpa ''kpi, lifɔzɔ'ɔ bhla a, ''gbe'a wɔn -ke'o 'le nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -na. XXI A -gblee. 'ɛ -nɔɔ ti'a 'kleyeɛɛ 'sɔnnɛ -see -nɪ yi. ɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mɔ tenyɪ. -Da -Lagɔ -ya'a 'kmɔ ti, ɛ -kaa -zɪan ''kpi-i bhla, nyɔ -see 'ɛ 'kleyeɛɛlɛtu 'ye ke -bhla. ɛbɛ 'mnɛ, -bho ɛ zi, nyɔ see 'tɔ 'ɛ -lɾɛɛ 'ye yi ''kɔmɔkɔmɔ. XXII -Lagɔ -see 'ybha nyunyɪ'a 'wee 'ke -gwɛ. 'ɛ dɪ ɔ 'ybha'o ɔ 'ke ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ'ɛ 'wɪ ''yi'pli. 'ɔ nyɔ ɔ -za'a 'bho'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye 'wɪ ''yi'pli mɔ 'le ɔn 'ke 'kleyeɛɛ wɔn 'mɔ cɛ.

XXIII ɛ-be -nɔɔ 'mnɛ ti, -bho nyɔ nɔ na: *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pɔsɔn'a nyɔ, 'ɪnnɔ -nɪ'e -laa, nɔ a, a'ba de 'ɔ wlu ''gwli -le! XXIV Nyɔ-v 'ye-e 'mɔ-sɔ -mɔ 'le ɔn 'ke 'wa ''bhi -Lagɔ'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pɔsɔn'a nyɔ 'la. ɔn-v 'ye-e -kaa 'lɛ -mɔ, ɛ -se -Lagɔ -zɔ v 'bho -ko. -Lɾɔv-v 'ye-e -kaa 'lɛ -mɔ: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ -a ''du'o. ɛ -se -Lagɔ lbho ɔbɔ -ko -lɾɛɛ. ɔbɔ 'mɔnɔ, *wɔnkulɪ 'ka -tɔ na -Lagɔ'ɔ -nɔ ɔn ''du'o, ɔn-v 'ye -ɪ -nɔ -mɔ. 'Ka-a ɔn-v 'ye -nɔ mɔ, 'le, -yɔ -ke ''bhi 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nɔ ɔ -za'a 'bho, ɔn 'ke v -tɔɔ ''maa. XXV A-a 'ye-e li'a! -Nɔɔ ''sɾi 'le nya see, 'le 'ɪn-tɪ zɪ 'ɪ amɔ -bodɪ 'mɔ. XXVI 'ɛ dɪ, -bho nyɔ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pɔsɔn'a nyɔ

-ni'e-e 'le 'musa 'kpi, a'ba mu 'le -le! -Bho nyo nu: -Lago'c 'Bhozayi -c 'pυu'a nyu-υ 'zize-e -dagbe, a'ba 'li ι -ziadi -le! ^{XXVII} -Ka, -bho 'ni 'wla 'yri ya, 'ε -wlewele-e ce'ε yaku -kpo 'kpi, 'kla 'mno 'ka-a 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a leyie-ε 'ye 'mu-ni mu. ^{XXVIII} -Ka -bho 'wope 'ye'a nmi'a 'ku li, 'le ι-ι 'crii 'ne 'kpi a, -ka -lue 'mno, 'bho 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a leynamu, nyunyu'a 'wee-e 'ye-e 'ε da 'ye -mu.

**Nyunyoc'c 'Yu'a leynoc'c*
(Maaki 13:24-27; Luuki 21:25-28)

^{XXIX} A -gblee, -bho 'kleyenoc'c 'mne zi a, 'yru-υ 'ye-e -kpe -mu 'le -kuyre 'ke kpu 'le 'cu -see -fan yi 'le 'cudru 'ke 'le yaku 'yi 'wlu ι 'ke 'zo 'kpa 'le li 'wee -ni'a 'le yaku 'yi 'ke gbugbluo. ^{XXX} -Bho li'a kle 'mni zi 'to -kaa a, 'bho-o 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a leyie'ε 'muyibole 'ke 'le yaku 'yi 'da. A -gblee, 'bhlu'kpi 'wee 'kpi'a nyu-υ 'ye-e -kple -mu 'le 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu 'ke 'le yaku'a -druku 'mu -yi -ni. Woc'kuεklagba -Lago 'nyi'a 'inmo, 'le ε 'mu 'in-ι 'ye -yi -ni mu 'in 'ke nyu -ko. -Ka 'yru'a -vlavlι -ni'a a, 'ka-a 'in-ι 'ye -ni mu 'le υ-υ 'bhlu'kpi 'kpi'a nyu 'mnu 'ke 'inmo li'ye. ^{XXXI} Legli-ι 'ye-e -wlu -mu 'le 'in 'ke -Lago gbo'a -dalbhomo 'bhlu'kpi'a 'kete 'wee 'yi lbho un 'ke mu, 'c -nu -yu c -za'a bho, 'le un 'ke 'wa kle 'la un 'ke υ 'lru'gbu.

'Bho figieetu 'kpi'a -totole
(Maaki 13:28-31; Luuki 21:29-33)

^{XXXII} A -gblee, tu un-υ 'la'a figiee'a 'muyibole ε-ε to'c amu a, a 'wen ε 'muti -ka -zegeka! Tu 'mne, -bho ε -ka to'c c, 'lemnι 'ε -trotroco -ni'e-e nyninamu. ^{XXXIII} -Ka -lue 'mno c, di 'in -za'a -laa 'mu, -bho 'ya 'yri'a 'bi -ka 'wlu a, -ka 'an leynoc'c 'koc'c gbo, a yibo 'na! ^{XXXIV} -Ziadi 'in-ι za'a amu -bodι 'mu, nyu-υ -ni'a 'traamu ti, 'wa 'klumu'a nyuto'lu -see 'me yi 'le ιbi 'mni'a 'yri'a 'bi 'ke 'wlu. ^{XXXV} 'In na, -bho koo yaku -ke 'bhlu'kpa -so ti, 'an woc' 'mu'a wlu 'mo-o -ziadi, ε -see 'plu 'kpa yi 'koc'moc'mo.

'Kmu'a 'yitiinoc'c -Lagoc'c 'se-ε yibo ne'o
(Maaki 13:32-37; Luuki 17:26-30)

^{XXXVI} I zi'a -kaa, *Zezii 'du-o *'c -namu 'di 'mu, c na: -Noc -ke ti εbe 'mne'ε 'yri'a 'bi-ι 'ye'a 'wlu -ni mu, nyu se ι yibo. -Lago gbo'a -dalbhomo -ni'a 'le yaku 'li'a 'bhi se ε yibo, 'inmo, -Lagoc'c 'yu'a 'bhuo, se ε yibo. 'An -tita -Lago -ni -lue 'in, 'inmo yibo ne'o. ^{XXXVII} -Lagoc'c lbhuc'uyi un-υ 'la'a *Nue, le-ε zi'a 'bho 'c -noc 'yi, 'inne 'ye -zi mu 'bho 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a leynoc'c 'yi. A -gblee, -ka ε zi'a a, 'kla-a 'ka-a: ^{XXXVIII} -Noc -ke ti 'ni -see'a -bhla 'bhlu'kpa -za ke, nyu-υ li 'le un-υ kpa 'nynokpakpi, to'lu-υ 'du 'wa 'yreetunynokpakpi nyna; 'ka-a un-υ nu'o 'koc'moc'mo 'le ε 'ye Nue'a batoo'a 'likpanoc'c 'kpi bhla. ^{XXXIX} I zi'a -kaa, 'wa di se ι 'kpi -ni, 'le, 'ni -za'a 'bhlu'kpa, ε 'ye υ 'lbha 'fta 'wee, ε 'ye υ ti-za. -Ka -lue 'mno 'kla-a ε-ε 'ye 'mu-ni mu 'bho 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a leynoc'c 'li. ^{XL} A -gblee, nyu 'soc'c-oc'c 'ye-e 'bho -kpa'a 'mu -ple -mu, -lue -yo de'a 'inmo 'gwli-ι 'ye-e 'mu'luo-ε -mu 'le -yo -see'a 'inmo 'gwli'ε 'ke 'bho -sie. ^{XLI} 'Nynokpakpi 'soc'c-oc'c 'ye-e 'bho pinamu -ple -mu. -Yu de'a 'inmo 'gwli-ι 'ye-e 'mu'luo-ε -mu 'le -yu -see'a 'inmo 'gwli'ε 'ke 'bho -sie. ^{XLII} A 'du a'ba 'bhi 'yrili, -noc -ke ti 'inmo a'ba -Koyi-ι 'ye'a -yi -ni mu, a se 'bho yibo.

XLIII 'ᵊ leyie'ε 'yi ᵊ po'o, ᵊ na: -Nᵊᵊ -ke ti 'yriyi 'ka -budu'a -yowli gbo pa, 'le ᵊ 'ke ε yibo a, ᵊ-ᵊ 'ye-e yra -de -mu 'le ᵊ -kᵊᵊ ᵊ 'yiti'tayi ᵊ -kᵊᵊ ᵊ gbo pa. XLIV -Nᵊᵊ -ke ti 'inmᵊ *Nyunyᵊᵊ 'ᵊ 'Yu-u 'ye'a le -yi mu, a se 'bho yibo. 'ε dᵊ a'ba -boti -le, 'in -kaa amu 'zo'daa.

Yrᵊᵊ 'ke lbhᵊnuyizεε "du'a?

(Luuki 12:41-48)

XLV A -gblee, *Zezii 'po-o 'yi -lrεε, ᵊ na: Yᵊᵊ 'mo-o 'yisrεεlbhuzeyi -ᵊ 'bhle'e -naagᵊ'a? 'ᵊ nyᵊtu 'mo-o nyᵊ -yᵊ -ke -kᵊyi -kaa 'lkpada-a mu, ᵊ-ᵊ sie'a 'ᵊ -bolbhᵊnᵊmᵊ li 'le ᵊ-ᵊ "du 'ᵊ 'yrili, 'le ᵊ-ᵊ "nyᵊ 'ᵊ lilia. XLVI -Bho 'ᵊ -kᵊyi -ka le-e yi, ᵊ-ᵊ ye 'nᵊ ε kwa 'mu a, 'ᵊ nyᵊtu 'wa-a ti! XLVII -Ziadᵊ 'in-ᵊ za'a amu -bodi 'mu, "bhlegbo'a -yowli 'mᵊᵊ, li 'wee ᵊ 'bhle'a a, ᵊ "nyᵊ -ᵊ'o 'le ᵊ-ᵊ "du 'ᵊ 'yrili. XLVIII -Bho 'ᵊ lbhᵊnuyi 'bhle nyant, ᵊ-ᵊ popo-o -kaa 'gwlᵊti: 'An -kᵊyi -see -yi yi -susueyi, XLIX 'le, ᵊ -bonyonyu -ke ᵊ -plε'ε lbhᵊ -lue 'yi, ᵊ 'ke ᵊ 'lbha, 'le ᵊ -ke nᵊmᵊnamu 'le gbo-po 'le un 'ke -dalue -li -nᵊ 'le un 'ke nᵊε 'na. L "Bhlegbo'a lifuoyi 'mᵊᵊ -ka 'le-e gbu, zᵊ -lue 'zᵊ, -da ᵊ -see'a 'ᵊ -kᵊyi'a leyie 'gwlidε, 'bho-o ᵊ -yi -nᵊ'o 'le ᵊ 'ke ᵊ 'zᵊ'daa. LI -Bho ᵊ -ye nᵊ 'bho, ᵊ-ᵊ 'kᵊpᵊn-o nyᵊ 'mᵊᵊ 'le ᵊ-ᵊ kᵊᵊ 'ᵊ nyant 'mu tenyᵊ. -Ka -lue 'mᵊᵊ nyᵊ-ᵊ -see'a 'bho -Lago'ᵊ wlu "du, -Lago-ᵊ 'ye -ᵊ nyant 'mu -kla -mu tenyᵊ 'le ᵊ -ke "nyinynidᵊ'a nᵊmᵊ -lrᵊᵊ 'ke "kᵊgwlenεmᵊmᵊε 'mu'bhεε, 'nᵊᵊ "vivia -ke 'kleyεε -nᵊ'a!

XXV

'Bhle -a'a yaayaanape

I *Zezii 'po-o 'nynᵊkpayi -lue'a 'yi, ᵊ na: Lε -ke -Lago'ᵊ nyᵊ'a -kᵊᵊᵊᵊ gᵊᵊᵊᵊ 'yiti, 'inᵊε 'mo-o: Nyukpasu -lue 'nynᵊkᵊkᵊyireeti bue'a bha-a 'ye'a -kpa mu, 'inᵊᵊ un mu'o -jeyi. Un 'ka mu, 'jiazᵊ ka, -ka un -die'a 'mu un 'bhle-e "napᵊ. II 'Le 'wa "klumu -muu 'bhle'e -tᵊᵊ, -muu se -tᵊᵊ 'bhle. III -Muu -yᵊ se'a -tᵊᵊ 'bhle, un po'a 'wa "nape 'li "ni, un -see -lrεε 'le kᵊant 'li po. IV -Tᵊᵊbhlemᵊ -mᵊᵊᵊ-ᵊ 'yi'a 'wa "napᵊ, un 'po-o "nape'ε "ni 'le kᵊant 'li 'le un -ke ᵊ 'ye mu. V Nyukpasu 'mᵊᵊ -see yi -susueyi. Glu gwε'ε ε, "nynᵊᵊᵊ kᵊᵊn -ᵊ'o, un 'ye 'mu 'wee 'le 'wa "napᵊ-ᵊ wan'o 'bho 'wa "tᵊoli -lue -lue. VI Dodogwia, un 'wᵊn-ᵊ wezewlu 'bᵊ: Nyᵊ a-a fuo'a wᵊn-ᵊ yi-o'o o! A 'da a 'ke ᵊ -jeyi mu! VII 'Nynᵊkᵊkᵊyireeti bue 'mᵊᵊ gbugbluo'o-o "nynᵊᵊᵊ 'mu ti, un 'ye 'wa "napᵊ nᵊaze. VIII -Yᵊ se'a "nape'ε "ni kuklo, un na -yᵊ 'bhle'a -tᵊᵊ, un kuklo'a -bodi: -A'ba "napᵊ -nᵊ'e-e 'mᵊnamᵊ. A "nyᵊ -amu "ni gbε! IX U-bee 'mᵊᵊ na: A mu a 'ke -lrεε de, -yεε -mᵊεε se 'mᵊgbleεε 'bhεε. X U-bᵊ -muu 'mᵊᵊ 'ye "nape'ε "ni tibᵊnamᵊ mu. Un -ma 'le nyᵊ 'mᵊᵊ 'ye nyᵊ, 'le, -budu -ke 'li un-ᵊ "du nᵊ'a 'nynᵊkᵊpagᵊ, 'le -yᵊ -ke "napᵊ 'bhle'a "ni 'li, ᵊ -ke un 'ye 'le pa 'le nyᵊ 'ye 'bho "sape po.

XI Un -ka 'le-e gbu, -yrᵊzaa, -muu -yᵊ mu 'ka "nape'ε "ni denamu yi-o'o. Un 'bhla-a 'bho -buduwᵊn "yi, un na: -A'ba -Kᵊyi, -a'ba -Kᵊyi, kati 'bho! XII 'Le ᵊ-bᵊ 'nynᵊkᵊpayi 'mᵊᵊ 'ye ᵊ 'yrili-gbu na: -ziadᵊ 'in-ᵊ za'a amu -bodi 'mu, 'in se amu yibo. XIII 'ε dᵊ 'in-ᵊ nᵊ'o: A yaa 'muti 'le a 'ke 'inᵊmᵊ wᵊn-fuo, -εkedᵊmaa, -nᵊᵊ -ke ti 'in 'ka yi, a se 'bho yibo.

Yifᵊlbhᵊ'a 'yiglεε
(Luuki 19:11-27)

XIV A -gblee, *Zezii 'kɔ-ɔ 'bho 'yi -lrɛɛ, ɔ na: -Ka nyukpasu -lue 'ka 'lɪkpa 'mʊ mu, ɔ 'ye 'ɔ lbhʊnʊmʊ mɔni 'yiti'gblee, 'ka-a -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔɔ -nɪ'o. XV 'ɔ lbhʊnʊmʊ -nɪ tan, ɔ "nyɪ -lue netemɔni'a -gwɪ -muu, ɔ "nyɪ -yɔ kɔ'ɔ 'yi netemɔni'a -gwɪ 'sɔn, ɔ "nyɪ tanno netemɔni'a -gwɪb -lue. -Ka nyɔ'o nyɔ 'bhɛɛ'ɛ, 'ka-a ɔ "nyɪ v'o, 'le ɔ 'ye mu. XVI -Yɔ 'ye'a netemɔni'a -gwɪ -muu, ɔ -nʊ 'nɪ-ɪ lbhʊ 'le ɔ 'ye 'bho -gwɪ -muu -lru 'kpi 'yee. XVII -Yɔ kɔ'ɔ 'yi, -ka -lue 'mno 'ka-a ɔ nʊ'o 'le ɔkɔ 'ye 'bho 'sɔn -lru 'kpi 'yee. XVIII -Yɔ 'ye'a -gwɪb -lue mu-o'o, ɔ 'ye "bhie "bhlu, ɔ 'ye 'le mɔni 'mni ti"du.

XIX ɛ -gwle'a 'mʊ kplokplokplo, lbhʊnʊmʊ tan 'mnu'a -kɪagba 'yi-e le, 'le ɔ na: A yi, -a 'ke mɔni 'ɪn -sie'a amʊ li'a sɪkɪ 'tɛ, 'le ʊn 'ye yi. XX Lbhʊnʊyi 'ye'a -gwɪ -muu na: 'An -Kɔyi, -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'bho 'ya "kpi 'ɪn 'ye-e 'bho -gwɪ -muu -lru. 'ɪnnɪ 'ka-a! XXI 'ɔ -kɪagba na: -A'a -sɛ! Lbhʊzeyi'a -zɛgɛnɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'Bho letoope'a damʊ -ɪn 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi. 'ɛ dɪ lɪ-ɪ 'bhle'a 'nyɪn, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ 'ye -ɪnmʊ "nyɪ mʊ. Yi, -a 'ke 'bʊbʊa li!

XXII 'ɔ lbhʊnʊyi -yɔ 'ye'a netemɔni'a -gwɪ 'sɔn na: 'An -Kɔyi, mɔni -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'bho 'ya "kpi, 'ɪn 'ye-e 'bho -gwɪ 'sɔn -lru. 'ɪnnɪ 'ka-a! XXIII 'ɔ -kɪagba na: -A'a -sɛ! Lbhʊzeyi'a -zɛgɛnɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'Bho letoope'a damʊ -ɪn 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi. 'ɛ dɪ lɪ-ɪ 'bhle'a 'nyɪn, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ 'ye -ɪnmʊ "nyɪ mʊ. Yi, -a 'ke 'bʊbʊa li!

XXIV 'Bho -lebhɔɔnamʊ 'ɔ lbhʊnʊyi -yɔ 'ye'a netemɔni'a -gwɪb -lue na: 'An -Kɔyi, 'ɪn yibo'o-o -a'a dɪ, -a 'nɛ-ɛ dɪ 'muti 'le -ɪn 'bhle'e sate; XXV -bho 'ɪn -nʊ -nɪ mɔni 'mne lbhʊ, 'ɪn -see lɛ 'ye yi, 'ɛ -sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʊ. 'ɛ dɪ, 'ɪn "bhlu'o glu 'ɪn 'ye ɛ 'le ti"du. -A'a lɛ 'mne, 'ɪnne 'ka-a! XXVI 'Le 'ɔ -kɪagba na: Nyant-e vɪanvɪanlbhʊzeyi, -mno'ɔ na 'ɪn 'bhle-e sate 'le 'ɪn-ɪ 'nɛ'ɛ dɪ 'muti. XXVII 'ɛ dɪ -ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'o, -budu -ke 'li nyu-ʊ de'a mɔni ti, -ɪn 'ke ɛ 'le kpa, 'le, -bho 'ɪn -ka yi, ɛ 'ke "kpi'kpa. XXVIII 'Le -ɪn -see 'tɔ 'na nʊ'a dɪ a -za ɔ 'bhle'a kwa 'mʊ, a 'ke ɛ -yɔ 'bhle'a -gwɪ -muu "nyɪ.

XXIX 'ɛ dɪ'a kpe Zezii de'o 'le ɔ na: -Yɔ 'bhle'a lɛ, -ɔ nʊ 'nɛ lbhʊ, ʊn-ʊ "nyɪ -ɔ -lrɛɛ, 'le 'ɔ lɪ-ɪ 'pɪple'e ti. -Yɔ 'bhle'a -toope, -ɔ de 'ɛ ti, ʊn-ʊ 'zɛ -ɛ ɔ kwa 'mʊ 'wee 'le ɔ-ɔ bɔ'o. XXX Nyɔ -yɔ nʊ'a bhebhethi'a lbhʊnʊyi 'mno ka a, ʊn-ʊ 'ye -ɔ -kɪpɔn -mʊ ʊn 'ke ɔ 'le "kɔgwɛkuyre 'mʊ "vuto, 'nɔɔ 'kleyɛɛ -ke "vivia -nɪ'a.

-Lago-ɔ 'ye-e nyu 'wee 'ɔ -lebhɔɔzige -tu -nɪ -mʊ

XXXI A -gblee, -nɔɔ -ke ti 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu -ke -Lago gbo'a -dalbhomʊ 'wee-e 'ye'a 'nɔɔ 'bhɪkpa "kpi -yi mʊ, 'le 'an 'nyɪn'a "yibhɛɛɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ. 'Bho 'mno, 'bho-o 'ɪn-ɪ 'ye li'a kɛ -kɔ mʊ 'le 'an 'nyɪn 'ke "yi'bhɛ. XXXII-XXXIII -Ka wliyriliduyi-i zɪza 'ka 'ɔ wli 'mʊ 'le ɔ po'a 'bhlabhɪ -lina gbo 'le ɔ po'a -vaktɪ kɪmna gbo, -ka -lue 'mno 'ka-a 'bhɪkɪ 'wee'a nyu-ʊ 'ye 'bho 'an "yigbeyi 'gbʊmʊ 'le 'ɪn ke ʊ 'mʊzɪza, XXXIV 'le 'ɪn 'ke -kaa -yʊ -nɪ'a 'le 'an -linasʊ gbo "yi'le: A-ʊn 'an -tɪta -Lago -wɔnna'a "niti, a yi a 'ke 'le 'ɔ -kɔmʊ'a "klumʊ 'kpa. 'ɔ 'ka 'bhɪkpa ti-ya, ɔ 'tɛ-ɛ a'ba -kɔkɔ'ɔ -gɔɪ see. XXXV A -gblee, 'mʊ -nɪ'a 'ɪnmʊ 'lbhanamʊ, a "nyɪ-e 'ɪnmʊ lilia; "nitʊ-ʊ 'lbha'a 'ɪnmʊ, a "nyɪ-e 'ɪnmʊ "ni 'ɪn 'ye 'na; 'ɪn "du'a 'lɪkpayi 'ɪn yi'a amʊ "bhli, a kɪpɔn'o 'ɪnmʊ-ɛ -gli: XXXVI 'ɪn se'a lɛ ku li 'bhle, a -pa'a 'ɪnmʊ -bana 'mʊ: 'an "lru -nɪ'a 'bhatinamʊ, a "gipo'o 'ɪnmʊ-ɛ: 'ɪn -nɪ'a -jie 'mʊ, a dede'e-e 'ɪnmʊ "yi.

XXXVII 'Bho-o nyu-u 'srɛɛ'ɛ 'yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'mnu-u 'ye 'inmu tidede -nɪ mu: -A'ba -Kɔyi, -bhlaaka 'mɔ -ke 'nitɔ-u 'lbha'a -inmu, 'le a-bu 'ye -inmu -ni -ke lilia 'nyɪ'a? XXXVIII -Bhlaaka -ɪn se lɛ 'mɔ'bhle -a 'ye -inmu -bana 'mɔ -pa'a? -Bhlaaka -ɪn yi'e 'lɪkpa 'mɔ, 'le -a 'ye -inmu kpɔn -gli'a? XXXIX -Bhlaaka -a'a 'lru 'bhati'o 'le -ɪn -nɪ'e -jie 'mɔ 'le -a 'ye -a'a dɪ zi'a? XL 'Le 'ɪn 'ke na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, 'an 'lotɔ'a 'nynuu 'srii'a 'inmɔ'a 'klumɔ'a -lue -ke 'bhɔu 'wa 'la'a lɛ, -bho a nɔ ɛ ɔ 'lɪruli, 'inmɔ a nɔ 'ɛ -bodɪ.

XLI 'Le 'ɪn 'ke nyu-u -nɪ'a 'le 'an kɪmna gbo -kaa 'yi'lɛ: A-bu -Lago -bhla'a tu ti, a po 'inmu le! "Kɔgwɛnɛ -nɔ-e'ɛ lɛ 'nyinynidɪ'a tiyayi -ke 'ɛ -dalbhomɔ'a dɪ, a mu 'le ɛ 'mɔ! XLII A -gblee, 'mɔ -nɪ'a 'inmu 'lbhanamɔ, a -see 'inmu lilia 'nyɪ; 'nitɔ -nɪ'a 'inmu 'lbhanamɔ, a -bhle'e-e 'inmu 'ni. XLIII 'In yi'a amɔ 'bhli 'lɪkpa 'mɔ, a -see 'inmu -gli kpɔn; 'ɪn se'a lɛ 'mɔ'bhle, a -bhle'e-e 'inmu -bana. 'An 'lru 'bhati'o 'le 'ɪn -nɪ'e -jie 'mɔ 'le a -see 'an dɪ zi.

XLIV 'Bho-o nyu 'mnu-u 'ye 'inmu tidede -nɪ mu: -A'ba -Kɔyi, -bhlaaka -a 'ye'e 'inmu 'le -ɪn 'ye kpɪ -yɪ ti-nɪ 'le -a -see -a'a dɪ zi, -a -see -inmu -kpa'a? XLV 'Le 'ɪn 'ke na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, 'an 'lotɔ'a 'nynuu 'srii'a 'inmɔ'a 'klumɔ'a -lue -ke 'bhɔu 'wa 'la'a lɛ, -bho a -see 'ɛ lɛtu ɔ 'lɪrulinɔ, 'inmɔ a -see ɛ 'lɪrulinɔ -lɛɛke. XLVI 'Wa nyɔtu 'ke 'kɔgwɛkle 'ye 'le nyu-u 'srɛɛ'ɛ 'yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'ke 'kɔgwɛlɛɪnɛ 'ye.

XXVI

*Nyɔklɪgbɪ 'pa-a *Zezii fɛ 'zɔ*

(Maaki 14:1-2; Luuki 22:1-2; 'Zaan 11:45-53)

I ɪ zi'a -kaa a, *Zezii 'gwɛ-ɛ ɔ -totɔtɔ 'yi. 'Le, *'Zuifɔ 'we'a zun 'li'a gɔklagba un-u 'la'a *'Paaki, 'ɛ 'wɪ -nɪ'e nyninamɔ. II ɔ na *'ɔ -namɔ -bodɪ: 'Paaki'a 'wɪ 'sɔn-ɔ -sie'e 'bho 'le 'inmɔ *'Nyunyɔ'ɔ 'Yu 'ke nyu -jeyi 'nyɪ-ɛ 'ɪn 'ke 'bho nyɔyɪlɪbhaatu 'yɪ -kɔ-ɛ.

III -Nɔɔ -ke 'li ɔ 'lɛ -nɪ'a -kaa a, *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba un-u 'la'a Kayifɔ, 'le ɔ 'bhlibudu 'li -Lago'ɔ 'sragazamɔklɪgbɪ -ke 'bho'a 'Zuifɔ'a -zigletumɔ -lɪrɔ 'gbɔ'ɔ 'lru. IV 'Wa 'wee 'po-o wɪ -dalɛ un 'ke ɔ 'srɛ 'li -po 'le un 'ke ɔ kpɔn, un 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. V Nyu 'mnu na: -A'ba kpɔn ɔ 'bho gɔ'ɔ zɔ -le! 'Bho 'mnu ɔ, nyunyɔ -die'e-e 'yi, un -kaa -amɔ tu gbo -ya.

*'Nynaakpɔ -lue 'po-o *Zezii 'cna 'lru 'li*

(Maaki 14:3-9; 'Zaan 12:1-8)

VI A -gblee, ɛ-be -nɔɔ -lue 'mɛ 'li, *Zezii -nɪ'e-e 'bho Betanii. Nyu -lue un-u 'la'a Simɔɔ, -ɔ 'pɔn'a *'alɔ wɔn 'mɔ, 'bho ɔ 'bhlegbo ɔ -nɪ'o. VII Zezii -nɪ linamɔ 'le 'nynaakpɔ -lue nɔ'a -kaa, un 'nyɪ -ɔ li: un 'bhle-e kpanatoope -lue -kwa. Sɔkpɔ un-u 'la'a *'alɔbaatɪ, 'ɛ kpana mɔ'o. 'Cna -lue -gbɛ -nɪ'e 'le 'ɛ 'limɔ. ɛ-be 'cna 'mɛ, ɛ-ɛ 'po-o ngɛzɛzɛ 'le 'ɛ 'pɛlɔ -kmu'o 'yi tenyɪ. Kpana 'mɛ, 'ɪnɛ un 'bhle'e kwa un 'ye yi. Un nyɪ ɔ li, 'ɛ 'limɔ'a 'cna -nɪ'a 'le, 'ɪnɛ un 'wɔ ɔ 'lru. VIII *'ɔ -namɔ 'ye'a 'na li, ɛ -see u 'tu nɔ 'le un-u 'wɔnwɔn'o 'le un-u 'lɛ'ɛ -kaa: -ɔɔ! A -gblee, 'cna -ɛ -ke 'pɛlɔ-u -kmu'a 'yi, 'ɪnɛ un lɔkwɪ'a ti. 'Kla se 'yɪlɪnɔ. IX -Bho ɛ -po-ɛ 'kɪ 'pɛlɔ, ɛ 'bhɛ'ɛ'o ɛ 'ke mɔni -dudu 'ye 'le ɛ 'ke 'pɔanlbhamɔ 'yiti'gble-ɛ.

X Ɔ 'wɔn 'i 'bɔ ɔ, ɔ na: Leedi a sia ni nu'a? A'ba nu -kaa -le! Lezege un nu'o 'inmu 'lru- . XI -Yu 'ma-a 'pɔanmu a, a -ke un -ni'e-e 'nɔɔ 'kɔmɔkɔmu. -Bho a 'yɔba a 'bheɛ'ɛ a 'ke ɔ -ziɔ 'lru- ni. 'Le 'inmɔ -yɔɔ, 'un-ɔ 'ye-e 'le a'ba 'klumu 'wɔ -mu 'un 'ke 'mɛ! XII -Bho 'un 'mɛ, -bho un -ka 'unmu ti-inmaze, 'cna un 'ka 'unmu 'lru 'wla, 'unne un 'wla'a -laa 'unmu 'lru -nalo. XIII -Ziadɔ 'un-ɔ za'a amu -bodɔ 'mu, ɔ-bu 'nynaakpɔ 'mnu, le un nu'a, nyu-ɔ 'ye-e 'ɛ 'di -za -mu 'kɔmɔkɔmu. 'Nɔɔ 'kmu 'mu, -da 'wee un-ɔ 'ye'a -Lago'ɔ 'diɔziɔ -kpa mu, un-ɔ 'ye-e 'wa 'kpidi 'mu-za -mu.

Zidaa 'po-o Zezii 'yɔbha li
 (Maaki 14:10-11; Luuki 22:3-6)

XIV *Zezii po'a wlu 'mne ti a, *'ɔ -namu -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ 'klumu'a -lue un-ɔ 'la'a Zidaa Isikaliyoo -sɔ'ɔ 'mu-ɛ, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye *Lago'ɔ 'sragazamɔkɔliɔ 'we -ye, XV 'le ɔ na: -Bho 'un 'nyɔ amu Zezii, leeɛ a 'ke 'unmu 'nyɔ'a? Un na: Mɔni mo'o. 'Le un 'ye ɔ nɛtɛmɔni'a -gwɔ -lue 'yɔ bue zɛɛ, un 'ye ɔ 'nyɔ 'le ɔ 'ye mu. XVI -ɛ 'wɔ'a 'bho 'mnu ɔ, -ka ɔ 'ka -nyna 'le ɔ 'ku ɔ Zezii -jeyi 'nyɔ, 'ka-a ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti!

**Zezii -ke *'ɔ -namu 'li-e gɔlilɔ*
 (Maaki 14:12-26; Luuki 22:7-20; 'Zaan 13:21-30; 1 Kɔ 11:23-25)

XVII A -gblee, 'le, *Zuifu 'we'a zun 'li'a gɔkɔlagba 'mne, 'ɛ 'wɔ 'ye nyi. -Bho 'ɛ -nɔɔ nyi a, *'flɔ se'a 'flɔɔbuule gbo'bhle, 'unne un-ɔ li'o. 'Wa li 'flɔɔ -lrɛɛ. 'Bho gɔ 'mne'ɛ -antanyɔɔ *Zezii'a -namu dede 'nɔ-ɔ ti, un na: -A'ba -Tɔyi, -bho -a -ka 'Paaki'a gɔ-ɔ 'du, lililɔ -a 'ka li, doo -un 'yɔbha'a -a 'ke mu -a 'ke ɔ -pi -ni'a? XVIII 'Le ɔ na: A mu Zelizalemu, nyukpasu -lue-e -ni'e 'bho, a 'lɔ ɔ -kaa 'yi: -A'ba -tɔyi na 'ɔ -nɔɔ nyi-o'o: -da -un 'bhli ɔ -ke 'ɔ -namu 'ke 'Paaki -po -ni! XIX Ɔ 'le'ɛ -kaa, 'le 'ɔ -namu 'ye 'mu-ɔ, un 'ye mu. Un mu'a, -ka ɔ 'lɔ 'ɔ 'yi 'tun, 'ka-a un nu'o 'le un 'ye 'bho gɔlilɔ -pi -ni.

XX 'Jiazɔ nyi'a, ɔ -ke 'ɔ -namu -bue 'yɔ 'sɔn 'ye linamu mu! XXI Un -ni linamu 'le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'le: -Ziadɔ 'un-ɔ za'a amu -bodɔ 'mu, a'ba 'klumu'a nyɔ -lue, 'unmɔ 'ye 'unmu 'an tu'a nyu -jeyi 'nyɔ mu. XXII Ɔ 'le'ɛ -kaa a, 'gwɔ -nyini'e-e 'ɔ -namu'a 'wee li. 'Le un-ɔ 'lɔ 'ɔ -kaa 'yi zikezikezike: -A'ba -Kɔyi, 'unmɔ 'maae? -A'ba -Kɔyi, 'unmɔ 'maae? -A'ba -Kɔyi, 'unmɔ 'maae? XXIII 'Le ɔ na: Nyɔ -ke 'un -ni'a -laa -zapu -lue kɔ lililɛ 'smanamu, 'unmɔ mo'o. XXIV Kɔn, -ziadɔ mo'o, 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu-u 'ye-e 'mɛ -mu. 'Ka-a 'an 'kpidi 'cni-ɛ'o 'le -Lago'ɔ 'bɔɔ 'li. -Yee! Ngazedɔ! Nyɔ-ɔ 'ye'a 'unmu 'an tu'a nyu -jeyi 'nyɔ mu, 'ɔ 'kleyeɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mu tenyɔ 'sɛ! Ɔ-bɔ nyɔ 'mnu, -bho ɔ se 'kɔ 'nɔɔ 'kmu 'mu yi a, ɛ -nɔɔ 'ko-o 'yrili! 'Ka-a *Zezii 'lɔ 'ɔ 'yi! XXV Zidaa -ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ tu'a nyu -jeyi 'nyɔ mu dede 'nɔ-ɔ ti: -A'ba -Tɔyi, 'unmɔ 'maae? 'Le ɔ na: -A'a 'bhuo mo'o 'tun!

XXVI Un -ni'a -bhla linamu Zezii 'luo'o-o 'flɔɔ 'mu, ɔ 'ye 'ɛ di -Lago 'sɛɛ po, ɔ 'ye 'ɛ -jiɛ 'yi ticicɛ -ni, ɔ 'ye 'ɛ 'ɔ -namu 'nyɔ 'le ɔ na: A kpɔn a 'ke li! ɛ-be 'flɔɔ -nɛɛ, 'unmɔ mo'o, 'an ku mo'o. XXVII 'Le ɔ 'ye duvɛɛn'ɛ 'kɔpɔ 'mu'luo, ɔ 'ye 'ɛ di -Lago 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɔ 'ɛ 'nyɔ, ɔ na: A 'na 'wee! XXVIII A -gblee, duvɛɛn a-a 'na'a -laa, 'an nymɔ mo'o. 'An nymɔ 'mne, nyu 'wee'a -zegɛ'ɛ di ɛ-ɛ 'ye ti'wla mu 'le un 'ke 'pɔn 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. -Lago -ke nyunyu 'ke -yɔbheybhetite bhla 'le ɔ 'ke 'wa

"nyinyinidi'a di 'bho 'bho 'o "yigbeyi, 'e 'muyibole'e nmo mo'o. XXIX - Ziadi 'in-ti za'a amu -bodu 'mu, -e 'wlu'a -laa -zian 'in -see 'to 'nwo 'kmu 'mu duveen 'na yi. -Da 'an -tita -Lago'w nyu'a -koko'w "yri'a 'bu-ti 'ye'a 'wlu -ni mu a, 'bho 'o "trolli, 'bho-o 'in -ke a-a 'ye duveen -lrae 'na -ni mu. XXX O 'le'e -kaa, 'Paaku'a 'lbu-ti 'bhe'e -Lago'w 'nyu 'yi, 'le un 'ye ti bhle. Un gwe'e bhlebhlea "yi 'le un 'ye 'le 'wlu, un 'ye 'le Olivieegoko "kpi -bhoga mu.

**Zezii na *Pielu 'ye o "yidepo mu*
(Maaku 14:17-31; Luuku 22:31-34; 'Zaan 13:36-38)

XXXI Un -ni munamu 'le *Zezii 'ye -kaa *'o -namu 'yi'le: A -gblee, - zian 'matu'a "bhuo, a'ba 'wee, a-a 'ye-e 'an di -polu 'yi -za -mu 'le a 'ke 'inmu kli 'wlu. -Kaa ti 'cni-e'e -kaa 'le -Lago'w "boko 'li, o na:

'In-ti 'ye-e *'bhlabhli'a "yriduyi 'lbha -mu o 'ke 'me 'le 'o *'bhlabhli 'ke tibuba.

XXXII 'Ka-a ti 'cni-e'e 'le -Lago'w "boko 'li. 'E di 'in na: -Bho 'in 'me 'le -Lago 'ke 'inmu glu -za, 'le 'in 'ke ti-ni -lrae e, 'in-ti 'ye-e 'le Galilee'bhukpa "kpi -nyini -mu -tanyu 'le a 'ke 'le 'inmu -ye.

XXXIII *'Pielu na: -Bho u-bee -yuu -za -a'a di -polu 'yi 'le un 'ke -inmu kli 'wlu, 'e di 'inmu -yoo, 'in -see -a'a di -polu 'yi -za yi "komokomu.

XXXIV Zezii na: -Ziadi 'in-ti za'a amu -bodu 'mu, -zian 'matu'a "bhuo -bhladi zo'w "yri -ka 'le-e yi, 'le -susu 'ke zro, -inmu 'Pielu, kpe tan -a 'ye 'inmu "yidepo -ni mu -tanyu 'le -in 'ke -kaa 'le: Zezii a-a 'si'a -laa 'nyu, 'in se o yibo. XXXV O 'le'e -kaa, 'Pielu'a -polu -see bhlu 'le o na: -In na, leele! -A'a 'le -kaa -le! 'In 'ke -inmu "yidepo 'le 'in 'ke na 'in se -inmu yibo, nu, -gba, 'in se e 'bhe'e. -Bho e "du -a'a 'menamu 'in -ke -in -ni 'son, -a 'ke -dalue -pa -ni mo'o. 'Ka 'mno 'ka-a Zezii'a -namu 'wee 'le'o.

*'Bho Gesimane *Zezii 'ce-e kpo 'le o-o po'o *Lago won gbo*
(Maaku 14:32-42; Luuku 22:39-46)

XXXVI A -gblee, *Zezii -ke *'o -namu nu'a -kaa, un 'nyini-e -da -lue un-u 'la'a Gesimane. Un nyini'a 'bho 'le Zezii na: A -de -bhla -laa ti a 'ke 'inmu -fuu. 'In-ti mu-o'o 'in 'ke *-Lago won gbo po, 'in 'ke le yi.

XXXVII 'Le o 'ye 'le 'wa "klumu nyu tan -za. *'Pielu -ke Zebedee'a "yreeti 'son, 'inmu -ke o mu'o. O -ke un -ni'a munamu, 'gwlu'a linynie gbuta'a-a 'o -polu 'le 'o 'kpi-ti me'e li, XXXVIII 'le o 'ye u -kaa 'tmu: 'Gwlu'a linynie gbuta'a-a 'an -polu. A -fuu -laa 'inmu. 'In-ti mu-o'o 'in 'ke -Lago won gbo po. A de yra, a'ba 'mu -le'a! XXXIX 'Le o 'ye 'bho nya tinyini -se, o 'ye 'o "bhuo 'bhlugbo tistro, o 'ye 'bho 'bhukpa 'yi "kwla 'jri 'le o 'ye -Lago won gbo po, o na: 'An -tita -Lago, -bho -in 'ybha 'le -in 'ke 'inmu 'kleyee gbo-te, -ye 'ma-a -a'a 'gwlu'di, 'inne 'ke -nu-e, e se 'an ne -ko.

XL O bhade'a -kaa a, o 'mu-o 'le 'o -namu tan'a "trolli le. O -ka nyini, un-u 'mu-o'o 'le o 'ye u "nyinwo 'mu -za 'le o 'ye -kaa 'Pielu 'yi'le: -In! A -see -dagbe -gwle ke -a 'mu 'ko-a'a? XLI 'E di a de yra, a'ba 'mu -le, a 'ke -Lago libhade. -Bho "nyinyinidi'a tiyayi *Sataan 'din amu ti, -ye 'ma-a "nyinyinidi 'bho -Lago'w "yigbeyi, a -ku ti nu, -ekedumaa, nyunyopolu -mne, e 'bhe'e e 'ke -zigu nu, nyunyoo -mno'w "bhuo-o 'fin'e 'mu'a di mo'o.

XLII 'Le o 'ye u le po -lrae o 'ye -Lago libhade, 'le o na: 'An -tita -Lago, -bho -in 'bo ti 'in 'ke 'kleyee 'mu -zi -ni, -a'a 'gwlu'di -nu-e! XLIII 'Le o

'ye 'yiti'bhiti ɔ 'ye 'bho 'ɔ -namu 'troli le mu. ɔ -ka le-e nyini, un-u 'mu-o'o -lɾɛɛ, un se yɾadeɛ 'bhɛɛ, 'wa 'yri 'ku-o -kwa 'nynɔɔ'ɔ dɪ.

XLIV 'ɛ kɾɛ tannɛ ɔ 'po -v le. -Ka ɔ bhade 'ka 'traamu, ɔ 'ye 'na -Lago libhade, XLV 'le ɔ 'ye 'ɔ -namu 'troli le mu, ɔ 'ye v 'nynɔɔ 'mu -za, ɔ 'ye v -kaa 'yi'le: 'Mumba'a 'sɛ'ɛ lbhu a 'bhle'o 'le a -de'e ti bhuhuyiti'a? ɛ -gwɛ'ɛ-ɛ 'yi, 'an -nɔɔ nyini-o'o. A -gblee, 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'traamu'a 'bhuo un-u 'ye-e 'unmu 'nyinyinidi'a nɔmu -jeyi 'nyi -mu. XLVI 'ɛ dɪ, a -sɔ 'mu -a 'ke v -jeyi mu. A -gblee, nyɔ-ɔ 'ye 'v 'unmu -jeyi 'nyi mu, ɔ -ni'e-e yinamu.

*Nyɔ 'kɾɔn-o *Zezii*

(Maaki 14:43-50; Luuki 22:47-53; 'Zaan 18:3-12)

XLVII Wlu 'sri 'le *Zezii'a wɔn 'mu, *'ɔ -namu -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ -lue, Zidaa nu'a -kaa, ɔ -yɛ 'nu 'bho-ɛ. Nyu'a -dadudu -ke ɔ -na'o, ubu 'mnu, un 'bhle-e -blajru -ke gbatui. *-Lago'ɔ 'sragazamuklɪgbɪ -ke 'Zuifu'a -zigletumu -lrɔv, 'unnu lbho v'o. XLVIII Zidaa -yu 'v -jeyi un 'ke Zezii kɾɔn, ɔ -ke un 'ka yi, -kaa ɔ 'lu 'v -kaa 'yi: -Bho -a mu, nyɔ 'un-ɪ 'ye'a -gble mu, 'unmɔ mo'o. A kɾɔn ɔ, a -ke ɔ 'ke mu. XLIX Un nyini'a 'bho -nalo, ɔ 'nyini-e Zezii li, ɔ 'ye ɔ -gble 'le ɔ na: -ɪun! -A'ba -Tɔyi, -a gbɪgble, -a -tuu! L 'Le Zezii na: 'In bha, le -mnɔɔ yi'a nunamu, nu ɛ! 'Bho -gbaa -lue 'mu, nyu 'mnu 'nyini-e Zezii li, un 'ye ɔ kwa 'mu tikpun.

LI Un kɾɔn 'ɔ, 'ɔ -nayi -lue-e -ni'a 'bho jri'e 'le-e -blajɾɛɛ ɔ 'ye -Lago'ɔ 'sragazayiklagba' lbhɔnuyi -loku 'lru ɛɛ. LII Zezii na: "Duu -a'a -jɾɛɛ 'le 'ɛ kpla 'li le! Nyɔ-ɔ -kma'a -gbaa'a dɪ, ɔ -ke ɛ-ɛ 'nɛ-o'o. LIII -In se yibo -bho 'un nu 'an -tita -Lago: Yi -un 'ke 'unmu -kpa, 'bho -gbaa -lue 'mu ɔ 'po-o 'unmu 'ɔ 'sroja'a -dadudu -jeyi? LIV -Bho ɛ -ni -kaa 'mu 'le, koo 'an dɪ 'ke 'mu-ni'a? I 'ka -kaa 'mu-ni, ɛ -se bhuhuyiti -ko. 'An 'kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔgbɔ 'li, 'ya 'yri'a 'bɪ 'ke 'wlv'a dɪ mo'o. LV 'Le Zezii na nyu-v -ni'a 'bho -bodɪ: -Blajru -ke gbatui a 'bhle'o a-a yi'e 'unmu kɾɔnnamu -ka nyɔ-ɔ yi'a ka 'gbokobhleyi kɾɔnnamu'a! 'Le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'un -gwle'e-e 'le a'ba 'klumu nyu -tɔnamu, a -see 'le 'unmu -kɾɔn -ni. LVI 'Ya 'wee -ni'e -kaa 'mu-ɛ 'le 'an 'kpidɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ 'cnɪ'a see, 'le -Lago'ɔ 'bɔgbɔ 'li, wlu 'mni'a 'yri'a 'bɪ 'ke 'wlv. ɔ 'le'ɛ -kaa -nalo, 'ɔ -namu'a klɛ 'wlv -ɔ kli, un 'ye ple.

**Zezii -nyina'a-a 'bho *Zuifu'a -zigletumu wɔnyi ti*

(Maaki 14:53-65; Luuki 22:54-55; 'Zaan 18:13-14, 19-24)

LVII ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, yɔ 'ma-a *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba Kayifu, 'le ɔ 'bhli, nyu-v kɾɔn'a *Zezii, 'le-e un kɾɔ ɔ'o, 'le, -Lago'ɔ 'sragazamuklɪgbɪ-e *'ɔ gba'a yibomu -ke 'Zuifu'a -zigletumu -lrɔv-v -ni'a 'bho, 'wa klɛ 'ye 'le 'lru'gbɔv. LVIII 'Ka-a *Piɛɪ-ɪ na 'nu 'bɪ -wɔɔ! 'le ɔ 'ye 'le -Lago'ɔ 'sragazayiklagba 'mno'ɔ 'bhlegbo pa. Nyu-v fuo'a 'bhlegbo li'a 'klumu ɔ pa'o, 'le, -ka Zezii'a dɪ 'mni-ɪ 'ye'a 'mutizizi mu, ɔ 'ke 'na 'ye.

LIX 'Bho -da -lue 'mno, un -ni'e-e Zezii -zige -tunamu. 'Zuifu'a -zigletumu'a klɛ -ni'e 'bho-ɛ. Wlu -ɪ 'kɔ ɔ kɾɔn, 'unne -Lago'ɔ 'sragazamuklɪgbɪ -ke 'Zuifu'a -zigletumu -lrɔv-v 'bɔ'ɔ ti 'le un 'ke ɔ wɔn 'kpitice nyu 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. LX 'ɛ dɪ nyu'a -dadudu 'duu 'no dɪ 'kpi. Un nu'a -kaa, wlu -ɪ 'kɔ ɔ kɾɔn, un -see ɪ 'ye. 'Le 'ɛ 'lruyijranamu, nyukupasi 'sɔn-ɔ 'kɔ ɔ dɪ 'kpi 'duu, un -sɔ'ɔ 'mu, -kaa un 'le'ɛ -kaa: LXI ɔ-bɔ Zezii -nɔɔ, ɔ na ɔ 'bhɛ'ɛ'o ɔ 'ke *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a lisaabudu

wa. -Bho ɔ wε ε, 'le ɔ 'ke -lreene 'wɪ tan ti -po -nɪ. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o. LXII 'Le -Lago'ɔ 'sragazayiklagba 'ye 'mʊ-sɔ, 'le ɔ na: Zezii, -a'a ''kpidɪ nyʊ -nʊ-sʊ za'a -laa 'mʊ, -ɪn se 'bhεε -ɪn 'ke -a'a nɪ lizɪza? LXIII ɔ 'lɛ'ε -kaa a, Zezii ''mu-o wɔn blenyi! 'Le ɔ na: 'Le Tɪnlago'ɔ 'nynɪ 'mʊ 'ɪn-ɪ dede 'nɪ-e -ɪnmʊ ti: -Za -ziadɪ 'mʊ! -ɪnmɔ 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pʊsɪn'a nyʊ'a? -ɪnmɔ 'mo-o -Lago'ɔ ''yʊ'a? LXIV 'Le Zezii na: Kɪn, 'ɪnɔ 'ɪn ''du'o. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ ''Yʊ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'bho -Lago'ɔ ''tɔɪ ti-de -mʊ 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke lɪ'a klɛ -kɔ. 'ɪn-ɪ 'ye-e le -yi -mʊ. -Bho 'ɪn -ka le-e yi, 'le yaku'a -druku 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ lɪ'ye!

LXV ɔ 'lɛ'ε -kaa a, -Lago'ɔ 'sragazayiklagba -cna'a-a ɔ ''bhuo'a -banɪ. ε-ε 'tɔ-ɔ nyʊ -ka Zezii nʊ'a ''nyɪnyɪdɪ 'bho -Lago'ɔ damʊ, 'le ɔ 'ye -kaa nyʊ ''yi'lɛ: -Ka ɔ -nynɪ'a -Lago'ɔ 'nynɪ wɔn 'traamʊ, a 'wɔn'ɔ 'na-a 'bɔ. Wlu -ε 'kɔ ɔ kpʊn, -a'ba 'bε ε 'tɔ ti -le! LXVI 'ε dɪ koo a-a 'lɛ'ε? Lee -a 'ke 'tɔ nʊ'a? 'Le 'wa 'wee na: Wlu -nεε, ε kpʊn -ɔ'o. ɔ 'ke 'lbhε-ε ɔ 'ke 'mε mo'o. LXVII ʊn nʊ'a kaa, 'le ʊn 'ye ɔ ''yigbeyi san, ʊn 'ye ɔ -tʊtɔ ''yriwɔnna 'le ʊn-ʊ po 'nɔ -kpikpiin, ʊn-ʊ po 'ɔ 'kpɪ wɔn 'mʊ, ʊn-ʊ nʊ'o: LXVIII -ɪnmɔ *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pʊsɪn'a nyʊ, nyɔ-ɔ -po'a -a'a da a, ''si ɔ 'nynɪ!

**Piɛlɪ depo'o-o *Zezii ''yi
(Maakɪ 14:66-72; Luukɪ 22:56-62; 'Zaan 18:15-27)*

LXIX ʊn -nɪ'a *Zezii -zige -tunamʊ, *'Piɛlɪ -nɪ'e-e -bhla 'bho ''bhlegbo 'le lbhʊnʊnynaakpʊ -lue 'ye yi. ʊbʊ 'mʊn yi'a, ʊn 'ye-e 'Piɛlɪ li, ʊn 'nynɪ -ɔ li 'le ʊn na: -ɪnmɔ -naa, -ɪnmɔ -ke Galileeyi ʊn-ʊ 'la'a Zezii, -ɪnmɔ -ke ɔ-ɔ na'o. LXX 'Le ɔ 'ye 'bho nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho'a ''yigbeyi depo -nɪ, ɔ na: -Gbaa! 'ɪn se ɔ yibo. Dɪ a-a za'a -laa 'mʊ'a ''bhuo, 'ɪn se 'ε -lue komu yibo.

LXXI ɔ 'lɛ'ε -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho 'wɪʊ, ɔ 'ye 'bho 'gbewɔn ''yi mu. 'Nynaakpʊ -ɪrʊs nʊ'a -kaa, ʊn -ye 'nɔ 'bho-ε, ʊn 'ye nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -kaa ''yi'lɛ: Nyɔ -nɔɔ -ke Nazalɛɛtyi ʊn-ʊ 'la'a Zezii-i na-o'o. LXXII 'Le ɔ 'ye depo -ɪrɛε, ɔ na: 'ɪn-ɪ zɛε-o'o, nyɔ a-a ''si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo.

LXXIII ɔ -fɔ'ɔ -daan, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn 'nynɪ -ɔ li, ʊn na: -Ziadɪ mo'o, Zezii'a -nayi -ɪn ''du'o. Galileekoyi -ɪn ''du'o -ɪrɛε. -A'a -wluwlu 'tmʊs'o -amʊ. LXXIV 'Le ɔ na: -Bho 'ɪn ɔɛ sɪn, -Lago 'lbha 'ɪnmʊ! 'ɪn-ɪ zɛε-o'o. Nyɔ a-a ''si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo.

'Bho -gbaa -lue 'mʊ -sʊsɪn zɔo-o'o. LXXV -Yɔzɔaa! 'le 'Piɛlɪ 'ye 'gwɪtɪpopo ɔ na: ''Wii! Wlu Zezii -za 'ka 'mʊ, ɔ 'ye'a na: -Bhladɪ -sʊsɪn -ka zɔo, kpe tan -a 'ye 'ɪnmʊ ''yidepo -nɪ mʊ -tanyɪ 'le -ɪn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a ''si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo, wlu 'mʊnɛ, 'ε ''yri'a 'bɪ-ɪ 'wɪb'o -laa'a! ɔ popo'a wlu 'mʊnɛ 'gwɪtɪ 'le ɔ 'ye 'da, ɔ 'ye ''vi ngazeka.

XXVII

*Nyʊ 'kpa-a *Zezii *Pilaati wɔnyɪ
(Maakɪ 15:1; Luukɪ 23:1-2; 'Zaan 18:18-32)*

¹ A -gblee, zɔ zɪ'a, 'ε -drumasɪn 'le *'Zuifʊ'a -zigletumʊ ''we 'ye ''ɪru'gbʊs. *-Lago'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -ɪrʊs-ʊ -nɪ'a 'bho, 'ɪnɔ bhete'e gbo, 'le, -ka ʊn 'ka -nyna ʊn 'ka *Zezii 'lbha ɔ 'ke 'mε, ʊn 'ye 'na bhaga. ² ʊn 'gbʊs'a ''ɪru, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'le ʊn 'ye ʊ -kaa 'tmʊs: A sɔn ɔ! ʊn sɔn ɔ', 'Wlomeeyi -lue -ɔ -kɔ'ɔ 'wa 'bhɪkpa

un-v 'la'a *Pilaati, 'le o gbo un -ke un kpa'a Zezii 'le un 'ye o o -jeyi 'nyl.

*Zidaa'a 'mεmεε
(Kpli 1:18-19)*

III ε-βε -nco 'mne ti a, Zidaa -yo -po'a *Zezii 'pelv, o 'ye'a li un 'po-o Zezii dı 'kpi 'le un 'ke o 'lbha o 'ke 'mε ε, -pols 'kpi'kple 'no-o li 'le o 'ye netemoni'a -gwlv -lue 'yo -bue 'le *-Lago'c 'sragazamuklgbı -ke *Zuifv'a -zigletumv -lrsv gbo le -ya. IV 'Le o na: Nyv-o se'a 'nyinyinidı 'kpi'bhle, 'unco 'ın -po'o 'pelv. 'In 'nv-o 'nyinyinidı. U-bv nyv 'mnv na: -A'ba dı se 'bho -nı. -A'a 'bhuoka'a dı mo'o. V Un 'le'ε -kaa a, mōni -ke o yi'a, 'unı o 'vuto'o 'le *-Lago'c bubobhlegbo'a lisaabudu 'li 'le o 'ye mu, o 'ye 'o 'bhvo 'bhlu'ku -bluu 'zo -po, o 'ye 'mε. VI -Lago'c 'sragazamuklgbı 'te-ε mōni 'mnı ti 'le un na: 'Le -a'ba gba 'li, mōni -nı, nyv se 'bhεε o 'ke ı -Lago'c bubobhlegbo'a mōni 'kpi'bhete, 'ya mōnıtu 'mo-o nymōmōni. ('ε 'zo-o 'mo-o mōni un de'a nyv 'mv 'le un 'ke o 'lbha o 'ke 'mε). VII 'Wa 'se bhaga'o, 'le un 'ye mōni 'mnı 'mv'luo, 'bhlu'kpa'a -da lımayı cε'ε mε, un 'ye 'bhlu'kpa 'mne de, 'le un 'ye ε 'lıkpv'a zokogwlii 'mv nv. VIII -Nco -ke 'li -a -nı'a 'traamv, ε-βε mōni 'mnı'a dı un-v 'la'a 'bhlu'kpa 'mne nymokpaa. IX A -gblee, -Lago'c wlv'a 'mutizayi *Zelemii'a wlv o 'cnı'a 'le -Lagobogv 'li see, 'bho-o 'ε 'yri'a 'bı 'wlv -nı'o.

O na: Netemoni'a -gwlv -lue 'yo -bue, nyv-o -ke 'pelv-v 'bhε'ε 'yi, ε -zi'a lı 'wee wōn 'mōti, 'unı *Izrayεlı'komutols 'bhı'bhε -nı 'no 'yi. X Netemoni'a -gwlv -lue 'yo bue 'mnı, 'unı un po -nı 'no 'pelv. Leyamōni 'mnı, 'bhlu'kpa'a -da lımayı cε'ε mε, 'unı un de'e 'bhlu'kpa 'mne 'mv. 'Ka-a 'an -Koyı -Lago 'le'ε 'unmv 'yi 'le ı 'ke -nv-ε.

'Ka-a Zelemii 'le'o.

**Pilaati 'crε-ε *Zezii ti
(Maaki 15:2-5; Luuki 23:3-5; 'Zaan 18:33-38)*

XI A -gblee, nyv-v kpun'a *Zezii, un -ke o nyıi'a 'bho 'bhlu'kpayowli *Pilaati gbo, un -nyıa 'no-o 'bho Pilaati'a 'yigbeyı ti 'le o 'ye o ti'cre, o na: -Inmv 'mo-o *Zuifv'a 'bhlu'kpayowli'a? 'Le o na: -Ka -ın 'le'ε -laa 'tın, 'ka-a ı -nı'e 'mv. XII 'Bho wlv 'mne'ε 'kpi *-Lago'c 'sragazamuklgbı -ke 'Zuifv'a -zigletumv -lrsv-v -nı'a 'bho 'klv -o'v 'le un-v 'duu 'no dı 'kpi, o -see wōn -wlv. XIII 'Le Pilaati na: Zezii, nyv-v 'kla'a -laa -ınmv, -a'a 'kpidı un-v za'a 'mv, -a 'wın -ı 'bv, -ın se 'bhεε -ın 'ke -a'a nı lızıza? XIV O -see o 'dapo, o 'mu-o wōn bleyı! 'ε dı wōn ma'a Pilaati ti tenyı.

**Pilaati 'cε-ε *Zezii wlv 'kpiti o 'ke 'mε
(Maaki 15:6-15; Luuki 23:13-25; 'Zaan 18:39-19:16)*

XV 'Le zvıı'a klε 'li, -bho *Zuifv'a goklagba un-v 'la'a *Paaki nyıi, *Pilaati-ı 'sii-e -jiekoyı -lue ti. Nyv -yo 'wa 'wee cε'ε wōn 'kpiti, 'unco o-o 'sii'e ti. XVI ε-βε -zvıı -lue 'mne ti, o 'po-o nyv -lrsv -jie 'mv. U-bv nyv 'mnv'a 'klumv'a nyv -lue 'mo-o Balabaası. Nyv 'wee 'wōn-o 'o 'nyinyinikpli'a 'nyı 'bv. XVII Pilaati dede'e-e nyv 'wee -nı'a 'bho ti, o na: Yco a 'bo'v ti 'ın 'ke ti 'sii'a? Balabaası-ae -ale *Zezii un-v 'la'a *-Lago'c 'Bhozayı -o 'pvsvn'a nyv? XVIII O 'ka -kaa 'le, ε -se bhuhuyiti -ko, -εkedımaa, *Zuifv'a -klıgbı 'bhlee'e-e Zezii 'liti: 'ε dı un 'nyı 'o o -jeyı.

XIX Pilaati 'sri Zezii -ziple -tunamu 'le 'o 'nyno 'ye 'o wlu -jeyi po, un na: Nyukpasu 'mno, 'o -see 'nyinyinile nu. -Zian'a 'matu 'un sia-o'o 'le ya 'mu 'o di. 'E di -za 'o di won 'kpi! XX Pilaati dede'a -kaa nyu ti a, *-Lago'o 'sragazamuklghi -ke 'Zuifu'a -zigletumu -lruu-u -nt'a 'bho 'duu'o-o nyu won 'le un 'ke nu: 'Lbha Zezii 'o 'ke 'me! "Sii Balabaasu ti. XXI 'Le 'bhlukpayowli Pilaati 'ye u tidede -lree: Yoo a 'bo'o ti 'un 'ke ti 'sii'a? 'Le 'wa 'wee na: Balabaasu mo'o. XXII 'Le 'o na: Zezii un-u 'la'a -Lago'o 'Bhozayi -'o 'puun'a nyu, 'bho 'o damu, lee'e 'un 'ke nu'a? 'Le un 'ye -dalue "wo -nu, un na: 'o -ko-e 'bho nyuyirilbhaatu 'yri 'o 'ke 'me 'o, -'o -ke -me-o, 'o 'ke 'me 'o! XXIII 'Le 'o na: "Nyinyinidi'a 'ce ye'e -ke "bhuo 'o nu'a? Un 'ye -dalue "wo -nu teny -lree 'le un na: 'o -ko-e 'bho tu 'yri 'o 'ke 'me 'o, -'o -ke -me-o, 'o 'ke 'me 'o!

XXIV Pilaati 'ye'a li un -see 'o wlu 'woun, un-u 'wuwu'o 'muti, e -see 'bh'e yi, 'le 'o 'ye 'ni 'mu'luo 'le 'o 'ye kwa po 'bho nyu 'wee'a 'yigbeyi 'le 'o na: 'Le a 'ke nyukpasu -noo 'lbha 'o 'ke 'me e, 'un se 'le a'ba zagbu 'mnu 'li -nu. XXV 'Wa 'wee na: 'o 'mem'e "du -a'ba 'bhi -ke -a'ba 'nynuu'a 'nynuu'a 'lruyidi! XXVI Un 'le'e -kaa, 'le Pilaati 'ye Balabaasu ti 'sii, 'le 'o 'ye -kaa 'sroja 'tmu: A "seen Zezii 'le a -ke 'o 'ke mu, a 'ke 'o 'bho tu 'yri ko 'o 'ke 'me.

*"Sroja -dri'e-e *Zezii 'nyni
(Maaki 15:16-20; 'Zaan 19:2-3)*

XXVII *Pilaati ce'e *Zezii won 'kpiti "gamu, 'o "sroja -ke Zezii 'mu-o 'le 'bhlukpayowli 'mno'o -buduklagba 'li 'le un 'ye "sroja -lruu "we 'la, un 'ye 'o "lru'gbu. XXVIII Un -za'a-a Zezii 'o -banu 'mu 'le un 'ye 'o -vilobanazana 'mu -pa, XXIX 'le un 'ye "wi'a -kwloo lbha un 'ye 'o "lru de, 'le un 'ye 'le 'o -linakutagwlu -kootu "du 'le un 'ye 'bho 'o "yigbeyi 'kolri glu po, -ka nyu-o "du'a ka 'bho 'bhlukpayowli 'le un-u 'le'e -kaa: -lun! *Zuifu'a 'bhlukpayowli, -gwle 'mu "kogwleka! XXX 'Le un-u wonno 'o -tutro 'yri, 'le un-u po 'o -kootu 'mne "lru. XXXI 'Ka-a un 'cise 'no kplokplo 'le un 'ye 'o -vilobana 'mu -za 'le un 'ye 'o 'o "bhuo'a -banu 'mu -pa. Un -ke 'o 'ye 'le 'wlu 'le un -ke 'o 'ye mu un 'ke 'o 'bho tu 'yri ko.

*Nyu-u 'ko-o *Zezii 'bho nyuyirilbhaatu 'yri
(Maaki 15:21-32; Luuki 22:26-43; 'Zaan 19:17-27)*

XXXII A -gblee, un -ke *Zezii -nu munamu 'le un -ke nyu -lue 'ye 'gbu. 'o-bo nyu 'mno'o 'nynt 'mo-o Simoo. -Gwlu -lue un-u 'la'a Sileenu, 'le'a 'yiyi mo'o. 'Inno "sroja kpun'o -glaka, 'o 'ke Zezii'a 'yirilbhaatu 'mu'luo 'o 'ke e 'bhle, XXXIII 'le un -ke Zezii 'ye -da -lue nynt. 'Bho-o un-u 'la'a Gogotaa. 'E 'zo-o 'mo-o "lrukpaan. XXXIV Un nynt'a 'bho 'le un 'ye Zezii duven "nyt 'o 'ke 'na. Duven 'mne, "nynoomupokoku un-u 'la'a biili, 'unne un zizia ne'o. 'Inne un "nyt 'o 'o 'o 'ke 'na. 'o 'ye 'e won, 'o -see 'won 'o 'ke e 'na, XXXV 'le un 'ye 'o 'bho tu 'yri ko, un 'ye 'o -banu -nighi 'mu po, un 'ye 'o 'gble. XXXVI 'Le "sroja -nt'e 'bho, 'le un-u fuo 'no li. XXXVII 'Bho tu -ke 'yri un ko 'o, wlu-u 'cni-e'e 'bho 'o "lru gbo, 'unne mo-o: 'Innooko 'mo-o *Zuifu'a 'bhlukpayowli Zezii. -Ka 'o -nyna'a -e -ke di un nu'a un 'ke 'o 'lbha 'o 'ke 'me, wlu 'mnu, 'unnu 'tmu nu'e nyu. XXXVIII Un ko 'o 'bho tu 'yri a, un 'ko-o 'gbokobhlemu 'son 'bho tu -lru 'yri -lree. -Lue -nt 'le 'o -linasu gbo 'le -lue -nt'e 'o kumnasu gbo. XXXIX Nyu-u zi nt'a 'bho, un 'ye 'o li, un-u 'lu-o "lru 'yi 'le un-u 'jree no'o. XL Un na: -Eee! -Inno -naa, -un see -un 'ke -Lago'o

bubobhlegbo'a lisaabudu wa, 'wɪ tan ti -ɪn 'ke -lreenɛ po, nʊ! 'É dɪ, -bho -ɪn 'du -Lago'ɔ 'yu -ziaka a, 'wɪb 'bho tu 'yri -ɪn 'ke ti''si, -ɪn 'ke -a'a 'bhuo 'pʊʊn.

XXI -Ka -lue 'mno 'ka-a *-Lago'ɔ 'sragazamoklɪgbɪ-e *'ɔ gba'a yibomʊ -ke *Zuifʊ'a -zigletumʊ -lɾʊʊ-b 'cɪsɛ'ɛ Zezii 'le un na: XLII -Yʊ 'ma-a 'ɔ ''bhlimʊ, ɔ 'pʊʊn'o-o 'wa -dadudu, 'le, -ka ɔ 'ka -nyna ɔ 'ka 'ɔ ''bhuo 'pʊʊn, ɔ se 'na yibo! 'Innoʊʊnʊ ʊn-b 'la'a *Izrayɛɛl'a 'bhlɔkpayowliklagba, ɔ 'wɪb 'traamʊ 'bho tu 'yri ɔ 'ke ti''si -a 'ke ɔ li'ye 'le -a 'ke ɔ 'gwɪde! XLIII ɔ 'de-e -Lago'ɔ 'gwɪli 'le ɔ 'ye na: 'ɪnmʊ 'mo-o -Lago'ɔ 'yu, nʊ. 'É dɪ, -bho -Lago'ɔ zi 'ɔ dɪ -ziaka, -a -gbʊ 'bho, -bho ɔ 'ke ɔ 'traamʊ 'pʊʊn. XLIV A -gblee, 'gbokobhlemʊ 'sɔn ʊn kʊ'ɔ tui -lɾu 'yri 'bho 'ɔ ''tɾoli, ʊn-b ''jree nɔ-o'o -lɾɛɛ.

**Zezii'a 'mɛmɛɛ*

(Maaki 15:33-41; Luuki 23:44-49; 'Zaan 19:28-30)

XLV A -gblee, 'Yɾʊ -nɪ 'duu 'mʊ, -kuyre 'ye 'le 'bhlɔkpa'a 'wee ''kpi tikpʊn, ɛ 'ye 'jiazoɾʊkɪlagba('a 'yri tan) ''kpi bhla. XLVI ɛ zi'a -toope a, *Zezii nʊ'a kaa, ɔ ''wɔ-o'o 'le ɔ na: Elii, Elii, lema sabatanii? 'É 'zɔ-ɔ 'mo-o, 'an -tita -Lago, 'an -tita -Lago, koo -ɪn -nyna'a -ɪn 'ye 'ɪnmʊ 'yriɪjra'a? XLVII Nyʊ-b -nɪ'a 'bho, 'wa ''klumʊ'a nyʊ -lɾʊʊ 'wɔn -ɪ -nʊ 'bɔ ɔ, ʊn na: A po -lokui, ɔ-ɔ 'la-a -Lago'ɔ wɪu'a 'mutizayi, *Elii! XLVIII 'Bho -gbaa -lue 'mʊ 'wa ''klumʊ'a nyʊ -lue 'ye ple ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -fuu'a -tuto 'mʊ'luo, ɔ 'ye ɛ 'le -geponmʊ kʊ 'sma 'le ɔ 'ye ɛ -kɔʊtu 'yitisʊsan, ɔ 'ye yi, ɔ 'ye -kɔʊtu 'mɛɛ Zezii 'yi-to 'le ɔ 'ke -fuu'a -tuto 'mɛɛ 'mʊ'nyʊ ɔ 'ke 'na. XLIX 'Le nyʊ -lɾʊʊ na: A -nyna ti, -a 'ke 'tɔ 'bho -gbʊ, -bho Elii 'ke yi ɔ 'ke ɔ tu 'yri -za. L 'Le Zezii 'ye ''wɔ -lɾɛɛ 'le 'ɔ -fɪfɛ 'ye 'bho -cɛ.

LI A -gblee, 'le -Lago'ɔ bubobhlegbo'a lisaabudu 'li, -da -lue-e -nɪ'e 'le, nyʊ'ɔ pa 'le: 'yriɛklagba -lue-e beze'e 'bho 'ɛ wɔn 'yi, 'ɪnnɛ ''zize'e 'le 'yi. Zezii'a -fɪfɛ -cɛ'ɛ 'bho, ɛ-be 'yriɛ 'mɛɛ gwia 'mʊ -wa'a 'mʊ-ɛ -bhaooʊ! ɛ 'kpa'a-a -le yayi ɛ 'ye 'zɔ 'dre, 'le 'bhlɔkpa 'ye -tɾɛ, tɾɪ'a -dadudu 'ye 'mʊ-wa. LII Zokoe kati'e-e wɔn 'le -Lago'ɔ nyʊ'a -dadudu-u 'mɛ'ɛ 'ye glu -sɔ. LIII A -gblee, ʊn 'da'a zokoe 'li, Zezii -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a ''klumʊ, ɔ -nɪ'a ti -lɾɛɛ, 'le Zelizalɛɛmʊ, -gwɪɔ -Lago -za'a 'bho, ʊn 'ye 'bho 'ɛ 'li pa 'le nyʊ 'wee 'ye ʊ 'ye.

LIV ''Sroja'a -klagba -ke 'ɔ ''sroja-a fuo'a Zezii li 'ye-e 'bhlɔkpa'a -tɾɛna -ke lɪ 'wee zi'a 'bho. ʊn 'ye'a -kaa 'ya da, -stanyɪ 'lɪbʊ ʊ'o tenyɪ 'le ʊn na: Nyʊ -nɔʊ, -Lago'ɔ 'yu mo'o -ziaka.

LV 'Nynʊkpakpɪ'a -dadudu-u -nɪ'e 'bho -lɾɛɛ. ʊn -nyna'a 'le-e nya ti 'le ʊn-b 'yɾa'a 'le. ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mʊ, -nɔʊ -ke ti Zezii -nɪ'a -bhla 'le Galileebhlɔkpa ''kpi, ʊn -ke ɔ-ɔ na'o 'le ʊn-b pi'e 'ɔ lililɪ. LVI 'Wa ''klumʊ 'nynaakpʊ -lue ʊn-b 'la'a Malii -b -sɔ'ɔ -gwɪɔ ʊn-b 'la'a Madalaa-e Malii -b 'ma-a Zaaki -ke 'Zizɛɛfʊ'a 'lotʊ -ke Zebedee'a 'yɾɛtɪ'a 'lotʊ, 'le-e ʊn -nɪ'o.

**Zizɛɛfʊ nmaze'e-e *Zezii ti*

(Maaki 15:42-47; Luuki 23:50-56; 'Zaan 19:38-42)

LVII A -gblee, zɔ -ke ti *Zezii 'mɛ'ɛ, 'ɛ ''jiazo nyni'a 'le 'gagayi -lue ʊn-b 'la'a *Zizɛɛfʊ, ɔ 'ye 'bho 'ɔ ''ku'a da yi. ʊbʊ 'mno, -gwɪɔ ʊn-b 'la'a Alimatee, 'le'a ''yiyi mo'o 'le ɔ -ke Zezii-i na'o -lɾɛɛ. LVIII ʊbʊ 'mno, 'ɪnnʊ mu'o 'le *Pilaati gbo. ɔ -yɛ 'nɔ 'le a, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa libhade: 'ɪnmʊ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn 'ke Zezii'a ''ku'a dɪ mu. ɔ na: Mu -ɪn 'ke Zezii'a ''ku

'mu'luo. LIX ɔ mu'a, ɔ 'luo 'no-ɔ 'mu, ɔ 'ye ''ku ''yrieplulre li'fifian, LX 'le ɔ 'ye ε tinmaze. ɔ zokolre un ce'ε 'le tri 'li, -ka -buduyu, 'le-e ɔ 'du ɔ'o, ɔ 'ye sukpuamuaklagba -lue tiklikpe, ɔ 'ye 'bho ka, ɔ 'ye mu. LXI ɔ -ni ɔ tinmazenamu, Madalaa'a *Malii -ke *Malii -lruv -ni'e 'bho-ε, un-v 'de-e 'bho zoko wɔnyi ti -daan 'le un 'ye 'bho 'wlv.

*"Sroja -fuo'o-o *Zezii'a zoko li*

LXII *'Zuifv'a lifoɔɔ nyini'a, *-Lago'ɔ 'sragazamuklɔgbɔ -ke *Falizieεn 'we mu-o'o un 'ye *Pilaatu -ye 'le un na: LXIII -A'ba -Kɔyi, -a yi-o'o -a 'ke -inmv 'tmuv. -Gblee, sinbhleyi 'mnɔ, -a -see 'ɔ wlu gbo'mate. -Da, ɔ -ni'a ti, ɔ nu 'ko-o 'bho 'ɔ 'mewɔ tan'a ɔ ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mu'a di, LXIV 'tmuv -a'a 'sroja un 'ke 'ɔ zoko li-fuo 'le ε 'ke 'wɔ 'mnɔ ''kpi bhla, 'le *'ɔ -namv -kaa yi, un -kaa 'ɔ ''ku ''yri, un -kaa: *Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu, nu. -Bho ε -se -mnεε ε, ''lemnɔ, 'ε sintu-u 'ye-e ti-wa -mv, 'le, -ye ɔ nu 'ka a ɔbo 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyv, ε 'ke ε 'mu-zi. LXV ɔ na: 'Sroja 'ka-a, un 'ke 'ɔ zoko li-fuo. A mu! -Ka a 'bhεε'ε 'le a 'ke -kaa zoko 'yrili''du, a nu -kaa -ka -zegeka! LXVI Un mu'a, un nyini'a bho zoko'a da, sukpuamuaklagba -ε -te'a 'bho zokobhie wɔnyi, 'inne un sisan'a 'bho ti, un tri'e 'ε wɔnyi 'le un 'ye 'bho ''sroja sie. 'Ka-a un ''du'o zoko 'mne 'yrili.

XXVIII

**Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu*

(Maaku 16:1-10; Luuku 24:1-12; 'Zaan 20:1-10)

I A -gblee, *'Zuifv'a lifoɔɔ zi'a a, 'ε zɔbhibhi 'mu, Malii 'sɔn 'mnv -v 'mu-o 'bho *Zezii'a zoko'a da 'yenamv. II Un -ni 'bho nyninamv 'le 'bhlɔkpa 'ye -tre tenyɔ, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue 'ye 'le yaku 'li 'wlv, ɔ 'ye 'dre, 'le, sukpuamuaklagba-a -ni'a 'bho zokowon ''yi, ɔ 'ye ε tiklikpe 'le ɔ 'ye 'bho 'ε ''kpi -zi, ɔ 'ye ti-de. III ɔ -ni'e-e ngaa -ka ''ni 'wla'a 'yri ya, 'le 'ɔ -banɔ ''plu'o ''buu! IV ''Sroja-a fuo'a 'ɔ zokowɔn, un 'ye 'ɔ li a, -sianyɔ -ke ''bhuv 'lbhv 'v a, ε titre 'nu-v li 'le 'wa nmi 'ye ''yicεε.

V -Lago gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ na: A-bv 'nynvɔkpakrɔ -yuv, -sianyɔ'a 'lbha amv -le! Zezii un kɔ'ɔ 'bho tu ''yri, -ka a-a 'bɔ 'ɔ ti, 'un yibo nɔ-o'o. VI -Ka ɔ 'le'ε, -Lago -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'memv'a ''klumv, ɔ -ni'e-e ti -lreε: 'ε di ɔ se 'nɔɔ -ni. A yi, -da ɔ 'pε 'ka ti, a 'ke 'bho 'ye. VII A mu -susueyi, a 'ke *'ɔ -namv wlu kpa. ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'memv'a ''klumv, ɔ 'ye ti-nɔ -lreε. ɔ 'zi-e 'le Galilee, 'le-e a 'ke ɔ -ye. Lε 'un 'ke amv -bodɔ 'mu-za, 'inne 'ka-a!

VIII U-bv 'nynvɔkpakrɔ 'mnv nu'a -kaa, un 'bhle pleplea, 'le un 'ye 'le zokowɔn ''yi 'wlv. 'Bubvɔaklagba -ke -sianyɔ ''yi 'v 'mu 'le un-v mu'o Zezii'a -namv wlu kpanamv.

IX Un -ni munamv 'le Zezii-i yi'e 'le 'wa nya. ɔ -ke un 'gbuv'a, ɔ na: 'Inmv 'ye'e amv! 'Le un 'ye ɔ linyini, un 'ye 'ɔ bhɔ tikpɔn, un 'ye ɔ bubɔ.

X Un nu'a -kaa a, 'le Zezii na: -Sianyɔ'a 'lbha amv -le! A mu, a 'ke 'an 'lotv'a ''nynuu wlu kpa un 'ke Galilee mu, 'le-e un-v 'ye 'inmv -ye mv.

"Sroja'a -zazadi

XI A -gblee, 'nynvɔkpakrɔ -ni'a wlu kpanamv munamv, un -ni -jeyi, 'le ''srojatɔlv fuo'a 'ɔ zoko li 'ye Zelizalεεmvgwlv 'mu mu, un 'ye *-Lago'ɔ 'sragazamuklɔgbɔ wlu kpa. Lε-ε zi'a 'bho 'wee, un 'ye 'ε kuna po.

XII -Lago'ɔ 'sragazamoklɪgbɪ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn -ke *'Zuifv'a -zigletumʊ -
 lruʊ 'ye ''lru'gbʊʊ, ʊn 'ye wlu 'mʊ'bhɛɛ, ʊn 'ye ''sroja mɔni ''nyɪ. XIII 'Le
 ʊn na: -Bho a mu, a na: -A -nɪ 'mʊnamʊ *Zezii'a -namʊ 'ye yi, ʊn 'ye
 'ɔ ''ku ''yri ''matʊ. XIV -Bho 'bhlɔkpayowli 'wɪn ɪ 'bɔ, lɛ -a 'ka nʊ -a
 'ke ɔ 'gate a, 'le -a 'ke amʊ dɪ ''kpi -za, -a yibo nɛ-o'o. XV ''Sroja 'mʊʊ
 ''luo'o-o mɔni 'mʊ. ʊn mu'a, wɔnmʊpowlu 'mɛɛ 'tɪn, 'ɪnnɛ ʊn kpa'o.
 'Wa ''dɪ 'mɪnɪ, 'ɪnnɪ -wa'a 'le 'Zuifv'a ''klumʊ ti 'le ɛ 'ye -zɪan ''kpi bhla.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ ''bhuo *'ɔ -namʊ ''yi*

(Maaki 16:14-18; Luuki 24:36-49; 'Zaan 20:19-23; Kpli 1:6-8)

XVI I zi'a -kaa 'wee a, 'le, 'bho -gɔgɔ -ke ''kpi *Zezii -tɔ'ɔ *'ɔ -namʊ
 -bue 'yʊɛ -lue, ʊn 'ye 'bho mu. XVII 'Bho-o ʊn -yɛ nɔ'o. ʊn 'ye 'ɔ ɔ,
 ʊn bʊbɔ nɔ-o'o. 'Le, nyʊtɔlʊ -nɪ'a 'le 'wa ''klumʊ, 'wa -pɔlʊ-ʊ 'kɔlʊ'o.
 XVIII ɔ 'nyɪnɪ -ʊ li 'le ɔ na: 'ɪn 'bhle-e wɔnkue 'wee 'le yaku 'li -ke 'nɔɔ
 'bhlɔkpa ''yi. XIX A mu, a kpa 'an ''dɪzɪgɪ 'le 'bhlɔkɪ 'wee ''kpi 'le a 'ke
 nyunyʊ *'an -namʊ 'mʊ nʊ. A *batizee nʊ 'le 'an -tɪta -Lago-e 'ɪnmɔ
 'ɔ ''yʊ -ke *'ɔ Lisaazuzu'a 'nyɪnɪ 'mʊ. XX 'Le 'an ''dɪzɪgɪ 'wee 'ɪn-ɪ sie'a
 amʊ li a, a 'ke ʊ 'ya 'bhoduɛɛ -tɔ. A yibo na 'ɪn -ke a-a na'o ''kɔmʊkɔmʊ
 'le 'kmʊ 'mʊ'a ''yitiinɔɔ 'ke nyɪnɪ! -Bho ɛ nyɪnɪ a, -nɔɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho, 'ɪn
 -ke a-a 'ye-e -de -mʊ ''kɔmʊ. 'ɛ lɛtu -see ''tiinamʊ 'bhle yi 'bho le. 'Ka-a
 Zezii 'lɛ'o.

Zeziia 'dızıgı MAAKI -za'a 'mu

Wludie po'a nyo 'bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagı 'li.

Zeziia tinɛ -ke ɔ -tɔtɔl'a "kpidı Maaki-ı za'a 'mu. ɔ-ɔ 'nu-o na ɔ-bo Zezii 'mno-ɔ 'mo-o -Lago'ɔ 'yu, 'le ɔ 'bhle'e wɔnkue 'bho le'o le 'kpi. -Ka ɔ 'mɛ'ɛ 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ, ɔ 'ye'a ti-nı -lɛɛ, 'inne -tɔ'ɔ nyo -ka ɛ 'du'a -ziadı. Nyo'o nyo, -bho ɔ "du 'Zuifo o, -bho ɔ -se 'Zuifo o, ı-bı 'dızıgı 'mni-ı 'mo-o ɔ "ıyibhɛl.

'Zaan Batiisi 'kpa-a -Lagowlu (Matiee 3:1-12; Luuki 3:1-18; 'Zaan 1:19-28)

I "Dızıgı-ı 'cni-ɛ'ɛ 'no'ɔ 'bɔgv 'li, -Lago'ɔ 'yu un-ı 'la'a *Zeziia *Kliisi, ɔ dı ı-ı za'a 'mu. II-III Zezii Kliisi -ke nyukpasu -lue un-ı 'la'a *Zaan, -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi -lue un-ı 'la'a *Ezayii, -da ɔ -nı'a 'no'ɔ 'kmu 'mu see, 'wa dı ɔ 'cni'a 'le -Lago'ɔ 'bɔgv 'li, 'nnı 'ka-a, 'le ɔ na: -Kaa -Lago 'le'o: Po -lokui, 'an wlukpayi 'un-ı lbho'o 'le -a'a nya, 'le ɔ 'ke -a'a -jɔlv po, 'le, wlu ɔ-ɔ 'ye'a 'mu-za mu a, ɛ 'ke nyunyu'a -pɔlv 'zɔ nmaze.

A -gblee, -kaa ɔ 'le'ɛ -kaa -lɛɛ: Nyo -lue-e -nı'e 'le "musa "kpi, 'inne po'o weze 'le ɔ na: A -za 'le a'ba -pɔlv 'zɔ nyanı, a'ba -Koyi -nı'e-e yinamu.

IV A -gblee, -ka Ezayii 'le 'ka see, 'ka-a 'Zaan -nı'e 'le "musa "kpi, ɔ-ɔ *batizee'e nyo, ɔ-ɔ po'o weze, 'le ɔ-ɔ 'tmu'o -kaa nyo: A yibo a'ba "nyinyinidi 'yi 'le a 'ke -Lago gbo "bhiti 'ın 'ke amı batizee, "lemnı -Lago'ɔ 'bhɔ-ɔ a'ba "nyinyinidi'a dı. 'Kla 'mno ɔ, 'ka-a 'Zaan-a po'o weze, V 'le Zelizalɛmɔgwlo 'mu'a nyo -ke Zideebhlɔkpa "kpi'a nyo -lrıv'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodi 'le un-ı za'a 'wa "nyinyinidi 'mu 'bho nyo 'wee'a "yigbeyi, 'le ɔ-ɔ batizee 'nu 'le "nıgılv -lue un-ı 'la'a Zudeen ko. VI Nmi un-ı 'la'a *-nyomɛɛ'ɛ nani un lbha'a a, 'ɛ -bana 'Zaan -pa'a 'mu 'le ɔ -bhla'a nmiku'a "betı 'pli 'mu, -kpakrı ɔ-ɔ li'o 'le ɔ-ɔ bhe'ɛ lv. Kpli ɔ -nı'a ti a, 'inne -Lagowlu'a 'mɔtizamɔtɔlv -nı'e ti -benyı. VII A -gblee, ı-bı nyo 'mnu, -kaa ɔ-ɔ 'lv 'ı -kaa "yi: Nyo -lue-e -nı'e 'le 'an lemı, ɔ-ɔ yi-o'o. ɔ 'ku-o wɔn, ɔ 'ye 'ınmu -zi. 'In se 'bhɛɛ 'ın 'ke ɔ 'geyikpaankrıan'a "bhuo "du. VIII "Ni 'mna-a batizee nı'e amı, ɔ-bo, *-Lago'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ 'ye amı 'mu -po mu, 'le ɔ 'ke amı 'mu 'yi.

**'Zaan Batiisi *batizee'e-e *Zeziia 'le "nyinyinidi'a tiyayi 'ye Zeziia ti'dın (Matiee 3:13-4:11; Luuki 3:21-22; 4:1-13)*

IX ı-bı 'wı 'mni 'li, *Zeziia -so'ɔ-ɔ Galileebhlɔkpa "kpi'a -gwlo -lue un-ı 'la'a Nazalɛti, 'le ɔ 'ye *Zaan gbo mu 'le 'Zaan 'ye ɔ Zudeen ko *batizee -nı. X -Da Zeziia -so'ɔ "nuko, 'bho -gbaa -lue 'mu, ɔ 'ye-e yaku li, ɛ 'ye wɔn kati 'le *Lisaazuzu 'ye ɔ "kpi'dree -ka 'gbolɛ. XI Wlu-u 'wlv'a 'le yaku 'li ɔ 'wɔn'ɔ 'bo, -kaa ɛ 'le'ɛ -kaa: -Inmɔ 'mo-o 'an "yu'a 'de -lue -ke dı 'ın -kma'a. 'Le -ın 'mu 'ın po'o 'an 'bıbvı'a 'wee.

XII 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mu -Lago'ɔ Lisaazuzu -kpa -nı'e-e ɔ -pɔlv 'le "musa "kpi 'le ɔ 'ye 'le mu. XIII ɔ nu 'le 'wı'a -gwlı 'sɔn, 'le-e "nyinyinidi'a tiyayi un-ı 'la'a *Sataan 'dın -nı 'no ti ɛ 'ke ɔ "nyinyinidi wɔnpı 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. 'Le 'kwla 'zɔ'ɔ nmi'a "klumu ɔ -nı'o 'le -Lago gbo'a -dalbhomu-ı kpa no'o.

**Zezii -ke *'o -namv o -za'a 'bho
(Matiee 4:12-22; Luuki 4:14-15; 5:1-11)*

XIV I zi'a -kaa a, *Zezii -so'v 'mv-ε, o 'ye Galilee mu. (-Da un po'a *'Zaan -jie 'mv, 'bho-o o -mu -ni'o.) 'Le 'mno o, 'le-e o -za -ni'e 'dizigi-ι 'wlv'a 'le -Lago gbo 'mv. XV -Kaa o-o 'le'ε -kaa: -Noo -Lago "du 'ka, ε nyini-o'o. 'O nyv'a -koko'o "koo'v-o gbo. A yibo a'ba 'nyinyinidi 'yi 'le a 'ke o gbo "bhiti, a 'ke kpli 'yizizia 'le a 'ke 'o "dizigi 'gwlide, a 'ke ι 'woon!

XVI -Da o -ni'a Galilee'a -badaklagba wonli -nanamv a, 'bho-o o 'yee'e 'nizemv 'son. 'Lotv'a 'nynuu mo'o, 'wa 'nyni-ι 'mo-o Simoo -ke Andree. Un-v "vuto-o -dada 'le -bada ko, XVII 'le o 'ye v 'la 'le o na: A yi, -a 'ke mu, 'un -ke a 'ke -na. -Ka a'ba -dada-a jri'a zmi a, a 'ke -kaa nyunyu jri 'le un 'ke yi, un 'ke -Lago'v nu "du. XVIII 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mv un sie'e 'wa "nizeli'a kle 'le un -ke o 'ye mu. 'Bho 'mno o, 'bho-o un 'luo'o 'v 'bunε 'mv 'le un -ke o 'ye -da 'wee mu. XIX O nyini'a -kaa 'bho nya ti -se ε, o -ye'ε-ε 'lotv'a 'nynuu 'son. 'Wa 'nyni-ι 'mo-o Zaaki -ke *'Zaan. Ubv-e 'wa -tita un-v 'la'a Zebedee -ke 'v lbhuvumv, un -ni'e-e 'le 'wa golv 'li 'le un-v nmaze'e 'wa -dadi. XX 'Bho-o Zezii -nyna'a ti 'le o na 'lotv'a "nynuu 'son 'mnv -bodi: A yi. O 'lv 'v a, un 'sie-e 'wa -tita -ke 'v lbhuvumv "we 'le golv 'li 'le un -ke o 'ye mu.

*'Bho Kapenayimv *Zezii 'nu-o "nyinyinidi'a -zuzu "we ti
(Luuki 4:31-37)*

XXI *Zezii -ke *'o -namv mu'a a, un 'nyni-e -gwlo -lue 'mv. 'Bho-o 'mo-o Kapenayimv. *'Zuifu'a lifozo, Zezii pa'a 'le-e *-Lagowlu'a 'lictaanbudu 'li 'le o-o to'v nyv. XXII 'O -to'vso o-o to'v o, 'unne -ma'a nyv-v po 'v -lokui wonti, -ekedumaa, 'v -to nyv *-Lago'v gba'a yibomv'a ka. -Bho obo -ka to, o-o wlu-o'o 'le wonkue 'mv.

XXIII A -gblee, un -ka 'le-e gbv, nyukpasu -lue-e 'bhle'a 'nyinyinidi'a -zuzu 'mv, o 'pa-a 'le 'wa "klumv. XXIV O nu'a -kaa, o "wo-o'o 'le o na, Nazaleetikoyi Zezii, leedu -a -ke -in 'bhle? -In yi-o'o -in 'ke -amv ti-za'a? -A yibo'o-o nyunyo'v -yo -in "du'a. -In 'mo-o -Lago'v "yu -lue o -za'a 'bho 'le o lbho'a. XXV O 'le'ε -kaa a, 'le Zezii 'ye -wlu "yikmaka 'le o na: "Nyinyinidi'a -zuzu, "mu won, 'do o 'mv! XXVI A -gblee, 'nyinyinidi'a -zuzu nu'a -kaa, ε -dre -ni'e-e nyv 'mno ti 'le ε-be -zuzu 'mne 'ye "plan 'le ε 'ye o 'mv 'da. XXVII -Ka -ke "bhuv -to'o "maa'a nyv-v 'ye'a 'ε da, -gba, -sianyι kpun -v'o 'le un-v dede'e -dede -kaa ti: Lee 'ka-a'a? Wlu -nεε, ε-ε 'mo-o -to'voolre -ε -ke wonkue -na'a! 'O wonkue 'mne'ε di, 'nyinyinidi'a -zuzu "we'a "bhi-i "du'o 'bho 'v wlu! XXVIII 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mv Zezii'a 'nyni -wa'a-a 'le Galilee'a 'bhlvkpa "kpi ti.

**Zezii 'pvun'o-o "gwizimv'a -dadudu
(Matiee 8:14-17; Luuki 4:38-41)*

XXIX *Zezii 'ka 'le *-Lagowlu'a 'lictaanbudu 'li 'da, *'o -namv Simoo-e, Andree-e, Zaaki -ke *'Zaan -ke o -na'o, 'le un 'ye 'le Simoo -ke Andree "bhlibhlegbo mu. XXX Un -ka 'bho-o nyini, yakali-ι 'lbha-a Simoo'v 'nyno'v 'lotv, un 'pe-ε 'bho 'wa "kpimvule "kpi ti. Nyv 'ye'a Zezii "yri, 'bho-o un -nyna'a ti, un 'ye o 'wa di 'tmuv. XXXI A -gblee, o nyini 'v li a, o 'kpun-o 'wa sv, o 'ye v gbode, un 'ye 'mv-so, un 'ye ti-nyna, un 'pun-o'o, 'le un 'ye mu 'le un 'ye v-bee lilia "nyi.

XXXII "Jiazoo nyini'a, -da 'yrv 'ga'a ti a, nyv-v 'bhle'a 'nyinyinidi'a -zuzu "we 'mv, gwlo 'mne 'mv'a nyv 'bhle -v'o, un -ke "gwizimv "we -lvv,

'le un -ke un-u yi'e -budu -ke 'li Zezii -nɔ'a. XXXIII Nyu'a kle -gwe'ε-ε ti 'le un 'ye 'bho 'ε wɔn 'yi 'gbu. XXXIV ɔ 'pɔn'o-o "gwizim'u-a -dadudu, ɔ -za'a-a nyu "nyinyinidi'a -zuzu'a -dadudu 'mu, 'le ɔ 'ye "nyinyinidi'a -zuzu 'mni tinu. I -kaa nu na: -Inmɔ 'mo-o -Lago'ɔ 'yu'a di, 'ɔ 'wɔn'ɔ ɪ 'ke -wlu, -ekedɪmaa, ɪ yibo nɔ-o'o.

**Zezii 'kpa-a 'le Galilee -Lagowlu (Luuki 4:42-44)*

XXXV Zɔbhibhi 'mu, *Zezii -sɔ'ɔ 'mu-ε, ɔ 'ye -budu 'li 'da, ɔ 'ye gwlo le po. ɔ nyini'a -dagbe ce'ε kɔ, 'bho-o ɔ -po -nɔ'e *-Lago wɔn gbo. XXXVI-XXXVII Simɔɔ -ke 'ɔ -namu -lɔu -sɔ'ɔ "nynɔɔ 'mu, un 'mu ɔ tibɔnamu. Un 'ye 'ɔ ɔ, un na: -Gblee, -inmɔ nyu 'wee 'bɔ'ɔ ti. XXXVIII 'Le ɔ na: -A mu "setida, 'le -gwle -lɔu 'mu, 'n 'ke 'le -Lago'ɔ wlu 'mu-za -nɔ mo'o -lɔε. 'E di 'n yi'e 'nɔɔ 'kmu 'mu. XXXIX 'Le ɔ -ke un 'ye mu, ɔ -ke un-u ple'e Galilee'a 'bhlokpa 'wee "kpi ti, ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyu 'le 'wa *-Lagowlu'a 'licɪaanbidi 'li, 'le ɔ-ɔ nu'o nyu 'mu "nyinyinidi'a -zuzu "we ti.

**Zezii 'pɔn'o-o *lalɔlibhleyi -lue (Matiee 8:1-4; Luuki 5:12-16)*

XL Zɔ -lue 'zɔ ɔ, *lalɔlibhleyi -lue 'yi-e *Zezii -bodɔ 'le ɔ 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po 'le ɔ na: 'Inmɔ bhade -unmu li, 'n yi-o'o -n 'ke 'inmu 'pɔn. XLI ɔ ngaze nu'a -kaa, ε 'lbha-a Zezii 'le ɔ 'ye sɔ sɔ, ɔ 'ye ɔ li'tu 'le ɔ na: XLII Kɪn, 'n 'wɔn-o'o, 'pɔn. 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mu ɔ lalɔ 'bhɔ-o'o, ɔ 'pɔn-o'o, XLIII-XLIV 'le Zezii 'ye ɔ 'tmɔ 'le ɔ na: Po -lokui, -bho -nɔ mu a, nyu'ɔ 'wɔn 'ya "di 'bɔ -le! Mu 'le *-Lago'ɔ 'sragazayi gbo, -ka -nɔ -nɔ'a, -n 'ke ɔ 'na "yi-tɔ, *'sraga -ke di *Moyiizɪ -za 'ka 'mu a, ɔ 'ke ε -za -a'a di, -ka -nɔ 'pɔn'a a, nyu'a kle 'ke ɪ yibo. XLV A -gblee, ɔɔ mu'a a, ɔ -see "di 'mni wɔnti-de. -Bho doo ɔ nyini ti, di-ɪ bhlo 'ɔ "kpi, ɔ-ɔ 'zɪ -ɪ nyu -bodɔ 'mu. 'E di Zezii 'se 'bhεε ɔ 'ke gwlo pa, ɔ 'ke 'ɔ "bhuo nyu "yi-tɔ. 'E -gwlo ɔ po'o le, 'bɪ -ke 'mu nyunu se'a -de, 'le ɔ 'ye 'le mu. ε -nɔ'a -kaa a, nyu-u 'wlu-o -bhla gwle "kpiti 'le un-u ye 'nɔ 'le.

II

**Zezii 'pɔn'o-o -klɔklɔyi -lue (Matiee 9:1-18; Luuki 5:17-26)*

I-II 'Wɪ -lɔu gɔ zi'a, *Zezii 'yi-e Kapenayiimu le. Un 'wɔn'ɔ 'ɔ "di 'bɔ ɔ, nyu'a -dadudu "gbu-o ti, -budu -ke 'li ɔ -nɔ'a, un 'ye 'le yi, un 'ye 'le 'gbu. 'Bɪ -lue 'tɪn se 'le -nɔ, 'bho "piemu -buduwɔn 'yi'a "bhuo -lɔε 'le Zezii-i tɔ 'nu -Lagowlu.

III -Da ɔ -nɔ 'u -tɔnamu a, nyu -lɔu-u -nɔ'a yinamu 'le 'wa "klumu nyu nyiε-ε 'bhle'e -klɔklɔyi -lue, 'tɔnɔ un-u yɔ ɔ'o. IV Nyu'a "yidiedɪ, -ka un 'ka -nyina un 'ke ɔ Zezii "yi-tɔ, un se 'na 'bhle. A -gblee, un -ke ɔ 'ya-a 'le -budu "kpi, 'ε -da Zezii -nɔ'a, 'bho-o un ce'ε wɔn, -klɔklɔyi 'mno-ɔ 'pe'ε 'bho 'ɔ "kpitipele "kpi ti, un 'ye ɔ "bhlukui gbo -yi -nɔ, un 'ye ɔ 'bho Zezii'a "yigbeyi "sii. V -Ka nyu 'mnu de 'ɔ "gwli, ɔ 'ye'a 'na li a, 'le ɔ 'ye -kaa -klɔklɔyi 'yi'le. 'An 'yu, -a'a "nyinyinidi -gwe'ε-ε 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi ti.

VI ɔ 'le'ε -kaa a, *-Lago'ɔ gba'a yibomu -de'a 'bho ti, -u 'ye'a 'ε da, un -u 'wlu-o -kaa 'le 'wa -pɔlu 'zɔ: VII Lee -ke di 'tɔnɔnɔ -nɔ-ɔ wlu'o -kaa

'le ɔ-ɔ nyini'e -Lago'ɔ 'nyini wɔn'ɔ? 'Bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ
 -ɔ 'ke nyo'ɔ 'nyinyinidi'a dɪ 'bhɔ, -bho ɛ -se -Lago -nɪ -lue? VIII Zezii
 yibo'o-o ɛ ɔn-ɔ popo'a 'gwɔlti see, 'le ɔ na: Leedi a'ba -naagi -ni'e
 -kaa'a? IX-XI 'In 'bhɛɛ'o 'in 'ke amɔ -to na 'in 'bhle-e wɔnkue 'le 'in
 'ke nyo -bodi nu, na: -A'a 'nyinyinidi -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi ti.
 -Bho 'in nu nyo -nɔɔ -bodi, na: -So 'mu, 'luo -a'a 'kpitipele 'mu, -in
 'ke -na, 'le ɔ 'ke ɛ nu, 'inne 'ke -to -ka 'in 'bhle'a wɔnkue 'le 'in 'ke
 nyo -bodi nu, na: -A'a 'nyinyinidi -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi ti. 'In
 'yɔbha-o'o a 'ke ɪ yibo -ka 'inmɔ *Nyunyo'ɔ 'Yu 'bhle'a wɔnkue 'nɔɔ
 'bhɔkpa 'kpi, 'in 'ke nyɔ'a 'nyinyinidi'a dɪ 'bhɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi.
 ɔ 'le'ɛ -kaa a, 'le ɔ na -klɔkloyi -bodi: -So 'mu, 'luo -a'a 'kpitipele 'mu,
 -in 'ke -in 'bhli nu.

XII -Da nyɔ'a kle -ni'a 'bho poponamu a, 'bho -gbaa -lue 'mne 'mu, ɔ
 -so'ɔ 'mu-ɛ, ɔ 'ye 'ɔ 'kpitipele 'mu'luo, ɔ 'ye mu. Un 'ye'a -kaa li 'sɛɛ,
 wɔn 'ma-a 'wa kle ti 'le ɔn-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyini 'yi, ɔn-ɔ nu'o: -A
 -see -bhla -yɛɛ -mne'ɛ letu 'ye ke!

**Zezii 'la-a *Levii ɔ -ke ɔ 'ke -na
 (Matiee 9:9-13; Luuki 5:27-32)*

XIII Dɪ'a kle zi'a -kaa a, *Zezii 'mu-o 'le Galilee'a -badaklagba wonli
 le, 'le nyɔ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodi 'le ɔ-ɔ to nu'o. XIV 'Wɪ -lue 'li, ɔ -ni'a
 zinamu, ɔ 'ye-e *lapoozayi -lue ɔn-ɔ 'la'a *Levii. 'ɔ -tɪta'a 'nyini-ɪ 'mo-o
 Altfee, ɔ -de'e-e -budu -lue 'li ti. 'Bho-o ɔ-ɔ za ni'e zikamu moni 'lrumu.
 Zezii na: Yi 'inmu 'bi, 'in -ke -in 'ke -na. Levii -so'ɔ 'mu-ɛ ɔ -ke ɔ 'ye
 mu.

XV Zo -lue 'zo, Zezii 'mu-o 'bho Levii 'bhli linamu. Lapoozamu
 'we -ke nyɔ -lrɔɔ *Zuifu'a 'plan ɔn-ɔ 'la'a *Falizieɛn-ɛ zre ni'a
 'nyinyinikli'a numu 'yi -ni'e-e 'le -budu 'li. ɛ -se bhuhuyiti -
 kaabonyɔ -ni 'bho -ko, ɔbu 'mnu'a -dadudu -ke Zezii -na'o -lrɛɛ. Un
 -ke *'ɔ -namɔzɪgti bhete'e-e gbo 'le ɔn -ke ɔ-ɔ li ni'e -dalue. XVI *-Lago'ɔ
 gba'a yibomu -lrɔɔ -gbɪ -ni'a 'bho -ɔ 'ma-a ɔ-bɔ Falizieɛn, ɔn 'ye'a Zezii,
 ɔ -ke ɔ-bɔ nyɔ 'mnu, ɔn-ɔ zre'ɛ 'nyinyinikli'a numu 'yi-i li ni'a -dalue
 a, 'bho-o ɔn dede -ni'e -kaa 'ɔ -namu ti: Leedi ɔ -ke -kaabonyɔ-ɔ li ni'e
 -dalue'a? 'Ka se 'yrili-nmɔ. XVII ɔ 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mne 'bɔ ɔ, ɔ -po 'nu-ɔ
 'nna 'le ɔ na: 'Kpayibhleyi'a 'bɔ 'gipoyi ti. Nyo -ɔ -ke 'lru-u 'bhati'a,
 'inmɔ 'bɔ'ɔ 'gipoyi ti. 'ɛ 'zo-ɔ 'mo-o, nyɔ-ɔ 'la'a 'wa 'bhi kplizɪgti'a
 numu 'in -see 'nɔɔ 'kmu 'mu 'wa dɪ yi. 'Nyinyinikli'a numu'a dɪ 'in
 yi'o 'le ɔn 'ke 'wa 'nyinyinidi 'yiyibo ɔn 'ke -Lago gbo 'bhiti.

**Zezii na nyo'ɔ bhete 'ɔ -tɔtɔli -ke *Zuifu'a ni gbo -le!
 (Matiee 9:14-17; Luuki 5:33-39)*

XVIII A -gblee, zo -lue 'zo, *Zaan Batiist'a -namu -ke nyɔ ɔn-ɔ 'la'a
 *Falizieɛn 'pa-a *-su. Nyɔ yi-o'o, ɔn 'ye Zezii tidede 'le ɔn na: Leedi
 'Zaan Batiist'a -namu -ke Falizieɛn 'we'a -namu-ɔ pa'a su, 'le -mnaaa'a
 nu'a pe ɛ'ɛ? 'Ka se 'yrili-nmɔ. XIX Un po'a wlu ti a, 'le ɔ 'ye 'yi po
 'le ɔ na: 'Bho 'nynɔkpago'ɔ zo, nyimie-ɛ 'la-a nyɔ. -Bho ɔ -ni 'bho 'le,
 'gwɔb 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke nyɔ 'mnu li-nyini 'le ɔn 'ke -lɔlɔ 'sin'a? -Gba, -bho
 ɔ -ni 'bho a, 'gwɔb -see ɔ li-nyini yi, ɔn-ɔ 'ye-e -li -mu 'le 'bubɔa 'mu.
 XX -Nɔɔ -lrɛɛ-ɛ 'ye-e -nyini -mu, nyimie 'mnu-ɔ 'ye-e 'wa 'kɔmu 'wɔb
 -mu, 'bho-o ɔn-ɔ 'ye -lɔlɔ 'sin -ni mu.

XXI ɔ 'po-o 'yi -lue -lrɛɛ, 'le ɔ na: Nyo se 'bhɛɛ ɔ 'ke -banasua'a -
 da -cna'a 'yriefotɔlre 'pa -ni. -Bho ɛ -ni -kaa a, 'yriefotɔlre-e -geti-e

-banasua, 'le 'e 'b1-ti 'bhe'e 'mvti. XXII A -gblee, -ka -lue 'mno o, 'ka-a nyo 'se 'bhe'e, 'tokogbalu un 'pa -ni'a -druten o 'ke 'le 'e 'limu nmolre po. -Bho e -ni -kaa a, nmolre-e 'wa-a 'toko, 'le nmo -ke 'toko-o nyini'e won. 'E di nyo-o po'o nmolre 'le 'tokolre 'li.

**Zezii -ko'c *Zuifu'a lifozo*
(Matiee 21:1-8; Luuki 6:1-5)

XXIII *Zuifu'a lifozo, *Zezii -ke *'c -namu -yi -ni'e-e 'le -kpu 'mu. L1-ti -ke -kobu gugoc un-v 'la'a 'blee, 'ya -kpu mo'o. Un -ni zinamu 'le 'c -namu-v ce'e 'ya -flei, 'le un-v li'e 'ya 'yo. XXIV *Falizien 'we 'ye 'u li 'sae, un dede'e-e Zezii ti, 'le un na: -Gbu 'nco! Le nyo -se'a -nu yi -a'ba lifozo, 'unne -a'a -namu-v nu'o. Leedi ma'a? XXV-XXVI 'Le o na: 'D1-ti -ze'e 'mu 'le -Lagoc 'b'og'u 'li, a 'mate ni-a-a-ae? 'Sragazayiklagba un-v 'la'a Abiataa, 'c -nco ti, -da 'mu 'lbha'a -a'ba 'na *Daviidi -ke 'c -namu, un se'a lilile 'bhle, koo un -nyna'a? Un pa'a -Lagobudu 'li, 'floc un -za'a *sraga 'mu, un 'nyu'a -Lagoc, -t -ni'a 'le -Lagoc -budu 'li, 'unni o li'o 'le o 'ye 'bho -za, o 'ye 'c -namu 'nyu, un 'ye li. I-b1 'floc 'mni, 'le -a'ba gba 'li, -Lagoc 'sragazamu'a 'se-e 'ke i li.

XXVII Zezii 'ka -wluwlua 'yigwe, -kaa o 'l1 'v -kaa 'yi: -Lagoc 'ke nyu 'bubua 'li po, 'e di o -ya'a lifozo ti. O -see nyu ti-ya 'le lifozo'c gba 'ke v -ko. XXVIII 'E di i-b1 gba 'mni se 'bhe'e i 'ke 'mnamu -ko. 'Inmo *Nyunyo'c 'Yu, 'inmo 'bhle'e wonku'e 'bho lifozo'c 'bhuo 'kpi.

III

**Zezii 'p'vun'o-o nyukpasu -c -ke sv-v 'me'e*
(Matiee 12:9-14; Luuki 6:6-11)

I Zo -lue -lree 'li, *Zezii 'pa-a 'le *-Lagowlu'a 'liciaanbudu 'li le. 'Le-e o -ye'e nyo -lue -ke sv-v 'me'e. II A -gblee, o pa'a a, nyu-v -ni'a 'le, un-v gbu 'no-c ya 'tun, -bho -c 'ke nyo 'mno 'p'vun 'bho lifozo'c zo. E -se bhuhuyiti un-v nu -kaa -ko, un-v 'bo-c ti un 'ke o di -kpu, -ekedumaa, un na o-c 'ce-e 'Zuifu'a gba 'mu. III 'Le o 'ye nyo -c -ke sv-v 'me'e 'mno 'tmu 'le o na: -So 'mu, -nyna -daa nyu 'wee'a 'yigbeyi ti. IV 'Le o 'ye 'bho yi. 'Bho-o Zezii dede -ni'e nyu 'mnu ti 'le o na: 'Bho lifozo'c zo e -nmo'c-c 'yrili nyo 'ke -zege nu-ae, -ale nyo 'ke 'nyinyidit nu? E -nmo'c-c 'yrili -lree -a'ba lifozo'c zo nyo 'ke nyo 'p'vun-ae, -ale nyo 'ke nyo 'yiti'tayi o 'ke 'me? A -gblee, un 'nu-o blenyi! 'Wa 'won un 'ke o 'dapo. V 'Ce nu'a -kaa, e 'yi-e Zezii 'mu. O gbugbu 'nu-v 'kpiti, 'kpi -wa 'no-c 'yiti, -ekedumaa, un 'ku-o -loku 'mu. 'Le o na nyukpasu -bod1: Sro sv. 'Le o 'ye e sro, e 'ye 'p'vun -nalo. VI A -gblee, *Falizien -ni'a 'bho 'da'a 'le -Lagowlu'a 'liciaanbudu 'li, un mu-o'o un 'ye 'bhlokpayowli un-v 'la'a *Elcodi'a -namu -ye. 'Bho -gbaa -lue 'mu, 'unnu -ke un 'gbu'o 'lru, -ka un 'ka -nyna 'le un 'ka Zezii 'lbha, un 'ke 'na di bhaga.

*Nyu'a -dadudu 'yi-e *Zezii -bod1*

VII-VIII I-b1 di 'mni zi'a -kaa a, *Zezii -ke *'c -namu 'mu-o 'le Galilee'a -badaklagba 'troli. Nyu'a -dadudu-u na 'no-c kli. U-bu nyu 'mnu -so'c-c -da 'wee, -lru 'du Galileebhlokpa 'kpi'a nyu, -lru -so Zelizaeemugwo -ke Zideebhlokpa 'kpi'a -gwle -lru 'mu, 'le -lru -so'c Idumeebhlokpa -ke 'nigblu un-v 'la'a Zudeen lemua 'bhlokpa 'kpi, 'le -lru -so'c -gwle un-v 'la'a 'Tiit1 -ke Sidoc, 'ya 'fo gbo -bhoga. -Bho v-bu nyu-v -die'a -kaa 'mu yi Zezii -bod1, e -se bhuhuyiti -ko. L1 o-c nu'a,

'ya "dɪ un wɔn'ɔ 'bɔ, 'ɛ dɪ un yɪ'o. Ⅸ ɔ 'tmʊʊ'o-o 'ɔ -namʊ 'le ɔ na: A mu ɔɔɔ -lue'a dɪ, a -ke ɛ 'ke yɪ, a 'ke ɛ -laa 'an "troli -kɔn. -Bho nyʊ -ka 'inmʊ li-inynɪ 'ɪn 'ke 'le 'ɛ 'limʊ 'kpa 'le un -kaa 'inmʊ "kpi-na. Ⅹ ɔ 'pʊʊn'o-o nyʊ'a -dadudu'a dɪ, "gwizimʊ'a klɛ-ɛ "tutu'o 'le un 'ke yɪ un 'ke ɔ li'tʊ 'le un 'ke 'pʊn. 'ɛ dɪ ɔ 'ybha'a ɔɔɔ. Ⅺ -Bho nyʊ-u 'bhle'a "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mʊ 'ye ɔ li -nalo, un-u 'ga-a 'bho 'ɔ "yigbeyi ti, un-u "plan'o, un-u nʊ'o: -Inmʊ 'mo-o -Lago'ɔ "yu. Ⅻ 'Le ɔ-ɔ 'tmʊʊ nʊ'o "yikmaka: A'ba "si nyunyɔ'ɔ -yɔ 'ɪn "du'a 'nynɪ -le!

**Zezii -za'a-a 'bho *'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn
(Matiee 10:1-4; Luuki 6:12-16)*

XIII Dɪ 'mnɪ zi'a a, *Zezii 'la-a nyʊ ɔ 'ybha'a, 'le ɔ -ke un 'ye mu, ɔ -ke un 'ye 'le -gɔɔɔ -lue "kpi 'ya. XIV 'Le u-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ ɔ -za'a nyʊ -bue 'yɔ 'sɔn, 'unʊ -ke ɔ 'ke "sisri 'le ɔ 'ke u lbho un 'ke -Lagoʊwlu kpa. XV Wɔnkue ɔ-ɔ 'ye 'u "nyɪ mʊ a, 'unne un-u 'ye "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu "we ti-nu -nɪ mʊ. XVI-XIX U-bʊ nyʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'mnʊ, 'wa 'nynɪ 'ka-a: Simɔɔ Zezii "duu'o 'nynɪ, 'unʊ 'mo-o *'Piɛlɪ, Zaaku -ke 'ɔ leyi *'Zaan, -u 'ma-a Zebedee'a "yreetɪ, 'unʊ ɔ "duu'o Bʊanezezi, 'ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o nyʊ-u -ke wlu kɔɔ'ɔ dɛ, un -ke Andree, Filiip, Batelemii, Matiee, Tomaa, nyʊ -lue un-u 'la'a Alfee, 'ɔ "yu Zaaku, Tadi, Simɔɔ -ɔ 'ma-a 'bhɔkpa'a "kpiticeyi, un -ke Zidaa Isikaliyoo, ɔ 'ye'a -laa Zezii 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

XX Zezii -za'a -kaa 'bho 'ɔ nyʊ 'mnʊ, ɔ -ke un 'mu-o "bhlegbo -lue. 'Bho-o nyʊ'a -dadudu -lrʊʊ 'gbʊʊ'o. 'Wa 'yidie'ɛ dɪ, -ka Zezii -ke *'ɔ -namʊ 'ka -nyna un 'ka li, un se 'na 'bhle. XXI 'ɔ nyʊ 'wɔn'ɔ 'ɔ "dɪ 'bɔ ɔ, un 'kpa-a -jeyi, un-u yɪ'e 'ɔ dɪ, -ekedɪmaa, ubʊ na 'ɔ "lru -nynɪ'e-e wɔn.

*Dɪ nyʊ kpa'a *Zezii 'yi, 'inɪ ɔ "du'o wlu "kpi
(Matiee 12:22-32; Luuki 11:14-23; 12:10)*

XXII A -gblee, *-Lago'ɔ gba'a yibomʊyɔ gbɪ 'wlu-o Zelizalɛmʊ, un 'ye 'bho yɪ -lrɛɛ. 'Innʊ nʊ'o na, "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu "we'a -koyɪ un-u 'la'a *Bezebɪlɪ, 'unne -nɪ'e *Zezii 'mʊ. ɛbe 'mne, 'unne "nyɪ 'ɔ wɔnkue, 'ɛ dɪ ɔ-ɔ nu'o "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu "we ti. XXIII A -gblee, Zezii 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ 'lʊ -u'o 'le ɔ 'ye u -kaa 'tmʊʊ: Koo *Sataan a-a 'la'a Bezebɪlɪ 'ke 'tɔ 'ɛ "bhho tinu -lrɛɛ? XXIV 'Bho-o ɔ -po -nɪ'e "yi 'le ɔ na. -Bho 'bhɔɔ -lue'a nyʊ ɔɔɛ 'mʊ, -bho un -ka tu-u vɔ, ɛ-be 'bhɔkpa 'mne ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -ye 'ka ti-so. XXV -Bho "bhlegbo -lue'a nyʊ ɔɔɛ 'mʊ, -bho un -ka tu-u vɔ, ɛ-be "bhlegbo 'mne ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -ye 'ka ti-so -lrɛɛ. XXVI 'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, -bho Sataan -ka 'kɪ 'ɛ "bhho tʊ gbɔ-o ya a, -bho 'ɛ "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu "we -ka 'kɪ 'mʊ-uɔɔɔ, ɪ -ka tu-u vɔ, 'ɛ wɔnkue-ɛ "tii 'ko'o 'yi. XXVII -Ka Sataan 'mnɔ kɔɔ'ɔ -glaliyi, Zezii 'po-o 'ɛ "yi -lrɛɛ 'le ɔ na: -Bho -ɪn -see -glaliyi san ke, -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke ɔ gbɔ pa 'le -ɪn 'ke 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ'luo. -Bho -ɪn sɔn ɔ, 'lemnʊ -ɪn -flo'ɔ-ɔ "yi 'le -a "luo'o 'tɔ 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ 'wee.

XXVIII A po -lokui -ziaka, -bho koo nyɔ'ɔ "nyinyɪnɪdɪ -die 'mʊ 'le ɔ -ka "nyinyɪniwlu 'mʊ-uza, -Lago-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ. XXIX Nyɔ -yɔ nynɪ'a *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a 'nynɪ wɔn, -Lago'ɔ 'bhɔ 'ɔ "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ "kɔmʊkɔmʊkɔmʊ. ɪ -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi "kɔgwleka. XXX Zezii 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhuhuyiti -ko. -Lago'ɔ gba'a yibomʊ nʊ'o na ɔ 'bhle-e "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mʊ'a dɪ mo'o.

**Zezii'a 'lotv'a 'nynuu -ke 'o 'lotv*

(Matiee 12:46-50; Luuki 8:19-21)

^{XXXI} Ɔ -nɪ -wɪlunamɔ, 'le 'o 'lotv -ke 'o 'lotv'a "nynuu 'we 'ye yi. Un yi'a, 'bho "piemu un -nyna'a ti 'le un 'ye nyo -lue lbho ɔ 'ke ɔ 'la. ^{XXXII} Nyu'a -dadudu 'bi-e Zezii 'le un -de'e ti. Un 'wɔn'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'wa -lue na: Zezii, po -lokui, -a'a 'lotv -ke -a'a 'lotv'a "nynuu 'we -nɪ'e-e 'le "piemu, 'ɪnnɔ 'la'a -ɪnmɔ. ^{XXXIII} 'Le ɔ na; Yɔɔ -ke "bhi-i -nɪ 'bho, -v 'mo-o 'an 'lotv -ke 'an 'lotv'a "nynuu -ziaka'a? ^{XXXIV} 'Le ɔ 'ye nyɔ -v po 'o -die 'li ya-gbɔ, 'le ɔ na: 'An 'lotv -ke 'an 'lotv'a "nynuu 'ka-a! ^{XXXV} Nyɔ -yo nɔ'a -Lagɔ'ɔ 'gwɪɔɔɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'an 'lotv -ke 'an 'lotv'a "nynuuɔɔɔɔ.

IV

**Zezii 'po-o 'bhlɔkpa'a 'digbi nyie'ε 'yi*

(Matiee 13:1-17; Luuki 8:4-10)

^I -Ka -lue 'mno -lrɛɛ, *Zezii 'mu-o Galilee'a -badaklagba wɔnli le, ɔ 'ke nyɔ -tɔ. Nyu'a -dadudu 'gbɔɔ'o. 'Wa 'yidie'ε dɪ ɔ 'kpa'a gɔɔɔ -lue 'li, ɔ 'ye ti-de. Gɔɔɔ 'mne -tɛ 'kɪka gbo 'bho -bada'a 'yigbeyi 'le nyɔ 'mno'a kle -nɪ'e 'bho 'kɪka 'yi, 'ni wɔnli. ^{II} "Yi ɔ-ɔ po'o 'le ɔ-ɔ tɔ nɔ'o li'a -dadudu. A -gbleɛ, ɔ -nɪ 'b -tɔnamɔ, -kaa ɔ po'o -kaa 'yi 'le ɔ na: ^{III-IV} A po -lokui, nyo -lue -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, ɔ 'ye 'o gle -klunamɔ mu. Ɔ -nɪ'a li -gbanamɔ, 'ya 'yɔtɔɔ 'kpa-a 'bho -jolɔkpa 'yi, nɪkɪtɪ yi-o'o ɪ 'ye ɪ li. ^V 'Le 'ya 'yɔtɔɔ 'kpa'a 'bho kɪtɪan "kpi, -da -ke 'bhlɔkpa se'a 'muku. I nɔ'a -kaa, ɪ mɛ-o'o -nalo. ^{VI} 'Yɔ fan'a a, ɪ sin-o'o, -ɛkedɪmaa, 'ya 'sɪstanyɪ -see glu nyɪ. ^{VII} 'Le -lrɪ 'ye "wigbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlɔkpa 'mɔ 'kpa. I-bɪ "wi 'mno mɛ'ε ε, ɪ -po'o-o 'ya -kɔni -popo 'lrɪ. 'ε dɪ ɪ nɛsrɛ'o 'le ɪ -see 'yo po. ^{VIII} 'Yɔ -lrɪ nɔ'a -kaa, ɪ 'kpa-a 'bhlɔkpaɛzɛzɛ 'mɔ, ɪ 'ye mɛ, 'ya gɪ 'ye -nɪgbli 'bhle. I wa'a a, -lue po 'yo'ɔ -gwɪb -lue 'yo -bue, -lue -lrɛɛ po 'yo'ɔ -gwɪ tan 'le -lue -yɛ -nɪ'a 'bho po'o 'yo'ɔ -gwɪ -muu. ^{IX} Zezii gwɛ'ε -wɪwɪlua 'yi, ɔ na: -Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mɔtɪ'wɔn ɔ, a popo 'gwɪɔtɪ -ziaka.

*Lɛ -ke dɪ *Zezii-i po'a 'yi*

^X Nyu mu'a a, 'wa -lrɔɔ -sie'o 'le un -ke *Zezii'a -namɔ -bue 'yo 'son na: *Zezii, zɪza 'yi 'mno gbɔ. ^{XI} 'Le ɔ na: A-bɔ -yɔɔ, -Lagɔ'ɔ nyu'a -kɔkɔ'ɔ dɪ ɔ "zize'a nyɔ -lrɔɔ 'yrili, ɔ zɪza 'nɪ-ɪ gbɔ, ɔ 'ye amɔ -tɔ. 'ε dɪ a-a 'ye 'yi 'mno'a 'wee 'mɔtɪ'wɔn mɔ. -Yɛ 'ma-a nyɔ 'we -yɔ -nɪ'a a, un-v 'po -ɪ -lokui 'le 'wa 'wɪn ɪ 'mɔtɪ. ^{XII} 'Wa "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtɪzayi, *Ezayii 'cnɪ'a see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgbɔ 'li, 'ɪnne 'ka-a: -Lagɔ na: U-bɔ nyɔ 'mno, -bho koo un -gbɔ 'ɪnmɔ ya, 'wa -pɔɔ 'zɔ -see 'ɪnmɔ 'yrili-gwɛ yi. -Bho koo un po 'ɪnmɔ -lokui, un -see 'an wlu 'mɔtɪ'wɔn yi. -Bho ε -nɪ -kaa a, un -see kpli 'yizizia yi, 'lemno 'mna -see 'wa 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bho yi. 'Ka-a Ezayii 'le'o.

**Zezii zɪza'a-a 'bhlɔkpa'a 'digbi nyie'ε 'yi gbɔ*

(Matiee 13:18-23; Luuki 8:11-15)

^{XIII} *Zezii na: "Yi -yɪ, a -see 'ɪ 'mɔtɪ'wɔn, 'le, 'yi -yɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a -po mɔ, a-a 'ye ɪ 'mɔtɪ'wɔn mɔ 'nɪ? I-bɪ 'yi 'mno, 'ya 'zɔ 'ka-a. ^{XIV} Lɪgbayi 'mo-o -Lagɔwlu'a 'mɔzayi, li'a 'yo'ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu, 'bhlɔkpa 'mo-o nyɔ-v po 'ε -lokui, 'wa -pɔɔ. ^{XV} Nyɔtɔɔ kɔ'ɔ-ɔ -jolɔkpa 'yi'a 'bhlɔkpa -da

h'a 'yo 'kpa'a 'le nukpu 'ye'a yi, i 'ye 'i li. 'Ka 'mno o, 'ka-a, -bho nyutolu 'wón -Lago'w wlu 'bo o, 'le *Sataan-a yi'o, e-e ze 'e 'wa -polu 'zo 'le un-u 'mate'e e-be wlu 'mne. ^{XVI} -Ka -lue 'mno o, nyutolu koo'w-o kpi'an 'kpi'a -da -ke 'bhlokpa se'a 'muku. -Da un 'wón -ni'a -Lagowlu 'bo -nalo, un-u kpun -e'o 'bubaka. ^{XVII} 'Wa -de ne -polu ti -ziaka, un-u 'kpun -e ti -daan. -Lagowlu'a di, -bho 'kleyee -ke nyu'a nyan'a 'muklee bhlu u 'kpi, 'wa 'gwlidee-e "tii-o'o. ^{XVIII-XIX} 'Le nyu -lruv koo'w "wibakuo'a -gboti'a 'bhlokpa. Un 'wón'w -Lago'w wlu 'bo o, 'nno 'kmu'a -nno -ke 'li -a -ni'a -laa 'traamu, 'ya li-i sia ni nu-o'o. 'Ye 'wlili -in 'ke 'ga -ke 'kmu'a li -lru'a 'tu-u "su-o 'wa -polu 'yi 'le un-u 'mate'e -Lago'w wlu. 'E di un 'se 'bheε un 'ke e 'bho "du 'le un 'ke kpli 'yizizia. ^{XX} 'Le, nyu -yu -ni'a 'bho, un koo'w 'bhlokpaεε. 'E -lololi wa'a a, -lue po 'yo'w -gwli -lue 'yo -bue, -lue -lreε po 'yo'w -gwli tan 'le -ye -ni'a 'bho po'o 'yo'w -gwli -muu. U-bu nyu 'mnu 'wón'w -Lagowlu 'bo o, un 'kpun -e ti, 'le, -ka e 'le'e e, un-u nu'o -kaa. I-bi 'yi 'mni, 'ya 'zo'w 'tiinamu 'ka-a.

**Zezii 'po-o 'napε "kpi'a 'yi
(Luuki 8:16-18)*

^{XXI} *Zezii 'gwε-e -antanyu'ia gbozεε "yi. O nu'a -kaa, o 'po-o "yi -lreε 'le o na: -Bho nyo ce "napε "yi, nyo-o "jrii 'ne-e -solu "yiti-ae, -ale nyo-o "du -e -gbagbu 'zo'w? -Gba, nyo'w nu e -kaa, nyo-o 'de -e -da te'e ya ti, 'le nyu'a kle-e 'ye'e ti. ^{XXII} 'Ka 'mno o, 'ka-a, wlu 'wee 'bhle'a 'zo, i-i 'ye gbo-ze mu. Ibi wlu 'mni, 'ya 'zo 'ka-a: Wlu 'in-i za'a 'mu, a'ba 'win i 'muti -ziaka. -Bho 'wla a-a 'ye -i 'muti'wón -mu. ^{XXIII} 'E di a -na ni -tōo ti!

^{XXIV} O 'po -u 'kpa 'yi 'le o na: Wlu 'in-i za'a amu -bodi 'mu, a po i -lokui 'le a 'ke i -polu ti-de. -Bho a "du i 'bho a, 'bho-o -Lago-o 'ye amu -naagi "nyu -ni mu 'le a 'ke 'ya 'wee 'muti'wón. ^{XXV} 'E di'a kpe o de'o 'le o na: -Yo 'bhle'a le -o nu 'ne lbhu, -Lago-o "nyu -o -lreε. -Yo 'bhle'a -toope -o de 'e ti, o-o 'ze -e o kwa 'mu 'wee, 'le o-o bo'o.

**Zezii 'po-o -lolole -e -ke "se-e 'bhva'a 'yi*

^{XXVI} A -gblee, *Zezii 'po-o "yi -lreε 'le o na: Le-e -ke -Lago'w nyu'a -kōkōo gūgū'w "yiti a, 'inne 'ka-a. Nyo -lue 'gba-a h'a 'yo 'le 'o gle 'mu. ^{XXVII} -Bho "matu o-o 'mu, -bho zo zi o-o so 'mu, 'inne o-o nu'o kplokplokplo. 'Le i-i me'o, 'ya -kōni-i te'e ya, 'o yibo 'bho le "yri. ^{XXVIII} 'Bhlokpa'a "se-e nu'o lbhu 'le i-i me'o, 'ya -kōni-i te'e ya 'le 'ya gi -i 'bhle'e -nigblu. -Bho i wa a, 'le 'ya -fle-i po'o 'yo 'li. ^{XXIX} -Bho i zaan a, 'le o-o 'la'a nyu, un-u mu 'i cenamu. -Daa -Lago'w nyu'a -kōkōo'w "di -yu -gwε -ni'e "yi.

**Zezii 'po-o tu'a 'yve "kpi'a 'yi
(Matiee 13:31-32; Luuki 13:18-19)*

^{XXX} 'Le *Zezii 'ye -kaa 'le -lreε: Leeε nyo 'ke -Lago'w nyu'a -kōkōo likpukpa -ni'a? 'E di 'in-i yi-o'o 'in 'ke e amu -to. ^{XXXI} E koo'w-o tu -lue'a 'yve. Tui-i -ni'a 'nno 'bhlokpa 'kpi, 'ya 'yo 'bhe-e "yi, 'ya 'wee 'ye e -zi. ^{XXXII} -Bho e pa glu 'le e 'ke me e, e-e 'te-e ya, e-e 'zi-e tu'a kle 'le e-e po'o "kleiklgbi, e-e nu'o tu'a -ye -ke ya nukpu 'bhe'e i 'ka 'lru -po -ni. -Ka -Lago'w nyu'a -kōkōo'w di -ni'a 'mu, 'kla-a 'ka-a.

^{XXXIII} 'Kla 'mno o, 'ka-a Zezii po'o "yi'a -dadudu 'le o-o to'w nyu. Un 'ke i 'muti'wón -ziaka, 'e di o-o po'o i-bi 'yi 'mni. ^{XXXIV} 'Yi'a "se o-o po'o 'le o-o to nu'o. -Bho o -ke *'o -namu -ce li-o, 'le o-o ziza 'ni gbo.

**Zezii 'kaa'a-a -bibie 'mu
(Matiee 8:23-27; Luuki 8:22-25)*

XXXV ε-βε ζο -lue 'mne'ε 'jiazο, *Zezii na: *'An -namu-a, -a ce 'ni, -a 'ke 'kpukpu-u -n't'a 'lelaa 'kpi mu. XXXVI Un -ke nyu suso'ο li a, golu -ke 'li Zezii -n't'a, un 'mu-o 'le 'ε 'limu le. Un -n't'a munamu, golu -lru -n't'e-e 'wa 'trolli 'bho 'ni 'yigbeyi. XXXVII-XXXVIII Zezii 'pe-ε 'le golu'a -gbotu gbo ti 'le ο po'o le 'lru 'kpi, ο-ο 'mu'o. -Bibie nu'a -kaa, ε yi-o'o 'vuu! ε 'po-o 'ni yayi, 'ni-i ce 'plan, ε-ε 'kpa 'le -wou! ε-ε ce 'plan, ε-ε 'kpa 'le -wou! ε -sie'e-e 'bho -toope golu 'ke 'yi. ε-ε nu'a -kaa a, Zezii -mno-ο 'mu-o'o -bhla, 'le 'ο -namu 'ye ο 'nynno 'mu -za, 'le un na: -Wooo! Zezii, -a'ba -Tayi, -a -n't'a 'menamu, 'ya kpon -inmu li 'maae? XXXIX A -gblee, ο -so'ο 'nynno 'mu, ο 'kaa'a-a -bibie -ke 'ni 'mu 'le ο na: A 'bho! I nu'a -kaa, ι 'bho-ο'o blenyi! XL ο na 'ο -namu -bodι: Lee -stanyι 'lbha'a amu'a? A -see -Lago 'gwlide 'maae? XLI -Stanyι kpon -u'o tenyι 'le 'wa 'se-ε dede'e -dede ti 'le un na: -Wooo! Nyunyο'ο 'ce yεε 'ka-a, ο -ke wlu -bibie -ke 'ni-i 'du'o 'bho'a!

V

**Zezii 'nu-o 'nyinynidι'a -zuzu ti
(Matiee 8:28-34; Luuki 8:26-39)*

I *Zezii -ke *'ο -namu ce'ε 'ni, un 'nyini-e 'le 'bhlu'kpa -lue un-u 'la'a Gelazeniε'ε 'kpi. II ο 'wlu'a 'le golu 'li, ο mu'a bhu 'bhlu'gbo ti 'sii mu -nalo, nyo -lue 'da-a 'le zokogwlii 'mu, ο 'yi ο -jeyi. ο-bο nyo 'mno 'bhle-e 'nyinynidι'a -zuzu 'mu III 'le ο -de'e 'le zokoe 'mu. Sansaan se ο 'bhεε, -bho koo ε 'du gbloko'a 'bhuo -dι. IV -Bho un -po 'ο bhι -ke suι 'mu gblokoe, ο-ο cι -ι'o 'w'ia kle. Nyo -ke 'bhuo-o 'ko ο wonyi'bhεε 'le ο 'ka 'wle 'mu yi, ο se -nι. V 'Wι 'wee 'li 'matu -ke ζο 'mu, ο-ο 'na-a 'le zokoe 'mu -ke 'le -gogoe 'kpi ti. ο-ο 'pna, ο-ο 'luo sιkpi 'mu, ο-ο ce nι 'ο 'bhuo'a ku 'gbli. οbo 'mno, 'tnno mu'o Zezii -jeyi.

VI-VIII ο 'ye 'ο 'le nya li, ο -ke -jiji mu-o'o, ο 'ye 'ο 'yigbeyi 'kolri glu po. 'Bho -gbaa -lue 'mu, Zezii na: 'Nyinynidι'a -zuzu, 'wlu ο 'mu! 'Le nyo 'mno 'ye 'wo, ο na: Zezii, -Lago -n't'a 'le yaku 'li'a 'yu, leedι 'un -ke -un 'bhle? -Lago'ο 'nyuι 'mu 'tnno bhade -inmu li, -a'a 'yee 'tnmu 'kle -le! IX 'Le Zezii na: -A'a 'nyuι -me'ε? ο na: 'Inmo 'mo-o -gbogboyoko, -ekedιmaa, -a -die'e-e 'yi. X 'Le ο-bο nyo 'mno 'ye Zezii 'gbe kwa 'mu ce 'le ο na: 'Inmo bhade -inmu li, 'nyinynidι'a -zuzu 'mnu, -bho -tn nu ι ti a, -a'a -jra -nι nι 'no'ο 'bhlu'kpa -nεε 'kpi -le!

XI 'Bho 'mno'ο 'trolli, 'le -gogο 'kpi, 'le-e -gwlobhee'a -dugbadon -n't'o 'le ι-ι li'e ti. XII 'Le 'nyinynidι'a -zuzu -n't'a nyo 'mno 'mu, 'le ι na: Zezii, -a-bu bhade -inmu li, 'tayi -amu 'yiti -a 'ke -bhee-e 'ntaa 'mu pa. XIII Zezii 'won-o'o. 'Le 'nyinynidι'a -zuzu 'ye nyo 'mno 'mu 'wlu, ι 'ye -bhee 'mnu 'mu pa. 'Ya 'wee 'bhεε'ε-ε -bhee'a 'dui -muu. A -gblee, 'tnnι gbugbluo'o, -ι 'wlu'o -gogο 'kpi, -ι 'kpa'a 'nuko, -ι 'me'o 'wee.

XIV Nyu-u fuo 'nι li, un ple-o'o un 'ye 'le gwlo 'mu -ke 'le -jrigbι 'yi wlu kpa. 'Ya 'dι nyini'a 'le a, nyu 'yi-e 'bho 'bι tiyenamu. XV Un -ka 'bho-o nyini, nyukpasu ο 'bhle 'ka 'nyinynidι'a -zuzu -dudu 'mu, ο -de'e-e 'bho Zezii'a 'trolli ti, ο -pa'a-a -bana 'mu, 'le ο yi'e 'ο nyunyokpli 'mu le. Un nu'a -kaa 'seε, -stanyι kpon -u'o Zezii'a wonkuε'ε dι. XVI Nyu-u 'ye'a 'ya da, li-ι zi'a nyukpasu 'mno -ke -bhee 'we'a damu, 'tnnu 'tmu

ni nu'o. ^{XVII} Un 'won'c i-bi di 'mnu 'mvti 'le un na: Zezii, -a-bu bhade -inmu li, 'wlv 'ncw -a'ba 'bhlkpa ''kpi.

^{XVIII} -Da c -ni'a 'le golv 'li le 'kpanamu a, nyukpasu ''nyinyidi'a -zuzu 'wlv 'ka 'mu na: Zezii, 'inmw bhade -inmu li, 'un 'bc-c ti 'un -ke -in 'ke -na. ^{XIX} C -see 'won c -ke c 'ke mu 'le c na: Mu -in ''bhli le! -Ka -a'a -Koyi -Lagw 'ye'a -a'a ngaze 'le c 'ye'a -inmu 'pvn, -in 'ke 'na -a'a ''bhlimu 'tmuv. ^{XX} C-bw nyc 'mnc yi'a le, c 'mu-o 'bhlkpa un-v 'la'a -Gwlekligbi bue'a 'bhlkpi ''kpi, 'le c-c kpa'a Zezii'a ''di, c-c 'tmuv'o nyc -ka Zezii nu 'c -zegε ''lruli. Nyc 'wee 'won'c i-bi ''di 'mnu 'bc, won 'mu -v ti.

*Zayilisi'a ''yunynaakpv -ke 'nynaakpv -lue -v 'tv'a *Zezii'a -bana li, 'wa di*
(Matiee 9:18-26; Luuki 8:40-56)

^{XXI} A -gblee, *Zezii -ke *'c -namu nu'a -kaa, un 'ce-ε ''ni 'le golv 'li, 'le, 'kpukpv -ke ''kpi un -sw 'ka 'mu, un 'ye 'le le mu. Un nyini'a -nalo, nyc'a -dadudu 'gbuv'o-o 'bho 'c ''trolli. ^{XXII} Un -ni -bhla 'bho ''ni wonli, 'le nyc -lue 'ye yi. *Lagowlu'a 'lictaanbudu 'li'a -ktagba mo'o. 'Innc 'mo-o Zayilisi. C 'ye'a Zezii, c 'nyini -c li, c 'ye c bh gbo -gble. ^{XXIII} 'Innc c bhade'e li ngazeka 'le c na. 'An ''yunynaakpvdraa -ni'e-e 'menamu. 'Inmw bhade -inmu li, yi -in 'ke v *kwa ''lru tide, un 'ke 'pvn 'le un 'ke ti-ni. ^{XXIV} 'Le Zezii -ke c 'ye mu. Nyc -dudu-u -ni'a 'bho, un nu'a -kaa, un 'mu -c kli 'le un-v ''tutu'o -tutu 'le.

^{XXV} A -gblee, 'le 'wa ''klumu, 'nynaakpv -lue-e -ni'e 'le, 'le -zvun -bue 'yo 'son 'li un se 'kpa 'yi'bhle, -genplv 'lbhu v'o. ^{XXVI} Ubv 'mnu -sta -ni'e-e ''gipomu'a -dadudu 'z, 'wa mni'a kle 'ye -gwε 'le un -see 'pvn. Un-v nu'a -kaa, 'le 'wa 'we-ε 'kpa'a -bhla ''kpi. ^{XXVII-XXVIII} Un 'won'c 'bc Zezii-i 'pvn'o nyc a, 'le un 'ye -kaa 'wa ''bhuo'a -polv 'z'c bhaga: -Bho 'in mu, 'le 'in 'ke 'c -bana li'tv fofviti a, 'in-i 'ye-e 'pvn -mu. 'E di un -ni'e nyc'a ''klumu. Un ziza'a nyc ''yiti a, un 'nyini -c li 'le un 'ye 'c -bana lemu li'tv -ni. ^{XXIX} 'Bho -gbaa -lue 'mu 'wa 'we 'bhc-o'o. Un -gbu'a 'wa kukuz, un yibo'o-o na un 'pvn-o'o. ^{XXX} Un 'tv 'c li -nalo, c yibo'o-o na 'mutikukue-ε -ni 'nc 'mu, ε 'pvn'o-o nyc -lue. C nu'a -kaa, c -nyna-a-a ti. C popo'a le 'le c na: Ycc 'tv'o 'an -bana li'a? ^{XXXI} 'Le 'c -namu na: ''A! Nyc-v ''tutu'a 'le, -a'a ''bhuo-o 'ye -v li 'le -a nu'o: Ycc 'tv'o 'inmu li'a? ^{XXXII} Un 'le'ε -kaa a, c-c gbu'gbu-o nyc ''kpi ti -bhla, c 'ke nyc-c 'tv 'c li li'ye. ^{XXXIII} 'Nynaakpv 'mnu yibo'a na v-bv c-c ''si'e 'nyini a, -stanyt kpvn -v'o 'le un-v titre'ε li, un 'ye 'c ''yigbeyi 'kolri glu po, 'le, le-ε zi 'v -bod, un 'ye c 'tmuv. ^{XXXIV} 'Le c na: 'An ''yu, a 'de-e 'inmu ''gwli'a di, a 'pvn'o. A -za -polv ti, a 'ke mu, a -ke 'we 'mne c'ce'ε-ε ''yi.

^{XXXV} C -ni -kaa -wlvnamu 'le nyc 'ye yi, un -so'c-c Zayilisi 'mnc ''bhlibhlegbo. Un na: Zayilisi, -a'a -sta -ni -a'ba -Toyi bhuhuyiti -le 'ni, -a'a ''yu 'me-o'o. ^{XXXVI} Zezii -see 'wa wlv 'mne le 'la 'le c na: Zayilisi, -za -polv ti, de -Lagw 'gwli, -a mu 'le. ^{XXXVII} C -ke Zayilisi -ni'a munamu, c -see 'won nyc 'ke c -jeyi kpa, -bho ε -se '*Pieli-e Zaaki -ke 'c 'lotu'a ''yu, *Zaan. ^{XXXVIII} Un nyini'a a, un -ye'ε 'bho-o nyc'a -dadudu-u -ni'a ''vinamu. ^{XXXIX} 'Wa ''vizε ka'a 'bho-o ''bhlegbo. Zezii nu'a -kaa, c 'pa-a 'le -budu 'li 'le c na: U-bv 'nynaakpvdraa 'mnu -see 'me, un -ni'e-e 'mnamu o! Leedi a-a ''vi -ε -ke -zre -die -kaa 'mu? ^{XL} C 'le'ε -kaa a, -glalaa! un 'c'ce nc-o'o. 'Le c na: A 'da 'wee. Un 'da'a a, 'le

o 'ye 'wa -tita-e, 'lotu -ke 'o -namu tan 'la. -Buduyu -ke 'li 'ku -ni'a, 'innu -ke o pa'a 'le, ^{XLI} o 'ye 'wa su kpun 'le o na: Talita kuumi! 'E 'zo-o 'mo-o, 'Nynaakpudraa, 'inno 'le'e -kaa, a -so 'mu! ^{XLII} 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mu un -so'o 'mu-e, 'le un 'ye 'bho 'kpa un 'ye -na. (Un-u 'mo-o -zuun -bue 'yo 'son'o 'yu.) Nyu-u 'ye'a 'e da a, -to'o "maa nu-o'o tenyi. ^{XLIII} Zezii 'du -u 'srin 'mu 'le o na: I-bi di -nu, nyo'o 'wun i 'bo -le! 'Le o 'ye 'yu 'mnu'a -koko'mu 'tmu: A "nyi u lilile un 'ke li!

VI

*Nazalēti'a nyu -see *Zezii "gwlide
(Matiee 13:53-58; Luuki 4:16-30)*

I 'Ya 'wee zi'a -kaa a, *Zezii -ke *'o -namu -so'o-o 'le 'mno 'le o -ke un 'ye 'bho 'o "bhligwlo 'mu, Nazalēti, nyini.

II 'Bho *lifozo o pa'a 'le-e *-Lagowlu'a 'lictaanbudu 'li. O -ni'a nyu -Lagowlu -tonamu, nyu-u po 'o -lokui, won 'mu -u ti 'le un-u dede'e -dede ti: A -gblee, lee 'ka-a'a? Doo -yu -so'o 'mu'a? Doo o -za'a -naagi -yee'e? E -ke 'mutikukue o-o nu ni'e *wonkult -ni'a? ^{III} 'Inno'o -naa -se tuibayi -o 'ma-a Malii'a 'yu, Zaaki-e 'Zuuzi-e Ziidi -ke Simoo'o veyi? -O -ke lenynuubunynukpakpi -ke -a -ni'a -laa gwlo 'mu -ko? 'E di 'wa 'lo 'o le. ^{IV} 'Le Zezii na: -Da 'wee -Lago'wlu'a 'mutizayi-i 'mu-o 'nyini, -bho e -se 'bho 'o "bhligwlo 'mu, 'o -gligbawonyi, 'o nyu'a 'klumu, 'bho'a "se, 'bho-o 'wa 'lo 'o le. ^{V-VI} Zezii 'ye'a 'o "bhlimu, -u -see 'o "gwlide, won'o "bhuo se o li-nu. Ubu 'mnu'a di o -see 'bho wonkult'a -dadudu nu, -bho e -se "gwizimu -gbi o de *kwa "lru ti, 'innu o 'puun'o.

**Zezii 'lbho-o *'o -namu -bue 'yo 'son
(Matiee 10:5-15; Luuki 9:1-6)*

*Zezii -so'o 'bho 'o "bhligwlo 'mu, -gwle -lru-i -ni'a 'le, o 'ple -i "kpi ti 'le o-o to'o nyu. ^{VII} 'Bho 'mno, 'bho-o o 'gbu'o *'o -namu "lru, o 'ke u lbho 'son 'son, 'le 'o wonkue 'mu, "nyinyidi'a -zuzu "we-e -ni'a nyu 'mu, un 'ke i tinu, ^{VIII} 'le o 'ye u 'tmu: -Bho a -ka mu, a'ba 'bhle le kwa -le, a'ba 'bhle "floo -ke badu -le, a'ba 'bhle moni gboli -le, a 'bhle -kootu'a "se! ^{IX} A -pa -bhopumupalu 'mu, e -ke -bana'a kpe'e -lue, a'ba dede -banu 'son "kpi -le! ^X -Kaa o 'tmu nu'o -kaa -lrē: -Bho a mu, 'le a 'ke -gwlo -lue 'mu nyini, -bho nyo -za amu -jeyi, a -de 'bho 'o "se'e "bhlegbo ti 'le a'ba mumunoo 'ke nyini. ^{XI} -Bho a nyini -gwlo -lrē 'mu, 'le 'bho'a nyu -see 'won un 'ke a'ba 'lukpu kpun, un 'ke amu -lokuipo, a -so 'bho e-be gwlo 'mne 'mu. -Bho a -ka mu, a 'gboto 'bho'a "piplee-e -ni'a a'ba -bhopi li! 'Inne 'ke u -to na un -ke -Lago 'bhle -u'o.

^{XII} Zezii 'du'a -kaa 'o -namu -bue 'yo 'son 'mnu 'di 'mu, un mu-o'o un 'ye -Lagowlu kpa, 'le un-u 'le'e -kaa nyu 'yi: A yibo a'ba "nyinyidi 'yi 'le a 'ke -Lago gbo "bhiti 'le a 'ke "nyinyikpli'a di 'bho! ^{XIII} 'Le un-u nu'o nyu'a -dadudu 'mu "nyinyidi'a -zuzu "we ti, un-u po'o "gwizimu "we 'cna "lru 'li. 'Inne to 'nu na -Lago-o 'ye -u 'puun -mu 'le un-u 'puun'o.

*Nyu 'lbha-a *Zaan Batiisi o 'ye 'me
(Matiee 14:1-12; Luuki 9:7-9)*

^{XIV-XVI} E-be -noo 'mne ti, nyu'a -dadudu 'won-o *Zezii'a di 'bo 'le 'o 'nyini-i mu'o -da 'wee. -Kaa nyu-u za'a -kaa 'o 'di, un na: *Zaan Batiisi nyu ee'e "lru 'yi, 'unno -so'o glu, -o yi'e 'noo 'kmu 'mu le: 'E di o-o nu'o *wonkult -ni. Nyu -lru na: -Lago'o wlu'a 'mutizam -ni'a -benyi, o

koo'c-c 'wa -lue. 'Le, -lruv-v -n'a 'bho, un na: -Lago'c wlu'a 'mvtizayi *Elii mo'o. A -gblee, 'wa 'bhlukpayowli un-v 'la'a *Elcodi, c 'wun 'i 'bo c, c na: -In! 'Zaan Batiist 'in po'a nyv 'srv un ce'e 'lru 'yi, 'unco -so'c glu, -c yi'e 'nco 'kmv 'mv le'a?

XVII-XX E -se bhuhuyiti 'Zaan 'me -ko. Zo -lue 'zo, Elcodi 'mno 'kpa-a 'nyno, 'unv 'mo-o Elodiadi. 'C 'lotv'a "yu un-v 'la'a Filiip, 'c 'nyno mo'o, 'unv Elcodi -zo 'c li. C-bo 'Zaan Batiist 'mno 'wun 'i 'bo c, c mu-o'o c 'ye c -ye 'le c na: Elcodi, e se "yrili-nmo -in 'ke -a'a 'lotv'a "yu 'nyno li-za. E-be wlu -ne'e e di, Elodiadi 'nye'e 'Zaan 'mv, 'le Elcodi 'ye nyv 'srv po, 'e 'Zaan un kpun'o, un san'o, un po'o -jie 'mv. I -n'a -kaa, c-c "du'o -bhla 'Zaan "yrili, 'le c-c "du 'c 'bho, -ekedumaa, c yibo'o-o na c-c 'mo-o -Lago'c nyozege. 'Le e 'mv, -bho koo 'Zaan'a wankpwnwlu -ka 'c -polv 'mv-b'gble, c 'ybha-o'o c 'ke -bhla 'c wlu -lokuipo. 'E di c-c "du 'c "yrili. 'Nynaakpv -mnv, un 'bhle-e -bhla 'Zaan'a 'ce 'li. Un 'bo-c ti c 'ke 'me. 'Wa nyimie'e di un 'se -nynaka 'bhle.

XXI 'Wl -lue 'li 'wa -ncozege nyini-o'o. Zo -lue-e 'ma-a Elcodi'a 'wlvwlvzo c, 'bho e ti c "du-o gv, c 'ye nyv 'la. C 'la-a 'nynv'bhlemv un -ke c-c nv'a 'bhlukpa'a lbv, 'le c-c 'la'a 'sroja'a -klvgb -ke Galileebhlukpa "kpi'a 'gagamv "we, un 'ye yi. XXII Un -ke c -n linamv 'le Elodiadi'a "yunynaakpv 'ye 'le -budu 'li pa, un 'ye lete. 'Wa letebhv -za'a-a Elcodi -ke nyv-v -ke c-c li'a -polv 'li. A -gblee, 'unv c 'la'o 'le c na: Le a 'bo'c ti, a "si e 'nyni, un 'ke e amv "ny! XXIII C 'ye -zre 'le c na: Le a 'bo'c ti, 'un-i "ny 'e amv-e, -bho koo e "du 'an -kokol'a 'plan -di.

XXIV U-bv 'nynaakpvdraa 'mno 'da'a a, un -ye'e 'wa 'lotv 'le un na: -Diadi, 'in lete'a a, 'bhlukpayowli na e 'in 'ybha'a c 'ke e 'unmv "ny. 'E di 'in yi'o. Koo a-a 'le'e? 'Le un na: -Bho a mu, a 'ybha 'Zaan Batiist'a 'lru! XXV 'Nynaakpvdraa "depo'o-o "yi, un 'ye 'bhlukpayowli -ye 'le un na: 'In 'ybha-a 'Zaan'a 'lru. De e 'le "bo 'li ti 'tittraamv'a "bhuo, -in 'ke e 'unmv "ny! XXVI 'Gwlv nv'a -kaa, e -nyni 'no-c li. C se 't'bh'e c 'ke wlu "yizizia, -ekedumaa, 'bho nyv-v -ke c li'a "yigbeyi c -zre -n'o. XXVII 'Bho -gbaa -lue 'mv, c 'po-o "srojayi -lue 'srv 'le c na: Mu, ce 'bho 'Zaan'a "lru, de e 'le "bo 'li ti, -in -ke e 'ke yi! 'Le c 'ye 'le -jiedu 'li mu, c 'ye c "lru 'yice. XXVIII C "lru 'mne, 'inne c de'e'le "bo 'li ti, c -ya'a 'nynaakpvdraa, 'inne un kpa'a 'le 'wa 'lotv gbo.

XXIX -Yv ma 'ka-a 'Zaan'a -namv -tany, un 'woc'c 'c 'memedi 'bo c, un 'mu-o 'c "ku'a di, 'le un 'ye c tinmaze. -Kagbe e, 'ka-a 'Zaan'a 'memedi zi'o. Nyv-v 'la'a Zezii 'Zaan Batiist, 'e di Elcodi 'woc'c 'wa wlu, 'le c-c nv'o: Kvn, -ziadi mo'o. 'Zaan Batiist -c 'me'e, c -so'c-c glu.

*Zezii cice'e-e "foc ti c 'ye nyv'a "dui -bue "dui 'son -gwhi bue "nyv un 'ye li

(Matiee 14:13-21; Luuki 9:10-17; 'Zaan 6:1-14)

XXX E-be -nco 'mne ti, 'bho-o *Zezii'a -dalbhomv -bue 'yc 'son -so'c 'nco un mu 'ka, 'le un 'ye 'bho 'c "trolli 'lru'gbv. Lv un nv'a, i -ke li un -to'c 'le nyv, 'le un-v zo 'c 'ya "di. XXXI C na: 'In 'wun -i 'bo. 'E di -a mu -dagbe ce'e kv, -a 'ke li-fo. C 'ka -kaa 'le, e -se "se -ko. Nyv-v mu'a -ke nyv-v yi'a, 'wa "yidiedu c -ke *c -namv -see "yiflce 'ye un 'ke li. XXXII Un nv'a -kaa, un 'kpa-a gvlv 'li 'le un -ke c-c mu'o 'nco ce'e kv. XXXIII Un -n'a a munamv, nyv'a -dadudu-u 'ye 'v, un yibo 'nv-v 'yi. Un 'wlv'a gwle "kpiti, un -na'a 'bhlgbo, un 'depo'o, 'le un 'ye v "yizi, un 'ye 'le nyini.

XXXIV -Da *Zezii -ke 'o -namu-u "si'a 'bho 'kuka 'yi ti, un -ye'ε 'bho-o u-bu nyu 'mnu. Zezii 'ye 'u li, ngaze 'lbho -o'nyu, -ekedımaa, un koo'oo'oo *'bhlabhli-i se'a *'yiriliduyi 'bhle, 'wa -klıgbi'a -to nu -Lago'oo -jolu. 'E di oo 'kpa'a 'bho, oo to 'nu -Lagowlu'a -dadudu.

XXXV-XXXVI 'Yru -ni'a tikpanamu, 'o -namu nyini 'o li, un na: -Noo zi-o'o, 'le 'noo ce'ε kpo. 'E di 'tmuu nyu 'mnu un 'ke gwle -ke -jrigbi "yi mu, un 'ke lilia ti'bo. XXXVII oo na: A'ba "bhi "nyi u lilia! 'Le un na: -A 'wun -ı 'bo. Nyu-u -die'a -kaa 'mu, *deniee'a -gwli bue'a "fleε, 'innı 'ke 'wa lilia 'bhεε, -a 'ye ı 'bhle mu 'ni? XXXVIII oo na: 'In yibo 'ni 'ni-ε. 'Fleε 'die a 'bhle'a? A mu, a 'ke tidede. Un yi'a le, un na: -A 'bhle-e 'fleε -muu, ı -ke zmi 'son. XXXIX 'Le oo 'ye u 'tmuu: A de nyu "papa 'mu ti 'bho -sukui "kpi. XL 'Le un 'ye -kaa ti-de, 'ya -lue 'li nyu'a -gwli -muu, -lırı'a -lue 'li nyu'a -gwli 'son 'yo -bue. XLI Zezii "luo'a ı-bı "fleε -muu -ke zmi 'son 'mnu 'mu, oo popo'o-o 'le yaku 'yi, oo 'ye -Lago 'seε po, 'le oo 'ye "fleε -jie 'yi ticıce -ni. 'Inni oo "nyı'e 'o -namu, un 'gblee'e nyu 'mnu 'yiti. 'Ka-a oo nu'o zmi 'son 'mnu -lrεε. XLII 'Wa 'wee li-o'o, un 'ye lbho, lililı 'ye ti-sie. XLIII 'Fleε -ke zmi'a kotı -sie'a ti, un 'tıte 'ni ti, ı 'yi-e -cıcı -bue 'yo 'son. XLIV U-bu nyu-u li'a -kaa 'wee, 'wa "klumu'a nyukpasi 'nu-o nyu'a "dui -bue "dui 'son -gwli -bue.

**Zezii -na'a-a 'bho "ni 'yigbeyi
(Matiee 14:22-33; 'Zaan 6:15-21)*

XLV ı zi'a -kaa a, *Zezii 'tmuu'o-o *'o -namu 'le oo na: A 'kpa 'le golu 'li, a ce 'ni, a 'ke Besayidaa -bhoga mu. -Bho 'ın 'nyi nyu -nuu -jolu, -bho un mu a, 'lemnu 'ın-ı 'yi-e amu kli. 'Le un 'ye golu 'li 'kpa, un 'ye mu. XLVI oo "nyı'a nyu 'mnu -jolu, un mu'a a, oo 'ya-a 'le -gogo -lue "kpi oo 'ke *-Lago wun gbo po.

XLVII-XLVIII -Kotamnı -ni'a 'mutikpenamu, golu -ke 'li 'o -namu -ni'a, ε -ni 'le "nigwia, 'le -bibie-e yi'o. Un -ke ε-be -bibie 'mne dede'e-e 'yi'a di, 'ka-a un "lu'o kplokpo, golu -see -gbaa 'mu -so. -Da Zezii -ni'a 'bho 'kuka "yi, oo 'ye -u li. "Matu'a dodogwia, -da oo'oo "yri-i mu'a -laa le -yi -ni mu a, oo 'mu -u kli, 'le oo'oo na'a 'bho "ni 'yigbeyi. oo -ni u lizinamu, 'le un 'ye oo li'ye. XLIX A -gblee, un 'ye 'o 'bho "ni 'yigbeyi li, un "wo-o'o, ubu na 'kı "kuzuzu mo'o. L 'Wa kle 'ye 'o li, 'wa 'limu -wa'a-a won -sıanyı'a di. 'Bho -gbaa -lue 'mu oo na: A -ku -polu ti, -sıanyı'a 'lbha amu -le! 'Inmo Zezii mo'o. LI 'Le oo 'ye 'le golu 'li 'kpa. -Bibie nu'a -kaa 'seε blenyı! ε 'bhoo-o'o. Won 'ma-a 'o -namu ti tenyı. LII *Wonkule oo nu'a -glaaple 'bho 'fleε'ε damu, un -see 'ε 'zo 'mıti'won -ka -zegeka, -ekedımaa, un 'ku-o -loku 'mu.

**Zezii 'puun-o-o "gwizimu 'bho Genızaleeti'bhlokpa "kpi
(Matiee 14:34-36)*

LIII Un ce'ε "ni, 'bhlokpa -lue un-u 'la'a Genızaleeti, 'ε 'kpokpu "kpi 'wa golu -kpuun -ni'o. 'Bho-o un -mo 'ne ti. LIV Un 'wlu'a 'le ε 'li -nalo, nyu-u -ni'a 'bho, un yibo'o-o *Zezii "yi, LV 'le un 'ye 'o "di -da 'wee kpa. 'Noo nyu 'won -ni'a 'o 'nyıı 'bo, 'le-e un-u 'bhle'e 'wa "gwizimu -sısa 'mu -lue -lue, 'le un-u kpuun 'u 'le. LVI Lı-ı -ke 'mu oo'oo zi ni'a a, 'le -gwlekıgbi 'mu-e, -gwletoope 'mu -ke -jrigbi "yi, -kaa un-u nu'o -kaa, 'bho -gwlopie 'mu un-u ya'a 'wa "gwizimu. -Bho Zezii yi, 'le un-u bhade 'no li "gwizimu 'mnu 'ke 'o -bana li'tu fıfıyiti un 'ke 'puun. 'Wa nyu -yo 'tu 'o li, 'le -Lago-o 'puun no'o.

VII

**Zuifv 'we'a gba (Matiee 15:1-9)*

I Zo -lue 'zo, *Falizieen -ke *-Lago'ɔ gba'a yibomɔtɔlv -so'ɔ Zelizalɛmv, un 'ye yi, un 'ye *Zezii -ye. II 'Bho 'mnɔ ɔ, 'bho-o un 'yee'e *'ɔ -namɔtɔlv -v ce'ɛ *'Zuifv'a gba 'mv. 'Inne 'mo-o, un 'ka li, -ka nyɔ-ɔ lre'a kwa 'le Zuifv'a gba 'li 'le -a *'saa'a li 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'wa nu -kaa 'le un-v li'o. III-IV 'Zuifv'a kle -ke 'wa -yv 'ma-a Falizieen'e 'bhi, 'wa 'na'a 'na 'we'a gba un bhla'a 'kpi, un-v kpɔn 'nɪ-ɪ 'yi. A -gblee, -kaa ɛ -nɪ'e -kaa. -Ka nyɔ-ɔ lre'a kwa ɪ-bɪ gba 'mnɪ 'li, -bho -ɪn se -kaa nu, -a'a li. -Bho nyɔ -so 'pɛlv 'mv, 'le nyɔklumv, -ka 'wa gba 'le'ɛ, -bho -ɪn se -kaa -a'a 'bhuv 'ni 'mv gba, 'le -ɪn 'ke li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, -a'a li. -Ka 'wa gba 'le'ɛ, -bho -ɪn se -kaa -a'a 'kɔɔɪ-e, -a'a 'tokoe -ke neteyakpi liwɔtɔ, -a'a 'tv ɪ li. I-bɪ gba un-v kpɔn'a -kaa 'yi, ɪ -se -sɛ. V 'Innu'ni'a dɪ Falizieen -ke -Lago'ɔ gba'a yibomv nyni'e Zezii li, 'le un 'ye ɔ -kaa tidede: -A'a -namv-v 'ce-ɛ -a'ba 'na 'we'a gba 'mv. 'Inne 'mo-o, -ka nyɔ-ɔ lre'a kwa 'le -a 'saa'a li 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'wa nu -kaa 'le un-v li'o. Leedɪ un-v nu'o 'na'a? VI-VII 'Le ɔ na: A-a 'mo-o -mɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemv. -Da -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi, *Ezayii, 'cnɪ'a 'le -Lago'ɔ 'bɔgv 'li see, a'ba 'kpidɪ -ke damv ɔ -za'a -ziadɪ 'mv, -kagbɛ 'ka-a ɔ 'cnɪ ɛ'o:

-Lago na: 'Bho -mɛ 'yi v-bv nyv -nvv 'bhle -nɪ'e 'an 'nynɪ, 'wa -pɔlv se 'ɪnmv 'yi -nɪ -ka -zegɛka. -Bho koo un bɔbɔ 'ɪnmv kplokplɔ, bhebhɛlɪ mo'o, -ɛkedɪmaa, nyunyu'a 'liticɛdɪ un-v tɔ'ɔ nyv, 'ɪnnɪ un-v 'la'a 'an wlu.

VIII -Kaa Zezii 'le'ɛ -kaa: A-a 'tbhɛ-ɛ *-Lago'ɔ gba 'kpi, 'le, nyunyu'a gba -ɪ 'ma-a 'liticɛdɪ, a-a kpɔn 'nɪ 'yi. IX 'Le ɔ 'ye -kaa 'lɛ -lɛɛ: Kɪn, lbhɔzɛɛ a 'bhle'e kwa! -Bho ɛ "du a'ba 'bhi'a gba'a 'yikpɔnnamv, a-a pɔ'o 'le-e 'kpɪ 'le a-a pɔ'o -Lago'ɔ gba ti! X A -gblee, 'ɪn-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke amv -ziadɪ -bodɪ 'mv-za. -Kaa *Moyiizɪ pɔ'o -kaa -Lago'ɔ gba: "Du 'bho -a'a -tɪta -ke -a'a 'lotv'a wlu. -Kaa ɔ 'le'ɛ -kaa -lɛɛ: -Yɔ nu'a 'ɔ -tɪta -ke 'ɔ 'lotv 'we'a -lue 'nyinynidɪ 'lruli, ɔbɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ ɔ 'ke 'mɛ mo'o! XI-XIII 'Le -Lago'ɔ 'nynɪ 'mv Moyiizɪ 'le'ɛ -kaa see. 'ɛ dɪ, a-bv -yv, a-a tbhɛ'ɛ ɪ-bɪ -Lago'ɔ gba 'mnɪ 'kpi 'le a-a tɔ'ɔ -kaa nyv. -Bho dɪ kpɔn -a'a -tɪta -ke -a'a 'lotv 'le un 'ke -ɪnmv -bodɪ yi, -ɪn 'ke v -kpa 'le -ɪn 'ke na: 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ, lɪ 'ɪn 'ke 'ka amv "nyɪ, ɪ 'nɔ-o *kɔbaa, 'ɪnnɛ 'mo-o: 'ɪn 'nɔ-o 'jɛ -Lago 'lruli, -bho -ɪn 'lɛ -kaa, -a'a nyɔtu se 'tɔ 'bhɛɛ -ɪn 'ke v -kpa. 'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a a'ba 'sɛ-ɛ tɔtɔ'o 'kɔmɔkɔmv. -Kaabolɪ a-a tɔ'ɔ, ɪ -se -sɛ. -Bho a -ka -kaa-a nu, a-a 'pɔ-o -Lago'ɔ wlu 'plv 'mv ti.

Lɪ-ɪ pɔ'a nyɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi (Matiee 15:10-20)

XIV 'Kla 'mnɔ'ɔ dɪ, *Zezii 'la-a nyv'a -dadudu ɔ 'ke v 'tmv -lɛɛ 'le ɔ na: -Bho a 'ke 'an wlu 'muti'wɔn -ka -zegɛka, a'ba 'wee, a pɔ 'ɪnmv -lokui! XV ɔ 'pɔ-o 'yi -lue 'le ɔ na: Lilile nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ pɔ nyɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. Lɛ-ɛ 'wlv'a 'le nyɔ'ɔ -pɔlv 'zɔ, 'ɪnnɛ pɔ 'ɔ 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. [XVI -Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'muti'wɔn, a -na nɪ -tɔv ti -ziaka!]

XVII -Da Zezii 'wlv'a 'le nyɔklumv, ɔ -ke *'ɔ -namv 'pa-a 'le -budu -lue 'li 'le un 'ye ɔ tidede na: Zezii, ɛ-be 'yi -nɛɛ 'le, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ? XVIII 'Le ɔ na: A-bv -yv, 'ka-a a ku'o -loku 'mv -lɛɛ? A -see -bhla ti'wɔn

ke? 'In-ı yi-o'o 'ın 'ke ε gbɔzıza. Le nyo-ɔ li'a, 'ε po nyo 'nyinyinyo 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, -ekedımaa, 'ε pa 'le nyo'ɔ -pɔlv 'zɔ, ε-ε 'mu-o 'ɔ 'limu. XIX -Bho ɔ mu 'kwa 'kpi 'le ε-ε 'wlv 'ɔ 'mυ. (Wlu Zezii -za'a -laa 'mυ, 'ε 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyo 'bhεε'ɔ 'ke lililı'a 'wee li. 'Ya po nyo 'nyinyinyo 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi) ɔFa 7 19 Zezii'a -nɔɔ ti, 'Zuifv na lililı -lrıı-ı -nı'a 'bho, 'ınnı po'o nyo 'nyinyinyo 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi.

XX 'Le Zezii na -lrεε: Lı nyo-ɔ popo'a 'gwlvıti, ɔ-ɔ nυ'a, ɔ-ɔ za'a 'mυ, 'ınnı po 'ɔ 'nyinyinyo 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XXI-XXII 'Le nyunyo'ɔ -pɔlv 'zɔ, 'le-e 'nyinyininaagı-ı 'wlv'o, 'ınnı 'tuu'o nyo 'le ɔ-ɔ nυ'o 'nyinyinidı -nıı: 'Le nyo-ɔ 'wlv'o, ɔ-ɔ 'yri'o, ɔ-ɔ 'lbha'a 'ku, 'le ɔ-ɔ 'ye'e -yranyɔbha, 'ɔ -pɔlv-υ cna'a nyo'a lı 'yi, ɔ-ɔ 'bhle'e nyanı, ɔ-ɔ 'bhle'e 'yrabha, 'le ɔ-ɔ nυ'o -ganlvbhakpli. ɔ 'mıı'e-e 'yri 'bho ɔ -bonyunyu'a lı 'kpi, ɔ-ɔ nyıı nyo'a 'nyıı wɔn, ɔ-ɔ 'bhεε 'ɔ 'bhuo 'yi, ɔ-ɔ 'bhle'e -yawlaa. XXIII ı-bı 'nyinyinidı -nıı, 'le nyo'ɔ 'bhuo'a -pɔlv 'zɔ, 'le-e ı-ı 'wlv'o 'le ı-ı po 'ɔ 'nyinyinyo 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi.

*'Laganynaakpv 'de-e *Zezii 'gwli
(Matiee 15:21-28)*

XXIV-XXVII *Zezii 'tmvυ'a -kaa *ı-ɔ -namυ, ɔ -so'ɔ 'mυ, ɔ 'mu-o -gwlv ın-υ 'la'a 'Tiilı -bhoga, 'le 'bhlvkpa ın-υ 'la'a Siliı'a Fenisii. ɔ nyıı'a 'le, ɔ 'pa-a 'bho 'bhlegbo -lue. 'Bho-o ɔ 'si -nı'e ti. 'Bho 'mno, ɔ -see 'kı ti'bo, -ka ɔ yi'a a, nyo 'ke ı yibo, 'le 'ɔ 'dı 'ye ti-wa. 'Bho-o 'nynaakpv -lue 'wɔn -nı 'nı 'bo. Ubv 'mıı, 'wa 'yunynaakpvtoope 'bhle-e 'nyinyinidı'a -zuzu 'mυ. -Ka Zezii-ı nu'a nyo 'mυ 'nyinyinidı'a -zuzu ti, 'le ıı 'ye 'na 'bı'wɔn -lrεε. Un 'wɔn'ɔ 'ɔ 'dı 'bɔ -nalo, ıı mu-o'ɔ ıı 'ye ɔ -ye 'le ıı 'ye 'bho 'ɔ 'yigbeyi 'kolrı glu po, ıı 'ye ɔ -kaa libhade: 'Inmɔ bhade -ınmυ li, yi, 'nyinyinidı'a -zuzu -nı'a 'an 'yu 'mυ, -ıı 'ke ε tinu. 'Le ɔ na: -In 'ke 'yreetı lilile kwa 'mυ -za -ıı 'ke ε gbi 'nyı, ε se 'yrili-nmɔ. 'Yreetı-ı 'ke li -tanyı. ɔ 'ka -kaa 'le, ε -se bhuhuyiti -ko, -ekedımaa, ııı 'mıı, ıı -se *Zuifvnynaakpv -ko, 'le ıı -ke 'wa 'cε 'we 'ye 'le -nı, 'le-e ıı 'wlv -nı'o. 'E ɔ ı 'le'ε -kaa. XXVIII 'Le 'nynaakpv 'mıı na: Kın, 'an -Kɔyi, -ziadı mo'o. -Bho ε -nı -kaa a, lilile 'yreetı-ı li'a a, 'ε kotı 'ga'a 'bhlvgbɔ ti, gbi -mııı-ı li-o'o o! XXIX ɔ na: A -za'a-a wlvzεε 'mυ'a dı 'ın-ı 'tmvυ'o amυ, a mu a 'bhli! 'Nyinyinidı'a -zuzu 'wlv-o a'ba 'yu 'mυ. XXX 'Le ıı 'ye mu. Un -ka nyıı, 'wa 'yu 'pe-ε 'bho 'wa 'kpitipele 'kpi ti 'tın! 'Nyinyinidı'a -zuzu 'wlv 'ı 'mυ-ε.

**Zezii 'pvvn'o-o 'susuyi*

XXXI ı zi'a -kaa a, *Zezii -so'ɔ-ɔ 'le 'Tiilı -bhoga. ɔ 'ka mu, ɔ -zi -nı'e-e -gwlv ın-υ 'la'a Sidɔɔ 'le ɔ 'ye 'yiti'bhiti, ɔ 'ye Galilee'a -badaklagba 'trolı le mu. 'Le-e ɔ -zi -nı'o, ɔ 'ye 'bhlvkpa ın-υ 'la'a -Gwlvklıgbı bue'a 'bhlvkpa 'kpi nyıı.

XXXII ɔ nyıı'a 'le, nyo -ke nyukpasu -lue yi-o'o. ɔ-bɔ nyo 'mno 'sun-o'o 'le ɔ 'se -wlvka yibo -ka -zεgεka -lrεε. ɔ dı ıı bhade'e Zezii li ɔ 'ke ɔ sv 'lrı tide 'le ɔ 'ke 'pvn. XXXIII Zezii nυ'a -kaa, ɔ -ke ɔ 'po-o nyo le, 'le ɔ 'ye ɔ -jiei -lokui 'mυ kpa, ɔ 'ye -jie 'yi -tvtrɔ po, ɔ 'ye 'ɔ -mıε li'tv. XXXIV ɔ nυ'a -kaa a, ɔ popo'o-o 'le yaku 'yi, ɔ 'ke *-Lago wɔn gbo po, ɔ 'ye -fıfε ti'wla 'le ɔ na: Efaata! 'E 'zɔ-ɔ 'mo-o, a kati! XXXV 'Bho -gbaa -lue 'mıε 'mυ, 'ɔ -lokui kati'o, 'ɔ -mıε bti'e-e ti. ɔ nυ'a -kaa, ɔ-ɔ wlv-o'o 'tɔ -ka -zεgεka. XXXVI 'Le Zezii na: Nyo'ɔ 'wɔn 'ε 'dı 'bɔ -le! -Yı ɔ-ɔ 'le'ε -kaa a, υ-bv nyo 'mıı-υ 'kpa-a -bhla 'ε 'dı -da 'wee. XXXVII Wɔn

'ma-a 'wa kle ti tenyi 'le un na: -In! Nyu-b 'sun 'ka, 'wa -lokui o-o kati'o, 'unnu 'won'o ti, 'le, nyu-b ma 'ka-a bobo, o-o boti'e 'wa -mɛ ti 'le un-b wlu'a? Kin, li o-o nu'a, i -nmo'o-o 'yrili 'wee!

VIII

**Zezii "nyu-e nyu'a "dui bue lilia
(Matiee 15:32-39)*

I-III E-be -noko -lue 'mne ti, zo -lue 'zo, nyu'a -dadudu 'yi-e *Zezii 'troli -Ireɛ, un 'ye 'gbuu 'le o 'ye u 'wɪ tan ti -Lago'o wlu -to -ni. I-bɪ 'wɪ 'mnu 'li un -see li. 'Le o 'ye *'o -namu 'la 'le o na: -Yeee! Nyu -nuu, 'wa dɪ 'bhle-e ngaze 'mu "se, -ekedɪmaa, 'un -ke un 'nu-o 'noko 'wɪ tan, un -see li. 'Wa -dadudu 'wlu-o nya. -Bho un -so 'mu, -bho un -ka u 'bhli-i mu, un-b 'ye-e -jeyi 'kpna -ni mu'a dɪ. 'E dɪ, -bho -a se u lilia 'nyu, -a se 'bhɛɛ -a 'ke u 'yiti'tayi un 'ke mu. IV 'Le un na: -A 'wɪn -i 'bo. 'Noko -te'e -kaa, 'noko gwlo se'a -ni, 'le, nyu-b -die'a -kaa 'mu, doo -a 'ke lilile -za, -a 'ke u 'nyu'a? V O na: E -nmo'o-o 'yrili. 'Flɛɛ 'die a'ba 'bhi 'bhle'a? 'Le un na: -A 'bhle-e 'flɛɛ -mɛɛson. VI Un 'nyu 'i o, 'le o 'ye -kaa nyu 'mnu 'tmu: A bhla gbo ti. Un bhla'a gbo ti a, o 'luo'o-o "flɛɛ -mɛɛson 'mnu 'mu, o 'ye -Lago 'sɛɛ po. O po'a -Lago 'sɛɛ, o ciɛɛ 'nu-i -jie 'yi ti, o 'ye i 'o -namu 'nyu un 'ke i nyu 'mnu'a kle 'yiti'gblee, 'le un 'ye i -kaa 'gble. VII Un 'bhle-e zmisirgbi -toope -Ireɛ. O 'luo 'ni 'mu, o 'po-o -Lago 'sɛɛ 'le o 'ye 'o -namu 'nyu un 'ke i 'gble, 'le un 'ye i 'gble. VIII 'Wa 'wee li-o'o, un 'ye lbho, lilili 'ye ti-sie. 'Ya kotɪ -sie'a ti, un 'tute 'ni ti, i 'yi-e -ciɛɛ -mɛɛson. IX Nyu-b -ni'a 'bho, un 'bhɛɛ'e-e nyu'a "dui -bue. Un li'a -kaa, un gwɛ'e 'yi a, 'le Zezii na: A mu 'to a 'bhli le!

X Un mu'a -nalo, o -ke 'o -namu -so'o 'mu, un 'mu-o 'le -badaklagba wonyi. 'Le-e un 'luo -ni'e golu -lue 'mu, un 'ye 'ni ɛɛ, 'bhluɔkpa -lue un-b 'la'a Damanutaa, un 'ye 'le 'e 'kpi mu.

**Falizien "we 'ybha-o'o *Zezii 'ke *wonkuli nu
(Matiee 16:1-12)*

XI Zo -lue 'zo, *Falizienyo gbi yi-o'o un 'ye *Zezii -ye un 'ke o ti'cre 'le un 'ke o dɪ -kpun. Un na: -Bho e 'du -Lago lbho -inmu -ziaka, 'o 'nyu 'mu, nu -daa -a'ba 'yigbeyi *wonkule -lue -a 'ke e li'ye. XII Un 'le'e -kaa a, o 'kpa-a -fiɛ -daan, o 'ye e ti'wla 'le o na: 'Le -noko -ke 'li -a -ni'a -laa, lee 'e nyu 'ye'o 'le un 'bo'o ti un 'ke wonkuli'a da 'ye'a? -Ziadɪ 'un-i za'a amu -bodɪ 'mu, -bho e 'kpa -kaa ti, a -see 'inmu yibo yi "komokomu, a -see wonkule -lue komu'a da 'ye yi -Ireɛ.

XIII O gwɛ'e -wluwlua 'yi, o sie 'u 'bho-e 'le o -ke 'o -namu 'ye 'le -badaklagba wonyi le mu, un 'ye golu 'li le 'kpa un 'ke 'ni ɛɛ.

XIV-XVI Un -ni'a munamu, -kaa Zezii 'du'o 'o -namu "dɪ 'mu 'le o na: A po -lokui, 'bho *Falizien -ke 'Elodɪ'a "floo'o "buule'e damu, a "du a'ba 'bhi 'yrili! O -namu -mnuu -ke o 'ka mu, un -see "flɛɛ 'mu'luo. "Floo -lue 'tin'a "se un 'bhle'e 'le golu 'li. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a dɪ, -da o -za'a "floo'o "buule'e dɪ 'mu, 'le 'wa "se-e 'titmuu'o -titmuu -kaa: -A se "flɛɛ -dudu 'bhle'a dɪ, o 'le'e -kaa. XVII O 'wɪn 'i 'bo o, o yibo'o-o na "floozege'e dɪ un-b kple'o. -Yɪ obo-o "si'a 'nyu, un -see'a 'muti'won, 'unnu 'mo-o li Falizien -ke Elodɪ-i to'o nyu. 'Le o 'ye u -kaa 'yi'le: Leedɪ a-a nu'o: -A se "flɛɛ -dudu 'bhle'a dɪ ma'a? A -see -bhla ti'won ke? A se -naagu 'bhle? A 'ku-o -loku 'mu'a? XVIII 'Yri a 'bhle'a, e -se a 'ke i ti'ye -ni'a dɪ -ko? -Lokui a 'bhle'a, e -se a 'ke i ti'won -ni'a dɪ

-ko? "Flɛɛ -muu 'ɪn 'gblee'a nyu'a "dui -bue "dui 'sɔn -gwɪ bue "yiti, un li'a, un 'ye'a lbho, a -see 'ya dɪ 'gwɪɪtipopo? ^{XIX} Un li'a 'le lilikhkɔtɪ'a -cɪɪ 'diɛ -sie'e ti'a? 'Le un na: -Cɪɪ -bue 'yɔ 'sɔn. ^{XX} "Flɛɛ -mɛɛsɔn 'ɪn 'gblee'a nyu'a "dui bue "yiti, un li'a, un 'ye'a lbho, a -see -mnu'a dɪ 'gwɪɪtipopo -lɛɛ? U-bee -mnuv li'a 'le, lilikhkɔtɪ'a -cɪɪ 'diɛ -sie'e ti'a? 'Le un na: -Cɪɪ -mɛɛsɔn. ^{XXI} 'Le ɔ na: 'Le a 'se -bhla -naagu 'bhle'a?

*Besayidaa'a gwɔɔ 'mɔ'a "lɔlɔyi *Zezii 'pɔvɔn'o*

^{XXII} *Zezii -ke *'ɔ -namv cɛ'ɛ 'ni, un mu-o'o, -gwɔɔ -lue un-v 'la'a Besayidaa, un 'ye 'le nyini. 'Bho-o nyu -ya'a Zezii "lɔlɔyi -lue, 'le un na: -A-bv bhade -ɪnmv li, 'tɔ ɔ li ɔ 'ke 'pɔvɔn. ^{XXIII} ɔ nu'a -kaa, ɔ 'kpɔvɔn-o "lɔlɔyi 'mno -jiɛ "yi, ɔ -ke ɔ 'ye gwɔɔ le po -sɛ, ɔ 'ye ɔ -tɔtrɔ "yri "kpi titri, ɔ 'ye ɔ kwa "yri "jri. ɔ -zɔ ɔ kwa "yri 'le ɔ na: -A'a "yri-i 'ye lɛgbɛ li 'nɪ? ^{XXIV} ɔ 'ye "yri 'bhati 'le ɔ na: Kun, 'ɪn-ɪ 'ye-e nyu'a -zuzu li, un kɔɔ'ɔ-ɔ tui, un-v na-o'o. ^{XXV} 'Le Zezii 'ye ɔ kwa "yri "jri -lɛɛ. ɔ -zɔ ɔ kwa "yri, ɔ-bɔ "lɔlɔyi 'mno 'bhati'a "yri, ɪ 'yi-e -dentɪ 'mɔ le. ɔ 'pɔvɔn-o'o, ɔ-ɔ 'ye'e 'tɔ-ɔ ti wesaa! ^{XXVI} 'Le Zezii na: -A'a mu -gwɔɔ -nɛɛ 'mɔ le -le! Zi 'tɔ -ɪn 'ke -ɪn "bhli mu.

**Piɛɪ na *Zezii 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyu*

(Matiee 16:13-20; Luuki 9:18-21)

^{XXVII} ɪ zi'a -kaa a, *Zezii -ke *'ɔ -namv -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ. -Gwɔɔklagba -lue un-v 'la'a Filiipu'a Sezalee -bhoga'a -gwɛ -nɪ'a 'le, un 'ye ɪ 'mɔ mu. ɔ -ke un -nɪ'a munamv 'le ɔ na: 'An -namv-a, -bho nyu -ka 'an "kpɪdɪ 'mɔ-ɔza 'le, un na 'yɔɔ 'ɪn "du'a? ^{XXVIII} 'Le un na: Nyu na -ɪnmɔ 'mo-o *'Zaan Batiisu. Nyu -lɔrv na -ɪn 'mo-o -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizamv -nɪ'a -bɛnyɪ, 'wa -lue, 'le nyu -lɔrv-v -nɪ'a 'bho na -ɪnmɔ 'mo-o -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi, *Elii. ^{XXIX} 'Le ɔ 'ye 'le v gbo "bhiti 'le ɔ na: -Bho ɛ "du a'ba "bhi -bodɪ 'le, 'yɔɔ 'ɪn "du'a? *Piɛɪ na: *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyu, 'ɪnmɔ -ɪn "du'o. ^{XXX} 'Piɛɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii na: A'ba 'wee, wlu -nɛɛ, a'ba -zɛ ɛ 'bho nyu'a "yigbeyi 'mɔ -le''a!

**Zezii -za'a-a 'ɔ 'mɛmɛdɪ -ke 'ɔ glusɔdɪ 'mɔ*

(Matiee 16:21-28; Luuki 9:22-27)

^{XXXI} -Kaa ɔ 'tmɔv nu'o -kaa -lɛɛ: Lɪ -Lago 'wɔn'ɔ -ɪ 'ye'a 'ɪnmv -bodɪ -yi mɔ, 'ɪnnɪ 'ka-a: 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'kle 'ye -mɔ tenyɪ. *-Lago'ɔ 'sragazamvklɪgbɪ-e, *'ɔ gba'a yibomv -ke *'Zuifu'a -zigletumv -lɔrv-v -nɪ'a 'bho-o 'ye-e 'ɪnmv -vu -mɔ 'le un 'ke 'ɪnmv 'lbha 'le 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'wɪ 'sɔn 'ɛ tanzɔ ɔFa8 31 Zezii 'mɛ-o'o 'wɪ -muu'a zɔ 'le ɔ 'ye glu -sɔ 'wɪ -mɛsɔn'ɔ -druma. 'Le 'Zuifu 'we gbo ɪ-ɪ 'mo-o 'wɪ tan, -ɛkedɪmaa, un 'zɛɛ-ɛ 'wɪ -ke ti ɔ 'mɛ'ɛ.

^{XXXII} ɔ -flɔ 'nu -kaa wlu "yiti, ɔ 'tmɔv 'nu, *'Piɛɪ'a -pɔlv -see 'wɔn. ɔ -ke ɔ -jri-ɛ'ɛ-ɛ gbo 'le ɔ 'ke ɔ 'tmɔv 'le ɔ na: -Woofoa! *Zezii, -a'a -wlu -kaa -le! 'Ya lɛtu -see -ɪnmv -bodɪ -yi yi. ^{XXXIII} 'Piɛɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii -tbhɛ 'nɔ-ɔ "kpi 'le ɔ 'ye ɔ "lɔruli-wlu 'bho *'ɔ -namv -lɔrv'a "yigbeyi 'le ɔ na: *Sataan! Po 'ɪnmv le. -ɪnmɔ, 'Piɛɪ, -ka -a popo'a 'gwɔɔlɔti, 'ka -ke -Lago se -ybhɛ, -ɛkedɪmaa, nyunyu'a -ka -a popo'o 'gwɔɔlɔti. ^{XXXIV} 'Le ɔ 'ye 'tɔ nyu-v -nɪ'a 'bho'a klɛ 'la ɔ 'ke v 'tmɔv -lɛɛ 'le ɔ na: Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɪnmv "srii 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na "kɔmɔkɔmɔ, -yɪ 'ma-a 'ɔ "bhuo'a 'gwɔɔlɔti, ɔ po ɪ ti 'le ɔ 'ke -Lago'ɔ 'gwɔɔlɔti nɔ! ɔ 'wɔn ɔ 'ke 'kle 'ye kpɔkpɔ, 'le ɛ-bɛ 'kleyɛɛ 'mɛnɛ 'mɔ ɛ 'bhɛ'o nyu 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ɛ 'ke ngazemɛmɛɛ'ɛ "bhuo'ka "du. ^{XXXV} Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a

tintɛ'ɛ dɪ, ɔ sɪa'a 'an dɪ, ɔ sɪa'a -Lago'ɔ 'dɪzɪɪg'a dɪ kplokplo 'le ɛ 'ke
 ɔ 'menamɔ nyɪni, ɔ nyɔtu 'ke 'pɔn 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a
 ɔ 'bhuo'a tintɛ'ɛ dɪ 'le 'kmu 'mɔ'a lɪ 'li, ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lago'ɔ
 'yigbeyi. XXXVI-XXXVII -Gblee, -bho -ɪn 'du 'nɔɔ 'kmu 'mɔ'a 'gagalɪ 'wee'a
 'yeyedɪ 'le -ɪn 'ke 'mɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le, leelɛ -ɪn 'ye'e 'tɔ 'bho'a?
 'Ya 'wee 'mo-o bhubbuhlɪ, -ɛkedɪmaa, 'ya letu se 'bhɛɛ ɪ 'ke nyɔ 'pɔsɪn
 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XXXVIII Nyɔ-v -ke 'klumu a -nɪ'a a, 'wa -kpɔn -
 Lago 'yi, 'nyɪnyɪnidɪ'a -dadudu ɔn-v nɔ'o. 'In-ɪ 'tmɔsɔ'o amɔ-ɛ, zɔ -lue
 'zɔ, 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le 'an -tɪta -Lago gbo 'wɔ -mɔ,
 'le ɔ gbo'a -dalbhomɔ ɔɛ'ɛ kpɔ, 'ɪn -ke ɔn 'ke 'nɔɔ 'bhɔkpa 'kpi le yi.
 'Le -Lago'ɔ 'nyɪni'a 'yibhɛɛ 'mɔ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mɔ. 'ɛ dɪ, 'le ɔ-bɔ nyɔ
 'mɔsɔ'a 'klumu, a-bɔ 'ma-a 'an -namɔ, a'ba depo 'ɪnmɔ 'yi 'bho 'wa
 'yigbeyi -le! A -fɔ nɔ 'an wɔ 'yiti 'le a 'ke ɔ 'tmɔsɔ. -Bho 'ɪn yi, nyɔ
 -yɔ 'ye'a 'ɪnmɔ 'yidepo mɔ, 'ɪn -see ɔ dɪ -zi yi, 'ɪn-ɪ 'ye -ɔ 'yidepo -mɔ
 -lɛɛ.

IX

I 'Le Zezii 'ye ɔ -kaa 'yi'le -lɛɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, -
 Lago'ɔ 'ye-e -yi -mɔ 'le wɔnkue 'mɔ 'le nyɔ 'ke ɔ nyɔ'a -kɔkɔ'ɔ da 'ye.
 A-bɔ -nɪ'a -laa, a'ba 'klumu'a nyɔtɔlɔ -see 'mɛ yi, ɔn-v 'ye-e 'ɛ da 'ye
 -mɔ.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ 'nyɪni'a 'yibhɛɛ'ɛ -vlavlɪ
 (Matiee 17:1-13; Luuki 9:28-36)*

II 'Wɪ -mɛɛlo zi'a a, *Zezii 'ya-a 'le trɪklagba -lue 'kpi. *'ɔ -namɔ'a
 'klumu'a nyɔ tan, *Piɛlɪ-e, Zaaki -ke *Zaan, 'ɪnnɔ -ke ɔ mu'o. ɔn
 nyɪni'a 'le trɪ 'kpi, nyɔ se 'le -nɪ, -bho ɛ -se 'wa 'sɛ. -Da ɔn -nɪ'a 'le,
 'bho -gbaa -lue 'mɔ 'wa 'yri nɔ'a -kaa, ɪ kati'o, 'le, -vlavlɪ 'bhɛɛ'ɛ Zezii'a
 'nyɪni 'yi a, ɔn 'ye ɪ li'ye. III 'ɔ -banɪ nɔ'a -kaa, ɪ 'plu-o'o 'le ɪ-ɪ vɔn'o
 tenyɪ. -Ka -ke 'bhuo ɪ 'plu'a a, 'nɔɔ 'kmu 'mɔ lɛ-ɛ 'ka 'plu nyɔ 'ke
 'ɪ lɪkpɔkpa -nɪ, 'ɛ letu se -nɪ. IV 'Bho 'mɔnɔ ɔ, -Lago'ɔ wɔ'u'a 'mɔtizamɔ
 -nɪ'a -bɛnyɪ, *Elii -ke *Moyiizi, 'bho-o ɔn 'yee 'nɔ li -lɛɛ, ɔn -ke Zezii
 -nɪ'e-e -wlunamɔ, V 'le 'Piɛlɪ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ na Zezii -bodɪ: -A'ba
 -Tɔyi, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili -a 'ke 'nɔɔ -de. -A yi-o'o -a 'ke -pepe tan po,
 -a'a -nɛ -lue, Moyiizi'a -nɛ -lue, Elii'a -nɛ -lue. VI -Stanyɪ 'lbha'a Zezii'a
 -namɔ tan 'mɔnɔ, ɛ -zɔ 'ɔ-v -zuzu 'kpi'a dɪ 'Piɛlɪ -see 'gwɔtɪpopo, ɔ 'ye
 -kaa 'lɛ. VII Yaku'a -druku nɔ'a -kaa 'sɛɛ, ɛ 'jri-e 'wa kle -zuzu 'lru.
 'Le ɛ-bɛ -druku 'mɛ 'mɔ, 'le-e wɔ 'wɔ'ɔ 'le ɛ na: 'An 'yu'a 'dɛ -lue
 -ke dɪ 'ɪn -kma'a, 'ɪnnɔ 'mo-o Zezii. A po ɔ -lokui! VIII 'ɔ -namɔ 'mɔnɔ
 gbɔgbɔ'a ti -nalo, ɔn -see nyɔ li'ye, -bho ɛ -se Zezii -nɪ -lue 'ɪn, 'ɪnnɔ
 -ke ɔn -nɪ 'bho.

IX I zi'a -kaa a, ɔn-v 'wɔ'ɔ 'tɔ 'le trɪ 'kpi. ɔn -nɪ'a 'drenamɔ 'le Zezii
 'ye ɔ 'dɪ 'mɔ 'du! LI-ɪ -ke -da a 'ye'a -laa, a'ba -zɪ ɪ nyɔ 'wee -bodɪ 'mɔ
 -le'a! 'Inmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'mɛ -mɔ 'le -Lago 'ke 'ɪnmɔ glu
 -za, 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lɛɛ. 'Bho 'mɔnɔ 'tɔ ɔ, 'bho-o a 'ke ɪ nyɔ -bodɪ 'mɔ-za
 -nɪ. X A -gblee, 'le 'wa -pɔlɔ gbo ɔn 'kpɔn-o ɛ-bɛ wɔ 'mɛ ti. 'Wa 'sɛ
 nɔ'a -kaa, ɔn-v dede-e -dede ti: Yɛɛ 'mo-o, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'mɛ -mɔ 'le -Lago
 'ke 'ɪnmɔ glu -za, 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lɛɛ'ɛ? Wɔ -yɛɛ'ɛ 'zɔ'ɔ 'nyɪni -mɛ'ɛ?
 XI 'Le ɔn 'ye -kaa Zezii wɔludie -lɛɛ tidede: *-Lago'ɔ gba'a yibomɔ 'we
 na 'nɪ, Elii 'ke yi -tanyɪ. -Bho ɔ yi-ɔ ɔ, 'le *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔsɪn'a
 nyɔ 'ke yi 'le nya 'wɔ. Dɪ ɔn-v za'a -laa 'mɔ, -ziadɪ ma'a? XII-XIII 'Le
 ɔ na: Kɪn, -ziadɪ mo'o. Elii 'ke yi -tanyɪ 'le ɔ 'ke lɪ 'wee nmaze ɪ 'ke

"yrili-nmo. -Bho o yi-o o, 'le -Lago'c 'Bhozayi -c 'pʊn'a nyu 'ke yi. 'Le -Lagowlu'a 'bɔɔɔ 'li -kaa ε 'cni-ε'ε -kaa: *Nyunyoc'c "Yu-u 'ye-e 'kle 'ye -mu tenyɪ 'le nyu -see o le 'la yi, 'kla -ko? Koo a-a popo'o 'gwloti'a? A -gblee, le-ε 'cni-ε'ε Nyunyoc'c "Yu'a damu, 'unne 'cni-ε'ε 'bho Elii'a damu -lrɛɛ. -Yɪ 'ma-a Elii'a -nɛ, 'ε 'yri'a 'bɪ 'wlu-o'o. 'E dɪ 'ɪn-ɪ 'tmu'o amu, Elii yi-o'o see, nyu -see o le 'la. Lɪ un 'ybha'a, un 'nu -c ɪ 'lru.li.a oFa 9 12-13 -Lago'c wlu'a 'mʊtizayi 'Zaan Batiisu nyu 'lbha'a -c 'mɛ'ε, 'ɪnno Zezii 'si'e -laa 'nyɪnɪ.

**Zezii 'pʊn'o-o 'yu -lue-e 'bhle'a 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mu (Matiee 17:14-21; Luuki 9:37-43a)*

XIV o -ke un 'dre'a, un -ye'ε-ε 'bho *'c -namu -lrɔv, 'ɪnno -ke *-Lago'c gba'a yibomɔyɔ gbi -nɪ'e deponamu. Un -ka 'bho-o nyɪnɪ, nyu'a -dadudu bi -v'o. XV U-bv nyu 'mnu 'ye'a *Zezii "yri -nalo, le -wa 'nu-b 'li ti 'hubua'a dɪ, 'le un 'ye gbugbluo un 'ye mu, un -ke o 'ke 'yɪye, XVI 'le o 'ye 'c -namu linyɪnɪ, o 'ye v tidede 'le o na: Leeɛ -ke dɪ -a -ke un-v depo'a? XVII-XVIII 'Le nyu'a "klumu nyo -lue 'ye wɔn-wlu 'le o na: -A'ba -Tɔyɪ, 'an 'yu'a dɪ mo'o. o se 'kpa 'yi'bhle, o 'bhle-e 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mu, 'unne kpɔn 'c wɔn 'yi: 'ε dɪ o 'se -wluka yibo. -Bho 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mne 'wlv 'bhle, ε-ε 'bhla-a 'yu ti 'le -fɪn-ɪ yi 'c wɔn, o-c li'e 'nyɪnɪ "yi, o-c 'srɛɛ'o "dɪn! 'An 'yu 'mno, 'ɪnno -ke 'ɪn yi'o, 'ɪn 'ye -a'a -namu libhade, 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu -nɪ 'no 'mu, un 'ke ε tinu 'le un se ε 'bhɛɛ. XIX 'Le o 'ye -kaa 'c -namu 'yi'lɛ: -Woo! A -see 'ɪnmv "gwlide ke! Bhuhuyiti'a dɪ 'ɪn sɪa'a -kaa a'ba dɪ kplokplo'a? -Bhlaaka a 'ke 'to ti'wɔn'o? ε -nmɔ'o-c -kaa ti, a -ya 'ɪnmv "yuyigbɛ! XX 'Le un -ke o 'ye yi. "Nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'ye'a Zezii li, ε "tutu'o-o 'yu ti 'gagwloka, o 'ye ti'ga, o-c "klakpa'a ti 'le -fɪn-ɪ yi 'c wɔn, XXI 'le Zezii 'ye 'c -tita tidede: -Bhlaaka 'wɛ -nɛɛ nu 'c? 'Le o na! o -zɛ 'ε-ε "dana 'mu. XXII 'Wɪ -lrɛɛ 'li 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu-u 'po -c nɛ 'mu, 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li ε-ε po 'c "nuko, -ka ε 'kɔ o ka 'lbha o 'ka 'mɛ. -Bho -ɪn 'bhɛɛ nɛ, 'ye -a'ba ngaze, yi -ɪn 'ke -amu -kpa. XXIII 'Le o na: Yɛɛ 'mo-o, -bho -ɪn 'bhɛɛ nɛ'ɛ? -Bho -ɪn de -Lago 'gwli, -ɪ -nu'a lɛtu se wɔnku. XXIV o 'lɛ'ε -kaa a, 'yu'a -tita 'kpa-a 'bho -nalo, o na: 'ɪn 'de-e -Lago 'gwli nɪ, 'ɪn se ε 'bhɛɛ -ka -zɛgɛka. 'E dɪ yi -ɪn 'ke 'ɪnmv -kpa 'le 'ɪn 'ke ε 'bhɛɛ! XXV Nyu'a -dadudu "du-o 'lrusuko -lrɛɛ, un 'ye Zezii bi 'le o 'ye "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu "dapo "yikmaka 'le o na: "Nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu, -ɪnmɔ -nɪ'a "yu 'mno 'mu, o se'a -wluka yibo, o 'ye'a "sun, 'dɔ o 'mu! -E 'wlv'a -laa -zɪan, -a'a yi o 'to 'mu le -le "kɔmɔkɔmɔ! XXVI o 'lɛ'ε -kaa, ε-bɛ "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mne "pna-o'o, ε "tutu'o-o "yu ti 'gagwloka 'le ε 'ye o 'mu 'da. 'o nmi nu'a -kaa, "bhlekuu! I 'yɔ'c'c 'mu-ε -ka nyo 'mɛ'ε ka. 'Le, nyu-b -nɪ'a 'bho, 'wa -lrɔv na: "Wii! o 'mɛ-o! XXVII 'Le Zezii 'ye 'c sv kpɔn, o 'ye o 'yi"luo. "Yu nu'a -kaa, o -so'c 'mu-ε, o 'ye ti-nyɪnɪ, o 'pʊn'o-o.

XXVIII Zezii -ke 'c -namu -so'c 'mu, un 'mu-o "bhlegbo. o -ke un -cɛ'ε li, 'le un 'ye o -kaa tidede: Leedɪ -a nu'o "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mne ti ε 'ke "yu 'mu 'da 'le -a se ε 'bhɛɛ'ɛ? XXIX 'Le o na: 'E -zuzutu, -bho -ɪn 'ke ε nyo 'mu tinu 'le ε 'ke 'da, -bho -ɪn se -Lago libhade, ε se 'bhɛɛ.

**Zezii -za'a-a 'c 'mɛmɛdɪ -ke 'c glusɔdɪ 'mu -lrɛɛ (Matiee 17:22-23; Luuki 9:43b-45)*

XXX I zi'a -kaa a, un -so'c 'mu-ε, un 'ye mu, un 'ke Galilee'a 'bhlu'kpa 'mu cɛ. Un -nɪ'a munamu, *Zezii -see 'ybha nyo 'ke o da yibo. XXXI o

'ka -kaa nu, ε -se bhuhuyiti -ko, -ekedımaa, dı-t 'ye 'c -bodı -yi mu, c-c 'tmuṣ 'nı-tı *'c -namu 'le c na: 'Inmɔ *Nyunyɔ'c "Yu, un-ṣ 'ye-e 'inmu nyu -jeyi "nyı -mu, nyu 'mnu-ṣ 'ye-e 'inmu 'lbha -mu 'ın 'ke 'mε. -Bho 'ın 'mε, 'wı 'sɔn, 'ε tanzɔ, -Lagɔ-c 'ye-e 'inmu glu -za -mu, 'ın 'ke ti-nı -lrεε. XXXII Zezii 'lɔ 'ṣ -kaa 'yi, un -see 'c wlu'a 'zɔ 'muti'wɔn. Nymɔ-c 'si 'ṣ 'gwlu'a dı, un -see 'ybha un 'ke c tidede.

**Zezii'a -namu 'ybha-o'o un 'ke 'wa -klagba yibo
(Matiee 18:1-5; Luuki 9:46-48)*

XXXIII Un nu'a -kaa, un 'nyini-e 'bho Kapenayiimu 'le un 'ye "bhlegbo mu. 'Le-e *Zezii dede -nı'e *'c -namu 'mnu ti 'le c na: -A -nı'a 'traamu yinamu 'le -jeyi, leele -ke "kpi a'ba "sε -nı'e deponamu'a? XXXIV 'Wa 'wee "mu-o wɔn blenyi, -ekedımaa, 'le -jeyi 'wa "sε dede'e-e -dede ti: 'Nɔɔ -a'ba "klumu 'le, yɔɔ 'mo-o -a'ba 'wee'a -klagba'a? XXXV Zezii -de'e-e ti c 'ye ṣ 'tmuṣ 'le c na: A po -lokui, -yɔ 'ybha'a c 'ke nyu'a -klagba "du, 'le c 'ke ṣ -kɔ c, c -ya 'c "bhuo 'zɔ c 'ke ṣ 'bho "du kplokplo 'le c 'ke 'wa 'zɔ'c lbhɔnyı "du. XXXVI C nu'a -kaa, c 'la-a "yuyigε -lue, c 'ye 'bho 'wa gwia 'mu ti-nyna, c 'ye c "gwli "du 'le c 'ye ṣ -kaa "yi'le: XXXVII Nyɔ -yɔ 'wa 'la'a ε -ka "yuyigε -naa, -c kpɔn'a 'c nyɔtu -gli 'an dı, 'inmɔ c kpɔn'o. Nyɔ -yɔ kpɔn'a 'inmu -gli, ε -se 'an "sε c -kpɔn -kɔti 'sɔn -ko 'nı: 'an -tita, -Lagɔ, -c lbho'a 'inmu, 'ınno c kpɔn'o -gli -lrεε.

*Nyɔ -ke -a -see'a 'yidede, c-c 'mo-o -a'ba -nɔ
(Luuki 9:49-50)*

XXXVIII Zɔ -lue 'zɔ -kaa *'Zaan 'tmuṣ'o -kaa *Zezii: -A'ba -Tɔyi, -a -yε'ε-ε nyɔ -lue, c -se -a'ba "klumu'a nyɔ -ko. 'Inno "luo'o -a'a 'nyı 'mu, -c -nı'e nyu "we 'mu "nyinyınidı'a -zuzu tinunamu, 'le -a 'ye c -kaa "yi'le: -A'a nu -kaa -le, -ekedımaa, -ın -se -a'ba "klumu'a nyu -ko! XXXIX 'Le c na: A'ba 'kaa nɔ 'mu -le! Nyɔ -yɔ 'ka 'an 'nyı 'mu'luo, -c 'ke ε *wɔnkulı -nu -nı, -c 'ka 'bho "si -c 'ke ε wɔn-nyı, c se -nı. XL 'E dı, -yɔ -ke -a -see'a "yidede, c-c 'mo-o -a'ba -nɔ. XLI 'Bho 'mno, a-a 'mo-o 'an -nu'a dı, nyɔ -yɔ "nyı'a amu 'nanani, -ziadı 'ın-tı za'a amu -bodı 'mu, 'c nyɔtu, c -see 'le ε 'mu -zεεε 'mu-bɔ yi 'bho -Lagɔ'c damu.

**Zezii na: A -ke "nyinyınidı cıce 'yi
(Matiee 18:6-9; Luuki 17:1-2)*

XLII A -gblee, 'ın-tı 'tmuṣ'o amu-ε, nyɔ -yɔ de'a 'inmu "gwli 'wa 'la'a ε -ka "dana, -bho nyɔ -lrɔɔ 'bɔ ti c 'ke c dı "yrili'maa 'le c 'ke 'an "gwlıdedı 'bho c, c-bɔ nyɔ 'mno, -bhladı c -see 'ε nu ke, ε -nmɔ'c-c "yrili un 'ke c sukɔmua -bluu 'zɔ tısın 'le un 'ke c 'tɔnnı kɔ po.

XLIII Zezii 'po-o "yi 'le c na: -Bho ε "du -a'a ṣ-ṣ "tuu -inmu "nyinyınidı'a nɔnamu, -bhladı -ın -see 'ε nu ke, cε ε 'bho! ε -nmɔ'c-c "yrili -ın 'ke ṣgbodie 'bhle -ın 'ke "kɔgwletınε 'ye. -Bho -ın se ε 'bho cε ε, nε -ε'ε 'mu'a "kɔmɔkɔmu, -ın -ke -a'a ṣı 'sɔn-c 'ye-e 'le ε 'mu -mu -mu, 'nɔɔ un-ṣ 'la'a Geεnı. [XLIV 'Le 'mno 'le'a -cıanyı'a 'mε "kɔmɔkɔmu. 'Le'a nε'ε 'mu "kɔmɔkɔmu -lrεε.] XLV -Bho ε "du -a'a bhı-ṣ "tuu -inmu "nyinyınidı'a nɔnamu, -bhladı -ın -see 'ε nu ke, cε ε 'bho! ε -nmɔ'c-c "yrili -ın 'ke bhıgbodie 'bhle 'le -ın 'ke "kɔgwletınε 'ye. -Bho -ın se ε 'bho cε ε, -ın -ke -a'a bhı 'sɔn-c 'ye-e 'le nε 'mu -mu -mu, 'nɔɔ un-ṣ 'la'a Geεnı. [XLVI 'Le 'mno 'le'a -cıanyı'a 'mε "kɔmɔkɔmu. 'Le'a nε'ε 'mu "kɔmɔkɔmu -lrεε.] XLVII -Bho ε "du -a'a "yri-i "tuu -inmu

"nyinyinidi'a nɔnamu -lrɛɛ, -bhladi -ɪn -see 'ɛ nu ke, wɛ ɛ! ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ
"yrili -ɪn 'ke 'yriyɔɛ -lue 'bhle 'le -Lagɔ 'ke -a'a -kɔyi ''du. -Bho -ɪn se ɛ
wa a, -ɪn -ke -a'a 'yriyɔ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le nɛ 'mu -mu -mu, 'nɔɔ ɔn-ɔ 'la'a
Geɛni. ^{XLVIII} 'Le 'mno 'le'a -ɔtanyɪ'a 'mɛ ''kɔmɔkɔmu. 'Le'a nɛ'ɛ 'mu
''kɔmɔkɔmu -lrɛɛ.

^{XLIX} -Kaa Zezii 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: 'Le 'kleyɛɛɛ 'mu nyunyɔ 'ke -zi -ni. -Ka
nyɔ-ɔ po'a nmiyalɪ 'tɔn ''lru 'le ɔ-ɔ de 'ɛ ti, 'ka 'mno, 'ka-a nyɔ-ɔ zi ni'e
'kleyɛɛɛ 'mu 'le ɔ-ɔ ''nyi'e 'ɔ ''bhuo -Lagɔ -jeyi.

^L 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, 'tɔn-ɔ 'mo-o lezɛgɛ. -Ka 'tɔn-ɔ 'bhle ni'a -zapu
'nu wɔn, 'ka 'mno ɔ, -a'a -pɔlv 'yɔɔ -ɪn -bonyunyɔ -bodɪ -ɪn -ke ɔ 'ke
-ybhɛ. -Bho 'tɔn -gwɛ wɔn ɔ, ɛ-ɛ mo'o 'tɔ-ɔ bhuhhulɛ.

X

**Zezii na 'nynaakpu -ke nyukpasu'a sɔsɔ 'yrili -le!
(Matiee 19:1-12; Luuki 16:18)*

^I *Zezii 'tmɔɔ'a -kaa nyɔ 'mno, ɔ -ke *'ɔ -namu -sɔ'ɔ 'le 'mu-ɛ, ɔn 'ye
'le Zideebhlɔkpa ''kpi mu. 'Le-e ɔn -sɔ'ɔ 'mu, ɔn 'ye Zudeɛn ɛɛ, 'le, 'ɛ
'kpukpu -yɛ -ni'a 'le, ɔn 'ye 'ɛ ''kpi nyini. Nyɔ'a -dadudu -lrɔv nu'a -kaa,
ɔn 'yi -ɔ -bodɪ, ɔn 'ye 'gbɔv 'le ɔ-ɔ tɔ 'nu -Lagɔwlu. -Bho nyɔ yi ɔ -bodɪ,
'ka-a ɔ-ɔ nu'o ''ɔɔɔ.

^{II} 'Bho 'mno *Falizieɛnyɔ -gbɪ -ni'a nyɔ'a ''klumu, ɔn 'nyini -ɔ li, ɔn
'ke ɔ ti'ɔrɛ 'le ɔn 'ke ɔ wlu -kpɔn -ni. Un na: ɛ -nmɔ'ɔ -kaa-a ti nyɔ
'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za'a? 'Tmɔv -amɔ! ^{III} 'Le ɔɔɔ 'ye v -kaa tidede -lrɛɛ
'le ɔ na: Koo -a'ba ''na *Moyiizɪ 'lɛ'ɛ 'bho 'ɛ damu'a? ^{IV} Un na: -Kaa
Moyiizɪ 'lɛ'ɛ -kaa: -Bho nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za a, ɔ 'ɔni ''bɔgɔ -ɛ
nu'a na: -ɛ 'wlv'a -laa -zɪan, 'ɪn -za'a amɔ 'kwla. 'Le -ɪn 'ke v ''bɔgɔ
'mɛɛ ''nyi ɔn 'ke mu. ^V 'Le ɔ na: Moyiizɪ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhuhhuyiti
-ko. 'Bho -Lagɔwlu'a damu, a 'ku-o -loku 'mu: 'ɛ dɪ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa. ^{VI} A
-gblee, -Lagɔwlu na: 'Bho li 'wee'a 'nyaanamu -Lagɔ -ya'a-a nyunyu ti,
nyukpasu -ke 'nynaakpu. ^{VII} 'Ka 'mno'ɔ dɪ nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -ni
'sɔn 'ke 'wa -tɪta -ke 'wa 'lotu ''yi'wlv 'le ɔn 'ke 'wa ''bhi'a da pa, ɔn 'ke
nyɔ -lue 'tɪn ''du. ^{VIII} 'Le ɔ 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: 'ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyukpasu
-ke 'ɔ 'nynɔ -se 'tɔ-ɔ nyɔ 'sɔn -ko 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi. 'Bho 'mno nyɔ
-lue ɔn ''du'o. ^{IX} 'ɛ dɪ, -bho -Lagɔ nu'o nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -lue 'tɪn
'mu, 'le ɛ 'se -kaa ti-nmɔ nyɔ -lrɔɔ 'ke v lizɪza.

^X ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ -ke 'ɔ -namu 'mu-o ''bhlegbo. 'Bho-o ɔn dede -ni
'nɔ dɪ 'mni'a ''kpidɪ ti, ^{XI} 'le ɔ na: -ɔ -za'a 'ɔ 'nynɔ 'kwla, -ɔ kpa'a -lrɔv,
ɔ 'ye-e -yranynɔbha. ^{XII} -Ka -lue 'mno, 'nynaakpu-ɔ -sɔ'ɔ 'wa nyimie li,
-v kpa'a -lrɔɔ, ɔn 'ye-e -yranynɔbha -lrɛɛ. 'Ka-a Zezii 'lv 'b 'yi.

**Zezii -wonna'a-a 'yreetɪ ''niti
(Matiee 19:13-15; Luuki 18:15-17)*

^{XIII} ɔɔ -lue 'zɔ, nyɔ -lrɔv -ya'a-a *Zezii 'wa 'yreetɪ ɔ 'ke v *kwa ''lru
tide, 'le ɔ 'ke v ''niti-wonna, 'le *'ɔ -namu-v kɪka 'nu ''yiti 'le ɔn na:
A -ke a'ba 'yreetɪ po le! ^{XIV} ɔ 'ye'a 'na li, 'ka -see ɔ 'tɔ nu, 'le ɔ 'ye
'ɔ -namu 'tmɔv, na: A ''tayi 'yreetɪ ''yiti ɔn 'ke 'ɪn gbo yi! A'ba ''taa
nu 'le -le! A -gblee, nyɔ-ɔ -ke 'limu'a -pɔlv 'yɔɔ'ɔ -ka ''dana'a -pɔlv, 'ɔ
nyɔɔu -Lagɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke -kɔ. ^{XV} -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mu, nyɔ
-yɔ -ke 'limu'a -pɔlv se'a 'yɔɔ -ka ''dana'a -pɔlv, -ɔ'ɔ 'wɔn -Lagɔ 'ke ɔ
-kɔ ɔ, -Lagɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ nyɔɔu -kɔ ''kɔmɔkɔmu. ^{XVI} 'Le ɔ 'ye ''yreetɪ

'mnv 'le jri, v 'ye v 'gwli "du, v 'ye v kwa "lru tide -lue -lue 'le v 'ye v "niti-wonna.

'Bhvabhvadraa -v 'ga'a
(Matiee 19:16-30; Luuku 18:18-30)

XVII E zi'a -kaa a, *Zezii -so'v 'mu, v 'kpa-a -jeyi. V -n'u'a munamv a, nyo -lue 'bhle-e -jiji v 'ye yi, v 'ye 'bho 'v "yigbeyi 'kolri glu po 'le v na: -A'ba -Tɔyi, -unmɔ 'ma-a -zegɛ, koo 'n 'ke -nyna, 'le, tinɛzegɛ-ɛ se'a "tiinamv 'bhle, 'n 'ke ɛ 'ye'a? XVIII 'Le v na: Leedɔ -a 'la'a 'unmɔ -zegɛ'ɛ? Nyo-v 'ka -zegɛ "du, v se -nɔ, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɔ -lue 'tɔn. XIX *-Lagɔ'v gba nyo 'ka "yi-kpɔn, 'unnu 'ka-a: -A'a 'lbha "ku -le, -a'a 'ye -yranyɔbha -le, -a'a "yri -le, -a'a -cɛ -nɔ -bonyunyo sɔn li -le, -a'a li -nɔ -bonyunyo'v le -duvɛɛ 'mɔ -le, "du 'bho -a'a -tita -ke -a'a 'lotu'a wlu! -In yibo'o-o -nɔ -nɔ 'wee, -nɔ -kpɔn nɔ -kaa "yi 'nɔ? XX ɔbo 'mnɔ na: Kɔn, -a'ba -Tɔyi, -ɛ 'wɔv'a 'an "danabhla, ɛ bhla'a -zɔn 'kpi, gba -nɔ, 'n -kpɔn'o-o 'ya klɛ "yi. XXI Zezii -gbv 'nɔ-v ya 'bɔvɔaka, -ɛkedɔmaa, v -kma'a-a 'v dɔ 'le v na: Le -lue-e -sie'e 'bho, 'unne kpɔn'o -unmɔ ti. -A'a 'gagalɔ -nɔ 'bhle'a, -a'a -pɔlv kpɔn'a ti a, 'unnu 'nɔ -"si'e 'nynɔ. 'E dɔ mu, -po 'ya klɛ 'pɛlv 'le -nɔ 'ke 'ya mɔni "pɔanlbhamv "yiti'gblee. -Bho -nɔ nu -kaa a, 'lemnɔ -a 'ye-e "kɔgwɛtinɛ 'bho -Lagɔ'v "trolli. Ebe 'mne, 'unne 'bhle'e 'nynɔ, -ɛ -zi'e 'nɔv 'kmv 'mɔ'a 'gagalɔ'a klɛ. -Bho -nɔ -po nɔ 'pɛlv a, yi 'nɔ -ke -nɔ 'ke -na.

XXII V 'wɔn'v wlu 'mne 'bɔ v, v -kma'a-a "yigbeyi, -ɛkedɔmaa, 'gwlv -nyni 'nɔ-v li 'le v 'ye mu. V 'bhle-e 'gagalɔ'a -dadudu, v -kɔv "yiti'tayi'a dɔ, v mu'o. XXIII 'Le Zezii'a -namv bi 'v v, v 'ye v -kaa "yi'le: -Yee! Nyo-v 'bhle'a 'gagalɔ'a -dadudu, -v -ke -pɔlv kpɔn 'v ti, -Lagɔ 'ke v -kɔ, ɛ ku -kaa wɔn 'ya! XXIV Un 'wɔn'v wlu 'mne 'bɔ v, wɔn 'mɔ -v ti. 'Le v na -lɛɛ: "Yreetɔ-a, -ziadɔ mɔ'o. 'Ka'a dɔ, nyo -yo -ke -pɔlv kpɔn'a 'v 'gagalɔ ti, -Lagɔ 'ke v -kɔ, ɛ 'ku-o wɔn'v! XXV Nmiklagba 'ke 'bho "bhietoope "yi -zi -nɔ, ɛ 'ku-o wɔn. 'Gagayi'a -pɔlv 'ke 'v 'gagalɔ "yi-so 'le -Lagɔ 'ke v -kɔ v, ɛ 'ku-o wɔn tenyɔ -lɛɛ, ɛ -zi'e-e nmiklagba'a 'bho "bhietoope'a "yizɔnɛ. XXVI Un 'wɔn'v 'na 'bɔ -lɛɛ ɛ, -zuzu -so 'nɔ-v "kpi 'le 'wa "se-ɛ dede'e -dede ti: -Bho ɛ -nɔ -kaa 'mɔ 'le, 'lemnɔ nyo yɔv 'ke 'pɔn 'bho -Lagɔ'v "yigbeyi'a? XXVII Zezii -gbv 'nɔ ya, v na: 'Inneɛnɛ -nɛɛ, nyunyo -bodɔ ɛ ku'o wɔn. -Bho ɛ "du 'bho -Lagɔ -bodɔ, ɛ se wɔnku. 'Bho -Lagɔ -bodɔ le-ɛ 'ka wɔnku, 'ɛ letu se -nɔ.

XXVIII 'Le 'Piɛh na: Zezii, -nɔ 'ye li-v, -a'a dɔ -a "tayi'e -a'ba h'a klɛ "yiti 'le -a -ke -a na'o. XXIX 'Le v na: -Ziadɔ 'nɔ -nɔ za'a amv -bodɔ 'mɔ, nyo -yo "tayi'a 'v "bhlegbo -ke 'v -kpɔv "yiti, -v sie'a 'v -glɛgbawɔnyi'a nyv, 'v 'lotu'a "nynuu o, -tita o, 'v 'lotu -ke 'v "yreetɔ o, -bho v -tbhe li -nɔ -ke nyv -nɔv "kpi 'an dɔ -ke -Lagɔ'v "dɔzɔgɔ'a dɔ, 'v nyɔv, XXX hɔzɔgɔ'a -dadudu -nɔ -zi'a -yɔ v -tbhe'ɛ "kpi, 'nɔv 'kmv 'mɔ, 'unnu -Lagɔ-v "nyɔ v'o. ɔbo 'mnɔ, -da 'wee v-v mu'a, v-v 'ye-e -denɔzɔgɔ, v-v 'ye-e -kpɔv, v-v 'ye-e 'lotu'a "nynuu, v-v 'ye-e 'lotu "we 'le nyv'a -dadudu-u "du'o 'v "yreetɔ. -Bho koo vn -kɔ v nyanɔ 'mɔ-v kla, v-v 'ye-e hɔzɔgɔ -nɔ'a 'wee, 'le -Lagɔ-v "nyɔ 'v 'le nya 'wla tinɛzegɛ-ɛ se'a "tiinamv 'bhle. XXXI Nyv -yɔ 'ma-a 'nɔv 'kmv 'mɔ 'nynɔbhlemɔklɔgbɔ, 'le nya 'wla 'wa -dadudu-u 'ye-e 'bho -Lagɔ'v "yigbeyi bhuhunyo 'du -mɔ. 'Le nyv -yɔ ma 'ka-a bhuhunyo, 'bho -Lagɔ'v "trolli 'wa -dadudu 'ke 'bho 'v "yigbeyi 'nynɔbhlemɔklɔgbɔ "du.

**Zezii'a 'bhuo'a 'memεε -ke 'o glusoe'ε di'a kpe tanne'ε 'mvzeε 'ka-a (Matiee 20:17-19; Luuki 18:31-34)*

XXXII I zi'a -kaa a, *Zezii -ke *'o -namu 'kpa-a -jeyi, un-u 'mu-o Zelizaleemu. Un -nu'a munamu, Zezii -ko'w 'le 'wa nya. 'O -namu -bue 'yo 'son -ke nyu-u na 'nu 'bi, 'wa -pobu -see bhlu, 'le Zezii 'ye 'o -namu 'mu'luo, o -ke un 'ye kpo ce, di-t 'ye 'o -bodi -yi mu, o 'ke u i 'tmuu -lreε. XXXIII 'O na: A po -lokui, 'le Zelizaleemu 'noo -a -nu'a munamu, 'le 'mno, 'le-e un-u 'ye 'inmo *Nyunyoo'w 'Yu nyu -jeyi 'nyu -nu mu, *-Lago'w 'sragazamokligbi -ke *'o gba'a yibomu 'we un-u 'ye 'inmu -jeyi 'nyu mu. Un-u 'ye-e 'inmu di 'kpi "duu -mu 'le un 'ke -kaa 'le: 'O 'ke 'me mo'o! 'Lukpu -nu'a Zelizaleemu, -u se'a -Lago yibo, 'inmu un-u 'ye 'inmu -jeyi 'nyu mu. XXXIV Ubu 'mnu-u 'ye-e 'inmu 'cise -mu, un-u 'ye-e 'inmu -tutro 'yri-wonna -mu, un-u 'ye-e 'inmu 'seen -mu 'le un 'ke 'inmu 'lbha 'in 'ke 'me. -Bho 'wu 'son, 'ε tanzoo, 'le -Lago 'ke 'inmu glu -za, 'in 'ke ti-nu -lreε. 'Ka-a Zezii 'lu 'u 'yi.

*Zaaki -ke *Zaan 'ybhaha *Zezii le -lue (Matiee 20:20-28)*

XXXV 'Bho 'mno, Zebedee'a 'yreeti, Zaaki -ke *'Zaan 'nyini-e *Zezii li 'le un na: -A'ba -Toyi, -a yi-o'o -a 'ke -inmu le -lue 'ybhaha, -in 'ke -amu -bodi nu. XXXVI 'O na: Leele a 'ybhaha 'in 'ke amu -bodi nu'a? XXXVII 'Le un na: -Bho -a'a nyu'a -koko'w nyini a, 'won -a -nu 'son, 'bho -a'a 'zo'w nyokligbi -u 'ka -inmu 'yi ko o, -a 'ke u 'du 'le -a -ke -in 'ke nyu -ko. XXXVIII 'Le o na: Le a-a 'ybhaha, a yibo 'ε 'zo 'nu? 'In-t dede-e amu ti, -ka 'kleyeeε-ε 'ye'a 'inmu 'kpi 'puple mu, 'in 'ke ε 'mu -zi -nu 'le 'in 'ke 'me ε, a 'bhεε'ε 'kleyeeε 'ke amu 'kpi 'puple, a 'ke ε 'mu -zi -nu 'le a 'ke 'me'ε? XXXIX Un na: -A 'bhεε ne-o'o. 'Le o na: ε -nmo'w -kaa-a ti. -Ka 'kleyeeε-ε 'ye'a 'inmu 'kpi 'puple mu 'in 'ke ε 'mu -zi -nu 'le 'in 'ke 'me ε, 'ka-a 'kleyeeε-ε 'ye amu 'kpi 'puple mu a 'ke ε 'mu -zi -nu 'le a 'ke 'me. XL ε -nu'a -kaa 'mu a, 'bho le -ye a 'ybhaha -laa'a damu, 'in se 'bho 'ε 'kpi wlu 'bhle, -bho ε -se -Lago -nu -lue 'tin. 'An 'zo'w nyokligbi -u 'ka 'inmu 'yi ko o, 'le 'in -ke un 'ke nyu -ko o, o -zu -u 'bho see.

XLI *Zezii'a -namu -bue -yu -sie'a 'bho 'won'w wlu 'mne 'bo, un -po'o-o Zaaki -ke 'Zaan 'ce -kwa, XLII 'le o 'ye 'wa kle 'la o 'ke u 'tmuu 'le o na: A yibo'o-o, 'bhlu'puyowli 'we 'bhle-e nyu 'wa wonzika 'le 'wa nyokligbi-t nu ni'e 'bho nyu 'kpi 'wa wonkuε. XLIII A-bu -yuu, 'le a'ba 'klumu 'ε letu'a -nu-ε -le! 'Le a'ba 'klumu nyo -yo 'bo'w ti o 'ke a'ba -klagba 'du, o 'du 'bho a'ba kle kplokplo 'le o 'ke a'ba 'zo'w lbhunuyi 'du. XLIV -Yo 'bo'w ti 'le a'ba 'klumu -lreε o 'ke amu -ko o, o -ya 'o 'bhuo 'zo o 'ke a'ba kle'ε 'geyikpaan 'du. XLV 'Inmo *Nyunyoo'w 'Yu, 'ka-a 'in -nu'o -lreε. ε -se nyu 'ke 'inmu lbhu -bodi nu, 'ε di 'in yi'e 'nno 'kmu 'mu -ko. 'In yi-o'o 'in 'ke nyu lbhu -bodi nu 'le 'in 'ke nyu 'we'a -zegε'ε di 'me. -Bho 'in 'me ε, 'nyinyinidi 'bho -Lago'w 'yigbeyi, -t kpuu 'u 'geyie 'mu, 'in 'ke u 'le i 'mu zetie. 'ε di 'in yi'e 'nno 'kmu 'mu.

**Zezii 'povv'o-o 'loloyi un-u 'la'a Batimee (Matiee 20:29-34; Luuki 18:35-43)*

XLVI *Zezii 'lu 'u -kaa 'yi, un 'nyini-e -gwlo -lue un-u 'la'a Zelikoo 'le un 'ye zi. Zezii-e, *'o -namu -ke nyu'a -dadudu -u na 'no 'bi, un -nu'a zinamu, un -ye'ε-ε 'bho -jolu wonli nyo -lue. 'Bho-o o -de'e ti 'le o-o 'ybhaha zikamu moni. 'Obo 'mno, o 'lo-o'o, 'o 'nyinu-t 'mo-o Batimee, nyo -lue un-u 'la'a Timee, 'o 'yu mo'o. XLVII 'O 'won'w 'bo Nazaleetikoyi

Zeziu -nɪ'e zinamu, ɔ 'po-o wlu yayi, ɔ 'ye ''wɔ 'le ɔ na: *-Lago'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! -Lago'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! 'Bhlukpayowli *Daviidu'a ''nayu, 'ye 'an ngaze ɔɔ! ^{XLVIII} Nyu-u -die'a -kaa 'mu, -u -nɪ'a 'bho -nanamu, un 'kaa 'nɔ 'mu-ε 'le un na: -ɔɔ! 'Bhɔ zɛε ke! 'Le ɔ 'ye 'bho 'kpa -lɛε, ɔ 'ye ''wɔ tenyɪ 'le ɔ na: 'Bhlukpayowli Daviidu'a ''nayu'ɔ! -Alele! 'Ye 'an ngaze ɔɔ! ^{XLIX} Zezii nu'a -kaa, ɔ -nyna'a-a ti 'le ɔ na: A 'lɔ ɔ, ɔ 'ke yi. 'Le un 'ye ɔ wlu kpa, un na: -Ku ''gwli, -sɔ 'mu, -ɪn 'ke mu, ɔ-ɔ 'la'a -ɪnmu-ε. ^L A -gblee, ɔ -za'a 'ɔ -vilobana 'mu, -bu! ɔ -sɔ'ɔ 'mu-ε, ɔ 'ye 'bho Zezii ''trolli mu, ^{LI} 'le Zezii 'ye ɔ tidede, na: Lee -ɪn 'ybha'a 'ɪn 'ke -ɪn -bodɪ nu'a? ɔ na: -A'ba -Tɔyi, 'ɪn 'ybha-o'o 'an ''yri 'ke kati. ^{LII} 'Le Zezii na: -In 'de-e -Lago ''gwli'a dɪ, mu, -ɪn 'pɔn-o'o. 'Bho -gbaa -lue 'mu 'ɔ ''yri kati'o, ɔ-ɔ 'ye-e ti. -Da Zezii -nɪ'a munamu, 'le ɔ-ɔ na 'nɔ kli.

XI

**Zeziu 'nyni-e 'bho Zelizalemu*

(Matiee 21:1-11; Luuki 19:28-40; 'Zaan 12:12-19)

^I *Zeziu -ke *'ɔ -namu -nɪ'e-e -bhla 'le Zelizalemu -jeyi. -Bho nyɔ 'ke Zelizalemu mu, -gwle 'sɔn -a zi'e li. Gwle 'mnu, 'ya 'nyni-ɪ 'mo-o Betfazeε -ke Betanii. -Gɔgɔ -lue un-u 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ, 'le 'ε ''trolli -bhoga, 'le-e ɪ-bɪ gwle 'mnu -nɪ'o. -Da Zezii -ke 'ɔ -namu -nɪ'a 'le nyninamu 'le ɔ 'ye 'ɔ -namu'a ''klumu'a nyu 'sɔn 'tmu. ^{II} ɔ na: A mu 'bho -gwlo -nɪ'a 'bho -a'ba nya 'mu. -Bho a -ka 'bho panamu-u mu, a-a 'ye 'bho-o -sokofalegbuda -lue -yε -mu. ε -mɔ-ε'ε-ε ti, nyɔ -see ε -bhla ''kpi 'kpa ke. -Bho a nyini ε li, a bɔti nε ti, a 'ke ε 'ɪnmu -ya! ^{III} -Bho nyɔ dede amu ti 'le ɔ 'ke -kaa 'le: Koo a 'ke ε -nyna -ε -ke dɪ a-a bɔti 'nε ti'a?, a na: -A'ba -Kɔyi, Zezii 'ybhe ε'o. -Bho ɔ gwε ''yi 'le ε 'ke 'traamu le -yε. ^{IV} 'Le un 'ye mu. Un -ka 'bho-o nyini, -sokofalegbuda -nɪ'e-e 'bho ''piemu -jɔb wɔnli, ε -mɔ-ε'ε-ε 'bho -budu -lue wɔnyi ti 'le un 'ye ε tibɔti un -ke ε 'ke mu. ^V Nyu-u -nɪ'a 'bho, 'wa -lɾu dede 'nu-u ti 'le un na: Lee a-a nu'o -kaa'a? Leedu a-a bɔti'e -sokofalegbuda 'mne ti'a? ^{VI} -Ka Zezii 'tmu 'nu, 'ka-a un 'le'ε nyu 'mnu ''yi 'le un 'ye u ''yiti''tayi 'le un -ke ε 'ye mu.

^{VII} Un -ke ε nyini'a 'bho Zezii'a ''trolli, un 'sro-o 'bho 'ε ''kpi 'wa ''yrii ti 'le ɔ 'ye 'bho 'ε ''kpi 'kpa. ^{VIII} Nyu-u -nɪ'a 'bho, 'wa -dadudu 'sro-o 'wa ''yrii -jɔbɔkpa ''yi ti, 'le -lɾu cε'ε -titi, un 'ye ɪ -jeyi tipopo, ^{IX} 'le, nyu'a 'plan, -u na'a 'le Zezii'a nya -ke -yɔ na'a 'le 'ɔ le, un-u pɔ'o wlu yayi 'le un-u 'le'ε -kaa:

-Lago'ɔ 'nyni -bhe ''yi ɔ! *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔn'a nyu, 'ɪnɔ -nɪ'e yinamu, -Lago -wɔnna nɔ ''niti ɔ! ^X Nyu'a -kɔkɔ'ɔ ''yri'a 'bɪ-ɪ -nɪ'a -laa 'wɔnamu, -ε -sɔ'ɔ -a'ba ''na *Daviidu'a nyu'a -kɔkɔ ''kpi, -Lago -wɔnna nε ''niti ɔ! -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li'a 'nyni 'bhe ''yi ɔ!

^{XI} 'Ka-a un -ke ɔ -na'o, un 'ye Zelizalemu'a gwlo 'mu pa, 'le ɔ 'ye 'le *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo mu. ɔ nyini'a 'le, ɔ gbɔgbu'o-o ti, 'le, li-ɪ zi'a 'le, ɔ 'ye ɪ ''yriti''duu. ''Jiazɔyɾu nyini'a, 'le ɔ -ke 'ɔ -namu -bue 'yɔ 'sɔn 'ye Betanii mu.

**Zeziu 'bhla-a figieetu -lue gbo*

(Matiee 21:18-19)

XII Zo zi'a, un -so'c-c Betanii, un -n'a 'le munamu, 'mu-b 'lbha-a *Zezii. XIII 'Le 'wa nya ''see, un 'ye-e tu -lue li, 'inne 'mo-o figiee, 'e ya'a wun -n'e-e -dipeluu! O nu'a -kaa, o -pa -n'e-e 'bho 'e 'zo, o 'ke 'bho -gbu, -bho o 'bhæ o 'ke e ''bhi'a 'digbi gbi ya 'yee. O nyini'a 'bho, o popo'a 'le 'e ya, o -see 'le ''bhuo -lue 'tun 'yee, wun'a ''se-e bhle'e ti -lukuluku! E -se bhuhuyiti e -n -kaa -ko, 'e -trotron-c-c -see nyini ke'a di mo'o, XIV 'le o 'ye e gbobhla, o na: Nyoc'c li 'to -a'a ''bhuo -le ''komukomu! O-c bhla'a tu 'mne gbo, 'o -namu 'wun -t 'bo.

**Zezii -n'e-e 'le *-Lago'c bubobhlegbo
(Matiee 21:1-17; Luuki 19:45-48; 'Zaan 2:13-22)*

XV Un zi 'e li, un 'nyini-e Zelizalemu. *Zezii nu'a -kaa, o 'pa-a 'le *-Lago'c bubobhlegbo. O -ka 'le-e nyini, nyu -n'e-e 'le 'pelu -po -nunamu. U-bu nyu 'mnu, un -ke nyu-b de'a li, 'le o 'ye u tinu. Nyu-b zizia'a 'Wlome'e moni *Zuifu'a ne 'yi, o 'ye 'wa -klugbi 'ceti, nyu-b po'a -kpakpi 'pelu, o 'ye 'wa kpi tipopo. XVI Nyu-b ''glo'a li, -u ce'e -Lago'c bubobhlegbo 'mu, o 'ye u ti-nyna, 'le o na: A'ba ce 'to -kaa -Lago'c bubobhlegbo 'mu -le! XVII O 'ye 'wa kle 'tmu 'le o na: 'Le -Lago'c ''bogu 'li -kaa -Lago 'le'o: 'An -budu-u 'mo-o -budu -ye -ke 'li 'bhukpi 'wee ''kpi'a nyu 'ka yi un 'ka 'inmu *won gbo po. A-bu -yub, 'le-e a-a yi'o, a-a 'lbha nu'e nyu 'yrabha 'mu, a-a 'yri'e 'wa moni'a!

XVIII *-Lago'c 'sragazamuklugbi -ke *'c gba'a yibomu 'we 'wun 't 'bo o, 'gwlu -nyini 'nu-b li. 'E di, -ka un 'ka -nyna un 'ka Zezii 'lbha o 'ka 'me, un-b 'bo'c 'na ti. 'O wlu-u 'kpu-o nyu'a -dadudu'a -polu ti'a di, u-bu 'Zuifu'a nyoklugbi 'mnu -see -bhla 'ybha un 'ke o 'lbha o 'ke 'me, -ekeduma, nyu 'mnu'a -fanu 'lbhu -b'o.

XIX ''Jazoyru nyini'a a, Zezii -ke *'c -namu -so'c-c Zelizalemu, un 'ye mu.

*Figiee *Zezii bhla'a gbo
(Matiee 21:20-22)*

XX Zo zi'a, 'e -drumasun 'le un-b mu'o le. Un -n zinamu, 'le, figieetu *Zezii bhla'a gbo, un 'ye e li'ye. E 'me-o'o 'wee. XXI *'Piel nu'a -kaa, o popo'o-o 'e ''kpidi 'gwlti 'le o na: -A'ba -Toyi, -a 'ye-e li'a? -Glaaple tu -un bhla'a gbo, e 'me-o'o. XXII-XXIII O 'le'e -kaa a, 'le Zezii 'ye *'c -namu 'wee 'tmu, o na: -Ziadu 'un-t za'a amu -bodt 'mu, nyu -yo de'a -Lago 'gwli, le-e -kmu'a ''yi 'bho nyu 'wee'a ''yigbeyi, -a 'ye -e -nu -mu, e -see -unmu wonyi ti-nyna yi, le''o le-e 'ye-e -unmu 'mu'wocn -mu. -Bho -a'a -polu se 'kolu 'le -un 'ke -Lago 'gwlide, le -un ''si'a 'nyu, 'e ''yri'a 'bu-t 'wlu-o'o. XXIV 'E di 'un-t 'tmu'o amu, -bho -un po *-Lago won gbo 'le -un 'ke o le 'ybhaa, de 'gwli na, o 'won-o'o o 'ke e -unmu ''nyu, 'le o-c ''nyu 'e -unmu -ziaka. XXV -Bho -un -ko o won gbo-o po a, 'le nyoc'c di 'ke 'le -a'a 'limu -n, 'ye 'o ngaze 'le -un 'ke 'ya di 'bho! -Bho -un nu -kaa a, 'lemnu, -a'a -tita -Lago -n'a 'le yaku 'li, o-c 'bho-c -a'a ''nyinyidit'a di 'bho 'c ''yigbeyi. [XXVI -Bho -un se -kaa nu, -a'a -tita -Lago -n'a 'le yaku 'li, o -see -a'a ngaze 'ye yi 'le o 'ke -a'a ''nyinyidit'a di 'bho 'bho 'c ''yigbeyi.]

*Doo *Zezii'a wonku'e 'wlu'a?
(Matiee 21:23-27; Luuki 20:1-8)*

XXVII 'Ka-a *Zezii 'tmu nu'o 'le un 'ye Zelizalemu nyini, un 'ye 'le *-Lago'c bubobhlegbo pa. O -n 'le tinanamu 'le *-Lago'c

'sragazamuklɪgbɪ-e, *Lago'ɔ gba'a yibomɔ -ke *Zuifɔ'a -zigletumɔ -lɾɔv-ɔ -nɪ'a 'bho 'ye ɔ lɪnyɪ, ^{XXVIII} ɔn 'ye ɔ tidede 'le ɔn na: Yɔɔ -ke "bhɔo-ɔ 'nyɪ'e -ɪnmɔ 'yɪfɔɛ 'le -a sɪa nɪ'e -kaa nyɔ'a? Yɔɔ lbhɔ'o -ɪnmɔ'a? ^{XXIX} 'Le ɔ na: ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrɪlɪ. 'ɪn-ɪ dede-e amɔ dɪ -lue gbɛ ti. -Bho abɔ 'du ɛ "kpi a, "lemnɪ nyɔ-ɔ -ke 'nyɪnɪ 'mɔ 'ɪn-ɪ nɔ'a -kaa a, 'mna-a "sɪ -ɔ 'nyɪnɪ. ^{XXX} 'ɪn na, *Zaan Batiɪst -naa 'le, yɔɔ -ke "bhɔo-ɔ lbhɔ 'ɔ 'le ɔ-ɔ *batizee'e nyɔ'a? -Lagoɛ, -ale nyunyu? A 'tmɔv 'ɪnmɔ! ^{XXXI} 'ɔ wlu 'mnɛ ɾv -v'o 'le ɔn-v 'kabha'o, ɔn-v nɔ'o: Koo -a 'ke 'le 'ya-a? -Bho -a na, -Lago lbhɔ ɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e, "lemnɪ, 'an "kpidɪ ɔ -za'a 'mɔ, leedɪ a -see ɪ "gwɫɪde 'ya? -nɔ -mɔ. ^{XXXII} -Bho -a na, nyunyu lbhɔ 'ɔ ɔ, ɛ -see nyɔ-v -nɪ'a 'bho 'tɔ -nɔ yɪ, -ɛkedɪmaa, 'wa klɛ 'de-e "gwɫɪ 'Zaan Batiɪst-ɪ 'mo-o -Lago'ɔ wlu'a 'mutɪzayɪ -ziaka. 'Le koo -a 'ke -nyɪnɪ'a? ^{XXXIII} 'Le ɔn 'ye -kaa Zezɪɪ 'yɪ'lɛ, ɔn na: -Yɔ 'ma-a 'Zaan Batiɪst, -ɔ lbhɔ 'ɔ, -a se ɔ yɪbo. 'Le ɔ na: ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrɪlɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mɔ, "lemnɪ -ɔ lbhɔ'a 'ɪnmɔ, 'mna -see ɔ 'nyɪnɪ "sɪ yɪ!

XII

**Zezii na *Zuifɔ'a -klɪgbɪ-ɪ 'mo-o lbhɔzɛmɔ 'bhɫ'a nyanɪ*

(Matiee 21:33-46; Luukɪ 20:9-19)

^I ɪ zɪ'a -kaa a, *Zezii 'pɔ-o 'yɪ -lue 'le ɔ na: Nyɔ -lue nɔ'a -kaa, ɔ 'du-o -kpaɔ, tui-ɪ trɔ'a "bhi ɔn-v 'la'a lezɛɛn, 'le ɔ 'ye ɪ -lo. 'ɪnnɪ nyɔ-v nɔ'o dɪvɛɛn 'mɔ. ɛ-bɛ -kpaɔ 'mnɛ, ɔ -pɔ 'nɛ-ɛ -gbatɪ 'yrɪlɪ, ɔ 'ye -dedeyɪbhɪe ɛɛ, ɔ 'ye ɛ lasoo trɪ 'le ɔn 'ke 'ɛ 'lɪmɔ 'ya "bhi'a "nɪ 'mɔ'pli -nɪ. 'ɔ 'pɔ-o 'bho 'tide "lru -popo 'le ɔn 'ke 'bho -kpaɔ li-fuo -nɪ, ɔ 'ye ɛ lbhɔnɔmɔ lɪsɪe, -bho ɔn -zɛ ɛ, 'le ɔ -ke ɔn 'ke 'gbɫe, 'le ɔ 'ye 'mɔ-sɔ, ɔ 'ye nya 'laga 'mɔ mu. ^{II} 'Ya -zazanɔɔ nyɪnɪ'a a, ɔ 'lbhɔ-o 'le lbhɔnɔmɔ 'mnɔ gbo 'ɔ 'gbaplemɔ'a "klumɔ'a nyɔ -lue, ɔn 'ke ɔ 'ɔ nɪ "nyɪ, ɔ 'ke ɪ 'le ɔ gbo kpa, 'le ɔ 'ye mu. ^{III} 'ɔ nyɪnɪ'a a, 'ɪnnɔ ɔn kɾɔn'o kwa 'mɔ ti, ɔn "sɛɛn'ɛ kpɫɫpɫ. Un -see ɔ le "nyɪ ɔn 'ye ɔ tinu, ^{IV} 'le -kpaayowɫɪ 'mnɔ 'ye 'le 'ɔ 'gbapɫeyɪ -lɾɔɔ lbhɔ. 'ɔ nyɪnɪ'a a, 'ɪnnɔ ɔn wa'a 'gɔ, ɔn kla'a nyanɪ 'mɔ kpɫɫpɫ, ɔn -see ɔ le "nyɪ, ɔn nu'o ti, ^V 'le ɔ 'ye 'le 'ɔ 'gbaplemɔ'a tannɔ lbhɔ. 'ɔ nyɪnɪ'a a, 'ɪnnɔ ɔn 'lbha'o ɔ 'ye 'mɛ. Nyɔ'a klɛ ɔ-ɔ lbhɔ'a 'le, 'ka-a ɔn-v nɔ'o, ɔn-v "sɛɛn tɔɫɫ, ɔn-v 'lbha -lɾɔv ɔn-v 'mɛ. 'Ka-a ɛ zɪ'o 'le 'ɔ 'gbaplemɔ'a klɛ 'ye "yɪtɪ-gwɛ.

^{VI} 'ɔ 'yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ ɔ -kma'a, 'ɔ "sɛ-ɛ -sɪe 'nɔ kwa 'mɔ. 'ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɔ 'bhɔ'ɔ gbo 'mɔ, ɔ lbhɔ'o 'le lbhɔnɔmɔ 'mnɔ gbo. -Kaa ɔ-ɔ popo'o 'gwɫɫɪ: 'An "bhɔo'a "yu ma'a dɪ, -bho ɔ mu a, ɔn-v 'ye ɔ 'bho "du mɔ. 'Le ɔ 'ye mu, ɔ 'ye nyɪnɪ. ^{VII} Un 'ye 'ɔ "yrɪ a, -kaa 'wa "sɛ bhaga'o: 'Le nya 'wɫa -ɔ 'ye'a 'ɔ -tɪtɪ'a -kpaɔ "kpi -zɪ mɔ, 'ɪnnɔ 'ka-a. 'ɛ dɪ a-ba 'lbhɔ ɔ, ɔ 'ke 'mɛ, "lemnɪ -kpaɔ 'mnɛ ɛ, -a-bɔ 'ye ɛ 'tɔ -kɔ mɔ. ^{VIII} A -gbɫe, ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɔn kɾɔn'o kwa 'mɔ ti, ɔn 'lbha'o, 'ɔ "ku ɔn pɔ'o 'kwɫa.

^{IX} 'Bho 'ɛ "kpi, Zezɪɪ -nyɪnɪ-a-a ti, nyɔ-v pɔ 'ɔ -lokui, 'le ɔ 'ye v tidede, 'le ɔ na: -Bho a popo 'gwɫɫɪ 'le, lee ɔ-bɔ -kpaayowɫɪ 'mnɔ 'ke 'traamɔ nɔ 'tɔ'ɔ? 'ɪn-ɪ 'tmɔv'o amɔ-ɛ, -kpaayowɫɪ 'mnɔ-ɔ 'ye-e -yɪ -mɔ ɔ 'ke v-bɔ lbhɔnɔmɔ 'lbha, ɔn 'ke 'mɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ -kpaɔ nyɔ -lɾɔv lɪsɪe. ^X 'Le -Lago'ɔ "bɔgɔ 'li, wɫudɪe -gbɛ -nɪ'e 'le, 'ɪnnɛ 'lɛ'ɛ -kaa:

Sukɾv -budupomɔ -ba'a, ɔn nɔ'a ɛ se "yrɪlɪ-nmɔ ɔn pɔ'a ti, 'ɛ 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'o na 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ 'yrɪlɪ -ɛ -zɪ'e sɪkɾɪ 'wee. ^{XI} ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -a'ba -Kɔyɪ -Lago nɔ'o, -ɛ -nmɔ'ɔ 'yrɪ "kpi ti 'bho -a'ba "yɪgbeyɪ.

XII Zezii 'le'ε -kaa a, ε -see *'Zuifb'a nyoklɔgbɪ 'tɔ nɔ, -ekedɪmaa, un yibo'o-o na ɔ-bɔ ɔ 'si'e 'nynɪ. 'Inne 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ un-ɔ 'ybha'o un 'ke ɔ kpɔn. Nyu'a -dadudu 'zi -ɔ gbo. 'E dɪ un -see 'ybha un 'ke ɔ -bhla kpɔn, -ekedɪmaa, nyu 'mnɔ'a -fanɔ 'lbhɔ -ɔ'o 'le un 'ye ɔ 'yiti'tayi un 'ye mu.

A "pele lapoo a 'ke 'bhlɔkpayowli "nyɪ
(Matiee 22:15-22; Luuki 20:20-25)

XIII Zɔ -lue 'zɔ ɔ, un 'lbho-o *Faliziεen gbɪ -ke *Elɔɔdɪ'a -namɔ'a nyu -lrɔɔ un 'ke *Zezii ti'cre 'le un 'ke ɔ dɪ -kpɔn, XIV un 'ye yi 'le un na: -A'ba -Tɔyi, -a yibo'o-o -ɪn 'srεε'ε-ε 'yi. -Bho koo nyɔ "du nyɔklagba, -a'a ple ɔ 'yri. 'Bho nyu'a 'yigbeyi, -bho -ɪn -ka wlu, -a'a 'kɪkle wlu 'yi. -Ka -Lagɔ nɔ'a nyɔ 'ke -na 'tɪn, 'ka-a -a tɔ'ɔ nyu. 'Le un 'ye -kaa 'le -lrεε: 'Wlomεε'ε 'bhlɔkpayowliklagba na: -A "pele lapoo. ε -nmɔ'ɔ -kaa-a ti -a 'ke ε nɔ'a? -A "pele nε-ee, -ale -a'ba "pele nε -le? 'Tmɔɔ -amɔ! XV 'Le ɔ na: A-a 'mo-o -mɪε 'sɔn wɔn 'mɔ 'bhlemɔ. -Ka a 'le'ε -laa, ε -se 'ka-a a-a popo 'gwlɔti -ko. A-a 'bi-e -ɪnmɔ lemɔ ti a 'ke 'ɪnmɔ dɪ -kpɔn. 'E dɪ 'ɪn 'wɪn 'ɪ 'mɔti. A -ya 'ɪnmɔ mɔniyɔε 'mɔ 'ɪn 'ke ε 'ye 'le 'ɪn 'ke 'bho wlu "du! XVI 'Le un -ke ε 'ye yi. ɔ na: Nyunyɔlrɔ -ke 'nynɪ-ɪ -nɪ'a -laa mɔniyɔε 'kpi, yɔɔ -kɔ 'nɪ'a? Un na: 'Bhlɔkpayowliklagba mo'o. XVII ɔ na: Kɪn. -Bho ε "du 'bhlɔkpayowli'a 'bhoduεε'ε dɪ, a "du ɔ 'bho 'le a 'ke lapoo "pele! -Bho ε "du -Lagɔ'ɔ 'bhoduεε'ε dɪ, a "du ɔ 'bho -lrεε 'le a 'ke 'ɔ 'gwlɔdɪ nɔ! ɔ 'le'ε -kaa a, wɔn 'mɔ -ɔ ti.

'Bho 'mεmɔ'a glusɔnamɔ leεε 'ke zi'a?
(Matiee 22:23-33; Luuki 20:27-40)

XVIII A -gblee, 'le Zelizaleεmɔ, nyu'a 'plan-a -nɪ'a 'le -lrεε, 'ɪnmɔ 'mo-o *Sadiziεen. -Kaa un-ɔ tɔ'ɔ nyu, un na: -Bho nyɔ 'mε ε, 'ɔ -sɔ glu. Zɔ -lue 'mnε 'zɔ, ɔ-bɔ nyu 'mnɔ, 'wa -lrɔɔ -yε'ε-ε *Zezii 'le un na: XIX -A'ba -Tɔyi, -kaa -a'ba 'na *Moyiizɪ po'o gba -nεε, ɔ na: -Bho nyɔ 'bhle 'nynɔ 'le ɔ -ke un -see 'yu 'wɔɔ, ɔ 'ke 'mε ε, 'le ɔ 'ke 'lotɔ'a 'yunyukpasu 'bhle a, 'ɪnmɔ kpa'a 'ɔ -dɪgbanyɔnɔ 'le ɔ -ke un 'ke 'ɔ 'lotɔ'a 'yu'a 'nynɪ 'mɔ 'yu 'wɔɔ -nɪ. XX 'Bho-o 'lotɔ'a 'nynuu -mεεsɔn -nɪ'o. Zɔ -lue 'zɔ, 'wa "klumɔ'a nyɔ -lue 'kpa-a 'nynɔ, ɔ -ke un -see 'yu 'wɔɔ, ɔ 'ye 'mε, XXI 'le 'ɔ 'lotɔ'a 'yu -lrɔɔ 'ye 'ɔ -dɪgbanyɔnɔ kpa. ɔbɔ -ke un -see 'yu 'wɔɔ, ɔ 'ye 'mε -lrεε. XXII 'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, -ɔ -sie'a 'bho, un 'luo'o -dɪgbanyɔnɔ 'mnɔ 'mɔ -lue -lue, un -ke un -see 'yu 'wɔɔ, un 'ye 'mε. -Dɪgbanyinaakpɔ pa'a 'le, un 'mε-o'o -lrεε. XXIII 'E dɪ, -bho -ɪn na 'le 'wɪ -lrεε 'li 'mεmɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mɔ a, ɔ-bɔ 'lotɔ'a 'nynuu -mεεsɔn 'mnɔ 'le, koo 'wa "kpidɪ-ɪ 'ye -nɪ mɔ 'bho 'nynaakpɔ 'mnɔ'a damɔ'a? 'Wa 'wee kpɔ ɔ 'ko-o'o. -Bho un -sɔ glu 'le, 'bho 'wa "klumɔ, 'yɔɔ -ke 'nynɔ un 'ke "du'a? 'Tmɔɔ -amɔ!

XXIV 'Le Zezii na: -Yε 'ma-a 'mεmɔ'a glusɔε'ε dɪ, a -see le -lue 'tɪn 'mɔti'wɔn. A-a 'maa-a a'ba "bhi, -ekedɪmaa, a se -Lagɔ'ɔ wlu yibo 'le a se 'ɔ wɔnkɔε yibo -lrεε. XXV 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ε, -da 'mεmɔ-ɔ 'ye'a glu -sɔ -nɪ mɔ, kpɔkpεε -see ti-nɪ yi. -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka 'wa tintε -nɪ'a, 'ka-a nyunyu'a tintε-ε 'ye -nɪ mɔ. XXVI -Bho a na 'mεmɔ -see glu -sɔ yi a, a-a 'maa-a a'ba "bhi. Dɪ *Moyiizɪ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgbɔ 'li, -da -Lagɔ -nɪ'a 'le -gamnɔgtɪ 'mɔ, dɪ ɔ 'tmɔɔ 'nɔ, a -see ɪ -bhla 'bɔ'wɔn ke? -Kaa ɔ 'le'ε -kaa: A'ba "naklɔgbɪ "we, *Abilaamɔ, *Izaakɪ -ke *Zakɔɔpɔ, 'ɪnmɔ -Lagɔ, 'ɪnmɔ -ke un bhla'a *-ybhεybhεtite, 'ɪnmɔ 'ka-a! XXVII 'Ka-a -Lagɔ 'tmɔɔ'o

Moyiizu. I-bi wlu 'mnu, 'ya 'zo -te'e 'mu-e. 'Le e 'mu Ablamu, Izaaki -ke Zakoo pu 'we 'mnu, un 'me-e'o see. 'Le, -bho -Lago na: 'Inmo -ke un bhla'a -ybhaybhetite, e-e 'to-o na, un -ni'e-e -bhla ti 'bho 'o 'yigbeyi; -bho 'wla a, 'le o 'ke u glu -za. A -gblee, -kaabonyu -ke o -na'a, 'ka-a 'wa 'wee -ni'o 'bho 'o 'yigbeyi. Le a'ba 'won'o 'muti, 'unne 'ka-a! 'E di 'un nu'o na: A-a "maa-a a'ba "bhi.

Yee 'mo-o *-Lago'o gbaklagba'a?
(Matiee 22:34-40; Luuku 10:25-28)

XXVIII -Da *Zezii -ke *Sadizien 'mnu -ni'a deponamu, *-Lago'o gba'a yiboyi -lue-e -ni'e 'bho. -Ka Zezii "du'a Sadizien "we'a wlu "kpi -ka -zegeka, o 'ye'a 'na li, o 'nyini -o li o 'ke o tidede 'le o na: -A'ba -Toyi, 'le *-Lago'o gba'a "klumu 'le, gba yee ku'o won -a 'ke "yi-kpu -e -zi'e 'ya 'wee'a? XXXIX 'Le o na: -Lago'o gba -e ku'a won tenyi, 'unne 'ka-a: *Izrayaelikomu, a po -lokui, -a'ba -Koyi, -Lago -ni -lue 'tin, 'unno 'mo-o -Lago. XXX 'E di -in 'ke -a'a -Koyi -Lago'o di -kma. -In 'ke o -a'a -polu'a kle -jeyi "nyi 'le -a'a 'gwlotipopo'e kle ti -in 'ke 'o 'nyini "yi'bhæ, li 'wee -a nu'a, -in 'ke i nu 'o di. -Kaa -in 'ke 'o di -kma. XXXI -Lago 'mno'o gba'a 'sonne, -e ku'a won, -a 'ka "yi-kpu -lræ, 'unne 'ka-a: -Ka -in -kma'a -a'a "bhua'a di, -kma -kaa -in -bonyuny'o'o di! Gba -lræ, -e 'ka wonku, -e 'ka i-bi 'son -nu -zi, e se -ni.

XXXII O 'le'e -kaa a, o-bo nyo 'mno na: Kun, -a'ba -Toyi, 'ka-a mo'o. -Ziadu -in -ni'e 'muzanamu. -A'ba -Koyi -Lago, o -ni -lue 'tin, 'unno 'mo-o -Lago. 'Bho 'o 'yigbeyi -Lago -lroo se 'bho -ni. XXXIII 'Le e 'mu nyo 'ke 'o di -kma mo'o 'le o 'ke o 'o -polu'a kle -jeyi "nyi, 'le 'o 'gwlotipopo'e kle ti o 'ke 'o 'nyini "yi'bhæ, li 'wee o 'ka nu, o nu i 'o di! -Kaa o 'ke 'o di -kma. -Ka o -kma'a 'o "bhua'a di, 'ka-a o 'ke 'o -bonyuny'o'o di -kma. 'Bho -Lago'o 'sragazanamu, -ka nyo-o ya'a nmi un-u 'lbhe 'e un-u po 'e "yri muua 'wee, -a 'ye 'na-a -nu -mu kplokplo, -a 'ye-e li -lru -ya -mu 'le un 'ke i 'sraga 'mu -za kplokplo, -bho koo -in nu -kaa, bhuhuyiti'a li mo'o. I-bi gba 'son -ni, -bho -in -kpu nu "yi, 'unni ku'o won, -i -zi'e 'sragæe. XXXIV Nyo 'mno -ze 'e -kaa 'mu -ka -zegeka, Zezii na: -In -ni'e-e -Lago'o nyu'a -koko'o'o di'a 'zo 'mutiwonnamu 'le o 'ke -inmu -ko. O 'le'e -kaa a, nyo -lroo -see 'to 'ybha o 'ke o di -lru tidede.

*Lago'o 'Bhozayi -o 'puun'a nyu-u 'mo-o *Daviid'a -koyi
(Matiee 22:41-46; Luuku 20:41-44)

XXXV I zi'a -kaa a, *Zezii mu'o 'le-e *-Lago'o bubobhlegbo. O nyini'a 'le, -da o -ni'a nyu -tonamu a, o dede 'nu-u di -lue gbe ti 'le o na: *-Lago'o gba'a yibomu "we na: *-Lago'o 'Bhozayi 'puun'a nyu -o 'ka yi, -a'ba "na *Daviid'a "nayu o 'ke "du. Kun, 'ka-a mo'o. XXXVI 'Le, e-be wlu 'mne, 'e 'zo'o 'nyini -me'e? O-bo Daviid 'mno'o "bhua, *-Lago'o Lisaazuzu 'tmu nu-o-o'o 'ye wlu -ne 'cni:

'An -Koyi -Lago 'tmu'u -kaa 'an -Koyi: -Zi -laa 'an "troli -in 'ke ti-de 'le 'in 'ke -a'a tu'a nyu won-zi.

XXXVII -Bho Daviid 'le -kaa a, 'lemnu -Lago'o 'Bhozayi -o 'puun'a nyu, 'unno o-o "si'e 'nyini o-o 'la'a 'o -koyi. O-bo 'ma-a Daviid'a "nayu, -bho Daviid -ko o 'o -koyi-i 'la 'le, koo 'e 'zo -ni'e 'mu'a?

*Zezii na: A-bu po'a 'inmu -lokui a, a "du a'ba "bhi "yrili 'bho *-Lago'o gbayibomu'a damu
(Matiee 23:1-36; Luuku 20:45-47)

Nyu'a -dadudu-u 'po-o -bhla *Zezii -lokui 'le 'bubba 'mu. XXXVIII Zo -lue 'zo, o -ni 'u -tɔnamu, o na: 'Bho *Lago'ɔ gba'a yibomu'a damu, a 'du a'ba 'bhi 'yrili! -Bho un -pa 'wa 'nynubhlevilobanu 'mu, -bho -die -gwe 'le, un 'ybha-o'o nyu 'ke u 'yra, un 'ke u 'bho 'du 'le un -ke un 'ke 'yɔye. XXXIX 'Le *Lagowlu'a 'liciaanbidi 'li un 'ybha-o'o un 'ke kpizigi 'kpi -de 'le nyu 'ke u 'yra. -Bho nyukligbi 'du go 'le un 'ke u 'la a, un 'ybha-o'o un 'ke 'nynubhlekpɪ 'kpi -de 'le nyu 'ke u 'yra -lɾɛɛ. XL -Bho un -ka *Lago wɔn gbo-o po, nyu 'ke u 'bho 'du'a dɪ, 'ka-a un 'bhle ɛ'o kplokplokplɔ. Un-u nu'a -bhla -kaa a, un-u 'lbha-a -dɪgbanyɔkpakpi 'yrabha 'mu 'le un-u zu 'u li kwa 'mu. U-bu nyu 'mnu, -Lago-o 'ye u -zige -tu -mu tenyi.

*"Pvanlbhadɪgbanynaakpu -lue'a 'jɛ
(Luuku 21:1-4)*

XLI A -gblee, 'le *Lago'ɔ bubobhlegbo monilipoli -ni'e 'le. Moni un-u 'nyu'a -Lago o, 'le-e un-u po i'o. 'Ya -lue 'tɾoli *Zezii -de'e ti. -Ka nyu-u po'a 'le moni 'le o-o gbu'o 'na ya. "Wilibhlemu 'we-e yi'a, un-u po'o 'le-e moni'a -dadudu, XLII 'le 'nynaakpu -lue 'ye yi. "Pvanlbhadɪgbanynaakpu mo'o. Un nu'a -kaa, un po'o 'le-e moniyo 'son. XLIII Un po 'i 'le, Zezii 'bhiti'e-e 'le *'o -namu gbo, o 'ye u 'tmu, o na: A 'ye-e 'nynaakpu -nuu li'a! Moniyo 'son, 'unni un po'o 'le monilipole 'li. -Ziadu 'un-i za'a amu -bodu 'mu, u-bu -dɪgbanynaakpu -nuu, 'mna-a'a damu, 'unnu po'o 'le moni'a -dadudu, -u -zi'e nyu 'wee po'a 'le moni. XLIV -ɛ -ke dɪ 'un 'le'ɛ -kaa, 'inne mo-o, nyu -yu po'a 'le moni'a -dadudu, moni -i se'a dɪ 'kpi 'bhle, 'unni un po'o 'le. -Yɛ 'ma-a u-bu a, moni -gbɪ un 'bhle'a un 'ke 'ka li, 'ya kle un po'o 'le.

XIII

**Zezii -za'a-a *Lago'ɔ bubobhlegbo'a wawadi 'mu
(Matiee 24:1-2; Luuku 21:5-6)*

I I zi'a -kaa a, *Zezii -ke *'o -namu 'da-a 'le *Lago'ɔ bubobhlegbo. -Da un -ni'a 'danamu, 'wa 'klumu'a nyɔ -lue 'tmu nɔ-o'o, o na: -A'ba -Tɔyi, -gblee, sukɔmii -ke 'bhi un -po -ni'a -bidi -ni, 'ya guɔbole se -ni. -Ka -zegeka'a 'bhuo un po i'o 'le i -nmɔ'ɔ 'yrili tenyi. II 'Le o na: Kɪn, -bidi -a 'ye'a li a, un-u 'ye -i -wa -mu 'wee 'le un 'ke i ti-za, 'ya le -lue komu -see 'bho -sie yi.

*'Bho 'kmu'a 'yitiinɔɔ 'yi siastaa-a 'ye'a -yi mu, 'ya dɪ
(Matiee 24:3-28; Luuku 21:7-24)*

III Un gwe'ɛ 'zɾɔpɔɛ 'yi a, 'le *Zezii 'ye 'le Olivieegɔgo 'kpi 'ya, *'o -namu'a 'klumu'a nyu nyiɛ: *'Pielɪ, Zaaku, *'Zaan -ke Andree, 'wa 'sɛ-ɛ -ke o mu'o. 'Le -gɔgo 'kpi 'mno, 'le-e un -de'e ti. 'Nɔɔ un -de'a ti, *Lago'ɔ bubobhlegbo-o ge 'u 'yi 'tikli. 'Le un 'ye Zezii tidede, un na: IV -Lago'ɔ bubobhlegbo'a 'kpidɪ -un -za'a 'traamu un-u 'ye'a -wa mu 'le, -bhlaaka 'ɛ -nɔɔ 'ke nyi'a? I-bɪ wlu 'mni, -bho 'ya 'yri'a 'bɪ -ka 'wlu, leele -a 'ke i 'muɔyibo -ni'a? 'Tmu -amu! V 'Le o 'ye u 'dɪ 'mu 'du o na: A 'du a'ba 'bhi 'yrili, 'le nyɔ -kaa amu -tɔɔ 'yrili'maa. VI Nyu'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mu 'le un 'ke 'an 'nyu 'mu'luo, un 'ke -kaa 'le -lue -lue, 'Inmɔ *Lago'ɔ 'Bhozayi -o 'puun'a nyu, 'unmɔ 'ka-a! 'Ka-a un-u 'ye 'le mu 'le un 'ke nyu'a -dadudu dɪ 'yrili'maa. VII 'Bho 'mno, -bho tu -ka 'le a 'bhli-i vɔɛ, -stanyi'a 'lbha amu -le! -Bho a 'wɔn 'le 'bhliɔpɪ -lru

"kpi'a tu'a vovov'o "di 'bo, -stanyu'a 'lbha amu -le -lrae! Tu' 'mnu, i-t 'ye-e -vo-ε -mu. ε -se -bhla 'kmu'a 'yitiinoo -ko. VIII 'Bhlu'kpa -lrae'e nyu -ke 'bhlu'kpa -lrae'e nyu-u 'ye-e tu -vo -mu 'le 'bhio -lrvoo' nyu -ke 'bhio -lrvoo' nyu 'ke vo. 'Le 'bhlu'kpi'a -dadudu 'kpi 'bhlu'kpa-a 'ye -tre mu 'le 'mu 'ke 'le 'bhlu'kpi'a -dadudu "kpi tiyi. 'Ya 'wee-e 'mo-o 'kleyee 'mu 'nyaanamu. IX-X 'Bhlu'kpi 'wee 'kpi'a nyu 'ke -Lago'c "dizigt 'bu'w'on -tanyu-o, 'le 'ε 'yitiinoo 'ke nyini mo'o. -Ye 'ma-a a-bu, a "du a'ba 'bhi 'yrili, di 'un-u 'tmuu'a amu, 'ya damu. 'In na, un-u 'ye-e amu -zige -tu -mu, 'le *-Lagowlu'a 'liciaanbidi 'li un-u 'ye-e amu "seen -mu. 'An di un-u 'ye amu -kpuu mu 'le un 'ke amu 'bhlu'kpiyowli -ke 'bhio "we'a wonyi kpa 'le un 'ke amu -zige -tu. 'Bho 'wa 'yigbeyi 'an "di a-a 'ye -za mu. XI -Bho a nyini 'le -zige 'mu ti a, 'bho di -yu a 'ka 'mu-za, 'ya damu, nymo'c "si amu 'gwlu -le, -ekedumaa, 'bho 'mno, di a-a 'ye'a 'mu-za mu, *-Lago'c Lisaazuzu 'ye i amu -to mu, le a 'ke i 'mu-za! XII Nyu -lrvu, -bho koo ε "du 'wa 'lotu'a "nyuu o, 'le ε 'ke 'wa 'yreeti "du o, un-u 'ye -u tu w'on-po -mu 'le nyu 'ke u 'lbha un 'ke me. 'Le -lrvu 'ke 'wa -koko mu tu w'onpo 'le nyu 'ke u 'lbha 'le un 'ke me. XIII A-bu -ybu, 'an 'nyu a 'bhle'e "kpi'a di, nyu 'wee-e 'ye-e amu 'mu'nye -mu. 'Ka-a i-t 'ye 'mu-ni mu. Nyu -yo 'ye'a 'kpa 'yi -ku mu, -o 'ye'a 'unmu "srii mu "koko'koko mu, 'unoo 'ye 'puu mu 'bho -Lago'c 'yigbeyi.

XIV A -gblee, le un-u 'la'a "nyinyinile, -ε nyini'a 'bhlu'kpa w'on, 'unne 'ye -yi mu, 'le, -da ε se'a ti-nmo o, ε 'ke 'bho -ni. (Wlu -nu, i 'bhle-e 'zo. Nyu -yo zru 'i a, o -de ni -polu ti 'le o 'ke i 'muti'w'on!) -Noo -ke ti le 'mne-ε 'ye'a -yi mu a, -yu 'ma-a Zideeko mu a, un ple un 'ke 'le tru "kpi mu! XV "Bhlegbo'a -da nyu-u po nu'a "zro "jiazoo, nyu-o 'ye'a 'bho -ni mu, -bho 'ε -noo nyini a, 'o pa 'le 'o -budu 'li, 'o "luo 'o -koko'le 'mu -le! O -ce -ni 'bho o 'ke ple -nalo! XVI Nyu -yo 'ye'a -kpa' mu -ni mu, 'o yi gwlu 'mu, 'o pa 'le 'o "bhlegbo, 'o "luo 'o "yrie 'mu -le! O -ce -ni 'le 'o 'ke ple -nalo! XVII -Yeee! Ngazed! 'ε -noo ti, 'nyu'kpakpi-i 'ye'a -nigblu 'bhle mu -ke -yu 'ye'a 'nyanyayreeti "kpi'bhle mu, un-u 'ye-e -sta -mu tenyu "se! XVIII 'ε di, a bhade -Lago li 'le ε -kaa "gudabhla yi, -ekedumaa, ε-ε 'ye-e w'on-ku -mu tenyu. XIX 'ε di 'ε -noo ti'a 'kleyee 'sonne -see -ni yi. ε-ε 'ye-e w'on-ku -mu tenyu. -Da -Lago -ya'a 'kmu ti, ε -kaa -zian "kpi-i bhla, nyu -see 'ε 'kleyeeletu 'ye ke -bhla. Ebe 'mne, -bho ε zi, nyu -see 'to 'ε -lrae 'ye yi "koko'koko. XX -A'ba -Koyi 'mno -see 'ybha nyunyu'a 'wee 'ke -gwe'ε di o 'ybha'o o 'ke ε-be 'kleyee 'mne'ε 'wu "yi"pli. 'O -nu o -za'a 'bho'a di, o-o 'ye 'wu 'mnu "yi"pli mu 'le un 'ke 'kleyee w'on 'mu ce. XXI ε-be -noo 'mne ti, -bho nyu na: *-Lago'c 'Bhozayi -o 'puu'a nyu, 'unoo -ni'e -laa, 'le o 'ke na: 'Inoo -ni'e 'lelaa, nu a, a'ba 'li i -ziadi -le! XXII Nyu-u 'ye-e 'mu-so -mu 'le un 'ke 'wa 'bhi -Lago'c 'Bhozayi -o 'puu'a nyu 'la. Un-u 'ye-e -kaa 'le -mu, ε -se -Lago -zu u 'bho -ko. -Lrvu-u 'ye-e -kaa 'le -mu: -Lago'c wlu'a 'mutizam u -a "du'o. ε -se -Lago lbho u -ko -lrae. Ub u 'mnu, *w'onkuli 'ka -to na, -Lago'c -nu un "du'o, un-u 'ye -i -nu -mu. 'Ka-a un-u 'ye -nu mu, 'le, -yu -ke 'bhi 'ma-a -Lago'c -nu o -za'a 'bho, un 'ke u -tooo "maa. XXIII 'ε di, 'an -namu-a, 'bho i-bi di 'wee 'mnu'a damu, a "du a'ba 'bhi 'yrili, -ekedumaa, 'un 'tmuu'o amu-ε see.

**Nyunyoo'c "Yu *Zezii na o-o 'yi-e le
(Matiee 24:29-31; Luuki 21:25-28)*

XXIV A -gblee, -bho 'kleyenɔɔ 'mne zi a, 'yɔv-ɔ 'ye-e -kpe -mɔ 'le -kuyre 'ke kpɔn 'le 'cɔ -see -fan yi, ^{XXV} 'le 'cɔdrɪ 'ke 'le yaku 'yi 'wɔɔ, ɪ 'ke 'zɔ 'kpa 'le lɪ 'wee -nɪ'a 'le yaku 'yi 'ke gbugbluo. ^{XXVI} -Bho lɪ'a klɛ 'mnɪ zi 'tɔ -kaa a, 'ɪnmɔ *Nyunɔɔ'ɔ 'Yu-u 'ye-e 'le yaku'a -druku 'mɔ -yi -nɪ -mɔ. Wɔnkueklagba -Lagɔ 'nyɪ'a 'ɪnmɔ, 'le ɛ 'mɔ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mɔ 'ɪn 'ke nyɔ -kɔ. -Ka 'yɔv'a -vlavlɪ -nɪ'a, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye -nɪ mɔ 'le nyɔ 'ke 'ɪnmɔ li'ye. ^{XXVII} 'Le 'ɪn 'ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ 'bhlɔkpɪ'a 'kete 'wee 'yi lbho ɔn 'ke mu, -Lagɔ'ɔ -nɔ -yɔ ɔ -za'a 'bho, 'le ɔn 'ke 'wa klɛ 'la, ɔn 'ke ɔ 'lru'gbɔɔ.

*Figieetu "kpi'a 'muyibole
(Matiee 24:32-35; Luuki 21:29-33)*

^{XXVIII} Tu ɔn-ɔ 'la'a figiee, 'ɛ 'muyibole ɛ-ɛ tɔ'ɔ amɔ a, a 'wen ɛ 'mɔti -ka -zegɛka! Tu 'mne, -bho ɛ -ka tɔpɔ ɔ, 'lemnu 'ɛ -trotronɔɔ -nɪ'e-e nyninamɔ. ^{XXIX} -Ka -lue 'mnɔ ɔ, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mɔ, -bho 'ya 'yri'a 'bɪ -ka 'wɔɔ a, -ka 'an leynɔɔ 'kɔɔ'ɔ gbo, a yibo 'na. ^{XXX} -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'traamɔ ti, 'wa 'klumɔ'a nyɔtɔɔ -see 'mɛ yi 'le ɔn 'mnɪ'a 'yri'a 'bɪ 'ke 'wɔɔ. ^{XXXI} 'ɪn na, -bho koo yaku -ke 'bhlɔkpa -sɔ ti, 'an wɔn 'mɔ'a wɔ 'mo-o -ziadɪ, ɛ -see 'plɔ 'kpa yi 'kɔmɔkɔmɔ.

*-Nɔɔ -ke ti 'bhlɔkpa 'ka 'yi'tii, -Lagɔ -nɪ -lue 'ɪn-ɪ yibo nɛ'o
(Matiee 24:36-44)*

^{XXXII} 'Le Zezii 'ye ɔ 'dɪ 'mɔ 'du, ɔ na: -Nɔɔ -ke ti ɔn 'mnɪ'a 'yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wɔɔ mɔ, nyɔ se ɛ yibo. -Lagɔ'ɔ -dalbhomɔ -nɪ'a 'le yaku 'li'a 'bhi se ɛ yibo, 'ɪnmɔ, -Lagɔ'ɔ 'yu'a 'bhuo, se ɛ yibo. 'An -tɪta -Lagɔ -nɪ -lue, 'ɪnmɔ yibo nɛ'o. ^{XXXIII} 'ɛ dɪ a 'du a'ba 'bhi 'yrili, a'ba 'mate ti -le, a yaa 'mɔti, -ɛkedɪmaa, -nɔɔ -ke ti 'ɪn-ɪ 'ye'a -le -yi mɔ, a se ɛ yibo. ^{XXXIV} -Ka, -bho nyɔklagba -ka 'lɪkpada-a mu 'le ɔ-ɔ sie'a 'ɔ 'bhlegbo 'ɔ lbhɔnɔmɔ li, ɔ-ɔ 'gblee 'nɔ lbhɔ 'yiti -lue -lue 'le ɔ-ɔ 'tmɔɔ'a -kaa 'bhlegbo'a lifuoyi: -Fuo 'bhlegbo li, -a'a 'mɔ -le!, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ. ^{XXXV} -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'du'o amɔ 'dɪ 'mɔ: 'ɛ dɪ a yaa 'mɔti, a'ba 'mate ti -le, -ɛkedɪmaa, 'ɪnmɔ, a'ba -yowli, -nɔɔ -ke ti 'ɪn-ɪ 'ye'a le -yi mɔ, a se ɛ yibo. -Bheje -bho -kɔtamɔ -ka 'mɔti-ikpe maa, -bheje dodogwia maa, -bho -antanyɔsɔn zro maa, -bheje -bho zɔ'ɔ 'yri -ka 'le-e yi maa, a se yibo. ^{XXXVI-XXXVII} 'ɪn-ɪ 'ye-e -yi -mɔ 'ɪn 'ke amɔ 'zɔ'daa. 'Ka 'mnɔ'ɔ dɪ, a'ba 'mate ti -le, a yaa 'mɔti! 'Dɪ 'ɪn-ɪ 'du'a -laa amɔ 'mɔ, nyɔ 'wee'a le mo'o.

XIV

**Zuifv'a nyɔklɔgbɪ 'we 'du-o *Zezii dɪ 'kpi
(Matiee 26:1-5; Luuki 22:1-2; 'Zaan 11:45-53)*

I *Zuifv 'we'a zɔn 'li'a gɔklagba ɔn-ɔ 'la'a *Paaktɪ, 'ɛ 'wɪ -nɪ'e-e nyninamɔ. -Bho ɛ-be gɔ 'mnɛ'ɛ 'wɪ nyɪ a, **'flɔɔ se'a 'ɛ 'buule gbo'bhle, 'ɪnmɛ ɔn-ɔ li'o. 'Wa li 'flɔɔ -lɛɛ 'le 'wɪ -mɛɛsɔn-ɔ zi'o. ɛ-be gɔ 'mnɛ, 'ɛ 'wɪ 'sɔn-ɔ -sie'e 'bho nya, 'le *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔklɔgbɪ -ke *'ɔ gba'a yibomɔ 'we-e bhaga'a dɪ, -ka ɔn 'ka -nyna ɔn 'ka Zezii fɛ 'zɔ -pa 'le ɔn 'ke 'ɔ kpɔn, ɔn 'ke 'ɔ 'lbha ɔ 'ka 'mɛ, ɔn-ɔ 'bɔ'ɔ 'na ti. II 'ɛ dɪ 'wa 'sɛ 'tɪtmɔɔ'o 'le ɔn na: -Bho -a 'ke ɔ kpɔn a, -a'ba -kpɔn -nɪ nɔ 'bho gɔ'ɔ zɔ -le! 'Bho 'mnɔ ɔ, nyunyu -die'e-e 'yi, ɔn -kaa -amɔ tɔ gbo -ya.

*'Nynaakpu -lue 'wla-a *Zezii 'cna ''lru
(Matiee 26:6-13; 'Zaan 12:1-8)*

III E-be -nɔɔ -lue 'mne 'li, *Zezii -nɔ'e-e 'bho Betanii. Nyɔ -lue un-u 'la'a Simɔɔ, -ɔ 'pɔn'a *lalɔ wɔn 'mɔ, 'bho 'ɔ 'bhlegbo ɔ -nɔ'o. Zezii -nɔ linamɔ 'le 'nynaakpu -lue 'ye ɔ 'bho -ye. Un 'bhle-e kpanatoope -lue -kwa. Sukpu un-u 'la'a *alibaati, 'ε kpana mo'o. 'Cna -lue -gbe -nɔ'e 'le 'ε 'limɔ. E-be 'cna 'mne, 'unne 'mo-o 'naadi. E-ε 'po-o ngnezεge 'le 'ε 'pɛlɔ -kmu'o ''yi tenyi. Kpana 'mne, 'unne un 'bhle'e kwa un 'ye yi. Un nyini'a Zezii li, un 'ce -ε ''lru ''yi, 'ε 'limɔ'a 'cna-a -nɔ'a 'le, 'unne un 'wɔ ɔ ''lru. IV 'Nynaakpu 'mɔnɔ nɔ'a -kaa a, nyɔ-u -nɔ'a 'bho, ε -see 'wa ''klumɔ'a nyɔ -lrɔɔ 'tɔ nɔ 'le 'wa ''sε-ε ''wɔnwan'o 'le un-u 'le'ε -kaa: -ɔɔ! A -gblee, 'cna -ε -ke 'pɛlɔ-u -kmu'a ''yi, 'unne un lɔkwla'a ti. 'Kla se ''yriili-nmɔ. V -Bho ε -po-ε 'kɔ 'pɛlɔ, ε 'bhεε'o ε 'ke nyɔ'ɔ zɔn 'li'a ''pelemɔni 'mɔ-zɔ 'le 'ɔ 'ke ''pɔanlbhamɔ ''yiti'gble-ε, 'le un-u wlu 'nɔ ''lruli. VI Zezii 'wɔn 'ɔ 'bɔ ɔ, ɔ na: A -zɔ u wɔn li! Leedi a-a sɔa nɔ 'nɔ'a? A'ba nɔ -kaa -le! Lezεge un nɔ'o 'inmɔ ''lruli. VII -Yɔ 'ma-a ''pɔanlbhamɔ a, a -ke un -nɔ'e-e -bhla 'nɔɔ ''kɔmɔkɔmɔ. -Bho a 'yɔbha, a 'bhεε'o a 'ke u -zɔɔgi ''lrulinɔ. 'Inmɔ -yɔɔ, 'un-ɔ 'ye-e 'le a'ba ''klumɔ 'wɔn -mɔ 'un 'ke 'mε. VIII -Bho 'un 'mε, -bho nyɔ -ka 'inmɔ ti-inmaze, 'cna un 'ka 'inmɔ ''lru'wla, 'unne un 'wla'a -laa 'inmɔ ''lru -nalo. Le -ye uɔɔ 'bhεε'ε, 'unne un nɔ'o. IX -Ziadi 'un-ɔ za'a -bodɔ 'mɔ, u-u 'nynaakpu 'mɔnɔ, le un nɔ'a, nyɔ-u 'ye-e 'ε ''dɔ -za -mɔ ''kɔmɔkɔmɔ. 'Nɔɔ 'kmu 'mɔ, -da 'wee un-u 'ye'a -Lagɔ'ɔ ''dɔzɔɔgi -kpa mɔ, un-u 'ye-e 'wa ''kpidi 'mɔ-zɔ -mɔ.

*Zidaa 'yɔbha-o'o ɔ 'ke *Zezii *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔkɔlɔgbɔ ''we -jeyi ''nyɔ
(Matiee 26:14-16; Luuki 22:3-6)*

X I zi'a -kaa a, *Zezii'a -namɔ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ ''klumɔ'a nyɔ -lue, Zidaa Isikaliyoo -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔkɔlɔgbɔ ''we -ye, ɔ 'ye u -kaa 'tmɔ: 'In yi-o'o 'un 'ke amɔ *Zezii -jeyi ''nyɔ. XI ɔ 'le'ε -kaa a, un na: -Ao! -A 'wɔn -ɔ 'bɔ. -A 'ye-e -inmɔ mɔni ''nyɔ -mɔ. 'Wa 'wee nɔ'a -kaa, 'bɔɔbɔ-a 'lbhu -u'o. -E 'wɔ'u'a 'bho 'mɔnɔ ɔ, -ka ɔ 'ka -nyina 'le ɔ 'kɔ u Zezii -jeyi ''nyɔ, 'ka-a ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti.

**Zezii -ke *'ɔ -namɔ-u 'li-e *'Paaki'a lilile
(Matiee 26:17-30; Luuki 22:7-23; 'Zaan 13:21-30; 1 Kɔ 11:23-25)*

XII A -gblee, 'le *'Zuifɔ ''we'a zɔn 'li'a gɔklagba 'mne, 'ε 'wɔ 'ye nyini. 'Bho 'ε -antanyɔɔ, *'bhlabhlɔgbudɔ un-u 'lbha'o, un-u za'a *'sraga 'le un-u li nɔ'e 'wa 'bhlegbo -lue -lue. 'Inne 'mo-o *'Paaki'a gɔ. Gɔ 'mne, 'ε 'wɔ nyini'a, 'le *Zezii'a -namɔ 'ye ɔ -kaa tidede, un na: -A'ba -Tɔyi, -bho -a -ka 'Paaki-ɔ po, lilili -a 'ka li, doo -un 'yɔbha'a -a 'ke mu -a 'ke 'ɔ -pi -nɔ'a? XIII 'Le ɔ 'ye 'ɔ -namɔ'a ''klumɔ'a nyɔ 'sɔn lbho, ɔ na: A mu 'bho Zelizalεmɔ! -Bho a -ka 'bho-o nyini, a-a 'ye-e nyɔ -lue 'ye -mɔ, ɔ 'bhle-e ''nitoko, a -ke ɔ mu! XIV ɔbɔ 'mɔnɔ, ɔ-ɔ 'ye-e 'bho ''bhlegbo -lue -pa -mɔ. A -ke ɔ pa 'bho, 'le a 'ke -kaa ''bhlegboyowli 'tmɔ: -A'ba -Tɔyi Zezii na, ɔ 'yɔbha-o'o ɔ -ke 'ɔ -namɔ 'ke -laa 'Paaki'a lilili -li -nɔ. 'E dɔ ɔ nɔ'o: -Tɔ -amɔ -bududie -lue da -a -ke un 'ke 'le 'ε 'limɔ -li -nɔ. XV -Bho a 'lɔ ɔ -kaa ''yi a, ɔ-ɔ 'ye-e amɔ 'ɔ yayibudu'a ''die -lue da -tɔ -mɔ. 'E 'limɔ nmaze-ε'ε -nalo 'le ''kpilintɔ'a kle -nɔ'e 'le. -Bho a pi a, 'le-e -a 'ke -li -nɔ. XVI 'Ka-a Zezii 'tmɔnɔ nɔ'o, 'le un 'ye mu. Un nyini'a 'bho gwɔɔ 'mɔ, -ka ɔ 'le'ε 'tɔn, 'ka-a 'ɔ zi'o 'le un 'ye 'ɔ-bɔ lilili 'mɔnɔ pi.

XVII "Jiazoo nyni'a a, 'le Zezii -ke 'o -namu -bue 'yo 'son 'ye linamu mu.
 XVIII Un -ni linamu o 'ye u 'tmubu 'le o na: -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu
 'mu, a'ba 'klumu'a nyo -lue, -o -ke -a -ni'a -dalue -li -ninamu, 'inno 'ye
 'inmu 'an tu'a nyo -jeyi "nyi mu. XIX o 'le'e -kaa a, 'gwlu -nyni'e-e 'wa
 'wee li 'le un-u 'lo 'o -kaa 'yi zikezikezike: -A'ba -Toyi, 'inmo 'maae?
 -A'ba -Toyi, 'inmo 'maae? -A'ba -Toyi, 'inmo 'maae? XX 'Le o na: A-
 bu 'an -namu -bue 'yo 'son -nub, a'ba 'klumu'a nyo -lue mo'o: -o -ke
 'in -ni'a -laa -zapu -lue ko lilile 'smanamu, 'inno mo'o. XXI Ku, -ziadu
 mo'o, 'inmo *Nyunyoo 'o "Yu-u 'ye-e 'me -mu, 'ka-a 'an 'kpidi 'cni-e'o
 'le -Lago'o "bogu 'li. -Yeee! Ngazedu! Nyo-o 'ye'a 'inmu 'an tu'a nyo
 -jeyi "nyi mu, 'o 'kleyee-e 'ye-e won-ku -mu tenyi 'se! O-bo nyo 'mno,
 -bho o se 'ku 'nno 'kmu 'mu yi a, e -nmo 'ko-o 'yri! 'Ka-a Zezii 'lu 'u
 'yi.

XXII Un -ni'a linamu 'le Zezii 'ye "floo 'mu'luo, o 'ye 'e di -Lago 'see
 po, o 'ye e -jie 'yi ticice -ni, o 'ye e 'o -namu "nyi 'le o na: A kpuu a
 'ke li, e-be 'floo -nee, 'inmo mo'o, 'an ku mo'o. XXIII 'Le o 'ye duveen'e
 "kopu 'mu'luo, o 'ye 'e di -Lago 'see po, o 'ye u "nyi 'le 'wa 'wee 'ye
 e 'na. XXIV 'Le o na: Duveen a 'na'a -laa, 'an nymo mo'o. 'An nymo
 'mne, nyo 'we'a -zeg'e di e-e 'ye ti'wla mu 'le un 'ke 'puu 'bho -Lago'o
 'yigbeyi. -Lago -ke nyunyu 'ke -ybhaybhatite bhla, 'e 'muyibole'e nymo
 mo'o. XXV -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu 'mu, -e 'wlu'a -laa -zian, 'in -see
 'to 'nno 'kmu 'mu duveen 'na yi. -Da -Lago'o nyo'a -koko'o 'yri'a 'bi-i
 'ye'a 'wlu -ni mu a, 'bho 'o "trolli, 'bho-o 'in -ke a-a 'ye duveen -lree 'na
 -ni mu.

XXVI o 'le'e -kaa, 'Paaku'a 'lu-i 'bh'e'e -Lago'o 'nyni 'yi, 'le un 'ye i
 bhle. Un gwe'e bhlebhlea 'yi 'le un 'ye 'le 'wlu, un 'ye 'le Olivieegoo
 "kpi -bhoga -mu -ni.

**Zezii na *Pieli-i 'ye -o 'yidepo -mu
 (Matiee 26:31-35; Luuki 22:31-34; 'Zaan 13:36-38)*

XXVII Un -ni munamu 'le *Zezii 'ye u -kaa 'yi'le: A -gblee, a'ba 'wee,
 a-a 'ye-e 'an di -polu 'yi -za -mu 'le a 'ke 'inmu kli 'wlu. -Kaa i 'cni-e'e
 -kaa 'le -Lago'o "bogu 'li, -Lago na:

'In-i 'ye-e *bhlabhli'a "yriduyi 'lbha -mu o 'ke 'me 'le 'o *bhlabhli
 'ke tibuba.

'Ka-a i 'cni-e'e -Lago'o "bogu 'li. XXVIII 'E di 'in na: -Bho 'in 'me 'le -Lago
 'ke 'inmu glu -za, 'le 'in 'ke ti-ni -lree e, 'in-i 'ye-e 'le Galileebhlokpa
 "kpi -nyni -mu -tanyi 'le a 'ke 'le 'inmu -ye. XXIX 'Le *Pieli na: -Bho
 u-bee -yuu -za -a'a di -polu 'yi 'le un 'ke -inmu kli 'wlu, 'e di, 'inmo
 -yoo, 'in -see -a'a di -polu 'yi -za yi "komukomu. XXX 'Le Zezii na: -Ziadu
 'in-i za'a amu -bodu 'mu, -zian'a 'matu'a 'bhuo, -bhladi -suan -ka kpe
 'son-o zro ni, -inmo 'Pieli, kpe tan -a 'ye 'inmu "yidepo -ni mu -tanyi
 'le -in 'ke -kaa 'le: Zezii a-a 'si'a -laa 'nyni, 'in se o yibo. XXXI o 'le'e
 -kaa, 'Pieli'a -polu -see bhlu 'le o na: -In na, leele! -A'a 'le 'na -le! 'In 'ke
 -inmu "yidepo 'le 'in 'ke na 'in se -inmu yibo, nu, -gba, 'in se e 'bh'e.
 -Bho e "du -a'a 'menamu, 'in -ke -in -ni 'son, -a 'ke -dalue -pa -ni mo'o.
 'Ka 'mno 'ka-a *Zezii'a -namu 'wee 'le'o.

**Zezii 'po-o *Lago won gbo 'bho Gesimanee
 (Matiee 26:36-46; Luuki 22:39-46)*

XXXII *Zezii -ke *o -namu nu'a -kaa, un 'nyni-e -da -lue un-u 'la'a
 Gesimanee. Un nyni'a 'bho, 'le Zezii na: A -de -bhla -laa ti, a 'ke 'inmu

-fu. 'In-ti mu-o'o 'in 'ke *-Lago wɔn gbo po 'le 'in 'ke le yi. XXXIII 'Le ɔ 'ye 'le 'wa 'klumu nyɔ tan -za: *'Piɛli-e, Zaaku -ke *'Zaan, 'unnu -ke ɔ mu-o. ɔ -ke un -ni'a munamu, nymɔ-ɔ 'si -ɔ 'gwlu tenyi 'le 'ɔ 'kpi-ti me'ɛ li. XXXIV 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa 'tmɔb: 'Gwɔɔlinyniɛ gbuta'a-a 'an -pɔɔ. 'E dɪ a fuo -laa 'unmu, 'in-ti mu-o'o 'in 'ke -Lago wɔn gbo po. A de yra, a'ba 'mu -le''a! XXXV 'Le ɔ 'ye 'bho nya tinyini -sɛ, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'bhluɔgbo tisro, ɔ 'ye 'bho 'bhluɔkpa 'yi 'kwla 'jri 'le ɔ 'ye -Lago wɔn gbo po, -bho ɔ 'ybha 'le ɔ 'ke ɔ 'kleyeɛɛ gbo-tɛ. XXXVI ɔ na: -Yee! 'An -tɪta -Lago, -in -bodɪ, lɛ-ɛ 'ka wɔnku, 'ɛ letu se -ni. 'Inmɔ bhade -unmu li, -tɛ 'unmu 'kleyeɛɛ -nɛɛ gbo! -Yɛ 'ma-a -a'a 'gwɔɔɔ, 'unne 'ke -nu-ɛ, ɛ -se 'an nɛ -ko. XXXVII ɔ bhade'a -kaa a, ɔ 'mu-o 'le 'ɔ -namu tan 'trolli le. ɔ -ka nyini, un-ɔ 'mu-o'o 'le ɔ 'ye ɔ 'nynɔɔ 'mu -za 'le ɔ 'ye -kaa 'Piɛli 'yi'le: -ɪn! Simɔɔ, 'mumɔa'a 'sɛ'ɛ lbhu -in 'bhle'a? A -see -dagbɛ -gwle ke, -a 'mu 'ko-a'a? XXXVIII 'E dɪ, a de yra, a'ba 'mu -le, a 'ke -Lago libhade, -bho 'nyinyinidi'a tiyayi *Sataan 'dɪn amu ti, -yɛ 'ma-a 'nyinyinidi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, a -ku ɪ nu, -ɛkedɪmaa, nyunyɔɔɔɔ -mnɛɛ, ɛ 'bhɛ'ɛ ɛ 'ke -zɪɔ nu, nyunyɔ -mnɔɔ'ɔ "bhuo-o 'fiun'e 'mu'a dɪ mo'o. XXXIX 'Le ɔ 'ye ɔ le po, -ka ɔ bhade 'ka -tanyi, ɔ 'ye 'na -Lago libhade, XL 'le ɔ 'ye 'yiti''bhiti, ɔ 'ye 'bho 'ɔ -namu tan 'mnu 'trolli le mu. ɔ -ka 'le-e nyini, un-ɔ 'mu-o'o -lɛɛ. -Lreeka un -sɔ'ɔ 'nynɔɔ 'mu'a dɪ un -see ɔ 'dapo. XLI 'E kpe tannɛ, ɔ mu-o'o ɔ 'ye le yi. ɔ -ka 'le-e nyini, un-ɔ 'mu-o'o -lɛɛ, 'le ɔ 'ye ɔ 'nynɔɔ 'mu -za, ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'le: 'Mumɔa'a 'sɛ'ɛ lbhu a 'bhle'o 'le a -de'e ti bhuhuyiti'a? E -gwɛ'ɛ-ɛ 'yi, 'an -nɔɔ nyini-o'o. A -gblee, 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'traamu'a 'bhuo un-ɔ 'ye-e 'unmu 'nyinyinidi'a numu -jeyi 'nyɪ -mu. XLII 'E dɪ, a -sɔ 'mu, -a 'ke ɔ -jeyi mu. A -gblee, -ɔ 'ye'a 'unmu ɔ -jeyi 'nyɪ mu, ɔ -ni'e-e yinamu.

Nyɔ 'kpɔn-o *Zezii

(Matiee 26:47-56; Luuku 22:47-53; 'Zaan 18:3-12)

XLIII Wlu -ni 'le *Zezii'a wɔn 'mu, *'ɔ -namu -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ -lue, Zidaa, nu'a -kaa, ɔ -yɛ nu 'bho-ɛ. Nyɔ'a -dadudu -ke ɔ -na'o. Uɔɔ 'mnu, un 'bhle-e -blajru -ke gbatui. *-Lago'ɔ 'sragazamuklɪgbt-e, *'ɔ gba'a yibomu -ke *'Zuifv'a -zigletumu -lɔɔ, 'unnu lbho ɔ'o. XLIV Zidaa -yɔ ɔ -jeyi, un 'ke Zezii kpɔn. ɔ -ke un 'ka yi, -kaa ɔ 'lɔ ɔ -kaa 'yi: -Bho -a mu, nyɔ 'in-ti 'ye'a -gble mu, 'unmɔ mo'o. A kpɔn ɔ, a -ke ɔ 'ke mu, a 'ke ɔ 'yrili''du -ka -zegɛka. XLV Un nyini'a 'bho -nalo, ɔ 'nyini-e Zezii li, ɔ 'ye ɔ -gble 'le ɔ na: -ɪn! -A'ba -Tɔyi, -a gbɔgble, -a -tuu! XLVI 'Bho -gbaa -lue 'mu un 'kpɔn-o Zezii kwa 'mu ti.

XLVII Un kpɔn 'ɔ, nyɔ -lue-e -ni'a 'bho jri'e 'le-e -bhɔlajɛɛ, ɔ 'ye -Lago'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhɔnyɪ -loku 'lru ɛɛ. XLVIII 'Le Zezii na: -Blajru -ke gbatui a 'bhle'o, a-a yi'e 'unmu kpɔnnamu, -ka nyɔ-ɔ yi'a ka 'gbokobhleyi kpɔnnamu'a! XLIX 'Le -Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'in -gwle'e-e 'le a'ba 'klumu nyɔ -tɔnamu, a -see 'le 'unmu -kpɔn -ni. I 'ka -kaa 'mu-nɪ, ɛ -se 'sɛ -ko. 'An 'kpɪdɪ 'cnu-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔɔɔ 'li, 'ya 'yri'a 'bɪ 'ke 'wɔɔ'a dɪ mo'o.

L ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -nalo, 'ɔ -namu'a klɛ 'wɔɔ -ɔ kli, un 'ye ple.

LI-LII 'Bho 'mnu, nyukpasudraa -lue-e -ni'e 'bho. Nyɔ 'mnu -ke Zezii -ni munamu, 'le ɔ-ɔ na 'nu kli. Un 'ye 'ɔ li, un 'bɔ-ɔ ti un 'ke ɔ kpɔn, 'le ɔ 'ye 'crapa, 'yriɛ ɔ 'wla'a 'mu, ɔ 'ye ɔ ɛ kwa 'mu sie 'le 'ɔ -pati 'ye ple.

**Zezii -ni'e-e 'bho -zigletumv'a 'yigbeyi*

(Matiee 26:57-68; Luuki 22:54-55, 63-71; 'Zaan 18:13-14, 19-24)

LIII E-be -nɔɔ 'mne ti, -yɔ 'ma-a *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba, 'le ɔ 'bhli un -ke *Zezii mu'o. 'Le, -Lago'ɔ 'sragazamɔklɔgbi-e, *ɔ gba'a yibomu -ke *Zuifv'a -zigletumu -lɔvɔv -nɔ'a 'bho, 'wa kle 'ye 'le 'lru'gbuu. LIV 'Ka-a *'Pieli-t na 'nɔ 'bɪ -wɔɔ, 'le ɔ 'ye 'le -Lago'ɔ 'sragazayiklagba 'mno'ɔ 'bhlegbo pa. Nyv-v fuo'a 'bhlegbo li, un -nɪ 'bho ne wɔnli 'le ɔ 'ye 'bho 'wa gwia 'mu pa, ɔ 'ye ti-de 'le ɔ-ɔ 'wɔta'o.

LV-LVI 'Bho -da -lue 'mno, un -nɪ'e-e Zezii -ziple -tunamu. 'Zuifv'a -zigletumu'a kle -nɪ'e 'bho-e. Wlu-u 'kɔ ɔ kpɔn, 'ɪnnɪ -Lago'ɔ 'sragazamɔklɔgbi -ke 'Zuifv'a -zigletumu -lɔvɔv -bɔ'ɔ ti 'le un 'ke ɔ wɔn 'kpitiɕe nyv 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. 'E dɪ nyv'a -dadudu 'duu 'nɔ dɪ'a -dadudu 'kpi 'le 'wa wlu se 'mɔ'bhɛɛ. 'Inne 'bhle'e 'nyɪn'a dɪ, wlu-u 'kɔ ɔ kpɔn, un -see t 'ye.

LVII 'Wa -lɔvɔv -kɔ ɔ dɪ 'kpi 'duu, un -sɔ'ɔ 'mu, -kaa un 'le'e -kaa: LVIII ɔ-bɔ Zezii -nɔɔ, ɔ na: *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo'a lisaabudu -a'ba 'na 'we po'a a, ɔ 'ke e wa. -Bho ɔ wɛ ɛ, 'le ɔ 'ke 'ɛ -lreene 'wɪ tan ti -po -nɪ, ɛ -se nyuny 'ke ɛ po -ko. 'Ka-a ɔ 'le'o. -A'ba 'wee, -a 'wɪn -t 'bɔ. LIX Un 'le'e -kaa, 'wa wlu se -bhla 'mɔ'bhɛɛ. LX 'Le -Lago'ɔ 'sragazayiklagba 'ye 'mɔ-sɔ, ɔ 'ye 'bho nyv 'wee'a 'yigbeyi tinyɪnɪ, ɔ 'ye -kaa Zezii 'yi'lɛ: -A'a 'kpidɪ nyv -nɔvɔv za'a -laa 'mu, 'le t 'mu -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke -a'a nɪ lizɪza? LXI ɔ 'le'e -kaa a, Zezii 'mu-o wɔn blenyɪ!, 'le ɔ 'ye ɔ tidede, ɔ na: -Inmɔ 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv'a? -Inmɔ 'mo-o -Lago -ke 'nyɪnɪ 'bhɛ'e 'yi'a 'yu'a? LXII 'Le ɔ na: Kɪn, 'ɪnnɔ 'ɪn 'du'o. 'Inmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'ɪn-t 'ye-e 'bho -Lago'ɔ 'tɔli ti-de -mu 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke lɪ'a kle -kɔ. 'In-t 'ye-e le -yi -mu. -Bho 'ɪn -ka yi, 'le yaku'a -druku 'mu 'ɪn-t 'ye -nɪ mu 'le a 'ke 'ɪnmɔ li'ye.

LXIII-LXIV ɔ 'le'e -kaa a, -Lago'ɔ 'sragazayiklagba -cna'a-a 'ɔ 'bhuo'a -banɪ. E-ɛ 'tɔ-ɔ nyv -ka Zezii nɔ'a 'nyɪnyɪnɪdɪ 'bho -Lago'ɔ damv. 'Le ɔ 'ye -kaa nyv 'tmɔv: -Ka ɔ -nyɪnɪ'a 'traamu -Lago'ɔ 'nyɪnɪ wɔn, a 'wɔn'ɔ 'na-a 'bɔ. Wlu-u 'kɔ ɔ kpɔn, -a'ba 'bɪ t 'tɔ ti -le! 'E dɪ, koo a-a 'le'e? Lee -a 'ke 'tɔ nɔ'a?

'Le 'wa 'wee na: Wlu -nɛɛ, ɛ kpɔn -ɔ'ɔ, ɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ, ɔ 'ke 'mɛ mo'o. LXV 'Le 'wa 'klumu'a nyv -lɔvɔv 'ye ɔ -tɔtɔ 'yriwɔnna, un 'ye 'ɔ 'yigbeyi san 'le un-v po 'nɔ -kpikpiin, un-v nɔ'o: Nyɔ-ɔ -po'a -a'a da a, 'si ɔ 'nyɪnɪ! Un 'lbhɔ 'ɔ -kaa a, 'le 'sroja 'ye ɔ 'mɔ'luo 'le un-v po 'ɔ 'kpi wɔn 'mu.

**'Pieli depo'o-o *Zezii 'yi*

(Matiee 26:69-75; Luuki 22:56-62; 'Zaan 18:15-18, 25-27)

LXVI-LXVII Un -nɔ'a *Zezii -ziple -tunamu, *'Pieli -nɪ'e-e -bhla 'bho 'bhlegbo, nɛ 'tɔli, 'le 'nynaakpɔ -lue 'ye yi. *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhɔnɔmu'a 'klumu'a 'nynaakpɔ mo'o. Uvɔ 'mnu yi'a a, un 'ye-e 'Pieli li. 'Ka-a un 'yɔ ɔ'ɔ kplokplo 'le un na: -Inmɔ -naa, -ɪnmɔ -ke Nazalɛɛtikɔyi un-v 'la'a Zezii, -ɪnmɔ -ke ɔ-ɔ na 'ko'o. LXVIII 'Le ɔ 'ye depo, ɔ na: -Gbaa! 'In se ɔ yibo. Dɪ a-a za'a -laa 'mu'a 'bhuo, 'ɪn se 'ɛ -lue komu yibo. ɔ 'le'e -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho nɛ 'tɔli 'wɔ, ɔ 'ye 'gbewɔn 'yi mu. 'Bho-o -antanyɪsɔvɔn -zɔ -nɪ'o.

LXIX 'Nynaakpɔ 'mɔn nɔ'a -kaa, un -yɛ 'nɔ 'bho-e -lɛɛ. Un 'ye nyv-v -nɔ'a 'bho -kaa 'yi'lɛ: Nyɔ -nɔɔ, *Zezii'a -nayɪ mo'o. LXX 'Le ɔ 'ye depo -lɛɛ. ɔ -fɔ'ɔ -daan, nyv-v -nɔ'a 'bho, 'wa 'bhi na: -Ziadɪ mo'o, Zezii'a

-nayi -in 'du'o: -in 'ye li-ɔ, -in 'mo-o Galileekoyi -lɾɛɛ. LXXI 'Le ɔ na: -Bho 'in ɛɛ sɪn, -Lago 'lbha 'inmɔ! 'In-ɪ zɾɛ-o'o, nyɔ a-a 'si'a -laa 'nynɪ, 'in se ɔ yibo. LXXII 'Bho -gbaa -lue 'mɛɛ 'mɔ 'le -sɔɔn'a kɾɛ 'sɔnnɛ 'ye zro, 'le ɔ 'ye 'gwɔɔtipopo, ɔ na: "Wii! Wlu Zezii -za 'ka 'mɔ ɔ 'ye'a na: -Bhlɔdɪ -sɔɔn -ka kɾɛ 'sɔn-ɔ zro nɪ, kɾɛ tan -a 'ye 'inmɔ "yidɛpo -nɪ mɔ -tanyɪ 'le -in 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a 'si'a -laa 'nynɪ, 'in se ɔ yibo, wlu 'mɛɛ'ɛ 'yri'a 'bɪ-ɪ 'wɔɔ'o -laa'a! ɔ popo'a wlu 'mɛɛ 'gwɔɔtɪ 'le ɔ 'ye 'vi.

XV

*Nyɔ 'kpa-a *Zezii *Pilaatɪ wɔnyɪ*

(Matiee 27:1-2, 11-14; Luuki 23:1-5; 'Zaan 18:28-38)

I ɔ zɪ'a, 'ɛ -drumasɪn, 'le *'Zuifɔ'a -zigletumɔ 'we 'ye 'lru'gbɔɔ. *-Lago'ɔ 'sragazamɔkɪɪgbɪ-e, *'ɔ gba'a yibomɔ -ke 'Zuifɔ'a -zigletumɔ -lɾɔɔ-ɔ -nɪ'a 'bho, 'inmɔ bhete'e gbo, 'le 'wa 'wee 'ye dɪ bhaga ɔn 'ke *Zezii'a 'kpi'a -zige 'yice. Un 'gbɔɔ'a 'lru, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho, 'le ɔn 'ye ɔ -kaa 'tmɔɔ: A sɔn ɔ! Un sɔn 'ɔ, 'Wlomeɛyɪ -lue -ɔ -kɔ'ɔ 'wa 'bhlɔkpa, ɔn-ɔ 'la'a *Pilaatɪ, 'le 'wa 'wee -ke Zezii 'ye 'le ɔ gbo mu 'le ɔn 'ye ɔ ɔ -jeyɪ 'nynɪ.

II Un nynɪ'a 'le, 'le Pilaatɪ 'ye Zezii tidede, ɔ na: -Inmɔ 'mo-o 'Zuifɔ'a 'bhlɔkpayowli'a? 'Le ɔ na: -Ka -in 'lɛ'ɛ -laa 'tɪn, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ. III 'Le -Lago'ɔ 'sragazamɔkɪɪgbɪ 'we 'ye ɔ 'kla 'bho Pilaatɪ 'yigbeyɪ, IV 'le Pilaatɪ 'ye ɔ tidede -lɾɛɛ, ɔ na: Nyɔ-ɔ 'kla'a -laa -inmɔ, -a'a 'kpidɪ ɔn-ɔ za'a 'mɔ, -a 'wɪn -ɪ 'bɔ, -in se 'bhɛɛ -in 'ke -a'a nɪ liziza? V ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, Zezii -see ɔ 'dapo, ɔ 'mu-o wɔn bɛnyɪ! 'ɛ dɪ wɔn ma'a Pilaatɪ ti.

*Nyɔ na *Zezii 'ke 'mɛ*

(Matiee 27:15-26; Luuki 23:13-25; 'Zaan 18:39-19:16)

VI 'Le zɔɔn'a kɪɪ 'li, -bho *'Zuifɔ'a gɔkɪagba ɔn-ɔ 'la'a *'Paaki nynɪ, Pilaatɪ-ɪ 'sii-e -jiekoyɪ -lue ti. Nyɔ -yɔ nyɔ nɔ'a: ɔ 'si ti, 'inmɔ ɔ-ɔ 'sii'e ti. VII ɛ-be -zɔn -lue 'mɛɛ 'li, ɔ 'pɔ-o nyɔ -lɾɔɔ -jie 'mɔ. U-bɔ nyɔ 'mɔɔ, 'bhlɔkpa'a -koyɪ'a nyɔ ɔn kpa'a tɔ gbo, ɔn 'ye nyɔ -lue 'lbha ɔ 'ye 'mɛ. Tu'a kɾamɔ 'mɔɔ, 'wa 'klumɔ'a nyɔ -lue-e 'mo-o Balabaast. VIII 'ɛ dɪ nyɔ'a -dadudu yi'o, ɔn 'ye *Pilaatɪ -ye, 'le ɔn na: -Inmɔ -a yi'e libhadenamɔ. -Ka 'le zɔn 'li -a 'sii'a -jiekoyɪ -lue ti, -a yi-o'o -in 'ke -kaa nyɔ -lue ti'sii. 'Le ɔ 'ye 'wɔn, 'le ɔ na: -Ao! IX 'ɛ dɪ -yɔ 'in 'ka ti'sii, a'ba 'bhi 'si ɔ 'nynɪ. -Yɔ ɔn-ɔ 'la'a 'Zuifɔ'a 'bhlɔkpayowli, 'inmɔ 'in 'ke ti'sii'a? X ɔ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhuhhuyiti -ko, -ɛkedɪmaa, ɔ yibo'o-o -ka *-Lago'ɔ 'sragazamɔkɪɪgbɪ 'bhlee'a *Zezii 'liti, 'ɛ dɪ ɔn 'nynɪ 'ɔ ɔ -jeyɪ. XI ɔ nɔ'a: 'In 'sii Zezii ti? 'le 'wa 'wee na: -Gba! -A'a 'sii Zezii ti -le! Balabaast -in 'ke ti'sii. Un 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhuhhuyiti -ko. -Lago'ɔ 'sragazamɔkɪɪgbɪ-ɪ 'duu 'nɔ wɔn, ɔn 'ye 'na 'lɛ. XII 'Le Pilaatɪ 'ye ɔ -kaa tidede, ɔ na: 'In 'wɪn -ɪ 'bɔ. -Yɔ a-a 'la'a -laa 'Zuifɔ'a 'bhlɔkpayowli, 'bho 'ɔ damɔ, leele 'in 'ke nɔ'a? XIII Un 'ye -dalue "wɔ -nɪ 'le ɔn na: ɔ -kɔ-ɛ 'bho nyɔyɪrlbhaatu 'yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ! XIV 'Le Pilaatɪ na: "Nyinyɪnɪdɪ'a 'ɛɛ yɛɛ -ke "bhuo ɔ nɔ'a? Un 'ye -dalue "wɔ -nɪ -lɾɛɛ tenyɪ! 'Le ɔn na: ɔ -kɔ-ɛ 'bho tu 'yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ!

XV Un 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Pilaatɪ 'ye ɔ 'mɔ'wɔn, ɔ 'ye Balabaast ti'sii, 'wa -pɔɔ 'ke bhlɔ, 'le ɔ 'ye -kaa 'sroja 'tmɔɔ: A 'sɛɛn Zezii 'le a -ke ɔ 'ke mu, a 'ke ɔ 'bho tu 'yri kɔ ɔ 'ke 'mɛ.

"Sroja 'cise'ε-ε *Zezii, 'le un 'ye ɔ 'bho tu "yri ko

(Matiee 27:27-44; Luuki 23:26-43; 'Zaan 19:2-3, 17-27)

XVI 'Le ɔ-bu "sroja 'mnu -ke ɔ 'ye 'le 'bhlokpa'a -koyi 'mno'ɔ - buduklagba 'li mu, 'le-e un-v 'la'a pletval, 'le un 'ye "sroja 'we'a -lruv 'la, XVII un 'ye *Zezii -vilobanazana 'mu -pa, un 'ye "wi'a -kwloo lbha, un 'ye ɔ "lru de, XVIII 'le un-v yi'e 'wle 'mu, un-v 'ye ɔ'o 'le un-v nu'o: -lun! *'Zuifu'a 'bhlokpayowli, -gwle 'mu "kɔgwleka! XIX 'Le un-v po 'ɔ -kɔɔtu "lru, un-v wɔnnɔ 'ɔ -tutro "yri, 'le un-v po'o 'bho 'ɔ 'yigbeyi 'kolri glu, -ka nyɔ-ɔ 'du'a ka 'bho 'bhlokpayowli. XX 'Ka-a un 'cise 'no kplɔkplɔkplɔ, un 'ye ɔ -banazana 'mu -za, 'le un 'ye ɔ'ɔ'bhuo'a -banu 'mu -pa, un -ke ɔ 'ye 'le 'wlv, 'le un -ke ɔ 'ye mu, un 'ke ɔ 'bho tu "yri ko. XXI Un -ke ɔ -nɪ munamu, 'le un -ke nyɔ -lue 'ye 'gbɔv. ɔbo 'mno -sɔ'ɔ-ɔ -kpa'a 'mu, 'ɔ 'nyɪ-ɪ 'mo-o Simɔɔ, -gwlv -lue un-v 'la'a Silɛɪnɪ, 'le'a "yiyi mo'o. Nyv un-v 'la'a Alasaanɪ -ke Wlufiisɪ, 'wa -tɪta mo'o. ɔ-bo nyɔ 'mno, 'tɪno "sroja kɔn'o -glaka, ɔ 'ke Zezii'a "yirilbhaatu 'mu'lɔo, ɔ 'ke ε 'bhle, XXII 'le un -ke Zezii 'ye -da -lue mu. 'Bho-o un-v 'la'a Gɔgɔtaa. 'ε 'zɔ-ɔ 'mo-o 'lrukpaan.

XXIII Un nyɪni'a 'bho 'le un 'ye Zezii duvɛɪn "nyɪ ɔ 'ke 'na. Duvɛɪn 'mne, "nynɔɔmɔpɔkɔku un-v 'la'a 'miilɪ, 'tɪne un zizia ne'o, 'tɪne un "nyɪ ɔ'o ɔ 'ke 'na, 'le ɔ -see 'wɔn ɔ 'ke ε 'na, XXIV 'le un 'ye ɔ 'bho tu "yri ko, un 'ye 'ɔ -banɪ -nɪgbɪ 'mu po, un 'ke ɪ 'gble. XXV -Drumayrɔvlaan 'mu, ('ε 'yri -mɛɛnyɪε 'yi) un kɔ 'ɔ 'bho tu "yri. XXVI 'Bho tu -ke "yri un kɔ 'ɔ, wlu-u 'cɪnɪ-ε'ε 'bho 'ɔ "lru gbo, 'tɪne 'mo-o: 'Zuifu'a 'bhlokpayowli. -Ka ɔ -nyna'a, -ε -ke dɪ un nu'a un 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mε, wlu 'mɪnɪ, 'tɪnɪ 'tɪmɔv 'nɪ nyv.

XXVII Un kɔ 'ɔ 'bho tu "yri a, un 'kɔ-ɔ 'gbokobhlemv 'sɔn 'bho tu - lru "yri -lɛε. -Lue -nɪ 'ɔ -linasv gbo 'le -lue -nɪ'e 'ɔ kɪnnasv gbo. [XXVIII Wlu -ɪ 'cɪnɪ-ε'ε 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgbv 'li see, ɪ 'lε-ε -kaa Zezii'a damv: Un po 'ɔ 'le-e 'gbokobhlemv'a 'klumv, wlu 'mɪnɪ'a "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlv'o.]

XXIX Nyv-ɔ zi nɪ'a 'bho, un 'ye 'ɔ li, un-v 'lu-o "lru "yi 'le un-v "jree nɔ'o, un-v 'lε'ε -kaa: -εεε! -ɪnmɔ -naa, -ɪn -see, -ɪn 'ke *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo'a lisaabudu wa, 'le 'wɪ tan ti -ɪn 'ke -lreene po, nu? XXX 'ε dɪ, -bho -ɪn ku wɔn -ziaka a, 'wlv 'bho tu "yri -ɪn 'ke ti' 'si -ɪn 'ke -a'a "bhuo 'pɔvɪn. XXXI -Ka -lue 'mno, 'ka-a *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔkɪlgbɪ -ke *'ɔ gba'a yibomv "we-e 'cɪsɛ'ε Zezii 'le un na: -Yv 'ma-a 'ɔ "bhlimv, ɔ 'pɔvɪn'o-o 'wa -dadudu, 'le, -ka ɔ 'ka -nyna ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'pɔvɪn, ɔ 'se 'na yibo. XXXII 'ɪnnɔɔnɔ, un-v 'la'a *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɪn'a nyv, *Izrayɛɛlɪ'a 'bhlokpayowliklagba, ɔ 'wlv 'traamv 'bho tu "yri ɔ 'ke ti' 'si, -a 'ke ɔ li'ye 'le -a 'ke ɔ "gwlide. Nyv 'sɔn -yv un kɔ'ɔ tui -lru "yri 'bho Zezii'a "tɔli, un-v "jree nɔ-o'o -lɛε.

*Zezii'a 'mɛmɛε

(Matiee 27:45-56; Luuki 23:44-49; 'Zaan 19:28-30)

XXXIII 'Yrv -nɪ "duu 'mu, -kuyre 'ye 'le 'bhlokpa'a 'wee "kpi kɔn, ε 'ye "jiazɔyɔvklagba('a "yri tan) "kpi bhla. XXXIV "jiazɔyɔvklagba 'mne "yi Zezii nu'a -kaa, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ na: Eloyii! Eloyii! Lama sabatanii! 'ε 'zɔ-ɔ 'mo-o: 'An -tɪta -Lagɔ, 'an -tɪta -Lagɔ, koo -ɪn -nyna'a -ɪn 'ye 'ɪnmv "yirilijra'a? XXXV Nyv-ɔ -nɪ'a 'bho, 'wa 'klumv'a nyv -lrvv 'wɪn ɪ 'bɔ ɔ, un na: A po -lokui, a -gblee, ɔ-ɔ 'la-a *Elii. XXXVI 'Le 'wa "klumv'a nyv -lue 'ye ple, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -fuu'a -tuto 'mu'lɔo, ɔ 'ye ε 'le -geponmɔ ko 'sma 'le ɔ 'ye ε -kɔɔtu "yi tɪsɪsan, ɔ 'ye yi, ɔ 'ye Zezii -kɔɔtu 'mne "yi-ɔ

o 'ke -fuu'a -tuto 'mu'nyo o 'ke 'na 'le o 'ye -kaa 'le: A -nyna ti, -a 'ke 'to 'bho -gbu, -bho Elii 'ke yi o 'ke o tu 'yri -za. XXXVII 'Le Zezii 'ye 'wo -lrɛɛ, 'o -fife 'ye 'bho -cɛ.

XXXVIII A -gblee, 'le *-Lago'o bubobhlegbo'a lisaabudu 'li, -da -lue-e -nu'e 'le, nyo'o pa 'le: 'yriɛklagba -lue-e beze'e 'bho 'ɛ wɔn 'yi, 'inne 'zize'e 'le 'yi. Zezii'a -fife -cɛ'ɛ 'bho, ɛ-be 'yrie 'mne gwia 'mu -wa'a 'mu-ɛ -bhaoo! ɛ 'kpa'a-a 'le yayi, ɛ 'ye 'zo 'dre.

XXXIX "Sroja'a -klagba-a -n'a 'bho 'o 'yigbeyi, -ka Zezii 'wo'o 'le 'o -fife 'ye'a 'bho -cɛ, o 'ye'a 'na li 'le o na: Nyo -noo, -Lago'o 'yu mo'o -ziaka.

XL 'Nynokpakpi -lruv-u -n'e 'bho -lrɛɛ, un -nyna'a 'le-e nya ti 'le un-u popo'o 'le. 'Wa 'klumu 'nynaakpu -lue un-u 'la'a Salomee-e, *Malii, -u -so'o -gwlo -lue un-u 'la'a Madalaa-e, un -ke *Malii -lruv -u 'ma-a Zaakitoope -ke 'Zoozi'a 'lotu, 'le-e un -n'u'o. XLI -Noo -ke ti Zezii -n'a -bhla 'le Galileebhlokpa 'kpi, u-bu 'nynokpakpi 'mnu, 'inne -ke o-o na'o 'le un-u pi'e 'o lilili. 'Nynokpakpi'a -dadudu -lruv -n'e 'bho-ɛ -lrɛɛ, 'innu -ke Zezii -so'o Galilee, un -ke o 'ye Zelizalɛmu yi.

*Nyu nmaze'e-e *Zezii ti*

(Matiee 27:57-61; Luuki 23:50-56; 'Zaan 19:38-42)

XLII-XLIII Zo -ke ti *Zezii 'mɛ'ɛ, 'ɛ 'jiazɔ nyini'a, 'le, nyo -lue un-u 'la'a *'Zizɛɛfu, o 'ye 'le *Pilaati gbo mu. Obo 'mno, -gwlo -lue un-u 'la'a Alimatee, 'le'a 'yiyi mo'o. *'Zuifu'a -zigletumu'a 'klumu'a nyoklagba -lue mo'o. -Ka -Lago'o nyu'a -koko'o 'yri'a 'bu-u 'ye'a 'wlu mu, o de'e 'na-a 'gwli 'le o-o fuo 'ne wɔn. Obo 'mno, 'innu mu'o -o -ye'ɛ 'le Pilaati, 'le o 'ye 'le nyukpasupɔlu po, o 'ye o -kaa libhade: 'Inno bhade -inmu li, 'in 'ke Zezii'a 'ku'a di mu. ɛ -se bhuhuyiti o 'le -kaa -ko. O 'ybha-o'o o 'ke o tinmaze -susueyi, -ekedumaa, zo-o 'ye'a -zi mu, 'inne 'mo-o u-bu *'Zuifu 'we'a lifozo. 'ɛ di nyu 'wee -n'e 'wa li nmazenamu. XLIV 'Le Pilaati na: -In! -Ziadu ma'a? O mɛ-ɛ'ɛ see'a? 'Le o 'ye 'sroja'a -klagba 'la o 'ke yi. O yi'a 'le o na: Zezii -kaaa 'mɛ, ɛ -gwle'e 'mu-ɛ'ɛ? XLV 'Le 'sroja'a -klagba 'mno na: Kin, o mɛ-ɛ'o see. 'Le Pilaati 'ye -kaa 'Zizɛɛfu 'tmu: Mu, -in 'ke Zezii'a 'ku mu'luo. XLVI O mu'a, 'le o 'ye 'yriɛplu de, o 'ye Zezii'a 'ku tu 'yri -za, o 'ye ɛ 'yrie lifitan, o 'ye ɛ tinmaze. Zoko un cɛ'ɛ 'le tru 'li, -ka -buduyu, 'le-e o 'du o'o, o 'ye sukpuuaklagba -lue tiklikpe, o 'ye ɛ 'bho zoko'a wɔn 'yi -te, o 'ye 'bho ka. XLVII O -n'u 'o tinmazenamu, Madalaa'a *Malii -ke 'Zoozi'a 'lotu *Malii -n'e 'bho-ɛ.

XVI

**Zezii -so'o-o glu 'le 'memu'a 'klumu*

(Matiee 28:1-8; Luuki 24:1-12; 'Zaan 20:1-10)

I *'Zuifu'a lifozo zi'a, 'ɛ 'jiazɔ o, *Malii 'son 'mnu -ke Salomee, un -n'u tan, un 'ye 'cnu-u po'a ngezege de, un 'ke i *Zezii'a 'ku 'lru'wla, ɛ -kaa 'zon -susueyi. II Zo zi'a, 'yru -n'a 'yiglu 'wlunamu, un 'ye 'mu-so, un 'ye 'le Zezii'a zoko'a da mu. III-IV Un -n'a munamu 'le -jeyi, 'wa 'se-ɛ 'kabha-o'o 'le un-u nu'o: Sukpuuaklagbaklagba -ɛ -n'a 'bho zokowɔn 'yi, yoo 'ke ɛ klikpe -o 'ke ɛ 'bho -za'a 'bhuo'a? Un nyini'a a, un -ka 'bho-o gbu, sukpu 'mne -so'o-o -gwlii 'mu, ɛ -de'e 'bho-o 'kete 'yi ti, V 'le un 'ye 'le zoko 'li pa. Un pa'a 'le, 'wa -linasu gbo un 'ye-e nyukpasudraa -lue li: o -de'e-e ti 'le o -pa'a -vlanvlanbanaplu 'mu. Un 'ye 'o 'yri, -stanyt 'lbu -u'o, VI 'le o-bo nyukpasudraa 'mno 'ye u -kaa

'yi'le: -Stany'a 'lbha amv -le! Nazalɛtɔkɔyi Zezii vn kɔ'ɔ 'bho tu 'yri, -ka a-a 'bɔ 'ɔ ti, 'vn yibo nɔ-o'o. -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmɔ'a "kɔmɔ, ɔ -nɔ'e-e ti -lɛɛ: 'ɛ dɔ ɔ se 'nɔɔ -nɔ. -Da vn "'du ɔ 'ka, 'bho-o a'ba "bhi 'ye'e -laa li. VII A -gblee, ɔ se 'bho -nɔ. 'ɛ dɔ a mu, a 'ke *'Piɛɔ -ke *Zezii'a -namv -lrvv "we -kaa "'dɔ kpa: A mu 'le Galileebhɔkpa "kpi, Zezii-i 'ye 'le-e -nyini -mv -tanyɔ 'le a 'ke ɔ 'le -yɛ. 'Ka-a 'ɔ "'bhuo 'lɛ'ɛ amv 'yi.

VIII Nyukpasudraa 'mno 'lɛ'ɛ -kaa a, vn 'wlv'o 'le-e zoko 'li -nalo. Vn -nɔ litɔtɛnamv, vn 'ye ple, -ɛkedɔmaa, -zuzu -sɔ 'nɔv "kpi tenyɔ. -Stanyɔ 'lbhv 'v'a dɔ, vn -see nyɔ lɛ -bodɔ 'mɔ-za.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ "'bhuo Madalaa'a *Malii 'yi
(Matiee 28:9-10; 'Zaan 20:11-18)*

[X Zɔ-ɔ kɔ'ɔ *'Zuifv'a lifɔzɔ 'yi, 'ɛ zɔwɔnyɔ *Zezii -sɔ'ɔ glu, ɔ -nɔ'a ti -lɛɛ, 'nynaakpv -lue ɔ -tɔ'ɔ 'ɔ "'bhuo 'yi -tanyɔ. U-bv 'nynaakpv 'mno, Madalaa'a *'Malii mo'o, Malii -v -ke 'mɔ ɔ nu'a "nyinyidɔ'a -zuzu -mɛsɔn ti, 'innv mo'o. X U-bv 'nynaakpv 'mno, Zezii -tɔ 'nɔ 'ɔ "'bhuo 'yi a, vn mu-o'o vn 'ye *'ɔ -namv -yɛ, vn 'ke v ɔ -bodɔ 'mɔ-za. Vn -kɔ v 'bho-o yɛ, 'gwlv -nyini 'nɔv li 'le vn-v "'vi'o, XI 'le vn 'ye v -kaa 'tmv: Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ -nɔ'e-e ti: 'vn 'ye -ɔ'o. Vn 'wlv 'ɔ 'bɔ ɔ, vn -see ɔ 'gwlide.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ "'bhuo *'ɔ -namv 'sɔn 'yi
(Luukɔ 24:13-35)*

XII I zi'a -kaa a, *Zezii mu-o'o ɔ 'ye 'ɔ "'bhuo *'ɔ -namv'a "kɔmɔ'a nyv 'sɔn 'yi-tɔ -lɛɛ. Vn -nɔ Zelizalɛmɔ -sɔnamv 'le vn-v na'a 'le -jeyi. ɔ -tɔ 'nɔ 'ɔ "'bhuo 'yi, vn -see ɔ 'yiyibo -susueyi. XIII -Da vn yibo 'nɔ 'tɔ 'yi a, vn mu'o 'le-e gwlv 'mɔ, 'ɔ -namv -lrvv "we-e -nɔ'a 'le, 'le vn 'ye v "'dɔ kpa. Vn -zɔ 'ɔ v -bodɔ 'mɔ, vn -see ɔ 'gwlide -lɛɛ.

**Zezii 'sie-e *'ɔ -namv -bue 'yve -lue 'ɔ lbhvle li
(Matiee 28:16-20; Luukɔ 24:36-49; 'Zaan 20:19-23; Kpli 1:6-8)*

XIV I zi'a -kaa 'wee a, 'le *Zezii 'ye 'tɔ 'ɔ "'bhuo *'ɔ -namv -bue 'yve -lue 'yi-tɔ. Vn -nɔ linamv ɔ 'ye v 'bho -yɛ, 'le ɔ na: A ku -kaa -loku 'mɔ 'ya! -Lagɔ -za'a 'nɔmɔ glu, 'vn -nɔ'a ti, 'vn -tɔ'ɔ-ɔ 'an "'bhuo nyv'a -dadudu 'yi, vn 'ye yi vn 'ye amv 'tmv, leedɔ a -see ɔ 'gwlide'a? 'Le a -see 'nɔmɔ 'gwlide -lɛɛ? XV ɔ -wlv'a -kaa a, 'le ɔ 'ye v -kaa "'dɔ 'mɔ "'du: A mu 'le 'bhɔkpi 'wee "kpi, a 'ke nyv 'wee 'an "'dɔzɔɔ kpa. XVI Nyɔ -yɔ de 'ɔ 'gwli, -ɔ 'wɔɔ 'nɔ, -bho vn *batizee nɔ, 'nno 'pvn'o 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. Nyɔ -yɔ -see 'ɔ 'gwlide, -ɔ -see 'ɔ 'wɔɔ, 'nno -zige kpv'o 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XVII Nyv -yɔ de'a 'nɔmɔ "gwli a, *wɔnkvl vn-v 'ye v 'mɔyibo -nɔ mɔ, 'nno 'ka-a: vn-v 'ye-e 'an 'nyv 'mɔ'luo -mɔ, vn 'ke nyv 'mɔ 'nyinyidɔ'a -zuzu tinu. Wlv "we vn se'a yibo, vn-v 'ye -ɔ -po -mɔ. XVIII Vn-v 'ye-e sanv kwa 'mɔ ti-kpv -mɔ, ɔ -see v ka -nyna yi. Nyv-v 'ye-e 'wa lililɔ gu gbo -po -mɔ vn 'ke 'mɛ, ɛ -see v ka -nyna yi -lɛɛ. Vn-v 'ye-e "gwizimv *kwa "'lru ti-de -mɔ 'le -Lagɔ 'ke v 'pvn.

**Zezii 'mu-o yaku 'li 'ɔ -tita gbo
(Luukɔ 24:50-53; Kpli 1:9-11)*

XIX -A'ba -Kɔyi *Zezii "'du 'v -kaa "'dɔ 'mɔ, 'le -Lagɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'la 'bho 'ɔ "'tɔli, ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ke lɔ'a klɛ -kɔ. XX I zi'a -kaa a, 'le *'ɔ -namv 'ye 'bhɔkpi'a 'wee "kpi 'ɔ "'dɔzɔɔ kpa. -Bho vn -kɔ ɔ -kpa a, 'ɔ

wɔnkue -nı 'nɔ-ɔ 'mɔ, *wɔnkulı tɔ'ɔ nyɔ, -ka, dı ɔn-ɔ za'a 'mɔ, ı ''du'a
-ziadı, 'le ɔn-ɔ nɔ ı'ɔ.]

Zezi'a 'dızıgı LUUKI -za'a 'mu

Wludie po'a nyo 'bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagı 'li.

Zezi'a tınɛ -ke ɔ -tɔtɔh'a "kpidı Luukı-ı za'a 'mu. -Ka ɔ "du'a nyo'ɔ nyo'ɔ 'pɔɔnyı, 'ınne ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyu. I-bı "dızıgı 'mnu, nyo -lue -ɔ -se'a-a 'Zuıfıyı, un-v 'la'a Teofilı, 'ınno ɔ po'o 'ya 'bɔgv -jeyı.

**Zezi'a 'kpidı'a dı Luukı po'o Teofilı 'bɔgv -jeyı*

I-II Teofilı, -ın 'mo-o nyo -yɔ "yri kpɔn'a ti. 'Bho *Zezi'a "kpi, dı-ı -nu-ɛ'ɛ 'nɔɔ -a'ba "klumu, -a'a "bhuo 'wın -ı 'bɔ. Nyu'a -dadudu 'kpa-a ı-bı dı 'mnu 'cnınamu. Nyunyu -ke "bhi -ke peyri 'sɔn-ɔ 'ye'a 'ya da 'le 'ya 'nyaanamu 'le -v "si'a 'bho, -v de'a 'ya 'mɔzɛɛ 'gbɛ 'lru, -ka un-v zı 'ı -amu -bodı 'mu, 'kla-a nyu 'kpi 'ı 'cnınamu. III-IV 'Traamu 'tɔ ɔ, 'an "bhuo 'crı -ı 'mɔti "bhalɛɛke, 'le, -ka ı zizi'a 'mɔti 'le 'ya 'nyaanamu, 'ın 'ye -kaa yıbo. 'E dı 'an-a de 'ı 'bho -a'a 'yigbeyi ti, 'le, dı -ın 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ka ı se'a sın 'mɔ'bhle, -ın 'ke ı -kaa yıbo.

*-Lagɔ gbo'a -dalbhoyı -za'a-a *Zaan Batiıstı'a 'wɔwɔlɔdı 'mu*

V Nyukpasu -lue un-v 'la'a *Elɔɔdı, -da ɔ "du -nı'a *Zuıfı'a 'bhłkpayowli, 'bho-o ı-bı dı 'mnu 'nyaa'o. E-be -nɔɔ 'mne ti, *-Lagɔ'ɔ 'sragazayı -lue un-v 'la'a Zakalıı, 'ınno -nı'e 'le 'bhłkpa 'mne "kpi. -Lagɔ'ɔ 'sragazamu'a 'ɛ -lue un-v 'la'a Abia, 'e 'ɛ "yi'a nyo ɔ "du'o. 'ɔ 'nynɔ'ɔ 'nynı-ı 'mo-o Elizabɛɛtı. -Lagɔ'ɔ 'sragazayı Alɔɔ'ɔ "nayu mo'o. VI ɔ -ke ɔ 'nynɔ -nı 'sɔn, un 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, un-v 'kpɔn-o *-Lagɔ'ɔ gba'a kle "yi. VII U-bı -nı'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyı -nanamu, un -see gıɛn 'zɔ po, -ɛkedımaa, Elizabɛɛtı "ku-o'o 'le un -ke 'wa nyimie -nı'e nenamu.

VIII ɔ -lue 'zɔ Zakalıı -nı'e-e ɔ -Lagɔ'ɔ *'sragazalbhu nɔnamu 'le *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo. 'Wı 'mnu 'nu-o ɔ 'ɛ'ɛ lbhunwı: IX -Bho v-bı -Lagɔ'ɔ 'sragazamu 'gbɔu a, 'wa 'nynı un-v po'o -nıgbı 'mu -lue -lue, -yɔ -ke -nıgbı -lı'a a, 'ınno za'a 'sraga. E-be -nɔɔ 'mne ti, Zakalıı'a -nıgbı -lı'o, 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li pa, le -lue-e kɔɔ'ɔ "wle un-v 'la'a *lasaası, ɔ 'ke ɛ 'le "yri-po -nı, 'le ɔ 'ke -Lagɔ bɔbɔ. X -Da ɔ -nı'a 'le -buduyı 'mne 'li lasaası "yri-po -nınamu a, ɔ nyu -yɔ -sie'a 'bho 'ɛ "jıne "yi, 'wa kle-ɛ 'po-o *-Lagɔ wɔn gbo.

XI -Lagɔ gbo'a -dalbhoyı -lue nu'a -kaa, ɔ 'yi-e Zakalıı -bodı. 'Bho -gbagbu -ke -da ɔ -nı'a lasaası "yri-po -nınamu, 'e 'fɔ -ke "yi 'ma-a 'ɔ -linasv gbo, 'bho-o ɔ -nyna'a ti. XII Zakalıı 'ye ɔ li a, -sıanyı kpɔn -ɔ'ɔ. -Da ɔ -nı'a, ɔ se 'bho yıbo. XIII 'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyı na: Zakalıı, -sıanyı'a 'lbha -ınmu -le! -Lagɔ 'kpɔn-o -a'a bhadewlu, -a'a 'nynɔ Elizabɛɛtı-ı 'ye-e "yunyukpasu -lue 'wlv -mu. 'ɔ 'nynı-ı 'mo-o 'Zaan. XIV ɔ-ɔ 'ye-e -ınmu 'bubua "yi 'lbhaa -mu tenyı, 'le 'gwlv-v 'ye nyu'a -dadudu li-nmɔ mu ɔ dı. XV-XVII Nyɔklagba ɔ-ɔ 'ye "du mu 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. ɔ -see nmo 'na yi, le'ɔ le -ke nmo gɔgɔ'ɔ kpli 'mu, ɔ -see ɛ 'na yi. -Bho ɔ mu -lɛɛ! -nu mu, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɔ 'mu -pa mu 'le ɔ 'ke ɔ 'mu "yi 'le ɔ 'ke ɔ wɔnkue "nyı -ka -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayı *Eliı'a ka 'le ɔ 'ke -Lagɔ nya ti-ple. 'Inno 'ye *Izrayɛlı'a nyu'a -dadudu'a -pɔlv "yiti"bhıti mu 'le un 'ke 'bho 'wa -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu "du. 'Inno 'ye -Lagɔ'ɔ nya -kɔ mu, 'le ɔ 'ke "yreetı -ke 'wa -tıta "we -ybhɛ -nı, 'le, nyu -yɔ'a "du'a 'bho -Lagɔ'ɔ

wlu a, ɔ 'ke ʋ -naaguzɪgɪ 'lru 'mʊ pɔ 'le ʋn 'ke 'yi'srɛɛ, 'le ɔ 'ke -Lago'ɔ -gɪgba tide 'le ʋn 'ke 'ɔ nɔ 'du. ^{XVIII} -Lago gbo'a -dalbhoyi 'le'ɛ -kaa a, 'le Zakalii 'ye ɔ tidede na: Koo 'ɪn 'ke yibo na, dɪ -a za'a 'mʊ, dɪzɪgɪ ma'a? 'An 'nɪnɔ-e, 'an 'bhuo-e, -a nɛ-o'o. ^{XIX} Zakalii dede'a -kaa ti a, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi na: 'Inmɔ 'mo-o Gabliɛɪ; 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'ɪn -nɪ'o 'le 'an-a nʊ'o 'ɔ lbhʊ, 'le ɔ 'ye 'ɪnmʊ 'nɔɔ -ɪn gbo lbho, 'ɪn 'ke -ɪnmʊ -bolia'a dɪ -nɪ 'tmʊ. ^{XX} 'Ya -nɔɔ -Lago 'du'a a, -bho ɪ nɪni a 'le ɛ 'ke -nʊ-ɛ. -In -see 'tɔ 'an wlu -ziadɪ 'la'a dɪ a, lɛ-ɛ 'wɫʊ'a -zɪan -laa, -a'a wlu -see 'le 'wɫʊ yi 'le dɪ 'mɪnɪ'a 'yri'a 'bɪ 'ke 'wɫʊ.

^{XXI} Zakalii -ke -Lago gbo'a -dalbhoyi -nɪ'a -kaa dɪ 'mɪnɪ 'mʊzanamʊ 'le lisaabuduyɪ 'li a, nɪʋ -yʊ fuo 'nɔ 'bho 'jɪnɛ 'yi, wɔn 'mʊ -ʋ ti, 'ɔ 'legwlesʊ ɔ -gwle'a 'le'a dɪ. ^{XXII} 'ɔ 'da'a 'le lisaabuduyɪ 'mɪnɛ 'li, 'ɔ wlu'a 'wɫʊ 'le. 'ɔ-ɔ 'pɔ-o 'yi, 'le nɪʋ-ʋ -fuo nɔ 'ka 'ye -tɔɔ pɔ, -ka ɔ 'ye'a lɛ.

^{XXIII} 'ɔ lbhʊnʊwɪ nʊ'a -kaa, ɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'yi 'le ɔ 'ye 'ɔ 'bhli le mu. ^{XXIV-XXV} 'bɪ 'mɪnɪ, 'ya 'wɪ gbɪ zi'a a, 'ɔ 'nɪnɔ Elizabɛɛtɪ nʊ'a -kaa, ʋn 'bhle-e -nɪgbla. 'ʋn -see bhʊ 'piemʊ pɔ, ʋn nʊ 'cʊɪ -muu, 'le, -bho ʋn -de ti, ʋn-ʋ nʊ'o: -Lago 'ye'e 'an ngaze 'le ɔ 'ye 'ɪnmʊ dɪndɪntikɔɛn -naa 'yigbeyi -za.

*-Lago gbo'a -dalbhoyi -za'a-a *Zezii'a 'wɫʊwɫʊdɪ 'mʊ*

^{XXVI} -Da Elizabɛɛtɪ'a -nɪgbla nʊ'a 'cʊɪ -mɛɛlɔ, 'le -Lago 'ye 'le ɔ gbo'a -dalbhoyi Gabliɛɪ lbho, 'le ɔ 'ye 'le Galilee'a 'bhɫʊkpa 'kpi'a -gwɫʊ -lue ʋn-ʋ 'la'a Nazalɛɛtɪ mu. ^{XXVII} 'Le 'nɪnaakpʊdraa -lue, -ʋ se'a nyukpasu yibo a, 'le ʋ gbo -Lago lbho ɔ'o. 'Wa 'nɪnɪ-ɪ 'mo-o *Malii. Nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a *'Zɪzɛɛfʊ -ɔ 'ma-a 'bhɫʊkpayowli *Daviidɪ'a 'nayu, 'ɪnɔ mu'o 'wa 'kwlamʊ kɪanmʊtɪ. 'ɔ-bɔ 'Zɪzɛɛfʊ 'mɪnɔ, 'ɪnɔ ʋn-ʋ 'ye -kpa mu. ^{XXVIII} -Da Malii -nɪ'a, -Lago gbo'a -dalbhoyi nɪni'a 'bho a, 'le ɔ na: Malii, 'ɪnmɔ 'ye'e amʊ, 'ɪn -sɛ, a-bʊ -Lago'ɔ 'nitiwɔnnaʋ -nɪ'a 'kpi a, -Lago -sie'e amʊ gbo. ^{XXIX} -Lago gbo'a -dalbhoyi'a wlu 'mɪnɛ 'nʊ-o 'le 'wa 'limʊ sakaa! 'le ʋn-ʋ 'kabha'o 'le ʋn-ʋ nʊ'o: 'Yɪyesʊ ɔ 'ye'a -laa 'ɪnmʊ 'le, kbhoo 'ɛ 'zɔ 'lɛ 'ya-a? ^{XXX} 'Le -Lago gbo'a -dalbhoyi na: Malii, -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le! -Lago -wɔnna'a-a amʊ 'niti! ^{XXXI} A -gblee, a-a 'ye-e -nɪgbla 'bhle -mʊ 'le a 'ke 'yunyukpasu 'wɫʊ. 'ɔ 'nɪnɪ-ɪ 'mo-o *Zezii. ^{XXXII} Nyoklagba ɔ-ɔ 'ye 'du mu. -A'ba -Koyi -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ɔ 'yu mɔ'o. 'ɔ-ɔ 'ye -ɔ 'nɪnɪ 'kpi -pɔ -mʊ 'le ɔ 'ke nɪʋ -kɔ -ka ɔ nʊ'a 'ɔ 'na Daviidɪ. ^{XXXIII} 'Innɔ 'ye *Izrayɛɛɪ'a 'bhɫʊkpa 'kpi'a nɪʋ -kɔ mu 'kɔmʊkɔmʊ. 'ɔ nɪʋ'a -kɔkɔ -see 'tiinamʊ 'bhle yi.

^{XXXIV} -Dalbhoyi pɔ'a wlu 'mɪnɛ ti a, 'le Malii na: 'Inmɔ se'a nyukpasu yibo a, doo 'ɪn 'ke -nɪgbla -za'a? ^{XXXV} 'Le ɔ 'ye wlu 'mʊ'luo 'le ɔ na: *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u 'ye-e amʊ 'kpi -yi -mʊ 'le ɔ-bɔ wɔnkuzuzu 'mɪnɔ-ɔ 'ye amʊ 'lru 'jri mu. 'ɛ dɪ nɪʋ-ʋ 'ye a'ba 'yu 'mɪnɔ *Lisaayi 'la mu, 'le nɪʋ-ʋ 'ye ɔ -Lago'ɔ 'yu 'la mu. ^{XXXVI} A'ba 'lotʊ'a 'yunynaakpʊ Elizabɛɛtɪ -ʋ 'kpa'a -kaa nyunɔzɛgɛ, ʋn -nɪ'e-e 'yu 'wɫʊnɔmʊ yinamʊ. Elizabɛɛtɪ nɪʋ 'la 'ka 'kukunynaakpʊ, 'wa -nɪgbla'a 'cʊɪ'a -mɛɛlonɛ -nɪ'e -laa 'le yayi. ^{XXXVII} 'Lɛ -yɛ 'ka wɔnku 'le nɪʋ 'ka, ɛ se -nɪnaka 'bhle, nʊ, 'ɛ letu se -nɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ^{XXXVIII} -Lago gbo'a -dalbhoyi pɔ'a wlu 'mɪnɛ ti 'sɛɛ, Malii na: -Lago'ɔ lbhʊnʊyi 'ɪn 'du'o. -Ka -ɪn -zɪ 'ɪ -laa 'ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, ɪ -nʊ-ɛ -kaa! -Lago gbo'a -dalbhoyi nʊ'a -kaa, ɔ 'mu-o le.

**Malii 'mu-o 'le Elizabɛɛtɪ gbo tinanamʊ*

XXXIX ε-βε -νωσ 'mnε ti a, *Malii -σω'σ 'mu-ε, un 'bhle-e -jiji, 'le, 'bhlukpa -ke "kpi trū -die'a "yi, 'νωσ un-υ 'la'a Zidee, 'ε -gwλω -lue 'mu, 'le-e un mu'o Elizabεεti 'yenamυ. ^{XL} Un nyini'a a, un 'pa-a 'le Zakalii'a -budu 'li 'le un 'ye Elizabεεti 'ye. ^{XL1} Malii'a 'yewlu 'kpa'a 'le Elizabεεti'a -loku 'mu a, 'bho -gbaa -lue 'mu 'wa -nigblaa 'tuto'σ-σ ti. *Lago'σ Lisaazuzu nu'a -kaa, σ "yi'e Elizabεεti 'mu-ε. ^{XLII} Un nu'a -kaa, -mnυ un 'po-o wlu yayi 'le un na: Malii, -Lago -wonna'a-a amυ "niti tenyū 'le a 'ye 'nyukpakpυ-t -nū'a 'νωσ "piemυ'a klε -zi, 'le 'σ "nitiwonnasυ -nū'e 'yu a-a 'ye'a 'wlv mu "kpi. ^{XLIII} Lee 'mna "du'o 'le 'an -Koyi'a 'lotυ yi'e 'mnamυ 'bhli'a? ^{XLIV} A -gblee, -da a'ba 'yewlu kpa'a 'le 'an -loku 'mu a, 'yu-u -nū'a 'le 'an 'limυ, 'bubua 'lbhσ -σ'o. 'E dī σ 'tuto'σ ti. ^{XLV} Dū -Lago -za'a amυ -bodū 'mu, a-bυ de'a 'gwli, -ka t-t 'ye'a -nu-ε mu a, a 'wa-a ti.

**Malii 'bhεε'ε-ε -Lago'σ 'nyinū 'yi*

^{XLVI-XLVII} 'Bho 'ε "kpi 'le *Malii na 'nū ε:

'In -gwε'ε-ε ti 'le 'in-t 'bhεε'ε 'an 'Pūnyū -Lago'σ 'nyinū 'yi. 'σ dī 'bubua 'yi'e 'inmυ, ^{XLVIII} -ekedūmaa, σ 'wōn-o'o -ziaka, 'inmσ -se'a-a lε, 'le σ 'ye 'inmυ ya-gbυ 'le 'σ lbhūnūmυ 'wee'a "klumυ. Kūn, lε-ε 'wlv'a -zian -laa, -ka nyunyū'a -zakpυ-t 'ye'a 'νωσ 'bhlukpa "kpi -zi mυ a, 'ka-a 'wa klε 'ye: A 'wa-a ti, -nυ mυ. ^{XLIX} -ε -ke dī nyū-υ 'ye'a -kaa 'inmυ 'la mυ a, Wōnkulago'σ "bhūo 'nu-o 'inmυ "yirilnmōdiklgbū "lruli. 'σ 'nyinū -nū'e-e "yibhεeka. ^L Nyū-υ "du 'σ 'bho a, σ-σ 'ye-e 'wa ngaze "kōmυkōmυ. ^{LI} 'Le 'σ nōnōdū 'mυ a, 'le-e σ-σ tō nū'e 'σ wōnkue. Nyū -yū 'bhεε'ε 'wa 'bhi 'yi, 'wa -zε lε 'mυ. ^{LII} σ-σ 'za-a 'bhlikpuyowliklgbū 'nyinū "kpi, nyū-υ -se'a-a lε, σ-σ "luo'o 'wa 'nyinū 'yi. ^{LIII} Nyū -yū ma 'ka-a "pūanlbhanyū, σ-σ "nyū-e -mnuυ lizigi, 'le t-t 'nyūnyε'ε ti, 'le, 'gagamυ -ke -pōlv -see'a lε ti'bo, σ -see 'wa lū "kpi pō. ^{LIV-LV} -A-bυ *Izrayεelikōmυ 'ma-a 'σ lbhūnūmυ, -a-bυ σ-σ yi'e -kpanamυ. -Ka σ -zī t 'ka -a'ba 'na "we -bodū 'mυ, 'ka-a σ -nū t nūnamυ. 'Bho *Abalamυ -bodū -Lago'σ 'limυ -nmō'σ wōn, 'le ε 'ke mυ ε 'ke 'σ "nyinū'a "nyinū "kpi bhla, -Lago'σ 'limυ-υ 'ye-e wōn-nmō -mυ "kōmυ.

^{LVI} 'Nōσ Malii yi 'ka Elizabεεti 'yenamυ a, 'wū un -ke un zi'a 'le 'kpna-a 'cū tan 'li 'le un 'ye 'wa "bhli le mu.

**Zaan Batiisi'a 'wlvwlvā*

^{LVII} -Gblee, Elizabεεti'a -gbagbanōσ nyini-o'o. Un mu'a 'le "bhlegbo, un 'wlv-o nyukpasuyū. ^{LVIII} 'Wa -gwlokōmυ -ke 'wa 'wlvkamυ 'wūn t 'bo, 'bubua 'lbhū -b'o. Un yibo'o-o -ka -Lago -kma'a Elizabεεti'a dī 'le σ 'ye'a 'wa ngaze 'ye 'le un 'ye'a "yu 'wlv. ^{LIX} "Yu 'wlv'a a, σ nυ 'wū -mεεson, 'ε -mεεtanō, 'le nyū 'ye yi, un 'ke σ klε 'mυ kpa.a σFa 1 59 'Zuifū'a 'bhlukpa "kpi'a "yu'a klēmυkpεε -ke 'νωσ -a "bhli'a nε -se lε -lue -ko. 'Wa nε 'nu-o -ybhεybhεtite -Lago -ke un bhla'a "yikpυen. Tite 'mnε na: -Bho Izrayεelikōyi 'wlv "yunyukpasu a, -bho σ nυ 'wū -mεεson, 'bho 'ε -mεεtanō "yi un-υ kpō 'σ klε 'mυ. 'Innε un-υ nū'o. ^{LX} 'le 'σ 'lotυ 'ye wlv 'mυ "luo, 'le un na: -Gba, "yu -νωσ, 'σ 'nyinū-t 'mo-o *Zaan. ^{LXI} 'Le nyū na: Elizabεεti, 'Zaan'a 'nyinū se -laa a'ba "bhlegbo -nū. ^{LXII} Nyū-υ -nū'a 'bho nū'a -kaa, un 'po-o "yi 'le un 'ye Zakalii tidede, 'le un na: 'Nynū yεε -in 'bo'σ ti nyū 'ke -a'a "yu "duu'a? ^{LXIII} σ nū'a -kaa, σ 'po-o "yi, σ 'ye "kpicitklugba -lue 'ybhā. Un "nyū 'σ ε "sεε, σ

'cni-e 'bho ε 'kpi: 'Zaan 'mo-o 'o 'nyni. Nyu-u -ni'a 'bho 'ye 'ε li, -tɔɔ 'maa'a-a 'wa kle. ^{LXIV} 'Bho-o Zakalii'a -mɛ boti -ni'e ti 'le o 'ye -wlu. O nu'a -kaa, o 'bhεε'ε-ε -Lago'o 'nyni 'yi. ^{LXV} O -ni'a -kaa -Lago'o 'nyni 'yibhεεnamu, -mnu -sɔnyɔ 'kpɔn-o nyu'a kle -ke o 'tutu'a 'yi. Nyu-u -ni'a 'le Zideebhɔkpa'a 'fɔtɔ -ke 'kpi trɪ -ni'a, un zɪzɪ -ni-u -bodɔ 'mu. ^{LXVI} Nyu'o nyo 'wɔn 'i 'bɔ o, o-o popo-o 'gwɔlti 'le o-o nu'o: Kbho'o 'yu 'mno 'ke 'le nyaka -ni 'ya-a? -Lago'o 'nitiwɔnnasɔ'a 'bhuo -ni 'no-o 'kpi -ka -zεgεka.

Zakalii 'bhεε'ε-ε -Lago'o 'nyni 'yi 'le o-o za'a 'o wlu 'mvti

^{LXVII} I zi'a -kaa a, 'le *-Lago'o Lisaazuzu 'ye Zakalii 'ma-a 'yu'a -tɪta 'mu 'yi 'le o 'ye 'bho 'kpa, 'le o-o za'a -Lago'o wlu 'mvti 'le o-o nu'o:

^{LXVIII} -A'ba -Kɔyi *Izrayεɛɪkɔmu'a -Lago'o 'nyni 'bhε 'yi, -εkedɪmaa, o 'crε-ε 'o nyu 'yriti, 'le o-o 'ye u zetie mu. ^{LXX} Inno -ya'a wɔnkuyi -lue -o 'pɔɔn'a nyu. -A'ba dɪ nyo 'mno-o 'ye 'nɔɔ 'o lbhɔnuyi *Daviidi'a 'nynuu'a 'nynuu 'klumu -yi mu. ^{LXX} -Ka o nu'a -laa, 'kla 'mno, 'o wlu'a 'mɔtizamu 'o 'bhuo -za'a 'bho, 'ka-a o po 'i 'le 'wa wɔn 'mu -bɛnyɪ 'le un 'ye 'i 'mu-za see. ^{LXXI} O na 'kɪ see o-o 'ye-e -amu tɔ 'kpi -za -mu 'le o 'ke -amu 'kpitice, nyu -yu -see'a 'ybhɔ un 'ke -amu 'yri 'mu 'ye, 'le o 'ke u -amu 'kpi -za. ^{LXXII} O na 'kɪ see 'o ngaze'a 'yri'a 'bɪ-u 'ye-e 'wɔ -mu 'le -a'ba 'na 'we gbo 'le ε 'ye 'wɔ. O na 'kɪ see o-o 'ye-e o -ke -a'ba -ybhεybhεtite o bhla'a 'gwɔ 'yi -de -mu. ^{LXXIII-LXXIV} -ε -ke dɪ 'i -nu-ε'ε -kaa, -Lago'o 'bhuo-o -zrε -ni'e -a'ba 'na Ablaamu kwa, -ka o-o 'ye'a -amu 'le -a'ba tu'a nyu'a 'geyie 'mu -za mu, 'le, -bho -a -kɔ o-o bɔbɔ, -a 'ke tiwa, ^{LXXV} 'le -a 'ke *li'saa 'le -a 'ke 'yi'srεε 'bho 'o 'yigbeyi 'le -a'ba tinɪε'ε 'wɪ'a kle 'li. ^{LXXVI} 'Le -inno -yo 'ma-a -laa 'an 'yu a, un-u 'ye-e -inno -Lago'o wlu'a 'mɔtizayi 'la -mu, -εkedɪmaa, -inno 'ye -a'ba -Kɔyi'a nya -kɔ mu 'le -in 'ke 'o weze po, ^{LXXVII} 'le -in 'ke 'o nyu 'tmu, -ka o-o 'ye'a 'wa 'nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ mu 'le un 'ke 'pɔnpɔan 'ye 'bho -Lago'o 'yigbeyi. ^{LXXVIII-LXXIX} -εkedɪmaa, -a'ba -Lago'o dɪ -nno'o-o 'yrili, o -ni'e-e -ka -yɔkɔ, 'le, 'o 'limu'a wɔnnmɔkamɔ, -ka zo nu'a -kuyre ti a, 'ka-a nyo -lue o-o 'ye -amu -ya mu, nyu-u 'mε'ε 'bho -Lago'o 'yigbeyi -u ple'a 'mεmεε, o-o 'ye 'wa -pɔɔ 'zo zo -ya mu 'le un 'ke 'pɔnpɔan 'ye, 'le -a 'ke 'bho wɔnlipɪpejɔb 'yi -ni.

^{LXXX} Zakalii'a 'yu 'mno, -ka o-o 'bhɔ'a, 'ka-a 'o dɪlkpɔen 'kpa'a 'kpi. O 'nε-ε 'kwɪ 'yi, nyo se o yibo, 'le, zo -ke ti o 'ka 'o 'bhuo nyu 'yi-tɔ, ε 'ye nyni 'le o 'ye 'da 'bho *Izrayεɛɪkɔmu 'we'a 'yigbeyi.

II

*-Ka *Zezii 'wɔwɔlɔ'a 'mvti, 'kla-a 'ka-a (Matiee 1:18-25)*

^I ε-be *'Zaan Batiist'a 'wɔwɔlɔnɔɔ 'mne zi'a a, 'Wlomeε'ε 'bhɔkpayowliklagba un-u 'la'a *Ogusitɪ a, 'nno 'tmu'o 'o -dalbhomu: A mu, a 'tmu 'an 'bhɪkpiyowli 'we un 'ke 'wa nyu 'wee zrε. ^{II} Nyukpasu -lue un-u 'la'a Kiliniust, -da o 'du -ni'a Sili'i'a 'bhɔkpayowli, ε-be nyɔzrεε 'mne, 'bho-o un -za -ni nε 'yi. ^{III} -Ka 'o wlu 'le'ε nyu 'ke -kaa nu'a dɪ a, nyo'o nyo mu'o 'o 'bhligwɔ 'mu un 'ke o 'le -zrε -ni.

IV-V 'E dı *'Zızeɛfı -ke 'o 'nyno *Malii -so'ɔ 'bho Galileeɛbhlokpa ''kpi'a -gwlɔ 'ma-a Nazalɛɛti 'mu, 'le un 'ye Zideebhlokpa ''kpi'a -gwlɔ -lue 'ma-a Betileɛmu mu 'le un 'ke v 'le -zre -ni, -ekedımaa, *'Zuifı'a 'bhlokpayowliklagba *Davidı'a ''nayu 'Zızeɛfı ''du'o. ('Le Betileɛmu 'mno ɔ, 'le-e Davidı'a ''bhuo 'wlv -ni'o.) -Gblee, 'Zızeɛfı -ke 'o 'nyno Malii 'mno 'ka 'le mu a, un 'bhle-e -nıgbla.

VI Un -ni -kaa 'le Betileɛmu, 'le 'wa -gbagbanɔɔ 'ye nyini. VII Un 'wlv-o nyukpasuyu. 'Wa 'mucıaanyu mo'o. -Budı -ke 'li 'lɔkpamv-v 'mu'a a, 'bı se 'le -ni'a dı a, Malii -ke 'Zızeɛfı mu'o 'le wligbun 'li 'mıvnamu, 'le-e 'wa ''yu 'mno 'wlv -ni'o. Un 'fıftan 'no-ɔ ''yriɛfɔti li, 'le, -titi un-v ''nyı'a wli, 'le -gboko 'li, un 'ye ɔ 'ya ''kpi ti'pɛɛ.

**'Bhlabhli'a ''yirilidumu 'ye-e -Lago gbo'a -dalbhoyi li*

VIII E-be ''matu -lue 'le 'bhlokpa 'mne ''kpi a, *'bhlabhli'a ''yirilidumu -ke 'wa *'bhlabhli ''we -ni'e-e 'le 'kwla 'zo 'le un-v fuo 'ni li. IX Un -ni'a 'le a, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye ti'si 'le un 'ye ɔ li'ye. Un 'ye 'o li a, 'bho 'wa ''troli vıan-o'o. I-bı -vıavlı 'mno, 'ınnı 'bhɛɛ'e -Lago'ɔ 'nyıı ''yi. -Stanyı nu'a -kaa, e kpun -v'o. X 'Le -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye v -kaa ''yi'le: -Stanyı'a 'lbha amv -le, -ekedımaa, -boliadı 'ın-ı ya'a amv, e-e 'ye-e *'Izrayɛli'a 'bhlokpa 'bıbvaklagba ''yi 'lbhaa -mu. 'E dı 'ın yi'e amv -bodi 'mızanamu. XI A -gblee, 'le a'ba ''na *Davidıı ''bhligwı Betileɛmu a, e-be -zıan ''matu a, nyı'a 'pıvnyı 'wlv'o a'ba dı. -A'ba -Kıyi, *-Lago'ɔ 'Bhozayı -ɔ 'pıvun'a nyı, 'ınnɔ ɔ ''du'o. XII ɔ-bo ''yu 'mno ɔ, 'o 'mıvıbole 'ka-a: -Bho a mu a, ''yu un 'fıftan'a ''yriɛfɔti li a, 'le un 'pɛɛ'e 'le wli'a -titi'a -gboko 'li ti a, 'ınnɔ mo'o.

XIII ɔ mu'a wlv ti-po mu ''sɛɛ, -Lago gbo'a -dalbhomu -ırvı -so'ɔ-ɔ yaku ''yi, un yi-o'o 'bho 'o ''troli 'le un-v 'bhɛɛ'e -Lago'ɔ 'nyıı ''yi, 'le un-v nu'o:

XIV -Lago'ɔ 'nyıı 'bhɛ ''yi 'le yaku 'li, 'le, nyınyı -ke dı -Lago -kma'a, 'wa -pılv bhlu 'noɔ 'bhlokpa ''kpi!

**'Bhlabhli'a ''yirilidumu 'mu-o Betileɛmu*

XV -Lago gbo'a -dalbhomu gwe'e -wıuwıa ''yi a, un 'mu-o -Lago gbo le. Un mu'a 'le a, *'bhlabhli'a ''yirilidumu 'ye -kaa ''yi'ıle na: -Lago gbo'a -dalbhoyi -a'ba -Kıyi -ya'a 'noɔ 'zo ɔ, 'ınnɔ nu'o na -a'ba 'Pıvnyı 'wlv-o'o. 'E dı a, -a mu Betileɛmu -a 'ke ɔ li'ye. XVI 'Le un 'ye 'mu-so, un 'ye 'le -vuka kpa. Un -ka mu a, *'Zızeɛfı -ke *Malii -ni'e-e 'le wligbun 'li 'le ''yulre 'pɛɛ'e 'le -gboko 'li ti. XVII Un 'ye'a ''yu 'mno li a, 'le, dı 'wee -Lago gbo'a -dalbhoyi -za'a 'bho 'o ''kpi 'mu, un 'ye ı 'mu-za. XVIII Nyı un-v zı 'ı -bodımu a, wɔn 'mu -v ti. XIX Malii -mno a, un 'de -ı 'le 'wa -pılv 'zo ti 'tın 'le un-v na 'ni -toɔ ti ''kımıkoımu. XX U-bı 'bhlabhli'a ''yirilidumu nu'a -kaa, un 'mu-o 'noɔ 'wa *'bhlabhli -sie'a le. Dı 'wee un 'wɔn'ɔ 'bo 'le un 'ye'a a, -ka -Lago gbo'a -dalbhoyi 'le'e e, 'ka-a ı zi'o. 'E dı un-v 'bhɛɛ'e -Lago'ɔ 'nyıı ''yi tenyı.

Un ''duu'o-o ''yulre 'nyıı

XXI 'Wı -mɛɛsın zi'a, 'e 'wı -mɛɛtan'a zo, ''yulre'a klemıkpanamu nyıni-o'o. 'Bho-o un ''duu -ni 'no *'Zezii. -Gblee, -da 'o 'lotı *Malii -see'a 'o -nıgbla 'bhle ke a, 'bho 'mno, 'bho-o -Lago gbo'a -dalbhoyi 'tmıv -ni 'nu 'o 'nyıı see.

**'Zızeɛfı-e *Malii -ke *Zezii 'mu-o *-Lago'ɔ bıvbıbhlegbo 'le Zelızalɛmu*

XXII "Yulre 'wlu'a, ɔ nu'a 'wɪ'a -gwɪ 'sɔn, 'le *'Zɪzɛɛfɔ 'ye *Malii 'le *-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo kpa 'le Zelizalɛɛmɔ, *-Lagɔ'ɔ 'bhuo'a gba 'ɔ wlu'a 'mɔtizayi un-ʊ 'la'a *Moyiɪzi po'a -gbagbanynokpakpi see un 'ke nu 'le un 'ke *li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, un 'ke ɛ nu. Un -ke 'wa nyimie nu'a -kaa, un 'luo'o-o *Zezii 'mɔ, un 'ke ɔ -Lagɔ 'yi-to 'le un 'ke ɔ -Lagɔ -jeyi 'nyɪ 'ɔ lbhʊ'a dɪ. XXIII -Gblee, -Lagɔ'ɔ gba-a 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ 'bɔgɔ 'li, 'unne 'ka-a: -Bho nyo 'ctaan nyukpasu 'mɔ a, ɔ-ɔ 'nyɪ -ɔ -Lagɔ -jeyi. 'ɔ -no mo'o. XXIV Un nyini'a Zelizalɛɛmɔ, -Lagɔ'ɔ *'sraga ɔ nu'a 'le 'ɔ gba 'li 'nyɪnokpakpi -za'a ('unne 'mo-o 'gbɔɪ 'sɔn. -Bho nyo se 'gbɔɪ 'bhle, ɔ-ɔ 'nyɪ-e -kpakpiyreetɪ 'sɔn), 'ɛ dɪ 'Zɪzɛɛfɔ -ke Malii 'nyɪ'e *-Lagɔ'ɔ 'sragazayi 'gbɔɪ 'sɔn ɔ 'ke ɛ -za.

XXV ɛ-be -nɔɔ 'mnɛ ti, nyukpasu -lue-e -nɪ'e 'le Zelizalɛɛmɔ. 'ɔ 'nyɪ 'mo-o Siminyɔ. ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi. ɔ-ɔ 'du-o 'bho -Lagɔ tenyɪ 'le ɔ-ɔ fuo'o *Izrayɛɛɪkɔmɔ'a *'Pʊɪnyɪ'a 'wɪwɪwɪ wɔn. ɔ 'bhle-e *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mɔ. XXVI ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ, 'unno 'tmɔɔ 'nɔ na, *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊɪn'a nyɔ, -bho ɔ se ɔ 'yri 'mɔ 'ye a, ɔ -see 'mɛ yi. XXVII ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ ɔ, 'unno kpa'a Siminyɔ'ɔ -pɔɪ 'le *-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -lrɛɛ, 'le ɔ 'ye 'le mu. -Nɔɔ -ke ti Zezii'a 'lotu -ke 'ɔ -tɪta kɔɔ 'ɔ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo a, -ka 'Zuifɔ'a gba 'lɛ'ɛ 'ɔ dɪ un 'ke -kaa nu a, un -ke Siminyɔ 'gbɔɔ'o. XXVIII -Gblee, Siminyɔ nu'a -kaa, ɔ 'ye 'yulre 'mɔ'luo, ɔ 'ye ɔ sɪ 'mɔ ti'gbate 'le ɔ-ɔ po'o -Lagɔ 'sɛɛ, ɔ-ɔ nu'o na:

XXIX-XXXI 'Traamɔ 'tɔ ɔ, 'an -Kɔyi, -a'a wlu -ɪn -za'a 'mɔ, 'ɛ 'yri'a 'bɪ 'wɪ-o'o. -A'a nyunyu'a *'Pʊɪnyɪ -a'a 'bhuo -ya'a 'nɔɔ *'Zuifɔ gbo, 'an 'bhuo'a 'yri 'ye -ɔ'o. 'ɛ dɪ, 'unmɔ 'ma-a -a'a lbhɔnɔyi, -ɪn 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke 'tɔ 'unmɔ 'yiti'tayi 'ɪn 'ke 'le -ɪn gbo le yi. XXXII ɔ-bɔ nyunyu'a 'Pʊɪnyɪ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye-e 'kmɔ 'mɔ'a nyunyu'a -dadudu'a -pɔɪ 'zɔ zɔ -ya -mɔ 'le un 'ke -ɪnmɔ yibo, 'le ɛ 'ke -a'a 'bhɪkpa Izrayɛɛɪ'a 'nyɪ 'yi'bhɛɛ.

Siminyɔ -za'a-a -Lagɔ'ɔ wlu 'mɔti

XXXIII -Gblee, dɪ Siminyɔ -nɪ'a -kaa 'bho *Zezii 'kpi 'mɔzanamɔ a, ɪ -ma'a-a *'Zɪzɛɛfɔ -ke *Malii wɔntɪ, XXXIV-XXXV 'le, un -ke 'wa 'yu, ɔ 'ye ʊ 'niti-wonna 'le ɔ na: Malii, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mɔ tenyɪ, -ɛkedumaa, 'nɔɔ *Izrayɛɛɪbhɪkpa 'kpi -Lagɔ'ɔ 'bhuo-o -za'a 'bho 'yu -nɔɔ 'le -a 'ke 'mɔ'gbɪe-ɛ; -Lagɔ-ɔ 'ye-e nyɪ'a -dadudu dɪ -kpɔn -mɔ 'le ɔ 'ke nyɔ -lrɔɔ dɪ li-za. "Nyinyɪnɪdɪ 'mɔ'a 'pʊnpʊan'a -jɔɪ -Lagɔ 'mnɔ -ya'a -amɔ, 'unno 'ye ɛ nyɔ -tɔ mɔ 'le -lrɔɔ-ʊ 'ye ɔ 'cɪɛ mɔ. 'ɔ dɪ, 'nyinyɪnɪdɪ "zize'a 'le nyɔ -dudu'a -pɔɪ 'zɔ, ɪ-ɪ 'ye 'piemɔ 'kpa mɔ.

-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizayi, Anɪ

XXXVI ɛ-be zɔ 'mnɛ ti a, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizanyinaakpɔ -lue un-ʊ 'la'a Anɪ, 'unno -nɪ'e 'le *-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. Nyukpasu un-ʊ 'la'a Fanuelɪ'a 'yu mo'o. Fanuelɪ 'nu-o nyukpasu un-ʊ 'la'a Asɛɪ'a -gluuwɔnyɪ'a nyɔ. ʊ-bɔ Anɪ 'mnɔ nɛ-o'o. 'Wa 'bhʊabhʊa'a -nɔɔ 'yi a, 'wa nyimie un kpa'a, un -ke ɔ 'nu-o -zɔɪn -mɛɛsɔn 'le ɔ 'ye 'mɛ. XXXVII -Dɪgbanyinaakpɔ un 'du'o. Un 'bhle'e 'tɔ-ɔ zɔɪn'a -gwɪ nyie 'yɔ nyie. 'Wa bɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo, -bho koo ti -nɪ, un -nɪ'e 'le-ɛ 'le un-ʊ bʊbɔ'ɔ -Lagɔ 'le un-ʊ po 'ɔ *wɔn gbo 'le un-ʊ pa'a su 'wɪ -lrɪ 'li. XXXVIII -Da *'Zɪzɛɛfɔ -ke *Malii-i tɔ'ɔ 'wa 'yu -Lagɔ 'yi 'le 'ɔ bʊbɔbhlegbo a, Anɪ -ye 'nu 'bho-ɛ 'le un 'ye 'bho 'kpa 'le un-ʊ po'o -Lagɔ 'sɛɛ, 'le, nyɔ -yɔ

fuo'a -nɔɔ -ke ti -Lago 'ke Zelizalɛmukɔmɔ zetie, un-u zu 'b 'yulre 'mnɔɔ'ɔ dɪ -bodɪ 'mɔ.

^{XXXIX} Lɪ *-Lago'ɔ gba 'si'a 'nynɪ, *Zezii'a 'lotv -ke 'ɔ -tɪta gwɪ ɪ 'yi a, un -ke ɔ 'mu-o 'wa 'bhli Nazalɛtɪ le, 'le Galileebhɔkpa "kpi.

^{XL} -Ka Zezii-i 'bhva'a, 'ka-a 'ɔ dɪlikpɔɛn-ɛ 'kpa'a "kpi, ɔ-ɔ 'wɔn'ɔ -Lago'ɔ 'gwɪbɔdɪ 'mɔtɪ 'le -Lago'ɔ "nitiwɔnnasɔ -nɪ 'nɔ "kpi.

**Zezii 'bhle-e -zvɪn -bue 'yɔ 'sɔn 'le ɔ 'ye *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo mu*

^{XLI} -Ka zun-u 'si'a ti a, 'ka-a *Zezii'a 'lotv -ke 'ɔ -tɪta-a mu'o 'le Zelizalɛmɔ *Zuifɔ 'we'a gɔklagba un-u 'la'a *Paaki "dunamɔ.

^{XLII} Zezii 'bhle-e -zvɪn -bue 'yɔ 'sɔn 'le un -ke ɔ 'ye 'le mu. ^{XLIII} Gɔ -gwɛ'ɛ-ɛ 'yi. *Malii -ke *Zɪzɛɛfɔ -nɪ'a 'wa 'bhli le -munamɔ, Zezii -mnɔɔ -sie'e-e Zelizalɛmɔ; un -see ɪ 'gwɪlide. ^{XLIV} Un-u 'kpa-a -nanamɔ

-druma, -kuyre kpɔn'o 'tɔ, 'wa 'ye ɔ li, 'le un 'ye ɔ tibɔnamɔ 'kpa 'le 'wa 'lotv'a 'nynuu -ke 'wa 'yiyibomɔ'a "klumɔ. ^{XLV} Un -see ɔ 'tɔ 'ye a, 'le un 'ye 'le Zelizalɛmɔ le mu un 'ke ɔ ti'bo!

^{XLVI} Un 'bɔ'ɔ ti 'wɪ 'sɔn, 'bho 'ɛ tanzɔ, un -ye 'nɔ-ɔ 'le *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo. ɔ -nɪ'e-e 'le 'Zuifɔ'a gba'a -tɔmɔ'a "klumɔ, 'le ɔ-ɔ po 'b -lokui 'le ɔ-ɔ dede 'nɔ ti.

^{XLVII} -Bho ɔbɔ "luo wɪu 'mɔ a, nyɔ 'wee -yɔ po 'ɔ -lokui, wɔn 'mɔ -u ti 'ɔ -naagɪ ɔ 'bhle'a dɪ.

^{XLVIII} -Gblee, 'ɔ 'lotv -ke 'ɔ -tɪta 'ye 'ɔ ɔ, wɔn 'mɔ -u ti -lrɛɛ, 'le Malii na: Zezii, leelɛ -ke dɪ -ɪn nɔ'o -klaa'a? 'ɪn -ke -a'a -tɪta -nɪ'a -ɪnmɔ tibɔnamɔ a, -pɔɔ 'mɔ-ɔ -amɔ 'li. ^{XLIX} 'Le ɔ na: Leele -ke dɪ a-a 'bɔ'ɔ 'ɪnmɔ ti'a?

-Ka 'ɪn 'ka 'nɔɔ 'an -tɪta'a -budu 'li -nɪ, a -see ɪ 'gwɪlide 'maae? ^L -Gblee, 'ɔ wɪu 'mnɛ ɛ, un -see 'le 'ɛ 'zɔ 'mɔtɪ'wɔn. ^{LI} ɔ nu'a -kaa, ɔ -ke un 'mu-o Nazalɛtɪ le, 'le ɔ-ɔ "du'o 'bho 'wa wɪu. Dɪ-ɪ zi'a a, Malii -mnɔɔ 'de -ɪ 'le 'wa -pɔɔ 'zɔ ti 'tɪn.

^{LII} 'Le ɔ-ɔ 'bhva'o, 'ɔ dɪlikpɔɛn-ɛ 'kpa'a "kpi, -Lago -kma'a-a 'ɔ dɪ 'le 'ɔ kpli-i nu'o nyunyu 'tɔ.

III

**Zaan Batiisɪ -za'a-a -Lago'ɔ wɪu 'mɔ*

(Matiee 3:1-12; Maaki 1:1-8; Zaan 1:19-28)

^I -Da 'Wlɔmɛɛ'ɛ 'bhɔkpayowliklagba un-u 'la'a Tibɛɪ -kɔ -nɪ'a 'Wlɔmɛɛ'ɛ 'bhɪkɪ 'we, 'ɛ -zvɪn -bue 'yɔ -muunɛ 'li, 'bho-o 'bhɔkpayowli un-u 'la'a Pɔnsɪ *Pilaatɪ -kɔ -nɪ'e Zidee'a 'bhɔkpa, nyukpasu -lue un-u 'la'a *Elɔɔdɪ, 'ɪnnɔ "du'o Galilee'a nɔ. 'ɔ 'lotv'a 'yu un-u 'la'a Filiipɔ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'le Itulee -ke Trakonitɪ'a 'bhɔkpa "kpi.

Lisaniastɪ -mnɔɔ-ɔ -kɔ'ɔ Abilɛnɪ. ^{II} Nyɔ -yɔ un-u 'la'a Anɪ -ke Kayifɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o *-Lago'ɔ 'sragazamukɪgbɪ. ɛ-be -nɔɔ 'mnɛ ti a, 'bho-o -Lago 'tmɔɔ -nɪ'e Zakalii'a "yu *Zaan 'le "musa "kpi ɔ 'ke 'ɔ wɪu nyɔ -bodɪ 'mɔ-za.

^{III} ɛ dɪ 'Zaan-a ple'e -gwɛ "we-e -nɪ'a "nigblɔ un-u 'la'a Zudɛɛn wɔnɪ 'yiti, 'le ɔ-ɔ po'o weze 'le ɔ-ɔ nu'o na: A yibo a'ba "nyinyinidɪ 'yi 'le a 'ke -Lago gbo 'bhiti 'le 'ɪn 'ke amɔ *batizee, "lemnɪ -Lago-ɔ 'bhɔ-ɔ a'ba "nyinyinidɪ'a dɪ. ^{IV} 'Zaan'a "kpidɪ -Lago'ɔ wɪu'a 'mɔtizayi un-u 'la'a *Ezayii 'cnɪ'e 'le -Lago'ɔ "bɔgbɔ 'li see, ɔ 'ye na:

Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le "musa "kpi, 'ɪnnɔ po'o weze 'le ɔ na: A po a'ba -Kɔyi'a -jɔɔɔ! -Bho a po ɛ, a 'srɛɛ nɛ 'mɔ! ^V A -ka -dogwi! A wa tɪ -ke -gɔgɔɛ! A 'srɛɛ -jɔɔɔ 'mɔ! -Ye -ke -da sɪkɪ -nɪ'a, a -zɪ ɪ 'bho 'le a 'ke 'bho 'mɔ'bhɛɛ!

("Yi Ezayii po'a, 'e 'zo 'ka-a: A'ba -Koyi -n'u'e-e yinamu. 'E d'i a 'tayi 'nyinyinidi -n'u'a 'le a'ba -pɔlv 'zo 'yiti, -Lago 'ke i 'le -za 'le o 'ke 'ya d'i 'bho!)

Ezayii'a wlu -lue 'mne, 'unne 'ka-a -bhla: -Bho -Lago 'bho a'ba -pɔlv 'zo'ɔ 'nyinyinidi'a d'i a, ^{VI} 'le nyunyu 'wee 'ke yibo -ka o 'pʊʊn'a amu.

^{VII} 'Zaan po'a -kaa weze a, 'le nyu'a -dadudu-u yi 'o gbo o 'ke v batizee, 'le o na: "Yrabhabhlemu-a! Yroo nu'o, -Lago'ɔ wɔnkuce o-o 'ye'a nyu 'kpi -ya mu, abu ce e wɔn 'mu'a? ^{VIII} A'ba kpli-i nu'a, a yibo'o-o a'ba 'nyinyinidi 'yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le a 'ye 'le o gbo 'bhiti, a -to ni! A'ba nu, a'ba 'na 'mo-o 'to *Ablaamu'a d'i a, a-a 'ye -Lago'ɔ -zige wɔn 'mu -ce mu, -le! A -gblee, sɪkɪ-ɪ 'pe'e -laa ti o 'bhɛ'e'o o 'ke i Ablaamu'a 'nynuu'a 'nynuu 'mu nu. ^{IX} A-bv -yɔv, tu nyo 'ke amu 'yi po: Tu -ye -see'a 'bhizigi po, e-e 'ye-e -ce -mu 'le e 'ke 'le ne 'mu 'vuto-e. A "du a'ba 'bhi 'yrili! "Gbepa -sɔe'o see, e 'pe-e 'bho tu 'mne'e kplu 'kpi ti 'le e 'ke 'e 'sɪstanyɪ ce. (-Gblee, un 'wɔn-o 'yi 'mne'e 'zo 'mɔti: Un 'ke 'wa 'nyinyinidi 'yiyibo 'le un 'ke -Lago gbo 'bhiti.)

^X 'Zaan Batiisi po'a wlu 'mne ti a, 'le un-v dede 'no ti, na: Leele -Lago 'ybh'a'a -a 'ke nu'a? ^{XI} 'Le o na: -yo 'bhle'a -banɪ 'sɔn, -yo se'a -bana 'bhle, o 'nyɪ o -lue, 'le, -yo 'bhle'a lilile, nyo -yo 'mu-v 'lbha'a a, o 'nyɪ o!

^{XII} Un -ka 'le-e gbu, *lapoozamu 'yi-e batizeenamv -lrɛɛ. -Kaa 'ka-a un dede'e 'Zaan ti: Kbhoo -abu 'ke -nyna'a? ^{XIII} 'Le o 'ye v -kaa 'yi'le: -Bho a mu a, a'ba po lapoo'a mɔni 'kpi -le! -Ka a'ba 'bhɪkɪyowli ce'e nyu a, un 'du 'na! ^{XIV} 'Le 'sroja 'ye o -kaa tidede: 'Le -abu 'le'a? Kbhoo -abu 'ke -nyna'a? 'Le o na: Abv-a'a -za nyu mɔni kwa 'mu -le -glaka, a'ba kpa nyu bhuhudu 'yi -le! A "du a'ba 'pelemɔni'a 'se 'yrili!

^{XV} -Gblee, nyu-v yi'a a, un de 'ko-o 'gwli na *wɔnkulɪ 'ye 'kɪ 'bho -zi mu 'le un-v popo'o 'gwlvɪ na 'Zaan 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -o 'pʊʊn'a nyu. ^{XVI} 'Wa 'gwlvɪtipooɛ 'mne'e 'kpi, 'bho-o o "du'o wlu 'le o 'ye v -kaa 'yi'le: 'Inmɔ -yɔv, 'ni 'mna-a batizee n'u'e amu. Nyɔ -lue-e -n'u'e 'le 'an lemu, o-o yi-o'o. O 'ku-o wɔn o 'ye 'unmu -zi. 'In se 'bhɛɛ 'un 'ke 'o 'geyikpaankpɪan'a 'bhuo "du. O-bo, *-Lago'ɔ Lisaazuzu o-o 'ye amu 'mu -po mu 'le o 'ke amu 'mu 'yi, 'le a'ba 'klumu'a nyɔtɔlv, -ka ne-ea OFa3 16 Ne'e 'yi'a 'zo -lrɛɛ-e 'mo-o, nyu Zezii-i 'ye'a -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mu-po mu 'le o 'ke v 'mu 'yi, o-o 'ye-e lbhv -nu -mu 'le 'wa -pɔlv 'zo 'le un 'ke li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ^{XVII} A -gblee, 'yi -ke a'ba tinɛ gɔgɔ'ɔ 'yiti, 'unne 'ka-a: Nɪkpe o 'bhle'e kwa 'le o 'ke li'a 'yo 'mu bhla. -Yɪ 'bhle'a le 'li, 'le o 'ke i 'sra 'yaa, 'le, 'ya flɪ-ɪ 'ye'a 'bho -sie mu a, o 'ke i 'le ne 'mu po. (E-be 'yi 'mne'e 'zo 'ka-a: 'sra 'mo-o -Lago gbo 'le ne 'du'o 'kɔgwɪnɛ.)

^{XVIII} 'Zaan -nɪ'a *Izrayɛɪkɔmʊ "dɪ -lrɪ'u'a -dadudu 'mu "dunamu a, o-o 'zo -v -Lago'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mu. ^{XIX} O nu'a -kaa, o 'kpa-a Galilee'a 'bhɪkɪpayowli *Elɔɔdɪ dɪ 'yi, -ekedɪmaa, 'o 'lotv'a 'yu'a 'nynɔ -v 'ma-a Elodiadɪ, o -zo 'v-v o li 'le o 'ye 'nyinyinidi -lrɪ'u nu. ^{XX} A 'ye li-o, Elɔɔdɪ 'mno 'yi-e 'o 'nyinyinidi 'kpi -lrɛɛke: o 'po-o 'Zaan -jie 'mu.

**'Zaan Batiisi *batizee'e-e *Zezii (Matiee 3:13-17; Maaki 1:9-11)*

^{XXI} -Nɔv -ke ti nyu'a -dadudu-u mu'a *'Zaan gbo o 'ke v *batizee, 'bho-o o batizee -n'u'e *Zezii -lrɛɛ. Zezii gwɛ'e batizee 'yi 'le o-o po'o *-Lago

wɔn gbo. 'Bho -gbaa -lue 'mɔ, ɔ 'ye-e yaku li, ε 'ye wɔn kati ^{XXII} 'le *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye 'gbɔlɛ'ε ku 'mɔ'luo, ε 'ye ɔ 'kpi ti' 'si, 'le wlu 'ye 'le yaku 'li 'wɔ, ɔ 'ye ε 'bɔ'wɔn 'le ε na: -Inmɔ 'mo-o 'an 'yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a. 'Le -ɪn 'mɔ 'ɪn pɔ'o 'an 'bɔbɔ'a 'wee.

***Zezii'a 'nabhli**

(Matiee 1:1-17)

^{XXIII-XXXVIII} ε zi'a -kaa a, *Zezii 'nyaa'a-a nyu'a -tɔtɔɔ 'mɔ. ɔ 'ka 'ɔ 'lɔhɔ 'mne wɔn' 'du a, ɔ 'bhle-e -kaa zɔn'a -gwɔ -lue 'yɔ -bue. Nyɔ na 'kɪ ɔ-ɔ 'mo-o *Zizɛɛfɔ'a 'yu. ɔ-bɔ 'Zizɛɛfɔ 'mno ɔ, 'ɔ 'na "we'a 'nyɪ 'ka-a:

-Lagɔ -ya'a *Aadaa ti. ɔ -yɔ 'ɔ ti a, 'le ɔ 'ye Setɪ 'wɔ. Setɪ 'wɔ'o Enosɪ, Enosɪ 'wɔ'o Kayinaa, Kayinaa 'wɔ'o Maleleɛɪ, Maleleɛɪ 'wɔ'o Zaledɪ, Zaledɪ 'wɔ'o Enɔkɪ, Enɔkɪ 'wɔ'o Matusalaa, Matusalaa 'wɔ'o Lamɛkɪ, 'le ɔbɔ 'ye *Nɔe 'wɔ. Nɔe 'wɔ'o Semɔ, Semɔ 'wɔ'o Alɪfasaadɪ, Alɪfasaadɪ 'wɔ'o Kayinamɔ, Kayinamɔ 'wɔ'o Salaa, Salaa 'wɔ'o Ebelɪ, Ebelɪ 'wɔ'o Falekɪ, Falekɪ 'wɔ'o Wlagau, Wlagau 'wɔ'o Seluukɪ, Seluukɪ 'wɔ'o Nakɔɔ, Nakɔɔ 'wɔ'o Talaa; 'le ɔbɔ 'ye *Ablaamɔ 'wɔ. Ablaamɔ'a 'yu 'mo-o *Izaakɪ, Izaakɪ'a 'yu 'mo-o *Zakɔɔpɔ, Zakɔɔpɔ'a 'yu 'mo-o *Zidaa, Zidaa'a 'yu 'mo-o Faleɪ, Faleɪ'a 'yu 'mo-o ɛsɪlɔmɔ, ɛsɪlɔmɔ'a 'yu 'mo-o Alɪnii, Alɪnii'a 'yu 'mo-o Adɪminɪ, Adɪminɪ'a 'yu 'mo-o Aminadabɔ, Aminadabɔ'a 'yu 'mo-o Nasɔɔ, Nasɔɔ'a 'yu 'mo-o Salaa, Salaa'a 'yu 'mo-o Bɔazi, Bɔazi'a 'yu 'mo-o Zobɛdɪ, Zobɛdɪ'a 'yu 'mo-o *Izayii, 'le Izayii 'ye *Daviidɪ 'wɔ. Daviidɪ 'wɔ'o Nataan, Nataan 'wɔ'o Matataa, Matataa 'wɔ'o Mɛnaa, Mɛnaa 'wɔ'o Melea, Melea 'wɔ'o Eliakimɔ, Eliakimɔ 'wɔ'o Zonamɔ, Zonamɔ'a 'yu 'mo-o 'Zizɛɛfɔ, 'Zizɛɛfɔ'a 'yu 'mo-o Zidaa, Zidaa'a 'yu 'mo-o Siminyɔ, Siminyɔ'ɔ 'yu 'mo-o Levii, Levii'a 'yu 'mo-o Mataatɪ, Mataatɪ'a 'yu 'mo-o Zolimɔ, Zolimɔ'a 'yu 'mo-o Eliezɛɪ, Eliezɛɪ'a 'yu 'mo-o Zezii, Zezii'a 'yu 'mo-o ɛɪ, ɛɪ'a 'yu 'mo-o ɛɪmadaan, ɛɪmadaan'a 'yu 'mo-o Kozamɔ, Kozamɔ'a 'yu 'mo-o Adii, Adii'a 'yu 'mo-o Melki, Melki'a 'yu 'mo-o Neli, Neli'a 'yu 'mo-o Salatiɛɪ, Salatiɛɪ'a 'yu 'mo-o Zolobabelɪ, Zolobabelɪ'a 'yu 'mo-o Wlesaa, Wlesaa'a 'yu 'mo-o Zɔanaa, Zɔanaa'a 'yu 'mo-o Zoda; 'le ɔbɔ 'ye Zozɛkɪ 'wɔ. Zozɛkɪ 'wɔ'o Semeyinɪ, Semeyinɪ 'wɔ'o Matatiasɪ, Matatiasɪ 'wɔ'o Maatɪ, Maatɪ 'wɔ'o Nagayi, Nagayi 'wɔ'o ɛsɪli, ɛsɪli 'wɔ'o Naumɔ, Naumɔ 'wɔ'o Amɔsɪ, Amɔsɪ 'wɔ'o Matatiasɪ, Matatiasɪ 'wɔ'o 'Zizɛɛfɔ, 'Zizɛɛfɔ 'wɔ'o Zanayi, Zanayi 'wɔ'o Melki, Melki 'wɔ'o Levii, Levii 'wɔ'o Mataatɪ, Mataatɪ 'wɔ'o Elii, 'le Elii 'ye 'Zizɛɛfɔ 'wɔ 'tɔ.

IV

***Sataan 'dɪn-e *Zezii ti.**

(Matiee 4:1-11; Maakɪ 1:12-13)

^I -In 'ye li-ɔ, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'si'a *Zezii "kpi ti a, ɔ 'yi -ɔ 'mɔ, 'le ɔ 'ye Zudeɛn wɔnli 'wɔ, 'le Lisaazuzu 'mno 'ye 'ɔ -pɔɔ "musa "kpi -kpa -nɪ 'le ɔ 'ye 'le mu. ^{II} 'Wɪ'a -gwɔ 'sɔn 'li "nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi un-u 'la'a *Sataan 'ye ɔ ti'dɪn 'le ε 'ke ɔ "nyinyɪnɪdɪ wɔnpɔ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. ɔ -see ɛ wɔn 'dɪ ɪ-bɪ 'wɪ 'mɪnɪ 'li, 'le, ɪ zi'a, 'mɔ nu'a -kaa, ε-ε 'lɔhɔ 'ɔ'o. ^{III} -Gblee, "nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi 'yi -ɔ tidɪnamɔ 'le ε 'ke ɔ "nyinyɪnɪdɪ wɔnpɔ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'le ε na: -Bho -ɪn 'du -Lagɔ'ɔ 'yu -ziaka a, -zɛ sukpu -nɛɛ 'fɔɔ 'mɔ. ^{IV} 'Le Zezii na: -Kaa ɪ 'ɔnɪ-ε'ε -kaa 'le -Lagɔ'ɔ

"bɔgɔ 'li: ɛ -se lilil'h'a "sɛ'ɛ dɪ nyunyɔ -nɪ 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ -ko. Wlu 'wee 'wɔb'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mɔ, ɔ 'ke ɪ -lokui po, ɔ 'ke ɪ 'bho 'du, 'ɛ dɪ ɔ -nɪ'e ti -lɾɛɛ.

^V Sataan nɔ'a -kaa, ɛ 'luo'o-o Zezii 'mɔ 'le ɛ -ke ɔ 'ye 'le yatada -lue mu, 'bho -gbaa -lue 'mɔ ɛ 'ye ɔ 'kmɔ'a 'bhɪkɪ 'wee 'yi-tɔ. ^{VI} 'Le ɛ na: 'Bhɪkɪ -a 'ye'a -laa li a, -ɪnmɔ 'an-a 'ye 'ya 'bhɪkɪ'a -yowli "we -ke "wlilɪ 'nyɪ mɔ 'le -a'a 'nyɪ 'ke mu. 'Ya 'wee, 'ɪn 'bhɔ'o'a lɪ m'o'o. Nyɔ -yɔ 'ɪn 'ybha'a, 'ɪn 'bhɛ'ɔ 'ɪn 'ke ɪ ɔ 'nyɪ. ^{VII} -Bho -ɪn "du 'bho 'ɪnmɔ 'le -ɪn 'ke 'ɪnmɔ 'kolri wɔnyɪ glu po a, 'le -ɪn 'ke 'ɪnmɔ bɔbɔ ɔ, 'ɪnnɪnɪ'a 'wee, ɪ-ɪ "du-o -a'a -kokɔɪ. ^{VIII} 'Le Zezii na: -Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgɔ 'li: -A'a -Kɔyi -Lagɔ -nɪ -lue 'ɪn, 'ɪnmɔ -ɪn 'ke 'bho "du 'le -ɪn 'ke ɔ bɔbɔ.

^{IX} ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Sataan 'ye ɔ 'mɔ"luo -lɾɛɛ, ɛ -ke ɔ 'ye 'le Zelizalɛɛmɔ mu, 'le ɛ -ke ɔ 'ye 'le'a *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhɛgbo'a -buduklagba'a "kpi 'ya 'le ɛ na: -Bho -ɪn "du -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka a, "blu -ɪn 'ke 'le 'zɔ 'kpa. ^X -Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ "bɔgɔ 'li, na: -Lagɔ-ɔ 'ye-e ɔ gbo'a -dalbhɔmɔ -ya -mɔ, ɔn 'ke -ɪnmɔ "yrili"du. ^{XI} 'Le ɔn-ɔ 'ye -ɪnmɔ 'san mɔ -lɾɛɛ 'le -a'a -bhɪ'ɛ 'bhɔo -kaa sukɔyɔɔɛ li-tri. ^{XII} Zezii na: -Kaa 'ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -Lagɔbɔgɔ 'li -lɾɛɛ: -A'a 'dɪn -a'a -Kɔyi -Lagɔ ti -le!

^{XIII} "Nyɪnyɪnɪdɪ'a tiyayi -zi -nɪ'e-e lɪ 'wee 'mɔ, ɛ 'ye Zezii ti'dɪn. ɛ -sta 'nɔ-ɔ "yi 'le ɛ 'ye ɔ kli 'wɔb, 'le ɛ-ɛ fuo'o -nɔɔ -lɾɛɛ.

*Galileebhɔkpa "kpi *Zezii "du -nɪ'e 'ɔ lbhɔ wɔn.
(Matiee 4:12-17; Maaki 1:14-15)*

^{XIV} 'Nɔɔ *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu kpa 'ka Zezii a, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ 'le 'mɔ 'le ɔ 'ye Galilee le mu. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "bhɔ'o'a wɔnkɛ "yi -ɔ 'mɔ. ɛ-be 'bhɔkpa 'mnɛ "kpi a, 'ɔ 'nyɪ -wa'a-a 'le ti. ^{XV} ɔ nyɪnɪ'a 'le a, ɔ-ɔ 'tɔ-ɔ nyɔ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'le 'wa *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li, 'le, -ka 'ɔ dɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ɔn-ɔ zɪ 'ɪ 'mɔ.

*Nazalɛɛtɪkɔmɔ -za'a-a *Zezii kwa gbo
(Matiee 13:53-58; Maaki 6:1-6)*

^{XVI} -Nɔɔ -lue 'li, 'le *Zezii 'ye 'mɔ-sɔ, Nazalɛɛtɪ'a -gwlɔ -ke 'mɔ ɔ 'bhɛɛ -nɪ'a "yi a, ɔ 'ye 'le mu. *'Zuɪfɔ'a lifɔzɔ ɔ-ɔ 'mu-o 'wa *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li 'cɪcɪ. ɔ -nɪ'e-e 'tɔ Nazalɛɛtɪ'a dɪ a, ɔ pa'a 'le 'wa da, 'le ɔ 'ye 'mɔ-sɔ, ɔ 'ye -Lagɔbɔgɔ zɾɛ. ^{XVII} -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii -nɪ'a ti -benyɪ, 'ɔ "bɔgɔ ɔ 'cnɪ'a see, 'le nyɔ -lue 'ye ɛ ɔ "nyɪ. ɔ nɔ'a -kaa, ɔ kati 'nɛ-ɛ "yi, 'le, -da wlu -nɛɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ, ɔ 'ye 'bho 'ye. -Kaa Ezayii 'lɛɛ -kaa 'le ɔ "bɔgɔ 'li:

^{XVIII} 'ɪn 'bhle-e *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mɔ. ɔ -za'a 'bho 'ɪnmɔ-ɛ 'ɪn 'ke 'ɔ "dɪzɪgɪ dɪnmɔmɔ 'tmɔɔ. ɔ 'lbhɔ-o 'ɪnmɔ 'ɪn 'ke nyɔ'a -dadudu 'geyɪkpaankwɪa 'zɔ -za, 'ɪn 'ke "lɔmɔ'a "yri kati, 'le, nyɔ -yɔ 'wa jekamɔ-ɔ kla'a nyanɪ 'mɔ a, 'ɪn 'ke ɔ "kpitɪɛ 'le ɔn 'ke "yi-flɔ, ^{XIX} 'le, -nɔɔ -ke ti -Lagɔ-ɔ 'ye'a nyɔ "niti-wɔnna mɔ a, 'ɪn 'ke ɔ ɛ 'tmɔɔ.

^{XX} Zezii gwɛ'ɛ "yi a, 'le ɔ 'ye "bɔgɔ 'mnɛ "yika, 'le, nyɔ ɔ -zɛ 'ɛ kwa 'mɔ, ɔ 'ye ɛ ɔ -jeyɪ "nyɪ 'le ɔ 'ye ti-de ɔ 'ke wlu ɔ zɾɛ'ɛ 'zɔ -za; -mnɪ -zipaa! nyɔ 'wee -nɪ'a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li a, ɔn-ɔ 'yɾɔ -ɔ'ɔ, ^{XXI} 'le ɔ 'ye 'tɔ 'bho 'kpa 'le ɔ na: -Zɪan'a "bhɔo, -da a 'wɔn -nɪ'a 'an "bɔgɔ'a zɾɛzɾɛwlu 'bɔ, ɪ-bɪ dɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -laa, 'bho-o 'ya "yri'a 'bɪ 'wɔb -nɪ'o. Nyɔ Ezayii "si'a 'nyɪ a, 'ɪnmɔ m'o'o. ^{XXII} Nyɔ 'wee -nɪ'a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, ɔn-ɔ 'za-a Zezii'a "yrilɪnmɔdɪ 'mɔ, 'le wɔn

mu 'b ti 'c wɔnɔnwɔwlu c -za'a 'mɔ'a dɪ, 'le ʊn-ʊ nʊ'o na: 'Innɔɔɔɔ
 -naa, c -se -kaa *'Zizɛɛfɔ'a 'yu? ^{XXIII} 'Le c 'ye ʊ -kaa 'yi'le: 'In yibo'o-o
 na a'ba "bhi-i 'ye-e 'inmʊ 'traamu "nna -nɛɛ -po -mu: -Dɔtrɔɔ, 'pʊʊn
 -a'a "bhuo. 'Le a-a 'ye -kaa 'inmʊ "yi'le mu -lrɛɛ: Lɪ'a kle -in nʊ'a 'le
 Kapɛnayıimʊgwɔ 'mʊ, -a 'wɪn -ɪ 'bɔ. Nʊ 'nɔɔ -a'a "bhuo'a "bhli ɪ-bɪ
 *wɔnkulɪ 'mnɪ. ^{XXIV} 'Le c 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ
 -bodɪ 'mʊ, 'bho -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi'a "bhuo'a "bhligwɔ 'mʊ, nyʊ'a
 'la 'c wlu le. ^{XXV} A -gblee, -da -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi *Elii -nɪ'a ti, 'bho
 -nɔɔ 'mnɛ 'li, *Izrayɛɛlɪ'a 'bhɫɔkpa "kpi'a -dɪgbanynɔkpakpɪ -die'e-e
 'yi. "Ni -see 'zɔ "toɔ, ɛ 'nʊ-o -zʊɪn tan "die, 'le, 'mʊ-ʊ yi'a 'le 'bhɫɔkpa
 'mnɛ "kpi ti a, ɛ-ɛ 'lbha'a gbe. ^{XXVI} ɛ -nɪ'a -kaa, -Lagɔ -see 'wa nyɔ gbo
 Elii lbho, -bho ɛ -se -dɪgbanynɔkpakpɪ -lue-e -nɪ'a 'le Salepɔtaagwɔ
 'mʊ 'le Sidɔɔ'c 'troli. ^{XXVII} 'Bho -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi *Elizee'a -nɔɔ "yi
 a, *lalɔlbhamʊ -die'e-e 'le Izrayɛɛlɪbhɫɔkpa "kpi 'yi -lrɛɛ, c -see 'wa
 nyɔ -lue'a "bhuo "gipo, -bho ɛ -se Siliibhɫɔkpa "kpi'a nyɔ *Naamaa'a
 "sɛ.

^{XXVIII} Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, nyʊ 'wee -nɪ'a 'le -Lagɔwlu'a
 'licɪaanbudu 'li a, ʊn 'wɔn'c wlu 'mnɪ 'bɔ c, 'cɛ 'lbhʊ -ʊ'o tenyɪ, ^{XXIX} 'le
 ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye c kʊʊn, ʊn 'ye c 'bho gwɔ 'mʊ -za, 'le, trɪ -ke "kpi
 Nazalɛɛtɪgwɔ -po-ɛ'ɛ, ʊn -ke c 'ye 'le 'ɛ "lrugwia mu 'le ʊn 'ke c 'zɔ
 "vuto. ^{XXX} -Gblee, c nʊ'a -kaa, c -zi -nɪ'e-e 'wa 'nynɪmʊ 'le c 'ye mu.

**Zezii 'pʊʊn'o-o nyɔ -lue-e 'bhle'a 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mʊ
 (Maaki 1:21-28)*

^{XXXI} *Zezii -sɔ'c 'le trɪ "kpi a, c 'mu-o -gwɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a
 Kapɛnayıimʊ, 'le Galileebhɫɔkpa "kpi. -Bho *'Zuifɔ'a lifɔzɔ, c 'mu-o
 'le 'wa *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li 'le c-c tɔ'c nyʊ. ^{XXXII} Nyʊ-ʊ po 'c
 -lokui a, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'c -tɔtɔsʊ'a dɪ. -Bho c -ka tɔ, 'c wlu 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi
 'le ɛ -ke wɔnkue -na'o. ^{XXXIII} -Gblee, 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'mnɛ
 'li a, nyukpasu -lue-e 'bhle'a "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mʊ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'le 'wa
 "klumʊ. "Nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu nʊ'a -kaa, ɛ "wɔ-o'o 'le ɛ na: ^{XXXIV} -Woo!
 Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii, leedɪ -a -ke -ɪn 'bhle? -ɪn yi-o'o -ɪn 'ke -amʊ ti-za'a?
 'In yibo'o-o nyunyɔ'c -yɔ -ɪn 'du'a. -ɪn 'mo-o -Lagɔ'c 'yu'a 'dɛ -lue c
 -za'a 'bho c lbho'a. ^{XXXV} 'Le c 'ye "yikmaka -wlu 'le c na: "Nyinyɪnɪdɪ'a
 -zuzu, "mu wɔn, 'da nyɔ -nɔɔ 'mʊ! -Gblee, "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'mnɛ
 nʊ'a -kaa, -gbu! ɛ 'bhla-a nyɔ 'mnɔ 'bho 'c -bonyunyɪ'a "yigbeyi ti 'le
 ɛ 'ye c 'mʊ 'da. ɛ -see c le li-za -lrɛɛ. ^{XXXVI} -Gblee, nyʊ 'wee 'ye'a 'ɛ
 da, -sɪanyɪ kʊʊn -ʊ'o 'le ʊn-ʊ dede'e -dede -kaa ti: Wlu'a yɛɛ 'ka-a'a?
 C-bɔ nyɔ -nɔɔ, 'c wɔnkue'ɛ dɪ, c-c 'zi-e "nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu wɔn 'le ɪ-ɪ
 "du'o 'bho 'c wlu. ^{XXXVII} -A 'ye-e li'a, Zezii'a 'nynɪ nʊ'a -kaa, ɛ -wa'a-a
 'le Galilee'a 'bhɫɔkpa "kpi ti.

**Zezii 'pʊʊn'o-o 'gwizimʊ'a -dadudu
 (Matiee 8:14-17; Maaki 1:29-34)*

^{XXXVIII} *Zezii -sɔ'c *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li a, c 'mu-o nyukpasu -
 lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ'c "bhlibhlegbo. C -ka 'bho-o nynɪ a, yakalɪ-ɪ 'lbha-a
 Simɔɔ'c 'nynɔ'c 'lotʊ, 'le, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn 'ye c 'wa dɪ 'tmʊʊ. ^{XXXIX} -
 Gblee, c nʊ'a -kaa, c 'nynɪ -ʊ li, c 'ye ʊ "kpi "yiti'jri, 'le 'c wlu'a wɔnkue
 'mʊ, c na: Yakalɪ, "tayɪ 'ɪnnʊʊn -naa "yiti! 'Le ɛ 'ye 'bhɔ 'le 'bho -gbaa
 -lue 'mʊ ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye ʊ lilia "nyɪ.

XL "Jiazɔ -da -kuyre -nɪ'a kɔɔnnamɔ, nyɔ 'bhle-e 'wa 'gwizimɔ'a -dadudu 'le un 'ye v Zezii gbo kpa 'le ɔ 'ye v *sɔ 'lru tide, un 'ye 'pɔn 'wee. ^{XLII} U-bɔ nyɔ 'mnɔ'a -dadudu 'bhle-e 'nyinyidɪ'a -zuzu 'mɔ. -Bho ɔ nu ɪ ti a, -bho ɪ -ka 'da 'le ɪ-ɪ 'wɔ'ɔ 'le ɪ-ɪ nɔ'o: -Lagɔ'ɔ 'yu -ɪn 'du'o. 'Le ɔ-ɔ 'kaa 'nɪ 'mɔ, ɔ-ɔ nɔ'o na: A mna wlu! -Ekedɪmaa, ɪ yibo'o-o -ka ɔ 'du'a *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔnɔ'a nyɔ.

**Zezii -za'a-a -Lagɔwlu 'mɔ 'le Zideebhlɔkpa 'kpi
(Maaki 1:35-39)*

^{XLIII} Zɔwɔnyi a, Zezii -sɔ'ɔ 'bho-o gwɔɔ 'mɔ 'mɔ 'le ɔ 'ye 'kwɔ 'yi nɛ, 'le nyɔ 'ye ɔ tibɔnamɔ mu. Un 'ye 'ɔ ɔ, un na: -A'a -sɔ -amɔ gbo, -a'a mu 'setida -le! ^{XLIII} 'Le ɔ na: 'ɪn 'ke 'sesigwɛ -lru 'mɔ mu mɔ'o 'le 'nɪ 'ke 'le'a nyɔ -Lagɔ'ɔ 'dɪzɪgɪ -bodɪ 'mɔ-za, 'le, -ka ɔ 'ka nyɔ -kɔ, 'nɪ 'ke v -kaa 'tmɔ. 'ɛ dɪ 'nɪ yi'e 'nɔ'ɔ 'kmɔ 'mɔ. ^{XLIV} -Gblee, ɔ nɔ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ 'le ɔ-ɔ ple'e *Zuifɔ'a 'bhlɔkpa 'kpi'a *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'wee 'yiti 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mɔ.

V

**Zezii 'la-a 'nizemɔ ɔ -ke un 'ke -na
(Matiee 4:18-22; Maaki 1:16-20)*

^I Zɔ -lue 'zɔ ɔ, *Zezii -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ, ɔ 'ye -badaklagba un-v 'la'a Genɪzaleɛtɪ wɔnli tinanamɔ mu. 'Le-e nyɔ'a -dadudu -ye nɔ'o 'le un-v 'tutu'o, 'le, -Lagɔwlu ɔ-ɔ za'a 'mɔti, un 'ke ɛ 'bɔ'wɔn. ^{II} ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'ye-e 'le 'kɪka 'yi gɔlɪ 'sɔn li. 'Nizemɔ -kɔ 'nɪ a, un 'dre-e 'le 'ya 'limɔ 'le un-v wɔtɔ'ɔ 'wa -dadɪ. ^{III} -Gblee, ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'kpa-a Simɔɔ'ɔ gɔlɔ 'li, 'le ɔ 'ye ɔ 'tmɔ 'le ɔ na: 'ɪnmɔ bhade -ɪnmɔ li, yi -ɪn 'ke gɔlɔ -nɛɛ po -ɪn 'ke 'ɪnmɔ 'kɪka gbo-tɛ. ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Simɔɔ -ke ɔ 'ye mu. Un nyɪnɪ'a 'bho nya ti -sɛ ɛ, ɔ 'ye gɔlɔ ti-nyɪnɪ. 'Le-e Zezii -de'e ti 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyɔ.

^{IV} ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua 'yi a, 'le ɔ na: Simɔɔ, -ɪn -ke gɔlɔ -na, -ɪn -ke ɛ 'ke 'nɪ'a -da -tɛ'ɛ 'mɔ tinyɪnɪ, 'le -ɪn -ke -a'a -namɔ 'ke 'bho a'ba -dadɪ 'vuto, a 'ke zmi kɔɔn. ^V 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -glaaple'a 'matɔ, -a -zi 'nɪ 'mɔ-ɛ 'wee, -a -see lɛ'ɛ -lue komu 'ye, -a sɪa-o'o bhuhhuyiti. -ɪnmɔ 'lɛ'ɛ 'tɔ -kaa'a dɪ a, 'ɪn-ɪ 'ye 'le 'an -dada 'vuto mɔ. ^{VI} ɔ pɔ'a wlu ti 'sɛɛ, ɔ -ke 'ɔ -namɔ 'we 'vuto'o-o 'wa -dadɪ 'le -bada 'mɛ kɔ. Zmi 'wa -dadɪ jri'a, 'ya 'yidie'ɛ dɪ, ɪ na ɪ 'ke -dadɪ 'mnɪ -cna. ^{VII} Un nɔ'a -kaa, 'wa -namɔ -lɔv-v -nɪ'a 'setigɔlɔ 'li, un 'laa 'nɔ-v 'yi un 'ke yi un 'ke v -kpa. Un yi-o'o 'le un 'ye zmi gɔlɪ 'sɔn 'mnɪ 'yii; -toope -sie'e 'bho ɪ 'ke 'nidu 'mna, 'ya zmi'a 'yiyia'a dɪ.

^{VIII} -Gblee, Simɔɔ *Piɛlɔ 'wɔn-ɔ dɪ-ɪ zi'a 'zɔ 'mɔti. Un -sɔ'ɔ 'nuko 'mɔ 'le ɔ 'ye Zezii 'kolri wɔnyi glu po 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪnmɔ 'bhade -ɪnmɔ li, 'nyinyidɪ'a nɔyi 'nɪ 'du'o; 'ɪnmɔ -ke kpli-i se'a 'yi'srɛɛ 'le -mɔ'ɔ'ɔ 'ke 'mna linyɪnɪ! 'ɛ dɪ nyɪnɪ 'le nya ti. ^{IX} -Gblee, -sɪanyɪ nɔ'a -kaa, ɛ 'kɔɔn-o Simɔɔ -ke 'ɔ -namɔ, zmi un tri'a 'nyɪnɪ wɔn 'mɔ ti'a dɪ. ^X ɛ-be -sɪanyɪ 'mɛ -lɛɛ, ɛ 'kɔɔn-o 'ɔ -namɔ Zaaki -ke *Zaan, -v 'ma-a nyɔ -lue un-v 'la'a Zebedee'a 'yreetɪ. 'Le Zezii na: Simɔɔ, -sɪanyɪ'a 'lbha -ɪnmɔ -le! 'Traamɔ 'tɔ ɔ, -ka -a'a -dada jri'a zmi a, 'ka-a -ɪn 'ke nyunyɪ jri 'le un 'ke yi un 'ke -Lagɔ'ɔ nɔ 'du. ^{XI} Simɔɔ -ke 'ɔ -namɔ 'wɔn'ɔ Zezii'a wlu -nɛɛ 'bɔ ɔ, un 'luo'o-o 'wa gɔlɔ 'mɔ, un -kɔɔn -nɪ-ɪ 'kɪka. 'Bho -gbaa -lue 'mɛ 'mɔ, un 'sie-e 'wa 'nizeli'a klɛ 'le un -ke ɔ 'ye mu. 'Bho 'mɔ, 'bho-o un 'luo'o 'ɔ 'bɪnɛɛ 'mɔ 'le un -ke ɔ 'ye -da 'wee mu.

**Zezii 'pυυn'o-o *lalvlibhleyi -lue*

(Matiee 8:1-4; Maaki 1:40-45)

XIII I zi'a -kaa, *Zezii -so'c 'mu-ε c 'ye Galileebhluḱpa "kpi'a -gwlo -lue 'mu mu. Ε-be gwlo 'mne 'mu, nyukpasu -lue *lalv -za'a ku, 'bho-o c -yi -n'ie Zezii -bodt. C 'ye 'c li a, c 'po -c 'kolri wonyi glu 'le c na: 'An -Koyi, 'unmō bhade -unmυ li, 'un yi-o'o -un 'ke 'unmυ 'pυυn. XIII -Gblee, Zezii 'wōn'c wlu 'mne 'bō, 'le c 'ye sυ sro, c 'ye c li'tu 'le c na: Kyn, 'un 'wōn-o'o, 'pυn! 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mu 'c 'wε 'bhō-c'o, XIV 'le Zezii 'ye c 'tmυυ 'le c na: Po -lokui! -Bho -un mu a, nyo'c 'wōn 'ya dī 'bō -le! Mu 'le *-Lago'c 'sragazayi gbo, -ka -un -n'a, -un 'ke c 'na 'yi-to, *'sraga -ke dī *Moyiizi -za 'ka 'mu a, c 'ke ε -za -a'a dī, 'le, -ka -un 'pυn'a a, nyo'a klε 'ke ι yibo. XV -Gblee, Zezii -see 'kī 'ybha 'c 'nynt 'ke ti-wa. Ε -n'a 'tō -kaa, ε -wa'a-a 'le Galileebhluḱpa "kpi ti. Nyu'a -dadudu 'wlv-o gwle "kpiti 'le un-v ye 'nō 'le un 'ke c -lokuipo, 'le, nyo -yυ 'bhle'a 'walt 'mu a, c 'ke υ 'pυυn. XVI U-bυ nyo 'mnu'a "yidieε'ε dī, c-c po'o gwlo le. 'Bt -ke 'mu nyunyu se'a -de, 'le-e c-c mu'o 'le c-c po'o *-Lago wōn gbo.

**Zezii 'pυυn'o-o -klōklōyi -lue*

(Matiee 9:1-8; Maaki 2:1-12)

XVII 'Wt -lru zi'a, Zezii -nυ nyo -Lagowlu -tonamu. *'Zuifv'a 'plan un-v 'la'a *Falizieen -ke *-Lago'c gbayibomυ -lrvυ -de'e-e 'bho 'c "'trolli ti 'le un-v po 'c -lokui. Un -so'c'c Galilee -ke Zidee'a gwle'ε -dadudu 'mu. Un -so'c'c Zideebhluḱpa "kpi'a -gwloḱlagba Zelizalemu -lreεke. Zezii 'bhle-e -Lago'c wōnkue 'mu 'le c-c 'pυυn'o "gwizimυ. XVIII -Da c -n'a nyo -tonamu a, nyo -lrvυ 'bhle-e -klōklōyi -lue; c 'pe-ε 'bho 'c "'kpitipele "kpi ti 'le un-v yo 'c Zezii. Nyu'a "yidiedt, -ka un 'ka -nyna un 'ke c 'le -budu 'li -pa, 'le un 'ke c Zezii "yi-to, un se 'na 'bhle. XIX -Gblee, un nu'a -kaa, un -ke c 'ya-a 'le -budu "kpi, 'ε -da Zezii -n'a, 'bho-o un ce'ε wōn, 'le un 'ye c "'bhluḱui gbo -yi -nυ, un 'ye c 'bho 'c "'yigbeyi ti" sii, 'bho nyo'a gwia 'mu. XX -Ka nyo 'mnu de 'c "gwli, c 'ye'a 'na li a, 'le c 'ye -kaa -klōklōyi "yi'le: 'In bha, -a'a "nyinynidt -gwe'ε-ε 'bho -Lago'c "yigbeyi ti.

XXI C 'le'ε -kaa a, Falizieen -ke -Lago'c gba'a yibomυ 'ye'a 'ε da-a wlu'o -kaa 'le 'wa -pōlv 'zo: 'Innōcōc -naa, yo-c -ke "bhuo c "du'o 'le c-c nyini'e -kaa -Lago'c 'nynt wōn'c? 'Bho -Lago'c "yigbeyi 'yo'c 'bhε'ε'ε c 'ke nyo'c "nyinynidt'a dī 'bhō, -bho ε -se -Lago -nυ -lue? XXII Zezii -mncōc yibo'o o le un-v popo'a 'gwlvuti see, 'le c na: Leedī a'ba -naagi -n'e -kaa'a? XXIII 'In 'bhε'ε'o 'un 'ke amυ -tō na 'un 'bhle-e wōnkue 'le 'un 'ke nyo -bodt nυ na: -A'a "nyinynidt -gwe'ε-ε 'bho -Lago'c "yigbeyi ti. -Bho 'un nυ nyo -ncōc -bodt na: -So 'mu, "luo -a'a "kpitipele 'mu, -un 'ke -na, 'le c 'ke ε nυ, 'unne 'ke -tō -ka 'un 'bhle'a wōnkue 'le 'un 'ke nyo -bodt nυ, na: -A'a "nyinynidt -gwe'ε-ε 'bho -Lago'c "yigbeyi ti. XXIV 'In 'ybha-o'o a 'ke ι yibo -ka 'unmō *Nyunyo'c "Yu 'bhle'a wōnkue 'ncōc 'bhluḱpa "kpi, 'un 'ke nyo'a "nyinynidt'a dī 'bhō 'bho -Lago'c "yigbeyi. C 'le'ε -kaa a, 'le c na -klōklōyi -bodt: -So 'mu, "luo -a'a "kpitipele 'mu, -un 'ke -un "bhli le mu! XXV -Gblee, 'bho -gbaa -lue 'mu, c 'ye 'mu-so, 'bho nyo 'wee'a "yigbeyi, c 'ye 'c "kpitipele 'mu"luo, c-c mu'o 'c "bhli le, 'le c-c 'bhε'ε -Lago'c 'nynt "yi.

XXVI Nyu 'ye'a -kaa li "sεε, wōn 'ma-a 'wa klε ti, 'le un-v 'bhε'ε -Lago'c 'nynt "yi. U-bυ nyo 'mnu a, -sianyt kpyōn -v'o 'le un-v nυ'o na: -A -see -bhla -yεε -mneε'ε letu 'ye ke!

**Zezii 'la-a *Levii ɔ -ke ɔ 'ke -na
(Matiee 9:9-13; Maaki 2:13-17)*

XXVII -Klɔklɔyi mu'a 'ɔ "bhli le a, *Zezii -mnɔɔ -sɔ'ɔ 'mʉ-ε, ɔ 'ye 'bho lizi. ɔ -nɪ zinamu, ɔ 'ye-e *lapoozayi -lue ʉn-ʉ 'la'a *Levii li. ɔ -de'e-e -budu -lue 'li ti; 'bho-o ɔ-ɔ za nɪ'e zikamu mɔni "lrumʉ, 'le Zezii na: Yi 'unmʉ 'bɪ 'ʉn -ke -ʉn 'ke -na! XXVIII -In 'ye li-ɔ, Levii nu'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʉ-ε. Mɔni ɔ-ɔ 'ye'a 'ɔ lbhʉ 'mʉ, 'ɔ -pɔɔb -see 'mʉzɛgbe 'ya dɪ, 'le ɔ -ke Zezii 'ye mu.

XXIX Zɔ -lue 'zɔ, Zezii'a dɪ Levii "du'o gɔ. 'E kamu ɔ 'lɔ ɔ'o 'le 'ɔ "bhlibhlegbo 'le ɔ 'ye 'le mu. Lapoozamu -ke nyʉ -dudu -lrʉʉ -nɪ'e-e 'le -budu 'li 'le ʉn -ke *Zezii'a -namʉ bhete'e gbo, 'le ɔ -ke ʉn-ʉ li'o. XXX -Gblee, *Falizieɛn -ke *-Lago'ɔ gba'a yibomu -lrʉʉ -gbi -nɪ'a 'bho 'ye'a 'na li, ʉn 'po-o 'cɛ 'le ʉn na Zezii'a -namʉ -bodɪ: Leedɪ a -ke lapoozamu -ke "nyinyinikpli'a numʉ -lrʉʉ-ʉ li nɪ'e -dalue'a? 'Ka se "yrili-nmɔ. XXXI Zezii 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mne 'bɔ ɔ, ɔ 'po-o "nna 'le ɔ na: 'Kpayibhleyi'a 'bɔ "gipoyi ti, -bho ε -se nyɔ -ke "lru-u 'bhati'a, 'ʉnɔ 'bɔ'ɔ "gipoyi ti. XXXII 'E 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyʉ-ʉ 'la'a 'wa "bhi kplizigt'a numʉ, 'ʉn -see 'nɔɔ 'kmu 'mʉ 'wa dɪ yi. "Nyinyinikpli'a numʉ'a dɪ 'ʉn yi'o 'le ʉn 'ke 'wa "nyinyinidɪ "yiyibo 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'le ʉn 'ke ɔ gbo "bhiti.

**Zezii na nyɔ'ɔ bhete 'ɔ -tɔtɔli -ke *Zuifv'a nɪ gbo -le!
(Matiee 9:14-17; Maaki 2:18-22)*

XXXIII *Zezii gwe'ε -wluwlua "yi a, 'le ʉ-ʉ nyʉ 'mnu 'ye ɔ -kaa "yi'le -lrɛ: *'Zaan'a -namʉ-ʉ 'pa-a -nɔɔ -lrɛɛ 'li -su 'le ʉn-ʉ po'o *-Lago wɔn gbo. 'Ka 'mno 'ka-a *Falizieɛn'ε nu-ʉ nu'o. Leedɪ -mnaaa'a -namʉ'a pa su'a? 'Ka se "yrili-nmɔ. XXXIV Un po'a wlu ti a, 'le Zezii 'ye "yi po 'le ɔ na: 'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ nyimie-ε 'la-a nyʉ. -Bho ɔ -nɪ 'bho 'le, 'gwlu 'bhɛ'ε ε 'ke nyʉ 'mnu li-nyni 'le ʉn 'ke -lɔɔ 'sɪn'a? -Gba, -bho ɔ -nɪ 'bho a, 'gwlu -see ʉ li-nyni yi, ʉn-ʉ 'ye-e -li -mʉ 'le 'bubua 'mʉ. XXXV ε -nɪ'a -kaa 'mʉ a, -nɔɔ -lrɛɛ-ε 'ye-e -nyni -mʉ, 'le nyimie 'mno 'ke 'wa "klumu 'wlu, 'bho-o ʉn-ʉ 'ye -lɔɔ 'sɪn -nɪ mu.

XXXVI Zezii 'po-o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -banasua'a -da -cna'a "yriefɔtolre 'pa -nɪ. -Bho ε -nɪ -kaa a, "yriefɔtolre-e -geti-e -banasua, 'le 'ε 'bɪ-t 'bhɛ'ε 'muti. XXXVII -Gblee, -ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a nyɔ se 'bhɛɛ, 'tokogbalu ʉn "pa -nɪ'a -druten, nyɔ 'ke 'le 'ε 'limʉ nmɔlre po. -Bho ε -nɪ -kaa a, nmɔlre-e 'wa-a 'toko 'le nmɔ -ke 'toko-o nyni'e wɔn. XXXVIII 'E dɪ nyɔ-ɔ po'o nmɔlre 'le 'tokolre 'li. XXXIX ε -nɪ'a -kaa 'mʉ a, 'le nyɔ 'ke nmɔsua 'na, 'ɔ zi nmɔlre'a dɪ 'le ɔ-ɔ nu'o: Nmɔsua -nmɔ'ɔ wɔn.

VI

**Zezii 'bhle-e wɔnkue 'bho *lifɔzɔ "kpi
(Matiee 12:1-8; Maaki 2:23-28)*

I *Zuifv'a lifɔzɔ, *Zezii -ke *'ɔ -namʉ -yi -nɪ'e-e 'le -kpu 'mʉ. LI-t -ke -kɔbʉ gʉgɔ'ɔ ʉn-ʉ 'la'a 'blee, 'ya -kpu mo'o. Un -nɪ zinamu 'le 'ɔ -namʉ-ʉ cɛ'ε 'ya -flei, ʉn-ʉ susɔ 'nɪ -kʉtagwlu ti, 'le ʉn-ʉ li'e 'ya 'yɔ. II *Falizieɛntɔɔ 'ye 'ʉ li "sɛɛ, ʉn dede'e-e Zezii ti, 'le ʉn na: -Gbʉ 'nɔɔ! LE nyɔ -see'a -nu yi -a'ba lifɔzɔ, 'ʉnne -a'a -namʉ-ʉ nu'o, leedɪ ma'a? III-IV 'Le ɔ na: "Dɪ-t -ze'ε 'mʉ 'le -Lago'ɔ "bɔgʉ 'li, a 'mate nɪ-a-a-ae? -A'ba "na *Daviidɪ, -da 'mʉ-ʉ 'lbhɔ 'ɔ, ɔ -ke 'ɔ -namʉ, koo ʉn -nyna'a?

Un pa'a -Lagobudu 'li, "fɔɔ ɔn -za'a *'sraga 'mɔ, ɔn 'nyɪ'a -Lago, -ɪ nɪ'a 'le -Lago'ɔ -budu 'li, 'unni ɔ li'o, 'le ɔ 'ye 'bho -za, ɔ 'ye 'ɔ -namu 'nyɪ, ɔn 'ye li. I-bɪ 'fɔɔ 'mni, 'le -a'ba gba 'li, *-Lago'ɔ 'sragazamu'a 'sɛ-ɛ 'ke ɪ li. V 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'le -lɛɛ: A 'ye li-ɔ, 'inmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'inmɔ 'bhle'e wɔnkue 'bho lifo'ɔ'ɔ "bhuo 'kpi.

**Zezii 'pɔvɔn'o-o nyɔ -lue -ke sɔ-v 'mɛ'ɛ
(Matiee 12:9-14; Maaki 3:1-6)*

VI *'Zuifu'a lifo'ɔ -lɛɛ 'li a, *Zezii 'pa-a 'le *-Lagowlu'a 'licɪaanbudu -lue 'li, 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyɔ. -Gblee, ɛ-be -budu 'mɛ 'li, 'le-e ɔ -ye'ɛ nyɔ -lue -ke -linasɔ 'mɛ'ɛ. VII *-Lago'ɔ gba'a yibomɔ -ke *Falizien -nɪ'a 'le a, ɔn-ɔ 'gbu-o Zezii ya 'tɪn, -bho ɔ 'ke nyɔ 'mɔ'ɔ 'pɔvɔn 'bho 'wa lifo'ɔ'ɔ zɔ. ɛ -se bhuhuyiti ɔn-ɔ nɔ -kaa -ko. Un-ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔn 'ke ɔ dɪ -kɔn, -ekedɪmaa, ɔn na ɔ-ɔ 'cɛ-ɛ 'Zuifu'a gba 'mɔ. VIII -Ka ɔn-ɔ popo'a 'gwlɔti Zezii -mɔ'ɔ yibo'o-o 'na see 'le ɔ 'ye nyɔ -ke sɔ-v 'mɛ'ɛ 'mɔ'ɔ 'tmɔ 'le ɔ na: -Sɔ 'mɔ, -nyna -daa nyɔ 'wee'a 'yigbeyi ti. 'Le ɔ 'ye 'mɔ-sɔ, ɔ 'ye 'bho ti-nyna. IX 'Bho-o Zezii dede -nɪ'e Falizien -ke -Lago'ɔ gba'a yibomɔ 'mɔ'ɔ ti 'le ɔ na: 'Bho lifo'ɔ'ɔ zɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili nyɔ 'ke -zɛɛ nɔ-ae, -ale nyɔ 'ke 'nyinyidɪ nɔ? ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili -lɛɛ -a'ba lifo'ɔ'ɔ zɔ nyɔ 'ke nyɔ 'pɔvɔn-ae, -ale nyɔ 'ke nyɔ 'yiti'tayi ɔ 'ke 'mɛ? X Zezii nɔ'a -kaa, ɔ gbugbu 'nɔ-ɔ 'kpiti 'wee 'le ɔ na nyukpasu 'mɔ'ɔ -bodɪ: Sro sɔ! 'Le ɔ 'ye ɛ sro, ɔ 'ye 'pɔn -nalo. XI Zezii gwɛ'ɛ 'yi a, Falizien -ke -Lago'ɔ gbayibomɔ 'ye'a 'ɛ da a, ɔn 'pɔ-o 'cɛ tenyɪ 'le ɔn-ɔ dede'e -dede ti -ka ɔn 'ka -nyna, 'le ɔn 'ke ɔ 'nyinyidɪ 'lɪrulinɔ.

**Zezii'a -namɔ -bue 'yɔ 'sɔn
(Matiee 10:1-4; Maaki 3:13-19)*

XII ɛ-be -nɔ'ɔ 'mɛ 'li, *Zezii 'ya-a -gɔɔ ɔ 'ke *-Lago wɔn gbo pɔ. ɔ -nɪ -Lago wɔngboponamɔ, 'puu! zɔ 'ye ɔ 'le -zɪ -nɪ. XIII Zɔ zɪ'a, 'le ɔ 'ye *ɔ -namɔ 'la. 'Bho 'wa 'klumɔ ɔ -za'a nyɔ -bue 'yɔ 'sɔn, ɔn 'ke 'ɔ -dalbhomɔ "du 'le ɔn 'ke -Lago'ɔ "dɪzɪgɪ kpa. U-bɔ 'ɔ -dalbhomɔ 'mɔ'ɔ, 'wa 'nyɪ 'ka-a: XIV Simɔ'ɔ (Zezii "duu'a 'nyɪ ɔ-ɔ 'la'a *'Piɛɪ) -ke 'ɔ 'lotu'a "yu Andree, Zaaki -ke *'Zaan, Filiipu -ke Batelemii, XV Matiee -ke Tomaa, nyɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Alifee'a "yu Zaaki-e, Simɔ'ɔ (-ɔ 'ma-a 'bhɪkpa'a "kpiticeyi) -ke XVI nyɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Zaaki'a "yu, Zidaa, ɔn -ke Zidaa Isikaliyoo -ɔ 'ye'a -laa Zezii 'ɔ tu'a nyɔ -jeyi "nyɪ mɔ.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ nyɔ 'le ɔ-ɔ 'pɔvɔn'o "gwizimu
(Matiee 4:23-25)*

XVII *Zezii 'tɛ'ɛ ɔ-bɔ *ɔ -namɔ 'mɔ'ɔ 'mɔ a, ɔ -ke ɔn 'dre-e -gɔɔ, ɔn 'ye 'bho 'ɛ 'zɔ nyɪ, 'le ɔ 'ye ti-nyna. 'Bho 'mɔ'ɔ, 'bho-o *ɔ -namɔ'a -dadudu -ke nyɔ -lɪrɔ'a 'plan -nɪ'o. U-bɔ nyɔ -lɪrɔ'a 'plan 'mɛ -sɔ'ɔ-ɔ *'Zuifu'a -gwɪɔ ɔn-ɔ 'la'a Zelizalɛmɔ -ke 'wa 'bhɪkpa "kpi 'le -lɪrɔ -sɔ'ɔ 'tɔnniwɔnli'a -gwɪɔ ɔn-ɔ 'la'a Tiilɪ -ke Sidɔ'ɔ 'mɔ. XVIII Un-ɔ 'yi-e Zezii -lokuiponamɔ 'le ɔ 'ke ɔ 'walɪ 'mɔ -za. Nyɔ -yɔ 'bhle'a 'nyinyidɪ'a -zuzu 'mɔ, ɔ-ɔ 'pɔvɔn nɔ-o'ɔ -lɛɛ. XIX Nyɔ 'wee 'bɔ-ɔ ti, ɔn 'ke ɔ li'tɔ, -ekedɪmaa, ɔ 'bhle-e wɔnkue 'mɔ. 'Le ɛ 'mɔ ɔ-ɔ 'pɔvɔn'o nyɔ 'wee.

*Ngazɛ -ke tiwɛɛ
(Matiee 5:1-12)*

XX *Zezii nɔ'a -kaa, ɔ -gbu'o-o *ɔ -namɔ ya 'le ɔ na: A-bɔ dɪn-ɪ nɔ'a a, a 'wa-a ti, -ekedɪmaa, -Lago 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke amɔ -ko. XXI A-bɔ -yɔ 'mɔ-ɔ

'lbha'a 'traamu a, a 'wa-a ti, -ekedumaa, le a 'ybha'a, a-a 'ye -ε 'ye -mυ 'le a 'ke lbho. A-bυ -yυ -nι'a 'traamu "vinamu, a 'wa-a ti, -ekedumaa, a-a 'ye-e 'ciεε -mυ. ^{XXII} 'Inmō *Nyunyō'ō 'Yu'a -nanaa'a kamu, a-bυ -yυ nyu-u kla'a nyanι 'mu a, -υ -ke υn ciεε'ε 'yi a, υn-υ 'jree'a 'le -υ -ke 'nyu nyu'ni'a wōn, a 'wa-a ti. ^{XXIII} -Ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a 'wa 'na "we'a -no ɔ 'yi υn nu'o -Lago'ō wlu'a 'mutizamυ. 'E dι, -bho -kaabodι -ye amυ a, a li 'bubua tenyι, -ekedumaa, -Lago-ɔ 'ye-e amυ 'nyu'bhlele 'lruli-nυ -mυ 'le yaku 'li.

^{XXIV} A -gblee, -yeee! Ngazedι! A-bυ nyu -yυ 'ga'a a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mυ tenyι, -ekedumaa, a 'ye-e a'ba -bolia see. ^{XXV} -Yeee! Ngazedι! A-bυ -yυ 'bhle'a 'traamu lililι 'wee a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mυ tenyι, -ekedumaa, 'mυ-υ 'ye-e amυ 'lbha -mυ. -Yeee! Ngazedι! A-bυ nyu -yυ 'ciεε'ε 'traamu a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mυ tenyι, -ekedumaa, a-a 'ye-e "zru -mυ 'le a 'ke "vi. ^{XXVI} -Yeee! Ngazedι! A-bυ nyu -yυ -ke 'dι a'ba -bonyunyu-u za'a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mυ tenyι, -ekedumaa, -ka -lue 'mno 'ka-a 'wa 'na "we nu'o nyu-υ -se'a-a -Lago'ō wlu'a 'mutizamυzιgι.

Jekamu'a dikmεε
(Matiee 5:38-48; 7:12a)

^{XXVII} A 'ye li-ɔ, a-bυ -yυ po'a 'inmυ -lokui, 'in-ι 'wι -ι amυ 'yiti, a -kma a'ba jekamu'a dι, 'le, nyu-υ kla'a amυ nyanι 'mu a, a nu υ 'yrilinmōdι 'lruli! ^{XXVIII} Nyu -yυ bhla'a amυ tu ti, a -wōnna nu "niti, 'le, nyu -yυ kla'a amυ nyanι 'mu a, a 'ke 'wa dι -Lago libhade. ^{XXIX} -Bho nyo -po 'le -a'a -loku -lue 'mu 'kpa, -to no -a'a -loku -lreε 'yi ɔ 'ke 'le -po. -Bho nyo -za -inmυ 'mowlayrie li, 'tayi no 'yiti ɔ 'ke -a'a -bana 'mu"luo -lreε. ^{XXX} Nyō-ɔ 'ybha'a -inmυ le, -a'a -bhle no -le, 'le, -bho nyo "luo -a'a le 'mu, -a'a nu: -Ye ε le, -le! ^{XXXI} A -gblee, le a-a 'bō'ō ti nyu 'ke amυ 'lrulinu a, a nu ε a'ba -bonyunyu -bodι! ^{XXXII} Nyu -yυ -kma'a a'ba dι, -bho a -kma 'wa "se'ε dι 'le, lee -ke dι a-a fuo'o -Lago wōn a'ba -zegε'ε dι'a? Nyu -yυ -ke "bhi-i 'ma-a "nyinyunikpli'a numυ, 'ka 'mno, 'ka-a υn-υ kma'a nyu -yυ -kma'a 'wa dι'a dι. ^{XXXIII} 'Le, nyu -yυ -kma'a a'ba dι, -bho a -ka 'wa "se 'yrilinmōdι 'lruli-inυ 'le, lee -ke dι a-a fuo'o -Lago wōn a'ba -zegε'ε dι'a? -Ka -lue 'mno 'ka-a "nyinyunikpli'a numυ-υ nu'o. ^{XXXIV} Nyu -yυ -ke a 'ka le "yizizia, -bho a -ka 'wa "se le-ε 'nyι 'le, lee -ke dι a-a fuo'o -Lago wōn a'ba -zegε'ε dι'a? -Ka -lue 'mno, 'ka-a "nyinyunikpli'a numυ-υ "nyι'e 'wa -bonyunyu le, 'le υn-υ za 'ne 'ε 'mubhεεε 'kwla. ^{XXXV} A -gblee, a-bυ -yυ a, a -kma a'ba jekamu'a dι! A nu υ 'yrilinmōdι 'lruli, 'le, a 'ke υ le "nyι a, abu-a'a -fuo 'ε leyie wōn -le! -Ka -Lago -nι'a 'le yaku 'li-i nu'a a, 'ka-a a-bυ 'ma-a 'ɔ nyu 'ke nu -lreε. 'E dι ɔ-ɔ 'ye amυ 'nyu'bhlele 'lruli-nυ mυ. A -gblee, nyu -yυ, -bho -in "nyι'a le, υn-υ wa'a -inmυ 'kpι 'yiti -ke 'limu'a wōnnyimυ, 'ɔ 'limu -nmō 'nu-υ "kpi wōn. ^{XXXVI} A 'ye li-ɔ, -ka a'ba -tita -Lago'ō 'limu -nmō'ō wōn tenyι a, a "du 'na 'yrili!

A'ba -tu a'ba -bonyunyu -zige -le!
(Matiee 7:1-5)

^{XXXVII} A -gblee, 'in-ι 'tmυ'ō amυ-ε, a'ba -tu a'ba -bonyunyu -zige -le, 'le -Lago -kaa amυ -zige -tu! A'ba "sraa a'ba -bonyunyu -jie -le, 'le -Lago -kaa amυ -jie "sraa! A 'bho a'ba -bonyunyu'a "nyinynidι'a dι 'le -Lago 'ke a'ba "nyinynidι'a dι 'bho! ^{XXXVIII} A "nyι a'ba -bonyunyu, 'le -Lago 'ke amυ "nyι! A'ba -bonyunyu'a "nyinyiυ -Lago-ɔ 'ye ya-gbu

mu 'le o 'ke amu 'nyu. A -gblee, -Lago'c 'bhuo'a 'limu'a wɔnnmɔɛ'ε dɪ, -bho ɔ -ka nyɔ ɛ-ε 'nyu a, 'c -gbu nɛ ya; 'ε 'yidieɛ'ε dɪ nyɔ se ε kwa li 'bhεε.

^{XXXIX} -In 'ye li-ɔ, Zezii 'po-o 'yi -lue 'le o na: "Loyi se 'bhεε o 'ke o -boloyi -kɔɔtu wɔnyi 'bhlee, 'ka -ko? -Bho ε se -kaa 'mu-nɪ a, un -nɪ 'sɔn-o 'ga'a 'le-e 'bhie 'li ti.

^{XL} A yibo na nyɔ'c 'zɔ'c 'ciaanyi se 'yi'bhε o se 'c -toyi -zi. -Bho o 'cian li 'wee 'le o 'ke i yibo a, o -ke 'c -toyi 'ke 'mu'bhεε mo'o!

^{XLI} Leedi, -bho -a'a 'bhuo nu dɪklɪgbɪ, -a po 'nɪ 'yriti, 'le, -bho ε "du -a'a -bonyunyɔ nu dɪtoope, -a "tɪtra'a 'li -ɪn 'ke o -zɪgle -tu'a? 'Ka se 'yrili-nmɔ. ^{XLII} -Inmɔ 'yri 'kanyɪ kpɔn'a tenyɪ a, -ɪnmɔ nu'o -ɪn -bonyunyɔ -za 'kanyɪ 'yri 'mu'a? -Mɪε 'sɔn'c 'bhleyi! Nmaze -a'a 'bhuo -tanyɪ 'le -ɪn 'ke -a'a -bonyunyɔ'c nɪ'a 'bɪ 'ye.

Tu -ke 'ε 'bhuo
(Matiee 7:16-20; 12:33-35)

^{XLIII} -In 'ye li-ɔ, *Zezii 'po-o 'yi -lue -lrεε 'le o na: Tu -ke 'bhi 'mu'a, ε se 'bhεε ε 'ke -kmakmabhi po, 'le, tu -yε -kma'a, ε se 'bhεε, ε 'ke 'muɪmɪbhi po. ^{XLIV} 'Le tu'a 'bhuo 'mu, 'le-e a 'ke ε yibo -nɪ. Nyɔ se 'bhεε o 'ke 'le -kikalɪ'a 'bhluɪu ya -vajibhuo -za, 'le nyɔ se 'bhεε o 'ke 'le nnagbakuo 'mu -nyimiebhuo -za. ^{XLV} Nyɔzεge-ε 'za-a dɪzɪgɪ-ɪ 'wlu'a 'le 'c -pɔlɔzεge gbo 'mu; 'le nyɔ -ke dɪ -nyɪnɪ'a 'yrili-i za'a 'nyinyɪnɪdɪ -nɪ'a 'le 'c 'nyinyɪnɪpɔlɔ gbo 'mu. A -gblee, li-ɪ 'yi'a 'le -pɔlɔ 'zɔ, 'ɪnnɪ nyɔ-ɔ po'o 'piemu.

-Bidi 'sɔn'c 'kpidɪ
(Matiee 7:24-27)

^{XLVI} 'Le *Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le o na: Lee -ke dɪ a-a 'la'a 'ɪnmɪ wɔn 'yiti, -a'ba -Kɔyi, -a'ba -Kɔyi, 'le a'ba nu'o 'an 'gwɪlɔdɪ'a? ^{XLVII} Nyɔ -yɔ yi'a 'ɪnmɪ gbo a, -ɔ po'a 'ɪnmɪ -lokui 'le -ɔ -de'a 'an wlu 'mu ti a, -ka 'c nyɔtu -nɪ'a, 'kla-a 'ka-a: ^{XLVIII} A -gblee, 'c nyɔtu kɔɔ'c-ɔ -naagɪbhleyi -po -nɪ'a 'c lasoobudu 'bho trɪ "kpi. "Ni nu'a -kaa, ε lbha-a'o, 'le "nisɪ 'ye 'yi; ε -see bhlu, -εkedɪmaa, 'ε 'kpu -po-ε'ε-ε 'bho trɪ "kpi glu. ^{XLIX} ε-be wlu 'ɪn -za'a -laa 'mu, nyɔ -yɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ o, o -see 'ɪ 'mu ti-de, 'c nyɔtu kɔɔ'c-ɔ nyɔ-ɔ se'a -tɔɔ 'bhle -ɔ -po -nɪ'a 'c -budu 'bho -bɪsɪdudu 'mu. "Ni nu'a -kaa, ε lbha-o'o, 'le "nisɪ 'ye 'yi. ε -zε'ε -bɪsɪ 'zɔ 'sεε, 'bho -gbaa -lue 'mu gbɪgbɪgbɪ! ε bhlu-o'o, 'le ε 'ye wɔn-nyɪn 'wee.

VII

**Zezii 'pɔɔn'o-o 'Wlomeε'ε 'sroja'a -kɪagba'a lbhɔnyɪ*
(Matiee 8:5-13)

^I *Zezii 'gwε-ε -wluwluwa 'yi 'le o 'ye Kapɛnayiimu mu. ^{II} 'Wlomeε'ε 'sroja'a -kɪagba'a lbhɔnyɪ -ke dɪ o -kma'a, 'bho 'mno, 'bho-o o -nɪ'o. 'Lru-u 'bhati 'nɔ o, o-ɔ 'za-a 'bho 'nyɪn 'yi 'le o-ɔ fɔ'o. ^{III} 'Sroja'a -kɪagba 'mno nu'a -kaa, o 'wɔn-ɔ Zezii'a 'dɪ 'bɔ, 'le o na *'Zuifu'a nyɔklɪgbɪ -bodɪ: A mu, a 'tmɪs Zezii 'ke yi o 'ke 'an lbhɔnyɪ 'pɔɔn! ^{IV} O 'le'ε -kaa, 'le un 'ye mu. Un nyɪn 'c li a, un 'bhade 'nɔ-ɔ li -yɔkɔyɔkɔ, 'le un-u nu'o, na: O-bɔ "sroja'a -kɪagba -nɔɔ, nyɔzεge mo'o. Lε o 'ybha'a -ɪnmɪ a, "nyɪ o ε! ^V O -kma'a-a -a'ba 'bhɪkpa'a dɪ, 'le 'c 'sana 'mu a, -a'ba *-Lagowlu'a 'liciaanbudu 'ye -po-ε.

VI -Gblee, Zezii nu'a -kaa, ɔ -ke un 'kpa-a -jeyi. Un nyini'a 'bho ''sroja'a -klagba 'mno'ɔ -budu ''troli ti a, ɔ 'lbho-o 'ɔ bhatɔlv 'le Zezii gbo. Wlu ɔ 'du 'v 'yi, 'inne 'ka-a: 'An -Kɔyi, -a'a -sia -nɔ -a'a ''bhuo -le bhuhuyiti! Leele 'un 'du'o 'le -mno'ɔ 'ke 'le 'an -budu 'li pa'a? VII 'In -gbu'o-o 'un ''bhuo ya: 'e dɔ 'un -see -un gbo yi. -Bho -un -za wlukpɔn 'mu a, 'an lbhɔnuyi-i 'ye-e 'pɔn -mu. VIII 'Mna-a 'mo-o nyu'a 'zɔnɔyi, 'le ''sroja -lrvv -nɔ'e 'an ''lru 'zɔ. -Bho 'un nɔ -yɔɔ mu!, ɔ-ɔ mu-o'o, 'le, -bho 'un nɔ -yɔɔnɔ yi!, ɔ-ɔ yi-o'o. -Bho 'un nɔ: 'An lbhɔnuyi, nɔ 'inneɛɛ!, ɔ-ɔ nɔ -ɛ'o.

IX -Gblee, Zezii 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, ɔ -gbu 'nɔ ya, ɔ 'lu-o ''lru ''yi, ɔ 'ye ''yiti''bhiti, 'le nyu'a -dadudu-u na 'nɔ kli, ɔ 'ye v -kaa ''yi'ɛ: -Waaa! 'In-ɔ 'tmv'o amv-ɛ, 'nɔɔ *Izrayɛɛlbhɔkpa ''kpi 'un -see -bhla ''gwlideɛ -yɛɛ'ɛ letu 'ye ke!

X Nyv ''sroja'a -klagba lbho'a a, un nu'a -kaa, un 'yi-e ''bhlegbo le. Un -ka yi a, 'ɔ lbhɔnuyi 'pɔn-o'o.

**Zezii -za'a-a -dɔgbanynaakpv -lue'a ''yu 'menynɔɔ 'mv*

XI I zi'a -kaa, 'ɛ zɔ zɔ'a a, *Zezii -sɔ'ɔ-ɔ Kapenayiimu, ɔ 'ye -gwlv -lue un-v 'la'a Nayiimu mu. *ɔ -namv -ke nyv -lrvv'a -dadudu 'kpɔ -ɔ 'le -jeyi. XII -Da ɔ -nɔ'a gwlv'ɔ 'gbewɔn ''yi tinyninamu a, nyv 'bhle-e ''ku -lue, un-v 'kpe -ɛ 'le zokogwlii 'mu. (-Dɔgbanynaakpv -lue'a ''yu'a 'dɛ -lue mo'o.) 'Bho gwlv 'mnɛ 'mu'a nyu'a -dadudu -ke un-v na'o. XIII Zezii nu'a -kaa, ɔ 'ye-e -dɔgbanynaakpv 'mnu li, 'le 'wa ngaze 'ye ɔ 'lbha, 'le ɔ na: A 'bho ''vidi! XIV ɔ nu'a -kaa, rarɔ -ke 'mu ''ku 'pe'ɛ ti, ɔ 'nyini -ɛ li 'le ɔ 'ye ɛ li'tv. 'E dɔ nyv-v 'bhle'a -gbati -nyna'a ti, 'le ɔ na: 'An 'lotv'a ''yu, 'un-ɔ 'tmv'o -unmv-ɛ, -sɔ 'mu! XV ɔ-bɔ nyukpasudraa 'mno nu'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mv-ɛ 'le ɔ-ɔ wlv'o wɔn. 'Le Zezii na 'ɔ 'lotv -bodɔ: A'ba ''yu -sɔ 'mu-ɔ, 'inno 'ka-a! XVI Nyv 'wee 'ye'a 'ɛ da, -stany kpv -v'o. 'le un-v 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyini ''yi, un-v nu'o na: -Lagwlu'a 'mutizayiklagba 'daa'a-a 'nɔɔ a'ba ''klumu'a! 'Le un-v 'lɛ'ɛ -kaa -lɛɛ: -Lago yi-o'o ɔ 'ke 'ɔ 'bhɔkpa -kpa! XVII -Gblee, *wɔnkule Zezii nu'a zɔ 'mnɛ 'li'a dɔ, 'le *'Zuifv'a 'bhɔkpa -ke -yɔ -nɔ'a 'bho 'ɛ ''troli, 'ɔ 'nyini -wa'a 'le 'ya ''kpi ti.

**Zaan Batiist'a lbhomu (Matiee 11:2-19)*

XVIII Dɔ'a kle zi'a, *Zaan Batiist'a -namv 'tmv 'nɔ-ɔ 'ya 'wee; 'le 'Zaan 'ye 'wa ''klumu nyv 'sɔn 'la, XIX ɔ 'ye v 'le *Zezii gbo lbho un 'ke ɔ -kaa tidede: *Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔv'n'a nyv, -ɔ -ke dɔ -Lago'ɔ wlv'a 'mutizamv 'cnɔ'a see ɔ-ɔ 'ye'a -yi mu, -a -nɔ'a wɔnfunamu, 'inno -un ''du'a? -Ale -a 'ke ɔ -bhla wɔn-fuo ma'a? XX -Gblee, un mu'a, un nyini 'ɔ li a, 'le un 'ye ɔ -kaa ''yi'ɛ: 'Zaan na 'nɔ ɛ -a yi -a 'ke -unmv tidede: -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔv'n'a nyv, -ɔ -ke dɔ -Lago'ɔ wlv'a 'mutizamv 'cnɔ'a see ɔ-ɔ 'ye'a -yi mu, -a -nɔ'a wɔnfunamu, 'inno -un ''du'a? XXI ɛ-be -nɔɔ 'mnɛ ti, Zezii-i 'pɔv'n-o nyv'a -dadudu-u 'bhle'a 'wlv 'mu. ɔ-ɔ 'pɔv'n-o ''gwizimv -lɛɛ, ɔ-ɔ 'nu-o nyv'ɔlv ''nyinyinidɔ'a -zuzu 'mu ti, 'le ɔ-ɔ 'pɔv'n'o ''lɔmv. XXII -Gblee, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'Zaan'a lbhomu ''yi, 'kla-a 'ka-a: -Bho a mu, li a 'ye'a li -ke li a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, a 'tmv nɔ 'Zaan: ''Lɔmv-v 'ye-e ti, topomu-v na-o'o kpleyikpleyi, *lalvlibhlemv 'pɔn-o'o, ''sumv-v 'wɔn-ɔ ti, 'memv-v 'sɔ-ɔ 'menynɔɔ 'mv, dinnv-mv-v 'wɔn-ɔ -Lago'ɔ ''dɔzɔgɔ 'bɔ. XXIII Nyv-ɔ -see'a 'an ''gwlideɛ -pɔlv ''yi -za, ɔ 'wa-a ti.

XXIV -In 'ye li-ɔ, 'Zaan'a lbhomɔ nu'a -kaa, un mu-o'o le. Un -nɔ munamɔ, Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ za'a 'Zaan ''kpi'a dɛ nyu -bodɔ 'mu, ɔ nu'o, na: Lbheedɛ a mu'o 'le ''musa ''kpi'a? ''Yripleyi a mu'o 'yenamɔ'a? -Gba. XXV Nyɔ -lue-e -pa'a ''yriilmɔbanɔ 'mɔ, 'innɔ a mu'o 'yenamɔ'a? A-a 'ye-e li'a, nyu -yɔ 'bhle'a lɛ 'wee-ke ''yriilmɔbanɔ 'mɔ, -mnɔɔ -nɔ'e-e 'le 'bhɔ'ɔ -denamɔ. XXVI -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi a mu'o 'yenamɔ'a? Kɛn, 'n-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, ɔbɔ 'bhɛ-ɛ ''yi tenyɪ, ɔ 'ye -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ -lrɔɔ -zi. XXVII -Gblee, 'Zaan 'mo-o nyɔ -yɔ -ke dɛ -Lago -zi -nɔ'a 'ɔ wlu'a 'mutizayi 'mɔ 'le ɔ 'ye'a na:

'An wlukpayi 'n-ɪ lbho'o 'le -a'a nya, 'le ɔ 'ke -a'a -jɔɔ po, 'le wlu ɔ-ɔ 'ye'a 'mɔ-za mɔ, ɛ 'ke nyunyɔ'a -pɔɔɔ 'zɔ nmaze, 'innɔ mo'o. XXVIII -Gblee, Zezii 'kpa-a 'bho 'le 'le ɔ na: 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, -ɛ -sɔ'ɔ -tanyunyɔyɔ'a ''kpi, ɛ -ye'ɛ 'Zaan, nyɔ-ɔ 'ka ''yi'bhɛ -ɔ 'kɔ ɔ -zi, 'ɔ nyunyɔtɔ se -nɔ. 'Bho 'ɛ lemɔ, nyu -Lago-ɔ 'ye'a -kɔ mɔ, 'le 'wa ''klumɔ'a nyɔ 'wa 'la'a lɛ, ɔ 'bhɛ-ɛ ''yi, ɔ 'ye 'Zaan -zi.

XXIX Zezii -nɔ'a wlu 'mnɛ 'mɔzanamɔ, *'Zuifu'a -dadudu -ke 'wa nyu -lrɔɔ-ɔ za'a lapoo 'po -ɔ -lokui. 'Wa ''bhi yibo'o-o -ka -Lago 'srɛ'ɛ ''yi 'le 'Zaan 'ye ɔ *batizee. XXX -In 'ye li-ɔ, ɛ -nɔ'a -kaa 'mɔ a, *Falizien -ke *-Lago'ɔ gbayibomɔ -see -Lago'ɔ 'gwɔɔdɔ nu, un -see 'wɔn 'Zaan 'ke ɔ batizee.

XXXI 'Le Zezii na -lrɛ: Yɔɔ 'n 'ke 'traamɔnyɔ ''yi po'a? Yɔɔ -ke un 'ke ''yitigɔɔ'ɔ? XXXII A -gblee, un kɔɔ'ɔ-ɔ ''yreetikɔni-i cɛ'ɛ -pligbele lɛ'o lɛ'ɛ kpɔn'a 'gwɔɔ 'le 'wa bhɔbhladu 'mɔ -ɔ ''wɔwɔ'ɔ ''lruli: A bhle'a 'traamɔ -Aluku, a-bee -see lete! 'le un-ɔ nu'o ''bhalrɛɛke: -Gwɔn li'a -a'ba -kɔɔ, a-bee -see yi 'le a 'ke -kple'a? XXXIII A -gblee, 'Zaan Batiɪ yi'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ a, lɛ -lrɔ nyɔ-ɔ li'a, 'ɔ li ɪ, 'ɔ 'na nmɔ, 'le a-a nu'o: ɔ 'bhle-e ''nyinyɔnɪdɔ'a -zuzu 'mɔ! XXXIV 'Le 'nɔmɔ *Nyunyɔ'ɔ ''Yu -mɔɔ 'ye yi, 'le 'n-ɪ li'e lililɛ, 'n-ɪ 'na'a nmɔ nyu 'wee'a ka 'le a-a nu'o: -Woo! A-a 'ye-e liliyi -ke nmɔ'ɔ 'nayi 'mɔ li'a! ɔ -ke *lapoozamɔ -ke ''nyinyɔnikpli'a nɔmɔ -lrɔɔ 'po-o bha! XXXV I -nɔ'a -kaa, nyu -yɔ 'wɔɔ'ɔ -Lago'ɔ -naagi, 'n -ke 'Zaan -nɔ 'sɔn'ɔ ''yisrɛɛkpli 'mɔ, 'le-e un yibo 'nɛ ''yi.

**Zezii 'mu-o *Falizien Simɔ'ɔ -budu 'li*

XXXVI Zɔ -lue 'zɔ, *Falizien -lue 'la-a *Zezii 'le 'ɔ ''bhlibhlegbo ɔ -ke ɔ 'ke li. ɔ nu'a -kaa, ɔ 'mu-o ɔ-bɔ nyukpasu 'mɔ'ɔ ''bhlibhlegbo 'le un-ɔ li'o. XXXVII 'Nynaakpɔ -lue-e -nɔ'e 'bho Falizien 'mɔ'ɔ gwɔɔ 'mɔ. 'Wa 'nyɔn -nyɔn'i-e-wɔn ''wɔlɛ'ɛ dɛ. Nyu 'tmɔɔ nu-o'o -ka Zezii mu'a 'le Falizien 'mɔ'ɔ gbo linamɔ. -Gblee, 'nynaakpɔ 'mɔ nu'a -kaa, 'cna-a po'a ngnɛzɛgɛ 'le -ɛ -ke 'pɛɔ -kmu'a ''yi, un ''luo'o-o 'ɛ kpana -lue 'mɔ 'le un -ke ɛ 'ye Zezii gbo mu. Sɔkɔ un-ɔ 'la'a *alɔbaatɔ, 'ɛ kpana mo'o. XXXVIII Un nyɔn 'ɔ li, 'le un 'ye 'le 'ɔ bhɔ gbo mu, un 'ye 'bho 'kpa un-ɔ ''vi'o. 'Wa ''mi pɪpɛ'ɛ-ɛ 'ɔ bhɔ. -In 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ 'nynaakpɔ 'mɔ ''luo'o-o 'wa ''nɔmɔ 'mɔ 'le un 'ye 'ɔ bhɔ li'sra; 'le un 'ke ɔ 'bho ''du'a dɛ, un nu'a -kaa, un -gble 'nɔ-ɔ bhɔ gbo 'le un 'ye ɪ 'cna ''lru 'wla.

XXXIX Falizien 'lɔ 'ɔ lilidɔ 'ye'a 'na li a, ɛ -see ɔ 'tɔ nu 'le ɔ-ɔ 'kabha'o, ɔ-ɔ nu'o, na: ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, -bho ɔ ''du 'kɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi -ziaka, 'nynaakpɔ -nɔ 'ɔ -laa litɔnamɔ, ɔ yibo nu 'kɪ ''yi'ɔ ''sɛ! 'Nynaakpɔ -ke 'nyɔn -nyɔn'i'a wɔn ''wɔlɛ'ɛ dɛ! XL -Gblee, 'le Zezii 'ye 'tɔ wlu 'mɔ ''luo 'le ɔ na: Simɔ'ɔ! 'In 'bhle-e dɛ -lue 'n 'ke -unmɔ 'tmɔɔ. 'Le ɔ na: 'An -Toyi, -za 'mɔ. XLI 'Le ɔ 'ye ''yi po 'le ɔ na: Nyu 'sɔn 'kpɔn-o nyɔ -lue'a

mōni. U-bu nyu 'mnu, 'wa -lue 'kpun-o netemōni'a "du'a -gwlv -lue "dui -muu, -lroo 'kpun-o netemōni'a "dui 'son -gwlv -bue. ^{XLII} Un -nū 'son, 'wa -za 'o kpa'a dī, o nu'a -kaa, o 'bho-o 'o mōni'a dī. U-bu nyu 'son 'mnu'a "klumu 'le, yoo 'ke 'o dī -kma tenyū'a?

^{XLIII} 'Le Simoo na: 'In popo'a 'gwlvti a, nyoo 'bhle'a 'o mōni -dudu 'le o 'ye'a 'ya dī 'bho o, 'unno mo'o. 'Le Zezii 'ye o -kaa 'yi'le: Kūn, dūzīgū -in -za'a 'mu! ^{XLIV} -Gblee, Zezii nu'a -kaa, o "bhiti'e-e 'le 'nynaakpu gbo 'le o na Simoo -bodū: -In 'ye 'nynaakpu -naa li-o? 'In yi'a -inmu "bhli a, -in -see 'an 'lūkpū kpun -gli, -ekedūmaa, -in -see 'inmu "ni 'nyū 'in 'ke bhī liwōō. U-bu 'nynaakpu -yūb, 'wa "mi ūn wōō -nū'e 'an bhī li, 'le ūn 'ye ī 'wa "numnū li'sra -nū. ^{XLV} 'In yi'a -inmu "bhli a, -in -see 'inmu -gble, 'nynaakpu -naa, 'unnu -nū'e 'an bhī -gblenamū "kōmōkōmū. ^{XLVI} -In -see 'inmu 'cna "lru 'wla, 'cna -ke 'pelv -kmu'a "yi a, 'unnu 'wle 'ε 'an bhī "lru. ^{XLVII} -In 'ye li-o, 'ε dī 'in-ī 'tmūū'o -inmu na, ūn -kma'a-a 'an dī tenyū, 'inne tō'o na, 'wa "yidienyinyidū ūn nu'a 'bho -Lago'o "yigbeyi a, o 'bho-o 'ya dī. Nyoo -yoo -ke "nyinyinidū se'a "yi-die, -bho -Lago 'bho 'ya dī, o nyootū'a -kma -Lago 'mno'o dī tenyū.

^{XLVIII} 'Le Zezii na 'nynaakpu -bodū: A'ba "nyinyinidū -gwε'ε-ε 'bho -Lago'o "yigbeyi ti. ^{XLIX} -Gblee, nyū -yū -ke o -nū'a linamu, -ka 'ka-a ūn-ū popo'o 'gwlvti: 'Innoo -naa, yoo -ke "bhūo o "du'o 'le obo-o 'bho'o nyoo 'nyinyinidū'a dū'a! ^L -In 'ye li-o, 'le o 'ye -kaa 'nynaakpu 'mnu "yi'le: A'ba 'an "gwlide'ε dī a 'pūn'o 'bho -Lago'o "yigbeyi. A -za -pōlv ti, a 'ke mu!

VIII

'Nynokpakpū -yū kpa'a *Zezii -jeyi

^I I zi'a -kaa a, *Zezii -so'o 'mu-ε 'le o-o ple'e Galileebhlokpa "kpi'a gwle "yiti. I-bū gwle 'mnu 'mu o-o za nū'e -Lago'o nyū'a -kōkōō 'dūzīgū 'mu. *'O -namū -bue 'yoo 'son ^{II} -ke 'nynokpakpūtōlv -yū o 'pūūn'a-e, 'le o nu'a "nyinyinidū'a -zuzū 'mū ti-e, 'unnu kpō 'o -jeyi. U-bu 'nynokpakpū 'mnu'a 'nyū 'ka-a: *Malii "nyinyinidū'a -zuzū'a -dadudu 'wlv'a 'mū, (ūn-ū 'la'a Madalaa'a Malii)-e, ^{III} *Elōōdū'a -budu 'li'a lbhūūmū'a -klagba Kuza'a 'nyoo 'Zaanū-e, Sizanū, ūn -ke 'wa -dadudu -lrvū-ū 'kpa-a Zezii -ke 'o -namū 'le 'wa -kōkōlv 'mū.

*'Bhlokpa'a 'digbi nyie'ε 'yi
(Matiee 13:1-9; Maaki 4:1-9)*

^{IV} -In 'ye li-o, nyū -so'o-o gwlv'o gwlv 'mū 'le ūn 'ye *Zezii -bodū yi. U-bu nyū 'mnu 'gbūū'o-o "lru 'bho 'o "trolī'a dī, o pō'o "yi -nεε 'le o na:

^V A pō -lokui, nyoo -lue -so'o 'mu-ε, o 'ye 'o gle -klunamū mu. O -nū'a 'le gle 'mū lī -gbanamū, 'ya 'yōōlv 'kpa-a 'bho -jōlvkpa "yi, nyū 'ye ī "kpi -na 'le nkpi 'ye ī li. ^{VI} 'Le 'ya 'yōōlv 'kpa'a 'bho kpūan "kpi'a -da -ke 'bhlokpa se'a 'mōku. I nu'a -kaa, ī mε-o'o. 'Yrv fan'a a, ī sin-o'o, -ekedūmaa, 'bhlokpa 'ye-ε 'mūti. ^{VII} 'Le -lrvū 'ye nnagbakuo'a -gbōtū'a 'bhlokpa 'mū 'kpa. I-bū "wi 'mnu mε'ε ε, ī -pō'o-o 'ya -kōni -popo "lru. 'ε dī ī nεsrε'o 'le ī -see 'yoo pō. ^{VIII} 'Yō -lrvū nu'a -kaa, ī 'kpa-a 'bhlokpazεε 'mū; ī mε-o'o. 'Ya gū-ī 'bhle'a -nūgblū wā'a a, -lue 'pō-o 'yō'o -gwlv -muu. Zezii gwε'ε -wlvwlvū "yi 'le o na: -Bho a 'bō ti a 'ke ī 'muti'wōn o, a popo 'gwlvti -ziaka!

*Lee -ke di *Zezii po'o 'yi'a?*

(Matiee 13:10-17; Maaki 4:10-12)

^{IX} -Gblee, *Zezii gwe'ε -wluwlua 'yi, 'le *'ɔ -namu na: Zezii, zɪza 'yi -ɪn po'a -laa gbo! ^X 'Le ɔ na: A-bu -yub, -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔ'ɔ di ɔ 'zize'a nyu -lrub 'yriili, ɔ zɪza 'nɪ-ɪ gbo ɔ 'ye amu -tɔ; 'ε di a-a 'ye 'yi 'mnu 'muti'wɔn mu. -Ye 'ma-a nyu 'we -yu 'nɪaa, un-u 'po -ɪ -lokui 'le 'wa 'wɪn 'ɪ 'mɔti; 'wa 'kpidɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi, *Ezayii 'cni'a see 'le -Lago'ɔ 'bɔgbu 'li, 'unne 'ka-a: -Lago na: U-bu nyu 'mnu, -bho koo un -gbu 'inmu ya, 'wa -pɔlu 'zɔ -see 'inmu 'yriili-gwe yi. -Bho koo un po 'inmu -lokui, un -see 'an wlu 'mɔti'wɔn yi.

**Zezii zɪza'a-a 'bhɩkpa'a 'digbi nyie'ε 'yi gbo*

(Matiee 13:18-23; Maaki 4:13-20)

^{XI} *Zezii po'a wlu 'mne ti a, 'le ɔ na: Lɪgbayi'a 'yi'a 'zɔ 'ka-a: Lɪ'a 'yɔ-ɔ 'mo-o -Lago'ɔ wlu. ^{XII} Nyutɔlu kɔɔ'ɔ-ɔ -jolɔkpayi'a 'bhɩkpa, -da li'a 'yɔ 'kpa'a 'le niɔɔ 'ye'a yi, ɪ 'ye 'ɪ li. 'Ka 'mno ɔ, 'ka-a, -bho nyutɔlu 'wɔn -Lago'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'le 'nyinyinidi'a tiyayi *Sataan-a yi'o, ε-ε zε 'ε 'le 'wa -pɔlu 'zɔ 'le un-u 'mate'e ε-be wlu 'mne, un -kaa -Lago'ɔ wlu 'wɔn 'le un -kaa 'pɔn 'bho 'ɔ 'yigbeyi. ^{XIII} Nyutɔlu kɔɔ'ɔ-ɔ kɔɔn 'kpi'a -da -ke 'bhɩkpa se'a 'mɔku. -Ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a un -nɪ'o. -Da un 'wɔn -nɪ'a -Lagowlu 'bɔ -nalo, un-u kɔn -ε'o 'le 'bubua 'mu! 'Wa -de ne -pɔlu ti -ziaka; un-u 'kɔn -ε ti -daan. -Bho 'nyinyinidi'a tiyayi Sataan 'din u ti ε 'ke u 'nyinyinidi wɔnpo 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'wa 'gwɩdeε-ε 'tii-o'o. ^{XIV} Nyu -lrub-u kɔɔ'ɔ-ɔ 'wɩgbakuo'a 'bhɩkpa. -Bho un 'wɔn -Lagowlu 'bɔ ɔ, 'nɔ 'kmu 'mu'a 'wɩli-e, 'tɔnɩ -ke 'gwɩtipopos-ε 'su-o 'wa -pɔlu 'yi 'le un-u 'mate ne'o. 'ε di un se 'bhε un 'ke ε 'bho 'du 'le un 'ke kpli 'yizizia -ziaka. ^{XV} Nyu -yu -nɪ'a 'bho kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhɩkpaεε. -Bho u-bu nyu 'mnu 'wɔn -Lagowlu 'bɔ ɔ, un-u 'kɔn -ε ti -gli, un-u 'ku-o 'gwɩli, 'le, -ka ε 'le'ε ε, un-u nu'o -kaa.

**Zezii 'po-o 'napε 'kpi'a 'yi*

(Maaki 4:21-25)

^{XVI} *Zezii 'gwe-ε -antanyi'a gbɔεε 'yi. ɔ nu'a -kaa, ɔ 'po-o 'yi -lrεε 'le ɔ na: -Bho nyɔ ce 'napε 'yi, nyɔ-ɔ 'jrii 'ne-ε -solu 'yiti-ae, -ale nyɔ-ɔ 'du -ε -gbagbu 'zɔ'ɔ? -Gba! Nyɔ'ɔ nu ε -kaa. Nyɔ-ɔ 'de -ε -da -tε'ε ya ti 'le nyu-u pa'a 'le -budu 'li, un-u 'ye'e ti. ^{XVII} 'Ka 'mno ɔ, 'ka-a, wlu 'wee 'bhle'a 'zɔ, ɪ-ɪ 'ye gbɔ-zε mu. I-bɪ wlu 'mnu, 'ya 'zɔ 'ka-a: Wlu 'ɪn-ɪ za'a 'mu, a'ba 'wɪn 'ɪ 'mɔti -ziaka. -Bho 'wla a-a 'ye -ɪ 'mɔti'wɔn -mu. ^{XVIII} 'ε di, wlu 'ɪn-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, a po ɪ -lokui 'le a 'ke ɪ -pɔlu ti-de! -Gblee, 'ε di'a kpe ɔ de'o 'le ɔ na: -Yɔ 'bhle'a le, -ɔ nu 'ne lbhu, -Lago-ɔ 'nyɪ -ɔ -lrεε, 'le, -yɔ 'bhle'a -toope, -ɔ de 'ε ti, ɔ-ɔ 'zɔ -ɔ ε kwa 'mu 'wee 'le ɔ-ɔ bɔ'o.

**Zezii'a 'lotu'a 'nynuu -ke 'ɔ 'lotu*

(Matiee 12:46-50; Maaki 3:31-35)

^{XIX} ɔ -nɪ -wlunamu, 'le 'ɔ 'lotu -ke 'ɔ 'lotu'a 'nynuu 'we 'ye yi. Un yi'a 'bho 'piemu, un -nyna'a-a ti nyu'a 'yidie'ε di. ^{XX} Nyɔ -lue nu'a -kaa, ɔ 'nyni-e *Zezii li 'le ɔ na: Po -lokui, -a'a 'lotu -ke -a'a 'lotu'a 'nynuu -nɪ'e-e 'bho 'piemu. 'Innu 'la'a -inmu. ^{XXI} 'Le Zezii 'ye nyu-u -nɪ'a 'bho 'ɔ 'tɔli 'tmu 'le ɔ na: Nyu -yu po'a -Lago'ɔ wlu -lokui 'le -u nu'a 'ɔ 'gwɩɔɔ, 'innu 'mo-o 'an 'lotu -ke 'an 'lotu'a 'nynuuzɪgi.

**Zezii 'kaa'a-a -bibie 'mv
(Matiee 8:23-27; Maaki 4:35-41)*

XXII Zo -lue 'zo, *Zezii -ke *'o -namu 'kpa-a 'le golv 'li 'le o na: 'An -namu-a, -a ce -badaklagba -nεε, -a 'ke 'kpokpu-u -n'u'a 'lelaa 'kpi mu. Un nu'a -kaa, un 'kpa-a -jeyi, ^{XXIII} Un -n'u munamu 'le Zezii 'ye 'nynoo 'mv 'kpa. -Bibie nu'a -kaa, 'bho -gbaa -lue 'mv, ε yi-o'o "vuu, "vuu! "ni- i ce'ε 'plan, ε-ε 'kpa'a 'le golv 'li -wou, -wou! Zezii -ke 'o -namu -n'u'e-e 'memεε -ke 'pupnpu'a 'nynumu, -ekeduma, ε -sie'e 'bho-o -toope 'wa golv 'ke "ni 'yi. ^{XXIV} -Gblee, 'le Zezii'a -namu 'ye o 'to linyini, un 'ye o 'nynoo 'mv -za 'le un na: -Yeee! -A'ba -Koyi, Zezii, -a -n'u'e-e 'menamu! -In 'ye li-o, o -so'v 'nynoo 'mv a, o 'kaa'a-a -bibie -ke "ni 'mv 'le o na: A 'bho! I nu'a -kaa, ι 'bho-o'v blenyi! ^{XXV} 'Le o na 'o -namu -bodt: A -see 'unmu 'gwliide 'maae? -Stanyt nu'a -kaa, ε kpun -v'o tenyt, won 'mv -v ti 'le 'wa "σε-ε dede'e -dede -kaa ti: -Wooo! Nyunyo'v 'ce yeε 'ka-a, -o -zi'e 'ni -ke -bibie won 'le -o -ke wlu ι-ι 'du'o 'bho'a!

**Zezii 'nu-o nyukpasu -lue 'nyinyinidi'a -zuzu 'mv ti
(Matiee 8:28-34; Maaki 5:1-20)*

XXVI *Zezii -ke *'o -namu -so'v Galileebhlokpa "kpi, 'le un 'ye "ni ce, un 'ye 'bhlokpa -lue -lreε -ke ε gege'a 'yi un-v 'la'a Gelazenieε'ε "kpi nyni. ^{XXVII} O 'dre-e golv 'li'a dt, nyo -lue-e -de 'ka 'le ε-be 'bhlokpa 'mne 'kpi'a -gwlv -lue 'mv yi 'o -jeyi. O-bo nyo 'mno 'bhle-e 'nyinyinidi'a -zuzu 'mv. 'We -koo'v 'o 'kpi 'kpa a, 'o -pa -bana 'mv, 'o 'mvu -budu 'li: 'le zokogwlii 'mv o-o de'o. ^{XXVIII} O 'ye'a Zezii li a, o "wo-o'o, o 'ye o 'kolri 'yigbeyi glu po, 'le o na: Zezii, -Lago -n'u'a 'le yaku 'li'a "yu, leedt 'in -ke -in 'bhle? 'Inmo bhade -unmu li, -a'a 'yee -n'u 'unmu 'kle -le! ^{XXIX} Zezii-i 'nu-o 'nyinyinidi'a -zuzu ti'a dt, o-o za'a wlu -nεε 'mv. -Gblee, ε-be -zuzu 'mne-ε 'so-o 'bhle kpe'ε -dadudu. Un-v 'po-o 'o bh' -ke sv' 'mv gbloko, 'le o -kaa ti-na. -Bho un nu -kaa a, o-o ct -t'o 'le 'nyinyinidi'a -zuzu-u kpo 'o "musa 'kpi. ^{XXX} O-bo nyukpasu 'mno -za'a wlu 'mne 'mv a, 'le Zezii na: -A'a 'nyni -me'ε? O na: 'Inmo 'mo-o -gbogboyoko. "Nyinyinidi'a -zuzu po 'o 'mv -die'e-e 'yi'a dt o 'le'ε -kaa. ^{XXXI} 'Le ι-bt -zuzu 'mni 'ye Zezii 'gbe kwa 'mv ce 'le ι na: -A-bv bhade -unmu li, -dogwigbaa-a -de'a 'bho ti -a'ba dt, -a'a po -amu 'le 'ε 'limv -le, -a -kaa 'kle 'ye!

^{XXXII} -In 'ye li-o, 'bho 'mno'v "trolli, 'le -gogo "kpi, 'le-e -gwlvbhee'a -dugbadonv -n'u'o 'le ι-ι li'e ti. 'Le 'nyinyinidi'a -zuzu -n'u'a nyo 'mno 'mv na: Zezii, -a-bv bhade -unmu li, 'tayi -amu 'yiti -a 'ke -bhee-e 'nuaa 'mv pa! 'Le o 'ye 'won. ^{XXXIII} Ι-bt -zuzu 'mni nu'a -kaa, ι 'wlv-o nyo 'mno 'mv 'le ι 'ye -bhee 'mni 'mv pa. 'Bho -gbaa -lue 'mne 'mv, -bhee gbugbluo'o, 'unni 'wlv'o 'le -gogo "kpi, -ι 'kpa'a "nuko, -ι 'me'o 'wee;

^{XXXIV} Nyu-v fuo 'n'u li, un 'ye'a le-ε zi'a li a, un ple-o'o un 'ye 'le gwlv 'mv -ke -jrigbt "yi wlv kpa. ^{XXXV} 'Ya "dt nyni'a 'le a, nyu 'yi-e 'bho 'bt tiyenamu. Un -ka 'bho-o nyni, nyukpasu 'bhle 'ka "nyinyinidi'a -zuzu -dudu 'mv -de'e-e 'bho Zezii'a "trolli ti, o -pa'a-a -bana 'mv 'le o yi'e 'o nyunyokpli 'mv le. Un nu'a -kaa "σεε, -stanyt kpun -v'o Zezii'a wonkue'ε dt. ^{XXXVI} Nyu -yu 'ye'a 'ya da -zv 'v-v -ka o 'pupnpu'a 'mvti -bodt 'mv. ^{XXXVII} -Stanyt 'kpun-o Gelazenieεkomo tenyt'a dt, un bhade'e Zezii li o 'ke 'wa 'bhlokpa "kpi 'wlv. O nu'a -kaa, o-o 'kpa-a golv 'li o 'ke 'o "bhli le mu.

XXXVIII -Da ɔ -nɪ'a 'le 'kpanamɔ a, nyukpasu 'nyinyinɪdɪ'a -zuzu 'da 'ka 'mɔ na: Zezii, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmɔ li, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na. ɔ 'le'ε -kaa, Zezii -see 'wɔn ɔ -ke ɔ 'ke mu 'le ɔ na: XXXIX Mu -ɪn 'bhli le! -Ka -Lago 'pɔn'a -ɪnmɔ, -ɪn 'ke -kaa -a'a 'bhlimu 'tmɔ. ɔ-bɔ nyo 'mɔ yi'a le, ɔ 'tmɔ'ɔ-o ɔ 'gwɔ 'mɔ'a nyɔ 'wee -ka Zezii nɔ ɔ -zεε 'lruli.

*Zayilist'a 'yunynaakpɔ -ke 'nynaakpɔ -lue-e 'tɔ'a *Zezii'a -bana li (Matiee 9:18-26; Maaki 5:21-43)*

XL -Gblee, *Zezii nɔ'a -kaa, ɔ 'mu-o Galileebhɔkpa 'kpi le. ɔ -ka 'bho 'kpukpɔ 'kpi-i nɪni, ɔ -yε'ε 'bho-o nyɔ'a -dadudu, ɔn 'yi -ɔ -jeyi, 'le ɔn-ɔ fuo 'nɔ wɔn. XLI Nyukpasu -lue ɔn-ɔ 'la'a Zayilist 'ye-e Zezii li, 'le ɔ 'ye ɔ linyini. *-Lagɔwlu'a licɪaanbudu 'li'a -kɔlɔba mo'ɔ. ɔ nu'a -kaa, ɔ -gble'e-e Zezii bhɪ gbɔ 'le ɔ na: 'ɪnmɔ bhade -ɪnmɔ li, yi -a 'ke 'ɪn 'bhlibhlegbo mu. XLII 'An 'yunynaakpɔ'a 'de -lue -ke -zɔn 'bhεε'ε -zɔn -bue 'yɔ 'sɔn, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'menamɔ, -ɪn 'ke ɔ 'pɔn.

ɔ po'a wlu -nεε ti "sεε, ɔ -ke Zezii 'kpa-a ɔ 'bhli'a -jeyi, 'le nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho-o 'tutu'ɔ -tutu 'le. XLIII -ɪn 'ye li-ɔ, nyɔ 'mɔ'a 'klumu, 'nynaakpɔ -lue-e -nɪ'e 'le, 'le -zɔn -bue 'yɔ 'sɔn 'li ɔn se 'kpa 'yi'bhle. -Gεnplɔ 'lbhɔ ɔ'ɔ. 'Wa 'wli'h'a kle -gwε -nɪ'e-e 'gipomɔ'a -dadudu gbɔ 'le ɔn -see 'pɔn. XLIV ɔ-bɔ 'nynaakpɔ 'mɔ nu'a -kaa, ɔn zɪza'a-a nyɔ 'yiti, ɔn 'ye Zezii linyini 'le ɔn 'ye ɔ -bana lemɔ li'tɔ -nɪ. ɔn nu'a -kaa, 'bho -gbaa -lue 'mɔ 'wa 'wε 'bhɔ-o'ɔ. XLV 'Le ɔ na: Yɔɔ 'tɔ'ɔ 'ɪnmɔ li'a? Nyɔ 'wee depo'ɔ 'le 'Piεɪ na: 'An -Kɔyi, nyɔ-ɔ 'tutu'a 'le, -a'a 'ye ɔ li, 'le -a dede'e ti'a? XLVI 'Le Zezii na: -Gba! Nyɔ-ɔ za'a di -ɔ 'tɔ'ɔ 'ɪnmɔ li, -εkedɪmaa, 'mɔtikukue-ε -nɪ'a 'ɪn 'mɔ, ε 'pɔn'ɔ-o ɔ-bɔ nyo 'mɔ. XLVII ɔ-bɔ 'nynaakpɔ 'mɔ yibo'ɔ-o na ɔ-bɔ ɔ 'si'e 'nɪni. -Stanyɪ nu'a -kaa, ε kpɔn -ɔ'ɔ, ɔn-ɔ titre'ε-ε li, ɔn 'ye ɔ 'yigbeyi 'kolri glu po, 'le, le -ke dɪ ɔn 'tɔ ɔ li, 'le, -ka ɔn 'pɔn'a -nalo, ɔn 'ye ɪ nyɔ 'wee'a 'yigbeyi 'mɔ-za -nɪ. XLVIII 'Le ɔ na: 'An 'yu, a 'de-e 'ɪnmɔ 'gwli'a dɪ, a 'pɔn'ɔ. A -za -pɔɔ ti, a 'ke mu!

XLIX ɔ -nɪ -kaa -wlunamɔ 'le nyo -lue 'ye 'le Zayilist'a 'bhlibhlegbo 'mɔ-ɔ, 'le ɔ na: Zayilist, -a'a -sta -nɪ -a'ba -Tɔyi -le bhuhuyiti! -A'a 'yu 'mε-o'ɔ. L ɔ-bɔ nyukpasu 'mɔ po'a wlu 'mɔ ti a, 'le Zezii na: Zayilist, -za -pɔɔ ti, de -Lago 'gwli, 'le ɔn 'ke 'pɔn. LI ɔ nu'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, ɔ -ke Zayilist 'ye ɔ 'bhlibhlegbo -vuka kpa. ɔn nɪni'a 'le a, ɔ -see 'wɔn ɔ -ke nyo 'ke 'le Zayilist'a -budu 'li pa, -bho ε -se *'Piεɪ-e, *Zaan-e Zaaki-e, Zayilist -ke 'yu'a 'lotɔ'a 'se. LII Nyɔ 'wee -nɪ'a 'bho 'bhlegbo-o 'vi-o'ɔ 'le ɔn-ɔ 'wla'a 'wa 'bεɪ 'kpi 'li tenyi. 'Le Zezii na: A'ba 'vi-le! ɔn -nɪ'e-e 'mɔnamɔ, ɔn -see 'me! LIII ɔ -za'a wlu 'mɔ'ε 'mɔ a, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho yibo'ɔ-o na ɔn 'mε-ε'ε dɪ, ɔn nu'a -kaa -glalaa! ɔn 'cɪε nɔ'ɔ. LIV -Gblee, ɔ nu'a -kaa, ɔ 'kpɔn-o 'nynaakpɔdraa 'mɔ'a sɔ, ɔ 'ye 'wɔ 'le ɔ na: 'An 'yu, a -sɔ 'mɔ! LV 'Bho -gbaa -lue 'mɔ'ε 'mɔ, ɔn -sɔ'ɔ-ɔ 'menynɔɔ 'mɔ 'le ɔn 'ye 'mɔ-ɔ 'le ɔ na 'yu'a -kɔkɔmɔ -bodɪ: A 'nyɪ ɔ lilile ɔn 'ke li! LVI -Tɔɔ nu'a -kaa, ε 'maa nu-o'ɔ tenyi 'le ɔ 'ye ɔ -kaa 'tmɔ: I-bɪ dɪ -nɪ, nyɔ'ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ -le'a!

IX

**Zezii 'lbho-o *ɔ -namɔ -bue 'yɔ 'sɔn (Matiee 10:5-15; Maaki 6:7-13)*

I Zo -lue 'zo, *Zezii 'la-a *'o -namu -bue 'yo 'son, 'le un 'ye 'lru'gbuu. 'Bho-o o 'nyl -nu 'nu 'o wonkue un 'ke ''nyinyidit'a -zuzu -ni'a nyu 'mu tinu 'le un 'ke ''gwizimu 'puun. II O nu'a -kaa -lree e, o 'lbho -v gwle ''kpiiti un 'ke -Lago'v nyu'a -koko'v ''dizigi 'mu-za, 'le un 'ke ''gwizimu 'puun. III 'Le o 'ye v ''du 'mu ''du: -Bho a -ka mu, li -yl ''sri'a amu ''yi, a ''luo 'ya ''se 'mu. A'ba 'bhle -kootu -le, a'ba 'bhle badu -le, a'ba 'bhle lilile -le, a'ba 'bhle moni -le, a'ba dede -banu 'son ''kpi -le! IV -Bho a nyini -gwlo -lue 'mu 'le nyo 'ke amu -jeyi -za a, a -de 'bho 'o ''se'e ''bhlegbo ti 'le a'ba mumunoo 'ke nyini. V -Bho a nyini -gwlo -lree 'mu 'le 'bho'a nyu -see 'won un 'ke a'ba 'likpu kpuun a, e-be gwlo 'mne, a -so 'bho 'mu! -Bho a -ka mu, a 'gboto 'bho'a ''piplee-e -ni'a a'ba -bhopi li: 'unne 'ke v -to na un -ke -Lago 'bhle -i'o. VI O gw'e'e -wluwlua ''yi a, 'le un 'ye 'mu-so, un 'ye -jeyi 'kpa, 'le un-v ple'e Galileebhukpa ''kpi'a gwle ''yiti. I-bi gwle 'mni 'mu un-v za ni'e -Lago'v nyu'a -koko'v ''dizigi 'mu, 'le un-v 'puun'o ''gwizimu.

*Nyma ''si-e *Elodt 'gwlo
(Matiee 14:1-12; Maaki 6:14-29)*

VII-VIII -Gblee, Galilee'a 'bhukpayowli *Elodt 'won'v i-bi ''du 'mni 'bo o, nyu'a -dadudu na 'bho *Zezii'a damu: *'Zaan Batiisi -so'v-o glu, o 'yi-e 'nko 'kmu 'mu le. Nyutoo na: -Lagowlu'a 'mutizam -ni'a -benyi, 'wa -lue-e -so'v glu, 'unno yi'e 'nko 'kmu le, 'le -lruo na: -Lagowlu'a 'mutizayi *Elii -ni'a -benyi, 'unno 'daa'a -amu 'zo. 'E di nyma ''si'e Elodt 'gwlo. IX 'Le o na: 'In 'po-o nyu 'srub, un 'ye 'Zaan Batiisi 'lru ''yice. Nyu -ke ''kpidi 'un-i 'won'v -laa 'bo 'le, 'o nyotu'a 'nyu -me'e? 'Le o-o 'bo'v ti o 'ke Zezii 'ye.

**Zezii ''nyl-e nyu'a ''dui -bue ''dui 'son -gwli bue lilia
(Matiee 14:13-21; Maaki 6:30-44; 'Zaan 6:1-14)*

X -Noo gbe zi'a a, *Zezii'a -dalbhomu -so'v-o -gwle -ke 'mu un mu 'ka, 'le, li un nu'a a, un-v zo 'o 'ya ''du. Nyu'a ''yidie'e di 'le o na v -bodi: -A mu -dagbe ce'e kpo. 'Le o -ke un 'ye -gwlo -lue un-v 'la'a Besayidaa -bhoga -mu -ni. XI U-bu nyu-v -sie'a 'bho 'ye'a 'wa mumua 'bi a, un -so'v 'mu-e, un 'ye v kli mu. Un nyini 'o gbo a, o kpuun -v'o -gli: o-o 'zu -v -Lago'v nyu'a -koko'v ''dizigi -bodi 'mu, 'le o-o 'puun'o ''gwizimu.

XII Yru -ni'e-e tikpanamu'a di, *'o -namu -bue 'yo 'son nyini 'o li 'le un na: -Noo zi-o'o 'le 'nko ce'e kpo. 'E di 'tmu nyu -nuu un 'ke gwle -ke -jribi -ni'a -laa'a ''trolli mu un 'ke 'wa lilil -ke 'bi ti'bo. XIII 'Le o na: A'ba ''bhi ''nyl 'lilia! 'Le un na: ''Flae -muu -ke zmi 'son 'tin -a 'bhle'o. -In 'ybha-o'o -a 'ke v-bu nyu 'mnu'a lilie denamu mu'a? XIV -Gblee, 'wa 'klumu'a nyukpasi'a ''se 'bhe'e-e-e ''dui -bue ''dui 'son -gwli -bue, 'le o na: A de 'wa nyu'a -gwli 'son nyu bue'a ''papa ti! XV O -namu ''du-o 'bho 'o wlu 'le un 'ye v -kaa tide. XVI -In 'ye li-o, o nu'a -kaa, o ''luo'o-o i-bi ''flae -muu -ke zmi 'son 'mni 'mu, o popo'o-o 'le yaku ''yi, o 'ye 'ya di -Lago ''see po, 'le o 'ye i -jie ''yi tictce -ni 'le o 'ye i 'o -namu ''nyl, un 'ye i v-bu nyu 'mnu ''yiti'gblee. XVII 'Wa 'wee nu'a -kaa, un li-o'o un 'ye lbho 'le lilil 'ye ti-sie. ''Flae -ke zmi'a koti -sie'a ti, un 'tite 'ni ti a, i ''yi-e -ci-i -bue 'yo 'son.

**Piel na *Zezii 'mo-o *Lago'v 'Bhozayi -o 'puun'a nyu
(Matiee 16:13-21; Maaki 8:27-30)*

XVIII Ɔ -lue 'zɔ ɔ, *Zezii-i 'po-o -Lago wɔn gbo 'le *'ɔ -namu -nɪ'e 'bho ɔ 'trolli. Ɔ gwe'ε 'yi a, 'le ɔ 'ye v tidede: 'An -namu-a, -bho nyu -ka 'an 'kpidi 'mu-bza 'le, un na 'yɔɔ 'n 'du'a? XIX 'Le un na: Nyu na -unmɔ 'mo-o *'Zaan Batiisi, tolu na -Lagowlu'a 'mutizamu -nɪ'a ti -benyi, -unmɔ 'mo-o 'wa -lue-e -sɔ'ɔ glu, 'unmɔ yi'e 'nɔɔ 'kmu 'mu le, 'le -lruu na *Elii -nɪ 'du'o. XX 'Le ɔ na: -Bho ε 'du a'ba 'bhi -bodɪ 'le, 'yɔɔ 'n 'du'a? 'Le *'Piɛlɪ na: *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔʊn'a nyu, 'unmɔ -nɪ 'du'o. XXI Ɔ 'lɛ'ε -kaa a, 'le Zezii 'ye 'ɔ -namu 'yikmaka 'dɪ 'mu 'du 'le ɔ na: A'ba 'wee, wlu -nɛɛ, a'ba -zɛ ε 'bho nyu'a 'yigbeyi 'mu -le'a!

**Zezii -za'a-a 'ɔ 'mɛmɛdɪ -ke 'ɔ glusɔdɪ 'mu
(Matiee 16:22-28; Maaki 8:31-9:1)*

XXII -Kaa ɔ 'tmɔʊ nu'o -kaa -lɛɛ: Lɪ -Lago 'wɔn'ɔ -ɪ 'ye'a 'unmu -bodɪ -yi mu, 'unɪ 'ka-a: 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, 'nɪ-ɪ 'ye-e 'kle 'ye -mu tenyi. *-Lago'ɔ 'sragazamɔkluɔɔ-e *'ɔ gba'a yibomu -ke *'Zuifu'a -zigletumu -lruu-v -nɪ'a 'bho-o 'ye-e 'unmu -vu -mu. Un-v 'ye-e 'unmu 'lbha -mu 'le 'n 'ke 'mɛ. -Bho 'wɪ 'sɔn, 'ε tanzɔ -Lago-ɔ 'ye-e 'unmu glu -za -mu 'le 'n 'ke ti-nɪ -lɛɛ.

XXIII 'Le ɔ na nyu'a kle-ε po 'ɔ -lokui -bodɪ: Nyɔ -yɔ 'bo'ɔ ti ɔ 'ke 'unmu 'srii 'le 'n -ke ɔ 'ke -na 'komukomu, -yɪ 'ma-a 'ɔ 'bhuo'a 'gwɔɔdɪ, ɔ po ɪ ti, ɔ 'ke -Lago'ɔ nɪ nu, 'le ɔ 'wɔn zɔ'o zɔ ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo 'le ε-be 'kleyɛɛ 'mne 'mu ε 'bhɛɛ'o nyu 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ε 'ke ngazemɛmɛɛ'ε 'bhuka "du. XXIV Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ 'bhuo'a tinɛ'ε dɪ, -ɔ sɪa'a 'an dɪ kplokplo 'le ε 'ke 'ɔ 'mɛnamu nyɪni, 'ɔ nyɔtu 'ke 'pɔʊn 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ 'bhuo'a tinɛ'ε dɪ 'le 'kmu 'mu'a lɪ 'li, 'ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XXV -Gblee, -bho -nɪ 'du 'nɔɔ 'kmu 'mu'a 'gagalɪ 'wee'a 'yeyedɪ 'le -nɪ 'ke 'mɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le, leelɛ -nɪ 'ye'e 'tɔ 'bho'a? XXVI 'nɪ-ɪ 'tmɔʊ'o amu-ε, zɔ -lue 'zɔ 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu-u 'ye-e 'an -tɪta -Lago gbo 'wɔ -mu 'le 'n 'ke 'nɔɔ 'bhɔkpa "kpi yi. 'Le 'unmɔ Zezii-e, 'an -tɪta -Lago -ke ɔ gbo'a -dalbhomu ɛ'ε kpo'ɔ 'nyɪnɪ'a 'yibhɛɛ 'mu 'nɪ-ɪ 'ye -yi -nɪ mu. 'ε dɪ a'ba depo 'unmɔ 'yi -le 'bho nyu'a 'yigbeyi! A -flɔ nu 'an wlu 'yiti, 'le a 'ke v 'tmɔʊ! -Bho 'n yi a, nyɔ -yɔ 'ye'a 'unmu 'yidepo mu, 'n -see 'ɔ dɪ -zi yi, 'nɪ-ɪ 'ye -ɔ 'yidepo -mu -lɛɛ. XXVII A 'ye li-ɔ, -ziadɪ 'nɪ-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, a-bu -nɪ'a -laa, a'ba 'klumu'a nyu -lruu -see 'mɛ yi 'le -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔ'ɔ -nɔɔ 'ke nyɪni 'le un 'ke 'ε da 'ye.

**Zezii'a -namu 'ye-e 'ɔ 'yigba'a -vlavlɪ 'bhɛɛ'ε 'ɔ 'nyɪnɪ 'yi li
(Matiee 17:1-8; Maaki 9:2-8)*

XXVIII *Zezii -za'a ɪ-bɪ dɪ 'mɪnɪ 'mu, 'wɪ ɔ nu'a 'bho 'ε 'kpi, ɪ 'bhɛɛ'ε-ε -mɛɛsɔn, 'le ɔ 'ye *'Piɛlɪ-e, *'Zaan -ke Zaaki 'mu'luo, ɔ -ke un 'ye 'le trɪ -lue 'kpi 'ya ɔ 'ke *-Lago wɔn gbo po. XXIX Ɔ -nɪ -Lago wɔngboponamu, 'bho -gbaa -lue 'mu 'ɔ 'yigba-a vɫan-o'o, 'ɔ -banɪ 'plu-o'o 'le ɪ-ɪ vɫan'o tenyi -lɛɛ. XXX-XXXI -Gblee, ε-be -gbaa -lue 'mne 'mu, -vlavlɪ -sɔ'ɔ 'le yaku 'yi, -Lagowlu'a 'mutizamu -nɪ'a -benyi, *Elii -ke *Moyiizi, 'le ε 'mu, 'le-e un 'da -nɪ'o, 'le un -ke Zezii-i wlu'o. -Ka -Lago 'ybha'a ɔ 'ke 'mɛ 'le Zelizalɛmu, 'ya dɪ un -ke ɔ-ɔ za'a 'mu.

XXXII Dɪ -nɪ-ɪ zi'a -kaa, 'Piɛlɪ -ke *'ɔ -namu -lruu-v 'mu-o'o tenyi. Un nu'a -kaa, un -sɔ'ɔ-ɔ 'nynɔɔ 'mu 'le un 'ye Zezii -ke nyu 'sɔn-ɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'trolli li'ye. 'Le ε-be -Lago gbo'a -vlavlɪ 'mne 'mu un -nɪ'o. XXXIII -Da

υ-βυ νϋϋ 'sɔn 'mnuβ -nɪ'a le munamu a, 'bho-o 'Pielt -nυ -nɪ'e Zezii -bodɪ: 'An -Kɔyi, ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili -a 'ke 'nɔɔ -de. -A yi-o'o -a 'ke -pepe tan po: -A'a -nε -lue, Moyiizi'a -nε -lue, Elii'a -nε -lue. -Gblee, -stanyɪ 'lbhɔ 'ɔ ɔ, ε -zɔ 'ɔ-ɔ -zuzu "kpi. ɔ 'ka wlu 'mne 'mυ-za a, 'ε dɪ ɔ -see 'gwɫɪtipopo tenyɪ.

XXXIV Ε-βε wlu 'mne "sri 'le 'ɔ wɔn 'mυ, 'le -druku 'ye 'le yaku "yi 'wɫ, ε 'ye 'wa kle -zuzu "lru'jri. Zezii'a -namυ 'ye'a ε-βε -zuzu "jri 'υ "lru li a, -stanyɪ kpɔn -b'o. XXXV -In 'ye li-ɔ, wlu -lue nυ'a -kaa, ε 'wɫ-o 'le -druku 'mne 'mυ, ε na: 'An "yu'a 'de -lue 'ɪn -za'a 'bho, 'ɪnnɔ 'ka-a! 'Innɔ 'mo-o Zezii, a po ɔ -lokui! XXXVI -Wluwlu -nεε -gwe'ε 'le yaku 'li "yi, 'le Zezii'a -namυ 'ye tigbɔgbɔ. Un -see nyɔ li'ye -bho ε -se Zezii'a "se -ke un -nɪ 'bho. -ε -sɔ'ɔ 'bho ε-βε -nɔɔ 'mne "kpi, -ε -ye'ε 'ɔ glusɔnɔɔ -ke 'ɔ -Lago gbo'a munamu, dɪ'a kle -ke -da un 'ye'a -laa a, un "muu 'nɪ-ɪ wɔn.

**Zezii 'pυυn'o-o "dana -lue-e 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mυ (Matiee 17:14-18; Maaki 9:14-27)*

XXXVII Ɖɔ zɪ'a a, *Zezii -ke *'ɔ -namυ -sɔ'ɔ-ɔ 'le trɪ "kpi. Un -ka 'bho 'ε 'zɔ-ɔ nyɪnɪ, nyυ 'gbɔbɔ'o-o 'lru 'le un-υ fuo 'nυ wɔn. XXXVIII -Gblee, 'le 'wa "klumu, 'le-e nyɔ -lue 'wɫ'ɔ, ɔ 'ye 'wɔ 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, 'ɪnnɔ bhade -ɪnmυ li, -gbυ 'an "yu ya. 'An "yu'a 'de -lue mo'o. XXXIX ɔ se 'kpa "yi'bhle. ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mυ. -Bho 'ε letu 'wɫ "bhle, 'bho -gbaa -lue 'mυ ε-ε "wɔɔ nɔ-o'o, ε-ε "tutu 'nɔ-ɔ ti tenyɪ 'le -fɪn-ɪ yi 'ɔ wɔn. -Bho ɔ 'ke -gbaanamu le mu, ε-ε sɪa nɪ nɔ-ɔ'o yrubhe! XL 'An "yu 'mno, 'ɪnnɔ -ke 'ɪn yi'o, 'ɪn 'ye -a'a -namυ libhade, "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ 'nɔ 'mυ, un 'ke ε tinu 'le un se ε 'bhεε. XLI ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'le Zezii 'ye -kaa 'ɔ -namυ -ke nyυ -lruυ-υ -nɪ'a 'bho "yi'le: -Woo! A-βυ -pɔɔ'a "yikmumu -ke dɪ -nyɪnɪ'a "yrili, a -see 'ɪnmυ "gwɫide ke! Bhuhuyiti'a dɪ 'ɪn-ɪ sɪa'a -kaa a'ba dɪ kpɔkɔpɔ'a? -Bhlaaka a 'ke 'tɔ ti'wɔn'ɔ? 'Le ɔ na "yu'a -tɪta -bodɪ: -Ya 'ɪnmυ "yuyigbe! XLII -Da ɔ-bɔ "yu 'mno -nɪ'a Zezii linyninamu a, "nyinynidɪ'a -zuzu "tutu 'nɔ-ɔ ti 'gagwloka 'le ε 'ye ɔ tibhla, 'le Zezii 'ye "nyinynidɪ'a -zuzu "lruɪ"pɫaan "yikmaka 'le ɔ na: "Nyinynidɪ'a -zuzu, 'dɔ ɔ 'mυ! 'Le ε 'ye ɔ 'mυ 'da, ɔ 'ye 'pυn 'le ɔ 'ye ɔ 'ɔ -tɪta -jeyi "nyɪ. XLIII -In 'ye li-ɔ, nyυ 'wee -nɪ'a 'bho a, un 'ye'a -ka -Lago'ɔ 'nyɪnɪ 'bhε'ε "yi 'le -ka ɔ ku'a wɔn li a, wɔn 'mυ -υ ti.

**Zezii -za'a-a 'ɔ 'memɛdɪ -ke 'ɔ glusɔdɪ 'mυ -lreε (Matiee 17:22-23; Maaki 9:30-32)*

-Gblee, li'a kle *Zezii-i nυ'a a, ɪ-ɪ 'ma-a nyɔ'o nyɔ wɔnti'a dɪ, ɔ na *'ɔ -namυ -bodɪ: XLIV Dɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a amυ -bodɪ 'mυ-za mυ 'traamu, a po ɪ -lokui 'tɪn! A -gblee, 'ɪnnɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu, un-υ 'ye-e 'ɪnmυ nyυ -jeyi "nyɪ -mυ 'le un 'ke 'ɪnmυ 'lbha 'ɪn 'ke 'mε. XLV ɔ 'lɔ 'υ -kaa "yi, un -see 'ɔ wlu'a 'zɔ 'mɔtɪ'wɔn. -Lago'ɔ "bhuo-o "zize nε 'υ "yrili 'le un -see ε 'mɔtɪ'wɔn. Nymɔ-ɔ 'si 'υ 'gwɫ'ɔ a dɪ, un -see 'ybha un 'ke ɔ tidede.

**Zezii'a -namυ na: Yɔɔ 'mo-o -a'ba -klagba'a? (Matiee 18:1-5; Maaki 9:33-37)*

XLVI Ɖɔ -lue 'zɔ, *Zezii'a -namυ 'kpa-a 'bho 'le un-υ depo'o, un-υ nυ'o, na: -Da -a'ba "klumu 'traamu 'le, yɔɔ 'mo-o -a'ba -klagba'a? XLVII Dɪ 'wa kle-ε popo'a 'gwɫɪti, ɔbɔ yibo nɪ-o'o. 'ε dɪ ɔ 'la'a "yuyigbe -lue 'le ɔ 'ye ɔ 'bho 'ɔ "troli ti-nyna. XLVIII 'Le ɔ na: Nyɔ -yɔ 'wa 'la'a le -ka ɔ-bɔ

"yuyigbe -nɔɔ, ɔ kpɔn'a ɔ nyɔtu -gli 'an dɪ, 'ɪnmɔ ɔ kpɔn'o. 'Le nyɔ -yɔ kpɔn'a 'ɪnmɔ -gli, ɛ -se 'an ''se ɔ -kpɔn -kɔtɪ 'sɔn -ko. 'An -tɪta -Lago lbhɔ'a 'ɪnmɔ, 'ɪnmɔ ɔ kpɔn'o -gli -lrɛɛ. 'Le a'ba ''klumɔ, nyɔ -yɔ -ya'a ɔ ''bhuo 'zɔ, ɔ nyɔtu 'mo-o -klagba -ziaka.

Nyɔ -yɔ -ke a -see'a ''yidede, ɔ-ɔ 'mo-o a'ba -nɔ (Maaki 9:38-40)

XLIX *Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le '*Zaan na: -A'ba -Kɔyi, -a 'ye-e nyɔ -lue, ɔ -se -a'ba ''klumɔ'a nyɔ -ko. 'ɪnmɔ ''luo'o -a'a 'nyɪnɪ 'mɔ, ɔ -nɪ'e nyɔ ''we 'mɔ ''nyɪnyɪnɪdɪ'a -zuzu tinunamɔ. 'Le -a 'ye ɔ -kaa ''yi'le: -A'a nɔ -kaa -le, -ɛkedɪmaa, -ɪn -se -a'ba ''klumɔ'a nyɔ -ko! ^L 'Le ɔ na: A -gblee, nyɔ -yɔ -ke a -see'a ''yidede, ɔ-ɔ 'mo-o a'ba -nɔ. 'ɛ dɪ a'ba 'kaa nɔ 'mɔ -le!

**Samaliibhlokpa ''kpi'a -gwɔɔ -lue -see *Zezii'a 'lɪkpɔ kpɔn*

LI -In 'ye li-ɔ, -nɔɔ -ke ''yigwɛnamɔ *Zezii 'ka yaku 'li mu, ɛ ''kɔɔ'ɔ-ɔ gbo: 'ɛ dɪ ɔ ''luo'o ɔ ɔ -pɔɔɔ'a klɛ 'mɔ 'le ɔ na: 'ɪn-ɪ 'mu-o Zelizalɛɛmɔ. ^{LII} ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'lbhɔ-o 'le ɔ nya ɔ wlukpamɔ, 'le ɔn 'ye mu. Un mu'a 'le ɔn 'ye *Samaliibhlokpa ''kpi'a -gwɔɔ -lue 'mɔ -pa -nɪ, ɔn 'ke ɔ yiyia wɔn-fuo. ^{LIII} Zelizalɛɛmɔ -bhoga ɔ-ɔ mu nɪ'a dɪ, ɛ-be gwɔɔ 'mnɛ mɔ'a nyɔ -see 'wɔn ɔn 'ke ɔ 'lɪkpɔ kpɔn. ^{LIV} ɔ -namɔ, Zaaki -ke '*Zaan, 'ye'a 'na li a, 'le ɔn na: -A'ba -Kɔyi, -a 'tmɔɔ-o -Lago, ɔ 'ke nɛ 'zɔ po 'le ɛ 'ke nyɔ 'mnɔ ti-za? ^{LV} 'Le ɔ 'ye 'le ɔ gbo ''bhiti 'le ɔ na: A 'bhle -kaa ''nyɪnyɪninaagɪ 'ya! 'Kla se ''yrili-nmɔ. ^{LVI} 'Le ɔn 'ye 'mɔ-sɔ, ɔn 'ye -gwɔɔ -lue -lrɛɛ 'mɔ mu.

*Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔn -ke *Zezii 'ke -na (Matiee 8:19-22)*

LVII Dɪ 'mnɪ zi'a -kaa, *Zezii -ke '*ɔ -namɔ -nɪ 'le -jeyi bhɔ 'mɔ -nanamɔ 'le nyɔ -lue na Zezii -bodɪ: 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na, 'ɪn -ke -ɪn 'ke da''o da mu. ^{LVIII} 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa ''yi'le: -Toto ''we 'bhle-e 'lipabhiɛ, 'le nɪkpɪ 'bhle'e 'lrɔ. -Da 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ ''Yu 'ka 'kpɔ ''yi -jra -nɪ, 'ɪn se 'bho 'bhle. ^{LIX} 'Le ɔ na nyɔ -lrɔɔ -bodɪ: Yi, -ɪn -ke 'ɪn 'ke -na, -a 'ke -da 'wee mu. 'Le ɔɔ na: 'An -Kɔyi, -nyɪn 'ɪn mu. -Bho 'ɪn nmaze 'an -tɪta ti-ɔ, 'le 'ɪn 'ke yi! ^{LX} 'Le ɔ na: Nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho -Lago'ɔ ''yigbeyi, ''tayi nɔ ''yiti ɔn 'ke 'wa 'mɛmɔ tinmaze. -ɪnmɔ -yɔɔ, -mnɔɔɔ mu, -ɪn 'ke -Lago'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ -a'a -bonyunyu -bodɪ 'mɔ-za. ^{LXI} 'Le nyɔ -lrɔɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪn 'wɔn-o'o. -Nyɪn 'ɪn mu 'ɪn 'ke 'an -kɔkɔmɔ wlu po 'le 'ɪn 'ke yi 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na, -a 'ke -da 'wee mu. ^{LXII} 'Le ɔ na ɔɔ 'mnɔ -bodɪ: Nyɔ -yɔ 'kpa'a lbhɔ -nɔnamɔ, -bho ɔ -see 'bho -gwle, 'le ɔ 'ke ɛ ''kpi-tbhɛ, 'bho -Lago'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔɔɔ ti ɔ nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke -Lago'ɔ lbhɔ nɔ.

X

**Zezii 'lbhɔ-o '*ɔ -namɔ'a -gwɔɔ tan 'yɔ -bue 'yɔ 'sɔn*

I I zi'a -kaa, -a'ba -Kɔyi *Zezii -za'a-a 'bho nyɔ -lrɔɔ'a -gwɔɔ tan 'yɔ -bue 'yɔ 'sɔn, 'le, -gwɔɔ -ke 'mɔ ɔ 'ka mu, ɔ 'ye ɔ 'mɔ lbhɔ 'sɔn 'sɔn 'le ɔn 'ye mu. II 'Bhlɪkpɪ ''kpi'a nyɔ-ɔ -flɔ'ɔ -pɔɔɔ wɔn, -ɔ 'ka -Lago'ɔ ''dɪzɪgɪ 'wɔɔn, -ka nyɔ 'kɔ ɔ -bodɪ 'mɔ-za a, 'ya ''yi Zezii po'o 'le ɔ na: Lee -ke -kpa'a 'bhɛ'ɛ -kaa ''yigbeyi ti -ɛ -ke ɔmɔ se -kaa ''yi-die 'ya-a! 'ɛ dɪ a bhade -kpaayowli li, 'le ɔ 'ke 'ɛ ɔmɔ -dudu -ya, ɔn 'ke ɛ ɔɛ, ɔn 'ke ɛ ''glo! III 'Bho wlu 'mnɛ'ɛ ''kpi ɔ na: A mu! -Ka 'bhlabhɪ-ɪ -nɪ'a 'le

-blakpu'a 'klumu, 'ka-a 'in-i 'lbho'o amu 'le 'kmu 'mu'a nyu'a 'klumu. IV -Bho a -ka mu, a'ba 'bhle moni gboli -le! A'ba 'bhle badu -le! A'ba 'bhle -bhopyupali -le! A'ba "du nyo'w 'yiyee'e di, a'ba -pa -ni -dalrwo -le!

V -Bho a nyini, -budu -ke 'li a-a 'ye'a -pa mu, a na: -Lagow wonlipuree -sie amu gbo! VI -Bho wonlipurenyow -ni e-be -budu 'mne 'li a, a'ba wonlipureeyeyea 'mne -ni no "kpi! -Bho e -se -mnee e, a'ba wonlipuree 'mne 'yi-e amu -bodt le, 'le a -ke e 'ke 'bho lizi. VII -Bho nyow -za amu -jeyi, a -de 'le 'o 'se'e "bhlibhlegbo ti! A'ba mu nyu -lruu gbo -le! Lbhunyuyi -ke 'o "pelemoni nunmow-o 'yiti. 'E di, le'w le nyow-o 'ye'a amu 'nyu mu, 'le e 'ke lilile "du, a li e, 'le e 'ke 'nanale "du, a 'ne e!

VIII -Bho a mu -gwlo -lue 'mu 'le nyow 'ke a'ba 'lukupun, 'in-i 'tmuwo amu-e, le'w le ow-o 'ye'a amu 'nyu mu, 'le e 'ke lilile "du, a li e! IX e-be gwlo 'mne 'mu, a 'puun 'bho "gwizimu 'le a 'ke -kaa 'e nyu 'yi'le: -Lagow nyu'a -koko "kow-o-o gbo. X -Bho a nyini -gwlo -lue 'mu 'le 'bho'a nyu -see a'ba 'lukupun a, a mu 'bho 'wa -gwlopie 'mu 'le a 'ke na: XI -A 'gbow-o -daa'a "piplee-e -ni'a -a'ba -bhopy li. E -ni'a -kaa 'mu a, le a'ba 'bhi 'ka yibo, 'inne 'ka-a: -Lagow nyu'a -koko "kow-o-o gbo. (-Gblee, "piplee'a 'gbow 'ke u -to na un -ke -Lagow 'bhe t'o.) XII 'Le Zezii na: 'In-i 'tmuwo amu-e -lree, 'bho -Lagow -zige'a zo, gwlo 'mne'e nyu'a 'kleyee-e 'ye-e wonku -mu 'le e 'ke *Sodowgwlo'w ne 'mu-zi.

*-Gwle -ke 'mu'a nyu-u -see'a ti'bo un 'ke *Zezii "gwlide (Matiee 11:20-24)*

XIII e-be wlu 'mne'e "kpi a, 'le ow na: -Yee! Ngazedt, Kolazekomua! -Yee! Ngazedt, Besayidaakomua! A-a 'ye-e 'kle 'ye -mu teny "se, -ekedmaa, *wonkuli 'in -nu -ni'a 'bho amu gbo, -bho e "du 'kt Tiil -ke Sidowgwe 'mu, -koko -a 'bhle'a -laa kwa, 'bho'a nyu yibo 'kt 'wa "nyinyidit "yi, un "bhiti 'le -Lagow gbo-o! Un -cre 'kt -bheezun, un 'wla 'kt "tutonit "lru-o! 'Inne to'o -ka un yibo'a 'wa "nyinyidit "yi -ziaka, 'le un 'ye'a -Lagow gbo "bhiti. XIV 'E di 'in-i 'tmuwo amu, 'bho -Lagow -zige'a zo, a'ba 'kleyee-e 'ye-e wonku -mu 'le e 'ke Tiil -ke Sidowkomu 'mu-zi. XV 'Le ow 'ye Kapenayikomow gbo "bhiti 'le ow na: Abu Kapenayikomow, abu 'de-e "gwli na 'in -ni'e -daa a'ba "klumu'a di, -Lagow 'ye amu 'nyu "kpi -po mu'a? -Gba! Ow-o 'ye-e amu dun "yi 'lbhaa -mu 'le "koglene 'mu. XVI 'Le ow 'ye -kaa *ow -namu 'yi'le -lree: A 'ye li-o, nyow -yow po'a amu -lokui, 'unmow ow po'o -lokui. Nyow -yow -see'a amu kupun -gli a, ow-ow nyow 'mno -see 'unmu kupun -gli. 'Le, nyow -yow -see'a 'unmu kupun -gli a, -Lagow -yow lbho'a 'unmu, 'unmow ow -see kupun -gli -lree.

*L-e-e -ke di *Zezii'a -namu 'bhe'e un 'ke 'bubua li a, 'inne ow -to nu'o (Matiee 11:25-27; 13:16-17)*

XVII *Zezii'a -namu ow lbho'a a, un 'yi-e le, 'le un-u nu'o 'le 'bubua 'mu, na: -Gblee, -a'ba -Koyi, -bho -a "luo -a'a 'nyu 'mu 'le -a 'ke "nyinyidit'a -zuzu tinu, u - "du-o 'bho -a'ba wlu -lree. XVIII 'Le ow 'ye u -kaa 'yi'le, na: "Nyinyidit'a tiyayi *Sataan se 'to wonkue 'bhle. -Ka -duu bhlu'a 'le -yibhoko, 'ka-a -Lagow "vuto 'ne 'koko 'zo, 'le 'in 'ye e li'ye. XIX A -gblee, 'in 'nyu-e amu wonkue a 'ke sanu -ke "gwlangwu "kpi -na, 'le a 'ke -a'ba tu'a nyow Sataan'a "bhuo'a wonkue ti-wa. -Bho a -ka -kaa-a nu a, le'e -lue komu -see amu ka -nyna yi. XX e -ni'a -kaa 'mu a, -e -ke 'bubua a 'ka

li tenyi a, 'unne 'mo-o, -Lago'c nyu c -ko'c, "bogu -ke 'li 'wa 'nyu 'cni-ε'ε, a'ba ni 'ke 'le 'ε 'limu 'cni-ε -lreε. ε -se a'ba 'nyinyidit'a -zuzu'a 'bhoduεε'ε dī -ko.

^{XXI} ε-be -noco 'mne ti, *-Lago'c Lisaazuzu 'yi-e *Zezii 'bubua 'mu 'le c na: 'An -tita -Lago, yaku -ke 'bhukpa'a -Koyi, 'in-i 'bhεε-ε -a'a 'nyu 'yi. -Ka -in -za'a -a'a "dizigi 'yiglu -a'a nyu-u 'yoc'c, 'wa 'la'a le, -in 'ye u i -to. -Ka -in 'zize 'ni 'nyubhlemu 'ma-a "boguyibomukhgbi -ke -naagubhlemu -lrub 'yrili, 'ya dī 'in-i 'bhεε'ε -a'a 'nyu 'yi. Kin, 'an -tita, -ka -a'a 'gwlu 'bo'c ti, 'ka-a ε -ni'e 'mu. 'ε dī 'in-i 'bhεε'ε -a'a 'nyu 'yi.

^{XXII} 'Le c na nyu-u -ni'a 'bho -bodi: 'An -tita -Lago "nyu-e 'inmu 'c wankue -jeyi. 'Le nyu se 'inmo 'c 'yu yibo -ziaka, -bho ε -se 'an -tita, 'le nyu se 'an -tita yibo -ziaka, -bho ε -se 'inmo 'c 'yu -ke nyu 'in-i 'bo'c ti 'in 'ke 'wa 'yri kati 'le 'in 'ke u c -to 'le un 'ke c yibo -ziaka -lreε.

^{XXIII} 'Le c 'ye 'le 'c -namu'a "se gbo 'bhiti, 'le c na: A-bu -yuu, a 'wua ti li a-a 'ye'a dī. ^{XXIV} A 'ye li-c, 'in-i 'tmu'o amu-ε, -da -Lagowlu'a 'mutizamu -ke 'bhukpiyowli -ni'a ti see, 'wa -dadudu 'bo'c ti, li a-a 'ye'a li a, un 'ke i li'ye, 'le un -see i li'ye. Li a-a 'woc'c 'bo, un 'bo'c ti un 'ke i 'bu'woc 'le un -see i 'bu'woc -lreε.

Samaliikoyi, -c -ke dī -nmo'c 'yrili'a 'yi

^{XXV} -Gblee, 'bho-o *-Lago'c gbayiboyi -lue -so -ni'e 'to 'mu. C 'ke Zezii dī -kpon'a dī 'le c na: 'An -Toyi, koo 'in 'ke -nyna 'le 'in 'ke 'kocgwletine 'ye'a? ^{XXVI} 'Le c na: -A'ba gba *Moyiizu 'cni'a 'le -Lago'c "bogu 'li, koo ε 'le'ε? -Bho -in zre ε 'le, koo a-a 'wen 'ε 'muti'a? ^{XXVII} 'Le c na: -Kma -a'a -Koyi -Lago'c dī, 'le -in 'ke c -a'a -pobu'a kle -jeyi 'nyu, 'le -a'a 'gwlutipopoe'ε kle ti -in 'ke 'c 'nyu 'yi'bhεε, li 'wee -a nu'a, -in 'ke i nu 'c dī. -Kaa -in 'ke 'c dī -kma, 'le, -ka -in -kma'a -a'a 'bhuo'a dī, -kma -kaa -a'a -bonyunyo'c dī! ^{XXVIII} 'Le c na 'to: Kin, -ka -in 'le'ε 'tin, 'kla-a mo'o. -Bho -in mu a, nu -kaa, 'le -in 'ke 'kocgwletine 'ye!

^{XXIX} Dīn 'ko c 'lbha'a dī, c na: Yoc -ke "bhuo-o 'mo-o 'an -bonyunyo'c? ^{XXX} 'Le Zezii 'ye wlu 'mu''luo, c 'ye 'yi po 'le c na: Nyukpasu -lue -so'c-c Zelizalemu 'le c-c mu'o Zelikoogwlo 'mu. C nyu'ni'a -jolu'a nya ti a, 'le-e c -ye'ε 'gbokobhlemu. Un nu'a -kaa, un 'kpon -c kwa 'mu ti, un 'ye c -banu 'mu -za, un 'ye c 'yri 'le un 'ye c bhoto. C 'kpa'a 'gwlu 'seε, un 'sie -c 'bho 'le un 'ye mu. ^{XXXI} ε-be -jolu 'mne, 'unne *-Lago'c 'sragazayi -lue bhlu'o. C nu'a -kaa, c 'ye-e nyu 'mno li, 'le c 'ye -jolu'a 'foto -lue gbo ti'nyune, c 'ye zi. ^{XXXII} 'Le *Levii'a -gluuwocnyi'a "yu -lue 'ye ε-be 'bi 'mne 'yi nyu. C nu'a -kaa, c 'nyu-e 'bho ti, c 'ye nyu 'mno li'ye, 'le, -ka -Lago'c 'sragazayi nu'a 'tin, c 'ye -kaa nu. ^{XXXIII} A 'ye li-c, *Samaliikommu -a'ba 'bhukpa 'kpi'a nyu 'nye'ε 'mu a, 'wa -lue-e -ni'e 'lukpa 'mu munamu. 'Inno bhlu'o -jolu 'mne, 'le c 'ye 'bho 'c "trolli nyu, 'le c 'ye c li'ye. Ngaze nu'a -kaa "seε, ε 'lbho -c'o tenyi, ^{XXXIV} 'le c 'ye c linyu, c 'ye 'cna -ke nmo 'mu''luo, c 'ye 'c "ji glo, 'le c 'ye i 'yisan, 'le c 'ye c 'bho 'c -sokofale "kpi tide, 'le, -budu -ke 'li 'lukpamu-u 'mu'a a, c 'ye c 'le 'ε 'limu kpa, 'le c 'ye 'c dī zi. ^{XXXV} Zo zu'a a, 'le c 'ye 'le netemoni 'son -za 'le c 'ye i -budu 'mne'ε -yowli -jeyi 'nyu 'le c na: "Du c 'yrili! -Bho moni -neε se 'yi-die a, po 'bho -lreε! -Bho 'in -yi -ni 'noco le a, 'le 'in 'bhuo 'ke ε 'kwla-za.

^{XXXVI} 'Le Zezii na -Lago'c gbayiboyi -bodi: C-bo nyu 'gbokobhlemu 'lbha'a 'le, u-bu nyu tan -nu'a "klumu, yoc 'mo-o 'c -bonyunyo'c?

XXXVII 'Le ɔ na: ɔ nu ɔ 'yrilinmodɔ 'lruli, 'innɔ mo'o. 'Le ɔ na: Kun, -ka -in 'le'ε 'tin, 'kla-a mo'o. -Bho -in mu a, nu -ka -lue 'mnɔ!

**Zezii 'mu-o Maati -ke *Malii gbo*

XXXVIII *Zezii -ke *ɔ -namu -see -bhla Zelizalεεmu nyini ke. 'Le 'ε -jolu 'yi'a -gwlo -lue-e -ni'a 'bho, 'bho-o ɔ -pa -ni'o. 'Nynaakpu -lue-e -ni'a 'bho, 'wa 'nyini-ɔ 'mo-o Maati. 'Innu -zo ɔ -jeyi. XXXIX U-bu Maati 'mnɔ 'bhle-e leyinynaakpu -lue. 'Wa 'nyini-ɔ 'mo-o *Malii. Un nu'a -kaa, un -de'e-e 'bho Zezii'a "trolli ti 'le un-u po'o ɔ -tɔtɔl -lokui. XL ε-be -nɔɔ 'mnε ti, Maati -mnɔ se kwa 'mu -flo, 'wa pipilbhu-u 'sun -u li. Un nu'a -kaa, un 'nyini-e Zezii li 'le un na: 'An -Kɔyi, 'an leyi -yu -ni'a 'bho -a'a "trolli, -u se'a le nunamu -ni, -a'a 'ye u li, 'maae? 'Tmuɔ nu, un 'ke 'inmu -kpanamu yi! XLI 'Le ɔ na: Maati, a'ba popo li -yi 'ni'aa'a dɔ 'gwloti -le! XLII Lε -lue 'tin'a "sε'ε dɔ, nymɔ 'ke nyɔ 'gwlu "si. ε-be lε 'mnε ε, Malii 'ye -ε'o, 'le nyɔ -see ε u kwa 'mu -za yi.

XI

*'Bho *Lago'ɔ wɔngbopoe'ε "kpi'a -tɔtɔɔ
(Matiee 6:9-13; 7:7-11)*

I Zo -lue 'zo, *Zezii -ni'e-e 'bho -da -lue 'le ɔ-ɔ po'o ɔ -tita *wɔn gbo, ɔ gwε'ε ɔ wɔngbopoe 'yi a, 'le *ɔ -namu'a -lue na: -A'ba -Kɔyi, -ka *Zaan -tɔ'ɔ ɔ -namu -Lago'ɔ wɔngbopoe, -tɔ -kaa -abu -lreε 'le -a 'ke 'ε ka yibo. II 'Le ɔ na: -Bho a -ka -Lago wɔn gbo-o po a, a na: -A'ba -Tita, -a'a "bhuo nu ε, 'le, -ka -in 'saa'a li, nyu 'ke ɔ yibo! Yi -in 'ke nyu -kɔ! III 'Nyɔ -amu lilile zo'o zo! IV Nyu-u nu'a -amu 'nyinyinidɔ 'lruli, -ka -a 'bhɔ'ɔ 'ya dɔ a, -a'ba "nyinyinidɔ -a nu'a 'bho -a'a "yigbeyi, 'bhɔ -kaa 'ya dɔ! -A'a -za 'nyinyinidɔ'a tiyayi 'yrili, 'ε -lu -ni -amu tidɔnlɔ 'mu tɔ wɔn 'mu -le!

V-VI *Zezii po'a wlu 'mnε ti a, ɔ 'po-o 'yi 'le ɔ na: A -gblee, 'lɔkpayi 'ga'a nyɔ -lue 'kpi ti dodo 'mu 'le ɔ-ɔ nyɔ 'mnɔ 'ye 'mu-sɔ 'le ɔ 'ye ɔ -ybhεybhεyi -lue'a -buduwɔn "yi bhɔtɔnamu mu, 'le ɔ na: 'An bha -lue-e 'ga'a 'traamu 'inmu 'kpi ti, -ka 'in 'ka -nyina, 'in se -kaa 'bhle. Kati 'bho -in 'ke 'inmu lilile gbε 'nyɔ! VII Nyɔ -yɔ -ni'a 'le -budu'a 'limu na: 'In bha, 'inmɔ bhade -inmu li, 'in 'ka-a li 'wee wɔnyi, 'in se 'tɔ 'mɔsɔε 'bhεε 'le "yreeti'a kle-ε 'mu'o -lreε. VIII 'Le, -yɔ -ni'a 'bho "piemu a, ɔ na: Kati 'bho, -nynaka se 'tɔ -ni. A -gblee, nyɔ-ɔ -ni'a 'le -budu 'li a, ɔ-ɔ 'ye-e 'mu-sɔ -mu, li ɔ bha 'ybhaa 'nɔ, ɔ 'ke ɔ ɔ 'nyɔ. -Bho ɔ -see ε 'wa -ybhεybhεkamɔ nu a, ɔ 'nyini'a wɔnnyniε ɔ-ɔ 'ye gbo-ple mu.

IX 'ε dɔ 'mna-a 'tmu'u amu, -ka, -bho a bhɔtɔ 'bho -buduwɔn "yi, un-u 'ye'a 'bho kati mu a, 'ka-a, -bho a 'ybhaa -Lago lε, ɔ-ɔ 'ye ε amu 'nyɔ mu. -Bho a 'bɔ 'le -Lago kwa 'mu lε ti, a-a 'ye -ε 'ye -mu. X A 'ye li-ɔ, nyɔ'o nyɔ-ɔ 'ybhaa'a lε, -Lago-ɔ 'nyɔ -ɔ'o; -yɔ 'bɔ'ɔ lε ti, ɔ-ɔ 'ye -ε'o. XI 'Nɔɔ -a'ba "klumu -a'ba tɔlu 'bhle-e "yreeti, nyɔ yɔɔ 'bhεε'ε, -bho ɔ "yu 'ybhaa nɔ zmi, ɔ 'ke ɔ sen "nyɔ'a? XII 'Le yɔɔ 'bhεε'ε "bhaleε, -bho ɔ "yu 'ybhaa nɔ -suɔngɔɔn, ɔ 'ke ɔ "gwɔangwɔn "nyɔ'a? XIII A-bu 'ma-a 'limu'a wɔnnynimu, a-bu yibo'a lɔzɔɔ a 'ka a'ba "yreeti "nyɔ a, 'le, -taafle, 'limu'a Wɔnnmɔlago, 'innɔ, -bho a 'ybhaa ɔ Lisaazuzu, ɔ -see ɔ amu "nyɔ yi'a?

**Zezii 'nu-o 'nyinyinidɔ'a -zuzu ti
(Matiee 12:22-30; Maaki 3:22-27)*

XIV Zɔ -lue 'zɔ, "nyinyinidɪ'a -zuzu -nɪ'a nyukpasu -lue 'mʊ, -ε'ε 'wɔn ɔ 'ke -wlu, 'inne Zezii nu'o ti. 'Bho-o nyukpasu 'mnɔ -nyna'a ti 'le ɔ 'ye -wlu. Vlinii! Wɔn 'ma-a nyu-ɔ -nɪ'a 'bho ti. XV 'Wa tɔlɔ 'da'a 'bho ti, un na, "nyinyinidɪ'a tiyayi -ε -kɔ'ɔ "nyinyinidɪ'a -zuzu "we un-ɔ 'la'a *Beezebilɪ, 'inne 'nyɪ 'ɔ wɔnkue: 'ε dɪ ɔ-ɔ nu 'ɪ ti.

XVI Tɔlɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti un 'ke ɔ 'le po -mnʊʊ na: -Tɔ *wɔnkule -lrɛɛ, 'le, -ka -Lagɔ lbho'a -ɪnmʊ, -a 'ke ɪ yibo. XVII Lɪ nyu 'mnʊ popo'a 'gwloti, ɔ yibo nɪ-ɪ'a dɪ a, ɔ 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: -Bho 'bhɪɔkpa -lue "kpi'a "sɛ'ε nyu ɔɪɛ 'mʊ, -bho un -ka tɔ-ɔ vɔ, un gwɛ-o'o 'le un sie'e -gwɔlgɔ. XVIII -Mnʊ 'tɔ 'le, *Sataan a-a 'la'a Beezebilɪ, -bho 'ε "nyinyinidɪ'a -zuzu "we'a "sɛ ɔɪɛ 'mʊ, -bho ɪ -ka tɔ-ɔ vɔ, koo ε 'ke -nyna ε 'ke ɪ -kɔ'ɔ? 'Le a na 'traamʊ na Beezebilɪ'a "bhuo-o "nyɪ'e 'ɪnmʊ wɔnkue'ε dɪ 'an-a nu'o "nyinyinidɪ'a -zuzu ti'a? XIX -Bho Beezebilɪ "nyɪ 'ɪnmʊ wɔnkue -ziaka, -bho 'ɪn -ka "nyinyinidɪ'a -zuzu ti-inu, -mnʊ a'ba "bhi'a nyu-ɔ -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ, -ɔ nu 'ɪ ti 'le'a? E-be -lue 'mnɛ-ε "nyɪ 'v wɔnkue'ε? A'ba "bhi'a -namʊ'a "nyinyinidɪ'a -zuzu'a tinuɛ, 'inne za'a amʊ 'gɪ see. XX -I 'ma-a 'ya -zɪgɪ a, 'inne 'mo-o -Lagɔ'ɔ "bhuo'a wɔnkue 'an-a nu nɪ nɪ'e "nyinyinidɪ'a -zuzu "we ti. 'E 'zɔ-ɔ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ nyunyu'a -kɔkɔɔ -ye'ε amʊ-ε.

XXI -Ka Sataan kɔ'ɔ'ɔ -glaliyi, Zezii 'po-o 'ε 'yi -lrɛɛ 'le ɔ na: 'Le nyɔ 'ke tikʊ, -bho ɔ 'bhle -jɾɛɛ, -bho ɔ -ka 'ɔ -budu li-ifuo a, 'ɔ -kɔkɔlɪ 'kpɔn-o 'yi. XXII -Bho -glaliyi yi, -bho ɔ -ke ɔ vɔ, ɔ-ɔ 'bhɪɔ -ɔ ti, 'le, 'ɔ -jɾɛɛ ɔ de 'ka "gwli, ɔ-ɔ 'zɛ -ε ɔ kwa 'mʊ, 'le, 'ɔ -kɔkɔlɪ ɔ -zɔ 'ɔ kwa 'mʊ, ɔ-ɔ 'gble 'ɔ.

XXIII A -gblee, nyɔ -yɔ -ke 'ɪn se'a -na a, -mnɔ'ɔ 'nʊ-o 'an tʊ'a nyɔ, 'le, nyɔ -yɔ'ɔ -kpa 'ɪnmʊ 'le le'ʊ le nʊnamʊ, ɔbɔ nʊ'o 'an dɪwɔnnyniyi.

"Nyinyinidɪ'a -zuzu'a leyinamʊ (Matiee 12:43-45)

XXIV *Zezii po'a wlu 'mnɛ ti, "yi -lrɛɛ ɔ po'o 'le ɔ na: -Bho "nyinyinidɪ'a -zuzu 'da nyɔ 'mʊ, ε-ε mu-o'o 'le ε-ε 'yeye'e 'le "musa "kpi ti 'le ε-ε 'bɔ'ɔ -dena ti. -Bho ε se -dena 'ye a, ε na: 'An-a 'mu-o 'an -budu -ke 'li 'ɪn -sɔ 'ka 'mʊ le. XXV -Bho ε yi le, 'le -budu 'li 'ke tiwopo-ε, 'le 'le 'ke -be, XXVI ε-ε sɔ'ɔ 'mʊ-ε, 'le, "nyinyinidɪ'a -zuzu -mɛɛsɔn -lrɪ-ɪ -nyni'a 'mna 'mʊ -ɪ -zi'a εbe ε, ε-ε mu'o 'ya dɪ, 'le ε -ke ɪ-ɪ yi'o 'le ɪ-ɪ de'o. Nyɔ Zezii 'la'a -budu, 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɔ lɛ-ε zi'e "ka "yi.

Tiwɛɛzɛgɛ

XXVII *Zezii po'a -kaa wlu 'mnɛ ti -nalo, 'nynaakpʊ -lue "luo'o wlu 'mʊ-ε, 'le nyɔ'a "klumʊ, un na: 'Nynaakpʊ-ɔ 'wɪ'ɔ'a -ɪnmɔ Zezii a, a 'wa-a ti. XXVIII 'Le ɔ na: Kɪn, -ɔ wa'a ti tenyɪ a, 'ɪnmʊ 'mo-o nyu-ɔ po'a -Lagɔ'ɔ wlu -lokui, un-ɔ "du 'ɔ 'bho.

*'Traamʊ'a nyu 'ybha-a *wɔnkule (Matiee 12:38-42)*

XXIX -Gblee, nyunyu yiyi'e-e "kpiti 'bho Zezii'a "trolli'a dɪ ɔ "luo'o wlu 'mʊ 'le ɔ na: 'Traamʊ'a nyu'a dɪ -nyni'e-e "yrili. Un 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke *wɔnkule nʊ, 'le, -ka -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, un 'ke 'na yibo, 'le wɔnkule'ε -lue komu -see v "yi-tɔ-ε yi, -bho ε -se 'tɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayi *Zonaastɪ'a -nɛ. XXX -Mnʊ, -ka Zonaastɪ -za'a *Niniivɔkɔmʊ -Lagɔ'ɔ wlu -bodɪ 'mʊ 'le un 'ye'a 'wa "nyinyinidɪ "yiyibo, un 'ye'a -Lagɔ gbo "bhiti a,

'kla-a 'inmo *Nyunyoc 'Yu-u 'ye 'traamu'a nyu -Lagoc wlu -bodt 'mu-za mu. XXXI 'Bho -Lagoc -zige'a zc, 'nynaakpu -lue -v -koc 'bhlukpa un-v 'la'a Sebaa, 'innu 'ye 'traamu'a nyu dt 'yi-kpa mu, -ekedumaa, ubu 'bhlu-o -tetejolu 'le un 'ye *Izrayelbhlukpayowliklagba *Salomoc gbo 'c -naagwlu -lokuiponamu yi 'le a-bee -mnuu 'bhle-e -laa a'ba 'klumu nyo -yoc 'bhe'e 'yi, -c -zi'a Salomoc 'le a'ba 'du'o 'bho 'c wlu'a! XXXII 'Bho -Lagoc -zige'a zc, Niniivukomu 'ye 'traamu'a nyu dt 'yi-kpa mu, -ekedumaa, u-bu Niniivukomu 'wococ -Lagoc wlu Zonaasi -zv 'v -bodt 'mu 'le un 'ye 'wa 'nyinynidt 'yiyibo, 'le un 'ye -Lagoc gbo 'bhiti 'le a-bee -mnuu 'bhle'e -laa a'ba 'klumu nyo -yoc 'bhe'e 'yi -c -zi'a Zonaasi 'le a'ba 'du'o 'bho 'c wlu'a!

*Nyoc -ni'a 'le -ziadt 'mu, c -ni'e-e zozegε 'yi
(Matiee 5:15; 6:22-28)*

XXXIII *Zezii po'a wlu 'mne ti a, c 'po-o 'yi -lue c na: Nyoc ce "nape 'yi, 'c 'jrii ne -cice 'yi ti, c-c 'de -ε -da -te'ε ya ti 'le nyu-v pa'a 'le -budu 'li, un-v 'ye n' 'ne 'yi ti. XXXIV -Ka nyoc -ni'a 'le -kuyre 'mu 'ye -ni'a "nape 'mu ti, 'ka-a 'yri -ni'o nyunyoc ku -bodt. -Bho -a'a 'yri -ka ti-i'ye, -un kococ -ka nyoc -ni'a zc 'mu. -Bho -a'a 'yri'a 'ye ti, -un kococ -ka nyoc -ni'a 'le -kuyre 'mu. E-be 'yi 'mne'ε 'zc 'ka-a: Nyoc 'wococ 'an 'muzadt kococ nyoc 'ye'a ti. Nyoc 'c 'wococ 'an 'muzadt kococ 'lolo'yi. XXXV 'E dt, 'du -a'a 'bhuo 'yrili 'le -un -kaa nyu -yu'a 'wococ 'an 'muzadt'a ka nu! XXXVI -In 'ye li-c, -bho -un 'la 'an 'muzadt -ziadt -a'a -polu'a kle ti a, le 'un 'du'a, -a 'ye -ε 'yrili-gwe -mu, -ka le-ε 'pe'ε -kaa 'bho tiyenape'ε zc 'yi ti.

**Zezii-i 'kpa-a *Falizien -ke *Lagoc gba'a yibomu dt 'yi
(Matiee 23:1-36; Maaki 12:38-40)*

XXXVII -Da *Zezii gwe'ε dt 'mni'a 'muzεε 'yi a, 'le *Falizien -lue 'ye c lilidt 'la 'le 'c 'bhli. C nu'a -kaa, c -ke c mu-o'o, Un pa'a 'bho -buduwon 'yi a, 'le Zezii 'ye 'bho lililt'a "troli -zi, c 'ye ti-de. XXXVIII Nyukpasu 'la 'ka Zezii lilidt a, c -gbu'a Zezii ya, c -see kwa -lre ke-c 'le c 'ke li -ka 'wa gba 'le'ε, c nu'a -kaa, won 'moc -c tia cFa11 38 Zezii'a -ncc zc a, -bho 'Zuifuyi -see kwa -lre 'le c 'ke li a, c -za'a-a 'wa gba. XXXIX Zezii 'ye'a 'c 'yri li 'le c na: -Kagbe a-bu Falizien "we -ni'e -kaa "komukomu, a-a wococ a'ba "kopu -ke a'ba 'be'a ku li, -mneε a-a 'la'a abu-a'a gba'a 'yikpuen 'le 'yriyria -ke 'nyinynidt -lru 'yi'e 'le a'ba -polu 'zc. XL -Niamu-a, a se yibo na -Lagoc -ya'a a'ba "tielt 'mni ti a, 'unnu nu'o a'ba -polu le -lreε'ε? XLI Le-ε 'srεε'ε 'yi a 'ka nu, 'unne 'mo-o, li-t -ni'a 'le a'ba "kopu -ke a'ba 'be 'li, a 'nyu t 'puanlhamu 'le a'ba "tielt'a 'wee 'ke *li'saa 'bho -Lagoc 'yigbeyi!

XLII -Yee! Ngazed! A-bu Falizien, a 'nyu-e -Lagoc a'ba -kpu 'mu'a -lololtsrun'a -buene 'le a-a kpun'o 'yisrεεε -ke -Lagoc dt'a -kmakmaa 'plu. "Yisrεεε -ke -Lagoc dt'a -kmakmaa 'mni, 'unnu a 'ke 'ki nya -ko 'le a 'ke 'ya 'wee nu. 'E dt a-a 'ye 'kle 'ye mu teny.

XLIII -Yee! Ngazed! A-bu Falizien, 'le *Lagowlu'a 'lictaanbidi 'li a 'ybha-o'o a 'ke kpizigi "kpi -de 'le nyu 'ke amu 'yra 'le a 'bo'c ti -bho -die -gwe 'le nyu 'ke amu 'bho "du un -ke a 'ke 'yuye. 'E dt a-a 'ye 'kle 'ye mu teny. XLIV -Ka zoko "kpi'a -nanaa 'du'a gba'a -zazaa 'ncc -a 'bhli, 'traamu 'le nyu-v -ni'a -kaa 'bho zoko "kpi -nanamu 'le un se t yibo, 'ka-a a-bu Falizien -ke nyunyu -ni'o. -Yee! Ngazed! A kococ

zoko, "nyinyinidi -ni'a 'le a'ba -polu 'zo, nyunyu se i yibo. 'E di a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi.

XLV 'Le *-Lago'c gbayibomu'a -lue 'ye wlu 'mu''luo 'le c na: -A'ba -Tɔyi, -ka -a za'a -laa 'mu a, -un -ni'e-e -a-bu -vlenamu -lɛɛ. XLVI 'Le Zezii na: -Yeee! Ngazedu! A-bu -Lago'c gbayibomu, wonkugbi a-a po'o nyu 'le a'ba 'bhi'a 'bo'c ti a 'ke i 'mu ti-de 'le a'ba -kpa 'nu -ka -toope 'le un 'ke i 'yi-kpun -lɛɛ. 'E di a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi -lɛɛ.

XLVII -Yeee! Ngazedu! -Lago'c wlu'a 'mutizamu a'ba 'na "we 'lbha'a, 'wa zoko a-a nmo'c kwa 'mu ti. XLVIII -Ka un 'lbhu 'u a, a'ba 'gwɔɔdi ma'a di a -nmo'c ni kwa 'mu ti: 'e di a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi. XLIX 'E di, -Lago -ke 'bhuo-o yibo'a di'a kle, c -za'a a'ba di 'mu 'le c na: 'In-i 'ye-e 'an wlu'a 'mutizamu -ke 'an -dalbhomu 'le u gbo -lbho -mu. Un-u 'ye-e 'wa tɔlu 'lbha -mu 'le un-u 'ye 'wa tɔlu nyanu 'mu -kla mu. L-LI U-bu -Lagonyu a'ba 'na "we 'bhle'a 'lbhalbha see 'le 'bhikpi'a 'nyaanamu -e -ye'e -zian, un -se -se. E 'nyaa'a-a 'bho *Abeli 'kpi, 'le, Zakalii a 'lbha -ni'a *-Lago'c bubobhlegbo'a 'sragagbagbu -ke 'e lisaabudu'a gwia 'mu, e 'ye c -ye. A -see 'bho 'tii, a-a 'ye-e -Lago'c nyu nyanu 'mu -kla -mu -lɛɛ'e di a, u-bu nyu 'wee a'ba 'na "we 'lbha'a see, 'e 'kleyee'e -belu -Lago'c 'ye'a -ya mu, a-bu 'traamu'a nyu e-e 'ye 'kpitiga mu!

LII -Yeee! Ngazedu! A-bu -Lago'c gba'a yibomu, le-e 'ma-a -ka -Lago 'puun'a nyu 'bho 'c 'yigbeyi un 'ke 'ka yibo 'le 'c wlu 'li a, a-a "zize-e -mnu 'yi "klakla 'le a'ba -Lagowlu'a -tɔtɔsu 'li; nyu -yu 'bo'c ti un 'ke i yibo, a-a "maa-a -mnu 'le a'ba 'bhi se i yibo -lue. 'E di a-a 'ye 'kle 'ye mu tenyi.

LIII-LIV Zezii'a wlu 'mni 'lbhaa'a-a -Lago'c gba'a yibomu -ke Falizien 'ceklagba 'yi. 'E di, i-bi 'wi 'mni ti a, un-u 'bubu 'no wlu won 'mu ti 'le un-u dede 'no di -dudu ti, 'le, -bho 'c wlu "ma 'bho *-Lago'c gba 'kpi a, un 'ke c kpun.

XII

**Zezii "du-o *'c -namu "di 'mu 'yirabha'a di*

I E-be -no'c 'mne ti a, nyu'a -gbogboyoko 'yi-e 'bho *Zezii'a "troli 'le 'wa "yidie'e di un-u "side'e -side "kpi. 'Le c na *'c -namu -bodu: A'ba -za *Falizien "seli -le! Un-u 'mo-o -mie 'son won 'mu 'bhlemu. -Ka "buubuule "buu'a "fɔc c, 'ka 'mno, 'ka-a, -bho un -ni 'le nyu'a "klumu, 'le 'wa "nyinyinikli "jri'e 'wa -dadudu "lru 'le un -ke un-u ple'e i-bi kplisasu 'mni 'mu. II A -gblee, li-i "zize'a, i-i 'ye-e "piemu 'kpa -mu, 'le, li -yi -ni 'ka "zizekwa 'mu, i-i 'ye yibo-e mu. III 'E kamu, -bho a -za di gbi 'mu dodogwia a, 'yrugbagbu nyu-u 'ye i 'bu'won mu. 'Le, -bho -budu -ke won 'yi, 'le a 'ke nyu "wonwan, i-bi di 'mni, 'bho -gwɔɔduu, 'bho-o nyu-u 'ye i 'mu-za -ni mu.

*Nyu -yu nyu 'ka 'bho "du 'le c 'ka ple
(Matiee 10:26-31)*

IV 'An bha "we-a! 'In-i 'tmusu'o amu-e, nyu -yu 'ka ku'a 'se 'lbha, a'ba ple u -le! V Nyu -yu a 'ka ple, un-i yi-o'c un 'ke c amu -to: unno 'mo-o -Lago, -ekedumaa, unno 'bhese'o, -bho nyu 'me'e e, c 'ke c 'kleyee wonpo 'le "kɔgwlene 'mu. Kni! 'In-i 'tmusu'o amu-e, unno a 'ke 'bho "du. VI *Zezii po'a wlu 'mne ti a, 'le c 'ye 'yi -lue po, 'le c na: Nyu-c 'kpun-o nikpiyreeti -muu 'le c-c po 'ni 'pelu moniyue gbe 'mu. E -ni'a -kaa 'mu a, -Lago'c 'mate 'ya 'yue -lue'a 'bhuo gbo. VII C-bo -Lago 'mno

yibo'o-o 'nurnu 'die -ke "bhi-i -n'la 'le a'ba 'lru 'li. A "du-o le, a 'ye 'yidientkpiyreeti -zi. 'E di 'to o, -siany'la 'lbha amu -le!

**Zezii'a 'wawawawaw -ke 'o 'yidepoe
(Matiee 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

^{VIII} 'In-i 'tmu'o amu-e, nyo -yo nu'a 'bho nyo 'wee'a 'yigbeyi 'an -no o 'du'o a, 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu-u 'ye -o 'yi'wawawaw -mu -lrae 'an nyo'c kamu 'bho -Lago -ke o gbo'a -dalbhomu'a 'yigbeyi. ^X 'Le nyo -yo nu'a 'bho nyo'a kle'e 'yigbeyi o se 'inmu yibo, 'in-i 'ye -o 'yidepo -mu -lrae 'bho -Lago -ke o gbo'a -dalbhomu'a 'yigbeyi. ^{XA} -gblee, -bho nyo -nyini 'inmo *Nyunyoc'c 'Yu'a 'nyin wawawawaw -Lago-c 'bho-c'c 'c 'nyinyinidi'a di. 'Bho 'e lemu 'to o, nyo -yo -nyini'a *-Lagoc'c Lisaazuzu'a 'nyin wawawawaw -Lagoc'c 'bho 'c 'nyinyinidi'a di 'komukomu!

^{XI} -Bho nyo kpa amu *-Lagoc'c wlu'a 'liciaanbidi 'li -ke 'bhltkpiyowli wonyi, un 'ke amu -zige -tu a, 'bho di a 'ka 'mu-za, 'ya 'kpi, 'le, -ka a 'ku i 'mu-za, 'ya damu, nymoc'c 'si amu 'gwlu -le! ^{XII} -Ekedumaa, 'bho 'mno o, *-Lagoc'c Lisaazuzu 'ye e amu -to mu, 'le a 'ke e 'mu-za.

-Niyi -lue-e po'a 'o 'wlil -zruv 'mu 'naw 'kmu 'mu, 'o 'yi

^{XIII} *Zezii 'gwe-e -wluwluwa 'yi, 'le nyo -lue 'ye u-bu nyo'a -gbogboyoko 'mnu'a 'klumu 'wlu 'le o na Zezii -bod: 'An -Toyi, 'tmu 'an venyi a, 'in -ke o 'ke -a'ba -tita'a tisiewlil 'gble! ^{XIV} 'Le o na: 'In bha, -yu 'ma-a a'ba di'a 'yicee -ke a'ba 'wlil'a 'gblegblea'a di, 'in se -laa 'ya di ti-de. ^{XV} 'Le o na nyo 'wee -ni'a 'bho -bod: -Bho koo nyo 'ga, e -se 'o 'wlil'a di o 'ke tiniezegye 'ye -ko; 'e di, a "du a'ba 'bhi 'yrili 'bho i-bi 'wlil'a 'tu-u -ni'a amu 'mu'a damu!

^{XVI} 'Bho e-be wlu 'mne 'kpi, 'bho-o o -po -ni'e 'yi -lue 'le o na: 'Bho-o 'gagayi -lue -ni'o. O 'bhle-e -kpu'a -dadudu 'le -i tro'o tenyi, ^{XVII} 'le o 'ye 'bho 'kpa 'le o-c 'kabha'o, o-c nu'o, na: -Da 'in 'ka 'an li 'in -za'a "du, 'bho se'a 'yi'bhe, 'le, koo 'in 'ke -nyna'a? ^{XVIII} 'Le o na: Le 'in 'ka nu, 'inne 'ka-a: 'In-i yi-o'o 'in 'ke 'an 'sri -yu -bhluwa, 'le 'in 'ke 'ya 'bi 'mu -klugbi -po. 'Le 'ya 'limu 'to o, 'le-e 'in-i 'ye 'an li'a 'yo -ke 'an 'wlil -lru'a kle -po mu. ^{XIX} 'Le 'in-i 'ye -kaa 'an "bhuo 'yi'le mu -lrae: 'In bha, "wlil'a -dadudu -in 'bhle'a a, zuun -ke zuun 'li'a li mo'o. -Za nymoc'c gwlu, li le "o le, 'na nmo "o nmo, 'le -in 'ke 'bubba li. ^{XX} A -gblee, 'le -Lagoc'c na: -Niyi, -a 'ye-e -zian 'matu 'me -mu! 'Le, -bho 'in se ti-ni 'le, -a'a li -in po'a -zruv 'mu, yoc i -sie'e li, -o 'ke 'i 'mu li'a? ^{XXI} 'Le o 'ye 'bho wlu -lrae "du 'le o na: -Ka -lue 'mno, nyo-c po'a 'o "bhuo'a di "wlil -zruv 'mu 'naw 'kmu 'mu 'le -o -see'a 'o 'nyinwluwee'e di zi 'le yaku 'li a, 'ka-a 'o di -ni'o.

*-Lagoc'c 'gwlidee
(Matiee 6:25-34)*

^{XXII} 'Bho 'e "kpi, 'le *Zezii na *'c -namu -bod: A 'ye li-o, 'inunni'a di 'in-i wu 'i amu 'yiti, lilile a 'ka li 'le a 'ka ti-ni, a'ba -kple 'e di -le; -bana a 'ka ku 'yi'bhaa, a'ba -kple 'e di -le -lrae! ^{XXIII} Nyunyoc'c tinie -nmo'c-c 'yrili 'le e 'ye lilile -zi; 'le nyunyoc'c ku -nmo'c 'yrili e 'ye -bana -zi. ^{XXIV} A yibo nukpi -ni? 'Ya po -kubu, 'ya ce -kubu, i se 'sra 'bhle, 'le, e -ni'a -kaa 'mu a, -Lagoc'c 'nyu 'i lilia. Abu -se -kaa-a le 'le a se nukpi -zi? ^{XXV} Nyo se 'bhe, 'o "bhuo'a -kplekplea 'mu, o 'ke 'bho 'c 'wu "kpi 'wu -lue 'tin po. ^{XXVI} 'Le, -bho e-be -kplekplea 'mne -see -kaaboditoope

nmaze yi, ɪ-bɪ dɪ -lɪɪ-ɪ -zi'a amɔ wɔn 'mɔti, leedɪ a-a popo'o 'ya dɪ 'gwɔlɔti'a?

XXVII A yibo 'kwla 'zɔ'ɔ -sukui-i po'a 'bowle 'nɪ? A -gbɔ 'ya mɛmɛɛ ya. 'Ya nɔ lbhɔ 'le 'ya 'pa'a -banɪ. 'In-ɪ 'wɪ -ɪ amɔ 'yiti, ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, Salomɔɔ 'ma-a 'bhɔɔ, 'ɔ -bana -ke 'bhɔ 'ka 'yɪrili-nmɔ, -ɛ 'ka 'bowle 'mnɪ 'mɔ-zɪ, ɛ se -nɪ. XXVIII A -gblee, 'kwla 'zɔ'ɔ -sukui, -bho nyo gle'a, -bho zɔ zɪ, ɔ-ɔ po'a 'yɪrɪ a, -Lagɔ-ɔ bɛ nɪ-o'o 'le ɪ-ɪ nmɔ'ɔ 'le 'yɪrɪ lemɔ ti; 'le, -taafle, a-bɔ 'ma-a 'an -namɔ, ɔ -see amɔ li'gbaa yi -cɛyɪ'a? -Ka a se'a -Lagɔ'ɔ 'gwɔlideɛ 'mɔ'bhle, a -gbɔ -kaa ya! XXIX 'ɛ dɪ, lililɛ a 'ka li 'le lɛ a 'ka 'na, 'ya tibɔnamɔ a'ba -mɔ a'ba 'bhi -pɔɔ 'li -le! XXX Nyɔ -yɔ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnɔ 'bɪ 'ɪ -kaa ti 'yɛɛɛ! A-bɔ -yɔɔ, -bho a-bee -mnɔɔ se lɛ 'bhle, -ka a -bɔ 'nɛ 'mɔ, a'ba -tɪta -Lagɔ yibo nɪ-o'o. XXXI A 'ye li-ɔ, -Lagɔ 'ke amɔ nyɔ -lɪɪ 'gbaa 'le ɔ 'ke amɔ -kɔ 'le a 'ke 'ɔ 'yisɛɛpie 'mɔ -nɪ, a zi 'ya dɪ -antanyɪ, 'le, -yɪ -sie'a 'bho, ɔ 'ke ɪ 'bho po.

*'Nynɔwɔɛɛ 'le yaku 'li
(Matiee 6:19-21)*

XXXII A-bɔ 'ma-a 'an nyɔ, a'ba -tɪta -Lagɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ke amɔ 'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ -ya 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ nɔ ɛ'o. 'ɛ dɪ nymɔ'ɔ 'si amɔ 'gwɔɔ -le! XXXIII Lɪ a 'bhle'a a, a -po nɪ 'pɛɔ 'le a 'ke 'ya mɔni 'pɔanlbhamɔ 'nyɪ. 'Wɔlɪ -see'a -gwe yi 'kɔmɔkɔmɔ, a 'bhle ɪ! 'ɛ 'zɔ 'mo-o, nyo'ɔ -ma 'kmɔ 'mɔ'a lɪ 'yɪ -le! ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yɪrili nyo 'ke 'ɔ 'nynɔwɔɛɛ 'le yaku 'li'a dɪ zi. 'Le'a lɪ-ɪ gwɔle'e 'mɔ-ɛ 'kɔgwɔleka. 'Yɪrimɔ -see ɪ 'mɔ'luo yi, 'le kɔkoyɪrele -see ɪ -li yi. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɪ wɔn-nynɪ. XXXIV A -gblee, -da nyo'ɔ 'tɔnɔɛ -nɪ'a a, 'bho-o 'ɔ -pɔɔ-ɔ 'wɔlɔ'a ti.

**Zezii'a -namɔ'a -boti*

XXXV *Zezii nɔ'a -kaa, ɔ 'po-o 'yɪ -lue 'le ɔ na: A -fie li, a san 'yɪ 'le a 'ke yɪrɪ de. A ɛɛ a'ba 'napɪ 'yɪ. XXXVI 'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ, 'le, -bho lbhɔnmɔ'ɔ -kɔyɪ -ke ɛ 'mɔ-ɔ mu a, -ka ɔn-ɔ fɔo 'nɔ wɔn, 'le, -bho ɔ yi, -bho ɔ bhɔɔ -buduwɔn 'yɪ, 'le ɔn-ɔ kati 'nɛ -nalo a, a -nɪ -kaa! XXXVII -Bho 'wa -kɔyɪ -ka yi, lbhɔnmɔ de'a yɪrɪ a, ɔn 'wa-a ti! -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, ɔ-ɔ 'ye-e li-fie -mɔ, 'le ɔ 'ke ɔ 'la, 'le ɔ 'ke ɔ lilia 'nyɪ. XXXVIII -Bho nyɔ -sɔ 'nynɔ'ɔ -gbaa -lue -ke 'ɛ 'sɔnnɛ 'mɔ, -bho ɔ -ka yi 'le lbhɔnmɔ 'mnɔ 'ke yɪrɪ de a, ɔn 'wa-a ti! XXXIX 'Le ɔ 'ye 'yɪ -lue -lɛɛ po 'le ɔ na: A po -lokui! -Nɔɔ -ke ti 'yɪrɪ 'ka yi, -bho -buduyowli yibo nɛ 'kɪ, ɔ -see ɔ 'kɪ 'yɪtɪ'tayɪ yi, ɔ -see ɔ gbo -pa yi. XL ɛ-bɛ 'yɪ 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: -Nɔɔ -ke ti 'nɛmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu-u 'ye'a le -yɪ mɔ, a se ɛ yibo. 'ɛ dɪ, a'ba -boti -le, 'le 'ɪn -kaa amɔ 'zɔ'daa!

Yɔɔ 'mo-o lbhɔnyizɛɛ'ɛ?
(Matiee 24:45-51)

XLI 'Bho 'ɛ 'kpi 'le '*Piɛɪ na: 'An -Kɔyɪ, -a-bɔ 'ma-a *-a'a -namɔ, -a'ba dɪ -ɪn po'o 'yɪ -nɛɛ-ɛɛ, -ale nyɔ 'wee'a dɪ ma'a? XLII 'Le ɔ na: Yɔɔ 'mo-o 'yisɛɛlbhɔnyɪ -ɔ 'bhle'e -naagɪ'a? 'ɔ nyɔtu 'mo-o nyo -yɔ -ke -kɔyɪ -kaa 'lɪkpada-a mu, ɔ-ɔ sie'a 'ɔ -bolbhɔnmɔ li 'le ɔ-ɔ "du 'ɔ 'yɪrili, 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ lilia. XLIII -Bho 'ɔ -kɔyɪ -ka le-e yi, 'le ɔ 'ke ɔ ɪ-bɪ lbhɔ 'mnɪ kwa 'mɔ -yɛ ɛ, ɔ 'wa-a ti. XLIV -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -bodɪ 'mɔ, ɔ-ɔ 'bhlegboyowli 'mnɔ, lɪ 'wee ɔ 'bhle'a, ɔ-ɔ 'nyɪ -ɔ'ɔ 'le ɔ-ɔ "du 'ɔ 'yɪrili. XLV 'Le, -bho ɔ-ɔ lbhɔnyɪ popo -kaa 'gwɔlɔti: 'An -kɔyɪ -see -yɪ yi -susueyi, 'le, 'le ɔ -bonyunyɪ -ke ɔ -plɛ'ɛ lbhɔ -lue 'yɪ, ɔ 'ke ɔ 'lbha, 'le ɔ 'ke lililɪ li, ɔ 'ke nɛɛ 'na, -bho ɪ -kɔ ɔ 'lbha a, XLVI a -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ

-ke ti, ɔ -see'a ɔ -kɔyi'a yiyia 'gwlide, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye -yi -nɪ mʊ 'le ɔ 'ke ɔ 'zɔ'daa. -Bho ɔ -yɛ nɔ 'bho, ɔ-ɔ 'kɔn-o nyo 'mnɔ 'le ɔ-ɔ klɔ ɔ nyanɪ 'mʊ tenyɪ. Nyɔ-ɔ -see'a -Lagɔ 'gwlide 'le -ɔ -see'a 'bho ɔ wlu 'du, 'ka-a ɔ-ɔ 'ye 'ɔ -nɔ mʊ 'le ɔn 'ke 'le "kɔgwlenɛ 'mʊ mu.

^{XLVII} Lbhɔnɔyi -yɔ yibo'a lɛ 'ɔ -kɔyi 'ybha'a, 'le ɔ -see ɛ nʊ, 'ɔ -kɔyi 'mnɔ-ɔ 'ye -ɔ "sɛɛn -mʊ tenyɪ. ^{XLVIII} 'Bho 'ɛ "kpi, -yɔ se'a lɛ 'ɔ -kɔyi 'ybha'a yibo, 'le ɔ-ɔ nʊ'a dɪ-ɪ -nɪ'a 'lbhalbhaka a, 'ɔ "sɛɛsɛ -see wɔn-ku yi. "Yi Zezii po'a, ɔ 'ke ɛ gbɔ-za'a dɪ, ɔ po'o "nna -lue 'le ɔ na: Nyɔ -yɔ -Lagɔ 'nyɪ'a lɪ'a -dadudu, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ 'ybha'a lɪ'a -dadudu -lɪɪ tenyɪ. Nyɔ -yɔ ɔ sie'a 'ɔ lɪ'a -dadudu lɪ, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ 'ye 'ya -lɪɪ'a 'gbɛ lɪ-sie mʊ.

**Zezii-i 'ya-a nyɔ'a 'yicɪɛɛ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ
(Matiee 10:34-36)*

^{XLIX} *Zezii 'pɔ-o 'yi -lue -lɪɛɛ 'le ɔ na: 'ɪn 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le, -ka -bho nɛ -cɛ'ɛ 'yi, ɛ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ka nyɔ -sin 'le ɔ 'ke 'kle 'ye, 'ka-a 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'an "dɪzɪgɪ 'ke 'bhɪkɪ 'wee "kpi ti-wa -nalo 'le 'ya dɪ nyɔ 'ke 'kle 'ye, ɔn 'ke 'mʊɔɪɛ. ^L -Ka, -bho ɔn -ka nyɔ-ɔ batizee 'le ɔn-ɔ sɪ 'ɔ "nukɔ ɔ, 'ka-a 'kleyɛɛ 'ke 'ɪnmʊ "kpi 'pɪple. 'Le nymɔ "si'e 'ɪnmʊ 'gwɪɔ tenyɪ, 'le ɛ 'ke -nʊ-ɛ. ^{LII} A -gblee, a'ba de "gwli na 'ɪn 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le 'ɪn 'ke -pɔɔ'a bhɪubhua -ya -le! -Gba! "Yicɪɛɛ 'mna-a ya'a 'nɔɔ. ^{LIII} 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'an dɪ, "bhlegbo -yɛ -ke -da nyɔ -muu -nɪ'a a, 'wa tan-a 'ye-e -na -mʊ 'le ɔn -ke nyɔ 'sɔn 'ke "yidede; 'le ɔ-bʊ nyɔ 'sɔn 'mʊ 'ke gbɔ-po, 'le ɔn -ke ɔ-bʊ nyɔ tan 'mʊ 'ke "yidede -lɪɛɛ. ^{LIII} "Yunyukpasu -ke 'ɔ -tɪta-a 'ye-e 'yicɪɛ -mʊ; "yunynaakpɔ -ke 'wa 'lotu-ɔ 'ye-e 'yicɪɛ -mʊ; 'le nyimɛ'ɛ 'lotu -ke 'wa "yu'a 'nynɔ-ɔ 'ye "yicɪɛ mʊ -lɪɛɛ.

**Zezii 'tmʊʊ'o-o *'ɔ -namʊ, ɔn 'ke -nɔɔ -nɛɛ 'muti'wɔn 'le ɔn 'ke 'ɛ kpli nʊ
(Matiee 16:2-3; 5:25-26)*

^{LIV} *Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho -bodɪ: 'Le 'yɔ'a tiganamʊ, 'le -druku 'ke 'le 'mʊ-sɔ -nɪ, -bho ɛ -ka zi a, 'bho-o a -nyna'a ti 'le a-a nʊ'o: "Ni-i 'ye-e -lbha -mʊ, 'le ɛ-ɛ lbha'o. ^{LV} 'Le -pɔpɔɔ 'ke 'zɔti 'mʊ-sɔ, a 'ke ɛ lɪ'ye, a-a 'nʊ-o: 'Yɔ-ɔ 'ye-e -fan -mʊ, 'le ɛ-ɛ wa'a 'nɔgɪɛn. ^{LVI} Nyanɪbhlemʊ-a! A yibo'o-o 'bhɪkpa -ke yaku "yi'a lɪ-ɪ zi'a "tibheli, 'le, -nɔɔ -ke 'mʊyibɔlɪ'a dɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, a se ɪ "yiyibo!

^{LVII} Leedɪ, "yisɛɛlɪ a 'ka nʊ, 'le a'ba 'cre'ɛ a'ba "bhi 'mʊti 'ya dɪ'a? ^{LVIII} -ɪn 'ye lɪ-ɔ, -bho nyɔ "klaa -ɪnmʊ 'bho -zɪgletumʊ wɔnyɪ, -bho a -see -bhla 'le 'gbɔɔ ke a, mu -da ɔ -nɪ'a, -ɪn 'ke ɔ 'bho -yɛ, -ɪn 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mʊ cɛ 'le ɔ -kaa -ɪnmʊ -jie 'mʊ po. ^{LIX} 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'le ɔ 'ke -ɪnmʊ -jie 'mʊ po a, lɛ -zɪgle -cɛ'ɛ -ɪnmʊ, -a "du ɛ -kpayɪke-ɔ, 'le ɔn 'ke -ɪnmʊ "yiti'tayi. ɛ-be dɪ'a "yitigɔgɔɛ -nɛɛ, ɛ 'bhle-e 'zɔ.

XIII

**Zezii "du-o nyɔ-ɔ po 'ɔ -lokui "dɪ 'mʊ, ɔn 'ke 'wa "nyinyinidɪ "yiyibo 'le ɔn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti*

^I ɛ-be -nɔɔ 'mɛ ti, 'bho-o nyɔ gbɪ -yi -nɪ'e *Zezii -bodɪ 'le ɔn na: Zezii, -da Galileekɔmʊ -lɪɪ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ 'sraga, lɛ-ɛ zi 'b "kpi, -ɪn 'wɪn ɪ 'bɔ 'nɪ? Zideebhɪkpa'a -yowli *Pilaati 'tmʊʊ'o-o 'ɔ "sroja, ɔn 'ye ɔ 'lbha 'le 'wa nymɔ -ke 'sragazanmi'a nɛ 'ye zizia. ^{II} ɪn po'a wlu

'mne ti a, 'le o 'ye v -kaa 'yi'le: A'ba popo 'gwluti -le na 'wa "se 'mo-o 'nyinyinikli'a numoklɔgbi -v -zi Galileekomv -lrvv'a dɪ un 'me -kaa -ko! III 'In-ɪ 'tmvɔ'o amv-ε, a-bv -yv, -bho a -see a'ba 'nyinyinidi 'yiyibo 'le a 'ke -Lagv gbo "bhiti, 'le stasaa 'mv a-a 'ye 'me -nɪ mv v-bv Galileekomv 'mrv'a ka. IV A -gblee, Zelizalεεmv'a 'foto -lue vn-v 'la'a Siloye, 'ε yayibudu -lue 'ka bhlu, nyv -bue nyv -mεetan ε 'lbha'a, a-a popo 'wa dɪ 'gwluti 'nɪ? ε -se 'wa 'nyinyinikli'a dɪ -ko -lreε. V A-bv -yv, 'ɪn-ɪ 'tmvɔ'o amv-ε, -bho a -see a'ba 'nyinyinidi 'yiyibo 'le a 'ke -Lagv gbo "bhiti, 'le stasaa 'mv a-a 'ye 'me -nɪ mv 'wa ka. VI Le o 'ye 'ε dɪ 'yi -lue po 'le o na: 'Bho-o nyv -lue -nɪ'o. O 'bhle-e -kpa'a -lue; 'le ε 'mv o -lo'o -trotrotu -lue. -Bho o yi ε-be -kpa'a 'mne 'mv, o 'ke 'ε "bhi -za a, 'o -ye nε lε ya 'le o-o mu'o le. VII 'Le o na 'o -kpa'a 'mne 'mv'a lbhvnyv -bodi: -In 'ye li-o, -zvɪn tan 'li 'ɪn -yi -nɪ'e -kpa'a -nεε 'mv tu -nεε'ε "bhi -zanamv 'le 'an 'ye lε. -Bho -ɪn gwε 'yi a, "kle ε, ε -kaa 'bɪ 'mv -ka bhuhuyiti. VIII 'Le o na: 'An -Koyi, -zvɪn -nεε ti, "tayi nε 'yiti, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'ε gboli ti "bhlu -mv, 'ɪn 'ke 'bho 'bhlvkpa'a "nimvokvoku po. IX -Bho 'ɪn nv ε -kaa, -zvɪn 'ye'a ti "si mv, ε 'bhεε'o ε 'ke -tro. -Bho ε -se -mneε ε, 'le ε 'ke -cε!

**Zezii 'pυvɔn'o-o 'nynaakpv -lue-e -nɪ'a'a 'bho *Zuifv'a lifvzv*

X *Zuifv'a lifvzv -lue 'li mo'o 'le *Zezii-i to'v nyv -Lagvwlv 'le 'wa *-Lagvwlv'a 'lictaanbudu -lue 'li. XI ε-be -budu 'mne 'li, 'nynaakpv -lue -ke l'a 'wɔn, 'ɪnnv -nɪ'e 'le. Vn 'bhle-e 'nyinyinidi'a -zuzu 'mv 'le -zvɪn -bue -zvɪn -mεetan 'li. 'Inne -po 'nv-v -kpeε 'mv 'le vn se 'mvsrεεε 'bhεε. XII-XIII Zezii nv'a -kaa, o 'yv -v li, o 'ye v 'la 'le o 'ye v *kwa 'lrv tide 'le o na: 'An 'lotv'a 'yv, a 'pυv-o'o! 'Bho -gbaa -lue 'mv, vn 'pυv-o'o 'le vn-v 'bhεε'ε -Lagv'o 'nyv 'yi.

XIV -Gblee, v-bv 'nynaakpv Zezii 'pυv'a 'Zuifv'a lifvzv'o zv'o dɪ, 'wa -Lagvwlv'a 'lictaanbudu'a -klagba po'o 'cε, 'le o na nyv-v -nɪ'a 'bho -bodi: -A 'bhle-e 'wɪ -mεelo, ɪ ti -a 'ke lbhv -nv -nɪ. I-bɪ 'wɪ 'mɪn 'li, -a -flov'o-o 'yi -a 'ke nyv gbo mu, vn 'ke -amv 'pυv. ε -se -a'ba lifvzv'o zv -a 'ke -kaa nv -ko! XV -In 'ye li-o, o 'lε'ε -kaa, 'le -a'ba -Koyi Zezii na o -ke 'o wlvmbhεεmv -bodi: A 'bhle-e "yrabha! -Bho -a'ba lifvzv'o zv, a'ba wli a -m'o ti, a-a boti 'nε-ε ti 'le ε-ε li'e ti, 'kla -ko? XVI A -gblee, v-bv 'nynaakpv -yv, -a'ba "na *Ablaamv'a "nayu mo'o. "Nyinyinidi'a tiyayi *Sataan -po 'nv -kpeε 'mv 'le -zvɪn -bue -zvɪn -mεetan 'li. -A'ba lifvzv ma'a dɪ, ε se "yrili-nm'o 'ɪn 'ke v 'pυv'a? XVII Zezii'a wlv 'mne nv'a -kaa, ε 'lbhaa'a-a 'o "yidedemv dɪn 'yi. Lɪ-ɪ ma'a nyv wɔnti o-o nv'a, 'le nyv'a -dadudu -lrvv-v -nɪ'a 'bho-o li'e 'ya 'bvbva.

**Zezii 'po-o -Lagv'o nyv'a -kɔkɔ'o 'yi (Matiee 13:31-33; Maaki 4:30-32)*

XVIII -Gblee, *Zezii nv'a -kaa, o 'po-o 'yi -lue 'le o na: Leele -ke -Lagv'o nyv'a -kɔkɔ gvgo'o "yiti'a? Leele 'ɪn 'ke ε likpvkpa -nɪ'a? XIX 'ε lεtu kɔv'o-o tu -lue -ε -ke 'yvε -nɪ'a -toope. 'Inne nyukpasu -lue -lo'o 'le 'o -kpa'a 'mv. ε mε'ε ε, ε 'bhva-o'o -susueyi 'le nɪkɪ 'ye 'le 'ε "klei ya 'lrv -po -nɪ. XX 'Bho 'ε "kpi o 'po-o 'yi -lue -lreε 'le o na: Leele 'ɪn 'ke -Lagv'o nyv'a -kɔkɔ likpvkpa -nɪ'a? XXI ε kɔv'o-o "flv'o "buubuule 'nynaakpv -lue 'luo'o 'mv, 'le, l'a 'pυv vn "pli'a -buaan! vn-v 'la'a falliɪn, vn bhete 'nɪ gbo. -Bho ε lele, 'le ε 'ke falliɪn 'mne pa, "lemnɪ ε-ε "bu-o'o. I-bɪ 'yi 'sɔn 'mɪn, 'ya 'zv 'mo-o, -ka tu'a 'yvεtoope 'bhva'a

'le ε "du'a tuklagba, 'le, -ka "flɔɔ'ɔ "buubuule "buu -nɔ'a faliini, 'ka 'mno 'ka-a, nyu-ɔ 'wɔɔn'ɔ -Lagowlu, 'bho 'ε 'nyaanamu un se "yi-die. -Bho ε nyini 'le nya 'le nyu -lɔɔ-ɔ 'kpu 'ɔ 'kpi.

-Buduwɔn -nɔ'a "sɔkɔpu
(Matiee 7:13-14, 21-23)

XXII Ε-βε -nɔɔ 'mne ti, *Zezii-i 'ple-e gwle "yiti 'le ɔ-ɔ mu nɔ'e Zelizaleemu -bhoga. I-bɔ gwle 'mno 'mu ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyu -Lagowlu. XXIII Nyɔ -lue nɔ'a -kaa, ɔ 'yi ɔ-ɔ -bodi 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, ε -se nyu'a -dadudu 'ke 'puɔn 'bho -Lagow'ɔ "yigbeyi -ko? A -gblee, 'le Zezii 'ye "yi -lue po 'le ɔ na nyu-ɔ -nɔ'a 'bho -bodi: XXIV 'In-ɔ 'tmɔɔ'o amu-ε, nyu'a -dadudu-u 'ye-e ti'bo -mu, un 'ke -buduwɔn -nɔ'a "sɔkɔpu "yi -pa -nɔ 'le -Lago 'ke ɔ -ko, un 'ke 'puɔn 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le un -see ε 'bhεε yi. 'E dɔ a po 'le 'kpu 'le a 'ke 'bho ε-βε "yikmujolɔ 'mne "yi -zi -nɔ.

XXV -Bho 'inmɔ -buduyowli -sɔ 'mu, -bho 'in pa 'le 'in 'ke 'ε wɔn "yi "sape po, a-a 'ye-e "piemu -sie -mu. 'Le a-a 'ye 'bho 'kpa mu, a-a 'ye -buduwɔn "yi bhɔɔ mu 'le a-a 'ye na: -A'ba -Kɔyi, kati 'bho -buduwɔn "yi!, 'le 'in-ɔ 'ye, 'In se a'ba -lue komu yibo, -nɔ mu! XXVI -Bho 'in 'le -kaa a, 'le a-a 'ye na: -A -ke -in -li -nɔ'e-e -dalue 'le -in 'ye nyu -Lagowlu -tɔ 'bho -a'ba -gwɔduu 'mu, XXVII 'le 'in-ɔ 'ye: 'In se a'ba -lue komu yibo! -nɔ mu -lɔεε, a'ba 'wee "du-o "nyinyinidi'a nɔmu. A po 'inmu le!

XXVIII A 'ye li-ɔ, -bho a 'ye a'ba 'na *Ablaamu-e, *Izaaku-e, *Zakɔɔpu -ke -Lagowlu'a 'mutizamɔ 'wee li, un 'ke 'bɔ 'ye 'le -Lagow'ɔ nyu ɔ -kɔ'ɔ "klumu, 'le a-bee -mno 'ke ti-nu-ε, 'bho-o a-a 'ye 'kle 'ye -nɔ mu 'le a 'ke "vi. XXIX -Bho -Lagow -ko nyu, gɔ ɔ-ɔ 'ye'a "du mu, nyu-ɔ 'ye-e 'bhɔkpu'a "kete 'wee "yi 'wɔ -mu 'le un 'ke -dalue -li -nɔ. XXX Ε-βε -nɔɔ 'mne ti, 'bho-o nyu -yu 'ma-a 'nɔɔ 'kmu 'mu 'nyinbhlemɔkɔlɔgbɔ, 'le nya 'wla, 'wa -dadudu-u 'ye-e 'bho -Lagow'ɔ "yigbeyi bhuhhunyɔ "du -mu. 'Le nyu -yu ma 'ka-a bhuhhunyɔ, 'bho -Lagow'ɔ 'trolli 'wa -dadudu 'ke 'bho 'ɔ "yigbeyi 'nyinbhlemɔkɔlɔgbɔ "du.

**Zezii -ke Zelizaleemɔkɔmu*
(Matiee 23:37-39)

XXXI Ε-βε -nɔɔ 'mne ti, *Falizientɔɔ 'yi-e *Zezii -bodi 'le un na: 'Bhɔkpayowli *Elɔɔdɔ 'ybha-o'o ɔ 'ke -inmu 'lbha. 'E dɔ, -sɔ -laa 'mu -in 'ke -dalɔɔ mu! XXXII 'Le Zezii na: A mu, a 'ke -kaa "yrabhabhleyi 'mno 'tmɔɔ, 'in-ɔ 'nu-o nyu 'mu "nyinyinidi'a -zuzu ti. 'In-ɔ 'nyinia-a 'an nyu'a 'puɔnpɔan "yi -nɔɔ gbε ti, 'le, -bho ε zi 'tɔn, 'in 'ke 'an lbhu "yigwe. XXXIII A 'ye li-ɔ, ε se "yrili-nmɔ -Lagowlu'a 'mutizayi 'ke "setida 'mε -nɔ, -bho ε -se Zelizaleemu. 'E dɔ, -bho 'ε -nɔɔ nyini, 'in 'ke 'le'a -jolɔ 'mu"luo mo'o.

XXXIV Zezii po'a wlu 'mne ti a, 'le ɔ na: Zelizaleemɔkɔmu-a! Zelizaleemɔkɔmu-a! -Lagowlu'a 'mutizamɔ ɔ po'a amu -jeyi, a-bɔ 'lbhu ɔ'o un 'ye 'mε. -Ka -gbanyɔɔɔɔn 'kɔkle'a 'ε "yreetɔ 'lɔruli 'bho 'ε -kpakpu 'zɔ, -ka -lue 'mno, 'ka-a 'in 'bɔ'ɔ ti sese 'in 'ke amu "lɔruli'kɔkle 'bho 'an "trolli, 'in -ke a 'ke -na 'le a'ba 'wɔn'o! XXXV 'E dɔ, 'traamu 'tɔ, 'in-ɔ 'wɔ'o amu "yrili. A -gblee, wlu -Lagow'ɔ wlu'a 'mutizayi *Zelemii -za 'ka 'mu see, 'ε "yri'a 'bɔ'a 'wɔwɔlɔnɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. ɔ na: Zelizaleemɔgwɔ-ɔ 'ye-e ti-sɔ -mu 'le ε 'ke wɔn-zε. 'In-ɔ 'wɔ -ɔ amu "yiti, -ε 'wɔ'a -laa, a -see 'inmu 'ye yi "kɔmɔkɔmu, 'le, -nɔɔ -ke 'li a-a 'ye'a -nɔ mu, na: *-Lagow'ɔ 'Bhozayi ɔ 'puɔn'a nyu, 'unɔ -nɔ'e yinamu; -Lagow -wɔnna nɔ "niti ɔ, ε 'ke ε "kpi bhla.

XIV

**Zezii 'pυυn'o-o "gwizinyo -lue*

I-II *Zuifu'a lifozo, *Falizien'e -klagba -lue 'la-a *Zezii lilidi, 'le o 'bhlibhlegbo, 'le o 'ye 'mu-so, o 'ye 'le mu, 'le o 'ye 'bi 'mu'luo, o 'ye ti-de. 'Bho o nya a, nyukpasu -lue-e 'bhle'a 'buubuue 'mu, 'unno -ni'e 'bho. Nyu-u -ni'a 'bho nu'a -kaa, un-u 'gbu-o Zezii ya 'tin, -bho o 'ke nyo 'mno 'puun 'bho 'wa lifozo'o zo. E -se bhuhuyiti un-u nu -kaa -ko: un-u 'bo-o ti un 'ke o di -kpon, -ekedumaa, un na 'e letu se 'yrili-nmo. III -Gblee, 'le Zezii 'ye wlu 'mu'luo 'le o na Falizien -ke *Lago'o gbayibomu -bodɔ: E -nmo'o-o 'yrili, -a'ba lifozo'o zo nyo 'ke nyo 'puun-ae, -ale o -see o 'puun yi? IV -In 'ye li-o, un 'nu-o blenyi! 'Wa 'won un 'ke o 'dapo'a di, 'le o 'ye nyukpasu 'mno'o su kpon, o 'ye o 'puun 'le o na: 'An 'lotu'a 'yu, -in 'puun-o'o, mu -a'a 'bhlibhlegbo! V O po'a wlu -nee ti, 'le o na nyu-u -ni'a 'bho -bodɔ: -Bho a'ba nyo -lue'a 'yu 'kpa 'nibhie 'li -a'ba lifozo'o zo, a -see li'titra yi, a 'ke o 'le -za? 'Le, -bho e 'du a'ba -bhlii 'le, a -see e -nu yi -lrɛɛ? VI -Gblee, un 'nu-o blenyi -lrɛɛ, wlu un 'ko o 'kpi "du, e se -ni.

'Bi'a 'mυluoe -ke nyu'a 'lala'a di

VII -In 'ye li-o, nyu *Falizien'e -klagba 'la'a a, un-u 'bo-o 'nynubhekpe ti, 'le un-u de 'ni "kpi. *Zezii 'ye 'u -kaa li a, 'le o 'ye 'yi -lue po 'le o na: VIII -Bho nyo 'la -unmu 'le o 'bhlibhlegbo 'nynokpago 'mu a, 'le -in 'ke 'le mu a, -a'a -de 'nynubhekpe "kpi -le -antanyi! O 'bhɛɛ'o, nyo -yo 'bhle'a 'nyu, -o -zi'a -unmu, o 'ke o 'la -lrɛɛ. IX 'Le nyo-o 'la'a a -ni 'son, o -kaa yi, o -kaa -kaa -unmu 'yi'le: "Nyɔ o 'bi, o 'ke ti-de! -Bho o 'le -kaa, dun-i 'ye-e -unmu 'lbha -mu. 'le -a 'ye 'to 'mu-so mu, -a 'ye bhuhukpe "kpi -zi mu! X -Gba! -Bho nyo 'la -unmu 'le -in 'ke o 'bhli mu, "luo bhuhukpe 'mu 'le o 'ke yi o 'ke -kaa -unmu 'yi'le: 'An 'lotu'a 'yu, yi -laa nya, -dagbe 'nynubhekpe "kpi! -Bho o 'le -kaa a, "lemnu o 'bhɛɛ'e-e -unmu "yi 'le nyu -ke -in -ni'a linamu'a "klumu. XI -Gblee, nyo-o 'bhɛɛ'e o 'bhuo 'yi, -Lago-o 'yo -o 'zo, nyo -yo yo o 'bhuo ya, -Lago-o 'bhɛɛ 'no-o 'yi.

XII Zezii po'a wlu 'mne ti a, 'le o 'ye nyo-o 'lo o "kpi 'kpa 'le o na: -Bho -in "du go, -a'a bhue, -a'a 'lotu'a "nynuu-e, -a'a 'ce -ke -a'a -gwlokumu 'bhle'a 'nyu, -a'a 'lu u -le! -Ekedumaa, u-bee -mnub 'bhɛɛ'o un 'ke -unmu 'la, 'le, -a'a 'yrilinmodɔ -in nu 'u 'lruli, un 'ke i 'kwla-za. XIII In-i 'tmubu'o -unmu-e, -bho -in "du go, 'la "puanlbhamu-e, topomu-e, "lommu -ke -niamu -lrub! XIV -Bho -in nu -kaa a, -Lago-o wonna-a -unmu "niti; -ekedumaa, un se 'bhɛɛ, le -a 'ye 'u "nyɔ mu, un 'ke e 'kwla-za. Nyu-u nu'a 'yrilinmodɔ 'bho -Lago'o 'yigbeyi, -u 'me'e e, -da o 'ye 'u glu -za -ni mu, 'le un 'ke ti-ni -lrɛɛ e, 'bho 'mno, 'bho-o o-o 'ye -unmu 'nynubhlele 'lruli-nu -ni mu.

Goklagba'a "kpi'a 'yi (Matiee 22:1-10)

XV Nyu -ke *Zezii-i li'a a, 'wa -lue 'won'o wlu 'mne 'bo o, o na Zezii -bodɔ: -Bho -Lago -ko nyu, go o-o 'ye'a "du mu, -o li'a 'e lilile e, o 'wa-a ti!

XVI Zezii 'ke o 'kpi "du'a di, o po'o 'yi -lue 'le o na: 'Bho-o nyo -lue -ni'o. O "du-o goklagba -lue; 'le e 'mu, 'le-e o 'la'a nyu'a -dadudu. XVII O gwe'e pipia 'yi, 'le o 'ye o lbhunyɔ nyu o 'la'a gbo lbho un 'ke

linamu yi. ^{XVIII} -Ka un -die'a 'mu, un kpa'a 'bho-ε -lue -lue, un-υ bhade-e lbhunyū li. -Yɔ ɔ 'wlvb'a 'yi -antany, ɔ na: 'In 'de-e -kpaā -lue; 'in 'ke ε 'yenamu mu mo'o. 'Inmɔ bhade -unmu li, -a'a po 'cε -le! ^{XIX} -Lue -lɔɔ na: 'in 'de-e -bhlii -bue, 'unni -ke 'in -ni'e -kpaā 'mu munamu, 'in 'ke ɪ ti'dun, -bho ɪ 'ke lbhu nu tenyi. 'Inmɔ bhade -unmu li, -a'a po 'cε -le! ^{XX} -Lue -lɔɔ nu'a -kaa -lrɛɛ, ɔ na: 'Traamu 'in kpa'a 'nyɔ: 'ε dɪ 'in se 'bhɛɛ 'in 'ke yi.

^{XXI} ɔ-bɔ lbhunyū 'mno nu'a -kaa, ɔ 'yi-e 'ɔ -koyi gbo le. Nyu -ke gbo ɔ mu 'ka a, dɪ un -za'a 'mu, ɔ 'ye ɪ gbo -pa, ɔ 'ye ɔ ɪ 'tmu. ɔ 'wɔn'ɔ dɪ 'mni 'bɔ, ɔ 'po-o 'cε, 'le ɔ na 'ɔ lbhunyū -bodi: Kpa 'le -gwɔduu 'mu -ke -jolukɔti 'yi -vuka, 'la 'puanlbhamu-e, 'lɔmu-e, topomu -ke -niamu -lrub, un 'ke yi, un 'ke li! ^{XXII} 'Le ɔ 'ye 'mu-so, ɔ 'ye -jeyi 'kpa. ɔ -gwle'a 'le -daan a, ɔ 'yi-e le. 'Le ɔ na: 'An -Koyi, 'in -ke un yi-ɔ, 'le 'bi -sie'e -bhla ti! ^{XXIII} 'Le ɔ na 'ɔ lbhunyū -bodi: Mu 'le 'kwla 'zɔ'ɔ -jolɔti 'yi -ke -dalɔɔ, nyɔ'o nyɔ a-a 'ye'a 'ye mu, 'tmu nɔ, ɔ 'ke 'unmu "bhli yi, 'an -budu 'ke "yi -srɪni! 'le un 'ke li. ^{XXIV} A -gblee, 'le ɔ na 'ɔ lbhunyū -bodi -lrɛɛ: 'In-ɪ 'wɪ -ɪ -unmu 'yiti, -antanyinyu 'in 'la 'ka, -bho 'wa nyɔ yi, ɔ -see 'an lilile -nɛɛ -li yi.

*-Ka nyɔ 'ka -nyina 'le ɔ -ke *Zezii 'ka -na (Matie 10:37-38; 5:13; Maaki 9:50)*

^{XXV} -Nɔɔ gbɛ zi'a, *Zezii nu'a -kaa, ɔ 'cε-ε 'bho "die 'le ɔ-ɔ mu'o -dalɔɔ. ɔ -ni munamu, 'le nyu'a -dadudu-u kɔɔ 'ɔ -jeyi, 'le ɔ 'ye υ gbo "bhiti, 'le ɔ na: ^{XXVI} Nyɔ -yɔ yi'a 'unmu gbo, -bho ε "du -a'a -tita-e, -a'a 'lotu-e, -a'a 'nyɔ-ε, -a'a "yreeti -ke -a'a 'lotu'a "nynuu, 'le -in 'ke 'wa "klumu'a nyɔ'ɔ dɪ -kma, ε 'ke 'unmu -zi, -in -see 'an -nayi "du yi. -Bho -in -ka -a'a "bhuo'a tintɛ'ε dɪ-ɪ zi, 'le ε 'ke 'unmu -zi, -a'a nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -nayi "du -lrɛɛ. ^{XXVII} Nyɔ -yɔ -see'a ti'bo ɔ 'ke 'unmu "srii "kɔmɔkɔmu, ɔ -see'a 'ybha ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo 'an dɪ, 'le, ε-be 'kleyɛɛ 'mne 'mu, ε 'bhɛɛ'o nyɔ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ε 'ke ngazemɛmɛ'ε "bhuka "du, ɔ nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -nayi "du.

^{XXVIII} 'Bho 'ε "kpi, 'bho-o ɔ -po -ni'e "yi -lue 'le ɔ na: -Bho a'ba nyɔ -lue 'ybha ɔ 'ke yayibudu po 'le, 'ɔ 'lbha 'yi 'tɪn 'le 'ɔ popo -kaa 'gwɔti -antany: -Bho 'in po 'an -budu'a 'kpu glu 'le, 'in 'bhle mɔni -dudu 'ni 'in 'ke ε "yigwɛ'ε? Mɔni 'die ε 'ke 'mu"luo 'ya-a?, ^{XXIX} -bho ε -se -mneɛ, 'le ɔ 'ke ε glu po, -bho ɔ se 'ε "yigwɛɛ 'bhɛɛ, nyɔ'o nyɔ 'ye 'ε ε, ɔ-ɔ 'ye ɔ-ɔ 'cɪsɛ -mu 'le ɔ 'ke na: ^{XXX} ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, ɔ-ɔ 'po-o -budu 'le ɔ se 'ε lbhu 'bhɛɛ!

^{XXXI} 'Le Zezii 'ye "yi -lue -lrɛɛ po 'le ɔ na: A -gblee. -bho 'bhɔkpayowli -lue'a nyu -ke 'ɔ -bonyunyo -lɔɔ'ɔ nu 'ke tu vɔ ɔ, -ka -lue 'mno, 'ka-a ɔ-ɔ de'e ti 'le ɔ-ɔ popo'o 'gwɔti na: 'Inmɔ 'bhle'a -kaa nyu'a "du'a -gwɔ -lue 'le, 'in 'bhɛɛ 'in -ke nyɔ-ɔ 'ma-a -kaa nyu'a "du'a -gwɔ 'sɔn -nayi 'ke "yidede 'ni? ^{XXXII} A 'ye li-ɔ, -bho ɔ se ε 'bhɛɛ ε, 'le, -bhɔlɔdɪ ɔ -tɛ'ε gbo, ɔ-ɔ lbho'o 'le 'ɔ nyu'a 'yɔ un 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mu cɛ. ^{XXXIII} ɪ-bɪ dɪ 'mni'a "lru "yi 'le Zezii 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du 'le ɔ na: -Ka -lue 'mno, 'ka-a ε -ni'o a'ba "bhi'a damu. A'ba -yɔ -see'a 'ɔ -kɔkɔli kwa gbo -za 'le ɔ-ɔ -see'a 'unmu "srii, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -nayi "du.

^{XXXIV} ɔ 'ke 'ɔ wlu "lru "yi jra'a dɪ, ɔ po'o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: A'ba "bhi yibo'o-o 'wee -ka 'tɔn "du'a lezɛɛ, 'le ε-ε 'bhle ni'a -zapu 'nu wɔn. -Bho ε -gwɛ wɔn 'le, leelɛ nyɔ 'ke ε gbo po 'le ε 'ke le wɔn 'bhle'a? ^{XXXV} Nyɔ se 'tɔ 'bhɛɛ, ɔ 'ke ε 'mu"luo 'le ɔ 'ke ε 'bhɔkpa "ni 'mu -po

-ni. E-e 'mo-o bhuhhule 'le e-e 'wlee'e ti. -Yo 'bo'c ti c 'ke d' 'mnu 'muti'wcn c, c popo 'gwloti -ziaka!

XV

*"Mamabhlahl'e 'kpi'a 'yi
(Matiee 18:12-14)*

I -Noo -lree 'li, *lapoozamu -ke nyu -lruv *Falizieen-e zre n'a 'nyinyinikli'a numu 'yi, un 'nyini-e *Zezii li, 'le un-u po 'c -lokui. II Falizieen 'mnu -ke *-Lagoc'c gbayibomu nu'a -kaa, un-u "wunwan'o 'le un-u nu'o: C-bo nyo -ncc, c-c 'kpun-o "nyinyinikli'a numu -gli 'le c -ke un-u li n'e -dalue.

III -Gblee, 'le Zezii 'ye 'e d' 'yi -lue po 'le c na: IV -Bho a'ba nyo -lue 'bhle 'bhlabhli'a -gwli -muu 'le 'ya "klumu'a -lue 'ke "ma 'le, c -see -mu yi c 'ke 'bhlabhli'a -gwli nyie 'bhlabhli -bue 'yo -meenyie 'bho 'ya tilinamu sie, 'le, -ye "ma'a a, c 'ke e ti'bo kplokplo 'le c 'ke e 'ye? V -Bho c 'ye e-be 'bhlabhle 'mne, c-c 'li-e 'bubua, c-c 'luo 'ne-e 'mu, c-c po 'ne-e -kpakpu 'mu ti VI 'le c -ke e-e mu'o 'le 'c "bhlhbhlegbo, 'le, c 'ke 'le nyini a, c-c 'la'a 'c bha -ke 'c -gwlokomu 'le c-c nu 'b -bodi: -A bhete gbo -a 'ke 'bubua li, -ekedumaa, 'an 'bhlabhle-e "ma 'ka, 'in 'ye -e'o. VII 'In-i 'tmuv'o amu-e, -ka -lue 'mnc, 'ka-a, -bho nyo -lue 'tin yibo 'c "nyinyinidi 'yi 'le c 'ke -Lagoc'c gbo "bhiti a, -Lagoc'c 'li-e 'e 'bubua. Nyu'a -gwli nyie nyu -bue 'yo -meenyie, -v 'la'a 'wa "bhi kplizigi'a numu 'le -v -see'a ti'bo un 'ke 'wa "nyinyinidi 'yiyibo 'le un 'ke -Lagoc'c gbo "bhiti, e-be 'bubua 'mne -zi'e-e 'wa ne 'mu.

"Mamanetemoni'a "kpi'a 'yi

VIII C po'a wlu 'mne ti a, 'le c 'ye -ka -lue 'mnc'c d' 'yi -lue -lree po 'le c na: -Bho 'nynaakpu -lue 'bhle netemoni -bue, 'le 'ya -lue 'ke 'le -kuyrebudu 'li "ma -ni, un -see -mu yi, un 'ke "nape 'yice, un 'ke -budu 'li tiwopo, un 'ke e ti'bo 'tin 'le un 'ke e 'ye? IX -Bho un 'ye e, un-u 'la-a 'wa bha -ke 'wa -gwlokomu 'le un-u nu 'b -bodi: 'An netemoni-i "ma 'ka a, 'in 'ye -e'o. 'E d' -a bhete gbo -a 'ke 'bubua li! X 'In-i 'tmuv'o amu-e, -ka -lue 'mnc, 'ka-a, -bho nyo -lue 'tin yibo 'c "nyinyinidi 'yi 'le c 'ke -Lagoc'c gbo "bhiti, 'le -Lagoc'c -ke c gbo'a -dalbhomu-v li'e 'bubua.

Nyukpasu -lue -ke 'c "yreeti 'son'c d'

XI -In 'ye li-c, i-bi d' -lue 'mnu'a "lru 'yi, *Zezii po'o 'yi -lue -lree 'le c na: 'Bho-o nyo -lue -ni'o; c 'bhle-e "yreeti 'son. XII 'Le leyi na 'c -tita -bodi: 'An -tita, -bho 'wla, -a'a -kckolt -a 'ka "kpi-zi, -a'a "bhuo 'gble i -nalo -in 'ke 'an ne "nyu. A -gblee, 'le c 'ye i 'c "yreeti 'son 'yiti'gblee. XIII 'Wi gbi zi'a a, c-bo "yu 'mnc nu'a -kaa, 'kwladie 'c -tita 'gbaa'a li -lru c 'ye 'c "nyu, c -po 'ne-e 'pelv, 'le mnci 'wee c 'ye'a a, c 'ye i 'mu'luo 'le c 'ye 'mu-so, c 'ye 'likpa 'mu mu, 'le gbotebhlokpa "kpi. 'Le 'mnc, 'le-e c -nu 'ni wlakawlakawlaka! 'le i 'ye -gwe. XIV I -gwe'e e, 'le 'mukdagba -lue 'ye 'le e-be 'bhlokpa 'mne "kpi tiyi; 'le c se lilile 'bhle. XV A -gblee, c nu'a -kaa, c 'mu-o 'bhlokpa 'mne "kpi'a nyo -lue gbo, c 'ke c 'mu'luo c 'ke 'c lbhu nu. C-bo nyukpasu 'mnc, 'unnc 'luo 'nc 'mu, -c kpc 'c 'le 'c -kpa'a 'mu c 'ke 'c -gwlobhee "yrili'du. XVI 'Mu-u 'lbho 'c tenyi'a d' c 'bo'c ti, c 'ke 'ya lilil li, 'le nyo'c "nyu i c'o. XVII c nu'a -kaa, c 'kpa-a 'gwltiponamu 'bho 'c "bhuo "kpi 'le c na: 'Inmc -ke -tita'a lbhunumu 'bhle'a lilil 'wee, -v se'a 'ya lilia

'bhεε, 'inmō 'mε'ε 'nōō 'mυ'a dī'a! ^{XVIII} 'In-ι 'ye -ō gbo le -mu -mυ 'le 'in 'ke na: 'An -tīta, 'in 'nυ-ō 'nyinynidī 'bho -in -ke -Lagō'ō 'yigbeyi. ^{XIX} -In 'ke 'inmυ -a'a 'yu 'la, 'in se ε 'yiti-nmō. 'Luo 'inmυ 'mυ -a'a lbhōnυmυ'a -lue'a ka!

^{XX} A -gblee, 'le o 'ye 'mυ-sō, o 'ye 'o -tīta 'mno gbo le yi. O 'kōō'ō -budu gbo, 'o -tīta 'ye -ō li 'le ngaze 'ye o 'lbha. O nυ'a -kaa, o ple-o'ō, o 'ye o -jeyi mu, o 'ye o -gble. ^{XXI} 'Le 'o 'yu na: 'An -tīta, 'in 'nυ-ō 'nyinynidī 'bho -in -ke -Lagō'ō 'yigbeyi. -In 'ke 'inmυ -a'a 'yu 'la, 'in se ε 'yiti-nmō! ^{XXII} O 'ke 'o 'yu 'yi'bhεε'ε dī 'le o 'ye -kaa 'o lbhōnυmυ 'yi'le: A "depo 'yi, a -ke 'yrilinmōvilōbana -lue 'ke yi, a 'ke ε 'an 'yu 'mυ -pa! A -po nō -jiēmυpole -jiε 'mυ 'le a 'ke o li bhυ 'mυ -pa! ^{XXIII} -A'ba wawabhliigbuda, -a de'a ti gōklagba -lue'a dī, a -ke ε yi, a 'ke ε o 'mυ 'lbhaa, -a 'ke ε li 'le 'bubua 'mυ! ^{XXIV} A 'ye li-ō, -ka nyo 'mε'ε 'le o 'ye'a glu -sō, o 'ye'a ti-nī -lreε, 'ka-a 'an 'yu -nōō -nī'o. O 'ma-o'ō 'le 'in 'ye o 'ye. O 'le'ε -kaa a, 'le υn 'ye 'bho 'kpa, 'le υn-υ "du'ō ε-be gō 'mne 'le 'bubua 'mυ.

^{XXV} ε-be -nōō 'mne ti a, o-bō nyukpasu 'mno'ō 'yuklagba -nī'e-e lbhυ -nōnamυ 'le -kpa a 'mυ. O nυ'a -kaa, o 'yi-e gwlo 'mυ le. O 'kōō'ō 'bho "bhlegbo gbo a, o 'wōn-ō -lili -ke 'lū'a wlu 'bō, ^{XXVI} 'le o 'ye lbhōnυyi -lue 'la 'le o na: Leeε -kōō'ō 'lū -ke -lili -yū'a? ^{XXVII} 'Le o na: -A'a leyi 'yi-e le! O 'ka yi, 'o nmi -nmō'ō-ō 'yrili'a dī, -a'a -tīta 'lbha'a 'o wawabhliigbuda. ^{XXVIII} A -gblee, o-bō 'yuklagba 'mno nυ'a -kaa, o 'pō-o 'cε; o -see 'wōn o 'ke 'bho "bhlegbo pa. O -tīta 'wūn 'i 'bō, 'le o 'ye 'da 'le o 'ye mu, o 'ye o libhade, ^{XXIX} 'le o 'ye -kaa 'o -tīta 'yi'le: -In 'ye li-ō, zūn'a -dadudu ti 'in -nī'e -a'a lbhυ -nυ -nōnamυ 'le 'in-ι "du'ō 'bho -a'a wlu. ε -nī'a -kaa 'mυ a, -in -see 'inmυ wliyu -lue 'tūn 'nyī ke 'le 'in -ke 'an bha 'we 'ke ε-ε li 'le 'bubua 'mυ. ^{XXX} 'Traamu 'tō, -a'a 'yu -ke "wlnynυkpakrī -nyni'a -a'a -kōkōl 'wee wōn, 'unno yi'a dī, -in 'lbha'a -bhliigbuda-a -we'ε! ^{XXXI} 'Le 'o -tīta na: 'An 'yu, 'in -ke -in -na'ō "kōmōkōmυ. Le'ō le 'in 'bhle'a, -a'a le mō'ō -lreε. ^{XXXII} -Ka nyo 'mε'ε ka 'le o 'ye'a glu -sō, o 'ye'a ti-nī -lreε, 'ka-a -a'a 'lotū'a 'yu -nōō -nī'o. O 'ma-o'ō 'le 'in 'ye o 'ye. 'ε dī ε -nmō'ō 'yrili -a 'ke gō "du 'le -a 'ke 'bubua li.

XVI

-A "luo 'nōō 'kmo 'mυ'a "wlili 'mυ 'le -a 'ke -Lagō'ō lbhυ nυ

^I O -lue 'zō *Zezii 'pō-o 'yi -lue 'le o na *i -namυ -bodū: 'Gagayi -lue 'bhle-e 'o "wlili'a 'yriliduyi -lue. Nyυ nυ'a -kaa, υn 'tmυs'ō-o o-bō 'gagayi 'mno na 'o lbhōnυyi-i 'nyni-e 'o "wlili wōn. ^{II} O nυ'a -kaa, o 'lō-ō'ō 'le o na: -A'a "kpidī 'in 'wōn'ō 'bō, ι -see 'inmυ 'tυ nυ. -In se 'tō 'bhεε -in 'ke 'an lbhōnυyi "dū. 'ε dī, -ka -in nυ'a -a'a lbhυ 'mne ε, yi -in 'ke -kaa 'inmυ 'tmυs. ^{III} A -gblee, o-bō "wlilyriliduyi 'mno nυ'a -kaa, o 'kpa-a 'bho 'le o-ō popo'ō -kaa 'gwloti: 'An -koyi-i 'ye-e 'inmυ lbhυ 'mυ -zā -mυ 'se! 'In se -kpaalbhy 'bhεε, 'le -zrōzrōō-ō 'lbhaa'a 'inmυ dīn 'yi, 'le, koo 'in 'ke -nyna'a? ^{IV} -In! Le 'in 'ka nυ, -bho o nυ 'inmυ ti 'le nyυ 'ka 'inmυ kpuōn -gli 'le 'wa "bhlibhlegbo, 'in 'ye ε-ō! ^V A 'ye li-ō, o nυ'a -kaa, nyυ-υ 'bhle'a 'o -koyi'a kpadī, o 'lū -υ'ō -lue -lue. -Yō yi'a -antanyū, o na o -bodū: 'An -koyi'a kpadī 'die -in 'bhle'a? ^{VI} 'Le o na: 'Cna'a gbogbowuin'a -gwli -muu 'in 'bhle'ō. 'Le o 'ye o -kaa 'yi'le: -A'a kpadī'a "bōgυ 'ka-a! -De ti -susueyi, -in 'ke 'cna'a gbogbowuin'a -gwli

'son 'yo bue 'cni 'le 'e 'limu. VII 'Le o na nyo -lroo -bodt: 'Le -mnooo 'le, kpadt 'die -in 'bhle'a? 'Le o na: -Kobubhedi'a "du -lue -gwli -muu. 'Le o na: -A'a kpadt'a "bogu 'ka-a! 'Cni 'le 'e 'limu -bhedi'a "du -lue. VIII O-bo lbhunoyi -ke kpli se'a 'yi'sree, 'o -koyi 'ye'a 'e -naagi'a letu li a, o 'woon 'no-o 'kpi. A -gblee, 'traamu'a nyu-u zi'a 'wa "bhi'a tinie'e dt 'noo 'kmu 'mu, 'le 'wa bo 'li, un 'bhle-e -naagi tenyi, nyu-u 'bo'o ti un 'ke -Lago'o 'gwlotd nu, un 'ye u -zi.

IX A 'ye li-o, e -ni'a -kaa 'mu a, 'unmo Zezii 'tmuu'o amu-e, 'kmu 'mu'a "wliit nyo'o de'a "gwli, a 'luo ni 'mu, a 'ke -Lago'o lbhu nu, 'le, -noo -ke ti a -bo 'ni 'mu, o 'ke amu "kogwlenyniwlbe'e 'nyi 'le yaku 'li. X A 'ye li-o, nyo -ke kpli 'sree'e "yi 'le litoope 'li, 'o nyotu'a kpli 'sree'e-e "yi 'le lkligbi 'li. -Yo -ke kpli se'a "yi'sree 'le litoope 'li, 'o nyotu'a kpli se "yi'sree -lree 'le lkligbi 'li. XI 'E dt 'kmu 'mu'a "wliit nyo'o de'a "gwli, -bho a se 'ya lilia "yi'sree 'le, -Lago-o 'ye amu -zege 'lruli-nu mu 'ni? XII 'Le, i-bi "wliit -se'a-a a'ba li, -bho a'ba kpli se "yi'sree 'ya damu 'le, a'ba -zege -Lago de'a 'le yaku 'li ti, o-o 'ye e amu 'lruli-nu mu 'ni?

XIII A -gblee, nyo -lue se 'bhie o 'ke nyu 'son 'yi-de. O-o 'nye-e -lue 'mu 'le o-o ybhe'e -lroo 'mu. 'Le o-o zi'e -lue gbo, o-o 'nye'e -lroo 'mu. -Ka -lue 'mno 'ka-a nyo se 'bhie o 'ke -Lago -ke moni -dalue kli -ple -ni.

**Zezii -za'a-a -Lago'o nyu'a -koko'o "dizigi 'mu (Matiee 11:12-13; 5:31-32; Maaki 10:11-12)*

XIV *Falizien -kma'a-a moni'a dt, un 'won'o *Zezii'a wlu 'mni 'bo, un- u 'cise no'o, XV 'le o 'ye u -kaa 'yi'le: A 'ybha-o'o nyu 'ke amu 'mu'luo -ka 'yisreemu. E -ni'a -kaa 'mu a, -Lago yibo'o-o a'ba 'gwlotipope. A 'ye li-o, le nyu-u 'luo'a 'mu -ka leklogba a, -Lago'o 'la 'e letu le 'le o-o 'nye 'e 'mu.

XVI A -gblee, dt -Lago -zi -ni'a *Moyizu -ke -Lagowlu'a 'mutizamu -lrub 'mu 'le -i 'cni-e'e 'le -Lago'o "bogu 'li see, 'unni po'o nyu -jolu gbo 'le *'Zaan Batiist 'ye 'noo 'kmu 'mu yi. -E -so'o e-be -noo 'mne 'li, 'unmo Zezii-i 'za-a amu -Lago'o nyu'a -koko'o "dizigi -bodt 'mu 'le nyu'a -dadudu-u dre'o un 'ke nyu o -ko'o "klumu -ni. XVII E -ni'a -kaa 'mu a, -tototl -ke gba 'mni, -pipli'a -lue komu -see i li'wlu yi. -Ka 'bhlokpa -ke yaku-u 'ye'a 'mu-gwle mu a, 'ka-a i-i 'ye 'mu-gwle mu -lree. XVIII E-be wlu 'mne, 'e "yitigogole 'ka-a: Nyu'o nyo-o -za'a 'o 'nyno 'kwla, 'le -o kpa'a -lrub, 'o nyotu 'ye-e -yranynobha. 'Le, nyo -yo kpa'a 'kwlanaynaakpu, o 'ye'e -yranynobha -lree.

'Gagayi -lue -ke -Lago'o lbhunoyi Lazaa

XIX -Gblee, *Zezii nu'a -kaa, o 'po-o 'yi -lue -lree 'le o na: 'Bho-o 'gagayi -lue -ni'o. Zo'o zo 'li, "yilinmoyriikligbi -ke 'pelu -kmu'a "yi, 'unni o-o 'wla'a 'mu 'le o-o "du'o go. XX 'Bho o-bo 'gagayi 'mno'o gwlo 'mu, "puanlbhayi -lue un-u 'la'a Lazaa, 'unno -ni'e 'bho -lree. "Ji -tro 'no-o li -nyakaa! 'Bho 'gagayi 'mno'o "bhlegbo'a komi'a -kpana wonyi, 'bho-o o-o 'pe'e ti. XXI -Bho 'gagayi li, 'o wontolu 'o lbhunumu-u 'wla'a ti, o 'bo 'ku-i ti o 'ke i li, 'le nyo'o "nyi i o'o. 'Bho 'e lemu 'le gbi-i yi'o 'o "ji "yi tibhenamu.

XXII A -gblee, o-bo "puanlbhayi nu'a -kaa, o 'me-e'o, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu 'ye 'o -zuzu 'mu'luo, un 'ye e 'le 'o "na *Ablaamu'a 'trolli kpa 'le yaku 'li. 'Gagayi -mnoo pa'a 'le, o 'me-o'o -lree, 'le nyu 'ye 'o guda yagba e 'ye 'wlu, XXIII 'le o 'ye "kogwlene 'mu mu, 'le o-o 'ye'e 'le e

'mu 'kle. ɔ nu'a -kaa, ɔ 'luo'o-o 'yigba 'yi 'le ɔ 'ye Ablaamu li'ye. 'Bho 'ɔ 'trolli, 'bho-o Lazaa -de'e ti, 'le un -te 'no gbo. ^{XXIV} 'Le ɔ 'ye 'bho 'kpa, ɔ-ɔ 'wɔ'o: 'An 'na Ablaamu, 'un-ɪ 'ye-e 'kle tenyi 'no ɔ ne 'mu. 'E dɪ 'ye 'an ngaze, -ɪn 'ke Lazaa lbho, ɔ 'ke 'nitoope 'pli ɔ 'ke ε 'unm. 'ya, 'ɪn 'ke 'an -bluuzojeyi tilele! ^{XXV} 'Le ɔ na: 'An 'yu, 'le -a'a tinuɔɔ 'li, -zegε -ɪn 'ye'a a, popo 'ε dɪ 'gwɪɪti. Lazaa -mnoɔɔ'ɔ damu, ɔ 'ye-e 'kle tenyi. -Da -ɪn -nɪ'a 'traamu 'kle 'yenamu, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye nɪ'e 'ɔ -zegε. ^{XXVI} 'Bho 'ε lemɪ, -dogwigbaa -lue-e -nɪ'e 'bho -a'ba 'nyɪnuɪ. 'Le, nyɪ-ɪ 'bo'ɔ ti, un 'ke 'noɔ -amu gbo 'mu-sɔ, un 'ke 'le a-bee gbo yi, un se ε 'bhεε. 'Le nyɔ se 'bhεε -lreε, ɔ 'ke 'le amɪ gbo 'wɪɪ 'le ɔ 'ke 'noɔ -amu gbo yi.

^{XXVII-XXVIII} 'Le ɔ na: 'An 'na Ablaamu, 'un 'bhle-e 'lotu'a 'nyɪnuu -muu 'le 'an -tɪtɪ'a 'bhlegbo. 'E 'lru 'yi, 'unmɔ bhade -unmɪ li, 'tmɪɪ Lazaa, ɔ 'ke mu, ɔ 'ke ɪ 'tmɪɪ 'le ɪ-bee -mnoɪ -kaa 'noɔ 'kleyeda -noɔ yi -lreε. ^{XXIX} 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'lε: Dɪ *Moyiizɪ -ke -Lagowlu'a 'mɔtizamu -lruɪ 'cɪnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ 'boɔɔ 'li see, un 'bhle -ɪ'o. un po ɪ -lokui 'le un 'ke ɪ 'bho 'du. ^{XXX} 'Le ɔ na: 'An 'na Ablaamu, un -see ti'bo un 'ke ε nu. E -nɪ'a -kaa 'mu, -bho nyɔ -sɔ 'noɔ 'mɛmɔ'a 'klumu 'mu, 'le ɔ 'ke ɪ gbo le mu a, 'lemnɪ un-ɪ yibo'o-o 'wa 'nyɪnyɪnɪdɪ 'yi, 'le un 'ke -Lagɔ gbo 'bhiti. ^{XXXI} 'Le ɔ na: -Bho un -see ti'bo, dɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ -ke -Lagowlu'a 'mɔtizamu -lruɪ 'mu, 'le, -ɪ 'cɪnɪ-ε'ε 'le ɔ 'boɔɔ 'li see, un 'ke ɪ -lokuipo, 'le nyɔ'ɔ 'bhuo 'ke glu -sɔ -dɪ, ɔ 'ke 'le 'kmu 'mu le mu a, un -see 'wa 'bhi 'yiti'tayi yi 'le un 'ke ɔ wlu 'mɔtɪ'wɔn.

XVII

"Nyɪnyɪnɪdɪ -ke 'ε dɪbhɔεε

(Matiee 18:6-7; Maakɪ 9:42)

I *Zezii 'gwε-ε 'yi'a popoa 'yi, 'le ɔ na *'ɔ -namɪ -bodɪ: Lɪ'a -dadudu- u 'ye-e nyɪ 'nyɪnyɪnɪdɪunɪnamɪ 'tuu -mu 'kɔmukomɪ. -Yɔ 'tuu'a 'ɔ -bonyunyo 'ya letu'a nɪnamɪ, 'ɔ dɪ-ɪ 'ye-e ngaze 'mu'bhle -mu 'se! II A -gblee, nyɔ -yɔ de'a 'unmɪ 'gwli 'wa 'la'a ε -ka 'dana, -bho nyɔ -lroɔ 'bo ti ɔ 'ke ɔ dɪ 'yrili'maa 'le ɔ 'ke 'an 'gwɪidedɪ 'bhɔ ɔ, -bhladɪ ɔ -see 'ε nu ke, ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili un 'ke 'ɔ nyɔtu sukɔmua -bluu 'zɔ tɪsɪn 'le un 'ke ɔ 'tonni kɔ po. III A 'du a'ba 'bhi 'yrili! -Bho -a'a -bonyunyo -lue nu -unmɪ 'nyɪnyɪnɪdɪ 'lruli, 'lɔ ɔ 'tɪn 'le -ɪn 'ke ɔ 'ε dɪ 'tmɪɪ! 'Le, -bho ɔ nu: Lε 'un nu'a, ε se 'yrili-nmɔ ɔ, 'bhɔ 'ɔ 'nyɪnyɪnɪdɪ'a dɪ! IV -Bho ɔ -ka -unmɪ 'nyɪnyɪnɪdɪ 'lruli-inɪ -zɔɔ 'le ɔ -ka yi, ɔ -ka: 'An 'lotu'a 'yu, le 'un nu'a, ε se 'yrili-nmɔ, nu a, 'bhɔ 'ya dɪ!

**Zezii'a 'gwɪlides*

V *Zezii po'a wlu ti "sεε, 'ɔ -dalbhomɪ na: -A'ba -Koyi Zezii, -kpa -amu 'le -a 'ke -unmɪ 'gwɪlide tenyi. VI 'Le ɔ na: -Bho a de 'kɪ 'unmɪ 'gwli -toope, lε-ε -kmu'a 'yi 'bho nyɪ 'wee'a 'yigbeyi, ε -see amɪ wɔnyɪ ti-nyna yi. Lε'o lε-ε 'ye-e amɪ 'mu'wɔɔn -mu.

Lbhɪnyɪ'a lbhu

VII A 'ye li-ɔ, a'ba 'klumu'a nyɔ -lue 'bhle-e 'ɔ -kpa'a 'mu'a lbhɪnyɪ, 'le, 'bhalrεεke, ɔ 'du'o *'bhlabhlɪ'a 'yriliduyi. -Bho ɔ -sɔ lbhu 'mu 'le ɔ 'ke ɔ li'ye, ɔ nu ɔ -bodɪ, yi -a 'ke li, 'nɪ? VIII -Gba! -Ka ɔ-ɔ 'lɔ 'ɔ 'yi, 'kla-a 'ka-a: Pi -a'ba lililɪ, 'le, -bho -ɪn 'ke 'an nε 'unmɪ -ya, 'ɪn 'ke li a, zizia -a'a -banɪ 'yi! -Bho 'un gwε 'yi-ɔ, -yrɔzaa! 'le -un 'ke -a'a nε'ε linamɪ 'kpa. IX ε -se lbhu 'ɔ -koyi 'nyɪ 'ɔ 'le ɔ nu'a dɪ ɔ -kpuɪ-ε -glaka 'le ɔ 'ke ɔ

'see po -ko. X A -gblee, -ka -lue 'mno 'ka-a e -ni'e 'mu a'ba damu. Le -ke di nyo 'tmu'a amu, -bho a nu e, a 'le -kaa a'ba 'bhi 'yi: Bhuhuyiti'a lbhunumu -a'bu 'du'o. -A'ba lbhu -a 'bhle'a, 'unne -a nu'o!

**Zezii 'poun'o-o *lalvlbhamu -bue*

XI I zi'a -kaa, *Zezii -so'c 'mu-e, 'le c-c mu'o Zelizaleamu -bhoga. *Samaliibhlukpa -ke Galileeblukpa'a "duunamu, -jolu -ni'a 'bho, 'unne c-c bhlu'o. XII J nu'a -kaa, c -pa -ni'e-e -gwlo -lue 'mu. E-be gwlo 'mne 'mu, *lalvlbhamu -bue -ni'e 'bho, 'unnu mu 'c -jeyi. Un mu 'c li-nyni mu -se 'see, un -nyna'a-a ti, XIII 'le un-u 'c c'o, un-u nu'o: -A'ba -Koyi, Zezii, 'ye -a'ba ngaze, -in 'ke -amu 'poun! XIV Zezii nu'a -kaa, c 'ye -u li, 'le c na u -bod: A mu *-Lagoc 'sragazamu gbo, -ka a 'pun'a a, a 'ke u -kaa "yi-to. -In 'ye li-c, 'le un 'ye 'mu-so, un 'ye -jeyi 'kpa. Un -ni'a munamu, un nu'a -kaa, un 'poun-o'o.

XV -Gblee, u-bu nyu 'mnu'a -lue -gbu'a 'c "bhuo ya a, c 'pun'a a, c "bhiti'e-e 'yiti, 'le c 'ye Zezii gbo le yi. J -ni'a yinamu, c-c 'bhæe-e -Lagoc 'nyni 'yi teny. XVI -Gblee, c nyini'a Zezii li a, 'le c 'ye c wonyi 'kolri glu po 'le c na: 'An 'lotu'a "yu, 'unmo po'o -inmu 'see -ka -in 'poun'a 'inmu! -In 'ye li-c, c-bc nyo-c 'bhle'a kpli -næe, c-c 'mo-o *Samaliikomus 'Zuifu 'nye'e 'mu, 'wa -lue. XVII 'Le Zezii na nyu-u -ni'a 'bho -bod: Un -ni -bue, un 'pun-o'o 'wee, 'kla -ko? 'Le doo 'c bha -mæenyie 'we -mnuu -sie'a? XVIII J-bo 'lkpayi -noo, -ka c yi'a le, 'le c-c 'bhæe'e -Lagoc 'nyni 'yi, leedu u-bee -mnuu -see yi, un 'ke -kaa nu -lræe'e? XIX 'Le c na c -bod: 'An 'lotu'a "yu, -so 'mu, -in 'ke -a'a 'bhli le mu, -a'a -Lagoc "gwliæe 'poun'o -inmu-e!

**Zezii'a leyinoc (Matiee 24:23-28, 37-41)*

XX I zi'a -kaa, 'le *Falizien'e -dadudu na *Zezii -bod: -Bhlaaka -Lago 'ke nyu -ko'c? 'Le c na: Nyo se 'bhæe c 'ke 'e -noo yibo see. E -se -ka a-a popo'a 'gwloti, 'ka-a e 'ke yi -ko. XXI Nyo -see na: A -gblee, 'unne -ni'e -laa, -nu yi! J -see "bhalræeke na: 'Inne -ni'e 'lelaa, -nu yi! A 'ye li-c, le a 'ka yibo, 'unne 'ka-a: -Lago "du-o nyu'a -kæcæc wæn 'le e -ni'e 'noo a'ba "klumu.

XXII J gwæ'e 'le u gbo'a 'muzæe "yi, 'le c na 'c -namu -bod: -Noo -lue-e 'ye-e -nyni -mu. -Bho e nyini a, a-a 'ye-e ti'bo -mu a 'ke 'unmo *Nyunyoc 'Yu li'ye 'le c -lue 'tu'n'a "se 'li, 'le a -see 'inmu 'ye yi. XXIII E-be -noo 'mne ti, -ka nyu-u 'ye'a amu 'yi'le mu, 'kla-a 'ka-a: Zezii 'yi-e 'noo 'kmu 'mu le. J -ni'e-e 'foto -næe gbo, c -ni'e-e 'lelaa. -Bho un -ka -kaa-a 'le e, a'ba mu 'le -le! XXIV A 'ye li-c, -ka -bho "ni 'wla "yri ya, 'le 'e -wlewle-e ce'e yaku -kpoo "kpi, 'kla 'mno 'ka-a 'unmo *Nyunyoc "Yu'a leyie-e 'ye 'mu-ni mu. XXV E -ni'a -kaa, -bho 'in 'ke le yi a, 'in 'ke 'kle 'ye -antany mo'o, 'le 'traamu'a nyu'a -dadudu 'ke 'inmu vu.

XXVI -Lagoc lbhunuyi -lue un-u 'la'a *Nue, 'le-e zi'a 'c -noo "yi, 'e gugobole-e 'ye-e -zi -mu -lræe 'bho 'unmo *Nyunyoc "Yu'a leyinoc "yi. XXVII -Ka e zi'a a, 'kla-a 'ka-a: -Noo -ke ti "ni -see'a -bhla 'bhlikpi -za ke, nyu-u li-o'o, un-u kpa'a 'nynukpakpi, 'le "bhalræeke nyutolu-u "du'o 'wa 'yreetnynukpakpi nyina. 'Ka-a un-u nu'o "komu, 'le e 'ye Nue'a batoo'a 'likpanoc "kpi bhla. I zi'a -kaa, 'wa di se i "kpi -ni 'le "ni -za'a 'bhlikpi, e 'ye u 'lbha 'wee, e 'ye u ti-za. XXVIII -Ka -lue 'mno 'ka-a,

-Lago'c lbhũnyu -lue un-u 'la'a *Lɔɔtu, lɛ-ɛ zi'a 'c -nɔɔ 'yi, 'ɛ gugɔbole-ɛ 'ye -yi mu: -Ka ɛ zi'a -lɛɛ, 'kla-a 'ka-a: Nyu-u li-o'o, un-u popo'o -popo li kwa 'mu 'pɛlu, un-u lo'o lilili 'le un-u po'o -bidi, ^{XXXIX} 'le 'wa di se -Lago'c dɪ 'kpi -nɪ. 'ɛ dɪ, zɔ -ke ti 'Lɔɔtu -sɔ'c *Sodɔɔmugwɔ 'li, nɛ -ke sɪkɪ-ɪ -smua'a a, 'unɪ -Lago -za'a 'le yaku 'li, ɔ 'wɔ 'b 'lru, 'le ɪ 'ye u 'lbha, un 'ye 'mɛ 'wee. ^{XXX} A -gblee, 'unmɔ *Nyunyɔ'c 'Yu, zɔ -ke ti 'n 'ka le yi 'le 'an 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ 'mɔ, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -zi mu -lɛɛ.

^{XXXI} -Bho 'ɛ -nɔɔ nɪni a, 'bhlegbo'a -da nyu-u po nɪ'a 'zɔɔ 'jiaɔɔ ɔ, nyɔ-ɔ 'ye'a 'bho -nɪ mu, 'ɔ pa 'le 'c -budu 'li, 'c 'luo 'c -kɔkɔɔ 'mu -le! ɔ -cɛ -nɪ 'bho ɔ 'ke ple -nalɔ! -Ka -lue 'mɔɔ 'ka-a, nyɔ -yɔ 'ye'a -kpa'a 'mu -nɪ mu, 'c yi gwɔɔ 'mu, 'c pa 'le 'c 'bhlegbo -le! ^{XXXII} A popo 'Lɔɔtu'a 'nynɔ'c dɪ 'gwɔɔtɪ, 'le, -bho a -ka ple, a -kaa lemɔ -gbu 'wa ka! ^{XXXIII} A -gblee, nyɔ -yɔ'c zi'a 'c 'bhuo'a tɪnɛ'ɛ dɪ, -ɔ sta'a 'an dɪ kplokɔ 'le ɛ 'ke 'c 'menamɔ nɪni, 'c nyɔtu 'ke 'pɔn 'bho -Lago'c 'yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'c 'bhuo'a tɪnɛ'ɛ dɪ 'le 'kmɔ 'mɔ'a li 'li, 'c nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lago'c 'yigbeyi.

^{XXXIV} 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, -bho 'unmɔ *Nyunyɔ'c 'Yu'a leyinamɔ, nyu 'sɔn-ɔ 'ye-e -dalue ti'pɛ -mɔ. -Lue -yɔ de'a 'unmɔ 'gwɔli, ɔ-ɔ 'ye-e 'mɔ'luo-ɛ -mɔ, 'le, -yɔ -see'a 'unmɔ 'gwɔlide, ɔ 'ke 'bho -sie. ^{XXXV} 'Nynɔkɔkɔ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'bho pinamɔ -plɛ -mɔ. -Yu de'a 'unmɔ 'gwɔli, un-u 'ye-e 'mɔ'luo-ɛ -mɔ, 'le, -yɔ -see'a 'unmɔ 'gwɔlide, un 'ke 'bho -sie. [^{XXXVI} Nyu 'sɔn-ɔ 'ye-e -kpa'a 'mu -plɛ -mɔ, -yɔ de'a 'unmɔ 'gwɔli, ɔ-ɔ 'ye-e 'mɔ'luo-ɛ -mɔ, 'le, -yɔ -see'a 'unmɔ 'gwɔlide, ɔ 'ke 'bho -sie.]

^{XXXVII} 'Le 'c -namɔ na: -A'ba -Kɔyi, doo 'ɛ lɛtu 'ke -nɔ-ɛ -nɪ'a? 'Le ɔ 'ye 'yi -lue po 'le ɔ na: A 'ye li-ɔ, -ka 'wope-e 'ye'a nmi'a 'ku li 'le ɪ-ɪ 'crii 'nɛ 'kpi a, 'le nyu-u yibo'a -da ɛ -nɪ'a, 'ka-a nyu 'ke 'unmɔ da yibo 'bho 'an leyinamɔ.

XVIII

-Dɪgbanynaakɔ -ke -zigletuyi'a 'yi

^I I zi'a -kaa, *Zezii'a -namɔ 'ke 'kɔ 'mɔ'bhle 'le un 'ke *-Lago wɔn gbo po -wɔɔwɔɔ'ɛ dɪ, ɔ po'o 'yi -nɛɛ 'le ɔ 'ye u -kaa 'tmɔɔ: ^{II} 'Bho-o -zigletuyi -lue -nɪ'o 'bho -gwɔɔ -lue 'mɔ. 'ɔ 'du 'bho -Lago -ke nyɔ'c wɔ. ^{III} ɛ-be -gwɔɔ -lue 'mɔɔ 'mɔ -dɪgbanynaakɔ -lue-e -nɪ'e 'bho -lɛɛ. U-bu 'nynaakɔ 'mɔ-u 'yi -ɔ gbo -zɔɔ, 'le un-u nɔ'o: Dɪ 'n -ke 'an jekayi -za'a 'mɔ, -a'a 'muu nɪ wɔn -le, 'nyɪ 'unmɔ 'ya 'gɪ! ^{IV} 'Ka-a un-u yi 'c gbo 'yɛɛɛ! 'le ɔ -see 'wɔn. Un nɔ'a -kaa, zɔ -lue 'zɔ, un yi-o'o -lɛɛ 'le ɔ na: "Wa! 'An "du 'bho -Lago -ke nyɔ'c wɔ. ^V U-bu 'nynaakɔ -yɔ-u sta nɪ'e 'unmɔ-ɛ'ɛ dɪ, 'n 'ke u 'gɪ 'nyɪ mɔ'o. -Bho ɛ -se -mɔɔ ɛ, un-u 'ye-e 'unmɔ gbo -yi -mɔ 'kɔmɔkɔmɔ 'le un 'ke 'unmɔ 'yri 'mɔ -kpe.

^{VI} 'Le -a'ba -Kɔyi Zezii na: ɔ-bo -zigletuyi -ke kpɔli se'a 'yi'sɛɛ, dɪ ɔ -za'a 'mɔ, a popo 'ya 'kpi 'gwɔɔtɪ! ^{VII} ɔbo nɔ'a -kaa 'le, 'le, -Lago 'ma-a 'yisɛɛyi, nyu -yɔ ɔ -za'a 'bho, ɔ 'ke u -kɔ, 'le, -bho koo ti -nɪ, -u 'lɔ 'c, ɔ 'ke u -kpa, a-a popo'o 'gwɔɔtɪ na, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke u 'kpɪtice'ɛ? ɔ -see 'traamɔ -yi yi -zozo, ɔ 'ke u -kpa'a? ^{VIII} 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, ɔ-ɔ 'ye -u -kpa -mɔ -susueyi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ 'le, -bho 'unmɔ *Nyunyɔ'c 'Yu -ka 'nɔɔ nyunyɔ'a 'klumɔ le-e yi, 'n-ɪ 'ye 'nɔɔ 'an 'gwɔɔlidemɔ -yɛ mu 'nɪ?

*Falizien -ke *lapoozay'i'a 'yi

IX -Gblee, nyu -yu 'la'a 'wa "bhi 'yisrɛɛmu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le -v 'nyɛ'ɛ 'wa -bonyunyu 'mu, 'wa 'yi *Zezii po'o, 'le ɔ na: X 'Bho-o nyu 'sɔn -nɔ'o: -Lue-e 'mo-o *Falizien 'le -lɔɔ 'du'o *lapoozayi. Un nu'a -kaa, un -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ 'le un 'ye *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo mu, un 'ke *-Lago wɔn gbo po. XI -In 'ye li-ɔ, Falizien nu'a -kaa, ɔ -nyna'a-a yayi ti 'le ɔ-ɔ po'o -kaa -Lago wɔn gbo: 'An -Lago, -ka 'an kpɩi -nmɔ'ɔ 'yɩli tenyɩ 'bho 'an -bonyunyu'a damu, 'ɛ dɩ 'ɩn-ɩ po'o -ɩnmɔ 'sɛɛ. Un-v 'li-e 'wa -bonyunyu -duvlɛɛ 'mu, un-v 'la-a -yranynɔbha 'le un-v nu'o 'nyinyɩnɩdɩ -lɩɩ. ɔ-bɔ lapoozayi -ke kpɩi se'a 'yi'srɛɛ, -ka 'ɩn se'a 'ɔ ka -nɩ, 'ɛ 'lɩru 'yi 'ɩn-ɩ po'o -ɩnmɔ 'sɛɛ. XII 'Le, 'wɩ -mɛɛsɔn 'li, 'ɩn-ɩ pa nɩ'e su kpɛ 'sɔn, 'le 'ɩn-ɩ 'nyɩ'e -ɩnmɔ 'an 'yeyɛlɩ'a -buɛɛ.

XIII Lapoozayi -mnɔɔ nu'a -kaa, ɔ 'po-o 'ɔ -bonyunyu le, 'le ɔ -see ti'bo ɔ 'ke 'yigba 'yi'luo. 'Le 'ɔ 'nyinyɩnɩdɩ'a 'yiyibɔɛ'ɛ dɩ, ɔ-ɔ bhɔɔ'ɔ 'ɔ 'bɛɛ, 'le ɔ-ɔ nu'o: 'An -Lago, 'ɩnmɔ 'ma-a 'nyinyɩnɩdɩ'a nuɩ, 'ye 'an ngaze!

XIV 'Le Zezii 'ye -kaa 'le -lɛɛ: 'In-ɩ 'tmɔ'ɔ amɔ-ɛ, ɔ-bɔ lapoozayi 'ka 'ɔ 'bhli mu a, -Lago 'bho-ɔ 'ɔ 'nyinyɩnɩdɩ'a dɩ. 'Bho Falizien'ɛ damu, ɔ -see 'ɔ nɩ'a dɩ 'bhɔ, -ɛkedɩmaa, nyɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'bhuo 'yi, -Lago-ɔ 'yɔ -ɔ 'zɔ, 'le nyɔ -yɔ yɔ'ɔ 'ɔ 'bhuo ya, 'le -Lago-ɔ 'bhɛɛ 'nɔ 'yi.

**Zezii -wonna'a-a 'yreetɩ 'niti
(Matiee 19:13-15; Maaki 10:13-16)*

XV Zɔ -lue 'zɔ, nyu -ya'a-a *Zezii 'wa 'yreetɩtoope ɔ 'ke v *kwa 'lɩru tide, 'le ɔ 'ke v 'niti-wonna. -Gblee, v-bu nyu 'mnu -ke 'wa 'yreetɩ-ɩ yi'a -kaa a, *'ɔ -namu kɩka 'nu-v 'yiti 'le un-v nu'o: A -ke a'ba 'yreetɩ po le! XVI Zezii 'ye'a 'na li a, 'le ɔ na: A 'tayi 'yreetɩ 'yiti un 'ke 'ɩnmɔ gbo yi! A'ba 'taa nu 'le -le! A-a 'ye-e li'a, nyɔ-ɔ -ke 'limu'a -pɔlu 'yɔɔ'ɔ -ka 'dana'a -pɔlu, 'ɔ nyɔtu -Lago 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -kɔ. XVII -Ziadɩ 'ɩn-ɩ za'a amu -bodɩ 'mu, nyɔ -yɔ -ke 'limu'a -pɔlu se'a 'yɔɔ -ka 'dana'a nɛ, ɔ-ɔ 'wɔn -Lago 'ke ɔ -kɔ ɔ, 'ɔ nyɔtu -Lago se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɔ -kɔ "kɔmɔkɔmu.

*'Gaganyukpasu -lue
(Matiee 19:16-30; Maaki 10:17-31)*

XVIII I zi'a -kaa a, 'le *Zuifɔ'a -kɩagba -lue 'ye -kaa *Zezii tidede: -A'ba -Tɔyi, -ɩnmɔ 'ma-a -zɛɛɛ, koo 'ɩn 'ke -nyna, tinɛzɛɛɛ-ɛ se'a 'tiinamu 'bhle, 'ɩn 'ke ɛ 'ye'a? XIX 'Le ɔ na: Leedɩ -a 'la'a 'ɩnmɔ -zɛɛɛ'ɛ? Nyɔ-ɔ 'ka -zɛɛɛ "du, ɔ se -nɩ, -bho ɛ se -Lago -nɩ -lue 'tɩn. XX *-Lago'ɔ gba nyɔ 'ka 'yi-kpɩn, 'ɩnnɩ 'ka-a: -A'a 'ye -yranynɔbha -le, -a'a 'lbha 'ku -le, -a'a 'yɩ -le, -a'a -ɛɛ -a'a -bonyunyu sɩn li -le, "du 'bho -a'a 'lotv -ke -a'a -tɩta'a wlu! -In yibo'o-o 'ɩnnɩnɩ 'wee, -ɩn -kpɩn nɩ -kaa 'yi 'nɩ? XXI ɔbɔ 'mnɔ na: Kun! -ɛ 'wɩb'a 'an "danabhla, ɛ bhla'a -zɩan 'kpi, ɩ-bɩ gba -nɩ, 'ɩn -kpɩn'o-o 'ya kɛ 'yi. XXII -Gblee, Zezii 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ na ɔ -bodɩ: Lɛ -lue-e -sie'a 'bho, -ɛ kpɩn'a -ɩnmɔ ti, 'ɩnnɛ 'ka-a: -A'a 'gagalɩ -ɩn 'bhle'a, 'ɩnnɩ 'ɩn-ɩ 'si'e 'nyɩnɩ. 'ɛ dɩ, mu, -po 'ya kɛ 'pɛlu, 'le -ɩn 'ke 'ya mɔnɩ "pɩanmɩ 'yiti'gblee. -Bho -ɩn nu -kaa a, 'lemnu -a 'ye-e 'kɔgwɩtinɩɛ 'bho -Lago'ɔ 'tɩoli. ɛbɛ 'mnɛ, 'ɩnnɛ 'bhle'e 'nyɩnɩ, -ɛ -zi'e 'nɔɔ 'kmɩ 'mu'a 'gagalɩ'a kɛ. -Bho -ɩn gwɛ 'ya 'wee 'yi a, yi 'ɩn -ke -ɩn 'ke -na. XXIII ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'wɔn'ɔ ɩ-bɩ wlu 'mnɩ 'bɔ ɔ, ɔ 'ga-o'o tenyɩ'a dɩ, ɔ -kma'a 'yigbeyi 'le ɔ 'ye mu.

XXIV -Ka 'gwlu -nyini 'nɔ li, Zezii 'ye'a -kaa li a, 'le ɔ na nyu-u -ni'a 'bho -bodɪ: -Yeey! Nyɔ-ɔ 'bhle'a 'gagal'a -dadudu, ɔ -ke -pɔlv kpɔn 'i ti, -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, ε ku -kaa wɔn 'ya! XXV Nmiklagba 'ke 'bho "bhietoope 'yi -zi -ni, ε 'ku-o wɔn. 'Gagayi'a -pɔlv 'ke ɔ 'gagal 'yi-ɔ, 'le -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, ε 'ku-o wɔn -lɾε, ε 'ye nmiklagba'a 'bho "bhietoope'a 'yizinε -zi. XXVI U-bu nyu 'mnu 'wɔn'ɔ wlu 'mnε 'bɔ, 'le 'wa "sε-ε dede'e -dede -kaa ti: -Bho ε -ni -kaa 'mυ 'le, "lemnυ nyɔ yɔɔ 'ke 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi'a? XXVII 'Le Zezii na: 'Innεεε -nεε, nyunyɔ -bodɪ ε ku'o wɔn. -Bho ε 'du -Lagɔ -bodɪ, ε se wɔnku. 'Bho -Lagɔ -bodɪ lε-ε 'ka wɔnku, 'ε lεtu se -ni.

XXVIII ɔ -za'a wlu 'mnu 'mυ a, 'le 'ɔ -namυ'a -lue *'Piεlɪ na: Zezii, -in 'ye li-ɔ, -a'a dɪ -a "tayi'e -a'ba lɪ'a klε 'yiti 'le -a -ke -a -na'o. XXIX 'Le ɔ 'ye υ -kaa 'yi'le: -Ziadɪ 'in-ɪ za'a amυ -bodɪ 'mυ, nyɔ -yɔ "tayi'a 'ɔ 'bhlegbo 'yiti, ɔ sie'a 'ɔ -glɔgbawɔnyi'a nyu, 'ɔ nynɔ o, 'ɔ "yreetɪ o, 'ɔ 'lotu'a "nynuu o, 'ɔ 'lotu -ke 'ɔ -tita o, -bho ɔ -tbhe lɪ -nu -ke nyu -nυ "kpi -Lagɔ'ɔ nyu'a -kɔkɔ'ɔ dɪ, 'ɔ nyɔtu, XXX lɪzɪgɪ'a -dadudu -ɪ -zi'a -yɪ ɔ -tbhe'ε "kpi, 'nɔɔ 'kmu 'mυ, 'innɪ -Lagɔ "nyɪ ɔ'o, 'le ɔ 'ke 'bho "si, tinεzεgε-ε se'a "tiinamυ 'bhle, ɔ 'ke ε 'ye 'le nya 'wla.

**Zezii'a 'mεmεε -ke 'ɔ glusɔε'ε kpε tannε'ε 'mυzεε 'ka-a (Matiee 20:17-19; Maaki 10:32-34)*

XXXI I zi'a -kaa a, *Zezii 'luo'o-o *'ɔ -namυ -bue 'yɔ 'sɔn 'mυ, ɔ -ke υn 'ye kpɔ cε 'le ɔ na υ -bodɪ: A -gblee, 'le Zelizalεεmυ 'nɔɔ -a -ni'a munamυ, 'inmɔ *Nyunyɔ 'Yu'a dɪ -Lagɔwlu'a 'mυtizamυ 'cnɪ'a see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgv 'li, 'le-e 'ya 'yri'a 'bɪ-ɪ 'ye 'wlv -ni mυ. XXXII A 'ye li-ɔ, 'lɪkpυ se'a -Lagɔ yibo, 'inny υn-υ 'ye 'inmυ -jeyi 'nyɪ mυ. Ubu 'mnu-υ 'ye-e 'inmυ 'cɪsε -mυ, υn-υ 'ye-e 'inmυ "jree -mυ, υn-υ 'ye-e 'inmυ -tɔtrɔ 'yri-wonna -mυ, XXXIII υn-υ 'ye-e 'inmυ "sεen -mυ 'le υn 'ke 'inmυ 'lbha 'in 'ke 'mε. -Bho 'wɪ 'sɔn, 'ε tanzɔ, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'inmυ glu -za -mυ 'le 'in 'ke ti-nɪ -lɾεε. XXXIV ɔ -ni'a -kaa -wlunamυ, 'ɔ -namυ -see lε'ε -lue komu 'mυti'wɔn. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "zize 'ne υ 'yri'li 'le υn -see 'ɔ wlu'a 'zɔ 'mυti'wɔn.

**Zezii 'pυυn'o-o "lɔyi -lue (Matiee 20:29-34; Maaki 10:46-52)*

XXXV -Gblee, *Zezii -ke *'ɔ -namυ -ni'e-e Zelikoogwlv linyininamυ. Un -ni munamυ 'le υn 'ye 'bho -jɔlv wɔnli "lɔyi -lue -ye. 'Bho-o ɔ -de'e ti 'le ɔ-ɔ 'ybhaa'a zikamυ mɔni. XXXVI ɔ nu'a -kaa, ɔ 'wɔn-ɔ Zezii'a klinamυ'a bhɪ'a -jiji 'bɔ 'le ɔ 'ye -kaa 'wa tɔlv tidede: Koo a -nyna'a 'le a 'ye -kaa 'mυ-die'a? XXXVII 'Le nyu na: Nazalεεtɪkɔyi Zezii -ni'e -laa -zi -nɪnamυ. XXXVIII ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ 'wɔ-o'o 'le ɔ-ɔ nu'o: *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! 'Bhlɔkpayowli *Daviidɪ'a "nayu, 'ye 'an ngaze ɔɔ! XXXIX -In 'ye li-ɔ, nyu-υ -kɔ'ɔ 'wa -bonyunyu'a nya, υn-υ wlu 'nɔ-ɔ "lɪruli 'le υn-υ 'kaa 'nɔ 'mυ, υn-υ nu'o: -ɔɔ! 'Bhɔ zrε ke! ε -ni'a -kaa 'mυ a, ɔ 'kpa-a 'bho -lɾεε 'le ɔ 'ye "wɔ tenyɪ, 'le ɔ na: 'Bhlɔkpayowli Daviidɪ'a "nayu'ɔ! -Alele, 'ye 'an ngaze ɔɔ! XL Zezii nu'a -kaa, ɔ -nyna'a -a ti 'le ɔ na nyu -bodɪ: A mu 'ɔ dɪ, a 'ke ɔ 'inmυ -ya! 'Le υn 'ye 'bho mu, υn -ke ɔ 'ye yi. Un nyini'a Zezii li a, 'le ɔ 'ye -kaa ɔ-bɔ nyukpasu 'mno tidede: XLI Leele -in 'ybha'a 'in 'ke -inmυ -bodɪ nu'a? 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'in 'ybha-o'o 'an "yri 'ke kati. XLII 'Le Zezii na: -A'a "yri kati! -In 'de-e 'inmυ "gwli'a dɪ, -in 'pɔn'o! XLIII -Gblee, 'bho -gbaa -lue 'mυ, ɔ-ɔ

'ye-e ti 'le ɔ-ɔ na'a Zezii kli, ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyɪ 'yi. Nyu-ɔ -nɪ'a 'bho 'ye'a 'na li a, un 'kpa-a 'bho-lrɛɛ 'le un-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyɪ 'yi.

XIX

Zasee -za'a-a *Zezii -jeyi 'le ɔ 'ye 'ɔ ''bhlibhlegbo mu

^I I zi'a -kaa a, *Zezii 'nyɪ-e Zelikoogwlo 'mu 'le ɔ-ɔ ɛ 'ɛ 'mu. ^{II} ɛ-be gwlo 'mne 'mu, 'bho-o nyo -lue -nɪ'o. 'ɔ 'nyɪ 'mo-o Zasee. *Lapoozamɔ'a -klagba mo'o 'le ɔ-ɔ 'ga'o. ^{III} 'Inno 'bo'ɔ ti ɔ 'ke Zezii li'ye 'le nyu'a -dadudu'a "klumu 'le ɔ 'ke ɔ yibo. 'ɔ "'kɔ-ɔ ti, 'le nyu 'mnu 'si'e 'bho un -die'e 'yi'a dɪ, ɔ se 'bhɛɛ ɔ ke ɔ li'ye. ^{IV} 'ɔ nu'a -kaa, -jolu -ke 'yi Zezii 'ka -zi -nɪ a, ɔ ple-o'o, ɔ 'ye 'le nya ɛɛ, 'le, tu -lue-e -nɪ'a 'bho un-ɔ 'la'a sikomɔɔ, ɔ 'ye ɛ ya 'ya 'le ɔ 'ke ɔ li'ye. ^V 'ɔ -nɪ Zezii'a yiyia wɔnfuonamu 'le tu ya, 'le Zezii'a "bhuo 'ye 'bho 'ɛ 'zɔ nyɪ, ɔ 'ye "yigba 'yi'luo 'le ɔ na: Zasee, "depo 'yi -nɪ 'ke ti' 'si! -Gblee, -a'a 'lɪkpayi 'nɪ "du'o -zɪan. ^{VI} 'ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ "depo'o-o 'yi, ɔ 'ye 'dre 'le ɔ 'ye 'ɔ 'lɪkpɔ kpɔn 'le 'bubua 'mu.

^{VII} Nyu-ɔ -nɪ'a 'bho 'ye'a -kaa li a, un-ɔ "wɔnwɔn'o 'le un-ɔ nu'o: "Wiii! "Nyɪnyɪkpli'a nuɪ -zɔ 'ɔ -jeyi 'le ɔ-ɔ mu'o 'ɔ ''bhlibhlegbo! ^{VIII} Un nyɪ'a Zasee 'mno'ɔ "bhlegbo a, ɔ nu'a -kaa, ɔ 'nyɪ-e Zezii li 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'nɪ 'ke -nɪmu dɪ gbɪ 'tmɔɔ mo'o. 'An -kɔkɔlɪ'a "die, 'nɪ-ɪ 'gblee 'nɛ-ɛ "pɔanlbhamu "yiti, 'le, mɔni 'nɪ 'lbha'a nyu "yɔrabha 'mu, 'nɪ 'ye'a a, 'ɛ 'digbi'a kpɛ nyɛ 'nɪ 'ke ɪ ɔ -bodɪ 'kwla-za. ^{IX} 'Le ɔ na: -In 'kpɔn-o 'nɪmo *nyu'a 'pɔnyɪ'a 'lɪkpɔ 'le -nɪ 'yɔbha'o -nɪ 'ke -a'ba 'na *Ablaamu'a "yisrɛɛkpli nu'a dɪ, 'nɪ na, -zɪan -nɪ 'pɔn-o'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. ^X -Gblee, 'nɪmo *Nyunyɔ'ɔ "Yu 'yi-e 'nɔɔ 'kmu 'mu, 'le, nyu-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'nɪ 'ke ɔ 'la, un 'ke 'nɪmu gbo yi 'le un 'ke 'pɔn 'bho 'ɔ "yigbeyi.

Mɔni'a "yi (Matiee 25:14-30)

^{XI} I-bɪ wlu 'mni, nyu-ɔ po 'ɪ -lokui'a dɪ, *Zezii kɔ'ɔ 'ya "kpi 'yi -lue. -Gblee, ɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ Zelizalɛɛmu gbo'a dɪ, un na 'kɪ -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔɔ-ɔ 'mu-o nyɪnamu. ^{XII} -Ka ɔ 'lɔ 'ɔ 'yi, 'kla-a 'ka-a: 'Bho-o nyo -lue -nɪ'o. 'ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyu 'nu-o nyɔklɪgbɪ. Zɔ -lue 'zɔ, ɔ 'mu-o 'bhɪkpayowliklagba -lue gbo 'le gbotɛlɪkpa 'mu, 'bhɪkpa -ke "kpi ɔ -sɔ'ɔ 'mu, ɔ 'ke ɔ 'ɛ -yowli 'mu nu 'le ɔ 'ke le yi, ɔ 'ke ɛ -kɔ. ^{XIII} 'ɔ 'ka mu a, ɔ 'la-a 'ɔ lbhɔnɔmu -bue 'tɪn, 'le un 'ye yi, ɔ 'ye ɔ mɔni "yiti'gblee -lue -lue, 'le ɔ na: A "luo mɔni -nɪ 'mu, 'le, -bhɪladɪ 'nɪ -ka le-e yi, a 'ke ɪ lbhɔ ti -nɪ -nɪ. ^{XIV} A -gblee, 'ɔ 'bhɪkpa "kpi'a nyu 'nyɔ-ɔ 'mu. 'ɔ mu'a a, un 'lbho -ɔ nyu kli un 'ke -kaa ɔ-ɔ 'bhɪkpayowliklagba 'mno 'tmɔɔ: Nyɔ -nɔɔ, -a -see 'wɔn ɔ 'ke -amu -kɔ.

^{XV} ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, un 'nu -ɔ 'ɔ ''bhlibhɪkpa'a -yowli 'mu 'le ɔ 'ye le yi. 'ɔ nyɪ'a a, 'ɔ lbhɔnɔmu ɔ "nyɪ'a mɔni, ɔ 'lɔ -ɔ'o, 'le, -ka un -nɪ -nɪ'a 'ɔ mɔni lbhɔ ti, un 'ke ɔ -kaa 'tmɔɔ. ^{XVI} Un yi'a a, 'wa -antanyɪno na: 'An -Kɔyi, mɔni -nɪ "nyɪ'a 'nɪmu a, ɛ 'kpa-a "kpi kpɛ -bue. ^{XVII} 'Le 'ɔ -klagba na: -A'a -sɛ! Lbhuzeyi'a -zɛgɛno, ɛ -nɪmo'ɔ-ɔ "yɪli. 'Bho letoope'a damu, -nɪ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. 'ɛ dɪ 'nɪ "nyɪ'e -nɪmu -gwɛ -bue -nɪ 'ke ɪ -kɔ. ^{XVIII} Lbhɔnyɪ kɔ'ɔ 'yi na: 'An -Kɔyi, mɔni -nɪ "nyɪ'a 'nɪmu a, ɛ 'kpa-a "kpi kpɛ -muu. ^{XIX} 'Le ɔ na: -A'a -sɛ! Lɛ -nɪ nu'a a, ɛ -nɪmo'ɔ-ɔ "yɪli. 'In "nyɪ-e -mno'ɔ -gwɛ -muu.

XX-XXI 'Le u-bu lbhuhumu'a tanno na: 'An -Koyi, 'in yibo'o-o -a'a di, -a 'ne-e di 'muti 'le -in 'bhle'e satε. Mōni -in 'nyi'a 'inmu, -bho 'in -nu ne lbhu ti, 'in -see le 'ye yi, 'ε -stany 'lbha'a 'inmu. 'E 'lru 'yi 'in 'fifian 'ne 'yrie'foto li, 'le 'in 'ye ε tide. -A'a le 'mne, 'inne 'ka-a! ^{XXII} 'Le 'o -klagba na: Nyanubhlehuhuyi, -a'a 'bhuo'a wlu 'in-i 'ye 'mu''luo mu 'le 'in 'ke -inmu di -kpuu -nu. -Mnoco na 'in-i 'ne-e di 'muti 'le 'in 'bhle'e satε. ^{XXIII} Leedi, -budu -ke 'li nyu-u de'a mōni ti, -in -see ε 'le kpa, 'le, -bho 'in -ka le-e yi, ε 'ke 'kpi'kpa'a? ^{XXIV} 'Le o na nyu-u -ni'a 'bho -bodi: o -see 'to -kaa nu'a di, mōni o 'bhle'a, a -zε ε o kwa 'mu, 'le, -yo -ke -ne 'kpa'a 'kpi kpe -bue, a 'ke ε o 'nyi. ^{XXV} 'Le nyu 'mnu na: -A'ba -Koyi, -bue o 'bhle'a see, i -die'e-e 'yi. ^{XXVI} 'Le o 'ye 'ε di'a kpe de 'le o na: 'In-i 'tmu'u'o amu-ε, -yo 'bhle'a le, -o nu 'ne lbhu, un-u 'nyi -o -lreε. -Yo 'bhle'a letoope, -o de 'ε ti, un-u 'zε -ε o kwa 'mu 'wee 'le o-o bo'o. ^{XXVII} Nyu -yu 'ma-a 'an tu'a nyu, -u -see'a 'won 'in 'ke u -ko o, a kpuu u, a -ke un 'ke -laa 'an 'yigbeyi yi 'le a 'ke u 'lbha.

**Zezii 'nyini-e Zelizalemu*

(Matiee 21:1-11; Maaki 11:1-11; 'Zaan 12:12-19)

^{XXVIII} *Zezii po'a 'yi 'mne ε, o -ko'o-o nyu'a nya 'le o-o mu'o Zelizalemu. ^{XXIX} -Gblee, -bho nyu -ka 'le-e mu, -gwle 'son -a zi'e li. Gwle 'mni, 'ya 'nyu 'mo-o Betifazee -ke Betanii. -Gogo -lue un-u 'la'a Oliviee'a -gogo, 'le 'ε 'trolli -bhoga, 'le-e i-bi gwle 'mni -ni'o. -Da Zezii -ke *'o -namu -ni'a 'le nyninamu 'le o 'ye 'wa 'klumu'a nyu 'son 'tmu, 'le o na: ^{XXX} A mu 'bho -gwlo -ni'a 'bho -a'ba nya 'mu. -Bho a -ka 'bho-o pa, a-a 'ye 'bho-o -sokofalegbuda -lue -ye -mu. ε -mo-ε-ε-ε ti, nyu -see ε -bhla 'kpi 'kpa ke. -Bho a nyini ε li, a boti ne ti, a 'ke ε 'inmu -ya. ^{XXXI} -Bho nyu dede amu ti 'le o 'ke -kaa 'le: Koo a 'ke ε -nyina -ε -ke di a-a boti 'ne ti'a?, a na: -A'ba -Koyi Zezii 'ybhε ε'o. ^{XXXII} 'Le un 'ye 'mu-o un 'ye mu. -Ka o 'lu 'u 'yi 'tu, 'ka-a i zi'o. ^{XXXIII} -Gblee, un -ni'a -sokofalegbuda tibotinamu a, 'ε -yowli na: Leedi a-a boti'e -sokofalegbuda 'mne ti'a? ^{XXXIV} 'Le un na: -A'ba -Koyi Zezii 'ybhε ε'o. ^{XXXV} 'Le un 'ye u 'yiti'tayi 'le un -ke ε 'ye mu. Un -ke ε nyini'a Zezii'a 'trolli ti, un 'sro-o 'bho 'ε 'kpi 'wa 'yrii ti, 'le un 'ye o -kpa, o 'ke 'bho 'ε 'kpi 'kpa. o 'kpe 'ε 'kpi a, 'le o 'ye -jeyi 'kpa. ^{XXXVI} Un -ni'a munamu, nyu-u -ni'a 'bho nu'a -kaa, un 'sro-o 'wa 'yrii -jolokpa 'yi ti 'o 'yibhεεε'ε kamu.

^{XXXVII} -In 'ye li-o, un -ni'a Oliviee'a -gogo 'drenamu 'le un 'ke Zelizalemu linyni a, nyu 'mnu, -u -ke Zezii -na'a, 'wa tolu-u 'li-e 'bubua 'le un 'ye 'bho 'kpa, *wonkulu un 'ye'a li'a di, un-u 'wo'o, un-u 'bhεε'ε -Lago'o 'nyu 'yi, ^{XXXVIII} un-u nu'o na:

*-Lago'o 'Bhozayi -o 'puun'a nyu, 'unno -ni'e yinamu, o 'ke nyu -ko, -Lago -wonna no 'niti o! -Lago -ni'a 'le yaku 'li 'nyi nyu -polu'a bhluhluu 'le 'o 'nyu 'ke 'yi'bhε-ε o!

^{XXXIX} *Falizien'ε tolu -ni'a 'le u-bu nyu 'mnu'a 'klumu, un 'won'o wlu 'mni 'bo o, un na: -A'ba -Toyi, 'kaa *-a'a -namu 'mu, un 'ke zre 'bho! ^{XL} 'Le o na: 'In-i 'tmu'u'o amu-ε, un se 'bhεε un 'ke zre 'bho. 'Le, -bho un 'bho 'ku zre, skpu -nu'a 'bhi-i 'ye-e 'ku 'wo -mu.

**Zezii 'vi-e Zelizalemu'komu'a di*

^{XLII} Zezii 'koo'o Zelizalemu gbo 'tutu, o 'ye 'ε li a, 'le o-o 'vi'o 'bho'a nyu'a di 'le o-o nu'o: ^{XLII} -Zian'a 'bhuo, le-ε 'ka amu -polu'a wonlippeε 'nyi, a'ba -kεε ε 'ku 'muti'won 'ya! 'Traamu 'to o, a se 'bhεε a 'ke i

'muti'wɔn. XLIII A -gblee, 'wɔ -lɾu-ɾ 'ye-e -nyini -mu 'le a'ba tɔ'a nyu 'ke a'ba gwɔ komi 'yrili-po, un 'ke ε 'gbele 'li po 'wɔ'a -dadudu 'li, 'le un 'ke amu kwa 'mu tikpɔn. XLIV Un-u 'ye-e amu 'lbha -mu 'le un 'ke a'ba -bidi -ke a'ba gwɔ'ɔ 'gbe wa, un 'ke ɪ ti-za. 'Ya le'ε -lue komu -see 'bho -sie yi, -ɛkedɔmaa, -nɔɔ -ke ti -Lago yi'a amu 'yriticɛnamu, a -see ε 'yiyibo.

**Zezii -nɪ'e-e 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo*
(Matiee 21:12-17; Maaki 11:15-19; 'Zaan 2:13-22)

XLV *Zezii 'gwe-ε 'vivia 'yi 'le ɔ 'ye Zelizaleɛmu'a gwɔ 'mu pa 'le ɔ 'ye *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo mu. ɔ -ka 'le-e nyini, nyu -nɪ'e-e 'le 'pɛɔ -po -nɪnamu. ɔ nu'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho, u-bu nyu 'mnu, ɔ-ɔ 'nu -u ti, XLVI 'le ɔ-ɔ nu 'u -bodɪ, na: 'Le -Lago'ɔ 'bɔgu 'li, -kaa ɔ 'le'ε -kaa: 'An -budu-u 'mo-o -ye -ke 'li nyu 'ka yi, un 'ka 'ɪnmɔ *wɔn gbo po. A-bu -yɔu, 'le-e a-a yi'o, a-a 'lbha nɪ'e nyu 'yɾabha 'mu, a-a 'yri'e 'wa mɔni!

XLVII -Gblee, ɔ nu'a -kaa, ɔ-ɔ 'tɔ-ɔ nyu -Lagowlu zɔ'o zɔ 'li 'le -Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'mnu. 'Le, *-Lago'ɔ 'sragazamɔklɪgbɪ-e, *'ɔ gbayibomu -ke *'Zuifu'a nyɔklɪgbɪ, -ka un 'ka -nyna, un 'kɔ ɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ, un-u 'bɔ'ɔ 'na ti. XLVIII -In 'ye li-ɔ, 'ɔ wlu-u 'kpɔn-o nyu'a -dadudu'a -pɔɔɔ ti, 'le 'wa -fanu 'lbhu u'a dɪ, un se -nynaka 'bhle.

XX

*Doo *Zezii'a wɔnkue 'wɔ'a?*
(Matiee 21:23-27; Maaki 11:27-33)

I -Gblee, zɔ -lue 'zɔ, *Zezii -nɪ -kaa 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo nyu -Lago'ɔ 'dizɪɪ -tɔnamu 'le *-Lago'ɔ 'sragazamɔklɪgbɪ-e, *'ɔ gbayibomu -ke *'Zuifu'a -zigletumu -lɾu-u -nɪ'a 'bho 'ye ɔ linyni, un 'ye ɔ -kaa tidede 'le un na: II Yɔɔ -ke 'bhuo-o 'nyɪ'e -ɪnmɔ 'yifɔε 'le -a sɪa nɪ'e -kaa nyu'a? Yɔɔ lbho'o -ɪnmɔ'a?

III 'Le ɔ na: ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili! 'In-ɪ dede-e amu dɪ -lue gbɛ ti. -Bho abu -zε ε 'zɔ ɔ, 'lemnu, nyɔ-ɔ -ke 'nyɪ 'mu 'ɪn-ɪ nu nɪ'a -kaa a, 'mna-a 'si -ɔ 'nyɪ. IV 'In na, *'Zaan Batiisɪ -nɔɔ 'le, yɔɔ -ke 'bhuo-o lbho 'ɔ 'le ɔ-ɔ *batizee'e nyu'a? -Lagɔe -ale nyunyu? V -In 'ye li-ɔ, Zezii'a wlu 'mɛ crɔ -u'o 'le un-u kabha'o, un-u nu'o: Koo -a 'ke 'le 'ya-a? -Bho -a nu -Lago lbho ɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e: 'Lemnu 'an 'kpɪdɪ ɔ -za'a 'mu, leedɪ a -see ɪ 'gwɪde 'ya? -nu -mu. VI -Bho -a nu nyunyu lbho 'ɔ ɔ, nyu-u -nɪ'a 'bho, 'wa klε-ε 'ye-e -amu -digbi 'mu 'lbha -mu, -ɛkedɔmaa, un 'de-e 'gwɪ 'Zaan Batiisɪ-ɪ 'mo-o -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi -ziaka. 'Le koo -a 'ke -nyna'a? VII 'Le un 'ye ɔ 'tɔ -kaa 'yi'le: -Yɔ 'ma-a 'Zaan Batiisɪ, -ɔ lbho 'ɔ, -a se ɔ yibo. VIII 'Le ɔ na: ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili. -Bho ε -nɪ -kaa 'mu, -ɔ lbho'a 'ɪnmɔ, 'mna -see ɔ 'nyɪ 'si yi!

**Zezii na *'Zuifu'a -klɪgbɪ-ɪ 'mo-o lbhuzemu 'bhle'a nyanu*
(Matiee 21:33-44; Maaki 12:1-12)

IX I zi'a -kaa a, *Zezii 'kpa-a 'bho 'le ɔ 'ye nyu 'mnu gbo 'bhiti -lɾε 'le ɔ 'ye 'yi -lue po. ε -bε 'yi 'mɛ, 'ɪnnε 'ka-a: Nyɔ -lue 'du-o -kpa. Tui-i tro'a 'bhi un-u 'la'a lezεɛn, 'le ɔ 'ye ɪ -lo, 'ɪnnɪ nyu-u nu'o duvεɛn 'mu. ɔ nu'a -kaa, ɔ 'sie -ε lbhɔnɔmɔ li, -bho un -zε ε, 'le ɔ -ke un 'ke 'gble, 'le ɔ 'ye 'mu-ɔɔ, ɔ 'ye nya 'laga 'mu mu, ɔ 'ke 'le -gwle. X 'Ya -zazano nyini'a a, ɔ 'lbho-o 'le lbhɔnɔmɔ 'mnu gbo 'ɔ 'gbaplemu'a -lue, un 'ke ɔ 'ɔ nu 'nyɪ, ɔ 'ke ɪ 'le ɔ gbo kpa, 'le ɔ 'ye mu. ɔ nyini'a a, un 'kpɔn

-o kwa 'mu ti, un 'ye o 'seen kplokplo. Un -see o le 'nyu, 'le un 'ye o tinu, ^{XI} 'le -kpaayowli 'mno 'ye 'le 'o 'gbapleyi -lroo lbho. O nyini'a a, un 'kpon -o kwa 'mu ti, un 'ye o 'lbha -lrae, un 'ye o nyanu 'mu kla kplokplo 'le un -see o le'e -lue komu 'nyu 'le un 'ye o tinu, ^{XII} 'le o 'ye 'o 'gbaplemu'a tanno lbho. Obo nyini'a a, un 'kpon -o kwa 'mu ti, un 'ye o 'lbha, nymo 'ye o 'mu 'wlu 'le un 'ye o tinu -lrae. ^{XIII} O-bo -kpaayowli 'mno'o 'gbaplemu'a kle -gwe'e-e 'yiti 'le o 'ye -too ti-na: Koo 'un 'ke -nyna'a? 'In-i yi-o'o, 'an 'yu'a 'de -lue -ke di 'un -kma'a a, 'un 'ke o u gbo lbho. 'An 'bhuo'a 'yu ma'a di, -bho o mu a, un-u 'ye o 'bho 'du mu. ^{XIV} 'E kamu o lbho o'o 'le o 'ye mu, o 'ye nyini. Un 'ye 'o 'yri a, di 'wa "se bhaga'a, 'unni 'ka-a: 'Le nya 'wla, -o 'ye'a 'o -tita'a -kpa "kpi -zi mu, 'unno 'ka-a: 'E di a-ba 'lbho o, o 'ke 'me, 'lemnu, -kpa 'mne e, -a-bu 'ye e 'to -ko mu. ^{XV} A -gblee, o-bo 'yu 'mno, un nu'a -kaa, un 'kpon -o kwa 'mu ti, un -ke o 'ye -kpa 'mne le po 'le un 'ye o 'lbha o 'ye 'me.

'Le Zezii 'ye -kaa nyu-u po 'o -lokui tidede, 'le o na: -Bho -kpaayowli yi le 'le, koo o 'ke nyu 'mnu -nyna'a? ^{XVI} 'In-i 'tmu'o amu-e, o-o 'ye-e -yi -mu, o 'ke u 'lbha, un 'ke 'me 'le o 'ke 'o -kpa nyu -lru lisie. A 'ye li-o, un 'won'o wlu -ne'e 'bo o, un na: -Woofol! -Kaabodi -see 'noo -yi yi 'komo-a'! ^{XVII} 'Le o 'ye u ya-gbu 'le o na: Wludie -gbe 'nu-e'e 'le -Lago'o 'bogu 'li, a -see e zre? -Ka e 'le'e, 'kla-a 'ka-a:

Sukpu -budupomu -ba'a, un nu'a e se 'yrili-nmo, un po'a ti, 'e 'bu-i 'ye-e'o na 'inne -nmo'o 'yrili -e -zi'e sukpi 'wee.

^{XVIII} 'Le o 'ye 'bho wlu -lrae ko, o na: Nyoo-ga'a 'bho e-be sukpu 'mne 'yriti, o-o 'jra-a li, 'le, -bho ebe 'ga nyo 'kpiti, e-e wa 'noo-o ti.

Lapoo'a 'pelee
(Matiee 22:15-22; Maaki 12:13-17)

^{XIX} -Gblee, *-Lago'o gbayibomu -ke *'o 'sragazamukligbu 'won'o 'yi 'mne 'bo o, un yibo'o-o na 'wa di *Zezii po e'o. 'E 'lru 'yi un-u 'bo'o ti un 'ke o 'ki kpon, 'bho -gbaa -lue 'mne 'mu, 'le nyu-u -nu'a 'bho'a -fanu-u 'lbhu u'o. ^{XX} Un nu'a -kaa, un 'kpa-a 'bho 'le un-u 'du 'o 'yrili, 'le, nyu-u 'ko o gbo-za, un 'ye u 'lbho 'le o gbo. Un-u 'srae-e 'wa kpli 'yi, 'le, -bho un dede no ti 'yrabhaka, un 'ke o di -kpon. Un 'bo-o ti, -bho un 'ye 'o -flona, 'le un 'ke mu, un 'ke o 'bho'a 'bhlu'payowli won 'mu ti''du. ^{XXI} 'E di un dede 'no wlu -ne'e ti 'le un na: -A'ba -Toyi, -a yibo'o-o -ka -a'a 'muzawlu -ke -a'a -tototi 'srae'e 'yi. -Bho koo nyo 'du nyoklagba, -a'a ple 'o 'yri, 'le, -ka -Lago nu'a nyo -na 'tin, 'ka-a -a to'o nyu. ^{XXII} -Gblee, 'Wlomae'e 'bhlu'payowliklagba na -a 'pele lapoo. -A 'pele ne-ee, -ale -a'ba 'pele ne -le? Koo -a popo'o 'gwlutia? 'Tmuu -amu!

^{XXIII} -Gblee, Zezii nu'a -kaa, o 'won-o 'wa 'yrabhawlu 'mne'e 'zo 'muti 'le o na: ^{XXIV} A -ya 'inmu moniyu'e 'mu 'un 'ke e 'ye 'le 'un 'ke 'bho wlu 'du. Un nu'a -kaa, un -ke e yi-o'o, 'le o na: Nyunyolru -ke 'nyu-i -nu'a -laa moniyu'e -ne'e 'kpi 'le, yoo -ko nu'a? 'Le un na: 'Bhlu'payowliklagba mo'o. ^{XXV} 'Le o na: Kun. -Bho e 'du 'bhlu'payowli'a 'bhodu'e'e di, a 'du o 'bho 'le a 'ke lapoo 'pele! -Bho e 'du -Lago'o 'bhodu'e'e di, a 'du o 'bho 'le a 'ke 'o 'gwlu'di nu! ^{XXVI} -In 'ye li-o, wlu o -za'a -laa 'mu 'bho nyu 'wee'a 'yigbeyi, un 'win 'i 'bo o, won 'mu -u ti 'le un 'ye zre 'bho blenyi! 'O wlu 'mne, un -see 'e -flona 'ye.

'Bho 'memv'a glusɔɛ'ε ''kpi'a tidedewlu (Matiee 22:23-33; Maaki 12:18-27)

XXVII -Gblee, nyv'a 'plan -lɾεε-ε -nɪ'e 'bho; 'unnu 'mo-o Sadiziεεn. Un- v 'tɔ-ɔ nyv na, -bho nyo 'mε ε, 'ɔ -sɔ glu. Zɔ -lue 'mne 'zɔ, v-bv nyv 'mnu, 'wa -lɾv-v -ye'ε Zezii 'le un na: ^{XXVIII} -A'ba -Tɔyi, gba -a'ba 'na *Moyiizɪ po'a see, 'unne 'ka-a: ɔ na: -Bho nyo 'bhle 'nyno 'le ɔ -ke un -see 'yu 'wlv, ɔ 'ke 'mε ε, 'le ɔ 'ke 'lotv'a 'yunyukpasu 'bhle a, 'unno kpa'a 'ɔ -dɪgbanyno 'le ɔ -ke un 'ke 'ɔ 'lotv'a 'yu 'mno'ɔ 'nyntu 'mu 'yu 'wlv -nɪ. ^{XXIX} 'Bho-o 'lotv'a 'nynuu -mεεson -nɪ'o. Zɔ -lue 'zɔ, 'wa 'klumu'a -lue 'kpa-a 'nyno. ɔ -ke un -see 'yu 'wlv, ɔ 'ye 'mε, ^{XXX} 'le ɔ 'lotv'a 'yu -lɾɔɔ 'ye 'ɔ -dɪgbanyno kpa. ɔbɔ -ke un -see 'yu 'wlv -lɾεε 'le ɔ 'ye 'mε -lɾεεke, ^{XXXI} 'le ɔ 'lotv'a 'nynuu'a tanno 'ye v kpa, ɔ -ke un -see 'yu 'wlv -lɾεε 'le ɔ 'ye 'mε. 'Ka 'mno 'ka-a, -yv -sie'a 'bho, un 'luo'o -dɪgbanyno 'mnu 'mu -lue -lue, un -ke un -see 'yu 'wlv, un 'ye 'mε. ^{XXXII} -Dɪgbanynaakpv pa'a 'le, un 'mε-o'o -lɾεε. ^{XXXIII} 'ε dɪ, -bho -ɪn nɪ 'le 'wɪ -lɾεε 'li 'memv-u 'ye-e glu -sɔ -mu a, v-bv 'lotv'a 'nynuu -mεεson 'mnu 'le, koo 'wa 'kpidɪ 'ye 'mu-nɪ mu 'bho 'nynaakpv 'mnu'a damv'a? 'Wa 'wee kpv v 'ko-o'o. -Bho un -sɔ glu 'le, 'bho 'wa 'klumu, yɔɔ -ke 'nyno, un 'ke ''du'a? 'Tmu-v -amu!

^{XXXIV} 'Le Zezii na: -Ye 'ma-a 'memv'a glusɔɛ'ε dɪ, a -see 'ε -lue 'tɪn 'mɔti'wɔn. A-a 'maa-a a'ba 'bhi. 'Nɔɔ 'kmv -nεε 'mu, 'nɔɔ nyukpasu -ke 'nynaakpv-v kpvkpa nɪ'o. ^{XXXV-XXXVI} U-bv nyukpasi -ke 'nynuvkapkv 'mnu, -da 'memv-u 'ye'a glu -sɔ -nɪ mu, 'wa 'klumu'a nyv -ke dɪ -Lagɔ-ɔ 'ye'a 'wɔɔn mu un 'ke 'ɔ 'troli -nɪ 'kɔgwɛka, un -see 'mε yi 'kɔmukomv'a dɪ, kpvkpeε -see 'wa 'klumu -nɪ yi. -Lagɔ gbo'a -dalbhomu -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka 'wa tɪnɛ -nɪ'a, 'ka-a nyv 'mnu'a tɪnɛ-ε 'ye -nɪ mu. Un -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le un 'ye ti-nɪ -lɾεε 'kɔgwɛka'a dɪ, un ''du'o -Lagɔ'ɔ nyv. 'ε kamv a-a 'maa'a a'ba 'bhi. ^{XXXVII} -Bho a nu 'memv -see glu -sɔ yi a, a-a 'maa-a a'ba 'bhi -lɾεε. Dɪ *Moyiizɪ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgɔ 'li, -da -Lagɔ -nɪ'a 'le -gamnɪgɪ 'mu, dɪ ɔ 'tmv 'nɔ, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ za'a amv -pɔlv 'yɪglu. -Ka 'memv-u 'ye'a glu -sɔ mu, 'le un 'ke ti-nɪ -lɾεε, 'ɔ 'bhoo 'tmv'o-o -kaa nyv gbaa! -Kaa -Lagɔ 'lε'ε -kaa: A'ba 'nakɪgbɪ 'we, *Ablaamu-e, *Izaaki -ke *Zakɔɔpv, 'unmo -Lagɔ, 'unmo -ke un bhla'a *-ybhɛybhɛtite, 'unmo 'ka-a! ^{XXXVIII} 'Ka-a -Lagɔ 'tmv'o Moyiizɪ. I-bɪ wlv 'mnu, 'ya 'zɔ -tε'ε 'mu-ε: 'Le ε 'mu, Ablaamu-e, Izaaki -ke Zakɔɔpv 'we 'mnu, un 'mε-ε'o see. 'Le, -bho -Lagɔ nu, 'unmo -ke un bhla'a -ybhɛybhɛtite, ε-ε 'tɔ-ɔ na, un -nɪ'e-e -bhla ti 'bho 'ɔ 'yɪgbeyi. -Bho 'wla a, 'le ɔ 'ke v glu -za. A -gblee, -kaabonyv -ke -Lagɔ -na'a, 'ka-a 'wa 'wee -nɪ'o 'bho 'ɔ 'yɪgbeyi. Lε a'ba 'wɔn'ɔ 'mɔti, 'unne 'ka-a! 'ε 'lru 'yi 'ɪn nɪ'o, na: A-a 'maa-a a'ba 'bhi.

^{XXXIX-XL} -Gblee, nyv 'wee 'bhɔ-ɔ zɾε blenyi'a dɪ, -Lagɔ'ɔ gbayi-bomɔɔlv -nɪ'a 'bho, un nɪ'a -kaa, un na Zezii -bodɪ: -A'ba -Tɔyi, -ka -zεgεka -ɪn ''du'o 'wa wlv ''kpi! -In 'ye li-ɔ, -ε 'wlv'a 'bho zɔ 'mne 'li, -alibi! nyv-v 'bɔ'ɔ ti un 'ke ɔ dɪ -kpv, 'wa nyo -see 'tɔ 'ybha ɔ 'ke ɔ dɪ -lɾu tidede.

**Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pvv'n'a nyv-v 'mo-o *Daviid'a -kɔyi (Matiee 22:41-46; Maaki 12:35-37)*

^{XLI} I zi'a -kaa, 'le *Zezii na v -bodɪ: 'Mna-a dede-e amv ti -lɾεε, nyv na, *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pvv'n'a nyv, -ɔ 'ka yi, -a'ba 'na *Daviid'a 'nayu ɔ 'ke ''du. Kɪn, 'ka-a mo'o. 'Le ε-be wlv 'mne, 'ε 'zɔ'ɔ 'nyntu -mε'ε? ^{XLII} A

-gblee, 'le *-Lago'c -Wεelizabogv 'li, wlu c-bc Daviidt 'mnc'c "bhuo 'cni'a 'le, 'inne 'ka-a:

'An -Koyi -Lago 'tmuv'o -kaa 'an -Koyi: -Zi -laa 'an "troli -n 'ke ti-de, XLIII 'le 'n 'ke -a'a tu'a nyv wcn-zl.

XLIV -Bho Daviidt 'le -kaa a, "lemnυ -Lago'c 'Bhozayi c 'pυsn'a nyv, 'unnc c-c 'si'e 'nynυ, c-c 'la'a 'c -koyi. C-bc 'ma-a Daviidt'a "nayu, -bho Daviidt -kc c 'c -koyi-i 'la 'le, koo 'ε 'zoc -nι'e 'mv'a?

**Zezii "du-o *i -namv "dι 'mv (Matiee 23:1-36; Maakt 12:38-40)*

XLV -Gblee, nyv 'wee po'a *Zezii -lokui, 'bho 'wa "yigbeyi, c na *i -namv -bodt: XLVI 'Bho *-Lago'c gbayibomv'a damv, a "du a'ba "bhi 'yrili! -Bho un -pa 'wa 'nynυbhlevilobant 'mv, -bho -die -gwε 'le, un 'ybha-o'o nyv 'ke v 'yra, un 'ke v 'bho "du 'le un -ke un 'ke 'yιye. 'Le *-Lagowlu'a 'lictaanbidi 'li, un 'ybha-o'o un 'ke kpizitγi "kpi -de 'le nyv 'ke v 'yra -lrεε. -Bho nyvklγbι "du gγ c, 'le un 'ke v 'la a, un 'ybha-o'o un 'ke 'nynυbhlekpi "kpi -de 'le nyv 'ke v 'yra -lrεε. XLVII -Bho un -ka *-Lago wcn gbo-o po, nyv 'ke v 'bho "du'a dι, 'ka-a un-v 'bhle ε'o kplokplo. Un-v nυ'a -bhla -kaa a, un-v 'lbha-a -dγgbanyνokpakpυ "yrabha 'mv 'le un-v zv 'b li kwa 'mv. U-bv nyv 'mνv, -Lago-c 'ye -v -zιgle -tu -mv tenyι.

XXI

"Pvanlbhadγgbanynaakpv -lue'a 'jε (Maakt 12:41-44)

I -n 'ye li-c, 'le *-Lago'c bυbcbhlegbo, mcnilipolι -nι'e 'le. Moni nyv-v "nyι'a -Lago c, 'le-e un-v po ι'o. *Zezii "luo'a "yigba "yi, c-c gbusgbv-o ti, 'le, "wliγbhlemv po ι mcnι 'li, c 'ye v li'ye. II "Pvanlbhadγgbanynaakpv -lue nυ'a -kaa -lrεε, un 'po-o 'le mcnιyc 'son 'le c 'ye v li'ye. III 'Bho 'mnc, 'bho-o c -nυ -nι'e 'tc na: A-a 'ye-e 'nynaakpv -nυv li'a? Mcnιyc 'son, 'unν un po'o 'le mcnilipolε 'li. -Ziadt 'nι-ι za'a amv -bodt 'mv, v-bv -dγgbanynaakpv -nυv, 'bho 'mna-a'a damv, 'unν po'o 'le mcnι'a -dadudu, un 'ye nyv 'wee -zi. IV -Ekedιmaa, nyv -yv po'a 'le mcnι'a -dadudu, mcnι -ι se'a dι "kpi 'bhle, 'unν un po'o 'le. -Yε 'ma-a v-bv a, mcnι -gbι un 'bhle'a un 'ke 'ka li, 'ya kle un po'o 'le.

*'Kmv'a "yitiincw "yi'a 'mvyibolι -ke *Nyunc'c "Yu'a leyincw (Matiee 24:1-21, 29-31; Maakt 13:1-19, 24-27)*

V I zi'a -kaa, nyvtcbv-v 'za-a *-Lago'c bυbcbhlegbo'a dι 'mv 'le un-v nυ'o: -Woo, leedt -bidi -nυι'a popostkpmii -ke -bebelι nyv "nyι'a -Lago, ι -nmc'c -kaa 'yrili'a! 'Le *Zezii na: VI Kιn, -bidi a-a 'ye'a li a, -ncw -lue-e 'ye-e -nynι -mv, 'le nyv 'ke ι wa, un 'ke ι ti-za. 'Ya le -lue komu -see 'bho -sie yi.

VII 'Le un na: -A'ba -Toyi, -bhlaaka 'ε -ncw 'ke nynι'a? I-bι wlu 'mν, -bho 'ya "yri'a 'bι -ka 'wlv, leelε -a 'ke ι 'mvyibo -nι'a? VIII 'Le c na: A "du a'ba "bhi "yrili, 'le nyv -kaa amv -tcw "yrili'maa! A -gblee, nyv'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mv 'le un 'ke 'an 'nynυ 'mv"luo, un 'ke -kaa 'le -lue -lue: 'Inmc *-Lago'c 'Bhozayi c 'pυsn'a nyv, 'unmc 'ka-a! U-bv nyv 'mνv-v 'ye-e -kaa 'le -mv -lrεε: 'Kmv'a "yitiincw nynι-o'o. -Bho ε -nι -kaa 'mv a, a'ba -ke 'wa -na -le! IX -Bho a 'wcn 'le 'bhlikpυ "kpi tu'a vcnvcw -ke 'wa 'bhlikpυowli "we'a 'bhozεε'ε dι 'bc c, -stanyι'a 'lbha

amu -le! I-bi di 'mni-ti 'ye-e -kaa -nu-ε -mu. Ε -se -bhla 'kmu'a 'yitiinoo -ko.

^X 'Le o na -lrεεke: 'Bhluḱpa -lrεε'ε nyu -ke 'bhluḱpa -lrεε'ε nyu-υ 'ye-e tu -vo -mu, 'le 'bhuo -lrɔɔ'ɔ nyu -ke 'bhuo -lrɔɔ'ɔ nyu 'ke vo, ^{XI} 'le 'bhluḱpa -dadudu 'kpi, 'bhluḱpa-a 'ye-e -trε -mu tenyi 'le 'mu -ke 'wala'a -dadudu 'ke tiyi. Li-ti 'bhle'a -stanyi 'mu, nyu-υ 'ye -ti li'ye -mu 'le yaku "yi.

^{XII} A 'ye li-o, -bho ε-be -nɔɔ 'mne 'ke nyini a, nyu-υ 'ye-e amu -kpun -mu, un-υ 'ye-e amu nyani 'mu -kla -mu. Un-υ 'ye-e amu nyu -lrɔɔ -jeyi 'nyi -mu 'le un 'ke amu -zige -tu 'le *-Lagowlu'a 'liciaanbidi 'li, 'le un 'ke amu -jie 'mu po. 'An nyu a "du'a 'lru "yi, un-υ 'ye amu 'bhuo -ke 'bhluḱpayowli 'we'a wɔnyi -kpa mu 'le un 'ke amu -zige -tu. ^{XIII} I-bi nyani'a 'muklεε 'mni 'mu a-a 'ye -zi -ni mu 'le a 'ke 'an "di -za. ^{XIV} 'E 'lru "yi, a san "yi, 'le, di a 'ka 'mu-za, 'ya nymɔ -kaa amu 'gwlu "si, ^{XV} -ekedumaa, dilikpunwlu a-a 'ye'a 'mu-za mu, 'un "bhuo-o 'ye i amu wɔn 'mu -po mu. -Bho ε -ni -kaa 'mu a, 'lemnɔ a'ba 'yidedemu'a wlu -see a'ba nε leyi 'la yi 'le un 'ke ε wɔn 'mu-υ ce!

^{XVI} A'ba 'lotu o, a'ba -tita o, a'ba 'lotu'a 'nynuu o, a'ba 'wluḱamu o, a'ba bha'a 'bhi o, un-υ 'ye-e amu a'ba jekamu -jeyi 'nyi -mu 'le un 'ke a'ba tɔlu 'lbha un 'ke 'mε. ^{XVII} A-bu -yub, 'an 'nyini a 'bhle'e "kpi'a di, nyu 'wee-e 'ye amu 'mu'nye mu. ^{XVIII} Ε -ni'a -kaa 'mu a, lε'ε -lue komu -see a'ba -zuzu li-tri yi. ^{XIX} Nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa "yi -ku mu, -o 'ye'a 'unmu 'srii mu 'kɔmɔkɔmu, 'unno 'ke 'pun 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi.

^{XX} 'Le Zezii 'ye 'bho wlu -lrεε kɔ, 'le o na: -Da a-a 'ye'a 'sesisroja li'ye -ni mu, un 'ke Zelizalεεmu "gbele "yrili-po, ε-be -nɔɔ 'mne ti, -ka 'ε tizanɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo, 'bho-o a 'ye i yibo -ni mu. ^{XXI} -Bho ε -ni -kaa 'mu a, nyu-υ 'ye'a Zideebhluḱpa 'kpi -ni mu, un ple un 'ke 'le tri 'kpi "zizenamu mu! Nyu -yu 'ye'a Zelizalεεmu'a gwlu 'mu -ni mu, un -so nε 'mu, 'le nyu -yu 'ye'a -kpa'a 'mu -ni mu, 'wa yi gwlu 'mne 'mu le -le! Un -ce -ni 'le un 'ke ple -nalo! ^{XXII} A -gblee, i-bi 'wɔ 'mni ti, 'bho-o -Lagɔ-o 'ye *Izrayelɔkɔmu -zige -tu -ni mu, 'le, di -Lagowlu'a 'mutizamɔ 'cni'a 'le 'o "bɔgɔ 'li see, 'ya "yri'a 'bi 'ke 'wlu. ^{XXIII} -Yee! Ngazedu! 'E -nɔɔ ti, 'nynuḱpakpi-ti 'ye'a -nɔgblu 'bhle mu -ke -yu 'ye'a 'nyanyayreeti 'kpi'bhle mu, un-υ 'ye-e 'kle 'ye -mu tenyi "se! A 'ye li-o, ε-be 'bhluḱpa 'mne 'kpi, 'kleyεεklagba-a 'ye-e 'bho -yi -mu, 'le -Lagɔ 'ke 'o wɔnkuce 'bho'a nyu 'kpi -ya. ^{XXIV} Nyu-υ 'ye-e 'wa tɔlu -blajrεε 'mu 'lbha -mu 'le -lrɔɔ-υ -sie'a 'bho, un 'ke υ kpun 'le un 'ke υ 'le 'bhluḱpa 'wee "kpi tibuba. "Sesinyu se'a -Lagɔ yibo, un-υ 'ye-e Zelizalεεmu kwa 'mu tipopo -mu 'le un 'ke ε -kɔ, 'le, -nɔɔ -ke ti, un 'ke 'wa "lrumɔkɔmu 'kpi 'wlu, ε 'ke nyini.

^{XXV} A -gblee, li nyu -see'a -bhla 'ye ke, 'unni nyu-υ 'ye li'ye mu 'le 'yru-e, 'cu -ke 'cɔdri "yi. 'An leyie'ε 'muyiboli mo'o. 'Nɔɔ 'zɔ, -stanyi-ti 'ye-e 'bhluḱpa 'wee'a nyu 'lbha -mu 'le 'tɔnni'a popoa 'ke amu "lri -pa. ^{XXVI} A 'ye li-o, li 'wee -ni'a 'le yaku "yi, i-ti 'ye-e gbugbluo -mu, 'ε "lru "yi, di-ti 'ye'a 'nɔɔ 'bhluḱpa 'kpi -zi mu, -bho nyu popo ni 'gwluḱti, 'le un-υ 'ye glu -pa mu. ^{XXVII} -Bho li'a kle 'mni zi 'tɔ -kaa a, 'lemnɔ 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'le yaku'a -druku 'mu -yi -ni -mu. Wɔnkuεklagba -Lagɔ 'nyi'a 'unmu, 'le ε 'mu, 'un-ti 'ye le -yi -ni mu 'un 'ke nyu -kɔ. -Ka 'yru'a -vlavlɔ -ni'a, 'ka-a 'un-ti 'ye -ni mu 'le nyu 'ke 'unmu li'ye. ^{XXVIII} -Bho i-bi

li 'mnu 'du-ε wɔn, a -ku -pɔlv ti a 'ke 'yigba 'yi''luo 'le a 'ke yaku 'yi popo, -ekedɔmaa, a'ba zetienɔɔ 'kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

Figieetu'a 'muyibole

(Matiee 24:32-35; Maaki 13:28-31)

XXXIX -Gblee, nyu 'ke *Zezii'a -tɔtɔlt 'mvti'wɔn'ɔ dɪ, ɔ po'o 'yi -lue -nɛɛ 'le ɔ na: A -gbv figiee -ke tui'a -dadudu -lru ya: XXX 'Ya 'muyibole ɪ-ɪ tɔ'ɔ amv, a 'wɪn ɪ 'mvti -ka -zegeka! I-bɪ tui 'mnu, -bho ɪ -ka tɔpɔ ɔ, 'lemnu 'ya -trottronɔɔ -nɪ'e-e nyninamv. XXXI -Ka -lue 'mno, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mv, -bho 'ya 'yri'a 'bɪ -ka 'wlv a, -ka -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔɔ 'kɔɔ'ɔ gbo, a yibo 'na. XXXII -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amv -bodɪ 'mv, nyu-v -nɪ'a 'traamu ti, 'wa 'klumu'a nyɔtɔlv -see 'mɛ yi 'le ɪ-bɪ 'mnu'a 'yri'a 'bɪ 'ke 'wlv. XXXIII 'ɪn na, -bho koo 'bhlu'kpa -ke yaku -sɔ ti, 'an wɔn 'mu'a wlv 'mo-o -ziadɪ, ε -see 'plv 'kpa yi 'kɔmɔkɔmv.

**Zezii 'tmvɔv'o-o nyv-v po 'ɔ -lokui, vn 'ke 'mvtiyaa*

XXXIV A 'du a'ba 'bhi 'yrili! Zɔ'o zɔ'ɔ gɔ -ke nmɛ'ɛ 'nanaa, a'ba -pɔlv'a -nɪ nɪ 'yi -le! 'Kmv 'mu'a 'tɔnɔlt'a 'gwlvtipopɔɛ'ɛ 'su a'ba -pɔlv 'yi -le! -Bho ε -se -mɛɛ ε, 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu-u 'ye-e amv 'zɔ'daa -mv, ε-be zɔ 'mɛɛ ti. XXXV A 'ye li-ɔ, -ka -zepɪε-ε kpɔn'a nɪkpɪ, -ka -lue 'mno 'ka-a ε-be zɔ 'mɛɛ 'ye 'bhlu'kpɪ 'wee 'kpi'a nyv -zɪ mv. XXXVI 'ɛ dɪ, a yaa 'mvti. A po *-Lago'ɔ wɔn gbo -zɔɔ, 'le ɔ 'ke amv 'kpɪ 'mv po. 'Lemnu a-a 'ge-e 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu 'yi, 'le, li -nɪ-ɪ 'ye'a -yi mv, a 'ke ɪ wɔn 'mv ɛɛ.

XXXVII -Gblee, -bho zɔzɪbhla a, Zezii-i 'tɔ-ɔ nyv -Lago'wlv 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo. ε -nɪ'a -kaa 'mv a, 'le Oliviee'a -gɔgɔ 'kpi ɔ-ɔ mu'o 'mɔvnamv 'jiazɔ, XXXVIII 'le, -bho -drumasɪn, nyu'a -dadudu-u yi'e 'le ε-be -Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'mno vn 'ke ɔ -lokuipo.

XXII

*Zidaa 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke *Zezii *Zuifv'a nyvklɪgbɪ -jeyi 'nyɪ*

(Matiee 26:1-5, 14-16; Maaki 14:1-2, 10-11; 'Zaan 11:45-53)

I -Gblee, *Zuifv 'we'a zvn 'li'a gɔklagba vn-v 'la'a *Paaki, 'ɛ 'wɪ -nɪ'e-e nyninamv. -Bho ε-be gɔ 'mɛɛ'ɛ 'wɪ nyɪ a, *'flɔɔ se'a 'ɛ 'buule gbo'bhle, 'ɪnnɛ vn-v li'o. 'Wa li 'flɔɔ -lɛɛ 'le 'wɪ -mɛɛsn-ɔ zi'o. II -ɪn 'ye li-ɔ, *-Lago'ɔ 'sragazamvklɪgbɪ -ke *'ɔ gbayibomv-v 'ple-e nyv-v -nɪ'a 'bho'a -fanv'a dɪ, -ka vn 'ka -nyna, vn 'ka *Zezii 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ, vn-v 'bɔ'ɔ 'na ti 'kɔmɔkɔmv.

III ε -nɪ'a -kaa 'mv a, *'ɔ -namv -bue 'yɔ 'son'ɔ 'klumu'a nyv -lue, Zidaa vn-v 'la'a Isikaliyoo -lɛɛ, 'le 'nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi *Sataan'a -naagɪ 'ye ɔ 'lru 'mv 'kpa. IV ɔ nu'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mv-ε, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -Lago'ɔ 'sragazamvklɪgbɪ -ke *Zuifv'a 'sroja -ye, 'le, -ka vn 'ka -nyna ɔ 'ke v Zezii -jeyi 'nyɪ, vn 'ye 'na bhaga. V 'ɛ 'bubv'a-a 'lbhv v'o 'le vn 'ye ɔ -kaa 'tmv: -A 'wɪn -ɪ 'bɔ, -a 'ye-e -ɪnmv mɔni 'nyɪ -mv. VI ɔ nu'a -kaa, ɔ 'wɔɔn'ɔ-ɔ 'wa wlv, 'le, -nɔɔzege -ke ti, -bho ɔ 'nyɪ v ɔ -jeyi 'le nyv -lrvv se 'ɪ yibo yi, ɔ-ɔ fuo 'nɛ wɔn.

**Zezii -ke *'ɔ -namv-v 'li-e *'Paaki'a lilile*

(Matiee 26:17-30; Maaki 14:12-26; 'Zaan 13:21-30; 1 Kɔ 11:23-25)

VII -Gblee, ε-be *Zuifv 'we'a gɔklagba 'mɛɛ'ɛ 'wɪ -ke 'li nyv-v 'lbha'a *'bhlabhlgbudɪ, 'le vn-v li 'ɪ a, 'ɪnnɛ nyɪ'o, VIII 'le *Zezii 'ye 'le ɔ nya *'Piɛlt -ke *'Zaan lbho 'le ɔ na: A mu 'bho Zelizalɛmv a 'ke *'Paaki'a

lilile pi, 'le, -a'ba 'wee, -a 'ke ε li. IX 'Le un na: 'E doo -in 'bo'c ti -a 'ke ε -pi -ni'a? X 'Le c na: Dı 'in-ı 'ye'a amv -bodı 'mu-za mv, a po ı -lokui 'tin! -Bho a -ka 'bho gwlo 'mne 'mu-v nyini, a-a 'ye-e nyo -lue 'ye -mu, c 'bhle-e 'nitoko. A 'kpo c 'bi, 'june -ke 'yi c-c 'ye'a -mu mv, a -ke c -pa -ni 'bho 'le a 'ke -kaa 'ε -yowli 'tmuv: XI -A'ba -Tɔyi Zezii na, c 'ybha-o'o c -ke *'c -namv 'ke -laa *'Paaki'a lililı -li -ni. 'E dı c nv'o: -Tɔ -amv -bududie -lue da -a -ke un 'ke 'le 'ε 'limv -li -ni. XII -Bho a 'lo c -kaa 'yi a, c-c 'ye-e amv 'c yayibudu'a 'die -lue da -tɔ -mv. 'E 'limv nmaze-ε'o -nalo 'le 'kpilinı'ı'a kle -ni'e 'le. -Bho a pi a, 'le-e -a 'ke -li -ni. XIII 'Le un 'ye 'mv-cɔ, un 'ye -jeyi 'kpa. Un nyini'a 'le a, -ka Zezii 'tmuv 'nv 'tin, 'ka-a ı zi'o 'le un 'ye ı-bı lililı 'mni pi.

XIV 'Ya lilincc nyini'a a, Zezii -ke 'c -namv 'ma-a *'c -dalbhomv -lrεε, un 'kpi -ı 'kpi 'le un-v li ı'o. XV 'Le c na v -bodı: 'In 'ybha-o'o 'an -pɔlv'a kle ti, 'in -ke a 'ke gɔklagba -nεε po-c 'le 'in 'ke 'kle 'ye. XVI A -gblee, 'in-ı 'tmuv'o amv-ε, -ε 'wlv'a -zıan -laa, 'in -see 'tɔ 'ncc 'kmv 'mv gɔ 'mne 'du yi. -Bho -Lago -kɔ nv, lε-ε 'ma-a 'Paaki, -da un-v 'ye'a 'ε 'yri'a 'bv -ni mv, 'bho-o 'in -ke a-a 'ye ε 'du -ni mv. XVII c 'le'ε -kaa a, 'le c 'ye dıvεen'ε 'kɔpv -lue 'mv'luo, c 'ye 'ε dı -Lago 'sεε po 'le c 'ye v ε -jeyi 'nyı 'le c na: Nmɔ-c -ni'a 'le 'kɔpv -nεε'ε 'limv a, a 'ne ε 'yi -lue -lue. XVIII A 'ye li-c, 'in-ı 'wı -ı amv 'yiti, -ε 'wlv'a -laa -zıan, 'in -see 'tɔ 'ncc 'kmv 'mv dıvεen 'na yi. -Da -Lago'c nyu'a -kɔkɔc 'yri'a 'bı-ı 'ye'a 'wlv -ni mv, 'bho 'c 'trollı a, 'bho-o 'in -ke a-a 'ye dıvεen 'na -ni mv.

XIX -Gblee, c nv'a -kaa -lrεε ε, c 'luo'o-o 'flɔc 'mv, c 'ye 'ε dı -Lago 'sεε po, c 'ye ε -jıε 'yi ticıce -ni, c 'ye ε 'c -namv 'nyı, 'le c na v -bodı: ε-be 'flɔc -nεε, 'inmɔ 'ye'a a'ba dı 'me mv a, 'inmɔ mo'o, 'an ku mo'o. A nv 'ε letu 'komɔkɔmv! 'Inne 'ke amv 'an dı 'gwlvtipopo. XX -Gblee, un nv'a -kaa, un 'gwε-ε lilia 'yi, 'le c 'ye 'kɔpv -lrεε 'mv'luo, c 'ye v ε -jeyi 'nyı 'le c na: Nmɔ-c -ni'a ε-be 'kɔpv -nεε'ε 'limv a, *-ybhεybhεtitelre -Lago -ke nyunyu bhla'a a, 'ε 'mvıbolε mo'o. ε-be nmɔ 'mne, 'an nymɔ mo'o. 'Inne 'ye ti'wla mv a'ba -zεge'ε dı 'le a 'ke 'pvn 'bho -Lago'c 'yigbeyi.

XXI A 'ye li-c, a'ba 'klumv'a nyo -lue, -c -ke -a -ni'a -dalve -li -nınamv, 'incc 'ye 'inmv 'an tv'a nyv -jeyi 'nyı mv. XXII Kın, -ziadı mo'o, 'inmɔ *Nyunyo'c 'Yu-u 'ye-e 'mε -mv. 'Ka-a -Lago 'ybha'o 'an 'kpidı 'ke 'mv- ni. ε -ni'a -kaa 'mv a, nyo-c 'ye'a 'inmv 'an tv'a nyv -jeyi 'nyı mv, -yeee! Ngazedı! 'c 'kleyεεε-ε 'ye-e wɔn -ku -mv tenyı 'se! XXIII c 'le'ε -kaa a, v-bv *'c -dalbhomv 'mıv 'kpa-a 'bho 'le un-v dede'e -dede -kaa ti: Nyv yɔv -ni'e 'ncc -a'ba 'klumv, -c 'ke -kaabodı -yıv nv'a?

**Zezii'a -namv 'ybha-o'o un 'ke 'wa -klagba yibo*

XXIV ı zi'a -kaa a, depɔεklagba -lue 'kpa-a 'bho *Zezii'a -namv'a 'klumv. Un 'bo-c ti, nyo-c 'ma-a 'wa -klagba, un 'ke c yibo. XXV 'Le Zezii na: 'Bhlkpiyowli 'we 'bhle-e nyv 'wa wɔnzika 'le nyv-v nv ni'e 'bho 'wa 'kpi 'wa wɔnkue, 'le un 'ybha'o v-bv nyv 'mıv 'ke v dı'a 'yrilınmɔmv 'la. XXVI A-bv -yv, 'le a'ba 'klumv 'ε letu'a -nv-ε -le! Nyv -yɔ 'bo'c ti, c 'ke 'le a'ba 'klumv -klagba 'du a, 'c nyɔtv -ni 'dana'a ka! Nyv -yɔ po'a amv -jolv gbo, 'le c 'ke a'ba 'zɔ'c lbhvınyı'a ka -ni! XXVII A -gblee, nyo-c de'a ti c 'ke li-e, c -ke nyo -yɔ kpv 'c lilile wɔnyı-e, un -ni 'sɔn'c damv 'le, yɔv 'mo-o 'wa -klagba'a? -Yɔ de'a ti c 'ke li, 'incc mo'o, 'kla -ko? A -gblee, 'ncc a'ba 'klumv ε -se -kaa -ko: 'in ccɔ'c-c

a'ba lbhũnyyi. ^{XXVIII-XXIX} A 'ye li-ɔ, 'an -tɪta -Lago 'nyɪ-e 'uɪmʉ wɔɪkue 'uɪ 'ke nyɪ -kɔ. A 'srii'e 'uɪmʉ-ɛ 'kɔmʉkɔmʉ 'an 'kleyenɔɔ ti'a dɪ, 'uɪ-ɪ 'nyɪ 'ɛ amʉ -jeyi -lɹɛɛ. ^{XXX} 'Lemnu, -da 'uɪ-ɪ 'ye'a nyɪ -kɔ -nɪ mʉ a, 'uɪ -ke a-a 'ye-e -dalue -li -nɪ -mʉ. 'Bho 'mɪnɔ, 'bho-o a-a 'ye wɔɪ-ku -nɪ mʉ 'le a 'ke *Izrayɛɛl'a 'ɕɛ -bue 'yɔ 'sɔn -zɪgle -tu.

**Zezii na *Piɛli-ɪ 'ye ɔ 'yidepo -mʉ
(Matiee 26:31-35; Maaki 14:27-31; 'Zaan 13:36-38)*

^{XXXI} ɔ po'a wlu ti a, 'le ɔ 'ye Simɔɔ *Piɛli gbo 'bhiti 'le ɔ na: Simɔɔ, po -lokui! -Lago 'nyɪ-e 'nyinyɪnidɪ'a tiyayi *Sataan 'yiflɔɛ, ɛ 'ke a-bʉ 'ma-a *'an -namʉ ti'dɪn. ^{XXXII} ɛ -nɪ'a -kaa 'mʉ a, 'uɪ bhade'e-e -a'a dɪ -Lago li 'le -a'a 'an 'gwɪdeɛ -kaa 'mʉ fɪn. 'Le, -da -a 'ye'a -a'a 'nyinyɪnidɪ 'yiyibo -nɪ mʉ 'le -ɪn 'ke 'uɪmʉ gbo 'bhiti a, nyɪ-ʉ 'ma-a 'an -nʉ -a'a ka a, de ʉ -pɔɪɪ 'li ti! ^{XXXIII} 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -ɪn na, leelɛ! -A'a 'lɛ 'na -le! -Bho ɛ 'du -a'a -jiemʉponamʉ, 'le, 'bhalɹɛɛke, -bho ɛ 'du -a'a 'menamʉ, 'uɪ -ke -ɪn -nɪ 'sɔn, -a 'ke 'sisri mo'o. ^{XXXIV} 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'lɛ, na: 'uɪ-ɪ 'tmʉʉ'o -uɪmʉ-ɛ, -zɪan'a 'matu'a 'bhuo, -bhladɪ -sʉn 'ke zro, -uɪmʉ 'Piɛli, kɹɛ tan -a 'ye 'uɪmʉ 'yidepo -nɪ mʉ -antanyɪ 'le -ɪn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a 'si'a 'nyɪ, 'uɪ se ɔ yibo.

**Zezii-i 'du-o *ɔ -namʉ 'dɪ 'mʉ*

^{XXXV} ɪ zi'a -kaa a, 'le *Zezii na *ɔ -namʉ 'mʉ -bodɪ: -Da a se'a mɔni-e, badu -ke -bhɔpɪmʉpali 'bhle 'le 'uɪ 'ye'a amʉ lbho, a -bɔ ɛ 'mʉ 'nɪ? 'Le ʉn na: -Gba, a -see ɛ -lue 'tɪn'a 'bhuo 'mʉ-bɔ! ^{XXXVI} 'Le ɔ na: 'Traamu 'tɔ ɔ, nyɔ -yɔ 'bhle'a mɔni, ɔ 'luo nɛ 'mʉ! Nyɔ -yɔ 'bhle'a badu, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'e 'mʉ -lɹɛɛ. 'Le nyɔ -yɔ se'a -bhlajɹɛɛ 'bhle, ɔ -po 'ɔ -bana 'pɛɪɪ 'le ɔ 'ke ɛ de! ^{XXXVII} A -gblee, 'uɪ-ɪ 'tmʉʉ'o amʉ-ɛ, 'an 'kpidɪ 'ɕnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔgʉ 'li, -ɛ nʉ'a na: 'Nyinyɪnikpli'a nʉmʉ nyɪ -zɹɛ 'nɔ 'yi, ɛ-be wlu 'mɪnɛ, 'ɛ 'yri'a 'bɪ 'ke 'wɪɪ mo'o. Kɪn, 'an 'kpidɪ -Lagowlu'a 'mutizamʉ 'ɕnɪ'a a, 'ya 'yri'a 'bɪ-ɪ 'ye-e 'wɪɪ -mʉ. ^{XXXVIII} 'Le ʉn na: -A'ba -Kɔyi, -bhlajɹɪ 'sɔn 'ka-a! 'Le ɔ na: ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili!

**Zezii 'po-o *Lago wɔɪn gbo 'le Oliviee'a -gɔɔɔ 'kpi
(Matiee 26:36-46; Maaki 14:32-42)*

^{XXXIX} -Gblee, *Zezii -ke *ɔ -namʉ 'gwɛ-ɛ lilia 'yi. ɔ nʉ'a -kaa, ɔ -ke ʉn -sɔ'ɔ 'mʉ-ɛ, ʉn 'mu-o Oliviee'a -gɔɔɔ 'kpi. 'Ka-a ɔ-ɔ nʉ'o 'ɕɪɕɪ. ^{XL} 'Le ʉn 'ye 'le nyɪ. ʉn nyɪnɪ'a 'le a, 'le ɔ na ʉ -bodɪ: A bhade -Lago li, 'le, -bho 'nyinyɪnidɪ'a tiyayi *Sataan 'dɪn amʉ ti, a -kaa 'nyinyɪnidɪ nʉ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ^{XLI} ɔ nʉ'a -kaa, ɔ -tɛ 'nʉ-ʉ gbo -sɛ, ɔ 'ye 'kolri glu po 'le ɔ-ɔ po'o -kaa *Lago wɔɪn gbo: ^{XLII} 'An -tɪta -Lago, -bho -ɪn 'wɔɪn, -tɛ 'uɪmʉ 'kleyɛɛɛ -nɛɛ gbo! -Yɛ 'ma-a -a'a 'gwɪɪdɪ, 'uɪnɛ 'ke -nʉ-ɛ, ɛ -se 'an nɛ -ko.

[^{XLIII} ɔ -nɪ -kaa nʉnamʉ 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye 'bho 'ɔ 'trolli ti'si, ɔ 'ke ɔ 'kpi 'mʉ po. ^{XLIV} -ɪn 'ye li-ɔ, 'ɔ -pɔɪɪ nʉ'a -kaa, ɛ gbuta'o 'le ɔ-ɔ po'o -Lago wɔɪn gbo tenyɪ, 'le, zu'a 'bhuo-o 'plu 'ɔ 'lru, ɛ kɔɔ'ɔ nymɔpɔpali.] ^{XLV} Zezii nʉ'a -kaa, ɔ 'gwɛ-ɛ -Lago'ɔ wɔɪngbɔpɔɛ 'yi, 'le ɔ 'ye 'mʉ-sɔ, ɔ 'ye 'ɔ -namʉ'a 'trolli le mu. ɔ -ka mu a, 'gwɪɪlnɪnyɪɛ'ɛ dɪ ʉn-ʉ 'mʉ'o 'le ɔ 'ye ʉ 'nyɪnɔɔ 'mʉ -za. ^{XLVI} 'Le ɔ na: -ɪn! A-a 'mʉ-ae? A -sɔ 'mʉ a 'ke -Lago wɔɪn gbo po, 'le, -bho *Sataan 'dɪn amʉ ti, a -kaa 'nyinyɪnidɪ nʉ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi.

*Nyv 'kpon-o *Zezii*

(*Matiee 26:47-56; Maaki 14:43-50; 'Zaan 18:3-11*)

^{XLVII} Wlu 'sri 'le *Zezii'a wɔn 'mɔ 'le nyɔ'a 'plan 'ye ɔ -ke *i ɔ -namɔ 'zɔ'daa. ɔ -namɔ 'mnɔ'a -lue, Zidaa, 'tɔnɔ -yɔ 'ɔ -jeyi ɔn 'ke Zezii kpon. ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'nyini-e Zezii li ɔ 'ke ɔ -gble, ^{XLVIII} 'le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'le, na: Zidaa, 'tɔnɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, -ɔn 'yɔbha-o'o 'ɔn -ke -ɔn 'ke gbɔgble 'le -ɔn 'ke 'ɔnɔ 'an tɔ'a nyɔ 'yi-tɔ 'le ɔn 'ke 'ɔnɔ kpon'a? ^{XLIX} -Gblee, le-ε 'ka zi, Zezii'a -namɔ 'mnɔ 'ye-e 'na li 'le ɔn na ɔ -bodɔ: -A'ba -Kɔyi, -a -ke nyɔ -nɔɔ vɔ'ɔ? ^L Tidedewlu 'mɔ 'sri 'le 'wa wɔn 'mɔ 'le 'wa -lue 'ye *-Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhɔnɔyi -linaloku 'lru εε. ^{LI} 'Le Zezii na: A'ba nɔ -kaa -le! A 'tayi nɔ 'yiti! A 'ye li-ɔ, ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'tɔ-o ɔ-bɔ nyukpasu 'mɔ'ɔ -loku li, 'le, 'bho -gbaa -lue 'mɔ, 'ε 'jie 'ye -gwe.

^{LII} 'Le ɔ na *Zuifu'a 'srojaklɔgbɔ-e, *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔklɔgbɔ -ke 'Zuifu'a -zigletumɔ -lruɔ -bodɔ: -Blajru -ke gbatui a 'bhle'o, a-a yi'e 'ɔnɔ kponnamɔ -ka nyɔ-ɔ yi'a ka 'gbokobhleyi kponnamɔ'a! ^{LIII} 'Le *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo 'ɔn -gwle'e-e 'le a'ba 'klumɔ nyɔ -tɔnamɔ, leedɔ a -see 'le 'ɔnɔ -kpon -nɔ'a? A -gblee, ε 'ka -kaa 'mɔ-nɔ a, ε -se 'se -ko. 'Traamu'a -nɔɔ -yεε, ε-ε 'mo-o a -ke *Sataan'a -nε. -Lagɔ 'tayi'e amɔ 'yiti a 'ke a'ba 'nyinyinikli nɔ.

**Pieli depo'o-o *Zezii 'yi*

(*Matiee 26:57-58, 69-75; Maaki 14:53-54, 66-72; 'Zaan 18:12-18, 25-27*)

^{LIV} *Zezii 'le'ε -kaa a, 'le nyɔ 'mnɔ 'ye ɔ kpon, 'le ɔn 'ye ɔ 'le *-Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a 'bhlegbo kpa. Un -nɔ 'le munamɔ 'le *Pieli na 'nɔ 'bɔ -wɔɔ! ^{LV} -Gblee, 'bho 'bhlegbo 'mɔ, nyɔ 'cε-ε 'bho'a 'jɔnε 'yi nε 'yi; 'le ɔn de'e 'bho 'ε wɔnli ti, ɔn-ɔ 'wɔta'o. 'Pieli -mɔ'ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'bho 'wa gwia 'mɔ, ɔ 'ye ti-de 'le ɔ-ɔ 'wɔta'o -lreε. ^{LVI} ɔ -nɔ 'bho, 'le lbhɔnɔnynaakpɔ -lue 'ye ɔ li'ye, ɔn 'ye ɔ 'yra kplokplo 'le ɔn na: ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, *Zezii'a -nayi mo'o. ^{LVII} 'Le ɔ na: -Gbaa! 'In se ɔ yibo.

^{LVIII} Un -de'a 'bho ti -daan a, nyɔ-ɔ -nɔ'a 'bho'a -lue nɔ'a -kaa, ɔ 'ye ɔ li, 'le ɔ na: -tɔnɔ -nɔɔ, Zezii'a -namɔ'a -lue -ɔn 'du'o! ɔ 'le'ε -kaa a, 'le ɔ na: -Gbaa, 'an 'lotu'a 'yu, 'ɔn -ko.

^{LIX} Un -fɔ'ɔ -toope -lreε, 'le nyɔ -lruɔ na: -Ziadɔ mo'o, ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, Zezii'a -nayi ɔ 'du'o. A 'ye li-ɔ, ɔ-ɔ 'mo-o Galileekɔyi -lreε. ^{LX} 'Le ɔ na: -Gba! 'An 'lotu'a 'yu, 'ɔn se ɔ yibo. Dɔ a-a za'a -laa 'mɔ'a 'bhɔ, 'ɔn se 'ε -lue komu yibo. 'Bho -gbaa -lue 'mɔ, ɔ -nɔ -wlunamɔ 'le -sɔn 'ye zro. ^{LXI} -Gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii nɔ'a -kaa, ɔ 'ka-a -bluu 'le ɔ 'ye ɔ 'yra. -Yrɔzaa! 'le 'Pieli 'ye 'gwɔtipopo, 'le ɔ na: "Wii! Wlu Zezii -za 'ka 'mɔ, ɔ 'ye'a na: -Bhladɔ -sɔn -ka zro, kpε tan -a 'ye 'ɔnɔ 'yidepo -nɔ mɔ -antanyɔ 'le -ɔn 'ke -kaa 'le: Zezii a-a 'si'a 'nyɔnɔ, 'ɔn se ɔ yibo, wlu 'mɔ'ε 'yri'a 'bɔ-ɔ 'wɔ'ɔ -laa'a! ^{LXII} ɔ popo'o-o wlu 'mɔ'ε 'gwɔti, 'le ɔ 'ye 'da, ɔ 'ye 'vi ngazeka.

*"Sroja 'kla-a *Zezii nyanɔ 'mɔ*

(*Matiee 26:67-68; Maaki 14:65*)

^{LXIII} ε-be -nɔɔ 'mɔ'ε ti, nyɔ-ɔ 'du'a *Zezii 'yrili, ɔn-ɔ 'sεεn nɔ-ɔ'o 'le ɔn-ɔ 'cɔε nɔ'o. ^{LXIV} Un 'sɔn -ɔ 'yigbeyi, 'le ɔn-ɔ po 'ɔ da, ɔn-ɔ nɔ'o: Nyɔ-ɔ -po'a -a'a da a, 'si ɔ 'nyɔnɔ! ^{LXV} Un -nɔ'a -kaa nɔnamɔ -bhla a, ɔn-ɔ 'zɔ -ɔ wluklɔgbɔ -bodɔ 'mɔ.

*Nyv 'kpa-a *Zezii 'le *Zuifv'a -zigletumv wɔnyi*

(Matiee 26:59-66; Maaki 14:55-64; 'Zaan 18:19-24)

LXVI Ɔɔ zɪ'a a, *-Lago'ɔ 'sragazamukhɪgbɪ-e, *ɔ gbayibomv -ke *'Zuifv'a -zigletumv -Irvv, vɔn 'gbv'v'o-o 'Iru. Vn nv'a -kaa, vɔn 'tmv'v'o-o nɔv-v -nɪ'a 'bho 'le vɔn na: A -ke *Zezii yi -laa -a'ba wɔnyi! LXVII Vn -ke ɔ yi'a a, 'le vɔn 'ye ɔ -kaa tidede: -Inmɔ 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'p'v'vɔn'a nɔv'a? 'Tmv'v -amv! 'Le ɔ na: -Bho 'vɔn -zɪ ɪ amv -bodɪ 'mv, a -see 'an wlv -ziadɪ 'la yi. LXVIII 'Le, -bho 'vɔn dede amv ti a, a -see 'vɔnmv "'da-po yi. LXIX 'Traamv 'tɔ ɔ, 'vɔnmɔ *Nyunyɔ'ɔ "'Yu-u 'ye-e 'bho Wɔnkulago'ɔ "'troli ti-de -mv 'le 'vɔn -ke ɔ 'ke li'a klɛ -kɔ. LXX ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le vɔn na: -Lago'ɔ "'yu -vɔn "'du'o 'tɔ -kɛ? 'Le ɔ na: Kɪn, 'vɔnnɔ 'vɔn "'du'o. LXXI Vn nv'a -kaa, vɔn 'kpa-a 'bho 'le vɔn-v nv'o: Wlv -ɛ 'kɔ ɔ kpvn, -a'ba 'bɛ ɛ 'tɔ ti -le! -A'ba 'bhi 'wɔn-ɔ 'ɔ wlv 'bɔ!

XXIII

*Nyv 'kpa-a *Zezii *Pilaatɪ wɔnyi*

(Matiee 27:1-2, 11-14; Maaki 15:1-5; 'Zaan 18:28-38)

I ɪ zi'a -kaa a, nɔv 'wee -sɔ'ɔ 'mv-ɛ -nyaku! 'le vɔn 'ye *Zezii kpvn, 'Wlvmeɛyi -lue, -ɔ -kɔ'ɔ 'wa 'bhlvkpa vɔn-v 'la-a *Pilaatɪ, vɔn 'ye ɔ 'ɔ wɔnyi kpa. II 'Bho 'mvv, 'bho-o vɔn-v kpa nɪ 'nɔ dɪ "'yi 'le vɔn-v nv'o: ɔ-bɔ nɔv -nɔv, kpli ɔ -nɪ'a -a'ba 'lotv'a "'nynuu -Irvv -tɔnamv, ɪ se "'yrili-nmɔ. -Ka ɔ-ɔ 'tmv'v nv'a a, 'kla-a 'ka-a: ɔ na 'wa "'pele lapov, 'wa "'nyɪ -a'ba 'bhlvkpayovliklagba -le! ɔ na ɔ-bɔ 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'p'v'vɔn'a nɔv -Irvv, 'vɔnnɛ 'mo-o 'bhlvkpayovli. III Vn gvwe'ɛ -wlvwlvua "'yi a, 'le Pilaatɪ 'mvv 'ye ɔ -kaa tidede: -Inmɔ 'mo-o *'Zuifv'a 'bhlvkpayovli'a? 'Le ɔ na: -Ka -vɔn 'lɛ'ɛ -laa 'vɔn, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mv. IV ɔ 'wɔn'ɔ Zezii'a wlv 'mvv 'bɔ ɔ, 'le ɔ na *-Lago'ɔ 'sragazamukhɪgbɪ -ke nɔv-v -nɪ'a 'bho -bodɪ: "'Nyinyvɪle -ke 'Iru "'yi 'vɔn 'kɔ ɔ wlv "'kpvitɛ 'le a 'kɔ ɔ 'lvba, ɔ 'ke 'mv ɛ, 'vɔn -see ɛ 'ye. V ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, vɔn-v 'ku-o 'bho wɔn ti 'le vɔn-v nv'o: Lɪ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nɔv 'nɔv *'Zuifv'a 'bhlvkpa'a klɛ "'kpi, 'ya 'Iru "'yi vɔn-v 'kpvkpv'a'o. 'Le Galileebhlvkpa "'kpi, 'le-e ɔ 'nyaa'o 'le ɔ 'ye 'vɔn nyvɪ 'traamv.

*Nyv 'kpa-a *Zezii *Elɔɔdɪ wɔnyi*

VI -Gblee, Pilaatɪ 'wɔn'ɔ 'wa wlv 'mvv 'bɔ, 'le ɔ 'ye v tidede: Nɔv -nɔv, Galileekɔyi ɔ 'du'a? VII 'Le vɔn na: Kɪn, 'bhlvkpa *Elɔɔdɪ -kɔ'ɔ, 'le'a "'yiyi mɔ'o. I-bɪ 'wɪ 'mvv ti, Elɔɔdɪ'a "'bhvov -nɪ'e-e Zelizalɛɛmv: 'ɛ dɪ *Pilaatɪ 'tmv'v'ɔ 'ɔ "'sroja, vɔn 'ye *Zezii 'mv'lvov 'le vɔn 'ye ɔ 'le ɔ wɔnyi kpa. VIII Vn -ke ɔ mu 'ɔ gbo a, 'ɔ 'gwlv 'wɔn-o'ɔ ɔ 'ke Zezii li'ye, -ekedɪmaa, ɔ-ɔ 'wɔn-ɔ 'ɔ 'nyv 'bɔ, 'le ɔ 'ybha'o see ɔ 'ke ɔ yibo. ɔ-ɔ popo-o 'gwlvti na ɔ-ɔ 'ye 'kɪ-ɪ *'wɔnkule -lue -nv -mv. IX ɔ nv'a -kaa, ɔ dede 'nɔ-ɔ dɪ'a -dadudu ti 'le ɔ -see ɔ "'dapov. X ɛ-bɛ -nɔv 'mvv ti, *-Lago'ɔ 'sragazamukhɪgbɪ -ke *'ɔ gbayibomv -nɪ'e 'bho-ɛ. 'Vnvv "'duu 'nɔ dɪ "'kpi tenɪ. XI -In 'ye li-ɔ, Elɔɔdɪ -ke "'sroja nv'a -kaa, vɔn 'kpvn-o Zezii 'mvvɛka 'le vɔn-v 'cɪɛ nɔ'o. Vn nv'a -kaa -Irvv, vɔn -pa 'nɔ-ɔ "'yrvlnmvbavɪ 'mv 'le vɔn 'ye ɔ Pilaatɪ wɔnyi le kpa. XII -Gblee, Pilaatɪ -ke Elɔɔdɪ -nɪ 'sɔn 'nyvnyv 'kɔ 'mv-ɛ. ɛ-bɛ ɔ 'mvv ti, 'bho-o vɔn -ybhe -nɪ'o.

**Pilaatɪ 'cɛ-ɛ *Zezii wlv "'kpviti ɔ 'ke 'mv*

(Matiee 27:15-26; Maaki 15:6-15; 'Zaan 18:19-19:16)

XIII I zi'a -kaa a, *Pilaatu 'la-a *Lago'c 'sragazamoklɔgbi-e, *'Zuifu'a -klɔgbi -ke 'Zuifu'a -lɔvɔ, XIV 'le c na v -bodɔ: A -ke nyo -nɔc yi'a -inmɔ gbo, a na, kpli c -nɔ'a a'ba 'lotɔ'a "nynuu -lɔvɔ -tɔnam, i se "yirili-nmɔ. A 'ye li-c, 'bho a'ba "bhi'a "yigbeyi 'n dede -nɔ 'nɔc ti. "Nyinyinile, -ε -ke dɔ a-a kpo'c 'yi a, 'n -see ε 'ye. XV "Nyinyinile c nu'a a, *Elɔɔdɔ -mnɔc'c "bhuo -see ε 'ye. 'ε "lru "yi c -yo'c 'nɔc -amv gbo -lɔrɛ. A -gblee, c-bo nyo -nɔc, "nyinyinile, -ε -ke dɔ c 'ka 'mɛ ε, c -see 'ε -lue komu nu. XVI 'In-ɪ yi-o'o 'n 'ke c nyv -jeyi "nyɪ, vɔn 'ke c "sɛɛn 'le 'n 'ke c "yiti'tayi. [XVII -In 'ye li-c, 'le zɔvɔn'a klɛ 'li, -bho 'Zuifu'a *'Paakɔgɔklagba nyɪ a, Pilaatu-ɪ "sii-e -jiekɔyi -lue ti. Nyo -yo vɔn 'ybha'a, 'unɔc c-c "sii'e ti.]

XVIII 'ε kamv, nyv-v -nɔ'a 'bho, vɔn 'kpa'a 'bho, vɔn-v "wɔ'o 'le vɔ-v nu'o: -A'a "sii *Zezii -nɔc ti -le! Balabaasɪ -vɔn 'ke ti"sii. XIX -Gblee, 'bho gwɔc 'mnɛ 'mɔ, c-bo Balabaasɪ 'kpa-a 'bhɔkpa'a -kɔyi'a nyv tv gbo. C 'lbha-a 'wa -lue c 'ye 'mɛ. 'ε dɔ vɔn po'c 'jie 'mɔ. XX -In 'ye li-c, Pilaatu 'bɔ-c ti c 'ke Zezii ti"sii. 'ε dɔ, nyv-v -nɔ'a 'bho, c 'wɔn'c 'wa wɔ 'mnɛ 'bɔ c, c 'luo'o wɔ 'mɔ -lɔrɛ 'le c 'ye v 'tmvɔ. XXI C po'a wɔ 'mnɛ ti a, vɔ-v 'kpa-a 'bho vɔ-v "wɔ nu'e -dalue 'le vɔ-v nu'o: C -kɔ-ε 'bho nyvɔyɪlɔbhaatu "yri c 'ke 'mɛ c, c -ke -mɛ-c, c 'ke 'mɛ c!

XXII C nu'a -kaa, c "luo'o wɔ 'a kpe tannɛ 'mɔ-ε 'le c na: "Nyinyinidɔ'a 'cɛ yɛɛ -ke "bhuo c nu'a? "Nyinyinile, -ε -ke dɔ nyv 'kɔ c 'lbha, c 'ka 'mɛ ε, 'n -see ε 'ye. 'In-ɪ yi-o'o 'n 'ke c nyv -jeyi "nyɪ vɔn 'ke c "sɛɛn 'le 'n 'ke c "yiti'tayi. XXIII-XXIV C 'lɛ'ε -kaa a, vɔn 'kpa-a 'bho -lɔrɛ 'le vɔn 'ye -dalue "wɔ -nɔ tenyɪ 'le vɔ-v nu'o: C -kɔ-ε 'bho tu "yri c 'ke 'mɛ c, c -ke -mɛ-c, c 'ke 'mɛ c! 'Le 'wa wɔ 'mnɛ'ε dɔ, c 'wɔn'o, Zezii vɔn "srii'a, c 'ke v c -jeyi "nyɪ. XXV 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪ'a dɔ, Balabaasɪ -yo kpa 'ka nyv tv gbo 'le -c "si'a 'bho -c 'lbha'a "ku a, 'le 'ya dɔ vɔn 'ye'c 'jie 'mɔ po a, 'unɔc vɔn 'bɔ'c ti, 'le c 'ye c ti"sii. 'ε -nɔ'a -kaa 'mɔ a, c "nyɪ -v Zezii -mnɔc -jeyi, 'le vɔn 'ybha'a, vɔn 'ke c "lɔvɔn.

*Nyv 'kɔ-c *Zezii 'bho tu 'yri
(Matiee 27:32-44; Maaki 15:21-32; Zaan 19:17-27)*

XXVI *Pilaatu "nyɪ 'v *Zezii -jeyi a, vɔn -ke c -sɔ'c 'mɔ-ε 'le vɔn -ke c-c mu'o vɔn 'ke c tu "yri kɔ. Vɔn -ke c -nɔ munamv 'le vɔn -ke nyo -lue 'ye 'gbvɔ. C-bo nyo 'mnɔ -sɔ'c-c -kpa'a 'mɔ; 'c 'nyɪ 'mo-o Simɔɔ. -Gwɔ -lue vɔ-v 'la'a Silɛɛnɪ, 'le'a "yiyi mɔ'o. C-bo nyukpasu 'mnɔ, 'unɔ "sroja kɔvɔn'o -glaka, c 'ke Zezii'a "yɪlɔbhaatu 'mɔ'luo, c 'ke ε 'bhle 'le 'c lemv.

XXVII Nyv'a -dadudu -ke c -na'o. 'Le 'wa "klumu, 'nyvɔkɔkɔpɔ'a -dadudu-v -nɔ'e 'le, 'unv "vi'o'c dɔ tenyɪ. XXVIII -Gblee, c nu'a -kaa, c "bhiti'e-e 'le v gbo 'le c na: Zelizalɛmɔnyvɔkɔkɔpɔ-a, a'ba "vi 'an dɔ -le! A "vi a'ba "bhi -ke a'ba "yreetɪ'a dɔ! XXIX A 'ye li-c, -nɔc -lue -nɔ'e-e nyɪnamv, 'bho-o nyv 'ye -nɔ mɔ, na, "kukunyvɔkɔkɔpɔ-e, 'nyvɔkɔkɔpɔ-ɪ -see'a "yu 'wɔv -ke -yv se'a "yu "kpi'bhle, vɔn 'wa-a ti. XXX 'Bho ε-be -nɔc 'mnɛ ti, 'bho-o nyv-v 'ye ti'bɔ -nɔ mɔ trɪ 'ke v "kpi ti'ga, vɔn 'ke 'mɛ 'le -gɔgɔ 'ke -wɛ, ε 'ke v "yi-ka. XXXI A -gblee, 'inmɔ kɔc'c tuyalɔ -c se'a "nyinyinidɔ nu, -bho vɔn -ka -kaa 'inmɔ nyanɪ 'mɔ-v kla, 'le, a-bee-e kɔc'c lolotu -v nu'a "nyinyinidɔ, koo a'ba nɛ 'ke 'mɔ-nɔ'a?

XXXII -In 'ye li-c, vɔn -ke c -nɔ'a munamv, "sroja 'gbaa 'nɔc-c 'gbokobhlemv 'sɔn, vɔn 'ke v 'bho tu "yri kɔ -lɔrɛ, vɔn 'ke 'mɛ. XXXIII Vɔn nu'a -kaa, vɔn 'nyɪ-e 'bho -da -lue vɔ-v 'la'a "lɔvɔn. Vɔn nyɪ'a 'bho

a, 'le un 'ye Zezii 'bho tu 'yri kɔ. Un 'kɔ-ɔ v-bv 'gbokobhlemv 'sɔn 'mnv 'bho tui -lru 'yri -lɛɛ. -Lue -nɪ 'ɔ -linasv gbo 'le -lɔɔ -nɪ'e ɔ kɪmnasv gbo. XXXIV 'Le ɔ na: 'An -tɪta -Lagɔ, nyv-v nɪ'a 'ɪnmv dɪ -nɪ 'lɪruli, 'bho 'wa "nyinyɪnɪdɪ a dɪ, -ɛkɛdɪmaa, lɛ vn-v nɪ'a a, vn sɛ ɛ yɪbo.

ɔ -nɪ'a -kaa bhadenamv, v-bee -mnsv, vn-v 'pɔ-o 'ɔ -banɪ -nɪgbɪ 'mɪ, vn 'ke ɪ 'gble. XXXV Nyv-v -nɪ'a 'bho, vn -de'e 'bho-o 'wa "tɪrɪlɪ tɪ 'le vn-v 'yɪrɪ'a'o. 'Le 'Zuɪfɪv'a -klɪgbɪ-ɪ dɪrɪ 'nɔ 'nɪnɪ, vn-v nɪ'o: ɔ 'pɪsvn'o-o nyv'a -dadudv. -Bho ɔ "dɪ *Lagɔ'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pɪsvn'a nyv -zɪaka, ɔ 'pɪsvn 'ɔ "bhuv! XXXVI "Sɪrɔja nɪ'a -kaa, vn 'kpa-a 'bho 'le vn-v 'ɔɪsɛ nɔ'o -lɛɛɛ, 'le vn 'ye tɪ'a 'klɛɛ 'mɪ'lɪvo, vn 'ye ɛ -fuv'a -tuto 'yɪ tɪsɪsn, vn 'ye ɛ -geponmɔ kɔ 'sma, vn 'ye ɔ lɪnɪnɪ 'le vn 'ye ɛ ɔ 'yɪ-tɔ, ɔ 'ke -fuv 'mɪnɛ 'mɪ'nyv, ɔ 'ke 'na. XXXVII 'Le vn na: -Bho -ɪn "dɪ *Zuɪfɪv'a 'bhɪɪkpayowɪ, 'pɪsvn -a'a "bhuv! XXXVIII -Gblee, tɪ -ke 'yɪ vn kɔ 'ɔ ɔ, wɪlɪ -nɪ, 'ɪnɪ 'ɔnɪ-ɛ'ɛ 'bho 'ɔ 'lɪru gbɔ: 'ɪnnɔɔnɔ 'mɔ-o 'Zuɪfɪv'a 'bhɪɪkpayowɪ.

XXXIX -In 'ye lɪ-ɔ, v-bv 'gbokobhlemv 'sɔn, vn kɔ'ɔ 'bho tu 'yɪ rɪ a, 'wa -lue nɪ'a -kaa, ɔ-ɔ 'dɪrɪ-e Zezii 'nɪnɪ 'le ɔ-ɔ nɪ'o: -ɛɛɛ! -ɪnmɔ -nɔɔ, -ɪn -sɛɛ, -ɪnmɔ 'mɔ-o *Lagɔ'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pɪsvn'a nyv, nɪ? 'ɛ dɪ 'pɪsvn -a'a "bhuv 'le -ɪn 'ke -amv 'pɪsvn -lɛɛɛ! XL ɛ -nɪ'a -kaa 'mɪ a, 'wa -lue -yɔ -nɪ'a 'bho, ɔ -wɪlɪ nɪ'ɔ-ɔ "lɪruli 'le ɔ na: -ɪn -ke ɔ -nɪ'a 'kle -lue 'yenamv a, -a'a "dɪ 'bho -Lagɔ, 'maae? XLI -Abv a, ɛ-bɛ 'kleyɛɛɛ -nɛɛ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -amv 'yɪtɪ, -ɛkɛdɪmaa, -a'ba kplɪ -a nɪ'a a, 'ya 'lɪru 'yɪ mɔ'o. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɪ a, ɔ-bɔ nyv -yɔɔ, ɔ -sɛɛ "nyinyɪnɪdɪ'a -lue komv nɪ. XLII ɔ nɪ'a -kaa -lɛɛ ɛ, 'le ɔ na: Zezii, -bho -ɪn yɪ le -ɪn 'ke nyv -kɔ ɔ, -a'a 'mate 'an dɪ -le "a! XLIII 'Le ɔ na: -Zɪadɪ 'ɪn-ɪ zɪ'a -ɪnmv -bodɪ 'mɪ, -zɪannamv'a "bhuv, 'bho 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ "tɪrɪlɪ 'ɪn -ke -a 'ye tɪ-de mɪ 'le yaku 'lɪ.

**Zezii'a 'mɛmɛɛ
(Matiee 27:45-56; Maakɪ 15:33-41; Zaan 19:28-30)*

XLIV -In 'ye lɪ-ɔ, 'yɪrɪ -nɪ "dɪv 'mɪ, 'le -kuyɪrɛ 'ye 'le 'bhɪɪkpa'a 'wee "kplɪ kɪn, ɛ 'ye "jɪazɔyɪrɔkɪlagba('a 'yɪrɪ tan) "kplɪ bhla. XLV -Gblee, 'le *Lagɔ'ɔ bɪbɔbhlegbo'a lɪsaabudv 'lɪ, -da -lue-e -nɪ'e 'le, nyv'ɔ pa 'le, 'yɪrɪkɪlagba -lue-e beze'e 'bho 'ɛ wɔn 'yɪ, 'ɪnnɛ "zɪze'e 'le 'yɪ. ɛ-bɛ 'yɪrɪɛ 'mɪnɛ nɪ'a -kaa, 'ɛ gwɪa 'mɪ -wa'a 'mɪ-ɛ -bhao!, XLVI 'le Zezii 'ye "wɔ tenɪ 'le ɔ na: 'An -tɪta -Lagɔ, 'ɪn-ɪ "nyɪ-e 'ɪnmv 'an -zuzv -jeyɪ. ɔ pɔ'a wɪlɪ tɪ "sɛɛ, 'ɔ -fɪfɛ -ɔɛ'ɛ 'bho-ɛ.

XLVII "Sɪrɔja'a -kɪlagba-a -nɪ'a 'bho, -ka Zezii "wɔ'ɔ, 'ɔ -fɪfɛ 'ye'a 'bho -ɔɛ, ɔ 'ye'a 'na lɪ a, ɔ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ-Lagɔ'ɔ 'nɪnɪ 'yɪ, 'le ɔ na: -Zɪadɪ mɔ'o, ɔ-bɔ nyv -nɔɔ, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yɪ. XLVIII -ɪn 'ye lɪ-ɔ, nyv'a -dadudv 'gbu-o tɪ vn 'ye 'bho 'bɪ tɪyɛnamv yɪ. Un 'ye'a lɛ-ɛ zɪ'a lɪ a, vn "bhɪtɪ'e-e "yɪtɪ 'le vn 'ye 'wa "bhɪlɪ le mɪ. Un -nɪ le mɪnamv, 'gwɪv -nɪnɪ 'nɪ-v lɪ'a dɪ, vn-v 'bhɔ'ɔ'ɔ 'wa 'betɪ. XLIX Zezii'a bha 'wee -nɪ'e 'bho-ɛ -lɛɛɛ. 'Nɪnyvɪkɪpɪ-ɪ -ke ɔ-ɔ na'a, -v -ke ɔ -sɔ'ɔ Galɪlee 'le vn 'ye'a Zelɪzɪɛɛmɪ yɪ, vn -nɪ'e-e 'le 'wa "klumv. 'Wa klɛ "tɔ'ɔ'ɔ-ɔ gbɔ 'le vn-v pɔpɔ'o 'le.

**Zɪzɛɛfv nmaze'e-e *Zezii tɪ
(Matiee 27:57-61; Maakɪ 15:42-47; Zaan 19:38-42)*

L-LI -Gblee, nyv -lue-e -nɪ'e 'bho. ɔ 'nɪnɪ 'mɔ-o *Zɪzɛɛfv. -Gwɪv -lue vn-v 'la'a Alɪmatee, 'le'a 'yɪyɪ mɔ'o. ɔ-ɔ 'mɔ-o *Zuɪfɪv'a -zɪgletumv'a "klumv'a nyv'ɔ'ɔ'ɔ 'yɪrɪ'ɔ'ɔ'ɔ 'yɪrɪlɪ 'le ɔ 'srɛɛ'ɛ 'yɪ. -Ka -Lagɔ'ɔ nyv'a -kɔkɔ'ɔ'ɔ 'yɪrɪ'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wɪv mɪ, ɔ de'e 'na-a "gwɪlɪ 'le

ᵒᵒ fuo 'ne wɔn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, kpli 'ᵒ -Bozuifu'a -klɪgbɪ nʊ'a a, ɪ -see ᵒ 'tʊ nʊ. ^{LII} ᵒ-bɔ nyo 'mno, 'unno mu'o *Pilaatu gbo, ᵒ 'ye ᵒ 'bho -ye, 'le ᵒ na ᵒ -bodɪ: 'Inmo bhade -unmʊ li, 'ɪn 'ke *Zezii'a "ku'a dɪ mu, 'ɪn 'ke ɛ tinmaze. ᵒ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ᵒ 'ye 'wɔn. ^{LIII} Pilaatu 'wɔɔn'ᵒ dɪ, ᵒ 'bhle'e -jiji, -da Zezii'a 'ku -sie'a, ᵒ 'ye 'bho mu 'le ᵒ 'ye ɛ tu 'yri -za. ᵒ 'ka mu, ᵒ 'bhle-e 'yriɛplu -lue. 'Inne un 'ftɪan 'nɔ li, 'le, zoko un ce'ɛ 'le trɪ 'li, -ka -buduyu, -ɛ -ke 'limʊ un -see'a -bhla nyo tinmaze ke, un 'ye ᵒ 'le 'du, un 'ye sʊkpʊmuaklagba -lue tiklikpe 'le un 'ye ɛ 'bho 'ɛ wɔnyɪ -te.

^{LIV} -Gblee, ᵒ nmaze 'nɔ-ᵒ ti -susueyi, -ɛkedɪmaa, zᵒ-ᵒ 'ye'a -zɪ mʊ, 'unne 'mo-o ʊ-bʊ *Zuifu 'we'a lifɔzɔ. 'Ɛ dɪ nyʊ 'wee -nɪ'e 'wa li nmazenamu.

^{LV} ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ -ke Zezii -sɔ 'ka Galilee 'mʊ, 'unnu -ke 'Zɪzɛɛfu mu'o 'le, 'le un 'ye ɛ-bɛ zoko 'mne ya-gbu, 'le, -da 'ku 'pɛ'ɛ ti a, un 'ye 'bho 'yri ti'duu. ^{LVI} ʊn nʊ'a -kaa a, un 'mu-o Zelizalɛɛmʊ le. ʊn nɪnɪ'a a, un 'de-e 'cnɪ-ɪ po'a ngnɛzɛɛɛ, un 'ke ɪ Zezii'a 'ku 'lru'wla, ɛ -kaa 'zɔn -susueyi. -ɪn 'ye li-ᵒ, 'le 'wa gba 'li, nyo'ᵒ nʊ lbhʊ 'bho 'wa lifɔzɔ'ᵒ zɔ, 'ɛ dɪ un -fɔ'ᵒ li.

XXIV

**Zezii -sɔ'ᵒ-ᵒ glu*

(Matiee 28:1-10; Maaki 16:1-8; Zaan 20:1-10)

^I Zᵒ-ᵒ kɔ'ᵒ *Zuifu'a lifɔzɔ 'yi, 'ɛ zɔbhibhi 'mʊ, 'le ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnu 'ye 'mʊ-sɔ, 'cnɪ un de'a, un 'ye ɪ 'mʊ'luo, un -ke ɪ 'ye 'le *Zezii'a zoko'a da le mu, un 'ye 'le nɪnɪ. ^{II} ʊn nɪnɪ'a 'le a, un popo'o-o 'bho 'ɛ wɔnyɪ, sʊkpʊ 'mne -sɔ'ᵒ-ᵒ -gwlii 'mʊ. Ɛ -de'e 'bho-o 'setida ti. ^{III} ʊn nʊ'a -kaa, un 'pa-a 'le zoko 'mne 'li, un 'ye -a'ba -Koyi Zezii'a 'ku ti'bɔ. ʊn 'bɛ 'ɛ ti a, un -see ɛ 'ye. ^{IV} -Gblee, un -nɪ tiwenamu, 'le, nyʊ 'sɔn-ᵒ 'bhle'a -banɪplu nʊ'a 'wleewle 'mʊ, un 'ye 'bho 'wa 'yigbeyi 'daa. ^V ʊn nʊ'a -kaa, -stanyɪ kpun-o'o tenyɪ 'le un 'ye 'yiti'jri. 'Le ʊ-bʊ nyʊ 'mnu na ʊ -bodɪ: Leedi, nyo -yo -nɪ'a ti, 'le a-a 'bɔ -nɪ 'nɔ nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'klumu ti'a? ^{VI} -Lago -zɔ 'ᵒ-ᵒ glu, ᵒ -nɪ'e-e ti -lɛɛ. 'Ɛ dɪ ᵒ se 'nɔɔ -nɪ. -Da a -ke ᵒ -nɪ'a Galilee, wlu ᵒ -za'a 'mʊ, a popo nɛ 'gwɔlti! ^{VII} ᵒ na ᵒ-bɔ *Nyunyɔ'ᵒ 'Yu, 'nyinyɪnɪdɪ'a nʊmʊ nyʊ 'ke ᵒ -jeyi 'nyɪ, un 'ke ᵒ nyʊyriɪlbhaatu 'yri kɔ, ᵒ 'ke 'mɛ, 'le, -bho 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, -Lago 'ke ᵒ glu -za 'le ᵒ 'ke ti-nɪ -lɛɛ.

^{VIII} -ɪn 'ye li-ᵒ, 'bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mne ti, 'bho-o un popo -nɪ'e Zezii'a wlu 'mne 'gwɔlti. ^{IX} ʊn nʊ'a -kaa, un -sɔ'ᵒ 'le-e zokogwlii 'mʊ 'le un 'ye Zelizalɛɛmʊ le mu. ʊn nɪnɪ'a a, 'le li'a klɛ-ɛ zi'a, *Zezii'a -namʊ -bue 'yʊɛ -lue -ke nyʊ -lruʊ, un 'ye ʊ ɪ -bodɪ 'mʊ-za. ^X -Gblee, ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ-ɪ mu'a 'le a, 'wa tɔlʊ'a 'nɪnɪ 'ka-a: Madalaa'a *Malii-e, 'Zaanɪ -ke Zaaki'a 'lotʊ *Malii. ʊ-bee -mnuʊ, 'nynʊkpakpɪ -lruʊ -ke un -na'a a, ɪ-bɪ dɪ 'mni, un -zɪ 'ɪ-ɪ *Zezii'a -dalbhomu 'mnu -bodɪ 'mʊ -lɛɛ. ^{XI} ʊn 'tmʊʊ 'nʊ -kaa a, un-ʊ popo-o 'gwɔlti na bhuhuyiti'a dɪ mo'o. 'Ɛ kamʊ un -see 'wa wlu 'gwɪide. [^{XII} Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, *Piɛɪ -sɔ'ᵒ 'mʊ-ɛ, 'le ᵒ 'ye 'le zokogwlii 'mʊ -vuka kpa. ᵒ nɪnɪ'a 'le a, ᵒ 'jri-e 'yiti, ᵒ 'ye 'le ɛ-bɛ zoko 'li popo, ᵒ 'ye 'ku'a 'yriɛplu'a 'se li'ye. 'Ɛ wɔn mɔ 'ᵒ ti, 'le, -da ᵒ -sɔ'ᵒ 'mʊ, ᵒ 'ye 'bho le mu.]

**Zezii -tɔ'ᵒ-ᵒ 'ᵒ 'bhuo *'ᵒ -namʊ 'sɔn 'yi*
(Maaki 16:12-13)

XIII Ε-βε ζω 'mνε ti, *Zezi'a -namυ 'son -so'c 'mu-ε 'le un-υ mu'o -gwlo -lue un-υ 'la'a Emayisi. -Jolb 'wlu'a Zelizaleμυ, -ε mu'a gwlo 'mνε 'mu, ε -jri-ε'ε-ε bhυ 'mu. XIV Un -ni 'le mumamu, 'le, li'a kle-ε zi'a -laa, un-υ za'a 'ya dι 'mu. XV -Gblee, un -ni ι -kaa 'muzanamυ 'le *Zezi'a "bhυo 'ye υ "kpi bhla, 'le c -ke un-υ na'a bhυ 'mu. XVI Un-υ 'ye -c li, ε -ni'a -kaa 'mu a, 'wa 'kpi'a limeεε -ke 'wa -polυ'a "yikmue'ε dι, 'wa yibo 'nc "yi. XVII 'Le c 'ye υ -kaa tidede: Leedi, a -ni 'son, a-a za'a 'mu'a? Un nu'a -kaa, 'gwlo -nyni 'nu-υ li, 'le un 'ye ti-nyna. XVIII Un -ni 'son, 'wa -lue un-υ 'la'a Kleopasi, c na: Dι-ι zi'a 'wι -niυ 'mu, -in -ni -lue 'tin, 'lemniυ -inm c -ni'e Zelizaleμυ, -c se ι yibo'a! XIX 'Le c na: Leedi zi'a? 'Le un na: Nazaleetikoyi Zezi, c-c 'mo-o -Lagowlu'a 'mutizayi, 'le wonkue 'mu c-c wlu ni'o 'le c-c nu ni'e li. -Lago -ke nyυ 'wee yibo'o-o -ka c ku'a won. XX -A'ba *-Lago'c 'sragazamuklγbi -ke -a'ba -klγbi "nyι -c 'Wlomeε'ε 'bhlykpayowli *Pilaati -jeyi c 'ke c wlu "kpitice 'le nyυ 'ke c nyυyribhaatu "yri ko, c 'ke 'me. XXI -Abυ na 'kι, 'unno yi'o c 'ke *Izrayelikomυ zetie. -Gblee, un -kccc c 'lbha a, 'ε 'wι tanzo 'ka-a! XXII-XXIII -Waa! -Zian'a -drumasrin, -a-bυ *Zezi'a -namυ'a "klumυ'a 'nynυkpakpi, 'unnu -so'c 'mu, 'unnu mu'o 'c zoko'a da. Un 'bo-c 'c "ku ti 'le zoko 'li, un -see ε 'ye. 'Innu yi'o, -υ ma'a -amu wonti. Un na un mu'a 'le a, -Lago gbo'a -dalbhomυ 'son-c 'daa'a 'bho 'wa "yigbeyi, 'unnu 'tmυυ 'nu na, -Lago -zo 'c-c glu, 'le c 'ye ti-nι -lreε. XXIV Un 'ε'ε -kaa a, -a'ba "klumυ'a nyυtolυ 'mu-o 'le 'bι tiyenamu. -Ka υ-bυ 'nynυkpakpi -zi ι 'mu 'tin, 'ka-a ι -ni'e 'mu. U-bee -mnuυ -see c li'ye -lreε. XXV 'Le c 'ye υ -kaa "yi'le: -Nιamu-a! Dι -Lagowlu'a 'mutizamυ 'cni'a 'le -Lago'c "bocυ 'li see, 'unni a -see -ziadi 'la'a! XXVI C-bo *-Lago'c 'Bhozayi -c 'pυun'a nyυ, a se yibo na, c 'ke -kaa 'kle 'ye -antanyi-c, 'le -Lago 'ke 'c 'nyni "yi'bhεε mo'o? XXVII C nu'a -kaa, c 'kpa-a 'bho, 'le, 'c "kpidι 'cni-ε'ε 'le -Lago'c "bocυ 'li see, -ι 'nyaa'a 'le "bocυ *Moyiizi 'cni'a, -ι nyini'a 'le "bocυ -Lago'c wlu'a 'mutizamυ -lrυυ 'cni'a, c 'ye ι gbo -pa, c 'ye ι gbociza.

XXVIII Un nu'a -kaa -lreε, Emayisi υ-bυ Zezi'a -namυ -ni'a munamu, un 'nyni -ε li. Ny c -ke un-υ na'a bhυ 'mu, un -gbυ 'nc ya a, -ka ny-c mu'a gbotεda, 'ka-a c -ni'o, XXIX 'le un 'ye c -jeyi -za 'le un na c -bodi: Glu -ni'e-e gwenamu. 'E dι 'pe ti! 'Le c 'ye 'won. C 'won'c c, 'le un -ke c 'ye 'wa "bhlibhlegbo mu. XXX -Nocotoope zi'a a, un 'kpa-a 'bho, un 'ke li. C-bo 'wa 'lkpayi nu'a -kaa, c "luo'o-o "floc 'mu, c 'ye -Lago 'see po 'ε dι, c 'ye ε -jie "yi ticice -ni 'le c 'ye ε υ "nyι. XXXI -Gblee, 'bho 'mno 'bho-o 'wa -naagi kati -ni'e won, -yrzaa! 'le un 'ye c "yiyibo. C nu'a -kaa, 'bho -gbaa -lue 'mu, foo! c "ma-a'o. XXXII 'Le un 'ye -kaa "yi'hle: "Wii! Zezi ma'a dι, -a -ke c -ni'a -wlunamu, 'le, dι -Lago'c wlu'a 'mutizamυ 'cni'a 'le -Lago'c "bocυ 'li see, c -ni ι 'muzanamυ, 'bubba 'ye -kaa -amu 'mu "yi'a!

XXXIII Un gwe'ε lilia "yi 'le un 'ye 'mu-so, 'bho -gbaa -lue 'mu un 'ye "yiti"bhiti, un 'ye Zelizaleμυ le mu. Un nyini'a 'bho a, 'bho-o un -ye'ε Zezi'a -namυ -bue 'yυε -lue -ke nyυ -lrυυ. XXXIV 'Innu 'tmυυ nu'o: -Ziaka, -Lago -za'a-a -a'ba -Koyi Zezi glu 'le c 'ye ti-nι -lreε! C -to'c-c 'c "bhυo Simoc "yi. XXXV U-bee -mnuυ nu'a -kaa, un 'kpa-a 'bho, dι-ι zi'a 'le Emayisi'a -jeyi-ε, -da un yibo -ni 'nc "yi -ke "floc'c 'gblenamυ, un 'ye ι gbo -pa, un 'ye ι 'mu-za.

**Zezii -to'ɔ-ɔ 'ɔ "bhuo *'ɔ -namv 'yi*

(Matiee 28:16-20; Maaki 16:14-18; 'Zaan 20:19-23; Kpli 1:6-8)

XXXVI Un -nɪ -kaa ɪ-bɪ dɪ 'mɪnɪ 'mɔzanamv 'le Zezii'a "bhuo 'ye 'bho 'wa "klumu 'daa, 'le ɔ na: A 'ye -pɔɔ'ɔ'a bhluhluha! XXXVII ɔ po'a wlu 'mɪnɛ ti a, ɔbɔ na 'kɪ un 'ye-e "kuzuzu. 'E dɪ un pa'a -kpekpe 'mɔ 'wee -stanyɪ'a dɪ. XXXVIII 'Le ɔ na: Lee -stanyɪ 'lbha amv'a? Leedɪ a-a 'kabha'a? XXXIX "Jie'a fanɪ -nɪ'a 'an -bhopt -ke 'an -kɔtɪgwɔ, a -gbv nɪ ya! 'Inmɔ mo'o -ziaka. "Kuzuzu se ku 'bhle. 'E dɪ a 'tɔ 'unmɔ li, 'le a 'ke yibo na 'un -se "kuzuzu -ko! [XL ɔ 'lɔ 'v -kaa "yi 'le ɔ 'ye v 'ɔ bhɪ -ke -kɔtɪ "yi-tɔ. XLI Un nɔ'a -kaa, 'bubva "yi 'v 'mɔ-ε 'le -tɔɔ "maa nɔ'o, 'ε kamv, dɪ ɔ-ɔ zɔ 'v -bodɪ 'mɔ a, un -see ɪ -ziadɪ 'la. 'Le ɔ na: A 'bhle -laa lilile gbɛ 'nɪ?] XLII 'Le un na: Kɪn, zmi -a la'a, 'unɛ 'ka-a, kpɔn ε! XLIII 'Le ɔ 'ye ε kpɔn, ɔ 'ye ε 'bho 'wa "bhi'a "yigbeyi -li -nɪ, XLIV 'le ɔ 'ye v -kaa "yi'le -lɛɛ: -Da 'un -ke a-a na'a -benyɪ, dɪ 'un 'tmɔv'a amv, 'unɪ 'ka-a: 'An "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamv *Moyiizɪ -ke 'wa -lɔv 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgv 'li see, 'ya "yri'a 'bɪ 'ke 'wɔv mo'o, 'le 'ya letu 'ye 'traamv zi. XLV 'Bho 'mɔv 'bho-o ɔ -fɔ -nɪ'e 'wa -naagɪ wɔn, 'le, wlu-u 'cnɪ-ε'ε 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgv 'li, un 'ke ɪ 'mɔti'wɔn, XLVI 'le ɔ 'ye v -kaa "yi'le, na: ɪ-bɪ wlu-u 'cnɪ-ε'ε 'le "bɔgv 'mɛ 'li, 'unɛ 'ka-a: *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pɔvun'a nyv, ɔ-ɔ 'ye-e 'kle 'ye -mɔ, ɔ-ɔ 'ye-e 'mɛ -mɔ. -Bho 'wɪ 'sɔn, 'ε tanzɔ 'le -Lagɔ 'ke ɔ glu -za, 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lɛɛ. XLVII -Bho ε -nɪ -kaa 'mɔ a, 'le nyv 'ke -daa Zelizalɛmɔ 'nyaa 'le un 'ke 'bhɪkpi 'wee "kpi mu, un 'ke 'le 'ɔ 'nyɪnɪ 'mɔ nyv -lɔv 'tmɔv, un 'ke 'wa "nyɪnyɪdɪ "yiyibo 'le un 'ke -Lagɔ gbo "bhiti. "Lemnɪ -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'wa "nyɪnyɪdɪ'a dɪ. XLVIII ɪ-bɪ ɪ-ɪ zi'a -laa, a 'ye-e 'ya da'a dɪ, a-bɔ 'ke 'ya "dɪ -za. XLIX A 'ye li-ɔ, 'bho 'mna-a'a damv, 'jɛ 'an -tɪta -Lagɔ "du'a amv wɔn 'mɔti a, 'unɛ 'un-ɪ 'ye amv -jeyɪ -po mɔ. A-bee -mɔv -lɛɛ, a -de -laa -gwɔ -nɛɛ 'mɔ ti, 'le, zɔ -ke 'li ɔ-bɔ *-Lagɔ'ɔ Wɔnkuzuzu 'mɔv 'ka amv "kpi'dree, ε 'ke nyɪnɪ.

**Zezii 'mu-o 'ɔ -tɪta -Lagɔ gbo 'le yaku 'li*

(Maaki 16:19-20; Kpli 1:9-11)

L ɪ zi'a -kaa, *Zezii "luo'o-o *'ɔ -namv 'mɔ, ɔ -ke un 'ye Zelizalɛmɔ 'mɔv-ɔ, un 'ye Betanii -bhoga -mu -nɪ. 'Le 'mɔv, 'le-e ɔ -tɔ -nɪ'e svɪ yayɪ 'le ɔ 'ye v "niti-wɔnna. LI -Gblee, ɔ -nɪ 'v "nitiwɔnnanamv, -Lagɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'la, 'bho 'ɔ "tɔli, 'le ɔ 'ye 'bho 'wa "klumu 'mɔv-ɔ, pee! 'le ɔ 'ye 'le mu. LII U-bee -mɔv a, 'bubvacklagba-a "yi 'v 'mɔ, un -nɪ 'ɔ 'nyɪnɪ "yibhɛnamv 'le un 'ye gwɔ 'mɔ le mu. LIII Un nyɪnɪ'a a, un-v 'gbv-o "lɔv -wɛɛwɛɛ 'le *-Lagɔ'ɔ bubɔbhlegbo 'le un-v 'bhɛɛ'ε -Lagɔ'ɔ 'nyɪnɪ 'yi.

Zeziia 'dızıgı 'ZAAN -za'a 'mu

Wludie po'a nyo "bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

-Ka Matiee-e, Maaki -ke Luuki-ı za'a Zezii'a tinte -ke 'o -totolt'a 'kpidi 'mu, 'ka-a 'Zaan-a nu'o -lrɛɛ. ɛ -nı'a -kaa 'mu a, dı -lrı-ı se'a 'le v-bee'a 'muzadı 'mu-nı a, 'ınnı ɔ-ɔ za'a 'mu 'le ɔ-ɔ tri'e 'Zeziia -totolt -jıe 'kpiti, -ekedımaa, ɔ 'bɔ-ɔ ti, -ka Zezii 'du'a -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyu, nyu 'ke 'na yıbo, 'le, "kɔgwletınɛzɛge ɔ-ɔ 'nyı'a nyu, un 'ke ɛ 'ye.

**Zeziı 'mo-o -Lago'ɔ wlu*

I -Benyı, -da -Lago 'ka lı 'wee ti-ya a, 'o 'yu *Zeziı *Kliisı 'ma-a 'o wlu, ɔ -nı'e-e ti see. ɔbɔ 'mno -ke -Lago-ɔ na-o'o 'le ɔ -ke ɔ "sisri'e 'yi, 'le, -ka -Lago -nı'a, ɔ -nı'e -kaa. II A -gblee, un -nı 'sɔn, un-v na-o'o 'le un 'sisri'e 'yi "kɔmɔkɔmɔ. III Lɛ"o lɛ -Lago 'ka ti-ya, -ɛ -see 'o 'mu -zi -nı, ɛ se -nı. 'Le ɔ 'mu ɔ -nu -nı'e lı 'wee lɛ. IV 'Inno 'bhle'e tınɛzɛge 'le ɔ-ɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlv 'zɔ. V 'ɔ kpli kɔɔ'ɔ-ɔ zɔ. "Nyinyınidı'a numu'a nɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -kuyre. -Ka zɔ-ɔ vlan'a 'le -kuyre 'mu, 'ka-a 'o dı -nı'o. ɛ -nı'a -kaa 'mu a, 'nyinyınidı'a numu'a -dadudu-u kɔɔ'ɔ -kuyre 'mne, un -see ɔ ti'bo.

VI Zɔ -lue 'zɔ, -Lago 'lbho-o 'nɔɔ 'kmu 'mu nyo -lue. 'ɔ 'nyıı 'mo-o *'Zaan Batiisı. VII 'ɔ yi-o'o, 'le, nyo-ɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlv 'zɔ, ɔ 'ke 'o "kpidi 'mu-za. 'ɔ yi-o'o 'le 'o wlu'a 'sana 'mu nyu 'wee 'ke nyo 'mno 'gwlide. VIII A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ 'Zaan'a "bhuo -se nyo 'mno -ko. 'ɔ yi-o'o ɔ 'ke 'o "kpidi 'mu-za. IX Zeziı, 'ınnɔ 'mo-o nyo-ɔ yi'a 'nɔɔ 'kmu 'mu 'le ɔ-ɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlv 'zɔ -ziaka.

X A -gblee, ɔ -nı'e-e 'nɔɔ 'kmu 'mu see. 'Le ɔ 'mu -Lago -zi -nı'o, ɔ 'ye lı 'wee ti-ya, 'le nyunyu'a -dadudu -see ɔ 'yiyıbo 'le un 'ke ɔ -kutu 'sɔn -kpɔn -nı. XI 'ɔ 'yi-e 'o "bhuo'a "bhlibhlɔkpa "kpi 'le 'bho'a nyu'a -dadudu -see ɔ kpɔn -gli -lrɛɛke. XII ɛ -nı'a -kaa 'mu, nyunyu'a tɔlv 'wɔɔn nɔ-o'o, 'le un 'ye ɔ "gwlide, 'le ɔ 'ye v wɔn "kpitice un 'ke -Lago'ɔ "yreetı "du. XIII A 'ye li-ɔ, un 'wlv-o'o -lreeka 'le -Lago 'ye v tınɛlre "nyı. -Ka 'nynaakpu -ke nyukpasu-u 'wlv'a nyo 'le ɔ-ɔ "du'a 'wa 'yu a, ɛ -se 'ka-a un "du -Lago'ɔ "yreetı 'nı -ko. -Lago'ɔ "bhuo-o 'bɔ'ɔ ti ɛ 'ke -kaa 'mu-nı.

XIV Zeziı 'ma-a -Lago'ɔ wlu a, nyunyu 'mu ɔ -zi -nı'o 'le ɔ -ke -Lago'ɔ 'limu'a wɔnnmɔɛ -ke 'o -ziadı 'ye 'nɔɔ 'kmu 'mu yi. 'ɔ yi'a a, ɔ -gwle'e-e 'nɔɔ -a'ba "klumu -daan 'le ɔ 'ye le mu. -Ka 'o 'nyıı 'bhe'ɛ 'yi, -a 'ye-e 'na li. ɛ-be 'nyıı'a "yibheɛɛ 'mne, ɔ-bɔ 'ma-a -Lago'ɔ "yu'a 'dɛ -lue, 'ınnɔ ɔ "nyı ɛ'o. XV 'Zaan 'po-o weze 'le ɔ 'ye 'o "kpidi 'mu-za, ɔ na: 'ɔ "kpidi 'ın -za'a 'mu 'le 'ın 'ye na: Nyo -lue-e -nı'e 'le 'an lemu. -Da 'ın -see'a 'wlv ke, ɔ -nı'e-e ti see 'bho -Lago'ɔ "trollı. 'ɛ dı ɔ 'bhe'ɛ 'yi tenyı ɔ 'ye 'ınnı -zi. XVI -Ka 'o 'limu -nmɔ'ɔ wɔn tenyı, -a'ba "bhi 'ye -ɛ li. 'ɛ dı 'o nyu'a 'nitıwɔnnasv popo'o 'bı 'mu. XVII -Benyı a, -Lago -zi -nı'e-e 'o wlu'a 'mutızeyı un-v 'la'a *Moyıızı 'mu 'le ɔ 'ye -amu *'o gba 'we -tɔ. -Yı 'ma-a 'o 'limu'a wɔnnmɔɛ -ke 'o -ziadı, ı 'ka -amu -ye ɛ, 'le Zeziı Kliisı 'mu ı -zi -nı'o. XVIII -Bho ɛ -se -mneɛ ɛ, nyo -see -bhla -Lago lı'ye ke. ɛ -nı'a -kaa 'mu a, 'o "yu'a 'dɛ -lue-e 'ma-a 'o "bhuo -lrɛɛ ɛ, ɔ -ke ɔ "sisri'a 'yi "kɔmɔkɔmɔ a, 'ınnɔ -tɔ 'nı -amu.

**Zaan Batiisi'a 'mvzadi*

XIX-XX *Zaan-a *batizee-e nyu 'le "nigblu -lue un-u 'la'a Zudeen ko. Zo -lue 'zo, Zelizaleemu'a *Zuifu'a -kligbu 'lbho-o *-Lago'c 'sragazamu -ke *Levii'a -gluuwonyi'a nyutolu 'le c gbo 'le un 'ye mu, un 'ye c tidede: Yoo-un 'du'a? Un 'le'e -kaa a, c -za'a-a 'c "kpidu 'mu gbaa 'bho nyu 'wee'a 'yigbeyi, 'le c na: 'Inno -yoo, 'mna -se *-Lago'c 'Bhozayi -c 'puun'a nyu -ko! XXI 'Le un na: 'Le yoo-un 'du'a? -Lago'c wlu'a 'mutizayi *Elii-nu'a ti -benyi, 'unno-un 'du'a? 'Le c na: -Gba! 'un -se c -ko. 'Le un na: -Lagowlu'a 'mutizayi -ke di *Moyiizu -za'a 'mu see, -c 'ye'a -yi mu, 'unno-un 'du'a? 'Le c na: -Gba! XXII 'Le un 'ye c 'to -kaa 'yi'le: 'Le nyu yoo-un 'du'o 'to'c? Nyu-u lbho'a -amu, -a 'ke u -polu 'kpi zuza mo'o. 'E di, -za -a'a 'bhuo'a 'kpidu 'mu. XXIII 'Le c na: Nyu -lue -ke di -Lagowlu'a 'mutizayi *Ezayii 'cnu'a 'le -Lago'c 'bogu 'li see -c -nu'a 'le "musa 'kpi, -c po'a weze, -c nu'a:

A -za 'le a'ba -polu 'zo nyanu. A'ba -Koyi -ni'e-e yinamu, c-bo nyu 'mno, 'unno mo'o! XXIV A -gblee, nyu-u mu'a 'Zaan gbo, nyu'a 'plan un-u 'la'a *Falizeen, 'wa nyutolu -ni'e-e 'le 'wa "klumu. XXV 'Innu dede 'no -kaa ti: *-Lago'c 'Bhozayi -c 'puun'a nyu-e, -Lagowlu'a 'mutizayi *Elii -ke 'c -lue -lru-c-c 'ka yi, -bho-un -se 'wa "klumu'a nyu -lue 'le, leedu -a batizee'e 'to nyu'a? XXVI-XXVII 'Le c 'ye u -kaa 'yi'le: "Ni 'mna-a batizee ni'e amu. Nyu -lue-e -ni'e 'le 'an lemu, c-c yi-o'o. C -ni'e-e -laa a'ba "klumu, 'le, le c "du'a a, a 'se e yibo. 'In se 'bhe 'un 'ke 'c 'geyikpaankpian'a "bhuo "du.

XXVIII (A 'ye li-c, Zideebhukpa "kpi'a -gwlo -lue un-u 'la'a Betanii, 'le Zudeen'e 'yru'a 'wlanamu'a 'foto gbo, 'le-e u-bu di -nu -zi -nu'o.)

*-Lago -za'a 'bho-o *Zezii c 'ke 'me nyunyua di.*

(Matiee 3:1-12; Maaki 1:1-8; Luuki 3:1-18)

XXIX Zo zu'a a, *Zaan nu'a -kaa, c 'ye-e *Zezii li, c-c 'yi -c 'yi, 'le c na: A 'ye li-c, nyu -lue -Lago -za'a 'bho, -c koo'c 'bhlabhlegbuda un-u 'ye'a 'sraga 'mu -za mu, -c -ke di c-bo -Lago 'ka nyunyua 'nyinyinidi'a di 'bho, 'unno 'ka-a! XXX 'C "kpidu 'un -za'a 'mu 'le 'un 'ye na: Nyu -lue-e -ni'e 'le 'an lemu. -Da 'un -see'a 'wlu ke, c -ni'e-e ti see 'bho -Lago'c 'trolli. 'E di c 'bhe'e "yi tenyu c 'ye 'unmu -zi. XXXI A -gblee, nyu -yoo c 'ka "du, 'un se c yibo. 'E -ni'a kaa 'mu a, *Izrayehukomu 'ke 'wa -polu 'zo nyanu -za 'le un 'ke c yibo'a di, 'un-*i* *batizee'e nyu. XXXII 'Le, di -lru -ke -da 'Zaan 'ye'a a, c 'ye i 'mu-za gbaa! 'le c na: 'In 'ye-e *-Lago'c Lisaazuzu li, c 'ye yaku 'li 'wlu. -Ka 'gbolu -ni'a -laa, 'ka-a c -ni'o 'le c 'ye yi, c 'ye 'le c 'mu -de. XXXIII 'An "bhuo'a -naagu 'mu, nyu -yoo c "du'a, 'un se c yibo. -Lago -lbho'a 'unmu 'un 'ke nyu batizee, 'unno nu'o na see: -A 'ye-e -Lago'c Lisaazuzu li'ye -mu, c 'ke nyu -lue "kpi'dree 'le c 'ke 'le c 'mu -de. C-bo nyu 'mno, -a fuo 'ka won, 'unno mo'o, 'unno 'ye nyu -Lago'c Lisaazuzu 'mu -po mu 'le c 'ke u 'mu "yi. XXXIV A 'ye li-c, 'unno 'Zaan 'ye -e -kaa li'a di a, 'e kamu 'un-*t* 'tmu'o amu gbaa -ka c "du'a -Lago'c 'yu.

**Zezii 'la-a *'c -antanyinamu*

XXXV Zo -lre z'u'a a, *Zaan -ni'e-e -bhla Betanii. C -ke 'c nyu 'son -na'o. XXXVI C nu'a -kaa, c 'ye-e *Zezii li, c-c zi-o'o, 'le c na: A 'ye li-c, *-Lago'c 'Bhozayi, -c koo'c 'bhlabhlegbuda un-u 'ye'a 'sraga 'mu -za mu, -c 'ka 'me nyunyua di, 'unno 'ka-a! XXXVII 'Zaan'a -namu 'son 'mnu

'wɔn'ɔ ɔ wlu 'mne 'bo ɔ, ɔn 'kpa-a Zezii kli, ɔn -ke ɔ 'ke -na. XXXVIII ɔ nu'a -kaa, ɔ "'bhiti'e-e 'yiti, ɔ 'ye ɔ li'ye 'le ɔ 'ye ɔ -kaa tidede: Leeɛ -nɪ'e 'bho'a? 'Le ɔn na: Wlabii, doo -a'a "'bhlegbo -nɪ'a? ('Le 'Zuifɔ'a wlu 'mɔ, Wlabii'a 'zɔ 'mo-o: 'an -Tɔyi.) XXXIX 'Le ɔ na: A yi, -da 'ɪn -de'a ti, a 'ke 'bho yibo. ɔn nu'a -kaa, ɔn -ke ɔ 'kpa-a -jeyi. "'Jiazɔyɔkɔklagba 'mɔ ɔn mu'o. ɔn nyini'a a, 'bho-o ɔn -ke ɔ -de'e ti -daan 'le ɔn 'ye le mu.

^{XL} Nyɔ 'sɔn-ɔ 'wɔn'ɔ 'Zaan'a wlu 'bo, -ɔ mu'a Zezii kli, ɔn -ke ɔ 'ke -na a, 'wa -lue'a 'nyɪ 'mo-o Andree. Nyɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Simɔɔ *'Piɛɪ, ɔ 'lotɔ'a 'yu mo'o. ^{XLI} ɔn -sɔ'ɔ Zezii gbo, Andree nu'a -kaa, ɔ 'mu-o ɔ 'lotɔ'a 'yu Simɔɔ gbo -antanyɪ 'le ɔ 'ye ɔ 'tmɔɔ, 'le ɔ na: -A 'ye-e -a'ba Mesii ('le Glekɪwlu 'mɔ, ɔn-ɔ 'lɔ -ɔ *Kliisi; 'ɪnno 'mo-o: *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔn'a nyɔ). ^{XLII} A -gblee, 'le ɔ 'ye Simɔɔ 'mɔ'lɔ, ɔ 'ye ɔ Zezii gbo kpa. ɔn nyini'a 'le a, Zezii 'ye ɔ ya-gbɔ 'le ɔ na: -A'a 'nyɪ 'mo-o 'Zaan'a 'yu Simɔɔ. -E 'wɔ'ɔ -laa -zɪan a, nyɔ 'la -ɪnmɔ Sefaasi! ('Le Glekɪwlu 'mɔ, ɔn-ɔ 'lɔ -ɔ *'Piɛɪ. 'E 'zɔ 'mo-o sukpu.)

**Zezii 'la-a Filiipɔ -ke Natanayɛɪɪ, ɔn -ke ɔ 'ke -na*

^{XLIII} Zɔ -lɛɛ zɪ'a a, *Zezii 'bo-ɔ ti ɔ 'ke Galileeɔhɔkpa "'kpi mu, 'le ɔ 'ye 'mɔ-sɔ, ɔ 'ye -jeyi 'kpa, ɔ 'ye nyɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Filiipɔ gbo mu 'le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'lɛ: Yi 'ɪnmɔ 'bɪ, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na! ^{XLIV} (A 'ye li-ɔ, Filiipɔ 'nɔ-o Besayidaakɔyi. 'Bho ɛ-be gwɔ 'mne 'mɔ, 'bho-o Andree -ke *'Piɛɪ 'wɔ -nɪ'o -lɛɛ.)

^{XLV} A -gblee, Filiipɔ 'mno nu'a -kaa -lɛɛ ɛ, ɔ 'kpa-a 'le nyɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Natanayɛɪɪ gbo -vuka 'le ɔ na: Natanayɛɪɪ, nyɔ -ke dɪ *Moyiizɪ -ke -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ -lɔ'ɔ 'nɪ'a 'le -Lago'ɔ'ɔ 'li, 'ɪn 'ye -ɔ'o. Nazalɛɪɪkɔyi *'Zizɛɛfɔ'a 'yu *Zezii mo'o! ^{XLVI} 'Le Natanayɛɪɪ na: -Gwɔ 'ma-a Nazalɛɪɪ, lezɛɛ-ɛ 'ye 'le -mno 'mɔ-sɔ mu 'nɪ? 'Le ɔ na: Yi -a 'ke mu -ɪn 'ke ɔ 'ye. ^{XLVII} 'Le ɔn 'ye 'mɔ-sɔ, ɔn 'ye -jeyi 'kpa. Zezii nu'a -kaa, Natanayɛɪɪ -nɔ ɔ 'yimunamɔ, ɔ 'ye -ɔ li, 'le ɔ 'ye -kaa ɔ "'kpidɪ 'mɔ-zɔ: Nyɔ ɔn 'ka *Izrayɛɪɪkɔyi 'la, 'ɪnno 'ka-a, ɔ 'sɛɛ'ɛ-ɛ 'yi! ^{XLVIII} 'Le Natanayɛɪɪ na: Leeɛ -ɪn yibo -nɪ'e 'ɪnmɔ'a? 'Le ɔ na: -Da Filiipɔ -see'a -bhla -ɪnmɔ 'la ke, -ka -ɪn -nɪ'a 'le figieetu 'zɔ, 'ɪn yibo nɔ-o'o. ^{XLIX} 'Le Natanayɛɪɪ 'ye ɔ 'tɔ -kaa 'yi'lɛ: -ɪn! 'An -Tɔyi, -Lago'ɔ 'yu -ɪn 'du'a! Izrayɛɪɪkɔmɔ'a 'bhɔkpayowlikɔklagba ɔn -nɪ'a wɔnfuonamɔ, -ɪnmɔ ma'a! ^L 'Le ɔ na: 'ɪn nu'a na -ka -ɪn -nɪ'a 'le figieetu 'zɔ, 'ɪn yibo nɔ-o'o, 'ɛ 'sɛ'ɛ dɪ, -a de'e 'ɪnmɔ 'gwli'a? -De 'bho ti, lɪkɪgbɪ -yɪ -zi'a -yɪ -nɪ 'mɔ, -a 'ye-e 'ya da 'ye -mɔ! ^{LI} 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'lɛ -lɛɛ: -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmɔ -bodɪ 'mɔ, yaku-u 'ye-e wɔn kati -mɔ. -Ka 'ɪnmɔ *Nyunyɔ'ɔ "'Yɪ 'du'a -Lago -ke nyunyɔ'a 'nyɪnɔnɔyi, -a 'ye -ɪ yibo -mɔ. 'E lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ -a'ba 'na *Zakɔɔpɔ'a 'yɪɪɪyɛɛ. 'Le ɛ 'mɔ -Lago gbo'a -dalbhomɔ-ɔ zizi-e 'mɔti 'le 'bhɔkpa -ke yaku'a 'nyɪnɔmɔ. -Ka -lue 'mno, 'ka-a 'ɪn -nɪ'e nyunyɔ -ke -Lago'ɔ 'nyɪnɔmɔ.

II

'Nynɔkpagɔ ɔn 'du'a 'le Kanaagwɔ 'mɔ

^I Natanayɛɪɪ -sɔ'ɔ *Zezii gbo, ɛ 'nɔ-o 'wɪ 'sɔn 'le Galileeɔhɔkpa "'kpi'a -gwɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Kanaa nyɔ 'ye 'nynɔkpagɔ -lue 'du. Zezii'a 'lotɔ *Malii 'ye-e 'ɛ -da. ^{II} A -gblee, ɛ-be gɔ 'mne 'mɔ, ɔn 'la-a Zezii -ke *'ɔ -namɔ. ^{III} A 'ye li-ɔ, ɛ -sie'e-e 'bho -toope 'le 'wa duvɛɛn 'ke -gwɛ, 'le ɔ 'lotɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'lɛ: Zezii, duvɛɛn -gwɛ'o, -kpa nu! ^{IV} 'Le ɔ na:

Maii, 'un-t 'wɔn-ɔ amɔ 'mɔti. Lɛ a 'ka yibo a, 'unne 'mo-o, lbhu -Lago 'nyi'a 'unmɔ 'un 'ka nɔ, 'ɔ ''bhuo 'ke ɛ 'unmɔ -tɔ. A 'ye li-ɔ, ɛ-be lbhu 'mne, 'ɛ wɔndunɔɔ -see -bhla nyini ke. V -Ka ɔ 'ku v -kpa, un 'de-e -kaa 'gwli'a dɪ, un na lbhɔnɔmɔ -bodɪ: Lɛ''o lɛ ɔ-ɔ 'ye'a 'nyɪ 'si mɔ, a nɔ ɛ!

VI A -gblee, 'le *'Zuifu'a gba 'li, -bho nyɔ 'ke *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ-ɔ 'pli-e 'le 'wa -yapkiklɪgbɪ 'li ''ni 'le ɔ-ɔ lre nɛ'o. I-bɪ -yakpi 'mɪ, 'ya -mɛlo -nɪ'e 'bho; 'ya -lue 'bhɛɛ'o, ɛ 'ke ''ni'a bhi'a -gwli 'sɔn 'mɔ''luo. VII 'Le Zezii na lbhɔnɔmɔ -bodɪ: I-bɪ -yakpi -nɪ, a ''yi nɪ ''ni! 'Le un 'ye ɪ ''ni 'li pɔ, ɪ 'ye ''yi -mnɪnɪ! VIII 'Le ɔ na: 'Traamɔ 'tɔ ɔ, a ''pli 'le ''nitoope, a 'ke ɛ 'le a'ba -klagba gbo kpa! ɔ 'le'ɛ -kaa, 'le un 'ye ɛ ''pli, un -ke ɛ 'ye mu, un 'ye ɛ ɔ -jeyi ''nyɪ. IX A -gblee, ''ni nɔ'a -kaa, ɛ -zɛ'ɛ-ɛ duvɛɛn 'mɔ, 'le ɔ 'ye ɛ wɔn'ye. -Da un -za'a nmɔ 'mne, ɔ se 'bho yibo. (U-bɔ lbhɔnɔmɔ ''pli'a ''ni, 'unmɔ yibo'o 'bho.) ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'la-a 'nynɔkpayi, X 'le ɔ na: Nmɔ-ɔ -nmɔ'ɔ wɔn, 'unne nyɔ-ɔ ''nyɪ'e nyɔ 'wee -antanyɪ. 'Le, -da un -see'a lɛ wɔn yibo yi a, nyɔ-ɔ ''nyɪ 'v -ɛ se'a wɔn-nmɔ tenyɪ. 'Le -mnɔɔɔ 'ye wɔnnmɔnɛ tide 'le ɛ-ɛ bhla'a 'traamɔ ''kpi'a!

XI A 'ye li-ɔ, Zezii'a *wɔnkulɪ 'wee ɔ nɔ'a a, 'ya -antanyɪnɛ 'ka-a! Galileebhɪkpa ''kpi'a -gwɔlɔ Kanaa, 'bho-o ɔ -nɔ -nɪ nɛ'o. -Ka 'ɔ ''nyɪ 'bhɛ'ɛ ''yi, 'ka-a ɔ -tɔ 'nɛ nyɔ ''yi. 'ɔ -namɔ 'ye'a 'na li a, un 'de -ɔ 'gwli -ka -zɛgɛka.

**Zezii 'pa-a *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo
(Matiee 21:12-13; Maaki 11:15-17; Luuku 19:45-46)*

XII Dɪ 'mɪ zi'a -kaa a, ɔ -ke 'ɔ 'lotɔ-e, 'ɔ 'lotɔ'a ''nynuu -ke *'ɔ -namɔ -sɔ'ɔ-ɔ Kanaa 'mɔ, 'le, -gwɔlɔ -lue un-v 'la'a Kapɛnayıimɔ, un 'ye ɛ 'mɔ 'wɪ gbɪ nɔnamɔ mu.

XIII A -gblee, *'Zuifu'a zɔn 'li'a gɔklagba un-v 'la'a *'Paaki, 'ɛ -nɔɔ ''kɔɔ'ɔ-ɔ gbo'a dɪ, *Zezii -sɔ'ɔ Kapɛnayıimɔ 'le ɔ 'ye Zelizalɛɛmɔ mu.

XIV *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo -nɪ'a gwɔlɔ 'mne 'mɔ, 'le ɔ 'ye 'le mu. ɔ -ka 'le-e nyini, nyɔ-v pɔ 'nɪ-e 'le 'wa -bhlii-e, 'wa wli -ke 'wa -kpakpɪ 'pɛlɔ, 'le, nyɔ-v 'bɔ'ɔ ti un 'ke -Lago'ɔ *'sraga -za a, un 'ke ɪ de. Nyɔ-v zizi'a 'Wlɔmɛɛ'ɛ mɔni *'Zuifu'a nɛ ''yi, -v -de'a 'wa -klugbɪ'a 'tɔli ti, ɔ -ye 'nɔ 'le-ɛ -lɛɛ. XV ɔ nɔ'a -kaa, ɔ ''luo'o-o sɪsɪɛn 'mɔ, ɔ 'ye v -ke 'wa 'pɛlɔpɔlɪ 'we tinu, 'le un -ke ɪ 'ye ''bhlegbo 'mne 'wɔlɔ. Nyɔ-v zizia'a mɔni ''yi, ɔ 'ye 'wa -klugbɪ 'cɛti 'le 'wa mɔni 'ye ti'wla. XVI -Kpakpɪpɛlɔpɔmɔ -see'a -bhla 'da ke, 'le ɔ na v -bodɪ: 'Innɪnɪ -nɪ, a -Zɪ ɪ -laa! 'An -tɪta -Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo mɔ'o, ɛ -se a'ba 'pɛlɔ'a nɛ -ko! XVII A 'ye li-ɔ, 'ɔ -namɔ nɔ'a -kaa, wɪ -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ ''bɔgɔ 'li see, un popo 'nɛ-ɛ 'gwɔlɔti. ɛ-be wɪ 'mne, 'unne 'ka-a:

'An -Lago, -ka nɛ-ɛ wan'a 'le tu'a -boo 'li, 'ka-a -ɪn -ke -a'a -budu'a dɪkmɛɛ-ɛ ''bhubhɪu'o 'le 'an 'limɔ ti.

XVIII Zezii pɔ'a wɪ 'mne ti a, 'le *'Zuifu'a -klɪgbɪ na: Kpli -ɪn nɔ'a -laa 'le, 'ɛ *wɔnkulɛ yɛɛ -ɪn 'ke nɔ, -ɛ 'ke -tɔ na -Lago ''nyɪ'e -ɪnmɔ 'ɛ wɔnkulɛ'ɛ lɛtu'a? XIX 'Le ɔ na: -Bho a wa -Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo'a lisaabudu -nɛɛ ɛ, 'un-t 'pɔ-o 'ɛ -lreɛnɛ 'wɪ tan 'tɪn ti. XX 'Le un na: -ɪn! -Budu -a'ba ''na ''we -pɔ -nɪ'a zɔn'a -gwɔlɔ 'sɔn -zɔn -mɛlo ti, 'ɛ -lreɛnɛ -mnɔɔɔ 'bhɛɛ'ɛ -ɪn 'ke -pɔ 'wɪ tan 'tɪn ti'a! XXI A -gblee, -budu -ke dɪ Zezii -za'a 'mɔ, 'ɔ ''bhuo 'ɔ ''si'e 'nyɪnɪ. XXII A 'ye li-ɔ, -bho ɔ 'mɛ 'wla, 'wɪ 'sɔn, 'bho 'ɛ tanzɔ, -da ɔ-ɔ 'ye'a glu -sɔ -nɪ mɔ, ɔ-ɔ 'ye'a ti-nɪ mɔ

-lreε ε, -ka ɔ -za'a wlu 'mne 'mu a, 'bho-o ɔ -namu popo 'nu 'gwłuti. ɔ wlu 'mne -ke -yu 'cni-ε'ε 'le -Lago ɔ "bɔgu 'li see, 'le un 'ye ɪ 'muti'wɔn 'le un 'ye ɪ 'wɔɔn.

**Zezii yibo'o-o nyunyɔ'ɔ -pɔlv*

XXIII ε-be *Paaki'a -nɔɔ 'mne ti, *wɔnkulɪ *Zezii nu'a 'bho Zelizalemu'a dɪ, nyu'a -dadudu'a 'limu na un 'de -ɔ "gwli. XXIV ε -nu'a -kaa 'mu a, ɔ yibo'o-o nyɔ'o nyɔ'ɔ 'gwłtipopɔε'ε dɪ, ɔ -see u "gwlide. XXV ɔ "bhuo yibo'o-o nyunyu'a -pɔlv'a dɪ, ɔ -see ti'bo, nyɔ 'ke ɔ 'wa kpli -to.

III

**Zezii -ke "Nikodemu*

I-II I-bɪ *Zezii'a *wɔnkulɪ 'mnu'a dɪ, nyɔ -lue un-u 'la'a "Nikodemu 'yi ɔ gbo 'matu -lue. ɔbo 'mno 'mo-o *Falizieɛn -ke *Zuifu'a -klɪgbɪ'a -lue. ɔ yi'a, 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, 'un -ke nyu -lruv yibo'o-o -ka -Lago -ya'a -inmu 'nɔɔ -a'ba 'klumu -in 'ke -amu ɔ wlu -to, -εkedumaa, wɔnkulɪ -a nu'a a, -bho -Lago se nyɔ ɔ wɔnkue "nyɪ, ɔ se ɪ "kpi -te.

III ɔ 'le'ε -kaa, 'le Zezii 'ye wlu 'mu'luo, 'le ɔ na: -Ziadɪ 'un-ɪ za'a -inmu -bodɪ 'mu, -bho nyɔ se 'wlv -lreeka 'le ɔ 'ke tinɪεre 'ye, ɔ se 'bhεε, nyu -Lago -kɔ'ɔ ɔ, ɔ 'ke 'le 'wa 'klumu -nu. IV 'Le "Nikodemu na: Nyunyɔzεε -mno ɔ se'a 'bhεε ɔ 'ke 'le ɔ 'lotv'a 'limu le pa 'le, koo ɔ 'ke 'muti'wlvwlv -lreeka'a?

V-VI 'Le ɔ na: nyɔ'o nyɔ 'nynaakpu -ke nyukpasu-u 'wlv'a a, ɔ-ɔ 'bhle-e nyunyɔpɔlv 'li. -Yɔ 'wlv -nu'a *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'mu, -Lago'ɔ -pɔlv ɔ-ɔ 'bhle'e 'li. 'ε "lru "yi ɔ na: -Ziadɪ 'un-ɪ za'a -inmu -bodɪ 'mu, -bho nyɔ se ɔ 'nyinynidɪ 'yiyibo 'le ɔ 'ke -Lago gbo "bhiti 'le ɔ 'ke ɔ 'ε dɪ *batizee-ε 'le ɔ 'ke 'bho "si ɔ 'ke -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mu 'wlv -nu, 'le ɔ 'ke ɔ tinɪεre "nyɪ, ɔ nyɔtu se 'bhεε ɔ 'ke nyu -Lago -kɔ'ɔ "klumu 'bɪ 'ye. VII -Bho 'un nu: A'ba 'wee, a 'wlv -lreeka, wɔn'ɔ ma -inmu ti -le! VIII -A 'ye-e li'a, da'o -da -pupɔɔ 'ybh'a'a, 'bho-o ε-ε klu nu'o. -A 'wɔn-ɔ 'ε kluwlu 'bo, ε -nu'a -kaa 'mu a, 'nɔɔ ε-ε sɔ nu'a 'mu-e, 'le 'nɔɔ ε-ε mu nu'a-e, -in se 'le yibo. Nyɔ-ɔ 'wlv -nu'a Lisaazuzu 'mu, -ka -lue 'mno 'ka-a ɔ dɪ -ni'e 'mu. IX 'Le "Nikodemu 'ye 'bho le mu 'le ɔ na: Kbhoο ε 'ke 'mutinuvuv-ε'ε? X 'Le ɔ na: -Inmɔ 'ma-a -Lagowlu'a -tɔyi, -ɔ "du'a 'ε dɪ, -ɔ -ke 'nyɪ -wa'a 'le *Izrayεlɪbhłkpa "kpi ti, leedɪ -mnaaa'a 'wɔn 'unnu -nu 'muti'a? XI -Ziadɪ 'un-ɪ za'a -inmu -bodɪ 'mu, lɪ -a yibo'a a, 'unnu -a za'a amu -bodɪ 'mu. Lɪ -a 'ye'a a, 'unnu -a 'tmuv'o amu, 'le a'ba 'wɔn'ɔ -a'ba wlv. XII -Bho 'un po 'nɔɔ 'kmu 'mu'a lɪ -Lago'ɔ nu "yi, a'ba 'wun ɪ 'muti. I-bɪ -Lago'ɔ lɪ 'mnu, -bho 'un -za 'ya dɪ 'mu gbaa, a-a 'ye ɪ 'muti'wɔn mu 'le a 'ke ɪ "gwlide 'nu? XIII A -gblee, nyɔ -lue 'tɪn -see yaku 'li mu ke, 'le ɔ 'ke le-e yi. ε -nu'a -kaa 'mu a, 'inmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu -sɔ'ɔ-ɔ 'le 'mu, 'le 'un 'ye 'nɔɔ 'kmu 'mu yi.

XIV-XV A 'ye li-ɔ, nɛtesen nyu bhla'a, 'unne -Lago'ɔ wlv'a 'mutizayi *Moyiizɪ kɔ'ɔ tu "yri -benyɪ 'le "musa 'kpi 'le ɔ 'ye ε ti-nyna. -Ka -lue 'mno, 'ka-a nyu 'ke 'unmɔ *Nyunyɔ'ɔ "Yu 'bho tu "yri kɔ, 'le un 'ke ε ti-nyna, 'le, nyɔ'o nyɔ-ɔ de'a 'inmu "gwli, tinɪεzεε-ε se'a "tiinamu 'bhle, ɔ 'ke ε 'ye. -Ka -a'ba "na "we -gbu'a nɛtesen 'mne ya 'le un 'ye'a 'pun, nyɔ-ɔ de'a 'inmu "gwli a, -ka -lue 'mno, 'ka-a ɔ 'pun'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi.

XVI A -gblee, -Lago -kma'a-a nyunyu'a dɪ tenyɪ. 'É dɪ ɔ "luo'o ɔ 'yu'a 'dɛ -lue 'mɔ, ɔ 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ lbho, 'le, nyo'o nyo-ɔ de ɔ 'gwli, ɔ -kaa 'mɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le ɔ 'ke "kɔgwletinɛ 'ye. XVII É -se -Lago 'ke nyunyu dɪ -kpɔn'a dɪ ɔ lbho ɔ 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ -ko. ɔ lbho -ɔ'o 'le ɔ 'sana 'mɔ, nyunyu 'ke 'pɔn 'bho ɔ 'yigbeyi. XVIII Nyo-ɔ de ɔ 'gwli a, ɔ -zige'a kpɔn ɔ; -yɔ se ɔ 'gwlide, 'innɔ ɔ -zige-e kpɔn'o, -ekedɪmaa, ɔ -see -Lago'ɔ 'yu'a 'dɛ -lue 'gwlide. XIX Leeɛ -ke 'lru 'yi -zige-e kpɔn ɔ? -É -ke 'lru 'yi ɛ-ɛ kpɔn ɔ ɔ, 'inne 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mɔ, 'le 'yi 'mɔ: -Lago'ɔ 'yu Zezii kɔɔ'ɔ zɔ, ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ; ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, nyunyu'a 'nyinyinikli'a dɪ, 'nyinyinidɪ kɔɔ'ɔ -kuyre, 'inne ɔn 'ybha'o. XX A -gblee, nyo'o nyo-ɔ 'ma-a 'nyinyinidɪ'a nɔyi, ɔ -see zɔ 'ybha, 'le ɔ 'wɔn'o ɔ 'ke ɛ 'yi 'da, 'le ɔ -bonyunyu -kaa ɔ 'nyinyinikli li'ye. XXI Nyo -yɔ nɔ'a 'yisrɛɛdɪ a, ɔ-ɔ 'yi-e 'bho zɔ 'yi, 'le, lɪ ɔ-ɔ nɔ'a, -ka ɔ-ɔ nɔ 'ɪ 'le -Lago'ɔ wɔnkue 'mɔ, nyɔ-ɔ yibo 'nɪ gbaa.

**Zezii -ke *Zaan Batiisi.*

XXII ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ zi'a -kaa a, 'le *Zezii -ke *ɔ -namɔ 'ye 'mɔ-sɔ, ɔn 'ye Zideebhlɔkpa 'kpi mu. ɔ -ke ɔn 'nɔ-o 'le 'wɪ -gbɪ 'le ɔn-ɔ *batizee'e nyɔ ɔ 'nyɪnɪ 'mɔ. XXIII -Gwlɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a ɛnɔɔ, -ɛ -nɪ'a -gwlɔ -lue -lrɛɛ-ɛ 'ma-a Salimɔ, 'ɛ 'trolli, 'bho-o *Zaan-a batizee nɪ'e nyɔ -lrɛɛ. 'Le'a -badɪ -die'e-e 'yi 'le nyɔ-ɔ yi ɔ gbo 'kɔmɔ'a dɪ, ɔ-ɔ batizee nɔ'o. XXIV (A -gblee, ɛ-be -nɔɔ 'mnɛ ti, nyɔ -see ɔ -bhla -jie 'mɔ po ke.)

XXV 'Le *Zuifɔ'a gba 'li, -ka nyo-ɔ lre'a 'le ɔ 'ke *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'ɛ 'lru 'yi, 'Zaan'a -namɔ -ke 'Zuifɔyi -lue depo'o zɔ -lue 'zɔ. XXVI ɪn nɔ'a -kaa a, ɔn -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ'ɛ dɪ, ɔn 'ye 'Zaan gbo mu, 'le ɔn na: -A'ba -Tɔyi, nyo -ke -ɪn -nɪ'a Zudɛɛn'ɛ 'fɔtɔ -lue gbo, -ɔ -ke dɪ -ɪnmɔ 'Zaan -za'a -laa 'mɔ 'bho nyɔ'a 'yigbeyi, -a popo ɔ dɪ 'gwlbɪtɪ 'nɪ? -Gblee, ɔ 'nyɪnɪ 'mɔ ɔ -namɔ-ɔ batizee'e nyɔ -lrɛɛ, 'le, 'traamɔ 'tɔ ɔ, ɔ gbo nyɔ'a -dadudu-u mu'o 'le ɔn 'ye -a'a nɔ 'mɔ-zɪ. XXVII 'Le ɔ na: Lbhɔ -Lago 'nyɪ'a nyo'o nyo, 'inne ɔ 'ke nɔ. XXVIII Wlu 'ɪn -za'a 'mɔ 'bho a'ba 'bhi'a 'yigbeyi, a 'bhɛɛ'o a 'ke ɛ yibo! 'ɪn na: 'ɪnmɔ 'Zaan -se *Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ -ko; 'ɪn 'ke ɔ -jɔlɔ po'a dɪ -Lago lbho'o 'ɪnmɔ 'nɔɔ ɔ nya. XXIX A -gblee, ɛ -ke ɛ gɔgɔ'ɔ 'yiti, 'inne 'ka-a: 'Nynɔkpayi 'mo-o 'nynaakpɔ'a nyimɛ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho ɔn 'ke kpɔkpa a, ɔ-bɔ 'nynɔkpayi 'mnɔ'ɔ bha -lue-e -nɪ'e 'bho 'wa 'nyɪnmɔ. Zɔ -ke ti ɔn "du'a 'nynɔkpagɔ, ɔ-ɔ 'de-e 'bho ɔ bha'a 'trolli ti. Dɪ'o dɪ ɔ-ɔ za'a 'mɔ 'le 'bɔbɔa 'mɔ, 'le ɔ-ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ. -Bho ɔ -kɪ 'ɪ 'bɔ-ɔ'wɔn ɔ, ɔ-ɔ 'li-e 'bɔbɔaklagba. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a Zezii'a dɪ -nɪ'e 'ɪnmɔ -bodɪ. -Bho nyɔ -kɔ ɔ gbo mu 'le nyɔ -lrɔɔ 'ke ɪ 'ɪnmɔ -bodɪ 'mɔ-za, 'an lbhɔ -gwe'ɛ-ɛ 'yi'a dɪ, 'ɪn-ɪ li'e 'bɔbɔaklagba. XXX 'É 'lru 'yi, ɔ 'nyɪnɪ 'ke 'le 'bhlɔkpi 'wee 'kpi mu, 'le 'mna-a'a nɛ 'ke 'yi'pli-ɛ mo'o. 'Ka-a 'Zaan 'lɛ'o.

**Zezii -Lago lbho'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, ɔ 'bhɛ-ɛ 'yi 'le ɔ 'ye nyɔ 'wee -zi*

XXXI A po -lokui, 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, nyo-ɔ -sɔ'ɔ -Lago gbo, ɔ 'bhɛ-ɛ 'yi ɔ 'ye nyɔ 'wee -zi. Nyo -yɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ a, ɔ-ɔ 'mo-o ɛ 'mɔ'a nyo 'le ɔ-ɔ za'a 'ɛ dɪ 'mɔ. A -gblee, -yɔ -sɔ'ɔ yaku 'li, ɔ 'bhɛ-ɛ 'yi, ɔ 'ye nyɔ 'wee -zi. XXXII -Lago'ɔ dɪ ɔ 'ye'a 'le ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ za'a 'mɔ 'le nyɔ'a -dadudu'a 'wɔwɔn'ɔ 'wlu. XXXIII -Yɔ 'wɔwɔn 'nɛ ɛ, -ka -Lago 'du'a -ziadɪ'a 'muzayi, ɔ-ɔ 'wa-a 'ɛ wɔn ti. XXXIV ɔ-bɔ nyo -Lago lbho'a 'mnɔ ɔ, ɔ 'po -ɔ *ɔ Lisaazuzu 'mɔ -gblokoo'a dɪ, ɔ-ɔ za'a

'o wlu 'mυ. XXXV -A'ba -tuta -Lago -kma'a-a 'o 'yu 'mno'c dī, 'le o 'ye o wōnkue 'nyī 'bho lī 'wee "kpi. XXXVI 'E dī, nyo'o nyo-c de 'o 'gwli, o-c 'ye'e tinεzege-ε se'a "tiinamu 'bhle. Nyo-c -see 'o -lokuipo 'le o 'ke o 'gwlide, 'o 'ye ε-be tinεzege 'mne, 'le -Lago'o -zige -nī 'no "kpi.

IV

**Zezii -ke *Samaliinynaakpu -lue*

I-III I zi'a -kaa a, *Falizien 'wōn-c 'bo na, nyo *Zezii-i *batizee'a 'le un -ke o-c na'a a, un -die'e-e 'yi un 'ye *'Zaan'a nu 'mu-zi. (A -gblee, *Zezii'a -namu batizee'e nyo 'o nynu 'mu, ε -se 'o 'bhuo -ko.) -Ka u-bu Falizien 'mnu yibo'a 'o nōnōdī, o 'wun 'i 'bo o, un -kōo o dī 'yikpa'a dī, o -so'c Zideebhukpa "kpi 'le o 'ye Galileebhukpa "kpi mu.

IV -Bho o 'ke 'bhukpa 'mne "kpi mu, -jolu -zi -nī'a *Samaliibhukpa "kpi, 'unne o 'ke bhlu. V-VI A -gblee, 'le o 'ye -jolu 'mne 'mu'luo, 'yru -nī 'duu 'mu, 'le, Samalii'a -gwlo -lue un-u 'la'a Sisa, un 'ye ε 'mu nyini. -Kpaā -lue -a'ba "na *Zakōpu 'nyī'a 'o 'yu *'Zizefu, 'ε 'trolli mo'o. ε-be 'bī 'mne 'yi, "nibhie -lue-e -nī'e 'bho. O-bo Zakōpu 'mno, 'o le mo'o -benyī. -Jolu Zezii bhlu'a, ε -sīa -nī nō-c'o. O nu'a -kaa, o 'de-e "nibhie 'mne'ε wōnkpu "kpi tī 'le o-c f'o.

VII O -ka 'le -jeyi-i gbū, Samaliinynaakpu -lue 'yi-e "nī jrinamu 'le o na: 'An 'lotu'a "yu, a "nyī 'unmu "nī 'un 'ke 'na! VIII (A 'ye li-o, ε-be -nōo 'mne tī, 'o -namu 'mu-o lililī denamu 'le gwlo 'mu.) IX O 'le'ε -kaa a, 'le un na: -In! -Inmo 'ma-a *'Zuifuyi, leedī, 'unmo 'ma-a Samaliinynaakpu, 'le -a 'ybhā'a 'unmu 'nī'a? (A -gblee, -ε -ke dī un 'le'ε -kaa, 'unne 'mo-o 'Zuifu -ke Samaliikōmu'a 'yīye wōn.) X 'Le o na: 'Jε -Lago 'ybhā'a o 'ke amu 'lrulīnu, -bho a yibo ne 'kī, nyo -yo 'ybhā'a amu 'nanani 'le a 'ke o yibo -lreε ε, ε-be "nī 'mne, a-bu 'ke o 'kī 'ybhāa 'le o 'ke amu 'nilruzege "nyī. XI 'Le un na: 'An 'lotu'a "yu, "nibhie -neε -te'ε 'mu-ε, 'le -in se 'niplīle 'bhle, doo -in 'ke "nī 'mne -za'a? XII -A 'ye-e li'a, -a'ba "na Zakōpu -ke dī -a 'bhle'a "nibhie -neε, 'o 'bhuo 'na-a 'ε "nī. 'O "yreetī -ke 'o -bhliī 'ne -ε'o -lreε. -A popo-o 'gwltī na -unmo 'mo-o nyōklagba, -o zi'e Zakōpu'a? XIII 'Le o na: "Nī -neε, nyo'o nyo-c 'ne 'ε ε, "nitū 'ye o -bhla 'lbha mu. XIV A -gblee, "nī 'mna-a 'ye'a nyo "nyī mu, -bho o 'ne ε, "nitū -see o 'lbha yī "kōmukōmu. 'Le "yī 'mu 'in-i 'tmu'o amu, ε-be "nizege 'mne, -ka "nilru -see'a -ma yī, 'ka-a ε-ε 'ye -nī mu 'le o 'mu, 'le, 'ε dī, tinεzege-ε se'a "tiinamu 'bhle, o 'ke ε 'ye. XV 'Le un na: 'An 'lotu'a "yu, "nyī 'unmu ε-be "nī 'mne, "nitū -kaa 'unmu 'lbha, 'le 'in -kaa 'nōo "nī 'plinamu yī 'yreεε! XVI Un 'le'ε -kaa a, 'le o na: A mu a'ba nyimīε'ε dī, a -ke o 'ke yī. XVII 'Le un na: 'In se nyimīε 'bhle. 'Le o na: -Ka a nu'a a se nyimīε 'bhle, -ziadī a -za'a 'mu. XVIII A 'ye li-o, nyimīε -muu a kpa'o 'le nyo -yo -ke a -na'a 'traamu, o -se a'ba nyimīε -ko. Kūn, -ziadī a -za'a 'unmu -bodī 'mu!

XIX O po'a wlu 'mne tī a, 'le un na: "Wii! 'An 'lotu'a "yu, 'in yibo'o 'tō-c na -Lago'c wlu'a 'mutizayī -in 'du'o. XX ε-be -gōgo -neε "kpi, 'bho-o -a'ba "na "we-e bubō nī'e -Lago. ε -nī'a -kaa 'mu a, a-bu 'Zuifu, a-bee -mnuu na, -da nyo 'ka -Lago bubō -nī, 'bho-o 'mo-o Zelizalemu. Koo -a popo'o 'ε "kpi 'gwltī'a? XXI 'Le o na: 'An 'lotu'a "yu, a de "gwli, -nōo -lue -nī'e-e nyninamu. ε-be -nōo 'mne tī, ε -se -a'ba -tita -Lago'c bubōε 'bho ε-be -gōgo -neε "kpi -ke Zelizalemu, 'unne 'ma-a leklagba

-ko. XXII A-bu Samaliikomu, a-a bubu-bu -Lago 'le a se 'o ''kpidi yibo. -A-bu 'Zuifu, -a bubu bu-bu 'le -a yibo 'o 'o ''kpidi, -ekeduma, -abu 'mu bu-bu zi nu'o, 'le bu 'ke nyunyu 'puun. XXIII-XXIV A -gblee, -a'ba -tita -Lago 'mo-o -zuzu ''nyu'a nyu tiniezegε. -Noo -lue -nu'e-e nyninamu 'le ε ''du-ε'ε won -nalo, -ka bu -nu'a -ziaka, 'le, -ka bu 'bu'bu ti 'le *'o Lisaazuzu'a wonkue 'mu nyunyu'a -zuzu 'ke bu bubu bu, 'bho-o un-u 'ye -kaa -nu -nu mu -ka -zegεka. A 'ye li-bu, 'le 'o Lisaazuzu'a wonkue'ε ''se 'mu, nyunyu'a -zuzu 'bhe'ε'o, -ka bu -nu'a -ziaka, u 'ke bu -kaa bubu.

XXV 'Le un na: 'In yibo'o-o na *-Lago'bu 'Bhozayi, Mesii-i 'ye-e -yi -mu. (Le Gletwlu 'mu, un-u 'bu -o *Kliisi; 'unnu 'mo-o *-Lago'bu 'Bhozayi -o 'puun'a nyu.) -Bho bu yi 'nno -a'ba ''klumu, bu-bu 'ye-e 'ya 'wee gbuziza -mu, 'le bu 'ke -amu 'tmuu. XXVI 'Le bu na: 'Inmu -ke a -nu'a -wluunamu, nyo a ''si'a 'nyu, 'unmu mo'o.

XXVII bu -ke un -nu u 'muzanamu 'le *'o -namu 'ye lilil denamu -so, un 'ye 'bho nyu. Un nyu'a a, 'nynaakpu -ke bu-bu wlu'a du, won ma'a 'wa 'wee ti. ε -nu'a -kaa 'mu a, 'wa nyo -lue 'tu'a ''bhuo -see bu -kaa tidede: Leele -ke du -un -ke un-u za'a 'mu'a? 'Le ''bhalreeke: Leele -un 'ybha'a un 'ke nu'a?

XXVIII -Ka Zezii 'le'ε u-bu 'nynaakpu 'mnu ''yi'a du, un nu'a -kaa, un sie'e 'bho 'wa -yakpe 'le un 'ye gwlu 'mu le mu. Un nyu'a a, 'le un na nyu-u -nu'a 'bho -bodu: XXIX Du 'wee 'un nu'a a, nyo-bu -zu u 'unmu -bodu 'mu, a yi a 'ke bu 'ye. bu bu-bu-bu *-Lago'bu 'Bhozayi le! XXX Un po'a wlu 'mne ti a, -gwluokomu nu'a -kaa, un -so'bu 'mu-ε 'le un 'ye 'le Zezii gbu -vuka kpa.

XXXI U-bu 'nynaakpu 'mnu -ma 'nu 'mu, 'le, 'o -namu-u bhade 'no li bu 'ke le won'ye, 'le un-u nu'o: -A'ba -Toyi, li letoope gbe! XXXII 'Le bu na: Lilile a se'a yibo, 'unne 'un-u li'o. XXXIII Un nu'a -kaa, un 'kpa-a 'bho un-u dede-e -dede -kaa ti: Nyo-bu ''nyu 'o lilia-ae? XXXIV 'Le bu na: Lilile 'mna-a ''si'a -laa 'nyu, 'ε 'zo 'mo-o, -Lago lbho'a 'unmu, 'un 'ke 'o 'gwlu du nu, 'le, lbhu bu ''nyu'a 'unmu, 'un 'ke ε ''yigwe. XXXV -A-bu 'Zuifu-u 'po-o ''nna 'le -a nu'o: Lu'a 'yo nyo-bu po'a a, -bho 'bu nyie nyu-bu 'le u 'ke -ce. ε -nu'a -kaa 'mu a, 'mna-a 'tmuu-o amu 'le ''yi 'mu, 'le 'un-u nu'o: A -gbu -kpu -nu ya -ziaka, u zaan'o 'le 'ya cenamu nyu'o. XXXVI A -gblee, nyo-bu ce'ε li'a 'yo 'mnu, -o po u -zruu 'mu, 'le -o ''du u 'srawon ''yi, bu 'bhle-e ''peleε. 'ε 'zo 'ka-a: Nyo-bu za'a -Lago'bu ''dizigu 'mu, lezege bu-bu 'ye'a 'le 'bubba 'mu, 'unne 'mo-o, nyu-u de'a -Lago ''gwli a, un-u 'ye-e tiniezegε-ε se'a ''tiinamu 'bhle. 'ε ''lru ''yi, nyo-bu po'a li 'mnu'a 'yo -ke 'ya ce'yi-li nu'e 'bubba -dalue. XXXVII A 'ye li-bu, ''nna -neε, -ziadi mo'o: Nyo -lue-e po'o li, 'le -lue -lru-bu bu u'o. XXXVIII -Kpa -ke 'mu a -see'a lbhu nu, 'le ε 'mu 'un ''du'o a'ba lbholbhoa won 'le 'ε cenamu. Nyu -lru-u nu'o 'ε lbhu 'le abu-u yi 'ε 'mutilinamu.

XXXIX Zezii 'le'ε -kaa a, u-bu 'nynaakpu 'mnu-u 'tmuu-o nyo''o nyo: Du 'wee 'un nu'a a, bu -zu u 'unmu -bodu 'mu. 'ε du ε-be gwlu 'mne 'mu'a nyu'a -dadudu de 'o ''gwli. XL 'Inne 'bhle'e 'nyu'a du, u-bu nyu 'mnu nyu 'o li, 'le un 'ye bu -kaa ''yi'le: -A'ba 'lotu'a ''yu, -a'a mu -dalru -le, -a 'ybha-o'o -a -ke -un 'ke ti-de! 'Le bu 'ye 'won, bu -ke un 'ye 'wu 'son nu. XLI A -gblee, wlu 'o ''bhuo-o za'a 'mu'a du, nyu-u de 'o ''gwli, un-u 'kpa'a ''kpi teny, XLII 'le un-u nu'o 'nynaakpu 'mnu -bodu: 'Traamu 'to bu, du a -za'a -amu -bodu 'mu, ε -se 'ya ''se'ε du -a de 'o ''gwli 'nu -ko. A 'ye

li-ɔ, -a'ba ''bhi 'po ɔ -lokui, 'le -a yibo'o -ka ɔ ''du'a *nyunyu'a 'pʊnyɪ -ziaka.

**Zezii 'pʊvɪn'o-o lbhʊvnyiklagba -lue'a ''yu*

XLIII *Zezii -ke Sisakɔmʊ nʊ'a 'wɪ 'sɔn, 'le ɔ -ke *'ɔ -namʊ 'ye 'bho lizi, vɪn 'ye Galileebhʊkpa ''kpi mu. XLIV-XLV A -gblee, Galileekɔmʊ'a -dadudu 'mu-o Zelizalɛɛmʊ *'Paakɪ'a gɔ ''dunamʊ 'kɪ. ɛ-be gwɔ 'mɛɛ 'mʊ, 'bho-o vɪn 'ye -nɪ nɔ'o, ɔ 'ye *wɔnkulɪ -ke lɪ -lru'a -dadudu nʊ. -Bho ɔ -de ti, ɔ-ɔ 'nʊ-o: -Lagɔwlu'a 'mutizayi, nyʊ'a 'lɔ ɔ lɛ 'bho 'ɔ 'bhʊkpa ''kpi. I-bɪ lɪ ɔ nʊ'a Zelizalɛɛmʊ'a dɪ, ɔ nyɪnɪ'a 'le Galileebhʊkpa ''kpi, 'bho'a nyʊ kpɔn ɔ'o -gli!

XLVI-XLVII A 'ye li-ɔ, Galilee'a -gwɔ Kanaa, -ɛ -ke 'mʊ ɔ -zɛ -nɪ'a ''ni dʊvɛɛn 'mʊ, ɔ nʊ'a -kaa a, ɔ 'yi-e 'bho le. A -gblee, Galilee'a -gwɔ -lɛɛ vɪn-v 'la'a Kapɛnayiimʊ, 'bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. 'Bhʊkpayowli'a lbhʊvnyiklagba mɔ'o 'le ''lruklagba-a 'bhati'e 'ɔ ''yu. Nyʊ nʊ'a -kaa, vɪn 'tmʊv nɔ-o'o -ka Zezii -sɔ'ɔ Zideebhʊkpa ''kpi, 'le ɔ-ɔ mu'a Galileebhʊkpa ''kpi. 'ɛ dɪ ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ 'le ɔ 'ye ɔ -jeyi mu 'le Kanaa. Vɪn 'gbʊv'a 'bho ɛ-be gwɔ 'mɛɛ 'mʊ, 'le ɔ na Zezii -bodɪ: 'An 'lotʊ'a ''yu, 'an ''yu'a ''lru-u 'bhati'o 'le Kapɛnayiimʊ, 'le ɔ -nɪ'e 'mɛnamʊ. 'Inmɔ bhade -ɪnmʊ li, -a mu 'le, -ɪn 'ke ɔ 'pʊvɪn!

XLVIII 'Le ɔ na: A-bʊ nyʊ-v -nɪ'a -laa, -bho 'ɪn se *wɔnkulɪ nʊ, -bho a -see ɪ li'ye, a'ba 'wɔn a 'ke 'ɪnmʊ ''gwɪlɪde! XLIX 'Le nyɔ 'mɔɔ na: 'An 'lotʊ'a ''yu, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, yi -a 'ke 'an ''bhli mu. -Bho ɛ -se -mɛɛ ɛ, 'an ''yu 'mɛ-ɛ'o! L 'Le ɔ na: 'ɪn bha, mu -a'a ''bhli, -a'a ''yu 'pʊn-o'o! Wlu Zezii -za'a 'mʊ a, ɔ 'de -ɛ ''gwɪlɪ 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye le mu.

LI ɔ -nɪ munamʊ 'le ɔ -ke 'ɔ lbhʊvnyimʊtɔlv 'ye -jeyi 'gbʊv, 'le vɪn na: -A'ba -Kɔyi, -a'a ''yu 'pʊn-o'o! LII 'Le ɔ 'ye v -kaa tɪdede: Koo ti -nɪ'o 'le ɔ 'ye 'pʊn'a? 'Le vɪn na: -Glaapleyrʊ ɔɛ'ɛ ''du ''kpi 'tɪn, 'bho-o 'wɛ ''tayi -nɪ 'nɔ ''yiti. LIII A -gblee, -ka ti -nɪ'a 'le Zezii ye'a ''yu'a -tɪta: -A'a ''yu 'pʊn-o'o, nʊ a, ɔ popo 'nɛ-ɛ 'gwɪlɪ. 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, ɔ -ke 'ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyʊ 'wee de 'ɔ ''gwɪlɪ. LIV A 'ye li-ɔ, Zezii -sɔ'ɔ Zidee, ɔ mu'a Galilee, 'ɔ wɔnkulɪ ɔ nʊ'a a, 'ya 'sɔnnɛ 'ka-a!

V

**Zezii 'pʊvɪn'o-o -klɔklɔyi -lue 'bho *Zuifʊ'a lifɔzɔ*

I I-bɪ dɪ 'mɪnɪ zi'a -kaa, 'le *'Zuifʊ 'ye 'wa gɔkɪlagba -lue ''du 'le Zelizalɛɛmʊ. *Zezii nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le ɔ 'ye 'le mu. II ɛ-be gwɔ 'mɛɛ 'mʊ, -bada -lue-e -nɪ'e 'bho. Gwɔ'ɔ 'gbewɔn -lue vɪn-v 'la'a 'Bhlabhɪ'a 'Gbewɔn, 'bho 'ɛ ''tɔrɔli, 'bho-o ɛ -nɪ'o. -Pepe -muu-u -nɪ'e 'bho 'ɛ wɔnli. 'Le 'Zuifʊ'a wlu 'mʊ, -bada 'mɛɛ'ɛ 'nyɪnɪ 'mo-o Bɛtizataa. III I-bɪ -pepe 'mɪnɪ 'zɔ, 'bho-o ''lɔmʊ-e, topomʊ-e, -klɔklɔmʊ -lruv 'pɛ'ɛ ti, ['le vɪn-v fuo ''ni wɔn, ɛ 'ke ti'tʊtɔ. IV A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi-i yi-o'o 'le -nɔɔ gbɛ 'li, 'le ɔ-ɔ zʊkɔ'ɔ ''ni 'mɛɛ ti. -Bho ɔ nʊ ɛ -kaa, ''gwizinyɔ -yɔ ''si'a 'le ti -antanyɪ, koo 'ɔ 'wɛ -nɪ, ɔ-ɔ 'pʊn-o'o.]

V A 'ye li-ɔ, 'le v-bʊ ''gwizimʊ 'mɪnɪ'a ''klumʊ, nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le. 'Le zʊvɪn'a -gwɔv -lue -zʊvɪn -bue, -zʊvɪn -mɛɛtan 'li, 'ɔ lɪ'a 'wɔn. VI Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e ɔ-bɔ nyɔ 'mɔɔ li, ɔ 'pɛ-ɛ ti. ɔ 'ye 'ɔ li a, ɔ yibo'o-o -ka ɔ -gwɛle'a 'bho 'le ɔ 'ye ɔ tɪdede 'le ɔ na: -ɪn 'bɔ-ɔ ti, -ɪn 'ke 'pʊn'a? VII 'Le ɔ-bɔ nyɔ 'mɔɔ na: 'An 'lotʊ'a ''yu, -bho ''ni zʊkɔ ti, nyɔ -yɔ 'ka 'ɪnmʊ 'le 'ɛ kɔ ti''sii, 'ɪn se ɔ 'bhle. -Bho 'ɪn nʊ, 'ɪn 'ke 'le 'kpa, nyɔ -lɔɔ-ɔ

'zi-e 'inmu 'yi. VIII 'Le Zezii na: -So 'mu, 'luo -a'a 'kpitipele 'mu, -in 'ke -na. IX A -gblee, 'bho -gbaa -lue 'mu, o 'pun-o'o 'le o 'ye 'o 'kpitipele 'mu'luo 'le o-o na'o.

E-be le 'mne -ni'a -kaa 'mu a, u-bu '*Zuifu'a lifozo o nu 'e di, X 'wa -kligbi na nyo-o 'pustn'a -bodt: -Gbu 'noko! -A'ba lifozo 'mo-o -zian. E-be zo -nne 'li, nyo se 'bhe e o 'ke 'o 'kpitipele 'bhle, -ekedumaa, e-e 'mo-o lbhu'a nuna. XI 'Le o 'ye u -kaa 'yi'le: Nyo-o 'pustn'a 'inmu, 'inno nu'o: "Luo -a'a 'kpitipele 'mu, -in 'ke -na. XII 'Le un 'ye o 'to tidede: Nyo-o nu'a na: "Luo -a'a 'kpitipele 'mu, -in 'ke -na, 'o 'nyu -me'e? XIII E -ni'a -kaa 'mu a, Zezii gwe'e -kaa 'o 'pustnpuan 'yi a, o 'maa 'noko -'yrili 'le nyu-u -ni'a 'bho'a 'klumu. 'E di, nyo-o 'pustn 'no, o se 'o 'nyu yibo.

XIV -Noko gbe zi'a a, 'le, un -ni 'son, un 'ye 'le *-Lago'o bubobhlegbo 'gbuu, 'le Zezii 'ye o -kaa 'yi'le: -Gbu 'noko, -in 'pun-o! -E 'wlu'a -laa -zian a, 'bho 'to 'nyinyidit'a nuna 'le 'nyinyileklagba -kaa -inmu 'kpi bhla! XV O-o nyo 'mno nu'a -kaa, o -ke Zezii suso-o-o li, 'le o 'ye 'mu-so, o 'ye 'le '*Zuifu'a -kligbi 'le -ye, 'le o na: Nyo-o 'pustn'a 'inmu, 'o 'nyu 'mo-o Zezii. XVI Un 'won'o e-be wlu 'mne 'bo o, un 'bo-o ti, un 'ke o 'nyinyidit 'lrulinu, -ekedumaa, 'wa lifozo o 'pustn'o o-bo nyo 'mno. XVII Zezii 'ye'a -kaa 'wa kpli li a, 'le o na u -bodt: -Ka 'an -tita -Lago-o nu'a 'yrilinmodit 'komukomu a, 'ka-a 'in 'ke nu -lree. XVIII A -gblee, 'o wlu 'mne'e di, 'Zuifu'a -kligbi-u 'bo'o ti tenyu, un 'ke o 'lbha, o 'ke 'me. -Ekedumaa, e -se 'wa lifozo 'kpi'a gba'a "se, o ce 'mu 'ni -ko. O na -Lago 'mo-o 'o 'yigletita; 'e letu -to'o -ka o -ke -Lago 'bhe'e 'mu.

*-Lago 'nyu-e 'o 'yu *Zezii wonkue*

XIX U-bu '*Zuifu 'mnu-u 'kpa-a *Zezii di 'yi'a di, o 'luo'o wlu 'mu -lree 'le o 'ye u -kaa 'yi'le: -Ziadit 'in-u za'a amu -bodt 'mu, 'inmo -Lago'o 'yu'a -de ti 'se e, 'an nu le. Le 'an -tita-a nu'a, 'in 'ye'a li a, 'inne 'in-u nu'o. Le'o le 'an -tita-a nu'a a, 'inne 'in-u nu'o -lree. XX A -gblee, o -kma'a-a 'an di, 'le o-o to'o 'inmu 'o nuna 'wee. Li -yu 'bhe'e 'yi, -i -zi'a -yu 'mu, 'in 'ka nu a, o-o to 'ni-u 'inmu -lree 'le u-u 'ye amu wanti-ma mu. XXI -Ka 'an -tita -Lago-o za'a nyu glu 'le un-u ni'a ti -lree, 'le, -ka nyu-u 'me'e 'bho 'o 'yigbeyi, o-o 'nyu 'u 'kagwletinzege, -ka -lue 'mno 'ka-a, nyo -yo 'in 'ybha'a, 'in-u nu u 'o -bodt -lree. XXII 'Bho 'e lemu, e -se 'an -tita 'ke nyo di -kpu 'ni -ko. 'inmo 'o 'yu o 'nyu'e wonkue, 'le 'in 'ke nyu di -kpu, XXIII 'le, -ka nyu 'wee-e 'du'a 'bho 'an -tita -Lago, un 'ke -kaa 'bho 'inmu 'du. Nyo -yo -see'a ti'bo, o 'ke 'bho 'inmu 'du a, 'an -tita -Lago lbho'a 'inmu, 'inno o -see ti'bo o 'ke 'bho 'du -lree.

XXIV -Ziadit 'in-u za'a amu -bodt 'mu -lree, nyo'o nyo-o po'a 'an wlu -lokui, 'le, 'an -tita-a lbho'a 'inmu, -o de 'o 'gwli a, tinzege-e se'a 'tiinamu 'bhle, 'inne o-o 'ye'o. 'Le *-lebhoko'o 'li, 'an -zige -see o -kpu yi: 'o nyotu -see 'to 'me 'bho -Lago'o 'yigbeyi. O -ni'e-e ti. XXV -Ziadit 'in-u za'a amu -bodt 'mu -lree, -noko -lue-e -ni'e nyninamu, 'le e 'du-e'e won see, 'le, nyu-u 'me'e 'bho -Lago'o 'yigbeyi, un 'ke 'inmo 'o 'yu'a wlu 'bu'won, 'le, -yu po 'e -lokui, un 'ke 'kagwletinzege 'ye. XXVI A 'ye li-o, 'an -tita-a 'bhle'e tinze, 'le, 'inmo 'ma-a 'o 'yu a, o 'ye e 'inmu 'nyu; 'le, -ka o 'du'a nyu -lru'u'a tinze'e -gbotu, 'in 'ke -kaa -ni -lree. XXVII 'Bho 'e lemu, o 'nyu-e 'inmu wonkue -lree, 'in 'ke nyu -zige -tu, -ekedumaa, 'inmo 'mo-o *-Lago'o 'Bhozayi -o 'pustn'a nyu, 'le -o 'lo 'o 'bhuo *Nyunyoo 'Yu. XXVIII Di 'in-u za'a -laa amu -bodt 'mu a, 'ya

wɔn'ɔ ma amu ti -le! A -gblee, -nɔɔ -lue-e 'ye-e -nyini -mu, 'le, nyu-u -nɔ'a 'le zoko 'li, un 'ke 'unmɔ -Lago'ɔ 'yu'a wlu 'bu'wɔn. ^{XXIX} -Bho un 'wen ε -kaa 'bɔ ɔ, 'le un 'ke glu -sɔ. Nyu -yu nu'a 'yriinmɔdɔ, 'unnu 'ke "kɔgwletinɛzεε 'ye, 'le, -yu nu'a 'nyinyidɔ, 'an -zige 'ke u kpun.

*Nyɔ -yɔ *Zezii 'du'a, nyu -ke li-ɪ -zɪ 'ɪ 'mɔ, 'ya dɪ ɔ-ɔ 'tmɔs'o *Zuifb'a -kligbɪ.*

^{XXX} A -gblee, 'un se 'bhεε -bho 'un -de ti "sε ε, 'le 'un 'ke lε nu. -Ka 'an -tɪta -Lago'ɔ 'lε'ε 'unmɔ "yi 'tun, 'ka-a 'un-ɪ tu'o nyɔ -zige. 'An 'bɔ 'an "bhuo'a 'gwlɔdɪ ti; -Lago lbho'a 'unmɔ, 'ɔ -nε 'un-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'un 'ke nu'a dɪ, 'an -zige 'srεε'ε 'yi.

^{XXXI} -Bho 'un -za 'an "bhuo'a "kpidɪ 'mɔ, a -see ɪ lε 'la yi. ^{XXXII} ε -nɔ'a -kaa 'mɔ, -Lago -za'a-a 'an "kpidɪ 'mɔ, 'le, dɪ ɔ -za'a 'mɔ, 'un yibo'o-o na -ziadɪ mo'o. ^{XXXIII} 'Bho 'ε "kpi, a 'lbho-o nyu 'le *Zaan Batiisɪ gbo, 'le ɔ 'ye u -ziadɪ -bodɪ 'mu-za 'bho 'an "kpi. ^{XXXIV} A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ 'unmɔ *Zezii 'du'a a, 'un -see ti' bɔ nyunyɔ 'ke ɪ 'mɔ-za. 'Un-ɪ 'tmɔs 'nɪ amu-ε, a 'ke 'unmɔ "gwlidε 'le a 'ke 'pɔn 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. ^{XXXV} 'Zaan -mɔɔɔ, -ka -bho nyɔ cε "napε 'yi, 'le ɔ-ɔ 'ye nɔ'a 'ε zɔ "yi ti wesaa, 'an "kpidɪ ɔ -za'a 'mɔ, 'ka-a ɪ -nɔ'o, 'le a 'ye ɪ 'wɔɔɔ, 'le 'bubɔa 'ye amu 'lbha, 'wɪtoope'a "sε ti. ^{XXXVI} ε -nɔ'a -kaa 'mɔ a, nyɔ -yɔ 'un "du'a, li-ɪ 'ye 'ɪ amu -tɔ mɔ, ɪ 'bhε-ε 'yi tenyɪ, ɪ 'ye 'Zaan'a nɪ -zɪ, -εkedɪmaa, 'an -tɪta -Lago "nyɪ-e 'unmɔ wɔnkue 'un 'ke 'ɔ li'a -dadudu nu 'le 'un 'ke ɪ "yi-nynia. Nyɔ -yɔ 'un "du'a, 'le -ka ɔ lbho'a 'unmɔ, ɪ-bɪ li 'mnɪ 'un -nɔ'a nɔnamɔ, 'unnu tɔ 'nɪ nyu -ziaka. ^{XXXVII} 'Bho 'ε lemɔ, ɔ-bɔ 'an -tɪta 'mɔ'ɔ "bhuo-o -za'a -ziadɪ 'mɔ 'bho 'an "kpi. A -see 'ɔ wlu 'bu'wɔn kpε -lue. A -see ɔ li'ye kpε -lue. ^{XXXVIII} 'Le a'ba de'e 'ɔ wlu 'le a'ba -pɔlɔ 'zɔ ti, -εkedɪmaa, 'unmɔ ɔ lbho'a a, a -see 'unmɔ "gwlidε. ^{XXXIX} A-a popo-o 'gwlɔti na, dɪ -Lago'wlu'a 'mɔtizamɔ 'cnu'a 'le 'ɔ "bɔgɔ 'li see, 'le ɪ 'mɔ, -ka a 'ka "kɔgwletinɛ 'ye, 'le-e a 'ke ɪ yibo-nɪ: 'ε dɪ a-a ple 'ɪ kli. A -gblee, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, 'unnu za'a 'an "kpidɪ 'mɔ. ^{XL} ε -nɔ'a -kaa 'mɔ a, a -see ti' bɔ, a 'ke 'unmɔ gbo yi, 'le, tinɛzεε-ε se'a "tiinamɔ 'bhle, a 'ke ε 'ye.

^{XLI} A -gblee, 'an 'bɔ ti nyunyɪ 'ke 'an 'nyɪ "yi'bhεε. ^{XLII} Lε 'un 'ye'a amu 'mɔ li a, 'unne 'mo-o, a se -Lago'ɔ dɪkmεε 'mɔ'bhle -ziaka. ^{XLIII} 'An -tɪta -Lago'ɔ wɔnkue -ke 'un yi'e 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ 'le a -see ti' bɔ a 'ke 'unmɔ "gwlidε, 'le, -bho ε "du nyɔ -yɔ yi nɔ'a 'ɔ "bhuo'a 'nyɪ 'mɔ, a-a kpun ɔ'o -gli. ^{XLIV} A-bu -see'a ti' bɔ -Lago -nɪ -lue 'tun 'ke a'ba 'nyɪ "yi'bhεε, a-bu -ke "sε-ε 'bhɪbhεε'ε 'nyɪ "yi, koo a 'ke -nyna 'le a 'ke 'unmɔ "gwlidε'a? ^{XLV} 'Bho 'an -tɪta -Lago'ɔ "yigbeyi, a'ba de 'gwli na, 'unmɔ 'ke amu dɪ "yikpa -le! *Moyiizɪ a-a de'a "gwli a, 'unmɔ -nɔ'e amu dɪ "yikpanamɔ. ^{XLVI} A 'ye li-ɔ, 'an "kpidɪ ɔ 'cnu'a dɪ, -bho a de ɔ 'kɪ "gwli a, a de 'ko'o 'unmɔ "gwli -lrεε. ^{XLVII} ɪ-bɪ li ɔ 'cnu'a, -bho a -see ɪ "gwlidε 'le, koo a 'ke 'an wlu lε 'la 'le a 'ke ε 'wɔɔn'ɔ?

VI

**Zezii 'nyɪ-e nyu'a -dadudu lilia*

(Matiee 14:13-21; Maaki 6:30-44; Luuki 9:10-17)

^I ɪ zi'a -kaa, 'le *Zezii -ke *'ɔ -namu 'ye Galileebhlɔkpa "kpi le yi. Un nu'a -kaa, un -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, 'le, Galilee'a -badaklagba, un-u 'la'a Tibeliadɪ'a -bada -lrεε, un 'ye ε "kpi cε. ^{II} A -gblee, ɔ-ɔ 'pɔun-o

"gwizimv'a dt, nyv'a -dadudu-u mu 'o 'bɪ, un 'ke 'o *wɔnkult'i da 'ye. III ɔ -ke 'o -namv 'mnv ce'ε -kaa 'ni, un 'mu-o 'le -gɔgɔ -lue 'kpi 'le ɔ 'ye ti-de ɔ 'ke v -Lagɔwlu -tɔ. IV A 'ye li-ɔ, ε-be -nɔɔ -ke 'li ɔ-ɔ nɔ'a -kaa li -nɪ, *Zuifv'a zɔn 'li'a gɔkklagba *Paakt, 'ε 'wɪ 'kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

V Un mu'a -kaa 'le -gɔgɔ 'mnε 'kpi a, ɔ -ka 'le-e gbv, nyunyua -dugbadɔv -nɪ'e 'le ɔ gbo yinamv, 'le ɔ 'ye Filiipv gbo 'bhiti 'le ɔ 'ye ɔ -kaa tidede: Filiipv, nyunyua -gbogboyoko -nɪ'a yinamv 'le, doo a 'ke 'wa lililε -za'a? VI A -gblee, Zezii 'dɪn -ɔ ti, -bho ɔ de 'o "gwli, ɔ 'ke ɪ yibo, -ekedɪmaa, ε ɔ 'ka nɪ, Zezii -mnɔɔ yibo nε-ε'o see. VII 'Le ɔ na: Nyv-v -die'a -kaa 'mv, *deniee'a -gwɪ bue'a 'flεε, -bho -a 'gblee nɪ 'ya "ditoope 'yriti, ɪ -see 'bho -tε yi!

VIII 'Le, Simɔɔ *Pielt'a 'lotv'a 'yu Andree, -ɔ 'ma-a 'o -namv'a -lue, ɔ na Zezii -bodɪ: IX Nyukpasudraa -lue-e 'bhle'e -laa "flεε -muu -ke zmi 'sɔn. Ibi se'a nyv -yɔv wɔnyɪ'bhεε 'le! X 'Le ɔ 'ye -kaa 'o -namv 'yi'lε: A 'tmv nyv 'wee, un 'ke ti-de! A -gblee, 'bɪ 'mnε 'yi, -sukui-i -nɪ'e 'bho. ɔ 'le'ε -kaa, 'le un 'ye ti-de. Nyukpasi -nɪ'a 'le 'wa "klumv, un 'bhεε'ε-ε "dui -bue "dui 'sɔn -gwɪ -bue. XI Un -de'a ti a, ɔ "luo'o-o ɪ-bɪ "flεε 'mv, ɔ 'ye 'ya dt -Lagɔ 'sεε pɔ, ɔ 'ye ɪ -jiε 'yi ticɪε -nɪ, 'le ɔ 'ye ɪ 'o -namv "nyɪ, un 'ye ɪ v "yiti'gblee. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ nɔ'o zmi 'sɔn 'mnɪ -lrεε, 'le, -ka un 'bɔ'ɔ ti, un 'ye -kaa 'ye. XII 'Wa 'wee gwε'ε lilia 'yi a, un lbho-o'o 'le ɔ na 'o -namv -bodɪ: 'Flεε -ke zmi'a kɔtɪ -sie'a ti, a 'tɪtε nɪ ti 'le 'ya ε -lue 'tɪn -kaa wɔn-nyni. XIII A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ "flεε -muu, un li'a, un 'tɪtε'ε 'ya kɔtɪ ti a, ɪ 'yi-e -cɪɪ -bue 'yɔ 'sɔn.

XIV A -gblee, *wɔnkule Zezii nɪ'a, nyv-v -nɪ'a 'bho, un 'ye 'ε li a, un-v 'wa-a wɔnti 'le un-v nɪ'o, na: -Ziadɪ mɔ'o, -Lagɔwlu'a 'mutizayi -ke dt 'cnɪ-ε'ε 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgɔ 'li see, -ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmv 'mv yi, 'unno 'ka-a! XV A 'ye li-ɔ, Zezii nɪ'a -kaa, -ka un 'ka yi un 'ke ɔ kpɔn -glaka 'le un 'ke ɔ 'wa 'bhɪɔkpa'a -yowli 'mv nɪ a, ɔ yibo nɪ-o'o, 'le, ɔ -nɪ -lue 'tɪn, ɔ 'ye nyv-v -nɪ'a 'bho'a "klumv 'wlv, 'le ɔ 'ye kpɔ ce 'le -gɔgɔ 'mnε'ε 'kpi.

**Zezii -na'a-a 'bho "ni "yigbeyi
(Matiee 14:22-23; Maakt 6:45-52)*

XVI *Zezii'a -namv -mnv a, -kutamnɪ -nɪ'a 'mɔtikpenamv, 'le un 'ye 'mv-sɔ, un 'ye 'bho -badaklagba 'mnε'ε wɔnli yi. XVII Un nɪ'a -kaa, un 'kpa-a 'wa gɔlv 'li, un 'ke Kapenayimv -bhoga le -yi -nɪ, 'le un 'ye 'bho 'kpa -lrεε un 'ke "ni "kpi ce. Glu gwε-o'o 'le Zezii -see v 'kpi bhla ke. XVIII Un -nɪ'a -kaa 'ni "kpi cenamv, 'le -bibie-e yi'o, 'le "ni'a 'tarili 'ye 'mv-sɔ 'bho "ni "yigbeyi. XIX Un "lu'a gɔlv kplokplokplo, un nyni'a 'bho "ni'a -bhie 'mv a, un nɪ'a -kaa, un 'ye-e *Zezii li 'bho "ni "yigbeyi. ɔ-ɔ na-o'o 'le ɔ-ɔ yi 'v "yi. -Stanyɪ nɪ'a -kaa, -bhɔɔ! ε 'wlv -v "kpi ti. A -gblee, -ka ε "du'a Zezii, un se ɪ yibo. XX 'Le ɔ na: -Stanyɪ'a 'lbha amv -le! 'Inmɔ Zezii mɔ'o! XXI ɔ 'le'ε -kaa a, un 'bɔ-ɔ ti, un 'ke ɔ 'kɪ 'mv "luo 'le gɔlv 'li, 'le, -da un -nɪ'a munamv, ε 'ye 'bho'a 'kɪka kpɔn 'bho -gbaa -lue 'mv.

*Lililε nyv-ɔ li'a, -ka ε-ε "nyɪ 'o tinɪε, 'ka 'mnɔ 'ka-a *Zezii -nɪ'o*

XXII ɔ zɪ'a a, nyv-v -sie'a 'le "nilemv, un popo'o-o 'gwɪvti na gɔlv -lue 'tɪn-ɪ -nɪ 'ko'o 'bho, 'le, -da *Zezii'a -namv-v 'kpa'a 'le a, ɔ -ke un se -na. XXIII A -gblee, 'fɔtɔ -ke 'yi -a'ba -Kɔyi *Zezii -po -nɪ'a -Lagɔ 'sεε 'le un 'ye'a "flεε li a, gɔlt -lrɪ nɪ'a -kaa, Galileebhɪɔkpa "kpi'a -gwɔ-ɔ lue un-v 'la'a Tibeliadt, 'le -bhoga ɪ -sɔ -nɪ'e 'mv, 'le ɪ 'ye 'bho yi. XXIV V-bv nyv-v

-sie'a 'le 'ni 'mne'ε lemυ, υn yibo'o-o -ka Zezii se'a 'bho 'wa "trolli -nι, 'le, -ka 'o -namυ mu'a -lrεε, υn 'ye ι 'gwlbtipopo. 'E "lru 'yi υn "luo'o ι-bι goli 'mni 'mυ, 'le υn 'ye o tibonamυ mu 'le Kapenayimυ!

XXV Un nu'a -kaa, υn 'ye -o'o, 'le υn 'ye o tidede -A'ba -Toyi, -bhlaaka -mnooo yi'e 'nco'o? XXXVI 'Le o na: -Ziadi 'in-ι za'a amυ -bodi 'mυ, 'in 'nyi-e amυ lilia 'le a 'ye lbho. 'E dι a-a 'bo'o 'inmυ ti. *Wonkuli 'in nu'a, a 'ye'a li, ε -se 'ya 'zo a 'won 'muti'a kamυ -ko. XXVII A -gblee, lililezεε-ε gwle'a 'mυ, -ε 'ka amυ lbhυ 'mυ nu, 'le, tiniezεε-ε se'a "tiinamυ 'bhle, a 'ke ε 'ye, a zi 'ε dι! -Ye 'ka won-nyni, a'ba dι'a -nι ne "kpi -le! E-be lililezεε 'mne, 'inne 'inmo *Nyunyoy'o "Yu-u 'ye amυ 'nyi mυ, -ekedimaa, 'an -tita -Lago-o "nyi-e 'inmυ 'o wonkue, 'le, -ka, o -za'a 'an "kpidi 'mυ, o 'ye 'na nyυ -to.

XXVIII 'Le υn na o -bodi: Leele 'ke -Lago'o 'gwlbdi "du, -a 'ke nu, 'le -a 'ke "kogwletinε 'ye'a? XXXIX 'Le o na: 'Inmo o lbho'a 'nco 'kmυ 'mυ, 'an "gwlideε, 'inne 'mo-o 'o 'gwlbdi. XXX 'Le υn na: Wonkule -ye -in 'ka nu, -bho -a 'ye'a li, 'le -a 'ka -inmυ "gwlide a, nu ε! Leele -in 'bhe'o -in 'ke nu'a? XXXI -Gblee, wlu-u 'cni-ε'ε 'le -Lago'o "bogυ 'li, -ε nu'a na: Lilile 'wlv'a yaku 'yi, -Lago -zi -ni'e-e 'o wlu'a 'mutizayi *Moyiizι 'mυ, 'le o 'ye ε υ "nyi 'le υn 'ye ε li. E-be lilile 'wlv'a yaku 'yi υn-υ 'la'a manι, -ka zo'no zo -a'ba "na "we-e li 'ε 'le "musa "kpi, ε-be wlu 'mne, 'inne popo 'ni amυ 'gwlbti. 'E dι lε o nu'a a, -a'a 'mate ne -le, 'le -in 'ke -kaa nu -lrεε!

XXXII 'Le o na: -Ziadi 'in-ι za'a amυ -bodi 'mυ, ε-be lilile 'mne, ε -se Moyiizι "nyi ε υ 'ni -ko -ziaka; 'an -tita -Lago mo'o. 'Traamυ 'to, lililezεε o-o "nyu'e amυ. XXXIII A 'ye li-o, nyo-o -so'o 'le yaku 'li, -o yi'a 'nco 'kmυ 'mυ, o 'ke nyo "kogwletiniezεε 'nyi, 'inno 'mo-o lililezεε. XXXIV 'Le υn na o -bodi: -A'ba 'lotυ'a "yu, "nyi -amυ ε-be lilile 'mne "komukomυ.

XXXV 'Le o na: Lilile nyo-o li'a, -ka ε-ε "nyi 'o tinε, 'ka 'mno 'ka-a 'in -ni'o, 'le 'in-ι "nyu'e nyυ "kogwletiniezεε. Nyo -yo yi'a 'inmυ -bodi, -o de'a 'inmυ "gwli, 'o nyotu'a 'gwlv-υ 'gwe-ε 'bho ti "komukomυ. XXXVI 'In -zi 'ι-ι amυ -bodi 'mυ see: 'In na: A 'ye-e 'inmυ li, 'in 'ye wonkuli'a -dadudu nu. E-nι'a -kaa 'mυ a, a -see 'inmυ "gwlide. XXXVII A -gblee, nyυ 'an -tita -Lago -za'a 'bho, o "nyi'a 'inmυ, 'inmυ 'ke 'an nyυ "du. 'Le, -bho υn yi 'inmυ -bodi, 'in -see 'wa -lue 'in'a "bhυo -vu yi. XXXVIII A 'ye li-o, -Lago lbho'a 'inmυ 'nco 'kmυ 'mυ, 'in 'ke 'o 'gwlbdi nu'a dι 'in -so'o yaku 'li, 'le 'in 'ye yi. E -se 'an ne'ε dι -ko. XXXIX O-bo lbho'a 'inmυ, 'o 'gwlbdi 'mne, 'inne 'mo-o, υ-bυ nyυ o "nyi'a 'inmυ, 'an "tayi nu "yiti 'wa 'me 'to 'bho 'o "yigbeyi -le! Un -ni ti, 'le, -bho *-lebhoozagle'a -nco yi, 'in 'ke υ glu -za 'le υn 'ke ti-nι "komukomυ. XL Kun, 'an -tita -Lago'o 'gwlbdi mo'o; nyo'o nyo, -o kpon'a 'inmυ -gli, -o de'a 'inmυ "gwli a, 'o nyotu-u 'ye-e "kogwletinε, 'le, -bho ε-be -zagle 'mne'ε -nco nyni, 'in-ι 'ye o glu -za mυ 'le o 'ke ti-nι "kogwleka.

XLI A -gblee, Zezii -ni'a -wlunamυ, o 'nu-o: -Ka -Lago -za'a 'le yaku 'yi lilile 'le o 'ye 'ε 'nco 'zo po, -ka -lue 'mno 'ka-a, o lbho'o 'inmυ 'nco 'kmυ 'mυ 'le 'in 'ye yaku 'li 'wlv, 'ε "lru 'yi υ-bυ *Zuifυ'a tolv-υ "wwan'o. XLII 'Le υn-υ nu'o: 'Inno nco -nco, o -se -kaa *Zizefυ'a "yu Zezii? -A yibo'o-o 'o 'lotυ -ke 'o -tita. Koo o-o nu'o, o -so'o yaku 'li'a? XLIII 'Le o na: A 'bho "wuwandi a'ba "se'ε "klumυ! XLIV A -gblee, nyo'o nyo-o yi'a 'inmυ -bodi, o 'ke 'inmυ "gwlide, 'an -tita -Lago lbho'a 'inmυ,

'unno po 'c 'e 'tv "gwli, 'le, 'bho *-lebhoozngle'a -nco 'yi, 'un 'ke 'c "ku glu -za, 'le 'un 'ke 'c 'menyncoo 'mu -za, 'c 'ke ti-nu "koglweka. ^{XLV} A 'ye li-c, -Lagowlu'a 'mutizam'u -lue, wlu 'c 'cnu'a 'le -Lago'c "bogu 'li see, -ka e 'le'e, 'kla-a 'ka-a: -Lago-c 'ye-e 'c nyu 'wee 'c wlu -to -mu. E -nu'a -kaa 'mu a, nyo -yo po'a 'an -tita -Lago'c wlu -lokui, 'le -c "tayi'a 'c "bhuo 'yiti, 'c 'ke 'c -to 'c, 'an gboyie'e 'tv, 'unno 'bhle 'e "gwli, 'le 'c-c yi'e 'unmu -bodu, 'c 'ke 'unmu "gwlide. ^{XLVI} ('In -see na, a'ba nyo 'ye-e 'an -tita -Lago, nu. 'In -nu -lue 'tun, 'unmo 'wlu'a 'le 'c gbo, -bho e -se 'an "se, 'unmo 'ye 'c!)

^{XLVII} -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu 'mu, nyo -yo de'a 'unmu "gwli, tiniezeg-e se'a "tiinamu 'bhle, 'c-c 'ye -e'o. ^{XLVIII} A -gblee, lilile nyo-c 'li'a, -ka e-e "nyu'a nyo tine, -ka -lue 'mno, 'ka-a 'unmo Zezii -nu'o, 'le 'in-i "nyu'e nyo "koglwtiniezeg-e. ^{XLIX} 'Le "musa "kpi, a'ba "na "we-e li'a manu, 'wa -lue 'tun se 'traamu ti-nu. ^L -Ka e-be lilile 'mne 'wlu'a 'le yaku "yi 'le e 'ye'a 'nco 'zo yi, 'unmo -nu'a -kaa a, nyo-c de'a 'unmu "gwli a, 'c nyotu -see 'to me 'bho -Lago'c "yigbeyi. 'c -nu'e-e ti "komukomu. ^{LI} 'In-i 'tmu'o amu-e, -ka lilile, -e so'c yaku "yi, -bho nyo li e, le e-e "nyu 'c tine, 'ka 'mno 'ka-a 'in -nu'o. -Bho nyo de 'unmu "gwli, 'c-c 'ye-e "koglwtinie. A -gblee, le 'in 'ka nu 'le nyunyu "we 'ka "koglwtiniezeg-e 'mne 'ye a, 'unne 'mo-o, 'an "bhuo, 'an "bhuo'a ku, 'in 'ke e nyo -lruv "nyu.

^{LII} 'c 'le'e -kaa, u-bu 'Zuifu'a tolu 'mnu 'kpa-a 'bho, 'le 'wa "se'e "klumu, un-u wlu'o "yikmaka 'le un-u nu'o: Kbhoo nyo -nco 'ke -amu JFa 6 52 -Bho Zezii nu 'c 'ke 'c "bhuo'a ku nyo "nyu, 'c -see lilile'e du 'mu-za. 'E 'zo 'mo-o, 'c 'ke 'c "bhuo 'yiti"tayi nyo 'ke 'c 'lbha 'c 'ke 'me.

^{LIII} 'Le 'c na: -Ziadu 'in-i za'a amu -bodu 'mu, 'unmo *Nyunyo'c "Yu'a ku, -bho a -see e li, -bho a -see 'an nymo 'na a, a -see "koglwtiniezeg-e 'ye yi.b JFb 6 53 -Bho Zezii nu, -bho un -see 'c ku li 'le un 'ke 'c nymo 'na a, 'c wlu 'mne'e 'zo 'mo-o, -bho un -see 'c "gwlide, 'un 'ke 'c "srii a, un -see "koglwtinie 'ye. -A'ba "nyinyidit'a du Zezii-i 'ye 'me mu, 'le 'e letu 'ke -nu-e. ^{LIV} A -gblee, nyo -yo nu'a -kaa, 'c nyotu-u 'ye-e "koglwtiniezeg-e, 'le, 'bho *-lebhoozngle'a -nco "yi, 'un 'ke 'c "ku glu -za, 'le 'un 'ke 'c 'menyncoo 'mu -za, 'c 'ke ti-nu "koglweka. ^{LV} A 'ye li-c, 'an ku-u 'mo-o lililezeg-e 'le 'an nymo "du'o 'nanalezeg-e. ^{LVI} Nyo -yo li'a 'an ku, -c 'na'a 'an nymo, 'un -ke 'c-c "sisri-e 'yi "komukomu. ^{LVII} A -gblee, 'an -tita -Lago lbho'a 'unmu, 'c 'bhle-e tine. 'Inno "nyu 'e 'unmu. 'E kamu 'in -nu'e ti. -Ka -lue 'mno, nyo -yo li'a 'an ku, -c 'na'a 'an nymo, 'in-i "nyu 'c tine -lree. Tinezeg-e 'in-i "nyu 'c'o. ^{LVIII} Lilile -ye -so'c yaku "yi, a'ba "na "we li'a 'le 'wa nyo -lue 'tun se'a 'traamu ti-nu, 'unmo -so'c yaku 'li, 'mna se -kaa -nu. Nyo -yo de'a 'unmu "gwli, "koglwtinie 'c nyotu-u 'ye'o.

^{LIX} A -gblee, 'le -Lagowlu'a 'lictaanbudu -nu'a Kapenayimu, 'le-e Zezii-i to'c nyo u-bu wlu -nu. Wlu 'c -za'a 'le 'mu, 'unnu 'ka-a!

*Nyo-c 'wocn'c *Zezii'a wlu, 'c-c 'ye-e "koglwtinie*

^{LX} Nyo -ke *Zezii-i na'a a, un 'wocn'c 'c wlu 'mnu 'bo 'c, 'wa -dadudu na: 'c -to'olu 'mnu, u -kmu'o-o "yi tenyu. Nyo se 'bh'e 'c 'ke u 'wocn. ^{LXI} A -gblee, -ka 'c -namu-u "wowan'a 'e "lru "yi, nyo -see u 'c 'tmu 'le 'c 'ye u yibo. 'Le 'e kamu, 'c na: Du 'in -za'a amu -bodu 'mu, u 'kpuo-o amu li'a? ^{LXII} 'Inmo *Nyunyo'c "Yu, -bho 'un 'me, 'le 'un 'ke glu -so, 'un 'ke ti-nu -lree, 'le a 'ke 'unmu 'ye 'bho 'an -tita -Lago'c "trolli, -da 'un -nu'a -benyu,

'in 'ke 'bho le mu, koo a 'ke 'to 'e di 'le'e? LXIII A 'ye li-ɔ, nyo 'bhle-e nyunyɔnaagi 'mu'a di, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -tɔtɔli 'mni 'mɔti'wɔn. *-Lago'ɔ Lisaazuzu, 'inno tɔ 'ni nyo 'le ɔ-ɔ 'nyi 'b 'kɔgwletiniɛ. Wlu 'in -za'a amɔ-bodi 'mu a, ɪ 'bhle-e 'zɔ. 'Le 'ya 'mu, a 'ke ɛ-be tinɛ 'mne 'ye -ni. LXIV ɛ -ni'a -kaa 'mu a, a'ba tɔlv -see 'inmu "gwlide. A -gblee, -nɔɔ -ke 'li Zezii 'du -ni'a 'ɔ lbhɔ wɔn, nyu-u -see'a 'wɔn un 'ke ɔ "gwlide -ke nyo-ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ tu'a nyu -jeyi 'nyi mu, ɔ yibo nu-o'o see. LXV 'Le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ 'du 'le ɔ na: Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nyni, -ɛ -ke di 'in nu'a: Nyo'o nyo-ɔ yi'a 'inmu gbo, ɔ 'ke 'inmu "gwlide, -bho ɛ -se 'an -tita -Lago po 'ɔ 'ɛ 'tu 'gwli, 'ɛ letu se 'bhɛɛ ɛ 'ke -nu-ɛ, 'inne 'ka-a.

LXVI Di ɔ-ɔ za'a -laa 'mu'a 'lru 'yi, nyo'a -dadudu-u -ke ɔ-ɔ na 'ka a, un 'wlu ɔ "yirili. LXVII *'ɔ -namu -bue 'yo 'son-ɔ -ni'a 'bho, 'le ɔ na u -bodi: A-bee -mnɔv 'le, a -see ti'bo a 'ke mu -lrɛɛ'e? LXVIII 'Le Simɔɔ *'Piɛli na: -A'ba -Koyi, wlu-u 'nyi'a nyo 'kɔgwletiniɛzɛɛ, 'inne -in 'bhle'e wɔn 'mu, yɔɔ -ke gbo -abv 'ke 'to mu'a? LXIX 'Traamu 'to ɔ, -a 'de-e 'gwli 'le -a yibo'o -ka -in 'du'a -Lago'ɔ 'yu ɔ -za'a 'bho ɔ lbho'a 'nɔɔ 'kmu 'mu. LXX 'Le ɔ na ɔ -bodi: A -ni -bue 'yo 'son, 'inmu -za'a 'bho amɔ 'in -ke a 'ke -na, 'kla -ko? ɛ -ni'a -kaa 'mu a, 'nyinyidit'a tiyayi-i zi 'ni-e a'ba nyo -lue 'mu ɔ 'ke 'ɔ lbhɔ nu. LXXI A -gblee, Simɔɔ Isikaliyoo'a 'yu Zidaa, -ɔ 'ma-a 'ɔ -namu'a -bue 'yo 'son 'mnu'a -lue, 'le -ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ tu'a nyu -jeyi 'nyi mu, 'ɔ di ɔ-ɔ za'a -laa 'mu.

VII

**Zezii'a 'lotv'a 'nynuu -see ɔ "gwlide*

I I zi'a -kaa, 'le *Zezii 'ye 'mu-so, 'le ɔ-ɔ ple'e Galileebhlɔkpa'a gwle 'yiti. *Zuifu'a -klɔgbi-ɪ 'bo-ɔ ti, un 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ'ɛ di, ɔ -see 'kɪ 'ybhɔ ɔ 'ke Zideebhlɔkpa "kpi mu.

II A -gblee, *Zuifu'a zun 'li'a gɔklagba, -bho un -kaaa "du 'le un-u 'mu'a -pepe 'zɔ ɔ, 'ɛ 'wɪ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo, III 'le 'ɔ 'lotv'a 'nynuu 'ye ɔ -kaa 'yi'le: Zezii, Zideebhlɔkpa "kpi, 'nɔɔ nyu-u 'ye'a gɔ "du mu, -so -laa 'mu -in 'ke 'le mu, 'le, *wɔnkult -a nu'a a, *-a'a -namu "we 'ke ɪ li'ye! IV Nyo-ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɔ -bonyunyu 'ke ɔ yibo a, Lɛ 'ɔ nyɔtu-u nu'a, 'ɔ "zize nɛ. I-bɪ wɔnkult -ni, -a nu -i'a di a, -tɔ -a'a "bhuo nyu 'yi 'le un 'ke 'ya da 'ye. V A 'ye li-ɔ, Zezii'a 'lotv'a 'nynuu'a "bhi -see ɔ "gwlide. VI 'Le ɔ na: 'Wɪ -Lago -cɛ'ɛ 'inmu, ɪ -see -bhla nyini ke! 'Bho a'ba damu, zɔ -ye a 'ybhɔ'a, a 'bhɛɛ'o a 'ke ɛ ti -mu -ni. VII Nyu-u se'a -Lago yibo, un se 'bhɛɛ un 'ke amɔ 'mu'nye. ɛ -ni'a -kaa 'mu a, 'nyinyidit un-u nu'a, 'in-ɪ zɪ 'ɪ 'mu-ɛ gbaa'a di, un 'nye'ɛ 'inmu 'mu. VIII A-bv -yɔv, a mu, a 'ke gɔ 'mne 'du! 'In se ɛ 'mu yinamu -ni 'traamu, -ekedɪmaa, 'wɪ -Lago -cɛ'ɛ 'inmu, ɪ -see -bhla nyini ke. IX ɔ 'lɔ 'v -kaa 'yi a, 'le ɔ 'ye Galileebhlɔkpa "kpi -sie.

X ɔ 'lotv'a 'nynuu 'mnu nu'a -kaa, un -sɔ'ɔ 'mu-ɛ, 'le un 'ye gɔklagba 'mne "dunamu mu. ɔbo nu'a -kaa -lrɛɛ, ɔ 'mu-o 'le. ɔ nyini'a 'le a, ɔ -see 'ɔ 'bhuo nyu "yi-tɔ. XI A -gblee, ɛ-be gɔklagba 'mne'ɛ -nɔɔ 'yi, *Zuifu'a -klɔgbi-ɪ 'bo -ɔ ti, 'le un-u nu'o: Doo ɔ -ni'a? XII Nyu'a -dadudu-u -ni'a 'bho, 'ɔ di un-u za'a 'mu 'le un-u ya'a wlu 'zɔ, 'le 'wa tɔlv-u nu'o: Nyo un-u 'si'a -laa 'nyni, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi, 'le -lrɔv-u nu'o: -Gba, nyu'a 'yrabha'a 'mɔlbhayi mɔ'o! XIII ɛ -ni'a -kaa 'mu a, v-bv nyu 'mnu-u 'ple-e 'Zuifu'a -klɔgbi'a -fanv'a di, 'wa -lue 'tin -see 'yi'lbha 'le ɔ 'ke 'ɔ "kpidi 'mu-za.

**Zezii -ma'a-a *Zuifv'a -klighi wɔnti*

XIV A -gblee, nyv-ɔ mu'a gɔ 'mnɛ 'dunamu, ɔn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'ɛ 'wɪ 'mu, 'le Zezii 'ye 'mɔ-sɔ, ɔ 'ye *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo mu, ɔ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyv -Lagowlu. XV U-bɔ *Zuifv'a -klighi 'mnu 'ye'a 'ɔ -tɔtɔsu li a, wɔn 'mɔ -ɔ ti, 'le ɔn-ɔ nu'o: ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ-ɔ -see'a -Lagowlu'a -fukuu pa 'le, kbhoo ɔ -nyna'o, 'le, -yɪ 'cni-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ "bɔgɔ 'li, ɔ 'ye ɪ -kaa yibo tenyi'a! XVI 'Le ɔ na ɔ -bodi: Li 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyv a, ɪ -see 'ɪnmɔ 'mɔ 'wlv; 'an -tɪta -Lago lbho'a 'ɪnmɔ, 'ɪnnɔ ɪ-ɪ 'wlv'o 'mɔ. XVII Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -Lago'ɔ 'gwlvɔdɪ nu, -bho 'an -tɔtɔli 'wlv ɔ-bɔ -Lago 'mɔ, 'le "bhaleɛke -bho 'ɪn -ka 'an "bhuo'a wɔnkue 'mɔ-ɔ wlv nɪ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ yibo -mɔ. XVIII Nyɔ-ɔ wlv'a 'le 'ɔ "bhuo'a wɔnkue 'mɔ, 'ɔ "bhuo'a 'nyɪnɪ'a "yibhɛɛɛ ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -Lago lbho'a 'ɪnmɔ, 'ɪnnɔ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɔ 'nyɪnɪ 'ke "yi'bhɛ. -Ziadi 'ɪn-ɪ za'a 'mɔ, 'le, le-ɛ 'ka "yrili-nyɪnɪ, ɛ se 'ɪn 'mɔ -nɪ. XIX -Lago -zi -nɪ'e-e *Moyiizi 'mɔ, 'le ɔ 'ye -a'ba "na "we *'ɔ gba po, 'kla -ko? ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, a'ba nyɔ -lue 'tɪn'a -kpɔn nɪ "yi. Leedi ɪ-bɪ gba 'mnu'a 'mɔɛɛ'ɛ dɪ, a-a 'bɔ'ɔ ti, a 'ke 'ɪnmɔ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ'ɛ? XX Nyv-ɔ -nɪ'a 'bho, 'le 'wa tɔlv na: "Nyɪnyɪdɪ'a -zuzu -ɪn 'bhle'e 'mɔ. Nyɔ -lue komu -see ti' bɔ ɔ 'ke -ɪnmɔ 'lbha! XXI 'Le ɔ na: -Ziadi -ko! 'Bho *-a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ -lue 'li, *wɔnkule 'ɪn nɪ'a a, ɛ -ma'a-a amɔ wɔnti. 'ɛ dɪ a'ba tɔlv 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke 'ɪnmɔ 'lbha. XXII A popo 'gwlvɔti -toope! "Yreetnyukpasi'a *klemɔkpeɛ'ɛ gba, Moyiizi po 'ɛ -a'ba "na "we. ('Le ɛ -se Moyiizi -ko -lɛɛɛ, -a'ba "na "we'a le mɔ'o see.) ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho ɛ "du -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, 'le a-a kpɔ 'ɔ -bhla kle 'mɔ. XXIII ɛ-be gba 'mnɛ, a -kɛɛ ɛ 'mɔɛɛ'ɛ dɪ, 'bho -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, -bho a -ka nyv kle-ɛ 'mɔ kpa 'le, leedi, 'ɪnmɔ 'pɔsɔn'a nyunyɔbhɔ ɛ-be zɔ 'mnɛ 'li, 'le a-a po'o 'ɪnmɔ 'cɛ kwa'a? XXIV A 'ye li-ɔ, -ka a-a 'ye'a le li, a'ba -za -kaa 'ɛ "kpidi 'mɔ -le! -Bho a 'ke ɪ mɔ-za, a 'cɪ ɪ 'mɔti tenyi, 'le a 'ke 'ɛ -ziadi 'ye.

**-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔsɔn'a nyv, 'ɪnnɔ *Zezii "du'a?*

XXV Zelizaleɛmɔkɔmɔ'a tɔlv 'ye 'ɔ li a, 'le ɔn-ɔ nu'o: Nyɔ ɔn-ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔn 'ke 'lbha, 'ɪnnɔ -see -laa -nɪ? XXVI A -gblee, 'bho nyv 'wee'a "yigbeyi ɔ-ɔ za nɪ'e -Lagowlu 'mɔ 'le 'wa 'lɔ 'ɔ ka "yi! *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ-ɔ 'pɔsɔn'a nyv, 'ɪnnɔ -a'ba -klighi -mnu'ɔ 'lɔ 'ɔ-e! XXVII ɔ-bɔ *nyv'a 'pɔsɔni, -bho ɔ yi, -da ɔ -sɔ -nɪ'a 'mɔ, nyɔ -lue komu -see 'bho yibo yi. Nyɔ -yɔɔ, -a yibo'o-o 'ɔ 'mɔsɔnamɔ!

XXVIII A 'ye li-ɔ, Zezii -nɪ -kaa nyv -tonamɔ 'le *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo 'le ɔ 'ye "wɔ 'le 'ɔ "wɔwɔwlv 'mɔ ɔ na: Nyɔ -yɔ 'ɪn "du'a, 'le, -da 'ɪn -sɔ'ɔ 'mɔ, a yibo 'bho 'nɪ -ziaka? ɛ -se 'an "bhuo'a 'nyɪnɪ 'mɔ 'ɪn -yi -nɪ -ko. -Lago lbho'a 'ɪnmɔ a, 'ɔ cɛ sɪn. ɔ -nmɔ'ɔ-ɔ "yiti 'le nyɔ 'ke ɔ "gwlvɔde. A-bee -mnu'ɔ, a se ɔ yibo. XXIX 'ɪnmɔ yibo nɔ'o, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ lbho'o 'ɪnmɔ 'le 'ɪn 'ye ɔ gbo 'mɔ-sɔ, 'ɪn 'ye 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ yi. XXX A -gblee, 'ɔ wlv 'mnu'a dɪ, ɔ-bɔ nyv 'mnu'ɔ -kaa, ɔn-ɔ 'bɔ'ɔ tɔ ti ɔn 'ke ɔ kpɔn. 'Wɪ -Lago -cɛ 'nɔ, ɛ -see nyɪnɪ ke'a dɪ, 'wa nyɔ -lue komu -see ɔ li'tɔ. XXXI ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔ-bɔ nyv-ɔ -nɪ'a 'bho, 'wa -dadudu 'de -ɔ "gwli, 'le ɔn-ɔ nu'o: *-Lago'ɔ 'Bhozayi, -ɔ 'pɔsɔn'a nyv, -ɔ 'ye'a -yi mɔ, *wɔnkult nyɔ -nɔɔ nu'a 'le, ɔ 'bhɛɛ 'ɔ nɪ 'ke ɪ 'mɔ-zi 'nɪ?

**Falizien -ke *-Lago'ɔ 'sragazamɔklighi 'lbho-o 'wa "sroja, ɔn 'ke *Zezii kpɔn*

XXXII A -gblee, 'le nyv 'mnv'a 'klumv, *Zezii'a "kpidi 'wa tolv-v ya'a wlu 'zɔ, vn-v za'a 'mv, *Falizieentolv nv'a -kaa, vn 'wvn -i 'bɔ. 'E kamv, vn -ke *-Lagɔ'ɔ 'sragazamvklɔgbv -po'o wlv -dalue, 'le vn 'ye 'le ɔ gbo 'wa "sroja lbho, vn 'ke ɔ kpvn, 'le vn 'ye mu.

XXXIII Vn nyini'a a, 'le Zezii na: 'Le 'wv -gbv -nv 'li, 'vn 'ke -bhla -laa a'ba 'klumv -nv mo'o. -Bho i zi'a a, ɔ lbho'a 'unmv, 'le 'vn 'ke ɔ gbo le mu! XXXIV -Bho 'vn mu 'le a, -da 'vn -nv'a, a -see 'bho -yi yi'a dɪ, a-a 'ye 'unmv ti'bɔ mv, 'le a -see 'unmv 'ye yi. XXXV U-bv *'Zuifv'a -klɔgbv 'wɔn'ɔ 'ɔ wlv 'mnv 'bɔ, vn-v dede-e -dede ti: Doo ɔ 'ke mu, 'le, -bho a 'bɔ ɔ ti, -a -see ɔ 'ye yi'a? Nyv-v -see'a -a-bv 'Zuifv, -a'ba 'lotv'a 'nynuv -lvv, -v bvb'a 'wa 'bhlvkpi "kpi ti, ɔ 'ke v 'bv mu, 'le, v-bv nyv-v se'a -Lagɔ yibo, ɔ 'ke v -Lagɔwlv -to 'maae? XXXVI -Da 'vn mu'a a, a -see 'bho -yi yi'a dɪ, a-a 'ye 'unmv ti'bɔ mv, 'le a -see 'unmv 'ye yi, 'ɔ wlv -nɛɛ 'le, koo 'ɛ 'zɔ 'lɛ'ɛ?

**Zezii na nyv-ɔ yi 'ɔ -bodv, ɔ 'ke ɔ "gwlvde, 'ɔ 'gwlv-v 'wɔn-o'o*

XXXVII I zi'a -kaa a, zɔ -ke ti vn 'ka 'wa gɔ 'mnɛ 'yigwɛ, 'le ɛ 'ye nyini. ɛ-be zɔ 'mnɛ, 'unne 'bhle'e 'nyv teny. A -gblee, 'le *Zezii 'ye 'mv-sɔ, 'le 'bho nyv-v -nv'a 'bho'a 'yigbeyi ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ po'o weze, 'le ɔ-ɔ nv'o: -Ka, -bho "nitv -kaaa nyv-ɔ 'lbha, 'le ɔ-ɔ 'na a, -ka -lue 'mnɔ, nyv-ɔ 'bhle'a 'an 'tv "gwli, 'ka-a ɔ 'ke 'unmv gbo yi. 'ɔ nyvɔ yi ɔ 'ke 'unmv "gwlvde 'le 'ɔ 'gwlv 'ke 'wɔn teny. XXXVIII 'Bho 'ɛ 'kpi 'le ɔ na: Wlv-u 'cnv-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgv 'li, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a: -Ka, -bho 'ni 'yi, 'le ɛ-ɛ zɪz'a 'le 'patipati 'mvti, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a, nyv-ɔ de'a 'unmv "gwli, tinɛzɛɛ-ɛ se'a "tiinamv 'bhle, 'unne ɔ-ɔ 'ye'o. 'Le ɔbɔ-ɔ'ɔ 'sana 'mv -lɛɛ, 'le-e 'ɔ -bonyunyv-u 'ye ɛ-be -Lagɔ'ɔ "nitiwunnɛ 'ye -nv mv -gblokoo! XXXIX A 'ye li-ɔ, nyv-v de 'ɔ "gwli, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuv vn-v 'ye'a 'ye mv, 'unv ɔ-ɔ 'si'e 'nyv. ɛ-be -nɔ 'mnɛ ti, 'ɔ -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli, -da 'ɔ 'nyv 'bhɛ -nv'a 'yi, ɔ -see -bhla 'mɛ ke 'le ɔ 'ke glu -sɔ, ɔ 'ke 'bho tinɔnamv le yi'a dɪ, ɔ -see v ɔ-bɔ -zuv 'mnɔ -jeyi po ke.

**Zezii'a dɪ nyv 'gblee-ɛ'ɛ 'mv*

XL Nyv-v -nv'a 'bho, vn 'wɔn'ɔ -kaa 'ɔ wlv 'mnv 'bɔ ɔ, 'wa tolv na: -Ziadv mo'o, -Lagɔwlv'a 'mvtizayi -ke dɪ 'cnv-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgv 'li see, ɔ 'ye'a 'nɔ 'kmv 'mv -yi mv, 'unv 'ka-a! XLI 'Le -lvv na: *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pvn'a nyv, 'unv mo'o! 'Le 'wa -lvv na: -Gba, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pvn'a nyv, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke Galilee'bhlvkpa "kpi 'wlv -nv! XLII Wlv-u 'cnv-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgv 'li, -ka ɛ 'lɛ'ɛ -kaa gbaa, ɛ na -a'ba "na 'bhlvkpayovli *Davivd'a "navv ɔ 'ke "du, 'le Bɛtlɛɛmv 'ma-a 'ɔ "bhligwlv, 'le-e ɔ 'ke 'wlv -nv.

XLIII A -gblee, *Zezii'a 'mvdɛpɔɛ'ɛ kamv, nyv 'gblee-ɛ'ɛ 'mv. XLIV 'Wa tolv 'bɔ-ɔ ti vn 'ke ɔ kpvn. ɛ -nv'a -kaa 'mv a, 'wa -lue komv -see ɔ li'tv.

**Zuifv'a -klɔgbv -see 'ybha vn 'ke *Zezii "gwlvde*

XLV I zi'a -kaa, 'le, "sroja mu 'ɔ kpvnnavv, vn nv'a -kaa, vn 'ye *-Lagɔ'ɔ 'sragazamvklɔgbv -ke *Falizieɛn gbo le yi, 'le v-bv *'Zuifv'a -klɔgbv 'mnv 'ye v -kaa tidede: Leedv a -see ɔ kpvn, 'le a -ke ɔ 'ke yi'a? XLVI 'Le vn na: Wlv ɔ-ɔ za'a 'mv, -a -see -bhla 'ɛ -kaabɔɛ 'bv'wɔn ke! XLVII 'Le Falizieɛn -nv'a 'le 'wa 'klumv, na v -bodv: 'Le a-be -mnv 'le, 'ɔ wlv jri'e 'le amv-ɛ -lɛɛ'ɛ? XLVIII -A-bv Falizieɛn 'le 'bhaleɛke -a-bv 'Zuifv'a -klɔgbv, -a'ba nyv -lue, a 'ye ɔ, ɔ de *Zezii "gwli 'nv? XLIX U-bv

nyv -yvb, *gba -Lago -zi -nɪ'a *Moyiizɪ 'mʊ, ɔ po'a -a'ba 'na 'we, ʊn se ɪ yibo -a'ba ka. ʊn 'bhle-e -Lago'ɔ tutibhlasu 'kpi!

^L A -gblee, 'wa 'klumu'a -lue 'Nikodemʊ, ɔ mu'a 'matv -lue 'le Zezii gbo, 'le ɔ 'ye v -kaa 'yi'le: ^{LI} 'Le -a'ba gba 'li 'le, nyv-ɔ nu'a 'nyinyilɛ, -bho -a -see ɔ tidede 'le -a 'ke 'ɔ wɔnmwlu 'ye, -a 'bhɛ'ɔ -a 'ke ɔ dɪ -kpu'n'a? ^{LII} 'Le ʊn na: Galileekoyi -mno'ɔ 'du'o -lɛɛ'ɛ? -Gblee, wlu-u 'cni-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔgv 'li, zɪ ɪ -ziaka, -ka -Lagowlu'a 'mʊtizayi -see'a Galileebhlu'kpa 'kpi 'wlv -nɪ yi, -a 'ye -ɪ yibo -mʊ!

[^{LIII} ʊn po'a wlu 'mne ti a, nyv 'wee nu'a -kaa, -nyaku! ʊn -so'ɔ 'mʊ-ɛ 'le nyv'o nyv 'ye 'ɔ 'bhlibhlegbo le mu.]

VIII

'Nynaakpv -lue 'ye-e -yranynɔbha

^I Nyv'o nyv -nɪ 'ɔ 'bhlibhlegbo le munamu, 'le *Zezii 'ye 'mʊ-so, ɔ 'ye -gɔgɔ -lue ʊn-v 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ 'kpi mu. ^{II} Zo zɪ'a a, 'ɛ -drumasɪn 'le ɔ 'ye 'le *-Lago'ɔ bʊbɔbhlegbo le yi. Nyv'a -dadudu nu'a -kaa, ʊn 'nyni -ɔ li, 'le ɔ 'ye ti-de, 'le ɔ-ɔ tɔ 'nu -Lagowlu. ^{III} A -gblee, *-Lago'ɔ gbayibomʊ -ke *Falizien 'ye 'ɔ li a, 'nynaakpv -lue ʊn -kpu'n -nɪ'a nyukpasu -lue 'kpi, ʊn 'ye v 'bhle, 'le ʊn 'ye v ɔ gbo -ya. ʊn -ke ʊn yi'a a, 'bho nyv 'wee'a 'yigbeyi, ʊn -nyna 'nu ti, ^{IV} 'le ʊn na Zezii -bodɪ: -A'ba -Tɔyi, v-bʊ 'nynaakpv -nʊv, -a -kpu'n -nɪ 'nu-v nyukpasu -lue 'kpi! ^V -Gblee, -Lago -zi -nɪ'e-e *Moyiizɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye -a'ba 'na 'we *'ɔ gba po. ɔ na -a 'lbha -kaabonynʊkpa'kɪ -digbi 'mʊ, ʊn 'ke 'mɛ. 'Le -mno'ɔ 'le, kbhoo -a popo'o 'ɛ 'kpi 'gwlvɪ'a? 'Tmʊv -amu!

^{VI} A 'ye li-ɔ, ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɔ dɪ -kpu'n, 'ɛ dɪ ʊn-v dede 'no dɪ 'mni ti. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Zezii 'jri-e 'yiti 'le ɔ-ɔ 'cni nu'e 'ɔ -jie 'bho 'bhlu'kpa 'yi. ^{VII} A -gblee, ʊn-v dede 'nɔ-ɔ ti 'yɛɛ'ɛ dɪ, ɔ nu'a -kaa, ɔ 'luo'o 'lru 'yi 'le ɔ na: 'Bho a'ba 'klumu, nyv -yɔ -kaaa 'wlv, ɔ see'a 'nyinyidɪ nu ke, 'ɔ nyɔtu 'lbha nu -dugba 'yi -antanyɪ! ^{VIII} ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye 'yiti'jri -lɛɛ 'le ɔ-ɔ 'cni'e 'bho 'bhlu'kpa 'yi. ^{IX} A 'ye li-ɔ, wlu ɔ -za'a 'mʊ, ʊn 'wɪn ɪ 'bɔ ɔ, 'wa nyunyuzɪgɪ nu'a -kaa -antanyɪ -lue, -lue, -lue, ʊn sʊsɔ'ɔ-ɔ 'zɔ, 'le, nyv-v -sie'a 'bho, ʊn 'ye 'yicɪɛ. 'Le, Zezii -ke v-bʊ 'nynaakpv-v -nyna'a 'bho 'ɔ 'yigbeyi ti -nɪ 'sɔn 'tɪn, 'wa 'sɛ 'ye 'bho -sie. ^X ʊn nu'a -kaa a, 'le ɔ 'ye 'yiglu-so, 'le ɔ na ʊv 'mnu -bodɪ: 'An 'lotv'a 'yu, nyv-v kpa'a amʊ dɪ 'yi, doo ʊn -nɪ'a? 'Wa nyv -see amʊ li'tv? ^{XI} 'Le ʊn na: 'An 'lotv'a 'yu, -gba, nyv -see 'ɪnmʊ li'tv. 'Le ɔ na: 'Mna -see amʊ wlu 'kpiti-cɛ yi 'le nyv 'ke amʊ 'lbha. A mu a'ba 'bhli. 'Bho 'ɛ lemʊ a 'bhɔ 'tɔ 'nyinyidɪ'a nʊnʊdɪ!

*-Ka ɛ -nɪ'a 'tɪn, 'le nyv-v 'ye 'ɛ -kaa li 'bho zɔ 'yi, 'ka-a *Zezii -nɪ'o*

^{XII} ʊ-bʊ 'nynaakpv 'mnu mu'a 'wa 'bhli a, 'le *Zezii 'ye wlu 'mʊ'luo -lɛɛ 'le ɔ na nyv-v -nɪ'a 'bho -bodɪ: -Ka -bho zɔ zɪ'a a, 'le nyv-ɔ 'ye'a ti wesaa, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o. Nyv-ɔ de'a 'ɪnmʊ 'gwli, -ɔ 'du'a 'bho 'an wlu a, 'ɪn -nɪ 'nɔ-ɔ 'mʊ, 'le, tɪnɛzɛgɛ-ɛ se'a 'tiinamu 'bhle, 'ɪn-ɪ 'nyɪ ɛ ɔ'o, 'le 'ɪn-ɪ po 'ɔ -jolv gbo. ^{XIII} 'Le *Falizien na: -A'a 'bhuo-o -nɪ'e -a'a 'kpidɪ 'mʊzanamu. Nyv se 'bhɛ ɔ 'ke -a'a wlu ɛ 'la!

^{XIV} 'Le ɔ na: -Bho 'ɪn -ka 'an 'bhuo'a 'kpidɪ 'mʊ-ʊza a, -da 'ɪn -so'ɔ 'mʊ, 'le 'ɪn-ɪ 'ye'a 'bho le -mu mʊ, 'ɪn yibo'o-o 'bho 'ɛ dɪ, wlu 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, ɛ 'mo-o -ziadɪ. A-bee -mnuv, -da 'ɪn -so'ɔ 'mʊ, 'le 'ɪn-ɪ 'ye'a 'bho le -mu mʊ, a se 'bho yibo. ^{XV} 'Le, -ka a-a 'ye'a ɛ li, 'ka-a a-a za'a 'ɛ

dɪ 'mʊ. 'Inmɔ -yɔɔ, 'an nʊ -kaa. ^{XVI} ɛ -nɪ'a -kaa mʊ a, -bho 'ɪn -tu 'kɪ nʊʋ -zɪgɛ a, 'an -zɪgɛ 'mnɛ-ɛ 'du 'ko-o -ziadɪ, -ɛkedɪmaa, 'an -tɪta-a lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ -ke 'ɪn-ɪ na'o, 'ɪn -see -lue -nɪ. ^{XVII} A -gblee, *gba -Lago pɔ'a -a'ba 'na 'we, -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ 'bɔgʊ 'li, koo ɛ 'lɛ'ɛ? ɛ -see na, -bho nʊʋ 'sɔn -za dɪ -lue 'mʊ, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ -ziadɪ mo'o, nʊ? ^{XVIII} 'ɪn-ɪ 'za-a 'an 'bhuo'a 'kpidɪ 'mʊ 'le 'an -tɪta-a lbho'a 'ɪnmʊ, ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mʊ -lɾɛɛ. ^{XIX} 'Le ʋn 'ye ɔ -kaa tidede: -ɪn! Doo -a'a -tɪta 'mnɔ -nɪ'a? 'Le ɔ na: A se 'ɪn -ke 'an -tɪta yibo. -Bho a yibo 'kɪ 'ɪnmʊ, a-a yibo 'ko-o 'an -tɪta -lɾɛɛ. ^{XX} A 'ye li-ɔ, 'le *-Lago'ɔ bʊbɔbhlegbo'a -da -lue nʊʋ-ʋ pɔ nɪ'a mɔnɪ lɪ 'li, 'bho-o Zezii -nɪ'o 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nʊʋ -Lagowlu 'le ɔ 'ye wlu 'mnɪ 'mʊ-za. 'Wɪ -Lago -ɕɛ 'nɔ, ɪ -see -bhla nʏnɪ ke'a dɪ, nʏɔ -lue komu -see ɔ kpʊn.

**Zezii na, -da ɔ-ɔ mu'a a, nʏɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɔ 'bho -ye*

^{XXI} 'Bho 'ɛ lemʊ, 'le *Zezii 'ye 'bho wlu -lɾɛɛ kɔ 'le ɔ na: 'ɪn-ɪ 'ye-e -mu -mʊ 'le a-a 'ye 'ɪnmʊ tɪ'ɔk mʊ bhuhhuyiti, 'le a-a 'ye 'nyinyɪnɪdɪ 'li -nɪ mʊ, 'le a 'ke 'mɛ. -Da 'ɪn-ɪ 'ye'a -mu mʊ a, a se 'bhɛɛ a 'ke 'bho yi.

^{XXII} 'ɔ wlu 'mnɛ'ɛ dɪ, 'le, *Zuifʊ'a -klɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'bho nʏʋ'a 'klumʊ, ʋn-ʋ dede'e -dede ti: ɔ 'ke 'ɔ 'bhuo 'lbha 'maae? -ɛkedɪmaa, ɔ 'nʊ-o: -Da 'ɪn-ɪ mu'a a, a se 'bhɛɛ a 'ke 'bho yi! ^{XXIII} 'Le ɔ na ʋ -bodɪ -lɾɛɛ: A-a 'mo-o 'nɔk 'bhɪʊkpa 'yi'a nʏʋ. 'Inmɔ -yɔɔ, 'le -Lago gbo 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ, 'le yaku 'li. A-bee -mnʊʋ, 'nɔk 'kmʊ 'mʊ'a nʏʋ a 'du'o. 'Inmɔ -yɔɔ, 'ɪn -se 'nɔk'ɔ nʏɔ -ko. ^{XXIV} 'ɛ dɪ 'ɪn nʊ'o: 'Nyinyɪnɪdɪ'a 'limʊ a-a 'ye -nɪ mʊ 'le a 'ke 'mɛ. A -gblee, -bho a se 'gwɪɪde 'le -Lago gbo 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ -ziaka, 'le 'nyinyɪnɪdɪ 'li a-a 'ye -nɪ mʊ 'le a 'ke 'mɛ. ^{XXV} 'Le ʋn 'ye ɔ -kaa tidede: Yɔɔ -mnaaa-a 'la'a -a'a 'bhuo'a? 'Le ɔ na: 'Bho 'an lbho'a wɔndunamʊ, -ɛ -sɔ'ɔ 'bho 'mʊ, -ɛ bhla'a -zɪan 'kpi, nʏɔ 'ɪn-ɪ 'la'a 'an 'bhuo 'tɪn, 'ɪnnɔ 'ɪn 'du'o. ^{XXVI} 'Bho a'ba 'kpi, 'ɪn 'bhle-e dɪ'a -dadudu 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za, 'le 'ɪn 'bhle'e 'gɪ'a -dadudu -lɾɛɛ, 'ɪn 'ke amʊ dɪ -kpʊn. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see ɛ -nʊ yi, -ɛkedɪmaa, ɔ lbho'a 'ɪnmʊ a, 'ɔ ɕɛ sɪn, 'le, lɪ ɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'ya 'se 'ɪn-ɪ za'a nʏʋ -bodɪ 'mʊ.

^{XXVII} A 'ye li-ɔ, 'ɔ -tɪta -Lago'ɔ dɪ ɔ-ɔ zʋ 'ʋ -bodɪ 'mʊ, 'wa 'wɪn ɪ 'mutɪ. ^{XXVIII} 'Le ɔ na ʋ -bodɪ -lɾɛɛ: 'Inmɔ *Nyunyɔ'ɔ 'Yu, -da a-a 'ye'a 'ɪnmʊ nʏʋyɪrlbhaatu 'yɪ -kɔ -nɪ mʊ, 'le a 'ke ɛ tɪ-nʏna, 'bho 'mnɔ, 'bho-o a-a 'ye yibo mʊ na 'le -Lago gbo 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ -ziaka. -Ka 'an -de'a tɪ 'se, 'le 'an nʏ'a lɛ ɛ, a-a 'ye -ɪ yibo -mʊ -lɾɛɛ. Lɪ 'an -tɪta-a tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'ya 'se 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ. ^{XXIX} A -gblee, 'an -tɪta-a lbho'a 'ɪnmʊ a, 'ɪn-ɪ 'nʊ-o 'ɔ 'gwɪɪdɪ 'kɔmʊ'a dɪ, 'ɔ 'tayi'e 'ɪn -nɪ -lue 'tɪn 'yiti, 'an nʊ lɛ, 'ɪn -ke ɔ-ɔ na'o. ^{XXX} A 'ye li-ɔ, Zezii -nɪ'a dɪ 'mnɪ 'muzanamʊ, nʏʋ'a -dadudu 'de-e 'ɔ wlu 'gwɪɪ.

**Zezii 'ma-a -ziadɪ, 'ɪnnɔ 'nʏɪ'e nʏʋ 'yɪfɔɛ*

^{XXXI} ɪ zi'a -kaa, ʋ-bʊ *Zuifʊ de'a ɔ-ɔk *Zezii'a wlu 'gwɪɪ, 'le ɔ na ʋ -bodɪ: Lɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ amʊ, -bho a 'du ɪ 'bho -ka -zɛgɛka, 'lemnɪ *'an -namʊ a 'du'o -ziaka. ^{XXXII} -Bho a nʊ -kaa a, -Lago'ɔ dɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, a-a yibo nɪ-o'o 'le a-a 'wɪʋ'o 'geyikpaankwɪa 'zɔ.

^{XXXIII} ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʋn na: -A 'mo-o -a'ba 'naklagba *Ablaamu'a 'nynuu'a 'nynuu, 'le, -a -kaaa 'wɪʋ, -a -see nʏ'ɔ 'geyikpaan 'du ke, leedɪ -a nʏ'o -a 'ke 'geyikpaankwɪa 'zɔ 'wɪʋ'a? ^{XXXIV} 'Le ɔ na: -Ziadɪ

'in-ı za'a amv -bodı 'mı, nyo'o nyo-ı ma-a "nyinyınidı'a nuyi, ı -nı'e-e "nyinyınidı'a 'geyie 'mı. XXXV A -gblee, "yi -lue 'ka-a: "Jıne -ke "yi 'geyikpaan -nı'a a, 'ı -sie 'bho "kımı. E -nı'a -kaa 'mı a, "bhlegbo 'mne'e -yowli'a "yu, ı-ı mo-o 'bho'a nyo "kımıkımı. XXXVI 'E dı, 'ınmı -Lago'ı "yu Zezii, "nyinyınidı kpon'a amv 'geyie 'mı, -bho 'ın -ze e amv "kpi, "lemnu a-a 'ye-e 'to "yifıoe -ziaka. XXXVII A 'ye li-ı, -ka a "du'a Ablaamv'a "nynuu'a "nynuu, 'ın yibo nı-o'o. E -nı'a -kaa 'mı a, a -see 'an -tıtı 'ybha'a dı, a-a 'bı'ı ti a 'ke 'ınmı 'lbha 'ın 'ke 'mı. XXXVIII 'In -nı'a 'an -tıtı -Lago'ı "trollı, lı 'ın 'ye'a 'le ı-ı 'tmıv'a 'ınmı, 'ınnı 'ın-ı za'a nyo -bodı 'mı. A-bee -mıvı, -ka a'ba -tıtı 'le'e amv "yi, 'ka-a a-a nı'o.

XXXIX 'Le vı na: Ablaamv 'mo-o -a'ba -tıtı. 'Le ı na: -Bho Ablaamv "du 'kı a'ba -tıtı -ziaka, "yrilinmıkpli ı nı'a, 'ınnı a-a 'ye 'ko -nı mı. XL Dı-ı ma-a -ziadı, 'an -tıtı -Lago -tı'ı 'ınmı, 'le 'ın-ı za'a amv -bodı 'mı'a kamı, a-a 'bı'ı ti a 'ke 'ınmı 'lbha, 'le a'ba "na Ablaamv 'mı -see -kaabole nı 'ya o! XLI A 'ye li-ı, lbhv a'ba -tıtı-a nı'a a, 'ınnı a-a nı'o. 'Le vı na ı -bodı: -A se -tıtı -lrıı 'bhle, ı -nı'e-e -lue 'tın, 'ınnı 'mo-o -Lago. XLII 'Le ı na: -Lago lbho'a 'ınmı, 'le 'ın 'ye 'nı'ı 'kımı 'mı yi, 'ı 'nynı 'mı'a dı, -bho a "du 'kı ı "yreetı -ziaka, a-a kma 'ko'o 'an dı. 'In 'ka 'nı'ı yi, e -se 'an "bhvo'a 'nynı 'mı -ko, 'ınnı lbho'o 'ınmı. XLIII Dı 'ın-ı za'a amv -bodı 'mı, a -see 'ybha a 'ke ı 'wı'ın 'le a 'ke ı 'bho "du'a kamı, a'ba 'wı'ın'ı 'an wlu'a 'zı 'mıti. XLIV A -gblee, "nyinyınidı'a tiyayi 'mo-o a'ba -tıtı, 'le, le e 'ybha'a, a-a 'bı'ı ti a 'ke e nı! -Da -Lago -ya -nı'a nyunyı ti a, 'bho-o e-be "nyinyınidı'a tiyayi 'mne -ya -nı'e 'memıe 'nı'ı 'kımı 'mı. E se -ziadı 'mı'bhle'a dı, 'e 'wı'ın'ı -ziadı. 'Inne 'bhle'e sın'a "lru kwa'a dı, -bho e -ka sın-ı eı, -ka e -nı'a 'tın, 'ka-a e-e za'a 'mı. XLV E -nı'a -kaa 'mı a, -ziadı 'ın-ı za'a 'mı'a dı, a'ba de'e 'ınmı "gwli! XLVI 'An nı "nyinyınidı. 'Le a'ba "klumı, "nyinyınilı 'ın nı'a a, a'ba nyo'o nyo 'ka 'nynı "si a, e se -nı. 'In-ı 'za-a -ziadı 'mı 'le, leedı a -see 'ınmı "gwlide'a? XLVII A -gblee, nyo-ı ma-a -Lago'ı "yu -ziaka, 'ınnı 'wı'ın'ı'ı 'ı wlu 'le ı-ı "du 'e 'bho. E -nı'a -kaa 'mı a, a -se 'ı "yreetı -ko'a dı, a'ba 'wı'ın'ı'ı 'ı wlu.

**Ablaamv 'ka 'wlv, *Zezii -nı'e-e ti see*

XLVIII ı po'a wlu 'mne ti a, v-bv *'Zuıfu 'ke ı gbo je'e dı 'le vı na: -Bho -a nı *Samaliikoyı -ın "du'o 'le -ın 'bhle'e "nyinyınidı'a -zuzu 'mı a, -a -see sın eı! XLIX 'Le ı na: -Gba, e -se "nyinyınidı'a -zuzu 'ın 'bhle 'mı 'nı -ko. 'An -tıtı -Lago'ı 'nynı 'ın-ı 'bhıe'e "yi 'le a -see ti'bo a 'ke 'an ne "yi'bhıe! L A -gblee, 'an 'bı'ı ti nyo 'ke 'an 'nynı "yi'bhıe. -Lago -nı'e 'bho, 'ınnı 'be 'e ti 'le ı-ı gbı'o -a -nı 'wee'a kpli ya. LI -Ziadı 'ın-ı za'a amv -bodı 'mı, nyo-ı 'wı'ın'ı'ı 'an wlu 'le ı "du 'e 'bho a, tınıezıge-e se'a "tiınamı 'bhle, 'ınnı 'ı nyoıu-u 'ye'o.

LII ı 'le'e -kaa, 'le vı na: 'Traamı 'to ı, -a yibo'o-o na -ın 'bhle-e "nyinyınidı'a -zuzu 'mı. -A'ba "na *Ablaamv -ke -Lagowlu'a 'mutizamı -nı'a ti -benıı, vı 'mıe-e'ı, 'le -mnaaa-a nı'o, nyo-ı 'wı'ın'ı'ı -a'a wlu 'le -ı "du 'e 'bho, ı -see 'mıe yi'a! LIII -A'ba "na Ablaamı 'mıe'e e, -ın 'bhıe-e "yi tenı -ın 'ye ı -zi'a? -Lagowlu'a 'mutizamı -nı'a -benıı, 'wa nyo -lue 'tın se ti-nı. Nyo ı'ıı -mı'ı'ı "du'a?

LIV-LV 'Le ı na: -Bho 'mna-a'a "bhvo -ka 'an 'nynı "yi'bhıe, e-e 'mo-o bhuhuyiti'a le; nyo -see e le 'la yi. 'An -tıtı -Lago a se'a yibo, a-a 'la'a a'ba -Lago ı, 'ınnı 'bhıe'e 'an 'nynı "yi. 'Inmı *Zezii, 'ın yibo nı-o'o.

-Bho 'in nu: 'In se o yibo a, -ka a 'bhle'a sin, 'ka-a 'in -ni'o. 'In yibo no-o'o 'le 'in-ti 'du'o 'bho 'o wlu. ^{LVI} A -gblee, -ka 'in-ti 'ye'a 'wlu mu a, -a'ba 'na Ablaamu yibo ni-o'o 'le o 'ye 'e di 'bubua li tenyi. O 'yibha-o'o o 'ke 'an da 'ye, 'le o 'ye 'an di 'ye 'le 'o "gwlidee 'mu 'le 'bubvaklagba 'ye o 'lbha.

^{LVII} O -za'a wlu 'mne 'mu a, 'le un na: -A'a zuun se -gwli 'son 'yo -bue 'bhæ; kbhoo -in 'ye 'o? ^{LVIII} 'Le o na: -Ziadi 'in-ti za'a amu -bodi 'mu, o 'ka 'wlu, 'in -ni'e-e ti see. ^{LIX} O -see wlu 'mne tipo kle 'le un-u 'te'e -dighi ti un 'ke o 'mu'lbha. O nu'a -kaa, -sroko! o 'zize'o, 'le o 'ye *Lago'o bubobhlegbo 'wlu.

IX

*Nyo -lue-e 'ka 'wlu, -o 'lo'k'o, 'unno *Zezii 'pusun'o*

I *Zezii -so'o *Lago'o bubobhlegbo 'mu a, o -ke *'o -namu -ni zinamu, nyo -lue-e 'ka 'wlu, -o 'lo'k'o, 'le un 'ye o li'ye, II 'le un 'ye o -kaa tidede: -A'ba -Toyi Zezii, nyo -noo 'ka 'wlu, o 'lo-o'o. O 'lotu -ke 'o -tita-a nu'o 'nyinyinidi'a 'lru 'yi 'maae, -ale 'o 'bhuo ma'a? III 'Le o na: E -se 'nyinyinidi o-o nu'a kamu -ko, 'le 'bhalræke e -se 'o 'lotu -ke 'o -tita-a nu 'a di -ko -lræ. O 'lo-o'o, -ka -Lago ku'a won, 'le nyu 'ke i yibo 'bho 'o 'kpi. IV -Bhladi 'in -ke a -ni'a 'noo 'kmu 'mu, -Lago lbho'a 'inmu, -a 'ke 'o lbhu nu mo'o. -Noo -ke ti 'in -see'a 'noo a'ba 'klumu -ni yi, e 'koo'o-o gbo. E-be -noo 'mne ti, nyo se 'bhæ o 'ke e-be lbhu 'mne nu. V A -gblee, -noo -ke ti 'in -ni'a -bhla 'noo 'kmu 'mu, -ka zo -ni'a, 'le -ka -bho e zu'a a 'le nyo-o 'ye'a ti wesaa, 'ka-a 'in -ni'o.

VI O 'le'e -kaa a, 'le o 'ye -tutro 'bho 'bhlukpa 'yi po, o 'ye 'e -plapli le nu, 'le o 'ye e-o-o 'loyi 'mmo'o 'yri 'mu ce. VII 'Le o na o -bodi: Mu 'le Siloye'a -bada ko, -in 'ke 'yigbeyi 'sra. (Siloye'a 'nyuni'a 'zo-o 'mo-o jrijrini.)a OFa 9 7 -Ka -bho nyo jri'a 'ni, 'le e-e 'wlu'a -da -lue 'le e-e mu'a 'setida -lræ, 'ka-a Zezii -so'o -Lago gbo 'le yaku 'li 'le o 'ye 'noo 'kmu 'mu yi.

VIII O yi'a le a, o 'mu-o 'o 'bhlegbo. -Da o-o zro'o 'bho 'o 'lolo'noo 'yi, nyu-u 'ye 'o o, un -ke 'o 'yitutum-u -nu-o 'to na: Nyo-o -de 'ka 'le -jeyi ti, -o zro'o, 'unno -see -laa -ni? IX 'Le nyutolu-u nu'o: 'Inno mo'o. 'Le -lræ-u nu'o: -Gba, o -ko. Nyo -yoo, o -ke o gugo'o. 'Le 'o 'bhuo na: 'Inno mo'o -ziaka! X 'Le un 'ye o -kaa tidede: Kbhoo -a'a 'yri -nyina'o 'le i 'ye kati'a? XI 'Le o na: Nyo -lue un-u 'la'a Zezii, 'unno nu'o -plapli le, -o ce 'e 'inmu 'yri, 'le o na: Mu Siloye ko -in 'ke 'yigbeyi 'sra. 'Le 'in 'ye 'mu-so, 'in 'ye 'le mu, 'in 'ye 'yigbeyi 'sra. 'An 'yri nu'a -kaa, ngaoo! i kati'o. XII 'Le un na: Doo o-o nyo 'mmo -ni'a? 'Le o na: 'In se 'bho yibo!

**Zezii'a 'kpidi, nyo o 'pusun'a a, 'unni o -ke *Zuifu'a -kligi-i depo ni'e 'yi*

XIII U-bu nyu-u -ni'a 'bho, 'wa tolu nu'a -kaa, nyo *Zezii 'pusun'a a, un 'luo 'no 'mu-e 'le un 'ye o 'le *Falizien gbo kpa. XIV A -gblee, zo -ke ti Zezii nu'a -plapli le, 'le o 'ye 'o 'yri kati a, e-e 'mo-o u-bu *Zuifu'a lifozo. XV 'Le u-bu Falizien -mnu 'ye o -kaa tidede -lræ: Kbhoo o -nyina'a -a'a 'yri 'le i 'ye kati'a? 'Le o na u -bodi: -Plapli o ce'e 'inmu 'yri, 'le 'in 'ye 'yigbeyi 'sra. I nu'a -kaa wesaa! i-u 'ye-e ti. XVI O 'le'e -kaa a, Falizientolu na: O-o nyo -noo, o -see -Lago gbo 'mu-so, -ekedumaa,

o-o 'ce-e -a'ba lifozo'o gba 'mu. 'Le -lruv na: Nyoo-o 'ma-a ''nyinyinidi'a nuyi, o 'bhεε'o o 'ke *wɔnkuli -nu nu'a? A 'ye li-o, ε-be depoe 'mne'ε 'lru ''yi, 'wa ''se 'gble-e'ε 'mu. XVII 'Le un 'ye o -kaa tidede -lreε: Nyoo-o 'pɔun'a -unmu, nyo yoo -a 'lo 'o? 'Tmuu -amu! 'Le o na: -Lagowlu'a 'mutizayi mo'o.

XVIII-XXI A -gblee, -ka o ''lo'o -benyi, u-bu *Zuifu'a -klighu -see i ''gwlide. 'E di un 'la'a 'o 'lotu -ke -tita, 'le un 'ye u -kaa tidede: 'Innoono -noo, a'ba ''yu ma'a? O 'ka 'wlu, o ''lo-o'o? 'Le kbhoo o -nyna'a 'traamu 'le o-o 'ye'e ti'a? 'Le un na: Kin, -a'ba ''yu-u mo'o. O 'ka 'wlu, o ''lo 'ko-o'o. 'unno mo'o. 'Traamu 'to o, -ka o -nyna'a 'le o-o 'ye'a ti, 'le nyo-o 'pɔun 'no o, -abu se 'bho le ''yri yibo -lreε. O -se ''dana -ko. O 'bhεε'o o 'ke 'o ''bhuo'a ''kpidi 'mu-za. Un 'le'ε -kaa, 'le, -ka o ''lo'o, u-bu 'Zuifu'a -klighu 'ye i ''gwlide. XXII A 'ye li-o, 'wa -fanu 'o 'lotu -ke -tita-a ple'a di un -za'a wlu 'mne 'mu. -Ekedumaa, un -po'o-o wlu -dalue na, -bho nyo nu Zezii 'mo-o *-Lago'o 'Bhozayi -o 'pɔun'a nyo, un-u 'nu-o 'o nyotu ti 'le *-Lagowlu'a 'liciaanbudu 'li. XXXIII A -gblee, le-ε 'bhle'a 'nyu, -ε -ke di o 'lotu -ke -tita nu'a: O -se ''dana -ko. A dede 'o ''bhuo ti!, 'unne 'ka-a.

XXIV 'Le u-bu Falizien 'ye o-bo nyo 'mno 'la -lreε 'le un na o -bodi: 'Bheε -Lago'o 'nyu ''yi 'le -ziadi 'mu, -ekedumaa, -abu yibo'o-o na, o-bo nyo 'mno, ''nyinyinidi'a nuyi o ''du'o. XXV 'Le o na: -Bho o ''du ''nyinyinidi'a nuyi, 'un se 'bho le ''yri yibo. Le -lue 'tin 'un yibo'a a, 'unne 'mo-o 'un ''lo-o'o -benyi 'le o 'ye 'traamu 'an ''yri kati. XXVI 'Le un 'ye o -kaa tidede: -A'a ''yri 'ka kati, leele o nu'a? XXVII 'Le o na: 'In -zi 'i amu -bodi 'mu-ε see 'le a -see i -lokuipo. Leedi a 'bo'o ti a 'ke i 'bu'wɔn -lreε'ε? A 'bo-o ti a 'ke *'o -namu ''du ''bhalreεke'a? -In! XXVIII O -za'a wlu 'mne 'mu a, 'le un 'ye 'bho 'kpa un-u jo 'o gbo 'le un-u nu'o: -Inmo 'naa, -unmo 'mo-o 'o -nayi. -A-bu -yuu, *Moyiizu'a nyo -a ''du'o, XXIX 'le -a 'de'e ''gwli na -Lago lbho o'o. E -ni'a -kaa 'mu, o-bo nyo -yoo, -a se yibo na -Lago lbho o'o -lreε. XXX O-bo nyo Zezii 'pɔun'a, 'le o na: Le-ε ma'a nyo wɔnti, 'unne 'ka-a: Nyoo 'unnoono -noo ''du'a a, a se o yibo 'le o 'ye 'unmu 'pɔun! XXXI A 'ye li-o, nyo-u 'ma-a ''nyinyinidi'a numu, -bho un po *-Lago wɔn gbo, -a yibo'o-o na 'o kpun 'wa bhadowlu. E -ni'a -kaa 'mu a, -bho nyo -ka 'bho -Lago-o ''du, 'le o -ka 'o 'gwlu di nu a, -Lago-o 'wɔon-o 'o bhadowlu 'mu. XXXII Nyoo-o 'ka 'wlu, -o ''lo'o o, -a -see -bhla 'bu'wɔn ke na 'o ''yri nyo kati'o. XXXIII O-bo nyo 'mno, -bho -Lago -see o 'ku lbho, o se 'ku 'bhεε o 'ke li 'mnu nu. XXXIV 'Le un na: -Inmo 'wlu -ni'a 'le ''nyinyinidi 'mu 'le -o -ni'a 'le ''nyinyinidi 'mu, 'le -o -ni'a 'le ''kɔmu, -unmo 'bo'o ti, -un 'ke -abu -to'o? 'Le un 'ye o ''piemu po.

XXXV A -gblee, -ka un po 'o ''piemu, Zezii 'wun -i 'bo. 'Le, -da o -ni'a a, o 'ye o 'bho -ye 'le o na: Nyoo un-u 'la'a *Nyunyoo'o ''Yu, -un de o ''gwli 'ni? XXXVI 'Le o-bo nyukpasu 'mno 'ye o -kaa tidede: 'An 'lotu'a ''yu, yoo 'o nyotu ''du-o 'le 'un 'ke o ''gwlide'a? XXXVII 'Le o na o -bodi: -A 'ye -o li. 'Inmo -ke -un -ni'a -laa -wlunamu, 'unmo mo'o! XXXVIII 'Le o na: 'An -Koyi, 'un 'de-e -unmu ''gwli. 'Le o 'ye o 'kolri wɔnyi glu po 'le o-o bubo no'o.

XXXIX O nu'a -kaa a, Zezii 'ye 'bho wlu -lreε ko 'le o na: 'In 'yi-e 'noo 'kmu 'mu'a di, -Lago-o tu'o nyo -zige. 'Bho 'an ''kpi, nyo -yu -see'a -Lago'o di 'muti'wɔn, un-u 'wun -i 'muti, 'le un-u 'wɔon ni'o. Nyu -yu 'wɔn'o -Lago'o ditoope 'muti, 'le, -yu 'ma-a 'an ''kpidi, u-bu'a 'wɔon ni'a

a, u-bu nyu 'mnu, -ka un -see'a 'ya 'zo 'mvti'wɔn 'le 'wa 'wɔn'ɔ un 'ke
 ɪ 'wɔɔn, un-u 'de-e 'le ɪ 'mvti, 'le 'wa kpli 'mnu-ɪ 'kpa'a 'kpi. ^{XL} ɔ 'le'ε
 -kaa, Faliziezɛntɔlv -nɪ'a 'bho 'wɪn -ɪ 'bɔ 'le un 'ye -kaa tidede: -Abu 'le,
 -a -see 'ya 'zo 'mvti'wɔn -lrɛ'ε? ^{XLI} 'Le ɔ na: -Bho a -see 'kɪ 'ya -lue
 komu 'mvti'wɔn, 'le a 'ke 'kɪ ti'bo a 'ke ɪ 'mvti'wɔn 'le a 'ke ɪ 'wɔɔn,
 -Lago'ɔ -zige -nɪ'a amv 'kpi, ε-ε 'wlv 'ko-o 'bho. A-a 'nu-o 'tɔ na: A-a
 'wɪn -ɪ 'mvti'a dɪ, -Lago'ɔ -zige 'nɛ'ε amv 'kpi ti.

X

**Bhlabhli'a "yriduyi-ke *bhlabhli'a "yi*

^I I-bɪ dɪ 'mnu 'kpi, 'bho-o ɔ -po -nɪ'e 'yi, 'le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a
 amv -bodɪ 'mvti, nyɔ -yɔ 'ka 'le *bhlabhli'a 'gbe 'li pa, ɔ -see'a 'bho 'ε
 wɔn 'yi -zi -nɪ, ɔ 'blu'a 'gbe 'lru, ɔ nyɔtu, 'yriyi mɔ'o. ^{II} ε -nɪ'a -kaa
 'mvti, -yɔ pa nɪ'a 'bho 'gbe'a wɔn 'yi, ɔ-ɔ 'mɔ-o *bhlabhli'a 'yriduyi.
^{III} -Bho 'gbe'a lifuoyi 'ye ɔ li a, ɔ-ɔ kati 'nɪ-ɪ wɔn 'yi, 'le, -yɪ 'ma-a 'ɔ
 -nɪ a, ɪ-ɪ po 'ɔ -lokui, ɔ-ɔ 'laa 'nɪ 'ya 'nyɪn 'mvti -lue -lue, 'le ɔ-ɔ kpi 'ɪ
 tilinamv. ^{IV} I yibo'o-o 'ɔ wlv'a dɪ, -bho ɔ po ɪ 'piemv, ɔ-ɔ na'a 'le 'ya
 nya 'le ɪ-ɪ mu 'ɔ kli. ^V Nyɔ -yɔ ɪ se'a yibo a, 'ya -ke -mnɔ'ɔ -na. I se 'ɔ
 wlv 'yiyibo'a dɪ, ɪ-ɪ ple 'ɔ li nyɪ!

^{VI} A -gblee, Zezii po'a 'yi 'mnu a, nyu-u -nɪ'a 'bho -see 'ya 'zo
 'mvti'wɔn.

**Zezii-i "du-o 'ɔ nyu "yrili-ziaka*

^{VII} A 'ye li-ɔ, 'le *Zezii na u -bodɪ -lrɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amv -bodɪ 'mvti,
 'ɪnmɔ kɔkɔ'ɔ 'bhlabhli'a 'gbe'a -kpana. ^{VIII} Nyu -yɪ -kɔ'ɔ 'an damv
 nya, 'le un -see'a -Lago'ɔ nyu "yrili"du -ka -zεgεka a, 'wa nyutu kɔ'ɔ-ɔ
 'yrimv 'le -Lago'ɔ nyuzɪgɪ -see u -lokuipo.

^{IX} 'In-ɪ 'tmvɔ'o amv-ε, 'ɪnmɔ kɔ'ɔ 'gbe'a wɔn. Nyɔ-ɔ zi nɪ'a 'ɪn 'mvti,
 ɔ 'pɔn-o'ɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi; 'le, -ka 'bhlabhli -fɔ'ɔ 'yi ɪ 'ke 'ya 'gbe
 'li pa, ɪ 'ke 'da 'le ɪ 'ke tili, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'o. ^X A -gblee, nyu'a 'yriyria-e,
 'wa 'lɔhɔlɔhɔ -ke 'wa li'a wɔnnyɪ'ε 'sɛ'ε dɪ 'yriyi -mnɔ'ɔ-ɔ mu'o
 'yrimv. 'ɪnmɔ -yɔ'ɔ, 'mna 'yi-e 'nɔ'ɔ 'kmv 'mvti, 'le, tɪnɪzεgε-ε se'a
 'tiinamv 'bhle, nyu 'ke ε 'ye -gblokoo!

^{XI} A 'ye li-ɔ, 'ɪn kɔ'ɔ-ɔ *bhlabhli'a 'yriduyizεgε -lrɛ. ɔ 'ke 'ɔ
 *bhlabhli zeti'a dɪ, ɔ-ɔ kpan'o 'ɔ tɪnɪ -jieimnɪ 'yi. ^{XII} A -gblee, nyɔ
 -yɔ se 'ɪ -kɔ, ɔ -se'a-a 'ya 'yriduyizεgε, ɔ fuo 'nɪ li ɔ 'ke mɔni 'ye'a
 dɪ, -bho ɔ 'ye ji 'yri 'le ε -kɔ ɔ 'yi-i yi a, -bho ɔ nu -kaa 'sɛε, ɔ-ɔ sie 'ɪ
 'bho, ɔ-ɔ ple'o. -Bho ε nu -kaa a, -gwlamv! ε-ε 'jra-a tɔlv -bluu 'yi 'le
 -lru-ɪ bɔba'a 'kwla 'yiti. ^{XIII} Mɔni'a 'sɛ'ε dɪ ɔ-ɔ nu'o lɔhɔ 'mnɛ. I-bɪ
 'bhlabhli'a 'cnaa nɔ ku 'yi, 'ε dɪ ɔ-ɔ ple'o.

^{XIV-XV} 'In-ɪ 'tmvɔ'o amv-ε, 'ɪn kɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhli'a 'yriduyizεgε. -Ka
 'an -tɪta -Lago yibo'a 'ɪnmv 'le -ka 'mna yibo 'nɔ -lrɛ, -ka -lue 'mnɔ
 'ka-a 'ɪn yibo'o 'an nyu 'le u-bee -mnv yibo'o 'ɪnmv -lrɛ. 'An nyu'a
 dɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'an 'bhuo *sraga 'mvti -za mv. ^{XVI} U-bu nyu-u -zrɛ'ε 'klumv,
 -lrvv -nɪ'e-e -bhla 'bho, 'ɪnvv -see 'an nyu -ko. 'In 'ke vvv -jolv gbo po
 mɔ'o -lrɛ. -Bho 'ɪn 'lv u, un-u 'ye-e 'an wlv -lokui-po -mv, 'le un 'ke
 kpan -lue 'ɪn'a nyu 'du 'bho 'ɪnmɔ 'wa -kɔyi'a 'troli.

^{XVII} A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'an 'bhuo 'sraga 'mvti -za -mvti a dɪ, 'an -tɪta
 -Lago -kma'a 'an dɪ. -Bho 'ɪn 'mɛ ε, ɔ-ɔ 'ye-e 'ɪnmv glu -za -mv 'le 'ɪn 'ke
 ti-nɪ -lrɛ. ^{XVIII} 'An 'bhuo'a 'gwlv-u 'wɔn'ɔ dɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'mɛ mv. -Bho

ε -se -mneε ε, nyo se 'bheε ɔ 'ke 'inmυ 'lbha. 'An -tita "nyt-e 'inmυ wɔnkue. 'In 'bheε'o 'in 'ke 'mε 'le ɔ 'ke 'inmυ glu -za, 'in 'ke ti-ni -lreε. 'Le 'in 'ka nυ -ε -ke dɪ ɔ 'tmυb'a 'inmυ, 'inne 'ka-a.

^{XIX} A -gblee, *Zuifv'a -kligbi 'wɔn'ɔ ɔ wlu 'mne 'bɔ ɔ, υn 'gble'e 'mυ-ε -lreε. ^{XX} 'Wa -dadudu-u 'nυ-o: ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mυ. -Sabhe-ε kpυn ɔ'o. A'ba po ɔ -lokui -le! ^{XXI} 'Le -lrυb-υ nυ'o: 'Nyɔ-ɔ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mυ, 'ɔ -wlu -kaa! 'Le ε-be -zuzu 'mne, ε 'bheε'o ε 'ke "loyi 'pυsn'a?

**Zuifv'a -kligbi -see *Zezii 'ybhā*

^{XXII} A -gblee, -da *-Lago'ɔ bυbɔbhlegbo se'a 'tɔ li'saa 'bho ɔ "yigbeyi, -nɔɔ -ke ti *Zuifv nυ'a ε 'ke -kaa -nɪ 'le υn 'ke ɔ bυbɔ -lreεke 'le 'ε 'limυ, -nɔɔ -ke ti υn-υ popo 'ne 'gwɫɫɪ zɔn'ɔ zɔn 'li, 'ε 'wɪ 'mnɪ, 'inɪ nyni'o. -Vυnɔnɔɔ "yi mo'o 'le υn-υ "du'o 'ε *gɔ 'le Zelizaleεmυ. ^{XXIII} 'Le ε-be -Lago'ɔ bυbɔbhlegbo 'mne'ε 'gbe'a wɔn υn "duu'a 'bhɫɔkpayowli *Salomɔɔ'ɔ 'nynɪ, 'le 'ε "yi Zezii-i na'a ti. ^{XXIV} 'Zuifv'a -kligbi nυ'a -kaa, υn bi ɔ'o 'le υn na: -Bhlaaka -in 'ke -amυ -pɔɔb "kpi zɪza'a? -Bho -in 'du *Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pυsn'a nyo, -zɪ ɪ -amυ -bodɪ 'mυ gbaa!

^{XXV} 'Le ɔ na: 'In -zɪ ɪ amυ -bodɪ 'mυ-ε see 'le a -see 'an wlu 'wɔɔn. 'Le 'an -tita -Lago'ɔ wɔnkue 'mυ, *wɔnkɫɪ 'in-ɪ nυ'a a, ɪ-ɪ 'za-a 'an "kpidɪ 'mυ. ^{XXVI} 'E -nɪ'a -kaa 'mυ a, a -se 'an nyo -ko'a dɪ, a -see 'inmυ "gwɫɫide. ^{XXVII} 'An nyo-υ 'po-o 'inmυ -lokui. 'In yibo nυ-o'o, 'in-ɪ 'po -υ -jɔɔb gbo 'le 'wa tinε 'mυ 'le 'in -ke υn-υ na'o. ^{XXVIII} A 'ye li-ɔ, tinεzege-ε se'a "tiinamυ 'bhle, 'inne 'in-ɪ "nyɪ υ'o. Un -see 'tɔ 'mε 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. Un -nɪ'e-e ti. 'Ka-a ε-ε 'ye 'mυ-nɪ mυ "kɔmɔkɔmυ 'le 'in-ɪ "du 'υ "yrili. 'Wa nyo se 'bheε ɔ 'ke 'le 'an kwa 'mυ 'wɫ. ^{XXIX} 'An -tita -Lago "nyɪ 'υ 'inmυ, 'le'o lε ɔ -ya'a ti, ɔ 'bhe-ε "yi tenyɪ, ɔ 'ye ε -zi. 'E dɪ 'wa nyo se 'bheε ɔ 'ke 'le 'ɔ kwa 'mυ 'wɫ. Un -nɪ'e-e ti 'bho ɔ "yigbeyi "kɔmɔkɔmυ 'le ɔ-ɔ "du 'υ "yrili. ^{XXX} A -gblee, 'in -ke -Lago'ɔ "sisri'e-e "yi, 'in -ke ɔ-ɔ na'o, 'le, -ka ɔ -nɪ'a 'tɪn, 'in -nɪ'e -kaa.

^{XXXI} ɔ 'lε'ε -kaa, 'Zuifv'a -kligbi-ɪ 'tε-ε -digbi ti -lreε υn 'ke ɔ 'mυ 'lbha. ^{XXXII} 'Le ɔ na 'tɔ υ -bodɪ: 'Le 'an -tita -Lago'ɔ wɔnkue 'mυ, wɔnkɫɪ nυ'a nyo "yrilinmɔdɪ 'lruli, 'in nυ ɪ'o 'bho a'ba "yigbeyi. I-bɪ wɔnkɫɪ 'mnɪ, 'ya "klumυ 'le, yeε -ke "bhuo'a dɪ, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke 'inmυ 'lbha 'in 'ke 'mε'ε? ^{XXXIII} 'Le υn na ɔ -bodɪ: -A 'naa-a -Lago'ɔ 'nynɪ "yi'a kamυ -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -inmυ 'lbha. ε -se -a'a wɔnkɫɪ'a dɪ -ko. -In 'mo-o nyunyɔkpɪan 'le -a 'la'a -a'a "bhuo -Lago. 'Kla se "yrili-nmɔ!

^{XXXIV} 'Le ɔ na: Wlu-u 'cnɪ-ε'ε 'le -Lago'ɔ "bɔgυ 'li, -ka ε 'lε'ε, 'kla-a 'ka-a: -Lago na: A-bυ 'mo-o 'an "yiziziamυ. ^{XXXV} -A'ba 'wee, -a yibo na, ɪ-bɪ wɫ 'mnɪ, ɪ -see 'plυ 'kpa yi "kɔmɔkɔmυ, 'le, nyo -Lago "nyɪ'a ɔ wlu υn 'ke 'wa -bonyunyυ -zɪgle -tu a, ɔ 'ye υ ɔ "yiziziamυ 'la. ^{XXXVI} A -gblee, 'inmɔ -yɔɔ ɔ, -Lago -za'a 'bho 'inmυ, -ɔ lbho'o 'inmυ 'nɔɔ 'kmυ 'mυ. -Bho 'in nυ, ɔ "yu 'in "du'a a, leedɪ a-a nυ'o, 'in-ɪ 'naa-a ɔ 'nynɪ "yi'a? ^{XXXVII} -Bho ε -se 'an -tita -Lago'ɔ wɔnkue 'mυ 'in-ɪ nυ wɔnkɫɪ a, a'ba de 'inmυ "gwli -le! ^{XXXVIII} ε -nɪ'a -kaa 'mυ a, 'in-ɪ nυ -ɪ'o 'le a'ba de'e 'tɔ 'inmυ "gwli'a dɪ, ɪ-bɪ wɔnkɫɪ 'mnɪ, a de ɪ "gwli, 'le, -ka 'in -ke -Lago "sisri'a "yi, a 'ke ɪ yibo 'le a 'ke ɪ 'mɫɪ'wɔn -ka -zegeka. ^{XXXIX} ɔ po'a wlu 'mne ti a, υ-υ 'Zuifv'a -kligbi nυ'a -kaa -lreε, υn-υ 'bɔ-ɔ ti υn 'ke ɔ kpυn, 'le ɔ 'ye 'bho 'wa "klumυ 'wɫ.

^{XL} I zi'a -kaa a, 'le Zezii 'ye 'mυ-ɔ, 'le, "nigblυ Zudeεn'ε 'fɔtɔ -ke gbo *'Zaan "du -nɪ'a nyo'a *batizeε wɔn -benyɪ, ɔ 'ye 'le mυ. ɔ 'nυ-o 'le

'wɪ -gɪlii! XLI ɔ -nɪ 'le, 'le nyɔ'a -dadudu-u mu ɔ gbo 'le ɔn-ɔ nu'o: Wɔnkulɛ -lue 'tɪn 'Zaan 'ka nu, ɛ se -nɪ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, dɪ 'wee ɔ -za'a 'mɔ 'bho nyɔ -nɔɔ'ɔ 'kpi, ɪ-ɪ 'mo-o -ziadi. XLII 'Le, nyɔ-ɔ -yɛ 'nɔ 'le a, 'wa -dadudu 'ye ɔ 'gwlɪde.

XI

Lazaa'a 'mɛmɛɛ

^I 'Bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. 'ɔ 'nyɪ-ɪ 'mo-o Lazaa. -Gwɔɔ ɔn-ɔ 'la'a Bɛtanii, 'bho'a 'yiɪ mo'o. *Malii -ke 'wa venyɪ Maatɪ, 'wa ''bhli mo'o -lɾɛɛ. ^{II} A -gblee, 'cna-a po'a ngnezɛgɛ, Malii 'wɛ ɛ *Zezii 'lru, 'le -ɔ 'luo'a 'wa 'nɪnnɪ 'mɔ, ɔn 'ye ɔ bhɪ li'sra, 'ɪnnɔ mo'o. 'Wa 'lotɔ'a 'yɪnyukpasu, Lazaa, ɔ 'lru-u 'bhati'o. ^{III} A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ 'nyɪnɔkpakpɪ 'sɔn 'mnɔ, ɔn nu'a -kaa, ɔn 'lbho-o nyɔ -lue 'le Zezii gbo ɔ 'ke ɔ 'tmɔɔ na ɔ bha Lazaa'a 'lru-u 'bhati'o. ^{IV} ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, ɔ na: 'Lru-u 'bhati nɔ-ɔ'o, -ka 'ɪn -ke 'an -tɪta -Lagɔ ku'a wɔn, 'le -a'ba 'nyɪ 'bhe'ɛ 'yi, 'le nyɔ 'ke ɪ yibo 'bho ɔ 'kpi. ɛ -se ɔ 'ke 'mɛnyɪnɔɔ 'mɔ -sie'a dɪ -ko.

^V A -gblee, Zezii -kma'a-a Maatɪ -ke 'wa 'lotɔ'a 'nyɪnuu 'sɔn 'mnɔ'a dɪ. ^{VI} -Da ɔ -nɪ'a, ɔ 'wɔn'ɔ -kaa ɔ-bɔ Lazaa'a 'lɾubhatiwlɪ 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ 'nu-o 'bho ɛ 'kpi 'wɪ 'sɔn, ^{VII} 'le ɔ na 'tɔ *'ɔ -namɔ -bodɪ: -A mu Zideebhlɔkpa 'kpi le! ^{VIII} 'Le ɔn na: -A'ba -Tɔyi, 'traamu 'wɪ -nɪ 'mɔ, -ɪnmɔ *'Zuifɔ'a -klɪgbɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke -ɪnmɔ -digbi 'mɔ 'lbha 'le -ɪn 'ke 'mɛ, -ɪnmɔ 'mnɔ, -ɪnmɔ nu'o -a 'mu-o 'le le'a? ^{IX-X} 'Le ɔ na: 'Le ɔ -lue 'li, 'lɛɪ'a kpe -bue kpe 'sɔn, 'ɪnnɪ -nɪ'e 'le. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'an dɪ -nɪ'o. -A na 'nɪ-e 'le -Lagɔ'ɔ 'gwlɔdɪ 'mɔ. 'An 'mɛmɛɛnɔɔ ɔ 'du'a 'ɪnmɔ, ɛ -see -bhla nyɪ ke, leedɪ nyɪ ɔ 'ke amɔ 'gwɔɔ 'si'a?

^{XI} ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ na -lɾɛɛ: -A'ba bha Lazaa-a 'mɔ-o'o. 'In-ɪ mu-o'o 'ɪn 'ke ɔ 'nyɪnɔɔ 'mɔ -za. ^{XII} 'Le ɔn na: -A'ba -Tɔyi, -bho ɔ -ka 'mɔ a, 'lɛmnɪ ɔ-ɔ 'ye-e 'pɔn -mɔ. ^{XIII} A 'ye li-ɔ, -ka Lazaa 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ zɔ 'ɔ -bodɪ 'mɔ 'le ɔ-bee -mnɔ-ɔ popo'o 'gwlɔtɪ na 'nyɪnɔzɛgɛ ɔ-ɔ 'si'e 'nyɪ. ^{XIV} 'Le ɔ 'ye ɔ 'tɔ 'yitiwa: Lazaa 'mɛ-ɛ'o! ^{XV} A'ba 'bhi'a dɪ 'an -pɔɔ 'wɔn'o, -ɛkedumaa, ɔ 'ka 'mɛ, 'ɪn se 'le -nɪ. 'Bho-o a-a 'ye 'wɔɔ mu 'le a 'ke 'ɪnmɔ 'gwlɪde. 'Traamu 'tɔ ɔ, -a mu 'le! ^{XVI} ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua 'yi, 'le Tomaa ɔn-ɔ 'la'a -boliayu na Zezii'a -namɔ -lɾɔɔ -bodɪ: -A mu 'le -lɾɛɛ, -a -ke Zezii 'ke -dalue 'mɛ -nɪ! 'Le ɔn 'ye 'mɔ-ɔ, 'le 'wa klɛ 'ye 'le mu.

**Zezii -ke nyɔ 'mu-o 'le Lazaa'a zoko 'kpi*

^{XVII} Un mu'a a, 'le ɔn 'ye 'bho gwɔ'ɔ 'tɾoli nyɪ. Nyɔ nu'a -kaa, Lazaa -kaaa 'mɛ, ɔn -kɔɔɔ ɔ tinmaze, -ka ɛ 'wɪ nyɪ'a nyɪɛ, ɔn 'ye ɔ ɪ 'tmɔɔ. ^{XVIII} A -gblee, Bɛtanii -ke Zelizalɛɛmɔ 'kɔkɔ'ɔ-ɔ gbo. ^{XIX} ɛ 'lru 'yi Zideekɔmɔ'a -dadudu yi'e Maatɪ -ke *Malii gbo, 'wa 'lotɔ'a 'yu'a 'mɛmɛɛ'ɛ dɪ, ɔn 'ke ɔ -pɔɔ 'li tide.

^{XX} -Ka *Zezii -nɪ'a yɪnamɔ, Maatɪ nu'a -kaa, ɔn 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ɔn 'ye ɔ -jeyi mu. Malii -mnɔ -de'e-e 'le 'wa -budu 'li ti. ^{XXI} 'Le ɔ-bɔ Maatɪ na: 'An -Kɔyi, Zezii, -bho -ɪn -nɪ 'kɪ -laa, 'an 'lotɔ'a 'yu -see 'kɪ 'mɛ yi! ^{XXII} ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'ɪn 'de-e 'gwli na, 'traamu -bhla, -bho -ɪn 'ybhaa -Lagɔ lɛ, ɔ -see ɛ -ɪnmɔ -bhle yi. ^{XXIII} 'Le ɔ na: A'ba 'lotɔ'a 'yu-u 'ye-e glu -sɔ -mɔ, 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lɾɛɛ. ^{XXIV} 'Le ɔn na: 'Bho *'lebhoɔzɪgle'a -nɔɔ 'yi, 'ɪn yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mɔ 'le ɔ 'ke ti-nɪ 'kɔmɔkɔmɔ. ^{XXV} 'Le ɔ na: Nyɔ-ɔ za'a nyɔ 'mɛnyɪnɔɔ 'mɔ 'le ɔn-ɔ nɪ'a ti -lɾɛɛ, 'ɪnnɔ 'ɪn 'du'o. Tinɪzɛgɛ-ɛ se'a 'tiinamɔ 'bhle, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'nyɪ ɔ'o. Nyɔ

-yo de'a 'unmu 'gwli, -bho o 'me, o -ni'e-e -bhla ti 'kōmu 'bho -Lago'ō 'yigbeyi. ^{XXVI} Nyo -yo de'a 'unmu 'gwli, -o 'ye'a ε-be 'kōgwletiniezεge 'mne, o -see 'to 'me 'bho -Lago'ō 'yigbeyi. O -ni'e-e ti 'kōmukōmu. 'An wlu -nεε, a 'yee ne -ziadi 'mu 'ni? ^{XXVII} 'Le un na: Kun, 'an -Kōyi, *-Lago'ō 'Bhozayi -o 'pūun'a nyu, -Lago'ō 'yu -ke dī 'o wlu'a 'mutizamū -za'a 'mū see, un 'ye'a na o-o 'ye-e 'nōo 'kmū 'mū -yi -mū nū a, 'in 'de-e 'gwli na 'unno -in 'du'o.

^{XXVIII} Un po'a wlu 'mne ti a, 'le un 'ye 'wa 'lotu'a 'yu Malii 'lanamu mu. Un 'ye 'b a, un 'ye v 'wōwan 'le un na: -A'ba -Tōyi Zezii yi-o'ō. O na a mul! ^{XXIX} Un 'wūn 'i 'bō o, 'le un 'ye 'mū-sō, un 'ye 'le o gbo -vuka kpa. ^{XXX} A -gblee, -da Maati sie 'o o, 'bho-o o -ni'e -bhla 'kōmu, o -see gwlo pa ke. ^{XXXI} -Jiji Malii kpa'a 'le o gbo, Zideekōmu yi 'b -pōlu 'li tidenamu, un 'ye 'ε li a, un 'mu -v 'bī. Ubu na 'kī, un-v mu 'ko-o 'le Lazaa'a zoko 'kpi, un 'ke "vi.

^{XXXII} -Da Zezii -ni'a, un nu'a -kaa, un 'nyini-e 'bho, un 'ye o li'ye, 'le un 'ye o bhi 'mū bhlu 'le un na: 'An -Kōyi, -bho -in -ni 'kī -laa, 'an 'lotu'a 'yu -see 'kī 'mε yi! ^{XXXIII} A -gblee, Malii -ke Zideekōmu kpu 'b kli, o -gbu 'nū ya, un-v 'vi-o'ō. 'Gwlu nu'a -kaa, ε -nyini 'nō-o li, ^{XXXIV} 'le o na: Doo a nmaze 'nō ti'a? 'Le un na: -A'ba -Kōyi, yi -in 'ke 'bho 'ye! ^{XXXV} 'Le o 'ye 'bho 'kpa, o-o "vi'o. ^{XXXVI} U-bu Zideekōmu 'mnu 'ye 'o li a, 'le un-v nu'o 'to na: -Ka o -kma'a Lazaa'a dī, a 'ye -kaa li-o! ^{XXXVII} 'Le 'wa tōlu-v nu'o: Nyo-o 'ka 'wlu, -o "lō'ō o, o-bō 'pūun 'nō, o se 'bhεε o 'ke Lazaa 'memεε'ε -jeyi -za?

**Zezii -za'a-a Lazaa glu.*

^{XXXVIII} Un -za'a wlu 'mne 'mū, 'gwlu -nyini'e-e *Zezii li -lrεε 'le o 'ye 'mū-sō, o 'ye 'bho Lazaa'a zoko 'kpi mu. 'Le tri 'li, 'le-e un cε ε'o 'le un 'du'o 'bho 'ε wōn 'yi sūkpūmua -lue. ^{XXXIX} 'Le o na nyu-v -ni'a 'bho -bodū: A -za 'bho sūkpūmua -nεε! A -gblee, Lazaa 'mε'ε ε, 'o 'lotu'a 'yunynaakpu Maati na: 'An -Kōyi, o -kaaa 'mε 'le un -kōōō o tinmaze, 'ε 'wī nyiε 'ka-a. O 'bhεε'o o 'ke ngne po! ^{XL} 'Le o na: 'In -see amū 'tmū na, -bho a de 'unmu 'gwli, -ka -Lago ku'a wōn 'le 'o 'nyini 'bhε'ε 'yi, a-a 'ye -i yibo -mū, nū? ^{XLI} Un -ni 'sōn, un -ni -wlunamu, 'le, nyu-v -ni'a 'bho, un 'ye 'bho ε-be sūkpūmua 'mne -za. Un -zε 'ε 'bho a, 'le o 'ye yaku 'yi popo, o 'ke *-Lago wōn gbo po, 'le o 'ye 'bho 'kpa o-o nu'o: 'An -tita -Lago, le 'in 'ybhāa'a -unmu, -ka -in -see 'ε 'unmu -bhle, 'unne 'bhle'e 'nyini'a dī 'in-i po'o -unmu 'sεε. ^{XLII} -Ka -a po'a 'unmu -lokui 'kōmu, 'in yibo ni-o'ō. ε -ni'a -kaa 'mū a, v-bu nyu-v -ni'a -laa 'an 'trolli, 'wa dī 'in-i zī 'i 'mū, 'le, -ka -in lbho'a 'unmu, un 'ke 'i 'gwlide. ^{XLIII} O gwε'ε -kaa -Lago'ō wōngbopoε 'yi a, 'le o 'ye 'plan 'le o na: Lazaa, -sō 'le zoko 'li -in 'ke 'da! ^{XLIV} A -gblee, Lazaa 'mε 'ka, o nu'a -kaa, -muaa! o 'da-a'o. 'Yriifoti sabo'o-o 'o bhi -ke 'o sū li, 'le 'yriε-ε 'fifian'a 'o 'lru li. 'Le Zezii na: A boti nō ti o 'ke -na -ka -zεεka!

**Zuifu'a -kligbi 'bō-o ti un 'ke *Zezii 'lbha o 'ke 'mε.*

(Matiee 26:1-5; Maaki 14:1-2; Luuki 22:1-2)

^{XLV} I zi'a -kaa a, v-bu *Zuifu yi'a *Malii 'yenamū, le *Zezii nu'a, un 'ye 'ε li a, 'wa -dadudu 'de -o 'gwli. ^{XLVI} 'Wa tōlu -yu -see 'o 'gwlide, 'unnu -yε'ε 'le *Falizieentōlu, 'le, le o nu'a a, un 'ye 'i gbo -pa, un 'ye 'i v -bodi 'mū-za. ^{XLVII} U-bu Falizieen -ke *-Lago'ō 'sragazamūkligbi 'wūn 'i 'bō, un 'la-a 'Zuifu'a -zigletumu -lrūv 'le un 'ye 'lru'gbūv, 'le un na:

A -gblee, ɔ-bo nyɔ 'mno, ɔ-ɔ 'nu-o *wɔnkul'a -dadudu. Koo -a 'ke ɔ -nyna'a? ^{XLVIII} -Bho -a "tayi no "yiti 'le ɔ -ka 'ɔ li 'mni-u nu a, nyu 'wee-e 'ye ɔ "gwli-de -mu, 'le, 'Wlomεε -kɔ'ɔ -amu "lru 'mu, un-u 'ye-e -amu 'lbha -mu 'wee 'le un 'ke -a'ba *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo ti-za.

^{XLIX} A 'ye li-ɔ, -zɔn -ke ti ɪ-bɪ dɪ -ni-u zi'a -kaa, ε-be zɔn 'mne ti, 'wa "klumu'a -lue un-u 'la'a Kayifu, 'inno 'mo-o -Lago'ɔ 'sragazayiklagba. ɔbo 'mno, 'inno 'luo'o wlu 'mu, 'le ɔ na: ɔ-bo Zezii 'mno'ɔ "kpi, a -see 'bho le 'muti'wɔn ke. ^L A popo 'gwɔti! -Abu -bodɪ ε -nmo'ɔ-ɔ "yrili 'le nyɔ -lue 'ke 'mε 'bho nyu 'wee'a "lru "yi. -Bho ε -ni -kaa 'mu a, 'lemnu -a'ba 'bhɔkpa -see ti-ɔ yi. ^{LI-LII} A -gblee, ε-be wlu 'mne, ε -see Kayifu'a "bhuo 'mu 'wɔ. ε-be zɔn 'mne ti, ɔ-bo 'mo-o -Lago'ɔ 'sragazayiklagba'a dɪ -Lago'ɔ "bhuo po 'ε ɔ wɔn 'mu. 'ε -nɔɔ -see -bhla nyɪ ke 'le ɔ 'ye ε-be wlu 'mne 'muti-za -nalo. 'Le, 'Zuifu -ke nyu-u -see'a 'Zuifu, -u 'ye'a -Lago'ɔ nyu "du mu a, -ka Zezii 'ka 'mε 'wa dɪ 'le un 'ke 'puɔn 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'le, u-bu 'bhɔkpa 'wee'a nyu 'mnu, un -ke ɔ 'ke -gɪgba -lue "du, ɔ 'ye u -bodɪ 'mu-za.

^{LIII} 'ε dɪ, ε-be zɔ 'mne ti, -ε 'wɔu'a 'bho, -ε bhla'a 'ɔ 'mεmεε "kpi, u-bu 'Zuifu'a -klɪgbɪ 'mnu-u 'bɔ'ɔ ti, un 'ke ɔ 'lbha. ^{LIV} 'inne 'bhle'e 'nyɪn'a dɪ, ε-be 'Zuifu'a 'bhɔkpa'a 'fɔtɔ 'mne -ke gbo nyu -die'a "yi, ɔ 'ye 'le 'wɔ, 'le, -gwɔ -lue-e cε'ε kɔ 'le "musa'a "trolli un-u 'la'a Eflayimu, ɔ -ke 'ɔ -namu 'ye 'le mu, 'le un 'ye 'le 'wɪ gbɪ nu.

^{LV} A -gblee, *'Zuifu 'we'a zɔn 'li'a gɔklagba un-u 'la'a 'Paaki, 'ε 'wɪ -ni'e-e nyninamu. 'ε dɪ nyu'a -dadudu-u sɔ'ɔ 'wa "bhli 'le un-u mu'o Zelizalemu, -ka *-Lago'ɔ gba 'ε'ε, un 'ke -kaa nu 'le un 'ke *li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le un 'ke gɔ 'mne "du. ^{LVI} A 'ye li-ɔ, 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo un -ni'o 'le un-u 'bɔ'ɔ Zezii ti 'le un-u dede'e -dede ti: ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ -see gɔ -nεε'ε da -yi yi. Koo a-a popo'o 'gwɔti'a? ^{LVII} A -gblee, u-bu -Lago'ɔ 'sragazamɔklɪgbɪ -ke Falizieɛn 'mnu, un 'tmu'u-o nyu, -bho 'wa -lue yibo nɔ da, ɔ 'ke u "dɪ -za 'le un 'ke ɔ kpɔn.

XII

**Malii 'wla-a *Zezii'a bhɪ 'cna 'lru.
(Matiee 26:6-13; Maaki 14:3-9)*

^I ɪ zi'a -kaa a, *'Paaki'a gɔ'ɔ 'wɪ -sie'e 'bho-o -mεεlo, 'le *Zezii 'ye 'mu-ɔ, 'le, Lazaa ɔ -za'a glu, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɔεε, -da ɔ -ni'a Betanii, ɔ 'ye 'bho mu. ^{II} Nyu nu'a -kaa, un 'pi-e 'ɔ dɪ, 'le, -yu -ke ɔ 'ka -dalue -li -ni, Maati 'ye u ε-be lilile 'mne "yiti'gblee. A -gblee, Lazaa -ni'e-e u-bu nyu 'mnu'a "klumu. ^{III} Un -ni linamu, 'le *Malii 'ye 'bho Zezii -ye, 'le, 'cna -ke 'pɛlu-u -kmu'a "yi tenyɪ, -ε po'a ngnεzεge, -ε 'ma-a 'naadɪzεge, -ε 'bhεε'ε kpana 'mu, un 'ye ε 'mu'luo, 'le un 'ye ε 'ɔ bhɪ "lru 'wla. Un nu'a -kaa, un 'luo'o-o 'wa "numnu 'mu, 'le un 'ye ɪ li'sra. A -gblee, -budu -ke 'li u-bu nyu 'mnu -ni'a, 'cna'a ngnεzεge "yi-e 'le. ^{IV} 'Le, *Zezii'a -namu'a -lue, Zidaa Isikaliyoo, -ɔ 'ye 'ɔ -laa 'ɔ tu'a nyu -jeyi "nyɪ mu, ɔ na: ^V -Bho ε-be 'cna -nεε -po-ε 'kɪ 'pɛlu, ε 'bhεε'ε-ε nyɔ'ɔ zɔn 'li'a 'pɛlemɔni 'le ɪ 'ke "puanlbhamu "yiti'gble-ε! Leedɪ ε -see -kaa -nu-ε'ε? ε se "yrili-nmo! ^{VI} A 'ye li-ɔ, ɔbo 'mno, 'inno 'mo-o Zezii'a -namu'a mɔni'a tideyi, 'le ɔ-ɔ za'a 'bho, ɔ-ɔ li'o. "Yriyi ma'a dɪ ɔ -za'a wlu 'mne 'mu, ε -se "puanlbhamu'a dɪ ɔ-ɔ popo 'gwɔti 'ni -ko. ^{VII} Zezii 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, 'le ɔ na: -Zu u wɔn li! -Bho 'in 'mε, 'cna un 'ka 'inmu "lru 'wla 'le nyu 'ka 'inmu tinmaze, 'inne un-u 'wla'a -laa 'inmu

"lru -nalo. VIII -Yu 'ma-a "puanlbhamu, a -ke un -nu'e-e -bhla 'noco 'kmu 'mu 'kcomokomu. -Bho a 'ybha, a 'bhεε'o a 'ke u -zεεε 'lruulinu. ε -nu'a -kaa 'mu a, 'inmo -yoc oc, 'u-i 'ye-e 'le a'ba 'klumu 'wlu -mu 'u 'ke 'me.

**Lago'oc 'sragazamoklighbi 'bo-oc ti un 'ke Lazaa 'lbha, oc 'ke 'me*

IX A -gblee, *Zuifu'a -dadudu nu'a -kaa, -ka *Zezii -nu'a Betani, un 'wun -i 'bo, 'le un-u so'oc 'mu, un-u mu'o 'le. ε -se Zezii'a "se'ε di un-u mu 'le -ko. Lazaa oc -za'a glu 'le oc 'ye'a ti-nu -lreε, 'unno un-u mu'o liyenamu.

X-XI Nyu-u 'ye 'oc oc, 'wa -dadudu-u 'so-oc *Lago'oc 'sragazamoklighbi'a lemu, 'le un-u de'e Zezii 'gwli. 'ε kamu un -po'o wlu -dalue un 'ke oc-bo Lazaa 'mno 'lbha, oc 'ke 'me -lreε.

**Zezii 'nyini-e Zelizalemu 'le 'bho'a nuu 'ye oc -jeyi mu 'le 'bubba 'mu (Matiee 21:1-11; Maaki 11:1-11; Luuki 19:28-40)*

XII Zo zi'a a, *Zezii 'kpa-a Zelizalemu'a -jeyi, 'le, -ka oc-oc mu'a 'le a, nyu'a -dadudu-u yi'a *Paaki'a go "dunamu, un 'ye i 'bu'wocn. XIII 'ε di un -so'oc 'mu, un 'ye oc -jeyi mu. Un 'ka mu a, un 'ce-ε -galt'a 'tuan, 'unnu un 'bhle'e kwa, un 'ke 'oc 'nynu 'yi'bhεε, 'le un-u "wo'o, un-u nu'o: -Lago'oc 'nynu 'bhε "yi oc! *Lago'oc 'Bhozayi -oc 'puun'a nyu, 'unno -nu'e yinamu, -Lago -wonna oc "niti oc! -Lago -wonna *Zuifu'a 'bhlokpayowli 'mno "niti oc! XIV-XV A 'ye li-oc, wlu-u 'cnu-ε'ε 'le -Lago'oc "bogu 'li see, -ε nu'a na:

Zelizalemuokomu, -stanyu'a 'lbha amu -le! A -gblee, a'ba 'bhlokpayowli de'e 'bho -sokofalegbuda "kpi ti, 'le oc-oc yi'o, a 'ye li-oc, oc 'ka yi a, oc 'ye-e ε-be -sokofale 'mne 'le oc 'ye 'ε "kpi ti-de, 'le ε-be wlu 'mne'ε "yri'a 'bu 'ye 'wlu. XVI ε-be -noco 'mne ti, li-i -nu'a zinamu, *Zezii'a -namu'a 'wocn 'ya -lue komu 'muti. -Da oc 'me -nu'a, 'le oc 'ye'a glu -so, oc 'ye'a 'le yaku 'li le mu, -ka "oc "kpidu 'mnu 'cnu-ε'ε 'le -Lago'oc "bogu 'li see, 'le un 'ye'a 'ya da 'ye, 'bho-oc un popo -nu 'nu 'gwloti.

XVII A -gblee, -da Lazaa -nu'a 'le zoko 'li, oc 'ko oc 'la, 'le oc 'ke oc glu -za, oc 'ka ti-nu -lreε ε, nyu-u -nu'a 'bho, li un 'ye'a a, un-u zi -i 'wa -bonyunyu -bodt 'mu. XVIII A 'ye li-oc, ε-be *wocnkule oc nu'a, -ε -ke di nyu 'wocn'oc 'bo, 'ε di un 'gbu'o ti 'le un-u mu 'oc -jeyi. XIX 'Le *Falizieen 'ye 'to -kaa "yi'hle: Nyu 'wee 'ple -oc 'bu. Le -a 'ka nu, ε se -nu!

*Nyutolu -se'a-a *Zuifu 'bo-oc *Zezii ti, un 'ke oc 'ye*

XX A -gblee, nyu-u yi'a 'bho Zelizalemu, 'bho *go'oc "dunamu, un 'ke -Lago bubo, 'le 'wa "klumu, nyu-u -se'a-a *Zuifu, 'wa tolu -nu'e 'le. XXI 'Le, *Zezii'a -nayu -lue Filiipu, -oc 'ma-a Besayidaakoyi, 'le Galileebhlokpa "kpi, un 'ye oc linyini 'le un na: -A'ba 'lotu'a "yu, -a 'bo-oc ti -a 'ke *Zezii 'ye! XXII Oc nu'a -kaa, oc -so'oc 'mu-ε, 'le oc 'ye i Zezii'a -nayu -lroc Andree -bodt 'muzanamu mu, 'le, un -nu 'wocn, un 'ye Zezii gbo mu, 'le un 'ye i oc 'tmou. XXIII 'Le oc na: 'Inmo *Nyunyoc'oc "Yu, -noco -Lago "du'a 'inmu 'le 'u 'ke 'me, 'u 'ke glu -so, 'u 'ke ti-nu -lreε, 'le 'u 'ke yaku 'li le mu, ε nyu-o'oc 'to. XXIV 'Le oc 'ye "yi -lue po 'le oc na: -Ziadu 'u-i za'a amu -bodt 'mu, -bho nyoc -see le'ε 'yue glu po a, ε -nu'e-e -lue 'tu "komu. -Bho ε -po-ε glu 'le ε 'ke me ε, "lemnu ε-ε 'po-o 'yoc'oc -dadudu. XXV ε-be "yi 'mne, 'ε 'zoc'oc -lue 'ka-a: Nyu -yoc zi'a 'oc "bhua'a tinε'ε di, 'le 'kmu 'mu'a li 'li, 'unno 'ke 'me 'bho -Lago'oc "yigbeyi. Nyu -yoc'oc zi'a 'oc "bhua'a tinε'ε di, 'le -oc sta'a 'an di, tinεεεε se'a "tiinamu 'bhle,

'unne 'o nyotu 'ke 'ye. XXVI Nyu -yo 'bo'c ti 'un 'ke o -ko 'le o 'ke 'an lbhu nu, o yi 'unmu gbo 'le 'un -ke o 'ke -na. -Bho e -nu -kaa 'mu, 'lemnu, -da 'un -nu'a a, 'an -nayı 'mno -nu'e-e 'bho -lreε. Nyu-o nu'a 'an lbhu, 'an -tita -Lago-o 'nu -o -zege "Irulei 'komu.

**Zezii -za'a-a 'o 'memεε'ε dı 'mu*

XXVII O 'le'ε -kaa a, 'le o 'ye 'bho wlu -lreε ko 'le o na: 'Traamu 'to, 'an -polu gbuta'o. 'Le koo 'un 'ke 'an -tita -Lago "yi'le? 'In 'ke o 'tmu, 'le, siasi-a-a -nu'a -laa yinamu, o 'ke e 'unmu wonyi-za 'maae? -Gba, 'un 'ke 'kle 'ye'a "lru "yi 'un yi'e 'noo 'kmu 'mu. XXVIII 'An -tita -Lago, -ka -a'a 'nynti 'bhe'ε "yi, -to ne 'le nyu 'ke i yibo. O gwe'ε -kaa *Lago'o wongbopoe "yi a, 'le wlu 'ye 'le yaku 'li 'wlu 'le e na: 'In 'bhe'ε-ε 'an 'nynti "yi see, 'le 'un-ti 'ye e "yi'bheε mu -lreε. XXIX Nyu-u -nu'a 'bho, un nu'a -kaa, un 'won-o wlu 'mne 'bo 'le 'wa tolu-u nu'o: "Ni-i 'gbu'o! 'Le 'wa -lruu na: -Gba, -Lago gbo'a -dalbhoyi -zo 'o dı -bodi 'mu. XXX 'Le o na: A'ba "bhi'a dı -a 'won'o wlu -neε 'bo, e -se 'an "se'ε kamu -ko. XXXI A 'ye li-o, -noo -ke ti -Lago'o -zige 'ka 'kmu 'mu'a nyu 'kpi -nu'a, 'e 'nyaanamu "koo'o-o gbo. -Bho e nynti a, 'nyinyndi'a tiyayi, -o -po'a nyu'a -dadudu -kpeε 'mu, o-o 'ye -o tu won 'mu -lu -mu, 'le -bho 'wla o-o 'ye o ti-nu mu 'le o 'ke 'le "koglεne 'mu mu. XXXII 'Inmo -yoo o, -da nyu-u 'ye'a 'unmu 'bho nyuyrilbhaatu "yri -ko mu, 'le un 'ke e ti-nyna 'le 'un 'ke 'me, 'bho-o 'un-ti 'ye 'bhkpi 'wee "kpi'a nyu'a -dadudu -jri mu 'le un 'ke 'unmu gbo yi, un 'ke 'unmu "gwlide. XXXIII A -gblee, -ka nyu-u 'ye 'o 'muti'libha mu, 'le o 'ke 'me, 'unni o-o za'a mu.

XXXIV 'Le un na o -bodi: 'Le -Lago'o "bogu 'li, e 'cni-e'ε 'le-ε na, *-Lago'o 'Bhozayi-o 'puun'a nyu, o -see 'me yi "komukomu. Leedi -a nu'o, -unmo nyunyoo'o "yu, nyu-u 'ye-e -unmu nyu'a "yirilbhaatu "yri -ko -mu, 'le un 'ke e ti-nyna 'le -un 'ke 'me'ε? Nyunyoo'o "yu yoo -a "si'e 'nynti'a? XXXV 'Le o na: 'Inmo koo'o zo, 'un -see 'noo a'ba "klumu -gwlenamu yi. -Bhladi 'un -see'a mu ke, a bhlu 'an "yisεεjolu 'le a'ba tinue 'mu, 'le a 'ke 'bho 'e "yi -na 'komu, 'le, nyu-u -nu'a 'le 'wa "nyinyndi 'mu, a -ke un -kaa kpli 'mu-plε. E-be -joluzege 'mne, 'wa nyutu'a yibo ne. XXXVI -Bhladi 'un -ke a-a na'a a, a de 'unmu "gwli 'le a 'ke 'an nyu "du! O 'le'ε -kaa a, 'le o 'ye 'bho 'wa "trolli 'wlu, 'le, "setida ce'ε kpo, o 'ye 'le mu.

**Zuifu'a -dadudu -see *Zezii "gwlide*

XXXVII-XXXVIII A -gblee, *Zezii 'nu-o *wonkuli'a -dadudu 'bho u-bu *Zuifu 'mnu'a "yigbeyi. E -nu'a -kaa 'mu a, un -see o "gwlide, 'le, wlu -Lago'o wlu'a 'mutizayi *Ezayii 'cni'a 'le -Lago'o "bogu 'li see, -ε nu'a na:

-A'ba -Koyi -Lago, -a'a "dı -a -za'a 'mu, yoo de 'ı "gwli'a? 'Le -a'a *wonkuli -a nu'a, yoo 'won'o 'ya 'zo 'muti'a?,

ε-be wlu 'mne'ε "yri'a 'bu 'ye 'wlu. XXXIX A 'ye li-o, leedi un -see o "gwlide? -E -ke "lru "yi un -see 'o "gwlide a, 'unne Ezayii 'cni'e -lreε 'le -Lago'o "bogu 'li. -Ka e 'le'ε, 'kla-a 'ka-a:

XL -Lago 'po-o 'wa "yri kuku 'kpi, un -kaa ti'ye; o "kpleku-o 'wa -polu 'le un -kaa 'o wlu'a 'zo 'muti'won. O nu -ı'o 'le un -kaa kpli "yizizia. -Bho un zizia 'ku kpli "yi a, 'lemnu o-o 'puun nu 'ko-o'o 'bho 'o "yigbeyi.

XLI A 'ye li-o, dı'a kpe 'son o -za'a -laa 'mu, Zezii 'ı "si'e 'nynti, -εkedumaa, o 'ye-e 'o 'nynti'a "yibheεε'ε -vlavlı li see.

XLII ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'le ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ'a 'klumʊ, 'wa -dadudu 'de ɔ 'gwli. *Falizieɛn -kʊʊ ʊ tinu 'le *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li'a dɪ, 'wa wɛ 'ɛ wɔnti. XLIII 'Wa -bonyunyu 'ke 'wa 'yrilinmɔdɪ -za, 'ɪnnɛ ʊn 'bɔ'ɔ ti, ε 'ye -Lagɔ'ɔ nɛ -zi.

**Zezii'a wlu-u 'ye-e nyunyu'a -dadudu dɪ -kɔvɔn -mʊ*

XLIV A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, *Zezii 'pɔ-o weze 'le ɔ na: Nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ 'gwli, 'an -tɪta -Lagɔ lbhɔ'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ ɔ de'e 'gwli -lɾɛɛ, ε -se 'an 'sɛ -ko. XLV Nyɔ-ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ, ɔ-bɔ lbhɔ'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ ɔ 'ye'o -lɾɛɛ. XLVI 'ɪnmʊ -yɔɔ, 'ɪn 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -ka zɔ 'le nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ 'gwli, ɔ -kaa 'le 'ɔ 'nyinyɪnɪdɪ 'mʊ ti-de. XLVII Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ -see 'ɪ 'bho 'du, ε -se 'ɪnmʊ 'ke ɔ dɪ -kɔvɔn -ko, -ɛkedɪmaa, 'ɪn 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'ɪn 'ke nyunyu 'pʊʊn, 'ɪn -see yi 'ɪn 'ke ʊ dɪ -kɔvɔn. XLVIII Nyɔ -yɔ -see'a 'ɪnmʊ 'gwli, dɪ 'ɪn -za'a 'mʊ, -ɔ -see 'ɪ -lokuipɔ, ɪ-bɪ lɪ 'ɪn -tɔ'ɔ, 'ɪnnɪ 'ye ɔ dɪ -kɔvɔn mʊ 'le -lebhɔɔɔɔɔ 'li. XLIX -ɛkedɪmaa, dɪ 'ɪn 'ka nyɔ -bodɪ 'mʊ-za, lɪ 'ɪn 'kʊ ʊ -tɔ, 'an -tɪta -Lagɔ lbhɔ'a 'ɪnmʊ, 'ɔ 'bhuo-o 'ɪmʊʊ 'ɪn 'ɪnmʊ. ε -se 'le 'an wɔnkʊɛ 'mʊ, 'ɪn-ɪ nʊ nɪ 'nɪ -ko. ^L 'Le, -ka nyɔ-ʊ 'ye'a 'kɔgwletɪnɪɛ 'le 'ɔ -tɔtɔwlu 'mʊ, 'ɪn yibɔ nɪ-ɪ'a dɪ, -ka ɔ-ɔ 'lɛ'ɛ 'ɪnmʊ 'yi 'tɪn, 'ka-a 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʊ.

XIII

**Zezii wɔtɔ'ɔ-ɔ *'ɔ -namʊ'a bhɪ li*

I 'Wɪ -lue-e -sie'e 'bho 'le *'Paakɪ'a gɔ 'ke nyɪnɪ. -Nɔɔ -Lagɔ 'du'a *Zezii 'le ɔ 'ke 'nɔɔ 'kmʊ 'kpi 'wɪʊ 'le ɔ 'ke 'le ɔ gbo le mu, -ka ε nyɪnɪ'a, ɔ yibɔ nɪ-o'o. 'ɛ 'lru 'yi, 'ɔ -namʊ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -sie mʊ, ɔ 'ybh'a'o, -ka ɔ -kma'a 'wa dɪ 'kɔmʊkɔmʊ 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti, ɔ 'ke ʊ 'na 'yi-tɔ.

II A -gblee, zɔ -ke ti ʊn 'du'a gɔ 'mɛ wɔn, 'ɛ 'jiazɔ, ɔ -ke 'wa klɛ-ɛ li 'nɪ-e -dalue 'le -budu -lue 'li. 'Nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi *Sataan nʊ'a -kaa, 'ɛ -naagɪ 'yi-e Simɔɔ Isikaliyoo'a 'yu Zidaa 'mʊ, ɔ 'ke Zezii 'ɔ tʊ'a nyɔ -jeyi 'nyɪ. III A 'ye li-ɔ, Zezii -mɔn'ɔ'ɔ 'bhuo-o yibɔ'o 'le -Lagɔ gbo ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, 'ɪnnɔ 'nyɪ 'ɔ wɔnkʊɛ 'bho lɪ 'wee 'kpi 'le ɔ-ɔ 'ye 'le le -mu mʊ. IV ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'bhɔ-ɔ lilidɪ, 'le, -banɪ ɔ -pa'a 'mʊ, 'ya -lue-e -nɪ'a 'bho 'kpi, ɔ 'ye ε 'bho -za, 'mʊlɾeyɪɛ nɪ'a 'bho, ɔ 'ye ε 'mʊ'luo, ɔ 'ye ε 'pli 'mʊ -bhla, V 'le ɔ 'ye 'le 'bɔ 'li 'nɪ po, ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ wɔtɔ'ɔ 'wa bhɪ li, 'le, ε-be 'yɪɛ 'mɛ, ɔ-ɔ 'sra nɪ 'nɪ ε li.

VI ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a Simɔɔ 'Piɛlɪ 'kpi 'le ɔ na: 'An -Koyi, leedɪ -mɔn'ɔ'ɔ 'ke 'mna-a'a bhɪ li wɔtɔ'ɔ? VII 'Le ɔ na: Lɛ 'ɪn -nɪ'a 'traamʊ nʊnamʊ, -ɪn -see -bhla 'ɛ'zɔ 'mʊti'wɔn ke. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho 'wla, -a 'ye -ɛ 'mʊti'wɔn -mʊ. VIII 'Le ɔ na: -Gba, -ɪn -see 'an bhɪ li -vlɛɛn -za yi -bi! 'Le ɔ na: -Bho 'ɪn se -ɪnmʊ -vlɛɛn li-za 'le -ɪn 'ke *li'saa, 'lemnɪ ɪn -se 'an -nayi -ko. IX 'Le ɔ na: -Bho ε -nɪ -kaa 'mʊ a, 'lemnɪ -a'a -za 'an bhɪ'a 'sɛ -vlɛɛn li -le! -Zɪ ɪ 'an -kʊtɪ -ke 'an 'lru li -lɾɛɛ! X ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ 'ye 'yi -lue pɔ 'le ɔ na: -Bho nyɔ 'la 'ɔ -bonyunyu, -bho ɔ 'ke 'ɔ 'bhli mu, ɔ-ɔ lɾe-o'o. -Bho ɔ nyɪnɪ 'le a, 'ɔ ku 'saa'a-a li'a dɪ, 'ɔ 'bɔ'ɔ -lɾeni ti, bhɪliwɔtɔnɪ'a 'sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ zi'o. A-bʊ -yʊʊ, a 'saa'a-a li 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -bho ε -se a'ba 'klumʊ'a nyɔ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ se li'saa 'bho 'ɔ 'yigbeyi. XI A -gblee, nyɔ-ɔ 'kɔ ɔ 'ɔ tʊ'a nyɔ -jeyi 'nyɪ, ɔ yibɔ nɔ-ɔ'ɔ dɪ, ɔ nʊ'o: A'ba -lue 'tɪn-ɪ se li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi.

XII A 'ye li-ɔ, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'gwɛ-ɛ 'wa bhɪ'a li wɔtɔ'ɛ 'yi, 'le ɔ 'ye ɔ -bana 'mʊ le -pa, ɔ 'ye linamʊ le mu, 'le ɔ na: Lɛ 'ɪn nʊ'a amʊ -bodɪ 'traamʊ, a 'wɔn 'ɛ 'zɔ 'mʊti 'nɪ? XIII -Bho a -de ti, a-a 'la-a 'ɪnmʊ a'ba

-Tɔyi -ke a'ba -Kɔyi, 'le -ziadɪ mo'o, -ɛkedɪmaa, 'utnu 'u 'du'o -ziaka. XIV A -gblee, 'utnu 'ma-a a'ba -tɔyi -ke a'ba -kɔyi, 'u wɔtɔ'ɔ-ɔ a'ba bhu li'a dɪ, a-bee -mnu, a kpɔkpa -kpɔkpa! XV Ƙɛ 'u nu'a 'traamu, ɛ-ɛ 'mo-o a'ba yagbule, 'le, -bho a'ba 'sɛ -de ti, a 'ke ɛ -bodɪnu. XVI -Ziadɪ 'u-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, nyɔ'ɔ lbhuzeyi se 'yi'bhɛ, ɔ se 'ɔ -kɔyi -zi, 'le, nyɔ'ɔ -dalbhoyi, ɔ se 'ɔ lbhoyi -zi -lɛɛ. XVII ɪ-bɪ dɪ 'mni, a yibo ni-o'o 'le a 'ye ɪ 'muti'wɔn. -Bho a po ɪ -lokui 'le a 'ke ɪ 'bho 'du, a 'wa-a ti.

XVIII 'In -see 'traamu a'ba kle 'nyu 'si, -ɛkedɪmaa, a-bu 'u 'tɛ'ɛ 'mu 'u -ke a 'ke -na, 'u yibo'o-o a'ba kpli -lue -lue. Ƙ -ni'e-e -kaa 'mu, 'le, wlu-u 'ɔni-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔgbɔ 'li see, -ɛ nu'a na: Nyɔ -ke 'u -ni'a -dalue -li -nɪnamu, 'utnu nu'o 'utnu 'nyinyidɪ 'lruli, 'ɛ 'yri'a 'bɪ 'ke 'wlu. XIX -Bhladɪ 'ɛ -nɔɔ -see'a nyu ke, 'u-ɪ 'zɪ -ɪ amu -bodɪ 'mu -nalo, 'le, -bho ɛ nyu, -ka 'u -sɔ'ɔ -Lago gbo, a 'ke ɪ 'gwɩde.

XX -Ziadɪ 'u-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, nyɔ-ɔ kpɔn'a 'an -dalbhoyi -gli, 'utnu ɔ kpɔn'o -kaa -lɛɛ. 'Le, nyɔ -yɔ kpɔn'a 'utnu -gli, -Lago lbho'a 'utnu, 'utnu ɔ kpɔn'o -ka -zɛgɛka.

**Zezii na Zidaa-a 'ye -ɔ 'ɔ tv'a nyɔ -jeyi 'nyu -mu
(Matiee 26:20-25; Maaki 14:17-21; Luuki 22:21-23)*

XXI *Zezii gwɛ'ɛ -wluwɩa 'yi a, 'ɔ -pɔɔ gbuta'o tenyɪ 'le ɔ na *ɔ -namu -bodɪ: -Ziadɪ 'u-ɪ za'a amu -bodɪ 'mu, a'ba -lue-e 'ye-e 'utnu 'an tv'a nyɔ -jeyi 'nyu -mu. XXII Un nu'a -kaa, nyɔ ɔ-ɔ 'si'a 'nyu, un se ɔ yibo'a dɪ, un-u gbɔgbɔ'o -gbɔgbɔ ya. XXIII A -gblee, 'ɔ -nayı -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ, a ƆFa13 23 Zezii'a -nayı -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ 'Zaan-a 'ɔni'a 'bɔgbɔ -nɛɛ 'si'a 'nyu a, 'ɔ 'bhuo mo'o. XXIV 'Le Simɔɔ *Piɛɪ 'ye ɔ 'tmuɔ 'le 'yi 'mu, ɔ 'ke ɔ tidede, 'le, nyɔ-ɔ -ke dɪ ɔ-ɔ za'a 'mu, ɔ 'ke ɔ 'nyu 'si. XXV 'Ƙ dɪ ɔ -yɔ 'ɔ 'lru 'yi 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, dɪ -a za'a -laa 'mu 'le, yɔɔ -a 'si'e 'nyu'a? XXVI 'Le ɔ na: -Bho 'u 'sma 'le -zapɔ kɔ 'flɔɔdie, nyɔ 'u-ɪ 'ye 'ɛ 'nyu mu, 'utnu mo'o.

Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye ɛ 'le 'sma 'le ɔ 'ye ɛ Simɔɔ Isikaliyoo'a 'yu Zidaa 'nyu, 'le ɔ 'ye ɛ kpɔn.

XXVII Ɔ kpɔn 'ɛ ɛ, 'le *Sataan'a -naagɪ 'ye ɔ 'lru 'mu kpa, 'le Zezii na: Zidaa, Ƙ -u 'ka nu, nu ɛ -susueyi! XXVIII A 'ye li-ɔ, nyɔ -ke ɔ -ni'a linamu, Ƙ-ɛ -ke 'lru 'yi ɔ 'lɔ 'ɔ -kaa 'yi, un se ɛ yibo. XXIX Ɔbɔ 'mno, 'utnu de'e 'wa mɔni ti'a dɪ 'wa -dadudu-u popo'o 'gwɩti na Zezii lbho -ɔ'o, 'wa gɔ'ɔ li-ɪ 'sri 'u 'yi, ɔ 'ke ɪ de, 'le 'bhalɛɛke ɔ 'tmuɔ nɔ'ɔ ɔ 'ke 'pɔanlbhamu Ƙgbɛ 'nyu. XXX Ɔ nu'a -kaa, ɔ 'luo'o-o ɛ-be 'flɔɔdie 'mne 'mu, 'bho -gbaa -lue 'mu, ɔ 'da-a'o. Ƙ-be -nɔɔ 'mne ti, -kuyre kpɔn-o'o.

**Zezii 'tmuɔ'o-o 'ɔ -namu un 'ke dɪ kɩkma*

XXXI Ɔ 'da'a a, 'le *Zezii na: 'Traamu 'tɔ ɔ, -ka 'utnu *Nyunyɔ'ɔ 'Yu'a 'nyu 'bhɛ'ɛ 'yi, nyɔ-u 'ye -ɪ yibo -mu. 'Le, -ka -Lago'ɔ nɛ 'bhɛ'ɛ 'yi -lɛɛ 'le 'u 'mu, un-u 'ye -ɪ yibo -mu. XXXII 'Le 'u 'mu, -bho 'ɔ 'nyu 'bhɛ -ni 'le 'yi, ɔbɔ-ɔ 'ye-e 'an nɛ 'yi'bhɛɛ -mu -lɛɛ 'le 'ɔ 'bhuo 'mu, 'le ɔ-ɔ 'ye ɛ -nu mu 'le -nɔɔ gbɛ 'li.

XXXIII 'An dɩkmalotu'a 'nynu-u-a, -nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho 'le 'u 'ke amu 'kpi 'wlu se 'yi-die. -Ka 'u 'lɛ'ɛ *Zuifu'a -klɩgbɪ 'yi, -ka -lue 'mno, 'ka-a 'u-ɪ 'lɛ'ɛ amu 'yi -lɛɛ. 'In na: A-a 'ye-e 'utnu ti'ɔ -mu, 'le a -see 'utnu 'ye yi, -ɛkedɪmaa, -da 'u-ɪ mu'a, a -see 'bho -yi yi.

XXXIV 'E 'lru 'yi 'in-ɪ sie'e 'le a'ba -lokui 'mʊ wlulre -lue. A kɪkma -kɪkma dɪ! -Ka 'in -kma'a a'ba dɪ, a-bee -mnuʊ, a kɪkma -kɪkma dɪ -lrɛ! XXXV -Bho a -ka -kaa-a nu a, 'lemnu, -ka a "du'a 'an -namu, nyu-u yibo nu-o'o.

**Zezii na *Piɛlɪ-ɪ 'ye -ɔ 'yidepo -mʊ*
(Matiee 26:31-35; Maaki 14:27-31; Luuki 22:31-34)

XXXVI ɔ po'a wlu ti a, 'le Simɔɔ *Piɛlɪ na: 'An -Kɔyi, dbhoo -ɪn 'ke mu'a? 'Le ɔ na: 'Le -nɔɔtoope 'li, -da 'in-ɪ 'ye'a -mu mʊ, -ɪn se 'bhɛɛ 'in -ke -ɪn 'ke 'bho mu. -Bho 'wla, 'le -ɪn 'ke 'inmʊ 'bɪ yi. XXXVII 'Le ɔ na -lrɛ: 'An -Kɔyi, leedɪ 'in se ɛ 'traamu 'bhɛɛ'ɛ? -Bho ɛ "du -a'a 'menamu, 'in -ke -ɪn -nɪ 'sɔn, -a 'ke -dalue -pa -nɪ mo'o. XXXVIII 'Le ɔ na: -Bho ɛ "du 'an 'menamu, -ɪn 'bhɛɛ'o 'in -ke -ɪn 'ke -dalue -pa -nɪ'a? -Ziadɪ 'in-ɪ za'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, -zi'an'a "matu, -bhɪladɪ -suʊn 'ke zro, kpe tan -a 'ye 'inmʊ 'yidepo -nɪ mʊ.

XIV

**Zezii "du-o *ɔ -namu "dɪ 'mʊ*

I ɪ zi'a -kaa, 'le *Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ "du'o *ɔ -namu "dɪ 'mʊ 'le ɔ na: A'ba 'bho 'in -ke -Lago ɔ "gwɪdeɛ'ɛ dɪ -le! Nymɔ 'bho amʊ 'gwɪsɪdɪ! II 'Nɔɔ 'an -tɪta -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bɪ-ɪ 'wla'a 'le ti. 'In-ɪ mu'o 'le-ɛ 'le 'in 'ke a'ba -denɪ nmaze. -Bho ɛ -se 'kɪ-ɪ -ziadɪ, 'in -zi ɪ 'kɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-ɔ see. III -Bho 'in gwe 'ya nmazeɛ 'yi, 'le 'in 'ke a'ba dɪ yi, 'le, -da 'in -nɪ'a a, a-bee -mnuʊ 'ke 'bho -nɪ -lrɛɛ. IV -Jolɔ mu'a 'le, a yibo nɛ-ɛ'o see.

V 'Le Tomaa na: 'An -Kɔyi, 'nɔɔ -a 'ye'a -mu mʊ, -a-bu se'a 'le yibo 'le, kbhoo -a 'ke 'le'a -jolɔ yibo'a? VI 'Le ɔ na: -Bho nyɔ 'ke -Lago yibo, 'le 'an "sɛ 'mʊ ɔ 'ke -zi -nɪ. -Ka -Lago ɔ dɪ "du'a -ziadɪ, -bho ɔ 'ke ɪ yibo 'le ɔ 'ke "kɔgwɪɛɪnɛ 'ye, 'le 'in 'mʊ ɔ nyɔtu 'ke -zi -nɪ -lrɛɛ. VII -Bho a yibo 'kɪ 'inmʊ -ziaka, a-a yibo 'ko-o 'an -tɪta -Lago -lrɛɛ. 'Traamu'a "bhoo, a 'ye -ɔ'o 'le a yibo nɔ'o!

VIII ɔ 'le'ɛ -kaa, 'le Filiipu na: 'An -Kɔyi, -bho -a'ba 'gwɪɔ 'ke 'wɔn, -ɔ -amu -a'a -tɪta -Lago 'yi! IX 'Le ɔ na: Filiipu, 'in -ke a -gwɪe'e-e -nanamu, leedɪ -ɪn se 'inmʊ yibo'a? Leedɪ -a nu'o 'in -ɔ nɔ amʊ 'yi'a? Nyɔ -ɔy 'ye'a 'inmʊ a, ɔ 'ye -ɔ'o -lrɛɛ. X -Ka 'in -ke ɔ "sisri'a "yi, -ɪn -see ɪ "gwɪde 'maae? Dɪ 'in-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, ɛ -se 'inmʊ ɪ-ɪ 'wɔɔ 'mʊ 'nɪ -ko. 'An -tɪta -Lago -ke 'in "sisri'a "yi, ɔ wlu mo'o. 'Inmʊ ɔ-ɔ zi nɪ'e 'mʊ, 'le ɔ-ɔ nu'o ɔ 'lbhu. XI -Bho 'in nu 'in -ke ɔ "sisri'e-e "yi a, a 'lɪ ɪ -ziadɪ, 'le ɔ *wɔnkulɪ'a "lru 'yi, a 'wɔn nɪ "bhalrɛɛke!

XII -Ziadɪ 'in-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, wɔnkulɪ 'in-ɪ nu'a, nyɔ-ɔ de'a 'inmʊ "gwɪlɪ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nu -mʊ -lrɛɛ. 'In-ɪ 'mu-o 'an -tɪta -Lago gbo'a dɪ, -yɪ ɔ-ɔ 'ye'a -nu mʊ, ɪ-ɪ 'ye "yi'bhɛ mʊ 'le ɪ 'ke 'an nɪ 'mʊ-zi. XIII 'An 'nyɪn a 'bhle'e "kpi'a dɪ, ɛ'o ɛ a 'bɔ'ɔ ti a, 'in-ɪ 'ye ɛ amʊ 'lruɪ-nu mʊ, 'le, 'inmʊ -Lago ɔ "yu, -ka 'in-ɪ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'nyɪn 'yi, nyu 'ke ɪ yibo. XIV -Bho a 'bɔ ti, 'le 'an wɔnkue 'mʊ 'in 'ke amʊ ɛ -bodɪ nu, 'in-ɪ 'ye -ɛ -nu -mʊ.

**Zezii "du-o *ɔ -namu *Lago ɔ Lisaazuzu wɔn 'mʊti*

XV ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: -Bho a -kma 'an dɪ -ziaka, dɪ 'wee 'in-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a-a 'ye -ɪ -lokui-po -mʊ 'le a 'ke ɪ 'bho "du. XVI 'In-ɪ 'ye-e 'an -tɪta -Lago 'tmuʊ -mʊ, ɔ 'ke amʊ a'ba -kpayi -lrɔɔ -jeyi po 'le a -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊ. -Ka -Lago ɔ dɪ

"du'a -ziadi, *'c-zuzu zı 'ı 'mυ, 'ınnoc mo'o. ^{XVII} Nyυ -yυ se'a -Lago yibo, c -see c υ 'nyı yi, -ekedımaa, υn se 'bhεε υn 'ke c yibo. ε -nı'a -kaa 'mυ, a-bee -mnuυ yibo n-c-o'o, -ekedımaa, c -nı'e-e -laa a'ba "troll, 'le c-c 'ye amυ 'mυ-nı mυ. ^{XVIII} 'In -see amυ "kuenynuu 'mυ sie. 'In-ı 'ye-e amυ -bodı le -yi -mυ. ^{XIX} 'Le 'wı gbı 'lı, nyυ-υ -see'a 'ınmυ "gwlıde, υn -see 'ınmυ 'ye yi "kocmυ. A'ba "se-ε 'ye 'ınmυ 'ye mυ 'le a 'ke 'ınmυ yibo, -ekedımaa, tınezege-ε se'a "tiınamυ 'bhle, -ka 'ın 'ye 'ε ε, 'ka-a a -nı'o -lreε. ^{XX} -Bho 'ε -ncc nyıni, -ka 'ın -ke 'an -tıta -Lago 'sisrı'a "yi, 'le 'ın -ke a-bee -mnuυ-υ 'ye'a "yi"sisrı mυ -lreε, 'bho-o a-a 'ye ı 'mıti'wocn -nı mυ. ^{XXI} Dı 'ın -za'a amυ -bodı 'mυ, nyoc-c po 'ı -lokui, -c "du 'ı 'bho, 'c nyocı -kma'a 'an dı. 'An -tıta -Lago-c 'ye-e 'c dı -kma -mυ. 'In-ı 'ye-e 'c dı -kma -mυ, 'an "bhuo-o 'ye -c gbo -yi -mυ 'le c 'ke 'ınmυ yibo.

^{XXII} A -gblee, *Zezii'a -namυ'a -lue υn-υ 'la'a Ziıdı, ('ın -see Zıdaa Isikaliyoo nυ) 'le c na: 'An -Koyı, leedı -ın 'ke -a'ba "se gbo yi 'le -ın 'ke -amυ -a'a "bhuo "yi-to 'le -ın -see -kaa -a'ba -bonyunyυ -lruυ -bodı -nυ yi'a? ^{XXIII} 'Le c na: Dı 'ın-ı za'a 'mυ, nyoc-c 'ye 'ı 'bho "du mυ, 'ınnoc -kma'a 'an dı. -Bho ε -nı -kaa 'mυ a, 'an -tıta -Lago-c 'ye-e 'c dı -kma -mυ, 'le 'ın -ke c 'ke c -bodı yi, -a 'ke c 'mυ ti-de. ^{XXIV} Nyoc-c'c po'a 'an wlu -lokui, 'c nyocı se 'an dı -kma. Dı 'ın-ı za'a amυ -bodı 'mυ, 'an -tıta -Lago lbho'a 'ınmυ 'ncc 'kmu 'mυ, 'c wlu mo'o. ε -se 'an "bhuo'a ne -ko. ^{XXV} -Bhladı 'ın -ke a-a na'a a, 'ın-ı 'zı -ı amυ -bodı 'mυ. ^{XXVI} A 'ye li-c, 'le 'an wocnkue 'mυ, *Lisaazuzu 'an -tıta -Lago-c 'ye'a amυ -jeyı -po mυ, -c 'ka a'ba -kpayı "du a, 'ınnoc 'ye amυ lı 'wee -to mυ, 'le, dı 'wee 'ın -za'a amυ -bodı 'mυ, c 'ke ı amυ 'gwłtipopo.

^{XXVII} A -gblee, 'ın-ı 'sie-e amυ -pocı'a bhlubhlua lı. 'An -pocı'a bhlubhlua 'ın-ı "nyı'e amυ. Nyυ-υ se'a -Lago yibo, -ka 'wa -pocı'a bhlubhlua -nı'a a, -ye 'ın-ı "nyı'a amυ, ε -ke ε se "yıtıgoc. Nymoc 'bho amυ 'gwłb "sıdı! -Stanyı 'bhoc amυ 'lbhadı!

^{XXVIII} Wlu 'ın -za'a amυ -bodı 'mυ 'traamυ, a 'wocı'c 'bc, 'ınnε 'ka-a: 'In na, 'ın-ı 'mu-o 'an -tıta -Lago gbo le, 'le 'ın 'ke amυ -bodı le yi. A -gblee, c 'bhe-ε "yi tenyi, c 'ye 'ınmυ -zi. 'ε dı, -bho a 'wocn 'bc na 'ın-ı 'mu -c gbo a, -bho a -kma 'kı 'an dı -ziaka, a-a lı 'ko-o 'bıbıba. ^{XXIX} 'Ya -ncc "sri 'le nya, 'le 'ın-ı zı 'ı amυ -bodı 'mυ, 'le, -bho ε nyıni, a 'ke 'an wlu -ziadı 'la. ^{XXX} "Nyınyıdı'a tıyayı -c -po'a nyı'a -dadıdu -kpeε 'mυ, c -nı'e-e yınamυ'a dı, 'ın -ke a -see 'to -wlu yi tenyi. C se 'ınmυ wocnyı'bhεε. ^{XXXI} ε -nı'a -kaa 'mυ a, 'an -tıta -Lago-c wlu 'ın-ı 'ye 'wocn mυ, 'le, -ka 'ın -kma'a 'c dı, υ-bυ nyυ 'mnu 'ke ı yibo. A -gblee, c po'a wlu 'mne ti a, 'le c na 'c -namυ -bodı: A -sc 'mυ, -a 'ke -laa "die cε!

XV

**Zezii kocı-c lezeentuzεε*

I *Zezii -ke *'c -namυ cε'ε 'bho "die a, 'le c na: A -gblee, tu υn-υ 'la'a lezeen, -ε -ke "bhi nyυ-υ nυ'a duveen 'mυ, 'ın kocı-c-c 'ε tuzεε. 'An -tıta -Lago kocı-c-c 'ya -kpa'a lbhınyı. II 'An nyυ -ke 'ın-ı na'a a, υn kocı-c-c 'ε "klei. A 'ye li-c, 'ya -yı'a -tro'a a, -kpa'a 'mne'ε lbhınyı-i cı 'ı'o, 'le, -yı tro'a, 'ya "bhi 'ke -antanyıı 'mυ-zı'a dı, c-c zı 'ı bhıbhıyıtı'a "klei lı. III A-bυ -yυυ, dı 'ın -za'a amυ -bodı 'mυ'a dı, a kocı-c "klei -yı nyoc -za'a 'ya -lruı "troll. IV 'ε dı a, -ka 'ın -ke a "sisrı'a "yi, a "du -kaa "yrılı "kocmυ! -Bho a nυ -kaa a, 'ın-ı 'ye-e a'ba "troll -nı -mυ "kocmυ. A -gblee, -ka tu'a "klei'a "se se'a 'bhεε, -bho ı -ke 'ya tu se "yi"sisrı, 'le ı

'ke "bhi po a, -bho 'in -ke a se "yi"sisri, -ka -lue 'mnv 'ka-a, a se 'bhεε a 'ke 'an 'gwlvdt nv.

V 'In-ι 'tmv'o amv-ε, 'in k'v'v'v lezeentu 'le avv k'v'v 'ε "klei. Nyo -ke 'in "sisri'a "yi a, 'v nyv'v k'v'v'v'v "klei -ι tro'a "bhi'a -dadudu. A 'ye li-ϑ, -bho 'in -ke a se "yi"sisri, a se 'bhεε a 'ke 'an 'gwlvdt nv. VI Nyo -ke 'in se'a "yi"sisri a, v k'v'v'v'v tu'a "klei nyo-ϑ po'a ti. -Bho ι -po-ε ti a, ι-ι ye-o'o, 'le nyv-v po 'ι -zrvv 'mv, vη-v po 'ι "yri 'le ι-ι sin'o. VII ε -nι'a -kaa 'mv a, -bho a se -a'ba "yisriidι 'bhv ϑ, 'le a se 'an wlv'a 'bhodudι 'bhv -lrεε, le"o le a 'bv'v ti, a 'ybhaa nε 'inmv 'le 'in 'ke ε amv "nyι. VIII -Bho a nv -kaa a, a k'v'v'v'v tu'a "klei -ι tro'a "bhi'a -dadudu, 'le, -ka 'in -ke a-a na'a a, nyv 'ke ι yibo, 'le 'an -tita -Lago'v "nyvι 'ke "yi'bhε.

IX A -gblee, -ka v -kma'a 'an dι a, 'ka-a 'in -kma'a a'ba dι -lrεε. 'E dι a 'bhle -a'ba "yisisriε kwa "k'v'v'v'v, 'le a 'ke 'an d'k'v'v'v 'mne 'mv ti-de. X -Ka 'in-ι nv'a 'an -tita'a 'gwlvdt, 'le 'in -ke v 'ye'a "yi"sisri, 'le 'in 'ke 'v d'k'v'v'v 'mne 'mv ti-de, -ka -lue 'mvv, 'ka-a, -bho a nv 'an 'gwlvdt -lrεε, 'le a se -a'ba "yisriidι 'bhv, 'le a 'ke 'an d'k'v'v'v 'mne 'mv ti-de.

XI I-bι dι 'mν, 'in-ι 'zι -ι amv -bodι 'mv, 'le, -ka 'bv'v'v-a 'lbha'a 'inmv, ε 'ke -kaa a-bee -mν'v 'lbha, 'le ε 'ke amv 'mv "yi tenyι.

XII Le 'in 'ybh'a'a a 'ke nv a, 'inne 'ka-a: -Ka 'in -kma'a a'ba dι, a k'v'v'v -k'v'v'v -kaa dι! XIII A 'ye li-ϑ, -bho nyo 'w'v'v v 'ke 'mε 'v bha'a dι, v -kma'a-a 'v dι tenyι. Le-ε 'ka "yi'bhε, -ε 'ka ε-be d'k'v'v'v 'mne'ε letu 'mv-zι, ε se -nι. XIV A-bv -yv, -bho a nv 'an 'gwlvdt, a-a 'mo-o 'an bha "we. XV A -gblee, ι 'an -tita -Lago -t'v'v 'inmv, 'in-ι zι -ι amv -bodι 'mv. 'E dι 'in-ι 'la'a amv 'an bha "we. ε -nι'a -kaa 'mv a, le lbhv'v'v'v 'a -k'v'v-ι nv'a, 'v 'tmv nv 'ε 'za. 'E dι 'in -see 't'v amv 'an lbhv'v'v'v 'la yi. XVI Avv -see 'bho 'inmv -zo, 'in -ke a 'ke -na. -Gba! 'Inmv nv ε'o 'le a 'ke mv 'le a 'ke kpliz'v'v'v -dadudu nv "k'v'v'v'v'v 'le nyv 'ke ι li'ye. -Bho 'in -ke a "sisri "yi a, le"o le a-a 'ye'a 'an -tita 'ybhaa mv 'le 'an 'nyvι 'mv, v-v "nyι 'ε amv-ε. XVII A 'ye li-ϑ, le 'in-ι 'tmv'a amv a 'ka nv a, 'inne 'mo-o, a k'v'v'v -k'v'v'v dι!

*Nyv-v se'a -Lago yibo, vη 'nye-ε *Zezii-ke *'v -namv 'mv*

XVIII A po -lokui -lrεε, 'k'v'v 'mv'a nyv-v se'a -Lago yibo, -bho vη 'nye amv 'mv, a popo 'gwlvti na, 'inmv vη 'nyaa'a 'mv-v, 'le ε 'ye amv "kpi bhla. XIX V-bv nyv 'mν, -bho a'ba kpli -ke 'wa nι gv'v 'kι "yiti a, vη-v kma 'ko-o a'ba dι, -ekedv'v'v, nyo -lue a "du'o. A -gblee, a'ba kpli -ke 'wa nι se 't'v "yitig'v'v, -ekedv'v'v, 'le 'wa "k'v'v'v 'in -za'a amv 'le 'in -ke a-a na'o. 'Inne 'bhle'e 'nyvι'a dι, vη-v 'nye'ε amv 'mv. XX Wlv 'in -za'a amv -bodι 'mv, a popo nε 'gwlvti! 'In na: Nyo'v lbhv'v'v'v'v se "yi'bhε v se 'v -k'v'v-zi. Nyv-v 'kla-a 'inmv nyanι 'mv, 'ε dι vη-v 'ye a-bee -mν'v nyanι 'mv -kla mv -lrεε, 'le 'wa -dadudu -see 'an -t'v'v'v -lokui'v. 'E dι vη -see a'ba nι -lokui-po yi -lrεε.

XXI A 'ye li-ϑ, 'an nyv a "du'a dι vη-v 'ye ι 'mν'a 'wee amv "lruli-nv mv, -ekedv'v'v, -Lago lbhv'a 'inmv, vη se v yibo. XXII -Bho 'in se 'kι 'n'v 'k'v'v 'mv yi, 'le 'in 'ke v 'an 'kpidι -bodι 'mv-za a, 'wa "nyinynidι -see 'kι "yi-k'v'v yi 'bhv -Lago'v "yigbeyi. 'Traamv 't'v v, -bho vη se kpli "yizizia, v -see 'ya dι 'bhv yi. XXIII Nyo -yv 'nye'ε 'inmv 'mv a, 'an -tita -Lago v 'nye'ε 'mv -lrεε. XXIV *W'v'v'v'v nyo -see'a nv ke, -bho 'in -see ι 'kι 'n'v 'wa "k'v'v'v nv a, 'wa "nyinynidι -see 'kι "yi-k'v'v yi 'bhv -Lago'v "yigbeyi. A 'ye li-ϑ, 'in -nι 'ι nvnamv, vη 'ye -ι li. ε -nι'a -kaa

'mu a, un 'nyε-ε 'in -ke 'an -tita 'mu. XXV A -gblee, wlu-u 'cni-ε'ε 'le -Lagobogv 'li, ε na: 'An 'munyεεε se 'lru -ke -gbotv 'bhle. I-bi di 'mni -nu-ε'ε ε, 'le 'ε wlutu'a 'yri'a 'bi 'ye 'wlv.

XXVI A 'ye li-ɔ, a'ba -kpayi-i 'ye-e -yi -mu. 'An -tita *-Lago'ɔ Lisaazuzu za'a -ziadi 'mu, 'unno mo'o. 'An -tita 'mno'ɔ 'nyni 'mu 'in-i 'ye ɔ amv -jeyi -po mu, 'le ɔ 'ke amv 'an 'kpidi -bodi 'mu-za. XXVII A-bee -mnuv-v 'ye-e 'an di nyv -bodi 'mu-za -mu -lrεε, -εkedımaa, 'an lbhv'a wɔndunamu, 'bho-o 'in -ke a -za'a -nanaa.

XVI

I A -gblee, 'in-i 'za-a amv di 'mni -bodi 'mu 'le a -kaa -a'ba 'yisriie kwa gbo -za. II -A'ba *-Lagowlu'a 'liciaanbidi'a -klıgbı-i 'ye-e amv *'piemv -po -mu. -Nɔɔ -lue'a 'bhuv -ni'e-e nyninamu: nyv-v 'ye'a amv 'lbha mu, a 'ke 'mε, 'bho-o un-v 'ye 'ε lεtu -Lago'ɔ bubɔε 'la -ni mu. III Un -see 'wɔn un 'ke 'in -ke 'an -tita -Lago yibo'a di, un-v 'ye -kaa -nu mu. IV 'In-i 'za-a amv di 'mni -bodi 'mu -nalo, 'le, -bho 'ya -nɔɔ nyi a, -ka 'in 'tmuv 'ni amv see, a 'ke -kaa 'gwlɔtipopo.

*-Lago'ɔ Lisaazuzu'a lbhv

'In -ke a-a na'o -bhla'a di, 'in -see i amv 'tmuv -susueyi. V 'Traamu 'to ɔ, 'an -tita, -Lago lbhv'a 'unmu 'nɔɔ 'kmu 'mu, 'le ɔ gbo 'in-i mu'o, 'le a'ba nyv -lue 'tin'a 'bhuv -see 'unmu tidede: Doo -a mu'a? VI Di 'in -za'a amv -bodi 'mu, 'in yibo'o-o -ka i -nyni'a amv 'gwlv li. VII A 'ye li-ɔ, -ziadi 'in-i za'a amv -bodi 'mu, a-bee -mnuv'a damv, ε -nmv-ɔ-ɔ 'yrii 'in 'ke ɔ gbo mu, -εkedımaa, -bho 'in 'wla a, a'ba -kpayi, *-Lago'ɔ Lisaazuzu, -see amv -bodi -yi yi. 'Bho 'ε lemuv, -bho 'in mu a, 'in-i 'po ɔ amv -jeyi.

VIII -Bho ɔ yi a, nyv-v se'a -Lago yibo, -ka un 'maa'a li tan 'yrii, 'unno 'ye v i -to mu. I-bi li 'mni, 'unni 'ka-a: 'Wa 'nyinyidı-e 'wa 'yisrεεε -ke 'wa -zıgıe. IX -Ye 'ma-a 'wa 'nyinyidı, 'in yi'a 'nɔɔ 'wa 'klumu, -ka un -see'a 'wɔn un 'ke 'unmu 'gwlıde, 'unno 'ye 'bho 'ε 'kpi 'wa 'yri kati -ni mu, 'le, -ka un 'ma'a 'bho -Lago'ɔ 'yıgbeyi, un 'ke i yibo. X Lε-ε 'ma-a nyv'ɔ 'yisrεεε ε, -Lago 'srεε'ε 'yi, 'unno 'wɔn'ɔ 'unmu 'kpi 'le 'wa 'ye -ni 'nε 'unmu li. 'Traamu 'to ɔ, -ka a-a 'ye'a 'unmu 'cıci 'nɔɔ 'kmu 'mu, a -see 'to -kaa 'unmu 'ye yi, -εkedımaa, 'in-i 'mu-o 'an -tita -Lago'ɔ 'trolı. -Bho 'in nu -kaa, 'lemnu nyunyu 'bhεε'o un 'ke 'yisrεεmu 'du 'bho 'ɔ 'yıgbeyi. XI Nyv 'mnu, -ye 'ma-a 'wa -zıgıe, 'nyinyidı'a tiyayi -po 'nu -kpεε 'mu, -Lago -kpun 'nε-ε di see.

XII A -gblee, 'in 'bhle-e li'a -dadudu 'in 'ke amv 'tmuv. ε -ni'a -kaa 'mu a, i 'bhε-ε 'yi i 'ye amv -zi, 'le a se 'traamu 'bhεε, a 'ke i 'mıti'wɔn. XIII A 'ye li-ɔ, -Lago'ɔ -ziadi'a 'muzazuzu-u 'ye-e -yi -mu. -Bho ɔ yi a, ɔ-ɔ 'ye-e amv -ziadi'a -jolv gbo -po -mu. Di -Lago-ɔ ɔv 'ɔ -bodi 'mu, 'unni ɔ-ɔ 'ye amv 'tmuv mu. Di -yi 'ye'a -zi mu ɔ-ɔ to 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ 'ye -i amv -bodi 'mu-za -mu. ε -ni'a -kaa 'mu a, ε -se 'ɔ 'bhuv'a wɔnkue 'mu ɔ 'ke -wlv -ni -ko. XIV Di 'in 'bhle'a 'li, 'unno 'in-i 'ye i 'tmuv mu, 'le ɔ 'ke i amv -bodi 'mu-za, 'ε di ɔ-ɔ 'ye 'an 'nyni 'yi'bhεε mu. XV Li 'an -tita -Lago 'bhle'a, 'an li mo'o -lrεε. 'ε 'lru 'yi 'in nu'o, di 'in 'bhle'a 'li, 'in-i 'ye -i ɔ-ɔ -Lago'ɔ Lisaazuzu 'tmuv -mu, 'le ɔ 'ke i amv -bodi 'mu-za.

'Gwlvlinyie-ε 'ye-e 'bubva 'mu-yi -mu

XVI 'In-ι 'tmυυ'o amυ-ε -lrεε, 'le -nocoopε 'li, -ka a-a 'ye'a 'inmυ "ci ci 'nco 'kmυ 'mυ, a -see 'to -kaa 'inmυ 'ye yi. -Bho -nco -lrεε gbε nyini-co, 'le a 'ke 'inmυ 'ye mo'o.

XVII A -gblee, *'co -namυ'a tοbυ nυ'a -kaa, υn-υ dede-e -dede -kaa ti: 'Le -a'ba 'tmυυwlu 'mυ, co na 'le -nocoopε 'li, -ka -a 'ye 'co "ci ci 'nco 'kmυ 'mυ, -a -see co 'to -kaa 'ye yi. -Bho -nco -lrεε gbε nyini-co, 'le -a 'ke co 'ye mo'o. 'Bho 'ε "kpi 'le co na co-co 'mu-o 'co -tita -Lagoco 'troli. 'Co wlu -γυ 'le, koo 'ya 'zo 'le'ε? XVIII -Nocoopε -γε -ke dι co-co za'a 'mυ 'le, koo 'ε 'zo 'le'ε? Wlu co-co za'a 'mυ a, -a'ba 'wco 'ya 'zo 'mυti.

XIX Zezii nυ'a -kaa, -ka υn 'bo'co ti υn 'ke co tidede a, co yibo nι-o'o 'le co na: -Ka 'in 'tmυυ'a amυ, 'kla-a 'ka-a: 'In na: 'Le -nocoopε 'li, -ka a-a 'ye'a 'inmυ "ci ci 'nco 'kmυ 'mυ, a -see 'to -kaa 'inmυ 'ye yi. -Bho -nco -lrεε gbε nyini-co, 'le a 'ke 'inmυ 'ye mo'o. ε-be wlu -nεε'ε dι a'ba 'se-ε dede'e -dede ti'a? XX -Ziadι 'in-ι za'a amυ -bodι 'mυ, a-a 'ye-e 'vi -mυ, 'le, nyυ-υ se'a -Lagoco yibo, υn-υ 'ye 'bυbυa -li mυ. 'Gwlυ-υ 'ye-e amυ li-nyini -mυ. ε -nι'a -kaa 'mυ a, ε-be 'gwlylinynie 'mne-ε 'ye-e 'bυbυa 'mυ-yi -mυ. XXI A 'ye li-co, -bho 'nynaakpy'a -gbagbanco 'kco gbo, 'gwly-υ nyini 'nυ-υ li, -εkedιmaa, 'wa stastaanco nyini-o'o. -Bho υn -gba a, υn-υ 'mate-ε 'wa stastaa, -εkedιmaa, υn-υ 'li-e 'wa 'yu'a 'bυba. XXII -Ka -lue -mno, 'ka-a 'gwly -nyini'e 'traamυ amυ li. 'Bho 'ε lemυ, a 'ye-e 'γyε -mυ 'le a 'ke 'bυbυa li. ε-be 'bυbυa 'mne, nyco se 'bhεε co 'ke ε amυ 'gwly li-za.

XXIII A -gblee, -nco -lue-e 'ye-e -nyini -mυ. -Bho ε nyini a, a -see 'to ti'bo yi a 'ke 'inmυ tidede 'bho ε"o ε "kpi. -Ziadι 'in-ι za'a amυ -bodι 'mυ, ε"o ε a-a 'ye'a 'an -tita -Lagoco 'ybhaa mυ 'le 'an 'nyni 'mυ, co-co 'ye -ε amυ 'nyι -mυ. XXIV -ε 'wly'a -a'ba -nanamυ, -ε bhla'a -zian "kpi a, a -see co -bhla ε 'ybhaa ke 'le 'an 'nyni 'mυ. 'Traamυ 'to co, a 'ybhaa co ε, 'le co 'ke ε amυ 'nyι, 'lemnυ 'bυbυa-a "yi'e amυ 'mυ-ε.

**Zezii-i 'po-o *'co -namυ 'kpi 'yi*

XXV A 'ye li-co, dι 'wee 'in-ι za'a -laa amυ -bodι 'mυ, 'le 'yi 'mυ 'in-ι nυ nι'o. -Nco -lue-e -nι'e nyninamυ. -Bho ε nyini a, dι 'in-ι 'ye'a amυ -bodι 'mυ-za mυ, 'in -see 'to "yi -po yi. Dι 'mni-ι 'ma-a 'an -tita -Lagoco dι a, 'in-ι 'ye -ι 'mυ-za -mυ gbaa! XXVI -Bho ε-be -nco 'mne nyini a, 'le 'an 'nyni 'mυ a-a 'ye-co ε 'ybhaa -mυ, 'le 'in -see na 'in-ι 'ye co libhade mυ-co, 'le co 'ke ε amυ "nyι, nυ, XXVII -εkedιmaa, 'co "bhυo -kma'a-a a'ba dι. A -kma'a-a -a -nι 'sco'co dι 'le a de'e "gwli na 'le co gbo 'in -sco'co 'mυ 'le 'in 'ye 'nco 'kmυ 'mυ yi. 'ε dι co -kma'a a'ba dι. XXVIII A -gblee, 'le co gbo 'in -sco'co 'mυ 'le 'in 'ye 'nco 'kmυ 'mυ yi. 'Traamυ 'to, 'nco 'kmυ 'mυ 'in-ι 'wly'o 'le 'in-ι mυ 'co gbo. XXIX 'Le 'co -namυ 'ye co 'to -kaa "yi'le: -In 'ye li-co, 'traamυ -in se 'to "yi -ponamυ -nι, 'le -a wly'o gbaa! XXX -Ka -in yibo'a li 'wee, -a 'wly -ι 'to 'mυti. Li nyco-co 'bo'co ti co 'ke -inmυ tidede, -in yibo nι-o'o see. 'Inne 'bhle'e 'nyni'a dι, -a de'e -inmυ "gwli na 'le -Lagoco gbo -in -sco'co 'mυ 'le -in 'ye 'nco 'kmυ 'mυ yi! XXXI 'Le co na: A de'e 'to-co 'inmυ "gwli'a? XXXII A po -lokui, -nco -lue -nι'e-e nyninamυ 'le ε "du-ε'ε wco -nalo. -Bho ε nyini a, a-a 'ye-e 'inmυ "yiti'tayi -mυ 'le a 'ke 'kwli 'yi tibuba. A'ba nyco'o nyco-co 'ye-e 'co -denamυ mυ -mυ. -Gba, 'in -see -lue -nι yi, -εkedιmaa, 'in -ke -in -tita -Lagoco -na'o.

XXXIII A -gblee, 'in-ι 'za-a amυ dι 'wee -nι -bodι 'mυ, 'le a'ba -polυ 'ke bhlu 'le -a'ba "yisisrinamυ. 'Nco nyυ-υ se'a -Lagoco yibo'a "klumυ, a-a

'ye-e 'kle 'ye -mυ tenyi. A po 'le 'kpi 'le a 'ke ti-de! 'In 'lu-o un -ke 'wa -koyi *Sataan tu won 'mu.

XVII

**Zezii 'po-o *-Lago won gbo *'o -namv'a di*

I *Zezii gwε'ε -kaa -wluwlua "yi a, 'le o 'ye "lru "yi"luo 'le o 'ke *-Lago won gbo po, o na: 'An -tita -Lago, 'an -noko nyini-o'o 'le 'in 'ke -in gbo le yi. -Ka 'inmo, -a'a 'yu'a 'nyu 'bhe'ε "yi, -to ne -kaa nyu "yi 'le 'in 'ke -a'a ne 'yi'bheε -lreε. II -Ekedumaa, -in "nyu-e 'inmu wonkue 'bho nyunyū 'wee "kpi, 'le, 'wa -yu -in "nyu'a 'inmu, tiniezεε-se'a 'tiinamu 'bhle, un 'ke ε 'ye 'bho -a'a 'yigbeyi. III -Inmo 'ma-a -Lagozεε -o -ke 'de -ni'a -lue -ke 'inmo Zezii *Kliis, -in lbho'a 'noko 'kmu 'mu, -a'ba 'wa yiboε 'mo-o 'wa 'kogwletinε'ε 'yeyea. IV -In 'ye li-o, 'noko 'kmu 'mu'a nyunyū'a "klumu, 'in-i 'bheε-ε -a'a 'nyu "yi. Lbhu -in "nyu'a 'inmu, 'in-i nu -ε'o, 'in -ni'e-e ε 'yigwenamu. V Traamu 'to o, 'an -tita, 'in-i 'yi-e -inmu gbo le. -Da -in 'ka li 'wee ti-ya a, -ka 'an 'nyu 'bhe'ε "yi 'bho -a'a 'trolli, 'bheε ne -kaa "yi -lreε!

VI 'An -tita -Lago, nyu un jri'a 'le 'kmu 'mu, -in "nyu'a 'inmu, 'in -to 'nu -inmu-ε. -A'a nyu mo'o. 'E di -in "nyu 'b 'inmu, 'le un 'ye -a'a wlu 'woko. VII-VIII Traamu 'to o, wlu -in "nyu'a 'inmu, 'in 'tmu nu-o'o 'le un 'ye ε 'woko. 'E di, li 'wee 'in-i nu'a a, -ka i -oko 'le -inmu gbo, un yibo ni-o'o, 'le, -ka 'in -oko 'le -in gbo -lreε, 'le -in 'ye'a 'inmu lbho, un yibo ni-o'o 'to -ziaka, 'le un-u de 'i 'gwli.

IX Nyu -in "nyu'a 'inmu, 'wa di 'in-i bhade'e -inmu li, -ekedumaa, -a'a -nu mo'o. E -se -yu se'a -inmu yibo'a "lru "yi 'in-i bhade -inmu li 'ni -ko. X -In 'ye li-o, le'o 'le 'in 'bhle'a a, -a'a le mo'o, 'le, -ye -mnooko 'bhle'a a, 'an -ne mo'o -lreε. -Ka 'an 'nyu 'bhe'ε "yi, 'le 'wa tinε 'mu, 'le-e nyu 'ke ε li'ye -ni. XI 'Le -noko toope 'li, 'in -see 'noko 'kmu 'mu -ni yi. 'In-i 'yi-e -inmu gbo. E -ni'a -kaa a, u-bee -mnuu -sie'e-e 'noko. 'An -tita, -inmo -ke 'nyu -ni'a "yibheεka, -a'a wonkue -in "nyu'a 'inmu, 'le ε 'mu "du u "yrili, 'le, -ka -a -ni 'son "sisri'a "yi, 'le u-bee -mnuu 'ke le -lue "du 'le -a -ke un 'ke "yi'sisri -lreε. XII 'In -ke un -ni'a 'noko 'kmu 'mu, -a'a wonkue -in "nyu'a 'inmu, 'le ε 'mu 'in-i "du u "yrili. 'In -see 'wa nyu "yiti'tayi 'le o 'ke me 'bho -a'a "yigbeyi, -bho ε -se -yo -ke "se'ε di 'nu-ε'ε 'le -a'a "boko 'li see. "Nyinynidu o-o nu'a 'le ε 'ke -kaa 'mu-ni a, 'bho-o i-bi di 'mnu'a "yri'a 'bi 'wlu -ni'o.

XIII Traamu 'to o, 'in-i 'yi-e 'le -inmu gbo. -Noko -ke ti 'in -ni'a 'noko 'kmu 'mu a, 'in-i 'wlu-o -kaa, 'le, -ka 'buba-a 'lbha'a 'inmu, ε 'ke u -kaa 'lbha -lreε 'le ε 'ke u 'mu "yi tenyi. XIV -A 'ye-e li'a, 'an -tita, 'in 'tmu 'nu-u -a'a wlu. 'An kpli -ke 'wa ni gugo'o-o "yiti. Nyu-u se'a -inmu yibo, un -ke un se i-bi kpli 'mnu 'mu-ple'ε di, un 'nyu 'b 'mu. XV E -se -in 'ke u 'noko 'kmu 'mu -za'a di, 'in-i bhade -inmu li 'ni -ko. "Nyinynidu'a tiyayi'a di, 'in-i nu'o -kaa 'le -in 'ke u "yrili"du. XVI -A 'ye-e li'a, 'an kpli -ke 'wa ni gugo'o-o "yiti. Nyu-u se'a -inmu yibo, un -ke un se i-bi kpli 'mnu 'mu-ple. XVII -A'a wlu-u 'mo-o -ziadi. 'E di -ce nu kpo, 'le, ε-be -a'a wluzεε 'mne 'in -ni 'b -tonamu, un 'ke ε tikpu 'le un 'ke -a'a lbhu nu. XVIII -Ka -in lbho'a 'inmu 'noko 'kmu 'mu, 'ka-a 'in-i lbho u'o 'le nyu-u se'a -inmu yibo gbo. XIX 'Wa "lru "yi 'in-i "nyu-e -inmu 'an tinε -jeyi 'le u-bee -mnuu 'ke -a'a 'gwldi'a numu "du -lreε.

XX An -tita -Lago, ε -se 'wa "σε'ε dı 'ın-tı bhade -ınmı li 'nı -ko. -Bho un -za 'an "dızıgı 'mı, nyv-ı 'ye'a 'ınmı "gwlıde mı, 'wa dı 'ın-tı nı'ı -kaa -lrεε. XXI 'In-tı bhade-e -ınmı li, 'le, -a -nı 'sın, -ka -a "sisri'a 'yi, un 'ke -kaa -nı -lrεε, 'le un -ke -a 'ke "yi"sisri, 'le, nyv-ı se'a -ınmı yıbo, -ka -ın lbho'a 'ınmı 'nı'ı 'kmı 'mı, un 'ke -kaa "gwlıde. XXII -Ka -a "sisri'a 'yi, 'le -ın 'ye'a 'an 'nyı "yi'bhεε, un 'ke -kaa -nı'a dı, 'ın-tı 'bhεε'ε 'wa nı 'yi -lrεε. XXIII 'ε 'zı 'mo-o, -a "sisri'e-e 'yi, 'ın -ke un-ı "sisri'e-e 'yi, 'le 'wa "σε 'ke "yi"sisri -ziaka, 'le, -ka -ın lbho'a 'ınmı, 'le -ın -kma'a 'an nyv'a dı 'an ka, nyv 'ke ı yıbo.

XXIV -A 'ye-e li'a, 'an -tita, -ın "nyı 'ı 'ınmı-ε, 'le 'ın 'bı'ı ti, -da 'ın-tı 'ye'a -a'a "troli le -yi mı, 'ın -ke un 'ke 'bho -nı, 'le, -ka 'an 'nyı 'bhe'ε 'yi, un 'ke ı yıbo. -Ekedımaa, -da -ın 'ka lı 'wee ti-ya, -ın -kma'a-a 'an dı 'le -ın 'ye 'ınmı ε-be 'nyı'a "yibhεεε "nyı.

XXV 'An -tita, -ınmı 'srεε'ε 'yi, nyv se -ınmı yıbo. 'Mna yıbo'o -ınmı-ε, 'le 'an nyv 'mı yıbo'o -ka -ın lbho'a 'nı'ı 'ınmı. XXVI 'ın -tı 'nı -ınmı-ε 'le 'ın-tı 'ye v -ınmı -tı mı "kımı; 'le, -ka -ın -kma'a 'an dı, vıv 'ke -kaa 'wa -bonyınyı'a dı -kma, 'le 'ın -ke un 'ke "yi"sisri.

XVIII

Nyv 'kpon-o *Zezii

(Matie 26:47-56; Maaki 14:43-50; Luuki 22:47-53)

I *Zezii gwε'ε *Lago'ı wıngbopoe "yi a, 'le ı -ke *ı -namı 'ye 'mı-sı, "nısv un-ı 'la'a Kedııı, un 'ye ε "kpi εε. ε-be "nısv 'mne "kpi, -lolotu'a -kpa'a -lue-e -nı'e 'bho; 'le ı -ke un 'ye 'bho mı.

II A -gblee, ı -ke un-ı 'mu-o 'bho "ıııı. 'ε dı, Zıdaa "nyı'a -laa Zezii 'ı tu'a nyv -jeyı, ı yıbo'o 'bho -lrεε. III Zıdaa nı'a -kaa, 'Wlomeε'ε "sroja'a 'plan -ke *Zuıfu'a "sroja'a 'plan *Lago'ı 'sragazamıklıgı -ke *Falızıεın lbho'a, ı -kı'ı-ı 'wa nıya 'le ı 'ye v 'le ε-be -lolotu'a -kpa'a 'mne 'mı kpa. U-bı nyv 'mıv 'bhle-e -dayrı-e "napı -ke tvıvıı.

IV A 'ye li-ı, le-ε 'ka 'bho 'ı "kpi zı, Zezii -mııı yıbo nı-o'ı see; ı nı'a -kaa, ı -sı'ı 'mı-ε ı 'ye v -jeyı mı 'le ı na: Yıı a-a 'bı'ı ti'a? V 'Le un na: Nazaleıtıkıyı Zezii mo'ı. 'Le ı na: 'ınmı 'ka-a! A -gblee, Zıdaa -yı "nyı'a Zezii 'ı tu'a nyv -jeyı, ı -ke un -na'ı. VI A 'ye li-ı, Zezii nı'a na: 'ınmı 'ka-a, un 'mu-o gbı, gblıgıblı! 'le un 'ye ti'ga, a ıFa 18 6 Zezii nı'a: 'ınmı 'ka-a, 'ı wlu 'mne popo'ı-o 'Zuıfu'a "sroja -Lago'ı wlu 'gwıvıı. 'ε dı -stanyı kpon v'ı. ε-be -Lago'ı wlu, 'ıne 'ka-a: 'ınmı -Lago, 'ınmı 'ka-a. Un yıbo'ı-o na Zezii se nyınyı 'wee'a ka -nı, -Lago'ı 'yu mo'ı. VII 'le ı 'ye v tıdeıe -lrεε 'le ı na: Yıı a-a 'bı'ı ti'a? 'Le un na: Nazaleıtıkıyı Zezii -a 'bı'ı ti. VIII 'Le ı na v -bodı: 'ın 'tmıv'ı amı-ε see na 'ınmı mo'ı. -Bho a -ka 'ınmı-v ti'bı -ziaka a, a "tayı 'an -namı -yvı "yıtı un 'ke le mı.

IX -Da Zezii po'a -Lago wın gbı, -ka ı 'le'ε, 'kla-a 'ka-a: -ınmı, 'an -tita -Lago, nyv -ın -za'a 'bho, -ın "nyı'a 'ınmı, 'ın -ke un 'ke -na, 'ın "du-o "yrılı 'wee. ı -za'a 'ı -namı tv wın 'mı, 'le 'ı wlu'a "yrı'a 'bı 'ye 'wıv.

X A 'ye li-ı, Sımıı *Pıelı 'bhle-e -blajrεε -lue. ı nı'a -kaa, ı 'jri -ε kpla 'mı, 'le ı 'ye -Lago'ı 'sragazayıklagba'a lbhınyı -linaloku "ıru εε. (ı-bı lbhınyı 'mıı'ı 'nyı 'mo-o Malıkıı.) XI 'Le Zezii na: 'Pıelı, "du -a'a -jrεε 'le kpla 'mı le. -ın se yıbo, 'kleyεε 'an -tita -Lago -ya'a 'ınmı "kpi, 'ın 'ke ε 'ye mo'ı?

*Nyv 'kpa-a *Zezii 'le Anı gbo*

XII *Zezii 'le'ε -kaa a, 'Wlomεε'ε "sroja'a 'plan-e, 'wa -klagba -ke *'Zuifu'a "sroja'a 'plan kpɔn -ɔ'o 'le un 'ye ɔ san. XIII Un sɔn'ɔ ɔ, Anı 'ma-a *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba -benyɪ, ɔ gbo, un kpɔ ɔ'o -antanyɪ. (Anı 'nɔ-o zɔn 'mne ti'a -Lago'ɔ 'sragazayiklagba Kayifu'a 'nynɔ'ɔ -tita.) XIV A -gblee, Kayifu'a "bhuo-o "du'o -kaa 'Zuifu'a -klɪgbɪ "dɪ 'mɔ see: ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'le nyo -lue 'ke 'mε -a'ba -dadudu'a "lru 'yi.

**Piɛɪ depo'o-o *Zezii 'yi*

(Matiee 26:69-70; Maaki 14:66-68; Luuki 22:55-57)

XV "Sroja -ke *Zezii -nɪ'a Anı gbo munamu, Simɔɔ *'Piɛɪ -ke *Zezii'a -nayı -lɔɔ-ɔ na 'nɔ-ɔ 'bɪ. ɔ-bɔ 'ɔ -nayı -lɔɔ 'mɔɔ, *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba yibo nɔ-ɔ'o. 'ε dɪ ɔ -ke Zezii -pa -nɪ'e -dalue 'le 'ɔ "bhlegbo. XVI A -gblee, 'Piɛɪ -mɔɔ-ɔ -sie'e 'bho "piemɔ 'bho 'gbewɔn 'yi. Zezii'a -nayı -yo -Lago'ɔ 'sragazayiklagba yibo'a, ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'mu-o 'gbewɔn 'yi 'le 'le ɔ -ke lbhɔnɔnynaakpɔ -lue-e fuo 'ne li, ɔ -ke un 'ye -wlu na: 'Inmɔ bhade amɔ li, a "tayi 'an bha 'yiti ɔ 'ke pa. -Yrɔzaa! 'le 'Piɛɪ 'ye pa. XVII U-bɔ 'nynaakpɔ 'mɔ na 'Piɛɪ -bodɪ: -Inmɔ -naa, -ɪn -se -kaa Zezii 'nɪaa'a -namɔ'a -lue -ko -lrεε'ε? 'Le ɔ na: -Gbaa, 'ɪn -ko. XVIII A 'ye li-ɔ, -sɪn yi'e ti: 'ε dɪ *'Zuifu'a "sroja -ke "bhlegbo 'mne'ε lbhɔnɔmɔ cε'ε nεgbaa 'yi 'bho "piemɔ 'le un-b 'wɔta'o. 'Piɛɪ -ke un bhete'e-e gbo 'le ɔ-ɔ 'wɔta'o -lrεε.

**Lago'ɔ 'sragazayiklagba 'crε-ε *Zezii ti*

(Matiee 26:59-66; Maaki 14:55-64; Luuki 22:66-71)

XIX A -gblee, *'Piɛɪ "wε -nɪ'a -kaa 'wɔtanamu 'bho "piemɔ, Anı 'ma-a *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba -benyɪ, 'bho-o ɔ dede -nɪ'e *Zezii ti 'le "bhlegbo un -nɪ'a, 'ε -budu -lue 'li, 'le ɔ-ɔ nɔ'o: Nyv yɔv 'mo-o *-a'a -namɔ'a? 'Le leεε -a tɔ'ɔ nyɔ'a? XX 'Le ɔ na: Lε 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ, 'bho nyv 'wee'a "yigbeyi 'ɪn -nɔ -nɪ nε'o. A 'ye li-ɔ, -a'ba *-Lago'wlu'a 'licɪaanbidi 'li -ke *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo -a-bɔ *'Zuifu -die'a "yi, 'le-e 'ɪn-ɪ za nɔ'a -Lago'ɔ wlu 'mɔ. 'In -see 'kwɪ 'yi nε 'le 'ɪn 'ke nyo dɪ -bodɪ 'mɔ-ɔza. XXI Leedɪ -a dede'e -kaa 'ɪnmɔ ti'a? Nyv-ɔ po'a 'ɪnmɔ -lokui a, -a'a "bhuo dede nɔ ti! Dɪ 'ɪn-ɪ zɔ 'b -bodɪ 'mɔ, un yibo nɪ-o'o. XXII A -gblee, ɔ -za'a wlu 'mne 'mɔ 'sεε, "gbiaan! 'Zuifu'a "sroja'a -lue-e -nɪ'a 'bho 'ɔ "troli 'po -ɔ 'kpa wɔn 'mɔ, 'le ɔ na: -Ka 'nɪaa 'ka-a nyo 'le'ε -Lago'ɔ 'sragazayiklagba 'yi'a? 'Kla se "yrili-nmɔ. XXIII 'Le Zezii na: -Bho 'ɪn -za "nyinyiwiwlu 'mɔ a, -zɪ ɪ 'muti 'le nyv 'wee 'ke ɪ 'bɔ'wɔn! -Bho ε -se -mneε ε, leedɪ -a 'lbha'a 'ɪnmɔ'a?

XXIV ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'le Anı na: "Sroja, 'ɪnnɔɔnɔ -nɪ'a -laa sanbhɪlukui wɔn, a kpɔ ɔ 'le -Lago'ɔ 'sragazayiklagba, Kayifu gbo.

**Piɛɪ depo'o-o *Zezii 'yi -lrεεke*

(Matiee 26:71-75; Maaki 14:69-72; Luuki 22:56-62)

XXV Dɪ 'mɪnɪ'a klε -nɪ'a -kaa zinamu a, Simɔɔ *'Piɛɪ -mɔɔ -nɪ'e-e 'bho nε "yi "kɔmɔkɔmɔ, 'le, nyɔtɔɔɔ -ke ɔ-ɔ 'wɔta'a, un 'ye ɔ tidede: -Inmɔ -naa, -ɪn -se -kaa *Zezii 'nɪaa'a -namɔ'a -lue -ko -lrεε'ε? A -gblee, ɔ nɔ'a -kaa, ɔ depo'o-o Zezii 'yi 'le ɔ na: -Gbaa, 'ɪn -ko. XXVI A 'ye li-ɔ, 'bho *-Lago'ɔ 'sragazayii 'mɔ'ɔ "bhlegbo, nyo 'Piɛɪ cε'ε -loku "lru a, 'ɔ 'wɪkayɪ -nɪ'a 'bho, 'ɪnnɔ dede 'nɔ ti, na: -Inmɔ -naa, 'ɪn 'ye-e -ɪn -ke Zezii -nɪ 'sɔn 'le -lolotu'a -kpaa 'mɔ, 'kla -ko? XXVII 'Le ɔ na: -Gba, 'mna -ko. A -gblee, ɔ 'le'ε -kaa a, 'bho -gbaa -lue 'mɔ 'le -sɔn 'ye zro.

**Zuifv 'kpa-a *Zezii 'le *Pilaatı gbo*

(Matiee 27:1-2, 11-14; Maakı 15:1-5; Luukı 23:1-5)

XXVIII Ƶo zı'a a, 'e -drumasrın, 'le *Zuifv'a -kɫɪgbı 'ye 'sroja 'tmɔv ɔn 'ke *Zezii Kayıfıv gbo -za 'le ɔn 'ke ɔ 'le 'Wlomεε'ε 'bhɫɔkpayowli ɔn-ɔ 'la'a *Pilaatı gbo kpa 'le ɔ -buduklagba 'li. 'Zuifv -ke Pilaatı -se 'bhɫɔkpa -lue "kpi'a nyv -ko. Ʋn nyini'a 'bho ɔ -buduwɔn "yi ti, 'wa 'klumɔ'a nyv -yɔ 'ma-a 'Zuifv, ɔn -kaa 'wa gba 'mɔcε'ε dı, ɔn -see 'le pa; -bho ε -se -mneε, *'wa zɔn 'li'a gɔkɫagba ɔn-ɔ 'la'a 'Paakı, ɔn -see 'ε lilile -li yi. XXIX 'ε "lru "yi 'bhɫɔkpayowli Pilaatı 'da'a 'le ɔ -budu 'li, 'le ɔ na: Leedı a-a kpa'a nyv -nɔɔ "yi'a? XXX 'Le Zuifv'a -kɫɪgbı na: -Bho ɔ -see "nyinynidı'a nuyi a, -a -see ɔ 'kɫı -ɪnmɔ -jeyi "nyı yi! XXXI 'Le ɔ na: A'ba "bhi "luo nɔ 'mɔ, 'le, -ka a'ba gba 'le'ε, a 'ke ɔ 'na -zıgıle -tu! 'Le 'Zuifv'a -kɫɪgbı na: A-bɔ 'Wlomεε'ε -kɫɪgbı -see na, -bho -a-bɔ 'Zuifv'a -zıgıle kpɔn nyɔ, a-a 'cɔ ɔ wlu "kpiti ɔ 'ke 'mε, nɔ? XXXII A -gblee, 'Zuifv'a -kɫɪgbı 'le'ε -kaa a, Zezii'a 'memedı ɔ "bhuo -za'a 'mɔ, 'le 'ε 'yri'a 'bı 'ye 'wɔ.

XXXIII Pilaatı nɔ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'le -buduklagba 'mne 'li le, 'le ɔ 'ye ɔ 'sroja lbho, 'le ɔn 'ye 'le ɔ gbo Zezii kpa, 'le ɔ 'ye ɔ tidede 'le ɔ na: -Inmo 'mo-o 'Zuifv'a 'bhɫɔkpayowli'a? XXXIV 'Le ɔ na: Wlu -neε, -a'a "bhuo-o -ze 'ε 'mɔ-ae -ale nyv-ɔ 'tmɔv'ɔ -ɪnmɔ'a? XXXV 'Le Pilaatı na: 'Zuifvyi 'mna 'du'o 'le 'ɪn-ı yıbo'o -a'a "kpıdı-ae? -Lagɔ'ɔ 'sragazamɔkɫɪgbı -ke -a'a 'bhɫɔkpa "kpi'a nyv -lrɔv-ɔ yi'e -ɪnmɔ 'ɪn -jeyi "nyınamɔ. Leele -ke "bhuo -ɪn nɔ'a? XXXVI A 'ye li-ɔ, 'le ɔ na: 'An nyv'a -kɔkɔ -ke 'nɔɔ 'bhɫɔkpa "kpi'a ne se le -lue 'mɔ-nı. -Bho ı "du 'kɫı le -lue a, 'an nyv yi 'ko-o 'ɪnmɔ gbo 'wɔnɔmɔ; 'Zuifv'a -kɫɪgbı -see 'kɫı 'ɪnmɔ -kpɔn yi. 'ε dı 'ɪn nɔ'o na: 'An nyv'a -kɔkɔ -ke 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a ne se 'yıtıgɔɔ. XXXVII Ƶ po'a wlu 'mne ti a, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa tidede: 'Bhɫɔkpayowli -ɪn 'du'o 'traamɔ'a? 'Le ɔ na: -Ka -ɪn -zı 'ı 'mɔ, 'ka-a ı -nı'o. 'Bhɫɔkpayowli 'ɪn 'du'o. 'ε dı 'ɪn 'wɔ'ɔ, 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ 'ɪn 'ke -ziadı 'mɔ-za 'bho -Lagɔ'ɔ "kpi. Nyv -yɔ 'ybha'a -ziadı, ɔ-ɔ 'po-o 'ɪnmɔ -lokui, 'le ɔ-ɔ nɔ'o 'an 'gwɔdı. XXXVIII 'Le ɔ na: Leele 'mo-o -ziadı 'le nyv 'ke ε yıbo'a?

**Pilaatı 'cε-ε *Zezii wlu "kpiti ɔ 'ke 'mε*

(Matiee 27:15-31; Maakı 15:6-20; Luukı 23:13-25)

A 'ye li-ɔ, *Pilaatı dede'a -kaa *Zezii ti a, 'le ɔ 'ye 'bho "piemɔ 'da, ɔ 'ye *Zuifv'a -kɫɪgbı linyini 'le ɔ na: "Nyinynilε -ke "lru "yi 'ɪn 'kɔ ɔ wlu "kpıtıce 'le ɔ 'ke 'mε, 'ɪn -see ε 'ye. XXXIX Zɔn'o zɔn 'li, *a'ba gɔkɫagba a-a 'la'a *Paakı, -bho ε nyini, -jiekɔyi -lue a-a cε'ε wɔn "kpiti, 'ɪn-ı 'sıi 'nɔ-ɔ ti. ε-be -zɔn -lue -neε ti, a 'bɔ-ɔ ti, -yɔ a-a 'la'a 'Zuifv'a 'bhɫɔkpayowli, 'ɪn 'ke ɔ ti'sıi'a? XL A -gblee, 'le ɔn 'ye 'bho 'kpa ɔn-ɔ 'wɔ'ɔ, ɔn-ɔ nɔ'o na: -Gba, ɔbɔ -ko. -A 'bɔ-ɔ ti -ɪn 'ke Balabaastı ti'sıi! (A 'ye li-ɔ, Balabaastı 'mno ɔ, 'gbokobhleyi mo'o.)

XIX

I Balabaastı, 'wa 'wee cε'ε wɔn "kpiti'a dı 'le *Pilaatı na 'sroja -bodı: A "luo *Zezii 'mɔ, a -ke ɔ 'ke mu a 'ke ɔ "sεεn. II Ʋn nɔ'a -kaa, ɔn 'lbha-a "wi'a -kwloo, ɔn 'ye ε ɔ "lru de, ɔn 'ye ɔ -vilɔbanazana 'mɔ -pa -lrεε, -ka nyv-ɔ "du'a ka 'bho 'bhɫɔkpayowli, III 'le ɔn 'ye ɔ linyini. -Bho ɔn nyini ɔ li a, 'le ɔn-ɔ nɔ'o: -Ʋɪn! *Zuifv'a 'bhɫɔkpayowli, -gwle 'mɔ "kɔgwleka! 'Le ɔn-ɔ po ɔ 'kpi wɔn 'mɔ.

IV Un -nu ɔ -kaa 'cɪsɛnamu, 'le Pilaatu 'ye 'da -lɾɛɛke, *Zuifu'a -dadudu-u -ni'a 'bho, ɔ 'ye v -kaa 'yi'le: A po -lokui! 'In-ɪ 'po ɔ 'piemu 'le a 'ke yibo na 'nyinyinile -ke 'lru 'yi 'in 'kɔ ɔ wlu 'kpitice 'le ɔ 'ke 'mɛ, 'in -see ɛ 'ye. V A 'ye li-ɔ, nyu 'de-e Zezii 'wi'a -kwloo 'lru 'le un 'ye ɔ -vilobanazana 'mu -pa 'le ɔ 'ye 'da; 'le Pilaatu na: 'Inno 'ka-a! VI A -gblee, *-Lago'ɔ 'sragazamɔklɔgbɪ -ke 'Zuifu'a 'sroja 'ye 'ɔ li a, un-v 'wɔwɔ-ɔ 'muti 'le un-v nu'o, na: ɔ -kɔ-ɛ 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ! ɔ -ke -mɛ-ɔ! ɔ 'ke 'mɛ ɔ! 'Le Pilaatu na: 'Nyinyinile -ke 'lru 'yi 'in 'kɔ ɔ wlu 'kpitice, 'in -see ɛ 'ye. 'E dɪ a'ba 'bhi 'luo nɔ 'mu, a 'ke ɔ nyɔyirilbhaatu 'yri kɔ ɔ 'ke 'mɛ. VII 'Le un na: -A 'bhle-e gba -lue. ɛ-be gba 'mne'ɛ 'lru 'yi Zezii 'ke 'mɛ mo'o. A -gblee, ɔ 'nyini-e -Lago'ɔ 'nyinu wɔn; ɔ na -Lago'ɔ 'yu ɔɔɔ 'du'o. 'E dɪ ɔ 'ke 'mɛ mo'o.

VIII Pilaatu 'wɔn'ɔ wlu 'mne 'bɔ ɔ, -stanyɪ 'lbhɔ -ɔ'o tenyɪ. IX ɔ nu'a -kaa, ɔ 'pa-a 'le -buduklagba 'li le, 'le ɔ 'ye Zezii tidede: Dbhoo -in -sɔ'ɔ 'mu'a? Zezii -de'e-e ti blenyiblenyi!, ɔ -see wɔn -wlu. X 'Le ɔ na: -In! -In -see 'ybha -in 'ke wɔn -wlu? -In se yibo na 'in 'bhɛɛ'o 'in 'ke -inmu 'yiti'tayi 'le 'in 'bhɛɛ'o 'in 'ke -inmu 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri kɔ'ɔ? XI A -gblee, 'le Zezii na: -In se 'bho 'an 'kpi wɔnkue 'bhle, -bho ɛ -se -ye -Lago 'nyɪ'a -inmu. Nyɔ -yɔ 'nyɪ'a 'inmu -in -jeyi, 'ɛ dɪ 'ɔ 'nyinyinidi 'bhɛ'ɛ 'yi 'le ɛ 'ye -a'a nɛ 'mu-zɪ.

XII ɛ -sɔ'ɔ 'bho -nɔɔ 'mne 'li, -ka ɔ 'ka -nyna ɔ 'kɔ ɔ ti'sii, ɔ 'bɔ-ɔ 'na ti; 'le 'Zuifu 'ye 'bho 'kpa 'le un-v 'wɔ'o, un-v nu'o na: -Bho -in 'tayi nyɔ-ɔ 'ni'aa 'yiti, 'lemnu -in se -a'a 'bhlɔkpayowliklagba'a lemu -ni. Nyɔ'o nyɔ-ɔ nu'a na 'bhlɔkpayowli ɔ 'du'o, -a'a 'bhlɔkpayowliklagba'a jekayi mo'o. XIII A -gblee, 'le Zelizalɛɛmu -da -lue-e -ni'e 'bho. 'Bho-o un-v 'la'a 'Kpa 'Kpi. 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlɔkpayowli -kɔ'ɔ gwlo 'mne ɛ, -bho ɔ 'ke -zige tu 'le ɔ 'ke nyɔ wlu 'kpitice ɛ, 'bho-o ɔ-ɔ de'e ti. 'Le 'Zuifu'a wlu 'mu ɛ-be 'bɪ 'mne'ɛ 'nyɪ 'mo-o Gabataa. Pilaatu 'wɔn'ɔ 'Zuifu'a wlu 'bɔ ɔ, 'le ɔ na 'sroja -bodɪ: A -ke Zezii yi! Un -ke ɔ 'da'a 'le un 'ye 'le 'kpa 'mne 'kpi mu. XIV Zɔ -ke 'li, -bho 'yru 'ga ti, 'le *Zuifu'a gɔklagba *Paaki'a lifɔzɔ 'ke nyini, 'ɛ 'yru 'kpla-a 'duu li; 'le Pilaatu na 'Zuifu -bodɪ: A'ba 'bhlɔkpayowli 'ka-a! XV A -gblee, 'le un 'ye 'bho 'kpa 'le un-v 'plan'o: A 'lbhɔ ɔ o! -A -lbhɔ -ɔ-o! A kɔ ɔ 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ! 'Le ɔ na: A'ba 'bhlɔkpayowli, 'inno a 'ybha'a 'in 'ke 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri kɔ'ɔ? 'Le -Lago'ɔ 'sragazamɔklɔgbɪ na: Kɪn! -A 'wɔn-o'o. -A se 'bhlɔkpayowli -lɾɔɔ 'bhle. -A'a 'bhlɔkpayowliklagba'a 'sɛ-ɛ -kɔ'ɔ -amu. XVI A 'ye li-ɔ, 'le ɔ na: A 'luo a'ba Zezii 'mu, 'sroja -ke ɔ 'ke mu un 'ke ɔ 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri kɔ.

*Nyɔ 'kɔ-ɔ *Zezii 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri*

(Matiee 27:32-44; Maaki 15:21-32; Luuki 23:26-43)

XVII "Sroja nu'a -kaa, un 'kpuɔn-o *Zezii kwa 'muti, un -ke ɔ 'ye -jeyi 'kpa. -Da -lue-e -ni'e 'le. 'Bho-o un-v 'la'a 'lrukpaan. ('Le 'Zuifu'a wlu 'mu 'ɛ 'nyɪ 'mo-o Gɔgotaa.) Zezii'a 'bhuo-o 'bhle'e 'ɔ nyɔyirilbhaatu 'le un -ke ɔ 'ye 'le mu. XVIII 'Bho 'mno, 'bho-o 'sroja -kɔ -ni 'nɔ tu 'yri. ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, 'gbokobhlemu 'sɔn-ɔ -ni'a 'bho, v-bu 'sroja 'mnu 'ku -v 'bho tui -lru 'yri -lɾɛɛ. Un 'du-o -lue 'le 'ɔ -linasv gbo 'le -lɾɔɔ -ni'e 'le 'ɔ kumnasv gbo.

XIX A -gblee, 'le *Pilaatu 'ye nyu 'tmuɔ, un 'ye wlu -lue 'cni, 'le un 'ye ɛ Zezii'a nyɔyirilbhaatu'a yayi kɔ. ɛ-be wlu un 'cni'a 'bho, 'inne 'ka-a: Nazalɛɛtkɔyi Zezii, 'Zuifu'a 'bhlɔkpayowli. XX ɛ 'cni-ɛ'o 'le

'Zuifu'a wlu-e 'Wlomεε'ε wlu -ke Glekɪ'a wlu 'mυ. -Da un kɔ 'ɔ tu 'yri, 'bho se Zelizaleεmυgwɔ gbo -te; 'ε dɪ 'Zuifu'a -dadudu-u zre ε'o. ^{XXI} *Lago'ɔ 'sragazamukɪgɪbu 'ye Pilaatɪ gbo mu 'le un na: Wlu-u 'cnu-ε'ε 'bho Zezii'a tu 'yri -ε nu'a na: 'Zuifu'a 'bhɫɔkpayowli a, -a -see ε ti'bo; -a 'ybha'a -ɪn 'ke 'bho 'du, 'ɪnnε 'ka-a: ɔ na ɔ-bo 'mo-o 'Zuifu'a 'bhɫɔkpayowli. ^{XXII} 'Le ɔ na: -Gba, 'ɪn -see 'wɔn, lɪ-t 'cnu-ε'ε, ɪ 'ke 'yizizie.

^{XXIII} "Sroja gwε'ε Zezii'a tuyrikɔε 'yi a, un 'luo'o-o 'ɔ -banɪ 'mυ, un 'ye 'ya 'digbi nyie tide, 'le un 'ye ɪ 'gble. 'ɔ -vilobana se'a 'kplayri 'bhle, un 'luo 'nε 'mυ-ε -lrεε ^{XXIV} 'le un 'ye -kaa 'yi'lule: -Bana -ke 'pɛɓ -kmυ'a -laa 'yi, -a'ba -cna nε -le! -A 'ke ε -nɪgbɪ 'mυ po; -yɔ -ke -nε -li'a a, 'le ɔ 'ke ε 'mυ'luo. 'Ka 'mno 'tɪn, 'ka-a 'sroja nu'o. 'Bho 'mno, 'bho-o wlu-u 'cnu-ε'ε 'le -Lago'ɔ 'boɔgυ 'li, -ε nu'a na:

Un 'gble-e 'an -banɪ 'le un 'ye 'an -vilobana -nɪgbɪ 'mυ po, 'ε 'yri'a 'bɪ 'ye 'wɓ.

^{XXV} Tu -ke 'yri un kɔ'ɔ Zezii, 'bho 'ε "trolli 'nynɔkpakɪ nyie -nɪ'o; 'ɔ 'lotu *Malii-e 'wa 'lotu'a 'yunnynaakpυ -lue-e nyukpasu -lue un-υ 'la'a Klopasɪ, 'ɔ 'nynɔ *Malii, un -ke *Malii -yυ -sɔ'ɔ -gwɔ -lue un-υ 'la'a Madalaa 'mυ. ^{XXVI} A -gblee, Zezii nu'a -kaa, ɔ 'ye-e 'ɔ 'lotu li. ɔ -ka 'bho 'wa 'trolli gbu, 'ɔ -nayɪ -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'bho, 'le ɔ 'ye -kaa 'ɔ 'lotu 'yi'lε: Maii, a'ba 'yu 'ɪn-ɪ sie'a amυ li, 'ɪnnɔ 'ka-a! ^{XXVII} 'Le ɔ 'ye -kaa 'ɔ -nayɪ 'yi'lε -lrεε: -A'a 'lotu 'ɪn-ɪ sie'a -ɪnmυ li, 'ɪnnɔ 'ka-a! ε -sɔ'ɔ 'bho -nɔɔ 'mne 'li a, 'le ɔ-bo Zezii'a -nayɪ 'mno 'ye υ 'mυ'luo, ɔ 'ye υ 'le 'ɔ 'bhlibhlegbo kpa un 'ke 'le ti-de.

**Zezii'a 'Memεε
(Matiee 27:45-56; Maakɪ 15:33-41; Luukɪ 23:44-49)*

^{XXVIII} Dɪ'a kle zi'a -kaa a, 'le *Zezii na: "Nitu 'lbha'a 'ɪnmυ! A -gblee, dɪ 'wee 'kɔ ɔ 'kpi zi, -ka ɪ nyɪnɪ'a 'yi 'le 'ya 'yri'a 'bɪ'a 'wɓwɓa 'ye'a 'yi-gwε, Zezii yibo'o 'tɔ-ɔ na. ^{XXIX} A 'ye li-ɔ, 'bho 'ɔ "trolli, -yakpe -lue-e -nɪ'e 'bho, 'ɪnnε 'yi'e -geponmɔ. Nyυ-υ -nɪ'a 'bho, un 'ye "fuu'a -tuto 'mυ'luo, ɔ 'ye ε 'le -geponmɔ kɔ 'sma 'le un 'ye ε tu'a 'kleε 'yitɪsɪn, un 'ye yi 'le un 'ye ε ɔ wɔn 'yi 'du ɔ 'ke ε 'mυ'nyɔ. ^{XXX} A -gblee, ɔ 'nyɔ'ɔ ε-be -fuu'a -tuto 'mne 'mυ a, 'le ɔ na: Lɪ 'wee 'ka 'bho 'an 'kpi zi a, ɪ nyɪnɪ-e 'yi. ɔ 'le'ε -kaa a, ɔ -ya'a-a 'lru 'zɔ, 'le 'ɔ -fifε 'ye 'bho -cε.

*"Srojayi -lue -po'o-o *Zezii'a 'ku'a gbɪzɔ "li*

^{XXXI} *'Zuifu'a lifɔzɔ 'ga-a *Paakɪ'a gɔkɪagba'a 'wɪ 'li ti'a dɪ, ε 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ. ε-be lifɔzɔ -nɪ'e-e nyninamυ'a dɪ, *'Zuifu'a -kɪgɪ -see ti'bo *Zezii'a 'ku 'ke 'bho tu 'yri ti-de. 'ε kamυ un -sɔ'ɔ 'mυ, un 'ye *Pilaatɪ gbo mu 'le un na: -A 'ybha-o'o -ɪn 'ke 'sroja 'tmυυ, nyυ-υ 'mε -nɪ'a 'bho tu 'yri, un 'ke 'wa bhɪ'a 'kɪ jra 'le un 'ke υ 'bho 'wa 'kui -za. ^{XXXII} 'Le ɔ na: -Ao, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'ε 'mυsɔε 'sroja -sɔ'ɔ 'mυ 'le un 'ye υ 'le -ye. Un mu'a a, nyυ 'son un 'gbaa'a Zezii 'le un 'ye υ tu 'yri kɔ, 'wa -yɔ un 'wɓu'a 'yi, un 'jra-a 'ɔ bhɪ'a 'kɪ. -Ka -lue 'mno 'ka-a un nu'o -yɔ -sie'a 'bho -lrεε. ^{XXXIII} Un bhla'a Zezii 'kpi a, un -gbυ 'nɔ-ɔ ya. ɔ 'mε-ε'o see: 'ε dɪ un -see ɔbɔ-ɔ'ɔ bhɪ'a 'kɪ jra. ^{XXXIV} 'Sroja'a -lue 'da'a 'le 'wa 'klumυ ti a, ɔ 'po-o 'ɔ gbɪzɔ 'li. 'Ni -ke nymɔ nu'a -kaa, -gbloloo! ɪ 'wla-a ti. ^{XXXV} A -gblee, nyɔ-ɔ -za'a dɪ 'mɪn 'mυ a, ɔ 'ye-e 'ya -da, 'le, dɪ ɔ -za'a 'mυ a, ɪ nu'o dɪzɪgɪ. ɔbɔ-ɔ'ɔ 'bhuo yibo'o-o na -ziadɪ ɔ-ɔ za'a 'mυ. ɔ 'tmυυ'o amυ-ε a 'ke 'ɔ wlu 'gwɪde 'le a 'ke

ε 'wɔɔn. XXXVI-XXXVII "Sroja "we nu'a -kaa, 'le, wlu 'sɔn-ɔ 'cni-ε'ε 'le -Lagɔ'ɔ "bɔɔv 'li see, 'ya "yri'a 'bɪ 'ye 'wlv. l-bɪ wlu 'mni, 'ya -antanyɪnε 'ka-a:

Nyɔ -see 'ɔ 'kpa -lue -jra yi.

'E 'sɔnnε 'ka-a:

Nyɔ un -po'a 'li a, un-υ 'ye -ɔ ya-gbv -mv.

**Zɪzεεfv nmaze'e-e *Zezii ti*

(Matiee 27:57-61; Maaki 15:42-47; Luuki 23:50-56)

XXXVIII Dɪ'a kle zi'a -kaa a, 'gagayi -lue un-υ 'la'a *'Zɪzεεfv, ɔ 'ye *Pilaati gbo mu. -Gwlɔ -lue un-υ 'la'a Alimatee, 'le'a "yiyi mo'o, 'le ɔ -ke *Zezii-i na'o. ɔbɔ 'mnɔ, ɔ 'ple-e *'Zuifv'a -kɪgbɪ'a -fanv'a dɪ, ɔ -see 'ɔ "bhuv nyv "yi-tɔ. ɔ mu'a a, ɔ -ye'ε-ε 'le Pilaati 'le ɔ 'ye ɔ -kaa libhade: 'Inmɔ bhade -ɪnmv li, 'ɪn 'ybha-o'o 'ɪn 'ke Zezii'a "ku'a dɪ mu. 'Le ɔ na: -Ao, 'ɪn 'wɔn-o'o. ɔ 'lε'ε -kaa a, 'le ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye 'ɔ "ku 'mv"luo. XXXIX Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'bho -lɾεε, 'ɪnnɔ 'mo-o "Nikodemv. ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ mu'o Zezii gbo "matv -lue -bɛnyɪ. 'Cni 'sɔn-ɔ po'a ngɛzεεε un-υ 'la'a *miilɪ -ke *aloεsɪ, 'ɪnnɔ ɔ 'bhle'o. 'Ya gboɔbomu -lue -ke ɔ mu'o ɔ 'ke ɪ Zezii'a "ku "lru 'wla ε -kaa 'zɔn -susueyi. XL -Ka 'Zuifv-υ nɪ'a 'wa "ku "cɪɪ 'le un-υ nmaze 'nε ti, 'ε dɪ 'Zɪzεεfv -ke "Nikodemv "luo'o 'ɔ "ku 'mv, un 'ye ε 'cna "lru 'wla 'le un 'ye "yriεfɔtɪ 'mv"luo, un 'ye ε ɔ li'fiɪan. XLI 'Bɪ -ke "yi un kɔ 'ɔ tu "yri, -lolotu'a -kpa-a -nɪ'e 'bho. E-bε -kpa-a 'mne 'mv, zokolre un cε'ε 'le trɪ 'li, -ka -buduyv, -ε -ke 'limv un -see'a "ku tinmaze ke, 'ɪnnε -nɪ'e 'bho. XLII -Da un 'lbha -nɪ'a Zezii, ε-bε zoko 'mne "kɔɔ'ɔ-ɔ 'bho gbo 'le *'Zuifv'a lifɔzɔ -nɪ'e nyninamv'a dɪ, un "tɪtra'a li 'le un 'ye ɔ 'bho tinmazenamv mu. Un nmaze 'nɔ ti a, un klikpe'e-e svkpvmuaklagba -lue ti, 'le un 'ye 'bho 'ε wɔnyɪ "du, 'le un 'ye panamv mu.

XX

**Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'mεmv'a "klumv*

(Matiee 28:1-8; Maaki 16:1-8; Luuki 24:1-12)

I ε-bε zɔ-ɔ kɔ'ɔ *'Zuifv'a lifɔzɔ "yi, 'ε -bhibhi 'mv 'le Madalaa'a *Malii -ke 'nynvɔkpaɔɪ -lrvv 'ye 'le zoko'a da 'yenamv mu. Un -ka 'bho-o nyini a, ε-bε svkpvmne se 'bho zokowɔn "yi -nɪ. II 'E "lru "yi un -sɔ'ɔ 'mv, 'le Simɔɔ *'Piεɪɪ -ke *Zezii'a -nayı -lrvɔ, -yɔ -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ, un 'ye υ gbo mu 'le un na: Nyv -za'a-a -a'ba -Kɔyi *Zezii'a "ku 'le zoko 'li. -Da un kpe 'ε ε, -a se 'bho yibo. III A -gblee, un 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, un 'kpa-a 'le -vuka. IV Un -nɪ'a munamv, un -nɪ 'sɔn-ɔ ple-o'o 'le un 'ke 'le nyini. Un 'ka 'le nyini a, ɔ-bɔ Zezii'a -nayı 'mnɔ -sie'e-e 'Piεɪɪ bhv 'mvti. V ɔ nɪ'a -kaa, ɔ -nyna'a-a 'bho zokowɔn "yi ti, ɔ 'ye "yiti"jri, ɔ 'ye 'le popo 'le ɔ 'ye "yriεfɔtɪ'a "se li'ye, VI-VII 'le Simɔɔ 'Piεɪɪ 'ye ɔ 'bho -yε, ɔ 'ye 'le pa, ɔ 'ye "yriεfɔtɪ -ke Zezii'a "ku'a wɔnyibhlayriεfɔtɔ li'ye. E-bε 'ɔ wɔnyibhlayriε 'mne -ke 'ε -bolɪ se -da -lue ti-de; ε-bε 'fɪun-ε'ε 'ε "bhuv'a "setida. VIII 'Bho 'mnɔ, Zezii'a -nayı nyini'a 'le zoko "kpi -antanyɪ, 'bho-o ɔ -pa -nɪ'e 'tɔ 'le. ɔ 'ye-e li'a kle, 'le ɔ 'ye "gwɪɪde na ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ 'ye ti-nɪ -lɾεε. IX A 'ye li-ɔ, wlu-u 'cni-ε'ε 'le -Lagɔ'ɔ "bɔɔv 'li see, ε nɪ'a, na: Zezii-i 'ye-e 'mε -mv, ɔ 'ke glu -sɔ 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lɾεε, 'ɔ -namv -see ε 'mvti'wɔn ke tenyɪ. X Un -nɪ 'sɔn nɪ'a -kaa, -da un -sɔ 'ka 'mv, un 'mu-o 'bho le.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ 'bhuo Madalaa'a *Malii 'yi
(Matiee 28:9-10; Maaki 16:9-11)*

XI Ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, *Malii 'mnɔ 'yi-e 'le *Zezii'a zoko 'trolli le, 'le un-
v 'vi'o. Un-nu "vinamu 'le un 'ye 'yiti''jri un 'ke 'le zoko 'li popo. XII Un
popo'a 'le a, -da 'ɔ "ku 'pe 'ka ti, un 'ye-e 'bho -Lago gbo'a -dalbhomu
'son li; un 'bhle-e -banɔpli 'mu. -Lue -de'e-e 'le 'ɔ "lru gbo ti 'le -lɔɔ
-nɔ'e 'le 'ɔ bhɔ gbo, XIII 'le un 'ye v -kaa tidede: Kbhoo a -nyna'a 'le a-a
'vi'a? 'Le un na: Nyv -za'a-a 'an -Kɔyi Zezii'a "ku 'le zoko 'li. -Da un
'du 'ε ε, 'un se 'bho yibo. XIV A -gblee, un -nɔ'a -wlunamu a, un 'ye
'yiti''bhiti 'le un 'ye nyo -lue li'ye. Un 'ye 'ɔ li a, -ka ε 'du'a Zezii, un se
ɪ yibo, XV 'le ɔ 'ye v tidede 'le ɔ na: Kbhoo a -nyna'a 'le a-a 'vi'a? Yɔɔ
a-a 'bɔ'ɔ ti'a? ɔ dede 'nu ti, un popo'o-o 'gwɔti, ubu na 'kɪ -lolotu'a -
kpa'a 'lbhunuyi mo'o, 'le un na: 'An 'lotu'a "yu, -bho ε 'du -unmɔ -za'a
-laa Zezii'a 'ku a, -da -un "du 'ε ε, "si 'bho 'nyɔ 'un 'ke ε 'mu''luo, 'un
'ke ε 'le zoko 'li le kpa. XVI 'Le ɔ na: Malii! Un 'ye 'yiti''bhiti, un 'ye ɔ
'yiyibo 'le un na 'le 'Zuifu'a wlu 'mu: 'Labuni! ('ε 'zɔ 'mo-o: 'An -Tɔyi.)
XVII 'Le Zezii na: A'ba kpɔn 'unmɔ ti -le! -Ɛkedimaa 'un -see -bhla 'an
-tita -Lago gbo mu ke. A mu a 'ke 'an 'lotu'a "nynuu 'tmɔ na, 'an -tita
-Lago 'ma-a a'ba -tita -lrɛε, 'un-ɪ 'mu -ɔ gbo. XVIII A 'ye li-ɔ, ɔ 'lɛ'ε -kaa,
'le un 'ye 'mu-sɔ, un 'ye 'ɔ -namu gbo mu 'le un na: 'In 'ye-e -a'ba -Kɔyi
Zezii; 'le, dɪ ɔ -zv 'v -bodɪ 'mu, un 'ye v 'tmɔ.

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ 'bhuo *'ɔ -namu 'yi
(Matiee 28:16-20; Maaki 16:14-18; Luuki 24:36-49)*

XIX Ɛ-be zɔ-ɔ kɔ'ɔ *'Zuifu'a lifoɔɔ 'yi, 'ε 'jiazɔ ɔ, *Zezii'a -namu 'ple-e
*'Zuifu'a -klɔgbɪ'a dɪ, -budu -lue 'wa 'bhi po'a "sape wɔnyi, 'ε 'limu un
-nɔ'o. Un -ka 'bho 'wa "trolli-i gbu, Zezii -nyna'a-a 'bho ti 'le ɔ na: A
'ye -pɔlv'a bhlubhlua! XX ɔ gwe'ε -wluwlua "yi a, 'le, "jie'a fanɪ -nɔ'a
'ɔ -kɔtɔgwɔ -ke 'ɔ gbɔɔ, ɔ 'ye ɪ v "yi-ɔ. Un 'ye 'ɪ li a, 'bubvɔklɔgɔba-a
'lbhu v'ɔ ɔ-bɔ 'wa -kɔyi'a dɪ. XXI 'Le ɔ na -lrɛε: A 'ye -pɔlv'a bhlubhlua!
-Ka 'mna-a-a -tita -Lago -ya'a 'unmɔ 'nɔɔ 'kmu 'mu a, 'ka 'mnɔ 'ka-a
'un-ɪ lbho'o amv 'le 'bhlɔkpɪ "kpi a 'ke -Lago'ɔ "dɪzɪɔ 'mu-za. XXII ɔ
gwe'ε -wluwlua 'yi, 'le ɔ 'ye v -pɔpɔɔ 'mu po 'le ɔ na: A 'ye *-Lago'ɔ
Lisaazuzu! XXIII -Bho a 'bho nyo'ɔ "nyinyɔnɪdɪ'a dɪ, -Lago-ɔ 'bho-ɔ 'ya
dɪ. -Bho a -see nyo'ɔ "nyinyɔnɪdɪ'a dɪ 'bho ɔ, -Lago -see 'ya dɪ 'bho yi.

Tomaa'a "Gwɔlɔdeε

XXIV -Da *Zezii -tɔ -nɔ'a 'ɔ 'bhuo *'ɔ -namu 'yi a, Tomaa (-ke liduunynɪ
'ma-a -boliayu) ɔ se 'le 'wa "klumu -nɪ. XXV ɔ yi'a a, 'ε dɪ, 'ɔ -bonyunyu
-ke Zezii-i na'a, un 'ye ɔ 'tmɔ, 'le un na: -A 'ye-e -a'ba -Kɔyi Zezii. 'Le
ɔ na: Lɪ un -kɔ -nɪ 'nɔ 'bho tu "yri, -bho 'un -see 'ya fanɪ 'le 'ɔ -kɔtɔgwɔ
'yee, -bho 'un -see ɪ -ke 'ɔ gbɔɔ'ɔ nɛ -jie 'mu titri, -ka ɔ -sɔ'ɔ glu 'le ɔ
'ye'a ti-nɪ -lrɛε, 'un -see ɪ 'wɔɔn yi "kɔmɔkɔmɔ.

XXVI 'Wɪ -mɛɛson zi'a a, 'ε -mɛɛtanɔ kɔ'ɔ *'Zuifu'a lifoɔɔ 'yi, 'le
Zezii'a -namu 'ye 'lru'gbu -lrɛε 'le -budu -lue 'li. Ɛ-be zɔ 'mne ti,
Tomaa -nɔ'e-e 'le 'wa "klumu. A -gblee, un pa'a -budu 'li a, 'wa 'bhi
'po -ε "sape wɔnyi. Un -ka 'bho 'wa "trolli-i gbu, Zezii -nyna'a-a 'bho ti
'le ɔ na: A 'ye -pɔlv'a bhlubhlua! XXVII 'Le ɔ na Tomaa -bodɪ: -Gbɔ 'nɔɔ
'an -kɔtɔgwɔ, sɔ sɔ -un 'ke 'ya fanɪ li'v. Sɔ sɔ -un 'ke 'an gbɔɔ li'tv
-lrɛε. -Ka 'un -sɔ'ɔ glu 'le 'un 'ye'a ti-nɪ -lrɛε, de 'na "gwli! -A'a -pɔlv'a
-kmu 'tɔ "yi -le! XXVIII 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi -Lago! XXIX 'Le ɔɔ na: -In

'ye-e 'inmv li'a dɪ -ɪn de'e 'inmv "gwli-ae? Nyɔ -yɔ -see'a 'inmv 'ye 'le -ɔ de'a 'inmv "gwli a, ɔ 'wa-a ti.

Le -ke 'lru 'yi 'bɔgv -nɛɛ 'cni-ɛ'ɛ, 'inne 'ka-a:

XXX A -gblee, *wɔnkulɪ -lru *Zezii nu'a 'bho *ɔ -namv'a 'yigbeyi, 'ya -dadudu -see 'nɔɔ "bɔgv -nɛɛ 'li 'cni-ɛ. XXXI Lɪ 'wee -nɪ'a 'nɔɔ ɔ, ɪ 'cni-ɛ'ɛ-ɛ, 'le, -ka Zezii "du'a -Lagɔ'ɔ 'yu, *ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, a 'ke 'na "gwliɛ a 'ke ɛ 'wɔɔn: 'ɛ dɪ a -ke ɔ 'ke 'yi''sisri 'le a 'ke "kɔgwletinɛ 'ye.

XXI

**Zezii -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ 'bhuo *ɔ -namv 'yi 'le -badaklagba wɔnli*

I -Nɔɔtoope zi'a a, Galilee'a -badaklagba un-v 'la'a Tibɛliadɪ'a -bada -lɛɛ, 'le *Zezii 'ye 'le 'ɛ wɔnli 'ɔ 'bhuo *ɔ -namv 'yi-tɔ -nɪ -lɛɛ. -Ka ɛ zi'a a, 'kla-a 'ka-a:

II Zɔ -lue 'zɔ, Simɔɔ *Piɛlɪ-e Tomaa (-ke liduunynɪ 'ma-a -boliayu), 'le Galileebhlokpa "kpi, Kanaakɔyi Natanayɛɛɪ-e Zebedee'a 'yreetɪ -ke Zezii'a -namv 'sɔn -lɾʊʊ, un -nɪ'e-e -dalue. III Simɔɔ 'Piɛlɪ na: 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'mu-o -dada -ponamv. 'Le un na: -A-bv -ke -a mu'o -lɛɛ. Un nu'a -kaa, un 'luo'o-o gɔlv 'mv 'le un -ke ɛ 'ye -badaklagba 'mɛɛ'ɛ 'yigbeyi mu. ɛ-bɛ 'matv -lue 'mɛɛ, un 'ze-e 'ni 'le un -see zmi'a -lue komu 'lbha. IV Zɔbhɪbhi 'mv, 'le Zezii 'ye v 'zɔ'daa. Un nu'a -kaa, un 'ye -ɔ li 'le 'kɪka 'yi. Un 'ye 'ɔ li a, un -see ɔ 'yiyibo. V 'Le ɔ na: -Woo! 'An 'lotu'a "nynuu-a'o-a! A 'lbha-a zmi'a? 'Le un na: -Gba, -a -see lɛ 'ye ke. VI 'Le ɔ na: A "vuto a'ba -dada 'le a'ba -linasv gbo, a-a 'ye-e zmi 'lbha -mv. Un 'vuto'o-o 'le 'wa -dada. A -gblee. zmi ɛ kpʊn'a, 'ya 'yidie'ɛ dɪ, un se 'le 'ɛ jriɪria 'bhɛɛ. VII Zezii'a -nayı -ke dɪ ɔ -kma'a tenyi, ɔ 'ye'a 'na li a, ɔ yibo 'nɔ-ɔ 'yi 'le ɔ na: 'Piɛlɪ, -a'ba -Kɔyi mo'o! A 'ye li-ɔ, Simɔɔ 'Piɛlɪ se -bana 'mv'bhle. ɔ 'wɔn'ɔ wlu-u nu'a na: -A'ba -Kɔyi mo'o! 'bɔ ɔ, ɔ -pa'a-a 'ɔ -bana 'mv 'le ɔ 'ye 'ɔ 'bhuo 'le "nukɔ ti-gle, ɔ 'ke ɔ 'le 'kɪka 'yi -yɛ -susueyi.

VIII "Ni'a -da un -nɪ'a, ɛ -ke 'kɪka ttɛ'ɛ-ɛ gbo -toope. 'Wa tɔlv nu'a -kaa, zmi un 'lbha'a, ɪ "sri-e -dada 'yi, un 'ye ɛ gɔlv ti-mɔ, 'le un-v "lu ɛ'o un 'ke 'kɪka 'yi mu -lɛɛ.

IX Un mu'a a, un 'nyni-e 'kɪka 'yi, 'le un 'ye ti"si. Un -ka 'bho 'wa "tɾoli-i gbʊ, nɛgbaa -lue -ke 'yi zmi -nɪ'a, un 'ye -ɛ li. "Flɔɔ -de'e-e 'bho nɛ "tɾoli ti. X 'Le Zezii na: 'An 'lotu'a "nynuu-a, zmi a 'lbha'a, a -ya 'inmv 'ya tɔlv. XI 'Le Simɔɔ 'Piɛlɪ 'ye 'le gɔlv 'li le 'kpa, ɔ 'ye -dada tibɔti, ɔ 'ye ɛ -ke zmi 'bho 'kɪka 'yi ti'wla 'le ɔ-ɔ jri 'ɪ ti: ɪ-bɪ zmiklɪgbɪ 'mnɪ -nɪ'e-e -gwɪ -mɛɛsɔn 'yɔ -bue 'yɔ tan. A 'ye li-ɔ, zmi un tri'a -ka "nyni wɔn 'mv ti a, 'wa -dada -see -cna. XII 'Le Zezii na: A yi a 'ke li. Un 'ybha-o'o un 'ke ɔ tidede: -A'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? 'Wa 'wee yibo 'nɔ-ɔ 'yi'a dɪ, 'wa nyɔ -lue'a 'bhuo -see ɛ nu. XIII ɔ nu'a -kaa, ɔ 'nyni -v li, ɔ 'ye "flɔɔ -ke zmi 'mv'luo 'le ɔ 'ye v 'yiti'gblee.

XIV A -gblee, Zezii -kaaa glu -sɔ 'le ɔ -kaaa ti-nɪ -lɛɛ, 'ɔ "bhuo'a 'ɔ -namv'a "yitɔɛ'ɛ kpe tannɛ 'ka-a!

**Zezii -ke *Piɛlɪ -nɪ 'sɔn'ɔ "zɾɔ*

XV Un li'a a, un -sɔ'ɔ 'mv-ɛ, 'le *Zezii na Simɔɔ *Piɛlɪ -bodɪ: 'Zaan'a 'yu, Simɔɔ, -ɪn -kma'a-a 'an dɪ, -ɪn 'ye *'an -namv -nʊʊ -zi'a? 'Le ɔ na: Kun, 'an -Koyi, -ka 'ɪn -kma'a -a'a dɪ, -a'a "bhuo yibo'o-o 'na. 'Le ɔ

na: -Ka *'bhlabhli'a lifuoyi 'du'a 'o *'bhlabhli 'yrili, 'du -kaa 'an nyu 'yrili! ^{XVI} 'Le o 'ye 'bho le mu, 'le o na: 'Zaan'a 'yu Simoo, -in -kma 'an dı 'nı? 'Le o na: Kın, 'an -Koyi, -ka 'ın -kma'a -a'a dı, -a'a 'bhuo yibo'o-o 'na. 'Le o na: "Du 'an nyu 'yrili! ^{XVII} 'o tidedee'e kpe tanne 'yi 'le o na: 'Zaan'a 'yu, Simoo, -in -kma 'an dı 'nı? 'o dede 'n-o-o ti kpe tan'a dı, o nu'a -kaa, o 'su'o 'yigba 'le o na: 'An -Koyi, -a'a 'bhuo yibo'o-o lı 'wee. -Ka 'ın -kma'a -a'a dı, -in yibo'o-o 'na. 'Le o na: "Du 'an nyu 'yrili! ^{XVIII} -Ziadı 'ın-ı za'a -ınmu -bodı 'mu, -da -ın -nı'a 'bhuanamu, -a'a 'bhuo-o pa'a -a'a -banı 'mu, 'le, -da -a'a -polu 'ybha'a, -a mu'o 'bho. -Bho -ın 'kpa nyunyozegε ε, -a 'ye-e su beze -mu, 'le 'sesinyo 'ke -ınmu -banı 'mu -pa, 'le, 'n-o-o -a'a -polu se'a -nı a, o 'ke 'le -ınmu -kpa -nı. ^{XIX} 'o -za'a wlu 'mne 'mu a, 'le, -ka 'Pieli 'ka 'kle 'ye-o 'le o 'ka 'me ε, o 'ye o 'tmu. ε-be ngazememeε 'mne, 'ınne 'ye -Lago'o 'nynı 'yi'bhεε mu. 'o 'le'ε -kaa a, 'le o na: "Srii 'ınmu, 'ın -ke -ın 'ke -na!

^{XX} 'Pieli nu'a -kaa, o 'bhiti'e-e 'yiti, 'le, Zezii'a -nayı -ke dı o -kma'a tenyi, o 'ye o 'le o lemu li'ye. A -gblee, -da Zezii -ke 'o -namu li'a 'wa gbomubhoolilile 'le o 'ke 'me ε, o-bo 'o -nayı 'mno 'ko-o o 'lru 'yi 'le o 'ye o tidede: 'An -Koyi, yoo 'ke -ınmu -a'a tu'a nyu -jeyi 'nyı'a? ^{XXI} 'Pieli 'ye 'o li a, 'le o na Zezii -bodı: 'An -Koyi, -yoo -mno 'le, leeε 'ke o -bodı yi'a? ^{XXII} 'Le o na: -A'a dı se 'bho -nı, -bho 'ın 'ybha a, o -see 'me yi, 'le 'an leyinoo 'ke nyı. -Inmo -yoo, 'srii 'ınmu, 'ın -ke -ın 'ke -na! ^{XXIII} Dı'a kle zi'a -kaa a, 'ya fiifi 'kpa-a 'le Zezii'a nyu'a 'klumu na o-bo 'o -nayı -ke dı o -kma'a tenyi -see 'me yi. ε 'ka -kaa 'mu-nı a, Zezii -mno'o 'bhuo -see 'Pieli 'tmu na: 'o -see 'me yi. 'o 'nu-o na: -A'a dı se 'bho -nı, -bho 'ın 'ybha a, o -see 'me yi, 'le 'an leyinoo 'ke nyı.

*Lı'a -dadudu *Zezii nu'o*

^{XXIV} Lı 'mnu'a kle-ε zi'a *Zezii 'kpi a, o-bo *'o -nayı 'mno 'ye-e 'ya -da 'le 'o 'bhuo 'ye ı 'cni. -A-bu Zezii'a nyu, -a yibo'o-o, dı o -za'a 'mu, -ziadı mo'o.

^{XXV} A -gblee, lı Zezii nu'a -lrεε, ı -die'e-e 'yi. 'Le nyo 'ke ı 'cni -lue -lue, 'ın 'de-e 'gwli na, 'ya 'bogu se 'bı 'bhle 'n-o 'bhlukpa -nεε 'kpi, 'le ı 'ke 'bho ti-de-ε 'ya 'yidiee'ε kamu!

Zeziia -dalbhomu'a NUNUKPLI

Wludie po'a nyɔ 'bɔgɔ -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Luuki-ɪ 'po-o 'bɔgɔ'a 'sɔnnɛ Teofilɪ -jeyi, 'le, 'bho Zeziia 'mɛmɛɛnɔɔ 'yi 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, li-ɪ zi'a 'bho a, ɔ-ɔ zi 'ɪ 'mu. -Ka ɔ mu'a yaku 'li 'bho -Lago'ɔ 'trolli, 'le ɔɔɔ 'ye'a ɔ Lisaazuzu 'le ɔ nyɔ 'mu po 'le ɔ 'ke v 'mu 'yi, 'unɪ ɔ-ɔ za'a 'mu. -Ka Zeziia nyɔ kpa'a ɔ 'dɪzɪgɪ 'le nyɔ -lrɔv 'ye 'ɪ 'wɔɔn 'le un 'ye'a ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ 'du -lrɛɛ ɛ, 'unɪ ɔ-ɔ za'a 'mu -lrɛɛ. 'Ya litu 'nyaa'a-a 'le 'Zuifɔ gbo 'le ɪ 'ye 'bhɪlkpɪ'a -dadudu -lrɪ 'kpiti mu, 'le, 'ya nyɔ-v -se'a-a 'Zuifɔ, ɪ 'ye v 'kpi bhla.

-Pɔlv'a 'yigluzadi

I-II 'In bha Teofilɪ, li'a -dadudu *Zeziia nu'a-e -ke ɔ -tɔtɔɔ'ɔ 'nyaanamu-e, 'le ɛ 'ye'a ɔ yakulumu'e'ɛ ɔ 'kpi bhla a, 'ɪn -zi 'ɪ 'mu-ɛ 'le 'an -antanyɔbɔgɔ 'li. ɔ 'ka yaku 'li mu a, 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue 'mu, 'le-e, nyunyu ɔ 'tɛ'ɛ 'mu ɔ 'ka *ɔ -dalbhomu 'mu nu, ɔ -sie -nɪ 'nu wlu li. III ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'le ɔ 'ye v ɔ 'bhuo 'yi-tɔ, 'le li'a -dadudu 'mu, -ka ɔ -nɪ'a ti -lrɛɛ 'le un 'ke ɪ yibo 'gu. 'Le 'wɪ'a -gwɪ 'sɔn ti un 'ye -ɔ'o, 'le ɔ 'ye v -Lago'ɔ nyɔ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ 'tmɔv.

IV Zɔ -lue 'zɔ ɔ -ke un -nɪ'a -dalue -li -nɪnamu ɔ 'du -v 'dɪ 'mu, ɔ na: A'ba -tɛ Zelizalɛmu gbo -le! 'Jɛ -a'ba -tɪta -Lago nu'a ɔ 'ka amu 'lrulinu, a -fuɔ nɛ wɔn. Lɛ 'ɪn 'du'a amu wɔn 'mɔti a, -ɛ -ke dɪ 'ɪn 'tmɔv'a amu, 'unɛ mo'o. V A -gblee, 'ni *Zaan *batizee -nɪ'e nyɔ, a-bee -mnɔv, 'le 'wɪ 'yɔɔɔ 'li, -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ɪn-ɪ 'ye amu 'mu -po mu, 'le ɔ 'ke amu 'mu 'yi.

**Zeziia 'mu-o yaku 'li*

VI -Gblee, *Zeziia po'a wlu 'mɛnɛ ti a, nyɔ-v -nɪ'a 'bho ɔ 'trolli dede 'nɔ-ɔ ti: -A'ba -Kɔyi, 'yri -ke 'yi -a -nɪ'a -laa, 'bho-o -ɪn 'ke *Izrayɛɛhɔkɔmu 'yifɔɛ 'nyɪ -nɪ'a? VII 'Le ɔ 'ye 'wa wlu 'kpi 'du: -A'ba -tɪta -Lago -see 'ybhla a 'ke ɔ dɪ'a -nɔɔ yibo. ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'unɔ 'bhle'e ɔ dɪ. VIII Abɔ a, -da *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u 'ye'a amu 'mu 'kpa mu, 'bho-o ɔ wɔnkue-ɛ 'ye amu 'mu 'yi -nɪ mu 'le a 'ke 'an 'dɪ'a -zamv 'du 'le a 'ke 'an wlu Zelizalɛmugwɔ 'mu kpa. 'Le Zidee -ke *Samaliibhɪlkpa 'kpi, 'le a 'ke 'bhɪlkpɪ -tɛ'ɛ gbo'a -da 'wee 'an wlu kpa.

IX -Gblee, ɔ po'a wlu 'mɛnɛ ti a, 'bho 'wa 'wee'a 'yigbeyi ɔ bhɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho 'bhɪlkpa 'yi ti pee! Un -nɪ ɔ 'yranamu ɔ 'ye v 'yri 'kpi ti-gwɛ, yaku'a -druku 'ye ɔ 'yi-ka 'le ɔ 'ye yaku 'li mu.

X Un 'sri 'le yaku 'yi ɔ kligbo 'yranamu, 'bho -gbaa -lue 'mɛnɛ 'mu, nyɔ 'sɔn-ɔ 'bhle'a -vɪnɪvɪnɪbanɪpli 'mu, un -nyna'a-a 'bho 'wa 'trolli ti. XI Nyɔ 'sɔn 'mnɔ na: Galileekɔmu-a, leedɪ a-a de'e 'bho ti, a-a 'yra'a 'le yaku 'yi'a? Zeziia -yɔ a 'ye'a -laa li, -ɔ 'wɪv'a 'bho a'ba gwia 'mu pee! -ɔ mu'a yaku 'li a, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ-ɔ 'ye le -yi mu.

Zidaa'a 'yiziziayi

XII I zi'a -kaa a, *Zeziia -dalbhomu -sɔ'ɔ-ɔ 'bho -gɔgɔ un-v 'la'a Olivieegɔgɔ'ɔ 'kpi, 'le un-v mu'o Zelizalɛmu le. -Gɔgɔ 'mɛnɛ se gwɔɔ gbo-tɛ. XIII Un nyɪ'a Zelizalɛmu a, yayibudu'a 'die -lue -ke 'li un-v

'gbɔɔ'a 'lru 'ciɔɔ, 'le 'ε 'limɔ ɔn pa'o. Nyɔ-ɔ -nɩ'a 'bho, 'wa 'nyɩ 'ka-a: *'Piɛɩ, *'Zaan, Zaaki -ke Andree, Filiipɩ -ke Tomaa, Batelemii -ke Matiee, Alfee'a 'yu Zaaki -ke 'bhɩkpa'a 'kpiticeyi Simɔɔ -ke Zaaki'a 'yu Ziidi. ^{XIV} 'Wa klɛ -ke Zezii'a 'lotɔ'a 'nyɩnuu-e, 'ɔ 'lotɔ *Malii -ke 'nyɩnɔkpakɩ -lɩɩ-ɔ bhete-e gbo 'le -naagi -lue 'mɩ 'le ɔn-ɔ po'o *-Lago wɔn gbo -wɛɛwɛɛ.

^{XV} U-ɔ 'yee'a *Zezii'a dɩ -ziadi 'mɩ, -ɔ 'gbɔɔ'a 'lru ɔɔ 'mɩ 'zɔ, ɔn -nɩ'e-e -gwɩ -mɛɛlo. 'Piɛɩ -ɔɔ'ɔ 'mɩ, ɔ na: ^{XVI} 'An 'lotɔ'a 'nyɩnuu-a, le *-Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'mɩ 'le -Lagobɔgɩ 'li, -ka ɩ 'ka 'mɩ-nɩ 'tɩn, 'ka-a 'ε 'yri'a 'bɩ 'ye-ε'ε -laa. ɔ -zi -nɩ'e-e 'ɔ wɩu'a 'mɔtizayi *Daviidi 'mɩ, Zidaa -tɔ'ɔ Zezii nyɩ da ɔn 'ye 'ɔ kpɩn, 'le ɔ 'ye 'ɔ 'kpidi 'mɩ-za see. ^{XVII} Zidaa 'mɩɔ mo 'ko-o -a'ba "klumɩ'a nyɔ -lue 'le -a -ke ɔ -plɛ 'ko'o -Lagɔlbhɩ -lue 'mɩ. ^{XVIII} (-Gblee, mɔni ɔ 'ye -nɩ'a 'ɔ 'nyɩnyɩkpli 'mɩ, 'ɩnnɩ ɔ de'e -kpa'a 'mɩ. 'Bho -kpa'a 'mɩɛ 'mɩ ɔ 'ga-a ti 'le 'ɔ -nɩgbɩaa 'ye 'keke, 'ɔ 'mɩ 'ye ti'wɩa 'le ɔ 'ye 'mɛ. ^{XIX} Zelizalɛɛmɩkɔmɩ 'wee 'wɔn-ɔ ɩ-bɩ dɩ 'mɩ 'bɔ, 'le ɔn 'ye -kpa'a 'mɩɛ Akelɩdama "duu. 'ε 'zɔ 'mo-o nymɔkpa'a.) ^{XX} 'Piɛɩ 'kpa-a 'ɔ wɩu: A -gblee, -ɩ 'cɩn-ε'ε 'le *-Lago'ɔ -Wɛɛlizabɔgɩ 'li, 'ɩnnɩ 'ka-a:

Un 'bho 'ɔ -budu'a dɩ, nyɔ'ɔ -de 'le -le!

'ε wɩu -lɩɛɛ 'ka-a:

'Bho lbhɩ'a damɩ nyɔ -lɩɔɔ -zi 'bho 'ɔ 'bɩ 'mɩ.

^{XXI-XXII} 'ε dɩ ε -nmɔ'ɔ 'yriɩ nyɔ -lue 'ke -amɩ 'kpi 'kpa, 'le ɔ 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a glusɔ'ε 'dɩ'a -zayi "du -lɩɛɛ. -Da *'Zaan *batizee -nɩ'a -a'ba -Kɔyi Zezii, -ε 'nyaa'a 'bho, 'le ε 'ye'a 'ɔ yaku 'li'a mumunɔɔ "kpi bhɩa, 'ɔ nyunyɔtu "du nyɩ -ke -a "sisri'a "klumɩ'a -lue. ^{XXIII} 'Le nyɩ-ɔ po 'ɔ -lokui 'ye nyɩ 'sɔn 'nyɩ "si: *'Zizɛɛfɩ, ɔn-ɔ 'la'a Basabaasi, 'ɔ 'nyɩ -lɩɛɛ 'mo-o Zutuusi, ɔ -ke Matiasi. ^{XXIV} 'Le 'wa 'wee 'ye Zezii *wɔn gbo po, na: -A'ba -Kɔyi, -ɩnmɩ yibo'a nyɩ 'wee'a -pɔɩ, 'bho nyɩ 'sɔn -nɩɩ'a "klumɩ, -yɔ -ɩn -za'a 'bho, -tɔ nɔ -amɩ da, ^{XXV} 'le ɔ 'ke 'bho Zidaa'a 'bɩ 'mɩ -zi, ɔ 'ke -a'a -dalbhɔe'ε lbhɩ 'yi kpa. Lbhɩ 'mɩɛ, 'ɩnnɛ Zidaa "tayi'e "yiti 'le ɔ 'ye 'ɔ nɔnɔdɩ'a -boji gbo mu. 'Le-e ɔ -sie'o. ^{XXVI} 'Le un 'ye sapɛ -jiɛ 'yi -tro -nɩ, un 'ye ε ti'yeye, ε 'ye 'le Matiasi 'yi ti'ga 'le ɔ 'ye nyɩ -bue 'yɔɛ -lue 'mɩnɩ'a "klumɩ 'kpa.

II

**-Lago'ɔ Lisaazuzu'a nyɩkpiyinɔɔ*

I I zi'a -kaa a, *'Zuifɩ'a gɔ ɔn-ɔ 'la'a *Patikɔti nyɩnɩ-o'o. 'Bho-o *Zezii'a -namɩ'a klɛ 'kɩkle'e 'le -budu -lue 'li 'lɩruli. II 'Bho -gbaa -lue 'mɩ le -lue 'wɩ-ɔ 'le yaku 'li, ε-ε kɩ-ɔ'o -ka -bibie 'le ε 'ye 'le -budu -ke 'li ɔn -nɩ'a pa. ε pa'a 'le a, nyɩ 'wee 'wɩn -ɩ 'bɔ, III 'le, ɩ -ke ne'ε -wɩwɩe gɔgɔ'ɔ, ɔn 'ye ɩ li'ye. I zɩza'a-a li -lue -lue, ɩ 'ye -ka ɔn -die'a 'mɩ'a "lru 'li ti-de "crecre!, IV 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye 'wa 'wee 'mɩ 'yi 'le ɔn-ɔ 'kpa'a 'bho ɔn-ɔ po'o "sesiwɩ ɔn se'a yibo. -Lago'ɔ Lisaazuzu po 'ɩ ɔ wɔn 'mɩ.

V -Gblee, 'bho Zelizalɛɛmɩ, *'Zuifɩ'a -dadudu-u -kpɩn'a *-Lago'ɔ gba 'yi, -ɔ 'wɩ'a 'bhɩkpi'a -dadudu -lru "kpi ti, 'ɩnnɩ -nɩ'e 'bho. VI Un 'wɔn'ɔ -kaa 'wa -dumɩɛ 'mɩɛ 'bɔ ɔ, ɔn "gbu-o ti. Zezii'a -namɩ 'mɩnɩ'a nyɔ'ɔ nyɔ'ɔ wɩu -glɛ 'nɩ-ɔ 'yi 'le nyɩ-ɔ po 'ɔ -lokui-i 'wɔn'ɔ 'wa 'bhi'a "bhɩwɩ 'bɔ gbaagbaa! 'ε dɩ wɔn mɩ 'ɔ ti tenyɩ. VII Wɔn ma'a 'Zuifɩ 'mɩnɩ ti, ɔn-ɔ 'yɩɩ -ɔ'o 'le ɔn-ɔ nɩ'o: Nyɩ -naa, ɔn -se Galileekɔmɩ?

VIII -Wooo! Koo ɔn -nyna'a 'le -a'ba nyo'o nyo-ɔ 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mɔti 'le 'ɔ 'bhliwlu 'mu'a? IX 'Le -a'ba 'klumu nyɔtɔɔ 'wɔn-ɔ Patɩbhlɔkpa 'kpi, -lɔv 'wɔn-ɔ Midi -ke Elaa, -lɔv 'wɔn-ɔ Mezopotamii, -lɔv 'wɔn-ɔ Zidee -ke Kapodɔɔsi, -lɔv 'wɔn-ɔ 'Pɔɔn 'le -lɔv 'wɔn-ɔ Aziibhlɔkpa ɔFa2 9 Aziibhlɔkpa ɔn-ɔ 'la'a 'traamu Trukii. X -Lɔv 'wɔn-ɔ Flizii -ke Panfilii, -lɔv 'wɔn-ɔ *Ezipɔti -ke Libii -nɩ'a 'le Silɛnɩ'a 'fɔ gbo 'le -lɔv 'wɔn-ɔ *'Wɔmɔgwɔ 'mu, XI 'le -lɔv 'du'o Klɛɛtikɔmu -ke Alabiikɔmu. 'Zuifu'a 'bhi -nɩ -laa 'le nyɔ -lɔv -ke ɔn -plɛ'ɛ -Lagɔlbhu -lue 'mu -nɩ'e -laa -lɛɛ, -a-bɔ -die'a -kaa 'mu 'le -a 'ye'a zizia, -Lagɔ'ɔ 'nyɩ'a 'yibhɛɛ'ɛ wlu ɔn-ɔ za'a 'mu, nyo-ɔ 'ka ti-sie -ɔ -see'a 'ɔ 'bhuo'a 'bhliwlu 'bɔ'wɔn, ɔ se -nɩ.

XII Wɔn 'mu -ɔ ti 'wee 'le ɔn se 'gwlɔtipopolɛ 'bhle. 'Wa 'sɛ-ɛ gbɔgbɔ'o 'yrili na: XIII Lee 'ka-a'a? Nyɔ -lɔv-ɔ -nɩ'a 'bho-ɔ gɩglɛ-ɛ 'yri 'mu 'le ɔn-ɔ nɔ'o: A -kofna ke! Nmɔ-ɔ 'lbha'a Zezii'a -namɔ 'mnu, 'le wa-a 'cɩɛ nɔ'o.

**Piɛɩ 'tro-o -zebhle*

XIV Un po'a wlu 'mne ti "gamɔ a, *Piɛɩ -ke *Zezii'a -namɔ -bue 'yɔɛ -lue -lɔv-ɔ -sie'a 'bho -sɔ'ɔ 'mu-ɛ, ɔn 'ye 'bho nyɔ'a 'yigbeyi tinyɩi 'le 'Piɛɩ 'ye wlu yayi po, ɔ na: *Zuifu 'we-a, a-bɔ -nɩ'a -laa Zelizalɛɛmu, a 'bho zɛ! A po dɩ 'ɩn-ɩ 'ye'a 'mu-za mu -lokui! XV -Ka a-a popo'a 'gwlɔti, 'bho nyɔ -nɔv'a damɔ, 'kla -ko. Nmɔ -see ɔ 'lbha, -ɛkedɩmaa, nyo'ɔ 'na zɔwɔnyɩ nmɔ. XVI A -gblee, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayi ɔn-ɔ 'la'a Zɔɛɩ'a wlu ɔ -za'a 'mu see, 'ɛ 'yri'a 'bɩ-ɩ 'wɔn-ɔ -laa. XVII A -gblee, ɩ-ɩ 'ye'a 'le *-lebhɔɔɔɔ 'li -yi mu, -ka -Lagɔ 'lɛ'ɛ ɛ, 'kla-a 'ka-a:

ɔ na: 'ɩn-ɩ 'ye-e *'an Lisaazuzu nyo'o nyo 'mu -po -mu. A'ba 'klumu'a nyukpasi -ke 'nyɔkpakɩ-ɩ 'ye-e 'an wlu 'mɔti-za -mu. 'Yritiyɛɛ-ɛ 'wɔn-ɔ 'le 'ɩn gbo, a'ba 'bhuabhɔayreetɩ-ɩ 'ye -ɛ 'ye -mu 'le 'ɩn 'ke a'ba nyunyuzɩɩ yayri 'nyɩ. 'Kla-a 'ɩn-ɩ 'ye -nɔ mu.

XVIII -Ziadi mo'o, -Lagɔ na: 'Bho -nɔɔ 'mne 'li 'ɩn-ɩ 'ye-e 'an lbhɔzenyɔkpakɩ -ke 'an lbhɔzenyukpasi 'an -zuzu 'mu -po -mu, 'le ɔn 'ke 'an wlu 'mɔti-za.

XIX *Wɔnkulɩ 'ka -tɔ na, 'an -nɔɔ 'ɩn 'du'a see, ɛ-ɛ 'ye-e -nyɩi -mu, 'ɩn-ɩ 'ye -ɩ 'le yaku 'yi -ke 'nɔɔ 'bhlɔkpa 'kpi -nɔ -mu. Nymɔ-e, nɛ -ke 'mɔkudayɩ a-a 'ye 'ye mu.

XX 'Mɔsisrikuyre-e 'ye'a -kpɔn mu, nyo -see 'yɩ'a 'yigba 'ye yi, 'le 'cɔ 'ke 'mutizaan -ka nymɔ ke-ɔ, 'le, -nɔɔklagba -ke -nɔɔ 'wee se'a gɔgɔ 'ɩnmɔ a'ba -Kɔyi 'du'a see, ɛ 'ke nyɩi.

XXI -ɛ 'nyaa'a -laa 'le ɛ 'ke -nɔɔ 'mne -yɛ ɛ, nyo'o nyo -yɔ pa'a 'ɩnmɔ a'ba -Kɔyi li, -mnmɔ 'pɔn-ɔ'o 'bho 'an 'yigbeyi.

XXII -Gblee, 'Piɛɩ po'a 'bho 'wa -pɔɔ, ɔ na -lɛɛ: *Izrayɛɛɩkɔmu-a, a po -lokui! Nazalɛɛtikɔyi *Zezii -ke wɔnkue -Lagɔ -tɔ'ɔ amɔ 'yi, ɔ -ke 'mu -Lagɔ -zi -nɩ'a, ɔ 'ye'a wɔnkulɩ'a -dadudu 'bho a'ba 'klumu nɔ a, a'ba 'bhi yibo'o-ɔ 'kpidɩ. XXIII ɔ-bɔ nyo 'mnmɔ, -ka -Lagɔ 'du'a 'ɔ dɩ, ɔ 'ye'a 'ɔ 'kpidɩ 'mu-za see 'le ɩ-ɩ 'ye'a 'na 'mu-nɩ a, 'ɩnmɔ ɔn 'nyɩ'e amɔ -jeyi 'le a 'ye ɔ 'nyɩnyɩdɩ'a nɔmu 'srɔ -po -nɩ, ɔn 'ye ɔ nyɔyɩlbhaatu 'yri kɔ, XXIV 'le -Lagɔ 'ye ɔ glu -za, ɔ 'ye ɔ 'mɛmɛɛkɛ 'kpi -za, 'le ɔ 'ye ti-nɩ -lɛɛ, -ɛkedɩmaa, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'mɛmɛɛ'ɛ mɔtikukue 'zɔ -sie.

XXV A -gblee, *Davidi -za'a 'ɔ 'kpidɩ 'mu-ɛ see, ɔ na:

'In yibo'o-o 'an -Kɔyi -nɩ'e-e 'an ''troli ''kɔmɔ 'le ɔ-ɔ kpa'a 'inmɔ 'in -kaa lititrɛ. ^{XXVI} 'E dɩ 'bɔbɔa 'yi'e 'le 'an -pɔɔɔ gbo 'le 'in-ɩ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nyɩ 'yi. -Bho koo 'an ku 'fɩn 'mɔ a, 'le -Lagɔ'ɔ 'gwɩdɛɛ 'mɔ 'in 'ke ti-de. ^{XXVII} -'Ekedɩmaa, -inmɔ -Lagɔ, -in -see 'an -zuzu kwa gbo -za yi 'le 'in 'ke 'le 'mɛmɔ'a ''klumɔ -sie. -A'a 'wɔn, 'inmɔ 'ma-a -a'a -nɔ, 'in 'ke 'zɔnzɔn wɔn'ye. ^{XXVIII} -In -tɔ'ɔ-ɔ 'inmɔ ''kɔgwɩɛtɩnɩ'ɛ -jɔɔ'a ''yɩnɛɛ. -In -nɩ'e-e 'an ''troli'a dɩ, -a 'yi'e 'inmɔ 'bɔbɔa 'mɔ kpɔkɔpɔ.

^{XXIX} 'Piɛɩ 'lɛ'ɛ -kaa -lɛɛ, ɔ na: 'An 'lotɔ'a ''nyɩnuu-a, ɛ -nɔmɔ'ɔ-ɔ ''yrɩli 'in 'ke amɔ -a'ba ''na Daviɩdɩ'a ''kpɩdɩ ''yɩtiwa: 'ɔ ''bhuoka 'mɛ'o, ɔ 'ye tinmaze-ɛ, 'ɔ zoko -nɩ'e-e -daa -a'ba 'bhlɔkpa ''kpi -zɩan. ^{XXX} ɔ -nɩ'a ti a, ɔ ''du-o -Lagɔ'ɔ wɩu'a 'mutizayi 'le ɔ yibo'o 'ɔ ''nyɩnuu'a ''nyɩnuu'a ''klumɔ 'bhlɔkpayowɩklagba -lɩɔɔ-ɔa ɔFa 2 30 'Le Izrayɛɩbhlɔkpa ''kpi 'bho 'bhlɔkpayowɩ'a -glɩgbawɔnyi, 'bho-o 'bhlɔkpayowɩ -lɩɩɩ 'wɩɔ'o 'le un-ɩ popo'o 'bɩ 'mɔ. ^{XXXI} -Ka 'ɛ lɛtu-u 'ye'a -nɩ-ɛ mɔ, Daviɩdɩ yibo nɩ-o'o see, 'le, -ka *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɩ-ɩ 'ye'a glu -ɔ mɔ, ɔ-ɔ 'ye'a ti-nɩ mɔ -lɛɛ, ɔ 'ye ɩ 'mɔ-za, 'le ɔ na ɔ -see 'mɛmɔ'a ''klumɔ ''yrɩti-po-ɛ yi 'le 'ɔ ku -see 'zɔnzɔn wɔn'ye yi.

^{XXXII} A -gbleɛ, ɔ-bɔ Zezii -ke dɩ 'in-ɩ za'a 'mɔ, -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu, ɔ 'ye ti-nɩ -lɛɛ 'le -a'ba 'wee 'ye 'ɛ da 'ye, ^{XXXIII} 'le -a'ba -tɩta -Lagɔ 'mɩnɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'bho 'ɔ ''troli 'la, 'le 'ɔ wɔnkue 'mɔ, ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ke lɩ'a klɛ -kɔ, 'le, *'ɔ Lisaazuzu ɔ ''du 'ɔ wɔn 'mɔti, ɔ 'ye ɔ ''nyɩ. 'Innɔ ɔ po'o -amɔ 'mɔ, 'inmɔ a-a 'yee'e -amɔ 'mɔ li, 'ɔ wɩu a-a 'wɔn'ɔ 'bɔ. ^{XXXIV} 'Le ɛ 'mɔ, ɛ -se Daviɩdɩ'a ''bhɔo-o mu 'le yaku 'li Zezii'a ka -ko. ɛ -nɩ'a 'tɔ -kaa 'mɔ a, ɔ na:

'An -Kɔyi -Lagɔ nɩ'o na 'an -Kɔyi: Zi -laa 'an ''troli -in 'ke ti-de ^{XXXV} 'le 'in 'ke -a'a tɔ'a nyɩ wɔn -zi.

^{XXXVI} 'Le 'ya 'wee 'mɔ, a-bɔ Izrayɛɩkɔmɔ, a 'ke ɩ yibo mɔ'o pepɛpɛ!, ɔ-bɔ Zezii a kɔ'ɔ 'bho tu ''yrɩ 'mɩnɔ ɔ, 'inmɔ -Lagɔ nɩ'o nyɩ'a -kɔyi -ke *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɩ 'mɔ!

^{XXXVII} Un 'wɔn'ɔ wɩu 'mɩnɩ 'bɔ, ɩ 'kpɩn -ɩ 'gwɩɩ tenyɩ 'le un-ɩ dede'e 'Piɛɩ -ke *Zezii'a -dalbhɔmɩ -lɩɩɩ ti: 'Lotɔ'a ''nyɩnuu-a, koo -a 'ke -nyɩna'a? ^{XXXVIII} 'Piɛɩ na: A yibo a'ba ''nyɩnyɩdɩ ''yi 'bho -Lagɔ'ɔ ''yɩgbeyi 'le a 'ke ɔ gbo ''bhɩti 'le a'ba nyɔ'o nyɔ 'ke *batizee-ɛ 'le Zezii *Kliɩstɩ'a 'nyɩn 'mɔ 'le -Lagɔ 'ke a'ba ''nyɩnyɩdɩ'a dɩ 'bho 'bho 'ɔ ''yɩgbeyi 'le ɔ 'ke amɔ 'ɔ Lisaazuzu ''nyɩ. ^{XXXIX} -'E -ke dɩ 'in 'lɛ'ɛ -kaa a, 'inmɛ 'ka-a: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ 'de -ɛ 'bho ti a -ke a'ba ''nyɩnuu'a ''nyɩnuu'a dɩ, 'le, nyɩ-ɩ -tɛ'ɛ gbo -ke nyɩ -lɩɩɩ ɔ-ɔ 'ye'a 'la mɔ, un 'ke 'wɔn 'le un 'ke ɔ -bodɩ yi'a dɩ.

^{XL} Wɩu'a -dadudu -lɩɩ-ɩ 'ku ɩ -pɔɔɩ lipɩpɛ 'le -ɩ 'ku ɩ 'kpa ''yi po, 'Piɛɩ -zɩ 'ɩ ɩ -bodɩ 'mɔ 'le ɔ na: A 'wɔn Zezii 'ke amɔ 'pɔɔn 'le a'ba ''nyɩnyɩdɩ 'mɔ, 'le, nyɩ-ɩ -ke a -plɛ'ɛ -daa, -ɩ -tbhɛ'ɛ -ziadɩ ''kpi, sɩasɩaa'a -belu 'ye 'ɩ -bhɩa mɔ, a 'ke ɛ 'zɔ 'wɩu -nɩ.

**Zezii'a ''gwɩdɛmɔ'a tɩnɛ*

^{XLI} *'Piɛɩ gwɛ'ɛ -wɩwɩua ''yi, nyɩ'a -dadudu 'wɔɔn'ɔ-ɔ 'ɔ wɩu 'le un 'ye *batizee-ɛ. ɛ-be zɔ 'mɩnɛ 'li, nyɩnyu'a -dadudu-u 'kpa'a nyɩ-ɩ de'a *Zezii ''gwɩ ''kpi, un 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyɩnyu'a ''duɩ -mɛɛsɔn -gwɩɩ -bue. ^{XLII} Un-ɩ 'wɔn-ɔ *Zezii'a -dalbhɔmɩ'a -tɔtɔɩ 'mɔti 'le un-ɩ kpɩn 'ɩ ''yi 'le un-ɩ ''dudu'o, 'le un-ɩ bhete'e gbo, un-ɩ li nɩ'e 'wa lilɩɛ -dɩlɩɛ ɔFa

2 42 Zezii'a -antanyɔgwɩdɩmɔ 'mnɔ, -bho ɔn gwe -daluelie 'yi 'le ɔn-ɔ li'e 'wa kpɔɔɔlilie -lɩɩɩ 'le Zezii'a 'nyɩ 'mɔ. 'Ka-a ɔn-ɔ nɔ'o.

XLIII Zezii'a -dalbhɔmɔ-ɔ 'nɔ-ɔ *wɔnkult'a -dadudu. 'E dɩ -Lago'ɔ 'bhoduɩɩ -ke 'ɔ pleplea 'kpa'a nyɔ'o nyɔ'ɔ -pɔɩ 'zɔ. XLIV Nyɔ 'wee 'ma-a Zezii'a 'gwɩdɩmɔ a, ɔn-ɔ kpɔkpɔn-ɔ ti 'le ɔn-ɔ ple'e 'wa -kɔkɔɩ 'mɔ. XLV -Ka ɔn-ɔ nɔ'a, 'ka-a 'ka-a: Nyɔtɔɩ-ɔ 'pɔ-ɔ 'wa -kpɩ 'pɩɩ, -lɩɩ-ɔ 'pɔ-ɔ 'wa -kɔkɔɩ 'pɩɩ 'le ɔn-ɔ bhɩbhe nɔ'o 'ya mɔni ɔn-ɔ 'ye'a 'yi, ɔn-ɔ 'gble 'ɔ 'le 'ɔ nyɩ 'ɔ 'yi -lue -lue. XLVI -Ka zɔ'o zɔ zɩ'a a, -ka *-Lago'ɔ wɔngbɔpɔɩ'e 'yɩ nyɩ'a 'bho, 'ka-a ɔn-ɔ 'gbɩɩ'o 'lɩ 'le *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo 'le -naagɩ -lue 'mɔ, 'le ɔn-ɔ ple'e 'wa 'bhlegbo 'yiti, 'le 'bɔbɔa -ke -pɔɩ -lue 'mɔ ɔn-ɔ li nɩ'e -dalue. XLVII ɔn-ɔ 'bhɩɩ -e -Lago'ɔ 'nyɩ 'yi 'le nyɔ 'wee -ybhɩ 'nɔ 'mɔ, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a wɔnkue 'mɔ, nyɔ-ɔ 'pɩn'a 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le ɔn-ɔ 'kpa'a 'kpi zɔ'o zɔ.

III

-Klɔklɔyi -lue 'pɩn-ɔ'o

I -Gblee, zɔ -lue 'zɔ 'jiazɔyɩɩklagba 'mɔ, ('ɩ 'yri tan 'yi,) *'Piɩɩ -ke *'Zaan -nɩ 'sɔn-ɔ 'mu-ɔ *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo ɔn 'ke *-Lago wɔn gbo pɔ. E-be -nɔɔ 'mɩɩ ti nyɔ-ɔ pɔ nɩ'e -Lago wɔn gbo 'ɩɩɩ. 'E dɩ 'Piɩɩ -ke 'Zaan-a mu'o 'le. II -Klɔklɔyi -lue -ɔ -kaaa 'wɩɩ -ɔ -see'a -na ke, 'ɩnɔ nyɔ zete'o ɔn de'e 'bho -Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo'a -panamɩ ti. 'Ka-a ɔn-ɔ nɔ'o zɔ'o zɔ. 'Bho 'ɩ -panamɩ 'mɩɩ, 'bho-ɔ ɔn-ɔ 'la'a 'Yɩɩɩnɩwɔwɔn, 'bho 'ɩ 'yi ɔn-ɔ de 'ɔ ti, nyɔ-ɔ zi nɩ'a 'bho, ɔn-ɔ pa'a 'le 'bhlegbo, 'le ɔ 'ke ɔ mɔni 'ybhaa. III ɔ -ka 'le-e gbu, ɔ 'ye-e 'Piɩɩ -ke 'Zaan li, ɔn-ɔ 'yi-e -Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo panamɩ 'le ɔ 'ye ɔ mɔni 'ybhaa ɔn 'ke ɔ 'nyɩ. IV -ɩn 'ye li-ɔ, 'Piɩɩ -ke 'Zaan 'yɩɩ -ɔ'o 'tɩn 'le 'Piɩɩ na: -Gbɩ -amɩ ya!

V 'Le nyukpasu 'mɩɩ-ɔ 'yɩɩ ɔ'o 'tɩn. ɔbɔ na, ɔn-ɔ 'ye 'le-e le -za -mɩ ɔn 'ke ɔ 'nyɩ. VI 'Le 'Piɩɩ -mɩɩ 'ye ɔ -kaa 'yi'le: 'ɩn se mɔni'a -lue komu 'bhle 'ɩn 'ke -ɩnɩ 'nyɩ. Le 'mna 'bhle'a, 'ɩnɩ 'ɩn-ɩ 'nyɩ'e -ɩnɩ. 'Le Nazalɩɩkɔyi *Zezii *Kliiɩ'a 'nyɩ 'mɔ, -sɔ 'mɩ -ɩn 'ke -na. VII 'Le 'Piɩɩ 'ye 'ɔ -linasɩ kpɩn, ɔ 'ye ɔ 'yi'luo. 'Bho -gbaa -lue 'mɩ -klɔyi'a bhɩ -ke 'ɔ -bhɔpɩtiti 'kpa-a le. VIII ɔ 'blu-ɔ'o, zenyi! ɔ 'ye ti-nyna, 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ 'ye -na. 'Le ɔ -ke *Zezii'a -dalbhɔmɩ 'mnɩ 'ye 'le -Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo pa, ɔ-ɔ na, ɔ-ɔ 'bublu 'mɩti 'le ɔ-ɔ 'bhɩɩ'e -Lago'ɔ 'nyɩ 'yi.

IX Nyunyu'a -dadudu'a 'yigbeyi ɔ-ɔ na nɩ'o 'le ɔ-ɔ 'bhɩɩ'e -Lago'ɔ 'nyɩ 'yi. X Nyɔ 'mnɩ yibo 'nɔ-ɔ 'yi. 'Gwizinyɔ de'a 'bho -Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo'a 'Yɩɩɩnɩwɔwɔn -panamɩ ti -ɔ zɩɩ'ɔ, 'ɩnɩ mɔ'o. ɔ 'pɩnɩpɩn'a wɔnmamaa kpɩn -ɔ'o tenyɩ.

*'Le *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo *'Piɩɩ -tro -nɩ'e -zebhle*

XI -Gblee, ɔn 'ye'a ɔ-bɔ nyɔ 'mɩɩ li ɔ 'srii'a *'Piɩɩ -ke *'Zaan a, wɔn 'mɩ -ɔ ti, 'le ɔn-ɔ 'gbu'o ti, 'le *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo'a 'gbewɔn -ke 'yi ɔn -nɩ'a, ɔn 'duu'a 'bhɩkpɩyowli *Salomɩɩ'ɔ 'nyɩ a, 'le ɔn 'ye ɔ 'le -ye. XII 'Piɩɩ 'ye'a -kaa li, ɔ na ɔ-bɩ nyɩ 'mnɩ -bodɩ: *Izɩɩɩɩkɔmɩ-a, leɩɩ nyɔ -nɩɩ'ɔ 'pɩnɩpɩn 'ma-a amɩ wɔnti'a? Leɩɩ a-a 'yɩ'a -amɩ -zipaa! -ɩ na -abu-a'a 'bhi'a wɔnkue -ke -a'ba -Lago'ɔ 'yisɩɩ'e 'mɩ ɔ 'pɩn -nɩ'a? XIII *Ablaamɩ-e, *Izaakɩ -ke *Zakɔpɩ'a -Lago, -ɔ 'ma-a -a'ba 'na 'we'a -Lago, 'ɩnɩ pɔ'o 'ɔ lbhɩzeyi *Zezii 'nyɩ 'kpi. ɔ-bɩ Zezii

'mno, 'unno a'ba 'bhi 'nyɩ'e *Zuifv'a nyɔklɩgbɩ -jeyi 'le a 'ye ɔ kwa gbo -za 'bho 'Wlomeɛ'ɛ 'bhlɔkpayowli *Pilaati'a 'yigbeyi. ɔbo 'yɔbha 'ko-o'o ɔ 'ke ɔ 'yiti'tayi. XIV *-Lago'ɔ 'Bhozayi-ɔ 'ma-a 'yisrɛɛyi, 'unno a ɛɛ'ɛ wɔn 'kpiti 'le a na: Pilaati! -A-bɔ bhade -unmɩ li, 'sii 'kulbhayi Balabaasɩ ti! XV -Kaa 'ka-a a 'lbha'a tinɛzɛge'ɛ tiyayi'a 'bhuo ɔ 'ye 'mɛ. -Lago -mnoɔ -zo ɔ-ɔ glu ɔ 'ye ti-nɩ -lrɛɛ. -A -nɩ 'sɔn, -a 'mo-o ɔ glusɔɛ'ɛ 'dɩ'a -dayemɩ. XVI ɔ-bo Zezii 'mno, 'le -a'ba ɔ 'gwɩlideɛ 'mɩ -ke ɔ wɔnkue 'mɩ, ɔ-bo nyukpasu a-a 'ye'a 'bho li, a yibo'a a, ɔ -ke 'kpɩ-tɩ 'kpa'a 'le, a -gblee, ɔ 'gwɩlideɛ ɔ 'nyɩ'a -amɩ, 'le ɛ 'mɩ Zezii'a 'bhuo -nɩ -nɩ'e lbhɩ ɔ 'ye 'pɔn ɔ 'ye 'bho a'ba 'yigbeyi ti-nyna.

XVII I -nɩ'a -kaa 'mɩ a, 'an 'lotɩ'a 'nynuu-a, 'ɩn yibo'o-o, a -ke a'ba -klɩgbɩ, 'yribhuo 'mɩti a -nɩ -nɩ'e Zezii 'le 'lruli. XVIII A -gblee, dɩ -Lago -zi -nɩ'a ɔ wɩu'a 'mutizamɩ 'we 'mɩ un -za'a 'mɩ see na, *-Lago'ɔ 'Bhozayi-ɔ 'pɩsɩn'a nyɩ, ɔ 'ke 'kle 'ye mo'o tenyɩ, -kaa ɔ -see ɛ 'mate, 'ɛ 'yri'a 'bɩ 'ye-ɛ'ɛ -laa. XIX 'ɛ dɩ, a yibo a'ba 'nyinyidɩ 'yi 'le a 'ke 'le -Lago gbo 'bhiti ɔ 'ke a'ba 'nyinyidɩ'a dɩ 'bhɔ! XX -Bho a nɩ -kaa, a'ba -Kɔyi -Lago -nɩ'e-e a'ba 'klumɩ'a dɩ, -noɔ ɔ de'a 'bho ti 'le ɔ 'ke amɩ 'kpɩ 'yi po, -bho ɛ nyɩni, Zezii 'ma-a ɔ 'Bhozayi-ɔ -za'a 'bho see a'ba dɩ -ɔ 'pɩsɩn'a nyɩ, ɔ-ɔ 'ye ɔ le -ya mɩ. XXI 'Bho 'ɛ lemɩ, -noɔ -ke 'li -a -nɩ'a -daa a, Zezii 'ke -bhla 'le yaku 'li ti-de 'le li 'wee'a -lremɔkpanoɔ 'ke nyɩni, 'ka-a -Lago'ɔ 'bhuo -zi -nɩ'e ɔ wɩu'a 'mutizamɩ 'mɩ, ɔ 'ye ɩ 'mɩ-za -benyɩ. XXII A -gblee, -Lago'ɔ wɩu'a 'mutizayi *Moyiizɩ na:

-Ka 'ɩn -nɩ'a a, -a'ba -Kɔyi -Lago-ɔ 'ye-e amɩ ɔ wɩu'a 'mutizayi -lue -ya -mɩ, 'le a'ba 'klumɩ ɔ-ɔ 'ye 'wɩb mɩ: dɩ'o dɩ ɔ-ɔ 'ye'a 'mɩ-za mɩ, 'unno a 'ke -lokuipo. XXIII Nyɔ'o nyɔ-ɔ -see'a ɔ-bo -Lago'ɔ wɩu'a 'mutizayi 'mno'ɔ wɩu -lokuipo, -Lago-ɔ 'ye -ɔ 'le ɔ nyɩ'a 'klumɩ -za -mɩ 'le ɔ 'ke ɔ ti-za.

'Ka-a Moyiizɩ 'le'o. XXIV A -gblee, -ɛ 'wɩb'a 'bho -Lago'ɔ wɩu'a 'mutizayi *Samiɛɩ 'kpi 'le ɛ 'ye'a -ziannamɩ nyɩni a, ɩ-bɩ -Lago'ɔ wɩu'a 'mutizamɩ 'wee -za'a ɛ-be -noɔ 'mne'ɛ 'kpɩdɩ 'mɩ-ɛ -lue -lue see. XXV Lɩ -Lago -zi -nɩ'a ɔ wɩu'a 'mutizamɩ 'mɩ, ɔ nɩ'a ɔ-ɔ 'ye -ɩ -nɩ -mɩ, a'ba li mo'o, 'le, -ybhɛybhɛtite -Lago -ke -a'ba 'na 'we bhla'a a, a -ke un -ple 'nɛ 'mɩ, -Lago -ke -a'ba 'na 'we 'du-ɛ 'lrɩ 'le ɔ na *Ablaamɩ -bodɩ: 'Le -a'a 'nynuu'a 'nynuu'a -lue 'mɩ 'ɩn-tɩ 'ye 'bhlɩkpɩ 'wee 'niti-wɔnna mɩ.

XXVI -Antanyɩ a'ba dɩ -Lago -ya'a 'noɔ ɔ lbhɔzeyi 'le ɔ 'ye amɩ 'yi'daa 'le ɔ 'ke amɩ 'niti-wɔnna. 'Le ɔ a'ba 'nitiwɔnnɛɛ 'mɩ, 'le-e ɔ 'ke amɩ lbhɩ 'mɩ -nɩ -nɩ 'le a 'ke a'ba 'nyinyidɩ'a dɩ 'bhɔ -lue -lue.

IV

**Piɛɩ -ke *Zaan 'mu-o -zɩgle 'mɩ*

I -Gblee, *Piɛɩ -ke *Zaan 'sri nyɩ dɩ -bodɩ 'mɩzanamɩ 'le *-Lago'ɔ 'sragazamɩ-e, *Zuifv'a 'sroja'a -kɩagba -ke 'Zuifv'a 'plan un-ɩ 'la'a *Sadizieɛn 'ye ɩ 'kpiti'wɩa. II Nyɩ 'mɩnɩ -ka 'bho-o nyɩni a, un-ɩ 'to-ɔ nyɩ na: *Zezii -so'ɔ-ɔ glu, ɔ -nɩ'e-e ti -lrɛɛ. 'Ka 'mno, 'ka-a 'memɩ-ɩ 'ye glu -so mɩ -lrɛɛke. 'ɛ wlutu wa'a ɩ-bɩ nyɩ 'mɩnɩ'a 'limɩ ɛ wɔn. III 'Bho -yritayi un 'kpɩn-o 'Piɛɩ -ke 'Zaan kwa 'mɩ ti. 'Yrɩ -nɩ'e-e 'yititoponamɩ 'le un 'ye ɩ -jie 'mɩ poa ɔFa 4 3 'Le 'Zuifv'a 'bhlɩkpa 'kpi, -bho glu gwɛ, 'wa tu -zɩgle. A -gblee, un kpɩn'a 'Piɛɩ -ke 'Zaan, glu -nɩ'e-e gwɛnamɩ. 'ɛ dɩ a, un se 'to 'bhɛɛ un 'ke ɩ -zɩgle -tu 'le un 'ye -jie

'mɔ -gɛpɔ. Ⅳ Ⅰ -nɩ'a -bhɩa -kaa 'mɔ, 'dɩ ɔ-bee -za'a 'mɔ, nyɔ'a -dadudu 'wɩn ɩ 'bɔ ɔ, ɔn 'de -ɩ 'gwɩɩ, ɔn 'wɔɔn nɩ-o'o 'le nyɔ-ɔ 'kpɩ ɔ 'kpi. Ⅴn 'kpɩ ɔ 'kpi a, 'wa 'wee'a 'klumu'a nyukpasɩ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyukpasɩ'a 'dui -bue 'dui 'sɔn -gwɩɩ -bue.

Ⅴ Zɔ zɩ'a a, 'Zuifɔ'a -klɩgbɩ-e, -Lago'ɔ gbayibomɔ -ke 'Zuifɔ'a -zigletumɔ -lɩɔɔ-ɔ -nɩ'a 'bho 'gbɔɔ'o-o 'lɩru 'le Zelizalɛɛmɔ. Ⅵ 'Bho 'mnɔ -Lago'ɔ 'sragazayisɔvɔklɩgbɩ ɔn-ɔ 'la'a Anɩ-e, -Lago'ɔ 'sragazayilɩreklɩgbɩ ɔn-ɔ 'la'a Kayifɔ, *Zaan -lɩɔɔ, Alasaanɩ -ke nyɔ -lɩɔɔ-ɔ 'ma-a -Lago'ɔ 'sragazayikɩgbɩ'a -glɩgbawɔnyɩ'a nyɔ, Ⅶ ɔn 'luo'o-o *Zezii'a -dalbhomɔ 'sɔn 'mnɔ 'mɔ, ɔn 'ye ɔ 'bho 'wa 'yigbeyɩ ti-nyna, ɔn 'ye ɔ tidede, 'le ɔn na: Yɔɔ 'nyɩ'e amɔ wɔnkue 'le a-bee -mnɔɔ 'ye nyɔ -nɔɔ 'pɔɔn'a? Ⅷ Ⅴn 'le'ɛ -kaa a, *Lago'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'yi-e 'Piɩɩ 'kpi 'le ɔ na: A-bɔ 'ma-a -a-bɔ 'Zuifɔ'a -klɩgbɩ -ke -a'ba -zigletumɔ -lɩɔɔ, Ⅸ a 'ye ɩ-ɔ, a dede'e-e -amɔ ti -zɩan 'bho -zɛɛɛ -a nɩ'a -nɩayɩ -bodɩ, 'le a-a nɩ'o, koo a nyɩnyna 'nɔ 'mɔ ti ɔ 'ye 'pɔn'a dɩ, Ⅹ ɛ -nmɔ'ɔ 'yrɩɩ a 'ke -kaa yibo, 'le *Izrayɛɛɩkɔmɔ'a klɛ 'ke ɩ yibo -lɩɛɛ, Nazalɛɛtɩkɔyɩ, *Zezii *Kliisɩ, a kɔ'ɔ 'bho nyɔyɩɩlbhaatu 'yrɩ, -ɔ 'mɛ'ɛ, -Lago -za'a glu, -ɔ -nɩ'a ti -lɩɛɛ, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ'ɔ 'nyɩ 'mɔ, 'le-e ɔ-bɔ nyukpasu -nyna'a 'bho a'ba 'yigbeyɩ ti 'pɔn -nɩ'o. Ⅺ ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, ɔ 'mɔ-o nyɔ -yɔ -ke 'kpɩdɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ "bɔɔɔ 'li see:

Sɔkpɩ -budupomɔ -ba'a, ɔn nɩ'a ɛ se 'yrɩɩ-nmɔ ɔn pɔ'a ti, 'ɛ 'bɩ-ɩ 'ye-ɛ'o na 'unne -nmɔ'ɔ 'yrɩɩ, -ɛ -zi'e sɩkpɩ 'wee.

Ⅻ A -gblee, 'nɔɔ 'kmɩ 'mɔ nyɔ -lɩɔɔ -Lago 'ka -a-bɔ nyunyu 'nyɩ -ɔ -ke 'nyɩ 'mɔ -a 'ka 'pɔn -nɩ, ɔ se -nɩ, -bho ɛ -se Zezii -nɩ -lue 'tɩn'a 'nyɩ 'mɔ.

Ⅼ 'Piɩɩ pɔ'a wɩu 'mnɛ ti a, 'Zuifɔ'a -zigletumɔ -nɩ'a 'bho -gbɔ'o-o ɔ -ke 'Zaan ya 'le ɔn -see 'wa 'yrɩ ple. Ⅴn yibo'o-o na ɔn -nɩ 'sɔn se 'nyɩnbhlemɔ -ko 'le ɔn -se nyɔ-ɔ 'cɩan'a "bɔɔɔ tenyɩ -ko. 'ɛ dɩ ɩ -ma nɩ'o wɔntɩ, 'le ɔn 'ye ɔ 'yiyibo -ka ɔn "du'a nyɔ-ɔ -ke Zezii -gwɩe'a -nanamɔ. Ⅽ A -gblee, nyukpasu 'pɔn'a a, ɔn 'ye -ɔ li, ɔ -nyna'a-a 'bho 'Piɩɩ -ke 'Zaan "tɩɩɩ ti, ɩɛ ɔn 'ka 'bho "du, ɛ se -nɩ. Ⅾ 'ɛ dɩ ɔn nɩ'o: 'Piɩɩ 'we 'da 'le "piemɔ! Ⅴn 'da'a a, 'le ɔn 'ye 'le 'wa lemɔ "sra pa. Ⅿ Ⅴn na: koo -a 'ke nyɔ 'mɩn -nyna'a? A -gblee, -ka nyɔ 'mnɩ nɩ'a *'yrɩtɩkɩpɩnɔwɩnkule, Zelizalɛɛmɔkɩmɔ'a -dadudu yibo'o-o 'na. -A se 'bhɛɛ -a 'ke ɛ 'yidepɔ.

ⅰ 'Ka-a ɩ -nɩ'e 'mɔ'a dɩ a, -bhɩadɩ "dɩ 'mnɩ -see'a -bhɩa ti-wa ke, -a "du ɔ -sɩanyɩ 'le -a 'ke ɔ 'mɔ'kaa. -A nɩ na: Nyɔ'ɔ 'wɔɔn 'tɔ amɩ 'nyɩ -nɛɛ wɔn 'yi 'bɔ -le" a! ⅱ Ⅴn gwɛ'ɛ "srapɛɛ 'yi, 'le ɔn 'ye ɔ 'bho -zɩgle 'mɩ le -ya, 'le ɔn 'ye ɔ -kaa 'yi'ɩɛ: -Bho a mu a, nyɔ'ɔ 'wɔɔn 'tɔ amɩ Zezii'a 'nyɩ wɔn 'yi 'bɔ -le! A'ba -tɔ 'tɔ'ɔ "dɩ nyɔ -le "kɔmɔkɩmɔ-a" a! ⅲ 'Le 'Piɩɩ -ke 'Zaan na: A 'cre a'ba "bhi 'mɔti, 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyɩ, -bho ɛ -nmɔ 'yrɩɩ -a 'ke amɩ 'bho "du 'le ɛ 'ke -Lago 'mɩ-zɩ a, 'le a 'ke ɩ 'mɩ-za! ⅳ A 'ye ɩ-ɔ, -a-bɔ -yɔɔ, ɩ -a 'ye'a ɩ, -a'ba -lokui 'wɔn'ɔ 'bɔ, -a se 'bhɛɛ -a 'ke 'ya "dɩ'a -zazadɩ 'bho.

ⅴ Ⅴn 'le'ɛ -kaa a, nyɔ-ɔ tu'a 'Piɩɩ -ke 'Zaan -zɩgle, ɔn 'mu-o 'bho 'wa da le ɔn 'ke ɔ -fanɩ 'mɩ sie: A'ba mu 'tɔ 'bho Zezii'a 'nyɩ 'mɩ nyɔ -tɔnamɩ le -le" a! Dɩ ɔn 'kɩ ɔ -kpɩn, ɔn se ɛ 'ye. ⅴ ɩ nɩ'a, 'ɛ dɩ nyɔ'a -dadudu-u 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyɩ 'yi. 'Ya dɩ ɔn "tayɩ 'nɩ 'yiti. ⅴ ⅴ -Gblee, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ 'pɔn'a 'wɛ wɔn 'mɩ, 'ɔ 'wɩwɩwɩwɩwɩ -zi'e-e zɩn'a -gwɩɩ 'sɔn ɩ.

*Nyɔ-v de'a *Zezii 'gwli'a *-Lagɔ'ɔ wɔngbopɔe*

XXIII Un 'tayi'a *Piɛli -ke *Zaan 'yiti, un mu-o'o un 'ye 'le 'wa nyɔ -yɛ. Dɪ *Lagɔ'ɔ 'sragazamu'a -klɪgbɪ -ke *Zuifɔ'a -zigletumu -lɪrɔv -za'a 'mu, un 'ye 'ya kuna po. XXIV Un gwe'ɛ kunapɔe 'yi a, -ka un -die'a 'mu, un 'po-o wlu yayi 'le un 'ye 'le -pɔlv -lue 'mu *Lagɔ wɔn gbo -po -nɪ: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ, -unmɔ -ya'a yaku -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ 'yi ti, -unmɔ -ya'a 'bhɪkpa -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'ɛ 'kpi ti, -unmɔ -ya'a 'ni -ke le''o lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'ɛ kɔ ti, XXV 'le *-a'a Lisaazuzu 'mu, -a'a lbhɔzeyi *Daviidɪ 'ma-a -a'ba 'na, -unmɔ po 'ɔ wlu wɔn 'mu see, ɔ 'ye -kaa 'lɛ, na:

Lee -ke dɪ 'bhɪkpi po'o 'cɛ tenyɪ 'le un-v pa'a fɛ bhebhe'a?

XXVI 'Bhɪkpiyowli 'we -nyna'a-a -gbaabhɪ, un 'ye 'mɔpɔpɔ, 'le, -unmɔ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -ke *-a'a 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyɔ, un 'ye amɔ tɔ gbo -ya.

'Ka-a Daviidɪ 'lɛ'o.

XXVII Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Bhɪkpiyowli 'we *Elɔɔdɪ -ke Pɔnsɪ *Pilaati, un -ke nyɔ-v -se'a-a 'Zuifɔ, 'unnu -ke *Izrayɛlɪkɔmu popo'o 'mu -dagbɛ Zelizalɛɛmɔgwɔ 'mu, -a'a 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyɔ, *Zezii, -ɔ 'ma-a -a'a lbhɔzeyi, un 'ye ɔ tɔ gbo -ya. XXVIII 'Le -a'a wɔnkue -ke -a'a 'gwɪɔdɪ 'mu, lɛ -un cɛ'ɛ wɔn 'kpiti see, 'unne un -nynia'a 'yi. XXIX 'Traamu 'tɔ ɔ, -a'ba -Kɔyi, -gbɔ -a'ba jɛkamɔ ya, un 'bɔ-ɔ ti un 'ke -amɔ -fanɔ 'mu sie 'le -a 'ke -a'a lbhɔ kwa gbo -za. 'Nyɪ -a-bɔ -a'a lbhɔnɔmɔ 'yritikue 'le -a 'ke -a'a 'dɪzɪgɪ 'mu-za. XXX -Tɔ -a'a wɔnkue 'le nyɔ 'ke 'pɔn, 'wɔn 'le, -a'a lbhɔzeyi Zezii -un -za'a 'bho, **yritikpɔnwɔnkul 'ke -nɔ-ɛ 'le 'ɔ 'nynɪ 'mu.

XXXI -Gblee, un gwe'ɛ *-Lagɔ'ɔ wɔngbopɔe 'yi a, -da un 'gbɔv'a 'lru -gɪgɪgɪ! 'bho'a 'bhɪkpa -trɛ'o. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'yi -v 'kpi 'wee, 'le un 'ye 'yrili-cɛ 'le un 'ye 'bho 'kpa, 'le un-v za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mu.

**Zezii'a 'gwɪdemɔ 'gble-e 'wa -kɔkɔlɪ*

XXXII -In 'ye li-ɔ, *Zezii'a 'gwɪdemɔ'a klɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -pɔlv -ke -naagɪ -lue 'mu. 'Le 'wa 'klumu, nyɔ-ɔ 'ka nu: 'In -gɪɛ'ɛ-ɛ 'an -kɔkɔlɪ 'yi, ɔ se -nɪ. Lɪ un 'bhle'a a, un-v plɛ 'nɪ 'mu-ɛ. XXXIII -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii 'me'ɛ 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ ɔ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɛɛ, 'ɛ 'dɪ *'ɔ -dalbhɔmɔ-v za'a 'mu -ke wɔnkue -na'o, 'le -Lagɔ-ɔ wɔnna'a 'wa 'wee 'niti tenyɪ. XXXIV-XXXV 'Le 'wa 'klumu, -yɔ 'ka lɛ 'mu-bɔ, ɔ se -nɪ. Nyɔ -yɔ 'bhle'a -kpɪ -ke nyɔ-v 'bhle'a -bidi-i 'po-o 'ya tɔlv 'pɛlv. 'Ya mɔni ɪ 'ye'a a, 'le un-v 'nyɪ'e Zezii'a -dalbhɔmɔ -jeyi 'le un-v bhɪbhɛ nɪ nyɔ 'yi, un-v 'gble t'o 'le ɪ-ɪ nyni 'b 'yi -lue -lue.

XXXVI Dɪ-ɪ zi'a, 'ya 'digbi'a kpɛ -luenɛ 'ka-a: *Levii'a -gluuwɔnyɪ'a 'yu -lue un-v 'la'a *Zɪzɛɛfɔ, -ɔ 'wlv -nɪ'a Sɪplɔbhɪkpa 'kpi, 'unno Zezii'a -dalbhɔmɔ 'we 'duu'o Banabaasɪ ('ɛ 'zɔ 'mo-o nyɔ'a 'kpayipoyi). XXXVII ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, ɔ 'bhle-e -kpɪ. 'Ya -lue ɔ po'o 'pɛlv 'le ɔ 'ye 'ɛ mɔni Zezii'a -dalbhɔmɔ -ya.

V

Ananiasi -ke Safilaa'a 'kpidi

I Dɪ 'mnɪ'a 'digbi'a kpɛ'ɛ 'sonne 'ka-a: Nyukpasu -lue-e -nɪ'e 'bho. ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ, 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Ananiasi, 'le 'ɔ 'nynɔ 'du'o Safilaa. 'Innu -po'o wlu -dalue, un 'ye 'wa -kpɪ'a -lue 'pɛlv po. II I -nɪ'a -kaa 'mu a, Ananiasi 'gble-e -kpaamɔni 'mu, 'le ɔ 'ye mɔnitɔlv ti''du, 'le ɔ 'ye

'ya tɔlv -sie'a 'bho *Zezii'a -dalbhomɔ gbo kpa. 'ɔ 'nyɔ yibo nɩ-o'o. III ɔ kpɩ 'ɩ 'le, *'Piɛlɩ na: Ananiastɩ, leɛɔ 'nyinyɩnɩdɩ'a tiyayi *Sataan 'yi'e 'le -a'a -pɔlv gbo 'le -a cɛ'ɛ *-Lago'ɔ Lisaazuzu sɩn li 'le -a sie'e 'le -kpaamɔnɩtɔlv'a? 'Kla se 'yɩrili-nmɔ! IV -In 'ka -kpa'a 'mɛɛ 'pɛlv pɔ, -a'a 'yigɛɛɛ mɔ'o. -In -pɔ 'nɛ 'pɛlv a, 'ɛ mɔni -ɩnmɔ -kɔ -nɩ'o -lɛɛ, 'kla -kɔ? Koo -ɩn nyna'a 'le -ɩn 'ye kpɩ -yɩ sɔ 'le -a'a -pɔlv gbo'a? 'Kla se 'yɩrili-nmɔ. 'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mɩ'a dɩ a, ɛ -se nyunyɔ'ɔ ''sɛ -ɩn cɛ'ɛ sɩn li -kɔ. -Lago -ɩn cɛ'ɛ sɩn li -lɛɛ.

V-VI -Gblee, Ananiastɩ 'wɔn'ɔ wlu 'mɩnɩ 'bɔ, ɔ 'cɛ-ɛ yayi, ɔ 'ga-a ti -gbɩayɩ! ɔ 'mɛ-o'o "gamɩ. ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'bhɩabhɩayɩreetɩ yi-o'o, un 'ye 'ɔ 'ku 'yɩɛ li'fɩfɩan, un -ke ɛ 'ye mu 'le un 'ye ɔ tinmaze. Nyɩ 'wee 'wɩn 'ɩ 'bɔ, un 'gebhɛ-ɛ li -sɩanyɩ'a dɩ.

VII -Nɔɔ gbɛ zi'a a, un -ka 'le-e gbɩ, Ananiastɩ'a 'nyɔ yi-o'o. -Da 'Piɛlɩ 'we -nɩ'a a, un 'ye 'bho nyɩ. Lɛ-ɛ zi'a 'bho 'wa nyimie'ɛ 'kpi, un se ɛ yibo, VIII 'le 'Piɛlɩ 'ye v 'la, ɔ 'ye v tidede: A 'tmɩv 'ɩnmɩ, -kpaamɔni ɛ 'ye'a 'wee 'ka-a'a? Un na: Kɩn, 'ɩnnɩ mɔ'o 'wee. IX ɔ na: Leɛɔ a -ke a'ba nyimie -pɔ'o wlu -dalue 'le a-a 'dɩn'e -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ Lisaazuzu ti'a? A -gblee, nyɩ-v -sɔ'ɔ a'ba nyimie tinmazenamɩ, 'ɩnnɩ -nɩ'e 'bho -buduwɔn 'yi, 'ɩnnɩ -ke a-bɩ 'ye -mu mɩ -lɛɛ. X -In 'ye li-ɔ, 'bho -gbaa -lue 'mɩ, un 'ga-a 'bho 'ɔ wɔnyɩ ti, un 'ye 'mɛ. Nyɩ-v 'wlu'a sɩa 'mɩ 'ka yi, un 'mɛ-o'o. 'Le un -ke 'wa 'ku 'ye mu, un 'ye ɛ 'bho 'wa nyimie'ɛ zoko 'tɩoli tinmaze. XI Zezii'a -glɩgbawɔnyɩ'a nyɩ-v -nɩ'a 'bho -ke nyɩ 'wee 'wɩn 'ɩ 'bɔ, un 'gebhɛ-ɛ li -sɩanyɩ'a dɩ.

**Zezii'a -dalbhomɩ 'nɩ-o *'kpɩtikpɩkpaawɔnkulɩ*

XII ɛ-be -nɔɔ 'mɛ ti, *'yɩritikpɩnɩwɔnkulɩ'a -dadudu *Zezii'a -dalbhomɩ-v nɩ'o 'le nyɩ 'wee'a 'klumɩ. -Gblee, 'le -naagɩ -lue 'mɩ 'ɔ "gwɩdemɩ-v 'gbɩv'o 'lɩru -wlɛwɩɛ 'bho *Salomɔɔ'ɔ 'gbewɔn 'yi. XIII-XIV Nyɩ'a -dadudu-u 'za-a 'wa 'yɩrɩlnmɔdɩ, 'le nyɩkpaasi -ke 'nyɩkpaakpɩ'a -dadudu-u de'e -a'ba -Kɔyi *Zezii 'gwɩli 'le un-v 'wɔɔn nɔ'o, 'le un-v 'kpɩ 'v 'kpi 'le un 'ye 'yi-die. I -nɩ'a -kaa 'mɩ a, nyɩ-v -see'a 'ɔ "gwɩdemɩ, un 'bhle-e -sɩanyɩ ku 'mɩ ti'a dɩ, 'wa nyɩ 'ka nyɩ 'yɩrɩlikplan, -ɔ 'ka 'le Zezii'a 'gwɩdemɩ'a 'klumɩ 'kpa, ɔ se -nɩ. XV -In 'ye li-ɔ, 'ɔ -dalbhomɩ-v 'nɩ-o 'yɩritikpɩnɩwɔnkulɩ'a -dadudu 'le nyɩ'a -dadudu-u yɩ 'v 'wa 'gwizimɩ 'bho -jɔlvɔwɔnli, un-v de 'v 'bho 'wa 'kpɩtipɛlɩ 'kpi ti. Un-v 'nɩ-o -kaa, -bho 'Piɛlɩ -ka zi, 'le 'ɔ -zuzukpɩan 'ke 'wa tɔlv 'kpi -zi -nɩ, 'lemnɩ, un-v 'pɩn-o'o. XVI Nyɩ'a -dadudu 'bhle-e 'wa 'gwizimɩ 'le un -ke un-v yi'o: tɔlv 'bhle-e 'nyinyɩnɩdɩ'a -zuzu 'mɩ 'le -lɩvɩ 'bhle'e 'sesiwalɩ 'mɩ. -Gwɩɛ bi'a Zelizalɛɛmɩ lemɩ ti, 'le 'ya 'mɩ v-bɩ nyɩ 'mɩnɩ-v 'wlv'o, un-v 'gbɩv'o 'bho, 'le un -nɩ 'wee-e 'pɩn'o.

"Du 'bho -Lago ɛ 'ke nyunyɩ 'mɩ-zi

XVII-XVIII -Gblee, *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba -ke 'ɔ -namɩ 'nɩ-o *Zezii'a -dalbhomɩ'a 'mɩnyɩ tenyɩ 'le un 'ye bhaga un 'ke v kpun. U-bɩ nyɩ 'mɩv, 'ɩnnɩ kpun v'o 'le un 'ye v -jie 'mɩ pɔ. (-In 'ye li-ɔ, -Lago'ɔ 'sragazayiklagba -ke nyɩ -ke ɔ-ɔ na'a, un-v 'mɔ-o -dagbe Zelizalɛɛmɩ'a nyɩ'a 'plan un-v 'la'a *Sadizieɛn'ɛ 'klumɩ'a nyɩ.) XIX Un pɔ 'v -jie 'mɩ a, 'ɛ 'matu a, -a'ba -Kɔyi -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue yi-o'o, ɔ 'ye -jiebuduwɔn 'yi kati, ɔ 'ye v 'daa. Un 'da'a a, 'le ɔ na: XX A mu 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo, 'le, ɛ-be -Lago'ɔ -jeyi'a -nanabhulɩ 'mɛɛ, a 'ke 'ɛ 'dɩ 'wee nyɩ -bodɩ 'mɩ-za. XXI ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, un 'du-o 'bho 'ɔ wlu.

Zɔwɔnyi, ɔn -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, ɔn 'mɔ-o 'le -Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo, 'le ɔn 'ye 'bho 'kpa, ɔn-ɔ tɔ'ɔ nyɔ.

'Bho -nɔɔ -lue 'mne 'li, ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'mno -ke 'ɔ -namɔ, -da ɔn -ke *'Zuifu'a -zigletumɔ -lɔvɔ-ɔ 'gbɔvɔ'a 'lɔ, 'bho-o ɔn mu'o, 'le ɔn 'ye nyɔ lbho, ɔn 'ye 'Zuifu'a -zigletumɔ -lɔvɔ 'la ɔn -ke ɔn 'ke 'lɔ'gbɔvɔ. Ʋn nu'a -kaa a, 'le ɔn 'ye 'wa 'bhi'a 'sroja lbho ɔn 'ke -jiejibudu'a lifuomɔ -kaa 'yi'le: Nyɔ -a'ba -klɔgbɔ po'a -jie 'mɔ, a kɔvɔ 'le 'wa wɔnyi 'le ɔn 'ke ɔ ti'cre. ^{XXII} Ʋ-bɔ 'sroja 'mno nyini'a 'le -jiejibudu li, ɔn -see 'le nyɔ 'mno'a nyɔ'ɔ -lue 'tɔn -ye. Ʋn 'mɔ-o le, 'le ɔn 'ye -zigletumɔ 'mno wlu kpa: ^{XXIII} -A mu'a a, -jiejibudu -ke'o -nmɔzenmɔze! 'ε lifuomɔ -ni'e-e 'bho 'ε wɔn 'wee 'yi. -A kati 'ni a, nyɔ 'mno'a nyɔ'ɔ -lue 'tɔn se 'le -ni.

^{XXIV} 'Zuifu'a 'sroja'a -klagba -ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamɔklɔgbɔ 'wɔn 'i 'bɔ ɔ, -ka ɔn dɔda'a 'mɔti, ε ɔn 'ke ε 'kpi 'du, ɔn se ε 'bhle 'le ɔn-ɔ 'kabha'o: -Woo! Doo -a 'ke ɔ 'yee 'ya? ^{XXV} Wlu 'mne 'sri 'le 'wa wɔn 'mɔ, nyɔ -lue 'ye yi, ɔ na: A -kofna o! Nyɔ a po 'ka -jie 'mɔ, 'tɔn -ni'e 'le -Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo: ɔn-ɔ tɔ'ɔ nyɔ -Lagɔwlu.

^{XXVI} Ʋn 'wɔn'ɔ wlu 'mne 'bɔ ɔ, 'Zuifu'a 'sroja'a -klagba 'bhle-e 'ɔ nyɔ, ɔn 'ye 'wa dɔ mu 'le ɔn -ke ɔn 'ye yi. Ʋn yi'a a, ɔn -see ɔ ka -nyna. Nyɔ Zezii'a -dalbhomɔ 'mno-ɔ tɔ'ɔ, 'wa -fanɔ 'sroja ple'o ɔn -kɔvɔ ɔ -digbi 'mɔ 'lbha. 'ε dɔ ɔn -see ɔ -glaka kɔn.

^{XXVII} Ʋn 'luo 'nu 'mɔ, ɔn -nyna 'nu-ɔ 'bho -ziple 'mɔ ti 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'ye ɔ ti'cre, na: ^{XXVIII} -A 'kaa'a amɔ 'mɔ-ε na: A'ba *Zezii 'mno, a'ba -tɔ tɔ'ɔ dɔ nyɔ -le 'kɔmɔkɔmɔ-a'a! Leedɔ a nu'o -kaa 'le a'ba -tɔtɔl gwε'ε -laa Zelizalεmɔ ya 'le a 'bɔ'ɔ ti a 'ke -amɔ 'ɔ 'memedɔ 'kpi 'duu'a?

^{XXIX} -Gblee, 'le *'Piεlɔ 'ye wlu 'mɔ'luo 'le ɔ 'ye Zezii'a -dalbhomɔ 'wee'a 'lɔ 'yi -wlu -ni: -Lagɔ -a 'ke 'bho 'du 'le ε 'ke nyunyɔ 'mɔ-zi. ^{XXX} Ʋ-bɔ Zezii a kɔ'ɔ 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri 'le ɔ 'ye'a 'mε, ɔbɔ 'mno, 'tɔn, -Lagɔ -ke 'bhɔ -a'ba 'na 'we bɔbɔ'ɔ, ɔ -za'a glu 'le 'memɔ'a 'klumɔ, ɔ 'ye ti-nɔ -lɔε. ^{XXXI} -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu a, ɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'ɔ 'tɔli 'la, 'le 'ɔ wɔnkɔε 'mɔ ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ke lɔ'a kle -kɔ. Ʋ gwε'ε 'yi a, 'le ɔ 'ye ɔ nyɔvɔvɔ -ke -klagba'a 'dudua 'nyɔ 'kpi po, 'le ɔ 'ke -a-bɔ *Izrayεlɔkɔmɔ 'yiflɔε 'nyɔ 'le -a 'ke -a'ba 'nyinyinidɔ 'yiyibo, 'le -a 'ke 'le -Lagɔ gbo 'bhiti 'le ɔ 'ke -a'ba 'nyinyinidɔ'a dɔ 'bho. ^{XXXII} A -gblee, -a-bɔ -yɔvɔ, -a 'mo-o i-bɔ dɔ 'mni'a 'dɔ'a -dayemɔ 'le -a 'du'o 'dɔzamu, 'le, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ 'nyɔ'a nyɔ-ɔ 'du 'ɔ 'bho, 'tɔn 'si'e 'bho, -ɔ 'du'o i-bɔ 'dɔ 'mni'a -dayeyi -ke 'dɔzayi -lɔε.

^{XXXIII} Nyɔ-ɔ tu'a Zezii'a -dalbhomɔ 'mno -ziple 'wɔn'ɔ wlu 'mne 'bɔ, ε -tbha 'nu-ɔ 'ce 'le ɔn-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke ɔ 'lbha ɔn 'ke 'mε. ^{XXXIV} 'Le 'wa 'klumɔ, *Falizilεn -lue-e -ni'e 'le, 'ɔ 'nyɔ 'mo-o *Gamaliεlɔ. Nyɔklagba mo'o, 'tɔn tɔ'ɔ nyɔ *'Lagɔ'ɔ gba 'le nyɔ 'wee 'du 'ɔ 'bho tenyi. 'Inno -sɔ'ɔ 'mɔ, -ɔ 'luo'o wlu 'mɔ, 'le ɔ na 'sroja -bodɔ: A 'daa Zezii'a nyɔ 'mno 'piemɔ -toope! ^{XXXV} Ʋn 'da'a a, 'le ɔ na: Izrayεlɔkɔmɔ-a, le a 'ka nyɔ -nɔvɔ 'lɔvɔvɔ, a 'du 'ε dɔ gba 'mɔ. ^{XXXVI} A -gblee, 'bho'a -nɔɔ -see -bhla 'mɔ-tε ke, nyɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Tedaastɔ, ɔ 'wɔvɔ-o 'nɔɔ -a'ba 'bhɔkpa 'kpi, ɔ-ɔ 'la-a 'ɔ 'bhɔvɔ nyɔklagba. Nyɔ -ke ɔ-ɔ na'a 'bhεε'ε-ε nyunyɔ'a 'du -lue. Nyɔ nu'a -kaa, ɔn 'ye ɔ 'lbha, ɔ 'ye 'mε. Ʋ 'mε'ε ε, nyɔ -ke ɔ-ɔ na'a a, ɔn bɔba'a-a ti. Ʋ kpan ɔ ma'a -see le 'mɔ -zε. ^{XXXVII} I zi'a -kaa a, 'bho nyɔ'a zrezzenɔ 'yi, nyɔ -lɔɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ε. Ʋ 'nyɔ 'mo-o

Zidaa, ɔ 'wɩɔ-o Galileeɓhɩkpa ''kpi. ɔ 'klu-o nyɔ'a -dadudu ti, 'ɩnnɔ -ke ɔ-ɔ na'o. Nyɔ 'lɓhɔ -ɔ'o -lɩɛɛ ɔ 'ye 'mɛ. ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɔ -namɔ ɔɔɛ'ɛ-ɛ ''yi. XXXVIII 'Bho 'ɛ ''kpi 'tɔ ɔ, 'ɩn-ɩ 'tɩmɩ'o amɩ-ɛ, ɩ-ɩ nyɔ -ke ''kpidɩ -a 'ɓhle'a -da kwa, lɓhɩ ɩn-ɩ nu'a, -ɓho ɛ ''du lɛ-ɛ 'wɩɔ'a nyunyu 'mɩ, ɛ-ɛ 'ye-e ti-jra -mɩ. 'ɛ dɩ, a'ba zi 'tɔ 'wa dɩ -le! A ''tayɩ nu ''yiti 'le ɩn 'ke mu! XXXIX 'Le, -ɓho ɛ ''du lɛ-ɛ 'wɩɔ'a -Lagɔ'ɔ ''ɓhuɩ 'mɩ -ziaka, a se 'ɓhɛɛ a 'ke ɛ ti-za. 'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mɩ'a dɩ a, a ''du a'ba ''ɓhi ''yɩli a -ke -Lagɔ -kaa ''yidede.

ɔ po'a wɩɩ 'mɩɛ ti a, 'wa 'wee 'wɔɔn nɔ-ɔ'o. XL Un nu'a -kaa, ɩn 'la-a Zezii'a -dalɓhomɩ. Un yi'a a, ɩn 'ye ɩ ''sɛɛn 'le ɩn na: Nyɔ'ɔ 'wɔɔn 'tɔ amɩ Zezii'a 'nyɩn wɔn ''yi 'ɓɔ -le ''kɔmɩkɔmɩ-a''a! Un 'lɛ'ɛ -kaa a, ɩn ''tayɩ 'nɩ-ɩ ''yiti, ɩn 'ye mu.

XLII U-ɩ Zezii'a -dalɓhomɩ 'mɩnɩ, ɩn mu'a a, 'ɓɩɩɩ 'lɓhɩ -ɩ'o tenyɩ! Un yiɩ'o-o -ka nyɩ -zɩ 'ɩ 'nyɩn ''kpi 'le ɩn-ɩ kɩɩ 'ɩ nyanɩ 'mɩ Zezii'a dɩ: -Lagɔ -mɩnɩ -ɩodɩ, ɩn -nɩnɩ 'nɔ-ɔ ''yɩ ''kpi ti. XLII 'ɩnnɛ 'ɓhle'e 'nyɩn'a dɩ, zɔ''o zɔ 'le *-Lagɔ'ɔ ɩɩɩɩɩɩɩɩ -ke -ɩidi -lɩɩ 'li ɩn-ɩ tɔ'ɔ nyɩ, 'le, Zezii, *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayɩ -ɔ 'pɩɩn'a nyɩ, ɩn-ɩ za'a 'ɔ ''dɩzɩɩ 'mɩ ''kɔmɩkɔmɩ.

VI

**Zezii'a -dalɓhomɩ'a -kpamɩ -mɛɛson*

I -Gblee, 'ɓho ɛ-ɓɛ -nɔɔ 'mɩɛ ti, *Zezii'a -namɩ-ɩ 'kpa-a ''kpi ''kɔmɩ, 'le, ''Sesizuiɩɩ -yɩ po'a glekɩwɩ a, 'ɩnnɩ ''kla'a *Zuifɩ -yɩ 'ma-a -gwlɔkɔmɩ. Un na *Zezii'a -dalɓhomɩ -ɩodɩ: -A 'ɓhle-e ''yidiedɩɩɩɩɩɩɩɩɩ. -Bho nyɩ -ka lilie-ɛ 'gble zɔ''o zɔ, ɩn-ɩ ɓhla 'nɩ-ɩ kleɛ. II Un 'wɔn'ɔ wɩɩ 'mɩɛ 'ɓɔ ɔ, 'le ɩn 'ye Zezii'a -namɩ 'wee 'lɩɩ'gɩɩ 'le ɩn na: ɛ se ''yɩli-nɩnɩ -a 'ke -Lagɔwɩ'a 'muzɛɛ ''kpi-tɩɩe 'le -a 'ke 'le lilia'a 'gblegblea gɩɩ ''ɓhiti. III 'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mɩ'a dɩ a, 'lotɩ'a ''nyɩnuu-a, nyɩ -mɛɛson -ke kpɩli -nɩnɩ'ɔ ''yɩli, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ''yi'a 'mɩ, -ɩ ''si'a 'ɓho -ɩ 'ɓhle'a -naagɩ tenyɩ, a gɩɩgɩ 'le a'ba ''klumɩ ti 'le a 'ke ɩ 'ɓho -za, -a 'ke ɩ 'ɓho ''du 'le ɩn 'ke 'ɛ lɩɩtɩ nu! IV ''Lemɩnɩ, a-ɩ -yɩɩ -mɩnɩɩ, -a ''du-o *-Lagɔ'ɔ wɔngɩɩɩɩ -ke 'ɔ wɩɩ'a 'muzɛɛ ''yɩli.

V-VI ɛ-ɓɛ wɩɩ 'mɩɛ, -ka ɩn -nɩ 'wee -die'a 'mɩ, ɩn 'wɔɔn nɛ-ɔ'o, 'le ɩn 'ye nyɩ -mɛɛson 'ɓho 'wa ''klumɩ -za 'le ɩn 'ye ɩ Zezii'a -dalɓhomɩ ''yi-tɔ. U-ɩ nyɩ ɩn -za'a 'ɓho, 'wa 'nyɩn 'ka-a: Etienɩ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ''yi'a 'mɩ 'le ɔ de'a *Zezii ''gwɩli tenyɩ, ɔ -ke Filiipɩ, Plɔkɔɩɩ, Nikaɩɩɩ, Timɔɔ, Pamunaasɩ -ke ''Nikolaa -se'a-a 'Zuifɩyi, -ɔ -sɔ'ɔ -gwlɔ -lue ɩn-ɩ 'la'a Atiɔsɩ 'le -ɔ -ke 'Zuifɩ -plɛ 'ka -Lagɩɩɩ -lue 'mɩ. Un -tɔ 'nɩ ''yi a, 'le ɩn 'ye 'wa dɩ -Lagɔ wɔn gɩɩ po 'le ɩn 'ye ɩ *-kɩtɩ ''lɩɩ tide 'le -Lagɔ 'ke 'wa lɩɩ ''niti-wɩnna.

VII -Gblee, -Lagɔ'ɔ wɩɩ-u 'ɓhɛɛ-ɛ ''yigbeyɩ ti 'le Zezii'a -namɩ-ɩ 'kpa'a ''kpi ''kɩmɩ 'ɓho Zelizaleɩmɩ 'le *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɩ'a -dadudu'a ''ɓhi -i 'wɔɔn'ɔ Zezii'a ''dɩzɩɩ.

**Zuifɩ'a -klɩgɩ 'kpɩn-o Etienɩ*

VIII -In 'ye li-ɔ, Etienɩ 'mɩnɩ, -Lagɔ'ɔ ''nitiwɩnnaɩ -nɩ 'nɔ-ɔ ''kpi 'le ɔ 'ɓhle'e -Lagɔ'ɔ wɔnkɩɛ 'mɩ tenyɩ. 'ɛ dɩ ɔ-ɔ nu'o ''yɩritikpɩnɩwɔnkɩ 'le nyɩ'a ''klumɩ. IX ɛ -nɩ'a -kaa 'mɩ a, *Zuifɩɩɩ -ke ɔ dede'e-e wɔnyɩ. U-ɩ nyɩ 'mɩnɩ 'mɩ-o 'genyɩnukpɩn ɩn ''tayɩ'a ''yiti, -ɩ pa'a 'wa *-Lagɩwɩ'a 'lɩɩaanɩɩ -lue 'li. U-ɩ 'genyɩnukpɩn 'mɩnɩ -sɔ'ɔ-ɔ

Silɛɛnɩ -ke Alasadriigwɔɔ 'mɩ. 'Zuifv -lrvɩ -ke ɔ dede'e-e wɔnyɩ -lɛɛ, 'ɩnnɩ -sɔ'ɔ Silisii -ke Aziibhɩkpa 'kpi. U-bv nyv'a klɛ 'mnɩ 'kpa-a 'bho 'le un -ke ɔ-ɔ depo'o. X -Naagɩwlu *-Lago'ɔ Lisaazuzu po 'ɔ wɔn 'mɩ ɔ-ɔ za'a 'mɩ'a dɩ, un se ɔ wɔnyɩ'bhɛɛ.

XI 'E dɩ un -pa'a nyv monɩ 'zɔ 'le un 'ke nɩ: ɔbɔ 'mnɔ, -ka ɔ-ɔ nynɩ'a *Moyiizɩ -ke -Lago'ɔ 'nyɩ wɔn ɔ, -a 'wɔn-ɔ 'na 'bɔ. XII *-Lago'ɔ gbayibomɩ-e *'Zuifv'a -zigletumɩ -lrvɩ -ke nyv -lrvɩ-v -nɩ'a 'bho, 'ka-a un -tbha 'nɩ 'cɛ Etienɩ'a dɩ, 'le un 'ye yi, un 'ye ɔ kpɩn, 'le un -ke ɔ 'ye 'le 'Zuifv'a -zigletumɩ wɔnyɩ mu. XIII-XIV Nyv -lrvɩ un "duu'a wɔn, un yi'a a, 'ɩnnɩ "duu 'nɔ dɩ "kpi, un na: ɔbɔ 'mnɔ, *-Lago'ɔ gba ɔ "nyɩ'a Moyiizɩ -ke *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo ɔ -za'a 'bho, a -gblee, -a 'wɔɔn 'nɔ-ɔ wɔn 'yi 'bɔ, ɔ na, Zezii 'mnɔ-ɔ 'wlv'a Nazalɛɛtɩ, ɔ-ɔ 'ye-e -Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'mnɛ -wa -mɩ, 'le, kpli Moyiizɩ -tɔ'ɔ -a'ba "na "we -benyi, -a -de'a 'mutɩ, ɔ 'ke ɩ 'yida 'mɩ -za. 'Le 'ɔ 'bho'ɔ 'ya lɩtɩ'a 'muzadɩ.

XV Un 'le'ɛ -kaa a, nyv 'wee -nɩ'a 'le -zigletubudu 'li 'sri-e Etienɩ 'yranamɩ, 'le, 'bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mɩ 'ɔ "yigba 'ye 'yizizia 'le ɛ-ɛ vɩan'o -ka -Lago gbo'a -dalbhoyɩ'a nɛ.

VII

Etienɩ 'tro-o -zebhle

I -ɩn 'ye li-ɔ, nyv 'mnɩ "duu'a -kaa Etienɩ dɩ "kpi, 'le *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba na: Etienɩ, dɩ un-v za'a -laa 'mɩ, 'ka-a ɩ -nɩ'e 'mɩ -ziaka'? II 'Le ɔ na: 'An -tɩta "we -ke 'lotɩ'a "nynuu-a, a po -lokui! -Nɔɔ -ke ti -a'ba "na *Ablaamɩ -nɩ'a -bhla 'le Mezopotamiibhɩkpa 'kpi, ɔ -see'a -bhla Kalaagwɔɔ 'mɩ -denamɩ mu ke, 'le -Lago -ke 'nyɩ 'bhɛ'ɛ 'yi 'ye ɔ -bodɩ yi, III 'le ɔ na: Jra 'nɔɔ -a'a "bhlibhɩkpa 'kpi -ke -a'a -gluuwɔnyɩ. 'Bhɩkpa -ke "kpi 'ɩn-ɩ 'ye'a -ɩnmɩ -kpa -nɩ mu, 'le -ɩn 'ke 'le mu. IV ɔ 'le'ɛ -kaa a, Ablaamɩ 'wlv-o ɛ-be 'bhɩkpa 'mnɛ "kpi, ɔ 'ye 'le Kalaa mu, ɔ 'ye -de. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'ɔ -tɩta 'mɛ -nɩ'o. ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'le -Lago na: Ablaamɩ, -sɔ 'mɩ -ɩn 'ke 'le 'bhɩkpa -lɛɛ "kpi mu. 'Bhɩkpa -ke "kpi ɔ 'bhɔɔ'ɔ gbo 'mɩ a, 'unne a-bv *Izrayɛɩkɔmɩ -de'e -laa 'kpiti, 'traamɩ. V A -gblee, ɔ nynɩ'a a, -Lago -see ɔ 'bhɩkpa'a -datoope'a -lue komu "nyɩ 'le ɔ 'ke ɛ "yi-gɩɛ. ɔ -nɩ'a -kaa 'bho, 'le -Lago na: 'Bhɩkpa -nɛɛ, 'ɩn-ɩ 'ye -ɛ -ɩnmɩ "nyɩ -mɩ 'le -ɩn 'ke ɛ -kɔ. -Bho 'wla a, 'le -a'a "nynuu'a "nynuu 'ke ɛ "kpi -zi. ɔ 'ka -kaa 'lɛ, Ablaamɩ -see -bhla "yu 'wlv ke. VI 'Bho 'ɛ "kpi a, -Lago na: 'Le 'laga 'mɩ -a'a "nynuu'a "nynuu-u 'ye-e 'lɩkɩv "du -mɩ. 'Le 'mnɔ, 'le-e un-v 'ye v 'geyiɛ 'mɩ -kpɩn mu, 'le un 'ke v nyant 'mɩ kla 'le zvɩn'a "du -lue 'li. VII -Bho un -nɩ -kaa 'geyikpaankwla 'zɔ ɔ, nyv-v klv 'v -kaa nyanɩ 'mɩ, 'ɩnmɩ -Lago-ɔ 'ye -v sv 'mɩ -kpa -mɩ. 'Bho 'ɛ lemɩ a, 'le 'ɩn 'ke v 'geyikpaankwla 'zɔ -za, 'le, 'bhɩkpa 'ɩn "nyɩ'a -ɩnmɩ, un 'ke 'le 'ɛ "kpi le yi, 'le un 'ke 'bho 'ɩnmɩ bubɔ -nɩ. 'Ka-a -Lago 'lɛ'o.

VIII -Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'le -Lago 'ye ɔ -kaa 'yi'lɛ -lɛɛ, 'le ɔ na: -Ybheybhetite 'ɩn -ke -ɩn bhla'a a, 'ɛ 'muyibole 'ka-a: -Bho -ɩn 'wlv "yu'o "yu, kpɔ ɔ *klɛ 'mɩ. 'E dɩ, Ablaamɩ 'wlv'a *Izaakɩ, 'ɔ 'wlvɩwlvɩwɩ -mɛɛtanɔ 'le ɔ 'ye ɔ klɛ 'mɩ kpa. Izaakɩ 'bhɛ'ɛ "yi a, ɔbɔ-ɔ'ɔ "yu ɔ 'wlv'a, *Zakɔɔpɩ, ɔ 'kpɔ -ɔ klɛ 'mɩ. Zakɔɔpɩ -mnɔɔ 'wlv-o "yreetɩ -bue 'yɔ 'sɔn -v 'ma-a -a'ba 'cɛ'ɛ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ "na, ɔ 'kpɩ -v klɛ 'mɩ -lɛɛ. IX "Yreetɩ 'mnɩ'a "klumɩ'a -lue un-v 'la'a *Zizɛɛfv, 'ɔ nɩnɩ ɔ-ɔ nɩ'a, 'ya "mɩnyɩ 'ɔ "bhuo'a 'lotɩ'a "nynuu nɩ'o. 'E dɩ un "du'o,

ɔn 'ye ɔ 'mɔ'nyɛ, 'le ɔn 'ye ɔ 'pɛlɔ po, 'le ɔ 'ye 'geyikpaankwla 'zɔ mu 'le *Eziputɔbhlɔkpa'a 'kpi. ɔ -nɔ'a 'le a, -Lago -sie 'nɔ-ɔ gbo. X ɔ -zɔ ɔ-ɔ 'kleyɛɛɛ 'kpi 'le ɔ 'ye ɔ -naagi 'nyɔ. 'ɔ -naagi 'mnɛ'ɛ dɛ Eziputɔbhlɔkpa'a -yowliklagba 'ye ɔ -pɔlɔ 'kpi ti'wla 'le ɔ 'ye ɔ 'yikɔyi 'mɔ nɔ 'le ɔ 'ye ɛ-be 'bhlɔkpa 'mnɛ 'wee -kɔ. Lɛ'o lɛ-ɛ -nɔ'a 'le ɔ 'bhlegbo 'Zizɛɛfɔ 'po -ɪ -jɔlɔ gbo -lɛɛ. XI -Nɔɔ gbe zi'a a, 'mɔ 'yi-e 'le Eziputɔ -ke *Kanaabhlɔkpa 'mnɔ 'kpi ti, 'kleyɛɛɛ 'pa-a -gwɔ. -A'ba 'na 'we'a 'ye lɛ, 'wa li ɛ. XII 'Wa -tɪta Zakɔɔpɔ 'wɔn-ɔ 'bɔ na, 'le Eziputɔ, 'le-e lililɪ -nɔ'o 'le ɔ 'ye 'le ɔ 'yreetɪ 'yizalbhɔlɔbho'a lbho. XIII 'ɛ kpe 'sɔnnɛ ɔn -mu -nɔ'a 'le a, 'Zizɛɛfɔ -tɔ-ɔ-ɔ 'ɔ 'bhɔo ɔ-bɔ 'ɔ 'lotɔ'a 'nynuu 'yi, 'le, -ka ɔn 'du'a 'ɔ nyɔ, Eziputɔ'a 'bhlɔkpayowliklagba 'ye ɪ yibo. XIV-XV 'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'Zizɛɛfɔ -lbho -nɔ'e nyɔ, ɔn 'ye ɔ -tɪta Zakɔɔpɔ -ke 'ɔ -gluuwɔnyɪ'a nyɔ'a dɪ mu 'le ɔn 'ye Eziputɔ yi, ɔn 'ye -de. U-bɔ nyɔ-ɔ yi'a a, ɔn bhete gbo ɔn -nɔ'e-e nyɔ'a -gwɪ tan nyɔ -bue nyɔ -muu. 'Le 'bhlɔkpa 'mnɛ 'kpi, 'le-e Zakɔɔpɔ 'mɛ -nɔ'o. 'ɔ 'yreetɪ -ke ɔ mu'a a, 'le-e ɔn 'mɛ -nɔ'o -lɛɛ. XVI Kanaabhlɔkpa 'kpi'a -gwɔ Sisemɔ, 'ɛ 'cɛ ɔn-ɔ 'la'a Amɔɔ, zokɔ Ablaamɔ de'a 'le 'ɛ 'yreetɪ'a kwa 'mɔ, 'bho-o ɛ -nɔ'o. 'Le 'mnɔ, 'le-e ɔn -ke nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'ku mu'o, ɔn 'ye ɔ 'le tinmaze.

XVII Wlu -Lago 'du'a Ablaamɔ wɔn 'mɔti, -nɔɔ -ke ti 'ɛ 'yri'a 'bɪ 'ka 'wɔlɔ -nɔ, ɛ 'kɔɔ'ɔ gbo a, 'ɔ 'nynuu'a 'nynuu -nɔ'a 'le Eziputɔ, ɔn gbɔgba'a-a 'kpi ti 'laalo 'le ɔn-ɔ die'e 'yi. XVIII Zɔn'a -dadudu zi'a a, 'bhlɔkpayowli 'we popo'o 'bɪ 'mɔ-ɛ. -Yɔ 'bhɔɔ'ɔ gbo 'mɔ -ɔ 'kpa'a 'bho a, ɔ se 'Zizɛɛfɔ yibo, 'ɪnnɔ -kɔ'ɔ Eziputɔbhlɔkpa. XIX 'Bhlɔkpayowli 'mnɔ, 'ɪnnɔ kla'a -a-bɔ Izrayɛɛlɔkɔmɔ'a 'na 'we nyanɪ 'mɔ 'le ɔ-ɔ 'du 'ɔ 'kle 'le ɔ-ɔ kpɔn 'ɔ -glaka, 'le, 'wa 'yreetɪnyukpasi ɔn 'bhle'a 'kpi, ɔn-ɔ po 'ɔ ti 'le ɔn-ɔ 'mɛ'o.

XX 'Bho 'ɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o ɔn 'wɔlɔ -nɔ'e *Moyiizɪ. ɔ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yriɪ tenyɪ 'le ɔ -tɪta'a -budu 'li, 'cɔɪ tan ti ɔn 'nyɔ -nɔ 'nɔ 'zizekwla 'mɔ nyɪtɛ. XXI Un -gbɔ'a 'yu ya, ɔ se'a 'tɔ 'zizeka -nɔ a, ɔn 'po -ɔ ti 'le 'bhlɔkpayowli'a 'yunynaakpɔ 'ye ɔ 'mɔ'luo, ɔn 'ye ɔ 'wa 'yu 'mɔ nɔ 'le ɔn-ɔ 'gipo nɔ'o. XXII 'Ka-a ɛ -nɔ'e 'mɔ'a dɪ a, ɔ 'cian'a Eziputɔkɔmɔ'a lɪ'a -dadudu, ɔ-ɔ ma'a wɔntɪ 'le ɔ wlu-e 'ɔ kpli -ke wɔnkɛ -na'o.

XXIII 'ɔ 'wɔlɔwɔlɔɔn nyɪnɪ'a -gwɪ 'sɔn, 'ɔ -pɔlɔ 'kpa-a 'ɔ 'lotɔ'a 'nynuu Izrayɛɛlɔkɔmɔ 'yi 'le ɔ 'ye 'le 'wa 'klumu mu. XXIV ɔ -ka mu a, Eziputɔkɔyi -lue-e 'lbha-a Izrayɛɛlɔyi 'le Moyiizɪ 'ye ɔ 'lotɔ'a 'yu gbo'wɔlɔ, ɔ 'ye Eziputɔyi 'lbha ɔ 'ye 'mɛ. XXV (A -gblee, Moyiizɪ -mnɔɔ na 'kɪ, ɔ nɔ'a -kaa a, -ka -Lago 'ye ɔ 'mɔ -zi -nɔ mu 'le ɔ 'ke 'ɔ 'lotɔ'a 'nynuu'a 'kpɪticeyi 'du ɔ 'ke ɔ 'geyikpaankwla 'zɔ -za, ɔn-ɔ 'ye-e 'na 'mɔti'wɔn -mɔ. I -nɔ'a -kaa 'mɔ a, ɔn -see ɪ 'mɔti'wɔn.) XXVI Zɔ zi'a a, Moyiizɪ -ka le-e yi, ɔ dide'e-e Izrayɛɛlɔkɔmɔ 'sɔn 'lru, ɔn-ɔ vɔ-ɔ'o, 'le ɔ 'ye ɔ 'yizɪza, ɔ 'ye ɔ 'gate 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke -ybɛ, 'le ɔ na: A-bee -mnɔɔ 'du'a 'lotɔ'a 'nynuu 'le, koo a-a nyna'a 'le a'ba 'sɛ-ɛ vɔ'ɔ? XXVII 'Bho ɔn -nɔ 'sɔn'ɔ 'klumu, -yɔ zi'a 'ɔ -bonyunyɔ lɛ 'yi 'gbavla'a-a wlu, ɔ na: -Sɔ 'mɔ wɔnyɪ ke! Yɔɔ -ke 'bhɔo 'du'o 'bho -ɪnmɔ -amɔ 'kpi 'le -a tu'o -a'ba -zigle'a? XXVIII -Ka -ɪn 'lbha'a Eziputɔyi -glaape ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ka-a -ɪn 'bɔ'ɔ ti -ɪn 'ke 'ɪnmɔ 'lbha'a? XXIX Moyiizɪ 'wɔn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ ple-o'o, 'sesibhlɔkpa ɔn-ɔ 'la'a Madiyaa, ɔ 'ye 'le 'ɛ 'kpi mu, ɔ 'ye 'le -de. 'Le-e ɔ -kpa -nɔ'e 'nynɔ 'le ɔn 'ye 'yreetɪnyukpasi 'sɔn 'wɔlɔ.

XXX A -gblee, zɔn'a -gwɪ 'sɔn zi'a a, zɔ -lue 'zɔ, 'le 'musa 'kpi 'bho *Sinayitɪ 'tɔli -Lago gbo'a -dalbhoyɪ -lue 'yi-e Moyiizɪ -bodɪ. 'Le -

gamnɔɣɩ 'mɩ, 'le-e nɛgbɔgbɩ -nɩ'o, 'le -dalbhoyi -nɩ'e 'le ε 'mɩ. XXXI -
 Gamnɔɣɩ mɩnɩ wan-o'o, 'ya sin. ɔ 'ye 'ε li a, 'ɩnnɛ -ma 'nɔ wɔnti. 'E dɩ
 ɔ-ɔ nyɩnɩ'e 'bho ti ɔ 'ke ε 'yrili-gwɛ. ɔ -nɩ'a 'bho tinyɩnɩmɩ a, ɔ 'wɔn-
 ɔ -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ wɩu 'bɔ, XXXII ɔ na: 'ɩnmɔ -Lago -nɩ 'ka a, 'ɩnmɔ
 mo'o -bhla. 'ɩnmɔ -a'a "na "we Ablaaɩ-e Izaaka -ke Zakɔɔpɩ bubɔ'ɔ
 ɔ, 'ɩnmɔ 'mo'o. Moyiizɩ 'wɩn ɩ 'bɔ ɔ, -sɩanyɩ 'lbhɔ -ɔ'o 'le ɔ-ɔ tɩtrɛ'ε
 li, ɔ 'ye "yiti"jri 'le ɔ -kaa 'le -gbɩ. XXXIII 'Le -Lago 'ye 'bho wɩu -lɛɛ
 kɔ, ɔ na: -Za -a'a -bhɔpɩmɔpali bhɩ 'mɩ. 'Bhlɔkpa -ɩn -nyɩna'a "kpi ti,
 'ɩn -nɩ'e-e 'bho'a dɩ ε cɛ'ε kpɔ. XXXIV 'An nyɩ'a ngazedɩ ɩn-ɩ nɩ'a 'le
 Ezipɩtɩ, 'ɩn 'ye -ε li -ziaka 'le 'ɩn-ɩ 'wɔn'ɔ 'wa -kplekplewɩu 'bɔ. 'E dɩ
 'ɩn 'dre'o 'ɩn 'ke ɩ zetie. 'Ka-a ε -nɩ'e 'mɩ'a dɩ a, yi 'ɩn 'ke 'le -ɩnmɩ
 Ezipɩtɩ 'mɩnɩ lbho!

XXXV Etiɛnɩ 'kpa-a 'ɔ wɩu nya, ɔ na: ɔ-bɔ Moyiizɩ -lue 'mɩnɩ
 Izrayɛɛlɩkɩmɩ -see 'ka 'ybha ɩn 'ye'a na: Yɔɔ -ke "bhɩu "du'o 'bho
 -ɩnmɩ -amɩ "kpi 'le -a tu'o -a'ba -zige'a?, ɔbɔ 'mɩnɩ, 'ɩnmɩ -Lago
 lbho'o 'le ɔ 'ke 'wa -klagba "du 'le ɔ 'ke ɩ zetie 'le 'geyikpaankwla
 'zɔ, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi ɔ 'ye'a 'bho -gamnɔɣɩ 'mɩ li 'ke ɔ -
 kpa. XXXVI Moyiizɩ 'mɩnɩ, 'ɩnmɩ nɩ'o *"yritikpɩnɩwɔnkɩlɩ, -ɔ -za'a
 Izrayɛɛlɩkɩmɩ 'geyikpaankwla 'zɔ 'le ɔ -ke ɩn 'ye Ezipɩtɩbhlɩkpa "kpi
 'wɩu. 'Le 'Tɔnnizana kɔ ɔ -nɩ -nɩ nɩ'o, 'le "musa "kpi ɔ 'ye ɩ 'le zɩn'a
 -gwɩɩ 'sɔn ti -nɩ -nɩ. XXXVII ɔbɔ 'mɩnɩ, 'ɩnmɩ nɩ'o Izrayɛɛlɩkɩmɩ -bodɩ: -
 Ka 'ɩn -nɩ'a a, -Lago-ɔ 'ye-e amɩ 'ɔ wɩu'a 'mɩtizayi -lue -ya -mɩ. 'Le a'ba
 "klɩmɩ ɔ-ɔ 'ye 'wɩu mɩ. XXXVIII ɔ-bɔ Moyiizɩ -lue 'mɩnɩ, ɔ -ke -a'ba "na
 "we Izrayɛɛlɩkɩmɩ ma'a kpan -lue 'le "musa "kpi, 'ɩnmɩ -nɩ'e 'bho 'le
 ɩn -ke -Lago gbo'a -dalbhoyi'a 'nyɩnɩmɩ, 'le ɔ -ke ɔ-ɔ wɩu'o 'le Sinayi'a
 trɩ "kpi, 'le, -Lago'ɔ "dɩzɩɣɩ-ɩ 'ye'a 'bho -nɩ mɩ "kɩmɩkɩmɩ, ɔ-ɔ yi ɩ
 ɩ'o, 'le ɩn 'ke ɩ 'wa "nyɩnuu'a "nyɩnuu -bodɩ 'mɩ-za "kɩmɩkɩmɩ, 'le ɩ
 'ke -amɩ "kpi bhla.

XXXIX A -gblee, -a'ba "na "we -see ti'bɔ ɩn 'ke ɔ 'bho "du. 'E dɩ ɩn
 -jri-ε'ε gbo 'le ɩn 'bɔ'ɔ ti ɩn 'ke 'le Ezipɩtɩ le mu. XL ɩn na Moyiizɩ'a
 venyɩ *Alɔɔ -bodɩ: Kɔkui ɩn 'ka 'bhle 'le ɩn 'ka 'le -a'ba -dɔnɩ'a nya
 -kɔ, mɩ ɩ -a'ba dɩ. ɔ-bɔ Moyiizɩ 'mɩnɩ, -ɔ -za'a -amɩ 'geyikpaankwla 'zɔ
 'le -a 'ye'a Ezipɩtɩ 'wɩu, le ɔ -zɛ'ε 'mɩ, -a se ε yibo. XLI ɩn 'le'ε -kaa a,
 'bho -nɔɔ 'mɩnɛ 'li, 'bho-o ɩn -ma -nɩ'e kɔku -ke -bhliyu guɔ'ɔ 'le ɩn
 'ye ε bubɔ, lbhɩ 'wa -kɩtɩ nɩ'a, ɩn 'ye 'ε 'bubɩa li. XLII ɩn nɩ'a -kaa a,
 -Lago -zɩ 'ɩ-ɩ "yigba li, ɔ 'ye ɩ "yiti"tayi 'le ɩn-ɩ bubɔ'ɔ 'yɩɩ-e, 'cɩ -ke
 'cɩdɩɩ. A -gblee, ε-be wɩu 'mɩnɛ'ε "yitigɔgɔwɩu -Lago'ɔ wɩu'a 'mɩtizayi
 Amɔsɩ 'cɩnɩ'e 'le -Lago'ɔ "bɔgbɩ 'li see:

-Lago na: Izrayɛɛlɩkɩmɩ-a, 'le "musa "kpi zɩn'a -gwɩɩ 'sɔn ti, 'ɩnmɩ
 a-a 'lbhaa'a 'nalɩ 'mɩ, a 'ye 'ɩnmɩ gba 'yri "du 'le a 'ye 'ɩnmɩ
 bubɔ'ɔ? XLIII Kɔku 'ma-a *Mɩlɔkɩ'a koko, 'ɩnnɛ a 'bhle'o 'le a -ke
 ε -na'o, 'le a 'bhle'e 'cɩdɩɩkɔku 'ma-a Wlefaa -lɛɛ. I-bɩ kɔkui
 a ma'a, a-a bubɔ'ɔ, 'ɩnnɩ 'ka-a! 'Ya dɩ 'ɩn-ɩ 'ye amɩ kwa gbo -za
 mɩ 'le a'ba jekamɩ 'ke amɩ nya kpa 'le 'geyikpaankwla 'zɔ 'le a
 'ke *Babilɔɔnɩgwɩo gbo-tɛ.

'Ka-a -Lago 'le'o. XLIV 'Bho 'ε "kpi a, Etiɛnɩ na: *"Yriɛgbedeti -ke 'li
 -Lago -ke nyɩnyu-u wɩu nɩ'a 'le -klugba 'ɔ gba 'cɩnɩ-ε'ε "yri de'a ti,
 εbe 'mɩnɛ, 'ɩnnɛ -a'ba "na "we 'bhle'o 'le "musa "kpi. A -gblee, ε-be
 "yriɛgbedeti 'mɩnɛ, -ka ɔ -tɔ 'nɛ Moyiizɩ 'tɩn, 'ka-a ɔ nɩ ε'o. XLV -Nɔɔ
 gbe zi'a a, "yriɛgbedeti 'mɩnɛ -nɩ'e 'bho-ε "kɩmɩkɩmɩ 'le -a'ba "na "we

'ye 'bɪ 'mʊ pɔpɔ 'le ɛ-ɛ ple 'ɔ 'yiti 'le ʊn 'ye ɛ 'bhle, ʊn -ke ɛ 'ye Kanaa mu. -Nɔɔ -ke ti *Zozue -kɔ 'nʊ, 'bho-o -Lago -nʊ -nɪ'e 'wa jɛkama -nɪ'a 'wa nya ti 'le ʊn 'ye 'bhɔkpa 'mɛɛ 'kpi-zi, ʊn 'ye -de. ɛ-be 'yriɛgbedeti 'mɛɛ, 'bho-o ʊn -ke ɛ -nɪ'o kpɔkɔplo 'le ɛ 'ye *Daviidi'a 'wa -kɔkɔɔɔ 'kpi bhla. ^{XLVI} Daviidi 'mɛɛ, -Lago'ɔ 'nitiwɔnnasɔ -nɪ 'nɔ-ɔ 'kpi, 'le ɔ na: 'An -Kɔyi -Lago, -nɔmɔ -a'ba 'na Zakɔɔpɔ bɔbɔ'ɔ, 'nyɪ 'nɔmɔ 'yifɔɛ 'mʊ 'n 'ke -a'a -dena ɛ nʊ. ^{XLVII} ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lago -see ɛ 'wɔɔɔn. ɛ-be -dena 'mɛɛ, 'ɔ 'yu *Salomɔɔ nʊ'o ɛ ɛ. ^{XLVIII} A-bee -mɔnʊ, -bho a popo 'gwɔtɪ 'le, -Lagɔklagba-a -nɪ'a 'le yaku 'li, 'nɔnɔ 'ke 'le nyunyɪ'a popobudu 'li ti-de'a? 'Kla 'mɛɛ'ɔ dɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizayi *Ezayii -zɪ 'ɪ 'mʊ see, ɔ na:

^{XLIX} -A'ba -Kɔyi -Lago na: 'Le yaku 'li 'mo-o 'an -dena 'le 'bhɔkpa 'du'o 'an -kɔkɔɛ -lɛɛ. -Dena yɛɛ a 'ke 'nɔmɔ 'nyɪ'a? 'Le 'ɛ doo 'n 'ke ti-de'a? ^L Lɪ -nɪ 'wee, 'n 'bhɔo-o -see ɪ ti-ya?

-Lago 'lɛ'ɛ -kaa.

^{LI} Etienɪ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lɛɛ: A-bʊ -lokumɔkunyɔ-a! A-bʊ 'ma-a -ɔɔɔ'a 'yikmumʊ 'le -ɔ -ke -lokui 'su'a a, a'ba 'du 'bho *Lago'ɔ Lisaazuzu'a wlu, 'le a -ke a'ba 'na 'we-e ple'ɛ kpli 'mʊ. ^{LII} -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, 'wa 'klumʊ'a -yɔ a'ba 'na 'we -see nyanɪ 'mʊ kla'a? *Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'ma-a 'Yisɛɛyi, -Lago'ɔ wɔkɔpamʊ -za'a 'ɔ yiyia'a 'kpidɪ 'mʊ see, 'nɔnʊ a'ba 'na 'we 'lbha'o. 'Le 'traamʊ 'tɔ ɔ, ɔɔɔ 'mɛɛ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. 'Innɔ abʊ-a'a 'bhi pɔ'o 'srɛ li 'le a 'ye ɔ 'lbha ɔ 'ye 'mɛ. ^{LIII} 'Bho 'ɛ 'kpi a, a-bʊ -Lago 'nyɪ'a ɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ɔ gba'a -klugba 'le ʊn 'ye 'ɛ Moyiizɪ 'nyɪ, ɔ 'ye 'ɛ amʊ -ya, gba 'mɛ, a'ba 'bhi -see ɛ 'bho 'du!

Etienɪ'a 'mɛmɛɛ

^{LIV} Etienɪ pɔ'a wlu 'mɛɛ ti a, 'ɛ wlutu 'kpɔn-o ʊ-bʊ *Zuifʊ'a -zigletumʊ 'mɔn 'gwɔɔ. 'ɛ dɪ ʊn -pɔ 'nɔ 'cɛ kwa tenyɪ. ^{LV} ɔɔ 'yi-e *Lago'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'le ɔ-ɔ popo'o 'le yaku 'li. ɔ -nɪ 'le 'yranamʊ, 'le yaku 'ye wɔn kati, ɔ 'ye -Lago'ɔ 'nyɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ li'ye, 'le *Zezii -ke ɔ -kɔ'ɔ li 'wee, ɔ 'ye ɔ li'ye -lɛɛ. ɔ -nyɪ'a-a 'bho 'ɔ 'trolli ti. ^{LVI} ɔ-ɔ 'ye 'ɪ -kaa li a, ɔ na: A -gblee, 'n-ɪ 'ye-e yaku li, ɛ kati'e-e wɔn, 'le Zezii -ke -Lago -kɔ'ɔ li 'wee, -ɔ 'duu'a 'ɔ 'bhɔo *Nyunyɔ'ɔ 'Yu 'nyɪ, 'nɔnɔ -nyɪ'a 'bho 'ɔ 'trolli ti.

^{LVII} Nyɔ 'mɔn 'wɔn'ɔ wlu 'mɛɛ 'bɔ ɔ, -ka ʊn -die'a 'mʊ, ʊn 'su-o -lokui 'yi 'le ʊn-ʊ 'wɔwɔ'ɔ 'mɔti, 'le ʊn -kɛɛ ɛ 'bʊ'wɔn, 'le ʊn 'ye ɔ 'lru 'yi, ^{LVIII} 'le ʊn -ke ɔ 'ye 'gbe 'da 'le ʊn 'ke ɔ -digbi 'mʊ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. Nyɔ ʊn pɔ'a 'srɔ ʊn 'ke ɔ -antanyɪdigbi 'yi 'vuto, ʊn 'wla'a 'wa yayibanɔklɪgbɪ ti, 'bhɔabhɔadraa -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Sɔɔb, 'nɔnɔ ʊn 'nyɪ 'ɪ -jeyi 'le ɔ-ɔ fuo 'nɪ li, ^{LIX} 'le ʊn 'ye Etienɪ'a -digbiyilbhɛɛɛ wɔn'du. ʊn -nɪ 'nɔ ɪ 'yilbhaanamʊ, 'le ɔ-ɔ pɔ'o -kaa Zezii wɔn gbo, na: 'An -Kɔyi, 'an -zuzu 'ye 'bɪ 'bho -n gbo! ^{LX} 'Le ɔ 'ye 'kolri glu pɔ, ɔ 'ye 'wɔ: 'An -Kɔyi, 'nyinyɪdɪ ʊn-ʊ nʊ'a 'nɔmʊ 'lɪruli, 'bho 'ya dɪ, -a'a kpɔ ʊ ɪ 'yi -le! ɔ pɔ'a wlu 'mɛɛ ti a, 'ɔ -fɪfɛ -cɛ'ɛ 'bho-ɛ.

VIII

I -Gblee, 'Sɔɔb -mɛɛɔ, ɔ 'wɔɔn'ɔ-ɔ Etienɪ'a 'mɛmɛɛ 'kpi.

ʊn 'kla-a Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ nyanɪ 'mʊ

'Bho zɔ -lue 'mɛɛ 'li, *Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ-ʊ -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ a, 'bho-o ʊn 'du -nɪ'e 'wa nyanɪmɔklɛɛ wɔn 'gagwɔloka 'le ʊn 'ye 'le

Zidee -ke *Samaliibhlɔkpa "kpi tibuba, 'le *Zeziia -dalbhomu'a "sɛ 'ye 'bho Zelizalɛɛmu -sie. II ɛ -nɩ'a -kaa 'mu a, Etiɛnɩ un 'lbha'a a, nyu tolvu -kpu'n'a *-Lago'ɔ gba 'yi 'mu-o ɔ 'ku'a dɩ, un-u 'vi -ɔ'o tenyi, 'le un 'ye ɔ Zelizalɛɛmu tinmaze.

III -Gblee, -ye 'ma-a 'Solɔ -mnɔɔ'ɔ -nɛ ɛ, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke Zeziia -glɩgbawɔnyi'a nyu ti-za klapaa, 'le ɔ-ɔ dede'e -bidi -lue -lue, ɔ-ɔ kpu'n'o nyukpasi -ke 'nyɔkpakpɩ, 'le ɔ-ɔ po 'v -jie 'mu.

*'Le *Samaliibhlɔkpa "kpi Filiipu -za -nɩ'e *Zeziia "dɩzɩgi*

IV ɛ -nɩ'a -kaa 'mu a, *Zeziia nyu -yu buba'a ti, un-u 'ple-e gwɛ 'yiti 'le un-u za'a nyu Zeziia "dɩzɩgi -bodɩ 'mu, V 'le Filiipu -mnɔɔ 'ye *Samaliibhlɔkpa "kpi'a -gwɔ -lue 'mu nyɩ. *-Lago'ɔ 'Bhozayi, Zezi, -ɔ 'pu'n'a nyu, 'bho-o ɔ-ɔ za nɩ'e ɔ "dɩzɩgi nyu -bodɩ 'mu, VI-VII 'le "nyinyɩidɩ'a -zuzu-u 'da'a 'gwizimɩ'a -dadudu 'mu 'le ɩ-ɩ 'wɔ'o. -Klɔklɔmu -ke topomu'a -dadudu-u 'pu'n-o'o -lɛɛ. Nyu-u -nɩ'a 'bho 'wɔn'ɔ wlu 'mɩ 'bɔ ɔ, 'le, *wɔnkulɩ ɔ-ɔ nɩ'a, un 'ye 'ɩ li a, un -nɩ 'wee 'po -ɔ -lokui -ziaka. VIII 'ɛ dɩ, nyu-u -nɩ'a 'bho gwɔ 'mɩɛ 'mu, 'buba-a 'lbhu u'o tenyi.

IX -Gblee, nyukpasu -lue un-u 'la'a Simɔɔ -nɩ'e-e 'bho gwɔ 'mɩɛ 'mu see, 'le kɔkui 'mu ɔ-ɔ zi nɩ'o 'le ɔ-ɔ nu'o li -lɩɩ, 'le ɩ-ɩ 'maa'a Samaliikomɩ -tɔɔ 'yrili. -Bho ɔ -de ti, ɔ-ɔ zɛɛ 'nɩ-e ɔ 'bhuo kagbaliyi 'yi. X -ɛ 'nyaa'a 'bho 'yreetɩ 'kpi 'le ɛ 'ye'a nyunyuzɩgi 'kpi bhla, 'wa 'wee-e "du -ɔ 'bho tenyi 'le un-u nu'o: -Lago'ɔ wɔnkue nyukpasu 'mɩɔ 'bhle'e 'mu. -Lago ɔ "du'o.

XI (-Gblee, 'le kɔkui 'mu ɔ-ɔ zi nɩ'o 'le ɔ-ɔ ma'a nyu wonti, 'ka-a ɔ-ɔ nu'o see. 'ɛ dɩ nyu 'wee-e "du ɔ 'bho -ziaka.) XII "Dɩzɩgi Filiipu-u za'a 'bho -Lago'ɔ nyu'a -kɔkɔɔ -ke Zezi *Kliisɩ'a "kpi, -da un 'wɔn'ɔ ɔ wlu 'mɩɛ 'bɔ ɔ, 'bho-o un 'wɔɔn -nɩ nɛ'o, 'le nyukpasi -ke 'nyɔkpakpɩ'a 'wee 'ye *batizee-ɛ. XIII Simɔɔ 'mnɔ'ɔ 'bhuo 'wɔɔn nɩ-o'o, 'le ɔ 'ye batizee-ɛ -lɛɛ. ɔ batizee-ɛ ɛ ɛ, ɔ "srii'e-e Filiipu. *Yritikpu'nwɔnkulɩ ɔ-ɔ 'ye'a li'a dɩ a, wɔn-ɔ mɔ ɔ ti.

XIV *Zeziia -dalbhomu -nɩ 'le Zelizalɛɛmu, -ka Samaliikomɩ 'wɔɔn'ɔ -Lago'wlu, 'ya "dɩ 'ye 'le nyɩ 'le un 'ye 'le *Piɛɩ -ke *Zaan lbho. XV U-bee nyɩ'a 'le Samaliibhlɔkpa "kpi, un bhade'e-e Samaliikomɩ 'mnu'a -Lago li un 'ke *ɔ Lisaazuzu 'ye. XVI -Ka un -die'a 'mu, un batizee-ɛ -nɩ'e-e -a'ba -Kɔyi Zeziia 'nyɩ 'mu, 'le, 'wa -lue 'tɩn -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ka "kpi'dree -nɩ, ɔ se -nɩ. XVII 'Bho 'mɩɔ, 'bho-o 'Piɛɩ -ke 'Zaan -de 'nu *kwa "lɩ ti 'le un 'ye -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye 'wee.

XVIII -Gblee, Zeziia -dalbhomu de'a ɔ 'wɔɔnmɩ 'mnu kwa "lɩ ti a, Simɔɔ 'ye 'v li un 'ye-e -Lago'ɔ Lisaazuzu a, ɔ -tɔ'ɔ-ɔ 'Piɛɩ -ke 'Zaan mɔni 'yi. XIX ɔ na: A "nyɩ 'mnamɩ wɔnkue 'mɩɛ, -bho 'ɩn de nyu kwa "lɩ ti, 'le un 'ke -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye. XX 'Le 'Piɛɩ na: -ɩn -ke -a'a mɔni 'mɩɛ -sɔ ti! -Mnaaa-a popo-o "nyinyɩnika 'gwɩti. Lɛ -Lago-ɔ "nyɩ'a nyu, nyɔ'ɔ de ɛ mɔni 'mu. XXI -ɩn -see lɛ -lue 'tɩn 'ye yi, -a'a lbhu -ko. -A'a -pɔlv se "yi'sɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XXII 'Ka-a ɛ -nɩ'a 'mu'a dɩ a, "nyinyɩninaagɩ 'mɩɛ, yibo nɛ 'yi 'le -ɩn 'ke -a'a -Kɔyi -Lago gbo "bhiti 'le -ɩn 'ke ɔ libhade 'le ɔ 'ke -a'a "nyinyɩnidɩ 'mɩɛ'ɛ dɩ 'bho! XXIII -Gblee, 'ɩn yibo'o-o 'le -a'a -pɔlv gbo nyɩnɩ "yi-e 'le. "Nyinyɩnidɩ kpu'n'o -ɩnmɩ 'geyiɛ 'mu. XXIV 'Piɛɩ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ na: A'ba 'bhi bhade 'an dɩ -a'ba -Kɔyi -Lago li, 'le, wlu a -za'a 'ɩnmɩ -bodɩ 'mu, 'ɛ letu -kaa 'ɩnmɩ "kpi bhla.

XXV 'Piɛl -ke 'Zaan -nɩ 'sɔn -za'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a ''dɪzɪgɪ 'wee ɔn -de'a 'liti 'mɔ, ɔn gwe'ε 'yi a, 'le ɔn 'ye Zelizalɛɛmɔ le mu. Ʋn -nɩ 'le munamɔ, 'le Samalii'a gwɛ'ε -dadudu 'li ɔn -za -nɩ'e Zezii'a ''dɪzɪgɪ 'mɔ.

Filiipɔ -ke Etiopiibhɔkpa ''kpi'a -kɩagba -lue

XXVI [zi'a -kaa a, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -wlu'o-o Filiipɔ -bodɩ, ɔ na: -Sɔ 'mɔ, 'le -jɔɔ -sɔ'ɔ Zelizalɛɛmɔ -ε mu'a Gaza a, 'le 'zɔti -bhoga -mu -nɩ 'le 'ε -jeyi! (-Gblee, ''musa ''kpi -jɔɔ 'mne-ε zi nɩ'o).

XXVII Filiipɔ nɔ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ε 'le ɔ 'ye mu. Ɔ -nɩ -jɔɔ 'mne bhɩunamɔ, ɔ 'ye 'le 'ɔ nya nyo -lue li'ye. Ɔ-bo nyo 'mnɔ, 'bhɩkpa -lue ɔn-ɔ 'la'a Etiopii, 'ε 'yiyi mɔ'o. 'le ɔ-ɔ ''du'o nyɔkɩagba. 'Innɔ -ke Etiopii'a 'bhɩkpayowlinynaakpɔ ɔn-ɔ 'la'a Kandaasi nɔ'o lbhɔ, 'innɔ 'bhle'e 'wa mɔni kwa. Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ bubɔnamɔ 'le Zelizalɛɛmɔ; 'le ɔ-ɔ mu'o 'ɔ ''bhli le. XXVIII Koko -ε 'bhle'a bhɩ 'zɔ, -sieko jri'a ti, 'le 'ε 'limɔ, ɔ -de'e ti, 'le, -Lagɔ'ɔ ''bɔgɔ 'ɔ wlu'a 'mɔtizayi *Ezayii 'cɩnɩ'a, 'ε 'limɔ ɔ-ɔ zɛ'ε'o. XXIX 'Le *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu na: Filiipɔ, nyɩi koko 'mne li! XXX Ɔ nɔ'a -kaa, ɔ ple-o'o, ɔ 'ye ε linyni, 'le ɔ-ɔ na 'nε li. Ɔ nyɩi 'ε li a, ɔ 'wɔn-ɔ 'ɔ zɛzɛɛwlu 'bɔ. 'Le ɔ na: 'An 'lotɔ'a ''yu, li -a zɛ'ε, -a 'wɩn ɩ 'mɔti 'nɩ? XXXI Nyɔ 'mnɔ na: -Bho nyo se ε gbɔzɩza, koo 'ɩn 'ke -nyɩa 'ɩn 'ke ɩ 'mɔti'wɔn'ɔ? 'Le ɔ na -lɛε: 'Ya, -de -daa 'an ''tɔli ti, -ɩn 'ke 'ɩnmɔ -tɔ. XXXII -Gblee, wlu ɔ -nɩ'a zɛnamɔ, 'ɩnne 'ka-a:

Ɔ kɔ'ɔ-ɔ ''bhlabhle ɔn-ɔ kpa'a 'lbhanamɔ, ɔ kɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhleyu -ke ku ɔn -nɩ'a ketenamɔ 'le ε -see'a ''vi. Ɔ -see wɔn 'bhati 'le ɔ 'ke 'ɔ ''bhuo 'mɔtɔtɔ. XXXIII Ʋn ''pli -ɔ ''yi, 'le ɔn 'ye ɔ 'gɩ -za, 'le ɔn 'ye ɔ 'lbha, ɔ 'ye 'mε. 'Bho 'mnɔ 'tɔ 'le, ɔ se ''nyɩuu'a ''nyɩuu 'bhle'a dɩ yɔɔ 'ke 'tɔ 'wa ''kpɩdɩ 'mɔ-za'a?

XXXIV Ɔ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lɛε, ɔ na: Yɔɔ -ke ''kpɩdɩ Ezayii-i za'a 'mɔ'a? 'Ɔ ''bhuo 'maae -ale nyo -lɛɔ ma'a? Zɩza nε gbɔ. XXXV -In 'ye li-ɔ, Filiipɔ ''luo'o-o wlu 'mɔ, ɔ -nɩ wlu 'mne gbɔzɩzanamɔ 'le ɔ 'ye ε Zezii'a ''dɪzɪgɪ ''yi''dudu 'le ɔ 'ye ε ɔ -tɔ.

XXXVI Ʋn -nɩ -jɔɔ 'mne bhɩunamɔ, 'le ɔn 'ye ''nisɔ -lue -yε, 'le ɔ na: Filiipɔ, ''ni 'ka-a! Leele -sie'e 'bho 'tɔ 'ɩn 'ke nɔ-ɔ 'le 'ɩn 'ke *batizee-ε'ε? [XXXVII 'Le ɔ na: -Bho -ɩn de Zezii Kliisi ''gwli -a'a -pɔɔ'a klε ti, 'ɩn-ɩ batizee'e -ɩnmɔ-ε. 'Le ɔ na: 'In 'de -ɔ ''gwli -ka ɔ ''du'a -Lagɔ'ɔ ''yu. XXXVIII Ɔ 'lε'ε -kaa a, ɔ na nyo-ɔ tri 'ɔ ɔ: -Nyɩa ti, 'le ɔ 'ye ti-nyɩa 'le ɔn -nɩ 'sɔn 'ye 'le ''nuko ti''si 'le ɔ 'ye ɔ batizee.]

XXXIX Ʋn -sɔ'ɔ ''nuko 'tɩn ''sεε, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ''luo'o Filiipɔ 'mɔ-ε 'le ɔ -ke ɔ 'ye mu. Nyukpasu ɔ batizee'a, 'ɔ ''yri -see ɔ 'ye 'bho le. Ɔ nɔ'a -kaa, 'bubɔa-a 'lbhɔ ɔ'o, ɔ 'ye mu. XL Filiipɔ -mnɔ 'ka 'daa a, ɔ 'daa'a-a -gwɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Azɔtɔ 'le ɔ-ɔ ple'e -gwɔ gwɔ ''yiti ɔ-ɔ za'a Zezii'a ''dɪzɪgɪ 'mɔ. 'Inne ɔ 'bhle'o kpɩkɩpɩ 'le ɔ 'ye -gwɔ ɔn-ɔ 'la'a Sezalee nyɩi.

IX

'Sɔɔ -yi'e-e Zezii'a ''gwɩdeyi 'mɔ

I ε-be -nɔɔ 'mne ti, 'Sɔɔ -mnɔɔ -see 'bhɔ, ɔ 'bhle-e -bhla -a'ba -Kɔyi *Zezi'a -namɔ'a 'cε 'liti, 'le ɔ-ɔ 'bɔ 'ɔ ti ɔ 'ke ɔ 'lbha ɔn 'ke 'mε. 'ε dɩ ɔ mu'o, ɔ 'ye *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔ 'wee'a -kɩagba 'ye, II 'le ɔ na: 'In yi-o'o -nɩ 'ke 'ɩnmɔ 'bɔgɔ 'nyɩ, -a'ba *-Lagɔwlu'a 'liciaanbidi 'wee -nɩ'a Damaasɩgwɔ 'mɔ'a ''lɩutidemɔ, 'ɩn 'ke ɩ ɔ 'nyɩ, nyukpasi -ke

'nɔnɔkpakpɩ-t 'ma-a *Zezii'a -jeyinamɔ, -bho 'ɩn 'yee nɔ 'le, 'le 'ɩn 'ke ɔ kpɔn 'le 'ɩn 'ke ɔ Zelizalɛɛmɔ kpa.

III ɔ -nɩ 'le -jeyi, ɔ "'kɔɔ'ɔ-ɔ Damaasɩ gbo. -Vlaan nɔ'a -kaa, -vaaan! ɛ 'wɩɔ-ɔ 'le yaku 'li 'le ɛ 'ye ɔ -die 'li po, IV 'le ɔ 'ye ti'ga. Wɩu -lue ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ na: 'Sɔɩɔ, 'Sɔɩɔ'ɔ a! Koo -ɩn -nyina'a 'le -a kla'a -kaa 'ɩnmɔ nyanɩ 'mɔ'a? V 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -ɩnmɔ wɩu'a, -a'a 'nyɩ -mɛ'ɛ? 'Le, nɔɔ-ɔ wɩu'a a, ɔ na: 'ɩnmɔ, Zezii, -a kla'a nyanɩ 'mɔ, 'ɩnmɔ mo'o. VI 'ɩn-ɩ 'tɩmɔ'o -ɩnmɔ-ɛ, -sɔ mɔ, mu 'bho Damaasɩ, ɛ -ɩn 'ka nɔ, 'le nɔɔ 'ke ɛ -ɩnmɔ -tɔ! VII -Gblee, nɔɔ -ke ɔ-ɔ na'a a, wɔnmamaa kpɔn -ɔ'o. -Ka ɩn 'ka wɔn 'bhati, ɩn 'ka -wɩu, ɩn se ɛ 'bhɛɛ. ɩn-ɔ 'wɔn-ɔ wɩu 'mɩɛ 'bɔ 'le 'wa 'ye nɔɔ li. VIII ɔ po'a wɩu 'mɩɛ ti a, 'Sɔɩɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'bhati'e-e 'yri, ɔ 'ye 'mɩ-ɔ. ɔ 'bhati'a 'yri a, 'ɔ 'ye ɛ li, ɔ-ɔ dudua'o -kolukolukolu, 'le ɩn 'ye ɔ -jiɛ 'yi kpɔn, ɩn -ke ɔ 'ye Damaasɩ nyɩni. IX -Gblee, 'le 'wɩ tan 'li ɔ -see ti'ye, ɔ -see li, ɔ -see 'na.

X ɛ-be -nɔɔ 'mɩɛ 'li a, nɔɔ -lue-e -nɩ'a 'bho Damaasɩ, 'ɔ 'nyɩ 'mo-o Ananiasɩ. Zezii'a -nayi mo'o. 'ɩnnɔ -a'ba -Kɔyi Zezii yi'e -bodɩ 'le 'yritiyeeɛ 'mɩ 'le ɔ na: Ananiasɩ! ɔ na: 'An -Kɔyi, koo -ɩn 'le'ɛ? 'ɩn 'wɔn-o'o. XI 'Le ɔ na: -Sɔ 'mɩ, -mu -nɩ 'bho -gwɔɔgwia! -Jɔɩɔ -nɩ'a 'bho ɩn-ɔ 'la'a 'Mɩsrɛɛjɔɩ, bhlu ɛ! 'Bho 'ɛ wɔnli, nɔɔ -lue ɩn-ɔ 'la'a Zidaa, 'ɔ -budu -nɩ'e 'bho. -Pa -nɩ 'bho, Taasɩyi -lue ɩn-ɔ 'la'a 'Sɔɩɔ, -ɩn 'ke ɔ tidede! "Yri -ke "yi -a -nɩ'a -laa ɔ-ɔ 'po-o *-Lagɔ wɔn gbo. XII 'Le 'ɔ 'yritiyeeɛ 'mɩ -ɩnmɔ Ananiasɩ ɔ 'ye'e li, -ɩn 'ye 'le ɔ gbo pa, 'le -ɩn 'ye ɔ sɔ 'lru tide, 'ɔ 'yri 'ye kati 'le ɔ-ɔ 'ye'e ti -lɛɛ. XIII Ananiasɩ na: 'An -Kɔyi, nɔɔ'a -dadudu 'tɩmɔ'o-o -ɩnmɔ 'ɔ 'kpɩdɩ. ɩn na, 'le Zelizalɛɛmɔ, 'nyɩnyɩkpɩ ɔ nɔ'a -a'a nɔɔ 'lɩruli, ɩ -se -sɛ. XIV -Gblee, *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔklɩgbɩ 'nyɩ -ɔ 'srɔpɔbɔɔɔ. 'ɩnnɩ 'nyɩ 'ɔ wɔnkue, 'le, nɔɔ-ɔ po nɩ'a -dagbɛ -a'a 'nyɩ 'mɩ -Lagɔ wɔn gbo, ɔ 'ke ɔ kpɔn -lɛɛ. XV -A'ba -Kɔyi 'mɩɩ na: 'ɩnmɔ lbho'o -ɩnmɔ, mu! 'Sɔɩɔ 'mɩɩ, 'ɩn -zɔ 'ɔ 'bho-ɛ 'le 'ɩn 'ke ɔ 'an lbhɩnɔyi 'mɩ nɔ, 'le 'bhɩkpɩ'a -dadudu -ke 'ya -yowli "sri 'ɔ "kpi 'le *Izrayɛɛlɩkɔmɩ 'ke ɔ 'kpi 'kpa, ɔ 'ke 'wa 'wee 'an "dɩzɩɔ kpa. XVI -ɩn 'ye li-ɔ, 'kleyɛɩ ɔ 'ka wɔn'kpa 'an dɩ, 'an "bhuo-o 'ye -ɔ ɩ 'yi-tɔ -mɩ.

XVII ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le Ananiasɩ 'ye mu, -budu -ke 'li 'Sɔɩɔ -nɩ'a, ɔ 'ye 'le pa, ɔ 'ye ɔ *sɔ 'lru tide 'le ɔ na: 'An 'lotɔ'a 'yu, 'Sɔɩɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii -ɩn -nɩ'a 'le -jeyi yinamɔ, -ɔ -tɔ'ɔ -ɩnmɔ 'ɔ "bhuo 'yi, 'ɩnnɔ lbho'o 'ɩnmɔ 'le -a'a 'yri 'ke kati 'le *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ke -ɩnmɔ 'mɩ 'yi. XVIII ɔ po'a wɩu 'mɩɛ ti a, 'bho -gbaa -lue 'mɩ, -ka lɩ'a kɩn -nɩ'a, lɩ-ɩ -nɩ'a -kaa, 'ɩnnɩ 'wɩɔ'o 'le 'ɔ 'yri 'mɩ, 'ɩnnɩ 'ga'a ti 'le ɔ 'ye ti'ye. ɔ nɔ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mɩ-ɛ, ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye *batizee-ɛ. XIX 'Bho-o ɔ -li -nɩ'o 'le 'ɔ 'kpɩ 'ye 'le le yi.

*'Sɔɩɔ -za'a-a *Zezii'a "dɩzɩɔ 'bho Damaasɩ*

ɛ zi'a -kaa a, 'Sɔɩɔ 'zi-e *Zezii'a -namɔ -nɩ'a 'bho Damaasɩ gbo 'wɩ. XX 'Bho -gbaa -lue 'mɩ, 'le *-Lagowlu'a 'licaanbidi 'li ɔ 'kpa-a 'bho ɔ-ɔ za'a *Zezii'a "dɩzɩɔ, ɔ-ɔ nɔ'o: ɔ-bɔ Zezii 'mɩɩ, -Lagɔ'ɔ 'yu mo'o. XXI Nyɩ-ɔ po 'ɔ -lokui, wɔn 'mɩ -ɔ ti 'le ɩn-ɔ nɔ'o: Nyɩ-ɔ po'a -Lagɔ *wɔn gbo Zezii'a 'nyɩ 'mɩ, 'ɩnnɔɔɔ -see ɔ 'kɩ nyanɩ 'mɩ kla 'le Zelizalɛɛmɔ, 'le, lɩ ɩn de'a 'gwli, ɔ 'ke ɔ -pɔɩ 'yi -za? ɔ -see 'kɩ 'nɔɔgbɛ -kaabonyɩ kpɔnnam yi 'le ɔ 'ke ɔ *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɔklɩgbɩ gbo kpa? XXII 'Sɔɩɔ 'mɩɩ-ɔ -tɔ-ɔ 'le wɔnkue 'mɩ 'le ɛ-ɛ 'kpa'a 'kpi. *-Zuifɔ -nɩ'a

'bho Damaasi, ɔ-ɔ 'tbhu -v Zezii'a 'dɪzɪɪ ʔ'ʔri, -ka ɔ 'du'a *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ. Lɛ ʊn 'kɔ ɔ 'kpi 'du, ɛ se -nɪ.

XXIII -Nɔɔ gbe zi'a a, ʊn bhaga'o ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. XXIV -Ka ʊn -nɪ ɔ 'ɛ 'zɔ -panamu, ɔ 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le zɔ -ke 'matv, 'le ʊn-v fuo'o 'gbewɔɛn'ɛ -jɔlv li 'le ʊn 'ke ɔ 'lbha. XXV 'ɛ dɪ 'matv-lue ɔ -namv -zi -nɪ -nɔ-ɔ 'bhlu'kui gbo 'le ʊn 'ye ɔ 'le 'gbe'a kplu lemv ti'sii.

'Solv 'nyini-e Zelizaleɛmv

XXVI ɪ zi'a -kaa a, 'Solv 'mu-o Zelizaleɛmv. ɔ nyini'a a, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'le *Zeziia -namv -nɪ'a 'bho'a 'klumu kpa ɔ -ke ʊn 'ke gbobhete. -Ka ɔ -yi'a Zeziia -naye 'mv, ʊbv -see ɪ 'gwlide. 'ɛ dɪ ʊn 'bhle'e ɔ -sɪanyɪ ku 'mvti. XXVII 'ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, Banabaasi -mnɔɔ 'luo 'nɔ 'mv-ɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye *Zeziia -dalbhmv gbo mu. -Ka ɔ 'yeye'a -a'ba -Koyi *Zeziia 'mvti 'le Damaasi -jeyi, 'le ɔ 'ye ɔ 'tmv, 'le ɔ 'ye 'yrili-cɛ 'le ɔ 'ye'a 'bho ɔ 'dɪzɪɪ 'mv-za -nɪ, 'ya kuna ɔ po v'o. XXVIII -ɛ 'nyaa'a 'bho -nɔɔ 'mne 'li, ɔ -ke ʊn bhete'e-e gbo 'le ɔ -ke ʊn-v ple'e Zelizaleɛmv 'yiti, 'le ɔ-ɔ cɛ'ɛ 'yrili 'le ɔ-ɔ za'a -a'ba -Koyi Zeziia 'dɪzɪɪ 'mv. XXIX ɔ 'bhiti'e-e 'le *Zuifv po'a glɛkwlu gbo, ɔ -ke ʊn-v dep'o. 'ɛ dɪ ʊn-v 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. XXX ʊn-v nɪ'a -kaa a, 'lotv'a 'nynuu 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ʊn 'ye ɔ -bhubho li'du 'le ʊn -ke ɔ 'ye Sezaleegwlv 'mv mu, 'le ɔ 'ye 'bho -cɛ -nɪ, ɔ 'ye ɔ 'bhligwlv Taasi mu.

XXXI ɔ -yi'a 'tɔ Zeziia -naye 'mv a, Zeziia -glɪgbawɔnyɪ'a nyv-v -nɪ'a 'le Zidee-e, Galilee -ke *Samaliibhlu'kpa 'kpi 'ye-e 'yiflvɛ, 'le ʊn-v pop'o 'kpa 'yi, ʊn-v 'du'o -a'ba -Koyi -Lago'ɔ wlv 'bho 'le *ɔ Lisaazuzu-u kpa nɪ'o 'le -glɪgbɪ 'mnɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'yigbeyi ti.

-Klɔkloyi-lue 'pvn-o'o

XXXII 'ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, *Pielt -mnɔɔ-ɔ 'ple-e 'bhlu'kpa 'mne'ɛ 'wee 'kpi ti. Zɔ -lue 'zɔ ɔ 'mu-o -gwlv -lue ʊn-v 'la'a Liidɪ, *Zeziia nyv-v -nɪ'a 'bho 'yidedenamv. XXXIII 'Bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -ye'ɛ nyukpasu-lue ʊn-v 'la'a Enee. -Zɔv -mɛetan 'li ɔ -klɔ'o. -Da ɔ 'pe'ɛ ɔ 'kpitipele 'kpi ti, 'bho-o ɔ -nɪ'o. XXXIV 'Le 'Pielt na: Enee, Zezii *Kliisi 'pʊʊn'o -umv-e. -Sɔ 'mv, 'ftan -a'a 'kpitipele! ɔ 'le'ɛ -kaa a, 'bho -gbaa -lue 'mv -vuka! ɔ -sɔ'ɔ 'mv-ɛ! XXXV Liidɪ -ke Salɔɔbhlu'kpa 'kpi'a nyv-v 'kɔkɔ'ɔ gbo, le-ɛ zi'a 'bho nyukpasu 'mnɔ 'kpi, ʊn 'ye 'ɛ li a, 'wa -dadudu -yi'e -a'ba -Koyi *Zeziia -namv 'mv-ɛ.

'Mɛmenynaakpv-lue 'pvn-o'o

XXXVI -Gblee, 'bho -gwlv -lue -ɛ -nɪ'a 'bho Liidɪ'a 'trolli ʊn-v 'la'a -Zɔpe, *Zeziia -naye -nɪ'a 'bho, 'wa 'nyɪ 'mo-o Tabitaa. ('Le Glɛkwlv 'mv ʊn-v 'lv -v Dɔlvkasi. 'ɛ 'zɔ 'mo-o 'lre.) ʊn -nmɔ'ɔ-ɔ 'pʊʊnmv kwa 'mv ti 'le ʊn-v nɪ'o kplizɪɪ -lrv nyʊ 'lrvli 'kɔmvkɔmv. XXXVII 'ɛ-be -nɔɔ 'mne ti a, 'wɛ kpʊn -v'o 'le ʊn 'ye 'mɛ, 'le ʊn 'ye 'wa 'ku -lre. ʊn gwɛ'ɛ 'wa 'ku'a -lrelrea 'yi a, 'le ʊn 'ye v 'le yayibudu'a 'yu -lue 'li 'du. XXXVIII Liidɪ -ke -Zɔpe 'kɔkɔ'ɔ gbo'a dɪ, Zeziia -namv -nɪ'a -Zɔpe, ʊn 'wɔn'ɔ 'bɔ 'Pielt -nɪ'e-e Liidɪ, ʊn lbho'o 'bho nyʊ 'sɔn, ʊn na: -Bho a mu a, a 'tmv 'Pielt -a-bv bhade 'nɔ li, ɔ yi -vuu! XXXIX ʊn 'tmv 'nɔ ɔ, 'bho -nynayiza a, ʊn -ke ɔ 'kpa-a -jeyi. ʊn nyini'a a, yayibudu -ke 'li 'wa 'ku -nɪ'a, ʊn -ke ɔ 'ye 'le pa. 'Le -dɪgbanyv'kpa'kɪtɔlv -nɪ'a 'bho 'bhle'e 'vivia 'le ʊn 'ye ɔ linyɪ, -banɪ Dɔlvkasi -nɪ'a ti ʊn-v nɪ'a le, ʊn 'ye ɔ 'yi-tɔ. XL ʊn -tɔ 'nɪ ɔ 'yi a, nyv-v -nɪ'a 'le -buduyv 'mne 'le 'wee, ɔ na v -bodɪ: A-bee 'da! ʊn 'da'a a, 'le ɔ 'ye 'kolrv glu po, ɔ 'ye *-Lago wɔn

gbo po, o 'ye 'le "ku gbo -gbu, o na: Tabitaa, a -so 'mu! Un nu'a -kaa, un 'bhati'e-e 'yri, un 'ye o li'ye. 'Bho -gbaa -lue 'mu 'le un 'ye gbo-de, XLI o 'ye 'wa su tikpon 'le o 'ye u -kpa 'le un 'ye 'mu-so, un 'ye ti-nyna. Un -so'o 'mu a, 'le o 'ye -digbanynukpakpi 'mnu -ke Zezii'a nyu -lruu 'la 'le o 'ye u Tabitaa'a yaayaanu -jeyi "nyu. XLII I-bi "du mnu -wa'a-a 'bho -Zopegwlo 'mu ti, 'le nyu'a -dadudu 'ye -a'ba -Koyi Zezii "gwlide. XLIII E zi'a -kaa a, 'Pielh -gwle'e-e 'bho -Zope 'bho nmiku'a "tayi -lue un-u 'la'a Simoo gbo.

X

*Koloneyi 'la-a *Pielh o 'ke yi*

I E-be -nno 'mne ti, 'bho Sezalee, nyukpasu -lue-e -nu'a 'bho, o 'nyu 'mo-o Koloneyi. 'Wlomεε'ε "sroja'a 'plan -ε -so'o Italiibhlokpa "kpi, 'wa -ktagba -lue o "du'o. II O-o "du-o 'bho -Lago tenyi. 'Bho 'o "bhlegbo'a nyu-u -nu'a 'bho, 'wa kle-ε "du'o 'bho -Lago. O-o 'kpa-a *Zuifu'a "puanlbhamu'a -dadudu 'le o-o po'o *-Lago won gbo -wleεwleε.

III Zo -lue 'zo'o "jiazoyuklagba 'mu, ('ε "yri tan "yi), o -nu -Lago wongboponamu, 'le 'o "yritiyee 'mu, 'le-e o 'ye -nu'e -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue -gezee! O 'pa-a 'le 'o -budu 'li, o na: Koloneyi! IV Koloneyi nu'a -kaa, o 'yru -o 'le 'o ku 'ye "lri pa 'le o na: 'An -Koyi, koo -un 'le'ε? O na: -Lago 'kpon-o -a'a wongbopowlu, 'le, -zigi -a nu'a "puanmu -bodt, o 'ye 'i li. 'E dt o popo'o -a'a dt 'gwloti. V 'Traamu 'to o, lbho 'le nyu -Zope, nyu -lue un-u 'la'a Simoo un "duu'a *Pielh, un -ke o 'ke yi! VI Nmiku'a "tayi -lue un-u 'la'a Simoo, 'le o gbo o -nu'o. 'O -budu -nu'e-e 'tonni wonli.

VII -Lago gbo'a -dalbhoyi -zo 'o dt -bodt 'mu, o mu-o'o. Koloneyi'a "yiglelbhuzemu 'son-o -nu'a 'le 'o -budu 'li -ke "srojayi o -ybhε'ε 'mu 'le o "si'a 'bho o-o "du'a 'bho -Lago tenyi, 'unnu o 'la'o. VIII Le-ε zi'a, o 'ye u 'ε kuna po, 'le o 'ye u -Zope lbho.

IX Zo zi'a a, nyu-u mu'a -Zope -nu'a gwlo gbo "koonamu, 'yru nyu'a "duu 'mu, 'bho-o 'Pielh 'ya -nu'e yayibudu'a -da -lue-e -nu'a petepete o 'ke -Lago won gbo po. X O-o nu'a -kaa, 'mu-u 'lbho o'o 'le o na: A pi 'un 'ke li! Un -nu 'o lilile pinamu, 'le 'o "yritiyee 'mu o 'ye le -lue 'ye. XI -Gblee, o 'ye-e yaku li ε 'ye won kati. 'Le-e o 'ye'ε le -lue li 'le ε-ε 'dre'o. E koo'o-o "yrieklagba. 'E mnu nyie -lrε'ε 'mu-ε 'le ε-ε "si'e 'bhlokpa 'yi ti. XII O 'ye-e 'bho 'ε "kpi nmi-e nukpi'a 'digbi'a kpe'ε -dadudu li. -Lru-u na 'nu-e bh nyie "yi 'le -lru-u na nu'e 'bete. XIII O 'ye'a -kaa li a, wlu -lue 'wlu-o yaku 'li, ε na: 'Pielh, -so 'mu, 'lbhu i -un 'ke li! XIV 'Le o na: -Wooo! -Gba! 'An -Koyi, 'un -see -bhla 'an gbalilie li ke kpe -lue! XV 'Le wlu 'mne 'ye 'bho le mu, ε na: Le -Lago nu'a, ε -se 'to gbale -ko, -mnaaa'a -zre -nu ne -a'a gba 'yi -le! XVI Wlu 'mne -yi -nu'e-e 'bho le kpe tan. E zi'a -kaa a, le 'mne nu'a -kaa, 'bho -yritayi ε 'mu-o 'le yaku 'li le.

XVII O 'ye 'ε -kaa a, o 'kabha'o na: Le 'un 'ye'a -laa, 'ε 'zo'o 'nyu -me'ε? O-o nu'a -bhla -kaa a, nyu Koloneyi lbho'a a, un-u dede-e nyu ti: Doo Simoo'o -budu -nu'a? 'Le un 'ye u da -to, 'le un 'ye 'bho 'o "bhlegbo'a 'gbewon "yi nyu. XVIII Un nyu'a 'bho 'gbewon "yi a, un-u 'po-o wlu yayi, un na: Simoo un "duu'a 'Pielh, -daa, 'bho-o o -nu'a?

XIX 'Pielh -mnɔɔ, le ɔ 'ye'a a, ɔ-ɔ popo 'nɛ-ɛ 'kpi 'gwɔluti -bhla, 'le *-Lagɔ'ɔ Lisazuzu 'ye 'le 'ɔ -pɔɔɔ gbo -wlu: -Gbɔ 'nɔɔ! Nyɔ tan-a -nɛ'e -laa: 'innɔ 'bɔ'ɔ -innɔ ti. XX -Sɔ 'mɔ, -in 'ke 'dre 'le -in -ke un 'ke mu! 'In 'bhɔo-o lbho v'o. -A'a -pɔɔɔ'a 'kɔɔɔ-le! XXI ɔ nu'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ, ɔ 'ye 'dre. ɔ 'ye 'v li a, ɔ na: 'Inmɔ a-a 'bɔ'ɔ ti, 'unmɔ 'ka-a! Lee -nɛ'e 'bho'a? XXII Un na: 'Wlomeɛ'ɛ 'sroja'a -kɔɔɔ Kɔɔɔɔɔ lbho'o -amɔ. ɔ-ɔ 'mo-o nyɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ 'yi, ɔ-ɔ 'du-o 'bho -Lagɔ 'le 'Zuifu 'we-e za'a 'ɔ dɪ'a 'yrilinmɔdɪ. ɔɔ 'mnɔ 'zɔ, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'yi -ɔ -bodɪ, ɔ na ɔ 'la -innɔ, -in 'ke 'ɔ 'bhli mu. Dɪ -a 'ye'a 'mɔ-za mɔ a, ɔ 'ke ɪ -lokuipo. 'ɛ dɪ -a yi'e -a'a dɪ -a -ke -in 'ke mu. XXIII 'Pielh 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ -ke un pa-a'o, ɔ 'ye v 'bɪ 'nyɪ.

ɔɔ zɪ'a a, ɔ 'ye 'mɔ-sɔ 'le ɔ -ke un 'ye -jeyi 'kpa. 'Lotv'a 'nynuu -lrɔv-v -nɛ'a 'bho -Zɔpɛ 'ye v -jeyi kpa.

XXIV ɔɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho a, 'bho-o un -nyni -nɛ'e Sezalee. A -gblee, un -see'a -bhla nyni ke, 'le Kɔɔɔɔɔ 'ye 'ɔ 'wɔɔkamu -ke 'ɔ bha 'we 'lru'gbɔɔ 'le 'ɔ 'bhli, 'le un-v fuo'o 'Pielh wɔn. XXV ɔ nyni'a 'bho, ɔ-ɔ mu'a 'bho 'bhlegbo bhv -de mɔ, Kɔɔɔɔɔ 'bhle-e -jiji 'le ɔ 'ye ɔ -jeyi yi. ɔ nyni 'ɔ li, 'le ɔ 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po, XXVI 'le 'Pielh 'ye ɔ 'yi'luo 'le ɔ na: -Sɔ 'mɔ, 'unmɔ -yɔɔ -a 'ye'a -laa li, nyunyɔ 'mna 'du'o -lrɛɛ. XXVII ɔ 'le'ɛ -kaa a, ɔ -ke ɔ 'bhle -ɪ wɔn 'yi, 'le un 'ye -budu 'li pa. Un -ka 'le-e pa a, nyɔ'a -dadudu-u 'gbɔɔ'a 'le 'lru, 'innɔ ɔ -yɛ'ɛ 'le. XXVIII ɔ -yɛ 'nɔ 'bho a, -kaa 'ka-a ɔ 'lɔ 'v -kaa 'yi: -Ka -a-bɔ 'Zuifu'a gba 'le'ɛ ɛ, a'ba 'bhi yibo'o-o -kaa. Nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu, -a se 'bhɛɛ -a -ke un 'ke zizia 'le -a'ba bhɪ 'ke tizi 'le -a 'ke 'le 'wa -budu 'li pa. -A'ba gba -nɛ'a 'tɔ -kaa 'mɔ a, 'unmɔ a-a 'ye'a -daa li a, -Lagɔ -tɔ 'nɛ-ɛ 'unmɔ -da. -Bho 'in -ka 'ɔ nyɔtu 'mɔ-v'wlaa a, ɛ -se 'tɔ 'innɛ 'ma-a *'ɔ gba'a 'mɔɔɛ -ko. XXIX 'Innɛ 'bhle'e 'nyni'a dɪ, -in 'la'a 'innɔ, 'in -see tijijri, 'le 'in 'ye yi. 'In 'yi-e 'tɔ'ɔ dɪ a, -a 'wɔn 'nɔɔ?

XXX Kɔɔɔɔɔ na: Dɪ se 'nɔɔ -nɔ. -Kagbɛ'ɛ ti 'mɔ, 'ɛ 'kpi'a 'wɪ tan ka, 'jiazɔyɔɔklagba 'mɔ, ('ɛ 'yri tan 'yi), 'in -nɔ 'nɔɔgbɛ -Lagɔ wɔngboponam, 'in mu'a 'bho 'an 'yigbeyi -gbɔ mɔ, nyukpasu -lue-e 'bhle'a -vɔɔvɔɔɔvɔɔvɔɔ 'mɔ -nyna'a-a 'bho ti. XXXI 'Le ɔ na: Kɔɔɔɔɔ! -Lagɔ 'kpun-o -a'a wɔngbopowlu, 'le, -zɪɔ -a nu'a 'puanmɔ -bodɪ, ɔ 'ye 'ɪ li. 'ɛ dɪ ɔ popo'o -a'a dɪ 'gwɔluti. XXXII 'Ka-a ɛ -nɛ'e 'mɔ'a dɪ a, lbho nyɔ 'le -Zɔpɛ! Nyukpasu un-v 'la'a Simɔɔ, un 'duu'a 'Pielh, un -ke ɔ 'ke yi. Nmiku'a 'tayi -lue un-v 'la'a Simɔɔ, 'le ɔ gbo ɔ -nɛ'o. 'ɔ -budu -nɛ'e-e 'tɔnni wɔnli. XXXIII ɔ 'le'ɛ -kaa a, 'bho -nynayiza, 'in -lbho -nɛ'e nyɔ, un 'ye -a'a dɪ yi. -Ka -in po'a -amɔ 'gwɔɔ 'yi, 'le -in 'ye'a yi, -a 'po-o -innɔ 'sɛɛ. 'Traamɔ 'tɔ ɔ, -ka -a -die'a 'mɔ 'wee, -a 'gbɔɔ'o-o -daa -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'le, dɪ ɔ po'a -innɔ wɔn 'mɔ, -a po -innɔ -lokui, -in 'ke ɪ 'mɔ-za.

**Pielh 'tro-o -zebhle*

XXXIV ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, *'Pielh "luo'o-o wlu 'mɔ, ɔ na: 'Traamɔ 'tɔ ɔ, 'in 'wɪn -ɪ 'mɔti -ziaka, -Lagɔ'ɔ 'tɛ nyɔ 'mɔ. XXXV 'Ka-a ɛ -nɛ'e 'mɔ'a dɪ a, 'bhɪkɔ 'wee 'kpi'a nyɔ'o nyɔ, -bho ɔ -ka 'bho ɔ-ɔ 'du, ɪ-ɪ 'srɛɛ'ɛ 'yi, -bho ɔ 'ke ɪ nɔ, -a'a nyunyɔtu -nmɔ 'nɔ-ɔ 'yri 'kpi ti. XXXVI A -gblee, *Zezii *Kliisi 'mo-o nyɔ 'wee'a -kɔyi. -Ka -Lagɔ -yi -nɔ 'nɔ 'mɔ, 'le nyɔ 'ke -pɔɔɔ'a bhɪbhɪla 'ye, ɪ-ɪ 'dɪzɪɔ 'mnɔ -a -ya'a *Izrayɛɛɪkɔmɔ, a yibo'o-o 'na. XXXVII 'Bho nyu'a *batizee *Zaan-a tɔ'ɔ 'kpi, dɪ-ɪ zɪ'a 'le *'Zuifu'a 'bhɪkpa 'kpi, -ɛ 'nyaa'a Galilee 'le ɛ 'ye'a 'wa

'bhlɔkpa -lɾɛɛ 'kpi bhla, a yibo nɩ-o'o. XXXVIII A -gblee, Nazalɛtikoyi Zezii 'mnɔ, -Lago'ɔ 'nitiwɔnnasɔ-nɩ 'nɔ-ɔ 'kpi'a dɩ, ɔ -zɔ ɔ 'bho 'le ɔ 'ye ɔ *'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue 'mɔ po, 'le, -ka ɔ-ɔ ple'a 'bhlɔkpa 'mne 'yiti, ɔ-ɔ nɩ'a -zigi, 'le, 'gwizimɔ 'wee-nɩ'a 'nyinyinidi'a tiyayi'a -belu 'zɔ, ɔ-ɔ 'pɔɔn nu'o, a yibo'o-o -kaa -lɾɛɛ. XXXIX I-bɩ lɩ 'wee ɔ nu'a 'le Zelizalɛmɔgwɔ 'mɔ -ke 'Zuifu'a 'bhlɔkpa -lɾɛɛ 'kpitɩ, -a-bɩ *'ɔ -dalbhomɔ 'mo-o 'ya 'dɩ'a -dayemɔ. ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɩnnɔ nyɔ kɔ'ɔ 'bho nyɔyirilbhaatu 'yri 'le ɔ 'ye 'mɛ. XL-XLI A -gblee, ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'wɩ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ 'le -Lago 'ye ɔ glu -za, ɔ 'ye ti-nɩ -lɾɛɛ. -Lago nu'a 'ɛ lbhɔtu a, -a-bɩ 'ɔ 'bhɩo -za'a 'bho see -a 'ke 'ɔ -dayemɔ 'du, -a-bɩ ɔ -tɔ 'nɔ 'yi. ɔ -zɔ 'ɔ glu, ɔ -nɩ'a ti -lɾɛɛ, 'le -a -ke ɔ 'ye -dalue -li -nɩ. ɔ -see 'ybha nyɔ 'wee 'ke ɔ 'ye. XLII ɔbɔ 'mnɔ, 'ɩnnɔ sie'e -amɔ wlu li, -a 'ke 'ɔ 'dɩ kpa 'le -a 'ke ɩ nyɔ -bodɩ 'mɔ-za, na: 'Innɔ -Lago -za'a 'bho 'le ɔ 'ke tinɩmɔ -ke 'memɔ'a -zigletuyi 'du. XLIII ɔbɔ 'mnɔ'ɔ 'dɩ -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ -nɩ'a ti see'a 'wee -za'a 'mɔ, na: Nyɔ'o nyɔ-ɔ de 'ɔ 'gwli, 'ɔ dɩ -Lago-ɔ 'bhɔ'ɔ ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ 'nyinyinidi'a dɩ.

*Nyɔ-v -se'a-a *Zuifu 'ye-e *-Lago'ɔ Lisaazuzu*

XLIV -In 'ye li-ɔ, *'Piɛlɩ 'bhle -bhla wlu wɔn 'mɔ, 'le, nyɔ-v -nɩ'a 'bho -v po 'ɔ -lokui, *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye v 'kpi'dree. XLV I zi'a -kaa a, *'Zuifu de'a *Zezii 'gwli, un -ke 'Piɛlɩ yi'a a, nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu, -Lago 'nyɩ 'v 'ɔ Lisaazuzu -lɾɛɛ, un 'ye'a 'na li a, wɔn 'mɔ -v ti. XLVI -Gblee, 'sesiwlu un se'a yibo un-v po'a, un 'wɩn -ɩ 'bɔ 'le ɛ 'mɔ v-bɩ -se'a-a 'Zuifu 'mnɩ-v 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyɩ 'yi. XLVII 'Piɛlɩ na: Nyɔ-yɔv 'ye-e -Lago'ɔ Lisaazuzu -a'ba ka. -Abɩ 'bhɛɛ'o -a 'ke v *batizeeɛ -bhle'a? XLVIII 'Le ɔ 'ye v wɔn 'kpiticeɛ, na: Un batizee-ɛ -nɩ Zezii *Kliisɩ'a 'nyɩ 'mɔ! 'Wa batizeeɛ gwe'ɛ 'yi a, un na: 'Piɛlɩ, -de ti! -Bho -a -ke -ɩn zi -laa 'wɩ 'le -ɩn 'ke mu.

XI

**Zezii'a -gɩghawɔnyi'a nyɔ-v -nɩ'a Zelizalɛmɔ, 'ɩnnɔ *'Piɛlɩ po'o kuna*

I I zi'a -kaa a, *Zezii'a -dalbhomɔ -ke 'lotɩ'a 'nynuu -lɾɩv-v -nɩ'a Zideebhlɔkpa 'kpi 'wɔn-ɔ 'dɩ 'mnɩ 'bɔ, nyɔtɔlv -se'a-a 'Zuifu, un 'kɔn-ɔ -Lagowlu -lɾɛɛ. II *'Piɛlɩ nu'a -kaa, ɔ 'yi-e Zelizalɛmɔ le. ɔ nyɩnɩ'a a, *'Zuifu-v 'pɛɛ'ɛ klemɩmue'ɛ gba 'mɔ, un -ke ɔ depo'o. III Un na: Nyɔ-v'a mu'a kle 'mɔ, v 'bhli -ɩn mu'o 'le -ɩn -ke un-v li nɩ'e -dalue -lɾɛɛ. 'Kla se 'yri-li-nmɔ.

IV 'Bho-o ɔ kɔ'o, 'le, -ka ɩ zizia'a 'muti 'wee, ɔ 'ye 'ya kuna po. ɔ na: V Zɔ -lue 'zɔ 'ɩn -nɩ 'bho -Zɔpɛgwɔ 'mɔ *-Lago wɔngboponamɔ, 'bho-o 'yritiyeeɛ -yi -nɩ'e 'ɩnmɩ -bodɩ. Le 'ɩn 'ye'a 'bho, ɛ -ke 'yrieklagba gɔgɔ'o. ɛ-ɛ nu'a -kaa, ɛ-ɛ 'dre-e 'bho 'an wɔnyi, 'ɛ mnɩ nyie -lɾɛ'ɛ 'mɩ-ɛ 'le ɛ-ɛ 'wlv'o 'le yaku 'yi 'le ɛ-ɛ 'dre'e 'bho 'an 'trollɩ 'le ɛ 'ye nyɩ. VI 'In -gbɩ'a 'bho 'ɛ 'kpi, nmi-i na nɩ'a bhɩ nyie 'yi-e 'kwla 'zɔ'ɔ nmi-e, -yɩ na nɩ'a 'betɛ -ke nɩkɩ, 'ɩn 'ye-e 'ya -dadudu li. VII 'In 'wɔn-ɔ wlu 'bɔ -lɾɛɛ, ɛ na: 'Piɛlɩ, -sɔ 'mɔ, 'lbhɩ ɩ, -ɩn 'ke li! VIII 'Le 'ɩn na: -Wooo! -Gba! 'An -Koyi, 'ɩn -see -bhla 'an gbalilie li ke kɛɛ -lue! IX Wlu-u 'wlv'a 'le yaku 'li 'mne 'mu-o 'bho le -lɾɛɛke, ɛ na: Le -Lago nu'a ɛ -se 'tɔ gbale -kɔ, -mnaaa'a -zɾɛ -nɩ nɛ -a'a gba 'yi -le! X Wlu 'mne -yi -nɩ'e-ɛ 'bho le kɛɛ tan. Le 'mne nu'a -kaa, ɛ 'mu-o 'le yaku 'li le. XI 'Bho -gba -lue 'mɔ, nyɔ tan 'Wlomɛɛ'ɛ 'sroja'a -klagba -lue un-v 'la'a Kɔlvneyɩ lbho'a

'an dɪ, -v -sɔ'ɔ Sezalee, ɔn 'nyini-e 'bho "'bhlegbo -da 'ɪn -nɪ'a. XII 'Le *-Lago'ɔ Lisaazuzu na: -ɪn -ke ɔn mu! -A'a -pɔlɔ'a 'kɔlɔ -le! ɔ 'le'ε -kaa a, 'ɪn -ke 'lotɔ'a "nynuu -mεεlo -ke 'ɪn -na a, -a -sɔ'ɔ 'mɔ-ε 'le -a 'ye 'le mu 'le 'ɪn -ke ɔn 'ye 'bho Kɔlɔneyi "'bhlibhlegbo pa. XIII-XIV -A nyini'a 'le a, -ka -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue -ye 'nɔ 'le 'ɔ -budu 'li, ɔ 'ye'a na: Lbho nyɔ 'le -Zɔpε, ɔn -ke Simɔɔ ɔn "'duu'a 'Piεɪ 'ke yi. Wlu -ɪn -ke -a'a "'bhlegbo'a nyɔ 'ka 'mɔ 'pɔn -nɪ 'bho -Lago'ɔ "'yigbeyi, 'ɪnnɔ 'ke ɪ -ɪnmɔ 'tmɔɔ, 'ya kuna ɔ pɔ'o. XV A -gblee, ɔ pɔ'a wlu 'mne ti a, 'ɪn -nɪ -wlunamɔ, 'bho *Patɪkɔtɪ'a gɔ'ɔ -nɔɔ "'yi -ka -Lago'ɔ Lisaazuzu 'dree'a -amɔ "'kpi 'tɪn, 'ka-a ɔ 'dree 'nɔ "'kpi -lreε. XVI ε zi'a -kaa a, dɪ -a'ba -Kɔyi Zezii -za'a 'mɔ, 'bho-o 'ɪn popo 'nɪ 'gwɔtɪ, ɔ 'ye'a na: A -gblee, "'ni *'Zaan *batizee -nɪ'e nyɔ, a-bee -mnɔɔ, -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ɪn-ɪ 'ye amɔ 'mɔ -pɔ mɔ, 'le ɔ 'ke amɔ 'mɔ "'yi. XVII 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'a amɔ-ε, -a de'a -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ "'gwli, -Lago'ɔ Lisaazuzu ɔ "'nyɪ'a -amɔ a, ɔ-bɔ Lisaazuzu -lue 'mnɔ, ɔ-bee -mnɔɔ de'a Zezii "'gwli, 'ɪnnɔ ɔ "'nyɪ ɔ'o -lreε. I -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ 'le, leeε 'mna 'du-ɔ 'le 'ɪn -ke -Lago 'ke "'yidede'a? XVIII Un 'wɔn'ɔ wlu 'mne 'bɔ ɔ, -ka ɔn -die'a 'mɔ, 'wa -pɔlɔ pɪpε'o 'le ɔn-ɔ 'bhεε'ε -Lago'ɔ 'nyɪ "'yi 'le ɔn-ɔ nɔ'o: -Ziadɪ mɔ'o! Nyɔ-ɔ -se'a-a *Zuifɔ, 'ɪnnɔ -Lago 'nyɪ'e "'yifɔε 'le ɔn 'ke 'wa "'nyinyidɪ "'yiyibo 'le ɔn 'ke -Lago gbo "'bhiti 'le ɔ 'ke ɔ tinɪεzεε "'nyɪ -lreε.

*Atiɔsɪ'a *Zezii'a -gɪgbawɔnyɪ'a nyɔ*

XIX -Gblee, ɔn 'lbha'a Etienɪ, ɔ 'mε'ε ε, nyanɔmɔklεε pa 'kaa *Zezii'a -gɪgbawɔnyɪ'a nyɔ gbo 'le ɔn 'ye'a tibɔba a, 'ɪnne 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ a, 'wa 'plan -mu -nɪ'e Fenisiibhlɔkpa "'kpi, tɔlɔ -mu -nɪ'e Siplɔbhlɔkpa "'kpi 'le -lruɔ -mu -nɪ'e Atiɔsɪgwɔlɔ 'mɔ. Un mu'a a, 'wa *-Bozuifɔ'a "sε 'wa -dadudu-u kpa'a *Zezii'a "'dɪzɪɔtɪ. XX 'Le, 'wa tɔlɔ -yɔ -sɔ'ɔ Siplɔbhlɔkpa "'kpi -ke Silεεnɪgwɔlɔ 'mɔ, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ -nɪ'a Atiɔsɪ, 'ɪnnɔ ɔn kpa'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "'dɪzɪɔtɪ gbo. XXI ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔn -ke -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ wɔnkue -na'o 'le nyɔ'a -dadudu-u de'e -a'ba -Kɔyi Zezii "'gwli 'le ɔn 'ye 'le ɔ gbo "'bhiti.

XXII I-bɪ "'dɪ 'mnɪ, Zezii'a -gɪgbawɔnyɪ'a nyɔ-ɔ -nɪ'a Zelizalεεmɔ 'wɪn -ɪ 'bɔ 'le ɔn 'ye 'le Banabaasɪ lbho. XXIII ɔ nyini'a 'le a, -Lago'ɔ "'nitɪwɔnnasɔ -nɪ'a nyɔ 'mnɔ "'kpi, ɔ 'ye -ε li, 'bɔbɔa-a 'lbhɔ ɔ'o 'le ɔ 'ye ɔ 'kpa "'yi pɔ 'le 'wa Zezii'a "'gwɪdeε 'ke 'mɔku. XXIV -Gblee, 'ɔ kpli -nmɔ'ɔ-ɔ "'yrilɪ, ɔ-ɔ 'de-e Zezii "'gwli tenyɪ 'le ɔ "'yi'e *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'mɔ. ɔ -nɪ'a 'bho a, nyɔ'a -dadudu 'de-e Zezii "'gwli 'le ɔn-ɔ 'kpa'a 'ɔ nyɔ "'kpi.

XXV 'ε dɪ a, ɔ mu'o Taasɪ 'Sɔlɔ'a dɪ. XXVI ɔ 'ye 'ɔ ɔ, 'le ɔ -ke ɔ 'ye Atiɔsɪ mu. Un -nɪ 'sɔn 'nɔ-o 'bho -zɔn -lue, 'le ɔn -ke 'bho'a Zezii'a -gɪgbawɔnyɪ'a nyɔ-ɔ 'gbɔɔ'o "'lru, 'le ɔn-ɔ tɔ'ɔ nyɔ'a -dadudu Zezii'a "'dɪzɪɔtɪ. -Gblee, 'bho Atiɔsɪ 'mnɔ, 'bho-o ɔn "'duu -nɪ'e *Zezii'a -namɔ 'nyɪnɪ 'le ɔn-ɔ 'lɔ 'ɔ Kletieεn ('ε 'zɔ 'mɔ-o *Kliisɪ'a nyɔ).

XXVII 'Bho ε-be -nɔɔ -lue 'mne ti, -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔtɔlɔ -sɔ'ɔ-ɔ Zelizalεεmɔ, ɔn 'ye Atiɔsɪ mu. XXVIII Un nyini'a, 'le 'wa "'klumu'a -lue ɔn-ɔ 'la'a Agabɔsɪ -sɔ'ɔ 'mɔ-ε, 'le -Lago'ɔ Lisaazuzu'a "'bhɔo 'ye ɔ 'mɔ -zi -nɪ, ɔ na: 'Nɔɔ 'Wlomeεbhɪkɪ'a kle "'kpi, 'mɔklagba-a 'ye-e 'nɔɔ -yi -mɔ. (-Gblee, -nɔɔ -ke ti 'Wlomeε'ε 'bhɔkpayowɪklagba ɔn-ɔ 'la'a *Klɔdɪ 'bhle -nɪ'a 'wa 'bhɪkɪ, 'bho-o 'mɔ 'mne -yi -nɪ'e -ziaka). XXIX Zezii'a -namɔ 'wɔn'ɔ wlu 'mne 'bɔ ɔ, 'bho-o ɔn -gwe -nɪ'e wlu wɔn

"yi ti 'le un na: -Ka nyo'o nyo 'bhεε'ε, ɔ "du -kaa 'le -a 'ke ɪ 'lotu'a 'nynuu -nɪ'a Zideebhlɔkpa "kpi -kpa. XXX 'Ka-a un nu'o 'le Banabaasi -ke 'Sɔɩ 'ye 'jɛmɔni 'mnɪ -jeyi kpa 'le un 'ye ɪ 'le'a Zezii'a -gɩgbawɔnyi'a nyu'a 'lɩrutidemv -jeyi 'nyɪ.

XII

Un-v 'kla-a -bhla *Zezii'a nyv nyanɪ 'mv

I ɛ-be -nɔɔ -lue 'mnε ti, 'bhɩɩkpayowli un-v 'la'a *Elɔɔdɪ 'kpa-a 'bho, ɔ-ɔ 'kla-a *Zezii'a -gɩgbawɔnyi'a nyuɔɩɩ nyanɪ 'mv, II 'le ɔ 'ye *'Zaan'a venyɪ Zaakɪ -jɩɛyɪ 'yi 'lbha -nɪ. III ɔ nu'a -kaa a, ε 'nu-o *'Zuifv 'tv. ɔ 'ye'a 'na li a, ɔ -mu -nɪ'e-e nyu'a nyanɪ'a 'mɔklεε 'lɩru 'le ɔ 'ye *'Piɛɩ kɩɩn, ɔ 'ye ɔ -jie 'mv po. (-Gblee, *'fɩɔɔ se'a "buubuule gbo'bhle, 'bho 'ε gɔ'ɔ -nɔɔ 'yi mo'o.) IV ɔ po 'ɔ -jie 'mv a, 'sroja nyie'ε 'digbi'a kɩɩ nyie-ε fuo 'nɔ-ɔ li. ɔ na 'le 'ɔ -pɔɩ gbo, -bho ε-be 'Paakɪ'a gɔ 'mnε zi, 'le ɔ 'ke ɔ -zige -tu 'bho nyv 'wee'a "yigbeyi 'le un 'ke ɔ dɪ -kɩɩn 'le un 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mε. V 'ε dɪ un de 'ɔ 'le -jie 'mv ti. ε -nɪ'a -kaa 'mv a, Zezii'a -gɩgbawɔnyi'a nyv kuku'o-o 'mɔti 'le un-v po'o 'ɔ dɪ *Lago wɔn gbo.

*'Piɛɩ 'wɩv-o -jie 'mv

VI -Gblee, 'wɩ -lue-e -sie'e 'bho 'le *Elɔɔdɪ 'ke *'Piɛɩ 'lbha ɔ 'ke 'mε. ε-be 'wɩ -lue 'mnε'ε 'matu 'Piɛɩ -nɪ 'mɔnamv 'bho "sroja 'sɔn gwia 'mv, 'le 'ɔ sɩ 'sɔn 'bhle'e gbɩokoe 'mv, 'le "sroja -nɪ'e 'bho 'wa 'bɪ 'mv 'crɛcrɛ 'bho -jɩebuduɔwɔn "yi. VII 'Bho -gbaa -lue 'mv -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue yi-o'o. -Da ɔ -nɪ'a a, ngao! 'bho-o 'ye-e ti, 'le ɔ 'ye 'Piɛɩ kwa "kpi de 'le ɔ 'ye ɔ "nynɔɔ 'mv -za, 'le ɔ na: -Sɔ 'mv -susueyi! 'Bho -yɩɩtayi gbɩokoe 'wɩ-a ti -wɩou! VIII 'Le -Lago gbo'a -dalbhoyi na: San -a'a "bɛtɩ 'yi. -Pa -a'a -bhɔɩmɔpɩɩ 'mv! -Pa -a'a -vilobana 'mv 'le -ɩn 'ke 'bho 'an lemɩ kpa. 'Le 'Piɛɩ 'ye 'na nu 'wee.

IX ɔ-ɔ na 'nɔ kli a, 'ɔ 'limv na "yɩɩɩyεε 'yi -ɔ -bodɪ. -Ka ε -Lago gbo'a -dalbhoyi -nɪ'a 'ɔ "lɩɩɩnɩnamv "du'a -zεge, ɔ se ε yibo. X Un nu'a -kaa, un 'cε-ε -antanyɩsroja 'mv 'le un 'ye 'sɔnnɩ lizi, 'le, nɛɛkɩɩ -ke wɔn, -bho -ɩn zi'a li 'le -a 'da'a 'le -gwɩɩpiemv, un 'ye 'bho 'ε wɔnyi nyɩi, 'le 'ε "bhuo 'ye 'bho 'wa "yigbeyi kati 'le un 'ye 'da, un 'ye 'bho -gwɩɩpiemv'a -jɩɩgbɩv -lue "yi kpa. Un -na'a -daan, un nyɩi'a 'bho -jɩɩɩta -lue "yi a, foo! -Lago gbo'a -dalbhoyi nu'a -kaa, ɔ se -nɪ. ɔ 'sie-e 'bho 'Piɛɩ.

XI ε zi'a -kaa a, 'Piɛɩ 'ye 'ɔ nyunyɔnɩ 'mv le, 'le ɔ na: Waa! -Ziadɩ ma'a? 'An -Kɔyi -Lago -ya'a ɔ gbo'a -dalbhoyi, *Elɔɔdɪ'a nyanɪ'a -kɩɩε -ke 'kle 'Zuifv 'bɔ'ɔ ti 'ɩn 'ke 'ye, ɔ 'ye 'ɩnmv 'ya wɔn 'mv -za'a!

XII ɔ popo'a -kaa 'gwɩɩɩ a, *'Zaan un "duu'a Maakɩ, 'ɔ 'lotv *Malii, 'le 'wa "bhɩɩbhlegbo ɔ mu'o. 'Le-e nyu'a -dadudu 'gbɩv'o "lɩru 'le un-v po'o *Lago wɔn gbo. XIII ɔ nyɩi'a 'bho a, ɔ 'bhla-a 'bho "bhlegbo'a -kɩɩana wɔnyi 'le lbhɩzenyaakɩv -lue un-v 'la'a Wɩɩdɪ 'ye 'bɪ tiyenamv yi. XIV Wɩv un 'wɔn'ɔ 'bɔ, un yibo 'nε-ε "yi, 'Piɛɩ'a wɩv mo'o. ε 'lbhaa 'nu-v 'bɩbɩa "yi. Un 'ke 'tɔ 'bho kati a, un -see ε nu. -Gblee, un 'bhle-e -jɩɩ un 'ye 'le -budu 'li le 'wɩaa, un 'ye nyv 'tmɩv: 'Piɛɩ -nɪ'e-e 'bho "piemv 'gbe wɔnyi. XV Un 'le'ε -kaa a, nyv 'po -v "da, un na: -Sabhe 'kɩɩn-o amv-ae? 'Le un na: 'ɩn -za'a 'mv, -ziadɩ mo'o. 'Piɛɩ mo'o -ziaka. 'Le nyv 'mnv na: 'Lemɩv 'ɔ -zuzu mo'o. XVI Un 'bhle 'ɩ wɔn "yi,

'Pielt -mnɔɔ-ɔ bhla'a -bhla 'bho-ε, 'le un 'ye yi, un 'ye 'bho kati -lreeka. Un 'ye 'ɔ li, -ka un -die'a 'mu, wɔn 'mu -v ti. Un nu'a -kaa, 'bubɔa-a 'lbhu v'o 'le un-v 'wɔ'o. ^{XVII} 'E dɪ ɔ po 'v -tɛtɛ 'mu: A 'bhɔ zɛ! Un 'bhɔ'ɔ ɔ, 'le, -ka -a'ba -Koyi -Lago -nyna 'nɔ ɔ 'ye 'ɔ -jie 'mu -za, ɔ 'ye 'na 'mu-za. ɔ na -lrɛ: A 'tmɔv nɪ Zaakɪ -ke 'lotɔ'a 'nynuu -lrɔv! ɔ gwɛ'ε kunapɔε 'yi, 'le ɔ 'ye 'da, ɔ 'ye "setida mu.

^{XVIII} Zɔ zɪ'a a, "sroja -nyna'a-a ya, un-v dede-e ti: Koo 'Pielt nynynyna'a 'muti'a? ^{XIX} Elɔɔdɪ -mnɔɔ, ɔ 'bɔ -ɔ ti, ɔ -see ɔ 'ye. 'E dɪ ɔ 'crɛ'ε "sroja wɔn 'muti 'le ɔ 'ye v wɔn 'kpitice un 'ye v 'lbha un 'ye 'mɛ. ɔ nu'a -kaa a, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ Zidee 'le ɔ 'ye Sezalee mu. 'Bho-o ɔ -gwle'o -nɔɔ gbɛ ti.

**Elɔɔdɪ'a 'mɛmɛ*

^{XX} -Gblee, ε-be -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o *Elɔɔdɪ -lue 'mnɔ 'po-o Tiilkɔmv -ke Sidɔɔkɔmv 'cɛ -kwa, 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke v tv gbo kpa. Un 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, un 'tɪtɛ'ε 'mu-ε, 'le un 'ke ɔ 'yenamv mu. Un mu'a a, ɔ "bhlegbo'a lbhɔzemu'a -klagba un-v 'la'a Blaasɪ, 'unɔ un 'ye'o 'le ɔ 'ye 'bho 'wa nya -kɔ, 'le un -ke ɔ 'ye Elɔɔdɪ wɔnyi mu 'le ɔ -ke un 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mu cɛ, ɔ -ke un 'ke -ybhɛ, -ɛkedɪmaa, 'le Elɔɔdɪ'a 'bhlɔkpa 'kpi, 'le-e un-v za'a lilie.

^{XXI} Un -zɛ 'ε 'mu a, ɔ 'du-o 'wɪ. 'Wɪ 'mnɛ nyɪnɪ'a a, ɔ -pa'a-a 'ɔ 'bhɔ'ɔ -banɪ 'mu 'le ɔ -de'e 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe 'kpi ti, 'le ɔ-ɔ za'a dɪ 'mu 'bho nyv 'wee'a 'yigbeyi, ^{XXII} 'le nyv 'wee-e 'wɔ'o, un-v nu'o: -Yɔɔ -mnɔɔ, -Lago mo'o. E -se nyunyɔ -nɪ -wlunamv -ko. ^{XXIII} Nyunyu kpɔkpa 'nɔ -Lago li, ɔ 'wɔɔn 'nɪ'a dɪ a, 'bho -gbaa -lue 'mu -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue kpɔ 'ɔ sv 'mu 'le ɔ 'ye -sɔpɪ 'yiti'tayi, 'ɪ 'ye 'ɔ 'mɪ li, ɔ 'ye 'mɛ.

^{XXIV} Dɪ 'mnɪ'a 'wee -nɪ'a -kaa zinamv a, -a'ba -Koyi -Lago'ɔ wlu-u 'mu-o -da 'wee 'le nyv-v de'a *Zezii 'gwli-i kpɔkpa'a 'kpitɪ.

^{XXV} I -nɪ'a -kaa 'mu a, 'jɛmɔni Banabaasɪ -ke 'Sɔlv kpa'a 'le Zelizalɛmv, un 'nyɪ 'ɪ Zezii'a -glɪgba'a 'lrutidemv -jeyi a, un 'ka 'tɔ Atiɔsɪ le mu a, 'le un -ke *Zaan un 'duu'a Maakɪ 'ye mu.

XIII

*Atiɔsɪ'a *Zezii'a -glɪgba 'lbho-o Banabaasɪ -ke 'Sɔlv un 'ke -Lago'ɔ wlu gwlv gbo kpa*

I E-be -nɔɔ 'mnɛ ti a, *Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyv-v -nɪ'a Atiɔsɪ a, -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamv -ke nyv'a -Lagɔwɔlvɔmv -nɪ'e-e 'le 'wa "klumu. U-bv nyv 'mnv, 'wa 'nyɪ 'ka-a: Banabaasɪ-e Siminyɔ un-v 'la'a nyɔyɛre, Lusiusɪ 'ma-a Silɛnɪkɔyi-e, Manaɛɛ -ɔ -ke 'bhlɔkpayowli *Elɔɔdɪ 'bhɛ -nɪ'a -dalue 'yi, un -ke 'Sɔlv. II -Gblee, zɔ -lue -ke ti un -nɪ'a -a'ba -Koyi -Lago bubɔnamv 'le un-v pa'a *su 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye nyɔ 'mu -zi -nɪ 'le ɔ na: A -za 'bho Banabaasɪ -ke 'Sɔlv, lbhv -ke dɪ 'ɪn 'lv 'v a, un 'ke ε nu! III 'Le un 'ye su pa -lrɛɛ, un-v po'o *-Lago wɔn gbo, un 'ye v *kwa 'lru tide 'le -Lago 'ke 'wa lbhv "niti-wɔnna, 'le un 'ye v 'yiti'tayi un 'ye mu.

Banabaasɪ -ke 'Sɔlv 'mu-o Siplv

IV *-Lago'ɔ Lisaazuzu lbhv'a Banabaasɪ -ke 'Sɔlv, un mu'a a, un 'nyɪnɪ-e 'bho -gwlv -lue un-v 'la'a Selesii ti, 'le un 'ye batoo 'li 'kpa, 'le, -gwlv -lue-e -nɪ'a 'bho Siplɔlvikpe 'mu, un 'ke 'le mu. V Un 'ka mu a,

*Zaan Maakɩ -ke ɔn -na'o ɔ 'ke ɔ -kpa. Un nyini'a 'bho -gwɔlɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Salamini, ɔn 'kpa'a 'bho-ε, 'le, 'Zuifɔ -nɩ'a 'bho'a *-Lagɔwlu'a 'licɩaanbidi 'li ɔn-ɔ za nɩ'e -Lagɔwlu 'mɔ.

^{VI} Un gwe'ε likpe ti, ɔn 'ye -gwɔlɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Pafɔsɩ nyini. 'Bho-o ɔn -ye'ε nyukpasu -lue-e zi nɩ'a kɔkui 'mɔ, ɔ-ɔ "maa'a nyɔ -tɔɔ 'yrili. *Zuifɔyi mo'o 'le ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ "bhɔo -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayi. 'ɔ 'nyɩ 'mo-o Baazezii. 'Le Gɩekɩwlu 'mɔ ɔn-ɔ 'lɔ -ɔ Elimasɩ -lɩɩε. ^{VII} -Gwɩε -nɩ'a 'bho likpe 'mɩε 'li'a 'bhɩɩkpayowli'a 'yriliduyi mo'o. 'ɔ-ɔ 'bhɩɩkpayowli 'mɩɔ'ɔ 'nyɩ 'mo-o Selgist'a Pɔlusɩ 'le ɔ 'bhle'e -naagi. 'ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔwlu 'bɔ'wɔn. 'ε dɩ ɔ 'la'a Banabaasɩ -ke 'Sɔɩɔ. ^{VIII} 'ɔ nɩ'a -kaa a, ɔ-ɔ Elimasɩ 'mɩɔ -ke ɔn dede'e-e 'yi 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɔ -tɔɔ "yrili" maa 'le ɔ -kaa Zezii 'gwɩɩde. ^{IX} 'Innε 'bhle'e 'nyɩ'a dɩ, 'Sɔɩɔ (-ke 'nyɩ -lɩɩε 'ma-a 'Pɔɩɔ), *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri yi 'ɔ 'kpi 'le ɔ-ɔ 'yɔ ɔ'o 'tɩn 'le ɔ na: ^X -Inmɔ -ke kpli kɔkɔ'ɔ 'nyinyɩnɩdɩ'a tiyayi'a nɩ, -ɩnmɔ 'yɩrabha -ke nyɩnɩ 'yi'a 'mɩ, -ɩnmɔ -ke lε-ε 'srεε'ε 'yi'a -ybhe'ε, -ɩn -see -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'yisrεεnɩnɩdɩ 'yida 'mɩ -zadɩ 'bho yi? ^{XI} Pɔ -lokui! 'Traamu 'tɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ 'cekɔta -nɩ'e-e -ɩnmɩ 'kpi. -A 'ye-e 'lɔ -mɩ. -In -see ti'ye yi -nɔɔ gbε ti. 'Bho -gbaa -lue 'mɩ, Elimasɩ'a 'yri nɩ'a -kaa, -nmɩmaa! 'ya 'ye ti. 'ɔ dudua'o, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ nyɔ ti ɔ 'ke ɔ -jɩε 'yi kɔn. ^{XII} Lε-ε zi'a 'bho nyukpasu 'mɩɔ 'kpi, 'bhɩɩkpayowli 'mɩɔ 'ye 'ε li, -a'ba -Kɔyi *Zezii'a wlu ɔn -tɔ 'nɔ, ɩ -ma 'nɔ-ɔ wɔnti, ɔ 'ye ɩ 'gwɩɩde, ɔ 'ye ɩ 'wɔn.

*'Le Pisidiibhɩɩkpayri 'yi, -gwɔlɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Atiɔsɩ, 'le-e Banabaasɩ -ke 'Pɔɩɔ kpa'a *Zezii'a "dizigi*

^{XIII} ε zi'a -kaa a, 'Pɔɩɔ -ke 'ɔ -namɩ 'kpa-a batoo 'li ɔn 'ye Pafɔsɩ 'wɩɔ, 'le, 'bhɩɩkpa -lɩɩε ɔn-ɔ 'la'a Panfilii, 'ε 'kpi'a -gwɔlɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Pelɩzi, ɔn 'ye 'le mu. 'Bho-o *Zaan Maakɩ -sɔ -nɩ 'nɩ kli, ɔ 'ye Zelizalεεmɩ le mu, ^{XIV} 'le ɔn 'ye 'wa -jɔɩ nya kpa, 'bhɩɩkpa ɔn-ɔ 'la'a Pisidii, 'le 'ε 'yri 'yi, -gwɔlɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Atiɔsɩ, ɔn 'ye 'le nyini. *Zuifɔ'a lifɔɔɔ nyini'a a, ɔn -ke nyɩ bhete'e-e gbo, *Zuifɔ -nɩ'a 'bho'a *-Lagɔwlu'a 'licɩaanbudu 'li, ɔn 'ye 'le pa, ɔn 'ye ti-de. ^{XV} *Moyiizi -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizamɩ -lɩɩ'ɩ'a wlu-u 'cɩn-ε'ε 'le -Lagɔbɔgɩ 'li, 'ya "di ɔn-ɔ bhete'e 'kpi, 'le nyɩ 'wa -klɩgbɩ-ɩ za'a 'bho-o zri ɩ'o. 'Ya zɩεzɩε -gwe'ε 'yi a, 'le -klɩgbɩ 'mɩnɩ na nyɔ -lue -bodɩ ɔ nyini 'Pɔɩɔ -ke Banabaasɩ li ɔ 'ke ɔ -kaa 'yi'lε: 'Lotɩ'a "nyɩnu-a! -Bho a 'bhle lε a 'ke nyɩ 'kpa "yi po, a 'bhεε'o a 'ke ε 'mɩ-zε.

^{XVI} 'ɔ 'lε'ε -kaa a, 'Pɔɩɔ -sɔ'ɔ 'mɩ-ε, ɔ 'ye nyɩ -tεtε 'mɩ po ɔn 'ke zɩε 'bho. Un 'bho'ɔ zɩε ε, 'le ɔ na: *Izɩɩyεlɩkɔmɩ -ke a-bɩ nyɩ -lɩɩɩ-ɩ -nɩ'a 'nɔɔ -ɔ "du'a 'bho -Lagɔ, a po 'ɩnmɩ -lokui! ^{XVII} -A-bɩ Izɩɩyεlɩkɔmɩ, -a'ba -Lagɔ -a bɩbɔ'ɔ, ɔ -za'a-a 'bho -a'ba "na "we 'le ɔ 'ye ɔ -kpa. -Da ɔn -nɩ'a 'le 'laga 'mɩ 'le *Ezɩɩɔtɩbhɩɩkpa 'kpi, 'ɩnmɩ 'bhle'e 'nyɩ, ɔn 'ye 'kpitɩ'kɩkpa. 'Le-e ɔ -za -nɩ 'nɩ 'geyɩkpaankwla 'zɔ 'le 'ɔ wɔnkɩε 'mɩ. ^{XVIII} 'ɔ -see ɩ kwa gbo -za zɩn'a -gwɩ 'sɔn ti 'le "musa "kpi. ^{XIX} ε zi'a -kaa a, nyɩnyu'a -glɩgbɩ -mεεsɔn ɔ -za'a ti 'le *Kanaabhɩɩkpa 'kpi 'le ɔ 'ye 'bhɩɩkpa 'mɩε -a'ba "na "we -kɔkɔdɩ 'nyɩ, ɔn 'ye ε 'gble. ^{XX} -ε 'nyaa'a 'bho 'wa 'geyɩkpaankwla 'zɔ'ɔ -nɔɔ "kpi 'le ε 'ye'a Kanaabhɩɩkpa'a 'gblegblenɔɔ "kpi bhla, ɩ bhete gbo 'ya zɩn'a "du -lue -gwɩ 'sɔn -zɩn -bue. 'Bho-o ɔ -kɔ'o, 'le ɔ 'ye ɩ -zɩgletumɩ "kpi tide 'le ε 'ye -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizayi *Samɩel't'a -nɔɔ "kpi bhla. ^{XXI} ε-be -nɔɔ 'mɩε ti, 'bho-o ɔn -zi -nɩ 'nɩ 'mɩ 'le ɔn 'ye

-Lagɔ 'bhlɔkpayowlɩklagba 'ybha, 'le ɔ 'ye ɔ Kisɩ'a 'yu Sayulɩ 'nyɩ. ɔ-ɔ 'mo-o *Bezameɛ'ɛ -gluuwɔnyiyi. ɔ -nɩ 'nɔ-b 'kpi zɔn'a -gwɩ 'sɔn ti, ^{XXII} 'le -Lagɔ 'ye ɔ sɔ gbo -za, 'le ɔ 'ye ɔ 'bhlɔkpayowlɩklagba -lɔɔ 'nyɩ. 'Innɔ 'mo-o *Daviidɩ. 'ɔ 'dɩzɩgɩ -Lagɔ -za'a 'mɔ, ɔ na: *Izayii'a 'yu Daviidɩ, 'innɔ 'mo-o nyɔ 'an -pɔɔ kɔn'a ti, -ɔ 'ka 'an 'gwɩɔɔ nɩ. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o.

^{XXIII} A -gblee, *Zezii, 'innɔ 'mo-o Daviidɩ 'mnɔɔ'ɔ 'nynuu'a 'nynuu'a 'klumɔ'a -lue, 'innɔ -Lagɔ 'du'o 'bho ɔ 'ke Izrayɛɩkɔmɔ 'pɔɔn. 'Bho 'ɛ lemɔ, ɔ yiyia'a -nɔɔ 'sri 'le nya see, -Lagɔ 'ye ɛ 'mɔ-za. ^{XXIV} ɔ -see'a -bhla 'ɔ lbhɩ wɔn'du ke, *Zaan 'pɔ-o weze, ɔ-ɔ 'tmɔɔ-o Izrayɛɩkɔmɔ ɔn 'ke 'wa 'nyinyidɩ 'yiyibo, ɔn 'ke -Lagɔ gbo 'bhiti 'le ɔ 'ke ɔ *batizee. ^{XXV} 'ɔ 'kmɔsɔnɔɔ -nɩ'a nyninamɔ, ɔ na: -Bho a-bee -mnɔɔ popo 'gwɩɔɔ 'le, yɔɔ 'ɩn 'du'a? *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, a -nɩ'a wɔnɩnomɔ, 'mna -se ɔ -ko. A -gblee, ɔ -nɩ'e-e 'le 'an lemɔ, ɔ-ɔ yi-o'o. 'Inmɔ -yɔɔ a-a 'ye'a -laa li, 'ɩn se 'bhɛɛ 'ɩn 'ke 'ɔ 'geyikpaan'a kɔn'a 'bhuo 'du.

^{XXVI} 'Lotɔ'a 'nynuu-a, a-bɔ 'ma-a *Ablaamɔ'a 'nynuu'a 'nynuu -ke a-bɔ nyɔ -lɔɔ -yɔ 'du'a 'bho -Lagɔ, ɛ-be nyɔ'a 'pɔɔnpɔɔnwɩ 'mnɛ, a-bɔ ɛ ge'e 'yi. ^{XXVII} A 'ye li-ɔ, Zelizalɛmɔkɔmɔ -ke 'wa -klɩgbɩ -see Zezii 'yiyibo, -ka ɔ 'du'a *wa 'pɔɔnyɩ, -Lagɔ'ɔ wɩu'a 'mɔtizamɔ -nɩ'a ti see, 'wa wɩu nyɔ-ɔ zɛ'ɛ *Zuifɔ'a lifɔzɔ'ɔ zɔ 'kɔmɔkɔmɔ, ɔn -see ɩ 'mɔti'wɔn. 'ɛ dɩ ɔn 'lbha'a Zezii. ɔn 'lbho 'ɔ ɔ, wɩu 'mnɩ'a 'yri'a 'bɩ 'wɩ-ɔ'o. ^{XXVIII} A -gblee, dɩ-ɩ 'kɔ ɔ kɔn, 'le ɔn 'kɔ ɔ 'lbha a, ɔn -see ɛ 'ye. ɛ -nɩ'a -kaa 'mɔ a, ɔn na: *Pilaatɩ, 'lbho ɔ, ɔ 'ke 'mɛ. ^{XXIX} 'ɔ 'kpidɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔɔgɔ 'li see, 'ya 'yri'a 'bɩ 'wɩ'a a, 'ɔ -fɩfɛ -ɛ'ɛ 'bho, 'le ɔn 'ye ɔ 'bho nyɔyriɩlbhaatu 'yri -za 'le ɔn 'ye ɔ 'le zoko 'li 'du. ^{XXX} I -nɩ'a -kaa 'mɔ a, -Lagɔ -see ɔ -kaa sie, ɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le ɔ 'ye ti-nɩ -lɛɛ. ^{XXXI} -Lagɔ nɩ'a -kaa a, *ɔ -namɔ -ke ɔ -sɔ'ɔ Galilee 'le ɔn 'ye 'ɔ Zelizalɛmɔ -jeyi kpa, 'wɩ'a -dadudu ti ɔ -tɔ -nɩ 'nɔ 'ɔ 'bhuo 'yi. 'Innɔ 'mo-o 'traamɔ 'ɔ 'dɩ'a -dayemɔ, 'le ɔn 'ke 'ɔ 'dɩ Izrayɛɩkɔmɔ -bodɩ 'mɔ-za.

^{XXXII} 'Dɩzɩgɩ 'mnɩ, 'innɩ -a'ba 'bhi-i ya'a amɔ 'le a 'ke ɛ yibo -lɛɛ. Lɛ -Lagɔ 'du'a -a-bɔ 'Zuifɔ'a 'na 'we wɔn 'mɔti ɔ 'ka nɩ, ^{XXXIII} 'innɛ ɔ nɩ'o -a-bɔ 'wa 'bhi'a 'nynuu'a 'nynuu'a dɩ: 'Innɛ 'mo-o, -ka ɔ -za'a Zezii glu, ɔ 'ye'a ti-nɩ -lɛɛ. A -gblee, 'ka-a ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le *-Lagɔwɩu'a -Wɛɛlizalɔgɔ'a 'yriklɩgbɩ'a 'sɔnnɛ 'yi:

-Lagɔ na: -Inmɔ 'mo-o 'an 'yu. -Zɩannamɔ 'ɩn-ɩ tɔ 'nɛ-ɛ nyɔ 'yi 'le ɔn 'ke ɩ yibo.

^{XXXIV} -Ka -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu 'le ɔ 'ye ti-nɩ -lɛɛ 'le ɔ -kaa 'zɔnzɔn wɔn'ye, 'ɛ 'kpidɩ ɔ -wɩu'o 'le ɔ na:

"Nitiwɔnnasɩ 'ɩn 'du'a Daviidɩ wɔn 'mɔti, 'ɛ kamɔ 'ɩn-ɩ 'ye amɔ 'niti-wɔnna mɔ -ziaka.

^{XXXV} 'Innɛ 'bhle'e 'nynɩ'a dɩ Daviidɩ 'mnɔ nɩ'o 'le 'bɔgɔ 'mnɛ'ɛ 'fɔ -lɛɛ gbo:

-A'a 'wɔn, -yɔ 'ma-a -a'a -nɔ, ɔ 'ke 'zɔnzɔn wɔn'ye.

'Ka-a ɔ 'lɛ'o. ^{XXXVI} A -gblee, Daviidɩ 'mnɔ, 'le -Lagɔ'ɔ 'gwɩɔɔ 'mɔ, -nɔɔ ɔ 'du 'ɔ, ɛ gwɛ'ɛ ɛ, ɔ 'mɛ-ɛ'o, ɔn 'ye ɔ 'bho 'ɔ 'na 'we'a 'trollɩ tinmaze, ɔɔ 'ye-e 'zɔnzɔn wɔn. ^{XXXVII} Zezii -yɔɔ -Lagɔ -za'a -laa glu, ɔ 'ye'a ti-nɩ -lɛɛ ɛ, 'innɔ -see 'zɔnzɔn wɔn'ye.

^{XXXVIII} 'ɛ dɩ, 'lotɔ'a 'nynuu-a, a yibo nɩ -ziaka, -ka -Lagɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ -a'ba 'nyinyidɩ'a dɩ, ɩ-bɩ dɩ 'mnɩ -a -za'a -laa 'mɔ, Zezii 'mnɔ'ɔ dɩ ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ

'ya dɪ. 'Ya 'nyinyinidɪtu, *gba -Lago 'nyɪ'a Moyiizɪ se 'bhɛɛ ɛ 'ke ɪ nyɔ 'kpi -za, 'le ɔ 'ke 'yisrɛɛyi 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XXXIX I -nɪ'a -kaa 'mɔ, Zezii 'mɔɔ, nyɔ-ɔ wɔɔɔn 'nɔ, -ɔ de ɔ 'gwli, -Lago-ɔ 'bho-ɔ 'wa 'nyinyinidɪ'a dɪ 'le ɔ-ɔ nɔ 'ɔ 'yisrɛɛnyɔ 'mɔ 'bho ɔ 'yigbeyi. XL 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, a "du a'ba 'bhi 'yrili, 'le, dɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ -za'a 'mɔ see, 'ya letu -kaa amɔ 'kpi bhla. XLI Un na:

A-bɔ, lɛ -Lago -za'a 'mɔ, -ɔ 'nye 'ɛ 'mɔ a, a po -lokui, wɔn ma amɔ ti -nalo, a 'ke 'ɪnmɔ 'yigbeyi ti-gwɛ. A -gblee, a'ba -nɔɔ ti 'traamɔ a, lbhɔ 'ɪn-ɪ nɔ'a -laa, -bho nyɔ -za amɔ 'ya "dɪ, a -see ɪ 'gwli-de yi.

XLII 'Pɔlv po'a wlu 'mɛɛ ti a, ɔ -ke Banabaasɪ 'da-a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li. Un -nɪ'a 'danamɔ, 'le nyɔ na: *'Zuifɔ'a lifɔɔɔ 'ye'a -yi mɔ, a yi le, 'le a 'ke 'bho dɪ -nɪ'a 'kpi 'mɔ-za -lrɛɛ. XLIII "Lrugbɔɔɛ -gwɛ'ɛ 'yi, *'Zuifɔ'a -dadudu -ke 'sesinyɔ -ke un -plɛ'ɛ -Lago'ɔ lbhɔ -lue 'mɔ, un-ɔ 'na-a 'Pɔlv -ke Banabaasɪ klɪ, 'le ɔ-bee 'ye ɔ "dɪ 'mɔ 'du, un 'ye ɔ 'kpa 'yi po, na: -Zɛɛɛ -Lago nɔ'a amɔ 'lruli, a -de 'le 'ɛ 'limɔ ti.

XLIV -ɪn 'ye li-ɔ, 'Zuifɔ'a lifɔɔɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho, nyɔ -gwɛ'ɛ-ɛ ti, un 'ye -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li yi un 'ke ɪ -lokuipo. XLV 'Zuifɔ 'ye'a -kaa nyɔ 'mɔnɔ li, un 'nɔ-ɔ 'wa 'mɔnyɪ tenyɪ. Lɪ 'Pɔlv "we -za'a 'mɔ, 'le un-ɔ klapa nɪ'o 'le un-ɔ 'jree nɔ'o. XLVI Un nɔ'a -kaa a, 'Pɔlv -ke Banabaasɪ -ɛɛ'ɛ-ɛ 'yrili 'le un-ɔ 'tmɔɔ nɔ'o: A-bɔ -Lago'ɔ wlu 'mɛɛ 'ke -bodɪ 'mɔ-zɛ -tanyɪ. A -see ɛ 'wɔɔɔn'ɔ dɪ a, a se "kɔgwletɪnɪ'ɛ 'yeyekpli ti-nɪ'a dɪ, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ gbo -a 'ye -mu -nɪ mɔ. XLVII A -gblee, lɛ -a'ba -Kɔyi 'mɔɔ -za'a -amɔ -bodɪ 'mɔ, 'ɪnnɛ 'ka-a:

'ɪn "du'o 'bho -ɪnmɔ-ɛ 'le -ɪn 'ke 'le 'bhɪkɪ'ɪ'a nyɔ'a -pɔlv 'zɔ zɔ -ya, 'le 'bhɪkɪ'ɪ'a -da 'wee, -ɪn 'ke 'le 'an "dɪzɪɪ kpa 'le un 'ke 'pɔn 'bho 'an 'yigbeyi.

XLVIII Nyɔ 'mɔnɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ, un 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'bɔbɔa-a 'lbhɔ ɔ'o 'le un-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyɪn 'yi. Nyɔ -Lago -za'a 'bho un 'ke "kɔgwletɪnɪ 'ye a, 'le un-ɔ de'e Zezii 'gwli.

XLIX 'Ka-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪɪ -wa'a 'le 'bhɪkɪpa 'mɛɛ "kpi ti. L 'ɛ dɪ, 'nyɪnbhɛnyɪnɔkɪpɪ, -ɔ "du'a 'bho -Lago, -ke gwɪɔ 'mɛɛ'ɛ nyɔklɪgbɪ, 'Zuifɔ "duu 'nɔ wɔn, un 'ye 'bho 'kpa un 'ye 'Pɔlv -ke Banabaasɪ nyanɪ 'mɔ kla 'le un 'ye ɔ tinu, un 'ye 'bho gwɪɔ 'mɔ 'wɪɔ. LI-LII Un 'ka gwɪɔ 'mɛɛ 'mɔ 'wɪɔ, 'bho'a "pɪlee-e -nɪ'a 'wa -bhɔpɪ li, un 'gbɔɔ nɪ-o'o. ɛ -tɔ'o na un -ke -Lago 'bhɪe ɪ'o. *Zezii'a -namɔ -yɔ -sie'a 'bho 'mɔɔ ɔ, 'bɔbɔa 'lbhɔ -ɔ'o 'le *-Lago'ɔ Lisaaazuzu 'yi 'ɔ 'mɔ. 'Pɔlv -ke Banabaasɪ 'wɪɔ'a 'bho a, un 'mu-ɔ -gwɪɔ -lrɛɛ un-ɔ 'la'a Ikɔnɪ.

XIV

*'Pɔlv -ke Banabaasɪ 'kpa-a *Zezii'a "dɪzɪɪ 'le Ikɔnɪgwɪɔ 'mɔ*

I 'Pɔlv -ke Banabaasɪ nyɪnɪ'a Ikɔnɪ, -ka un nɔ'a 'bho Atɪɔɔɔ -nɪ'a Pisidii'a "yri 'yi, *'Zuifɔ -nɪ'a 'bho a, 'le 'wa *-Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, 'le-e un mu'o, 'le un 'ye *Zezii'a "dɪzɪɪ 'mɔ-za 'le 'Zuifɔ -ke nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ'a -dadudu 'ye Zezii 'gwɪde. II 'Zuifɔ -yɔ -see'a 'wɔn un 'ke ɔ 'gwɪde nɔ'a -kaa, un "tuu'o-ɔ nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ nɛ 'le un-ɔ popo'o 'nyinyinika 'gwɪɔti 'bho 'lotɔ'a "nyɪnuu 'mɔnɔ'a 'kpi. III ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'Pɔlv -ke Banabaasɪ -gwɪe'e-e 'bho Ikɔnɪ. Un 'de-e -a'ba -Kɔyi Zezii 'gwɪli'a dɪ, un-ɔ ɛɛ'ɛ 'yrili 'le un-ɔ tɔ'ɔ 'ɔ "dɪzɪɪ nyɔ, 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyɔ 'ɔ 'sana 'mɔ'a "dɪ 'mɔnɪ, un-ɔ tɔ 'nɔ, 'mɔ-o -ziadɪ 'le ɔ-ɔ

"nyɪ 'v wɔnkue, 'le ɔn-v nɔ'o *'yritikpɔnwɔnkult. ^{IV} Ʋn-v nɔ'a -kaa a, nyɔ-v -nɪ'a 'bho gwɔ 'mɛɛ 'mɔ-ɛ, -lɔv 'du 'Zuifɔ'a nyɔ 'le -lɔv -ke *Zezii'a -dalbhɔmɔ, 'Pɔlv -ke Banabaasɪ, -na'o.

^V Ʋ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'Zuifɔ-e 'wa -klɪgbɪ -ke nyɔ -lɔv 'du-o 'dɪ ɔn 'ke v nyɔnɪ 'mɔ kla 'le ɔn 'ke v -digbɪ 'mɔ 'lbha ɔn 'ke 'mɛ. ^{VI} Fɛ 'mɛɛ, ɔn 'yee 'nɛ-ɛ 'yribɪ 'le 'le ɔn 'ye ple, 'bhɔkpa -lue ɔn-v 'la'a Likaonii, 'ɛ 'kpi'a -gwɛ ɔn-v 'la'a Lisɪtrɪ -ke Dɛlvɔ -ke -gwɛ -lɔv-ɪ -nɪ'a 'ya 'tɔli, ɔn 'ye 'le mu. ^{VII} Ʋn nyɪnɪ'a 'le a, 'le-e ɔn-v za nɪ'e Zezii'a 'dɪzɪɪ nyɔ -bodɪ 'mɔ.

'Le Lisɪtrɪgwɔ 'mɔ, ɛ-ɛ zɪ'a 'bho 'Pɔlv -ke Banabaasɪ 'kpi, 'ɪnnɛ 'ka-a

^{VIII} -Gblee, 'bho Lisɪtrɪgwɔ 'mɔ -klɔkɔyɪ -lue-e -nɪ'e 'bho. Ɔ -ke -nɪanɪaa 'wɔv-o 'lotv 'li, ɔ -see -bhla -na ke. ^{IX} Ɔ -de'e-e 'bho tɪ, dɪ 'Pɔlv-v za'a 'mɔ, 'le ɔ-ɔ po 'ɪ -lokui. 'Pɔlv nɔ'a -kaa, ɔ-ɔ 'ye-e 'le ɔ 'mɔ -Lagɔ'ɔ 'gwɛlee li ɔ-ɔ 'ye-e 'pɔn -mɔ. 'Ʋ dɪ ɔ-ɔ 'yrɔ ɔ'o, ^X 'le ɔ 'ye ɔ -bodɪ -wɔ 'yikmaka: -Sɔ 'mɔ, -ɪn 'ke ti-nyna, -ɪn 'ke -na! -Gblee, nyukpasu 'mɔ nɔ'a -kaa, -bu! ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ, ɔ 'blu-o'o, ɔ 'kpa-a 'bho ɔ-ɔ na'o. ^{XI} Lɛ 'Pɔlv nɔ'a, nyɔ-v 'ye 'ɛ li, ɔn 'wɔ -nɪ'e-e 'wa 'bhli Likaoniwɔ 'mɔ, na: Waa! Kɔkui 'po-o nyɔnyɔku li, ɔn 'ye -daa -a 'bhli pa'a!

^{XII} 'Ʋ dɪ ɔn 'duu'o kɔku ɔn-v 'la'a *Zeesɪ Banabaasɪ 'nyɪnɪ. 'Pɔlv -mɔɔ-ɔ za'a 'mɔ-ɛ'ɛ dɪ a, ɔn 'duu 'nɔ kɔku -lɛɛ'ɛ 'nyɪnɪ, ɔn-v 'lɔ 'ɔ ɛmɛsɪ. ^{XIII} Ʋ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, Zeesɪvɔvɔbudu -nɪ'a 'bho gwɔ'ɔ -panamɔ, 'ɛ 'sragazayɪ 'bhle-e -bhliigble -ke ganɪ ɔn 'lɪlbha'a 'mɔtɪ, 'ɪnnɪ -ke ɔ yi'e 'bho, ɔ -ke 'ɔ nyɔ 'bɔ-ɔ ti ɔn 'ke ɪ *Zezii'a -dalbhɔmɔ 'Pɔlv -ke Banabaasɪ 'mɔ 'lbhaa, ɔn 'ke 'wa dɪ *'sraga -za. ^{XIV} Ʋn -nɪ 'sɔn 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔn -cna'a-a 'wa -banɪ ɔn 'bhle'a 'mɔ. Ʋ-ɛ tɔ-o'o na ɛ 'cna-a 'wa -pɔlv. Ʋn -see -kaa ti'bɔ. 'Ʋ dɪ ɔn 'bhle'e 'wɔwɔɔ 'le ɔn 'ye 'le nyɔ'a 'klumɔ 'wɔaa, ^{XV} na: A-bv nyɔ -naa, leedɪ a-a nɔ'o -kaa'a? -Ka a 'du'a nyɔnyɔ, 'kla-a -abv -nɪ'o -lɛɛ. -A yi-o'o -a 'ke amɔ 'dɪzɪɪ -bodɪ 'mɔ-za 'le a 'ke bhebhethi'a kɔkui'a dɪ 'bho, Tinɔlagɔ -ɔ -ya'a yaku -ke li-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ 'yi ti a, -ɔ -ya'a 'bhɔkpa -ke li-ɪ -nɪ'a 'bho 'ɛ 'kpi ti, -ɔ -ya'a 'ni -ke li-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ kɔ ti, 'le a 'ke ɔ gbo 'bhiti. ^{XVI} 'Le -nɔɔ ɪ zɪ'a 'bho lemɔ ɔ 'tayɪ'e-e a-bv -se'a-a 'Zuifɔ 'yiti 'le a-a bhlu'o a'ba 'bhi'a 'yiglejɔlv. ^{XVII} Ʋ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -zɛɛ ɔ-ɔ nɔ'a, 'le ɛ 'mɔ a, ɔ-ɔ tɔ nɪ'e 'ɔ 'bhɔ amɔ da: Ɔ 'lbha -nɪ'e-e 'ni 'ɛ -nɔɔ ti 'le -a 'ye'e lili 'ya -nɔɔ ti 'le -a'ba -pɔlv gbo 'bɔvɔ 'yi'e 'le. ^{XVIII} Ʋn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔn -sta -nɪ 'nɔ-v 'zɔ 'le ɔn 'ye v 'le 'taa -cueyi, ɔn -see 'wa dɪ 'sraga 'mɛɛ -za.

^{XIX} Ʋ zɪ'a -kaa a, *'Zuifɔtɔlv 'du-o v-bee'a dɪ, Atɪɔsɪ -nɪ'a Pisidii'a 'yri 'yi -ke Ikɔnɪ, ɔn 'ye 'le 'wɔv 'le ɔn 'ye yi. Ʋn nyɪnɪ'a a, 'le ɔn -ke nyɔ-v -nɪ'a 'bho 'ye gɔv -po 'le ɔn 'ye 'Pɔlv -digbɪ 'mɔ 'lbha 'le ɔ 'ke 'kɪ 'mɛ. Ʋn 'lbhɔ 'ɔ -digbɪ 'mɔ a, ɔvɔ na 'kɪ ɔ 'mɛ-o'o 'le ɔn 'ye ɔ tijri ɔn 'ye ɔ -gwɔlɔpie 'daa. ^{XX} Ʋn 'daa 'nɔ ɔ, ɔ *'Bozezii'a -namɔ -yi 'nɔ-ɔ li. 'Bho-o ɔ -sɔ -nɪ'e 'mɔ, ɔ -ke ɔn 'ye 'bho gwɔ 'mɔ le mu.

Atɪɔsɪ -nɪ'a 'le Silii, 'Pɔlv -ke Banabaasɪ 'yi-e 'bho le

Zɔ zɪ'a a, 'le 'Pɔlv -ke Banabaasɪ 'ye Dɛlvɔ mu. ^{XXI} 'Bho-o ɔn -za -nɪ'e *Zezii'a 'dɪzɪɪ 'le nyɔ'a -dadudu 'ye *'ɔ -namɔ 'mɔ-yi. Ʋ zɪ'a -kaa a, ɔn -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ ɔn 'ye Lisɪtrɪ-e, Ikɔnɪ -ke Atɪɔsɪ -nɪ'a Pisidii'a 'yri 'yi 'le mu. ^{XXII} I-bɪ -gwɛ -ke 'mɔ ɔn -zi -nɪ'a a, -ka -lue ɔn-v nɔ'o: Ʋn-v 'de-e *Zezii'a -namɔ -pɔlv 'li ti, ɔn-v po 'v kpi 'yi, ɔn-v 'du 'b 'dɪ 'mɔ 'le ɔn 'ke -pɔlv ti-ku ɔn 'ke Zezii 'gwɛ. Ʋn na: Nyɔ-ɔ Zezii -kɔ'ɔ, 'le

'o tinte 'mu, 'kleyeee -ni 'no-ɔ ''kpi, 'le ɔ 'ke 'bubua li 'le *-lebhooɔɔ 'li. XXIII 'Bho 'ε ''kpi, ɪ-bɪ -gwɔ gwɔ 'mnɪ 'mu'a Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyɔ'a ''klumu un-v ''du-o 'bho 'wa ''lrutidemɔ; un-v gwε'ε ''yi a, un-v 'pa-a *-su, un-v 'po-o *Lago wɔn gbo, -a'ba -Kɔyi Zezii un de'a ''gwli a, un-v 'de -v 'le 'o -kotagwɔ ti.

XXIV ε zi'a -kaa a, 'Pɔlv -ke Banabaasi zi-o'o, un 'ye Pisidiibhlukpa 'mu ce, un 'ye Panfilii mu, XXV 'le un 'ye Peltɪ Zezii'a ''dɪzɪgɪ 'mu-za 'le un 'ye -gwɔ -lue un-v 'la'a Atalii nyɪ. XXVI 'Bho-o un 'kpa -ni'e batoo 'li, Atiɔstɪgwɔ -ke 'li un 'wɔ 'ka a, un 'ye 'bho le yi. -Gblee, lbhɔ un nu'a, un 'ke ε wɔn'du a, ε-be gwɔ 'mnε 'li, 'bho'a Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyɔ -lrɔv-v ''nyɪ -ni 'nu -Lago -jeyi 'le 'o ''nitiwɔnnasɔ 'ke v ''kpi -ni 'le 'ε nunamu.

XXVII Un nyɪni'a 'bho a, un 'gbɔv'o-o Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyɔ 'mnɔ ''lru, 'le, ɪ 'wee -Lago -zi -ni 'nu 'mu un-v nu'a a, 'le, -ka ɔ kati'a nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu'a -jɔlv un 'ke Zezii 'gwlide, un 'ye 'ya kuna po. XXVIII 'Bho gwɔ 'mnε 'mu, 'bho-o un -de'e ti, un -ke Zezii'a -namɔ 'mnɔ 'ye 'bho -gwle.

XV

**Zezii'a -dalbhomv -ke 'o -gɪgba'a ''lrutidemv 'gbɔv'o-o 'bho Zelizalεmv ''lru*

I ε-be -noɔ 'mnε ti, *Zezii'a nyɔvɔ -so'v-ɔ Zideebhlukpa ''kpi, un 'ye Atiɔst yi 'le un-v to'v 'bho'a -nu -lrɔv-v -ni'a 'bho na: *-Lago'v gba ɔ ''nyɪ'a *Moyiizɪ, ɔ na, -ɔ 'ma-a 'v -no, ɔ mu *kle 'mu. 'ε dɪ, a-bv -se'a-a *Zuifu -v ''du'a *Zezii'a nu, -bho a se kle 'mu mu, a -see 'pɔn yi 'bho -Lago'v ''yigbeyi. II Un 'le'ε -kaa a, 'Pɔlv -ke Banabaasi -ni 'sɔn -za'a-a 'wa wɔ 'mnε tekli, 'ε depɔε 'kpa-a 'bho 'wa ''klumu ti. 'ε dɪ gwɔ 'mnε 'mu'a Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyɔ -po'o wɔ -dalue un 'ke 'Pɔlv-e, Banabaasi -ke 'wa ''klumu'a nyɔ -lrɔv lbho un 'ke Zelizalεmv mu, 'le, *Zezii'a -dalbhomv -ke 'o -gɪgbawɔnyi'a nyɔ'a ''lrutidemv -lrɔv-v -ni'a 'bho, un 'ke v 'ε dɪ tidede.

III Un -ni'a munamɔ a, Fenisii -ke *Samaliibhlukpa ''kpi'a -gwle un-v ce'ε 'mu a, -ka nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu-v de'a Zezii ''gwli, 'ya kuna 'wee un-v po'o Zezii'a nyɔ-v -ni'a 'le 'ya 'li ''crecre. Un 'wɔn 'ɪ -kaa 'bɔ ɔ, ɪ 'lbhaa 'nu-v 'bubvaklagba ''yi. IV Un nyɪni'a Zelizalεmv, Zezii'a -dalbhomv-e, 'bho'a Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyɔ -ke 'wa ''lrutidemv kpɔn -v'o -gli, 'le, ɪ 'wee -Lago -zi -ni 'nu 'mu un-v nu'a, un 'ye 'ya kuna po 'wee. V Un po'a wɔ 'mnε ti a, *Falizientɔlv de'a Zezii ''gwli -v -ke un-v na'a -so'v 'mu-ε 'le un na: Nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu -v de'a Zezii ''gwli a, un -ke -a bhete'a gbo, un -kpε kle 'mu, 'le, -Lago'v gba ɔ ''nyɪ'a Moyiizɪ, un 'ke ɪ ''yi-kpɔn.

VI Un 'le'ε -kaa a, Zezii'a -dalbhomv -ke 'bho'a Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyɔ'a ''lrutidemv 'gbɔv'o-o ''lru 'le un 'ke wɔ 'mnε ''yibhaga. VII Un depo 'nε 'mu kpɔkpɔ 'le *Piεɪ 'ye 'mu-so, ɔ na: 'Lotv'a ''nynuu-a, a yibo'o-o, 'bho lbhɔ -nεε'ε 'nyaanamɔ see 'le a'ba ''klumu -Lago -za'a 'le 'unmɔ-ε, 'le, nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu, 'un 'ke v Zezii'a ''dɪzɪgɪ kpa, -bho un 'wɔn ɪ 'bɔ, 'le un 'ke ɪ ''gwlide, un 'ke ɪ 'wɔɔn. VIII 'Le, -Lago yibo'a nyuny'u'a -pɔlv, ɔ -to'v -ka ɔ 'wɔɔn'v 'wa dɪ, 'le, -ka ɔ ''nyɪ'a -amɔ *'v Lisaazuzu, 'ka-a ɔ ''nyɪ ɔ v -lrεε. IX Le -a -ke un se'a 'mu'bheε, ε se -ni. Un 'de-e Zezii ''gwli'a dɪ, ɔ 'bho'v 'wa ''nyinyɪnidɪ'a dɪ. X 'Traamu 'to

'le, leedi a-a 'dɩn'e -Lagɔ ti, 'le, -klaabogbɛ -ke 'lɩrudeɛ -a -ke -a'ba 'na 'we se'a 'bhɛɛ, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɛ *Zezii'a -namɔ -se'a-a 'Zuifu 'lɩrude'a? XI -Gba! 'Kla -ko. -Yɛ 'ma-a -a-bɔ 'Zuifu'a -nɛɛ, -a 'de-e 'gwɩi, -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'sana 'mɔ -a 'pɔn -nɩ'e 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. 'Kla 'mnɔ, 'ka-a vɔvɔ -nɩ'o -lɛɛ.

XII ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -ka vɔn -die'a 'mɔ, vɔn 'nɔ-o blenyi 'le vɔn-v pɔ'o Banabaast -ke 'Pɔlv -lokui, 'le, *'yritikpɔnɔwɔnkulɩ -Lagɔ -zi 'nɔ 'mɔ, vɔn-v nɔ'a 'bho nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu'a 'klumɔ, vɔn-v pɔ'o 'ya kuna 'wee.

XIII ʋn gwɛ'ɛ -wluwɩa 'yi 'le Zaakɩ 'ye wɩu 'mɔ'luo, ɔ na: 'Lotɔ'a 'nynuu-a, a pɔ 'ɩnmɔ -lokui! XIV Nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu, 'bho 'nyaanamɔ, -ka -Lagɔ -nmɔ 'nɔ kwa 'mɔ ti 'le 'wa 'klumɔ ɔ 'ke 'le nyɔ 'mɔ'tɛ ɔ 'ke v -kɔ 'le ɔ 'ye 'ɛ nɔ, Simɔɔ 'Piɛɩ -zɩ 'ɩ 'mɔ-ɛ. XV 'Le, -Lagɔ'ɔ wɩu'a 'mɔtizamɔ -nɩ'a see, 'wa wɩu -ke wɩu 'mnɛ -ybhɛ'o, 'le ɩ 'ye -kaa 'le -Lagɔbɔgv 'li 'cnɩ-ɛ:

XVI -Lagɔ na: 'Bho 'wɩa 'wɩa, 'bhɩkɩpayowɩi *Daviidɩ'a -gluu 'nynɩ -sɔ'ɔ 'kpi, 'ɩn-ɩ 'ye-e 'ɛ dɩ -zi -mɔ -lɛɛ. -Ka -budu-u bhɩu'a, 'ka-a Daviidɩ'a 'nynuu'a 'nynuu'a nyɔ'a -kɔkɔɔ bhɩu'o ti. -Ka, -bho -budu bhɩu'a a, nyɔ-ɔ 'luo'a 'ɛ rekɛɩ 'mɔ, ɔ-ɔ pɔ 'ɛ -lɛ 'mɔ, 'kla 'mnɔ, 'ka-a 'ɩn-ɩ 'ye Daviidɩ'a 'nynuu'a 'nynuu 'nynɩ 'kpi -pɔ -mɔ 'le vɔn 'ke 'nynɩ 'bhɩe -lɛɛ.

XVII 'ɩn-ɩ 'ye-e -kaa -nɔ -mɔ, 'le, nyɔ -lɩvɔ-v -se'a-a 'Zuifu 'ɩn 'la'a 'ɩn 'ke v -kɔ, vɔn 'bhɛɛ'o vɔn 'ke 'ɩnmɔ ti'bɔ 'le 'ɩn 'ke v 'kpi -nɩ.

XVIII 'ɩnmɔ, a'ba -Kɔyi -Lagɔ -tɔ 'nɩ-ɩ nyɔ see. Lɛ 'ɩn-ɩ za'a 'mɔ, 'ɩnnɛ 'ka-a!

XIX 'ɛ dɩ, -ka 'ɩnmɔ 'Zaakɩ 'bɔ'ɔ ti -a 'ke nɔ, 'kla-a 'ka-a: Nyɔ-v -se'a-a 'Zuifu, -v 'bhɩti'a 'le -Lagɔ bɔv, nyɔ'ɔ -sɩa -nɩ nɔ -le! XX 'Bho 'ɛ lemɔ a, lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ 'yrɩli -a 'ke v -bodɩ nɔ a, -a pɔ v 'bɔgv -jeyi na: Nmi vɔn-v za nɩ'a *'sraga 'mɔ, a'ba li ɛ -le, a kpɔn 'yi, a'ba 'wɩɩ -le, nmi vɔn -lu'a -fukafuka -ɩ -ke nymɔ -see'a ti'wɩa, a'ba li ɩ -le, a'ba 'na nymɔ -le -lɛɛ!

XXI A -gblee, -ye 'ma-a gba -Lagɔ 'nyɩ'a Moyiizɩ, -ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ 'bɔgv 'li, nyɔ -gwɩe 'nɩ-ɩ 'mɔzanamɔ see 'le gwɩɔ'o -gwɩɔ -ke 'li 'Zuifu -nɩ'a, 'le 'wa *-Lagɔwɩu'a 'liɩɩaanbidi 'li nyɔ-v zɩɩ ɩ'o *-a'ba lifɔzɔ 'wee 'li.

**Zezii'a nyɔ-v -se'a-a *'Zuifu, 'ɩnnɔ vɔn pɔ'o 'bɔgv -jeyi*

XXII ɛ -nɩ'a -kaa 'mɔ a, *Zezii'a -dalbhomɔ-e, 'bho'a *Zezii'a -glɩgbawɔnyɩ'a nyɔ -ke 'wa 'lɩrutidemɔ -gwɛ'ɛ-ɛ wɩu wɔn 'yi ti, 'le, 'wa 'klumɔ'a nyɔ vɔn 'ka lbho, vɔn 'ye v 'mɔ'tɛ vɔn -ke Banabaast-e, 'Pɔlv 'ke Atiɔst mu. ʋn -za'a-a 'bho Ziidi vɔn 'duu'a Basabaast 'nynɩ, ɔ -ke Silaast. ʋn-v 'mɔ-o 'nynɩbhlemɔ 'bho 'wa 'klumɔ. XXIII 'Le vɔn 'ye v 'bɔgv 'nyɩ, vɔn 'ye v lbho. Wɩu vɔn 'du'a 'le, 'ɩnnɛ 'ka-a:

-A-bɔ *Zezii'a -dalbhomɔ -ke 'ɔ -glɩgba'a 'lɩrutidemɔ -lɩvɔ-v -nɩ'a 'nɔɔ Zelizalɛmɔ, -a-bɔ 'ma-a a'ba 'lotɔ'a 'nynuu -lɛɛ, -a-bɔ pɔ'o amɔ 'bɔgv -nɛɛ -jeyi, a-bɔ -yɔ -se'a-a 'Zuifu -v -nɩ'a Atiɔsgwɩɔ 'mɔ-e, Silii -ke Silisiibhɩkpa 'kpi, -a-bɔ 'ye'e amɔ -yeyeyɛ! XXIV -Ka nyɔ 'wɩu'a 'nɔɔ 'le vɔn 'ye'a 'le a gbo yi, -a 'wɔn'ɔ 'na-a 'bɔ. 'ɩnnɔ gbuta'a a'ba -pɔlv 'le vɔn 'ye amɔ -tɔɔ'ɔ tɩnɛɛ 'mɔ pɔ 'le 'wa 'mɔzadɩ 'mɔ. 'Bho 'ɛ 'kpi -abɔ -see v 'ɛ wɩtu 'yi'du. XXV 'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mɔ'a dɩ a, -a -gwɛ'ɛ wɩu wɔn 'yi ti, -a 'ye nyɔ 'mɔ'tɛ, -a 'ye v 'le a gbo lbho. 'ɩnnɔ -ke -a'ba dɩkmabha 'we Banabaast -ke 'Pɔlv -na'o. XXVI ʋn -nɩ 'sɔn, -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliisɩ'a 'nynɩ nɩn kp'a'a gwɩɔ gbo a, vɔn mu 'ko-o 'bho 'ɛ 'yriɛ 'yi -sie -mɔ. XXVII 'ɛ dɩ, Ziidi -ke Silaast -nɩ 'sɔn, 'ɩnnɔ -a lbho'o 'le a gbo,

wlu -ke "bɔgɔ -a "nyɩ 'ɔ a, 'le un 'ke 'ε kuna po. ^{XXVIII} A -gblee, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'po-o -amɔ wlu -nεε wɔn 'mɔ 'le -a 'ye ε 'mɔ-za: -A'ba nyɔ se 'bhεε, 'gbe -ke a se'a "yitigɔgɔ, -a 'ke ε amɔ 'Iruɔe. ^{XXIX} 'Bho 'ε "kpi a, le -a 'bɔ'ɔ amɔ 'mɔ ti, -ε se'a "yrili-nmɔ a -see'a -nɔ yi, 'innɩ 'ka-a: Nmi un-ɔ za nɩ'a *'sraga 'mɔ, a'ba li ε -le, a'ba 'na nymɔ -le, nmi un -lu'a -fukafuka -ɩ -ke nymɔ -see'a ti'wla, a'ba li ɩ -le, a kpun "yi, a'ba "wɩɩ -le -lrεε! -Bho a 'bho 'ya dɩ, ε -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. -A 'ke 'gbɔɔ 'wla!

^{XXX} 'Wa lbhomɔ 'mnɔ, un "tayi 'nɔ-ɔ "yiti un 'ye mu, un 'ye Atiɔɩ nyni. Un nyni'a 'le, Zezii'a -glɩgbawɔnyi'a nyɔ-ɔ -nɩ'a 'bho, un 'ye ɔ "Iru'gbɔɔ, 'le, "bɔgɔ -ke un yi'a, un 'ye ɩ ɔ -jeyi "nyɩ. ^{XXXI} Un zrε'ε "bɔgɔ 'mnε, 'kpayipowlu -nɩ'a 'le 'lbhaa'a-a 'wa 'wee 'bɔbɔa 'yi. ^{XXXII} -Gblee, Ziidi -ke Silaasɩ -mnɔ'ɔ 'bhi-i 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizamɔ -lrεε. 'ε dɩ un zi'e 'wɩ "yi un 'ye 'bho -gwle, un-ɔ 'po-ɔ 'kpi "yi -dadudu, 'le, -ka un 'ka 'bho Zezii'a -jeyi -na, un-ɔ de 'ɔ 'na -pɔɔ 'li ti. ^{XXXIII} -Nɔɔ gbe zi'a a, 'le 'lotɔ'a "nynuu 'ye ɔ -jɔɔ "nyɩ, 'le, -da un -sɔ'ɔ 'mɔ, un 'ke 'bho le mu. [^{XXXIV} Un 'ka mu a, Silaasɩ -mnɔ'ɔ na ɔ 'wla-a'o.] ^{XXXV} 'Le 'Pɔɔ -ke Banabaasɩ -mnɔɔ -lrεε, un -nɩ 'sɔn, 'ye 'bho Atiɔɩ -sie, 'le un -ke nyɔ-a -dadudu-u za'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɩzɩgɩ, 'le un-ɔ tɔ 'nɩ nyɔ.

'Pɔɔ -ke Banabaasɩ sɔsɔ'ɔ-ɔ li

^{XXXVI} I zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ, 'Pɔɔ na: Banabaasɩ! Gwɔ'o -gwɔ -ke 'mɔ -a kpa'a -a'ba -Kɔyi *Zezii'a "dɩzɩgɩ, -a mu le, -a 'ke 'lotɔ'a "nynuu -nɩ'a 'le 'ye, -ka un nɩnɩ'a 'mɔti, -a 'ke 'na yibo!

^{XXXVII} ɔ po'a wlu 'mnε ti a, Banabaasɩ 'bɔ-ɔ ti, *'Zaan un "duu'a Maakɩ 'nyɩ, un -ke ɔ 'ke mu. ^{XXXVIII} 'Le 'Pɔɔ na: -Gba! -A'ba -ke ɔ mu -le! ɔbɔ 'mnɔ, -zɔtɩzɔ ɔ 'wɔ-ɔ -amɔ kli 'le Panfilii. Lbhɔ -a mu'a "kpi, ɔ -see 'bho ti-de 'le -a -ke ɔ 'ke ε "yigwε. ^{XXXIX} 'Inne 'bhle'e 'nyɩn'a dɩ a, 'bho un -nɩ 'sɔn'ɔ 'nynumɔ wɔnlizizεε 'ye 'bho 'kpa 'le un 'ye lisɔɔ. Un sɔsɔ'ɔ li a, Banabaasɩ "luo'o-o Maakɩ 'mɔ, un 'ye batoo 'li 'kpa, un 'ye Siplɔ mu, ^{XL} 'le 'Pɔɔ -mnɔ'ɔ 'ye 'bho Silaasɩ -za 'le ɔ -ke ɔ 'ke mu. Un 'ka mu a, Zezii'a nyɔ-ɔ -nɩ'a 'bho 'de -ɔ 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ -kutagwɩ ti, 'wa lbhɔ un-ɔ 'ye'a -nɔ mɔ, ɔ 'ke ε "niti-wonna, 'le un 'ye 'mɔ-ɔ, un 'ye mu. ^{XLI} Un mu'a a, un -zi -nɩ'e-e Sili -ke Silisiibhlɔkpa "kpi, 'le, Zezii'a -glɩgbawɔnyi'a nyɔ-ɔ -nɩ'a 'le, -ka un 'ka 'bho 'ɔ -jeyi -na, un-ɔ de 'ɔ 'na -pɔɔ 'li ti.

XVI

Timotee 'kpa-a 'Pɔɔ "we "kpi un 'ke lbhɔ -lue nɔ

I 'Pɔɔ "we nɩ'a -kaa a, un 'nyɩ-e Dεɩbɔ -ke Lisɩɩ. 'Bho-o un -ye'ε *Zezii'a -nayi -lue un-ɔ 'la'a Timotee. *Zuifɔnynaakpɔ -lue, -ɔ de'a *Zezii "gwli a, 'wa "yu mo'o 'le 'ɔ -tɩta "du'o *Glekyi. II 'Lotɔ'a "nynuu -nɩ'a 'bho Lisɩɩ -ke Ikɔn-ɩ zɔ 'ɔ "dɩzɩgɩ. III 'Inne 'bhle'e 'nyɩn'a dɩ 'Pɔɔ'a -pɔɔ 'wɔ ɔ 'yiti ɔ -ke ɔ 'ke lbhɔ nɔ -lrεε. 'Bho 'ε lemu, -ka 'ɔ -tɩta -se'a-a 'Zuifɔyi, 'Zuifɔ -nɩ'a 'le 'fɔ 'mnε gbo yibo nɩ-o'o. ɔ -kɔɔ ɔ 'cε -tbha'a dɩ a, ɔ kpa 'ɔ *klε 'mɔ. Un gwe'ε "yi a, 'le ɔ -ke un 'ye mu un 'ke lbhɔ nɔ. IV -Gwle -ke 'mɔ un-ɔ zi nɩ'a a, *Zezii'a -dalbhomɔ -ke 'ɔ -glɩgbawɔnyi'a nyɔ'a "Irutidemɔ -lrɔ-ɔ -nɩ'a Zelizalεmɔ, wlu un gwe'ε wɔn "yi ti Zezii'a nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ'a damɔ, un 'po -ɩ Zezii'a nyɔ-ɔ -nɩ'a 'le -jeyi "crecε, un na un "du ε 'bho. V -Gblee, ɔ-bɔ Zezii'a

-ghgbawɔnyi'a nyɔ 'mnɔ, ɔn-ɔ 'de -ɔ -pɔɔ 'li ti 'le ɔn-ɔ po'o 'le 'kpi, ɔn-ɔ de'e Zezii 'gwli 'le ɔn-ɔ 'kpɔkpa'a 'kpiti zɔ'o zɔ 'li.

'Pɔɔ 'ye-e 'yritiyee 'bho Trɔasi

^{VI} 'Pɔɔ 'we nɔ'a -kaa a, *-Lagɔ'o Lisaazuzu 'kaa 'nɔ 'mɔ-ε 'le ɔn -kaa 'le Aziibhɔkpa 'kpi Zezii'a 'dɔzɔgi 'mɔ-za -nɔ. 'ε dɔ ɔn cɛ'ε 'bhɔkpa -lue ɔn-ɔ 'la'a Galasii'a Flizii 'mɔ. ^{VII} Ʋn nyini'a ε -ke 'bhɔkpa -lue ɔn-ɔ 'la'a Misii, 'ya -banɔwɔnyi ti a, ɔn 'bɔ-ɔ ti, 'bhɔkpa -lɛε ɔn-ɔ 'la'a Bitinii, ɔn 'ke 'le 'ε 'kpi nyini 'le Lisaazuzu -mnɔɔ -see 'wɔn. ^{VIII} 'ε dɔ ɔn cɛ'ε Misii 'mɔ, 'le, -gwɔɔ ɔn-ɔ 'la'a Trɔasi -ε -nɔ'a 'bho 'tɔnni wɔnli, ɔn 'ye 'bho nyini. ^{IX} Ʋn nyini'a a, 'yritiyee 'yi-e 'Pɔɔ -bodɔ 'matɔ. 'Le ε 'mɔ ɔ 'ye-e Masedɔaniyi -lue li. ɔ -nyina'a-a 'bho 'ɔ 'yigbeyi ti, ɔ na: 'Inmɔ bhade -ɔnmɔ li, -zi -nɔ Masedɔani, -ɔn 'ke -amɔ -kpa.

^X ɔ 'ye'a -kaa 'ε lɛtu, 'bho -gbaa -lue 'mɔ ɔn nmaze'e-e lɔ ɔn 'ke 'le mu. 'Mna-a'a 'bhɔu, Luukɔ, -ke ɔn bhete'e-e gbo -lɛε. 'Bho-o -a yibo nɔ'o -ka -Lagɔ-ɔ lbho'a -amɔ -a 'ke 'le *Zezii'a 'dɔzɔgi kpa.

*Lidii 'de-e *Zezii 'gwli*

^{XI} 'Inne 'bhle'e 'nyini'a dɔ, 'bho Trɔasi'fɔ 'mɔ -a 'kpa -nɔ'e batoo 'li, -gwɔɔ -lue-e -nɔ'a 'bho likpe 'li ɔn-ɔ 'la'a Samotrasi, -a 'ye 'le mu 'tɔkɔli. 'Bho-o -a 'mɔɔ'o 'le -a 'ye zi, -a 'ye -gwɔɔ -lɛε ɔn-ɔ 'la'a Neapolii mu. ^{XII} -A 'si'a ti a, 'le, Masedɔani'bhɔkpa 'kpi'a 'yigluwɔgwɔ'ε -lue ɔn-ɔ 'la'a Filiipu, -a 'ye 'bho mu. ε-be gwɔɔ 'mnε'ε nyɔ, ɔn-ɔ zɛε 'nɔ-ɔ 'Wlomeε 'yi. -A 'nɔ-o 'bho 'wɔyɔ -gbɔ.

^{XIII} *'Zuifɔ'a lifɔzɔ nyini'a a, 'le -a 'ye 'kabha: "Nisɔ -nɔ'a -laa, 'bho 'ε wɔnli, ε kɔɔ 'bho-o *'Zuifɔ 'we-e 'gbɔɔ'o 'lru 'le ɔn-ɔ po'o *'Lagɔ wɔn gbo. -A mu 'le ka! 'Le -a 'ye 'gbe 'da. -A -ka 'le-e mu, -ka -a popo'a 'gwɔɔti, 'ka-a ε -nɔ'e 'mɔ -ziaka. -A nyini'a 'bho a, 'nyɔkpa'kpi-ɔ 'gbɔɔ'a 'lru, 'ɔnɔ -a -ye'ε 'bho, 'le -a 'ye ti-de, -a 'ye ɔ *Zezii'a 'dɔzɔgi -bodɔ 'mɔ-za. ^{XIV} Ʋ-bɔ 'nyɔkpa'kpi 'mnɔ, 'wa 'klumɔ'a -lue 'mo-o 'Lidi. Ʋn 'wɔ-ɔ -gwɔɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Tiatil, ɔn-ɔ 'po-o 'nyɔbhleyriizani 'pɛɔ 'le ɔn -ke 'Zuifɔ-ɔ bubɔ'ɔ -Lagɔ. 'Innɔ po'o 'Pɔɔ -lokui 'tɔn 'le -a'ba -Koyi Zezii 'ye ɔ -naagɔ 'nyɔ 'le ɔn 'ye ɔ 'wɔn. ^{XV} Ʋn -ke 'wa 'bhlegbo'a kɛ 'de-e Zezii 'gwli 'le ɔn 'ye *batizee-ε 'wee. ε zi'a -kaa a, ɔn na: -Ka 'ɔn de'a -a'ba -Koyi Zezii 'gwli a, a yibo'o-o 'na. 'ε dɔ a yi, a 'ke 'le 'ɔn 'bhli gbɔ-po. Ʋn 'craan'a-a 'wa wɔ 'mnε 'mɔ. 'ε dɔ -a zi'e 'le ɔ gbo.

'Bho Filiipɔgwɔ 'mɔ ɔn -po -nɔ'e 'Pɔɔ -ke Silaasi -jie 'mɔ

^{XVI} I zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ, -da *'Zuifɔ-ɔ 'gbɔɔ'a 'lru 'le ɔn-ɔ po'a *'Lagɔ wɔn gbo, -a -nɔ 'bho munamɔ, 'geyikpaannynaakpɔ -lue -ke -a 'gbɔɔ'o. Ʋn 'bhle-e 'nyinyinidɔ'a -zuzu 'mɔ. 'Inne 'tuu nɔ'o 'le ɔn-ɔ za'a nyakadɔ 'mɔ 'le ɔn-ɔ 'ye nɔ'e mɔni'a -dadudu ti, ɔn-ɔ 'nyɔ'e 'wa -yowli. ^{XVII} Ʋn 'bhle 'wɔwɔ -a -ke 'Pɔɔ bhete gbo 'le ɔn-ɔ na'a -amɔ kli. Ʋn na: Nyɔ a-a 'ye'a -laa li, -Lagɔklagba -ɔ -nɔ'a 'le yaku 'li, ɔn 'mo-o 'ɔ lbhɔnɔmɔ. -Ka a 'ka 'pɔn, 'ya 'dɔ ɔn-ɔ za'a amɔ -bodɔ 'mɔ. ^{XVIII} Ʋn-ɔ nɔ 'nɔ-e -kaa 'wɔ ti. 'ε dɔ ε 'bhle'ε 'Pɔɔ 'gwli, ɔ 'ye 'yiti'bhiti, ɔ na: 'Le *Zezii *Kliisɔ'a 'nyini 'mɔ, 'nyinyinidɔ'a -zuzu, 'da 'nynaakpɔ -nɔ 'mɔ. 'Bho -gbaa -lue 'mɔ, ε 'dɔ -ɔ 'mɔ.

^{XIX} 'Wa -yowli -gbɔ 'nɔ ya, ɔn yibo'a ɔn se 'tɔ 'bhεε ɔn 'ke 'wɔlile 'ye -lɛε, ɔn 'kpɔn-o 'Pɔɔ -ke Silaasi, ɔn 'ye ɔ -zigletumɔ wɔnyi kpa. ^{XX} Ʋn kpɔ 'ɔ 'bho ɔ-bɔ 'Wlomeε'ε -klɔgbɔ 'mnɔ wɔnyi a, ɔn na: Nyɔ -nɔ 'mo-o 'Zuifɔ. 'Innɔ gba'a -a'ba gwɔɔ ya. ^{XXI} Kpli -a se'a 'ybha, ɔ -ke

-a-bɔ 'Wlɔmɛɛ'ɛ gba -see'a -ybhɛ, 'ɪnnɪ ɔn-ɔ tɔ'ɔ nyɔ. -A-bɔ se 'bhɛɛ -a 'ke ɪ 'wɔɔn, -a 'ke ɪ nɔ.

XXII Ɖn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔn -ke nyɔ 'wee -nɪ'a 'bho -pɔ'o-o gbo 'le ɔn 'ke ɔ nyɔnɪ 'mɔ kla, 'le 'Wlɔmɛɛ'ɛ -klɪgbɪ 'mɔn ɔn 'sroja -bodɪ: A -zɔ ɔ -banɪ 'mɔ 'le a 'ke ɔ 'sɛɛn! XXIII Ɖn 'lbhɔ 'ɔ tɔ kplokplo 'wa 'gwɪɔ'a ka a, 'le ɔn 'ye ɔ -jie 'mɔ po, 'le 'Wlɔmɛɛ'ɛ -klɪgbɪ 'mɔn 'ye 'wa lifuoyi 'tmɔɔ: "Du ɔ 'yrili -ka -zɛgɛka 'le ɔn -kaa ple! XXIV Ɖn 'tmɔɔ 'nɔ -kaa, ɔ "luo 'nɔ-ɔ 'mɔ, ɔ 'pɔ -ɔ 'le -budu -lue 'li 'le -jɪebudu'a "tiinamɔ 'le ɔn 'ye ɔ -gbitɪɛ bhɪ 'mɔ -pɔ 'le ɔn 'ke 'kle 'ye.

XXV Ɖ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, dodo -nɪ 'mɔcɛnamɔ ɔn-ɔ 'pɔ-o *-Lago wɔn gbo 'le ɔn-ɔ bhle'o, ɔn-ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nyɔnɪ 'yi 'le -jɪemɔ -lrɔɔ-ɔ -nɪ'a 'bho-o pɔ 'ɔ -lokui. XXVI 'Bho -gbaa -lue 'mɔ, 'bhɪɔkpa -trɛ'o tenyɪ 'le -jɪebudu 'ye 'mɔdigli, 'ɛ -kpanɪ 'ye kati "fta 'wee, gbɔkɔe ɔn -pɔ'a -jɪekɔmɔ, ɪ 'wla-a ti. XXVII Ɖ zi'a -kaa a, 'wa lifuoyi -mɔnɔɔ gbugbluo'o-o "nyɔnɔɔ 'mɔ ti. -jɪebudu'a -kpanɪ kati'a a, ɔ 'ye 'ɪ li a, ɔbɔ na 'kɪ -jɪekɔmɔ'a klɛ ple-o'o. 'ɛ dɪ ɔ 'luo'o -jɪɛɛ 'mɔ ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'lbha. XXVIII 'Pɔɔɔ 'ye'a 'na li 'tɪn 'sɛɛ, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ na: -A'a 'lbha -a'a 'bhuo -le! -A -nɪ'e-e -dagbɛ 'wee. XXIX Ɖ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'wa lifuoyi 'mɔnɔ 'la-a nyɔ, ɔ -ke "napɛ 'ke yi -susueyi. Ɖ yi'a a, ɔ 'luo 'nɛ-ɛ 'mɔ, 'le, -buduyɔ -ke 'li ɔ-bee -nɪ'a, ɔ 'ye 'le 'wlaa, ɔ 'ke 'le 'bɪ ti'ye 'le ɔ-ɔ tɪtrɛ'ɛ li -sɪanyɪ'a dɪ, ɔ 'ye 'Pɔɔɔ -ke Silaasɪ bhɪ gbo -gble. XXX Ɖ nɔ'a -kaa, ɔ 'daa nɔ-o'o 'le ɔ na: A-bee-a, koo 'ɪn 'ke -nyna 'le 'ɪn 'ke 'pɔn'a? XXXI Ɖn na: -ɪn -ke -a'a "bhlegbo'a nyɔ'a klɛ, a de -a'ba -Kɔyi *Zezii "gwli 'le a 'ke 'pɔn 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. XXXII 'Le ɔn 'ye ɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyɔ'a klɛ -Lago'ɔ wlu -bodɪ 'mɔ-za.

XXXIII -Gblee, "matɔ -lue 'mɔnɛ, ɔ "luo 'nɔ-ɔ 'mɔ, ɔ 'ye 'wa "ji kɔkuni 'yitiwɔɔ -nɪ, 'le ɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyɔ'a 'wee 'ye *batizee-ɛ. XXXIV Ɖn gwɛ'ɛ "yi a, ɔ "luo 'nɔ 'mɔ-ɛ 'le ɔn -ke 'ɔ nyɔ 'ye gbobhete, 'le ɔn 'ye "bhlegbo mu, ɔ 'ye ɔ lilia "nyɪ. A 'ye li-ɔ, ɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyɔ'a klɛ 'de-e -Lago "gwli'a dɪ, 'bɔbɔa-a 'lbhɔ ɔ'o tenyɪ.

XXXV Zo zɪ'a a, 'Wlɔmɛɛ'ɛ nyɔklɪgbɪ 'mɔnɔ 'lbho-o 'wa "sroja 'le -jɪebudu'a lifuoyi gbo, ɔn na: Nyɔ -a pɔ'a -jie 'mɔ -glaape, "tayɪ nɔ "yiti ɔn 'ke mu! XXXVI Ɖn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔn -ke ɔ 'pa-a 'le 'Pɔɔɔ "we gbo, ɔ 'ye ɔ "dɪ -ya, ɔ na: -A'ba gwɔ'ɔ -klɪgbɪ 'lbho-o nyɔ 'ɪn gbo, ɔn na 'ɪn "tayɪ amɔ "yiti. 'ɛ dɪ, a 'bhɛɛ'o a 'ke 'da a 'ke mu. A -flɔ'ɔ-ɔ "yi, nyɔ -see amɔ "da-po yi -lrɛɛ 'bho le!

XXXVII Ɖ pɔ'a wlu 'mɔnɛ ti a, 'Pɔɔɔ -see ɛ 'wɔɔn. Ɖ na "sroja -bodɪ: Koo -a'ba gba 'lɛ'ɛ? Nyɔ ɔn-ɔ zɛɛ nɪ'a 'Wlɔmɛɛ "yi, -bho ɔn kpɔn ɔ, nyɔ'ɔ "sɛɛn nɔ -le, 'le, ɛ -se 'bho nyɔ'a "yigbeyi, 'ɛ lɛtu 'ke -nɔ-ɛ -ko. 'Bho 'ɛ lemɔ a, ɔn-ɔ tu 'nɔ-ɔ -zɪgle. -Bho ɛ kpɔn ɔ, 'le, -ka ɔn 'kɔ ɔ -nyna a, ɔn-ɔ nyna 'nɔ -kaa. 'Kla-a -abɔ -nɪ'o -lrɛɛ 'le a'ba -klɪgbɪ 'ye -amɔ kpɔn 'le ɔn 'ye -amɔ "sɛɛn bhebhe 'bho nyɔ 'wee'a "yigbeyi. Ɖn -see -a'ba "kpi'a -zɪgle tu 'le ɔn 'ye -amɔ -jie 'mɔ po. 'Traamɔ 'tɔ, 'le ɔn 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke -amɔ 'le "zizekwla 'mɔ "yiti"tayɪ -nɪ'a? -Gba! -A -see 'wɔɔn, 'wa "bhi yi ɔn 'ke -amɔ "yiti"tayɪ!

XXXVIII Ɖ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le "sroja 'ye 'wa -klɪgbɪ gbo wlu 'mɔnɛ kpa. Ɖn 'wɔn'ɔ 'bɔ na, nyɔ ɔn pɔ'a -jie 'mɔ, ɔn-ɔ zɛɛ 'nɔ-ɔ 'Wlɔmɛɛ "yi -lrɛɛ, -sɪanyɪ 'lbhɔ -ɔ'o. XXXIX 'ɛ dɪ ɔn yi'o, ɔn 'ye ɔ-bee libhade ɔn 'ke 'wa "nyinyɔnikpli 'mɔnɛ'ɛ dɪ 'bho. Ɖn 'wɔɔn 'nɪ a, 'le ɔn 'ye ɔ -jie 'mɔ -za, ɔn

'ye 'da 'le ɔn na: -A bhade amɔ li-ɔ, -bho a mu a, a 'wɔɔ -dagbe gwɔɔ 'mɔ!

^{XL} Un 'wɔɔ'a -jie 'mɔ, un 'mu-o 'le 'Lidɔ 'bhli, 'le un 'ye 'lotɔ'a "nynuu -nɔ'a 'bho "lru'gbɔɔ 'le un 'ye ɔ 'kpa 'yi po. Un gwɛ'ɛ 'yi a, 'le un 'ye 'bho 'wɔɔ, un 'ye mu.

XVII

'Le Tesalonikɔ nyɔ 'kla-a 'Pɔɔɔ -ke Silaasɔ nyanu 'mu

^I 'Pɔɔɔ -ke Silaasɔ mu'a a, -gwɛ -ke 'mɔ un -zi -nɔ'a a, 'ɔnnɔ 'ka-a: Anfipolii -ke Apolonii, 'le, -gwɔɔklagba un-ɔ 'la'a Tesalonikɔ, un 'ye 'le nɔni. 'Bho-o *'Zuifɔɔɔɔɔ -nɔ'a 'bho'a *-Lagɔwɔɔ'u'a 'licɔaanbudu -nɔ'o. ^{II} -Gblee, -bho 'Pɔɔɔ pa 'bho gwɔɔ 'mɔ a, 'le -Lagɔwɔɔ'u'a 'licɔaanbudu 'li ɔ-ɔ mu'o -antanyɔ, 'ka-a ɔ-ɔ nu'o "ɔɔɔɔ. 'ɛ dɔ ɔ mu'o 'le. *'Zuifɔ'a lifɔɔɔ tan dede'a 'yi, 'ya ti, -Lagɔwɔɔ 'cɔnɔ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔɔɔ 'li, ɔ -ke nyɔ-ɔ -nɔ'a 'bho -za'a-a 'le 'ya sɔɔ, ^{III} 'le ɔ-ɔ zɔza 'nɛ gbɔ, ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyɔ -ka ɛ 'cɔnɔ-ɛ'ɛ see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔɔɔ 'li *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔɔn'a nyɔ-ɔ 'ye-e 'kle 'ye -mɔ 'le ɔ 'ke 'mɛ. -Bho ɔ 'mɛ ɛ, 'le ɔ 'ke glu -sɔ 'le ɔ 'ke ti-nɔ -lɛɛ. 'Le ɔ na: ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ -ke dɔ 'ɔn-ɔ za'a -laa amɔ -bodɔ 'mɔ, 'ɔnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔɔn'a nyɔ. ^{IV} -Gblee, nyɔ-ɔ po 'ɔ -lokui, 'wa tɔɔ 'yee'e-e wɔ 'mnɛ -ziadɔ 'mɔ, 'le un -ke 'Pɔɔɔ 'we 'ye gbobhete. 'Innu 'mo-o *'Gɛkɔ'a -dadudu un -ke 'Zuifɔ-ɔ bɔbɔ'ɔ -Lagɔ -lue, 'ɔnnɔ -ke 'nyɔbhɛnyɔnɔkpaɔɔ'a -dadudu.

^V 'I zɔ'a -kaa a, 'Zuifɔ -yɔ -sie'a ti a, ɔ-bee'a lbhɔ un nɔ'a, un 'nɔ-o 'ɛ "mɔnyɔ, 'ɔnnɔ mu'o 'le -jeyi, un 'ye bhebheyiti'a nyɔ 'srɔ po, un 'ye gbaagba yayi ti-za 'bho gwɔɔ 'mɔ, Zasɔɔ -ke "bhli 'Pɔɔɔ -ke Silaasɔ -nɔ'a, un 'ye 'le 'wɔɔ, 'le un-ɔ 'bɔ 'ɔ ti, un 'ke ɔ nyɔ wɔnyɔ kpa. ^{VI} Un -gbɔ'a 'le a, un -see ɔ 'ye 'le un 'ye Zasɔɔ -ke 'lotɔ'a "nynuu -lɔɔɔ 'bho gwɔɔ 'mɔ'a nyɔklɔgbɔ wɔnyɔ kpa, 'le un-ɔ "wɔ'o: 'Pɔɔɔ -ke Silaasɔ gba'a 'bhɔkpa ya a, nyɔ 'mnɔ, 'ɔnnɔ yi'e -dagbe. ^{VII} 'Innu Zasɔɔ -mnɔɔ-ɔ po'o -budu 'li. 'Wa 'wee'a "du 'bho -a'ba 'bhɔkpayowliklagba'a wɔ. Un na 'bhɔkpayowli -lɔɔ'ɔ wɔ un-ɔ "du'o 'bho. 'Innɔ 'mo-o *'Zezii.

^{VIII} Nyɔklɔgbɔ -ke nyɔ -lɔɔɔ-ɔ -nɔ'a 'bho a, wɔ 'mnɛ 'kpɔn -ɔ li. ^{IX} 'ɛ dɔ un -za'a Zasɔɔ "we mɔni "lru 'mɔ 'le 'Pɔɔɔ -ke Silaasɔ 'ke gwɔɔ 'mnɛ 'mɔ 'wɔɔ 'le un 'ye ɔ 'yiti'tayi.

Nyɔ'a -dadudu 'de-e Zezii "gwli 'le Belee

^X Un "tayi 'nɔ 'yiti a, glu gwɛ'ɛ ɛ, 'bho -gbaa -lue 'mɔ 'lotɔ'a "nynuu "luo'o-o 'Pɔɔɔ -ke Silaasɔ 'mɔ, un 'ye ɔ -jɔɔɔ "nyɔ, 'le, -gwɔɔ un-ɔ 'la'a Belee, un 'ye 'le mu. Un nɔni'a a, *'Zuifɔ -nɔ'a 'bho a, un 'mu-o 'wa *-Lagɔwɔɔ'u'a 'licɔaanbudu 'li. ^{XI} ɔ-bee -nmɔ'ɔ-ɔ kpli 'mɔ, un 'ye 'Zuifɔ -nɔ'a Tesalonikɔ -zi. -Lagɔwɔɔ 'Pɔɔɔ-ɔ tɔ'ɔ, un 'po -ɛ -lokui -pɔɔɔzɛɛ ti. -Ka zɔ zɔ'a a, li ɔ-ɔ tɔ'ɔ, 'ka-a un-ɔ 'cɔɔ 'ɔ 'muti 'le -Lagɔbɔɔɔ 'li -bho ɔ "du -zɛɛ. ^{XII} 'ɛ dɔ 'wa -dadudu de'e *'Zezii "gwli 'le Gɛkɔnyɔnɔkpaɔɔ-ɔ 'bhle'a 'nyɔ -ke *'Gɛkɔnyɔkpaɔɔ'a -dadudu de 'ɔ "gwli -lɛɛ. ^{XIII} 'ɛ zɔ'a -kaa a, 'Zuifɔ -nɔ'a Tesalonikɔ 'wɔn-ɔ 'bɔ 'Pɔɔɔ-ɔ 'za-a -Lagɔwɔɔ 'mɔ 'bho Belee a, un 'yi-e 'bho, un 'ye gbaagba yayi ti-za, 'le un-ɔ gba'a nyɔ ya. ^{XIV-XV} 'ɛ dɔ, 'lotɔ'a "nynuu -nɔ'a 'bho Belee, 'bho -yritayi un kpa'a 'Pɔɔɔ 'le 'tɔnni-wɔnli -bhoga -jeyi, un -ke ɔ 'ye mu, 'le, 'bhɔkpa un-ɔ 'la'a Akayi, 'ɛ -gwɔɔ un-ɔ 'la'a Ateɛnɔ, un 'ye ɔ 'le -nyɔni, 'le Silaasɔ -ke Timotee 'ye 'bho -sie. Nyɔ 'mnɔ -nyɔni 'nɔ Ateɛnɔ, un 'ka 'le yi a, ɔ "du

-v wlu 'yi, o na: -Bho a mu, a 'tmov Silaast -ke Timotee, un yi -vuul, 'le nyv 'mnu 'ye v wlu -ya.

'Polv -ni'e-e Ateeni

XVI A -gblee, 'Polv -ni'a Silaast -ke Timotee wonfuonamu 'le Ateeni, o-o 'na-a gwlo 'mne 'mu ti, kokuia -dadudu un-v bubo'c 'bho 'wa gwlo 'mne 'mu, o 'ye 'i a, 'ya di 'kpon -o 'gwlv. XVII *'Zuifu -ke nyv -lrvv-v bubo'c -Lago, 'innv -ke 'Polv-v 'gbvv'o 'lru 'le *-Lagowlu'a 'lictaanbudu 'li 'le o -ke un-v za'a 'le -Lagowlu'a sv, 'le, nyv -ke o-o 'gbvv'a 'bho 'pelv 'mu 'yi, o-o zi 'v v -bodv 'mu zv'o zv. XVIII Di'a 'muticremv un-v 'la'a Epikilie -ke nyv -lrvv-v na ni'a nyo -lue un-v 'la'a Zenv'a -totowlu 'mv un-v 'la'a Stoyisieen, 'innv -ke 'Polv-v wlu'o -lrae. 'Le 'wa tolv-v nu'o: 'Yrelawluvi 'mno, koo o-o 'le'e? -Lrvv na: Kokuilre'a 'di o-o za'o. Le -ke di un-v 'le'e -kaa, 'inne 'mo-o 'Polv-v to-o *Zezii'a di -ke -ka o 'me ka 'le o 'ye'a glu -so, o 'ye'a ti-ni -lrae. XIX Un nu'a -kaa, un 'luo 'no-o 'mu 'le un -ke o 'ye -da -lue nyv-v 'gbvv'a 'lru un-v 'la'a Aleopast mu 'le un na: -In 'bhae'e -in 'ke -amv -totoldre -ke di -a za'a -amv -bodv 'mu gbvziza'a? XX -Ekedumaa, lelvre -in -ni'a -amv 'bv'woon -nunamu, -a'ba 'won 'ya gbo 'kpi 'muti, ziza ni gbo!

XXI A -gblee, v-bv Ateenikomv 'mnu -ke 'lkrv -ke un -de'a 'bho, 'wa nu lbhv -lrae -bho e -se 'lrvghv 'le un 'ke dlre -bodumvziza 'le un 'ke i -lokuipo. 'Ka-a un-v nu'o 'wa -nco'c kle ti. XXII I -ni'a kaa 'mu a, 'bho 'wa 'lrvghvnamv 'mno nyv'a 'yigbeyi 'Polv -nyna'a ti 'le o na:

Ateenikomv-a, 'in 'ye-e 'na -ka, 'le li 'wee 'mu, a 'du'a nyv -yv -kma'a kokuia bubodv. XXIII -Ekedumaa, 'in -na'a-a a'ba gwlo 'mu ti, 'in 'ye-e li -ke 'mu a-a bubo ni'a a'ba -lago -lue -lue 'le 'ya 'klumv -da -lue -lrvv un 'cni-e 'bho le 'yri: 'Lagalago. 'Traamv to o, ebe 'mne a se'a yibo a-a bubo'c 'yribhuo 'muti, 'inne 'in yi'o 'in 'ke amv -to. XXIV -Lago nu'a 'kmv -ke le'o le a-a 'ye'a 'no e 'mu li, 'inno 'mo-o 'ya -koyi. -Budv -ye nyunyu'a -kutv po'a, o se 'le 'e 'limv -ni. XXV O -see ti'bv nyunyv 'ke o le'o le 'nyv. A -gblee, 'inno 'nyv'e nyunyu 'wee tinie-e, -fife -ke li 'wee. XXVI A -gblee, nyunyv -lue 'tin o -ya'a ti, 'le o 'mu, 'le-e nyunyudu 'wlv'o un 'ye 'no 'bhlokpa 'kpi 'yi, 'le o 'ye 'bhlokpabanv po 'le o 'ye 'ya -no 'du see 'le un 'ke 'papa 'mu ti-de. XXVII O 'nu-o -kaa 'le nyv 'ke dudua un 'ke o ti'bv 'le un 'ke o 'mutiyibo. -Ziadv mo'o, -Lago se nyv'o nyv gbo-ae. XXVIII 'Le 'inno 'nyv'e -amv tinie, 'o di -a na'o 'le -a 'ye ti-ni. 'Inne a'ba yakapomtov 'yee'e -ziadv 'mu, un na: 'O gvgomv -a 'du'o.

XXIX A -gblee, -Lago'c gvgomv -a 'du'a di e se -kaa ti-nno -a 'ke 'gwlvtipopo, 'nynvhleneti -ke -babasokpv nyunyu ce'e 'liti un -be'e un-v bubo'c, i -ke -Lago gvg'o, nu. XXX -No -ke 'li nyunyu se'a -Lago yibo, un-v nu'a, -Lago'c zi 'ya di. 'Traamv to o, -Lago-o 'la-a nyv 'wee -ni'a da'o da un 'ke 'wa 'nyinynidv 'yiyibo un 'ke o gbo 'bhiti. XXXI A 'ke i 'yiyibo, -ekedumaa, -no -lue o 'du'o. -Bho e nyvi, nyo -lue o -za'a 'bho 'le o 'ke 'kmv -ziple -tu 'le -ziadv 'mu. 'E 'yri'a 'bv 'wlv-o'o 'le o 'ye nyo 'mno glu -za 'le 'memv'a 'klumv 'le o 'ye ti-ni -lrae.

XXXII -Gblee, 'Polv -za'a nyo-o -so'c glu 'le 'memv'a 'klumv, o -ni'a ti -lrae'e di 'mu, un 'wvn 'i 'bv, un -drv 'no-o 'nyv, 'le -lrvv na: -Bho -in -flo 'yi 'le -a 'ke yi -a 'ke -inmv -lokuipo 'bho di 'mne 'kpi, -a 'ke 'bho 'muti'won. XXXIII 'Bho 'mno, 'bho-o 'Polv 'wlv -ni'e 'bho 'wa 'klumv. XXXIV E -ni'a -kaa 'mu a, nyv'a 'plan 'yee'e-e 'Polv'a wlv -ziadv 'mu 'le un 'ye -Lagowlu 'woon, 'le 'wa 'klumv nyo -lue un-v 'la'a Deniv -o 'ma-a

ɔ-ɔn nyɔ-ɔ 'gbɔɔ'a 'lru'a nyɔ -lue-e, 'nynaakpu -lue ɔn-ɔ 'la'a Damalisi -ke nyɔ -lruɔ.

XVIII

'Pɔɔ -za'a-a *Zezii'a "dɔzɔɔ 'mɔ 'le Kɔɔɔɔ

I I zi'a -kaa a, 'Pɔɔ -sɔ'ɔ-ɔ Ateɔɔ, 'le, Akayibhɔkpa "kpi'a -gwɔkɔlagba ɔn-ɔ 'la'a Kɔɔɔɔ, ɔ 'ye 'le mu. II 'Bho-ɔ *'Zuifɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a *Akilaa -nɔ'o. ɔ 'wɔɔ -nɔ'e-e 'bhɔkpa -lue ɔn-ɔ 'la'a 'Pɔɔɔ. ɔ -ke 'ɔ 'nyɔnɔ *Plisilɔ -sɔ'ɔ-ɔ Italiibhɔkpa "kpi -lreeka, -ekedumaa, 'Wlomeɔ'ɔ 'bhɔkpayowliklagba ɔn-ɔ 'la'a *Klodɔ na, *'Zuifɔ'a klɔ -sɔ 'bho Italii'a -gwɔkɔlagba ɔn-ɔ 'la'a *'Wɔɔmɔ, 'le ɔ 'ye ɔ 'bho -ye, ɔ 'ye ɔ gbo ti-de. III ɔ -ke ɔn -plɔ'ɔ'ɔ lbhɔ -lue 'mɔ-ɔ. 'ɔ dɔ ɔ -de'e 'le ɔ gbo ti 'le ɔ -ke ɔn-ɔ nɔ'o lbhɔ -lue 'mɔɔ. -Gblee, lbhalbhagbedeti ɔn-ɔ pɔ'o 'le ɔn-ɔ pɔ 'ɔ 'pɔɔɔ. IV 'Bho 'ɔ lemɔ a, -bho *'Zuifɔ'a lifɔzɔ nyɔnɔ a, 'Zuifɔ -nɔ'a 'bho a, ɔ-ɔ 'mu-ɔ 'le 'wa *Lagɔwlu'a 'liciaanbudu 'li, 'le ɔ -ke ɔn-ɔ za'a 'le -Lagɔwlu'a sɔɔ, 'le ɔ-ɔ pɔ'o 'Zuifɔ -ke *Gleku 'kpa "yi ɔn 'ke *Zezii 'gwɔɔ.

V -Nɔɔ gbɔ zi'a a, 'le Silaasɔ -ke Timotee 'ye Masedɔnɔ -sɔ 'le ɔn 'ye 'bho yi. ɔn yi'a a, 'Pɔɔ 'luo'o-ɔ 'ɔ -nɔɔ'ɔ klɔ 'mɔ 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔwlu 'mɔ, ɔ-ɔ 'tɔ-ɔ 'Zuifɔ gbɔa -ka Zezii 'du'a *Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ. VI ɔn 'wɔn 'ɔ 'bɔ ɔ, 'wa -dadudu 'ku-ɔ "yi ɔn -see 'wɔn 'le ɔn-ɔ 'jree nɔ'o. 'ɔ dɔ ɔ 'gbɔɔ nɔ'o 'ɔ -banɔ'a "piplee kwa. 'Inne tɔ'o -ka ɔn-ɔ nɔ'a -laa "nyinyɔnɔ, 'le ɔ-ɔ nɔ'o: -Bho a se 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, a'ba "bhi'a "lruyɔɔ mɔ'o. I -se 'an dɔ -ko. 'Traamu 'tɔ ɔ, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ, 'le ɔ gbo 'ɔn-ɔ mu'o.

VII ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'wɔɔ'o 'bho-ɔ, nyukpasu -lue ɔn-ɔ 'la'a Titiusɔ Zutuusɔ, ɔ 'ye 'bho ɔ gbo mu. 'Innɔ -ke 'Zuifɔ-ɔ bɔbɔ'ɔ -Lagɔ 'le 'ɔ -budu -nɔ'e 'bho -Lagɔwlu'a 'liciaanbudu "tɔɔli. VIII ɔ -nɔ'a -kaa 'mɔ a, -Lagɔwlu'a 'liciaanbudu'a -klagba ɔn-ɔ 'la'a Klisɔpusɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyɔ 'de-e -a'ba -Kɔyi Zezii 'gwɔli, 'le, Kɔɔɔɔkɔmɔ'a -dadudu-u pɔ'a 'Pɔɔɔ -lokui, ɔn 'ye Zezii 'gwɔɔɔ -lreɔ, 'le ɔn 'ye *batizee-ɔ.

IX ɔ-ɔɔ -nɔɔ 'mɔɔ'ɔ "matu -lue 'Pɔɔ 'ye-e "yritiyeeɔ 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ye ɔ gbo -wlu, ɔ na: -Sɔanyɔ'a 'lbha -ɔnmɔ -le! -Za 'an "dɔzɔɔ 'mɔ! -A'a 'mu wɔn -le! X 'In -ke -ɔn -na'o, nyɔ -see -ɔnmɔ nyɔnɔ 'mɔ -kla yi. -Gblee, -gwɔɔ -nɔɔ 'li, nyɔ-ɔ 'ye'a 'an nyɔ "du mu, ɔn -die'e-e -laa "yi. XI 'Ka-a ɔ -nɔ'e 'mɔ'a dɔ a, ɔ zi'e 'bho -zɔn -lue "die 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyɔ -Lagɔwlu.

XII -Nɔɔ -ke ti 'bho Akayibhɔkpa "kpi 'Wlomeɔ 'ka 'bho 'wa nyɔkɔlagba -lue ɔn-ɔ 'la'a *Galiyɔɔ tide 'le ɔ 'ye'a 'bhɔkpa 'mɔɔ -kɔ ɔ, 'Zuifɔ 'gbɔɔ'o-ɔ 'lru, ɔn 'ye wlu -dalue -pɔ, ɔn 'ye 'Pɔɔɔ kpɔn, 'le ɔn 'ye ɔ -zigletumɔ wɔnyɔ kpa. XIII ɔn 'nɔ-ɔ nyɔ, na: -Ka ɔ 'bɔ'ɔ ti nyɔ 'ke -Lagɔ bɔbɔ -ke -ka -a'ba gba 'le'ɔ nyɔ 'ke nɔ a, ɔ se gɔgɔ. XIV 'Pɔɔɔ mu'a dɔ 'mɔ-za mu, 'bho-ɔ 'bhɔkpayowli Galiyɔɔ kɔ'ɔ wlu, ɔ na: 'Zuifɔ-a, -bho ɔ "du 'kɔ "yikmazagbɔ, "lemnɔ, -ziadɔ mɔ'o, 'ɔn-ɔ pɔ 'kɔ-ɔ amɔ -lokui, XV 'le ɔ "du'a 'tɔ a'ba "bhi'a -tɔtɔɔ, nyɔ'a 'nyɔnɔ'a 'mɔdepɔdɔ -ke a'ba "bhi'a gba, 'le 'mna -see ti 'bɔ 'ɔn 'ke 'ya -zige tu! A'ba "bhi tu ɔ! XVI 'Le ɔ 'ye nyɔ 'tmɔɔ: A pɔ ɔ "piemɔ! XVII 'Bho -zigebudu wɔnyɔ, nyɔ-ɔ -nɔ'a 'bho nɔ'a -kaa, ɔn 'kpɔn-ɔ -Lagɔwlu'a 'liciaanbudu'a -klagba ɔn-ɔ 'la'a Sositenɔ kwa 'mɔ ti, ɔn-ɔ bhɔɔ nɔ-o'o. Galiyɔɔ yibo nɔ-o'o. ɔ -nɔ'a -kaa 'mɔ a, 'ɔ dɔ'a -lue komu se ɔ "kpi -nɔ.

'Pɔlv 'mu-o Atiosɩ le

^{XVIII} Ɛ zi'a -kaa a, 'Pɔlv -gwle 'bho Kɔlɛɛtɩ-ɔ 'le ɔ 'ye 'lotv'a 'nynuu wlu po, batoo -nɩ'a Siliibhɔkpa 'kpi munamu, ɔbo-e *Plisilɩ -ke *Akilaa 'ye 'le 'ɛ 'limu 'kpa. Un 'ka mu a, 'le Kɔlɛɛtɩ'a 'tonni wonli'a 'fɔ un-v 'la'a Sanklee, 'bho-o 'Pɔlv 'wla -nɩ'e 'lru ti. 'Inne tɔ'ɔ nyv -ka ɔ cɛ'ɛ wlu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le ɔ 'ye'a 'zvun 'mu 'wlv.

^{XIX-XXI} Un -nɩ'a munamu a, -gwɔkɔlagba un-v 'la'a Efɛɛzɩ, 'le un 'ye 'bho nyini. 'Bho-o batoo -nyna -nɩ'e ti, un 'ye ti''si, 'le, *'Zuifv -nɩ'a 'bho a, 'Pɔlv 'ye 'le 'wa *-Lago'wlu'a 'liciaanbudu 'li mu, ɔ -ke un 'ye -Lago'wlu'a svɩ 'le -za, 'le 'wa tɔlv 'ye ɔ -jeyi -za, 'le ɔ na ɔ -see 'won. ɔ 'ka mu, ɔ na: -Bho -Lago 'wɔn, 'lemnu 'ɩn-ɩ 'yi-e le, 'le ɔ 'ye batoo 'mne 'li le 'kpa ɔ 'ye mu, 'le Akilaa -ke Plisilɩ 'ye 'bho Efɛɛzɩ -sie. ^{XXII} ɔ -nɩ'a munamu a, ɔ 'nyini-e Sezaleegwɔ 'mu, 'le ɔ 'ye ti''si, ɔ 'ye Zelizalɛmu mu, ɔ -ke Zezii'a -glɩgbawɔnyi'a nyv-v -nɩ'a 'bho 'ke 'yɩye, 'le ɔ 'ye Atiosɩ mu. ^{XXIII} ɔ 'nɔ-o 'bho 'wɩ -glilii 'le ɔ 'ye le mu, ɔ 'ye Galasii'a Flizii 'mu cɛ, ɔ-ɔ ple'e 'ya gwle 'yiti -lue -lue, 'le, *Zezii'a -namu -nɩ'a 'bho a, ɔ-ɔ po 'v 'kpa 'yi.

Apolɔsɩ -nɩ'e-e Efɛɛzɩ -ke Kɔlɛɛtɩ

^{XXIV} Zɔ -lue 'zɔ *'Zuifuyi -lue un-v 'la'a Apolɔsɩ, 'unno nyini'e 'bho Efɛɛzɩ. ɔ 'wlv-o Alasadriigwɔ 'mu 'le ɔ yibo'o -a'ba -Koyi -Lago'ɔ wlu -ka -zegɛka. -Bho ɔ -ke ɛ 'mu-bza a, 'ɔ 'kɩkle wlu 'yi. ^{XXV} -Ka -Lago 'bo'ɔ ti nyv 'ke -na a, ɔ-ɔ 'cɩn -ɩ'o. ɔ-ɔ 'wla-a -pɔlv ti, 'le ɔ-ɔ za'a -Lago'wlu 'mu, 'le *Zezii'a 'dɩ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyv 'srɛɛ'ɛ 'yi. 'Bho 'ɛ lemɔ, -ye 'ma-a nyv'a *batizeeɛ, *'Zaan'a 'se'ɛ -nɛ ɔ yibo'o. 'Inne ɔ -de'e 'liti. ^{XXVI} -Gblee, ɔ-bo nyv 'mnɔ, 'le 'wa *-Lago'wlu'a 'liciaanbudu 'li, ɔ 'cɛ-ɛ 'yrili 'le ɔ-ɔ wlu'o. 'Bho-o *Plisilɩ -ke *Akilaa 'won -nɩ'e 'ɔ wlu 'bo 'le un 'ye ɔ 'mu'luo, un -ke ɔ 'ye kpɔ cɛ, 'le, -ka -Lago 'bo'ɔ ti nyv 'ke -na a, ɔ se'a -bhla yibo 'ya damv, un-v zɩza 'nɩ gbo 'sɩkɩsɩkɩ 'le un-v 'tmɔv nɔ'o. ^{XXVII} 'Bho 'ɛ 'kpi, ɔ 'bo-ɔ ti ɔ 'ke Akayi mu, 'le 'lotv'a 'nynuu 'ye ɔ 'kpa 'yi po, 'le un 'ye 'bɔgv 'cni, 'le, 'fɔ 'mne 'yi'a *Zezii'a -namu -nɩ'a 'le, un 'ye v ɛ -jeyi po 'le un 'ke ɔ kpɔn -gli, 'le ɔ 'ye mu. ɔ nyini'a 'le a, 'lotv'a 'nynuu -yv -nɩ'a 'le 'mnɔ, -v de'a *Zezii 'gwli 'le -Lago'ɔ 'sana 'mu, ɔ 'po -v 'kpa 'yi -ka -zegɛka. ^{XXVIII} -Gblee, 'bho nyv 'wee'a 'yigbeyi, 'ɔ -tɔtɔl ɔ -tɔ'ɔ, ɩ -flɔ'ɔ-ɔ 'yiti, 'le ɔ 'ye 'Zuifv 'yitiwa na: A 'ma-o'o. 'Le, -ka un 'ka 'ɔ wlu 'kpi 'du, un se 'na 'bhle. 'Le, wlu-u 'cni-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔgv 'li, 'le ɩ 'mu, -ka Zezii 'du'a *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔvun'a nyv, ɔ-ɔ tɔ 'nɔ -kaa.

XIX

*'Le Efɛɛzɩ 'Pɔlv -za -nɩ'e *Zezii'a "dɩzɩgɩ*

^I -Nɔɔ -ke ti Apolɔsɩ -nɩ'a Kɔlɛɛtɩgwɔ 'mu, 'bhɔkpa -ke 'kpi trɩ -nɩ'a, 'Pɔlv -zi -nɩ'a 'le a, 'le ɔ-ɔ ple'a -gwle gwle 'yiti a, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -nyini -nɩ'e Efɛɛzɩgwɔ 'mu, ɔ -ye'ɛ-ɛ 'bho *Zezii'a -namu -gbɩ. U-bv a, ɩ *'Zaan Batiisɩ -tɔ'ɔ, 'ya 'se un yibo'o. ^{II} 'Le ɔ 'ye v tidede: A de'a *Zezii 'gwli 'le, a 'ye *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'nɩ? Un na: -Ka -Lago'ɔ Lisaazuzu'a 'bhuo -nɩ'a ti, -a se ɩ yibo. ^{III} 'Le ɔ 'ye v tidede -lɛɛ, ɔ na: *Batizeeɛ -ye un batizee'a amv, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nyini -mɛ'ɛ? Un na: -Ka *'Zaan Batiisɩ 'le'ɛ ɛ, ɛ 'ke -kaa 'mu -nɩ, 'ɛ dɩ -a batizee-ɛ'o. ^{IV} 'Le ɔ 'ye v -kaa 'yi'le: Nyv-v yibo'a 'wa 'nyinyinidɩ 'yi 'le un 'ye'a -Lago gbo 'bhiti, 'wa nyunyutu

'Zaan-a batizee'o, 'le ɔ-ɔ 'lɔ 'b -kaa ''yi -lɾɛɛ, nyɔ-ɔ -nɔ'a 'le 'ɔ lemɔ, ɔ -nɔ'a yinamɔ, ɔn de ɔ ''gwli. 'Innɔ 'mo-o *Zezii.

^V Nyɔ 'mnɔ 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, 'bho -gbaa -lue 'mɔ ɔn batizee-ɛ'ɛ -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɔ 'mɔ. ^{VI} ɛ gwɛ'ɛ ''yi a, 'le 'Pɔlɔ 'ye ɔ *kwa ''lru tide 'le -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye ɔ ''kpi'dree, 'le, wlu ɔn se'a yibo, ɔn-ɔ po 'o 'le ɔn-ɔ za'a -Lago'ɔ wlu 'mɔti. ^{VII} Nyɔ 'mnɔ -nɔ'e-e -bue 'yɔ 'sɔn.

^{VIII} ɛ-be -nɔɔ 'mnɛ ti, *'Zuifɔ -nɔ'a 'bho 'le 'wa *-Lagɔwlu'a 'lictaanbudu 'li, 'Pɔlɔ-ɔ 'mu-o 'le -wɛɛwɛɛ 'le 'ɔɔ tan 'li. ɔ-ɔ 'ce-ɛ ''yili 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔwlu 'mɔ, 'le ɔ -ke ɔn-ɔ za'a 'le 'ya sɔ. -Ka -Lago 'yibha'a nyɔ 'ke Zezii ''gwlide 'le ɔ-bɔ -Lago 'ke ɔ -kɔ ɔ, 'inne ɔ-ɔ za'a 'mɔ 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke 'i 'wɔɔn. ^{IX} I -nɔ'a -kaa 'mɔ a, nyɔtɔlɔ 'ku-o -loku 'mɔ, ɔn -see 'i 'wɔɔn, 'le, 'bho nyɔ 'wee'a ''yigbeyi, nyɔ-ɔ 'ma-a Zezii'a -jeyinamɔ, ɔn-ɔ ɔɔ 'b wlu -bodɔ 'mɔ 'mɔnyɛka. Un nɔ'a -kaa a, 'le 'Pɔlɔ 'ye nyɔ 'mnɔ ''yili'wɔ, ɔ 'ye Zezii'a -namɔ 'mɔ''luo, 'le ɔ -ke ɔn-ɔ za'a 'le -Lagɔwlu'a sɔ 'wɔ 'wee 'li 'le Tilanusɔ'a -fukuubudu 'li. ^X ɔ 'nɔ-o -kaa -ɔɔn 'sɔn ti. 'ɛ dɔ *'Zuifɔ -ke nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ -ɔ -nɔ'a Aziibhlɔkpa ''kpi'a 'wee 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii'a ''kpidɔ 'bɔ'wɔn.

Sevaa'a ''yreeti 'bɔ-ɔ ti ɔn 'ke ''nyinynidɔ'a -zuzu tinu 'Pɔlɔ'a ka

^{XI} -Gblee, *''yritikpɔnwɔnkulu -Lago'ɔ yi 'nɔ-e 'Pɔlɔ 'mɔ 'le ɔ-ɔ nɔ 'o. ^{XII} I -nɔ'a -kaa 'mɔ a, ''yriidi ɔn-ɔ sra nɔ'a zu -ke lbhɔ 'mɔ'a -banadi ɔn-ɔ pa'a 'bho ''kpi 'mɔ, -i tri'a 'Pɔlɔ'a ku li, ɔn-ɔ ''luo 'nɔ 'mɔ-ɛ, ɔn-ɔ kpi 'i 'le ''gwizimɔ gbo, 'le ''nyinynidɔ'a -zuzu-u 'dɔ 'b 'mɔ 'le ɔn-ɔ 'pɔn'o 'wa 'walɔ -lru wɔn 'mɔ. ^{XIII} 'Inne 'bhle'e 'nynɔ dɔ a, *'Zuifɔtɔlɔ ple'a nyɔ ''yiti 'le -ɔ nu'a nyɔ 'mɔ ''nyinynidɔ'a -zuzu ti 'le ɔn-ɔ 'ye 'nɛ mɔni ti, ɔn 'dɔn-e -a'ba -Kɔyi *Zezii'a 'nynɔsɛɛ ti, ɔn na ''nyinynidɔ'a -zuzu -bodɔ: Zezii -ke dɔ 'Pɔlɔ-ɔ za'a nyɔ -bodɔ 'mɔ, 'ɔ 'nynɔ 'mɔ, a 'da!

^{XIV-XVI} Un 'le'ɛ -kaa a, ''nyinynidɔ'a -zuzu na: 'In yibo'o-o Zezii, 'le, yɔɔ 'ma-a 'Pɔlɔ, le ɔ ''du'a, 'in yibo nɛ'o. A-bɔ -yɔɔ 'le, yɔɔ a ''du'a? -In 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'bhle'a ''nyinynidɔ'a -zuzu 'mɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'kpi -ɔ ''kpi, ɔ 'ye ɔ 'lbha kplokplo, ɔ 'ye ɔ tɔ wɔn 'mɔ lu, ɔ 'ye ɔ 'wɔlɔ cɛ, ɔ 'ye ɔ le ''yi -zi, ɔn 'ye ɔ wɔnyi ti'da 'le ɔn 'ye ple. (-Gblee, ɔ-bɔ 'Zuifɔ 'mnɔ, -Lago'ɔ 'sragazayiklagba ɔn-ɔ 'la'a Sevaa, 'ɔ ''yreeti -mɛɛsɔn ɔn ''du'o.)

^{XVII} I-bɔ dɔ 'mnɔ zi'a a, Efɛɛzɔkɔmɔ, 'Zuifɔ-e, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ-e, 'wa kle 'wɔn-ɔ 'ya ''dɔ 'bɔ 'le -sɔnyɔ 'ye ɔ kpɔn 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɔ-i 'bhe'ɛ ''yi tenyɔ. ^{XVIII} 'Bho 'ɛ ''kpi a, nyɔ'a -dadudu-u de'a Zezii ''gwli a, ɔn-ɔ yi-o'o 'le ɔn-ɔ za'a 'wa ''nyinynidɔ 'mɔ 'bho nyɔ 'wee'a ''yigbeyi. ^{XIX} Nyɔ'a -dadudu -lruɔ-ɔ 'bhle'a gu, 'wa gu'a ''bɔgɔ -ke ɔn-ɔ yi'o, ɔn-ɔ 'kɔkle 'nɔ ''lru'li 'le ɔn-ɔ po 'i ''yri 'bho nyɔ 'wee'a ''yigbeyi. 'Wa ''bɔgɔ 'mnɔ'a 'yeyemɔni -die'e-e ''yi tenyɔ.

^{XX} I-bɔ wɔnkudɔ 'wee 'mnɔ'a dɔ -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ wlu-u wa'a ti 'le nyɔ'a -dadudu-u 'wɔɔn nɔ'o.

Efɛɛzɔkɔmɔ gbugbluo'o 'ce'ɛ dɔ

^{XXI} I zi'a -kaa a, 'Pɔlɔ bhaga'a-a dɔ ''yi 'le 'ɔ -pɔlɔ gbo ɔ 'ke Maseduanɔ -ke Akayi -cɛ -nɔ ɔ 'ke Zelizalɛɛmɔ nyni. -Kagbɛ 'ka-a ɔ-ɔ popo'o 'gwɔlɔti -lɾɛɛ: -Bho 'in -sɔ Zelizalɛɛmɔ, -Lago 'wɔɔn'ɔ dɔ 'in-i 'ye 'bho *'Wɔlɔmɔ -nyni mɔ 'in 'ke 'bho 'ye. ^{XXII} 'Inne 'bhle'e 'nynɔ'a dɔ, nyɔ 'sɔn -ke ɔ bhete'a gbo 'le ɔn-ɔ nɔ'a -Lagɔlbhɔ, Timotee -ke Elaasɔ, ɔ lbho 'b 'le

'o nya Masedvanɩ, 'le ɔbo 'ke 'bho Aziibhlɔkpa ''kpi -sie 'le ɔ 'ke 'bho -nɔɔ -lrɛɛ gbɛ zi.

XXIII 'E -nɔɔ 'mne ti, 'bho-o nyɔ -kpa -nɩ'e *Zezii'a -jeyinamɔ tɔ gbo. XXIV Lɩ-t zi'a 'bho, 'ɩnnɩ 'ka-a: -Bɛbɛli -ke 'pɛlu -kmu'a 'yi, 'ya piyi -lue un-v 'la'a Demetriust, -Lagɔ -lue un-v bubɔ'ɔ, ε -ke 'nynaakpu gɔgɔ'ɔ, un-v 'la'a *Atemisti, 'ɩnnɔ ma'a 'ε bubɔbiditoope 'le ɔ-ɔ po 'nɩ 'pɛlu. -Lagɔ 'mne, 'ɩnne ɔ ''bhlimu Efɛɛzɩkomɔ bubɔ'o, 'le ɔ -ke nyɔ -ke ɔ-ɔ nɔ'a lbhu-v 'ye nɩ 'ne mɔni'a -dadudu ti. XXV Zɔ -lue 'zɔ, v-bv nyɔ 'mnu -ke nyɔ -lrɔv -ke un -ple'ε lbhu -lue 'mu, ɔ 'gbɔv 'nɔ-v ''lru 'le ɔ na: 'An bha ''we-a, lbhu -a nɔ'a -laa, -ka -a 'ye 'ne mɔni'a -dadudu ti, a yibo nɩ-o'o. XXVI 'Le le 'Pɔlv 'mno -nɩ'a nɔnamɔ, a yibo ne-o'o 'le a-a 'wɩn 'ɩ 'bɔ. ɔ na: Kɔkui nyunyɩ-u ma'a -se -Lagɔzɛgɛ -ko, 'le ɔ-ɔ jri'e nyɔ'a -dadudu. ε -se -dagbɛ Efɛɛzi'a ''sɛ ɔ-ɔ nɩ -kaa -ko. 'Nɔɔgbɛ Aziibhlɔkpa'a -dadudu ''kpi mɔ'o -lrɛɛ. ε se ''yrili-nmɔ. XXVII A -gblee, 'ε lɛtu 'bhɛɛ'o ε 'ke -a'ba lbhu kwa'fɩn. 'Bho 'ε lemɔ a, -a ''bhli'a -Lagɔklagba Atemisti -a bubɔ'ɔ ɔ, ε 'bhɛɛ'o nyɔ 'ke 'tɔ 'ε -budu nesrɛ 'le un -see ε 'tɔ ''kpi -po yi -lrɛɛ. A'ba 'mate ti -le! ɛbɛ 'mne, -a'ba 'wee -nɩ'a 'nɔɔ Aziibhlɔkpa ''kpi -ke nyɔ -lrɔv-v -nɩ'a 'le 'bhlɩkpi -lrɩ ''kpi, -a bubɔ ne-o'o. ε 'bhɛɛ'o nyɔ 'ke 'ε bubɔdɩ 'bho.

XXVIII Nyɔ-v po ɔ 'lokui 'wɔn'ɔ wlu 'mni 'bɔ ɔ, 'cɛ 'kpu -v 'li 'le un-v ''wɔ'o: -A-bv Efɛɛzɩkomɔ'a -Lagɔ Atemist'a 'nyɩ 'bhɛ ''yi'o! XXIX -Gblee, -bho -ɩn 'ye gwɔ'ɔ klɛ, ε -nyna'a-a ya. Un nɔ'a -kaa, Masedvanɩkomɔ 'sɔn, Gayusɩ -ke Alistakɩ, -v -ke 'Pɔlv-v na'a bhv -lue 'mu 'le un-v nɔ'a -Lagɔ'ɔ lbhu, 'ɩnnv un kpɔn'o 'fɔkɔfɔkɔfɔkɔ, 'bho -gwɔkɔkomɔ'a ''lrugbɔvnamɔ, un 'ye v 'bho ti-nyna. XXX Un-v nɔ'a -kaa a, 'Pɔlv -mnoɔ, ɔbɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke ɔ ''bhɩo -tɔ 'bho nyɔ 'mnu'a ''yigbeyi 'le ɔ 'ke v dɩ -bodɩ 'mu-za, 'le ɔ -namɔ -see ɩ 'wɔɔn. XXXI 'Bho 'ε ''kpi, Azii'a nyɔklɩgbɩtɔlv'a ''bhi, -v 'ma-a 'Pɔlv'a bhɩ, un 'po -ɔ wlu -jeyi, un na: -A-bv bhade -ɩnmɔ li, -a'a mu 'le -gwɔkɔkomɔ'a ''lrugbɔvnamɔ -le!

XXXII 'Bho 'mno nyɔ-v 'gbɔv'a ''lru, 'wa 'wɔwɔn 'mɩti, nyɔtɔlv ''wɔ 'nɔɔ, -lrɔv ''wɔ 'lelaa, 'le, le -ke dɩ un ''gbu'a ti, 'wa ''klumu'a -dadudu se 'ε -lue komu yibo! XXXIII Nyɔ 'mnu 'po-o 'Pɔlv'a nyɔ 'cɛ -kwa. 'E dɩ nyɔvɔ -gbɩ -nɩ'a 'le 'wa ''klumu 'tmɔv 'nɩ-ɩ *Zuifuɩ -lue un-v 'la'a Alasaanɩ, 'le ɔ -Bozuiuɩ 'ye nyɔ druko ɔ 'ke nyɔ'a ''yigbeyi ti-nyna, ɔ 'ye v -tɛtɛ 'mu po un 'ke ɔ -lokuipo ɔ 'ke v-bv 'Zuifuɩ -nɩ'a 'bho'a ''kpɩdɩ lizɩza, -ka un -ke 'Pɔlv -see'a -na. XXXIV Un -gbv 'nɔ ya, un yibo 'nɔ-ɔ ''yi -ka ɔ ''du'a 'Zuifuɩyi. Un -see 'wɔn ɔ 'ke dɩ 'mu-za 'le un 'ye ''wɔ kplokplɔkplɔ: -A-bv Efɛɛzɩkomɔ'a -Lagɔ Atemist'a 'nyɩ 'bhɛ ''yi'o! 'E 'nyɩ 'bhɛ ''yi'o! -ε -nyɩ 'bhɛ ''yi'o! 'E 'nyɩ 'bhɛ ''yi'o!

XXXV 'Le 'ε ''lruijranamɔ a, nyɔklagba -lue -ɔ kɔ'ɔ 'bho -gwɔkɔkomɔ 'wee'a ''yigbeyi, 'ɩnnɔ 'kpa'a 'bho 'le ɔ 'ye v 'gate, 'le ɔ na: Efɛɛzɩkomɔ-a, -budu -ke 'li -a bubɔ nɩ'a -a'ba -Lagɔklagba Atemisti, -ka -abv 'bhle'a 'ε lbhu 'le -a ''du 'ε ''yrili, yɔɔ 'se 'na yibo'a? 'E koku -ε 'wlv'a 'le yaku ''yi, -ka -a 'bhle'a 'ε lbhu 'le -a ''du 'ε ''yrili, yɔɔ 'se 'na yibo -lrɛɛ'ε? XXXVI ε -nɩ'a -kaa 'mu a, nyɔ -lue 'tɩn -ɔ 'ke ε ''yidepo -nɩ, ɔ se -nɩ. 'E dɩ, a 'bhɔ a -kaa -nɩadɩ nɩ. XXXVII A -gblee, nyɔ -ke a yi'a -laa, un -see Atemist'a -budu 'li'a li ''yri 'le un -see Atemist'a ''bhɩo 'nyɩ ''si ''nyinyinika. XXXVIII 'E dɩ, Demetriust'a nyɔ -ke ɔ yi'a a, -bho un -ke nyɔ 'bhle dɩ -dagbɛ, ɔ yi ɔ 'ke ɔ 'kla 'bho -zigletumɔ'a wɔnyi! -Nɔɔ -ke ti nyɔ-v tu'a -zigle, ε -nɩ'e-e 'bho, 'le nyɔklɩgbɩ -v 'bhle'a -zigletulbhv a

-nɛ'e 'bho -lɛɛ. 'E dɪ vɪ nɔ -kaa! XXXIX -Bho ''yitɔdɪ -lɾu -nɪ 'bho, 'le -a'ba gwɔ 'mɔ'a nyɔklɪgbɪ 'ke 'bho ''lɾugbɔɔnamɔ nyɔ 'la a, 'bho-o a 'ke ɪ 'mɔ-za -nɪ. XL A -gblee, lɛ-ɛ zɪ'a -daa -zɪannamɔ, 'ɛ dɪ 'Wlɔmɛɛ'ɛ nyɔklɪgbɪ-ɪ -kɔ'ɔ -amɔ 'bhɛɛ'ɔ vɪ n 'ke -amɔ dɪ ''yɪkpa na -a 'kpɪkɾɪa-a 'wa gba li. 'E -lue 'tɪn -ke ''kpi -a'ba 'gɪ 'ka -nɪ 'le ɪ-bɪ 'mɪnɪ'a 'lɪmɔ, ɛ se -nɪ. XLI ɔ po'a wlu 'mɛɛ ti 'le ɔ na: A mu, a 'ke yayi! 'Le vɪ 'ye mu.

XX

*'Pɔlv ''we 'mu-o Masedvanɪ -ke *Glekɪbhɔkpa -lɛɛ ''kpi*

I -Gblee, nyɔ 'mɪnɔ'a yokoyoko cɛ'ɛ, 'Pɔlv 'gbɔɔ'o-o *Zezii'a -namɔ ''lɾu, ɔ 'ye v 'kpa ''yɪ po 'le ɔ 'ye v wlu po, *Glekɪbhɔkpa'a yayi -bhoga, Masedvanɪ, ɔ 'ye 'le 'ɛ ''kpi mu. II ɔ-ɔ 'ple-e 'bhɔkpa 'mɛɛ'ɛ -gwɛ gwɛ ''yiti, 'le, Zezii'a -namɔ -nɪ 'nɪ 'mɔ, ɔ-ɔ zɔ 'v wlu'a -dadudu -bodɪ 'mɔ 'le ɔ-ɔ po 'v 'kpa ''yɪ, 'le ɔ 'ye zɪ, 'le ɔ 'ye 'le 'ɛ 'zɔtɪbhoga Akayibhɔkpa ''kpi mu. III ɔ nyɪnɪ'a 'le a, ɔ 'nɔ-o 'le 'cɔɪ tan. ɛ zɪ'a -kaa a, ɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ɛ ɔ 'ke batoo 'li 'kpa ɔ 'ke Siliibhɔkpa ''kpi mu 'le ɔ 'ye 'bɔ'wɔn na *Zuɪfɔ ''du-o ɔ ''dɪ vɪ n 'ke ɔ 'lɔha. ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ ɔ, ɔ na: ''Lemɪnɪ, 'bhɔgbɔjɔlv -ɛ -zɪ -nɪ'a Masedvanɪ, 'ɪnɛ 'ɪn-ɪ 'ye -bhɔlv mɔ 'ɪn 'ke Siliɪ mu. 'Le ɔ 'ye ''yiti''bhɪtɪ ɔ 'ye 'le le -mu -nɪ.

IV ɔ -nɪ'a munamɔ, nyɔ -mɛɛsɔn 'kpɔ ɔ-ɔ -jeyɪ. 'Wa 'nyɪnɪ 'ka-a: Sopatɛɛ ɔ-ɔ 'ma-a Beleekɔyɪ, Pilusɪ'a ''yɪ-e, Alistakɪ -ke Sekudusɪ 'ma-a Tesalonikɪkɔmɔ-e, Delɪbɔkɔyɪ Gayusɪ -ke Timotee, vɪ n -ke Aziibhɔkpa ''kpi'a nyɔ 'sɔn Tisikɪ -ke Trofɪmɔ. V 'Le Masedvanɪ, vɪ n nyɪnɪ-e Filiipɔgwɔ 'mɔ. 'Bho-o 'Pɔlv -yɛ'ɛ 'ɪnmɔ Luukɪ 'le ɔ-ɔ -jeyɪkpaɪmɔ 'mɔ 'ye -amɔ 'bho sie 'le vɪ n 'ye Trɔasɪgwɔ 'mɔ mu. 'Bho-o vɪ-n vɪ fuo nɛ'e -amɔ. VI ɛ-be zɔn 'mɛɛ 'li'a *gɔ -ke ti, *''fɔɔ se'a ''buubuulɛ gbo'bhle, 'le, 'Zuɪfɔ-v ɪ 'ɛ ɛ, ɛ zɪ'a a, 'le -a 'ye Filiipɔ -sɔ 'le -a 'ye batoo 'li 'kpa. -A -nɪ'a munamɔ, -a 'nɔ-o 'bho ''nɪ ''yɪgbeyɪ 'wɪ -muu 'le -a 'ye -jeyɪkpaɪmɔ 'mɔ ''kpi bhla 'bho Trɔasɪ. 'Bho-o -a zɪ'e 'wɪ -mɛɛsɔn.

*'Pɔlv dede'e-e *Zezii'a -namɔ -nɪ'a Trɔasɪ ''yɪ. ɔ mu'a a, ɔ -see 'tɔ yɪ 'bho le.*

VII 'Bho 'mɛɛ ɔ, *Zuɪfɔ'a lifɔɔ zɪ'a a, 'ɛ ''jɪazɔ ɔ, -a-bɔ 'Zezii'a nyɔ 'gbɔɔ'o-o ''lɾu -a 'ke -dalɛ -li -nɪ, 'le 'Pɔlv-v za'a -Lagɔwlu 'mɔ. -Bho zɔ zɪ, ɔ-ɔ 'ye-e -mu -mɔ'a dɪ a, ɔ -nɪ'e -Lagɔwlu 'mɔzanamɔ 'le dodo 'ye 'mɔ-cɛ. VIII -Gblee, -a -nɪ'e-e 'le yayɪbudu'a tannɛ ''yɪ, 'le, 'ɛ ''yɪ -ke 'li -a -nɪ'a, ''napɪ'a -dadudu-u wan'a 'le. IX -In 'ye li-ɔ, nyukpasudraa -lue vɪ n 'la'a Etikusɪ, -da 'Pɔlv -nɪ'a -kaa ''yɪtɪtɪdɪ 'mɪnɪ 'mɔzanamɔ, 'bho-o ɔ -de -nɪ'e 'bho -buduyɪ 'mɛɛ'ɛ -fɛnɔwɔn ''yɪ ti 'le ɔ-ɔ zeke'o. ''Nynɔɔ zɪ 'ɔ ɔ, 'ɪnɔ 'wɔv'o 'le yayɪbudu 'mɛɛ ''yɪ, ɔ 'ye 'zɔ 'kpa. Vɪ n ''luo 'nɔ ''yɪ, vɪ n -gbɔ 'nɔ ya, ɔ 'mɛ-o'o. X 'Pɔlv nɔ'a -kaa, ɔ 'wɔv-o 'le yayɪbudu 'mɛɛ 'li -lɛɛ, ɔ 'ye 'dre, ɔ 'ye ɔ ''kpi ''yɪtɪjɪ, ɔ 'ye ɔ 'bho 'bhɔkpa ''yɪtɪ''pli, 'le ɔ na: A'ba ''zɾu -le! ɔ -sɔ'ɔ-ɔ 'mɛnynɔɔ 'mɔ, ɔ -nɪ'e-e ti -lɛɛ. XI ɛ zɪ'a -kaa a, 'Pɔlv -ke vɪ n 'ya-a 'le -budu 'mɛɛ 'li 'le 'le ɔ -ke vɪ n 'ye -dalɛ -li -nɪ. Vɪ n gwe'ɛ ''yɪ a, ɔ 'kpa-a 'bho dɪ'a 'mɔzanamɔ le. ɔ -nɪ 'nɛ ''kpi 'le zɔ 'ye ''yɪtɪ''wla. -Drumayɔvɔlaan 'wɔv'a ''yɪglɔ a, 'le ɔ 'ye mu. XII ɔ mu'a a, nyɔ 'wee cɪcɛ'ɛ-ɛ ''yɪ 'le nyukpasudraa -mɛɛ'ɛ nɛɪ -nɛɪ'ɔ ''yɪlɪ, 'le vɪ n 'ye ɔ 'mɔ''luo, vɪ n 'ye ɔ -jeyɪ kpa. 'E dɪ 'bɔbɔa-a 'lɔha'a 'wa 'wee tenyɪ.

'Pɔlv ''we 'mu-o Milee

XIII I zi'a -kaa a, -a -ke 'Pɔlv sɔsɔ'ɔ-ɔ li, -abv 'ye batoo 'li 'kpa, ε -ke -a 'ye -gwɔɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Asɔsɔ mu, 'le 'Pɔlv 'ye 'kɪka 'yi -zi -nɪ. 'Bho 'mɔɔ, 'bho-o -a -ke ɔ 'ke 'yi'gɔbɔ 'le ɔ 'ke 'le 'ε 'limv 'kpa. -Abv 'zi -ɔ 'yi, -a 'ye -jeyi 'kpa 'le ɔɔɔ 'ye gɔɔ 'mu 'bhɔɔ. 'Ka-a -a -ke ɔ bhaga'o. 'ɔ 'bhoo 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'bhɔgɔbɔjɔlv bhlu. XIV ɔ bhla'a -amv ''kpi a, batoo -ke 'li -a -nɪ'a, ɔ 'ye 'le 'kpa, 'le -a -ke ɔ 'ye -gwɔɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Mitilɛnɪ mu. XV -A nɪnɪ'a a, -a 'zi-e 'bho li, -a 'nɔ-o 'wɪ -lue -jeyi, 'le, likpe -lue ɔn-ɔ 'la'a Kɪɔsɪ, -a 'ye 'ε wɔnli nɪnɪ. Zɔ -lrɛɛ -ye kɔ'ɔ 'bho, 'bho-o -a -nɪnɪ -nɪ'e likpe -lrɛɛ ɔn-ɔ 'la'a Samɔsɪ, 'wɪ -lrɛɛ'ε zɔ 'le -a 'ye -gwɔɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Milee nɪnɪ. -Gblee, ε -ke Efɛɛzɪ se gbɔttɛ. XVI ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'Pɔlv na ɔ -see ti'ɔɔ ɔ 'ke 'bho Efɛɛzɪ ti-nɪna -nɪ 'le -nɔɔ -kɔɔ ɔ 'le Aziibhɔkpa ''kpi li-zi -nɪ. ɔ-ɔ ''ttra-a li, -bho '*Patɪkɔt'a ga'gɔ'ɔ zɔ -ka nɪnɪ 'le ɔ 'ke Zelizalɛɛmɔ nɪnɪ -cueyi.

*'Bho Milee 'Pɔlv 'gbɔv'o-o Efɛɛzɪ'a *Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyv'a 'lrutidemv ''lru 'le ɔ 'ye v wlu po.*

XVII 'Innɛ 'bhle'e 'nɪnɪ'a dɪ a, 'Pɔlv pɔ'o Efɛɛzɪ wlu, 'bho'a *Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyv'a 'lrutidemv 'ke ɔ 'bho Milee -ye, XVIII 'le ɔn 'ye 'bho mu. ɔn nɪnɪ'a a, ɔ na:

'Lotv'a ''nɪnuu-a, ε 'nyaa'a zɔ -ke 'li 'n -yi -nɪ'a 'le Aziibhɔkpa ''kpi 'le ε 'ye 'n -ke a'ba ''yrilɪsɔsɔɔɔ ''kpi bhla, -ka 'an kpli 'nɪnɪ'a 'mɔti a'ba 'klumv, a yibo'o-o 'na. XIX -Ka 'n 'wla'a 'an -pɔlv ti, 'le 'n-ɪ nɔ'a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ lbhv a'ba 'klumv, 'le 'n -see'a 'an ''bhoo ''yi'bhɛɛ, -da 'n 'ye -nɪ'a nyv'a ''nyɪnɪkpli ɔn-ɔ nɔ'a li, -ka 'wa nɔnɔkpli-i ya'a 'nɔmɔ ''mi ''yri, a yibo'o-o 'na. -Ka '*Zuɪfv-ɔ pa'a 'nɔmɔ fɛ 'zɔ 'le 'n 'ye'a 'kle 'ye, a yibo'o-o 'na -lrɛɛ. XX 'Ya 'wee -nɪ'a -kaa 'mɔ a, lɛ-ε 'ka amv -bodɪ ''yrilɪ-nmɔ, -ka 'n wɪ 'ɪ amv ''yiti 'le 'n -see'a 'bho 'ε -lue 'tɪn sie, a yibo nɛ-o'o. 'In ple'a amv ''yiti 'le a'ba ''bhlegbo -lue -lue 'le a'ba ''lrugbɔvɔnamv, 'ka-a 'n-ɪ nɔ'o ''kɔmɔkɔmɔ, 'le 'n-ɪ tɔ'ɔ amv Zezii'a ''dɪzɪgɪ, XXI 'le, -ka 'n wa'a 'Zuɪfv -ke nyv-ɔ -se'a-a 'Zuɪfv ''yiti, na: A yibo a'ba ''nyɪnɪdɪ ''yi 'le a 'ke 'le -Lagɔ gbo ''bhiti 'le a 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii ''gwɪde, 'ya 'wee, a yibo nɪ'o.

XXII 'Traamv 'tɔ ɔ, 'n-ɪ 'mu-o Zelizalɛɛmɔ. 'Bho-o *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u tɔ'ɔ 'nɔmɔ, 'le-e 'n 'ke mu. Lɛ-ε 'ka 'nɔmɔ 'le ''kpi -bhla -nɪ, 'n se ε yibo. XXIII Lɛ -lue 'tɪn 'n yibo'a a, 'nnɛ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u tɔ 'nɛ 'nɔmɔ -da 'gɪ, 'le gwɔ'ɔ gwɔ'ɔ li na nyv-ɔ 'ye-e 'nɔmɔ nyanɪ 'mɔ -kla -mɔ 'le ɔn 'ke 'nɔmɔ -jie 'mɔ po. XXIV 'Inmɔ 'Pɔlv -mɔɔ, ''dɪ 'mɔnɪ'a 'lbha 'nɔmɔ -sɪanyɪ ''yi. -Bho ɔn 'lbha 'nɔmɔ o, -bho ɔn -see 'nɔmɔ 'lbha o, 'mna -see 'ya dɪ zi. Lɛ 'mna-a 'bɔ'ɔ ti, 'nnɛ 'mo-o, lbhv 'an -Kɔyi Zezii sie'a 'nɔmɔ li, 'n 'ke ε nɔ 'le 'n 'ke ε ''yigwɛ. Lbhv 'mna 'mo-o, 'n 'ke -Lagɔ'ɔ ''dɪzɪgɪ nyunyu ''yitiwa, -ka 'ɔ 'limv -nmɔ'ɔ wɔn v -bodɪ.

XXV A -gblee, 'n 'ple-e amv ''yiti -lue -lue 'le 'n 'ye amv -Lagɔ'ɔ nyv'a -kɔkɔ'ɔ ''kpidɪ 'mɔ-za. 'Traamv 'tɔ ɔ, 'n-ɪ 'tɔmɔ'o amv-ε, a'ba ''klumv'a nɔv -lue 'tɪn -see 'tɔ 'nɔmɔ 'ye yi 'bho le. XXVI 'Kla-a ε -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, 'n-ɪ wɪ 'ɪ amv ''yiti -zɪan, -bho a'ba ''klumv'a nɔv se 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi, ε -se 'an ''lruyidɪ -ko. XXVII A -gblee, 'n -tɔ'ɔ-ɔ amv -Lagɔ'ɔ 'gwɔlvɔ 'wee, 'n -see 'bho 'ε -lue 'tɪn sie. XXVIII 'Bho 'ε lemɔ a, a ''du a'ba ''bhi ''yrilɪ -Lagɔ'ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyv 'ɔ Lisaazuzu de'a amv 'lruti, a ''du v ''yrilɪ -lrɛɛ! 'ɔ ''yu Zezii'a 'memɛɛ 'mɔ ɔ zɛtie -nɪ 'nɔ 'le 'wa ''nyɪnɪdɪ 'mɔ. XXIX A 'ye li-ɔ, -bho 'n mu, 'n yibo'o-o

na, a-bu 'ma-a Zezii'a nyu, nyutobu-ye-e 'le a'ba 'klumu -yi -mu un 'ke a'ba 'gwlidee -deni 'mu -za. -Ka ji-i li'a 'bhlabhli, 'ka-a un-u 'ye -ni mu. XXX 'Le a'ba 'bhi'a 'klumu'a nyu-u 'ye 'mu-so mu, un -see amu -ziadu -to yi 'le un 'ke *Zezii'a -namu'a 'gwlidee -deni 'mu -za -lræe 'le un -ke un 'ke -na. XXXI 'E di, a "du a'ba "bhi 'yrili! -Zun tan ti 'in -bhla -ni'e amu -jje kwa 'mu ti, nyu-u -ni'a 'inmu 'kleyee 'kpi -yanamu, 'ka-a 'in 'bhle'e 'vivia wonyi a'ba di 'le 'in-u wu 'i amu 'yiti -lue -lue 'bho Zezii'a -jeyi'a -nanaa -ne'e 'kpi, a popo ni 'gwloti!

XXXII 'Lotu'a 'nynuu-a, 'traamu 'to o 'in-u 'de-e amu 'le -a'ba -Koyi -Lago'c kwa 'mu ti, 'le, 'o wlu-u -to'c, -ka 'o 'limu -nmoc'c woc'c, e 'ke amu 'kpa 'yi po. E 'bhæe'o e 'ke amu -kpa 'le a 'ke Zezii 'gwlide 'komukomu, 'le, 'bho 'e 'kpi 'to o, nyu 'wee 'ma-a -Lago'c nyu, -zegæ o-o 'ye 'u 'lrulim mu a, -bho 'e -noc nyini, o 'ke e amu 'lrulinu. XXXIII A -gblee, 'inmu -yoc, 'in -see nyoc'c moni -ke -banu 'ybha. XXXIV A'ba 'bhi yibo'o-o, -da 'in -ke nyu -ke 'in-u nu'a -Lago'c lbhu -bo'c le 'mu, 'in "bhuo-o nu'o lbhu 'le 'in-u 'ye e'o. XXXV 'In 'nu-o -kaa 'le a 'ke 'inmu 'seli-za, 'le, -ka a 'ka nu a, nyu-u se'a le 'bhle -ke nyu-u 'ma-a 'gwizimu, a 'ke u -kpa, a 'ke 'na yibo. A popo -a'ba -Koyi Zezii'a 'bhuo'a wlu 'gwloti, o na: Nyu-c "nyu'a nyu, 'o "kpi'a 'jina 'bhæ-e 'yi 'le e 'ye nyu -yo 'ye 'e 'mu-zi. XXXVI 'Pobu po'a wlu 'mne ti, o -ke 'wa 'wee 'po-o 'kolri glu, un 'ye *-Lago won gbo po.

XXXVII Un gwæ'e 'yi a, -ka un -die'a 'mu 'wee, un -ke o-o "dudu-o 'gwli, 'le un-u 'vi'o, un -ke o-o popo'o wlu. XXXVIII -Gblee, 'gwlu -nyini 'nu-u li, -ekedmaa, o na un -see o 'to 'ye yi 'bho le. Un nu'a -kaa, un 'kpo o -jeyi o 'ke batoo 'li 'kpa.

XXI

'Pobu -ke 'o -namu 'mu-o Zelizalæmu

I -A -ke un suso'c li a, -a 'kpa-a batoo 'li 'le -a 'ye -gwlo -lue un-u 'la'a Kosi mu 'tiklulu. Zo -ye ko'c 'bho 'le -a 'ye -gwlo -lræe un-u 'la'a Wloðeɪ nyini. -A zi'a 'bho li, -a 'mu-o -gwlo -lræe un-u 'la'a Patalaa. II -A nyini'a a, -a "si-e ti, batoo -e -ni'a Fenisiibhlokpa 'kpi munamu, 'bho-o -a -ye ne'o, -a 'ye 'le 'e 'limu 'kpa, -a 'ye mu. III -A -ni'a munamu, -a 'ye-e Siplulikpe li, 'le -a 'ye 'bho 'e 'zoti -zi -ni, -a 'ye Silii -bhoga -mu -ni 'le -a 'ye 'e -gwlo -lue un-u 'la'a Tiil mu. 'Bho-o nyu 'ke batoo 'mne'e 'limu'a litobu 'dre -ni. IV 'Bho gwlo 'mne 'li -a -ye'e *Zezii'a -namutobu. 'Innu -za'a -amu -jeyi 'le -a 'ye 'bho 'wu -mæson zi. 'Bho-o *-Lago'c Lisaazuzu -zi -ni nu 'mu 'le un-u 'tmuu ni'e 'Pobu di-u 'ye 'o "kpi -bhla mu 'bho Zelizalæmu. 'Le un na: 'Pobu, -a'a mu Zelizalæmu -le! V 'Bho 'wu -mæson 'mni'a -gwenamu, 'bho-o -a -so -ni'e 'mu, -a 'ke -a'ba -jolu nya kpa. 'Lotu'a 'nynuu 'mnu'a 'wee, nyukpasi-e, 'nynukpakpi -ke 'yreeti nu'a -kaa, un 'kpa-a -amu -jeyi, 'le -a -ke un 'ye 'tonni wonli nyini, 'le, -ka -a -die'a 'mu 'wee -a 'ye 'kolri glu po, -a 'ye *-Lago won gbo po, VI 'le -a -ke un 'ye wlu popo -a 'ye batoo 'li 'kpa, 'le u-bee 'ye le mu.

VII -A -so'c Tiili, -a 'kpa-a -a'ba -jolu nya 'le -a 'ye -gwlo -lue un-u 'la'a Tolemayi nyini. 'Bho gwlo 'mne 'li -a -ye'e 'bho 'lotu'a 'nynuu -lrub, -a -ke un 'ye 'yue. 'Bho u gbo -a nu'o 'wu -lue. VIII Zo zı'a a, -a -so'c 'mu-e, -a 'ye Sezaleegwlo 'mu mu. -A nyini'a a, 'bho'a *Zezii'a 'dizigi'a 'muzayi Filiip 'bhli -a "si -ni'e ti. Nyu -mæson un 'te'e 'mu zo 'tin 'zo 'bho Zelizalæmu un 'ke nyu'a luyitigleee'e di zi, 'wa 'klumu'a -lue

mo'o. IX Ɔbo 'mno, 'o 'yreetɩnyɔkpakpɩ nyie -ke ɔ -nɩ'e 'bho. Un -see -bhla nyimie kpa ke. 'Innu za'a -Lago'ɔ wlu 'mɔti. X -A 'nu-o 'bho 'wɩ'a 'plan 'le -Lagowlu'a 'mutizayi Agabusɩ 'ye Zideebhlɔkpa 'kpi'a -gwlo -lɩɛ 'mu-so, ɔ 'ye yi. XI Ɔ -ka yi a, ɔ -ye'e 'bho -amu-ɛ, 'le ɔ 'ye 'Pɔlv'a 'betu 'mɩ'luo, 'le ɔ 'ye ɛ 'o 'bhuo'a bhɩ -ke sɩ -san -nɩ, ɔ na: A -gblee, ɛ -Lago'ɔ Lisaazuzu-u za'a 'mu, 'ɩnnɛ 'ka-a: Nyukpasu -ko'ɔ 'betu -nɛɛ, 'Zuifv-ɔ 'ye ɔ -kaa -san -mu 'bho Zelizalɛɛmu, 'le, 'ɩkpu -ɔ se'a -Lago yibo, un 'ke ɔ ɔ -jeyi 'nyɩ.

XII Ɔ 'le'e -kaa a, 'bho'a Zezii'a nyu-ɔ -nɩ'a 'bho, -a -ke un bhete'e-e gbo 'le -a na: 'Pɔlv, -a bhade -ɩnmɩ li, -a'a mu 'le Zelizalɛɛmu -le! XIII Ɔ na: Lee -ke 'vivia ma'a? Leedɩ a-a cna'a 'an -pɔlv'a? A -gblee, -bho nyɔ san 'ɩnmɩ 'le Zelizalɛɛmu, ɛ se dɩ 'bhle. -Bho 'ɩn "du -a'ba -Kɔyi Zezii'a dɩ 'le 'ɩn 'ke 'le 'mɛ -nɩ, ɛ se dɩ 'bhle. XIV Ɔ -za'a wlu 'mne 'mu, ɛ -a 'ko ɔ 'kpi 'du, -a se ɛ 'bhle 'le -a na: Lɛ-ɛ 'ma-a -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ 'gwɩɔdɩ, ɛ -nu-ɛ!

XV ɛ zi'a -kaa a, -a nmaze'e-e -a'ba 'bhlebhleɩ 'le -a 'ke Zelizalɛɛmu mu. XVI -A -so'ɔ 'mu a, Zezii'a -namɔtɔlv -nɩ'a 'bho Sezalee 'kpa-a -amu -jeyi. -A nyini'a Zelizalɛɛmu a, Siplɔyi -lue-e -gwle'a 'bho Zezii'a -jeyi un-ɔ 'la'a Mnasɔɔ, un 'ye -amu 'le 'o 'bhli kpa, 'ɩnnɔ po'o -amu -budu 'li.

'Pɔlv dede'e-e Zaaki 'yi.

XVII -A nyini'a 'bho gwlo 'mne 'mu, 'lotv'a "nynuu -nɩ'a 'bho kpɩn'o -amu-ɛ 'bubvaka. XVIII Zɔ zi'a a, -a -ke 'Pɔlv 'mu-o 'le Zaaki 'bhli -a 'ke ɔ 'yidede. 'Le-e 'bho'a *Zezii'a -glɩgbawɔnyɩ'a nyu'a 'lɩrutidemv 'gbɩɩ'o. XIX -A -ke un 'yɩye'a a, nyu-ɔ -se'a-a *Zuifv, 'le 'wa 'klumu lbhu 'Pɔlv nu'a a, li 'wee -Lago -zi -nɩ 'nɔ 'mu ɔ nu'a a, 'le ɔ 'ye 'ya kuna po -lue -lue. XX Un 'wɔn'ɔ kuna 'mne 'bo ɔ, un 'bhɛ'e-ɛ -Lago'ɔ 'nyɩ 'yi 'le un na: -A'ba 'lotv'a 'yu, 'Pɔlv, -a 'ye-e li'a, -a yibo'o-o 'Zuifv'a -dadudu 'de-e Zezii 'gwli, 'le, *-Lago'ɔ gba ɔ -zi -nɩ'a 'o wlu'a 'mutizayi *Moyiizɩ 'mu, ɔ 'ye 'ɩ -a'ba "na "we "nyɩ, un -kpɩn 'nɩ-ɩ 'yi 'wee. XXI 'Le nyu 'tmɩv nu'o na -mnaaa-a 'tɔ-ɔ 'Zuifv -lɩv-ɔ -nɩ'a 'le 'bhli kpi -lɩ 'kpi ti, -ɩn na un 'bho -Lago'ɔ gba 'mɩnɩ'a 'yikpɩndɩ 'le 'wa kpa 'wa 'yreetɩ *klɛ 'mu -le, 'le, -a'ba "na "we'a kpli-i -sie'a -amu kwa 'mu, un 'ke 'ya dɩ 'bho. XXII Koo -a 'ke -nyna, 'le, -ka ɩ -se'a-a -ziadɩ, nyu 'ke ɩ yibo'a? -Bho koo -a nu, -ka -ɩn yi'a, un-ɔ 'ye -ɩ 'bu'wɔn -mu. XXIII 'ɛ dɩ, ɛ -a 'ye'a -ɩnmɩ -tɔ mu, nu 'na. -Gblee, -dagbe -a'ba 'klumu, nyu nyie-ɛ -nɩ'e 'nɔɔgbe. 'Innu ce'e wlu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi un 'ke 'zɩun 'mu 'wlv. XXIV -In -ke un mu, -ka -Lago'ɔ gba 'le'e nyu 'ke nu, -ɩn -ke un nu -kaa 'le a 'ke *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. "Nyɩ ɔ 'wa *sragazali'a mɔni 'le un 'ke 'lɩru ti'wla. 'Ka-a, -ka -a'a 'kpidɩ un 'wɔn'ɔ 'bo, ɩ -se'a-a -ziadɩ, un 'ke 'na yibo, 'le, -Lago'ɔ gba ɔ -zi -nɩ'a Moyiizɩ 'mu 'le ɔ 'ye 'ɩ -a'ba "na "we "nyɩ a, -ka -mnaaa-a kpɩn 'nɩ 'yi, un 'ke -kaa yibo -lɩɛ. XXV -Bho ɛ "du nyu-ɔ -se'a-a 'Zuifv, -ɔ de'a Zezii 'gwli -bodɩ a, -a 'po -ɔ 'bɔgv -jeyi see. 'Le ɛ 'mu -a -gwɛ'e-ɛ wlu wɔn 'yi ti, 'gbe -ke un se'a 'yitigvɔ, -a'ba nyɔ se 'bhɛ -a 'ke ɛ ɔ 'lɩrude. 'Bho 'ɛ 'kpi a, ɛ -a 'bu 'ɔ 'mu ti, -ɛ se'a 'yrili-nmɔ un -see'a -nu yi, 'ɩnnɩ 'ka-a: Nmi un-ɔ za nɩ'a *sraga -mu, 'wa li ɛ -le, 'wa 'na nymɔ -le, nmi un -lu'a -fukafuka -ɩ -ke nymɔ -see'a ti'wla, 'wa li ɩ -le, un kpɩn 'yi, 'wa 'wlv -le -lɩɛ!

XXVI Un 'le'e -kaa a, 'Pɔlv -ke nyu nyie mu-o'o. Zɔ zi'a a, 'le, -ka -Lago'ɔ gba 'le'e nyu 'ke nu 'le un 'ke li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, un

'ye 'na nu, 'le ɔ 'ye 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo mu, 'le, 'wɩ -ke ti *-Lago'ɔ 'sragazayi -lue 'ke na un 'saa'a-a li 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ 'ke 'na 'lɛ ɛ, 'le ɛ 'ke nyini, ɔ 'ye ɔ 'ɛ 'nyini 'si. -Nɔɔ-ɔ kɔ'ɔ ɩ-bɩ 'wɩ 'mnu 'yi, ɔ -ke nyu nyiɛ 'mnu 'ke mu 'le -Lago'ɔ 'sragazayi -lue 'ke 'sraga -za nyu nyiɛ 'mnu'a dɩ -lue -lue.

**Zuifu -ke 'Wlomɛɛ 'kpɩn-o 'Pɔlv*

XXVII 'Wɩ -mɛɛsɔn 'mnu -nɩ'a -gwenamu, 'le '*Zuifutɔlv 'wlv'a Azi-ibhɩɩkpɩ 'kpi 'ye ɔ 'le *-Lago'ɔ bubɔbhlegbo 'yee. Un 'ye 'ɔ li a, un 'po-o nyu-u -nɩ'a 'bho 'srɩ 'le un 'ye 'Pɔlv kwa 'mu tikpɩn, ^{XXVIII} 'le un-u 'wɩwɩ'ɔ 'muti: *Izrayɛɩɩkɔmɩ-a, a yi -amu li ɔ! Nyɔ-ɔ ple'a -gwɩɔ gwɩɔ 'yiti, ɔ 'tmɩv'a nyu -abu -se lɛ -ko, *-Lago'ɔ gba ɔ -zi -nɩ'a 'ɔ wlv'a 'mutizayi *Moyiɩzi 'mu, ɔ 'ye 'ɩ -a'ba 'na 'we 'nyɩ, ɩ -se lɛ -ko, 'le -Lago'ɔ bubɔbhlegbo -nɛɛ, ɛ -se lɛ -ko -lɛɛɛ, 'unno 'ka-a! 'Bho 'ɛ 'kpi ɔ 'luo'o-o nyu-u -se'a-a 'Zuifu 'mu, 'nɔɔ -Lago'ɔ bubɔbhlegbo -nɛɛ'ɛ -da nyu-u -se'a-a 'Zuifu'a pa'a a, 'le ɔ -ke un pa'o. 'Bho 'mno, 'bho se 'tɔ li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ^{XXIX} (A -gblee, -ɛ -ke dɩ un 'le'ɛ -kaa a, 'unne 'mo-o, zɔ -lue 'zɔ see, Efɛɛziyi Trofimu, ɔ -se'a-a 'Zuifuyi, -ka 'Pɔlv -ke ɔ-ɔ na'a ti 'bho Zelizalɛɛmɔgwɩɔ 'mu, un 'ye-e 'na li 'le ubu na 'kɩ ɔ -ke ɔ pa'a 'le-e -Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a da 'mno.)

^{XXX} 'Inne 'bhle'e 'nyini'a dɩ a, un kpɩn'a 'Pɔlv a, 'ɛ zɛɛ 'kpɩkpa'a-a 'kpiti 'le ɛ 'ye gwɩɔ 'yi'gɩga 'le 'Zuifu-u yi'e 'bho 'bɩ tiyenamu. Un nu'a -kaa, un 'kpɩn-o 'Pɔlv 'le un 'ye ɔ 'le -Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a da 'mno 'daa -glaka, un 'ye 'bho ka -nalo, ^{XXXI} 'le un-u 'bɔ'ɔ ti un 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. Un -nɩ 'nɔ -kaa 'lbhanamu 'le 'dɩ 'ye 'le 'Wlomɛɛ'ɛ 'sroja'a -klɩgbɩ'a 'bhleyi gbo nyini, na: Gwɩɔ'ɔ klɛ -nyina'a-a ya. ^{XXXII} 'Bho -gbaa -lue 'mu, 'sroja -ke 'wa -klɩgbɩ ɔ -kɔ'ɔ, ɔ 'luo 'nu-u 'mu, un 'bhle-e pleplea, un 'ye 'nɔɔ zɛɛ-ɛ kpa'a mu. Un nyini'a a, nyu-u -nɩ'a 'Pɔlv 'lbhanamu, un 'ye'a 'sroja -ke 'wa -klɩgbɩ'a 'bhleyi li, un 'bho-ɔ 'ɔ 'lbhalbhaadi. ^{XXXIII} 'Sroja'a -kɩgɩba 'mno nu'a -kaa, ɔ 'nyini-e 'Pɔlv li 'le ɔ na: "Sroja! A kpɩn ɔ, a -po nɔ gbɩɩkɔe 'sɔn sɩ 'mu -lue -lue. 'Le ɔ 'ye nyu tidede: Nyunyɔ yɔɔ ɔ 'du'a? Koo ɔ -nyina'a? ^{XXXIV} -Gblee, nyu-u -nɩ'a 'bho, 'Pɔlv'a 'kpidi un-u za'a 'mu, un-u 'wɩ'ɔ, ɩ se -lue -nɩ. 'Wa zɛɛ un-u po'a yokoyoko'a dɩ, ɔ -see lɛ 'muti'wɔn 'le ɔ na: "Sroja! A 'luo nɔ 'mu, a -ke ɔ 'ke 'le 'sroja'a 'gbe 'li mu! ^{XXXV-XXXVI} Un -ke ɔ nyini'a 'bho 'yanamu, nyu-u yi 'nɔ-ɔ sɩ 'kpi 'le un-u po 'ɔ da, un-u 'gbu-o ti 'le un-u ple 'ɔ kli 'le un-u 'pna'o: ɔ 'ke 'mɛ mo'o! ɔ 'ke 'mɛ mo'o! ɔ 'ke mɛ mo'o! 'ɛ dɩ 'sroja 'luo 'nɔ 'yi, un 'ye ɔ yayi 'bhle -nɩ 'le un -ke ɔ 'ke pa.

'Pɔlv tɔtɔ'ɔ-ɔ 'ɔ "bhuo "kpi

^{XXXVII} 'Sroja -ke 'Pɔlv mu'a 'le 'wa 'gbe 'li panamu a, ɔ na 'Wlomɛɛ'ɛ 'sroja'a -klɩgbɩ'a 'bhleyi 'mno -bodɩ 'le Glɛkɩwlu 'mu: 'An -yowli, -kɔfna! 'In 'bɔ-ɔ ti 'un 'ke -unmu dɩ -bodɩ 'mu-za. ɔ na: -ɩn! -A 'po-o Glɛkɩwlu'a? ^{XXXVIII} *Ezipɩtyi, 'traamu gbɔmubhɔɔnamu, ɔ 'luo'a tɩvɔmɩ'a 'dui bue 'mu, 'le ɔ -ke un 'ye'a 'musa 'kpi mu, 'le ɔ 'ye'a -a-bu 'Wlomɛɛ tu gbo -ya a, -un -se ɔɔ 'mno -ko? ^{XXXIX} ɔ na: 'Mna -se ɔ -ko. 'In-ɩ 'mo-o '*Zuifuyi, 'un 'wlv -nɩ'e-e Taasɩ 'ma-a Silisiibhɩɩkpɩ 'kpi'a 'nyɩbhlegwɩɩklagba. 'Inmo bhade -unmu li, -un 'ke 'unmu 'yifɩɔɛ 'nyɩ 'un 'le nyu -nuv dɩ -bodɩ 'mu-za. ^{XL} 'Le ɔ 'ye ɛ 'wɔɔɔn. -Gblee, 'bho 'sroja'a 'gbewɔn 'yi'a -gbaadie 'kpi, 'bho-o ɔ -nyina'a ti, 'le ɔ 'ye nyu

-tɛtɛ 'mʊ pɔ, ɔ 'yɛ v 'gate. Un 'bho'ɔ zɛɛ, 'lɛ 'wa ''bhi'a *Zuifwlu 'mʊ ɔ-ɔ za nɩ'e 'mʊ, ɔ na:

XXII

I 'An -tɩta ''we-a -ke 'lotu'a ''nynuu-a, 'an ''kpidɩ 'ɩn-ɩ 'yɛ'a 'traamu lizɩza mʊ, a pɔ ɩ -lokui! II (-Gblee, -ka 'wa ''bhi'a 'Zuifwlu ɔ-ɔ pɔ'a, un 'wɔn'ɔ 'na 'bɔ ɔ, -ka un -die'a 'mʊ 'wee, un 'bho'ɔ zɛɛ blɛnyi!) III ɔ 'kpa-a -bhla 'ɔ wlu nya, 'lɛ ɔ na: 'In-ɩ 'mo-o 'Zuifɔyi. 'In 'wɩb -nɩ'e-e Silisiibhlɔkpa ''kpi'a -gwɔɔklagba Taasɩ. 'In 'ka ''yi'bhɛ ɛ, -dagbɛ Zelizalɛɛmʊ 'ɩn 'bhɛ -nɩ'e ''yi, 'lɛ, *-Lago'ɔ gba ɔ ''nyɩ'a -a'ba ''na ''we, ɛ -ke 'wa kpli-i -sie'a -amʊ kwa 'mʊ, 'ya ''yikpɔɛn *Gamɛliɛɩ-ɩ tɔ'ɔ 'ɩnmʊ ''gɩ! Gba 'mɛɛ'ɛ damʊ, -ka a yaa'a -laa 'muti -ziannamʊ, 'ka-a 'ɩn -nɩ 'ko'o. IV ɛ -nɩ'a -kaa a, -bɛnyɩ, nyukpasi -ke 'nyɩkpakpɩ'a -dadudu-u 'ma-a *Zezii'a -jeyinamʊ, 'ɩn 'klɔ -v nyant 'mʊ -lɛɛɛ, 'ɩn-ɩ 'lbha-a 'wa 'plan un 'yɛ 'mɛ, 'lɛ 'ɩn-ɩ kpɔn'o tɔɩb, 'ɩn 'yɛ v -jie 'mʊ pɔ. V A -gblee, -ka dɩ 'ɩn-ɩ za'a 'mʊ ''du'a -ziadi, *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba -ke 'Zuifw'a -zigletumʊ -lɩv'a ''bhi 'bhɛɛ'o un 'ke 'an wlu ''kpi'wɔn. A 'yɛ li-ɔ, 'an -Bozuifw -nɩ'a Damaasɩ, ''bɔgbɩ un 'kɔ v -jeyi pɔ, un ''nyɩ 'ɩ 'ɩnmʊ-ɛ 'lɛ 'ɩn 'yɛ -jeyi 'kpa, Zezii'a nyɔ-v -nɩ'a 'lɛ a, 'ɩn 'ke v kpɔn, 'ɩn 'ke v 'nɔɔ Zelizalɛɛmʊ -ya, 'lɛ nyɔ 'ke v nyant 'mʊ kla.

*-Ka 'Pɔlv -yi'a *Zezii'a ''gwɩdeyi 'mʊ, ɔ zɩza 'nɛ-ɛ gbɔ.*

VI 'Pɔlv pɔ'a wlu 'mɛɛ ti a, ɔ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lɛɛɛ, ɔ na: 'Yɩv mu'a ''duu 'mʊ -nyɩnɩ mʊ, 'ɩn -nɩ 'lɛ -jeyi, 'ɩn ''kɔɔ'ɔ-ɔ Damaasɩgwɔlv gbɔ 'lɛ -vlaan nɩ'a -kaa, -vaaa! ɛ 'wɩb-o 'lɛ yaku 'li 'lɛ ɛ 'yɛ 'ɩnmʊ -die 'li pɔ, VII 'lɛ 'ɩn 'yɛ ti'ga. Wlu -lue 'ɩn 'wɔn'ɔ 'bɔ na: 'Sɔlv, 'Sɔlv'o a! Koo -ɩn -nyɩna'a 'lɛ -a kla'a -kaa 'ɩnmʊ nyant 'mʊ'a? VIII 'Le 'ɩn na: 'An -Koyi, -ɩnmɔ wlu'a, -a'a 'nyɩ -mɛ'ɛ? 'Le, nyɔ-ɔ wlu'a a, ɔ na: 'Inmɔ, Nazalɛɛtɩkoyi *Zezii, -a kla'a nyant 'mʊ, 'ɩnmɔ mo'o. IX A -gblee, nyɔ -ke 'ɩn-ɩ na'a a, un 'yɛ-e -vlaan 'mɛɛ li, nyɔ -ke wlu 'ɩn 'wɔn'ɔ 'bɔ, un -see ɛ 'bɩ'wɔn. X Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, 'lɛ 'ɩn na: 'An -Koyi, koo 'ɩn 'ke -nyɩna'a? 'Le ɔ na: -Sɔ 'mʊ, mu 'bho Damaasɩ, lɛ -Lago 'bɔ'ɔ ti -ɩn 'ke nɩ, 'lɛ nyɔ 'ke ɛ -ɩnmʊ -tɔ. XI -Vlaan kpa'a 'ɩnmʊ ''yri, 'ɛ wɔnkɛ ''kɔ'ɔ 'ɩnmʊ-ɛ 'bho -yritayi. 'ɛ dɩ, nyɔ -ke 'ɩn-ɩ na'a a, un kpɔn'o 'ɩnmʊ -jie ''yi 'lɛ 'ɩn -ke un 'yɛ Damaasɩ nyɩ.

XII ɛ-bɛ -nɔɔ 'mɛɛ 'li, nyɔ -lue-e -nɩ'a 'bho Damaasɩ, 'ɔ 'nyɩnɩ 'mo-o Ananiasɩ. *-Lago'ɔ gba -ɔ -zi -nɩ'a 'ɔ wlu'a 'mutizayi *Moyiɩzɩ 'mʊ 'lɛ -ɔ 'yɛ 'ɩ -a'ba ''na ''we ''nyɩ, ɔ-ɔ kpɔn 'nɛ-ɛ ''yi, 'lɛ 'Zuifw -nɩ'a 'bho-o za'a 'ɔ ''yriɩnmɔdɩ. XIII A -gblee, 'ɩnmɔ yi'o ɔ 'yɛ 'ɩnmʊ 'bho -yɛ, ɔ 'yɛ 'ɩnmʊ lɩnyɩ 'lɛ ɔ 'yɛ -kaa 'ɩnmʊ ''yi'lɛ: 'An 'lotu'a ''yɩ, 'Sɔlv, -a'a ''yri kati! 'Bho -yritayi, ngaoo! 'ɩn 'yɛ-e ti 'lɛ 'ɩn 'yɛ ɔ li'yɛ. XIV ɔ na: -Lago -a'ba ''na ''we bɩbɔ'ɔ, ɔ -za'a-a -ɩnmʊ 'bho see 'lɛ -ɩn 'ke 'ɔ 'gwɩbdɩ yibo. 'Innɛ -ɩn yibo'o -laa. 'ɛ lɛtu -nɩ-ɛ'o, 'lɛ, *'ɔ 'Bhozayi Zezii -ɔ 'ma-a ''Yisɛɛyi, -ɩn 'ke ɔ 'yɛ, 'lɛ -ɩn 'yɛ ɔ 'yɛ. 'ɛ lɛtu -nɩ-ɛ'o -lɛɛɛ, 'lɛ, wlu 'ɔ ''bhɩu 'ka -ɩnmʊ -bodɩ 'mʊ-za a, -ɩn 'ke ɛ 'bɩ'wɔn 'lɛ -ɩn 'yɛ ɛ 'bɩ'wɔn. XV -In 'yɛ 'li-ɔ, -Lago 'nɩ-o -kaa 'lɛ -ɩn 'ke Zezii'a ''dɩzɩɩ kpa 'lɛ 'bhɩkpi'a -dadudu ''kpi, 'lɛ, dɩ -ɩn 'wɔn'ɔ 'bɔ -ke dɩ -ɩn 'yɛ'a li, -ɩn 'ke 'ya ''dɩ'a -zayi ''du 'lɛ nyunyɩ -bodɩ. XVI 'ɛ dɩ, mu, -ɩn 'ke lbhɩ nɩ. -Sɔ 'mʊ, -ɩn -ke *batizee-ɛ! Pa Zezii li, 'lɛ -Lago 'ke -a'a ''nyɩnyɩdɩ'a dɩ 'bho 'bho 'ɔ ''yigbeyi.

*Nyɔ-v -se'a-a *Zuifb'a "kpidi 'Pɔlv -za'a 'mv*

XVII 'Pɔlv po'a wlu 'mne ti a, ɔ na: E zi'a -kaa a, 'in 'mu-o Zelizaleɛmu le. Zɔ -lue 'zɔ, 'in -nɔ *-Lago wɔngboponamu 'le *'ɔ bɔbɔbhlegbo 'le 'yritiyeɛ 'ye 'inmu -bodi yi. XVIII 'Le e 'mu 'in 'ye-e -a'ba -Kɔyi li. ɔ na: Nyɔ-v -nɔ'a -daa Zelizaleɛmɔgwɔ -nɛɛ 'mu, 'an "dɔ -in -nɔ'a 'muzanamu, ɔn -see ɪ "gwli-de yi. "Depo, -in 'ke -laa 'wlv. XIX 'Le 'in na: 'An -Kɔyi, nyɔ-v de'a -inmu 'gwli, -ka 'in "du'a 'wa dɪ, 'in-ɪ ple'a -kaa *-Lagɔwlu'a 'liciaanbidi 'yiti, 'in-ɪ kpɔn 'v a, 'in-ɪ po 'v -jie 'mu, 'le 'an-a 'lbhɔ 'v -kaa, v-bv nyɔ 'mnɔ'a "bhi yibo nɔ-o'o. XX -Gblee, -a'a dɪ'a 'mɔzayi Etiɛnɪ nyɔ 'lbha'a, -ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, ɔn 'kɔ ɔ 'lbha a, 'in 'ye-e 'ɛ -da. 'In -ke ɔn -ybhɛ'o, 'le, 'wa yayibanɪklɪgbɪ ɔn -za'a 'mu, 'in 'ye ɪ li-fuo. XXI ɔ na: I se dɪ 'bhle. 'Wlv -laa! Nyɔ-v -nɔ'a 'le nya'a "bhuo -v -se'a-a *Zuifb, 'wa "klumu 'in-ɪ 'ye -inmu -lbho mu.

'Pɔlv -tɔ'v-ɔ 'ɔ "bhuo 'Wlomɛ'ɛ "sroja'a -klagba "yi

XXII 'Pɔlv 'bhle'a wlu 'mne wɔn 'mu a, nyɔ'a gbugbuzɛ 'mnɔ-v 'po -ɔ -lokui 'tɪn, 'le 'ɔ wlu 'ye nyɔ-v -se'a-a *Zuifb "kpi ti 'si. 'ɔ wlu 'si'a 'bho ti a, -ka ɔn -die'a 'mu, ɔ 'gbv -v ya 'le ɔn-v "wɔ'o: 'ɔ nyɔtu se 'kmɔ 'mu -nɪka -nɔ'ɔ! A -zɔ ɔ ti'ɔ! ɔ 'mɛ'ɔ! XXIII ɔn-v po -dumne, ɔn-v 'wla 'wa -banɪ ya, ɔn-v po -bhukabhɪ yayi. XXIV 'E dɪ a, 'Wlomɛ'ɛ "sroja'a -klɪgbɪ'a 'bhleyi 'mnɔ na "sroja -bodi: A po ɔ 'gbe 'li a 'ke ɔ "sɛɛn nyanɪka, 'ɔ dɪ -ke dɪ nyɔ-v "pɔpɔla'a 'mɔti, ɔ 'ke 'ya kuna po kle 'wee. XXV -Da ɔn gwɛ'ɛ 'ɔ sansaan "yi 'le ɔn 'ke ɔ "sɛɛn ɛ, 'le ɔ 'ye 'Wlomɛ'ɛ "sroja'a -klagba-a -nɔ'a 'bho -kaa 'yi'lɛ: 'Le -a'ba gba 'li, nyɔ ɔn-v zɛɛ nɔ'a 'Wlomɛɛyi "yi, a 'bhɛ'ɛ'o a 'ke ɔ -kaa "sɛɛn'ɛ? 'Ka-a 'in -nɔ'o, 'le, 'bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, a -see 'inmu -zɪgle -tu. XXVI ɔ 'lɛ'ɛ 'kaa a, "srojayi 'mnɔ 'kpa-a 'ɔ -klagba wlu: Koo -a 'ke -nyna'a? Nyɔ -nɔ 'ka a, 'Wlomɛɛyi ɔn-v zɛɛ nɔ 'nɔ "yi! XXVII 'ɔ -klagba 'mnɔ nɔ'a -kaa, ɔ -ye'ɛ-ɛ 'bho 'Pɔlv 'le ɔ na: -Bho ɔn -ka -inmu 'Wlomɛɛyi "yi-i zɛɛ nɔ, 'tmɔɔ 'inmu! 'Le ɔ na: 'Innɔ ɔn-v zɛɛ nɔ'e 'inmu "yi -ziaka. XXVIII -Klagba 'mnɔ na: 'In "du-o mɔni'a -dadudu 'le ɔn-v zɛɛ nɔ'e 'mna 'Wlomɛɛyi "yi. 'Pɔlv na: 'Innɔ -yɔɔ -a 'ye'a -laa li a, 'in -ke ɛ -sɔ'v-ɔ "yulre 'mu. 'Traamu'a lɛ -ko. XXIX ɔ 'wɔn 'ɪ 'bɔ ɔ, -stanyɪ 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ se ɪ yibo 'le ɔ 'ye ɔ san, nyɔ 'ke ɔ "sɛɛn, 'le ɔ 'ke dɪ 'mu-za. 'E dɪ, 'bho -gbaa -lue 'mu nyɔ-v mu 'ɔ "sɛɛn mu, ɔn 'wlv 'ɔ "yrili, nyaɪ!

Un 'kpa-a 'Pɔlv 'bho 'Zuifb'a -zigletumu wɔnyi

XXX Zɔ zi'a a, 'Wlomɛ'ɛ "sroja'a -klagba 'mnɔ boti'e-e 'Pɔlv'a gblokoe ti. ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'Pɔlv'a "kpidi 'mɔti'wɔn'ɔ dɪ, ɔ 'tmɔɔ'o *-Lago'ɔ 'sragazamɔklɪgbɪ -ke *Zuifb'a -zigletumu -lrɔv 'le ɔn 'ye "lru'gbɔv. Un 'gbɔv'a "lru a, 'le ɔ -ke 'Pɔlv 'ye mu, ɔ 'ye ɔ 'bho 'wa "yigbeyi ti-nyna.

XXIII

I -Gblee, 'ka-a 'Pɔlv 'yra'a nyɔ 'mnɔ "gɪn 'le ɔ na: 'Lotv'a "nynuu-a, 'an -pɔlv 'srɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'le ɛ 'ye -zɪan "kpi bhla.

II ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lago'ɔ 'sragazayiklagba Ananiastɪ na: A-bv nyɔ-v -nɔ'a 'bho 'ɔ "trolli, a po ɔ 'kpi -loku 'mu. 'Le ɔn 'ye ɔ 'kpi -loku 'mu po. III 'Le ɔ na: -Mɛ'ɛ 'sɔn'ɔ wɔn 'mu 'bhleyi, -Lago'ɔ 'ye-e 'inmu sv 'mu -kpa -mv. -In -de'e-e 'bho ti, -in 'ke 'inmu -zɪgle -tu 'le -ziadɪ 'mu 'le -a tɔbhɛ 'nɛ "kpi, -a 'tmɔɔ'o nyɔ 'le ɔn-v 'lbha'a 'inmu'a? IV Nyɔ-v -nɔ'a 'bho 'Pɔlv'a "trolli na: -Ee! -Lago'ɔ 'sragazayiklagba -a "jree'a? V ɔ na:

Waa! -Ka ɔ "du'a -Lago'ɔ 'sragazayiklagba, 'ɩn se ɩ yibo'a! -Bho 'ɩn yibo nɩ 'kɩ, 'ɩn -see 'kɩ -kaa ɔ 'yi'le yi. -Ziadɩ mo'o. 'Le -Lago'ɔ "boɔɔ 'li, ε 'cni-ε'ε na, nyɔ-ɔ 'bhle'a -ɩnmɩ a, -a'a -zɔ ɔ "nyinyiniwlu -bodɩ 'mɩ -le!

^{VI} -Gblee, 'Pɔlv yibo'o-o, nyɔ-ɔ -de'a 'bho 'ɔ "yigbeyi ti, 'wa 'digbi'a kpe -ni'e-e 'son, -lrɔv "du *Sadizien 'le -lrɔv "du *Falizien. 'E dɩ, ɔ po'o wlu yayi 'le ɔ na: 'Lotu'a "nynuu-a, Falizienyi 'ɩn "du'o 'le 'an -glɩgba "du'o Falizien -lrɛ. 'ɩn 'de-e "gwli, -bho nyɔ 'mɛ, ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mɩ 'le ɔ 'ke ti-nɩ -lrɛ. 'Ya dɩ un -ya'a 'ɩnmɩ -zigle 'mɩ.

^{VII} -ɩn 'ye li-ɔ, ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, Falizien "we -ke Sadizien cɩcɛ'ε 'mɩ-ε 'le un-ɔ jɛ'o. ^{VIII} (-Gblee, -yɔ 'ma-a Sadizien, un na: -Bho nyɔ 'mɛ, 'ɔ -sɔ glu, -Lago gbo'a -dalbhomɩ se ti-nɩ, 'le, -zuzu -lrɩ-ɩ se'a ku 'bhle, ɩ se ti-nɩ -lrɛ. -Yɔ 'ma-a Falizien, ɔvɩ 'de-e 'ya 'wee "gwli). ^{IX} 'Ka-a zɛ 'kpɔkpa'a "kpiti 'le Falizientɔlv 'ma-a *-Lago'ɔ gbayibomɩ 'ye 'mɩ-sɔ, un na: -A se 'bhɛε -a 'ke amɩ dɩ "yrili"zize. Nyɔ -nɔɔ, -abu -see ɔ "nyinyinile 'mɩ li'yee. -Bheje -Lago gbo'a -dalbhoyi, -bheje -zuzu -lrɛε-ε -zɔ ɔ dɩ -bodɩ 'mɩ maa, nyɔ se yibo. -Bho ε -nɩ -kaa a, leedɩ -a 'ke ɔ nyantɩ 'mɩ kla'a?

^X 'Wa jɛjɛ nu'a -kaa, ε 'ku-o 'kpa 'yi'a dɩ a, -stanyɩ 'lbha'a 'Wlomɛε'ε "sroja'a -klagba 'mnɔ 'Pɔlv'a dɩ 'le ɔ na "sroja -bodɩ: A -zɔ ɔ 'bho un -kɔɔ ɔ le "yi -zi ngazeka, a kɔɔ ɔ 'le 'gbe 'li le!

^{XI} Un nu'a -kaa a, "matv nyini'a a, -a'ba -Koyi Zezii 'yi -ɔ -bodɩ 'le ɔ na: -ɩn -za -ni'e-e -dagbɛ Zelizalɛmɔgwɔ 'mɩ 'an "dɩ'a dɩ a, po 'le 'kɩ 'le -ɩn 'ke ɩ 'le *Wlomɩ -za -nɩ -lrɛ.

**Zuifv "du-o 'Pɔlv'a "srɩn*

^{XII} Zɔ zɩ'a a, *Zuifv'a 'plan mu-o'o un 'ye 'Pɔlv'a dɩ "srɩn "du 'le un 'ye wlu cɛ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi un -see "ni 'na yi, un -see -li yi 'le un 'ke ɔ 'lbha. ^{XIII} (-ɩn 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ "du'a "srɩn 'mnɛ 'zi-e nyunyu'a -gwɩ 'son li.) ^{XIV} Un nu'a -kaa a, un -sɔ'ɔ 'mɩ-ε, un 'ye mu 'le un 'ye 'le 'Zuifv'a -klɩgbɩ -ke 'wa -zigletumɩ -lrɔv -yɛ 'le un na: -A 'cɛ-ε kɔɔ -a 'ye wlu cɛ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi -a -see lilile-ε "ni wɔn 'mɩ -po yi 'le -a 'ke 'Pɔlv 'lbha -kpayɩ. ^{XV} A-bee -mnɩv 'tɔ ɔ, a-bv -zigletumɩ'a klɛ bhete gbo, a 'ke 'le 'Wlomɛε'ε "sroja'a -klagba -yɛ a 'ke ɔ -kaa 'tmɩv: -A 'bɔ-ɔ ti -ɩn -ke 'Pɔlv 'ke le yi, 'ɔ dɩ ɔ -za'a 'mɩ, -a 'ke ɩ 'mɩti'crɛ -ka -zɛgɛka, 'le -a 'ke ɩ wlu "kpi "du. -Bho ɔ -ke ɔ -ka yi, 'le -a 'ke ɔ -jeyi 'lbha -nɩ. 'ɔ "bhuo -see 'tɔ 'le a gbo -nyini yi.

^{XVI} ɩ -nɩ'a -kaa 'mɩ a, -yɔ 'ma-a 'Pɔlv'a 'lotu'a "yunynaakpɩ'a "yunyukpasu 'wɩn -ɩ 'bɔ, 'le ɔ 'ye 'le "sroja'a 'gbe 'li mu ɔ 'ye ɩ 'Pɔlv 'tmɩv. ^{XVII} ɔ 'wɩn 'ɩ 'bɔ ɔ, ɔ 'la-a "srojayi -lue 'le ɔ na: Kpa 'le 'bhvabhvadraa gbɛ 'nɔɔ -a'a -klagba gbo! 'ɔ wlu -ke ɔ yi'o, ɔ 'ke ɔ 'tmɩv. ^{XVIII} "Srojayi 'mnɔ -ke ɔ 'ye 'le 'ɔ -klagba gbo mu, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa 'yi'le: -Jieyi 'Pɔlv 'la'a 'ɩnmɩ, ɔ na: 'ɩn -ya 'nɔɔ -ɩn gbo 'bhvabhvadraa -nɔɔ, -a'a wlu -ke ɔ yi'o, ɔ 'ke -ɩnmɩ 'tmɩv. ^{XIX} 'Le "sroja'a -klagba 'mnɔ 'ye 'bhvabhvadraa -jɛ "yi kpun 'le ɔ -ke ɔ 'ye gbo-jri-ε, ɔ na: Lee -ke dɩ -ɩn 'ke 'ɩnmɩ 'tmɩv'a? ^{XX-XXI} ɔ na: 'Zuifvɔlv -po'o-o wlu -dalue, un 'ye -ɩnmɩ 'bhakɔlv le 'gbaa -nɩ. -Gblee, 'wa "klumɩ'a nyɔ-ɔ 'ye-e "gla -cɛ -mɩ 'le un 'ke 'Pɔlv -jeyi 'lbha -nɩ. Nyɔ 'mnɩ 'zi-e nyunyu'a -gwɩ 'son li. ɔvɩ 'mnɩ 'cɛ-ε wlu 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. Un "du-o 'ε dɩ, un -see "ni -ke lilile wɔn 'mɩ -po yi. 'E dɩ, -bho 'wa -zigletumɩ'a "klumɩ'a nyɔlv yi -ɩnmɩ ɔ 'ybhaanamɩ 'le un 'ke na: -Bho zɔzɩbhla -ɩn -ke ɔ

yi le 'wa kle wɔnyi, 'le un 'ke ɔ 'mɔti'cre -ka -zegeka, un 'ke 'ɔ dɪ wlu 'kpi 'du, nɔ a, -a'a 'wɔɔn ne -le! 'Traamu 'tɔ ɔ, 'ε bhɪ un -nyna'o. -A'a wlu un-ɔ fuo'o wɔn.

XXII ɔ po'a wlu 'mne ti a, ɔbɔ 'mnɔ na: -Bho -ɪn mu, -ka -ɪn 'tmɔɔ 'nɪ 'ɪnmɔ a, nyo'ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ -le! Mu le!

*Un 'kpa-a 'Pɔlv 'le 'bhlɔkpayowli *Felisɪ gbo*

XXIII ɪ zi'a -kaa a, ɔ-bɔ 'Wlomeε'ε 'sroja'a -kɪagba 'mnɔ 'la-a 'ɔ 'sroja'a 'klumɔ'a 'sɔn 'le ɔ na: A 'gbɔɔ 'sroja'a "du -lue -gwlɪ tan "sroja bue 'lru, a -za 'bho 'wa "klumɔ "liposroja'a -gwlɪ bue 'le a 'ke 'bho 'wa -gwlɪ tan "sroja bue -za 'le -mnɔɔ 'ke -sieko "kpi 'kpa, -yɔ -sie'a 'bho a -ke un bhete gbo, -da nyɔ-ɔ 'ye'a 'jɪne "yi ti-de -nɪ mɔ,a ɔFa23 23 -Nɔɔ ɔ-ɔ "si'a 'nynɪ a, 'ɪnne 'mɔ-o "matɔyɪrɔ'a 'yɪrɪkɪgbɪ -mɛenyɪε. XXIV A -za 'bho -siekotɔlv, ɪ 'ke 'Pɔlv -jeyi kpa! A "du ɔ 'yrili 'le a 'ke ɔ 'le 'bhlɔkpayowli *Felisɪ gbo -nynia! XXV Un 'ka mu a, wlu ɔ 'cnɪ'a 'le 'bɔgbɔ 'li -ε -ke un 'ka mu a, 'ɪnne 'ka-a:

XXVI 'Bhlɔkpayowli Felisɪ, 'ɪn-ɪ 'ya-a 'an "bhɔo ya 'bho -a'a 'yigbeyi. 'ɪn "bhɔo Klodɪ Lisiasɪ po'o -ɪnmɔ "bɔgbɔ -jeyi, 'ɪnmɔ 'ye'e -ɪnmɔ -yeyei! XXVII Nyɔ -nɔɔ, -ka un-ɔ zɛε nɪ 'nɔ 'Wlomeεyi "yi, 'ɪn 'wɔn-ɔ 'na 'bɔ. ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnno *'Zuifɔ kpɔn'o kwa 'muti, un mu 'ɔ 'ko-o 'lbha mɔ 'le 'ɪn -ke 'an "sroja 'ye mu, -a 'ye ɔ 'bho -za. XXVIII Dɪ un kpɔ 'ɔ 'yi, 'ɪn 'ke ɪ 'mɔti'wɔn'ɔ dɪ, 'ɪn 'luo 'nɔ 'mɔ 'ɪn -ke ɔ 'ye 'Zuifɔ'a -zigletumɔ wɔnyi mu. XXIX -A nyni'a a, ɔ po'a kuna a, le -ke dɪ nyɔ 'kɔ ɔ 'lbha ɔ 'ka 'mε 'le "bhalrεεke nyɔ 'kɔ ɔ -jie 'mɔ po, 'ɪn -see ε 'ye. 'Wa "bhi'a -Lagɔlbhɔ'a nɔnɔsɔ'a gba'a "kpidɪ mɔ'o. ɪbɪ se 'bhεε ɪ 'ke ɔ 'ye 'bho -a-bɔ 'Wlomeε'ε 'yigbeyi. XXX -Gblee, -ka 'Zuifɔ "du 'ɔ 'srɪn, -da 'ɪn 'wɔn -nɪ 'nɪ 'bɔ ɔ, 'bho -gbaa -lue 'mɔ 'ɪn "du -ɔ nyɔ "kpi, un 'ye ɔ -ɪnmɔ -ya 'le 'ɪn na: 'ɔ dɪyɪkpamɔ yi, 'le -ɪn gbo un 'ke ɔ 'le 'kla -nɪ!

XXXI ɔ 'tmɔɔ'a 'ɔ "sroja a, -ka 'ɔ wlu 'le'ε 'ɪn, 'ka-a un nɔ'o. Un 'luo'o-o 'Pɔlv 'mɔ, un 'ye ɔ "matɔ -lue 'mnɔ Atipatri kpa. XXXII Zɔ zi'a a, "sroja -yɔ -na -nɪ'a bhɪ "yi 'ye "tii, un 'ye 'le 'wa 'gbe 'li le mu, 'le -yɔ -nɪ'a -siekoε "kpi -ke 'Pɔlv 'ye mu. XXXIII Un nyni'a Sezalee a, "sroja -za'a-a 'le "bɔgbɔ, un 'ye ε 'le 'bhlɔkpayowli -jeyi 'nyɪ 'le un 'ye ɔ 'Pɔlv "nyɪ -lɛε. XXXIV ɔ kpɔn'a "bɔgbɔ 'mne, ɔ zɛε'ε ε, 'le ɔ 'ye 'Pɔlv tidede: Doo -ɪn 'wlv'a? ɔ na: 'ɪn 'wlv-o Silisii. XXXV 'Le ɔ na: -Bho -a'a "klamɔ yi, 'bho 'wa "yigbeyi 'le 'ɪn 'ke -ɪnmɔ tidede, 'le ɔ na "sroja -nɪ'a 'bho -bodɪ: 'Bhlɔkpayowlisɔa *Elɔɔdɪ'a -budu 'li 'nɔɔ 'ɪn -nɪ'a a, a kpa 'le 'Pɔlv, 'le ɔ 'ke li-fuo-ε!

XXIV

**Zuifɔ 'kpa-a 'Pɔlv dɪ 'yi*

I 'Wɪ -muu zi'a a, *-Lagɔ'ɔ 'sragazayikɪagba Ananiasɪ, 'ɪnno -ke *'Zuifɔ'a -zigletumɔ -lɔvɔ -ke -zɪgle'a "yitɪkɪkayɪ un-ɔ 'la'a Tetulɪ yi'e Sezalee, un 'ke 'Pɔlv 'bho 'bhlɔkpayowli *Felisɪ wɔnyi "kla -nɪ. II ɔ 'la'a 'Pɔlv, un 'daa 'nɔ ɔ, 'le Tetulɪ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ "duu'o 'Pɔlv dɪ "kpi, ɔ-ɔ nɔ'o:

'Bhlɔkpayowli, 'ɪn-ɪ 'ya-a 'an "bhɔo ya 'bho -a'a 'yigbeyi; 'le -a'a 'sana 'mɔ nyɔ 'ye "yiflɔε 'ye. -A'a "yrilinmɔlbhɔ -a nɔ'a 'le -a'a -naagɪ 'mɔ, 'ε kamɔ 'bhlɔkpa 'ye ti-de. III 'Le -nɔɔ'o -nɔɔ 'li lɪ 'wee -a -nɪ'a 'yenamɔ -a -nmɔ'ɔ-ɔ -a'a "dɪ wɔn "yi 'le -a po'o 'ɪnmɔ sεε. IV 'Bho 'ε lemɔ 'ɪn -see ti'bɔ 'ɪn 'ke -ɪnmɔ 'kpɔ "kpi cε, 'le -nɔɔtoope 'li po

'inmu -lokui! ^V -Gblee, nyo ƚ-ƚƚ, nyo se 'ƚ nyotu'a -nynaka yibo: 'le ƚ-ƚ gba'a 'Zuifu 'wee -nɪ'a 'ƚƚ 'bhlɔkpa 'kpi ya. 'Inno 'mo-o Nazalɛtikoyi *Zezii'a -Lagɔlbhɔlre'a -klagba. ^{VI} *-Lagɔ'ƚ bɔbɔbhlegbo'a -da nyu-u -se'a-a 'Zuifu, 'wa pa'a a, ƚ -ke -kaabonyu-u 'mu-o 'le panamu. -Bho ƚ -ke un pa 'bho a, 'bho -see 'tɔ li'saa yi 'bho -Lagɔ'ƚ 'yigbeyi, 'le -a 'ye ƚ kpun. -A 'bɔ-ƚ ti -a 'ke ƚ -a'ba ''bhi'a gba 'li -zige -tu. [^{VII} 'Le a'ba ''sroja'a -klɔgbɪ'a 'bhleyi Lisiasɪ 'ye ƚ -amu kwa 'mu -za -glaka.] ^{VIII} Ɔbo 'mno, 'inno nu'o 'Pɔlv'a ''klamɔ yi 'ƚƚ -a'a wɔnyi. -Bho -in po ƚ dɪ gbo 'le ƚ 'ke ɪ 'mu-za a, ɛ -ke dɪ -a kɔ ƚ dɪ ''yi, -bho -in 'crɪ ɪ 'mɔti, -ka -a -za'a -laa 'mu ''du'a -ziadi, -a' a ''bhuo-o 'ye-e 'na 'ye -mu.

^{IX} Ɔ 'le'ɛ -kaa a, 'Zuifu -ke ƚ -nɪ'a 'bho zizi'e-e ''kpi, un na: Kuna 'mne, -ziadi mo'o.

*'Bho *Felist'a 'yigbeyi 'Pɔlv 'ce-ɛ 'ƚ ''bhuo ''kpiti*

^X Un 'le'ɛ -kaa a, 'bhlɔkpayowli 'po-o 'Pɔlv dɪ gbo 'le ƚ na: 'In yibo'o-o zɔn'a -dadudu ti -a tu'o 'ƚƚ 'bhlɔkpa -nɛɛ'ɛ ''kpi -zige. 'Le -a'a ''gwɩdekamu 'in-ɪ 'ye dɪ lizɪza mu 'bho -a'a ''yigbeyi. ^{XI} -In 'ye li-ƚ, 'in 'yi-e Zelizalɛmu 'in 'ke -Lagɔ bɔbɔ 'le '*ƚ bɔbɔbhlegbo. 'In -kaa 'bho-o yi, 'an 'wɪ -bue 'wɪ 'sɔn 'ka-a 'klenyɪ, 'le -a'a ''bhuo 'ke ɪ 'mɔti'ce. ^{XII} 'In -nɪ'a 'bho a, 'le -Lagɔ'ƚ bɔbɔbhlegbo, 'in -ke nyo -see wɔnlizɪza kpe -lue 'le nyo 'ke 'inmu 'ye. 'Le *-Lagɔwlu'a 'liciaanbidi 'li -ke 'bho -gwɩpie 'mu 'in -ke nyu -see ti'gbu 'le 'in -see u 'ce -tbha -lrɛɛ. ^{XIII} 'Traamu 'tɔ ƚ, dɪ un-u kpa'a 'inmu ''yi, 'wa ''bhi se 'bhɛɛ un 'ke 'ya -ziadi 'mu-za. ^{XIV} 'Le 'mna -bodɪ a, 'in-ɪ bɔbɔ-ƚ -a'ba ''na ''we'a -Lagɔ. 'ɛ bɔbɔɛ'ɛ -jɔlvɔlre *Zezii *Kliisɪ -tɔ'ƚ nyu a, 'inne 'in -nɪ'e ''yi, 'le ubu -see ɛ -zɛɛ 'la. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, le''o ɛ -Lagɔ -zi -nɪ'a *Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ƚ wlu'a 'mɔtizamu -lrɔv 'mu 'le ɪ 'cɔn-ɛ'ɛ 'le 'ƚ ''bɔgv 'li, 'in-ɪ 'de -ɪ ''gwli. ^{XV} 'Bho 'ɛ ''kpi a, -Lagɔ'ƚ ''gwɩdeɛ-ɛ -nɪ'a 'in 'mu a, 'inne -nɪ'e 'wa ''bhi 'mu -lrɛɛ -ka nyu 'wee, 'bho -Lagɔ'ƚ ''yigbeyi -u 'ma-a ''yisrɛɛmu o, -u -se'a-a ''yisrɛɛmu o, -u 'ye'a glu -sɔ mu 'le un 'ke ti-nɪ -lrɛɛ, ^{XVI} 'in ''du-o 'ɛ dɪ 'le 'an -pɔlv 'ke ''yisrɛɛ 'bho -Lagɔ -ke nyunyu'a ''yigbeyi ''kɔmɔkɔmu.

^{XVII} -In 'ye li-ƚ, 'in se 'bho Zelizalɛmu -nɪ zɔn'a -dadudu 'ye zi, 'le 'in 'ye 'bho 'le yi 'in 'ke monile 'li 'an *-Bozuifu -kpa 'le 'in 'ke -Lagɔ'ƚ '*sraga -za 'le 'ƚ bɔbɔbhlegbo. ^{XVIII} -Ka *-Lagɔ'ƚ gba-a nu'a nyo nu 'le ƚ 'ke '*li'saa 'bho 'ƚ ''yigbeyi, 'ka-a 'in nu'o, 'le, 'sraga 'mne, 'in -nɪ 'ɛ -gɔlɪ 'tenamu 'le Aziibhlɔkpa ''kpi'a 'Zuifu'a 'yɔ gbɪ 'ye 'inmu 'bho -ye. ɛ -se nyu-u -ke 'in -nɪ 'bho -ko 'le ɛ se ''yidienyu -ke 'in -nɪ 'bho 'le wlakaawlaka 'ke 'bho -nɪ. ^{XIX} -Gblee, 'Zuifu-u -ye'ɛ 'inmu a, u-bee 'mnu, -bho 'in -nyna nu 'kɪ ka, 'inno 'ke 'kɪ 'inmu dɪ ''yikpa 'bho -a'a ''yigbeyi. ^{XX} 'Le ''bhalrɛɛ ɛ 'in nu'a gbɩenyi! -ɛ -nynɪ'a ''yrili un 'ye'a a, 'bho 'Zuifu'a -zigletumu wɔnyi, 'Zuifu -nuv ''si 'ɛ 'nynɪ! ^{XXI} -Gblee, ɛ se 'bho -nɪ, -bho ɛ -se ɛ 'in -nyna'a 'bho 'wa 'wee'a ''yigbeyi ti, 'in po'a wlu yayi 'in -za'a 'mu. 'Inne 'ka-a: 'In 'de-e ''gwli, -bho nyo 'mɛ, ƚ-ƚ 'ye-e glu -sɔ -mu 'le ƚ 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. 'Inne 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'in -nyna'a -daa -zige 'mu ti 'bho -a'a ''yigbeyi -zian.

^{XXII} Felist -mnoɔ yibo'o-o *Zezii'a -namu'a ''kpidi'a dɪ, ƚ 'wɔn'ƚ wlu 'mne 'bɔ ƚ, ƚ na 'Zuifu -bodɪ: A mu le! -Da ''sroja'a -klagba Lisiasɪ 'ye'a -yi -nɪ mu 'le 'in 'ke a'ba dɪ wlu ''kpi ''du. ^{XXIII} -Kaa ƚ 'le'ɛ -kaa -lrɛɛ: ''Srojayi, -inno, ''du ka 'Pɔlv ''yrili, -in -ke ƚ mu 'le -jie 'mu le, -in 'ke

ɔ li-fuo! -Bho -ɩn -ke ɔ mu a, 'le li -lru 'mu 'nyɩ ɔ 'yiflɔɛ gbɛ! -Bho 'ɔ bha 'we yi ɔ 'yenamu, 'nyɩ v 'yiflɔɛ, lɛ ɔ-ɔ 'bo'ɔ ti, un 'ke ɔ -bodɩ nu.

*'Pɔlv -za'a-a *Zezii'a "dɩzɩgɩ *Felisti -ke Drusili -bodɩ 'mu*

XXIV 'Wɩ'a 'plan gbɩ zi'a a, *Felisti -ke 'ɔ 'nynɔ Drusili 'yi-e 'bho. Un-v 'mo-o *Zuifunynaakpu. Un yi'a a, ɔ 'la-a 'Pɔlv, -ka nyo 'ka *Zezii *Kliisi 'gwlidɛ a, ɔ 'ke 'ya "dɩ -za 'le un 'ke ɔ -lokuipo. XXV -Gblee, 'Pɔlv "luo'o-o wlu 'mu, 'le, -ka nyunyɔ 'ka -nyna 'le ɔ 'ka ti-nɩ 'le ɔ 'ke 'yi'srɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le ɔ 'ka 'ɔ "'bhuo wɔnyi'bhɛɛ, ɛ -ke -Lago'ɔ -zɩglɛ 'ye'a -yi mu, ɔ-ɔ zɩ 'ɩ 'mu. ɔ -zɩ 'ɩ 'mu a, -stanyɩ 'lbha-a Felisti 'le ɔ na: -ɩn 'bhɛɛ'o -ɩn 'ke -bhla mu. -Da 'ɩn-ɩ 'ye'a "yi-flɔ -nɩ mu 'le 'ɩn 'ke -ɩnmɩ 'la -lrɛɛ. XXVI -ɩn 'ye li-ɔ, ɔ 'bo-ɔ ti -lrɛɛ 'Pɔlv 'ke ɔ mɔni "nyɩ 'le ɔ 'ke ɔ ti'sii. 'ɛ dɩ ɔ-ɔ 'lɔ ɔ'o 'le ɔ-ɔ bɔbɔ 'nɔ "zɔɔ 'muti -wɩɛwɩɛ.

XXVII ɔ nu -kaa -zɔɩn 'sɔn 'le 'bhlɔkpayowli -lrɔɔ un-v 'la'a 'Pɔsiusi *Fetuusi 'ye Felisti 'yizizia. Felisti 'ke 'Zuifv 'bɔbɔa 'yi 'lbhaa'a dɩ, ɔ sie'e 'Pɔlv 'le -jie 'mu.

XXV

'Pɔlv -zi'e-e 'ɔ -zɩglɛ 'le 'Wlɔmɛɛ'ɛ 'bhlɔkpayowliklagba wɔnyi

I -Gblee, 'bhlɔkpayowliire *Fetuusi nyini'a a, ɔ 'nu-o 'wɩ tan 'le ɔ 'ye Sezaleegwɔ 'mu -sɔ, ɔ 'ye Zelizalɛɛmu mu. II 'Bho 'mno, 'bho-o *-Lago'ɔ 'sragazamuklɩgbɩ -ke *Zuifv'a -klɩgbɩtɔlv mu 'ɔ 'Pɔlv wɔnyi "kla -nɩnam. III 'Le un na ɔ -bodɩ: -A-bv bhade -ɩnmɩ li, nu -amu -zɛgɛ 'lruli! 'Pɔlv yi 'nɔɔ Zelizalɛɛmu 'le 'ɔ -zɩglɛ 'ke 'nɔɔgbɛ -tu-ɛ -nɩ! A 'ye li-ɔ, un 'ka -kaa 'lɛ ɛ, un 'cɛ-ɛ 'gla 'Pɔlv'a dɩ un 'ke ɔ -jeyi 'lbha -nɩ ɔ 'ke 'mɛ. IV Fetuusi 'kɔ-ɔ 'bho wlu, ɔ na: 'Le Sezalee 'Pɔlv -nɩ'e -jie 'mu, 'le-e 'an "'bhuo-o 'ye -mu mu 'traamu. ɔ -see -gbaa 'mu -sɔ yi. V A'ba 'klumu'a -klɩgbɩ yi 'ɩn -ke un 'ke bhv 'mu -mu. -Bho ɔ-bo nyo 'mno nu 'nyinynidɩ 'le a -ke ɔ 'ke -zɩglɛ tu.

VI -Gblee, ɔ 'ka Sezalee mu, 'wɩ ɔ nu'a 'bho 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'wɩ -bue 'le ɔ 'ye mu. Zɔ zɩ'a a, ɔ 'mu-o 'le -zɩglɛbudu 'li, 'le ɔ 'ye nyv lbho un 'ye 'Pɔlv 'la. VII ɔ yi'a a, 'Zuifv 'wlv'a Zelizalɛɛmu 'po -ɔ -die 'li 'le un-v "duu 'nɔ dɩklɩgbɩ'a -dadudu 'kpi, 'le, 'ya -lue 'ɩn 'ka -ziadɩ 'm'bhle, un -see ɩ 'yiti'sii. VIII Un 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ 'cɛ-ɛ 'ɔ "'bhuo "kpiti: "Nyinynilɛ 'ɩn nu'a a, 'ɩn -see ɛ 'ye. 'ɩn -see 'Zuifv'a gba'a -lue 'ɩn 'mɔcɛ, *-Lago'ɔ bɔbɔbhlegbo'a -da nyv-v -se'a-a 'Zuifv, 'wa pa'a a, 'ɩn -ke nyv-v -see'a 'Zuifv -see 'le pa 'le un-v nu'o 'bho -see 'tɔ *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le 'ɩn -see -a'ba 'bhlɔkpayowliklagba "nyinynilɛ 'lrulinu kpe -lue.

IX ɛ -nɩ'a -kaa 'mu a, Fetuusi -mno ɔ 'bo-ɔ ti ɔ ke 'Zuifv 'bɔbɔa 'yi 'lbhaa'a dɩ, ɔ dede'e 'Pɔlv ti: -ɩn 'bo-ɔ ti -a 'ke 'le Zelizalɛɛmu tinyini 'le 'ɩn 'ke 'le -a'a -zɩglɛ -tu -nɩ'a? X 'Le ɔ na: -Gba! -Da 'ɩn -nɩ'a -laa, 'bho -ɩnmɩ -a'ba 'bhlɔkpayowliklagba'a nyo'ɔ "yigbeyi 'ɩn -nyna'a ti. 'Bho-o 'ɩn 'ke 'an -zɩglɛ -tu -nɩ. -A'a "'bhuo yibo'o-o gbaa 'ɩn -see "nyinynilɛ 'Zuifv 'lrulinu. XI -Bho 'ɩn nu "nyinynidɩ 'le -zɩglɛ 'ke 'ɩnmɩ kpɩn 'le ɛ 'ke 'an 'mɛmɛɛ "kpi bhla a, 'ɩn 'wɔn-o'so 'ɩn 'ke ɩ 'yi 'mɛ -nɩ. -Bho ɛ -se -mɛɛ ɛ, dɩ un-v kpa'a 'ɩnmɩ "yi, -bho ɩ se -ziadɩ 'm'bhle, 'wa 'bɔbɔa'a "yilbhaa'a kamu nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke v 'ɩnmɩ -jeyi "nyɩ. -Bho ɩ -nɩ -kaa 'mu a, "lemnu, 'bho -a'ba 'bhlɔkpayowliklagba'a wɔnyi 'le *'Wlɔmu ɩ 'ke -jra -nɩ.

XII Ɔ po'a wlu 'mne ti a, Fetuusti -ke 'o "dumodumu 'ye "sra 'mu mu. Un yi'a a, Ɔ na: -In "si-e wlu "yiti -in 'ke -a'ba 'bhlukpayowliklagba'a wonyi mu'a di, 'le-e -in 'ke mu.

**Fetuusti -to'Ɔ-Ɔ 'Pɔlv'a di Aglipaa 'yi*

XIII -Nɔɔ gbe zi'a a, 'le 'bhlukpayowli -lroɔ un-u 'la'a Aglipaa -ke 'o leyinyanaakpu un-u 'la'a Belenisi 'ye Sezalee yi un 'ke *Fetuusti 'ye. XIV Ɔ 'nu-o 'bho 'wɪ -glilii, 'le Fetuusti 'ye Ɔ 'Pɔlv'a di "yi-to, na: *Felisti 'ka mu a, Ɔ 'sie-e -daa -jieiye -lue. XV -Gblee, 'in mu'a Zelizaleemu, *-Lagɔ'ɔ 'sragazamukligbi -ke *Zuifv'a -zigletumu -lruv 'klo -ɔ'o 'le un na: -Kpuv -nɪ nɔ -zige Ɔ 'ke 'me. XVI 'Le 'mna na: 'Wlomεε'ε nu -kaa. -Bho un -see nyɔ -zige -tu, 'wa -kpuv nɔ -zige, 'o 'me. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di, 'in -ke 'o diyikpamu 'mnu yi'o. XVII Ɔ zɪ'a a, 'bho-o 'in -nyna'a ti 'in 'ye 'le -zigebudu 'li mu, 'in 'ye ɔvɔ 'mno 'la. XVIII -Gblee, 'mna na 'kɪ, dikligbi un-u 'ye Ɔ 'yi-kpa mu, 'le, di nyu 'mnu -za'a 'mu, ɪ -se di-ɪ 'ko Ɔ 'ye -ko. XIX 'Wa "bhi'a -Lagɔ'ɔ bubɔv un-u depo nu'e "yi, 'le, ε -ke nyɔ -lue un-u 'la'a *Zezii -ɔ 'mε'ε ε, 'inno 'Pɔlv -mnoɔ nu'o Ɔ -nɪ'e-e ti, 'o 'kpidi mo'o. XX Un -zɪ 'ɪ -kaa 'mu, -ka 'in 'kɪ ɪ kpuv, 'in se -kaa 'bhle; 'ε di 'in nu'o 'Pɔlv -bodi: -In 'bo-Ɔ ti -in 'ke Zelizaleemu mu 'le -a'a -zige 'ke 'le -tu-ε -nɪ'a? XXI 'Bho 'mno Ɔ, Ɔ na: -Bho ɪ -nɪ -kaa, 'lemnu -a'ba 'bhlukpayowliklagba'a wonyi 'in 'ke mu Ɔ 'ke ɪ tu. 'ε di 'in -de 'o 'le -jie 'mu ti. -Bho -noɔzεge nyu 'inmu 'yi 'le 'in 'ke Ɔ nyu 'kpi "du un 'ke Ɔ 'le kpa.

XXII Ɔ 'le'ε -kaa a, Aglipaa 'nu -ɔ -bodi: 'Mna-a'a "bhuo 'bo-Ɔ ti -lreε 'in 'ke ɔ dumuzana 'ye 'le 'in 'ke Ɔ -lokuipo. Ɔ na: -Bho zɔ zɪ 'le -in 'ke 'o da 'ye.

XXIII -A -ka 'le-e gbv -druma a, Aglipaa -ke Belenisi -pa'a-a 'wa 'nyubhlebanɪ 'mu, un -ke 'sroja'a -kligbi-e, 'bho gwlo 'mu'a -kligbi -lruv "du -ɔ -bhubho li, 'le un -ke Ɔ -na'a bhv 'mu, un 'ye 'le -zigebudu 'li pa. Un -de'a ti 'le Fetuusti na: "Sroja! A 'la 'Pɔlv! 'Le un -ke Ɔ 'ye yi.

XXIV Ɔ yi'a a, 'le Fetuusti 'ye wlu 'mu'luo 'le Ɔ na: 'An -Koyi, Aglipaa -ke a-bv nyu-u -nɪ'a -laa 'wee, nyɔ a-a 'ye'a -laa li, 'inno 'Zuifv'a -dadudu 'kla -nɪ'e 'inmu wonyi 'le Zelizaleemu -ke -dagbe 'le un-u gwe'ε wlu wonyi ti un-u 'wɔ'o, un na: Ɔ 'me Ɔ, -ɔ -me-ɔ, Ɔ 'me ɔ! XXV 'Le 'mna -bodi, le -ke di Ɔ 'ka 'me, 'in -see ε 'ye. ɪ -nɪ'a -kaa 'mu a, 'o "bhuo 'bo-Ɔ ti Ɔ 'ke -a'ba 'bhlukpayowliklagba'a wonyi mu 'le Ɔ 'ke 'o -zige tu'a di, 'in 'wɔn'o 'in 'ke Ɔ nyu 'kpi "du 'le un 'ke Ɔ 'le kpa. XXVI -Gblee, -bho 'in -ka Ɔ nyu 'kpi "du 'le un 'ke Ɔ 'le -a'ba -klagba gbo kpa, le 'in 'ka 'bho 'o damu 'cnɪ, 'in se ε 'bhle. 'ε di 'in -yɔ'ɔ -daa nyu'a "yigbeyi. -Inno, 'an -Koyi'a "bhuo'a "yigbeyi 'in -yɔ'ɔ'o 'le -in 'ke 'o 'kpidi tidede. -Bho -in nu -kaa a, Ɔ un-u kpu Ɔ 'yi, -bho Ɔ 'ke ɪ 'mu-za a, 'le 'in 'ke ɪ 'cnɪ 'le ɔ -ke 'ya "bɔv 'ke 'le -a'ba -klagba'a wonyi mu. XXVII -In 'ye li-ɔ, -bho 'in -ka -jieiye nyu 'kpi "du 'le un 'ke Ɔ 'le *'Wlomv kpa, 'o "kpidi -ke di nyu-u kpu Ɔ 'yi, -bho 'in se 'mu-za a, ε se "yrili-nmo.

XXVI

'Pɔlv zɪza'a-a 'o "kpidi li 'bho Aglipaa'a "yigbeyi

I *Fetuusti 'le'ε -kaa a, Aglipaa na 'Pɔlv -bodi: 'In 'nyɪ-e -inmu wlu, -in 'ke -a'a "kpidi lizɪza. 'Le Ɔ 'ye wlu 'mu'luo, II Ɔ na: 'An -yowli Aglipaa, di *Zuifv-u kpa'a 'inmu "yi, -bho 'in -kɪ ɪ lizɪza 'bho -a'a "yigbeyi, 'an

-pɔɓɓ bhlɔ-o'o. III 'Le ε 'mɔ 'tɩn yibo'o, -tɩnmɔ 'bhlɔkpɩyowli Aglipaa, -tɩn yibo'o-o 'Zuifɔ'a -gluuzagbɩ -ke 'wa nɔnɔdɩ. 'In 'cɛ-ε -tɩnmɔ 'gbɛ kwa 'mɔ, -ku 'gwli -tɩn 'ke 'an wlu -lokuipo! IV 'An 'bhuabhvanɩ, -ka 'tɩn -nɩ'a 'bho Zelizalɛɛmɩ 'le 'an -kɔmɔ'a "klumɩ, 'Zuifɔ'a klɛ yibo'o-o 'na. V 'Un yibo'o 'tɩnmɔ-ε see 'le un 'bhɛɛ'ɛ un 'ke ε 'yi'wɔɔn. 'Wa tɔɓɓ -de'a -a'ba -Lagɔɓɓhɩ 'li ti, 'tɩn -ke un nɩ 'ko-o bhi! 'Le ɔ-bɩ nyɔ 'mɩnɩ'a "klumɩ 'tɩn -nɩ'o, -a'ba 'wee -see 'bho 'Zuifɔ'a gba -lue 'tɩn sie, -a-bɩ nyɔplan 'mɩnɩ, -a-bɩ 'mo-o *Falizilɛɛn. VI 'Le 'traamɩ 'tɔ, -Lagɔ'ɔ wlu ɔ 'du'a -a'ba 'na "we wɔn 'mɩti see, 'tɩnnɛ 'tɩn-ɩ 'la'a -ziadɩ'a dɩ, un -nyna'a 'tɩnmɩ 'bho -zigle 'mɩ ti. VII -Lagɔ na ɔ-ɔ 'ye-e 'mɛmɩ glu -za -mɩ 'le un 'ke ti-nɩ -lɛɛ, 'tɩnnɛ -a'ba 'cɛ -bue 'yɔ 'sɔn 'bɔ'ɔ ti un 'ke wlu 'mɩnɛ'ɛ 'yri'a 'bɩ 'ye'a kamɩ, un kuku'o 'mɩti un-ɔ bɔbɔ'ɔ -Lagɔ 'wɩ'o 'wɩ 'li. 'In de'a 'gwli -ε -ke dɩ 'Zuifɔ kpa'a 'tɩnmɩ dɩ 'yi, 'tɩnnɛ 'ka-a! VIII -tɩn! A-bɩ 'Zuifɔ, lɛ nyɔ -see amɩ -tɔ, 'tɩnnɛ a-a nɩ'a? A -see 'gwlide -Lagɔ-ɔ 'za-a 'mɛmɩ glu 'le un -nɩ'e ti -lɛɛ'ɛ?

X Nazalɛɛtɩkɔyi *Zezii'a 'nyɩnɩ'a 'letaadɩ 'tɩn "du'o 'mna-a'a "bhɩo 'kpa'a 'an 'mutikukue'ɛ klɛ 'tɩn 'ye lɩ 'wee 'mɩ -zi -nɩ. X 'Le Zelizalɛɛmɩ * -Lagɔ'ɔ 'sragazamɩklɩgbɩ 'ye 'tɩnmɩ 'ɔ nyɔ 'mɩnɩ'a tɔgbɔkpabɔgbɩ 'nyɩ, 'tɩnnɛ 'tɩn 'bhle'o 'le 'tɩn 'ye 'wa -dadudu -jie 'mɩ po 'le 'tɩn-ɩ 'wɔn'ɔ nyɔ-ɔ nɩ'a: Un 'mɛ -nɩ 'le'a wlu. XI 'Le -nɔɔ -lɛɛ 'li 'le *-Lagɔwlu'a 'licɩaanbidi 'wee 'li 'tɩn-ɩ kla nɩ 'nɩ nyanɩ 'mɩ 'le 'tɩn "susua 'nɩ Zezii'a "yidepɔɛ. 'An 'cɛ-ε 'kpa-a "kpi 'le 'tɩn-ɩ ple 'ɩ kli 'le 'laga 'mɩ 'tɩn-ɩ klɩ 'ɩ nyanɩ 'mɩ.

'Pɔɓɓ -za'a-a 'ɔ -pɔɓɓ'a 'yitibhitidi gbɔ

XII -Ka -lue 'mɩnɩ 'ka-a *-Lagɔ'ɔ 'sragazamɩklɩgbɩ lbho'o 'tɩnmɩ 'le 'tɩn-ɩ mu'o Damaasɩgwɔ 'mɩ. XIII 'An -yowli, 'tɩn -nɩ 'le'a -jeyi, 'yɩn nyɩnɩ'a "duu 'mɩ, le'ɛ -vlavlɩ 'wɩb'o 'le yaku "yi, 'ɛ -vlavlɩ 'ku-o wɔn, ɩ 'ye 'yɩn'a nɩ 'mɩ-zi, 'le ε-ε vɩan'a 'bho 'tɩn -ke nyɔ -ke 'tɩn-ɩ na'a "kpi. XIV -Ka -a -die'a 'mɩ -a 'ga-a 'bhlɩgbɔ ti "fta 'le 'tɩn 'ye wlu -lue 'bɩ'wɔn. 'An "bhliwlu 'mɩ ε 'la -nɩ'e 'tɩnmɩ: 'Sɔɓɩ'o a! 'Sɔɓɩ! Koo -tɩn -nyna'a 'le -a kla'a -kaa 'tɩnmɩ nyanɩ 'mɩ'a? -Bho -tɩn tɔtɔ 'an wlu "kpi, -a'a "bhɩo -a cna'a "wi bhɩ 'mɩ. XV 'Le 'tɩn 'ye tidede: -tɩnmɩ wlu'a, -a'a 'nyɩnɩ -mɛ'ɛ? 'Le ɔ na: 'tɩnmɩ Zezii -a kla'a nyanɩ 'mɩ, 'tɩnmɩ mo'o. XVI -Sɔ 'mɩ, -tɩn 'ke ti-nyna. 'In 'yi-e -tɩnmɩ -bodɩ, -tɩnmɩ 'tɩn -za'a 'bho 'le -tɩn 'ke 'an lbhɩ nɩ. -tɩn 'mo-o 'an "dɩkpɩyi, 'le, -ka -tɩn 'yeye'a 'tɩnmɩ ti, -tɩn 'ke -kaa nyɔ -lɩɩ 'tɩmɩ. 'Le lɩ 'tɩn-ɩ 'ye'a -tɩnmɩ 'yi-tɔ mɩ, -tɩn 'ke 'ya "dɩ -za -lɛɛ. XVII *'Zuifɔkɔmɩ-e, "sesinyɔ -ke "klumɩ 'tɩn-ɩ 'ye'a -tɩnmɩ -lbhɩ mɩ, -bho un -ka -tɩnmɩ-ɔ 'lbha, 'tɩn-ɩ 'ye-e -tɩnmɩ zetie -mɩ. XVIII 'tɩn-ɩ lbho'o -tɩnmɩ-ε 'le -tɩn 'ke 'wa 'yri kati, "nyɩnyɩdɩ'a -kuyre -ke 'mɩ un -nɩ'a a, un 'ke ɩ "yrili-gwɛ 'le un 'ke 'tɩnmɩ Zezii'a -ziadɩ 'ma-a ɔɔ "yi'wɔɔn 'le un 'ke 'wa kpli "yizizia 'le un 'ke "nyɩnyɩdɩ'a tiyayi *Sataan'a "nyɩnyɩdɩ'a -belu 'ɔɔ 'wɩb 'le -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ. -Bho un de 'tɩnmɩ "gwli, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'wa "nyɩnyɩdɩ'a dɩ, "lemnɩ un-ɔ 'ye-e 'le -Lagɔ'ɔ nyɩ'a "klumɩ 'bɩ.

'Pɔɓɓ -za'a-a 'ɔ lbhɩ'a "dɩ

XIX 'In 'wɔn'ɔ ɩ-bɩ wlu 'mɩnɩ 'bɔ ɔ, 'an -yowli Aglipaa, 'tɩn se 'bhɛɛ 'tɩn 'ke wlu-u 'wɩb'a yaku "yi -nyɩnɩ. XX 'In -za'a-a *'Zuifɔ -nɩ'a Damaasɩ -ke Zelizalɛɛmɩ -Lagɔwlu -bodɩ 'mɩ, 'le 'tɩn 'ye -yɔ -nɩ'a Zideebhlɩkpa "kpi -ke 'bhlɩkɩ -lɩɩ "kpiti'a nyɔ -Lagɔwlu kpa, 'le 'tɩn-ɩ 'tɩmɩ nɩ'o: A

yibo a'ba 'nyinyinidi 'yi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'le a 'ke ɔ gbo 'bhiti 'le ɔ 'ke amɔ -kɔ. 'Le, -ka a'ba kpɩ zizia'a 'yi, a 'ke -kaa -tɔ. ^{XXI} 'Ya dɩ 'ɩn -nɩ'e 'le *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo 'le 'Zuifɔ 'ye 'ɩnmɔ kwa 'mɔ tikpɔn. Un 'dɩn-e 'an 'lbhalbhaa ti 'le 'ɩn 'ke 'mɛ. ^{XXII} 'Bho 'mnɔ -Lagɔ'ɔ "bhɔo-o 'du'o 'ɩnmɔ "yrili 'le ε 'ye -zɩan "kpi bhla 'le 'mna-a -nɩ'e -daa a'ba 'klumɔ 'le 'ɩn 'ke -Lagɔ'ɔ dɩ nyutoope -ke nyɔklɩgbɩ -bodɩ 'mɔ-za. 'In -see dɩ 'li tice -bho ε -se *Moyiizɩ -ke -Lagɔwlu'a 'mutizamɔ -lɩɩɔ'a wlu ɔn -za'a 'mɔ -ɩ -ke "yri'a 'bɩ-ɩ 'ye'a 'wɩɔ mɔ, ɔn 'ye'a na: ^{XXIII} *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɩn'a nyɔ-ɔ 'ye-e 'kle 'ye -mɔ, 'le, -bho ɔ 'mɛ, ɔ 'ke glusɔmɔ'a nyamna "du 'le ɔ 'ke ti-nɩ 'kɔmɔkɔmɔ, 'le, nyɔ'a 'nyinyinidi 'mɔ'a 'pɔnɔpɔn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ke -a'ba "bhlimɔ -ke 'bhɩkpɩ -lɩɩ'a nyɔ "dɩzɩgɩ 'mnɩ -bodɩ 'mɔ-za.

'Pɔɩ 'la-a Aglipaa ɔ 'ke "gwɩde

^{XXIV} -Gblee, -da 'Pɔɩ -nɩ'a 'ɔ "kpɩdɩ lizɩzanamɔ a, 'bhɩkɔpayowli *Fetuustɩ 'lbhaa 'nɔ-ɔ wlu wɔn 'mɔ, ɔ na: 'Pɔɩ, -ɩn 'bhata'o! "Bɔgɔ -ɩn 'ɔɩan'a tenyɩ, 'ɩnne 'bhata nɩ'e -ɩnmɔ!

^{XXV} ɔ na: 'In-ɩ 'ya-a 'an "bhɔo ya 'bho -a'a 'yigbeyi, 'ɩn se 'bhata. Wlu 'ɩn -nɩ'a 'mɔzanamɔ 'bhle-e 'yɔε 'li. ^{XXVI} 'In -flɔ'ɔ-ɔ "yi 'ɩn 'ke dɩ -nɩ wɔnwa, -a'ba 'bhɩkɔpayowli Aglipaa'a -lokui bhɩ ɩ 'nɩ-ε. 'Le 'ɩn de'e "gwɩ ɔ yibo nɩ-o'o -lue -lue, -ekedɩmaa, ɩ -see "zizekwla 'mɔ -zi -nɩ. ^{XXVII} -A'ba 'bhɩkɔpayowli Aglipaa, -Lagɔwlu'a 'mutizamɔ'a wlu ɔn -za'a 'mɔ 'bho *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɩn'a nyɔ'a damɔ, -ɩn 'de -ɩ "gwɩ'a? 'In yibo'o-o -ɩn de'e 'na-a "gwɩ!

^{XXVIII} ɔ na: 'In! -Wooo! 'Pɔɩ, ε -sie'e 'tɔ 'bho-o -toope -mnaaa'a "bhɔo 'ke 'tɔ 'ɩnmɔ *Zezii'a -nayi pɔ! ^{XXIX} 'Le 'Pɔɩ na: 'In-ɩ bhade-e -Lagɔ li, 'le nya 'wla, ε -se -a'a "sɛ'ε dɩ -kɔ, nyɔ 'wee -nɩ'a 'ɩnmɔ -lokuiponamɔ, -ka 'ɩn "du'a Zezii'a nɔ, a 'ke -kaa -nɩ. 'In -see a 'ke -jiekomɔ "du nɔ"u!

^{XXX} ɔ 'le'ε -kaa a, 'bhɩkɔpayowli "we-e Belenistɩ -ke nyɔ 'wee -nɩ'a 'bho -zɩgle 'mɔ -sɔ'ɔ 'mɔ-ε ɔn 'ye "sra 'mɔ mu. ^{XXXI} Un mu'a 'le 'wa 'sɛ-ε 'kabha'o: -ɔɔ! "Nyinyinile -ke dɩ ɔn 'ka nyukpasu -nɔɔ -jie 'mɔ pɔ, ɔ 'ka 'mɛ, ε se -nɩ. ^{XXXII} 'Le Aglipaa na Fetuustɩ -bodɩ: Nyukpasu 'mnɔ, -bho ɔ se 'kɩ, 'ɔ -zɩgle 'ke -a'ba 'bhɩkɔpayowliklagba -ye mɔ'o, nɔ a, -a "sɩi nɔ 'ko-o ti.

XXVII

*'Pɔɩ -kpɛ'ε-ε 'le *'Wlɔmɔ*

^{I-II} I zi'a -kaa a, -nɔɔ -ke ti *Fetuustɩ 'ka 'Pɔɩ nyɔ "kpi "du ɔn 'ke ɔ Italiibhɩkɔkpa'a -gwɩkɔklagba *'Wlɔmɔ kpa a, ɔ 'ye 'ε dɩ "yibhaga 'le ɔn 'ke batoo 'li 'kpa. ɔ 'gbaa'a-a 'Pɔɩ -ke -jiemɔ -lɩɩɔ, ɔ 'ye ɔ 'Wlɔmɛ'ε "sroja'a -klagba -lue -jeyi "nyɩ. 'ɔ 'nyɩnɩ 'mɔ-o Zulustɩ 'le ɔ 'ke ɔ "kpi -nɩ ɔ -ke ɔn 'ke mu. "Sroja'a 'plan -lue ɔn-ɔ 'la'a 'bhɩkɔpayowliklagba'a "sroja, 'wa -klagba ɔ "du'o. 'Inmɔ Luukɩ -ke Alistaktɩ -ɔ -sɔ'ɔ Masedɔanbhɩkɔkpa "kpi'a -gwɩɔ Tesalonikɩ, -a-bɔ -ke ɔn bhete'e-e gbo, -a 'ye batoo 'li 'kpa. ε-be batoo 'mnɛ, -gwɩɔ -lue ɔn-ɔ 'la'a Adramiitɩ, 'bho-o ɔn -nɩ -nɩ 'nɛ lɛ, 'ɩnne 'ye Aziibhɩkɔkpa "kpi'a -gwɩɔlɔɩ 'mɔ -mu mɔ.

^{III} -A 'kpa'a -jeyi a, batoo -nɩ -nanamɔ, ɔɔ 'ye zɩ 'le -a 'ye Sidɔɔgwɩɔ 'mɔ nyɩ. -A nyɩnɩ'a a, Zulustɩ "du'a -jiemɔ "yrili -nmɔ'ɔ-ɔ 'Pɔɩ kwa 'mɔ ti. 'ε dɩ ɔ "nyɩ ɔ "yɩflɔε, ɔ 'ye 'bho'a *Zezii'a nyɔ 'yenamɔ mu

'le un 'ke ɔ -zεεε 'lrulinɔ. ^{IV} -A zi'a 'bho li a, -a'ba batoo'a -na -ka -zεεεka, ε -ke -pɔpɔɔ dede'e-e 'yi'a dɩ, -a 'ye 'le Siplɔlikpe'a lemɔ -zi -nɩ. 'Le 'mno -pɔpɔɔ 'yɔɔ'ɔ-ɔ wɔn. ^V -A zi'a 'bho li a, -a -pɔ'o-o Silisii -ke Panfiliibhlukpa -linasɔ gbo 'le -a 'ye 'le 'tɔnni'a -bhie 'mɔ -mu -nɩ, 'le, 'bhlukpa -lue un-v 'la'a Lisii, 'ε 'kpi'a -gwɔɔ -lue un-v 'la'a Mila, -a 'ye 'bho nyni. ^{VI} -A nyni'a 'bho a, batoo -ke 'limɔ -a -nɩ'a a, -a 'wɔv'o 'le-ε, -a 'ye ti''si. -Abɔ -ka 'bho-o nyni, batoo -lru -nyna'a-a 'bho ti. 'Le 'ya 'klumɔ batoo -lue -nɩ'e 'le. ε -sɔ'ɔ-ɔ Alasadriigwɔɔ 'mɔ 'le ε -nɩ'e Italiibhlukpa 'kpi munamɔ. ε-be batoo 'mnε, 'srojayi 'du'a -jiemɔ 'yrili, 'innε ɔ 'ye'o 'le -a -ke ɔ 'ye 'le 'ε 'limɔ 'kpa.

^{VII} -A 'kpa'a -jeyi a, -a 'nɔ-o 'wɩ, batoo -na'o -wɔɔ -pɔpɔɔ'ɔ dɩ; -a 'ka -gwɔɔ -lue un-v 'la'a Kunidɩ nyni, yekaayeka mɔ'o. -A nyni'a 'bho gwɔɔ 'mnε'ε 'yribhlanamɔ, pɔpɔɔ'ɔ 'wɔn -amɔ -bodɩ 'le -a 'ke -jolɔ 'yige. 'ε dɩ -a -mu -nɩ'e kɩmna gbo, 'le, likpe un-v 'la'a Klεεtɩ, 'ε 'mna -ke 'yi un-v 'la'a Saltmɔnɩ, -a 'ye 'bho -zi -nɩ. -A -zi -nɩ'a 'bho a, 'le -a 'ye 'le likpe'a lemɔ -zi -nɩ. 'Bho 'mno, -pɔpɔɔ se wɔnkpɔn tenyɩ. ^{VIII} -A -ke -pɔpɔɔ dede'e-e 'yi kplokplɔ, 'le 'ε stasaa 'mɔ -a -plɔ -nɩ'e 'ε 'kpɔkpɔ wɔnli ti 'le -a 'ye -gwɔɔ -lue un-v 'la'a Lazee'a 'trolli nyni. 'Bho 'mno, 'bho-o un-v 'la'a Batoo'a Kpɔnnazεε.

^{IX} -A sɩa'a kplokplɔkpɔ -a -see -dazεεε -nyni -nɩ. -Nɔɔ -ke ti -a -nyni -nɩ'a 'bho a, *'Zuifu'a *su'a 'wɩ zi-o'o. -Pɔpɔɔ klu-o'o tenyɩ. -Bho batoo nɔ ε 'ke -na, ε -nyni'e-e 'yrili. 'ε dɩ, 'Pɔɔɔ 'du'o nyɔ 'dɩ 'mɔ, ɔ na: ^X An bha 'we-a, -jolɔ -a 'ye'a 'tɔ 'kpi'kpa mɔ, 'ɩn yibo'o-o ε -nyni'e-e 'yrili, ε -se batoo -ke lɩ-ɩ -nɩ'a 'nɔɔ 'ε 'limɔ'a 'sε 'ke wɔn-nyni -ko. -Bho -a se -a'ba 'bhi 'yrili'du, ε-ε 'bhle-e -a'ba 'mεmεε 'yi.

^{XI} I -nɩ'a -kaa 'mɔ a, 'srojayi -mnɔɔ, 'le batoo'a triyi -ke 'ε -yowli'a 'sε ɔ-ɔ pɔ'o -lokui. 'ɔ dɩ se 'Pɔɔɔ 'kpi -nɩ. ^{XII} -Gblee, 'bho batoo'a -kpɔnnamɔ 'mno se 'yrili-nmɔ, 'le, -nɔɔ -ke ti -pɔpɔɔ-ɔ klu'a a, 'ε -nɔɔtu 'ke v 'bho li-zi -nɩ. 'ε dɩ nyɔ'a -dadudu-u -nɩ'a 'le 'ε 'limɔ na: -A zi -laa li! -Gblee, un 'bɔ-ɔ ti un 'ke Klεεtɩ'a -gwɔɔ -lreε un-v 'la'a Fenisɩ -kpɔn -nɩ -cueyi! 'Bho'a batoo'a -kpɔnnamɔ 'kpa-a gbugbu. -Bho -pɔpɔɔ 'wɔv -nɩ 'le 'zɔti -ke yayi, 'ε nyni 'bho. 'Bho 'mno, un 'bhεε'o un 'ke 'bho ti-de 'le ε-be -pɔpɔɔ 'mnε'ε -nɔɔ 'ke v lizi.

'Tɔnni 'yigbeyi'a -bibie

^{XIII} -A -see -bhla mu ke, -pɔpɔɔ'ɔ bhleebhle 'kpa-a 'bho ε-ε klu-o'o. ε 'wɔv -nɩ'e-e 'le 'zɔti 'le ε -ke batoo nunmɔ'ɔ 'yiti. ε -nɩ'a -kaa klunamɔ a, nyɔ-v -nɩ'a 'le 'ε 'limɔ, ε-ε 'pɔ -v 'kpa 'yi. 'ε dɩ un-v nɔ'o: -A mu! 'Le un 'ye batoo -za un 'ye -jeyi 'kpa. Un -nɩ'a munamɔ a, 'le Klεεtkokogwɔɔli un nyɩnyɩ-ε-ε-ε ti 'le un-v ple'e 'ε wɔnli ti. ^{XIV} -Nɔɔ gbe zi'a a, un -ka 'le-ε gɔv, -bibie yi-o'o. 'ε -bibietu, batoo'a trimɔ 'wee-e ple -ε'o. 'ε 'nyɩ 'mɔ-o Elakilɔɔ. Trɩ-ɩ -nɩ'a 'bho likpe 'li, 'ya 'lru ε -yi -nɩ'o. ^{XV} ε-be -bibie 'mnε yi'a a, ε -ke -a'ba batoo zɩza'a-a 'yigbakwla 'mɔ. 'ε trimɔ -ke ε 'tutu'o 'le ε -see 'wɔn. 'ε dɩ -a 'bhiti'e 'yiti 'le ε 'ye -amɔ kpa 'bikabika, ε 'ye ε 'le 'tɔnni'a -bhie 'mɔ kpa, ^{XVI} 'le -a 'ye 'le likpetoope -lue un-v 'la'a Klɔdaa'a lemɔ -zi. 'Bho 'mno'ɔ -pɔpɔɔ se wɔnkpɔn. -A -sɩa -nɩ'e 'bho-ε yrubhε!, 'le, -zabhɔmɔgɔv-v -mɔ-ε'ε 'le -a'ba batoo'a lemɔ ti, -a 'ye ε jri, ^{XVII} -a 'ye ε 'mɔ'luo, -a 'ye ε 'le batoo 'mnε 'kpiti pɔ, 'ε 'li'a lbhɔnɔmɔ 'ye ε 'bho tɩsan ε -kaa wɔn-nyni. Un nɔ'a -kaa a, 'le un 'ye 'bhluikuiklɩgbi 'mɔ'luo, un 'ye i batoo'a 'zɔ -zi -nɩ, un 'ye ε san, ε -kaa wɔn-nyni -lreε. Un sen 'ε ε, 'le Libiibhlukpa'a 'gwɔɔli'a -da

se'a 'mu-tɛ, 'ɛ -sɪanyɪ 'lbha'a -amu, -bho -pɔpɔɔ -kpa -nɪ 'le -amu, batoo -kaa 'mɔti'sin. 'ɛ dɪ, -ka 'ɛ 'li'a lbhɔnɔmɔ 'ka -nyna 'le ɛ 'ke -wɔɔ -na, 'ka-a un nɔ'o 'le -pɔpɔɔɔ 'tuu 'nɛ -bhla 'Iru. ^{XXVIII} Un nɔ'a -kaa a, -bibie 'mnɛ 'ku-o -bhla 'kpa 'yi. 'Ka-a ɛ 'bhle'e -amu gbokogboko. Zɔ zɪ'a a, 'ɛ dɪ, lɪtɔlɪ -nɪ'a 'le batoo 'li, 'ɛ 'li'a lbhɔnɔmɔ -zɪ 'ɪ 'le, un 'ye ɪ 'nuko po 'le ɛ 'ke kwa'fɪun. ^{XIX} Zɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho a, un -kpɔn -nɪ'e-e 'nyanyɪ 'mɔ, 'le, 'bho batoo 'kpi'a lɪtɔlɪ -ɪ -na -nɪ 'nɛ ɛ, un 'ye ɪ 'bho -za, 'le un 'ye ɪ 'nuko po -lɾɛɛ. ^{XX} -In 'ye li-ɔ, 'wɪyɔ 'li -bibie'a wɔnkue -see -denɪ 'mɔ -sɔ, yaku 'yi -nɪ'e-e -tukuu! -A -see 'yɾɔ -ke 'cɔdɾɪ'a 'yigba 'ye, 'le, -ka -a 'ka batoo -jɔlɔ gbo po, -a se -kaa yibo. -A -gbɔ 'nɛ ya, 'kpi -wa'a-a -amu 'yiti, 'le, -ka -a 'ka 'pɔn'a 'kpi se -amu 'yi -nɪ.

^{XXI} ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le batoo 'mnɛ 'li, 'wɪ 'gbaa'a-a -kwa un -see li. 'Le 'Pɔlɔ 'ye 'mɔ-sɔ 'le ɔ na: 'An bha 'we-a, 'ɪn -za 'ka 'mɔ, 'ɪnnɛ 'ka-a! -Bho a po 'kɪ 'an wlu -lokui, -a -see 'kɪ Klɛɛtɪ 'wlu yi, 'le ngazedɪ -yɛɛ -see -amu 'kpi -bhla yi bhebhe. ^{XXII} -Ziadɪ mɔ'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ, 'traamu 'tɔ ɔ, a po 'le 'kpi, 'le a'ba 'klumu'a nyɔ -lue 'tɪn -see 'mɛ yi. Batoo'a 'se-ɛ 'ye wɔn-nyni mɔ. ^{XXIII} A -gblee, -zɪan 'matɔ'a 'bhuo, -Lagɔ -kɔ'ɔ 'ɪnmɔ a, -ɔ -ke lbhɔ 'ɪn-ɪ nɔ'a a, ɔ 'lbho-o ɔ gbo'a -dalbhoyi -lue, ɔ 'ye 'ɪnmɔ linyɪ ^{XXIV} 'le ɔ na: 'Pɔlɔ, -sɪanyɪ'a 'lbha -ɪnmɔ -le! -Gblee, -ɪn 'ke 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlɔkpayowliklagba gbo nyni mɔ'o 'le ɔ 'ke -a'a -zɪgle tu. 'Innɛ 'mɔ-o -Lagɔ'ɔ 'gwɔlɔdɪ. 'ɔ 'limɔ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn 'bho -a'a 'kpi'a dɪ, nyɔ 'wee -ke -ɪn -nɪ'a 'nɔɔ batoo 'li, ɛ -see 'wa nyɔ -nɔ yi. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o. ^{XXV} 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, 'an bha 'we-a, a po 'le 'kpi, 'mna 'de-e -Lagɔ 'gwli. -Ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ka-a ɪ-ɪ 'ye 'mɔ-nɪ mɔ. ^{XXVI} 'Bho batoo -mnɛɛ'ɛ damɔ a, -a -ke ɛ-ɛ 'ye-e -mu -mɔ 'yirilɪnmɔka. 'Bho likpe -lue'a 'kpɔkpɔ 'kpi ɛ-ɛ 'ye wɔn-nyni -nɪ mɔ 'le ɛ 'ke 'bho -sie. 'Ka-a 'Pɔlɔ 'lɛ'o.

^{XXVII} -In 'ye li-ɔ, -a -kaaa Klɛɛtɪ -sɔ ɔ, 'ɛ 'wɪ'a -bue 'yɔ nyie'ɛ zɔ 'ka-a, 'le -bibie-e 'tuu'o -amu -kaa 'le 'tɔnnɪ'a -da un-ɔ 'la'a Adriatikɪ. Dodogwia batoo 'li'a lbhɔnɔmɔ na: -A-bɔ -naa, -a kɔɔ nyɔ -nɪ 'kpɔkpɔ gbo 'kɔɔnamɔ. ^{XXVIII} Un 'lɛ'ɛ -kaa a, 'nɪ'a -ybhahɔluku un 'du'a kwakule 'yi, un 'ye ɛ 'mɔ'luo, un 'ye ɛ 'nuko po. Un -zɛ 'ɛ 'nuko ɔ, un 'zɾɛ-ɛ sɔɪ'a -pasa'a -gwɔlɔ -lue. Un nyni'a 'bho nya ti -toope a, un 'po -ɛ 'nuko -lɾɛɛ. Un -zɛ'ɛ 'le a, un zɾɛ'ɛ -lɾɛke a, -bue 'yɔ -muu-u -sie'e 'bho. ^{XXIX} 'Bho 'ɛ 'kpi a, -ka un -die'a 'mɔ, un 'bhle-e 'nɪglutɪsɪkɾɪ'a -sɪanyɪ ku 'mɔti 'le batoo -kɪ ɪ 'yi-tbha 'le ɪ -kɛɛ ɛ wɔn-nyni. 'ɛ dɪ, kwakulɪklɪgbɪ un 'sɾɪ'a 'bhlukui, -ɪ -nyna -nɪ'a batoo ti, un -mɔ'ɔ-ɔ 'ya nyie 'le 'ɛ lemɔ ti, un 'ye ɪ 'nuko po 'le ɪ 'ke -bɪsɪ 'mɔ nyma. 'Bho-o -a -de'e ti. -A -de'a 'bho ti a, un 'tɪtɾɛ'ɛ-ɛ li 'fɪa 'le 'wa -pɔlɔ na 'dabodɪ zɔ zɪ -susueyi. ^{XXX} ɛ-be 'matɔ 'mnɛ'ɛ 'bhuo, batoo 'li'a lbhɔnɔmɔ nɔ'a -kaa, un 'luo'o-o gɔlɔ-ɔ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limɔ 'mɔ, un 'ye ɛ 'nuko po 'le un-ɔ nɔ'o: Kwakunɛtɪ 'sɾɪ'a 'bhlukui, -a 'mu -ɪ 'le 'ɛ 'mna 'yi tɪmɔnamɔ 'le -a 'ke ɪ 'nuko po, ɛ -kaa -gbaa 'mɔ -sɔ. -Zagbaa! Un 'ke ple'a dɪ un-ɔ nɔ'o -kaa! ^{XXXI} Lɪ un nɔ'a, 'Pɔlɔ 'ye 'ɪ li a, ɔ 'tmɔɔ'o-o 'sɾɔja -ke 'wa -kɪagba: -Bho nyɔ -nɔs se 'nɔɔ batoo 'li ti-de, 'lemnɪ, nyɔ -see 'pɔn yi. ^{XXXII} 'ɔ 'lɔ 'b -kaa 'yi a, un ɛɛ'ɛ batoo'a gɔlɔ 'bhlukui 'mɔ-ɛ, ɛ -ke 'nɪ 'ye zɪ.

^{XXXIII} -Gblee, zɔ -see 'yɾɪtɪ'wla ke, 'le 'Pɔlɔ-ɔ po'o nyɔ 'kpa 'yi un 'ke li. 'ɔ na: 'wɪ -bue 'yɔ nyie -a zɪ'e 'nɔɔ batoo 'li 'le a -see ɛ li. ^{XXXIV} 'Traamu 'tɔ, 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ, a li! -Bho a li a, 'lemnɪ, a 'bhle'e 'kpi 'mɔ-ɛ 'le

a 'ke -lrelrea 'bhεε 'le a -kaa 'mε. 'In-ι 'mu-o 'bho le, letoope gbε -see amɔ li''tru yi. XXXV Ɔ po'a wlu 'mnε ti a, ɔ ''luo'o-o ''flɔɔ 'mɔ 'le ɔ 'ye 'ε dɪ -Lago 'sεε po 'bho 'wa 'wee'a ''yigbeyi, 'le ɔ 'ye 'ε ''die 'mɔ''luo 'le ɔ-ɔ li'o. XXXVI Ɔ -nɪ'a linamɔ a, 'wa 'wee'a 'kpi yi'e 'le-ε 'le ɔn 'ye li -lrεε. XXXVII -In 'ye li-ɔ, -a-bɔ -nɪ'a 'le batoo 'li, -a bhete gbo -a -nɪ'e-e nyunyu'a -gwlɪ -bue -gwlɪ tan nyunyu -bue nyunyu -mεεlo. XXXVIII Ɖn gwε'ε lilia 'yi a, lilia'a -bhεɔɔ 'wee -sie'a 'le batoo 'li, ɔn ''luo 'nɪ-ι 'mɔ 'le ɔn 'ye ι ''nukɔ po. -Bho ε -flɔ 'liti 'le ε 'ke kwa'fɪn.

Batoo -nyini'e-e wɔn

XXXIX -Gblee, ɔɔ 'ka -amɔ ti-gba a, 'bho ''ni ''yigbeyi -a -nɪ'e -bhla. Batoo 'li'a lbhɔnɔmɔ nɔ'a -kaa, ɔn 'ye-e 'kpɔkpɔ -lue li. 'Bhlɔkpa'a -da -ye ma'a a, ɔn se 'bho ''yiyibo. 'Bho 'mnɔ ɔ, ''ni 'kpa-a 'bho gbɔgbu 'le 'ε 'mna ''yi -bɪstuyra-a -nɪ'a 'bho 'bhεε'ε 'mɔ-ε. 'Le ɔn na: -A -mu -nɪ 'bho! -A po 'le 'kpi -a 'ke 'bho'a nyninynia ti'dɪn. -Bho batoo -kpɔn -nɪ 'bho, ε -nmɔ'ɔ-ɔ ''yrili. XL Ɖn 'le'ε -kaa a, kwakulɪ kpɔn'a batoo ti 'le ε 'ye'a ti-nyna a, ɔn 'cε-ε 'ya ''bhlukui, ι 'ye ''nukɔ -sie. 'Bho ''yriglaagla 'mɔ, tufɔtɪ 'sɔn-ɔ 'pe'ε 'le batoo'a lemɔ ti, -bho ɔn -kε ε-ε tri, -ι 'srεε'ε ''lru ''yi, ɔn-ɔ bɔtɪ'e-e 'ya ''bhlukui ti, ɔn 'ye ι ''nukɔ ''nymaa. Tu -nyna'a 'bho batoo'a 'mna ''yi ti, 'mɔkuyriε ɔn ''srii 'nε ε, 'le ɔn 'ye ε yayi kpa 'le -pɔpɔɔ 'ke ε 'mɔ-de 'le ε 'ke ε 'bho -bɪsɪ'a da -kpa -nɪ. 'Ka-a ɔn nɔ ε'o 'le ε 'ye 'bho 'mnɔ -bhoga -mu -nɪ. XLI Ɖn -ke ε -nɪ 'bho -mu -nɪnamɔ, 'bho ''ni'a -gwloo 'sɔn'ɔ 'nyɪmɔ, -da se'a 'mɔ-tε ε, 'bho-o ε ze'o zenyi! 'ε 'mna 'nyma-a -bɪsɪ 'mɔ kekeke! 'ε -sɔ -gbaa 'mɔ, 'le ''ni'a ''tarili-i po'o 'le 'ε lemɔ, ε-ε nyɪ 'nε-ε wɔn.

XLII ε ze'a 'tɔ ɔ, -jiemɔ -nɪ'a 'le batoo 'mnε 'li, -bho 'wa ''klumɔ'a tɔlv yibo -lreka, ɔn -kaa ''nukɔ 'kpa 'le ɔn -kaa ple'a dɪ a, ''sroja na: -A 'lbhɔ ɔ ɔn 'ke 'mε. XLIII Ɖn 'le'ε -kaa a, 'wa -klagba -see ti'ɔɔ 'Pɔlv 'ke 'mε; 'ε dɪ ɔ nɔ'o: A'ba nɔ -kaa -le! A-bɔ -nɪ'a 'nɔɔ batoo 'li, 'le a'ba ''klumɔ, nyɔ-ɔ yibo'a -lreka a, a 'kpa 'le ''nukɔ -antanyɪ, a 'ke 'le -bɪsɪ ''kpi mu! XLIV 'Le, a'ba nyɔ -yɔ se'a 'ε ka yibo a, a 'ke 'bho tufɔtɪ ''kpi 'kpa. -Bho ε ''du batoo'a ku 'mɔ'a 'fɔtɪ, a 'kpa 'bho, 'le a 'ke -antanyɪnyɔ kli mu! 'Ka-a -a'ba 'wee nɔ'o. 'Le -a'ba ''klumɔ'a nyɔ -lue 'tɪn -see 'mε. -A 'pɔn-o'o 'wee, -a 'ye nyɪ.

XXVIII

Batoo -nyini'a wɔn ɔ, 'ε 'limɔ'a nyɔ gɔgwla'a-a 'bho likpe 'mɔ

I -A cε'ε ''nukɔ'ɔ 'mεmεε'ε wɔn 'mɔ a, likpe -ke 'nyɪ -a se 'ka yibo, nyɔ -a -ye'ε 'bho, 'ɪnnɔ ''si'e 'ε 'nyɪ, ɔn-ɔ 'le -ε Malɪtikpe. II Nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho kpɔn'o -amɔ-ε -gli! ''Ni -nɪ'e-e lbhanamɔ 'le -sɪn yi'a dɪ a, nεgbaaklagba ɔn cε'ε ''yi. 'Bho 'ε ''trolɪ ɔn de'e -amɔ ti 'wee 'le -a 'ke 'wɔta. III -Gblee, nε wan'a, ε 'wla'a 'zɔ ɔ, 'le 'Pɔlv 'ye 'ε -nakanyɪ 'mɔ''luo ɔ 'ke ι nε 'mɔ po. 'Le -nakanyɪ 'mnɪ'a 'mɔ, 'le-e yɔlv -nɪ'o. Nε'ε -susu tbhe'ε ε, ε -nɪ'a 'danamɔ, 'ɔ -kɔta ɔ kpa'a 'bho, 'ɪnnε ε nmu'o, ε ''srii'e-e 'ɔ -kɔta wɔn 'le nyɔ 'wee 'ye ε li'ye. IV Sɛn-ε beze'a 'bho 'ɔ -kɔta wɔn, 'bho likpe 'mnε 'li'a nyɔ 'mnɔ 'ye 'ε li a, ɔn na: Nyɔ -nɔɔ, ''kulbhayi ɔ ''du'o -ziaka. Ɔ cε'ε 'tɔnnɪ wɔn 'mɔ, 'le ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, yaku -see ti'ɔɔ ɔ 'ke 'pɔn. V 'Pɔlv -mnɔɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'lu-o sɔ ''yi 'le sɛn 'ye 'le nε 'mɔ 'kpa. Ɔ -da ε nmu'a a, 'bho -see ''muvlo. VI Nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho, ɔbɔ na: 'Ɔ sɔ-ɔ 'ye-e ''bu -mɔ. -Bho ε -se -mnεε ε, -bho 'ε gu 'yaa

nɔ 'le ɔ 'ke ti'ga ɔ 'ke 'mɛ. Un -fuo 'nɔ wɔn kplokplo, un -gbu 'nɔ ya, li se'a ɔ "vuvlonamu-nɩ a, un zizia'a-a wlu 'yi, un na, -yɔɔ-mnɔɔ,a ɔFa 28 6 'Le ɔ "bhlibhɩkpa 'kpi kɔkui -dudu un-ɔ bubɔ'ɔ 'le, 'unɩ un-ɔ 'la'a 'wa -Lago.

VII -Gblee, 'bho 'mnɔ "troli, likpe 'mnɛ'ɛ -kɔyi "kɔɔ'ɔ-ɔ 'bho gbo, 'ɔ 'nyɩ 'mo-o Publiust. ɔbɔ 'mnɔ, 'unɔ kpɔn'o -amu -gli; -a 'nu-o 'wɩ tan 'bho 'ɔ 'jɩnɛ 'yi. VIII-ɔ nu'a -kaa -amu -zɛɛ 'lruli, 'ɔ -tɩta -nɩ'e-e -budu 'li, yakali 'lbhɔ ɔ'o, 'unɛ -ke 'limɔjie -na'o, 'le 'Pɔlv 'ye ɔ 'yenamu mu, ɔ 'ye 'ɔ dɩ *-Lago wɔn gbo po, 'le ɔ 'ye ɔ *sɔ 'lru tide 'le ɔ 'ye ɔ 'pɔst. IX I -nɩ'a -kaa 'mɩ a, "gwizimɩ -nɩ'a 'bho likpe 'mnɛ 'li 'yi -ɔ -bodɩ 'le un 'ye 'pɔn -lrɛɛ. X Lbhɩ ɔ nu'a 'bho'a dɩ a, -ka un -die'a 'mɩ, un "du'o 'bho -amu 'le li 'wee 'mɩ, 'le, -bho -a'ba mumunɔɔ nyɩ 'wla, -bho -a -ka batoo 'li-i 'kpa, -kɔkɔl'a -dadudu -ɩ -ke -a 'ka mu a, -ɩ 'ka -amu -kpa 'le -a 'ke -a'ba -jɔlv bhlu a, un "nyɩ 'ɩ -amu -nalo.

*'Pɔlv 'nyɩ-e *'Wlɔmɩ*

XI 'Cɔɩ tan zi'a a, -a -sɔ'ɔ 'mɩ-ɛ, -a 'ye Alasadriigwɔ 'mɩ'a batoo 'li 'kpa. 'Bho 'ɛ "yigbeyi 'gbanyɩu'a kɔkui un -ba'o, un "du'o 'bho, 'unɩ un-ɔ bubɔ'o. Batoo 'mnɛ, 'unɛ -de'e 'bho likpe 'li ti 'le -pɔpɔɔ'ɔ -nɔɔ 'ye zi. XII -A mu'a a, 'le -a 'ye -gwɔ -lue un-ɔ 'la'a Silakust nyɩ. 'Bho-o -a nu'o 'wɩ tan. XIII -A 'wlv'a 'bho a, -a 'ple-e 'kpɔkpɔ wɔnli ti 'le -a 'ye gwɔ'ɔ 'sɔnnɛ un-ɔ 'la'a Wlezio nyɩ. ɔɔ zi'a a, -pɔpɔɔ 'wlv -nɩ'a 'zɔti 'kpa-a klunamu 'le -a'ba batoo -na'o, -a 'nu-o 'wɩ 'sɔn 'tɩn -jeyi 'le -a 'ye -gwɔ -lue -lrɛɛ un-ɔ 'la'a Puzɔlv nyɩ. 'Bho-o "nukɔjɔlv 'ti'o. XIV -A nyɩ'a 'bho gwɔ 'mnɛ 'mɩ a, 'bho-o -a -ye'ɛ Zezii'a nyɩ -lrɩv. 'Inɩ -za'a -amu -jeyi -a 'ke 'bho 'wɩ -mɛɛsɔn nu, 'le -a 'ye -kaa nu 'le -a 'ye 'Wlɔmɛ'ɛ -gwɔkɔlɔgba *'Wlɔmɩ'a -jeyi 'kpa. XV -A 'kpa'a -jeyi a, Zezii'a nyɩ-ɔ -nɩ'a 'le, -ka -a -nɩ'a yinamu, un 'wɩn -ɩ 'bɔ, 'le un 'ye 'mɩ-so, un 'ye -amu -jeyi yi. 'Wa 'plan -ye kɔ'ɔ nya, -a -ke ɛ 'gbɩv'o 'bho -gwɔ -lue un-ɔ 'la'a Apiust'a 'Pɛlv 'mɩ, 'le, 'wa 'plan -lrɛɛ -ye kɔ'ɔ 'bho, 'bho -gwɔ -lrɛɛ un-ɔ 'la'a Zikamu'a Kpɔnnabidi Tan, -a -ke ɛ 'ye 'bho 'gbɩv. 'Pɔlv 'ye 'ɔ li, ɛ 'pɔ -ɔ 'kpa 'yi 'le ɔ 'ye -Lago 'sɛɛ po.

XVI -Da -a nyɩ'a 'Wlɔmɩ a, un 'wɔn-o'o 'Pɔlv 'ke -budu -lue 'mɩ'luo ɔ 'ke ɛ 'pɛle. ɔ 'luo 'nɛ 'mɩ a, 'le 'ɛ 'limɩ ɔ -de'e ti 'le "srojayi -lue-e "du 'ɔ "yrili.

*'Pɔlv -za'a-a -Lagɔwlu 'mɩ 'le *'Wlɔmɩ*

XVII -A nyɩ'a *'Wlɔmɩ a, -a 'nu-o 'wɩ tan, 'le, *'Zuifv'a -klɩgbɩ-ɩ -nɩ'a 'bho, 'Pɔlv 'ye ɔ 'bho 'jɩnɛ 'yi 'la, 'le un 'ye yi, un 'ye "lru'gbɩv 'le ɔ na: 'Lotv'a "nyɩu-a, a -gblee, 'un -see -a'ba "bhlimɩ "nyɩnyɩle "lrulinɩ, 'le, -a'ba "na "we'a kpɩ-i sisi'a -amu kwa 'mɩti, 'un -see ɩ 'mɩɛ -lrɛɛ. ɛ -nɩ'a -kaa 'mɩ a, 'le Zelizalɛɛmɩ un -nyɩa -nɩ'e 'unmɩ ti 'le 'Wlɔmɛ'ɛ nyɩ 'ye 'bho 'unmɩ -za. XVIII ɔbɩ 'mɩn 'crɛ'ɛ 'unmɩ ti, dɩ un 'ka 'unmɩ "yikpa 'le 'un 'ka 'mɛ ɛ, un -see ɛ 'ye. 'ɛ dɩ un 'bɔ 'kɔ'o ti un 'ke 'unmɩ ti'sii. XIX I -nɩ'a -kaa 'mɩ a, 'Zuifv'a -klɩgbɩ -see ɛ 'wɔɔn. 'Inɛ "gbɩgbɩ'a 'unmɩ 'le 'un na: -Bho ɩ -nɩ -kaa 'mɩ, "lemnɩ, 'bho -a'ba 'bhɩkpayowɩklɔgba'a wɔnyɩ 'le 'Wlɔmɩ 'an -zɩgle 'ke -jra -nɩ ɔ 'ke ɛ tu. 'Mna -see ti'bɔ -un 'ke 'un -Bozuifv 'mɩn dɩ "yikpa. XX A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nyɩ -ɛ -ke dɩ 'un 'la'a amɩ 'le 'un 'ka amɩ 'tmɩv, 'unɛ 'ka-a: 'A 'ye li-ɔ, nyɔ *Izrayɛlɩkɔmɩ nu'a ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mɩ 'le un-ɔ fuo 'nɔ wɔn, 'unɔ 'un de'e "gwɩi'a dɩ, 'un -nɩ'e gbɩkɔ wɔn.

XXI ɔ po'a wlu 'mne ti a, un na: -A'a 'kpidi'a "bɔɔɔ -lue 'tun -see Zideebhɔkpa 'kpi 'wɔ 'le -a 'ke ε 'ye 'le -a -Bozuifu-ɔ 'wɔ'a 'le a, 'wa -lue 'tun -see -amɔ -a'a 'di -ya 'le ɔ 'ke -a'a "nyinyinidi -za -lrɛɛ, 'le ɔ 'ke -inmɔ 'kla "bhalrɛɛke. XXXI 'Ka-a ɪ -ni'e 'mɔ'a di a, -abu 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -inmɔ -lokuipo -ka -zɛɛka. *Zezii'a -Lagɔɔbhɔlre -un 'sri'a 'yi, da'o -da, -ka nyɔ-ɔ 'du'a 'bho 'ε da, -a yibo ni-o'o. 'E di, -ka -mnaaa'a "bhuo-o popo'a 'gwɔti, -za -kaa 'mɔ -a 'ke ɪ 'bɔ'wɔn.

XXIII 'Bho 'ε 'kpi un -ke 'Pɔɔɔ 'du-o 'wɔ. 'Wɔ 'mne nyini'a a, 'wa -dadudu 'yi-e 'bho 'ɔ "jɪnɛ 'yi. -E 'nyaa'a -druma a 'le ε 'ye'a "jiazɔ 'kpi bhla a, ɔ zɪzɪ'a-a -Lagɔwlu gbɔ 'le ɔ -ke un-ɔ za'a 'le 'ya sɔ 'le ɔ-ɔ tɔ nu'o -Lagɔ'ɔ nyɔ'a -kɔkɔ'ɔ 'kpidi, 'le ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, *Izrayɛɛɪkɔmɔ nu'a ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mɔ un-ɔ fuo'a wɔn, -ka Zezii 'du 'ɔ ɔ, un 'ke 'na yibo, 'le, un 'ke ɔ 'gwɔlidi'a di, li -Lagɔ -zi -ni'a *Moyiizi -ke 'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ -lrɔɔ 'mɔ, -ɪ 'cni-ε'ε 'le 'ɔ "bɔɔɔ 'li, ɔ-ɔ ple 'ɪ 'mɔti. XXXIV ɔ -tɔtɔɪ, ɔ -tɔ 'nu a, pa'a 'wa tɔɔ 'mɔ-ε, 'le 'wa -lrɔɔ -see ti'ɔ un 'ke ɪ -ziadi 'mɔ 'yee. XXXV -Gblee, un -ni'a -jeyi 'kpanamɔ a, un ciɛ'ε 'mɔ-ε, 'wa wlu se 'mɔ'bhɛɛ, 'le 'Pɔɔɔ na: Wlu *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -zi -ni'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizayi *Ezayii 'mɔ, XXXVI -ɔ wa'a a'ba 'na 'we 'yiti a, -ziadi mɔ'o. -Kaa ɔ 'le'ε -kaa:

Mu -un 'ke nyɔ -nɔɔ 'tmɔɔ: -Lagɔ na: A-a 'ye-e 'an wlu 'bɔ'wɔn -mɔ -kpɪn, 'le a -see ε 'mɔti'wɔn yi. A-a 'ye-e 'inmɔ ya-gbɔ -mɔ -kpɪn, 'le a -see 'inmɔ 'yrili-gwɛ yi. XXXVII ɔ-bɔ nyɔ 'mɔn, 'wa -pɔɔɔ "kpleku'o, 'wa -lokui 'bhlu-o -jidi 'le ɪ -kaa ti'wɔn. Un 'pɔ-o 'wa 'yri kuku 'kpi, 'le ɪ -kaa ti'ye. Un nu -ɪ'o 'le un -kaa kpli 'yizizia. -Bho un zizia 'kɪ kpli 'yi a, 'lemnu 'un-ɪ 'pɔɔn nu 'ko-o'o 'bho 'an 'yigbeyi.

'Ka-a -Lagɔ 'le'o. XXXVIII 'Bho 'ε 'kpi a, 'Pɔɔɔ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lrɛɛ: 'E di a yibo ni 'yi, ε 'nyaa'a -daa 'traamɔ, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifu, 'inno -Lagɔ 'nyɪ'e 'yiflɛ 'le un 'ke 'pɔn 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'Inno 'ye ε -lokui-po mɔ 'le un 'ke ε 'wɔɔn.

[XXXIX ɔ gwɛ'ε 'yi a, 'Zuifu -sɔ'ɔ 'mɔ-ε un 'ke -jeyi 'kpa, depɔɛ 'kpa-a 'le 'wa 'klumɔ ti, un 'bhle ε wɔnyɪ 'le un 'ye mu.]

XXX A -gblee, 'Pɔɔɔ 'zi-e 'le 'ɔ "pɛɛɛbudu 'li -zɔun 'sɔn, 'le, nyɔ'o nyɔ-ɔ yi 'ɔ -bodi, ɔ-ɔ kpɪn 'ɔ -gli. XXXI -Bho un yi ɔ -bodi a, ɔ-ɔ 'zɔ -ɔ -Lagɔ'ɔ nyɔ'a -kɔkɔ'ɔ di -bodi 'mɔ 'le ɔ-ɔ tɔ nu'o -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisi'a "diɔɔɔɔ. I-bɔ 'di 'mɔn, ɔ -flɔ'ɔ-ɔ 'yi 'le ɔ-ɔ cɛ'ε 'yrili 'le ɔ-ɔ tɔ nu'o.

'Pólú'a "bógú ó pó'a 'WLÓMUKÓMU -jeyi

Wludie pó'a nyó "bógú -nɛɛ'ɛ -naagú 'li.

'Wlómukómu 'ma-a Zezii'a nyó, 'innú 'ó -dalbhoyi 'Pólú pó'o "bógú -nɛɛ -jeyi. -Ka ó 'bó'ó ti ó 'ke 'le ú gbo mu, ó-ó 'za-a -kaa 'mu. 'Bho 'ɛ lemú, lbhú -Lago "nyú 'ó, 'le, nyó-ú -se'a-a 'Zuifú, ó-ó zú 'ú Zezii'a "dízúgú -bodú 'mu, 'innú ó-ó za'a 'mu -lɛɛ. Lɛ ó-ó tri'a -jie "kpití, 'unne 'mo-o, nyó'o nyó-ó de'a -Lago "gwli, 'innó 'pún'o 'bho 'ó "yigbeyi. ɛ-be 'ó "gwlideɛ 'mne'ɛ "se'ɛ dı ó 'pún'o, 'le 'ó nyótu-u 'bhle'e 'mutikukue, 'le, kpli-i nú'a -Lago 'tu, ó 'ke ú nu.

'Yewlu

I 'Inmó 'Pólú 'ma-a *Zezií *Kliisú'a lbhúnúyi, a-bú -yú 'ma-a 'ó nyú -lɛɛ -ú -nú'a *'Wlómú, 'innmó pó'o amú "bógú -jeyi. -Lago'ó "bhúo-o 'la'a 'unmú 'le nyó'a "klumú 'un 'ke 'ó -dalbhoyi "du, 'innó -za'a 'bho 'unmú 'le 'un 'ke 'ó "dízúgú kpa.

II -bú "dízúgú 'mnu, -Lago -zi -nú'e-e 'ó wlu'a 'mutizamú 'mu -benyú 'le ún 'ye ú 'ó "bógú 'li 'cnu. III -ɛ -ke dı ú -bú "dízúgú -nú -ze'ɛ 'mu a, 'unne 'mo-o 'ó "yu Zezii Kliisú'a dı. 'ó "yu 'mno ó, ó 'mo-o nyunyó'ó "yu 'le ó "si'e 'bho ó "du'o Daviidú'a "nayu. IV 'Le, -ka ó "du'a -Lago'ó "yu, ó *'saa'a li 'le ó 'ye 'ó 'ó wónkue "nyú a, -da -Lago -zó 'ó glu 'le 'memú'a "klumú 'le ó 'ye'a ti-nú -lɛɛ ɛ, 'bho-o 'ó wónkue'ɛ 'yri'a 'bú 'wlu -nú'o. Ó-ó Zezii Kliisú 'mno, 'innó 'mo-o -a'ba -koyi, V -ó nú'o 'unmú -zege "lrulí, -ó lbhó'o 'unmú, 'le, nyó'a klɛ-ɛ -se'a-a *'Zuifú, 'un 'ke ú 'ó "dú -bodú 'mu-za 'le ún 'ke ó "gwlide 'le ún 'ke ó 'bho "du. -Bho ɛ -nú -kaa a, 'le 'ó 'nyú 'ke "yi'bhɛ. VI A-bú Zezii Kliisú 'la'a 'le 'Wlómukómu'a "klumú a, ú-bú nyó-ú de 'ó "gwli, a-bú -nú'e 'wa "klumú -lɛɛ.

VII A-bú nyó'a klɛ -ke dı -Lago -kma'a, 'le ó 'la'a a 'ke 'ó nyú "du, -ú -nú'a 'le 'Wlómúgwlo 'mu, a-bú 'un-ú pó'o "bógú -jeyi. -A'ba -títa -Lago -ke -a'ba -Koyi Zezii Kliisú -nú 'són -wónna amú "niti 'le ún 'ke amú -pólú'a bhluhlua "nyú!

'Pólú 'ybha-o'ó ó -ke Zezií'a nyó-ú -nú'a 'le 'Wlómú 'ke 'yíye

VIII A -gblee, -antanyú, 'un-ú 'pó-o -Lago 'sɛɛ a'ba dı 'wee 'le *Zezií *Kliisú'a 'nyú 'mu, -ɛkedımaa, 'kpa a ku'a "yi 'bho a'ba -Lago'ó -jeyi, 'ya 'nyú -wa'a-a 'bhlıkptı 'wee "kpi ti. IX -Lago -ke lbhú 'un-ú nú'a 'an -pólú'a klɛ ti 'le 'un-ú za'a 'ó "yu'a "dízúgú 'mu a, -bho 'un -ka a'ba dı ó *'wón gbo-o pó, -ka 'an 'mate'a amú gbo -ziaka, ó yibo nú-o'o. A'ba 'nyú'a bó 'le 'an -Lago'ó wóngbopowlu 'li "kómú. X Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nyú -ɛ -ke dı 'un-ú pó 'ó wón gbo, 'unne 'mo-o 'ó 'gwlu 'ke 'wón 'le ó 'ke 'unmú "yiti'tayi 'le 'wı -lɛɛ 'li 'un 'ke 'le amú gbo yi 'le 'un -ke a 'ke 'yíye. XI A'ba 'tu-ú 'lbha'a 'unmú-ɛ tenyú. 'ɛ dı 'un 'bó'ó ti 'un 'ke 'le a gbo yi 'un -ke a 'ke 'yíye, 'le, 'mutikukue *-Lago'ó Lisaazuzu "nyú'a 'unmú a, a 'ke ɛ 'ye -lɛɛ 'le ɛ 'ke amú 'kptı 'mu pó. XII 'Bho 'ɛ lemú a, 'un 'bó-ó ti -a 'ke 'kpa "yipopo. A'ba -Lago'ó "gwlideɛ 'ke 'unmú 'kpa 'yi pó 'le 'an -Lago'ó "gwlideɛ 'ke amú 'kpa "yi pó.

XIII 'An 'lotú'a "nynuu-a, -ka 'un-ú na'a 'le a gbo'a yiyidı -tóó ti 'le 'an 'ye'a "yiflóɛ, 'un 'ybha-o'ó 'le a 'ke 'na yibo. Lɛ-ɛ -ke dı 'un 'bó'ó ti 'un 'ke 'le a gbo yi, 'unne 'mo-o, -ka 'un-ú za'a Zezii'a "dı 'le 'bhlıkptı -lru

"kpiti 'le nyu de 'i "gwli un 'wɔɔn 'nɔ a, 'ka-a 'in 'yɔbha'o 'in 'ke i amu -bodi 'mu-za -lɾɛɛ. -Bho ɛ -nɔ -kaa, 'lemnɔ -Lago'ɔ wlu -see 'plɔ 'kpa yi, ɛ-ɛ 'ye-e lbhɔ -nɔ -mɔ 'le a'ba "klumu -lɾɛɛ 'le 'in 'ke ɛ 'ye legbɛ. ^{XIV} A 'ye li-ɔ, ɛ -se a'ba "sɛ 'in 'ke -Lago'ɔ dɔ -bodumu-za -ko, nyu 'wee mo'o: Glekɔ o, nyu-u -se'a-a Glekɔ o, lɛyriyibomu o, nyu-u -se'a-a lɛyriyibomu o, 'innu 'in 'ke Zezii'a "dɔzɔgɔ gbokpa. Lɛ-ɛ 'sri'a 'inmɔ 'yi 'in 'ka nɔ a, 'inne 'ka-a! ^{XV} 'ɛ dɔ, a-bɔ -nɔ'a 'le *'Wlomɔ a, 'an -pɔɔ 'wla'a amu 'yiti 'in 'ke 'le a gbo yi 'le 'in 'ke amu Zezii'a "dɔzɔgɔ -bodi 'mu-za -lɾɛɛ.

"Dɔzɔgɔ -ke wɔnkue -na'o

^{XVI} A 'ye li-ɔ, -bho 'in -ka Zezii'a "dɔzɔgɔ 'mu-ɔza, 'in -cɛ'ɛ-ɛ 'yrili, 'ya dɔn'a 'lbha 'inmɔ, -ɛkedɔmaa, -Lago'ɔ wɔnkue -nɔ'e-e 'le ɛ 'mɔ. ɛ -nɔ'a 'tɔ -kaa 'mɔ a, nyɔ'o nyɔ-ɔ de'a Zezii "gwli, ɛ-ɛ 'pɔɔn nɔ-ɔ'o. 'Zuifu "we ɛ 'wɔɔ'o "yi -tanyɔ, 'le, nyu-u -se'a-a *'Zuifu, ɛ 'ye u -yɛ -lɾɛɛ. ^{XVII} A -gblee, -ka -Lago nɔ'a 'le nyɔ 'ke 'yisɾɛɛyi "du 'bho 'ɔ 'yigbeyi a, 'le u-bɔ "dɔzɔgɔ 'mnɔ 'li 'ɛ 'yri'a 'bɔ 'wɔɔ-o'o nyunyu -bodi. Nyɔ-ɔ de'a ɔ-bɔ -Lago "gwli, 'inno "du'o "yisɾɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le 'ɔ "yisɾɛɛ nɔ 'ɔ lbhɔ 'mɔ 'le 'ɔ -Lago'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'kpa'a "kpi -zɔɔ. Wlu-u 'cɔnɔ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ "bɔgɔ 'li, 'ka-a ɛ 'lɛ'o; ɛ na: Nyɔ -yɔ de'a -Lago "gwli a, 'inno "du'o "yisɾɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'inno 'ye'e tinɛzɛgɛ.

Nyɔ'a kle-ɛ 'mo-o "nyinyinidi'a nɔmɔ

^{XVIII-XIX} I -nɔ'a -kaa 'mɔ a, dɔ nyu 'ka yibo 'bho -Lago'ɔ damɔ, u -nɔ'e-e gbaa! 'ɔ "bhɔo-o tɔhɔ 'i nyunyu 'yri 'le nyu'a ple -Lago. Dɔ un nɔ'a se 'yrili-nmɔ. 'Wa "nyinyinidi -ke 'wa "nyinyinikpli un nɔ'a 'le un se'a 'bhɛɛ un 'ke "yisɾɛɛmɔ "du 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi a, 'inno "du'o un -bonyunyu -tanɛ bhɔ 'mɔ 'le un se -ziadi yibo. 'ɛ dɔ, -Lago'ɔ 'cɛ ɔ -pɔ'a nyunyu kwa, ɛ 'wɔɔ-o 'le yaku 'li 'le 'ɛ 'yri 'ye 'piemɔ 'kpa. ^{XX} -Ziadi mo'o. -ɛ -sɔ'ɔ 'bho 'kmɔ'a tiyinaɔmɔ 'le ɛ 'ye'a -zɔan "kpi bhla a, -Lago nyɔ'ɔ 'ye'a li a, li 'wee ɔ -ya'a ti-e, 'ɔ wɔnkue-ɛ se'a "tiinaɔmɔ 'bhle-e 'le -ka ɔ nɔnɔ'a 'mɔti, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke i li'ye 'le 'ɔ nɔnɔdɔ 'mɔ 'le ɔ 'ke i -tɔɔ "kpi ti-na. 'Ya 'wee'a dɔ nyɔ -yɔ -ke 'dɛ 'ka 'bho 'wɔɔ -ɔ 'ka 'gɔ 'bhle, ɔ se -nɔ.

^{XXI} -Ka -Lago -nɔ'a ti un yibo nɔ-o'o "yribhuo 'mɔti 'le 'wa 'bhɛɛ 'ɔ 'nyɔnɔ 'yi, 'wa pɔ ɔ 'sɛɛ -lɾɛɛ. 'Wa -naagi'a kle "bhiti'e-e 'le bhebhɛlt gbo. 'ɛ dɔ un se -Lago'ɔ 'gwɔɔdɔ yibo 'le 'wa -pɔɔ -kpe'o -bɔɔɔɔɔɔ. ^{XXII} Un-u 'la-a 'wa "bhi li'a yibomɔ, 'le, -ka un "du'a -nɔanɔanyɔ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, un se i yibo. ^{XXIII} "Kɔgwɛlɛlago -ke 'nyɔnɔ 'bhɛ'ɛ 'yi, 'wa bubɔ nɔ. Nyunyo'ɔ -kɔtalɔ, 'inno un -yɔbhɛ'ɛ 'mɔ, 'inno un-u bubɔ'o. 'Wa li 'mnɔ, -ka i -nɔ'a, 'ka 'ka-a: nyunyo 'ma-a 'mɛyi, un -ba'a-a 'ɔ gɔgɔbɔlt-e nmi-e nɔkpi -ke -yɔ na nɔ'a 'bɛtɛ, 'ya gɔgɔbɔlt 'mnɔ, 'inno un-u bubɔ'o.

^{XXIV} 'Inne 'bhle'e 'nyɔnɔ'a dɔ a, -Lago -zɔ 'bɔ kwa gbo 'le ɔ 'ye u 'wa "bhi'a "nyinyininaagi 'mɔti'wlaa, 'le, "nyinyinidi nɔ 'bɔ 'tɔ, un-u nɔ u'o, 'le, li -yɔ un-u nɔ'a 'wa "bhi'a ku 'lruli, i se 'mɔzaka -nɔ, i-u 'mo-o dɔndɔ. ^{XXV} A -gblee, -Lago'ɔ -ziadi un zizia -nɔ'e sɔn 'yi. -Lago -yɔ -ya'a li 'wee ti, 'wa bubɔ nɔ. Un -tɔbhɛ 'nɔ-ɔ "kpi 'le un-u bubɔ'ɔ 'ɔ tiyalɔ. -Lago -ke 'nyɔnɔ nyɔ 'ka 'yi'bhɛɛ "kɔmɔ, 'inno nyunyo 'ke bubɔ. *ɛ -nɔ -kaa 'mɔ!

^{XXVI} Lɔ un-u nɔ'a -laa, 'ya dɔ -Lago -zɔ 'bɔ kwa gbo; 'le, 'wa "nyinyininaagi -i se'a 'mɔzaka -nɔ 'le -i 'ma-a dɔndɔ, ɔ 'ye i u 'mɔti'wlaa.

'Nynɔkpakpɔ -mnɔɔ, ɔn 'bho-ɔ 'yɔrɩlinmɔdɩ'a nɔnɔdɩ 'le ɔn -ke ɔn -bonyɔnɔkpakpɔ-ɩ 'du'o 'bha. I-bɩ kpɩ -nɩ, 'ɩnnɩ ɔn-ɔ nɔ'o. XXVII 'Ka-a nyukpasi-i nɔ'o -lɔɛɛ. ɔn-ɔ 'bho-ɔ 'nynɔkpakpɔ'a tɩbɔdɩ 'le 'wa 'sɛ-ɛ nɔnɔ'o 'nyɔnɔ 'mɔ. LI-ɩ se'a nɔka -nɩ, 'ɩnnɩ ɔn-ɔ nɔnɔ'o 'lɩrɩli. -Klaabɔdɩ ɔn-ɔ nɔ'a, 'ɩnnɩ 'ye 'wa 'bhi -Lago'ɔ -zɩgle -kpɔn -nɩ mɔ.

XXVIII 'Bho 'ɛ lemɔ, -ka ɔn se'a -Lago ti'bo ɔn 'ke ɔ yibo a, -ka -lue 'mɔnɔ 'ka-a ɔbo -zɔ 'b kwa gbo 'le ɔ 'ye ɔ 'wa 'nyɩnyɩnɩnaagɩ 'mɔti'wlaa. 'Le, li-ɩ se'a nɔka -nɩ a, ɔn-ɔ mu 'nɩ 'lɩru. XXIX 'Le ɛ -se bhebhe ɔn-ɔ nɩ ɩ -ko. 'Ya 'nyɩnyɩnɩnaagɩtu 'mɩ-ɩ -nɩ'a 'le 'wa -pɔɔɔ 'zɔ, ɩ -die'e-e 'yi: ɔn-ɔ nɔnɔ-ɔ 'nyɩnyɩnidɩ 'lɩrɩli, ɔn-ɔ 'mɩ-e 'yɩri 'bho ɔn -bonyɩnyu'a li 'kpi 'le ɔn 'bhle'e 'wa 'mɔnyɩnɩ, ɔn-ɔ 'lbha-a 'kui, ɔn -ke nyɔ-ɔ jɛ-o'o 'le ɔn 'bhle'e 'yɩrabha, 'le ɔn-ɔ nyɩnɩ'e 'mna 'mɔ. 'Ya 'wee 'yi-e 'le 'wa -pɔɔɔ 'zɔ. ɔn -nɩ'a -bhla -kaa, ɔn 'bhle-e wɔnɔwlu 'bho nyɔ 'kpi. XXX ɔn-ɔ 'nyɩnɩ-e ɔn -bonyɩnyu'a 'nyɩnɩ wɔn 'le ɔn -ke -Lago dede'e 'yi. ɔn-ɔ 'jɩree-e nyɔ, 'le ɔn-ɔ 'bhɛɛɛ 'wa 'bhi 'yi 'le ɔn-ɔ 'du'o 'plɩnplɩnmɔ, 'le 'wa 'nyɩnyɩnidɩ ɔn-ɔ nɔ'a pɔpɔ'o 'bɩ 'mɔ 'le 'wa 'du'o 'bho -tɩta -ke 'lotu. XXXI -Bho ɔn -ka 'nyɩnyɩnidɩ nɔ, 'ya 'lbhaa nɔ dɩn 'yi -lɔɛɛ, -bho ɔn -za dɩ 'mɔ, 'wa -de 'wa wlu lemɔ ti, ɔn se dɩkmɛɛ 'mɔ'bhle, 'wa 'yɩye ngaze. XXXII A -gblee, nyɔ-ɔ nɔ'a 'ya litu a, -ka -Lago'ɔ -zɩgle 'ye 'b -kpɔn mɔ 'le ɔn 'ke 'mɛ, ɔn yibo nɩ-o'o. ɛ -nɩ'a -kaa 'mɔ a, ɔn-ɔ nɩ -ɩ'o, 'le ɛ -se 'bho'a 'sɛ ɔn -tɩri -ko. Nyɔ-ɔ nɔ'a ɩ-bɩ li 'mɩnɩ, ɔn -ke ɔn-ɔ 'pɔ-o wlu -dalue.

II

-Lago'ɔ 'yɩsrɛɛzɩgle

I 'ɩnnɩ 'bhle'e 'nyɩnɩ'a dɩ a, -gwlɔnyɩnyɔ, -ɩnmɔ kpa'a -ɩn -bonyɩnyɔ dɩ 'yi, -bho koo -ɩn -nɩ, -a kpɔn'o -a'a 'bhɩuo -zɩgle, -ɛkedɩmaa, li -ke dɩ -a kpa'a -ɩn -bonyɩnyu dɩ 'yi 'le -ɩn 'ke ɔ -zɩgle -kpɔn a, 'ɩnnɩ -a'a 'bhɩuo-ɔ nɔ'o. 'ɛ dɩ -a'a 'de -see 'bho -bo yi. II -Zɩadɩ mɔ'o. Nyɔ-ɔ nɔ'a 'ya litu, 'le -Lago 'ke ɔ -zɩgle -kpɔn a, -ka ɔ 'bhle'a 'gɩ, -a yibo'o-ɔ 'na, -ɛkedɩmaa, ɔbo-ɔ'ɔ nyɔ'ɔ -zɩgletɩsɩ 'srɛɛɛ-ɛ 'yi. III ɛ -nɩ'a -kaa 'mɔ a, -gwlɔnyɩnyɔ, -ɩnmɔ kpɔn'a -ɩn -bonyɩnyu -zɩgle, 'le, li ɔn-ɔ nɔ'a, -ɩnmɔ nɩ 'ɩ a, -ɩn 'de-e 'gwli -ɩnmɔ 'ke -Lago'ɔ -zɩgle wɔn 'mɔ ɛɛ'ɛ? IV -Ale, -Lago'ɔ 'limɔwɔnnmɔɛ-ɛ 'pɩple'a ti, -ɛ -ke 'ɔ 'yɩbhɛgwɩlikɩɛ, 'ɩnnɩ -a'a 'la'a lɛ'ɛ? -ɩn se yibo -ka -Lago'ɔ fuo'a -ɩnmɔ wɔn 'le -ɩn 'ke -a'a 'nyɩnyɩnidɩ 'yɩyibo 'le -ɩn 'ke 'le ɔ gbo 'bhɩti? V ɛ -nɩ'a -kaa 'mɔ a, -a'a -naagɩ'a 'yɩsɩɛɛ -ke -a'a -pɔɔɔ'a 'yɩkmɩɛ'ɛ dɩ -ɩn -see 'wɔn -ɩn 'ke -a'a 'nyɩnyɩnidɩ 'yɩyibo. 'ɛ dɩ -a ya'a -a'a 'bhɩuo -Lago'ɔ -zɩgle 'kpi. -Bho -Lago'ɔ 'yɩsrɛɛɛ 'kpa 'piemɩ 'ɔ -zɩgle'a zɔ, 'bho 'mɔnɔ 'bho-o 'ɔ -zɩgle 'ke -ɩnmɩ -kpɔn -nɩ, VI -ɛkedɩmaa, lɛ'o lɛ nyɔ-ɔ nɔ'a, 'ɩnnɛ -Lago'ɔ 'ye ya-gbɩ mɔ 'le ɔ 'ke ɔ lɛ 'lɩrɩlinɩ. VII A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ ku'a 'kpa 'yi -ɔ nɔ'a -zɛgɛ ɛ, -ɔ 'bo'ɔ ti ɔn 'ke 'nyɩnɩ 'wɩb 'le ɔn 'ke -deyideyi 'mɔ ti-de 'bho -Lago'ɔ 'yɩgbeyi 'le -ɔ 'bo'ɔ ti ɔn 'ke 'kɔgwɩɩɩnɩɛ 'ye a, 'wa nyɔtu -Lago'ɔ 'nyɩ ɛ'o. VIII 'Le nyɔ-ɔ 'bo'ɔ 'wa 'bhi'a -zɛgɛ'ɛ 'sɛ ti, 'wa 'wɔn ɔn 'ke -zɩadɩ 'bɩ -na a, 'le ɔn-ɔ ple'a 'nyɩnyɩnidɩ kli, -Lago -see 'wa ngaze 'ye yi. 'ɔ 'ɛekɔta -nɩ 'nɩ-ɔ 'kpi. IX Nyɔ 'wee nɔ'a 'nyɩnyɩnidɩ a, ngazɛɛ -ke 'kleyɛɛɛ 'ke ɔ 'kpi bhla mɔ'o. *Zuɩfɩ ɛ 'ke 'mɩnyaa -tanyɩ 'le -yɩ -se'a-a 'Zuɩfɩ 'ke le -kɔ. X 'Le, nyɔ 'wee nɔ'a lɩzɩgɩ'a damɩ, -bho ɔn 'du 'Zuɩfɩ o, -bho ɩn -se 'Zuɩfɩ o, -Lago 'ke 'wa dɩ zi 'le ɔ 'ke ɔ 'nyɩnɩ 'kpi pɔ 'le 'wa -pɔɔɔ 'ke bhlu. XI -ɛkedɩmaa, -Lago'ɔ 'tɛ nyɔ 'mɔ.

XII A -gblee, nyv 'wee -se'a-a 'Zuifu, *-Lago'c gba *Moyiizt 'nyt'a 'Zuifu, -v se'a 'e 'bɔgɔ 'bhle, -bho un nu 'nyinyinidi, 'wa 'nyinyinidi'a kamɔ un-v mɛ'o 'bho -Lago'c 'yigbeyi: ε -se gba 'mne'ε kamɔ -zige 'ke v kpɔn -ko. 'Le 'Zuifu -mnɔv -bodɔ, un yibo'o-o gba 'mne. -Bho un nu 'nyinyinidi, gba 'mne, 'inne -Lago 'ye v -zige -tu -nɔ mu. ^{XIII} -Ekedɔmaa, nyv-c 'wɔn'c -Lago'c gbawlu 'bɔ, ε -se 'inno 'ma-a 'yisrɛɛyi -ko. -Ka gba 'mne 'le'ε, nyv -yɔ nu'a -kaa, 'inno -Lago 'la'a 'yisrɛɛyi. ^{XIV} Nyv-v -se'a-a 'Zuifu, gba Moyiizt 'nyt'a 'Zuifu, -v se 'e 'bhle, -ka gbawlu 'mne 'le'ε nyv 'ka nu a, -bho un -ka 'ya -yɔ kpɔan'a wɔn 'bho-o 'du, ε-ε tɔ-o'o -ka ε -nɔ'a 'le 'wa -pɔlv gbo 'le ε-ε pɔ 'v -jɔlv gbo. -Mnɛε -se -yɛ 'cɔn-ε'ε 'le 'bɔgɔ 'li -ko. ^{XV} A -gblee, lɔ un-v nu'a, 'inno tɔ'o -ka -Lago'c gbawlu 'cɔn-ε'ε ka 'le 'wa -pɔlv 'zɔ. Lɔ un-v nu'a, 'le 'wa 'limɔ 'wa 'bhi yibo nɔ-o'o, -ekedɔmaa, 'le 'wɔ -lrɛɛ 'li, -bho un -na -tɔɔ ti, 'wa 'bhi'a 'gwlv -zv 'v-v 'gɔ 'le zɔ -lrɛɛ 'li ε-ε tɔtɔ 'nu 'kpi. ^{XVI} -Nɔɔ -ke ti -Lago 'ka *Zezii *Kliisi 'mɔ -zi -nɔ, 'le, lɔ 'wee 'zize'a 'le nyv'a -pɔlv 'zɔ, c 'ke 'ɔ 'piemɔ pɔ 'le c 'ke v -zige -tu, 'inno 'ka-a! Zezii'a 'dɔzɔtɔ 'nɔ za'a 'mɔ a, 'kla-a 'le'o.

'Zuifu'a -kpɔn 'wa gba 'yi

^{XVII} 'Bho 'ε lemɔ 'tɔ c, -inno pɔ'a 'lru -gbeke, -c 'la'a 'c 'bhɔo *'Zuifuyi, -a 'pɛɛ-ε *-Lago'c gba 'mɔ 'le -a ya'a -a'a 'bhɔo 'yrili -a'a -Lago'c gbayibo'ε dɔ. ^{XVIII} I -nɔ'a -kaa a, -n na -n yibo'o-o -Lago'c 'gwlvɔdɔ 'le -a'a -Lago'c gbawlu 'mɔ -n na -n yibo'o-o 'nyinyinidi -ke -zɛgɛ'ε lizɔzaka. ^{XIX} 'Le -a'a -pɔlv gbo -n 'de-e 'gwli -ziaka, nyv-v se 'ɔ yibo, -inno 'ke 'wa -jɔlvɔpɔpɔyi 'du 'le -n 'ke v 'bho zɔ 'yi -ya un 'ke 'le -kuyre 'mɔ 'wlv'a! ^{XX} -In 'de-e 'gwli -ziaka, nyv-v se'a 'ya lɔtu yibo, -n 'bhɛ'ε-o -n 'ke v -jɔlv gbo pɔ, 'le, nyv-v 'kpa'a 'bho -Lago'wlu'a -jeyi -lreeka, -n 'ke v -tɔ -lrɛɛ'ε! -In yibo'o-o -Lago'c gbawlu'a dɔ, -mnaaa'a 'bhɔo de'e 'gwli -ziaka -mnɔɔɔ yibo'o-o lɔ 'wee'a -zɔzɔgbɔ 'le -n 'ke 'ya -ziadɔ nyv -tɔ ma'a? ^{XXI} -Gblee, -inno 'la'a -a'a 'bhɔo nyv'a -jɔlvɔpɔpɔyi, 'le, leedɔ -a'a 'crɛ'ε -a'a 'bhɔo 'mɔti'a? -Inno 'tmɔv'a nyv: A'ba 'yri -le!, 'le, lee -ke dɔ -mnaaa-a 'yri'e -lrɛɛ'ε? ^{XXII} -Inno 'tmɔv'a nyv: A'ba 'ye -yranynɔbha -le!, 'le, lee -ke dɔ -a'a 'bhɔo-o nu 'ɔ'a? -Inno nu'a -n 'nyɛ-ε kɔkui'a bɔbɔɛ 'mɔ, 'le, lee -ke dɔ -a 'yri'e kɔkui'a lɔ, 'le -a 'ye 'nɔ 'wliɛ ti'a? ^{XXIII} -Inno 'bhɛ'ε -a'a 'bhɔo 'yi -a'a -Lago'c gba'a yibokamɔ, lee -ke dɔ -a 'naa 'nɛ 'yi, 'le -a nyini'e 'c nyini wɔn'c? ^{XXIV} A -gblee, -kaa ε 'cɔn-ε'ε -kaa 'le -Lago'c 'bɔgɔ 'li na: A-bv 'Zuifu'a dɔ, 'sesinyv-v nyini'e -Lago'c 'nyini wɔn.

^{XXV} -Ziadɔ mɔ'o, a-bv 'Zuifu, a "du-o *klemɔmumɔ 'wee; ε-ε 'tɔ-c nyv na, a-a 'mo-o -Lago'c nyv. -Bho a -ka 'c gba 'yi-ikpɔn, 'lemnɔ, ε-ε 'mu-o 'yrigbɔ, 'le, -bho a'ba -kpɔn nɛ 'yi, a'ba klemɔmue-ε 'kpa'a 'plv. Nyv-c -see 'ε nu, nyv 'bhɛ'ε'o c 'ke c amɔ 'yi-zrɛ -nɔ. ^{XXVI} 'Kla 'mnɔ'c dɔ a, nyv-v -se'a-a 'Zuifu, -v se'a klemɔmue yibo, -bho, gba'a -yɔ 'bhle'a 'kpu, un -kpɔn 'nɔ 'yi a, 'bho -Lago'c 'yigbeyi un kɔɔ'o-c nyv-v mu'a kle 'mɔ. ^{XXVII} A 'ye li-c, a-bv 'Zuifu, a "du-o klemɔmumɔ 'le a 'bhle'e -Lago'c gba. ε -nɔ'a -kaa 'mɔ a, a'ba -kpɔn nɛ 'yi. "Sesinyv se'a klemɔmue yibo, 'le vɔv 'ke ε 'yi-kpɔn, un 'ke abv -zi a, -Lago 'wɔɔn 'nu-v 'kpi 'le a'ba 'bhi-i sie'e 'bho 'c 'cɛkɔta-a -belu 'zɔ. ^{XXVIII} 'ε dɔ a, yɔɔ 'ma-a 'Zuifuyizɛgɛ ε, ε -se 'bho 'Zuifoglɔuawɔnyi'a 'wlvwlv'a dɔ -ko. 'Le klemɔmueɛgɛ, ε -se nyv'c ku -yɛ un cɛ'ε 'yi'a dɔ -ko -lrɛɛ. ^{XXIX} ε -nɔ'a -kaa, 'Zuifuyizɛgɛ-ε 'mo-o nyv-c -ke -pɔlv gbo -Lago nu'a lbhuzɛgɛ.

'Le, 'o nyotu'a klemomue, 'e 'wlu 'o 'bhuo 'mu. 'E 'muyibole -to'c -ka o 'du'a -Lago'c nyo, -Lago 'du 'e 'le 'o -polu 'zo 'le *'o Lisaazuzu 'mu. 'Le 'e lbhutu -ke gba -e 'cni-e'e 'le 'bogu 'li se le -lue 'mu-ni. -Lago'c 'bhuo-o 'wcon'c 'o nyotu 'kpi. E -se nyunyu nu e -ko.

III

I E -ni'a -kaa 'mu a, leele -a'a 'Zuifu'a "dudua 'ke 'to -inmu 'nyi'a? -A'a klemomue, lee -ke le e 'ke 'to 'mubhle -in 'ke 'ye'a? II A -gblee, 'le 'e 'fo 'wee gbo -zigi'a -dadudu-u -ni'e 'le. 'Ya -antanyine 'ka-a: 'Zuifu, 'unnu -Lago -tbha'a 'o wlu. III E -ni'a 'to -kaa 'mu a, 'wa "klumu'a nyotolu -see 'o wlu 'mne 'wcon. -Bho a-bee -mnuu popo 'gwloti 'le, -Lago 'ke -ziadi'a di 'bho ma'a? IV -Gba, 'kla -ko! -Bho koo e -ni 'mu nyo se 'ki 'bhxe o 'ke nyu'a -dadudu'a wlu 'mupae, -bho koo e -ni 'mu -Lago -mno'c 'bhle-e 'gi. -Ka o 'le'e, 'ka-a o 'ke nu 'komu. A 'ye li-o, 'bho 'ya damu -kaa e 'cni-e'e -kaa 'le -Lago'c 'bogu 'li: -Inmo -Lago, -bho -in -ka wlu a, -ziadi 'wlu'o 'le -a'a won 'mu, nyu 'wee 'ke i yibo mo'o. 'Le, -bho nyo kpa 'ki -inmu di 'yi, -a'a 'yisree'e di nyo-o -ke -zige 'ka -inmu kpon, o se -ni. -Inmo -naa, -inmo lu'o tu.

V 'Le, -bho nyo nu, -a'ba 'nyinyidit -a nu'a, i-i 'flo-o nyu 'yrikut 'mu 'le un 'ke i yibo -ka -Lago -mno'c 'sree'e 'yi, 'le 'o nu'a 'nyinyidit, wlu'a yee -a 'ke u 'kpi "du'a? -Mnu 'le, -a'ba 'nyinyidit'a di, -bho -Lago -ya -amu 'kleyee 'kpi, -a 'bhxe'o -a 'ke, o se 'yi'sree, nu-ae? Koo ma'a? Wlu 'in 'bhle'a -da kwa, nyotolu-u 'za-a 'ya bhebhewlutu 'mu-e. VI 'In na: -Gba, 'kla -ko! -Lago 'sree'e-e 'yi. 'Le, -bho obo se 'yi'sree 'le, koo -ke kamu o 'ke nyu -zige -tu'a? O se e 'bhxe.

VII Nyu -lruu 'bhxe'o un 'ke na, -ka nyo se'a 'bhxe o 'ke -a'ba wlu 'mupae, 'inne 'ke nyu 'yrikut 'mu -flo 'le un 'ke -Lago'c -ziadi 'yrili-gwe, 'le un 'ke 'o 'nyu 'yi'bhxe; e -ni'a 'to -kaa 'mu 'le, lee -ke di -Lago'c -zige -ni'e -amu 'kpi -a'ba 'nyinyidit'a di'a? VIII -Bho e -ni -kaa a, lee -ke di -a -see -kaa nyu 'yi'le: -A nu 'nyinyidit 'le -zexe 'ke 'piemu 'kpa 'le nyu 'ke e 'ye'a? A -gblee, nyu -lruu-u 'ce-e 'inmu 'liti. Un na: 'An 'bhuo-o -za'a 'ya litu 'mu. A 'ye li-o, u-bu nyu 'mnu, -Lago'c -zige -ni 'nu-u 'kpi. -Bho e -ni nu 'kpi, e 'sree'e-e 'yi.

"Yisreyi se -ni 'bho -Lago'c 'yigbeyi

IX -Bho 'in 'le -kaa amu 'yi a, a-bee -mnuu -bodt 'le, -a-bu *'Zuifu, -a "du-o -zexe -a 'ye 'sesinyu 'mu-zi'a? -Gba! E se -kaa 'mu-ni. A -gblee, 'in -zi 'i 'mu-e see, -a-bu 'Zuifu -ke 'sesinyu 'wee -ni'a 'kmu 'mu, 'nyinyidit -ko'c -amu 'lru 'mu 'wee. X A -gblee, wlu 'mne'e damu, -kaa e 'cni-e'e -kaa 'le -Lago'c 'bogu 'li, na:

Nyo -lue komu -o 'ka 'yi'sree 'bho -Lago'c 'yigbeyi, o se -ni. XI Nyo-o yibo'a -ziadi, o se -ni: nyo-o 'ybha'a o -ke -Lago 'ke -na, o se -ni -lree. XII Nyu 'wee -tbhe 'no-o 'kpi, 'le un 'maa'a -ziadi'a -jolu da. Nyo -lue komu-u 'ka -zexe nu, o se -ni. XIII -Bho zoko -flo won, ngne-e 'wlu'a 'le, -ka e -nyu'a won o, wlu-u 'wlu'a 'le 'wa won 'mu, 'ka-a e -ni'o. 'Le un 'bhle'e -miesre 'le un 'maa'a nyu di 'yrili; 'le, -ka -bho sen nmu'a nyo 'le 'e gu-u 'vuvlo'a 'le 'o -polu 'gwbli, 'ka-a 'wa won -ni'o 'le nyu -bodt. XIV Won un 'bhle'a, -kmakmawlu -ke tutibhlawlu 'yi'e 'le. XV 'Wa su 'fun'e-e ti 'bho un -bonyunyu'a nymo'c tiwlanamu. XVI Da''o -da un-u zi ni'a a,

ɔn-ɔ 'nyini-e h wɔn, 'le ɔn-ɔ ya'a nyɔ 'kleyɛɛɛ 'kpi. XVII -Ka ɔn 'ka -nyina 'le ɔn 'ka 'yi-flɔ ɔ, ɔn se 'na yibo. XVIII -Ka ɔn 'ka -nyina 'le ɔn 'ka -Lagɔ ple, 'le ɔn 'ke ɔ 'bho 'du, ɔn se 'na 'bhle -lrɛɛ.

XIX A -gblee, -bho *-Lagɔ'ɔ gba -tɔ 'ya litu, -a yibo'o-o na, li 'wee ɛ-ɛ tɔ'ɔ ɔ, nyɔ nyɔ -Lagɔ 'nyɔ'a gba 'mnɛ, 'ɔnnɔ ɛ-ɛ tɔ nɔ'o. -Bho ɛ -nɔ -kaa 'mɔ a, nyɔ 'mnɔ -see na, wlu-u 'cnɛ-ɛ'ɛ, 'sesinyu'a 'sɛ ɛ ge'e 'yi, -nɔ yi. 'ɛ wɔlɔtu 'wla-a nyɔ 'wee bo 'mɔ ti 'le ɛ 'ye nyɔ'o nyɔ'ɔ -mɛ lisan 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. 'Inne -kpɔn'o nyɔ 'wee -zige, 'le, -yɔ 'ka ti-sie, ɔ se -nɔ. XX 'Ka-a ɛ 'ke 'mɔ-nɔ; -ɛkedɔmaa, nyɔ'ɔ 'bhuo'a 'mɔtikukue'ɛ 'mɔpɛɛɛ 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ gba 'yi-kpɔn'a kamɔ, -ɔ 'ka 'yisrɛɛyi 'du 'bho 'ɔ 'yigbeyi, ɔ se -nɔ. A -gblee, nyɔ'ɔ 'bhuo'a 'nyinyinidɔ ɔ-ɔ nɔ'a, gba -mnɛɛ-ɛ tɔ 'nɔ-ɔ -da, 'le ɔ yibo'o -ka ɔ 'du'a 'nyinyinidɔ'a nɔyi gbaa!

*-Lagɔ "duu'o-o nyɔ 'yisrɛɛmɔ 'wa *Zezii'a "gwɔlide'ɛ dɪ*

XXI-XXII 'Traamu 'tɔ ɔ, nyɔ'o nyɔ-ɔ de'a *Zezii *Kliisi 'gwɔli, -Lagɔ'ɔ 'limɔ'a wɔnnmɔkamɔ, -Lagɔ -flɔ'ɔ-ɔ -jɔlɔ 'yiti 'le ɔ 'ke 'yisrɛɛyi 'du 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'Le ɛ -se nyɔ'ɔ 'bhuo'a 'mɔtikukue'ɛ 'mɔpɛɛɛ 'le ɔ 'ke *-Lagɔ'ɔ gba 'yi-kpɔn'a kamɔ -ko. -Ka -Lagɔ nɔ'a 'le nyɔ 'ke 'yisrɛɛmɔ 'du 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'ɛ 'yri'a 'bɛ-tɔ 'wɔlɔ'o. 'ɔ gba -ke 'ɔ wlu'a 'mɔtizamu -za'a dɪ 'mnɔ 'mɔ see -lrɛɛ. XXIII A -gblee, nyunyu 'wee 'nɔ-o 'nyinyinidɔ 'bho 'ɔ 'yigbeyi. -Ka 'ɔ 'nyɔnɔ 'bhɛ'ɛ 'yi a, 'le 'yriɔnnmɔnyɔnɔ 'mnɛ ɔ pɔ 'ka -amɔ 'kpi, -a 'ye ɛ -a'ba 'bhi 'kpi -za. Nyɔ -lue 'tɔn, -Lagɔ 'mnɔ 'ka ɛ-be 'yibhenyɔnɔ 'mnɛ wɔn'wɔan a, ɔ se -nɔ. 'ɔ -ke ɛ -tɛ'ɛ-ɛ -amɔ gbo. XXIV 'Ka-a ɛ -nɔ'e 'mɔ'a dɪ a, -Lagɔ -tɔ'ɔ nyɔ 'ɔ 'limɔ'a wɔnnmɔɛ, 'le ɔn 'ye 'yisrɛɛmɔ 'du 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'ɔ 'nɔ -ɛ -amɔ 'lɔruli bhuhbu; -ɛkedɔmaa, Zezii Kliisi zetie'e -amɔ-ɛ 'le 'nyinyinidɔ'a -belu 'zɔ. XXV-XXVI 'Inno -Lagɔ -za'a 'bho 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla, 'le ɔ 'ye 'mɛ. 'Nyinyinidɔ'a -belu -ɛ 'ke 'ka nyunyu bhla a, 'ɔnnɛ 'ga'a Zezii 'kpi ti. 'Le, nyɔ-ɔ de'a 'ɔ 'mɛmɛdɔ 'gwɔli, -ɔ 'wɔɔn 'nɔ a, ɔ 'ye 'wa 'sraga -za 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'le 'wa 'nyinyinidɔ 'ye 'ɔ 'kpi ti-gwɛ. -Ka -Lagɔ nɔ'a 'le 'ɔ -zige 'ye'a 'nyinyinidɔ lisan a, 'kla-a 'ka-a: 'Nyinyinidɔ nyɔ nɔ'a -benyɔ, ɔ -see nyɔ 'ya dɪ sɔ 'mɔ kpa, ɔ -ku'o-o 'gwɔli 'le ɛ 'ye -zɔan 'kpi bhla. 'Le 'ɔ -zigletusɔ -ɛ 'srɛɛ'ɛ 'yi a, ɔ -zi -nɔ'e-e Zezii Kliisi 'mɔ 'le ɛ 'ye 'piemɔ 'kpa 'le nyɔ -yɔ 'wɔɔn'ɔ Zezii'a 'mɛmɛdɔ 'yi, 'ɔnnɔ -Lagɔ 'la'a 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi.

XXVII -Bho ɛ -nɔ -kaa 'mɔ a, yɛɛ -sie'e 'bho -ɛ -ke dɪ nyɔ 'ke 'ɔ 'bhuo 'yi'bhɛɛ'ɛ? -ɛ -nɔ'a 'tɔ 'bho, 'ɔnnɛ 'mɔ-o ɔ 'ke 'yisrɛɛyi 'du 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. ɛ -se 'ɔ 'bhuo'a 'mɔtikukue'ɛ 'mɔpɛɛɛ -ko. 'Inne 'mɔ-o, Zezii 'mɛ'ɛ 'ɔ dɪ, ɔ 'de -ɔ 'gwɔli'a dɪ mɔ'o. XXVIII A -gblee, -bho ɛ -nɔ -kaa 'mɔ a, -bho nyɔ 'du 'yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, Zezii ɔ de'e 'gwɔli'a dɪ mɔ'o. ɛ -se 'ɔ 'bhuo'a 'mɔtikukue'ɛ 'mɔpɛɛdɔ -ko. XXIX A-bee -mnɔsɔ -bodɔ 'le, *Zuifɔ'a 'sɛ -Lagɔ -ko'ɔ? -Gba! Nyɔ 'wee -Lagɔ -ko'o. ɛ -se 'wa 'sɛ -ko. XXX A 'ye li-ɔ, -Lagɔ -nɔ -lue 'tɔn. -Bho nyɔ de Zezii 'gwɔli, 'le -ɔn 'ke 'Zuifɔyi 'du o, -bho -ɔn -se 'Zuifɔ -ko o, -Lagɔ 'mnɔ, 'ɔnnɔ pɔ'o nyɔ 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. XXXI -Bho ɛ -nɔ -kaa 'le, Zezii'a 'gwɔlideɛ, 'ɔnnɛ nɔ'o nyɔ'ɔ -kpɔn 'tɔ -Lagɔ'ɔ gba 'yi -le'a? -Gba! ɛ -se -kaa -ko! -A 'wɔɔn-ɔ -Lagɔ'ɔ gba 'kpi 'le -a -ybhɛ 'nɛ 'mɔ.

IV

**Ablaamu 'de-e -Lagɔ "gwɔli'a dɪ ɔ pɔ 'ɔ 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi*

I 'Le dt -yɪ -nɪ'a -kaa 'mʊ 'le, -a'ba 'na *Ablaamu -a -nɪ 'wee 'wɪ'u'a 'mʊ, koo -a 'ke 'ɔ 'kpidɪ 'lɛ'ɛ? Leedt -Lago 'wɔɔn 'nɔ 'kpi'a? II -Bho ε 'du 'kɪ Ablaamu'a nɔnɔdɪ'a dt -Lago nʊ 'ɔ 'yisrɛɛyi 'mʊ a, ɔ 'bhɛɛ 'ko-o'o ɔ 'ke 'ɔ 'bhuo 'yi'bhɛɛ, 'lɛ ε -se 'kɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi -ko. A -gblee, ɔ -see 'na nʊ. III 'Lemnu 'le, wlu -yɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔgʊ 'li, koo ε 'lɛ'ɛ Ablaamu'a dt'a? ε na: Ablaamu 'de-e -Lago 'gwli. 'E dt ɔ 'lɔ 'ɔ 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'Ka-a ε 'cnɪ-ɛ'o. IV 'Bho 'ɛ lemʊ a, -bho nyo -ka lbhʊ-u nʊ, ɔ 'ke 'ɛ 'pelemɔni 'ye mo'o. Nyo se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ 'pelemɔni 'mne 'jemɔni 'la. Lɛ ɔ 'ka 'ye, 'unne mo'o. V ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyo se 'ɔ 'bhuo'a nɔnɔdɪ 'mʊ'pɛɛ, 'le ɔ 'ke -Lago 'gwlide a, ɔ-bɔ -Lago -ke 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho 'nyinynidɪ'a nʊmʊ 'kpi, ɔ-ɔ 'la-a nyo 'mno 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'Bho 'mno 'tɔ ɔ, -mneɛ -ke 'pelele se 'mʊ'bhɛɛ. -Lago 'nʊ -ɔ 'ɛ 'jetu 'lruli. VI 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dt *Daviidɪ nʊ'o -lrɛɛke na: Nyo -yɔ de'a -Lago 'gwli, -ka 'ɔ gba 'lɛ'ɛ, -ɔ -see'a -kaa nʊ 'le -ɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ 'bhuo'a 'mʊtikukue 'mʊ 'pɛɛ ε, 'ɔ 'gwlideɛ'ɛ dt 'le -Lago 'ye ɔ 'yisrɛɛyi 'la 'bho 'ɔ 'yigbeyi a, 'ɔ nyɔtu 'wa-a ti. VII A -gblee, ɔ wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, ε na:

Nyʊ -yʊ -ke 'nyinynidɪ'a dt -a'ba -Kɔyi -Lago 'bhɔ'ɔ 'le ɔ 'ye 'ɪ 'mate a, un 'wa-a ti. VIII Nyo -yɔ -ke 'nyinynidɪ -a'ba -Kɔyi 'mno'ɔ -zrɛ -nɪ 'nɔ 'yi -ɔ -fɔ'ɔ 'yi a, ɔbɔ 'wa-a ti -ziaka.

K 'Le tiwɛɛ Daviidɪ 'si'a -laa 'nyɪ, *Zuifʊ'a 'sɛ ε 'sri'e 'yi'a? -Ale, nyʊ-u -se'a-a 'Zuifʊ, 'wa dt -nɪ'e 'bho-ɛ -lrɛɛ'ɛ? -ɛ -ke dt 'un-ɪ dede'a -kaa ti a, -a na 'bho Ablaamu'a damʊ a, ɔ 'de-e -Lago 'gwli, 'ɛ dt ɔ 'lɔ 'ɔ 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. X 'Bho -nɔɔ 'mne ti 'le, kpɪ yɛɛ Ablaamu -nɪ'e ti-ɔ 'le -Lago 'ye ɔ 'yisrɛɛyi 'la'a? ɔ mu *kle 'mʊ-ɔ-ae, -ale, ɔ -see -bhla kle 'mʊ mu ke ma'a? -Gba! -Da ɔ -see'a -bhla kle 'mʊ mu ke tukutuku, 'bho-o ɔ 'la -nɪ nɔ'o. XI A -gblee, ɔ 'lɔ 'ɔ ɔ, 'ɛ -nɔɔ zi-ɔ 'le Ablaamu 'ye kle 'mʊ mu. ε-be klemʊmʊɛ 'mne, 'unne 'mo-o ɔ -ke -Lago -nɪ 'sɔn'ɔ *ybhɛybhɛtite un bhla'a 'mʊyibole. Lɛ -Lago nʊ'a Ablaamu 'lruli, 'unne 'ka-a! ɔ 'nʊ-o -kaa, 'le, nyʊ 'wee -u -se'a-a 'Zuifʊ, -u de'a -Lago 'gwli, 'le ɔ-ɔ 'lʊ 'v 'yisrɛɛmʊ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, ɔ 'ke 'wa -antanyɪnɔ 'du. XII 'Bho 'ɛ 'fɔ -lrɛɛ gbo a, -da Ablaamu -see'a -bhla kle 'mʊ mu ke, ɔ de'a -Lago 'gwli a, 'Zuifʊ 'we -yʊ -za'a 'ɔ 'gwlideɛ 'sɛɪ, ɔ-ɔ 'mo-o 'wa 'naklagba. ε -se bhebheti'a 'Zuifʊ 'wee -u mu'a kle 'mʊ -ko.

XIII A -gblee, -Lago'ɔ 'bhuo 'cɛ-ɛ Ablaamu wlu 'kpiti ɔ -ke 'ɔ 'nynuu'a 'nynuu 'ke 'bhɪkɪ'a kle -kɔ. ɔ 'ka -kaa 'lɛ ε, ε -se Ablaamu'a 'bhuo'a 'mʊtikukue'ɛ 'mʊpɛɛɛ 'le ɔ 'ke *-Lago'ɔ gba 'yi-kpɔn, 'unne -Lago 'ye ɔ 'mʊ li 'ɛ dt -ko; ɔ 'de-e -Lago 'gwli 'le ɔ 'ye 'yisrɛɛyi "du 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'E dt -Lago ɔ'ɔ 'wlu 'mne 'kpiti. XIV 'Le, nyʊ -yʊ 'pɛɛ'ɛ 'wa 'bhi'a 'mʊtikukue 'mʊ 'le un 'ke -Lago 'bho "du, -bho 'wa nyɔtu 'ye 'kɪ -kɔkɔɪ 'mni, 'lemnu nyo'ɔ -Lago'ɔ 'gwlideɛ "du 'ko-o bhebhele, 'le, wlu -Lago -zɔ 'ɔ -bodɪ 'mʊ, ε-ɛ 'kpa'a 'plʊ. XV ε -nɪ'a -kaa a, gba 'mne'ɛ -jɔɪ-u 'ya-a nyʊ -Lago'ɔ 'cɛ 'kpi. 'Le, -bho ε -nɪ da, nyɔ'ɔ -kpɔn ne 'yi; -bho ε se da -nɪ a, nyɔ'ɔ 'ye 'ɛ 'yinɛɛɛ li -lrɛɛ.

XVI A -gblee, nyʊ-u de'a -Lago 'gwli, 'ɔ 'limʊ -nmɔ -nɪ 'nʊ 'kpi wɔn, ɔ nʊ -ɛ'o 'le ɔ 'ke ε v 'lrulinʊ bhuhhu. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ -Lago 'si -nɪ'a Ablaamu kwa 'nyɪ a, 'ɔ 'nynuu'a 'nynuu 'wee 'ke 'ɪ 'ye. 'Le, 'Zuifʊ -yʊ -Lago'ɔ gba 'sri'a 'yi, ε -se 'wa 'sɛ'ɛ lɪ -ko. Nyʊ 'wee -se'a-a 'Zuifʊ -u de'a -Lago 'gwli Ablaamu'a ka, 'wa lɪ mo'o -lrɛɛ. ɛbe 'mne, 'unne -tɔ'o -ka nyʊ 'wee-e na'a 'bho -Lago'ɔ -jeyi'a "na "du'a Ablaamu.

XVII 'Bho wlu 'mne'ε damu, -kaa ε 'cnu-ε'ε -kaa 'le -Lago'c "bɔɔɔ 'li see, ε na, -Lago na:
Ablaamu, -nmɔ 'in -za'a 'bho 'le -in 'ke 'bhɩkpi'a -dadudu'a "naklagba "du.

'Bho -Lago'c "yigbeyi, -a "du-o 'c "nynuu'a "nynuu. -Bho -Lago nu: Le -nεε, -nɩ ti, ε-ε 'nɩ-e ti, 'le ɔ-ɔ za'a 'mεmɔ glu; ɔbɔ 'mnɔ, 'unɔ Ablaamu de'e 'gwli. XVIII A -gblee, -ka -Lago 'kɔ ɔ "yu 'nyɩ, ɔ 'de-e 'na "gwli 'kɔmɔ. 'Le nyɔ -lrɔɔ na 'kɩ 'ε ditu -see dɩ 'mɔ-zε yi; ε -nɩ'a -kaa 'mɔ a, Ablaamu -mnɔɔ-ɔ 'de-e -Lago -pɔɔɔ "yi 'kɔmɔ. -Ka 'kpi -see 'c "yiti-wa, 'ka-a ɔ "du'o 'bhɩkpi'a -dadudu'a "naklagba; -ka -Lago -zɩ 'ɩ ɔ -bodɩ 'mɔ see ɔ 'ye'a na: -Ka 'cɔdri -die'a 'mɔ, 'ka-a -a'a "nynuu'a "nynuu 'ye 'mɔ-die mɔ, nɔ, 'ka-a ε -nɩ'o -ziaka. XIX A 'ye li-ɔ, ε-be -nɔɔ 'mne ti a, Ablaamu -see'a -bhla "yu 'wɔ ke, 'c zɔɩn 'bhεε'ε-ε zɔɩn'a -gwɩ -muu. 'Le "yuwɔdɩ'a damu ɔ yibo'o 'c "bhuo nε-o'o. 'Le, -ka 'c 'nynɔ Salaa jra'a -budu 'zɔ, ɔ yibo nɩ'o -lrεε. ε -nɩ'a -kaa 'mɔ a, 'c -Lago'c "gwɩdeε -see -denɩ 'mɔ -sɔ. XX Wlu -Lago -za'a 'mɔ, 'unne "nyɩ'e Ablaamu "gwli'a "yikue. 'C "gwɩdeε 'mne 'po -ɔ 'kpi 'mɔ 'le ɔ-ɔ 'bhεε'ε -Lago'c 'nynɩ 'yi. XXI ɔ yibo'o-o -ziaka, -bho -Lago cε le wlu 'kpiti, ɔ 'bhεε'o 'c 'ke ε nɔ 'le 'ε letu-u nɔ ε'o. XXII Ablaamu'a "gwɩdeε 'mne'ε kamɔ -Lago po 'c "yisrεεyi. 'Ka-a ε 'cnu-ε'ε 'le -Lago'c "bɔɔɔ 'li. XXIII -Lago 'wɔɔn'c Ablaamu "kpi, ε 'ka 'nɔɔ "bɔɔɔ 'li 'cnu-ε ε, ε -se 'c "sε'ε "dɩ'a -zazakamu -ko. ε 'cnu-ε'ε-ε -a'ba 'wee'a dɩ -lrεε. XXIV -Lago -za'a -a'ba -Kɔyi *Zezii glu 'le 'mεmɔ'a "klumu 'le ɔ 'ye'a ti-nɩ -lrεε ε, -bho -a de ɔ "gwli, 'ka-a ɔ 'ke -amu "kpi'wɔɔn -lrεε. XXV -Lago "nyɩ -ɔ nyɔ -jeyi 'le ɔ 'ke 'mε -a'ba "nyinynidɩ'a dɩ 'le ɔ 'ye ɔ glu -za 'le -a 'ke "yisrεεmɔ "du 'bho 'c "yigbeyi.

V

*Nyɔ-v "du'a "yisrεεmɔ, un -ke -Lago wɔnna-a "niti 'le ɔ -ke un 'ye -ybhε *Zezii'a dɩ*

I A -gblee, 'traamu 'tɔ ɔ, -a 'de-e -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɩ "gwli'a dɩ -a "du'o "yisrεεmɔ 'bho -Lago'c "yigbeyi; 'unne 'mo-o -abɩ -ke -Lago wɔnna-a "niti. II Zezii'a dɩ -a 'bhεε'o -a 'ke -Lago linyni, 'le, -ka 'c 'limɔ -nmɔ'c wɔn -a'ba dɩ, 'le ɔ 'ye'a -amu 'wɛnɔwɛn 'nyɩ -a 'ke ε yibo, 'le, 'wɛnɔwɛn 'mne, -a 'ke ε -kɔtɩ 'sɔn -kpɔn -nɩ -gli. 'Bho 'mnɔ ɔ, -da -Lago -nɩ'a a, 'bho-o -a 'ke -nɩ. -ε -ke dɩ -a li'a 'bɔbɔa, 'unne 'ka-a, 'le, -ka 'c 'nynɩ 'bhεε'ε 'yi a, -a'ba nε 'ke -kaa -nɩ. ε-be 'jina ɔ 'ka -amu "kpi po 'mne ε, 'unne -a de'e -pɔɔɔ "yi. III 'Le ε -se 'ε "sε -ko. 'Kle -a 'ye'a a, Zezii'a dɩ -a li'e 'ε 'bɔbɔa; -εkedɩmaa, -bho -a 'ye 'kle, -a yibo'o-o, 'le ε 'mɔ, "gwɩkue-ε -nɩ'e 'le. IV -Bho -a ku "gwli, 'le ε 'mɔ -a 'ke -zi -nɩ 'le -a 'ke 'kpayikumɔ "du, 'le ε 'mɔ, 'le-e -a'ba -Lago'c -pɔɔɔyideε -ku -nɩ'e 'kpa "yi. V 'Ka-a ε -nɩ'e 'mɔ'a dɩ a, ε-be -a'ba -Lago'c -pɔɔɔyideε 'mne se 'bhεε ε 'ke -amu 'kpi "yiti-wa; -εkedɩmaa, *ɔ Lisaazuzu ɔ "nyɩ'a -amu a, ɔ -zi -nɩ 'nɔ-ɔ 'mɔ 'le ɔ 'ye 'c nyɔ'a dɩkmεε 'le -a'ba -pɔɔɔ "kpi 'pɩple!

VI -Ziadɩ mo'o, -da -a se'a 'kpi 'mɔ'bhle -a 'ke -a'ba 'bhi zetie, -a -nɩ'a 'le "nyinynidɩ'a -bhahɩ 'mɔ a, -nɔɔ -Lago "du'a, ε nyɩnɩ'a 'tɩn, 'bho-o Zezii Kliisɩ 'mε -nɩ'o -a-bɩ "nyinynidɩ'a nɔmɔ'a 'bɩ 'mɔ. VII -Yee! Nyɔ yɔɔ 'bhεε'o ɔ 'ke 'wɔn, 'le 'c -bonyunɔ ɔ -kpɔn'a *-Lago'c gba "yi, ɔ 'ke 'bho 'c 'bɩ 'mɔ 'mε -nɩ'a? -Bho ɔ 'ke 'ε letu 'wɔɔn ɔ, ε -kmu'o-o "yi. Nyɔ se yibo, -bheje nyɔ 'bhεε'o ɔ 'ke 'wɔn 'le ɔ 'ke 'bho nyɔzεge'ε 'bɩ

'mú 'mɛ -nɪ maa'a? VIII ɛ -nɪ'a -kaa 'mú a, -ka -ke 'bhúo -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ 'le ɔ 'ye 'ɛ -tɔ ɔ, 'ɪnnɛ 'mɔ-o, -da -a -nɪ'a -bhla 'le 'nyɪnyɪnɪdɪ'a -bhali 'mú, 'bho-o Kliisi 'mɛ -nɪ'o -a'ba dɪ. IX 'Le ɛ-be 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mɛɛ'ɛ dɪ -a 'du'o 'tɔ 'yisrɛɛmú 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. -A -nɪ'a 'tɔ -kaa 'le, 'bho -Lagɔ'ɔ -zɪgɪ'a zɔ, 'ɪnnɔ -see -amú -Lagɔ'ɔ 'ɛɛkɔta 'kpi -za yi -lrɛɛ? X A -gblee, -da -a 'du'a -bhla -Lagɔ'ɔ jɛkamú, 'le 'ɔ 'yú 'mɔɔ 'ye 'mɛ -a'ba dɪ; 'le -a -ke ɔ 'ye 'nɪtɪwɔnna. -A-bú -ke ɔ -yɪbhɛ'ɛ -laa 'tɔ 'le, 'ɔ 'yú -lue 'mɔɔ'ɔ tɪnɪɛ -see -amú 'bho ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'ɛɛ'ɛ wɔn 'mú -za yi? XI -A 'li-e 'bɔbɔa. -Yɛɛ -mɛɛɛ -se -bhla ɛ -ko. ɛ-ɛ -ke dɪ -a 'ka 'bɔbɔa 'yidebhle ɛɛ ɛ, 'ɪnnɛ 'mɔ-o, -Lagɔ -zɪ -nɪ'e-e -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'mú 'le -a -ke ɔ 'ye -yɪbhɛ. 'Traamú 'tɔ -a -se 'ɔ jɛkamú -ko.

**Aada -ke *Kliisi'a 'kpidi*

XII A 'ye li-ɔ, ɛ-ɛ zɪ'a -bɛnyɪ a, 'ɪnnɛ 'mɔ-o, 'nyɪnyɪnɪdɪ -see'a -bhla 'nɔɔ 'kmú 'mú yi ke a, nyɔ -lue 'tɪn ɔn-ɔ 'la'a *Aada, 'ɪnnɔ -yɛ ɛ'o. 'Nyɪnyɪnɪdɪ 'mɛɛ'ɛ 'bɪ 'mɛmɛɛ-ɛ -za'a 'le, ɛ 'ye pa, 'le 'mɛmɛɛ 'mɛɛ 'ye nyɔ 'wee 'kpi tɪ'ga, -ɛkedɪmaa, nyɔ 'wee 'nɔ-o 'nyɪnyɪnɪdɪ. XIII A -gblee, -da -Lagɔ -see'a -bhla *'ɔ gba *Moyiizɪ 'nyɪ ke a, 'nyɪnyɪnɪdɪ -gwɪ'e-e 'nɔɔ 'kmú 'mú see, 'le -Lagɔ -see ɪ 'mú'cnaa, -ɛkedɪmaa, ɔ -see -bhla 'ɔ gba nyɔ 'nyɪ ke 'le ɛ-be -nɔɔ 'mɛɛ tɪ. XIV ɛ -nɪ'a -kaa 'mú a, -ɛ -sɔ'ɔ Aada'a -nɔɔ tɪ 'le ɛ 'ye'a Moyiizɪ'a nɛ -yɛ, 'mɛmɛɛ 'ga-a nyɔ 'wee 'kpi tɪ. -Ka Aada 'naa'a -Lagɔ'ɔ wɪ 'yi, nyɔ-ɔ -ke 'nyɪnyɪnɪdɪ -ke 'ɔ nɛ se'a gɔgɔ, ɔn-ɔ 'mɛ-o'o -lrɛɛ. 'Le Aada -mɔɔɔ, nyɔ -Lagɔ 'du'a -ɔ 'ka yi, 'ɔ 'yitɪgɔgɔyi mɔ'o. XV 'Le ɔn -se ɛ -lue -ko. 'Nyɪnyɪnɪdɪ Aada nɔ'a, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ -Lagɔ'ɔ 'limú'a wɔnnmɔɛ likpɔkpa -nɪ, -ɛkedɪmaa, nyɔ -lue 'tɪn'a 'nyɪnyɪnɪdɪ'a dɪ nyɔ'a -dadudu-u 'mɛ'o. 'Le -Lagɔ'ɔ 'limú'a wɔnnmɔɛ 'bhɛ'ɛ 'yi, ɛ 'ye lɪ 'wee -zɪ. ɛ nyɔ 'ke ɛ likpɔkpa -nɪ, ɛ se -nɪ. ɛ-be -Lagɔ'ɔ 'limú'a wɔnnmɔɛ 'mɛɛ, ɛ 'ka yi, ɛ -yi -nɪ'e-e nyɔ -lue 'tɪn 'mú. 'Innɔ 'mɔ-o *Zezii *Kliisi, -Lagɔ'ɔ 'jɛ. XVI 'Le, ɛ 'jɛ 'mɛɛ nɔ'a nyɔnyɔ -bodɪ, ɛ -nɪ'e 'ɛ 'bhúo'a -ka. 'Nyɪnyɪnɪdɪ -ɛ -yi -nɪ'a nyɔ -lue 'tɪn 'mú 'le 'ɛ lkpa 'ye'a tɪ-wa, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ likpɔkpa -nɪ. Nyɔ 'mɔɔ'ɔ dɪ -Lagɔ'ɔ -zɪgɪ -nɪ'e nyɔ 'wee 'kpi. 'Le 'traamú a, 'ɔ 'limú'a wɔnnmɔɛ ɔ -tɔ'ɔ nyɔnyɔ -bodɪ, ɛ 'bhɛ-ɛ 'yi 'le ɔ-bee 'mɔ'a 'nyɪnyɪnɪdɪ 'kpna'o; 'ɔ 'limúwɔnnmɔɛ 'mɛɛ, 'ɪnnɛ pɔ 'ɔ 'yisrɛɛmú 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XVII -Ka 'mɛmɛɛ 'du'a nyɔ -lue 'tɪn'a 'nyɪnyɪnɪdɪ'a dɪ 'le ɛ 'ye'a nyɔ 'wee 'lru 'mú -kɔ ɔ, -Lagɔ se 'bhɛɛ, Zezii Kliisi 'ma-a -kaa nyɔ -lue 'tɪn -lrɛɛ, ɔ 'ke 'ɔ dɪ 'du 'le, nyɔ-ɔ 'ka 'ɔ 'limú'a wɔnnmɔɛklagba 'ye 'le ɔ 'kɔ ɔ 'yisrɛɛmú pɔ, 'le ɔ 'ke ɔ 'kɔgwɪɛtɪnɪɛzɛgɛ 'nyɪ -gbɔkoo?

XVIII 'Bho 'ɛ 'lru 'yi a, -ka nyɔ -lue 'tɪn'a 'nyɪnyɪnɪdɪ ɔ nɔ'a dɪ 'le -Lagɔ'ɔ -zɪgɪ-e kpɔn'a nyɔ 'wee, 'ka-a nyɔ -lue 'tɪn-ɪ pɔ'o nyɔ 'wee 'yisrɛɛmú 'le ɔn 'ke 'kɔgwɪɛtɪnɪɛ 'ye. XIX A -gblee, -ka nyɔ -lue 'tɪn'a -Lagɔ'ɔ wɪ'u'a 'yɪnɛɛ'ɛ dɪ nyɔ'a -dadudu 'kpa'a 'nyɪnyɪnɪdɪ'a nɔmú, 'ka-a nyɔ -lue 'tɪn'a -Lagɔ'ɔ wɪ'u'a 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ nyɔ'a -dadudu 'ke 'yisrɛɛmú 'du 'bho 'ɔ 'yigbeyi.

XX Koo -a 'ke 'tɔ -Lagɔ'ɔ gba'a dɪ 'lɛ'ɛ? A 'ye li-ɔ, -da -Lagɔ'ɔ gba -yi -nɪ'a a, 'bho-o 'nyɪnyɪnɪdɪ -ke 'ɛ wɔnkɛ 'kpa -nɪ'e 'piemú 'le 'ɔ gba'a 'yɪnɛɛ-ɛ 'kpɔkpa'a 'kpiti -zɔɔ. ɛ -nɪ'a -bhla -kaa 'mú a, -da 'nyɪnyɪnɪdɪ'a -dadudu 'pɪple -nɪ'a nyɔnyɔ 'kpi a, 'bho-o -Lagɔ'ɔ 'limú'a wɔnnmɔɛ 'kpa -nɪ'e 'kpi tenyɪ -lrɛɛ 'le ɛ 'ye ɛ 'mú-zɪ, XXI 'le, -ka 'nyɪnyɪnɪdɪ -ya'a 'mɛmɛɛ -gwɔnyɔnyɔ 'kpi 'le ɛ 'ye 'ɔ 'yi'gɪga a,

'ka-a -Lago'ɔ 'limu'a wɔnnmɔɛ ɔ -ya'a nyu, ε 'ke ɔ 'kpi 'pɔple 'le ε 'ke ɔ 'yisrɛɛmɔ po 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'mu ɔn 'ke 'kɔgwɛtɪnɪɛ 'ye.

VI

*Nyɔ -yɔ -ke *Zezii 'sisri'a 'yi, ɔ se 'tɔ 'nyinyinidi'a nɔnɔa'a -jeyi -ni*

^I -Bho ε -ni -kaa a, 'le koo -a 'ke 'lɛ'ɛ? -A 'ke na: -A nu 'nyinyinidi 'le -Lago'ɔ 'limu'a wɔnnmɔɛ 'ke 'kpi'kpa tenyi ma'a? ^{II} -Gba, 'kla -mnɔɔ -ko! -Ekedɔmaa, 'bho 'nyinyinidi'a damu, -ka nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ ε, 'ka-a -a 'ke 'tɔ -ni. -Ka -a 'ka 'nyinyinidi'a nɔnɔa 'lru-mu -ni, 'ka se -ni. ^{III} A 'ye li-ɔ, -a'ba batizeeε 'le Zezii Kliisi'a 'nyɪ 'mu, 'unne -tɔ'o -ka -a -ke ɔ 'sisri'a 'yi. 'Le 'ɛ 'zɔ -tɛ'ɛ 'mɔ-ɛ. -Ka ε 'lɛ'ɛ, 'ka-a: -A-bɔ batizee-ɛ'ɛ 'le 'ɔ 'nyɪ 'mu, -a 'wɔn'o -ka ɔ 'mɛ'ɛ -a'ba dɪ. ^{IV} Batizeeε 'mɛ, ε kɔkɔɔ-ɔ -ka nyu 'gbaa 'nɔ ka -amu 'le -a -ke ɔ 'ye'a 'mɛ 'le ɔn 'ye 'ɔ -amu 'gbaa 'le ɔn 'ye'a tinmaze. 'Le, -ka 'ɔ -tɪtɪ'a wɔnkue -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumu, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛε ε, 'ka-a -a 'ke -ni 'le tinɛlrɛ 'li.

^V A -gblee, -ka -a -ke ɔ 'sisri'a 'yi 'le ɔ 'mɛmɛε 'mu, 'le -a -ke ɔ 'ke 'yi' 'sisri 'le 'ɔ tinɛ 'mu -lrɛε. ^{VI} Lɛ -a 'ka yibo a, 'unne 'mo-o, kplisva -a -ni'a ti -benyi, 'unni -ke ɔ 'mɛ'o 'bho nyɔyɪrlbhaatu 'yri 'le -a'ba 'nyinyinidi'a 'yɔɛ -ni'a -amu 'mu'a tinɛ 'mɛ'o 'le 'nyinyinidi -see 'tɔ -amu 'geyiε 'mu -kpɔn yi 'bho le. ^{VII} A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ ε, 'nyinyinidi se 'tɔ 'bhɛε ɪ 'ke ɔ 'lru 'mu -kɔ. ^{VIII} 'Le, -bho -a -ke *Kliisi 'mɛ, -a yibo'o na, -a -ke ɔ -ni'e-e ti -lrɛε. ^{IX} -Ekedɔmaa, Kliisi -Lago -za'a glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumu, ɔ -see 'tɔ 'mɛ yi. 'Mɛmɛε se ɔ wɔnyi'bhɛε. ^X A -gblee, 'nyinyinidi'a dɪ ɔ 'du'o 'le ɔ 'ye kpe -lue 'tɪn 'mɛ -ni. 'Traamu 'tɔ ɔ, ɔ -ni'e-e ti -Lago'ɔ kamu 'le ɔ 'ke 'ɔ lbhu nu. ^{XI} A-bee -mnɔɔ -lrɛε, a -ke Zezii Kliisi 'mnɔ 'sisri'e-e 'yi, nyu-ɔ 'mɛ -ni'a 'le 'nyinyinidi 'mu 'le -ɔ -ni'a ti ɔn 'ke -Lago'ɔ lbhu nu, a -zrɛ -ni nu a'ba 'bhi 'yi!

^{XII} 'ɛ dɪ a, a'ba 'tayi a'ba 'bhi 'yiti 'nyinyinidi'a kpɔn amu 'geyiε 'mu -le 'le a -kaa *'bhlɔku'a 'gwɔdɪ nu! ^{XIII} A'ba 'tayi a'ba 'bhi 'yiti a'ba -de 'le 'nyinyinidi'a lbhu 'li ti -le! A 'nyɪ a'ba tinɛ'ɛ kle -Lago -jeyi, 'le, nyu-ɔ -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumu ɔn 'ye'a ti-nɪ -lrɛε ε, -ka ɔn -ni'a a, a 'ke -kaa -ni! A 'nyɪ a'ba 'bhi -Lago -jeyi 'le a 'ke 'yisrɛɛl'a nɔnɔa'a 'kpɔ -de, 'le a 'ke ɪ nu! ^{XIV} A -gblee. 'traamu 'tɔ ɔ, -Lago'ɔ 'limu'a wɔnnmɔɛ-ε -kɔ'ɔ amu 'lru 'mu. A'ba 'bhi'a 'mɔtikukue'ɛ 'mɔpɛεε -see 'tɔ amu 'lru 'mu -kɔ yi. 'ɛ 'nyinyinidi'a wɔnkue -see 'tɔ amu wɔnyi'bhɛε yi.

-A nu -zɛɛε 'kɔmu

^{XV} ε -ni'a 'tɔ -kaa 'mu 'le, koo -a 'ke 'lɛ'ɛ? -Lago'ɔ 'limu'a wɔnnmɔɛ-ε -kɔ'ɔ -amu 'lru 'mu, 'le ε -se -a'ba 'bhi'a 'mɔtikukue'ɛ 'mɔpɛεε -see 'tɔ -amu 'lru 'mu -kɔ yi 'bho le'a dɪ a, -a 'bhɛε'o -a 'ke 'nyinyinidi nu'a? -Gba, ε se -kaa 'mu-nɪ. ^{XVI} A 'ye li-ɔ, a'ba 'bhi yibo'o-o na, -bho nyɔ cɛ 'ɔ 'bhuo wlu 'kpiti 'le nyɔ -lrɔɔ kwa 'mu, nyɔ 'mnɔ-ɔ kɔ nɔ'o -ka 'ɔ 'geyikpaan 'le 'geyikpaan-a 'du'o 'bho 'ɔ -kɔyi. -Bho ε 'du 'nyinyinidi a 'ke 'bho 'du a, 'lemnu a 'nu-o 'nyinyinidi'a 'genynuukpɪn 'le a 'mɛ'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le, -bho ε 'du -Lago a 'ke 'bho 'du a, 'lemnu, 'unni -kɔ'ɔ amu 'le a 'du'o 'yisrɛɛmɔ 'bho 'ɔ 'yigbeyi. ^{XVII} A -gblee, 'un-ɪ po-o -Lago 'sɛε, -ekedɔmaa, -benyi a 'du-o 'nyinyinidi'a 'genynuukpɪn, 'le, 'traamu, -ziadi nyu -tɔ'ɔ amu a, a 'du 'ɛ 'bho a'ba -pɔlɔ'a kle ti. ^{XVIII} A zetie-ɛ'o 'le 'nyinyinidi'a kwa 'mu, a 'du-o 'yisrɛɛl'a nɔnɔa'a 'genynuukpɪn. ^{XIX} A -gblee, -ε -ke dɪ 'un-ɪ

kpukpa'a a'ba dɪ 'geyie'ε dɪ li, 'unne 'mo-o, le 'un-ɪ za'a 'mɪ a, 'un 'ybha-o'o a 'ke ε 'muti'wɔn -ka -zegɛka. -Bho 'un -zɪ ɪ -kaa 'mɪ a, 'unne 'mo-o, -benyɪ, 'nyinyinidɪ, -ɪ se'a 'yrili-nmɔ ɔ, 'unni kpɔn'o a'ba tinie 'le 'geyie 'mɪ, 'le -Lago -see amu 'kpi'wɔn. 'Traamu 'tɔ ɔ, a 'luo a'ba tinie 'mɪ 'le a 'ke 'yisrɛɛɪ nɪ 'le a 'ke -Lago 'tɔ nɪ 'le ɔ 'ke amu 'kpi'wɔn!

XX -Da a 'du'a 'nyinyinidɪ'a 'genynuukpɪun a, a'ba dɪ se 'le 'yisrɛɛɪ'a nɔnɔ'a dɪ 'kpi -nɪ. XXI A-a nɪ'a -kaa 'ɔɪɔ 'le, leele a 'ye'a? 'Ya kplitu -se -kaaa dɪnyilbhaadɪ? -Ekedɪmaa, ɪ 'bhle-e 'memɛɛ kli 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XXII 'Traamu 'tɔ ɔ, a zetie-ε'o 'le 'nyinyinidɪ 'mɪ'a dɪ a, a 'du'o -Lago'ɔ nyɪ 'le ɔ -kɔ'ɔ amɪ. Le a 'ye'a 'bho a, 'unne 'mo-o, tinie-ε nɪ'a -Lago 'tɔ, a -ke ɔ 'ke 'le 'ε 'li ti-de. ε 'bhle-e 'kɔgwɛtinie kli. XXIII A -gblee, 'nyinyinidɪ nyɔ-ɔ nɪ'a, 'unni yɔ 'ɔ 'memɛɛ -bodɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Le nyɪ-ɪ -ke -a'ba -Koyi *Zezii *Kliisɪ 'sisri'a 'yi a, 'jɛ -Lago nɪ 'ɪ 'lruli bhuhhu, 'unne 'mo-o 'kɔgwɛtinie.

VII

Kpukpɛε'ε 'kpi'a 'yi.

I 'Lotɔ'a 'nynuu-a, 'un-ɪ 'pɔ-o 'yi, 'le, le 'un-ɪ za'a 'mɪ a, a 'ke ε 'mɔti'wɔn. Le 'un 'ka 'mɪ-za a, a yibo nɛ-o'o see, -ekedɪmaa, a yibo'o-o -a'ba gba 'we. A yibo'o-o na, -bho nyɔ -nɪ ti, -a'ba gba -kɔ nɔ-o'o.

II 'Kla-a ε -nɪ-e -yranyɔn -bodɪ -lrɛɛ. -Bho 'wa nyimie -see -bhla 'mɛ ke, un se 'yi-flɔ. 'Le, -bho 'wa nyimie 'mɛ ε, un -flo'ɔ-ɔ 'yi. III 'Le, -bho 'wa nyimie -nɪ ti, 'le un -ke nyukpasu -lrɔɔ 'ke 'bha 'du a, nyɪ-ɪ 'lɔ -ɪ dɪwɔnnyninynaakpɪ. 'Le, -bho 'wa nyimie 'mɛ ε, 'lemnɪ un 'bhɛε'o un 'ke nyukpasu -lrɔɔ kpa. 'Bho 'mnɔ nyɔ se 'bhɛε ɔ 'ke ɪ dɪwɔnnyninynaakpɪ 'la, -ekedɪmaa, un -flo'ɔ-ɔ 'yi. Gba-a -nɪ 'ka 'bho un -ke 'wa nyimie'ε 'nyɪmɪ, 'memɛɛ -zɛ 'ε 'bho-ε.

IV 'Lotɔ'a 'nynuu-a! 'Kla-a a'ba 'bhi'a 'kpidɪ -nɪ'o -lrɛɛ. -Ka a -ke *Kliisɪ 'sisri'a 'yi, 'unne nɪ ε'o 'le a -ke *-Lago'ɔ gba'a 'bhlebhlea 'ye 'yrilisɔsɔ. 'Bho 'mnɔ ɔ, a 'du-o nyɔ -lrɔɔ'ɔ nyɪ. *Zezii Kliisɪ -Lago -za'a glu 'le 'memɪ'a 'klumɪ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ε, 'unni 'du'o 'tɔ a'ba -kɔyi. 'ε dɪ a, -a 'bhɛε'o -a 'ke -Lago 'tɔ nɪ.

V A -gblee, -da -a'ba 'bhi'a 'tɔnɔdɪ kpɔn'a -amu 'geyie 'mɪ -benyɪ, 'bho-o 'nyinyininaagɪ-ɪ -nɪ'a -amu 'mɪ pɔ'o -amu -jɔlɔ gbo. 'Ya letu -sɔ'ɔ 'yiglu, ɪ 'naa'a-a -Lago'ɔ gba 'yi, 'le, li -a nɪ'a a, 'ya dɪ -a 'ye'e 'memɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. VI 'Traamu 'tɔ ɔ, -a -ke -Lago'ɔ gba'a 'lrumɔkɔε sɔsɔ'ɔ-ɔ 'yrili; -a 'wɪɔ-o 'tɔ 'ε 'kleyɛɛ'ε -belu 'zɔ; 'le -a -nɪ'e 'meyɪ'a ka. 'Bho 'ε lemɪ, *-Lago'ɔ Lisaazuzu pɔ'o -amu -jɔlɔ gbo 'le -a nɪ'o -Lago'ɔ lbhɪ -lrɛeka. ε se 'tɔ 'ɔ gba -yɛ 'cɪnɪ-ε'ε -benyɪ'a nɛ'ε ka -nɪ.

*Koo *-Lago'ɔ gba-a nyna'a nyunyo'ɔ?*

VII -Bho ε -nɪ 'tɔ -kaa 'mɪ 'le, -a 'bhɛε'o -a 'ke na: *-Lago'ɔ gba se 'yrili-nmɔ, nɪ'a? -Gba, -a se 'bhɛε -a 'ke -kaa 'le. -Bho -Lago'ɔ gba se 'kɪ yi a, -ka 'nyinyinidɪ -nɪ'a a, 'un -see 'kɪ -kaa yibo yi. -Ka 'yrimɪε 'du'a 'nyinyinidɪ a, -bho -Lago'ɔ gba se 'kɪ -kaa 'le ε, 'un -see ɪ 'kɪ -kaa yibo yi -lrɛɛ. A -gblee, ε na: -A'a 'mɪ 'yri 'bho -un -bonyunyo'ɔ li 'kpi -le! VIII Le ε-ε za'a 'mɪ, 'le ε 'mɪ 'nyinyininaagɪ-ɪ yi nɪ'o 'le ε-ε za'a li'a -dadudu 'yiglu 'le 'an tinie 'mɪ 'le 'yrimɪε 'mnɛ-ε 'kpa'a 'bho le. A -gblee, li -Lago'ɔ gba-a tri'a -jɛ 'kpiti a, -bho nyɔ -see ɪ -bhla 'mɔti'wɔn ke, 'bho-o 'ɔ 'nyinyinidɪ'a 'kpa -nɪ'e 'piemɪ. IX -Benyɪ 'kɪ a, li -Lago'ɔ

gba tri'a -jje "kpiti, -da 'in -see 'i 'muti'wɔn ke -bhla a, 'le 'mna gbo 'in -flo'ɔ-ɔ 'yi. 'Le, -da 'in 'wɔn 'i 'muti a, 'an "nyinyininaagɔ 'ye "piemu 'kpa, 'le, -ka 'in ce'e -Lago'ɔ gba 'mu 'le 'in "du'a "nyinyinidi'a nyi, 'le, -ka -Lago'ɔ -zige -ni'a 'inmu "kpi, 'in 'ye 'na 'muti'wɔn. X A -gblee, gba 'ke 'ka 'inmu 'le "kɔgwletin'e -jɔlɔ 'yi -kpa -ni a, 'le 'mna -bodi 'le 'memɛ'e nɛ 'yi 'in -ni 'ko'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. XI -Ekedɔmaa, e-be -nɔɔ 'mne ti, 'an "nyinyininaagɔ "maa'a-a 'inmu di "yrili 'le 'i 'ye 'inmu gba 'mne'e di -kpɔn 'le 'i 'ye 'inmu 'memɛ'e -jɔlɔ 'yi -kpa -ni.

XII E -ni'a -kaa 'mu a, -Lago'ɔ gba se 'bɔ li'bhle. E 'saa'a-a li, e 'srɛɛ'e-e 'yi, 'le e -nmɔ'ɔ "yrili. XIII Le-e -nmɔ'ɔ "yrili, e 'bhɛ'e o e 'ke 'inmu 'memɛ -bodi -ya 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi'a? -Gba, e -se -kaa -ko. "Nyinyinidi 'wɔn'o e "yri'a 'bɔ 'ye 'wɔl 'le e 'ye lɛzɛgɛ 'mne 'mu -zi -ni, 'le e 'ye 'inmu 'memɛ -bodi -ya. Le-e 'ma-a "nyinyinidi, 'inne 'ka-a: 'E wɔnkue se "yigbena 'bhle.

"Nyinyinidi-i 'zi-e nyunyɔ wɔn

XIV A -gblee, -a yibo'o-o *-Lago'ɔ gba 'wɔl-o 'ɔ "bhuo 'mu, nyɔ se 'bhɛ e 'ke 'e di "yidepo -ni; e -ni'a -kaa 'mu a, nyunyɔ 'mna "du'o. Nyunyɔku 'in 'bhle'a li 'mo-o 'memɛle -lrɛɛ; 'le 'in -po-e'e 'le "nyinyinidi'a kwa 'mu 'pelɔ, 'le 'in -ni 'e 'geyiɛ 'mu. XV -Ekedɔmaa, le 'in-i nɔ'a, 'an 'wen e 'muti; 'le 'in 'bɔ'ɔ ti, 'an nɔ e, 'le 'in-i ple'a, 'inne 'in-i kpa'a wɔn. XVI -Bho 'in nɔ "nyinyinidi, 'ya nɔ 'inmu 'tɔ; 'le, -ka -Lago'ɔ gba -nmɔ'ɔ "yrili a, 'in yibo'o-o 'na. XVII A 'ye li-ɔ, le-e -ni'a 'le 'e 'limu gblenyi, 'inne 'mo-o, -bho 'in -ni -bhla "nyinyinikpli nɔnamu a, e -se 'an "bhuo e-e 'wɔl 'mu 'ni -ko. "Nyinyinidi'a 'yɔɛ -ni'a 'le 'an -pɔlɔ 'zɔ, 'inne'e 'wɔn'ɔ 'inmu -bodi. XVIII A -gblee, -ka lɛzɛgɛ se'a 'le 'an tin'e 'mu -ni'a, 'in yibo ni-o'o. 'An nyunyɔyɔɛ'e di 'in-i za'a 'mu; -ekedɔmaa, 'in-i popo-o 'gwɔti 'in 'ke -zɛgɛ nɔ, 'le e -ni'e 'le 'an -pɔlɔ gbo. 'In 'ke e nɔ 'le 'in se e 'bhɛ. XIX A 'ye li-ɔ, -zɛgɛ 'in 'ybha'a 'in 'ke nɔ, 'an nɔ e, 'le "nyinyinidi 'in -see'a 'ybha 'in 'ke nɔ a, 'inne 'an-a nɔ'o "kɔmu. XX 'Le le 'an-a ple'a, -bho 'in -ke e-e nɔ, e -se 'an "bhuo e-e 'wɔl 'mu 'ni -ko. "Nyinyinidi -ni'a 'le 'an -pɔlɔ 'zɔ, 'inne nɔ'o -kaa.

XXI A -gblee, le-e -ni'a 'le 'in 'mu lbhu -nɔnamu, 'in-i 'ye'a li a, 'inne 'mo-o, -bho koo 'in 'ybha 'in 'ke -zɛgɛ nɔ, "nyinyinidi'a 'wɔn 'inmu -bodi; e 'nɛ-e 'inmu "kpiti. XXII -Bho koo e -ni 'mu, 'le 'mna-a'a -pɔlɔ gbo a, -Lago'ɔ gba-a nɔ'o 'inmu 'tɔ. XXIII E -ni'a -kaa 'mu a, *'bhlɔku'a 'tɔnɔdi -ke 'an -pɔlɔ'a 'tɔnɔdi-i dede-e "yi 'le 'in 'mu, 'le 'ya 'an 'bhlebhlesɔ se le -lue 'mu-ni. 'Le "nyinyinidi'a nɛ-e kpɔn'o 'inmu 'geyiɛ 'mu, 'le 'in-i "du 'e 'bho 'le e 'ye 'an -pɔlɔ'a nɛ 'mu-zi. XXIV 'Lotu'a "nyinu-a, a -gbɔ 'an nyunyɔyɔɛ ya, -ka 'in -ni'a 'le ngazɛɛ 'mu! 'A -gblee, "nyinyinidi 'bhle'a 'memɛɛ kli 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'le 'ya 'mu, 'an 'bhlɔku-u kpa ni'e 'inmu 'le 'in-i 'ga'a 'le 'ya 'mu ti kplokplo. Yɔɔ 'ke 'tɔ 'inmu 'le 'ya 'mu zetie'a? XXV 'In-i 'bhɛ-e -Lago'ɔ 'nyin 'yi 'le 'in-i po 'ɔ 'sɛɛ, -ka ɔ -zi -ni'a -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisi 'mu 'le ɔ 'ye'a 'inmu zetie! Wlu 'in-i za'a 'mu, 'inne 'mo-o, 'le 'an -naagɔ 'mu 'in 'ybha'o 'in 'ke -Lago'ɔ gba "yi-kpɔn; 'bho 'mɔɔ 'tɔ ɔ, 'le 'an 'bhlɔku'a 'mɔfɔɛn 'mu 'in -de -ni'e "nyinyinidi'a "lrumɔkɔɛ 'li ti.

VIII

*Wɔnkue *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u "nyi'a nyu*

I 'Lotu'a 'nynuu-a, 'traamu 'tò ɔ, nyu-u -ke *Zezii *Kliisi 'sisri'a 'yi a, -Lago'ɔ -ziple se u 'tò 'kpi -ni. II -Ekedúmaa, nyu-u -ke Zezii Kliisi 'sisri'a 'yi a, *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u 'nyí -u tinitezege, 'le ɔ-ɔ zetiese nu 'memese kwa 'mu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. Ebe 'mne, 'inne -tò'o -ka -a se'a 'tò 'nyinyinidi'a 'geyi'e 'mu -ni. III A -gblee, le *-Lago'ɔ gba se'a 'bhes e 'ke nu a, 'inne -Lago nu'o. -E -ke di 'ɔ gba se'a 'bhes e 'ke -amu 'yisreemu po, 'inne 'mo-o, -a'ba *'bhluku 'fún'e-e 'mu 'le e se 'bhes e 'ke e 'yi-kpón. 'Inne 'bhle'e 'nyin'a di a, 'ɔ 'yu 'luo'o nyunyoku 'mu 'le ɔ 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmu 'mu -ya, 'le ɔ 'ke -a'ba 'sragamuzale 'du. -Ka ɔ 'me -ni'a 'bho -a'ba 'bú 'mu -a'ba 'nyinyinidi'a di 'le ɔ 'ye'a -amu zetiese 'le i 'mu, 'kla-a 'ka-a. 'Ka-a -ziple -kpón 'nɔ 'bho -a'ba 'bú 'mu 'le -Lago 'ye 'nyinyinidi tu wón 'mu lu. IV ɔ 'nu-o -kaa, 'le 'yisreese 'ɔ gba 'si'a 'nyin a, 'le -a 'ke e 'bhes, -a 'ke e nu -ka -zegeka; -ekedúmaa, -a'ba 'bhi'a nyunyonaagi -see 'tò -amu -jolu gbo -po yi, 'le -Lago 'mno'ɔ Lisaazuzu po'o 'tò -kaa -amu -jolu gbo.

V A 'ye li-ɔ, nyu-u 'pese'e 'wa 'bhi'a -naagi 'mu 'le 'wa tinte 'mu a, un-u 'zi-e 'wa 'bhi'a 'tónodi'a 'se'e di. 'Le, nyu-u 'pese'e -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mu 'le 'wa tinte 'mu, ɔ-ɔ po 'u -jolu gbo, 'le un-u nu'o 'ɔ 'gwlbdi. VI 'Le, li 'bhluku 'ybh'a, nyu-u ple 'i kli, i-i po 'ɔ 'meyí 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Le, nyu-u nu'a 'ɔ Lisaazuzu'a 'gwlbdi, 'wa -pɔlu-u bhlú'o 'le un-u ni'e ti -ka -zegeka. VII A -gblee, nyu -yu ple'a 'wa nyunyonaagi kli, un-u 'nu-o 'wa 'bhi 'ɔ jekamu 'mu, -ekedúmaa, 'wa -ya 'wa 'bhi 'zɔ 'bho 'ɔ gba'a damu, 'le un se 'e -lue komu 'bhes. VIII Nyu -yu 'du'a 'bho 'wa 'bhi'a nyunyonaagi, un se 'bhes un 'ke ɔ 'tu nu.

IX A-bu -yuu a, a se a'ba 'bhi'a nyunyonaagi 'mu 'pɛenamú -ni 'le a'ba tinte 'mu. A -ni'e-e ti 'le -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mu. -Ekedúmaa, 'ɔ Lisaazuzu -ni'e-e amu 'mu. 'Le, nyu -ke 'mu ɔ-bo Kliisi'a Lisaazuzu 'mno se'a -ni a, 'ɔ nyotu -se 'ɔ nyu -ko. X 'Le, -bho Kliisi -mno ɔ -ni amu 'mu a, a'ba 'bhluku 'bhle-e 'nyinyinidi 'mu'a di a, 'memese -ni 'ne 'kpi. 'Le, -yu 'ma-a -Lago'ɔ Lisaazuzu, ɔ -de'e amu 'mu ti 'kɔgwletintie'e kamu, -ekedúmaa, a 'du'o 'tò-ɔ 'yisreemu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XI A -gblee, -Lago -za'a Zezii glu 'le 'memu'a 'klumu, 'le ɔ 'ye'a ti-ni -lrese e, -bho 'ɔ Lisaazuzu -ni amu 'mu, a'ba 'bhluku 'bhle'a 'memese 'kpi, ɔ-bo -za'a Zezii Kliisi glu 'le -ɔ 'nyí 'ɔ tinte -lrese, ɔ-ɔ 'ye -e tinte 'nyí -mu -lrese, -ekedúmaa, 'ɔ -zuzu -ni'e amu 'mu-e.

XII 'E di, -bho e -ni -kaa a, 'lotu'a 'nynuu-a, -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ke 'tò amu -jolu gbo po. E -se -a'ba nyunyonaagi -ko, -ekedúmaa, 'e wonkue -see 'tò amu 'kpi -ni yi. XIII -Bho e 'du a'ba nyunyonaagi-i po amu -jolu gbo, -mnu a-a 'mo-o 'memu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Le, -bho e 'du 'ɔ Lisaazuzu po amu -jolu gbo a, 'le ɔ-bo -zuzu 'mno 'mu a 'ke a'ba 'bhluku'a 'nyinyininaagi kwa gbo -za -ni; 'le a 'ke ti-ni 'kɔgwleka. XIV A 'ye li-ɔ, nyu'o nyu -Lago'ɔ Lisaazuzu-u po'a -jolu gbo, 'unno 'mo-o -Lago'ɔ nyu. XV -Ekedúmaa, 'ɔ Lisaazuzu ɔ 'nyí'a amu a, 'ɔ kpón nyu 'geyi'e 'mu 'le 'ɔ sie nyu -sanyi 'mu, 'le, ɔ-bo -zuzu 'mno, 'unno po'o amu -Lago'ɔ nyu 'le a 'bhes'o a 'ke -Lago a'ba -tita 'la. XVI -Ka a 'du'a -Lago'ɔ nyu, 'ɔ -zuzu'a 'bhuo-o 'le'e -kaa -a'ba ne 'yi 'le -a yibo ni'o. XVII 'Le, -bho a 'du 'ɔ nyu, 'nitiwónnalí -ke wlu ɔ 'du'a 'ɔ nyu wón 'múti, -a 'ke -a'ba ni 'ye -lrese mo'o. -Bho -a -ke Kliisi 'ye 'kle a, 'nitiwónnere -Lago de'a 'bho ti, ɔ -ke -a 'ke 'mu-ple 'le ɔ -ke -a 'ke 'jina -dalue 'kpi-po-e -ni.

-Lago'ɔ 'jinadi 'ye'a -yi mu 'wla.

XVIII A -gblee, le 'mna-a popo'a 'gwlbti, 'unne 'mo-o, -nóó -ye -ke 'yi -a -ni'a -laa, 'kle -a 'ye'a a, nyo se 'bhεε, -Lago'ó 'jina ó 'ka -amu 'kpi po ó-ó fuo ni'a -amu wón, ó 'ke ε 'kleyεεε 'mne likpukpa -ni. XIX 'Le, zó -ke ti -Lago 'ka 'ó nyo 'jina 'kpi po, 'le ó 'ka 'wa 'nyu 'piemu po a, ε-be -nóó 'mne, 'unne 'kmu-u fuo'ó wón 'le ε 'ke -fife ti'wla. XX -Ékedúmaa, li -Lago -ya'a ti -ni'e-e 'memεε'ε -kpεε'ε wón 'mu, 'le 'ε letu -see 'ya 'bhika 'mu 'wlu. -Lago'ó 'bhuo-o 'tayi 'ni 'yiti i 'ye 'memεε'ε kwa 'mu 'kpa! É -ni'a -kaa 'mu a, -Lago na -bho 'wí -lreε ti 'le ó 'ke i 'memεε'ε kwa 'mu zetie. I-bi 'wí 'mni, i-i 'de -ε -póló 'yi. XXI Le-ε -ni'a 'bho a, 'unne 'mo-o, zó -lue 'zó, 'kmu-u 'ye-e zetie-ε -mu 'le 'memεε'ε kwa 'mu. 'Bho-o li'a klε 'ke -lre 'mu -po-ε -ni. 'Le -Lago'ó nyu'a 'yiflóε un 'ye'a a, li 'mni -ke un 'ke ε 'mu-plε, 'le -Lago 'ke i u 'gbaa 'le ó 'ke u 'niti-wónna. XXII A 'ye li-ó, -a yibo'o-o -ziaka, 'traamu 'kmu'a klε -fie'e-e ti 'le 'klekwa 'mu. -Ka, -bho 'nynaakpu -kaaa gba, 'gwlu-u cε 'nu li un -fie'a ti, 'le un-u 'ye'a 'kle a, 'ka-a 'kmu-u 'ye'e 'kle -lreε. XXIII 'Bho εbe-ε'ε damu a, ε -se 'kmu'a 'se -ko. -A-bu 'ye'a *-Lago'ó Lisaazuzu -ka nyo-ó 'ye'a ka -kpa'a 'yizabhi, 'le -a'ba 'bhi 'mu -a 'ye-e 'kle. 'Le le -a fuo'a wón, 'unne 'mo-o, zó -ke ti, -Lago 'ka, -a-bu, 'ó nyo 'jina 'kpi po 'le ó 'ka -a'ba 'nyu 'piemu po 'le ó 'ke 'bho 'si ó 'ke -amu kulre 'nyu. XXIV 'Bho 'ε lemu a, -a 'pón-o'o -kpun, ε-be 'pónpuan -yεε ε, -nóó -ke ti 'ε tinietu 'ye'a -amu 'mu 'yi mu 'le ε 'ka ti'piple, 'unne -a de'e -póló 'yi. A -gblee, -bho le 'kpa 'le -a'a kwa 'mu, ε -se -póló'a 'yidele -ko. Le-ε 'kpa'a 'le nyo'ó kwa 'mu, -bho ó -ke ε-ε li'ye, 'ó de ε -póló 'yi -lreεa. XXV A 'ye li-ó, le -in -see'a 'ye ke, -bho -in -ke ε-ε -póló 'yi de a, -a 'ku-o 'gwli, -a fuo 'ne wón 'le ε-ε nyu'ó.

XXVI A -gblee, -a-bu 'fun'a 'mu a, -Lago'ó Lisaazuzu kpa'a -amu, -ekedúmaa, -ka -a 'ka *-Lago'ó wóngbopowlu -nyu 'le -Lago 'ke ε kpun, -a se -kaa yibo, 'le -Lago'ó Lisaazuzu'a 'bhuo-o bhade'e -Lago li -a'ba di. Lisaazuzu'a wlu ó-ó po'a -ke -abu-a'a ne se gugo. -Ka nyo 'ke ε -wlu, -in se 'na yibo. XXVII 'Le, -Lago 'ye'a nyunyua -póló gbo ti a, le 'ó Lisaazuzu 'ybha'a a, -bho ó -zi i 'mu, 'unno 'wun i 'moti. Nyu -yu 'ma-a -Lago'ó nyu, 'wa di 'ó Lisaazuzu-u bhade 'no li. -Ka -Lago 'ybha'a, 'le i -ni'e -kaa.

XXVIII 'Bho 'ε le a, -a yibo'o-o na, nyu-u -kma'a -Lago'ó di, li 'wee yi 'u 'kpi, ó-ó nu -i'ó 'le i 'ke u -zege 'lrulinu. 'Le, 'ó nyu-u -kma'a 'ó di 'mnu, ó 'lu u'ó 'le 'ó 'gwlbdi 'mu 'le un 'ke 'ó nyu "du. XXIX A 'ye li-ó, nyu -yu -Lago -za'a 'bho see, 'le, -ka un -ke 'ó 'yu 'ka le -lue "du, 'ó 'bhuo-o cu 'u 'ε wlu 'kpiti see 'le 'ó 'yu 'ke u-bu nyu'a -dadudu 'mnu'a nyamna'a -koyi "du. XXX Nyu -Lago cε'ε wlu 'kpiti see, ó 'cu -u kpó, 'le, u-bu kpócemu 'mnu, ó 'ye u 'yisreemu po 'bho 'ó 'yigbeyi. U-bu 'ó 'yisreemu 'mnu, 'le ó 'ye u 'bi 'nyu 'le nyu ó -kó'ó 'klumu, -bho 'wla ó-ó 'ye -u 'jina 'kpi -po -mu -ka -zegeka.

-Lago'ó dikmεε -zi'e-e li 'wee 'mu

XXXI 'Lotu'a 'nynuu-a, koo -a 'ke wlu -yεε'ε di 'le'ε? -Bho -Lago -ni 'le -a'ba lemu, leele nyu 'ke -amu li-za'a? XXXII A -gblee, -Lago -see'a 'ó 'bhuo'a 'yu 'kpitoto, -ó 'nyu 'ó nyu -jeyi 'le ó 'ye'a 'me -a'ba 'wee'a di, 'ó 'limu-u -see -amu 'kpi wón-nmó -ni yi 'le ó 'ke 'ó 'nyu 'mno'ó di li -lru 'bho po'a? XXXIII Nyu -yu -Lago -za'a 'bho a, nyo -lro'ó se 'bhεε ó 'ke u di 'yikpa, -ekedúmaa, -Lago'ó 'bhuo-o zu 'u di 'kpi 'le un-u 'du'ó 'yisreemu 'bho 'ó 'yigbeyi. XXXIV Yóó 'bhεε'ó ó 'ke u di 'kpi po 'le ó 'ke

υ dɪ -kɔn'a? *Zezii *Kliisɪ 'mɛ-o'o, 'le ɛ -see 'bho ''tii. ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ 'ye ti-nɪ -lɾɛɛ 'le ɔ -nɪ'e 'bho -Lagɔ'ɔ ''troli 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ lɪ'a klɛ 'le ɔ-ɔ bhade'e -Lagɔ li -a'ba dɪ -lɾɛɛ. ɔ ''bhuo-o nɔ'o -a se -zigle ''kpi'bhle. XXXV ɔ -kma'a-a -a'ba dɪ. 'Bho -a -ke ɔ 'nynɔmɔ, yɔɔ 'ke 'bho pa 'le ɔ 'ke -amɔ ɔ lizɪzɪ'a? 'Kleyɛɛɛ 'maae, -ale lɪ -lɾɪ'a -fanɔ ma'a? Nyɔ-υ kla'a -amɔ nyanɪ 'mɔ'a dɪ-ae? 'Mɔ -ke ''pɔan'a 'lbhɪalbha'a dɪ-ae? Lɛ-ɛ zɪ'e -amɔ ''yi -ale 'mɛmɛɛ'ɛ ''yriyɔɛ ''yɪnɪdɪ-ae? -Ale -a'ba nyɔ'a gwlɔmɔtilbhadi? XXXVI -ɛ -ke dɪ 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɪnne 'mɔ-o wlu 'mne -wɛ 'ɛ-ɛ ''yiti 'le -Lagɔ'ɔ ''bɔgɔ 'li na:

-A'a dɪ -a -nɪ'e 'mɛmɛɛ'ɛ -kɔtagwɪ ɔɔ''o ɔɔ 'li. -Ka nyɔ kɔn'a 'bhlabhlɪ un 'ka ''lɾu ''yɪɔɛ, 'ka-a -a -nɪ'o 'bho nyunyu'a ''yigbeyi.

XXXVII ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ, 'le lɪ 'wee 'mɔ, -a 'lu-o tɔ kɔɛ -bue. Zezii -kma'a -a'ba dɪ, 'ɪnnɔ kpa'a -amɔ 'le -a 'ye 'ɛ ''kpi. XXXVIII-XXXIX A -gblee, 'ɪn yibo'o-o -ziaka: 'Mɛmɛɛ o, tɪnɛ o, -Lagɔ gbo'a -dalbhɔmɔ o, ''nyɪnyɪnɪdɪ'a -zuzu ''we o, lɪ-ɪ -nɪ'a -laa -zɪan -ke -yɪ 'ye'a 'le nyaka -yi mɔ o, *wɔnkɪlɪ -nɪ'a yaku 'li 'le -yɪ -nɪ'a 'le glu o, lɪ -lɾɪ -Lagɔ -ya'a tɪ o, lɛ -see -a -ke -Lagɔ'ɔ 'nynɔmɔ -pa yi, 'le ɛ 'ke -amɔ 'ɔ -a'ba dɪkmɛɛ lizɪzɪ. ɔ nyɔ'a dɪkmɛɛ 'mne, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mɔ, 'le-e ɛ 'kpa -nɪ'e ɔɔ ''yi.

IX

-Lagɔ ɔɛ'ɛ *Izrayɛɪlɪkɔmɔ wlu ''kpiti

^I A 'ye li-ɔ, lɛ 'ɪn-ɪ yi'a 'mɔzanamɔ a, -ziadi mɔ'o. -Bho 'ɪn ɔɛ sɪn a, *Kliisɪ'a ''bhuo yibo nɪ-o'o. 'Le, -ka 'ɪn -see'a sɪn ɔɛ ɛ, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ po'a 'an -pɔɪɪ -jɔɪɪ gbo a, 'le 'ɪn 'mɔ 'ɪnnɔ 'wɔɔn'ɔ 'an wlu 'mne ''kpi. ^{II} Dɪ 'mɪnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: 'ɪn -kma'a-a ''yigbeyi 'le 'an -pɔɪɪ gbo -ziaka. -Bho 'ɪn po 'an 'bhɪɪkpa *Izrayɛɪlɪ'a nyɔ 'gwɪɪ ''yi a, 'an -pɔɪɪ-υ sɪnsɪn-e 'le 'an 'lɪmɔ tɪ ɔɔ''o ɔɔ 'li. ^{III} 'Le 'an -pɔɪɪ'a 'lɪmɔtɪffɪɛɛ 'mɔ, 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke na: -Bho -Lagɔ'ɔ tɪtɪbhɪasɔ kɔn 'kɪ 'ɪnnɪ 'le 'ɪn -ke Kliisɪ 'ke ''yriɪɪsɔsɔ ɔ, 'le 'an 'lotɔ'a ''nynuu ''Zuɪfɔ 'ke 'pɪn 'bho 'ɔ ''yigbeyi, -mneɛ -nmɔ 'ko-o ''yrɪli. ^{IV} -Lagɔ nɔ'a -kaa, 'ɪnnɔ ɔ -za'a 'bho nyɔ'a ''klumɔ, 'le ɔ-ɔ 'ɪɪ 'ɪ 'ɔ nyɔ, ɔ ɔɪ 'ɪ wlu ''kpiti 'le ɔ 'ye υ 'ɔ ''bhuo -ke 'ɔ 'nyɪ'a ''yɪbhɛɛɛ ''yi-tɔ. 'ɪnnɔ -ke ɔ bhɪa'a *ybheybhɛtɪte'a -dadudu, 'ɪnnɔ ɔ ''nyɪ'e *'ɔ gba 'le ɔ 'ye υ 'ɔ bɔbɔdɪ 'ɔɪan 'le *'ɔ bɔbɔbhlegbo. ^V A -gblee, -tanyɪnyɪ -ke -Lagɔ bhɪa'a -ybheybhɛtɪte, 'wa ''nynuu'a ''nynuu un ''du'o, 'le 'wa ''klumɔ Kliisɪ 'wɪɪ -nɪ'o, 'le ɔ ''sɪ'e 'bho, ɔ ''du'o -Lagɔ, 'ɪnnɔ -nɪ'e lɪ 'wee ''kpi, 'ɔ 'nyɪ -nɪ'e-e ''yɪbhɛɛka ''kɔmɔ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ!

^{VI} -Ka 'ɪn 'lɛ'ɛ -laa, 'ɪn -see, -Lagɔ'ɔ wlu ɔ ɔɪ 'ɪ ''kpiti, ɪ 'wɪa-a ''nuko, nɔ. -Gba! 'ɪn -see 'na 'lɛ. Lɛ -Lagɔ ɔɛ'ɛ wlu ''kpiti, ɛ -nɔ-ɛ'o. A -gblee, nyɔ 'wee 'ma-a Izrayɛɪlɪkɔmɔ, 'wa 'wee'a ''du -kaa -Lagɔ'ɔ nyɔzɪgɪ.

^{VII} 'Le nyɔ 'wee 'bhle'a *Ablaamɔ'a ''nynuu'a ''nynnuunɪnɪ ''kpi, ɛ -se 'ka-a un ''du 'ɔ ''nynuu'a ''nynnuuzɪgɪ 'nɪ -ko. 'ɪnne 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ -Lagɔ nɔ'o Ablaamɔ -bodɪ:

-A'a ''yu *Izaakɪ 'mɔ, -a'a ''nynuu'a ''nynuu 'ɪn ɔɛ'ɛ wlu ''kpiti, 'le-e un-υ 'ye 'wɪɪ -nɪ mɔ.

^{VIII} 'ɪnne 'mɔ-o, Ablaamɔ'a ''nynuu'a ''nynuu'a klɛ -se -Lagɔ'ɔ nyɔ -ko. ''Nɪtɪwɔnnawlu -Lagɔ -ɔɛ -nɪ'a Ablaamɔ wɔn ''kpiti, nyɔ-υ 'wɔɔn 'nɛ ɛ, 'wa ''sɛ ɔ-ɔ 'la'a Ablaamɔ'a ''nynuu'a ''nynnuuzɪgɪ. ^{IX} A -gblee, -nɔɔ -lɾɛɛ 'li, wlu -Lagɔ wa'a Ablaamɔ ''yiti, 'ɪnne 'ka-a: ɔ na:

-Zon -ye 'ye'a -yi mu a, 'in-ı 'ye-e le -yi -mu. -Bho 'ın -ka yi a, 'bho-o -a'a 'nyno *Salaa-a 'ye "yunyukpasu 'wlv -nı mu.

X -Ye zi'a -laa a, ε -se 'bho 'wa "se'ε "kpi 'ε letu "tii -ko. A -gblee, *Rebekaa -ke -a'ba "na Izaakı, un -see'a -bhla 'wa nyukpasiyreeti 'son 'wlv ke a, 'ka-a ε -nu-ε'ε v -bodi -lrεε. XI-XII "Yreeti 'mnu -see'a -bhla 'wlv ke 'le un -see'a -bhla -zegε -ke "nyinyinidi yibo ke a, 'bho-o -Lago "sra -nı'e 'wa -lue -jie 'le ı 'ye Rebekaa 'tmıv, ı na: A'ba 'mıctaanıy 'ke 'ı leyı'a lbhıvıyı "du. -Lago 'nı-o -kaa 'le ı 'ke -to -ka 'ı -gbı'a nyunıyua kpli ya, nıv ııvı 'ybha'a, 'ınnı ı-ı za'a 'bho. 'ı nıvıdı 'wlv-o 'ı "bhıo 'mıv. XIII 'Ka-a ı -nı'e 'mı'a dı, wlv -nεε 'cni-ε'ε 'le -Lago'ı "bıgv 'li, ε na:

'In -za'a-a 'bho *Zakııpv 'le 'ın 'ye *Ezayı tipı.

XIV -Bho ε -nı -kaa 'mı 'le, nıv 'ke na -Lago se "yi'srεε, nı ma'a? -Gba! Nıv se 'bhεε ı 'ke 'na 'le, XV -εkedımaa, ı 'tmıv'ı-o-o *Moyıızi na: Nıv 'ın 'ybha'a a, 'ı "kpi 'an 'lımı 'ke wıv-nmı -nı, 'le nıv 'ın 'ybha'a -lrεε, 'ı ngaze 'ın-ı 'ye'ı. XVI -Bho ε -nı -kaa a, 'le ε -se nyunıyı'ı 'ıvıvıdı-e 'ı "bhıo'a 'mıtikukue'ε 'mıpεεε'ε dı -Lago-ı wıvna ıı "nıti 'nı -ko. 'ı "bhıo-o 'bhle'e ngaze. XVII A -gblee, ıv -lue 'ıv -Lago 'tmıv'ı-o-o *Ezıpvı'a 'bhııkpıyowlııkgıba, ı 'cni-ε'ε-ε 'le 'ı "bıgv 'li, na: 'ın 'du'ı -ınmı 'bhııkpıyowlıı 'mı-ε, 'le, -bho -ın 'naa 'an wlvı 'yi, le 'ın 'ka 'bho -ın -ke -a'a nıv "kpi -nı -nı, ε 'ke 'an wıvkue -to, 'le nıvı 'wee 'ke 'an 'nıyı yıbo. XVIII Le -a 'ka 'mıti'wıvı 'le wlvı 'mıne'ε 'lımı, 'ınnε 'mı-o-o, nıv -Lago 'ybha'a, 'ı "kpi ı-ı nmı nı'e 'lımı wıvı. 'Le nıvı -Lago 'ybha'a, 'ı -pııvı ı-ı kmı'ı "yi, 'le ε nı'e -kaa -ziaka.

-Lago'ı 'ce -ke 'ı ngaze

XIX 'Le nıvı 'bhεε'ı ı 'ke 'ınmı tıdede, na: -Bho ε -nı -kaa 'mı 'le, leedı -Lago-ı kpa'a nyunıyı dı "yi'a? Nıv se 'ı 'gwıvıdı wıvıyı'bhεε. XX -Wood! Nyunıyı'ı vııv -ın "du'ı 'le -ın -ke -Lago-ı dede'e "yi'a? Me se 'bhεε ε 'ke 'ε mayı "yrılı-gıvı, na: Leedı -ın ma'a -kaa 'ınmı'a? XXI Le mayı 'bı'ı ti, 'ınnε ı-ı nı'ı 'ı me 'mıv. ε-be me -lue 'mıne, ı 'bhεε'ı ı 'ke ε -dıegııvı 'mı ma 'le ı 'ke ε -kpekle 'mı ma -lrεε.

XXII 'Ka-a -Lago'ı dı -nı'e 'mı -lrεε. 'ı "du-o nyunıyı'a tıyayı. -Bho ı 'wıvı ı 'ke 'ı wıvkue -ke 'ı 'ce nıvı -lrıvı "yi-to, ı 'bhεε'ı ı 'ke ε nıv. 'Le nıvı 'ı 'cekvıta -nı'a "kpi, ı 'kv v tı-za, -v -nı'a 'ε kpli tı, -bho ı 'wıvı ı 'ke "gwlı-ku 'wa dı, ı 'bhεε'ı ı 'ke ε nıv. Nıvı-ı 'kı ı dı "yıkpa, ı se -nı. XXIII 'Le, -bho ı 'wıvı, -ka 'ı 'nıyı 'bhεε'ı "yi tenıyı, ı 'ke 'na nıvı -lrıvı -to 'le ı 'ke 'wa ngaze 'ye a, ı 'bhεε'ı ı 'ke ε nıv. U-bıv nıvı 'mıvı, ı -ıvı 'ı-ı 'bho see 'le ı 'ke v 'nıyı "kpi pı. XXIV -Ka -lue 'mııvı, 'ka-a ı 'la'a -amıv -lrεε 'le -a 'ke 'ı nıvı "du. 'Le ε -se *Zuıfı'a "se'ε "klımı ı 'la nıvı -ko. 'ı 'la-a nıvı-ı -se'a-a 'Zuıfı'a 'nıyııgbı'a nıvı -lrεε. XXV 'ε dı -Lago -ıı -nı'e 'ı wlvı'a 'mıtızayı Ozee 'mıv. Wlvı ı 'cni'a 'le 'ı "bıgv 'li, 'ınnε 'ka-a:

Nıvı -ıvı -se'a-a 'an nıvı, 'ınnı 'ın 'ybha'ı 'ın 'ke v 'an nıvı 'la. 'ınnε 'mı-o-o, -ıvı -ke dı 'ın se'a -kma, nıvı-ı nı'a vı -se 'an nıvı -ko a, 'ınnı 'ın 'ybha'ı 'ın 'ke v 'an nıvı 'la. Nıvı -ke dı vı-ı nı'a vı se dıkmayı 'bhle, 'ınnı 'ın 'ybha'ı 'ın 'ke 'an dıkmayı 'la. XXVI -Da vı -nı'a 'le nıvı-ı za'a 'wa dı 'mı 'le vı-ı nı'a: Un -se -Lago'ı nıvı -ko, 'bho 'mııvı, 'bho-o vı 'ke -nı 'le nıvı 'ke v Tınlago'ı nıvı 'la.

XXVII 'Le, *Izrayeélíkómú'a damú, -Lagó'ó wlu'a 'mutizayi *Ezayii 'le'ε -kaa, na:

-Bho koo Izrayeélíkómú -die 'yi 'tónnibú'sú'a ka, 'wa 'plan'a 'sε 'ke 'pún. ^{XXVIII} -Ékedúmaa, le -a'ba -Kóyi -zú 'ú -bodú 'mú, ó na: ε -see 'mú-gwle yi, 'le 'ε 'yri'a 'bú 'ke 'nóó 'kmú 'mú 'wlu.

XXIX 'Le le Ezayii -za'a 'mú see ε 'ke -nú-ε, 'unne 'ka-a: Ó na:

-A'ba -Kóyi 'bhle'a wónkúε'ε klε kwa, -bho ó -see 'kú 'bho -a'ba 'nynuu'a 'nynuutólú sie, 'lemnú, -ka *Sodóómú -ke *Gómóógwle -nú'a 'le nyó se'a 'bho 'ya 'mú -sie, 'ka-a -abú 'ke 'kú -nú -lreε.

**Izrayeélíkómú -mnuv na 'kú *Zezii'a "díziḡi -se 'wa le -ko*

XXX 'É dú a, koo -a 'ke 'traamú 'le'ε? -A 'ke nú, na: Nyú -yú -se'a-a *Zuifú -ú -see'a tí'bo'ó 'bhúo ún 'ke 'yisrεεmú "du, 'unnu "du ε'ó. Un 'de-e -Lagó "gwli'a dú, ún "du'ó 'yisrεεmú 'bho 'ó 'yigbeyi. ^{XXXI} ε -nú'a -kaa 'mú a, 'bho *Lagó'ó gba'a 'yikpunnámú, *Izrayeélíkómú 'kpa-a 'wa 'bhi'a 'mutikukúε 'le ún 'ke 'yisrεεmú "du 'bho 'ó 'yigbeyi, 'le ún 'ye -kaa nú kplokpló 'le ún -see ε "du. ^{XXXII} Leele 'bhle'e 'nynú 'le ún -see 'yisrεεmú "du'a? Un -see 'wón ún 'ke -Lagó 'tú nú 'wa 'ó "gwlideε'ε kamú. 'Le ún 'ybha'ó 'wa 'bhi'a 'mutikukúε'ε 'múpεεε 'mú, ún 'ke 'yisrεεmú "du. Un 'ybha-ó'ó 'le 'wa núnkplí 'mú, ún 'ke ε "du. -Bho sókpu -nú -jeyi, -ka nyó-ó dide 'né, 'le ε-ε "du 'ó -taniεbhú 'mú, -ka -lue 'mno, 'ka-a 'wa núnkplí 'mnu-ú ka'a 'wa -Lagó'ó "gwlideεjoló. Sókpu 'ún 'si'a -laa 'nynú a, ε 'bhle-e 'yitigógóle. 'Inne 'mo-o *Zezii *Kliisú. ^{XXXIII} Óbo 'mno, 'ó dú *Ezayii -za'a 'mú see 'le -Lagó'ó "bógú 'li, ó 'ye'a -Lagó na:

A 'ye lí-ó, 'le *Sion ('ma-a Zelizalεεmú), 'le-e 'ún-ú pò'ó sókpuκlagba glu 'le nyú 'ke ε dide ún 'ke ε 'yriti'ga. Nyó -yó de 'ó "gwli, 'kpu -see ó "yiti-wa yi -lreε.

X

I 'An 'lotu'a 'nynuu-a, le 'ún 'ybha'a 'an -pólú 'zó, 'unne 'mo-o, 'an -Bozuifú'a dú 'ún-ú bhade'e -Lagó lí 'le ún 'ke 'pún 'bho 'ó 'yigbeyi. II Le 'ún "duu'a 'yriti 'bho 'wa "kpi -ε -ke "dú 'ún 'ka -za, 'unne 'mo-o 'bho -Lagó'ó gba'a 'yikpunnámú, nyó-ó 'kú 'ú 'mú-zí, ó se -nú, ún yaa'a-a 'muti 'ε damú. 'Le 'wa 'mutiyεεε 'mne se -Lagó'ó yiboεzεge klí'bhle. III -Ka ó pò'a nyú 'yisrεεmú, ún se ú yibo, 'le ún 'ye 'wa 'bhi'a núnúdú gbo -vuo ún 'ke 'yisrεεmú "du, 'le ún-ú mú'ó 'wa 'bhi'a 'mutikukúε'ε 'múpεεε "lru. -Ka -lue 'mno, 'ka-a ún -see 'ybha, -Lagó -yó pò'a nyú 'yisrεεmú 'bho 'ó 'yigbeyi, ó -bodú ún 'ke 'wa 'bhi ya-ya, 'le ún -see *Kliisú "gwlide. IV Traamú 'tú ó, gba -Lagó "nyú'a *Moyiizú -benyú, Kliisú 'mo-o 'ε -jolú'a 'yitiflóyi. 'Le nyó"ó nyó-ó de 'ó "gwli, 'unno "du'ó 'yisrεεyi 'bho -Lagó'ó 'yigbeyi.

**Zezii'a "gwlidemu'a 'pvnpan*

V A -gblee, lí *Lagó'ó gba 'si'a 'nynú, -bho *Moyiizú 'cnu ú see a, 'le ó 'ke na: Nyó -yó -kpún'a -Lagó'ó gba 'yi -ziaka, ó -kpún 'nú-ú 'yi'a dú, ó-ó 'ye'e tinúεzεge, 'le, 'yisrεεε-ε 'wlu'a -Lagó'ó gba'a 'yikpúen 'mú, 'unne ó-ó za'a 'mú. VI ε -nú'a -kaa 'mú, nyó -ke -Lagó'ó "gwlideε'ε dú -Lagó 'wóón'ó "kpi, wlu -ε 'cnu-ε'ε 'ó dú, ε na: -A'a nú 'le -a'a -pólú gbo -le, na: Yóó 'ke 'le yaku 'lí *Kliisú klí 'yaa 'le -ún 'ke ó 'le -za'a? Ó 'dre-ó'ó see. VII ε -se 'le 'memú'a "klumú ó -nú -ko -lreε. -A'a nú na -le -lreε: Yóó 'ke

'le glu ti 'si 'le ɔ 'ke 'le 'mɛmɔ'a 'klumb Kliisi -za'a? ɔ -so'ɔ-ɔ glu see. VIII Le-ε se'a 'bhεε ε 'ke -ɪnmɔ 'pɔɔn, -a'a popo 'ε dɪ 'gwɫɔti -le! Wlu -ɪn 'ka 'mɔ-za a, wlu mɛnε, 'ɪnnε 'mo-o, -Lago'ɔ wlu se -ɪnmɔ gbo-tε, ε -nɪ'e-e 'le -a'a wɔn 'mɔ, 'le ε -nɪ'e 'le -a'a -pɔɔɔ zɔ. Wlu Moyiizɪ 'si'a -laa 'nynɪ a, -Lago'ɔ 'gwɫidewlu -a za'a 'mɔ, 'ɪnnε mɔ'o. IX 'ε dɪ, -ka -Lago -za'a *Zezii glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumb 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɾεε ε, -bho -ɪn 'wɔɔn nε 'le -a'a -pɔɔɔ zɔ, 'le, -ka Zezii 'du'a -a'ba -Kɔyi, -bho ε 'wɫɔ 'le -a'a wɔn 'mɔ, -ɪn 'pɔɔn-o'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. X 'Le nyɔ'ɔ -pɔɔɔ zɔ, -bho ɔ de Zezii 'gwɫi, 'le -Lago-ɔ po 'ɔ 'yisrεeyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'Le, -ka nyɔ'ɔ 'bhuo de'a -Lago 'gwɫi, -bho ε 'wɫɔ 'le 'ɔ wɔn 'mɔ, 'le ɔ-ɔ 'pɔɔn 'nɔ 'bho 'ɔ 'yigbeyi. XI A -gblee, -Lago'ɔ wlu-u 'cnɪ-ε'ε 'le 'ɔ 'bɔgɔ 'li, ε na:

Nyɔ'o nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmɔ 'gwɫi a, 'kpi -see ɔ 'yiti-wa yi. XII -Ka -lue 'mɔɔ, 'ka-a ε 'cnɪ-ε'ε 'le -Lago'ɔ 'bɔgɔ 'li -lɾεεke, ε na: -Bho -ɪn 'du *Zuifɔyi o, -bho -ɪn -se Zuifɔyi -ko o, -Lago 'mo-o 'kmɔ'a klε'ε -kɔyi. ɔ 'te nyɔ 'mɔ, ɔ-ɔ 'pɔɔn nɔ-o'o 'bho 'ɔ 'yigbeyi. Nyɔ 'wee pɔ 'ɔ li, 'ɪnnɔ 'ɔ 'limɔ-ɔ nɔɔ nɪ'e 'kpi wɔn -ziaka. XIII 'Bho 'ε lemɔ wlu -lɾεε-ε 'cnɪ-ε'ε 'le -Lago'ɔ 'bɔgɔ 'li, ε na:

Nyɔ'o nyɔ-ɔ pa'a 'ɪnmɔ a'ba -Kɔyi li, -mɔɔɔ 'pɔɔn-o'o 'bho 'an 'yigbeyi. XIV 'Le, -Lago un -see'a 'gwɫide, koo un 'ke ɔ lipa'a? 'Le -yɔ -ke dɪ un -see'a 'bɔ'wɔn ke kpε -lue 'le, koo un 'ke ɔ 'gwɫide'a? 'Le, -bho nyɔ -see ɔ 'wlu -bodɪ 'mɔ-za a, koo un 'ke ε 'bɔ'wɔn'ɔ? XV 'Le, -bho nyɔ -see 'le ɔ gbo -lbho-ε ε, koo ɔbɔ 'bhεε'ε un 'ke ɔ -Lago'ɔ wlu kpa un 'ke ɔ ε -bodɪ 'mɔ-za'a? A -gblee, -Lago 'lbho-o 'ɔ wlu'a 'mɔzamɔ -ziaka. Wlu -ε 'cnɪ-ε'ε 'le -Lago'ɔ 'bɔgɔ 'li-i tɔ nε'o. ε-bε wlu 'mɛnε na:

Nyɔ-ɔ za'a -Lago'ɔ 'dɪzɪgɪ 'mɔ a, un-ɔ 'nɔ-o lbhuzεgε, 'le 'wa yiyia-a 'lbhaa'a nyɔ 'bɔbɔa 'yi.

XVI A -gblee, *Izrayεlɔkɔmɔ 'wee -see -kaa 'dɪzɪgɪ 'mɔnɪ 'bho 'du, 'ε dɪ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii -za'a wlu -nεε 'mɔ 'bho 'wa 'kpi, ɔ na: 'An -Kɔyi, wlu -a -za'a 'mɔ a, nyɔyɔ -gbɪ de 'ε 'gwɫi.

XVII A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ po -Lago'ɔ wlu -lokui, 'le ε 'mɔ, 'le-e 'ɔ -Lago'ɔ 'gwɫideε-ε 'wɫɔ'o. 'Le, -bho nyɔ -za -Lago'wlu 'mɔ, ε-bε wlu 'mɛnε 'du Kliisi'a 'dɪ'a 'mɔzεε.

XVIII Le 'ɪn-ɪ dede'a 'an 'bhuo ti a, 'ɪnnε 'ka-a: 'In na, wlu-u -zε'ε 'mɔ a, un -see ε 'mɔti'wɔn-ae -ale un 'wɛn -ε 'mɔti'a? Un 'wɛn -ε 'mɔti -ka -zεgεka. 'Bho wlu 'mɛnε'ε damɔ -ε 'cnɪ-ε'ε, ε na:

Nyɔ-ɔ -za'a -Lago'ɔ dɪ 'mɔ a, 'wa wlu -wa'a-a 'bhɫkpi 'wee 'kpi ti ε 'ye mu, ε 'ye 'bhɫkpa 'yi'gɪga.

XIX 'Le, le 'ɪn-ɪ dede'a 'an 'bhuo ti -lɾεε ε, 'ɪnnε 'mo-o: Wlu-u -zε'ε -laa 'mɔ a, *Izrayεlɔkɔmɔ 'wɛn -ε 'mɔti'a? Wlu 'mɛnε'ε zɔ -zanamɔ, le -Lago wa'a Moyiizɪ 'yiti see, 'ɪnnε 'ka-a:

Nyɔ-ɔ -se'a-a 'an nyɔ, 'le -ɔ se'a 'ɪnmɔ yibo, le 'ɪn-ɪ 'ye 'ɔ -bodɪ -nɔ mɔ a, 'ɪnnε 'ye a'ba 'mɔnynɪ 'yiglu-za mɔ 'le a 'ke 'cε po.

XX A -gblee, Ezayii -mɔɔɔ -lɾεε, ɔ -cε'ε-ε 'yrili 'le ɔ 'ye -kaa 'le: -Lago na: Nyɔ-ɔ -see'a 'ɪnmɔ ti'bɔ, 'ɪnnɔ 'ye'e 'ɪnmɔ. 'Le nyɔ-ɔ se'a 'an dɪ 'le 'wa -pɔɔɔ gbo 'bhle tukutuku, 'ɪnnɔ 'ɪn -tɔ'ɔ 'an 'bhuo 'yi.

XXI Le -Lago -tɔ'ɔ Ezayii 'yi -lɾεε Izrayεlɔkɔmɔ'a damɔ, 'ɪnnε 'ka-a: 'In-ɪ tɔ 'nɔ-ɔ sɔɪ 'yi zɔ 'wee 'li, 'ɪn 'yɔbha-o'o 'ɪn 'ke ɔ kpɔn -gli. 'Le un ku'o -loku 'mɔ, un-ɔ nyε'ε 'an wlu 'mɔ, un na un -see ε -loku-po yi.

XI

*-Lago -see *Izrayeelikómu "yiti"tayi "fia 'wee*

I 'In-í dede-e amu ti, -bho ε -nú -kaa a, 'le -Lago "tayi'e 'ó nyu "yiti'a? -Gba, ε -se -kaa -ko. 'In "bhúo "du-o *Izrayeelikóyi, *Ablaamu'a -gluuwónyi'a "yu 'in "du'o 'bho *Bezameε'ε "yreeyibhli. II -Lago'ó nyu 'ó -za'a 'bho see, 'ó -see u "yiti"tayi. -Ale, wlu -ε 'cnu-ε'ε 'le 'ó "bógú 'li 'bho 'ó wlu'a 'mutizayi *Elii'a damu, a se ε yibo? 'Ó "kla-a Izrayeelikómu 'bho -Lago'ó "yigbeyi, na:

III 'An -Kóyi, un 'lbha-a -a'a wlu'a 'mutizamú, un 'ye 'mε. -Gbagbú -ke -da nyu-u za nú'a -unmó -Lago'ó 'sraga a, un -nyini 'nú-í wón. 'An "se-ε -sie'e 'bho 'le un-u 'bó'ó ti un 'ke 'inmu 'lbha 'in 'ke 'mε.

IV 'Le koo -Lago 'ló 'ó "yi'a? 'Ó na:

-Gba, ε -se -a'a "se -ko. Nyunyu'a "dui -bue "dui -mεεson -gwli -bue, -u -see'a *Baalikoku 'kolri wónyi glu po 'le -u -see 'ε bubó 'ó, 'unnu 'in -za'a 'bho, 'in -ce'ε kpo, -u -de'e 'bho ti 'an dí.

V "Yri -ke "yi -a -nú'a -laa -lreε, 'kla-a -Lago -ce'ε Izrayeelikómu'a 'plan kpo 'le 'ó 'limu'a wónnmóε 'mu. VI 'Le 'ó 'limu'a wónnmóε 'mu 'ó -ce -nú 'nu kpo 'ó, ε -se 'wa núnokpli'a dí -ko. -Bho ε "du 'kú 'wa núnokpli'a dí 'ó 'limu-u -nmó 'nu "kpi wón, "lemnu -Lago -see u 'kú -zεεε 'lrule-nu yi.

VII 'Le koo ε núní'e 'muti'a? "Yisreεε Izrayeelikómu 'bó'ó ti 'le 'wa *-Lago'ó gba'a "yikpúen 'mu, 'wa 'wee -see ε 'ye -lreε, 'le "bhalreε, nyu -Lago -ce'ε kpo 'le 'wa "klumu, 'unnu 'ye ε'ó -Lago'ó 'limu'a wónnmóε'ε dí. Nyu-u -sie'a 'bho -mnuu 'ku-o -loku 'mu, 'le 'wa 'wón le 'muti.

VIII Wlu -ε 'cnu-ε'ε see 'wa damu, ε na:

-Zuzu -ε "kpleku'a nyu'a -pólú, 'unne -Lago "nyí u'ó 'le 'wa "yri -see le "yrili-gwe 'le 'wa -lokui -see le 'muti'wón

'le ε 'ye -zian -ye. IX U-bu nyu -lue 'mnu'a damu -lreε, 'ó lbhunu yi *Daviidi na:

'Wa -Lago'ó bubósu 'naa'a-a 'ó wlu "yi'a dí 'wa gó "du u 'bhakuplu -bodí 'le 'ó -zige 'ke u kpon. X 'Le 'ó 'ke u su "yigbeyi "jri un -kaa le "yrili-gwe 'le un 'ke 'wa "nyinyinikpli'a 'geyie 'mu -nú "kómu.

XI 'Inne 'bhle'e 'nyini'a dí a, le 'in-í dede'a ti, 'unne 'ka-a: -Bho *Zuifu ku -loku 'mu 'le un 'ke -Lago "yrili'wlu, εbe-ε'ε dí un -ke -Lago 'ke lisúso "kómu'a? -Gba, ε -se -klaa -ko. Ébe 'mne'ε kamu, nyu-u -se'a-a 'Zuifu, un-u 'ye'e 'pupuvan 'bho -Lago'ó "yigbeyi -zian. -Lago kati'e-e 'pupuvanjobú 'mne 'bho u -bodí 'le ε 'ke 'Zuifu "we'a "munynu "yigluza. XII A -gblee, 'Zuifu'a -lokumokudí 'bhle-e 'nyini -zian. -Bho, 'wa -lokumokue'ε kamu, 'kmu'a kle 'ye "nitiwónneε, 'le, -bho, 'ε kamu -lreε, -Lago nu -zεεε nyu-u -se'a-a 'Zuifu -bodí, 'le, -bho 'Zuifu "bhiti "yiti 'le un 'ke 'ó -bodí le yi, 'le 'ó "nitiwónnasu -see nyu "kpi -nú yi, ε 'ke -zian'a ne -zi'a?

*Nyu-u -se'a-a *Zuifu'a 'pupuvan 'bho -Lago'ó "yigbeyi*

XIII A 'ye li-ó, a-bu -se'a-a *Zuifu, a-bu 'in 'ke 'tó 'tmúu. -Lago lbho'ó 'inmu 'le a'ba "klumu 'in 'ke amu 'ó "dízigí -bodí 'mu-za. 'Inne 'lbhaa'a 'inmu 'bubúa "yi. XIV 'Le 'in na 'kú, -bho 'in nu -kaa, 'le 'in 'ke 'an nyu-u 'ma-a 'Zuifu'a "munynu "yigluza, 'le 'wa "klumu'a tólú 'ke 'pupuvan 'ye -cueyi. XV A -gblee. -da -Lago -za -nú'a 'Zuifu kwa gbo, 'bho-o a-bu -se'a-a 'Zuifu -ke 'ó wónna -nú'e "niti. 'Le zó -ke ti 'Zuifu-u 'ye'a 'le 'ó

gbo 'bhiti mu 'le o 'ke v kpun -gli a, 'bho 'mno o, -ka 'memu -so'o glu, 'le -v -ni'a ti -lree e, 'inne -ke e 'ke 'yitigbo.

XVI A 'ye li-o, -bho nyo -za 'le -lololu'a "yizabhi 'le o 'ke i -Lago "nyi a, 'ya -yi -sie'a 'bho, -Lago'o li i "du'o -lree. 'Le, -bho tu'a 'sistany -tbhe -Lago o, 'e "klei "du'o o li -lree. XVII -Lolotu un-v 'la'a oliviee, -bho nyo -lo ne 'le -kpa'a 'mu 'le o 'ke 'e "kleitob ce e, 'ka-a *Izrayelkomu -ni'o, 'le a-bu -se'a-a 'Zuifu koo'o 'kwlaoliviee. -Bho nyo "luo 'kwlazotu 'mne'e "klei 'mu, 'le, -lolotu'a "klei -ce'e 'yi, -in 'ke i 'bho 'ya 'bi 'mu 'nee, "lemnu -lolotu 'mne'e 'sistany-i "nyi i "ni 'le i-i 'bhua'o. XVIII 'Inne 'bhle'e 'nyni'a di a, -mnooo koo'o 'kwlazotu'a "kle'e nyo "du'a 'bho -lolotuzeg'e "kle'e 'bi 'mu, -a'a 'bhe'e -a'a "bhuo 'yi, -lolotu'a "kle'e -ke 'bi 'mu -in -ni'a, -a'a 'nye e 'mu -le! -Bho -in nu -kaa a, -ka "kle'e -see'a 'e 'sistany kwa'bhle, -a'a 'mate ni -le! 'Sistany 'bhle'e "kle'e kwa!

XIX -In 'bhe'e'o -in 'ke na: -Bheje "kle'e -nee, e -ce'o 'le 'mna 'ke 'e 'bi 'mu -zi maa. XX -Ziadu mo'o. 'Zuifu -mnuv koo'o-o tu'a "klei nyo ce'e 'yi, -ekedumaa, *Zezii *Kliis'a "gwlidee se v 'mu -ni, 'le -mnooo 'ye 'ya 'bi 'mu yi, 'le -a'a o "gwlidee'e kamv. 'E di, -a'a 'bhe'e -a'a "bhuo 'yi -le! -A'a kpili -ni'a fanv -ni -inmv ku 'muti! XXI A 'ye li-o, 'Zuifu koo'o -lolotuzeg'e "klei, -bho -Lago -see v ya-gbu, koo o 'ke -inmv ya-gbu'a? XXII 'E di, -ka -Lago'o 'limv -nmoo'o won, 'le, -ka o-o 'cna'a di 'mu, -in 'ke 'ya di 'gwlotipopo. Nyv -yv -tbhe 'no "kpi, -v -za'a "lru -jeyi, 'le v -bodt o 'cna -ni 'ni 'mu 'le o 'limv 'ye -inmv "kpi won-nmo -ni. 'E di a, -mnooo -de 'le o 'limv'a wonnmoe 'mne'e 'muti, -a'a -za "lru -jeyi -le! -Bho e -se -mnee e, o-o 'kpate'e 'bho -inmv-e 'le -in -ke o 'ke "yicice -lree. XXIII 'Le, -bho 'Zuifu -see 'le 'wa -lokmokue 'mu "lru-mu -niamv -ni a, 'le, -bho un 'bhiti 'le -Lago gbo, o 'ke v 'wa 'bi 'mu le -ya a, -Lago 'bhe'e'o o 'ke e nu kpe -bue. XXIV -Gblee, -inmv -se'a-a 'Zuifuyi, -in koo'o-o 'kwla 'zo'o olivieetu. -Bho -Lago "luo 'e "yickeklee 'mu, 'le, olivieetuzeg-e -ni'a 'le -kpa'a 'mu, o 'ke e 'le 'e "kle'e 'yi "dudu a, e-e 'ku-o won. -Lago nu'a *wonkuli'a -dadudu, 'inno se 'bhe'e o 'ke olivieetuzeg'e "klei 'mu "luo 'le o 'ke i 'ya 'bi 'mu le -ya -lree?

**Zuifu'a 'punpvan 'bho -Lago'o 'yigbeyi*

XXV 'Lotu'a "nynuu-a, -ziadit "zize'a "yi 'le e 'ye'a -zian "kpi bhla a, 'in 'ybha-o'o 'in 'ke i "piemu po 'le a -kaa a'ba "bhi 'yi'bhhe. -Ziannamu, -bho *Izrayelkomutob ku -loku 'mu 'le 'wa -Lago'o wlu'a 'mutiwosen 'ke cokocokoko -ni a, e -se "se -ko. 'E letu 'ke -nu-e, 'le, nyv-v -se'a-a *Zuifu, -Lago ce'e won "kpiti, -v 'ka 'le 'o nyu'a "klumu 'kpa, un 'ke "yinyini. XXVI A -gblee, 'bho 'Zuifu'a 'punpvan'a damv 'bho -Lago'o 'yigbeyi, -ka e-e 'ye'a -zi mu a, 'inne 'mo-o, 'Izrayelkomu "we-e 'ye-e 'pun -mu. Wlu-u -we 'e "yiti -e 'cni-e'e 'le -Lago'o "bogo 'li see 'wa di, e na:

'Bho *Sion ('ma-a Zelizalemu), 'bho-o nyu'a 'puyi 'ke 'wlv 'le o 'ke *Zakoo'pu'a "nynuu'a "nynuu'a gbugbuzie zetie 'le 'wa "nyinyinidi 'mu 'bho -Lago'o 'yigbeyi. XXVII E-be -nko 'mne ti, 'in-i 'ye-e 'wa "nyinyinidi'a di 'bho -mu, *-ybhaybhetite 'in -ke v 'ye'a -bhla mu a, 'inne mo'o.

XXVIII 'Le "yri -ke 'yi -a -ni'a -laa, -bho 'Zuifu "du -Lago'o jekamu a, un -see *Zezii 'woon'o di mo'o. 'Le, -bho un -ni -kaa, a'ba -zeg'e mo'o -lree. 'Le, -bho nyo 'cni i 'muti a, un "du-o -Lago'o nyv. 'Inno -ce'e

'wa "na "we kpo 'le un 'ke 'o nyu "du, 'inne nu'o o -kma'a-a -bhla 'wa dɪ. ^{XXIX} A 'ye li-o, -bho -Lago 'la nyu, o-o 'nu -v 'je "lruli, 'le 'o 'limu'a wɔnɔnmɔɛ 'mu. 'o zizia wlu 'yi "kɔmu. ^{XXX} A-bu -yuu, a -see -Lago 'bho "du -tanyɪ. ^ε -nɪ'a -kaa 'mu a, -Lago 'nu-o amu -zεge "lruli. 'Zuifɔ 'naa'a-a 'o wlu "yi'a dɪ, 'le 'o 'limu 'ye amu "kpi wɔn-nmɔ -nɪ -zɪan. ^{XXXI} U-bu 'naa'a 'o wlu "yi -zɪan a, 'o 'limu-u 'ye-e wɔn-nmɔ -mu 'bho u "kpi -lrɛɛ. -Ka o 'ye'a a'ba ngaze a, 'ka-a o 'ke 'wa ngaze 'ye -lrɛɛ. ^{XXXII} A -gblee, 'o wlu'a "yineɛɛ'ε kamɔ o "tayi'e nyu 'wee "yiti 'le un 'ke 'wa "nyinyɪnɪdɪ 'mɪnɪ'a nɔnɔa "lru-mu. o nu -ε'o 'le un 'ke ɪ "yiyibo 'bho 'o "yigbeyi, 'le 'o 'limu 'ke un -nɪ 'wee -dalue "kpi wɔn-nmɔ -nɪ.

-Lago'o mɔtɛnaagi

^{XXXIII} Oo! 'Lotu'a "nynuu-a, -Lago'o -naagi -tɛ -kaa 'mu 'ya! 'Le 'o lɛyriyiboɛ 'bhɛ -kaa "yigbeyi ti 'ya! Nyɔ yɔɔ 'bhɛɛ'ε o 'ke ɪ 'mɔti'crɛ 'le o 'ke ɪ 'mɔti'wɔn 'ya! 'Le obo-o'ɔ nɔnɔkpli o-o nu'a a, 'le, lɛ -ke dɪ o-o nu 'ɪ a, nyɔ yɔɔ 'bhɛɛ'ε o 'ke ɪ gbɔzɪza 'ya! ^{XXXIV} A -gblee, wlu -ɛ 'cɪnɪ-ε'ε 'le -Lago'o "bɔgɔ 'li, ε na:
 Yɔɔ yibo'o -a'ba -Kɔyi'a 'gwɔtɪpopodɪ'a? Yɔɔ 'bhɛɛ'o o 'ke o "dɪ 'mu "du'a? ^{XXXV} Yɔɔ "nyɪ 'o lɛ -tanyɪ -o -ke -bodɪ o 'ke ε 'kwla-za -lrɛɛke'a?
^{XXXVI} 'Le o 'mu lɪ 'wee 'wɔ'u'o; 'unɔ -ya'a lɪ 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu ti. 'Inno -kɔ'o 'ya 'wee. 'o 'nyɪ nyɔ 'ke "yi'bhɛɛ -nɔɔ 'wee 'li. *ε -nɪ -kaa 'mu!

XII

-Lago'o bubɔsɔzεge

^I 'Lotu'a "nynuu-a, 'bho 'ε lemɔ a, -Lago -tɔ'o-o -amu 'o 'limu'a wɔnɔnmɔɛ'ε dɪ a, lɛ 'un-ɪ 'bɔ'o amu 'mu ti a, 'inne 'mo-o, a -gwe ti, a "nyɪ a'ba "bhi -Lago -jeyi -ka 'sragalɛ ya'a a 'le a 'ke 'bho 'o kamɔ ti-de a 'ke o 'tɔ nu! -ε 'ma-a -Lago'o bubɔsɔzεge, 'inne 'ka-a! ^{II} 'Traamu'a nyu-u -nɪ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu a, a'ba 'kpa 'wa nɔnɔdɪ kli -le! A "tayi -Lago "yiti o 'ke a'ba tinɛ -ke a'ba 'gwɔtɪpoposɔ "yizizia! -Bho ε -nɪ -kaa 'mu a, a 'bhɛɛ'o a 'ke -Lago'o 'gwɔdɪ 'mɔti'wɔn. 'Inne 'mo-o, lɛ-ε -nmɔ'o "yrili, -ε nu'a -Lago 'tɔ 'le -ε se'a 'bɪ li'bhle, a ke ε yibo.
^{III} Lɛ-ε 'bhle'a 'nyɪ -Lago'o "bhuo'a 'sana 'mu o 'ye'a 'unmu 'o lbhu -tbha a, ɪ-bɪ 'kpi -ke wɔnkue o "nyɪ'a 'unmu'a dɪ 'un-ɪ za'a amu wlu -nɛɛ -bodɪ 'mu. -Ka a se'a -nɪ a, a'ba "klumu'a nyɔ'o -tɔ -kaa 'o "bhuo -le! -Lago'o "gwɔlidesɔ o 'gblee'a amu "yiti -lue -lue, 'inne a 'ke "yikpɔn, 'le, lɛ a "du'a 'tɪn, a 'ke 'ε bhɔ -na 'le -ziadɪ 'mu. ^{IV} A -gblee, -ka nyunyɔ'o 'gblɔ -nɪ'a -lue 'tɪn 'le 'ε ku li'a lɪ -die'a "yi 'le ɪ se'a lbhu -lue 'bhle a, 'ka-a -a -nɪ'o -lrɛɛ. ^V A 'ye li-o, -a-bu nyu-u -ke *Kliisɪ 'sisri'a "yi, -a -die'e-e "yi 'le -a ma'a kpan -lue. -Bho koo -a se lbhu 'mu-plɛ, -a kpɔkpɔn'o-o ti -lue -lue. -A -ke nyunyɔ'o ku li'a lɪ gɔgɔ'o-o "yiti. ^{VI} -Lago'o lɛ'ε nyɔnyɪnyɪsɔ -ke 'mu o-o "nyɪ nɪ'a -amu *o Lisaazuzu'a 'kpi 'le -a 'ke 'o lbhu nu, 'inne nu ε'o 'le -a se lbhu -lue 'bhle, nyɔ -lue 'bhle-e 'o lbhu 'le -lue -lrɔɔ 'bhle'e 'o nɛ'ε ka. 'ε dɪ a, -bho -Lago -tbha -a'ba nyɔ -lue 'o wlu'a 'mɔtizɛɛ 'le o 'ke o 'o Lisaazuzu'a 'kpi "nyɪ o 'ke ε nu a, -ka o "si'a 'nyɪnɪ 'tɪn, o -zɛ ε -kaa 'mɔti 'le 'o -Lago'o "gwɔlidesɛ 'mu, -bho koo ε "kɔ 'mu 'le ε 'ke 'mu-tɛ. ^{VII} 'Le, -bho -Lago "nyɪ -lrɔɔ 'kpi 'le o 'ke *Zezii'a -glɪgbawonyi'a nyu -kpa, o nu ε 'le o 'ke ε "lru-mu! -Bho o "nyɪ -lue -lrɔɔ 'o wlu'a -tɔtɔ'o 'kpi, o nu lbhu 'mne ε 'ke ε nya kpa.

VIII 'Le, -bho -Lago 'nyɪ nyɔ -lɾɔɔ 'kɪ 'le ɔ 'ke nyɔ 'kɪ 'yi po, ɔ nu ɛ 'le ɔ 'ke ɛ nya kpa -lɾɛ! 'Le, -bho -Lago 'nyɪ nyɔ -lɾɔɔ 'kɪ 'le ɔ 'ke kwa 'mʊ ti'yɔɔ, ɔ nu ɛ 'le 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti! Nyɔ -yɔ -Lago-ɔ 'nyɪ'a 'kɪ ɔ 'ke nyɔ -jɔlʊ gbo po, ɔ yaa 'mʊti 'le ɔ 'ke ɛ nu! 'Le, nyɔ -yɔ -Lago po'a nyɔ'a ngaze -pɔlʊ gbo, -bho ɔ -ka nyɔ'a ngaze-e 'ye, ɔ nu ɛ 'le -pɔlʊplu ti!

X 'Bho 'ɛ lemʊ a, -a'ba dɪkɪkmɛɛ'ɛ 'bhle 'yɾabha 'zɔ -le! A 'nye 'nyɪnyɪnɪdɪ 'mʊ, a zi -zɛɣɛ'ɛ nʊnʊ'a dɪ! X A kɪkma -kɪkma dɪ 'le a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti! A 'dudu 'bho, a'ba 'nyɪnye 'mʊ -le! XI -A'ba -Kɔyi -Lago'ɔ Lisaazuzu po'o amʊ 'kɪ 'yi. 'Le 'ɔ lbhʊ'a nʊnamʊ a ku 'kpa 'yi! A yaa 'mʊti! A'ba 'bhle 'plʊ -le! XII -Zɛɣɛ -Lago-ɔ 'ye'a amʊ 'lɾuli-nʊ mʊ 'le yaku 'li, a 'de -ɛ -pɔlʊ 'yi'a dɪ, a li 'bʊbʊa! -Bho a -nɪ 'kle 'yenamʊ, a -ku 'gwli! A'ba sɪa *-Lago'ɔ wɔngbopɔɛ 'mʊ -le! XIII A -Bozezii'a nyɔ 'pʊan-a 'lbha'a a, a -kpa nu! A 'bhɛɛ 'lɪkɪpʊ'a -glikɪpʊɛn wɔnyɪ!

XIV Nyɔ-ʊ kla'a amʊ nyanɪ 'mʊ, a zi 'wa -zɛɣɛ'ɛ dɪ! A po 'wa dɪ -Lago wɔn gbo ɔ 'ke ʊ 'nɪti-wʊnna, a'ba -bhla nu tu ti -le! XV Nyɔ-ʊ -nɪ'a 'le 'bʊbʊa 'mʊ a, a -ke ʊn li 'bʊbʊa! Nyɔ dɪ 'wlu'a 'mʊ a, -bho ʊn -ka 'vi, a -ke ʊn 'vi! XVI A'ba 'bhi yɪybɛ 'mʊ. A'ba 'bhɛɛ a'ba 'bhi 'yi -le! 'Bho nyɔ -lɾʊʊ'a damʊ, a -ya a'ba 'bhi 'zɔ, 'le, -bho koo nyɔ -nɪ, a -ke ɔ -na! Nyɔ-ʊ se'a 'nyɪnɪ 'bhle, a zi 'wa dɪ -lɾɛ! A'ba -zɾɛ -nɪ a'ba 'bhi lɛyɪyibomʊ 'yi -le!

XVII A'ba nu nyɔ 'nyɪnyɪnɪdɪ 'lɾuli -le! 'Le, -bho nyɔ nu amʊ 'nyɪnyɪnɪdɪ 'lɾuli, a'ba -za 'ɛ kpa -le! Lɪ-ɪ 'ma-a -zɪɣɪ 'bho nyɔ 'wee'a 'yɪgbeyi a, 'ya nʊnʊ a 'ke 'gwɪlʊtɪpopo 'le a 'ke 'ɛ bhʊ -na. XVIII 'Le, -bho ɛ 'du lɛ-ɛ ge'a a'ba 'bhi 'yi a, lɛ a 'bhɛɛ'ɛ kwa li, a nu ɛ 'le -pɔlʊ'a bhɪubhɪlua 'ke 'bho a -ke nyɔ 'wee'a 'nyɪnʊmʊ -nɪ! XIX 'An dɪkmalotʊ'a 'nyɪnuu-a, a'ba -za a'ba 'bhi'a kpa nyɔ 'kɪ -le! A 'tayɪ -Lago 'yɪti 'ɔ 'ɛkɛkʊta 'ke a'ba 'kɪ'a tʊ vɔ, -ɛkɛdɪmaa, ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lago'ɔ 'bɔgʊ 'li:

-A'ba -Kɔyi -Lago na: 'ɪnmɔ 'ke kpa -za, 'ɪnmɔ 'ye 'an nyɔ'a kpa nyɔ 'kɪ -za -nɪ mʊ.

XX -Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ a, -ka -Lago'ɔ wlu 'si'a 'nyɪ, a nu -kaa: Nyɔ -yɔ 'ma-a -a'a jɛkayɪ, -bho 'mʊ -kɔ ɔ-ɔ 'lbha a, 'nyɪ ɔ lɪli! -Bho 'nɪtʊ -kɔ ɔ-ɔ 'lbha a, 'nyɪ ɔ 'nanani ɔ 'ke 'na! -Bho -ɪn nu -kaa a, 'lemnʊ dɪn-ɪ 'lbhɔ -ɔ'ɔ 'le ɔ 'ke 'gwɪlʊtɪpopo 'le 'ɔ -pɔlʊ gbo; 'le -ɪn -bodɪ 'ɔ nʊnʊkplɪ-i zɪzi-a-a 'yi.

XXI -ɪn 'ye li-ɔ, -a'a 'tayɪ -a'a 'bhʊo 'yɪti 'nyɪnyɪnɪdɪ'a 'jɾɪ -ɪnmʊ 'kɪ -le! -Mnaaa'a -zɛɣɛ'ɛ nʊnʊ, 'ɪnnɛ 'ke 'nyɪnyɪnɪdɪ tʊ wɔn 'mʊ lu.

XIII

Nyɔ-ʊ po'a 'bhɪkpa'a nyɔ -jɔlʊ gbo, a 'du ʊ 'bho

I Nyɔ-ʊ 'du-ɛ'ɛ 'bho -ʊ po'a nyɔ -jɔlʊ gbo 'bhɪkpayowli'a 'bɪ 'mʊ, 'bho ʊ -bodɪ nyɔ'o nyɔ 'ke 'ɔ 'bhʊo 'zɔ -ya mo'o, -ɛkɛdɪmaa, nyɔ -yɔ 'ka nyɔ 'kɪ -nɪ, 'ɛ lɛtʊ 'ka -nʊ-ɛ -ɛ -see'a -Lago 'mʊ 'wlu, ɛ se -nɪ. Nyɔ-ʊ 'du-ɛ'ɛ 'bho -ʊ -nɪ'a 'bhɪkɪpʊ 'wee 'kɪ, -ʊ po 'ɪ -jɔlʊ gbo, -Lago 'du 'bho. II 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, nyɔ -yɔ nu'a 'bho 'bhɪkpa'a 'lɾutidemʊ 'mʊnʊ'a nyɔ'ɔ 'yɪgbeyi ɔ -see 'ɔ 'bhʊo 'zɔ -ya yɪ a, -mnaaa'a nyɔtʊ, ʊ-bʊ nyɔ -Lago 'du'a 'bho, 'ɪnnʊ -ke ɔ-ɔ dede'e 'yi. Nyɔ -yɔ -see'a ʊ-bʊ nyɔ 'mʊnʊ'a wlu 'bho 'du, ʊn-ʊ 'ya-a 'wa 'bhi 'kleyɛɛ 'kɪ. III A -gblee, 'bhɪkpa'a 'lɾutidemʊ 'du-ɛ'ɛ 'bho, nyɔ-ʊ nu'a -zɛɣɛ, ɛ -se 'ɪnnʊ 'wa

-fanu 'ke 'lbha -ko. Nyu-u nu'a "nyinyinidi, 'unnu 'wa -fanu-u 'lbha'o. -Bho -mnwaw -see ti'bo 'bhlu'kpa'a 'lrutidem'u'a di 'ke -unnu -stany 'mu 'wla a, 'lemnu nu 'yirinmódi 'le un 'ke -a'a "di -za! ^{IV} -In 'ye li-ɔ, un -n'e-e -Lago'ɔ lbhu 'yi -a'a -zege'e di. 'Le, -bho -in nu 'nyinyinidi, -a 'tɪtrɛ'e li -stany'a di, -ekedumaa, nyu 'mnu'a -zige 'bhɛ'e ɛ 'ke -unnu 'kleyee 'kpi -ya 'le ɛ 'ke -a'a 'menamu nyini. Un -n'e-e -Lago'ɔ lbhu 'yi 'le un -n'e 'bho 'ɔ 'bɪ 'mu, 'le, nyɔ-ɔ nu'a "nyinyinidi, un 'ke ɔ 'ɔ 'ce 'kpi -ya. ^V 'Inne 'bhle'e 'nyini'a di a, 'bho nyu 'mnu -bodɪ -in 'ke -a'a 'bhuo 'zo -ya mo'o. ɛ -se un -ka -unnu -zige -kpu'n'a "sɛ'e di -in 'ke u ple -ko. ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -in 'ke u 'bho "du 'le -a'a -pɔlu -kaa 'mu'gba -lɛɛ.

^{VI} -Ka -lue 'mne'e kamu, a 'ke lapoo 'pele. Nyu-u -ni'a -kaa 'ya lbhutu 'yi, -Lago'ɔ lbhu un-u nu'o -lɛɛ'e di, -ka -zegeka un 'ke ɛ nu. ^{VII} 'Bho 'ɛ lemu a, le a 'ka nyu -bodɪ nu a, a nu ɛ, 'le a 'ke nyɔ'ɔ kpa 'bhle, a -ze ɛ! -Bho a 'bhle nyɔ'ɔ lapoomoni 'kpi, a -ze ɛ -lɛɛ! 'Le, nyɔ -yɔ -in 'ka 'bho "du, "du ɔ 'bho!

-Kma -in -bonyunyo'ɔ di

^{VIII} A -gblee, nyɔ'ɔ kpa'a -ni amu 'kpi -le, -bho ɛ -se dɪkɪkmɛɛ 'ka 'bho a'ba 'klumu -ni "kómukomu! A -gblee, nyɔ -yɔ 'bhle'a 'ɔ -bonyunyo'ɔ 'tɔ 'mu -ɔ -kma'a 'ɔ di, le *-Lago'ɔ gba "si'a 'nyini, 'ɛ 'yɛ 'mne, 'unne ɔ -kpu'n'o "yi. ^{IX} A 'ye li-ɔ, -ziadi mo'o, -Lago'ɔ gba-a 'lɛ'e -kaa na:

-A'a 'ye -yranynobha -le! -A'a 'lbha 'ku -le! -A'a 'yri -le! -A'a 'mu 'yri 'bho -in -bonyunyo'ɔ li 'kpi -le!

'Innuun -ke -lru-u -sie'a 'bho a, gba -yɛ 'ka 'ya 'wee wɔnka, 'unne 'mo-o: -Ka -in -kma'a -a'a 'bhuo'a di, -kma -kaa -in -bonyunyo'ɔ di!

^{XI} -ni'a -kaa 'mu a, nyɔ -yɔ -kma'a ɔ -bonyunyo'ɔ di, 'ɔ nu ɔ "nyinyinidi 'lru'li. Le -yɛ 'ma-a dɪkɪmɛɛ, 'unne 'mo-o -Lago'ɔ gba'a 'yikpuɛn. Nyɔ -yɔ -kma'a ɔ -bonyunyo'ɔ di, ɔ -kpu'n'o-o -Lago'ɔ gba 'wee 'yi. -Lago'ɔ gba'a klɛ'e 'zo 'ka-a!

Zezi-i 'yi-e le. A san 'yi a 'ke ɔ wɔn-fuo

^{XI} 'Lotu'a "nynuu-a, a kɪkma -kɪkma di, -ekedumaa, -nɔɔ -ke ti -a -ni'a -laa, a yibo'o-o 'ɛ -nɔɔtu. "Nynwɔmɔsɔnɔɔ mo'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. A -gblee, 'pu'npuan a 'ye'a a, ɛ 'ke "piemu 'kpa 'fta 'wee, 'ɛ -nɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ 'tɔ amu gbo, 'le, -a'ba 'yizazɔ -ke ti -a de'a -Lago 'gwli 'tɪn, ɛ "kɔɔ'ɔ gbo, ɛ 'ye ɛ 'mu-zɪ. ^{XII} A -gblee. -a'ba -Kɔyi *Zezi'i'a leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. -Da -a -see 'ɔ -bhla yibo ke, -a -ni'a 'le "nyinyinidi'a -kuyre 'mu -benyi, li -a nu'a ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, -a "tayi ni 'yiti! -A yibo'a 'traamu 'ɔ wlu 'tɔ ɔ, -ka ɛ 'lɛ'e, -a nu -kaa! -A -kpu'n ni 'yi 'le -a 'ke "nyinyinidi tɔ gbo vɔ! ^{XIII} Zo Zezi-i -ya'a 'le -a'ba -pɔlu 'zo -lue -lue, 'le -a 'ke "yirinmódi nu, -a -de 'le ɛ 'mu ti -ka -zegeka! -A'ba -de 'tɔ "nyinyinidi'a nu'ɔkpli 'li ti -le! Lilia'a zi -amu -le, nmɔnɛɛɛ'e zi -amu -le! -A'ba "wɪli -le! -A'ba "tayi jɛjɛ -ke "mɔnyini 'yiti, 'ya jri 'le -amu -le! ^{XIV} A -gblee, le -a 'ka nu a, 'unne 'mo-o -a'ba -Kɔyi Zezi'i'a nu'ɔkplizigi. A'ba "tayi a'ba "bhi 'yiti a'ba nyunyɔnaagi -ke 'ya 'tɔnu'di'a pɔ amu -jɔlu gbo -le!

XIV

Nyu-u -ke -Lago'ɔ "gwlidee-ɛ 'fɪn'a 'mu -ke nyu-u -ke -Lago'ɔ "gwlidee-ɛ ku'a 'mu

I Lotu'a "nynuu-a, nyo-ɔ -ke -Lago'ɔ "gwliɗeɗe-ε 'fiun'a 'mu, a'ba -ke 'ɔ dede wɔnyi -le! A yibo 'ɔ kpɔnka! II A -gblee, 'ε dɪ'a kpe -lue -ka-a: -Bheje a'ba "klumu'a nyo -lue-e nu: 'In 'de-e -Lago "gwli 'in 'bhεε'o 'in 'ke lilili 'wee li, maa, 'le a'ba nyo -lrɔɔ-ɔ -ke -Lago'ɔ "gwliɗeɗe-ε 'fiun'a 'mu, ɔɔ 'ke nu: 'In se ε 'bhεε, lililtsuε 'in-ɪ 'ye -li mu, maa, a -zɔ ɔ "yrili. III Nyo -yo li'a lilili 'wee a, ɔ -Bozezii'a nyo -yo 'tε'ε lilili 'mu ɔ li 'ɪ, -mnɔɔ'ɔ 'nye ɔ 'mu -le! 'Le nyo -yo 'tɪ 'ɪ 'mu ɔ li 'ɪ a, ɔ -Bozezii'a nyo -yo li'a 'ya 'wee, -mnɔɔ'ɔ "du 'bho 'ɔ da -le! -Ekedɪmaa, -Lago-ɔ 'kpɔn-o ɔɔ -gli -lrεε. IV -Gblee, -ɪnmɔ -yo -tu'a nyo -lrɔɔ'ɔ lbhɔnɔyi -zige a, -mnaaa'a 'nynu -mε'ε? -Bho ɔ kpɔn "yi o, -bho ɔ 'ga ti o, 'ɔ -kɔyi'a "se-ε 'bhle'e 'ɔ dɪ. A -gblee, a -nɪ 'sɔn'ɔ -kɔyi 'mo-o -a'ba -Kɔyi *Zezii. 'ε dɪ ɔ 'ke "yikpɔn, ɔ -see 'tɔ ti'ga yi, -ekedɪmaa, 'ɔ -Kɔyi 'mno, 'ɪnno 'bhεε'o -ɔ 'ke ɔ "yikmukpɪ 'mu po.

V 'Le "bhalrεεke a, a'ba "klumu'a nyo 'bhεε'o ɔ 'ke na: 'Wɪ -nεε 'bhle-e 'nynu, 'le ε 'ye 'wɪ -lrεε -zi, 'le -lrɔɔ 'bhεε'o, ɔ 'ke nu na 'wɪ 'wee 'bhεε'ε 'mu-ε. 'Wɪ -lue-e 'ka 'ε -bowɪ 'mu-zi, ε se -nɪ. Lε a 'ka nu a, 'ɪnnε 'mo-o a 'ke ɪ yibo -ka -zegεka 'le a'ba "bhi'a -polɔ gbo.

VI A 'ye li-ɔ, nyo -yo za'a 'le 'wɪ -lrɪ 'le 'wɪ'a "klumu, -ɔ nu'a ɪ 'bhle-e 'nynu a, ɔ-ɔ 'nu-o -kaa 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynu 'mu. 'Le, nyo -yo li'a lilili 'wee a, ɔ-ɔ nu ε'o 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynu 'mu -lrεε, -ekedɪmaa, -bho ɔ -ka 'ya lililɪtu li, ɔ-ɔ 'po-o 'ya dɪ -Lago 'sεε. 'Le, nyo -yo 'tɪ 'ɪ 'mu ɔ li'a, ɔ-ɔ nu ε'o 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynu 'mu 'le ɔ-ɔ po'o 'ya dɪ -Lago 'sεε -lrεε. VII A 'ye li-ɔ, -a'ba nyo -lue 'tɪn-ɪ 'ka ti-nɪ 'ɔ "bhuo'a dɪ, ɔ se -nɪ. 'Le, -a'ba nyo -lue 'tɪn-ɪ 'ka 'ɔ "bhuo'a dɪ 'mε, ɔ se -nɪ -lrεε.

VIII 'Le, -bho -a -nɪ ti a, -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliisɪ'a dɪ -a -nɪ'e ti, 'le, -bho -a 'mε ε, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a dɪ -a 'mε'o -lrεε. 'Innε 'bhle'e 'nynu'a dɪ a, -bho -a -nɪ ti o, 'le -a 'ke 'mε o, -a'ba -Kɔyi 'mno'ɔ nyɔ -a "du'o "kɔmɔ. IX A -gblee, -kaabodɪ'a dɪ 'ɔ "bhuo 'mε'o ɔ 'ye glu -sɔ, ɔ 'ye ti-nɪ -lrεε 'le ɔ 'ke 'mεmɔ -ke tinumu'a -Kɔyi "du. X 'Lotu'a "nynuu-a, ε -nɪ'a -kaa 'mu 'le, leɗɪ a-a tu'o a -Bozezii'a nyo -zige'a? 'Le leɗɪ a-a 'nye'ε a -Bozezii'a nyo 'mu'a? -Ka -a'ba 'wee 'ka 'bho -Lago'ɔ wɔnyi ti-nyna 'le ɔ 'ke -amɔ -zige -tu a, a se ɪ yibo? XI A -gblee, -kaa ε 'cnɪ-ε'ε -kaa 'le -Lago'ɔ "bɔgɔ 'li, na:

-A'ba -Kɔyi -Lago na: 'In -nɪ'e-e ti "kɔgwɪεka, 'le nyɔ 'wee 'ke 'ɪnmɔ 'kolri wɔnyi glu po 'le ɪn 'ke 'ɪnmɔ -Lago 'la 'le ɪn 'ke 'an 'nynu "yi'bhεε.

XII 'Innε 'bhle'e 'nynu'a dɪ a, 'le -a'ba tinε 'mu -a'ba 'gwɔtipopɔε'ε klε -ke nɔnɔkpli'a klε -a nu'a, -a'ba 'wee 'ke 'ya kuna po -lue -lue 'bho ɔ-bɔ -Lago'ɔ "yigbeyi.

A'ba bhla a -bonyunyo ti -le!

XIII 'ε dɪ a, 'lotu'a "nynuu-a, -a'ba tutu 'tɔ -zige -le! Lε a'ba -polɔ 'ka ti-gwε a 'ka a -Bozezii'a nyo -bodɪ nu a, 'ɪnnε 'mo-o lε-ε -see 'ɔ "nyinynidɪ 'mu -po yi. XIV A -gblee, -ka 'ɪn lε'ε -laa amɔ "yi a, 'ka-a -a'ba -Kɔyi *Zezii 'wɔɔn 'nε "kpi -lrεε. 'In yibo'o-o 'na -ziaka, na lε'o lε-ε 'ka gbale "du 'le 'ε "bhuo 'mu, ε se -nɪ, 'le, ε -nɪ'a -kaa 'mu a, -bho nyo -gbɔ lε ya 'le ɔ 'ke ε gbale 'la a, 'ɔ -polɔ 'kpɔn -ε ti'a dɪ, gbale ε "du'o ɔ -bodɪ. XV -A'a lilili -a li'a, -bho -ɪn "du 'ya dɪ 'le -ɪn 'ke -ɪn -Bozezii'a nyo "yigbeyi -kma -nɪ a, -mnεε -see 'tɔ dɪkmεε 'mu 'wɔ. Lililɪkpi'an'a dɪ -ɪn 'ke "du, 'le, -a'ba -bonyunyo -ke dɪ *Zezii *Kliisɪ "du'a ɔ 'ye'a 'mε'ε ε, -ɪn 'ke ɔ "maa'a? XVI Lε-ε -nmɔ'ɔ "yrili 'le a-bee -mnɔv -bodɪ a, a

"du a'ba "bhi "yrili, 'le nyu -kεε ε 'múnysε 'la. ^{XVII} -Ékedúmaa, -Lago'ó nyu'a -kókóó se lili -ke nmó'ó dī kli'bhle. I -nī'a -kaa 'mú a, 'yisrεεε-e -pólú'a bhlubhlua -ke 'búbua * -Lago'ó Lisaazuzu-u pó'a 'le nyu'a -pólú 'zó, 'ya dī ε-ε za'a 'mú. ^{XVIII} 'Le, nyó-ó 'srεε'ε "yi, -ó -ke -pólú-ú bhlú'a 'le -ó li'a 'búbua, 'le -ó "si'a 'bho, -ó nu'a Kliist'a lbhú, 'únnó nu'ó -Lago 'tú 'le nyu-ú 'wóón 'nó "kpi.

^{XIX} 'Ka-a ε -nī'e 'mú'a dī a, lī-í bhlú'a nyu'a -pólú, 'le lī -ke 'mú -a 'ka 'kpa 'yipopo a, 'ya núnua -a 'ke tí'wó. ^{XX} -A'a "du lili dī -a'a -nyini -Lago'ó lbhú wón -le! -Ziadi mó'ó, lili lī 'wee -nmó'ó-ó "yrili, nyu 'bhεε'ó ún 'ke í li. ε -nī'a -kaa 'mú a, lé, -bho nyó li a, -ε 'ka -ín -Bozezii'a nyó "nyinynidí 'mú pó a, 'ε lili letu se lilika -nī. ^{XXI} -Bho -ín se 'sraganmī lí, -bho -ín se nmó 'na, -bho -ín -za lītólí kwa gbo 'le -ín -Bozezii'a nyó'ó dī a, -mnéε -nmó'ó-ó "yrili. ^{XXII} -In 'ye lí-ó, 'le dī -nū 'mú, -yé -ín 'yee'a -ziadi 'mú, -de né -pólú tí, -ín -ke -a'a -Lago -nī 'són 'nyinmú'a dī mó'ó. Lé-ε nu'a -inmú 'tú a, -bho ε se -inmú nymó 'gwlu "sii 'le -ín 'ke ε nu a, -ín 'wa-a tí. ^{XXIII} A -gblee, 'le nyó'ó -pólú 'ke 'bho lililé'ε "kpi 'kólú -nī a, 'le ó 'ke 'ε lili letu lí a, 'gwlu-ú 'zó -ó 'gí, -Ékedúmaa, lé ó 'yee'a -ziadi 'mú a, -ka ε 'lé'ε ε, ó -see -kaa nu. A -gblee, 'le nyó 'ke lé'ó lé nu, -bho 'ó -pólú -see bhlubhlua 'ye a, "nyinynidí ó nu'ó.

XV

-In -Bozezii'a nyó'ó 'túnúdí -ín 'ke nu 'le ε 'ke -a'a né 'mú-zí

^I A 'ye lí-ó, -a-bú -ke -Lago'ó "gwli déε-ε ku'a 'mú, nyu-ú -ke -Lago'ó "gwli déε-ε 'fún'a 'mú a, -a -kpa nu! -Bho ún se 'bho -Lago'ó -jeyi 'mútíkuku a, 'le ú -bodí -a -ku "gwli. -A'ba nu -a'ba "bhi'a 'túnúdí -le! ^{II} Lī-í nu'a -a -Bozezii'a nyó 'tú, 'únnú -a 'ke -bodúnúúú -zεgε'ε kamú 'le -a'ba -Lago'ó "gwli déε 'mú -a 'ke 'kpa "yipopo. ^{III} -Ékedúmaa, *Zezii *Kliist -mnnó -lRéε, ó -see 'ó "bhúo'a 'túnúdí nu, 'le, wlu -ε 'cni-ε'ε 'le -Lagóóógú 'lí 'ó dī, -ka ε 'lé'ε ε, 'ka-a ó nu'ó. É-bé wlu 'mné na:

^{IV} 'Cúσεε ún 'cúσε'ε -inmó -Lago ó, 'inmó ε 'ga'a "kpiti. A -gblee, wlu'ó wlu -ε 'cni-ε'ε 'le -Lago'ó "bógú 'lí, í 'cni-ε'ó see, 'le í 'ke -amú lé -tó 'le -a 'ke -pólúyidéle 'bhle, -Ékedúmaa, wlu -í 'cni-ε'ε 'le, 'únnú "nyí'e -amú "gwlikúε 'le í-í pó'ó -amú 'kpa "yi.

^V -Lago "nyí'a nyu "gwlikúε 'le ó-ó pó'a nyu 'kpa "yi, ó nu ε amú -bodí, 'le a 'ke -naagí -lue 'bhle, 'le, -ka Zezii Kliist 'ybha'a, 'le, kplí ó -nī'a tí a, a 'ke -kaa -nī. ^{VI} 'Le a 'ke wlu -lue -ke -naagí -lue 'mú-plé, 'le, -Lago 'ma-a -a'ba -Koyi Zezii Kliist'a -títta, a 'ke 'ó 'nyní "yi'bhεε. ^{VII} 'É dī a, -ka Zezii Kliist kpon'a -amú -gli, a kpókpon -kaa tí -gli 'le -Lago'ó 'nyní 'ke "yi'bhε-ε!

^{VIII} A 'ye lí-ó, -ka Zezii Kliist "du'a *'Zuifú'a lbhúnúyí 'bho -Lago'ó "yigbeyí, 'únné tó'ó -ka -Lago'ó zizia'a wlu "yi. Lī ó "du'a -a'ba "na "we wón 'múti -bényí, 'le ó 'ye ú wlu "kpitice ε, 'bho ó-bó Kliist "kpi 'ya "yri'a 'bú 'wlu -nī'ó. ^{IX} 'Le nyu-ú -se'a-a 'Zuifú -mnnú 'ke -Lago'ó 'nyní "yi'bhεε -lRéε, -Ékedúmaa, ó 'ye-e 'wa ngaze. 'Ka-a ε 'cni-ε'ó 'le -Lago'ó "bógú 'lí see. -Ka ε 'cni-ε'ε, 'ka-a 'ka-a:

^X 'É dī 'ín 'ke -a'a "dī -za 'le nyu-ú -se'a-a 'Zuifú'a "klumú, 'le 'ín 'ke -a'a 'nyní "yi'bhεε 'le bhlewlu 'mú.

^{XI} 'Le wlu -lRéε-ε 'cni-ε'ε 'le, -ka ε 'lé'ε, 'ka-a 'ka-a -lRéε:

A-bú -se'a-a 'Zuifú, a -ke 'Zuifú bhete gbo 'le a 'ke 'búbua lí!

^{XII} 'Le 'ε 'fo -lRéε gbo a, ε 'cni-ε'ε-ε 'le -lRéε na:

A-bu 'bhlɔkɔ 'wee'a nyu 'bhɛɛ -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ 'nyu 'yi!

XII -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii 'lɛ'ɛ -kaa -lɛɛ, ɔ na:

Nyɔ -lue-e 'ke *Izayii'a 'nynuu'a 'nynuu'a "klumu 'wlu 'le ɔ 'ke 'bhlɔkɔ 'wee'a -kɔyi 'du 'le un 'ke ɔ -pɔlu 'yi -de.

XIII 'Lotu'a "nynuu-a, -Lago -tɔ'ɔ 'ɔ "bhuo nyu 'le un 'ke ɔ -pɔlu 'yi -de a, ɔ 'yi amu 'bubu -ke -pɔlu'a bhlubhluo mu 'le a'ba 'ɔ "gwɔlɛɛ 'mu! -Bho ɛ -nɔ -kaa a, 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue 'mu, -ka a de'a -Lago -pɔlu 'yi ɔ 'ke -amu 'niti-wɔnna 'le ɛ 'ke -amu 'mu 'yi, ɛ 'ke ti'pɔple 'le yaku 'li, a 'ke 'na tikpɔn -ka -zegɛka 'le a 'ke -kaa a'ba tinɛ -tɔ.

'Pɔlu 'bhɛɛ'o, -ka ɔ 'ybha'a, ɔ 'ke -kaa 'ɔ "bɔgv 'cni

XIV 'Lotu'a "nynuu-a, -bho ɛ 'du abu a, 'in yibo'o-o na a'ba 'limu -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn. -Ka a yibo'a -Lago'ɔ 'gwɔlɔdɔ 'le a 'bhɛɛ'ɛ a 'ke "dɔ 'mu'dudu a, 'in yibo'o-o 'na -lɛɛ. XV ɛ -nɔ'a -kaa 'mu a, 'in 'ybha-o'o 'in 'ke amu dɔ 'gwɔlɔtipopɔ. 'ɛ dɔ 'in -see ple 'le 'in 'ye amu wɔlɔlu -bodɔ 'mu-za. Wɔnkue *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'nyu'a 'inmu 'le 'in 'ke 'ɔ lbhu nu'a dɔ, 'in-ɔ nu'o -kaa. XVI A -gblee, -Lago nu'a -kaa, ɔ 'la'a 'inmu-ɛ 'le 'in 'ke nyu-ɔ -se'a-a *Zuifɔ gbo *Zezii *Kliisi'a wlu kpa. I-bɔ "dɔzɔgɔ 'mɔ, 'in-ɔ 'zɔ -ɔ -bodɔ 'mu, 'le, *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a 'sana 'mu un 'ke -Lago gbo 'bhiti 'le ɔ-ɔ Lisaazuzu 'mɔ 'ke ɔ 'mu 'kɔnɔ 'le un 'ke ɔ 'tɔ nu. 'Le un 'ke -kaa -nɔ, 'in 'ke ɔ -Lago 'yi-tɔ. -Bho 'in nu -kaa a, 'sragalɛ se'a 'bɔ li'bhle, -ɛ nu'a -Lago 'tɔ, -ka 'ɔ 'sragazayi-i zɛ 'ɛ 'sraga 'mu, 'le ɔ-ɔ "nyɔ 'ɔ 'ɛ 'sragatu, 'kla 'mɔ 'ka-a 'in -nɔ'o.

XVII ɛ -nɔ'a -kaa 'mu a, 'in -ke Zezii Kliisi 'sisri'a 'yi'a dɔ 'in 'bhɛ'o 'in 'ke ɛ wɔntiwa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XVIII -ɛkedɔmaa, -bho Kliisi se lbhu nu 'le 'an tinɛ 'mu, 'in se 'bhɛɛ 'in 'ke wlu 'mu'luo 'le 'in 'ke ɔ 'mu-za. 'Inno zi nɔ'e 'an wlu -ke 'an nɔnɔkpli 'mu 'le nyu-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ 'ye ɔ 'bho 'du, 'le ɛ -se 'ɛ "sɛ -ko. XIX ɔ nu'a -kaa, ɔ -zi -nɔ'e-e *'yritikpɔnwɔnkulɔ 'mu -lɛɛ 'le ɔ-ɔ "nyu'e 'inmu wɔnkue 'le 'in-ɔ nu'o 'le ɔ-ɔ "nyu'e 'inmu -Lago'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue. 'ɛ dɔ 'in 'kpa'a 'bho 'in 'ye 'ɔ "dɔzɔgɔ 'mu-za, -ɛ 'wlu'a 'le Zelizalɛɛmu 'le 'in 'ye lliibhlɔkpa 'kpi nyi, 'le, 'an dɔ, 'bhlɔkɔ 'wee -ɔ -ke 'mu 'in -zi -nɔ'a a, 'ya nyu 'ye 'ɔ "dɔzɔgɔ 'bu'wɔn. XX Lɛ-ɛ -nɔ'a 'le 'an -pɔlu gbo 'in-ɔ 'bɔ'ɔ ti 'in 'ke nu a, 'inɛ 'mo-o, -da nyu -see'a -bhla 'ɔ "dɔzɔgɔ kpa ke tukutuku, 'bho-o 'in-ɔ kpa'a 'ɔ wlu 'le ɛ -kaa "yigɔ -ka nyɔ -pɔ -nɔ'a ka 'ɔ -bonyunyo'ɔ -budu'a -gbɔtɔ "kpi 'ɔ nɛ. -Bho ɛ -nɔ -kaa a, 'lemnɔ, wlu 'mne, 'inɛ 'in-ɔ za'a 'selɔ. XXI 'Le, -ka wlu -ɛ 'cɔn-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii'a "bɔgv 'li, 'ka-a 'in nu'o. ɛ-be wlu 'mne na:

Nyɔ -ke -bodɔ nyɔ -see'a 'ɔ "dɔzɔgɔ kpa tukutuku, un-ɔ 'ye -ɔ 'ye -mu. 'Le, nyu-ɔ -see'a 'ɔ "dɔ 'bu'wɔn ke tukutuku, un 'ke ɔ 'mɔti'wɔn.

*'Pɔlu 'ybha-o'o ɔ 'ke 'le *Wlɔmɔ mu*

XXII A -gblee, 'ka-a 'in -nɔ'e "dɔzɔgɔ 'mɔ -zanamu 'le -dalɔɔ: 'ɛ dɔ 'in -see -bhla 'le a gbo yi ke. XXIII "Yri -ke 'yi 'in -nɔ'a 'traamu 'tɔ ɔ, 'an lbhu -gwɛ'ɛ-ɛ 'nɔ 'yi. 'Le zɔn'a -dadudu ti'a "bhuo 'an -pɔlu 'wla-a 'le a gbo ti 'in 'ke amu 'yidede. XXIV 'Traamu 'tɔ ɔ, -bho 'in -ka ɛstɔpanyibhlɔkpa "kpi-i mu a, 'le 'in 'ke 'bho a gbo -zi -nɔ, 'le 'wɔ gbɔ 'li -a 'ke 'tɔ zɔza 'le 'bubu'a 'mu. 'Le, -bho 'an zinɔ nyi a, 'le a 'ke 'inmu -bhuhho li'du 'le 'in 'ke 'le mu. XXV Bhu 'in 'bhle'a -laa kwa 'tɔ ɔ, 'in-ɔ 'mu-o Zelizalɛɛmu -tanyɔ, 'le, *Zezii'a nyu-ɔ -nɔ'a 'le a, 'in 'ke ɔ -kpa. XXVI A -gblee, Zezii'a nyu-ɔ -nɔ'a *Gɛkɔbhlɔkpa "kpi, 'ɛ "gbi 'sɔn

Masedvanɩ -ke Akayi'a nyu "du-o mɔni. Un 'ybha-o'o, Zezii'a nyu -yu -nɩ'a Zelizalɛɛmɩ, 'wa "klumu'a -yu "pɔan 'lbha'a a, un 'ke ɩ ɩ -jeyi po. XXVII Un 'ybha-o'o un 'ke ɛ 'mɛɛ nu -pɔlɔ'a klɛ ti, -ɛkedɩmaa, *Zuifu 'ma-a Zezii'a nyu 'bho Zelizalɛɛmɩ, 'wa dɩ nyu-ɩ -se'a-a 'Zuifu-ɩ de'e Zezii 'gwli -lɛɛ. 'E dɩ 'Zuifu'a kpa -nɩ'e nyu-ɩ -se'a-a 'Zuifu "kpi. E-be dɩ 'mɛɛ'e dɩ, -bho nyu-ɩ -se'a-a 'Zuifu "luo 'wa lɩzɩgɩ 'mu 'le un 'ke 'Zuifu 'jɛ "lɩrulinɩ a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. XXVIII 'Jɛmɔni 'mɩnɩ, -nɔɔ -ke ti 'ya dɩ-ɩ 'ye'a "yi-gwɛ mu a, -bho 'ɩn "nyɩ ɩ ɩ -jeyi a, "lemnu 'ɩn-ɩ zi 'nɩ-e 'le a gbo 'le 'ɩn 'ke ɛsɩpanyɩbhlɔkpa "kpi mu. XXIX 'ɩn yibo'o-o na, -bho 'ɩn -ka 'le a gbo-o yi a, *Kliisi'a "nitiwɔnnasɩ -nɩ'e 'ɩnmɩ "kpi -gblokoo 'le 'ɩn 'ke nyɩnɩ.

XXX 'Lotu'a "nynuu-a, -ka -a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi "sisri'a "yi 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u po'a dɩkɩkmɛɛ 'le -a'ba -pɔlɩ 'zɔ ɔ, 'ɛ dɩ 'ɩn-ɩ po'o amɩ 'srɩ 'le 'ɩn -ke a 'ke 'an "kpi'a tɩ vɔ 'le *-Lago'ɔ wɔngboponamɩ. XXXI A bhade -Lago li 'an dɩ, 'le, nyu-ɩ -see'a 'wɔn un 'ke Zezii'a "gwliɛmɩ "du -ɩ -nɩ'a Zideebhlɔkpa "kpi, 'ɩn 'ke ɩ wɔn 'mu cɛ, 'le, 'jɛlɩ 'ɩn-ɩ kpa'a 'le Zelizalɛɛmɩ, 'le'a Zezii'a nyu 'ke ɩ kpɩn 'le 'bɔbɩa 'mu! XXXII A bhade -Lago li, -bho ɩ "du 'ɔ 'gwliɔdɩ, 'ɩn 'ke 'le a gbo nyɩnɩ 'le 'bɔbɩa 'mu 'le 'ɩn 'ke 'wɩ gbɩ nu 'le a'ba "klumu 'le 'kpi 'ke 'ɩnmɩ 'yi le yi! XXXIII -Lago "nyɩ'a nyu -pɔlɩ'a bhlubhlua, ɔ -sie a'ba 'wee gbo! *E -nɩ -kaa 'mu!

XVI

'Pɔlɩ'a nyɔyewlu

I A -gblee, -a'ba 'lotu'a "yu, Febe-e 'yi-e 'le a gbo. 'E dɩ 'ɩn-ɩ "nyɩ ɩ amɩ -jeyi. *Zezii'a -glɩgba-a -nɩ'a 'le Sanklee, un-ɩ 'mo-o 'ɛ kwagbɔlitidenynaakpɩ. II A -kpɩn nu -kɩtɩ 'sɔn 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nyɩnɩ 'mu! -Ka nyu-ɔ kpɩn'a Zezii'a nyu ɔ, a kpɩn ɩ -kaa 'le un -kaa ɛ 'mu-ɔɔ, -ɛkedɩmaa, un -kpa'a 'ɩnmɩ-ɛ 'le un 'ye nyu'a -dadudu -kpa -lɛɛke!

III *Plisilɩ -ke *Akilaa, -ɩ -ke 'ɩn-ɩ nu'a Zezii *Kliisi'a lbhɩ a, 'ɩnmɩ 'ye 'ɩ! IV U-ɩ nyu 'mɩnɩ, 'an dɩ un mu 'ko 'mɛ mu. 'Wa -zegɛ'ɛ dɩ, ɛ -se 'an "sɛ-ɛ po ɩ 'sɛɛ -ko. Zezii'a -glɩgbɩ 'wee -nɩ'a 'le nyu-ɩ -se'a-a *Zuifu'a 'bhlɩkpi "kpi a, un-ɩ 'po -ɩ 'sɛɛ -lɛɛ. V Zezii'a -glɩgbawɔnyɩ'a nyu-ɩ 'gbɩɩ'a "lɩrɩ 'le ɩ-bee'a "bhlɩbhlegbo, 'ɩn-ɩ 'ye -ɩ'o -lɛɛ. 'ɩnmɩ 'ye'e 'an dɩkmalotɩ'a "yu ɛpayinɛtɩ! Nyu-ɩ de'a Zezii "gwli 'le Aziibhlɔkpa "kpi, 'ɩnmɩ 'mo-o 'wa -antanyɩnyɩ. VI A -nynia 'an 'yewlu 'le *Malii gbo! U-ɩ Malii 'mɩnɩ, un 'sɩa-a a'ba dɩ tenyɩ. VII 'ɩnmɩ 'ye'e 'an "bhlɩmu Adronikɩsɩ -ke Zuniasɩ! 'ɩn -ke un 'pa-a -jie. "Yri 'kpɩn -ɩ ti 'le nyu-ɩ "du ɩ 'bho 'le *Zezii'a -dalbhomu'a "klumu. 'Bho 'mna-a'a damɩ 'ɩnmɩ de'e Zezii Kliisi "gwli -antanyɩ.

VIII 'An bha, Apliatɩsɩ -ke 'ɩn "sisri'a 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a -jeyi, ɔ -ke dɩ 'ɩn -kma'a a, a -nynia 'le ɔ gbo 'an 'yewlu! IX Yilɩben -ke -a nu'a Kliisi'a lbhɩ, 'ɩnmɩ 'ye'e ɔ -ke 'an dɩkmalotɩ'a "yu Sɩtakɩsɩ! X 'ɩnmɩ 'ye'e Apelɛsɩ! ɔɔɔ 'mɩnɩ, ɔ 'de-e Kliisi "gwli. 'E dɩ un 'dɩn 'ɔ ti kplokplo, ɔ -see wlu "yida 'mu -za. Nyu 'wee -nɩ'a 'le Alisɩtobulɩ'a "bhlegbo, 'ɩnmɩ 'ye 'ɩ! XI 'ɩnmɩ 'ye'e 'an "bhliyi Elodiyɔɔ! Nyu-ɩ de'a -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli -ɩ -nɩ'a 'bho Nasɩsɩ'a "bhlegbo a, 'ɩnmɩ 'ye 'ɩ! XII 'An 'lotu'a "nynuu Trifɛnɩ -ke Trifozɩ nu'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhɩ, 'ɩnmɩ 'ye 'ɩ! 'ɩnmɩ 'ye'e 'an dɩkmalotɩ'a "yu Pesidɩ! Un sɩa-o'o tenyɩ -a'ba

-Kóyi Zezii'a dɪ. ^{XIII} 'Inmɔ 'ye'e Wlufiist -ke 'ɔ 'lotv. 'ɔ kpli ɔ -nɪ'a ti 'le -a'ba -Kóyi Zezii'a -jeyi -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'le 'yri kɔn 'ɔ ti. 'ɔ 'lotv 'mnv, -ka 'an 'lotv -nɪ'a a, 'ka-a vn -nɪ'e 'inmv -bodɪ -lɾɛɛ. ^{XIV} 'Inmɔ 'ye'e 'an 'lotv'a 'nynuu, Asekliti-e Flegɔɔ-e Emest-e Patrobasi -ke Emasi, 'inmɔ 'ye'e 'lotv'a 'nynuu -lrvv -ke vn -nɪ'a 'bho 'wee! ^{XV} 'Inmɔ 'ye'e 'an 'lotv'a 'nynuu, Filolɔɔ -ke Zulii! 'Inmɔ 'ye'e Nelee -ke 'ɔ 'lotv'a 'yunynaakpɔ! 'Inmɔ 'ye'e Olipasɪ-e Zezii'a nyv -lrvv -ke vn -nɪ'a 'bho! ^{XVI} 'Lotv'a 'nynuu-a, -ka a -die'a 'mv, 'inmɔ 'ye'e amv 'wee! -Bho a 'wɔn 'an 'yewlu 'bɔ, a gbɔgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mv! Zezii Kliist'a -glɔgbawɔnyɪ'a nyv 'wee na, v-bv 'ye'e amv!

-Lebhɔɔdɪmvdwlu

^{XVII} 'Lotv'a 'nynuu-a, lɛ -ke "dɪ 'ɪn-ɪ "du'a amv 'mv, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyv- v "dudu'a nyv 'yi 'le vn-v ɔɪɛ'ɛ 'yi a, 'bho 'wa damv a "du a'ba 'bhi 'yrili! V-bv nyv 'mnv-v "maa-a nyv, 'le 'wa -tɔtɔlɪ -ke -yɪ a-bee -de'a 'liti se gɔɔ. A pɔ -klaabonyv le! ^{XVIII} -Ekedɪmaa, v-bv nyv 'mnv -se -a'ba -Kóyi *Zezii *Kliist'a lɔhɔnɔmv -ko. 'Wa 'bhi'a 'tɔnɔdɪ vn-v nɔ'o, 'le vn 'bhle'e -mɪsɾɛ: wlu -ɪ nɔ'a nyv 'tv a, vn-v zɪ 'ɪ 'mv. Nyv-v -ke Zezii'a 'gwɪdeɛ-ɛ 'fɪn'a 'mv a, 'ka-a vn-v nɔ'o, 'le vn-v 'maa 'nɔ dɪ 'yrili. ^{XIX} A-bee -mnv, nyv 'wee yibo'o amv-ɛ -ka a-a "du'a 'bho Zezii. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mv'a dɪ a, 'le amv -bodɪ 'ɪn-ɪ li'e 'bɔbɔa. 'In 'yɔbha-o'o a 'ke -naagɪ 'bhle 'le a 'ke -zɛɛ yibo a 'ke ɛ nɔ, 'le "nyinyninaagɪ -kaa amv 'mv -nɪ. ^{XX} A 'ye li-ɔ, -Lagɔ 'nyɪ'a nyv -pɔlv'a bhlubhɪua a, -nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho, 'le, -ka a 'ka 'nyinynidɪ'a tiyayi *Sataan wɔn-zɪ, nyv 'ke ɛ li'ye a, 'inmɔ nɔ ɛ'o 'le ɛ se gbɔ-tɛ. -A'ba -Kóyi Zezii -wɔnna amv 'niti!

^{XXI} Timotee -ke 'ɪn -plɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ lɔhv -lue 'mv 'le -a na'a a, ɔ na ɔ-bɔ 'ye'e amv! Lusiiɪst-e Zasɔɔ -ke Sosipateɛ -v 'ma-a 'an 'bhlɪmv, vn na v-bv 'ye'e amv!

^{XXII} 'Le -a'ba -Kóyi Zezii'a 'nynɪ 'mv, 'inmɔ Tetiiɪst 'ye'e amv! "Bɔɔv 'Pɔlv-v pɔ'a -laa amv -jeyi a, 'inmɔ 'ɔnɪ ɛ'o.

^{XXIII} Gayust, -ɔ kɔn'a 'inmɔ 'Pɔlv'a 'lɪkpɔ a, ɔ -ke Zezii'a -glɔgbawɔnyɪ'a nyv -lrvv-v -nɪ'a -daa, vn na v-bv 'ye'e amv! Elaasi, -ɔ 'ma-a -gwɪlɔmɔnɪ'a tikpɔnyɪ, ɔ -ke -a'ba 'lotv'a 'yu Katust na v-bv 'ye'e amv!

[^{XXIV} -A'ba -Kóyi Zezii Kliist -wɔnna amv "niti 'wee! *ɛ -nɪ -kaa 'mv!]

-Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ 'lruyɪrawlu

^{XXV-XXVI} -A 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'yi! 'Inmɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke amv 'kpa 'yi pɔ 'le a 'ke ɔ 'gwɪlde -ka -zɛɛka. "Dɪzɪɔɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mv, 'ka-a ɪ-ɪ 'lɛ'o. [-bɪ "dɪzɪɔɪ 'mnɪ-ɪ 'za-a *Zezii *Kliist'a dɪ 'mv 'le nyv-v -se'a-a *Zuifv -bodɪ. -Tanyɪ 'kɪ a, ɪ "zize'o, 'le, "bɔɔv -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamv 'ɔnɪ'a, 'ya 'limv ɪ 'kpa -nɪ'e "piemv 'traamv 'tɔ. 'Innɛ "Kɔɔwɪlagɔ 'wɔɔn'o. 'Innɪ nyv-v za'a nyv 'wee -bodɪ 'mv -zɪan 'le vn 'ke Zezii Kliist 'gwɪlde 'le vn 'ke ɔ 'bho "du.

^{XXVII} -Lagɔ'ɔ "sɛ-ɛ 'bhle'e -naagɪ. -A 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ 'yi 'le Zezii Kliist 'mv! *ɛ -nɪ -kaa 'mv "kɔmv!

'Pɔlv'a 'yizabɔgu ɔ po'a KɔLEETIKɔMU -jeyi

Wludie po'a nyɔ 'bɔgu -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Koleetkɔmɔ 'ma-a Zezii'a nyɔ, 'tɔnnɔ ɔ -dalbhoyi 'Pɔlv po'o 'bɔgu -nɛɛ -jeyi. -Ka 'yicɔcɛɛ 'kpa'a 'le 'wa 'klumu ti 'le ɔn-ɔ 'wɔlt'a, ɔbɔ -ke 'nyinyinidɔ -lru ɔn-ɔ nɔ'a, 'tɔnnɔ ɔ 'yee'e 'yri 'bɔ le, ɔ-ɔ za'a 'mu 'le ɔ-ɔ 'du 'ɔ 'dɔ 'mɔ. Nyɔ'a kpɔkɛɛ-e -Lago'ɔ bɔbɔsɔzɛgɛ -ke li -lru ɔn-ɔ dede 'nɔ ti a, 'tɔnnɔ ɔ-ɔ 'du'o wlu 'kpi -lɛɛ.

'Yewlu

I-II 'tɔnnɔ 'Pɔlv -Lago 'la'a 'le ɔ 'gwɔlɔdɔ 'mɔ 'le 'tɔn 'ke *Zezii *Kliisɔ'a -dalbhoyi 'du, a-bɔ nyɔ-ɔ 'ma-a -Lago'ɔ -glɔgba-a -nɔ'a KɔLEETIGWɔ 'mɔ, ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɔ 'mɔnɔ 'sisri'a 'yi, -Lago -cɛ'ɛ kpɔ 'le a 'ke ɔ nɔ 'du, 'tɔn -ke -a'ba 'lotɔ'a 'yu ɔsɔtɛnɔ -nɔ 'sɔn, -a-bɔ 'ye'e amɔ. 'Bɔgu -nɛɛ 'tɔn 'bhuo-o po 'ɛ amɔ -jeyi. A -ke nyɔ -lru-ɔ pa'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɔ 'mɔnɔ li 'le -gwɛ gwɛ 'kpiti 'crɛcrɛ, 'tɔn-ɔ 'po -ɛ amɔ -jeyi -lɛɛ. A -gblee, ɔbɔ 'mɔnɔ, 'tɔnnɔ 'mo-o -a -nɔ 'wee'a -Kɔyi. III -A'ba -tɔta -Lago -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɔ -nɔ 'sɔn -wɔnna amɔ 'niti 'le ɔn 'ke amɔ -pɔlv'a bhlubhlua 'nyɔ!

'Pɔlv-ɔ 'po-o -Lago 'sɛɛ

IV A -gblee, -Lago -zi -nɔ'a *Zezii *Kliisɔ 'mɔ, -zɔgɔ ɔ nɔ'a amɔ 'lruɔli, 'ya dɔ 'tɔn-ɔ po ɔ 'sɛɛ 'kɔmɔ. V A 'ye li-ɔ, 'le a -ke Zezii'a 'yisisriɛ 'mɔ -Lago nɔ'o amɔ -zɔgɔ 'lruɔli 'bho ɔ -jeyi 'le a yibo'o ɔ -ziadɔ 'le ɔ 'ye amɔ ɔ wɔnkɛ 'nyɔ 'le a-a za'a ɔ 'dɔzɔgɔ. VI -ɛ -ke dɔ ɔ -nɔ'a -kaa 'mɔ a, 'tɔnnɛ 'mo-o, -a -za'a amɔ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɔ'a dɔ -bodɔ 'mɔ a, a 'kpɔn -ɔ ti 'le a'ba -pɔlv 'zɔ -ka -zɛgɛka, VII 'le a -nɔ'e ɔ leyinɔ wɔnfunamɔ 'le 'bɔbɔa 'mɔ. A 'kpɔn -ɔ ti'a dɔ a, 'kpɔ *Lago'ɔ Lisaazuzu-u 'nyɔ'a Zezii Kliisɔ'a nyɔ 'le ɔn 'ke -Lago'ɔ lbhɔ nɔ, a -see ɔ -bɔ -zɔgɔ 'mɔnɔ'a -lue 'tɔn 'mɔ-bɔ. VIII A -gblee, -Lago'ɔ 'bhuo-o 'ye amɔ 'kpɔ 'yi -po mɔ kplokplo 'le a 'ke ɛ 'lru-mu 'le a 'ke nyɔni. 'Le, -bho -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɔ -ka le-e yi a, 'bho 'mɔnɔ ɔ, a -see dɔ 'yi-kpɛ yi. IX -Ziadɔ mɔ'o, -Lago'ɔ 'bhuo-o 'la'a amɔ 'le ɔ 'yu Zezii Kliisɔ 'ma-a -a'ba -Kɔyi 'mɔnɔ, a -ke ɔ 'ke 'yi' sisri, ɔ cɛ sɔn. Lɛ ɔ-ɔ 'si'a 'nyɔnɔ 'tɔn, 'tɔnnɛ ɔ-ɔ nɔ'o.

*A kpɔkpɔn ti 'bho *Zezii'a -glɔgbawɔnyɔ*

X 'An 'lotɔ'a 'nyɔnu-a, 'tɔn-ɔ 'tɔmɔ'o amɔ-ɛ 'le -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɔ'a 'nyɔnɔ 'mɔ, a yɔyɔbɛ 'mɔ 'le 'mɔcɔcɛɛ -kaa 'bho a'ba 'nyɔnɔmɔ tikpa! 'Le -pɔlv -lue -ke -naagi -lue 'tɔn 'mɔ a'ba wlu -nɔ -lue! XI A -gblee, -ɛ -ke dɔ 'tɔn-ɔ zɔ ɔ 'mɔ a, 'lotɔ'a 'nyɔnu-a, 'tɔnnɛ 'mo-o, 'bho Kloe'a 'jɔnɛ 'yi nyɔ 'wɔlv'o, 'tɔnnɔ -ya'a 'tɔnnɔ wlu, ɔn na, jejeɛ -nɔ'e-e 'le a'ba 'klumu. XII A 'ye li-ɔ, wlu 'tɔn -za'a 'mɔ, 'ɛ 'zɔ 'ka-a: A 'gble-ɛ'ɛ 'mɔ-ɛ -dadudu, nyɔtɔlv na 'tɔnnɔ 'Pɔlv'a nyɔ ɔn 'du'o. -Lruɔ na, Apolɔsɔ ɔn 'sri'e 'yi, 'le nyɔplan -lɛɛ na *Piɛlt'a nyɔ ɔn 'du'o. -Yɔ -sie'a 'bho na, Zezii Kliisɔ ɔ-bee -mɔnɔ 'sri'e 'yi. XIII Kpli a -nɔ'a -laa ti, -bho nyɔ -gbɔ nɛ ya, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka Zezii Kliisɔ 'gble-ɛ'ɛ 'mɔ 'le ɔ 'ye'a ka 'yi-die. ɔ 'gble-ɛ'ɛ 'mɔ-ɛ'ɛ? 'Le 'tɔnnɔ -yɔɔ 'le, 'tɔn 'mɛ-ɛ'o 'bho nyɔyɔrɔlbhaatu 'yri a'ba dɔ'a? 'Le 'an 'nyɔnɔ 'mɔ ɔn *batizee -nɔ'e amɔ'a? -Gba!

XIV 'In-ɪ 'po-o -Lagɔ 'sɛɛ -ka 'ɪn -see'a 'le a'ba ''klumɔ nyɔ batizee, -bho ɛ -se Klistɩpust -ke Gayust. XV A -gblee, 'mna yibo'o-o nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke na, 'an 'nynɪ 'mɔ ɔ batizee -nɪ'o, nɔ. Nyɔ-ɔ 'ka 'na 'le ɛ, ɔ se -nɪ. XVI -Aaa, 'ɪn 'mate 'ko-o a! 'ɪn batizee'e-e Sɩtɩfanɩ -ke ɔ ''bhlegbo'a nyɔ. 'Bho nyɔ 'mnɔ'u ''kpi, -bho 'ɪn po 'bho nyɔ -lɾɔɔ, 'ɪn se ɪ 'tɔ yibo. XVII A 'ye li-ɔ, ɛ -se nyɔ'a batizeedɩ Zezii Kliistɩ lbho 'ɪnmɔ -ko. 'ɪn yi-o'o 'ɪn 'ke ɔ ''dɪzɪgɪ 'mɔ-za. -Bho 'ɪn -kɪ ɪ 'mɔ-ɔza a, 'an -za nyɔ'a wɔntɩnmɔdɩ 'mɔ, 'le, -ka ɔ 'mɛ -nɪ'a 'bho nyɔyɪrɩlbhaatu 'yri, 'ɛ ''kpɪdɩ -kaa 'plɔ 'kpa.

Wɔnkue -ke -naagɪ 'wɔv'a 'le -Lagɔ gbo

XVIII A -gblee, 'le nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi -mnɔɔ gbo a, *Zezii'a 'memɛɛ 'bho nyɔyɪrɩlbhaatu 'yri a, 'ɛ ''kpi'a ''dɪzɪgɪ 'mɔ-o dɪ-ɪ se'a 'kpɔ 'bhle. 'Le -a-bɔ 'pɔn'a 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi -bodɩ a, ɪ 'bhle-e ɔ wɔnkue 'mɔ. XIX -Kaa 'ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ ''bɔgɔ 'li see: -Lagɔ na: 'ɪn-ɪ 'ye-e dɩlikpɔnmɔ'a dɩlikpɔɛn ti-za -mɔ, 'le 'ɪn 'ke -naagɪbhlemɔ'a -naagɪ trukpa.

XX 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, leele dɩlikpɔnyɪ'a dɩlikpɔɛn ''du'o 'tɔ'ɔ? 'Le leele *-Lagɔ'ɔ gba'a yiboyi'a yiboɛ ''du'o 'tɔ'ɔ? 'Le, -nɔɔ -nɛɛ 'li'a dɪ'a wɔntɩnmɔyɪ, leele ɔ wɔntɩnmɔɛ ''du'o 'tɔ'ɔ? -Ka 'kmɔ'a dɩlikpɔɛn ''du'a bhuhuyiti'a ɛ, -Lagɔ -see ɪ -kaa -tɔ'ɔ?

XXI A -gblee, 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ -ke 'wa dɩlikpɔɛn, ɪ -Lagɔ -nɔ -nɪ'a 'le ɔ dɩlikpɔɛn 'mɔ ɛ, ɔn 'ye -ɪ'o 'le ɔn se ɔ yibo. ɔn se ɔ yibo'a dɪ, ɔ ''bhuo-o pɔ'o -a'ba wɩu -jɔɩv gbo 'le -a -za'a ɔ ''dɪzɪgɪ. 'ɔ -pɔɩv -gwɛ'ɛ-ɛ ti 'le ɔ 'gwɩɔdɩ 'mɔ, ɔ-ɔ 'pɔɩn-o nyɔ-ɔ de ɔ ''gwɩi, 'le, -yɔ -see ɔ ''gwɩide, ''dɪzɪgɪ 'mnɪ, ɔn-ɔ 'ɪ -ɪ bhebhedɩ. XXII A 'ye li-ɔ, kplɩ ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -nɪ'a ti, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Yɔ 'ma-a *Zuɪfɔ, *wɔnkulɩ'a dɪ ɔn-ɔ zi'o, 'le, -yɔ 'ma-a ''sesɩnyɔ, ɔbɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti 'le 'wa ''bhi'a dɩlikpɔɛn 'mɔ ɔn 'ke ɪ 'mɔti'wɔn. XXIII ɛ -nɪ'a -kaa a, Zezii *Kliistɩ nyɔ 'lbha -nɪ'a 'bho nyɔyɪrɩlbhaatu 'yri, ɔ ''dɪ -a za'a 'mɔ. -Bho -a -kɪ ɪ 'mɔ-ɔza, 'le 'Zuɪfɔ 'ke ɪ 'bɔ'wɔn ɔ, ɔn-ɔ 'po-o 'cɛ, 'le, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuɪfɔ, ɔ-bee -mnɔɔ -bodɩ a, bhebhelɩ mɔ'o. XXIV A -gblee, nyɔ -Lagɔ 'la'a ɔn 'ke ɔ nɔ ''du, -ɔ 'wɔɔn 'nɪ a, ɔn 'bhɛɛ'o ɔn 'ke 'Zuɪfɔ ''du 'le ɔn 'bhɛɛ'o ɔn 'ke ''sesɩnyɔ ''du, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -bodɩ a, ''dɪzɪgɪ 'mnɪ -se bhebhelɩ -ko, 'le ɔbɔ yibo'o Zezii Kliistɩ -tɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ wɔnkue 'le ɔ 'ye ɔ dɩlikpɔɛn -tɔ -lɾɛɛ. XXV A 'ye li-ɔ, ɛ -bho nyunyu pɔpɔ'a 'gwɩɔti -Lagɔ -bodɩ ɔn-ɔ 'la'a bhebhele, ɛɛɛ 'zi-e nyunyu'a dɩlikpɔɛn wɔn 'mɔti. 'Le, -bho ɔn nɔ -Lagɔ 'fɩn'e 'mɔ-ɛ, ɔ 'mɔfɩɛn zi'e nyunyu'a 'mɔtikukue 'mɔ.

XXVI A 'crɛ a'ba ''bhi 'mɔti, 'lotɔ'a ''nynuu-a, a-bɔ -Lagɔ 'la'a a 'ke ɔ nyɔ ''du, 'le a'ba ''klumɔ, nyɔ-ɔ kpɔn'a dɪ li 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ'a ''yigbeyi, ɔn se ''yi-die. 'Le, nyɔ-ɔ ku'a wɔn, ɔn se 'le ''yi-die, 'le nyɔkɩgbɩ-ɪ 'wɔv'a 'bho 'nynɪmugluuwɔnyɪ se 'le a'ba ''klumɔ ''yi-die -lɾɛɛ. XXVII A -gblee, nyɔ 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ -pɔ'a ''yritɩ 'wa 'la'a ɛ, 'ɪnnɔ -Lagɔ-ɔ 'luo'o 'mɔ ɔ-ɔ 'la'a ɔ nyɔ, 'le, nyɔ-ɔ kpɔn'a dɪ li 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ'a ''yigbeyi, ɔ 'ke ɔ dɪn ''yi 'lbhaa. 'Nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ-ɔ se'a wɔnkɩ, 'ɪnnɔ -Lagɔ 'tɛ'ɛ 'mɔ, 'le, nyɔ-ɔ ku'a wɔn, ɔ 'ke ɔ dɪn ''yi 'lbhaa. XXVIII A -gblee, nyɔ-ɔ se'a 'nynɪ 'bhle 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ'a 'la'a ɛ, 'ɪnnɔ -Lagɔ -za'a 'bho, ɔ-ɔ pɔ'o 'nynɪ ''kpi, 'le nyɔ-ɔ 'la'a 'wa ''bhi -kɩgbɩ-ɪ 'kpa'a 'plɔ. XXIX 'Kla'a kamɔ'a dɪ a, 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi nyɔ-ɔ 'ka ɔ ''bhuo ''yi'bhɛɛ, ɔ se -nɪ. XXX A 'ye li-ɔ, -Lagɔ nɔ -ɛ'o 'le -a -ke Zezii Kliistɩ 'ye ''yi''sisɩɛ, ɔ nɔ -ɛ'o -lɾɛɛ 'le Zezii 'ye -amɔ dɩlikpɔɛn -tɔ, 'le ɔ 'ye -amɔ zetie 'le -a'ba ''nyɪnyɪnɪdɩ 'mɔ. Zezii -lue 'mnɔ'ɔ kamɔ -a

"du'o 'yisrēemū 'bho -Lagō'ō 'yigbeyi. 'Le -Lagō 'mno'ō 'gwlbōdī 'mū
 ō -nū -nī'e -amū 'ō nyū 'mū. XXXI 'Innī 'bhle'e 'nyūnī'a dī a, ε 'cnī-ε'ε 'le
 -Lagō'ō "bōgū 'lī nā:
 -Bho nyō 'bō tī ō 'ke "plin, līzīgī -a'ba -Kōyī nū 'ō 'lrulī, ō "plin 'ya
 "sē'ε dī!

II

**Zezii *Kliisī'a "dīzīgī 'Pōlv-ū za'a 'mū*

I A -gblee, 'n yī'a 'le amū gbo -tanyī a, 'lotū'a "nyūū-a, 'le 'n -
 nī'a amū *Zezii *Kliisī'a "kpidī'a "dīzīgī -bodī 'mūzanamū, 'n -see 'an
 "bhūō'a wōntinmōε -ke 'an "bhūō'a dīlikpūēn 'mū -zī -nī 'le 'n 'ke amū
 dī -bodī 'mū-za 'le 'n 'ke amū dī -kpūn. II A 'ye lī-ō, -da 'n yī'a 'le amū
 gbo a, 'n -see lē -lrēε'ε dī zī, -bho ε -se Zezii Kliisī'a "dīzīgī'a "sē'ε "kpi
 'an -pōlv -gwē'ε tī 'le 'n 'ye ī amū -tō. 'ō 'mēmēε 'bho nyūyirilbhaatu
 "yri'a "kpidī 'n tri'e -jīε 'mūti. III -Da 'n -nī'a 'le a'ba "klumū, 'n se
 'kpi 'mū'bhle 'le -sīanyī 'lbha'a 'nmmū tenyī 'le 'n-ī tītrē'ε lī. IV 'Bho
 'mno -lrēεke a, 'n 'ka amū -Lagō'ō wlu -tō ō, ε -se 'kmū 'mū'a nyū'a
 dīlikpūēn 'mū, 'n -tō nī amū -kō 'le 'n 'ke amū dī -kpūn. *Lagō'ō
 Lisaazuzu'a wōnkue'ε "yri'a 'bī-ī 'wlv'a, 'innē -tō'ō amū, lī 'n -tō'ō
 amū, ī 'nū-ō -ziadī. V 'Ka-a ī -nī'e 'mū'a dī a, a de'e Zezii "gwli: ε -se
 nyūnyōnaagī-ī nū 'ε lbhūtu -kō. -Lagō'ō wōnkue mo'ō.

Dīlikpūēn-ε 'wlv'a 'le -Lagō gbo

VI A -gblee, -bho 'n -ka wlu a, a-bū nyū-ū ku'a "yritī 'bho -Lagō'ō
 -jeyī, -ka ε "du'a dīlikpūnwlū, a-bū yībō nē'ō. ε -se 'nōō 'kmū 'mū'a
 dīlikpūēn 'ε nyūklīgī 'pēε'ε 'mū -yē'ε -gwle'a gbōōōnamū -mnnē -kō.
 VII A 'ye lī-ō, dīlikpūēn -ke 'mū 'mna-a za nī'a dī 'mū, ε-ε 'mo-ō -yē
 'wlv'a 'le -Lagō gbo, 'le, -ka 'ō 'nyūnī 'bhē'ε "yī 'le yaku 'lī 'le -abū 'ke
 'le 'ō "trollī -nī, -a'ba 'nyūnī 'ke "yī'bhē -lrēε. -Da 'kmū -see'a tīyī ke see,
 ō 'nū-ō ε 'ke -kaa 'mū-nī, 'le, 'ō "yū'a "kpidī nyū se 'ka yībō 'le -nōō
 'mnnē tī, ō 'ye ī -amū -tō 'traamū. VIII Kūn, -ziadī mo'ō. 'Nōō 'kmū 'mū'a
 'bhlikiyowli "we -see ī 'mūti'wōn. 'ε dī, -a'ba -Kōyī *Zezii *Kliisī -ke
 'nyūnī-ī 'bhē'ε "yī, ūn 'lbha -nī 'nō 'bho nyūyirilbhaatu "yri 'le ō 'yē 'mē.
 -Bho ūn yībō nī 'kī, ūn -see ī -nū yī. IX A 'ye lī-ō, lē -Lagō nū'a, -ε -ke
 wlu-ū 'cnī-ε'ε 'le -Lagō'ō "bōgū 'lī gūgū'ō. ε nā:
 Nyū-ū -kma'a -Lagō'ō dī, "yriinmōhī ō de'a 'bho tī 'wa dī, lē "yri -see'a
 'yē, -lokui -see'a 'bū'wōn, nyō -lue 'tūn'a -naagī -see'a "kpi'kpa, ī
 -zī'e-e 'ya 'wee.

X A -gblee, -a-bū de'a Zezii "gwli, ī-bī dī 'mūnī, -Lagō -yī -nī'e-e *'ō
 Lisaazuzu 'mū 'le ō 'yē ī -amū -tō.

-Ziaka a, -Lagō'ō Lisaazuzu-ū 'nyma-a lī 'wee 'mū, 'le, -Lagō'ō "bhūō'a
 -pōlv'a gūgluzōtī, ō nyūnī 'ε 'mū. XI A 'ye lī-ō, 'le nyūnyū gbo a, -ka nyō
 se 'ō -bonyūnyō'ō 'limōdī yībō -bho ε -se 'ō "bhūō -nī -lue 'tūn, 'ka-a ε
 -nī'ō -Lagō -bodī -lrēε. 'ō Lisaazuzu'a "sē-ε yībō'ō 'ō dī. XII A -gblee, -a-
 bū -yū de'a Zezii "gwli, -Zuzu -yē -abū 'bhle'a, ε -se 'kmū 'mū'a nē -kō.
 -Lagō'ō Lisaazuzu 'wlv 'ō gbo, 'innō mo'ō. 'ō "bhūō-ō 'nyū 'ō -amū, 'le,
 "nitiwōnnalī ō-ō "nyī'a -amū, -a 'ke ī 'mūti'wōn. XIII A 'ye lī-ō, ī-bī dī
 -a za'a 'mū, -bho -a -ka nyū Zezii'a "dīzīgī 'mū -bodī 'mū-ūza, ε -see
 nyūnyū'a -naagī 'mū 'wlv. Wlu -a za'a 'mū a, -Lagō'ō Lisaazuzu 'mū ī-ī

'wlu'o, 'le, nyu-u 'bhle'a 'o Lisaazuzu 'mno 'mu, u-bi -ziadi 'mnu-u -so'o -Lago gbo, -a ziza 'ni gbo u -bodi.

XIV A -gblee, nyu-u se'a -Lago'o Lisaazuzu 'mu'bhle, -Lago'o -ziadi 'wlu'a o-bo -Zuzu 'mno 'mu, 'o 'wōon ni. O-o 'li -u bhebheli se'a 'kpu 'bhle 'le o se 'bhεε o 'ke u 'muti'wōn, -εkedumaa, -bho Lisaazuzu se -unmu -kpa a, -a'a 'wun u 'muti. XV 'Le nyu-u 'bhle'a -Lago'o Lisaazuzu 'mu, o yibo'o-o 'nyinyinile -ke 'yriilinmole'ε -zizagbu, nyu-u se 'o 'mu'bhle, o se 'bhεε o 'ke obo-o'o nyotu 'mno 'muti'wōn 'le o 'ke o 'muti'cre. XVI 'Ka-a u wε 'ε 'yiti 'le -Lago'o 'bogu 'li:

Yoo yibo'o -a'ba -Koyi'a 'gwlobu 'le o 'ke o 'du 'mu 'du'a?

A -gblee, -a-bu 'bhle'a -Lago'o Lisaazuzu 'mu, -ka Zezii Kliisu popo'a 'gwlobu, 'ka-a -abu popo'o 'gwlobu -lreε.

III

*Nyu 'wee'a "gwlideε'ε 'kpu 'mo-o *Zezii*

I 'Le 'mna -bodu a, 'lotu'a 'nynuu-a, -da 'in -ni'a amu du -bodu 'muzanamu, 'in 'bo 'ko-o ti, nyu-u ku'a 'yriti 'bho -Lagojeyi, 'in 'ke amu 'wa nyu'a ka kpu, 'le 'ε letu se 'bhεε ε 'ke -nu-ε. Nyu-u 'kpa'a 'bho *Zezii'a -jeyi -lreka nyunyōnaagu 'yi'a 'mu, 'wa ka 'in kpu'o amu. II A 'ye li-o, nyunyōnaagu 'mne -ni'e-e amu 'mu. 'E du, 'an -tōtōwlu 'mu li 'in -za'a 'mu, u kōkōo'o 'yubluu'a lilile, 'le, wlu -ye -ke nyunyōzεge'ε lilile gug'o 'yiti, 'in -see amu u -bodu 'mu-za. 'Le, -bho 'in -za 'ku amu 'ya wluu -bodu 'mu a, a -see u wōnyi'bhεε yi. A 'bhle'e -bhla nyunyōnaagu 'mnu 'mu-ε, 'yri -ke 'yi a -ni'a -laa, a -see u 'bhεε ke. III -εkedumaa, a'ba 'bhi'a nyunyōnaagu -u 'puple-e amu 'kpi. 'Inne -ya'a 'mōnyu 'bho a'ba 'klumu, 'le a-a jε'o. Nyunyōnaagu 'yi-e amu 'mu -ziaka. Kpli a -ni'a ti, u -ke nyu-u se'a * -Lago'o Lisaazuzu 'mu'bhle'a ni gug'o. IV A -gblee, -bho a'ba nyu -ka, 'Pōlu'a nyu 'in "du'o, 'le, -bho -lroo -ka, Apolōsu 'in 'sri'e 'yi, nu a, 'nyinyininaagu a-a po'o.

V Leeε 'mo-o Apolōsu'a? Leeε 'mna "du'a? -Lago'o lbhuzemu -a -ni 'son "du'o. -Bho a 'ye -amu li, -a'ba lbhu se gug'o. 'Kpu o "nyu'a -amu -a -nu -ni'a 'o lbhu ti -lue -lue, 'le ε 'mu a -de -ni'e Zezii 'gwli. VI A -gblee, -ka 'in -za'a -Lago'o wlu amu -bodu 'mu, le -ke ε gug'o 'yiti, ε kōkōo'o -o -ka lloyi gba'a ka li'a 'yo. 'An 'yizalbhū 'in nu'a 'le a'ba 'klumu, 'ka-a ε -ni'o. 'Le, -ye Apolōsu nu'a -lreε 'le a'ba 'klumu, ε kōkōo'o -ka nyu-u yi 'ni "kpiponamu. -Lago'o "bhūo-o nynia 'ne 'yi, 'le, -ka li'a 'yo mε'ε 'le u -'bhε'ε 'yi, 'ka-a a -ni'e 'bhuanamu 'le a 'ke 'yritiku 'bho 'o -jeyi. VII ε -ni'a -kaa 'mu-o, nyu-u gba'a li -ke nyu-u po 'u 'ni "kpi 'bhε'ε'o. -Lago -yo nu 'ε 'le u - mε'ε ε, 'unno 'bhε'ε 'yi, -o -zi nu'o. VIII A 'ye li-o, ligbayi -ke 'ya "nikpipoyi -ni 'son 'bhε'ε'o, -lroo se 'o -bonyunyo -zi. 'Ka-a ε -ni'o 'bho -Lago'o lbhu'a damu -lreε. 'In -ke Apolōsu 'bhε'ε'o, 'le, -Lago 'bhε'ε 'yi, o -zi'e -amu 'mu. 'Bho 'ε lemu, lbhu nyu'o nyu-u nu'a 'bho 'o -jeyi, o -ni -lue 'tu, 'unno 'bhle'e 'ya -zizagbu, 'le o 'ke u -zεge "lrulinu. IX A -gblee, -abu 'mo-o -Lago'o lbhuzemu "sisri'a 'yi 'le -a -ke o-o bhete'e lbhuzesu -lue gbo. A-bee -mnuu kōkōo'o-o nyu-u -kpa a o-o nu'a lbhu 'mu. 'Ka-a -Lago-o nu'o amu lbhu 'mu.

A -ke nyu-u -budu o -ni'a ponamu gug'o-o 'yiti -lreε. 'Ka-a -Lago-o nu'o amu lbhu 'mu 'bhalreε. X A 'ye li-o, -Lago "nyu-e 'unmu wōnkue 'le 'in 'ye 'o lbhu wōn "du 'le amu gbo. Lbhū 'mne, 'in-u nu 'ε ε, 'in kōkōo'o-o -budupoyi'a -zεgenō yibo'a 'ε 'kpu'a glupoka. 'In nu -e'o -ka

-zεgeka 'le -lɾɔɔ 'ye yi ɔ 'ye ε "yi-nynia. Nyu-u kpa'a 'ε "yinyialbhu "yi a, un "du 'wa "bhi'a dɪ gba 'mυ, 'le un 'ke ε nu -ka -zεgeka. ^{XI} A -gblee, -ka nyɔ-ɔ po'a -budu'a 'kpu glu, 'ka-a -Lago nu'o Zezii *Kliisi ɔ lbhu'a 'kpu 'mυ. ɔbo 'mno -nɪ -lue 'tɪn, 'unno -a'ba "gwɫideε -de'e 'yi. ^{XII} A 'ye li-ɔ, 'bho -budu'a 'kpu 'mne "kpi nyu'a -dadudu-u "du'o 'bho. -Lɾu-u "du-o 'bho 'nynɪbhlenɛtɪ, 'le -lɾu-u "du'o 'bho 'nynɪbhlesɪkɪ, -lɾu-u "du'o 'bho tu, 'le -lɾu-u "du'o 'bho -sukui. 'Ka-a ε -nɪ'o 'bho -Lago'ɔ -jeyi -lɾεε. ^{XIII} A -gblee, 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "yi a, lbhu nyɔ'o nyɔ nu'a a, 'bho-o ε-ε 'ye "piemu 'kpa -nɪ mυ. -Ekedɪmaa, -ka nε-ε sin'a lε, 'le, lε-ε -sɔ'ɔ ti -ke lε-ε -see'a ti-sɔ, nyɔ-ɔ 'ye 'lɪ a, 'ka-a -Lago-ɔ 'ye nyɔ'ɔ "yigɫɫɫɫ -nu mυ, 'le, -bho ε "du "yɪrɪlnmɔlbhu, -bho ε "du "nyinyinɪlbhu, ɔ 'ke ε "piemu po. ^{XIV} A 'ye li-ɔ, lbhu nyunyɔ-ɔ nu'a 'bho -Lago'ɔ -jeyi, -bho ε -see gbɔ-sɔ ɔ, ε kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ'ɔ popobudu -see'a sin. 'ɔ nyɔtu -Lago-ɔ nu'o -zεge "lɾuli. ^{XV} 'Le nyɔ'ɔ nuɪlbhu 'ke gbɔ-sɔ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi a, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ -zεge 'mne 'mυ. 'ɔ "bhuo-o 'ke 'pɔn. -Ka nyɔ εε nε wɔn 'mυ 'le ɔ -see'a 'mε, 'ɔ lɪ 'wee 'ye'a sin a, 'ka-a 'ɔ 'pɔnpɔan 'mne -nɪ'o.

^{XVI} A-bee -mnυ se yibo -Lago'ɔ -dena a "du'o 'le ɔ Lisaazuzu -nɪ'e amυ 'mυ? ^{XVII} A -gblee, nyɔ-ɔ gba'a -Lago'ɔ -dena ya, -Lago-ɔ 'yɔ ɔ 'kleyεε "kpi, -ekedɪmaa, ɔ "yigɫɫɫɫ mo'o, 'le abυ "du ε'o.

^{XVIII} A 'ye li-ɔ, 'le a'ba "klumυ, nyɔ'ɔ "maa ɔ "bhuo dɪ "yɪrɪlɪ -le! -Bho ɔ na ɔ 'kpɔn-o dɪ lɪ 'kmυ 'mυ'a nyu'a ka, ε-be dɪlkpɔn 'mne, ɔ 'tayɪ nε "yɪtɪ, 'le, dɪlkpɔnzεge 'kmυ 'mυ'a nyu 'mnu 'la'a bhebhɛɫ se'a 'kpu 'bhle, ɔ kpɔn 'ε "kpa tɪ 'le ɔ 'ke dɪlkpɔnyizεge "du. ^{XIX} -Ekedɪmaa, 'nɔɔ 'kmυ'a dɪlkpɔn se 'kpu 'bhle 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. 'ε dɪ ε 'cnɪ-ε'ε 'le ɔ "bɔgυ 'lɪ na:

'Le dɪlkpɔnmυ'a "bhi'a 'sɾewlu 'mυ, 'le-e ɔ-ɔ kpɔn nu'o.

^{XX} 'Le ε 'cnɪ-ε'ε 'le ɔ "bɔgυ'a 'fɔtɔ -lɾεε gbɔ na:

Dɪlkpɔnmυ'a 'gwɫɪtipopɔɫ, -ka ɪ "du'a bhebhɛɫ, -a'ba -Kɔyi -Lago yibo nɪ-o'o.

^{XXI} 'Lotu'a "nynuu-a, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mυ'a dɪ a, nyɔ'ɔ "plin, ɔ po ɔ -bonyunyɔ 'mυ -le! 'ɔ nu, 'unno 'bhle'e 'ɪnmυ, -le! A de "gwɫɪ na a 'bhle-e lɪ 'wee. ^{XXII-XXIII} -ε -ke dɪ 'ɪn 'lε'ε -kaa, 'ɪnne 'mo-o, Zezii Kliisi 'ma-a lɪ 'wee'a -Kɔyi, -Lago 'bhle ɔ'o, 'le abυ -ke ɔbo 'mno "sisɾi'e 'yi. 'ε dɪ, 'ɪnmɔ 'Pɔɫɫ-e, Apɔɫɫ -ke 'Piɫɫ, abυ 'bhle'e -amυ -lɾεε. 'Le 'kmυ'a "bhuo'ka o, -nɔɔ -ke 'lɪ -a -nɪ'a, 'ε lɪ o, -yɪ 'ye'a 'le nyaka -yɪ mυ o, tɪnε -ke 'mεmεε, 'ya 'wee-e 'mo-o a'ba lɪ -lɾεε.

IV

*Zezii *Kliisi'a -dalbhomυ'a "kpidɪ

^I 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mυ'a dɪ a, -a-bυ 'ma-a *Zezii *Kliisi'a -dalbhomυ, nyu yibo'o na ɔ lbhuzemυ -a "du'o. -Lago'ɔ "yu'a -ziadɪ "zize'a "yi -tanyɪ, ɔ po'a "piemu 'traamu, ɔ -tbha 'nɪ-ɪ -amυ -a 'ke ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mni nyu -tɔ. ^{II} 'ɔ "dɪzɪgɪ'a -zazalbhu 'mne ɔ -tbha'a -amυ, lε-ε -sie'a 'bho ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ -amυ 'mυ tɪ, 'ɪnne 'mo-o, -a "du nyu-u 'sɾεε'ε "yi, "yɪ kpɔn'a tɪ 'bho ɔ -jeyi. ^{III} 'Le 'mna gbɔ a, a-bee 'ke 'ɪnmυ dɪ "yikpa 'le -lɾu 'ke 'ɪnmυ -zɪgɫɫ -tu, 'ya -fanu'a 'lbha 'ɪnmυ. 'Le 'gwɫɫ -see 'ɪnmυ 'gɪ -za, 'le ε -se 'ɪn "bhuo 'ke 'an "yɪsɾεɛdɪ -za -ko -lɾεε. ^{IV} A -gblee, "nyinyinɪlɪ -sie'a 'ɪn 'mυ, 'an 'ye ε lɪ. -Mnεε -see na 'ɪnmɔ 'sɾεε'ε "yi nu. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisi -nɪ -lue, 'unno 'ke 'an -zɪgɫɫ tu. ε -se 'an -bonyunyɔ -ko. ^V 'Inne

'bhle'e 'nynt'a dt a, 'in-t nu'o a'ba ''tutra li, a'ba kpa a -bonyunyɔ dt 'yi -le! A -de ti, -nɔɔ -Lagɔ ''du'a a, a 'ke ε wɔn-fuo! 'Bho 'mnɔ, 'bho-o -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye le -yi -nɪ mu, 'le, li-t ''zize'a 'yi, ɔ 'ke ɪ ''piemu tipo. 'Ya litu -nɪ'e-e 'traamu 'le -kuyre 'mu. Nyunyɔ'a 'gwɔltipopodɪ -nɪ'a 'le 'wa -polɔ gbo, ɔ-ɔ 'ye -ɪ ''piemu ti-po -mu -lrɛɛ. 'Bho 'mnɔ ɔ, nyɔ'ɔ ''bhuo'a ''yigɛlbhu ɔ nu'a dt ɔ-ɔ 'ye ɔ -zɛɛɛ ''lruli -nu mu -lue -lue. -Ka -in nu'a a, 'ka-a ɔ 'ke -bha.

VI 'Lotv'a ''nynuu-a, a'ba ''bhi'a dt 'in -za'a 'in -ke Apolɔsɪ'a ''kpidɪ 'mu 'le a 'ke 'le 'ya 'mu lɛ 'ɕian -nɪ. 'Le amv -bodɪ, lɛ 'mna-a 'bɔ'ɔ ti a, 'inne 'mo-o, -ka ɪ 'cnɪ-e'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ ''bɔgɔ 'li, a 'ke -kaa -jɔlɔzɛɛ ''yi -na. -Bho a nu -kaa, ''lemnɪ a -see nyɔ -lue 'mu'tɛ yi, a -see -mnɔɔ lɛ 'la yi 'le a 'ke -lrɔɔ ''yi''pli. VII -Inmɔ nu'a -in 'bhɛ-ɛ ''yi -in -zi'e-e nyv -lrɔv, leeɛ -in ''du'a? Leeɛ -in 'bhle'e 'le -Lagɔ -see -inmu ''nyɪ'a? 'Innɔ ''nyɪ 'ɪ 'tɔ -inmu'a dt a, -a'a ''du 'ya dt, -a'a ''plin -le! -In -see ɪ -a'a ''bhuo'a 'mɔtikukue 'mu 'ye -nɪ.

VIII In! -Ooo! A-bee -mnɔv na 'kɪ a se lɛ 'mu-bɔ 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi o, 'bho 'ɔ -jeyi a na 'kɪ 'ɔ ''nitiwɔnnasv -nɪ'e-e amv ''kpi tenyɪ, abv na 'kɪ nyɔkɪgbɪ a ''du 'ko'a! -Waaa, -a-bv -yɔv a, -a -se -kɪgbɪ -ko. -Bho abv ''du -kɪgbɪ -ziaka a, ε -nmɔ'ɔ 'ko-o ''yrili 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi. 'Le, a 'ke 'kɪ -kaa -nɪ a, ''lemnɪ, -a-bv 'ɔ -dalbhomv-v ''du 'ko-o -kɪgbɪ -lrɛɛ. IX A -gblee, -a-bv 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -dalbhomv a, 'le 'mna-a'a -naagɪ 'mu, -Lagɔ ''luo'o -amv 'mu-ɛ, 'le, 'bɪ-ɪ se'a 'nyɪ 'bhle -ɛ -zi'a 'bɪ 'wee a, ɔ 'ye -amv 'bho ''du. 'ɛ dt -a kɔɔ'ɔ -jiekomv vɔn 'ka nyv 'wee'a ''yigbeyi 'lbha -nɪ. 'Inne 'mo-o, nyv-v -de'a sɪasɪaa'a -kpɛɛ wɔn 'mu ti 'le -v ''du'a 'yɪayɪlɛ 'bho nyunyɔ -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomv'a ''yigbeyi, 'wa nyɔtu -a ''du'o. X A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ'a 'nyɪ -a 'bhle'e ''kpi'a dt, nyv'a 'la'a -amv lɛ. A-bee -mnɔv gbo a, a na 'kɪ a-bv 'mo-o dɪlikpɔnmv 'bho 'ɔ -jeyi. -Abv a, nyv na 'kɪ -abv se wɔnkɔ. 'Le a-bee -mnɔv na 'kɪ abv 'ku-o wɔn, 'le a se -kaa -nɪ. U-bv nyv 'mnv'a 'la -abv lɛ, 'le a-bee -mnɔv-v nu'o vɔn-v ''du'o 'bho amv-ɛ. XI A -gblee, ''yri -ke ''yi -a -nɪ'a -laa, -abv-v sɪa 'nɪ-e 'mu -ke ''nitv wɔn 'mu, 'le -a se lɛ ku li 'bhle. Un-v 'kla-a -amv nyanɪ 'mu 'le -a 'yeye'e ti. XII A 'ye li-ɔ, -a 'nu-o lbhv 'memɛka 'le -a li'o. -Bho nyv po -amv ''jreenyɪ 'mu, -a 'po-o 'wa dt *-Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke v ''niti-wɔnna. -Bho nyv kla -amv nyanɪ 'mu, -a'ba -nyɪa nu ka. XIII -Bho nyv ''si -amv 'nyɪ 'nyinyɪnika, -abv-v 'pɛ-ɛ wɪu ti 'le v -bodɪ. -Ka -nyɪa -nɪ'a a, 'ka-a -a -nɪ'o 'bho 'wa ''yigbeyi. -A kɔɔ'ɔ-ɔ -jiemvsiemu, -bho -v 'mɛ 'le vɔn se'a dt ''kpi'bhle -lrɛɛ. -Ka-a -a -nɪ'o 'bho 'wa ''yigbeyi.

XIV 'An dɪkmayreetɪ-a, a -gblee, li 'in-t 'cnɪ'a -daa a, ε -se 'in 'ke amv dɪn ''yi 'lbhaa'a dt -ko. 'In 'ke amv ''dɪ 'mu ''du mo'o. XV 'In-t 'tmɔv'o amv-ɛ, -bho koo a 'bhle -tɔmv'a gbugbuzɛ ε, 'le vɔn -ka amv Zezii Kliisɪ'a -jɔlv gbo-o po a, a'ba -tɪta -mnɔɔ 'ke -lue 'tɪn -nɪ mo'o. 'Inmɔ 'mo-o a'ba -tɪta, -ɛkedɪmaa, 'inmɔ -za'a amv Zezii Kliisɪ'a ''dɪzɪɪ -bodɪ 'mu -tanyɪ 'le a 'ye ɔ ''gwɪde 'le a 'ye 'bho 'ɔ -jeyi 'kpa. XVI A'ba -tɪta 'in ''du'a dt a, 'in-t bhade'e amv li, a -za 'an kpli ''selɪ. XVII 'Ka-a 'in-t 'bɔ'ɔ ti a 'ke nu'a dt a, 'in-t 'ye Timotee 'le amv gbo -lbho mu, 'le, kpli 'in -nɪ'a ti 'bho Zezii Kliisɪ'a -jeyi, ɔ 'ke ɪ amv -tɔ ''bhalrɛɛ. 'An -tɔtɔlɪ 'mnɪ, 'inɪ 'in-t tɔ'ɔ Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyv-v -nɪ'a -da 'wee. Timotee -mnɔɔ, ɔ-ɔ 'mo-o 'an Dɪkmalagɔjeyi'a ''yu 'le ''yri kpɔn 'ɔ ti 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi.

XVIII A -gblee, 'in yibo'o-o na 'le a'ba 'klumu'a nyutolu-u 'bheε-ε 'wa 'bhi 'yi, -ekedumaa, ubu na 'in -see 'to 'le amu gbo 'ti'si yi. XIX 'In-i 'tmubu'o amu-ε, 'in-i yi'e 'le-ε, 'le, -bho i 'du -a'ba -Koyi'a 'gwubdi a, 'an yiyinoo -see 'mu-te yi. 'Le, -bho 'in nyini 'le a, nyu-u 'bheε'ε 'wa 'bhi 'yi, -bho -Lago'oo wankue -ni nu 'mu -ziaka, 'in 'ke i 'ye 'le 'in 'ke i 'yrili-gwe. 'In -see 'wa wonyiti'a wlu 'nyu 'si'a! XX -ε -ke di 'in-i zi i 'mu a, 'inne 'mo-o -Lago'oo nyu'a -koko -ke wankue -na'o. ε -se wankuwlu'a 'se -ko. XXI -Bho 'in yi a, leele a 'bo'oo ti 'in 'ke amu -bodi nu'a? 'In yi 'le 'in 'ke amu -glaka kpun a'ba kplisasu'a di-ae -ale 'le 'an nyunyu'a dikmeε -ke -pobupipeε 'mu 'in yi, 'in 'ke amu 'di 'mu 'du? Leele a 'bo'oo ti 'in 'ke amu -bodi nu'a?

V

*'Bho *Zezii'a -gligbawonyi 'nyinyinidi se'a 'bho ti-nmo*

I A -gblee, nyu na 'le a'ba 'klumu a-a 'ila-a 'bhi 'mu 'bhleεε. Le, nyu-u se'a -Lago yibo, 'wa nu a, 'inne a-a nu'o. 'Inne 'mo-o, 'in 'won-oo 'bo 'le a'ba 'klumu'a -lue -ke 'oo -tita'a 'nyin-oo 'du-o 'bha. II 'Nyinyinidi -ke 'mu a -ni'a a, ε -nmo 'ko-o 'yrili a 'ke 'ya di 'vi 'le ε se -kaa 'mu-ni 'le a-a li'e 'ya 'bubua! Nyu-oo nu'a 'ε 'nyinyiniditu, a -oo oo 'le a'ba 'klumu 'le a -ke oo -kaa 'to 'sra -lue 'mu-ple. III A 'ye li-oo, 'le 'mna gbo a, 'in -te'ε-ε amu gbo. ε -ni'a -kaa 'mu a, 'an -polu wla-a amu 'yi ti, 'le, nyu-oo nu'a 'nyinyinidi, 'in oo oo won 'kpiti see. -Ka -bho 'in -ni 'ka 'bho, -ka 'in 'ke 'ka amu -bodi 'mu-za, 'ka-a 'in nu'o. IV-V 'In-i 'tmubu'o amu-ε, a 'gbuu 'lru 'le 'an -polu 'ke amu 'yiti'wla 'le -a'ba -Koyi *Zezii'a 'bhuo'a wankue 'ke 'bho -a'ba 'klumu -ni. 'Bho 'mno oo, 'le 'oo 'nyu 'mu, 'bho-o a 'ke 'oo nyutu kwa gbo -za -ni 'le 'nyinyinidi'a tiyayi *Sataan'a kwa 'mu 'le oo 'ke 'oo *'bhluoku 'kle 'du, 'le, 'bho -a'ba -Koyi Zezii'a leyinoo 'yi, oo 'bhuo 'ke 'pun 'bho -Lago'oo 'yigbeyi.

VI A -gblee, leedi a-a 'bheε'ε a'ba 'bhi 'yi'a? 'Kla se 'yrili-nmo! 'Nna -nεε -ε na: 'Flwo'oo 'buubuuletoope-e 'buu ni'e li tenyi, a se 'na yibo? A 'ye li-oo, -ka -lue 'mno 'ka-a 'nyinyinidi'a -toope gbe 'bheε'o ε 'ke nyu'a -dadudu gbugbluo 'bho -Lago'oo -jeyi. VII 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di a -za 'bho a'ba 'nyumu 'nyinyinidi 'le a 'ke pepe -ni -ka fallinule se'a 'flwo'oo 'buubuule gbo'bhle. -Ziaka -Lago zetie'e amu 'mu-ε 'le a'ba 'nyinyinidi 'mu see 'le a -ni'e pepe, -ekedumaa, Zezii *Kliisi 'me-o'o -a'ba di. A -gblee, *'bhlabhlegbuda -a-bu *'Zuifu-u za'a *'sraga 'mu 'le -a 'du'a *'Paaki'a go, oo 'yitigugole ε 'du'o. VIII 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a di -a'ba tinu'e'ε kle nu -Lago 'tu 'le -a 'ke 'bubua li 'komo, -a 'ke 'yisreemu 'du 'le -a 'ke 'nyinyinidi 'we kwa gbo -za -ka, -bho 'Zuifu 'we -ka 'wa 'Paaki'a go-oo 'du, 'wa li'a *'flwo 'bhle'a 'buubuule gbo.

IX 'An 'bogu 'in po'a amu -jeyi -tanyu, 'in na: Nyu-u 'la'a 'bhi 'bhleεε, a'ba -ke 'wa zizi 'mu -le! X A -gblee, di 'in -za'a -laa 'mu, 'in -see nyu-u se'a -Lago yibo 'nyu 'si. Nyu-u 'la'a 'bhi 'bhleεε o, -yu kpun'a sate'ε 'kpa ti 'le un-u 'yri'a o, nyu-u -ke -polu-u kpun'a li -lru ti 'le ε-ε zi'a -Lago 'mu 'le i-i 'luo'a oo 'bu 'mu o, u-bu nyu 'mnu, 'inno -die'e 'nno 'kmu 'mu 'yi. -Bho ε 'du nyu 'ke 'wa 'wee 'lrugbe 'le oo -ke un -see 'muzizi yi a, 'lemnu a'ba 'bhi 'ke 'nno 'kmu 'mu jra mo'o! XI Di 'in -za'a 'mu, Zezii'a nyu 'in 'si'e 'nyu. -Bho nyu 'bhle Zezii'a -gligbanynu 'kpi, 'le 'bhleεε 'bhleεε 'ke oo zi o, oo 'ke sate'ε 'kpa ti ku o, 'le bhuhhulu -lru 'mnu 'ke 'bu 'mu'luo 'le oo -polu gbo 'le i 'ke -Lago 'mu-zi o, 'le oo

-ka nyv 'nynt-ı 'si 'nyinyinika o, nmō -kō ɔ bla -zi o, 'le ɔ -ka 'yri o, a'ba -ke 'ɔ zizi 'mv -le! A'ba -ke 'ɔ nyɔtu'a 'bhuo'a -li -nı -dalue -le -lɾɛɛ! XII-XIII A 'ye li-ɔ, nyv-ɔ -se'a-a Zezii'a -glɔgbawɔnyi'a nyv, 'mna 'ke v -zige -tu a, ɛ -se 'an lbhv -ko. -Lago 'ke ɛ nv 'le ɔ 'ke v dı -kpon. Lɛ 'mna 'ka amv -bodı 'mv-za a, 'unne 'mo-o, a -tu Zezii'a nyv -zige, a 'cru v 'mvti 'le vn 'ke 'le 'nyinyinidı 'mv -nı a, a po v 'da! -Ka -Lago'ɔ wlu 'lɛ'ɛ ɛ, a nv -kaa! Nyɔ-ɔ nv'a 'nyinyinidı 'le a'ba 'klumv, a -zɔ ɔ 'le!

VI

**Zezii'a nyv'a 'nyinumv'a dı se 'bho "sesinyv'a 'yigbeyi -tunika -nı*

I A -gblee, a-bv 'ma-a *Zezii'a nyv, 'le a'ba 'klumv'a nyv 'sɔn 'ke dı 'nyinumv 'bhle 'le, nyv-ɔ se'a -Lago yibo, leedı 'wa -lue-e 'kla nı'e 'ɔ -Bozezii'a nyv 'bho 'wa 'yigbeyi 'le vn-ɔ tu ı'a? 'Kla se 'yrili-nmō. Lɛ a 'ka nv, 'unne 'mo-o a'ba 'bhi'a -lue tu ı 'le ɔ 'ke ı jra. II -A-bv 'ma-a Zezii'a -nv, -ka -a 'ye'a 'kmv -zige -tu mv, a se ı yibo? 'Le ɛ -nı'a -kaa 'mv 'le, 'plvplvzige 'kpa'a 'le a'ba 'klumv ti, leedı a se 'ya tutua 'bhɛɛ'ɛ? III 'Le 'bhalɾɛɛ, nyv-ɔ 'bhle'a wɔnkue 'le yaku 'yi -ke 'le yaku 'li, -ka -a-bv 'ye 'v -zige -tu mv, a'ba 'bhi se ı yibo? 'Le, ɛ -nı'a -kaa 'mv 'le, 'nɔɔ 'kmv 'mv'a lı-ı zi'a a, leedı abv se 'bhɛɛ a 'ke ı tu'a? IV A -gblee, 'bho Zezii'a -glɔgbawɔnyi, 'sesinyv se 'bho 'nynt 'bhle. -Bho a'ba 'klumv'a nyv 'bhle dı 'nyinumv 'le, v-bv nyv 'mnv, 'unv 'ke ı tu'a? V 'In-ı 'tmv'v'o amv-ɛ, ı 'mo-o dındı! 'Le a'ba 'klumv, -naagbhleyi 'ka a'ba -zige tu, ɔ se 'le -nı? VI ɛ se -klaa ti-nmō 'le nyv 'ke 'ɔ -Bozezii'a nyv 'kla 'le ɔ 'ke 'sesinyv'a 'bhuo'a 'yigbeyi-ı 'kla -nı -lɾɛɛ.

VII A 'ye li-ɔ, a-bv Zezii'a nyv 'ke dı 'nyinumv 'bhle, 'le ɛ 'ke a'ba 'lotv'a 'yu'a 'bho 'sesinyv 'yigbeyi'a 'klanɛ 'kpi bhla, -mnɛ -nynt'e-e 'yrili. -Bho nyv 'yri amv, 'le 'bhalɾɛɛ, -bho ɔ nv amv 'nyinyinile -lɾɛɛ 'lruli, a se 'bhɛɛ a 'ke 'gwli-ku 'le a 'ke 'ɔ dı 'yriti-po? VIII 'Le a'ba nv 'ɛ! A 'ye li-ɔ, 'bho 'ɛ lem v a, a'ba 'bhi-ı 'nv-o nyv 'nyinyinidı 'lruli 'le a-a 'yri v'o. 'Le v-bv nyv 'mnv 'du'o a -Bozezii'a nyv -lɾɛɛ 'le a -ke vn -plɛ'ɛ 'bho -jolv -lue 'yi!

IX A'ba 'bhi -bodı 'le, 'le -Lago'ɔ nyv'a 'klumv, -ka 'nyinyinidı'a nmōv se'a 'le 'bı 'bhle 'le ɔ -see 'v -zɛɛɛ 'lruli-nv yi, a se ı yibo 'maae? A'ba 'maa a'ba 'bhi dı 'yrili -le! A yibo na, nyv 'bhıɛɛ zi'a-e, kɔkuibhlemv-e nyv-ɔ 'ye'a -yranynobha -ke nyukpasi-ı nunv'a 'nyv 'mv a, 'le -Lago'ɔ nyv ɔ -kɔ'ɔ 'klumv, 'wa nyv tu se 'le 'bı 'bhle 'le ɔ -see v -zɛɛ 'lruli-nv yi -lɾɛɛ. X Nyv-ɔ 'mı'a 'yri 'bho vn -bonyunyu'a lı 'kpi-e, -yv 'yri'a-e, -yv 'luo'a nyv'a lı 'mv -glaka-e, nyv nmō -zi'a bla -ke nyv-ɔ 'si'a vn -bonyunyu 'nynt 'nyinyinika, nyv -Lago -kɔ'ɔ 'klumv, 'wa nyv tu se 'le 'bı 'bhle 'le ɔ -see v -zɛɛ 'lruli-nv yi -lɾɛɛ. XI A -gblee, 'kla-a a'ba 'klumv'a nyv'v'lv -nı'o -benyı 'le vn-ɔ nv'o 'nyinyinikpli 'mnı -zɔɔ. 'Le 'traamv 'tɔ ɔ, -Lago -a bvb'v'ɔ, ɔ zetie'e amv-ɛ 'le a'ba 'nyinyinidı 'mv 'le ı 'ye 'bho 'ɔ 'yigbeyi ti-gwe, 'le ɔ 'ye amv 'yisɾɛɛmv 'mv nv 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'le ɔ 'ye amv kpɔ -ɛɛ 'ɔ nyv'a kamv. 'Ya lbhv tu -nv-ɛ'o 'le -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliisı'a 'nynt 'mv, -ɛkedımaa, a -ke ɔ 'sisri'e-e 'yi 'le *-Lago'ɔ Lisaazuvu -nı'e amv 'mv.

A ple "bhıɛɛɛ "bhıɛɛ li 'le a'ba tinɛ 'ke -Lago'ɔ 'nynt 'yi'bhɛɛ

XII A -gblee, a'ba 'klumv'a nyv'v'lv na: 'In 'bhɛɛ'o 'ın 'ke lı 'wee nv. Kın, -ziadı mo'o. ɛ -nı'a -kaa 'mv a, 'ya 'wee se nunva 'yiti-nmō. 'In

'bhεε'o 'in 'ke li 'wee nu -kpun-ɔ, -yɪ 'ka 'inmu 'geyie 'mu kpun, 'in-ɪ 'ple -ɪ li. ^{XIII} A-a 'nu-o na -lɾεε, -Lagɔ 'nu-o lililɪ lε 'le ɪ 'ke 'le -nɪgblaa 'limu mu. ɔ -ya'a-a nyunyo ti 'le ɔ -nɪgblaa 'ke lililε 'ye -lɾεε. Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Le 'wɪ -lɾεε 'li -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ya 'wee ti-za -mu. -ε -nɪ'a -kaa 'mu a, -yε 'ma-a nyunyo'ɔ ku a, -a'ba -Kɔyi 'mno -see ε ti-ya ''bhɪlεεε ''bhɪlεε'ε dɪ. ε -nɪ'e-e ti -a'ba -Kɔyi 'mno'ɔ 'nyɪnɪ'a ''yibhεεε'ε dɪ 'le ɔ-ɔ 'du 'ε 'yrili. ^{XIV} A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ wɔnkue 'mu ɔ -za'a -a'ba -Kɔyi *Zezii glu 'le 'mεmɔ'a ''klumu 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɾεε. 'Le ε-be wɔnkue -lue 'mne 'mu, -a -ke -a'ba *'bhɪɔku 'mε'ε ε, ɔ-ɔ 'ye -amu glu -za mu -lɾεε 'le ɔ 'ke -amu tinɪelɾe ''nyɪ.

^{XV} A -gblee, -ka a'ba ''bhi -ke Zezii *Kliisɪ ''sisri'a ''yi 'le, a se ɪ yibo 'maae? ε -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti, 'le, nyo'ɔ ku-u 'ma-a 'ɔ lε, nyo 'mno 'ke ε 'mu''luo 'le ɔ 'ke ε ''wɪɪku 'mu-yi'a? -Gbaan! 'ε letu se nuka -nɪ! ^{XVI} Nyɔ-ɔ -ke ''wɪɪnynaakpɔ-ɔ zizi'a 'mu, ɔn -nɪ 'son ''du-o nyo -lue, a se ɪ yibo? A -gblee, ε 'cnɪ-ε'ε-ε 'le -Lagɔbɔgɔ 'li na nyɔ-ɔ nu'a -kaa a, ɔn ''du-o nyo -lue 'bho 'ɔ ''yigbeyi. ^{XVII} Nyɔ -yɔ ''tayi'a 'ɔ ''bhuo ''yiti 'le ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'ke ''yi''sisri a, ɔ -ke ɔ -nɪ 'son kpɔkpɔn'o-o ti 'le -pɔɔb -lue 'mu.

^{XVIII} 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mu'a dɪ a, 'lotɔ'a ''nyɪnuu-a, a ple ''bhɪlεεε ''bhɪlεε li! -εkedɪmaa, ''nyɪnyɪnidɪ -lɾɪ nyunyo-ɔ nu'a a, ɪbɪ-ɪ 'tε-ε 'ɔ ku gbo. -Yɪ 'ma-a ''bhɪyεεε, nyunyo'ɔ ''bhuo'a ku 'ε letu-u nu 'ε ''lɾuli. ^{XIX} Abɔ-a'a ''bhi -bodɪ 'le, -ka a'ba ku ''du'a *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -dena 'le ɔ -nɪ'a amɔ 'mu, a se ɪ yibo 'maae? 'Inno -Lagɔ -see amɔ ''nyɪ? -Ka a se'a a'ba ''bhi 'bhle, 'le -Lagɔ ''du'a a'ba 'bhleyi, a se ɪ yibo 'maae? ^{XX} -Ka nyɔ-ɔ de'a ''yikmupɛɔb'a 'bhlebhlele, 'ka-a 'ɔ ''yu Zezii'a 'mεmεε zetie'e amɔ 'le a'ba ''nyɪnyɪnidɪ 'mu, 'le, -Lagɔ -bodɪ, ε-be ''yikmupɛɔb'a 'bhlebhlele'ε -ka a -nɪ'o. 'ε dɪ 'tɔ ɔ, a ''nyɪ ɔ a'ba ''bhi -jeyi 'le a'ba nɔnɔdɪ 'ke 'ɔ 'nyɪ ''yi'bhεε, a -kaa ''bhɪlεεε ''bhɪlεεε wɔn'kpa.

VII

Kpɔkɾεε'ε ''kpidɪ

^I A -gblee, 'lotɔ'a ''nyɪnuu-a, a'ba ''bɔgɔ a pɔ'a 'inmu -jeyi, dɪ a dede'a 'inmu ti 'le 'ε 'li 'bho 'nynɔ -ke nyimie'ε kpɔkɾεε'ε ''kpi a, 'traamu 'in-ɪ ''du 'ɪ wɪu ''kpi: 'In na ε -nmɔ'ɔ-ɔ ''yrili nyo 'ke nyɪfa 'mu-sie 'le ɔ 'ke ''yikpɔn. ^{II} I -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mu-ɔ, ''bhɪlεεε ''bhɪlεεε 'kpna-o'o. 'ε dɪ, lε nyo -nmɔ'ɔ ''yiti, 'inne 'mo-o nyo'o nyo 'ke 'ɔ ''bhuo'a 'nynɔ ''yi-gle 'le 'nyɪnaakpɔ 'ke 'wa ''bhuo'a nyimie ''yi-gle -lɾεε, 'le 'wa nyutu'a -pɔɔb -kaa ''bhɪyεεε ''yi'kpa. ^{III} Lε nyukpasu 'ka 'ɔ 'nynɔ -bodɪ nu, ɔ nu ε! 'ε 'kpɔ 'mo-o, nyukpasu pa 'ɔ 'nynɔ gbo. 'Le 'nyɪnaakpɔ gbo a, -ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a ɔn 'ke 'wa nyimie -bodɪ nu -lɾεε. 'Wa ''jni 'wa nyimie -le! ^{IV} A 'ye li-ɔ, 'nyɪnaakpɔ se wɪu 'bhle 'bho 'wa ''bhuo ''kpi. 'Wa nyimie 'bhle ɔ'o; 'le nyukpasu se wɪu 'bhle 'bho 'ɔ ''bhuo ''kpi -lɾεε, 'ɔ 'nynɔ-ɔ -kɔ nɔ'o. ^V 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ε, nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -nɪ 'son, 'mutiwɔnɔwɔεn -nɪ 'le 'wa -budu 'zɔ. -Bho a 'ke 'bho 'wɪ -za 'le a 'ke *-Lagɔ wɔn gbo pɔ a, 'lemnu a -nɪ 'son 'bhεε wɪu 'mu, ε-be -nɔɔ 'mne ti 'le a -kaa -dalue ti-de, a 'ke ''yikpɔn. -Lagɔwɔngbɔpɔnɔɔ a -za'a 'bho, 'le ε 'ke zi a, -ka a -nɪ 'son nɪnɪ -kaa ''yrili, a yi -kaa le! -Bho ε -se -mneε ε, 'le a 'bhεε'o a 'ke a'ba ''bhi'a wɔnyibhεεε ''yi''dedɾε 'le a 'ke ''nyɪnyɪnidɪ'a tiyayi *Sataan'a tidɪnɪ wɔn'kpa.

^{VI} Dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʊ, ɛ -se 'ɪnmɔ kpɔn amʊ -ko, 'ɪn-ɪ 'de -ɛ amʊ 'yigbeyi ti. ^{VII} 'Le 'mna gbo -ziaka a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti -ka 'ɪn ku'a nyɪfa'a 'kpa 'yi, nyʊ 'wee 'ke -kaa -nɪ. 'Le 'ɛ letu -see 'bhɛɛ yi, -ɛkedɪmaa, nyɔ'o nyɔ'ɔ 'yiglekpi -Lago-ɔ 'nyɪ'a -amʊ, ɪ -nɪ'e-e 'ya ga 'yi -lue -lue.

^{VIII} A 'ye li-ɔ, nyɪfamʊ -ke -dɪgbanyɔkpakpi -bodɪ 'ɪn-ɪ wɪ ɪ 'yiti, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili a 'ke tawɔn -ɛɛ 'le a 'ke ti-de 'an ka. ^{IX} ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho a se a'ba 'bhi wɔnyɪ'bhɛɛ, 'lemnɪ, nyukpasu kpa 'nyɔ 'le 'nynaakpɔ 'ke nyimɛ kpa. -ɛkedɪmaa, kpɔkpɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili, 'le ɛ 'ye -pɔlɔ'a 'litisisiɛn -zi.

^X Wlu -yɛ 'ɪn-ɪ kɔ'ɔ 'bho 'traamʊ 'tɔ ɔ, 'bho Zezii'a nyʊ-ʊ kpɔkpa'a 'kpi 'ɪn-ɪ 'du ɛ'o. Wlu 'mnɛ -see 'an 'bhuo 'mʊ 'wɔb, -a'ba -Kɔyi'a wlu mo'o. ɛ se -kaa ti-nmɔ 'le 'nynaakpɔ -ke 'wa nyimɛ 'ke 'yrilisuɔ. ^{XI} 'Le 'wa 'bhuo'a 'gwɔbɔdɪ 'mʊ ʊn 'ke ɔ li-ɔ ɔ, 'lemnɪ, ʊn -sie 'tɔ -kaa, 'wa 'ti nyalre -le! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ʊn 'bɔ ti ʊn -ke ɔ 'ke -ybhɛ -lreeka. 'Le nyukpasu gbo, ɛ se -kaa ti-nmɔ 'le ɔ 'ke 'ɔ 'nyɔ 'kwla-za -lɛɛ.

^{XII} 'Le kpɔkpamʊ -lɔbɔ -bodɪ a, 'ɪn 'tmɔʊ'o amʊ-ɛ -lɛɛ. 'An 'bhuo'a wlu mo'o, ɛ -se -a'ba -Kɔyi'a nɛ -ko. 'In na: 'Le *Zezii *Kliisɪ 'mnɔ'ɔ nyɔ 'ke 'nyɔ 'bhle, -bho ʊn -see Zezii 'mnɔ 'gwɔlɛɛ a, -bho ʊn 'ybhɔ ɔ -ke ʊn 'ke ti-de 'kɔmʊ a, ɔ -ke ʊn -de ti! 'ɔ -zʊ ʊ 'kwla -le! ^{XIII} -Ka -lue 'mnɔ, nyɔ-ɔ se'a Zezii 'gwɔlɛɛ, -bho Zezii 'mnɔ'ɔ -gɪgbawɔnyɪ'a 'yunynaakpɔ 'ke 'ɔ nyɔtu kpa a, -bho ɔ 'bɔ ti ɔ -ke ʊn 'ke ti-de 'kɔmʊ a, ʊbʊ-a'a -sɔ nɔ li -le -lɛɛ! ^{XIV} A -gblee, Zezii'a -gɪgbawɔnyɪ'a 'yunynaakpɔ'a kamʊ 'wa nyimɛ 'mnɔ-ɔ 'kɔ'ɔ-ɔ -Lago gbo. 'Le, nyukpasu 'ma-a Zezii'a -nɔ, 'ɔ kamʊ, 'ɔ 'nyɔ-ɔ -see'a Zezii 'gwɔlɛɛ, ʊn-ʊ 'kɔ'ɔ-ɔ -Lago gbo -lɛɛ. 'Wa -lue 'du-o Zezii'a nyɔ'ɔ dɪ, 'yreetɪ ʊn 'wɔb'a a, ʊn se -Lago gbo-tɛ. -Bho ɛ -se 'kɪ -mnɛɛ ɛ, nyʊ-ʊ se'a -Lago yibo, -ka ʊn -nɪ'a a, 'ka-a 'wa 'yreetɪ -nɪ 'ko'o. ^{XV} A 'ye li-ɔ, -Lago 'la'a amʊ-ɛ, 'le a 'ke 'le -pɔlɔ'a bhlubhlua 'li ti-de. 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ, nyɔ-ɔ -see'a Zezii 'gwɔlɛɛ, 'le ɛ 'ke nyukpasu 'du 'le ɛ 'ke 'nynaakpɔ 'du, -bho ʊn na, ʊbʊ-ʊ 'ya-a 'yrilisuɔɛ, nʊ a, ɛ -nʊ-ɛ! 'A'ba 'lotɔ'a 'nynuu'a -lue -yɔ ɛ 'sri'a 'yi, ɔ -flɔ'ɔ-ɔ 'yi, ɔ 'ke ɪ 'wɔɔn. ^{XVI} A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nyɪ -ɛ -ke dɪ a'ba nyɔ -see'a 'yrilisuɔɛɛ 'wɔɔn yi a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'le abʊ 'mʊ a'ba nyimɛ 'ke -yi -nɪ 'le ɔ 'ke 'pɔn 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi maa? A se yibo. 'Le -ɪnmʊ 'mʊ, 'le-e -a'a 'nyɔ 'ke -yi -nɪ 'le ʊn 'ke 'pɔn 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi maa? -In se yibo.

Kpli -ɪn -nɪ'a ti-ɔ, 'le -Lago 'ye'a -ɪnmʊ 'la, -de nɛ 'mʊ ti

^{XVII} Dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, -bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, lɛ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ *Zezii'a -gɪgbawɔnyɪ'a nyʊ-ʊ -nɪ'a -da 'wee, a nʊ -kaa! 'ɪn-ɪ 'nʊ-o na: Nyɔ -a'ba -Kɔyi 'la'a, 'le ɔ 'ke 'ɔ nɔ 'du, -da ɔ 'la -nɪ 'nɔ ɔ, kpli ɔ -nɪ'a ti, 'ɔ nyɔtu -sie -kaa! -A'ba -Kɔyi 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʊ 'ɛ ɔ -bodɪ. ^{XVIII} A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ mu'a *klɛ 'mʊ 'le -Lago 'ye 'ɔ 'la a, -mnɔ-ɔ -de -kaa ti! 'Le nyɔ -lɔ'ɔ-ɔ-ɔ mu'a klɛ 'mʊ 'le -Lago 'ye 'ɔ 'la a, -mnɔ-ɔ -de 'na ti -lɛɛ! ^{XIX} A -gblee, -bho nyɔ mu klɛ 'mʊ o, -bho ɔ -see klɛ 'mʊ mu o, 'ɛ -nyɪa nyɔ ka. Lɛ-ɛ 'ma-a -zɛɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyɔ -kpɔn -Lago'ɔ gba 'yi. ^{XX} 'ɪn-ɪ 'tmɔʊ'o amʊ-ɛ, -ka nyɔ -nɪ'a 'le -Lago 'ye 'ɔ 'la a, ɔ -de -kaa ti! ^{XXI} -Da -Lago 'ka -mnɔ'ɔ 'la a, 'geyikpaan -ɪn 'du'a? -A'a 'du 'ɛ dɪ -a'a -na -tɔɔ ti -le! 'Le, -bho 'yiflɔjɔlɔ kati wɔn 'le -ɪn 'ke 'kpiti-flɔ ɔ, nʊ ɛ! ^{XXII} A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'ma-a 'geyikpaan 'le -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ 'ke -ɪnmʊ 'la 'le -ɪn 'ke 'ɔ nɔ 'du a, ɔ 'nʊ-o -ɪnmʊ 'yiflɔyi 'mʊ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Bho 'mnɔ -lɛɛ ɛ, -yɔ -flɔ'ɔ 'kpiti 'le ɔ 'ke ɔ 'la a, -mnɔ-ɔ 'du-o 'ɔ 'geyikpaan, ɔ -ke

o 'ke 'yi' 'sisri. ^{XXIII} A -gblee, -ka nyo-o de'a 'yikmupelo'a 'bhlebhlele, 'ka-a -Lago-o 'yu Zezii 'mno'o 'memεε zeti'e amu 'le a'ba 'nyinyndi 'mu, 'le, -Lago -bodi, ε-be 'yikmupelo'a 'bhlebhlele-ε -ka a -ni'o. 'o nyo a "du'o. 'E di a -bonyunyu'a -zi amu won -le! ^{XXIV} Lotu'a "nynuu-a, 'in-ι 'tmu'o amu-ε, kpli nyu'o nyo -ni'a ti 'le -Lago 'ye 'o 'la, o -de 'le ε 'mu ti. -Lago -ni'e 'bho-ε o 'ke o -kpa.

Nyifamu -ke -digbanynokpakpi'a "kpidi

^{XXV} A 'ye li-o, nyukpasi -see'a -bhla 'nyno kpa ke -ke 'nynokpakpi-ι -see'a -bhla nyna "ti ke, 'bho 'wa "kpi a, -a'ba -Koyi *Zezii'a wlu 'in 'ka amu -bodi 'mu-za, 'in -see ε 'ye, 'le 'mna-a "du'o 'bho 'an wlu. 'An wlu 'mne, a po ι -lokui, -εkedimaa, 'o 'sana 'mu 'in "du'o 'yisrεyi!

^{XXVI} "Yikmunoo -a -ni'a 'li'a di, 'in na: Nyu-u ku'a nyifa'a 'kpa 'yi, un -de ne 'li ti! ^{XXVII} -Mnooo 'bhle-e 'nyno'o? -In -ke 'wa ciεε 'yi -le! Nyifayi -in "du'a? -Sie -kaa! -A'a kpa 'nyno -le! ^{XXVIII} I -ni'a -kaa 'mu-o, -bho nyukpasudraa kpa 'nyno, o -see "nyinyndi nu. 'Le 'nynaakpudraa 'ke nyna "ti a, un -see "nyinyndi nu -lreε. ε -ni'a -kaa 'mu a, a yibo na nyu-u kpokpa'a a, -gluuwonyi'a stasaa'la -dadudu-u 'bhlu -u won 'komo. 'Mna -see ti'bo a 'ke ι won'kpa'a di 'in nu'o a -sie nyifa 'mu.

^{XXIX} 'Lotu'a "nynuu-a, 'in-ι 'tmu'o amu-ε, -a'ba -noo-o -sie'a 'bho, ε se 'yiti-ε. 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a di, -ε 'nyaa'a -zian, nyo-o 'bhle'a 'nyno, 'o 'tayi 'o 'bhoo 'yiti, 'o -vuo 'le 'wa 'yisridi'a "σε gbo -le! 'o zi -Lagolbhu'a di -lreε! ^{XXX} Le 'in-ι to'o amu da -lreε, 'inne 'mo-o, nyu-u -ni'a "vinamu, 'wa po 'ε "lru -gbeke -le! Un kuku 'mu'ti, un 'ke -Lagolbhu nu -ka nyo se'a ka 'vinamu -ni. Nyu-u -ni'a 'le 'bubba 'li, 'wa "tayi 'wa 'bhi 'yiti, 'ε 'piple nu "kpi -le! Un nu -Lagolbhu! Nyu-u 'bhle'a li, 'wa "du 'wa dedeli'a di, 'wa -tbhe -Lagolbhu "kpi -le! Un nu ε! ^{XXXI} A 'ye li-o, 'in-ι 'tmu'o amu-ε, 'kmu a-a 'ye'a -laa li, ε -ni'e-e tigwenamu. Nyu-u nu ni'a 'ε li lbhu -u 'ye 'ni 'wili ti, 'wa -polu'a kpon ι ti -le!

^{XXXII} 'Le 'mna gbo a, 'in -see ti'bo 'le a 'ke 'le 'gwltipopoε'ε -kpeε'ε won 'mu -ni. Nyo -yo 'ma-a nyifayi a, o-o 'zi-e -a'ba -Koyi'a lbhu'a di 'le o-o nu ε'o, 'le o 'bo'o ti 'o di 'ke o 'tu nu. ^{XXXIII} 'Le -yo 'ma-a 'nynobhleyi a, 'noo 'kmu 'mu'a li o-o zi'e gbo; 'le 'ya 'mu o-o 'bo ni'e 'o 'nyno'o 'tunudi ti. 'Le o 'bo'o ti o 'ke -Lago 'tu nu -lreε. ^{XXXIV} 'E di 'o -polu 'gble-ε'ε 'mu! -Ka -lue 'mno 'ka-a, 'nynaakpu-u "ti'a nyna -ke -yu se'a nyo "yi -tbhe'ε nunudi se le -lue 'mu-ni. -Yu se'a nyimie 'bhle a, -a'ba -Koyi'a 'tunudi 'wa -polu 'wla'a 'yiti, 'le un 'ke 'o nyo "du 'fia 'wee. 'Le -yu "ti'a nyna a, 'noo 'kmu 'mu'a li, 'unni 'wa -polu 'wla'a 'yiti. 'Le 'ya 'mu un-u 'bo ni'e 'wa nyimie'ε 'tunudi ti.

^{XXXV} 'Le 'mna gbo a, ε -se 'in 'ke amu -polu li 'kpukple'a di 'in-ι wlu 'na -ko, a'ba 'bhi'a -zege'ε di mo'o. Le 'in-ι 'bo'o amu 'mu ti, 'inne 'mo-o, 'le a'ba -polu'a kle ti, a 'ke 'bho -a'ba -Koyi'a -jeyi -na -ka -zegeka. ^{XXXVI} A -gblee, 'bho wonkipobha'aa oFa 7 36 ε 'bhεε'o, nyo-o kpa'a 'o 'yu nyna, ε 'ke 'o di "du -lreε.draa -ke 'o "bha 'bhεε wlu 'mu 'le un 'ke "yiciεε, un -se 'to-o "bhi -ko. 'Le nyukpasu 'ke 'gwltipopo -lreε na, -bho o -see 'o "bha kpa, -ka ε se 'u -bodi "yrili-nmo, o yibo ni-o'o, 'le -bho o "si 'bho, 'le o 'ke yibo -bho un -see kpokpa, -zu'in 'nynaakpu-u 'bhle'a 'le un-u "ti'a nyna, -bho un zi ι li, ε se "yrili-nmo'o di, -bho un kpokpa a, 'ka -nmo'o "yrili. -Bho o popo -kaa 'gwlti, 'ε di, -ka o 'bo'o ti, un kpokpa -kaa! -Mneε -se "nyinyndi -ko. ^{XXXVII} 'Le "bhalreεke a, -bho nyukpasudraa εε 'o "bha won "kpiti na un -see kpokpa yi, 'le, -bho

'o -polu -see 'kolu 'le 'e ''kpi, 'le, -bho nyo -see nu na 'wa kpokpa -le, nu a, 'le, -bho o 'bhεε o 'ke 'o ''bhuo wonyi'bhεε 'le o -see wlu -gbaa 'mu -za a, o ''du 'e di, -bho un cice ''yi a, -zεεε obo nu'o -lrεε. XXXVIII 'ε di, 'in-i 'tmu'o amu-ε, -bho nyo -ke 'o ''bha kpokpa a, ε -nmw'o-o ''yrili, 'le, -bho o -see u kpa a, o nu'o -zεεε tenyu.

XXXIX A 'ye li-o, gbomubhoo wlu 'in-i sie'a 'bho, 'inne 'ka-a: -Bho 'nynaakpu'a nyimie -ni ti a, un se ''yi-flu un 'ke nyimie -lroo kpa. - Bho 'wa nyimie 'me 'ya a, ''lemn, un -flu'o-o ''yi! Nyo 'wa -polu 'bo'o ti, un kpo o! 'ε -ni'a -kaa 'mu a, nyimielre un-u 'ye'a -kpa mu a, o ''du Zezii'a -gligbawonyi'a nyo. XL 'Le, -ka un -ni'a, un 'ke -kaa -sie, -bho un -see nyimielre kpa a, un-u 'ye-e ti-wa -mu -ka -zεεεka, 'le ε 'ke 'wa nynatieε 'mu-zi. Wlu 'in -za'a -laa amu -bod' 'mu a, 'ka-a 'in-i popo'o 'gwloti 'le 'in yibo'o na 'in 'bhle-e *-Lago'o Lisaazuzu 'mu -lrεε! 'ε di a po 'an wlu -lokui!

VIII

*Nmi nyu -za -ni'a kokui 'sraga 'mu, *Zezii'a nyu 'bhεε'o un 'ke ε li'a?*

I A -gblee, di a dede'a 'unmu ti -lrεε 'bho kokui'a 'sraganmi'a damu, 'unni 'in-i ''du'o ''kpi. A na: Nyo 'bhεε'o o 'ke ε li'a? 'Ya damu 'in na: A-a 'la-a a'ba ''bhi leyriyibomu 'bho -Lago'o -ziadi'a damu, 'le a-a nu'o na, -ka a 'ka nu 'bho 'o -jeyi a, a yibo nε-o'o. -Ziadi mo'o. 'ε -ni'a -kaa 'mu a, -bho nyu'a dikmεε se amu 'mu -ni, le a-a yibo'a, ε-ε 'po-o amu ''je'ε ''yibhεεε -polu gbo. Nyu'a dikmεε, 'inne nu ε'o 'le Zezii'a nyu-u mu'o nya 'bho -Lagojeyi. II A 'ye li-o, nyo-o nu'a obo yibo'o-o -Lago'o -ziadi 'le o 'ye nyu -lruv -zi a, 'o nyotu -see -bhla -Lago yibo ke -ka -zεεεka. III 'ε -ni'a -kaa 'mu a, nyo-o'o 'bhεε'ε 'o ''bhuo ''yi, 'le o 'ke -Lago'o di -kma a, -Lago na 'o nyo o ''du'o.

IV -Ye 'ma-a kokui'a 'sraganmi'a lilia'a ''kpidi a, 'in na: -A'ba ''bhi yibo'o-o na, koku 'ka nyo'o 'w' 'bhle, ε se -ni. Bhebhεε mo'o. -Bho ε -se -Lago -ni -lue 'tin, 'unno 'bhle'e nyo'o 'w'. V -Ziadi mo'o, li'a -dadudu-u -ni'e 'le yaku ''yi -ke 'nco 'bhlukpa ''kpi, 'unni nyu-u 'la'a 'wa -lago, un-u bubo'o, 'le i 'bhle'e wonkuε 'bho 'u ''kpi. VI 'ε -ni'a -kaa 'mu a, -a-bu tbha'a *Zezii gbo, -a yibo'o-o 'wee na, -a'ba -tita -Lago -ni'e-e -lue, 'unno -ya'a li 'wee ti. Obo 'mno, 'unno -ya'a -amu ti -a 'ke 'o nyu ''du. A yibo'o-o -lrεε Zezii *Kliisi 'mu -Lago -zi -ni'o 'le o 'ye li 'wee ti-ya 'le o 'ye -amu tinuεre ''ny. O -ni -lue 'tin, 'unno 'mo-o -a'ba -koyi.

VII 'Ka-a ε -ni'e 'mu. 'ε -ni'a -kaa 'mu-o, Zezii'a nyutolu -see -bhla 'ya litu'a ''kpidi 'muti'won ke. Un -see ''yritik ke 'bho 'o -jeyi'a di a, -bho un -ka kokui'a 'sraganmi-i li a, 'le u gbo ε kokoo'o -ka un-u bubo'o -bhla i-bi kokuisba 'mni, 'le 'wa -polu gbo un-u nu'o, -bho un li ε, un-u nu-o ''nyinyidit 'bho -Lago'o ''yigbeyi. VIII A -gblee, -Lago'o ''du lilie'ε di, nyo'o di'a -nya no li, 'le 'ε nu 'o 'tu -lrεε. -Bho -in li ε o, 'ε -nyini le won. -Bho -in -see ε li o, 'ε nmaze le -lrεε.

IX 'ε di a 'bhεε'o a 'ke le'o le li. 'ε -ni'a -kaa 'mu a, a ''du a'ba ''bhi'a di gba 'mu, nyu-u -ke a'ba ''gwlideε se'a 'mu'bhεε -u -ke -ne 'fun'a 'mu, un -kaa a'ba di ''du un -kaa ''nyinyidit 'mu 'kpa. X-XI 'ε di'a kpe -lue 'ka-a: Nyo-o -ke ''gwlideε 'fun'a 'mu, 'le -o -ke -polu gbo nu'a, -bho nyo li kokui'a 'sraganmi, o 'nu-o ''nyinyidit 'bho -Lago'o ''yigbeyi, 'le, -inno nu'a -in yibo'o-o -Lago -ziaka, ''lemn, -bho -in mu 'le kokui'a bubobudu 'li 'le -in 'ke 'ya 'sraganmi li a, 'ε -nyna -unmu ka, -bho -a'a

-pɔɓɔ gbo nu -kaa, 'le ɔ 'ke ε -ɪnm wɔn "yi 'yee 'le kɔkui'a bɔbɔbodu 'mne 'li a, 'ε lɛtu 'bhɛε'ε ε 'ke ɔ 'maa, 'le, lɛ-ε 'ma-a "nyinyɪdɪ ɔ -bodɪ a, ɔ 'ke ε nu 'le -a'a dɪ ɔbɔ 'ke li -lrɛε. -A'a 'lotu'a "yu -ke dɪ Zezii Kliisɪ 'mɛ'ε ε, -bho -a'a nɔnɔdɪ 'mɪnɪ "maa nɔ ɔ, ε se "yrili-nmɔ. XII A 'ye li-ɔ, 'lotu'a "nynuu -ke "gwɪdeε 'fɪn'a 'mɪ, -bho -ɪn -see 'wa dɪ gba 'mɪ "du 'le -a'a nɔnɔdɪ 'ke 'wa -pɔɓɔ gbidiwɪlu -za a, 'ε "nyinyɪdɪtɪ, Zezii Kliisɪ -ɪn nu 'ε "lruli -lrɛε. XIII 'Inne 'bhle'e 'nyɪn'a dɪ, -bho ε "du liliefɔfɔ'a dɪ 'an 'lotu'a "yu 'ke "nyinyɪdɪ 'mɪ 'kpa a, "lemnɪ, ε -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ɪn 'ke 'ε lilietu'a dɪ 'bhɔ 'le 'ɪn -kɔɔ ɔ "nyinyɪdɪ 'mɪ po.

IX

Kpli 'ɪn -nɪ'a ti 'le a'ba "klumb, a popo -kaa 'gwɔlti

I 'Lotu'a "nynuu-a, -ka nyɔ 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke 'an nɔnɔlbhɪ "tɪ li"du a, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'ε dɪ 'ɪn-ɪ "du 'ɪ "kpi. -Mɪnɪ 'le, 'ɪn se 'bhɛε 'ɪn 'ke li 'wee nu? A -na nɪ -tɔɔ ti! 'ɪnmɔ 'Pɔɓɔ -see -a'ba -Kɔyi *Zezii 'ye 'le 'ɪn -see *'ɔ -dalbhoyi "du 'maae? 'Le, 'an lbhɪ 'ɪn nɔ'a, ε -se 'ε dɪ a "du 'ɔ nyɔ -ko? II -Ka 'ɪn "du'a Zezii'a -dalbhoyi, -bho nyɔ -lrɔɔ -see 'wɔn ɔn 'ke 'ɪ 'yiyibo, a-bee -mɪnɔ yibo nɪ-o'o, -ɛkedɪmaa, lbhɪ 'ɪn nɔ'a 'le a'ba "klumb 'le a 'ye'a Zezii "gwɪde, a 'ye'a 'ɔ nyɔ "du a, 'ɪnne -tɔ nɛ'o.

III A -gblee, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔn 'ke 'an nɔnɔlbhɪ "tɪ li"du, dɪ 'ɪn-ɪ zɔ 'ɔ -bodɪ 'mɪ, 'ɪnnɪ mɔ'o. IV -A'ba -Kɔyi Zezii'a -dalbhombɪ -lrɔɔ, -ɔ nu'a 'ɔ lbhɪ, -ka ɔn-ɔ nu'a, 'ɪn 'bhɛε 'kɔ-o'o 'ɪn 'ke -kaa nu -kɛ! 'Le 'an nu ε'o. -Bho 'ɪn -ka 'ɔ lbhɪ 'le a'ba "klumb-ɔ nu a, 'mna se lililɪ'a 'yeka -nɪ -lrɛε? V *Piɛɪ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a -dalbhombɪ -lrɔɔ, ɔn -ke Zezii 'mɪnɔ'ɔ "bhɪu'a lenyɪnɔɔbɪ "we, -da ɔn-ɔ kpa'a Zezii'a "dɪzɪɪ gwɔ 'kpitɪ, ɔn 'bhle-e 'nyɪnɔ kli -lue -lue. -Bho 'mna 'bɔ 'kɪ -kaa ti, 'ɪn se 'bhɛε 'ɪn 'ke -kaa 'lotu'a "yu -lue kpa 'le 'mna -ke ɔn 'ke gwɛ 'yitiple -lrɛε? VI "Lemnɪ 'le, 'mna -ke Banabaasɪ -nɪ 'sɔn, -abɔ-a'a "sɛ ε -cɛ'ε li 'le, -bho -a -ka Zezii'a lbhɪ-ɔ nu 'le a'ba "klumb 'le -a 'ke ku cɛ 'le -a 'ke li'a?

VII A 'wɔn-ɔ -bhɪa kpe -lue 'bɔ na nyɔ-ɔ 'mu-o "sroja 'mɪ 'le ɔ 'ye 'le -nɪ 'ɔ "bhɪu'a sɪ 'mɪ'a? Nɔ-ɔ -ke yi "du'o -kpa'a 'le, -ɔ'ɔ -za'a 'bho, -ɔ'ɔ li'a? Nɔ-ɔ -ke yi 'bhle'e -bhliigbɔn 'le -ɔ'ɔ 'na 'ya nyɪtani'a?

VIII Dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mɪ, ɪ -see 'an "sɛ 'mɪ 'wɔ. I 'cɪnɪ-ε'ε-ε 'le *-Lago'ɔ gbawlu'a "bɔɔ 'li -lrɛε. IX A -gblee, ɪ-bɪ gba -Lago "nyɪ'a *Moyiizɪ 'ɔ nyɔ'a dɪ, -kaa 'ka-a ε 'cɪnɪ-ε'ε 'le 'ya "bɔɔ 'li:

-Bhlii-i sɔsɔ'ɔ lililɪ, nyɔ'ɔ -po nɛ kɔn wɔnyi -le!
-Bho -Lago po 'ε gbawlutu 'le, "lemnɪ, nmi'a "sɛ ɔ 'ke "yrili"du, 'ε dɪ ma'a? -Gba! X -Ale, -a-bɔ 'ma-a 'ɔ lbhɔnɔmɪ, ɔ 'ke -amɪ "yrili"du -lrɛε'ε dɪ ma'a? Kɪn! -A'ba -zɛɛ'ε dɪ ɔ 'lɛ'ε 'na. 'ε dɪ 'ɪn-ɪ nɔ'o: Nyɔ-ɔ "du'a -kpaalbhɪ wɔn-e, -yɔ gwɛ 'ε 'yi-e, -bho ɔn de "gwɪ ɔn-ɔ 'ye-e lililɛ, 'ka-a -nmɔ'ɔ "yrili. XI A 'ye li-ɔ, Zezii *Kliisɪ'a "dɪzɪɪ -a za'a amɪ -bodɪ 'mɪ, ɪ kɔkɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ -lo'a lɪ 'bho -kpa'a 'mɪ. -Ka nyɔ-ɔ za'a 'bho -kpa'a 'mɪ 'le ɔ-ɔ li'a, -ka -lue 'mɪnɔ ɔ, lbhɪ -a nu'a 'le a'ba "klumb 'le a 'ye'a -zɛɛ 'ye, -bho -a yi amɪ -bodɪ 'le -a 'ke nu na a "nyɪ -amɪ lilia, nu 'le, "nyinyɪlɛ -a nu'a? XII A -gblee, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪɪ -a -zamɪ -lrɔɔ-ɔ 'nɔ-o 'le a'ba "klumb lbhɪ, 'le ɔn na a "nyɪ ɔ lilia 'le a 'ye 'ɪ 'wɔn. ε -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɪ 'le, -a-bɔ -zɪ 'ɪ amɪ -bodɪ 'mɪ -tanyɪ, lɛlɛ 'bhle'e 'nyɪnɪ 'le -abɔ -see ε -nɔ yi'a? 'Le -a -see ε nu. -Bho -a -ka ɪ-bɪ Zezii'a "dɪzɪɪ 'mɪ 'mɪ-ɔza 'le a'ba "klumb, -a sɪa-o'o tenyɪ 'le -a cɛ'ε

ku -a 'ke li. Nyv -kaa nv na -a 'bo nv 'ne-ε moni ti'a dt -a nv'o -kaa, 'le 'o wlv -kaa 'plv 'kpa.

XIII A 'ye li-ϙ, a'ba 'bhi yibo'o-o -ziaka, -da nyv-ϙ nv'a lbhv, 'bho-o 'ϙ lilile-ε 'wlv'o. 'E dt, *-Lagv'ϙ bvbvhhlegbo -nv'a Zelizaleεmv, nyv-υ nv'a 'le lbhv, 'le-e υn-υ li'o. *-Lagv'ϙ 'sragazamv -lreε, lv nyv-υ yv 'υ υn 'ke *'sraga -za, 'ya nmi'a -da υn-υ za'a 'wa lililv. XIV -Ka -lue 'mnv'ϙ dt, -a'ba -Kvvi Zezii Kliiv'ϙ nv'o na, nyv-υ 'kpa'a 'ϙ "diziv'gi'a -zazalbhv "yi, nyv υn-υ tv'ϙ, 'wa lilile 'wlv υ 'mv!

XV 'Le 'mna gbo a, ε -se a 'ke 'traamv 'inmv le "nyv'a dt 'in-ι zv ι 'mv -ko. 'Bho -Lagv'lbhv'a da 'in -see ti'bv 'in 'ke nv na, nyv "nyv 'inmv le 'mv, nv. -Bho 'in nv 'kv -kaa, le-ε -nmv 'ka "yrilv, 'inne 'mo-o 'in 'ke Zezii'a "diziv'gi 'mvze'ε dt 'bhv 'le 'in 'ke 'mε, 'le, -bho 'in nv nyv "nyv 'inmv le 'an lbhv 'mne'ε dt, 'le, 'ε kamv nyv 'bhe'ε'o ϙ 'ke 'an 'nyv wv'n-nyvni, 'memεε -nmv'ϙ-ϙ "yrilv, -ε -zi ne'o. XVI A 'ye li-ϙ, -bho 'in -ka Zezii Kliiv'a "diziv'gi-ι za a, ε -se 'in 'ke 'nyv 'wlv'a kamv -ko. A -gblee, -Lagv'ϙ "bhuv-o nv'o 'in nv ε. 'Le, -bho 'in -see 'ε lbhv'tv nv a, 'in-ι 'kpa-a 'yεbhε. XVII 'Le, -bho lbhv 'mne "du 'kv 'an "bhuvoka 'ybha 'in 'ke ε nv a, 'lemnv 'in 'bhe'ε'o 'in 'ke le'ε 'yeyedv zi. 'Le ε se 'tv -kaa 'mv-nv. -Lagv -tvha 'ne-ε 'inmv'a dt, 'in-ι nv ε'o. XVIII ε -nv'a 'tv -kaa 'mv 'le, leele 'in-ι 'ye'e 'bho'a? 'Mna-a'a -ne 'mo-o 'in 'ke "diziv'gi 'mv-za bhvbhv, 'in -see le ti'bv. ε-be lbhv 'in nv'a kamv 'in 'bhe'ε'o 'in 'ke nyv le 'ybhav 'le 'an pv ι "da.

XX A -gblee, 'in -fv'ϙ-ϙ 'yi, 'in se nyv'ϙ "lrv 'zv -nv. ε -nv'a -kaa 'mv-ϙ, 'le 'in-ι ya'a 'an "bhuv 'zv nyv 'wee -bodv 'le 'in-ι zv 'υ -Lagv'ϙ wlv -bodv 'mv 'le 'in 'ke nyv'a -dadudu 'bho Zezii'a -jev-ya. XX A 'ye li-ϙ, -da 'in-ι nv'a 'le *'Zuiv'a "klumv lbhv a, 'mna-a'a "bhuv'a nv'v'kpli kv'ϙ-ϙ 'Zuiv'vi. 'In-ι 'nv-o -kaa 'le 'in 'ke υ jri. Zezii'a dt 'wa gba'a "yikpv'εn -see 'tv 'inmv "yi"svi. Nyv-υ kv'v'v 'ne "yi, -bho 'in -ka 'le 'wa "klumv lbhv-υ nv a, 'ε "yikpv'nyv'a -ka 'in-ι nv'o 'le 'in 'ke υ jri -lreε. XXI -Ka -lue 'mnv, nyv 'wa gba se'a -kv ϙ, -bho 'in -nv 'le 'wa "klumv, -ka υn-υ nv'a, 'ka-a 'in-ι nv'o 'le 'in 'ke υ jri. A 'ye li-ϙ, -yv -nv'a dt 'an -kv'v'o -Lagv'ϙ gba "yi'a? -Gba! 'Le le"o le 'mv, -ka Zezii Kliiv'ϙ 'bv'ϙ ti 'in 'ke nv, 'ka-a 'in-ι nv'o! XXII Nyv-υ -see'a -bhla "yritiku ke 'bho -Lagv'jev, 'le υ -bodv lv-ι 'ma-a "nyvnyvidv, 'an nv ι 'le 'in 'ke υ jri. 'Kla 'mnv 'ka-a, da"o -da 'in-ι mv'a a, -bho kvv ε -nv 'mv, nyv-υ -nv'a 'bho, 'in -ke υn-υ yibo-o -yibo kv 'mvti 'le nyv'a -dadudu 'ke 'pv'n -kpayv 'bho -Lagv'ϙ "yigbev. XXIII A 'ye li-ϙ, v-bv lv 'wee 'in-ι nv'a, 'in-ι nv-ι'o 'le Zezii'a "diziv'gi 'ke ba, 'le, nyv-υ 'wv'v'n 'nv, -Lagv 'ke υ 'inmv 'gbav 'le ϙ 'ke -amv "niti-wv'vna.

XXIV A-bee -mrvv se yibo na, plev mv'muv'a li-ι 'pv-o 'le 'kv 'wee 'le υn-υ ple'o, 'le 'wa "klumv'a -lue-e 'wlv'o 'nyv? 'E dt 'in-ι 'tmv'v'o amv, plev -yv 'ke ε 'ye -kpayv, a "du 'wa -kaabonyv! A pv 'le 'kv 'le a 'ke 'nyv'wlv'εε 'ye 'bho -Lagv'ϙ "troli! XXV A -gblee, -bho nyv 'bv ti ϙ -ke nyv 'ke limuv 'le ϙ 'ke 'nyv 'wlv, nyv 'wee 'ke ε nv, υn-υ 'za-a lv'a -dadudu kwa gbo 'le 'wa kv 'ke 'mvtikuku. Nyv-ϙ 'ye'a nyv 'wee'a nyamna "du mv, 'le υn 'ke ϙ 'nyv'wlv'εε "nyv, -bho ϙ 'ye ε, 'ε letu'a -gvle 'mv. -A-bv Zezii'a nyv a, -bho -a -za lv'a -dadudu kwa gbo, -a nv -ε'o 'le -a 'ke 'nyv 'wlv "kv'v'v'εka 'bho -Lagv'ϙ "troli. XXVI 'Inne 'bhle'e 'nyv'a dt a, 'bho 'mna-a'a damv, -da 'an -pv'v 'wlv'a ti, 'bho-o 'in-ι mv'o -kpayv. -Bho 'in -ka mv a, 'an -gvv le. -Bho nyv -ke nyv -lv'v

-ka -kōtrī vō ḡ, -ka 'ō "bōtō'ō 'ō popoli, 'ka-a 'in -nū'ō. XXVII A -gblee, 'an *'bhlokū -see'a ti'bo ε 'ke -Lago 'bho "du, 'inne 'in 'ke wōnyī'bhēε. 'E dī 'in-ī za'a lī'a -dadudu kwa gbo, 'le 'in 'ke ε wōnyī'bhēε 'le 'in 'ke -Lago'ō 'gwłudī nu, 'le 'inmō -ke "bhūo-ō za'a nyu Zezii'a "dizīgi -bodī 'mū, 'le un 'ke 'nyūwłūεε 'ye 'bho 'ō "troli, 'le 'mna-a'a "bhūo -kēε ε 'mū-bō.

X

A "du a'ba "bhi'a dī gba 'mū, a'ba bōbō kōkui -le!

^I A 'ye li-ō, 'lotū'a "nyūū-a, lē-ε zi'a 'bho -a'ba "na "we -bodī -benyī, 'inne 'in 'bō'ō ti, 'in 'ke amū 'gwłōtipopo: -Da -Lago zū 'b 'geyikpaankwla 'zō ḡ, 'bhlokpa ūn-ū 'la'a Kanaa, ūn -nū'a 'le munamū ūn 'ke -de a, lē -lue -ke -dayrū gūgō ḡ, 'le ε 'mū -Lago'ō "bhūo -nū'ō, -ka ūn -die'a 'mū 'wee 'le ḡ-ḡ "du 'b "yrili, 'le un 'ye 'Tōnnizana cē. ^{II} -Ka nyō *batizee-ε'ε 'le ḡ -ke *Zezii *Kliisī-ī 'sisri'a "yi, 'ka-a 'le -dayrū 'mū -Lago -nū 'nū "kpi ūn 'ye 'Tōnnizana cē ūn 'ye 'pūn, 'le un 'ye 'wa -jolūgbopoyi *Moyiizī "yi'sri. ^{III} A -gblee, lili' -Lago-ō "nyī 'b -ī 'włū'a 'le yaku 'li a, -ka ūn -die'a 'mū 'wee, ūn li -ī'ō. ^{IV} 'Le ūn-ū 'na'a 'ō "ni -lreε. 'ḡ 'sana 'mū ε-be 'ni 'mne -sō'ō sukpu 'li. Ūn-ū nū'a -kaa a, ūn -ke «apliapomū» -na'ō 'le ḡ -kō'ō 'bho 'wa nya. 'Innō "nyī 'b 'nanani. -Ka sukpu -nū'a, 'ka-a ḡ -nū'ō. ḡ-ḡ 'wa 'mūpēyī 'mno, 'innō -mo-ō Zezii Kliisī. ^V A 'ye li-ō, -ka ūn -die'a 'mū 'wee, 'wa nyō -see ε-be -zēε 'mne 'mū-bō. I -nū'a -kaa 'mū a, 'wa "klumū'a nyū'a -dadudu -see ti'bo ūn 'ke -Lago "yi'sri, 'le 'wa kpli'a nū 'ō 'tū -lreε. 'Inne 'bhle'e 'nyū'ā dī ūn 'mē -nū'e 'le "musa "kpi.

^{VI} A -gblee, 'ya lītu zi'ō 'le ī 'ke amū -tōō "gwli po, 'le "nyinyinaagi'a -jolū ūn kpa'a a, -abū -kaa 'wa ka nū. ^{VII} -Ka 'wa "klumū'a nyūtolū bōbō'ō kōkui a, a-bee -mno'ū'a nū -kaa -le! -Kaabolī'a dī, ī 'cni-ε'ε-ε 'le -Lagōbōgū 'li na -Lago'ō nyū 'ma-a -kōtalago, ūn 'ye ε ḡō "yi "du. Ūn-ū li, ūn-ū 'na nme 'le un 'ye ε 'mū lete -nū. ^{VIII} 'In-ī 'tmū'ō amū-ε, -ka -a'ba "na "we'a "klumū'a tōlū 'włāa'a "bhūεεε "bhlēεε wōnti, ū-bū nyū-ū nū'a -kaa 'bhēε'ε nyūnyū'a "du'a -gwłī 'sōn nyūnyū'a "duī -bue "duī -mēεsōn -gwłī -bue 'le un 'ye'a 'bho 'ε "yri "yi -sie zō -lue 'tūn 'zō, a'ba "du 'wa nyūtu -le! ^{IX} A -gblee, 'le 'wa "klumū'a nyū -lru'ō po'a -a'ba -Kōyi -Lago nmo 'mū 'le ḡ 'ye'a sanī 'nyū wōn 'mū po, ī 'ye 'b nmu 'le un 'ye'a 'mē ε, a'ba nū -kaa -le -lreε! ^X 'Le "bhālreε, -ka 'wa tōlū -lru'ō "du'a 'bho -Lago'ō da "nyinynika 'le 'ō lbhoyi Moyiizī -bodī 'le -Lago 'mno gbo'a -dalbhoyi 'ye'a yi, ḡ 'ye 'b ti-za a, a'ba nū -kaa -le -lreεke!

^{XI} A 'ye li-ō, nōnōdī 'wee -nū -nū-ε'ō, ī 'cni-ε'ō, 'le, -a-bū 'włū -nū'a *lebho'ō'ō 'li, ī 'ke -amū "dī 'mū "du, -a 'ke -naagi 'bhle. ^{XII} 'Inne 'bhle'e 'nyū'ā dī a, 'in-ī nū'ō: -Inmō nū'a, -ka *Izrayεlīkōmō nū'a a, -bho ε "du -inmū, -in se 'bhēε -in 'ke -kaa nū a, "du -a'a "bhūo "yrili 'le -in -kaa -Lago'ō -jolū "yrili"saka -lreε. ^{XIII} A -gblee, tidīnlī 'wee yi'a amū -bodī 'le ī 'ye'a -zian "kpi bhla, 'ya lītu-ū 'yi-ε nyūnyū 'wee -bodī 'le un 'bhēε'ō un 'ke ī wōnyī'bhēε, -ekedūmaa, -Lago'ō "bhūo 'nū-ō na ḡ -ke -a 'ke -na "kōmū. 'Ka-a ḡ 'ke nū 'le tidīnlī -ke 'mū ḡ 'ka -amū kwa gbo -za -nū, ī se -nū. 'E dī tidīnlī 'ye'a amū "kpi -bhla mū -bhla a, -yi a se'a wōnyī'bhēε yi a, 'ya -kaabolī -see -nū-ε yi, 'le 'ya 'mū 'ō "bhūo-ō 'ye amū 'kpi 'mū -po mū 'le a 'ke ī wōnyī'bhēε. 'Ka-a ε -nū'e 'mū'a dī,

-da 'ya litu-u 'ye'a amu "kpi -bhla -ni mu, -ka a 'ka -nyna 'le a 'ke i won mu ce e, 'le a 'ke 'na yibo.

XIV -Bho e -ni -kaa 'mu 'ya a, dikmalotu'a "nynuu-a, 'lemnu, a ple koku'i'a buboe li! XV A 'ye li-o, -ka nyo-o za ka -naagibhlemu di -bodi mu, di 'un-i za'a -laa 'mu, 'ka-a i -ni'e amu -bodi. Di 'un-i 'ye'a 'mu-za mu a, a -na nu -too ti! XVI -Bho -a -ka *-Lago'o kpocelilile-e li -a'ba -Koyi Zezii Kliisi'a 'nyni 'mu, -a 'po-o -Lago 'see -a 'na'a 'e duveen, o-bo Zezii -ke nymo-o 'wla'a ti 'le o 'ye'a 'me -a'ba di, e-be duveen 'mne'e 'nanaa-a nu'o -amu 'o "yisirimu 'mu. 'Le, 'floo -a cice'e ti -a bhete'a gbo, -a po'a -Lago 'see, -a li'a -lree, o-bo Zezii Kliisi 'me -ni'a 'bho nyuyribhaatu 'yri -a'ba di, 'e lilia-a 'sisri 'no -amu 'yi -lree. XVII 'Ka-a e -ni'e 'mu'a di, -a -ni 'wee, -a-bu 'du'a 'o nyu, -bho koo -a -die 'mu, nyo -lue 'tin -a "du'o. -Ekedimaa, 'floo -lue 'tin -a'ba 'wee cice'e ti, -a 'gble'e 'mu, 'le nyo'o nyo-o kpa'a 'o ne.

XVIII A'ba 'bhi popo Izrayelkoma'a di 'gwluti! Un-u 'lbha-a nmi 'le un-u za 'ni *sraga 'mu -Lago -bodi. -Yu li'a i-bi 'sraganmi 'mni -mnuu -ke -Lago 'sisri'e-e 'yi. XIX-XX 'Mna-a dede'e-e amu ti, 'sraganmi nyunyo-o za'a koku'i'a di 'le, koo e -za'a 'zo'o? -Ka 'mna nu'a: Koku 'ka nyo'o 'wi 'bhle, e se -ni. Bhuhuyiti'a le mo'o. -Ziadu mo'o. E -ni'a -kaa 'mu a, 'sraganmi nyo-o zi i -bodi, 'nyinyinidi'a -zuzu -bodi o-o nu i'o. -Bho o -ka -kaa-a nu a, o -ke i 'sisri'e-e 'yi. 'Le 'mna gbo a 'un -see ti'bo a -ke i 'ke 'yi'sisri. XXI 'Inne 'bhle'e 'nyni'a di 'mna-a nu'o: -Bho nyo -za nmi 'sraga 'mu 'o koku'i'a di, 'le, -bho o -ke e-e li 'le koku'i 'mni'a -budu 'li, -un -ke 'o li e -le! -Ekedimaa, -un se 'bhhe -un 'ke 'nyinyinidi'a -zuzu'a lilile li-o, 'le, -a'ba -Koyi Zezii'a -ne -abu-u li'a, -un 'ke e li -lree. -Ka -lue 'mno 'ka-a -un se 'bhhe -un 'ke 'nyinyinidi'a -zuzu'a nmo 'na-o, 'le, -a'ba -Koyi'a -ne -a bhete'a gbo -a 'na'a a, -un 'ke e 'nanamu yi -lree. XXII 'Lotu'a "nynuu-a, -a'ba -ke koku'i'a 'sisri 'yi -le 'le -a -kaa -Lago 'ce -tbha! -Ale, a-bee -mnuu -bodi 'le, nyunyu 'bhhe'e-e -Lago wonyi'a?

A yibo -naka, a -kaa a -bonyunyu "nyinyinidi 'mu po

XXIII A -gblee, a'ba "klumu'a nyutolu na un 'bhhe'o un 'ke li 'wee nu. Kun, -ziadu mo'o. E -ni'a -kaa 'mu a, 'ya 'wee se nuuva 'yiti-nmo. A 'bhhe'o a 'ke li 'wee nu -kpiun-o, -yi -see'a a -Bozezii'a nyo nya -kpa yi 'bho -Lagojeyi, a ple i li! XXIV -Bho e -ni -kaa 'mu a, nyo'o nyo'o zi 'o 'se'e -zeg'e di -le, o zi 'o -bonyunyu'a di -lree!

XXV A -gblee, -ye 'ma-a 'pelunmi'a "kpidi a, -bho e "du 'sraganmi 'le a -see e -li yi o, -bho e -se e -ko o, a'ba 'cri i 'muti, a'ba -polu'a zegbe 'mu 'bho 'e "kpi -le! A -floo-o 'yi, a de i a 'ke li. XXVI A 'ye li-o, 'bhlokpa -ke le'o le-e -ni'a 'bho 'e 'kpi, -e -see'a -a'ba -Koyi -Lago'o le, e se -ni.

XXVII Nyo-o -se'a-a *Zezii'a nyo, -bho o 'la amu lilidi 'bho 'o "bhli 'le a 'ke mu a, nmi a-a 'ye'a -li mu, -bho e "du koku'i'a 'sraganmi 'le a -see e -li yi o, -bho e -se e -ko o, a'ba 'cri i 'muti, a'ba -polu'a 'kolu 'bho 'e "kpi -le -lree! Le'o le o-o 'ye'a amu 'yi-to mu, a li e! XXVIII 'Le, -bho a -Bozezii'a nyo 'tmuu amu, o 'ke na: Nmi -nee, 'sraganmi mo'o. Un bubo -ni 'ne-e koku'i 'mu, nu a, o-bo -ke 'bhuo-o "duu 'ne 'yriti, le-e 'ma-a "nyinyinidi obo -bodi, a -kee e nu'a di a'ba li e -le! XXIX A -gblee, -bho koo 'e lilidi se "nyinyinidi kli'bhle a -bodi -di, -yo 'tmuu'a amu, -ka o popo 'ne 'gwluti 'nyinyinika'a di a'ba li e -le!

'Le a 'bhhe'o a 'ke na: Le-e 'sri'a 'unmu 'yi, 'un 'ke nu, 'un na, -bho 'un se 'e -jolu 'bhle, e -nmo'o-o 'yrili'a? Leedi a-a nu'o 'unmu -bodi, 'un

-Bozezii'a nyo -kaa 'nyinyinika 'gwɔɔtipopo, 'an li ε -le'a? XXX Lilile -ke dɪ 'mna po'a -Lagɔ 'sɛɛ 'ɪn li'a 'le, leedi nyo 'ke 'ɪnmɔ 'ɛ dɪ 'yikpa'a?

XXXI -Bho a'ba -tɔɔ -nɪ -kaa, a 'bhle-e 'gɪ. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'mna-a 'tɔmɔ'o amɔ-ε, lɛ-ε 'bhle'a 'nynɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bho a 'ke li o, -bho a 'ke lɛ 'na o, lɛ'o lɛ a 'ka nɔ, lɛ-ε 'ka -Lagɔ'o 'nynɪ 'yi'bhɛɛ, 'ɛ 'sɛ a 'ke nɔ! XXXII A 'ye li-ɔ, -bho koo ε "du *'Zuifɔyi o, 'le ɔ -se 'Zuifɔyi o, 'le ε 'ke Zezii'a -gɪgɔba -Lagɔ -kɔ'ɔ "du o, a'ba "tuu 'le 'wa nyo 'nyinyinidɪ'a nɔnamɔ -le -lɛɛ! XXXIII -Ka -lue 'mɔ, 'mna-a'a "bhuoka -lɛɛke a, 'ɪn-ɪ 'pɔ-o 'le 'kpi, 'le, da'o -da 'ɪn-ɪ mu'a a, -bho koo ε -nɪ 'mɔ, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho, 'ɪn -ke ɔn 'ke ku 'mɔti yibo -yibo. 'ɪn-ɪ nɔ -ɛ'o -tɔ, ε -se 'an 'sɛ'ɛ -zɛgɛ'ɛ dɪ -ko 'nɪ, nyɔ'a -dadudu'a -zɛgɛ dɪ mo'o -lɛɛ 'le ɔn 'ke 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. 'ɛ dɪ a -za 'an kpli "sɛɪ!

XI

I -Ka 'mna-a za'a Zezii Kliisɪ'a nɔnɔdɪ "sɛɪ, a nɔ 'an ka 'le a 'ke 'le 'an 'bɪ -za!

Kpli -ke 'mɔ 'nynɔkpakpi -ke nyukpasɪ 'ka -Lagɔ bɔbɔ -nɪ

II A -gblee, 'an 'lotɔ'a "nynuu-a, 'le 'ɪn -bodɪ, kpli a -nɪ'a ti, ɪ-ɪ 'nɔ-ɔ 'ɪnmɔ 'tɔ. A-a 'zi-e 'an dɪ 'le li 'wee 'mɔ, 'le, li nyɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmɔ 'le 'ɪn 'ye 'ɪ amɔ -tɔ ɔ, a-a "du 'ɪ 'bho -ziaka.

III A 'ye li-ɔ, 'traamɔ 'tɔ, dɪ -lru 'ɪn 'ke amɔ -bodɪ 'mɔ-za. Nyɔ -yɔ 'ma-a *Zeziɪ *Kliisɪ'a 'bhleyi, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ. Nyukpasu'a 'lɪrugayɔɛ 'mo-o Zezii Kliisɪ. 'Le 'nynaakpɔ gbo a, 'wa nyimie 'mo-o 'wa -kɪagɔba.

IV A -gblee, -bho nyukpasu'o nyukpasu -ka *-Lagɔ wɔn gbo-o po 'le ɔ -ka 'ɔ wɪ 'mɔti-iza, 'le ɔ 'ke lɛ 'lru "kpi 'bhle a, Zezii Kliisɪ 'ma-a 'ɔ -kɪagɔba, 'ɪnnɔ ɔ -see 'bho "du. V 'Le, -bho 'nynaakpɔ -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po 'le ɔn -ka 'ɔ wɪ 'mɔti-iza 'le ɔn -see lɛa ɔFa 11 5 'Le 'wa 'bhliɪbhɔkpa "kpi, -yranynɔ-ɔ bhla'a lɛ 'lru "kpi, 'le, -ka ɔn-ɔ "du'a 'bho 'wa nyimie, nyɔ 'ke 'na yibo. VI 'Le, -bho 'nynaakpɔ -see 'wɔn ɔn 'ke lɛ 'lru "kpi -bhla, ɔn ɛɛ 'wa "nɔmɔ, 'ɪnnɛ -nɔmɔ 'nɔ 'tɔ 'yiti o! -Bho 'nynaakpɔ'a "nɔmɔɛɛ -ke 'wa 'lru'a tiwlɛɛɛ 'bhle dɪn 'mɔ 'ya a, 'lemnɪ ɔn 'jri lɛ 'lru!

VII A -gblee, -Lagɔ -ya'a-a nyukpasu ti 'ɔ gɔgɔboyi 'mɔ, 'le ɔ "du 'ɔ 'ɔ "kpi'a 'jina "kpi. 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'bho -Lagɔ'ɔ wɔngbɔponamɔ ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke lɛ 'lru "kpi -bhla. 'Le 'nynaakpɔ -mɔmɔ gbo a, 'wa nɛ se -kaa -nɪ. ɔbɔ-ɔ 'mo-o 'wa nyimie'ɛ "kpi'a 'jina. VIII-IX A 'ye li-ɔ, a'ba 'bhi yibo'o-o, -ka, 'bho nyunyu'a tiyinamɔ, ε -se 'nynaakpɔ -Lagɔ -ya'a ti -tanyɪ-ɔ 'le ε -se ɔ 'mɔ ɔ -za'a nyukpasu, 'le ɔ 'ye 'ɔ ti-ya 'nynaakpɔ'a dɪ -ko. -Gba! Nyukpasu ɔ -ya'a ti -tanyɪ-ɔ, 'le ɔ 'mɔ ɔ -za'a 'nynaakpɔ, ɔ -yɔ 'ɔ-ɔ ti nyukpasu'a dɪ. X 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'ɪn nɔ'o 'nynaakpɔ -bhla lɛ 'lru "kpi, 'le, 'wa nyimie 'ma-a 'wa -kɪagɔba, -ka ɔn-ɔ "du 'ɔ 'bho, nyɔ 'ke -kaa yibo, 'le -Lagɔ gbo'a -dalɔhomɔ 'ke ɪ yibo -lɛɛ 'le ɪ -kɔ ɔ likpɔn.

XI I -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -a-bɔ -ke -a'ba -Koyi "sisri'a "yi, -a yibo'o-o na, -ka 'nynaakpɔ'a "sɛ -se'a-a lɛ -bho ε -se nyukpasu'a dɪ, -ka -lue 'mɔ 'ka-a nyukpasu'a "sɛ -se lɛ -ko, -bho ε -se 'nynaakpɔ'a dɪ, XII -ɛkedɪmaa, -ka -Lagɔ 'luo'a -antanyɪnyukpasu'a -gbɪyɔɛ 'mɔ 'le ɔ 'ye'a -antanyɪnynaakpɔ ti-ya a, -ka -lue 'mɔ 'ka-a, nyukpasɪ 'wee 'wɔb'a a, ɔn-ɔ yi nɪ'e 'nynaakpɔ 'mɔ 'le ɔn-ɔ nɪ'e ti. -Lagɔ -ya'a li 'wee ti, 'ya 'wee 'mo-o 'ɔ lbhu.

XIII A-bee -mnub -bodɪ 'le, ε -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'bho -Lago'ɔ wɔngboponamu 'nynaakpu 'ke 'lru wɔn-flɔ'ɔ? XIV A -gblee, -gwlɔka "ɔɪ nyukpasu se 'lruvlan "yiti-nmɔ. -Bho ɔ 'bhle ε "yi 'le, ε -se -kaa-a dɪndɪ? XV -Bho ε "du 'nynaakpu-ɔ 'bhle 'ε "lruli, ε-ε 'po -ɔ 'jina "kpi. -Lago'ɔ "nyɪ -ɔ "numndɔndrɪ 'le ɪ 'ke 'wa "lru "yi-ka. XVI 'Lotu'a "nynuu-a, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mɔ, -bho nyɔ -lɔɔ nu ɔ 'ke 'bho 'ya "kpi depo -nɪ a, 'ɪn na, -bho -abu -ke Zezii'a -glɪgbɪ 'gbɔɔ "lru, 'ka-a -a nu'o.

*-Ka nyɔ 'ka -a'ba -Kɔyi'a *kpɔɔɔlilɪe 'mvtilili*

XVII A -gblee, lε -lɾεε 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ. Εβε 'mne 'mɔ, a'ba kpɪ se "kpiwɔɔnka -nɪ. -Bho a 'gbɔɔ "lru, a 'ke -Lago bɔbɔ ɔ, kpɪ -ke 'mɔ a-a nu nɪ 'ne ε, 'ya nu a'ba "bhi -zege "lruli. 'Kla-a a-a nu'a dɪ 'ɪn-ɪ kpa'a amɔ dɪ "yi. XVIII A 'ye li-ɔ, nyɔ na, -bho a 'gbɔɔ "lru 'le a -ka -Lago'ɔ bɔbɔ ɔ, a'ba 'nynumɔ a 'gble-ε'ε 'mɔ-ε. -Bho 'ɪn popo nɪ 'gwlɔti, 'le 'mna gbɔ ε 'bhεε'o ε 'ke -ziadɪ "du. A'ba "klumɔ'a nyɔtɔɔ 'bhεε'o ɔn 'ke ε nu. XIX Kɪn, 'mɔɔɔεε 'ke 'bho a'ba 'nynumɔ -nɪ, 'le, a'ba "klumɔ'a nyɔzɪɪ -Lago'ɔ 'wɔɔn'ɔ "kpi, nyɔ 'ke ɔ yibo -ko? XX -Bho a 'gbɔɔ "lru 'le a 'ke "kpibhetililɪ -ke -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliist'a *kpɔɔɔlilɪe -dalue -li -nɪ, -ka -a'ba -Kɔyi 'mɔɔ 'si'a 'nyɪ a 'ke ε nu, a -tɔbε 'ne-ε "kpi. XXI A -gblee, ɔn na, 'le a 'ke 'bho linamɔ ti "si a, a'ba fufuo. A'ba "bhi'a "yigɔlɪlɪlɪ -ke a yi'a a, a-a 'de-e 'ya -nyananyna 'mɔ. -Bho a gwe lilia "yi a, 'ka-a a'ba tɔɔ zi'e lililɪ -ke nmɔ'ɔ "kale "yi 'le a -nɪ'e -ɔɔɔ, 'le a'ba -lɾɔɔ 'bhle'e 'mɔ 'li. XXII A-a 'tɪtra'a -kaa li 'le, a se "bhlegbo 'bhle? A se 'bhεε a 'ke 'le -li -nɪ ke-ɔ, 'le a 'ke yi? A se yibo na, -bho a -ka -kaa-a nu a, a -bonyunyu -Lago nu'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyɔ 'mɔ, a-a 'nyɔ 'ɔ 'mɔ-ε? A'ba "klumɔ -yɔ se'a lε 'bhle, a 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɔ dɪn "yi 'lbhaa'a? Koo 'ɪn 'ke amɔ "yi'lε'ε? 'ɪn 'ke amɔ -bha ma'a? -Gba! 'Mna 'ke amɔ dɪ "yikpa mo'o!

XXIII A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii'a kpɔɔɔlilɪe'ε "kpɪdɪ'a -tɔtɔɪ, 'ɔ "bhuo- o nu ε'o -ɔ sie 'ɪ -amɔ li. 'Le, -ka ɔ sie 'ɪ -amɔ li 'tɪn, 'ka-a 'mna -tɔ 'nɪ amɔ. 'ɪnnɪ 'mo-o, glu -yε gwε-ɔ, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ye'a 'ɔ tɔ'a nyɔ -jeyɪ "nyɪ-ε 'le ɔn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mε ε, ε-be "matɔ -lue 'mne ε, ɔ -ke *ɔ -namɔ -nɪ linamɔ 'le ɔ 'ye "flɔɔ 'mɔ"luo, XXIV ɔ 'ye 'ε dɪ -Lago 'sεε po, ɔ 'ye ε -jɪε "yi tɪɔɔε -nɪ, ɔ 'ye ε 'ɔ -namɔ "nyɪ 'le ɔn 'ke ɪ li, 'le ɔ na: Ε-be "flɔɔ -nεε, 'ɪnmɔ 'ye'a a'ba dɪ 'mε mɔ a, 'ɪnmɔ mo'o, 'an ku mo'o. A nu 'ε letu "kɔmɔkɔmɔ! 'ɪnnε 'ke amɔ 'an dɪ 'gwlɔtipopo. XXV A -gblee, ɔn gwε'ε lilia "yi a, ɔ 'luo'o-o duveεn'ε "kɔpu 'mɔ, ɔ 'ye ɔ ε -jeyɪ "nyɪ 'le ɔ na: Nmɔ-ɔ -nɪ'a ε-be "kɔpu -nεε'ε 'limɔ a, *-ybhεybhɔɔɔlɪre -Lago -ke nyunyu bhla'a a, 'ε 'muyibole mo'o. Ε-be nmɔ 'mne, 'an nymɔ mo'o. -Ka 'ɪn-ɪ "nyɪ'a amɔ nmɔ -nεε, a nu -kaa "kɔmɔkɔmɔ! -Bho a -ka 'ε nmɔtu-u 'na a, -ka 'ɪn-ɪ 'ye'a 'mε mɔ a'ba dɪ, ε 'ke 'na amɔ 'gwlɔtipopo. XXVI A -gblee, -a'ba -Kɔyi'a wlu ɔ sie'a -amɔ li, 'ɪnnɪ 'ka-a! 'Ε dɪ, -bho a -ka "lru-u'gbɔɔ 'le a 'ke 'ε lilɪletu li, a 'ke 'ε nmɔtu 'na a, a popo 'ɔ 'mɛmɛdɪ'a 'zɔ 'gwlɔti "kɔmɔ, 'le a 'ke -kaa nu 'le ε 'ke 'ɔ leyinɔɔ "kpi bhla.

XXVII 'ɪnnε 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, nyɔ-ɔ li'a 'ɔ "flɔɔ, 'le -ɔ 'na'a 'ɔ nmɔ 'mne, 'le, -ɔ nu'a -kaa, ɔ -see 'ɔ 'bho "du, -a'ba -Kɔyi 'mɔɔ-ɔ 'mε -nɪ'a 'bho nyɔyɪrlbhaatu "yri, -ɔ -ke nymɔ-ɔ 'wla'a ti, 'ɪnnɔ ɔ -see lε 'la'a dɪ ɔ-ɔ kpɔn nɪ'e 'ɔ "bhuo -zɪgle. XXVIII 'Ε dɪ, nyɔ-ɔ 'ka ε-be "flɔɔ 'mne li 'le -ɔ 'ka nmɔ 'mne 'na a, ɔ "du nyɔ-ɔ 'crε'ε 'ɔ "bhuo 'mɔti -ka -zegeka! XXIX A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ li'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "flɔɔ 'le ɔ 'ke 'ɔ nmɔ 'na

"yribhuo 'mvti a, 'le o-o zre 'ni lilile'o lilile 'yi, 'le, Zezii'a 'memεε -ke 'o nymo-o 'wla'a ti, -i 'ma-a 'ya 'muyibohi, -bho 'o -pobu -see di leziza 'bho 'ya 'kpi a, -zige o-o ya'a 'o 'bhuo 'kpi. XXX 'Ka-a a-a nu't'a di a, 'gwizimu'a -dadudu -ni'e 'le a'ba 'klumu, 'le nyoplan 'ye amu 'yi'wlu un 'ye 'me. XXXI -Bho -a 'cre 'ki -a'ba 'bhi 'mvti -ka -zegeka a, a -see 'ki -a'ba -Koyi -Lago'o -zige won'kpa yi. XXXII A -gblee, -bho o -ya -amu 'kleyεε 'kpi, o-o "du-o -amu "lru 'yi, -a -ke nyu-u se'a -Lago yibo -kaa gbobhete 'le 'o -zige -kaa -amu kpon.

XXXIII 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di a, 'lotu'a 'nyuu-a, -bho a 'gbuu "lru 'le a -ka 'kpihethelilili -ke -a'ba -Koyi'a kpocelilile-ε li a, a'ba sisie -le! A fufuo 'le a 'ke ε -dalue -li -ni. XXXIV -Bho nyo -nyu 'mu li a, o li 'le 'o 'bhli ke-o, 'le o 'ke yi 'le 'bho a'ba 'lrugbusnamu a'ba -naagi -kaa 'le lilile'ε di gbo-vuo. -Bho a nu -kaa a, 'lemnui a'ba 'lrugbusε 'mne-ε 'ya-a a'ba 'bhi -Lago'o -zige 'kpi.

Di 'un-i za'a -laa 'mu, 'un 'gwε-ε 'yi. -Da 'un-i 'ye'a 'le a'ba 'klumu -ni -ni mu a, 'le, li -lru -yi -sie'a 'bho, 'un 'ke i "lru"du.

XII

**Lago'o Lisaazuzu'a lbhvnpki*

I A -gblee, 'lotu'a 'nyuu-a, 'kpi *Lago'o Lisaazuzu-u 'nyu'a nyu 'le un 'ke -Lago'o lbhu nu, 'bho 'ya damu, 'un 'bo-o ti 'un 'ke 'to i amu -bodt gbouza 'le a 'ke i 'mvti'won. II A'ba 'bhi yibo'o-o, -da a -see'a -bhla *Zezii yibo ke a, 'nyinyidit'a -zuzu -ko'o amu "lru 'mu 'le i-i 'tuu'o amu, 'le, kokuu -yu'a -fo'o o, -yu'a wlu'a won, a-a 'wla'a 'ya buboe wonti. III 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a di a, 'un-i wu 'i amu 'yiti 'le a 'ke -zuzu 'mvti'cre, 'le, -bho ε "du -Lago'o Lisaazuzu -ziaka, a 'ke 'na yibo. 'In na, nyo-o wlu nu'a -Lago'o Lisaazuzu'a wonkue 'mu, o se 'bhεε o 'ke *Zezii tuti-bhla! 'Le nyo se 'bhεε o 'ke Zezii 'o -Koyi 'la, -bho ε -se -Lago'o Lisaazuzu -ni nu 'mu.

IV A 'ye li-o, 'kpi -Lago'o Lisaazuzu 'mno-o "nyu'a -Lago'o nyu un 'ke 'o lbhu ti-nu -ni, i -die'e-e 'yi, 'le 'o Lisaazuzu 'mno'o "bhuo -ni'e -lue 'tun. V A -gblee, lbhu "we -a'ba -Koyi Zezii-i 'nyu'a 'o nyu 'mnu, i -se -se, 'le o-bo Zezii 'mno'o "bhuo -ni'e -lue 'tun. VI Lbhu "we 'mnu'a nuusub -die'e-e 'yi -lrεε, 'le -Lago -lue 'tun 'mno -ni 'nu 'mu 'wee 'le un-u nu 'o.

VII A -gblee, 'o nyo'o nyo 'o Lisaazuzu-u po'o 'kpi 'mu 'le o-o "nyu u 'o 'le un 'ke un -Bozezii'a nyu 'kpa 'yi po. VIII A 'ye li-o, -ka o-o 'gble 'i -lue -lue, 'kla-a 'ka-a: Lu nyo -lue se'a yibo, o-o "nyu -o 'ya yiboε 'le o-o zi 'i 'mu 'le o-o "nyu'e -lroo -naagizεε 'le o yibo'o li'a nuka -ke di'a 'muzaka. -Lago'o Lisaazuzu 'mno -ni -lue 'tun, 'unno nu'o 'ya ltu. IX 'Le Lisaazuzu -lue 'tun 'mno-o "nyu'e -lroo "gwlide'e'ε 'kpi, 'le -Lago-o zi nu'e 'le i 'mu o-o nu'o *wonkult. O-bo -lue 'mno-o "nyu'e -lroo nyugipokpi. X O-o "nyu'e -lroo wonkult'a nuuva'a 'kpi, o-o "nyu'e -lroo -Lagowlu'a 'mutizalbhv'a 'kpi, o-o "nyu'e -lroo -zuzu'a 'muticrekpi, 'le, -bho ε "du -Lago'o Lisaazuzu -ziaka, o 'ke i yibo, "sesiwlu nyo se'a yibo, o-o "nyu-e -lroo 'ya 'kpi 'le o-o po 'o, 'le o-o "nyu'e -lroo 'kpi 'le o-o za'a wlu 'mnu 'zo. XI O-bo Lisaazuzu -lue 'tun 'mno, 'unno nu'o li 'wee 'mnu. -Ka 'o -pobu 'ybha'a a, 'ka-a o-o 'gblee 'ni nyo'o nyo 'yiti.

**Zezii'a nyu -ke o "sisri'a "yi, nyo -lue un "du'o*

XII A -gblee, a'ba ''bhi yibo'o-o na nyunyoc'oc ku -n'le-e -lue 'tun. 'E li'a li -die'e-e 'yi 'le i kpokpon'o ti 'wee. -Ka -lue 'mno 'ka-a, -a-bv -ke *Zezii *Kliisi 'sisri'a ''yi, -a ''du'o nyo -lue. XIII A 'ye li-c, -a-bv 'ma-a 'oc nyv 'mnv, -bho -a ''du *Zuifv o, -bho -a -se 'Zuifv -ko o, -bho -a ''du 'geyikpaan o, -bho -a se v ''du o, -a'ba 'wee -Lago po'o *'oc Lisaazuzu 'mv 'le oc 'ke -amv 'mv ''yi. 'Oc Lisaazuzu 'mno, 'inno nv e'oc 'le -a 'ye nyo -lue 'tun ''du. -Zigv oc-c ''ny'ia -amv, 'unv -Lago 'mno nv'oc -amv ''lruli 'wee, 'le i-i 'piple'e -amv ''kpi.

XIV 'Inne 'bhle'e 'nyn'ia di nyo 'se 'bhεε oc 'ke ku li'a le ku 'la. Li-i ''sri 'ε ''yi, i -die'e-e ''yi. XV 'Le, -bho bhv nv 'ki, na: 'Mna -se -kuta -ko'a di 'in se ku ''yi''sri, nv, 'le, ε 'le'ε -kaa'a di ε se ε 'to ''yi''sri'a? XVI 'Le, -bho -loku na 'ki: 'Mna -se ''yri -ko'a di 'in se ku ''yi''sri, nv, 'le, ε 'le'ε -kaa'a di ε se ε 'to ''yi''sri'a? XVII 'Le, -bho ku li'a li'a kle ''du 'ki ''yri 'le, koo -loku'a lbhv 'ke -nv-ε'ε? 'Le, -bho 'ε 'wee ''du 'ki -loku 'le, 'mna -mne'ε lbhv 'le'a? XVIII 'Le ε -se -klaa -ko! -Lago -ya'a nyunyoc ti, oc ''du-o 'oc ku li'a li li. -Ka oc 'ybha'a 'tun, 'ka-a oc ''du 'i li -lue -lue. XIX 'Le, -bho 'ε 'wee ''du 'ki ku li'a le 'le, nyo se 'bhεε oc 'ke ε ku 'la. XX 'Le ε -se -klaa -ko. Ku li'a li -die'e-e ''yi, 'le ku -ye 'bhle 'i kwa -n'le -lue 'tun.

XXI I -n'ia 'to -kaa 'mv a, ''yri se 'bhεε ε 'ke -kuta ''yrili-gbv na: 'In -see -inmv ti'bo, nv. 'Le ''iru se 'bhεε ε 'ke -bhov ''yrili-gbv na: 'In -see -inmv ti'bo, nv -lreε. XXII ε -se -klaa -ko. A -gblee, 'le nyunyoc -bodv ku li'a ltoope ''yri -bhla'a a, -bho i ''sete, nyo se 'bhεε oc 'ke ti-nv. XXIII -Yi 'ma-a ε 'mv'a li ''yri -see'a tikpon 'bho nyunyoc -bodv, -a -nmoc 'n-i kwa 'mvti. 'Le, -yv ''yri se'a ''kpiti-nmoc oc, -a -nmoc 'n-i kwa 'mvti -lreε 'le -a ''du'o 'ya di gba 'mv. XXIV A 'ye li-c, -yv -nmoc'oc ''yrili, -a'ba ''zize nv. -Lago 'de-e 'bho nyunyoc ti 'le -Lago 'mno 'ke 'oc ku'a di zi 'wee. -Yi ''yri -see'a tikpon, oc 'bo-c oc i 'ke 'bho ''du-ε -lreε. XXV 'Oc 'nv-o -kaa, 'le, 'bho ku'a damv 'ε 'fo -lue -kaa 'bho ''du-ε 'le ε 'ke -lreε 'mv-zi, 'le, -ka i -die'a 'mv, i 'ke kwa 'mvti-nmoc-ε. XXVI 'ε di, -bho li -ka nyo-c ''vuvlo a, 'oc ku'a kle-ε sta'oc, 'le, -bho nyo -nmoc 'oc ku li'a le -lue kwa 'mv ti a, ε-ε 'nv-o -zege 'oc ku'a kle ''lruli.

XXVII A-bee -mnsv a, -ka nyunyoc'oc ku -n'ia -lue 'tun 'le 'ε 'mv'a li -die'a ''yi, -ka a -die'a 'mv, 'ka-a a ''du'o Zezii Kliisi'a -glgba 'le a'ba nyo''oc nyo 'bhle'e 'bv -lue -lue. XXVIII 'Inne 'bhle'e 'nyn'ia di -Lago de'e 'oc -glgba 'mne nyv 'lruti -lue -lue vn 'ke 'oc lbhv nv. ''Yizanyv-v 'mo-o -yv 'bhle'a *Zezii'a -dalbhomv'a lbhv, 'sonv 'mo-o -Lago 'mno'oc wlu'a 'mvtizamv, tannv 'mo-o Zezii'a -glgbawonyi'a nyv'a -Lagowlu'a -tcmv. 'Bho vbv-a'a lemv, 'bho-o *wankuli'a nmv -n'io, oc-c ''ny'e nyv -lrvv 'kpi 'le vn-v ''gipo'o nyv, 'le -lrvv ''du'o ngazengazemv'a -kpmv. Oc-c 'po-o nyv -lrvv 'kpi 'mv 'le vn-v po'o 'wa -Bozezii'a nyv -jolv gbo. 'Le oc-c ''ny'e nyv -lrvv 'kpi, 'le, ''sesiwlu vn se'a yibo a, vn-v po 'io. XXIX 'Bho 'mno 'to 'le, -ka vn -die'a 'mv 'wee, Zezii'a -dalbhomv vn ''du'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, -Lago'oc wlu'a 'mvtizamv vn ''du'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, Zezii'a -glgba'a -Lagowlu'a -tcmv vn ''du'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, vn 'bhle-e 'kpi vn 'ke wankuli nv'a? XXX -Ka vn -die'a 'mv 'wee, vn 'bhle-e nyv'a ''gipokpi 'mv'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, ''sesiwlu vn se'a yibo, vn-v po 'ia? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, vn-v 'za-a wlu 'mnv 'zo'oc? A -gblee, -Lago-c ''ny'e nyo''oc nyo 'oc ''yiglelbhv.

XXXI 'Lotv'a ''nynuu-a, -Lago'oc Lisaazuzu'a 'kpi -yv 'bhle'a 'nynv, a zi 'ya di! 'Bho -ye'ε'ε ''kpi 'in 'ye'a 'bho, 'unv 'ka-a! 'Le a 'ke 'na nv a, -ka

-nmɔ'ɔ 'yriili tenyi, 'in-ɪ 'ye 'tɔ-ɔ amɔ 'na -tɔ -mɔ 'le a 'ke -kaa -na.

XIII

'Kpi -Lago 'nyɪ'a -amɔ, 'le nyɔ'a dɪkmɛɛ-ɛ 'wɔɔ'a -Lago 'mɔ, ɛ 'mɔ ɛ 'ke -nɔ-ɛ -nɪ

^I A -gblee, nyɔ'a dɪkmɛɛ-ɛ 'wɔɔ'a -Lago 'mɔ, 'ɪnnɛ nyɔ 'ke ti'bo. "Sesiwlu nyɔ se'a yibo, -bho ɪ 'du nyunyɔ'u wlu o, -bho ɪ 'du -Lago gbo'a -dalbhomɔ'u wlu o, -bho nyɔ -kɪ ɪ-ɪ pɔ a, -bho ɔ se ɔ -bonyunyɔ'a dɪkmɛɛ 'mɔ'bhle a, 'ɔ nyunyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ -klemagbalu-u wlu bhebhe. 'ɔ wlu'a kpɔn 'le nyɔ'a -loku 'mɔ ti. -Ka nyɔ-ɔ tɔbha'a ka bhebhenɛtɛ 'yi, 'le 'ɛ wlu-u "lɪɛɛ'ɛ ka, 'kla-a ɔ -nɪ'o. ^{II} 'Le *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -ɪnmɔ -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizɛɛ'ɛ 'kpi 'nyɪ, 'le -ɪn 'ke lɪ 'wee yibo, 'le, -Lago'ɔ "sra-a "zize'a 'yi'a "bhi, -ɪn 'ke ɪ yibo, 'le -ɪn 'ke -Lago'ɔ "gwɪɪɛɛ'ɛ 'kpi 'bhle, lɪ-ɪ -kmɔ'u 'yi 'bho nyɔ'a "yigbeyi, 'le ɪ 'ke -ɪnmɔ 'mɔ'wɔɔn ɔ, -bho -ɪn se -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mɔ'bhle a, bhebhele -ɪn nɔ'o. ^{III} -In 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke -Lago'ɔ dɪ 'du, lɪ 'wee -ɪn 'bhle'a a, -ɪn 'ke ɪ "pɔanmɔ 'yiti'gblee 'fɪa, 'le -ɪn 'ke 'ɔ dɪ 'du -ɪn 'ke sin, -ɪn 'ke 'mɛ ɛ, -bho -ɪn se -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mɔ'bhle a, -ɪn -see 'bho le 'yee yi.

^{IV} A -gblee, nyɔ -yɔ -Lago pɔ'a dɪkmɛɛ -pɔɔɔ 'zɔ ɔ, ɔ-ɔ 'ku-o 'gwɪli 'le ɔ-ɔ nmɔ'ɔ 'limɔ wɔn. -Yɪ ɔ -see'a ti-nɪ yi, -mnɪ 'ka-a: 'ɔ 'bhle 'ɔ -bonyunyɔ'u "mɔnyɪnɪ 'li, 'ɔ "plin 'le 'ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhɔu 'yi. ^V Nyɔ-ɔ 'bhle'a dɪkmɛɛ 'mɔ, 'ɔ 'lbhaa nyɔ dɪn 'yi, 'ɔ zi 'ɔ "bhɔu'a "sɛ'ɛ dɪ, 'ɔ 'bhle 'cɛ 'mna 'yi, 'ɔ 'bhlee nyɔ 'liti. ^{VI} Nyɔ-ɔ 'bhle'a dɪkmɛɛ 'mɔ, -bho 'ɔ -bonyunyɔ 'ye dɪ 'le ɔ 'ke "nyɪnyɪdɪ nɔ o, 'ya 'lbhaa nɔ 'bɔbɔa 'yi. lɪ-ɪ nɔ'a ɔ -bonyunyɔ -zɛɛɛ 'lɪruli 'le -ɪ 'kɔ ɔ -kpa ɔ 'ke -Lago'ɔ 'gwɪɔdɪ nɔ, 'ya 'bɔbɔa ɔ-ɔ li'o. ^{VII} -Bho koo dɪ -nɪ 'le ɪ 'ke ɔ -bodɪ yi, ɔ-ɔ 'bhɛɛ 'nɪ-ɪ wɔnyɪ, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ dɪ'a dɪ. -Bho koo 'ɔ -bonyunyɔ nɔ ɔ dɪ 'lɪruli, 'ɔ -zɔ ɔ kwa gbo, 'le ɔ -bodɪ ɔ-ɔ ku'o 'liti. -Bho nyɔ -zɔ ɔ dɪ -bodɪ 'mɔ, 'kpi'a -wa nɔ 'yiti, 'le ɔ-ɔ ku'o 'kpa 'yi.

^{VIII} A 'ye li-ɔ, dɪkmɛɛ-ɛ 'wɔɔ'a -Lago 'mɔ, 'ɛ -sɔ gbo. -Lago'ɔ wlu'a 'mɔtizɛɛ'ɛ dɪ-ɪ 'ye-e 'bhɔ-ɛ -mɔ. "Sesiwlu nyɔ se'a yibo ɔn-ɔ pɔ'a, 'ya dɪ-ɪ 'ye-e 'bhɔ-ɛ -mɔ -lɪɛɛ. -Bho -a mu 'le -Lago gbo 'le yaku 'li, 'bho-o ɪ-ɪ 'ye -nɔ-ɛ -nɪ mɔ. 'Bho 'mno ɔ, -Lago'ɔ dɪ'a yiboɛ, -a -see ɪ ti'bo yi -lɪɛɛ. ^{IX} A -gblee, 'traamɔ 'tɔ ɔ, -a se -bhla 'ɔ dɪ 'wee yibo ke -ka -zɛɛka. Wlu -yɪ -a za'a 'mɔti, ɪ-ɪ 'ple-e 'kpiti. ^X I -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ a, -bho -a mu ɔ gbo 'le yaku 'li, 'le ɔ 'ke -amɔ 'ɔ dɪ 'wee -tɔ, -a 'ye-e -nɔ -mɔ na: Dɪ 'wee -a yibo'a 'le 'bhɔkpa 'kpi, ɪ se lɛ 'mɔ'bhle.

^{XI} A 'ye li-ɔ, 'lotɔ'u 'nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o "dana'a kpli ɔ -nɪ'a ti. -Bho nyɔ "du "dana a, 'ɔ -wluwɔɔɔ o, -ka ɔ-ɔ popo'a 'gwɔɔti o, 'le ɔ-ɔ 'wɔn'ɔ lɪ 'mɔti o, "dana'a nɔnɔdɪ mɔ'o. -Bho ɔ 'kpa 'tɔ nyunyɔ ɔ, ɔ 'wɔɔ-o "yɛɛyɪdɪ 'mɔ. ^{XII} -Ka -lue 'mno ɔ, 'bho -Lago'ɔ yibonamɔ "dana -a "du'o -bhla. 'Bho -Lago'ɔ damɔ lɪ -a yibo'a a, -a -see ɪ 'mɔ-gwɛ. I kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ-ɔ popo'a 'le kpɔtiyena 'li. 'Traamɔ 'tɔ, -a'ba -gwɛ 'ɔ dɪ 'mɔ -ziaka. -Bho zɔ -lue 'zɔ -a 'ye ɔ li'ye mɔ -gezeel! 'ɔ -nɔɔ -yɛɛ 'li'a yiboɛ -mɛɛ ɛ, -a -see ɔ "kpi-gwɛ ke -bhla. -Ka ɔɔɔ yibo'a -amɔ pepe, 'ka-a -abɔ-ɔ 'ye ɔ yibo mɔ -lɪɛɛ ɛ-be -nɔɔ 'mɛɛ ti.

^{XIII} 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, 'lotɔ'u 'nynuu-a, -Lago'ɔ "gwɔɔɪɛ-ɛ, 'ɔ 'gwɔɔyikue -pɔɔɔ kpɔn'a ti, -ɛ -ke 'yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wɔ mɔ a, ɔbɪ -ke nyɔ'a dɪkmɛɛ-ɛ 'wɔɔ 'ɔ 'mɔ, ɪ -nɪ tan 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'bhle'e 'nyɪ, -ɪ se'a

"tiinamu 'bhle. 'Le 'ya "klumu -ye -zi'a 'bho wɔn 'muti, 'inne 'mo-o dɩkmeɛ.

XIV

'Kpɩ -Lagɔ-ɔ 'nyɩ'a nyɔ -ɪ po'a *Zezii'a -glɩgba 'kpa 'yi, a zi 'ya dɩ

^I A -gblee, 'lotɔ'a "nynuu-a, a 'bɔ ti 'le -Lagɔ 'ke 'ɔ nyɔ'a dɩkmeɛ 'le a'ba -pɔɔɔ 'zɔ po "kɔmɔ! 'Kpɩ *'ɔ Lisaazuzu-u "nyɩ'a nyɔ, ɔn-ɔ nu nɩ'a -Lagɔ'ɔ lbhɔ ti, a 'bɩ ɪ ti -lrɛɛ! 'Le -ye -ke dɩ a 'ka zi tenyɩ, 'inne 'mo-o 'ɔ wlu'a 'mutizeɛ'ɛ 'kpɩ. ^{II} A 'ye li-ɔ, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, -bho -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "nyɩ ɔ 'ya 'kpɩ, -bho ɔ -kɩ ɪ 'mɔ-ɔ wlu nɩ a, -Lagɔ -bodɩ ɔ-ɔ zɩ 'ɪ 'mɔ. ^{III} ^{III} 'Le, -ye nyɔ -yɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'muti, nyɔnyɔ -bodɩ ɔ-ɔ zɩ 'ɪ 'mɔ, ɔ 'ke ɔ 'dɩ 'mɔ "du 'le ɔ 'ke ɔ 'kpɩ "yi po, ɔn 'ke 'mutikuku 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi. ^{IV} A -gblee, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ -yɔ wlu nɩ 'nɩ 'mɔ, 'ɔ "bhuo'a 'kpɩ-ɪ 'kpa'a "kpi 'le ɛ-ɛ nu 'ɔ -zɛɛɛ 'lruli. 'Le, -yɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'muti, ɔ -bodɩ a, ɔbɔ-ɔ 'pɔ-o *Zezii'a -glɩgba 'kpa 'yi 'wee.

^V 'Le 'mna -bodɩ a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ke amɔ 'ya popoa'a 'kpɩ "nyɩ 'fta 'wee. ^{VI} ^{VI} ɛ -nɩ'a -kaa 'mɔ a, le -ke "bhuo 'ɪn 'bɔ'ɔ ti -lrɛɛ, 'inne 'mo-o, a 'ke -Lagɔ'ɔ wlu 'muti-za. A -gblee, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ-ɔ wlu nɩ 'nɩ 'mɔ, -yɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'muti a, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi ɔ 'ye ɔ -zi. -Bho ɔn 'ke 'mɔ'bhɛɛ 'ya a, "lemnɩ, 'ɔ wlu ɔ-ɔ po'a a, ɔ -zɩ ɪ 'zɔ 'le ɔ 'ke Zezii'a -glɩgba 'kpa 'yi po -lrɛɛ.

^{VI} A 'ye li-ɔ, 'lotɔ'a "nynuu-a, 'le 'ɪn 'ke amɔ -bodɩ yi, -bho 'ɪn -see amɔ -Lagɔwlu'a -tɔtɔɩzɩɩ -tɔ ɔ, 'le, lɩ a se'a yibo, -bho 'ɪn -see ɪ gbɔzɩza 'le 'ɪn 'ke ɪ amɔ -tɔ ɔ, lɩ -Lagɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmɔ da, -bho 'ɪn -see ɪ amɔ -tɔ ɔ, 'le 'ɪn 'ke amɔ -bodɩ -Lagɔ'ɔ wlu 'muti-za -lrɛɛ ɛ, 'le, -bho, "sesiwlu -a se'a yibo, 'ɪn -pɔ -nɩ nɩ amɔ 'lruli 'le, leɛɛ 'ɪn nu'o 'tɔ amɔ -bodɩ'a?

^{VII} A -gblee, 'ɪn 'ke amɔ 'ɛ "yi -lue -po. Tu nyɔ-ɔ bhle nɩ'a 'mɔ'a wlu, 'ya litu, -bho ɛ "du -gbakɔbheyi o, 'le ɛ 'ke -dɔdɔ "du o, -bho nyɔ-ɔ bhle nɩ 'mɔ'a wlu "cakpa 'mɔ 'le, nyɔ-ɔ 'ye -ɪ 'muti'wɔn -mɔ'a? 'Le 'lɔ -ye ɔn bhle'a, ɛ-ɛ 'ye-e yibo-ɛ -mɔ'a? ^{VIII} 'Le, lɛglɛ -bho -ɛ wlu'a 'le nyɔ-ɔ mu'a tɔ 'mɔ 'le, -bho 'ɛ wlu -ka gben, lɛ ɛ-ɛ "si'a 'nyɩ, -bho nyɔ'a 'wɩn ɪ 'muti 'le, ɔn-ɔ 'ye-e tɔ 'mɔ -mu -mɔ'a? ^{IX} 'Ka-a a'ba dɩ -nɩ'e 'mɔ -lrɛɛ. "Sesiwlu a se'a yibo, -bho a -kɩ ɪ-ɪ po, -bho nyɔ se ɪ 'muti'wɔn ɔ, bhebhele mɔ'o. ^X ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, wlu nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'muti, a 'ke ɪ po. ^{XI} A -gblee, wlu-u -nɩ'a 'nɔɔ 'kmu 'mɔ, 'ɪ -se -sɛ. -Ka ɪ -die'a 'mɔ, ɪ 'bhle-e 'kpɩ 'fia. ^{XII} 'Ka-a a'ba dɩ -nɩ'e 'mɔ -lrɛɛ. -Ka a -die'a 'mɔ a -smua'a-a 'muti, 'le a 'bɔ'ɔ ti, 'kpɩ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u "nyɩ'a nyɔ, ɔn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhɔ nu, a 'ke 'ya -dadudu 'ye. 'E dɩ, -yɩ 'ka Zezii'a -glɩgba 'kpɩ "yi -po -nɩ, a 'bɔ -mnɩ'a "bhi ti -lrɛɛ!

^{XIII} 'Ka-a ɪ -nɩ'e 'mɔ'a dɩ a, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ-ɔ 'ye'a 'ya 'kpɩ ɔ po 'ɪ a, ɔ 'ybhāa -Lagɔ 'ya 'mɔzɛɛ'ɛ 'kpɩ! ^{XIV} 'Le -ke dɩ 'ɪn 'le'ɛ -kaa, 'inne 'mo-o, -bho -ɪn -ka wlu 'mnɩ-ɪ po, -a'a -zuzu ɛ-ɛ nu'o -zɛɛɛ 'lruli, -ye 'ma-a -a'a -naagɩ -mnɛɛ -nɩ'e-e 'ɩn. ^{XV} 'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mɔ'a dɩ, leɛɛ -ɪn 'ke nu'a? -ɩn 'ke 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wlu 'mnɩ 'mɔ *Lagɔ wɔn gbo -po -nɩ, 'le -a'a -naagɩ 'mɔ -ɪn 'ke ɔ wɔn gbo po -lrɛɛ. -ɩn 'ke 'ɔ

Lisaazuzu'a wlu 'mnu 'mu -bhle -nɪ 'le -ɪn 'ke -a'a "bhuo'a wlu 'mu -bhle -nɪ -lɾɛɛ. ^{XVI} -Bho ɛ se -kaa 'mu-nɪ a, -bho -ɪn po -Lago'ɔ Lisaazuzu'a wlu 'mnu 'le -ɪn 'ke -Lago 'sɛɛ po 'le, nyɔ-ɔ se'a 'ɛ letu "yri yibo ke, 'le -ɔ -nɪ'a 'bho a'ba "klumu, ɔ-ɔ 'ye -ɪ 'bɔ'wɔn -mu 'le ɔ 'ke: *ɪ -nɪ -kaa 'mu, nu'a? ɔ se 'bhɛɛ, dɪ -ɪn -za'a 'mu, ɔ 'ke ɪ 'mɔti'wɔn. ^{XVII} Kɪn, -a'a 'sɛɛpowlu -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -kpɪn -mnɛɛ-ɔ, 'ɛ -kpa -ɪn -bonyunɔ.

^{XVIII} A -gblee, "sesiwlu 'ɪn se'a yibo, 'ɪn-ɪ po -ɪ'o, 'le 'ɪn 'ye a -nɪ 'wee 'mu-zɪ. 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -Lago 'sɛɛ. ^{XIX} ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -bho Zezii'a -glɪgba 'gbɔɔ 'lru a, wlu-u se'a "yiti-tɛ ɔn-ɔ 'wɔn'ɔ 'mɔti, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ɪn 'ke ɪ po, 'le, 'ɪn 'ke ɔ -Lagowlu'a -tɔtɔɪɪɪ -tɔ, 'le, "sesiwlu 'ɪn se'a yibo, 'ɪn 'ke ɪ po, ɛ 'ye 'ya -gbogboyoko -zɪ.

^{XX} 'Lotu'a "nynuu-a, a'ba 'gwɔɪtɪpɔpɔɛ'ɛ -nɪ "dana'a nɛ'ɛ ka -le! A popo nyunyɔka 'gwɔɪti! -Bho ɛ "du "nyinyɪdɪ'a nɔnamu a, "yreetɪ-ɪ se'a ɛ "yri yibo, a -nɪ 'wa ka, 'le a -kaa "nyinyɪdɪ nu! ^{XXI} A -gblee, -kaa 'ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ "bɔgɔ 'li na:

-A'ba -Kɔyi -Lago na: 'Lɪkpɔ po'a "sesiwlu, 'ɪnnɔ 'ɪn-ɪ 'ye -ya mu 'le ɔn 'ke 'an nyɔ wlu -bodɪ 'mu-za. 'Le, -bho koo 'ɪn -zɪ -nɪ "sesinyɔ 'mu 'le ɔn 'ke ɔ wlu kpa a, ɔn -see 'ɪnnɔ -lokui-po yi.

'Kla-a -Lago 'lɛ'o.

^{XXII} 'Lotu'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mu'a dɪ a, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, 'ya 'mɔwɪnɪɛ, -Lago-ɔ "nyɪ 'ɛ nyɔ, 'le, nyɔ-ɔ se'a Zezii *Kliisɪ "gwɪɪde, ɛ 'ke ɔ lɛ -tɔ, 'le, -ka ɔ se'a 'wa "klumu -nɪ, 'ɔ 'cɛkɔta -nɪ 'nu "kpi, ɔn 'ke ɪ yibo. ɛ -se nyɔ-ɔ de'a Zezii "gwɪi see'a dɪ, ɔ-ɔ "nyɪ ɛ nyɔ 'nɪ -ko. Nyɔ-ɔ de'a Zezii "gwɪi see, 'wa dɪ ɔ-ɔ "nyɪ'e nyɔ 'ɔ wlu'a 'mɔtɪzɛɛ, 'le, -ka ɔ -nɪ'a 'bho 'wa "klumu, ɔn 'ke ɪ yibo. 'ɔ "nyɪ ɛ nyɔ, nyɔ-ɔ se'a Zezii "gwɪɪde'a dɪ.

^{XXIII} ɪ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mu 'le, -bho Zezii'a -glɪgba 'gbɔɔ 'lru, 'le, "sesiwlu ɔn se'a yibo, nyɔ 'wee 'ke ɪ -ponamu -nɪ, nyɔ-ɔ se'a 'ya letu "yri yibo ke 'le ɔ 'ke ɪ tɪ'ɔ, 'le "bhalɾɛɛke nyɔ -lɾɔɔ-ɔ se'a Zezii "gwɪɪde, -bho ɔ pa 'le a'ba "klumu 'le ɔ 'ke ɔ -kaa li'ye 'le, ɔ -see amɔ -sabɛ 'mu 'ye yi? ^{XXIV} 'Le, -bho a -nɪ -Lago'ɔ wlu 'mɔtɪzɛɛ, 'le 'ɔ nyɔtu 'ke a'ba "klumu yi a, li ɔ -nɪ'a 'mu, ɔn-ɔ 'za-a 'ɔ "sra gbɔ, 'le ɔ-ɔ yibo'o 'ɔ "bhuo'a "nyinyɪdɪ "yi. ɪ-bɪ wlu 'mnu "sɪi 'nɔ-ɔ ɛ 'mu. ^{XXV} A -gblee, 'le 'ɔ -pɔɔ 'zɔ'ɔ "sra 'ke "piemɔ 'kpa a, "lemnɪ ɔ-ɔ 'po-o -Lago 'kolri wɔnyɪ glu, ɔ-ɔ bɔbɔ nɔ-ɔ'o 'le ɔ-ɔ wa'a wɔntɪ gbaa na ɔ -nɪ'e-e 'le a'ba "klumu -ziaka.

*Dɪlɪkpɔn-ɛ 'ka 'bho *Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ -nɪ*

^{XXVI} 'ɛ dɪ a, 'lotu'a "nynuu-a, ɛ a 'ka 'tɔ nu a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'le a'ba "lɾugɔɔnamu, 'le a'ba "klumu'a -lue-e -lue 'ke -Lago'ɔ 'nyɪnɪ'a "yɪbhɛɛɛ -pɔɔ "kpi 'bhle, 'lɔ o, -tɔtɔwlu o, -Lago'ɔ datɔɛ o, "sesiwlu ɔ se'a yibo, 'ɛ popoa o, 'ɛ 'zɔzɛɛ o. Lɪ 'wee a-a 'ye'a -kaa -nu mu, ɪ "du li-ɪ 'ka *Zezii'a nyɔ 'kpa "yi po! ^{XXVII} "Sesiwlu nyɔ se'a yibo, 'ya pomɔ -nɪ 'le a'ba "klumu 'nɪ? ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le nyɔ 'sɔn -ke tan 'ke -wlu -lue -lue, 'le nyɔ 'ke wlu 'mnu 'zɔ-za 'le ɛ 'ke 'bho -tri. ^{XXVIII} -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mu, -bho wlu'a 'muzayi se 'le a'ba "klumu -nɪ a, "lemnɪ, -klaabonyɔ 'mnu "mu wɔn, 'wa wlu -nɪ nyɔ "yɪgbeyi -le! -Bho ɔn ɛ kpɔ 'le ɔn 'ke ɪ po 'bho -Lago'ɔ "yɪgbeyi.

^{XXIX} 'Le, nyɔ-ɔ za'a -Lago'ɔ wlu 'mɔti -bodɪ -lɾɛɛ ɛ, 'wa 'sɔn -ke tan -wlu, 'le nyɔ -lɾɔɔ 'ke ɪ 'mɔti'crɛ, -bho ɛ "du -Lago'ɔ Lisaazuzu -ziaka

'le un 'ke ɪ yibo. XXX I -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho nyo -ka -Lago'ɔ wlu 'muti-iza, 'le, -lɔɔ-ɔ -de'a ti 'bho a'ba 'klumɔ, *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'ke ɔ lɛ da -tɔ -lɛɛ, -antanyɪnɔ 'kɔɔ wlu 'yiti 'le ɔbɔ 'ke -wlu! XXXI A 'ye li-ɔ, -jɔlɔ -flɔ'ɔ-ɔ wɔn 'le a 'ke wlu 'muti-za -lue -lue, ɪ 'ke nyɔ -tɔ 'le ɪ 'ke v 'kpa 'yi po. XXXII Nyɔ -yo 'bhle'a -Lago'ɔ wlu'a 'mutizɛɛ'ɛ 'kɔ, ɔ 'bhɛɛ 'nɛ-ɛ wɔnyi! XXXIII -Ekedɔmaa, -Lago'ɔ 'mo-o Dɪlikpɔnlago. ɔ -see wlakaawlaka ti'bo.

XXXIV 'Le 'nynɔkpakɔ -mnɔv -bodɪ a, 'le Zezii'a nyɔ-v 'gbɔv'a 'lru, v-bv -nɪ'a 'le 'wa 'klumɔ, -ka 'nynɔkpakɔ 'wee -lɔv-v nɔ'a 'le Zezii'a -glɪgbɪ 'wee -lɔv wɔnyi, un kpɔn -kaa dɪ li! 'Wa po zrɛ -le! ɛ se -kaa ti-nmɔ 'le un 'ke -wlu. Un -ya 'wa 'bhi 'zɔ 'bho nyukpasɪ'a 'yigbeyi! 'Wa 'du -kɪagba 'bho v-bee'a damv -le! 'Ka-a -Lago'ɔ wlu 'le'o. XXXV -Bho un 'bɔ ti un 'ke lɛ 'mɔti'wɔn ɔ, -bho un -ke 'wa nyimɛ nyɪ 'le 'bhlegbo ti, 'le un 'ke ɔ tidede. ɛ se 'yrili-nmɔ 'le 'nynaakɔ 'ke 'wa -kɪagba lizi 'le un 'ke 'bho Zezii'a nyɔ'a 'yigbeyi -wlu -nɪ. XXXVI 'Le a-bee -mnɔv 'le, a-bv -Lago'ɔ wlu 'wlv'o 'mɔ-ae? -Ale, a-bee'a 'sɛ ɛ 'wlvɔv 'yi'a?

XXXVII 'In-ɪ 'tmɔv'o amɔ-ɛ, -bho nyo nɔ, ɔ 'bhle-e -Lago'ɔ wlu'a 'mutizɛɛ'ɛ 'kɔ 'le ɔ 'ke na, 'kɔ 'ɔ Lisaazuzu-u 'nyɪ'a nyɔ un 'ke -Lago 'mnɔ'ɔ lbhv nɔ, ɔ 'bhle-e 'ya -lɔv, ɔ de 'gwli na, lɪ 'ɪn-ɪ 'cnɪ'a, 'ɪn-ɪ po'a -laa amɔ -jeyi, -a'ba -Kɔyi'a wlu mo'o! XXXVIII 'Le, -bho nyo 'ybha ɔ 'ke ɪ 'yriti-po a, a -po nɔ 'yriti -lɛɛ!

XXXIX I-bɪ dɪ 'wee -nɪ'a damv a, 'an 'lotv'a 'nynuu-a, a 'bɔ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizɛɛ'ɛ 'kɔ ti, 'le, 'sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ -Lago'ɔ Lisaazuzu-u 'nyɪ'a 'ya 'kɔ 'le un-v po 'ɪ a, a'ba 'kaa nɔ 'mɔ -le! XL Lɛ'o lɛ a-a nɔ'a 'le a'ba 'lɔgbɔvnamɔ, a nɔ ɛ -ka -zɛgɛka 'le dɪlikpɔn 'mɔ!

XV

**Zezii *Kliisɪ'a glusɔdɪ*

I 'Lotv'a 'nynuu-a, *Zezii'a 'dɪzɪgɪ 'ɪn -ya'a amɔ -benyɪ, 'ɪnnɪ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ɪ 'yiglu-za 'le a'ba -pɔlv gbo -lɛɛ. I-bɪ 'dɪzɪgɪ 'mnɪ, a kpɔn -ɪ'o -gli 'le a 'ye ɪ 'li ti-de. II A -gblee, -ka 'ɪn -zɪ 'ɪ amɔ -bodɪ 'mɔ, -ka 'ɪn 'si'a 'nyɪ, -bho a kpɔn nɪ -kaa 'yi, 'le ɪ 'mɔ a 'pɔn-o'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'lemnɪ a'ba Zezii'a 'gwlideɛ 'mnɛ, bhebhele mo'o.

III-IV A 'ye li-ɔ, lɪ 'ɪn 'ɔɪn'a, 'ya -antanyɪlɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amɔ, -yɪ 'bhle'a 'nyɪ tenyɪ, 'ɪnnɪ 'mo-o, Zezii *Kliisɪ 'mɛ-o'o -a'ba 'nyɪnyɪdɪ'a dɪ. ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, nyɔ nmaze 'nɔ-ɔ ti, 'le 'ɔ 'mɛwɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumɔ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɛɛ. 'Ka-a 'ya 'wee 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgɔ 'li see. V A -gblee, ɔ -sɔ'ɔ glu -lreeka, ɔ -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ 'bhuo *'Piɛlɪ 'yi -antanyɪ ke-ɔ, 'le, ɔ-bɔ 'Piɛlɪ 'mnɔ -ke ɔ *-Bozezii'a -dalbhomɔ -yɔ -sie'a 'bho, ɔ 'ye v 'ɔ 'bhuo 'yi-tɔ. VI U-bee'a nɛ zi'a a, 'lotv'a 'nynuu'a -dadudu -lɔv-v 'bhɛ'ɛ un 'ke nyɔ'a 'du -lue -gwli -muu lizi, 'ɪnnɔ ɔ -tɔ'ɔ 'ɔ 'bhuo 'yi 'bho -gbaa -lue 'mɔ. Ubv 'mnɔ, 'wa tɔlv 'mɛ-o'o 'le 'wa -dadudu -nɪ'e ti -zɪan. VII I zi'a -kaa a, 'ɔ -dalbhoyi Zaakɪ ɔ -tɔ'ɔ 'ɔ 'bhuo 'yi 'le ɔ 'ye 'ɔ -dalbhomɔ'a 'wee 'ɔ 'bhuo 'yi-tɔ. VIII 'Wa 'wee -gwɛ'ɛ 'yiti a, 'le ɔ 'ye 'mna gbo 'mɔ 'bhɔɔ. 'ɛ zɔ 'mnɛ ti, 'ɪn kɔ'ɔ-ɔ 'yu-u -see ku -ɔ 'wlv. 'ɛ lɛtu 'gete'e-e 'ɪnmɔ ti.

IX A -gblee, 'le 'ɔ -dalbhomɔ 'wee'a 'klumɔ, 'ɔ -dalbhoyi'a 'nyɪ'a 'cokonu -gbɛ 'ɪn 'bhle'e 'kpi. 'In se 'yiti-nmɔ un 'ke 'ɪnmɔ ɛ-be 'nyɪ 'mnɛ'ɛ 'bhuo 'mɔ 'la -nɪ, -ekedɔmaa, nyɔ -Lago -ko'ɔ -v 'ma-a Zezii'a

-gligbawonyi'a nyu, 'unnu 'in kla'a nyanu 'mu. X A 'ye li-ɔ, kpli 'in -nu'a -laa ti, -Lago'ɔ 'sana 'mu 'in -ni'e -kaa, 'le, -zege ɔ nu'a 'unnu 'lruli, ε -se bhebhele -ko -ziaka. A -gblee, 'in 'nu-o lbhu tenyi 'le 'in 'ye 'in -Bozezii'a -dalbhomu 'wee 'mu-zi. E -se 'mna-a'a "bhuo'a 'mutikukue 'mu -ko 'ni, -Lago'ɔ 'sana 'mu 'in -nu -ni ne'o. XI I-bi di 'wee 'mnu, 'ka-a i -ni'e 'mu'a di a, -bho ε "du u-bee-e kpa'a Zezii'a "dizigi o, 'le ε 'ke 'mna "du o, ε se di 'bhle. Wlu -lue -a'ba 'wee-e za'a 'mu, 'unnu a de'e "gwli.

'Memv'a glusɔε 'kpidi

XII A -gblee, -ka -Lago -za'a *Zezii *Kliisi 'memv'a "klumu 'le ɔ 'ye'a ti-ni -lrɛɛ, -a -zi 'i-ɪ amu -bodi 'mu, 'le, leedi a'ba "klumu'a nyutɔlu nu'o nyu-u 'me'ε -see glu -sɔ yi'a? XIII -Ka nyutɔlu 'mnu 'le'ε -laa, -bho 'memv -see 'ki glu -sɔ yi -ziaka, 'lemnu, -Lago -see 'ki Zezii Kliisi'a "bhuo glu -za yi 'le 'memv'a "klumu. XIV A -gblee, 'le, -bho ɔ -see 'ki glu -sɔ ɔ, 'ɔ "dizigi -a -ya'a amu se 'ki le 'mu'bhle, 'ɔ "gwliɛe a 'bhle'a -pɔlu gbo se 'ki le 'mu'bhle, 'ya 'wee mo 'ko-o bhebhelɪ. XV A 'ye li-ɔ, 'le, -bho i -ni 'ki -kaa 'mu a, 'lemnu 'bho -Lago'ɔ damu -abu ce 'ko-o sin, -ekedɪmaa, -a 'tmuɔo-o nyu na, ɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'memv'a "klumu 'le ɔ 'ye ti-ni -lrɛɛ. XVI A -gblee, -ziadi mo'o. -Bho -Lago -see 'ki 'memv glu -za yi a, -mnu, Zezii Kliisi -mnoɔ -lrɛɛ, ɔ -see ɔ 'ki 'le 'memv'a "klumu -za yi. XVII 'Le 'memv'a "klumu, -bho ɔ se 'ki glu -sɔ ɔ, 'lemnu bhebheti'a di a de ɔ 'ko'o "gwli, 'le a'ba "nyinyinidi -ni 'ko'o amu "kpi "komu. XVIII A -gblee, -bho ε -ni 'ki -kaa 'mu a, nyu-u de 'ɔ "gwli, -u 'me'ε ε, un 'me 'ko-o'o -bhla 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. XIX A 'ye li-ɔ, -bho -a de Zezii Kliisi -pɔlu "yi 'le ɔ 'ke 'ki -amu -kpa 'noɔ 'bhlu'kpa "kpi'a "se 'le -a -see 'ki yaku 'li -mu yi a, 'lemnu, 'le nyu 'wee'a damu -a'ba ngazedi kpɔn 'ko-o wɔn.

XX 'Le i se -kaa 'mu-ni. -Lago -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'memv'a "klumu -ziaka 'le ɔ -ni'e ti "kɔgwleka. ɔ-bo 'mo-o glusɔmu'a nyamna. ɔ glusɔε 'mne, 'inne tɔ'ɔ nyu, nyu -lrɔu-u 'me'ε ε, un-u 'ye-e glu -sɔ -mu -lrɛɛ, 'le un 'ke ti-ni "kɔgwleka. XXI A -gblee, *Aada -ya'a 'memεε 'noɔ 'kmu 'mu. E 'yi-e 'tɔ 'le nyɔ 'ke ε tu wɔn 'mu lu'a di a, Zezii Kliisi 'nu-o -kaa'a kamu, nyu-u de 'ɔ "gwli -u 'me'ε ε, un-u 'ye glu -sɔ mu 'le un 'ke ti-ni "kɔgwleka. XXII A 'ye li-ɔ, nyu'a kle "du-o Aada'a "nynuu'a "nynuu. ɔ 'me-ε'ε di a, un-u 'me'o 'wee. -Ka -lue 'mno, nyu-u -ke Zezii Kliisi "sisri'a "yi, ɔ -ni'e-e ti "kɔgwleka'a di ubu-u 'ye ti-ni mu "kɔgwleka -lrɛɛ. XXIII 'Le 'ɔ glusɔε'ε di -ke 'wa glusɔε'ε di 'ke kpɔkpo 'mu -ni mo'o. Zezii -mnoɔ, ɔɔɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le ɔ -ni'e ti "kɔgwleka, ɔ-ɔ 'mo-o glusɔmu'a nyamna, 'le, zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mu a, nyu-u 'ma-a 'ɔ -nu, -Lago-ɔ 'ye -u glu -za -mu 'le ubu 'ke ti-ni "kɔgwleka -lrɛɛ. XXIV A -gblee, -bho εbe 'mne -gwe "yi a, -yε kɔ'ɔ 'tɔ 'bho, 'inne 'mo-o, nyu-u 'bhle'a wɔnkue 'le yaku "yi, Zezii Kliisi-ɪ 'ye-e 'ya 'wee wɔn'lbha -mu 'le ɔ 'ke i "kpi -ni. -Bho nyɔ 'ye 'ε letu li a, 'kmu-u "tii-e 'yi, 'le ɔ 'ke 'wa nyu'a -kɔkɔɔ 'ɔ -tita -Lago -tbha. XXV A 'ye li-ɔ, -noɔ -ke ti Zezii Kliisi-ɪ 'ye'a le -yi mu a, ε -nmo'ɔ-ɔ "yrili ɔ 'ke 'wa nyu 'mnu -kɔ 'le 'ɔ -tita -Lago 'mno 'ke 'ɔ tu'a nyu 'wee wɔn-zi. XXVI A -gblee, -lebhɔtu'a nyɔ -ke 'mutikukue ɔ-ɔ 'ye'a wɔn'lbha mu, 'inne 'mo-o 'memεε. XXVII A 'ye li-ɔ, 'ka-a ε 'cni-ε'ε 'le -Lagoɔɔgɔ 'li see na, ɔ -zi'e-e li 'wee wɔn 'le ɔ 'ye i 'ɔ "yu -jeyi "nyu. -Bho wlu 'mne 'le na: «Li 'wee» -Lago -zi'e wɔn 'le ɔ 'ye i ɔ -jeyi "nyu,

-Lago nu'a -kaa, obɔ-ɔ'ɔ 'de 'wlv'o 'bho-ε. 'ɔ 'yu -see ɔ 'kpi -nɪ yi, -
εkedumaa, 'unno -zi'e li 'wee wɔn 'le ɔ 'ye ɪ ɔ -jeyi 'nyɪ. ^{XXXVIII} -Bho ɔ nu
-kaa, 'lemnu ɔ 'yu'a 'bhuo-o 'yi-e 'zɔ 'bho 'ɔ -tita 'mnɔ'ɔ wɔnyi 'le ɔ
'ke li'a kle'ε -kɔkɔ'ɔ nya -kɔ.

^{XXXIX} A -gblee, 'lotv'a "nynuu-a, -bho 'memv -see 'kɪ glu -sɔ yi a, nyv-
*batizee-ε'ε 'wa 'bɪ 'mʊ, leedɪ ʊn-ʊ nu'o -kaa'a? ^{XXX} 'Le, -bho 'memv
-see 'kɪ glu -sɔ yi 'le, leele 'bhle'e 'nyɪ 'le -abv-ʊ nɪ'e 'kle -ke 'memε'ε
wɔn 'mʊ -zɔɔ'ɔ? ^{XXXI} A 'ye li-ɔ, 'lotv'a "nynuu-a, zɔ'o zɔ 'ɪn-ɪ "tafle-ε
'memεε. -Ziadi mo'o. -Ka 'ɪn-ɪ wa'a 'betε a'ba dɪ, -ka abv-e -abv wa'a
'betε 'le 'ɪn -ke a bhete'a gbo 'le -a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'sisri'a
'yi a, -ka ε 'du'a -ziadi, 'ka-a εbe 'mnε "du'o -ziadi -lrεε. ^{XXXII} A -gblee,
'nɔɔgbe Efεεzɪgwɔ 'mʊ, nyv'a -dadudu "du-o 'ɪnmʊ 'kle tenyɪ 'le ʊn
-see 'ɪnmʊ le 'yi -za. -Bho ε "du 'kɪ 'kmʊ 'mʊ'a 'nyɪwlvεε'ε dɪ, 'le,
-bho nyv -see 'kɪ glu -sɔ yi 'le 'memv'a 'klumʊ 'le, leele -ke dɪ 'ɪn 'ke 'tɔ
-kaa sɪa'a? -Bho ε -nɪ 'kɪ -kaa a, 'nna nyv 'wee-e pɔ'a a, ε -nmɔ 'ko-o
'yirili 'ɪn 'ke ε pɔ na:

-Za nymɔ 'gwlv, li le'o le, 'na nmɔ'o nmɔ. -Bho 'memεε yi a, li 'wee
-gwε'ε 'tɔ-ɔ 'yi.

^{XXXIII} 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amv-ε, 'bho 'ε letu'a damʊ, a'ba "maa a'ba "bhi
dɪ 'yrili -le! -Ka "nna -lue 'lε'ε, -ziadi mo'o. ε na: -Bho -ɪn -ke
"nyinyɪnikpli'a nuyi -ka na, -a 'kpa-a "nyinyɪnidɪ gbo. ^{XXXIV} 'ε dɪ, a 'srεε
a'ba 'gwlvɪpɔpɔsɔ 'yi! A 'bho "nyinyɪnidɪ'a nʊnʊdɪ! A 'ye li-ɔ, -ka a'ba
'klumʊ'a nyʊtɔlv se'a -bhla -Lago yibo ke, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'na li. Dɪndɪ mo'o.
'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʊ-ε 'le ɪ 'ke amv dɪn 'yi 'lbhaa.

Kulre 'memv-ʊ 'ye'a li'bhle mʊ, 'le ʊn 'ke glu -sɔ

^{XXXV} A -gblee, nyɔ 'bhεε'o ɔ ke na: -Lago-ɔ 'ye-e 'memv glu -za -mʊ,
nu, koo ma'a? 'Le, -bho ʊn -sɔ glu 'le, ku'a yεε ʊn 'ke li'bhle'a? ^{XXXVI} A
'ye li-ɔ, 'le nyɔ 'ke -kaa tidede a, 'ɔ nyɔtʊ'a -naagi se 'yi-die! -Inmɔ
'lε'ε -kaa, popo 'gwlvɪtɪ! Li'a 'yɔ -a pɔ'a a, ɪ 'mε -kpɪɪn-ɔ, 'le ɪ-ɪ mε'o.
^{XXXVII} 'Le -ɪn 'ke liyɔ pɔ, -bho ε "du -kɔbʊ o, 'le ε 'ke le -lrεε "du o, 'ya
'yɔkpɪan 'mnɪ, 'unɪ -a pɔ'o glu. ε -se -kɔni -ko. ^{XXXVIII} -Bho -mnɔɔɔ
pɔ 'ya 'yɔ 'mnɪ glu a, -Lago'ɔ "bhuo-o nu'o lbhv, 'le ɪ-ɪ mε'o, ɪ-ɪ 'bhε'ε
'yi. -Ka -Lago 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a 'ya -kɔni-i -nɪ'o. Le'o le nyunyɔ-ɔ lo'a a, ɪ
-nɪ'e-e 'ya "bhi'a ga 'yi. I se gʊɔ.

^{XXXIX} 'Le -Lago'ɔ tiyalɪ -lrɪ'ɪ'a bo 'li, a'ba "bhi popo 'gwlvɪtɪ! A -gblee,
nmi 'wee se gʊɔ. Nyunyɔnmi -nɪ'e-e 'ε -ka, -yɪ 'ma-a nmi, ɪ 'bhle-e 'ya
nε'ε -ka, 'le nɪkɪ 'bhle'e 'ya nmi'a ka, 'le zmi 'bhle'e 'ya zienyɪ'a ka
-lrεε.

^{XL} A popo 'gwlvɪtɪ -lrεε! Yaku 'yi'a li-ɪ vlan'a a, ɪ -nɪ'e-e 'ya -ka 'le
-daa 'bhlɔkpa "kpi'a nɪ -nɪ'e 'ya ka, 'le yaku "yi'a nɪ'a 'yrilinmɔε -ke
-daa 'bhlɔkpa "kpi'a nɪ'a nε se gʊɔ. ^{XLI} A -gbʊ yaku 'yi'a li ya! 'Yrʊ'a
-vlanvɪn -nɪ'e-e 'ε -ka, 'cʊ 'bhle-e 'ε nε'ε -ka, 'le 'cʊdɪ 'bhle'e 'ya nɪ'a
ka, 'cʊdɪ'a "bhi'a "klumʊ'a "bhuo'a -vɪnɪvɪn se gʊɔ 'le ɪ -nɪ'e 'ya ga
'yi -lue -lue.

^{XLII} A -gblee, 'memv 'ye'a glu -sɔ mʊ a, 'ka-a ε-ε 'ye 'mʊ-nɪ mʊ 'bho
'wa damʊ -lrεε. -Bho nyɔ 'mε 'le ʊn 'ke ɔ tinmaze a, 'ɔ 'ku-u 'zɔn-
o'o. -Bho -Lago 'ke ɔ glu -za a, ku -yε'ε 'mε 'le -ε -see'a 'zɔn yi a,
'ɪnne ɔ-ɔ 'bhle'e li 'le ɔ-ɔ zɔ 'ɔ glu. ^{XLIII} A'ba "bhi yibo'o-o 'ku se
'yigbeyi ti-nmɔ, 'le ɔ 'ke 'mʊtikukε 'mʊ-ʊ'bhle. 'Bho 'ɔ glusonamʊ a,
ɔ-ɔ 'nmɔ-ɔ 'yrili tenyɪ 'le ɔ-ɔ 'bhle'e 'kɪ 'mʊ. ^{XLIV} Nyunyɔ'ɔ *'bhlɔku

un-v nmaze'e ti. -Bho ɔ 'ke glu -so ɔ, -Lago-ɔ 'nyɪ ɔ kulre -ye'ε 'mε. A 'ye li-ɔ, 'bhluku -a 'bhle'e li 'tɔ, 'kla -ko? 'Inne tɔ'ɔ -amu na -a 'ye -e 'kɔgwleku li'bhle -mu -lɾεε. XLV 'Inne 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ ε 'cɪ-ε'ε 'le -Lagoɔɔɔ 'li see, na: *Aadaa 'ma-a -antanyunyɔ, -Lago -yɔ 'ɔ ti a, ɔ 'po ɔ tɪɪfɪfε 'mu 'le ɔ 'ye ti-nɪ. A -gblee, *Zezii *Kliisi -mnɔɔ, 'ɪnnɔ 'ɪn-ɪ 'la'a Gbɔmɔbhɔɔadaa. ɔbɔ-ɔ 'mo-o -zuzu 'le ɔ-ɔ 'nyɪ'e nyɔ 'kɔgwletɪnɪε. XLVI A 'ye li-ɔ, -ye 'ma-a -a'ba 'kɔgwleku, ε -se 'inne 'ke nya -kɔ -ko. 'Bhluku -a 'bhle'e li -tanyɪ 'le 'kɔgwleɛ-ε 'ye gbɔ 'mu 'bhɔɔ mɔ. XLVII A -gblee, 'bhlv -Lago 'luo'o 'mɔ ɔ 'ye Aadaa ma, 'nɔɔ 'kmɔ 'mu'a nyɔ ɔ 'du'o. Zezii Kliisi -mnɔɔ 'wlv-o -Lago gbɔ 'le yaku 'li. XLVIII 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ a, nyɔ-v 'bhle'a -bhla 'wa 'bhluku li, un -ke Aadaa gɔɔ'o, 'le, nyɔ -yɔ 'ye'a 'le yaku 'li -nɪ mɔ, vɔv -ke Zezii Kliisi -ɪ 'ye gɔɔ mɔ. XLIX Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Traamu 'tɔ ɔ, -a -ke 'bhluku'a libhleyi Aadaa gɔɔ'o. -Bho 'wla, Zezii Kliisi 'wlv'a -Lago gbɔ 'le yaku 'li, -a -ke ɔ-ɔ 'ye-e gɔɔ -mu -lɾεε.

L 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ a, 'lotv'a 'nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmɔv'o amɔ-ε, nyɔ-v 'bhle'a -bhla 'wa 'bhluku li, -da -Lago-ɔ 'ye'a lɪ 'wee -kɔ -nɪ mɔ a, 'wa nyutu -see 'le yaku 'li -nɪ yi. A 'ye li-ɔ, 'memεku se 'bhεε ε -ke 'kɔgwleku 'ke gbobhete 'le ɪ 'ke -dalue -nɪ.

LI A -gblee, 'kɔgwleku 'mnε'ε 'kpi'a 'sra 'ɪn 'ke amɔ 'tmɔv. 'inne 'ka-a: -Ka -a -die'a 'mɔ, -a -see -kaa 'mε yi 'wee. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -a'ba 'wee'a 'bhluku-u 'ye-e 'yizizia -mɔ 'le -a 'ke 'kɔgwleku li'bhle. LII 'Bho 'kmɔ'a 'yitiinamɔ, -da lεglε-ε 'ye'a -wlv -nɪ mɔ, 'bho-o ε-ε 'ye -nɔ-ε -nɪ mɔ, 'le, -ka 'ni-i 'wla'a 'yri ya a, 'ka-a 'ε lεtu 'ke zi -dra! A 'ye li-ɔ, lεglε-ε 'ye-e -wlv -mɔ, 'le Zezii'a nyɔ-v 'mε'ε 'ke glu -so. -Bho un -ka glu-u so ɔ, 'kɔgwleku un-v 'ye li'bhle mɔ. 'Le -a-bv Zezii'a nyɔ-v -nɪ'a ti, -a'ba ku 'ke 'kɔgwleku 'mɔ-yi. LIII 'Ka-a ε -nɪ'e 'mɔ -ziaka'a dɪ a, -a'ba 'kɔgwleku 'ke 'bho 'bhluku'a 'bɪ 'mɔ -zi.

LIV A 'ye li-ɔ, -bho -a'ba 'bhluku -yi 'kɔgwleku 'mɔ a, 'lemnɪ -Lago'ɔ wlv'a 'digbi 'sɔn-ɔ 'cɪ-ε'ε 'le ɔ 'bɔɔv 'li'a 'yri'a 'bɪ-ɪ 'wlv-o'o. Wlv 'mnɪ na:

-Lago -za'a-a 'memεε ti 'fta 'wee. ε se 'tɔ 'mɔtikukue 'mɔ'bhle. LV ε se 'tɔ wɔnkue 'bhle 'bho nyunyɪ 'kpi, 'le ε 'ke v 'lbha.

LVI A -gblee, 'lotv'a 'nynuu-a, 'traamu -bhla a, 'memεε 'ku-o wɔn 'le ε-ε 'lbha'a nyɔ, -ekedɪmaa, un-v 'nɔ-o 'nyinyɪnɪdɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le 'nyinyɪnɪdɪ 'bhle'e wɔnkue 'bho nyunyɪ 'kpi, -ekedɪmaa, -ka un-v nɔ 'ɪ, *-Lago'ɔ gba-a tɔ 'nɔ-v 'na 'le un se 'bhεε un 'ke 'ya nɔnɔ'a dɪ 'bhɔ un 'ke ɔ gba 'mnɪ 'yi-kpɔn. LVII 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mu'a dɪ a, -a 'bhεε -Lago'ɔ 'nyɪ 'yi! 'Inno lbho'o -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'nɔɔ 'kmɔ 'mu 'le ɔ 'ye 'mε -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ 'mnɪ'a dɪ. 'Le ɔ 'mɔ -a lu 'nɪ tɔ wɔn 'mɔ.

LVIII 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ 'wee'a dɪ a, dɪkmalotv'a 'nynuu-a, a -de 'le a'ba -Lago'ɔ 'gwldεε 'li ti! 'ε -sɔ -denɪ 'mɔ -le! A po 'le 'kpi tenyɪ, -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhv a-a nɔ'a a, 'le a 'ke ε 'lru-mu -nɪ 'kɔmɔ, -ekedɪmaa, a'ba 'bhi yibɔ'o-o, a -ke ɔ 'sisri'e-e 'yi'a dɪ, lbhv a-a nɔ'a -laa, ε -see 'nukɔ 'wla yi.

XVI

'Jemɔni un 'ka Zideebhɔkpa 'kpi'a 'lotv'a 'nynuu -kpa -nɪ

I 'Lotv'a 'nynuu-a, *Zezii'a nyɔ-v -nɪ'a Zideebhɔkpa 'kpi 'pvan-a 'lbha'a a, 'jemɔni a 'kv v -kpa -nɪ a, 'ya dɪ 'ɪn 'ke 'tɔ amɔ -bodɪ

'mu-za. -Ye 'ma-a 'ya ''kpidi a, -a'ba -Koyi Zezii'a -glɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ Galasiibhɪlkpa ''kpi, -ka 'ɪn 'le'ε ɔn 'ke nɔ a, a nɔ -kaa -lɾεε! 'ɪnnε 'mo-o, II 'le a'ba ''klumɔ'a nyɔ''o nyɔ, zɔ -ke ti -a fɔ nɪ'a li, -a bubɔ'ɔ -a'ba -Koyi 'mnɔ ɔ, -ka ɔ 'bhεε'ε kwa li, ɔ ''du -kaa 'ɔ nε -nalo, 'le ɔ 'ke ɪ 'bho tide. Nyɔ'ɔ -fuo 'an yiyia-ɔ 'le ɔ 'ke mɔni 'mnɪ ''du -le! III -Bho 'mna yi 'le a, le a 'ka nɔ, 'ɪnnε 'mo-o, nyɔ a'ba ''bhi -gwe'ε ''kpi, a 'ke ɔ 'bho ''du, 'le a 'ke ɔ 'jemɔni 'mnɪ -jeyi ''nyɪ. -Bho 'ɪn ''du ɔ 'bɔgbɔ ''kpi 'le ɔn 'ke ɪ -jeyi kpa 'le Zelizalεεmɔ. IV 'Le, -bho ε ''sri 'an ''bhuo ''yi a, ''lemnɪ, 'ɪn 'bhεε'o 'ɪn -ke ɔn 'ke mu 'nɪ-ε.

'Pɔlv 'tri-e dɪ ti ɔ 'ke ɪ nɔ

V 'Lotɔ'a ''nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'ye-e Masedbanɪbhɪlkpa ''kpi -mu -mɔ 'le 'ɪn 'ke ε ''kpi cε. 'Ka-a dɪ -nɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, 'ɪn -see 'le -gwle yi. -Bho 'ɪn cε ε ''kpi-ɔ, 'le 'ɪn 'ke 'le amɔ gbo nyɪ. VI -Bheje, -bho 'ɪn nyɪ 'bho amɔ gbo a, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'bho -gwle -mɔ 'le -vɔvɔ'ɔa ɔFa 16 6 'Le 'wa 'bhɪlkpa ''kpi, -bho -sɪn -ka ti-yi a, nyɔ'ɔ -na 'le -blabla. VII A -gblee, bhɔ -yεε 'ɪn 'bhle'a -laa kwa, 'ɪn -see 'ybhɔ 'ɪn 'ke amɔ zikabhɪ ya 'ye -nɪ. -Bho ε ''du -a'ba -Koyi'a 'gwɪbdɪ 'le ɔ 'ke ε 'wɔɔn ɔ, ''lemnɪ, 'ɪn-ɪ 'zi-e 'bho amɔ gbo 'wɪ. VIII ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke -bhla -dagbe Efεεzɪgwɔ 'mɔ ti-de 'le *Patɪkɔtɪ'a gɔ 'ke nyɪ. IX -Ekedɪmaa, 'ɪn -bodɪ -Lagɔ'ɔ lbhɔ'a -jɔlv -fɔ'ɔ-ɔ ''yiti vaɔ! 'Le, nyɔ-ɔ'a 'wɔɔn nε tukutuku, ɔn -die'e ''yi.

X 'Lotɔ'a ''nynuu-a, -bho Timotee yi 'le amɔ gbo a, a kpɔn ɔ -gli 'le 'bubɔa 'ke ɔ 'lbhɔ. ɔ-ɔ 'nɔ-o -a'ba -Koyi'a lbhɔ, 'mna-a'a ka -lɾεε. XI Nyɔ'ɔ -bhla -nɪ nɔ ''yri ɔ ''dana'a kamɔ -le! -Bho ɔ -ka 'nɔɔ 'ɪn gbo le-e yi a, a -kpa nɔ, a 'ke ɔ -jeyi -ya 'le -pɔlv'a bhɪlubhɪua 'mɔ! 'ɪn -ke 'nɔɔ'ɔ 'lotɔ'a ''nynuu -lɾvɔ-ɔ fuo 'nɔ-ɔ wɔn.

XII -A'ba 'lotɔ'a ''yu Apɔlɔstɪ -mnɔɔ -bodɪ a, 'ɪn 'pɔ ɔ 'kpa ''yi -popo 'le ɔ -ke 'lotɔ'a ''nynuu -lɾvɔ 'ke 'le amɔ gbo yi. ɔ-ɔ 'ye ε nɔ mɔ 'nɪ-ε. ε -se 'traamɔ -ko. -Da sɔ-ɔ 'ye ɔ li-nyɪ -nɪ mɔ, 'bho-o ɔ 'ke ε -nɔ -nɪ.

'Lɾuyijrawlu

XIII 'Lotɔ'a ''nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmɔvɔ'o amɔ-ε, a yaa 'mɔti, 'le a 'ke 'le a'ba -Lagɔ'ɔ ''gwɪdeε 'li ti-de! A kuku 'mɔti 'le a 'ke 'kpi ''yi'bhle. XIV Lε''o lε a-a nɔ'a a, a nɔ ε a -bonyunyu -bodɪ 'le dɪkmεε 'mɔ.

XV 'Lotɔ'a ''nynuu-a, -ka Sitifanɪ -ke ɔ ''bhlegbo'a nyɔ-ɔ 'kpa'a 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi -tanyɪ 'bho Akayibhɪlkpa ''kpi, 'le ɔn 'ye'a 'bho Zezii'a nyɔkpalbhɔ ''yi 'kpa, a yibo'o-o 'na. 'ε dɪ 'ɪn-ɪ pɔ'o amɔ 'kpa ''yi, XVI a 'yɔɔ-nɪ 'wa -kaabonyɔ kwa 'le ɔn 'ke amɔ -jɔlv gbo pɔ! 'Le nyɔ''o nyɔ-ɔ -ke ɔn -plε'ε lbhɔ 'mne 'mɔ, ɔ-ɔ nɔ 'ε, 'bho ɔ -bodɪ a nɔ -kaa -lɾεε!

XVII A -gblee, Sitifanɪ 'mnɔ-e Fotunatɔstɪ -ke Akayikɔstɪ, -ka ɔn yi'a 'nɔɔ 'ɪn gbo, 'ε 'bubɔa-a 'lbhɔ'a 'ɪnmɔ. -Da a-bee se'a 'bho -nɪ, -bho 'ɪn -gbɔ nɔ ya, 'mna na a'ba 'wee -nɪ'e 'bho 'an ''tɾoli. XVIII A 'ye li-ɔ, -ka a lbhɔ 'ɔ, ɔn 'ye'a 'ɪnmɔ gbo yi, -ka ε -bhɪua'a a'ba -pɔlv, 'ka-a ɔn -bhɪua'a 'mna-a'a nε -lɾεε. A yibo -kaabonyɔ'a -bhaka!

XIX 'Lotɔ'a ''nynuu-a, *Zezii'a -glɪgbɪwɔnyɪ'a nyɔ-ɔ -nɪ'a 'nɔɔ Azi-ibhɪlkpa ''kpi na ɔ-ɔ 'ye'e amɔ! *Akilaa-e *Plisɪlɪ -ke Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ-ɔ -ke ɔn-ɔ 'gbɔvɔ'a 'bho 'wa ''bhɪbhlegbo ''lɾu, 'wa 'wee na, ɔ-ɔ 'ye'e amɔ -yeyeye 'le -a'ba -Koyi 'mnɔ'ɔ 'nyɪnɪ 'mɔ! XX 'Nɔɔ'ɔ 'lotɔ'a ''nynuu -lɾvɔ na ɔ-ɔ 'ye'e amɔ! -Bho a 'wɔn -a'ba 'yewlu -nɪ 'bɔ ɔ, a gbɪgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmεε 'mɔ!

XXI 'Lotu'a "nynuu-a, 'inmō 'ye'e amu "bhalrēē! 'An 'yewlu -nēē, 'inmō 'Pōlu'a "bhuo'a 'cnyri mō'o.

XXII 'In-ı 'tmu'u'o amu-ε -lrēē, -bho nyo se -a'ba -Kōyi Zezii *Kliisı'a dıkmēē 'mu'bhle a, 'bho -Lagō'ō 'cē ō -pō'a 'ō nyōtu kwa, ō -see 'bho 'ε 'zō sōkō yi, 'le ō -ke ō 'ke "yictē "kōgwēka. Wlu -yē 'ın-ı kō'ō 'bho a, 'ın na: -A'ba -Kōyi Zezii, yi le!

XXIII Ǿ -wōnna amu "niti! XXIV A-bu 'ō nyu'a klē, 'an -pōlu 'kpun-o amu ti 'wee, -ekedımaa, -a'ba klē -ke Ǿ "sisri'e-e "yi.

'Pōlv'a "bōgv'a 'sōnnε ɔ po'a KŌLĒETIKŌMU -jeyi

Wludie po'a nyo "bōgv -nεε'ε -naagr 'li.

Kōlēetikōmu 'mnu-υ 'ma-a Zezii'a nyo, 'innu ɔ -dalbhoyi 'Pōlv po'o "bōgv'a 'sōnnε -jeyi. ɔ 'nu-o -kaa, -ekedımaa, 'wa "kpidı ɔ 'wōn'ɔ 'bō, ı se "yrili-nmō 'le 'wa tolv-υ nu'o ɔ -se Zezii'a -dalbhoyizεε -ko. -Ka ɔ "du 'ε -ziaka, ɔ-ɔ tɔ nu-o'o, 'le, -ka ɔ lbhv 'mne 'bhle'a 'kpv, ɔ-ɔ tri'e 'na -jie "kpitı.

'Yewlu

I 'Inmō 'Pōlv -Lago -za'a 'le nyo'a "klumu 'ın 'ke *Zezii *Kliišt'a -dalbhoyi "du, a-bv ɔ -ghıgbawōnyi'a nyo -Lago -kɔ'ɔ, -υ -nı'a 'le Kōlēetıgwlv 'mυ -ke a-bv ɔ nyo -lrυv-υ -nı'a Akayıbhlvkpa "kpi, 'ınmō po'o amυ "bōgv -nεε -jeyi. 'In -ke -a'ba 'lotv'a "yu Timotee -nı 'sōn, -a-bv 'ye'e amυ! II -A'ba -tıta -Lago -ke -a'ba -Koyı Zezii Kliišt -wōnna amυ "nıtı 'le υn 'ke amυ -pōlv'a bhlvbhıua "nyı!

'Pōlv -nı'a 'kleyenamv, -Lago -kpa nɔ-o'o

III -Lago 'ma-a -a'ba -Koyı *Zezii *Kliišt'a -tıta, ɔ 'bhle'a ngaze, -bho nyo -nı -vōyıε wōn, ɔ po ɔ 'kpv 'mυ, ɔ 'nyıu 'bhe "yi! IV -Bho -a -ka 'kle-e 'ye, ɔ-ɔ 'po-o -amυ 'kpv 'mυ, 'le, -bho nyo -lrυv -ka 'kle-e 'ye, -abv 'ke υ 'kpv "yi po -lrεε. V A -gblee, -ka Zezii Kliišt 'mno 'ye'a 'kle tenyı, 'ka-a -a-bv ɔ nyo -nı'e 'kle 'yenamυ tenyı -lrεε. -A -ke ɔ "sısrı'e-e "yi'a dı -Lago-ɔ po'o -amυ 'kpv 'mυ tenyı -lrεε 'le sıasıaalt 'wee 'mυ. VI ε -nı'a -kaa 'mυ a, -bho -a -ka 'kle-e 'ye a, ε-ε 'mo-o a'ba -zεε'ε dı. -A-bv -Lago 'ke 'mυ-zı -nı 'le ɔ 'ke amυ 'kpv 'mυ po, 'le, 'pυnpuan'a -jolv -a -nı'a "yi, a 'ke 'bho 'ε "yi ti-de -ka -zεεka. 'Bho 'ε lemυ, -bho -Lago -kpa -amυ, ε-ε 'mo-o lε-ε 'ka amυ 'kpv 'mυ po, 'le, 'kleyεε nyo-υ ya'a amυ "kpi, a-bee -mnuυv 'ke "gwlı-ku 'le ı -kaa amυ lε "yi -za "bhalrεεke. VII 'Ka-a ε -nı'e 'mυ'a dı -a de'e "gwlı na, a'ba "gwlıdeε -see -dentı 'mυ -sɔ yi. -Bho -a -ke a -plε 'kleyεε 'mυ, -a 'de-e "gwlı -lrεεke na, -ka -Lago-ɔ kpa'a -amυ, 'ka-a ε "du'o a'ba lε -lrεε.

VIII A -gblee, 'lotv'a "nyınuu-a, -ka -a'ba 'kleyεε ku'a wōn tenyı 'le Aziıbhlvkpa "kpi, -a 'bɔ-ɔ ti a 'ke ı yıbo. 'ε wōnkue 'zi-e 'kale "yi. -A popo 'ko-o 'gwlvıti na, -a 'ye 'ko-o 'mε -mυ. IX Kın, -ziadı mo'o. -A popo 'ko-o 'gwlvıti na, -a'ba 'mεwı nyıı 'ko-o'o. 'ε lıtu -nu-ε'o 'le -a -kaa -a'ba "bhi'a 'mvtıkukue 'mυ 'pεε, 'le, -Lago za'a nyo glu 'le 'memυ'a "klumu 'le υn-υ nı'a ti -lrεε, -a 'ke ɔ "se 'mυ 'pεε. X ɔbɔ 'mno'ɔ 'sana 'mυ -a 'pυn'o. -Bho 'kleyεε -lrεε yi -amυ -bodı, 'ınno 'ye -amυ 'le 'ε wōn 'mυ -za mυ -lrεε. -A 'de-e "gwlı na ɔ-ɔ 'ye-e -kaa -nu -mυ. XI -A-bv bhade'e amυ lı, a po ɔ *wōn gbo -a'ba dı. -Bho ε -nı -kaa 'mυ a, 'lemnu, ɔ wōngboplvbhv a -ke nyo'a -dadudu-u nυ'a -amυ -bodı, ɔ-ɔ zı nı 'ne-ε 'mυ, ɔ-ɔ nu'o -amυ -zεε 'lrulı. ε-be -zεε 'mne ε, 'ınne a'ba -dadudu-u 'ye'e lı 'le a-a po ɔ 'seε -a'ba dı -lrεε.

'Pōlv -see Kōlēetı le mu

XII A -gblee, 'lotv'a "nyınuu-a, lε -ke 'bete -a -nı'a wanamυ, 'ınne 'mo-o, 'le -a'ba -pōlv gbo, -a'ba kplı 'srεε'ε-ε "yi 'le -a -bonyınyu'a "klumu

'bho -Lago'c 'yigbeyi. A-bee -mnu'v'a 'bhi'a damu -lrɛɛ, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mu. I-bɪ kpli 'mnu-t 'nu -ɔ 'tʊ 'le -a nu t'o 'le -pɔlvzɛɛ 'mu 'bho 'c 'yigbeyi. 'ɛ letu 'ka -kaa 'mu-nɪ a, ɛ -se nyunyɔnaagi -a 'pɛɛ 'mu 'nɪ -ko. ɔ-bo -Lago -ke 'limu-ɔ -nmɔ'c wɔn, 'inno kpa'a -amu. XIII-XIV A-a 'ye-e li'a, 'lotu'a 'nynuu-a, -a'ba 'bɔgʊ -a pɔ'a -jeyi, -a -see 'le 'ya 'limu ɛ flʊ 'yisie. -A 'za-a dɪ 'wee 'mu gbaa. -A -see ɛ 'yi'zize, 'le -a yibo'o na, a 'wɔn-ɔ -amu 'muti -toope. 'In 'de-e 'gwli na, a-a 'ye -t 'muti'wɔn -mu -ka -zɛgɛka. 'ɛ dɪ, -ka -a wa'a 'bɛtɛ a'ba dɪ 'le ɛ 'ke -a'ba -Kɔyi *Zezii'a leyinɔɔ 'kpi bhla, -ka -lue 'mno, 'ka-a a-a 'ye 'bɛtɛ -wa mu -lrɛɛ -a'ba dɪ.

XV-XVI Dɪ 'in -za'a -laa 'mu, 'in 'de -t 'gwli'a dɪ, 'in 'bɔ 'ko'o ti 'in 'ke 'kɪ 'le amu gbo -zi -nɪ 'le 'in 'ke Masedʊanbhɩkpa 'kpi mu. -Bho 'in -ka 'le-e 'wɩ, 'in -ka Zideebhɩkpa 'kpi le-e mu, 'in 'bɔ 'ko-o ti -lrɛɛ 'in 'ke 'le le -yi -nɪ, 'le a 'ke 'kɪ 'inmu -kpa 'in 'ke 'an -jɔlv nya kpa. -Bho 'in nu 'kɪ -kaa a, 'lemnu ɛ-ɛ nu 'ko-o amu -zɛɛ 'Iruli kpe 'sɔn, 'le 'in -see 'tɔ 'le -zi -nɪ. XVII 'Lotu'a 'nynuu-a, 'in-t 'tmʊ'o amu-ɛ, 'in 'ka wlu 'yizizia a, ɛ -se bhuhuyiti -ko. Nyu-ɔ se'a -Lago yibo, le ʊn-ɔ 'ye'a -nu mu, -ka ʊn-ɔ za'a 'ɛ dɪ 'mu, 'an nu -kaa. 'An nyunyɔtu'a nu 'in-t 'ye-e 'inɛɛɛ -nu -mu-ɔ, 'an -za wlu 'yida 'mu -lrɛɛ. XVIII -Lago se'a sɪn wɔn 'mu 'bhle, 'bho 'c 'yigbeyi 'in-t 'tmʊ nu'e amu na, dɪ -a za'a amu -bodɪ 'mu a, t-t 'mo-o -ziadɪ, -a -see sɪn ɛɛ. XIX A 'ye li-ɔ, 'inmɔ 'Pɔlv-ɛ *Silvɛɛ -ke Timotee, -Lago'c 'yu Zezii *Kliisi -ke 'kpidɪ -a za'a amu -bodɪ 'mu, ɔ se wlu 'sɔn wɔn 'mu 'bhle. ɔ-ɔ 'mo-o -ziadɪ'a 'muzayi 'komu. XX A -gblee, lɪ 'wee -Lago 'du'a -amu wɔn 'muti, 'c dɪ -a de'e 'gwli na, ɔ-ɔ 'ye -t -nu -mu. ɔ-bo Zezii Kliisi 'mno'c dɪ -lrɛɛ -a 'bhɛ'ɛ -Lago'c 'nynɪ 'yi 'le -a nu'o: -Ziadɪ mo'o, 'ka-a t -nɪ'e 'mu! XXI 'Bho 'ɛ lemʊ, -Lago'c 'bhuo-o -za'a 'bho -abʊ -ke a-bee, -a 'ke 'c nyʊ 'du, -a 'ke 'c lbhʊ nu 'le ɔ-ɔ pɔ'o -amu 'kpi 'mu 'bho Zezii Kliisi'a -jeyi. XXII ɔ-bo -Lago 'mno, -ka ɔ -kɔ'c -amu, nyʊ 'ke t yibo'a dɪ, ɔ 'du'o *ɪ Lisaazuzu 'le -a'ba -pɔlv 'zɔ. -Zigɪ ɔ 'ka -amu 'lrulinʊ, 'inno 'mo-o 'ya 'mna'a 'yitisabhleɛ.

XXIII A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, 'bho -Lago'c 'yigbeyi 'in-t zɛɛ nɪ'o. 'In -kaa amu 'lruli-wlu'a dɪ 'in -see 'le Koleetgwɩwɩ 'mu -zi -nɪ. XXIV ɛ -se na 'nɪ ɛ, -a-bʊ -zi amu wɔn 'nɪ -ko 'bho a'ba 'gwlide'ɛ 'kpi. -Ka a pɔ'a bhɪ glu -ka -zɛgɛka see 'bho Zezii'a -jeyi, -a yibo nɪ-o'o. -A 'ybha-o'o -a 'ke tikpɔkɔn, -a 'ke amu -kpa 'le a 'ke 'le 'bubua 'mu -nɪ.

II

I 'Lotu'a 'nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mu'a dɪ 'in bhaga'o 'le 'an -pɔlv gbo na, ɛ se 'yrili-nmɔ 'in 'ke 'le amu gbo le yi. -ɛkedɪmaa, -bho 'in yi 'kɪ 'le le a, 'in-t kma nɪ 'ko-o amu 'yigbeyi -lrɛɛ. II -Bho 'in -kma -nɪ nɪ 'kɪ amu 'yigbeyi, 'gwlv-ɔ 'ye 'kɪ-t 'mna-a'a 'bhuo li-nynɪ -mu -lrɛɛ. Nyɔ-ɔ 'ka 'inmu 'kpa 'yi pɔ, ɔ -see -nɪ yi, -ɛkedɪmaa, a'ba klɛ-ɛ 'ye-e 'yigbeyi -kma -mu. III 'Inne 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'in -see 'le le yi 'le 'in 'ye amu 'ɛ 'bɔgʊ -jeyi pɔ. 'In 'bɔ-ɔ ti a 'ke a'ba 'nyinynidɪ 'yiyibo 'le a 'ke -Lago gbo 'bhiti, 'le, -bho 'in yi 'le amu gbo le 'wla, 'gwlv 'ke 'inmu li-nmɔ, -ɛkedɪmaa, a-bʊ 'ke 'ɛ letu nu. A -gblee, 'in yibo'o-o a -nɪ 'wee'a kpli. 'In 'de-e 'gwli na, -bho 'bubua -ka 'inmu-ɔ 'lbha, 'bubua-a 'ye-e amu 'lbha -mu -lrɛɛ. IV A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, ɛ-be 'bɔgʊ 'in pɔ'a amu -jeyi, 'in -nɪ 'ɛ cnɔnamʊ, 'in popo'a a'ba dɪ 'gwlvɪ, 'an ku 'cna-o'o tenyɪ 'le 'in 'ye 'vi ngazeka. ɛ -se 'in 'ke amu 'yigbeyi -kma -nɪ'a dɪ

'in po amu 'bɔgɔ 'mnɛ -jeyi -ko. 'In 'po -ɛ amu -jeyi, 'le, -ka 'in -kma'a a'ba dɪ tenyi, a 'ke ɪ yibo.

A 'bho a -bonyunyɔ'ɔ "nyinyinidɪ'a dɪ

^V A-a 'ye-e li'a, 'lotu'a "nynuu-a, 'le a'ba "klumu, nyɔ-ɔ -kma -nɪ 'ka nyɔ 'yigbeyi a, ɛ -se 'an "sɛ ɔ nu ɛ "lruli -ko. A'ba kle mo'o. 'Le 'in -kɛɛ ɛ "ni-zi, a'ba "bhi'a nyɔtɔɔ ɔ nu 'ɛ "lruli -lrɛɛ. ^{VI} 'Le a'ba -dadudu 'ye wlu -lue -dalue -po, a 'ye ɔ dɪ -kpɔn 'le a -ke ɔ 'se "sra -lue 'mɔ-ple, 'le, "nyinyinikli ɔ 'bhle'a kwa 'mɔti, ɔ 'ke ɪ kwa gbo -za. Le a nu'a 'bho ɔ "kpi a, ɛ -sie 'tɔ -kaa! ^{VII} 'Traamu 'tɔ ɔ, ɔ yibo'o-o ɔ "nyinyinidɪ 'yi 'le ɔ 'ye -Lago gbo "bhiti'a dɪ, a 'bho ɔ "nyinyinidɪ'a dɪ 'le a 'ke ɔ 'kpa 'yi po! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'kpi-ɪ wa 'nɔ-ɔ "yiti tenyi. ^{VIII} 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, 'in-ɪ 'tmɔɔ'o amu, a 'bho ɔ "nyinyinidɪ'a dɪ -ka -zɛgɛka, 'le, -ka a -kma'a ɔ dɪ, ɔ 'ke ɪ yibo! ^{IX} A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -bho a -ka 'an wlu 'mɔti-i'wɔn -ka -zɛgɛka, 'in 'ke ɪ yibo'a dɪ 'in po'o amu 'bɔgɔ 'mnɛ -jeyi. ^X 'Le 'in-ɪ 'tmɔɔ'o amu na, nyɔ -ke "nyinyinidɪ'a dɪ a 'bho'ɔ ɔ, 'mna-a 'bho-ɔ 'ya dɪ -lrɛɛ. A -gblee, nyɔ-ɔ nu 'ka 'inmu "nyinyinidɪ "lruli, 'in 'bho-ɔ 'ya dɪ see. A'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ 'in 'bho'ɔ 'ya dɪ, 'le, le 'in nu'a a, *Zezii *Kliisɪ-ɪ 'ye 'ɛ li. ^{XI} 'in -see ti'bo "nyinyinidɪ'a tiyayi *Sataan 'ke -a'ba -flɔna 'ye. -Ekedɪmaa, -ka ɛ-ɛ popo'a 'gwloti ɛ 'ke nu 'le ɛ 'ke -amu tɔ wɔn 'mɔ lu, -a yibo'o-o 'na see.

'Pɔɔ -ke Tiiti -see 'bho Trɔasi 'yi'gbɔɔ

^{XII} A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'bho 'ɛ lemu, 'in-ɪ 'tmɔɔ'o amu-ɛ na 'in 'mu-o Trɔasi 'in 'ke 'bho'a nyɔ *Zezii *Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mɔ-za. 'In nyɪ'a 'bho a, -a'ba -Koyi Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a 'mɔzɛɛ'ɛ -jɔɔ -flɔ'ɔ-ɔ wɔn 'le 'in 'ye ɛ nu. ^{XIII} ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'in -see -a'ba 'lotu'a 'yu Tiiti 'bho -ye'ɛ dɪ, 'gwɔ -nyɪ'e 'inmu li. 'ɛ kamɔ, -a -Bozezii'a nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho, 'in po 'ɔ wlu 'le 'in 'ye Masedɔanɪbhɔkpa 'kpi mu. 'In -ye 'nɔ 'le a, kunazɛgɛ ɔ po'o 'inmu a'ba dɪ.

**Zezii *Kliisɪ'a 'sana 'mɔ -a lu'o tɔ*

^{XIV} 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, -a po -Lago 'sɛɛ! 'ɔ 'bɪ -a za'a 'le, -ekedɪmaa, -a -ke *Zezii *Kliisɪ 'sisri'e-e 'yi. ɔ-ɔ -Lago 'mɔ 'lu-o tɔ 'le li 'wee 'mɔ, 'le 'ɔ dɪ -a -ple'ɛ 'ɔ tɔlue 'mnɛ 'mɔ. 'Inno lbho'o -amu da'o da 'le -a 'ke Zezii Kliisɪ 'mɔ'ɔ 'kpidɪ 'mɔ-za 'le nyɔ 'ke ɔ yibo. 'Cna-a po'a ngɛ tenyi, -bho nyɔ 'wɛ ɛ ti, -ka 'ɛ ngɛ 'mnɛ-ɛ wa'a ti, ɔ 'kpidɪ -a za'a 'mɔ, 'ka-a ɪ -nɪ'o. ^{XV-XVI} A -gblee, -bho ngɛzɛgɛ -wa ti, -ka ɛ-ɛ nu'a nyɔ 'tɔ, 'ka-a -a wa'a ɔ "dɪzɪgɪ ti 'le -a'ba kpli 'mɔ-ɪ nu'o -Lago 'tɔ. Dɪ -a -za'a nyɔ -bodɪ 'mɔ a, 'wa tɔɔ-ɔ 'wɔɔn nɪ-o'o 'le ɔn-ɔ 'pɔn'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Le 'wa -lrɔɔ'a 'wɔɔn 'nɪ, 'le ɔn-ɔ sie'e 'bho 'memɛɛ'ɛ -jeyi 'bho ɔ 'yigbeyi.

'Le ɛ-be Zezii'a "dɪzɪgɪ'a 'mɔzalbho 'mnɛ -nyɪ'e-e wɔn tenyi -a-bɔ *'ɔ -dalbhomɔ -bodɪ! ^{XVII} -Abɔ 'bhɛɛ 'nɛ-ɛ wɔnyɪ, -ekedɪmaa, -Lago lbho'o -amu 'le -a 'ke 'ɔ lbho nu. A -gblee, nyɔ'a -dadudu 'ke mɔni 'ye'a dɪ, ɔn-ɔ za'a ɔ wlu 'yida 'mɔ. -Abɔ-a'a nu 'wa ka. -Ka 'ɔ wlu 'le'ɛ 'tɪn, 'ka-a -a zɪ 'ɪ nyɔ -bodɪ 'mɔ, 'le ɔ-ɔ 'ye'e -amu li. -Ekedɪmaa, -a -ke Zezii Kliisɪ 'sisri'e-e 'yi.

III

*-Lago -ke nyunyɔ bhla'a *-ybhɛybhɛtitelre, 'ɔ lbhɔnumɔ -a "du'o 'le -a za'a 'ɛ dɪ nyɔ -bodɪ 'mɔ*

I A 'ye li-ɔ, 'lotv'a 'nynuu-a, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ a, ɪ -se 'plinwlu -ko. -Ka -a 'du'a -dalbhomɔzɪgɪ, 'bɔgʊ za'a nyɔ 'kpidɪ 'mʊ, ɛ -se 'ɪnnɛ -a 'ke amʊ 'yi-tɔ ke-ɔ 'le a 'ke ɪ yibo 'nɪ -ko, 'kla -ko? -Bho -a -ka nyɔ -lɔvʊ gbo-o mu, 'bɔgʊ a 'ka -amu 'nyɪ, -a 'kʊ v 'yi-tɔ, 'ɛ dɪ se -amu 'yi'sri -lɛɛ. 'Ka-a -a'ba nɛ -nɪ'e 'mʊ, 'kla -ko? ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -lɔvʊ'a nɛ se -kaa 'mʊ-nɪ. II A'ba 'bhi-i -nɪ'e 'bho -a'ba 'bɔgʊ'a 'bɪ 'mʊ. -A yibo'o-o 'le -a'ba -pɔlvʊ gbo na, *Zezii *Kliisi'a 'bhɔo-o nʊ'o lbhʊ 'le a'ba -pɔlvʊ 'zɔ, 'le ɛ-ɛ tɔ'ɔ nyɔ na, lbhʊzɛgɛ -a nʊ'o 'le a'ba 'klumʊ. III Kɪn, -ziadɪ mʊ'o. 'Le -amu 'mʊ ɔ-ɔ zi nɪ'o 'le ɔ-ɔ nʊ ɛ'o. 'Nɪ ʊn-ʊ 'cnɪ nɪ'a 'bho 'bɔgʊ 'kpi 'le ʊn-ʊ zɛɛ'ɛ ɪ-bɪ 'cnɪyri 'mnɪ, ɛ -se -kaa -ko. 'Le ɪ -see 'bho sɪkpɪ'a -klugbɪ 'yri 'cnɪ-ɛ -lɛɛ. -Lagɔ 'bhle'a nyɔ'o nyɔ'ɔ tinɪɛ, 'le *ɔ Lisaazuzu 'mʊ ɔ -zi -nɪ'o 'le ɔ 'ye lbhʊ 'mnɛ nʊ 'le nyunyu'a -pɔlvʊ 'zɔ.

IV I-bɪ dɪ -nɪɪ, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke ɪ 'mʊ-za gbaa, -ɛkedɪmaa, -a 'de-e -Lagɔ 'gwli 'le Zezii Kliisi 'mʊ. V ɛ-be lbhʊ 'mnɛ ɛ, 'kpi 'wee -a 'bhle'a 'mʊ 'le -a nʊ 'ɛ ɛ, -Lagɔ'ɔ 'bhɔo-o 'nyɪ 'ɪ -amu. -A se 'bhɛɛ -a 'ke na 'le -a'ba 'bhi'a 'mʊtikukue 'mʊ -a nʊ nɪ nɛ'o, nʊ. -A'ba 'bhi'a 'mʊtikukue se 'bho -tɛ. VI *-Ybheybhetitelre ɔ -ke nyunyu bhla'a, 'ɪnnɔ pʊ'o -amu 'kpi 'mʊ, -a 'ke ɔ lbhunʊmʊ 'du 'le -a 'ke 'ɛ dɪ nyɔ -bodɪ 'mʊ-za. *-Lagɔ'ɔ gba-a 'cnɪ-ɛ'ɛ -benyɪ 'bho sɪkpɪ'a -klugbɪ 'yri, nyɔ-ʊ se'a 'kpi 'mʊ'bhle, ʊn 'ke ɪ 'yi-kpʊn, ɛ-be titelre 'mnɛ se ɪ 'yi'sri. Nyɔ -yɔ 'pɛɛ'ɛ ɔ 'bhɔo'a 'mʊtikukue 'mʊ, 'le ɔ 'ke ɪ 'yi-kpʊn a, ɔ-ɔ sie'e 'bho-o 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ -ke -pɔlvʊ 'zɔ -Lagɔ pʊ'a ɔ Lisaazuzu a, ɔ-ɔ 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. 'ɪnnɛ 'mʊ-o ɛ-be titelre 'mnɛ'ɛ 'kpu.

VII -Benyɪ a, -da -Lagɔ'ɔ gba 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho sɪkpɪ'a -klugbɪ 'yri, nyɔ 'ye-e ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ li. *Moyiizɪ ɔ 'nyɪ 'ɪ, ɔ 'ke ɪ 'Izrayɛɛlɪkʊmʊ pʊ, 'ɛ dɪ ɔ 'yigba -vlan'o -lɛɛ. I-bɪ -vlavlɪ 'mnɪ -see 'mʊ-gwle. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ya wɔnkue'ɛ dɪ ʊ-bʊ Izrayɛɛlɪkʊmʊ 'mnʊ se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɔ 'yigbeyi popo. I-bɪ gba 'mnɪ, -bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke ɪ kli ple, ɔ se 'ya 'yikpʊɛn'ɛ 'kpi 'mʊ'bhle'a dɪ, ɔ-ɔ sie'e 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi. VIII I-bɪ'a -za'a nyɔ 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi, -bho nyɔ 'ye ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ li, 'bho 'ya damʊ 'le, ɔ Lisaazuzu pʊ'a nyɔ 'kpi 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'pʊn'a 'bho ɔ 'yigbeyi, -bho ɔ -ka 'tɔ lbhʊ-ʊ nʊ 'le nyunyu'a -pɔlvʊ 'zɔ 'le, ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ 'mnɪ, ɪ -see -kaa -antanyɪnɪ 'mʊ-zi yi? IX I-bɪ gba 'mnɪ, -a-bʊ nyunyu se 'ya 'yikpʊɛn 'bhɛɛ'ɛ dɪ -a 'bhle'e -Lagɔ'ɔ -zignɛ 'kpi. I-bɪ -ke 'lru 'yi ɔ-ɔ 'ye'a -amu -zignɛ -tu -nɪ mʊ, ɪ -tɔ'ɔ-ɔ -amu ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ 'yi, 'le, titelre -a -ke ɔ bhla'a, -ɛ -ke dɪ -a 'du'a 'yisɛɛmʊ 'bho ɔ 'yigbeyi, 'ɛ nɪ-ɪ 'ye -zignɛ'a nɪ wɔn 'muti-zi mʊ. X -Ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, titesʊa -tɔ 'nɛ -amu -benyɪ, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke, 'ɛ letu'a -nʊ-ɛ 'traamʊ -kaa, nʊ. -ɛkedɪmaa, ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ-ɛ -zi'a ɛ-be -antanyɪnɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ kpa'a 'bho 'ɛ 'bɪ 'mʊ. XI A -gblee, tite -Lagɔ -ke nyunyu bhla'a -benyɪ, -ɛ -see'a 'mʊ-gwle a, -ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, ɛ -tɔ 'nɛ -amu-ɛ. -Bho ɛ -nɪ 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, ɔ titelre 'ye'a 'bho -nɪ mʊ 'kɔgwleka, 'ɛ nɛ -see -kaa 'bho -antanyɪnɛ'ɛ damʊ 'kpi-ɛɛ yi 'ya?

XII Dɪ -a za'a 'mʊ, -ka ɪ 'du'a -ziadɪ, -a 'de -ɪ 'gwli'a dɪ, -a'ba sie'e -a'ba wlu flʊ 'yi. XIII A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ -nɪ'a Moyiizɪ'a 'yigbeyi -benyɪ, 'le Moyiizɪ 'du'a ɛ-be -vlavlɪ 'mnɛ'ɛ 'kpicɛɛ'ɛ dɪ, ɔ-ɔ 'jri'a 'yriɛ 'lru 'le ɔ -Boizrayɛɛlɪkʊmʊ -kɪ ɪ yibo, -a se 'ɔ ka -nɪ. -A -see le 'yi'zize. XIV U-bʊ Izrayɛɛlɪkʊmʊ 'mnʊ -see 'ɛ 'zɔ 'muti'wɔn.

'Ka-a ε -nɪ'e 'traamu 'mɔ -lɾɛɛke 'bho 'wa 'nynuu'a 'nynuu'a damu. -Bho ʋn zɾɛ *titesʋa'a 'bɔgɔɪ, 'wa 'wɪn ɪ 'mɔti. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho nyo -ke Zezii Kliisi 'sisri 'yi, ɔ-ɔ 'wɪn ɪ 'mɔti gbaa! ^{XV} Kɪn, -ziadi mo'o. 'Traamu -bhla a, 'bɔgɔɪ Moyiizi 'cɪnɪ'a 'le ε-be titesʋa'a 'bɔgɔɪ'a 'klumu, -bho un zɾɪ ɪ, 'wa 'wɪn ɪ 'mɔti. -ɛkedɪmaa, 'wa -pɔɪɔ 'kpleku'o. ^{XVI} 'Bho 'ε lemu a, -bho nyo yibo -a'ba -Kɔyi Zezii 'le ɔ -ke ɔ 'ke 'yi' 'sisri, ɔ-ɔ 'wɔn-ɔ -Lago'ɔ wlu 'mɔti -ka -zɛgɛka. ^{XVII} -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'mno -ke -Lago'ɔ Lisaazuzu 'sisri'e-e 'yi'a dɪ ɪ -nɪ'e -kaa 'mɔ. A -gblee, nyo -ke 'mɔ ɔ-bɔ -zuzu 'mno -nɪ'a a, ʋn-ʋ 'ye-e 'yiflɔɛ, 'le ʋn -nɪ'e tɪnɪɛlɾe 'li. ^{XVIII} A 'ye li-ɔ, 'lotu'a 'nynuu-a, Moyiizi 'jri'a 'yriɛ 'lru -bɛnyi, -abɔ se 'tɔ 'ɔ ka -nɪ. -A -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'sisri'e-e 'yi, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ε 'yi, -a yibo nɪ'o, 'le 'ε dɪ, -ka ɔ -nɪ'a a, -a -nɪ'e -kaa -nɪnamɔ, 'le a'ba nɛ-ε 'kpa'a 'kpi 'kɔmɔ. A -gblee, lbhɔ -a'ba -Kɔyi 'mno-ɔ nɔ'a 'le -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mɔ a, 'ɪnne 'ka-a!

IV

Nyunyɔ'ɔ 'mɔfɪɛn -ke -Lago'ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛ

^I 'Ka-a ε -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, 'kpi'a -wa'a -amɔ 'yiti. -A yibo'o-o na 'le -Lago'ɔ 'limɔ'a wɔnnmɔɛ 'mɔ ɔ 'nɪɪ -nɪ'e -amɔ ε-be lbhɔ 'mne. ^{II} 'ε dɪ, lɪ-ɪ 'bhle'a dɪn 'mɔ, -a'ba sri 'ɪ sɔ 'mɔ. Le''o le -a nɔ'a a, -a'ba "zize nɛ 'yi. -A'ba 'lbha nyo 'yirabha 'mɔ. -A'ba -za -Lagowlu 'yida 'mɔ. -A 'zɛ -ε 'mɔ gbaa, 'le, -ka ε 'du'a -ziadi, nyo 'ke ɪ yibo.

^{III} *Zezii'a "dɪzɪgɪ -a za'a nyo -bodi 'mɔ a, 'wa tɔɪ'a 'wɪn ɪ 'mɔti. Nyo -yɔ -nɪ'a 'bho 'mɛmɛ'ε -jeyi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'wa dɪ-ɪ -nɪ'e -kaa 'mɔ. ^{IV} 'Wa 'wɪn ɪ 'mɔti, -ɛkedɪmaa, nyo-ʋ se'a Zezii 'gwɪɪde, 'nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi *Sataan 'ma-a 'wa -kɔyi, 'ɪnne 'kpleku'o 'wa -pɔɪɔ 'le ʋn -kɪ ɪ -ziadi 'la 'le ʋn -kɪ ɪ 'wɔɔn. -Ka Zezii *Kliisi 'mno'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ε 'yi, ɪ-bɪ 'ε 'dɪzɪgɪ 'mɪnɪ-ɪ 'ka 'le 'wa -pɔɪɔ 'zɔ zɔ -ya, ε -see ti'ɔ ʋn 'ke ɪ 'mɔti'wɔn. ɔ-bɔ Zezii Kliisi 'mno ɔ, ɔ -ke -Lago -plɛ'ε-ε -dedekpli 'mɔ. ^V -Ka ɔ 'du'a nyo 'wee'a -kɔyi, 'ɪnnɪ -a za'a 'mɔ. -A'ba wɔn'ɔ bhla -a'ba "bhi 'yi. -Ka -a "du'a 'ɔ dɪ 'le -a nɔ'a amɔ lbhɔ -bodi, 'ya "sɛ -a za'a nyo -bodi 'mɔ. ^{VI} A -gblee, 'bho 'kmɔ'a tiyanamɔ, -Lago nɔ'a -kuyre 'wɪɔ 'bho -jeyi 'le zɔ 'ke zɪ, 'le ε 'ye'a zɪ a, ɔ-bɔ -Lago 'mno, 'ɪnno -ya'a zɔ 'le -a'ba -pɔɪɔ 'zɔ, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ε 'yi, -a 'ye 'ε -vlavlɪ li'ye 'le Zezii Kliisi'a 'yigbeyi.

^{VII} A 'ye li-ɔ, 'lotu'a 'nynuu-a, -ka -yakpe 'bhle'a -ganɪ 'mɔ, 'ka-a -a 'fɪn'e 'mɔ. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ε-be -zɛgɛ 'mne -nɪ'e-e -amɔ 'mɔ. ε-ε tɔ-o'o na, wɔnkueklagba -a 'bhle'a 'mɔ 'le -a 'ke -Lago'ɔ lbhɔ nɔ, 'ɔ 'bhuo ε 'wɪɔ'o 'mɔ. ε -se -a'ba le -ko. ^{VIII} Le''o le-ε 'ka -amɔ 'kleyɛɛɛ 'kpi -ya, nyo-ʋ nɔ 'ε -amɔ 'lɾuli, ʋn -see -amɔ tɔ wɔn 'mɔ -lu yi. -Ka -a 'ka -nyna -nɔɔ -lɾɛɛ 'li, -a se -kaa yibo. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'kpi -see -amɔ 'yiti-wa yi. ^{IX} ʋn-ʋ 'kla-a -amɔ nyanɪ 'mɔ, 'le -Lago'ɔ kpa'a -amɔ. ʋn-ʋ popo 'ko-o 'gwɪɪtɪ na, ʋn-ʋ 'ye 'ko-o -amɔ tɔ wɔn 'mɔ -lu -mɔ -ziaka, 'le ʋn 'ye -amɔ 'yista. ^X -Ka ʋn -ya'a Zezii Kliisi 'kleyɛɛɛ 'kpi kplɔkplɔkplɔ 'le ʋn 'ye 'ɔ 'lbha, ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ka-a ʋn-ʋ ya'a -amɔ 'kleyɛɛɛ 'kpi 'gagwɪɔka, 'le, -ka ɔ -sɔ'ɔ glɪ 'le 'mɛmɔ'a 'klumu, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɾɛɛ, -a 'ke -kaa 'le 'ɔ tɪnɪɛlɾe 'li ti-de. ^{XI} 'Nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, nyo 'sri'e -amɔ-ε ʋn 'ke -amɔ 'lbha, -a 'ke 'mɛ Zezii'a dɪ. I -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -a'ba *'bhlɔku se'a 'mutikukue 'mɔ'bhle, 'wa -zɛ ε le li. 'ɪnne tɔ'ɔ nyo na ɔ-bɔ Zezii 'mno'ɔ tɪnɪɛ -nɪ'e-e -amɔ 'mɔ. ^{XII} 'Ka-a ε -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, 'ɔ

"dizigiri 'nyu'a amu "kōgwletiniēzēge, -bho -a -ki i 'mu-ūza, 'memēē "sri'e -amu.

XIII A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, i 'cni-ē'ē-ē 'le *-Lago'ō -Wēelizabethōgū 'li, na:

'In -za'a-a -Lago'ō wlu 'mu, -ēkedūmaa, 'in 'de -ō "gwli.

-Ka -lue 'mno, 'ka-a -abu de 'ō "gwli -lrēē. 'E dī -a za'a 'ō wlu 'mu -lrēē.

XIV 'Inno -za'a -a'ba -Kōyi Zezii glu 'le 'memu'a "klumu 'le 'ō 'ye ti-ni -lrēē. -A -ke 'ō "sisri'e-e "yi'a dī, -a de'e "gwli -lrēēke na, 'ō-ō 'ye-e -amu glu -za -mu 'le 'memu'a "klumu, 'le, tinēlre 'ō "nyu'a -amu a, ē 'ke -amu 'mu "yi 'le ē 'ke ti'puple. 'Bho 'mno 'ō, 'bho-o, -abu-e a-bee-e, 'ō-ō 'ye -a'ba 'wee 'ō "yi-tō -ni mu. XV A 'ye li-ō, i-bi li -ni, i-i nuē-o'o a'ba -zēge'ē dī 'le -Lago 'ke nyu'a -dadudu 'pūn 'le 'ō 'limu'a wōnnmōē 'mu. 'Ka-a ē -ni'e 'mu'a dī, nyu-ū 'ye 'ō 'nyu "yi'bheē mu 'le ūn 'ke 'ō 'sēē po, ūn-ū 'ye "yi-die mu.

XVI 'Innēēē 'bhle'e 'nyu'a dī, 'kpi'a -wa'a -amu "yiti. -Ka -a'ba 'bhlu'ku 'bhle'a 'kpi' mu -benyū, -bho ē se 'traamu -kaa -ni -dī, -a yibo'o-o na -Lago-ō 'po-ō -a'ba -zuzu 'kpi' mu zō'o zō 'li. XVII A -gblee, 'kle -a -ni'a 'traamu 'yenamū, i-i 'ye-e "yi"tii -mu 'wla. 'Le -a 'ke 'ya dī 'nyu 'wlu. E-be 'nyu'wluēē 'mne ē, ē -nmō'ō-ō "yrili tenyū 'le ē-ē gwle'e 'mu "kōgwleka. -Bho -a popo 'ē dī 'gwlu'ti, -ka -a'ba 'kleyēē ku'a wōn, -a se i yibo. XVIII -ēkedūmaa, li nyō'ō 'ye'a li, 'innū -a de'e -pōlū "yi. Lī -yū nyō-ō 'ye'a li, -a'ba de i -pōlū "yi, -ēkedūmaa, 'ya -gwle 'mu. Lī -yū nyō'ō 'ye'a li, 'innū 'mo-o li-i -ni'a ti "kōgwleka.

V

I A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -a'ba 'bhlu'ku -a 'bhle'a li 'nōō 'kmu 'mu, -bho ē -sō ti a, -a 'de-e "gwli na, -Lago-ō 'ye-e -amu kulre "nyū -mu 'le yaku 'li 'le ē 'ke -amu li-ni "kōgwleka. E -se nyunyō 'ke 'ē letu nu 'ni -ko. II Nōō 'kmu 'mu, -a'ba -pōlū-ū 'cna-o'o. -ēkedūmaa, -ka nyō-ō zizia'a -bana "yi, 'ka-a -a 'ybha'o -a 'ke -a'ba 'bhlu'ku 'mne tide, 'le, ku-u -see'a ti-sō yi, -a 'ke ē 'mu "luo. III -Bho -Lago "nyū ē -amu, -a 'ye -ē li 'bhle -mu "kōmukōmū. -A'ba -zuzu -see "yi-nyē yi. IV Kūn, -ziadi mo'o. -Nōō -ke ti -a 'bhle'a ē-be 'bhlu'ku 'mne li, -a 'ye-e 'kle 'ye -mu 'le -a'ba -pōlū 'ke 'cna. E-be ku 'mne, -a -see, -Lago -zē ē -amu li, nu. -A 'ybha-o'o 'ō 'ke -amu kulre li"du. -Bho ē -ni -kaa 'mu a, 'lemnu -a'ba tinē zizia'a-a "yi. -A -see 'tō 'mē yi "kōmukōmū. V -Lago'ō "bhūo-o nu'o 'ē letu 'le 'ō 'ke -amu kulre 'mne "nyū, 'le 'ō 'ye *'ō Lisaazuzu 'le -a'ba -pōlū 'zō "du. I-bi -zigi 'ō 'ka -amu "lrulinū, 'innō 'mo-o 'ya 'mna'a "yitisabhleē.

VI -Bho -a 'bhle ē-be ku 'mne li "kōmū, -a yibo'o-o na -a -ke -a'ba -Kōyi Zezii Klii-i tite-ē gbo. E -ni'a -kaa -amu -bodū a, 'kpi'a -wa -amu "yiti. VII -Bho 'in nu, -a -ke 'ō tite-ē gbo a, 'ē 'zō 'mo-o -a -see 'ō -bhla "yri' mu 'ye ke. E -ni'a -kaa 'mu a, 'le 'ō "gwlideē 'mu 'ē letu -nu-ē -ni'o. VIII Kūn, -ziadi mo'o. -A 'bhle-e 'kpi' mu "kōmū 'le -a 'ybha'o -a 'ke -a'ba 'bhlu'ku "yiti"tayi, -a 'ke kulre lipo, 'le, -a'ba -denazēge-ē -ni'a 'le yaku 'li, -a 'ke 'le mu 'le -a -ke -a'ba -kōyi 'mno 'ke -dalue -ni. IX 'Ka-a ē -ni'e 'mu'a dī, -bho -a -ke 'ō -ni -dalue o, -bho -a -ke 'ō se -dalue -ni o, -a 'bō'ō ti -a 'ke 'ō 'gwlu'di nu. X -ēkedūmaa, -a'ba 'wee 'ye 'bho-o 'ō wōnyi ti-nyna -mu 'le 'ō 'ke -amu -zige -tu. -A'ba kpli -a nu'a 'nōō 'kmu 'mu, 'innū 'ō-ō 'ye ya-gbū mu 'le 'ō 'ke -amu ē "lrulinū. -Bho -a nu -zēge, 'lemnu 'ō-ō 'po-o -amu 'sēē. -Bho ē se -kaa 'mu-ni, 'ō -see -amu 'sēē -po yi.

*Nyo -ke *Zezii *Kliisi 'sisri'a 'yi, ɔ-ɔ 'mo-o nyɔlre*

XI A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -a'ba -Kɔyi *Zezii 'mnɔ, -ka ɔ 'ka -amu -ziple -tu, -a yibo nɪ-t'a dɪ, -a "du ɔ 'bho "kɔmɔ. 'Inne 'bhle'e 'nynɪ -lɾɛɛ'ɛ dɪ -a 'bɔ'ɔ ti, dɪ -a za'a 'mɔ, -ka ɪ "du'a -ziadɪ, nyɔ 'ke ɪ yibo 'le ɪn 'ke ɪ 'wɔɔn. -Lagɔ -mnɔɔ, -ka -a'ba tin'e -nɪ'a a, ɔ yibo'o-o -kaa, 'le 'ɪn de'e "gwli -lɾɛɛke na, 'le a'ba -pɔlɔ'a gugluti, a yibo'o nyo -ɔɔ 'ɪn "du'a, 'kla -ko? XII Dɪ -a -nɪ'a -laa 'muzanamɔ, abɔ na "plinplinwlu ma'a? -Gba! -A se "plinnamɔ -nɪ. -Ka -a 'ka -nyna 'le a 'ka -a'ba dɪ 'betɛ wa, -bho nyɔ -ka 'bho -a'ba da-a "du 'le a 'ke ɔ wlu wɔn 'mɔ-za, 'kla-a mo'o. U-bɔ nyɔ 'mnɔ, kpli ɔn-ɔ nɔ'a, nyɔ-ɔ 'ye'a li, 'ɪnnɪ ɔn-ɔ gbɔ'o ya 'le ɔn-ɔ "plin'o. Dɪ -yɪ "yi'a 'le 'wa -pɔlɔ gbɔ, 'wa zi -mnɪ'a dɪ. XIII I-bɪ kpli -a nɔ'a a, -bho a -ka 'gwɪuti-ipɔpɔ na, -a 'zi-e 'ya "kalɛ 'yi 'le, -a 'bhata'a? -Bho a nɔ kɪn a, -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ mo'o. 'Le, -ka -a se'a 'bhata, -bho a yibo nɪ a, a de "gwli na, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke amɔ -kpa. XIV A -gblee, lbhɔ -a -nɪ'a nɔnamɔ, -a nɔ -ɛ'o, -ɛkedɪmaa, Zezii *Kliisi -kma'a-a -a'ba dɪ tenyɪ. -A yibo'o-o na, -a-bɔ 'ke 'ka 'mɛ 'wee 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a'ba "lru "yi ɔ 'mɛ -nɪ'o 'le -a 'ke 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. XV ɔ 'mɛ -nɪ'e 'bho-o nyunyu 'wee'a 'bɪ 'mɔ, 'le, -yɔ -nɪ'a ti, ɔn -kaa 'tɔ 'wa "bhi'a 'gwɪɔdɪ ti'ɔɔ, 'le, kpli-i 'kɔ ɔ 'tɔ nɔ, ɔn 'ke ɪ ti'ɔɔ 'le ɔn 'ke ɪ nɔ. -ɛkedɪmaa, 'wa dɪ ɔ 'mɛ'o 'le -Lagɔ 'ye ɔ glu -za 'le 'mɛmɔ'a "klumɔ, 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɾɛɛ.

XVI 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, -bho -a 'ke 'traamɔ nyɔ ya-gbɔ, -a'ba -gbɔ'o ɔ kpli'a "sɛ ya. Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Benyɪ a, 'ka-a -a nɔ'o 'bho Zezii Kliisi'a damɔ. 'Traamɔ 'tɔ ɔ, -a'ba nɔ -kaa. XVII A -gblee, -bho nyɔ -ke Zezii Kliisi "sisri "yi, ɔ-ɔ mo 'tɔ-ɔ nyɔlre. -ɛkedɪmaa, kpli ɔ-ɔ nɔ 'ka -benyɪ, ɔ-ɔ "tayi -nɪ-ɪ "yiti 'le ɔ-ɔ "luo'o -lɾɛnɪ 'mɔ.

**Zezii *Kliisi'a 'sana 'mɔ -a -ke -Lagɔ -ybhɛ'o*

XVIII A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, dɪ -a za'a -laa 'mɔ a, ɪ-ɪ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "bhuo'a nɔnɔdɪ. -ɛkedɪmaa, ɔ -ya'a-a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ *Zezii *Kliisi 'le ɔ 'sana 'mɔ -a -ke ɔ 'ke -ybhɛ. 'Traamɔ 'tɔ ɔ, -a 'ke nyɔ -lɾɔɔ 'tmɔɔ, ɔn 'ke ɔ gbɔ yi, 'le ɔ -ke ɔn 'ke -ybhɛ'ɛ lbhɔ ɔ "nyɪ'e -amɔ. XIX -Ka -Lagɔ -ya'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ Zezii Kliisi, 'le ɔ 'sana 'mɔ, ɔ -ke nyɔ-ɔ -ybhɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɪ -a za'a nyɔ -bodɪ 'mɔ. "Nyinyɪnɪdɪ ɔn nɔ'a 'bho ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya 'wee'a dɪ, 'le ɔ 'ye -amɔ lbhɔ 'le nyɔ gbɔ, -a 'ke ɔ 'tmɔɔ na, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ -ke ɔn 'ke -ybhɛ.

XX 'ɛ lbhɔ -a 'bhle'e 'tɔ'ɔ dɪ, -bho nyɔ lbhɔ nyɔ da a, -ka ɔ-ɔ za'a ɔ wlu 'mɔ, 'ka-a -a za'a Zezii Kliisi'a dɪ 'mɔ. Wlu -a za'a 'mɔ, 'le ɪ 'mɔ -Lagɔ-ɔ zi nɪ'o 'le ɔ-ɔ 'la'a nyɔ, ɔn 'ke ɔ gbɔ yi. U-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'le ɔ-ɔ Zezii Kliisi'a 'nynɪ 'mɔ -a bhade 'nɔ li 'le -a nɔ'o: A "tayi a'ba "bhi "yiti a -ke -Lagɔ 'ke -ybhɛ! XXI A -gblee, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ ɔ, ɔ -see "nyinyɪnɪdɪ -lue 'tɪn nɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -yɪ -abɔ nɔ'a a, 'ya 'gbɛ ɔ de ɔ "lru 'le ɔ 'ye 'mɛ 'bho -a'ba 'bɪ 'mɔ, 'le, -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ, -a 'ke "yisɾɛɛmɔ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

VI**Zezii'a -dalbhoyi'a lbhɔ*

I 'A 'ye li-ɔ, 'lotu'a "nynuu-a, -abɔ -ke -Lagɔ-ɔ nɔ'o 'tɔ-ɔ lbhɔ'a dɪ, -a "du'o amɔ "dɪ 'mɔ na: -Lagɔ -wɔnna'a-a amɔ "niti. 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a

dɪ, ɛ-bɛ -zɛgɛ ɔ nu'a amu 'lɪruli, 'ɛ 'du bhuhhuyiti'a le -le! II 'Le -Lagɔ'ɔ
 "bɔgɔ 'li, -kaa ɪ 'cni-ɛ'ɛ -kaa 'le, na:

ɔ na: -Nɔɔ 'ɪn 'du'a amu 'le 'ɪn 'ke amu -zɛgɛ 'lɪrulinu, -bho ɛ nyini a,
 -ka 'ɪn kpɔn'a a'ba bhadowlu, nyu-u 'ye -ɪ yibo -mu. ɛ-bɛ -nɔɔ
 'mne ti, -da 'ɪn-ɪ 'ye'a a'ba 'pɔnpɔan -jɔlu wɔn-flɔ -nɪ mu, 'le a
 'ke 'pɔn, 'ɪn-ɪ 'ye-e amu -kpa -mu.

A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -zɛgɛ -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke amu 'lɪrulinu, 'ɛ
 -kutu 'son'ɔ -kpɔnnɔnamu 'ka-a! ɔ 'bɔ'ɔ ti 'traamu -a 'ke 'pɔn 'bho 'ɔ
 'yigbeyi. III Lbhɔ -a -nɪ'a nɔnamu, -a -see 'ybha, nyu 'ke 'bho 'ɛ da "du.
 'ɪnne 'bhle'e 'nyɪn'a dɪ, lɛ"o lɛ-ɛ 'ka nyɔ -zice 'mu "du 'le ɔ -kaa Zezii'a
 "dɪzɪgɪ 'wɔɔn, -a'ba nu ɛ'o. IV Lɛ"o lɛ -a nu'a a, ɛ-ɛ tɔ'o na, -Lagɔ'ɔ
 lbhɔnɔmu -a "du'o. A 'ye li-ɔ, sɪastaaɪ -a 'ka wɔn 'mu ɛɛ 'le -a 'ka -
 Lagɔwlu 'mu-za o, -ka -a 'ka -nyina 'le -a 'ka 'kleyɛɛ 'li 'wlu o, sɪastaaɪ
 -lɪu o, -a 'ku-o 'gwli, 'le 'ya -za'a -amu lɛ 'yi. V 'Le 'wɪtɔlu -ke 'wɪ -lɪu
 'li, un-u 'lbha'a -amu-ɛ, un-u 'po-o -amu -jie 'mu, un-u 'gbu-o ti 'le un-u
 yi'e -amu zɛɛ 'mu tibɔnamu, -a 'mɛ-ɛ lbhɔ "we wɔn 'mu, -a 'de-e yɪ
 'le 'mu-u 'lbha'a -amu. VI ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -a'ba kpɪ 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi 'bho
 -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. -Ka ɔ 'ybha'a -a 'ke nu, -a yibo'o-o -kaa 'le -a nu ɪ'o.
 -A 'bhle-e 'gwlikue 'mu. -A'ba 'limu -nɔmɔ'ɔ'ɔ wɔn. *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu
 -nɪ'e-e -amu 'mu. -A -kma'a-a -a -bonyunyu'a dɪ -ka -zɛgɛka. VII -Lagɔ'ɔ
 wlu-u 'ma-a -ziadɪ, 'ɪnnɪ -a -za'a nyu -bodɪ 'mu. -Lagɔ'ɔ 'bhɔu 'nyɪ-
 e -amu 'ɔ wɔnkue. I-bɪ 'yisrɛɛkpɪ nyu-u 'ye'a -amu 'mu li, 'le, -ka -a
 "du'a 'ɔ lbhɔnɔmɔzɪgɪ, un-u yibo nɪ'a a, 'ɪnnɪ 'ka-a! ɛ-bɛ 'jɛ -Lagɔ nu'a
 -amu 'lɪruli 'le 'nyɪnyɪdɪ'a tiyayi *Sataan -kaa -amu tɔ wɔn 'mu lu, -a
 -de 'nɛ-ɛ 'li ti -ka -zɛgɛka. I-bɪ 'yisrɛɛkpɪ 'mɪnɪ'a dɪ -Lagɔ'ɔ "du'o -amu
 'yɪrɪli 'le 'ya dɪ -lɪɛɛ -a 'bhɛɛ'o -a -ke -a'ba 'yidɛɛyi 'mɔ'ke 'yigege
 'le -a 'ke ɔ wɔn-zi. VIII -ɛkedɪmaa, nyɔtɔlu-u "du'o 'bho -amu-ɛ 'le -
 lɪru'a 'la'a -amu lɛ. Nyɔtɔlu-u 'za-a -a'ba "dɪzɪgɪ 'le -lɪru-u 'za'a -a'ba
 "nyɪnyɪdɪ. -Bho nyu -gbu -amu ya, un na, nyu'a "yɪrabhamɔlbhamu
 -a "du'o. -Bho nyu 'cɪɪ ɪ 'muti, -a 'mo-o -ziadɪ'a 'mɔzamu. IX -Bho un
 -gbu -amu ya, un-u popo-o 'gwɪlɪ na, bhuhhuyiti'a nyu -a "du'o, nyu
 se -amu yibo. -Bho nyu "bhlu ɪ 'muti, -a yibo-ɛ'o. -Bho nyu -gbu -amu
 ya, un-u popo-o 'gwɪlɪ na, -a -see 'mu-gwle yi. A -gblee, un-u popo-o
 -kaa 'gwɪlɪ 'le -abu -nɪ'e -bhla ti "kɔmu! Sɪastaaɪ'a -dadudu 'bhla-a
 -amu 'kpi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, ɪ -see -amu 'lbha -a -see 'mɛ. X Lɛ un 'ka
 -amu 'lɪrulinu 'le 'gwɪlu 'ke -amu li-nyɪnɪ, 'ɪnne un-u nu'o. ɛ -nɪ'a -kaa
 'mu a, -a'ba 'bhɔ 'bɔbɔ'a'a lilidɪ. -Bho nyu -de ti, un-u popo-o 'gwɪlɪ
 na, "pɔanlbhamu -a "du'o. -Bho nyu "bhlu ɪ 'muti, li-ɪ 'bhle'a 'nyɪnɪ
 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -a-bu 'mo-o 'ya -kɔmu. -Bho nyu -gbu -amu ya,
 un na, -a se lɛ 'bhle. -Bho nyu "bhlu ɪ 'muti, -a-bu -kɔ'ɔ lɛ"o lɛ.

XI A-bu 'an dɪkmalotu'a "nynuu -nɪ'a 'bho Koleetikgwɔ 'mu, a 'ye li-ɔ,
 -a -za'a-a amu lɛ"o lɛ -bodɪ 'mu gbaa! -A -see lɛ flu 'yisɪe. 'Le -abu
 -bodɪ, -a'ba -pɔlu 'kpɔn-o amu ti tenyɪ. XII -A -kma'a-a a'ba dɪ -ziaka.
 A-bee se -a'ba dɪ -kma -ka -zɛgɛka. XIII A -gblee, -ka -tɪta-a "du'a 'yu
 "dɪ 'mu, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'tmɔ'u'o amu. 'ɪn na: -Ka -a'ba -pɔlu kpɔn'a amu ti
 tenyɪ, a-bee -mɔnu'a nɛ kpɔn -kaa -amu ti tenyɪ -lɪɛɛ!

*Nyu-u se'a *Zezii "gwɪlɪde, a'ba -ke 'wa -plɛ -pɔlu -ke kpɪ 'mu -le!*

XIV 'Lotu'a "nynuu-a, nyu-u se'a *Zezii "gwɪlɪde, a'ba -ke 'wa -plɛ -pɔlu
 -ke kpɪ 'mu -le! A -gblee, nyu -ke kpɪ-i 'srɛɛ'ɛ 'yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi,

koo -yo -ke -ni -nyini'a 'yrili 'bho 'o 'yigbeyi 'ke -dalue ti-de'a? A 'ye li-
 o, zo -ke -kuyre -ni 'son, i 'bhεε i 'ke 'mu'wɔwla, 'le i 'ke lε -lue 'du 'ni?
 XV Zezii *Kliisi -ke *Sataan -ni 'son, un 'bhεε un 'ke -ybhε 'ni? Nyɔ-ɔ
 de'a Zezii 'gwli -ke nyɔ-ɔ se 'o 'gwlide, un -ni 'son -lrεε, un 'bhεε un
 'ke -pɔlv 'mu-ple 'ni? XVI -Lago 'bhle'a nyɔ'o nyɔ'ɔ tintε, nyɔ 'bhεε ɔ
 'ke *'o bubobhlegbo kɔkui tide 'ni? A -gblee, -a-bu 'mo-o 'o -denazεge.
 'Ka-a i 'cni-ε'o 'le 'o 'bɔgv 'li na:

ɔ na: 'In -ke 'an nyu-u 'ye-e -na -mu "kɔmu. 'Wa -kɔyi 'inmɔ -Lago-ɔ
 'ye 'du mu 'le un 'ke 'an nyu 'du.

XVII 'ε kamv, ɔ 'tmv'o -kaa 'o nyv 'muv 'le ɔ na:

Nyu-u 'ma-a 'nyinynidɪ'a numv, a 'wlv 'le 'wa "klumu, a 'ke kpɔ cε.
 Lɪ-i 'ka amv "nyinynidɪ'a numv po 'bho 'an 'yigbeyi, a'ba nu i
 -le, 'le 'in 'ke amv -kvti 'son -kpuv -ni.

XVIII -Bho ε -ni -kaa 'mu a, 'lemnu 'in-i "du-o a'ba -tita 'le a 'ke 'an
 "yreetnyvnpakpi -ke 'an "yreetnyukpasi 'du. 'Inmɔ -Lago -
 kɔ'ɔ lε'o lε, 'inmɔ 'lε'ε -kaa!

VII

I 'An dikmalotv'a 'nynuu-a, i-bi li -ni, -Lago "du -i -amv wɔv 'muti'a
 dɪ, 'nyinynidɪ 'ke ε nu 'le -a'ba ku -ke -a'ba -pɔlv -see'a *li'saa yi 'bho
 -Lago'ɔ "yigbeyi, -a po i le! -A'ba kpɪ 'srεε "yi 'bho 'o "yigbeyi 'le -a
 -kaa 'bi li'bhle! -A "du ɔ 'bho -ka -zεgεka!

'Pɔlv-u li'e 'tɔ-ɔ 'bubva

II 'Bho 'ε lemυ, 'in-i 'tmv'o amv-ε -lrεeke na a -kma -a'ba dɪ tenyi!
 -Ekedɪmaa, -a -see 'le a'ba "klumu nyɔ 'nyinynidɪ "lrulinv. -A -see
 nyɔ'ɔ "gwlideε -dem 'mu -za. -A -see nyɔ lε "lru 'mu li -lrεε. III ε -se
 'in 'ke a'ba da "du'a dɪ, 'in-i zɪ i amv -bodɪ 'mu 'ni -ko. -Gba, 'in -zɪ
 'i-i amv -bodɪ 'mu see. 'In na, a-a 'mo-o nyv -a'ba -pɔlv kpɔv'a ti tenyi.
 -Bho ε "du tintε o, -bho ε "du 'mεmεε o, -a 'po-o amv 'limv "kɔmu!
 IV 'In de'e 'tɔ-ɔ amv "gwli tenyi, 'le a'ba kplizigɪ 'mni'a "lru 'yi, 'in-i
 wa'a 'bεε a'ba dɪ. -A 'ye-e 'kle. ε -ni'a -kaa 'mu a, 'kpi'a -wa 'inmυ
 "yiti a'ba dɪ 'le 'bubva-a 'lbha'a 'inmυ tenyi.

V Kɪn, -ziadɪ mo'o. -A -ni'e-e sɪanamv. -A -kaa 'nɔv
 Masedvanɪbhɪkpa "kpi-i nyini, -a -see -bhla li-fɔ ke. Sɪsɪaalɪ'a -
 daduv 'bhla-a -amv "kpi. Nyu-u 'za-a -amv zrε 'mu ti 'le -a'ba -pɔlv-u
 'yeye'e ti, 'ε 'ye bhɪubhɪua. VI ε -ni'a -kaa 'mu a, -bho 'kpi -wa nyɔ
 "yiti, -Lago po 'o 'kpi 'mu -lrεeke, 'inmɔ po'o -amv 'kpi 'mu 'bho Tiiti'a
 yinamv. VII ε -se 'ε "sε -ko. Kuna ɔ po'a a, 'inne ɔ -po -ni -ni'e -amv 'kpi
 "yi -lrεε. ɔ na, a 'po -ɔ 'kpi "yi tenyi. ɔ na, a 'bɔ-ɔ ti a 'ke 'inmυ 'ye
 -lrεeke, 'inne "sri'e amv "yi tenyi. "Nyinynidɪ a nu'a, ɔ na 'ya nymɔ-ɔ
 "si'e amv 'gwlv, 'le a 'bɔ'ɔ ti a -ke 'in 'ke -na -ka -zεgεka 'le 'gwlv -kaa
 'tɔ 'inmυ li-nyini a'ba dɪ. ɔ po'a -kaa 'ya kuna, 'in 'wɪn 'i 'bɔ ɔ, 'an
 'bubva 'kpa-a "kpi.

VIII A -gblee, "bɔgv 'in po'a amv -jeyi -benyi, 'in 'de-e "gwli na, ε -
 nyini'e-e amv 'gwlv li. ε -ni'a -kaa 'mu a, 'ε nymɔ -see 'inmυ 'gwlv
 "si. -Antanyɪ, 'ε nymɔ "si 'kɪ-i 'inmυ 'gwlv. -Ekedɪmaa, 'in yibo'o-o
 na, 'ε 'gwlv -nyini'e-e amv li. A'ba 'gwlvlinyniε 'mne, 'le ε -see 'mu-
 gwle. IX 'Traamv 'tɔ ɔ, 'ε 'bubva-a 'lbha'a 'inmυ-ε. "Yigba -ye 'in -kma
 -ni -ni'a amv "yi, ε -se 'ε dɪ 'in-i li 'bubva 'ni -ko. 'In-i 'li-e 'bubva,
 -ekedɪmaa, a yibo'o-o a'ba 'nyinynidɪ "yi 'le a 'ye -Lago gbo 'bhiti.

A'ba 'gwlōlinyniē 'mne 'nū-o -Lago 'tū'a dī cō -kpa'a amū 'le a 'ye a'ba 'nyinyinidī 'yiyibo, a 'ye cō gbo 'bhiti. 'E dī 'n-ī nū'o -a'ba 'bōgū -see amū 'nyinyinile 'lrulīnū. ^X A 'ye li-cō, -bho nyo'cō 'gwlōlinyniē nū -Lago 'tū, ε-βε 'gwlōlinyniē 'mne-ε nū -ε'ō 'le cō-cō yibo'ō cō 'nyinyinidī 'yi, cō-cō 'bhiti'e 'le -Lago gbo. -Bho cō nū -kaa, "lemnū -Lago 'mnō-cō 'bhō-cō 'ya dī 'le cō-cō 'pūn'ō 'bho' cō 'yigbeyi. Ε-βε 'gwlōlinyniē 'mne se 'yrili-nyni. Ε -nī'a -kaa 'mū a, nyū-ū se'a -Lago yibo, -bho 'gwlū -nyni nū li, 'wa "du 'ε dī 'wa yibo 'wa 'nyinyinidī 'yi, 'wa 'bhiti 'le cō gbo, 'le ūn-ū "du'ō 'mēmū 'bho' cō 'yigbeyi. ^{XI} A'ba 'gwlōlinyniē 'mne, 'unne -Lago -zi -nī'e 'mū 'le cō 'ye amū lbhū 'mū nū. -Ka a'ba kpli zizia 'yi, a 'ye 'tō -kaa li-cō! 'Traamū 'tō cō, a-a popo-o 'gwlōti -ka -zegēka, 'le, dī-ī zi'a, a -see ī wōn 'muu. I-bī dī 'mni, -ka a'ba 'lru se'a 'le -nī, 'traamū a-a 'tūtra'a 'tō li 'le a-a zī 'ī 'mū. I-bī dī 'mni -lrēε, -ka ī se'a 'yrili-nmō 'le ī 'ye'a zi, 'ya kamū a-a kpa'a a'ba 'bhi dī 'yi. 'Le, ūbī 'mni'a kamū -lrēε, le-ε 'ka amū 'kpi bhla, 'ε -stanyī-ī 'lbha'a amū. Nyō-cō nū 'ka 'nyinyinidī, -ka a "du' cō 'lru 'yi 'le -pōluzegē 'mū, ε -nmō-cō-cō 'yrili! -A'ba 'yūyē o, -Lago'cō 'gwlōdī'a nūba o, -ka a 'bō'cō tī a 'ke ī nū, a 'ye -kaa li-cō! I-bī dī-ī zi'a, -ka a'ba 'lru se'a 'le -nī, 'unū a -tō'cō -amū 'yi -ka -zegēka. ^{XII} 'Le, "bōgū 'n po'a amū -jeyi, nyo-cō nū 'ka 'nyinyinile, ε -se' cō "se'ε dī 'n 'cni ε 'nī -ko. Ε-βε 'nyinyinile 'mne, nyo -yō cō nū 'ε 'lruī, ε -se' cō "se'ε dī -ko -lrēε. -Ka a po'a -amū 'limū, 'n 'ybha-o'ō a 'ke ī 'yrili-gwē -ka -zegēka 'bho -Lago'cō 'yigbeyi. ^{XIII} 'Inne 'bhle'e 'nynī'a dī a'ba kpli po'ō -amū 'kpi 'yi.

Kūn, -ziadī mō'ō. 'Le ε -se' ε "se -ko. 'Kpi a po'a Tiitī 'yi, 'ya 'bubūa-a 'lbhō cō'ō. -A 'ye' cō -kaa li a, 'le -a'ba 'bubūa 'ye 'kpi'kpa. ^{XIV} 'In 'kō cō 'le amū gbo lbhō, 'n 'plin-o'ō 'n 'ye amū 'mū po, 'le a -see 'nmm dūn 'yi 'lbhaa. Dī -a za'a amū -bodī 'mū, -ka ī "du'a -ziadī, a'ba "kpidī 'n -za'a Tiitī -bodī 'mū, 'ka-a ī -yi'e -ziadī 'mū -lrēε. ^{XV} Cō yi'a 'le amū gbo, a kpūn -cō'ō -gli. 'Le, a 'ke' cō "dīmōduwlu 'wōn'cō dī, a 'bhle'e 'ε -stanyī ku 'mūti, a-a "du' cō 'bho. -Bho cō popo nū 'gwlōti, a'ba dīkmēε cō 'bhle'a 'mū, ε-ε 'kpa-a 'kpi 'kōmū. ^{XVI} A 'ye li-cō, -ka 'n 'bhē'ε'ε 'tō, 'n 'ke "plin, 'n 'ke amū 'mū po, 'ε dī 'bubūa 'lbha'a 'nmm!

VIII

*'Pōlū-ū 'po-o Kōlestikōmō "bōgū -jeyi, ūn 'ke mōni "du' le ūn 'ke ūn *-Bozeziī'a nyū -kpa*

I 'Lotū'a 'nynū-a, 'traamū 'tō cō, *Zezii'a -glīgū-ī -nī'a 'nō Masedūanūbhūkpa "kpi, -zegē ūn-ū nū'a a, 'unne -a 'bō'cō tī -a 'ke amū 'tmūū. -Lago'cō 'bhūo-o nū'ō 'ε letū 'le' cō 'limū'a wōnnmōε 'mū. II Stastaalī'a -dadudu 'bhū -ū "kpi, 'le "pūan-a 'lbhū ū'ō. Ε -nī'a -kaa 'mū a, 'bubūa-a 'lbhū -ū'ō "kōmū, 'le ūn-ū "du'ō mōni'a -dadudu -Lago'cō 'lbhū'a dī. III-IV I-bī mōni 'mni, -ka ūn 'kī ī "du, -a -see ī ū -bodī 'mū-za. 'Wa "bhi-ī yi'ō, ūn 'ye -amū libhade, -a 'ke ū wōn "kpitice, ūn -ke ūn -Bozeziī'a nyū -lrū 'ke gbōbhetē, 'le, Zeziī'a nyū-ū -nī'a Zideebhūkpa "kpi, ūn 'ke ū -kpa. 'E dī 'n-ī 'tmūū'ō amū na, -ka ūn 'bhle'a, 'ka-a ūn-ū ya'ō. Mōni -a de 'ka "gwli ūn 'ke "du, -yī ūn -ya'a a, ī zi'e 'bho-ō li. V -Ziadī mō'ō. -Ka -a popo'a 'bho 'wa "kpi 'gwlōti, -yī ūn nū'a a, ī -zī 'nī-ī wōn 'mūti. A -gblee, dī -a -zū 'ū -bodī 'mū ūn 'kī ī nū, ūn 'wōn nī-ō'ō. Ūn 'kī ī nū a, ūn 'nyī-e -antanyī 'wa 'bhi -a'ba -Kōyi Zeziī -jeyi. -Lago'cō 'bhū'a 'gwlōdī mō'ō.

VI 'Bho a-bee -mnub'a damu, 'ε kamu -a 'tmub'o Tiiti o 'ke 'le amu gbo le yi, 'le, lbhuzεge a -ke o 'du'a won, a 'ke ε 'yigwe. VII -Lago -wonna'a-a amu "niti tenyi. *O Lisaazuzu "nyu-e a'ba tolv "gwlidee'ε 'kpi 'le -Lago 'mno-o zi ni 'ni 'mu, un-u nu'o *wonkulu. O-bo Lisaazuzu 'mno, li a'ba -lrub-u se'a yibo, o-o "nyi -u 'ya yiboε. O-bo -zuzu 'mno, o-o "nyu-e -lrub 'kpi, 'le, wlu -Lago' o "bhuo-o po 'u won 'mu, un-u zi 'i 'mu. A "nyu-e a'ba "bhi -Lago -jeyi "fta 'wee. A -kma'a-a -a'ba di tenyi. 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a di, i-bi mōni 'mni, a "du i a'ba -pōlv'a klε ti 'le i 'ke a -Bozezii'a nyu -lrub'a ni 'mu-zi!

VIII A 'ye li-o, di 'in-i za'a -laa amu -bodi 'mu, ε -se -glaka 'in kpun amu 'ni -ko. Kplizigi a -bonyunyu nu'a, a 'ka ya-gbu, 'ya di 'in-i za'a amu -bodi 'mu, 'le, -ka a 'bhle'a nyu -lrub'a dtkmεε 'mu, a 'ke i "yrili-gwe. IX A -gblee, -ka -a'ba -Koyi Zezii *Kliis -kma'a a'ba di, a'ba "bhi yibo'o-o -kaa: -Lago -ke 'nyu-i 'bhe'ε "yi, 'bho 'o "trolli o 'wlv'o 'le yaku 'li, 'le o 'ye nyunyoku 'mu'luo, o 'ye 'nco 'kmu 'mu yi 'le nyu 'ye o 'lbha, o 'ye 'mε a'ba di. O 'wōon'o un 'ye o kpli 'mni "lrulinu, 'le a -ke o 'ke 'nyu'a "yibhεε 'mu-plε.

X 'Bho i-bi mōni 'mni "kpi, le 'in-i popo'a 'gwlvoti a, 'inne 'mo-o, -zun zi'a -laa, a-bu 'wōn'o -antanyu mōni 'mni 'ke "du-ε 'le a 'ye 'ya "dudua wōn"du. XI 'Traamu 'to o, ε -nmō'o-o "yrili a 'ke lbhu 'mne "yigwe. 'Bho 'ε 'nyaanamu, 'kpi a po 'ka 'le, a po i -kaa 'le "kōmu 'le a 'ke ε -nyinia. -Ka a 'bhle'a, a -ya -kaa! XII A -gblee, -ka a 'bhle'a, -bho a'ba -pōlv -wa ti 'le a 'ke -kaa a -Bozezii'a nyu "nyu, ε-ε 'nu-o -Lago 'tv. Le a 'bhle'a, 'inne o 'bō'o ti a 'ke a -bonyunyu "nyu. Le a se'a 'bhle, o -see, a "nyu ε a -bonyunyu, nu, katii!

XIII Kūn, -ziadi mo'o. 'In -see ti'bō nyu 'ke o -bonyunyo'o -kpakpadi "du 'le o 'ke stasaa wōn'kpa! 'In 'bō-o ti, a -ni 'wee, a 'ke 'mu'bhεε! XIV 'Traamu a, a 'bhle-e li'a -dadudu. Nyu-u se 'i 'bhle, ε -nmō'o-o "yrili a 'ke u -kpa. -Nco -lrεε ti, -bho a-bee -mnub -bō le 'mu, 'le ubu 'ke li 'bhle -gblokoo, 'le un 'ke amu -kpa. -Bho ε -ni -kaa 'mu, 'lemnu a-a 'bhεε'ε 'mu-ε. XV 'ε "yitigugowlu 'cni-ε'ε 'le -Lago' o "bōgv 'li, na: Lilili -Lago po'a 'zo, nyu-u 'tε'ε 'ya -dadudu ti, un li 'i a, le se 'bho -sie. Nyu-u 'tε'ε -toope ti, un li 'i a, un lbho-o'o tenyi.

-A 'lbho-o Tiiti -ke nyu 'sōn 'le amu gbo

XVI A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -ka 'in 'bō'o ti 'in 'ke amu -kpa, 'ka-a Tiiti 'ybha'o -lrεε o 'ke amu -kpa. -Lago' o "bhuo-o "nyu 'o "yriinmōpōlv 'mne'ε kamu, 'in-i po 'o 'ε di 'sεε. XVII O-bo Tiiti 'mno, 'in 'tmub nō-o'o o 'ke 'le amu gbo le yi. 'In 'lo 'o -kaa "yi, o 'wōon'o, o -see 'bho wlu "du. 'In -see 'o -bhla 'tmub ke, 'o "bhuo 'bō-o ti see 'o -pōlv'a klε ti, o 'ke 'le amu gbo yi 'le o 'ke amu -kpa. XVIII Nco Zezii'a -gligbu 'wee'a wōnyi, -a'ba 'lotu'a "yu -lue "yri kpun'a ti 'bho -Lagojeyi, 'unco -ke o-o 'ye 'le -yi mu. "Yri 'kpun -o ti, -ekedūmaa, o-o 'za-a *Zeziia "dizigi nyu -bodi 'mu -ka -zεgeka. XIX ε -se 'ε "se'ε di o-o 'ye 'le amu gbo -yi mu 'ni -ko. Zezii'a -gligbūwōnyi'a nyu-u -ni'a 'nco, 'unnu -zo 'o 'bho 'le -a -ke o 'ke -na, 'le, mōni -a 'ye'a -za mu, -a -ke o 'ke i "yrili"du. 'ε letu-u 'ye-e -a'ba -Koyi Zezii'a 'nyu "yi'bhεε -mu, 'le, -ka -a 'bō'o ti -a 'ke -a -bonyunyu -kpa, ε 'ke 'na nyu -to.

XX I-bi mōni-i "du-ε'ε ε, i -die'e-e "yi. 'ε di -a "du'o -a'ba "bhi'a di gba 'mu 'le nyu -kaa -a'ba da "du. XXI Le-ε 'ma-a -zεge, -a 'bō-o ti -a 'ke

ε νυ, 'le -a -see ti'bo -a 'ke ε 'bho -Lago'ō 'se'ε 'yigbeyi νυ. -A 'bo-ō ti -a 'ke ε νυ 'bho nyunyu'a 'yigbeyi -lreε.

XXII A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, υ-βυ νυυ 'son-ō 'ye'a 'le -yi μυ, -a 'gbaa 'nu-υ -a'ba 'lotu'a 'yu -lue -lroō. Ω-βō 'lotu'a 'yu 'mno, -a 'cro-ō 'mōti teny, 'le, -ka-ō 'bo'ō ti-ō 'ke-ō -Bozezii'a nyu -kpa -ka -zegeka, -a 'ye ι yibo. 'Traamu 'to-ō, ο 'de-e amu 'gwli teny' a dī, 'ō 'kpi-ō 'bhle'a 'mu, ι-ι 'kpa'a 'kpi. XXIII Tiiti -mno-ō, ο-ō 'mo-o 'an -nayı 'le-ō 'si'e 'bho, 'in -ke-ō -ple'ε -Lago'ō lbhu -lue 'mu, 'le -a 'ke amu -kpa. Nyu 'son -ke-ō -nı'a 'le yinamu, Zezii'a -glıgbıwōnyı'a nyu-υ lbho 'υ 'le amu gbo. 'Wa lbhu un-υ nu'a, -bho nyu 'ye ε li, un-υ 'bhεε-ε -a'ba -Kōyi Zezii'a 'nynı 'yi. XXIV 'ε dī, -bho un yi 'le amu gbo, -ka a -kma'a 'wa dī -ka -zegeka, a -to nε υ 'yi! 'Le, nyu-υ lbho 'υ, -bho un 'wın ι 'bo, un 'ke yibo na, -a 'bhle-e 'gı, -a 'ke 'plin, -a 'ke amu 'mu po.

IX

'Pōlv-υ 'po-o Kōlestikōmō wlu -jeyi, un 'ke mōni "du, 'le un 'ke ι-ō wōn-fuo -nı

I A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, *Zezii'a nyu-υ -nı'a Zideebhlukpa 'kpi, mōni a 'ku υ -jeyi po, -bho ε "du 'ya dī, ι se 'kı 'yi-kma, 'in 'ke amu 'ya dī -bodı 'mu-za kplokplokplo. II -Ekedımaa, -ka a 'ybha'a a 'ke υ -kpa, 'in yibo nı-o'ō see. 'Nōō Masedvanı-kōmō'a 'yigbeyi, 'in "plin-o'ō 'le 'in 'ye amu 'mu po, na: -Zun zi'a -laa, -a -Bozezii'a nyu-υ -nı'a Akayibhlukpa 'kpi, un 'bo-ō ti, -a'ba -lrvυ-υ -nı'a Zideebhlukpa 'kpi, un 'ke υ -kpa, 'le un -nı'e 'ε mōni "dunamu. A'ba "kpidı 'in -zυ 'υ -kaa -bodı 'mu a, 'unıı "tuu nu'o 'le un 'ye ti'bo un 'ke υ -kpa -lreε 'le un 'ye 'ε mōni "du. III 'Bho 'ε lemu, 'in-ı 'tmυυ'o amu-ε na, 'in-ı 'gbaa-a Tiiti -a'ba 'lotu'a 'nynuu 'son, 'le 'in 'ke υ 'le amu gbo lbho, -bho 'in -ka 'le-e yi, a 'ke mōni "du 'le a 'ke ι 'inmu wōn-fuo -nı. 'In 'tmυυ'o-o nytoıı see na, a-a 'ye -ε -nu -mu, 'le, ι-βı dı 'in -za'a 'mu 'bho amu 'kpi, 'in-ı popo-o 'gwııti na, 'in -see sın ce. IV -Bho 'in -ke Masedvanı-kōmō -ka 'le-e yi, -bho mōni 'mni se "du-ε ε, 'in "plin-o'ō, 'in 'ye amu 'mu po'a dı, dıı-ı 'ye 'inmu 'lbha mu. A-bee -mnuυ, dıı-ı 'ye-e amu 'lbha -mu -lreε. V 'In popo'a dı 'mni 'gwııti a, ε -nmō-ō-ō 'yrili 'inmu -bodı, nyu tan-a 'ye'a 'le -yi μυ, 'in 'ke υ 'tmυυ un 'ke 'an nya -kō. -Bhladı 'in 'ke 'le yi a, 'in 'ybha-o'ō 'jemōni'a -dadudu -ke dı a'ba "bhi -za'a 'mu, a 'ke ι "du see, 'le, υ-βυ nyu tan 'mnu, a -ke un 'ke ι tide. -Bho a nu -kaa, -ka a -za'a mōni 'mni a'ba -pōlv'a klε ti 'le nyo -see amu -glaka kpun, "lemnu nyu-υ yibo nı-o'ō.

VI 'ε dı 'in-ı po'o amu "nna, na: -Bho nyo po -kpaatoope a, lilile-ō-ō za'a 'bho ε 'mu, 'ε -die 'yi. ε -nı'a -kaa 'mu a, -bho nyo po -kpaaklagba, 'ō lilile-ε 'die-e 'yi. VII [ı-βı mōni 'mni, -ka a nu'a 'le a'ba -pōlv gbo a 'ke "du -lue -lue, a -ya -kaa! -Ka nyo se'a 'bhle, a'ba nu, ο "du -kaa, -le, 'le -pōlv -kōō-ō 'li mō. -Ekedımaa, nyo-ō 'nyı'a 'ō -bonyunyo le 'ō -pōlv'a klε ti, 'inno -Lago 'ybha'o. VIII Ω-βō -Lago 'mno-ō, ο 'ku-o wōn. Ω 'bhεε'o-ō 'ke amu 'niti-wonna teny 'le a -kaa 'to le'ō le 'mu-bo. -Bho ε -nı -kaa 'mu, "lemnu a 'bhεε'o ε 'ke nyo'o nyo -zege 'Irulinu -lreε. IX 'Ka-a ι 'cni-ε'ε 'le *-Lago'ō -Wεelızabōgv 'li na:

Nyo-ō za'a le 'gwıı gbo, 'ō -bonyunyu -bo'ō le 'mu, -ō "nyı ε 'υ a, 'ō 'yisrεekpli 'mni'a dı -Lago-ō wōna 'no "niti "kōmō.

^X A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, li'a 'yo nyu-u po'a 'le 'wa -kpu 'mu, i -ke 'wa lilili 'we, -Lago 'nyi i u'o. U-bu -Lago 'mno-u 'ye-e amu li'a -dadudu 'nyi -mu -lrae. U-u 'ye-e amu 'niti-wonna -mu 'le i 'ke "kpi'kpa -zoo. -Bho e-ni -kaa 'mu a, 'lemnui a 'bhæ'o a 'ke a -bonyunyu -zæge 'lrulinu 'kōmu. ^{XI} U-u 'ye amu 'niti-wonna -mu tenyi 'le a 'ke a -bonyunyu 'nyi -yoboo! U-bu nyu a-a 'ye'a -amu 'mu -zi -ni mu 'le a 'ke u kplizigi 'mni 'lrulinu, un-u 'ye-e a'ba di -Lago 'sæe -po -mu.

^{XII} A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, mōni a-a 'ye'a "du mu, e -se a -Bozezii'a nyu'a -kpa'kpa'a "se'e di -ko. -Bho a "du i -ziaka 'le nyu 'ke i li'ye, un-u 'ye-e 'e di -Lago 'sæe -po -mu. ^{XIII} E-be 'je 'mne, 'inne 'ke nyu -to na a'ba 'limu -nmo'u-u wōn. 'Le e 'ke e nu, 'le, Zezii'a "dizigi a-a za'a 'mu, -ka a -de 'ni 'li ti 'le a-a "du'a 'bho -Lago, -bho un 'ye a'ba 'yisæekpli 'mni li, un 'ke 'ya di -Lago'u 'nyi 'yi'bhæe. Un -ke nyu -lru'u-a -dadudu, a "nyi -u mōni -yoboo'a di, un-u 'ye 'o 'nyi 'yi'bhæe mu -lrae. ^{XIV} E-be -zæge a-a 'ye 'u 'lruli-nu mu, 'inne 'ye u -to mu na, -Lago'u "nitiwonnasu -ni'e-e amu "kpi -ziaka. E-be 'je 'mne, -bho un 'ye e li a, un-u 'ye-e a'ba di -kma -mu tenyi 'le un 'ke a'ba di *-Lago wōn gbo po. ^{XV} -A'ba "nyinyidui'a di, Zezii Kliisi 'me -ni'a 'bho -a'ba 'bu 'mu, -a po 'o -tita -Lago 'sæe! 'Je u nu'a -amu 'lruli, e 'bhle-e 'nyi tenyi, e 'ye le'o le -zi. Nyunyō'u "bhuo se 'bhæe u 'ke 'o wōnmōwlu 'mu'luo 'le u 'ke e -bha!

X

U-bu Kōlestikomu 'mnu, 'wa tōlu "du'a 'bho 'Pōlu'a da, 'innu u-u "du'o "kpi

^I A'ba tōlu nu'a, -bho 'inmō 'Pōlu -ni 'le a'ba "klumu, 'in-i 'ya-a 'an "bhuo 'zo, 'in-i 'ple-e 'yri, -bho 'in -te gbo 'le 'in-i kma'a 'yi a, 'traamu 'to u, u-bu nyu 'mnu, 'innu 'in-i "du'o "kpi. 'Le *Zezii *Kliisi'a 'limu'a wōnmōe -ke 'o kplimōnmōe 'mu, 'in-i "du ni 'nu "di 'mu, na: ^{II} Un zizia 'wa kpli 'yi, -bho 'in yi 'le amu gbo le, 'le 'in -kaa 'wa da -wlu. -Bho un -de ti, un-u 'cæ-e sin 'le un-u nu'o, nyu-u se'a -Lago yibo, 'innu -ke 'in -ple'e kpli 'mu. U-bu nyu-u 'le'e -kaa, -bho i 'sri 'inmu 'yi, -ka 'in -kma'a 'yi, 'innu 'in-i 'ye -kaa 'yi-to mu. ^{III} A -gblee, nyunyu -a "du'o 'le -a'ba 'yidedeyi "du'o *Sataan. 'Ka-a e -ni'e 'mu'a di, e -se -a'ba nyunyōkpi -a 'ke 'le po, 'le -a 'ke e tu wōn 'mu lu 'ni -ko. ^{IV} -Bho -a -ke e -ka 'yi-idede, -a'ba po 'le -a'ba 'bhi'a 'kpi. -Lago "nyi'e -amu 'o wōnkue, 'le, li Sataan 'mne-e "du ni'a nyu -zice 'mu, 'le un -kaa -Lago 'mno yibo, -a zi 'i 'bho -jeyi, 'e -jolu-u flo'u wōn, 'le, sindi nyu-u za'a 'mu, -a zu 'u i wōn 'mu. ^V Nyu-u 'bhæ'e 'wa "bhi 'yi, wlu un-u za'a 'mu, -i "du'a nyu -zice 'mu, un -kaa -Lago yibo, -a zi -i 'bho -jeyi -lrae. Nyu -ke -naagu-i -nyni'a 'yrili, -a kpa nu-o'o 'le un-u de 'i 'bho Zezii Kliisi'a 'yigbeyi ti u 'ke i 'yizizia, 'le u-u po 'u 'kpi 'mu 'le un-u "du 'o 'bho. ^{VI} A-bu Zezii'a -glugbawōnyi'a nyu-u ni'a 'le Kōlestigwō 'mu, -ka a-a "du'a 'bho 'inmu, nyu-u yibo 'ni-u, 'le, a'ba tōlu'a "du'a 'bho 'inmu, 'le 'in 'ke u 'lru 'yi "du.

^{VII} Li-i -ni'a 'bho, -i se'a 'yi'zize, 'wa "bhi -gbu ni ya! -Bho un -ka, Zezii Kliisi lbho 'u, nu, un yibo na, *'o -dalbhoyi 'mna "du'o -lraeke. ^{VIII} -Ekedūmaa, u "nyi-e 'inmu wōnkue. U "nyi -e 'inmu 'bho amu "kpi, 'in 'ke amu 'kpi 'yi po, 'le 'kpi -kaa amu 'yiti-wa. -Bho 'in "du 'ku 'e di, -bho 'in -ka 'ku-i "plin tenyi -di, 'in yibo'o-o na, dūn -see 'inmu 'lbha yi. ^{IX-X} -Bho un -de ti, un-u 'nu-o: "Bōgu 'Pōlu-u po'a -amu -jeyi,

li-*t* -kmu'a 'yi -ke wlu-u ku'a wɔn, 'unɔ ɔ-ɔ "du'o 'le 'ya 'limɔ! -Bho ɔ -nɔ 'nɔɔ -a'ba "klumu, ɔ-ɔ 'ya-a 'ɔ "bhuo 'zɔ, ɔ-ɔ 'ple-e 'yri 'le 'ɔ wlu 'bhle'e 'plɔ 'mu! A -gblee, 'un-*t* zɔ 'i -b -bodɔ 'mu 'le un -kaa 'gwɔtipopona, -bho 'le'e dɔ 'sri 'unmu "yi, 'le 'an "bɔɔɔ'a "sɛ 'li 'un-*t* "du 'i, nu. XI U-bu nyu-*v* za'a -kaa 'an "kpidɔ 'mu, 'un-*t* 'tmuɔ nu-o'o na: Wlu 'un-*t* za'a 'mu 'le 'an "bɔɔɔ 'li, -bho 'un yi 'le amu gbo, -ka 'un 'le'e 'tɔn, 'ka-a 'un-*t* 'ye -nu mu.

XII U-bee -mnub, un-*v* 'la-a 'wa "bhi -kɔɔɔ, 'le 'mna se 'bhɛɛ 'un 'ke na, 'un -ke un 'bhɛɛ'e 'mu-ɛ, nu! 'In se 'bhɛɛ 'un 'ke 'an "bhuo *v*-bee likpɔkpa! 'Wa "bhi'a kpli un-*v* 'la'a kplizɔɔ, 'le un-*v* ple 'i kli, un-*v* "plin'o. Un se dɔlikpɔɛn 'mu'bhle! XIII Bho 'mna-a'a damu, *Zezii Kliisɔ'a -dalbhoyi'a lbhu -Lagɔ "nyɔ'a 'unmu, 'ɛ "sɛ'e dɔ 'un 'ke "plin, ɛ -se le -lrɛɛ'e dɔ -ko. ɛ-be lbhu 'mne, 'unne 'mo-o 'un 'ke 'le a-bee -mnub'a "bhi gbo yi -lrɛɛ. XIV Bhlɔkɔ -Lagɔ "nyɔ'a 'unmu, -*t* -ke nyu-*v* -see'a -bhla Zezii Kliisɔ'a "dɔzɔɔ 'bu'wɔn ke, -*t* -ke "kpi 'un 'ka mu, 'un 'ke *v* *t* -bodɔ 'mu-za a, a-a 'mo-o 'ya nyu -lrɛɛ. 'In yi'a 'le amu gbo, li -Lagɔ "nyɔ'a 'unmu 'un 'ke nu, 'un nu 'i a, 'un -see *t* "kpice. XV Ka-a ɛ -nɔ'e 'mu'a dɔ, lbhu 'an -bonyunyu nu'a a, 'an "plin'o 'ɛ dɔ. Lbhu -Lagɔ -zi -nɔ'a 'un 'mu, ɔ nu'a a, 'ɛ dɔ 'un 'bhɛɛ'o 'un 'ke "plin. 'Le 'un de'e "gwli na, a-a 'ye-e Zezii'a "gwlidee 'li ti-de -mu, 'le a 'ke 'unmu -kpa 'le 'un 'ke 'an lbhu nya kpa -ka -zɛɛka, 'le, -da -Lagɔ "si'a 'nyɔ, 'un 'ke 'bho nyɔ. XVI -Bho ɛ -nɔ -kaa 'mu a, 'bhlɔkɔ -lɔ -ke "kpi nyu -see'a -bhla Zezii'a "dɔzɔɔ 'bu'wɔn ke, -*t* -tɛ'e a'ba "bhlɔgwɔ gbo, "lemnu 'un 'bhɛɛ'o 'un 'ke 'le mu, 'le 'un 'ke 'le'a nyu 'ɔ "dɔzɔɔ 'mɔ -bodɔ 'mu-za. A 'ye li-ɔ, 'un -see ti'ɔɔ, lbhu nyu -lɔɔ nu'a, 'un 'ke 'ɛ dɔ "plin. Lbhu -a'ba -Kɔyi-i zi nɔ'a 'un 'mu, ɔ-ɔ nu'a a, 'ɛ dɔ 'un 'bhɛɛ'o 'un 'ke "plin. XVII A -gblee, 'ɛ "kpidɔ 'cɔt-ɛ'e 'le -Lagɔ'ɔ "bɔɔ 'li see, *t* na: -Bho nyu 'bɔ ti ɔ 'ke "plin, lɔzɔɔ -a'ba -Kɔyi nu 'ɔ "lɔɔ, ɔ "plin 'ya "sɛ'e dɔ.

XVIII Kɔn, 'lotu'a "nynuu-a, -ziadɔ mo'o. Nyu-*v* 'bhɛɛ'e 'wa "bhi'a 'nyɔ 'yi, -a'ba -Kɔyi 'mɔɔ -see *v* ti'ɔɔ. Nyu 'ɔ "bhuo-o 'wɔɔ'ɔ "kpi a, 'unnu ɔ 'yɔbha'o.

XI

*Nyu-*v* -se'a-a *Zezii'a -dalbhomuzɔɔ -ke 'Pɔɔ*

I A -gblee, 'traamu 'tɔ ɔ, nyu-ɔ se'a -naagu 'bhle, 'ɔ -ka 'un-*t* 'ye -wlu mu. -Bho 'un -ka -kaa wlu, 'unmɔ bhade amu li, a "tayi 'unmu "yiti! II ɛ -ke dɔ 'un 'le'e -kaa, 'unne 'mo-o, -ka -Lagɔ'ɔ ku-u 'cna'a amu 'yi, 'ka-a 'an ku-u 'cna'a amu 'yi -lrɛɛ. -Bho 'nynaakpɔ -see -bhla nyna "ti ke, -ka un kɔn'a "yi 'le un-*v* kpa'a nyimie, 'ka-a 'un 'bɔ'ɔ ti a 'ke *Zezii *Kliisɔ 'yi-kɔn, 'le 'un 'ke amu -kaa ɔ "yi-tɔ 'bho 'ɔ leyinɔ ti. III A'ba nymɔ-ɔ "si'e 'unmu 'gwɔ. -Bho 'un -de ti, 'mna na, nyu-*v* 'ye-e amu "yrabha 'mu 'lbha -mu 'le un 'ke a'ba -pɔɔ "yizizia a -ke Zezii Kliisɔ 'mɔɔ -kaa 'tɔ -na 'le -pɔɔzɛɛ 'mu 'le a 'ke 'bho 'ɔ -jeyi 'wɔ. -Ka sen 'lbha'a *ɛnu "yrabha 'mu, 'le un 'ye'a "nyinyɔnidɔ nu, a popo -kaa 'gwɔti! IV A 'ye li-ɔ, 'un-*t* zɔ -*t* amu -bodɔ 'mu, -ɛkedɔmaa, nyu-*v* -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmuzɔɔ, -bho un yi 'le amu gbo, a-a "tayi 'nu-*v* "yiti 'le un-*v* tɔ'ɔ amu. U-bu nyu 'mnub, dɔ un-*v* za'a 'mu 'bho Zezii Kliisɔ 'kpi, *t* -ke -a'ba nɔ se gɔɔ. *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu a 'bhle'a 'mu, ɛ -ke -zuzu -ke dɔ un-*v* za'a 'mu se le -lue 'mu-nɔ. Zezii Kliisɔ'a "dɔzɔɔ -a -za'a amu

-bodɪ 'mʊ 'le a 'ye 'ɪ 'wɔɔɔ, 'wa -za -mnʊ 'mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a-a 'po-o 'wa wlu -lokui.

^V U-bʊ nyʊ a-a 'la'a Zezii'a -dalbhomʊklɪgbɪ, 'ɪn 'de-e 'gwli na, 'le le'o le 'mʊ, ʊn se 'ɪnmʊ -zi. ^{VI} Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ɪn -se wɔntɪnmɔyi -ko. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, le -ke dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'ɪn yibo nɛ-o'o. -Da 'ɪn -nɪ'a 'le a'ba "klumu, 'le lɪ'a -dadudu 'mʊ, 'ɪn -to'ɔ-ɔ amʊ 'ɛ letu "yi gbaa!

^{VII} -Benyi a, 'ɪn -za'a amʊ -Lago'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ, 'ɪn -see amʊ mɔni 'ybhāa. 'ɪn -ya'a-a 'an "bhūo 'ɔ'le 'ɪn 'ke amʊ -kpa 'bho -Lagojeyi. Ɛ-be ɛ 'ɪn nʊ'a 'le, "nyinyinile ma'a? ^{VIII} A -gblee, 'ɪn -nɪ'a 'le amʊ gbo, Zezii'a -gɪgbɪ -lru'ɪ'a wɔnyɪ'a nyʊ-ʊ "nyɪ'e 'ɪnmʊ mɔni. Ɛ -se a-bee -ko. I-bɪ 'jɛ ʊn nʊ'a -kaa 'ɪnmʊ "lru'ɪ, 'ɪnnɪ 'ɪn 'bhle'o 'le 'ɪn-ɪ nʊ'o lbhʊ 'le amʊ gbo. ^{IX} 'Le, ɪ-bɪ mɔni -gwɛ'ɛ 'ɪnmʊ kwa 'mʊ ti, 'ɪn -bɔ'ɔ-ɔ lɪ'a -dadudu 'mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see amʊ ɛ -lue 'ɪn 'ybhāa. Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Maseduanɪbhɪkpa "kpi, lɪ 'ɪn -bɔ'ɔ'ɔ 'mʊ, 'ɪnmʊ po 'ɪ 'ɪnmʊ -jeyi, 'ɪn -see amʊ ɛ 'ybhāa -lɾɛɛ 'le 'ɪn de'e "gwli na, 'ɪn -see 'ɛ letu -nʊ yi. ^X -Ka 'an kpɔn'a a'ba mɔni, ɛ-ɛ 'lbhāa-a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi. Da'o -da 'ɪn-ɪ 'ye'a -mu mʊ 'le Akayibhɪkpa "kpi, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'ɛ dɪ "plin -mʊ. 'ɪn-ɪ 'ɪmʊ'o amʊ-ɛ na, Zezii Kliisɪ -nɪ'a 'ɪn 'mʊ, 'le 'ɔ'nyɪ 'mʊ, dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, ɪ-ɪ mo-o -ziadɪ. ^{XI} Leeɛ -ke dɪ 'ɪn 'ke -kaa nʊ'a? 'ɪn se a'ba dɪ -kma'a "lru "yi ma'a? -Gba! -Lago'ɔ "bhūo yibo'o-o -ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ! ^{XII} Ɛ-be kpli 'ɪn 'bhle'a -laa, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye -nʊ mʊ "kɔmʊ 'le ʊ-bʊ -se'a-a *Zezii'a -dalbhomʊzɪgɪ -kaa 'bɪ 'ye 'le ʊn -kaa "plin 'le ʊn -kaa, -ka -lue -a -nɪ 'wee nʊ'o lbhʊ, nʊ.

^{XIII} A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mʊnʊ a, ʊn-ʊ 'mo-o *Sataan'a -dalbhomʊ, ʊn -se Zezii Kliisɪ'a nʊ -ko. Lbhʊ ʊn-ʊ nʊ'a a, 'wa -za -ziadɪ 'mʊ 'bho 'ɛ "kpi. ʊn-ʊ 'nʊ-o nyʊ "yɾabha "lru'ɪ 'le ʊn 'ke "gwɪɪde na, Zezii'a -dalbhomʊ ʊn 'du'o, nʊ. ^{XIV} Dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ 'le, ɪ -ma'a-a amʊ wɔntɪ'a? Sataan'a "bhūo 'bhɛɛ'o ɛ 'ke ɛ nʊ 'le nyʊ -ke "gwɪɪde na, -Lago'ɔ gbo'a -dalbhoyi ɛ "du'o. ^{XV} 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho 'ɛ lbhʊnmʊ -ka nyʊ "yɾabha 'mʊ-ʊ 'lbha, 'le ʊn 'ke "gwɪɪde na, "yisɾɛkpli'a nʊmʊ ʊn 'du'a a, 'ɛ wɔn'ɔ ma amʊ ti -le! 'Bho -Lago'ɔ -zɪgle'a ɔɔ, "nyinyinidɪ ʊn-ʊ nʊ'a a, -Lago'ɔ 'ye-e 'ya "lrumʊ "pele -mʊ.

'Pɔlv'a lbhʊ -ke 'ɔ stasaa

^{XVI} A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ mu'o 'bho-o le: A'ba popo 'gwɪɪtɪ na, 'ɪn se -naagɪ 'bhle, -le! Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho a popo -kaa 'gwɪɪtɪ, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ se'a -naagɪ 'bhle, -ka a-a 'tayi 'nʊ "yiti 'le ʊn-ʊ "plin'a, "lemnʊ a "tayi -kaa 'mna "yiti 'ɪn 'ke "plin -toope -lɾɛɛ! ^{XVII} A -gblee, lɪ -ke dɪ 'ɪn 'ka "plin a, ɪ -die'e-e "yi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho 'ɪn -kɛ ɛ-ɛ nʊ a, ɛ -se -a'ba -Koyi ɛ 'wɪb 'mʊ 'nɪ -ko. Nyɔ-ɔ se'a ɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ɪn-ɪ yi'e 'tɔ -wɪlunamʊ. ^{XVIII} A -gblee, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, lɪ nyʊ-ʊ nʊ'a, 'wa -bonyunyū -u 'ye'a li a, 'ya "sɛ'ɛ dɪ nyʊ'a -dadudu-u "plin'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'mna-a 'ye "plin mʊ -lɾɛɛ. ^{XIX} A-a 'la-a a'ba "bhi -naagɪbhlemʊ, 'le, nyʊ-ʊ se'a -naagɪ 'bhle, -bho a 'ye ʊ a, 'bʊbʊa-a 'lbha'a amʊ 'le a-a "tayi 'nʊ "yiti, ʊn-ʊ tɔ'ɔ amʊ! ^{XX} A-a "tayi 'nʊ-ʊ "yiti 'le ʊn-ʊ ya'a amʊ "kpi, ʊn-ʊ li'e amʊ ɛ "lru 'mʊ, ʊn-ʊ 'lbha'a amʊ "yɾabha 'mʊ, ʊn-ʊ 'bhɛ'ɛ 'wa "bhi "yi 'le ʊn-ʊ nyɪ'e amʊ kwa 'mʊti. ^{XXI} -Bho 'ɪn -see ʊ-bʊ nyʊ 'mʊnʊ'a ka nʊ, a 'bhɔ 'an "nyinyinidɪ'a dɪ, -ɛkedɪmaa, nyunyɔkpi 'ɪn 'bhle'e 'mʊ!

'Traamʊ 'tɔ ɔ, nyɔ-ɔ se'a ɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ɪn-ɪ 'ye -wlu mʊ. Lɪ -ke dɪ 'an -bonyunyū -u "plin'a, ɪbɪ 'mnɪ'a "lru "yi, 'mna-a 'ye

"plin mu -lɾɛɛ. ^{XXII} -Bho un -de ti, un na, un-u 'mo-o *Zuifɔwlu'aa ɔFa11 22 'Zuifɔ'a 'nyɩɩ -lɾɛɛ 'mo-o Ebleekɔmɔ. 'Mna -lɾɛɛ, 'in-u 'mo-o ɛ-be 'bhlɔkpa 'mɩɩɛ 'kpi'a nyo. Un-u 'nu-o -lɾɛɛke na, un-u 'mo-o *Ablaamɔ'a 'nyɩɩuu'a "nyɩɩuu. 'Mna-a'a 'bhɩuo -lɾɛɛ, 'in-u 'mo-o 'k 'nayu. ^{XXIII} Un-u 'nu-o -lɾɛɛke na, un-u 'mo-o *Zezii *Kliisɩ'a lbhɩnɩmɩ. 'Mna -lɾɛɛ, 'ɔ lbhɩ 'in-u nɩ'o, 'le 'in-u nɩ ɛ'o 'in 'ye u -zi. -Ziaka, nyo-ɔ se'a lɛ 'lru 'mɩ 'bhle, 'ɔ -ka 'in -nɩ'e -laa -wlunamɩ. Kɩn, 'in-u 'nu-o lbhɩ 'in 'ye u -zi. 'An -jiemɩpɔɛ -zi'e-e 'wa -nɩ. 'An 'lbhalbhaa -zi'e-e 'wa -nɩ. Lɩ -ke 'mɩ 'in "tafle -nɩ'a 'mɛmɛɛ, ɩ -die'e-e 'yi tenyɩ, ɩ 'ye 'wa nɩ -zi -lɾɛɛ. ^{XXIV} Kpɛ -muu 'Zuifɔ'a -klɩgbɩ "sɛɛn -nɩ'e 'inmɩ. I-bɩ kpɛ -muu 'mɩnɩ, 'ya kpɛ'o kpɛ -lue 'li, sɩsɩɛn'ɛ -gwɩbɩ -lue sɩsɩɛn -bue sɩsɩɛn -mɛɛnyɩɛ-ɛ kpɩn'o 'inmɩ. ^{XXV} Kpɛ tan 'Wlɔmɛɛ'ɛ -klɩgbɩ 'lbha -nɩ'e 'inmɩ. Nyɩ 'vuto'o-o 'inmɩ -digbɩ "yi kpɛ -lue, un 'ke 'kɩ 'inmɩ 'lbha, 'in 'ke 'mɛ. Batoo 'we 'in 'kpa'a 'li -benyɩ, 'ya tan 'mna-a "nidu, 'le 'in 'ye ɛ dɩ 'du kpɛ -lue, 'in 'ye 'le "nukɔ wɩ -lue nɩ. ^{XXVI} 'In-u 'mu-o 'laga 'mɩ -zɔɔ. -Bho 'in -kɩ ɩ 'mɩ-u mu a, 'in-u 'ye-e 'kle: "yiyɩɩ o, "kuilbhamɩ o, nyɩ-u -se'a-a 'Zuifɩ o, -u 'ma-a 'in -Bozuifɩ'a "bhi o; 'in 'ye-e 'kle da"o -da -lɾɛɛ: gwɩɛ 'mɩ o, 'nɔɔ gwɩɛ se'a -nɩ o, 'tɔnnɩ "yigbeyɩ o: nyɩ-u -se'a-a Zezii'a nyɩzɩgɩ, un -ya'a-a 'inmɩ 'kleyɛɛɛ "kpi -lɾɛɛ. ^{XXVII} 'In 'mɛ-ɛ lbhɩ wɔn 'mɩ tenyɩ. 'Wɩ -lru 'li, 'in -see 'mɩ. 'Wɩ -lru 'li, 'nɩtu -ke 'mɩ 'lbha'a 'inmɩ-ɛ tenyɩ. 'Wɩ -lru 'li, 'in -bɔ'ɔ -banɩ 'mɩ-ɛ 'le -sɩn 'ye 'inmɩ 'lbha. ^{XXVIII} 'Bho 'ya lemɩ, 'in 'ye-e 'kle kplokplokplo -lɾɛɛke. ɛ -nɩ'a -kaa 'mɩ a, 'in -see 'tɔ -mɩnɩ'a dɩ 'mɩ-za yi. 'Le 'an 'kleyɛɛɛ "we 'mɩnɩ 'li, -ye -kma'a "yi, 'inɩɛ 'mo-o Zezii'a -glɩgbɩ'a dɩ'a 'gwɩɩtipɔɔɛ. Zɔ'o zɔ 'li, 'ya nymɔ-ɔ "si-e 'inmɩ 'gwɩbɩ. ^{XXIX} -Bho nyo se 'kpi 'mɩ'bhle 'bho -Lagɔjeyɩ, 'an ku-u 'cna-o'o -ka 'mna-a'a "bhɩuo -nɩ'a 'bho 'ɔ 'bɩ 'mɩ. -Bho nyo 'ga 'le "nyɩnyɩdɩ 'mɩ ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyɩ, 'an -pɔɔbɩ-u 'fie-e 'le 'an 'limɩ ti.

^{XXX} A 'ybha-o'o 'in 'ke 'tɔ "plin'a dɩ, 'kleyɛɩ "tuu'a 'inmɩ, 'le 'in-u 'pɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ wonkɩɛ 'mɩ, 'ya dɩ 'in-u 'ye "plin mu. ^{XXXI} -A'ba -Kɔyi Zezii'a -tɩta -Lagɩ yibo'o-o na, -ziadɩ 'in-u za'a 'mɩ. Nyɩ 'bhɛɛ 'ɔ 'nyɩnɩ "yi 'kɔmɩ! ^{XXXII} A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, -da 'in mu'a Damaasɩgwɩ 'mɩ -benyɩ, 'wa 'bhlɔkpayowli un-u 'la'a *Aletasɩ, 'bho 'ɔ 'zɔ, -lue -yo -nɩ'a 'bho a, ɔ de'e 'bho-o 'gbe'a wɔɛn "yi nyɩ ti, un 'ke 'inmɩ kpɩn. ^{XXXIII} Zezii'a nyɩ -lruɩ 'ye'a 'na li a, 'le un 'ye -cɩɛ -lue "bhlukui "srii 'le un 'ye 'inmɩ 'le ɛ 'li tide 'le un 'ye 'inmɩ 'gbe 'mɩɩɛɛ wɔntoope -lue 'yi -zi -nɩ 'le un 'ye 'le 'inmɩ "piemɩ ti"sii, 'le 'in 'ye u wɔn 'mɩ ɛɛ.

XII

*-Zegɛ *Zezii nu'a 'Pɔɔbɩ 'lɩruli, 'ɛ dɩ ɔ-ɔ "plin'o*

^I A -gblee, 'lotɩ'a "nyɩnuu-a, 'in 'ke "plin mo'o -bhla "kɔmɩ! -Ka ɛ "du'a bhebheɛ, 'in yibo nɩ-o'o. ɛ -nɩ'a -kaa 'mɩ a, 'an "yritiyɛɛɛ -ke lɩ -lru -a'ba -Kɔyi *Zezii -za'a "duku "yrili, ɔ -tɔ'ɔ 'inmɩ "yi, 'in 'ke 'ya dɩ 'mɩ-za mo'o.

^{II} 'In yibo'o-o Zezii *Kliisɩ'a nyo -lue. 'Inno -Lagɩ "luo'o 'mɩ, ɔ -ke ɔ mu'o 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ "tɩli, 'le ɔ 'ye le yi. I-bɩ dɩ 'mɩnɩ -kaa zi, 'ya -zɩn -bue, -zɩn nyɩɛ 'ka-a. -Bheje "yritiyɛɛɛ 'mɩ maa, -bheje -ziadɩ maa, 'in se 'bho lɛ'ɛ "yri yibo. -Lagɩ -nɩ -lue 'tɩn, 'ɔ "sɛ-ɛ yibo nɩ'o.

^{III} Kɩn, -Lagɩ "luo 'nɔ 'mɩ-ɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye 'bho 'ɔ "tɩli mu 'le yaku 'li. -Bheje "yritiyɛɛɛ 'mɩ maa, -bheje -ziadɩ maa, 'in se 'bho lɛ'ɛ "yri

yibo. -Lagv -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ-ɛ yibo nɪ'o. ^{IV} 'Bho 'ɔ "troli 'mnɔ, ɔ -nɪ'a 'bho, dɪ ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, nyunyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke wɔnmwlu 'mʊ'lɔo, ɔ 'ke ɪ 'mʊ-za. Wlu -see ɔ "kpiti-ɛɛ -lɛɛ ɔ 'ke ɪ 'mʊ-za. ^V A -gblee, ɔ-bɔ Zezii'a nyɔ -ke dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'ɪnmɔ 'Pɔlv'a "bhuo mo'o. Lɛ-ɛ -yɛ'ɛ 'ɪnmʊ, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'yɛ "plin mʊ. Lɪ -lɪɪ-ɪ "sri'a 'ɪnmʊ "yi, 'yɛ -yɪ "tuu'a 'ɪnmʊ 'le 'ɪn-ɪ 'pɛɛ'ɛ -Lagv'ɔ wɔnkue 'mʊ, 'yɛ "sɛ'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'yɛ "plin mʊ. ^ɛ -se 'an "bhuo'a dɪ -ko. ^{VI} -Bho 'ɪn nʊ 'kɪ na, 'ɪn-ɪ "plin'a a, lɪ -ke dɪ 'ɪn 'ka 'mʊ-za, ɪ -se 'kɪ-ɪ -sɛ. Nyv-ʊ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, -ka ʊn-ʊ "plin'a bhuhuyiti, 'an nɛ -see 'kɪ -kaa 'mʊ-nɪ yi. ɪ-ɪ mo 'ko-o -ziadɪ. 'Bho 'ɛ lemʊ a, 'ɪn -see "plin yi, -ɛkedɪmaa, 'ɪn -see ti'wɔ nyv 'ke 'ɪnmʊ -kɪagba 'la. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, ʊn-ʊ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɪ -ke 'an kplizɪgɪ'a "sɛ'ɛ dɪ 'ɪn bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'bho 'ɪnmʊ "du.

^{VII} A 'yɛ li-ɔ, 'an "yritiyɛɛɛ -ke lɪklɪgbɪklɪgbɪ -lɪɪ ɔ -za'a "duku "yrili, ɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ "yi, 'ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'o 'yɛ dɪ, 'ɪn 'ke 'kɪ 'an "bhuo "yi'bhɛɛ. 'ɪn -kaa 'ɛ letu nʊ'a dɪ, -Lagv "nyɪ'e *Sataan "yiflɔɛ 'le ɔ 'yɛ 'ɪnmʊ stasɪaa "kpi -yɛ. ^{VIII} ɛ-be stasɪaa 'mnɛ'ɛ "lru "yi 'ɪn bhade'e -a'ba -Koyi Zezii li kpɛ tan 'le ɔ 'ke ɛ 'ɪnmʊ "kpi -za. ^{IX} 'Le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: 'ɪn -ke -ɪn -na'o, nyɔ -lɪɪ'ɔ'ɔ dɪ se -ɪnmʊ "yi'sri! -ɛkedɪmaa, -bho nyɔ se lɛ "kpi-tɛ, 'ɪn-ɪ 'pɔ -ɔ 'kpɪ 'mʊ tenyɪ! ɔ 'lɛ'ɛ -kaa 'ɪnmʊ "yi, 'bʊbʊa 'lbha'a 'ɪnmʊ-ɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, lɪ-ɪ -zi'a 'ɪnmʊ wɔn 'mʊti, 'ɪn-ɪ "plin'o 'yɛ dɪ, 'le Zezii Kliist'a wɔnkue 'ke lbhʊ nʊ tenyɪ 'le 'ɪn 'mʊ. ^X 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho 'ɪn se lɛ "kpi-tɛ, 'le 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ. -Bho koo ʊn -ka 'ɪnmʊ-ʊ "jree -dɪ o, ʊn -ka 'ɪnmʊ nyantɪ 'mʊ-ʊ kla o, stasɪaah nyɔ 'ka wɔn 'mʊ ɛɛ 'le ɔ 'ka -Lagv'wlu 'mʊ-za, -bho ɪ bhla 'ɪnmʊ "kpi o, 'le "bhalɛɛke, 'yɛ -lɪɪ -ke -nynaka nyɔ se'a 'bhle 'le ɔ 'ke ɪ 'li 'wlv, -bho ɪ bhla 'ɪnmʊ "kpi o, 'ɪn yibo'o-o na Zezii Kliist'a dɪ 'ɪn-ɪ 'yɛ'e 'kle, 'le 'kpɪ'a -wa'a 'ɪnmʊ "yiti. -ɛkedɪmaa, -bho 'ɪn 'pɛɛ ɔ'ɔ 'mʊ a, 'lemnɪ ɔ-ɔ 'pɔ-o 'ɪnmʊ 'kpɪ 'mʊ tenyɪ.

'Pɔlv-ʊ 'tmvʊ-o Koleetikomv na, ɔ-ɔ 'yɛ-e 'wa "bhli le -mʊ -mʊ

^{XI} A -gblee, nyɔ-ɔ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ɪn -wlu'o -laa. A'ba "bhi-i nʊ ɛ'o: 'ɛ dɪ mo'o. 'ɪn-ɪ "plin-o'o, -ɛkedɪmaa, a'ba -za 'an dɪzɪgɪ 'mʊ. A-bʊ 'ke 'kɪ 'an "kpɪdɪ 'mʊ-za. -Bho 'mna-a'a "bhuo -se nyɔkɪagba -dɪ, nyv a-a 'la'a *Zezi'i'a -dalbhomʊklɪgbɪ, ʊn se 'ɪnmʊ -zi. ^{XII} A 'ke ɪ yibo mo'o, -ɛkedɪmaa, 'ɪn yi'a 'le amʊ gbo, 'ɪn 'ku-o "gwli, 'ɪn 'yɛ lbhʊ nʊ, 'le -Lagv 'yɛ 'ɪn 'mʊ -zi -nɪ, ɔ 'yɛ *wɔnkulɪklɪgbɪ nʊ. -Ka 'ɪn "du'a Zezii'a -dalbhoyi, ɪ-bɪ wɔnkultɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -tɔ nɪ'o. ^{XIII} -Zege yɛɛ 'ɪn nʊ'o a -Bozezii'a nyv -lɪɪ'v "lɪɪ'le 'ɪn 'yɛ 'bho amʊ sie'a? Lɛ -lue 'tɪn 'ɪn -see'a 'le amʊ gbo nʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'ɪn -see amʊ lɛ 'ybhāa. A-a popo-o 'gwlvɔti na, 'an kpli 'mnɪ se "yrili-nmɔ'ɔ dɪ, a 'bhɔ 'yɛ dɪ!

^{XIV} 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɛ -see 'mʊ-gwle yi 'le 'ɪn 'ke 'le amʊ gbo le yi. 'ɪnnɛ 'yɛ 'ɛ kpɛ tannɛ "du mʊ. -Bho 'ɪn yi 'le le a, 'ɪn -see 'le a'ba kwa 'mʊ'a lɛ -kpɔn yi. A'ba "bhi 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, 'ɪn -see a'ba lɪ 'ybhā. A -gblee, ɛ kɔ'ɔ-ɔ-ɔ "yreetɪ -ke 'wa 'lotv -ke 'wa -tɪta "we'a dɪ. ^ɛ -se "yreetɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'wa 'lotv -ke 'wa -tɪta'a dɪ 'nɪ -ko. -Gba! ʊ-bʊ "nyɪ'e 'wa "yreetɪ. ^{XV} -Bho 'ɪn "du a'ba -kpakpaa'a dɪ, lɛ"o lɛ 'ɪn 'bhle'a, 'le 'ɪn 'ke ɛ wɔn-nyni, 'le 'ɪn 'ke stanamʊ -nɪ, 'yɛ -nyna 'ɪnmʊ ka. ɪ-ɪ 'lbha-a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi. -Ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ tenyɪ, a 'yɛ -kaa li-ɔ! A-bee -mmʊ 'le, a -see 'an dɪ -kma yi -lɛɛ'ɛ?

^{XVI} -Ka 'ɪn -see'a amʊ lɛ 'ybhāa, a yibo nɪ-o'o, 'le a'ba tɔlv-ʊ "du'o 'bho 'an -da, na, 'ɪn-ɪ 'nʊ-o amʊ "yrabhā "lɪɪ'le 'ɪn-ɪ li'e a'ba mɔni.

XVII Koo 'in-ı 'lbha'a amu 'yrabha 'mu'a? Nyu 'in-ı lbho'a 'le amu gbo, 'inno-ke 'in zizi'e 'mu'a? A popo 'gwloti! XVIII Tiiti 'in lbho'o 'le amu gbo. ɔ 'ka 'le yi a, -a'ba 'lotu'a 'yu -lue a'ba 'bhi yibo'a, 'inno 'in 'gbaa no'o. ɔ-bɔ Tiiti 'mno 'le, ɔ 'lbha-a amu 'yrabha 'mu, ɔ 'ye amu mɔni 'lru 'mu li'a? ɔ yi'a 'le, kpli ɔ nu'a a, ı -ke 'an nı 'nu-o le -lue. -A -nı 'son, -a -ple'e-ε -polu 'mu.

XIX A -gblee, dikmalotu'a "nynuu-a, 'noo "boɔɔ -neε 'li, dı 'wee 'in -za'a 'mu, a-a popo-o 'gwloti na, 'in 'ke 'an "bhuo "kpitice'e dı ma'a? -Gba, 'kla -ko. 'Bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'in-ı za nı 'nı 'mu, -ekedımaa, 'in-ı 'mo-o Zezii *Kliisi'a nyɔ. 'In 'ke amu -kpa'a kamu, 'in-ı za'a amu dı 'mno -bodı 'mu, 'le a 'ke -na -ka -zegεka 'bho -Lagojeyi. XX A'ba nymɔ-ɔ -nı'e 'inno 'gwlu "sinamu. -Bho 'in -ka 'le amu gbo le-e yi, 'in -see 'ybha, kpli-i 'ka 'inno li-nya, a 'ke ı 'mu-nı. -Bho ı -nı -kaa 'mu a, 'in-ı 'ye-e amu dı "yi-kpa -mu 'le 'an kpli -see amu 'tu -nu yi -lreε. A 'ye li-ɔ, "nyinynidı "yi'a 'le nyunyɔ'ɔ -polu gbo: jejeε o, "mɔnyno o, 'cemnayibhleε o, limumue o, -bonyunu'a "nyinyniwlu'a -bodı 'mɔzeε o, -bonyunyɔ'ɔ ceceε o, "je'e "yibheε o, -bho 'in -ka 'le-e yi, ı-bı "nyinynikpli 'mno, a -ku ı 'li -nı'a dı nymɔ-ɔ "si'e 'inno 'gwlu. XXI -Bho 'in -ka 'le le-e yi, -a'ba -Koyi -Lago -keε ε nu 'le a'ba kamu dı -kaa 'inno 'lbha'a dı nymɔ-ɔ "si'e 'inno 'gwlu. Nyu-ɔ popo'a 'gwloti "nyinynika o, -ɔ "wlu'a o, -ɔ nu'a -ganılbhakpli o, ı-bı "nyinynikpli 'mno, nyu-ɔ -nı 'nı 'li, -ɔ -see ı "yiyibo, 'le ɔn 'ke -Lago gbo "bhiti ɔ 'ke 'ya dı 'bho 'le ɔn 'ke ı "yiti'tayi, 'in -kaa 'wa -dadudu 'le a'ba "klumu -ye'e nymɔ-ɔ "si'e 'inno 'gwlu -lreε. -Bho ı -nı 'kı -kaa 'mu a, 'gwlu-ɔ nyı 'ko-o 'inno li 'wa dı.

XIII

-Ka 'Pɔlu 'ka 'le le mu, 'ε dı ɔ-ɔ 'tmɔɔ nu'o "kɔmɔ

I A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'in -zı 'ı-ı amu -bodı 'mu see na, 'an kpe tanne 'in -nı'e 'le amu gbo le -yinamu. Nyu-ɔ nu'a "nyinynidı, -ka ı 'cni-ε'e 'le -Lago'ɔ "boɔɔ 'li, 'ka-a 'in-ı 'ye ɔ -zıgle -tu mu. I 'cni-ε'e 'le-ε, na: -Bho nyɔ -za ɔ -bonyunyɔ'ɔ "kpidı 'mu, 'le nyu 'son 'le "bhalreεke nyu tan 'ke ı "kpi'wɔɔn, ı-bı dı 'mno, "lemnı -ziadı mo'o, ı-ı ze 'ε 'mu-ε. II -Da 'in -yi -nı'a 'le amu gbo 'an kpe 'sonne ε, nyu-ɔ nu'a "nyinynidı, 'in 'tmɔɔ nu-o'o. 'In -see -bhla 'le le yi ke'a dı, 'in-ı 'gbaa 'nu nyu -lru 'le 'in-ı 'tmɔɔ 'nu -lreεke na: -Bho 'in yi 'le le a, 'in -see nyɔ'ɔ ngaze 'ye yi. III -Ka *Zezii *Kliisi-ı zi nı'a 'in 'mu 'le ɔ-ɔ za'a amu dı -bodı 'mu, a 'ybha-o'o a 'ke ı yibo, 'kla -ko? A -de 'bho ti, a-a 'ye -ı yibo -mu! -Bho ɔ -ka 'le a'ba "klumu lbhu-ɔ nu, 'ɔ 'kpi'a 'mε li. -Ka ɔ ku'a wɔn, nyu-ɔ 'ye -ı li. IV Un 'lbha -nı 'noo-ɔ 'bho nyuyrilbhaatu 'yri, -ekedımaa, nyunyɔku ɔ 'bhle'e li. 'Traamu 'tɔ ɔ, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'memu'a "klumu, ɔ -nı'e-e ti -lreεke 'le -Lago'ɔ wɔnkue 'mu. 'Bho -abu-a'a damu, -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dı, -abu 'se 'kpi 'mu 'bhle -lreε. 'Le -Lago'ɔ wɔnkue 'mu, -ka ɔ 'ye'a tinıε -lreε, 'ka-a -abu 'ye'e tintelre 'le -a 'ke amu -kpa. -Bho -a yi 'le amu gbo, a-a 'ye -ı yibo -mu 'le -a'ba kpli 'mu.

V 'In-ı 'tmɔɔ'o amu-ε, a 'cre a'ba "bhi 'muti, -bho a de Zezii Kliisi 'gwli -ka -zegεka 'le a 'ke ı yibo! -Ka ɔ -nı'a amu 'bho, a'ba "bhi yibo nı-o'o. -Bho a de ɔ "gwli -ziaka a, ɔ -nı'e-e amu 'mu! VI -Ka -abu "du'a *Zezii'a -dalbhomu, 'le -a 'bheε'e -a 'ke ı nyu "yi-tɔ, 'in 'de-e "gwli na, a yibo nı-o'o -lreε. VII ε -nı'a -kaa 'mu a, -ka -a "du'a Zezii'a -dalbhomu,

-a -see ti'bo -a 'ke ι amu "yi-to. -A 'po-o a'ba dī *-Lago wōn gbo "kōmō 'le a -kaa 'tō "nyinyidī nū. -Ka -a "du'a 'ō -dalbhomō -ziaka, li-ι 'kū ι -tō, -bho a'ba -gwe nū "yrili -dī, le -a 'bō'ō amu 'mō ti, 'inne 'mō-o, a 'ke -zege nū. ^{VIII} A -gblee, -a 'zī -ι 'mō, -ekedūmaa, -a se 'bhēē -a 'ke -Lago'ō -ziadī -zicē 'mō "du. 'ō -ziadī 'mnē'ē "sē'ē -zege'ē dī -a 'bhēē'ō -a 'ke -a'ba wōnkue lbhū -nū -nū. ^{IX} Wōnkue -a 'bhle'a 'bho -Lagojeyi, -bho ι -see -amu "yi'sri, -a 'ke ι amu "yi-to 'le a-bee -mōmō 'ke 'bho 'kpi 'mō'bhle, ε-ε 'lbhaa-a -amu 'bubua "yi. 'Ka-a ε -nū'e 'mō'a dī -a pō'ō a'ba dī -Lago wōn gbo, 'le a 'ke "yritiku 'bho 'ō -jeyi. ^X A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'in-ι 'kō-ō 'an "bōgō -nēē nya, 'le, -bho 'in -ka 'le le-e yi, a 'ke a'ba "nyinyidī "yiyibo, a 'ke -Lago gbo "bhiti, 'le 'in -kaa a'ba da -wlu. A 'ye li-ō, -a'ba -Kōyi Zezii "nyū-e 'inmō wōnkue, 'in 'ke amu 'kpi "yi pō. 'ō -see ε 'inmō "nyū 'le 'in 'ke amu 'kpi "yiti-wa.

'Pōlō-υ 'pō-o Kōlestikōmō 'yewlu -jeyi

^{XI} 'Traamu 'tō 'ō, 'lotu'a "nynuu-a, -a 'ke 'gbōō! A ku "yriti 'bho -Lago'ō -jeyi! A popo 'kpi "yi! A -plē -naagi -lue 'mō! A kpōkpon ti! -Bho a nū kpli 'mō, -Lago -kma'a -a'ba dī 'le -ō "nyū'a -amu -pōlō'a bhlobhlua, 'lemnū 'ō-ō 'sie-e amu gbo.

^{XII} 'Inmō 'ye'e amu 'wee! -Bho a 'wōn 'an 'yewlu 'bō, a gbōgble 'wee 'le a 'ke 'yūye 'le dīkūmēē 'mō! *Zezii'a nyū -ke 'in -nū'a 'nōō, un na υ-bu 'ye'e amu!

^{XIII} -A'ba -Kōyi Zezii *Kliisti 'mō'ō "nitiwōnnasū -nū amu "kpi "kōmō! -Lago'ō nyū'a dīkūmēē -nū amu 'mō "kōmō! A -ke *'ō Lisaazuzu "sisri "yi "kōmō "bhalrēeke!

'Pɔlv'a "bɔgv ɔ po'a GALASIIKOMU -jeyi

Wludie po'a nyo "bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Galasiibhlokpa'a nyv-v 'ma-a Zezii'a -nv, 'unnu ɔ -dalbhoyi 'Pɔlv po'o "bɔgv -nɛɛ -jeyi. ɔ 'nu-o -kaa, -ɛkedɔmaa, lɪ-ɪ se'a 'kpv 'bhle, nyvɔlv tɔ 'nɪ a, vɪ-v 'nv-o na, 'wa 'klumv'a nyv-v -se'a-a 'Zuifv, -ka 'Zuifv-v nv'a 'le 'wa -Lagɔlvhv 'li, 'ka-a vɪ 'ke nv -lrɛɛ 'le vɪ 'ke 'pɪv 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. Lɛklagba vɪ 'ka nv, 'unne 'mo-o vɪ 'ke kle 'mv mu. 'ɛ dɪ 'Pɔlv po'o "bɔgv -nɛɛ -jeyi 'le ɔ-ɔ nv'o ɛ -se -klaa -ko. Nyo -yɔ de'a -Lagɔ 'gwli, 'unno 'pɪv'o 'bho ɔ 'yigbeyi. 'ɛ "sɛ mo'o. Nyo -yɔ 'pɛɛ'ɛ ɔ 'bhvo'a 'mɔtikukue 'mv 'le ɔ 'ke 'pɪv, ɔ -see 'pɪv yi. -Lagɔ-ɔ zɛtie'e -amv-ɛ 'le ɪ 'mv 'le ɔ-ɔ po'o -amv "yiflvɔmvzigt.

Galasiikomu 'Pɔlv po'o "bɔgv -jeyi

I 'Inmɔ 'Pɔlv 'ma-a *Zezii'a -dalbhoyi, 'unmɔ po'o amv "bɔgv -jeyi. -A'ba -tɪta, -Lagɔ -za'a *Zezii *Kliisɪ glu 'le 'mɛmv'a 'klumv 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, ɔ -ke Zezii'a 'bhvo-o lbho'o 'unmv 'ɪn 'ke lbhv 'mɛnv. ɛ -se nyunyɔ lbho 'unmv -ko 'le ɛ -se nyunyɔ'ɔ 'nynɪ 'ɪn 'bhle "kpi -ko -lrɛɛ. II 'Inmɔ 'Pɔlv -ke 'lotv'a "nynuu -ke 'ɪn -plɛ'ɛ "gwlvɛɛ -lue 'mv, -v -ke 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔgbɛ ɛ, -a-bv 'ye'e a-bv 'lotv'a "nynuu 'ma-a Zezii'a -glɪgbv 'wee -nɪ'a 'le Galasiibhlokpa "kpi!

III -A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wɔnna amv "niti 'le vɪ 'ke amv -pɔlv'a bhlubhlua 'nyɪ! IV Zezii Kliisɪ 'tayi'e-e ɔ 'bhvo "yiti ɔ 'ye 'mɛ 'le ɔ 'ke -amv -a'ba "nyinynidɪ "kpi -za, 'le, "nyinynidɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmv mv, -ɪ -ke "klumv -a -nɪ'a 'traamv, ɔ 'ke -amv 'ya wɔnkue "kpi -za. 'Le -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ 'gwlvɔdɪ 'mv, 'le-e 'ɛ lɛtv -nv-ɛ -nɪ'o. V Nyunyuv 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'yi "kɔmv, -nɔɔ'o -nɔɔ ti! *I -nɪ -kaa 'mv!

"Dɪzigt -nɪ'e-e -lue 'tɪn

VI A -gblee, kpɪlɪ -yɛ a-a nv'a -laa, ɛ "maa'a 'unmv-ɛ, -Lagɔ 'la'a amv-ɛ 'le *Zezii *Kliisɪ'a 'sana 'mv ɔ 'ke amv -kɔ, 'le a-a tɔbɛ 'nɔ "kpi -susueyi, 'le a-a po'o nyv -lrɪv'a -tɔtɔlɪ -lokui 'le a-a 'lɪ 'ɪ "dɪzigt. VII 'ɪn-ɪ 'tmv'o amv-ɛ, "dɪgɪzɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amv, 'ya "sɛ-ɛ mo'o -ziaka. "Dɪ -lrɪv-ɪ 'ka -zigt "du, -ɪ 'kɪ ɪ 'mv -zi, ɪ se -nɪ. 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mv-ɛ, -ɛkedɔmaa, nyv -lrɪv 'gblee a'ba -pɔlv 'mv 'le vɪ 'bɔ'ɔ ti, 'bho *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii Kliisɪ'a "dɪzigt'a damv, vɪ 'ke ɪ "yida 'mv -za. VIII A "du a'ba "bhi "yrili, -bho nyo -lrɔɔ yi, 'le ɔ 'ke amv -tɔ, -bho ɛ "du 'kɪ -a'ba "bhi o, 'le ɛ 'ke 'kɪ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi'a "bhvo "du o, lɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amv, -bho ɪ -ke ɪ se gvɔgɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ tɪtɪbhlasv -nɪ nɔ "kpi! IX 'ɪn -zɪ 'ɪ-ɪ amv -bodɪ 'mv see 'le 'ɪn-ɪ mu'o 'bho le -lrɛɛ 'traamv: -Bho nyo -tɔ amv -tɔtɔlɪ -lrɪv, 'an -nɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, -bho ɪ -ke ɪ se gvɔgɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ tɪtɪbhlasv -nɪ nɔ "kpi!

X -Bho 'ɪn -zɪ ɪ 'mv 'traamv, nyunyuv'a 'mɔybɛɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti'a? -Gba! -Lagɔ'ɔ -nɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti. Nyunyuv'a 'tɔnvɔdɪ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti'a? -Gba! -Lagɔ'ɔ 'tɔnvɔdɪ 'mna-a 'bɔ'ɔ ti; 'le, -bho 'ɪn -ka 'kɪ nyunyuv'a 'tɔnvɔdɪ ti' bɔ -bhla a, 'ɪn se 'kɪ 'bhɛɛ 'ɪn 'ke Zezii Kliisɪ'a lbhvɔyɪzɛgɛ "du.

'Pɔlv'a -dalbhoyi'a "dudua

XI 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'in-ı 'wı -ı amu "yiti, 'le 'ın 'bɔ'ɔ ti a 'ke ı yibo, "dızıgtı 'ın -za'a 'mu see 'le 'ın -nı'a -bhla "kpi a, ı -se nyunyu'a 'limvɛɛdɪ -ko. XII *Zezii *Kliisı'a "bhuo-o pɔ'o 'ε -naagıtu 'le 'an -pɔlv 'zɔ. ε -se nyɔ -zı ı 'ınmu -bodı 'mu -ko, 'le ε -se nyɔ -tɔ nı 'ınmu -ko -lrεε.

XIII I -nı'a -kaa 'mu, a yibo'o-o 'an -dedekpli 'ın -nı'a ti 'kɪ -tanyı, 'ın -nı'e-e *Zuıfu'a -Lagɔlbhu 'li 'le 'ın-ı kla'a Zezii'a -glıgbawɔnyı'a nyu nyanı 'mu tenyı, 'le, lı ın de'a "gwli, 'ın 'bɔ'ɔ ti 'ın 'ke v ı -pɔlv "yi -za. XIV 'In -nı'a -kaa 'le 'Zuıfu'a -Lagɔlbhu 'li a, 'ın -boyreetı -ke 'ın 'bhεε'ε 'mu 'le ın -ke 'ın -plε'ε lbhu -lue 'mne 'mu, 'ın -zı nu-o'o 'wee. 'Bho 'ε 'kpi a, 'ınmɔ -smua'a 'mvtı tenyı, -ɔ -de'e 'le -a'ba "na 'we'a kpli 'li ti.

XV A -gblee, ε -nı'a -kaa 'mu a, 'le -Lagɔ -mɔɔɔ'ɔ 'sana 'mu ɔ 'la'a 'ınmu-ε 'ın 'ke 'ɔ lbhu nu. 'ε dı, 'ın -see -bhla 'wlv ke see, ɔ 'ye 'ınmu 'bho -za. XVI 'Le, -nɔɔ-ɔ nı'a -Lagɔ 'tɔ, ɔ "du'a see 'le ɔ 'ke 'ınmu ɔ "yu "yi-tɔ, ε nynı'a a, ɔ -tɔ 'nɔ 'ınmu "yi 'le 'ın 'ye ɔ yibo. 'Bho 'mɔɔ, 'bho-o ɔ -za -nı'e 'ɔ "kpidı -druku "yrılı, ɔ 'ye ı 'ınmu-tɔ, 'le, nyu -lrɔv -se'a-a 'Zuıfu, 'ın 'ke v 'ɔ "kpidızıgtı -bodı 'mu-za. ε zı'a -kaa a, 'ın -see nyɔ gbo mu, 'le ɔ 'ke 'ınmu 'bho Zezii'a damı "dı 'mu-v "du. XVII 'In -see Zelızalεεmu mu -lrεε, 'le, nyu-v "du'a *Zezii'a -dalbhomu -tanyı 'an damı, 'ın 'ke v 'ye. 'In -sɔ'ɔ 'mu -nalo, 'ın 'kpa-a Alabiıbhłkpa 'kpi'a -jeyı. 'In nynı'a 'le a, 'le 'ın 'ye Damaasıgwłɔ 'mu le yi. XVIII -Zıın tan zı -kpayı-ɔ 'le 'ın 'ye Zelızalεεmu mu, 'le 'ın -ke *'Piεlı 'ke yibo -yibo. 'In -ke ɔ 'nu-o 'bho 'wı -bue 'wı -muu "klenyı! XIX 'In -see Zezii'a -dalbhomu -lrɔv 'ye, -bho ε -se Zaakı 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyı. XX A -gblee, dı 'ın-ı za'a -laa 'mu, -Lagɔ'ɔ "yıgbeyı 'ın-ı za nı 'nı 'mu. -Zıadı mo'o, 'ın -see sın εε.

XXI I zı'a -kaa a, 'ın -sɔ'ɔ 'mu-ε 'ın 'ye Silii -ke Silisiıbhłkpa "kpi mu. XXII 'Le Zıdeebhłkpa "kpi'a Zezii'a -glıgbıwɔnyı'a nyu -see -bhla 'ınmu "yri 'mu 'ye ke tukutuku. XXIII 'An "dıfɔfɔ'a "sε ın-v 'wɔn'ɔ 'bɔ, nyu na: Nyɔ-ɔ kla 'ka -amu nyanı 'mu -benyı, ɔ 'bhɔ-ɔ -kaa'a dı. 'Traamu 'tɔ ɔ, Zezii'a "dızıgtı -ke dı ɔ 'bɔ 'ka ti, nyu-v de'a Zezii "gwli, ɔ 'ke v ı -pɔlv "yi -za a, 'ınnı 'ɔ "bhuo-o tɔ'ɔ nyu. XXIV A -gblee, ın 'wɔn'ɔ 'ya "dıtı 'mıı 'bɔ ɔ, ın-v 'bhεε-ε -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi 'an dı.

II

'Pɔlv -ke 'ɔ -bodalbhomı -lrɔv 'gbıv'o-o "ıru

I A -gblee, -zıın -bue -zıın nyıe zı'a a, zɔ -lue 'zɔ 'ın -ke Banabaası -nı Zelızalεεmu le munamu 'le -a 'ye Tiıtı 'mu'luo 'le -a -ke ɔ 'ye mu. II 'In 'ka 'le mu a, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nı'o 'ın mu. 'ε dı, 'ın mu'o 'le. -A nynı'a 'le a, 'ın -ke Zezii'a -glıgbı'a -jolıgbopomvklıgbı Zaakı-e *'Piεlı -ke *'Zaan 'εε-ε kpɔ 'le 'ın -ke ın 'ye "ıru'gbıv, 'le *Zezii'a "dızıgtı 'ın-ı tɔ'ɔ nyu-v -se'a-a *'Zuıfu, 'ın 'ye v ı -bodı gbɔzıza. -ε -ke dı 'ın -zı 'ı 'mu a, 'mna -see ti'ɔ, 'an lbhu 'ın "du'a wɔn see 'le 'ın -nı'a -bhla "kpi 'ke "nukɔ 'wla. III I -nı'a -kaa 'mu, Tiıtı -ke 'ın -na'a a, ɔ -se 'Zuıfvyı -ko. Glεkyı mo'o 'le ın -see ɔ dı "yıkpa, -ka ɔ -see'a *klε 'mu mu'a dı. Vn -see nı, ɔ mu klε 'mu 'le ɔ -ke 'Zuıfu "we 'ke kpli 'mvtıgbɔ, nu -lrεε. IV 'Traamu 'tɔ ɔ, -bho klemıımudı -sɔ "yıglı, "ılemnı, nyu-v nı'a 'nɔɔ -a'ba 'nynıgbı -v 'la'a 'wa "bhi -a -bogwlıdemı, 'ınnı 'bɔ'ɔ ti nyu 'ke klε 'mu -kpε 'le ın 'ke "yısıεεmu "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yıgbeyı. U-bı nyu 'mıv "yi-e nɔɔgbε -a'ba "klımv "dı tıbɔnamı 'le ın-v 'ma'a 'mvtı, 'le,

-ka -a 'ye'a 'yiflɔɛ 'le -a -ke Zezii 'ye'a 'yi' 'sisri, un 'ke ε 'yrili-gwɛ. Un 'bɔɔ-ti 'le 'Zuifɔ'a gba 'ke -amu 'geyiɛ 'mɔ kɔn 'le -a 'ke 'le 'ya 'mɔ 'yisrɛɛmɔ 'du. ^V A -gblee, Zezii'a "dɔzɔɔ-ti 'ma-a -ziadɔ -a 'bɔɔ-ti, -ka ε -nɔ'a, ε 'ke -kaa -nɔ, 'le a 'ke ε -kaa yibo 'gɔ. 'E dɔ -a -see tɔ 'wɔɔn -bi.

^{VI} I zi'a -kaa a, 'n -ke v-bɔ Zezii'a -gɔgɔɔ'a -jɔlɔgɔpɔmɔ 'mɔn -zɔ tɔ 'mɔ, un -see 'nɔmɔ lɛ -lɛɛ 'kpi 'du. A -gblee, 'bho nyakɔmɔ 'mɔn'a damɔ, -bho un 'du -kɔgɔ o, 'le -bho un -se -kɔgɔ o, 'mna -see 'wa -kɔgɔ ya-gbɔ. -Lagɔ'ɔ 'tɛ nyunyu 'mɔ 'wa -kɔgɔ'a dɔ. ^{VII} A 'ye li-ɔ, v-bɔ nyakɔmɔ 'mɔn'a "bhi -gwɛ'ε-ε 'nɔmɔ 'kpi 'le un yibo'o -ka -Lagɔ -tɔbha'a 'nɔmɔ 'ɔ lbhɔ 'le ɔ na 'n 'ke Zezii'a "dɔzɔɔ 'bɔhɔkɔ -lɔ 'kpi kpa 'le nyɔ -lɔvɔ -se'a-a 'Zuifɔ gbo. 'Kla 'mɔnɔ, 'ka-a -Lagɔ lbhɔ'o 'Piɛlɔ -antanyɔ ɔ 'ke ε 'le 'Zuifɔ gbo kpa. ^{VIII} A -gblee, -Lagɔ -lue-e 'nyɔ'a 'Piɛlɔ wɔnkɔɛ 'le ɔ 'ye'a 'Zuifɔ Zezii'a "dɔzɔɔ kpa a, ɔbɔ 'mɔnɔ, 'nɔnɔ "nyɔ'e 'nɔmɔ wɔnkɔɛ, 'le, nyɔ-v -se'a-a 'Zuifɔ, 'n 'ke v -tɔ -dɔ 'mɔnɔ kpa -lɛɛ. ^{IX} -Lagɔ 'nɔ-o 'nɔmɔ -zɛgɛ 'lɔrɔli 'le ɔ 'ye 'nɔmɔ 'ɔ lbhɔ 'nyɔ. Zaakɔ "we 'mɔnɔ yibo nɔ-o'o. 'E dɔ 'n -ke Banabaasɔ -ke un bhɔbhla'a -jɛ 'yi, 'unɛ -tɔ'o -ka -a'ba lbhɔ -nɔ'a -lue 'tɔn 'le -a 'bhɛ'ε wɔ 'mɔ; 'le, -bho -abɔ -ka 'le nyɔ-v -se'a-a 'Zuifɔ-v gbo mɔ nɔ, v-bee 'ke 'le 'Zuifɔ gbo -mɔ -nɔ. ^X 'Bho 'ε 'kpi 'tɔ ɔ, lɛ un 'bɔ'ɔ 'nɔmɔ ti, 'unɛ 'mɔ-o, "pɔnɔlbhamɔ -nɔ'a 'le Zelizalɛmɔ'a Zezii'a -gɔgɔbawɔnyɔ'a nyɔ'a "klumɔ, -a -kpa nɔ. 'E lɛtu, 'mna-a'a "bhɔo 'bɔɔ-ti 'n 'ke ε nɔ see.

'Pɔɔl 'kpa-a 'Piɛlɔ dɔ 'yi

^{XI} Zɔ -lue 'zɔ -a -nɔ 'bho Atɔɔɔgɔwɔ 'mɔ, *'Piɛlɔ 'ye 'bho -amu -yɛ. -A -ke ɔ 'zi-e 'bho 'wɔ. A -gblee, lɛ ɔ-ɔ nɔ'a 'bho, ε se 'yrili-nɔmɔ. 'E dɔ 'n -wa 'nɔ glɛ 'bɛtɛ 'yi ti 'bho Zezii'a nyɔ 'wee'a 'yigbeyi. E-bɛ lɛ ɔ-ɔ nɔ'a, 'unɛ 'ka-a: ^{XII} Nyɔ 'wɔvɔ-o 'le Zaakɔ gbo, un 'ye -amu 'kpi ti'wɔ. Un na: Zezii'a nyɔ-v -se'a-a 'Zuifɔ, un mɔ *kle 'mɔ 'le un 'ke 'yisrɛɛmɔ 'du 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. Nyɔ 'mɔnɔ -see'a -bhla yi ke, 'lotɔ'a "nynuu -se'a-a 'Zuifɔ, 'Piɛlɔ -ke un-v li nɔ 'ko-o -dalue. Nyɔ 'mɔnɔ -nɔ'a 'bho a, 'Piɛlɔ "gɔbɛ-ε li; ɔ -ke un-v 'bɔ'ɔ-ɔ -dalue -linɔdɔ. ^{XIII} ɔ nɔ'a -kaa a, 'lotɔ'a "nynuu 'Zuifɔtɔɔlɔ 'kpa-a 'ɔ nɔnɔdɔ 'yi 'le Banabaasɔ -mɔnɔ'ɔ "bhɔo kɔ v kli -lɛɛ. ^{XIV} A -gblee, -ka 'wa -nabhɔ se'a 'yi'srɛɛ ε, -ziadɔ -nɔ'a 'le Zezii'a "dɔzɔɔ 'mɔ, -ka un -tɛ 'nɛ gbo, 'n 'ye'a 'na li a, 'bho 'lotɔ'a "nynuu 'wee'a 'yigbeyi 'le 'n 'ye 'mɔ-ɔ 'le 'n 'ye 'Piɛlɔ wɔ "yri tɔbha 'le 'n na: 'Piɛlɔ, -nɔmɔ "du'a 'Zuifɔyi, -n -nɔ'a nyɔ-v -se'a-a 'Zuifɔ'a "klumɔ, -n -ke un-v li nɔ 'ko-o -dalue. -Ka 'Zuifɔ'a gba 'lɛ'ε, -a'a nɔ -kaa. 'Traamɔ 'tɔ ɔ, -a 'jri-e 'le manɔ. -A'a kpli -a nɔ'a, 'unɛ tɔ'ɔ nyɔ -ka, nyɔ-v na 'lotɔ'a "nynuu -se'a-a 'Zuifɔ 'wee -kɔn 'Zuifɔ'a gba 'yi 'le un 'ke 'yisrɛɛmɔ 'du 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -n -ke un 'bhɛ'ε wɔ 'mɔ. Leedɔ -a nɔ'o -kaa'a? 'Ka se 'yrili-nɔmɔ.

*Nyɔ'o nyɔ-ɔ de'a *Zezii *Kliisɔ 'gwli "du-o 'yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi*

^{XV} 'In-tɔ 'tmɔv'o amɔ-ε, -abɔ-a'a "bhi 'nɔ-o *'Zuifɔ -ziaka, 'le nyɔ-v 'wɔvɔ-a -amu "du'o 'Zuifɔ -lɛɛ, 'le -a -se 'sesibɔkɔkpa "kpi'a nyɔ -a-bɔ 'Zuifɔ-v zɛɛ nɔ'a "nyinyinikpli'a nɔmɔ 'yi -ko -lɛɛ. ^{XVI} E -nɔ'a -kaa 'mɔ a, -a-bɔ yibo'o na, -bho nyɔ "du 'yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, ɔ-ɔ de-a *Zezii *Kliisɔ 'gwli'a dɔ mɔ'o. E -se nyɔ'ɔ "bhɔo'a 'mɔtikɔwɛ'ε 'mɔpɛɛ 'mɔ -ko. 'E dɔ -abɔ de 'ɔ "gwli -lɛɛ 'le -a 'ke 'yisrɛɛmɔ "du 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -a 'de -ɔ "gwli'a dɔ. E -se nyɔ'ɔ

"bhuo'a 'mutikukue'ε 'mυπεεε 'mu-ko, -ekedımaa, nyo-ɔ 'ka 'o 'bhuo'a 'mutikukue 'mu 'pεε 'le -ɔ 'ka 'yisreeyi 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ se -ni. XVII A -gblee, -a-bu 'ma-a 'Zuifu, -bho -a de Zezii Kliisi 'gwli, 'le -a -ka -kaa-a nu a, -a 'bo-ɔ ti -a 'ke 'yisreemu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi; 'lemnu -a'ba nunukpli-i 'to-ɔ nyu, -ka nyu-u -se'a-a 'Zuifu-u nu'a, 'ka-a -a nu'o. -A 'du-o 'nyinyinidi'a numu -lree. -Bho ε -ni -kaa 'le, 'lemnu Zezii Kliisi-ti 'po-o nyu 'kpa 'yi 'le un 'ke 'nyinyinidi nu'a? -Gba! 'Kla -ko. XVIII -Bho 'in na, -bho nyo 'pεε 'o 'bhuo'a 'mutikukue 'mu, ε -se 'inne 'ke ɔ 'yisreeyi po 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi -ko, 'le 'in 'ke na -lreeke, -bho nyo 'pεε 'o 'bhuo'a 'mutikukue 'mu, ε 'bhe'e o ε 'ke ɔ 'yisreeyi po 'bho 'o 'yigbeyi, nu a, 'lemnu 'in-ti nu-o 'nyinyinidi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi -ziaka. XIX A -gblee, di *-Lago'ɔ gba-a za'a 'mu, 'ε di 'in -see 'to 'an 'bhuo'a 'mutikukue 'mu 'pεε yi 'le 'in 'ke 'yisreeyi 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'In 'bho-ɔ 'ε letu'a nunudi 'le 'in 'ke -Lago'ɔ 'gwltu nu 'le 'an tinte 'mu. XX -Ka nyu ko'ɔ Zezii Kliisi 'bho nyuyirilbhaatu 'yri, ɔ 'ye'a 'me, 'kla 'mno 'ka-a ε kokoo'ɔ -ka nyu 'gbaa 'no ka 'inmu 'le un 'ye -amu 'bho tu 'yri ko 'in -ke ɔ 'ye'a 'me. 'E 'zo 'mo-o 'in 'bho-ɔ 'an 'bhuo'a 'mutikukue'ε 'mυπεεε'ε di. 'Traamu 'to ɔ, 'in -ke Zezii Kliisi 'sisri'e-e 'yi; ɔ 'me-ε'o 'an di. 'E di 'to ɔ, -bho 'in -yi 'yisreeyi 'mu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, Zezii Kliisi'a 'mutikukue 'mu 'in -ni -ni'e ti. 'In se 'to ti-ni 'an 'bhuo'a 'mutikukue 'mu. 'Yri -ke 'yi 'in -ni'a ti 'no'ɔ 'bhlukpa 'kpi 'traamu a, 'le 'an -Lago'ɔ 'yu, Zezii Kliisi'a 'gwlidee 'mu, 'le-e 'in -ni -ni'e ti. Zezii Kliisi, 'inno 'du'o 'an dukmee'ε di 'le ɔ 'ye 'o 'bhuo 'yiti' tayi ɔ 'ye 'me. XXI A 'ye li-ɔ, -zege -Lago nu'a 'inmu 'lruli, 'in se 'bheε 'in 'ke ε gbo'mate. -Bho nyo -ka 'ki 'o 'bhuo'a 'mutikukue 'mu-u 'pεε 'le ɔ 'ke 'yisreeyi 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi a, 'lemnu bhebbe Zezii Kliisi 'me 'ko'o.

III

**Zezii *Kliisi'a 'bhoduε-ε 'pυvn'o nyo-e -ale *Zuifu'a gba'a?*

I -Woo! Galasiikomu-a, a se -bhla -naagi 'bhle 'maae -ale nyo-ɔ 'croko'ɔ amu'a? -Ka *Zezii *Kliisi 'me'ε 'bho nyuyirilbhaatu 'yri, 'bho 'ya di'a damu -a zıza'a gbo 'fta 'wee a 'won'ɔ 'bo ɔ, a 'mate ni-a'a? II A po -lokui, 'in 'ke amu le -lue -nee tidede. Le 'mne, 'inne 'ka-a: A 'ka -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ye 'le, a'ba 'bhi'a 'mutikukue a 'pεε'ε 'mu, 'inne 'nyu 'ε amu-ae -ale Zezii'a 'dızıgi a 'won'ɔ 'bo 'le a 'ye 'o 'gwlide, 'inne nu 'ε? III A -gblee, Galasiikomu-a, a se -naagi 'bhle -ziaka! A 'du'a -Lagojeyinee won see, a 'de-e -Lago'ɔ Lisaazuzu 'gwli. Leele nu'o amu 'le a 'ye 'bho 'le a 'bo'ɔ ti 'le a'ba 'bhi'a 'mutikukue 'mu a 'ke 'yisreemu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi'a? IV *Wonkuli -nu-ε'o 'bho a'ba 'nyumu a 'ye'a a, bhebhelt a 'li 'a? 'Mna-a 'tmu'u'o amu-ε, -bho koo i -ni 'mu, i -se bhebhelt -ko. V 'Bho 'ε 'kpi a, -Lago'ɔ 'bhuo 'nyu-e amu 'o Lisaazuzu 'le ɔ-ɔ nu'o wonkuli 'le a'ba 'klumu. -Bho ɔ -ka -kaa-a nu a, a'ba 'bhi'a 'mutikukue a 'bo'ɔ ti a 'ke 'mu'pεε'ε? -Gba! -Ale, -ka a 'won'ɔ Zezii Kliisi'a 'dızıgi 'bo 'le a 'ye 'o 'gwlide, 'inne nu 'ε?

VI A -gblee, -a-bu *Zuifu'a 'na *Ablaamu -ni'a ti -benyi, a popo 'gwltu 'bho 'o damu? 'o 'di-ti 'cni-ε'ε 'le -Lago'ɔ 'wogv 'li, i na:

Ablaamu 'de-e -Lago 'gwli'a di, ɔ 'du'o 'yisreeyi 'bho 'o 'yigbeyi.

VII A 'ye li-ɔ, nyu -yu de'a -Lago 'gwli a, 'inno 'mo-o Ablaamu'a 'nyuu'a 'nyuuzıgi. Un -ple'ε-ε 'gwlidee -lue 'mu'a di mo'o. VIII Wlu

-ε 'cnu-ε'ε 'le -Lago'c 'bōgv 'li -tanyι, ε na: -Bho 'wla, 'Zuifv-e nyv-υ -se'a-a 'Zuifv, υn -nι 'wee, υn 'de-e -Lago 'gwli'a dι, c-ο 'ye υ 'yisrεεmυ -po mυ 'bho 'c 'yigbeyi. 'Inne 'bhle'e 'nynι'a dι, ι-βι "dizιγι 'mni, -da Ablaamυ 'wιn ι 'bō, 'ya 'yri'a 'bι -see -bhla 'wlv ke, 'le -Lago na:

'Le -nι 'mυ 'nι-ι 'ye -zi -nι mυ 'le 'nι 'ke 'bhlikpι 'wee "niti-wōnna.

IX ε -nι'e-e -kaa'a dι a, -ka Ablaamυ de'a -Lago 'gwli see, 'le c 'ye 'c 'niti-wōnna a, 'ka 'mno, 'ka-a, nyo'o nyo-c de 'c 'gwli, c-ο -wōnna 'no 'niti -lρεε.

X A 'ye li-c, -bho ε "du nyv 'wee 'pεε'ε 'wa "bhi'a 'mutikukue 'mυ 'le un na 'unne po 'υ 'yisrεεmυ 'bho -Lago'c 'yigbeyi, υ-βυ nyv 'mnu, -Lago'c -zιgle -nι 'nυ-υ 'kpi. A -gblee, 'ε "kpidι 'cnu-ε'ε 'le -Lagobōgv 'li, na:

Lι 'wee υn 'cni'a 'le -Lagobōgv 'li, nyo -yo -see ι 'wōon, 'c nyotu, -Lago'c -zιgle -nι 'no-c 'kpi.

XI -A yibo'o-o na ε se 'bhεε, nyo'c "bhuo'a 'mutikukue'ε 'mυpεεε 'mυ c 'ke 'yisrεeyi "du 'bho -Lago'c 'yigbeyi. A -gblee, 'ε "kpidι 'cnu-ε'ε 'le -Lagobōgv'a 'fō -lρεε gbo, 'unne 'ka-a:

Nyo -yo de'a -Lago 'gwli a, 'unno "du'o 'yisrεeyi 'bho 'c 'yigbeyi, 'unno 'ye'e tinιεεεε.

XII I -nι'a -kaa 'mυ, -bho nyo 'pεε 'c "bhuo'a 'mutikukue 'mυ 'le c 'ke 'yisrεeyi "du 'bho -Lago'c 'yigbeyi, c -see c 'gwlide, 'c "bhuo'a 'mutikukue c-ο de'e 'gwli. Ebe -ke -Lago'c 'gwlideε -se ε -lue -ko. Obo 'mno, -bho c nυ -kaa a, wlu-u 'cnu-ε'ε 'le -Lago'c 'bōgv 'li see, 'c 'wōn 'ε 'zō 'muti. Wlu 'mne, -ε nυ'a na:

Nyo-c -kpυn'a -Lago'c gba 'yi -ziaka, c -kpυn 'nι-ι 'yi'a dι c-ο 'ye'e tinιεεεε.

XIII A -gblee, -a -see -Lago'c gba 'yi-kpυn, 'ε dι 'c tutibhlasυ -nι'e -amυ 'kpi, 'le Zezii Kliisι 'ye 'bho -a'ba 'bι 'mυ -zi 'le c 'ye tuti-bhle -a'ba dι. C nυ'a -kaa, c zetie'e -amυ-ε 'bho tutibhlasυ 'mne 'zō. 'Le -Lagobōgv 'li 'ε "kpidι 'cnu-ε'ε 'le, 'unne 'ka-a:

Nyo-c nυ'a "nyinynidι, υn 'lbha -nι'a tu 'yri, -Lago'c tutibhlasυ -nι 'no-c 'kpi.

XIV A 'ye li-c, Zezii Kliisι 'nυ-o 'ε letu, 'le, nyv-υ -se'a-a 'Zuifv, -υ de 'c 'gwli, -υ -ke c 'sisri'a 'yi, -Lago'c 'nitiwōnnakota c "du'a Ablaamυ wōn 'muti, υn 'ke ε 'ye -lρεε; 'le, -a 'de-e Zezii Kliisι 'gwli'a dι, -Lago'c Lisaazuzu c nυ'a c 'ka -amυ "nyι, c 'ke c -amυ "nyι -lρεε.

**-Lago'c gba -ke 'c wōnmutidule*

XV 'An 'lotv'a "nynuu-a, 'nι-ι 'po-o amυ 'yi -lue 'le a 'ke ι 'muti'wōn. -Bho nyv 'sōn bhla tite, υn 'tri -ε -jiε "kpi ti, 'lemnu nyo -see 'bho 'wa "klumυ 'kpa yi 'le c 'ke 'wa dι wōn-nyni; nyo'c -lue komu -see 'bho wōn -po yi -lρεε. XVI -Ka -lue 'mno, 'ka-a ε -nι'e 'bho -Lago'c damυ -lρεε. 'Le *Ablaamυ'a 'yreetι'a "klumυ 'yu -lue 'tιn -Lago -za'a 'bho, 'le, c-βc "yu 'mno'c "nynuu'a "nynuu, c 'tυ 'υ "kpi ti -lue -lue. A -gblee, sese Ablaamυ -Lago "du'o wlv wōn 'muti. E-be wlv -lue 'mne, 'unne bhla'a 'c "nynuu'a "nynuu'a -dōnυ 'mne "kpi. 'Le -Lagobōgv 'li, ι 'cnu-ε'ε 'le ι -see 'c "nynuu'a "nynuu'a -dōnι'a -dadudu 'nynι "si. E 'nυ-o 'c "nynuu'a "nynuu'a -dōnι'a "klumυ'a -dōnυ -lue. 'Le ε-be -dōnυ 'mne 'mυ, 'le-e *Zezii *Kliisι 'wlv -nι -nι'o. 'Inno ε 'si'e 'nynι. XVII A 'ye li-c, 'le 'nι 'ka 'mυ-za, 'unne 'ka-a: -Lago -ke Ablaamυ 'bhla-a *-ybhεybhεtite see 'le zvιn'a "du -lue -gwlv -lue -zvιn bue 'ye zi ke-c -yrozaa, 'le -Lago

'ye *'Zuifv *'o gba po. 'Bho 'mno 'to o, gba 'mne se 'bheε, -Lago'o -ybhεybhεtite o -ke Ablaamu bhla'a see, ε 'ke ε won-nyni. L1 'wee -Lago nu'a o 'ke nu, ε se 'bheε ε 'ke ι 'le 'taα -lreε. ^{XXVIII} 'Ka 'mno, lezege -Lago 'du'a Ablaamu won 'muti, -bho o 'nyi ε 'ki nyu 'o gba'a 'yikpven'ε kamv, 'lemnu wlu -ye o 'du'a nyu won 'muti -see ε 'ki 'yi-tbhe yi. I -nι'a -kaa 'mv -Lago 'nu-o -zege Ablaamu -bodι. -Zege 'mne -Lago'o 'bhuv na o-o 'ye -ε -nu -mv. 'E dι o nu ε'o.

^{XXIX} -Bho ι -nι -kaa 'mv, lee -ke dι -Lago po'o 'Zuifv 'o gba'a? O 'nyi ε -v'o 'le nyu 'ke yibo -ka, 'nyinyidι vn-v nu'a, ι-ι 'naa'a -Lago'o gba 'yi. Gba -mneε, popole mo'o 'le ε 'ke nyu -jolv gbo po 'le Zezii Kliisι, Ablaamu'a 'yu'a 'yu 'mno 'ke yi -kpayike. Wlu -Lago 'du'a Ablaamu won 'muti, o-bo 'yu 'mno, 'unno ε 'si'e 'nynι. Gba 'mne'ε -klugba, -Lago 'nyi -ε o gbo'a -dalbhomu, vn 'ye ε -ya, 'le, *Moyiιzι -yo -nι'a 'bho -Lago -ke nyunyu'a 'nynumu, vn 'ye o ε 'nyi. ^{XX A} -gblee, -a -nι'a 'ci ci a, -da dι'a 'nynumunyi -nι'a a, nyu'a -zapι 'son-o -nι'e 'bho. -Lago 'ka Ablaamu wlu 'kpitiε, dι'a 'nynumunyi se 'bho -nι, 'o 'bhuv-o -ya'a 'dι.

-Lago'o gba'a 'kpv

^{XXI} 'Lotv'a 'nynuu-a, -bho 'n -ka -kaa-a wlu a, 'n 'nu-o -Lago'o wlu o-o 'du'a nyu won 'muti, ε -ke 'o gba tιtbhe'ε-ε 'kpi'a? -Gba! E se -kaa 'mv-nι. -Bho nyu 'bheε 'ki vn 'ke *-Lago'o gba 'wee 'yi-kpvn, -Lago-o nu v 'ko-o 'yisreεmv 'mv 'bho 'o 'yigbeyi 'le vn 'ke tinεzege 'ye, 'le vn se 'bheε vn 'ke -Lago'o gba 'wee 'yi-kpvn'a dι, ε se -kaa 'mv-nι. ^{XXII A} -gblee, εbe 'mne-ε 'to-o nyu -ka wlu-u 'cni-ε'ε 'le -Lagobogv 'li 'du'a -ziadi. Wlu 'mne na nyu 'wee 'ce-ε -Lago'o gba 'mv, 'le 'nyinyidι kpvn 'v 'geyiε 'mv. 'Bho 'ε le a, lι -Lago ce'ε wlu 'kpiti, nyu-v de'a *Zezii *Kliisι 'gwli, 'wa 'se-ε 'ke ι 'ye. 'Innv de'e Zezii Kliisι 'gwli'a dι mo'o.

^{XXIII} -Tanyι 'kι -da nyu se'a Zezii Kliisι'a 'gwlidejolv yibo a, -Lago'o gba-a kpvn'o -amv 'geyiε 'mv, gba 'mnu'a 'limv -a -de'e ti kplokplo 'le -Lago 'ye Zezii Kliisι'a 'gwlidejolv kati. ^{XXIV} -Ka nyu-o 'du'a 'yu 'yrili 'le o-o to 'no -jolv 'le o 'ke 'yi'bhε, 'ka 'mno, 'ka-a -Lago'o gba-a to'o -amv -jolv 'le ε 'ye Zezii Kliisι'a yinoo 'kpi bhla. E -nι'e-e -kaa, 'le, -abv 'de-e Zezii Kliisι 'gwli'a dι, -a 'ke 'yisreεmv 'du 'bho -Lago'o 'yigbeyi. ^{XXV} 'Traamv 'to o, Zezii Kliisι'a 'gwlidejolv kati'o. 'E dι -a 'ye'e 'yifloe, -Lago'o gba'a 'mvtikukue se -amv 'kpi -nι.

^{XXVI A} 'ye li-o, a'ba 'wee 'du-o -Lago'o 'yreetι, -εkedumaa, a 'de-e Zezii Kliisι 'gwli. 'Inne to'o na a -ke Zezii Kliisι 'sisri'e-e 'yi. ^{XXVII A} -gblee, a *batizee-ε'o 'le a -ke Zezii Kliisι 'sisri'e 'yi: 'traamv 'to o, a 'bhle-e Zezii Kliisι'a -polv 'li. ^{XXVIII} 'E dι 'to o, -bho -nι 'du *'Zuifvyi, -bho -nι se 'Zuifvyi, -bho -nι -nι nyu'o 'lru 'zo, -bho -nι -flo 'yi, -bho -nι 'du nyukpasu, -bho -nι 'du 'nynaakpv, 'ε -nyna nyu ka, 'le, -abv-e abv-e, -a'ba 'wee -ke Zezii Kliisι 'sisri'e 'yi 'le -polv -lue 'mv. ^{XXIX A} -a 'ye-e li'a, a-bv -se'a-a 'Zuifv a, Zezii Kliisι'a nyu a 'du'o 'to'o dι a nu'o *Ablaamv'a 'nynuu'a 'nynuu -lreε. Nyu-v 'du'a -kaa Ablaamv'a 'nynuu'a 'nynuu, lizigι -Lago ce'ε wlu 'kpiti o 'ke Ablaamv -ke 'o 'nynuu'a 'nynuu 'nyi, 'unno 'ke ι 'ye.

IV

I 'In-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, dɪ -lru 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za a, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Ka "danakɔnu 'le nya 'wla zi'a 'ɔ -tɪt'a tisielɪ 'kpi, -bho 'ɔ -see lɛ -gwɛ ke a, nyo "lru "yi 'ɔ -nɪ'o, 'ɪnnɔ "du 'ɔ "yrili -bho 'ɔ 'ke -kɔkɔhɪ'a klɛ 'mʊ"luo bhebhɛdɪ. II -Nɔɔ -ke 'li 'ɔ "du'a -bhla "dana a, nyʊ-ʊ "du 'ɔ "yrili 'le ʊn-ʊ zi'e 'ɔ nʊnʊhɪ'a dɪ -lɾɛɛ, 'le, 'ɔ lɛgwɛnɔɔ 'ɔ -tɪt'a "si'a 'nyɪnɪ, ɛ 'ke ɛ "kpi bhla. III 'Bho -a'ba damʊ 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ -lɾɛɛ. -Da -a se'a -bhla *Zezii *Kliisɪ yibo, -a'ba "na "we'a kpli -kɔ'ɔ-ɔ -amʊ "lru 'mʊ. IV-V A -gblee, -nɔɔ -Lago "du'a, ɛ nyɪnɪ'a a, 'ɔ 'po-o 'ɔ "yu, Zezii, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -jeyi, 'le, nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a 'mʊtikukue 'mʊ 'le ʊn 'ke "yisɾɛɛmʊ "du 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'ɔ 'ke ʊ ɪ 'mʊ zetie, 'le 'ɔ 'ye 'nynaakpʊ 'mʊ -zi -nɪ, ʊn 'ye 'ɔ 'wɪʊ. -Ka nyunyʊ 'wee-e 'wɪʊ'a, 'ka-a 'ɔ 'wɪʊ'o. ɔ Yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, *gba -Lago po'a 'Zuifu, 'ɔ 'ɔian-a 'ya "yikpʊɛn -lɾɛɛ. ɔ-bɔ -Lago -zi -nɪ'e 'mʊ 'le 'ɔ 'ye -amʊ 'ɔ "yreetɪ 'mʊ nʊ. VI A -gblee, a "du-o -Lago'ɔ "yreetɪ. -A "du-o 'ɔ "yreetɪ'a dɪ, 'ɔ po'o -amʊ *ɪ Lisaazuzu 'mʊ. Lisaazuzu -nɪ'a 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ mo'o. 'Innɛ -nʊ-ɛ'o 'le a-a 'la'a -Lago a'ba -tɪt'a. VII I -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ -see 'tɔ amʊ "lru 'mʊ -kɔ. A "du-o 'ɔ "yreetɪ 'tɔ. -Ka a "du'a 'traamʊ 'ɔ "yreetɪ a, lɛ 'ɔ de'a 'bho ti 'ɔ "yreetɪ'a dɪ, a-a 'ye -ɛ'o -lɾɛɛ.

'Pɔɪv popo'o-o Galasiikomu "kpi 'gwlɔti

VIII ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bɛnyɪ a, -da a se'a -bhla -Lago yibo a, 'bho 'mɪnɔ 'ɔ, "sesilɪ -se'a-a -lagɔzɪgɪ, 'ɪnnɪ a-a bʊbʊ'o, -ɪ -kɔ'ɔ amʊ "lru 'mʊ. IX 'Traamʊ a, a yibo'o-o -Lago -ziaka. Nyɔ 'bhɛɛ'o 'ɔ 'ke nʊ, -Lago yibo'o amʊ -ziaka. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, leedɪ a "bhiti'e "yiti 'le a 'ye 'le a'ba "na "we'a kpli 'mʊ le mu'a? Lɪ-ɪ se'a wɔnku, -ɪ se'a -Lago 'mʊ-zi, 'ɪnnɪ a-a ple'e kli'a? Bhebhɛlɪ mo'o. Leedɪ a mu'o 'le 'ya gbo le, a 'bɔ'ɔ ti ɪ 'ke amʊ "lru 'mʊ -kɔ -lɾɛɛ'ɛ? X Leedɪ a-a 'pɛɛ'ɛ 'wɪ-e 'ɔɪ -ke zʊɪn 'mʊ 'le a-a nʊ'o nyʊ "du ɪ 'bho 'le ʊn 'ke "yisɾɛɛmʊ "du 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi'a? XI Lɪ a-a nʊ'a dɪ, 'an -pɔɪv -see bhlu 'bho amʊ "kpi. 'Le *Zezii *Kliisɪ'a dɪ 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -bheje, 'an lbhʊ 'mɪnɛ 'ɪn nʊ'a 'le a'ba "klumʊ a -bodɪ, bhebhɛlɛ ma'a?

XII 'Lotʊ'a "nyɪnuu-a, 'ɪn-ɪ bhade amʊ li, 'ɪn -ke a "du-o 'tɔ nyɔ -lue'a dɪ, a'ba 'pɛɛ a'ba "bhi'a 'mʊtikukue 'mʊ -le 'le a 'ke "yisɾɛɛmʊ "du 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi! 'Mna-a'a 'pɛɛ 'an "bhuo'a 'mʊtikukue 'mʊ, a -za 'le 'an 'bɪ! A -see 'ɪnmʊ "nyɪnyɪdɪ'a -lue komʊ "lɾulinʊ. XIII A-a popo 'gwlɔti 'nɪ? 'An 'le amʊ gbo'a "yizannɔ "yi 'ɪn 'ka amʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ -tɔ 'ɔ, 'lemnɪ yakalɪ -nɪ'e 'ɪnmʊ "kpi. 'ɛ dɪ 'ɪn zi'e 'bho a gbo 'wɪ -dudu. XIV 'Bho -dagbe 'mɪnɔ, yakalɪ kpʊn'a 'ɪnmʊ a, a -sta -nɪ'e-e 'ɪnmʊ 'zɔ. 'We'ɛ dɪ a -see 'ɪnmʊ liple 'le a -see 'ɪnmʊ 'jni. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -ka a 'ke 'ka -Lago gbo'a -dalbhoyi kpʊn, 'ka-a a kpʊn'o 'ɪnmʊ -gli. -Ka a kpʊn'a 'ɪnmʊ, 'mna-a'a "bhuo kɔkɔ'ɔ-ɔ Zezii Kliisɪ'a "bhuo. XV-XVI 'Bʊbʊa-a -nɪ'a 'le a'ba -pɔɪv gbo ɛ-be -nɔɔ 'mɪnɛ ti, doo ɛ mu'a? -Tanyɪ 'kɪ 'ɪn yibo'o-o a-a ɛɛ 'ko-o ku 'le a 'ke 'ɪnmʊ -kpa 'le lɛ'o lɛ 'mʊ. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɛ dɪ a-a kpʊn'o 'ɪnmʊ a'ba jɛkayi'a ka 'traamʊ 'tɔ'ɔ?

XVII ʊ-ʊ nyʊ -yʊ za'a dɪ "yida 'mʊ, -ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke amʊ dɪ'a -tɔɔ "yrili'maa, 'wa -naagɪ se "yrili-nmɔ. ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke amʊ 'mʊ'luo, a -ke ʊn 'ke gbo-po, 'le 'ɪn -ke a 'ke "yɪɔɪɛɛ, 'le ʊn-ʊ yaa'a 'mʊti tenyɪ 'ya nʊnamʊ. XVIII -Bho nyɔ yaa 'mʊti 'le 'ɔ 'ke -zɛgɛ nʊ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. ʊ-bee -mɪnʊ'a 'mʊtiyɛɛ -naa, ɛ se "yrili-nmɔ. A-bee -mɪnʊ, -bho 'ɪn -nɪ

'bho a'ba 'trolli o, -bho 'in se 'bho a'ba 'trolli -nu o, 'in 'ybhā-o'o a 'ke 'mutiyaa 'le a 'ke -zege nu 'komu. XIX-XX 'An dikmayreeti-a, 'in-ı 'po-o 'yi -lue: 'Bho -nigblaanyo'w-gbanamu, -ka un-u sia ni'a 'gwɔlicɛɛ'ɛ wɔn mu 'le un-u gba'a a, 'ka-a 'in-ı sia a'ba dı -lrɛɛ, 'le, -nɔɔ -ke ti a'ba bhı 'ka 'le Zezii Kliisi mu glu 'kpa -ka -zegeka, ɛ 'ke nyɔni. -Yeee! Galasiikomu-a, 'an -pɔɔɔ'a kle ti 'in 'bɔ'ɔ ti 'in 'ke 'le a'ba 'klumu yi -a 'ke 'yigbeyi tidede 'le 'in 'ke amu dı -bodı 'mu-za 'le 'in 'ke 'an dı'a 'muzasu 'yizizia. 'Traamu 'tɔ ɔ, ɛ -ma'a-a 'inmu wɔnti, ɛ 'in 'ka 'bho a'ba damu 'mu-za a, 'in se ɛ 'bhle!

**Aga -ke *Salaa'a "kpi'a "yi*

^{XXI} A-bu nyu-u 'pɛɛ'ɛ a'ba 'bhi'a 'mutikukue mu 'le a 'ke 'yisrɛɛmu 'du 'bho -Lago'w 'yigbeyi, a 'tmuɔ 'inmu, -ka 'ɔ gba -lue 'mɛɛ 'le'ɛ, a'ba 'wɔn ı 'bɔ'ɔ? ^{XXII} ı 'cɔn-ɛ'ɛ-ɛ 'le 'ɔ 'bɔɔɔ 'li, ı na: *Ablaamu 'bhle-e 'nyɔnpakpı 'son. ɔ -ke 'ɔ 'geyiɛnyaa'kpu *Aga 'wɔ-u 'yunyukpasu 'le ɔ -ke 'ɔ 'yigɛnyo *Salaa 'wɔ-u 'yunyukpasu -lrɛɛ. ^{XXIII} 'Yu 'ɔ 'geyiɛnyaa'kpu 'wɔ'a a, 'wa 'bhi'a -tɔɔɛyu mo'o. ɛ -se -Lago'w 'gwɔɔdı -ko. 'Yu 'ɔ 'yigɛnyo 'wɔ'a a, -da ɔ -see'a 'wɔ ke a, -ka -Lago'w 'bhuo -za'a 'ɔ 'kpıdı Ablaamu -bodı 'mu 'in, 'ka-a ɔ 'wɔ'u. ^{XXIV-XXV} A -gblee, Ablaamu'a 'nyɔnpakpı 'son'ɔ dı -nu -tɛ'ɛ 'mu-ɛ: -Bho nyɔ 'ke ı 'mɔti'wɔn, 'lemnu nyɔ 'ke ı ı likpukpa mo'o. U-bu 'nyɔnpakpı 'mnu, 'wa 'kpıdı kɔɔ'ɔ-ɔ *ybhɛybhɛtite'a kpe 'son. Trı un-u 'la'a *Sinayi -ɛ -ni'a 'le Alabiibhɔkpa 'kpi, 'le 'ɛ 'kpi, -ybhɛybhɛtite -Lago -ke *Moyiizu bhla'a 'le ɔ 'ye Moyiizu *'ɔ gba'a -klugba 'nyı, tite 'mɛɛ -ke Aga, 'ɔ 'geyiɛnyaa'kpu 'mnu'a dı gɔgɔ'ɔ 'yiti. Un kɔɔ'ɔ-ɔ 'traamu'a *Zuifu 'we'a 'muybhɛgwɔ Zelizalɛɛmu -lrɛɛ. U-bu 'Zuifu'a -dadudu-u 'pɛɛ-ɛ 'wa 'bhi'a 'mutikukue mu 'le un 'ke 'yisrɛɛmu 'du 'bho -Lago'w 'yigbeyi. Nyu-u nu'a -kaa a, un kɔkɔ'ɔ-ɔ Aga'a 'yu. -Ka un 'wɔ -ni 'nɔ 'le 'geyikpaankwla 'zɔ 'le ɔ 'ye'a 'geyiɛyu 'du a, 'ka 'mɔɔ, nyu 'mnu, -Lago'w gba-a kɔ 'nu 'lru 'mu 'le ɛ-ɛ kpɔn 'b 'geyiɛ 'mu. ^{XXVI} ɛ -ni'a -kaa 'mu, Ablaamu'a 'yigɛnyo Salaa'a 'kpıdı kɔɔ'ɔ-ɔ -Lago'w 'yiflonyu'a -gwɔ -ni'a 'le yaku 'li, un-u 'la'a yaku'a Zelizalɛɛmu. 'Inne 'mo-o -abu-a'a 'muybhɛgwɔ. ɛ se 'lru 'mu -kɔ-ɛ. ^{XXVII} A -gblee, 'ɛ 'kpıdı -Lago'w wlu'a 'mɔtizayi *Ezayii 'cɔn'a 'le -Lagobɔɔ 'li, 'inne 'ka-a:

Zelizalɛɛmu kɔɔ'ɔ -ka 'nynaakpu-u -see'a 'yu 'wɔ 'le -u -see'a -nigbla'a 'gwɔlicɛɛ wɔn'ye, 'bho'a nyu ı 'bɔbɔa tenyı! A -gblee, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ 'nynaakpu 'wa nyimie po'a ti 'le -nɔɔ -lrɛɛ 'li 'le nyaka 'wa 'yreeti-ı 'ye dikmanyo'w nu 'mu-zi mu.

^{XXVIII} A-a 'ye-e li'a, 'an 'lotu'a 'nynuu-a, -ka -Lago'w 'bhuo 'du'a Ablaamu wlu wɔn 'mɔti ɔ -ke Salaa-a 'ye'a 'yunyukpasu *Izaaku 'wɔ mu 'le 'ya 'yri'a 'bı 'ye'a 'wɔ a, 'ka 'mɔɔ 'ka-a a -ni'o. 'ɛ dı a 'du'o -Lago'w 'yreetizıgı. ^{XXIX} 'Le -lrɛɛke, -ka Ablaamu -ke Aga 'wɔ'u 'wa -tɔɔɛyu, 'le, 'yu ɔ -ke Salaa 'wɔ'u 'le *Lago'w Lisaazuzu'a 'gwɔɔdı 'mu, 'le Aga'a 'yu 'ye'a Salaa'a nɔ nyanı 'mu kla a, -ka -lue 'mɔɔ, 'ka-a 'ɛ letu -ni'e 'traamu. Nyu-u 'pɛɛ'ɛ 'wa 'bhi'a 'mutikukue 'mu, 'inmu kla'a nyu-u 'pɛɛ'ɛ -Lago'w Lisaazuzu'a wɔnkue 'mu nyanı 'mu. ^{XXX} 'Bho 'ɛ 'kpi a, ı 'cɔn-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagobɔɔ 'li:

Ablaamu, -za 'geyiɛnyo -ke 'wa 'yu 'kwla, -ɛkedımaa, 'geyiɛyu se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ -tɔta a ı 'kpi -zi, 'le ɔ -ke 'yigɛnyo'w 'yu -see ı 'gble yi -lrɛɛ! ɔ-bo 'yuzɛge 'mɔɔ, 'inno zi 'ni 'kpi.

XXXI 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, 'an 'lotɔ'a 'nynuu-a, -abu kɔɔ'ɔ 'yiglenynaakpu'a 'yu. -A se kɔɔ 'geyienynaakpu'a 'yu.

V

I A -gblee, -a 'ke 'yiflomu 'du mo'o. 'Inne 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ *Zezii *Kliisi zetie'e -amu 'le -a'ba 'bhi'a 'mɔtikukue'ε 'mɔpεεε 'mɔ 'le -a 'ke 'yisrεεmu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. -A po 'le 'kpi 'le -a 'ke 'le 'yiflɔε 'mne 'li ti-de. A'ba 'wɔn nyɔ'ɔ -kɔ amu 'lru 'mɔ -le -lreε 'le lε'o lε 'mɔ.

A -de 'le 'yiflɔε 'li ti

II 'Inmɔ 'Pɔɔɔ, 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ε, na: -Bho a -ka klemɔmɔe 'mɔ-ɔ 'pεε 'le a 'ke 'yisrεεmu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi a, 'lemnu, lbhɔ Zezii Kliisi nu'a amɔ -bɔdɪ, ε kɔɔ'ɔ-ɔ lε-ε se 'kɪ 'bhεε ε 'ke -nu-ε. III A 'du a'ba 'bhi 'yrili -lreε, nyɔ'o nyɔ-ɔ 'pεε'ε klemɔmɔe 'mɔ 'le ɔ 'ke 'yisrεεyi 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'ɔ nyɔtu nu'a -kaa a, ɔ-ɔ 'yi-e 'le *-Lago'ɔ gba'a 'yikpɔɔn'ε -belu 'zɔ le'a dɪ, 'lemnu ɔ -kpɔn -Lago'ɔ gba 'yi 'wee! IV A-a 'ye-e li'a, a-bɔ nyɔ-ɔ popo'a 'gwlɔti, -bho a 'pεε a'ba 'bhi'a 'mɔtikukue 'mɔ, 'lemnu a-a 'du 'ko-o 'yisrεεmu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, a -ke *Zezii *Kliisi se 'tɔ 'yi'sisri, lbhɔ ɔ nu'a amɔ -bɔdɪ, a -tbhε 'nε-ε 'kpi 'le ε se 'tɔ 'bhεε ε 'ke amɔ -kpa. V ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -a-bɔ -yɔ de'a Zezii Kliisi 'gwli, 'ε dɪ -a -de 'nɔ -pɔɔɔ 'yi 'le 'bɔbɔa 'mɔ 'le *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u kpa'a -amɔ 'le -a 'ke 'yisrεεmu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. VI A -gblee, -bho nyɔ -ke Zezii Kliisi 'sisri 'yi, -bho ɔ mu *kle 'mɔ, -bho ɔ se kle 'mɔ mu, 'ε -nyna nyɔ ka. Lε-ε 'ma-a -zεε, 'inne 'mo-o -a 'de -ɔ 'gwli. -Ka -a de 'ɔ 'gwli, -a'ba -bonyunyu'a dɪkmεε-ε tɔ'ɔ 'na 'le -a kɪkma'a -kɪkma dɪ.

VII -Tanyɪ 'kɪ, a'ba kpli 'srεε'ε-ε 'yi 'bho -Lago'ɔ -jeyi. Yɔɔ 'maa'a amɔ 'le a 'ye -ziadɪ'a -jɔɔ 'yrili'saka'a? VIII -Lago 'la'a amɔ 'le a 'ye'a 'ɔ nyɔ 'du, ɔɔ-see amɔ -kaa nu. IX A-a 'ye-e li'a, -ka 'flɔɔ'ɔ 'buubuulestoopε-e 'bu nɪ'a li tenyɪ a, 'ka-a 'nyinyɪtɔtɔh'a -toopε gbε 'bhεε'o ε 'ke nyɔ'a -dadudu 'bho -Lago'ɔ -jeyi -za. X ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, a-bee -mnuɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'sisri'e-e 'yi'a dɪ, 'an -pɔɔɔ se 'bhεε ε 'ke 'sɔn 'mɔ 'wɔɔ 'bho amɔ 'kpi. 'In yibɔ'o-o -ka 'ɪn-ɪ popo'a 'gwlɔti, 'ka-a abɔ 'ke 'gwlɔtipopo -lreε, 'le, nyɔ -yɔ 'maa'a amɔ, -bho koo ɔ -nɪ, -Lago'ɔ -zigle-e 'ye ɔ -kpɔn mu.

XI 'An 'lotɔ'a 'nynuu-a, -bho 'ɪn nu 'kɪ nyɔ mu kle 'mɔ 'le ɔn 'ke 'yisrεεmu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi a, 'lemnu koo -ke dɪ nyɔ-ɔ kla'a 'tɔ 'ɪnmɔ nyanɪ 'mɔ 'bho εbε-ε'ε 'kpi'a? -Bho 'an wlu -ke 'wa nε 'bhεε 'kɪ, ɔn -see 'kɪ 'ɪnmɔ 'cε kwa -po yi. -Ka Zezii Kliisi 'mε -nɪ'a 'bho nyɔyɪrɪlbhaatu 'yri, 'ɔ 'mεmεε 'mne, 'inne 'ke nyɔ 'yisrεεmu po 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Inne 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyɔ: -ε -ke dɪ ɔn-ɔ po'a 'ɪnmɔ 'cε kwa, 'inne 'ka-a! XII Nyɔ 'mnu -yɔ 'maa'a amɔ, -bho ɔn nu a mu kle 'mɔ 'le a 'ke 'yisrεεmu 'du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi a, 'le 'mna gbo, -bho ɔn 'bɔ ti, ɔn wɔwa, kle -se lε -ko!

XIII A-bee -mnuɔ a, 'lotɔ'a 'nynuu-a, -Lago 'la'a amɔ-ε 'le a 'ke 'yiflɔnyɔ 'du. A'ba 'yiflɔε 'mne, a -de 'le ε 'li ti, a'ba 'nε ε 'yi 'le a'ba nu 'nyinyɪnidɪ -le! 'Bho 'ε lemɔ, a kɪkma dɪ 'le a 'ke kpɔkpa! XIV A -gblee, lε-ε 'bhle'a -Lago'ɔ gba 'lru kwa, 'inne 'mo-o, -ka -ɪn -kma'a -a'a 'bhuo'a dɪ, -kma -kaa -a'a -bonyunyu'ɔ dɪ! XV A 'du a'ba 'bhi 'yrili! Nmi-i vɔ'ɔ 'le ɪ-ɪ ninmu'a a, -bho a'ba kpli -ke 'ya kpli gɔɔ ɔ, 'lemnu a-a 'ye-e 'kpi 'yitiwɔwa -mɔ.

**-Lago'c Lisaazuzu'a -jolvgbopoe*

XVI 'E dɪ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ε, a 'tayi *-Lago'c Lisaazuzu 'yiti 'le ɔ 'ke amʊ -jolv gbo po 'le a'ba tinɛ 'mʊ! -Bho ε -nɪ -kaa a, 'lemnu 'nyinyinɪ a -ybhɛ'ε 'mʊ, a -see ɪ -nʊ yi. XVII A -gblee, 'nyinyinɪ nyunyo -ybhɛ'ε 'mʊ -ke lɪzɪgɪ -Lago'c Lisaazuzu -ybhɛ'ε 'mʊ, ɪ-ɪ 'vɔ-ɔ tʊ, 'le, lɪzɪgɪ -Lago'c Lisaazuzu -ybhɛ'ε 'mʊ -ke 'nyinyinɪ nyunyo -ybhɛ'ε 'mʊ, ɪ -se lɛ -lue -ko. I -nɪ 'sɔn'ɔ wlu sʊsɔ'ɔ-ɔ li. ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ nʊ ε'o, 'le, lɪ 'wee a'ba 'gwɪb -nɪ'a 'yi, a se 'ya nʊnʊa 'bhɛɛ. XVIII A 'ye li-ɔ, -bho -Lago'c Lisaazuzu -ka amʊ -jolv gbo-o po, 'lemnu, -ka a 'pɛɛ'ε a'ba 'bhi'a 'mʊtikukue 'mʊ 'le a 'ke 'yisrɛɛmʊ 'du 'bho -Lago'c 'yigbeyi, ε -see 'tɔ amʊ 'lru 'mʊ -kɔ yi.

XIX 'Nyinyinɪ -nɪ'a 'le nyunyo'ɔ -pɔlv gbo, ɪ-ɪ 'tuu nɔ-o'o 'le ɔ 'nyinyinɪkpli-i 'kpa'a 'piemʊ. I-bɪ 'nyinyinɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nyʊ-ʊ popo-o 'nyinyinɪka 'gwɪtɪ 'le ʊn-ʊ 'wɪlɪ'o, ʊn-ʊ nʊ'o -ganɪlbhɪkpli. XX Un-ʊ bʊbɔ-ɔ kɔkui 'le ʊn-ʊ de'e 'le gupɔɛ 'li ti, 'wa nyɔtʊ-u 'nyɪnyɛ'ε 'mʊ 'le ʊn-ʊ je'o, ʊn 'bhle-e 'mʊnynɪ, tɔlv 'bhle-e 'cɛ 'mna 'yi 'le -lruʊ-ʊ pɔ'o 'cɛ; ʊn-ʊ mumu-o li 'le ʊn 'ke lɛ 'mʊ -zɛ, ʊn 'bhle-e cɛklɪcɛ, ʊn se -ybhɛ. XXI Un-ʊ 'mɪ-ε 'yri 'bho ʊn -bonyunyu'a lɪ 'kpi, nmɔ-ɔ 'kɔn ʊ 'geyiɛ 'mʊ, 'le lilia-a zi ʊ'o, ʊn-ʊ nʊ-o -klaabɔlɪ -lru. 'ɪn 'wɪ -ɪ amʊ 'yiti -tanyɪ, 'le 'traamʊ 'tɔ 'ɪn-ɪ 'mu-o 'bho le; nyʊ-ʊ nʊ'a -kaa a, ʊn -see -Lago 'yiti'tayi ɔ 'ke ʊ -kɔ.

XXII 'Bho 'ε lemʊ, 'yriɪlnmɔlɪzɪgɪ -Lago'c Lisaazuzu-u pɔ'a 'le nyunyo'ɔ -pɔlv gbo, ɪ-ɪ 'tuu nɔ-o'o 'le ɔ kplɪzɪgɪ-ɪ 'kpa'a 'piemʊ, ɪ kɔkɔ'ɔ-ɔ 'mʊmʊtʊ'a 'bhʊo. 'Yriɪlnmɔlɪzɪgɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Lago'c Lisaazuzu-u 'ya-a dɪkmɛɛ 'le nyunyo'ɔ -pɔlv gbo, ʊn-ʊ 'li-ε 'bʊbʊa 'le 'wa -pɔlv-ʊ bhlu'o. Un 'ku-o 'gwli 'le 'wa 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'le ʊn -nmɔ'ɔ 'gwɪtɪ 'le 'wa -cna dɪ li. XXIII Un -nmɔ'ɔ-ɔ kpli 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'bhɛ'ε wa 'bhi wɔnyɪ. Nyʊ-ʊ nʊ'a 'ya lɪtʊ, ʊn -ke *-Lago'c gba -ybhɛ'o. XXIV Nyʊ-ʊ 'ma-a *Zezii *Kliisɪ'a nyʊ, 'nyinyinɪnaagɪ ʊn-ʊ pɔ'a -ke 'nyinyinɪkpli ʊn-ʊ nʊ'a -tanyɪ, ʊn 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ. I kɔ'ɔ-ɔ -ka ʊn 'gbaa'a ka 'nyinyinɪ 'mnɪ Zezii 'le ʊn 'ye ɔ 'bho nyʊyriɪlbhaatu 'yri kɔ, 'le ɔ -ke ɪ 'ye'a 'mɛ.

XXV -Lago'c Lisaazuzu, 'ɪnnɔ 'nyɪ'e -amʊ tinɛzɛgɛ. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a 'tayi nɔ 'yiti ɔ 'ke -amʊ -jolv gbo po 'le -a'ba tinɛ 'mʊ! XXVI -A'ba 'bhɛɛ -a'ba 'bhi 'yi -le, -a'ba tɪtbha -tɪtbha 'cɛ -le, -a'ba nʊnʊ 'mʊnynɪ -bodɪ -le!

VI

A kpɔkpa

I 'Lotʊ'a 'nynuu-a, -bho nyɔ -ka 'nyinyinɪdɪ-ɪ nʊ 'le a 'ke ɔ 'kpi 'daa, a-ʊ *-Lago'c Lisaazuzu-u pɔ'a -jolv gbo a, a 'du ɔ 'dɪ 'mʊ 'le ɔ 'ke 'bho -jolvzɛgɛ 'yi le yi! -Bho a 'ke 'ε letu nʊ a, a -nʊ -nɪ nɛ 'le 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mʊ! A'ba nyɔ'o nyɔ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o, a 'du a'ba 'bhi 'yriɪlɪ 'le a'ba 'bhi -kaa 'nyinyinɪdɪ nʊ -lɛɛ! II -Bho nyɔ -ka sta -ka kwakugbɛ pa'a nyɔ, a -kpa nɔ! 'ɪnnɛ 'mo-o, a kpɔkpa 'le a 'ke stasaa'a 'gbɛ 'lru zɪzɪ! -Bho a nʊ -kaa, 'lemnu a-a 'du-o 'bho *Zezii *Kliisɪ'a wlu. III 'Le 'bho 'ε 'kpi, -bho nyɔ -ka ɔ 'bhʊo -kɪgɪba-a 'la, -bho ɔ se -kaa -nɪ a, ɔ-ɔ 'pɔ-o ɔ 'bhʊo -dugba li. IV Nyɔ'o nyɔ 'crɛ ɔ 'bhʊo 'muti, -bho ɔ kpli 'du -zɛgɛ 'le ɔ 'ke ɪ yibo! -Bho ɔ 'ye -zɛgɛ ɔ 'bhʊo 'mʊ li 'le ɔ 'ke

'bubua li 'o kplizigi'a di. E -se 'o -bonyunyo o -zi 'mu'a 'bubua o 'ke li -ko. V Lbhv -Lago 'nyu'a -amu, nyo'o nyo-o 'ye-e 'e kuna -po -mu.

VI A -gblee, nyo -yo 'cian'a -Lagowlu, nyo-o to 'no o, 'o lizigi o 'bhle'a, o -ke o 'gble i 'mu!

VII 'Bho 'e le a, 'a'ba "du a'ba "bhi 'gwlv'a "yikuna -le! Nyo'o 'cise -Lago -le! 'Inmo 'le'e 'na a, le 'in 'ka 'bho "du, 'inne 'ka-a: Le nyo-o lo'a, 'e "bhi o-o za'o. VIII 'E 'zo 'ka-a: Nyo -yo "luo'a 'o tinte 'wee 'mu, 'le, "nyinyidi 'o 'gwlv -ni'a "yi, o 'ke i nu a, le o 'ka 'ye, 'inne 'mo-o 'memεε 'bho -Lago'o 'yigbeyi. 'Bho 'e lemu, -bho nyo "luo 'o tinte 'wee 'mu 'le o 'ke -Lago'o Lisaazuzu'a 'gwlvdi nu a, "kogwletinte o-o 'nyu o'o. IX 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a di, -a'ba sta -zεεε'e nuva 'mu -le! 'Le, -bho 'kpu -see -amu 'yiti-wa a, 'le -a 'ke 'kpa "yi ku, -a 'ke -zεεε nu a, 'lemnu, -noo -Lago "du'a a, 'bho ε ti -a 'ye-e -zεεε 'ye -mu. X 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di a, -da -a 'bhle -ni'a "yiflonoo, -a nu nyo 'wee -zεεε -bodi! Nyo -ke -a ple'e 'bho Zezii'a -gligba -lue wonyi, -a'ba -sie v ti -le -lrεε!

'Polv'a gbomvhhovwlu -ke 'o 'yeyewlu

XI A 'ye li-o, 'traamu 'in-i 'cni'e a'ba -jeyipobogv. -Ka 'in-i 'bhεε'e 'an 'cniyri 'yi, a -gbv -kaa ya! 'An "bhuo'a "yiglekuta 'cni i'o.

XII A -gblee, nyv-v kpu'a amv -glaka un-v nu'a a mu *kle 'mu ke-o 'le a 'ke "yisrεεmu "du 'bho -Lago'o "yigbeyi a, nyunyu'a 'tonodi un-v 'bo'o ti. 'Le, -bho un na 'ki, *Zezii *Kliisi'a 'memεε-ε po'o nyo "yisrεeyi 'bho -Lago'o "yigbeyi a, "lemnu nyv-v klv v 'ko-o nyau 'mu, 'e -fanv un 'bhle'e ku 'mvti 'le 'wa 'wovv ni'o. XIII U-bv nyv-v 'bo'o ti a 'ke kle 'mu -kpe ε, v-bee -mnuv'a "bhi'a -kpuv -Lago'o gba "yi, 'le un 'bo'o ti a 'ke kle 'mu mu, 'le, -ka un 'ka amv -jrεε ku li kpa 'ki 'le 'e fanv 'ka amv 'li -ni, un 'ke 'wa "bhi "yi'bhεε 'e di. XIV 'Le 'mna -bodi a, 'an "plin, 'an po le -lrεε 'mu, -bho ε -se Zezii Kliisi 'me -ni'a 'bho nyvyrilbhaatu "yri'a "se. 'o 'memεε'e di a, -bho 'in -gbv 'kmu 'mu'a li ya, 'le 'mna gbo i koo'o bhebheli. -Bho i 'bo ti i 'ke 'inmv -bodi yi, 'le ubi -bodi 'in koo'o-o 'memεyi. XV 'In-i 'tmv'o amv-ε 'to, -bho nyo mu kle 'mu o, -bho nyo -see kle 'mu mu o, 'e -nyva nyo ka. Leklagba-a 'ma-a -zεεε, 'inne 'mo-o nyunyo'o tinte 'ke -lre 'mu le yi. XVI Nyv 'wee na'a 'bho -jolvre 'mne "yi a, un-v 'mo-o -Lago'o nyvzigi 'le un "du'o *Izrayεεli'komvzigi. -Lago'o "bhuo "nyu v polv'a bhlvhlua 'le o 'ke v -zεεε -bodi nu!

XVII -E 'wlv'a -daa -ziannamv, nyo'o -sta -ni 'inmv -le, -ekedvmaa, -ka 'in "du'a Zezii'a nyo, 'lbhalbhafanv 'in 'bhle'a ku li a, 'inno to'o 'na!

XVIII 'An 'lotv'a "nynuu-a, -a'ba -Koyi Zezii Kliisi -wonna amv "niti! *I -ni -kaa 'mu!

'Pɔlv'a "bɔgv ɔ po'a EFɛɛZIKOMU -jeyi

Wludie po'a nyɔ "bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li.

Efɛɛzikomu 'ma-a Zezii'a nyɔ, 'unnu ɔ -dalbhoyi 'Pɔlv po'o "bɔgv -nɛɛ -jeyi. -Ka Zezii -kɔ'ɔ le'o le, 'unne ɔ-ɔ tri'e -jie "kpiti. -Bho -a "du 'Zuifv o, -bho -a -se 'Zuifv o, -ka ɔ nu'a -amu -zɛɛɛ "lruli 'le ɔ 'ye'a -amu 'pɔvɔn a, 'le -a'ba 'wee 'ye'a ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyɔ "du, 'unnu ɔ-ɔ za'a 'mu -lrɛɛ, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mu'a dɪ, -ka -a -ke Zezii "sisri'a "yi, nyɔ-v 'ye ɛ -kaa -amu 'mu li'yee -nɪ mu.

'Yewlu

I 'Inmɔ, 'Pɔlv, 'ma-a *Zezii *Kliisɪ'a -dalbhoyi 'le -Lago'ɔ 'gwlvɔdɪ 'mu a, a-bv 'ma-a *Zezii Kliisɪ -lue 'mno'ɔ nyɔ-v de ɔ 'gwli, 'le -v -ke ɔ "sisri'a "yi, -v -nɪ'a 'le Efɛɛzigwɔ 'mu, a-bv 'un-ɪ po'o "bɔgv -jeyi.

II -A'ba -tɪta -Lago -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wɔnna amv "niti 'le vn 'ke amv -pɔlv'a bhluhluh "nyi!

*Nyɔ-v -ke *Zezii "sisri'a "yi, -zɪɪ -Lago-ɔ nu 'v "lruli*

III -A 'bhɛɛ -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ'a -tɪta -Lago'ɔ 'nyɪnɪ "yi! -A -ke Zezii Kliisɪ -lue 'mno "sisri'e-e "yi'a kamv, -zɛɛɛ 'wlv'o 'le yaku 'li, ɔ 'ye ɛ -amu "lrulinu.

IV A -gblee, -Lago -see -bhla 'kmv ti-ya ke see, 'le ɔ 'ye 'ɛ letu'a -gɔlt 'tɛ, ɔ 'ye -amu 'mu'tɛ -a 'ke ɔ nu "du 'le -a 'ke pepe -nɪ 'bho ɔ "yigbeyi.

V A 'ye li-ɔ, ɔ -kma'a-a -a'ba dɪ'a dɪ ɔ 'tɛ'ɛ -amu 'mu see 'le -a 'ke ɔ "yreetɪ "du. ɔ -zi -nɪ'e-e Zezii Kliisɪ 'mu 'le ɔ 'ye 'ɛ letu nu. ɔ nu'a -kaa a, ɛ 'nu -ɔ 'tv. VI ɔ 'nu-o 'na 'le -a 'ke ɔ 'nyɪnɪ "yi'bhɛɛ ɔ 'limv'a wɔnnmɔɛklagba'a dɪ. -A -ke ɔ dɪkmayu "sisri'e-e "yi'a dɪ, ɔ nu 'ɛ -amu "lruli bhuhhu.

VII A -gblee, ɔ 'bɔ-ɔ ti -a -ke ɔ "yisisriɛ 'mne 'ke -nu-ɛ'ɛ dɪ ɔ zetie -nɪ'e -amu 'le -a'ba "nyinyɪnɪdɪ 'mu 'bho ɔ "yigbeyi 'le ɔbɔ 'mno'ɔ 'memɛɛ 'mu. ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, ɛ-ɛ tɔ-o'o na -Lago 'bhɔ-ɔ -a'ba "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bho ɔ "yigbeyi. 'Bho 'mno ɔ, 'bho-o ɔ -za -nɪ'e ɔ 'limv'a wɔnnmɔɛklagba 'mne -druku "yrili 'le ɔ 'ye ɛ -amu "yi-tɔ -ka ɛ -nmɔ'ɔ "yrili. VIII ɔ 'nu-o -amu -zɛɛɛ "lruli tenyɪtenyɪ. 'Le ɛ 'mu ɔ "nyɪ -nɪ'e -amu -naagɪ 'le -a 'ke ɔ 'gwlvɔdɪ 'muti'wɔn. IX A -gblee, ɔ 'bɔ-ɔ ti -a 'ke ɔ 'gwlvɔdɪ yibo. 'ɛ dɪ, 'ɛ "sra-a "zize'a "yi -tanyɪ, ɔ -tɔ 'nɛ -amu. 'Le Zezii Kliisɪ 'mu, 'le-e ɔ "bhuv -de -nɪ'e 'ɛ duo see. X 'ɛ "sra-a "zize'a, le-ɛ -ke "kpi ɛ 'ka "lru "yi -jra -nɪ, 'unne 'mo-o, -nɔɔ -Lago "du'a, ɛ-ɛ 'ye-e -nyɪnɪ -mu 'le ɔ 'ke ɛ nu, 'le, yaku 'li -ke 'nɔɔ 'bhɔkpa "kpi'a lɪ 'wee, Zezii Kliisɪ 'ke 'ya "lrugayvɛ "du.

XI -Ka -Lago 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a ɔ-ɔ nu'o ɔ lɪ. -Ka ɛ nu ɔ 'tv, 'ka-a ɔ 'tɛ'ɛ -amu 'mu see 'le -a 'ke ɔ nu "du. -A 'mo-o nyɔ -ke Zezii Kliisɪ 'mno "sisri'a "yi'a dɪ -a -see ɔ -zɛɛɛ 'mu-bɔ yi. XII A -gblee, ɔ 'tɛ'ɛ -amu 'mu-ɛ, 'le, -a-bv *Zuifv 'ma-a nyɔ-v de'a Zezii Kliisɪ 'mno 'gwli'a nyamna, -a'ba dɪ nyɔ 'ke yibo -ka ɔ 'nyɪnɪ 'bhɛ'ɛ "yi 'le vn 'ke ɛ "yi'bhɛɛ.

XIII A-bv nyɔ-v -se'a-a 'Zuifv, -ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a ɛ -nɪ'e amv -bodɪ -lrɛɛ. -Lago'ɔ "dɪzɪɪ -yɪ -ke 'mu ɔ 'pɔvɔn -nɪ'a amv 'le a'ba "nyinyɪnɪdɪ 'mu, a 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le a 'ye Zezii Kliisɪ 'mno 'gwli. 'ɛ letu -nu-ɛ'ɛ ɛ,

a -ke ɔ "sisri'e-e 'tɔ "yi'a dɪ ɔ po'o amɔ 'ɛ 'mɔyibole 'mɔ. 'Inne 'mo-o *'ɔ Lisaazuzu ɔ "du'a -amɔ wɔn 'mɔti see ɔ 'ye 'ɔ -amɔ "nyɪ. ɛbe 'mne, 'inne tɔ'ɔ -ka -a "du'a 'ɔ nɔ. ^{XIV} A 'ye li-ɔ, 'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ "nyɪ'a -amɔ, -zɪɣɪ ɔ 'ka -amɔ "lrulinu, 'inno 'mo-o 'ya 'mna'a "yitisabhlele. ɛ-be -lue 'mne-ɛ tɔ-o'o -ka -a'ba 'pɔnpɔan -a 'ye'a 'bho 'ɔ "yigbeyi 'ka -amɔ 'mɔ "yi 'le ɛ 'ka ti'pɪple. -Bho ɛ-be -nɔɔ 'mne yi a, 'lemnu ɔ-ɔ 'ye-e -amɔ -zɪɣɪ 'mnu "lruli-nɔ -mɔ "fia 'wee. A-ba 'bheɛ 'ɔ 'nyɪ "yi, ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo 'bhe-ɛ "yi!

*'Pɔlɔ'a *-Lago'ɔ wɔngbopowlu*

^{XV} 'Innɪ 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ a, kpli a -nɪ'a ti 'bho -Lagojeyi, ɛ 'nu-o 'inmɔ 'tɔ'a dɪ 'in-ɪ po'o -Lago 'sɛɛ a'ba dɪ "kɔmɔ. 'In-ɪ 'wɔn-ɔ 'bɔ na, -a'ba -Kɔyi Zezii'a "gwlidɛɛ 'kpa-a "kpi 'le amɔ 'mɔ "kɔmɔ. 'In-ɪ 'wɔn-ɔ 'bɔ -lɛɛ a -kma'a-a Zezii'a nyɔ'a dɪ 'le a-a nɔɔ 'nɔ kwa 'mɔti. ^{XVI} 'In 'wɪn 'ɪ -kaa 'bɔ ɔ, 'le 'an *-Lago'ɔ wɔngboponamɔ a'ba 'nyɪ'a bɔ 'le 'an wɔn 'mɔ 'le 'in-ɪ po'o a'ba dɪ -Lago 'sɛɛ. ^{XVII} A 'ye li-ɔ, -Lago -ke 'nyɪ 'bhe'ɛ "yi, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ-ɪ bɔbɔ'ɔ, 'in-ɪ bhade 'nɔ-ɔ li 'le ɔ 'ke amɔ -naagɪ "nyɪ 'le ɔ 'ke amɔ "yrikɔ 'mɔ -flɔ a 'ke ɔ yibo -ka -zɛgɛka. ^{XVIII} 'In-ɪ 'pɔ-ɔ wɔn gbo ɔ 'ke a'ba -pɔlɔ "kpi'a "yri kati 'le ɔ 'ke 'le a'ba -pɔlɔ gbo zɔ -ya, 'le, ɛ -ke dɪ ɔ 'la'a amɔ, a'ba -pɔlɔ -de'a "yi, a 'ke ɛ yibo 'le a 'ke ɛ 'ye. -Zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a amɔ "lruli-nɔ mɔ, -ka ɛ -nɔɔ'ɔ "yrili tenyi, 'in-ɪ 'pɔ-ɔ wɔn gbo -lɛɛ a 'ke ɛ yibo. -Zɛgɛ 'mne, ɔ 'de -ɛ 'bho ti nyɪ -lrɔɔ-ɔ 'ma-a 'ɔ -nɔ -lɛɛ -ke a-bee'a dɪ. ^{XIX} 'In-ɪ bhade 'nɔ-ɔ li -lɛɛ, -ka 'ɔ wɔnkɛ 'bhe'ɛ "yi, ɛ -zi'a lɪ 'wee 'mɔ, 'le, -a-bɔ de 'ɔ "gwli, ɛ-ɛ nɔ'a -amɔ lbhɔ 'mɔ, a 'ke 'na yibo.

^{XX} ɛ-be wɔnkɛklagba 'mne'ɛ 'mɔtikukɛ nɔ -ɛ'o 'le Zezii Kliisɪ 'ye glu -sɔ 'le 'mɛmɔ'a "klumɔ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɛɛ. ɔ -sɔ'ɔ glu a, 'le ɛ-be wɔnkɛ 'mne 'mɔ -a'ba -tɪta -Lago "nyɪ -nɪ 'nɔ -denɪ 'bho 'ɔ "tɔli 'le yaku 'li. 'Bho-o ɔ -de'e ti, 'le ɔ -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ. ^{XXI} A -gblee, 'bho 'mno ɔ, -Lago "luo 'nɔ-ɔ "yi ɔ 'ye ɔ 'nyɪklagba "kpi po, nyɔ 'wee -Lago 'mno -ya'a ti 'le yaku 'li o, lɛ"o ɛ-ɛ 'bhle'a wɔnkɛ, ɔ 'ke ɪ "kpi -nɪ, 'le, -nɔɔ"o -nɔɔ 'li'a nyɔ 'wee, 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a nɔ-e, -ye 'ye'a -yi mɔ -lɛɛ, 'ɛ nyɔ, ɔ 'ke 'wa 'wee -kɔ. ^{XXII-XXIII} A 'ye li-ɔ, 'ka-a -Lago "nyɪ 'ɔ lɪ 'wee'a -kɔkɔ-jeyi -ziaka. ɔ -nɪ'a -kaa lɪ 'wee "kpi a, -ka nyɔ'ɔ "lru-u 'bhle'a 'ɔ 'gblɔ kwa, -ka -lue 'mno, 'ka-a ɔ "du 'ɔ 'ɔ -glɪgba'a "lɪrugayɔɛ 'mɔ. ɔbɔ 'mno, ɔ -nɪ'a lɪ 'wee'a -kɔyi, ɔ -nɪ'e-e -da 'wee, 'le, 'ɔ wɔnkɛ 'mne, ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ 'ɔ -glɪgba 'mne -jeyi 'le ɛ-ɛ "yi 'ɛ 'mɔ, ɛ-ɛ 'pɪple 'nɛ "kpi 'fia 'wee.

II

'Le "gwlidɛɛ 'mɔ nyɔ-ɔ 'pɔn -nɪ'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi

^I A -gblee, -tanyɪ 'kɪ a, a 'mɛ 'ko-o'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi a'ba "nyɪnyɪnikpli -ke a'ba "nyɪnyɪnidɪ'a dɪ. ^{II} 'Nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a nyɔ, kpli ɔn -nɪ'a ti, -yɪ'a nɔ'a -Lago 'tɔ, 'le a-a ple 'ɪ kli, -bho a -kɪ ɪ-ɪ nɔ a, "nyɪnyɪnidɪ'a tiyayi -ke wɔnkɛ-ɛ -nɪ'a -daa 'bhluɔkpa -ke yaku'a 'nyɪmɔ, 'ɔ wlu a-a "du'o 'bho. Nyɔ'a -dadudu-u 'naa-a -Lago'ɔ wlu "yi, 'ɛ -zuzutu nɔ 'ɔ lbhɔ 'mɔ 'le ɔn 'ye -lokumɔkumɔ "du. ^{III} -A'ba 'wee, -ka ɔ-bɔ nyɔ 'mno -nɪ'a a, 'ka-a -abɔ -nɪ 'ko'o, 'le -a 'wlaa'a -a'ba 'gwlɔdɪ'a lɪ wɔn ti. -A'ba "bhi'a 'mɔwɔlɔdɪ -a zi'e gbo. -Ka -lue 'mno 'ka-a, -a -nɪ 'ko'a dɪ, nyɔ -Lago'ɔ 'ɛkɔta -nɪ'a "kpi 'le ɔn-ɔ 'ye'a 'kle 'ye mɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi, -a -ke ɔn 'ke ɛ 'kɪ 'mɔ-ple.

IV-V I -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'ba ''nyinyɪnɪdɪ'a dɪ -a-bʊ 'mɛ 'ka 'bho 'ɔ
 ''yigbeyi, ɔ -kma'a-a -a'ba dɪ tenɪ'a dɪ, 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔpɔlʊ 'bhɛ'ɛ
 ''yi 'bho -a'ba ''kpi, 'le -a -see 'tɔ 'mɛ. ɔ ''nyɪ-e -amʊ *Zezii *Kliisi. 'Le
 ɔ 'mʊ -a 'ye -nɪ'e tɪnɪɛlre bhuhhu 'le -a 'ye 'pʊn. VI 'Le -a -ke 'ɔ ''yisisriɛ
 'mɛ 'mʊ, -ka -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a ''klumʊ 'le ɔ 'ye'a tɪ-nɪ -lɾɛɛ
 'le ɔ 'ye'a 'bho 'ɔ ''trolɪ mu ɔ -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ ɔ, 'ka-a -Lagɔ bhete 'nɔ
 -amʊ gbo 'le -a 'ye tɪnɪɛlre 'mɛ -ke 'ɔ wɔnkue 'ye. VII A 'ye li-ɔ, 'ka-a
 -Lagɔ -zi -nɪ 'nɔ 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ -zɛgɛklagba -bodɪ nʊ. ɛ -nɪ'a -kaa
 'mʊ, ''yrilɪnmɔlɪzɪgɪ 'mɪnɪ, ɔ 'bɔ-ɔ tɪ, -bho 'wla, -a'ba 'wee 'ye'a 'bho 'ɔ
 ''trolɪ -nɪ mʊ, ɔ 'ke ɪ -amʊ ''yi-tɔ. VIII A -gblee, a 'de-e Zezii Kliisi ''gwli'a
 dɪ, -Lagɔ 'pʊn'o amʊ 'bho 'ɔ ''yigbeyi. ɔ 'nʊ-o amʊ ɛ-be 'jɛ 'mɛ ''lruli
 bhuhhu 'le ɛ -ke a'ba 'pʊnpʊan 'mɛ -na'o. IX ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɛ -se
 nyɔ'ɔ ''bhʊo'a 'mʊtikukue'ɛ 'mʊpɛɛɛ 'mʊ 'le ɔ 'ke ɔ -zɛgɛ ''lruli-nʊ -nɪ
 -ko. ɔ nʊ -ɛ'o 'le nyɔ -kaa 'ɛ dɪ ''du ɔ -kaa 'ɔ ''bhʊo ''yi'bhɛɛ. X 'Ka-a
 ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, ɔ-bɔ -ya'a -amʊ tɪ, ɔ ''nyɪ'e -amʊ tɪnɪɛlre Zezii Kliisi'a
 dɪ, 'le -a -ke Zezii Kliisi 'mɪnɔ ''sisri'e ''yi, 'le -a 'ke ''yrilɪnmɔlɪ'a nʊnʊa
 wɔnyɪ'bhɛɛ. ɛ-be ''yrilɪnmɔlɪ'a nʊnʊa 'mɛ, -Lagɔ 'de -ɛ 'bho tɪ see 'le
 -a 'ke 'le ɛ 'mʊ tɪ-de.

*'Le -pɔlv -lue 'mʊ nyʊ 'wee -ke *Zezii *Kliisi ''sisri'e-e ''yi*

XI 'ɛ dɪ 'tɔ ɔ, -ka a -nɪ'a, 'ɪn-ɪ popo-o amʊ -kaa 'gwɔlɔti: A -se *'Zuifu
 -ko'a dɪ, 'Zuifu ''we-e 'ma-a nyʊ-v 'la'a 'wa ''bhi nyʊ-v mu'a *klɛ 'mʊ,
 ʊn-v 'la'a amʊ nyʊ-v -see'a klɛ 'mʊ mu. (A -gblee, -bho ʊn -ka -kaa
 klɛmʊmʊɛ 'nynɪ-ɪ ''si a, ɛ-ɛ 'mo-o ku li'a le nyʊ-v nʊ'a, 'ɛ ''sɛ.) XII 'In-ɪ
 'tmʊv'o amʊ-ɛ, ʊn-v nʊ'a -kaa -tanyɪ, -ka a -ke *Zezii *Kliisi -see'a -bhla
 ''yi''sisri ke, a popo 'na 'gwɔlɔti, nyʊ-v 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʊ, 'lɪkpʊ a ''du'o
 'bho 'wa damʊ! ʊ-bee -ke -Lagɔ 'bhla-a tite. Tite 'mɛ 'mʊ, 'le-e ɔ
 ''du -nɪ 'nʊ ɛ wɔn 'mʊti. 'Bho 'mɪnɔ ɔ, a-bee se 'le 'ɛ lɛtʊ'a 'limʊ -nɪ,
 a ''du 'ko-o 'lɪkpʊ. Lɛ a 'ka 'gwɔlv ''yi -ku, ɛ se -nɪ. 'Kmʊ 'mʊ'a nyʊ a
 ''du 'ko'o. A se -Lagɔ yibo. XIII 'Le 'traamu 'tɔ ɔ, a-bʊ se 'ɔ -kaa yibo,
 a -ke Zezii Kliisi ''sisri'e-e ''yi. ɔbɔ 'mɪnɔ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a tɪ 'le ɔ 'ye
 'mɛ a'ba dɪ. 'Inne 'bhle'e 'nynɪ, 'le a 'ye -Lagɔ yibo. XIV A -gblee, -a'ba
 'wee ''sri-e Zezii Kliisi ''yi'a dɪ -a 'ye'e -pɔlv'a bhluhbhlu. -Ybhɛybhɛɛ
 se 'bho 'Zuifu -ke nyʊ-v -se'a-a 'Zuifu'a 'nynɪmʊ -nɪ. ɔ-bɔ nʊ ɛ'o 'le -a
 'ye nyɔ -lue ''du. -A'ba 'mʊnyɪnyɛɛ-ɛ ''du'o 'bho -a'ba 'nynɪmʊ kplu.
 ɔ 'mɛmɛɛ-ɛ -za'a 'bho kplu 'mɛ. XV A 'ye li-ɔ, ɛ-be 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mɛ
 'mʊ ɔ -po -nɪ'e 'Zuifu'a gba 'li'a -totɔlɪ 'plv 'mʊti. ɔ 'nʊ-o -kaa 'le ɔ 'ye
 'Zuifu -ke nyʊ-v -se'a-a 'Zuifu gbobhete. ɔ bhete 'nʊ gbo a, ʊn -se 'tɔ-ɔ
 nyʊ'a 'digbi 'sɔn -ko. Nyɔ -lue ʊn ''du'o. 'Bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi ʊn -
 yi'e-e nyʊlre 'mʊ. -Pɔlv'a bhluhbhlu-a -nɪ'e 'bho 'wa 'nynɪmʊ. XVI 'Bho
 nyʊyɪrlbhaatu ''yri ɔ 'mɛ -nɪ'a dɪ, ɔ -za'a 'bho 'mʊnyɪnyɛɛ 'bho 'wa
 'nynɪmʊ. 'Innɔ nʊ ɛ'o 'ɔ 'sana 'mʊ, 'le ʊn -ke -Lagɔ 'ye -ybɛ 'le ʊn 'ye
 nyɔ -lue ''du. XVII A -gblee, ɔ-bɔ -lue 'mɪnɔ, ɔ yi'a 'nɔ'ɔ 'kmʊ 'mʊ, ''dɪzɪgɪ
 ɔ -za'o. 'Ya dɪ, a-bʊ nyʊ-v -se'a-a 'Zuifu -v se'a -Lagɔ yibo, 'traamu 'tɔ
 ɔ, a 'ye'e -pɔlv'a bhluhbhlu, 'le, -a-bʊ 'Zuifu a, -v nʊ'a na ʊn yibo'o-o
 -Lagɔ, 'ya dɪ -abʊ 'ye'e -pɔlv'a bhluhbhlu -lɾɛɛ. XVIII 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a
 dɪ a, 'ɔ 'sana 'mʊ -a -nɪ 'wee 'bhɛ'ɛ'o -a -ke -Lagɔ 'ke ''yi''sisri. *'ɔ
 Lisaazuzu -kpa'a -amʊ.

XIX A-bee -mɪnʊ 'tɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ nyʊ a ''du'o a -Bolagɔ'ɔ nyʊ'a ka. A
 -se 'tɔ-ɔ 'lɪkpʊ -ko, 'le a -se 'tɔ zikamʊ -ko -lɾɛɛ. 'Le, a ''si'e 'bho, a
 ''du'o 'ɔ -glɪgb'a'a nyʊ. XX A -gblee, -ka, -bho -budupomʊ -ka -budu-u

po, -babasukpi un-u 'luo'a 'mu, un-u 'du'a 'bho 'ε ku 'mu, 'innu -ke -a gugo'c 'yiti -lreε. 'Le *Zezii'a -dalbhomu -ke -Lago'c wlu'a 'mutizamu koo'c -budu'a 'kpu, 'le -a'ba -Koyi Zezii'a 'bhuo koo'c 'ε sukpu -ε -zi'a 'ya 'wee. ^{XXI} 'C 'sana 'mu -a -ke c 'sisri'e-e 'yi -budu kuku'a 'muti'a ka. 'Le, -a-bu 'ma-a 'c -glugba, -a'ba 'c 'gwlideε-ε ku'o 'mu 'le -a 'kpa'a 'kpi 'le -a 'du'o -Lago'c -dena. -Ka *'c bubobhlegbo'a lisaabudu 'du'a 'c -dena, 'ka-a ε -ni'o -amu -bodu. ^{XXII} A -gblee, a -ke Zezii Kliisi 'mno 'sisri'e-e 'yi'a dɪ, 'ka-a a'ba dɪ -ni'e 'mu -ziaka. I-bɪ dɪ 'mnu 'sri-e amu 'yi -lreε. -Ziaka, -Lago'c -dena a 'du'o, 'le 'c Lisaazuzu -ni'e amu 'mu.

III

*'Polu-u 'za-a *Zezii *Kliisi'a 'dɪzɪgɪ nyu-u -se'a-a *Zuifu -bodu 'mu*

I 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dɪ a, 'un-u po'o a'ba dɪ *-Lago wɔn gbo. A'ba nyutu 'un-u za'a *Zezii *Kliisi'a 'dɪzɪgɪ -bodu 'mu'a dɪ 'un -po-ε-ε -jie 'mu. ^{II} 'Le 'mna gbo, a'ba 'bhi yibo'o-o -ka -Lago 'du'a 'bho 'inmu 'le 'un 'ke amu lbhu 'mne -bodu nu. 'Le 'c 'sana 'mu c -nu -ni'e 'ε letu. ^{III} A 'ye li-c, 'c 'dɪzɪgɪ'a 'kpidɪ c 'zize'a nyu -lrɔv 'yrili, c -to 'nu 'inmu-ε 'le 'un 'ke ɪ yibo. I-bɪ dɪ 'mnu, 'un 'si -ɪ 'kpi ti see 'le ε-be 'bɔgɔ 'mne 'li 'le 'un -see ɪ 'yiti-te. ^{IV} A -gblee, -bho a -kɪ ɪ-ɪ zre, ɪ-bɪ Zezii Kliisi'a 'kpidɪ 'zize'a 'yi -tanyɪ, -ka 'un yibo 'nu 'to c, 'bho-o a 'ye ɪ 'muti'wɔn -ni mu. ^V 'Le -benyɪ'a -nɔɔ 'li 'kɪ a, -Lago -see ɪ-bɪ dɪ 'mnu nyunyu -to. 'Traamu 'to c, c nu -ε'o 'le c 'ye *'c Lisaazuzu -ya, 'le, *Zezii'a -dalbhomu -ke -Lago 'mno'c wlu'a 'mutizamv -v 'ma-a 'c -nu, c 'ke v ε -to. ^{VI} A 'ye li-c, 'c 'kpidɪ -ke 'yri'a 'bɪ-ɪ 'wlv'a a, 'innu 'ka-a: -Zɪgɪ -Lago nu'a *'Zuifu 'lruli, a-bu -se'a-a 'Zuifu, a-bee -mnuv -see ε 'mu-bɔ yi -lreε. A-bee -ke 'Zuifu 'pa-a kpan -lue 'li. -Zegε c de'a 'bho ti, nyu-u -ke Zezii Kliisi 'sisri'a 'yi, c nu'a c 'ke v 'nyɪ, 'le abv 'ke a'ba ne 'ye -lreε. 'Le Zezii 'mno'c 'dɪzɪgɪ 'mu, 'le-e ebe 'mne 'wlv'o.

^{VII} A -gblee, -Lago po'o 'inmu 'c lbhu 'yi, 'le 'c 'sana 'mu 'le 'un 'ke Zezii'a 'dɪzɪgɪ 'mnu nyu -bodu 'mu-za. C 'nu-o 'ε letu 'le 'c wɔnkue 'mu. ^{VIII} A 'ye li-c, 'le Zezii Kliisi'a nyu 'wee'a 'klumu 'inmo -see-e le. I -ni'a -kaa 'mu-c, -Lago nu'o 'inmu -zɪgɪ 'lruli, 'le, 'yrilinmodɪ "we Kliisi-ɪ nu'a nyu 'lruli, nyu-u -se'a-a 'Zuifu, 'mna 'ke v 'ya 'kpidɪ -bodu 'mu-za. 'C 'yrilinmodɪ 'mnu 'bhe-ε 'yi tenyɪ, ɪ 'ye nyunyu'a -naagɪ wɔn 'muti-zi. ^{IX} 'C 'kpidɪ nyu se'a yibo, -ɪ "zize'a 'yi 'le ε 'ye'a -nɔɔ -neε 'kpi bhla a, -Lago -ya'a lɪ 'wee ti, -c po 'ɪ 'bho zɔ 'yi, -c ce'ε 'c 'kpidɪ 'mnu wɔn 'kpiti, c 'ke ɪ 'piemu po, 'inno nu'o 'inmu -zɪgɪ 'lruli -lreε, 'le, 'c 'kpidɪ 'mnu, 'un 'ke ɪ gbɔzɪza nyu -bodu, ^X 'le, -ka 'c -naagɪ -te'ε 'mu 'le ε se'a 'tiinamu 'bhle, Zezii'a -glugba 'ke 'na -to, 'le ε 'ke 'ya kpɪ ti-nɪ, 'le, nyu 'wee 'bhle'a wɔnkue 'le yaku 'yi -ke 'le ε 'li, un 'ke ɪ yibo. ^{XI} A 'ye li-c, -da 'kmu -see'a -bhla tiyi ke, -ka 'c 'bhuo de'a 'ya duo, 'ka-a c -zi -ni'e -a'ba -Koyi Zezii Kliisi 'mu c 'ye ɪ nu. ^{XII} -A 'de-e Zezii Kliisi 'mno 'gwli 'le -a -ke c 'sisri'e-e 'yi'a dɪ -a 'ye'e 'yiflɔε 'le -a'ba -polv -gwe'ε ti 'bho -Lago'c 'yigbeyi. ^{XIII} 'Ka-a ɪ -ni'e 'mu'a dɪ a, 'un-u bhade'e amu li, sɪsɪaa-a -ni'a 'inmu 'kpi a'ba dɪ, -bho a popo nu 'gwlvɪ, 'ya 'kpi'a -wa amu 'yiti -le! 'Ya sɪsɪaatu-u 'mo-o le -ye -ke dɪ a'ba 'nyɪ-ɪ 'ye'a 'yi'bhe-ε mu 'le yaku 'li c-bɔ -Lago'c ne'ε ka.

**Zezii'a nyu'a dikmεε*

XIV "Yrillinmōdiklīgbi -a'ba -tita -Lago nu'a -a'ba dī'a dī 'un-ī po'o 'kolri glū 'bho 'ō 'yigbeyi 'le 'un-ī bhade 'nō li a'ba dī. XV A 'ye li-ō, 'le yaku 'li'a nyū -ke 'ō nyū-ū -nī'a 'nōō 'bhlokpa 'kpi, 'unū 'mo-o 'ō -glīgba. XVI A -gblee, 'ō 'nyū 'bhē-ē 'yi -ziaka 'le 'ō 'bhle'e lī 'wee'a dī a, 'un-ī po 'ō *wōn gbo 'le *'ō Lisaazuzu 'ke amū 'kpi -ke wōnkue 'nyū. I-bi 'kpi -ke wōnkue 'mū 'ke amū 'mū -nī 'le 'i 'ke a'ba -pōlv ti-ku a 'ke 'bho 'ō -jeyi -na -ka -zēgeka. XVII 'In-ī 'po -ō wōn gbo -lreē, a 'de-e *Zezii *Kliisī 'gwli'a dī, 'le 'ō 'ke 'le a'ba -pōlv 'zō -nī 'kōmū. 'In-ī 'po -ō wōn gbo -lreē, -ka tu-u bhla'a gbo ti 'le 'ē 'sīstanyī-ī nyma'a 'bhlokpa 'mū 'klaklakla, 'ka-a 'ō dīkmēē 'ke amū 'mū -nī 'le a 'ke dī kīkma, 'le, -budu -ke 'kpu ōn po'a glū, ē -ke ē 'ke 'yitigōgō -lreē. XVIII -Bho ē -nī -kaa a, a-bū -ke nyū -lruū bhete'a gbo, a 'ye'a Zezii Kliisī'a nyū 'du, -ka 'ō -kma'a -a'ba dī tenyī, 'le a 'ke -kaa 'mūti'wōn. A yibo'o-o 'ō dīkmapōlv -tē'ē 'mū-ē, ē 'bhē-ē 'yi tenyī 'le ē se 'tiinamū 'bhle. XIX 'In-ī 'po -ō wōn gbo -lreē, 'ō dīkmēē-ē -tē'ē 'mū 'mne, nyūnyō'ō 'wōn'ō 'mūti, a 'ke ē yibo, 'le, -bho a yibo nē -kaa a, -Lago'ō 'bhūo'a tinīē'ē klē 'ke 'le a'ba -pōlv gbo 'yi -lreē.

XX Ō-bō -Lago 'bhle'e wōnkue 'wee. Lē -abu 'ybhāa 'nō ō, ē-ē zi 'nē-ē wōn 'mūti, -da -a'ba 'gwlvtipopōē -see'a nyū, 'bho-o ē-ē nyū'o, 'le ē-ē nu'o -amū lbhū 'mū. XXI Ō-bō -Lago'ō 'nyū 'bhē 'yi! Zezii Kliisī -ke 'ō -glīgba'a kamū 'ō 'nyū 'mne 'ke 'yi'bhē-ē 'kōmōkōmō! *ē -nī -kaa 'mū!

IV

'Le -pōlv -lue 'tūn 'mū a kpukpūn ti

I I-nī'a 'tō -kaa 'mū-ō, 'unmō -yōō ō, -a'ba -Kōyi *Zezii *Kliisī'a "dūzīgī 'un-ī za'a ōn "dū 'ē dī ōn po'a 'unmū -jie 'mū, a-bee -mūnū, 'un-ī 'po-o amū 'kpa 'yi. -Lago 'la'a amū 'le a 'ye'a 'bho 'ō -jeyi 'kpa, kpli-i 'kō ō 'tū nu, a nu ! II 'Ka-a ē -nī'e 'mū'a dī a, a -ya a'ba 'bhi 'zō 'le lē'o lē 'mū 'le a 'ke kpli 'mū -nmō, a 'ke 'gwli-ku 'le a 'ke dī kīkma 'le a 'ke wōnyī'bhūbhē. III A po 'le 'kpi, 'le, tikpukpūēn *-Lago'ō Lisaazuzu 'nyū'a amū, -ē -ke 'li a -dē'a ti, a 'ke ē 'lru-mū 'kōmū! 'ē letu 'ke -nū-ē, -ēkedūmaa, -pōlv'a bhūbhūa -Lago 'nyū'a amū'a dī a-a ybhē'o 'le a-a 'sīsrī'e 'yi. IV A -gblee, 'un -zī 'i 'mū-ē, -ēkedūmaa, -Lago'ō Lisaazuzu -nī'e-e -lue 'tūn, 'unū -nī'e 'le amū 'mū, 'ō dī a "dū'o nyō -lue. -Ka -lue 'mū, 'ka-a "kōgwletīnīē 'bho -Lago'ō "trollī a -dē'a -pōlv 'yi -nī'e -lue 'tūn. A 'ke ē 'ye'a dī -Lago 'la'a amū. V A 'ye li-ō, 'un-ī 'kpa-a 'an wlu nya. -A'ba -Kōyi -nī'e-e -lue 'tūn. 'Inū -a'ba 'wee dē'e 'gwli, 'le 'ō 'nyū 'mū -a'ba 'wee *batizee-ē -nī'o. VI 'Bho 'ē lemū a, -Lago -nī'e-e -lue 'tūn, 'unū 'mo-o 'ō nyū 'wee'a -tita. Ō -nī'e-e nyū 'wee 'kpi, ō -nī'e-e 'ō nyū 'wee'a "klumū 'le ō -nī'e 'ō nyū 'wee 'mūnū 'mū -lreē.

VII ē -nī'a -kaa 'mū a, 'ō Lisaazuzu-u 'po-o 'ō nyō'o nyō 'kpi 'mū 'le -a 'ke 'ō lbhū nu. I-bi lūzīgī 'mū, -ka Zezii Kliisī 'gblee nī'a -amū 'yiti, 'ka-a -a 'ye 'i'ō 'le 'i se gōgō. VIII A 'ye li-ō, -kaa 'ka-a ē 'cū-ē'ē 'le -Lago'ō 'bhōgū 'li see 'bho Zezii Kliisī 'mū'ō 'kpi na:

-Da ō lu'a 'ō tū'a nyū tū wōn 'mū a, ō 'mū-o 'bho -Lago'ō "trollī le. Ō 'ka mu a, ō 'bhle-e -jīemū 'mūnū, 'unū -ke ō mū'o, 'le, 'ō nyū-ū -nī'a 'nōō 'bhlokpa "kpi, ō 'ye ō lūzīgī "nyū.

IX (Le, -bho ɛ-be wlu -nɛɛ nu: ɔ 'mu-o 'bho -Lago'ɔ 'trolli le 'le, -mnu 'inne -se 'to-ɔ ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'bhluɔkpa -nɛɛ 'kpi-ɔ 'le ɔ 'ye le mu 'ya? X A -gblee, ɔ-bɔ-ke 'bhuo yi'a 'nɔɔ 'kmv 'mv, ɔ-bɔ-lue 'mno'ɔ 'bhuo-o mu'o yaku 'li, 'le ɔ 'ke li 'wee -kɔ 'le 'ɔ wɔnkue 'ke i 'kpi 'pɪple.) XI A 'ye li-ɔ, 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyv 'ye'a 'kpi 'le un 'ke -Lago'ɔ lbhv nu, 'ɔ 'bhuo-o 'gblee 'nv lbhv 'mne 'yiti! ɔ 'nyɪ nyv -lrɔv *'ɔ -dalbhomv'a lbhv, ɔ 'nyɪ tolv -Lago'ɔ wlu'a 'mvtizalbhv, 'ɔ 'dɪzɪgɪ'a nyvobodumvzɛɛ, nyv -lrɔv 'bhle-e 'ɛ lbhv, 'le -lrɔv -nɪ'e 'bho, un 'du'o 'ɔ -glɪgba'a 'yrilidumv, 'le -lrɔv 'du'o 'ɛ nyv'a -Lagowlu'a -tɔmv. XII A -gblee, ɔ 'nv-o 'ɛ letu 'le 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyv 'ke -Lago'ɔ lbhv wɔnyi'bhɛɛ, 'le un 'ke 'kpa 'yipopo 'le 'wa 'ɔ 'gwɪlideɛ 'ke 'muku. XIII A 'ye li-ɔ, 'ka-a un 'ke nɔnamv -nɪ, 'le, -a -nɪ 'wee, -a-bv de 'ɔ 'gwli, -a 'ke 'yi' 'sisri -ka -zɛgɛka, 'le -a 'ke ɔ yibo -ziaka. 'Le, -a 'ke -kaa -nɪ a, 'bho -a'ba -Lagojeyi'a -nanamv -a 'ke 'yritiku, 'le Zezii Kliisɪ 'mno'ɔ -dedekpli'a klɛ-ɛ -nɪ 'nɔ 'mv, nyv 'ke i -amv 'mv li'yee. XIV 'Le -a 'ke -kaa -nɪ a, 'lemnɪ -a -see ti'toto yi 'yreeti'a ka. 'Le nyv-ɔ 'maa'a nyv dɪ 'yrili, 'wa sɪnsɪndɪ-e 'yrabhadɪ 'mnɪ 'mv un se 'bhɛɛ 'wa -tɔtɔli 'ke -amv -tɔtɔlɪzɪgɪ'a -jɔlv 'yrili'maa. -Mnɪ, -ka 'nɪ -bɛ -pɔpɔv po'a gɔlv -gboko, -a -see -kaa -nɪ yi. XV Lɛ -a 'ka nɔ a, 'inne 'mo-o, -a 'ke dɪ kɪkma, 'le -a 'ke -ziadɪ -bodumvzɪza. 'Le ɛ 'mv -a -ke Zezii Kliisɪ 'sisri -nɪ'e 'yi. ɔ-bɔ 'ma-a 'ɔ -glɪgba'a 'lrugayvɛ, 'ɔ nɔnɔdɪ -a 'ke 'sɛlt-za 'le -a'ba nɔnɔdɪ -ke 'ɔ nɪ 'ke 'yitigvɔɔ. XVI A -gblee, -ka nyunyɔ'ɔ 'lru -ke 'ɔ 'gblv 'sisri'a 'yi, -ka -lue 'mno ɔ, 'ka-a Zezii Kliisɪ nɔ ɛ'o 'le ɔ -ke 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyv 'sisri'e 'yi. 'ɛ letu kɔkɔ'ɔ-ɔ nyv'ɔ kuku 'zɔ'ɔ -tani. Lɪ 'wee 'sri'a 'gblv 'yi, -bho i -ka 'ya lbhv-ɔ nɔ -lue -lue a, -mnu 'ɔ ku-u tɔpɔ'o -ka -zɛgɛka. ɛbɛ 'mne, 'inne -ke 'ɔ nyv-ɔ ma'a kpan gvɔ'ɔ 'yiti. -Bho nyv 'mnv kɪkma -kɪkma dɪ a, 'bho 'wa -Lagojeyinanamv un-ɔ 'ku-o 'yriti 'le 'ɛ kpantu-u mu'o 'yrigbɔ 'le li 'wee 'mv.

*Tɪnɪɛlre -nɪ'a 'le *Zezii *Kliisɪ 'mv, 'inne -a 'ye'o*

XVII 'Ka-a i -nɪ'e 'mv'a dɪ a, 'le -a'ba -Koyi'a 'nyɪ 'mv 'ɪn-ɪ 'tmvɔ'o amv, nyv-ɔ se'a -Lago yibo a, a'ba 'kpa 'wa nɔnɔkpli kli -le! 'Wa -naagɪ'a klɛ 'bhiti'e-e 'le bhebhɛli 'kpi. XVIII 'Wa nyvɔ'u'a 'limv -kpe'e-e ti. Tɪnɪɛlre -Lago-ɔ 'nyɪ'a nyv, 'wa -lokumvɔkudɪ un -bɔ 'nɛ 'mv, 'le un se -Lago'ɔ -jɔlv yibo. XIX A -gblee, 'wa nyvɔ se dɪndɪ yibo, 'le un-ɔ 'wlaa'a 'nyinyɪndɪ wɔn ti, un-ɔ nɔ i'o 'le 'wa 'tii'o.

XX A-bv 'bɔ'ɔ ti a -ke Zezii Kliisɪ 'ke -na, 'le a-bee -mnv -bodɪ a, ɛ -se -klaabokpli 'ɔ nyv -tɔ amv -ko. XXI 'Le 'mna yibo'o, a -ke ɔ 'sisri'e-e 'yi'a dɪ, -ziadɪ ɔ po'a 'piemv 'le -amv -bodɪ, 'unɪ nyv -tɔ'ɔ amv 'le a 'ye i 'mvti'wɔn 'le a-a 'du 'ɔ 'bho. XXII -Bho ɛ -nɪ -kaa, a 'tayi a'ba kplisva 'yiti! Ibi-ɪ 'nyɪ-e amv wɔn, -ɛkedɪmaa, a'ba 'nyinyɪnidɪ'a 'tɔnɔdɪ-ɪ 'maa-a amv dɪ 'yrili. XXIII 'Traamv 'tɔ ɔ, a 'tayi -Lago 'yiti ɔ 'ke amv 'yizizɪa 'le a 'ke nyvɛlre 'du! XXIV A -mu kplilre'a nɔnɔv'a 'lru. Ibi 'mnɪ, 'unɪ -Lago -ya'a ti, 'unɪ -ke 'ɔ 'yisrɛɛdɪ gvɔ'ɔ 'yiti. 'Le ɛ 'mv, 'le-e -ziadɪ -nɪ'o. 'Inne nɔ'o -Lago 'tv.

XXV 'Innɪ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ a, a 'bho sɪnɪ'a dɪ 'le a 'ke -ziadɪ -bodumvzɪza, -ɛkedɪmaa, -a'ba 'wee 'sisri'e-e 'yi! XXVI A -gblee, -bho a po 'ɛɛ ɛ, a'ba kpa 'nyinyɪnidɪ wɔn -le! A'ba 'ɛɛ'ɛ kpɔn -kuyre -le! XXVII A'ba 'nyɪ 'nyinyɪnidɪ'a tiyayi -flɔna -le! XXVIII Nyv-ɔ 'yri'a, un 'bho 'yriyridɪ! Un nɔ lbhv! -Bho un 'bhle ɛ, 'le, nyv-ɔ se 'ɛ 'bhle, un 'ke v -kpa -lrɛɛ. 'Kla 'mno, 'kla-a -nmv'ɔ 'yrili. XXIX 'ɪn-ɪ 'tmvɔ'o amv-ɛ

-lrɛɛ, "nyinyiniwlu'a 'wlu 'le a'ba wɔn 'mu -le! Wlu-u 'ka a -bonyunyu 'kpa 'yi po 'le un 'ka 'kpi 'mu'bhle 'bho -Lago'ɔ -jeyi, a -zi ɪ 'mu! -Da ɪ -nmɔ'ɔ ti, -bho a -za nɪ 'bho 'mu, 'le, nyu-u po'a amu -lokui, ɪ 'ke u -zɛɛɛ "lrulinu -ka -zɛɛka. ^{XXX} * -Lago'ɔ Lisaazuzu -ni'a amu 'mu, 'ɔ "du, a'ba kpli a -ni'a ti'a dɪ, 'ɔ -kma "yigbeyi -le! Ɔbo 'mno 'mo-o 'muyibole -Lago "du'a amu "kpi, 'le, -ka -a "du'a 'ɔ nu, ɪ 'ke yibo-ɛ. 'Le ɛ ɛ-ɛ tɔ'ɔ -lrɛɛ, 'unne 'mo-o, -ka Zezii zetie'a amu 'le a'ba "nyinyinidi 'mu 'le a 'ye'a 'pun 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'bho 'ɔ leyinɔɔ 'li ɛ-be 'punpuan 'mne 'ke amu 'mu 'yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple. ^{XXXI} A -za 'le a'ba -pɔlu gbo 'gagwlo -ke 'ce, a'ba jɛ -le, a'ba zɪza "nyinyiniwlu -bodɪ 'mu -le, a 'bho 'limuwɔnnynidi 'wee! ^{XXXII} 'Bho 'ɛ lemɔ, ɛ a 'ka nu a, 'unne 'mo-o, a'ba 'limu nunmɔ -ni "kpi wɔn 'le a 'ke -zɪɪɪ "lrulinusu -lrɛɛ! -Ka -Lago 'bho'ɔ a'ba "nyinyinidi'a dɪ, abɔ 'bho -kaa a -bonyunyu'a ni'a dɪ, -ɛkedɪmaa, Zezii Kliisi 'nu-o amu -zɛɛɛ "lruli! Ɔ 'me-ɛ'o a'ba "nyinyinidi'a dɪ.

V

-Lago'ɔ dikmayreeti'a nunukpli

^I A -gblee, a-a 'mo-o -Lago'ɔ dikmayreeti'a dɪ a, a -za 'ɔ kpli 'selɪ 'le a'ba -pɔlu 'ke 'ɔ ne'ɛ ka -ni. ^{II} 'Ka-a ɛ -ni'e 'mu'a dɪ a, 'le a'ba nunukpli 'wee 'mu a -kma a -bonyunyu'a dɪ -ka *Zezii *Kliisi -kma'a -a'ba dɪ 'le ɔ 'ye'a 'ɔ "bhoo "yiti'tayi ɔ 'ye'a 'me -a'ba dɪ! 'Ɔ 'memɛɛ 'mne kɔɔ'ɔ-ɔ 'sraganmi un-u "nyi'a -Lago -ɛ nu 'ɔ 'tu.

^{III} A "du'o 'tɔ-ɔ Zezii'a nyu'a dɪ a, "bhuleɛɛ "bhleɛɛ-e 'ya -kaaboli -lru -ke satebhleɛɛ, nyɔ'ɔ "waan ni nyɔ wɔn 'le a'ba 'nyinɔgbo -le" a! ^{IV} -Vlevlewlu-e "nyinyiniwlu se'a wɔnmuyika -ni nyu-u po ni'a "zɔ 'mu -ke bhebhewlu se'a 'le -loku 'mu ti-nmɔ, nyɔ'ɔ 'wɔɔn ni amu wɔn "yi 'bɔ -le -lrɛɛ! ɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili a 'ka nu a, 'unne 'mo-o, -zɪɪɪ -Lago nu'a amu "lruli, a po ɔ 'sɛɛ 'ya dɪ! ^V 'In-ɪ 'tmusu'o amu-ɛ 'le a 'ke ɪ yibo, nyɔ-ɔ "bhuleɛɛ zi'a a, 'le -ɔ kpun'a 'ya -kaaboli -lru ti, 'le -ɔ kpun'a sate'ɛ "kpa ti, nyu -Lago -ke Zezii Kliisi -kɔ'ɔ ɔ, 'le 'wa "klumu, 'ɔ nyɔtu -see 'le 'bɪ 'ye yi, 'le, -zɛɛɛ un-u nu 'bɪ "lruli, un -see ɛ 'ye yi -lrɛɛ. A -gblee, ɔ-bo satebhleyi 'mno'ɔ nyɔtu'a -pɔlu 'kpun-o -kaaboli ti, ɛ 'ye -Lago 'mu-zi. I-ɪ "luo-o -Lago'ɔ 'bɪ 'mu 'le 'ɔ -pɔlu 'zɔ. ^{VI} Nyu'a bhebhewlu se'a ɛ 'mu'bhle, 'ya "maa amu dɪ "yrili -le! 'Ya "nyinyiniditu'a dɪ, nyu-u -see'a ti'bo un 'ke -Lago 'bho "du a, 'ɔ 'cɛkɔta -ni 'nu "kpi, 'le ɔ 'ke u dɪ -kpun. ^{VII} 'ɛ dɪ a'ba -ke -klaabonyu'a zizi 'mu -le!

^{VIII} -Tanyɪ 'kɪ a, -klaabokplisasɔ a-a nu'o 'le -kuyre 'mu. 'Traamu 'tɔ ɔ, a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'e-e 'yi'a dɪ, a -ni'e 'bho zɔ 'yi 'le a'ba tinɛ 'srɛɛ'ɛ "yi. Nyu-u -ni'a 'bho zɔ 'yi, -ka un -ni'a a, a-bee'a nunukpli -ni -kaa! ^{IX} -ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ -ni'a 'le kplilre 'li, 'ɔ 'limu -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn 'le ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi 'le ɔ -ni'e 'le -ziadɪ 'mu. ^X A po 'le 'kpi -lrɛɛ, ɪ-ɪ nu'a -a'ba -Kɔyi 'tu, 'le a 'ke ɪ yibo! ^{XI} Nyu-u -ni'a 'le kplisua 'li, 'wa bhebhewlu un-u nu'a, a'ba -ke 'wa bhete 'ɛ su gbo -le! A po 'wa nunudɪ 'bho "piemu ti 'le ɪ 'ke 'bho zɔ 'yi 'da. ^{XII} (A -gblee, ɪ un-u nu'a 'le "zizekwla 'mu, ɪ se "yigbeyi ti-nmɔ, ɪ 'bhle-e dɪn 'mu.) ^{XIII-XIV} A 'ye li-ɔ, 'le 'wa nunudɪ 'mni 'ke "piemu 'kpa a, -ka ɪ -ni'a 'mu -ziaka, un 'bhe'ɛ'o un 'ke 'na 'mɔti'wɔn 'le un 'ke tinɛlre 'ye. -ɛkedɪmaa, ɪ se 'tɔ "zizekwla 'mu -ni. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a dɪ a, nyu'a bhlewlu nu'o na: Nyu-u 'me'ɛ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, -inmɔ 'mu ni'a 'le 'wa "klumu, -sɔ "nynɔɔ 'mu 'le Zezii Kliisi 'ke 'le -a'a -pɔlu gbo zɔ -ya!

XV 'Inne 'bhle'e 'nyni'a dɪ a 'du a'ba 'bhi'a dɪ gba 'mɔ a'ba -nanabhɔ'a -nɪ badiibadii nyu-u se'a -naagi 'bhle'a ka -le! Abɔ 'du -naagibhlemɔ! XVI A -gblee, -nɔɔ -ke 'yi -a -ni'a -laa, nyu-u 'nu-o 'nyinyinili'a -dadudu. 'E dɪ a -mu -zigi'a nɔnɔ'a 'lru. A'ba 'bho 'ya nɔnɔdɪ -le! XVII 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dɪ a, nyu-u'a 'cre'e -a'ba -Koyi'a 'gwɔdɪ 'mɔti, a'ba -nɪ 'wa ka -le! A pɔ 'le 'kpi, lɪ ɔ 'bɔɔ ɔ ti a 'ke nɔ a, 'le a 'ke ɪ 'mɔti'wɔn! XVIII A -gblee, nyɔ nmɔ -zi'a bla, kpɪ ɔ-ɔ nɪ'a ti a, a-bee -mnɔɔ'a -nɪ nɛ ti -le! Lɪ'a wɔnnyniyi'a kpɪ mo'o. *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri yi amɔ 'kpi 'le ɔ 'ke amɔ 'mɔ 'yi! XIX -Bho a 'gbɔɔ 'lru 'le a 'ke -Lagɔ bɔbɔ, a -zɔ ɔ -wɛɛ li 'le a 'ke 'ya 'lɔ ɔ -bodɪ bhle! I -ke 'lɔ -lru -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u pɔ'a amɔ wɔn 'mɔ, a 'bhɛɛ -nɪ nɪ -a'ba -Koyi Zezii Kliis't'a 'nynɪ 'yi 'le a'ba -pɔɔ 'wee ti! XX A pɔ -a'ba -tɪta -Lagɔ 'sɛɛ 'komɔ 'le lɪ 'wee 'mɔ, 'le -a'ba -Koyi Zezii Kliis't 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'mɔ!

Nyimie -ke 'ɔ 'nynɔ'ɔ kpɪ un 'ka ti-nɪ

XXI A -gblee, a-bɔ -yɔ 'du'a 'bho *Zezii *Kliis't, a 'yɔyɔɔ -nɪ kwa 'le a 'ke 'bho 'dudu!

XXII 'Le 'nynɔkpakpɪ -bodɪ a, un 'yɔɔ -nɪ 'wa nyimie kwa un 'ke ɔ 'bho 'du! 'Nynɔkpakpɪ-t na'a 'bho -a'ba -Koyi Zezii Kliis't'a -jeyi, kpɪ un 'ka ti-nɪ 'le un 'ke ɔ 'tɔ nɔ, 'ɪnnɪ mo'o. XXIII -Ekedɪmaa, -ka Zezii Kliis't 'du'a -kɪagba 'bho 'ɔ -glɪgbawɔnyɪ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyukpasu -mnɔɔ 'du'o 'ɔ 'nynɔ'ɔ -kɪagba. Zezii Kliis't -mnɔɔ ɔ, ɔ -se 'ɔ -glɪgba'a -kɪagba'a 'sɛ -ko. ɔ 'nu-o 'ɔ -glɪgba 'mnɛ'ɛ *'pɔɔnyɪ -lɛɛ. XXIV 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dɪ a, -ka 'ɔ -glɪgba 'mnɛ-ε 'yɔɔ -nɪ 'nɔ kwa 'le ε-ε 'du 'ɔ 'bho, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'nynɔkpakpɪ 'ke 'wa nyimie kwa'yɔɔ -nɪ -lue -lue 'le un 'ke ɔ 'bho 'du 'le lɛ'o lɛ 'mɔ.

XXV 'Le nyukpasɪ -bodɪ a, -ka Zezii Kliis't -kma'a 'ɔ -glɪgba'a dɪ 'le ɔ 'ye 'ε dɪ 'du 'le ɔ 'ye'a 'mɛ ε, 'ka-a nyɔ'o nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ -kma. XXVI Zezii Kliis't 'mnɔ 'nu-o -kaa, 'le 'ɔ -glɪgba 'mnɛ 'ke -Lagɔ'ɔ 'yigɪɪɪ 'du. 'ɔ 'dɪzɪgɪ-t za'a 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ'ɛ 'dɪ, -ka ɔ nɔ 'ε ε, 'ɪnnɛ nɔ ε'o 'le ε 'ye *li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi 'le 'ε nyɔ'a *batizeeɛ 'du'o 'ε lɛtu'a 'mɔyibolɛ. XXVII A -gblee, ɔ 'nu-o -kaa, 'le ε -kaa 'tɪ li'bhle 'bho 'ɔ 'yigbeyi 'le 'ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛnynɪ 'ke ε 'kpi -nɪ 'le ε 'ke 'yɪlɪ-nmɔ 'le ε -kaa 'bɪ li'bhle 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XXVIII 'Ka-a 'ε lɛtu 'ke 'nynɔbhlemɔ -bodɪ -nɪ -lɛɛ. -Ka un -kma'a 'wa 'bhi'a dɪ, nyɔ'o nyɔ -kma -kaa 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ! Nyɔ'o nyɔ-ɔ -kma'a 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ, ɔ -kma'a-a 'ɔ 'bhuo'a dɪ -ziaka. XXIX A -gblee, nyɔ'ɔ 'nye 'ɔ 'bhuo 'nyɔ! -Ka Zezii Kliis't 'du'a 'ɔ -glɪgba 'yɪlɪ 'le ɔ -kma'a 'ε dɪ a, 'ka-a mɔnyɔ-ɔ nɔ'o 'ɔ ku'a dɪ. XXX Zezii Kliis't 'mnɔ-ɔ 'zi-e -a'ba dɪ, -ekedɪmaa, -a -nɪ 'wee 'du-o 'ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ. XXXI 'E dɪ -Lagɔ'ɔ wɪlɔ nɔ'o: Nyukpasu 'ke 'ɔ -tɪta -ke 'ɔ 'lotɔ 'yi'wɔlɔ 'le ɔ -ke 'ɔ 'nynɔ 'ke 'wa 'bhi'a da pa 'le un -nɪ 'sɔn 'ke nyɔ -lue 'tɪn 'du. XXXII A 'ye li-ɔ, 'ε lɛtu -tɛ'ε 'mɔ-ε. -Tanyɪ 'kɪ a, nyɔ'a 'wɪn ɪ 'mɔti. 'Traamɔ 'tɔ ɔ, 'ε -ziadɪ 'kpa-a 'piemɔ. 'In-t 'lɛ-ε 'na Zezii Kliis't -ke 'ɔ -glɪgba'a dɪ. XXXIII 'Ka-a a'ba dɪ -ni'o -lɛɛ. 'E dɪ a'ba nyɔ'o nyɔ -kma 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ -ka 'ɔ 'bhuo, 'le 'nynɔkpakpɪ -mnɔɔ 'ke 'bho 'wa nyimie 'du -lue -lue -lɛɛ!

VI

"Yreeti -ke 'wa 'bhlemɔ'a -dedekpli

I 'Le a-bee -mnub -bodi a, 'yreeti-a, ε -nmoc'oc 'yrili 'le a 'ke 'bho a'ba 'bhlemu "du. 'Inne nu'o -a'ba -Koyi 'tu. II A -gblee, -Lagoc gbawlu -lue na: "Yu, "du 'bho -a'a -tita -ke -a'a 'lotu'a wlu! 'E gbawlutu-u 'mo-o -ye koc'oc nya -ε -ke lemu 'nitiwonnawlu -ni'a. III E-be 'nitiwonnawlu 'mne na: -Bho -in -ku v 'bho-o "du a, -a 'wa-a ti 'le -a -gwle'e 'kmv 'mu.

IV A-bv -yu 'ma-a 'yreeti'a 'bhlemv, a'ba -tbha 'yreeti 'ce -le! Le a 'ku v -bodi nu, -a'ba -Koyi *Zezii *Kliisi'a -jolv -ke 'yi a -ni'a, 'inne a 'ke v -to.

Nyv'a lbhunumu -ke 'wa 'bhlemv, kpli vn 'ka ti-ni

V A-bv 'ma-a nyv'a lbhunumu, 'in-i 'tmuv'o amv-ε, a'ba -kligb -ke lbhv a-a nu'a a, a "du v 'bho -polv'a kle ti! A 'bhle 'wa -stany ku 'muti 'le a 'ke v lbhvzege -bodi nu! -Bho a nu -kaa, *Zezii *Kliisi a-a "du'o 'bho "bhalreε. VI 'In-i 'tmuv'o amv-ε, -bho vn -ni 'bho a'ba "troli, vn 'ke a'ba "di -za'a di, a'ba "du -ni nu 'bho'a "se -le! -Bho vn "nyi amv lbhv, a nu i a'ba -polv'a kle ti, 'inne nu'o -Lagoc 'tu! A po 'le 'kpi a 'ke a'ba -polv ti'wla 'le a 'ke 'c 'gwlvdi nu "komv, -ekedumaa, Zezii Kliisi'a lbhunumu a "du'o! VII Kvn, a nu 'wa lbhv -polvzege 'mu! -Bho a -ka 'ε lbhv-u nu a, a popo 'gwlvdi na ε -se nyunyua "se'ε lbhv -ko! -A'ba -Koyi 'mnc'oc le mo'o -lreε. VIII A 'ye li-c, -bho nyc "du nyc'oc lbhunvvi 'le -bho c -se ε -ko, -zege nyc'o nyc-c nu'a a, -a'ba -Koyi 'mnc -see ε gbo'mate yi, c-c 'ye -c -zege "lruli-nv -mv 'c -zigt 'mni'a di.

IX A-bv 'bhle'a lbhunumu, a-bee -mnub nu v -zigt "lruli -lreε! A'ba -nyini nu kwa 'muti -le! A de "gwli na, a -ke a'ba lbhunumu bhete gbo, a'ba 'wee'a -klagba -ni'e-e 'le yaku 'li! 'Innc a 'sri'e 'yi. Oboc'oc 'te nyc 'mu.

*'je -Lagoc nu'a 'c nyv "lruli 'le vn 'ke *Sataan wcn-zi*

X -Ye -sie'a 'bho 'in 'ka amv 'tmuv a, 'inne 'mo-o, a-bv -ke -a'ba -Koyi 'sisiri'a 'yi, a "tayi 'c wcnkueklagba "yiti ε 'ke amv 'kpi "nyi 'le a 'ke 'mutikuku! XI -Ka, -bho "srojayi 'ka tu 'mu mu, -ka c "du'a 'c tvolv'a kle ku li 'le c 'ke tv lu a, 'ka-a, 'je -Lagoc nu'a amv "lruli 'le a 'ke 'nyinyndi'a tiyayi *Sataan'a 'sre wcnvi'bhεε, a -de 'le ε 'li ti -ka -zegeka 'le a 'ke ε wcn-zi -ziaka! XII A -gblee, ε -se nyunyua -a kpa tv gbo -ko. Nyv-v -ke -a v'oc'oc tu a, nyc'oc 'ye v li. 'Wa nyv-u 'mo-o "nyinyndi'a -zuzu 'bhle'a wcnkue 'le yaku 'yi, 'le, nyv-v -ni'a 'le "nyinyndi'a -kuyre 'mu, i-i koc nu "lru 'mu. 'Inni -ke -a v'oc'oc tv. XIII 'Inne 'bhle'e 'nyni'a di a, 'je'ε kle -Lagoc nu'a amv "lruli, 'le a 'ke Sataan wcnvi'bhεε, a -kpvn ni -kvti 'son -gli, 'le, -da tv-v 'ye'a "lru kwa-ku -ni mv a, 'le ε -kaa amv 'yi pa 'le a 'ke 'ga "yi tiku!

XIV 'Ka-a ε -ni'e 'mv'a di a, a san 'yi! A -de -ziadi 'li ti! I-bi -ziadi 'mni kococ'oc'oc "betv "srojayi -bhla'a "pli 'mv 'le 'c 'mvpali -ni'a 'bho 'c ku li 'ke 'tin -ni 'le c 'ke ple -ka -zegeka. A -de 'yisreεkpli'a nvva 'li ti -lreε! I-bi "yisreεkpli 'mni kococ'oc'oc nete c-bv "srojayi 'mnc bha'a 'c 'bete "yi. XV 'Lotu'a "nyuu-a, a yaa 'muti 'le a 'ke Zezii'a "dizigt kpa! I-bi "dizigt 'mni'a di, -polv'a bhlubhlua -Lagoc "nyi'a 'c nyv a, nyv-v 'ye ε'o. 'E letu koc'oc'oc -ka -bho "srojayi pa'a 'c -bhovmvpali 'mu 'le c 'ke -na -ka -zegeka. XVI 'Bho 'ε lemv a, a de -a'ba -Koyi *Zezii "gwli "komv! 'C "gwlideε 'mne, "nyinyndi'a tiyayi Sataan'a nvvdi v'oc'oc amv tu gbo, 'inne nu ε'o 'le i -see amv 'yi -pa yi. "Gwlideε 'mne kococ'oc'oc "srojayi'a "yikalε 'c 'bhle'a sv 'mu, 'le, sn-i 'bhle'a ne 'yi a,

-bho 'o "yidedeyi "vuto ne o "yi 'le o-o zi 'i -jeyi, i-i 'mu'o 'le 'ya tboh o'o. ^{XVII} 'Le "bhalreeke a, 'lotu'a 'nynuu-a, a'ba 'pɔnɔan a 'ye'a a, a -de ne 'li ti! Ebe 'mne koo-o-o "srojayi'a netekwloo o-o "jri'a "lru. A -gblee, -Lago'o wlu *'o Lisaazuzu-u "nyi'a amu a, a -de ne 'li ti -lree! Ebe koo-o-o "srojayi'a -blajree o-o 'bhle'a kwa 'le o-o mu'a 'o "yidedeyi "yi; -ka -lue 'mno o, a 'bhle -kaa -Lago'o wlu won 'mu! ^{XVIII} 'In-i 'tmuu'o amu-e, 'le i-bi li 'wee 'mnu, 'ya nɔnamu, a po *-Lago'o won gbo 'le a 'ke o 'la o 'ke amu -kpa! A po o won gbo "komu! -Bho a -ka -kaa-a nu a, 'o Lisaazuzu po amu -jolu gbo! 'E di a de yra, a 'ke 'kpa "yi ku 'le a 'ke Zezii *Kliisu'a nyu 'wee'a di -Lago'o won gbo po! ^{XIX} A'ba 'mate 'mna-a'a di ti -le -lreeke! A po o won gbo, 'le, Zezii Kliisu'a "dizigi'a 'muzanamu, -bho 'in "si 'bho ti a, 'in -kaa wlu "yi'kɔkle, 'le 'o "bhuo 'ke 'inmu "yisreeflu won 'mu po 'le 'in 'ke "yrili-ee. 'Le, i-bi 'o "dizigi-i 'kpa'a "piemu, 'in 'ke u i -to un 'ke i yibo. ^{XX} A -gblee, *Zezii Kliisu'a -dalbhoyi 'in "du'o 'le 'in-i za'a 'o "di 'mnu'a di, 'in -po-ee -jie 'mu. 'E di 'in-i 'tmuu'o amu, a 'ke 'an di -Lago'o won gbo po, -ka e "sri'a 'inmu "yi 'in 'ke nu "ciɔ, 'in 'ke 'na "yrili-ee 'in 'ke -wlu.

'Yewlu'a "yigwenamu

^{XXI} A 'ye li-o, -a'ba dukmalotu'a 'yu Tisiki 'yri kpun'a ti 'bho -a'ba -Koyi -Lago'o -jeyi, -o -ke 'in-i nu'a 'o lbhu, 'unno 'ye amu 'an "kpidi -bodu 'mu-za mu. ^{XXII} Le-e 'bhle'a 'nynu -e -ke di 'in-i lbho 'o 'le amu gbo a, 'inne 'ka-a! A -gblee, 'in-i lbho -o'o, 'le, di-i -nu'a 'nno -amu gbo zinamu, o 'ke amu 'ya kuna po 'le o 'ke amu 'kpu "yi po -lree.

^{XXIII} -A'ba -tita -Lago -ke -a'ba -Koyi *Zezii *Kliisu -nu 'son "nyu 'lotu'a "nynuu -polu'a bhluhlua-e dukkme -ke 'wa "gwlidee "komu! ^{XXIV} Nyu 'wee -ke -polu gbo -a'ba -Koyi Zezii Kliisu'a dukmee'e 'wlu'a "komu a, -Lago -wonna nu "niti!

'Pɔɓɓ'a "bɔgɓ ɔ po'a FILIIPUKOMU -jeyi

Wludie po'a nyo "bɔgɓ -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Filiipokomɔ 'ma-a Zezii'a nyo, 'innɔ ɔ -dalbhoyi 'Pɔɓɓ po'o "bɔgɓ -nɛɛ -jeyi. 'Le 'ɛ 'limɔ, 'jɛ un nɔ ɔ 'lɾuli, 'le un 'ye ɔ -kpa 'le ɔ stasaa 'mu a, ɔ-ɔ 'po -v 'ɛ dɪ 'sɛɛ 'le ɔ-ɔ po 'v 'kpa 'yi na un -kɾun Zezii 'yi 'le un -ke ɔ 'ke -na "kɔmɔ. Lɪ-ɪ se'a 'kɾu 'bhle, nyu-v tɔ 'nɪ 'le 'wa "klumu, 'bho 'wa damɔ un 'ke 'wa "bhi "yrili"du 'le un -kɪ ɪ kli 'kpa. -Ka ɔ-ɔ li'a 'bubɔa 'wa dɪ, nyo-ɔ 'gwe-ɛ 'na "yrili.

'Yewlu

^I A-bɔ nyu-v 'ma-a *Zezii *Kliisi'a nyu-v -nɪ'a Filiipugwɔ 'mu 'le -v -ke ɔ 'sisri'a 'yi a, -lɾuɔ "du'a ɔ -glɪgba'a kwagbolitidemu 'le -lɾuɔ 'ye'a 'ɛ "lɾutidemu -lɾuɔ "du a, 'innɔ 'Pɔɓɓ -ke Timotee -nɪ 'sɔn, -a-bɔ 'ma-a Zezii Kliisi'a lbhuzemu, a'ba 'wee bhete gbo, -a-bɔ 'ye'e amɔ! 'Bho 'ɛ lemu a, 'innɔ po'o amɔ wlu -nɛɛ -jeyi.

^{II} -A'ba -tɪta -Lago -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi -nɪ 'sɔn -wɔnna amɔ "niti 'le un 'ke amɔ -pɔɓɓ'a bhlubhlua "nyi!

Dɪkmɛɛ 'Pɔɓɓ -tɔ'ɔ Filiipokomɔ -bodi

^{III} A -gblee, -bho 'n -ka 'gwɔɩti-ipopo 'le 'an -pɔɓɓ 'ke amɔ 'yi kpa a, 'nɪ-ɪ 'po-o a'ba dɪ -Lago 'sɛɛ "kɔmɔ. ^{IV} 'Le 'an *-Lago'ɔ wɔngbopowlu 'wee 'mu, a -nɪ kle'ɛ 'nyɪnɪ'a bɔ 'le. 'In-ɪ nɔ -ɛ'o "kɔmɔ 'le 'bubɔa 'mu. ^V Le-ɛ 'bhle'a 'nyɪnɪ -ɛ -ke dɪ 'nɪ-ɪ nɔ'a 'na a, 'inne 'mo-o, -ɛ 'nyaa'a -nɔɔ -ke ti a -de -nɪ'a *Zezii *Kliisi "gwli 'le ɛ 'ye'a -zɪan "kpi bhla, a-bɔ -kpa'a 'innɔ 'le 'nɪ 'ye ɔ "dɪzɪɪ kpa. ^{VI} A 'ye li-ɔ, 'nɪ yibo'o-o na, -ka a -de'a 'le ɔ "dɪzɪɪ 'mnɪ 'li ti, ɛ-be lbhuzɛɛɛ -Lago "du'a wɔn 'le a'ba -pɔɓɓ 'zɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ "yi-gwe -mu -tanyike-ɔ 'le ɔ -zɪɪɪ'a -nɔɔ 'ke nyɪnɪ.

^{VII} A -gblee, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -ka a -die'a 'mu, 'n 'ke -kaa a'ba dɪ -kma, -ɛkedɪmaa, a -nmɔ'ɔ-ɔ 'le 'an 'lumu ti 'wee. A 'ye li-ɔ, -Lago 'nɔ-o 'innɔ -zɛɛɛ "lɾuli 'le ɔ 'ye ɛ a-bee -bodi nɔ -lɾɛɛ. 'Traamu 'tɔ ɔ, 'n -ke a 'bhɛɛ'ɛ-ɛ ɔ "nitiwɔnnasɔ -lue 'mnɛ 'mu, -bho koo ɛ -nɪ, ɔ "dɪzɪɪ'a kpanamu 'le a 'ke 'innɔ -kpa. -Bho ɛ "du "yri -ke "yi 'n -nɪ'a -jie 'mu 'traamu'a "bhuo a, 'le, -bho ɛ "du 'an -zɪɪɪ'a -nɔɔ -ke ti -da 'nɪ-ɪ za nɪ'a Zezii'a dɪ 'mu 'bho nyu'a 'yigbeyi na ɪ-ɪ mo-o -ziadɪ, a 'ke -kaa nɔ. ^{VIII} -Ka 'an -pɔɓɓ'a kle ti 'nɪ -kma'a a'ba dɪ tenyɪ "fɪ 'wee, 'le, -ka ɛ-be dɪkmɛɛ 'mnɛ 'wɔɩ'a Zezii Kliisi 'mu, -Lago yibo'o -ziadɪ mo'o.

^{IX} A -gblee, bhadewlu 'nɪ-ɪ de'a 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi ti a'ba dɪ, 'inne 'ka-a: 'In na, a -bonyunyua 'tɔ a 'bhle'a 'mu, ɛ 'kpa "kpi 'le a 'ke dɪ kɪkma tenyɪ! 'Le, -bho a -ka -kaa-a nɔ a, a 'ke -ziadɪ'a -zɛɛɛɛ yibo, ɛ -ke "nyɪnyɪnɪ-ɛ -zɪɪɪ'a 'mɔticɾɛka yibo -lɾɛɛ. ^X -Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'lotu'a "nyɪnuu-a, 'lemnu, le-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, a-a yibo nɛ-o'o. 'Le, 'bho Kliisi'a -zɪɪɪ'a -nɔɔ "yi, a'ba -pɔɓɓ 'ke pepe -nɪ 'le nyo -see 'bhɛɛ yi ɔ 'ke amɔ dɪ "yikpa. ^{XI} 'Le, 'bho 'ɛ lemu, a'ba kpli 'ke "yrili-nmɔ. 'ɛ kplitu, Zezii Kliisi'a "bhuo 'ke amɔ ɔ wɔnkue 'mu po 'le a 'ke ɛ nɔ. 'Le nyu 'ke -Lago'ɔ 'nyɪnɪ "yi'bhɛɛ tenyɪ.

*Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nyɪnɪ, 'inne 'mo-o, *Zezii *Kliisi 'ke nyo'ɔ tinɛ "kpi 'pɪple*

XII A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, -ka un po'a 'unmu -jie 'mu 'le un 'ye'a 'unmu -zige -tu, a yibo nu-o'o. 'Bho 'e lemu, 'un 'ybh-a-o'o a 'ke yibo -lreεke na nyutolu 'bo 'ko-o ti, *Zezii *Kliisi'a "dizigi'a kpakpalbhu 'un-u nu'a a, ε 'ke 'ki ti-nyna 'le 'an -jiemupoe 'mne 'mu, 'le ε -see ti-nyna, ε-ε 'kpa'a "kpi "komukomu. XIII 'E di 'bhlukeyowli'a "sroja'a kle -ke nyu -lruv yibo'o 'un-u 'nu-o Kliisi'a lbhu'a di 'un -ni'e -jie 'mu.

XIV 'Bho 'e lemu, 'lotu'a 'nynuu'a -dadudu -ke -a -ni'a -a'ba -Koyi Zezii 'mu, 'an -jiejadi -see v 'kpi "yiti-wa, un -ce'e-ε "yrili, -stanyi'a 'lbhu v 'to 'le un-v kpa'a -Lago'v "dizigi -polu'a kle ti. XV-XVII A 'ye li-ε, nyutolu-v 'za-a Kliisi'a "dizigi 'mnu 'le -poluzεε 'mu. 'Wa nyutu-u 'nu-o -kaa 'le un -kma'a 'an di. Un yibo'o-o -lreε -ka 'un -ni'a 'bho, 'le, -ka -Lago'v "dizigi "du'a -ziadi, 'un 'ke 'na nyu -to. E -ni'a -kaa 'mu a, nyu -lruv-v 'za-a i-bi "dizigi 'mnu 'an "munynukamu 'le i 'bhle'e depoe kli. U-bu nyu 'mnu gbo a, 'wa "bhi'a di un-v zi'o, -naagi un 'bhle'a, i se "yrili-nmu, 'le, 'nco 'un -ni'a -jie 'mu, un 'bo'v ti un 'ke 'unmu "wibhu 'mu 'cnaa.

XVIII 'Mna gbo, 'ya 'wee'a -nyna 'unmu ka. -Bho 'wa -naagi -nmo "yrili o, -bho i se "yrili-nmo o, 'le 'mna gbo, Kliisi'a "di ba-o'o. 'E di 'un-u li'e 'bubua 'le 'un-u 'ye ε -li mu -lreε. XIX 'Le 'ya 'wee 'mu a, a-a 'po-o 'an di *-Lago wōn gbo "komu, 'le *'v Lisaazuzu-u kpa'a 'unmu 'le le'o le 'mu'a di, 'un yibo'o 'le i-bi stastaali 'mnu'a 'wee 'mu 'un-u 'ye-e "yiflōε 'ye -mu. XX A -gblee, le 'un -ni'a wōnfunamu 'le 'un de'a -polu "yi, 'unne 'mo-o, le -ke dun 'ka 'unmu 'lbha 'bho Kliisi'a -jolu -ke "yi 'un -ni'a a, ε -see -ni yi. 'In-u 'ye-e "yrili-ce -mu 'le 'un 'ke 'v di 'mu-za 'bho nyu'a "yigbeyi, 'le, -bho 'un -ni ti o, -bho 'un se ti-ni o, 'an kpli 'un -ni'a ti 'bho -jolu 'mne "yi, i 'ke 'v 'nynu "yi'bhεε "komu.

XXI 'Le 'mna gbo a, -bho 'un -ni ti, v 'ke 'an tinuε 'mne "kpi 'puple'a di mo'o. 'Le, -bho 'un 'me ε, -mneε'e "bhuo -nmo'v "yrili, ε 'ye 'nco 'kmu 'mu'a tinuε -zi. Tinuε 'bho -Lago'v "trolli, 'unne 'un 'ke 'mu-ni "kōgwleka. XXII 'E di 'un 'ybh-a'o 'un 'ke 'me 'le 'un 'ybh-a'o -lreε 'un 'ke ti-ni -bhla. -Bho 'un -ni -bhla ti a, lbhu-v 'ka nyu -kpa, 'unne 'un 'ke nu. -Bho ε -ni -kaa, 'bho i-bi di 'son 'mnu'a damu, -bho ε "du 'ki 'unmu 'ke 'ki 'bho -lue -za a, -ye 'un 'ke 'ka 'bho -za, 'un se ε yibo. XXIII A 'ye li-ε, 'bho i-bi di'a "yrikpi 'son'v "kpi 'an -polu jijri'e-e 'mu. I -ni'a -kaa 'mu-ε, -ye nu'a 'unmu 'tu tenyu, 'unne 'mo-o, 'un 'ke 'me 'le 'un -ke Kliisi 'ke -dalue -ni. -Mneε -nmo'v-ε "yrili 'le ε 'ye 'ncoεε'e tinuε -zi. XXIV A -gblee, 'le -Lago 'ke 'wōn 'le v 'ke 'an 'w' "kpi po a, ε -nmo'v-ε "yrili -lreε a'ba di 'le 'un 'ke amu -kpa. XXV Kūn! 'In yibo'o-o 'le 'an -polu gbo 'un -see -bhla 'me yi, 'le 'un 'ke 'le a'ba "klumu -ni 'le 'un 'ke amu 'kpa "yi po, 'le, Zezii Kliisi'a -jolu -ke "yi a-a na'a, a 'ke ε "lru-mu, a'ba "gwlideε 'ke 'muku 'le v mu 'le 'ε 'bubua 'ke amu 'lbha. XXVI -Bho ε -ni -kaa a, -bho 'un 'wlv -jie 'mu, -da 'un -ke a-a 'ye'a -dalue ti-de mu -lreεka, 'an di a 'ke 'v 'nynu "yi'bhεε tenyu.

A 'ke 'kle 'ye *Zezii *Kliisi'a di

XXVII A -gblee, le 'un 'ka amu -bodv 'mu-za, 'unne 'mo-o, *Kliisi'a "dizigi a 'wōn'v 'bo v, -ka ε 'le'ε, a -na -kaa! -Mnu, -bho 'un yi 'le amu gbo 'le 'un -ke a 'ke 'yoye o, -bho 'un se 'le a'ba "klumu -ni 'le 'un 'ke a'ba "dizigi 'wōn'v o, -ka a kpukpun'a ti, 'le, -polu -lue 'un 'un 'mu, a-a kpa'a 'v "dizigi 'le nyu-v 'wōn'v i-bi -totolu 'mnu, 'un 'ke i yibo. XXVIII 'Le, a'ba jekamu -mnuv -bodv a, -bho koo un -ka nu, 'wa -stanyi'a

'lbha amu -le tukutuku! -Bho un -ke 'o "duzigi 'mnu -ka -kaa 'yidede a, -bho 'wa -stanyt'a 'lbha amu a, 'unne to'o -ka un -nt'a 'le "mamajolu 'yi, 'le, a-bee -mnuu -bodt, e-e to'o -ka a -nt'a 'bho 'pupuan'a -jeyi. E-bee 'muyibole 'mne 'wlu-o -Lago 'mu. ^{XXIX} A 'ye li-o, a'ba Kliist'a 'gwlidee, -Lago'c "bhuo-o nu 'e amu -bodt. 'Le, 'kle -ye a-a 'ye'a 'c dt -lree e, 'c "bhuo-o nu 'o 'fia 'wee, u-t 'mo-o a'ba -zegε. ^{XXX} -Ziaka, 'ka-a a'ba dt -nt'o. A -gblee, 'kleyee 'un 'kpa'a won 'c dt, a 'ye -e'o, 'le, e-bee 'kleyee -lue 'mne, -ka 'un-t 'kpe 'e won -bhla, a 'ye 'na 'bu'won. 'Traamu 'to o, 'unne a-bee -mnuu'a 'bhi 'kpa'a won -lree.

II

-A -ya -a'ba "bhi 'zo *Zezii *Kliist'a ka

^I A -gblee, -bho a -ke *Kliist'a "yisisrie po amu 'kpa 'yi, -ka o -kma'a a'ba dt 'le a-bee -mnuu kikma'a -kikma dt, -bho e po amu 'kpa 'yi -lree, 'le, -bho a -ke *Lago'c Lisaazuzu'a "yisisrie -ke a'ba "bhi'a tikpukpuen po amu 'kpa 'yi "bhalreeke, -bho a'ba 'limu nnumo "kpi won, -bho a -ka ngaze-e 'yue a, ^{II} "lemnui, a kikma -kikma dt "komu, 'le a 'ke -naagi -ke -polu -lue 'bhle "komu! 'Le, 'buba 'un-t li'a a'ba dt, e 'ke 'to "yi'bhε teny. ^{III} 'Le a'ba nuukpli 'mu, a'ba zi a'ba "bhi'a "se'e dt -le, a'ba 'bhε a'ba "bhi "yi -le! Le a 'ka nu a, 'unne 'mo-o, a -ya a'ba "bhi 'zo, 'le a 'ke a -bonyunu "yi'bhε, e 'ke a'ba "bhi -zi. ^{IV} Nyo'c zi 'c "se'e -zegε'e dt -le, o zi 'c -bonyunu'a dt -lree! ^V *Zezii Kliist'a -polu o 'bhle'a a, 'e -polutu a'ba 'wee 'ke 'bhle:

^{VI} A -gblee, -ka -Lago 'bhε'e "yi 'le o -ko'c li 'wee, -ka -lue 'mno 'ka-a o -nt'o -lree. E -nt'a -kaa 'mu a, o -see ti'bo o 'ke 'buklagba 'mne "srii klapaa,

^{VII} 'le o 'ye e "yiti'tayi, o 'ye 'c "bhuo 'zo -ya -plεεen!, o 'ye 'noo 'kmu 'mu yi 'le o 'ye nyunyoku 'mu'luo. -Ka nyo-o 'wlu'a, 'ka-a o 'wlu'o -lree 'le o 'ye 'noo 'kmu 'mu -a-bu nyunu'a "klumu -nt.

^{VIII} O -ya'a 'c "bhuo 'zo o, o "du-o 'bho -Lago. 'O -Lago'c 'bhoduε 'mne mu-o'o e 'ye 'c 'memεε "kpi bhla, -ka, -bho 'gbokobhleyi 'me 'bho nyuyirilbhaatu "yri ngazeka, 'wa 'lo 'c le, 'e "nyinynimemestu o 'won'o.

^{IX} 'Inne 'bhle'e 'nynt'a dt a, -Lago 'bhεε 'no "yi, o 'ye o 'nynt'klagba "kpi po, 'le o 'ye o 'buklagba "nyt 'le o 'ke li 'wee -ko. 'Nynt-t 'bhε'e "yi -e zi'a 'nynt 'wee, 'e 'nyntu o "nyt o'o.

^X 'Ka-a e -nt'e 'mu'a dt a, nyu 'wee -Lago -ya'a ti 'le yaku 'li o, -daa 'bhukpa "kpi o -ke 'memu -ke "bhi-i -nt'a 'le glu o, 'le un 'ke Zezii'a 'nynt 'bu'won o, 'wa 'wee, un 'ke 'wle 'mu yi 'bho 'c "yigbeyi 'le un 'ke o buba,

^{XI} 'le un 'ke 'c 'nynt "yi'bhεε 'le un 'ke na, Zezii Kliist, 'unno 'mo-o li 'wee'a -Koyi, nu. -Bho un nu -kaa a, "lemnui -a'ba -tita -Lago'c 'nynt-t 'ye-e "yi'bhεε -mu -lree. 'Bho Zezii'a leyinoo ti, 'bho-o 'ya ltu 'ke -nu-e -nt.

*Nuukpli *Zezii'a nyu 'ka ti-ni*

^{XII} 'Ka-a e -nt'e 'mu'a dt a, 'an dikmalotu'a "nynuu-a, -Lago'c wlu'a 'muzayi 'un "du'a dt a "du 'bho 'unmu! -Da 'un -nt'a 'le a'ba "klumu a -nt'e-e 'e kpli ti 'le a-a "du'o 'bho 'unmu. "Yri -ke "yi 'un se'a 'bho -nt a, a nu -kaa "komu! 'In na, a 'pun-o'o 'bho -Lago'c "yigbeyi. 'E dt a kuku 'muti, 'le, kplizigi nyo-o 'pun'a 'ka nu a, a 'ke t nu! -Bho a -kt

1-1 nu a, a 'du 'bho -Lago 'le a 'ke 'o -s1any1 ku 'muti 'bhle, a 'ke a'ba 'bhi 'yrili'du 'le a -kaa 'o lbhu 'mne nesre -ni. XIII A -gblee, 'o 'bhuo-o nu e'o 'le a'ba -pobu gbo a 'ke e 'bheE. 'Inne 'mo-o, o-o nu -e'o 'le a-a 'won'o, a-a nu'o 'o 'gwldu.

XIV 'In-1 'tmubu'o amu-e, a 'du a'ba 'bhi 'yrili, 1-b1 'o lbhu 'wee a-a nu'a a, 'le a -kaa 'e d1 'zotiwluwlu. A nu ! A'ba -pobu'a 'gble-e 'mu -le 'le a 'ke 1 nu -susueyi! XV 'Le a'ba -pobu 'ke -kaa 'o 'se 'kpi -ni a, a -see 'bu li'bhle yi 'le a'ba d1 'ke 'yrili-nmo, a 'ke 'o 'yreetuz1 'du. 'Le 'nko 'kmu 'mu'a nyu -ke 'klumu a -ni'a a, un se 'yi'sreE 'le 'wa kpli -nyini'e 'yrili. 'E d1 a, -ka 'codru-1 fan'a 'le yaku 'yi 'le 1-1 po'a nyu -jobu gbo a, 'ka-a a 'ke -ni u -bod1 'le a 'ke u *Zezii *Kliis1'a "d1uz1g1 kpa, XVI 'le un 'ke 'kagwletinE 'ye -lrE. -Bho a nu -kaa a, 'bho Kliis1'a leyinoo 'yi, 'in-1 'ye-e 'bete -wa -mu 'in 'ke 'bubua li a'ba d1, ebe 'mne'e kamu: -ka 'in -see'a bhehbelbhu nu, 'bho-o 'e 'yri'a 'bu-1 'ye 'wlu -ni mu.

XVII A -gblee, -ka a de'a Zezii Kliis1 'gwli, 'le a-a 'du'a 'bho -Lago'c wlu 'le e-e bhla'a a'ba s1as1aa 'kpi a, e koo'c-o -ka nyu-c za'a '*sraga o -bod1. -Ka nyu-c 'wla'a nmo 'bho 'sragamuzanmi'a 'kpi ti -tanyke-c 'le o-c ze 'e 'sraga 'mu 'le o-c nyinia 'ne -kaa 'yi, 'le a 'ke Zezii 'gwlide'a d1 'in s1a'o teny1, -bho 'in 'me 'to 'e -kaabolbhutu'a d1, 'ka-a e 'ke 'k1 'mu-n1. 'E d1, -bho e -ni -kaa a, 'bubua 'ke 'inmu 'lbha 'le a'ba 'wee'a d1 'in 'ke amu 'kpi'kpa 'le 'in -ke a 'ke 'bubua -dalue -li -ni. XVIII 'Le abu gbo 'ya a, 'lotu'a 'nynuu-a, a li 'bubua -lrE 'le a 'ke 'inmu 'kpi'kpa 'an d1, 'le 'in -ke a 'ke 'bubua li!

Kpanmumalbhv 'bho -Lagoyeyi

XIX 'Bho 'e lemu a, 'lotu'a 'nynuu-a, 'in 'de-e 'gwli na e -see 'mu-gwle yi 'le -a'ba -Koyi *Zezii 'ke 'won 'le 'in 'ke Timotee lbho 'le a gbo. -Bho o mu, 'le, a'ba 'd1 -ke o-o 'ye'a le -yi mu, 1 'ke 'inmu 'bubua 'yi 'lbhaa. XX A -gblee, nyu -yo 'ka 'o ka -ni, 'in 'ka 'le a gbo lbho a, o se -laa 'an 'trolli -ni, -bho e -se o -ni -lue 'in, 'o 'se-e popo'o a'ba d1 'gwltu1 'le o-o 'bo'c ti o 'ke amu -kpa. XXI Nyu -yu 'wla'a 'bho ti, 'wa 'bhi'a -zege'e d1 un-u zi'o. -Bho e 'du Zezii *Kliis1'a d1, 'wa d1 se e 'kpi -ni. XXII -Yo 'ma-a Timotee a, a yibo'o-o, nyozege o 'du'o. 'In -ke o -ni 'son, -a 'ye gbobhete 'le -a 'ye Zezii'a "d1uz1g1'a kpalbhu nu. 'Le e-be lbhu 'mne nunamu, -ka 'yu-u kpa ka 'o -tita, 'ka-a 'in -ke o 'sisri'o. XXIII A 'ye li-o, -da 'in-1 'ye'a 'an 'kpidi 'muti'won -ni mu "s1s1s1s1, 'bho-o 'in-1 'ye o 'le amu gbo -lbho -ni mu. XXIV 'Le 'in de'e 'gwli -lrE e -see 'mu-gwle yi 'le -a'ba -Koyi Zezii 'ke 'won 'le 'mna-a'a 'bhuo 'ke 'le a gbo yi 'le 'in -ke a 'ke 'y1ye.

XXV 'Le 'yri -ke 'yi -a -ni'a -laa, -a'ba 'lotu'a 'yu Epaflodit1 -mnoo -bod1 a, 'in 'de-e 'gwli e -nmoo'c-o 'yrili o 'ke 'le a gbo le yi. 'E d1 'in-1 'ny1 'o -jobu. Obu 'mno, 'unoo a 'ny1'e 'jemoni, 'le a 'ye o 'nko 'in gbo lbho 'an -kpakpakamu 'le li -lru 'mu obo'c-o 'bhuo 'ke 'inmu -kpa -lrE. O yi'a a, -ziaka o 'ye 'inmu -kpa 'le 'in -ke o 'ye gbobhete -a 'ye -Lago'c lbhu nu, 'le -a 'ye 'gwli-ku -a 'ye Zezii'a "d1uz1g1 nyu -bod1 'mu-za. XXVI A -gblee, -nko -lrE gbe 'li a 'won-o 'bo na 'o 'lru 'bhati'o teny1. -Ka 'o 'lrubhatiwl1 nyini'a 'le amu gbo, obo'c-o 'bhuo yibo'o-o 'na'a d1, o -kaaa 'traamu 'lrubhatibhokpa 'yi-i 'wlu a, 'o -pobu -see bhlu ke. O-o 'bo'c ti o 'ke 'le a gbo le yi o 'ke amu -pobu 'kpi z1za. XXVII K1n! 'We 'kpuu -o'o -ziaka. O "tafle'e-e 'memE 'le -Lago 'ye o ngaze 'ye 'le o 'ye 'pun. E -se 'o 'se'e d1 -ko. -Bho o -see 'me, 'mna-a'a ngaze -Lago

'ye'o -lɾɛɛ, 'le 'ɔ 'mɛmɛɛ -kaa 'an 'kleyɛɛɛ "kpi po. XXVIII 'ɛ kamɔ 'ɪn-ɪ 'tɪtra' a li 'ɪn 'ke ɔ -jɔlɔ 'nɪyɪ, 'le, -bho ɔ nyɪnɪ 'le a gbo 'le a 'ke ɔ 'ye a, 'bubɔa 'ke amɔ 'lbha 'le a'ba -pɔlɔ 'ke bhlu. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'mna-a'a 'gwlɔtipopɔɛ 'bho a'ba "kpi, ɛ 'ke "kpi-ɛɛ -lɾɛɛ. XXIX -Bho ɔ yi 'le a gbo a, -ka nyɔ 'ka -a'ba -Kɔyi Zezii'a nyɔ kpɔn, a kpɔn ɔ -kaa 'le a 'ke ɛ nɔ 'le 'bubɔa 'mɔ, -ɛkedɪmaa, ɔ 'mo-o 'bho -a'ba -Kɔyi 'mno'ɔ -jɔlɔ 'yi'a 'lotɔ'a 'yuzɛɛɛ. -Kaabonyɔ -nɪ'a -kaa, 'ɪnnɔ a 'ke 'bho "du. XXX A 'ye li-ɔ, Zezii Kliist'a lbhɔ 'bhle-e 'nyɪnɪ'a dɪ ɔ "taflɛ'ɛ 'mɛmɛɛ. A'ba "bhi se 'bhɛɛ a 'ke 'bho 'ɪn gbo yi a 'ke 'ɪnmɔ -kpa'a dɪ, ɔbɔ 'mno, ɔ -see ɔ 'bhuo'a tɪnɪɛ'ɛ dɪ zi 'le ɔ 'ye 'bho 'ɪn gbo yi, ɔ 'ye 'ɪnmɔ -kpa 'bho a'ba 'bɪ 'mɔ.

III

Kpli-i-ke 'mɔ nyɔ 'ka "yisɾɛɛyi "du -nɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi

I A -gblee, 'lotɔ'a "nyɪnu-a, wlu 'ɪn 'ka 'le a'ba -loku 'mɔ sie a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka a -ke -a'ba -Kɔyi *Zezii 'sisri'a "yi, a li 'na 'ɛ 'bubɔa. 'Bho 'ɛ "kpi a, wlu 'ɪn -za 'ka 'mɔ, -bho 'ɪn -ka 'bho 'ɛ "kpi le-e mu a, 'bho 'mna-a'a damɔ, ɛ -se lɛ-ɛ -sɪa -nɪ 'ɪnmɔ -ko, 'le, 'bho a'ba damɔ, -mɛɛ'ɛ 'bhuo-o -nmɔ'ɔ "yrili, 'le ɛ 'ke amɔ 'kpa 'yi po a 'ke 'ɛ "kpi 'gwlɔtipopɔ 'le a 'ke a'ba "bhi'a dɪ gba 'mɔ "du.

II A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le a'ba 'klumɔ, -ɔ nyɪnɪ'a -Lago'ɔ lbhɔ wɔn, -ɔ 'pɛɛ'ɛ *klɛmɔmɛɛ 'mɔ -ɔ nɔ'a 'ka-a nyɔ 'ke nɔ 'le ɔ 'ke "yisɾɛɛyi "du 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'bho 'wa damɔ a "du a'ba 'bhi 'yrili! Sɪn ɔn-ɔ ɛɛ'o. III A -gblee, -a-bɔ "du'o -Lago'ɔ nyɔzɪɪɪ, -ɛkedɪmaa, *ɔ Lisazuzu -a 'bhle'e 'mɔ 'le -a bɔbɔ 'nɔ -ka -zɛɛka. I-bɪ bhɛbhɛlɪ ɔ-bɔ nyɔ 'mno-ɔ 'pɛɛ'ɛ 'mɔ, 'le ɔn-ɔ mu'a 'nyɪnɪ, ɪbɪ 'mno -abɔ se 'bhɛɛ -a 'ke ɪ 'mɔ'pɛɛ. Zezii *Kliist -Lago -zi -nɪ'a 'mɔ 'le ɔ 'ye'a -amɔ "yisɾɛɛmɔ po 'bho 'ɔ "yigbeyi, Zezii 'mno'ɔ 'nyɪnɪ -a 'bhɛɛ'ɛ "yi tenyɪ. 'ɛ dɪ, -a-bɔ "du'o -Lago'ɔ nyɔzɪɪɪ.

IV 'Inno -yɔɔ, -bho ɛ "du ɪ-bɪ bhɛbhɛlɪ 'mno, -bho 'ɪn 'bɔ 'kɪ tɪ, 'ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'ɔ 'ɪn 'ke ɪ 'mɔ 'pɛɛ 'ɪn 'ke 'nyɪnɪ 'bhle 'ya dɪ -lɾɛɛ. 'Le, -bho nyɔ na 'kɪ ɔ 'bhɛɛ'ɔ ɔ 'ke ɪ 'mɔ 'pɛɛ ɔ 'ke 'nyɪnɪ 'bhle 'ya dɪ, 'mna -flɔ 'ko-o "yi 'ɪn 'ke ɛ 'nɔ 'le 'ɪn 'ke ɔ 'mɔ-zi. V ɛ -nɪ 'ko-o -kaa, -ɛkedɪmaa, 'nɔɔ *Izɾɛɛlɪbhɪkpa "kpi'a -gluu -lue-e 'bhle'a 'nyɪnɪ ɔn-ɔ 'la'a *Bezameɛgluu, 'ɛ wɔnyɪ 'ɪn 'wɔlɔ -nɪ'o. 'In 'wɔlɔ'a, 'ɛ 'wɪ -mɛɛtanɔ, 'le 'ɪn 'ye *klɛ 'mɔ -kpɛ. Nyɔ-ɔ 'wɔlɔ'a 'ɪnmɔ, -ka ɔn -die'a 'mɔ, *Zuifu'aa ɔFa 3 5 'Wa 'nyɪnɪ -lɾɛɛ 'mo-o Eblee.plan'a "klumɔ 'ɪn -nɪ 'ko'o. VI A -gblee, 'le 'ya -kaabolɪ'a damɔ 'ɪn 'yaa'a-a 'mɔtɪ 'le 'ɪn 'ye Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ nyɪnɪ 'mɔ kla. 'Le, -bho ɛ "du -a'ba gba'a "yɪkpɔɛn'ɛ dɪ, nyɔ -yɔ ɔn 'ka 'ɪnmɔ likpɔkpa -nɪ, ɔ se -nɪ. 'ɛ dɪ, 'wa nyɔ -lue 'tɪn se 'kɪ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'bho 'an da "du 'le 'ya damɔ.

VII -Tanyɪ 'kɪ a, 'le 'mna -bodɪ a, ɪ-bɪ lɪ 'mno'a 'wee 'bhle 'ko-o 'nyɪnɪ, 'le 'traamɔ 'tɔ ɔ, Zezii Kliist 'ɪn yibo'a dɪ a, 'bho 'an "yigbeyi 'ya 'wee "du'o bhɛbhɛlɪ. VIII 'Kla-a mo'o -ziaka. I-bɪ tɪnɪɛ'ɛ lɪ 'wee -ke dɪ nyɔ-ɔ 'bhle'a 'nyɪnɪ, -bho 'ɪn -gbɔ nɪ 'tɔ ya, bhɛbhɛlɪ ɪ "du'o. -Ka 'ɪn yibo'a Zezii Kliist 'le ɔ 'ye'a 'an -kɔyi "du, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nyɪnɪ tenyɪ, ɛ 'ye ɪ-bɪ lɪ 'wee -zi. 'Ya 'wee, 'bho 'an damɔ, ɪ se 'tɔ 'nyɪnɪ 'bhle. -Bho 'ɪn -gbɔ nɪ ya, ɪ kɔkɔ'ɔ-ɔ -yrukodu. 'ɛ dɪ 'ɪn -zi 'ɪ kwa gbo 'le 'ɪn 'ke ɔ-bɔ Zezii Kliist yibo -ka -zɛɛka 'le 'ɪn 'ke ɔ "srii "kɔmɔ. IX Kɪn, -ziadɪ mo'o.

'In 'bo-c ti 'an -polu'a kle ti, 'le 'in -ke c 'ke "yi"sisri "komu. A 'ye li-c, -tanyt 'ki a, 'an 'bhuo'a 'mutikukue'e 'muppenamu 'le 'in 'ke -a'ba gba "yi-kpun -ni, 'mna na 'ki 'unne 'ke 'inmu "yisreyi po 'bho -Lago-c "yigbeyi. 'Le, 'traamu 'to c, 'in yibo'o na, le-e po'a 'inmu "yisreyi 'bho 'c "yigbeyi, 'unne 'mo-o 'in 'de-e Zezii Kliisu "gwli'a di. -Lago-c "bhuo-o nu e'o e-be 'c "gwlidee 'mne'e di. X 'Ka-a e -ni'e 'mu'a di a, 'in 'bo-c ti 'in 'ke Zezii Kliisu yibo -ka -zegeka. C-bo Zezii 'mno -Lago -za'a glu 'le 'memu'a 'klumu, c 'ye'a ti-ni -lree e, 'e wonkue-e 'wlu 'c 'mu, -ka e -ni'a, 'in-ti 'bo-c ti 'in 'ke -kaa yibo -lree 'le 'an tinu'e 'mu. 'Le 'in-ti 'bo-c ti -lree, -ka c 'ye'a 'kle, 'in 'ke -kaa -ni -lree. 'Le, -ka c 'me'e, 'e -kaaboletu 'ke -nu-e 'le 'an tinu'e 'mu 'le 'in 'ke 'to "nyinyinidi'a nusunu 'bho. 'Ya 'wee'a 'zo 'in-ti 'bo-c ti 'in 'ke 'i 'muti'won 'le 'in 'ke 'i 'li ti-de. XI 'Ka-a e -ni'e 'mu'a di a, 'mna 'bo-c ti 'an -polu'a kle ti, -Lago 'ke 'inmu glu -za 'le Zezii'a leyinoc ti, 'in 'ke ti-ni "kogwleka 'bho 'c "troll.

Le -Lago 'ybh'a-a -a 'ke "du, -a -see e -bhla "du ke

XII -Bho 'in 'le -kaa, i-bi di 'in 'ybh'a'a 'in 'ke 'liti-de, -ka 'in 'ye 'i ka see "fia 'wee, e -se -kaa -ko. 'Le, le -Lago 'ybh'a'a -a 'ke "du, 'in -see e -bhla "du ke -ka -zegeka. 'Le, -ka *Zezii *Kliisu "luo'a 'inmu 'mu 'le c 'ye'a 'inmu 'c nyo 'mu nu a, 'e di 'in-ti po'o 'le 'kpi, 'le, -zigt 'wee c 'ybh'a'a c 'ke 'inmu -bodi nu a, 'in 'ke 'i 'ye. XIII-XIV 'Lotu'a "nynuu-a, 'in na, -bho e "du 'mna-a'a 'bhuo, -ka 'in 'ye'a ka i-bi -zigt 'mni "fia 'wee, 'in -see -kaa 'le. 'Le 'in yibo'a, 'unne 'mo-o, -ka pleyi -ke 'c -boplemu-u mumu'a li-i nu'a 'le c-c po'a 'le 'kpi c 'ke nyini -tanyt 'le c 'ke 'nyni 'wlu a, 'ka-a 'in-ti nu'o. 'E 'zo 'mo-o, -da 'an -polu-u 'wla'a ti, 'bho-o 'in-ti mu'o -kpayi. -Bho 'in -ka mu a, 'an -gbu le. -Bho 'in -ka -kaa-a nu a, le -Lago -zi -ni'a Zezii Kliisu 'mu, c de'a 'bho ti 'an di, 'in-ti po'o 'to 'le-e 'kpi 'le 'in 'ke e 'ye 'le yaku 'li, 'bho 'c "troll.

XV 'Inne 'bhle'e 'nyni'a di a, -a-bu -yu ku'a "yriti 'bho Zezii'a -jeyi, e -nmoc "yrili 'bho di -ni'a "kpi -a 'ke -polu -lue 'in 'mu'bh'e. 'Le, -bho a -ka -ka -lroc-c 'gwltipopo 'bho 'i "kpi a, 'le -Lago-c "bhuo 'ke amu "yrikui 'mu -flo 'bho 'ya "kpi 'le a 'ke 'i 'woc -lree. XVI A -gblee, -bho e -ni -kaa o, -bho e se -kaa -ni o, le-e -nmoc "yrili -a 'ka nu, 'unne 'mo-o, li -a 'cian'a -a 'won-c 'muti -ka -zegeka 'le -a -de'a 'liti, 'le -polu -lue 'mu -a kpa 'ya -jolu 'le -a'ba -nabhu 'ke -lue 'in -ni!

XVII Kin, 'lotu'a "nynuu-a, kpli 'in -ni'a ti 'bho -Lago-c -jeyi a yibo'a a, -ka a -die'a 'mu 'wee a nu -kaa, 'le a 'ke 'le 'an 'bi -za! Li -a -to-c amu -i -ke kpli -a -ni'a ti, nyu-u -ni'a 'ya kplitu ti -u na'a -kaa, a -gbu nu ya 'le a 'ke 'wa ka -na. XVIII E -se bhuhuyiti 'in 'le'e -kaa -ko. Nyu'a -dadudu -ni'e 'bho-e: -ka un-u nu'a, 'ka se "yrili-nmo. 'In -za'a 'wa "kpidi 'mu-e kpe'e -dadudu, 'le 'traamu, -bho 'in -ka 'bho 'e "kpi le-e yi a, e-e ya'a 'inmu "mi "yri. U-bu nyu 'mnu'a -nabhu un-u na'a a, 'unne nu'o nyu -bodi na: -Ka Zezii 'me -ni'a 'bho nyuyrilbhaatu "yri, le e-e za'a 'zo, 'wa 'woc ne tukutuku 'le un 'ke e 'li ti-de. XIX A 'ye li-c, 'wa "nyinyinikpli un-u nu'a, i -ni 'nu-u "kpi "kogwleka. 'Bho 'kmu'a "tiinamu 'ya di -Lago-c 'ye u -zige -tu mu, 'le c 'ke u di -kpu. A -gblee, 'le u-bee -mnuu gbo a, 'wa "bhlu'ku'a 'tunudi 'ke u 'bubu "yi 'lbhaa'a "se'e di un -ni'e ti. "Nyinyinidi 'ke 'ku u diu "yi 'lbhaa, 'ya di un-u 'bh'e'e 'wa "bhi "yi. 'Noc 'kmu 'mu'a li'a "se, 'unni un zi'e gbo. XX 'Le -a-bu -yuu, 'le yaku 'li 'mo-o -a'ba "bhli. *-A'ba 'Punuyi, -a'ba -Koyi Zezii Kliisu, 'le-e c-c 'ye 'wlu mu 'le c 'ke le yi -a'ba di. 'Inno -a -ni'e wonfunamu 'le 'buba

'mv. XXI -Bho v yi le a, -a'ba 'bhlokv -ε -ke dt -a 'ftun'a 'mv a, v-v 'ye -ε 'yizizia 'mv. 'Inne 'mo-o, Zezii 'mnv, -da -Lagv -zv v glu a, le v ku -yi'a 'mv 'le 'ε 'mε'ε ε, -ka -lue 'mnv 'ka-a -a'ba nε-ε 'ye -nv mv. ε -se bhuhuyiti v 'bhεε nε -ko. -Lagv 'nyv v wvkvε 'le v 'ke l v 'wee -ko. 'ε dt v 'bhεε'o v 'ke -kaa nv.

IV

'Pvlv'a nyvdtmvduwlv

I 'Inne 'bhle'e 'nyv'a dt a, 'an dtkmalotv'a 'nyvuu-a, a-bv -ke 'tv-v 'lbha'a 'unmv tenyv 'le 'an -pvlv-v 'wlv'a 'yiti 'vn 'ke 'ye a, -ziadt mo'o, a'ba dt-v 'lbhaa'a 'unmv 'bvbva 'yi. A-bee'a dt 'vn 'ke 'nyv 'wlv -lrεε. 'ε dt a, 'an dtkmalotv'a 'nyvuu-a, a kuku 'mvti 'le a -ke -a'ba -Kvvi *Zezii 'ke 'yi' 'sisri -ka -zεgεka 'kvmv!

II 'Le -a'ba 'lotv'a 'nyvunynvkvkpv -bodv a, Evodii -ke Sentiv 'bhle'a jejeε 'nyvmv, 'vn-v bhade 'nv-v li tenyv vn -ybhε! -A'ba -Kvvi Zezii'a nyv vn 'du'o. III 'Le -mnaaa'a 'bhuv -lrεε, Sisigt, -unmv -ke 'vn -na'a tenyv, 'mna-a 'po-o -unmv 'sv: U-bv 'nyvkvkpv 'mv, pa 'wa dt 'mv 'le vn 'ke -ybhε! -Gblee, vn -nv 'svn, Klemaa 'kpv v 'kpi, vn -ke nyv -lvv -ke 'vn nv'a -Lagvlhv, 'wa 'wee, 'mvtikuvε 'mv vn -kpa'a 'unmv 'le -a 'ye Zezii'a "dizigt kpa. -Lagv v "bvkv -ke 'li, nyv-v -nv'a ti 'bho v 'yigbeyi, 'wa 'nyv-v 'cv-ε'ε, nyv 'wee 'mv'a 'nyv, 'le-ε v 'cv-ε'o.

IV -Ka a -ke -a'ba -Kvvi Zezii 'sisri'a 'yi, a li 'na 'ε 'bvbva 'kvmv! 'In-v 'mu-o 'bho le, 'vn na: A li 'bvbva 'kvmv! V A 'du nyv-v -nmv v kpli 'mv 'le nyv 'wee 'ke 'na li'ye. A -gblee, -a'ba -Kvvi 'mnv v leyinv v "kvv v v gbo. VI 'Inneεnε'ε dt a, -bho koo dt bhla amv 'kpi, nymv v 'si amv 'gvlv -le! 'Le v-bv l v 'wee 'mv 'mv, a po *-Lagv wvkv gbo 'kvmv! 'Le, -bho a -kv v libhade, a po v 'sεε -lrεε! VII -Bho a nv -kaa, -pvlv'a bhvlbvua-a 'wlv'a -Lagv 'mv, 'le a 'ke ε 'ye. ε-be -pvlv'a bhvlbvua 'mne, le nyv 'ke ε likvpka -nv, ε se -nv. ε-ε 'pvple-e nyv 'wee'a -naagt 'kpi. ε -nv'e-e -kaa, 'le, a-bv -ke Zezii *Kliiv 'sisri'a 'yi, ε 'ke a'ba -pvlv gbo 'yi.

VIII 'Lotv'a 'nyvuu-a, le 'vn 'ka amv 'tmv a, 'vn na, l -ke dt a 'ka zi, 'unv 'ka-a: Lv-v 'ma-a -ziadt, -v -ke dvlkvεn-ε na'a a, -v 'srεε'ε 'yi, -v -nmv v 'yrili, -yv, -bho a nv a, 'le nyv -see'a 'bho a'ba da 'du yi, 'le -v -see'a a'ba 'nyv wvkv-nyv yi, 'unv 'mo-o, le 'o le-ε 'ma-a -zεgε, -v -nmv v 'yrili tenyv. 'Ya dt a 'ke zi 'le a 'ke v nv. IX A 'ye li-v, -Lagv v wlv 'vn -tv v amv, a 'wvkv v, a 'du v 'bho, 'le, -ka v 'le'ε, a 'ke -kaa -na! 'Inne 'mo-o, -ka 'mna-a'a 'bhuv-o 'du v 'bho, 'le a 'ye v 'bv'wvkv v, 'ya kpli a 'ye'a 'unmv li, a nv v! -Bho a nv -kaa a, -Lagv 'nyv'a nyv -pvlv'a bhvlbvua, 'le v 'ke amv gbo -sie 'kvmv.

'Pvlv-v 'po-o Filiipokomv 'sεε

X A -gblee, 'vn -ke -a'ba -Kvvi *Zezii 'sisri'e-e 'yi'a dt 'bvbva 'lbha'a 'unmv tenyv. 'Le ε -se bhebhe ε -nv -kaa -ko, 'le, -ka a kuku'a 'mvti 'le a 'ye'a 'tv 'an dt 'gvlvtipovo -lrεε, 'le a 'ye'a 'unmv 'jemvni -ya 'le v 'nyv 'mv, 'ε dt mo'o. 'Le 'vn yibo'o na a 'bv 'ko-o ti see a 'ke ε nv, 'le, -ka a 'ke ε -nyna, a se -ka 'bhle. XI -Bho 'vn 'le -kaa a, ε -se le 'vn se'a 'bhle, 'ε 'tv-v 'lbha'a 'unmv, 'ε dt -ko. A -gblee, 'bho 'mna-a'a damv, -ka -a'ba -Kvvi -tv v 'unmv, 'ka-a 'ka-a: -Bho koo ε -nv 'mv, le v 'ka 'unmv 'nyv, -bho koo ε -die 'mv, ε-ε 'nyv-e 'unmv 'yi. XII -Bho 'pvav'a 'bhuv 'lbha

'unmu, -ka 'un 'ka nu a, 'un yibo'o-o 'na. 'Le, -bho ε se 'unmu 'lbhanamu -nu, -ka 'un 'ka nu a, 'un yibo'o-o 'na -lrεε. -Bho koo ε -nu 'mu, -bho 'un 'ye lilile o, -bho 'un se ε 'ye o, -bho 'un 'ye l'a -dadudu o, -bho 'un -see le 'ye o, -Lago -to'k 'na 'unmu-ε'ε di, 'an -pɔɔ bhlu'o 'le 'ya 'wee 'mu. XIII A -gblee, Zezii Kliisi 'nyu'e 'unmu 'mutikukue, 'unno nu ε'o 'le 'un 'ke i-bi stastaali 'wee wɔnyibhεε 'un 'ke i 'kpi 'ya. XIV ε -nu'a -kaa 'mu a, 'le 'an stasaa 'mu, -ka a -see'a 'unmu 'yriti-po 'le a 'ye'a 'unmu -kpa a, lezεge a nu'o.

XV Filiipokom-a, a'ba "bhi yibo'o-o na, -da a kpa'a Zezii'a -jeyi -lreeka, -da 'un 'wlu'a 'le a'ba 'fo gbo Maseduanubhɔkpa 'kpi 'le 'un 'ke -Lago'k "dizigi kpa a, -gwlo -lrεε 'mu'a Zezii'a -glɔgbawɔny'i'a nyu-u 'ka 'unmu 'jemɔni "nyu, 'wa nyɔ se -nu, -bho ε -se -yu a'ba "se 'nyu'a 'unmu, 'unnu 'un 'ye'e. XVI 'Le, 'un 'wlu'a 'le a "bhli'fo gbo, ε se'a 'mu-gwle ke a, 'le 'un -nu'a -bhla Tesalonikɔgwlo 'mu a, mɔni'a di "sri'a 'unmu "yi, kpe 'sɔn "bhuka a -po -nu'e 'unmu 'jemɔni -jeyi 'un 'ke li. XVII A -gblee, ε -se -zigi -yu a nu'a 'unmu 'lruli'a 'tu-u -zi 'unmu -ko. A'ba "bhi'a di 'un-i zi'o. 'In 'yba-o'o a -ke Zezii 'ke -na "kɔmu, -zigi kɔ 'yba'a, 'le a 'ke i nu. 'Le, -bho a nu -kaa, -Lago 'ke amu "niti-wonna "kɔmu. XVIII A 'ye li-kɔ, a'ba 'jemɔni-i 'bhɔk'kɔ gbo 'mu a po'a 'unmu -jeyi, 'un 'ye -i'o -lrεε. I -die'e-e "yi teny, i 'nyu-e 'unmu "yi -ka -zεgeka. Epafloidi -ke i yi'a, 'ya di 'un 'bhle'e 'to le kwa 'mu. 'Le, ubi 'mnu a "nyu -nu'a 'unmu 'le -pɔɔzεge 'mu, i kɔk'kɔ -Lago'k *'sragali -i po'a ngezεge. 'E 'zo 'mo-o, 'jemɔni 'mnu, -Lago a "nyu i'o. 'Le, li 'wee a-a "nyu'a -Lago, i-u nu 'k' tu. XIX 'Ka-a a nu'o 'unmu -zεge -bodi. -A'ba -tita -Lago -ke lbhu 'un-i nu'a a, 'unno 'bhε'ε "yi 'le k -k'kɔ li 'wee'a di, kɔk'kɔ 'mnu, 'unno 'ye amu -kpa mu -lrεε, 'le, li-u "sri'a amu "yi, kɔ 'ke i amu -bodi nu 'wee. Li k-k "nyu'a -amu -a'ba Zezii *Kliisi'a "gwlidekam, 'unnu 'un-i "si'e 'nyu. XX 'Ka-a ε -nu'e 'mu'a di a, 'k 'nyu 'bhε "yi "kɔmukɔmu 'le -kɔ'o -kɔ 'li! *ε -nu -kaa 'mu!

XXI 'Lotu'a "nyuu-a, 'le'a Zezii Kliisi'a nyu 'wee, 'unmu 'ye 'u! 'Lotu'a "nyuu -nu'a 'kɔk 'an "trolli na, u-bu 'ye 'u -lrεε! XXII 'Le 'k -nu -ke 'un -nu'a 'kɔk, -u nu'a 'bhɔkpayowliklagba'a lbhu, un -ke 'k nyu -lrɔ-u -nu'a 'kɔk, un na u-bu 'ye'e amu -lrεε!

XXIII -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'mnu -wonna amu "niti!

'Pɔlv'a 'bɔgv ɔ po'a KOLɔSUKɔMU -jeyi

Wludie po'a nyo 'bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Kolosukomu 'ma-a Zezii'a nyo, 'innu ɔ -dalbhoyi 'Pɔlv po'o 'bɔgv -nɛɛ -jeyi. I-ɪ se'a 'kpu 'bhle, -ka nyɔtɔlv-ɔ tɔ 'nɪ 'le 'wa 'klumu, ɔ 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'ɛ dɪ ɔ po 'ɔ 'bɔgv -nɛɛ -jeyi. 'Le 'ɛ 'limu ɔ na Zezii Kliiɪ 'mo-o lɪ 'wee'a 'lɪrugayɔɛ, 'le, nyo-ɔ de 'ɔ 'gwli, ɔ-ɔ 'pɔn'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ɛ-be 'gwlideɛ 'mnɛ'ɛ 'sɛ'ɛ dɪ nyo-ɔ 'pɔn'o.

'Yewlu

I-II A-bv Kolosukomu 'ma-a -a *-Bozezii *Kliiɪ'a nyo, a-bv de 'ɔ 'gwli 'le a -ke ɔ 'ye'a 'yi' sisri, a-bv -ke ɔ-ɔ na'a a'ba -pɔlv'a kle ti, 'unmɔ 'Pɔlv -Lago'ɔ 'bhuo -za'a 'bho 'ɪn 'ke *Zezii Kliiɪ 'mnɔ'ɔ -dalbhoyi 'du, 'ɪn -ke -a'ba 'lotu'a 'yu Timotee -nɪ 'sɔn, -a-bv 'ye'e amv, 'le 'ɪn-ɪ po'o amv 'bɔgv -jeyi! -A'ba -tɪta -Lago nɔ amv -zɛɛɛ 'lɪruli 'le ɔ 'ke amv -pɔlv'a bhluhluva 'nyɪ!

*'Pɔlv-ɔ 'po-o 'wa dɪ *-Lago wɔn gbo*

III -A 'po-o -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliiɪ'a -tɪta *-Lago wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ a'ba dɪ. -Bho -a -kɔ ɔ -kaa wɔn gbo-o po, -a 'po -ɔ 'sɛɛ 'komu a'ba dɪ. IV -ɛkedɪmaa, -a 'wɔn-ɔ 'bɔ na, a 'de-e Zezii Kliiɪ 'gwli 'le a -kma'a a -Bozezii'a nyɔ'a dɪ -lɪɛɛ. V A -gblee, le -ke 'lɪru 'yi a-a nɔ'a -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'kɔgwletɪnɛzɛɛɛ-ɛ 'ye'a amv 'mu 'yi mu 'le ɛ 'ka tɪ'pɪle 'le yaku 'li 'bho -Lago'ɔ 'tɪroli, a -de 'nɛ-ɛ -pɔlv 'yi. -Lago'ɔ 'dɪzɪɪɪ -za'a -a 'ɛ 'kpidɪ 'mu 'le a 'ye ɪ 'bɔ'wɔn. VI I-bɪ 'dɪzɪɪɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ wa'a 'le-e 'bhɪkpi'a -dadudu 'kpi ti. Nyɔ-ɔ 'lɪ 'ɪ -ziadɪ, ɔn-ɔ 'kpa-a 'kpi 'yɛɛɛ 'le ɔn-ɔ 'sɛɛ'ɛ 'wa kpli 'yi. Wlu-u 'ma-a -ziadɪ, -ka -Lago'ɔ 'limu -nmɔ'ɔ wɔn, -ɛ -zɪ 'ɪ 'mu, a -kɛɛ ɛ-ɛ 'bɔ-ɔ'wɔn, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ -nɪ'e a-bee -mnɔv -bodɪ -lɪɛɛ. VII A -gblee, Epafɪstɪ 'ma-a -a -Bozezii Kliiɪ'a lbhɔnɔyi, ɔ -ke dɪ -a -kma'a tenyɪ, 'innɔ -tɔ 'nɪ amv. 'Bho -a'ba 'bɪ 'mu ɔ nɔ ɛ'o 'ɔ -pɔlv'a kle ti 'le amv gbo. VIII ɔbɔ 'mnɔ, -ka *-Lago'ɔ Lisaazuzu po'a amv 'kpi 'mu 'le a 'ye'a a -bonyunyu'a dɪ -kma, 'innɔ -zɪ 'ɪ -amu -bodɪ 'mu.

IX 'Inne 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, -a -kaaa wlu 'mnɛ 'bɔ-ɔ'wɔn, -a po'o -Lago wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ a'ba dɪ. -A 'po -ɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke amv 'ɔ 'gwɪɪdɪ -tɔ, a 'ke ɛ yibo -ka -zɛɛkɛ 'le a 'ke ɛ nɔ, 'le 'ɔ Lisaazuzu 'ke amv -naagi 'nyɪ 'le a 'ke ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'mɔtɪ'wɔn. X -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mu a, 'lemnɪ, kpli-i nɔ'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliiɪ 'tɔ, a 'bhle -ɪ'o, 'le a 'ke 'ɔ 'gwɪɪdɪ nɔ. Le'o le-ɛ 'ma-a -zɛɛɛ, a-a 'ye -ɛ -nɔ -mu 'le a'ba -Lago'ɔ yiboɛ 'ke 'kpi'kpa. XI ɔ-bɔ -Lago -ke 'nyɪnɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, -a 'po -ɔ wɔn gbo, 'le 'ɔ wɔnkue 'mu, ɔ 'ke amv 'kpi 'mu po tenyɪ, 'le, -bho 'kleyɛɛ bhla amv 'kpi, a 'ke 'kpa 'yi ku 'le a 'ke 'gwli-ku -lɪɛɛ, a 'ke ɛ wɔnyɪ'bhɛɛ 'le ɛ 'ke 'le 'bɔbɔa 'mu 'du. XII A -gblee, 'nɔɔ -a'ba -tɪta -Lago -nɪ'a yaku 'li, 'nyɪnyɪdɪ'a -lue komu se 'le -nɪ. 'Le 'mnɔ, 'le-e ɔ-ɔ fuo nɪ'e 'ɔ nyɔ wɔn ɔ 'ke ɔ -zɛɛɛ 'lɪrulinɔ. A-bv -ke -jɔlv ɔ kati'a 'yi, a 'ke ɔ 'le -ye 'le a 'ke -zɛɛɛ 'mnɛ 'ye, a po ɔ 'sɛɛ! XIII A 'ye li-ɔ, 'le 'nyɪnyɪdɪ'a -kuyɛ 'mu ɔ -za'a -amv 'le -a 'ye *Sataan'a 'lɪru 'zɔ 'wlv, 'le nyɔ 'ɔ dɪkmayu Zezii Kliiɪ -kɔ'ɔ, ɔ 'ye -amv 'le 'wa 'klumu po. XIV 'ɔ 'yu Zezii 'mnɔ,

'unno zetie'e -amu 'le -a'ba 'nyinyinidi 'mu 'le -Lago'c 'bhuo 'ye 'ya dti 'bho.

**Zezii 'mo-o -Lago'c tiyal 'wee'a -klagba*

XV -Lago -ni'a 'le yaku 'li nyo'c 'ye'a li, -ka 'c -dedekpli -ni'a a, 'le *Zezii *Kliisi 'mu c -po 'ne 'piemu 'le nyu 'ye ε li'ye. Lε'o ε -Lago -ya'a ti, 'unno 'mo-o 'ya -klagba. XVI -Ekedumaa, 'unno c -zi -ni'e 'mu, 'le, li-t -ni'a 'le yaku 'li -ke yaku 'yi o, -yi -ni'a 'ncc 'bhlukpa 'kpi o, -yi nyo'c 'ye'a li o, -yi nyo'c 'ye'a li o, nyo'o nyo'c 'bhle'a wankue 'le yaku 'yi -ke yaku 'li, c 'ye i ti-ya. C -zi -ni 'nc 'mu-ε 'le c 'ye i ti-ya 'le 'c 'nyu 'ke 'yi'bhε. XVII -Da c -see 'i ti-ya ke, 'c nyotu -ni'e-e ti see. 'Inno 'bhle 'i kwa 'le i 'ye ti-ni 'c 'sana 'mu. XVIII -Ka nyo'c 'lru 'bhle'a 'c 'gblu kwa, -ka -lue 'mno 'ka-a c 'du'o 'c -glugba'a 'lrugayε. 'Inno 'nyi'e nyu tintelre. 'Inno 'mo-o li 'wee'a 'bhleyi. Nyu -Lago -za'a glu 'le 'memu'a 'klumu, -v -ni'a ti -lreε, 'unno 'mo-o 'wa nyamna. ε-ε to-o'o na, 'unno 'mo-o -Lago'c tiyal 'wee'a -klagba 'le c-c 'nyi'e nyu tintelre. XIX -Ekedumaa, -Lago'c 'bhuo-o 'yba'a 'c -dedekpli'a kle 'ke 'le 'c -polu 'zo -ni. XX -Ka -lue 'mno 'ka-a c 'yba'o -lreε c 'ke 'c 'yu 'mno 'mu -zi -ni, 'le, 'c tiyamu -ni'a 'ncc 'bhlukpa 'kpi-e, 'le yaku 'yi -ke yaku 'li, c -ke un 'ke -ybhε. C-bc 'c 'yu-u 'me -ni'a 'bho nyuyrilbhaatu 'yri, 'c nymo-c 'wla'a ti, 'inne -ya'a 'bho 'wa 'nyumu -polu'a lipireε.

XXI A -gblee, 'an 'lotu'a 'nynuu-a, 'nyinyinidi a-a nu 'ka, a-a popo 'ka 'gwlti -benyi'a dti, a -se 'ku-t -Lago'c nyu -ko. XXII Traamu 'to c, 'memε 'c 'yu 'mno 'me -ni'a 'bho ε-be nyuyrilbhaatu 'yri, 'c nymo-c 'wla'a ti, 'inne -ybhε -ni'e amu, 'le, -bho c -ka le-e yi, a -kaa 'bi li'bhle 'bho 'c 'yigbeyi. XXIII Li a 'ka nu 'le i 'ka -kaa 'mu-ni a, 'inne 'mo-o, -Lago'c 'dizigi nyu-v to'c amu, a -de ni 'li ti 'komu! A'ba 'c 'gwlide'ε -so -deni 'mu -le! A -kaaa i-bi 'dizigi 'mni 'bu-v'wcn, 'kogwletinεzege-ε 'ye'a amu 'mu 'yi mu 'le ε 'ka ti'piple 'le yaku 'li, a -de'a -polu 'yi, a'ba -polu'a 'wlv ε 'yi -le! I-bi 'dizigi 'mni -lreε, 'unmo 'Polu pa'a 'ya 'muzalbhv 'le nyu 'ye i 'bu'wcn 'le 'bhlukpi'a -dadudu 'kpi.

*'Polu -kpa'a-a c *Bozezii'a nyu*

XXIV Traamu 'to c, 'an 'lotu'a 'nynuu-a, ε-be lbhu 'in-t nu'a a'ba -zege'ε dti, 'ε kamu nyu-v ya'a 'unmu 'kleyεε 'kpi, 'le, ε-be 'an 'kleyεε 'mne, ε-ε 'lbaa'a 'unmu 'bubva 'yi. -Ekedumaa, -ka nyo'c 'lru 'bhle'a 'c 'gblu kwa, *Zezii *Kliisi 'ma-a -kaa 'c -glugba'a 'lrugayε, c 'ye-e 'kle -benyi, 'le -a 'ye 'pun 'bho -Lago'c 'yigbeyi. -Ka -lue 'mno c, 'ka-a 'mna-a'a ku-u 'nne'o -lreε 'le 'c lbhu 'ke 'yrigbo mu. ε-be 'an 'kleyεε 'mne, 'inne -nyia'a 'c ne 'yi. XXV A -gblee, -Lago'c 'bhuo-o -za'a 'bho 'unmu, nyu-v 'ma-a 'c -glugbawonyi'a nyu, 'in 'ke v -kpa. C 'bc-c ti, 'in 'ke nyu 'wee 'c 'dizigi -bodi 'mu-za. XXVI -Tanyi a, 'c 'dizigi 'mni, c 'zize 'ko-o 'ya 'kpidi nyunyu 'wee 'yrili. Traamu 'to c, c 'po -i 'piemu, nyu c -kc'c, un 'ye i 'bu'wcn. XXVII -Ekedumaa, lε c 'yba'a 'c 'ke nu, -ka ε 'bhε'ε 'yi ε -zi'a li 'wee, c 'bc-c ti c 'ke ε v -to, 'le c 'ke 'bhlukpi 'wee'a nyu -kpa. I-bi 'dizigi -ke 'kpidi 'kpa'a 'piemu, 'unni 'mo-o, a-bv -se'a-a *Zuifv, Zezii Kliisi -ni'e-e amu 'mu. 'ε 'lru 'yi, -ka 'c 'nyu 'bhε'ε 'yi, a'ba ne-ε 'ye -kaa 'mu-ni mu.

XXVIII 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dti, -a za'a 'c dti nyu 'wee -bodi 'mu, -a 'du 'b 'di 'mu, 'le, -naagi -Lago 'nyi'a -amu, -a 'luo 'ne 'mu, -a to nu'o. -A 'bc-c ti, nyo'o nyo'c -ke Zezii Kliisi 'sisri'a 'yi, -ka -Lago'c -dedekpli

-nɪ'a a, 'ɔ nɛ 'ke -kaa -nɪ. XXIX 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, wɔnkukpɪ Zezii Kliist po'a 'ɪn 'mʊ, 'ɪn-ɪ nʊ 'nɪ lbhʊ.

II

I A -gblee, a-bʊ Kolosukomv-e, Laodiseekomv -ke nyv -lrvʊ-v -see'a 'ɪnmʊ 'ye ke, -ka 'ɪn -nɪ'a stɔnamʊ a'ba dɪ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ yibo. II 'In-ɪ 'nʊ-o -kaa 'le a 'ke 'kpɪ 'yipopo, a 'ke dɪ kɪkma 'le a 'ke tikpɔkɔpɔn. Zezii Kliist'a "dɪzɪgɪ'a "kpɪdɪ -Lago po'a "piemʊ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ 'mʊtɪ'wɔn tenyɪ, a 'ke ɪ 'li ti-de 'le -Lago 'ke amʊ 'ya dɪ "nɪtɪ-wɔnna. I-bɪ 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, Zezii Kliist'a "kpɪdɪ ɪ -za'a 'mʊ. III ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ "nyɪ'e -amʊ -naagt 'le -a 'wɔn'ɔ lɪ 'mʊtɪ. 'Innɔ 'bhle'e -naagt'a "lru kwa 'le 'ɛ letu 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ. 'Innɛ nʊ 'ɛ'o 'le nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ lɪ 'mʊtɪ -lɾɛɛ.

IV A 'ye li-ɔ, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'za-a amʊ ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʊ, 'le nyʊ-v 'bhle'a -mɛsɾɛ, ʊn -kaa amʊ "yrabha 'mʊ 'lbha, 'le a'ba 'gwɪlɛɛ -kaa -dent 'mʊ -sɔ. V -Bho koo 'ɪn -tɛ gbo -dɪ, a de "gwɪ na, 'an -pɔlv 'wla-a amʊ "yi ti. -Ka a'ba Zezii Kliist'a "gwɪlɛɛ ku'a 'mʊ 'le a kpɔkɔpɔn'a ti, ɛ-ɛ 'lbhaa-a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi.

**Zezii *Kliist'a nyv'a kpli*

VI 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka *Zezii *Kliist 'du'a a'ba -Kɔyi, nyv 'tmʊv 'nɪ amʊ-ɛ 'le a 'ye ɪ 'wɔɔn. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn, a -na -kaa! VII -Ka tu-u po'a bhɪ glu 'le ɛ-ɛ ku'a glu ti a, -ka -lue 'mnɔ, a de Zezii Kliist 'gwɪli, 'le, "dɪzɪgɪ nyʊ-v tɔ'ɔ amʊ, a 'ke ɛ 'li ti-de! 'Innɔ "nyɪ'e nyʊ tinɛzɛgɛ 'le ɔ-ɔ po 'bɪ 'kpɪ 'mʊ. Nyʊ-v tɔ'ɔ amʊ, -ka ʊn-ʊ nʊ'a, a "nyɪ ɔ a'ba "bhi -jeyɪ a'ba -pɔlv'a klɛ ti, a nʊ -kaa! -Zɛgɛ -Lago-ɔ nʊ'a amʊ 'lruɪ'a dɪ, a po ɔ 'sɛɛ -wlɛɛwlɛɛ!

VIII 'Bho 'ɛ lemʊ, a "du a'ba "bhi 'yrɪli, 'le, bhuhhuyɪtɪ'a lɪ nyʊ-v popo'a 'gwɪltɪ, ʊn -kɪ ɪ 'mʊ"luo 'le ʊn -kaa a'ba "gwɪlɛɛ -dent 'mʊ -za! I-bɪ 'gwɪltɪpopɔlt 'mnɪ, "nyɪnyɪdɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkue 'le yaku "yi -ke nyunyɔ'ɔ -naagt 'mʊ ɪ-ɪ 'wɪb'o. 'Ya 'wɪb Zezii Kliist 'mʊ. IX 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a'ba po ʊ -lokui -le! -ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ -Lago "nyɪ'e 'ɔ -dedekpli'a klɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye ɛ 'mʊ-ple. X A -gblee, a -ke Zezii Kliist 'mnɔ "sisri'e-e 'tɔ "yi'a dɪ, -Lago'ɔ -dedekpli'a klɛ -nɪ'e 'le a'ba -pɔlv 'zɔ. Nyɔ'o nyɔ-ɔ 'bhle'a wɔnkue 'le yaku "yi -ke yaku 'li, Zezii Kliist 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'mɔ-o 'ɔ 'bhleyɪ.

XI 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a -ke ɔ "sisri'e-e 'yi "kɔmʊ'a dɪ, 'mʊyibole tɔ'ɔ nyʊ -ka a "du'a 'ɔ nyʊ, 'ɪnnɛ ɔ "du'o amʊ li. -Benyɪ -Lago na *'Zuɪfʊ mu *kle 'mʊ. 'Le a-bee -mnʊv -bodɪ, 'mʊyibole Kliist 'du'a amʊ li, ɛ -se nyunyɪ nʊ ɛ -ko. ɔ-bɔ Zezii Kliist 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɛ-ɛ 'wɪb'o 'mʊ. ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mɔ-o, a'ba "nyɪnyɪkpli a 'bhle'a -benyɪ, ɔ -zɪ ɪ-ɪ amʊ kwa 'mʊ ti.

XII A -gblee, 'bho a'ba *batizeenamʊ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyʊ 'gbaa 'nɔ ka amʊ 'le a -ke ɔ 'ye'a 'mɛ 'le ʊn 'ye 'ɔ amʊ 'gbaa -lɾɛɛ, ʊn 'ye'a amʊ tinmaze. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, a -sɔ'ɔ "nuko, 'ɛ letu kɔɔ'ɔ-ɔ nyʊ-v 'gbaa 'nɔ amʊ, 'le, -ka ɔ -sɔ'ɔ glu 'le 'memʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɾɛɛ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a -Lago "nyɪ'e amʊ tinɛlɾɛ. 'ɛ letu -nʊ-ɛ'o, -ekedɪmaa, ɔ-bɔ -Lago 'mnɔ-ɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'memʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɾɛɛ, a 'de-e "gwɪ na ɔ 'bhle-e wɔnkue, 'le ɔ 'ke a-bee -mnʊv tinɛlɾɛ "nyɪ.

XIII -Tanyɪ a, -da a "du -nɪ 'ka nyʊ -yʊ se 'ɔ yibo, 'le, 'ɔ 'mʊyibole 'mnɛ, -ɛ tɔ'ɔ -ka a "du'a 'ɔ nyʊ, a -see 'ɛ -bhla 'ye ke, "nyɪnyɪdɪ a-a nʊ 'ka'a dɪ, a 'mɛ 'kɔ'o 'bho 'ɔ "yigbeyɪ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ 'gbaa'a-a amʊ Zezii Kliist, 'le, -ka ɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'memʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lɾɛɛ, 'ka-a

o 'nyɪ'e amɔ tɪnɛlre, 'le, -ka o 'bho'ɔ -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ, o 'ye -kaa a'ba nɪ'a dɪ 'bho -lɾɛɛ. ^{XIV} A -gblee, -tanyɪ a, -a 'naa-a *-Lago'ɔ gba 'yi'a dɪ, o 'ɛkɔta -nɪ'e -amɔ 'kpi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ'a kpa-a -nɪ'a -amɔ 'kpi, -a 'ke 'ka -za, -ɛ 'ma-a 'mɛmɛɛ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, o -zi -nɪ'e-e Zezii Kliisɪ 'mɔ 'le o 'ye 'mɛ 'bho -a'ba 'bɪ 'mɔ, -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ. 'Ka-a -a'ba kpa 'mɛɛ'ɛ dɪ 'bho-ɛ'o. 'ɛ letu kɔɔ'ɔ-ɔ -ka o kɔ'ɔ ɛ-be kpa 'mɛɛ 'bho Zezii'a nyɔyɪrɪlbhaatu 'yɪ 'le ɛ -ke o 'ye'a 'mɛ. ^{XV} ɔ-bo Zezii Kliisɪ 'mɔ'ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ dɪ, 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkue 'le yaku 'yi, o lu 'ɪ tɔ wɔn 'mɔ, 'le, -ka o nɔ'a 'ɛ letu, 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mɛɛ, 'ɪnnɛ -tɔ 'nɛ nyɔ gbaa. ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka tuluyi 'wla'a 'ɔ -jiɛkɔmɔ 'le 'ɔ lemɔ ti 'le ɔ-ɔ tɔ 'nɔ nyɔ 'yi, 'le, -ka o 'du'a 'wa wɔnziyi, un 'ke ɪ yibo.

^{XVI} 'An 'lotɔ'a 'nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, lililɪ a-a li'a, 'nanalɪ a-a 'na'a, 'le 'bhalɾɛɛke 'ɔlɾe'a gɔ -ke 'Zuifu'a gɔɛ -lɾɪ, 'le 'bhalɾɛɛke *'Zuifu'a lifɔzɔ, 'bho 'ya klɛ'ɛ damɔ, nyɔ'ɔ 'du 'bho a'ba da -le! ^{XVII} I-bɪ gba 'mɪnɪ, Zezii Kliisɪ 'ye'a -yi mɔ, ɪ-ɪ 'mɔ-o 'ɔ 'yitigɔgɔɛ. 'Le o yi'a, 'le ɪ 'ye 'tɔ 'plɪ 'kpa. -ɛkedɪmaa, 'ya -ziadɪ'a 'bhuo-o 'mɔ-o ɔ-bo Zezii Kliisɪ 'mɔ. ^{XVIII} 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, nyɔ'o nyɔ'ɔ 'bɔ'ɔ ti o 'ke 'ɔ 'bhuo 'zɔ -ya 'le nyɔ 'ke o 'yɾa, -o 'bɔ'ɔ ti o 'ke -Lago gbo'a -dalbhomɔ bubɔ, 'yɪ ɔ-ɔ 'ye'a ti, -o 'le 'ɛ lɛ, a'ba 'tayi nɔ 'yiti, 'ɔ 'du 'bho a'ba da -le! 'ɔ nyɔtɔ-u 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ 'bhuo 'yi bhubhuyiti. Nyunyɔnaagɪ'a 'se ɔ-ɔ pɔ'o. ^{XIX} -Ka nyɔ'ɔ 'lɾu 'bhle'a 'ɔ 'gblɔ kwa, Zezii Kliisɪ 'ma-a -kaa 'ɔ -klagba, o -ke o se 'yi' sisri. Nyunyɔ'ɔ lɪ 'wee 'sɾi'a 'gblɔ 'yi, -ka kuku 'zɔ'ɔ -tani kɔn 'ɪ ti, nyɔ Zezii Kliisɪ -kɔ'ɔ, 'ka-a o -ke un 'sisri'e 'yi. 'Inno pɔ 'ɔ 'kɔ 'mɔ, 'le, -ka -Lago 'yɪbha'a 'tɪn un 'ke -na, un-ɔ na'a -kaa.

^{XX-XXI} A'ba 'bhi yibo'o-o na, a -ke Zezii Kliisɪ bhete'e-e gbo 'le a -ke o 'ye 'mɛ. 'Bho a-bee'a damɔ, 'ɛ 'zɔ 'mɔ-o, 'nyinyɪnikpli a 'bhle'a -benyɪ, o -zɪ 'ɪ-ɪ amɔ kwa 'mɔ ti. 'ɛ dɪ, 'nyinyɪnɪdɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkue 'le yaku 'yi, a se 'tɔ 'ya 'lɾu 'zɔ -nɪ. ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ 'le, nyɔ-ɔ -see'a -bhla Zezii Kliisɪ yibo ke, leedɪ a-a na'a 'wa ka'a? Gba 'wee nɔ'a: A'ba li 'ɪnnɛɛnɛ -le, a'ba 'tɔ 'ɪnnɛɛnɛ li -le, leedɪ a-a kɔn 'nɪ 'yi'a? ^{XXII} I-bɪ gba 'mɪnɪ, nyunyɔ pɔ 'ɪ 'wa -bonyunyɔ. 'Wa -tɔtɔlɪ 'mɔ ɪ-ɪ 'wɔ'ɔ. 'Ya 'wɔ -Lago 'mɔ. 'ɛ dɪ, ɪ-bɪ lɪ-ɪ -kɔ'ɔ gba 'mɪnɪ, -Lago nɔ'a nyɔ li, 'le un 'ke ɪ li, ɪ-ɪ 'sɔ-ɔ ti. ^{XXIII} I-bɪ gba 'mɪnɪ, -bho nyɔ -gbɔ nɪ ya 'yɪrɪbhuo 'mɔti, un-ɔ popo-o 'gwɔlɔti na, ɪ-ɪ 'nyɪ-e nyɔ dɪlikpɔɛn. -ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ 'pɔ-o 'wa 'bhi gba 'le un-ɔ nɔ'ɔ, un bubɔ -kaa -Lago, un 'ke 'wa 'bhi 'zɔ -ya, un 'ke 'wa 'bhi 'kleyɛɛɛ 'kpi -ya -lɾɛɛ. 'ɪn -gbɔ'a 'ɛ letu ya a, ɪ-bɪ gba 'mɪnɪ-ɪ 'mɔ-o bhubhuyiti'a lɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. I se 'bhɛɛ ɪ 'ke nyɔ wɔnkue 'nyɪ, 'le, lɪ 'ɔ nyunyɔnaagɪ -nɪ'a 'yi, o 'ke ɪ wɔn 'mɔ ɛɛ.

III

**Zezii *Kliisɪ 'nyɪ-e amɔ -dedekplɪlɾe*

I A -gblee, 'an 'lotɔ'a 'nynuu-a, a'ba 'bhi yibo'o-o -ka -Lago 'gbaa'a amɔ *Zezii *Kliisɪ, 'le, -ka o -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumɔ, 'le o 'ye'a ti-nɪ -lɾɛɛ, -ka -lue 'mɔ'ɔ 'ka-a o 'nyɪ'e amɔ tɪnɛlre. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, ɔ-bo Zezii Kliisɪ 'mɔ'ɔ, 'nɔ'ɔ o -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ -tɪta -Lago'ɔ 'tɾoli 'le o -kɔ'ɔ lɪ 'wee, -zɪɾɪ-ɪ 'wɔ 'ɔ 'mɔ, a 'bɪ ɪ ti! II I-bɪ -zɪɾɪ-ɪ 'wɔ'a 'le yaku 'mɛɛ 'li, a zi 'ya dɪ! -Yɪ 'ma-a 'nɔ'ɔ 'bhɔkpa 'kpi'a lɪ, a'ba zi 'ya dɪ -le! III -ɛkedɪmaa, a'ba tɪnɛsɔa zi-o'o 'le Zezii Kliisɪ 'ye amɔ tɪnɛlɾe 'nyɪ. ɔ'ɔ'ɔ mɔ'ɔ, -o -ke -Lago 'sisɾi'a 'yi, 'ɪnnɔ 'bhle'a a'ba tɪnɛlɾe 'mɛɛ kwa, 'le, nyɔ -yɔ se 'ɔ yibo, un se 'bhɛɛ un 'ke ɪ 'muti'wɔn.

IV E-be tinire 'mne, -bho 'e 'nyiyi yi le 'le 'o 'nyin'a 'yibhēē 'mu, -ka ε 'bhē'ε 'yi, a-bee -mnub -lreε, 'ka-a a'ba ne 'ke 'yi'bhē -lreε, 'le nyu 'ke ε li'ye.

-Benyikpli -ke 'traamukpli

V 'An 'lotu'a 'nynuu-a, 'ka-a ε -ni'e 'mu'a dɪ, ɪ-bɪ lɪ-ɪ'a nu'a -laa -Lago 'tu: "bhūēē "bhūēē-e, 'ya -kaabɔlɪ -lɪɪ-e, "nyinyininaagi'a 'tunɔlɪ -lɪɪ -ke satēbhlēē, a -zɪ ɪ kwa gbo! (A -gblee, nyɔ-ɔ 'bhle'a satē, lɪ-ɪ 'luo'a -Lago'ɔ 'bɪ 'mu, 'innɪ 'ɔ -pɔlɔ-ɔ kpɔn'o ti.) VI I-bɪ kplisasɔ 'mnɪ'a 'lru 'yi, nyu-ɔ'a 'du'a 'bho -Lago, ɔ-ɔ 'ye ɔ 'ɔ 'cəkɔta "kpi -ya mu. VII A -gblee, ɔ-bɔ nyu 'mnɔ, -da a -ni'a 'le 'wa "klumu -benyɪ, 'ka-a a'ba kpli -ni k'o.

VIII 'Traamu 'tɔ ɔ, 'cē-e, nyanɪ -ke a -bonyunyu'a 'nynsīē "nyinyinika, a 'bho 'ya dɪ! Wlu-u se'a 'muzaka -ni, 'ε 'wlv 'le a'ba wɔn 'mu -le! IX A 'bho sunlicɛdɪ! -Ekedɪmaa, "nyinyinikpli a 'bhle'a kwa 'mɔti -benyɪ -ke "nyinyinidɪ a-a nu'a -lreε, a -zɪ ɪ-ɪ kwa gbo. X Kplilre a "luo'o 'tɔ 'mu. -Lago 'nyɪ 'ɪ amɔ. ɔ-ɔ 'po -ɪ kpan 'mu "kɔmu, 'le, -ka 'ɔ -dedekpli -ni'a a, a'ba ni 'ke -kaa -ni, 'le a 'ke ɔ yibo -ka -zεgεka. XI 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dɪ, nyu-ɔ 'ma-a *Zuifɔ o, -ɔ -se'a-a 'Zuifɔ o, nyu-ɔ mu'a klē 'mu o, -ɔ -see'a *klē 'mu mu o, lē'ε 'yriyibomɔ o, nyu-ɔ se'a lē'ε 'yri yibo o, nyu-ɔ 'ma-a 'genynuukpɪɪn o, -ɔ -se'a-a 'genynuukpɪɪn o, 'wa klē 'bhē'ε 'mu-ε 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. -Ekedɪmaa, *Zezii *Kliisɪ -ni -lue 'tɪn, 'innɔ 'mo-o 'wa 'bhleyi, 'le, nyu ɔ -kɔ'ɔ, ɔ -ni'e 'le 'wa -pɔlɔ 'zɔ.

XII A -gblee, 'an 'lotu'a 'nynuu-a, a popo 'gwlvɪ na -Lago -za'a 'bho amu-ε a 'ke 'ɔ nyu 'du! ɔ -kma'a-a a'ba dɪ -lreε. 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dɪ, a 'ye nyu'a ngaze, a'ba 'limɔ -nmɔ wɔn, a -ya a'ba "bhi 'zɔ, a -nmɔ kpli 'mu 'le a 'ke "gwli-ku! XIII A 'bhūbhē wɔnyi! -Bho nyɔ nu amɔ "nyinyinidɪ "lɪuli, a 'bho 'ya dɪ! -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'bho'ɔ a'ba "nyinyinidɪ'a dɪ, abɔ 'bho -kaa a -bonyunyu'a ni'a dɪ -lreε! XIV 'Bho 'ya lemɔ, lē-ε 'bhle'a 'nyɪ tenyɪ, 'inne 'mo-o a'ba dɪkɪkmē. -Ekedɪmaa, -bho a kɪkma -kɪkma dɪ, 'lemnu a-a 'plē-ε -pɔlɔ 'mu 'le a-a kpɔkpɔn'o ti. XV A -gblee, -pɔlɔ'a bhūbhūa Zezii Kliisɪ 'nyɪ'a amɔ, a "tayi nē "yiti, ε 'ke 'le a'ba -pɔlɔ 'zɔ 'yi, -ekedɪmaa, -Lago 'la'a amu-ε 'le -pɔlɔ'a bhūbhūa 'ke a'ba 'nynumɔ -ni 'le a 'ke nyɔ -lue "du! E-be -zεgε ɔ nu'a amɔ 'lɪuli'a dɪ, a po ɔ 'sēε -wlēεwlēε! XVI Dɪ Zezii Kliisɪ -za'a 'mu, a de ɪ 'le a'ba -pɔlɔ 'zɔ ti 'tɪn! A popo ni 'gwlvɪ "kɔmu! -Naagi -Lago 'nyɪ'a amɔ, a "luo ni 'mu 'le a 'ke ɪ tɔtɔ, 'le a 'ke "dɪ 'mu "dudu! 'Lɔɪ nyu-ɔ za ni'a -Lago'ɔ -wεε -ke 'lɔɪ -lɪɪ *'ɔ Lisaazuzu-u po'a nyu'a wɔn 'mu 'le ɔn-ɔ bhle 'ɪ a, a bhle ɪ -Lago -bodɪ 'le a 'ke ɔ 'sēε po! 'Le 'ya 'wee 'mu a 'bhē 'ɔ 'nyɪ "yi a'ba -pɔlɔ'a klē ti! -Bho a -ka -kaa nu a, Zezii Kliisɪ'a 'muzadɪ 'mnɪ, a popo ni 'gwlvɪ "kɔmu! XVII 'An 'lotu'a 'nynuu-a, lē'o lē a-a nu'a, a-a za'a 'mu, a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'bhēε wlu 'mu 'le a 'ke 'ɔ 'nyɪ "yi'bhēε! 'Le 'ɔ 'nyɪ 'mu, a po -a'ba -tɪta -Lago 'sēε!

-Lago'ɔ nyu'a -gligba

XVIII A-bɔ 'nynɔkpakpɪ-ɪ 'ti'a nyna, a-bɔ 'ɪn-ɪ 'si'e 'nyɪ. A'ba nyɔ'o nyɔ 'yɔɔ -ni 'wa nyimie kwa 'le ɔn 'ke ɔ 'bho "du, -ekedɪmaa, 'inne -nmɔ'ɔ 'yrili 'bho -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ'a 'yigbeyi!

XIX Nyɔ-ɔ 'ma-a 'nynɔbhleyi, 'innɔ 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ-ɔ -lreε. ɔ -kma 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ! ɔ -pɔlɔ'a 'bhē "yi -le 'bho ɔ "kpi!

XX "Yreeti-a, a "du 'bho a'ba 'bhlemv 'le le'o le 'mv, -ekedumaa, 'e letu nu'o -a'ba -Koyi Zezii Kliisi 'tv.

XXI 'Bho 'e lemv, nyv -yv 'ma-a 'yreeti'a 'bhlemv, 'wa -polv'a 'bhe 'yi -le 'bho v "kpi 'le 'kpi -kuv v 'yiti-wa!

XXII A-bv 'ma-a nyv'a lbhvnmv, 'in-i "du-o amv "di 'mv -lreε. A'ba -kligb -ke lbhv a-a nu'a a, a "du v 'bho 'le le'o le 'mv! -Bho vn -ni 'bho a'ba "troli, vn 'ke a'ba "di -za'a di, a'ba "du -ni nu 'bho'a "se -le! -Bho vn "nyi amv lbhv, a nu ε a'ba -polv'a kle ti! -Ekedumaa, a-a "du'o 'bho-o -a'ba -Koyi. XXIII -Bho vn "nyi amv lbhv'o lbhv, a nu ε a'ba -polv'a kle ti, -ekedumaa, ε -se nyunyu'a "se'ε lbhv -ko! -A'ba -Koyi'a le mo'o -lreε. XXIV A popo 'gwlvti na, v-bv -a'ba -Koyi 'mnv-v 'ye-e amv -zege 'lruli-nv -mv. Nyv v -kv'v v, -zege v de'a 'le yaku 'li ti 'wa di, 'unne v-v 'ye amv 'lruli-nv mv. -Ekedumaa, a'ba -klagba -ke lbhv a-a nu'a a, v "bhuv 'mo-o Zezii Kliisi. XXV ε -ni'a -kaa 'mv a, di-i se'a "yi'sreε, nyv-v nu 'i a, -Lagv-v 'ye -v 'kleyeeε "kpi -ya -mv v "nyinyidv 'mni'a di. -Ekedumaa, -Lagv'v ple nyv'v 'yri.

IV

I 'An 'lotv'a "nynuu-a, a-bv 'bhle'a lbhvnmv, a-bv 'in-i "du'o 'tv "di 'mv. A nu v 'yisreεdi 'lruli! A popo 'gwlvti -lreεke na, a-bee -mnv, a 'bhle-e -koyi 'le yaku 'li!

'Polv-v "du-o Kolosukomv "di 'mv

II 'An 'lotv'a "nynuu-a, -zege -Lagv nu'a amv 'lruli'a di, a yaa 'muti 'le a 'ke v *wvvn gbo po! A'ba 'bhle 'plv -le! A po v 'seε "kvmv! III-IV Nyv-v -ni'a 'inmv -kpanamv 'bho -Lagv'v lbhv'a nvnammv, a po v wvvn gbo -lreε 'in -ke 'wa di, 'le, v wlv -a za'a nyv -bodv 'mv, v 'ke 'ε -jolv wvvn-flv, 'le, *Zezii *Kliisi'a "dizig'i di-i 'kpa'a 'tv "piemv a, -a 'ke 'ya "kpidv gbvziza, -a 'ke i v 'tmv! A po v wvvn gbo 'an di, 'le, -ka v wlv 'le'ε 'in, 'in 'ke ε -kaa nyv -bodv 'mv-za gbaa! A -gblee, v wlv'a 'muzεε 'mne'ε di, 'in -ni'e 'nvv -jie 'mv.

V 'An 'lotv'a "nynuu-a, nyv-v se'a Zezii Kliisi yibo, a 'sreε a'ba kpli "yi 'bho v "kpi! -Nvv -ke 'li a -ni'a a, a'ba "tayi ne "yiti 'ε zi -le bhvbhuyiti! A -kpa nu -nalo! VI A -gblee, -bho nyv po 'tvn 'le -zapv kv, -ka ε-ε nmv'v wvvn, a'ba wvvnwlv -ni -kaa! -Bho nyv dede amv le'ε "kpidv ti, -ka a 'ke ε gbvziza -ykvv, 'le v 'ki i 'muti'wvvn -ka -zegeka, a yibo -kaa -lreε!

'Polv-v 'po-o Kolosukomv 'yewlv -jeyi.

VII A -gblee, -a'ba dikmalotv'a "yu Tisiki "yri kvvn'a ti 'bho -a'ba -Koyi -Lagv'v -jeyi, -v -ke 'in-i nu'a v lbhv, 'inmv 'ye amv 'an "kpidv -bodv 'mv-za mv. VIII Le-ε -ke "lru "yi 'in-i lbhv v 'le amv gbo a, 'unne 'ka-a: A 'ye li-v, 'in-i lbhv -v'o, 'le, di-i -ni'a zinamv 'nvv -amv gbo, v 'ke amv 'ya kuna po 'le v 'ke amv 'kpi "yi po -lreε. IX A'ba "bhi'a "bhliyi Onesimv "yri kvvn'a 'nvv ti 'bho -Lagv'v -jeyi, -v -ke di -a -kma'a -lreε, 'inmv -ke v -na'o. Di-i -ni'a 'nvv zinamv, vn -ni 'svvn-v 'ye i amv 'tmv mv.

X Alistakti -ke 'in -ni'a 'nvv -jie 'mv na, v-bv 'ye'e amv! Banabaast'a 'lotv'a "yu Maaki na, v-bv 'ye'e amv -lreε! (V-bv Maaki 'mnv v, 'in -za'a 'v di amv -bodv 'mv-ε see: -Bho v yi 'le amv gbo, a kvvn v 'lkv -gli!) XI Zezii -ke liduunynv 'ma-a Zutuust na, v-bv 'ye'e amv -lreε! 'Le *Zuifv "we'a "klmv, v-bv nyv tan 'mv, 'wa "se-ε kpa'a 'inmv 'le -Lagvlbhu'a

nunamu, 'le nyv ɔ -kɔ'ɔ ɔ, nyv -lrvv 'ke 'bɪ 'ye 'le 'wa ''klumu. Un-v
'po-o 'nɔɔ 'inmv 'kpi ''yi tenyi.

XII A'ba ''bhliyi Epaflasi na, ɔ-bo 'ye'e amv! ɔ-ɔ 'mo-o *Zezii *Kliisi'a
lbhuvuyi. ɔ-ɔ 'po-o *-Lagɔ wɔn gbo -wleɛwleɛ a'ba dɪ, 'ɔ -pɔlv'a kle ti.
ɔ-ɔ 'po -ɔ wɔn gbo, 'le a'ba ''gwliɛɛ -kaa -denɪ 'mv -sɔ, a 'ke ''yritiku
'bho a'ba -Lagɔjeyinanamu, 'le a 'ke 'ɔ 'gwlvɔdɪ yibo -ka -zɛgɛka 'le
a 'ke ɛ nv. XIII -Ziadi mo'o. A-bv Kolosukomv-e, Laodiseekomv -ke
Yielapolistikomv'a dɪ ɔ-ɔ si'a'o tenyi. XIV Luuki 'ma-a -dɔtrɔɔ, ɔ -ke dɪ
-a -kma'a tenyi, ɔ -ke Demasi -nɪ 'sɔn na, v-bv 'ye'e amv!

XV Zezii'a -gɪgbawɔnyi'a nyv-v -nɪ'a 'bho Laodisee, 'inmv 'ye 'v!
-A'ba 'lotv'a ''yunynaakpv Nɛfaa -nɪ'a 'le 'wa ''klumu, un -ke -a -
Bozezii'a nyv-v 'gbvv'a ''lru 'le v ''bhlibhlegbo, 'inmv 'ye 'v -lɛɛ! XVI ɛ-
be ''bɔgv 'ɪn-ɪ po'a -laa amv -jeyi, -bho a gwe 'ɛ 'lizɛɛ ''yi, a -Bozezii'a
nyv-v -nɪ'a 'bho Laodisee, a kpe ɛ 'le v gbo, un 'ke ɛ 'li zɛɛ -lɛɛ! U-bee
-mnav'a -nɛ 'ɪn po 'v -jeyi, -bho ɛ 'wlv 'le v gbo, 'le ɛ 'ke amv gbo nyɪ,
a zɛɛ ɛ 'li -lɛɛ! XVII A 'tmvv Asipv, lbhv -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi ''nyv 'ɔ
ɔ, ɔ 'ke ɛ ''yrili''du -ka -zɛgɛka!

XVIII 'An 'lotv'a ''nynuu-a, 'inmv 'Pɔlv 'ye'e amv! 'An 'yewlu -nɛɛ,
'mna-a'a ''bhvo-o 'cnɪ ɛ'o. -Ka 'ɪn -nɪ'a -jie 'mv, a'ba 'mate nɪ -le!
-Lagɔ -wɔnna amv ''niti!

'Pōlv'a "yizabōgv ɔ po'a TESALONIKIKŌMU -jeyi

Wludie po'a nyv "bōgv -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li.

Tesalonikikōmū 'ma-a Zezii'a nyv, 'innv ɔ -dalbhoyi 'Pōlv po'o "bōgv -nɛɛ -jeyi. ɔ 'nv-o -kaa, -ɛkedɪmaa, 'wa "dɪzɪgɪ-ɪ 'wlv'a 'le v gbo, 'ya kuna nyv po ɔ'o. 'Inne 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ ɔ-ɔ po 'v 'kpa 'yi 'le vn 'ke 'kpa 'yi ku "kōmū. ɔ na ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'le v gbo le mu. ɔ -see -bhla -kaa nv ke'a dɪ, lɪ -lrv vn dede 'nɔ ti a, ɔ-ɔ "dɪ 'ɪ wlv "kpi. Lɛ -lue vn dede 'nɔ ti a, 'inne 'mo-o, Zezii'a leyie -ke 'ɔ nyv-v 'mɛ'ɛ ɛ, 'wa glusɔdɪ.

'Yewlu

I 'Inmɔ 'Pōlv-e *Silvɛɛ -ke Timotee, a-bv Tesalonikikōmū 'ma-a Zezii'a -ghɪgbawōnyɪ'a nyv, -a-bv 'ye'e amv! 'Bho 'ɛ lemυ, 'ɪn-ɪ 'po-o amv wlv -jeyi. A-bv 'ma-a -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ'a nyv, -Lagɔ'ɔ "nitiwōnnakɔta -nɪ amv "kpi 'le ɔ 'ke amv -pōlv'a bhluhluva "nyɪ!

**Zezii'a nyv-v -nɪ'a Tesalonikɪ, -ka vn de 'ɔ "gwli 'le -ka 'wa kpli -ke 'ɔ nɪ gvɔɔ'ɔ, 'kla-a 'ka-a*

II A 'ye li-ɔ, -bho -a -ka *-Lagɔ wōn gbo-o po, -a popo-o a'ba 'wee'a dɪ 'gwlvɪti "kōmū 'le -a po 'ɔ 'sɛɛ a'ba dɪ. III A -gblee, -ka a "dɪ'a -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ'a "gwlvideɛ'ɛ dɪ 'le a-a nɪ'a lbhv, 'le a-a stɪ'a tenyɪ 'ɔ dɪkmɛɛ'ɛ dɪ a, 'le a-a de 'nɔ -pōlv "yi'a dɪ, a-a ku'o 'kpa 'yi, 'ya 'wee -a -see ɪ 'mate 'bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

IV 'Lotv'a "nynuu-a, -ka -Lagɔ -kma'a a'ba dɪ 'le ɔ 'ye'a 'bho amv -za 'le a 'ke 'ɔ nyv "dɪ, -abv yibo'o-o 'na. V A 'ye li-ɔ, 'le *-Lagɔ'ɔ Lisazuzu'a wōnkue 'mυ -a -ya'a amv Zezii'a "dɪzɪgɪ. -A yibo'o-o "dɪ 'mnɪ 'mo-o -ziadɪ. I -se wlvɔfɔv -ko. -A -nɪ'a 'le a'ba "klumυ, kpli -yɪ -a -tɔ'ɔ, -ka ɪ 'ka amv -zɪgɪ -bodɪ nv 'le a 'ke 'pvn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a yibo'o-o 'na.

VI A-bee -mnυv a, -a nɪ'a -kaa a, a -za'a-a -abv -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a kpli "sɛɪ. A 'wōn'ɔ Zezii'a "dɪzɪgɪ, 'le, 'bubva -Lagɔ'ɔ Lisazuzu po'a amv 'mυ, 'ɛ dɪ, stɪstɪaa'a lɪ'a -dadudu -ke 'mυ a -zi -nɪ'a ɪ-bɪ wlv 'mnɪ'a dɪ, a 'bhɛɛ 'nɪ wōnyɪ. VII 'Ka-a a'ba kpli -nɪ'a dɪ a, 'bho a'ba "kpi a, Masedvanɪbhluɔkpa -ke "kpi a -nɪ'a-e, Akayibhluɔkpa "kpi'a Zezii'a "gwlvidemυ 'wee 'bhɛɛ'o vn 'ke amv "yikpi -za 'le vn 'ke a'ba ka nv. VIII A -gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ-ɪ 'wlv'a 'le -Lagɔ gbo, -ɪ 'kpa'a 'bho a "bhli glu, a -see ɪ 'plv -kpvn. A'ba -Lagɔ'ɔ "gwlvideɛ'ɛ "dɪ -wa'a-a 'bhluɔkpv -lrv'a -dadudu "kpi ti. ɛ -se Masedvanɪ -ke Akayibhluɔkpa "kpi'a "sɛ -ko. 'ɛ dɪ a, -abv se 'tɔ 'bhɛɛ -a 'ke a'ba "dɪ -za -lreeka. IX A 'ye li-ɔ, -a yi'a 'bho a'ba gwlv 'mυ, -ka a kpvn'a -amv -gli, 'le a 'ye'a a'ba kōkui'a bubɔdɪ 'bhɔ ɔ, 'le a 'ye'a Tinɪlagɔzɛge gbo 'bhiti 'le ɔ 'ye'a amv -kɔ, 'le a-a bubɔ 'nɔ ɔ, nyv 'mnυ-v zɪ 'ɪ 'mυ-ɛ. X Lɪ vn-v za'a 'mυ -lɛɛ, 'ɪnnv 'mo-o, 'ɔ "yu-u 'ye'a 'le yaku 'li 'wlv mυ, -ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmυ 'mυ le yi, 'ɔ leyinɔɔ 'mnɛ, 'inne a-a fuo'o wōn 'le 'bubva 'mυ. ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnv 'mo-o Zezii. -Lagɔ -zɔ ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmυ'a "klumυ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɛɛ. Zezii 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ 'ɛkɔta 'ye'a -yi mυ, 'ɪnnv -zɛ 'ɛ -amv "kpi.

II

'Pɔlv'a 'yinyinialbhv ɔ nv'a 'le Tesaloniki

I 'Bho 'ε lemv a, 'lotv'a 'nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o ε -se bhuhuyiti -a yi 'bho a "bhli -zɔtɔzɔ -ko. II *Zezii'a "dɪzɪɣɪ-ɪ 'wlv'a 'le -Lagɔ gbo -a -ya'a amv'a dɪ, -ka nyv "jree'a -amv 'le vɪn 'ye'a -amv nyant 'mv kla 'gagwloka 'bho Filiipɔgwlo 'mv, a yibo'o-o 'na. I -nɪ'a -kaa 'mv a, -Lagɔ 'nyɪ-e -amv 'kpi, 'le, -a'ba 'mɔnyemv 'mnv'a -dadudu-u 'kaa'a -amv 'mv, -a 'ye v 'mv cɛ; 'le, Zezii'a "dɪzɪɣɪ-ɪ 'wlv'a ɔ-bɔ -Lagɔ gbo, -a 'ye ɪ amv -bodɪ 'mv-za. III A -gblee, ε -se bhebhe -a 'la nyv 'bho -Lagɔ'ɔ 'yisrɛɛjɔlv "yi -ko. 'Le -pɔlv'a 'yisrɛɛɛ 'mv -a nv nɪ'e 'ε lbhutu. IV A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ "bhuv 'crɛ-ɛ -amv 'mvti, 'le ɔ 'ye -amv "kpi-gwɛ 'ɔ lbhv -nɛɛ'ɛ damv, 'le ɔ 'ye -amv 'ɔ "yɪ'a "dɪzɪɣɪ'a nyv bodɪ mɔzalbhv "nyɪ 'le -a nv ε'o. ε -se nyunyua 'tɔnvɔdɪ -a za 'mv -ko. -Lagɔ'ɔ -nɛ -abv-ɔ za'a 'mv. ɔbɔ, lɛ-ɛ -nɪ'a 'le nyv'ɔ -pɔlv 'kpi, 'ɪnnɔ 'ye 'ε li.

V 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mv'a dɪ a, a'ba "bhi yibo'o, dɪ -a -za'a 'mv, ɪ se -mɪɛsrɛ gbo'bhle. 'Le ε -se a 'ke -amv lɛ "nyɪ'a kamv -a -zɪ ɪ 'mv -ko. Lɪ 'ɪn-ɪ 'cnɪ'a -laa, -ka ɪ "du'a -ziadɪ, -Lagɔ yibo nɪ-o'o. VI 'Le "bhalrɛɛke a, -bho a-bee -mnsv popo 'gwlvɔti 'le, a 'ke -a'ba "dɪ -za, 'ɪnnɛ -a 'bɔ'ɔ ti'a? -Ale nyv -lrvv'a -nɛ? -Gba! -A -see ε ti'ɔ. Leeɛ -a 'ke nyv'a 'nyɪkpiɔɛ -nv?

VII I -nɪ'a -kaa 'mv a, *Zezii *Kliis't'a -dalbhomv -a "du'a dɪ a, -a 'bhɛɛ 'ko'o -a 'ke amv -klagbakpli "lrulinv 'le -abv -see 'ε lɛtu nv. -Da -a -nɪ'a 'bho a "bhli, -ka 'lotv 'bhle'a 'wa 'limɔzayreetɪ, 'ka-a -a 'yɔɔ -nɪ'e amv kwa. VIII A -gblee, lɛ -ke dɪ -a -kma'a a'ba dɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ 'mɔ-o, Zezii'a "dɪzɪɣɪ-ɪ 'wlv'a 'le -Lagɔ gbo, -a -zɪ 'ɪ-ɪ amv -bodɪ 'mv: ε -se 'ε "sɛ'ɛ dɪ -ko 'nɪ, a'ba 'tɔ -nɪ'e-e -amv 'mv tenyɪ'a dɪ -abv san'a 'yi -a 'ke -a'ba tinɪɛ "yiti'tayi 'le -a 'ke 'bho a'ba 'bɪ 'mv 'mɛ -nɪ!

IX 'Bho 'ε lemv a, 'lotv'a 'nynuu-a, -abv yibo'o-o, "yikmulbhv -a nv'a 'bho a "bhli, a -see 'ε dɪ 'mate. 'Le zɔ 'mv -a 'nv-o lbhv 'le glu-u gwɛ'ɛ -amv 'le -a -kaa amv -tanɪɛ bhv 'mv "du 'le lɪ -lrvɪ 'mv'a dɪ, 'le, Zezii'a "dɪzɪɣɪ-ɪ 'wlv'a 'le -Lagɔ gbo, -a 'ye ɪ gbo'dudu, -a 'ye ɪ amv -bodɪ 'mv-za.

X Lɛ -a nv'a 'bho, a'ba "bhi yibo nɛ-o'o 'le -Lagɔ yibo nɛ'o -lɛɛ. A-bv 'ma-a Zezii'a "gwlvɪdemv, kpli -a -nɪ'a ti 'bho a'ba "yigbeyi, ɪ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. Lɛ-ɛ 'ka 'le 'ya "klumv "yrili-nyni, ε se -nɪ. 'E dɪ, nyv -see 'bho -a'ba da "du. XI 'Le a'ba 'wee -bodɪ, -ka -a nv'a amv -zɪɣɪ "lruli, a yibo'o-o 'na. ε kɔɔ'ɔ-ɔ -ka "yreetɪ'a -tɪta 'bhle'a ka 'ɔ "yreetɪ. XII -A 'pɔ-o amv 'kpa 'yi, 'le, -Lagɔ 'la'a amv, a 'ye'a 'le 'ɔ -kɔmv'a "klumv 'kpa 'le a -ke ɔ 'ke 'ɔ nyv'a -kɔkɔ'ɔ 'nyɪnɪ'a "yibhɛɛɛ 'li -plɛ, a'ba -nanabhv 'ke ɔ 'tv nv.

XIII -A 'pɔ-o a'ba dɪ -Lagɔ 'sɛɛ -wlɛɛwlɛɛ, Zezii'a "dɪzɪɣɪ-ɪ 'wlv'a 'le -Lagɔ gbo -a -za'a amv -bodɪ 'mv, a 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, a 'wɔɔn nɪ-o'o. 'E dɪ a de'e "gwli "dɪzɪɣɪ 'mnɪ 'wlv-o -Lagɔ gbo -ziaka 'le a -see ε nyunyua wlv "yi-zrɛ -nɪ. 'E wɔnkue -ke ε -na'a a, ε-ɛ 'nv-o a-bv Zezii'a "gwlvɪdemv lbhv 'mv. XIV A -gblee, 'lotv'a "nynuu-a, a-bv -nɪ'a Tesaloniki, Zezii Kliis't'a -ghgbawɔnyɪ'a nyv -Lagɔ -kɔ'ɔ -v -nɪ'a Zidee, lɛ-ɛ zi 'v -bodɪ, 'ɪnnɛ zi'e amv -bodɪ -lɛɛ. 'Wa *-Bozuifv-ɔ 'klv -v nyant 'mv. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a a'ba "bhi'a -gwlvɔkɔmɔ nv'o amv -lɛɛ. XV U-bv 'Zuifv 'mnv'a tɔlv 'lbha-a -Lagɔ'ɔ wlv'a 'mvtizamv -benyɪ vɪn 'ye 'mɛ, 'le -lrvv 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii 'lbha ɔ 'ye 'mɛ -lɛɛ, 'le -abv-a'a -nɔɔ "yi'a 'Zuifvɔlv 'ye -amv nyant 'mv kla. Lɪ vɪn-ɔ nv'a 'bho, 'ya -lue komu'a

nu -Lagɔ 'tɔ. Un-ɔ 'mo-o nyɔ 'wee'a jɛkamɔ. XVI A 'ye li-ɔ, un-ɔ kɪka-a -amɔ 'yiti, 'le, nyɔ-ɔ -se'a-a 'Zuifɔ, -a -kɔɔ ɔ Zezii'a "dɪzɪɪɪ -bodɪ 'mu-za 'le un 'ke 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'le un se ε wɔnyɪ'bhɛɛ. 'Traamɔ 'tɔ ɔ, 'nyinyɪnidɪ un nu'a 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, ɪ 'pɪplɛ 'nu-ɔ 'kpi. 'Le, -Lagɔ'ɔ 'cɛ ɔ -po 'nu kwa, un -see 'ɛ 'zɔ sɔkɔ yi.

'Pɔlv'a -pɔlv 'wla-a Tesalonikikɔmɔ 'yi ti ɔ 'ke ɔ 'ye

XVII A -gblee, 'lotɔ'a 'nynuu-a, -a tɪtɛ'ɛ-ɛ gbo mo'o -nɔɔtoope ti: 'an -pɔlv 'wla-a 'le a gbo ti. 'ɛ dɪ a'ba 'tɔ 'lbha'a -amɔ tenyi 'le -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke 'le le yi -a -ke a 'ke 'yɪye. XVIII 'Mna-a'a 'bhɔu 'ke 'le a gbo yi, 'ɪn 'bhle-e 'ɛ dɪ wɔnyɪ. 'ɪn 'dɪn-e 'le a gbo'a yiyia ti kpɛ'ɛ -dadudu 'le 'nyinyɪnidɪ'a tiyayi *Sataan'a 'wɔn 'ɪnmɔ -bodɪ. XIX 'Le ε 'mu a, 'lotɔ'a 'nynuu-a, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke amɔ 'yidede, -ɛkedɪmaa, a-bee 'mo-o -a'ba 'gwɪɔ'a 'yikumɔ 'le a 'ke 'le -Lagɔ'ɔ wlu 'li bhɪ glu po -ka -zɛgɛka, 'le, 'bho 'ɛ 'kpi a, a'ba dɪ 'bɔbɔa-a 'lbha'a -amɔ. 'Le, 'bho 'ɛ 'kpi -lɛɛ, lbhɔ -a nu'a 'le a -ke Zezii 'ye'a -na -ka -zɛgɛka, ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili'a dɪ, -a 'ye 'nyɪ 'wɪɔ mu a'ba dɪ. ε -se 'sesinyɔ'a 'sɛ'ɛ dɪ -ko. A'ba 'bhi'a dɪ mo'o -lɛɛ. Zɔ -ke ti, -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ-ɪ 'ye'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mu le -yi mu 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'bho-o 'ɛ lɛtu 'ke -nu-ɛ -nɪ 'le -gast 'ke -amɔ li-sɔ a'ba dɪ. XX -Ziadɪ mo'o, a'ba dɪ -gast -sɔ'ɔ -amɔ li 'le 'bɔbɔa-a 'lbha'a -amɔ.

III

I A -gblee, -a -gwle'a 'mu, wlu -see'a 'le a gbo 'wɪɔ ke, -a -see 'ɛ 'bɔ'wɔn ɔ, -a'ba -pɔlv -see bhlu. 'ɛ dɪ -a lbho'o 'le a gbo Timotee 'le -a'ba 'sɛ 'ye -bhla 'le Atɛɛnɪgwɔ 'mu -sie. II Timotee -a lbho'a 'le a gbo a, ɔ-ɔ 'mo-o -a'ba Zezii'a -jeyi'a 'lotɔ'a 'yu, -a -ke ɔ-ɔ bhete-e gbo 'le -a -ke ɔ-ɔ nu'o -Lagɔlbhɔ -lue, 'le -a za'a Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪɪɪ 'mu. -A 'lbho -ɔ 'le amɔ gbo 'le ɔ 'ke amɔ 'kpa 'yi po 'le a'ba 'gwɪlɛɛ 'ke 'mɔku 'le Zezii Kliisɪ 'mu. III -Bho ε -nɪ -kaa 'mu a, 'lemnu, sɪastaalɪ -ke 'li -a -nɪ'a a'ba 'bhi-i 'ye'a li, a se 'bhɛɛ a 'ke 'ya dɪ 'du 'le a 'ke Zezii'a -jeyi'a -nabhɔ 'yizizia. -A-bɔ 'ma-a Zezii'a nyɔ, 'ya -kaabolɪ 'ke -amɔ 'kpi bhla mo'o. A'ba 'bhi 'wɪn -ɪ 'bɔ, a yibo nɪ-o'o see. IV 'Innɪ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ a, -da -a -nɪ'a 'le a'ba 'klumɔ see, -a'ba nyɔ -see amɔ 'ya lɛ'ɛ -lue komu 'yrili'zize. 'Le, -ka 'kle yiyi'a amɔ 'kpi, a'ba 'bhi yibo'o 'na. V 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mu'a dɪ a, 'ɪn se 'bhɛɛ a 'ke stanamɔ -nɪ 'le 'ɪn 'ke amɔ 'yrili-za'a dɪ, 'ɪn lbho'o Timotee 'le a gbo 'le 'ɪn 'ke 'le 'mɔti'wɔn; -ka a de'a Zezii 'gwɪlɪ -tanyɪ, -bho ε -see -dentɪ 'mu -sɔ, Sataan -kaa amɔ ti'dɪn 'le ɔ -kaa amɔ tibhla'a -stanyɪ 'lbha'a 'ɪnmɔ, 'le lbhɔ -a nu'a 'le a'ba 'klumɔ -kaa bhuhɪlɛ 'du.

VI 'Traamɔ 'tɔ -a mu'a 'le -gbɔ mu -vɪa! Timotee 'wɪɔ'o 'le a gbo, ɔ -ke a'ba 'yrilinmɔdɪ 'ye le yi. ɔ na: A 'de-e Zezii 'gwɪlɪ 'kɔmɔ 'le a kɪkma'a dɪ -lɛɛ. 'Bho 'ɛ lemɔ ɔ na a'ba -pɔlv 'wla-a 'nɔɔ -a gbo ti 'le a 'bɔ'ɔ ti a 'ke -amɔ 'yri 'mu 'ye, 'ka-a ε -nɪ'e 'le -a'ba -pɔlv gbo -lɛɛ. VII A -gblee, 'lotɔ'a 'nynuu-a, -a -nɪ'e-e 'le 'kle 'li, -da Timotee yi'a le, ɔ 'tmɔsɔ'a -amɔ a'ba 'kpidɪ, -a 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, -ka a kuku'a 'mɔti 'bho Zezii'a -jeyi, ɪ 'po-o -amɔ 'kpa 'yi. VIII A 'ye li-ɔ, -a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'sisri'e-e 'yi -ka -zɛgɛka: 'ɛ dɪ -abɔ li'e 'bɔbɔa a'ba dɪ. IX 'Bɔbɔa a 'lbhaa'a -amɔ 'yi tenyi, ε 'bhɛ-ɛ 'yi. -Ka -a 'ka -Lagɔ 'sɛɛ po, -a se 'na yibo! X 'Bho 'ɛ lemɔ a, -a 'po -ɔ *wɔn gbo -wɪɛwɪɛɛ 'le ɔ 'ke 'le a

gbo'a -jolv kati 'le -a 'ke amv 'yidede, li a se'a -bhla 'bho Zezii'a -jeyi yibo 'le -a 'ke i amv -tō.

^{XI} -A'ba -tita -Lagō'ō 'bhuo -ke -a'ba -Kōyi Zezii Kliisī -kpa -amv 'le -a 'ke amv 'yidedenamv yi. ^{XII} -A'ba -Kōyi Zezii nv ε 'le dikikmēε-ε -nī'a amv 'mυ 'ke 'yi'bhε 'le ε 'ke amv 'kpi 'piple 'le a 'ke ε nyv 'wee -bodī nv. 'Kla 'mnō, 'ka-a -abv nv'ō a'ba dī -lreε. ^{XIII} -Ka -lue 'mnō, 'ka-a 'kpa 'ke amv 'yi -nī, 'le, -nōō -ke ti -a'ba -Kōyi Zezii -ke 'ō 'yiglenyū-v 'ye'a le -yi mv, a 'ke 'yisrēmυ 'du 'bho -a'ba -tita -Lagō'ō 'yigbeyi, 'le 'ō 'ke a'ba nyō'ō nyō -kō 'fta 'wee.

IV

-Lagō'ō 'tvnvkpli

^I 'Bho 'ε lemυ a, 'lotv'a "nynuu-a, kpli a 'ka 'mυ-na -nī 'le i 'ka -Lagō 'tv nv, -a -tō 'nī amv-ε -zōtīzō. -A'ba -tōtōlī 'mnī, -a 'de-e 'gwli a -de 'nī- i 'mυ ti -ziaka. 'Traamv 'tō 'ō, -a'ba -Kōyi *Zezii'a 'nynv 'mυ -a cē'ε amv 'gbe kwa 'mυ, i-bī kplizīgtī a-a nv'a, a 'ke i 'lru-mυ 'le i 'ke 'kpi'kpa. ^{II} Kpli a 'ka 'mυ-na -nī -a -tō'ō amv, a yibo nī-ō'ō. Ibv 'mnī, 'unnī -a'ba -Kōyi Zezii nv'ō nyv nv. ^{III} A -gblee, -Lagō 'bō-ō ti a 'ke 'yisrēmυ 'du 'bho 'ō 'yigbeyi 'le 'ō 'ke a'ba nyō'ō nyō -kō 'fta 'wee. 'ε dī a'ba 'la 'bhī 'bhlēε -le! ^{IV} 'In-i 'tmυv'ō amv-ε, -bho a'ba nyō'ō nyō 'ke 'nynō kpa a, 'ō -kpa nv 'le diklkrvεn 'mυ 'le 'ō 'ke v 'yi-kpvn nyv -kaa 'bho a'ba da 'du 'le ε 'ke -Lagō 'tv nv.a ὉFa4 4 Nyō 'bhε'ō 'ō 'ke -kaa 'le -lreε: 'In-i 'tmυv'ō amv-ε, a'ba nyō'ō nyō 'bhεε 'ō 'bhuo wōnyi 'le 'ō 'ke dī likpvn 'le 'ō 'ke 'bho 'ō 'bhuo'a ku 'bho 'du nyv -kaa 'bho 'ō da 'du 'le ε 'ke -Lagō 'tv nv.

^V A'ba 'tayi a'ba 'bhi 'yiti a'ba 'wlaa 'wliε wōnti -le! Nyv-v se'a -Lagō yibo a, vnv-v 'nv-ō -kaa a, a-bee -mnυv se ε nvka -nī. ^{VI} Nyō'ō nv 'ō -bonyunyo 'nyinynidī 'lruli -le 'le 'nynvkapkrī'a bō 'li! A'ba -ke a -bonyunyo'ō 'nynō'ō 'du 'bha -le! -A 'wī -i amv 'yiti see, -a'ba -Kōyi Zezii -see 'nyinynidī ti'bō. Nyō-ō nv 'i a, 'ō-ō 'yō -ō 'kleyeεε 'kpi. ^{VII} A -gblee, -Lagō -see -amv 'la 'ō 'yreetī'a kamv 'le -a 'ke 'wli. Ὁ 'la'a -amv-ε 'le -a 'ke 'yisrēmυ 'du 'bho 'ō 'yigbeyi 'le 'ō 'ke -a'ba nyō'ō nyō -kō 'fta 'wee. ^{VIII} 'Ka-a i -nī'e 'mυ'a dī, nyō -yō -see'a wlv -nū -lokuipo, ε -se nyunyu'a wlv 'ō -see 'bho 'du -kō. -Lagō po'a -tnmv *'ō Lisaazuzu 'mυ, 'innō -in 'kpkpī'a li.

^{IX} A 'ye li-ō, 'lotv'a "nynuu-a, 'bho dikikmēε'ε 'kpi a, 'in se le 'bhle 'in 'ke amv -bodī 'mυ-za -lreε, -εkedūmaa, -Lagō -mnōō'ō 'bhuo-ō -tō'ō amv 'ε -jolv. ^X Zezii'a nyv -ke a -plē'ε 'bho Masedvanūbhlvkpa 'kpi, a -kma'a-a 'wa dī 'fta 'wee -ziaka. 'Bho 'ε lemυ a, -a 'po-ō amv 'kpa 'yi: A kuku 'mvtī a'ba dikikmēε 'ke 'kpi'kpa. ^{XI-XII} 'Kla 'mnō, 'ka-a -a -zī 'i amv -bodī 'mυ see, a po a'ba 'bhi -zuzu 'mυ 'le a -kaa nyv zε 'mυ ti'bō! A'ba -bonyunyu'a dī-i se'a amv 'yi'tuu, a'ba zī 'ya dī -le! A'ba 'bhi nv lbhv, a'ba 'pεε a'ba -bonyunyu 'mυ, 'wa 'nyī amv lilia -le! A -gblee, -bho a -ka -kaa-a nv a, nyv-v -se'a-a Zezii'a nyv, vnv-v 'du'ō 'bho amv-ε.

-A'ba -Kōyi *Zezii'a leyinōō

^{XIII} 'Bho 'ε lemυ a, 'lotv'a "nynuu-a, -a 'bō-ō ti, *Zezii'a nyv-v 'mε'ε ε, a 'ke 'wa 'kpidī yibo, 'le, nyv-v se'a Zezii yibo 'le -v -see 'ō 'gwlv 'yi -ku, -bho 'kpa nyō mε, kpli vnv-v nv'a a, a -kaa -kaa nv. ^{XIV} -A 'de-e 'gwli 'wee Zezii 'mε-ε'ō 'le 'ō 'ye glu -sō 'le 'ō 'ye ti-nī -lreε; -ka -lue 'mnō'ō

dɪ a, nyu-b de 'ɔ "gwli, -u 'mɛ'ɛ ɛ, a de "gwli -Lago-ɔ 'ye -u Zezii 'gbaa -mu 'le un 'ke ti-ni -lɛɛ!

^{XV} A -gblee, zɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye'a 'nɔɔ 'kmu 'mu le -yi mu a, -a-bu -yu -see'a 'mɛ 'bho 'ɛ -nɔɔ 'yi a, ɛ -se -a-bu 'ke 'mɛmu'a nya -ko -ko. Dɪ -ke dɪ -a wa'a -laa amu 'yiti, 'unni -a'ba -Kɔyi Zezii -tɔ'ɔ -amu. ^{XVI} -Bho 'ɛ zɔtu nyini a, -bho -Lago 'la ɔ gbo'a -dalbhomu, nyu-b -ni'a ti-i 'ye -i 'bu'wɔn -mu, 'wa -klagba-a 'sri 'u 'yi-i 'ye-e wlu yayi -po -mu vevlele! 'le un 'ke -Lago'ɔ ɛgɪ bhla, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliisi'a 'bhuo 'ke 'le yaku 'li 'wɔ. Nyu-b de 'ɔ "gwli -u 'mɛ'ɛ ɛ, 'le un 'ke glusomu'a nyamna "du. ^{XVII} -A-bu -ni'a ti-e nyu-b 'mɛ'ɛ-e 'le -Lago 'ke -amu gbobhete 'le yaku'a -druku 'li. "Lemnu -a'ba 'wee-e 'mu-o -a'ba -Kɔyi Zezii -jeyi 'le -a -ke ɔ 'ke 'yɪye 'le yakutrubo. "Lemnu 'tɔ ɔ, -da ɔ -ni'a a, 'bho-o -a'ba 'wee -ke ɔ-ɔ 'ye -ni mu "komu. ^{XVIII} 'Inni 'bhle'e 'nyu'a dɪ a, 'lotu'a "nyuu-a, a kpɔkpa wlu 'muti 'le a 'ke 'kpa 'yipopo!

V

^I A -gblee, 'lotu'a "nyuu-a, u-bɪ dɪ 'mni, -nɔɔ -ke ti u-i 'ye'a -zi mu, 'bho 'ɛ damu, 'in se ɛ 'bhle 'in 'ke amu -bodi 'mu-za -lɛɛ, ^{II} -ɛkeduma, a'ba "bhi yibo ni-o'o "gu! -Ka, -bho nyɔ -see'a "yriyi "gwlide 'le ɔ-ɔ 'daa 'nɔ 'zɔ "matu a, -ka -lue 'mɔɔ, 'ka-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ-ɔ 'ye nyu ti'gete mu -lɛɛ. ^{III} A 'ye li-ɔ, nyu-b -se'a-a 'ɔ nyu, -da un-u 'ye'a na, 'bhɔkpa -de'e ti, nymɔ'ɔ "si u 'gwɔ, -nu mu a, 'bho 'mɔɔ 'bho-o 'kleyɛɛ-ɛ 'ye u ti'gete -ni mu -gblukutu! 'Wa -lue 'tin -see 'ɛ wɔn 'mu -ɛɛ yi. -Ka -nigblaanyɔ'ɔ 'gwɔlicɛɛ -ni'a a, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -ni mu.

^{IV} A-bu -yuu a, 'lotu'a "nyuu-a, nyu-b -se'a-a 'ɔ nyu, a -se u -ko. ɔ -see amu 'zɔ'daa yi "yriyi'a ka. ^V A -gblee, a "du-o 'ɔ nyu 'fia 'wee. ^{VI} 'Ka-a ɛ -ni'e 'mu'a dɪ a, -a san 'yi, -a 'ke yra de 'le -a 'ke ɔ wɔn-fuo, -a kpɔn dɪ li! -Ka nyu-b -se'a-a 'ɔ nyu, 'wa de'a yra, -a'ba nu -kaa -le! ^{VII} A -gblee, nyu-b 'mu-o "nyuɔɔ, 'le, 'wa tɔɔ, nmɛ-ɛ zi u'o "matu. 'Wa nyutu'a san 'yi, 'wa yaa 'muti. ^{VIII} A 'ye li-ɔ, 'ɔ nyu -a "du'a dɪ, -a yaa 'muti 'le -a 'ke dɪ likpɔn, -ka "srojayi -ni'a ka 'le ɔ-ɔ 'bhaa'a 'ɔ 'bete 'yi 'le ɔ 'ke 'ɔ 'bhuo 'yi-ka a, 'ka-a Zezii'a "gwlideɛ -ke dɪkɪmɛɛ kpɔkpa 'le -amu 'mu "kpiti 'le u 'ke -amu 'mu -ni "komu, 'le, -ka "srojayi-i pa'a nɛɛkwloo "lru 'mu 'le ɔ 'ke ɛ 'yi-ka, ɛ -kɛɛ ɛ kpɔn a, 'ka-a -a de -a'ba -pɔɔ Zezii 'yi "komu! 'ɔ dɪ -a 'pɔn'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'le, ɛ-be 'pɔnpɔan -yɛɛ ɛ, -nɔɔ -ke ti 'ɛ tinɛtu-u 'ye'a -amu 'mu 'yi mu 'le ɛ 'ka ti'pɔple, 'unne -a de'e -pɔɔ 'yi. ^{IX} A -gblee, -Lago -za'a 'bho -amu-ɛ ɔ 'ke -amu 'pɔɔn 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le -a 'ke 'le 'pɔnpɔan 'mne 'li ti-de "komu. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisi ɔ -zi -ni'e 'mu 'le ɔ 'ye ɛ nu. ɔ -see -amu 'bho -za 'le ɔ 'ke -amu -zige -kpɔn.

^X -A'ba 'pɔnpɔan 'mne'ɛ dɪ Zezii 'mɛ'o. 'Le, -bho ɔ yi le, -bho -a 'mɛ see o, -bho -a -ni -bhla ti o, -a -ke ɔ 'ke -dalue -de "komu.

^{XI} 'ɛ dɪ a, -ka a 'bhle'a -laa kwa a, a popo 'kpi 'yi 'le a 'ke kpɔkpa, 'le a 'ke Zezii'a -jeyi -na -ka -zɛgɛka!

'Pɔɔ'a nyuyewlu -ke 'ɔ "dɪmɔduwlu'a -jranamu

^{XII} 'Lotu'a "nyuu-a, 'bho 'ɛ lemu -lɛɛke a, 'in-i 'tmɔu'o amu-ɛ, a "du 'bho nyu-b nu'a -Lagɔɔbhɔ 'le a'ba "klumu. Ubu 'mnu, 'unni -a'ba -Kɔyi *Zezii de-o amu "lru ti 'le un 'ke amu -tɔ, un 'ke amu "srɪn 'mu "du; 'unne 'mo-o a'ba -jolugbopɔɛ. ^{XIII} Un-u 'nu-o lbhu 'le a'ba "klumu'a dɪ

a, a 'bhεε nu "yi 'le a 'ke 'wa dī -kma teny! -Ka a -die'a 'mυ 'wee, a 'wōwla -pōlv "kpi ti.

XIV -Ye kō'ō 'bho -lrεε ε, 'le Zezii'a nyu'a "klumυ nyu-υ vlan'a a, -a 'pō-o amυ 'kpa "yi a 'ke υ "srīn 'mυ "du. Nyu-υ 'bhle'a -stany ku 'muti, a de υ -pōlv 'li ti; nyu-υ se'a 'mutikuku 'bho -Lagojeyi a, a -kpa nu, a -ku "gwli 'le nyu 'wee -bodt! XV A "du a'ba "bhi "yrili, 'le, -bho nyō nu amυ "nyinynidī "lruli, a -kaa 'ε kpa -za! 'Le a'ba "klumυ o, 'le nyu 'wee -bodt o, a nu -zεge'ε "se 'le -nōō"o nōō 'li!

XVI A 'bhle 'bubva 'li "kōmυ, XVII a'ba -kpōn *-Lago'ō wōngbopoe 'plv -le, 'le a -ke Zezii *Kliisī 'ke "yi"sisri "kōmυ, XVIII 'le, le'ō le-ε 'ye'a amυ -bodt -yi mυ, -bho koo ε -nī 'mυ o, a pō 'ε dī -Lago 'sεε! A -gblee, a-bv -ke Zezii Kliisī 'sisri'a "yi, -kaabodt 'mni, 'innī -Lago-ō 'bō'ō amυ 'mυ ti.

XX Lbhυ *'ō Lisaazuzu 'bō'ō ti o 'ke nu 'le a'ba "bhi 'mυ o, 'le nyu -lrυv 'mυ o, a "nyī o "yiflōε, XX 'le, -bho nyō -za -Lago'ō wlu 'muti a, a'ba -tri nī -lokui ti -le! XXI Lbhυ'a -dadudu-u nuε'ε -kaa, a 'crī ι 'muti 'le a 'ke 'ya -ziadt 'ye 'le a 'ke ι 'wōōn! XXII 'Bho 'ε lemυ a, 'lotv'a "nynuu-a, le'ō le-ε 'ma-a "nyinynidī, a ple ε li!

XXIII -Lago -ke "bhuo-o "nyī'a nyu -pōlv'a lipipeε ε, o nu ε 'le o 'ke amυ "yisrεemυ pō 'bho 'ō "yigbeyi 'le o 'ke a'ba nyō"o nyō -kō "fta 'wee 'le a'ba tūnīε'ε 'wee 'li, 'le a 'ke pepepe -nī, 'le, -bho -a'ba -Kōyi Zezii Kliisī'a leyinōō 'ke nyī a, a -kaa "nyinynidī li'bhle! XXIV A -gblee, -Lago 'la'a amυ a 'ke 'ō nyu "du, o 'srεε'ε-ε "yi. A de o "gwli, le o "du'a wōn 'le amυ 'mυ, o-o 'ye -ε -nυ -mυ 'le o 'ke ε "yigwe 'le nyu 'ke 'ε "yri'a 'bī 'ye! 'O cε sīn.

XXV 'Lotv'a "nynuu-a, a pō o -a'ba dī wōn gbo!

XXVI 'Bho -a'ba 'bī 'mυ a, a -ke 'lotv'a "nynuu 'wee gbīgble 'le a -ke υn 'ke 'yīye 'le dīkīkmεε 'mυ! XXVII 'Le -a'ba -Kōyi Zezii'a 'nyīnī 'mυ, 'īn-ι 'tri -ε -jīε "kpi ti, a -zrε -nī "bōgv -nεε 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi!

XXVIII -A'ba -Kōyi Zezii Kliisī 'mno'ō "nitiwōnnasυ -nī amυ "kpi 'wee!

'Pɔlv'a 'bɔgv'a 'sɔnnɛ ɔ po'a TESALONIKIKɔMU -jeyi

Wludie po'a nyɔ 'bɔgv -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Tesalonikikɔmu 'ma-a Zezii'a nyɔ, 'ɪnnɔ ɔ -dalbhoyi 'Pɔlv po'o 'bɔgv'a 'sɔnnɛ -jeyi, -ekedɪmaa, ɔ 'bɔ-ɔ ti, lɪ ɔ -tɔ 'nɔ 'bho Zezii'a leyie'ɛ 'kpi, ɔ 'ke ɪ 'kpi po. 'Bho 'ɛ lemɔ, lɪ-ɪ se'a 'kpu 'bhle, nyɔtɔlv-ɔ tɔ nɪ-o'o 'le 'wa tɔlv-ɔ nɔ'o na ɔ 'yi-e le see 'le 'wa -lrvɔ-ɔ nɔ'o na ɔ leyinɔɔ 'kɔɔ'ɔ-ɔ gbo'a dɪ ɔn -see lbhɔ -nɔ yi! I-bɪ dɪ 'mni ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'yi'srɛɛ. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔvɔn'a nyɔ'a 'yidedeyi ɔn-ɔ 'la'a -lokumɔkuyiklagba, -ka ɔ 'ka yi -tanyɪke-ɔ 'le ɔ 'ke le yi, ɔ-ɔ 'nɔ-o 'na -lɛɛ.

'Yewlu

I 'Inmɔ 'Pɔlv-e *Silvɛɛ -ke Timotee, a-bɔ Tesalonikikɔmu 'ma-a *Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyɔ, -a-bɔ 'ye'e amɔ! 'Bho 'ɛ lemɔ 'ɪn-ɪ 'po-o amɔ wlu -jeyi. A-bɔ 'ma-a -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a nyɔ, II 'wa 'nitiwɔnnakɔta -nɪ amɔ 'kpi 'le ɔn 'ke amɔ -pɔlv'a bhluhlua 'nyɪ!

**Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyɔ-ɔ -nɪ'a Tesaloniki, 'Pɔlv 'po -ɔ 'kpa 'yi*

III 'Lotɔ'a "nyɔnuu-a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'le -a 'ke a'ba dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po -wlɛɛwlɛɛ. 'Ka -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili, -ekedɪmaa, a'ba *Zezii'a 'gwɪlideɛ -ke dɪkɪkmɛɛ-ɛ 'kpa-a 'kpi. IV 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, Zezii'a -glɪgbɔwɔnyi'a nyɔ -Lagɔ -kɔ'ɔ, -ɔ -nɪ'a -dalrɔɔ, -bho -a -nɪ 'le 'wa 'klumɔ a, -a za'a a'ba 'yrilinmɔdɪ 'mni 'le 'bɔbɔa 'mɔ. -Ka nyɔ-ɔ ya'a amɔ 'kleyeɛɛ 'kpi 'le ɔn-ɔ kla'a amɔ nyanɪ 'mɔ 'le a-a ku'a 'kpa 'yi 'le a'ba 'bho Zezii'a 'gwɪlideɛ'ɛ dɪ, -a 'zɔ -ɔ 'na -bodɪ 'mɔ. V 'ɛ letu-u 'tɔ-ɔ -amɔ gbaa na -Lagɔ-ɔ 'ye-e nyɔ -zigle -tu -mɔ 'le 'yisrɛɛɛ 'mɔ. -Lagɔ'ɔ nyɔ'a kamɔ a-a 'ye-e 'kle'a dɪ ɔ-ɔ 'ye amɔ 'yiti-wa mɔ, 'bɪ a 'bhle'a 'le ɔ -kɔmɔ'a 'klumɔ, a -ke ɛ nɪnmɔ'ɔ-ɔ 'yiti 'le a -ke ɔ 'ke -dalue -nɪ 'kɔmɔ. VI Kɪn, -ziadɪ mɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e nyɔ -zigle -tu -mɔ 'le 'yisrɛɛɛ 'mɔ. Nyɔ-ɔ ya'a amɔ 'kleyeɛɛ 'kpi a, ɔ-ɔ 'ye -ɔ 'kleyeɛɛ 'kpi -ya -mɔ -lɛɛɛ, VII 'le, a-bɔ 'ye'a 'kle 'traamɔ a, ɔ-ɔ 'ye amɔ 'yiflɔɛ 'nyɪ mɔ, 'le, -abɔ a, ɔ-ɔ 'ye ɛ -amɔ 'nyɪ mɔ -lɛɛɛ. -Nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye'a 'le yaku 'li 'wlv mɔ 'le ɔ 'ke 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ le yi a, 'bho 'mni, 'bho-o ɔ 'ke ɪ -nɔ -nɪ. -Bho ɔ -ka yi a, ɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomɔ ku'a 'wɔn-ɔ 'ye-e -yi -mɔ. 'Le nɛ'ɛ -gbɔgbɔ 'mɔ ɔ-ɔ 'ye -yi -nɪ mɔ 'le ɛ 'ke 'ɔ 'nyɪ 'yi'bhɛɛ. VIII ɛ-be -nɔɔ 'mɛ ti, nyɔ-ɔ -see'a 'wɔn ɔn 'ke -Lagɔ yibo 'le -ɔ 'si'a 'bho -ɔ -see'a 'wɔn ɔn 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ 'wɔɔn, ɔ-ɔ 'ye -ɔ 'kle 'ye -nɪ -mɔ, IX 'le ɛ 'ke ɔ 'kpi -gwle "kɔgwɛka. -Ka ɛ-ɛ 'ye'a 'mɔtinɪnɪ mɔ, 'kla-a 'ka-a: -Da -a'ba -Kɔyi Zezii -nɪ'a a, ɔn -see 'bho ti"si yi "kɔmɔ, 'le, -ka ɔ ku'a wɔn 'le ɔ 'nyɪ 'bhɛ'ɛ 'yi a, ɔn -see 'na 'ye yi "kɔmɔ. X I-bɪ dɪ 'mni, -nɔɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mɔ a, 'bho-o ɪ-ɪ 'ye -zi -nɪ mɔ. ɛ-be -nɔɔ 'mɛ ti, ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mɔ, 'le, nyɔ-ɔ de ɔ 'gwli 'le ɔ 'ye 'ɔ -kɔ ɔ, ɔn 'ke ɔ 'nyɪ 'yi'bhɛɛ. A-bee -mɔnɔ, Zezii'a "dɪzɪgɪ -a -za'a amɔ -bodɪ 'mɔ a, a 'wɔn nɪ-ɪ'a dɪ a, a-a 'ye 'le 'wa 'klumɔ -nɪ mɔ -lɛɛɛ.

XI 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ a, -Lagɔ -a -ke a-a bɔbɔ'ɔ, -a po ɔ wɔn gbo a'ba dɪ -wlɛɛwlɛɛ. -A bhade 'nɔ-ɔ li 'le ɔ 'ke amɔ 'mɔ lbhɔ nɔ 'kɔmɔ

'le a'ba nɔnɔkpli 'ke ɔ 'tɔ nɔ -ka -zɛgɛka, 'le, -ka ɔ 'la'a amɔ, a -ke ɔ 'ke -daluɛ -nɪ 'le ɔ 'ke amɔ -kɔ 'le a 'ke 'ɔ 'nyɪ 'yi'bhɛɛ 'kɔmɔ, ɔ 'ke amɔ 'yitiwa, a -nmɔ'ɔ-ɔ 'na 'yiti. -A bhade 'nɔ-ɔ li -lɛɛ, 'le 'ɔ wɔnkɛ 'mɔ ɔ 'ke amɔ -kpa, 'le, lɪzɪgɪ 'wee a 'ybha'a a 'ke nɔ a, 'le lbhɔ a-a nɔ'a a de 'ɔ 'gwli'a dɪ, a 'ke ɪ nɔ. ^{XII} 'Ka 'mnɔ, 'ka-a nyɔ-ɔ 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nyɪ 'yi'bhɛɛ mɔ a'ba dɪ 'le ɔn 'ke a'ba 'nyɪ 'yi'bhɛɛ 'ɔ dɪ. -Lagɔ -a -ke a-a bɔbɔ'ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi, 'wa 'limɔ -nmɔ -nɪ'e-e amɔ 'kpi wɔn. 'ɛ dɪ ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'ke -nɔ-ɛ.

II

*Lɪ-ɪ 'ye'a -zi mɔ ke-ɔ 'le -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisi'a leyinɔɔ 'ke nyɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a*

^I 'Lotɔ'a 'nyɪnuu-a, -yɛ 'ma-a -nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisi-ɪ 'ye'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ le -yi mɔ a, 'le -a -ke ɔ 'ke 'yɪyɛ 'le yakutrɔbo a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke amɔ 'ɛ dɪ 'tmɔɔ -lɛɛke. -A bhade-e amɔ li, ^{II} nyɔtɔlɔ -yɔ nɔ'a, -nɔɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mɔ a, ɛ nyɪ-o'o see, a'ba 'tayi nɔ 'yiti 'le 'wa 'mɔzadɪ 'mɔ 'wa 'maa amɔ dɪ 'yrili, 'wa -za a'ba -naagɪ -denɪ 'mɔ -le! -Bho koo ɛ 'du -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizayi -lue-e -zɪ ɪ -kaa 'mɔ o, -bho koo ɛ 'du -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔzayi -lue-e -zɪ ɪ -kaa 'mɔ o 'le -bho koo nyɔ na 'mna-a'a 'bhɔo-o -zɪ ɪ -kaa 'mɔ 'le 'bɔgɔ -lue 'li o, -bho 'ya dɪtu bhla amɔ 'kpi a, nymɔ'ɔ 'si amɔ 'gwɔlɔ -le! ^{III} A'ba 'yee -kaabodɪ'a -lue 'tɪn -ziadɪ 'mɔ -le! A -gblee, dɪ-ɪ 'ka zi 'le 'ɔ leyinɔɔ 'ka nyɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nyɔ'a -dadudu-u 'ye-e 'kpleku -mɔ -lokumɔkudɪ 'le ɔn -see -Lagɔ lɛ 'la yi, 'le nyɔ ɔn-ɔ 'la'a *-lokumɔkuyiklagba -Lagɔ'ɔ -zɪgɛ 'ka kpɔn, ɔ 'ke 'ɔ 'bhɔo nyɔ 'yi-tɔ. -Bho ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ zi a, 'le 'ɔ leyinɔɔ 'ke nyɪ. ^{IV} A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ 'mnɔ'a 'la -Lagɔ lɛ 'le ɔn 'ke -kaa 'kpleku -lokumɔkudɪ, -lokumɔkuyiklagba 'mnɔ-ɔ 'ye-e -Lagɔ'ɔ 'yidedeyiklagba 'du -mɔ 'le ɔ 'ke nyɔ 'tmɔɔ na, bɔbɔlɪ 'wee ɔn-ɔ bɔbɔ'ɔ, 'le ɛ 'ke -Lagɔ 'du o, 'le ɛ 'ke li -lɪɪ 'du o, ɔn 'bhɔ 'ya dɪ, ɔbɔ-ɔ'ɔ 'bhɔo 'bhɛ-ɛ 'yi 'le ɔ 'ye 'ya 'wee -zi! ɔbɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye-e 'kpleku -mɔ 'ɔ 'bhɔo'a 'yibhɛɛ'ɛ dɪ, 'le ɔ 'ke 'le *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li pa 'le ɔ 'ke ti-de 'le ɔ 'ke 'ɔ 'bhɔo -Lagɔ 'la.

^V -Da 'ɪn -nɪ'a 'le a'ba 'klumɔ, -ka 'ɪn-ɪ za'a amɔ dɪ 'mnɪ -bodɪ 'mɔ, a 'mate nɪ-a'a? ^{VI} 'Traamɔ 'tɔ ɔ, lɛ -lue-e -nɪ'e 'bhɔ, 'ɪnnɛ 'taa 'nɔ 'le. Lɛ ɛ 'du'a a, a yibo nɛ-o'o. -Nɔɔ -Lagɔ 'du'a a, -bho ɛ nyɪ a, 'bhɔ-o ɔ-ɔ 'ye 'ɔ 'bhɔo nyɔ 'yi-tɔ -nɪ mɔ. ^{VII} A -gblee, -ziaka, nyɔ'a -dadudu 'kpleku'ɔ see -lokumɔkudɪ 'le 'wa 'la'a -Lagɔ lɛ, 'le, -Lagɔ -tɔ'ɔ-ɔ -amɔ -lokumɔkudɪ 'mnɪ'a 'zɔ'ɔ dɪ a, -a 'bhɛ'ɔ -a 'ke ɪ 'mɔtɪ'wɔn. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -lokumɔkuyiklagba 'mnɔ-see -bhla 'ɔ 'bhɔo nyɔ 'yi-tɔ ke. Nyɔ -yɔ 'taa 'nɔ 'le a, -Lagɔ 'ke ɔ -jeyi -za -tanyɪ. ^{VIII} -Bho ɔ nɔ -kaa a, 'bhɔ 'mnɔ, 'bhɔ-o ɔ-ɔ 'ye 'ɔ 'bhɔo nyɔ 'yi-tɔ -nɪ mɔ. -Bho -a'ba -Kɔyi Zezii yi le 'le 'ɔ wɔnkɛ 'mɔ a, ɔ-ɔ 'ye-e nyɔ 'mnɔ'ɔ wɔnkɛ wɔn'lbha -mɔ. -Da ɔ-ɔ 'ye ɔ wɔn 'kpiti-ɛ -nɪ mɔ, 'bhɔ-o ɔ-ɔ 'ye ɔ ti-za -nɪ mɔ. ^{IX} -Da ɔ-ɔ 'ye'a 'ɔ 'bhɔo nyɔ 'yi-tɔ -nɪ mɔ, 'ɔ 'mɛmɛɛnɔɔ -see'a -bhla nyɪ ke a, 'le 'nyɪnyɪdɪ'a tiyayi *Sataan'a wɔnkɛ ɔ-ɔ 'ye 'mɔ'bhle mɔ 'le ɔ 'ke *'yritɪkpɔn'wɔnkɔlɪ nɔ. 'Le 'ya 'mɔ ɔ-ɔ 'ye nyɔ 'yɪrabha 'mɔ 'lbha mɔ. ^X 'nyɪnyɪdɪ'a -dadudu ɔ-ɔ 'ye -nɔ mɔ, 'le, nyɔ -Lagɔ'ɔ -zɪgɛ 'ka kpɔn, ɔ 'ke ɔ -dugba li-po. ɔbɔ 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ -zɪgɛ-e 'ye -ɔ -kpɔn -mɔ, -ɛkedumaa, ɔn 'jni-e -ziadɪ 'le ɔn -see ɪ le 'la. -Bho ɔn 'wɔn nɪ 'kɪ a, -Lagɔ-ɔ 'pɔɔn nɔ 'ko-o'o 'bhɔ 'ɔ 'yigbeyi. ^{XI} ɔn -see -Lagɔ 'wɔn'ɔ

dɪ a, ɔ-ɔ 'ye-e dɪ -gble -mʊ 'le ɔ 'ke ʊ dɪ 'yrili'maa 'le ʊn 'ke ɔ-bɔ -lokumʊkuyiklagba 'mno'ɔ sɪndɪ 'gwɫide. ^{XII} ɔ-ɔ 'ye-e -kaa -nʊ -mʊ, 'le, nyʊ 'wee -yʊ -tbhɛ'ɛ -ziadɪ 'kpi, 'nyinyɪnidɪ'a nʊnʊa 'lbhaa'a 'bʊbʊa 'yi a, ɔ 'ke ʊ -zɪgle -kpʊn.

-Lagɔ -za'a 'bho amʊ-ɛ 'le a 'ke 'pʊn 'bho 'ɔ 'yigbeyi

^{XIII} A-bee -mnoʊ -bodɪ a, 'lotʊ'a 'nynuu-a, a-bʊ -ke dɪ -a'ba -Kɔyi *Zezi -kma'a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti -abʊ 'ke a'ba dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po -wɫɛɛwɫɛɛ. A -gblee, -Lagɔ -see'a -bhla 'kmʊ ti-ya ke a, ɔ -za'a 'bho amʊ-ɛ 'le ɔ 'ke amʊ 'pʊn 'bho 'ɔ 'yigbeyi. *^ɔ Lisaazuzu nʊ'a amʊ 'ɔ nyʊ 'mʊ, 'le 'ɔ wɔnkʊɛ 'mʊ ɔ -nʊ -nɪ'e 'ɛ letu, 'le, a 'wɔɔn'ɔ-ɔ -ziadɪ'a dɪ, ɔ nʊ'o -kaa -lɾɛɛ. ^{XIV} A 'ke 'ɔ nyʊ 'du'a dɪ ɔ 'la'a amʊ. -A'ba -Kɔyi Zezii *Kliis'ta 'dɪzɪgɪ -a -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ a, ɔ -zi -nɪ'e-e 'le ɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye -kaa nʊ. ɔ 'ybha-o'o a -ke ɔ 'ke -dalʊe -nɪ 'kɔmʊ, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ 'yi a, a'ba 'nynɪ 'ke 'na 'yi'bhɛ -lɾɛɛ. ^{XV} Lotʊ'a 'nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, a'ba 'bhɔ a'ba Zezii'a 'gwɫideɛ'ɛ dɪ -le, 'le, lɪ -a tɔ'ɔ amʊ, -yɪ -a -ke a dede'a 'yigbeyi ti o, 'le -yɪ 'ma-a -jeyipowlu -a 'du'a 'le 'bɔgʊ 'li o, a'ba 'bhɔ 'ya 'litideɛ'ɛ dɪ -le!

^{XVI-XVII} -A'ba -Kɔyi Zezii Kliis'ta 'bhʊo -ke -a'ba -tɪta -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ, ʊn po amʊ 'kpa 'yi 'le ʊn 'ke amʊ 'mʊtikukʊɛ 'mʊ po 'le a -kaa kplizɪgɪ'a nʊnʊdɪ 'bhɔ 'le a -kaa wɫuzɪgɪ'a 'mʊzadɪ 'bhɔ -lɾɛɛke! -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn -a'ba dɪ'a dɪ, ɔ-ɔ po'o amʊ 'kpa 'yi 'kɔmʊ 'le ɔ-ɔ kpa'a -amʊ 'le -a 'ke ɔ -pɔɔb 'yi -de 'le ɔ 'ke -amʊ -zɛgɛ 'lɾulinʊ 'bhɔ 'ɔ leɪnɔɔ ti.

III

*A po -a'ba dɪ *-Lagɔ wɔn gbo*

^I 'Bho 'ɛ lemʊ a, 'lotʊ'a 'nynuu-a, a po -a'ba dɪ *-Lagɔ wɔn gbo, 'le -a'ba -Kɔyi *Zezi'a 'dɪzɪgɪ 'ke ti-wa 'le ɪ 'ke nya mu 'le nyʊ 'ke ɪ 'wɔɔn 'le ʊn 'ke ɪ 'bho 'du! -Ka a-bee -see ɪ 'plʊ -kpʊn, 'le ɪ 'ke -kaa -nɪ 'le -da 'wee. ^{II} A po ɔ wɔn gbo -a'ba dɪ -lɾɛɛ 'le ɔ 'ke -amʊ 'yrili'du, lɪ nyanɪbhlemʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -amʊ -bodɪ nʊ, ɪ -kaa -amʊ 'yi pa! A -gblee, ɛ -se nyʊ 'wee 'wɔɔn ɪ-bɪ 'dɪzɪgɪ 'mni -ko.

^{III} A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliis'ta 'sɾɛɛ'ɛ-ɛ 'yi, lɛ -ke dɪ -a de 'ɔ 'gwɫi, ɔ-ɔ nʊ -ɛ'o. 'ɛ dɪ -a yibo'o ɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'kpi 'mʊ -po -mʊ, 'le ɔ 'ke amʊ 'yrili'du, lɪ 'nyinyɪnidɪ'a tiyayi *Sataan-a 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke amʊ -bodɪ nʊ, ɪ -kaa amʊ 'yi pa. ^{IV} Zezii-i 'kpa-a -amʊ, 'le, a-bee -bodɪ, -a yibo'o, lɪ -a -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ a, a-a nʊ -ɪ'o 'le a 'ke ɪ nya kpa -lɾɛɛ. ^V ɔ -kpa amʊ, 'le, -ka -Lagɔ -kma'a nyʊ'a dɪ tenyɪ, a 'ke -kaa yibo -ziaka 'le Zezii'a 'kpayikʊɛ 'ke amʊ 'mʊ -nɪ -ka -zɛgɛka!

ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'le nyʊ 'ke lbhʊ nʊ

^{VI} Lotʊ'a 'nynuu-a, -a 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ 'le -a'ba -Kɔyi *Zezi *Kliis'ta 'nynɪ 'mʊ, Zezii'a nyʊ-ʊ vɫan'a a, a'ba -ke 'wa 'wʊwɫa 'mʊ -le! ʊbʊ 'mno, lɪ -a -tɔ'ɔ amʊ a, 'wa 'wɔn ʊn 'ke ɪ 'bho 'du. ^{VII} A 'ye li-ɔ, -a -nɪ'a a'ba 'klumʊ, kpli -a -tɔ'ɔ ɔ, -ka -a -see'a vɫan a, a 'ye-e 'na li, 'le a'ba 'bhi yibo'o -ka ɛ -nmɔ'ɔ 'yrili a 'ke -amʊ 'sɛɫ-zɛ. ^{VIII} A -gblee, 'le ɔ 'mʊ -a 'nʊ-o 'yikmulbhʊ, 'le glu-u gwɛ'ɛ -amʊ, 'le -a -kaa amʊ -tanɛ bhʊ 'mʊ 'du 'le lililɪ 'mʊ. 'Bho 'ya damʊ, a -see nyʊ 'mʊ 'pɛɛ. ^{IX} -A 'ka -kaa nʊ a, ɛ -se 'sɛ -ko. -A 'ke amʊ lɛ -tɔ 'le a 'ke -amʊ 'sɛɫ-zɛ, 'ɛ dɪ mo'o. -A 'bhɛɛ 'ko-o'o -a 'ke amʊ lɪ 'ybhaa. ^X A 'ye li-ɔ, -nɔɔ -ke ti -a

-nɪ'a 'le a'ba "klumɔ a, -a 'tmɔɔ'o amɔ-ε, -bho nyɔ -see 'wɔn ɔ 'ke lbhɔ nɔ, nyɔ'ɔ "nyɪ ɔ lilia -le!

XI Dɪ-ɪ 'wɔɔ'a 'le a gbo, -a 'wɔn -ɪ 'bɔ. 'E dɪ -a po'o amɔ wlu -nεε -jeyi. Ebe 'mne, 'inne 'mo-o, a'ba "klumɔ'a nyɔtɔɔ-ɔ vɔn-o'o 'le ɔn -see ti'ɔɔ ɔn 'ke lbhɔ -lue 'tɪn nɔ, 'le, lbhɔ ɔn-ɔ nɔ'a, 'inne 'mo-o, 'wa -bonyunyu'a dɪ-ɪ se 'ɔ 'yi"tuu, ɔn-ɔ 'zi-e 'ya dɪ. XII -Kaabonyɔ -nɪ'a 'le a'ba "klumɔ a, 'innɔ -a 'tmɔɔ'o 'le -a po 'ɔ 'kpa 'yi -lrεε, -a'ba 'wee -pɛ'ε-ε -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "gwɩdee 'mɔ'a dɪ a, ɔn de -pɔɔ ti 'tɪn ɔn 'ke lbhɔ nɔ, ɔn -kaa ɔn -bonyunyu 'mɔ 'pεε!

XIII A-bee -mnɔɔ a, 'lotɔ'a "nynuu-a, a'ba sɪa -zεε'ε nɔnɔa 'mɔ -le! XIV 'Le, nyɔ -a "sraa'a -jie ε, 'le 'wa "klumɔ, lɪ -a -za'a -laa 'mɔ, -bho 'wa nyɔ -see ɪ 'bho "du a, a -tɔ nɔ nyɔ 'wee "yi, a'ba -ke 'ɔ 'wɔwɩa 'mɔ -le, 'le, -ka ɛ ɔ-ɔ nɔ'a se'a "yrili-nmɔ, 'ɔ "bhuo 'ke ɪ "yiyibo! XV 'Bho 'mnɔ 'tɔ ɔ, ɔ "du-o a -Bozezii'a nyɔ'ɔ dɪ, a "du ɔ "srɪn 'mɔ! A'ba 'nyɔ ɔ 'mɔ -le -ka a'ba jεkayi!

"Bɔgɔ'a wlu'a 'yijranamɔ

XVI -A'ba -Kɔyi *Zezii'a "bhuo-o "nyɪ'a nyɔ -pɔɔ'a bhlubhlua, ɔ "nyɪ amɔ -pɔɔ'a ɩpɩpεε -nɔɔ 'wee ti: 'le ɛ"o ɛ 'mɔ 'le ɔ 'ke ε amɔ "nyɪ! ɔ -sie amɔ gbo 'wee!

XVII 'Inmɔ 'Pɔɔ 'ye'e amɔ. ɩ-bɪ wlu 'mnɔ, 'an "bhuo-o 'cnɪ ɪ'o. 'Ka-a 'an-a nɔ'o 'le 'an "bɔgɔɪ 'wee 'li, 'le, -ka 'an "bhuo-o 'cnɪ'a "bɔgɔ -nεε, a 'ke -kaa yibo. 'An 'cnɪcnɪyri 'ka-a!

XVIII -A'ba -Kɔyi Zezii *Kliisɪ'a "nitiwɔnnasɔ -nɪ amɔ "kpi 'wee!

'Pɔɓu'a 'yizabɔgu ɔ po'a TIMOTEE -jeyi

Wludie po'a nyo 'bɔgu -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

-Lagɔ'ɔ lbhɔnɔyi -lue -ke Zezii'a -dalbhoyi 'Pɔɓu -plɛ'ɛ 'ɔ lbhu -lue 'mu, 'unno ɔ po'o 'bɔgu -nɛɛ -jeyi. 'ɔ 'nyɛn-ɪ 'mo-o Timotee. 'Le 'ɛ 'limu ɔ-ɔ 'du ɔ-ɔ 'dɪ 'mu, 'le, lɪ ɔ 'ka nyo -tɔ, ɔ-ɔ 'tmuɓ nɪ nɔ'o. ɔ na ɔ -tɔ nyo, 'le, -tɔtɔɪ se'a 'kpu 'bhle, 'bho 'ya damu un 'ke 'wa 'bhi 'yrili'du. Lɪ ɔ 'ku v -tɔ -lrɛɛ, 'unɪ 'mo-o -Lagɔ'ɔ bɔbɔsu-e kpli -ke 'li Zezii'a -glɪgba'a 'lrutidemu 'ka -nɪ. ɔ nu'a -kaa, 'bho Timotee'a lbhu'a damu ɔ 'du -nɪ'e 'ɔ 'bhuo 'dɪ 'mu.

'Yewlu

I Timotee, 'unmo 'Pɔɓu 'ma-a *Zezii *Kliisi'a -dalbhoyi a, 'le -ɔ 'du'a *-a'ba 'pɔnɔyi -Lagɔ -ke -a'ba -pɔɓu'a 'yikuyi Zezii Kliisi'a lbhɔnɔyi a, 'unmo po'o -unmu 'bɔgu -jeyi. II 'An -Lagojeyi'a 'yu Timotee, -unmo -ke 'ɪn -plɛ'ɛ 'gwliɛɛ -lue 'mu, -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Koyi Zezii Kliisi -sie -unmu gbo, un 'ke -unmu -zɛɛɛ 'lrulinu 'le un 'ke -unmu -pɔɓu'a bhluhlua 'nyɪ!

"Nyinyɛnɪtɔtɔɪ'a nyɔkwamɔtizadi

III 'ɪn 'ka Maseduanɔbhluɔkpa 'kpi mu a, 'ɪn 'tmuɓ'o -unmu-ɛ, 'ɪn na, -sie 'bho Efɛɛzɪ! 'Bho 'mno ɔ, nyo-v -nɪ'a 'bho a, lɪ-ɪ se'a 'kpu 'bhle 'le -Lagowlu 'li, 'unɪ un-v tɔ'ɔ nyo. ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili -ɪn 'ke v 'le 'taa 'le un 'ke 'ya -tɔtɔɪ 'bhɔ. IV 'Tmuɓ nu, sabhladi -ke 'nabhli'a lɪ un-v tɔ'ɔ, un -ku ɪ -lokuipo! 'Ya lɪtu'a 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nyɪ 'yi, ɪ -ke 'ɔ 'gwɔɔɪ se 'yitigugɔ. I-ɪ 'po-o depɔɛ 'kpi. -Gblee, ɛ-be 'gwɔɔɪ 'bhle'a 'nyɪ 'le -a 'ke 'pɔn a, -a 'de -ɔ 'gwli'a dɪ, -a yibo nɛ'o.

V Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nyɪ 'le 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ v -bodi 'mu, 'unne 'mo-o, un 'ke un -bonyunu'a dɪ -kma 'le dɪkɛɛ 'mne 'du lɛ -ye 'wɔɔ'a 'le -pɔɔɔplu 'mu, 'ɔ nyɔtu de -Lagɔ 'gwli -ka -zɛɛɛka! VI -ɪn 'ye li-ɔ, nyɔtɔɔ 'maa'a-a ɪ-bɪ -tɔtɔɪzɪ 'mɪn 'yrili 'le un 'ye bhebheli kli 'kpa. VII U-bu nyo 'mno 'bɔ-ɔ ti un 'ke *-Lagɔ'ɔ gba'a -tɔmuklɪgbɪ 'du, 'le un-v kuku'o 'muti un-v tɔ'ɔ, 'le, lɪ 'wa 'bhi-ɪ tɔ'ɔ nyo -ke lɪ un-v za'a 'mu, 'wa 'wɔn 'ɪ 'muti.

VIII -Gblee, -ka -Lagɔ'ɔ gba 'lɛ'ɛ ɛ, -bho nyo -ka 'ɛ -jɔɔ-v bhlu 'le ɛ 'ke ɔ lbhu 'mu nu a, -a yibo'o-o ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili. IX Dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mu, -a 'wɔn ɪ 'muti: -Lagɔ'ɔ gba -see 'bho ti-de 'yisrɛɛmu'a dɪ: 'ɛ gbatu -nɪ'e 'bho-ɛ nyo'a 'du'a 'bho -Lagɔ -v ku'a -loku 'mu'a dɪ. ɔ 'de -ɛ 'bho ti 'nyinyɛnɪdɪtu'a nɔmu -ke nyo-v -see'a 'ɔ wlu ti'bɔ'ɔ dɪ. ɔ 'de -ɛ 'bho ti, nyo-v 'bhɛ'ɛ un 'ke 'wa 'lotu -ke -tɪta'a -lue -ke 'kui -lrɪ 'lbha a, 'wa dɪ. X 'Le -lrɔv -nɪ'e 'bho un-v 'ye'e 'bhi 'bhɛɛɛ; 'le -lrɔv -ke un -bonyukpasi-ɪ 'du'o 'bha; 'le -lrɔv po'o un -bonyunu 'pɛɔ 'le -lrɔv-ɔ cɛ'ɛ sɪn, -lrɔv-ɔ 'duu'o nyo dɪ 'kpi. 'Ya 'nyinyɛnɪdɪtu'a dɪ -Lagɔ de'e 'bho 'ɔ gba ti. I-ɪ 'vɔ-ɔ -tɔtɔɪzɪ tɔ gbo. XI -Gblee, wlu 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mu a, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'dɪzɪɪ-ɪ tɔ'o. I-bɪ 'dɪzɪɪ 'mɪn, -Lagɔ -ke dɪ -nmɔ'ɔ 'yrili, ɪ-ɪ 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ 'nyɪ 'yi. ɔbɔ 'mno, 'unno -tbha 'nɪ 'unmu.

*'Pɔɓu-v 'po-o *Zezii 'sɛɛ*

XIII 'Bho 'ɛ lemɔ a, -a'ba -Koyi *Zezii *Kliisi -ɔ po'a 'unmu wɔnkue 'mu 'le 'ɪn 'ke 'ɔ lbhu nu a, 'ɪn po -ɔ 'sɛɛ, -ekedɪmaa, ɔ 'de-e 'unmu 'gwli 'le

o 'ye 'inmu 'mu''luo 'in 'ke 'o lbhu nu. XIII -Gblee, 'inmo -nyini'e 'o 'nyin won -tanyt 'le 'in-t kla'a 'o nyu nyan 'mu 'le 'in-t zi 'nu 'zoun. I -ni'a -kaa 'mu 'le Zezii -mnoo -bodi o 'ye-e 'an ngaze; 'le obo gbo a, le 'in-t nu'a a, 'in se e yibo, -ekedumaa, 'in -see o -bhla "gwlide ke. XIV -Zege -ke 'mu -a'ba -Koyi Zezii Kliisi 'mnoo -wonna -ni'a 'inmu ''niti, e 'bhe-e ''yi tenyt. 'E dt 'in -ke o ''sisri'e ''yi 'le 'in-t de 'o ''gwli 'le 'o nyu'a dukmee -ni'e 'le 'in 'mu. XV Wlu-u 'ma-a -ziadt nyu 'wee 'ka 'woon, 'unne 'ka-a: Zezii Kliisi 'yi-e 'noo 'kmu 'mu 'le o 'ke ''nyinyinidi'a numu 'poun, 'le 'mna-a'a ni -zi'e-e nyu 'wee'a ni won 'muti. XVI I -ni'a -kaa 'mu-o, 'inmo -ke ''nyinyinidi ''kpleku'a a, Zezii Kliisi 'ye-e 'an ngaze, 'le, nyu-u 'ye 'o ''gwli-de mu 'le un 'ke ''kogwletin'e 'ye, o 'ke u -to -ka o ''du'a ''gwlikuyi. XVII Ooo! ''Kogwleyi, -inmo -ko'o li 'wee a, -inmo ''yri'a 'ye'a li, -in -ni -lue 'tin, -inmo 'mo-o -Lago, -a'a 'nyin 'bhe ''yi ''komu! *I -ni -kaa 'mu!

'Kpayipowlu

XVIII 'An -Lagojeyi'a ''yu Timotee, wlu 'in sie'a -inmu li, ''du e 'bho. -A'a ''kpidi -Lago'o wlu'a 'mutizam -za'a 'mu, e -ke e gugo'o-o ''yiti. Popo ni 'gwlti 'le i 'ke -inmu 'kpa ''yi po, 'le, -ka nyu 'bhle'a popole, i 'ke -kaa -inmu -bodi -ni, 'le -in 'ke -Lago'o lbhu'a -zegene nu! XIX -Bho -in -ke e-e nu a, -kpon -a'a -Lago'o ''gwlidee ''yi 'le -in 'ke 'o wlu 'li ti-de 'le -a'a -polu 'ke ''plu. -Gblee, nyuto'u ''tayi'e-e -joluzege 'mne ''yiti 'le un-u ple'e sunsundi kli. XX 'Wa -klaabonyu'a ''klumu Iminee -ke Alasaan -ni'o 'le 'in 'ye u kwa gbo -za 'le ''nyinyinidi'a tiyayi *Sataan'a kwa 'mu, 'le un 'ke 'wa ''bhi'a ''nyinyinidi ''yiyibo 'le un -kaa -Lago'o 'nyin won-nyini.

II

*-Ka nyu 'ka *-Lago won gbo po 'le bubobudu 'li*

I -Gblee, le-e 'bhle'a 'nyin 'in-t 'bo'o ti 'traamu 'to o, 'unne 'mo-o, a 'ke nyu 'wee'a dt *-Lago won gbo po, a 'ke o libhade, 'le a 'ke o 'see po. II 'Bhlikpiyowli -ke nyoklugb'a dt a bhade -Lago li, 'bhukpa -ke ''lru un -ni'a, e 'ke ti-de 'le -a 'ke -polu'a bhlubhlu'a 'ye 'le -a'ba kplizigt 'mu -a 'ke 'bho -Lago ''du! III Nyu 'ke nyu'a dt -Lago won gbo po, e -nmo'o-o ''yrii 'le e-e nu'o *-a'ba 'Pounyi -Lago 'tu. IV O 'bo-o ti o 'ke nyu 'wee 'poun'a dt 'e letu nu 'o 'tu, 'le un 'ke -ziadt yibo 'wee un 'ke e 'mu -na -ni. V Wlu -nee e, nyu 'wee e ge'e ''yi, -ekedumaa, -Lago-ni'e-e -lue 'tin. 'Le dt'a 'nyinumuyi -ni'a 'bho -Lago -ke nyunyua 'nyinum, o -ni'e-e -lue 'tin -lee. 'Inno 'mo-o *Zezii *Kliisi ''du'a nyunyo. VI -Gblee, o yi-o'o 'le o 'ke 'o ''bhuo ''yiti''tayi 'le o 'ke nyu 'wee'a ''lru ''yi 'me -ni 'le o 'ke u zeti 'le 'wa ''nyinyinidi 'mu. O 'ka 'e letu nu a, -noo -ke ''bhuo -Lago ''du'a 'tin, 'bho-o o -nu -ni ne'o. -Ka -Lago 'bo'o ti o 'ke nyu ''we 'poun, 'unne -to ne'o. VII -In 'ye li-o, 'e kamu -Lago nu'o 'inmu *'o -dalbhoyi 'mu 'le o 'ye 'inmu lbho 'le 'in 'ke 'o ''di -za. O lbho'a -kaa 'inmu a, o na 'in -to 'o ''dizigt nyu-u -se'a-a *Zuifu 'le un 'ke i ''gwlide 'le un 'ke 'o -ziadt 'mni 'woon. 'In -see sin ce. -Ziadt 'in-t za'a 'mu. VIII 'Bho 'e lemu a, 'in 'bo-o ti, -da 'wee nyukpasi-i bubo'o -Lago o, un 'ke -kutu yayi -to 'le un 'ke -Lago won gbo po 'le un 'ke e nu 'le -poloplu 'mu. 'Wa nyutu'a 'bhle 'ce 'li -le, 'wa je -le!

IX -Gblee, 'le 'nyinukpakpi -mnu -bodi 'in 'bo-o ti, e 'ke -kaa 'mu-ni -lee. 'Bho 'e lemu a, un -pa li 'mu dlukponka! 'Le 'wa -bebel'a zi

"kale 'yi -le, 'le un 'ke dɪ likpɔn 'le 'wa nɔnɔkpli 'mɔ 'le un 'ke 'wa "bhi wɔnyi'bhɛɛ! "Nɪmɪn'a timɔɛ -ke 'ya lbhalbhaa -yɪ ya'a nyɔ 'yrili, 'wa nɔ 'ya lɛtu -le, 'mɔpali -ke -bebelɪ -ke 'pɛlu-ɔ -kmu'a "yi, 'wa tri 'ya "lru ti -le! ^X Lɛ-ɛ 'ku ɔ 'yrili-nmɔ ɔ, ɛ "du 'wa kplizigɪ! 'Nynɔkpakpi-ɪ 'bɔ'ɔ ti un 'ke 'bho -Lagɔ "du, 'ɪnnɛ -nmɔ 'nɔ 'yiti. ^{XI} -Tɔtɔli nyɔ-ɔ tɔ'ɔ 'le -Lagɔbidi 'li, 'nynɔkpakpi kɔn dɪ li, un 'ke ɪ -lokuipo, 'le un 'ke 'wa "bhi 'zɔ -ya 'bho -Lagɔwlu'a -tɔmɔ'a "yigbeyi. ^{XII} 'In -see 'nynɔkpakpi "yiflɔɛ "nyɪ 'le un 'ke nyukpasi "kpi -nɪ 'le un 'ke 'wa -Lagɔwlu'a -tɔmɔ "du. 'wa "du -klɪgbɪ 'bho ɔ-bee'a damɔ -le! Un ma 'mɔti! ^{XIII} -Gblee, -Lagɔ -ya'a-a *Aada ti -tanyɪ 'le *ɛvɔ 'ye gbɔ 'mɔ 'bhɔɔ. ^{XIV} 'Le ɛ -se Aada "tayi 'ɔ "bhɔ 'yiti "nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi 'ye ɔ "maa -ko, 'nynaakpɔ-ɔ "tayi'e 'wa "bhɔ 'yiti 'le ɛ 'ye ɔ "maa 'le un 'ye -Lagɔ'ɔ wlu 'yi'naa. ^{XV} ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ a, 'wa "yreetɪ un-ɔ 'wlu'a un 'ka "gipo, -ɛ -ke lbhɔ un 'bhle'a 'le -a'ba -Kɔyi'a 'nyɪ 'mɔ, 'le ɛ 'mɔ, 'pɔnpɔan un 'ye'a a, un 'ke ɛ 'mɔ -na -nɪ. ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ-ɔ, 'wa -Lagɔ'ɔ "gwliɛɛ -ke nyɔ'a dɪkmɛɛ un -de'a 'li ti, un -mu nɪ "lru 'le 'wa tinɛ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi "kɔmɔ 'le un 'ke dɪ likpɔn 'le ɪ-bɪ li 'mɪn 'mɔ!

III

**Zezii'a -glɪgba'a "lrutidemɔ, kpli un 'ka ti-nɪ*

^I -Gblee, wlu 'ɪn-ɪ 'ye'a 'mɔ-za mɔ a, ɛ-ɛ 'mɔ-o -ziadɪ. -Bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke *Zezii'a -glɪgba'a "lrutideyi "du, lbhɔzɛɛ mɔ'o. ^{II} 'ɔ nyɔtu'a 'bhle 'bɪ li -le, ɔ "du 'nynɔ -lue'a 'bhleyi 'le ɔ 'ke ɔ 'yi-kpɔn; ɔ "du nyɔ-ɔ yibo'a 'ɔ "bhɔ'a kɔnka, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi ɔ -le! ɔ "du kpli'a 'mɔnmɔyi 'le nyɔ 'ke ɔ 'bho "du, ɔ "du 'lɪkpɔ'a -glikpɔnyi 'le ɔ 'ke -Lagɔwlu'a nyɔ'a -tɔtɔɔ wɔnyi'bhɛɛ! ^{III} 'ɔ "du nmɔ'ɔ "kaleyziziyi -le, 'ɔ "du -gbaatibɔyi -le! ɔ -nmɔ 'limɔ wɔn 'le ɔ 'ke nyɔ 'wee 'mɔ-ybhe! Mɔni'a 'tu'a kɔn ɔ 'geyɛ 'mɔ -le! ^{IV} 'ɔ "du nyɔ -yɔ 'ka 'ɔ -glɪgba wɔnyi'bhɛɛ 'le 'ɔ 'yreetɪ 'ke ɔ 'bho "du "yrilinmɔka! ^V 'Le -mɔɔɔɔ -bodɪ 'le, -bho nyɔ se 'tɔ 'ɔ "bhɔ'a -glɪgba wɔnyi'bhɛɛ 'le, koo 'ɔ nyɔtu 'ke Zezii'a -glɪgba wɔnyi'bhɛɛ 'le ɔ 'ke ɛ -jolɔ gbɔ pɔ'a? ^{VI} Nyɔ-ɔ 'ka Zezii'a -glɪgba'a "lrutideyi "du a, 'ɔ "du nyɔ-ɔ 'kpa'a 'bho -Lagɔjeyi -lreka -le! -Bho ɛ -se -mɔnɛɛ ɛ, ɔ 'bhɛɛ'ɔ ɔ 'ke 'ɔ "bhɔ 'yi'bhɛɛ 'le -Lagɔ 'ke ɔ dɪ -kpɔn. 'Ka-a "nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi *Sataan'a dɪ -nɪ'o. ^{VII} -Gblee, 'ɔ nyɔtu "du nyɔ 'yri kɔn'a ti 'le nyɔ -se'a-a *Zezii'a nyɔ 'ke ɔ 'bho "du! -Bho ɛ -se -mɔnɛɛ ɛ, un -see ɔ lɛ 'la yi, dɪn 'ke ɔ 'lbha 'le "nyinyɪnɪdɪ'a tiyayi 'ke ɔ -dide "kpi -pɔ.

**Zezii'a -glɪgba'a kwagbɔlitidemɔ*

^{VIII} -In 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'ma-a *Zezii'a -glɪgba'a kwagbɔlitidemɔ -mɔnɔ -bodɪ a, 'ka-a ɛ 'ke 'mɔ-nɪ -lɛɛ. Un kɔn dɪ li 'le nyɔ 'ke ɔ 'bho "du! 'Wa 'bhle 'bɪ li -le! 'Wa "du nmɔ'ɔ "kaleyzimɔ -le! Mɔni'a 'tu'a zi ɔ -le! ^{IX} U-bee -mɔnɔ -lɛɛ ɛ, -Lagɔ'ɔ -ziadɪ 'kpa'a "piemɔ, un de ɛ "gwli 'le un 'ke ɛ 'wɔɔn 'le 'wa -pɔlɔ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi! ^X 'Le, -bho nyɔ 'ke 'bho Zezii'a -glɪgba'a kwagbɔlitideyi "du a, -ka ɔ 'ka nɔ -lɛɛ 'bho 'ɛ "lrutidemɔ'a damɔ, ɔ 'crɔ ɔ 'mɔti -tanyɪke-ɔ, -bho ɔ se 'bɪ li'bhle 'le nyɔ 'ke ɔ wɔn "kpitice ɔ 'ke lbhɔ nɔ! ^{XI} 'Le 'nynɔkpakpi -mɔnɔ -bodɪ a, 'wa -yɔ 'bɔ'ɔ ti un 'ke 'ya 'bɪtu 'bhle a, un kɔn dɪ li 'le nyɔ 'ke ɔ 'bho "du -lɛɛ, 'le 'wa wɔnmɔwlu 'ke 'bho nyɔ "kpi "yrili-nmɔ -nɪ; un "du nyɔ-ɔ yibo'a 'wa "bhi'a kɔnka, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi ɔ -le!

Un 'du 'yisrɛɛnyɔkpaɔɔ 'le lɪ 'wee 'mʊ! XII Nyukpasi -yʊ -nɪ'a 'ɛ 'bɪtu 'yi, 'le ʊ -bodɪ, ʊn 'du 'nynɔ -lue 'tɪn'a nyimie 'le ʊn 'ke ʊ 'yi-kpɔn, ɔ 'bhɛɛ 'ɔ 'yreetɪ -ke 'ɔ -glɪɔba wɔnyɪ 'le ɔ 'ke ʊ -jɔlʊ gbo po! XIII -Gblee, Zezii'a -glɪɔba'a kwagbɔlitidemʊ nʊ'a lbhʊzɛɛ, nyʊ-ʊ 'du 'ʊ 'bho-ɛ -ka -zɛɛka, 'le, ʊn 'de-e Zezii *Kliisɪ 'gwli'a dɪ, ʊn -ɛɛ'ɛ 'yrili ʊn-ʊ za'a 'ɔ wlu 'mʊ,

-Ziadi -Lago po'a 'piemʊ

XIV 'In 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke 'le -ɪn gbo yi -susueyi. -Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ a, 'an 'ye 'le nya ti, 'le 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ wlu -jeyi. XV -Gblee, 'ɪn na: -Bho 'ɪn -see 'le -ɪn gbo yi -susueyi a, -ka nyʊ 'ka 'bho *Zezii'a -glɪɔba'a wɔnyɪ -na a, -ɪn 'ke 'na yibo. -Glɪɔba 'mnɛ 'mo-o nyʊ-ʊ 'ma-a Tɪnɪlago'ɔ nyʊ. ʊ-ʊ nyʊ 'mnʊ, -ka -budu -de'a ka 'ɛ 'tikpe 'lru ti, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a -Lago'ɔ -tɔtɔlɪzɪɔ -de 'nʊ 'lru ti. XVI I-bɪ -ziadi 'mnɪ, -Lago'ɔ 'bhuo 'po -ɪ 'piemʊ ti, 'le, -ka nyʊ 'ka 'bho -Lagojeyi -na, ɪ-ɪ tɔ'ɔ -amʊ -kaa. -ɪn 'ye li-ɔ, 'ɛ wluɪu -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ 'le nyʊ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ 'yidepo -nɪ. ɛ-be wlu 'mnɛ, Kliisɪ'a 'kpidɪ ɛ-ɛ za'a 'mʊ, 'le ɛ na:

ɔ -yi'e-e nyunyɔ 'mʊ; -ka ɔ 'srɛɛ'ɛ 'yi, *-Lago'ɔ Lisaazuzu -tɔ ne'o. -Lago gbo'a -dalbhomʊ 'ye -ɔ'o 'le -Lago 'ye ɔ 'le yaku 'li 'la 'bho 'ɔ 'tɔɔli 'le 'ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ 'mʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ, 'bhɪkɔɔ 'wee 'wɔn-ɔ 'ɔ 'dɪzɪɔɔ 'bɔ 'le 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊtɔlʊ 'ye ɔ 'gwlide.

IV

Nyʊ-ʊ tɔ'ɔ lɪ-ɪ se'a 'kpʊ 'bhle 'le -Lago wlu 'li

I -Gblee, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, *-Lago'ɔ Lisaazuzu-u 'wɪ-ɪ -amʊ 'yiti gbaa, ɔ na: 'Le nya ka 'wla nyʊtɔlʊ'a 'gwlideɛ-ɛ 'ye-e -denɪ 'mʊ -sɔ -mʊ. Nyʊ sɪnzuzu-u 'maa'a, 'le ʊn 'ke 'wa -tɔtɔli kli ple. II ʊ-ʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn-ʊ 'mo-o 'yɔɔbhɔlɔmʊ 'le ʊn-ʊ ɛɛ'ɛ sɪn, 'le ʊn 'ke ʊ dɪ 'yrili'maa. -ɪn 'ye li-ɔ, -ka -bho ne 'wlaa'a tu 'le ɛ-ɛ 'kpakwlu'a 'yi a, 'ka-a ʊ-ʊ nyʊ 'mnʊ'a -pɔlʊ 'kpakwlu'o. III -Gblee, ʊbʊ 'mnʊ, -bho ʊn -ka tɔ ɔ, ʊn na: Nyʊ'ɔ kpa 'nynɔ -le! ʊn 'si-e lililɪ 'nynɪ 'le lililɪ'a 'klumʊ, ʊn na: Nyʊ'ɔ li ɪ -le! 'Le -Lago -mnɔɔ gbo ɔ -ya'a-a lililɪ ti 'le nyʊ 'ke ɔ 'sɛɛ po 'ya dɪ, ʊn 'ke ɪ li. Nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ 'gwlidemʊ -ʊ yibo'a -ziadi, ʊn -kpɔn nɪ sʊ 'sɔn 'le ʊn 'ke -Lago 'sɛɛ po 'ya dɪ! IV -ɪn 'ye li-ɔ, lɪ -Lago -ya'a ti, 'ya 'wee -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili. -Bho nyʊ 'wli ɪ -pɔlʊ 'yi ti 'le -ɪn 'ke 'ya dɪ -Lago 'sɛɛ po, -yɛ nyʊ 'ka 'le 'ya 'klumʊ 'mʊ'nye, ɛ se -nɪ. V -Gblee, -Lago'ɔ wlu -ke -a'ba 'sɛɛpɔwlu'a dɪ, 'ya 'wee -nmɔ'ɔ 'yrili.

**Zezii *Kliisɪ'a lbhʊnyizɛɛ*

VI -ɪn 'ye li-ɔ, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ a, -tɔ nɪ *Zezii'a nyʊ! -Bho -ɪn nʊ -kaa a, -Lago'ɔ wlu -ɪn 'ɔɪn'a -ka -zɛɛka -ɪn de'a 'gwli 'le -ɪn -de'a 'li ti, ʊn-ʊ 'yee nɪ 'nɛ-ɛ -ɪnmʊ 'mʊ li, 'lemnɪ, Zezii *Kliisɪ'a lbhʊzeyizɛɛ -ɪn 'du'o. VII 'ɛ dɪ, sabhladi -ke -Lago'ɔ wlu se'a 'yitigɔɔ, -a'a po ɪ -lokui -le! Po 'le 'kpɪ -ɪn -ke -Lago 'ke 'yi' sisri 'kɔmʊ, 'le, -ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, -a'a -dedekpli 'ke -kaa -nɪ. VIII -ɪn 'ye li-ɔ, -bho nyʊ -ka ple -zɔɔ, 'ɔ nmi-i yibo-o 'bho ti 'le ɛ-ɛ nmɔ'ɔ 'yrili. ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ-ɔ, -ka -Lago'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, nyʊ-ɔ -ke -dedekpli -nɪ'a -kaa, ɛ-ɛ kpa nɔ-ɔ'o tenyɪ 'le 'ɔ tɪnɪ'ɛ kle ti 'le lɛ'o lɛ 'mʊ. 'Le, tɪnɪzɛɛɛ-ɛ se'a 'tɪnamʊ 'bhle, -ka ɔ 'ye 'ɛ ɛ, 'ɔ 'bhuo yibo'o 'na. IX -Gblee, wlu -nɛɛ ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -ziadi, 'le ɛ 'du'o wlu nyʊ 'wee 'ka 'wɔn. X 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -abʊ-ʊ nʊ'o lbhʊ 'memɛka 'le -a -mu 'nɛ 'lru, -ɛkedɪmaa, -a -ku'o-o Tɪnɪlago 'gwlu 'yi.

Ἐὼς ἡμῶν, ἡμεῖς ἡμῶν *νῦν ἡμεῖς ἀποστῆναι, ἡμεῖς, νῦν-ὑπὸ δὲ ἀζῆθι ἡμεῖς, ὡς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς.

^{XI} Timotee, 'cnaa 'ya litu 'mu 'le -in 'ke i nyo -to, -in 'ke v 'kpa 'yi po! ^{XII} 'Du -a'a 'bhua' a di gba 'mu 'le nyo -kaa -inmu 'yri-bhla -ni, 'dana -in 'du'o. Le -in 'ka nu, 'inne 'mo-o, yibo -wluka, 'le -in 'ke kplizigi nu, 'le -in 'ke nyo'a di -kma, -in 'ke -a'a -Lago'c 'gwlidee 'lru-mu, 'le -in 'ke c 'yi-kpon, 'le -in 'ke -kaa Zezii'a nyo -to 'le -in 'ke v -jolu gbo po! ^{XIII} -Bhladi 'in -see'a 'le yi ke, po 'le 'kpi -in 'ke -Lagowlu zree 'bho nyo'a 'yigbeyi, -in 'ke i v -to 'le -in 'ke v 'kpa 'yi po, 'le, zo -ke ti 'in-i 'ye'a 'le -yi mu, e 'ke e 'kpi bhla! ^{XIV} Timotee, 'in-i 'tmu' s'o -inmu-e, -a'a di, -Lago -zi -ni'a 'c wlu'a 'mutizamu wlu 'mu 'le Zezii'a -gligba'a 'lrutidemu 'ye'a -inmu *kwa 'lru tide, 'kpi c 'ny' a -inmu 'le -in 'ke 'c lbhu nu, -a'a nesre ne -le! ^{XV} -Gblee, lbhu -nee, -bho -in 'wle e -pols 'kpi ti 'le -in -ke e-e nu a, 'lemnu, -a'a lbhu-v 'mu-o 'yigbo, 'le nyo 'wee'a 'yri-i 'ye 'e li. ^{XVI} 'Du -a'a 'bhua' a di gba 'mu 'le -in 'ke -a'a -totoli 'yriili' du! -De 'le li 'wee -nu 'li ti 'le -in 'ke i 'lru-mu! -Bho -in nu -kaa a, -a'a 'bhua, -in 'pon-o' o 'bho -Lago'c 'yigbeyi, 'le, nyo-v po'a -inmu -lokui, un 'ke 'pon 'bho 'c 'yigbeyi -lree.

V

Kpli nyo 'ka ti-ni 'bho -Lagoyei

^I 'Bho 'e lemu a, -bho e 'du nyunyozee-e nu 'nyinyidui, yibo 'c di 'yikpaka 'le -in 'ke c -a'a 'yigletita'a ka kpon, 'le -in 'ke c kwa'yoo -ni! 'Bhuabhvayreeti -mnuv a, kpon v -a'a 'lotu'a 'nynuu'a ka, 'le -in 'ke v kwa'yoo -ni -lree! ^{II} 'Nynokpakpi -yu 'kplaka'a 'yriti, -zre -ni nu -a'a 'lotu 'we 'yi 'le -in 'ke v kwa'yoo -ni! -Ka -lue 'mno c, -ni -kaa 'bhuabhvanynokpakpi -bodt 'le -in 'ke v -a'a 'lotu'a 'nynuu 'yi-zre -ni -lree 'le -a'a -pols 'ke v 'kpi 'yriili-nmo -ni!

^{III} -Digbanynokpakpi -yu se'a 'yitbheyi 'bhle, 'du v 'bho 'le -in 'ke v kwa 'mu ti-nmo! ^{IV} 'Le, -bho -digbanynaakpu 'bhle 'yu 'le c 'ke 'wa 'yu'a 'yu "du bhebhedt, c 'cian kplizigi'a nunua -tanyt, 'le, nyo -ke c -ni'a 'bho -gligba -lue wonyi, c 'ke v 'bho "du 'le c 'ke v kwa 'mu ti-nmo! -Ka -lue 'mno, 'ka-a, v-bv 'c -kokomu v 'gipo 'no c, un 'du 'c 'yriili -benyt. 'Inne nu'o -Lago 'tu. ^V -Gblee, -digbanynaakpu-v se'a nyo 'bhle c 'ke 'wa di zi a, un-v 'de-e 'wa -pols -Lago 'yi 'le un-v po 'c *won gbo 'komo 'le c 'ke v -kpa. ^{VI} 'Le, -digbanynaakpu 'kmu 'mu'a 'muumu zi'a -bodt a, ubv -ni'e-e ti -kpon, 'le un 'me'o 'bho -Lago'c 'yigbeyi. ^{VII} -To 'ya litu nyo 'le un 'ke 'wa -kokomu kwa 'mu ti-nmo 'le nyo -kaa 'bho 'wa da "du 'nyinynika! ^{VIII} -Gblee, -bho nyo se 'c -kokomu kwa 'mu ti-nmo c, 'le e 'ke nyo -ke c-o ple'e 'june 'yi "du -lree, 'c nyotu, Zezii'a li c 'yee'a -ziadi 'mu, c se 'ya -jolu bhlanamu -ni 'le 'c -pols nyi'e 'yriili 'le e 'ye nyo-c se'a Zezii yibo'a ne 'mu-zi.

^{IX} -In 'ye li-c, -digbanynokpakpi -yu Zezii'a -gligba 'ka -kpa a, un 'du -yu 'kplaka'a 'yriti -v 'ka zvun'a -gwlt tan 'bhle, 'le -v 'ke e lizi 'bhalree, 'wa 'nynokpakpitu "du -yu -kpon'a nyimie -lue 'tu 'yi! -Ka 'in 'si'a 'nynt, -bho un -ni -kaa a, 'lemnu 'tu v 'mu 'le -in 'ke 'wa 'nynt 'le "bogu 'li 'cni! ^X Kpli un 'ka ti-ni -lree, 'unni 'ka-a: Nyo 'won 'wa sunulbhuzee 'kpi, un 'du -yu -nmo'c 'yreeti kwa 'mu ti, un 'du 'lkrpu'a -glikponnynokpakpi! Un "du 'nynokpakpi-i -ybh'e'e *Zezi' a nyo 'mu -v kpon 'v -gli, 'le -v 'si'a 'bho -v -kpa'a nyo-v -ni'a

'kle 'yenamul -Gblee, 'nynokpakpɪ-ɪ -ke -pɔlv -nmɔ'ɔ 'yrili un 'ke -zɪɣɪ nɔ, 'ɪnnɔ un 'ke 'du! -Bho un -nɪ -kaa a, 'cnɪ 'wa 'nyɪnɪ!

XI 'Le, -dɪɣbanynokpakpɪ -yɔ -nɪ'a 'bhvanamɔ -bodɪ a, -a'a 'cnɪ 'wa 'nyɪnɪ 'le 'bɔɣɔ 'li -le! 'Wa 'bhvabhvɔpɔlv 'bhɛɛ'o ɛ 'ke 'yɪɣlu-ɔ 'le ɛ 'ke nyimɪɛ 'yi kpa un 'ke ɔ kpa, 'le ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke *Kliisɪ 'yi'wlv, 'le, dɪ un nɔ 'ka un 'ke 'bho 'ɔ -jeyɪ nɔ, un 'bhɛɛ'o un 'ke ɪ 'yiti'tayi. XII 'Le un 'ke -kaa nɔ a, un 'bhɛɛ'o un 'ke dɪ wɔn'kpa 'le un 'ke -tɔɔ ti-na, -ekedɪmaa, wlv un -za 'ka 'mɔ 'bho nyɔ'a 'yɪɣbeyɪ, un 'ye'a nɔ un -see nyimɪɛ -kpa yi 'le un 'ke -Lagɔ'ɔ lbhv nɔ a, un -see ɛ lemɔ ti-de. XIII 'Le 'ɛ 'fɔ -lrɛɛ gbo, ɛ-ɛ 'bhle'a 'nyɪnɪ -ɛ -ke dɪ 'ɪn nɔ'a: -A'a 'cnɪ 'wa 'nyɪnɪ -le, 'ɪnnɛ 'mo-o, lbhvzɛɛ un 'ka nɔ, 'wa nɔ ɛ, 'le un-ɔ 'ɕɪan'a vlanvɪan 'le un-ɔ de'e 'bho -ɣwlvɔbayɪ ti, -ekedɪmaa, nɪnalre'a "tidɪ -nɪ'e 'le 'wa -naagɪ 'mɔ, un-ɔ ple'e 'jɪnɛ 'yi ti, 'le, un 'si'e 'bho, un-ɔ wlv'o 'yrɛɛɛ. ɛ -se vɪanvɪan'a "sɛ -ko: dɪ-ɪ se 'v 'yi'tuu, 'ɪnnɪ un-ɔ pɔ'o wɔn 'kpi, -yɪ se'a 'mɔzakɔ -nɪ, 'le un-ɔ zɪ 'ɪ 'mɔ. XIV 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, 'ɪn 'bɔ'ɔ ti -dɪɣbanynokpakpɪ-ɪ 'bhvɔ'a 'ke nɪnɔ 'ti -lrɛɛ, 'le un 'ke -ɣba 'le un 'ke 'wa 'jɪnɛ 'yi'a nyɔ 'yrili'du. -Bho un nɔ -kaa a, -a'ba jekamɔ se 'bhɛɛ un 'ke -a'ba da "du 'nyɪnyɪnɪka. XV 'Le, 'yri -ke 'yi -a -nɪ'a -laa, -dɪɣbanynokpakpɪ-ɪ 'bhvɔ'a a, 'wa tɔlv 'wlv'o -Lagɔjeyɪ 'le un 'ye 'nyɪnyɪnidɪ'a tiyayi *Sataan kli 'kpa.

XVI -Gblee, 'nynaakpɔ-ɔ de'a Zezii 'ɣwli, -bho -dɪɣbanynaakpɔ -nɪ 'bho 'wa 'jɪnɛ 'yi a, un -kpa nɔ 'le un -kaa Zezii'a -ɣlɣba 'gbe 'nyɪ 'le ɛ 'ke -yɔ -ɕɛ'ɛ tawɔn'ɔ dɪ zi!

XVII 'Le Zezii'a -ɣlɣba'a "lrutidɛmɔ -mɪnɔv -bodɪ a, -yɔ pɔ'a 'ɔ nyɔ -jɔlv gbo -ka -zɛɛkɛka a, a "du ɔ 'bho, 'le 'wa "pɛlenamɔ a 'yɔɔ kwa 'mɔ ti! -Yɔ tɔ'ɔ 'le -yɔ za'a -Lagɔwlv 'mɔ, 'ɪnnɔ a 'ke ɪ -bodɪ nɔ tenyɪ.

XVIII -Gblee, -Lagɔ'ɔ wlv-u 'wɛ -ɛ 'yiti gbaa, ɛ na: -Bhlii-i sɔsɔ'ɔ lililɪ, nyɔ'ɔ -pɔ nɛ kɔn wɔn 'yi -le!, 'le ɛ na -lrɛɛ:

Lbhɔnyɪ -ke 'ɔ "pɛlemɔni nɪnmɔ'ɔ-ɔ 'yiti.

XIX 'ɪn-ɪ 'tɪmɔv'o -ɪnmɔ-ɛ -lrɛɛ, -bho nyɔ kpa Zezii'a -ɣlɣba'a "lrutideyi dɪ 'yi, -a'a pɔ 'ɔ wlv -lokui -le! -Bho a 'ke ɔ -lokuipo a, ɛ "du "dɪ'a -dayemɔ 'sɔn -ke tan'a wlv -lrɛɛ! XX ɔ-bɔ "lrutidɛmɔ 'mɪnɔ, -bho 'wa nyɔtu nɔ 'nyɪnyɪnidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yɪɣbeyɪ, -wa 'nɔ 'gba 'mɔti 'le -sɪnyɪ 'ke 'ɔ -ɣlɣba'a "lrutidɛmɔ -lrɔv 'lbhv un -kaa "nyɪnyɪnidɪ nɔ!

XXI 'Bho -Lagɔ-e Zezii Kliisɪ -ke -Lagɔ gbo'a dalbhɔmɔ ɔ -za'a 'bho'a 'yɪɣbeyɪ, 'ɪn-ɪ ɕɛ'ɛ -ɪnmɔ 'gbe kwa 'mɔ, 'ɪn-ɪ bhade'e -ɪnmɔ li, 'ɪn -za'a -laa 'mɔ, "du ɪ 'bho! -Bho -ɪn -ka -kaa-a nɔ, dɪ -ɪn -see'a "kpiti'ye, -a'a kɔ ɪ nyɔ 'yi, 'ɔ -a'a bhakamɔ -a'a -pɔ nɔ 'yriti -le! XXII -Ye 'ma-a nyɔ -ɪn 'ka 'nyɪnɪ 'kpipo 'le un 'ke Zezii'a -ɣlɣba "lruti-de a, -a'a "tɪtra 'wa kwalrutidedɪ li -le, 'crɔ ɔ 'mɔti -tanyɪ! -Bho ɛ -se -mɪnɛ ɛ, 'le 'wa -lue 'ke "nyɪnyɪnidɪ nɔ a, -a'a "lruyidɪ mɔ'o. 'Bho 'ɛ lemɔ, -a'a "bhvɔ'a nɔ "nyɪnyɪnidɪ -le -lrɛɛ!

XXIII -ɪn 'ye li-ɔ, letoope 'ɪn-ɪ pɔpɔ'o -ɪnmɔ "kpi 'ɣwlvɪti 'ɪn 'ke -ɪnmɔ -bodɪ 'mɔ-za. -ɪn se ku 'mɔti-fɔ, -a'a 'limɔ'a 'wɔn'ɔ dɪ a, -a'a 'na 'nɪsɔɛ -le, 'na duvɛɛn -toope!

XXIV -Gblee, -ɛ -ke dɪ 'ɪn nɔ'a: -A'a "tɪtra Zezii'a -ɣlɣba'a "lrutidɛmɔ'a *kwalrutidedɪ li -le a, 'ɛ -lrɛɛ-ɛ 'mo-o, nyɔtɔlv'a "nyɪnyɪnidɪ un-ɔ nɔ'a a, ɪ 'da-a "piemɔ see, 'le, nyɔ-ɔ tu 'nɔ -zɪɣle, ɔ-ɔ 'ye ɪ li. Nyɔ -lrɔv -nɪ'e-e -srɔpɛɛ, nyɔ se 'wa nɪ yibo, ɪ-ɪ ɣwle 'mɔ-ɔ 'le ɪ-ɪ 'da'o. XXV -Ka

-lue 'mnɔ, 'ka-a 'yrilinmɔlbhɔtɔlv -nɪ'o, ɪ -nɪ'e-e -gezee! 'Ya -yɪ se'a -kaa -nɪ a, ɪ se 'bhɛɛ ɪ 'ke "zizekwla 'mɔ -sie.

VI

I -Gblee, Zezii'a nyv-v 'ma-a 'genynuukɪɪn -mnɔv -bodɪ a, vɪn 'du 'bho 'wa -kɔmɔ -ka -zegɛka 'le nyv -kaa -Lago'ɔ 'nynɪ wɔn-nynɪ 'le vɪn -kaa -a'ba -tɔtɔlv kwa'fɪn! II 'Le, 'genynuukɪɪn -ke -kɔmɔ 'ma-a Zezii'a nyv -lrɛɛ ɛ, vɪn -ke vɪn 'du'o 'lotv'a 'nynuu 'le Zezii Kliisɪ 'mɔ; ɛ -se 'ɛ dɪ vɪn 'ke 'du 'le vɪn 'ke v -flɛflɛ -kpɔn -ko, vɪn 'ke v 'bho 'du mɔ'o. 'Le v -bee -mnɔv gbo a, vɪn nɔ 'wa lbhɔ -ka -zegɛka, -ekedɪmaa, 'wa -kɔmɔ vɪn 'sri'a 'yi, vɪn-v 'mɔ-o Zezii'a nyv, -Lago -kma'a-a 'wa dɪ!

Timotee, lɪ-ɪ 'kɔ v 'kpa 'yi pɔ -ɪn 'kɔ v -tɔ ɔ, 'ɪnnɪ 'ka-a!

-Tɔtɔlv se'a 'kpv 'bhle -ke 'yrilinmɔlvzɪgɪ

III I -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ-ɔ, -bho nyɔ'ɔ -tɔtɔlv -ke ɪ se gɔgɔ ɔ, -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ'a wluzɛgɛ, 'le ɔ se ɛ 'wɔɔn ɔ, 'le, lɪ -abv-v tɔ'ɔ, ɪ na, -ka -Lago'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, nyɔ'ɔ -dedekpli 'ke -kaa -nɪ 'bho -Lagojeyi, -bho ɔ -tbhɛ 'nɪ 'kpi a, IV 'lemnɪ, 'ɔ nyɔtu-u 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ 'bhuo 'yi 'le ɔ se lɛ -lue 'tɪn yibo. Lɛ ɔ-ɔ 'pɛɛ'ɛ 'mɔ, 'ɪnnɛ 'mɔ-o depowlu. ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ 'wɛ 'le ɔ 'mɔ 'le ɔ-ɔ jɛ'o. 'Ya lɪtu -die'e-e 'yi, 'le, 'ya dɪ, nyv-v pɔ 'ɔ wlu -lokui, ɔ-ɔ za'a 'munynɪ 'yiglu 'le 'wa -pɔlv 'zɔ, vɪn-v vɔ'ɔ, vɪn-v 'jree'e nyv, vɪn-v popo'o 'wa -bonyunyu 'kpi 'nyinyinika 'gwlvɪti, V vɪn-v depo'o 'yɛɛɛ, 'wa 'bhɔ, -ekedɪmaa, vɪn 'bhle-e 'nyinyininaagɪ 'mɔ 'le vɪn se -ziadɪ yibo. Ubv na, -bho vɪn -ka 'yribhuo 'muti -Lagojeyi-i na a, vɪn-v 'ye-e mɔni.

VI ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -ka -Lago'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, nyɔ'ɔ -dedekpli 'ke -kaa -nɪ 'bho -Lagojeyi, 'le, -bho ɔ -ka -kaa-a na a, 'le ɛ 'ke 'bubva kli'bhle a, ɛ 'du'o 'yrilinmɔlvzegɛ. VII -Gblee, -a 'ka 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ yi a, nyɔ -ke -kɔkɔle -see yi. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a nyɔ -ke lɛ -see le -mu yi. VIII -In 'ye li-ɔ, -bho -a se lililɛ -ke -bana 'mɔ-bɔ ɔ, -mnɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili. IX ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɔ a, nyv-v 'bɔ'ɔ ti vɪn 'ke 'ga a, vɪn-v 'ga-a tidɪnlɪ'a -dadudu 'mɔ ti, 'le, bhebhɛlɪ -ɪ'a nɔ'a nyv -zegɛ 'lruli'a 'tɔ, vɪn -nɪ'e 'ya -vɔyɛ wɔn: 'ya lɪtu-u 'nyni-e nyv wɔn 'le vɪn-v bhlu'o 'gbou! X -Gblee, nyɔ -yɔ mɔni'a 'tɔ zi'a a, 'nyinyinɪlɪ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodɪ. ɛ-be mɔni'a 'tɔ 'mnɛ, nyvɔlv 'kpɛ -ɛ kli 'le vɪn 'ye 'ma, vɪn 'ye -Lagojɔlv gbo-tɛ 'le 'wa -pɔlv-v fifie'e 'le 'wa 'limɔ ti.

-A'a 'bhuo'a 'yigledɪ

XI Timotee, 'le -mnɔɔɔ gbo a, -ɪn 'mɔ-o -Lago'ɔ nyɔ, 'ya 'nyinyinidɪtu 'mnɪ, ple ɪ li! Po 'le 'kɪɪ 'le -a'a -pɔlv 'ke 'yi'srɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le -a'a -nabhɔ 'ke ɔ 'tɔ nɔ, de 'gwli 'kɔmɔ, -kma -a'a -bonyunyo'ɔ dɪ, lɪ -lrɪ-ɪ yi'a -ɪnmɔ -bodɪ, 'bhɛɛ nɪ wɔnyɪ 'le -a'a 'limɔ 'ke wɔn-nmɔ! XII -Gblee, -bho -ɪn -nɪ -kaa a, -ka nyɔ-ɔ ple'a 'le ɔ 'ke 'nynɪ 'wlv a, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a -ɪn 'ke 'le 'kɪɪ pɔ 'le -ɪn 'ke lbhuzɛgɛ nɔ 'bho -Lagojeyi, 'le -ɪn 'ke -a'a 'ɔ 'gwlideɛ 'li ti-de -ka -zegɛka. Yibo 'kɔgwɛɪtɪnɛ 'le -ɪn 'ke 'le 'ɛ -ziadɪ 'li ti-de -lrɛɛ! 'Innɪ -ɪn 'ke nɔ'a dɪ -Lago 'la'a -ɪnmɔ. I-bɪ -zɪgɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -ɪn -za'a 'mɔ 'bho nyv'a -dadudu'a 'yigbeyi. XIII -In 'ye li-ɔ, Timotee, 'bho -Lago -ke *Zezii *Kliisɪ'a 'yigbeyi 'ɪn-ɪ 'tmɔv nɪ'e -ɪnmɔ. -Lago 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'nyɪ'e lɪ'o lɪ tɪnɛ, 'le, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ, 'ɪnnɔ -za'a -ziadɪ 'mɔ 'bho 'bhɪkpayowli Pɔnsɪ *Pilaatɪ'a 'yigbeyi. XIV -Gblee, lɛ 'ɪn-ɪ 'tmɔv'a -ɪnmɔ a, 'ɪnnɛ 'mɔ-o, lɪ 'wee 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmɔ -bodɪ 'mɔ,

"du ᵀ 'bho -ka -zegεka, 'le ᵀ -kaa 'bᵀ li'bhle! "Du ᵀ "yrili kplokplokplo 'le ε 'ke -a'ba -Koyi Zezii Kliist'a leyinoo "kpi bhla! ^{XV} -Bho ᵀ 'ke le yi a, -noo -Lago "du'a a, 'ε ti ᵀ 'ke le -yi -nᵀ. ᵀ-bᵀ -Lago, 'innᵀ 'bhle'e wonkue'ε 'wee kwa, ᵀ -nᵀ -lue 'tᵀn, 'innᵀ 'mo-o -Lago, 'ᵀ dᵀ -nmᵀᵀ-ᵀ-ᵀ "yrili. 'Innᵀ 'mo-o 'bhᵀkᵀpᵀyowli 'wee'a -koyi 'le ᵀ "du'o nyu'a -kᵀmᵀ 'wee'a "lrugayε. ^{XVI} ᵀ -nᵀ -lue 'tᵀn, 'innᵀ 'mo-o "Kᵀgwleyi. -Gblee, -ka zᵀ -nᵀ'a a, 'ka-a 'ᵀ -denamᵀ -nᵀ'o. 'ε zᵀtu-u vᵀan-o'o tenyᵀ. Nyᵀ se 'bhεε ᵀ 'ke ε linyni. Nyᵀ -lue 'tᵀn -see ᵀ 'ye ke 'le nyᵀ se 'bhεε -bhla ᵀ 'ke ᵀ 'ye. ᵀ 'nyᵀn 'bhε-ε 'yi 'le 'ᵀ wonkue-ε gwle'e 'mᵀ "kᵀgwleka. *ε -nᵀ -kaa 'mᵀ!

^{XVII} 'Le nyᵀ-ᵀ 'ma-a 'kᵀmᵀ 'mᵀ'a "wlilᵀbhlemᵀ -mᵀnᵀᵀ -bodᵀ a, 'tᵀmᵀ nᵀ 'wa 'bhεε 'wa "bhi "yi -le! 'Wa 'bhlebhleᵀ -ᵀ'a -gwle'a 'mᵀ, 'wa -ku nᵀ 'gwᵀᵀ "yi -le! Un -de -Lago -polᵀ "yi! ᵀ gbo'a li-ᵀ gwle'e 'mᵀ "kᵀgwleka, 'le ᵀ-ᵀ "nyᵀ ᵀ -amᵀ -gblokoo 'le -a 'ke 'ya 'bubba li. ^{XVIII} 'Tᵀmᵀ nᵀ -lrεε ᵀn nᵀ ᵀziᵀᵀ, 'le 'wa "yrilinmᵀᵀ ᵀn-ᵀ nᵀ'a a, ᵀ 'ke "kpiti'kpukpa, ᵀ 'ke "yi-die, 'le ᵀn 'ke kwa 'mᵀ ti'yᵀᵀ 'le -polᵀzegε 'mᵀ, 'le ᵀn -ke nyᵀ-ᵀ se 'ε 'bhle 'ke ᵀ 'mᵀ'gble! ^{XIX} -Bho ᵀn nᵀ -kaa a, "lemnᵀ, -ka nyᵀ "luo'a ka 'ᵀ 'gagalᵀ 'mᵀ 'le ᵀ-ᵀ de 'ε -dalrᵀᵀ ti 'le nyaka'a dᵀ a, 'ka-a nyᵀ 'ke -Lago -bodᵀ nᵀ 'ᵀ nyᵀ'a "nitiwᵀnnεε'ε damᵀ 'le ᵀn 'ke "kᵀgwlestinᵀεzegε 'ye 'le ᵀn 'ke 'le 'ε 'li ti-de. 'ε ᵀtu kᵀᵀ'ᵀ-ᵀ -ka -budu nyᵀ 'ka po 'wla, 'le ᵀ po'a ka 'ε 'kpᵀ glu.

^{XX} Timotee, Zezii Kliist'a "dᵀziᵀᵀ-ᵀ 'ma-a -ziadᵀ, -ᵀn 'ka nyᵀ -tᵀ ᵀ, -Lago -tbha'a -ᵀnmᵀ, "du 'ε dᵀ gba 'mᵀ! -Gblee, -tᵀtᵀᵀ se'a 'kpᵀ 'bhle, -ᵀ -see'a -Lago 'mᵀ 'wᵀ, 'ya "kpidi ᵀn-ᵀ depo nᵀ'a "yi a, -a'a po ᵀ wᵀn "kpi -le! 'Le, dᵀ nyᵀ-ᵀ 'la'a ᵀyriyibᵀᵀ, 'le -ᵀ se'a -kaa -nᵀ a, 'ya "kpidi ᵀn-ᵀ depo nᵀ'a "yi a, -a'a po ᵀ wᵀn "kpi -le -lrεε! Bhebheli mo'o. ^{XXI} Le-ε 'bhle'a 'nyᵀn -ε -ke dᵀ 'ᵀn 'le'ε -kaa a, nyᵀᵀᵀᵀ zε nᵀ'a 'wa "bhi ᵀyriyibomᵀ "yi, ᵀn "maa'a-a -Lago'ᵀ -tᵀtᵀᵀziᵀᵀ'a -jolᵀ -da.

-Lago -wᵀnna amᵀ "niti!

'Pɔɓɓ'a "bɔɓɓ'a 'sɔnnɛ ɔ po'a TIMOTEE -jeyi

Wludie po'a nyo "bɔɓɓ -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Timotee 'yri kpɔn'a ti ɔ -ke Zezii'a -dalbhoyi 'Pɔɓɓ -plɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ lbhɔ -lue 'mɔ, 'tɔnnɔ po 'ɔ "bɔɓɓ'a 'sɔnnɛ -jeyi, -ɛkedɪmaa, ɔ yibo'o-o na 'ɔ 'mɛwɪ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. 'Pɔɓɓ 'mɔnnɔ-nɪ'e-e -jie 'mɔ -Lagɔwlu'a dɪ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔ-ɔ 'po-o Timotee 'kpa 'yi 'le ɔ 'ke 'kpa 'yi ku 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ lbhɔ nu "kɔmɔ.

'Yewlu

I Timotee, 'tɔnnɔ 'Pɔɓɓ po'o -tɔnmɔ "bɔɓɓ -jeyi. 'In "du-o *Zezii *Kliisi'a -dalbhoyi 'le -Lagɔ'ɔ 'gwlɔdɪ 'mɔ. 'ɛ lbhɔ 'yi 'tɔn -nɪ'o, "kɔgwɛɓtɪnɪɛ ɔ "du'a -a-bɔ nyo -ke *Zezii Kliisi 'sisri'a 'yi wɔn 'mɔti, 'le 'tɔn 'ke ɔ 'ɛ "kpidɪ -bodɪ 'mɔ-za.

II 'An Dɪkmalagɔjeyi'a 'yu Timotee, -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi, Zezii Kliisi, -sie -tɔnmɔ gbo, ɔn 'ke -tɔnmɔ -zɛɛɛ "lɪrulinɔ 'le ɔn 'ke -tɔnmɔ -pɔɓɓ'a bhlubhlua "nyɪ!

'Pɔɓɓ-ɔ 'po-o Timotee 'kpa 'yi

III -Lagɔ, 'an "na "we bɔbɔ'ɔ -bɛnyɪ, -ka -lue 'mɔnnɔ, 'ka-a 'mna-a bɔbɔ nɔ'o 'traamɔ 'le -pɔɓɓ'a 'yisɪɛɛɛ 'mɔ, 'tɔnnɔ po 'ɔ 'sɛɛ. 'In-tɪ 'po ɔ 'sɛɛ -a'a dɪ, -ɛkedɪmaa, -ka 'tɔn-tɪ po'a *-Lagɔ wɔn gbo "kɔmɔ, 'ka-a 'tɔn-tɪ popo'o -a'a dɪ 'gwlɔti. IV 'Bho 'ɛ lemmɔ -lɪɛɛke a, ɔɔ 'tɔn 'zɔ, 'tɔn sie'a 'bho -tɔnmɔ Efɛɛzɪ, 'tɔn 'ka mu a, "vivisɔ -tɔn 'vi'a a, 'tɔn -see 'ɛ dɪ 'mate ke'a dɪ, 'tɔn 'bɔ'ɔ ti 'tɔn 'ke -tɔnmɔ 'yri 'mɔ 'ye -lɪɛɛ 'le 'bɔbɔ'a 'ke 'tɔnmɔ 'lbha. V -Gblee, "gwlidɛɛ-ɛ -nɪ'a pepe -a'a "nanynaakpɔ Loyiisi -ke -a'a 'lotɔ Eniisi 'bhle'a 'mɔ 'tɔn, ɛ-bɛ "gwlidɛɛ -lue 'mɔnnɛ, 'tɔnnɛ 'tɔn 'yee'e -tɔnmɔ 'mɔ li, 'le 'tɔn yibo'o -ka ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ -ziaka, 'le 'tɔn-tɪ po'o -Lagɔ 'sɛɛ 'ɛ dɪ. VI 'Tɔnnɛ 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ a, 'tɔn de'a -tɔnmɔ *kwa "lɪrɪ ti, 'kpɪ -Lagɔ "nyɪ -nɪ'a 'bho -tɔnmɔ, -tɔn 'ke 'ɔ lbhɔ nu, 'tɔn-tɪ popo'o -tɔnmɔ 'gwlɔti, "luo nɪ 'mɔ -tɔn 'ke ɛ lbhɔ ti -nɔ -nɪ 'le -pɔɓɓzɛɛɛ 'mɔ! VII -Gblee, -a'a "nɔn li -le! -ɛkedɪmaa, -Zuzu -Lagɔ 'nyɪ'a -amɔ, ɔ-ɔ 'mo-o 'Mɔtiyaazuzu, ɔ -se -Tumaazuzu -ko. ɛ ɔbɔ-ɔ nɔ'a -amɔ -bodɪ a, 'tɔnnɛ 'mo-o, ɔ-ɔ "nyɪ-e -amɔ wɔnkɛɛ 'le -a 'ke -Lagɔ'ɔ lbhɔ nu. 'Tɔnnɔ "si'e 'bho -ɔ po'o -amɔ -a -bonyunyu'a 'tɔ 'mɔ 'le -a kɪkma'a -kɪkma dɪ, 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e -amɔ 'kpɪ -a 'bhɛɛ'ɛ -a'ba "bhi wɔnyɪ.

VIII 'Bho 'ɛ lemmɔ a, Timotee, po 'le 'kpɪ -tɔn 'ke -a'ba -Kɔyi'a "dɪzɪɪɪ -za. Dɪn'a 'lbha -tɔnmɔ -le! 'Tɔnnɔ nyo po'a -jie 'mɔ 'ɔ dɪ, 'mna-a'a dɪn'a 'lbha -tɔnmɔ -le -lɪɛɛ! 'Le -mɔnnɔ gbo a, 'wɔn 'tɔn -ke -tɔn 'ke stasɪaa -lue 'mɔ'bhɛɛ -lɪɛɛke t-bɪ *Zezii'a "dɪzɪɪɪ'a dɪ! Wɔnkɛɛ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a -tɔnmɔ a, 'le ɛ 'mɔ -nɔ -nɪ 'ɛ letu! IX -In 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ "bhɔ-o 'pɔɓɔn'o -amɔ 'le ɔ 'ye -amɔ 'mɔ'tɛ -a 'ke 'ɔ nyo "du sese ke-ɔ, 'le 'kmɔ 'ye tiyi. -Abɔ se 'kɪ ɛ 'yeka -nɪ, 'le ɔbɔ -bodɪ -zɛɛɛ ɔ de'a 'bho ti ɔ 'ke -amɔ -bodɪ nu 'le Zezii *Kliisi 'mɔ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wɔɓ -nɪ'o. X 'Traamɔ 'tɔ ɔ, 'gɛɛlɛɛɛ! ɛ-bɛ -zɛɛɛ 'mɔnnɛ 'kpa-a 'piemɔ, -ɛkedɪmaa, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'yi-e 'nɔnnɔ 'kmɔ 'mɔ. ɔbɔ 'mɔnnɔ, 'tɔnnɔ 'lbha'a 'mɛmɛɛ'ɛ 'mɔtikukɛɛ wɔn. 'Tɔnnɔ -tɔ'ɔ -amɔ na, -bho nyo 'wɔnnɔ 'ɔ "dɪzɪɪɪ, ɔ-ɔ 'ye-e "kɔgwɛɓtɪnɪɛ.

XI -Gblee, 'le 'mna gbo a, -Lago 'du'o 'bho 'unmu-ε 'le ɔ-ɔ lbho'o 'unmu 'le 'in 'ke nyu 'dizigi 'mnu -bodɔ 'mu-za 'le 'in 'ke 'bho 'si 'in 'ke ɔ ɪ -tɔ. XII 'kle 'in-ɪ 'ye'a 'nɔɔ -jie 'mu, 'ε 'kpu'a 'bhuo mo'o. 'Le 'mna se 'ε dɪn 'bhle, -ekedɪmaa, 'in yibo'o-o Zezii Kliisi -yɔ 'mna de'a 'gwli, 'le 'in yibo'o 'an -pɔɔb'a kle ti -ka ɔɔɔ 'mno 'bhle'a wɔnkue, 'ɔ 'dizigi'a lbhu ɔ -tbha'a 'unmu, ɔ 'ke ε 'yrili'du 'le ε 'ke 'ɔ leyinɔɔ 'kpi bhla.

XIII Timotee, 'dizigi 'in -za'a -laa -unmu -bodɔ 'mu -in 'wɔnɔ 'bɔ, -zi ɪ -in -bonyunu -bodɔ 'mu! -A'a -ce nɪ 'kpi -le'a! -Bho -in -kɪ ɪ 'mu-ɔza a, -in -ke Zezii Kliisi 'sisri'e-e 'yi'a dɪ, de ɔ 'gwli 'le -in 'ke -Lago -ke nyu'a dɪkmεε 'mu'bhle 'le -in 'ke 'le ɪ 'mu ti-de. XIV 'Bho 'ε 'kpi a, Zezii'a 'dizigi -Lago -tbha'a -unmu, 'du 'ya dɪ gba 'mu, 'le, *-Lago'ɔ Lisaazuzu -nɪ'a -amu 'mu, 'le 'ɔ 'kpu 'mu, nyɔ -kɪ ɪ 'yida 'mu -za.

XV -Mnaaa'a 'bhuo yibo'o-o -ka Zezii'a -gɪɪgbawɔnyi'a nyu-ɔ -nɪ'a 'le Aziibhɔkpa 'kpi, ɔn -za'a-a 'unmu kwa gbo. Fizelɪ -ke εmozenɪ 'sri -ɔ 'kpi -lrεε. XVI 'Le, -yɔ 'ma-a Onezifɔɔ ɔ, ɔɔɔ-ɔ po'o 'unmu 'kpa 'yi. -Ka 'in pa'a -jie, 'ε 'lbhaa nɔ dɪn 'yi 'bho nyu'a 'yigbeyi. 'ε dɪ, -a'ba -Kɔyi -wɔnna 'ɔ 'bhlegbo 'niti. XVII -Gblee, -da ɔ yi'a 'nɔɔ *'Wɔɔmu a, ɔ 'bɔ-ɔ 'unmu ti kplokɔkɔ -kpayɪ!, -da 'in -nɪ'a, ɔ 'ye 'bho 'ye, 'le 'in -ke ɔ 'ye 'yɪye. XVIII -A'ba -Kɔyi nɔ ɔ -zigi 'lruli 'le *-lebhɔɔɔɔ 'li! ɔ-ɔ-lue 'mno, -da 'in -nɪ'a Efεzi, -ka ɔ -kpa'a 'unmu tenyɪ, -mnaaa'a 'bhuo yibo nɪ-o'o -lrεεke.

II

Nyɔ-ɔ nu'a -Lago'ɔ lbhu -ka -zegεka, ɔ-ɔ 'nu -ɔ -zegε 'lruli

I -In 'ye li-ɔ, Timotee, -inmɔ 'ma-a 'an -Lagojeyi'a 'yu, 'srii *Zezii *Kliisi 'le 'ɔ 'bhuo 'ke -unmu 'mutikukue 'nyɪ 'le 'ɔ 'limu'a wɔnɔmɔε 'mu -in 'ke 'le 'ε 'li ti-de. II -Gblee, Zezii Kliisi'a 'dizigi-ɪ 'ma-a -ziadɪ 'in-ɪ tɔ'ɔ nyu'a -dadudu 'le ɔn 'ye ɪ 'wɔɔn, ɔn 'ye ɪ 'mu-za -lrεε, -in 'wɔn-ɔ 'ya 'wee 'bɔ 'bhalrεεke'a dɪ, ɪbɪ 'mnu, nyɔzigi -ɔ 'bhεε'ε -ɔ 'ke ɪ ɔn -bonyunu -tɔ ɔ, mu 'le -in 'ke ɪ 'wa nyunyutu -tɔ, 'le -in 'ke ɔ 'ya -tɔtɔɪ 'mnu -tbha!

III -In 'ye li-ɔ, -bho -in 'du Zezii Kliisi'a dɪ 'le 'kleyεε 'ke -unmu 'kpi bhla, kuku 'mɔti, -a'a ple -le! 'Le, 'srojayi'a -zegεnɔ sɪasɪaa bhla'a wɔn kplokɔ -ɔ 'wɔɔ'a 'nyɪ, -in 'ke 'ɔ ka -nɪ! IV -Gblee, -bho nyɔ pa 'sroja 'le ɔ 'ke ɔ 'mu -nɪ a, 'ɔ dɪ se 'piemu'a dɪ 'kpi -nɪ 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɔ dɪ 'ke 'ɔ 'bhleyi 'tɔ nɔ. -Ka -lue 'mno ɔ, -mnoɔ -nɪ -kaa -lrεε! V Popo 'gwɔɔti, -ka, nyɔ-ɔ ple'a, ɔ -ke 'ɔ -bonyunu-u mumu'a li 'le ɔ 'ke 'nyɪ 'wɔ a, 'ya 'tibheli ɔn tri'a ti, -bho ɔ -see ɪ 'bho 'du, 'ɔ 'ye lε! -Ka -ɔ 'wɔ'a 'nyɪ -nɪ'a a, -mnoɔ -nɪ -kaa -lrεε! VI -Gblee, 'ka-a nyɔ-ɔ 'ma-a -kpaaduyi'a dɪ -nɪ'o -lrεε. -Bho ɔ 'du 'ɔ -yowli'a -kpa'a 'le ɔ 'ke ε 'zɔ -sɪa -nɪ kplokɔ -lrεε, 'le ε 'ke zaan a, ɔɔɔ 'mno, 'inno li'e 'ε 'yizayɔ. -Ka -lue 'mno ɔ, po 'le 'kpu, -mnoɔ 'ke -kaa -nɪ! VII Dɪ 'in-ɪ za'a -laa -inmu -bodɔ 'mu'a damu, -na nɪ -tɔɔ ti! -Bho -in nɔ -kaa a, 'lemnu -a'ba -Kɔyi-i 'ye-e -unmu -naagɪ 'nyɪ -mu 'le -in 'ke ɪ 'mɔti'wɔn 'wee.

VIII 'In-ɪ 'tmɔs'o -inmu-ε, Zezii Kliisi 'ma-a 'bhɔkpayowli *Daviidi'a 'nayu, popo 'ɔ dɪ 'gwɔɔti! ɔ 'mε-o'o 'le ɔ 'ye glu -ɔ, ɔ 'ye ti-nɪ -lrεε. -Gblee, 'dizigi-ɪ 'ma-a -ziadɪ 'in-ɪ tɔ'ɔ nyu, 'inno 'ka-a! IX 'Innu 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ 'in-ɪ sɪa'o 'le ɔn 'ye 'unmu gbɔko -po 'le -jie 'mu. Nyɔ-ɔ nu'a 'nyinyidɪ, -ka ɔn-ɔ nɔ 'ɔ ɔ, 'ɔ -ka ɔn nɔ'o 'unmu. Kɪn, 'le 'mna gbo a, 'inno ɔn po'o -jie 'mu. -Lago'ɔ wlu -mnεε ε, ɔn -see ε -jie 'mu po.

Εβε-ε mumu-o "kpiti. X 'Ka-a ι -nι'e 'mu'a dι a, 'nι 'wɔn'o 'nι 'ke ε wɔnyi'bhεε. Stasiaa 'wee 'nι -nι'a wɔnyenamυ, nyυ -Lago 'te'ε 'mu o 'ke -kɔ o, 'wa dι mo'o, 'le, nyυ-υ de'a Zezii Kliisi "gwli 'le υn -ke o-o 'sisri'a "yi, 'pυnpuan 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, o de'a 'bho ti 'wa dι, υ-bee -mnυ 'ke ε 'ye 'le ε 'ke υ 'mu "yi ε 'ke ti'ɔɔple 'bho 'o "trolli, 'le 'o 'nyu'a 'yibhεε'ε -vlavlι 'mu υn -ke Zezii 'ke -dalue -nι "kɔgwleka. XI 'Bho 'ε lemυ a, 'bhεε nι wɔnyi, -ekedɔmaa, wlu 'nι-ι 'ye'a 'mu-za mu a, ε-ε 'mo-o -ziadι! 'In na:

-Bho -a -ke Kliisi 'mε, -a -ke o -nι'e ti -lɾεε.

XII -Bho -a ku 'kpa "yi, -a -ke o-o 'ye-e li "kpi -nι -mu -lɾεε. 'Le, 'bho nyυ'a "yigbeyi, -bho -a nu na -a se o yibo a, 'bho -a'ba -tɔta -Lago'ɔ "yigbeyi o-o 'ye -amu "yidepo mu -lɾεε, 'le o 'ke na: 'In se υ yibo, nu.

XIII -Bho -a -see o "gwlide, obo -nmɔ'o-o "yiti nyo 'ke o "gwlide "kɔmu, -ekedɔmaa, o se 'bhεε o 'ke wlu "yida 'mu -za.

Kuku 'mvti, -nι 'ke lbhυ nu 'le -Lago 'ke -inmu "kpi'wɔɔn

XIV -In 'ye li-o, Timotee, li 'nι -za'a -laa -inmu -bodι 'mu, popo nι nyυ 'gwlu'ti, 'le -nι 'ke ι υ 'tmυυ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'le υn -kaa -nυkɔɔdι "yidepo -nι! 'Ya ltu-u 'mo-o bhebhedι, 'le, nyυ-υ po 'υ -lokui, ι-ι nu ε'o 'le ι-ι zv 'υ -ziadι'a "gwlideε -pɔlv 'zɔ. XV Po 'le 'kpi, nyo stasiaalt bhla'a wɔn, -o -ke "gwlideε -see'a -denι 'mu -so, -o -ke nυnυlbhυ 'ka -Lago 'tu nu, -nι 'ke 'o nyɔtu 'du! -Ka lbhυnυyi -ke lbhυ -nmɔ'o "yrili 'le 'ε dɔn'a 'lbhɔ 'o o, po 'le 'kpi -nι 'ke -kaa -nι! 'Inne 'mo-o, -Lago'ɔ "dɔzɔgɔ-ι 'ma-a -ziadι, -zι ι nyυ -bodι 'mu 'le "yisɾεε 'mu! -A'a -zι ι "yida 'mu -le! XVI -Yι 'ma-a bhebhedι nyυ-υ depo nι'a "yi, -yι'a nu'a -Lago 'tu a, -a'a po ι wɔn "kpi -le! -Ekedɔmaa, nyυ-υ 'kpa'a 'ya wlutu kli, υn-υ "maa-a -Lago'ɔ -ziadι'a -jolv "yrili. XVII -Gblee, 'ya nyɔtu'a wlu-u ba-o'o 'le nyunyυ'a "klumu 'le ι kɔo'ɔ -zɔnɔje'a -ɔtanyι gle'a ti 'le "jie-e 'bhεε'ε "yigbeyi ti, 'le 'wa -klaabonyυ'a "klumu Iminee -ke Filetι -nι'o. XVIII U-υυ nyυ 'mnυ "tayi'e-e -ziadι'a -jolv "yiti, 'le υn-υ tɔ'o nyυ bhebhelι, na: *Zezii *Kliisi'a nyυ-υ 'mε'ε ε, 'wa ku'a glusɔdι υn-υ 'si'a 'nyu, ε -see -nυ-ε yi 'le *-lebhwɔɔɔɔ ti. 'Le υn-υ nu'o -lɾεε: -Lago 'nu -ε -amu "lruli see, o -za'a-a 'memυ glu. -Bho nyυ "tayi kplisva "yiti 'le Zezii 'ke υ tinɔlre "nyι, -nι -ke o 'ke 'mε 'le -nι -ke o 'ke glu -so, 'inne -ke ε gɔgɔ'ɔ "yiti. 'E "se mo'o. Glusɔε -lɾεε se -nι. 'Wa wlu 'mnι'a dι nyɔtɔlv "maa'a -Lago'ɔ -ziadι "yrili. XIX 'Bho 'mnɔ o, 'o -glugba ι-bι -tɔtɔlzɔgɔ 'mnι de'a "lruti, -bho 'ε nyυ -kɔpυn nι "yi, ε -nι'e-e gege. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a dι a, 'ε wlu'a 'mυyibolε 'cɔn-ε'ε 'le 'o "bɔgυ 'li, ε na: -A'ba -Kɔyi yibo'o-o nyυ-υ 'ma-a 'o -nu, 'le ε na -lɾεε: Nyɔ'o nyo-o pa'a -a'ba -Kɔyi li, 'o nyɔtu ple "nyinynidι li!

XX -In 'ye li-o, 'le 'gagayi'a -budu 'li ε -se 'nyuɔmukɔkɔlv'a "se -nι 'le -ko. Tɔlv 'bhεε'o ι 'ke 'pɔlvbhlenεte "du, 'le -lɾι "du'o tu -ke mε. 'Ya ltu se nυnυdι 'mu gɔgɔ. XXI -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -abu -nι'o -lɾεε. -Bho nyo ple "nyinynidι li 'le o 'ke *li'saa 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'o nyɔtu, o-o po 'nɔ-o kɔo "yi 'le o-o 'du'o -zεge 'o -yowli 'mnɔ -bodι. Le'o lε-ε 'ma-a -zεge, 'ε -jeyi o-o de 'o ti.

XXII 'Le -mnɔoɔ gbo a, Timotee, "nyinyyninaagɔ-ι "tuu'a 'bhυabhυayreetι 'le υn-υ nu'a "nyinyynidι a, ple ι li! Po 'le 'kpi 'le -a'a -pɔlv 'ke "yi'sɾεε 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'le -a'a -nabhυ 'ke o 'tu nu, de o "gwli "kɔmu, -kma -a'a -bonyunyɔ'o dι, nyυ-υ pa'a -a'ba -Kɔyi

Zezi li, un-u po 'o *wɔn gbo 'le -pɔlɔplu 'mu, 'le -a'a 'limu 'ke u 'kpi wɔn-nmɔ -nɪ! ^{XXIII} -In 'ye li-o, nyu'a bhebhedi un-u depo nɪ'a 'yi a, -a'a po ɪ wɔn 'kpi -le! -Gblee, 'bhatadi 'mni, 'nnɪ ya'a jeje nyu -bodi. ^{XXIV} Nyu-o 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhunɔyi a, 'o 'du -gbaatibɔyi -le! ɔ 'du nyu -ke 'limu -nmɔ'o wɔn 'bho nyu 'wee'a 'kpi, 'le o 'ke nyu'a -tɔtɔ wɔnyi'bhɛɛ! ɔ 'du 'limutikuyi 'le o 'ke nyu wɔnyi'bhɛɛ! ^{XXV} ɔ -nmɔ kpli 'mu, 'le, nyu -ke o-o dede'a 'yi, o 'ke u -ziadi -tɔ! -Bho o nu -kaa a, u-bu nyu 'mnu, -Lago 'bhɛɛ'o 'kɪ o 'ke ɛ nu 'le un 'ke 'wa 'nyinyidɪ 'yiyibo 'nɪ-ɛ 'le un 'ke o gbo 'bhiti 'le un 'ke 'o -ziadi yibo. ^{XXVI} -Bho un nu -kaa a, 'nyinyidɪ'a tiyayi *Sataan -po 'nu -kpɛɛ 'mu 'le un-u 'du'a 'bho 'ɛ wlu, un 'bhɛɛ 'ko-o'o un 'ke 'ɛ -gbitie 'mu 'wlu 'le un 'ke -Lago'o -jɔlɔzɛɛ bhlu.

III

*'Le *-lebhɔɔɔɔ 'li'a stasɪaa-a 'ye'a -yi mu*

I 'In-ɪ 'tmɔu'o -ɪnmɔ-ɛ -lɛɛ, 'le *-lebhɔɔɔɔ 'li stasɪaa-a 'ye-e nyunyu -bodi -yi -mu. ɛ-ɛ 'ye-e 'yi-kmu -mu. II 'Bho 'mno o, nyunyu'a -dedekpli un 'ye'a ti-nɪ mu, 'nnɪ 'ka-a: Un-u 'ye-e 'wa 'bhi'a nunɔdɪ'a dɪ -zi -mu, un 'ke mɔni'a 'tu 'gwlu li 'bhle, un 'ke 'wa 'bhi 'yi'bhɛɛ 'le un 'ke 'plinmu 'du. -Gblee, 'wa nyunyutu-u 'ye-e -Lago'o da 'duu -mu, 'le, le'o lɛ-ɛ 'bhle'a -Lago'o 'nyɪ 'kpi, un 'ke ɛ 'mu'nyɛ. Un -see 'wa 'bhi'a 'yiglenyu 'bho 'du yi 'le un -see un -bonyunyo'o -zɛɛ yibo yi -lɛɛ. III -In 'ye li-o, 'wa nyanɪ -see 'mu'tɛ yi, un -see nyu'a ngaze 'ye yi, 'le un 'ke un -bonyunyu'a da 'mu-za 'nyinyinika 'le un 'ke u dɪ 'kpi 'duu -lɛɛ. Un-u 'ye-e nyu nyanɪ 'mu -kla -mu 'le ɪ -see u ka -nyna yi, 'le un 'ke -zɛɛ 'mu'nyɛ 'le un -see 'wa 'bhi wɔnyi'bhɛɛ yi. IV Un-u 'ye-e nyu -lɔu dɪ 'yrili'maa -mu 'le un 'ke -nɪadi nu, un 'ke 'wa 'bhi 'yi'bhɛɛ ɛ 'ke 'kale 'yi zi 'le un 'ke 'wa 'bhi'a 'tunɔdɪ gbo zi 'le un 'ke -Lago 'kpi-tbɛ. V 'Bho 'ɛ lemɔ, nyu -see -Lago'o nyɔzɪɔ 'du yi 'le un 'ke 'bho 'o -jeyi -na bhebbe. U-bu nyu 'mnu -see *'o Lisaazuzu'a wɔnkue 'wɔɔn yi 'le un 'ke 'o nyɔzɪɔ 'du -lɛɛ 'le 'wa kpli 'ke 'tɔ o 'tu nu. Nyu-u nu'a 'ya -kaabɔlɪ 'mni, po u le! VI -In 'ye li-o, 'yri -ke 'yi -a -nɪ'a -laa, 'le 'wa nyutu'a 'klumu'a nyɔtɔlɔ-u pa'a nyu 'bhlibhlegbo -fɔɔ. 'Wa 'nynɔkpakpɪ -ke -naagi-ɪ 'fɪn'a 'mu, 'le un-u 'maa 'nu dɪ 'yrili 'le un-u 'wɔɔn'o 'wa wlu. -Gblee, u-bu 'nynɔkpakpɪ 'mnu, 'nyinyidɪ un-u nu'a 'bho -Lago'o 'yigbeyi'a dɪ, 'wa -pɔlɔ -see bhlu, 'le 'nyinyidɪ'a -dadudu -ɪ 'ma-a u-bee 'mnu'a 'tunɔdɪ, 'nnɪ un-u 'tayi'e 'yiti ɪ 'ke u -jɔlɔ gbo po 'le un-u nu 'o. VII Un 'bɔ-o ti, -ziadi -ke 'tu-u -nɪ 'nu 'gwli, un 'ke ɪ 'ciɔn, 'le, ɪ-bɪ 'nyinyininaagi 'mni, un-u 'tayi 'nɪ 'yiti ɪ 'ke u -jɔlɔ gbo po'a dɪ un 'se 'bhɛɛ un 'ke ɪ yibo. VIII Nyukpasi 'maa'a u-bu 'nynɔkpakpɪ -mnu -bodi a, -ka *Ezipɔtɪkɔmu 'sɔn Zanɛsɪ-e Zaanblesɪ -ke -Lago'o lbhunɔyi *Moyiɪzɪ dede'a 'yi -benyi, -ka -lue 'mno o, 'ka-a 'wa 'nyinyidɪ'a dɪ un -see -Lago'o 'dɪzɪɔ 'wɔɔn yi. 'Wa popo 'yisɛɛka 'gwlotɪ'a dɪ, 'wa -tɔtɔlɪ un-u tɔ'o nyu -Lago'o damu un-u 'la'a -ziadi, ɪ se 'kpɔ 'bhle. IX -Gblee, 'wa nyutu -see nya -mu yi, 'le, -ka nyu 'yee'a Zaanblesɪ -ke Zanɛsɪ 'yri 'bɪ le -benyi, -ka un -see'a lɛ yibo, -ka -lue 'mno 'ka-a nyu 'wee 'ke 'ya 'bɪ 'yee -lɛɛ.

-Tɔtɔlɪ -ɪn 'ciɔn'a a, -de nɪ 'li ti

X -In 'ye li-ɔ, 'le -mnoɔɔ gbo a, kpɩi 'in -nɩ'a ti 'bho -Lagojeyi, -in yibo nɩ-o'o "pɛɛɛ: Lɩ 'in-ɩ tɔ'ɔ nyɔ o, 'an kpɩi o, 'le le 'an nɔnɔlbhɩ mɩɛ-ɛ 'kpa'a 'lru "yi, -in yibo nɛ-o'o "pɛɛɛ. 'Le, -ka 'in de'a -Lago "gwli, -ka 'in -ku'a "gwli 'le 'in "si'a 'bho 'in -kma'a nyɔ'a dɩ 'le 'in 'ye'a 'kpa "yi ku, 'le, ɛ-be lbhɩ 'mɩɛ, 'in 'ye 'ɛ "yi-kpɩn, -in yibo'o-o 'na "pɛɛɛ -lɛɛ. XI 'Bho 'ɛ lemɩ, lbhɩ 'mɩɛ, 'in -nɩ 'nɛ nɔnamɩ, -ka nyɔ kla'a 'inmɩ nyanɩ 'mɩ, -in yibo'o-o 'na "pɛɛɛ, 'le, sɩasɩaa-a bhla'a 'inmɩ "kpi 'le Atɩsɩ-e Ikɔnɩ -ke Listɩɩ, -in yibo'o 'na "pɛɛɛ -lɛɛ. Kɩn, 'in sɩa-o'o. 'In -nɩ'a -kaa 'ɛ 'limɩ, -a'ba -Kɔyi -see 'inmɩ gbo'mate, 'le da'ɔ -da ɔ zetie'e 'inmɩ-ɛ. XII -In 'ye li-ɔ, nyɔ'o nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ -ke *Zezii *Kliisɩ 'ke "yi'sisɩɩ, 'le, -ka -Lago'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɩn, 'ɔ -dedekpɩi 'ke -kaa -nɩ 'bho -Lago'ɔ -jeyi a, nyɔ-ɔ 'kla-a 'ɔ nyɔtu nyanɩ 'mɩ "kɔmɩ. XIII 'Le, nyɔ-ɔ "maa'a nyɔ dɩ "yrili -ke dɩ'a "nyinyɩnimɩ -lɩɩɩ -mɩɩɩ a, 'wa "nyinyɩnɩdɩ-ɩ 'ye-e "kpi'kpa -mɩ "kɔmɩ. -Ka ɩn-ɩ "maa'a ɩn -bonyunyu 'le 'wa "bhi 'ke -kaa "ma.

XIV 'In-ɩ 'tmɩɩ'o -inmɩ-ɛ, Timotee, lɩ -in 'ɔɩan'a 'le -a'a -pɔɩɩ 'wla'a "yiti -ka -zɛgɛka, -de nɩ 'mɩ ti! -In 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ -tɔ 'nɩ -inmɩ, -tɔtɔɩɩɩ-ɩ 'bhle'a 'kpɩ, -ka ɩn-ɩ tɔ 'nɩ -inmɩ, -in yibo'o-o 'na. XV -Gblee, 'bho 'ɛ lemɩ, -ɛ 'nyaa'a -a'a "danabhla a, -in yibo'o-o wlu-u 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lago'ɔ "bɔɔɩ 'li. ɛ-be wlu 'mɩɛ, ɛ 'bhle-e wɔnkue ɛ 'ke nyɔ -naagɩ "nyɩ 'le ɔ 'ke Zezii Kliisɩ "gwlide, 'le ɛ 'mɩ, 'le-e ɔ 'ke 'pɩn -nɩ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. XVI -In 'ye li-ɔ, ɩ-bɩ wlu 'mɩn 'wee 'cnɩ-ɛ'ɛ ɛ, ɩ-ɩ 'wɩɩ-o 'ɔ'ɩ Lisaazuzu 'mɩ 'le ɔ na nyɔ 'cnɩ ɩ 'le 'ɔ "bɔɔɩ 'li. 'ɛ dɩ ɩ -nmɔ'ɔ "yrili, -ziadɩ 'mɩn, nyɔ 'ke ɩ nyɔ -tɔ. ɩ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili-lɛɛ, 'le, "nyinyɩnɩdɩ -nɩ'a 'le -a'ba tɩnɛ 'mɩ, ɩ 'ke ɩ -amɩ -tɔ 'le -a 'ke ɩ "yiyibo, -a 'ke -Lago gbo "bhiti, 'le ɩ 'ke -amɩ 'ɔ "yisɩɩejɩɩ 'yi le -ya, 'le ɩ -nmɔ'ɔ "yrili -lɛɛ ɩ 'ke -amɩ -zɩɩ da -tɔ, 'le -a 'ke ɩ nɩ. XVII -Lago'ɔ Lisaazuzu 'nɩ-o 'na 'le ɔ 'ke 'ɔ lbhɩnyɩ 'mɩ "yi ɔ 'ke 'kpɩ 'mɩ'bhle ɔ 'ke lbhɩ'a -zɛgɛɛ nɩ.

IV

I -Gblee, Timotee, Zezii Kliisɩ -ɔ 'ka le yi, ɔ 'ke 'mɛmɩ -ke tɩnɩmɩ -zɩgɛ -tu 'le ɔ 'ke 'ɔ nyɔ -kɔ ɔ, ɔ -ke -Lago'ɔ "yigbeyi 'in-ɩ 'tmɩɩ nɩ'e -inmɩ. II 'Wla -pɔɩɩ ti -in 'ke 'ɔ "dɩzɩɩ 'mɩ-za! -Bho -in -kɩ ɩ 'mɩ-ɔza a, 'le zɔ 'ke 'mɩ-nmɔ o, 'le ɛ 'ke 'mɩ-nyni o, -a'a kpɩn 'ɛ lbhɩtu -kebhlele -le! "Du nyɔ "dɩ 'mɩ! -Yɩ -nɩ'a dɩyikpaka, kpɩ ɩ dɩ "yi, 'le, "nyinyɩnɩdɩ -nɩ'a 'le 'wa tɩnɛ 'mɩ, -tɔ nɩ ɩ 'le ɩn 'ke ɩ "yiyibo ɩn 'ke -Lago gbo "bhiti, 'le -in 'ke nyɔ 'wee 'kpa "yi po! -Ku "gwli "kɔmɩ 'le -in 'ke ɩ-bɩ nyɔ 'wee -tɔ -ka -zɛgɛka! III -In 'ye li-ɔ, -nɔɔ -lɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mɩ 'le nyunyu'a -loku 'mɩ -ziadɩ 'ke 'le bhɩɛ, 'le, nyɔ-ɔ tɔ'ɔ 'ya litu, ɩn -see ɩ -lokui-po yi. -Tɔtɔɩ -yɩ se'a 'kpɩ 'bhle, 'le ɩn 'ke ɩ 'wɔɔɩ. -Gblee, 'wa -klaabotɔmɩ 'mɩn-ɩ 'ye-e 'kpna -mɩ 'le ɩn 'ke ɩ 'wa 'tɩnɩdɩ -tɔ. IV Dɩ -see 'tɔ -ziadɩ'a -lue komu -lokui-po yi 'le ɩn 'ke 'le bhebheli gbo "bhiti. V 'Le -mnoɔɔ gbo a, Timotee, kpɩn dɩ li 'le lɩ 'wee 'mɩ! -Ku "gwli, 'le, sɩasɩaalt yi'a -inmɩ -bodɩ, -in 'ke ɩ wɔnyɩ'bhɛɛ! Lbhɩ -Lago -tbha'a -inmɩ 'le -in 'ke 'ɔ "dɩzɩɩ kpa, kpɩn ɛ ti -in 'ke ɛ nɩ -ka -zɛgɛka "kɔmɩ!

VI -Gblee, 'le 'mna gbo a, 'in 'tmɩɩ'o-o -inmɩ ɩ-bɩ dɩ 'mɩn, -ɛkedɩmaa, 'in-ɩ 'ye-e 'mɛ -mɩ Zezii Kliisɩ'a dɩ 'le 'ɛ -nɔɔ "kɔ'ɔ gbo. Nmɔ nyɔ-ɔ 'wla'a 'bho *sraganmi'a "kpi ti -tanyɩ 'le ɔ-ɔ zɛ'ɛ ɛ, 'ɛ -ka 'in -nɩ'o. VII -In 'ye li-ɔ, -ka pleyi -ke 'ɔ -boplemɩ-ɩ mumu'a li 'le ɔ-ɔ kuku'a 'muti,

ອ-ອ 'wlv'a 'nynl a, 'ka-a 'l'n -n'l'o. Lbhv -Lago -tbha'a 'l'nmv 'l'n 'ke ອ
 -bodl nv a, 'l'n nv -e'l'o kplokplokplo 'le -pvlbzegv 'm, 'l'n 'gwe-e 'yi 'l'n
 'ye 'le 'e 'l'ruti -ponamv nynl. 'l'n -n'l'a -kaa a, 'l'n -kpv'n'o-o 'o wlv 'yi.
 'An "gwlidee -see -dent 'm -s. VIII 'Traamv 't໐໐, 'nynlvbvvee 'bho -a'ba
 -Koyi Zezii'a "troll, ອ-ອ 'ye'a 'l'nmv "nyl mv, 'l'ne ອ-ອ fuo n'l'e 'l'nmv
 wlv. E-be 'nynlvbvvee 'mne, nys-v 'srve'e 'yi 'bho -Lago'v 'yigbeyi,
 'l'nmv ອ 'ke e 'nyl. ອ-ບ໐ -a'ba -Koyi 'mno ອ, -n໐໐ -ke ti ອ-ອ 'ye'a le -yi
 mv, 'bho-o ອ-ອ 'ye e 'l'nmv "nyl -n'l mv, -ekedvmaa, 'yisveeka ອ 'ke nys
 -zlgle -tu. E -se 'an 'se ອ 'ke e 'nyl -ko. Nys 'wee -n'l'a 'o leyve 'mne
 wlvfuonamv 'le 'bvbvba 'mv, 'l'nmv ອ-ອ 'ye e 'nyl mv -lve.

'Pvlv 'bv໐໐ ti Timotee 'ke 'bho 'v "troll yi

IX -Gblee, Timotee, 'le 'an wlv 'ke 'le -l'n gbo nynl a, 'kpa 'bho -l'n 'ke
 yl -vuu! X 'l'n-l 'tmv'v'o -l'nmv-e, Demav -n'l 'ka 'n໐໐ ອ, 'n໐໐gbe 'kmv
 'mv'a tlvve-e 'nv ອ-ອ 'tv. ອ 'wlv-o 'l'nmv "yrlil ອ 'ye Tesalonikl mv. -Y໐
 'ma-a Klesaav a, ອ໐໐ 'mv-o lbv "kpl 'le Galasivbhlvkpa "kpl 'le Tiitl
 -mno໐ 'ye Dalvav mv lbvdamv -lve. XI Luukl -n'l -lve, 'o "se -ke
 'l'n -sie'e 'n໐໐. -Bho -l'n -ka yl a, -l'n -ke Maav yl! ອ໐໐ 'bhve'o ອ 'ke
 'l'nmv -kpa. XII Tisikl -mno໐, 'l'n 'l'bv ອ 'le Efezvl "bhalve. XIII -Bho -l'n
 -ka yl a, Timotee, 'an -svnbana 'l'n sie'a 'bho Trvav Kapv'v gbo a, -sie
 ne 'l'nmv! -Yl 'ma-a 'an 'nynlvbhlebvov, -sie n'l 'l'nmv -lve, l -ke 'an
 'bvov -lrv!

XIV -Y໐ 'ma-a netevhlayl Alasaav -mno໐ ອ, 'o 'mvzav 'v໐໐ 'l'nmv
 tv gbo. Ll ອ nv'a a, -a'ba -Koyi-i 'ye-e 'ya 'l'ru 'mv "pele -mv. XV "Du
 -a'a "bhvo "yrlil 'bho 'o "kpl! ອ 'bhve'o ອ 'ke -l'nmv tv gbo -ya -lve,
 -ekedvmaa, -a'ba -tvtvl ອ 'wlv'v 'bv, ອ 'v໐ -l tv gbo.

XVI -Gblee, "yizazlgle vn -tu'a 'l'nmv, nys -see 'l'nmv -kpanamv yl.
 -Ka vn -die'a 'mv, vn 'wlv-o 'l'nmv "yrlil. -Lago'v kpv v 'ya dl "yl -
 le! XVII l -n'l'a -kaa 'mv, -a'ba -Koyi *Zevl -mno໐ -bodl a, ອ -see 'l'nmv
 kwa gbo -za, ອ 'pv-o 'l'nmv 'kpa 'yl 'le 'l'n 'ye 'o "dlzlv -za 'le nys'a
 -dadudu-u -se'a-a *Zuiv 'ye l 'bv'wlv. 'Bho-o 'l'n "tavle n'l'e 'meme.
 XVIII "Nynynil 'ye'a 'l'nmv "l'rvl-nv-e mv a, ອ-ອ 'ye-e 'le 'ya 'mv 'l'nmv
 zevl -mv "kvm, 'le, nys ອ -k໐'v, -v -n'l'a 'le yaku 'li, 'l'n 'ke 'le 'wa
 "klumv 'bv 'ye. Nys 'bhve 'o 'nynl 'yl "kvm -n໐໐'o -n໐໐ ti! *l -n'l -kaa
 'mv!

-Lebvovewlv

XIX 'l'nmv 'ye'e *Plisil -ke *Akilaa! 'l'nmv 'ye'e Onezifv'v 'o "bhlegbo'a
 nys -lve! XX 'Lotv'a "nynvu 'svn -yv -sie'a 'bho, -e -ke dl vn -see'a
 -l'nmv 'yevlv -jevyl pv a, 'l'ne 'mo-o vn se -laa -n'l. Elaav -mno໐, ອ
 -sie'e-e Klevlgwlv 'mv. -Y໐ 'ma-a Trovimv a, 'o "l'ru-u 'bhatl'a dl 'l'n
 sie 'o 'le Mileegwlv 'mv. XXI Timotee, yl -susveyl 'le -l'n 'ke "guda le sie!
 Ebulv-e Pudev -ke Linv, Klodl -ke 'lotv'a "nynvu -lrv na v-bv
 'ye'e -l'nmv!

XXII 'An 'yu, Timotee, -a'ba -Koyi -sie -l'nmv gbo 'le ອ 'ke -l'n -ke 'lotv'a
 "nynvu 'wee "niti-wvna!

'Pɔɓ'a "bɔɡɔ ɔ po'a TIITI -jeyi

Wludie po'a nyo "bɔɡɔ -nɛɛ'ɛ -naaɡɪ 'li.

-Lago'ɔ lbhɔnɔyi -lue -ke Zezii'a -dalbhoyi 'Pɔɓ -plɛ'ɛ lbhɔ -lue 'mne 'mu, 'unno ɔ po'o "bɔɡɔ -nɛɛ -jeyi. 'ɔ 'nyɪ 'mo-o Tiiti. -Ka ɔ 'ka Klɛɛtulikpe 'li'a Zezii'a -ɡlɪɡbawɔnyi'a nyo "yrili'du 'le ɔ 'ke ɪ-bɪ -ɡlɪɡbɪ 'mɪ glu po, 'ya lbhɔ 'Pɔɓ 'nyɪ ɔ 'o. 'ɛ dɪ ɔ po 'ɔ wlu -jeyi, 'le, 'dɪmɔduwlu ɔ 'ka nyo'a 'pa "pa -bodɪ 'mɔ-za, ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mu.

'Yewlu

^I Tiiti, 'unmɔ 'Pɔɓ 'ma-a -Lago'ɔ lbhɔnɔyi 'le -ɔ "du'a *Zezii *Kliisi'a -dalbhoyi a, 'unmɔ po'o -unmɔ wlu -jeyi. -Lago -tbha'a-a 'unmɔ 'ɔ lbhɔ 'ɪn 'ke ɛ nɔ. *A'ba 'Pɔɓnyi -Lago tbha 'nɛ 'unmɔ-ɛ, 'le, nyo -Lago 'tɛ'ɛ 'mɔ un 'ke 'ɔ -ɡlɪɡbawɔnyi'a nyo "du, 'un 'ke ɔ -kpa un 'ke -Lago 'gwlide 'le 'un 'ke ɔ -tɔ un 'ke 'ya 'wee yibo 'le un 'ke lɪzɪɡɪ nɔ 'le ɪ 'ke -Lago 'tɔ nɔ. ^{II} 'In-ɪ nɔ -ɛ'o 'le nyo 'ke ɛ yibo, 'le, tɪnɪɛzɛɡɛ-ɛ se'a "tiinamɔ 'bhle, -Lago 'ke ɛ ɔ "nyɪ. ɔ -see -bhla 'kmɔ ti-ya ke see 'le ɔ 'ye nyunyu 'gwɔtɪpopo ɔ 'ke ɔ "kɔɡwɛtɪnɪɛ "nyɪ. 'ɔ ɔɛ sɪn. Lɛ ɔ-ɔ ɔɛ'ɛ wlu "kpiti, ɔ-ɔ nɔ -ɛ'o. ^{III} 'Traamɔ 'tɔ ɔ, "yrilinmɔnɔɔɔ 'mne nyɪ-o'o. -A'ba 'Pɔɓnyi -Lago 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke "dɪ 'mɪ "piemɔ po 'le nyunyu 'ke ɪ yibo. 'ɛ dɪ ɔ "du'o 'unmɔ wlu "yi 'le 'un 'ke nyunyu wlu -ya.

^{IV} 'An -Lagojeyi'a "yu Tiiti, -unmɔ -ke 'un -plɛ'ɛ "gwlideɛ -lue 'mu, -a'ba -tɪta -Lago -ke -a'ba *'Pɔɓnyi Zezii Kliisi -sie -unmɔ gbo, un 'ke -unmɔ -pɔɓ'a bhluhluu "nyɪ!

Tiiti'a nɔnɔlbhɔ 'bho Klɛɛtɪbhɔkpa "kpi

^V Lɛ -ke dɪ 'un sie'a -unmɔ 'bho Klɛɛtɪbhɔkpa "kpi, 'unne 'ka-a: Lbhɔ 'un nɔ'a 'bho -ɛ sie'a 'lruvɪan 'yi, -un 'ke ɛ "yigwɛ. 'ɛ 'mɔnyaanɛ 'mo-o -un 'ke -Lago'ɔ -ɡlɪɡba glu po. 'Le, nyo -a 'ye'a 'bho "du mɔ a, un 'ke -ɡlɪɡba 'mne 'lru ti-de -lue -lue. -Ka 'un -tɔ'ɔ -unmɔ, nɔ -kaa 'le -gwɔɔ gwɔɔ 'mu! ^{VI} -Bho nyo 'ke -Lago'ɔ -ɡlɪɡba'a 'lruɪdeyi "du, ɔ "du nyo-ɔ se'a 'bɪ li'bhle; ɔ "du 'nyɪnɔ -lue'a 'bhleyi 'le ɔ 'ke ɔ 'yi-kpɔn; ɔ "du nyo -ke "yreetɪ-ɪ de'a *Zezii *Kliisi "gwli 'le un 'ke dɪ likpɔn; 'le nyo -kaa 'bho 'wa da "du "nyɪnyɪnika 'le ɔ "yreetɪ 'ke 'bho nyo "du! ^{VII} Nyo-ɔ -kɔ'ɔ -Lago'ɔ -ɡlɪɡba'a -dɔnɔ'a nya a, ɔ-ɔ 'mo-o -Lago'ɔ lbhɔ'a kwabhleyi'a dɪ, 'ɔ 'bhle 'bɪ li -le! Lɪ ɔ 'ka gbo-tɛ, 'unɪ 'ka-a: 'ɔ "du nyo-ɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ "bhuo "yi -le! 'ɔ "du nyo-ɔ 'bhle'a 'ɔɛ 'mna "yi -le! 'ɔ "du nyo'ɔ "kɛyɪzɪyɪ -le! 'ɔ "du -ɡbaatibɔyi -le! 'ɔ "du nyo'a lɪ'a wɔnkaliyi -le! ^{VIII} A -ɡblee, 'ɔ nyɔtu'a -dedɛkplɪzɪɡɪ 'ka-a: 'ɔ "du 'lɪkpɔ'a -ɡlikpɔnyi; ɔ "du "yrilinmɔkplɪzɪɡɪ'a nyo'a bha; ɔ "du kplɪ'a 'mɔnɔmɔyi; ɔ "du dɪlikpɔnyi; ɔ "du nyo -ke nɔnɔdɪ -nɪ'a pepe 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo wɔnyi'bhɛɛ! 'ɔ "du nyo-ɔ "du'a 'bho -Lago 'le ɔ -kaa 'ɔ "bhuo -tɔ! ^{IX} -Tɔtɔɪzɪɡɪ -a -tɔ'ɔ nyo a, nyo'a -jɔɪɡbɔpɔyi 'mɪnɔ -de nɪ 'mɔ ti, 'lemnɪ ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -tɔtɔɪzɪɡɪ 'mɔ nyo 'kpi "yi -po -nɪ 'le ɔ 'ke lɪ'a "yidamɔzɔmɔ 'ɡɪ -za, ɔ 'ke depomɔ le -zi -nɪ ɔ 'ke ɔ 'le "taa!

^X De -kaa 'bho nyo ti, -ɛkedɪmaa, nyo'a -dadudu 'ku-o -loku 'mu, 'le, dɪ-ɪ se'a 'kpɔ 'bhle, un-ɔ tɔ 'nɪ nyo, un-ɔ po'o nyo 'srɛ li! 'Wa -dadudu'a "klumɔ'a nyo-ɔ 'mo-o *Zuifɔ. ^{XI} ɔ-bɔ nyo 'mɪnɔ, 'unmɔ nyo 'ke 'le "taa 'le un 'ke wɔn "mu. -Bho ɛ -se -mneɛ ɛ, un-ɔ "maa-a 'bho

-ghgbawonyi'a nyu 'wee 'le un-b 'maa'a nyu -toɔ 'yrili. L1-t se'a -toka -ni, 'unni un-b to'o 'le 'srɛ 'mu 'le un-b 'yee'e ni mɔni ti. XII A-gblee, Klɛɛti'a 'ybhayi -lue na: Klɛɛtyi-i 'mo-o sɪnbhleyi, 'le ɔ kɔkɔɔ'ɔ 'mnamɔnyinmi: lilia'a 'sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ popo'o 'gwɔti. ɔ vɫan-o'o, lilia'a 'sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ zi'o. XIII Wlu 'mnɛ-ɛ 'mo-o -ziadi. ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili, -un 'ke v 'dɪ 'mu 'du 'le un 'ke -Lago'ɔ -jolv tikpɔn. XIV 'Du v 'dɪ 'mu -ka -zɛgɛka tenyɪ 'le un -kaa 'Zuifv'a sabhladɪ -lokuipo, 'le un -kaa nyu-b -tbhɛ'ɛ -ziadi 'kpi'a gba 'yi-kpɔn! I-bɪ dɪ 'mni, -bho un -kɪ ɪ nyu-b to, 'wa po ɪ -lokui -le! 'Wa -kpɔn 'ya gbatu 'yi -le, -ɛkedɪmaa, ɪ 'mo-o bhebhedɪ! XV -Bho nyunyɔ'ɔ -pɔlv 'saa li 'le ɔ 'ke *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ -bodɪ lɛ'o lɛ 'saa'a-a li -lrɛɛ. Nyu-b se'a -Lago 'gwɫide -v -ke 'limv -nyɪ'a wɔn, lɛ'o lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'wa -pɔlv 'zɔ se 'yi'srɛɛ, un-b popo-o 'nyinyɪnidɪ 'gwɫɪti 'kɔmv. -Bho un nɔ 'nyinyɪnidɪ, 'ya 'lbhaa nɔ dɪn 'yi; un se 'nyinyɪnidɪ -ke -zɪgɪ yibo. XVI Nyu 'mnɔ'a 'bhi na, un yibo'o-o -Lago 'le 'wa 'nyinyɪnikpli-i zɔ 'v gbɔ, -ka un se'a -Lago yibo -ziaka. 'Wa 'du 'bho -Lago, l1-t nya 'nɔ li, 'unni un-b nɔ'o 'le un se -zɪgɪ'a nɔnɔa 'bhɛɛ.

II

"Yisrɛɛtoɔli

I Tiiti, l1-t 'bhle'a 'kpɔ 'le -t 'ka nyu -kpa a, -to nɪ!

II 'Tmɔv nyunyuzɪgɪ, un yibo 'wa 'bhi'a kpɔnka, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi v -le! Un kpɔn dɪ li 'le nyu 'ke v 'bho 'du! Un kpɔn dɪ li 'le 'wa -Lago'ɔ 'gwɫideɛ-ɛ dɪkmɛɛ -ke 'kpayikue 'ke 'yrigbo mu!

III -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ 'ke nyunyuzɪgɪnyɔkpakpɪ -bodɪ -nɪ -lrɛɛ! "Du v 'dɪ 'mu, un kpɔn dɪ li, un 'ke nyu-b ple'a -Lago'ɔ kpɪ "sɛli-za! 'Wa 'du un -bonyunyu nyu wɔn 'mu ti -le! Nmɔ'ɔ kpɔn v 'geyie 'mu -le! L1-t -nmɔ'ɔ 'yrili, un -to nɪ un -bonyunyu! IV -Bho un -ka -kaa-a nɔ a, 'lemnɪ 'bhɔabhɔayranynv -v 'po -v -lokui 'le un-b gbɔ 'nɔ ya, un-b kma'a 'wa nyimie 'we -ke 'yreetɪ'a dɪ. V Un kpɔn dɪ li, 'wa 'bhle 'nyinyɪnɪnyɪ 'kpi -le! 'Le un 'ke 'bhlegbo'a 'nyɔkpakpɪzɪgɪ 'du, 'le un 'ke -yranynɔlbhv nɔ -ka -zɛgɛka, 'le un 'ke 'bho 'wa nyimie -bodɪ 'wa 'bhi ya -ya! -Bho un nɔ -kaa a, nyu -see -Lago'ɔ wlu kwa'fɪn yi.

VI 'Tmɔv 'bhɔabhɔayreetɪnyukpasi, -ka -lue 'mnɔ -lrɛɛ 'tmɔv nɔ un kpɔn dɪ li! VII -Mnaaa'a 'bhɔoka -lrɛɛ, 'un-t 'tmɔv'o -unmɔ-ɛ, 'un na, 'le l 'wee 'mu, nɔ lɪzɪgɪ 'le -un -boyreɛtɪ 'ke -unmɔ li'ye, 'le un 'ke -unmɔ 'kpi 'ɔtaan -nɪ 'le un 'ke -unmɔ 'yi 'kpi -za! -Bho -un -kɔ v lɛ-ɛ to ɔ, 'wla -pɔlv ti! L1-t 'bhle'a 'kpɔ, -to nɪ 'le nyu 'ke 'bho -unmɔ 'du! VIII -To nɔ wlu -t 'ma-a -ziadi, nyu -see'a -feyi 'zɔ-za yi! 'Lemnɪ, nyu-b 'ke 'ka -a'ba da 'du se to 'bhɛɛ un 'ke -amɔ 'nyinyɪnɪlɛ 'kpi 'duu, -ɛkedɪmaa, 'wa wɔn 'mu-ɛ'o.

IX Nyu-b 'ma-a nyɔzɔlbhvunmɔ, 'tmɔv nɔ, un 'du 'bho 'wa -kɔmv'a wlu 'le lɛ'o lɛ 'mu! L1-t -nmɔ'ɔ 'yrili, un nɔ ɪ 'wa -kɔmv -bodɪ; 'le un -ke un -kaa jɛ! X 'Wa 'yri v -le -lrɛɛ, un nɔ v -zɪgɪ 'lruli, 'le 'wa -kɔmv 'ke 'wa dɪlikpɔndɪ -za! 'Lemnɪ -a'ba *'Pɔunyi -Lago'ɔ wlu -a to'ɔ nyu, un-b bha nɛ-o'o.

XI Nyu-b 'ma-a -Lago'ɔ -nɔ, dɪ 'un-t za'a -daa 'mu, un nɔ ɪ! -ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ -Lago'ɔ to'ɔ nyunyu, -ka 'ɔ 'limv -nmɔ'ɔ wɔn 'gɪ 'bho nyunyu 'wee 'kpi 'le ɔ 'ke v 'pɔun. XII -Zɪgɪ -Lago nɔ'a -amɔ 'lruli, -a yibo 'nɪ-t 'yi'a dɪ, -a 'bho 'nyinyɪnidɪ'a dɪ! -A'ba ple 'kmɔ 'mu'a 'nyinyɪnidɪ kli

-le 'le -a 'ke 'o 'tʊnʊdʊ nʊ! -Nɔɔ -ke ti -a -nʊ'a -bhla 'nɔɔ 'kmu 'mʊ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili -a 'ke dʌ likpʊn, 'le, lɪ-t 'srɛɛ'ɛ 'yi, -ɪ nʊ'a -Lagɔ 'tʊ, -a 'ke ɪ nʊ! XIII -Nɔɔ -ke ti -a -nʊ'a -bhla 'bʊbʊa'a zɔ wɔnɔfuonamʊ, -a nʊ -kaa, -ɛkedɪmaa, -a yibo'o-o -a'ba *Pʊɔnyɪ *Zezii *Kliisi 'mo-o -a'ba -Lagɔkɪagba. 'Innɔ 'ye le -yi mʊ 'le 'o 'nyɪ'a 'yibhɛɛɛ 'mʊ. XIV A -gblee, ɔɔɔ 'mnɔ, 'unɔ 'tayi'e 'o 'bhuo 'yiti ɔ 'ye 'bho -a'ba 'bʊ 'mʊ 'mɛ -nʊ 'le ɔ 'ke -amʊ 'nyinyɪnidɪ 'kpi -za, ɔ 'ke -amʊ *li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'le ɔ 'ke -amʊ -kɔ 'le -a 'ke 'yrilinmɔlɪ'a nʊnʊa wɔnyɪ'bhɛɛ.

XV Tiiti, lɪ 'n 'nʊ'a -daa a, -tɔ nʊ nyʊ, pɔ ʊ 'kpi 'yi! Nyʊ-ʊ -see'a -unmʊ -lokuipo, "du ʊ 'srɪn 'mʊ! Wɔnkue -Lagɔ 'nyɪ'a -unmʊ, -wlu -nʊ nɛ 'mʊ! -A'a 'wɔn nyʊ'a 'fɪn -unmʊ kwa -le!

III

-Pɔlv'a bhluhluwa 'litideɛ

I -Za *Zezii'a nyʊ'a -pɔlv 'yiglu, ʊn "du 'bho 'bhlikpɪyowli -ke 'wa nyʊlrutidemʊ! Lɛ ʊn 'si'a 'nyɪ, ʊn nʊ ɛ! Un -kma 'yrilinmɔlɪ'a nʊdɪ! II 'Tmʊv nʊ, 'wa -za nyʊ 'nyinyɪnidɪ -bodɪ 'mʊ -le! Un -ke nyʊ'a jɛ -le! Un -nmɔ 'limʊ wɔn 'le ʊn 'ke nyʊ 'wee -bodɪ 'yɔɔ -nʊ!

III 'Tmʊv nʊ -kaa, -ɛkedɪmaa, nyigbeyikpli -abʊ-a'a 'bhi-i nʊ 'ko -tanyɪ! -A'ba "du 'kɪ 'bho nyʊ, -a 'maa'a-a -jɔlvzɛɛ 'yrili, 'le 'kmu'a lɪ'a 'tʊ -ke lɪ'a -bhabha kpʊn'o -amʊ 'geyie 'mʊ. -Klaabolɪ'a 'sɛ -a'ba -naagɪ -nʊ 'ko'o 'kpi. -A 'mʊ'e-e 'yri 'bho -a -bonyunyu'a lɪ 'kpi. Nyʊ-ʊ 'nyɛ-ɛ -amʊ 'mʊ 'le -abʊ 'nyʊ 'ʊ 'mʊ. IV 'Le ɪ -nʊ'a -kaa 'mʊ, -nɔɔ -lue ti -a'ba *Pʊɔnyɪ -Lagɔ -tɔ'ɔ-ɔ -a-bʊ nyunyu -ka 'o 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho -amʊ 'kpi, -ka ɔ -kma'a -a'ba dɪ tenyɪ, 'le ɔ 'ye -amʊ 'nyinyɪnidɪ 'kpi -za. V ɔ -see -amʊ 'pʊʊn -a'ba -zɪɪ'a nʊnʊkamʊ. ɔ 'pʊʊn'o -amʊ-ɛ 'le 'o ngazepɔlv 'mʊ. ɔ *'saa'a-a -amʊ li 'le -a'ba 'nyinyɪnidɪ 'mʊ. -A 'wlv-o'o -lreeka, -a 'ye-e tɪnɛlre. ɔ-bɔ -Lagɔ 'nʊ-o 'ɛ lɛtʊ 'le *'o Lisaazuzu'a wɔnkue 'mʊ. VI ɔ -zi -nʊ'e-e -a'ba *Pʊɔnyɪ Zezii *Kliisi 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ 'o Lisaazuzu 'kpi -ya -gblokoo! VII A -gblee, -ka -Lagɔ nʊ'a -amʊ -zɛɛɛ 'lruli 'le -a -ke ɔ 'ye'a -ybhɛ 'le -Lagɔ 'mnɔ'ɔ 'sana 'mʊ, -a yibo'o, -a 'ye-e 'kɔgwɛlɪnɪɛ.

VIII Wlu 'n -za'a -laa 'mʊ 'mo-o -ziadɪ. -Bho -un -ke ɛ 'mʊ-ʊza a, 'n 'bɔ-ɔ ti -n 'ke ɛ -jɛɛ 'kpi titri. "Lemnʊ, nyʊ-ʊ de'a -Lagɔ 'gwli, ʊn-ʊ 'ye-e 'wa 'bhi 'yrili'du -mʊ 'kɔmʊ 'le ʊn 'ke lɪzɪɪ nʊ. I-bʊ wlu -a tɔ'ɔ nyʊ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'le ɪ-t kpa'a nyʊ. IX 'Bho 'ɛ 'kpi -lrɛɛ, -bho koo nyʊ -ka -nʊkpʊdɪ 'yi-idepo nʊ, -a'a pɔ ɪ wɔn 'kpi -le! -In -ke 'wa jɛ -le! -A'a -ke nyʊ'a -jɛ -nʊ *Zuifʊ'a gba'a dɪ 'yi -le! 'Ya lɪtʊ 'mo-o bhebhelɪ. X Nyɔ -yɔ ya'a 'yɪɪɪɛɛ 'le -Lagɔ'ɔ nyʊ'a 'klumʊ, pɔ ɔ 'da! -Bho ɔ -see 'bhɔ ɔ, pɔ ɔ 'da -lrɛɛ! -Bho ɔ -see -unmʊ -lokuipo a, jɔɔ ɔ 'yrili! XI -In yibo'o-o 'o nyunyuɔtʊ 'maa'a-a -Lagɔ'ɔ -jɔlvzɛɛ 'yrili, ɔ-ɔ 'mo-o 'nyinyɪnidɪ'a nʊyɪ. ɔ -see 'ybha ɔ 'ke nyɔ -lokuipo 'le ɔ -kaa 'o 'nyinyɪnidɪ 'yiyibo 'le ɔ -kaa 'le -Lagɔ gbo 'bhiti; 'le 'o 'nyinyɪnidɪ-t 'kpa'a 'piemʊ 'le dɪ-t kpʊn ɔ'o.

Wluɪjrawlu

XII 'In-t 'tmʊv'o -unmʊ-ɛ -lrɛɛ, 'n na 'nʊ ɛ, Tisikɪ -ke Atemaasi'a -lue 'n-t 'ye 'le -n gbo -lbho mʊ. -Bho ɔ yi 'le -n gbo a, pɔ 'le 'kpi -n 'ke yi 'le -n 'ke 'le 'nʊmʊ Nikopoliiɪgwɔ 'mʊ -yɛ. -Vʊvɔ'ɔa ɔFa 3 12 'Le 'wa 'bhluɪkpa 'kpi, -bho -sʊn -ka ti-yi a, nyɔ'ɔ -na 'le -blabla. XIII Dɪ'a nmazeyi Zenaasi -ke Apolosi 'ye'a -yi mʊ, kuku 'muti, -n 'ke ʊ -kpa!

Le un 'bo'c ti, 'nyl ε v 'le un 'ke 'wa -jolv bhlu 'le un -kaa le 'mυ-bc.
 XIV Tmυb 'lotv'a "nynuu 'wee 'le a 'ke v -kpa! 'E "du -in -ni -lue'a
 'mυwlvle -le! Ny'c'c -ni 'bho -Lag'c'c -jeyi bhebhe. -Zigi-i 'ka -Lag'c'c
 nyv "lruli-nv-ε, 'unni 'ka-a!

XV Nyv 'wee -ke 'in-i na'a a, un na v-bv 'ye'e -inmv! -A-bv 'ye'e -a'ba
 'lotv'a "nynuu 'wee -ke -a -plε'ε -polv -lue 'mv!

-Lag'c'c -wvanna amv "niti 'fi'a 'wee!

'Pṵṵ'a "bṵṵ ṵ ṵo'a FILEMṵṵ -jeyi

Wludie ṵo'a nyṵ "bṵṵ -nεε'ε -naagi 'li.

Zeziia -dalbhoyi 'Pṵṵ'a bha -lue ṵn-ṵ 'la'a Filemṵṵ, 'ṵnṵ ṵ ṵo'o "bṵṵ -nεε -jeyi. Ṷ 'nṵ-o -kaa, -εkedṵmaa, ṵ 'geyiεyṵ Onezimu ṵle-o'o, 'le ṵ 'ye "sesigwṵṵ 'mṵ mu 'le ṵ -ke 'Pṵṵ 'ye 'gbṵṵ 'le ṵ 'ye Zeziia "dṵzṵṵ 'wṵṵ. 'Le ε-βε "bṵṵ 'mne 'li, 'Pṵṵ-ṵ 'ṵo-o Filemṵṵ 'kpa "yi 'le ṵ 'ke Onezimu'a "nyinynidṵ'a dṵ 'bṵṵ, 'le, -bṵṵ ṵ mu le a, ṵ 'ke ṵ kṵṵn -gli, -εkedṵmaa, ṵ mo 'tṵ-ṵ ṵ 'lotṵ'a "yṵ 'bṵṵ Zeziia -jeyi.

'Yewlu

I 'Inmṵ 'Pṵṵ nyṵ ṵo'a -jie 'mṵ *Zeziia *Kliisi'a lbṵṵ'a dṵ, 'ṵn -ke -a'ba 'lotṵ'a "yṵ Timotee-nṵ 'sṵn, -ṵnṵṵ Filemṵṵ -ke dṵ -a kma'a, -ṵnṵṵ -ke -a nṵ'a -Lagṵṵ'ṵ lbṵṵ, -a-bṵ 'ye'e -ṵnṵṵ! II -A'ba 'lotṵ'a "yunynaakṵ Apia-e, Asipṵ -ke -a -ṵo'a gbṵ, 'le, -bṵṵ koo ε "du sṵasṵaalṵ, -a za'a Zeziia "dṵzṵṵ 'mṵ, ṵn -ke Zeziia -gṵṵgbawṵnyṵ'a nyṵ 'wee 'gbṵṵ'a 'lru 'le -a'a "bhlegbo, -a-bṵ 'ye 'ṵ -lreε!

III -A'ba -tṵta -Lagṵ -ke -a'ba -Kṵyi Zeziia Kliisi nṵ amṵ -zεεε 'lruṵi, 'le ṵn 'ke amṵ -ṵṵṵ'a bṵṵṵṵṵṵ "nyṵ!

IV-V -Gblee, 'an 'lotṵ'a "yṵ Filemṵṵ, -ka -ṵn de'a -a'ba -Kṵyi Zeziia "gwli 'le -ṵn -kma'a ṵ nyṵ'a dṵ, 'ṵn 'wṵn -ṵ 'bṵ; 'ṵnne 'bhle'e 'nynṵ'a dṵ, -bṵṵ 'ṵnṵṵ 'Pṵṵ -ka *-Lagṵ wṵn gbṵ-o ṵo, 'ṵn-ṵ ṵoṵo'o -a'a dṵ 'gwṵṵṵi 'le 'ṵn-ṵ ṵo ṵ 'seε. VI 'ṵn-ṵ bhade-e -Lagṵ li -lreε, 'le, Zeziia "gwṵṵide -a -ṵle'ε 'mṵ, ε 'ke lbṵṵ nṵ 'le -ṵn 'mṵ, 'le, "yriṵṵmṵkṵṵi 'bṵεε'ε Zeziia Kliisi'a 'nynṵ "yi, -ṵ 'ma-a -a'ba li, -ṵn 'ke ṵ yibo 'le -ṵn 'ke ṵ nṵ -ka -zεεka. VII 'An 'lotṵ'a "yṵ, -ṵn 'ye li-ṵ, -a'a nyṵ'a dṵkṵεε 'ṵo-o 'ṵnṵṵ 'bṵṵvakkṵagba -ṵṵṵ 'zṵ 'le ε-ε ṵo'o 'ṵnṵṵ 'kpa "yi tenyṵ, -εkedṵmaa, -a "nyṵ-e Zeziia nyṵ'a -dadudu 'mṵtikukε.

'Pṵṵ bhade'e-e Filemṵṵ li ṵ -kaa Onezimu dṵ "yikpa.

VIII I-bṵ dṵ 'mṵṵ -nṵ'a -kaa 'mṵ a, 'ṵn-ṵ 'yi-e -ṵnṵṵ libhadenamṵ le -lue'a dṵ. -ṵn 'ye li-ṵ, 'ṵn-ṵ 'mo-o *Zeziia *Kliisi'a lbṵṵṵnyṵi. 'E dṵ 'ṵn 'bhle'e "yifṵε, 'le, lbṵṵ -ṵn 'ka nṵ, 'ṵn 'ke ε -ṵnṵṵ "nyṵ. IX ε -nṵ'a -kaa 'mṵ a, 'ṵn -see ε letu -nṵ yi, -εkedṵmaa, -ṵn -kma'a-a Zeziia nyṵ'a dṵ. Le 'ṵn 'ka nṵ a, 'ṵnne 'mo-o 'ṵn 'ke -ṵnṵṵ libhade. 'Inmṵ 'Pṵṵ bhade'a -kaa -ṵnṵṵ li, nyṵnyṵzεεε 'ṵn "du'o 'le 'ṵn "si'e 'bṵṵ 'ṵn -nṵ'e 'nṵṵ -jie 'mṵ Zeziia Kliisi'a lbṵṵ'a dṵ. X 'ṵn -nṵ'a 'nṵṵ -jie 'mṵ, nyṵ -lue 'ṵn -ya'a 'bṵṵ Zeziia -jeyi, ṵ "lru "yi 'ṵn-ṵ ṵo'o -ṵnṵṵ "bṵṵ -nεε -jeyi. Ṷ 'nynṵ 'mo-o -a'a 'geyikpaan Onezimu. XI -Benyṵ a, ṵṵṵ 'mṵṵ, ṵ -ke 'nynṵ'a 'zṵ 'ma-a «ṵ -se bhṵṵṵnyṵ -ko», 'le -mṵṵṵṵṵ -bṵṵ ṵ-ṵ mo 'ko-o bhṵṵṵyiti'a nyṵ. 'Traamṵ 'tṵ ṵ, -a -nṵ 'sṵn -bṵṵ, ṵ se 'tṵ -kaa -nṵ.

XII 'Ka-a ε -nṵ'e 'mṵ'a dṵ, ṵ-ṵṵ 'ma-a 'traamṵ 'an -ṵṵṵ'a "die a, 'ṵn-ṵ ṵ ṵ 'le -ṵnṵṵ gbṵ le. XIII -Nṵṵ -ke ti 'ṵn -nṵ'a -bṵṵṵ -jie 'mṵ Zeziia "dṵzṵṵ'a dṵ, 'ṵn 'ṵṵ 'ko-o ti, 'ṵn 'ke ṵ 'bṵṵ 'an 'tṵoli tide, 'le -a'a 'nynṵ 'mṵ ṵ 'ke 'an lbṵṵ nṵ. XIV ε -nṵ'a -kaa 'mṵ a, 'ṵn -see ti'ṵṵ 'ṵn 'ke le nṵ -bṵṵ 'ṵn -see -a'a wṵṵṵwṵṵ 'ye. 'ṵn -see ti'ṵṵ 'ṵn 'ke -ṵnṵṵ -glaka kṵṵṵ 'le -ṵn 'ke -ṵnṵṵ "yriṵṵmṵṵṵ 'lruṵṵṵ. 'ṵn 'ybṵa-o'o -a'a "bṵṵo'a -ṵṵṵ 'ke 'wṵṵ 'le -ṵn 'ke le nṵ.

XV -Gblee, ε κωκ'ω-ω -Lago'ω "bhuo-ο "tayi 'νω "yiti 'le ω 'ke -ιnmυ le po -νωωtoope 'li, 'le, -bho ω -ka le-e yi, ω 'ke -ιn -Bozezii'a nyω "du 'le a 'ke "yi"sisri "kωgwλεka. XVI -In 'ye li-ω, 'traamu 'τω ω, ω -se 'τω-ω bhebheta'a'geyikpaan-ko. Ω 'bhe-ε "yi ω 'ye 'geyikpaan -zi, -εkedumaa, 'an dīkmalotω'a "yu mo'ο. 'Le -mνωωω -bodι, ω 'ke "yi'bhε 'le ω 'ke lbhυnyyi -zi, -εkedumaa, -ιn -bonyunyω mo'ο 'le ω 'ye 'bho 'si, ω 'ye -a'a 'lotω'a "yu "du 'le -a'ba -Koyi Zezii 'mu; 'ε kamυ -ιn 'ke 'ω dι -kma 'le ε 'ke 'an nε 'mυ-zi.

XVII Ι-βι dι 'mny'a "lru "yi, 'le, -ka -a -nι 'son -a "du'a lbhυ -lue'a nυmυ, -ιn yibo nι-ι'a dι a, -ka, -bho 'ιn yi'a -ιnmυ "bhli, -ιn 'ka 'ιnmυ kpuη -gli, kpuη ω -kaa! XVIII -Bho ω nυ -ιnmυ "nyinynidι "lruli, 'le ω 'ke -a'a kpa 'bhle, 'an "lruyidι mo'ο. XIX 'Inmω 'Pωλω'a "bhuo-ο 'cny'e "bωγυ -nεε. 'In-ι 'ye-e -a'a kpa 'mne -za -mυ. -Gblee, 'ιn -see ti'bω 'ιn 'ke -ιnmυ 'gwλtipopo na, -ιn 'bhle-e 'mna-a'a kpa -lρεε. 'Inne 'mo-ο, 'an 'sana 'mυ -ιn yi'e 'bho Zezii'a -jeyi. XX 'An 'lotω'a "yu, 'le -a'ba -Koyi Zezii'a 'nyη 'mυ, 'ιnmω bhade -ιnmυ li, -zεγε 'ιn-ι 'bω'ω -ιn 'mυ ti, nυ ε 'ιnmυ "lruli! -Ka, -a -nι 'son, -a "du'a Zezii Kliisι'a lbhυnyny, popo 'na 'gwλoti 'le -ιn 'ke 'ιnmυ -pωλω 'li tide!

XXI -In 'ye li-ω, 'ιn 'de-e "gwli na, λε -ke dι 'ιn-ι 'tmυ'a -ιnmυ, -a 'ye -ε -nυ -mυ, 'le 'ιn yibo'ο na ε-ε 'ye-e "yi'bhε -mυ, 'le, -zεγε 'ιn-ι 'bω'ω ti -ιn 'ke ω "lrulinυ, ε 'ke ε 'mυ-zi. 'E dι 'ιn-ι po'ο -ιnmυ "bωγυ -nεε -jeyi. XXII A-a 'po-ο *-Lago ωωη gbo 'an dι: 'ε kamυ 'ιn de'e "gwli na 'ιn-ι 'ye-e "yiti'tayi-ε -mυ. 'E dι, -bho -ιn kpuη Onezimυ, nmaze 'an 'bι, -ιn 'ke ε 'ιnmυ ωωη-fuo!

XXIII-XXIV -A -Bolagωlbhυ'a nυmυ Maakι-e, Alisιtakι-e, Demasι -ke Luukι na υ-βυ 'ye'e amυ! Zezii Kliisι'a lbhυ'a dι Epaflasι υn po'a -jie 'mυ -lρεε, ω na ω-βω 'ye'e amυ!

XXV -A'ba -Koyi Zezii Kliisι -sie amυ gbo!

'Zuifu "we un-u 'la'a EBLEE -lrɛɛ, 'wa "bɔgu

Wludie po'a nyɔ "bɔgu -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li.

'Zuifu 'ma-a Zezii'a nyɔ, 'ɪnnɔ "bɔgu -nɛɛ -po-ɛ'ɛ -jeyi. Nyɔ-u 'kla-a u-bɔ Zezii'a nyɔ 'mɔɔ nyantɪ 'mɔ tenyɪ'a dɪ un sɪa'o 'le un se 'mɔtikukue 'mɔ'bhle. Un -kaa Zezii'a -jeyi 'wɔɔ, 'le, -Lagɔlbhɔnɔsɔ un -nɪ'a 'li -benyɪ, un -kɛɛ ɛ kli ple -lrɛɛ, 'ɛ dɪ "bɔgu -nɛɛ'ɛ -jeyipoyi-i po 'u 'kpa "yi 'le un 'ke 'kpa "yi ku. -Ka 'wa 'pɔnpɔan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -zi'a u-bɪ kplisɔa 'mɔɔ 'mɔ 'le le'o le 'li, ɔ-ɔ 'za-a 'ya dɪ 'wa -pɔɔ "yiglu -lrɛɛ.

*-Lagɔ'ɔ "yu *Zezii -kɔ'ɔ nyɔ 'wee, 'ɪnnɔ ɔ -zi -nɪ'e 'mɔ 'le ɔ 'ye -amɔ 'tmɔɔ*

^I 'Lotɔ'a "nynuu-a, -benyɪ a, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ 'mɔ 'le ɔ 'ye -a'ba "na "we 'tmɔɔ kplɔkplɔkplɔ. ɔ 'ku u -kaa 'tmɔɔ, li'a -dadudu 'mɔ ɔ -zi -nɪ'o. ^{II} 'Bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, *-lebhɔɔɔɔ-ke 'li -a -nɪ'a 'traamu, 'ɔ "yu *Zezii *Kliisɪ ɔ -zi -nɪ'e 'mɔ, 'le ɔ 'ye -amɔ 'tmɔɔ. 'Innɔ ɔ -zi -nɪ'e 'mɔ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'kmɔ ti-ya. ɔ-bɔ -lue 'mɔɔ, 'ɪnnɔ ɔ -za'a 'bho -lrɛɛ, ɔ -ke ɔ 'ke li 'wee -kɔ. ^{III} -Ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'le ɔ 'mɔ nyɔ-ɔ 'ye -nɪ 'nɛ li, 'le un -nɪ 'sɔn -plɛ'ɛ -dedekpli 'mɔ. 'ɔ wlu 'ku-o wɔn. Li -Lagɔ -ya'a ti, ɛ-be 'ɔ wɔnkɔwlu 'mɛɛ, 'ɪnnɛ ɔ -kpɔn -nɪ 'nɪ ti. 'Nynynidɪ nyɔ nɔ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɔ zetie'e 'wa -dadudu 'le ɪ 'mɔ 'le un 'ke *li'saa. ɔ nɔ'a -kaa a, 'le, -Lagɔ ku'a wɔn, -ɔ zi'a li 'wee, ɔ 'ye 'bho 'ɔ "tɔli mu 'le yaku 'li, 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ li.

**Zezii 'mo-o -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ 'wee'a 'bhleyi.*

^{IV} 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, -Lagɔ'ɔ "yu *Zezii 'mɔɔ 'bhɛ'ɛ "yi ɔ 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ -zi. -Ka ɔ 'bhɛ'ɛ "yi ɔ 'ye 'u -zi, 'nynɪ -Lagɔ "duu 'nɔ, 'ka-a ɛ 'bhɛ'ɛ "yi -lrɛɛ ɛ 'ye 'wa nɛ -zi: ɔ-ɔ 'ɔ ɔ 'ɔ "yu. ^V A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhɔ-o 'tmɔɔ nɔ'o na:

-Inmɔ 'mo-o 'an "yu. -Zɪannamɔ, 'ɪn-ɪ tɔ 'nɛ-ɛ nyɔ "yi, 'le un 'ke ɪ yibo. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'tɪn ɔ 'ka -kaa "yi'le, ɔ se -nɪ. ɔ -see 'wa -lue'a "kpidɪ 'mɔ-za ke -lrɛɛ 'le ɔ 'ke-e nɔ, na:

'ɪn-ɪ 'ye-e 'ɔ -tɪta "du -mɔ 'le ɔ 'ke 'an "yu "du. Zezii'a "sɛ'ɛ "kpidɪ ɔ -za'a 'mɔ 'le ɔ 'ye -kaa 'le. ^{VI} 'Bho 'ɛ lemɔ, ɔ-bɔ 'ɔ "yu-u 'ma-a li 'wee'a 'bhleyi, -da ɔ -nɪ 'ɔ 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ -yanamɔ, 'le ɔ 'ye dɪ -lrɪ 'mɔ-za 'bho 'ɔ "kpi 'le ɔ na:

A-bɔ 'ma-a 'an gbo'a -dalbhomɔ, a'ba kle, a bɔbɔ nɔ!

^{VII} -Yɔ 'ma-a ɔ gbo'a -dalbhomɔ, ɔ -za'a-a dɪ 'mɔ -lrɛɛ 'bho u "kpi. ɔ na un-u 'mo-o 'ɔ lbhɔnɔmɔ. -Ka -pɔpɔɔ -nɪ'a, 'ka-a un -nɪ'o, 'le, -ka nɛ'ɛ "dradrɪ -nɪ'a, 'ka-a un -nɪ'o -lrɛɛ. ^{VIII} A -gblee, -ye 'ma-a 'ɔ "yu'a damɔ, ɪ 'cnɪ-ɛ'o na:

-Inmɔ 'mo-o -Lagɔ. -A'a li'a -kɔkɔɔ -see "tiinamɔ 'bhle yi. -A'a nyɔ'a -kɔkɔɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. ^{IX} Dɪ-ɪ 'srɛɛ'ɛ "yi a, 'ɪnnɪ nɔ'o -ɪnmɔ 'tɔ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ, -yɪ se'a "yi'srɛɛ, ɪ-ɪ 'nya-a -ɪnmɔ li. 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ -a'a -tɪta -Lagɔ -za'a 'bho -ɪnmɔ 'le -a'a 'mɔbhɛɛmɔ'a 'klumɔ 'le ɔ 'ye -ɪnmɔ 'nynɪ "kpi po, 'le ɛ-ɛ 'lbhaa'a -ɪnmɔ 'bɔbɔa "yi.

^X 'Bho 'ɛ lemɔ, dɪ -lrɪ 'cnɪ-ɛ'o 'bho 'ɔ "yu 'mɔɔ "kpi, na:

'An -Koyi, -da -in 'ka li 'wee ti-ya a, -inmo sro'o 'bhlukpa ti. -A'a "bhuo-o sro'o yaku ti -lreε. ^{XI} -Gblee, li'a kle -in -ya'a ti a, -i 'ye-e ti-ɔ -mυ. ε -ni'a -kaa 'mυ a, -a'a "bhuo-o 'ye-e ti-ni -mυ "kɔgwleka. -Bho -bana -gwle 'mυ, -ka ε-ε 'kpa'a 'sya a, 'ka-a -i 'ye -ni mυ. ^{XII} -Bho "yrie 'kpa 'sya, -ka nyɔ-ɔ popo 'ne 'mυ, ɔ-ɔ de 'ε ti 'le ɔ 'ke ε 'yizizia, 'ka-a -a 'ye 'bhlukpa -ke yaku 'fian mυ 'le -in 'ke i -da -lue tide, 'le -in 'ke i 'yizizia -lreε. -Bho -bana 'kpa 'sya, -ka nyɔ-ɔ de 'ε 'to ti, 'le ɔ-ɔ zizia 'ne 'yi, 'ka-a -a 'ye i -ni mυ. ε -ni'a -kaa 'mυ a, -a 'ye-e ti-ni -mυ "kɔgwleka.

'Ka-a i 'cni-ε'o 'bho Zezii 'kpi. ^{XIII} A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi ɔ 'ka: -Zi -laa 'an "trolli -in 'ke ti-de 'le 'in 'ke -a'a tu'a nyɔ wɔn-zi, nυ, ɔ se -ni. 'ɔ "yu Zezii'a "se ɔ 'le'ε -kaa "yi. ^{XIV} ε -ni'a 'to -kaa 'mυ 'le, koo a 'ke ɔ gbo'a -dalbhomυ 'mnu 'la'a? Un-u 'mo-o 'ɔ -zuzu. Nyu-u 'ye'a 'pɔn mυ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le u gbo ɔ-ɔ lbho u'o, un 'ke u -kpa.

II

*Dɪ *Zezii-i za'a -amυ -bodɪ 'mυ, -a'ba -tri ni -lokui ti -le!*

^I 'An 'lotu'a "nynuu-a, -Lagɔ -zi -ni'e-e 'ɔ "yu *Zezii 'mυ 'le ɔ 'ye -amυ 'tmɔu'a dɪ a, dɪ ɔ-ɔ za'a -amυ -bodɪ 'mυ, -a'ba -tri ni -lokui ti -le, 'le -a -kaa 'pɔnpɔan'a -jɔlɔ 'yi'wɔ! ^{II} A -gblee, -benyi a, -Lagɔ 'lbho-o ɔ gbo'a -dalbhomυ 'nɔɔ *Moyiizɪ gbo, un 'ke ɔ *i'ɔ gba 'we "nyɪ -a-bu nyunyu'a dɪ. I-bɪ wlu 'mnu 'bhe-ε 'yi, 'ε dɪ, nyu-u -see 'i 'bho 'du, -u ɔ 'i 'mυ, ɔ -yɔ 'b 'kleyeeε "kpi: 'le un 'bɔ'ɔ ti, 'inne un 'ye'o. ^{III} -Ka nyu 'ka -nyna 'le un 'ka 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ε -jɔlɔ ɔ -tɔ'ɔ -amυ, -nɔɔ -ke 'li -a -ni'a a, 'ε "kpidɪ'a wlu 'bhe-ε "yi, i 'ye -benyi'a wlu 'mnu -zi. ε -ni'a 'to -kaa 'mυ 'le, -bho -a -see ε-be -jɔlɔ 'mne bhlu, a-a popo 'gwɔti na, ɔ-ɔ 'ye-e -a'ba dɪ "yriti-tri -mυ'a? -Gba, -bho -a se ε tikpɔn, -a -see 'ɔ 'cɛkɔta 'zɔ 'wɔ yi. A -gblee, ε-be 'pɔnpɔan 'mne, -a'ba -Koyi Zezii *Kliisɪ -za'a 'ε "kpidɪ 'mυ -antanyi, 'le, nyu-u 'wɪn 'i 'bɔ, un 'ye -amυ 'tmɔu na -ziadɪ mo'o. ^{IV} U-bu nyu 'mnu, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "nyɪ 'b wɔnkue 'le un-u nu'o *"yritikpɔnwɔnkulɪ. 'Le, 'kpɪ *'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a nyu, un 'ke 'ɔ lbhu nυ, ɔ 'ye u "yiti'gblee -lue -lue. -Ka ɔ 'ybha'a, 'ka-a ɔ nu ε'o. I-bɪ li 'wee 'mnu, 'innɪ tɔ'ɔ -ka ɔ 'wɔɔ'ɔ 'wa wlu "kpi.

**Zezii 'pɔvɔn'o nyu 'le 'wa "nyinyidɪ 'mυ*

^V A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'kmɔlre -Lagɔ-ɔ 'ye'a ti-ya mυ, 'ε dɪ -a -ni'e -laa 'mυzanamυ. -Bho ɔ -ye ε ti a, ɔ gbo'a -dalbhomυ -see ε -kɔ yi. ^{VI} Nyunyu 'ye ε -kɔ mυ. ε -se bhuhuyiti 'in-i 'le'ε -kaa -ko, -ekedɪmaa, i 'cni-ε'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔɔ'li see, na:

-A'ba -tita -Lagɔ, leeε -ke "bhuo nyunyo "du'o 'le -mnaaa-a popo'o 'ɔ dɪ 'gwɔti'a? Leeε nyunyo'ɔ "yu "du'o 'le -a zi'e 'ɔ dɪ'a? ^{VII} 'Bho -a'a -dalbhomυ'a damυ, -in -yɔ 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le -nɔɔ gbε 'li. ε-be -nɔɔ 'mne zi'a a, 'le -in 'ye ɔ 'nyɪ'a "yibheεε "nyɪ. ^{VIII} Le'o le -in -ya'a ti, 'innɔ -in "nyɪ ε'o ɔ 'ke ε -kɔ.

A -gblee, -bho nyɔ nu -Lagɔ "nyɪ -ɔ li 'wee ɔ 'ke i -kɔ ɔ, 'ε 'zɔ 'mo-o na, le -ke 'bhleyi ɔ se'a "du, ε se -ni. Kɪn, -ziadɪ mo'o. ε -ni'a -kaa 'mυ a, -ka ɔ -kɔ'ɔ li'a kle -ziaka, nyɔ se -bhla 'ε letu liyenamυ -ni. ^{IX} A 'ye li-ɔ, *Zezii *Kliisɪ 'mo-o li 'wee'a -koyi. 'Innɔ -a yibo'o. A -gblee, -benyi a, 'bho -Lagɔ gbo'a -dalbhomυ'a damυ, -Lagɔ -yɔ 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le -nɔɔ gbε 'li, 'le 'ɔ 'limu'a wɔnnmɔε'ε kamυ, ɔ 'ke 'me 'bho nyunyu 'wee'a 'bɪ

'mu. ɔ 'ka 'mε ε, ɔ 'ye-e 'kle tenyi. 'Inne 'bhle'e 'nynu'a dɪ -Lago 'nyu ɔ 'nynu'a 'yibhεεε. ^X A -gblee, ɔ-bɔ -Lago 'mno, 'unno -ya'a lɪ 'wee ti, 'le ɔ 'nynu 'ke 'yi'bhε'ε dɪ ɔ nu ε'o. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ, Zezii Kliisi 'ma-a *nyu'a 'puunyizege, ɔ 'ye ɔ 'yiti'tayi 'le ɔ 'ye 'kle 'ye, 'le, -ka ɔ 'bo'ɔ ti, ɔ 'ke -kaa -nɪ, 'le nyu'a -dadudu 'ke ɔ 'yreetɪ 'du, un 'ke 'bho ɔ 'trolli ti-de, 'le, -ka ɔ 'nynu 'bhε'ε 'yi, 'wa nɪ 'ke -kaa -nɪ.

^{XI} A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ Zezii Kliisi 'mno -lɾεε, 'unno nu ε'o 'le nyu'a 'nyinynidɪ-t gwε'ε 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi ti 'le ɔ -ke un-u na'o, 'le, u-bu nyu ɔ-ɔ zeti'e'a 'le 'wa 'nyinynidɪ 'mnu 'mu, un -ke ɔ -plε'ε -tita 'mu: 'unno 'mo-o -Lago. A -gblee, -bho Zezii Kliisi -ku u ɔ 'lotu'a 'nynuu-u 'la, 'ε kamɔ dɪn'a 'lbho ɔ'o. ^{XII} A 'ye li-ɔ, ɪ 'cni-ε'o 'le -Lago'ɔ 'bɔgɔ 'li see, na:

'An -tita -Lago, 'in-t 'ye-e -a'a dɪ 'an 'lotu'a 'nynuu -bodɪ 'mu-za -mu. Nyu -in -ko'ɔ ɔ, 'bho 'wa kle'ε 'yigbeyi 'in-t 'ye -a'a 'nynu 'yi'bhεε -nɪ mu 'le 'lɔ 'mu.

^{XIII} I 'cni-ε'o -lɾεεke na:

-Lago 'in-t 'ye 'gwli-de mu 'an -pɔlɔ'a kle ti.

'Le ɪ 'ye 'cni-ε -lɾεε na:

Nyu -Lago 'nyu'a 'inmu 'in 'ke 'puun, 'unnu -ke 'in -na'a -laa.

^{XIV} A -gblee, u-bu nyu ɔ 'si'a 'nynu, un-u 'mo-o nyunyu'a dɪ, ɔ 'luo'o nyunyoku 'mu -lɾεε. ɔ nu -ε'o, -bho ɔ 'mε, 'le, 'nyinynidɪ'a tiyayi *Sataan 'bhle'a wɔnkue 'bho 'mεmεε 'kpi, ɔ 'ke ɔ tu wɔn 'mu lu. ^{XV} A -gblee, -ka 'geyikpaan-a ple'a ɔ 'bhleyi, 'ka-a nyo'o nyu-ɔ ple'e 'mεmεε. 'ε letu 'bhle'e 'nynu'a dɪ Zezii Kliisi 'mε'o, 'le, 'ε -fanu nyu 'bhle'a kuku 'zɔ, ɔ 'ke ε 'le -za. ^{XVI} A 'ye li-ɔ, a yibo'o-o na ɔ -see 'nɔɔ 'kmu 'mu yi, ɔ 'ke -Lago gbo'a -dalbhomu -kpa. ɔ yi-o'o 'le ɔ 'ke nyunyu 'puun. -Yu ɔ 'puun'a, 'unnu 'mo-o -a'ba 'na *Ablaamu'a 'yreetɪzɪɪ. ^{XVII} 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ ɔ 'wɔn'o 'le ɔ 'ye nyunyoku 'mu'luo. -Bho ɔ -see 'kɪ -kaa nu a, ɔ se 'kɪ 'bhεε ɔ 'ke u 'puun. ɔ nu'a -kaa 'le ɔ 'ye 'mε -a'ba 'nyinynidɪ'a dɪ, 'le, 'ya -belu 'ke 'ka -amu bhla, ε 'ye ɔ 'kpi ti'ga 'bho -a'ba 'bɪ 'mu. 'ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le -a'ba *'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ε 'ye -amu zeti'e 'le -a'ba 'nyinynidɪ 'mnu 'mu 'le -a -ke -Lago 'ye -ybhε. ɔ-bɔ 'Sragazayi 'mno ɔ, ɔ-ɔ 'nu-o nyu -zεge 'lɾuli 'le ɔ -nmo'ɔ 'yiti nyu 'ke ɔ 'gwlide. ^{XVIII} -Da ɔ 'bhuo -nɪ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu, tidɪnɪ 'bhlo ɔ 'kpi kplokplo 'le ɔ 'ye 'kle 'ye tenyi 'le ɔ 'ye ɪ wɔn 'mu ce. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ, -bho tidɪnɪ bhla -amu 'kpi, ɔ 'bhεε'o ɔ 'ke -amu -kpa 'le -a 'ke ɪ wɔny'i'bhεε -lɾεε.

III

**Zezii 'mo-o -klagba 'bho -a'ba 'na *Moyiizi'a damu*

^I 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ, 'an 'lotu'a 'nynuu-a, 'le -Lago 'ye amu 'bho -za, a 'ke ɔ nyu 'du. *Zezii ɔ lbho'a 'nɔɔ -amu gbo ɔ 'ke -amu ɔ 'dɪzɪɪɪ -ya, ɔ 'si'a 'bho ɔ 'du'a ɔ 'sragazayiklagba, a 'du ɔ 'yrili! Lɪ -a de'a 'gwli, -a za'a nyu -bodɪ 'mu, ɔ-bɔ Zezii -ke 'kpidɪ ɪ-t za'a 'mu, ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'mε. -A'ba *'sraga ɔ -za'a -kaa, 'unne zeti'e -amu 'le -a'ba 'nyinynidɪ 'mu 'le -a -ke -Lago 'ye -ybhε. ^{II} A -gblee, -benyi a, -Lago 'nyu-e ɔ -glɪgba -a'ba 'na *Moyiizi, ɔ 'ke ε -jɔlɔ gbo po 'le ɔ 'ye lbhu 'mne nu -ka -zεgeka. Lbhɔ -ke dɪ ɔ-bɔ -Lago lbho'a 'nɔɔ 'kmu 'mu Zezii *Kliisi, -ka -lue 'mno, 'ka-a ɔ nu ε'o. ^{III} ε -nɪ'a -kaa 'mu a, 'bho Moyiizi'a damu, Zezii Kliisi 'mo-o -klagba. 'ε dɪ -a 'ke ɔ 'nynu 'yi'bhεε. -Ekedumaa, nyu-ɔ po'a 'yrilinmɔbudu, ɔ 'nynu-t mu'o tenyi,

ε 'ye -budu 'mnε'ε "bhuo -zi. 'Ka-a ε -nι'e 'mu'a dι, -a'ba -Koyi Zezii Kliisi 'ma-a -Lago'c nyu'a nyu'a 'bhleyi, c "du'o -kIagba 'bho Moyiizi -ke -Lago'c nyu -lrvu'a damu. ^{IV} A -gblee, -Lago'c -glIgba 'in-ι po'o -budu 'yi. -A'ba kle yibo'o-o na, 'nco 'bhIokpa "kpi, -budu'o -budu 'bhle-e poyi. -Ka -lue 'mnc 'ka-a lι 'wee'a tiyayi "du'o -Lago 'le c -ko nι'o. ^{V-VI} A 'ye li-c, Zezii Kliisi 'mo-o c "yu'a 'de -lue. 'Innc 'mo-o c tiyalι 'mni'a -koyi -lreε. 'E dι Zezii Kliisi "du'o -kIagba 'bho Moyiizi'a damu. -Lago'c lbhu Moyiizi nu'a -ka -zegeka 'le c 'ye 'ε "yigwe, c-c 'mo-o 'ε nyuι. C -se 'ε -koyi -ko. 'Le, dι-ι 'ye'a -zi mu 'wla, c-c 'tmuv 'nι nyu. E -nι'a -kaa 'mu, -yo 'ma-a -Lago'c "yu Zezii Kliisi a, c-c 'mo-o -Lago'c -glIgba'a -koyi. E-be -glIgba 'mne, -a-bu 'mo-o 'ε wonyi'a nyu. 'Ka-a ε -nι'e 'mu'a dι, -bho -a de c "gwli "komukomu, 'le, -a'ba "kogwletinεzege-ε 'ka -amu 'mu "yi 'le ε 'ka ti'puple 'le yaku 'li, -ka -a -de 'ne -polu "yi, -bho -a kpuν ε -kaa ti "komu -lreε -a'ba -polu'a kle ti, 'lemnu, -a "du-o c nyu -ziaka.

A'ba -kmu -polu 'yi -le!

^{VII} 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'ka-a ε -nι'e 'mu'a dι a, -ka *-Lago'c Lisaazuzu 'le'ε, a nu -kaa! C na:

-Bho a 'wcn -zian'a "bhuo -Lago'c wlu 'bc c, ^{VIII-IX} a'ba -kmu -polu "yi -le! A 'wcn ne! -Da a'ba 'na "we se'a -dena 'bhle -benyι 'le un-u 'yeye'a ti 'le 'musa "kpi 'le zu'n'a -gwli 'son 'li, kpli un nu'a a, a'ba nu ι -le! -Lago na: I-bι zu'n 'mni 'li, un-u 'naa-a 'an wlu "yi zo'o zo. Kplizigtι 'in nu 'u 'lruli, un 'ye -ι li. E -nι'a -kaa 'mu a, un na 'in -to nu 'an wcnkue "yi, 'le, -bho 'in -ke un -na -ziaka, un 'ke ι yibo. ^X 'Ka-a un nu'o kplokplo 'le un 'ye 'inmu 'ce 'gwlu li -ya. 'E dι 'in nu'o na: -Ka un-u popo'a 'gwlu ti, 'ka se "yrili-nmo. -Jolu 'in-ι to 'nu un 'ke bhlu 'le 'wa tinε 'mu, 'wa 'ye ε. ^{XI} 'Wa le -fla'a 'inmu 'mu'a dι 'in po'o 'ce, 'in 'ye -zre 'le 'in na: 'BhIokpa 'in-ι "nyι'a 'an nyu, 'nco "yiflεzege -nι'a, un -see 'le 'ε "kpi ti"si yi.

^{XII} 'An 'lotu'a "nynuu-a, a "du a'ba "bhi "yrili 'le nyo -kaa 'le a'ba "klumu 'wlu, c -kaa c -polu'a "yikmuε'ε dι "du, -Lago 'bhle'a tinε, c -kco c "kpi-tbhe 'le c "nyinynidι 'mni 'mu. ^{XIII} Zo -ke 'li -a -nι'a -zian, -Lago 'bc-c ti c 'ke -amu 'tmuv. 'Ka-a ε -nι'e 'mu'a dι, zo'o zo 'li, a popo 'kpi "yi 'le a 'ke c wlu -lokuipo, 'le "nyinynidι'a tiyayi *Sataan -kaa amu "yrabha 'mu 'lbha 'le c -kaa amu "nyinynidι wcnpo 'bho -Lago'c "yigbeyi 'le a -kaa c wlu 'muε 'le a'ba -polu -kaa "kpleku! ^{XIV} A -gblee, -da -a 'kpa -nι'a 'bho -Lagojeyi -lreeka, -ka -a de'a *Zezii *Kliisi "gwli -a'ba -polu'a kle ti, -bho -a de c -kaa "gwli "komu, 'lemnu c nyu -a "du'o -ziaka. ^{XV} A 'ye li-c, 'in na 'traamu, ι 'cni-ε-ε-ε 'le -Lago'c "bcgv 'li, na:

-Zian'a "bhuo, -bho nyo 'wcn -Lago'c wlu 'bc c, c 'wcn ne! 'C -kmu c -polu "yi -le! -Ka a'ba 'na "we 'wcn'c c wlu 'bc -benyι 'le un -see 'ε 'bho "du, a'ba nu -kaa -le!

^{XVI} 'In na, nyu yuv 'wcn'c -Lago'c wlu 'bc, -u -see ε 'bho "du'a? Nyu *Moyiizi -za'a 'geyikpaankwla 'zo 'le *EziputbhIokpa "kpi, 'innu mo'o.

^{XVII} Nyu yuv c -po'o 'ce kwa 'le zu'n'a -gwli 'son 'li'a? U-bu Moyiizi'a nyu-u nu'a "nyinynidι, -ε -ke 'lru "yi -Lago 'kpu 'u 'le "musa "kpi, un 'ye'a ti'yeye zu'n'a -gwli 'son 'li, 'le un 'ye'a 'le 'me -nι 'wee, 'innu mo'o.

^{XVIII} Nyu yuv -ke dι c -zre'o 'le c 'ye: 'BhIokpa 'in-ι "nyι'a 'an nyu, 'nco

"yifloezegε -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ε "kpi ti"si yi, nu'a? U-bu nyu-u -see'a 'bho 'o wlu "du, 'tɪnu mo'o. XIX A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'bhluɔkpa -Lago'o "nyɪ'a 'o nyu, 'noɔ "yifloezegε -nɪ'a, ʊn -see o "gwɫide 'le ʊn -see 'o wlu 'bho "du -lɾεε'ε dɪ ʊn -see 'le 'ε "kpi ti"si.

IV

"Yifloezegε -Lago-o "nyɪ'a nyu

I 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ, "yifloezegε -Lago-o "nyɪ'a nyu, o 'ye ε -amu wɔn 'mu ti"du -benyɪ. 'O wlu 'mne, -a -de 'ne-ε lemɔ ti "kɔmu. 'Inne 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ, -a "du -a'ba "bhi "yɾili, -bho o -ke ε nyu-u "nyɪ, 'le -a'ba "klumu'a nyo -kaa le -sie! II A -gblee, -ka -a'ba "na "we 'wɔn'o -Lago'o "dɪzɪɔ 'bo -benyɪ, 'ka-a -abu-u 'wɪn 'ɪ 'bo 'traamu -lɾεε, 'le ε-be wlu 'mne -see u -kpa ʊn 'ke "yifloezegε 'mne 'ye, -εkedɪmaa, ʊn -see ε lε 'la. III 'O wlu 'mne, -a-bu 'wɔɔn 'ne, "yifloezegε 'mne, -a-bu 'ye ε 'ye mu. 'E wlu o -za'a 'mu -benyɪ 'le nyu-u -see 'o "gwɫide, o 'ye 'wa "kpidɪ 'mu-za, na:

'Wa lε-ε -fla'a 'tɪnu 'mu'a dɪ 'tɪn po'o 'ce, 'tɪn 'ye -zɾε 'le 'tɪn na: 'Bhluɔkpa 'tɪn-ɪ "nyɪ'a 'an nyu, 'noɔ "yifloezegε -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ε "kpi ti"si yi.

-Bho o -za wlu -neε 'mu, ε-be "yifloezegε 'mne, ε -se 'tɪnne se 'bho 'o "tɾoli -nɪ -ko! 'O -ya'a lɪ 'wee ti 'noɔ 'kmu 'mu, -da o -gwe -nɪ 'nɪ "yi a, 'bho-o ε -nɪ -nɪ'e 'bho 'o "tɾoli see. IV A -gblee, ɪ 'cɪnɪ-ε'o 'le -Lago'o "boɔɔ 'li see, na:

Lε'o lε-ε -nɪ'a ti 'noɔ 'kmu 'mu, 'le 'wɪ -mεεlo 'li -Lago -ya -nɪ 'ne ti, 'le o 'ye li-fɔ 'wɪ -mεεsɔn'o zɔ.

V ε -nɪ'a -kaa 'mu a, ɪ 'cɪnɪ-ε'o -lɾεεke 'le -Lago'o "boɔɔ 'li, na:

'tɪn 'po-o 'ce, 'tɪn 'ye -zɾε 'le 'tɪn na: 'Bhluɔkpa 'tɪn-ɪ "nyɪ'a 'an nyu, 'noɔ "yifloezegε -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ε "kpi ti"si yi.

VI A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -a'ba "na "we-e 'wɔn'o 'o "dɪzɪɔ 'bo -benyɪ, 'wa dɪ o -zɾε'o, -εkedɪmaa, ʊn -see o "gwɫide 'le ʊn -see 'o wlu 'mne 'bho "du -lɾεε. 'E dɪ, -bho -Lago nu na ʊn -see 'le 'bhluɔkpa 'mne'ε "kpi ti"si yi, 'ε 'zɔ 'mo-o nyu -lɾu-u 'ye-e 'o "yifloezegε 'ye -mu. VII-VIII -A'ba "na "we 'mnu, -u 'mε -nɪ'a 'le "musa 'kpi, -Lago'o lɪhɔnyɪ *Zozue-e po'o 'wa "yɾeɪtɪ -jɔlu gbo 'le ʊn 'ye 'le *Kanaabhluɔkpa "kpi mu. E -nɪ'a -kaa 'mu a, o -see u "yifloezegε "nyɪ, -εkedɪmaa, ʊn -gwle 'le-o, 'le, -a'ba "na *Daviidɪ 'ma-a 'bhluɔkpayowli, -Lago 'ye o 'mu -zi -nɪ, o 'ye -wlu 'le o na:

-Bho a 'wɔn -zɪan'a "bhuo -Lago'o wlu 'bo o, a'ba -kmu -polu "yi -le! A 'wɔɔn ne!

A -gblee, -bho -Lago 'le -kaa, ε-ε tɔ-o'o na ʊn -see -bhla "yifloezegε 'ye ke. 'E kamɔ o-o "nyɪ 'u "yifloε "kɔmu, ʊn 'ke 'o wlu 'bu'wɔn, ʊn 'ke ε 'bho "du 'le o 'ke u "yifloezegε 'mne "nyɪ. IX 'E dɪ 'tɪn nu'o, -ka -Lago -nɪ'a lifɔnamɔ 'le 'wɪ -mεεsɔn'o zɔ, nyu-u 'ma-a 'o -nu, 'ka-a ʊn-u 'ye "yifloezegε 'ye mu. X A -gblee, -Lago gwε'ε 'o lɪhu "yi, o -flɔ'o-o 'tɔ 'yi. -Ka -lue 'mno, 'ka-a ε -nɪ'e 'mu -lɾεε 'bho -a'ba damu. Nyɔ -Lago "nyɪ'a "yifloezegε, 'o lɪhu -gwε'ε-ε "yi. 'O nu 'tɔ lɪhu. XI 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ, -a po 'le 'kpi, 'le -a 'ke "yifloezegε 'mne 'ye! -A "du -a'ba "bhi "yɾili, -bho -Lago -ke ε nyu-u "nyɪ, 'le -a'ba "klumu'a nyo -kaa 'o wlu "yi'naa 'le o -kaa le -sie -a'ba "na "we'a ka!

XII A -gblee, 'an 'lotv'a 'nynuu-a, 'o wlu 'ku-o wɔn 'le ε-ε 'nyɪ'e nyu tinuεzεgε. 'E 'nmanmaa -zi'e-e -blajrεε-ε 'bhle'a 'yri 'son. -Bho un -zε ε nyɔ -bodi 'mɔ, ε-ε 'nyma-a 'o -pɔlv 'mɔ 'le ε-ε nyɪ'e 'le 'ε gugluti. Dɪ nyɔ-ɔ popo'a 'gwlɔti ɔ 'ke nɔ, 'ɪnnɪ ε-ε ya'a 'bho zɔ 'yi 'le ɔ-ɔ 'crɪ 'ɪ 'mɔti, -bho ɪ 'du -Lagɔ'ɔ 'gwlɔdi, 'le ɔ-ɔ yibo nɪ'o. XIII Lε -lue 'tɪn-ɪ 'ka 'yi'zize 'bho 'o 'yigbeyi, ε se -nɪ. Lε'o lε ɔ -ya'a ti, ɔ yibo nε-o'o gbaa! Dɪ 'wee -a nɔ'a, 'bho 'o 'yigbeyi -a 'ye 'ya kuna -po -nɪ mɔ.

**Zezii 'ye-e nyunyu 'wee'a ngaze*

XIV 'An 'lotv'a 'nynuu-a, 'ɪn 'tmɔv'o amv-ε see na, -Lagɔ'ɔ 'yu *Zezii'a nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'mε -a-bv nyunyu'a 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ. ε-be *sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'ɪnnε zeti'e -amv 'le ɪ -bɪ 'nyinyɪnɪdɪ 'mɪnɪ 'mɔ 'le -a -ke ɔ 'ye -ybhε. ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, ɔ -nɪ'e-e 'bho 'o 'tɔrɪ 'le yaku 'li. 'E dɪ, -a de ɔ 'gwli 'le -a -ke ɔ 'ke -na 'kɔmɔ 'le nyu 'ke ɪ yibo. XV A -gblee, -bho lε ku wɔn tenyɪ 'bho -a'ba 'yigbeyi, ɔ-ɔ 'ye-e -a'ba ngaze 'le ɔ-ɔ kpa'a -amv. -Ka tidɪnɪ-ɪ bhla'a -amv 'kpi, 'ka-a 'ya -dadudu bhɔ ɔ 'kpi. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔ -see 'nyinyɪnɪdɪ -lue 'tɪn nɔ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XVI Ka-a ε -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, 'lotv'a 'nynuu-a, -Lagɔ -kɔ'ɔ li'a klε 'le -ɔ nɔ'a nyu -zεgε 'lɪruli, -a'ba -pɔlv -gwε ti 'le -a 'ke ɔ 'srii, 'le ɔ 'ke -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bho 'le ɔ 'ke -amv -zεgε 'lɪrulɪnɔ. -Bho -a nɔ -kaa, lε-ε 'ka -amv 'nyinyɪnɪdɪ wɔnpɔ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -bho ε bhla -amv 'kpi, 'lemnɪ ɔ-ɔ kpa'a -amv-ε 'le -a 'ke ε wɔnyɪ'bhεε.

V

**Zezii 'mo-o *-Lagɔ'ɔ 'sragazamv 'we'a -klagba*

I A -gblee, 'lotv'a 'nynuu-a, nyɔ-ɔ 'ma-a *-Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba, -Lagɔ'ɔ 'bhuo-o zɔ 'o 'bho 'le 'o -bonyunyu'a 'klumv. Kɪn, -Lagɔ-ɔ cε 'nɔ-ɔ kpo, 'le 'o nyɔtu 'ke nyunyu 'mɪnɪ'a 'nyɪnɪmɔ -nɪ, 'le ɔ 'ke *sraga -za un -nɪ 'wee'a 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ. II Nyunyu ɔbɔ-ɔ'ɔ 'bhuo 'du'o -lɪrε'ε dɪ, li-ɪ se'a 'yi'srεε 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -bho nyu -lɪrvɔ -see dɪ gble 'le un 'ke ɪ nɔ, ɔ 'bhεε'o ɔ 'ke 'wa 'kpidɪ 'mɔti'wɔn 'le ɔ 'ke v -kpa. -Ekedɪmaa, tidɪnɪ-ɪ 'bhla-a 'wa klε 'kpi 'le ɪ-ɪ po 'v 'nyinyɪnɪdɪ wɔn. III 'Innε 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, nyu -lɪrvɔ nɔ'a 'nyinyɪnɪdɪ, 'o -za'a 'wa 'se'ε 'sraga. I 'sri-ɔ 'yi -lɪrεε 'le ɔ 'ke 'o 'bhuo'a nε -za, 'le ɔ-ɔ zε ε'o. IV 'Bho 'ε lemɔ, -bho nyu 'ybhɔ ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'du, ɔ se 'bhεε 'le ɔ 'ke 'o 'bhuo 'ε lbhɔtu 'nyɪ. -Lagɔ zɔ 'o 'le 'o -bonyunyu'a 'klumv 'le ɔ-ɔ cε 'nɔ kpo 'o lbhv 'mɪnε'ε dɪ. 'Innε 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, -a'ba 'na *Alɔɔ -nɪ'a ti -benyɪ, ɔ 'ye ɔ 'bho -za 'le 'o -bonyunyu'a 'klumv 'le ɔ 'ye 'o 'sragazayiklagba 'du.

V -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a *Zezii *Kliiɪ'a dɪ -nɪ'e 'mɔ -lɪrεε. ɔ -see 'o 'bhuo -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhv 'nyɪ. -Lagɔ'ɔ 'bhuo-o -zɔ 'o 'bho 'le ɔ 'ye ɔ 'tmɔv 'le ɔ na:

-Inmɔ 'mo-o 'an 'yu. -Zɪannamv, 'ɪn-ɪ tɔ 'nε-ε nyu 'yi, 'le un 'ke ɪ yibo.

VI 'o 'bɔgɔ'v'a 'fɔtɔ -lɪrεε gbo, 'le 'o 'kpidɪ -lɪrɪ 'ye 'le 'cnɪ-ε na:

-A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: -Inmɔ 'mo-o 'an 'sragazayi 'le -ɪn 'ke ε 'du 'kɔgwleka. -Ka 'an 'sragazayi *Mεkisedεkɪ -nɪ'a a, 'ka-a -ɪn -nɪ'o.

VII A -gblee, 'lotv'a 'nynuu-a, -da Zezii -nɪ'a 'nɔɔ 'kmv 'mɔ, ɔ -see 'o 'bhuo 'yi'bhεε. ɔ 'wɔn-o'ɔ 'ke 'bho -Lagɔ 'du 'kɔmɔ 'le ε 'ke 'o 'mεmεε'ε 'bhuo 'kpi bhla. -Ka ɔ 'bhεε'ε ɔ 'ke ɔ 'mεmεε'ε wɔn 'mɔ -za,

o yibo ni-o'o. 'E di, o 'ka 'me e, o bhade 'no li tenyi 'le o 'ke o 'memεε'ε wɔn 'mυ -za 'le o-o 'vi'o 'gagwloka. E -ni'a -kaa 'mυ a, o 'wɔn-o'o o 'ye o 'bho 'du 'le o 'ye 'mε. O 'du -o 'bho'a di, o nu'a -kaa a, o kpɔn'o o bhadewlu. O -see o 'memεε'ε wɔn 'mυ sie 'le o 'ye o glu -za 'le o 'ye ti-ni -lreε. VIII O-o 'mo-o -Lago'o 'yu -ziaka. E -ni'a -kaa 'mυ a, le-ε 'ma-a 'kleyεεε, o 'ye -ε wɔn, 'le, -ka o 'du 'o 'bho 'le li 'wee 'mυ, nyu 'ke i yibo. IX A -gblee, o 'du 'o -kaa 'bho 'le li 'wee 'mυ, 'le, -ka o 'bo'o ti o 'ke -ni, o -ni'e 'to -kaa'a di, o 'du'o *nyu'a 'pɔɔnyizεε. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di, nyo'o nyo-o 'wɔɔn 'no 'le -o 'du 'o 'bho, o-o 'pɔɔn no'o 'le o-o 'nyu 'o 'kɔgwletinε. X A 'ye li-o, o-o 'bo-o -Lago'o 'gwɔɔdi ti 'le o-o nu 'ε kamυ -Lago nu 'o 'o 'sragazayiklagba 'mυ. -Ka 'o 'sragazayi Mεkisedεki -ni'a a, 'ka-a o -ni'o.

A ku 'to 'yriti 'bho -Lagojeyi

XI A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, 'in 'bhle 'ko-o 'traamu di'a -dadudu 'in 'ke 'ki gbɔziza 'le 'in 'ke amυ 'tmɔɔ 'bho *Mεkisedεki 'mno'o 'kpi. E -ni'a -kaa 'mυ a, 'ε letu -kmu'o-o 'yi, -ekedɔmaa, a'ba -lokui -kmu'o-o 'yi. XII A-bu 'ke 'ka 'to nyu -Lagowlu -to, abu 'mnu, -bho nyo yi 'bho -Lagojeyi -lreεka, li o-o 'cian'a 'le -Lagowlu 'mne 'li, a-bu se i -bhla yibo -ka -zεεka! A -gblee, lilile -kmu'a 'yi, nyunyuzigi-i li'a, -ka 'yulre se'a 'bhεε, o 'ke ε li 'le 'nyanya'a 'se 'ye'a 'o le 'du, 'ka-a a'ba di -ni'e 'mυ 'bho -Lagojeyi. XIII U-bu 'yreeti 'mnu, 'innu nu'o nyitani'a 'se 'wa lilile 'mυ. Ubυ 'mnu -lreε, -ka nyo-o ziza'a 'nyinyinile -ke 'yriilmɔle'ε -gbaa li, 'innu se -kaa yibo. XIV E -ni'a -kaa 'mυ, -bho 'yu ku 'to 'yriti, lilile -kmu'a 'yi nyunyuzigi-i li'a, 'inne nyo-o 'nyu o'o. 'Ka-a ε -ni'e -lreε 'bho -Lagojeyi. Nyo-o ku'a 'yriti 'bho 'ε 'yi, -o yibo'a 'yisrεεle -ke le-ε se'a 'yi'srεε, o-o 'mo-o nyo-o 'ka -Lago'o wlu 'muti'wɔn -ka -zεεka. 'Ka-a ε -ni'e 'mυ'a di, nyo 'bhεε'o o 'ke ε 'o nyotu -to.

VI

I 'Ka-a ε -ni'e 'mυ'a di, 'lotu'a 'nynuu-a, *Zezii *Kliisi'a 'kpidi -kmu'a 'yi tenyi, -a 'ciun i 'le nyu-u ku'a 'yriti 'bho -Lagojeyi, li un yibo'a, -abu 'ke i yibo -lreε! -Da -a yi'a 'bho -Lago'o -jolu 'mne 'yi -lreεka, li -a 'cian'a 'bho Zezii Kliisi 'kpi, -a zi 'to -mnu li, -a yibo ni-o'o see. A -gblee, -bho nyo po -budu'a 'kpu glu, o-o 'du-o 'bho 'ε -da 'le ε-ε gwε'ε 'yi -susueyi, 'o 'ne 'bho 'ε ponamu ti. 'Ka-a ε -ni'e 'mυ'a di, 'nyinyinidi -ke di nyo-o 'mε'ε 'bho -Lago'o 'yigbeyi, -ka nyo-o yibo 'ni 'yi-e 'le o-o 'bhiti'a 'le o gbo-e 'le o 'ke o 'gwɔlde-e, i-bi wlu 'mnu, 'in se 'to 'bhεε 'in 'ke 'bho 'ya da le mu. II 'An 'lotu'a 'nynuu-a, le-ε 'ma-a *batizeε o, -ka nyo 'ka nyo *kwa 'lru tide o, -ka -Lago 'ka nyu glu -za 'le 'memυ'a 'klumu 'le un 'ke ti-ni -lreε 'le *lebhoɔɔɔɔ 'li 'le o 'ke u -zige -tu 'kɔgwleka o, a 'wɔn-o 'ya 'kpidi'a -toɔto 'bo see, 'in se 'bhεε 'in 'ke 'bho 'ya 'kpi le mu -lreε. III A yibo ni-o'o see. A zi i 'to li! 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di, 'in-i 'ye 'to amυ -Lago'o wlu -lru -to mυ. 'Le 'o wɔnkue 'mυ, o-o 'ye-e -amu -kpa -mυ 'le 'in 'ke i -to -ka -zεεka 'le a 'ke i 'muti'wɔn, a 'ke i 'lru-mu -ni.

IV-VI E -ni'a -kaa 'mυ a, -bho nyo 'wɔn -Lagowlu 'bo, -bho o kpɔn ε ti -daan, 'le o 'ke ε 'yiti'tayi, o-bo nyo 'mno'o -zige 'ku-o wɔn tenyi. -Ekedɔmaa, -Lago ya'a zo 'le nyunyu'a -pɔɔ 'zo, o yibo no-o'o. O 'nyu -o *o Lisaazuzu. O -wonna 'no-o 'niti 'le li'a -dadudu 'mυ. -Ka -Lagowlu 'du'a lezεε, 'o nyotu yibo ni-o'o, 'le, -ka Zezii Kliisi ku'a wɔn 'le o-o

"nyl'a nyu "kɔgwɛtɪnɪɛ, ɔ "du'o 'ya yibɔɛ wɔn -lɾɛɛ. I-bɪ lɪ 'mnɪ, ɔ yibo nɪ -kaa-ɔ, 'le ɔ 'ye -Lagɔwlu kwa gbo -za. -Bho nyɔ nɪ -kaa, ɛ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -ka ɔ 'lbha -nɪ'a -Lagɔ'ɔ 'yu Zezii 'bho 'ɔ tu 'yri -lɾɛɛke 'le ɔ-ɔ "pli ɔ 'yi 'bho nyu'a "yigbeyi. -Bho nyɔ 'wlu 'kɪ -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi, ɔ se 'tɔ 'bhɛɛ 'le ɔ 'ke "yiflɔɛ 'ye 'le ɔ 'ke 'ɔ "nyinyɪnɪdɪ 'yiyibo 'le ɔ 'ke ɔ gbo "bhiti -lɾɛɛ.

VII A -gblee, 'ɛ kamɪ 'ɪn-ɪ pɔ'o 'yi -lue. 'In na: -Bho nyɔ -lo lilile 'le 'ɔ -kpa'a 'mɪ, -bho "nɪ -ke ɛ 'mɪ-ɪ lbha a, ɛ-be lilile 'mnɛ, -bho ɛ 'pɔn, ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ na, -Lagɔ'ɔ "nɪwɔnnasɪ -nɪ'e-e ɛ-be -kpa'a 'mnɛ'ɛ "kpi. VIII ɛ -nɪ'a -kaa 'mɪ a, -bho -sukui -ke "wi "we 'lbhɛ ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o 'tɔ bhuhuyiti'a lɛ. -Lagɔ'ɔ 'zɛ -ɛ kwa gbo 'le ɛ-ɛ sɔ'ɔ ti.

X 'An dɪkmalɔtɔ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amɪ -bodɪ 'mɪ -mnɛɛ. 'Bho abɪ-a'a damɪ, 'ɪn 'de-e "gwli na, a -nɪ'e-e 'bho 'pɔnpɔan'a -jeyi 'le a -see ɛ "yiti"tayi yi. X A -gblee, -Lagɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi nyunyu -bodɪ. -Ka a-a kpa'a a -Bozezii'a nyu "kɔmɪ, ɔ-ɔ pɔpɔ 'nɪ-ɪ 'gwɛɪtɪ. ɛ-ɛ tɔ-o'o na, a -kma'a-a 'ɔ dɪ -lɾɛɛ. XI 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ "du'o amɪ "dɪ 'mɪ: A pɔ 'le 'kpi, 'le, kpli -ke 'li a -nɪ'a a, a 'ke ɪ 'lru-mu -nɪ, a 'ke nyɪ, 'le, dɪ -Lagɔ -za'a 'mɪ, a -de'a -pɔɪɪ "yi, a 'ke 'ya "yri'a 'bɪ 'ye. XII Nyu 'kpi-ɪ wa'a "yiti -susueyi, a'ba -nɪ 'wa ka -le 'Nyu-ɪ de'a -Lagɔ "gwli, -ɪ -ku'a "gwli 'bho 'ɔ -jeyi, a 'bhle 'wa kpli. -ɛkedɪmaa, lɪ -Lagɔ "du 'ɔ wɔn 'mɪtɪ, 'ɪnnɪ 'ye 'ɔ.

Lɛ -Lagɔ "du'a nyɔ wɔn 'mɪtɪ, ɔ-ɔ nɪ -ɛ'o

XIII-XIV 'Lotɔ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mɪ'a dɪ -a'ba "na *Ablaamu de'e -Lagɔ "gwli. Zɔ -lue 'zɔ -Lagɔ 'tmɪɪ nɔ-ɔ'o na, ɔ-ɔ 'ye -ɔ "nɪtɪ-wɔnnɪ -mɪ 'le ɔ-ɔ 'ye ɛ -nɪ mɪ 'le 'ɔ "nynuu'a "nynuu 'ke "kpɪtɪ'kpɔkpa. ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mɪ 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhɪuo 'mɪ -zɾɛ -nɪ na, 'ɔ wlu'a "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye-e 'wlu -mɪ. Nyɔ -yɔ 'ka 'tɔ "yi'bhɛ ɛ, -ɔ 'kɔ ɔ -zi, -ɔ -ke 'nyɪ 'mɪ ɔ 'ka -zɾɛ -nɪ, ɔ se -nɪ. 'ɛ dɪ ɔ -nɪ 'nɛ 'ɔ "bhɪuo'a 'nyɪ 'mɪ. XV ɔ 'wɔn'ɔ -kaa -Lagɔ'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, ɔ 'de -ɛ "gwli. ɔ 'ku-o "gwli, 'le, lɪ ɔ "du 'ɔ wɔn 'mɪtɪ, ɔ 'ye 'ya "yri'a 'bɪ 'ye. XVI A -gblee, -a'ba "bhi yibo'o-o na, nyɔ-ɔ 'bhɛ'ɛ "yi -ɔ -zi'a -ɪnmɪ, 'ɪnnɔ -a zɾɛ nɪ'e 'mɪ, -bho ɛ "du deponamɪ 'le -a "tɪi 'nɛ "yi, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ na -ziadɪ -ɪn -nɪ'e 'mɪzanamɪ. XVII 'ɛ dɪ -Lagɔ -zɾɛ'o, 'le, nyu ɔ "du'a lɪ wɔn 'mɪtɪ, ɪn 'ke "gwlide na, ɔ -see wlu "yizizɪa yi "kɔmɪ. -ɛ -ke "lru "yi ɔ 'tmɪɪ nɔ'a-ɔ, 'le ɔ 'ye'a 'bho "si, ɔ 'ye'a -zɾɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a! XVIII A -gblee, 'lotɔ'a "nynuu-a, -a-bɪ pa'a -Lagɔ lɪ, ɪ-bɪ wlu 'sɔn ɔ -za'a 'mɪ, ɔ -see'a "yizizɪa yi, 'ɪnnɪ 'ke -amɪ 'kpi "yi pɔ -ka -zɛgɛka, 'le, -zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a -amɪ "lɾuli-nɪ mɪ, -a -de'a -pɔɪɪ "yi, -a -nɪ'a wɔnfuonamɪ, -a 'ke ɛ 'ye. -ɛkedɪmaa, 'ɔ ɔɛ sɪn. XIX -A'ba -pɔɪɪ'a "yideɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -a kpɔn'o ti -gli. 'ɛ dɪ -a'ba "gwlide'ɛ -sɔ'ɔ -dentɪ 'mɪ. -ɛkedɪmaa, -a -ke -Lagɔ'ɔ "bhɪuo "sisri'e-e 'yi 'le -a 'ye 'bho 'ɔ 'tɾoli -nɪ mɪ "kɔgwɛka. XX A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi *Zezii -Lagɔ nɪ'a 'ɔ *sragazayiklagba 'mɪ, 'ɔ 'sragazayi *Mɛkisedɛkɪ'a ka, 'le ɔ 'ke ɛ "du "kɔgwɛka, 'ɪnnɔ -kɔ'ɔ 'le -a'ba nya 'le ɔ 'ke 'le -amɪ wɔn-fuo -nɪ. 'ɪnnɔ nɪ ɛ'o 'le -a 'ye 'le ti-de mɪ.

VII

**Mɛkisedɛkɪ'a dɪ'a 'zɔ -tɛ'ɛ 'mɪ-ɛ*

I A -gblee, ɔ-bɔ *Mɛkisedɛkɪ 'ɪn-ɪ "si'a 'nyɪ, ɔ-ɔ 'mo-o Salɛmɔgwɔ'ɔ -kɔyi -benyɪ, 'le ɔ "si'e 'bho, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee,

o "du'o *'o 'sragazayi. Zo -lue 'zo, *Ablaamu -ke 'o nyo 'kpa-a tu, un 'ye 'bhlukpayowli'a -dadudu 'lbha, un 'ye 'me, 'le un 'ye 'wa -kokoli 'mu'luo. Un lu'a -kaa tu a, un -ni le -yinaamu 'le o-bo Mekisedeki 'mno 'ye u -jeyi mu 'le o 'ye Ablaamu 'niti-wonna. II I zi'a -kaa, 'le, u-bi -kokoli 'mnu, Ablaamu 'ye 'ya -buene 'le -za, o 'ye e Mekisedeki 'mno 'nyu. O-bo nyo 'mno 'le, a yibo 'o "kpidi 'ni? A po -lokui! 'O 'nyu Mekisedeki o 'bhle'a, 'unne 'mo-o: "Yisrebhlukpayowli. 'Bho 'e lemu, 'le un-u 'lo 'o Salemu gwlo' o -koyi. 'E 'zo 'mo-o, -koyi "nyu'a nyu -polu'a bhlubhlua. III A -gblee, o-bo Mekisedeki 'mno, nyo"o nyo -see 'o 'lotu-e, 'o -tita -ke 'o "na "we'a 'nyu 'bu'won. -Ka o 'wuwlu'a 'muti-e, -ka o 'mume'e 'muti-e, nyo -lue komu se 'bho le'e "yri yibo. O-o 'mo-o -Lago' o 'yu *Zezii'a "yitigogyi. -Ekedumaa, 'o *'sragazalihu se "tiinamu 'bhle.

IV Ablaamu 'ma-a *Izrayelikomu 'wee'a -tita, 'unno -za'a 'le 'o -kokoli'a -buene 'le o 'ye e o "nyu. -Ka o 'bhe'e "yi o 'ye'a Ablaamu -zi, a 'ye -kaa li-o! V *Gba -Lago 'nyu'a *Moyiizu o po'a Izrayelikomu, 'unne nu'o, na: Ablaamu'a "nayu *Levii, 'o -gluuwonyi'a nyu-u 'ke -Lago' o *'sraga -za. 'Wa lhu ma'a di, 'unnu Izrayelikomu 'ke 'wa -kokoli'a -buene "nyu. E-be gba 'mne, 'wa 'lotu'a "nyuu -lruu, -bho koo un "du 'wa 'wukamu -di Ablaamu'a kamu, 'unnu e ge'e 'yi, 'unnu 'ke u 'wa -kokoli'a -buene "nyu. VI Mekisedeki -mno o, o -se Levii'a -gluuwonyi'a nyo -ko. E -ni'a -kaa 'mu a, Ablaamu "nyu -o 'o -kokoli'a -buene 'le o-bo Mekisedeki 'mno 'ye o "niti-wonna. A 'ye li-o, o-bo Ablaamu -Lago -wonna'a "niti 'le o "du'a li won 'muti, 'unno Mekisedeki 'mno -wonna'a "niti. VII 'Le -a'ba "bhi yibo'o na nyo-o -wonna'a o -bonyunyo "niti, un -ni 'son' o damu, 'unno 'mo-o -klagba. 'E di Mekisedeki "du'o Ablaamu'a damu -klagba. VIII A -gblee, Levii'a -gluuwonyi'a nyu, Izrayelikomu -lruu-u "nyu'a 'wa -kokoli'a -buene, un-u nu-o 'mememu -ka nyo"o nyo, 'le un-u popo'o 'bi 'mu 'le 'wa 'sragazalihu 'li. E -ni'a -kaa 'mu a, o-bo Mekisedeki Ablaamu "nyu'a 'o ni'a -buene, 'o 'sragazalihu se "tiinamu 'bhle. 'Ka-a u 'cni-e' o 'le -Lago' o "bogu 'li. IX 'Bho 'e lemu nyo 'bhe'e o 'ke na, Levii'a -gluuwonyi'a nyu nyu-u "nyu'a 'wa -kokoli'a -buene, 'wa "na Levii'a "bhuo -zi -ni'e-e 'o "na Ablaamu 'mu 'le o 'ye 'o ni'a -buene Mekisedeki "nyu -lree. X E -se bhuhuyiti 'un 'le -kaa -ko. 'E 'zo -te'e 'mu-e. -Da Mekisedeki -mu -ni'a Ablaamu -jeyi, Levii -see -bhla 'wlu ke. E -ni'a -kaa 'mu a, -bho nyo "bhlu u 'muti, o "nyu-e Mekisedeki 'o -kokoli'a -buene. -Ekedumaa, o -ni 'ko-o -bhla 'o "na Ablaamu'a kuku 'zo. 'Inne -to' o -lreeke na, Mekisedeki 'bhe-e "yi o 'ye Levii -zi.

**Zezii 'mo-o *Mekisedeki'a *-bosragazayiklagba*

XI A -gblee, *gba -Lago 'nyu'a *Moyiizu, o po'a *Izrayelikomu -benyu, 'unne 'mo-o, *Aloo 'ma-a *Levii'a -gluuwonyi'a nyo, 'o nyu-u 'ke -Lago' o *'sraga -za 'le nyu 'wee 'ke *li'saa 'bho -Lago' o "yigbeyi 'le 'ya litu "du'o u-bi gba 'mnu'a 'kpu. E -ni'a -kaa 'mu a, e-be 'sraga 'mne, e se 'bhe e 'ke 'e letu nu -ka -zegeka. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di *-Lago' o 'sragazayi -lruu 'wlu'o. Obo -se Aloo' o -gluuwonyi'a nyo -ko -lree. O-o 'mo-o *Mekisedeki'a "yitigogyi. XII-XIV -A'ba -Koyi *Zezii *Kliisu mo'o. O -so' o-o *Zidaa'a -gluuwonyi. A'ba 'wee yibo ni-o'o. -Da Moyiizu 'ka -Lago' o 'sragazamu'a di 'mu-za, e-be Zidaa'a -gluu 'mne, 'o won -see e "yibhla. -Lago' o "bhuo-o "nyu'e Zezii 'e lhu'u. 'E kamu, wlu -lru-u 'bhle'a 'nyu, -i -zi'a Moyiizu'a gba, o "nyu 'i -amu. XV A -gblee, Moyiizu 'po-o Levii'a -gluuwonyi'a nyu gba, un 'ke -Lago' o 'sragazamu "du. 'Wa

'sragazalbhv 'mnε, ε -see nyv 'pɔnpɔvan 'nyɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'Inne 'bhle'e 'nyntɪ'a dɪ, -ka Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, Zezii Kliisi -nɪ'a -kaa, 'le -Lago 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmv 'mɔ lbho, ɔ 'ke 'ɔ 'sraga -za, 'le ε 'ke nyv 'pɔnpɔvan 'nyɪ. ^{XVI} ɔ "bhuo-o -zɔ 'ɔ 'bho, ɔ 'ye ɔ glu -za, 'le ɔ 'ye ɔ "kɔgwletɪnɪɛlre 'nyɪ 'le ε -ke wɔnkue-ε na'o. Gba-a nɔ'a 'ka-a nyɔ'ɔ -gluu'a "kpɪdɪ 'ke 'mɔ-nɪ 'le ɔ 'ke ε-bɛ lbhv 'mnε nɔ, ε -se 'ya dɪ ɔ "du-ε 'bho 'nɪ -ko. ^{XVII} ɔ "kpɪdɪ -lru-ɪ 'cnɪ-ε'ε, ɪ na:

-A'ba -Kɔyi -Lago na: -Inmɔ 'mo-o 'an 'sragazayi 'le -ɪn 'ke ε "du "kɔgwleka. -Ka 'an 'sragazayi Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, 'ka-a -ɪn -nɪ'o.

^{XVIII} 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, -ka ɔn-ɔ popo 'ka 'bɪ 'mɔ -bɛnyɪ 'le 'wa 'sragazalbhv 'li, ε 'ye 'plv 'kpa, -ɛkedɪmaa, 'wa lbhv 'mnε se wɔnkue 'mɔ'bhle 'le ε 'ke nyv 'pɔnɔn 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ^{XIX} A 'ye li-ɔ, gba 'wee Moyiizɪ po'a nyv, ɪ -see ɔ 'pɔnpɔvan 'nyɪ -ka -zɛgɛka. 'E dɪ ɔ -ya'a -amɔ Zezii. 'Innɔ 'mo-o 'traamɔ 'tɔ -a'ba -pɔlv'a 'yideyi. ɔ 'sraga'a dɪ -a -ke -Lago 'sisri'e 'yi.

^{XX-XXI} A -gblee, ɔ-bɔ -Lago 'mnɔ ɔ, 'ɔ wlu-u 'mo-o le nyv 'ka "gwlide. ɔ 'ka Zezii lbhv 'mnε 'nyɪ, ɔ -zrɛ'o 'le ɔ na:

'Inmɔ -Lago 'ma-a li 'wee'a -kɔyi, 'ɪn-ɪ zrɛ-o'o na, 'an 'sragazayi -a 'ye "du mɔ "kɔgwleka. 'In -see wlu -nɪ 'yizizia yi "kɔmɔ!

'Ka-a -Lago 'lɛ'o 'bho Zezii'a damɔ. A 'ye li-ɔ, Levii'a -gluuwɔnyɪ'a nyv 'ka 'ɔ 'sragazalbhv 'ye, ɔ -see -zrɛ. ^{XXII} 'Inne 'bhle'e 'nyntɪ'a dɪ, *-ybhɛybhɛtite -abv -ke ɔ bhla'a Zezii Kliisi'a 'sana 'mɔ, 'nɪ'a -zi -nɪ'e 'bho 'ε 'nynumɔ. -A'ba tikpɔkpɔvɛn -zi'e-e -bɛnyɪɛ.

^{XXIII} 'Bho 'ε lemɔ, Levii'a -gluuwɔnyɪ'a nyv -lrvɔ-ɔ 'ma-a -Lago'ɔ 'sragazamɔ, ɔn popo'o-o 'bɪ 'mɔ 'le ɔn 'ye 'yi-die, -ɛkedɪmaa, ɔn-ɔ 'mɛ-ε'o. ^{XXIV} ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, Zezii -mnɔɔ -nɪ'e-e ti "kɔgwleka. 'E dɪ 'ɔ 'sragazalbhv 'se 'tiinamɔ 'bhle. ^{XXV} ɔ -nɪ'e 'bho-o -Lago'ɔ "troli "kɔgwleka, 'le, nyv-ɔ 'yee'a 'ɔ 'sragazalbhv 'mnε'ε dɪ -ziadɪ 'mɔ 'le ɔn-ɔ 'bhiti'a 'le -Lago gbo, ɔ-ɔ bhade 'nɔ li -zɔɔ 'wa "lru 'yi. 'E kamɔ ɔ "du'o *'wa 'pɔɔnyizɛgɛ 'le ɔn-ɔ 'ye'e 'pɔnpɔvan 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi.

^{XXVI} A -gblee, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, ɔ 'ma-a -kaa -a'ba 'pɔɔnyɪ, 'ɪnnɔ 'bhɛ'ε'ɔ ɔ 'ke -a-bv nyunyɔ -ke -Lago'ɔ 'nynumɔ -nɪ, -ɛkedɪmaa, ɔ *'saa'a-a li 'bho 'ɔ 'yigbeyi. ɔ se dɪ "kpi'bhle. ɔ se 'bɪ li'bhle. -A-bv 'ma-a 'nyinyɪnidɪ'a nɔmɔ, ɔ se -a'ba ka -nɪ. -Lago -cɛ 'nɔ-ɔ kpɔ. 'Bho 'ɔ "troli, 'bho-o ɔ -nɪ'o. ^{XXVII} U-bv Levii'a -gluuwɔnyɪ'a nyv 'mnɔ, -bho ɔn 'ke 'sraga -za, -ka ɪ "sri 'v 'yi, ɔn 'ke 'wa "bhi'a nɛ -za -antanyɪke-ɔ 'le ɔn 'ke nyv -lrvɔ'a nɛ -za a, 'le ɔn-ɔ zɛ 'ε zɔ'o zɔ ɔ, ɔ se -kaa -nɪ. ɔ "tayi'e-e ɔ "bhuo "yiti -a'ba 'nyinyɪnidɪ'a dɪ 'le ɔn 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ. ɔ 'mɛmɛε 'mnε, ε-ε 'mo-o kpɛ -lue 'tɪn'a le. 'E 'sragatu -see -zɛ yi kpɛ 'sɔn. ^{XXVIII} A -gblee, gba Moyiizɪ po'a, nyv ε-ε 'nyɪ'a -Lago'ɔ 'sragazalbhv, ɔn-ɔ 'mo-o nyunyɔ. ɔn se *'li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, wlu -Lago'ɔ "bhuo zizia -nɪ'a ɪ-bɪ gba 'mnɪ 'yi, -ɪ nɔ'a na: 'Inmɔ -Lago 'ma-a li 'wee'a -kɔyi, 'ɪn-ɪ zrɛ-o'o na, -ɪnmɔ 'ke 'an 'sragazayi "du "kɔgwleka, 'ɔ 'yu Zezii se'a 'bɪ li'bhle, 'ɪnnɔ ɪ 'si'e 'nyntɪ. 'Innɔ 'mo-o 'traamɔ 'tɔ -a'ba 'pɔɔnyizɛgɛ 'le ɔ 'ke ε "du "kɔgwleka.

VIII

*Zezii *Kliisi 'mo-o -a'ba *'pɔɔnyizɛgɛ

I 'Ka-a ε -n'u'e 'm'u'a dɪ, wlu 'ɪn -nɪ'a -laa amɔ -jeyi ponamɔ, 'ε -ye 'bhle'a 'nyɪnɪ tenyɪ, 'ɪnnε 'ka-a: -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ɔ -kɔ'ɔ li 'wee, 'bho ɔ 'tɾoli, 'bho-o -a'ba *'pʊʊnyizεε *Zezii -nɪ'o 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ li 'mɪnɪ. II-III *-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊkɪgɔ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhɪɔkpa 'kpi, -ka ʊn-ʊ "luo'a nmi "we -ke li -lru 'mɔ, 'le ʊn-ʊ nɔ'a 'wa lbhɔ a, -a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. -Bho ʊn 'ke ɪ -kaa -za a, 'le *-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu'a -da ʊn-ʊ nɪ'o 'le ʊn-ʊ zɪ ɪ'o. 'Bho Zezii -mɪnɔ'ɔ damɔ, ɔ "bhuo ɔ "nyɪ'e -Lagɔ -ka *'sragalε 'le ɔ -nɪ'e -a -ke ɔ 'nyɪnɪmɔ. 'Bho 'ε lemɔ, -Lagɔ'ɔ -dena nyunɔɔ pɔ'a a, ε -se 'le-e ɔ-ɔ nɔ nɪ ɔ 'sragazalbhu 'mɪnε 'nɪ -ko. 'ε -ye -nɪ'a 'le yaku 'li, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "bhuo pɔ'a, 'le-e ɔ-ɔ nɔ nɪ'e ɔ lbhɔ 'mɪnε. IV -Lagɔ'ɔ 'sragazamɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, 'ɪnnε 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, ɔ 'bɪ se 'le 'wa "klumɔ -nɪ. 'Le, -bho ɔ -nɪ 'kɪ 'traamɔ 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, ɔ -see 'kɪ ɔ 'sragazayɪ'a "bhuo "du yi. -εkedɪmaa, ɔ -nɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhɪɔkpa "kpi, *gba ɔ "nyɪ'a *Moyiizɪ, ɔ pɔ'a *Izrayεɪlɔkɔmɔ, nyɔ-ʊ -ke -gluu ɪ "sɪ'a 'nyɪnɪ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ 'sragazalbhu nɔ, 'ε nyɔ ʊbɔ "du'o 'le ɔɔɔ 'bhle'e ɔ "bhuo'a nε. V ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ʊ-ʊ nyɔ 'mɪnɔ, -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu, -ε -ke -da ʊn-ʊ nɔ nɪ'a 'wa 'sragazalbhu 'mɪnε, ɔ -dena -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ε "yitigɔgɔlε'ε "sε ε "du'o. A -gblee, -da Moyiizɪ 'ka *gbedeti pɔ 'le ε 'ke -Lagɔ'ɔ -dena "du, 'ε wlu -Lagɔ -zɔ ɔ -bodɪ 'mɔ 'le ɔ 'ye nɔ na: Moyiizɪ, 'srεε "yi 'ɪn, 'le 'an -dena'a gbedeti 'ɪn -tɔ'ɔ -ɪnmɔ "yi 'le tɾɪ "kpi, -ɪn 'ke 'ε gɔgɔbolε pɔ! VI 'ɪnnɪnɪ'a "lru "yi, lbhɔ Zezii-ɪ nɔ'a 'le yaku 'li, 'ɪn-ɪ nɔ'o na ε 'bhle-e 'nyɪnɪ tenyɪ, ε 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ'a nε -zi. -A-ʊ nyunyu'a "nyɪnɪnɪdɪ'a kamɔ ɔ "tayɪ'e ɔ "bhuo "yiti, nyɔ 'ye ɔ 'lbha, ɔ nymɔ 'ye tɪ'wla 'le ɔ 'ye 'mε, 'le -a -ke -Lagɔ 'ye -ybhε. ε-bε -ybhεybhε 'mɪnε, ε 'wɔn-o'o tenyɪ 'le ε 'ye -antanyɪnε -zi -lrεε. -εkedɪmaa, li ɔ "du'a 'traamɔ -amɔ wɔn 'mɔtɪ, ɪ 'bhle-e 'nyɪnɪ tenyɪ, 'le, -yɪ -a 'ye'a -benyɪ, ɪ 'ye ɪ -zi.

VII A -gblee, *-ybhεybhεtite ɔ -ke -a'ba "na "we bhla'a -benyɪ, -bho ε "du 'kɪ -ybhεybhεtitezεε, ɔ 'bhεε ɔ 'ke ε "yizizia 'nɪ? VIII-IX -Gba! -Bho nyɔ -gbɔ nε ya a, ε -see "yinyɪnɪ, 'le ʊ-ʊ nyɔ 'mɪnɔ-ʊ nɔ'o -bhla "nyɪnɪnɪdɪ "kɔmɔ. 'ε "lru "yi ɔ-ɔ kɔ ʊ dɪ "yi 'le ɔ-ɔ nɔ'o:

A -gblee, *Zidaa'a -gluuwɔnyɪ'a nyɔ -ke *Izrayεɪlɔkɔmɔ -lruɔ, -ybhεybhεtite 'ɪn -ke ʊn bhla'a, ʊn -see ε 'bho "du. 'ε dɪ 'ɪn -zɔ ʊ kwa gbo. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -nɔɔ -lrεε-ε 'ye-e -nyɪnɪ -mɔ 'le 'ɪn -ke ʊn 'ke *-ybhεybhεtitelre bhla. -Da 'ɪn "luo'a 'wa "na "we 'mɔ 'le 'ɪn 'ye 'ɔ 'geyikpaankwla 'zɔ -za 'le *Ezɪpɔtɪbhɪɔkpa "kpi, -ye 'ɪn -ke ʊn bhla'a ε-bε -nɔɔ 'mɪnε tɪ, ε -ke titelre 'mɪnε -see gɔgɔ yi. -Ybhεybhεtitelre 'ɪn -ke ʊn-ʊ 'ye -bhla mɔ. 'ɪnmɔ 'wa -Kɔyi -Lagɔ, 'ɪnmɔ lε'ε -kaa! -Ziaka a, ʊn -see 'an wlu 'bho "du 'le 'ɪn 'ye ʊ kwa gbo -za. X ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho 'ɪn -ke ʊn bhla ε-bε -ybhεybhεtitelre 'mɪnε, lε 'ɪn-ɪ 'ye'a -nɔ mɔ a, 'ɪnnε 'ka-a: 'An "bhuo-o 'ye-e 'an wlu 'le 'wa -pɔɔ 'zɔ -pɔ -mɔ. 'ε dɪ ʊn -see ɪ 'mate yi. 'Ka-a 'ɪn-ɪ 'ye 'wa -kɔyi "du mɔ -ziaka 'le ʊn 'ke 'an nyɔ "du -ka -zεgεka. XI ε-bε -nɔɔ 'mɪnε tɪ, 'wa nyɔ -lue -see ɔ -bonyunɔɔ -tɔ yi, na: Yibo -a'ba -Kɔyi -Lagɔ! -εkedɪmaa, "yreetɪ-e, nyunyuuzɪgɪ-e, 'wa 'wee-e 'ye-e 'ɪnmɔ yibo -mɔ -ka -zεgεka. XII -Ziaka a, ʊn -see 'bho 'an wlu "du. ε -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'wa ngaze 'ye -mɔ 'le 'ɪn 'ke 'wa "nyɪnɪnɪdɪ'a dɪ 'bho 'le 'ɪn 'ke 'ya dɪ 'mate.

XIII A -gblee, wlu -Lago -za'a 'mυ 'bho -ybhēybhētēlre 'kpi, 'inne 'ka-a! -Bho ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɛ 'zɔ 'mo-o -antanyɪtite se 'tɔ 'nyɪ 'bhle. -Bho lɛlre zizia lɛsua 'yi, -ka lɛsua 'mnɛ-ɛ 'du'a 'ɛ dɪ, ɛ-ɛ 'kpa'a 'plu 'le ɛ-ɛ sɔ'ɔ ti 'wla, -a yiɓo nɪ-o'o.

IX

**Ybhēybhētēlre'a 'yritiduuli*

I ɛ-be *ybhēybhētēlre-e -bhle'ɛ -antanyɪ, nyunyɪ po 'ko'o *gbedeti 'le un-u bubɔ nɪ'e 'bho -Lago. *Gba ɔ 'nyɪ'a *Moyiɪzi, ɔ po 'u, 'inne 'tmɔɔ nu'o -ka un 'ka 'bɪ 'mɪ nmaze 'le un 'ke ɔ 'bho bubɔ -nɪ. II A -gblee, ɛ-be -Lago'ɔ -dena 'mnɛ, ɛ 'bhle-e 'yreetɪ 'sɔn 'li. 'ɛ -antanyɪyɪ un-u 'la'a lisaada. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o, 'napɪ'a 'kpitidɛlɛ -ke 'flɛɛ un-u 'nyɪ'a -Lago, 'ya -klugba -nɪ'o. III 'Bho 'ɛ 'yreetɪ'a 'sɔnnɛ'ɛ wɔnyɪ, un 'du-o 'bho 'yriɛklagba -lue. ɛ-be -buduyɪ 'mnɛ, un-u 'lɛ -ɛ lisaadaklagba. IV 'Pɔn -lue-e po'a ngnɛzɛgɛ un-u 'la'a *lasaasɪ, -gbagbɔ -nu-ɛ'ɛ sanu 'mυ, -ɛ -ke 'kpi un-u po nɪ 'nɛ 'yri, 'inne -nɪ'e 'bho 'ɛ wɔnyɪ. 'Le 'ɛ 'limɔ, -ybhēybhētēlre -Lago -ke nyunyɪ bhla'a -bɛnyɪ, 'ɛ 'bɔgɔ'a koko-o -tri-ɛ'ɛ sanu li, 'inne -nɪ'e 'le. -Gblɔɔ-u -nu-ɛ'ɛ sanu 'mυ, lililɛ -lue-e 'wlu'a -Lago gbo 'le yaku 'li, -ɛ -ke 'li un-u po 'ɛ 'le un-u de 'ɛ ti-e, *Alɔɔ'ɔ -kɔɔtu po'a 'bowle -ke sɪkpi'a -klugbɪ -ke 'kpi titesua 'mnɛ'ɛ wlu 'cnɪ-ɛ'ɛ, 'innɪ -nɪ'e 'le ɛ-be koko 'mnɛ'ɛ 'limɔ. V 'Bho 'ɛ 'kpi, 'bho-o un -nyina'a lɪ 'sɔn ti. I -ke -Lago gbo'a -dalbhomɔ gɔgɔ'o, 'le ɪ-ɪ tɔ'ɔ nyɪ na -Lago'ɔ -dena mo'o. I -nɪ 'sɔn, ɪ 'bhle-e -kpa'kpi 'sɔn, -lue -lue. I-bɪ -kpa'kpi 'mɪnɪ, koko -ke 'kpi un-u za nɪ'a -Lago'ɔ *'sraga nyunyɪ'a 'nyinyɪnidɪ'a dɪ, 'innɪ 'jri 'ɛ 'lru. Kɪn, -ziadɪ mo'o. ɛ -nɪ'a -kaa 'mυ a, 'ya gbɔzɪzanamɔ -see -bhla nyɪnɪ ke.

VI I-bɪ lɪ 'wee 'ɪn 'si'a 'nyɪnɪ, -bho 'ya nmazɛɛ -gwe 'yi, 'le *-Lago'ɔ 'sragazamɔ-u pa'a lisaada zɔ'o zɔ 'le un-u nu'o 'wa 'sragazalbhu 'mnɛ. VII -Buduyɪ -yɛ 'saa'a li tenyɪ, 'bho -mnɛɛ'ɛ damɔ, -Lago'ɔ 'sragazayiklagba'a "sɛ-ɛ pa'a 'le. 'Le zun 'li, kpɛ -lue 'tɪn ɔ-ɔ pa nɪ'e 'le. Lɪ-ɪ se'a 'yi'srɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, nyɪ -lruɔ -see'a dɪ gble, un nu'a, ɪ -ke 'ɔ 'bhuo'a 'nyinyɪnidɪ, -Lago 'ke 'ya dɪ 'bho'ɔ kamɔ, ɔ -ke nmi'a nymɔ-ɔ pa'a 'le, 'le ɔ-ɔ za'a 'sraga.

VIII A -gblee, ɛ-be gbedeti 'mnɛ, "di 'sɔn un 'du'a 'le 'ɛ 'limɔ, ɪ 'bhle-e 'zɔ. *-Lago'ɔ Lisaazuzɪ -tɔ 'nɛ -amɔ. 'Inne 'mo-o, -ka nyɪ-u bubɔ'ɔ -Lago 'le 'ɔ -dena 'mnɛ, ɛ -se 'inne 'ke ɛ nu 'le ɔ -ke un 'ke 'yi'sisri -ko -ka -zɛgɛka. IX A -gblee, ɛ-be bubɔsɔ 'mnɛ, 'sraga -a'ba -Koyi *Zezii -za'a a, 'ɛ 'yitigɔgɔlɛ mo'o. Nmi 'we -ke lɪ -lru un-u za'a -Lago'ɔ 'sraga 'mυ 'le gbedeti 'mnɛ 'li, ɪ se 'tɔ lɛ wɔn 'bhle -ka -zɛgɛka. -ɛkedɪmaa, u-bu nyɪ-u bubɔ 'nɔ -kaa, ɪ se 'bhɛɛ, ɪ 'ke ɛ nu 'le 'wa -pɔlu 'ke 'yi'srɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. X A 'ye li-ɔ, -ka nyɪ 'ka kwa -lre, -ka ɔ 'ka 'ɔ 'bhuo 'nɪ 'mυ gba, -ka ɔ 'ka 'ɔ lɪ liwɔtɔ 'le ɔ -ke ɪ 'ka *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi-e, lililɛ -ke nmɛ'ɛ gba'a "sɛ un-u kpun'o 'yi, 'le ɪ 'se 'bhɛɛ ɪ 'ke ɛ nu 'le nyɔ'ɔ -pɔlu 'ke 'yi'srɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. Zezii *Kliisɪ 'tayi'a 'ɔ 'bhuo 'yiti 'le nyɪ 'ye 'ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye'a ti'wla 'le ɔ 'ye'a 'mɛ, 'innɔ 'bhɛɛ nɛ'o. 'ɛ dɪ ɪ-bɪ 'sraga -ke gba 'mɪnɪ 'kpa'a 'plu.

XI ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'innɔ 'mo-o -Lago'ɔ 'sragazayiklagba -ziaka. 'ɔ 'sana 'mυ -a -ke ɔ -ybhɛ'o -ka -zɛgɛka. ɛ -se 'ɔ -dena nyunyɪ po'a, 'le-e ɔ-ɔ nu nɪ 'ɔ lbhu 'mnɛ 'nɪ -ko. 'ɛ -yɛ -nɪ'a 'le yaku 'li -Lago'ɔ 'bhuo po'a, 'inne 'ɪn-ɪ 'si'e 'nyɪnɪ. ɛ se likpɔkpalɛ 'bhle, 'ɛ 'yriɪlnmɔɛ'ɛ dɪ. XII A

-gblee, *Zuifv -yv 'ma-a -Lagv'v 'sragazamv, -ka 'wa 'sragazayiklagba-pa'a 'le lisaadaklagba kpe -lue 'le zvn 'li 'le v-v za'a 'sraga a, 'ka-a Zezii'a "bhuv mu'o 'le -Lagv gbo 'le yaku 'li 'le v 'ke v libhade v 'ke -a-bv nyunyu'a "nyinynidv'a d' 'bhv. Kpe -lue 'tinv v -mu -nv'e 'le. 'Le-e v -nv'e -bhla, v -see le yi ke. V-bv 'sragazamv 'muv, -ka vn-v "luo'a -vaka -ke -bhliyreetu "we'a nymv 'mv 'le vn-v za'a 'sraga a, vbv -see -kaa nv. -Ekedvmaa, v nymv 'wla-a ti 'le v 'ye v "bhuv -Lagv "nyv -ka 'sragale. 'Inne 'bhle'e 'nyv "kvgwleka. 'E d' "nyinynidv nyunyu-u nv'a 'bho -Lagv'v "yigbeyi, v-v 'bhv'v 'ya d' 'fia. ^{XIII} A 'ye li-v, -benyv a, vn-v 'lbha-a -vakv -ke -bhliigbv "we 'le vn-v zv 'v nymv 'mv, 'le, nyv-v ce'e 'wa gba 'mv, vn-v gbv 'e v 'mv. Vn 'lbha-a -bhliinyv -lrev 'le vn-v pv 'e 'yri, vn-v "luo'o 'e "susu 'mv, vn-v zizia 'ne 'ni, 'le, nyv-v se'a *li'saa 'le 'wa gba 'li, vn-v gbv 'e v 'mv. -Bho vn nv -kaa a, -ka 'wa gba 'le'e, v-bv nyv-v -see'a -kaa -na, "lemnv vn-v 'saa'a li 'le 'wa gba 'muv 'li. E -nv'a -kaa 'mv a, -bho nyc "bhlu v 'mvti a, v-v 'mo-o bhubbhuyiti'a le. 'Ya 'saa nyunyv'v -pvb li 'bho -Lagv'v "yigbeyi. ^{XIV} Zezii Kliiv -muv v, v se 'bv li 'bhle. -Lagv'v Lisaazuv v 'bhle'a 'mv, 'unv -kpa nv'o 'le v 'ye v "bhuv "yiti'tayv, nyv 'ye v 'lbha, v nymv 'ye ti'wla 'le v 'ye 'me, 'le v 'ye v "bhuv -Lagv "nyv -ka 'sragale. E-be nymv 'mne, 'unne nv e'o 'le -a'ba -pvb "we-e 'sree'e 'yi 'bho -Lagv'v "yigbeyi, 'le, "nyinynidv -ke d' nyc-v 'me'e 'bho v "yigbeyi, -a -kv v 'tv nv, 'le, v-bv -Lagv 'bhle'a tinie'e "lru kwa, -a 'ke v bubv -ka -zegeka.

^{XV} 'Ka-a v-bv Zezii Kliiv nv'a d' 'un-v nv'o, v 'sana 'mv nyunyu -ke -Lagv 'ye -ybhv 'le vn 'ye titelre bhla. 'Bho titesva'a -nv "yi, vn 'naa 'ko-o v wlv "yi tenyv. 'E d' Zezii 'me'o, 'le, nyv -yv v 'la'a vn 'ke v nv "du, v 'ke v zetie 'le 'wa "nyinynidv 'mv, 'le, "kvgwletinievzege -Lagv "du 'v wv 'mvti, vn 'ke e 'ye.

^{XVI} A -gblee, -bho nyc -nv 'kmv 'mv, -bho v 'me 'wla, -ka v 'wlvkamv 'ka v -k'kolv 'mvti'gbvgle, -bho v "si -kaa 'nyv, v-v 'me-v, 'le, -ka v 'le'e 'tinv, vn-v 'gble 'v -kaa. 'Kla -ko? ^{XVII} -Bho v -see 'me ke a, vn se 'bhv vn 'ke v 'gble. -Bho v 'me-v v, "lemnv, vn 'bhv'e'o vn 'ke v li'tv. ^{XVIII} -A yibo'o-o -lrev na, -bho nyv -ka tite-e bhla, nymv'v 'wle'e ti -kpayv. 'E d', -da -Lagv -ke *Izrayelkvmv 'ka -antanyv tite bhla, nmi'a nymv 'ye ti'wle-e 'le e 'ke titezege "du. ^{XIX} A -gblee, gba -Lagv "nyv'a Moyiizv -benyv, v 'ke Izrayelkvmv pv, v ziva 'nv-v gbv 'wee 'bho 'wa "yigbeyi 'le v 'ye v 'tmuv. V nv'a -kaa a, 'le, -bhliyreetu -ke -vakv vn 'lbha'a, 'ya nymv -ke "ni, v 'ye v 'mv'luo, v 'ye v zizia. -Lolotu vn-v 'la'a isovv, v 'ye 'le 'e 'muv "yi wli "we'a nanizantv tistvan 'le v 'ye e 'le nymv'v 'mne kv 'sma, 'le v 'ye e nyunyu -ke -Lagv'v gba'a "bvov 'mv gba. ^{XX} V -nv'a -kaa nvnamv, 'le v na: -Ybheybhete a -ke -Lagv bhla'a a, 'e nymv'v 'wle-e'e ti, 'unne 'ka-a! E-be tite 'mne, a "du e "yri! ^{XXI} -Ka nymv 'wle-e'e ti 'le e-be tite 'mne 'ye'a -bhle, 'ka-a v "luo'o nymv 'mv -nv -lrev ti, 'le, li vn-v bubv nv'a -Lagv, v -ke v -dena, v 'ye v e 'mv gba -lrev. ^{XXII} V-bv Izrayelkvmv 'muv, 'le 'wa gba 'li, li nyc'v *'saa -nv -nv'a nymv li 'bho -Lagv'v "yigbeyi, v se "yi-die. 'Ka-a e -nv'e 'mv'a d', -bho v 'ke nyc'v "nyinynidv'a d' 'bhv, nymv'v 'wle'e'e ti -antanyv ke-v 'le v-v 'bhv'o.

**Zezii'a 'memee-e 'pvvn'o nyunyu 'bho -Lagv'v "yigbeyi*

^{XXIII} A 'ye li-v, 'lotv'a "nynuu-a, -ka -benyv'a -Lagv'v bubvsv 'mne "du'a v bubvsvzege'e "yitv'gole, a'ba "bhv yibo nv'o'o. E -nv'a -kaa

'mu a, 'e bubosutu 'mne -se -bhla 'e -zegene -ko. *Lago'c gba *Moyiizu po'a nyu -benyi, -ka i 'le'e, 'ka-a un-u *'saa ni nu'e 'wa li li. -Ye 'ma-a 'c bubozege, 'sraga 'we un-u za'a -benyi, i se le won 'bhle 'e damu. 'Ka-a i -nu'e 'mu'a di, *Zezi *Kliisi nu'o 'c "'bhuo *'sragale 'mu. ^{XXIV} A -gblee, *gbedeti nyunyu-u po'a, -e -ke -Lago'c -dena -nu'a 'le yaku 'li gugoc 'yiti, 'le 'e 'limu *Lago'c 'sragazamu -lruu-u pa'o 'le un-u nu'o 'wa lbhu. Zezii Kliisi -mncoc c, 'ncoc -Lago'c "'bhuo -nu'a yaku 'li 'tin, 'le-e c -ye ncoc 'le c-c bhade 'ncoc li -zoc -a'ba di. ^{XXV} 'Le zun'o zun 'li, -Lago'c -dena'a -da 'saa'a li tenyi, -ka -Lago'c 'sragazayiklagba-a pa'a 'le kpe -lue 'le c-c za'a nmi'a nymc -Lago'c 'sraga 'mu a, Zezii Kliisi -see -kaa nu. C 'ka -Lago gbo mu 'le yaku 'li a, kpe -lue 'tin'a "se 'c nymc 'wla -nu'e ti 'le c 'ye 'me -a'ba 'sragale'e kamu. C-bo -Lago'c 'sragazayiklagba 'mncoc, c-c 'za-a -Lago'c 'sraga -zoc. 'Bho Zezii -mncoc'c damu, c -see 'c "'bhuo 'yiti'tayi c 'ke 'me kpe'e -dadudu. ^{XXVI} -Bho c nu 'ki -kaa a, -e 'wlu'a 'bho 'kmu'a tiyanamu, -e bhla'a -zian "'kpi, c-c 'ye 'ku-i 'kle 'ye -mu 'yrelae! E -nu'a -kaa 'mu a, kpe -lue 'tin'a "se c 'me -nu'o -a'ba 'sragale'e kamu. A -gblee, *-lebhocncoc -ke 'li -a -nu'a 'traamu, 'bho-o c -yi -nu'e 'ncoc 'kmu 'mu, c 'ye 'c "'bhuo 'yiti'tayi, nyu 'ye c 'lbha, 'c nymc 'ye ti'wla 'le c 'ye 'me, 'le, "nyinyidit -a-bu nyunyu-u nu'a 'bho -Lago'c 'yigbeyi, c 'ke 'ya di 'bhoc. ^{XXVII-XXVIII} -Ka nyoc-c 'me nu'a kpe -lue 'le -Lago'c -zige-e fuo 'ncoc won, 'ka-a Zezii Kliisi "du'o nyunyu'a "nyinyidit'a di 'le c 'ye 'me kpe -lue. C-c 'ye-e le -yi -mu. -Bho c yi le a, e -se 'to c 'ke nyu zetie 'le 'wa "nyinyidit 'mu -ko. C-c yi-o'o, 'le, nyu c zetie'a 'le i mu, -u "du 'e di -u fuo 'ncoc won 'le 'bubua 'mu, "kcgwletinizege c 'nyi 'u a, e 'ke u 'mu 'yi 'le e 'ke ti'piple.

X

I A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, gba -Lago -zi -nu'a Moyiizu 'mu -benyi, 'le c 'ye 'i nyunyu po, -zege c -nu'a 'traamu -amu 'lruinunamu 'le Zezii 'mu, 'ya 'yitigugole mo'o. C "'bhuo -see i-bi gba 'mnu 'mu -zi -nu 'le c 'ke e-e nu. I-bi 'mnu, i-i 'tmuu-o nyu, un 'ke 'sraga -za zun'o zun 'li 'le -Lago 'ke 'wa "nyinyidit'a di 'bhoc. U-bu nyu-u 'bcoc ti, un -ke c 'ke -kaa "yi"sisri, 'c bubosv 'mne e, e 'bhae e 'ke u li'saa 'nu 'bho 'c "yigbeyi? -Gba! II -Bho e 'bhae 'ki le e, 'wa "nyinyidit-i gwe 'ko-o 'bho 'c "yigbeyi ti "fta, 'le, -ka 'wa -polu 'sræ'e "yi 'bho 'c "yigbeyi, un-u yibo 'nu 'ko. 'E di un 'ke 'ku i-bi 'sraga 'mnu'a -zazadi 'bhoc. ^{III-IV} A -gblee, -bho nyu "bhlu i 'muti a, -bhliigblo 'we -ke -vakt un-u za'a 'sraga 'mu, 'ya nymc se 'bhæ, e 'ke nyu zetie 'le 'wa "nyinyidit 'mu. 'Wa "nyinyidit un-u nu'a a, 'wa 'c bubosv 'mne, 'unne popo 'nu u 'gwlti zun'o zun 'li.

V I-bi 'sraga 'mnu, i se le won 'bhle tenyi'a di, Zezii Kliisi 'ka 'ncoc 'kmu 'mu yi, 'e kamu c nu'o -Lago -bodt:

-In -see ti'bcoc, 'un 'ke nmi -ke li -lru 'sraga 'mu -za, -a'a di. 'Mna-a'a "'bhuo -in -nu'e lbhonamu 'le 'un 'ke -inmu 'an "'bhuo -jeyi "nyi.

VI Nmi un-u za nu'a -a'a 'sraga a, un-u po'a "yri 'le i-i gwæ'e -kun, 'ya nu -inmu 'tu. -In 'ke nyunyu'a "nyinyidit'a di 'bhoc'c di, nmi -yi un-u za nu nu'a -a'a 'sraga, 'ya nu -inmu 'tu -lræe. -In 'bcoc ti nyu 'ke -inmu 'bho "du. VII 'Ka-a i -nu'e 'mu'a di, 'un nu'o: 'An -tita -Lago, 'inmc 'ka-a! 'In-i yi-o'o 'un 'ke -a'a 'gwldt nu. 'Ka-a 'an "kpidi 'cni-e'o 'le -a'a "bogv 'li.

VIII A -gblee, -ka -Lago -see'a 'sraga'o 'sraga ti'bo, Zezii -zı 'ı -kaa 'mu. -Lago'c gba c 'nyı'a Moyiızı, -ka ı nu'a nyu -za 'sraga 'mnu, a yibo nu-o'o. E -nı'a -kaa 'mu a, -ka ı-bı 'sraga 'mnu'a nu'a -Lago 'tu, Zezii -zı 'ı-ı 'mu. C gwε'ε 'ya 'mzεε 'yi 'le c 'ye 'bho wlu -lrεε kō. X 'Le c na c-c yi-o'o 'nōc 'kmv 'mu c 'ke -Lago'c 'gwłbdı nu, 'ınne 'mo-o, c 'ke 'c 'bhuo c -jeyi 'nyı -ka 'sragamuzale. 'C wlu c -za'a -laa 'mu, 'ınne -to'o na, 'sraga un-u za'a -benyı, -Lago na 'ya lıtu 'kpa-a 'plv. Zezii Kliıst'a nymc-c 'wla'a ti 'bho 'c 'menamu, 'ε 'sragatu zizia 'nı 'yi. X -Ka Zezii Kliıst 'mno 'nyı'a 'c 'bhuo -Lago -jeyi kpe -lue 'tın -ka 'sragamuzale, 'le c -see'a 'to 'bho le -mu yi, 'c 'gwłbdı ma'a dı, -a'ba 'nyinyııdı -gwe'ε 'bho 'c 'yigbeyi ti 'le -a *'saa'a li. 'Sraga -lrı'a dı se 'to -amu 'yi''sri.

XI A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, nyo'o nyo-c 'ma-a -Lago'c 'sragazayi, c-c 'nyna-a lisaada yayi ti zc'o'c 'le c-c nu'o 'c lbhv. ı-bı 'sraga 'mnu, 'ınnu c-c za'a 'yrεεε 'le ı se 'bhεε, ı 'ke nyo zetie 'le 'c 'nyinyııdı 'mu. XII-XIII Zezii Kliıst -mno c, -Lago 'ke nyu'a 'nyinyııdı'a dı 'bhō'c kamu, c 'nyı -nı 'nō'c 'c 'bhuo -jeyi kpe -lue 'tın -ka 'sragamuzale. C nu'a -kaa a, 'le c 'ye 'bho -Lago'c 'trollı mu 'le yaku 'li. 'C 'sraga 'mne, 'ε wōnkue -see 'tiınamu 'bhle yi. E-ε 'ye-e nyu -kpa -mu 'kōmv. 'Traamu -bhla a, 'le yaku 'mne 'li, 'le-e c -nı'o 'le c -ke -Lago -kō'c lı 'wee, 'le, -da -Lago 'kō c 'c tı'a nyu wōn-zı -nı, 'le 'ε 'yri'a 'bı 'ka 'wlv, c-c fuo 'ne wōn. XIV A -gblee, 'c 'sraga -lue 'tın 'mne, 'ınne 'saa'a 'c nyu li 'bho -Lago'c 'yigbeyi 'le ε 'ye v kpc -ce 'c nyu'a kamu, 'le, 'ε dı, un -ke -Lago 'sisri'e 'yi -ka -zεεka 'le ε 'ke 'kōgwleka -nı. XV *-Lago'c Lisaazuzu'a 'bhuo-o 'wōn-c ı-bı wlu 'mnu 'kpi. 'E dı c nu'o:

XVI -A'ba -Koyi -Lago na: 'An nyu 'naa'a-a 'an wlu 'yi. E -nı'a -kaa 'mu a, 'ın -ke un-u 'ye-e *titelre -bhla -mu. -Bho 'ın -ke un bhle ε, le 'ın-ı 'ye'a -nu mu, 'ınne 'ka-a: 'An 'bhuo-o 'ye-e 'an wlu 'le 'wa -pōlv 'zc -po -mu. 'E dı un -see ı 'mate yi. XVII C 'le'ε -kaa, 'le c 'ye 'bho wlu -lrεε kō 'le c na: 'In-ı 'ye-e 'wa 'nyinyııdı'a dı 'bho -mu 'le 'ın 'ke 'ya dı 'mate.

XVIII A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, -bho -a'ba 'nyinyııdı -gwe 'to -kaa 'bho -Lago'c 'yigbeyi ti 'le, 'sraga -lrεε'ε dı 'sri -amu 'yi 'nı?

A kpvn -Lagowlu ti -gli

XIX 'An 'lotu'a 'nynuu-a, -a'ba 'nyinyııdı'a 'lrı 'yi *Zezii'a nymo 'wla'a ti 'le c 'ye 'mε'ε dı, -a'ba -pōlv 'bhεε'o ε 'ke 'to ti-gwe 'le -a -ke -Lago 'ke 'yi''sisri. XX A -gblee, zc -ke ti Zezii 'mε -nı'a 'bho nyvıırlbhaatu 'yri, 'yriε 'zize'a -Lago'c lisaadaklagba 'yi, ε -ge-ε'ε-ε 'fōtı 'son 'mu. 'Inne to'o -ka -a'ba 'wee 'bhεε'ε 'to -a 'ke -Lago gbo yi 'le -a -ke c 'ke 'yi''sisri. Zezii *Kliıst'a 'bhuo 'mu -a 'bhεε -nı ne'o. XXI -A-bv 'ma-a -Lago'c -glıgbawōnyı'a nyu, 'ınno 'mo-o -a'ba *'sragazayıklagba. 'Inno bhade'e -Lago li -a'ba dı. XXII -Lago'c 'sragazamu -nı'a -benyı, 'le 'wa gba 'li, -ka un-u gbu 'v nmi'a nymo 'mu 'le un-u lre'a 'nızεε 'le un 'ke *li'saa 'bho 'c 'yigbeyi, Zezii'a nymc-c 'wla'a ti 'le c 'ye'a 'mε, 'ka-a ε zetie'e -amu 'le -a'ba 'nyinyııdı 'mu 'le -a 'ye *batizee-ε. 'Le, -ka -a'ba -pōlv 'srεε'ε 'yi 'bho -Lago'c 'yigbeyi, -a yibo nı'o. 'E dı, -a'ba -pōlv'a 'gble-ε 'to 'mu -le! -A de c 'gwli -a'ba -pōlv'a kle ti, 'le -a 'ke c 'sriı 'kōmv. XXIII Le''o le c 'du'a -amu wōn 'mōti, -a 'de-e 'gwli na, c-c 'ye -ε -amu 'nyı -mu. 'Ka-a ε -nı'e 'mō'a dı, -a'ba -pōlv'a 'kōlv -le 'bho c 'kpi! -Bho -a -ka nyu-v 'tmv na 'ınno 'mo-o -a'ba -pōlv'a 'yideyi a, 'kpı'a -wa -amu 'yiti -le! XXIV -A 'dudu 'yrili -a 'ke 'kpi 'yipopo 'le -a

'ke dɪ kɪkma 'kɔmʊ 'le -a 'ke -zɛgɛ'ɛ nʊnʊa'a 'kpa 'yi ku. XXV -Ka -a gbuʊa 'lru 'kɔmʊ, -a'ba 'bho 'ɛ dɪ -le! Nyʊ-ʊ'a 'wɔn ʊn 'ke yi, -a'ba nʊ 'wa ka -le! -A yi -zɔɔ 'le -a 'ke 'kpi 'yipopo 'bho -Lagɔjeyi! 'Ka-a -nmɔ'ɔ 'yrili. -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi'a leyinɔɔ 'kɔɔ'ɔ gbo, a'ba 'bhi yibo nɪ-o'o. 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -kaa amʊ 'kpi 'yi -lrɛɛ.

XXVI A -gblee, 'lotʊ'a 'nynuu-a, -abu-ʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -ziadt'a yibomʊ. ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ, -bho -a'ba 'klumʊ'a nyɔ -lue -tbhɛ nɔ 'kɪ 'kpi, lɛ-ɛ 'ma-a 'nyinyinile ɔ yibo 'ka see, -bho ɔ -ka 'kɪ ɛ-ɛ nʊ dɪgbleka, 'sraga -ɛ 'ka 'tɔ -zɛ 'le -Lagɔ 'ka 'ɔ 'nyinyinidɪ'a dɪ 'bho, ɛ se -nɪ. XXVII -Bho nyɔ nʊ 'kɪ -kaa a, -sɪanyɪ 'ke ɔ 'kɪ 'lbha mo'o, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'ye ɔ 'kɪ-ɪ dɪ -kpʊn -mʊ. -Ka nɛgbaaklagba'a -sisia ku'a wɔn tenyɪ, nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ wlu'a 'yinaamʊ, 'ka-a 'ɔ -zɪgle-e 'ye wɔn-ku mʊ 'bho 'wa 'kpi. XXVIII A'ba 'bhi yibo'o-o na, *gba -Lagɔ -zi -nɪ'a *Moyiizi 'mʊ, ɔ po'a *Izrayɛɛlkɔmʊ, -bho 'wa nyɔ ɔɛ 'ya tɔlʊ 'mʊ, 'le nyʊ 'sɔn, nyʊ tan 'ke ɔ 'ye, dɪ ɔ nʊ'a 'le ʊn 'ke ɪ 'mʊ-za 'bho -zigletumʊ wɔnyɪ a, 'wa 'ye 'tɔ 'ɔ ngaze, ʊn-ʊ 'lbho -ɔ'ɔ katii, ɔ-ɔ 'mɛ'o. XXIX Nyɔ -yɔ ɔɛ'ɛ Moyiizi'a gba 'mʊ, -bho ɔbɔ-ɔ'ɔ nɛ -nɪ -kaa 'mʊ 'le, -bho -a'ba nyɔ -see 'kɪ -Lagɔ'ɔ 'yu lɛ 'la 'le ɔ 'ke ɔ 'kpi-tbhɛ 'kɪ 'le, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti -ɛ -ke 'lru 'yi nyʊ -ke -Lagɔ -ybhɛ'ɛ, ɛ-bɛ nymɔ-ɔ zetie nɔ 'le 'ɔ 'nyinyinidɪ 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -bho ɔ -see ɛ 'kɪ lɛ 'la 'le, 'le *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu nʊ 'ɔ -zɛgɛ 'lruli, -bho ɔ -see ɔ 'kɪ lɛ 'la -lrɛɛ 'le, 'kle 'ɔ nyɔtu-u yi 'ka 'ye mʊ, a-a popo-o 'gwɔltɪ na, ɛ-ɛ 'ye 'kɪ-ɪ wɔn'yɔɔ -mʊ'a? ɛ -see Moyiizi'a gba'a 'mʊɔmʊ'a nɛ wɔn 'mʊti-zi yi 'kɪ? XXX A -gblee, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgʊ 'li na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'Inmɔ 'ke kpa -za, 'ɪnmɔ 'ye 'an nyʊ'a kpa nyʊ 'kpi -za -nɪ mʊ. 'Ka-a ɔ 'le'o. 'Le dɪ ɔ -za'a 'mʊ, -abu 'de-e 'gwli na, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ. 'Le ɔ 'ye wlu'a 'sɔnnɛ 'mʊ-za 'le ɔ na: 'Inmɔ nyʊ'a -Kɔyi -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'an nyʊ -zɪgle -tu -mʊ. XXXI 'In-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ 'yiti, -Lagɔ 'bhle'a wɔnkue 'bho lɛ'o lɛ 'kpi, -bho ɔ -kpʊn nyɔ dɪ 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mno'ɔ 'kleyɛɛ -see -kaa 'ka 'yi -zi yi? 'ɛ dɪ a'ba -tbhɛ a'ba *Pʊnyɪ Zezii 'kpi -le!

XXXII 'An 'lotʊ'a 'nynuu-a, -da a 'wɔn -nɪ'a -Lagɔwlu 'mʊti -tanyɪ, a popo 'bho'a dɪ 'gwɔltɪ! ɛ-bɛ -nɔɔ 'mne ti, a 'ye-e 'ɛ dɪ 'kle tenyɪ 'le a 'ye 'gwli-ku, 'le 'kleyɛɛ 'mne -see amʊ lɛ 'yi -za. XXXIII 'Le a'ba 'klumʊ a, ʊn 'lbhaa'a-a tɔlʊ dɪ 'yi 'bho nyʊ 'we'a 'yigbeyi, 'le ʊn 'ye ʊ 'kleyɛɛ 'kpi -ya. Nyʊ -lrʊʊ -yʊ ʊn nʊ'a -kaa, a -see 'le 'wa lemʊ 'wlu. XXXIV Nyʊ ʊn po'a -jie 'mʊ Zezii'a dɪ, a 'ye-e 'wa ngaze. -Da ʊn 'luo'a a'ba -kɔkɔlɪ 'mʊ -glaka, a 'tayɪ 'nɪ-ɪ 'yiti 'le 'bʊbʊa 'mʊ. -ɛkedɪmaa, 'kɔgwɔlɛtɪnɪzɛgɛ a 'ye'a a, ɛ 'bhle-e 'nyɪ tenyɪ 'le ɛ 'ye lɛ'o lɛ -zi.

XXXV 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -Lagɔ'ɔ 'gwɔlideɛ -ke 'li a -de'a ti, a 'du ɛ 'yrili 'kɔmʊ! 'ɛ dɪ ɔ-ɔ 'ye amʊ -zɛgɛ 'lruli-nʊ mʊ. XXXVI ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'le a 'ke 'kpa 'yi ku, a 'ke ɛ -nynia. 'Innɛ nʊ'o -Lagɔ 'tʊ. -Bho a nʊ -kaa a, 'lemnɪ lɪ ɔ 'du'a amʊ wɔn 'mʊti, ɔ-ɔ 'nyɪ 'ɪ amʊ-ɛ. XXXVII A -gblee, 'ɛ dɪ ɔ nʊ'o:

'Le -nɔɔ gbɛ 'li, *'an 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ 'ka yi, a -nɪ'a wɔnfunamʊ, ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ. 'ɔ yiyia -see 'mʊ-gwle yi. XXXVIII Nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmɔ -Lagɔ 'gwli, 'ɪnnɔ 'mo-o 'yisrɛɛyi 'bho 'an 'yigbeyi 'le ɔ-ɔ 'ye'e 'kɔgwɔlɛtɪnɪzɛgɛ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ 'bho'ɔ 'an 'gwɔlideɛ'ɛ dɪ 'ɔ nyɔtu'a nʊ 'ɪnmʊ 'tʊ. 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o. XXXIX 'An 'lotʊ'a 'nynuu-a, nyʊ -ʊ 'bho'ɔ -Lagɔ'ɔ 'gwɔlidedɪ, -ʊ 'du 'ɛ dɪ -ʊ 'ye'a 'mɛ mʊ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'ɪn yibo'o-o na,

-abv -see 'le 'wa "klumu -ni yi. -Abv-v 'ye -o "gwli-de -mv "komu, 'le, 'pɔnpɔvan -a 'ye'a a, ε 'ke -amu 'mv 'yi 'le ε 'ke ti'pɔle.

XI

Leele 'mo-o -Lago'ɔ "gwlideε'ε?

^I Leele nyo 'ke "gwlideε 'la'a? A 'ye li-ɔ, le nyo -see'a 'ye, -bho ɔ -de ne -pɔlv 'yi, -bho ɔ yibo na, ε -ni'e-e ti, ɔ-ɔ 'ye -ε 'ye -mv 'wla, ɔ 'de-e "gwli. ^{II} -Lago'ɔ nyv-v -ni'a ti -benyi, 'wa 'ɔ "gwlideε'ε dɪ ɔ 'wɔɔn 'nv "kpi. ^{III} -A 'de -ɔ "gwli'a dɪ, -a yibo'o gbaa, 'ɔ wɔɔnmuvlu nv'o 'bhlɔkpa -ke yaku -ni ti, 'le 'ε letu 'ye -nv-ε. Lɪ -a -ni'a 'traamu 'nɔɔ 'kmu 'mv liyenamu, ε-ε tɔ-o'o na, li-t se'a ti-ni, nyo'ɔ 'ye'a li, 'le 'ɔ wlu 'mv ɔ -ya -ni 'ni ti.

^{IV} A -gblee, nyo -Lago -ya'a ti -antanyi, 'ɔ 'yu *Abelɪ 'de-e ɔ-bɔ -Lago "gwli'a dɪ, li ɔ -za'a 'sraga 'mv ɔ -bodɪ, ɪ nv 'ɔ 'tv 'le ɪ 'ye 'ɔ 'lotv'a 'yu *Kayinɪ'a ni -zi. ɔ 'de -ɔ "gwli'a kamv ɔ nv'o, ɔ 'srɛɛ'ε-ε 'yi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. 'Bho 'ε lemv, ɔ -see 'ɔ 'sraga 'jni. 'Inne tɔ'o -lrɛke na, ɔ 'srɛɛ'ε-ε 'yi 'bho 'ɔ 'yigbeyi. ɔ-bɔ Abelɪ 'mno, -ka ɔ 'mɛ'ε see, -a yibo ni-o'o. ε -ni'a -kaa 'mv a, -ka ɔ de'a -Lago "gwli, ε-ε tɔ'ɔ -amu-ε na, -abv 'ke ɔ -kaa "gwlide mo'o -lrɛε.

^V -Ka -lue 'mno, 'ka-a Enokɪ de'e -Lago "gwli. -Da 'ɔ 'wɪ nyni'a 'le ɔ 'ke 'bhlɔkpa -nɛɛ 'kpi 'wlv, ɔ -see 'mɛ. ɔ 'de -ɔ "gwli'a dɪ ɔ "luo 'nɔ 'mv, 'le, 'nɔɔ ɔ -ni'a 'le yaku 'li, ɔ 'ye ɔ 'le tide. -ε 'wlv'a 'bho -nɔɔ 'mne 'li, nyo -see ɔ 'ye 'tɔ 'bho le. A -gblee, 'ɔ "kpidɪ 'cnɪ-ε'ε-ε 'le -Lago'ɔ 'bɔgv 'li na, 'ɔ kpɪ 'nv-o -Lago 'tv. 'ɪn-t 'tmv'o amv-ε, 'ε kamv ɔ "luo 'nɔ 'mv. ^{VI} Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Bho nyo -see -Lago "gwlide, 'ɔ kpɪ se 'bhɛε, ɪ 'ke ɔ 'tv nv. A -gblee, nyo-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke *-Lago wɔn gbo po, ɔ 'wɔn na, ɔ -ni'e-e ti -ziaka, 'le, nyv-v 'bɔ'ɔ ti vn -ke ɔ 'ke 'yi'isri, ɔ-ɔ nv 'v -zεεε 'lruli.

^{VII} 'Ka-a *Nɔe de 'ɔ "gwli -lrɛε'ε dɪ, dɪ-t 'ye'a -zi mv 'wla, ɔ 'tmv 'ni 'nɔ ɔ, ɔ "du'o 'bho 'ɔ wlu, 'le ɔ 'ye batooklagba -lue kɔ. 'Le 'ε 'li ɔ -ke 'ɔ nyv -mɛɛson 'kpa'o, 'le, "ni-i -zi'a li 'wee "kpi, ε -see v li'tv 'le vn 'ye 'pɔn. Dɪ ɔ nv'a -laa, nyv 'ni 'lbha'a, -v 'mɛ'ε, 'ɪnnɪ -tɔ'ɔ na, 'wa kpɪ -nyni'e-e 'yrili. ɔ "gwlideε 'mne'ε dɪ ɔ "du'o 'yisrɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi.

^{VIII} 'Ka-a -a'ba "na *Ablaamv'a dɪ -ni'e 'mv -lrɛε. ɔ 'de-e -Lago "gwli'a dɪ, 'bhlɔkpa ɔ "du 'ɔ wɔn 'mvti, ɔ lbho 'ɔ 'le 'ε "kpi, ɔ -see 'bho 'ɔ wlu -za. ɔ nv'a -kaa, ɔ 'tayi'e-e 'ɔ "bhlibhlɔkpa "yiti, 'le, 'nɔɔ ɔ se'a yibo, ɔ 'ye 'le'a -jeyi 'kpa. ^{IX} ɔ nyni'a 'le 'bhlɔkpa 'mne "kpi, ɔ -see 'ɔ "bhuo 'ε -yowli 'mv nv. ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'likpayi 'le 'bɪ 'mni 'yi. *Gbedeti'a 'zɔ-ɔ 'mo-o 'ɔ -dena 'le ɔ -ke ε-ε 'yeye'ε ti. ɔ 'yu *Izaakɪ -ke 'ɔ 'yu 'mno'ɔ 'yu *Zakɔɔpɔ, -Lago "du'a 'bhlɔkpa 'mne wɔn 'mvti -lrɛε, ɪ-bɪ gbedeti 'mni'a 'zɔ-ɔ 'mo-o 'wa -dena -lrɛε. ^X A -gblee, Ablaamv 'ka -kaa nv a, ε -se bhuhuyiti -ko. "Kɔgwɛgwɔlɔklagba -Lago'ɔ "bhuo pɔ'a, -ε -ke 'li ɔ-ɔ 'ye'a -de mv, 'ɪnnɛ 'ɔ 'yri -ni'e li. ^{XI} 'Ka-a ɔ de'e "gwli'a dɪ ɔ 'wlv'o 'yu. -Lago 'ka, ɔ-ɔ 'ye-e 'yu 'wlv -mv, nv a, ɔ ne-o'o see. ɔ nynɔ Salaa'a "bhuo 'jra-a -budu 'zɔ. ε -ni'a -kaa 'mv a, ɔ 'de-e "gwli na, dɪ -Lago -za'a 'mv, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nv -mv. Un -ni 'sɔn, 'wa "gwlideε 'mne, 'ɪnnɛ pɔ 'v 'kpi 'mv 'le vn 'ye 'yu 'mno 'wlv. ^{XII} 'Ka-a ε -ni'e 'mv, 'le Ablaamv nɛ'ε ε, -ɔ jra'a -budu 'zɔ, 'le ɔ 'ye nyunyu'a -gbogboyoko'a "na "du. -Lago'ɔ "bhuo-o 'tmv no'o na, -ka 'cudri -ke 'tɔnniwɔnli'a

-bɪst -die'a 'mʊ, 'ka-a 'ɔ 'nynuu'a 'nynuu-u 'ye 'mʊ-die mʊ, 'le 'ɔ wlu 'mnɛ'ɛ 'yri'a 'bɪ 'ye 'ye-ɛ.

XIII Ablaamu-e 'ɔ 'yu Izaaki -ke 'ɔ 'yu'a 'yu Zakɔɔpʊ 'mnʊ, ʊn 'de-e -Lago 'gwli 'kɔmʊ 'le 'wa 'menamu 'ye nyni. Lɪ 'ɔ 'du 'ʊ wɔn 'mʊti, ʊn -see ɪ 'ye -ka -zɛgɛka. ʊn yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye -ɪ ʊ 'nyɪ -mʊ 'wla 'le ʊn 'ye 'ya 'bʊbʊa li. ʊn yibo'o-o na 'lɪkpamʊ ʊn 'du'o 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. XIV -Bho ʊn 'le -kaa, ɛ-ɛ tɔ-o'o gbaa na, 'wa 'bhlizɛgɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ zi'o. XV 'Bhlɔkpa -yɛ -ke 'kpi ʊn-ʊ 'wɪb'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɛ -se -mnɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ popo 'gwɪtɪ 'nɪ -kɔ. -Bho ʊn -ka 'kɪ 'ɛ dɪ 'gwɪtɪ-ipopo a, ʊn 'bhɛɛ 'kɔ-o'o ʊn 'ke 'kɪ 'nɔɔ 'ɛ 'kpi le yi. XVI -Ziadɪ mʊ'o! -Bho nyɔ -gbʊ nɛ ya a, 'wa -dena -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɛ -nmɔ'ɔ 'yrili, -ɛ -zi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nɛ, 'le-e ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke mu. 'ɛ kamʊ -Lago'ɔ 'bhuo -ke ʊn -na'o, 'le, -ka 'ɔ 'du'a 'wa -kɔyi, ɔ-ɔ wɛ 'ɛ wɔnti. ɔbɔ 'mnɔ, -da ʊn 'ka -de 'kɔgwɛka, 'ɪnnɔ 'ye ʊ 'bho 'nyɪ mʊ 'bho 'ɔ 'tɔli 'le yaku 'li.

XVII-XVIII -Da -Lago 'dɪn'a Ablaamu ti, -bho 'ɔ 'gwɪdɛɛ ku 'mʊ, 'ɔ 'ke ɪ yibo, 'le 'ɔ 'ye 'ɔ 'tmʊʊ 'ke 'ɔ 'yu'a 'dɛ -lue 'sraga 'mʊ -za a, 'ɔ 'gwɪdɛɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ. 'ɛ dɪ 'ɔ 'wɔɔn'ɔ 'ɔ wlu. A -gblee, -Lago'ɔ 'bhuo-o 'tmʊʊ nɔ 'kɔ'o see na: -A'a 'yu Izaaki 'mʊ, -a'a 'nynuu'a 'nynuu-u 'ye 'kpiɪ'kpukpa -nɪ mʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ 'ɔ nʊ'a, 'ɔ -zɔ 'ɔ 'sraga 'mʊ, 'ɔ -see 'bho 'ɔ wlu -za. ɔ 'de-ɔ 'gwɪ'a dɪ, 'ɔ 'wɔɔn nɛ'o. XIX -Bho Izaaki 'mɛ 'kɪ, 'ɔ 'de-e 'gwɪ na -Lago-ɔ 'ye 'ɔ 'kɪ-ɪ glu -za -mʊ 'le 'mɛmʊ'a 'klumʊ 'le 'ɔ 'ke ti-nɪ -lɛɛ. 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'ɔ 'wɔn'o. A -gblee, -da Ablaamu -za 'ɔ 'yu 'gwɪb gbo, 'ɔ 'ke 'ɔ 'sraga 'mʊ -za a, -Lago -za'a-a 'ɔ 'yu 'mnɔ 'mɛmɛ'ɛ 'yriɛ 'yi. ɔ -zɔ 'ɔ 'tɔ -kaa 'bho a, 'le 'ɔ -tɪta -bodɪ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ 'mɛ 'le 'ɔ 'ye glu -sɔ 'le 'mɛmʊ'a 'klumʊ 'le 'ɔ 'ye ti-nɪ -lɛɛ.

XX ɔ-bɔ Izaaki 'mnɔ 'ɔ, 'ɔ 'de-e -Lago 'gwɪ -lɛɛ. 'ɛ dɪ 'ɔ -wɔnna'a 'ɔ 'yreetɪ 'son Zakɔɔpʊ -ke *Ezayu 'niti. ɔ 'ka -kaa nʊ a, 'ɔ 'de-e 'gwɪ na, dɪ 'ɔ -za'a 'mʊ, -Lago-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ 'le ʊn 'ke 'ya 'yri'a 'bɪ 'ye 'wla.

XXI 'Ka-a Zakɔɔpʊ de'e -Lago 'gwɪ, 'le, -da 'ɔ 'mɛwɪ 'kɔɔ'ɔ gbo, 'ɔ 'ye *'Zɪzɛɛfʊ'a 'yreetɪ 'son 'niti-wɔnna. ɔ 'de-e -Lago 'gwɪ 'kɔmʊ'a dɪ, ɔ-bɔ -Lago 'mnɔ'ɔ wlu na 'ɔ 'ka 'mɛ ɛ, 'ɔ 'pɛɛ'ɛ 'ɔ -kɔɔtu 'mʊ 'le 'ɔ 'ye 'ɔ 'nynɪ 'yi'bhɛɛ.

XXII 'Ka-a 'Zɪzɛɛfʊ de 'ɔ 'gwɪ -lɛɛ. 'ɛ dɪ, 'ɔ 'ka 'mɛ, 'le 'ɔ 'ye 'ɔ 'yreetɪ 'tmʊʊ, na, -Lago-ɔ 'ye-e ʊ-bʊ *Izrayɛɛɪkɔmʊ -kpa -mʊ zɔ -lue 'zɔ, 'le ʊn 'ke *Ezɪpʊtɪbhɪkpa 'kpi 'wɪb 'le ʊn 'ke 'wa 'bhɪbhɪkpa 'kpi mu. 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ, 'ɛ kamʊ 'ɔ 'tmʊʊ nʊ'o -lɛɛ na, -bho ʊn -ka 'le-e mu a, ʊn -za 'ɔ 'ku glu 'le ʊn 'ke 'ɔ 'le tinmaze.

XXIII -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a *Moyiizɪ'a 'lotʊ -ke 'ɔ -tɪta de'e -Lago 'gwɪ -lɛɛ. ɔ 'wɪb'a a, ʊn -gbʊ 'nɔ ya, 'ɔ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili. 'ɛ dɪ ʊn 'zize nɔ'o 'le 'ɔ 'ye 'cʊt tan nʊ. Gba Ezɪpʊtɪkɔmʊ'a 'bhɪkpayowli pɔ'a, 'ɔ 'ye'a, nyukpasiyreetɪ 'wee *'Zuɪfʊ-ʊ 'wɪb'a, nyʊ 'lɪbʊ 'ʊ, ʊn 'ke 'mɛ, nʊ a, ɛ -see ʊ -sɪanyɪ 'yi 'lɪbhaa. -ɛkɛdɪmaa, ʊn 'de-e 'gwɪ na, -Lago-ɔ 'ye-e 'wa 'yu 'pʊʊn -mʊ. 'ɛ dɪ ʊn 'zize nɔ'o. XXIV Moyiizɪ -mnɔɔ 'ɔ, 'ka-a ɔbɔ-ɔ'ɔ 'bhuo de 'ɔ 'gwɪ -lɛɛ. ɔ 'bhɛ'ɛ 'yi a, 'ɔ -see 'ybha, Ezɪpʊtɪ'a 'bhɪkpayowli'a 'yu-u 'gɪpɔ 'nɔ 'ɔ, ʊn 'ke 'ɔ 'wa 'yu 'la. XXV -Bho nyɔ -nɪ 'le 'nyinyɪdɪ 'mʊ, 'bʊbʊa ɔ-ɔ li'a, 'ɔ yibo'o-o na, 'ɛ -gwɪe 'mʊ. 'ɛ dɪ 'ɔ -see ti'bɔ, 'ɔ 'ke 'bhɪkpayowli 'mnɔ'ɔ 'bhɪlegbo ti-de, 'le, 'ɔ -ke 'ɔ nyʊ-ʊ -sɛ'a-a -Lago'ɔ nyʊ, 'ɔ -ke ʊn 'ke -na, 'le 'ɔ 'ke -Lago'ɔ nyʊ 'kpi-tbɛ. -Ka -Lago'ɔ nyʊ -lɪbʊ-ʊ 'ye'a 'kle a, 'ka-a 'ɔ 'ybha'ɔ 'ke 'kle 'ye -lɛɛ. XXVI *-Lago'ɔ 'Bhozayɪ -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ka 'ɔ 'ye'a 'kle kplɔkplɔkplɔ, ɔbɔ -bodɪ,

ε -nmo'c-o 'yrili c 'ke -kaa 'kle 'ye. C -see ti'bo c 'ke Ezipotubhlokpa 'kpi'a 'wliit -zruv 'mu po. C popo'o-o -kaa 'gwloti, -ekedimaa, c 'de-e 'gwli na, -Lago-c 'ye -c -zegε "lruli-nv -mv.

XXVII C -ke Izrayεelikomu -lrub 'ka 'le Ezipotubhlokpa 'kpi 'wlv, un 'ka 'wa 'bhi'a nε 'kpi mu, Ezipoti'a 'bhlokpayowliklagba 'po-o 'ce tenyi. E -ni'a -kaa 'mu a, c 'de-e -Lago 'gwli'a dt, ε-be 'bhlokpa 'mne'e -yowli 'mno'c -stanyt -see c 'lbha 'le un 'ye 'bhlokpa 'mne 'kpi 'wlv. A -gblee, 'bho Moyiizt -mno'c damv, -Lago nyo'c 'ye'a li, ε koo'c-o -ka c-o 'ye 'c li 'bho 'c 'troli. 'E dt c 'bhle'e 'kpi 'mv 'le c 'ye kpli 'mnu nv. XXXVIII -Da un -see'a -bhla 'wa 'bhli mu ke a, -Lago 'tmuv no'o, c 'ke c -Boizrayεelikomu 'tmuv -lrεε, un 'ke 'bho 'wa -bidi'a -kpani 'yri nmi'a nymo titri, 'le, -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye'a Ezipotukomu'a 'muciaanyreeti 'lbha mv, c -kaa 'wa nv li'tv. C-bo Moyiizt 'mno 'de-e -Lago 'gwli'a dt, -ka c 'lo 'c 'yi 'tin 'le c 'ye -kaa nv. E-be -no'c 'mne ti, 'bho-o c 'du -ni'e *Paak'ta go'c 'dudua won. XXXIX C -ke 'c 'lotv'a 'nynuu 'mnu, 'ka-a un de 'c 'gwli'a dt, un 'ka 'wa 'bhli mu, un -ye'e 'Tonizana 'le c 'ye ε won wa 'le un 'ye 'ε -bist 'kpi -na, un 'ye ε ce. Un zi'a a, Ezipotukomu -ni 'nv 'bv -plenamv, -v 'ybh'a un 'ke v 'bhle-za, 'le 'ni 'ye 'muvowla, ε 'ye v 'lbha, un 'ye 'me 'fia 'wee.

XXX U-bv Izrayεelikomu 'mnu, 'sesinyv -ni'a 'le Zelikoogwlv 'mv, un 'kv v tv won 'mv lu 'le un 'ka gwlv 'mne 'mv'luo, -Lago 'tmuv no'o, komi-i -po 'ne 'yrili, un 'ke ε bi 'wv -mεeson ti 'le ε 'ke ti'wla. C 'lv 'v -kaa 'yi a, un 'de -c 'gwli, 'le, -ka c 'le'e 'tin, un 'ye -kaa nv 'le ε 'ye ti'wla -ziaka. XXXI E-be gwlv 'mne 'mv, 'ka-a 'wlvynnaakpv un-v 'la'a Raabv de'e -Lago 'gwli -lrεε. 'E kamv, 'Zuifotlv 'wa -lrub lbho'a, un 'ye v kpv -gli -Lago'c nyu'a 'lru 'yi 'le un 'ye v -kpa, un 'ye v -jolv -lrεε -tv. 'Inne 'bhle'e 'nyni'a dt, 'wa 'bhlimv -see'a 'won un 'ke c 'bho 'du, -ka un 'mme'e 'muti, vlv -see -kaa 'me, un 'pvn'o.

XXXII A -gblee, 'lotv'a 'nynuu-a, nyv -lrub-v -sie'a 'bho, un -se -se. -Bho 'un nv 'un-t 'za-a *Zedeon-e, *Balaak-t-e *Samso'c-e, *Zεfotee-e, *Daviidi-e, *Samiel -ke -Lagowlu'a 'mutizamv -lrub'a dt 'mv a, 'an 'lru-u 'ne-ε 'bo'gv -neε'e 'cnunamv ti, 'un -see ε 'yi-gwe yi -susueyi. XXXIII U-bv nyv 'mnu 'de-e -Lago 'gwli. 'E kamv, dt-t bhlv 'v 'kpi, un nv i'o -lue -lue: Un 'lu-o 'bhlikpiyowli 'we tv won 'mv, 'le un 'ye 'wa 'bhlikpi 'kpi-zi. Un -ko'c-o nyv 'yisreεka. L1 -Lago 'du 'v won 'muti, un 'ye-e 'ya 'yri'a 'bv. 'Noo -blakpi -ni'a a, un -ke v -ple'e 'le v -see v li'tv. XXXIV Un 'vuto 'nv 'le-e ne'gbaa 'mv 'le ε -see v le li-za -lrεε. 'Wa tv'a nyv-v 'bo'c ti un 'ke v 'lbha, un 'ke 'me, 'le 'wa kwa 'mv -Lago zetie nv'o. Un se 'kpi 'mv'bhle 'le c 'ye v 'mv po. Tvuvoklghv un 'du'o 'tv, 'le, 'wa 'yidedemv'a 'plan 'we-e -so'c 'bhlikpi'a -dadudu -lru 'kpi, un 'ye v tv won 'mv lu -lue -lue, 'le un 'ye v tinu 'fia 'wee. XXXV 'Nynokpakpitlv -mnuv, un 'de-e -Lago 'gwli'a dt, 'wa 'bhlegbo 'we'a nyv-v 'me'e ε, c -zv 'v glu 'le 'memv'a 'klumv 'le un 'ye ti-ni -lrεε.

E -ni'a -kaa 'mv a, 'kleyεε 'yi-e nyv'a -dadudu 'kpi 'gagwloka 'le un 'ye 'me. -Bho un nv 'kv na, un -se 'kv-t -Lago'c nyv -ko a, un-v 'tayi nv 'ko-o 'yiti. 'Le v-bee -mnuv -see v 'won. Un 'de-e 'gwli na, -bho un 'me, c-o 'ye -v glu -za -mv 'le un 'ke tinεlre 'ye. XXXVI Nyutlv a, un -dri 'nv-v 'nyni, 'le un 'ye v 'seεn kplokplokplv, un 'ye -lrub gblokoebhlokui -po 'le un 'ye v -jie 'mv po. E -ni'a -kaa 'mv a, -Lago'c nyv un 'du'a dt,

un -see ɔ "yidepo. XXXVII Un 'lbha-a nyv -lrvv -digbi 'mʉ, un 'ye 'mɛ. Un 'cɛ-ɛ nyvɔlv "di 'sɔn 'mʉ 'le un 'ye nyv -lrvv -blajrɛɛ 'mʉ 'lbha un 'ye 'mɛ. Nyvɔlv a, 'pʉan-a 'lbhv v'o 'le un 'se -dena 'bhle. Wli "we'a kui un-v pa'a 'mʉ 'le un-v 'yeye'e ti. Nyv 'nyv -v 'mʉ 'le un-v klv 'v nyan 'mʉ. XXXVIII Un 'nu -v ti 'le un 'ye "zizenamʉ mu 'le "musa -ke trɪ "kpi, 'le un-v 'yeye'e 'le ti. I-bɪ trɪ 'mni, 'le 'ya 'limv -ke "bhi -lrv 'li un-v 'mʉv'o. Nyv-v -yv 'v -kaa 'kleyeɛɛ "kpi, un se "yiti-nmɔ, un -ke un 'ke -dalue -plɛ. -ɛkedɪmaa, v-bv -Lagɔ'ɔ "gwliɔdemʉ 'mni'a kpli -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'bho 'ɔ "yigbeyi.

XXXIX U-bv nyv 'wee -ke dɪ 'in -za'a 'mʉ, un 'de -ɔ "gwli'a dɪ ɔ 'wɔɔn 'nʉ "kpi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʉ a, li ɔ "du 'v wɔn 'muti, un -see ɪ 'ye 'wee. XL -ɛkedɪmaa, ɔ 'kv v i-bɪ li 'mni wɔn 'muti"du, ɛ -se 'wa "se'ɛ dɪ ɔ popo 'gwlvɪ 'nɪ -ko. -A-bv -nɪ'a 'traamʉ ti, ɔ popo'o-o -a'ba dɪ 'gwlvɪ -lɛɛ 'le ɔ 'ybha'o un 'ke -amʉ wɔn-fuo 'le -a -ke un 'ke gbobhete 'le ɔ 'ke -amʉ -zɛɛɛ -dalue 'lrvli-nv -nɪ, 'le, -a'ba 'pʉnpʉan -a 'ye'a 'bho 'ɔ "yigbeyi a, ɛ 'ke -amʉ 'mʉ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple.

XII

-Lagɔ-ɔ "du-o -amʉ "lru "yi -a'ba -zɛɛ'ɛ dɪ

I 'Lotv'a "nynuu-a, v-bv "yidiennyv -a 'ka 'to ya-gbv, -a 'bhle -v'o, -ka un de'a -Lagɔ "gwli, -a 'ke ɔ -kaa "gwliɔ'a dɪ, -a ku 'kpa "yi 'bho 'ɔ -jeyi'a -nanamʉ 'le -a 'ke 'ɛ "tiinamʉ nyni! "Nynynidɪ -a nʉ'a -zɔɔ, ɪ -ke bhuhuyiti'a li -lrvɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti, ɪ 'ke -amʉ 'bho 'ɔ -jeyi -za a, -a "tayi nɪ "yiti! II -Bho -a de -Lagɔ "gwli 'le -a 'ke ɛ -nynia a, -a'ba -Kɔyi *Zezii'a 'sana 'mʉ mo'o. ɔ 'wɔn-o'o 'le nyv 'ye ɔ 'lbha 'bho nyvyrilbhaatu "yri -ka 'gbokobhleyi. ɛ -see ɔ dɪn "yi 'lbhaa. -ɛkedɪmaa, ɔ yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye-e 'bʉbʉa -li -mʉ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Traamʉ 'tɔ ɔ, 'bho 'ɔ 'troli ɔ -de'e ti 'le un -nɪ 'sɔn -ko'ɔ li. 'ɛ dɪ -a de ɔ -pɔlv "yi "kɔmʉ 'le -a 'ke ɔ 'bɪ -na!

III Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Ka "nynynidɪ'a numʉ -yɔ 'ɔ 'kleyeɛɛ "kpi, 'le ɔ 'ye'a "gwli-ku, 'le 'kleyeɛɛ 'mni -see 'ɔ lɛ "yi -za, a popo -kaa 'gwlvɪ! A "luo 'ɔ -pɔlv 'mʉ 'le 'kpi -kaa amʉ "yiti-wa 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wlv! IV Zezii'a nyv a "du'a dɪ, a -za'a "nynynidɪ kwa gbo. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʉ a, Zezii'a "yidedemʉ -see -bhla a'ba "klumʉ'a nyɔ -lue 'lbha ɔ -see 'mɛ ke 'ɛ dɪ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʉ'a dɪ, 'kpi'a -wa amʉ "yiti -le! V -Ka -Lagɔ-ɔ "du'a 'ɔ "yreetɪ "lru "yi, 'ɛ "dɪmʉdɪwlu -lue-e 'cni-ɛ'ɛ 'le 'ɔ 'bɔgv 'li, -ka ɛ 'lɛ'e, a 'mate 'nɪ-aae? ɛ-be wlu 'mni na:

'An "yu, -bho -a'a -Kɔyi -Lagɔ "du -ɪnmʉ "lru "yi, de 'bho 'gwlv, 'kpi'a -wa -ɪnmʉ "yiti -le! VI -ɛkedɪmaa, nyv 'ɔ -pɔlv kʉn'a ti, ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ "yreetɪ, 'ɪnmʉ ɔ-ɔ "du'o "lru "yi.

'Ka-a ɪ 'cni-ɛ'o. VII A -gblee, 'lotv'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o na, "yu 'ɔ -tita -see'a "lru "yi "du, ɔ se -nɪ 'nɔɔ 'kmʉ 'mʉ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʉ'a dɪ, -bho a -ka 'kle-e 'ye a, a yibo na -Lagɔ-ɔ 'mo-o a'ba -tita -ziaka! 'ɛ kamʉ ɔ-ɔ "du'o amʉ "lru "yi. -Bho 'kleyeɛɛ bhla amʉ "kpi, a yibo na, ɛ yi-o'o ɛ 'ke a'ba "lru "yi'srɛɛ! VIII 'Ka-a -Lagɔ-ɔ "du'o 'ɔ "yreetɪ 'wee "lru "yi. -Bho ɔ -see -kaa amʉ nʉ a, "lemni a -see 'ɔ "yreetɪzɪɪ -ko.

IX A -gblee, 'nɔɔ 'kmʉ 'mʉ a, -bho -a nʉ "nynynilɛ 'le -a'ba -tita "we 'ke -amʉ "lru "yi "du 'ɛ dɪ, -a 'wɔn nɛ-o'o 'le -a "du 'v 'bho. U-bv -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlikpi "kpi, -bho -a -ka -kaa nʉ 'wa dɪ 'le, -a'ba -tita -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -bho ɔ nʉ ɔ 'ke -amʉ "lru "yi "du, -a 'bhɛɛ -a 'ke 'bho 'ɔ

wlu -za 'nɪ? -Gba! -A 'ke ɔ 'bho "du mo'o "kɔmʊ, 'le, "kɔgwletinɪɛzɛge -a 'ye'a, ɛ 'ke -amʊ 'mʊ 'yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple 'bho 'ɔ "tɹoli 'le yaku 'li. X -A'ba -tɪta 'we -ke -a -nɪ'a 'nɔɔ 'kɔmʊ 'mʊ, -a'ba "danabhla ʊn-ʊ "du'o -amʊ "lru 'yi, 'le, -ka -nmɔ'ɔ "yrili, ʊn 'bɔ'ɔ ti, ʊn-ʊ nʊ'o -kaa -amʊ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'ba -tɪta -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li, -a'ba -zɛge'ɛ dɪ ɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ -a'ba "lru 'yi, -a -ke ɔ 'ke -dedekpli 'mʊ-plɛ, 'le ɪ 'ke ɔ 'tʊ nʊ. XI A -gblee, -bho ɔ -ka -ɪnmʊ "lru 'yi-i "du, 'ɛ ɛ -lue 'tɪn se wɔn-nmɔ. 'Bho 'ɛ lemʊ, -a 'ye-e 'ɛ 'yri'a 'bɪ: -a'a kpli-i 'nʊ -ɔ 'tʊ 'le -a'a -pɔlʊ-ʊ 'srɛɛ'ɛ 'yi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

"Dimvduwlu

XII 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'kɹɪ'a -wa -amʊ "yiti -le! A kuku 'mʊti! XIII 'Le a'ba 'klumʊ, nyɔtɔlʊ'a -Lago'ɔ "gwɪdeɛ se 'mʊku. 'Ka-a ɛ nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a kuku 'mʊti 'le a'ba nɔnɔkpli 'ke "yi'srɛɛ 'le ʊn -kaa 'bho 'ɔ -jeyi 'wlu, 'le ʊn 'ke ɔ "yrili"du, ʊn -ke ɔ 'ke -na -ka -zɛgeka!

XIV 'Bho a -ke nyʊ'a 'nynumʊ, a 'bɔ ti "kɔmʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua 'ke 'bho -nɪ! A 'bɔ ti -lɹɛɛ 'le a'ba -nabhʊ 'ke ɔ 'tʊ nʊ! A -gblee, -bho nyɔ se *li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ -see 'bho 'ɔ "tɹoli -mu yi 'le ɔ -see ɔ 'ye yi.

XV A "du a'ba "bhi "yrili, 'le, -zɪgɪ ɔ-ɔ nʊ'a nyʊ "lɹuli, a'ba "klumʊ'a nyɔ -kɪ ɪ 'mʊ-bɔ! A "du a'ba "bhi "yrili -lɹɛɛ, 'le, nyɔ-ɔ -bɔ 'nɪ 'mʊ a, -ka "nɪɛ-ɛ pa'a -yakpe, 'ɔ "nyinyinikpli -kaa 'le amʊ jri 'le a-bee -mɔnʊ -kaa -zɪgɪ 'mɔn 'mʊ-bɔ "bhalɹɛɛ! XVI-XVII Nyʊ-ʊ 'la'a "bhi "bhɪɛɛ ɛ, a'ba -nɪ 'wɛ ka -le! -Lago'ɔ lɪ-ɪ 'saa'a li, *Ezayu -see ɪ ɛ 'la, a'ba -nɪ 'ɔ ka -le -lɹɛɛ! A'ba "bhi yibo'o-o 'ɔ "kpidɪ: 'ɪnnɔ 'mo-o 'ɔ -tɪta'a "mʊɔiaanyu'a dɪ, 'ɪnnɔ ɔ 'ke "niti-wɔnna. 'ɔ leyɪ 'ke ɔ lililekɹɪan "nyɪ'a dɪ, 'ɪnnɔ ɔ nʊ'o venyɪ 'mʊ. ɔbɔ 'mɔn 'tɔ, 'ɪnnɔ 'wa -tɪta -wɔnna'a "niti. ɪ zi'a -kaa, Ezayu -mɔnɔ 'ybha-o'o 'wa -tɪta 'ke ɔ "niti-wɔnna -lɹɛɛ, 'le ɔ -see 'wɔn, 'le ɔ 'ye 'ɛ dɪ "vi. 'ɔ leyɪ 'kɔ ɔ lilile "nyɪ, ɔ 'kɛ ɛ li, dɪ ɔ -za'a 'mʊ, ɔ 'ybha-o'o ɪ 'ke "nukɔ 'wla. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɛ -see 'tɔ -jɔlʊ 'ye.

XVIII A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -bho ɛ "du a -ke -Lago 'ke "yi"sisri 'le a 'ke ɔ bubɔ, *Izrayɛɛɪkɔmʊ -nɪ'a -benyɪ, a yibo'o-o na, a'ba dɪ -ke 'wa nɪ se ɛ -lue -ko. -Da -Lago -nɪ 'v 'tɹmʊnɔmʊ, lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlɔkpa "kpi, 'ya "sɛ ʊn 'ye'e li. 'Bho *Sinayitɹɪ'a 'zɔ ʊn -nɪ'o, 'le, -dayɹʊ-ʊ -nɪ'a -ka -blɪblɪblɪ -ke nɛ'ɛ -gbɔgbʊ, ʊn-ʊ 'ye ɪ li 'le 'ɛ "lɹugwɪa. Yaku "yi -nɪ'e-e tii, 'le -bibie-e klu'o. XIX Legɛ nʊ'a -kaa, ɛ 'wlu-o wɔn. 'Bho 'ɛ lemʊ 'le ʊn 'ye "sesiwlɪ -lɹɛɛ 'bʊ'wɔn -ka dɛ-ɛ "ga'a ka, 'ka-a ɛ-be wlu 'mɔnɛ -nɪ'o. 'ɛ -sɪanyɪ kɹʊn v'o 'le ʊn-ʊ nʊ'o: "Wii, -Lago -mɔnɔ'ɔ "mu 'tɔ wɔn 'ya! XX -ɛ -ke dɪ ʊn 'lɛ'ɛ -kaa -lɹɛɛ ɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, ɛ-be wlu 'mɔnɛ-ɛ 'nʊ-o, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye'a tɹɪ 'mɔnɛ li'tʊ mʊ, -bho ɛ "du nyunyɔ o, -bho ɛ "du nmi o, ʊn 'lbhɛ ɛ sɪkɹɪ 'mʊ, ɛ 'ke 'mɛ! XXI Lɪ ʊn 'ye'a 'bho li a, ɪ 'lbhaa 'nʊ-ʊ -sɪanyɪ "yi tenyɪ. 'ɛ dɪ *Moyiizɪ nʊ'o: -Sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʊ tenyɪ 'le -gbagɪ-ɪ za'a 'ɪnmʊ!

XXII A -gblee, nyʊ-ʊ -nɪ'a ti -benyɪ, 'wa dɪ 'ka-a! 'Bho a-bee -mɔnʊ'a damʊ, ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ. -Lago -nɪ'a 'le 'ɔ -denamʊ 'le yaku 'li, -ɔ 'bhle'a nyɔ'o nyɔ'ɔ 'wɪ, -ka a -ke ɔ "sisri'a "yi 'le a-a 'ye'a 'bho 'ɔ "tɹoli -nɪ mʊ, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. ɛ-be gwɔlʊ -ke 'mʊ ɔ -de'a 'le yaku 'li, 'ɛ 'nynɪ-ɪ 'mo-o yaku "yi'a Zelizalɛɛmʊ. 'ɔ -dena 'mɔnɛ, nyʊ-ʊ 'la'a 'bho-o *Sɪɔnɹɪzɛge -lɹɛɛke. 'Le 'mɔnɔ, 'le-e -Lago gbɔ'a -dalbhɔmʊ'a -gbɔgbɔyoko-o 'bhɛɛ nɪ'e 'ɔ 'nynɪ "yi, 'le 'bubʊa 'mʊ. XXIII Nyʊ ɔ -kɔ'ɔ ɔ, a-a 'mo-o 'wa tɔlʊ. 'ɔ "yɹeeti -ke 'nynɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, -zɪgɪ ɔ 'bhle'a, -ʊ -ke "lru "yi ɪ -de'a 'bho ti, 'ɪnnʊ a "du'o. -Lago 'ka nyʊ

'wee -ziple -tu, a -ke ɔ ''sisri'e-e ''yi. Nyu-ɔ 'ma-a ɔ -nu -ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, -ɔ -ke -nabhɔ nu ɔ 'tɔ, -ka 'wa ''nyinyinidɪ -gwe 'nu ''kpi ti 'le un 'ye'a 'bho ɔ ''trolli -nɪ, 'ka-a a'ba dɪ 'ke 'mɔ-nɪ -lɾɛɛ. XXIV A-bee -mnɔɔ -lɾɛɛ, *Zezii -ke 'sana 'mɔ nyunyɔ -ke -Lago 'ye'a *-ybhɛybhɛtitelɛ bhla, a-a 'mo-o ɔ nyu. ɔ 'ka 'mɛ, ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, -ɛ -ke kpazayi'a dɪ-ɪ -see 'ɛ ''yi''sri *Abɛl'a nɛ'ɛ ka, -ɛ -ke ''lru ''yi -Lago -ke nyunyɔ -ybɛ'ɛ, 'unne zetie'e amɔ 'le a'ba ''nyinyinidɪ 'mɔ 'bho ɔ ''yigbeyi.

XXV 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, a ''du a'ba ''bhi ''yrili! -Bho -Lago -ka amɔ-ɔ 'tmɔɔ, a'ba -tri ɔ wlu -lokui ti -le! A -gblee, dɪ ɔ -zi -nɪ'a Moyiɪzɪ 'mɔ, ɔ -za'a nyu -bodɪ 'mɔ 'le Sinayitrɪ ''kpi, un -see ti'bɔ un 'ke ɪ -lokuipo'a dɪ, ɔ -see ɔ 'mɔ''suu. Un-ɔ 'naa-a ɔ wlu ''yi'a dɪ ɔ -yɔ 'ɔ 'kleyeɛɛ ''kpi. -Bho ɔ -yɔ ɔ -kaa 'kleyeɛɛ ''kpi 'le, -a-bɔ ɔ-ɔ zi nɪ'a Zezii'a ''bhɔ 'mɔ, ɔ-ɔ 'tmɔɔ'a, -bho -a -see ɔ wlu ɛ 'la 'le, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke -amɔ ''yrili-za 'nɪ? -Gba! XXVI 'Le ɛ-bɛ trɪ 'mnɛ ''kpi, ɔ -nɪ'a -wlunamɔ, 'bhlɔkpa-a trɛ-o'o, 'le, -a'ba -nɔɔ ''yi, ɔ 'ye dɪ 'mɔ-za 'le ɔ na ɔ-ɔ 'ye-e -wlu -mɔ 'le 'bhlɔkpa 'ke -trɛ kpɛ -lue -lɾɛɛ. -Bho ɛ 'ke -trɛ ɛ, ɛ -se 'tɔ-ɔ 'bhlɔkpa'a ''sɛ -ko, yaku'a ''bhɔ-o 'ye-e -trɛ -mɔ -lɾɛɛ. XXVII A 'ye li-ɔ, -bho ɔ nu kpɛ -lue -lɾɛɛ-ɛ -sie'e 'bho a, ɛ-ɛ tɔ-o'o na, ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ 'li, ɛ''o ɛ ɔ -ya'a ti 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ ti-za -mɔ, -ɛkedɪmaa, tisɔlɪ ɪ ''du'o, 'le, li-ɪ 'ka ti-nɪ ''kɔgwɛka, ɔ 'ke ɪ 'bɪ 'mɔ -pɔ -nɪ.

XXVIII 'Lotɔ'a ''nynuu-a, -a 'ye 'tɔ-ɔ 'le yaku 'li -nɪ -mɔ 'bho -Lago'ɔ ''trolli 'le ɔ 'ke -amɔ -kɔ ''kɔgwɛka'a dɪ, -a pɔ ɔ 'sɛɛ ''kɔmɔ! -A ''du ɔ 'bho -zɔɔ! -Ka nu ɔ 'tɔ, -a bɔbɔ nɔ -kaa! XXIX A -gblee, -ka nɛ-ɛ sin'a li 'le ɪ-ɪ ɔ'ɔ ti, 'ka-a -a'ba -tɪta -Lago -nɪ'o. Nyu-ɔ'a ''du'a 'bho ɔ wlu, ɔ-ɔ 'zɔ -ɔ ti.

XIII

Kpli-i nu'a -Lago 'tv

I 'An 'lotɔ'a ''nynuu-a, nyu-ɔ 'ma-a a *-Bozezii'a nyu, a'ba 'bho 'wa dɪkmadɪ -le! II -Bho 'lɪkpayi yi amɔ ''bhli, a kpɔn ɔ -gli! 'Ka-a nyɔtɔɔ nu'o -benyi, 'le, -ka ɛ ''du'a -Lago gbo'a -dalbhomɔ, un se ɪ yibo 'le un 'ye 'wa 'lɪkpɔ kpɔn -ka -zɛgɛka. III A -Bozezii'a nyu-ɔ ''du'a ɔ lbhɔ'a dɪ, un-ɔ ya'a 'kleyeɛɛ ''kpi, -ɔ -ke -lɾɔɔ un-ɔ po'a -jie 'mɔ, a popo 'wa dɪ 'gwɔlɔti! -Bho a -nɪ 'kɪ 'le 'wa ''klumɔ, -zɛgɛ a 'bɔ'ɔ ti nyu 'ke 'kɪ amɔ ''lɾulinɔ, a nu ɛ ɔ ''lɾuli!

IV 'Bho -nynɔ -ke nyimie'ɛ kpɔkpɛɛ'ɛ ''kpi, dɪ -Lago -za'a 'mɔ, a ''du ɪ 'bho! A'ba nyɔ'ɔ 'ye -yranynɔbha -le! A yibo na, 'nynɔkpakpɪ -ke nyukpasi 'ye'a -yranynɔbha -ke ''bhɪ -lɾɪ ''bhɛɛɛ ɛ, ɔ-ɔ 'ye -ɔ -ziple -tu -mɔ!

V Mɔni'a 'tɔ'a zi amɔ -le! ɛ''o ɛ -Lago-ɔ ''nyɪ'a amɔ, -bho koo ɛ -die 'mɔ, a li 'ɛ 'bɔbɔa! -ɛkedɪmaa, ɔ ''bhɔ na:

A-bɔ 'ma-a 'an nyu, 'un -see amɔ 'plɔ -kpɔn yi 'le 'un -see a'ba dɪ 'bho yi ''kɔmɔkɔmɔ.

VI 'Ka-a ɔ 'ɛ'ɛ dɪ, -a'ba nyɔ''o nyɔ 'bhɛ'ɛ'ɔ ɔ 'ke wɔntiwa 'le ɔ 'ke na: -A'ba -Koyi -Lago 'mo-o 'an -kpayi. 'ɛ dɪ ɛ''o ɛ'ɛ -sɪanyɪ'a 'lbha'a 'unmɔ. -Bho ɔ -nɪ 'le 'an lemɔ, leeɛ nyu 'bhɛ'ɛ'ɔ un 'ke 'unmɔ li-za'a?

VII 'Lotɔ'a ''nynuu-a, a 'ka 'bho -Lagojeyi 'kpa, a'ba -klɪgbɪ-ɪ -za'a amɔ -Lago wlu -bodɪ 'mɔ -antanyɪ, a popo 'wa dɪ 'gwɔlɔti! -Ka un de'a -Lago ''gwli ''kɔmɔkɔmɔ 'le ɛ 'ye'a 'wa 'memɛɛ ''kpi bhla, a yibo nɪ-o'o. A-bee -mnɔɔ -lɾɛɛ ɛ, a -zɔ ɔ ''sɛlɪ! VIII A -gblee, -ka -a'ba -Koyi *Zezii *Kliisɪ

"du'a *nyu'a 'pυbnyl -benyl, 'ka-a ɔ -nɪ'e 'traamu -bhla 'le ɔ-ɔ 'ye -kaa -nɪ mu "kɔgwleka. ɔ -see 'yizizia yi.

IX 'E dɪ a "du a'ba "bhi "yrili, -ɛkedɪmaa, nyɔtɔɔb -v 'za-a 'ɔ wlu "yida 'mυ 'le lɪ'a -dadudu 'mυ 'le ɔn-v 'gbaa 'nɪ lɪlre ɔn-v tɔ 'nɪ nyu! 'Wa -tɔtɔlɪ 'mɪnɪ, a'ba pɔ ɪ -lokui -le 'le a -kaa 'bho -Lagojeyi 'wlv! Wlu "we-e nυ'a Zezii Kliis'ta 'sana 'mυ -Lago'ɔ 'limυ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho nyunyυ "kpi, ɪ-bɪ wlu 'mɪnɪ 'tɪn, 'ɪnnɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ɪ 'bhɛɛ'o ɪ 'ke nyo 'kpt 'mυ pɔ. E -nɪ'a -kaa 'mυ, -bho nyo -ka: Lililɪ -nɪ, a 'ke ɪ li mɔ'o, nυ a, ɔ-bɔ nyo 'mɪnɔ'ɔ wlu-u 'kpa-a 'plv. Nyu-v pɔ ɪ -lokui, -zɛɛɛ -ye ɪ-ɪ nυ 'b 'lɪruli, nyo'ɔ 'ye ɛ li.

X A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii "du'a -a-bυ nyunyυ'a "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ, ɔ-ɔ "tayi'a 'ɔ "bhυo "yiti, nyu 'lbha -nɪ'a 'bho tu "yri -a'ba *'sragalɛ'ɛ kamυ, a-bυ de 'ɔ "gwli a, a-bυ 'pυn'o 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. E -nɪ'a -kaa 'mυ a, nyu-v ple'a *'Zuifv 'mɪnυ'a gba "we kli, -v kpuɪn 'nɪ "yi a, 'wa 'ye 'pυnpυan 'mɪnɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

XI A -gblee, nmi -ke nymɔ *'Lago'ɔ 'sragazayiklagba-a "luo'a 'mυ 'le ɔ -ke ɛ-ɛ pa'a 'le lisaadaklagba, ɔ-ɔ za'a -Lago'ɔ 'sraga 'le ɔ 'ke nyunyυ'a "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bhɔ, ɪ-bɪ nmi ɔn-v 'lbha'a a, 'ya "kui -ke ɔn-v pɔ'o 'gbe le, 'le ɔn-v pɔ ɪ "yri. XII Zezii-i 'wɔn'ɔ ɔ 'ke 'sragamɔzale "du 'le -a-bυ 'ɔ nyu'a "nyinyɪnɪdɪ 'ke -amυ "kpi ti-gwɛ 'le -a 'ke *'li'saa 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'ka-a ɔn -ke ɔ pɔ'o Zelizalɛmɔgwɔ le 'le ɔn 'ye ɔ 'bho nyuyrɪlbhaatu "yri 'lbha -nɪ 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla. XIII ɔn -see ɔ 'bho "du 'le ɔn 'ye ɔ -kaa 'lbha'a dɪ, 'Zuifv'a gba "we-e se'a 'tɔ lɛ wɔn 'bhle, -a "tayi 'ya "yikpυɛn 'yiti! -Ka ɔn -see 'ɔ 'bho "du, -bho ɔn -see -kaa 'bho -amυ "du -lɪɛɛ, -a 'wɔn -a -ke ɔ 'ke tikpυkpuɪn "kɔmυ! XIV -ɛkedɪmaa, -a se 'nɔɔ 'bhɔkpa "kpi -denazɛɛ 'bhle. -A -see 'nɔɔgbe -gwlenamυ yi "kɔgwleka. -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ "tɪrɪli-i 'mɔ-o -a'ba -denazɛɛ. 'Le yaku 'mɪnɛ "yi, 'le-e -a'ba "yri -nɪ'o.

XV ɔ bυbɔsɔzɛɛ 'ka-a: -A -zi -nɪ Zezii Kliis't 'mυ 'le -a 'ke ɔ 'sɛɛ pɔ "kɔmυ -a'ba tɪnɛ'ɛ kle ti! 'Bho nyu 'we'a "yigbeyi, -a 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi "kɔmυ! XVI 'Bho 'ɛ lemυ, a'ba sɪa -zɛɛ'ɛ nɔnυa 'mυ -le! A 'yɔɔ kwa 'mɔti a -bonyunyυ -bodɪ! 'E 'kpt'a -wa amυ "yiti -le -lɪɛɛ! 'Ya lɪtu nυ'o -Lago 'tυ, -ɪ -zi'e 'sraga'o 'sraga.

XVII A "du 'bho a'ba -klɪgbɪ! A 'wɔn 'wa 'tmɔɔwlu 'mɔti! A'ba "bhi yibɔ'o-o na, 'ɪnnɪ "du'o amυ "yrili 'le a -kaa 'bho -Lagojeyi 'wlv. -Ka ɔn nɔnυ'a 'wa lbhυ 'mɔti, ɔn-v 'ye-e 'ɛ kuna -pɔ -mυ zɔ -lue 'zɔ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. -Bho a -kυ v 'bho-o "du, ɔn-v 'nυ-o 'wa lbhυ 'le 'bɔbɔa 'mυ. -Bho ɛ -se -mɪnɛɛ, -bho a -kυ v-v sɪa nɪ, 'le ku'a 'cnanamυ ɔn-v 'ye ɛ -nυ -nɪ mυ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mυ a, 'ɛ letu -see amυ -zɛɛɛ 'lɪruli-nυ yi.

XVIII 'Lotυ'a "nynυu-a, 'bho 'mɪna-a'a damυ, lbhυ -Lago "nyɪ'a 'ɪnmυ, 'ɪn 'de-e "gwli na, 'ɪn-ɪ nυ -ɛ'o -ka -zɛɛɛka. 'ɪn 'ybh-a-o'o 'ɪn 'ke 'ɔ 'gwɪbdɪ nυ "kɔmυ 'le lɛ'o lɛ 'mυ. 'E dɪ a pɔ ɔ *'wɔn gbo -zɔɔ 'an dɪ! XIX 'ɪn-ɪ bhade-e amυ li tenyɪ a 'ke ɛ nυ 'le ɔ 'ke -jɔlv kati 'le ɛ -kaa 'mυ-gwle 'le 'ɪn 'ke 'le amυ gbo yi.

'Yewlu

XX -Lago "nyɪ'a nyu -pɔlv'a bhɪubhɪua, 'ɪnnɔ 'mɪna-a pɔ'o wɔn gbo -lɪɛɛ a'ba dɪ. 'ɪnnɔ -za'a -a'ba -Kɔyi *'Zezii glu 'le 'mɛmυ'a "klumυ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɪɛɛ. ɔ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti a, 'ɛ dɪ -a -ke -Lago -ybhɛ'o "kɔgwleka. 'Le, -ka *'bhɪabhɪl'a "yriliduyi-i "du ɪ "yrili a, ɔ-ɔ "du'o

-kaa -amv "yrili. ^{XXI} Lε-ε -ke dı 'ın-ı po 'o *wɔn gbo a'ba dı, 'inne 'mo-o, o 'ke amv 'kpi 'mv po, 'le, lıziɣı 'wee o 'yɔha'a, a 'ke ı nv. 'In 'de-e 'gwli na, 'o 'bhuo-o 'ye -ε -nv -mv 'le a 'ke 'o 'gwıbdı nv. Zezii *Kliisı-ı 'po-o amv 'kpi 'mv'a dı 'ε lεtu 'ke -nv-ε. 'Ka-a ε -nı'e 'mv'a dı, Zezii Kliisı 'mnɔ'o 'nynı 'bhε "yi "kɔmv! Kın, wlu 'ın -za'a 'mv, *ı -nı -kaa 'mv!

^{XXII} 'An 'lotv'a "nynuu-a, 'kpayipowlu 'ın-ı po'a amv -jeyi a, ε se "yiti-te. 'Ka-a ε -nı'e 'mv'a dı, a -de nı -pɔlv ti -gli!

^{XXIII} 'In-ı 'tmv'o amv-ε na, -a'ba 'lotv'a "yu Timotee -nı'a -jie 'mv, vn "sii 'nɔ-o ti. -Bho o nynı 'nɔɔ 'ınmv gbo -susueyi, "lemnı 'ın -ke o-o 'yi-e 'le amv gbo.

^{XXIV} A-bv 'ma-a Zezii'a nyv, a -ke a'ba -klıɣı, 'ınmɔ 'ye'e amv! A -Bozezii'a nyv-v -sɔ'o Italiibhıkpıa "kpi na, v-bv 'ye'e amv!

^{XXV} -Lago -wɔnna amv "niti "fia 'wee!

ZAAKI'a "bɔɡv

Wludie po'a nyo "bɔɡv -nɛɛ'ɛ -naaɡɪ 'li.

Zeziia nyo "we Zaaki po'o "bɔɡv -nɛɛ -jeyi. ɔ 'nu-o -kaa 'le ɔ 'ke v 'kpa 'yi po, 'le, kpɩ-i tɔ'ɔ -ka un de'a -Lagɔ "ɡwli 'le un -ke Zezii -na'a -ka -zɛɡɛka, un 'ke ɪ nu 'le ɪ 'ke -Lagɔ 'tu nu.

'Yewlu

I A-bv 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyo, -v -nɪ'a 'bhɩkɪpɪ'a -dadudu "kpi, 'ɪnmɔ Zaaki 'ma-a ɔ-bɔ -Lagɔ 'mno -ke -a'ba -Kɔyi *Zeziia *Kliisɪ'a lbhɔnɔvyi, 'ɪnmɔ po'o amv "bɔɡv -nɛɛ -jeyi. 'ɪnmɔ 'ye'e amv -yeye!

"Gwlideɛ -ke -naaɡɪ

II 'An 'lotv'a "nynuu-a, le''o le-ɛ ya'a nyo 'kleyɛɛ -bodɪ, -bho ɛ bhla amv "kpi a, a li 'bubva! III -ɛkedɪmaa, -bho a de -Lagɔ -ke *Zeziia "gwli "kɔmv, 'le a 'ke le 'mne wɔn 'mv ɛɛ, 'ɛ letu-u nu -ɛ'o 'le a'ba "gwlikue-ɛ 'kpa'a "kpi. IV 'Bho 'ɛ lemv, a "du a'ba "bhi "yrili 'le a'ba "gwlikue 'mne 'ke 'muku -ka -zɛɡɛka, 'le, -ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti a 'ke -nɪ, a 'ke -kaa -nɪ -lrɛɛ, 'le "nyinyidɪ -kaa amv -kɔ! -Bho ɛ -nɪ -kaa a, "lemnu a -see 'bɪ li'bhle yi, a -see le 'mv-bɔ yi.

V 'Le a 'ke -kaa -nɪ a, -bho nyo se 'le a'ba "klumu -naaɡɪ 'bhle 'bho le'ɛ "kpi, ɔ 'ybhaa nɛ -Lagɔ! 'ɪnmɔ 'ye ɛ ɔ "nyɪ mv. -ɛkedɪmaa, ɔ-ɔ "nyɪ-e nyo''o nyo le 'ɔ -pɔlv'a kle ti, 'le, -bho ɔ -ka -kaa nyo-ɔ "nyɪ a, ɔ-ɔ "nyɪ -ɔ'o -yoboo. VI ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, -bho a'ba "klumu'a nyo 'ybhaa -Lagɔ le, ɔ de "gwli na ɔ-ɔ 'ye -ɔ ɛ "nyɪ -mv! 'ɔ 'kɔlv -le! A yibo "ni'a "tarili 'nɪ? -Bho -bibie -ka yi, -bho ɛ ɛɛ 'ya 'plan, 'nɔɔ ɛ 'ybha'a 'tɪn, 'le-e ɛ-ɛ 'vuto nɪ'o. Nyo -ke -pɔlv 'kɔlv'a a, -ka -lue 'mno, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'o -lrɛɛ. VII-VIII Nyo-ɔ -nɪ'a -kaa a, 'ɔ nyɔtu -see 'le 'ɔ -pɔlv'a kle -za 'le ɔ 'ke ɛ -Lagɔ -jeyi "nyɪ. 'ɔ -pɔlv 'mne 'ɡble-ɛ'ɛ 'mv-ɛ'ɛ dɪ, 'ɔ popo 'gwɩtɪ -le na -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ -zɛɡɛ "lruli-nv -mv!

"Pɔanlbhamv -ke "wlilɛbhlemv 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyo

IX A -ɡblee, nyo-ɔ 'ma-a *Zeziia nyo, -ɔ "lrɛ'ɛ 'bho ɔ -bonyunyu'a "yigbeyi, ɔ li 'bubva, -ɛkedɪmaa, nyo -lrɩv -Lagɔ -kɔ'ɔ ɔ, ɔ "nyɪ -ɔ 'bɪ 'le 'wa "klumu! X Nyo-ɔ 'ma-a Zeziia nyo, -ɔ 'bhle'a 'nyɪ tenyɪ, ɔ li 'bubva -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ -yɔ 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le ɔ 'ke ɔ -kɔ! -Ka -sukui'a "bowle'a -ɡwle'a 'mv 'le ɪ-ɪ sɔ'ɔ ti, 'ɔ "bhuo yibo'o-o 'ka-a 'ɔ tinɛ -nɪ'o. XI A -ɡblee, -bho 'yɩv fan tenyɪ, -sukui-i "zrɛ-ɛ li, 'ya "bowle-e ye-o'o 'le ɪ-ɪ ɛɛ'ɛ tawɔn, ɪ-ɪ 'ɡa'a ti, 'le ɪ -ke 'ya "yrilinmɔɛ-ɛ sɔ'ɔ ti. -Ka -lue 'mno, 'ka-a "wlilɛbhleyi-i sie'e 'ɔ -kɔkɔli ti.

Nyo'ɔ 'kleyɛɪ "kpi'a wlu

XII A -ɡblee, nyo 'kleyɛɪ bhla'a "kpi, -ɔ -ku'a 'liti, -ɔ ɔ ɪ wɔn 'mv a, ɔ 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, ɔ 'bhle-e -Lagɔ -ke *Zeziia "gwlideɛ 'mv. 'Bho 'ɛ lemv, -Lagɔ-ɔ 'nu -ɔ -zɛɡɛ "lruli. ɔ-ɔ "nyɪ -ɔ "kɔgwɩɛtinɛzɛɡɛ 'le ɛ-ɛ "yi 'ɔ 'mv, ɛ-ɛ 'pɩple'e ti 'bho 'ɔ "troli. Nyv-v -kma'a -Lagɔ'ɔ dɪ, 'ɪnno ɔ "du 'ɛ wɔn 'mɔti see. XIII Le-ɛ 'ka nyo "nyinyidɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɛ bhla a'ba "klumu'a nyo "kpi, 'ɔ nu na: -Lagɔ -nɪ'e 'ɪnmv tidɪnamv, -le! -ɛkedɪmaa, le''o le se 'bhɛɛ ɛ 'ke ɔ 'le "nyinyidɪ'a nɔnva 'mv po 'le ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke nyo ti'dɪn ɔ 'ke ɪ nu

-lrɛɛ. XIV A 'ye li-ɔ, nyunyɔ'ɔ 'nyinyyninaagɔ ɔ 'bhle'a 'mʊ, 'ɪnnɪ jri 'ɔ 'le, 'le ɪ-ɪ 'tuu nɔ'o, ɔ-ɔ nʊ'o 'nyinyynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XV Kɪn, ɪ-bɪ 'nyinyyninaagɔ 'mɪnɪ, -bho nyo kpɪ ɪ, 'le ɔ-ɔ 'ga'a 'le 'nyinyynidɪ 'mʊ ti. A -gblee, ɪ-bɪ 'nyinyynidɪ 'mɪnɪ, 'mɛmɛɛ ɪ po'o 'lru 'kpi ti 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi.

XVI 'An dɪkmalotʊ'a 'nynuu-a, a'ba 'maa a'ba 'bhi dɪ 'yrili -le! XVII Lɛ''o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, nyo-ɔ 'ye'a a, -Lagɔ -ya'a 'yru-e, 'cʊ -ke 'cʊdrɪ ti, 'le ɔ 'mʊ ɛ-ɛ 'wɒ'ʊ. 'ɔ zizia 'yi. -Bho ɪ -nɪ tan -ka fan, -ka ɪ-ɪ ya'a -zuzu 'le 'fɔtɪ -lru gbo 'le ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke 'yizizia a, ɔ se -kaa -nɪ. XVIII 'ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, a 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'le ɛ 'mʊ a 'ye -nɪ'e 'kɔgwɛlɛtɪnɛzɛgɛ. 'Le 'ɔ 'gwɒbdɪ 'mʊ ɔ nʊ'o -kaa, 'le, 'bho lɛ''o lɛ ɔ -ya'a ti'a damʊ, -abʊ 'ke kpɔ cɛ 'ɔ dɪ, -ka lɪ'a 'yizabhi nyo-ɔ 'nyɪ'a -Lagɔ, 'ya ka.

A po -Lagɔwlu -lokui 'le a 'ke ɛ 'bho ''du

XX 'An dɪkmalotʊ'a 'nynuu-a, wlu-u nʊ'a: -Bho ɛ ''du dɪ'a -lokuiponamʊ, a 'tɪtra li! -Bho ɛ ''du -wlunamʊ, a'ba wɔn'ɔ 'fɪn ti -le! Dɪ-ɪ 'ka amʊ 'cɛ 'yi 'lbhaa, -bho ɪ -yɛ amʊ, a'ba 'bɔ -le!, ɛ-bɛ wlu 'mɛnɛ, a popo 'ɛ dɪ 'gwɒtɪ! XX A -gblee, -bho nyo po 'cɛ, lɛ''o lɛ ɔ-ɔ nʊ'a a, ɛ se 'yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi. XXI 'ɛ dɪ, lɛ''o lɛ-ɛ 'ma-a 'nyinyynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, a ple ɛ li! A -nmɔ kpɪ 'mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ wlu a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ɛ po'a 'kpʊ glu 'le amʊ 'mʊ, a ''du ɛ 'bho! ɛ-bɛ wlu 'mɛnɛ 'bhle-e wɔnkʊɛ 'mʊ, a'ba 'pʊnpʊan a 'ye'a 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, 'le ɛ 'ke ɛ nʊ a 'ke ɛ 'li ti-de 'komʊ.

XXII A -gblee, -bho a -ka 'ɔ wlu -lokui-ipo, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tɪn, -bho a'ba nʊ -kaa a, a-a 'maa-a a'ba 'bhi dɪ 'yrili. 'ɛ dɪ a ''du 'bho 'ɔ wlu! XXIII A 'ye li-ɔ, nyo-ɔ po 'ɔ -lokui, -ɔ'ɔ ''du'a 'bho 'ɔ wlu a, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyo -lue-e 'luo'a ka 'yena 'mʊ, ɔ 'ye 'ɛ 'li popo 'le ɔ 'ye'a lɛ -lue li'ye 'le 'ɔ 'yigbeyi. ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'tayɪ 'nɛ-ɛ 'yiti. XXIV -Nɔɔ gbe zi'a a, -ka 'ɔ 'yigba -nɪ'a, ɔ 'mate'e-e -kaa. ɔ -see ɛ nmaze. XXV ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -Lagɔwlu 'nyɪ'a nyo 'yifɒɛ, nyo-ɔ 'crɛ 'ɛ 'mutɪ, 'le, -ka ɛ 'lɛ'ɛ 'tɪn, -ɔ -na'a -kaa, -Lagɔ-ɔ 'nʊ -ɔ 'ɛ dɪ -zɛgɛ ''lruɪ. 'ɔ nyɔtʊ'a po -lokui bhuhuyiti. ɔ-ɔ ''du -ɛ 'bho. -Bho ɔ nʊ -kaa, 'lemnɪ ɔ-ɔ wɔnna 'nɔ-ɔ 'niti, -ɛkedɪmaa, 'ɛ letu-u 'mo-o wluzɛgɛ.

XXVI -Bho nyo nʊ Zezii'a nyo ɔ ''du'o, -bho ɔ -ka dɪ 'mʊ-ʊza -flafla a, ɔ-ɔ ''maa-a 'ɔ 'bhuo. Bho ɔ-ɔ na'a 'bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ -jeyɪ, ɛ-ɛ 'mo-o bhuhule. XXVII -Dɪgbanyɔkpakpɪ -ke 'kuenynuu -nɪ'a sɪanamʊ, nyo-ɔ zi'a 'wa dɪ 'le ɔ 'si'a 'bho, -ɔ ple'a 'nyinyynidɪ li, 'ɔ nyɔtʊ'a -nanabhʊ nʊ 'ɔ 'tʊ 'bho 'ɔ -jeyɪ.

II

Nyʊ 'wee 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi

I 'An 'lotʊ'a 'nynuu-a, -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ -ke 'nyɪnɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, a-bʊ de 'ɔ 'gwɪli, a'ba 'tɛ nyo 'mʊ -le! II A -gblee, 'ɪn-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke 'ɛ dɪ'a kpɛ de 'le a 'ke 'an wlu 'mɛnɛ'ɛ 'zɔ 'mutɪ'wɔn: Zɔ -lue 'zɔ, a 'gbʊʊ'o-o 'lru 'le -budu -lue 'li. Nyʊ 'sɔn nʊ'a -kaa, ʊn -pa'a-a amʊ 'bɪ. -Lue -pa'a-a 'yrilinmɔbanɪ 'mʊ, 'le, -jiɛmʊpɔlɛ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ, ɔ -po 'nɛ -jiɛ 'mʊ. ''Pʊan-a 'lbha'a -lɔɔ. ɔ -pa'a-a ''sazʊʊɪn 'mʊ. III A 'ye 'ʊ 'yri a, nyo-ɔ -pa'a 'yrilinmɔbanɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ a ''du'o 'bho tenyɪ 'le a-a nʊ 'ɔ -bodɪ: -A'ba -kɪlaga, kpezɛgɛ 'ka-a! -Zi 'bho -ɪn 'ke ti-de. 'Le a-a nʊ'o ''pʊanlbhayɪ -bodɪ: -lɪnmɔ -yɔɔ, -nyna yayɪ ti, 'le ''bhalrɛɛke: -Zi -laa

'bhlugbo, -a'ba bh'u'a "trolli -in 'ke ti-de! IV -Bho a -ka -kaa-a nu a, a-a popo-o 'gwlti 'nyinyinika 'le a-a 'te'ε nyu 'mu.

V An dikmalotu'a "nynuu-a, a po -lokui! Nyu'a -dadudu-u "lr'e'ε 'bho 'wa -bonyunyu'a "yigbeyi a, -Lago -zu 'u 'bho -lr'eε un 'ke o 'gwlide un 'ke o nyu "du, 'le o "nitiwonnasub 'ke u "kpi 'puple. Nyu-u -kma'a o di, o na 'ka-a o 'ke u -bodt nu. VI ε -n'u'a 'to -kaa 'mu 'le, leedi a'ba "du 'u 'bho'a? A -gblee, nyu-u 'ma-a 'nyinbhemu, 'wa "klumu'a nyu-u ya'a amu 'kleyeeε "kpi. Ubu 'mnu, 'innu kpa'a amu -zigletumu wonyi. VII Ubu 'mnu -lr'eε, *Zezii *Kliisi'a 'nyni a 'bhle'a "kpi, 'innu nyini 'ne won.

VIII A -gblee, wlu-u 'cnu-ε'ε 'le -a'ba -Koyi -Lago'o "bogu 'li, -ε nu'a: -Ka -in -kma'a -a'a "bhuo'a di, -kma -kaa -a'a -bonyunyu'o di, ε-be wlu 'mne, nyu-o "du 'ε 'bho, o-o 'nu-o "yrilinmole. IX ε -n'u'a -kaa 'mu a, -bho a 'te nyu 'mu, a 'nu-o "nyinyinidi 'bho -Lago'o "yigbeyi. A 'ce-ε 'o wlu 'mu, -ekedumaa, a -see ε 'bho "du. X A 'ye li-o, -bho nyu -ka 'ku *-Lago'o gba 'wee "yi-ikpon, 'le o 'ke 'ε -lue 'tin 'muce ε, 'o nyotu koo'o-o nyu -yo ce'ε 'ya kle 'mu 'bho -Lago'o "yigbeyi. XI -Ekedumaa, -Lago nu'a: Nyu'o 'ye -yranynobha -le, 'innu nu'o na: Nyu'o 'lbha "ku -le, -lr'eε. 'Ka-a ε -n'u'e 'mu'a di, -bho nyu -see -yranynobha 'ye 'le o 'ke "ku 'lbha a, o 'ce-ε 'o gba 'mu. XII 'ε di 'in-u 'tmubu'o amu, 'bho -Lago'o -zige'a zo, 'o wlu-u "nyu'a nyu "yifloε -ε -ke 'li a de'a ti a, -bho o 'ke ε amu "kpi ce, a'ba 'muzadi -ke a'ba kpli o-o 'ye ya-gbu mu. 'Inne 'bhle'e 'nyni'a di, a 'bhle a -bonyunyu'o ngaze 'le u-bi a'ba 'muzadi -ke a'ba kpli 'mnu 'mu! XIII A 'ye li-o, nyu-o se'a o -bonyunyu'o ngaze 'bhle, -Lago -see 'o ngaze 'ye yi -lr'eε. Nyu-o 'bhle'a ngaze a, o se -Lago'o -zige'a -stanyu ku 'muti 'bhle.

Nyu-o de'a -Lago "gwli, o -to 'ε kpli

XIV An 'lotu'a "nynuu-a, -bho nyu nu o 'de-e -Lago "gwli, -bho o se 'ε kpli -to 'le, ε -se -laa bhuhhuyiti'a le? O 'de-e -Lago "gwli'a "se'ε kamu, o 'bhεε o 'ke 'pun 'n'u 'bho 'o "yigbeyi? XV A -gblee, 'in-u 'de-e 'ε di'a kpe -lr'eε 'le a 'ke 'an wlu 'mne'ε 'zo 'muti'won. Zo -lue 'zo, nyukpasu 'le "bhalreεke 'nynaakpu -ke a "du'a *Zezii'a nyu, -bho a'ba nyu -lue -ke 'wa -lue 'gbub -dalue "yi, -ka o se'a lilile -ke -bana 'bhle 'le o 'ke u o -bodt 'mu-za, XVI -bho o nu na: 'In-u 'mu-o -le. -Lago -sie -inmu gbo! O "nyu -inmu -banu -ke lilili!, -bho o se o -kpa 'le o 'ke -kaa 'le 'le, ε -se -laa bhuhhuyiti'a le? XVII -Ka -lue 'mno 'ka-a -Lago'o "gwlideε'ε di -n'u'e 'mu. -Bho nyu nu o 'de-e -Lago "gwli, -ka 'o wlu 'le'ε, -bho o -see -kaa -na, 'o "gwlideε 'mne-ε 'mo-o bhuhhuyiti'a le.

XVIII A -gblee, nyu 'bhεε'o o 'ke nu, na: -Inmu -yoo, -in 'bhle-e -Lago'o "gwlideε 'mu, 'le -in se kplizigi nusunamu -nu, 'le 'mna-a nu u'o. -Ka -mnooo se u nusunamu -nu, 'le -in 'ye'a na, -in 'de-e -Lago "gwli, nu, -to -kaa 'inmu, 'le, 'an -n'u nu'a na 'in 'de-e -Lago "gwli, 'in 'ke u -inmu "yi-to. XIX -Ka -Lago -n'u'a -lue 'tin, -in 'de-e -kaa "gwli, 'kla -ko? ε -nmu'o-o "yrili. -Ka -lue 'mno, 'ka-a "nyinyinidi'a -zuzu "we de'e "gwli 'le 'ε -stanyu-u 'lbu u'o.

XX -Naagu'a "yisuyi! Nyu-o de'a -Lago "gwli, -bho 'o nu kplizigi, -ka 'o "gwlideε 'mne "du'a bhuhhuyiti'a le, -in 'bo-o ti, 'in 'ke u gbuziza 'le -in 'ke u 'muti'won? XXI -Gblee, popo -a'ba "na *Ablaamu'a di 'gwlti! O kplizigi o nu'a kamu -Lago po 'o "yisreεyi 'bho 'o "yigbeyi. -Gbagbu -ke "kpi nyu-u za nu'a -Lago'o *'sraga a, 'bho-o o -le 'o "yu *Izaaki mu'o, o

'ke ɔ -Lago'ɔ 'sraga 'mu -za -ni. ^{XXII} -In 'ye li-ɔ, 'bho 'ɔ -Lago'ɔ 'gwliɛɛ
 'kpi ɔ po'o kplizigi. 'E letu -nyinia'a 'ɔ -Lago'ɔ 'gwliɛɛ 'yi. ^{XXIII} I zi'a
 -kaa a, 'le, wlu-u 'cni-ε'ε 'le -Lago'ɔ 'bɔɔ 'li -ε nu'a na: Ablaamu 'de-e
 -Lago'ɔ 'gwli. 'E di ɔ 'du'o 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'le 'ε -lɛε-ε tɔ'ɔ na
 ɔ 'mo-o 'ɔ bha, ɪ-bɪ wlu 'mni 'ye 'yinyini. ^{XXIV} A -gblee, kplizigi nyɔ-ɔ
 nu'a a, 'unni po 'ɔ 'yisrɛɛyi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ε -se 'ɔ 'gwliɛɛ'ε
 'sɛ'ε di -ko. ^{XXV} Raabu 'ma-a 'wɪlnynaakpu, a popo 'wa di 'gwɪti
 -lɛɛ! *Zuifotɔɔ 'wa -lɪɪɪ lbho'a, un 'ye 'b a, un -kpa nu-o'o 'le un 'ye
 ɔ -jɔɔ -lɛɛ -tɔ. 'Inne -zɔ 'b 'mɛmɛɛ'ε wɔn 'mu. A -gblee, 'wa kplizigi
 'mni'a di 'ε letu -nu-ε'o. ε -se 'wa 'gwliɛɛ'ε 'sɛ'ε di -ko. ^{XXVI} A 'ye li-ɔ,
 nyɔ-ɔ se'a -zuzu 'mu'bhle, -ka ɔ 'du'a 'ku a, 'ka-a -Lago'ɔ 'gwliɛɛ'ε di
 -ni'e 'mu -lɛɛ. Nyɔ-ɔ de'a -Lago'ɔ 'gwli, -bho 'ɔ nu kplizigi, 'ɔ 'gwliɛɛ
 'mne-ε 'mo-o bhuhuyiti'a lɛ.

III

Nyɔ'ɔ 'mɔzadi

I 'An 'lotu'a 'nynuu-a, a'ba -dadudu'a 'tɪtra li un 'ke nyu'a -Lagowlu'a
 -tɔmu 'du -le! -Ekedɪmaa, -a-bɔ 'ma-a nyu'a -tɔmu, -a'ba -zige-e 'ye-e
 wɔn-ku -mu tenyi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le ε 'ke nyu -lɪɪɪ'a nɛ -zi.

II A -gblee, wlu-u 'wɪb'a 'le -a'ba wɔn 'mu, -ɪ se'a 'yrili-nmɔ 'bho -
 Lago'ɔ 'yigbeyi, -a -gwle 'ni-ɪ 'mɔzanamu. -Bho nyɔ -ka wlu, -bho wlu
 -see ɔ 'yizi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ -se 'bɪlɪbhleyi -ko. ɔ 'bhɛ'ε'o ɔ 'ke 'ɔ
 'bhuo wɔnyi'bhɛ. III A yibo -sieko 'ni? 'Le 'ε wɔn 'mu -a "du'o netedie
 'le -a sɛn ε'o 'le ε-be -siekobhuo 'ke -a'ba wlu 'bho "du. -Bho -a nu ε
 -kaa, 'lemni, -jɔɔ -a 'yɪbha'a, ε-ε bhlu -ε'o. IV A yibo batookɪgɪ 'ni
 -lɛɛ'ε? 'Ya letu 'bhɛ-ε 'yi tenyi 'le wɔnkupɔɔɔ-ɔ "tuu ni'o 'le ɪ-ɪ na'o.
 ε -ni'a -kaa 'mu a, tufɔti 'sɔn-ɔ se'a 'yi'bhɛ, -ɪ 'pɛ'ε 'le 'ya lemɔ ti, -bho
 un -kɪ ɪ-ɪ tri, 'unni 'srɛɛ'ε 'ya "lru 'yi, 'le, -da 'ya trimɔ'a -pɔɔ -ni'a a,
 ɪ-ɪ mu ni'e 'bho. V A -gblee, -ka -lue 'mno 'ka-a nyunyɔ'ɔ -mɛ -ni'o. ε-ε
 'mo-o letoope. ε-be ma 'ka-a letoope a, ε-ε 'nu-o "nyinyinɪl'a -dadudu.

A popo -naklaatoope'a di 'gwɪti! 'Kwla-a 'bhɛ'ε 'yigbeyi ti, ε 'bhɛ'ε'o
 ε 'ke ε 'yri po. VI -Ka nɛ-ε sin'a li, 'ka-a nyunyɔ'ɔ wlu -ni'o -lɛɛ. Lɛ'o
 lɛ-ε 'ma-a 'nyinyinidi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'le -mɛ 'mu ε-ε 'wɪb'o. ε-
 be -mɛtoope 'mne, 'le nyɔ'ɔ wɔn 'mu ε "sri'o, 'le ε-ε po'o nyunyɔbhuo
 'nyinyinyɔ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. -ε -sɔ'ɔ 'bho -a'ba 'wɪbnamu 'mu,
 -ε nyini'a -a'ba 'menamu, ε-ε 'nu-o "nyinyinidi. I-bɪ "nyinyinidi 'mni, 'le
 'nyinyinidi'a tiyayi 'mu ɪ-ɪ 'wɪb'o. VII A -gblee, nmi-i na ni'a bhɪ o, -ɪ
 na ni'a 'betɛ o, zmi o, nɪkpi o, nyɔ-ɔ 'kpɔn-o 'ya tɔɔ 'le ɔ-ɔ "sɪan ni'o,
 ɔ-ɔ 'bhɛ 'ni wɔnyi 'le ɪ-ɪ "du 'ɔ 'bho. ε-be wɔnkue 'mne, 'unne nyɔ
 'bhle'o. VIII 'Le nyɔ-ɔ nu'a -kaa 'mno ɔ, ɔ se 'ɔ 'bhuo'a -mɛ wɔnyi'bhɛ.
 ε-ε 'mo-o "nyinyinile. 'E letu'a -de ti 'tɪn. -Bho sɛn nmu nyɔ, -ka 'ε gu-
 u 'wɪb'a 'le 'ε wɔn 'mu 'le ε 'bhɛ'ε'o ε 'ke ɔ 'lbha, 'ka-a nyɔ'ɔ -mɛ-ε
 nu'o "nyinyinidi'a -dadudu nyu "lɪuli. IX A -gblee, -a'ba -tɪta -Lago -kɔ'ɔ
 -amu, wlu -a "luo'a 'mu 'le -a 'bhɛ'ε'ε 'ɔ 'nyɪ 'yi, ε-be wlu -lue 'mne,
 nyunyu ɔ -ya'a ti, -ka ɔ -ni'a, -b -ni'a -kaa, 'le -a "bhiti'e 'yiti, -a zɛ 'ε
 ɔ -bodɪ 'mu "nyinyinika. X 'An 'lotu'a 'nynuu-a, a 'ye -ka "yirilinmɔwlu
 -ke "nyinyinwlu-u 'wɪb'a 'le -a'ba wɔn 'mu li-ɔ! 'E letu se "yrili-nmɔ.
 -A'ba nu ε -le! XI A -gblee, "ni-i -nmɔ'ɔ wɔn -ke "ni-i 'bhle'a 'tɔn wɔn, ɪ
 se 'bhɛ ɪ 'ke "nilru -lue kɔ 'wɪb. XII Tu-u tro'a 'mumubhi, ε se 'bhɛ ε
 'ke -kmakmabhi po -lɛɛ. -Ka -lue 'mno 'ka-a ε -ni'e 'mu -lɛɛ 'bho "ni'a

damu. "Nilru 'bhle'a 'ton won, nyo se 'bhεε ɔ 'ke 'le 'ε ko wɔnnmɔni 'pli.

-Naagi -Lago-ɔ 'nyi'a nyu

XIII 'An 'lotu'a "nynuu-a, -bho nyo -ni 'le a'ba "klumu 'le ɔ 'ke -naagi 'bhle ɔ 'ke le 'yri yibo a, 'le ɔ "yri linmɔkpli 'mu, ɔ -to 'na! -Bho ɔ -ki ɪ-ɪ nu, ɔ -nmɔ kpli 'mu! 'Ka-a -naagizεε'ε 'bhleyi -ni'o. XIV A -gblee, -bho a'ba 'limu -nyini won 'le a 'ke a'ba -bonyunyu -lruv'a "mɔnyini 'bhle, -bho a -ka a'ba "bhi'a "sε'ε dɪ-ɪ zi, "lemnu a'ba "plin -le bhuhuyiti! Dɪ-ɪ 'ma-a -ziadi, a'ba "bhiti ni "yiti -le! XV Nyu-v nu'a -kaa, -naagi un 'bhle'a, 'ε letu -see -Lago 'mu 'wlv. ε-ε 'mo-o nyunyu -ke 'kmv -nεε 'mu'a le. "Nyinyidɪ'a tiyayi 'mu ε-ε 'wlv'o. XVI A -gblee, nyu-v zi'a 'wa "sε'ε dɪ, -v 'bhle'a 'wa -bonyunyu -lruv'a "mɔnyini 'li, -bho un -ni -dalu, 'mɔtiwɔnwɔεεn'ε -ni 'le 'wa "klumu, "nyinyinikpli'a "sε nyo-ɔ 'ye'e 'le li. XVII ε -ni'a -kaa 'mu a, -naagi -ye 'wlv'a -Lago 'mu, ε -ke ε se le -lue 'mu-ni. Nyo-ɔ 'bhle'a -naagi 'mne, 'ɔ 'bhle 'bɪ li 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ɔ-ɔ "nyi-e nyu wɔnlipεε. ɔ -wlu won. ɔ-ɔ 'wɔn-ɔ 'ɔ -bonyunyu'a -naagi 'mɔti -susueyi. ɔ 'bhle-e ngaze. ɔ-ɔ 'nu-o kplizigi. ɔ 'tε nyu 'mu 'le ɔ 'se "ygrabha 'bhle. XVIII A -gblee, nyu -ke -pɔlv -nmɔ'ɔ "yriili, -v "nyi'a 'wa -bonyunyu -lruv wɔnlipεε, le'o le un-v nu'a a, ε-ε 'wɔn-o'o. Un-v 'nu-o "yisrεekpli 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'le 'wa dɪ 'wa -bonyunyu -lruv 'ke ɪ-bɪ kplizigi 'mni nu -lrεε. -Bho nyo -lo tu, 'le ε 'ke -tro, -ka ɔ -ke nyu -lruv-v li 'ε "bhi, 'inne -ke 'ε letu guɔ'ɔ "yiti.

IV

Nyu-v -kma'a 'kmv 'mv'a li'a dɪ

I 'An 'lotu'a "nynuu-a, jejeε -ke tɔvɔε-ε -ni'a 'le a'ba "klumu, doo ɪ-ɪ 'wlv'a? A-a nu -i'o, -εkedɪmaa, li-t'a 'bhεε'ε -Lago'ɔ 'nyini "yi, a'ba -pɔlv -ni'a "yi, ɪ -ke ɔ 'gwlvɔdɪ'a nɔnva'a 'tu-v dede-e "yi 'le a'ba -pɔlv gbo. II Nyu'a li-t nu'a amv 'tu, a-a 'ye'a li, -bho un se ɪ amv "nyi 'le 'ya 'gwlv-v nyini'e amv li. -Bho 'ya 'tu -ni amv "gwli, -bho a -see ɪ 'ye 'le a-a "du'o 'ε dɪ a-a jε'o 'le a-a vɔ'ɔ tu. I-bɪ li a-a 'bɔ'ɔ ti, a'ba 'ye ɪ, -εkedɪmaa, a'ba 'ybhāa ni -Lago. III -Bho a 'ybhāa nɔ, 'ɔ "nyi ɪ amv, -εkedɪmaa, a'ba 'gwlvɔtipɔε se "yriili-nmɔ. Dɪ-t'a 'bhεε'ε ɔ 'nyini "yi, -ɪ 'ma-a a'ba "bhi'a 'tɔnɔdɪ, 'ya "lru "yi a-a 'bɪ ɪ ti.

IV A-a 'mo-o nyu-v -see ɔ 'yi-kpɔn. Li-t'a 'bhεε'ε ɔ 'nyini "yi, -bho a -ki ɪ kli-i ple, a se yibo na a-a 'mo-o ɔ "yidedemu? Nyo'o nyo-ɔ ple ɪ kli a, ɔ-ɔ 'mo-o ɔ "yidedeyi. V A'ba popo 'gwlvɔti -le na, wlu-u 'cni-ε'ε 'le ɔ 'bɔ'ɔv 'li, ε-ε 'mo-o bhuhuyiti'a le! ε na *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -a'ba -pɔlv'a kle 'mu'luo 'le ɔ 'ke amv 'mu -ni. VI 'Bho 'ε lemu, ɔ-ɔ 'po-o -amv 'kpɪ 'mu tenyi 'le -a -kaa ɪ-bɪ "nyinyinili 'mni 'wɔɔn 'le -a -ki ɪ kli ple. 'ε "kpi'a wlu-u 'cni-ε'ε 'le ɔ 'bɔ'ɔv 'li -lrεε 'le ε na: Nyu-v 'bhεε'ε 'wa "bhi 'yi, -Lago'ɔ -gbv nu ya. ε -ni'a -kaa 'mu a, nyu-v ya'a 'wa "bhi 'zɔ 'bho ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ kpa nu-o'o.

VII 'Inne 'bhle'e 'nyini'a dɪ, a "nyi ɔ a'ba "bhi -jeyi 'fta 'wee, 'le a 'ke ɔ 'bho "du! A'ba 'wɔɔn "nyinyidɪ'a tiyayi'a -naagi -le, 'le ɔ 'ke amv liple! VIII A "srii -a'ba -Kɔyi -Lago 'le ɔ 'ke amv "srii -lrεε! A-bv 'ma-a "nyinyidɪ'a nɔmɔ, a yibo ni "yi 'le a 'ke ɔ gbo 'bhiti 'le a 'ke kplizigi nu! A-bv -ke -pɔlv 'gble-ε'ε 'mu, a zizia ni "yi, 'le ɪ 'ke ɔ "sε 'yi-de! IX A'ba "nyinyidɪ'a "lru "yi, 'gwlv -nyini amv li! -Ka nyo -ni'a gu 'zɔ,

'le ɔ-ɔ 'vi'a a, a 'vi -kaa a'ba ''nyinyinidi'a dɪ 'le a 'ke ɪ ''yiyibo a 'ke ɔ gbo ''bhiti! A'ba 'ciɛ -le, 'gwɔw -nyini amɔ li, 'le a 'ke 'vi 'ya dɪ! X A -ya a'ba ''bhi 'zɔ 'bho 'ɔ ''yigbeyi 'le ɔ 'ke amɔ -zɛɛ ''lrulinɔ!

A'ba -tu a -Bozezii'a nyɔ -zige -le!

XI 'An 'lotɔ'a ''nynuu-a, a'ba ''sisi 'nyɪ ''nyinyinika -le! -Bho nyɔ ''du 'bho ɔ -Bozezii'a nyɔ'ɔ da ''nyinyinika 'le ''bhalɛɛke ɔ ɔ ɔ, ɔ 'cɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ wɔ 'mu. ɔ ''du-o 'bho 'ɛ -da -lɛɛ. A -gblee, nyɔ-ɔ ''du'a 'bho -Lagɔwɔlu'a da, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'ɔ nɔ -kaa. ɔ-ɔ ''du-o 'bho 'ɛ -da ''kɔmɔ. XII A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ ''sɛ-ɛ po'o nyunyɔ 'ɔ gba. ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'ke nyɔ -zige -tu, -ɛkedɔmaa, ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke nyɔ 'pɔɔn 'bho 'ɔ ''yigbeyi, 'le ɔ 'bhɛɛ'o -lɛɛ ɔ 'ke ɔ dɪ -kpɔn. -Inmɔ 'tu'a -laa -a'a -Bozezii'a nyɔ -zige 'le, kbhoo -a ''luo'o -a'a ''bhuo 'mɔ'a?

A'ba 'bhɛɛ a'ba ''bhi ''yi -le!

XIII A po -lokui, a-bɔ -bho -v de'a ti, -v nɔ'a: -Zɪan 'le ''bhalɛɛke -bho zɔzɔbhla -a 'ye-e -dagbɛ -nɔɔ -mu -mɔ, -a 'ye 'bho-o -zɔn -lue -nɔ -mɔ, -a 'ye 'bho-o 'pɛɔ -po -nɪ -mɔ 'le -a 'ke mɔni'a -dadudu 'ye. XIV A-bɔ nyɔ-v wɔlu'a -kaa, -bho zɔ -ka zɪ, lɛ-ɛ 'ye'a -zi mɔ 'bho amɔ ''kpi, a yibo nɛ 'nɪ? A -gblee, -bho jru -ka 'dre, 'le 'yɔw 'ke glu 'wɔw, -ka ɪ-ɪ gwɛ'ɛ 'le yaku ''yi ti -susueyi, 'ka-a a'ba tɪnɛ -nɪ'o. XV 'ɛ dɪ, -bho a -de ti, a nɔ: -Bho ɛ ''du -Lagɔ'ɔ 'gwɔwɔ 'le ɔ 'ke 'wɔn, -a 'ke ti-nɪ, -a 'ye-e lɛ -nɛɛ -nɔ -mɔ. XVI -Bho ɛ -se -mɛɛɛ, a-a 'bhɛɛ-ɛ a'ba ''bhi ''yi 'le a-a ''plin'o. A'ba ''bhi'a ''yibhɛɛɛ 'mɛ se ''yrili-nmɔ.

XVII A 'ye li-ɔ, lɛ-ɛ 'ma-a -zɛɛ nyɔ 'ka nɔ, nyɔ-ɔ yibo 'nɛ, -ɔ -see 'ɛ nɔ, ɔ 'nɔ-o ''nyinyinidi 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi.

V

''Wɔlɪbhlemɔ ''du 'wa ''bhi ''yrili!

I 'Traamu 'tɔ ɔ, a-bɔ 'ma-a ''wɔlɪbhlemɔ, a po -lokui! A ''vi ngazeka, -ɛkedɔmaa, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mɔ tenyɪ! II A'ba -kɔkɔɪ-ɪ 'ye-e wɔn-nyini -mɔ, 'le kokoyrele ''we 'ke a'ba lidulɪ li. III ''Gɪ-ɪ 'ye-e a'ba mɔni -kpɔn -mɔ 'le ɪ 'ke wɔn-nyini. 'Ya wɔnnyniɛ 'mɛɛ, 'ɪnnɛ 'ye a'ba 'nyɪ wɔn-nyini mɔ, 'le, -ka nɛ-ɛ za'a lɪ ti, ɪ 'ke -kaa amɔ ti-za. -Ka -a -nɪ'a *-lebhwɔɔɔɔ 'li, a se ɪ yibo 'le a-a po'o ''wɔlɪ -zɔwɔ 'mɔ'a? IV A -gblee, nyɔ-v nɔ'a lbhɔ 'le a'ba -kpɪ 'mɔ, a -see v ''pɛle. A po 'wa wɔlu -lokui, 'ɪnnɔ ''vi'o, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'bhle'a wɔnkue 'bho lɛ'o lɛ ''kpi, 'ɪnnɔ 'lɔ ɔ'o ɔ 'ke v -kpa! ɔ 'wɔn-ɔ 'wa wɔlu 'bɔ. V A 'ye li-ɔ, 'kmɔ -ke 'mɔ a -nɪ'a a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn tenyɪ 'le a 'bhle'e ''wɔlɪ a 'ye 'ya ''kalɛ ''yizi. Lɛ'o lɛ-ɛ 'ma-a a'ba 'tɔnɔlɛ, a-a nɔ -ɛ'o 'le a 'ye ɛ ''kalɛ ''yizi -lɛɛ. -Bho nyɔ 'ke -bhlii 'lbha, -bho 'ɛ 'wɪ -sie 'bho ''yigbeyi, -ka vɔ-v ''nyɪ 'ɛ lilia tenyɪ 'le ɛ-ɛ 'bhɛɛ'ɛ ''yi, ɛ-ɛ pa'a 'cna, 'ka-a a -nɪ'o, 'le -Lagɔ'ɔ -zige-e 'ye amɔ -kpɔn mɔ. VI A -gblee, nyɔ-v 'srɛɛ'ɛ ''yi 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi, a nɔ -ɛ'o 'le -zige 'ye v kpɔn. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, vɔ -see 'wa ''bhi ''kpi'tɔtɔ 'le a 'ye v kpɔn, a 'ye v 'lbha.

*A -ku ''gwɔli 'le a 'ke *-Lagɔ wɔn gbo po*

VII 'An 'lotɔ'a ''nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ 'ɪn-ɪ 'tmɔv'o amɔ, a -ku ''gwɔli 'le -a'ba -Kɔyi ''Zezii'a leyinɔɔ 'ke nyini. Nyɔ-ɔ lo'a lililɪ, a -gbɔ 'ɔ kpli ya! -Da -antanyɪni-ɪ lbha nɪ'a, 'bho-o ɔ-ɔ lo nɪ'o, 'le ɔ-ɔ ku'o ''gwɔli, 'le, -da gbɔmɔbhɔɔni-ɪ lbha nɪ'a, ɪ-ɪ zaan nɪ'e 'bho, 'le ɔ-ɔ ɔ ɪ'o.

VIII A-bee -mnub a, 'lotu'a "nynuu-a, a -ku -kaa "gwli -lrɛɛ! A -ku -pɔlɔ ti, -ɛkedɔmaa, -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo!

X A'ba kpukpa dɪ "yi -le 'le -Lagɔ -kaa amɔ dɪ -kpɔn! A -gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliisi 'ka -amɔ -zigle -tu, 'ɔ leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. X 'An 'lotu'a "nynuu-a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔ -nɪ'a -bɛnyɪ, a popo 'wa dɪ 'gwɔlɔti! Un 'nu-o ngazedɪ 'le un 'ye "gwli-ku. -Ka -lue 'mnɔ, a-bee -mnub -nɪ -kaa -lrɛɛ! XI U-bɔ nyɔ 'mnɔ, un 'wa-a ti, -ɛkedɔmaa, un 'ku-o "gwli, 'le, 'kleyɛɛɛ-ɛ bhɔ 'b "kpi, un 'ye ɪ wɔn 'mɔ ɛɛ. -Ka 'Zɔbɔ nɔ'a ngazedɪ 'le ɔ 'ye'a "gwli-ku, a 'wɪn -ɪ 'bɔ see. -Zɛgɛ -Lagɔ nɔ 'ɔ 'lruli, a 'wɪn -ɪ 'bɔ -lrɛɛ. A -gblee, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'bhle-e ngaze 'le 'ɔ 'limɔ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho nyɔ 'wee "kpi.

XII 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'un bhle-e dɪklagba -lue 'un 'ke amɔ -bodɪ 'mɔ-za -lrɛɛ: A'ba -zrɛ -le! A'ba -zrɛ -nɪ 'bhlɔkpa -ke yaku 'mɔ -le! A'ba -zrɛ -le'a "bhɔ tukutuku! -Bho dɪ "du -ziadɪ, a na: Kɪn. -Bho ɪ "du sɪndɪ, a nɔ: -Gba. A -wlu -kaa 'le -Lagɔ'ɔ -zigle -kaa amɔ kpɔn.

XIII 'An 'lotu'a "nynuu-a, -bho nyɔ -nɪ 'le a'ba "klumɔ, -bho ɔ -ka 'kle-e 'ye, ɔ po *-Lagɔ wɔn gbo! -Bho ɔ -nɪ 'le, 'le ɔ 'ke tiwa, ɔ bhle, ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ! XIV -Bho nyɔ -nɪ 'le a'ba "klumɔ, -bho 'ɔ lɪ'a 'wɔn, ɔ 'la -a'ba -Kɔyi Zezii'a -glɪgba'a 'lrutidemɔ, un 'ke yi, 'le 'ɔ 'nynɪ 'mɔ un 'ke ɔ 'cna 'lru 'li -po 'le un 'ke ɔ wɔn gbo po! XV 'Wa kle 'de -ɔ "gwli 'le un 'ye ɔ wɔn gbo po'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye nyɔ 'mnɔ 'pɔun mɔ. -Bho ɔ nɔ "nyinyɪnidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ. XVI 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, a-bɔ 'ma-a *Zezii'a nyɔ, "nyinyɪnidɪ a-a nɔ'a a, a ziza nɪ -bodɪmɔ 'le a 'ke a'ba dɪ -Lagɔ wɔn gbo popo! 'Lemɪnɪ a-a 'pɔn-o'o. A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɔ po ɔ wɔn gbo le'ɛ dɪ, 'ɔ wɔngbopowlu-u 'ku-o wɔn 'le nyɔ-ɔ 'ye'e 'ɛ "yri'a 'bɪ. XVII *Elii -nɪ'a -bɛnyɪ, a popo 'ɔ dɪ 'gwɔlɔti! -Ka -a "du'a nyunyɪ, 'ka-a ɔ -nɪ'o. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'ɔ -pɔlɔ'a kle ti ɔ -po -nɪ'e -Lagɔ wɔn gbo 'le "nɪ -kaa lbha 'le 'bhlɔkpa 'mnɛ "kpi. ɔ nɔ'a -kaa 'ɛ lɛtu, "nɪ -see 'zɔ "too 'le ɛ 'ye -zɔun tan "die nɔ. XVIII I zi'a -kaa, 'le ɔ 'ye ɔ wɔn gbo po -lrɛɛ "nɪ 'ke 'tɔ lbha. -Yrɔzaa! 'le "nɪ 'ye lbha, 'le lililɪ 'ye 'pɔn.

XIX 'An 'lotu'a "nynuu-a, -jɔlɔzɛgɛ-ɛ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nɛ, -bho a'ba nyɔ -lue 'wɔlɔ 'bho 'ɛ "yi, -bho ɔ 'bhɔ 'ɔ "gwɔlidedɪ 'le ɔ -Bozezii'a nyɔ -lrɔɔ 'ke ɔ 'bho le -ya a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. XX Nyɔ-ɔ -yɔ 'ɔ 'bho le, 'pɔnɔpɔan ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'ye'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, a yibo na ɔ 'yi-e 'bho 'ɛ -jeyi le. -Bho 'ɔ "nyinyɪnidɪ -die 'kɪ "yi, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ zetie nɔ'o 'le ɪ 'mɔ.

'PIELT'a 'yizabogv

Wludie po'a nyo 'bogv -nεε'ε -naagi 'li.

Zeziia -glugbi -lru nyu-u kla'a nyanu 'mu, 'unnu 'Pielt po'o 'bogv -nεε -jeyi. Ǿ 'nu-o -kaa 'le Ǿ 'ke u 'kpa 'yi po 'le un 'ke 'kpa 'yi ku. Ǿ-Ǿ 'du -u 'di 'mu -ka -zegεka.

'Yewlu

^I A-bu -a'ba -tita -Lago -za'a 'bho a 'ke 'Ǿ nyu 'du, -u 'du'a 'ε di, -u 'ma-a 'lukpamu 'nǾǾ 'kmu 'mu 'le -u 'si'a 'bho -u buba'a ti 'le 'PǾǾn-e, Galasii-e, KapadǾǾst-e, Azii -ke Bitinii'a 'bhluḱḱi 'kpi, 'unmǾ *'Pielt 'ma-a *Zeziia *Kliisita -dalbhoi, 'unmǾ po'o amu 'bogv -nεε -jeyi. ^{II} 'An 'lotu'a 'nynuu-a, -ka a'ba tinuε-ε 'ye'a 'mutinutu mu 'le nyaka, Ǿ yibo nu-o'o see 'le Ǿ 'ye 'bho amu -za a 'ke 'Ǿ nyu 'du. Ǿ -za'a 'le-e amu nyu'a 'klumu, 'le Ǿ 'ye 'bho amu tide, 'le, -ka 'Ǿ -pǾlv 'ybha'a 'tu, *'Ǿ Lisaazuzu -ni'a amu 'mu 'le -Ǿ 'nyu'a amu wǾnkuε, Ǿ 'ke -kaa amu -jǾlv gbo po 'le a 'ke *Zeziia Kliisi 'bho 'du, 'le, 'Ǿ nymǾ-Ǿ 'wla'a ti 'bho 'Ǿ 'menamu, ε 'ke amu zetie 'le a'ba 'nyinyinidi 'mu 'le a 'ke *li'saa 'bho -Lago'Ǿ 'yigbeyi. Ǿ nu amu -zegε 'lruli 'le Ǿ 'ke amu -pǾlv'a bhluḱḱua 'nyu 'le i -ni 'son 'ke 'kpi'kpa tenyu!

-Lago 'nyu-e amu tinuεlre

^{III} 'An 'lotu'a 'nynuu-a, -Lago 'ma-a -a'ba -Koyi *Zeziia *Kliisita -tita, -a 'bhεε 'Ǿ 'nyu 'yi! -Ekedumaa, 'Ǿ 'limu -nmǾ'Ǿ-Ǿ wǾn tenyu 'bho -amu 'kpi. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di, -ka Ǿ -za'a Zeziia Kliisi glu, Ǿ 'ye -kaa -amu 'wlv -lreεke, 'le, -ka Ǿ 'nyu 'Ǿ tinuεlre, Ǿ 'ye -kaa -a'ba nε 'nyu -lreε. 'Ka-a i -ni'e 'mu'a di, 'kǾgwletinuεzegε Ǿ 'nyu'a -amu, -ε 'ye'a -amu 'mu 'yi mu, 'le ε 'ke ti'piple 'le yaku 'li, -a de 'ε -pǾlv 'yi. ^{IV} A -gblee, ε-be -zegε Ǿ-Ǿ 'ye'a -amu 'lruli-nu mu, ε-ε 'mo-o 'kǾgwleε. 'E -nyu wǾn, 'ε kpuv -vlεen. A'ba di Ǿ de 'ε 'le yaku 'li ti. ^V A-bu de 'Ǿ 'gwli, Ǿ-Ǿ 'du-o amu 'yrili 'le 'Ǿ wǾnkuε 'mu, 'le, 'puvpuan a 'ye'a, -ε 'ye'a amu 'mu 'yi mu 'le ε 'ka ti'piple 'bho 'Ǿ 'troli 'le yaku 'li, a 'ke ε 'li ti-de 'kǾgwleka. ε-be 'puvpuan 'mne, 'inne -ni'e 'le amu wǾnfuonamu, 'le, -bho *-lebhoǾǾǾ -nεε zi, a 'ke 'le 'ε 'li ti-de.

^{VI} Ebe 'mne, ε-ε 'lbaa-a amu 'bubua 'yi. -NǾǾ -gbe -sie'a 'bho 'le 'ε da 'ke nyu, -bho a -ke ε-ε ti sia nu tenyu, 'ε 'bubua 'lba'a amu-ε 'kǾmu. ^{VII} Le -ke 'lru 'yi a-a sia'a -kaa, a yibo nε 'nu? -Bho a'ba -Lago'Ǿ 'gwlideε ku 'mu, 'inne 'ε letu-u tǾ'Ǿ nyu. A -gblee, sanu-u 'ma-a tisoε, nyu-u lele nε-o'o, -bho ε -nmǾ 'yrili 'le un-u yibo nu'o. 'Ka-a a'ba 'gwlideε'ε di -ni'e 'mu -lreε. 'Gwlideε-ε ku'a 'mu 'kǾmu 'le siastaah 'mu, 'inne 'bhle'e 'nyu tenyu 'bho -Lago'Ǿ 'yigbeyi, -ε zi'e lelesanuzεge. 'E letu -ni'e-e -kaa, 'le, -da *Zeziia *Kliisita 'ye'a le -yi -ni mu, a 'ke 'nyu 'wlv. ^{VIII} A -gblee, Ǿ-bǾ Zeziia 'mnu, a -see Ǿ 'ye. ε -ni'a -kaa 'mu a, a -kma'a-a 'Ǿ di. 'Le 'traamu -bhla a, a -see Ǿ 'ye ke. ε -ni'a -kaa 'mu, a 'de -Ǿ 'gwli 'le a 'du'o 'ε di, a-a li'e 'bubua. ε-be 'bubua 'mne, ε 'bhe-ε 'yi, ε 'ye 'bubua -wee -zi'a di, wlv -ye nyu 'ke 'mu'luo 'le Ǿ 'ke ε -bha, ε se -nu. Yaku 'li'a -nε -ke ε gvgǾ'Ǿ 'yiti. ^{IX} -Ekedumaa, 'puvpuan a 'ye'a, -ε 'ye'a amu 'mu 'yi mu 'le ε 'ke ti'piple 'bho 'Ǿ 'troli, -ε -ke 'li a-a 'ye'a

ti-de mu, 'unne 'mo-o le a -de'a -pɔlv 'yi 'le ε 'du'o le a'ba 'ɔ 'gwɫides po'a 'lru 'kpi ti -lrɛɛ.

^X -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamv -nɔ'a -benyɪ, -ka ɔ 'ka nyv 'mɔti'pɔnpɔn, vɔn 'crɪ -ɪ 'mɔti tenyɪ, 'le, -ka 'ɔ 'limv-v 'ye'a wɔn-nmɔ mu 'bho amv 'kpi, vɔn 'ye ɪ 'mɔ-za. ^{XI} *ɔ Lisaazuzu vɔn 'bhle'a 'mɔ, 'unno 'tmɔv nɔ'o see, -ka, *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv, ɔ-ɔ 'ye'a 'kle 'ye mv tenyɪ. -Bho ε-be 'kleyɛɛ 'mne zi, 'le 'ɔ 'nyɪ 'ke 'yi'bhɛ-ε. -Nɔɔ -ke ti ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'ka zi, 'le v-bv -Lagowlu'a 'mutizamv 'ye ε ti'bo tenyɪ vɔn 'ke ε yibo. -Ka ɪ 'ka 'mutizizi, 'le vɔn 'ye ɪ ti'bo tenyɪ vɔn 'ke ɪ yibo -lrɛɛ. ^{XII} -Lago'ɔ 'bhuo-o 'tmɔv nɔ'o na, ε -se 'bho 'wa -nɔɔ 'yi ɪ 'ke -nv-ε -nɪ -ko. 'Bho a'ba -nɔɔ 'yi ɪ-ɪ 'ye -zi -nɪ mv. 'Traamv -bhla a, nyv-v 'ma-a Zezii'a 'dɪzɪgɪ'a -zav, vɔn-v 'zɪ -ɪ amv -bodɪ 'mv. A -gblee, -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li, 'ɔ Lisaazuzu ɔ po 'v -jeyi, 'unno zi nɪ 'nɔ 'mv 'le vɔn-v wlu'o. 'Le, ɪ-bɪ 'dɪzɪgɪ 'mnɪ, ɔ gbo'a -dalbhomv'a 'bhi-ɪ 'bo'ɔ ti tenyɪ -lrɛɛ, vɔn 'ke ɪ 'mɔti'wɔn.

**Lisɛɛɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi*

^{XIII} ɪ-bɪ 'yrilinmɔdɪ -Lago nɔ'a amv 'lruli'a kamv, a yaa 'mɔti 'le a 'ke 'ɔ lbhv nɔ. A kpɔv dɪ li! 'Bho *Zezii *Kliisɪ'a leyinɔɔ 'yi, -zɛɛ -Lago-ɔ 'ye'a amv 'lruli-nv mv, a -de 'ε 'sɛ'ε dɪ -pɔlv 'yi! ^{XIV} -Ka 'yu-u 'du'a 'bho 'ɔ -tɪtɪ'a wlu, a 'du -kaa 'bho -Lago'ɔ wlu! -Da a -see'a -bhla Zezii'a 'dɪzɪgɪ 'bɔ'wɔn ke -tanyɪ, kpli-i se'a 'yrili-nmɔ, 'unno a-a nɔ'o. 'Traamv 'tɔ ɔ, a 'tayi nɪ 'yiti! ^{XV} -Ekedɪmaa, -Lago -za'a 'bho amv a 'ke 'ɔ nyv 'du, ɔ 'saa'a-a li. A-bee -mnɔv -lrɛɛ ε, 'le a'ba nɔvɔkpli 'wee 'mv, a *'saa li 'ɔ ka! ^{XVI} -Benyɪ, 'ɔ 'bhuo-o nɔ'o na: A 'saa li, -ekedɪmaa, 'ɪn 'saa'a-a li, 'le, 'ɔ wlu 'mne 'ye 'cnɪ-ε 'le 'ɔ 'bɔgv 'li.

^{XVII} -Bho a pa -Lago li, -bho a -kɔ ɔ *wɔn gbo-o po, a-a 'lɔ -ɔ a'ba -tɪtɪ. 'É dɪ, -bhladɪ a 'du'a 'lɪkpamv 'nɔɔ 'kmv 'mv, a 'du ɔ 'bho 'le a 'ke kplizɪgɪ nɔ, -ekedɪmaa, 'ɔ 'tɛ nyv 'mv! Le'o le nyv-ɔ nɔ'a a, 'unne ɔ-ɔ gbv'o ya 'le ɔ-ɔ tu 'nɔ -zɪgle. ^{XVIII} 'An 'lotv'a 'nynuu-a, a'ba 'bhi yibo'o-o na Zezii Kliisɪ zetie'e amv 'le a'ba 'nyinyɪdɪ 'mv. 'É kamv, bhuhuyiti'a lɪ a'ba 'na 'we -tɔ'ɔ amv, a 'ye ɪ kwa gbo -za. ɔ 'ka 'ε lɛtu nɔ a, mɔni-i nyɪ'a wɔn, ε -se 'unne ɔ -nv -nɪ nɛ -ko. ^{XIX} A -gblee, ɔ-bo Zezii Kliisɪ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'bhle'a 'nyɪ tenyɪ, -ε -zi'a le'o le, -ε 'wla'a ti, 'unne zetie'e amv 'le a'ba 'nyinyɪdɪ 'mv. *'Bhlabhlegbuda vɔn-v za'a *'sraga 'mv nyv'a 'nyinyɪdɪ'a dɪ, -ka ε se'a 'bɪ li'bhle, 'ka-a ɔ -nɔ'o. ^{XX} -Da -Lago 'ka li 'wee ti-ya, ɔ -nɔ'e-e ti 'le ɔ 'ye ɔ 'bho -za see, ɔ 'ye ɔ kpɔ -cɛ 'ɔ lbhv'a dɪ. ɔ 'ke amv 'pɔvɔn'a 'lru 'yi ɔ 'tayi 'nɔ 'yiti 'traamv 'tɔ, 'le *-lebɔɔɔɔɔ 'li, 'le ɔ 'ye 'nɔɔ 'kmv 'mv yi, ^{XXI} 'le -Lago 'ye ɔ glu -za 'le 'mɛmv'a 'klumv, ɔ 'ye ɔ tɪnɛlre -ke 'nyɪ'a 'yibhɛɛɛ 'nyɪ, 'le 'ɔ dɪ a 'ye -Lago 'mnɔ 'gwɫide. ɪ-bɪ 'ɔ kpli 'mnɔ'a kamv a de 'ɔ 'gwɫi 'le a 'si'e 'bho a de 'ɔ -pɔlv 'yi -lrɛɛ.

^{XXII} ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, a-a 'du -ε 'bho'a dɪ, a *'saa'a li 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'le a 'bhɛ'ɔ a 'ke a -Bozezii'a nyv'a dɪ -kma -ka -zɛɛka. 'É kamv, 'ɪn-ɪ 'tmɔv'o amv, a -kma 'wa dɪ, 'le a'ba -pɔlv'a kle ti! ^{XXIII} 'An 'lotv'a 'nynuu-a, a'ba 'bhi yibo'o-o na, 'ɔ wlu-u -see'a 'plv 'kpa yi 'kɔmɔkɔmɔ, -ε 'nyɪ'a 'ɔ nyv 'kɔgwɫɛtɪnɛzɛɛ, 'le 'ε wɔnkue 'mv a 'wlv -nɔ'o -lreeka 'le a 'ye tɪnɛlre 'ye. ɔ-bo 'Kɔgwɫɛlagɔ 'mnɔ'ɔ 'yreetɪ a 'du'o. É-be tɪnɛ 'mne, nyunyv 'ye'a 'mɛ mv, ε -se 'ɔ nyɔtu 'nyɪ ε amv 'nɪ -ko. ^{XXIV} A -gblee, 'ε dɪ'a kpɛ-ε -de-ε'o -benyɪ 'le -Lago'ɔ wlu'a 'mutizayi *Ezayii 'ye ɪ 'cnɪ 'le -Lago'ɔ 'bɔgv 'li. É-be wlu 'mne na:

-Bho 'yrv fan tenyi, -sukui-i ye-o'o 'le i-i so'o ti. -Ka -lue 'mno, 'ka-a nyunyuo'o tinte -ni'o. -Bho -sukui ye, -ka 'ya 'bowle-e ce'e tawon, 'le i-i 'ga'a ti a, 'ka-a nyunyu-u sie'e 'wa 'nyinwlee ti. XXV E -ni'a -kaa 'mu a, -a'ba -Koyi -Lago'o wlu-u 'mo-o -ziadi, e -see 'plu 'kpa yi 'komu.

'Ka-a Ezayii 'le'o. A -gblee, e-be -Lago'o wlu o 'si'a 'nyni, e-e 'mo-o Zezii'a 'dizigi a 'won'o 'bo see.

II

**Zezii 'nyl'a nyu tintezege -ke -Lago'o kpoemv*

I -Lago 'nyl-e 'to amv tinte're'a di, sun o, -mie 'son o, 'munyni o, nyu'a 'nyinynika'a 'nyinsiee o, le''o le-e 'ma-a 'nyinynila, a -ze e kwa gbo! II A -gblee, -bho 'yu 'wlv -lreeka, o-o 'bo-o ti o 'ke 'nya 'le o-o 'nya'o, o-o 'bhua'o. -Ka -lue 'mno, a-bv 'ye'a e-be tintezege 'mne, a 'bo ti a 'ke -Lagowlu 'mvti'cre, 'le a 'ke e 'mvti'cre zo''o zo 'le e 'ke amv 'kpu 'mu po 'le a 'ke e-be tinte're 'mne 'li ti-de -ka -zegeka, 'le, -noo -ke ti a-a 'ye'a 'bho -Lago'o 'trolli -ni mu 'le yaku 'li, e 'ke e 'kpi bhla! III 'E di i 'cni-e'e -kaa 'le -Lago'o 'bogu 'li: A'ba 'bhi yibo-o'o -ka -a'ba -Koyi'a 'limv -nmo'o won.

IV 'Ka-a i -ni'e 'mu'a di, a 'srii -a'ba -Koyi *Zezii! 'O nyotu koo'o-o sukpu 'le o-o 'nyl'e nyu 'kogwletintezege. E -ni'a -kaa 'mu a, nyunyu'a -dadudu -see o 'ybha. E -ni'a -kaa 'mu -lree, -Lago -ce 'no-o kpo 'o lbhu'a di, 'le, sukpu-v 'bhle'a 'pelv, o -ni'e 'e ka. V A -gblee, e-be 'kogwletintezege 'mne, a 'ye -e'o -lree. 'E di, a 'srii no 'le a -ke o 'ke 'yi''sisri 'le a-bee -mnvb 'ke 'yi''sisri -lree 'le a 'ke a'ba 'bhi -a'ba -Koyi -Lago -jeyi 'nyl 'wee 'le a 'ke 'o bubomv 'du, 'le, Zezii *Kliisv 'me'e -a'ba 'nyinynidu'a di, 'o kamv a'ba buboe 'mne 'ke -Lago 'mno 'to nv! VI A 'ye li-o, 'lotu'a 'nynuu-a, i 'cni-e'e-e 'le -Lago'o 'bogu 'li 'o damv na:

A -gblee, *Sion ('ma-a Zelizaleemv), sukpu-v 'ma-a sukpuzege, -e 'bhle'a 'nyni, -e -zi'a -budu'a sukpu 'wee, 'inne 'in-i po'o 'le glu. Nyoo de -o 'gwli, 'kpu -see o 'yiti-wa yi.

VII A 'ye li-o, a-bv de 'o 'gwli, o-o 'mo-o a'ba damv nyoklagba. 'Bho nyu -yu -see 'o 'gwlide'a damv, o-o 'mo-o:

Sukpu -budupomv -ba'a, vn nu'a e se 'yrili-nmo, vn po'a ti, -e -ke 'bi-i 'ye-e'e na 'inne -nmo'o 'yrili -e -zi'e sukpu 'wee.

VIII Le e-be -Lago'o 'bogu -lue 'mne 'li, wludie 'cni-e'e 'le -lree 'o damv, e na:

Nyu-v dide-e sukpuoklagba 'le vn-v 'ge 'e 'yriti.

A -gblee, v-bv nyu 'mno -see o 'ybha, -ekedumaa, vn -see ti'bo vn 'ke -Lago'o wlu 'bho 'du. E-be 'mamajolv vn-v bhlu'a, -Lago -za'a-a 'e di 'mu see na 'ka-a 'wa di-i 'ye 'mu-ni mu.

IX E -ni'a -kaa 'mu a, a-bee -mnvb 'mo-o nyu -a'ba -Koyi -Lago -ce'e kpo o 'ke -ko, 'le a 'ke 'o bubomv 'du. O -za'a-a amv 'le 'nyinynidu'a -kuyre 'mu 'le o 'ye zo -ya 'le a'ba -polv 'zo 'le a 'ye 'o "dizigi 'wkon, o 'ye amv tinte're 'nyl, 'le, lkligbi o-o nu'a, a 'ke i nyu -bodv 'mu-za.

X -Benyi a, a -se 'ki-i 'o nyu -ko. 'Traamv a 'du'o 'o nyu. -Benyi a, -ka -Lago 'ye'a a'ba ngaze, a se i 'ki yibo. 'Traamv 'to o, 'e letu -to-e-e-e amv 'yi 'le a 'ye i yibo.

A nu -Lago'o lbhvnmv'a kpli

XI 'An dɪkmalotv'a 'nynuu-a, a popo 'gwɫɔti na, a-a 'mo-o 'lɪkpamv 'nɔɔ 'kmv 'mv! A -see 'nɔɔ -gwlenamv yi. 'E 'lru 'yi 'ɪn-ɪ 'tmvɔ'o amv, lɪ a'ba 'nyinylninaagi-ɪ 'tuu'a amv 'mv 'le a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɪ nɔ, a 'du a'ba 'bhi 'yrili 'ya damv! I-bɪ lɪ 'mni, ɪ-ɪ 'du-o amv -zice 'mv, 'le, kpli-i nɔ'a -Lago 'tv, a -kɪ ɪ nɔ. XII Nyv-ɔ se 'ɔ yibo, 'nɔɔ a -nɪ'a 'le 'wa 'klumv, a nɔ 'le kplizɪgt! U-bv nyv 'mɔv, -bho vɔn -ka amv dɪ 'yi-ikpa, a nɔ 'yrilnmɔkpli 'kɔmv, vɔn 'ke ɪ 'yrili-gwɛ, 'le, -da *Zezii-i 'ye'a 'nɔɔ 'kmv 'mv le -yi -nɪ mv, 'ɔ 'ke v -zige -tv, 'le vɔn 'ke 'ɔ 'nynɪ 'yi'bhɛɛ!

XIII 'An 'lotv'a 'nynuu-a, 'bhɪkpi -ke 'kpi a -nɪ'a a, nɔ'ɔ nɔ'ɔ 'ma-a 'le'a nyv'a -jɔlɔgbopoyi, -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliis't'a nyv a 'du'a kamv, a 'du 'ɔ 'bho! 'Bhlɔkpayowliklagba-a -kɔ'ɔ nyv 'wee, a 'du 'ɔ 'bho! XIV ɔ-bɔ 'bhlɔkpayowliklagba 'mɔv, 'bhlɔkpayowli ɔbɔ 'du'a 'bho -lɛɛ, a 'du 'ɔ 'bho -lɛɛ! ɔ 'du -v 'bho, 'le, nyv-ɔ nɔ'a 'nyinylnidɪ, 'ɔ 'ke v 'kleyɛɛ 'kpi -ya, 'le, -yv nɔ'a -zɛɛ, 'ɔ 'ke 'wa 'yrilnmɔdɪ -za. XV A -gblee, Zezii'a 'dɪzɪgt a-a za'a 'mv, nyv-ɔ'a 'wɔn 'ɪ 'mɔti, -v 'du 'ɛ dɪ -v ɛɛ'ɛ amv, -Lago 'bɔ'ɔ ti a 'ke kplizɪgt nɔ 'kɔmv, -bho vɔn -gbv nɪ ya 'le vɔn 'ke wɔn 'mu. XVI A-bv 'ma-a 'yiflɔmv, -v zetie-ɛ'ɛ 'le 'nyinylnidɪ 'mv, kpli a 'ka nɔ a, a nɔ ɪ! 'Bho 'ɛ lemv, a'ba 'yiflɔɛ 'mɔɛ, a'ba 'nɛ ɛ 'yi, a'ba nɔ 'nyinylnidɪ -le! A-bv 'ma-a -Lago'ɔ lbhɔnɔmv, kpli a 'ka 'bhle a, a 'bhle ɪ 'le a 'ke 'ɔ 'bho 'du! XVII 'An 'lotv'a 'nynuu-a, a 'du 'bho nyv 'wee! A -kma a -Bozezii'a nyv'a dɪ! A 'du 'bho -Lago! A 'du 'bho 'bhlɔkpayowliklagba -lɛɛ!

A nɔ *Zezii *Kliis't'a kpli

XVIII A-bv 'ma-a nyv'a lbhɔnɔmv, 'ɪn-ɪ 'tmvɔ'o amv-ɛ, a'ba -klɪgbɪ -ke lbhv a-a nɔ'a a, a 'du v 'bho! 'Wa -yv -nmɔ'ɔ amv kwa 'mɔti, a'ba 'du 'bho 'wa 'sɛ -le! -Yv -nynɪ'a amv kwa 'mɔti, a 'du v 'bho -lɛɛ! XIX A -gblee, nɔ'ɔ -see'a 'nyinylnile nɔ, -bho vɔn -kɔ 'ɔ 'kleyɛɛ 'kpi-i ya, -bho 'ɔ popo -Lago 'gwɫɔti 'le 'ɔ 'ke 'gwli-ku, 'ɔ 'ke ɪ wɔn 'mv ɛɛ, 'ɛ letu nɔ'o -Lago 'tv. XX 'Bho 'ɛ lemv, -bho a'ba kpli se 'yrili-nmɔ, -bho vɔn 'du 'ɛ dɪ, -bho vɔn -ka amv-ɔ sɪa nɪ, 'le a 'ke 'gwli-ku, a 'ke ɪ wɔn 'mv ɛɛ, leedɪ a-a fuo 'nɔ wɔn a'ba -zɛɛ'ɛ dɪ'a? ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, -bho a -ka kplizɪgt-ɪ nɔ, -bho vɔn 'du 'ɛ dɪ, -bho vɔn -ka amv 'kleyɛɛ 'kpi-i ya, 'le a 'ke 'gwli-ku, a 'ke ɪ wɔn 'mv ɛɛ, 'ɛ letu nɔ 'ɔ 'tv. XXI A 'ye li-ɔ, a 'ke 'kle 'ye 'le a 'ke 'gwli-ku, a 'ke ɪ wɔn 'mv ɛɛ, 'ɪnnɛ 'ɔ 'ybha'o a 'ke 'mɔ-zɪ -nɪ 'le lɪ -lɪrɪ 'mv, -ɛkedɪmaa, *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv, 'ka-a 'ɔ 'ye'e 'kle a'ba dɪ, 'le 'ɔ 'ye amv 'ɛ yagbɔle lɪsɪe 'le a'ba kpli 'ke 'ɔ nɪ 'sɛɪ-za. XXII Lɛ-ɛ 'ma-a 'nyinylnile 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'ɔ -see 'ɛ -lue 'tɪn nɔ, 'le, lɛ-ɛ 'ma-a sɪn, ɛ -see 'le 'ɔ wɔn 'mv 'wɔ.

XXIII ɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmv 'mv, nyv'a -dadudu 'jree nɔ-o'o. ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, 'ɔ -see 'wa nɔ'ɔ -lue 'tɪn 'jree. Vɔn -yɔ 'ɔ'ɔ 'kleyɛɛ 'kpi -lɛɛ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, 'ɔ -see 'yiti'bhiti 'le 'ɔ 'ke v -kaa 'yi-i'le na, 'ɔ'ɔ 'ye -v 'kleyɛɛ 'kpi -ya -mv, nɔ. -Lago -ke -zige 'srɛɛ'ɛ 'yi, 'le 'ɔ kwa 'mv 'ɔ'ɔ de 'ɪ ti. XXIV ɔ-bɔ -Lago'ɔ 'Bhozayi 'mɔv, -a'ba 'nyinylnidɪ'a 'lru 'yi vɔn 'lbha -nɪ 'nɔ 'bho nyvɪrlbhaatu 'yri, 'le 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mɔnɛ'ɛ dɪ 'ɔ 'ye -amv zetie 'le ɪ 'mv, 'le, 'ya -belu 'ka -amv bhla, ɪ 'ye 'ɔ 'kpi ti'ga. 'Ka-a 'ɔ 'mɛ'o -a'ba dɪ 'le 'nyinylnidɪ -kaa 'tɔ -amv 'lru 'mv -kɔ 'le -a 'ke 'ya nɔvɔdɪ 'bhɔ, 'le, kpli-i 'srɛɛ'ɛ 'yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, -a 'ke ɪ 'li ti-de 'le -a'ba tɪnɛ 'mv. Kɪn, 'an 'lotv'a 'nynuu-a, ɛ-bɛ 'kle 'ɔ 'ye'a dɪ, a 'pɔn'o. XXV A -gblee, -bɛnyɪ a, -da a se 'ɔ -bhla yibo ke, lɛ a 'ybha'a, 'ɪnnɛ a-a nɔ'o 'le a-a bhlu'o 'mamajɔlv -ka *'bhlabhlɪ-ɪ se'a *'yriliduyi

'bhle, 'le ɪ-ɪ na'a ti badiibadii. 'Traamu 'to ɔ, -ka, -bho ɪ 'ye'a -jolv 'le ɪ-ɪ mu'a 'ya 'yriliduyi gbo, ɔ-bɔ *Zezii *Kliisi 'du'a amu 'yrili, ɔ po'a amu -jolvzεε gbo, 'ka-a a 'bhiti 'nɔ gbo 'le ɔ 'ke amu -kɔ.

III

**Pielh "du-o 'nynɔ -ke nyimie "di 'mv*

I A-bv 'nynɔkpakɪ-ɪ "ti'a nyna, a-bv 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ -lɾεε. A'ba nyo'o nyo "du 'bho 'wa nyimie, 'le, -yɔ -ke -nɔ -see'a ti'bo ɔ 'ke -Lagɔwlu -lokuipo 'le ɔ 'ke ε 'bho "du, -bho un se ɔ ε -bodɪ 'mu-za -di, -bho ɔ -gbv 'wa kplizɪɪ ya, ɔ 'bhεε'o 'le ɔ 'ke -pɔlv 'yizizia, ɔ 'ke ε 'wɔɔn, 'le ɔ 'ke ε 'bho "du! II -Ka a-a "du'a 'bho -Lagɔ 'le a'ba kpli 'srεε'ε 'yi 'bho ɔ 'yigbeyi, 'wa 'bhi-i 'ye -ɪ yibo -mv. III Lɪ-ɪ 'ka amu 'yrili-nmɔ -nɪ: "nɪmɪ'a timɔε -ke 'ya lbhalbhaa o, 'mɔpali -ke -bebɛl -ke 'pɛlv-v -kmu'a 'yi o, a'ba tri 'ya "lru ti -le! IV Lε-ε 'ka amu 'yrili-nmɔ -nɪ -ziaka, -ε -ke di a 'ka zi, 'ɪnnε 'mo-o, nɔnɔkplizɪɪ-ɪ 'wlv'a 'le a'ba 'yrilinmɔpɔlv gbo. A'ba 'bhle 'cε 'mna 'yi -le, a -nmɔ kpli 'mv, -ekedumaa, 'ya litu gwle'e 'mv "kɔgwleka, 'le ɪ 'bhle'e 'nynɪ -lɾεε 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi! V A -gblee, 'nynɔkpakɪ-ɪ -cε'ε kpɔ -benyi 'ɔ lbhv'a di, -v -de 'nɔ -pɔlv 'yi, kplizɪɪ 'mɪ, 'ɪnnɪ un-v nɔ'o, 'le un-v "du'o 'bho 'wa nyimie "we. VI *Ablaamu'a 'nynɔ *Salaa -nɪ'a -benyi, a popo 'wa di 'gwlvɪti! 'Ka-a un-v "du'o 'bho 'wa nyimie 'le un-v 'lɔ 'ɔ 'wa -kɔyi. -Bho a se nyo'ɔ -fanv ku 'mɔti 'bhle, 'le a 'ke kplizɪɪ nɔ a, a-a 'zv -v "selɪ.

VII -Inmɔ 'ma-a 'nynɔbhleyi, -ɪnmɔ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ -lɾεε. Nv -zεε -a'a 'nynɔ "lruli! De 'gwli na, un se 'mɔtikuku 'le un se 'liti-ku -lɾεε! "Du v 'bho, -ekedumaa, -ka, a -nɪ 'sɔn, a "du'a nyv-v 'ye'a "kɔgwletinεzεε, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti a 'ke 'le 'ε 'li ti-de "kɔmv! -Bho -ɪn -ka ɪ-bɪ kplizɪɪ -nɪ-ɪ nɔ a, "lemnɪ lε -see a'ba *wɔngbopowlu -zice 'mv "du yi, ɔ-ɔ kpɔn -ɪ'o.

-Bho a -ka 'kle-e 'ye, a nv -zεε "kɔmv!

VIII A -gblee, 'an 'lotv'a "nynuu-a, a -ple -pɔlv 'mv 'wee! A *-Bozezii'a nyo 'cnaa amv ku 'yi! A -kma 'ɔ di! A'ba 'limv -nmɔ wɔn 'bho ɔ 'kpi! A -ya a'ba 'bhi 'zɔ! IX -Bho nyo nɔ amv "nyinyinidi "lruli, a'ba -za 'ε kpa -le! -Bho nyo 'jree amv, a'ba 'jree nɔ -le -lɾεε! A po 'ɔ di *-Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke ɔ 'niti-wɔnna, -ekedumaa, ɔ 'la'a amv-ε a 'ke 'ɔ nyv "du 'le ɔ 'ke amv "niti-wɔnna. X A -gblee, 'ya wlvdie 'cnɪ-ε'ε 'le ɔ "bɔgv 'li see, ε na:

Nyo-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke tinεzεε 'ye, 'ɔ 'bhle "nyinyiniwlu wɔn 'mv -le! 'ɔ 'lbha nyo 'yabha 'mv -le! XI ɔ -za "nyinyinɪ kwa gbo, 'le ɔ 'ke -zεε nɔ! -Da ɔ -nɪ'a a, ɔ 'bɔ ti wɔnɪpɾεε 'ke 'bho -nɪ, 'le ɔ 'ke 'le 'kpi po ɔ 'ke ε tikpɔn "kɔmv! XII -Ekedumaa, nyv-v 'ma-a 'yisrεεmv, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ-ɔ 'nv -v -zεε "lruli 'le ɔ-ɔ kpɔn'o 'wa bhadvlu -lɾεε. ε -nɪ'a -kaa 'mv, nyv-v 'ma-a "nyinyinidi'a nɔmv, 'ɔ -kpa nɔ.

XIII A 'ye li-ɔ, 'lotv'a "nynuu-a, -bho a 'bɔ ti a'ba -pɔlv'a kle ti, a 'ke "yisrεεmv "du 'bho ɔ 'yigbeyi, yɔɔ 'bhεε'o ɔ 'ke amv 'kleyεε "kpi -ya 'le ɔ 'ke amv lε li-za'a? XIV -Bho a -ka -zεε-ε nɔ, -bho un "du 'ε di, -bho un -ka amv-v sta nɪ, a 'wa-a ti. A'ba 'bhle 'wa -fanv ku 'mɔti -le! Nymɔ'ɔ "si amv 'gwlv -le -lɾεε! XV A "nyɪ *Zezii *Kliisi a'ba 'bhi -jeyi 'wee 'le a 'ke ɔ -nɪ -lue 'tɪn 'bho "du 'le ɔ 'ke a'ba -kɔyi "du. -Bho

nyo dede amu ti, na: Leedu a -de -no -polu "yi'a?, a 'srEE "yi 'tun 'le a 'ke i gboziza, a 'ke i o 'tmuu! ^{XVI} -Bho a -ka -kaa i gbo-zizaa, a -nu ni 'le -poluzEE 'mu 'le a 'ke o 'bho "du -lree! A'ba -polu 'srEE "yi 'bho -Lago'c "yigbeyi, 'le, kplizigi a-a nu'a Zezii Kliist'a nyu'a kamu, -bho un -ka amu 'ya di "yi-ikpa, un -ka amu "nyinyiniwlu -bodɔ 'mu-uzaa, 'le 'wa "bhi'a 'muzadu 'ke u du "yi 'lbhaa! ^{XVII} A 'ye li-o, nyo-o nu'a -zege, -bho un -ko o 'kleyEE "kpi-i ya, -bho e "du -Lago'c 'gwɔɔdi, e -nmoo'c-o "yrili, e 'ye "nyinyinidi'a nyu'i'a ne -zi.

^{XVIII} A -gblee, -a-bu nyunyu'a "nyinyinidi'a "lru "yi Zezii Kliist 'mE'o 'bho nyuyirilbhaatu "yri 'le o 'ke -amu zetie 'le i 'mu. 'o 'memEE 'mne, 'e letu -see -zi yi kpe 'son. E-e 'mo-o kpe -lue 'tun'a E. O-bo 'ma-a "yisrEEyi, 'unno 'mE'o "nyinyinikli'a numu'a di, 'le nyunyu -ke -Lago 'ke "yi 'sisria OFa 3 18 Nyo 'bhEE'o o 'ke nu na -lree: 18 . . . Un -za'a-a 'o *'bhɔku ti. E -ni'a -kaa 'mu a, *-Lago'c Lisaazuzu nu e'o 'le o 'ye ti-ni "kɔgwɛka -lree. 19 O-bo -Lago'c Lisaazuzu o 'bhle'a 'mu, -da -Lago -ku'a "gwli 'le o 'ye'a nyo "yifɔe "nyi -benyi un 'ke 'wa "nyinyinidi "yiyibo un 'ke o gbo "bhiti, 'o lbhunuyi *Nue 'bhle -o 'mu -lree, 'le o 'ye u-bu nyu 'mnu 'tmuu, un 'ke -kaa nu 'le un -see 'won un 'ke o 'bho "du. 'E di a, 'traamu 'to o, 'le 'memu'a -denamu un -ni'o, 'le, -ka -Lago 'ku u di -kpon, un-u fuo'o 'na won. 20 A 'ye li-o, -da Nue-e ko'c batoo, 'bho-o o 'tmuu -ni'e nyu un 'ke -Lago gbo "bhiti, un -see 'o wlu -lokuipo'a di, batoo 'mne'e kɔkoo -gwe'e "yi a, 'le nyu -mEetan 'tun'a "se 'ye e 'li 'kpa 'le un 'ye 'pon "niklagba won 'mu.Un -za'a-a 'o *'bhɔku ti, e -ni'a -kaa 'mu a, 'o -zuzu -ni'e-e ti "kɔgwɛka. ^{XIX} 'o -zuzu 'mne, 'unne -ye'e 'memu 'le 'wa -deni 'mu, -e 'tmuu nu'o na o 'lu-o "nyinyinidi tu won 'mu. 'E di un yibo'o -ka -Lago 'ku u di -kpon. ^{XX} A 'ye li-o, -da u-bu 'memu 'mnu -ni'a ti -benyi, 'le -Lago'c lbhunuyi *Nue-e ko'c batoo, -Lago -ku'o-o "gwli o 'ye u "yifɔe "nyi un 'ke 'wa "nyinyinidi "yiyibo, un 'ke o gbo "bhiti, 'le un -see 'won un 'ke e nu. 'E di a, 'e kɔkoo -gwe'e "yi a, nyu -mEetan 'tun, 'wa "se-e 'kpe 'e 'li 'le un 'ye 'pon "niklagba won 'mu. ^{XXI} E-be "ni 'mne, 'e "yitigogole 'mo-o nyu'a *batizee-e to'c nyu -ka -a 'pon'a 'bho -Lago'c "yigbeyi. E-be batizee 'mne, e -se -lrelrea -ko. E-e 'mo-o E-e to'c nyu na, -ka -a'ba -polu 'srEE'e "yi 'bho -Lago'c "yigbeyi, -a 'bo-o ti e 'ke -kaa -ni "komu. E-e 'to-o -ka -a 'pon'a 'bho 'o "yigbeyi, -ekedimaa, -a'ba -Koyi Zezii Kliist -so'c-o glu, 'le o 'ye ti-ni -lreeke. ^{XXII} O-bo Zezii Kliist 'mno o, o 'mu-o yaku 'li le 'bho -Lago'c 'trolli, 'le, un -ni 'son, un -ko'c o gbo'a -dalbhomu -ke *wonkulu -lru.

IV

Kpli'a 'yizizie

^I O-bo *Zezii 'ma-a *-Lago'c 'Bhozayi -o 'pusun'a nyu, -o "luo'a nyunyoku 'mu, -o yi'a 'nɔo 'kmu 'mu a, o 'ye-e 'kle. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di, a-bee -mnuu -lree, a po 'le 'kpi a -ke o 'ke -naagi -lue 'mu-plE 'le a'ba kpli 'ke 'o ni "seli-za. -Ekedimaa, nyo-o 'ye'a 'kle a, o-o 'bho-o "nyinyinidi'a nunudi. ^{II} A -gblee, -e 'wlu'a -laa -zian, -e nyu'a a'ba zun'a -gwenamu, kpli-i nu'a -Lago 'tu, a nu u! A'ba 'bo a'ba "bhi'a 'gwɔɔdi ti -le! ^{III} -Ziadu mo'o, nyu-u se'a -Lago yibo, di -ke nunudi un -kma'a, 'unni a-a nu 'ko'o -benyi 'yreEE: A-a "du 'ko-o goE, a-a de 'ko-o ti -biɔo, 'le a-a 'na'a nme, li-i "luo'a -Lago'c 'bi 'mu, 'unni a-a bubo 'ko'o, "nyinyininaagi'a 'tunuli -ke di -lru-i se'a nuka -ni, 'unni a-a nu

'ko'o. ^{IV} 'Traamu 'tɔ ɔ, ʊ-bu nyu-ʊ se'a -Lago yibo, -bho ʊn -ka ɪ-bɪ
 "nyinyinikpli 'mni-ɪ nu, a -ke ʊn se -na. -Bho ʊn 'ye 'ε letu li a, wɔn-ɔ
 'mu ʊ ti 'le ʊn-ʊ "si'e amu 'nyɪnɪ 'nyinyinika. ^V 'E -ni'a -kaa 'mu a, -Lago
 -ni'e-e -jeyi, ɔ-ɔ yi-o'o ɔ 'ke tinumu -ke 'memu -zige -tu, 'le, -bho ɔ yi
 a, ʊ-bu nyu 'mnu, ɔ-ɔ 'ye-e 'wa "nyinyinikpli ya-gbu -mu 'le ʊn 'ke 'ya
 kuna po. ^{VI} A -gblee, -Lago 'ke -kaa nu'a dɪ, nyu-ʊ 'm'e'ε ε, ʊn -ni 'ka ti
 a, 'ɔ "dɪzɪgɪ -zʊ 'ʊ -bodɪ 'mu -lɾεε, 'le -ε 'wɪ'ʊ'a 'bho, -bho 'wa *'bhɪku
 -sɔ ti -dɪ nyunyu 'wee'a ka, "kɔgwɪɪtɪnɪεzεε-ε 'wɪ'ʊ'a -Lago 'mu, 'wa
 -zuzu "we 'ke ε 'ye 'bho 'ɔ 'yigbeyi.

-Lago'ɔ 'gwɪɪdemu'a kpli ʊn 'ka ti-nɪ

^{VII} 'An 'lotu'a "nyɪnuu-a, lɛ''o lɛ -Lago -ya'a ti, 'ε tɪsɔnɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.
 'E dɪ, a kpɪn dɪ li 'le a 'ke 'mɔtiyaa a 'ke ɔ *wɔn gbo po! ^{VIII} A -gblee,
 lɛ-ε 'bhle'a 'nyɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, a 'ke dɪ kɪkma a'ba -pɔɔ'ʊ'a klɛ ti.
 -Ekedɪmaa, -bho nyɔ -kma ɔ -bonyunyo'ɔ dɪ, 'le, 'ɔ -bonyunyo 'mno,
 -bho ɔ -kɔ ɔ 'nyinyinidɪ "lɾuli-ɪnu, ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ kma'a 'ɔ dɪ
 "kɔmu. ^{IX} -Bho nyɔ yi amu "bhli, a -kpɪn -ni nɔ -kɔtɪ 'sɔn -gli! A'ba
 wɪuwɪ 'zɔti -le! ^X A 'ye li-ɔ, -zεεε -Lago nu'a amu "lɾuli -lue -lue, ɪ se
 gɔgɔ. Nyɔ''o nyɔ 'ye-e 'ɔ "bhuo'a wɔnkue. 'E dɪ nyɔ''o nyɔ 'ke 'yi'srɛε,
 'le, ɪ-bɪ 'kpi *Lago'ɔ Lisaazuzu "nyɪ 'ɔ, ɔ 'ke -Lago'ɔ lɪhu nu, ɔ 'ke ɪ
 'le po 'le ɔ 'ke nyu -lɾuɔ -kpa. ^{XI} A -gblee, nyɔ -Lago "nyɪ'a 'ɔ wɪ'ʊ'a
 'mɔzalbhu, dɪ-ɪ 'ma-a 'ɔ 'mɔzawɪ, ɔ 'tmɔɔ nɪ nyu! Nyɔ -yɔ ɔ "nyɪ'a
 nyu'a kwagbɔɪtɪdeε'ε lɪhu, 'mutikukue ɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ, ɔ -kpa nu 'le ε 'mu!
 A nu 'ya lɪtu 'le lɛ''o lɛ 'mu, 'le, -bho nyu -lɾuɔ 'ye ɪ li, ʊn 'ke -Lago'ɔ
 'nyɪnɪ 'yi'bhεε *Zezii *Kliisɪ'a dɪ! ɔbɔ 'mno ɔ, 'ɪnnɔ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a
 'yibhεεε -ke wɔnkue "kɔgwɪɪka.

ɪ-bɪ dɪ -nɪ 'wee, *ɪ -nɪ -kaa 'mu!

*'Kleyεεε *Zezii *Kliisɪ'a dɪ*

^{XII} 'An dɪkmalotu'a "nyɪnuu-a, wɔnkustasiyaa-a 'kpa'a ti, -ɪ bhla'a amu
 "kpi ɪ 'ke amu ti'dun, 'ya wɔn'ɔ ma amu ti -le! ɪ 'ke -nu-ε mo'o, 'le, -bho
 a'ba -Lago'ɔ 'gwɪɪdeε ku 'mu, ɔ 'ke ɪ yibo. ^{XIII} -Bho a -ka 'kle-e 'ye a,
 a 'wa-a ti, -ekedɪmaa, *Zezii *Kliisɪ'a sɪasiyaa-a -ni 'ka, 'ɪnnɛ a -ke ɔ-ɔ
 'gble'e 'mu. -Bho a nu -kaa a, 'lemnɪ, -nɔɔ -ke ti nyu-ʊ 'ye'a 'ɔ 'nyɪnɪ'a
 'yibhεεε li'ye mu, a-a 'li-e 'bɔbɔaklagba. ^{XIV} 'ɔ 'nyɪnɪ a 'bhle'a "kpi,
 -bho nyu 'du 'ε dɪ, -bho ʊn -ka amu 'nyɪnɪ-ɪ "si 'nyinyinika, a 'wa-a ti.
 -Ekedɪmaa, *-Lago'ɔ Lisaazuzu -ke 'nyɪnɪ-ɪ 'bhε'ε 'yi tenyɪ, 'ɪnnɔ -ni'e
 amu 'mu. ^{XV} -Bho nyɔ -ni 'le a'ba "klumu 'le ɔ 'ke "nyinyinile nu, -bho
 ɔ "du 'ε dɪ, -bho ɔ -ka 'kle-e 'ye, "kulbhεεε o, 'yriyria o, 'le "bhalrɛεke,
 'ɔ -bonyunyo'ɔ dɪ-ɪ se 'ɔ "yi'tuu, 'ya 'yimɛnɪε o, 'ya 'kleyεεε'ε letu se
 'yrili-nmɔ. ^{XVI} 'Le, -bho ε "du, -bho ɔ -ka 'kle-e 'ye *Zezii *Kliisɪ'a nyɔ'ɔ
 kamu, 'ε dun'a 'lɪhɔ ɔ -le! ɔ 'bhεε -Lago'ɔ 'nyɪnɪ 'yi, -ekedɪmaa, 'ɔ nyɔ
 ɔ "du'o.

^{XVII} 'An 'lotu'a "nyɪnuu-a, -nɔɔ -Lago "du'a 'le ɔ 'ke yi, ɔ 'ke nyu -zige
 -tu, ε "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. -Bho ɔ yi a, -a-bu 'ma-a 'ɔ "bhuo'a -glɪgbawɔnyɪ'a
 nyu, -a-bu ɔ-ɔ 'ye 'mu'nyaa mu. "Wii! -Bho ɔ 'nyaa 'tɔ -abu 'mu 'le,
 nyu-ʊ -se'ɪ 'wɔn ʊn 'ke "ɔ'ɔ'ɔ'ɔ 'bho "du, koo 'wa -zige 'ke 'tɔ
 'mɔtinɪnɪ'a? ^{XVIII} A -gblee, -kaa ɪ 'cɪnɪ-ε'ε -kaa 'le -Lago'ɔ "bɔgɔ 'li, na:
 Nyu-ʊ 'ma-a 'yisrɛεmu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, -bho 'wa 'pɔnpɔn -kmu
 'tɔ -kaa 'yi 'le, "nyinyinidɪ'a nɔmu-ʊ 'ye -kaa 'pɔn mu 'ni?

XIX 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -Lagɔ 'ma-a lɪ 'wee'a tiyayi, ɔ-ɔ cɛ'ε sɪn, ɔ 'du'a 'ɔ nyɔ 'yrili 'kɔmʊ, -bho ɔ 'wɔn 'le a'ba 'klumʊ'a nyɔ 'ke 'le 'kle 'yenamʊ -nɪ a, -zɛɛ ɔ -nɪ'a nɔnamʊ, ɔ 'du ε 'yrili, 'le ɔ 'ke 'ɔ 'bhuo'a tɪnɛ 'mʊ'luo, ɔ 'ke ε 'le ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ kwa 'mʊ tide!

V

A "du *Zezii'a nyɔ "yrili

I 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le a'ba 'klumʊ, -ɔ 'ma-a *Zezii *Kliisɪ'a -gɪgɪba'a 'lɪrutidemʊ, 'ɪnnʊ 'ɪn-ɪ 'si'e -laa 'nyɪnɪ. 'ɔ -gɪgɪba'a 'lɪrutideyi 'mna-a'a 'bhuo 'du'o -lɾɛɛ. ɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'kle ɔ 'ye'a a, 'ɪn-ɪ 'mo-o 'ya -dayeyi. -Da ɔ-ɔ 'ye'a le -yi -nɪ mʊ 'le 'ɔ 'nyɪnɪ'a 'yibhɛɛ 'mʊ, -ka a'ba 'nyɪnɪ 'ka 'yi'bhɛ 'le 'an nɛ 'ke -kaa -nɪ -lɾɛɛ. A -gblee, 'ɪn-ɪ 'du-o amʊ 'srɪn 'mʊ na: II Zezii Kliisɪ'a nyɔ ɔ 'nyɪ'a amʊ, a "du ɔ 'yrili! A "du ɔ 'yrili a'ba -pɔɔb'a klɛ ti! 'Innɛ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'gwɔɔdɪ. A'ba -nɔ -nɪ nɛ 'le a'ba 'nyɪnɪpɔɔɔ 'mʊ -le! A 'wla a'ba lbhʊ 'mnɛ -pɔɔɔ 'kpi ti! Mɔni a-a 'ye nɪ'a 'bho, 'ya 'tʊ'a -zi a'ba lbhʊ 'mnɛ'ɛ nɛ 'mʊ -le! III A'ba 'bɔ ti a 'ke ɔ 'lɾu 'mʊ -kɔ -le! A "du -tɔmʊzɪgɪ-ɪ -ke kpli-i -nmɔ'ɔ 'yrili ɔ -bodɪ! IV "Lemɪnɪ Zezii Kliisɪ 'ma-a 'ɔ -gɪgɪba'a 'lɪrutidemʊ 'wee'a -kɔyi, -bho ɔ yi le a, ɔ-ɔ 'nɔ-o amʊ -zɛɛ 'lɾuli, 'le, -ka 'ɔ 'nyɪnɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, ɔ 'ke -kaa amʊ 'nyɪnɪ 'kpi pɔ 'le a -ke ɔ 'ke 'le ɪ 'mʊ ti-de 'kɔgwɛka. V -Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'bhuabhɔayreɛtɪ-a, a "du -kaa 'bho a'ba -klɪgbɪ! A -ke ɔn bhete gbo, a 'ke a'ba 'bhi 'zɔ -ya 'le a 'ke kpɔkpa! A -gblee, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgʊ 'li, na: Nyɔ-ɔ 'bhɛ'ɛ'wa 'bhi 'yi, -Lagɔ'ɔ -gbʊ nɔ ya. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ ya'a 'wa 'bhi 'zɔ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, ɔ-ɔ kpa nɔ-o'o.

VI 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, Wɔnkulagɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, a -ya a'ba 'bhi 'zɔ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'le, -nɔɔ ɔ 'du'a, -bho ε nyɪnɪ, ɔ 'ke amʊ 'yi'luo! VII A -gblee, -bho nyɔ 'bhle 'gbɛ, -ka ɔ-ɔ zɛ 'ɛ 'lɾu, 'le ɔ-ɔ de 'ɛ nyɔ -lɾɔɔ 'lɾu, -ka -lue 'mnɔ, lɛ''o lɛ-ɛ -kmʊ'a 'yi, -ɛ 'ka amʊ -sɪa -nɪ, a 'luo nɛ 'mʊ a 'ke ε 'le 'ɔ kwa 'mʊ tide, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ 'mo-o a'ba 'yriliduyi!

VIII 'An 'lotʊ'a 'nyɪnuu-a, a yaa 'mʊti 'le a 'ke dɪ likpɔn -lɾɛɛ! -ɛkedɪmaa, -bho -bhlakpa -ka 'ɛ lilinmi-i ti'bɔ, -ka ɛ-ɛ klu'a, 'nyɪnɪdɪ'a tiyayi *Sataan 'ma-a a'ba 'yidedeyi, 'ka-a ɛ-ɛ 'bɔ'ɔ ti ε 'ke amʊ le 'lɾulinʊ 'le a 'ke Zezii'a 'gwɔɔlidedɪ 'bhɔ. IX -Bho ε -ka 'ɛ lɛtʊ-u nɔ a, a'ba 'ɔ 'gwɔɔlidedɪ'ɛ -sɔ -dɛnɪ 'mʊ -le! 'ɛ 'ye a'ba -flɔna -le! -ɛkedɪmaa, a -Bozezii'a nyɔ-ɔ -nɪ'a da''o da, a'ba 'bhi yibɔ'o-o -ka ɔn -nɪ'a ɪ-bɪ 'kleyɛɛ 'mnɪ wɔn 'mʊ -lɾɛɛ.

X -Bho a 'ye -kaa 'kle -daan, lɛ''o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛɛ, -Lagɔ -ke 'mʊ ɛ-ɛ 'wɔɔ'a, ɔ 'la'a amʊ, 'le, -ka 'ɔ 'nyɪnɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, a 'ke -kaa 'nyɪnɪ 'wɔɔ -lɾɛɛ, 'le a 'ke 'bho 'ɔ 'tɾoli -nɪ 'kɔgwɛka, a -ke Kliisɪ 'ke 'yi' 'sisri, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ -nɔ -mʊ 'le a 'ke pepe -nɪ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, ɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'kpɪ 'mʊ -pɔ -mʊ tenyɪ 'le a'ba 'gwɔɔlidedɪ -see -dɛnɪ 'mʊ -sɔ yi. XI Wɔnkue 'mo-o 'ɔ lɛ 'kɔmʊ!

Dɪ 'wee 'ɪn -za'a 'mʊ, *ɪ -nɪ -kaa 'mʊ!

'Yewlu

XII A -gblee, wɔɔdie 'ɪn-ɪ pɔ'a -laa amʊ -jeyi, -a'ba 'lotʊ'a 'yu *Sihɔɛɛ 'yri kpɔn'a ti 'bho -Lagɔjeyi, 'le 'ɪn de'a 'gwɔɔli na 'ka-a ε -nɪ'e 'mʊ a, 'ɪnnɔ 'cnɪ'e 'ya 'bɔgʊ. 'ɪn 'yɔbha-o'o 'ɪn 'ke amʊ 'kpɪ 'yi pɔ 'le 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊ gbaa na, 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ -nɪ'o. A -de 'le 'ɛ 'limʊ ti! A'ba 'wɔɔ ɛ 'yrili -le!

XIII A *-Bozezii'a nyv -Lago -za'a 'bho -lrɛɛ a'ba ka, -v -nɪ'a *Babiloɔnɔgwɔ 'mɔ, ɔn na v-bv 'ye'e amɔ! 'An -Lagojeyi'a ''yu Maaki na ɔ-bo 'ye'e amɔ -lrɛɛ! XIV 'Inmɔ 'ye'e amɔ 'wee! -Bho a 'wɔn 'an 'yewlu 'bɔ, a gbɪgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mɔ!

A-bv -ke *Kliisɪ ''sisri'a ''yi, a'ba klɛ, a 'ye -pɔlv'a bhɪubhɪua!

'PIELT'a 'bɔɡʊ'a 'sɔnnɛ

Wludie po'a nyo 'bɔɡʊ -nɛɛ'ɛ -naaɡʊ 'li.

Zezi'a nyo 'we 'Pielt po'o 'bɔɡʊ'a 'sɔnnɛ -jeyi. ɔ 'nu-o -kaa, 'le, lɪ-ti se'a 'kpɔ 'bhle, nyu-ɔ tɔ 'nɪ a, 'bho 'wa damɔ, ʊn 'ke 'wa 'bhi 'yrili'du, -ɛkedɪmaa, ʊ-bu nyo 'mnu'a nɔnɔkpli -see -Lago 'tu nu. ɔ 'bɔ-ɔ ti 'ɔ nyo 'ke 'le 'ɔ -ziadɪ 'li ti-de 'kɔmɔ.

'Yewlu

I *Zezi *Kliisɪ 'ma-a -a'ba -Lago -ke -a'ba *'pɔʊnyɪ, -ka -a de 'ɔ 'gwli, a-bu de 'ɔ -kaa 'gwli -lɛɛ, 'ɪnmɔ Simɔɔ *'Pielt 'ma-a 'ɔ lbhɔnyɪ -ke *'ɔ -dalbhoyi, a-bu 'ɪn-ti po'o 'bɔɡʊ -nɛɛ -jeyi. A'ba 'gwliɛɛ 'mɛɛ, -ka -a'ba nɛ 'bhle'a 'nyɪ tenyɪ -amu -bodɪ, 'ka-a ɛ -nɪ'o 'bho a'ba damɔ -lɛɛ. ɔ 'nu-o 'ɛ lɛtu a -nɪ 'wee 'lɪruli, -ɛkedɪmaa, 'ɔ 'tɛ nyo 'mɔ. II -Lago nu amɔ -zɛɡɛ 'lɪruli 'le ɔ 'ke amɔ -pɔlɔ'a bhluɔbhluɔ 'nyɪ 'le ɪ -nɪ 'sɔn 'ke 'kpi'kpa tenyɪ! ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezi Kliisɪ -nɪ 'sɔn, 'le a 'ke ʊ yibo -ka -zɛɡɛka!

*Zezi'a -ɡliɡbawɔnyɪ'a nyo'ɔ -nanabhu

III A -ɡblee, -a'ba -Kɔyi *Zezi 'mɔɔ, 'ɪnmɔ nu ɛ'o, 'le, -Lago -za'a 'bho -amu -a 'ke 'ɔ nyo 'du, -a 'ye ɔ yibo, 'le, -ka 'ɔ 'nyɪ 'bhɛ'ɛ 'yi 'le ɔ ku'a wɔn, ɔ 'ke -kaa -amu 'nyɪ 'kpi po. -A yibo nɔ-ɔ'o 'tɔ'ɔ dɪ, wɔnkɛ -Lago 'mɔɔ 'nyɪ 'ɔ, 'le ɛ 'mɔ ɔ -zi -nɪ'o, lɛ'o lɛ -ke dɪ-tɪ 'sɪ'a -amu 'yi, 'le ɔ 'ye ɛ -amu 'nyɪ, -a 'ke tɪnɪɛlɛ 'ye 'le -a'ba kpli 'ke -Lago 'tu nu. IV 'Le 'ɔ 'nyɪ'a 'yibhɛɛɛ -ke 'ɔ wɔnkɛ 'mɔ, 'yrilinmɔdɪklɪɡbɪ ɔ 'du'a -amu wɔn 'mɔti -bɛnyɪ, ɔ 'nu -tɪ -amu 'lɪruli. I-bɪ dɪ 'mɪ 'bhle-e 'nyɪ tenyɪ. ɔ nu -tɪ'o, 'le, -bho a -ɡbɔ nɪ ya a, a 'ke 'ɔ kpli 'mɔ'luo, 'le, 'kɪm 'mɔ'a lɪ-tɪ sɔ'ɔ ti, -tɪ nya 'nɔ li, 'ya 'tu -kaa 'le amɔ jɪ.

V I-bɪ wlu -nɪ'a dɪ 'ɪn-tɪ 'tɪmɔ'ɔ amɔ, a de'e 'tɔ-ɔ Zezi *Kliisɪ 'gwli'a dɪ, a po 'le 'kpɪ 'le a'ba kpli 'ke 'yrili-nmɔ -lɛɛ! -Bho ɪ -nmɔ 'yrili, a 'du nyu-ɔ yibo'a lɛ 'yɪ -lɛɛ 'bho t-bɪ -Lago'ɔ 'yrilinmɔlɪ 'mɪ 'kpi! VI 'Bho lɛ'ɛ 'yriyibɔɛ'ɛ lemɔ, a 'bhɛɛ a'ba 'bhi wɔnyɪ! -Bho a 'bhɛɛ a'ba 'bhi wɔnyɪ, a ku 'kpa 'yi! 'Bho 'kpaiyikɛ'ɛ lemɔ, a 'bɔ ti a'ba -nabhu 'ke -Lago 'tu nu! VII -Bho a -kɛ ɛ-ɛ ti'ɔ ɔ, a -kma a -Bozezi'a nyo'a dɪ! 'Bho 'ɛ lemɔ 'le a 'ke nyu 'wee'a dɪ -kma -lɛɛ! VIII -Bho a 'bhle kplizɪɡɪ -nɪ, 'le ɪ 'ke amɔ 'kpi 'pɪplɛ, a-a 'ye-e -a'ba -Kɔyi Zezi Kliisɪ yibo -mɔ -ka -zɛɡɛka, 'le, 'ɔ yibɔɛ 'mɛɛ, ɛ 'ke lbhɔ nu 'le a'ba tɪnɪɛ 'mɔ 'le a 'ke -zɛɡɛ'ɛ nɔnɔ 'lɪru-mu -nɪ. IX ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, nyo-ɔ -ke kpli-i se'a -kaa -nɪ, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'yɪ'a 'vɔvloyɪ -ke 'lɔyi. 'Wa 'nyinyɪnidɪ ʊn nu'a -bɛnyɪ, -ka -Lago 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ, ʊn 'mate nɪ-o'o.

X 'An 'lotɔ'a 'nyɪnu-a, -Lago 'tɛ-ɛ amɔ 'mɔ 'le ɔ 'ye amɔ 'la 'le a 'ke t-bɪ kplizɪɡɪ 'mɪ 'li ti-de. 'ɛ dɪ a po 'le 'kpɪ 'le a 'ke ɪ nu! -Bho a -de nɪ 'li ti, 'lemnɪ a -see 'le 'nyinyɪnidɪ 'mɔ ti'ɡa yi 'kɔmɔ. XI 'Bho 'ɛ lemɔ, nyu -a'ba -Kɔyi -ke 'Pɔʊnyɪ Zezi Kliisɪ -kɔ'ɔ ɔ, -a-bu -nɪ'a 'le 'wa 'klumɔ, 'pɔnɔpɔn -a 'ye'a a, -Lago-ɔ 'ye -ɛ -nu -mɔ 'le a 'ke 'bho 'ɔ 'tɪrɪli -nɪ 'kɔɡwɛka 'le ɛ 'ke amɔ 'mɔ 'yi 'le ɛ 'ke ti'pɪplɛ.

XII I-bɪ -ziadɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, a -de'a 'lɪti, 'ɪnmɔ'ɪ'a dɪ 'ɪn-tɪ za'a amɔ -pɔlɔ 'yɪɡlu 'bho ɪ 'kpi. XIII -Bhladɪ 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔ 'kɪm 'mɔ, 'ɪn -see'a 'mɛ ke a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili 'ɪnmɔ -bodɪ 'ɪn 'ke amɔ 'ɡwɔlɔtɪpopo 'yɛɛɛ

'le a 'ke 'mutiyaa. XIV -Nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho 'le 'ɪn 'ke 'mɛ, 'ɪn yibo'o-o na ɛ se 'tɔ 'yi-die. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliist'a ''bhuo -zɪ 'ɪ-ɪ 'ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ see. XV Lɛ 'mna 'bhɛɛ'ɛ ɛ, 'ɪn-ɪ 'ye -ɛ -nʊ -mʊ. -Bho 'ɪn 'mɛ 'wla, 'le, dɪ 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a 'ke ɪ 'gwlɔtipopo.

-Lagɔ -tɔ'ɔ -amʊ -ka *Zezii 'du'a 'ɔ 'yu

XVI -Benyɪ a, -ka -a'ba -Kɔyi *Zezii ku'a wɔn 'le -ka ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʊ, -a ''bhlu -ɪ'o 'le -a 'ye ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-za. ɪ-bɪ dɪ 'mni, ɪ -se sabhladɪ -ko. -Ka 'ɔ 'nyɪnɪ 'bhɛ'ɛ ''yi tenyɪ, -a'ba ''bhi 'ye-e 'na li ''pɛɛɛ! XVII-XVIII Trɪ -ke ''kpi -Lagɔ -tɔ -nɪ'a 'ɛ lɛtu -benyɪ, -a -ke ɔ -nɪ 'le, 'le, ɔ-bɔ -Lagɔ 'ma-a 'ɔ -tɪta, ɔ -ke 'nyɪnɪ'a ''yibhɛɛɛ -zi'a lɪ 'wee, ɔ 'ye ɔ 'nyɪnɪ'a ''yibhɛɛɛ ''nyɪ 'le wlu 'ye 'le yaku 'li 'mʊ-sɔ -nɪ, -a 'ye ɛ 'bʊ'wɔn 'le ɛ na: 'An ''yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a, 'ɪnnɔ 'ka-a! ɔ 'mʊ 'ɪn-ɪ pɔ'o 'an 'bʊbʊa'a klɛ. 'ɪnnɔ 'mo-o Zezii.

XIX A -gblee, -a 'ye-e 'ɛ lɛtu li'a dɪ, dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mutizamʊ -za'a 'mʊ a, -a'ba ''gwlidɛɛ 'kpa'a ''kpi 'bho 'ya damʊ. ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ ''yrili 'le a 'ke ɪ -lokuipo -lɛɛ, -ɛkedɪmaa, ɪ-bɪ wlu 'mni kɔɔ'ɔ-ɔ ''napɛ-ɛ vlan'a 'le -kuyre 'mʊ. A pɔ ɪ -lokui ''kɔmʊ 'le ɛ 'ke Zezii *Kliist'a leyinɔɔ ''kpi bhla 'le 'ɔ ''bhuo 'ke le yi. ɔ leyinɔɔ 'mɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka zɔ -nɪ'a ''yri tiwlanamʊ 'le 'ɔ ''bhuo kɔɔ'ɔ 'ɛ 'cʊdriɛ fan -ɛ tɔ'ɔ nyɪ na zɔ-ɔ zɪ-o'o. A 'ye li-ɔ, -bho ɔ yi le a, 'bho-o a-a 'ye lɪ 'wee ''yrili-gwe -nɪ mʊ. XX A -gblee, wɫudie a 'ka 'gwɫɔ ''yi sie tenyɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, dɪ -Lagɔwlu'a 'mutizamʊ ''we -za'a 'mʊ -benyɪ 'le -ɪ 'cni-ɛ'ɛ 'le 'ɔ ''bɔgʊ 'li, -bho '*ɔ Lisaazuzu se nyɔ -kpa 'le ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, 'ɔ ''bhuo'a -naagɪ se 'bho -tɛ. XXI Wlu 'wee ʊn -za'a 'muti, ɪ -see 'wa ''bhi 'mʊ 'wɫɔ. -Lagɔ ɪ 'wɫɔ'o 'mʊ, 'le 'ɔ Lisaazuzu 'ye ʊ ''tuu 'le ʊn 'ye ɪ 'mʊ-za.

II

Nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmʊzɪgɪ

I -Benyɪ a, nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a 'mutizamʊzɪgɪ, ʊn yi-o'o -lɔɔ 'le nyʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ, ʊn 'ye 'le 'wa ''klumʊ 'kpa. Nyʊ-ʊ -se'a-a 'ɔ wlu'a -tɔmʊzɪgɪ, -ka -lue 'mɔɔ 'ka-a ʊn-ʊ 'ye -yi mʊ 'le a'ba ''klumʊ, 'le, lɪ-ɪ 'ka amʊ 'mɛmɛɛ'ɛ -jɔlɔ ''yi kpa 'le a 'ke ɛ bhlu, ʊn-ʊ 'ye ɪ amʊ -tɔ mʊ. -A'ba 'Bhleyi *Zezii *Kliist 'mɛ'ɛ ɔ 'ke ʊ zetie 'le 'wa ''nyinyɪnidɪ 'mʊ, -tɔtɔlɪ -ke kpli-i'a nʊ 'ɔ 'tʊ, ʊn-ʊ 'ye -ɪ 'li ti-de -mʊ. ɪ-bɪ 'wa ''nyinyɪnikpli 'mni'a dɪ, 'mɛmɛɛ'ɛ -jɔlɔ ʊn-ʊ bhlu'o 'bho -Lagɔ'ɔ ''yigbeyi, 'le ɛ -see 'mʊ-gwle yi 'le ɔ 'ke ʊ dɪ -kɔn. II A -gblee, nyʊ'a -dadudu-ʊ 'ye -ʊ kli 'kpa -mʊ. ɪ-bɪ lɪ 'mni, -ɪ se'a nuka -nɪ, -bho nyʊ -lɛrʊ 'ye ɪ li a, Zezii 'ma-a -ziadɪ'a 'mʊzayi, -a-bʊ -nɪ'a 'bho 'ɔ -jeyi -nanamʊ, 'le ʊn 'ke -amʊ 'nyɪnɪ ''si ''nyinyɪnika. III ʊn 'bhle-e a'ba mɔni'a 'tʊ ''gwli'a dɪ, ʊn-ʊ 'ye amʊ -mɛsɛɛ li-po mʊ 'le a 'ke ɪ ʊ ''nyɪ. 'ɛ dɪ, -Lagɔ 'ka nyʊ 'wee -zɪgɛ -tʊ, ɔ -nɪ 'nʊ wɔnfunamʊ see 'le ɔ 'ke ʊ dɪ -kɔn.

IV A -gblee, ɔ gbo'a -dalbhomʊ nʊ'a ''nyinyɪnidɪ -benyɪ, ɔ -see ʊ 'mʊ'suu. ɔ kɔn -ʊ'o, 'le, -dogwigbaaklagba-a 'bhle'a -kuyre 'li dii, ɔ 'ye ʊ 'le ''vuto. 'Le-e ʊn-ʊ 'ye ti-de mʊ 'le 'ɔ -zɪgɛ'a zɔ 'ke nyɪnɪ, ɔ 'ke ʊ dɪ -kɔn. V A -gblee, nyʊ-ʊ nʊ'a ''nyinyɪnidɪ -benyɪ, ɔ -see 'wa ngaze 'ye -lɛɛ. ɔ nʊ -ɛ'o 'le ''ni 'ye lbha kplokplokplo, ɛ 'ye 'bhlu'kpa ''kpi-zi, 'le ɛ 'ye 'wa klɛ ti-za. *Nʊɛ 'tmʊʊ'a nyʊ, ʊn 'ke ''yriɪlnmɔdɪ nʊ, ɔ -ke nyʊ -mɛɛsɔn -lɛrʊ, 'wa ''sɛ-ɛ 'pʊn'o. VI A popo *Sodɔɔmʊ -ke *Gomɔɔ'ɔ nyʊ'a dɪ 'gwlɔti -lɛɛ! ɔ 'pɔ-o nɛ 'zɔ 'le ɛ 'ye ʊ 'lbha 'fia 'wee, ʊn 'ye -kʊn-gwe. A 'ye li-ɔ, ɔ 'nʊ-o 'ɛ lɛtu, nyʊ-ʊ'a nʊ'a 'ɔ 'gwɫɔdɪ, -bho ʊn

-gbu ne ya, 'le ε 'ke υ "dɪ 'mυ "du. VII I-bɪ Sodɔɔmυ -ke Gomɔɔgwle 'mυ, *'Lɔɔtυ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ-ε -nɪ'e Sodɔɔmυ, -ɔ 'srɛɛ'ε "yi. Lɪ-ɪ se'a nυka -nɪ -ke "nyinyɪnɪdɪ -lru 'ɔ -bonyunyυ-u nυ'a a, ɪ-ɪ 'cna-a 'ɔ ku. ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ -Lago 'pυɔn'o. VIII -ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ "yɪsrɛɛyɪ 'mnɔ, ɔ -ke un -nɪ'e-e -gwɔɔ -lue 'mυ, 'le, kpɪ un-υ nυ'a, ɔ-ɔ 'ye 'ɪ li, dɪ un-υ za'a 'mυ, ɔ-ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'le ɪ-bɪ kpɪlɪsasɪ 'mnɪ-ɪ 'cna'a 'ɔ ku. IX 'Ka-a ε -nɪ'e 'mυ'a dɪ, -a'ba -Kɔyɪ -Lago yɪbɔ'o -ka ɔ 'ka -nyna, nyυ-υ 'bɔ'ɔ ti 'wa -nabhυ 'ke ɔ 'tυ nυ, 'le, υ-bυ 'ma-a 'ɔ nyυ, ɔ 'ke υ 'kleyɛɛ wɔn 'mυ -za. 'ε letu-u tɔ-o'o -lɛɛ na, ɔ yɪbɔ'o-o -ka ɔ 'ka -nyna, 'le, -yυ 'ma-a "nyinyɪnɪdɪ'a nυmυ, ɔ 'ke υ 'kleyɛɛ "kpi -ya 'bho 'ɔ -zɪgle'a zɔ. X 'Le, nyυ-υ -see'a ti'bɔ un 'ke -kɔyɪ 'bhle, -υ 'bɔ'ɔ 'wa "sɛ'ε "nyinyɪnɪnaagi'a 'tɔnɔlɪ ti, 'wa "bhi ɔ-ɔ 'ye dɪ -kpɔn -nɪ mυ.

U-bυ nyυ 'mny, -υ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmυzɪɪ, 'wa dɪ se 'wa -bonyunyυ'a dɪ 'kpi -nɪ. Un-υ 'bhɛɛ-ε 'wa "bhi "yi. ɔ gbo'a -dalbhomυ -ke 'nyɪnɪ-ɪ 'bhɛ'ε "yi, 'wa "du υ 'bho, 'le un-υ za'a "nyinyɪniwlu 'mυ 'bho υ "kpi. XI U-bυ ɔ gbo'a -dalbhomυ ku'a wɔn tenyɪ, -υ -zɪ'a υ-bυ nyυ-υ -se'a-a 'ɔ wlu'a -tɔmυzɪɪ, un -see υ "jɛrewlu -bodɪ 'mυ-za kpɛ -lue 'bho 'ɔ "yɪgbeyɪ. XII U-bυ nyυ 'mny, nmi-i se'a lɛ "lru 'mυ 'bhle, nyυ-υ 'lbha'a, un-υ li'a, lɛ ε 'ybha'a, -ka ε-ε nυ 'ε ε, 'ka-a un -nɪ'o. Lɪ un se'a 'bhɛɛ un 'ke 'mɪtɪ'wɔn, 'bho 'ya "kpi un-υ za'a "nyinyɪniwlu 'mυ. Kɪn, -zɪadɪ mɔ'o, -ka ɪ-bɪ nmi 'mnɪ-ɪ 'mɛ'ε ε, 'ka-a un-υ bhlu'o "mamajɔɔb 'le un-υ 'ye nɪ 'nɛ "yi 'kle. XIII -Ka un -ya'a 'wa -bonyunyυ 'kleyɛɛ "kpi, 'ka-a -Lago-ɔ 'ye υ 'kleyɛɛ "kpi -ya mυ -lɛɛ. "Nyinyɪnɪdɪ nυ 'υ 'tυ, ɪ gbo un zɪ'o tenyɪ. -Bho un -kɪ ɪ-ɪ 'yɪrɔgbagbυ'a "bhυo-o nυ, ɪ-ɪ 'lbhaa 'nυ-υ 'bɔbɔa "yi. -Bho a -ka li, un -nɪ'e-e 'le a'ba "klumυ, 'le, -ka 'zanu-u nyɪnɪ'a "yɪɪɛplɪ wɔn, 'ka-a un-υ nyɪnɪ'e a'ba 'nyɪnɪ wɔn. 'Wa kpɪ 'bhle-e dɪn 'mυ. Un-υ 'lbha-a amυ -mɪɛsrɛ 'mυ 'le ɪ-ɪ 'lbhaa 'nυ 'bɔbɔa "yi. XIV "Wɪlunynɔkpakpɪ'a "sɛ'ε dɪ un-υ popo'o 'gwɔɔtɪ, un -ke un 'ke "bha "du. 'Wa sɪa "nyinyɪnɪdɪ'a nɔnɔa 'mυ. Nyυ-υ -ke -Lago'ɔ 'gwɔɔlɛɛ-ε se'a 'mɔku, un-υ 'lbhυ -υ "yɪrabha 'mυ 'le un-υ nυ'o "nyinyɪnɪdɪ -lɛɛ. "Wɪlɪ'a 'yeyea'a 'tυ-υ -nɪ 'nυ 'gwɔɔlɪ. U-bυ nyυ 'mny 'bhle-e -Lago'ɔ 'ɛkɔta "kpi! XV Un 'tayɪ'e-e -Lago'ɔ -jɔɔb "yɪtɪ 'le un-υ bhlu'o "mamajɔɔb. *Balaamυ 'ma-a Bosɔɔ'ɔ "yu, -ɔ "du'a mɔnɪ'a dɪ, ɔ 'bɔ 'ka 'tɪ ɔ 'ke -Lago'ɔ wlu 'yɪda 'mυ -za, 'ɔ kpɪ un "luo'o 'mυ. XVI ɔ-bɔ -Lagɔwlu'a 'mutɪzayɪ 'mnɔ, ɔ -see 'bho -Lago "du'a kamυ, ɔ kpɔ 'ɔ dɪ "yi: A -gblee, -sokɔfale -ke wlu nyunyɔ'ɔ 'wɔn'ɔ 'mɪtɪ, 'ɪnnɛ ɔ -zɪ -nɪ'e 'mυ 'le ε 'ye nyunyɔwlu po, 'le, -nɪadɪ ɔ-ɔ mu 'ka -nυ mυ, ɔ 'ye ɪ -jɔɔb 'mυ cɛ.

XVII -Bho nyɔ mu "nɪ "plɪnamυ, 'le "nɪlru 'ke ma, -ka 'kpɪ-ɪ wa 'nɔ "yɪtɪ a, υ-bυ nyυ-υ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmυzɪɪ, 'ka-a 'wa dɪ -nɪ'o. -Bho "nɪ yɪ tɪ -tututu, -bho -pɔpɔɔ yɪ, ε-ε 'zɪ-e yaku'a -druku 'le "nɪ 'mnɛ-ε cɛ'ε 'le yayɪ tɪ "zanyɪ! I-bɪ -druku-u -see'a "nɪ 'mυ-cɛ, ɪ 'ke lbha, 'ɪnnɪ -ke un gɔgɔ'ɔ "yɪtɪ. U-bυ nyυ 'mny, -da -lue-e -nɪ'a -ka tɪi, 'ε 'bɪtɪ -Lago -za'a 'bho 'le ɔ 'ke υ 'bho tide. XVIII A -gblee, -bho un -de tɪ -lɛɛ, "nyinyɪnɪdɪ un-υ nυ'a a, un-υ "plɪn-o'o 'ya dɪ. Nyυ-υ se'a -Lago yɪbɔ, nyɔtɔɔb 'wlu'a 'le 'wa "klumυ -lɛɛka, un-υ 'lbha-a 'wa -dadudu "yɪrabha 'mυ, un-υ nυ'o: Lɪ-ɪ se'a nυka -nɪ, a'ba 'gwɔɔb -nɪ'a "yi, a nυ ɪ! -Bho un nυ ɪ, 'le un-υ yɪ'e 'wa -antanyɪkpɪ 'li le, "nyinyɪnɪdɪ un-υ nυ'a a, un 'bɔ-ɔ tɪ un -ke un 'ke ɪ nυ -lɛɛ. XIX "Yɪfɔɛ un-υ "du 'b wɔn 'mɪtɪ. ε -nɪ'a -kaa 'mυ, υ-bυ nyυ-υ 'lυ 'υ -kaa "yi, "nyinyɪnɪdɪ 'wa "bhi-i nυ'a, un -nɪ'e-e 'ya "lru

'zɔ, ʊn se "yi-flɔ. I-bɪ "nyinyɪnɪdɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ 'kpɔ -v 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ʊn-v bhlu ɛ'o. A -gblee, lɛ-ɛ kpɔn'a nyo 'geyɛ 'mɔ, ɛ-bɛ lɛ 'mnɛ'ɛ "lru 'zɔ ɔ-ɔ nɪ'o.

^{XX}A 'ye li-ɔ, nyu-v yibo'a -a'ba -Kɔyi -ke -a'ba 'Pɔɔnyi *Zezii *Kliisi, -v "du'a 'ɛ dɪ, "nyinyɪnɪdɪ po'a nyo 'mɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -v 'bho'ɔ 'ya nɔnɔdɪ, 'le ʊn 'ke 'wa "bhi "yiti"tayi 'le ʊn 'ke ɪ 'mɔ le yi a, ɪ 'ke v "lru 'mɔ -kɔ ɔ, ɪ-bɪ "nyinyɪnɪdɪ ʊn nɔ 'ka -antanyɪ, 'wa gbɔmɔbhɔɔnɪ 'ku-o wɔn tenyɪ, ɪ 'ye ɪ -zi. ^{XXI}Bho ɛ -nɪ -kaa 'mɔ, ɛ -nmɔ 'ko-o "yrili 'le ʊn -kaa ɛ-bɛ "yisɛɛjɔɔ 'mnɛ bhlu 'le ʊn 'ke ɛ-ɛ bhlu -daan-ɔ, 'le ʊn 'ke ɛ-ɛ "yiti"tayi! 'Le 'wa "du 'tɔ 'bho -Lagɔ'ɔ wlu! ^{XXII}A -gblee, -bho nyo popo 'wa dɪ 'gwɫuti, "nna nyu-v po'a -laa, ɛ-ɛ 'mo-o -ziadi. ɛ na: Lɪ gbɛ gwla 'ka a, 'ɪnnɪ ɛ-ɛ mu'o linamɔ le. 'Le ʊn-v nɔ'o -lɛɛke na: -Gwɔbhee nyu -lɛ 'ka a, 'ɪnnɪ mu'o 'le -plaphɪ 'mɔ le tiklakpanamɔ.

III

**Zezii na ɔ-ɔ 'ye-e le -yi -mɔ*

^I'An dɪkmalotɔ'a "nynuu-a, "bɔgɔ 'ɪn po'a amɔ -jɛyi, 'ɛ 'sɔnnɛ 'ka-a! 'Le 'ya 'limɔ, lɪ a yibo'a see, 'bho 'ya "kpi 'ɪn-ɪ za'a amɔ -pɔɔɔ "yiglu 'le a 'ke 'ya dɪ 'gwɫutipopo -pɔɔɔzɛɛ ti. ^{II}A -gblee, -Lagɔwlu'a 'mɔtizamɔ -nɪ'a -benyɪ, dɪ ʊn -za'a 'mɔ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ 'gwɫutipopo. *Zezii *Kliisi 'ma-a -a'ba -Kɔyi -ke -a'ba 'Pɔɔnyi, *ɔ -dalbhomɔ -tɔ'ɔ amɔ -ziadi, dɪ ɔ 'tmɔɔ nɔ'a ʊn 'ke amɔ -bodɪ 'mɔ-za, a 'ke nɔ, a popo 'ya dɪ 'gwɫuti -lɛɛ! ^{III}A de "gwli na, 'le *-lebhɔɔɔɔɔ 'li, nyu'a -dadudu-u ple'a 'wa "bhi'a "nyinyɪninaagu'a 'tɔnɔɔ kli, ʊn-v 'ye-e -yi -mɔ, ʊn 'ke amɔ 'nyɪ -dɪ, ^{IV}'le ʊn 'ke na: Zezii Kliisi na ɔ-ɔ 'ye-e le -yi -mɔ, 'kla -ko? Doo a-a 'ye nɪ 'nɔ li 'traamɔ'a? -Benyɪnyu ɔ -kɔ'ɔ, 'wa -dadudu 'mɛ-ɛ'o 'le ɔ -see -bhla le yi ke. -Lagɔ sɔ'o'a 'bhɫɔkpa ti, lɪ ɔ -ya'a ti, -ka ɪ -nɪ'a 'tɪn, 'ka-a ɪ -nɪ'o. Lɛ -lue 'tɪn -see "yizizɛ ke! ^VU-bɔ nyu-v -see'a 'ɔ leyɛɛ "gwɫide, lɛ ʊn -see'a 'wɔn ʊn 'ke 'mɔti'wɔn, 'ɪnnɛ 'mo-o, -benyɪ, -Lagɔ -wlu'o-o wɔn 'le ɔ na yaku -ke 'bhɫɔkpa -nɪ ti, 'le 'ɛ lɛtu 'ye -nɔ-ɛ. ɔ 'ka 'bhɫɔkpa ti-ya, "ni ɔ -ma -nɪ'e 'bhɫɔ. ɛ-bɛ 'bhɫɔ 'mnɛ, ɛ 'wɫɔ-o 'le "nukɔ -lɛɛ. ^{VI}A -gblee, nyu-v -nɪ 'ka ti -benyɪ, -da ʊn 'ka 'mɛ, -Lagɔ nɔ'o "ni lbha, 'le ɛ 'ye lbha, ɛ 'ye 'bhɫɔkpa "kpi-zi. ^{VII}ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ nɔ'o -lɛɛ na: 'Bhɫɔkpa -ke yaku -nɪ'a 'traamɔ ti, ɔ 'de -ɪ -bhla 'bho ti, 'le, -nɔɔ ɔ "du 'ɪ, -bho ɛ nyɪnɪ, ɔ 'ke ɪ nɛ ti-za -nɪ. Zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a nyunyɪ 'wee -zigle -tu -nɪ mɔ 'le ɔ 'ke "nyinyɪnɪdɪ'a nɔmɔ dɪ -kpɔn, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye 'ɛ lɛtu -nɔ -nɪ mɔ.

^{VIII}'An dɪkmalotɔ'a "nynuu-a, lɛ-ɛ ku'a wɔn tenyɪ, a -see'a 'mate yi, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wɪ -lue -ke zɔɪn'a "dui 'sɔn -gwɫɪ bue 'bhɛɛ'ɛ 'mɔ-ɛ. ^{IX}A -gblee, -bho nyɔtɔɔɔ -de ti, ʊn-v popo-o 'gwɫuti na, ɔ-bɔ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ, -bho ɔ "si lɛ 'nyɪnɪ, 'ɔ nɔ ɛ -susueyi. -Gba, ɛ -se -kaa -ko. ɔ-ɔ 'ku-o "gwli -amɔ -bodɪ. ɔ -see ti' bɔ nyo 'ke 'mɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi. ɔ 'ybha-o'o nyu 'wee 'ke 'wa "nyinyɪnɪdɪ "yiyibo 'le ʊn 'ke ɔ gbo "bhiti.

^Xɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi-ɪ 'ye-e le -yi -mɔ 'le ɔ 'ke nyu 'zɔ'daa. -Bho nyo -see "yriyi "gwɫide, -ka ɔ-ɔ 'daa 'nɔ 'zɔ, 'ka-a 'ɔ leyɪnɔɔ-ɔ 'ye nyu ti'gete mɔ. ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, lɛ'ɛ wɫɔ-u 'ka nyo -loku "lru"suu, 'ɪnnɛ -a 'ye 'bɔ'wɔn mɔ 'le yaku 'yi 'le yaku 'mnɛ'ɛ "bhuo 'ke ti-sɔ, 'le, lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "yi, ɪ 'ke sin "fia 'wee. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mɔ, 'bhɫɔkpa -ke 'ɛ lɪ 'wee-e 'ye-e ti-sɔ -mɔ -lɛɛ. ^{XI}Lɛ'o lɛ -a -nɪ'a

liyenamu, -ka ε-ε 'ye'a ti-sɔ mu, -a yibo nu-ɪ'a dɪ, koo a'ba kpli 'ke 'tɔ 'mu-nɪ'a? A 'nyɪ a'ba 'bhi -Lagɔ -jeyi 'fɪa 'wee 'le a'ba -nabhu 'ke ɔ 'tɔ nu! ^{XII} ε-bɛ zɔ ɔ 'du'a 'le Zezii 'ke le yi, a san 'yi a 'ke ε wɔn-fuo! Le a 'bhɛɛ'ε, a nu ε 'le ɔ 'ke le yi -susueyi! A'ba 'mate -le na, ε-bɛ zɔ 'mne ti, yaku-u 'ye-e -sin -mu, 'le, lɪ 'wee -nɪ'a 'le 'ε 'yi, ɪ 'ke lele 'le ɪ 'ke ti-sɔ! ^{XIII} ε -nɪ'a -kaa 'mu a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ na, ɔ-ɔ 'ye-e 'bhɔkpalre -ke yakulre ti-ya -mu. -Bho ɔ -yɪ ɪ ti a, lɪzɪgɪ -ke 'bho 'ɔ 'yigbeyi'a 'yisrɛɛmu'a 'sɛ-ε 'ye ɪ 'kpi -nɪ mu. 'E letu -a -nɪ'e wɔn-fuonamu.

^{XIV} 'An dɪkmalotɔ'a 'nynuu-a, 'ε dɪ 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ, -bho a -ka ε-bɛ -nɔɔ 'mne wɔn-ɔfuo, a po 'le 'kpi, 'le, -bho ε nyɪ a, a -kaa 'bɪ li'bhle 'bho 'ɔ 'yigbeyi 'le a'ba -pɔɔ 'ke bhlu 'bho 'ɔ 'yigbeyi -lrɛɛ. ^{XV} -Bho -a'ba -Kɔyi Zezii -ku 'gwli, -bho ɔ -see -bhla le yi ke a, a yibo na, ɔ-ɔ 'nyɪ-e nyɔ 'yifɔɛ 'le un 'ke 'pɔn 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi! -A'ba dɪkmalotɔ'a 'yu 'Pɔɔ, 'bɔgɔ ɔ po'a amɔ -jeyi, ɪ-bɪ -kaabodɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ ɔ -za'a 'mu. -Lagɔ 'nyɪ 'ɔ -naagɪ 'le ɔ 'ye ɪ 'mu-za. ^{XVI} 'ɔ 'bɔgɔ 'wee ɔ po'a -jeyi, -bho ɔ -ka dɪ -nɪ'a 'kpi 'mu-ɔza, -ka -lue -nɔɔ, 'ka-a ɔ-ɔ 'lɛ'o. 'Le 'ɔ 'bɔgɔ 'mnɪ 'li, wlu -lrɪ-ɪ -nɪ'e 'le, 'ya 'zɔ -tɛ'ε-ε 'mu tenyɪ. Nyɔ-ɔ se'a -naagɪ 'bhle, -ɔ -ke 'gwlideε-ε se'a 'mɔku, un-ɔ 'zɪ -ɪ 'yida 'mu. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a, wlu-u 'cɪn-ε'ε 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgɔ 'li -benyɪ, un-ɔ nu'o 'ya tɔɔ. -Bho un -ka -kaa nu, 'ɔ 'cɛkɔta -nɪ 'nu-ɔ 'kpi.

^{XVII} 'An dɪkmalotɔ'a 'nynuu-a, 'bho a-bee -mnɔɔ'a damɔ, -ka 'ya litu 'ye'a -nu-ε mu, -a 'tmɔɔ 'nɪ amɔ-ε see. 'E dɪ, a 'du a'ba 'bhi 'yrili, 'le, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ'a 'du'a 'bho -Lagɔ, un -kaa amɔ 'le 'wa -tɔtɔɪ -ke 'wa 'nyinyɪdɪ 'mu jri 'le a'ba 'gwlideε -kaa -denɪ 'mu -sɔ, 'le a -kɔɔ ɔ kli 'kpa. ^{XVIII} Zezii Kliɪsɪ 'ma-a -a'ba -Kɔyi -ke -a'ba 'Pɔɔnyɪ, a 'du ɔ 'yrili, a 'ke ɔ yibo -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ε 'lrɪ-mu -nɪ, 'le, -zɛgɛ ɔ-ɔ nu'a amɔ 'lrɪli, ε 'ke 'kpi'kpa 'kɔmu. 'Nyɪ'a 'yibhɛɛɛ 'du 'ɔ lɛ 'kɔgwɛka! (Dɪ 'wee 'ɪn -za'a 'mu, *ɪ -nɪ -kaa 'mu!)

'ZAAN'a 'yizabɔɔ

Wludie po'a nyo 'bɔɔv -nɛɛ'ɛ -naagi' li.

Zezi' a nyo'a -dadudu 'Zaan po'o 'bɔɔv -nɛɛ -jeyi. ɔ 'nu-o -kaa, 'le, li-
 ɪ se'a 'kpu 'bhle, nyo-ɔ tɔ 'nɪ, 'bho 'wa damu ɔn 'ke 'wa 'bhi 'yrili'du.
 ɔ 'po -ɛ v -jeyi 'le ɔ 'ke v 'kpa 'yi po -lɛɛ 'le ɔn -ke Zezi' 'ke 'yi' 'sisri
 -ka -zɛɛka.

*-Lagɔwlu 'nyɪ'a nyo tinɛzɛɛ, 'ɪnnɛ *Zezi' 'du'o*

^I *Zezi' 'ma-a -Lagɔ'ɔ wlu-u 'nyɪ'a nyo 'kɔɔwletinɛzɛɛ, 'ɔ dɪ -a po'o
 amu 'bɔɔv -jeyi. -Da -Lagɔ 'ka li 'wee ti-ya -bɛnyɪ, ɔ -nɪ'e-e ti see. -A'ba
 'bhi'a pɛyri 'sɔn 'ye -ɔ'o. -A 'ye-e 'ɔ -wluna 'le -a 'ye ɔ li'tu -lɛɛ. ^{II} A
 -gblee, ɔ-bɔ Zezi' 'nyɪ'a nyo tinɛzɛɛ mɛɛ, ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'kmɔ 'mu, 'le
 -a 'ye ɔ 'ye. 'Bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ 'tɔli ɔ -nɪ'o 'le ɔ 'ye 'bho 'wlu, ɔ
 'ye 'nɔɔ 'kmɔ 'mu yi. 'ɛ kamɔ -a za'a amu 'ɔ dɪ -bodɪ 'mu 'le -a 'tmɔ'ɔ
 amu -lɛɛ -ka ɔ-ɔ 'nyɪ'a nyo 'kɔɔwletinɛzɛɛ. ^{III} A-a 'ye-e li'a, ɔ-bɔ
 Zezi' -a 'ye'a li, 'ɔ wlu -a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -a 'po-o amu 'ya wlu -jeyi -lɛɛ, 'le,
 -ka -a -ke -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke 'ɔ 'yu Zezi' *Kliisɪ mɛɛ 'sisri'a 'yi, -a
 -ke abɔ 'ke ɛ 'mɔ-ple -lɛɛ. ^{IV} I-bɪ dɪ -nɪ, -a 'po-o amu 'ya 'bɔɔv -jeyi,
 'le, 'bubba-a 'lbha'a -a -nɪ 'wee, ɛ 'ke -amu 'mu 'yi tenyɪ.

*-Lagɔ *'saa'a-a li.*

^V -Lagɔ'ɔ 'dɪzɪɪ *Zezi' *Kliisɪ -za'a -amu -bodɪ 'mu, -a 'wɔn'ɔ 'bɔ,
 -ɛ -ke dɪ -a -nɪ'a amu wlu -jeyi -ponamu, 'ɪnnɛ 'ka-a: ɔ na: -Ka ɔ-ɔ
 'ye'a ti wesaa, 'ka-a -Lagɔ *'saa'a li, 'le 'nyinyɪnɪdɪ'a -kuyre se ɔ 'mu
 -nɪ. ^{VI} A 'ye li-ɔ, -bho -a'ba nyo nu, ɔ -ke -Lagɔ 'sisri'e-e 'yi, 'le ɔ 'ke
 'nyinyɪnɪdɪ'a nɔnɔa 'li ti-de a, 'ɔ nyɔtu-u 'ɛɛ-ɛ sɪn 'le 'ɔ wɔnmɔwlu 'mu
 -ke 'ɔ nɔnɔkpli 'mu. ^{VII} ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -ka -Lagɔ 'saa'a li, -bho -a'ba
 nɔnɔkpli *'saa -kaa li 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'lemnɪ -ka -a -die'a 'mu 'wee,
 -a kpukpɔn'ɔ-o ti, 'le, 'ɔ 'yu Zezi' 'mɛ'ɛ -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ, ɔ -ke
 nymɔ-ɔ 'wla'a ti, ɔ-ɔ zɛtɪ'e -amu 'le ɪ-bɪ 'nyinyɪnɪdɪ' mɛɛ 'mu.

^{VIII} -Bho -a'ba nyo nu, ɔ -se 'tɔ-ɔ 'nyinyɪnɪdɪ'a nɔyi -ko a, ɔ-bɔ nyo
 'mɛɛ, -ziadɪ se 'le 'ɔ -pɔlv 'zɔ -nɪ. ɔ-ɔ 'maa-a 'ɔ 'bhɔ. ^{IX} ɛ -nɪ'a
 -kaa 'mu a, -bho -a nu 'nyinyɪnɪdɪ, 'le -a 'ke ɪ 'yiyibo, -a 'ke ɪ 'bho -
 Lagɔ'ɔ 'yigbeyi tide a, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ zɛtɪ'e -amu 'le ɪ 'mu.
 -ɛkedɪmaa, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi 'le ɔ -nmɔ'ɔ 'yiti nyo 'ke ɔ 'gwɪde. ^X 'Le
 -a'ba 'klumɔ, -bho nyo nu ɔ -see 'nyinyɪnɪdɪ nu a, ɔ-bɔ nyo 'mɛɛ-ɔ
 'luo-o -Lagɔ 'mu -ka sɪnceyi, 'le -Lagɔ'ɔ wlu -lue 'tɪn se ɔ 'mu -nɪ.

II

**Zezi' *Kliisɪ-ɪ kpa'a -amv-ɛ*

^I 'An dɪkmayreɛt-a, dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mu'a kamɔ 'ɪn-ɪ po'o amu wlu
 -jeyi 'le a 'ke 'nyinyɪnɪdɪ'a nɔnɔdɪ 'bhɔ. 'Le a'ba 'klumɔ, -bho nyo
 nu 'le 'nyinyɪnɪdɪ, -a 'bhle-e -kpayi -lue 'bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ 'tɔli:
 'ɪnnɔ 'mo-o 'Yisrɛɛyi *Zezi' *Kliisɪ. ^{II} A -gblee, ɔ-bɔ Zezi' Kliisɪ mɛɛ,
 -Lagɔ'ɔ 'bhɔ-o -zɔ 'ɔ 'bho 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla, 'le ɔ 'ye 'mɛ. A 'ye
 li-ɔ, ɛ -se -a'ba 'sɛ'ɛ 'nyinyɪnɪdɪ'a kamɔ ɔ 'mɛ 'nɪ -ko. ɔ 'mɛ-o'ɔ nyunyɪ
 'wee'a 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'le 'ya -belu 'ke v 'ka bhla, ɛ 'ye ɔ 'kpi ti'ga 'bho

nyunyu 'wee'a 'bɪ 'mʊ. 'Wa *'sraga ɔ -za'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi 'le 'wa 'nyinyinidɪ 'ke ʊ 'kpi ti-gwɛ.

III -Bho -a po -Lago'ɔ wlu -lokui 'le -a 'ke ɪ 'bho 'du a, 'lemnu, -ka -a yibo 'nɔ -ziaka, -a 'de -ɪ 'gwli. IV -Bho -a'ba nyo -lue nu ɔ yibo nɔ-o'o, -bho 'ɔ 'du 'bho 'ɔ wlu a, ɔ-bɔ nyo 'mno 'nu-o suncɛyi, -ziadɪ se 'le 'ɔ -pɔɔ 'zɔ -nɪ. V ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, nyo-ɔ 'du'a 'bho 'ɔ wlu, ɔ-ɔ 'mo-o nyo-ɔ -kma'a -Lago 'mno'ɔ dɪ tenyɪ. A -gblee, -ka nyo 'ka yibo na ɔ -ke ɔ 'sisri'e-e 'yi a, 'kla-a 'ka-a! VI -Bho nyo nu ɔ -ke -Lago 'sisri'e-e 'yi, -ka Zezii'a -dedekpli -nɪ'a a, 'ɔ -dedekpli -nɪ -kaa!

-Lago'ɔ wlulre.

VII 'An dɪkmalotv'a 'nynuu-a, wlu 'ɪn -nɪ'a -laa amʊ -jeyi ponamʊ, ɛ se wlulre -ko. A 'wɛn -ɛ 'bɔ see 'le a yibo nɛ'o. VIII 'Bho 'ɛ lemu, ɛ-be wlu -ke dɪ 'ɪn -nɪ'a amʊ -bodɪ 'muzanamʊ a, ɛ-ɛ 'mo-o wlulre -lɛɛ. A -ke *Zezii'a nɔnɔkplizɪgɪ 'mʊ, 'le-e nyʊ yibo -nɪ 'nɛ 'yi 'le -a yibo'o -ka ɛ 'du'a lɛlre. -ɛkedɪmaa, 'nyinyinidɪ'a -kuyre-e 'wlu-o 'bho -jeyi, 'le, Zezii'a 'yrilinmɔdɪ kɔɔ'ɔ zɔ, ɪ-ɪ zi'e 'bho 'ya 'bɪ 'mʊ.

IX 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mu'a dɪ, nyo-ɔ 'nye'ɛ ɔ -Bozezii'a nyo 'mʊ, -ka -Lago 'saa'a li, -bho ɔ nu 'ka-a 'ɔ nɔnɔkpli -nɪ'o 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi a, 'ɔ nyɔtu-u 'nu-o -bhla 'nyinyinidɪ 'kɔmʊ. X ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -bho nyo -kma ɔ -Bozezii'a nyo'ɔ dɪ, 'ɔ nyɔtu -de'e-e 'le -zɛɛ 'li ti. Lɛ -see ɔ 'nyinyinidɪ wɔn-po yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. XI A -gblee, nyo-ɔ 'nye'ɛ ɔ -Bozezii'a nyo 'mʊ, ɔ -nɪ'e-e -bhla 'le 'nyinyinidɪ 'li 'kɔmʊ. 'Le 'nyinyinidɪ'a nɔnɔa 'li ɔ -de'e ti 'kɔmʊ. I-bɪ 'nyinyinidɪ 'mnu -ka'a 'tɔ-ɔ 'ɔ 'yri'a dɪ, ɔ se 'ɔ 'yisɛɛjɔɔ yibo.

XII 'An dɪkmayreetɪ-a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ dɪ -nɪ'a 'bɔgʊ -jeyi, -ɛkedɪmaa, a'ba 'nyinyinidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi ti Zezii *Kliis't'a 'sana 'mʊ.

XIII A-bʊ 'ma-a nyunyuzɪgɪ a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ 'bɔgʊ -nɛɛ -jeyi, -ɛkedɪmaa, -da -Lago 'ka lɪ 'wee ti-ya -bɛnyɪ, Zezii -nɪ'a ti see, a yibo nɔ-o'o.

A-bʊ 'ma-a 'bhvabhvayreetɪ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ -lɛɛ, -ɛkedɪmaa, a 'lu-o tʊ 'bho 'nyinyinidɪ'a tiyayi *Sataan 'kpi.

XIV 'An dɪkmayreetɪ-a, a yibo'o-o -a'ba -tɪta -Lago'ɔ dɪ 'ɪn-ɪ po'o amʊ 'bɔgʊ -nɛɛ -jeyi.

A-bʊ 'ma-a nyunyuzɪgɪ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, -da -Lago 'ka lɪ 'wee ti-ya, Zezii -nɪ'a ti see, a yibo nɔ-o'o.

A-bʊ 'ma-a 'bhvabhvayreetɪ, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ 'bɔgʊ -nɛɛ -jeyi -lɛɛ, -ɛkedɪmaa, a 'bhle-e 'kpi 'mʊ 'bho -Lagojeyi. A -de'e-e 'le 'ɔ wlu 'li ti 'le a 'ye tʊ lu 'bho 'nyinyinidɪ'a tiyayi Sataan 'kpi.

XV A -gblee, lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmu 'mʊ, -yɪ'a 'bhɛɛ'ɛ -Lago'ɔ 'nyɪ 'yi a, a'ba -kma 'ya dɪ -le! -Bho nyo -kma 'ya dɪ a, ɔ se -Lago'ɔ dɪkmɛɛ 'mʊ'bhle. XVI Lɛ''o lɛ-ɛ -se'a-a -Lago'ɔ 'gwɪdɪ: 'nyinyininaagɪ'a 'tɔnɔɪ o, nyo'ɔ lɛ'ɛ -pɔɔ'a 'yicnɛɛ ɔ, 'jɛ'ɛ 'yibhɛɛ ɔ, ɪ-ɪ 'mo-o 'kmu 'mu'a lɪ, ɪ -se -a'ba -tɪta -Lago'ɔ nɪ -ko. XVII A -gblee, 'kmu -nɛɛ -nɪ'e-e 'yitibhitinamʊ. 'ɛ lɪ-ɪ nu'a nyʊ 'tʊ, -yɪ'a nu'a -Lago 'tʊ a, 'ka-a ɛ -ke ɪ-ɪ mu'o -lɛɛ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, nyo-ɔ nu'a -Lago'ɔ 'gwɪdɪ a, ɔ-ɔ 'nɪ-e ti 'kɔgwɛka.

**Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊn'a nyʊ'a 'yidedeyi.*

XVIII 'An dɪkmayreetɪ-a, -a -nɪ'e 'tɔ-ɔ *lebhɔɔɔɔ 'li. 'Le a 'wɔn'ɔ 'bɔ see -ka *Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊn'a nyʊ'a 'yidedeyi-i 'ye'a -yi mu.

A -gblee, -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamu a, 'wa -dadudu yi-o'o, 'le, -ka -lebhɔɔɔɔ nɪnɪ'a a, -a yibo nɪ'o. XIX U-bɔ nyɔ 'mnu a, -a -ke un bhete'e-e gbo -benyɪ. 'Traamu 'tɔ ɔ, -a -ke un se -pɔlv 'mu-ple. 'E dɪ un 'wlv'o -amu 'yrili. -Bho -a -ke un -ple 'kɪ -pɔlv 'mv, -a -ke un-v de 'ko-o ti 'kɔmv. 'E lɛtu -nɔ-ɛ'o, 'le, -ka -a -ke un se'a -pɔlv 'mu-ple ɛ, 'le nyɔ 'ye ɪ yibo.

XX 'Bho a-bee -mnu'a damv a, -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyɔ 'nyɪ-e amv *-Lago'ɔ Lisaazuzu -lue -lue, 'le a -nɪ 'wee yibo'o -ziadɪ. XXI ɛ -se a se -ziadɪ yibo'a 'lru 'yi 'ɪn-ɪ pɔ amv wlv -jeyi 'nɪ -ko. A yibo nɪ-ɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ zɪ ɪ 'mv. 'E dɪ, -ka sɪn se'a 'bhɛɛ ɪ 'ke 'le -ziadɪ 'mv 'wlv a, a yibo nɪ'o.

XXII Yɔɔ mo'o 'tɔ-ɔ sunceyi'a? A -gblee, nyɔ-ɔ nɔ'a Zezii -se -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyɔ -ko a, 'ɪnnɔ 'mo-o sɪn'a nyɔ. ɔ-bɔ nyɔ 'mnu, ɔ-ɔ 'mo-o -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyɔ'a 'yidedeyi, -ɛkedɪmaa, ɔ -see 'wɔn ɔ 'ke -a'ba -tɪta -Lago -ke 'ɔ 'yu 'gwɪde. XXIII A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ nɔ'a Zezii -se -Lago'ɔ 'yu -ko, ɔ -see 'ɔ -tɪta -Lago 'gwɪde -lɛɛ, 'le ɔ -ke ɔ -see tikpɔkpɔn. ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, nyɔ-ɔ nɔ'a 'bho nyɔ'a 'yigbeyi, Zezii 'mo-o -Lago'ɔ 'yu, 'ɔ nyɔtu -ke -Lago 'sisri'e-e 'yi.

XXIV 'E kamv a, -da a -yi -nɪ'a 'bho -Lagojeyi -lreeka, -Lago'wlv a 'wɔn'ɔ 'bɔ, a -de nɪ 'li ti! I-bɪ wlv 'mnu, -bho a -de nɪ 'li ti a, 'lemnu a -ke -a'ba -tɪta -Lago -ke 'ɔ 'yu Zezii 'sisri'e-e 'yi. XXV A -gblee, 'kɔgwɪlɛtɪnɪɛzɛgɛ Zezii 'du'o -amv wɔn 'mɔti.

XXVI A 'ye li-ɔ, nyɔ-v nɔ'a un 'ke amv dɪ 'yrili'maa, 'wa kamv 'ɪn-ɪ pɔ'o amv dɪ -nɪ'a 'bɔgɔ -jeyi. XXVII A-bee -mnu a, *-Lago'ɔ Lisaazuzu Zezii 'nyɪ'a amv, ɔ -nɪ'e-e amv 'mv. -Lago'wlv'a -tɔyi -ɔ 'ka amv -tɔ ɔ, 'ɛ dɪ a se 'bhɛɛ a 'ke ɔ 'mv 'pɛɛ tenyɪ. -ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ -Zuzu 'mnu-ɔ 'tɔ-ɔ amv li 'wee, 'le 'ɔ -tɔtɔlɪ 'mnu-ɪ 'mo-o -ziadɪ. I se sɪn 'mv'bhle. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mv'a dɪ, a -ke Zezii 'sisri 'yi 'le a 'ke -Lago'ɔ Lisaazuzu'a -tɔtɔlɪ 'li ti-de!

XXVIII 'An dɪkmayreetɪ-a, 'ɪn-ɪ 'mu-o 'bho le -lɛɛ, a -ke Zezii 'sisri 'yi, 'le, -bho ɔ yi le a, 'ɔ -sɪanyɪ -ke 'ɔ dɪn -kaa amv 'lbha! XXIX A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi 'srɛɛ'ɛ 'yi, a yibo nɪ-o'o see'a dɪ, a yibo'o -lɛɛke na, nyɔ'o nyɔ-ɔ nɔ'a 'yisrɛɛdɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ-ɔ 'mo-o -Lago'ɔ 'yu.

III

-A 'mo-o -Lago'ɔ 'yreetɪ

I -Ka -a'ba -tɪta -Lago -kma'a -a'ba dɪ tenyɪ, a 'ye -kaa li-ɔ! ɔ-ɔ 'la-a -amv 'ɔ 'yreetɪ. Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ɔ 'yreetɪ -a 'du'o -ziaka. -Ka -a 'du 'v a, nyɔ-v -see 'ɔ 'gwɪde, un se 'bhɛɛ un 'ke ɪ 'mɔti'wɔn, -ɛkedɪmaa, un se ɔ yibo. II 'An dɪkmalɔtɔ'a 'nynuu-a, 'traamu 'tɔ ɔ, -a 'mo-o 'ɔ 'yreetɪ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, lɛ -a 'ka 'du 'wla, -a se ɛ -bhla yibo. Lɛ -a yibo'a, 'ɛ 'sɛ 'mo-o, -bho *Zezii *Kliisɪ -ka le-e yi 'le 'ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ 'mv, -a -ke ɔ-ɔ 'ye-e gɔgɔ -mv, -ɛkedɪmaa, -ka ɔ -nɪ'a a, 'ka-a -a 'ye ɔ 'ye mv 'gɪ! III ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ-ɔ de 'ɔ -kaa -pɔlv 'yi a, ɔ-ɔ 'du-o 'ɔ 'bhuo 'yrili, 'le, -ka ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'saa'a li, ɔ-ɔ nɪ'e -kaa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi.

IV A -gblee, nyɔ-ɔ nɔ'a 'nyinynidɪ 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, *-Lago'ɔ gba ɔ-ɔ ɛɛ'ɛ 'mv. -ɛkedɪmaa, 'nyinynidɪ'a nɔnɔ-a 'mo-o 'ɔ gba'a 'mɔɛɛ. V 'Bho 'ɛ lemɔ, a yibo'o-o -ka Zezii Kliisɪ yi'a 'nɔɔ 'kmv 'mv 'le ɔ 'ke -amv zetie 'le -a'ba 'nyinynidɪ 'mv. A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ Zezii 'mnu'ɔ 'bhuo

-see "nyinyndi -lue 'tun nu 'bho -Lago'c "yigbeyi. ^{VI} 'Ka-a ε -nɪ'e 'mu'a dɪ, nyo'o nyo-c -ke c "sisri'a "yi, c-c 'bho'c "nyinyndi'a nɔnɔdɪ. ε -nɪ'a -kaa 'mu a, nyo-c mu 'nɪ "lru, c se c yibo 'le c -see 'c "kpidɪ 'muti'wɔn.

^{VII} 'An dɪkmayreetɪ-a, a'ba "tayi nyo "yiti, 'c "maa amu dɪ "yrili -le! Nyo-c nu'a "yisrɛɛdɪ 'bho -Lago'c "yigbeyi, -ka Zezii Kliisɪ 'srɛɛ'ε "yi, 'ka-a 'c nyoɗu -nɪ'o. ^{VIII} Nyo-c nu'a "nyinyndi "cɪcɪ a, c-c 'mo-o "nyinyndi'a tiyayi'a nyo, -ɛkedɪmaa, -da -Lago -ya -nɪ'a lɪ 'wee ti a, 'bho-o ε -za'a ɪ-bɪ "nyinyndi 'mnɪ'a nɔnɔa. A -gblee, ε-be "nyinyndi'a tiyayi'a kplisasɔ 'mnɪ'a tizɛɛ'ε "lru "yi -Lago'c "yu Zezii yi'e 'nɔɔ 'kmu 'mu.

^{IX} A 'ye li-c, nyo'o nyo-c 'ma-a -Lago'c "yu, c-c 'bho-c "nyinyndi'a nɔnɔdɪ, -ɛkedɪmaa, c 'bhle-e 'c -tɪtɪ'a "yrilinmɔpɔɓɓ 'li. 'C -tɪtɪ mo'o 'tɔ-c -Lago'c dɪ, c se 'bhɛɛ c 'ke "nyinyndi nu 'yreɛɛ. ^X Leeɛ nyo 'ke -Lago'c "yreetɪ -ke "nyinyndi'a tiyayi'a nu 'muyibo -nɪ'a? A 'ye li-c, nyo'o nyo-c'c nu'a "yisrɛɛdɪ 'bho -Lago'c "yigbeyi, 'le "bhalrɛɛke nyo-c se'a 'c -bonyunyo'c dɪ -kma, c -se -Lago'c "yu -ko. "Nyinyndi'a tiyayi'a -nɔ c "du'o.

^{XI} 'An dɪkmalotɪ'a "nynuu-a, -da a -yi -nɪ'a 'bho -Lagojeyi -lreeka, -ε 'wɓɓ'a 'bho, -ε bhla'a -zɪan "kpi a, a 'wɔn-c wlu -lue 'bɔ. ε-be wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, -a kɪkma -kɪkma dɪ! ^{XII} *Kayinɪ -nɪ'a ti -benɪɪ, -a'ba -nɪ 'c ka -le! C-bɔ Kayinɪ 'mnɔ, c-c 'mo-o "nyinyndi'a tiyayi *Sataan'a nyo 'le c 'ye 'c "bhuo'a 'bitbhaleyɪ 'lbha, c 'ye 'mɛ. Lɛ-ε -ke "lru "yi c 'lbho 'c c, a yibo nɛ 'nɪ? A -gblee, kpli c-c nu'a a, ɪ se "yi'srɛɛ 'bho -Lago'c "yigbeyi. ε -nɪ'a -kaa 'mu a, -yi 'ma-a 'c leyɪ'a -nɪ, ɪ-ɪ 'mo-o -Lago'c 'gwɓɓdɪ.

'Le kplizɪɪ 'mu nyo-c yibo nɪ'e nyo'c dɪkmɛɛ

^{XIII} 'An dɪkmalotɪ'a "nynuu-a, *Kayinɪ se'a -Lago yibo, nyo-ɔ -nɪ'a 'c ka, -bho ɔn 'nye amu 'mu a, -tɔɔ'c "maa -amu -le! ^{XIV} -Ka -a -see'a 'tɔ 'mɛ 'le -a -nɪ'a ti 'bho -Lago'c "yigbeyi, -a yibo nɪ-o'o, -ɛkedɪmaa, -a -kma'a-a -a'ba -bonyunyu'a dɪ. Nyo-c se'a 'c -bonyunyo'c dɪkmɛɛ 'mu'bhle, 'c nyoɗu 'bhle-e 'mɛmɛɛ "kpi 'bho -Lago'c "yigbeyi. ^{XV} Nyo-c 'nye'ε 'c -bonyunyo 'mu a, c-c 'mo-o "kulbhayɪ. 'Le, nyo'o nyo-c 'ma-a "kulbhayɪ, -ka c -see'a "kɔgwɛɛɪnɪɛzɛɛ 'ye, a'ba "bhi yibo nɪ'o. ^{XVI} A -gblee, *Zezii *Kliisɪ -kma'a-a -a'ba dɪ. 'E kamɔ c yi'e 'nɔɔ 'kmu 'mu 'le c 'ye 'mɛ 'bho -a'ba 'bɪ 'mu. ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, -bho -a 'wɪn ɪ 'mutɪ, "lemnɪ -a yibo'o-o lɛ-ε 'ma-a nyo'c dɪkmɛɛ. -Ka c -kma'a -a'ba dɪ, -ka -lue 'mnɔ, -a -kma -kaa -a'ba -bonyunyu'a dɪ! ^{XVII} A 'ye li-c, -bho nyo -lue 'bhle lɪ'a -dadudu, 'le "pɔan 'ke 'c -bonyunyo -lɔɔ 'lbhanamɔ -nɪ, 'le c 'ke ɪ yibo, -bho 'c ngaze -see c 'lbha 'le c 'ke c -kpa, c 'bhɛ'ε'o c 'ke nɔ, c -kma'a-a -Lago'c dɪ, nu'a? ^{XVIII} 'An dɪkmayreetɪ-a, -a'ba nu wɔnɔmwlu'a "se, -a'ba -kma -a'ba -bonyunyu'a dɪ -le! -A -kma 'wa dɪ -ka -zɛɛka 'le -a 'ke 'ya kpli -tɔ!

-Ka nyo'c -pɔɓɓ 'ka ti'wla 'bho -Lago'c "yigbeyi

^{XIX-XX} -Bho -a nu -kaa a, -Lago 'ma-a -ziadɪ, -ka c -kɔ'c -amu, -a yibo nɪ-o'o, 'le -a'ba -pɔɓɓ-wla'a ti 'bho 'c "yigbeyi. -Bho -a'ba -pɔɓɓ 'mnɛ -ka -amu dɪ "yi-ikpa a, lɛ -a 'ka "gwɓɓɪde 'le ε 'ka ti-de, 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lago 'bhɛ-ε "yi, c -zi'e-e -a'ba -pɔɓɓ 'mnɛ 'le c yibo'o lɪ 'wee. ^{XXI} 'An dɪkmalotɪ'a "nynuu-a, -bho -a'ba -pɔɓɓ 'srɛɛ "yi 'bho -Lago'c "yigbeyi, -bho ε -see -amu dɪ "yikpa a, "lemnɪ dɪn -see -amu 'lbha yi 'bho 'c

"yigbeyi. ^{XXII} A -gblee, -bho -a'ba -pɔlv -nɪ -kaa a, le'o le-ε -a 'ybhaa 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ 'nyɪ 'ε -amv-ε, -ekedɪmaa, -a 'du-o 'bho 'ɔ wlu 'le -a nɔ'o 'ɔ 'gwɫɔdɪ. ^{XXIII} Lε ɔ 'bɔ'ɔ ti, -a 'ke nɔ, a yibo nε 'nɪ? ɔ na: -A de 'ɔ 'yu *Zezii *Kliisi 'gwli, 'le, -ka ɔ 'lε'ε -amv 'yi, -a 'ke -kaa dɪ kɪkma! ^{XXIV} -A-bv 'du'a 'bho -Lagɔ'ɔ wlu a, -a -ke ɔ 'sisi'e-e 'yi, 'le, -ka ɔ -nɪ'a -amv 'mɔ, -a yibo nɪ-o'o, -ekedɪmaa, *'ɔ Lisaazuzu ɔ 'nyɪ'a -amv, 'ɪnnɔ tɔ 'nɪ -amv.

IV

**-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ke *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv'a 'yidedeyi'a -zuzu*

^I 'An dɪkmalotv'a 'nynuu-a, nyv-v -se'a-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔzɪɔ, vɔn bɔba'a-a 'nɔɔ 'bhɪkɪpɪ 'kpi ti. 'E dɪ, nyv-v nɔ'a vɔn 'bhle-e *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mɔ, a'ba de v 'gwli -le! A 'crv v 'mɔti -antanyɪ, 'le, -bho ε 'du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ziaka 'le a 'ke ɪ yibo. ^{II} -Bho ε 'du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu, -ka a 'kɪ ɪ yibo, 'kla-a 'ka-a: 'Bho nyv 'wee'a 'yigbeyi, nyɔ'o nyɔ-ɔ nɔ'a *Zezii 'mo-o *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv, 'le ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmv 'mɔ yi, nyunyɔku ɔ 'luo'o 'mɔ a, ɔ-bɔ nyɔ 'mɔɔ 'bhle-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mɔ. ^{III} E -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɪ-bɪ Zezii'a dɪ 'mɔnɪ, nyɔ'o nyɔ-ɔ -see 'ɪ -ziadɪ 'la, ɔ se -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mɔ'bhle. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv'a 'yidedeyi -ke 'nyɪnɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmv 'mɔ yi, ɔbɔ 'mɔɔ, 'ɔ -zuzu ɔ 'bhle'e 'mɔ, 'le ε-εε -zuzu 'mɔε -nɪ'e lɪhv -nɔnamv see 'nɔɔ 'kmv 'mɔ.

^{IV} A-bee -mɔvɔ a, 'an dɪkmayreetɪ-a, -Lagɔ'ɔ nyv a 'du'o. U-bv nyv 'mɔvɔ, -v -se'a-a 'ɔ wlu'a 'mɔtizamɔzɪɔ, 'le a 'ye v tɔ wɔn 'mɔ lu, -ekedɪmaa, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu a 'bhle'a 'mɔ a, ɔ 'ku-o wɔn, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv'a 'yidedeyi'a -nε vɔn 'bhle'a 'mɔ, ɔ 'ye ε -zi. ^V U-bv nyv 'mɔvɔ, vɔn se -Lagɔ yibo. 'E kamv, dɪ-t'a 'bhεε'ε 'ɔ 'nyɪnɪ 'yi, vɔn-v zɪ 'ɪ 'mɔ 'le 'nyɪnyɪdɪ'a nɔmɔ -lrvɔ-v pɔ'o 'wa wlu -lokui 'le vɔn-v 'du 'ɪ 'bho. ^{VI} -A-bv -yvɔ, -a 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'yreetɪ. Nyɔ-ɔ yibo 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ 'pɔ-o -amv -lokui 'le ɔ-ɔ 'du'o 'bho -a'ba wlu. Nyɔ-ɔ se 'ɔ yibo a, 'ɔ 'du 'bho -a'ba wlu. A -gblee, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu pɔ'a nyv -jɔlvzεε gbo-e, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔvɔn'a nyv'a 'yidedeyi'a -nɔ 'maa'a nyv -ziadɪ 'yrili-e, -ka a 'kɔ v 'mɔyibo 'le a 'ka 'wa -gbɪ lizɪzɪ a, 'kla-a 'ka-a!

-Lagɔ 'bhle'e dɪkɪkmeε'ε 'lru kwa.

^{VII-VIII} 'An dɪkmalotv'a 'nynuu-a, -a kɪkma -kɪkma dɪ, -ekedɪmaa, 'le -Lagɔ 'mɔ, 'le-e dɪkɪkmeε-ε 'wlv'o! 'ɪnnɔ 'bhle'e dɪkɪkmeε'ε 'lru kwa. Nyɔ-ɔ -kma'a ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'yu 'le ɔ yibo nɔ'o. Nyɔ-ɔ se 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ -kma a, 'ɔ nyɔtu se -Lagɔ yibo. ^{IX} -Ka ɔ -kma'a -a'ba dɪ, a -gbv -kaa ya! *Zezii *Kliisi 'ma-a 'ɔ 'yu'a 'dε -lue, 'ɪnnɔ ɔ -ya'a 'nɔɔ 'kmv 'mɔ 'le 'ɔ dɪ -a 'ke 'kɔgwletɪnɪεzεε 'ye. ^X A -gblee, nyɔ'ɔ dɪkmeε 'ka-a: -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ -antanyɪ. ɔ -ya'a-a 'nɔɔ 'kmv 'mɔ 'ɔ 'yu'a 'dε -lue, 'le ɔ 'ye 'mε -a'ba 'nyɪnyɪdɪ'a dɪ, 'le, 'ya -belu 'ke 'ka -amv bhla, ε 'ye ɔ 'kpi ti'ga 'bho -a'ba 'bɪ 'mɔ. 'ɔ nymɔ 'wla-a ti, 'le, -a'ba *'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, ε 'ye -amv zetie 'le -a'ba 'nyɪnyɪdɪ 'mɔnɪ 'mɔ. A 'ye li-ɔ, ε -se -a-bv -kma -Lagɔ'ɔ dɪ -antanyɪ 'nɪ -kɔ.

^{XI} 'An dɪkmalotv'a 'nynuu-a, 'ka-a -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ'a dɪ, -abv kɪkma -kɪkma dɪ -lreε! ^{XII} Nyɔ-ɔ 'ka -Lagɔ 'ye, ɔ se -nɪ. -Bho -a kɪkma

-kukma dt, 'lemnu -a -ke o 'sisri'e-e 'yi, 'le, 'o nyunyo' o dukmee-ε -ni'a -amu 'mu, ε-ε 'wlu'o 'yiglu -zεgεka.

XIII o 'nyu-e -amu 'o Lisaazuzu'a dt, -a yibo'o -ka -a -ke o 'sisri'a 'yi. XIV -Da 'o 'yu Zezii -ni'a 'noko -a'ba 'klumu, -a-bu 'ma-a *'o -dalbhomu, -a 'ye -o li 'le -a de'e 'gwli -ka -a'ba -tita -Lago 'mno lboho 'o 'noko 'kmu 'mu 'le o 'ke *nyu'a 'puonyi 'du. I-bi dt 'mnu, -a 'zi -i nyu -bodu 'mu gbaa, -εkedumaa, i-i 'mo-o -ziadi. XV 'Bho nyu'a 'yigbeyi, nyu-o wa'a wonti, -o nu'a Zezii 'mo-o -Lago' o 'yu, o -ke -Lago 'sisri'e-e 'yi. XVI -A-bu Zezii'a nyu, -ka -Lago -kma'a -a'ba dt, -a yibo nu-o'o, -a 'ye i 'woon 'le -a 'ye i 'li ti-de. -Lago 'bhle'e dukukmee'e 'lru kwa. Nyu-o -de'a 'le o -bonyunyo' o dukmee 'mu ti a, o -ke -Lago 'sisri'e-e 'yi. XVII Dukukmee-ε -ni'a -amu 'mu, -bho ε -se-se 'le ε 'ke 'yi-die tenyi 'le ε 'ke 'yiglu 'wlu -ka -zεgεka, -ka -Lago' o -zige -see'a -amu -kpuu yi, 'lemnu -a 'de -i 'gwli, -εkedumaa, -a'ba tinte -ke Zezii Kliisu'a ne gugo' o -o 'yiti 'noko 'kmu 'mu. XVIII Nyu-o -kma'a o -bonyunyo -ke -Lago' o dt, -Lago' o -zige'a -sianyi'a 'lboho o. -Bho 'wa dukmee -die nyu 'mu 'yi a, le'e nymo' o 'si o 'gwlu. -Bho ε se o 'mu 'yi-die a, o-o 'bhle-e -sianyi kuku 'zoti, -εkedumaa, ε-be -sianyi 'mne 'bhle-e -Lago' o nyu' o 'kleyee'e -sianyi kli.

XIX -A-bu -yuu, -Lago -kma'a -a'ba dt -antanyi'a dt -a -kma'a o -ke nyu -lruu'a dt. XX A -gblee, -bho nyu nu o -kma'a-a -Lago' o dt 'le o 'ke o -Bozezii'a nyu 'mu'nye ε, o-o 'mo-o sunbhleyi. A 'ye li-o, o -Bozezii'a nyu o-o 'ye'a li, -bho o se 'o dt -kma, -Lago 'o 'ye'a li, o 'bhεε o 'ke 'o dt -kma 'ni? -Gba! XXI 'Bho 'ε lemu, -Lago' o 'bhuo na, nyu-o -kma'a 'o dt, o -kma o -bonyunyo' o dt -lreε!

V

-A 'lu-o *Sataan -ke 'o nyu tu won 'mu

I Nyu'o nyu-o de'a 'gwli na *Zezii 'mo-o *-Lago' o 'Bhozayi -o 'puun'a nyu a, o-o 'mo-o -Lago' o 'yu. 'Le, nyu-o -kma'a -Lago' o dt a, o -kma'a 'o 'yreeti'a dt -lreε. II A -gblee, -bho -a -kma -Lago' o dt 'le -a 'ke 'o wlu -lokuipo, -a 'ke i 'bho 'du a, -mnu -a yibo'o -ka -a -kma'a 'o 'yreeti -lruu'a dt. III A yibo -Lago' o dt'a -kmakmaa 'ni? Nyu-o 'du'a 'bho 'o wlu, 'unno -kma'a 'o dt. 'Bho -amu -bodu, 'o wlu'a 'bhoduε se 'yi-kmu, IV -εkedumaa, nyu'o nyu-o 'ma-a 'o 'yu, nyu-u -se-a-a 'o -nu, o-o 'lu-o, un -ke 'wa -koyi, *Sataan, tu won 'mu. A -gblee, 'le -a'ba Zezii'a 'gwlideε 'mu -a lu ni'e tu. V U-bu nyu 'mnu 'le, yoo lu 'u tu won 'mu'a? A -gblee, nyu-o de'a 'gwli na Zezii 'mo-o -Lago' o 'yu a, 'unno nu ε'o.

*Zezii'a 'kpidi'a 'muzεε

VI A -gblee, *Zezii *Kliisu 'mo-o nyu -yo yi'a 'noko 'kmu 'mu. O yi'a a, un *batizee -ni 'noko 'le 'nuko, 'le, o 'ka 'mε, 'o nymo 'ye ti'wla. Un batizee -ni 'no 'nuko, ε -see 'bho 'tii, 'o nymo 'wla-a ti -lreε. 'Le, *-Lago' o Lisaazuzu 'ma-a -ziadi'a 'muzayi, o na i -se sin -ko. VII-VIII A 'ye li-o, -Lago' o Lisaazuzu-e, 'o batizeeni -ke 'o nymo-o 'wla'a ti, 'unnu -to' o nyu -ka o 'du'a -Lago' o 'yu. I-bi li'a 'digbi tan 'mnu, le -lue i-i za'a 'zo. IX Li -ke -da nyu 'ye'a, -bho un -za 'ya 'kpidi 'mu, a-a 'li -i -ziadi, 'le -Lago' o 'muzadi 'bhle-e 'nyu, ε 'ye nyunyu'a ne -zi, 'le i-bi dt 'mnu, -Lago' o 'bhuo-o -zi i 'mu 'bho 'o 'yu 'kpi.

X Nyu-o de'a 'o 'yu 'mno 'gwli, 'ε dt 'o 'muzadi 'mnu -ni'e -unmu 'mu. ε -ni'a -kaa 'mu a, nyu-o se'a -Lago 'gwlide, o-o 'luo-o -Lago

'mu -ka sɪnceyi. -ɛkedɪmaa, dɪ ɔ -za'a 'mu 'bho 'ɔ 'yu 'kpi, 'ɔ nyɔtu -see ɪ -ziadɪ 'la. ^{XI} ɪ-bɪ 'ɔ 'mɔzadɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: ɔ 'nyɪ-e -amu 'kɔgwɫɛtɪnɪezɛɛ. 'Le, ɛ-bɛ tɪnɪɛ 'mnɛ ɛ, 'ɔ 'yu-u 'bhle'e 'ɛ 'lru kwa. ^{XII} ɛ-bɛ 'kɔgwɫɛtɪnɪezɛɛ 'mnɛ, nyɔ-ɔ -ke 'ɔ 'yu 'mnɔ 'sisri'a 'yi, ɔ-ɔ 'ye -ɛ'o. Nyɔ -yɔ -ke ɔ se'a tɪkpɔkɔn, ɔ-ɔ bɔ 'nɛ 'mu-ɛ.

"Kɔgwɫɛtɪnɪezɛɛ

^{XIII} A-bɔ de'a -Lagɔ'ɔ 'yu, *Zezii, 'gwli, 'ɪn-ɪ 'pɔ-o amɔ "bɔgɔ -nɛɛ -jeyi, 'le, -ka a 'ye'a 'kɔgwɫɛtɪnɪezɛɛ, a 'ke ɪ yibo. ^{XIV} -Bho -a -ka -Lagɔ'ɔ 'gwɫɔdɪ-ɪ nɔ, 'le -a 'ke ɔ ɛ 'yɔbhaa, -a 'de-e 'gwli na ɔ 'kɔn-o -a'ba bhadewlu. 'ɛ dɪ, -bho -a -nɪ'e 'bho 'ɔ 'yigbeyi, 'le -stanyɪ'a 'lbha'a -amu. ^{XV} -Bho -a 'yɔbhaa nɔ ɛ, -a de 'tɔ-ɔ 'gwli na ɔ 'kɔn-o -a'ba bhadewlu'a dɪ, -a de'e 'gwli -lɛɛke na ɔ-ɔ 'nyɪ 'ɛ -amu-ɛ.

^{XVI} A -gblee, 'nyɪnyɪdɪ -ke 'lru 'yi nyɔ -see'a 'mɛ yi katii 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -bho a 'ye a -Bozezii'a nyɔ li, -bho ɔ -kɪ ɪ-ɪ nɔ a, a pɔ *-Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ, ɔ 'ke ɔ 'bho 'ɔ 'kɔgwɫɛtɪnɪezɛɛ'ɛ -jeyi le -ya! 'Nyɪnyɪdɪ -ke 'lru 'yi nyɔ -see'a 'mɛ yi katii 'bho 'ɔ 'yigbeyi, nyɔ-ɔ nɔ 'ɪ a, 'wa 'sɛ 'ɪn 'si'e 'nyɪ. A -gblee, 'nyɪnyɪdɪ -lue-e -nɪ'e 'bho: 'ɛ dɪ nyɔ-ɔ 'ye 'mɛ mu katii 'bho 'ɔ 'yigbeyi. -Bho ɛ "du ɛ-bɛ 'nyɪnyɪdɪ 'mnɛ, a'ba pɔ ɔ wɔn gbo -le 'ɔ nyɔtu'a dɪ! ^{XVII} ɛ'o ɛ-ɛ se'a 'yi'srɛɛ 'bho 'ɔ 'yigbeyi, ɛ-ɛ 'mɔ-o 'nyɪnyɪdɪ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, 'nyɪnyɪdɪ -lru-ɪ -nɪ'e 'bho, 'ya dɪ nyɔ -see 'mɛ yi katii 'bho 'ɔ 'yigbeyi.

^{XVIII} Nyɔ-ɔ 'ma-a 'ɔ -nɔ ɔ, -a 'de-e 'gwli na ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'nyɪnyɪdɪ'a nɔnɔdɪ, -ɛkedɪmaa, 'ɔ 'yu Zezii-i "du -ɔ 'yrili 'le 'nyɪnyɪdɪ'a tiyayi se ɔ wɔnyɪ'bhɛɛ.

^{XIX} -Abɔ 'de-e 'gwli na -Lagɔ'ɔ 'yreetɪ -a "du'o, 'le nyɔ -lɔvɔ -nɪ'e 'nyɪnyɪdɪ'a tiyayi'a -kpɛɛ wɔn 'mu.

^{XX} -A yibo'o-o -lɛɛke na -Lagɔ'ɔ 'yu Zezii *Kliist 'yi-e 'nɔɔ 'kmɔ 'mu 'le ɔ 'ye -amu -naagɪ 'nyɪ -a 'ke -Lagɔzɛɛ yibo. -A -ke -Lagɔzɛɛ 'mnɔ'ɔ 'bhɔ 'sisri'e-e 'yi 'le -a -ke 'ɔ 'yu, Zezii, kpɔkɔn'o ti -lɛɛ, -ɛkedɪmaa, Zezii-i 'mɔ-o -Lagɔzɛɛ 'le ɔ 'bhle'e 'kɔgwɫɛtɪnɪezɛɛ'ɛ 'lru kwa.

^{XXI} A -gblee, 'an dɪkmayreetɪ-a, ɛ'o ɛ-ɛ 'ka -Lagɔ'ɔ 'bɪ 'mu'luo 'le a'ba -pɔɔ 'zɔ, a "du a'ba 'bhi 'yrili 'ɛ dɪ!

'ZAAN'a ''bɔɡʊ'a 'sɔnnɛ

Wludie po'a nyo ''bɔɡʊ -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li.

Zezi'a -gɪɡba -lue 'Zaan po'o ''bɔɡʊ -nɛɛ -jeyi. ɔ 'nɔ-o -kaa 'le ʊn -ke Zezii 'ke ''yi''sisri 'le -ziadɪ -ke dɪkɪmɛɛ 'mʊ ''kɔmʊ, 'le, lɪ-ɪ se'a 'kpɔ 'bhle, nyɔ-ʊ tɔ 'nɪ, 'bho 'wa damʊ ʊn 'ke 'wa ''bhi''yrili''du.

'Bubva

I 'Inmɔ nyunyɔzɛgɛ *'Zaan 'ma-a *Zezi'a -gɪɡba'a ''lrutideyi, a-bʊ -Lagɔ -za'a 'bho 'ɔ lbhʊ'a dɪ, a-bʊ -ke dɪ 'ɪn -kma'a -ziaka, 'ɪnmɔ po'o amʊ ''bɔɡʊ -nɛɛ -jeyi. ɛ -se 'ɪn -nɪ -lue 'tɪn'a ''sɛ-ɛ -kma a'ba dɪ 'nɪ -ko. -Ka Zezii Kliisɪ'a dɪ ''du'a -ziadɪ, nyo''o nyo-ɔ yibo nɪ'a a, ɔ -kma'a-a a'ba dɪ -lɾɛɛ. II -ɛkedɪmaa, ɛ-be -ziadɪ 'mɪnɛ -nɪ'e-e 'le -a'ba -pɔɔɔ 'zɔ ''kɔmʊ.

III -A-bʊ -ke Zezii *Kliisɪ ''sisri'a ''yi 'le -ziadɪ -ke dɪkɪmɛɛ 'mʊ, -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke 'ɔ ''yu Zezii Kliisɪ 'mɪnɔ -sie -amʊ gbo! ʊn nʊ -amʊ -zɛgɛ ''lruli 'le ʊn 'ke -amʊ -pɔɔɔ'a bhlubhlua ''nyɪ!

IV -Ka -a'ba -tɪta 'mɪnɔ 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -na 'bho 'ɔ -jeyi 'le -a 'ke 'le 'ɔ -ziadɪ 'li ti-de, 'ɪn 'ye-e li na 'ka-a a'ba tɔɔ-ʊ na'o. 'ɪn 'ye'a -kaa 'ɛ lɛtu li a, 'bubva 'lbha'a 'ɪnmʊ-ɛ tenyɪ.

Dɪkɪmɛɛ

V 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -a kɪkma -kɪkma dɪ! ɛ-be wlu 'ɪn-ɪ po'a -laa amʊ -jeyi a, ɛ -se wlulre -ko. 'Bho -a'ba -Lagɔjeyi'a yinamʊ, -ɛ 'wɔ'a 'bho, -ɛ bhla'a -zɪan ''kpi, -a 'wɛn -ɛ 'bɔ 'le -a yibo nɛ'o -lɾɛɛ. VI A yibo -Lagɔ'ɔ dɪ'a -kmakmaa 'nɪ? A -gblee, nyo-ɔ ''du'a 'bho 'ɔ wlu, 'ɪnnɔ -kma'a 'ɔ dɪ. 'Le 'ɔ wlu -a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, 'ɪnnɛ 'mo-o, a kɪkma -kɪkma dɪ!

-Ziadɪ

VII A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, nyɔ'a -dadudu-u ''maa'a nyɔ dɪ ''yrili, ʊn bubva'a-a 'nɔɔ 'bhlɪkpi ''kpi ti. -Ka *Zezi'a *Kliisɪ ''luo'a nyunyɔku 'mʊ 'le ɔ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, ʊn -see ɪ -ziadɪ 'la. 'Wa nyɔtu-u 'mo-o nyɔ'a dɪyrilimaamʊ. *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyɔ'a ''yidedemʊ mo'o -lɾɛɛ. VIII A ''du a'ba ''bhi''yrili, -Lagɔ'ɔ lbhʊ a-a nʊ'a, ɛ -kaa ''nuko 'wla 'le ɔ 'ke amʊ -zɛgɛ ''lrulinʊ! IX A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyɔ, lɪ ɔ-ɔ tɔ'ɔ -amʊ, nyo-ɔ cɪ 'ɪ ''kpi a, ɔ -ke -Lagɔ se -na. Nyɔ-ɔ -de 'nɪ 'mʊti a, 'ɪnnɔ -ke -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke 'ɔ ''yu Zezii ''sisri'e ''yi. X 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, -bho -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊzayi yi 'le amʊ gbo, -bho 'ɔ -tɔtɔɔ -ke *nyɔ'a 'pʊʊnyi Zezi'a nɪ se gɔgɔ ɔ, a'ba bhuhlu nɔ 'mʊti -le! XI -ɛkedɪmaa, nyo-ɔ kpɔn 'ɔ 'lɪkpɔ -ka -zɛgɛka a, ʊn -nɪ 'sɔn, ʊn -nɪ'e-e ''nyinyinikpli 'mɪnɪ'a bo 'li.

**'Zaan'a wɔyɪjrawlu*

XII A -gblee, 'ɪn 'bhle 'ko-o dɪ'a -dadudu 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊʊ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see ti'bɔ 'ɪn 'ke ɪ 'le ''bɔɡʊ 'li ''du. 'ɪn 'yɔbha-o'o 'ɪn 'ke 'le amʊ gbo yi -a 'ke -dalue ti-de 'le 'ɪn -ke a 'ke -wlu. 'Le, 'bubva-a 'lbha'a -a -nɪ 'wee, ɛ 'ke -amʊ 'mʊ ''yi tenyɪ.

XIII Nyɔ -Lagɔ -za'a 'bho -lɾɛɛ 'ɔ lbhʊ'a dɪ, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

'ZAAAN'a 'bɔɔɔ'a tannɛ

Wludie po'a nyɔ 'bɔɔɔ -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li.

Zeziia nyɔ -lue un-u 'la'a Gayusi, 'innɔ 'Zaan po'o 'bɔɔɔ -nɛɛ -jeyi. 'Le 'ɛ 'limɔ, -ka ɔ -ke Zezii -na'a -ka -zɛgɛka 'le ɔ-ɔ kpa'a 'ɔ nyɔ, ɔ-ɔ 'za-a 'ya 'di. 'Lotɔ'a 'nynuu mu'a 'likpa 'mɔ un 'ke Zezii'a nyɔ -tɔ, -ka ɛ 'bhle'a 'nyɪ 'le un 'ke u kpun -gli, ɔ-ɔ 'tri -ɪ -jie 'kpi ti.

**'Zaan-a 'po-o Gayusi 'bɔɔɔ -jeyi*

I 'Inmɔ nyunyɔzɛgɛ *'Zaan 'ma-a *Zeziia -gɪɪgba'a 'lɪrutideyi, -inmɔ Gayusi -ke dɪ 'in -kma'a -ziaka, -inmɔ 'in-ɪ po'o 'bɔɔɔ -nɛɛ -jeyi.

II 'An dɪkmalotɔ'a 'yu, 'in-ɪ bhade-e -Lagɔ li, lɛ'o lɛ-ɛ -a nu'a, ɛ 'ke 'wɔn, -a'a nmi 'ke kwa-nmɔ, 'le, -ka -a'a -Lagɔjeyi'a -nanabhu -nmɔ'ɔ 'yrili, ɪ -nɪ 'sɔn 'ke -kaa 'wɔn -lɛɛ! III -In 'ye li-ɔ, Zezii'a -gɪɪgbawɔnyi'a nyɔ -ke 'in -nɪ'a 'nɔɔ, 'wa tɔɔɔ yi'a 'le -inmɔ gbo, un 'wɔɔ'a 'le a, -ka -in kpun'a Zezii'a 'dɪzɪɪ ti 'klaklakla, un -zɪ 'ɪ-ɪ 'inmɔ -bodɪ 'mɔ 'le 'in 'ye 'ɛ 'bubɔa li tenyɪ. 'In yibo'o-o na -a'a kpli mo'o. IV -Gblee, -bho nyɔ yi 'inmɔ -bodɪ 'le ɔ 'ke 'inmɔ 'tmɔɔ na, 'an -Bozezii'a nyɔ, -ka 'in -gwle'a -Lagɔjeyi, -u -see'a -kaa 'bho -gwle ke, un 'kpun-o Zezii'a 'dɪzɪɪ ti 'klaklakla, 'ɔ wlu 'mnɛ-ɛ 'lɪhaa-a 'inmɔ 'bubɔa 'yi, 'le ɛ 'ye lɛ'o lɛ'ɛ 'bubɔa 'mɔ-ɪ.

Gayusi'a 'yrilinmɔdɪ

V 'An dɪkmalotɔ'a 'yu, nyɔ-u 'ma-a -a *-Bozezii'a nyɔ, nyɔ -ke 'bhi-i -sɔ'ɔ 'laga 'mɔ o, dɪ -a nu 'u 'lɪruli a, ɪ -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili. VI -Ka -in -kma'a 'wa dɪ 'le -in 'ye 'u -zɛgɛ 'lɪrulinu, un -zɪ 'ɪ-ɪ Zezii'a -gɪɪgbawɔnyi'a nyɔ -lɪrɔ-u -nɪ'a 'nɔɔ -bodɪ 'mɔ. -Bho un yi 'le le a, 'inmɔ bhade -inmɔ li, -kpa nu 'le un 'ke 'wa -jɔɔ nya kpa! 'ɛ lɛtu nu'o -Lagɔ 'tɔ. VII -Gblee, un 'ke Zezii'a 'dɪzɪɪ 'mɔ-za'a kamɔ un-u yi'e -kaa 'le. 'Le un -see 'ybha, nyɔ-u se'a -Lagɔ yibo, un 'ke 'wa kwa 'mɔ'a lɛ kpun. VIII 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ, -a-bu ma 'tɔ-ɔ Zezii'a -gɪɪgbawɔnyi'a nyɔ -lɛɛ, -abu 'ke 'wa nyɔtu kpun -gli, 'le -a 'ke 'le 'wa 'klumɔ -nɪ 'le 'wa -ziadɪ'a -tonamɔ.

Diotɛɛfɔ -ke Demetriusi

IX -Gblee, *Zeziia -gɪɪgba -ke 'lɪrutidemɔ'a -lue -in 'du'a a, a-bu 'ma-a 'ɛ nyɔ, 'in 'po-o amɔ 'bɔɔɔtoope -lue -jeyi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, Diotɛɛfɔ 'bɔ'ɔ ti 'kɔmɔ, ɔ 'ke a'ba -kɪɪgba 'du, ɔ -see 'ybha, dɪ 'in -za'a 'mɔ, ɔ 'ke ɪ -lokuipo. X 'ɛ dɪ 'in-ɪ 'ye 'le amɔ gbo -yi mɔ. 'Nyinynidɪ ɔ-ɔ nu'a -ke 'yrilinyniwlu ɔ-ɔ za'a 'bho 'an 'kpi 'mɔ, -bho 'in yi 'le a, 'le 'in 'ke ɔ tidede. ɔ-ɔ nu'a -kaa, ɪ -see ɔ 'gwɔ kpun. -A -Bozezii'a nyɔ-u yi'a 'le, ɔ -see ti'ɔ ɔ 'ke 'wa 'likpɔ kpun. Nyɔ-u 'ybha'a un 'ke u -kɔtɪ 'sɔn -kpun -nɪ, 'ɔ 'wɔn un 'ke -kaa nu. -Bho un ɛɛ 'ɔ wlu 'mɔ, ɔ-ɔ 'po -u 'piemɔ.

XI 'An dɪkmalotɔ'a 'yu, -bho nyɔ -ka 'nyinynidɪ-ɪ nu, -a'a 'kpa 'ɔ kpli gbo -le! Nyɔ-ɔ nu'a 'yrilinmɔkpli, -gbu 'ɔ 'sɛ ya! -Gblee, nyɔ-ɔ nu'a 'yrilinmɔdɪ, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'yu. Nyɔ-ɔ nu'a 'nyinynidɪ, ɔ se -Lagɔ yibo.

^{XII} -In 'ye li-ᵛ, "yrilinmᵛdᵛ Demetrius-ᵛ nᵛ'a a, nyᵛ'o nyᵛ-ᵛ 'za-a 'ya "dᵛ. 'Le 'ᵛ kpli-i tᵛᵛ nyᵛ na -ziadᵛ mo'o. -Abᵛ-ᵛ 'za-a 'ᵛ "dᵛ -lrᵛᵛ, 'le -ᵛn yibo'o na -a'ba 'mᵛzadᵛ-ᵛ 'mo-o -ziadᵛ.

**'Zaan'a 'yeyewlu*

^{XIII} -Gblee, 'ᵛn 'bhle 'ko-o dᵛ'a -dadudu 'ᵛn 'ke -ᵛnmᵛ 'tmᵛᵛ. ᵛ -nᵛ'a -kaa 'mᵛ a, 'ᵛn -see ti'ᵛᵛ 'ᵛn 'ke ᵛ 'le "ᵛᵛᵛ 'li "du. ^{XIV} 'ᵛn 'ybha-o'o 'ᵛn 'ke 'le -ᵛnmᵛ gbo yi 'wᵛ -nᵛ 'mᵛ 'le -a 'ke -dalue ti-de 'ᵛn -ke -ᵛn 'ke -wlu.

^{XV} -A'ba -Kᵛyi *Zezii "nyᵛ -ᵛnmᵛ -pᵛᵛ'a bhlubhlua! -A -Bozezii'a nyᵛ -lrᵛᵛ-ᵛ -nᵛ'a 'nᵛᵛ ᵛ, ᵛn na ᵛ-ᵛᵛ 'ye'e amᵛ! -A'ba dᵛkmalotᵛ'a "nynuu -nᵛ'a 'le -ᵛnmᵛ gbo, -a-ᵛᵛ 'ye 'ᵛ -lue -lue!

ZIIDT'a "bɔgu

Wludie po'a nyɔ "bɔgu -nɛɛ'ɛ -naagɪ 'li.

Zezi'i'a nyɔ "we Ziidt po'o "bɔgu -nɛɛ -jeyi. ɔ 'nu-o -kaa, 'le, li-ɪ se'a 'kpu 'bhle, nyɔ-ɔ tɔ 'nɪ, 'bho 'wa damɔ ɔn 'ke 'wa "bhi 'yrili'du.

'yewlu

^I 'Inmɔ Zaakɪ'a leyi Ziidt, 'inmɔ po'o amɔ "bɔgu -nɛɛ -jeyi. 'In-ɪ 'mo-o *Zezi'i *Kliisɪ'a lbhɔnɔyi -lrɛɛ. A-bɔ -a'ba -tɪta -Lago 'la'a a 'ke 'ɔ nyɔ "du 'le a 'ye'a 'wɔn, a-bɔ ɔ -ce'ɛ kpu, ɔ-ɔ "du'a "yrili Zezi'i Kliisɪ'a dɪ, a-bɔ 'in-ɪ po'o wlu -jeyi.

^{II} ɔ nu amɔ -zegɛ "lruli! ɔ "nyɪ amɔ -pɔɔb'a bhluhluwa 'le a'ba dɪkmɛɛ-ɛ -nɪ 'nɔ 'mɔ -lrɛɛ, 'ya 'wee 'ke 'le a'ba -pɔɔb 'zɔ 'yi!

Nyɔ-ɔ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmɔzɪgɪ'a "kpidi

^{III} 'An dɪkmalotɔ'a "nynuu-a, 'pɔnɔpɔn -a -nɪ 'wee -a 'ye'a 'bho -Lago'ɔ "troli, 'ɛ kamɔ 'in 'bɔ 'ko'o ti 'an -pɔɔb'a klɛ ti 'in 'ke amɔ wlu -jeyi po. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, dɪ -lrɪ-ɪ 'kpa'a 'bho 'an -pɔɔb "kpi'a dɪ 'in popo'o 'gwɔtɪ na, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le 'in 'ke amɔ "bɔgu -jeyi po 'le 'in 'ke amɔ 'kpi 'yi po, 'le, *Zezi'i *Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, -Lago "nyɪ'a 'ɔ nyɔ, a 'ke 'le 'ya 'limɔ ti-de -ka -zegɛka 'le a 'ke 'ya gbɔzɪzaka yibo. I-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ -see "yida 'mɔ -sɔ yi "kɔmɔ. ^{IV} A -gblee, 'in-ɪ 'zɪ -ɪ amɔ -bodɪ 'mɔ, -ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ'a "du'a 'bho -Lago, ɔn yi-o'o -kɔ, ɔn 'ye a'ba "klumɔ 'kpa. -Ka 'ɔ 'limɔ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho -amɔ "kpi, 'ɛ wlu ɔn-ɔ za'a "yida 'mɔ 'le ɔn-ɔ nɔ'o 'ɔ "bhɔo-o "nyɪ 'ɔ "yiflɔɛ, lɛ'o lɛ-ɛ -nyni'a "yrili, ɔn 'ke ɛ nɔ. 'Wa "nyinɪnikpli ɔn-ɔ nɔ'a -kaa, 'inɪ tɔ'ɔ na Zezi'i Kliisɪ 'ma-a -a'ba 'bhleyi, ɔ se ɔ -kɔ. U-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'wa "kpidi 'ɔnɪ-ɛ'o see 'le -Lago'ɔ "bɔgu 'li, na ɔ-ɔ 'ye -ɔ dɪ -kpuɔn -mɔ.

^V 'An 'lotɔ'a "nynuu-a, dɪ 'in 'ka amɔ -bodɪ 'mɔ-za, a yibo nɪ-o'o see. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'in-ɪ popo-o amɔ 'ya tɔɔb 'gwɔtɪ: -Benɪ a, -a'ba -Kɔyi -Lago -kpa'a-a *Izrayɛɛlɔkɔmɔ 'le ɔn 'ye 'le *Ezɪpɔtɔbhluɔkpa "kpi 'wɔ. I zi'a -kaa, nyɔtɔɔb -see'a 'ybha ɔn 'ke ɔ "gwɔlide, ɔ -zɔ 'ɔ-ɔ ti. ^{VI} A popo ɔ gbo'a -dalbhɔmɔtɔɔb'a dɪ 'gwɔtɪ -lrɛɛ! ɔ "nyɪ -ɔ wɔnkɔɛ. ɔn -gbɔ 'nɛ ya, ɛ se "yi'bhɛ, 'le, yaku -ke 'li ɔ de ɔ 'ka ti, ɔn 'ye 'le 'wɔb, ɔn 'ye 'nɔ'ɔ 'bhluɔkpa "kpi yi. 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ ɔ kpuɔn ɔ'o, ɔ 'ye ɔ gbɔkɔbhluɔkui -san -nɪ, 'le, -da -lue -ke -kuyre -nɪ'a dɪi, ɔ 'ye ɔ 'le "vuto. 'Le-e ɔn-ɔ 'ye -nɪ mɔ, 'le, zɔ-ɔ 'bhle'a 'nynɪ, -ɛ -ke ti ɔ 'ka nyɔ -zɪgɛ -tu, ɛ 'ke nyni, 'le ɔ 'ke ɔ dɪ -kpuɔn "kɔgwɛka. ^{VII} *Sodɔɔmɔ-e *Gomɔɔ -ke -gwɛ -lrɪ-ɪ -nɪ'a 'bho 'ya "troli, a popo 'ya nyɔ'a dɪ 'gwɔtɪ -lrɛɛ! U-bɔ -Lago gbo'a -dalbhɔmɔ'a -ka ɔn-ɔ "wɔlɔ'o. Lɛ'o lɛ nyunɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke nɔ, 'innɛ ɔn-ɔ nɔ'o. 'ɛ kamɔ -Lago po'o nɛ 'zɔ 'le ɔ 'ye ɔn -ke 'wa gwɛ ti-za "fia 'wee. I-bɪ "nyinɪnikpli 'mnɪ, -a-bɔ nyunɔ 'ke ɪ kwa gbo -za'a dɪ ɔ nɔ'o 'ɛ lɛtu, 'le, -bho -a -gbɔ nɛ ya, ɛ 'ke -amɔ "dɪ 'mɔ "du, 'le ɔ -kaa -amɔ 'kleyɛɛ "kpi -ya 'le -a -kaa "kɔgwɛnɛ 'mɔ mu.

^{VIII} A -gblee, 'an 'lotɔ'a "nynuu-a, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmɔzɪgɪ, 'ka-a ɔn-ɔ nɔ'o ɪ-bɪ "nyinɪnikpli 'mnɪ -lrɛɛ. Yafɪ "we ɔn-ɔ ya'a a, 'ya dɪ ɔn-ɔ "wɔlɔ'o. ɔn -see ti'ɔ -Lago 'ke ɔ -kɔ, 'le, ɔ gbo'a -dalbhɔmɔ -ke 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, ɔn-ɔ za'a "nyinɪniwlu 'mɔ 'bho ɔ "kpi. ^{IX} A -gblee, *Misɛɪ 'ma-a ɔ gbo'a -dalbhɔmɔ'a -kɔgɔb, ɔ -ke

"nyinyinidi'a tiyayi *Sataan je'o -benyi Moyiizu'a "ku'a di. Ɔ -ke ε-ε je'ε -kaa a, Ɔ "du-o Ɔ "bhuo "yrili 'le "jreewlu -lue 'tɪn -see 'le 'Ɔ wɔn 'mʊ 'wɔl 'le Ɔ 'ke ε -bodi 'mʊ-za. Ɔ-Ɔ 'nʊ-o: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ -ya -ɪnmʊ 'kleyeεε "kpi! ^X U-bʊ nyʊ 'mʊ, lɪ ʊn se'a 'bhεε ʊn 'ke 'muti'wɔn, 'ya "kpi ʊn-ʊ za'a "nyinyiniwlu 'mʊ. Nmi-i se'a lε "lru 'mʊ 'bhle, lε ε 'yɔbha'a, -ka ε-ε nʊ 'ε ε, 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o. 'Le, ɪ-bɪ 'wa "bhi'a 'gwlɔdi se'a "yrili-nmɔ, ɪ-ɪ yʊ 'b 'kleyeεε "kpi 'le nyaka. ^{XI} -Yeee, ngazedɪ! ʊn-ʊ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyi "sɛ! -Ɛkedɪmaa, *Aɔaa'a 'yʊ *Kayɪnɪ nʊ'a 'Ɔ leyɪ'a "mʊnyɪ, -Ɔ 'lbhɔ 'Ɔ Ɔ, 'Ɔ -ka ʊn-ʊ popo'o 'gwlɔti. *Balaamʊ "du'a mɔni'a di, -Ɔ 'bɔ 'ka ti Ɔ 'ke -Lagɔ'Ɔ wlu "yɪda 'mʊ -za, 'Ɔ kpɪlɪ ʊn "luo'o 'mʊ. *Kɔlε-ε -see'a 'bho -Lagɔ "du, 'Ɔ -ka ʊn nʊ'o, 'le, -ka Ɔ 'mε'ε, ʊ-bee -mʊnʊʊ 'ye -kaa "mamajɔlʊ bhlu -lɾεε. ^{XII} A-bʊ Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ'a "sɛ, -bho a 'gbʊʊ -da -lue "lru, -bho a -ka li a, ʊn -nɪ'e-e 'le a'ba "klumʊ 'le ʊn 'bhεε'o ʊn 'ke a'ba nyɔtɔlʊ di "yrili'maa, 'le, -jɔlʊzεgε-ε 'ma-a -Lagɔ'Ɔ -nε, ʊn 'ke ε "yi 'wɔl. -Ka 'wa 'gwlɔ 'yɔbha'a, 'ka-a ʊn-ʊ li'o 'le ʊn-ʊ 'na'a nɾε. ʊn se dɪn 'bhle. -Bho "ni yi ti -tututu, -bho -pʊpɔƆ yi, ε-ε 'zi-e yaku'a -druku 'le "ni 'mʊnε-ε cε'ε 'le yayɪ ti "zanyɪ! ɪ-bɪ -druku-u -see'a "ni 'mʊ-cε, ɪ 'ke lbha, 'ɪnnɪ -ke ʊn gʊgɔ'Ɔ "yiti. -Bho tui'a "bhɪponamʊ nyɪnɪ, tu-u -see'a -tro, 'ε -ka ʊn -nɪ'o. -Bho nyɔ "tru tu, -ka ε-ε 'mε'ε "kɔmʊkɔmʊ, 'ka-a ʊn -nɪ'o. ^{XIII} A -gblee, -bho 'tɔnnɪ "vuto 'ε "tarɪli 'le 'kpɔkpɔ "kpi, ɪ-ɪ sie'e 'le-e -vlεɛnvlεɛnɪ. -Ka -lue 'mʊnɔ, 'ka-a nyɔ-Ɔ 'ye'e 'wa "nyinyinidi li. -Bho 'cɔdri -ka fan "matʊ, 'cɔdri -lru-ɪ 'wɔl-o 'le 'ya "klumʊ, ɪ-ɪ 'cε-ε nε "yi -doo, 'le ɪ-ɪ 'ma'o -lɾεε 'le yaku "yi. U-bʊ nyʊ 'mʊ, ʊn kɔƆ'Ɔ-Ɔ 'cɔdri 'mʊ. -Da -lue-e -nɪ'a -ka tii, 'ε 'bɪtu -Lagɔ -za'a 'bho 'le Ɔ 'ke ʊ 'bho tide "kɔgwɛka.

^{XIV} A -gblee, Enɔkɪ 'ma-a *Aɔaa'a "nynuu'a "nynuu'a kpε -mεεsɔnnɔ, Ɔ -za'a-a -Lagɔ'Ɔ wlu 'mʊti see 'bho 'wa "kpi. Ɔ na: A-a 'ye-e li'a! -A'ba -Kɔyi -ke Ɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -gbogboyoko'o 'ye-e -yi -mʊ, ^{XV} Ɔ 'ke nyunyɪ -zɪgɛ -tu, 'le, nyʊ-ʊ se 'Ɔ yɪbo, "nyinyinidi ʊn-ʊ nʊ'a 'bho 'Ɔ "yigbeyɪ, ɪ -ke "nyinyiniwlu ʊn-ʊ za'a 'mʊ 'bho 'Ɔ "kpi, Ɔ 'ke ʊ 'ya di -kpɔn. ^{XVI} U-bʊ nyʊ 'mʊ, 'gwlɔ-ʊ nyɪnɪ 'nʊ-ʊ 'li 'yɾεε, 'le ʊn-ʊ kpa'a 'wa -bonyunyɪ -lɾʊʊ di "yi. "Nyinyininaagɪ ʊn 'bhle'a -pɔlʊ 'zɔ, 'ɪnnɪ "tuu nʊ'o 'le ʊn-ʊ nʊ ɪ'o. 'Wa "bhi'a "yɪbhεεwlu'a "sε-ε 'wɔl'o 'le 'wa wɔn 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'lbha'a nyʊ "yɾabha 'mʊ, ʊn 'ke ʊ lε "lru 'mʊ -za.

*Ziidi-ɪ "du-o Ɔ *-Bozezii'a nyʊ "di 'mʊ*

^{XVII} A -gblee, 'an dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, a-bee -mʊnʊʊ, di -a'ba -Kɔyi *Zeziɪ *Kliisɪ'a -dalbhomʊ 'tɾmʊʊ'a amʊ -benyi, -ɪ 'ye'a -zi mʊ, a popo nɪ 'gwlɔti! ^{XVIII} ʊn na, 'le *-lebhcɔkɔkɔ 'li, nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mʊ 'le ʊn 'ke amʊ 'nyɪnɪ -dri. U-bʊ nyʊ 'mʊ se -Lagɔ yibo. "Nyinyinile ʊn 'yɔbha'a, 'ɪnnε ʊn-ʊ nʊ'o. ^{XIX} A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mʊ, 'ɪnnʊ zɪza'a nyʊ 'li. ʊn se *-Lagɔ'Ɔ Lisaazuzu 'mʊ'bhle. "Nyinyininaagɪ ʊn 'bhle'a -pɔlʊ 'zɔ, 'ɪnnɪ -po 'nʊ -dide "kpi. ^{XX} 'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, a-bee -mʊnʊʊ, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ, -ɪ 'ma-a -ziadɪ, -ɪ 'wɔl'a 'le -Lagɔ gbo, a kuku 'mʊti, a 'ke 'le ɪ 'mʊ 'kpɪ "yipopo -nɪ! A po *-Lagɔ wɔn gbo -zɔƆ, 'le *'Ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue 'mʊ! ^{XXI} A'ba dɪkmεε-ε -nɪ'a 'le -Lagɔ'Ɔ -pɔlʊ 'zɔ, a -de 'le ε 'mʊ ti! -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a 'limʊ -nmɔ'Ɔ wɔn, 'le Ɔ-Ɔ 'ye'a -a'ba di 'le -yi mʊ, -a -ke Ɔ 'ke -dalue -nɪ "kɔgwɛka, -a popo 'ε -nɔƆ'Ɔ di 'gwlɔti 'le -a 'ke ε wɔn-fuo!

^{XXII} 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ -ke -pɔlʊ 'wɔl-ɔ'ε 'sɔn 'mʊ, a 'bhle ʊ -bhεbhε 'le a 'ke ʊ 'bho -Lagɔ'Ɔ -jeyɪ -ya! ^{XXIII} -Jɔlʊ -se'a-a -Lagɔ'Ɔ -jɔlʊ,

'wa tɔlv "du'a 'bho 'ε "yi'a -nanaa wɔn, -bho "dana 'kpa nε 'mυ, -ka nyo-ɔ "flɔ 'ɔ 'le, a nυ υ -kaa 'le υn 'ke -Lagɔ'ɔ -jolv bhlu! ε-be "sesijolv 'mne, 'wa -lrυυ-υ -nυ 'ε bhlanamυ, a 'bhle υ -bhεbhε -lrεε 'le υn 'ke ε "yi 'wlv! -Bho a -ka -kaa-a nυ a, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le, "nyinynidυ υn-υ nυ'a a, a-bee -mnυυ -kυ υ 'mυ ti'ga -lrεε! Nyo-ɔ 'ma-a 'wεlibhleyi, -bho nyo se 'ɔ -bana liple, -ka 'wε 'mne-ε 'kpɔ 'ɔ 'mυ, 'ka-a 'wa "nyinynidυ -nυ'o. A ple υ li 'le a -kυ υ nυ!

-A 'bhεε -Lagɔ'ɔ 'nyny "yi

^{XXIV}An 'lotυ'a "nynyu-a, -Lagɔ 'bhle'a wɔnkue ɔ 'ke amυ "yrili"du 'le a -kaa 'bho 'ɔ -jeyi 'wlv, -ɔ 'bhle'a wɔnkue ɔ 'ke amυ a'ba "nyinynidυ "kpi -za -lrεε, a 'bhεε 'ɔ 'nyny "yi! A-bυ -see'a 'bυ li'bhle yi, 'ɔ 'nyny 'mne'ε "yibhεεε'ε -vlavlυ 'mυ a-a 'ye ti-de mυ 'bho 'ɔ "troli 'le a 'ke 'bυbυa li. ^{XXV}-A 'bhεε ɔ -nυ -lue 'tυn'a 'nyny "yi! -A 'ke 'pυn 'bho 'ɔ "yigbeyi'a dυ ɔ -ya'a 'nɔɔ 'kmυ 'mυ -a'ba -Koyi *Zezii *Kliisυ. 'Nyny'a "yibhεεε -ke wɔnkue "du 'ɔ li "kɔgwεka! Dυ 'tυn -za'a -laa amυ -bodυ 'mυ, *ι -nυ -kaa 'mυ "kɔmυ!

-Lebhooṅṅo 'li'a "DUKUYRILIZADI

Wludie po'a nyɔ 'bɔḡv -nɛɛ'ɛ -naaḡi 'li.

'Le "bɔḡv -nɛɛ 'li, -lebhooṅṅo 'li'a li Zezii Kliisi -to'ɔ 'Zaan 'yi, 'unni ɔ-ɔ ziza'a ḡbo. Zezii'a -ḡliḡbi -mɛɛson ɔ 'si'a 'nyɔ 'le 'ɛ 'yri'a -klḡbi 'son -ke tan 'yi, 'ya nyɔ ɔ po'o "bɔḡv -nɛɛ -jeyi. -Noo -ke ti ɔ po 'ɛ v -jeyi, 'Wlomeɛ'ɛ 'bhlɔkpayowliklagba-a 'kla-a Zezii'a nyɔ nyant 'mu tenyi. 'ɛ dɪ 'Zaan po ɛ 'v -jeyi 'le ɔ 'ke v 'kpa 'yi po 'le un 'ke 'kpa 'yi ku. ɔ 'ka "bɔḡv -nɛɛ 'cni a, ɔ 'ye-e yaku li, ɛ 'ye wɔn kati. "Yritiyeeɛ -ke li -lru Zezii -to 'no 'yi, 'unni ɔ-ɔ za'a 'mu. -Ka -Lago -ke Zezii 'mno lu'a lɛ'o lɛ tu wɔn 'mu, 'unni ubi 'mni-u to'ɔ nyɔ. Un 'kpa-a to'a "lru 'bho Sataan 'kpi -ka -zegɛka. 'Inne 'bhle'e 'nyɔ'a dɪ, -Lago'ɔ nyɔ ɔ -ko'ɔ ɔ, ɔ -ke un 'ke "trotitidede "kɔmu.

*Lɛ -ke 'lru 'yi *Zaan 'cni'a "bɔḡv -nɛɛ*

I Li -Lago "zize'a nyɔ 'yri, 'le *Zezii *Kliisi 'ye 'i "duku "yri-li-za, ɔ 'ye 'i -Lago'ɔ lbhooṅṅo 'tmoo, 'ya dɪ ɛ-be "bɔḡv -nɛɛ -za'a 'mu. Lɛ -Lago 'si'a 'nyɔ -ɛ 'ka -nu-ɛ 'wla, un 'ke 'i yibo'a dɪ, 'ɔ "bhoo-o 'ɔ 'ɔ -kaa 'yi. A -gblee, 'ɛ 'lru 'yi Zezii Kliisi lbho'o ɔ ḡbo'a -dalbhoyi, 'le, 'unmo, 'ɔ lbhooṅṅo *Zaan ḡbo, ɔ 'ke 'unmu li 'mni -to. II I zi'a -kaa a, 'le, lɛ'o lɛ -Lago ḡbo'a -dalbhoyi -to'ɔ 'unmu 'yi, 'un 'ye 'i 'cni 'le "bɔḡv -nɛɛ 'li 'le nyɔ 'ke 'i yibo. 'In na: -Lago'ɔ wlu mo'o -ziaka 'le Zezii Kliisi 'ye 'i 'kpi'wɔn.

III Wlu-u 'wlv'a 'le -Lago'ɔ wɔn 'mu, 'unmo 'ɔ lbhooṅṅo 'Zaan 'cni'a, nyɔ-ɔ zɛɛ'ɛ 'ɛ "bɔḡv tu 'bho nyɔ 'wee'a 'yigbeyi a, ɔ 'wa-a ti. I-bi wlu 'mni, nyɔ-v po 'i -lokui 'le -v "du 'i 'bho a, -Lago-ɔ wɔnna 'nu-v "niti, -ekedɪmaa, -noo -ke ti li 'mni 'ka yi, ɛ "koo'ɔ-ɔ ḡbo.

**Zezii'a -ḡliḡbi -mɛɛson-ɔ -ni'a Aziibhlɔkpa "kpi, *Zaan 'po-i "bɔḡv -jeyi.*

IV ɛ-be "bɔḡv -nɛɛ, 'unmo *Zaan 'cni ɛ'o. A-bu *Zezii'a -ḡliḡbi -mɛɛson-ɔ -ni'a Aziibhlɔkpa "kpi, 'unmo 'ye'e amu.

"Kɔḡwlelago -ko'ɔ li 'wee, ɔ -wɔnna amu "niti, 'le ɔ 'ke amu -polv'a bhlubhlua "nyɔ! ɔ-zuzu 'saa'a li kpe -mɛɛson, ɔ nu amu -zegɛ "lruli, 'le a 'ke -polv'a bhlubhlua 'ye -lɛɛ! V Zezii *Kliisi 'ma-a -ziadi'a 'muzayi, ɔ nu amu -zegɛ "lruli, 'le ɔ 'ke amu -polv'a bhlubhlua "nyɔ! A -gblee, tiniezegɛ-ɛ se'a "tiinamu 'bhle, nyɔ -Lago-ɔ "nyɔ 'ɛ 'le 'memv'a "klumu, 'unno 'mo-o 'wa nyamna, 'le ɔ -ko'ɔ 'bhluḡyowli.

ɔ-bo Zezii 'mno ɔ, ɔ -kma'a-a -a'ba dɪ. Un 'lbho -ɔ'o, 'ɔ nymo 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba 'nyinyidɪ'a dɪ 'le ɔ 'ye -amu zetie 'le 'i 'mu, VI 'le ɔ 'ye 'le -amu -za, nyɔ ɔ -ko'ɔ ɔ, ɔ 'ye 'le -amu 'wa "klumu po, -a -ke ɔ 'ke li 'wee -ko, 'le -a 'ye 'ɔ -tita -Lago'ɔ bɔbɔmu "du. 'Nyɔ'a 'yibhɛɛ -ke wɔnkue "du Zezii'a li "kɔmu! Dɪ -ni, *'ya letu -ni -kaa 'mu "kɔmu!

VII A -gblee, 'le yaku'a -druku 'mu, 'le-e Zezii-i 'ye le -yi -ni mu. Nyɔ'o nyɔ-ɔ 'ye -ɔ li'ye -mu. Nyɔ-v -see 'ɔ 'wɔn, un-v 'ye -ɔ li'ye -mu -lɛɛ. 'Le 'bhluḡpɪ 'wee "kpi, nyɔ-v -see 'ɔ "ḡwlide, un-v 'ye-e 'ɔ dɪ "vi -mu. 'In-i zi 'i amu -bodɪ 'mu, 'ɛ letu-u 'ye-e -nu-ɛ -mu. I-bi dɪ -ni, *'i -ni -kaa 'mu "kɔmu!

VIII 'Le -a'ba -Koyi -Lago na: 'Inmo 'mo-o "Kogwlelago -o -ko'c lu 'wee 'le 'an wonkue 'bhe'e 'yi ε -zi'e le''o le. 'Inmo -ya'a le''o le ti, 'inmo 'bhle'e 'ε tisoe'ε 'kpu kwa.

*Zaan 'ye-e *Zezii li, 'le 'yritiyee 'mv.

IX 'Inmo a'ba 'lotu'a 'yu *Zaan -ke a bhete'a gbo, 'le -a -ke *Zezii 'ye'a 'yi''sisri a, 'inmo 'mno, 'inmo po'o amu "bogu -neε -jeyi. 'Ka-a ε -nu'e 'mu'a dı, 'ın -ke a -ple'ε 'kleyee 'mu, 'le -a 'ye "gwli-ku, -ekedımaa, -a-bu o -ko'c 'wee 'le 'o -koko'c 'mne -see "tiinamu 'bhle yi. A -gblee, "dızıgı-t 'wlu'a 'le -Lago gbo, 'ın-t za'a 'mu, 'le 'ın-t nu'a, -da Zezii -nu'a 'no'c 'kmu 'mu, 'o -to 'nu-t nyu, t-bı -ziadı 'mnu, 'ya kamu un kpu'o 'inmu, 'le un 'ye 'inmu likpe -lue un-u 'la'a Patımo'ı 'li kpa. X A -gblee, 'ın -nu 'bho likpe 'mne 'li, 'le *-Lago'c Lisaazuzu'a -jijri 'ye 'inmu "kpi yi. Zo -ke 'li -a fo nu'a li, 'le -a bubo'c -a'ba -Koyi Zezii, 'ınne mo'o. 'In nu'a -kaa, 'ın 'won-o wlu -lue 'bo 'le 'an lemu. ε -nu'e-e vevlele -ka nyo-o bhla'a legle, XI 'le ε na 'inmu -bodı: "Luo "bogu 'mu, le-ε -a 'ye'a li, 'cnu ε! Zezii'a -glıgbı-t -nu'a Efεεzi-e, Sıminı-e, Pεgamu-e, Tıatılı-e, Saadı-e, Filadelfıı -ke Laodısee, t -nu -mεεson, po ε u -jeyi!

XII -Wluwlu -gwε'ε 'le 'an -loku 'mu ti a, 'le 'ın 'ye 'le popo, nyo-o za'a 'inmu dı -bodı 'mu, 'ın 'ke o li'ye. 'In nu'a -kaa, 'ın 'ye-e "napı -mεεson li 'bho 'ya "kpidelı -mεεson "kpi. T-bı "kpidelı 'mnu, t -nu-ε'ε-ε sanu 'mu. XIII 'Bho t-bı 'napı'a "kpidelı 'mnu'a gwia 'mu, nyo -lue -ke nyunyo'c 'yu gugo'c, 'ınno 'ın 'ye'e li. O -pa'a-a -vilobana 'mu, 'le o bhla'a 'bho 'ε 'kpi sanu'a "betu. XIV 'o "lru -nu'e-e "buu! 'o "yri-i vlan-o'o -ka ne. XV -Bho nyo "du nete "yri, -ka ε-ε vlan'a tenyı, 'ka-a 'o bhı -nu'o. -Ka 'bho "dıklagba 'mu'a 'nu'a wlu ku'a ti, 'ka-a 'o wlu 'bhe'ε 'yi -lrεε. XVI 'Le o 'bhle'e 'cudrı -mεεson kwa 'le 'o -linasu 'mu, 'le, -blajrεε-ε 'bhle'a 'yri 'son, ε-ε 'wlu'o 'le 'o won 'mu. -Bho 'yru -nu "duu 'mu, -ka 'ε -vıavlı ku'a won, 'ka-a 'o "yigba-a vlan'o -lrεε.

XVII A -gblee, 'ın 'ye 'o li a, 'ın 'ga-a ti 'le 'ın 'ye 'gwı'kpa 'bho 'o wonyi. O nu'a -kaa, o 'de-e 'inmu -linasu "kpi 'le 'o na: -Sıanyı'a 'lbha -inmu -le! 'Inmo "Kogwleyi Zezii mo'o. 'Inmo -ya'a le''o le ti. 'Inmo 'bhle'e 'ε tisoe'ε 'kpu kwa. XVIII 'Inmo 'mo-o "Kogwleyi. 'In 'me 'ko-o'o 'le -Lago 'ye 'inmu glu -za, 'ın 'ye ti-nı -lrεε. ε-be 'an tınıε 'mne -see "tiinamu 'bhle yi. 'Memεε -ke -da -yo, nyu-u 'me'ε, un -nu'a, 'ın 'bhle-e wonkue 'bho 'ya "kpi. XIX 'ε dı, le''o le -ın -nu'a liyenamu, 'cnu ε! Lt-t -nu'a 'traamu zinamu -ke -yı 'ye'a -yi mu 'wla, 'cnu t 'wee! XX -In 'ye li-o, 'cudrı -mεεson 'ın 'bhle'a kwa 'le 'an -linasu 'mu -ke sanu'a "napı'a "kpidelı -mεεson, 'ın-t yi-o'o 'ın 'ke -inmu 'ya 'zo -to: 'Cudrı -mεεson 'mo-o Zezii'a -glıgbı -mεεson'c "lrutidemu. "Napı'a "kpidelı -mεεson 'mo-o Zezii'a -glıgbı -mεεson.

II

*Zezii -zi -nu'e-e *Zaan 'mu, 'le, 'o -glıgba-a -nu'a Efεεzi, o 'ye ε "bogu -jeyi po.

I I zi'a -kaa, 'le o-bo nyo 'mno na 'inmu -bodı -lrεε: 'Cnu "bogu -lue, 'an -glıgba'a "lrutideyi -nu'a 'bho Efεεzi, -ın 'ke o ε -jeyi po! 'Tmuo no na: 'Inmo -yo 'bhle'a 'cudrı -mεεson kwa 'le 'an -linasu 'mu, 'le "napı'a "kpidelı -mεεson-o -nu-ε'ε sanu 'mu, 'ınno na'a 'le 'ya 'nyunmu, II 'an wlu 'ka-a o -bodı: Le''o le a-bu 'inmo *Zezii'a nyu-u nu'a a, 'ın yibo

nε-o'o. -Ka a-a 'mε'ε 'an lbhυ wɔn 'mυ, 'le a-a ku'a 'kpa 'yi, 'in yibo nι-o'o -lɾεε. 'Le 'in de'e 'gwli na a'ba 'tayi nyanɔbhlemυ 'yiti, 'wa -sie 'le a'ba 'klumu. Nyυ -yυ 'la'a 'wa 'bhi *'an -dalbhomυ, 'le υn -see 'υ -ko a, a 'cɾυ -υ 'mυti 'le a 'ye υ 'yrili-gwε. III 'An nyυ a 'du'a dι, a-a 'ye'e 'kle, 'le a 'ye 'kpa 'yi ku, 'le 'kɾɪ -see amυ 'yiti-wa. IV ε -nι'a -kaa 'mυ a, a'ba lε -lue-e -nι'e 'bho, 'inne'ε nu'o 'inmυ 'tu: 'ε lεtu 'mo-o, -ka a -kma'a 'an dι -bɛnyɪ, a se 'traamυ -kaa -nι. V 'ε dι, -da a yibo -nι'a 'inmυ -lɾeeka, -ka a'ba kɾli -nι'a, a popo -kaa 'gwɫɫɪ! -Ka a -yi'a gbɔ, a 'ye -kaa li-ɔ! A yibo a'ba 'nyinynidɪ 'yi 'le a 'ke 'inmυ gbɔ 'bhiti! A 'luo a'ba -bɛnyɪkɾli 'mυ! -Bho ε -se -mneε, 'in-ι yi-o'o 'in 'ke amυ a'ba 'napε'ε 'kɾitidεlε kwa 'mυ -za. VI 'Bho 'ε lemυ, a'ba lε -lue -gbε nu'o 'inmυ 'tu. 'Inne 'mo-o, *'Nikolaa'a nyυ'a -tɔtɔɪ, -ka 'in -see 'ɪ 'ybha, 'ka-a a -nι'o -lɾεε.

VII A -gblee, dɪ *-Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbɪwɔnyɪ'a nyυ -bodɪ 'mυ, nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'mυti'wɔn, ɔ -na nι -tɔɔ ti! Nyɔ -yɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nu'a 'an 'gwɫɫɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa 'yi 'kɔmυ, 'in-ι 'ye -ɔ -jɔɫ 'nyɪ -mυ, 'le tu'a 'bhυo-o -nι'a 'le -Lago'ɔ 'bhɔzagwɫɔ 'mυ, -ε 'nyɪ'a nyɔ 'kɔgwɫɫɪmεzεgε, ɔ 'ke ε -za 'le ɔ 'ke ε li.

**Zezii -zi -nι'e-e *Zaan 'mυ, 'le, 'ɔ -glɪgba-a -nι'a Sɪminɪ, ɔ 'ye ε 'bɔgυ -jeyɪ po.*

VIII I zi'a -kaa, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mno na 'inmυ -bodɪ: 'Cnɪ 'bɔgυ -lue -lɾεε, 'an -glɪgba'a 'lɾutideyi -nι'a 'bho Sɪminɪ, -in 'ke ɔ ε -jeyɪ po! 'Tmυυ nɔ na: 'Inmɔ -yɔ 'ma-a 'Kɔgwɫɫɪ, 'inmɔ -ya'a lε''o lε ti, 'inmɔ 'bhle'a 'ε tɪsɔɛ'ε 'kɾɪ kwa, 'inmɔ 'mε'ε 'le 'in 'ye'a glu -sɔ, 'in 'ye'a ti-nɪ -lɾεε, 'in na ɔ -bodɪ: IX 'In yibo'o-o -ka a-bυ *Zezii'a nyυ-υ 'ye'a 'kle, 'le 'pɔan-a 'lbha'a amυ. ε -nι'a -kaa 'mυ a, -bho 'in -gbυ amυ ya, a -see lε 'mυ-bɔ. A'ba 'nyinynidɪ *'Zuifɔ-υ za'a a, 'in yibo nι-o'o -lɾεε. U-bυ 'Zuifɔ 'du'a amυ dɪ 'kɾɪ, υn na υn-υ 'mo-o -Lago'ɔ -glɪgbawɔnyɪ'a nyυ. -Bho 'in -gbυ nυ ya, υn-υ 'mo-o 'nyinynidɪ'a tiyayi *Sataan'a -nυ. X A 'ye li-ɔ, a-a 'mu-o 'kle 'ye -mυ. -Bho ε -nι -kaa 'mυ a, -sɪanyɪ'a 'lbha amυ -le! A -gblee, ε-bε 'nyinynidɪ'a tiyayi 'mne-ε 'ye-e a'ba -dadudu ti'dɪn -mυ, 'le ε 'ke υ -jie 'mυ po. A-a 'ye-e 'kle 'ye -mυ 'le 'wɪ -lɾɪ 'li. -Bho nyɔ'ɔ 'bhυo nυ, ɔ 'ke amυ 'lbha a 'ke 'mε ε, a'ba depɔ 'inmυ 'yi -le! -Bho ε -nι -kaa 'mυ a, 'lemnɪ 'in-ι 'ye-e amυ 'kɔgwɫɫɪmεzεgε 'nyɪ -mυ.

XI A -gblee, wlu *-Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbɪwɔnyɪ'a nyυ -bodɪ 'mυ, nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ε 'mυti'wɔn, ɔ -na nι -tɔɔ ti! Nyɔ -yɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nu'a 'an 'gwɫɫɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa 'yi 'kɔmυ, 'ɔ nyɔtu -ke -Lago-ɔ 'ye-e 'yi' 'sɪsɪ -mυ 'kɔgwɫɫɪka. 'Kɔgwɫɫɪmεmεε -see ɔ -yε yi 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyɪ.

**Zezii -zi -nι'e-e *Zaan 'mυ, 'le, 'ɔ -glɪgba-a -nι'a Pεgamυ, ɔ 'ye ε 'bɔgυ -jeyɪ po.*

XII I zi'a -kaa, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mno 'ye 'bho wlu -lɾεε kɔ, 'le ɔ na: 'Cnɪ 'bɔgυ -lɾεε, 'an -glɪgba'a 'lɾutideyi -nι'a 'bho Pεgamυ, -in 'ke ε ɔ -jeyɪ po! 'Tmυυ nɔ na, 'inmɔ 'bhle'a -blajɾεε-ε 'bhle'a 'yɪ 'sɔn, wlu-u 'wɫɫ'a 'le 'an wɔn 'mυ, 'inne 'ka-a: XIII A-bυ 'ma-a 'an nyυ, -gwɫɫɪ -ke 'mυ a -de'a ti, 'in yibo nε-o'o. A -gblee, ε-bε gwɫɫɪ 'mne, 'nyinynidɪ'a tiyayi *Sataan -kɔ nε'o. A 'ye li-ɔ, 'an -ziadɪ'a 'mɔzalbħnυnyɪ Atipasɪ, -ɔ -see'a 'inmυ 'yidepo, Sataan'a nyυ 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ 'ye 'mε. ε-bε -nɔɔ 'mne ti a, a -see 'inmυ 'yiti'tayi, a 'de-e 'inmυ 'gwli, 'le 'in -ke a 'ye 'yi' 'sɪsɪ 'kɔmυ. A

-gblee, -gwlo -ke 'mu a -ke Sataan 'mne -ni'a a, 'bho-o un -za -ni' no 'le a'ba 'klumu, un 'ye o 'lbha, o 'ye 'me. E -ni'a -kaa 'mu a, -ka 'in -ko' o amu, a-a 'zi -i nyu -bodi 'mu gbaa! XIV 'Bho 'e lemu, 'in 'bhle-e ditolo 'in 'ke amu 'yikpa. 'Ya letu 'mo-o, *Balaamu -ni'a -benyi, a'ba tolu 'ybhaha 'traamu o -totoli. -Ka *Balaaki 'ka -nyna 'le o 'ka *Izrayelikomu 'yrabha 'mu 'lbha, 'le, nmi nyu-u za'a *'sraga 'mu kokui'a di, un 'ke i li, 'le un 'ke "wli -lree, 'inne o -to no'o. XV -Ka -lue 'mno, 'ka-a a'ba 'klumu'a nyutolu -ni'o. U-bee -mnuu 'ybhaha *'Nikolaa'a -totoli -lree. XVI 'Ka-a e -ni'e 'mu'a di, a yibo a'ba "nyinyidi 'yi 'le a 'ke 'inmu gbo 'bhiti! -Bho e -se -mnee, 'an -blajree-e 'bhle'a "yri 'son, -e 'wlu'a 'le 'an won 'mu, 'in-i 'luo 'ne 'mu-e, 'in -ke e-e yi-o'o 'le -a 'ke tu vo.

XVII A -gblee, di *Lago' o Lisaazuzu -za'a 'an -gligbawonyi'a nyu -bodi 'mu, nyu -yo 'bo' o ti o 'ke i 'muti'won, o -na ni -to' o ti! Nyu-o 'won' o 'an wlu 'bo, -o nu'a 'an 'gwlo'di, 'le -o ku'a 'kpa "yi "komu, lilile -lue-e -ni'a -Lago gbo 'no' o yaku 'li, 'in-i "nyu -o e'o. 'Bho 'e lemu, 'le 'in 'ke o sokpulu -lue "nyu. E-be sokpu 'mne'e "kpi, 'nyinle -lue 'ke 'bho 'nu-e. E-be 'nyu 'mne, nyu -lue 'in -see e yibo yi, -bho e -se nyu-o 'ye 'e 'ye mu.

**Zezii -zi -ni'e-e *Zaan 'mu, 'le, 'o -gligba-a -ni'a Tiatili, o 'ye e "bogu jeyi po.*

XVIII I zi'a -kaa, 'le o-bo nyu 'mno na 'inmu -bodi: 'Cu "bogu -lue -lree, 'an -gligba'a 'lrutideyi -ni'a 'bho Tiatili, -in 'ke o e -jeyi po! 'Tmu no na, 'inmo -Lago' o "yu -ke "yri-i vian'a -ka ne, 'le, -bho nyu "du'a nete "yri, -ka e-e vian'a tenyi, 'inmo -ke bh-i -ni'a -kaa, -ka 'in 'le'e, 'ka-a 'ka-a: XIX A-bu 'ma-a 'an nyu, le' o le a-a nu'a, 'in yibo ne-o'o. -Ka nyu' o dikmee -ni'a 'le a'ba -polu gbo -lue -lue, -ka a de'a 'inmu "gwli "komu, -ka a ku'a 'kpa "yi, -ka a 'bhe'e a'ba -Lagolbhu wonyi, 'le, -ka a -see'a gbo -yi, a-a mu ni'a 'lru, 'in yibo ni'o -lree. XX E -ni'a -kaa 'mu a, a'ba le -lue-e -ni'e 'bho, 'inne'e nu'o 'inmu 'tu: A -gblee, 'le a'ba "klumu, Zezabeli -ni'a ti -benyi, 'wa kpliyitigugonyinaakpu -lue-e -ni'e 'le. 'Innu "maa'a amu, -u nu'o -Lagowlu'a 'mutizayi un "du'o 'le a-a 'woon ni'o. A-bu 'ma-a 'an lbhunu, sindi un-u to' o amu, a 'ke "wli, 'le, nmi nyu-u za'a *'sraga 'mu kokui'a di, a 'ke i li. XXI 'E kamu 'in "nyu 'u "yiflo, un 'ke 'wa "nyinyidi "yiyibo 'le un 'ke 'inmu gbo "bhiti. E -ni'a -kaa 'mu a, un -see e 'woon, 'le un 'ybhao un 'ke "wli'e "srii. XXII 'E "lru "yi, 'in-i 'ye u 'we "kpi -ya mu, 'le, -ka un -ke nyukpasi-i 'pe ni'a 'bho 'wa "kpitipele "kpi ti, un 'ke -kaa 'bho ti'pe. U-bu nyu -ke un -ple'e nu'ndi 'mu, -bho un se u "yrili'wlu, 'le un 'ke 'wa "nyinyidi "yiyibo, un 'ke 'inmu gbo "bhiti, 'in-i 'ye -u 'kleyee "kpi -ya -mu tenyi. XXIII 'Bho 'e lemu, nyu-u 'woon' o 'wa -totoli, 'in-i 'ye -u ti-za -mu, 'le 'an -gligbawonyi'a nyu 'ke "gwlide -ka 'in yibo'a nyu' o nyu' o -polu. A -gblee, -bho 'in 'ke amu le "lru'linu, a'ba lbhu a nu'a -lue -lue, 'inne 'in-i 'ye ya-gbu mu!

XXIV A-bu 'an nyu -lru-u -ni'a Tiatili, a -see u-bu 'nynaakpu 'mnu -lokuipo. Nyu-u 'la'a 'wa "bhi «li'a yibomu» 'le i 'ye'a *Sataan'a ni "du, i-bu 'wa li 'mni, a se i yibo. A-bee -mnuu, 'in se le 'bhle 'in 'ke amu -bodi 'mu-za, XXV -bho e -se le -lue -nee'e "se: 'In na: -Bho 'in -ka 'no' o 'kmu 'mu le-e yi a, a kpu' an -totoli ti "komu! XXVI A -gblee, nyu-o 'won' o 'an wlu 'bo, -o nu'a 'an 'gwlo'di, 'le -o ku'a 'kpa "yi "komu, 'in-i 'nu -o 'bhukpi 'wee'a -yowli 'mu. XXVII Wonkue 'an -tita -Lago "nyu'a

'unmu, 'e letu 'in-t 'ye ɔ ''nyɪ mu -lɾɛɛ. ɔ-ɔ 'ye-e wɔn-ku -mu tenyɪ, 'le, -ka nyɔ-ɔ wa'a mɛ'ɛ -yakpe, ɔ 'ke -kaa ''nyinyinikpli'a numu ti-za. XXVIII 'Le, -bho ɔ-ɔ -ka ''yri ti'wla, 'unmɔ kɔɔ'ɔ 'ɛ 'cudɾɛ fan'a a, 'in -ke a 'ke -na.

XXIX Dɪ *Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbawɔnyi'a nyɔ -bodɪ 'mu, 'unnu 'ka-a! Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'muti'wɔn, ɔ -na nu -tɔɔ ti!

III

**Zezii -zi -nɪ'e-e *Zaan 'mu, 'le, 'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a Saadı, ɔ 'ye ɛ ''bɔɔɔ -jeyi po.*

I ɔ-bɔ nyɔ 'mɔɔ'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a Tiatilɪ, ɔ gwɛ'ɛ 'ɛ ''kpidɪ'a 'muzɛɛ 'yi, 'le ɔ na 'unmu -bodɪ: 'Cnɪ 'an ''bɔɔɔ -lue, 'an -glɪgba'a 'lɾutideyi -nɪ'a 'bho Saadı, -ɪn 'ke ɔ ɛ -jeyi po! *Lago'ɔ -zuzu 'saa'a li kpɛ -mɛɛsɔn, 'unmɔ ɔ -nɪ'a 'mu, 'le -ɔ ''si'a 'bho, -ɔ 'bhle'a 'cudɾɪ -mɛɛsɔn kwa, 'in na ɔ -bodɪ: A-bu 'ma-a 'unmɔ *Zezii'a nyɔ, le''o lɛ a-a nu'a, 'in yibo nɛ-o'o. A -gblee, -bho nyɔ -de ti, un na a yaa'a-a 'muti. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -bho 'in -gbu amu ya, a-a 'mu-o'o 'bho -Lago'ɔ ''yigbeyi. II A yaa 'muti, -bhladı a -see'a plɪplɪplɪ -nɪ ke a, 'le a 'ke 'kpɪ ''yipopo! -ɛkedumaa, a'ba kpli 'in ''duu'a ''yriti, ɪ se 'yi'sɾɛɛ 'bho -Lago'ɔ ''yigbeyi. III A -gblee, a 'ka -Lago'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyɔ ''du, wlu un -za'a amu -bodɪ 'mu, -ka un -zɛ 'ɛ 'mu 'le a 'ye 'ɛ -lokuipo a, a popo -kaa 'gwɪɪti! A yibo a'ba ''nyinyinidɪ ''yi 'le a 'ke 'unmu gbo ''bhiti, 'le a 'ke ɪ-bɪ -tɔtɔlɪ 'mnu 'bho ''du. 'ɛ dɪ, -bho a -see 'mutiyaa a, 'in-t 'ye-e amu 'zɔ'daa -mu -ka ''yriyi. -Nɔɔ -ke ti 'in-t 'ye'a -yi mu, a -see ɛ ''gwɪɪde yi. IV ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -da a -de'a 'bho Saadı ti, nyutɔɔɔ -nɪ'e 'le a'ba ''klumu, 'unnu yibo'o 'an dɪ ''yri. U-bu nyɔ 'mnu, -banɪpli 'in-t 'ye ɔ ''nyɪ mu, un 'ke 'mu-pa, 'le 'in -ke un 'ke -na, -ɛkedumaa, 'ɛ letu un -nmu'ɔ ''yiti.

V A -gblee, nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nu'a 'an 'gwɪɪbɔdɪ 'le -ɔ ku'a 'kpa 'yi ''kɔmu, -banɪpli 'in-t 'ye ɔ ''nyɪ mu ɔ 'ke 'mu-pa, 'le, -Lago'ɔ ''bɔɔɔ -lue -ke 'li, nyɔ-ɔ -nɪ'a ti 'bho'ɔ ''yigbeyi, 'wa 'nyɪnɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, 'in -see 'le ɔɔɔ-ɔ'ɔ 'nyɪnɪ -za yi. 'Bho 'an -tɪta -Lago -ke ɔ gbo'a -dalbhomu'a ''yigbeyi, -ka ɔ ''du'a 'an nyɔ, 'bho-o 'in-t 'ye ɪ 'mu-za -nɪ mu gbaa.

VI Dɪ -Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbawɔnyi'a nyɔ -bodɪ 'mu, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'muti'wɔn, ɔ -na nu -tɔɔ ti!

**Zezii -zi -nɪ'e-e *Zaan 'mu, 'le, 'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a Filadɛɪfii, ɔ 'ye ɛ ''bɔɔɔ -jeyi po.*

VII A -gblee, 'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a 'bho Saadı, 'in gwɛ'ɛ 'ɛ ''bɔɔɔ ''yi, 'le ɔ-ɔ nyɔ 'mɔɔ na 'unmu -bodɪ: ''Luo ''bɔɔɔ -lɾɛɛ 'mu, 'an -glɪgba'a 'lɾutideyi -nɪ'a 'bho Filadɛɪfii, -ɪn 'ke ɛ 'cnɪ 'le -ɪn 'ke ɛ ɔ -jeyi po. 'Unmɔ -sɔ'ɔ -Lago gbo, 'unmɔ 'ma-a -ziadı'a 'muzayɪ ''kɔmu, 'unmɔ ku'a wɔn, Zelizalɛɛmɔlɾe, -ɛ 'wɪɪ'u'a 'le -Lago gbo yaku 'li, 'unmɔ, -bho -ɔ kati'a nyɔ 'ɛ -jɔɪɪ wɔnyi, 'le nyɔ -Lago-ɔ 'ye'a -kɔ mu 'le 'ɛ 'limu, ɔ 'ke 'wa ''klumu -nɪ, 'le nyɔ -lɾɔɔ se'a 'bhɛɛ, ɔ 'ke 'bho ka, 'unmɔ, -bho -ɔ -ka'a nyɔ 'ɛ -jɔɪɪ le, 'le ɔ -kaa ɔ-bu nyɔ 'mnu'a ''klumu -nɪ, 'le nyɔ -lɾɔɔ se'a 'bhɛɛ, ɔ 'ke ɔ wɔnyi kati, 'unmɔ nu'o na: VIII A-bu, 'unmɔ *Zezii'a nyɔ, le''o lɛ a-a nu'a a, 'in yibo nɛ-o'o. -Ka a se'a 'mutikuku tenyɪ a, 'in yibo nu-o'o -lɾɛɛ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu, a ''du'o 'bho-o 'an wlu, 'le a -see 'unmu ''yidepo. A -gblee, 'ɛ dɪ 'le a'ba nya a, -ka -Lago 'ka amu -kɔ ''kɔgwleka, 'in -fɔ'ɔ-ɔ 'ɛ -jɔɪɪ wɔn. Nyɔ -lɾɔɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ -ka. IX *Zuifu -yɔ 'ma-a *Sataan'a nyɔ, le 'in-t 'ye ɔ ''lɾuli-nu mu, a 'ye ɛ

li-ɔ, ʊn na, ʊn-ʊ 'mo-o -Lago'ɔ -gɫɪgbawɔnyɪ'a nyʊ. -Bho 'ɪn 'cru ʊ 'mʊti, ʊn-ʊ 'mo-o 'nyɪnyɪnɪdɪ'a tiyayi Sataan'a -nʊ. U-bʊ 'Zuɪfʊ 'mʊnʊ, 'ɪn 'ye-ʊ -kɔn -mʊ -glaka 'le ʊn 'ke yi, ʊn 'ke amʊ 'kolri wɔnyɪ glu pɔ, ʊn 'ke amʊ 'bho "du, 'le, -ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ, ʊn 'ke -kaa yɪbo. X 'Bho a'ba "bhi'a damʊ, -ka a 'ka 'kpa "yi ku, 'ɛ wlu 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a "du -ɛ 'bho. 'ɛ "lru "yi 'ɪn-ɪ 'ye amʊ "yrili"du mʊ, 'le, 'kleyɛɛklagba-a 'ye'a nyɔ'o nyɔ "kpi -yi mʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɛ 'ke ɔ ti'dɪn ɛ -kaa amʊ "kpi bhla. XI "Yisrɛɛɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amʊ a -de'a 'liti, a kɔn ɪ ti -gli, 'le, li 'ɪn-ɪ 'ye'a nyɔ'o nyɔ 'sɛɛ -pɔ -nɪ mʊ, nyʊ -lruʊ'a "sɛ -ku ɪ 'ye! 'ɪn-ɪ 'ye-e le -yi -mʊ -susueyi'a!

XII Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlɔdɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, "tibhe -ɛ -nʊ-ɛ'ɛ sʊkɔ 'mʊ, -ka 'ɛ -lue -nyna'a 'le 'an -tɪta *-Lago'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li ti, 'ka-a 'ɪn-ɪ wɔ 'ɔ "yiti 'le ɔ 'ke "gwlɪde na -Lago 'mʊnɔ -ke ɔ-ɔ 'ye-e "yi"sisri -mʊ "kɔgwleka. ɔ-bɔ -Lago 'mʊnɔ'ɔ 'nyɪn -ke 'ɔ gwɔ'ɔ 'nyɪn 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "duu mʊ. ɛ-be gwɔ 'mʊnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o Zelizalɛɛmʊlre -ɛ 'wɔ'ɔ 'le -Lago gbo yaku 'li. 'ɪn-ɪ 'ye -ɔ 'an 'nyɪnɪlre "duu -mʊ -lɛɛ.

XIII Dɪ *-Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -gɫɪgbɔwɔnyɪ'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ 'ka-a! Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nɪ -tɔɔ ti!

**Zezii -zi -nɪ'e-e *Zaan 'mʊ, 'le, 'ɔ -gɫɪgba-a -nɪ'a Laodisee, ɔ 'ye ɛ "bɔgʊ -jeyi pɔ.*

XIV ɔ-bɔ nyɔ 'mʊnɔ'ɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a Filadɛɪtɪfi, 'ɪn gwe'ɛ 'wa "bɔgʊ "yi a, 'le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: "Luo "bɔgʊ -lue -lɛɛ 'mʊ, 'an -gɫɪgba'a "lɪrutideyi -nɪ'a 'bho Laodisee, -ɪn 'ke ɛ ɔ -jeyi pɔ! 'ɪnmɔ -Lago lbhɔ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'ɪn 'ke 'ɔ lbhʊ "yi-nynia, 'ɪnmɔ 'ma-a -ziadi'a 'mʊzayi, 'ɪnmɔ se'a sɪn wɔn 'mʊ 'bhle, le'o ɛ -Lago -ya'a ti, 'ɪnmɔ 'ye 'ɛ da, 'ɪnmɔ nʊ'o, na: XV Lɛ'o ɛ a-a nʊ'a a, 'ɪn yɪbo nɛ-o'o. -Ka "nɪpɪɛ -ke "nismuanu "du'a lezɛɛ, a-bʊ 'ma-a 'ɪnmɔ *Zezii'a nyʊ 'bho Laodisee, 'ɪn yɪbo'o-o na, a se -kaa -nɪ. -Ka a -nɪ'a 'bho 'ya 'nyɪnɪmʊ, 'ɛ nʊ 'ɪnmʊ 'tʊ. XVI "Ni-ɪ -nɪ'a -bhogee, 'ɛ -ka a -nɪ'a dɪ, -bho nyɔ 'nɛ ɛ, -ka ɔ-ɔ zɛ 'ɛ wɔn, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye amʊ -nʊ mʊ. XVII A -gblee, -bho a -de ti, a-a 'nʊ-o: -A 'bhle-e mʊnɪ'a -dadudu, -a 'ga-o'o, -a -see ɛ -lue 'tɪn 'mʊ-bɔ. A-a 'lɛ'ɛ -kaa 'le, -ka a'ba dɪ 'bhle'a ngaze 'mʊ tenɪ, a se ɪ yɪbo? -Bho 'ɪn -gbʊ amʊ ya, a-a 'mo-o "pʊanlbhamʊ, a -cɛ'ɛ-ɛ -patɪ 'le a 'lɔ'o. XVIII 'ɛ "lru "yi 'ɪn-ɪ "du'o amʊ "dɪ 'mʊ 'le "yi 'mʊ, 'le a 'ke yi, sanu 'ɪn lele'a a, a 'ke ɛ de, 'le a 'ke "wɪlɛbhlemʊ "du. A yi, a 'ke -banɪpli de, 'le, a'ba -patɪ-ɪ 'bhle'a dɪn 'mʊ, a 'ke ɛ "yi"zize, 'le a 'ke a'ba "yri'a kɔku -lue de -lɛɛ, 'le a 'ke ti'ye wesaa! XIX A -gblee, nyʊ -ke dɪ 'ɪn -kma'a a, 'ɪnnʊ 'ɪn-ɪ "du'o "lru "yi. 'ɛ dɪ, a yɪbo a'ba "nyɪnyɪnɪdɪ "yi, a 'ke 'ɪnmʊ gbo 'bhiti, 'le a 'ke 'tɔ 'mʊtiyaa! XX A 'ye li-ɔ, "yi -lue -lɛɛ 'ɪn-ɪ pɔ'o amʊ: 'Bho nyɔ'ɔ nyɔ'ɔ -buduwɔn "yi 'ɪn-ɪ nyna'a ti 'le 'ɪn-ɪ 'lɔ'ɔ. -Bho ɔ 'wɔn 'an wlu 'bɔ, 'le ɔ 'ke 'bho kati, 'ɪn-ɪ 'pa-a 'le ɔ gbo 'le 'ɪn -ke ɔ-ɔ sisri'e sʊ gbo.

XXI -Ka 'ɪn ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, 'le 'ɪn 'ye'a 'an -tɪta -Lago'ɔ 'gwlɔdɪ nʊ, 'le 'ɪn -ke ɔ -kɔ'ɔ li 'wee, nyɔ -yɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlɔdɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, 'ɪn-ɪ "nyɪ -ɔ "yɪfɔɛ, 'le 'ɪn -ke ɔɔ 'ke li 'wee -kɔ -lɛɛ.

XXII Dɪ *-Lago'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -gɫɪgbɔwɔnyɪ'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ 'ka-a! Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nɪ -tɔɔ ti!

IV

-Lago'ɔ bɔbɔɛ 'le yaku 'li

I A -gblee, 'in gwɛ'ɛ ɪ-bɪ "bɔgɔ 'mɪn'a 'ɕnɪɕnɪa "yi, 'le 'in 'ye yayi popo -lɾɛɛ. 'In nɔ'a -kaa, 'in 'ye-e yaku li, ɛ 'ye wɔn kati, 'le nyo -ke wlu kɔɔ'ɔ lɛglɛ, ɔ 'tmɔs 'ka 'unmɔ, 'in 'ye 'ɔ wlu -lɾɛɛ 'bɔ'wɔn, 'le ɔ na 'unmɔ -bodɪ: Yi 'unmɔ gbo 'nɔɔ yaku 'li, 'le, lɪ -Lago "si'a 'nynɪ ɪ 'ka -nɔ-ɛ 'wla, 'in 'ke ɪ -unmɔ "yi-tɔ!

II 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mɔ, *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'yi-e 'unmɔ 'kpi -lɾɛɛ. 'Bho-o 'in 'ye -nɪ'e 'nynɪbhlekpe -lue li, 'le nyo -lue -de'e 'bho 'ɛ "kpi ti. III 'Yrillinmɔsɔkɪ 'sɔn-ɔ 'bhle'a 'pɛlɔ ɔn-ɔ 'la'a *zasɪpɔ -ke *sadbɔnɪ, -ka ɪ-ɪ vɪan'a, 'ka-a 'ɔ "yigba -nɪ'o, 'le "ni'a -bhlii bi'e 'ɔ 'nynɪbhlekpe 'mnɛ. "Yrillinmɔsɔkɪpɔ -lue -lɾɛɛ-ɛ 'bhle'a 'pɛlɔ, ɔn-ɔ 'la'a *emelodɪ, -ka ɛ-ɛ nɔ'a "wleewle, 'ka-a ɛ-bɛ "ni'a -bhlii 'mnɛ -nɪ'o.

IV A -gblee, 'nynɪbhlekpi'a -gwɪɔ -lue 'yɔ nyiɛ -lɾɪ, 'unɪ bi'e ɛ-bɛ 'nynɪbhlekpe 'mnɛ. Nyɔkɪgbi'a -gwɪɔ -lue nyɔ nyiɛ, 'unɪ -de 'nɪ 'kpi. 'Wa -banɪ ɔn -pa'a 'mɔ, ɪ "plu-o'o "buu, 'le ɔn de'e sanu'a -kwloo 'lɾu. V ɛ-bɛ 'nynɪbhlekpe 'mnɛ, -da ɛ -nɪ'a, nɛ'ɛ "dradrɪ-ɪ 'wɪɔ'o 'bho, 'le "ni-i "gbu'o 'bho, 'le, -dayɾu'a -pupɔ -mɛɛsɔn-ɔ 'ma-a -Lago'ɔ -zuzu 'saa'a li kɛ -mɛɛsɔn, 'ɛ 'mɔyibolɪ, ɪ-ɪ wan'a 'bho ɛ-bɛ kɛ 'mnɛ'ɛ wɔnyi. VI A 'ye li-ɔ, 'bho ɛ-bɛ kɛ 'mnɛ'ɛ wɔnyi -lɾɛɛ, lɛ-ɛ kɔɔ'ɔ "niklagba, 'unɛ -nɪ'e 'bho. ɛ -nɪ'e-e "wlelaa -ka "yena.

ɛ-bɛ kɛ 'mnɛ -lɾɛɛ, lɪ nyiɛ-ɛ bi ɛ'o. I -nɪ'e-e ti 'le "yri -tro nɪ'o -nyakaa 'le nya -ke lemɔ. VII 'Ya -antanyɪɛ -ke -blakpa gɔgɔ'o. 'Ya 'sɔnnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -bhliigbuda, 'ya tannɛ 'bhle-e "yigba -ka nyunyɔ; -bho jisi -ka 'le yayi zi nɪ, -ka ɛ -nɪ'a, 'ka-a 'ya nyiɛnɛ -nɪ'o. VIII -Kpaktɪ -mɛɛlɔ ɪ-bɪ li 'mɪnɪ 'bhle'o -lue -lue, 'le ɪ -tro'o "yri; tɔlɪ -nɪ 'bho 'ya ku 'mɔ, 'le -lɾu -nɪ'e 'le 'ya 'limɔ. -Nɔɔ'o -nɔɔ ti, 'ya wɔn -nɪ'e-e "tonamɔ 'le ɪ-ɪ nɔ'o: -A'ba -Kɔyi -Lago 'saa'a-a li kɛ -mɛɛsɔn, ɔ 'ku-o wɔn ɔ 'ye lɪ 'wee -zi 'le ɔ -nɪ'e ti "kɔgwɛka.

IX-X ɔ-bɔ nyɔ-ɔ -de'a 'bho ɛ-bɛ 'nynɪbhlekpe "kpi ti, ɔ -ke tinɪ-ɛ se'a "tiinamɔ 'bhle, -bho ɪ-bɪ li nyiɛ'ɛ wɔn -ka "to ɪ 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, 'le ɪ 'ke ɔ 'sɛɛ pɔ a, ɔ-bɔ nyɔkɪgbi'a -gwɪɔ -lue nyɔ nyiɛ 'mɪnɔ-ɔ 'za-a 'wa 'nynɪbhlekwoolɪ 'lɾu, ɔn-ɔ de 'ɪ 'bho 'ɔ wɔnyi ti 'le ɔn-ɔ pɔ 'ɔ 'kolɾi wɔnyi glu 'le ɔn-ɔ bɔbɔ nɔ'o, ɔn-ɔ nɔ'o:

XI -A'ba -Kɔyi -Lago, -ka -ɪn ku'a wɔn 'le -a'a 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɪn -nmɔ 'nɪ-ɪ "yiti, -ɛkedɪmaa, -unmɔ -ya'a lɛ'o lɛ ti, 'le -a'a 'gwɪɔdɪ 'mɔ, ɪ 'ye ti-nɪ.

V

**Zezii kɔɔ'ɔ-ɔ *bhlabhɛgbuda nyɔ-ɔ za'a *sraga 'mɔ.*

I A -gblee, 'in nɔ'a -kaa -lɾɛɛ ɛ, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ -de'a 'bho 'nynɪbhlekpe 'mnɛ "kpi ti, 'in 'ye -ɔ li. ɔ 'bhle-e "bɔgɔ -lue kwa 'le 'ɔ -linasɔ 'mɔ. ɛ-bɛ "bɔgɔ 'mnɛ, 'ɛ 'fɔtɪ 'sɔn gbo-o 'ɕnɪ-ɛ'o, 'le ɔn 'ye ɛ 'fian. Nyɔ -kɛɛ ɛ "yikati'a dɪ, lɪ -mɛɛsɔn, 'unɪ ɔn -ka -nɪ 'nɛ wɔnyi. II 'In nɔ'a -kaa -lɾɛɛ, -Lago gbo'a wɔnkudalbhoyi -lue, 'in 'ye -ɔ li, 'le ɔ-ɔ pɔ'o weze, ɔ-ɔ nɔ'o: Nyɔ yɔɔ ku'o wɔn, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke "bɔgɔ -nɛɛ'ɛ wɔnyikalɪ 'bho -za 'le ɔ 'ke ɛ "yikati'a?

III ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le yaku 'li-e, 'nɔɔ 'bhlɔkpa "kpi -ke 'nɔɔ 'mɛmɔ -nɪ'a glu, nyɔ -lue 'ɪn, ɔ 'ka 'bhɛɛ ɔ 'ke "bɔgɔ 'mnɛ "yikati 'le ɔ 'ke ɛ 'li

zre, 'o nyotu se -ni. ^{IV} Nyɔ-ɔ 'ke ε 'yikati 'le ɔ 'ke ε 'li zre, ɔ -see 'o 'ye'a 'lru 'yi 'le 'in 'ye 'vi. ^V 'Le nyɔkɪgbɪ-ɪ -ni'a 'bho'a -lue na 'inmu bodi: 'Bho 'vidi! -Gblee, *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, ɔ kɔɔ'ɔ -blakpa, ɔ 'ma-a *Zidaa'a -gluuwɔnyi'a 'yu, 'bhlɔkpayowli *Daviidi'a 'nayu, ɔ 'lu-o 'nyinyidɪ'a tiyayi tɔ wɔn 'mu. ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'bɔgɔ 'mne'ε wɔnyikalɪ -mɛɛsɔn 'bho -za 'le ɔ 'ke ε 'yikati.

^{VI} ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'in nu'a -kaa -lrɛɛ, nyɔ -lue-e kɔɔ'ɔ *'sragamɔzabhlabhleɣbuda, 'in 'ye ɔ li 'bho 'nynɔbhlekpe 'kpi. ɔ 'bhle-e 'gbɪn -mɛɛsɔn -ke 'yri -mɛɛsɔna ɔFa5 6 'Gbɪn -mɛɛsɔn -ke 'yri -mɛɛsɔn'ɔ 'zɔ-ɔ 'mo-o, ɔ 'ku-o wɔn ɔ 'ye li 'wee -zi, 'le ɔ yibo'o li 'wee.kɪgbɪ'a -gwɪɔ -lue nyɔ nyiε-ε bi ɔ'o. A -gblee, 'bhlabhleɣbuda nyɔ 'lbha'a, un 'ye'a 'sraga -za, -ka ε 'bhle'a -jrɛɛ'ε 'bi li, 'memɛɛ ɔ 'mɛ 'ka, 'ka-a ɔ 'bhle'e 'ε fanɪ li. A -gblee, ɪ-bɪ 'yri -mɛɛsɔn 'mni, *-Lago'ɔ -zuzu 'saa'a li kpe -mɛɛsɔn ɔ -ya'a 'nɔɔ 'bhɪkɪ 'wee 'kpi, 'o 'mɔyiboɪε mo'o. ^{VII} A 'ye li-ɔ, *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamɔzabhlabhleɣbuda, ɔ nu'a -kaa, nyɔ-ɔ -de'a 'bho 'nynɔbhlekpe 'kpi ti, ɔ 'mu ɔ 'yi, 'le 'bɔgɔ ɔ 'bhle'a 'le 'ɔ -linasɔ 'mu, ɔ 'ye ε kɔɔn. ^{VIII} A -gblee, ɔ nu'a -di, ɔ kɔɔn 'ε ε, ɪ-bɪ li nyiε -ke nyɔ'a -gwɪɔ -lue nyɔ nyiε 'mni nu'a -kaa, un 'po-o 'kolri glu 'bho 'ɔ wɔnyi. 'Wa nyɔ'o nyɔ 'bhle-e -dɔdɔ -ke sanu'a 'kɔɔɔ -kwa. Lɛ -lue -ke 'wle gɔgɔ'ɔ nyɔ-ɔ po'a 'yri un 'ke -Lago bɔbɔ ɔ, un-ɔ 'la'a *lasaasi, 'unne 'yi'e ɪ-bɪ 'kɔɔɪ 'mni: *-Lago'ɔ nyɔ'a wɔngbopowlu'a 'mɔyiboɪε mo'o. ^{IX} Un nu'a -kaa, un 'du-o 'bho 'lɔlrɛ -lue 'le un-ɔ bhle'o, un-ɔ nu'o:

-Inmɔ 'bhɛɛ'o -in 'ke 'bɔgɔ -nɛɛ kɔɔn 'le -in 'ke ε 'yikati. -Ekedɪmaa, 'cɛ'o 'cɛ'ε nyɔ, wlu'o wlu'a nyɔ, 'bhlɔkpa'o 'bhlɔkpa 'kpi'a nyɔ, 'nyinyidɪ kɔɔn'a 'geyiε 'mu 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, 'wa dɪ -in 'mɛ'o, 'le, -yɔ 'wɔɔn'ɔ -inmu, -in 'ye ɔ zetie 'le ɪ 'mu, 'le un 'ke -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ nyɔ 'du, ^X 'le -in 'ye ɔ 'mu'luo, nyɔ ɔ -kɔ'ɔ, -in 'ye ɔ 'le 'wa 'klumu po, ɔ -ke un 'ke li 'wee -kɔ, 'le -in 'ke ɔ 'o bɔbɔmu 'mu nu, 'le un 'ke 'kmu -kɔ.

^{XI} 'In nu'a -kaa -lrɛɛ, 'in 'ye-e -Lago gbo'a -dalbhomu'a -gbogboyoko li. Lɪ nyiε 'mni -ke nyɔkɪgbɪ'a -gwɪɔ -lue nyɔ nyiε-ε bi'a 'nynɔbhlekpe 'mne, un 'po -ɪ 'gbele 'li, ^{XII} 'le un-ɔ po'o wlu yayi, un-ɔ nu'o:

-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamɔzabhlabhleɣbuda nyɔ 'lbha'a, 'inno 'bhle'e wɔnkue-ε, -Lago'ɔ -bonyaa 'wee-ε, -naagi-ε, 'mɔtikukue -ke 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ.

^{XIII} 'In nu'a -kaa -lrɛɛ ε, lɛ'o lɛ-ε -ni'a yaku 'li, -ε -ni'a 'nɔɔ 'bhlɔkpa 'kpi, -ε -ni'a 'le 'tɔnni kɔ, -ε -ni'a 'le glu, lɛ'o lɛ -Lago -ya'a ti, 'in 'wɔn-ɔ 'ε wlu 'bɔ, 'le ε-ε nu'o:

-Lago -de'a 'bho 'ɔ 'nynɔbhlekpe 'kpi ti -ke 'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamɔzabhlabhleɣbuda, 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ -ke wɔnkue 'du 'wa li 'kɔmu!

^{XIV} ɪ 'lɛ'ε -kaa a, 'le ɪ-bɪ li nyiε 'mni-ɪ nu'o, na: -Ka a 'lɛ'ε 'tɪn, *ɪ -ni -kaa 'mu! 'Le nyɔkɪgbɪ'a -gwɪɔ -lue nyɔ nyiε 'mni nu'a -kaa, un 'po -ɔ 'kolri wɔnyi glu 'le un-ɔ bɔbɔ nu'o.

VI

*-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, ɔ kɔɔ'ɔ *'sragamɔzabhlabhleɣbuda, ɔ 'du-o 'bɔgɔ'a 'yikatie wɔn.

I U-bu nyu 'mnu gwε'ε 'wa bubuε 'yi, 'le 'in 'ye 'le popo -lreε. 'In nu'a -kaa, u-bu *Lago'c 'Bhozayi -c 'puun'a nyu, -c koo'c *sragamuzabhlablegbuda, 'in 'ye -c li. "Bogu un -ka -n'a li -mεeson wonyi, c 'kpa-a 'bho -c 'ke ε wonyi kati. I-bi li -mεeson 'mnu, c nu'a -kaa, c -za'a 'bho-o 'ya -lue. C -ze 'ε 'bho a, 'le, u-bi li nyie-ε -n'a 'bho, 'in 'ye 'ya -lue'a wlu 'bu'won 'le ε na: 'Da, -in 'ke yi! 'C wlu 'mne koo'c -c "ni-i 'gbu. II 'In -ka 'le-e gbu, -siekoplu 'da'o. Nyu -lue-e -de'e 'bho 'ε 'kpi ti. C-bu nyu 'mnu 'bhle-e plu -kwa. Nyu-c lu'a tu, -kwloo un-u 'nyu 'c c, 'inne un 'nyu 'c'o, c de'e 'lru. C-c mu-o'o c 'ke tu'a -dadudu vε 'le c 'ke u 'kpi 'ya -lreε.

III C-bu nyu 'mnu 'wlu'a 'bho -jeyi a, 'le c-bu -Lago'c 'Bhozayi 'mnu 'ye 'bho 'kpa -lreε, u-bi li -mεeson 'mnu, c 'ye 'bho 'ya 'sonne -za. I-bi li nyie 'mnu 'le 'in 'ye 'ya -lue -lreε'ε wlu 'bu'won 'le ε na: 'Da -in 'ke yi! IV -Sieko -lreε nu'a -kaa, ε 'da-a'o. 'E ku -n'e-e zoo -ka nymu. Nyu-c -de 'ne 'kpi ti, un 'nyu -c 'yifwe c 'ke tu 'yiglu-za 'nco 'kmu 'mu 'le nyu 'ke 'lulbha, un 'ke 'me. 'E kamu un 'nyu 'c -blajreε.

V 'Le, c-bu koo'c 'sragamuzabhlablegbuda, u-bi li -mεeson 'mnu, c 'ye 'bho 'ya tanne 'bho -za, 'le u-bi li nyie'ε -lue -lreε na: 'Da -in 'ke yi! -Sieko -n'a -ka -bilibi nu'a -kaa, "boyu! ε 'da-a'o. Nyu -lue-e -de'e 'bho 'ε 'kpi ti. C-bu nyu 'mnu 'bhle-e kilo -kwa. VI I-bi li nyie 'mnu'a 'klumu 'le 'in 'ye le -lue 'bu'won. E koo'c-c nyunyoc'c wlu, 'le ε na nyu-c -n'a 'bho -sieko 'kpi -bod: Zu -lue 'li'a moni lbhunuyi-i 'ye'a, 'inne 'ke 'cmmutsele'ε kilo -lue 'tin de, 'le, -bho ε "du -pusa, 'ε kilo tan 'tin ε 'ke de. 'Bho nmu -ke 'cna'a damu, -a'a po 'ya moni 'kpi -le!

VII -Lago'c 'Bhozayi -c 'puun'a nyu, -c koo'c 'sragamuzabhlablegbuda, c nu'a -kaa -lreε, u-bi li -mεeson 'mnu, c -za'a 'bho-o 'ya nyiene. 'Le u-bi li nyie-ε -n'a 'bho'a -lue -lreε 'ye -wlu 'le ε na: 'Da, -in 'ke yi! VIII 'In -ka 'le-e gbu, -sieko -ke ku-u 'plu'a 'muti -ka 'lrubhatiyi, 'inne 'da'o. Nyu-c -n' 'ne 'kpi, un-u 'c -c 'Memεε. Nyu -lruo nu'a -kaa, c 'bhla-a 'bho 'c lemu. 'C 'nyu 'mo-o 'Memu'a -nnamu. A -gblee, nyunyu 'wee -n'a 'nco 'bhlu'kpa 'kpi, -bho nyu de 'wa 'digbi nyie ti, u-bu nyu 'son 'mnu, -Lago 'nyu -u wankue 'le un 'ke tu-e, 'mu-e, 'lrubhatie -ke 'mnamunyninmi 'mu -zi -n' 'le un 'ke 'ya -lue'a nyu 'lbha un 'ke 'me.

IX C-bu *nyu'a 'puunyi 'mnu nu'a -kaa -lreε, u-bi li -mεeson 'mnu, c -za'a 'bho-o 'ya -muene. -Gbagbu -ke 'kpi un-u za n'a -Lago'c *sraga, 'in popo'a 'le 'ε 'zo, nyu-u 'wcon'c -Lagowlu, -u 'du 'ε 'bho -ka -zegeka, 'le un 'ye u 'mu-za gbaa, 'le 'ε kamu, nyu 'ye 'u 'lbha, un 'ye'a 'me, 'in 'ye -u li, X 'le un-u 'wo'c, un-u nu'o: -A'ba -Koyiklagba, -in 'mo-o -ziadi'a 'muzayi. Nyu-u -n'a 'le 'kmu 'mu, -u 'lbha'a -amu, -a 'ye'a 'me, -bhlaaka -in 'ke u di -kpuun'a? -Bhlaaka -in 'ke u 'kleyeeε 'kpi -ya'a? XI Un 'le'ε -kaa a, 'le, -banupli -n'a 'buu, un 'ye u 'le -za, un 'ye u 'nyu -lue -lue, 'le un na: A -fo -bhla 'bho 'yi -toope! A -gblee, a'ba -bonyunyu -n'a -Lago'c lbhu nunamu, -ka un 'lbha'a amu, -bho un 'lbhu u -kaa -lreε, -ka -Lago'c 'bhuo 'le'ε, -bho ε zi -kaa a, 'lemnu c-c kpuun 'nu-u di.

XII I-bi li -yu 'wlu'a 'bho -jeyi, 'le, -Lago'c 'Bhozayi koo'c 'sragamuzabhlablegbuda, u-bi li -mεeson 'mnu, c 'ye 'bho 'ya -meelone 'bho -za. 'Bhlu'kpa nu'a -kaa, ε -tre'o tenyi. -Ka 'zunyrie -n'a -bilibi, 'ka-a 'yru -n'a. 'Bho 'cu -mneε'ε damu ε -ke nymu -ple'ε-ε zaanzaan

'mɔ. XIII -Bho sakɔ -ka -bada-a za 'le -pɔpɔɔ 'ke yi, -ka ɛ-ɛ 'wla'a "bhi 'zɔ, 'ka-a 'cɔdɔrɔ 'ga'a ti. XIV -Ka nyɔ-ɔ 'fian'a -cakpa, 'ka-a yaku nɔ'o 'le ɛ 'ye 'ma 'le yayi. Trɪ -ke likpe 'we nɔ'a -kaa, ɪ -sɔ'ɔ-ɔ -denɪ 'mɔ. XV A -gblee, 'le nyɔ'o nyɔ-ɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlɔkpa "kpi, -ɔ -see'a -Lagɔwlu 'wɔɔɔn, -bho ɔ "du 'bhlɔkpayowli o, -bho ɔ "du nyɔklagba o, -bho ɔ "du "srojayiklagba o, -bho ɔ "du 'gagayi o, -bho ɔ "du wɔnkuyi o, -bho ɔ "du 'geyikpaan o, -bho ɔ se ɔ "du o, ɔ 'ye 'le trɪ'a "bhi 'li -ke 'ya 'nyɔnɔmɔ "zize. XVI 'Le ɔn-ɔ 'li ɪ'o, ɔn-ɔ nɔ'o: A 'wla -amɔ "kpi ti, a 'ke -amɔ "yi-ka, 'le, -Lagɔ -kɔ'ɔ li 'wee, ɔ -kaa -amɔ li'ye, 'le, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamɔzabhlabhɛ, ɔ -kaa -amɔ dɪ -kpɔn. XVII - Ɛkedɪmaa, -da ɔn "du'a 'le ɔn 'ke nyɔ dɪ -kpɔn, 'bho nyɔnɪ-o'o. -A'ba nyɔ -lue 'tɪn -see 'wa 'cekuta wɔn 'mɔ -ɔɛ yi ɛ-bɛ -nɔɔ 'mɛ 'li.

VII

Nyɔ -Lagɔ -kɔ'ɔ, 'ɪnnɔ ɔ gbo'a -dalbhoyi "du'o 'ɔ 'mɔyibolɛ li

I ɪ-bɪ li 'mɔn nɔ'a -kaa, ɪ 'gwɛ-ɛ 'bho ti, 'le 'ɪn 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ nyɛ li'ye. 'Le 'bhlɔkpa'a "kete nyɛ 'yi, 'le-e ɔn -nyɔnɪ'a ti, 'le ɔn-ɔ kpɔn'o -pɔpɔɔ'ɔ 'digbi nyɛ ti, ɪ -kaa 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ yi, 'le 'ya -lue 'tɪn'a "bhɔo -kaa 'nɔɔ 'bhlɔkpa 'yi -ke 'tɔnni "kpi yi 'le ɛ -kaa tu -lue 'tɪn 'mɔ wlaa. II 'ɪn -ka 'le-e gbɔ, 'ɪn 'ye-e -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -ɪɔɔ li. 'Le 'yrɔ'a 'wɔlnamɔ ɔ -sɔ -nɪ'e 'mɔ. Ɛ -lue ɔn-ɔ "du'a nyɔ'ɔ ku li 'le "Kɔgwɛlagɔ-ɔ yibo 'nɔ "yi 'ɔ nyɔ'ɔ kamɔ, 'ɪnnɛ ɔ 'bhɛ'e kwa. 'Le ɔ-bɔ -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ nyɛ, -ɔ 'ye'a wɔnkue ɔn 'ke 'bhlɔkpa -ke 'tɔnni wɔn-nyɔnɪ, ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho 'le ɔ-ɔ pɔ'o wlu yayi, ɔ-ɔ 'tmɔɔ 'nɔ -kaa: III A'ba 'tɔ -bhɛla 'bhlɔkpa-e, 'tɔnni -ke tui li -le, 'le, nyɔ-ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ lbhɔnɔmɔ, -nɔɔ -ke ti -a 'ye'a 'ɔ 'mɔyibolɛ 'wa 'yigbeyi'a "dudua 'yi -gwɛ -nɪ mɔ a, ɛ 'ke nyɔnɪ! IV A -gblee, 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mɔ, ɔn 'ye ɔ 'nyɔnɪ "si: nyɔ'a -gwɛɪ -mɛɛsɔn nyɔ nyɛ'ɛ kpe'ɛ "dui 'sɔn -gwɛɪ -bue, ɔn -nɪ'o. A -gblee, ɔ-bɔ nyɔ 'mɔ, *Izrayɛɪɪkɔmɔ'a 'ɔɛ -bue 'ɔɛ 'sɔn 'mɔ ɔn 'wɔ'o.

V Nyɔ-ɔ 'ma-a *Zidaa'a -gluuwɔnyɪ'a nyɔ, ɔn -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

Wɔlɔbɛnɪ'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

Gaadt'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

VI Aseɪ'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

Nɛfɔtalii'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

Manasee'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

VII Siminyɔ'ɔ nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

*Levii'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

Isakaa'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

VIII Zabilɔɔ'ɔ nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

*Zizɛɛfɔ'a nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

*Bezameɛ'ɛ nɛ'ɛ nyɔ -nɪ "du'a -gwɛɪ -lue "dui -bue.

Nyɔ-ɔ -ke 'yigbeyi ɔn "du'a -Lagɔ'ɔ 'mɔyibolɛ, 'ɪnnɔ 'ka-a!

**Zaan 'ye-e nyɔ'a -gbogboyoko li 'le yaku 'li.*

IX ɔ-bɔ nyɔ -yɔɔ 'wɔ'ɔ'a 'bho -jeyi, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -ɪɛɛ. 'ɪn nɔ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e nyɔ'a -gbogboyoko li. Nyɔ se 'tɔ -mɔnɔ'a zɛɛɛɛɛ 'bhɛɛ. ɔn-ɔ 'mo-o 'bhlɔkpa'o 'bhlɔkpa'a nyɔ, 'ɔɔ'o 'ɔɛ'ɛ nyɔ, wlu'o wlu'a nyɔ. ɔn nɔ'a -kaa, -da "Kɔgwɛlagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nyɔnbhlekpɛ "kpi, 'le, *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, -ɔ kɔɔ'ɔ *'sragamɔzabhlabhɛgbuda,

-da ɔ -nɪ'a 'bho ɔ "trolli, un 'yi-e 'bho. -Vilobanɪ -nɪ'a "buu, 'ɪnnɪ un -pa'a 'mʊ, 'le, un 'ke ɔ 'nɪnɪ "yibhɛɛɛ'ɛ dɪ, un 'bhle'e -galɪ'a 'tɪan kwa, X 'le un-ɔ "wɔ'o, un-ɔ nɔ'o: -A'ba -Kɔyi -Lago -nɪ'a 'bho ɔ 'nɪnɪbhlekpe "kpi -ke ɔ 'Bhozayi ɔ 'pʊʊn'a nɪ, ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhle, 'ɪnnɪ 'pʊʊn'o -amʊ ɔ! XI A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhomʊ 'wee nɔ'a -kaa, un 'bi-e -Lago'ɔ 'nɪnɪbhlekpe 'bho nyɔklɪgbɪ -ke lɪ nyɛ'ɛ "trolli, 'le un-ɔ po ɔ 'kolri wɔnyɪ glu, un-ɔ 'jri'e 'yiti 'bho ɛ-be kpe 'mne'ɛ wɔnyɪ 'le un-ɔ bʊbɔ nɔ'o, XII un-ɔ nɔ'o: 'Nɪnɪ'a "yibhɛɛɛ-e, -naagɪ-e, nyɔ'ɔ dɪ'a "yriyibɔɛ-e, wɔnkʊɛ -ke 'mʊtikukʊɛ "du -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ ɛ! Dɪ -a -za'a -laa 'mʊ, *ɪ -nɪ -kaa 'mʊ "kɔmʊ!

XIII Un gwɛ'ɛ -wluwluwa "yi a, 'le nyɔklɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'bho'a -lue na 'ɪnmʊ -bodɪ: Nyʊ-ɔ -pa'a -laa -vilobanɪpli 'mʊ, -ɪn yibo nɔ 'nɪ? 'Le, -da un 'wlu'a, -ɪn yibo 'bho 'nɪ? XIV 'Le 'ɪn na: -Gba, 'an -Kɔyi, -ɪnmʊ yibo nɔ'o. 'Le ɔ na: 'Bho 'kleyɛɛɛklagba'a -nɔɔ 'yi, nyʊ-ɔ -see'a 'bho 'wa -Lagojeyi 'wlu, 'ɪnnɪ mʊ'o. 'Wa "nyɪnyɪdɪ'a dɪ -Lago'ɔ 'Bhozayi 'mɛ'o 'bho 'wa 'bɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye ɔ ɪ 'mʊ zetie, 'le un 'ye 'yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. 'ɛ dɪ un -pa'a -vilobanɪpli 'mʊ. XV -Gblee, 'ɛ "Iru 'yi un-ɔ yi'e 'bho ɔ 'nɪnɪbhlekpe'a wɔnyɪ -zɔɔ 'le un-ɔ bʊbɔ nɔ'o. -ɪn 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ -nɪ'a 'bho kpe 'mne "kpi, ɔ -ke "yigbeyi un -nɪ'a a, ɔ-ɔ "du -ɔ 'yriili. XVI 'Mʊ-e, "nɪtʊ-e, 'yru -ke wɔnkʊsisia, 'ya -lue 'tɪn -see ɔ 'tɔ 'lbha yi. XVII -ɛkedɪmaa, -bho *'bhlabhlɪ li ti, -ka 'ya *'yriɪɪduyi-i kpi 'ɪ 'le "nizɛɛ kɔ 'le ɪ-ɪ 'na'a a, -Lago'ɔ 'Bhozayi -nɪ'a 'bho 'nɪnɪbhlekpe "kpi, 'ka-a ɔ-ɔ nɔ ɔ'o 'le 'wa 'gwlu-ɔ 'wɔn'o tenyɪ 'bho -Lago'ɔ "trolli, 'le ɔ-ɔ 'srʊ ɔ "mi 'yri.

VIII

-Lago'ɔ 'mʊyibɔɛ'ɛ -mɛɛsonne.

I I-bɪ lɪ 'mɪnɪ zi'a -kaa, 'le *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pʊʊn'a nɪ, ɔ kɔɔ'ɔ *'sragamʊzabhlabhle, ɔ 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ, 'le, ɪ-bɪ lɪ -mɛɛson 'mɪnɪ, ɔ 'ye 'bho 'ya gbɔmʊbhɔɔnɛ -za. ɔ nɔ'a -kaa, 'le yaku 'li -nɪ'e-e bɪenyɪ! Nyɔ -see ɛ'ɛ wlu 'bʊ'wɔn 'le -nɔɔ gbɛ 'ye zi. II ɛ-be -nɔɔ 'mne zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye -Lago gbo'a -dalbhomʊ -mɛɛson li'ye. Un -nyna'a-a 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi ti ɔ lbhʊ'a dɪ. Nyʊ nɔ'a -kaa, un "nyɪ -ɔ ɛglɪ -mɛɛson -jeyi.

III A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ nɔ'a -kaa, -gbagbʊ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ 'le -ɛ -de'a 'bho -Lago'ɔ 'nɪnɪbhlekpe'a wɔnyɪ ti, -ɛ -ke "kpi un-ɔ za nɪ'a ɔ *'sraga, ɔ 'yi-e 'bho 'ɛ "trolli. 'Cna -lue-e po'a ngnɛzɛɛ un-ɔ po'a 'yri, un-ɔ 'la'a *lasaast, sanu'a "kɔpɪ -ke 'li nyʊ-ɔ po 'ɪ a, 'ɪnnɛ ɔ 'bhle'e kwa. 'ɛ kamʊ un "nyɪ ɔ ɛ-be 'cna 'mne'ɛ -dadudu ɔ 'ke ɪ -Lago'ɔ nɪ 'wee'a *wɔngbopowlu 'gbaa, 'le ɔ 'ke ɪ 'bho -Lago "nyɪ -nɪ. IV ɛ-be lasaast ɔ po'a 'yri'a ngnɛ nɔ'a -kaa, ɛ-ɛ 'sɔ-ɔ -Lago gbo'a -dalbhoyi'a kwa 'mʊ sueyi, 'le ɛ -ke -Lago'ɔ nɪ'a wɔngbopowlu-u 'ya'o 'bho ɔ 'yigbeyi. 'Inne -tɔ'ɔ na ɔ 'kpʊn-o 'wa wɔngbopowlu. V A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhoyi nɔ'a -kaa, nɛ-ɛ -nɪ'a 'bho 'sragagbagbʊ'a da, ɔ "luo 'nɪ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye ɪ "kɔpɪ 'yii, 'le ɔ 'ye ɪ 'zɔ 'wla. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, 'nɪ'a -wlewle-e 'cɛ-ɛ yaku -kpoo "kpi 'le dɛ-ɛ "ga'o, 'le 'bhluɔkpa 'ye -trɛ.

-Lago gbo'a -dalbhomʊ -mɛɛson 'bhla-a ɛglɛ -lue -lue.

VI A 'ye li-ɔ, ʊ-bʊ -Lago gbo'a -dalbhomʊ -mɛɛsɔn ʊn 'nyɪ'a lɛɣlɪ -mɛɛsɔn, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn san'a 'tɔ-ɔ 'yi, ʊn 'ke ɪ bhla -lue -lue.

VII 'Wa -lue nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho 'le ɔ 'ye 'ɔ nɛ bhla. -Sinkplo 'ni ma'a-e, nɛ -ke nymɔ, ɪ bhete'e-e gbo 'le ʊn 'ye ɪ 'zɔ 'wla. 'Bhluɔkpa nʊ'a -kaa, ɛ 'gble-ɛ'ɛ-ɛ 'fɔtɪ tan 'mʊ, 'le 'ɛ 'fɔtɔ -lue -ke 'ɛ tui-e, 'ɛ -sukui 'wee 'ye sin.

VIII 'Le ʊ-bʊ ɔ gbo'a -dalbhomʊ 'mʊ, 'wa 'sɔnnɔ 'ye 'ɔ nɛ bhla. Lɛ -lue-e kɔɔ'ɔ trɪklagba, 'le -ɛ wan'a, ɛ nʊ'a -kaa, ʊn 'vuto 'nɛ-ɛ 'le 'tɔnnɪ kɔ. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, 'ni 'gble-ɛ'ɛ-ɛ 'fɔtɪ tan 'mʊ, 'le 'fɔtɔ -lue 'ye nymɔ 'mʊ -zɛ. IX Lɛ'o lɛ-ɛ -nɪ'a ɛ-bɛ 'ni 'mɛnɛ kɔ, ɪ nʊ'a -kaa, ɪ 'mɛ-o'o 'wee, 'le ɛ-bɛ 'fɔtɔ 'mɛnɛ 'yi'a batoo 'wee 'ye -wa -lɛɛ.

X -Lago gbo'a -dalbhomʊ'a tannɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a lɛɣlɪ -lɛɛ, 'le 'nɪɣlɪ -ke 'nilru 'we 'ye 'fɔtɪ tan 'mʊ'gble-ɛ, 'le 'cʊdrɪɛklagba -lue-e wan'a -ka -dayru 'ye 'le yayɪ -cɛ, ɛ 'ye 'ya 'fɔtɪ tan'a -lue kɔ 'kpa, 'le ɛ 'ye ɛ wɔn-nynɪ. XI A -gblee, ɛ-bɛ 'cʊdrɪɛ 'mɛnɛ'ɛ 'nyɪ' mo-o -kmakmale. I-bɪ 'ni'a 'fɔtɪ tan 'mʊ, 'ya -lue -ke kɔ ɛ 'ga'a ti, 'le ɛ 'ye -kma. Nyʊ-ʊ 'nɛ 'ɛ ɛ, 'ɛ -kmakma'a dɪ ʊn 'mɛ'o.

XII -Lago gbo'a -dalbhomʊ'a nyienɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a lɛɣlɪ -lɛɛ, 'yru -ke 'cʊ -nɪ 'sɔn, -ka nyɔ 'gble 'ɪ 'fɔtɪ tan 'mʊ, 'ka-a ɪ -nɪ'o. 'Ya -lue'a 'fɔtɔ -lue gbo -nɪ'e-e -blɪblɪblɪ! -Ka -lue 'mʊ, 'ka-a 'cʊdrɪ 'gble-ɛ'ɛ 'plan tan 'mʊ, 'le 'ya 'plan -lue 'ye -kpe -lɛɛ. -Ka ɪ-ɪ fan 'ka 'cɪcɪ, 'ɛ 'lru 'yi ɪ -see -kaa nʊ. A -gblee, zɔ -ke -kuyre 'gble-ɛ'ɛ-ɛ 'di'a kpe tan 'mʊ. Zɔ zɪ'a a, 'yru -see fan 'le zɔ'ɔ 'fɔ -lue 'li. -Ka -lue 'mʊ 'ka-a 'cʊ -see fan 'le 'matʊ'a 'fɔ -lue 'li -lɛɛ.

XIII I-bɪ lɪ -yɪ zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lɛɛ. 'ɪn nʊ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e jɪsi -lue li 'le yakutrubo 'le ɛ-ɛ 'wɔ'o, ɛ-ɛ nʊ'o: -Yeee, ngazedɪ! -Yeee, ngazedɪ! -Lago gbo'a -dalbhomʊ tan-a -sie'a 'bho, -da ʊn-ʊ 'ye'a 'wa lɛɣlɪ -bhla -nɪ mʊ, 'nyɪnyɪdɪ'a nʊmʊ-ʊ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ 'sɛ!

IX

Nyɔnmugagɪ 'wɔ-ɔ 'le -dogwɪgbaa -lue 'li.

I ɛ-bɛ jɪsi po'a wɔ 'mɛnɛ ti a, 'le -Lago gbo'a -dalbhomʊ'a -muunɔ 'ye lɛɣlɪ bhla. 'ɪn -ka 'le-e gbu, 'cʊdrɪɛ -lue -sɔ'ɔ-ɔ 'le yaku 'yi, 'le ɛ 'ye 'zɔ 'kpa. A -gblee, -dogwɪgbaa -lue-e -nɪ'e 'bho, 'ɛ 'sape ʊn 'nyɪ ɛ'o. II ɛ nʊ'a -kaa, ɛ kati 'nɛ-ɛ wɔnyɪ. -Bho nyɔ cɛ nɛgbaaklagba 'yi, -ka 'ɛ -dayru -die'a 'yi, -dayru-ʊ 'wɔ'a 'le 'ɛ 'lɪmʊ, 'ka-a ɛ -nɪ'o. 'ɪnnɛ -kpe'e -pɔpɔɔ -ke 'yru, 'le -kuyre 'ye kpon. III ɛ-bɛ -dayru 'mɛnɛ -nɪ'a -kaa 'le ɛ-bɛ -dogwɪgbaa 'mɛnɛ'ɛ 'li 'mʊsɔnamʊ, 'le -gagɪ 'ye 'le ɛ 'mʊ 'wɔ 'le ɪ 'ye 'bhluɔkpa 'kpi tibɔba. 'Ya letu 'ye-e wɔnkue, 'le, 'gwɪangwɪan -nɪ'a 'nɔɔ 'bhluɔkpa 'kpi, -ka, -bho ɪ nmu'a nyɔ 'le 'ya gu-u 'vuvlo'o a, ɪbɪ-a'a nɛ 'ke -kaa -nɪ -lɛɛ. IV I 'ka yi a, ʊn 'tmʊʊ nɪ-ɪ'o, ɪ -kaa -sukui -ke tu'o tu 'lru li. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ se'a -Lago'ɔ 'mʊyibolɛ 'yɪgbeyɪ 'bhle, 'le ɪ 'ke 'wa 'sɛ nmu. V ʊn 'kɪ ɪ 'tmʊʊ a, ʊn na 'ya 'lbha nyɔ, 'ɔ 'mɛ -le, ɪ kla ʊ-bʊ 'nyɪnyɪdɪ'a nʊmʊ 'mʊ'a 'sɛ nyɪnɪ 'mʊ, 'le 'cʊɪ -muu ɪ-ɪ nʊ'a-ɔ, 'le ɪ-ɪ 'mɛ'ɛ, ɪ 'ke nynɪ. A -gblee, -bho 'gwɪangwɪan nmu nyɔ, -ka ɛ-ɛ 'vuvlo'a tenyɪ, -bho ɪbɪ nmu nyɔ -lɛɛ, 'ka-a ɛ-ɛ 'vuvlo'o tenyɪ. VI A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ 'cʊɪ -muu 'mʊnɪ 'li, ʊ-bʊ 'nyɪnyɪdɪ'a nʊmʊ-ʊ 'ye-e 'mɛmɛɛ ti'bɔ -mʊ, 'le ʊn -see 'mɛ yi. ʊn 'ye-e 'ybha -mʊ ʊn 'ke 'mɛ, 'le lɛ'o lɛ -see ʊ 'lbha yi.

VII A -gblee, -bho nyo -ke 'o -sieko -ka tu kpanamu-u mu, -ka e -ni'a 'tu, 'ka-a i-bi -gagi 'mni -ni'o -lreε. Le -lue -ke sanu'a 'nynibhlekwlou gugo'ɔ, 'inne i 'bhle'e 'lru 'le 'ya 'yigba -ke nyunyɔ'ɔ 'yigba gugo'o. VIII -Ka 'nynokpakpi'a 'numni -te'e ti, 'ka-a 'ya 'numni -ni'o 'le 'ya 'nyni kɔɔ'ɔ -blakpa'a 'nyni. IX Neteklugba, un-u 'du'a 'bete 'yi 'bho tuɔnɔɔ 'yi, 'le 'wa jekamu'a popoli -kɔɔ u kpɔn a, -ka e ku'a 'mu 'le e -kmu'a 'yi, 'kɔɔn i 'bhle'a 'bete 'yi, 'ka-a i -ni'o. Koko -i 'bhle'a bhi 'zo -sieko-o jri'a ti, nyu-u 'kpa'a 'li 'le un-u 'bhle'a -jiji, un-u mu'a tuɔnamu, -bho i -tbhe -dɔnu 'le -sieko -ki i-ti jiri, -ka 'ya wlu-u 'su'a nyo -loku 'lru, -bho i 'gbu a, 'ka-a 'ya -kpakpi'a wlu -ni'o. X -Ka 'gwɔngwɔn 'bhle'a 'gun -ke 'gen, 'ka-a i-bi 'bhle i'o -lreε, 'le 'ya nyu'a nmunmu gugo'o. I-bi 'ya 'gɔn 'mni 'li, 'le-e 'ya wɔnkue -ni'o 'le i-ti 'ye ni'e nyu 'kle 'le 'cu -muu ti. XI A -gblee, i 'bhle-e -kɔyi -lue, 'inne 'mo-o 'nyinyidi'a tiyayi'a -dalbhoyi -ε 'du'a -dogwigbaa 'mne 'yrili. E-be 'ya -klagba 'mne, 'le *'Zuifwlu 'mu, un-u 'le -ε Abadɔɔ, 'le Glekɔwlu 'mu, 'ε 'nyni 'mo-o Apoliyɔɔ. ('E 'zo 'mo-o li'a tizayi.)

XII A 'ye li-ɔ, e-be -antanyikleyeε 'mne nu'a -kaa, ε zi-o'o. 'In -ka 'le 'ε lemu gbu, 'ya 'sɔn -lru-i -sie'a 'bho i 'ke yi 'wla, 'le 'in 'ye i li'ye.

-Lago gbo'a -dalbhoyi boti'e-e 'nyinyidi'a tiyayi'a -dalbhomu nyie ti, 'le i 'ye nyu'a -dadudu ti-za.

XIII 'In 'ye i li a, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu'a -mɛlonɔ 'ye 'o legle bhla. A -gblee, -gbagbu -ke 'kpi un-u za ni'a -Lago'ɔ 'sraga, -ε -nu-ε'ε sanu 'mu, -ε -ni'a 'bho -Lago'ɔ wɔnyi, -ε 'bhle'a 'gbu -lue -lue 'le 'ε 'kete nyie 'yi, wlu -lue nu'a -kaa, ε 'wlu-o 'le, 'in 'ye ε 'bu'wɔn. XIV -Lago gbo'a -dalbhomu'a -mɛlonɔ 'bhle'a legle kwa, 'le ε na ɔ -bodu: 'Bho "nigblu Eflatu'a wɔnli, "nyinyidi'a tiyayi'a -dalbhomu nyie-ε -mɔ-ε'ε 'bho ti, boti ni ti! XV Wlu 'mne -gwe'ε 'le -loku 'mu ti a, 'le ɔ 'ye 'bho mu, ɔ 'ye i tiboti. A 'ye li-ɔ, e-be -nɔɔ 'mne ε, -Lago'ɔ "bhuo-o -ze 'ε 'bho, 'le ɔ 'ye i-bi -dalbhomu nyie 'mni 'bho -za -lreε, ɔ 'ye i 'bho tide, 'le nyunyu -ni'a 'nɔɔ 'kmu 'mu, -bho nyo de 'wa 'plan'a kpe tan ti, 'le i 'ke 'ya -lue'a nyu 'lbha, un 'ke 'mε. XVI I-bi 'nyinyidi'a tiyayi'a -dalbhomu nyie 'mni 'bhle-e "sroja, 'innu -de'e 'bho 'wa -siekoe 'kpi ti, 'le, -ka un -die'a 'mu, nyu 'ye -kaa 'nyni "si, 'in 'ye i 'bu'wɔn. Un na, un -ni'e-e "du'a -gwlu -lue "dui -muu'a kpe'ε "du'a -gwlu -lue "dui -muu, 'ya 'wee'a kpe 'sɔn (10.000 x 10.000 x 2 = 200.000.000). XVII-XVIII A -gblee, 'le 'an 'yritiyeeε 'mu, 'bho 'an wɔnyi, 'bho-o i-bi -siekoe 'mni -zi -ni'o. Neteklugba nyu-u bha'a 'wa 'bete 'yi 'bho tu'a -nɔɔ 'yi 'le 'wa jekamu'a popoli -kɔɔ u kpɔn a, 'ya -yi zaan'a-e, -yi -kpe'a -ke -yi 'fa'a 'sɔ, 'innu 'ya -kɔmu 'bhle'e 'bete 'yi 'le 'in 'ye u li'ye. I-bi -siekoe 'mni'a "lru kɔɔ'ɔ-ɔ -blakpa'a "lru, 'le ne-e, -dayru -ke wɔnnyingne -lue-e 'wlu'o 'le 'ya wɔn 'mu. I-bi li'a 'digbi tan 'mni, 'innu 'lbha'a nyu, un 'ye 'mε. U-bu 'memu 'mnu, nyu 'wee -ni'a 'bhlokpa 'kpi, -bho 'wa 'plan tan -de-ε 'ki ti, un-u 'mo-o 'wa 'plan -lue. XIX A -gblee, i-bi -siekoe 'mni'a wɔn 'mu -ke 'ya 'gɔn 'li, 'le-e 'ya wɔnkue -ni'o. 'Ya 'gɔn 'mni kɔɔ'ɔ-ɔ sen 'le i 'bhle'e "lru "yi -lue -lue. 'Inni i-ti 'ye ni'e nyu 'kle.

XX A 'ye li-ɔ, i-bi li tan 'mni zi'a a, nyutɔɔ -see'a 'mε, ε -ni'a -kaa 'mu, un -see 'wa 'nyinyidi 'yiyibo 'le un 'ke -Lago gbo 'bhiti. "Nyinyidi'a -zuzu -ke li 'wa 'bhi nu'a le, 'ya buɔɔ'ε "lru un-u mu ni'o. Sanu o, neta o, sukpu o, tu o, 'innu un-u nu ni 'i le, 'le 'ya letu'a 'ye'e ti, 'ya 'wɔn'ɔ ti, 'ya -na'o. XXI U-bu nyu 'mnu, "kui un-u 'lbha'a-e, gu un-u po'a-e, "wile

-ke "yriyria, ɪ-bɪ 'wa "nyinyinikpli 'mnɪ, ʊn -see ɪ 'yiyibo, ʊn -see ɪ kwa gbo -za, 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti.

X

-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -ke "bɔgv'a kpan.

I ɪ zi'a -kaa a, 'le 'ɪn 'ye -Lagɔ gbo'a wɔnkudalbhoyi -lue -lɾɔɔ li'ye, ɔ 'ye yaku "yi 'wɪb 'le ɔ 'ye 'nɔɔ 'bhlɔkpa "yi ti"si. ɔ 'ka ti"si a, 'le yaku'a -druku 'mɪ ɔ -yi -nɪ'o 'le 'ni'a -bhlii bi 'ɔ "lru. 'ɔ "yigba-a vɪan-o'o -ka 'yɾɪ 'le 'ɔ bhɪ kɔɔ'ɔ nɛ'ɛ -mɪ. II "Bɔgv -lue-e kati-ɛ'ɛ "yi, 'ɪnnɛ ɔ 'bhle'e kwa. A -gblee, ɔ nɪ'a -kaa, ɔ "si-e 'ɔ -linabhɪ 'le 'tɔnni kɔ ti 'le ɔ 'ye 'ɔ kɪmnabhɪ 'mɪ"luo, ɔ 'ye ɛ 'kɪka "yi ti"sii, III 'le ɔ 'ye "wɔ. 'ɔ "wɔwɪlu 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -blakpa'a kluwlu. 'ɔ wɪlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mɪ ti a, 'le -dɛ -mɛɛsɔn 'ye -dalue "ga -nɪ. IV 'Ya wɪlu -cɛ'ɛ "yi a, 'ɪn-ɪ 'kpa 'ko 'bho-ɛ, dɪ ɪ -za'a 'mɪ, 'ɪn 'ke ɪ 'kɪ 'cɪnɪ, 'le wɪlu -lue 'ye 'le yaku "yi 'mɪ-ɔ -nɪ, 'ɪn 'ye ɛ 'bɪ'wɔn 'le ɛ na: -Dɛ -mɛɛsɔn'ɔ wɪlu -ɪn wɔn'ɔ 'bɔ, dɛ ɪ 'le -a'a -pɔɪb gbo ti, -a'a 'cɪnɪ ɪ -le!

V-VI ɛ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le -Lagɔ gbo'a wɔnkudalbhoyi 'mnɔ 'ye 'ɔ sɪ yayi -tɔ, 'le, "Kɔgwɪlɛlagɔ -ya'a yaku -ke li-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "yi ti, -ɔ -ya'a 'bhlɔkpa -ke li-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "kpi ti, -ɔ -ya'a 'tɔnni -ke li-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ kɔ ti, ɔ 'ye 'le 'ɔ 'nyɪnɪ 'mɪ -zɾɛ -nɪ 'le ɔ na: ɛ -gwɛ'ɛ 'tɔ-ɔ "yi, -nɔɔ -lɾɛɛ se 'bho le -sie! VII -Da -Lagɔ gbo'a -dalbhomɪ'a -mɛɛsɔnnɔ-ɔ 'ye'a 'tɔ 'ɔ lɛglɛ -bhla -nɪ mɪ, dɪ -Lagɔ -see'a -bhla "piemɪ pɔ ke 'le 'ya "yri'a 'bɪ 'ke 'wɪb, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye ɪ "yi-nyɪnia -nɪ mɪ. 'ɔ wɪlu'a 'mɔtizamɪ 'ma-a 'ɔ lbhɔnɔmɪ -lɾɛɛ, 'ka-a ɔ 'lɪ 'bɪ 'yi -benyɪ.

VIII A 'ye li-ɔ, wɪlu -lue-e -ɔ -nɪ 'ka 'le yaku "yi 'mɪ 'ɪn 'wɔn 'ka 'bɔ, 'le ɛ 'ye 'bho le mu 'le ɛ na: -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -nyɪn'a 'le 'tɔnni kɔ -ke 'bhlɔkpa "yi ti, "bɔgv -ɛ kati-ɛ'ɛ "yi, ɔ 'bhle'a kwa, mu 'le ɔ gbo, ɔ 'ke ɛ -ɪnmɪ "nyɪ. IX ɛ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'mɪ-ɔ, 'ɪn 'ye 'le mu, 'ɪn 'ye ɛ ɔ 'ybhaa. 'le ɔ na 'ɪnmɪ -bodɪ: Kpɔn ɛ, -ɪn 'ke li! -Bho -ɪn -kɛ ɛ-ɛ li a, -ka lɪ 'mɪ'a, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -nɪ mɪ 'le -a'a wɔn 'mɪ. -Bho ɛ nyɪnɪ 'le -a'a 'limɪ 'le ɛ 'ke -kma. X ɛ -bɛ -wɪuwɪlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ "yi 'le 'ɪn 'ye "bɔgv 'mnɛ 'mɪ"luo 'le 'ɪn 'ye ɛ li. 'Le 'an wɔn 'mɪ -ziaka, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ lɪ. ɛ "si'a 'tɔ 'le 'an 'limɪ ti a, ɛ -nɪ'e-e "kɪkɪkɪ!

XI 'Bho 'ɛ "kpi, 'bho-o nyɪ 'le -nɪ'e 'tɔ 'ɪnmɪ -kaa "yi: 'Bhlɔkpa'a -dadudu'a nyɪ -ke 'wa -yowli-e, nyɪ'a -dadudu-u pɔ'a "sesiwlu-e, -ɪn 'ke -Lagɔwɪlu 'mɔti-za mɔ'o -lɾɛɛ 'wa damɪ.

XI

**Zezii'a dɪ'a 'mɔzamɪ 'sɔn.*

I ʊn 'tmɪb'a -kaa 'ɪnmɪ a, 'le 'ɪn 'ye "yri ti'ye -lɾɛɛ, 'le, tu'a "klɛɛ kɔɔ'ɔ -kɔɔtu, ʊn-ʊ ybha nɪ'a li, ʊn 'ye ɛ 'ɪnmɪ -jeyi "nyɪ 'le ʊn na 'ɪnmɪ -bodɪ: -Sɔ 'mɪ, -ɪn 'ke mu, -ɪn 'ke *-Lagɔ'ɔ bɪbɔbhlegbo'a lisaabudu -ke 'ɔ '*sragagbagbɪ -ybha, 'le, nyɪ-ʊ bɪbɔ 'nɔ 'bho, -ɪn 'ke ʊ zɾɛ! II -Bho -ɪn -kɪ ɪ-ɪ ybha a, nyɪ -yɪ -se'a-a '*Zuifɪ, 'ɛ -da ʊn-ʊ pa'a, sie 'bho, -ɛkedɪmaa, ʊ-bɪ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnmɪ ʊn "nyɪ'e 'bho, 'le, -Lagɔ'ɔ -gwɪɔ ɔ -za'a 'bho, ʊn 'ke 'bho nyɪnɪ -kla -nɪ 'le 'cɪɪ'a -gwɪɪ 'sɔn 'yɔ 'sɔn 'li! III 'Le, nyɔ-ɔ -nɪ'a -wɪunamɪ, ɔ 'ye -kaa 'ɪnmɪ "yi'le -lɾɛɛ: 'Bho gwɪɔ 'mnɛ 'mɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'bho-o 'an dɪ'a 'mɔzamɪ 'sɔn -ya -mɪ. -Bhɛcɪzɪɪn ʊn-ʊ 'ye -cɾɛ mɪ, 'le ɪ-bɪ 'wɪ'a "dui tan -gwɪɪ tan 'li, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ wɪlu

'muti-za. -Bhεciɔɔɔn ɔn-ɔ 'ye'a -cre mu a, 'inne 'ke nyɔ -to -ka ɔn 'ka 'wa 'nyinyidɔ 'yiyibo 'le ɔn 'ka -Lago gbo 'bhiti.

IV -Gblee, -Lago -kɔ'ɔ nyunyɔ 'wee -nɔ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu, 'an dɔ'a 'muzamu 'n-ɔ 'si'a 'nyɔ, ɔn kɔɔ'ɔ-ɔ olivieetui 'sɔn -ke 'napɔ'a 'kpitidɛɔ 'sɔn-ɔ -nɔ'a 'bho 'ɔ wɔnyɔ. V Nyɔ-ɔ nyɔ 'ɔ 'mu, -bho ɔn 'bɔ ti ɔn 'ke ɔ 'nyinyidɔ 'lrulinɔ, nε-ε 'ye-e 'le 'wa wɔn 'mu 'wɔ -mu 'le ε 'ke ɔ ti-za. Nyɔ'o nyɔ-ɔ 'ye'a ti'bɔ mu ɔ 'ke ɔ 'nyinyidɔ 'lrulinɔ, -ka ɔ-ɔ 'ye'a 'mε mu, 'kla-a 'ka-a! VI -Bho ɔn -ka -Lago'ɔ wlu 'muti-iza, 'ni -kaa -nɔɔ 'mne ti lbha'a dɔ, ɔn-ɔ 'ye wɔnkue 'mu'bhle mu 'le ɔn 'ke ε kpɔn. ε-be wɔnkue -lue 'mne, 'inne ɔn-ɔ 'ye 'mu'bhle mu 'le ɔn 'ke 'ni nymɔ 'mu -zε. ɔn-ɔ 'ye-e wɔnkue 'mu'bhle -mu -lrεε, 'le, nyɔ 'wee -nɔ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu, ɔn 'ke ɔ 'kleyεε'o 'kleyεε 'kpi -ya -nɔɔ'o -nɔɔ ti.

VII -In 'ye li-ɔ, -bho ɔn gwε -Lago'wlu'a 'mutizεε 'yi a, nmi -lue-e 'ye-e 'le -dogwigbaa 'li 'wɔ -mu, 'le ε -ke ɔn 'ke tɔ vɔ, ε 'ke ε-be tɔ 'mne lu, 'le ε 'ke ɔ 'lbha, ɔn 'ke 'mε. VIII ε-be -gwɔkɔklagba -ke 'mu nyɔ -kɔ -nɔ'a 'wa -Kɔyi *Zezii tu 'yri 'le ɔ 'ye'a 'mε, 'bho'a -jɔlɔgbɔ -lue 'yi, 'wa 'kui-i 'ye ti'pε mu. 'ε kamɔ ɔn-ɔ 'ye ε-be gwɔ 'mne *Sodɔɔmu -ke *Ezipɔtɔbhlɔkpa 'la mu. IX 'Bhlɔkpa'o 'bhlɔkpa 'kpi'a nyɔ, 'cε'o 'cε'ε nyɔ, wlu'o wlu'a nyɔ-ɔ 'ye-e 'wa 'kui ya-gbɔ -mu 'le 'wɔ tan 'die 'li, 'le ɔn -see 'wɔn yi nyɔ 'ke ɔ tinmaze. X ɔ-ɔ nyɔ 'sɔn 'mnu, -bho ɔn 'mε, nyɔ-ɔ -nɔ'a 'bhlɔkpi 'wee 'kpi, 'wa 'gwɔ-ɔ 'ye-e 'wɔn -mu. ɔn-ɔ 'ye-e 'bubua -li -mu 'le ɔn 'ke -bonyaa -jeyi popo, -εkedɔmaa, ɔ-ɔ -Lago'ɔ wlu'a 'mutizamɔ 'sɔn 'mnu, ɔn -sta -nɔ nu-ɔ'o tenyi.

XI -Bho ɔ-ɔ 'wɔ tan 'die 'mnu zi a, -Lago-ɔ 'ye -ɔ 'tiɔɔɔɔɔ 'mu -po -mu, 'le ɔn 'ke 'mu-ɔ, ɔn 'ke ti-nɔ -lrεε. Nyɔ-ɔ 'ye 'ɔ li'ye mu, -stanyi-ɔ 'ye -ɔ 'lbha -mu tenyi. XII -Bho ɔn -sɔ 'tɔ -kaa 'menynɔɔ 'mu, 'le wlukɔlaga -lue 'ke 'le yaku 'li 'mu-ɔ -nɔ, ɔn 'ke ε 'bɔ'wɔn 'le ε 'ke ɔ -kaa 'yi'le: A 'ya 'nɔɔ yaku 'li! -Bho "wɔwlu 'mne -gwε 'le 'wa -loku 'mu ti, 'le yaku'a -druku 'mu, ɔn 'ke yaku 'li mu 'bho 'wa jekamu'a 'yigbeyi. XIII -Bho ɔn -nɔ nu 'yranamu, 'bho -gbaa -lue 'mne 'mu, 'le 'bhlɔkpa 'ke -trε tenyi. -Bho ε-be -gwɔkɔklagba 'mne 'gble-ε 'kɔ 'fɔtɔ bue 'mu, -ε 'ye'a -wa mu, ε-ε 'mo-o 'fɔtɔ -lue, 'le ε 'ke nyɔ'a "dui -bue "dui -mεεsɔn -gwɔ bue 'lbha, ɔn 'ke 'mε. Nyɔ-ɔ 'ye'a 'pɔn mu, -bho ɔn 'ye 'ε lɛtu li, -stanyi-ɔ 'ye -ɔ 'lbha -mu, 'le, -Lago -nɔ'a 'le yaku 'li, ɔn 'ke 'ɔ 'nyɔ 'yi'bhεε.

XIV A 'ye li-ɔ, ε-be 'kleyεε'ε 'sɔnne -yεε nu'a -kaa, ε zi-ɔ'o. 'In -ka 'le 'ε lemɔ-ɔ gbɔ, -lue -lrεε-ε -sie'a 'bho -ε 'ka yi -susueyi, 'le 'n 'ye ε li'ye.

-Lago gbo'a -dalbhoyi 'bhla-a gbɔmɔbhɔɔlεglε.

XV I zi'a -kaa, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu'a -mεεsɔnɔ 'ye lεglε bhla, 'le wlukɔlgbɔ 'ye 'le yaku 'li 'mu-ɔ -nɔ, 'le ɔ na: -A'ba -Kɔyi -Lago -ke *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, 'innɔ 'bhle'e wɔnkue 'bho nyunyɔ 'wee 'kpi, 'le 'wa nyɔ'a -kɔkɔ -see 'tiinamu 'bhle yi! XVI A -gblee, wlu 'mnu -gwε'ε 'le -loku 'mu ti a, ɔ-ɔ nyɔ'kɔlgbɔ'a -gwɔ -lue nyɔ nyiε-ε -de'a 'bho -Lago'ɔ wɔnyɔ 'wa 'nyɔnbhlekpɔ 'kpi ti, ɔn nu'a -kaa, ɔn-ɔ 'po -ɔ 'kolri wɔnyɔ glu, ɔn-ɔ bɔbɔ nɔ'ɔ, XVII 'le ɔn-ɔ nu'ɔ:

-A'ba -Kɔyi "Kɔgwɔlεlago, -ɔnɔ -kɔ'ɔ li 'wee a, -a 'po-ɔ -ɔnmu 'sεε, -εkedɔmaa, -ɔn 'ku-o wɔn -ɔn 'ye lε'o lε -zi, 'le ε-be -a'a wɔnkueklagba 'mne 'mu, 'le-e -ɔn "du -nɔ'e nyɔ'a -kɔkɔ wɔn. XVIII Nyɔ-ɔ se'a -ɔnmu yibo 'le 'bhlɔkpi 'kpi, ɔn -ya'a-a -a'a nyɔ'a

-dadudu tu gbo -benyi. 'Traamu 'to ɔ, -a'a -nɔɔ-ɔ nyini'o 'le -in 'ke ɔ -a'a 'cekɔta 'kpi -ya, 'le -in 'ke 'memɔ -zige -tu. -A'a -nɔɔ-ɔ nyini'o -lɛɛ, 'le, -a'a lbhɔnɔmɔ za'a -a'a wlu mɔti, ɔn -ke -a'a nyɔ -lɔɔ-ɔ 'du'a 'bho -a'a wlu, -bho ɔn 'du nyɔklɔgbi ɔ, -bho ɔn 'du nyɔtoope ɔ, -in 'ke ɔ -zɛɛ 'lɔulinɔ, 'le, nyɔ-ɔ nɔ'a 'nyinyidɔ, -ɔ lokwla'a 'bhlɔkpa ti, -in 'ke ɔ ti-za 'fta.

XIX Ʋn gwe'ɛ -wluwlua 'yi a, 'le 'in 'ye 'le popo -lɛɛ. 'In -ka 'le-e gbu, *-Lagɔ'ɔ bɔbɔbhlegbo'a lisaabudu kati'e-e wɔn 'le yaku 'li, 'le 'in 'ye ɛ li'ye. ɛ-be -budu 'mne 'li, koko -lue-e -nɔ'e 'le, 'le 'in 'ye ɛ li'ye -lɛɛ. -Ybhɛybhɛtite -Lagɔ -ke nyunyɔ bhla'a -benyi, 'ɛ "bɔgɔ'a koko mɔ'o. 'In 'ye 'ɛ -kaa li a, 'le -wlewle 'ye yaku -kpoo 'kpi ɛɛ, de 'ye 'ga, 'bhlɔkpa 'ye -trɛ, 'le 'ni'a -sɔnkplo 'ye ti'ga kplɔkplɔkplɔ.

XII

-Lagɔ 'pɔɔn'o-o 'nynaakpɔ -lue -ke 'wa 'yu -zree wɔn 'mɔ.

I I-bɔ li 'mni zi'a -kaa, 'le 'in 'ye 'le yaku 'yi popo -lɛɛ, 'in 'ye wɔnkuleklagba -lue li'ye: 'Nynaakpɔ -lue-e -pa'a 'yɔ'a -vlavli 'mɔ -ka -bana, 'inɔn 'in 'ye'e li, 'le ɔn -nyna'a 'ɔɔ 'kpi ti. 'Nynɔbhlekwo -lue -ke 'kpi 'ɔɔdri -bue 'yɔ 'sɔn -nɔ'a a, 'inɛ ɔn de'e 'lɔ. II Ʋn 'bhle-e -nɔgblaa 'le 'wa -gbagbanɔɔ nyini'o, 'le 'gwɔ-ɔ ɛɛ 'nɔ li'a dɔ, ɔn-ɔ 'plan'o.

III 'In nɔ'a -kaa -lɛɛ, 'in 'ye-e wɔnkuleklagba -lue -lɛɛ li 'le yaku 'yi. 'ɛ lɛtu-u 'mo-o -zreezana -lue. ɛ-be -zree 'mne 'bhle-e 'lɔri -mɛɛsɔn -ke 'gbɔn -bue. I-bɔ 'ɛ 'lɔri 'mni, 'nynɔbhlekwo ɔ 'bhle'e 'lɔri -lue -lue. IV ɛ-be -zree 'mne -lɛɛ, ɛ 'bhle-e 'gɔn -lue, 'le ɛ-be 'ɛ 'gɔn 'mne 'ye 'ɔɔdri tijri, 'le ɛ 'ye ɔ 'zɔ 'wla. 'ɔɔdri -nɔ'a 'le yaku 'yi, -bho ɔ 'gble-ɛ 'kɔ 'mɔ 'digbi tan, -yɔ 'wla'a 'zɔ, ɔ 'nɔ-o 'ya 'digbi'a kpe -lue. ɛ nɔ'a -kaa, ɛ 'nyini-e ɔ-ɔ 'nynaakpɔ 'mni li, 'le ɛ-ɛ fuo 'nɔ li, -bho ɔn -gba a, 'le ɛ 'ke 'wa 'yu li, V 'le ɔn 'ye 'yunyukpasu 'wɔ. 'Wa 'yu 'mni'ɔ wɔnkue-ɛ 'ye-e 'bhlɔkpayowli 'wee'a wɔnkue 'mɔ-zi -mɔ 'le ɔ 'ke 'bhlɔkpi 'wee -kɔ. -Zree-e fuo 'nɔ-ɔ wɔn'ɔ dɔ, ɔ 'wɔ'a a, 'le, -Lagɔ -nɔ'a 'bho 'ɔ 'nynɔbhlekpe 'kpi 'le yaku 'li, ɔ 'ye ɔ 'la, 'le ɔ 'ye 'bho 'ɔ 'tɔli mu. VI 'ɔ 'lotu -mni nɔ'a -kaa, ɔn-ɔ ple-o'o ɔn 'ke 'le 'musa 'kpi mu. A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'bhɔo-o -za'a 'bho 'bɔ 'mni, 'le ɔn 'ke 'le mu, ɔ 'ke ɔ 'yɔri' 'du 'le ɔ 'ke ɔ lilia 'nyɔ 'le 'wɔ'a 'dui tan -gwɔ tan 'li.

-Lagɔ 'vuto'o-o 'nyinyidɔ'a tiyayi -ke 'ɛ -namɔ 'nɔɔ 'zɔ.

VII ɛ-be -nɔɔ 'mne ti, 'le tu 'ye 'le yaku 'li 'kpa. 'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyiklagba -lue ɔn-ɔ 'la'a *Misɛɔ, ɔ -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhɔmɔ -lɔɔ-ɔ bhete'e gbo 'le ɔn -ke 'nyinyidɔ'a tiyayi -ke 'ɛ nɔ-ɔ vɔ'o. VIII A -gblee, Misɛɔ -ke ɔ nyɔ nɔ'a -kaa, ɔn 'lbha-a 'nyinyidɔ'a tiyayi -ke 'ɛ -nɔ, 'le ɔn -see 'tɔ 'wɔn ɔn -ke ɔ 'ke 'le yayi -plɛ. IX A 'ye li-ɔ, 'inɛ 'bhle'e 'nyɔ'a dɔ, ɛ-be -zreeklagba 'mne, -ɛ 'ma-a ɛ-be sɛn -nɔ 'ka -benyi, -ɛ 'lbha'a nyɔ 'yɔbha 'mɔ, ɔn-ɔ 'la'a 'nyinyidɔ'a tiyayi, -ɛ -ke 'nyɔ -lɛɛ-ɛ 'ma-a *Sataa, ɛ -ke 'ɛ -namɔ 'ye 'nɔɔ 'zɔ 'vuto-ɛ.

X I 'kpa'a 'zɔ ɔ, 'le 'in 'ye wluklagba 'bɔ'wɔn, ɛ 'ye 'le yaku 'li 'mɔ-ɔ -nɔ 'le ɛ-ɛ nɔ'o:

-Nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'ka nyɔ -kɔ -ziaka, 'traamu ɛ nyini'o. -Ka ɔ ku'a wɔn tenyi, 'le ɔ 'ye'a Sataa tu wɔn 'mɔ lu 'fta 'wee 'le ɔ 'ke nyɔ zeti 'le 'ɔ wɔnkue 'mne 'mɔ, 'traamu ɔ -tɔ 'nɔ nyɔ 'yi. *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyɔ, wɔnkue-ɛ 'ma-a 'ɔ le, 'traamu ɔ -tɔ

'ne nyu "yi. A -gblee, Sataan -ni 'ka 'bho -Lago'c wonyi, -e "du 'c
 'c nyu won 'mu ti -zoo, e "vuto-e'e-e 'le 'zo. XI A 'ye li-c, nyu -Lago
 -ko'c, -u 'ma-a -a'ba 'lotu'a 'nyuu, un 'lu-o e-be Sataan 'mne tu
 won 'mu. -Lago'c 'Bhozayi -c koo'c *'sragamuzabhlable, -Lago'c
 wlu-u 'ma-a -ziadi -e -ke 'li un -de'a ti, e -ke 'c 'meme'e, 'tntu -lu
 -ni 'nu tu. 'Le un -see tint'e'e di "du, un -see 'meme'e ple. XII 'E di,
 a-bu -ni'a 'nco yaku 'li, a li 'buba! -Yeee, ngazed! 'Kmu 'mu'a
 nyu-u 'ma-a 'nyinyidit'a numu, un-u 'ye-e 'kle 'ye -mu teny
 "se! -Ekedimaa, 'le u gbo, 'le-e e "vuto-e'o. -Noo-c sie'a 'bho
 'e "yigbeyi 'le e 'ke nyu -sia -ni, e yibo'o-o na 'e "yigwenamu-u
 nyini'a di, e 'bhle'e 'ce 'li teny.

**Sataan -sia'a-a 'yu'a 'lotu 'yi 'le e 'ye 'wa 'yreeti -lruv tu gbo -
 kpanamu mu.*

XIII E-be "nyinyidit'a tiyayi 'mne, -ka un "vuto 'ne 'zo, e 'ye'a -kaa li
 a, 'le e 'ye "yu'a 'lotu kli "soto. XIV E -ni 'u kli -munamu, 'le un 'ye u
 jisiklagba'a -kpakri 'son "nyu, 'le un 'ye "blu, 'le 'bu -ke "yi un 'ka mu
 'le "musa 'kpi, un 'ye 'le mu, un 'ke 'le ti-de 'le u-bu -zoun tan "die 'mni
 'li, 'le -Lago 'ke u lilia "nyu. -Bho un -de -kaa 'le ti a, e-be "nyinyidit'a
 tiyayi se 'bhe'e, e 'ke u -sia -ni. XV A -gblee, un 'ke "blunamu mu a, e
 'gwla-a "nigblu -lue, 'le e 'ke u 'mu'luo, e -ke un 'ke zi. XVI 'Bhlukpa
 nu'a -kaa, e -kpa nu-u'o: 'Bho -gbaa -lue 'mu, e kati'e-e won 'le e 'ye
 "ni 'mne mna. XVII E 'ye'a 'na li a, 'e 'limu -gba'a-a ya 'le 'wa 'yreeti
 -lruv-u 'ma-a *Zezii'a -gligbawonyi'a nyu, -Lago'c wlu-u 'ma-a -ziadi,
 Zezii 'wococ'c "kpi, -u -ke 'li un -de'a ti, -u "du 'i 'bho, 'le e-e mu'o e -ke
 un 'ke tu vo. XVIII E nu'a -kaa, e 'mu-o 'tonni wonli, 'le e 'ye 'bho ti-nyna.

XIII

**Sataan "nyu-e nmiklagba -lue 'c wonkue 'le e 'ye 'tonni ko 'mu-so, e
 'ye "piemu 'da.*

I I zi'a -kaa, 'le 'in 'ye 'le 'tonni ko popo. 'In -ka 'le-e gbu, nmi -lue-
 e 'so-c 'le 'e ko 'mu, e 'ke 'kika "yi mu. E 'bhle-e 'lru'i -messon -ke
 'gbun -bue, 'le 'nynubhlekwloo -bue -ni'e 'le 'e 'gbun -bue 'yi -lue -lue,
 'le wlu-u 'ka -Lago'c 'nyu won-nyu, e 'cu-e'e 'bho 'e "lru 'mni 'kpi.
 II A -gblee, e-be nmi 'mne koo'c-c ji, 'le 'e bh -ke su -ke 'sruku'a ni
 gugo'o. -Bho a 'ye 'e won, e koo'c-c -bhlakpa'a won. *Sataan nu'a -kaa,
 e "nyu -e 'e wonkueklagba, 'le, u -ni 'son, u 'ke nyu -ko. III A 'ye li-c, 'in
 -gbu'a 'e "lru -lue ya, -ka nyu po 'e 'lbhale "lru, 'le 'e "jie 'ye'a -gwe,
 'ka-a e -ni'u. Nyu-u -ni'a 'nco 'kmu 'mu, un 'ye 'e li a, won 'mu -u ti,
 'le un -ke e-e na'o. IV 'Le un-u bubo'c Sataan, -ekedimaa, 'inne "nyu'e
 'e wonkue e-be nmi 'mne. -Bho un -ke e-e bubo, 'le un-u nu'o: Nyu yoo
 -ni'e 'nco 'kmu 'mu, -c -ke nmi -ne'e 'bhe'e'e 'mu 'bho wonkunamu'a?
 Yoo 'bhe'e'o c -ke e 'ke vo 'le c 'ke e tu won 'mu lu'a?

V E-be nmi 'mne nu'a -kaa, e 'ye-e "yifloe, 'le, wlu-u 'ka 'e "bhuo
 "yi'bhe'e -ke -Lago'c 'nyu'a wonnyiwlu, e-e zi 'i 'mu. Un "nyu -e
 wonkue 'le e 'ke "nyinyinikli 'mni nu 'le 'cu'a -gwli 'son 'cu 'son
 'li. VI 'Inne 'bhle'e 'nyu'a di, e-e vle'e -Lago 'le e-e nyu'e c -ke 'c nyu'a
 'nyu won, 'le, yaku 'ma-a 'wa -dena, e-e nyu'e 'le'a 'nyu won -lre'e.
 VII E 'ye-e "yifloe -lre'e 'le e 'ke -Lago'c nyu tu gbo -ya, 'le e 'ke tu 'mne lu.
 Un "nyu -e wonkue, 'le, 'ce'o 'ce'e nyu, 'bhlukpa'o 'bhlukpa "kpi'a nyu,
 wlu'o wlu'a nyu, e 'ke u -ko. VIII 'kmu 'mu'a nyu-u 'ma-a "nyinyidit'a

numu, un-u 'ye -ε bubo -mu. U-bu nyu 'mnu, nyu-u -ni'a ti 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ 'bogu -ke 'li 'wa 'nyu 'cni-ε'ε, un-u 'mo-o -yu -ke 'nyu-i -see'a 'le 'ε 'limu 'cni-ε. A -gblee, i-bi 'nyu 'mni, -da -Lago -see'a -bhla 'kmu ti-ya ke, 'bho-o i 'cni-ε -ni'o see. A 'ye li-ɔ, ε-be "bogu 'mne, *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔun'a nyu, ɔ kɔɔ'ɔ *'sragamuzabhlable, nyu 'lbha'a -benyu, ɔ 'ye'a 'me, 'unɔ -kɔ ne'o -lɾεε.

^{IX} I-bi dɪ -ni, nyu-ɔ 'bo'ɔ ti ɔ 'ke i 'mɔti'wɔn, ɔ popo ni 'gwɔti -ka -zεgεka! ^X Nyu -Lago nu'a ɔ 'ke -jiekɔyi "du, ɔ-ɔ "du -ε'o katii. Nyu -yu un 'ka -blajɾεε 'mu 'lbha, un-u 'lbhɔ ɔ ε 'mu katii. A -gblee, 'unneεne'ε dɪ, nyu -Lago -kɔ'ɔ, un 'ke "gwli-ku 'le un 'ke ɔ 'gwlide.

Nmi'a 'sɔnne 'kɔun-o nyu -glaka 'le un-u bubo'ɔ -antanyɪne.

^{XI} A -gblee, 'un -ka 'le-e gbu -lɾεε, 'un 'ye-e nmi -lue -lɾεε li. ε-ε 'sɔ-ɔ glu. ε 'bhle-e 'gbun 'sɔn 'le i -ke *'bhlablegbuda'a 'gbun gɔgɔ'o, 'le, -ka *Sataan-a wlu'a a, ε-ε wlu'o -kaa. ^{XII} -Antanyɪnmi'a wɔnkue ε 'bhle'o -lɾεε, 'le ε-ε nu'o 'ε lbhu 'le 'ε 'nyu 'mu, nyu-u se'a -Lago yibo 'nɔɔ 'kmu 'mu, ε-ε kɔun u'o -glaka 'le ε-be nmi-i kɔɔ'ɔ nyu-ɔ po ε 'lbhale 'lru, 'le 'ε 'jie 'ye'a -gwε, un 'ke ε bubo. ^{XIII} A -gblee, ε-be nmi'a 'sɔnne 'mne, ε-ε 'nu-o *wɔnkulɪgbi. 'ε dɪ'a kɾε -lue 'ka-a: 'Bho nyu 'wee'a 'yigbeyi ε-ε za'a ne 'le yaku 'yi 'le ε-ε po 'ε 'zɔ. ^{XIV} "Yiflɔε ε 'ye'a 'le ε-ε nu'a wɔnkulɪ 'bho 'ε -antanyɪne'ε 'nyu 'mu, nyu-u -ni'a 'nɔɔ 'kmu 'mu, -u 'ma-a "nyinyidɪ'a numu, 'unne ε-ε 'lbha ni 'nu 'yɾabha 'mu 'le ε-ε 'maa 'nu dɪ 'yrili. U-bu nyu-u se'a -Lago yibo, ε-ε 'tmɔu nu-o'o, nmi-i -po-ε 'ka -jɾεε 'lru 'le ε 'ye'a ti-ni "kɔmu, un 'ke 'ε gɔgɔbole lε nu, 'le un 'ke ε bubo. ^{XV} A 'ye li-ɔ, ε-be nmi'a 'sɔnne 'mne, ε 'ye-e wɔnkue 'le ε 'ke -antanyɪne'ε gɔgɔbole 'mne tinɔpɔɔɔ 'mu po, 'le ε 'ke -wlu'a 'bhuo, 'le, nyu-u -see 'ε bubodɪ 'wɔɔn, ε 'ke nyu 'tmɔu un 'ke u 'lbha un 'ke 'me. ^{XVI} Nyu'o nyu, -bho ɔ "du nyɔtoope o, -bho ɔ "du nyɔklagba o, -bho ɔ "du 'wɪlebhleyi o, -bho ɔ "du 'pɔanlbhayi o, -bho ɔ "du 'yiflɔyi o, -bho ɔ "du 'geyikpaan o, ε-be nmi'a 'sɔnne -ke 'ε nyu-u 'ye -ɔ -glaka -kɔun -mu 'le un 'ke ɔ -antanyɪnmi'a 'mɔyibole li''du, 'le, -bho un -see ε 'ɔ -linasɔ li''du 'le un 'ke ε 'le 'ɔ 'yigbeyi ''du. ^{XVII} A 'ye li-ɔ, ε-be 'mɔyibole 'mne, nyu-u 'bhle 'ε li, 'wa "se-ε 'bhεe'o un 'ke lε de 'le 'bhaleεke un 'ke lε 'pɛlu -po. ε-be 'mɔyibole 'mne, ε-be nmi 'mne'ε 'nyu mo'o, 'le 'ε 'nyu "du'o lε'ε 'cnyɪri'a 'yri.

^{XVIII} A -gblee, -naagtɪ'a 'bhlenamu 'ka-a! Nyu-ɔ 'bhle'a -naagtɪ tenyu, ɔ zɾε ε-be nmi 'mne'ε 'cnyɪri'a 'yri, -εkedɪmaa, nyunyɔ'ɔ 'nyu mo'o. 'ε 'cnyɪri'a 'yri-i 'mo-o -mεεlo'a 'yikɔkɔɪ tan (666).

XIV

-Lago'ɔ nyu-u 'bhle-e 'lɔlɾe 'le yaku 'li.

^I ε-be nmi'a 'sɔnne 'wlu'a 'bho -jeyi 'le 'un 'ye 'le popo -lɾεε. 'In nu'a -kaa, *-Lago'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pɔun'a nyu, ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamuzabhlable, 'un 'ye ɔ li. Trɪ un-u 'la'a *Sɔn, 'le 'ε 'kpi ɔ -nyna'a ti. Nyu -ke 'yigbeyi ɔ -ke 'ɔ -tɪta -Lago'ɔ 'nyu 'cni-ε'ε, 'unnu -ke ɔ -ni'e 'le. U-bu nyu 'mnu'a gwli -ni -mεεsɔn nyu nyi'e'ε kɾε'ε "dui 'sɔn -gwɪ -bue (144.000). ^{II} Wlu -lue nu'a -kaa -lɾεε, ε -sɔ -ni'e-e 'le yaku 'li 'mu, 'un 'ye ε 'bu'wɔn. -Ka "dɪklagba 'mu'a 'ni'a wlu ku'a ti, 'ka-a ε -ni'o. ε-be wlu 'mne kɔɔ'ɔ-ɔ -de "ga. -Bho nyu -ka -dɔdɔ-ɔ bhla, -ka 'ε wlu -nmo'ɔ 'le -loku

'mʊ ti, 'ka 'mno 'ka-a ɛ-be wlu -lue 'mne -ni'o -lɾɛɛ. III U-bʊ nyʊ'a -gbogboyoko 'mno, -Lago -ni'a 'bho 'o 'nyɪnbhlekpe 'kpi-e, li nyiɛ-ɛ -ni'a ti -ke nyɪklɪgbɪ'a 'yigbeyi un -nyna'a ti 'le un-u bhle'e 'lɔɾe -lue. 'Wa 'lɔ 'mne ɛ, nyɔ -lɾɔɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ yibo. U-bʊ nyʊ'a -gwɪ -mɛɛson nyʊ nyiɛ'ɛ kpe'ɛ "dui 'son -gwɪ -bue -Lago zetie'a 'le 'wa "nyinyɪdɪ 'mʊ 'noɔ 'bhlɔkpa 'kpi'a nyʊ'a 'klumu, 'wa "sɛ-ɛ yibo nɛ'o. IV U-bʊ nyʊ 'mno -kpɔn'o-o -Lago 'yi 'le un 'saa'a li 'bho 'o 'yigbeyi. -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhɛ, 'le un -ke ɔ-ɔ na'o 'wa tinɛ'ɛ kle ti. A -gblee, -Lago zetie nu-o'o 'le 'wa "nyinyɪdɪ 'mʊ, 'le 'wa -bonyunyu'a 'klumu, 'le 'o 'Bhozayi-ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhɛ, -ka nyʊ-u "luo'a 'wa -lolol't'a 'nyaanyaabhi 'mʊ 'le un-u 'nyɪ 'ɪ -Lago, 'le 'ɪ 'ke 'o li "du, 'ka-a un 'ke 'le 'wa 'bhi'a tinɛ 'le -za 'wee, un 'ke ɛ un -ni 'son -jeyi "nyɪ. V Un se sɪn 'bhle, 'le, ɛ-ɛ -ke dɪ nyʊ 'kʊ u dɪ 'yikpa, ɛ se -ni.

-Lago gbo'a -dalbhomʊ tan-a 'za-a 'o -zige'a dɪ 'mʊ.

VI A -gblee, 'in nʊ'a -kaa, 'le 'in 'ye 'le popo -lɾɛɛ, 'le 'in 'ye -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue li'ye, 'le ɔ-ɔ zi nɪ'e yakutrubo. 'Bhlɔkpa'o 'bhlɔkpa'a nyʊ, 'cɛ'o 'cɛ'ɛ nyʊ, wlu'o wlu'a nyʊ, nyʊ'o nyʊ-u -ni'a 'noɔ 'bhlɔkpa 'kpi, -Lago'ɔ "dɪzɪɪ-ɪ -see'a 'plʊ 'kpa yi, 'unno ɔ yi 'ɪ -bodɪmʊzanamu. VII 'le ɔ-ɔ po'o weze, ɔ-ɔ nu'o: A "du 'bho -Lago 'le a 'ke 'o 'nyɪ "yi'bhɛɛ! -ɛkedɪmaa, -noɔ -ke ti ɔ 'ka nyʊ -zige -tu, ɛ nyɪn-o'o. ɔ-bo -Lago -ya'a yaku-e, 'bhlɔkpa-e, 'tonni -ke "ni -lɾɪ ti a, a bubo no!

VIII A 'ye li-ɔ, -Lago gbo'a -antanyɪdalbhoyi 'mno nu'a -kaa, ɔ 'wɔ-u 'bho -jeyi 'le 'o 'sonno 'ye 'bho -zi 'le ɔ-ɔ nu'o: *Babilɔɔnɔgwɔkɔklagba'a tisonɔɔ nyɪn-ɔ! 'ɛ tisonɔɔ nyɪn-ɔ! 'ɛ nyʊ-u 'naa-a -Lago'ɔ wlu 'yi 'le 'wa dɪ 'o wlu'a "yɪnɛɛ 'mne 'ye 'le ɛ-be 'bhlɔkpa 'mne "kpi ti-wa, 'le -Lago-ɔ 'ye u 'o 'cɛklagba "kpi -ya mu.

IX-XI A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhomʊ'a 'sonno 'wɔ'u 'bho -jeyi, 'le 'wa tanno 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ po'o weze, ɔ-ɔ nu'o: Nmi-i -so'ɔ "nuko -ke 'ɛ gʊgobole un nʊ'a ɛ, nyʊ-u -ke "yigbeyi 'le "bhalɾɛɛke nyʊ-u -ke kwa 'mʊ un-u 'ye'a 'ya 'nyɪn'a 'mʊyibole "du mu a, 'le wɔnkpɔnnno 'ke 'le "kɔpʊ 'li -ni, -bho nyɔ -see ɛ "ni 'kpi po 'le ɛ 'ke wɔn 'yɔɔ, -ka ɛ ku'a wɔn, nyʊ-u 'ye'a ɛ-be nmi 'mne -ke 'ɛ gʊgobole bubo mu a, 'ka-a -Lago-ɔ 'ye 'wa nyʊtu 'o 'cɛklagba "kpi -ya mu, 'le, wɔnnyɪngnɛ -lue-e 'wɔ'u 'le nɛ 'mu, ɛ -ke nɛ'ɛ "bhuo -ni 'son 'mu, 'le-e un-u 'ye 'kle 'ye -ni mu. -Lago gbo'a -dalbhomʊ -ke 'o 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ *'sragamʊzabhlabhɛ, 'bho 'wa 'yigbeyi, 'bho-o ɛ-ɛ 'ye -nu-ɛ -ni mu. A -gblee, -dayru -ke 'mʊ un-u 'ye ni'a 'kle, ɛ -see ti-so yi "kɔmʊkɔmu, 'le un -see "yɪflɔɛ 'ye yi 'le -noɔ"o -noɔ ti.

XII A 'ye li-ɔ, nyʊ-u 'ma-a -Lago'ɔ -nu, -u "du'a 'bho 'o wlu 'le -u de'a *Zezii 'gwli, ɛ-ɛ -ke "lru "yi un 'ka "gwli-ku, 'unne 'ka-a!

XIII ɔ gwɛ'ɛ wezepoɛ "yi a, 'le 'in 'ye wlu -lue -lɾɛɛ 'bʊ'wɔn, ɛ 'ye 'le yaku 'li 'mu-so -ni 'le ɛ na 'inmu -bodɪ: Dɪ 'in-ɪ 'ye'a -inmu -bodɪ 'mu-za mu, 'cni ɪ! I-bɪ dɪ 'mni, 'unni 'ka-a: -ɛ 'wɔ'u -laa -zɪan, -bho nyɔ -ke -a'ba -Koyi Zezii 'sisri "yi 'le ɔ 'ke 'mɛ, ɔ 'wa-a ti tenyɪ. Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ka-a *-Lago'ɔ Lisaazuzu 'le'o. 'Wa stastaa -gwɛ 'nu-u "kpi ti. Un -flɔ'ɔ 'to-ɔ 'yi, -ɛkedɪmaa, -ka un nʊ'a "yɪrɪlnmɔɛ 'noɔ 'bhlɔkpa 'kpi, 'wa lbhʊ'a "yɪrɪ'a 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'ɛ, 'unne -to nɛ'o, 'le, ɛ-be lbhʊunʊnyɪzɛge un 'bhle'a "kpi, un -ke ɛ -na'o.

-Lago'c -ziple'a -ncc nyini-o'o.

XIV A -gblee, v-bv -Lago gbo'a -dalbhomv 'mnv 'wlv'a 'bho -jeyi a, 'le 'ın 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'In nv'a -kaa, 'ın 'ye-e yaku'a -druku li. Nyɔ -lue -ke nyunyɔ'c 'yu gvgɔ'c, 'ınno -nı'e 'le ɛ 'mɔ. 'Nynubhlekwlɔo -ɛ -nv-ɛ'ɛ sanu 'mɔ, 'ınne ɔ de'e 'lru, 'le, -jrɛɛ-ɛ 'nma'a, -ɛ 'kwɛɛ'ɛ 'mɔ, ɔ 'bhle 'ɛ kwa. XV 'In -ka 'le-e gbv -lrɛɛ, -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ -sɔ'c-ɔ *Lago'c bubɔbhlegbo'a lisaabudu 'li, 'le ɔ 'ye -wlv vevlele, 'le ɔ na nyɔ-ɔ -nı'a yaku'a -druku 'mɔ -bodı: -Jrɛɛ -ın 'bhle'a 'bho kwa, -ka nyɔ-ɔ ɛɛ nı 'ne lı'a 'yɔzanı, 'ya ɛɛɛnɔɔ ti, -ka -lue 'mnɔ, mu, nyv-v -nı'a 'le 'bhlikpi 'kpi, -ın 'ke v tapi 'mɔti-za, -ın 'ke v -dalue tide, -ɛkedımaa, 'wa -ziple'a -ncc nyini-o'o.

XVI Nyɔ-ɔ -nı 'ka 'le yaku'a -druku 'mɔ, -Lago gbo'a -dalbhoyi 'tmɔv 'nɔ -kaa, 'le ɔ 'ye 'mɔv-sɔ, ɔ 'ye mu, 'le, -ka ɔ 'lɔ 'c 'yi 'tın, ɔ 'ye -kaa nv.

XVII A 'ye li-ɔ, ɔ de 'v -kaa -dalue ti a, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ 'ye 'bho 'c lemɔ bhla. ɔ -sɔ'c-ɔ yaku 'li. -Lago'c bubɔbhlegbo'a lisaabudu 'li ɔ 'wlv'o. 'Mɔkwɛɛjrɛɛ-ɛ 'nma'a, 'ınne ɔ 'bhle'e kwa -lrɛɛ.

XVIII -Lago gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ -nı 'bho, 'le -lue -lrɔɔ 'ye 'da. -Gbagbv -nı'a 'le -Lago'c bubɔblegbo'a lisaabudu 'li, -ɛ -ke 'kpi vn-v za nı'a -Lago'c *'sraga, 'bho-o ɔ 'wlv'o. ɔ-bɔ ɔ, ɔ 'bhle-e wɔnkue 'bho ne 'kpi, 'le 'c -Bolago gbo'a -dalbhoyi 'bhle'a -jrɛɛ kwa, ɔ 'ye wlv yayi po, ɔ 'ye ɔ 'la, 'le ɔ na: -Gbv 'ncc! -Bho lezɛɛntu'a 'bhi zaan, -ka nyɔ-ɔ 'luo'a -jrɛɛ 'mɔ 'le ɔ-ɔ zı 'ı, ɔ-ɔ po 'ı -zrvv 'mɔ a, -ka -lue 'mnɔ, mu -kaa 'le 'bhlikpi 'kpi, -ın 'ke 'nyinyıdı'ta nɔmv tapi 'mɔti-za, -ın 'ke v -dalue tide 'le -ın 'ke v ti-za. XIX A -gblee, -ka nyɔ-ɔ 'luo'a -jrɛɛ 'mɔ 'le ɔ-ɔ za'a lezɛɛntu'a 'bhi, ɔ-ɔ po 'ı -zrvv 'mɔ 'le -dedeyibhie -ke 'li vn-v 'pli nı nı'a 'ya 'nı 'mɔ, vn-v 'kpi 'ı 'le, 'ka-a -Lago gbo'a -dalbhoyi nv v'o. I-bı dı-ı zı'a -laa, 'ınnı -tɔ'c -ka -Lago'c 'ɛɛklagba'a -kuta -nı 'nv 'kpi. XX A 'ye li-ɔ, v-bv nyv 'mnv, 'wa 'kpidı -ke lezɛɛn'ɛ 'bhi'a dı gvgɔ'c-ɔ 'yiti -lrɛɛ. -Ka nyɔ-ɔ vɔɔtɔ 'nı a, 'le 'ya 'nı-i zı'a ti, 'ka-a -Lago gbo'a -dalbhoyi nv'o v-bv nyv 'mnv. A -gblee, ɔ 'kv v -kaa nv a, ɔ -ke vn 'da-a 'gbe, 'le 'wa nymɔ 'ye tizi -ka 'nıgbv. 'ɛ titɛɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ kilo'a -gwlı -bue -gwlı nyıɛ. -Ka -yɔ ɛ -tɛ'ɛ 'mɔ a, -gba, -bho nyɔ 'sıi 'kı 'le 'ɛ kɔ -sıeko ti, 'ɛ 'lru'a 'sɛ nyɔ 'ke 'kı li'ye.

XV

-Lago gbo'a -dalbhomv -mɛɛsɔn -ke lı -mɛɛsɔn-ɔ -ya'a nyv 'kleyɛɛ 'kpi.

I I zı'a -kaa, 'le 'ın 'ye yaku 'yi popo -lrɛɛ. 'In nv'a -kaa, *wɔnkuleklagba -lue-e ma'a nyɔ wɔntı, 'ın 'ye -ɛ li. ɛ-ɛ 'mo-o -Lago gbo'a -dalbhomv -mɛɛsɔn-ɔ 'bhle'a nyv'a 'klekpiyalı -mɛɛsɔn kwa. Nyv-v se'a -Lago yıbo, 'ɛɛ ɔ -po 'nv kwa 'le vn 'ke 'wa 'nyinyıdı 'yiyıbo, vn 'ke ɔ gbo 'bhıti, 'ya gbɔmvbhɔɔlı mo'o.

II A -gblee, 'ın nv'a -kaa, 'ın 'ye-e ɛ -lue li. ɛ kɔɔ'c-ɔ 'niklagba 'le ɛ -nı'e 'wlelaa, -ka 'yena, 'le ne -nı'e 'le ɛ kɔ. A 'ye li-ɔ, 'bho -antanyınmi-e, 'ɛ gvgɔbole -ke 'ɛ 'nyı'ta 'cnıyri'a 'yri 'kpi nyv-v ku'a 'kpa 'yi, -v nv'a -Lago'c 'gwıbdı, 'ın 'ye -v li -lrɛɛ. ɛ-be 'niklagba 'mnɛ'ɛ 'yıgbeyi vn -nyına'tı, 'le, -dɔdɔ vn 'ye'a vn 'ke -Lago'c 'nyı'tı 'yi'bhɛɛ -nı, vn 'bhle 'ı kwa. III *Moyıızı 'ma-a -Lago'c lbhınyıyı, 'lv ɔ -ke *Izrayɛɛlıkɔmv 'bhle'a -benıy -Lago'c 'nyı'ta 'yıbhɛɛ'ɛ kamv, 'le,

*'o 'Bhozayi -o 'puun'a nyu, -o koo'o *'sragamuzabhlabhle, e-be 'lu -lue un 'bhle'a 'o di -lree, un 'ye e 'bho 'le un-u nu'o:

-A'ba -Koyi -Lago, -inmo ku'a won, -o zi'a le'o le, -a'a nunudi-i 'bheε-ε "yi 'le nyo se i wanyi'bheε. -Inmo -ko'o 'bhlikpiyowli 'wee, -a'a nunudi-i 'mo-o -ziadi 'le i 'srεε'ε "yi. ^{IV} -A'ba -Koyi, nyo yoo -see 'bho -inmu 'du yi'a? Nyoo yoo -see 'won yi, o 'ke -a'a 'nyu "yi'bheε'ε? -In -ni -lue 'tin, nyo se 'bheε o 'ke -inmu linyini. Nyoo'o nyo-o -ni'a 'bhlikpi "kpi, o-o 'ye-e -yi -mu, o 'ke -inmu 'kolri wanyi glu po, o 'ke -inmu bubo, -ekedimaa, o -gwe'ε-ε -a'a 'yirilinmøkpli 'yrili.

^V Un gwe'ε -kaa bhlebhlea "yi, 'le 'in 'ye 'le popo -lree. 'In -ka 'le-e gbu, *-Lago'o bubobhlegbo'a lisaabudu kati'e-e won 'le yaku 'li, 'le 'in 'ye e li'ye. 'Inne nyu-u 'la'a -Lago'o -dena'a *gbedeti -lree. ^{VI} E kati'a -kaa won o, 'le, -Lago gbo'a -dalbhomu -mεεson-o 'bhle'a nyu'a 'klekpiyal -mεεson kwa -lue -lue, un 'ye 'le 'ε 'limu 'da, 'in 'ye u li'ye. -Banpli nu'a 'wleewle, 'inu un -pa'a 'mu, 'le un -bhla'a 'bho 'ya "kpi sanu'a 'betu. ^{VII} 'Le, li nyie-ε -ni'a ti, 'ya -lue 'ye sanu'a "kopi -mεεson 'mu'luo, o 'ye i -Lago gbo'a -dalbhomu -mεεson 'mnu -jeyi 'nyu. I -bi "kopi 'mnu, -a'ba -Koyi "Kogwεlago'o 'ce o-o 'ye'a nyu "kpi -ya mu, 'inu "yi'e 'le 'ya 'limu -lue -lue. ^{VIII} E-be -Lago'o bubobhlegbo'a lisaabudu 'mne nu'a -kaa, e "yi-e -dayru. -Ka -Lago ku'a won, 'o 'nyu 'bhe'ε "yi 'le o -ni'a 'le, e-be -dayru 'mne, 'inne -to nu'o, 'le nyu'a 'klekpiyal -mεεson -Lago gbo'a -dalbhomu 'bhle'a kwa, -bho i -see 'bho ti-gwe, nyo se 'bheε o 'ke 'le pa.

XVI

-Lago-o 'ya-a nyu 'kleyeeε "kpi 'le un 'ke 'wa "nyinyinidi "yiyibo, un 'ke o gbo "bhiti.

^I A -gblee, u-bu -Lago gbo'a -dalbhomu 'mnu 'bhle 'i -kaa kwa, 'le 'in 'ye wluklagba -lue 'bu'won. E -so'o-o 'le *-Lago'o bubobhlegbo'a lisaabudu 'li 'le e na u -bodu: "Kopi a 'bhle'a, 'ce -Lago-o 'ye'a nyu "kpi -ya mu, -i 'yi'a 'le 'ya 'limu -lue -lue, a 'wlu i ti 'le 'bhlokpa "yi!

^{II} Wlu 'mne -gwe'ε 'le -loku 'mu ti, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu'a -antanyu'o 'ye 'mu-so, o 'ye mu 'le o 'ye 'o ne ti'wla. O 'wle 'ε ti, nyu-u 'bhle'a -antanyunmi'a 'muyibole li, 'le 'ε gugobole un nu'a le, -u bubo 'ne e, 'le, "jikligbi-i "vuvlo'a, i 'ye u "lru'wla.

^{III} 'Le -Lago gbo'a -dalbhomu'a 'sonno 'ye 'o ne ti'wla 'le 'tonni ko. E nu'a -kaa, e klon-o'o -ka 'meyi'a nymo, 'le, tinu 'wee e 'bhle'a ko, i 'ye 'me.

^{IV} A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhomu'a tanno nu'a -kaa, o 'wla-a 'o ne 'le "nigbli -ke "nilru "we ko ti, 'le i 'ye nymo 'mu -ze. ^V I -ze'ε nymo 'mu a, 'le, -Lago gbo'a -dalbhoyi "du'a "ni "we "yrili, 'in 'ye 'o wlu 'bu'won 'le o na: -In -ni -lue 'tin, -inmo 'ma-a "Kogwleyi, -inmo -ko'o li 'wee, nyu-u se'a -inmu yibo, -ka -in -ni 'u 'kleyeeε "kpi -yanamu, 'ka 'srεε'ε "yi. ^{VI} -Ekedimaa, un 'lbha-a -a'a wlu'a 'mutizamu -ke -a'a nyu -lruu, un 'ye 'me, 'le 'wa nymo 'ye tizi, 'le -mnaaa-a "nyu 'u 'traamu nymo, un 'ke 'na. Le un 'bo'o ti, 'inne un 'ye'o! ^{VII} O 'le'ε -kaa, 'le 'in 'ye wlu -lue -lree 'bu'won. -Lago'o *'sragazagbagbu'a -da e -so -ni'e 'mu 'le e na: -A'ba -Koyi -Lago, -inmo ku'a won, -o -zi'a le'o le, -a'a 'muzadi-i 'mo-o -ziadi 'le -a'a nyu'a -zige'a tutusu-u 'srεε'ε "yi!

VIII Ɔ po'a wlu 'mne ti a, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu'a nyienɔ 'ye ɔ ne 'mu'luo, ɔ 'ye ε 'yru 'yri 'wla. 'Bho-o ε 'ye -ni'e 'yiflɔε, ε 'ke fan tenyi, 'le, -ka ne-ε sin'a nyu, ε 'ke ɔ -kaa -sin -lɛε. IX ε-be 'yru 'mne nu'a -kaa -ziaka, ε 'kpa-a 'bho 'le ε-ε sin nu'o tenyi, 'le, -Lago 'tayi'a ɪ-bɪ 'klekpiyalɪ 'mni 'yiti 'le ɪ 'ye 'ɔ 'kpi yi a, un-ɔ vlɛ nɔ'o, un-ɔ nyini'e ɔ 'nyini wɔn. ε -ni'a -kaa 'mu a, un -see ti'bo un 'ke 'wa 'nyinyidɪ 'yiyibo, un 'ke ɔ gbo 'bhiti, 'le un 'ke ɔ 'nyini 'yi'bhεε.

X-XI I zi'a -kaa, 'bhɪkɪ -ke nyu-ɔ buɔɔ'ɔ ε-be -antanyɪnmi 'mne, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu'a -muunɔ 'ye ɔ ne ɪ 'kpi ti'wla, 'le -kuyre 'ye 'le ɪ 'kpi kpɔn. A 'ye li-ɔ, sɪsɪaa -die 'nu-ɔ 'kpi 'yi'a dɪ, un-ɔ li'e 'nyini 'yi, 'le, -Lago -ni'a 'le yaku 'li, un-ɔ vlɛ nɔ'o, un-ɔ nyini'e ɔ 'nyini wɔn. ε -ni'a -kaa 'mu a, un -see 'wa 'nyinyidɪ 'yiyibo, un -see ɪ kwa gbo -za 'le un 'ke ɔ gbo 'bhiti.

XII A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhomu'a -mɛlonɔ nu'a -kaa, ɔ 'luo'o-o ɔ 'kɔpu 'mu, 'le, -Lago'ɔ 'cɛ-ε -ni'a 'le 'ε 'limu, ɔ 'ye ε 'le 'nighbu un-ɔ 'la'a Eflatɪ kɔ ti'wla. 'Bho -gbaa -lue 'mu, ε-be 'ni 'mne ma-o'o, 'le, 'bhɪkɪyowli 'we-e -ni'a 'le 'yru'a 'wɪnamu, un 'ye 'ε -bɪsɪ 'kpi -na, 'le un 'ye ε cɛ, un 'ye tɔvɔnamu yi. XIII ε-be -nɔɔ 'mne ti, 'le 'in 'ye 'nyinyidɪ'a -zuzui tan li'ye, I -ke -gbɛdɪ gɔgɔ'ni -Lue 'wlu 'le *Sataan'a wɔn 'mu, 'le 'ya 'sɔn-ɔ -sie'a 'bho, ɪ -sɔ'ɔ -antanyɪnmi -ke Sataan'a wlu'a 'mɔtizayi'a wɔn 'mu -lue -lue. XIV A 'ye li-ɔ, 'nyinyidɪ'a tiyayi'a -zuzui mo'o 'le ɪ-ɪ nu'o *wɔnkulɪ. ɪ-bɪ -zuzui tan 'mni nu'a -kaa, ɪ-ɪ 'mu-o 'bhɪkɪyowli 'wee tapi 'mɔtizanamu, 'le, -ka -Lago ku'a wɔn, ɔ 'ye'a le'o le -zi, zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye 'ε nyu 'yi-tɔ -ni mu a, ɪ 'ke ɔ 'lru'gbu, 'le ɪ -ke un 'ke ɔ tɔ gbo kpa.

XV 'Le -a'ba -Kɔyi *Zezii 'ye -kaa 'lɛ: A "du a'ba "bhi "yri! -Bho nyɔ -see "yriyi "gwɪde, -ka ɔ-ɔ 'daa 'nɔ 'zɔ, -ka -lue 'mno, 'ka-a 'an leyinɔ-ɔ 'ye nyu ti'gete mu -lɛε. -Ka "srojayi-i pa'a ɔ -banɪ 'mu 'le ɔ-ɔ de'a ti, -bho un bhɪla lɛglɛ 'le ɔ -kaa -patɪ 'mu-sie, 'le ɔ -kaa tu 'mu mu a, -ka -lue 'mno 'ka-a, 'bho 'an leyinɔ 'yi, nyɔ-ɔ 'ye'a 'mɔtiyaa mu, 'in -see'a 'zɔ'daa yi a, ɔ nyɔtu wa'a ti!

XVI A -gblee, ɪ-bɪ 'nyinyidɪ'a -zuzui nu'a -kaa, ɪ -za'a-a 'bhɪkɪyowli 'wee tapi 'muti, 'le ɪ 'ye ɔ -dalue 'lru'gbu ɪ -ke un 'ke -Lago tɔ gbo kpa. 'Le *Zuifowlu 'mu, 'bho-o un-ɔ 'la'a Amagedɔɔ.

XVII I zi'a -kaa, 'le -Lago gbo'a -dalbhomu'a -mɛsonno 'ye ɔ ne 'le yaku 'yi ti'wla. 'In nu'a -kaa, 'in 'wɔn-ɔ wluklagba -lue 'bo. ε -sɔ'ɔ-ɔ *-Lago'ɔ buɔɔbhlegbo'a lisaabudu 'li. 'Ɔ 'nyinbhlekpe -ke 'kpi ɔ -ni'a a, 'bho-o ε -sɔ -ni'e 'mu 'le ε na: ε -gwe 'yi-ɔ! XVIII ε-be wlu 'mne -gwe'ε 'le -loku 'mu ti a, 'le -wlewe 'ye yaku -kpoo 'kpi cɛ, de 'ye 'ga 'le 'bhɪkpa 'ye -trɛ tenyi. -Lago -kaaa nyunyu tiya a, ε-be 'bhɪkpa'a -trɛtrɛε 'mne, 'ε wɔnkue'ε kamu, 'in -see 'ε 'sonne 'ye ke. XIX A 'ye li-ɔ, 'ε wɔnkue 'mne'ε dɪ ε -za'a -gwɔklagba ti 'le ε 'ye ε 'mu -dogwigbukɪgbɪ tan cɛ, 'le, -gwɛklɪgbɪ -lru-ɪ -ni'a 'le 'bhɪkɪ 'kpi, ɪ 'ye ti-sɔ -lɛε. ɪ-bɪ lɪ 'mni, 'ya lɛtu-u zi'a -kaa a, -Lago -see *Babilɔɔnɔgwɔklagba gbo'mate: -Bho -kmakmanmɔ -ni 'le 'kɔpu 'li, -ka nyɔ 'bhεε'o, ɔ 'ke ɔ -bonyunɔ -glaka kpɔn 'le ɔ 'ke ε 'na a, 'ka-a -Lago -ye 'ε ɔ 'cɛklagba 'kpi. XX 'Le 'ni 'ye likpe 'wee 'kpi-zi, 'le trɪ 'ye ti-sɔ -lɛε. XXI 'Le, 'ni'a -sinkplo, ɪ -ke -lue'a kwakue-ε 'bhεε'ε kilo'a -gwɪ 'sɔn, ɪ-ɪ 'wɪu'o yaku 'yi, 'le ɪ-ɪ 'ga'a nyu 'kpi ti. U-bu nyu ɪ-ɪ 'ga'a 'kpi ti a, 'kleyεε ɪ-ɪ yu 'ɔ 'kpi a, ɪ 'ku-o wɔn tenyi'a dɪ, 'le un-ɔ vlɛ'ε -Lago, un-ɔ nyini'e ɔ 'nyini wɔn.

XVII

"Wɩlnynaakpu'a "kpi'a "yi.

I I zi'a -kaa, le "kɔpi -mɛɛson-ɔ "yi 'ka -Lago'ɔ 'cɛ, -Lago gbo'a -dalbhomu -mɛɛson-ɔ 'bhle 'ɩ 'ka kwa, 'wa -lue 'ye 'unmu -bodu yi 'le "yritiyeeɛ 'mu -lrɛɛ 'le ɔ na: Yi, -ka -Lago-ɔ 'ye'a "wɩlnynaakpuklagba 'kleyeeɛ "kpi -ya mu, 'un 'ke -kaa -unmu "yi-to! -Gblee, "wɩlnynaakpu 'un-ɩ "si'a 'nyɩ, 'le "nisu'a -dadudu wɔnli un -de'e ti. II -In 'ye li-ɔ, u-bu 'nynaakpu 'mnu -ke 'bhɩkpiyowli "we "du-o "bha. Nyu 'wee -nɩ'a 'bhɩkpi "kpi, -u 'ma-a "nyinyɩɩdɩ'a nɔmu, nyɔ-ɔ zi'a nmu "kale 'yi, -ka ɛ-ɛ kpɔn'a 'geyie 'mu, 'le ɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ "yiti'tayi, 'ka-a u-bu "wɩlnynaakpu 'mnu'a kplisasu 'jri -u 'le, 'le un-u nu 'o -lrɛɛ.

III ɔ-bo -Lago gbo'a -dalbhoyi 'mno 'le'ɛ -kaa, 'le *Lago'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'ye 'unmu "kpi yi, 'le ɔ 'ye 'unmu 'mu'luo 'le ɔ 'ye 'le 'unmu "musa "kpi kpa. 'In -nɩ 'le 'bɩ 'mnu "yi, 'le 'un 'ye 'nynaakpu -lue li'ye. Nmi -lue-e zaan'a -ka 'zoo, 'bho 'ɛ "kpi un -de'e ti. Wlu-u 'ka -Lago'ɔ 'nyɩ wɔn-nyɩ, 'le 'ɩ'cɩ-ɛ'ɛ 'bho 'ɛ ku li. ɛ-be nmi 'mne 'bhle-e 'lruɩ -mɛɛson -ke 'gbɩn -bue. IV U-bu 'nynaakpu 'mnu, -banɩ un -pa'a 'mu, ɩ zaan'o, ɩ -nmu'ɔ-ɔ "yrili 'le 'ɩ 'bhle'e 'pɛlu. Sanu -ke sɩkpi -lru-ɩ nu'a "wleewle, -ɩ -ke 'pɛlu-u -kmu'a "yi tenyɩ, 'unnu un "du'o li, 'le un 'bhle'e sanu'a "kɔpu kwa. "Nyinyɩɩdɩ un-u nu'a 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'unnu "yi'e 'le ɛ-be "kɔpu 'mne'ɛ 'limu. V A -gblee, wlu -lue-e 'bhle'a 'zɔ, 'unne 'cɩ-ɛ'ɛ 'bho 'wa "yigbeyi. ɛ-be wlu 'mne, 'unne 'ka-a:

'Inmu 'mo-o *Babilɔɔnɔgwɔkɔkɔ! 'Inmu 'mo-o "wɩlnynɔkpakpi 'wee'a 'lotu! "Nyinyɩɩdɩ 'wee -nɩ'a 'nɔɔ 'bhɩkpi "kpi, 'unmu 'bhle'e 'ya "lru kwa!

VI 'In -gbu 'nu ya a, nyu-u 'ma-a -Lago'ɔ -nu, -u "du'a 'bho *Zezi'a wlu, un 'lbha-a 'wa -dadudu 'le 'wa nmu 'ye tizi 'le 'wa "bhuo'a 'gwɩ 'ye 'wɔn, ɛ 'ye "kale "yi zi, 'le, -ka nmu-ɔ 'lbha'a ka nyɔ, un -nɩ'e -kaa. 'In 'ye 'u -kaa li, wɔn 'ma-a 'unmu ti tenyɩ.

VII 'Le -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue 'mno 'ye -kaa 'unmu "yi'le: Leele -ke wɔn-ɔ ma'a -unmu ti'a? -In 'ye li-ɔ, u-bu 'nynaakpu 'mnu, le un "du'a, ɛ 'bhle-e 'zɔ. Nmi-ɩ 'bhle'a "lruɩ -mɛɛson -ke 'gbɩn -bue, -ɛ -ke "kpi un -de'a ti, 'ka-a ɛ 'bhle'e 'zɔ -lrɛɛ. VIII ɛ-be nmi -un 'ye'a li, ɛ -nɩ 'ko-o ti -benyɩ. 'Traamu 'tɔ ɔ, ɛ 'mɛ-o'o. ɛ -nɩ'a -kaa 'mu, ɛ-ɛ 'ye-e 'menynɔɔ 'mu -sɔ -mu, 'le ɛ 'ke -dogwighaa 'li 'wlu, ɛ 'ke "piemu 'da. -Bho ɛ 'da -kaa a, 'le -Lago 'ke ɛ ti-za. -Gblee, -da -Lago -see'a -bhla 'kmu ti-ya ke, nyu-u -nɩ'a ti 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ 'cɩ-e 'wa 'nyɩ 'le 'ɔ "bɔgu 'li. Nyɔtɔlu -ke -nɩ -see'a 'le 'ɛ 'limu 'cɩ-ɛ, -bho un 'ye ɛ-be nmi 'mne li, wɔn-ɔ 'ye -u ti-ma -mu. -ɛkedɩmaa, ɛ -nɩ 'ko-o ti -benyɩ 'le ɛ 'ye 'traamu 'mɛ 'le ɛ-ɛ 'ye glu -sɔ mu 'wla 'le ɛ 'ke 'kmu 'mu le yi.

IX ɔ po'a wlu 'mne ti, 'le ɔ 'ye -kaa 'unmu "yi'le -lrɛɛ: -Gblee, -da nyɔ 'ka -naagɩ 'bhle -nɩ 'le ɔ 'ka dɩ 'mnu 'mɔti'wɔn, 'bho-o 'ka-a! "Lruɩ -mɛɛson ɛ-be nmi 'mne 'bhle'a, ɩ-ɩ 'mo-o trɩ -mɛɛson -ke "kpi u-bu 'nynaakpu -de'a ti. I-ɩ 'mo-o 'bhɩkpiyowli -mɛɛson -lrɛɛ! X 'Wa -muu 'mɛ-o'o see. 'Wa -lue -kɔ'ɔ nyu 'traamu. 'Wa -mɛɛsonno'ɔ -nɔɔ -see -bhla nyɩ ke. -Bho ɛ nyɩ a, 'ɔ nyu'a -kɔkɔ -see 'mu-gwle yi. XI Nmi-ɩ -nɩ 'ka ti -benyɩ, -ɛ 'mɛ'ɛ ɛ, 'unne 'mo-o u-bu 'bhɩkpiyowli 'mnu, 'wa -mɛɛtanno. -Da ɛ -see'a 'mɛ ke, ɛ-ɛ ma 'ko-o 'wa -lue. -Bho ɛ yi le a, -Lago-ɔ 'ye -ɛ ti-za -mu.

XII Nmi'a 'gbun -in 'ye'a li, 'bhlikpiyowli -bue -see'a -bhla nyu'a -koko won "du ke, 'innu i "du'o. Ubu 'mnu a, un-u 'ye-e wonkue 'ye -mu 'le un -ke e-be nmi 'mne 'ke nyu -ko -kaa -daan. XIII Un -ni -bue, un-u 'ye-e -polu 'mu-ple -mu, 'le un 'ke 'wa wonkue 'mu''luo, un 'ke 'e lbhu nu. XIV *-Lago'c 'Bhozayi -o 'pusun'a nyu, -o koko'c '*sragamuzabhlable, un-u 'ye -o tu gbo -ya -mu, 'le o 'ke u tu won 'mu lu, -ekedumaa, 'unno 'mo-o nyukomu 'wee'a -koyi, 'le o "du'o 'bhlikpiyowli 'wee'a "lrugayue -lree. Nyu o -za'a 'bho, o 'la'a o -ke un 'ke -na, -u "du'a 'bho 'o wlu, 'innu -ke o-o 'ye gbobhete mu 'le un 'ke u tu won 'mu lu.

XV O po'a wlu 'mne ti a, 'le o 'ye 'bho 'e lemu wlu -lree ko 'le o na: "Ni 'we -in 'ye'a li, -i -ke wonli u-bu "wlnynnaakpu -de'a ti, i-i 'mo-o 'bhlikpi'o 'bhlikpi "kpi'a nyu, wlu'o wlu'a nyu. XVI Nmi'a 'gbun -bue -in 'ye'a li, i -ke e-be nmi'a "bhuo-o 'ye-e gbo-po -mu 'le i -ke u-bu 'nynaakpu 'mnu 'ke "yidede. I-i 'ye -u le''o le ku li-za -mu 'le un 'ke -patu -ce. I-i 'ye -u -kpuu -mu, 'le i 'ke u 'lbha, i 'ke u li. -Bho i li u, 'le 'wa nmitolu 'ke 'bho -sie a, i-i 'ye -i "yri-po -mu 'le i 'ke -kun -gwe. XVII A -gblee, -Lago'c "bhuo-o 'ye 'o 'gwlotu 'mni 'le 'ya -polu 'zo -po mu 'le i 'ke i nu. I-i 'ye-e -polu 'mu-ple -mu 'le i 'ke 'ya wonkue 'mu''luo, i 'ke e-be nmi 'mne'e lbhu nu, e 'ke nyu -ko. -Lago'c "bhuo-o nu e'o 'le i 'ke 'o 'gwlotu nu. E-be nmi 'mne, e-e 'ye-e nyu -ko -mu, 'le, du -Lago -za'a 'mu, 'ya "yri'a 'bi 'ke 'wlu.

XVIII 'Bho 'e lemu, 'nynaakpu -in 'ye'a li a, un koko'c-o -gwloklagba. 'Bhlikpiyowli'a kle-e -nu'a 'noko 'bhlikpi "kpi, 'inne 'bhle'e wonkue 'bho 'wa "kpi.

XVIII

-Lago'c 'ye-e *Babilokogwlo ti-za -mu.

I I zi'a -kaa, 'le 'in 'ye -Lago gbo'a -dalbhoyi -lroo li'ye. 'Le yaku 'li o 'wlu'o. O 'bhle-e wonkueklagba -lue, 'le, 'o -vlavli 'bhese'e -Lago'c 'nyni 'yi, i -wa'a 'bhlikpi "kpi ti. II 'Le o-o po'o weze, o-o nu'o:

*Babilokogwloklagba'a tisonoko nyini-o! 'E tisonoko nyini-o! 'E letu-u 'ye 'to-c "nyinyinidi'a -zuzu 'wee'a gwlo "du -mu, 'le i 'ke 'bho -de. Nukpi nyu-u nu'a i se *li'saa 'bho -Lago'c "yigbeyi, -i 'lbha'a nyu -stanyt 'yi, un-u ple'a, 'bho-o i-i 'ye -ni mu -lree. III -Lago'c 'ye-e 'e -gwlotu 'c'eklagba "kpi -ya -mu 'le e 'ke ti-so, -ekedumaa, 'e nyu-u 'naa-a 'o wlu "yi, 'le, 'wa du, 'o wlu'a "yineee 'mne 'ye 'le 'bhlikpi 'wee "kpi ti-wa. 'Wa kplisasu 'mni nu'a -kaa, i 'jri-e 'bhlikpiyowli 'we 'le, 'le un-u nu i'o. A -gblee, e-be gwlo 'mne'e nyu 'bhle-e "wile, un 'ye 'e "kale "yizi. Nyu-u -po 'nu 'wa 'tunlu kwa 'mu 'pelu, ubu 'ga-o'o -lree.

IV O po'a wlu 'mne ti a, 'le 'in 'ye wlu -lree 'bu'won. E -so'c-o 'le yaku 'li 'le e na:

A-bu 'ma-a 'an nyu, a 'wlu 'bho e-be gwlo 'mne 'mu, 'le, -ka 'e nyu nu'a "nyinyinidi, a -kaa -ka -lue 'mno nu, 'le, 'ce 'in-i 'ye 'u "kpi -ya mu, a 'ke e won 'mu ce. V A -gblee, 'inmo -ni'a 'noko yaku 'li, 'wa "nyinyinidi -die'e-e "yi teny 'bho 'an "yigbeyi. 'In -see 'ya -lue 'tin 'mate. VI 'E du, -ka un kla'a nyu nyani 'mu -benyi, u -nu-e -kaa! -Yi 'ye 'u "lrule-nu-e mu, i -zi 'wa nu won 'muti! Nmo-o kpuu'a won, -e zi'a "kale "yi, -ka nyu-o "nyt 'e 'o -bonyunyo -glaka, -ka -lue 'mno, un 'ye -kaa 'kle, 'le, 'kleyee un -ya'a nyu

"kpi a, ε 'ke ε 'mu-zi. VII -Ka un 'du'a "wlilbhlemuklɨgbɨ 'le 'wa 'nynɨ-ɨ mu'a a, un 'ye -kaa 'kle 'le 'wa dɨ 'ke ngaze 'mu'bhle. A -gblee, -bho un -de ti, -ka un-ɨ popo'a 'gwɨɨti, 'kla-a 'ka-a: -A-bu 'mo-o nyuklɨgbɨ. -A'ba dɨ se ngaze 'mu'bhle -ka -dɨgbalbhamu. Lε-ε 'ka -amu ngaze 'yi 'lbhaa, 'le -a 'ka "vi, 'ε lɨtu -see -amu -bodɨ -yi yi "kɔmu. VIII A 'ye li-ɔ, 'mu-e, 'lɨrubhatie -ke 'memεε 'ɨn de'a 'bho ti 'wa dɨ 'le -ɨ -nɨ 'ɨ wɔnɨfuonamu, 'ɨnneεnε'ε "lɨru 'yi, 'ɨn-ɨ 'ye ɨ ɨ "kpi -ya mu 'le zɔ -lue 'tɨn 'li. 'ɨn-ɨ 'ye-e 'wa gwɨɨ 'yɨri-po -mu -lɨrεε 'le un -ke ε 'ke sin, -εkedɨmaa, 'ɨnmɔ nyu'a -Kɔyi -Lagɔ 'ye 'ɨ -zɨgle -tu mu, 'ɨn 'ku-o wɔn.

X A -gblee, 'bhɨkɨpɨyowli "we 'wa kplisasɨ 'mnɨ jɨri'a 'le, -ɨ nu 'ɨ a, -bho ε -ka sin 'le un 'ke 'ε -dayɨɨ li'ye a, un-ɨ 'ye-e "vi -mu ngazeka, -εkedɨmaa, 'bho-o 'wa lεmuzεε 'wɨɨ'o. X Un-ɨ 'ye-e 'kleyεεε -ple -mu 'le un 'ke gbɔ"tɔɔ 'le un 'ke -kaa 'lε:

-Yeee, ngazedɨ! -Yeee, ngazedɨ! *Babilɔɔnɨgwɨɨlɔklagba, -ε ku'a wɔn tenyɨ, 'ɨnne -gwε'ε -ka kɨn 'le -nɔɔtoope 'li'a!

XI-XIII A 'ye li-ɔ, 'pɨlɔpomu -nɨ'a 'bhɨkɨpɨ "kpi, un-ɨ 'ye-e "vi -mu ngazeka, -εkedɨmaa, 'wa li'a deyi -see 'tɔ -nɨ yi. I-bɨ li 'mnɨ, 'ya 'nynɨ 'ka-a: "yɨrɨlinmɔnɨtɨ -ke 'pɨlɨ-ɨ -kmu'a "yi-e, sanu-e, sɨkɨɨ -lɨɨ-ɨ nu'a "wleewle, -ɨ 'bhle'a 'pɨlɨ-e, "yɨrɨlinmɔyɨrii, -ɨ -ke 'pɨlɨ-ɨ -kmu'a "yi tenyɨ -lɨrεε, li -ɨ -ke tɔɨɨ zaan'a-e, tui-ɨ po'a ngnεzεε 'le -ɨ -ke 'pɨlɨ-ɨ -kmu'a "yi-e, li un -ba'a lɨɨnɨnɨ 'mu-e, 'cnɨ-ɨ po'a ngnεzεε 'le -ɨ -ke 'pɨlɨ-ɨ -kmu'a "yi-e nmɔ-e, lilicna-e, lililɨ'a 'yɔ un-ɨ 'la'a 'blee, ɨ -ke 'ya 'pɨnzɨɨɨ-e, -bhɨli-e, 'bhɨlabhɨ-e, -siekoe -ke "yɨrɨlinmɔkoko nyu "du'a bhɨ nyie 'zɔ -siekoe-e jɨri'a ti, 'le 'wa 'pɨlɨpɔε 'ye mu 'le ε 'ye 'genyɨnuukɨɨnɨnɨ'a 'pɨlɨpɔε "kpi bhla. XIV -Bho ε -nɨ 'tɔ -kaa 'mu a, 'le ɨ-bu 'pɨlɨpomu 'mnɨ 'ke 'wa li'a demu'a dɨ "vi 'le un 'ke -kaa 'lε: Lɨ-ɨ nu 'ɨ 'ka 'tɨ, un 'bɔ'ɔ ti un 'ke 'kɨ 'bhle "kɔmukɔmu, ɨ -ke 'wa "wlilɨ -nynɨ'e-e wɔn. -Yeee! Un -see 'tɔ 'ya lɨtu 'ye yi "sε! XV 'Le, ε-be gwɨɨ 'mnε 'mu, ɨ-bu nyu-ɨ -po -nɨ 'ka 'bho 'pɨlɨ 'le un 'ye'a lε 'mu -zε, un-ɨ 'ye-e 'ε 'kleyεεε -ple -mu 'le un 'ke gbɔ"tɔɔ 'le un 'ke "vi ngazeka. XVI -Bho un -ka "vi, 'le un 'ke -kaa 'lε:

-Yeee, ngazedɨ! -Yeee! Babilɔɔnɨgwɨɨlɔklagba'a nyu'a dɨ 'bhle-e ngaze 'mu "sε! -Bani un-ɨ pa 'ka 'mu, ɨ -nmɔ'ɔ-ɔ "yɨrɨli, ɨ 'bhle-e 'pɨlɨ 'le 'ya tɔɨɨ zaan'o. Sanu -ke sɨkɨɨ -lɨɨ-ɨ nu'a "wleewle, -ɨ -ke 'pɨlɨ-ɨ -kmu'a "yi tenyɨ, 'ɨnnɨ un-ɨ "du 'ko li. XVII-XVIII I-bɨ 'wa -kɔkɔɨ 'mnɨ, 'ɨnnɨ -nynɨ'e -kaa wɔn 'le -nɔɔtoope 'li'a!

A -gblee, nyuklɨgbɨ-ɨ tri'a batoo-e, 'wa lbhɨnɨmu -ke nyu -lɨɨ-ɨ -nɨ'a 'le 'ε 'limɨ, -bho ε-be gwɨɨ 'mnε -ka sin 'le un 'ke 'ε -dayɨɨ li'ye a, un-ɨ 'ye-e gbɔ"tɔɔ -mu 'le un 'ke "wɔ 'le un 'ke -kaa 'lε: -Yeee, ε-be -gwɨɨlɔklagba -nεε, ε se 'kɨ 'sɔnnε 'bhle 'nɔɔ 'bhɨɨkpa "kpi "sε! XIX -Bho un 'ye ε -kaa li a, un-ɨ 'ye-e -bɨɨ "lɨru'wla -mu 'le un 'ke "vi ngazeka 'le un 'ke -kaa 'lε -lɨrεε:

-Yeee, ngazedɨ! -Yeee! Babilɔɔnɨgwɨɨlɔklagba'a dɨ 'bhle-e ngaze 'mu "sε! Nyu-ɨ 'bhle'a batoo, 'ε nyu'a "wlilɨbhleεε'ε kamɨ, un -zε'ε-ε lε 'mu 'wee. I-bɨ "wlilɨ 'mnɨ, 'ɨnnɨ -nynɨ'e -kaa wɔn 'le -nɔɔtoope 'li'a!

A -gblee, ɨ-bu nyu 'mnɨ'a "vivia'a "yɨgwenamu 'ka-a!

XX -Lagɔ'ɔ nyu-ɨ -nɨ'a 'le yaku 'li, -da un-ɨ 'ye'a gwɨɨ 'mnε'ε tɨsɔdɨ 'bɨ'wɔn -nɨ mu a, -kaa wlu -lue-e 'ye ɨ -kaa "yi'le mu:

A-bu *Zezii'a -dalbhomu-e, -Lago'c wlu'a 'mutizamu -ke 'c nyu -lruv, a-bu -ni'a 'le yaku 'li, a li 'bubua 'e tisodi, -ekedumaa, a'ba kpa -Lago -za'o!

XXI A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue-e ku'a won tenyi nu'a -kaa, sukromua -ke "kpi un-u su ni'a li'a 'yo, 'e -kaabole ku'a kwa, c "luo 'ne-e 'mu 'le c 'ye e 'le 'tonni ko "vuto 'le c na:

-Ka 'in kuku'a 'muti 'le 'in 'ye'a sukpu -nne "nuko po, 'ka-a -Lago-c 'ye Babiloonogwlo ti-za mu 'bho -gbaa -lue 'mu. -Bho c nu -kaa a, 'le e 'ke won-nyni 'wee, e 'ke ti-so "kogwleka. Nyu -see 'e -budukpu 'ye yi. XXII -Bho c -ze e -kaa ti a, nyu-u bhla'a -dodo-e, legle-e, -gbakobheyi -ke bhlemu -lruv, nyu -see 'wa wlu -lue komu 'bu'won yi. Nyu -see 'bho lbhunuyi -lue 'tin 'ye yi. Nyu -see 'bho "su'a wlu 'bu'won yi -lree. XXIII Nyu -see 'bho "nap'e -vlavli li'ye yi. -Ka nyu-u kpa'a 'nynukpakpu 'le un-u li'a 'ya 'bubua, 'ya letu -see 'bho -nu-e -ni yi. Nyu-u po ni 'ka 'bho 'pelu -benyi, 'wa 'nyu-i mu 'ko-o'o e 'ye -gwle -lru 'mu'a 'pelupomu -zi, 'le un-u 'bhe'e 'wa "bhi 'yi, 'le "nyinyinikli -ke 'tu-u -ni'a 'le 'wa -polu 'zo, -i -ke 'li un -de'a ti, 'le 'ya 'mu un-u "maa ni'e 'bhlikpu 'wee'a nyu di 'yrili. 'Ya di -Lago-c 'ye e ti-za mu.

XXIV -Lagowlu'a 'mutizamu -ke 'c nyu -lruv nyu 'lbha'a 'le 'bhlikpu -lru "kpi, -u 'me'e e, e-be gwlo 'mne 'mu'a nyuklgbu'a "lru di mo'o. 'E kamu c-c 'ye e ti-za mu -lree.

XIX

-Lago'c nyu-u 'bhe-e 'c 'nyu 'yi.

I I zi'a -kaa, 'le 'in 'ye nyu'a -gbogboyoko'a wlu 'bu'won 'le yaku 'li, 'le un-u wlu'o vevlele, 'le un-u nu'o:

A 'bhe'e -a'ba -Koyi -Lago'c 'nyu "yi! Nyunyu'a 'pupuan-e, 'nyu'a "yibheee -ke wonkue, 'inno 'bhle 'o. II -Ekedumaa, 'c 'muzadi -i 'mo-o -ziadi 'le 'c nyu'a -zige'a tutusu 'sree'e "yi. A -gblee, "wlnynaakpuklagba -nyu'a 'bhlikpu won 'le 'wa kplisasu 'mu, 'e kamu c -yu 'u 'kleyee "kpi. U-bu 'nynaakpu 'mu 'lbha-a 'c lbhunumu, un 'ye 'me, 'inne 'bhle'e 'nyu'a di un 'ye'e -kaa 'kle.

III Un 'le'e -kaa, 'le un 'ye 'bho wlu -lree ko 'le un na:

A 'bhe'e -a'ba -Koyi -Lago'c 'nyu "yi! A -gblee, e-be gwlo -ni'a sinnamu, 'e -dayru -see -ce yi, 'ka-a e-e 'ye 'ya mu "komu.

IV Un po'a wlu 'mne ti a, 'le, -Lago -de'a 'bho 'c 'nynubhlekpe "kpi ti a, nyuklgbu'a -gwlu -lue nyu nyie -ke li nyie-e -ni'a ti, un -ke i 'ye c 'kolri wanyi glu po 'le un -ke i-i bubu no'o 'le un -ke i-i nu'o:

-Ka a 'le'e 'tu, *i -ni -kaa 'mu! -A'ba -Koyi -Lago'c 'nyu 'bhe-e "yi!

'Nynokpagu.

V Wlu 'mne -gwe'e 'le -loku 'mu ti a, 'le 'in 'ye wlu -lue -lree 'bu'won. E -so -ni'e-e 'le -Lago'c 'nynubhlekpe'a "trolli 'mu 'le e na:

A'ba 'wee, a-bu 'ma-a -a'ba -Koyi -Lago'c lbhunumu, a-bu 'nynubhlemu -ke nyu-u se'a 'nyu 'bhle, a-bu "du'a 'bho 'c wlu, a 'bhe'e 'c 'nyu "yi!

VI A 'ye li-c, 'in nu'a -kaa, 'in 'won-c wlu -lue -lree 'bo. Nyu'a -dadudu'a wlu mo'o. -Ka "diklagba 'mu'a "ni'a wlu ku'a ti, 'ka-a e -ni'o, 'le e koo'c -de "ga -lree, 'le e-e 'le'e -kaa:

A 'bħεε -Lago'c 'nynt 'yi, -εkedımaa, -a'ba -Koyi 'mno 'ku-o wɔn c 'ye le'o le -zi, 'le c 'ye nyu'a -kɔkɔ wɔn'du! VII -A li 'bɔbɔa teny 'le -a 'ke 'c 'nynt 'yi'bħεε! -Ekedımaa, *-Lago'c 'Bhozayi, -c 'pɔɔn'a nyu, -c kɔc'c *'sragamɔzabħlabħle, 'c 'nynɔkpagɔ'c -nɔc nyni-o'o 'le 'c 'nyno 'ye 'mu-pa. VIII Un 'nyt -v 'yiflɔε, 'le, 'wa -banı 'fıun'a 'mɔ, -ı nɔ'a 'wleewle, -ı 'saa'a li, ɔn 'ke t 'mu-pa.

(A -gblee, ε-be 'yrilınmɔbana 'mne'ε 'zɔ 'mo-o kplizıɔ -Lago'c nyu-v nɔ'a.)

X Un gwε'ε -wluwlua 'yi a, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi na 'ınmɔ -bodı: 'Cnı 'an wlu -nεε: -Lago'c 'Bhozayi, -c 'pɔɔn'a nyu, -c kɔc'c 'sragamɔzabħlabħle, 'c 'nynɔkpagɔ'c -nɔc 'yi, nyu ɔn 'la'a lilidi, ɔn 'wa-a ti. 'Bho 'ε lemɔ 'le c 'ye 'bho wlu -lrεε kɔ 'le c na: Dı 'ın -za'a -laa 'mɔ a, t-t 'mo-o -ziadı, -εkedımaa, -Lago'c wɔnmɔwlu mo'o. X C 'le'ε -kaa, 'le 'ın 'ye c 'kolri wɔnyi glu pɔ 'ın 'ke c bɔbɔ, 'le c na: -Gba, -a'a nɔ -kaa -le! -Lago'c wlu-u 'ma-a -ziadı, *Zezii 'wɔɔn'c 'kpi, -a'a 'lotɔ'a 'nynuu -ke -ın -de 'ın 'mɔ ti a, -ka a 'du'a -Lago'c lbħnɔmɔ, 'ka-a 'ın -nı'ɔ -lrεε. -Gblee, ε-be -ziadı 'mne, *-Lago'c Lisaazuzu 'mɔ c-c zi nı'ɔ 'le 'c wlu'a 'mɔtizamɔ-v za'a t-bı Zezii'a 'kpidı 'mɔ nyu -bodı 'mɔ. -In 'ye li-c, -Lago -ın 'ke bɔbɔ.

**Zezii 'mo-o nyɔkɔmɔ 'wee'a -koyi.*

XI I zi'a -kaa, 'le 'ın 'ye yaku li'ye, ε 'ye wɔn kati, 'le -siekoplu -lue 'ye 'da. Nyɔ -lue-e -de'e 'bho 'ε 'kpi ti. Un-v 'lɔ -c -Ziadı'a 'mɔzayi -ke 'Yisrεεyi, -εkedımaa, 'c -zigle'a tutusɔ -ke 'c nyo'c 'klekpiyεεε 'srεε'ε-ε 'yi. XII C 'yri-i vlan-o'ɔ -ka nε 'le c de'e 'nynıbhlekwloo'a -dadudu 'lru. 'Bho 'c ku li, 'nynt -lue-e 'cnı-ε'ε 'bho. "Sesinyɔ se ε yibo -bho ε -se 'c 'se. XIII C -pa'a-a -vilɔbana 'mɔ 'le ε -lrε'e nymɔ. Un-v 'lɔ -c -Lagowlu. XIV "Sroja -nı'a 'le yaku 'li, ɔn -pa'a-a 'mɔfıunbanıplı 'mɔ, 'le t-t nɔ'o 'wleewle. Un -de'e-e 'bho 'wa -siekɔepli 'kpi ti, 'le ɔn-v na 'nɔ kli. XV A -gblee, -blajrεε-ε 'nma'a teny, 'c 'yidedemɔ -nı'a 'bhıkptı 'wee 'kpi, c 'kɔ v tɔ wɔn 'mɔ -lu -nı a, 'ınne 'wɔ'ɔ 'le 'c wɔn 'mɔ. 'C wɔnkue-ε 'ye-e 'bhıkptıowli 'wee'a wɔnkue 'mɔ-zi -mɔ 'le c 'ke 'bhıkptı 'wee -kɔ, 'le, -ka nyo-c za'a lezεεn'ε 'bhi, c-c pɔ 'ı -zrɔv 'mɔ 'le -dedeyibħie -lue 'li, 'le c-c 'pli nı nı'a 'le 'ya 'nı 'mɔ a, 'ka-a, -a'ba -Koyi -Lago ku'a wɔn, -c zi'a le'o le, c-c 'ye v 'c 'cεklagba 'kpi -ya mɔ. XVI A -gblee, 'c -bana -ke 'c bhı li, wlu-u 'cnı-ε'ε 'bho, 'ınne 'ka-a:

'Inmɔ 'mo-o nyɔkɔmɔ 'wee'a -Koyi, 'le 'ın 'du'ɔ 'bhıkptıowli 'wee'a 'lrugayɔε -lrεε.

XVII A 'ye li-c, 'ın nɔ'a -kaa 'le 'ın 'ye yaku 'yi popo. 'In -ka 'le-e gbɔ, -Lago gbo'a -dalbhoyi -lue -nyna'a-a 'le 'yru 'yi ti, 'le c-c pɔ'o weze, nıktı 'wee zi'a 'le yakutrubo, c-c nɔ 'ı -bodı: -Lago'c gɔklagba'a dı, a yi 'wee, a 'ke 'lru'gbɔv! XVIII Nyu-v 'ma-a 'bhıkptıowli-e, 'sroja'a -klıgbı-e, nyɔklıgbı -lrɔv-e, -siekɔe -ke 'ya 'kpitidemɔ-e, nyo'ɔ nyo, -bho c 'du 'geyıkpaan ɔ, -bho c -se 'geyıkpaan ɔ, -bho c 'du 'nynıbhleyi ɔ, -bho c -se 'nynıbhleyi ɔ, a yi 'wee, a 'ke 'c zieny li! p XIX C 'le'ε -kaa, 'le 'ın 'ye 'le popo -lrεε. 'In nɔ'a -kaa, ε-be nmi -nı 'ka-e, 'bhıkptıowli 'we -ke 'wa 'sroja, -v 'gbɔv'a 'lru, ɔn -ke -sieko'a 'kpitideyi -ke 'c nɔ 'ke tɔ vɔ, 'ın 'ye -v li. XX A -gblee, v-bɔ nyu 'mɔnɔ nɔ'a -kaa, ɔn 'kpɔn-o ε-be nmi 'mne -ke *Sataan'a wlu'a 'mɔtizayi nı'a *wɔnkulı 'le ε-be nmi 'mne'ε 'nynt 'mɔ. A 'ye li-c, nyu-v 'bhle'a 'ε 'mɔyibolε ku li, -v bɔbɔ'c 'ε gɔgɔbolε, 'le t-bı wɔnkulı 'mɔ 'mɔ c 'ma -nı 'nɔ dı 'yrili. Un kpɔn

'v -kaa a, 'le, "kɔgwɛnɛ -ke 'mʊ wɔnnyningnɛ-ɛ 'wɛv'a a, ʊn 'ye 'le 'wa yalɪ "vuto. XXI A -gblee, ɔ-bo -nɪ'a 'bho -sieko "kpi, -blajrɛɛ-ɛ 'wɛv'a 'le ɔ wɔn 'mʊ, 'innɛ 'lbha'a 'wa nyʊ -yʊ -sie'a 'bho, 'le nɪkpi 'ye yi, ɪ 'ye ʊ li, ɪ 'ye lbho.

XX

*-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'gba-a *Sataan wɔnyi.*

I I-bɪ nɪkpi gwɛ'ɛ 'wa lilia 'yi a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'In nʊ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi li. ɔ-ɔ 'sɔ-ɔ yaku 'li, 'le ɔ-ɔ 'si'e ti. Gblokobhlukuklagba -lue -ke -dogwiklagba'a "sape ɔ 'bhle'e kwa. II ɔ 'si'a ti a, -zree-e 'ma-a ɛ-be sɛn -nɪ 'ka -benyɪ, ʊn-ʊ 'la'a 'nyinyidɪ'a tiyayi 'le "bhalrɛɛke ʊn-ʊ 'la'a *Sataan, 'le ɔ 'ye ɛ kwa 'mʊ tikpʊn, ɔ 'ye ɛ san, 'le ɛ 'ke "bhɫukui wɔn zʊn'a "dui 'sɔn -gwɪ bue nʊ. III ɔ sɛn 'ɛ ɛ, 'le ɔ 'ye ɛ 'le -dogwigbaaklagba 'li "vuto, ɔ 'ye ɛ wɔnyika 'le ɔ 'ye ɛ wɔnyi'gba, 'le ɛ-be "nyinyidɪ'a tiyayi 'mnɛ -kaa nyʊ "maa, 'le, ɪ-bɪ -zʊn -Lagɔ -cɛ 'nɛ, ɪ 'ke nyɪnɪ. -Bho ɪ nyɪnɪ a, 'le ɛ 'ke wɔnyikati-ɛ, ɛ 'ke tibɔti-ɛ 'le -nɔɔtoope 'li.

IV ɔ gwɛ'ɛ Sataan 'mnɛ'ɛ wɔnyigbɛɛɛ 'yi a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ, 'le 'ɪn 'ye 'nyɪnbhlekpi li'ye. Nyʊ-ʊ -de 'nɪ "kpi. ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ "nyɪ -ʊ wɔnkʊɛ 'le ʊn 'ke nyɔ'o nyɔ -zɪgle -tu. -Lagɔ'ɔ wɛv-u 'ma-a -ziadɪ, *Zezii 'wɔɔn'ɔ "kpi, nyʊ-ʊ "du'a 'ya 'mʊzɛɛ'ɛ dɪ nyʊ 'lbha'a, 'le ʊn 'ye'a 'mɛ, 'ɪn 'ye -ʊ li. ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn -see nmi -nɪ 'ka -ke 'ɛ gʊgɔboɛ bʊbɔ. ʊn -see 'ɛ 'mʊyibole 'wa 'yigbeyi "du, 'le "bhalrɛɛke ʊn -see ɛ 'wa sʊ li"du. A -gblee, 'ɪn 'ye 'ʊ li a, 'le ʊn 'ye glu -sɔ, ʊn 'ye ti-nɪ -lrɛɛ 'le ʊn -ke *-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊsɔn'a nyʊ -kɔ'ɔ le'o le 'le zʊn'a "dui 'sɔn -gwɪ bue 'li. V A -gblee, nyʊ-ʊ 'ka glu -sɔ -antanyɪ, -ʊ 'ka ti-nɪ -lrɛɛ, 'wa -nɛ 'ka-a! 'Mɛmʊtɔɔ -sie'a 'bho, ʊbʊ -see glu -sɔ yi, 'le ɪ-bɪ zʊn 'mnɪ 'ke -gwɛ.

VI ʊ-bʊ nyʊ-ʊ 'ye'a -kaa glu -sɔ mʊ, -ʊ 'ye'a ti-nɪ mʊ -lrɛɛ ɛ, ʊn 'wa-a ti 'le ʊn -cɛ'ɛ kpɔ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a kamʊ. "Kɔgwɛmɛmɛɛ se ʊ wɔnyi'bhɛɛ. -Lagɔ -ke ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊsɔn'a nyʊ, 'wa bʊbɔmʊ ʊn-ʊ 'ye "du mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi 'mnɔ ɔ, ʊn -ke ɔ 'ke li -kɔ, zʊn 'mnɪ 'li.

*-Lagɔ 'lu-o *Sataan tv wɔn 'mʊ.*

VII -Bho ɪ-bɪ zʊn 'mnɪ zi'a a, -Lagɔ-ɔ 'ye-e *Sataan wɔnyikati -mʊ. VIII -Bho ɛ -sɔ -kaa -jie 'mʊ a, ɛ-ɛ 'ye-e 'bhɫkpi'a "kete nyiɛ 'mʊ -mʊ -mʊ, 'le, nyʊ-ʊ -ke -Lagɔ 'ka "yidede a, -ʊ 'ma-a 'Gɔgi -ke Magɔgi, ɛ 'ke ʊ "maa. -Ka 'tɔnni kɔ'ɔ -bɪsɪ -die'a "yi, 'ka-a ʊn-ʊ 'ye 'mʊ-die mʊ, 'le ɛ 'ke ʊ "lru'gbʊs, ʊn -ke -Lagɔ 'ke "yidede.

IX A -gblee, ʊn-ʊ 'ye-e 'bhɫkpi 'wee "kpi tibʊba -mʊ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a "lrugbʊsnamʊ -ke ɔ dɪkmagwɔ "gbele "yrili-po. -Bho ʊn nʊ -kaa, 'le nɛ 'ke 'le yaku "yi 'wɛv, ɛ 'ke ʊ "lru'wla 'le ɛ 'ke ʊ ti-za. X "Nyinyidɪ'a tiyayi "maa 'ka nyʊ, "kɔgwɛnɛ -ke 'mʊ wɔnnyningnɛ-ɛ 'wɛv'a -ɛ -ke 'mʊ, nmi -ke Sataan'a wɛv'a 'mʊtizayi -nɪ 'ka, ʊn -nɪ'a a, 'le -Lagɔ 'ke ɛ 'le "vuto, 'le ɛ -ke ʊn 'ke 'kle 'ye -nɔɔ'o -nɔɔ ti.

-Lagɔ'ɔ gbɔmʊbhɔɔzɪgle.

XI ɪ zi'a -kaa a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'In nʊ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e 'nyɪnbhlekpeklagba -lue li. ɛ -nɪ'e-e "buu, 'le nyɔ -lue -de 'nɛ "kpi. Yaku -ke 'bhɫkpa nʊ'a -kaa, ɪ "ma-o'o 'bho ɔ "yigbeyi. Nyɔ'ɔ 'ye ɪ li.

XII 'In nu'a -kaa -lɾɛɛ, 'mɛmʊ 'bhle 'ka 'nynɪ-e, 'mɛmʊ se 'ka 'nynɪ 'bhle-e, 'ɪn 'ye -v li, 'le ʊn -nyna'a ti 'bho ɛ-be kpe 'mnɛ'ɛ wɔnyɪ, 'le nyo -lue 'ye "bɔɡʊ 'yikati. Nyu-ʊ -nɪ'a ti 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'ɔ "bɔɡʊ -ke 'li 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, 'ɔ kati 'nɛ-ɛ "yi -lɾɛɛ. I kati-ɛ'ɛ -kaa "yi a, 'le -Lago 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ tu'o ʊ-ʊ 'mɛmʊ -zɪgle. Kpli ʊn nu'a 'tɪn, -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le "bɔɡʊ 'mnɪ 'li, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ gbʊ'o ya 'le ɔ-ɔ tu 'nu -zɪgle. XIII Nyʊ 'tɔnnɪ 'lbha'a, -ʊ -nɪ'a 'le ɛ kɔ ɔ, 'wa 'wee 'wɪʊ'o 'le-ɛ. Nyu-ʊ -nɪ'a 'mɛmʊ'a -denamʊ, 'wa 'wee -sɔ'ɔ 'le 'mʊ-ɛ, 'le 'wa kpli ʊn nu'a a, -Lago 'ye ɪ ya-gbʊ, 'le ɔ 'ye ʊ -zɪgle -tu. XIV A -gblee, -Lago nu'a -kaa, ɔ -za'a-a 'mɛmɛɛ -ke 'mɛmʊ'a -dena ti 'le "kɔɡwɛnɛ 'mʊ. A 'ye li-ɔ, ɛ-be 'ya tʊwɔnɪmʊlue 'le "kɔɡwɛnɛ 'mnɛ 'mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o "kɔɡwɛmɛmɛɛ. XV Nyu-ʊ -nɪ'a ti 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'ɔ "bɔɡʊ -ke 'li 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, 'ɛ kamʊ -yʊ -ke -nɪ se'a 'le -nɪ, ɔ 'ye ʊ ɛ-be nɛ 'mnɛ 'mʊ "vuto.

XXI

'Bhɪkpalre -ke yakulre.

I 'Izi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lɾɛɛ. 'In nu'a -kaa, 'ɪn 'ye-e 'bhɪkpalre -ke yakulre li. -ɛkedɪmaa, 'bhɪkpa -ke yaku -Lago -ya 'ka ti -antanyɪ, ɪ -ke 'tɔnnɪ -sɔ'ɔ-ɔ ti. II A -gblee, 'ɪn nu'a -kaa -lɾɛɛ ɛ, -gwɪɔ -Lago -za'a 'bho, -ɛ 'ma-a Zelizalɛmʊlre, 'ɪn 'ye -ɛ li. 'Le -Lago gbo ɛ-ɛ 'wɪʊ'o 'le ɛ-be "si'e ti. -Bho nyʊ -ka 'nynɔkpaɔ-ɔ "du, 'nynaakpʊ-ʊ "ti'a nyna, -ka ʊn-ʊ pa'a 'wa "yɪlɪnmɔbanɪ 'mʊ 'le ʊn-ʊ nmɔ'ɔ 'le "yɪrilemʊ ti a, 'ka-a 'ɛ -gwɪɔtu -nɪ'o. III A -gblee, 'ɪn 'ye 'ɛ -kaa li a, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, 'le 'ɪn 'ye wɪkɪlagba -lue 'bʊ'wɔn. -Da -Lago -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi, 'bho-o ɛ-ɛ sɔ nɪ'e 'mʊ 'le ɛ-ɛ nu'o: A-a 'ye-e li'a, 'traamʊ 'tɔ ɔ, -dalue -Lago -ke nyunyʊ -nɪ'o. ɔ -ke ʊn-ʊ 'ye-e -de -mʊ 'le ʊn 'ke 'ɔ nyʊ "du. 'Innɔ 'ye 'wa -tɪta "du mʊ, 'le ɔ -ke ʊn 'ke ti-de. IV ɔ-ɔ 'ye -ʊ "mi "yɪ 'sra -mʊ. 'Mɛmɛɛ-e, ngazɛɛ-e, "vivia -ke ku'a 'cnacnaa -see ti-nɪ yi. Lɪ-ɪ -nɪ 'ka ti -bɛnyɪ, nyɔ -see 'ya -lue 'tɪn'a wɪʊ 'bʊ'wɔn yi.

V ɛ-be wɪʊ 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʊ ti a, 'le -Lago -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi na: A -gblee, 'ɪn -ya lɛ'o lɛ -lɾɛ 'mʊ 'le-ɔ! 'Bho 'ɛ lemʊ 'le ɔ 'ye 'bho wɪʊ -lɾɛɛ kɔ 'le ɔ na 'ɪnmɔ 'Zaan -bodɪ: 'Le -a'a "yɪrɪtɪyɛɛ 'mʊ, lɛ'o lɛ -a 'ye'a li, 'cnɪ ɛ! -ɛkedɪmaa, 'an wɪʊ-u 'mo-o -ziadi 'le ɛ "du'o lɛ nyɔ 'ka "gwɪɔ. VI ɔ -zɪ 'ɪ -kaa 'mʊ a, 'le ɔ 'ye 'bho wɪʊ -lɾɛɛ "du 'le ɔ na: ɛ -gwɛ "yi-ɔ! 'Inmɔ 'mo-o "Kɔɡwɛlɛɔ. 'Inmɔ -ya'a lɛ'o lɛ ti, 'ɪnmɔ 'bhle'e 'ɛ tɪsɔɛ'ɛ 'kpʊ kwa. Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ 'ɪnmʊ ti 'ɔ -pɔɪʊ'a klɛ ti, tɪnɪzɛɛɛ-ɛ se'a "tɪnamʊ 'bhle, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "nyɪ mʊ -gbɪkoo, 'le 'ɔ 'gwɪʊ 'ke 'wɔn. VII Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wɪʊ 'bɔ, -ɔ "du 'ɛ 'bho, -ɔ ku'a 'kpa 'yi 'le -ɔ nu'a 'an 'gwɪʊɪ a, ɛ-be 'jɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "lɪrɪli-nʊ mʊ. 'In-ɪ 'ye-e 'ɔ -tɪta "du -mʊ 'le ɔ bɔ 'ke 'an "yʊ "du. VIII ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyu-ʊ ple'a "yɪ o, nyu-ʊ -see'a -Lago "gwɪɔ o, nyu-ʊ 'ma-a "wɪʊmʊ o, 'limʊ'a wɔnnymʊ o, "kɪlbhamʊ o, gunyʊ o, kɔkɪbhlemʊ o, suncɛmʊ o, "kɔɡwɛnɛ -ke 'mʊ wɔnnynɪngɛ-ɛ 'wɪʊ'a a, -ɛ -ke 'mʊ -bho nyɔ mu'a 'le ɔ-ɔ 'mɛ'ɛ "kɔɡwɛlɛka, 'le-e ʊn-ʊ 'ye "vuto-ɛ mʊ.

Zelizalɛmʊlre.

IX ɔ po'a wɪʊ 'mnɛ ti a, nyu'a 'klekpiyalɪ -mɛɛsɔn -Lago 'bhɔ'ɔ gbo 'mʊ, 'kɔpɪ -mɛɛsɔn ɪ "yi'a 'li, -Lago gbo'a -dalbhomʊ -mɛɛsɔn-ɔ 'bhle 'ɪ kwa, 'le 'wa -lue na 'ɪnmʊ -bodɪ: *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔ'ɔ *-sragamʊzabhlabhle, yi, 'ɪn 'ke -ɪnmʊ 'ɔ 'nynɔ "yi-tɔ! X-XI ɔ

'le'ε -kaa a, *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a -jijri nu'a -kaa, ε 'yi-e 'ɪnmʊ 'kpi 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye 'ɪnmʊ 'mʊ'luo, 'le, tɾɪ -lue-e -tɛ'ε ya tenyɪ, ɔ 'ye 'ɪnmʊ 'le 'ε 'Irugamʊ kpa. Zelizaleɛmʊgwɔ -Lago -za'a 'bho, 'bho- ɔ -tɔ -nɪ 'nɛ 'ɪnmʊ 'yi, 'le -Lago gbo ε-ε sɔ'ɔ mʊ 'le ε-ε 'si'e ti, 'le 'ε -vlavlɪ-ɪ 'bhɛɛ'ε -Lago'ɔ 'nynɪ 'yi. "Yrillinmʊsʊkpu -lue-e 'bhle'a 'pɛlʊ, -ε -ke 'nynɪ 'ma-a *zasɪpʊ, -ka ε-ε vɫan'a 'yena'a ka a, 'ka-a ε-be gwɔ 'mɲɛ -nɪ'o. XII A -gblee, komi ʊn -po 'nɛ 'yrili a, ε -tɛ'ε-ε ya tenyɪ 'le ε 'bhle'e wɔn -bue wɔn 'sɔn. 'Le -Lago gbo'a -dalbhomʊ -bue 'yɔ 'sɔn-ɔ 'du 'ɪ 'yrili. 'Bho ɪ-bɪ wɔn 'mɲɪ'a -kpana 'yri, *Izrayɛɛɪkɔmʊ'a 'cɛ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ 'nynɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ε 'bho. XIII ε-be komi 'mɲɛ, 'le 'ε 'fɔ -lue gbo, -kpanɪ tan -nɪ'e-e 'le: tan -nɪ 'le 'yɾu'a 'wɫɔnamʊ, tan -nɪ 'le 'yɾu'a -bhɫunamʊ, tan -nɪ 'le yayi 'le tan -lɾɪ -nɪ'e 'le 'zɔti. XIV Sɪkɾɪ -bue 'yɔ 'sɔn, 'ɪnnɪ ʊn -kɔ'ɔ 'le 'ε 'zɔ, 'le, -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlahlɛ, *ɪ -dalbhomʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ε 'bho ɪ 'kpi.

XV A -gblee, -Lago gbo'a -dalbhoyi -za'a 'ɪnmʊ dɪ 'mɲɪ -bodɪ 'mʊ, lɪ'a -ybhale -lue-e -nʊ-ɛ'ε sanu 'mʊ, 'ɪnnɛ ɔ 'bhle'e kwa, 'le ɔ 'ke gwɔ-e, 'ε komi -ke 'ε -kpanɪ -ybhɛ. XVI ε-be gwɔ 'mɲɛ 'bhle-e ''kete nyiɛ, 'le ɪ 'bhɛɛ'ε 'mʊ 'wee. ɔ-bo -Lago gbo'a -dalbhoyi nu'a -kaa, ɔ -ybhɛ nɛ-o'o: 'ε titeɛ 'bhɛɛ'ε-ε kilo'a -gwɫɪ bue'a kɾɛ'ε -bue 'yɔ 'sɔn. 'ε -dɔdɔn 'mʊ-e, 'ε -kpoɔ 'mʊ -ke 'ε yatɛɛ 'bhɛɛ'ε 'mʊ-ɛ. XVII -Ka nyʊ-ʊ ybhɛ'a ka lɪ 'ɪcɪɪ, 'le -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye -kaa ε-be komi 'mɲɛ -ybhɛ. ε 'bhɛɛ'ε-ε sʊ'a -patʊɪ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ kɾɛ -bue 'yɔ 'sɔn.

XVIII A -gblee, *zasɪpʊ 'ma-a 'yrillinmʊsʊkpu-ʊ 'bhle'a 'pɛlʊ, 'ɪnnɛ ʊn -po -nɪ nɛ'o. -Bho a 'ye gwɔ 'mɲɛ ε, -gba, sanu -yɪ ʊn -po -nɪ nɛ ε, ɪ -nɪ'e-e 'wlelaa, -ka 'yena! XIX ε-be komi 'mɲɛ ε, 'yrillinmʊsɪkɾɪ-ɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmʊ'a 'yi tenyɪ, 'ɪnnɪ ʊn -po -nɪ nɪ'e 'ε 'kɾʊ glu, 'le ʊn 'ye ε ɪ -be -nɪ. ɪ-bɪ sɪkɾɪ -bue 'yɔ 'sɔn 'mɲɪ, -ka ʊn-ʊ 'lɪ 'ɪ a, 'kla-a 'ka-a:

-Antanyɪnɛ 'mo-o *zasɪpʊ,

'sɔnnɛ 'mo-o *safɪɪ,

tannɛ 'mo-o *agatɪ

'le nyiɛnɛ 'du'o *emelodɪ.

XX -Muunɛ ʊn-ʊ 'la'a *onɪsɪ,

-mɛɛlonɛ ʊn-ʊ 'la'a *sadʊanɪ,

-mɛɛsɔnnɛ ʊn-ʊ 'la'a *klisolɪtɪ

'le -mɛɛtannɛ ʊn-ʊ 'la'a *belɪɪ.

-Mɛɛnyɛnɛ 'mo-o *topasɪ,

-buennɛ 'mo-o *klisopasɪ,

-bue 'yʊɛ -luennɛ 'mo-o *tuikʊasɪ

'le 'ya -bue 'yɔ 'sɔnnɛ 'du'o *ametɪsɪtɪ.

XXI A 'ye li-ɔ, sɪkɾɪ-ɪ nu'a 'wleewle, -ɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmʊ'a 'yi tenyɪ -lɾɛɛ, 'ɪnnɪ ʊn nu'o 'ε -kpanɪ -bue 'yɔ 'sɔn 'mʊ: Sʊkɾʊ -lue-e 'mo-o 'ε -kpana -lue. -Bho a -gbʊ gwɔ 'mɲɛ'ε -jɔlɔgbɫʊ ya a, -gba, ε -nʊ-ɛ'ε-ε sanu 'mʊ 'le ε -nɪ'e ngaa, -ka 'yena!

XXII A -gblee, ε-be gwɔ 'mɲɛ 'mʊ a, 'ɪn -see 'bho *-Lago'ɔ bʊbɔbhlegbo li'ye. -ɛkedɪmaa, -a'ba -Koyi -Lago ku'a wɔn tenyɪ, -ɔ -zi'a lɛ'o lɛ, ɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlahlɛ, 'ɪnnʊ -zi'e 'bho 'ε 'bɪ 'mʊ. XXIII ε -see 'yɾʊ -ke 'cʊ'a fanfaan -gwɔkɔmʊ-ʊ fuo-ɔ 'le ʊn-ʊ 'ye ti 'nɪ -ko. A -gblee, -vlavlɪ 'bhɛɛ'ε -Lago'ɔ 'nynɪ 'yi, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ 'ye nɪ'e 'yɪtɪ, 'le, -Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ kɔɔ'ɔ 'wa 'napɛ -lɾɛɛ. XXIV 'Kɲʊ 'mʊ'a nyʊ -Lago zetie'a 'le 'wa 'nyɪnyɪdɪ 'mʊ,

ε-βε ζο 'mne, 'inne un-υ 'ye 'le "yiti'ye -nι mu, 'le un 'ke ti-na. -Bho ε -nι 'tο -kaa 'mu a, 'le 'wa "klumu'a 'bhlikpiyowli "we-ke 'wa 'nyu'a 'yibheεε 'ke 'le mu. ^{XXV} A -gblee, koo ti -nι, ε-βε gwlo 'mne'ε komi-i 'ye-e wɔn-flɔ -mu. Nyu -see ι wɔnyi-ka yi, -εkedumaa, -kuyre -see 'le -kpun yi. ^{XXVI} -Bho ε -nι -kaa 'mu a, 'le υ-bυ 'bhlikpiyowli "we -ke 'wa 'nyu'a 'yibheεε 'ke 'le mu. ^{XXVII} Ε -nι'a -kaa 'mu a, le"o le-ε -nyu'a 'yrili 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ε -see 'bho -pa yi. Nyu-υ 'ma-a sɪncemɔ -ke "nyinynidι'a nɔmɔ -lɾɔɔ, 'ka-a 'wa dι -nι'o -lɾεε. Nyu-υ -nι'a ti 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyu, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamɔzabhlabhle, 'wa "bɔɔɔ -ke 'li υ-bυ nyu 'mnu'a 'nyu 'cni-ε'ε, -yυ -ke -nι -nι'a 'le 'ε 'limu, 'wa "se-ε 'ke 'le pa.

XXII

-Lago'ɔ nyu-υ 'ye -ɔ li'ye -mu 'le yaku 'li.

^I A -gblee, 'in -nι gwlo 'mne 'yranamu, 'le, "nigblu 'nyu'a nyu "kɔgwletinεεεε, ɔ-bɔ -Lago gbo'a -dalbhoyi 'mno 'ye ε 'unmu "yi-tɔ. Sɔkpu -lue-ke 'pelu-υ -kmu'a "yi tenyι, un-υ 'la'a klisɪtalι, -ka ε-ε 'ye'a ti, 'ka-a ε-ε 'ye'e ti 'le ε-ε sɔ'ɔ 'le -Lago-ke *'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyu'a 'nyubhlekpe'a "troll, ^{II} 'le ε-ε ple'e -jɔlɔgblu wɔnli ti. Ε-βε "kɔgwletinεε 'mne, tui-i "nyu 'ε nyɔ, 'ya tɔlɔ'a 'nyunmu ε-ε zi nι'o. I-bι tui 'mnu, kpe -bue kpe 'sɔn ι-ι tro nι'o 'le zɔn 'li. 'Le 'cu -lue 'li, kpe -lue ι-ι tro nι'o, 'le 'ya wɔn-ι 'pɔɔn'o 'bhlikpi 'wee'a nyu. ^{III} Ε-βε gwlo 'mne 'mu, le"o le-ε 'bhle'a -Lago'ɔ tutibhlasu "kpi, ε -see 'bho -pa yi. -Lago-ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔɔn'a nyu, -ɔ kɔɔ'ɔ *'sragamɔzabhlabhle, 'wa 'nyubhlekpe 'ye 'bho -nι mu 'le -Lago'ɔ lbhɔnɔmu 'ke ɔ 'bho bɔbɔ -nι. ^{IV} 'ɔ 'nyu-ι 'ye-e 'bho 'wa "yigbeyi 'cni-ε -mu, 'le un 'ke ɔ li'ye. Un-υ 'ye-e 'ɔ "yigba 'ye -mu -lɾεε. ^V -Kuyre -see 'bho -kpun yi. 'Le un -see "napε -ke 'yru'a dι -zi yi, -εkedumaa, -vlavlι 'bhεε'ε -Lago'ɔ 'nyu "yi, 'unnu un-υ 'ye "yiti'ye -nι mu, 'le un -ke ɔ 'ke li 'wee -kɔ "kɔgwleka. ^{VI} 'Le ɔ-bɔ -Lago gbo'a -dalbhoyi 'mno na: 'An 'mɔzadı 'wee -in 'cni'a a, ι-ι 'mo-o -ziadı 'le ι 'du'o wlu -yι nyɔ 'ka "gwlide -lɾεε. -A'ba -Kɔyi -Lago 'nyu'a *'ɔ Lisaazuzu 'ɔ wlu'a 'mɔtizamu, ɔ 'lbho-o 'le 'ɔ lbhɔnɔmu gbo ɔ gbo'a -dalbhoyi -lue, 'le, le"o le-ε -nι'a yinamu, ɔ 'ke ε υ 'tmu.

**Zezii-i 'ye-e le -yi -mu.*

^{VII} -Lago gbo'a -dalbhoyi po'a wlu 'mne ti a, 'le *Zezii na: A po -lokui, 'an leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. A -gblee, wlu -Lago -za'a 'mu, -ι 'cni-ε'ε 'le "bɔɔɔ -nεε 'li, nyɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ wlu 'mnu, -ɔ "du 'ι 'bho, ɔ 'wa-a ti, -εkedumaa, -Lago-ɔ 'ye -ɔ "niti-wɔnna -mu.

^{VIII} A 'ye li-ɔ, wlu 'wee nyu -za'a 'unmɔ *'Zaan -bodι 'mu, 'in 'wɔn -ι 'bɔ, le"o le-ε 'ye'a -zi mu, 'le 'in 'ye ε li'ye. 'In gwε'ε 'ya 'bɔwɔεεn -ke 'ya liyεεε "yi a, -Lago gbo'a -dalbhoyi -tɔ 'nι 'unmu "yi, 'le 'in 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po, 'in 'ke ɔ bɔbɔ. ^{IX} 'Le ɔ na 'unmu -bodι: -A'a nu -kaa -le! -Gblee, -a'a 'bhuo-e, -a'a -Lagojeyi'a 'lotu'a "nynuu 'ma-a 'ɔ wlu'a 'mɔtizamu -ke, wlu-u 'cni-ε'ε 'nɔɔ "bɔɔɔ -nεε 'li, nyu -lɾɔɔ-υ "du 'ι 'bho, -ka a 'du'a -Lago'ɔ lbhɔnɔmu, 'ka-a 'in -nι'o -lɾεε. -In 'ye li-ɔ, -Lago -in 'ke bɔbɔ!

^X 'Le ɔ 'ye 'bho 'ε lemɔ wlu -lɾεε kɔ 'le ɔ na: Wlu-u 'wlu'a 'le -Lago'ɔ wɔn 'mu, -in 'cni'a a, -a'a "muu nι wɔn -le! -εkedumaa, -nɔɔ -Lago "du 'ι 'le ι 'ke yi, ι 'ke -nu-ε, ε "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. ^{XI} Nyɔ-ɔ nu'a ɔ -see "nyinynidι'a

nunɔdɪ 'bho, ɔ ku 'ε "kpa ti" a! Nyɔ-ɔ nu'a ɔ -see kpɪ "yizizia 'le ɔ 'ke *li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, ɔ -de 'le 'ɔ -vlɛɛn 'mɔ ti" a! Nyɔ-ɔ 'ma-a "yrilinmɔdɪ'a nɔyi a, 'ɔ 'bho 'ε dɪ -le! Nyɔ -yɔ "du'a 'bho -Lagɔ, ɔ "du ε "yrili "kɔmɔ!

XII ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Zezii na: A po -lokui, 'ɪn -nɪ'e-e -jeyi, 'ɪn-ɪ 'yi-e le. -Bho 'ɪn yi a, dɪ nyɔ'o nyɔ nu'a a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ya-gbɔ mɔ 'le 'ɪn 'ke ɔ lɛ "lrulɪnɔ. XIII 'Bho 'ε "kpi ɔ kɔ'ɔ wlu -lɛɛ 'le ɔ na: 'Inmɔ 'mo-o "Kɔgwɛyi. 'Inmɔ -ya'a lɛ'o lɛ ti 'le 'ɪn 'bhle'e 'ε tɪsɔ'ε 'kpu kwa.

XIV Nyɔ-ɔ 'ma-a 'yisrɛɛmɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔn 'wa-a ti 'le ɔn 'bhle'e 'yiflɔɛ, ɔn 'ke 'bho gwɔ'ɔ 'gbewɔn 'yi -zi -nɪ, ɔn 'ke pa. ɔbɔ 'mnɔ, tu-u "nyɪ'a nyɔ "kɔgwɛɪɪnɛzɛɛ, ɔn -flɔ'ɔ-ɔ 'yi -lɛɛ 'le ɔn 'ke 'ε "bhi li. XV Nyɔ-ɔ 'ma-a "nyɪnɪdɪ'a nɔmɔ, -ɔ -see'a 'wɔn -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, gunyɔ ɔ, "wɪlɪmɔ ɔ, "kuɪlbhɪmɔ ɔ, kɔkuɪbhɛmɔ ɔ, sɪncɛmɔ ɔ, ɔ-bee -mnɔ-ɔ 'ye-e "piemɔ -sie -mɔ.

XVI 'Inmɔ Zezii, 'ɪn -za'a-a 'le 'ɪnmɔ gbo 'an -dalbhoyi -lue, 'le 'ɪn 'ye ɔ lbho, 'le, dɪ -nɪ'a 'wee, ɔ 'ke ɪ 'an -glɪgbɔwɔnyɪ'a nyɔ 'tmɔ. 'Bhlɔkpayowli *Davidɪ'a "nayu 'ɪn "du'o. -Bho zɔ -ka "yri ti-i'wla, 'ε 'cɔdɪɛ fan'a a, -ka ε-ε tɔ'ɔ nyɔ na zɔ-ɔ zɪ'a a, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o -lɛɛ.

XVII ɔ 'lɛ'ε -kaa a, 'le *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye Zezii'a -glɪgbawɔnyɪ'a nyɔ "tuu 'le ɔn 'ye "wɔ 'le ɔn na: Yi! A-bɔ nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ wlu -nɛɛ 'bɔ, a-bee -mnɔ na -lɛɛ: Yi! -Ka "nitɔ-ɔ 'lbhɪ'a nyɔ 'le ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ "nɪ ti ɔ 'ke 'na a, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɪnmɔ gbo yi 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na, ɔ yi, 'le 'ɔ 'gwɔ 'ke 'wɔn!

Wlu'a "lruyijrawlu.

XVIII Wlu-u 'wɔ'ɔ 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mɔ, 'ɪnmɔ *Zaan 'cnɪ'a 'le "bɔɔ -nɛɛ 'li, a-bɔ 'wɔn 'ɪ 'bɔ, 'ɪn-ɪ 'tmɔ'ɔ amɔ-ε, a "du a'ba "bhi "yrili, -bho nyɔ po ɪ "kpi, nyɔ'a 'klekpiyalɪ -ke dɪ -Lagɔ -za'a 'mɔ 'le "bɔɔ -nɛɛ 'li, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ 'ye ɔ "kpi -ya mɔ. XIX -Bho nyɔ -zɪ ɪ "kpi, tu'a "bhi-i "nyɪ'a nyɔ "kɔgwɛɪɪnɛzɛɛ, -Lagɔ -see ɔ 'tɔ 'ε "bhɔ -lue 'ɪn "nyɪ yi. -Lagɔ'ɔ -gwɔ'ɔ -za'a 'bho, 'ɔ nyɔtu -see 'tɔ 'bɪ 'ye yi 'le ɔ 'ke 'le pa. A 'ye li-ɔ, ε-be tu 'mnɛ -ke ε-be gwɔ'ɔ mnɛ, 'ɪn -za'a-a 'ya dɪ 'mɔ 'le "bɔɔ -nɛɛ 'li.

XX A -gblee, *Zezii 'wɔwɔ'ɔ wlu 'wee 'mnɪ "kpi, ɔ na: -Ziadɪ mɔ'o, 'ɪn -nɪ'e-e -jeyi, 'ɪn-ɪ 'yi-e le!

Kɪn, *ɪ -nɪ -kaa 'mɔ -ziaka! -A'ba -Kɔyi Zezii, yi le!

XXI -A'ba -Kɔyi Zezii'a "nitɪwɔnnasɔ -nɪ amɔ "kpi 'wee!